Országgyűlési Könyvtár
0494151
ZÁRT ANYAG!

VITÉZEK GAZDALAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM. 1926. JANUÁR HÓ 3.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Múló évek mérlege.

Az idő nem áll meg egy pillanatra sem. Számtalan évezred óta halad előre a maga utján. Megfoghatatlan valami, azt hinné az ember, hogy nincs, mégis mindenki tudja, hogy van. Érezzük magunkon, látjuk, tudjuk, hogy mulik, a tegnap soha vissza nem tér, az örökké hömpölygő holnapok eltemetik, mind mélyebbre.

Gondoljunk vissza a háborura, vagy a háboru előtti békevilágra. Elment, többé vissza nem tér. Ha a történelem századainak megfigyelésébe belemerülünk, nem olyan nagy a távolság Árpád és Atilla kora között, pedig négyszáz év választja el őket egymástól. Hát még az egyptomiak, zsidók, babiloniak históriája micsoda messzeségekbe huzódik. Naponta ásnak ki tudományszomjas kutatók több évezredes emlékeket, az emberiség fejlődésének elszórt nyomait. A mongol-turáni faj már két-három évezreddel ezelőtt hatalmas, fejlett, diadalmas faj volt.

Most azt látjuk, hogy Magyarország, amely ezer éven át, kisebb megszakitásokkal megtartotta természetes határok között elterülő földjét, elvesztette területének kétharmadát és nyomorultan összeszoritva vergődik. Mit állapithatunk meg a történetismerő szemével? Azt, hogy Magyarországnak immár le kell tünnie a történelem szinpadáról, helyébe uj, életre képesebb, tehetségesebb, frissebb népek lépnek, avagy azt, hogy ez a nagy megrázkódtatás csupán egy pillanatnyi kilendülése nyugodt helyzetéből ennek a nemzetnek. Megfelel-e mai nyomoruságos sinylődése az erők reális viszonyának, megérdemelte-e sorsát a magyar, avagy csak a nagy világrengés áldozata, tovább sülyed-e, miglen eltünik az ismeretlenség homályában, avagy visszaszerzi azt belátható időn belül, ami megilleti.

Muló idők mérlegére feltesszük a sulyt és megmérjük most uj esztendő küszöbén a magyarság erőinek, lehetőségeinek nyomatékát, megállapitjuk, mit várhatunk a jövőtől és hogyan tekintsünk a multra vissza.

Ha végignézünk a magyar történeten, azt látjuk, hogy ez a fiatal nemzet a népek országutján ütközőpontot foglalt el kelet és nyugat, dél és észak között. Mint, aki a gátra áll, hogy elemi erők áradását visszatartsa, ugy állt a magyar mongol és árja, germán és szláv, latin és keletrómai hatalmak közé, összekötőkapocs volt olykor és elválasztó, mindenesetre a legnehezebb helyet foglalta el és nem riadt vissza harctól, küzdelemtől. Ez az évszázados mozgás irtózatos erőfeszitést igényelt, sokszor letiporta ezt a nemzetet, olykor azonban ellent tudott állni a nekitámadó áramlatnak. Mig azonban más népek nyugodtan fejlődhettek, kifejthették képességeik legjavát, addig a magyar tulajdonképpen áldozat volt és nem élhetett a saját nyugalmának, jólétének, a saját müvelődése, gazdasága, hatalma kifejlődésének és biztositásának.

A magyarban hatalmas erkölcsi, szellemi, anyagi erők rejlenek. Nagy erőfeszitések idején számtalanszor megmutatta, hogy különb más népeknél. Ugyanigy bebizonyitotta ujabban, hogy a tudomány, müvészet, technika terén is felveszi a versenyt másokkal. Egyenes, őszinte, hüséges nép, nem alkuszik, nem bonyolit cselszövényeket, hanem kimutatja a foga fehérét.

A világháboru szerencsétlen vége, a központi hatalmak összeomlása magával sodorta ezt a népet, sokaknak foga fájt értékes földjére, városaira, kincseire, megosztoztak rajta és éppen ez a nemzet vesztett pillanatnyilag legtöbbet a viharban.

Minden veszteség, minden nyereség mérlegének megállapitásánál a legfontosabb kérdés azonban, reális-e ez a veszteség, reális-e a nyereség, kifejezi-e azokat a tényleges erőket, amelyek mögötte állanak.

Az első, felületes szempillantásra is megálapithatjuk, hogy ez esetben a mérleg tullendült a valóság követelményén, a magyarnak erkölcsi ereje, anyagi hatalma nem gyengült annyira, amennyire visszaszoritották. Ugyanigy áll az ellenfélre vonatkozó helyzetkép is. A kis népek hatalma, ereje, bátorsága nem áll arányban területi nyereségükkel. Ezt minden igazságos embernek be kell ismernie. A béka felfujta magát és el akarta nyelni az ökröt. De a végén megpukkad. Ez is bizonyos.

A természet ideig-óráig megengedi a természetellenes helyzetet, azonban rövid idő mulva visszalenditi az ingát és helyreállitja az egyensulyt. Ma alul vagyunk, ma sokat, legtöbbet vesztettünk, azonban nemzetünk ősi ereje, jó tulajdonságai, akarata, müveltsége, népességi számaránya és feszitőereje hamarosan visszanyeri az őt megillető területi, gazdasági kiterjedést.

Ha azt akarjuk, hogy az integritást visszaszerezzük, arra kell egyedül törekednünk, hogy nemzetünk belső energiáit megóvjuk, fejlesszük, növeljük. Ezzel természetszerüleg előkészitjük a fellendülés utját.

A magyar még nem kapta meg az őt megillető szerepet, a magyar még nem bonthatta ki a történelem folyamán zavartalanul a benne rejlő értékeket. Az emberiségnek szüksége van arra, hogy minden nép kiélje a maga lehetőségeit. Ha hisszük, aminthogy hisszük, hogy mireánk hivatás vár, akkor tudjuk, hogy ez az elnyomatás csak időleges szenvedést jelent, akár a babiloni fogság a zsidó népnek, amely után

ujult erővel állitotta helyre és alakitotta ki uralmát.

Az elmult 1925 év csak egy lépcsőfok volt, ez lesz a jövő év is azon az uton, amely a mélységből felfelé vezet. Össze kell szednünk minden erőnket, meg kell ujhodnunk önmagunkban és bizó, hivó lélekkel kell mennünk, lépnünk mind feljebb. Nem lehet már messze az idő, mikor elérkezik az elégtétel órája, már ott égnek a bitorlók falain északon, délen, kelet és nyugaton a bibliai babilon fenyegető lángbetüi: Mene, Tekel, Ufarsin...

Ezzel a felemelő gondolattal lépjük át az uj esztendő küszöbét és kivánjuk minden magyarnak a bekövetkező feltámadást.

VITÉZI ÉLET.

Helyesbités.

November 29-i számunkban »Vitézi gyülés Győrött« cimmel Győr, Moson, Pozsony vármegyék helyett Győr, Moson, Sopron vármegyéket közöltünk. Ezen sajnálatos tévedésért a Székkapitányság és a vitézek szives elnézését kérjük.

Népművelődési tanfolyam Szandán.

Balassagyarmati tudósitónk irja, hogy Szandán, a levente-mozgalmakkal kapcsolatban egy népmüvelődési tanfolyam van alakulóban. A terv szandai vitéz Sréter Ferenc földbirtokostól származik, aki vitézhez méltó buzgalommal és uri magyar mivoltát jellemző áldozatkészséggel fáradozik azon, hogy ez az egészséges gondolat mielőbb testet öltsön. A tanfolyam jellege, értesülésünk szerint, internátusszerü lesz s kilenc környékbeli község öt-öt leventéje nyer abban kiképzést. A tanfolyam felállitásához szükséges anyagi eszközök előteremtése a szervező és a társadalom áldozatkészsége, valamint a kultuszkormány és a vármegyei testnevelési bizottság támogatása révén már is biztositva van. A tanfolyam müködését vitéz szandai Sréter Ferenc földbirtokos fogja irányitani.

Ezzel az örvendetes hirrel kapcsolatban nekünk csak az a megjegyzésünk, hogy sorsunk jobbrafordulásának, nemzeti nagylétünk feltámadásának előfeltételei nem a kivülről ható körülményekben, nem is a vakszerencsében, hanem egyedül és tisztán önmagunkban rejlenek. Ha összefogunk, egyetértünk, egyet gondolunk és egyet akarunk, ha testi, lelki és szellemi erőnket kellően kipallérozzuk és a nemzet létérdekeinek szolgálatába állitjuk: rövidesen el kell jönnie annak az időnek, amely után ma meg csak áhitozunk, epedezünk és imádkozunk. Tisztelet, becsülés és hála mindazoknak, akiknek ily irányu törekvését nem a szavak, hanem a tettek irányitják.

vitéz Tzkács őrnagy.

Budapesti vitézek értekezlete.

Budapest székesfőváros VIII. ker. vitézi hadnagya 1926 január hó 8-án 17 órakor a VIII. ker. Mosonyi-utca 5. szám alatt levő rendőrlaktanya tiszti kihallgatási termében megbeszélést tart, melyen a VIII. kerületben lakó vitézek megjelenni tartoznak. (1765/bsz. 1925.)

Budapest Vitézi Széke.

Vitézi Rendből töröltetett.

vitéz Mayer Jenő, v. tart. hadnagy, gazd. akad. tanár, gödöllői lakos. (1371/III.—1925.) O. V. Sz.

Érvénytelenités.

vitéz Kovács István 1867/I. várományos, vitézi igazolványát ismeretlen módon elvesztette; érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. (8024/IV. 1925. sz.) O. V. Sz.

Vitézi telekbeiktatási ünnepély Törökszentmiklóson.

Nagyszabásu ünnepség keretében iktattatott be december 13-án 20 vitéz vitézi telkébe Törökszentmiklóson.

Az ünnepélyes beiktatást a Kormányzó Ur Ofőméltósága képviseletében bilkei vitéz Lipcsey Márton alezredes törzskapitány ur végezte.

Vitéz Lipcsey Márton alezredes urat, ki Alexander Imre alispán, vitéz Csásy József székkapitány, vitéz Ujhegyi Sándor széktartó, vitéz Polcz Dezső százados és Horánszky Dezső nemzetgyülési képviselő urak kiséretében érkezett, az állomáson dr. Muhoray Károly főszolgabiró ur vezetésével küldöttség fogadta. Dr. Muhoray Károly főszolgabiró ur lelkes szavakkal üdvözölte a Kormányzó Ur képviseletében megjelent vitéz Lipcsey alezredes urat, ki az üdvözlés megköszönése, valamint a kivonult tüzoltó, cserkész és levente szakaszok jelentéstételének fogadása után a tüzoltózenekar hangjai mellett vonult be a feldiszitett és fellobogózott uton át a községbe.

A kath. és református templomokban hallgatott isten-

Vitézi avatás. 1925. junius hó 20-án.
A Kormányzó ur az egyházi szónokot hallgatja.

tisztelet után kezdődött a beiktatási ünnepély, mely a községháza gyönyörűen feldiszitett tanácstermében folyt le.

Vitézi telket kaptak a gróf Nemes-féle vitézi telekből: vitéz Péter Lajos 12½ katasztrális holdat; a gróf Szapáry-féle járadék vitézi telekből: vitéz Tóth László 20, vitéz Sárközy Károly, vitéz Szilágyi József, vitéz Farkas István, vitéz Juhász József, vitéz Cseppentő Miklós és vitéz Fekete Sándor 10—10 katasztrális holdat; a báró Urbán Gáspár-féle járadék vitézi telekből: vitéz Ny. Kovács Ferenc, vitéz Nagy János, vitéz Nagy András, nagyidai vitéz Lengyel István, vitéz Csébi István, vitéz Vigh Bálint, vitéz Fejes István és vitéz Mucsi László 10—10, végül Mátrai István 13 katasztrális holdat; a gróf Almássi Dénes által felajánlott ingyenes vitézi telekből: vitéz Nádas Antal, vitéz Csikós István és vitéz Serédi Vilmos 10—10 katasztrális holdat.

A beiktatási ünnepélyt bankett követte, amelyen az első felköszöntőt a Kormányzó Ur Őfőméltóságára Alexander Imre alispán ur mondotta. Vitéz Lipcsey Márton alezredes törzskapitány urat Novák Sándor esperes-plébános ur, a vitézeket Gál Sándor ref. lelkész ur, a gróf Almássy családot dr. Muhoray Károly főszolgabiró ur, vitéz Császi József százados székkapitány urat dr. Gulyás Flórián ur, az alispán urat Gulyás Mátyás ur, Horánszky Dezső nemzetgyülési képviselő urat Vietorisz Béla ur, a vendégeket pedig Békés Márton községi főbiró ur köszöntötte fel. A vitézek nevében vitéz Tóth László mondott köszönetet. vitéz Polcz szds.

Bajtársi összejövetelre

hivta össze vitéz Aranyossy Béla őrnagy Zemplén vármegye vitézeit Szerencsre, a Kormányzó ur Őfőméltósága legmagasabb névnapja alkalmából. Az összejövetel hálaadó istentiszteletteI kezdődött; a vitézek felekezetek szerint templomba mentek. A róm. kath. templomban Csillag Márton, a gör. kath. templomban Fedák Miklós, a ref. templomban Horváth István végezte a szolgálatot és mondott alkalmi imádságot és beszédet. Hálaadó istentisztelet után a vitézek a ref. iskolában gyültek össze, ahol is vitéz Aranyossy Béla őrnagyot, vitézi székkapitánnyá történt kinevezése alkalmából a vármegyei vitézek nevében vitéz Nyitray Károly, a szerencsi járás vitézi hadnagya üdvözölte éles szavakkal. vitéz Aranyossy Béla megköszönve az üdvözlést, bejelentette, hogy Zemplén vármegye vitézi székkapitányságát átvette. Célja az, hogy a vitézeket erős kapoccsal a hazaszeretetben összetartsa, hogy a mi vitézeink a jó rendnek őrei, a hazaszeretetnek a jövőben is példányképei legyenek. Ezek után Horváth István a vitézeket üdvözölte meleg érzéstől áthatott, hazafias beszédben. Hodossy Béla a sajtórói beszélt ;rámutatott arra, hogy a sajtónak az a része, mely a rendbontást, a kommunizmust előkészitette s ujjongva üdvözölte: ma görbe szemekkel és félénk aggodalommal néz a vitézek felé, ez ne aggasszon senkit, mert nem a közhangulatot és közérzést fejezi ki. Ez a sajtó megrontotta nyelvünket, megtámadta a magyar szellemet és erkölcsöt. Felhivta a vitézeket a magyar keresztény sajtó támogatására. Végül a vitézek járásonként, vitézi hadnagyaikkal tartottak saját ügyeikben megbeszélést. Délben a Fábián-féle vendéglőben közebéd volt, melyen az első felköszöntőt a Kormányzó ur Őfőméltóságára, a vitézek főkapitányára vitéz Aranyossy Béla őrnagy mondotta. A felköszöntőre háromszoros éljen hangzott el. Felköszöntőt mondottak még vitéz Keresztes Antal ugyancsak a kormányzóra, dr. Kiss Sándor a vitézekre, Hodossy Béla vitéz Aranyossy Bélára, a vitézi szék kapitányára ürítettek poharat. Délután négy órakor a társaság teljes önfegyelemmel szétoszlott, emelkedett érzések és az összetartással megerősödött szent elhatározások között.

Értesités.

A kedvezményes köztisztviselői vasuti menetjegy váltására jogositó arcképes igazolványok 1926. évre teljesen uj kiadásban fognak megjelenni. A régi igazolványok 1926 február 28-ig érvényesek, az ujakat ugyanezen időre fogják kiadni.

Az igazolványok beszedésére később történik intézkedés, addig is célszerű egy névjegy nagyságu, puha papiron készült arcképet előre beszerezni.

V. R. Főszéktartóság.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Tavaszi buza termelése.

»Tavasz buza — ravasz buza«, azt tartotta a régi gazda és ezzel el is intézte a tavaszi buza ügyét. Csak szükségből termesztette, mert bizonytalan növénynek tartotta. Igy is volt az. Ha korán el lehetett vetni, a tavaszi időjárás kedvezett, megtermett, de ha megkésett a vetés, az idő hirtelen felmelegedett, ritka maradt, ha száraz, rekkenő nyári napok köszöntöttek be, aratáskor megszorult. Termése azonban a legjobb esztendőkben is elmaradt az őszi buzáé mögött. Valóban csak szükségből termesztendő növény volt, amelyhez csak akkor folyamodtunk, ha őszi buzánkat baj érte, nem vethettünk belőle eleget, vagy az kipusztult.

Ilyenkor azután volt nagy kapkodás tavaszi buza után!

Arról nem is beszélek, hogy lelkiismeretlen emberek a gazdák inséges helyzetét kihasználva, gyakran őszi buza vetőmagot adtak tavaszi helyett. Ez csalás. Az őszi buza tavasszal elvetve, kikel ugyan, de csak itt-ott megy szárba, alig hoz kalászt, abban is későn érő, szorult, apró szem ül.

Még a valóban tavaszi buzák is rosszak voltak. Valamennyi későn érett, nagy mértékben ki volt téve a megszorulásnak.

Mint nagy segitséget ajánlották a keményszemü buzákat különböző néven, legtöbbször a »jeruzsálemi buza« elnevezés alatt. Az igaz, ezek termése biztosabb és nagyobb, szemük kemény, acélos, szemre tetszetős. Egy nagy baj azonban van. Ez más buzafajta, mint a hazaiak, ezért más az összetétele is. Sikértartalma magas, de a mi buzánktól eltérő minőségü. Lisztje a nálunk szokásos tésztanemüek készitésére nem alkalmas, csak kemény tésztáknak gyártására (olasz csőtészta vagy makaróni) való. A másik nagy baja az, hogy a közönséges buza őrlésére berendezett malmokban nem dolgozható fel. Ezért ezt a keményszemü buzát nálunk nem keresik; sőt eladni még a közönséges buza közé (½ százaléknál nagyobb mennyiségben) keverve sem szabad. Az ilyen keményszemü buza termesztése tehát — bár biztos jó tavaszi buza — még sem ajánlható, mert nem lehet eladni. (Legfeljebb mint keményszemü buzát megnevezve, igy meg csak az olasz malmok veszik.) Hogy a gazdát meg ne csalják, jó tudni, hogy a keményszemü buza magja a magyar buzánál hosszabb, de karcsubb, szine világos, feltünően kemény, szétharapva teljesen üveges.

A helyzet tehát az volt, hogy régebben csakugyan bizonytalan növény volt a tavaszi buza, mert nem volt jó fajtánk. Ma már van. A magyar növénynemesitők gondoskodtak róla, hogy legyen. Az eszterházai hercegi uradalom (Sopron megye) növénynemesitő telepe nagyobb mennyiségü buzát hoz már piacra. Ez jól bokrosodó, korán érő fajta, mely ha sikerül idejében elvetni, terem annyit mint az őszi buza, és minősége is kifogástalan.

Ujabban egy eredetileg francia buzát hoztak be hozzánk Kanadából. Ez a Marquis-buza, mely ősszel és tavasszal is vethető (igaz, hogy mint őszi kényes, de mint tavaszi buza igen jó). Magam is és környékünkből többen évek óta vetjük. Termése mindig kielégitett, az őszit elérte, vagy megközelitette. Minősége a magyar buzáéval vetekedik. A bánkuti (Aradmegye) főhercegi uradalom növénynemesitő telepén nemesitik is.

Ma már ezek szerint arra a kérdésre, hogy termeljünk-e tavaszi buzát, határozott igennel kell felelni, mert van jó fajtánk, kaphatunk megbizható vetőmagot. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy térjünk át tavaszi buza termelésére és hagyjuk el az őszit, amelyről évszázadok bizonysága szerint tudjuk, hogy jó. Őszi buzavetés legyen a rendes, az legyen a szabály. A természet rendje az, hogy a hosszu életü növény nagyobb termést ad. De gondoljunk arra, hogy a buzát — éppen mert hosszu életü — vetéstől aratásig mennyi baj érheti (fagy, rovarkár, stb.). Gondoljunk előre a szükségre. Biztositsuk magunknak erre az esetre a biztos tavaszi vetőmagot.

Ezt én ugy gondolom, hogy akinek 10 hold buzája van, vessen 9 hold őszit, 1 holdon jó, nemesitett nazai

tavaszi buzát. A termést az előrelátó gazda ugy sem viszi mind a cséplőgéptől a kereskedőhöz, csak annyit ad el cséplés után (amikor a legolcsóbb), amennyit el kell adnia. Számító gazda a termés egy részét tavasszal értékesiti. Nohát a tavasszal eladandó buza legyen a tavaszi buza termése. Ezt csak akkor adja el, ha már látja, hogy az őszi buzája jól telel, és nem kell tavaszival pótolni. Ha igy jár el, akkor szükség esetén nem kell jó vetőmag után futkosnia. Nem veszit semmit, mert tavasszal a buzát még a malmok is jobban fizetik, mint ősszel, sőt nyerhet, mert bajba jutott gazdatársai a jó vetőmagért még magasabb árat is fizetnek.

Amióta van jó tavaszi buzánk, ez már nem szükségből termelendő növény, hanem rendes helyet érdemel minden gazdaságban, legalább kis mértékben az őszi buza mellett biztositéknak.

Dr. Bittera Miklós
gazd. akad. tanár Magyaróvár.

Gazdasági teendők januárhavában.

Mezőgazdaságban.

Ha az utak engedik, vagyis ha fagyos idő van, avagy a hó oly magas, hogy szánon közlekedhetünk, hordjuk ki az összes még udvarunkban (illetve tanya- vagy majorunkban) levő trágyát és teregessük is azt el a sik vidéken, ellenben lejtős, dombos helyen nem tanácsos a ganaj szétteritése, mert a hóolvadás vagy sebes eső levinné annak nagy részét a laposokba, völgyekbe s szántás előtt ujból kellene azt szétosztani a táblán. Csakis hogyha azonnal alá is szánthatjuk a trágyát, p. o. mikor csak sekély a fagy s az eke még müködhetik, tanácsos lejtős helyeken is elteregetni az istállótrágyát, máskülönben csak kupacokba hordjuk azt szét, avagy a tábla szélén szarvasba (kazalba) rakjuk össze.

Hogyha van még elmaradt őszi mély szántás, azt is e hónapban kell végezni, feltéve, hogy az eke még nem fagyott ki a talajból. A gyalogerővel, míg nem tulerős a fagy, most lehet az utakat bevágni, elsimitani, boronálni, hengerezni, gyalulni és ugy az ut-, mint egyéb árkokat is kijavitani; esetleg mélyiteni, ujakat metszeni, csatornákat ásni és alagcsöveket rakni.

Ahol erdő vagy egyéb vágásra való faanyag van, ott e hóban folyik leginkább a favágás, irtás, botolás, nyesés, ritkitás stb. És a fa fuvarozása eladásra, zsoldra, épitkezésre, téglaégetőhöz vagy egyéb mezőgazdasági ipartelephez. Szóval az erdészet gondoskodik arról, hogy a gazda ne unatkozzék a tél folyamán. Nád, sás, gyékény, káka szintén ez időben vágható.

A jégvágás, hordás és elraktározás — verembe, jégházba vagy kazalba — szintén legkivált januárban szokott elvégződni, sőt ha e hónap végéig nem sikerült a gazdának elegendő természetes jeget szerezni, akkor legjobb a mesterséges jégkészitőkhöz — a gépekhez — fordulni, nehogy a jéghiány nyáron megbosszulja magát.

Néha a hóhányás is sok alkalmatlanságot, fáradságos munkát okoz a gazdának, az épületek, kazalok, boglyák stb. körül el kell hányni a havat, hogy olvadáskor ne szivárogjon be a nedvesség s ne okozzon igy károkat. A szántókra jó a hó, mert a talaj nyirkosságát fokozza, sőt némi légenyt is visz a talajba, mit a levegőből szerzett; a vetéseket megvédi az erős fagyok ellen. Azonban ha tulságosan vastag a hótakaró vagy felső része kemény jégréteggé válik, akkor veszélyes lehet az ősziekre, mert a levegőtől teljesen elzárja ezeket s a megfulladás veszélyének teszi ki, miért is, ha ily jelenségeket észlelünk, a jégkérget törjük meg; erre több mód van, p. o. a hó felszántása, ugyhogy minden méterre egy barázdát huzatunk vagy lyukakat lapátolunk ki minden négyzet ölre egyet, de ugy, hogy a lyuk vagy barázda fenekén maradjon még egy kis hóréteg, különben ott az addig takart kényes vetés elfagyna; meg lehet végül tiportatni a kérget lovakkal, ökrökkel, esetleg más állatokkal is, de vigyázattal, hogy azok lábait az éles jégtörmelékek meg ne sértsék, tehát ez a mód csak ott ajánlható, hol a kéreg vékony.

Ezen külső munkákon kivül a belső folyó mezőgazdasági foglalkozások sem maradhatnak el; igy p. o. a magtárban a gabonák és egyéb magvak forgatása, szelelése, rostálása, triőrözése stb., esetleg szállitása, a zsoldkimérés, malomba küldés és liszthazahozatal. A gépeket, eszközöket, szerszámokat mostanában kell gondosan átvizsgálni, kijavittatni, védett helyre elraktározni, az igénybevétel idejéig. Fagymentes helyen az átfestések is ezidőben eszközölhetők. Bognár, kovács, gépész, kádár, mázoló és szijgyártó, szinte ugy a molnár is, leginkább a gazdáknak dolgozik ezidőben.

Az istállókban az állatok gondozása, tisztitása és etetése, mint máskor, ugy most is, rendesen végzendő, de emellett ne feledjük el, hogy azon állatokat is ki kell a tiszta szabad levegőre bocsátani, amelyek nem szoktak kijárni ugy, mint az igások. Azért eresszük őket ki (a hőmérséklet szerint) 1—2 órára a kifutókba, korlátokba, vagy zárt udvarba, leginkább a naposabb, melegebb déli órákban amikor is kimozogják, kiugrálják, kificánkolják magukat. A téli hizlalások, ugy a marha-, mint a juh- (birka-) és sertéshizlalások is folyamatban vannak, de néhol éppen januárban kezdik meg a hizlalást (göbölyözést), hogy nyár elejére legyen készen a kövér barom vagy disznó. Néhol az ellések is a tél e havában folynak le, máshol a fedeztetéseket végeztetik ilyenkor; mindezen eseményeknél a legnagyobb gonddal és figyelemmel (körültekintéssel) kell eljárni a gazdának.

A tejgazdaságokban rendesen folyik a munka, a tejhütés okoz legkevesebb gondot, mert az időjárás végzi most ezt, mit máskor a hütőkészülék. De a szállitás okoz néha bajokat, ha rosszak az utak vagy hófuvások nehezitik meg a közlekedést.

Kertben.

Szőlőben ásunk, forgatunk, ha engedi a fagy; trágyázunk, ha lehet. Itt a hernyószedés ideje. Oltógalyakat most szedjük s ültetni való sima szőlővesszőt is. A pincében, ha még le nem fejtettük az ujbort, most kell ezt megtenni. Különben a hordók tisztitása, feltöltése, a pince tisztántartása a főmunka. Hidegebb időben borszállitásra ne vállalkozzunk, mert ebből baj tánadhat, megfagyhat a bor s szétveti az edényt (akár hordó az, akár üvegpalack). Faültetésre gödröt ásni, szőlőben rigolirozni lehet ezidőben.

Az épületek belső javitását, tatarozását, sőt belső átalakitásokat is lehet most végeztetni, annál is inkább, mert ilyenkor a kőmüvesek nem igen keresettek és azért nagyon szivesen vállalkoznak a rendesnél olcsóbban is munkára, csak jussanak egy kis jövedelemhez.

Néha január végén már olyan napok is vannak, amikor tavaszi buzát vagy rozsot is lehet vetni; az ilyen alkalmakat nem szabad elszalasztani, hanem meg kell ragadni.

Méhesben.

Habár a méhek ilyenkor teljesen rabságra vannak is kárhoztatva, a fejlődésük a hó vége felé rendszerint megindul. A népesebb családok megkezdik a fiasitást. Gondunk legyen rá, hogy a méhek kijárója el ne tömődjék, mert a friss levegő a méhek éltető eleme. Különösen az alsó kijárós kaptárakban esik meg gyakran, hogy a téli hullák eltorlaszolják a kijárót. Ha ezt észrevesszük, lehetőleg zajtalanul kotorjuk azokat ki, különben a méhcsalád megfullad. Egyébként kerüljünk minden zajt, ne háborgassuk a méheket téli nyugalmukban. De legyen gondunk arra is, hogy ne tehessék ezt a méhellenségek se. Az egerek, cickányok, cinkék, harkályok ilyenkor tesznek legtöbb kárt. Iparkodjunk ezeket lehetőleg távol tartani. A tavaszi munkákhoz az előkészületeket már most tegyük meg. Kereteket, kaptákarakat ilyenkor legjobb készíteni. De ne feledkezzünk meg az elméleti dolgokról sem, olvasgassunk a hosszu, unalmas téli estéken.

Szőlőben.

Száraz, hideg időben a trágyahordás a szőlőbe és annak szétosztása a táblák és sorok közt az egyetlen munka, melyet a szőlőben végezhetünk. Enyhe,, fagymentes időben, ha amellett hó sem takarja a földet, már több munka akad. Ujonnan telepitendő szőlőben a forgatást folytatjuk, illetve — főleg ha gőzekével dolgoznak — befejezzük, hogy a forgatott földnek ideje

legyen beültetésig kellően ieülepedni, a forgatáskor megmaradt rögök pedig az időnként beálló fagy következtében szétmorzsolódjanak. Már kész szőlőben a trágyázáshoz szükséges gödröket ásatjuk meg és a trágyát belerakva, a gödröket ismét betemetjük. A hiányzó karók helyett ujakat szerzünk be, az eltört, de még használható karókat szintén meghegyezzük és rézgálicoldattal vagy valami kátrányfélével impregnáljuk. Lejtős szőlőben a lehordott föld visszaállitása a szőlő felső részébe, valamint a vizlevezető árkok, az iszaptogó gödrök tisztitása, a terraszfalak és földlejtőknek kijavitása, az utak jókarbahozatala ilyenkor végzendő. Anyatelepeken, ugymint bármely más szőlőben a sima vesszők szedését és átvermelését folytatni lehet. Végre a szőlőmoly téli álcái ellen is megindituk az irtó hadjáratot a kitakart tőkék üreg farészeinek gondos megkefélése vagy surolása által. Természetes, hogy utána a tőkéket ismét gondosan be kell takarni. Európai homok vagy szénkénegezéssel fentartott szőlőben kedvező idő esetén a döntéshez is hozzáláthatunk a hiányzó tőkék pótlása céljából.

Felsődunántul összes gazdatisztjeinek figyelmébe.

Január 15-ig minden gazdatiszt akár okleveles, vagy nem, akár tényleges szolgálatot teljesit, nyugalomba vonult, vagy állás nélkül van, saját jól felfogott érdekében egynyolcad iv papirosra rávezetve közölje a m. kir. földmivelésügyi miniszterium XII. főosztályával Budapest, V., Országház-tér 11. szám a következő adatokat: 1. Név. 2. Életkor. 3. Családi állapot. 4. Gyermekek száma. 5. Alkalmazásban van-e ezidőszerint és ha igen, hol? 6. Ha nincs alkalmazásban, mi okból nincsen. 7. Nyugdijbiztositása van-e és ki a nyugdijfizetésre kötelezett. 8. Ha a tényleges szolgálattól már visszavonult, van-e nyugdija, ha igen, kitől élvezi azt. 9. Lakcim. Minden gazdatisztet felkérünk, hogy ne csak maga küldje be adatait, hanem gazdatisztársait is figyelmeztesse a legszélesebb körben azok beküldésére. A gazdatisztitársadalom eminens érdeke, hogy a földmivelésügyi miniszterium a gazdatiszti kataszter végre felfektethesse.

Mezőgazdasági Adóügyi Codex

cimen a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara és a többi 5 kamara 400 oldalnál nagyobb terjedelmü gazdasági adóügyi könyvet ad ki, mely január elején fog megjelenni. A könyv ára 200.000 korona s a Felsődunántul 8 vármegyéjében csakis a győri Gazdakamara utján rendelhető meg. A föld-, ház-, jövedelem-, vagyon-, kereseti, társulati, forgalmi, fogyasztási, vármegyei, városi, községi adók kimeritő ismertetése, illetőkügy és részleges betüsoros tárgymutató képezik a könyv tartalmát, amelyet Förster, Weiszmann, Ormándy, Czirják, Szövényi, Koncz, Takács specialista szakemberek irtak. Az adóügyi jegyzők, gazdaságok és uradalmak figyelmébe ajánljuk a könyvet, melyet a pénzügyminiszter, az OMGE, engedélyezett.

7.5 millió korona holdankénti kamatmentes dohánytermelési kölcsönt

engedélyezett a pénzügyminiszter legutóbbi rendeletével. Akik a dohánytermelésre ujonnan jelentkeznek s legalább 10 kat. holdon szándékoznak dohányt termelni, a régi termelők pedig annyi holdra, amennyivel régi ültetési területüket szaporitani óhajtják, kapják ezt a 7.5 milliót holdanként. A beruházási kölcsön 10 év alatt évi 10 százalékos törlesztéssel és 2 százalékos kezelési költség felszámitásával (tehát kamat nélkül) törleszthető, de előbb is visszafizethető. A törlesztési részletek a dohánybeváltási járandóságokból fognak levonásba hozatni.

Bővebb felvilágositást szivesen nyujt a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara. A kérvények a dohánytermelési engedélyért közvetlenül a M. Kir. Dohányjövedéki Központ Igazgatóságához, Budapest, II., Iskola-u. 13 szám is intézhetők.

Hasznos madarak téli védelme.

Télen a hideg és az élelem hiánya miatt madaraink igen sokat szenvednek. Az időjárás zordabb volta esetleg magasabb hótakaró már igen sokuknak pusztulását vonja maga után. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához naponta érkeznek jelentések, melyek a hasznos madarak nagymértékü pusztulását jelentik. A szokatlanul magas hótakaró és az igen zord időjárás következtében a mezőgazdaságilag hasznos madaraknak ezrei hullanak el. Ismerve azt a nagy hasznot, amelyet madaraink jelentékeny része, a káros rovarok és álcák elpusztitásával, a mezőgazdálkodásnak okoz, könnyen érthető, hogy a hasznos madaraknak ezen nagymértékü megfogyatkozása érzékeny kárt jelent a gazdákra nézve. A Kamara ezért a Madárvédő Egyesülettel karöltve széleskörü propagandát inditott a hasznos madarak téli védelmének előmozditása érdekében. Ezuton is felhivja nemcsak a gazda közönséget, hanem a társadalom minden rétegének figyelmét a madárvédelemre, kérve, hogy lehetőség szerint mindenki vegye ki részét ezen munkából. Igen kevés fáradsággal és emlitést nem érdemlő csekély kiadással igen sok hasznos madarat menthetünk meg az elpusztulástól. Bármilyen magtári söpredéket és értéktelennek látszó élelmiszer hulladékot, stb., felhasználhatunk e célra; ez által oda szoktatjuk kertünkbe s igy, ha ott fészkelő alkalmatosság van, akkor ott meg is fészkelnek; esetleg mesterséges fészekodu kihelyezésével is elősegithetjük megtelepedésüket. A madárvédelemmel kapcsolatos bármely kérdésben ugy a Kamara, valamint a Tiszántuli Madárvédő Egyesület készséggel áll tanácsosai és támogatással az érdeklődők rendelkezésére.

Méhészek figyelmébe.

Görög Ernő szerkesztésében 1926. évre már megjelent a »Méhésznaptár«. Az érdekes és kiválóan gazdag szakirodalmi résszel kiadott munkát, a kezdő és gyakorlattal rendelkező méhészek egyaránt igen hasznosan forgathatják.

A naptári rész hónapról-hónapra ismerteti a méhesekben végzendő munkákat, az irodalmi részben pedig a legkiválóbb hazai irók adnak az olvasónak gyakorlatias utmutatásokat a méhészkedés csaknem minden vonatkozásában.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a méhészkedők figyelmét ezen kiváló munkára, egyben pedig közli, hogy a naptár darabonként 15.000 koronáért a Kamara hivatalában (Debrecen, Hunyadi-u. 10.) beszerezhető.

Tenyészállatok beszerzése egyik németországi kiváló tenyészetből.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának sikerült összeköttetést létesiteni Németország egyik legkiválóbb sertés- és juhtenyésztő gazdaságával, mely hajlandónak nyilatkozott yorkshieri tenyészkanokat és husmerinó tenyészkosokat szállitani a magyar gazdáknak. A tenyészet kiválóságát bizonyitja, hogy e gazdaság az 1925. évi birodalmi mezőgazdasági kiállitáson Stuttgartban öt sertéssel hat dijat, az őszi magdeburgi kiállitáson 12 sertéssel 16 dijat nyert. Juhtenyésztése pedig ma már versenyen felül áll. A gazdaságban április közepén körülbelül 120 fiatal tenyészkos kerül eladásra. Tenyészkanok bármikor kaphatók. Felhivjuk az érdeklődő gazdák figyelmét ezekre a lehetőségekre s kérjük, hogy megrendeléseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara (Kecskemét, Rákóczi-ut 5) bővebb felvilágositással is készséggel szolgál.

Vetőmagvásárok.

A Tiszántuli MezőgazdaságiKamara eddig is energikus akciókkal törekedett a nemesitett és kiválóbb utántermelt vetőmagvak elterjesztését elősegiteni. Most ismét uttörő intézménnyel kisérli meg ez oly nagyfontosságu célt szolgálni: évente ismétlődően rendszeres tavaszi és őszi vetőmagvásárokat rendez, a Tiszántuli Mezőgazda-

sági Hitelszövetkezet bevonásával Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara első tavaszi vetőmagvásárját 1926 február hóban tartja, amelyre most mennek szét a felhivások.

Magyarfajta tenyészbikák.

Az állatállomány képezte már a multban is nemzeti vagyonunknak jelentékeny és tekintélyes részét. Különösen fontossággal bir a mai Csonkamagyarországban, amikor a növénytermelési eredményeknek felfokozása korlátozva van a terület, időjárás és a talajviszonyok által. Nyilvánvaló, hogy nekünk állattenyésztésünk kifejlesztésével van leginkább módunkban gazdáinknak fokozottabb jövedelmet elérhetővé tenni; ezt az igazságot különben a nálunk járt külföldi szakemberek is észrevették és megállapitották. Bővebb indoklást nem kivan, hogy az állatállományunkban rejlő nemzeti tőke és termelés megérdemli a fokozottabb gondoskodást s hogy minden e téren kifejtett munka és tevékenység csonka Hazánk erőforrásainak szaporitását és megerősödését jelenti. Ezen oknál fogva különös figyelmet érdemel a »Debrecen-hortobágyi magyar tenyészbikatelep fegeltetési 'társulat« munkálkodása. E gazdaintézmény, felismerve a kiváló állatállományban rejlő nemzeti erőt, a magyarfajta szarvasmarha tenyészszinvonalának felfokozását tüzte ki céljául. Csonka Hazánknak még igen sok olyan vidéke van, ahol a magyarfajta tenyésztése igen indokolt és jövedelmező. Hortobágy különben is a magyarfajta kitenyésztése szempontjából tipikus jelentőségü és az itten tenyésztett állatok a továbbtenyésztésre már ezen oknál fogva is igen alkalmasak. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezuton is kiváltképpen felhivja a gazdaközönség figyelmét, hogy az apaállatok beszerzése előtt tekintsék meg ezen telepet, ahol 12 darab bikaállománybol most 60 darab háromeves tenyészbika kerül eladás alá. Érdeklődők forduljanak esetleges tájékoztatásért közvetlenül a Debreceni Városi Gazdasági Egyesület, Debrecen, Piac-utca 61 címén a bikatelep vezetőségéhez. A telep Nagyhortobágy állomástól egy óra távolságra van. Nagyhortobágy vasutállomás mellett levő csárdában szállás és fuvar is kapható. A telepen mind teljesen szidegen tartott állatok vannak, amelyeknek ellenálló és takarmányértékesitő képességük igen kiváló, tisztavérü, kiváló tenyészállatok.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményfajták piacán áremelkedések mutatkoztak, amely a buza áránál valóságos ugrásokban jut érvényre. Ennek az oka még mindig a külföldi spekulációs játékban rejlik, amely mindenütt igyekszik tulzott mértékben felhajtani az árakat. Nálunk azonban nem valószinü, hogy a most jelentkezett áremelkedés tartós lesz, mert bőséges készleteink nem engedik meg ezt. Külföldi vásárlók is még mindig keresik terményeikkeinket, amely mint minőségü áru mindig jelentős és nagyfontosságu e téren. A tengerit szintén erősen veszik, ugy, hogy ennek is az ára nagy emelkedéseket mutat. A takarmány és magvak piaca tartott. Ugyszintén a huspiac is az elért árakat tartja. Az élelmiszerpiacokon, igy főleg a tojásnál, olcsóbbodások jelentkeznek, mert a karácsonyi ünnepekre szánt és felhozott rengeteg mennyiséget mind elhelyezni nem sikerült és igy ezeket az eladók, olcsóbb árak mellett is, igyekeznek forgalomba hozni.

Legujabb árak: 1926 január 1.

Terménypiac: 76 kg-os tiszavidéki 397.50—400, felsőtiszai és pestmegyei 395—397.50, fehérmegyei és egyéb dunántuli 392.50—395, 77 kg-os tiszavidéki 402.50—405, felsőtiszai és pestmegyei 400—402.50, fehérmegyei és egyéb dunántuli 397.50—400, 78 kg-os tiszavidéki 405—407.50, felsőtiszai és pestmegyei 402.50—405, fehérmegyei és egyéb dunántuli 400—402.50, 79 kg-os tiszavidéki 407.50—410, felsőtiszai és pestmegyei 405—407.50, fehérmegyei és egyéb dunántuli 402.50—405 ezer K métermázsánként.

Az összes lisztárak változatlanok.

Huspiac: Ia marhahus 30—38, IIa 18—28, borjuhus 40—50, IIa 24—40, sertéshus 28—32, IIa 24—28, zsir és háj 26—27, olvasztani való szalonna 24—25, disznósajt 15—30, tepertyü 26—30, csont 5—15, birkahus 12—24 ezer korona kg-ként.

Halpiac: ponty 25—40, harcsa 80—100, IIa 60—80, süllő 40—50, fogas 60—80, kecsege 60—80, csuka 35—40, apróhal 6 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: alma 10—20, körte 20—32, szőlő 30—35, gesztenye 8—12, aszaltszilva 16—20, dió héjban 10—14, mogyoró 32—36, mandula héjban 50 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2.4—2.8, elvétve 2.2, tej kannában 5, üvegtej 6, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként. Ia teavaj 80, főzővaj 60, sóványturó 8, tehénturó 12, magyar sajt 70, svájci 100 ezer K kg-ként.

HIREK.

Heti naptár.

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
4 Hétfő	Titusz	Leona	A hét elején a nap 7 óra 40 perckor kél és 3 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 35 perckor kél, 3 óra 10 perckor nyugszik
5 Kedd	Teleszfor	Simon	
6 Szerda	Vizkereszt	Vizkereszt	
7 Csütörtök	Lucián vt.	Attila	
8 Péntek	Szörény	Szörény	
9 Szombat	Julián vt.	Marcel	
10 Vasárnap	Vilmos	Melánia	

1926.

Az időtlen-időnek nagy homokórájában zajtalanul, kérlelhetetlen egyformaságban peregnek, peregnek az évek homokszemei a végtelenségnek. És ha a Jövő végtelenségéből, a Jelen szük, gyatra ösvényén a végnélküli Multba lehull az utolsó homokszem is, a nagy Szellem megragadja a homokórát, megforditja s a pergés változatlanul, megállás nélkül folyik tovább.

Nincs földi hatalom, amely az éveknek e végnélküli pergését megakadályozhatná.

És mi, e Föld lakói? Az egyik homokszem lehullásával megszületünk, a másikkal gögicsélünk, nevetgélünk, csuszunk, mászunk, porban játszunk, gondtalanul lepkék után szaladgálunk. A homokszemek pedig peregnek, csak peregnek. Lassan-lassan tenni vágyunk, nagyok után szaladgálunk; a vágyaink nagyra nőnek, tetszeni akarunk a nőknek. Szivünk lángol, karunk feszül, nem munkára: ölelésre, nincsen gondunk csak az élvre.

És az évek jönnek-mennek. Csak peregnek, csak peregnek.

Majd történünk, könyökölünk, utunkból mást félrelökünk. Uzzük a hirt, rangot, bankót, sok aranyat, gazdagságot. Törünk, zuzunk, csakhogy legyen ennünk, innunk és kényelmünk, azt hisszük, hogy mindig élünk.

... Majd megállunk, megpihenünk..., de az idő mutatója, utját tovább rója-rója...

Vágyunk szárnyán már nem szállunk; bandukolunk, meg-megállunk. Már nem futunk; sántikálunk, megbotolunk, lemaradunk. Szemünk már nem néz az égre, csak nyütt csizmánknak hegyére. Nem elég már a két lábunk, most már bottal botorkálunk. Kettőt lépünk s már pihenünk, többet sirunk, mint nevetünk. Végül, hogy ha üt az óra térünk örök nyugovóra...

... És az évek jönnek-mennek, nélkülünk tovább peregnek...

vitéz Kemény Simon.

Az állami ellenőrzéssel és szavatossággal működő m. kir. postatakarékpénztár üzletkörébe a takarék-, csekk- és értékpapirüzletág tartozik.

A takarékbetétek 3%-kal, a zárt takarékbetétek pedig 3·6%-kal kamatoznak. A takarékbetétek adó-, valamint illetékmentesek és adótartozásokra 20.000 K-ig, egyéb tartozásokra pedig 2000 K-ig nem foglalhatók le.

A csekkszámlatulajdonost nem terhelik a pénz megolvasásának és megőrzésének gondjai; mert fizetéseit csekkel teljesitheti.

A postatakarékpénztár bárkinek a megbizásából vásárol állampapirokat, magánpénzintézeti záloglevelek et és kötvényeket, azokat a megbizó kivánságára letétben megőrzi a kamatszelvényeket esedékességük időpontjában pontosan beváltja s a kamatot az értékpapirtulajdonos javára elkönyveli, vagy elküldi.

A postahivatalok, mint a posta takarékpénztár közvetitő hivatalai napi hivatalos szolgálatuk egész ideje alatt bárkinek a rendelkezésére állanak postatakarékpénztári ügyekben is.

Ez a hely irásbeli közlemények céljára szolgál. Ha valaki ezt igénybevenni óhajtja, ugy annak a postai levelezőlapra nézve megszabott bérmentesitési dijat kell postabélyegekben lerónia.

Minden postahivatalnál bárki teljesithet befizetést a postatakarékpénztárnál fennálló bármelyik csekkszámla javára.

E célból a befizető az elismervényre, a befizetési lapra és a könyvelési szelvényre a befizetendő összeget, saját nevét és lakcimét pedig a könyvelési szelvényre és a befizetési lapra irja rá. Az igy megfelelően kitöltött ürlapot, a befizetendő összeggel együtt, a közvetitő postahivatal illetékes tisztviselőjének kell átadni.

A postahivatal tisztviselője az átvett ürlapon az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a hely- és keletbélyegző egyidejü alkalmazásával aláirja, azután a befizetési lapot a könyvelési szelvénnyel együtt levágja és visszatartja, az elismervényt pedig a befizetőnek kiadja. A befizetési lappal együtt levágott könyvelési szelvényt a postahivatal tisztviselője a postatakarékpénztárhoz küldi be, mely a szabályszerü könyvelési eljárás megtörténte után a számlatulajdonost a javára eszközölt befizetésről, a befizetési lap csatolása mellett, számlakivonattal értesiti.

Stádium Rt., Budapest.

Szelvény

.....

.....

a ..... K

..... fillérről

szóló

„Elismervény"

Elküldetett:

.....

Nyittasson csekkszámlát a magyar királyi Postatakarékpénztárnál.

A fél által töltendő ki.

Elismervény

..... korona ..... fillér, azaz

.....

..... K ..... f-ről, mely

összeget a ***35.785** számu

postatakarékpénztári csekkszámlára a mai napon befizették.

A csekkszámla tulajdonosának néve és lakcíme:

Vitézek és gazdak lapvállalata,
BUDAPEST

A postatisztviselő aláirása:

.....

A fél által töltendő ki.

P. Tp. Ny. sz. 108

Értesitő lap

..... K ..... f, azaz

.....

..... K ..... f-ről.

A ***35.785** számu

postatakarékpénztári csekkszámlára befizette: .....

Kelt .....

A postatisztviselő aláirása: .....

Könyvelési szelvény

..... K ..... f-ről.

A ***35.785** számu

postatakarékpénztári csekkszámlára befizette: .....

Kelt .....

A postatisztviselő aláirása: .....

Ezt a befizetési lapot és a hozzátartozó könyvelési szelvényt a közvetitő postahivatal tisztviselője levágja és a napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldi.

Házasság. vitéz Benedek Mihály december 19-én fél öt órakor vezette oltárhoz Lingli Olga urleányt a Regnum Marianumban.

Gazdasági cselédek és munkások kitüntetése. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara számos alkalommal cselekvőleg tanusitotta a gazdasági cselédek és mezőgazdasági munkások életérdekeinek komoly figyelembevételére készségét. A mezőgazdaság sorsára, egyben az egész ország népességének életérdekeire fontos a gazdasági munkások becsületes és érdemes munkássága, amely iránt most a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azáltal tanusitja megbecsülését, hogy kerületében hét olyan derék gazdasági munkásnak és gazdasági cselédnek, akik hosszu idő óta foglalkoznak ugyanazon gazdaságban, diszes kitüntető okleveleket és egyenként 500.000 koronás jutalmat adományozott a Kamara. A kitüntetettek névsora a következő: Nagy Gábor, béres, Debrecen, B. Nagy Sándor, elsőbéres, Nádudvar, Matus Ferenc, számadógulyás, Sarkad, Kovács Mátyás, gulyás, Békés, id. Boldogh Bém, gazdasági cseléd, Tiszadob, Czubor Sándor, mezőgazdasági munkás, Darnó,, Antal Joachim, gazdasági kertész, Besenyszög. A müvészi értékü oklevelet és jutalomdijat a debreceni kitüntetettnek a Kamara hivatalában tartandó ünnepélyesség keretében, a többieknek a helyi gazdaközönség részvételével a községházán ünnepélyesen adják át. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen tiszteletreméltó gondoskodása mélyen ätérzett szociális elvből: a dolgozó embertársak megbecsüléséből ered. A diszes kiállitásu oklevél záró sorait pedig mindenki lelkébe vesshetné: »A magyar gazda és magyar munkás: testvérek és egymásra utalt munkatársak; Hazánkat ujra naggyá és dicsőségessé csak az áldott, szent magyar földet művelők összetartó és buzgó munkája teheti.«

Budapesten ujabb kommunista szervezkedést leplezett le a rendőrség, amelynek során több letartóztatást eszközölt. Igy letartóztatta Kulcsár Lipót bécsi ujságirót és Marich Jenőt. A letartóztatottak beismerték, hogy több év óta állanak már a bécsi szovjetdelegáció szolgálatában s mint ilyenek többször is megfordultak az ország területén és fontos politikai, katonai és gazdasági jelentéseket vittek a magyar viszonyokról a delegációnak.

A nem nemes fémből készülő uj magyar érepénzek tervezésére hirdetett pályázat határideje lejárt, a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács kebeléből kiküldött biráló bizottság már elbirálta és jutalmazta is a pályamüveket, ugyhogy most már megkezdődhet az uj érepénzek verése.

A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn összes ülést tartott, mely többek között a Péczely jutalomnak, mely az 1923—24. évben megjelent történeti tárgyu legujabb regényeknek jár ki, kiosztása tárgyában határozott. Az Akadémia a bizottság javaslatára Csathó Kálmánnak »Földiekkel játszó égi tünemény« cimü és Surányi Miklósnak »A nápolyi asszony« cimü regényeit tüntette ki a Péczely-dijjal.

A nyári termelés értéke 1924-ben. A gyári vállalatok száma 1924-ben hazánkban 2755 volt, 26-tal több, mint az előző évben. Munkabér cimén 160.8 millió aranykoronát, az előző évinek majdnem a kétszeresét fizették ki. A gyáripari termelés értéke 1924-ben másfél milliárd aranykorona volt, pontosabban 1531.5 millió aranykorona, a megelőző évi 1177 millió aranykoronával szemben. A mezőgazdasági termelés összértéke, mint az a Pénzintézeti Központ negyedévi gazdasági jelentéséből ismeretes, 2.45 milliárd aranykoronát tesz.

Mennyi pénzt hoznak vissza a magyar kivándorlók Amerikából? A kivándorlók nyilvántartásából kitünik, hogy az 1923—1924. években Eszak- és Délamerikából 1726 visszavándorló érkezett haza és összesen 545.000 dollárt hoztak magukkal, azaz 2.69 millió aranykoronát. Az Amerikában maradtak ezalatt a két év alatt 27.8 millió aranykoronát küldtek haza az itthon maradt hozzátartozóiknak.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A kormányzó a karácsonyi ünnepek beköszöntével 48 elitéltnek adott kegyelmet. Kegyelemben részesült egy halálraitélt, kinek büntetését az államfő 10 évi fegyházra változtatta, a proletárdiktatura idején elkövetett büncselekmények miatt fegyházbüntetésre itélt 4 egyén büntetésének hátralévő részét pedig elengedte.

A napokban kezdte meg müködését Budapesten a Központi illetékhivatal. Eddig a pénzügyi tárca az igazságügyminiszterium és a dohányjövedék nyugdijasainak járó illetmények kezelését vette át s át fogja venni a közeljövőben a többi miniszteriumok és állami intézmények nyugdijainak és illetményeinek kezelését is, valamint e hivatal hatáskörébe kerül a rokkantellátási dijak kezelése is. A berlini kormány annyira érdeklődik a géperővel dolgozó intézmény iránt, hogy el is kérte annak tervezetét a magyar kormánytól.

A kormányzó a kultuszminiszter ajánlására Sidló Ferenc, kisfaludi Stróbl Zsigmond és Szentgyörgyi István szobrászmüvészeknek, kiváló és érdemes munkásságukért a kormányfőtanácsosi cimet adományozta. A kultuszminiszter ugyanőket a m. kir. Képzőmüvészeti Főiskolához fizetésteien tanárokká nevezte ki.

December 21-én a budapesti Horthy-kollégium ifjusága részére karácsonyi ünnepséget rendezett a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, s ez alkalomból nagy mennyiségü szeretetadományt osztott szét a kollégium lakói között, a MANSz vidéki szervezeteinek gyüjtéséből. Az ünnepélyen megjelent a kormányzó felesége is és gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter meleg beszédet intézett az ott összegyült, mintegy 300 főnyi ifjusághoz.

A hágai rendőrség értesitette a budapesti rendőrfőkapitányságot, hogy egy amsterdami szállodában elfogták Mankovich György budapesti mühelytulajdonost, Marsovszky György hirlapirót és Jankovich Arisztid nyugalmazott ezredest, kiknél nagyobb mennyiségü hamisitott 1000 frankos francia bankjegyet találtak. A hamisitványokból néhányat rögtön megérkezésük utáni napon forgalomba hoztak. A letartóztatottak beismerő vallomást tettek, mely szerint a bankjegyek Budapesten készültek és a hamisitás ügyében több budapesti egyén is érdekelve van. A nyomozás Budapesten is megindult.

Karácsonyi béke.

A karácsonyi ünnepek alatt senkisem zavarta meg a müvelt népek békéjét és az ünnepélyes csendet. A locarnói egyezmények alapján megkötött londoni béke ugylátszik már éreztetni jótékony hatását és megnyugtatja a Páris környéki békék megkötésével felzaklatott népek idegeit. A londoni béke Chamberlain angol külügyminiszter legszemélyesebb müve és bármilyen sors várakozik ezután az európai népekre, annyi bizonyos, hogy Chamberlain nevéhez füződik és Anglia érdeme marad az európai népek közti nyugalom helyreállitása.

Nyugtalanság keleten.

Annál nagyobb a nyugtalanság Törökországban, ahol a mosszuli területeknek Irak részére történt népszövetségi odaitélése óta népgyüléseken tiltakoznak mindenfelé a területek elvesztése miatt. A török nagyvezérkar titkos üléseken dolgozza ki máris a mosszuli területek megvédelmezésére szükséges hadmüveleti terveket. Angol részről azzal szeretnék megelőzni a fenyegető összeütközést, hogy kilátásba helyeztek olyan tárgyalásokat, amelyeken a törökök és az angolok között végleges megegyezést hoznak létre. Az angolok hangoztatják, hogy remélhetőleg ezeknek a tárgyalásoknak megindulása előtt török részről nem fognak elhamarkodva olyan lépéseket tenni, amelyek megnehezitenék vagy éppen lehetetlenné tennének minden közmegelégedésre szolgáló megegyezést.

Heves harcok Kinában.

Mig a közeli keleten nyugtalanság mutatkozik, addig a távoli keleten Kinában rendkivül heves harcok folynak. Feng-Yu-Szian keresztény tábornok elfoglalta Tien-Csint, viszont Csan-Cso-Lin tábornagy Mandzsuriá-

ban ért el jelentékeny sikereket. A legutóbbi hirek szerint a tábornagy hadserege teljesen felbomlott és már csak a tábornagy fia próbálkozik némi ellenállás kifejtésével. Annál meglepőbbek ezek az ujabb hirek, melyek szerint Csang-Cso-Lin az ellene vonuló hadsereget több napig tartó harcban legyőzte és szétszórta. Az ellene vonult Kuo-Szun-Lin tábornokot elfogta és feleségével együtt nyomban kivégeztette. A japánok közbenjárásával szeretnék megmenteni a kivégzett tábornok többi négy feleségét és tiz gyermekét, azonban a tábornagy nem hajlandó megkegyelmezni ellenfele családjának sem.

Hindu nemzeti mozgalom.

A karácsonyi ünnepek alatt Indiában háromezer kiküldött részvételével hindu nemzeti értekezlet volt, amelyen olyan státust követeltek a hindu nemzet részére, mint amilyennel az angol dominiumok birnak. Ezeknek ugyanis külön miniszteriumok és parlamentjük van és a hindu törekvések szerint ez jelentené az első lépést a hindu önkormányzat felé vezető uton.

Pénzügyi válság Franciaországban.

Franciaországban a pénzügyi helyzet még mindig sulyosan érezteti hatását. Doumer, az uj pénzügyminiszter pénzügyi terveket dolgozott ki a közgazdasági helyzet megjavitására, de ezekkel szemben a parlament pénzügyi bizottsága, sőt maga a kormány egy része is aggodalmakat táplál. Hir szerint Briand miniszterelnök a maga részéről helyesli Doumer pénzügyi terveit és abban az esetben ha a kormány többsége elutasitó álláspontra helyezkedik, kilátásba helyezte az egész kormány lemondását.

A halál szövetségesei.

Irta: vitéz GALAMBOS JÓZSEF dr.

(Folytatás.)

A szesz ássa meg legtöbbször a családi boldogság és béke sirját; a szesz teszi házasságtörővé és durvává a férfit, könnyelmüvé és pazarlóvá az asszonyt; a szesz az oka a legtöbbször az elválásoknak, családi drámáknak és öngyilkosságoknak. A szesz okozta mámorban szerzi a legtöbb ifju a nemi betegségeket, a vérbajt, melyekkel később fertőzi nejét, s melyek öröklődnek hetediziglen átokként a leszármazókban. A Mentőegyesület megfigyelése szerint legtöbb baleset hétfői napra esik, ami a vasárnapi szeszélvezet következménye. A legtöbb bünöző, tolvaj, csaló, csendháborító és bicskázó a szeszivók közül kerül ki. A szeszivás megröviditi az átlagos élettartamot, a mesterségüknél fogva az ivásra több alkalommal biró emberek, a kocsisok, szénmunkások, halászok, cigányok, kocsmárosok általában rövid életüek. A történelem is szomoru példáit nyujtja a szeszivás káros hatásának. Az orosz nép sok nomád törzse, az afrikai, ausztráliai és amerikai őslakóknak, négereknek, indiánoknak lassu kipusztulását az előttük még ismeretlen erős szeszes italok mértéktelen élvezete segitette elő. A zsidó nép ősi hatalmas államát a szeszokozta sülyedés döntötte romba évezredekkel ezelőtt és e bünét elhagyva a zsidó faj fennmaradását és szivósságát főleg a szeszes italoktól való tartózkodásának köszönheti. A hajdani hires török hadsereg, mely annak idején a fél világot megháditotta, verhetetlen volt, mig a vallási törvénycikkben előirt szesztilalmat betartották, de rohamosan süllyedt és hanyatlott zászlóikon a félhold ereje és fénye, mihelyt a lassan megszokott szesz erejüket és erkölcseiket aláaknázta.

A szeszivás káros testi és erkölcsi rombolásai ellen küzdeni ezen történelmi és tudományos bizonyitékok tudatában, egyéni, társadalmi és állami kötelesség. Ez az igazi fajvédelem. Mert az amugy is forró vérü, indulatokra hajló magyar embert a szesz alakitja sokszor összeférhetetlenné, könnyelmüvé, gyülölködévé és ingerli minden felvilágositással és szép szóval dacoló nyakas ellenállásra. Ezek a tulajdonságok pedig a nemzeti ujjászületés munkájának nagy akadályait jelentik.

Az államnak, mely a szeszadókhoz fináncokoskodással görcsösen ragaszkodik, a szeszmérést korlátoznia kellene; szombat estétől, hétfőn reggelig betiltani, a köröktől, egyesületektől, kaszinóktól, üzletektől az italmérési jogot bevonni bölcs cselekedet volna. Hiszen a szeszadók kevesebbet hoznak, mint amennyit a szesz áldozataivá lett bünözők és betegek ellátására a szükséges nagyobbszámu csendőrség, birói és orvosi kar, fogházak, börtönök, tébolydák és kórházak fentartása jelent. A társadalmi és családi élet megtisztulására és nemzeti megerősödésünkre vezetne az, ha a heti munkában elfáradt emberek nem kávéházakban, kocsmákban, körökben tivornyáznának, veszekednének, hanem a családi körben pihennének; a szeszre költött pénz megmaradna, a család jólétét emelné; az egyesületek pedig igazi feladatukhoz térnének vissza és ott ujság, könyv, társasjáték, beszélgetés, mükedvelő ének és zenekarok, játékok és sportok nyujtanának nemes szórakozást.

Fagyos tél van odakünn; jeges lehellete elől varjak bus csapata huzódik be a falvakba, dideregve ülnek a fák kopasz ágain, majd meglebben sötét szárnyuk és mint nagy fekete gyászfátyolok szállongnak ide-oda. Dermedt csend honol a hólepte kis házak és utcák fölött, csak mint egyhangu gyászének hangzik néha a varjak károgása. Kár... kár... Itt jár most biztosan maga a halál közöttünk, az ő jeges lehellete dermeszt meg mindent, csontujjaival meg-megzörgeti ablakainkat éjjelenként s különös alaku virágokat rájzol reá jégből és hókristályokból. A halál szövetségesei pedig nyilvános és családi összejöveteleken, a tél gyakori alkalmai szerint, végzik romboló munkájukat és töltögetik az apák, férjek és fiak poharába a gyilkoló csábos alattomos mérget. Mámoros duhaj nóta hangzik ki a házakból s a fagyos éjszaka visszhangjaként hallik reá a felelet. Kár... kár...

(Vége.)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A levente, a honvéd és a vitéz.

Irta: vitéz SZINAY BÉLA.

(Folytatás.)

Elnémult a honvéd és imigyen folytatá egy erősen őszbecsavarodott vitéz:

»Nagy időket éltem. Javarészt a háborus évek rohantak el felettem. Ifjuságom tanuja volt a török világnak, férfikorom a felszabadulásnak és öregedésem Rákóczi szabadságharcnak.

Letünt nehéz, de dicsőséges idők soha el nem muló emlékei, gyertek lelki szemeim elé! Testesitsétek meg azokat a magyarokat, akik iránt hálával és kegyelettel tartozunk.

Mi az, mit kérdel? Hogy polgár vagy katona az, akinek a szellemét idézem? Ezt az előbbi fogalmat nem ismerem. A mi időnkben csak katonák és és vitézek voltak. És volt-e valaha is más a magyar? Nem-e hétköznapi foglalkozás volt a magyarnak a katonáskodás és ünnepi a vitézség, ami nélkül fegyvert senkisem viselhetett. A polgár, a katona és a vitéz nálunk egy fogalom volt. Vakmerő, félelmet nem ismerő, mindig tettre vágyó és a hazájáért halni kész magyar.

Soha keményebb, de magyarabb világ sem járt mint ebben az időben. Ekkor, a mi lelkünkben lakott az igazi hazafiság; itt vert állandó tanyát a vitézi virtus és épült és virágzott a magyar nyelv igazán. Mi a végbeli vitézek voltunk a magyar nemzeti eszme hirdetői és a magyar nemzeti állam leghatalmasabb támaszai. Ezekben a nehéz időkben mi voltunk a küzdő magyarság és ebben volt a mi legnagyobb erősségünk. A mi életünkből ismerhetitek meg a magyar vitéz minden jó tulajdonságát: a lelkesedést, a kötelességérzetet, a türni, szenvedni tudást és az önfeláldozást. A mi életünk hirdeti a késő utódoknak mindenkor a hazaszeretet és vitézség elválaszthatatlanságát. Ez öntötte belénk azt a csodálatraméltó erőt és önbizalmat, amelyet a nagy idők forgatagában mindig megtartottunk.

Én is katona voltam és vitéz lettem. Az ősiségemnél egyebem már nem volt akkor. Telket kaptam a felvidéken és vele cimeres nemes levelet vitézségemért és a hazának mindenkor teljesitett jó szolgálataimért. Viharos idők elmultanak és én itt vertem gyökeret a nemesi telkemen, de katona érzéseimet és vitézi voltomat megtartottam mindhalálig.

Régi idők letünnek, az uj idők felednek. Elnémult az ének a végek vitézeiről és Rákóczi talpasairól. Kétszázados katonai küzdelmünk elmerült az idők tengerében és e kor vitézei jeltelen sirban porladnak.

Késői utódok! Uj magyar vitézek! Emlékezzetek a régiekről!

Más idők, más emberek ugyan, de az érzések mindig a régiek. Régi magyar érzéstekkel megtaláljátok az utat a mi vitézi lelkeinkhez, amelyik arra int benneteket: legyen a szervezetetek megingathatatlan sziklavár, keresztény hitetek erős, cselekedeteitek hazafias, érzéstek egységes nemzeti, katona és vitézi multatokkal átitatott egész lényetek, akaraterős és magyar.

Ily éljetek, gyermekeiteket ilyennek neveljétek és eszerint boldoguljatok«.

A látomás eltünt. Bárhogy igyekszem is tágranyilt szemmel ujra felfedni őket, a korom sötétségnél nem látok egyebet. De itt voltak, mert érzem azt az ódon kriptaszagot, amelyet visszahagytak.

Fázósan huzódtam össze rejtélyes, csendes magányomban.

Hogy mondtátok? Levente, honvéd, polgár és vitéz a magyarnál egy fogalom volt és ti kora ifjuságtoktól késő öregségig mindig honvédek és vitézek maradtatok? Hát nem uj szavak ezek, hanem régiek, amelyhez már megkövesedett fogalmak tapadnak? Persze, persze! Hiszen ezeket mi örökségképen kaptuk. Ezek a szavak fogalommá nőve, patinásan maradtak ránk. Több évszázados magyar küzdelem szülte, ápolta és nevelte erőssé. Ezek annyira sajátos magyar kifejezések, hogy a kellő értelmét adva nem is lehet leforditani semmi más nyelvre. Ezek a magyar tettekből eredő, a magyar lelket jellemző és a mérhetetlen magyar küzdelmeket visszatükröző fogalmak kizárólag a miénk.

Nem tudom én, melyik volt keményebb katona és melyik vitézebb: az-e, aki három évszázaddal ezelőtt fehérre meszelt tornácos, kicsiny házikóban lakva öntözgetve a hét szilvafáját, amig harci riadót nem fujtak, vagy az, aki százévvel később Rákóczi hadaiból, ezer embberével Tokaj alá szállott, avagy az, aki másfél évszázaddal később az ekeszarvától megkérgesedett tenyerével ismét fegyvert fogott, míg felesége éjjeleken át, lopva tépést készitett, vagy az, aki kicsiszolódott idegzetével a fegyveresendes időkben szolgálta a magyar művelődést, vagy az a honvéd, aki a világháboru alatt végig verekedte a haroctereket, vagy az a legifjabb sarj, a cserkészfiu a keményebb, a vitézebb, amelyik még most nő, amelyik még következik.

Nem tudom én, hogy a polgár volt-e vitézebb a katonánál, vagy a katona volt hazafiasabb a polgárnál. De ezen sem tünődöm, mert azt látom: mindannyian ebbe a vérrel áztatott magyar földbe mélyen begyökerezett kemény törzsnek vagyunk a hajtásai és ezzel a magyar lélekben rejlő katonai és vitézi erényeket mindnyájan örököltük.

Magyarok vagyunk! ezt le nem tagadhatjuk és örökségünk közös, ezt el nem vitathatjuk. Szenvedések és vigasztalódások, bánatok és örömek az élet sorjában mindig összekovácsolták a magyart. És mi még külön polgári és katonai szellemről beszélünk? Erről beszélünk ma, amidőn minden becsületes magyar embernek csak egy célja lehet?

A magyarban csak egyféle szellem van: a faji szellem és ebben benne van, benne kell legyen a levente, a honvéd és a vitézi szellem is. Ez állandó kincse a mi fajunknak, amelyet az öröklésnek és a hagyománynak köszönhet. Ez a faji lélek képezi a katonai szellem alapját. Ápoljuk és fejlesszük azokat. Ezek a faji katonás erények minden polgár, gazda és munkás békefoglalkozása közben ott szunnyadjanak a lelkekben oly mértékben, hogy a hivatásos katona állandó tüze képes legyen majd lángragyujtani a békés állampolgárokat.

A magyar faj katonás szelleme, jövendő sikereinek alapfeltétele.

*

Lassu csoszogás, majd kopogás az ajtón. Gyertyát hoz a kiérdemesült öreg béresgazda.

Felugrom a székről; vége a tünődésnek.

*

Polgárok! Neveljétek gyermekeiteket leventének, hogy vágyat érezzen honvéddé lenni, s majd egykor vitézzé válni.

Polgárok! Szeressétek a leventéket és ápoljátok a honvéd lelketeket, hogy fiaitokkal együtt öregbitsétek a magyar vitézi tetteket, ha üt a cselekvés órája.

(Vége.)

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos
műfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán . . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezés

Fotografáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron. — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad. Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.

Rendelés egész nap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet l. (Rókussal szemben.)

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenfele nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

1925.

Ismét egy esztendő haladt el felettünk,
Nincs mit sajnálni rajt, bár vénebbek lettünk.
Nem hozott semmi jót, s igy nem is hagyhatott,
Csak szenvedést, but, s a tavalyi bánatot.

Történelmünk lapja, itt üresen maradt.
Csonka-Magyarország tovább csonka marad!
Megcsufolt térképünk, mikor avul már el!
Csak ha fegyvert fogunk, s a régit állitjuk fel.

Vajjon mire várunk? Meddig türjük még ezt!
Amit a legyőzött győztesek, velünk cselekszenek.
Csaták viharában megedzett karunk,
Már-már lankadni kezd, lefelé ballagunk.

Mi, akik ismerjük, román vitézségét,
Nem különben csehnek, harcias értékét,
Hisz csak akarat kell! Azon mulik minden.
Dobszótól a veréb, sietve elröppen.

Ne mutassunk nékik örök alázatot,
Hanem fogjunk fegyvert, cselekedjünk nagyot!
Tizennégy vármegyénk, ha igazi magyar!
Hatvanhárom lehet, ha mind egyet akar.

vitéz Forgács János.

A repülés jelentősége.

Irta: vitéz MADARÁSZ LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

A légiforgalom fejlődésére az államok politikai érdeke, földrajzi helyzete volt mindenütt nagy befolyással.

Franciaország politikai érdeke azt kivánja, hogy nyugati és keleti szövetségeseivel, afrikai gyarmataival közvetlen kapcsolatot teremtsen; földrajzi helyzete azonban — mivel nyugaton az Atlanti Oceán, keleten a »legyőzött« Németország határolja — törekvései elé határokat szabott. Légi forgalma ekként észak-déli irányban fejlődött ki: amott Anglia, Belgium, emitt Észak-Afrika felé; mig keletre Németország önkényes átrepülésével teremthetett csak a kisentente államai felé kapcsolatot (francia-román l. f. vállalat).

Anglia politikai érdeke gyarmataival sürgetett összeköttetést. Mivel azonban gyarmatai nagy távolságokra terjednek és a repülőgép ilyen nagy távolságok áthidalására a technika mai állása mellett még nem alkalmas, légi forgalma helyi gócpontok körül Nagybritanniában, Kanadában, Mezopotámiában, Indiában és Ausztráliában külön-külön valósult meg.

Az anyaország és gyarmatai közti összeköttetés csak léghajóval, vagy Európa országain keresztül többszöri leszállással valósitható meg (a repülőgépnek 4—6 órára való üzemanyaga van), de ebben egyrészt a francia verseny, másrészt Németország kiközösitett volta gátolja fejlődését.

Az Északamerikai Egyesült Államok politikai érdeke a közlekedés tökéletesitésében merül ki, mert az oceánokon át, más világrészekkel egyelőre légi forgalmat nem teremthet. Földrajzi helyzete szerint a többi államoktól különálló, de viszont területe oly nagy, hogy légiforgalma főelőnyét — nagy távolságok gyors áthidalását — sikerrel értékesitheti.

Németország politikai érdeke, mivel a Nyugatot előle a párizsi egyezmény elzárta, Kelet felé akart kapcsolatokat keresni. Földrajzi helyzete előnyös, mert Európa közepén terülve el, a Kelet-Nyugattal csak Németországon át lehet összekötni. Légiforgalma a) észak felé Dánia és Skandinávia, b) kelet felé a Balti Államok és Oroszország, c) dél felé Svájc, Ausztria és Magyarország, d) nyugat felé Hollandia forgalmával keresett kapcsolatot.

Magyarország érdeke, hogy légiforgalmának külföldi kapcsolatokat keressen; földrajzi helyzete központias és a fejlődés törvénye szerint előbb vagy utóbb a népek mindenkori s a modern közlekedés legfontosabb területére — a Duna völgyére — fogja összpontositani a légiforgalmat.

B) A katonai repülés.

A légi erő minden korszerü hadsereg fontos felderitő és harci tényezője. A győző hatalmak — szinte egymással versengve — fejlesztik légi erejüket, hogy a modern hadviselés technikai előnyeit a siker érdekében maguknak megszerezzék.

A világháboru tapasztalatai — noha a háboru a repülésre nézve »korán« végződött —, megmutatták, hogy a technika a harcászatra döntő befolyással van és a hadseregek értékét lényegesen módositja.

Franciaország az első légi hatalom; ereje nagyabb, mint az utána következő három legnagyobb hatalomé. Utána U. S. A., Anglia, Olaszország és Japán következnek sorrendben. A kisántánt államai közül Cseh-Szlovákia, Szerbia majd Románia légi ereje követi jelentőségben egymást.

C) A sportszerü repülés.

A repülés sportszerü eredményeiben a francia és amerikai pilóták versenyeznek az elsőségért; mig az uj irányban — motornélküli repülésben — a német, francia és angol ifjak vetekednek egymással.

*

Ha a repülés fejlődésének modern helyzetét mérlegeljük, látjuk, hogy kilátásai egyre nagyobb távolságokig érnek el. A lázas versenyben minden állam megtalálhatja szükségszerü helyét a polgári, a katonai, avagy a sportszerü repülés terén.

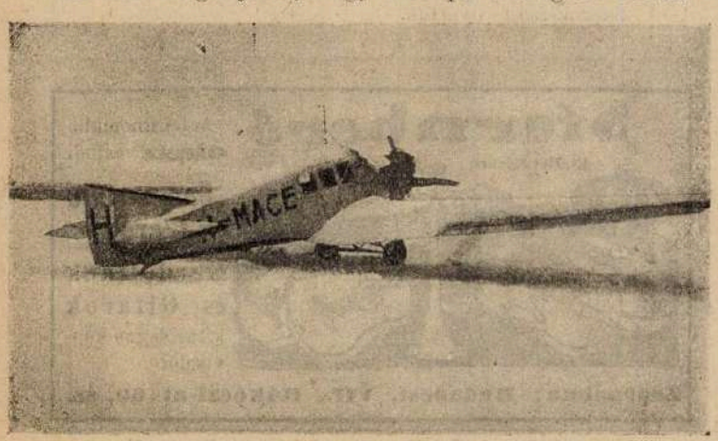

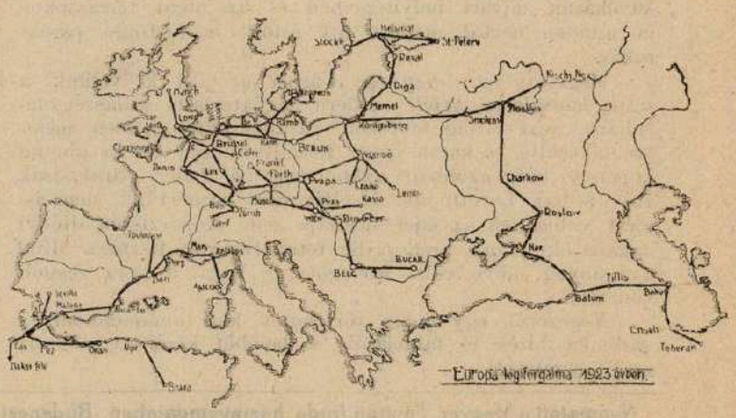

Európa légiforgalma 1923-ban.

A haladásban megállás nincs; állandó munka, amely a mult hiányait pótolja és a jelen sikereit felhasználja, érhet csak el sikert.

Aki korábban fog a munkához, korábban ér el eredményt, aki lanyhán, vagy későn ismeri fel a helyzetet, az a gazdasági ipari versenyben, biztonságban önmaga ellen vét.

A technikai eredmények nagy különbségeket teremtenek, de megkönnyitik a különbségek gyors áthidalását is. Ezért csüggedésre ok nincs: öntudatos munka rejti magában a sikert!

(Vége.)

Vadászat.

Vizi vadászat.

(Folytatás.)

Van egy különleges madara a rétnek. Ez a bajnok libuc, vagy galléros sneff, illetve »cső sneff«. Különösen tavaszi vonuláskor hatalmas rajokba verődik össze. Ez az egyetlen vad madarunk a rétségen, amelyik nem egyforma ruhát hord — de csak tavasszal a nászruhájában. Ércfényü kéktől a vöröses barnáig, vagy majdnem szürkéig változtatja színét. Különös a gallérja, melyet, ha párosodás ideje van, felborzol és verekedik társaival. Innen is van a harcos neve. Különben jó izü pecsenye. Meg kell emlitenem még a póh madarakat, vagy szélkiáltókat. Ki ne hallotta volna már panaszos messzehangzó szavát. Óvatossága miatt nehezen kerül aggatékra, de különben nem nagy kár, hiszen pecsenyéje csak másodrangu.

Legjobban érdekel bennünket azonban a ludak és kácsák nemzedéke. Ezek vadászata izgató is, meg a konyha szempontjából legérdemesebb is.

A ludak legnagyobb része átvonuló, melyek fenn északon költenek, s hozzánk csak legelni jönnek. Vadászata inkább lesre utal bennünket, tekintve feltünő óvatosságát. A kacsák nagyobbik része már itt költ, s a cserkészete a vizi vadászat legszebb része. Persze ehhez csak ugy juthatunk, ha elszánjuk magunkat derékig érő vizeket gázolni a kokojszás, pircás dágványban. Legeredményesebb akkor, amidőn a gácsérok kajtároskodnak és lohosodási idejük elérkezett. Ilyenkor csupa gácsért találunk, s mivel nem igen tudnak röpülni, igen bevárnak, s kis távolságra ismét lehuppannak.

Azután a költés utáni idő, amidőn a fiatal repülős madarak egy fészek alja egy csapatban találhatók fel. Ugyanugy viselkednek, mint a lohos gácsérok.

Persze a Fertőn, Balaton vidékén és a velencei tavon inkább a csolnakon — hajón — való vadászatnak hódolnak.

Végül a les, az isteni les!...

Persze el kell jól készülni, hogy szunyog is van a világon, még pedig némely esztendőben nem kevés. Dehát a vadásznak az semmi. Azonban ne kicsinyeljük a szunyogot, hiszen volt már olyan évem, amidőn a pancsovai rétben »ki volt zárva« lesen maradni a szunyog csapás miatt. Hogyne, mikor még a városi vendéglők és kávéházak udvari helyiségeiben és az utcai terraszokon is minden asztal mellett ott állott a füstölgő parázs rakás.

Megesett az, hogy egy városi ur jött ki velünk a rótbe kacsalesre, afféle modern aequatorialis vadászegyenruhába, azaz talpig fehérben, parafasisakkal. Persze messze elkerülte a kacsa őket. Reáadtunk egy barna gummi köpenyt hát, azonban akkor meg a fehér parafasisak volt a baj. Levette azt is. Mikorára hazaértünk, nem ismert volna reá az édes mamája sem. Kopaszfején diónyi daganatok voltak, arca pedig tetoválva volt tisztára. Mind a szunyog müve volt. Robogott is haza a kora reggeli vonattal.

Végezetül egy jóizü történetet kell elmondanom a szalonka hires jó falatjáról, a belőből készitett piritott zseniyeszeletről.

Egy torontáli főbiró asztalánál hivatalos ebédre gyültek össze a járás notabilitásai. Többek közt egy érdemes sváb falusi notabilitás — talán községi biró — is köztük ült. Mikor asziettnek a szóbanforgó zsemlyeszelet került elé, mivelhogy igen izlett neki, de nem tudta, hogy mit is eszik, megkérdezte szomszédjától, vajjon mi lenne ez?

A kérdezett megmondá persze németül annak népies neve szerint — schnepfen tr.... — Nem igen hitte elein tén a kérdő, de amikor mindenki bizonyitotta, kénytelen volt belenyugodni az igazságba.

Nagyot gondolt erre magában, hiszen ő — bár nem volt vadász — jól ismerte a »bara« körül futkározó »snepf« madarakat. Volt olyan az ő községének határában ezerszám.

Következő héten csak beállit egy kocsislegény egy jól letakart kosárral a főbiróné méltóságos asszonyhoz, mondván a gazdája küldött egy kosár »schnepfen tr...t« hiszen ő is jól evett az ebéden belőle. Nem lett többé meghiva a főbiró ebédjéhez az bizonyos.

(Vége.)

vitéz Halmay.

SPORT.

Salgótarjánban a leventék vitéz Pál Imre őrnagy vezetése alatt nagyszerü szán- és sípályát rendeztek be. Az ifjuság nagy kedvvel foglalkozik a téli sporttal.

*

Budapest ökölvivóbajnokságai. Eredmények: Légsulyban: Bajnok Kocsis Antal (FTC), aki három menet után minimális pontkülönbséggel győzött Adler Zsigmond (III. ker. TVE) ellen. — Bantamsulyban: Bajnok Korpás József (BTC) fölényes küzdelem után pontozással Werner György (TTC) ellenében. — Pehelysulyban: Bajnok Szobolevszky Sándor (TTC) a nehéz ütései nyomán teljesen kimerült Hochmann Miksa (TTC) ellenében. — Könnyüsulyban: Bajnok Vörös Pál (Spárta), akinek kijelölt ellenfele, Erdős László (MTK), orvosi tilalom folytán távolmaradt a küzdelemtől. — Weltersulyban: Bajnok Schreiber Sándor (Spárta), aki nagyobb rutinjával és technikai készültségével győzött pontozással az egyébként erősebb Kultsár József (FTC) ellen. — Középsulyban: Bajnok Siliga Károly (Spárta), aki a mérkőzés elején, ellenfelének néhány erős horogütése nyomán, kétszer is a földre került, ponthátrányát azonban a második menetben behozta és a harmadik menetben állandóan támadva, harcképtelenné tette ellenfelét, Osztermann Gézát (III. ker. TVE). — Kisnehézsulyban: Bajnok Littmann Gyula (NSC), 2. Zsemba János (TTC), akik már az előmérkőzések során vivták meg küzdelmüket. — Nehézsulyban: Bajnok Schwartzer Félix (Spárta), a multévi osztrák bajnok, aki két menetben pontelőnyt szerzett néhány kemény találatával, a harmadik menetben őtször ütötte a földre a közben egyik véletlen bukásánál sulyosan megsérült Nánay Jenőt (Megyeri TE). — Egyesületek szerint a Spárta 4, a BTC, FTC, NSC és TTC 1—1 bajnokságot nyertek.

A legfinomabb **olasz** valódi

„Campanello D'oro"

Mandolinok és Gitárok

kizárólagos képviselői.

Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM. 1926. JANUÁR HÓ 10.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTAC EKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A betű hatalma.

Irta: vadkerti MEZEY ÁRPÁD.

A magyar földmunkás társadalomnak ünnepnapja kell, hogy legyen, amikor ujságot olvas. Csak hetenként egyszer, a vasárnapi napokon van ideje arra, hogy a világfolyásáról valamit megtudjon. Tudjuk azt, hogy a teljesen vagyontalan földmunkás népnek, amely már gyermekkor óta kénytelen a mindennapi kenyér megszerzéséhez a családfőnek segédkezet nyujtani, nincs ideje még arra sem, hogy legalább az elemi iskolát, ahol irni, olvasni, számolni, vagyis az életben legszükségesebb elemi tudást elsajátithatná, elvégezze. Legtöbben ezért a szülőket hibáztatják és talán a felelősségnek egy nagyon kicsiny része őket is terheli, de semmiesetre sem az ő vállukat nyomja az az óriási felelősség, amely a népnevelés hézagosságából származik.

Megdönthetetlen, elszomoritó adatok kényszeritették kezembe a tollat. Mert bizony, elszomoritó az, amikor a magas agrikulturáju Nagyalföld legszebb részén, vagyis: Alpár, Majsa, Csongrád és Félegyháza vidékein, ahol a tiszta magyar fajt még nem korcsositották el a beözönlő idegen nációk, ahol még magyar a lakosság, gondolkozásban, érzésben és testben, vannak és sajnos, nem kis számban, felnőtt, katonasorban lévő, acélos izmu magyar ifjak, analfabéták.

Nem akarom népneveléşünket kritika tárgyává tenni, csupán rá akarok mutatni arra, hogy az ilyen analfabétákra és azokra is, akik mutatóujjukat a betüre téve, ki tudják szótagolni az irást, milyen hatással van a nyomtatott betü.

Azon kell kezdenem, hogy a magyarság legnagyobbrésze, vagyis a mezőgazdasági munkásság társadalmi alacsonyrendüsége folytán, sajnos, azt sem tudja, mi fán terem a kultura. Ennek a hatalmas néptömegnek — szerintük — a megélhetéshez nem szükséges az irás, csak a kar legyen erős, izmos, hogy azt a nehéz fizikai munkát, amit végeznie kell, birja. Az ilyen emberekben azután generációról-generációra kifejlődik, alakba formálódik egy olyan világnézet, amelynek következménye nemcsak egyesekre, hanem az egész magyarságra is hátrányos lehet. Az igaz ugyan, hogy az életben az analfabéták legnagyobbrésze megtanul irni. Hanem éppen az a baj, hogy nem az iskolában, ahol komoly pedagogusok a fogékony gyermeklélekbe a szép, a nemes, az erkölcsös élet iránti érzés csiráját elplántálják, ami az életben hatalmas, nemes gyümölcsöt hozó fává fejlődhet. Baj, mert habár az iskolán kivül irni, olvasni meg is tanul ennek a szegény munkásnépnek legnagyobbrésze, de nem képes életbevágó, fontos dolgok felett határozott, helytálló vélemény megalkotására, annál az oknál fogva, mert a vásárokban hangos kiáltásokkal, potomáron kinálgatott szennyirodalom és a gyakran kezébe kerülő, nem kivánatos sajtóorgánumok, értelmetlen zagyvalékából igyekszik tudását bőviteni s alacsony kulturájánál fogva nem veszi észre, hogy az a nyomtatott betü, amit vasárnaponként olvas, mérgez, nem veszi észre, hogy azok a diplomatikus, szép frázisok a magyarfaj iránti gyülölettől csak ugy dagadoznak, nem veszi észre, hogy azoknak az olcsó vásári könyveknek minden betüje a magyarfaj ellenállóképességének megtörését szolgálja.

Még nagytudásu, komoly emberek is sokszor tévednek, nagy, országos érdekü dolgok megitélésében, illetve elbirálásában és csak későn, már akkor veszik észre tévedésüket, amikor a nemtisztánlátás kellemetlen vagy sulyos következményei csak nagy anyagi áldozatok vagy nagy, emberfeletti, idegölő szellemi munka árán hozhatók helyre. Hát hogyne tévedne akkor az a szegény nincstelen, iskolázatlan, jó indulatu magyar, még az ő szük keretek közt mozgó, egyszerü életében előforduló dolgokban is? Manapság ugyan már vannak iskolánkivüli népoktatások, de ezeken a kurzusokon csak azok az emberek tanulhatnak valamit, akiknek tudása az elemi iskolák egyszeregy és ábécé vonalánál már sokkal magasabban áll. De a teljes tudatlanságban tévelygők még jobban belezavarodnak a hallott, s előttük teljesen ismeretlen tudományos kifejezések pokoli káoszába.

A betü nagy hatalom. A betü megnemesithet, felemelhet a sötét tudatlanság posványából a legmagasabb tudomány napsugaras régióiba, megtanithat házaszeretetre, de a magyarfaj elleni gyülöletnek a magvát is keblében hordja. Teremhet a nyomán dus, kincseket érő aranykalász, de mocsárvirág is. Eppen azért kell — ha mindjárt nagy anyagi áldozatok árán is — ennek a szorgalmas, ennek a legszebb tipusu magyarságnak olyan irodalmi és sajtóterméket juttatni, amelytől a már-már megfertőzött magyar lelkük meggyógyuljon. Az idegen szellemü irodalmi fércmunkák helyébe magyar irodalomnak kell lépnie, amelynek minden betüjében benne kell, hogy sirjon a Kárpátok fenyveseket ledöntő orkánja, benne kell, hogy sirjon Erdély, Bácska, Bánát és Kassa idegen járom alatt sinylődő magyarjainak hozzánk kiáltott szava. Az a magyar betü megtanitaná ezt a jobb sorsra érdemes népet a mi dicső, a mi nagy multunkra s abban a magyar betüben benne élne a mi jövőnk, amelyért annyi vérnek kellett már patakként folyni. A jövőnk, amelyért dolgozunk, amelyért imádkozunk s amely felett ezer szemmel, ezer sujtásra kész izmos magyar karral és

a magyar betüben megdobbanó magyar lelkünkkel őrködünk.

Ma a magyar irásnak egy nagy, egy fontos, egy szent feladata van: ébren tartani a nemzeti érzést. De ha végignézünk a magyar könyvpiacon megjelenő irodalmi munkákon, elszomorodva konstatálhatjuk, hogy a speciális magyar irodalomnak nagyon kis hely jutott Csonkamagyarországon. A magyar könyvpiac tele van idegenfaju irók, nekünk teljesen idegen szellemü olcsó tömegmunkáival, amelyek lerombolják még azokat a lelki szépségeket is, amelyek az elmult vérzivataros idők után a magyar puszták egyszerü embereinél megmaradtak. És ezek az idegen szellemü irások lassan, de biztosan átváltoztatják a puszták népének életét, gondolkozását, szokását és egy, a magyar szellemtől távol eső életfelfogásnak, gondolkozásnak, viseletnek és beszédmodornak nevetséges majmolóivá teszik a legértékesebb magyarságot s ki ölik a lelkekből a legszentebb érzést: a hazaszeretetet.

Ezuttal még megállapitani kivánom, hogy a magyarság ezen elhanyagolt, értékes tömegének meg van az istenadta tehetsége a szép és nemes dolgok iránt, csupán a mindennapi kenyérszerzés szakadatlan, testet és lelket ölő, nehéz munkája nem hagy időt neki, még az ábécé helyes megtanulására sem. Például az alpári síkságon, Ete vezér földjén, ha a szántogató magyar ekevasa ősi csontokat vet fel a föld mélyéből, az ekeszarvát tartó izmos legény káromkodva rug egyet rajta sáros csizmájával. Nem tudja szegény, hogy azt a földet, ami neki azt a hires, acélos buzát termi, honfoglaló őseink elporladó teste tette termékennyé. S ez a tudatlansága, mind az irás büne, mely bün a legértékesebb magyarság zömét beláthatatlan szakadékok mélységes forgatagába sodorhatja.

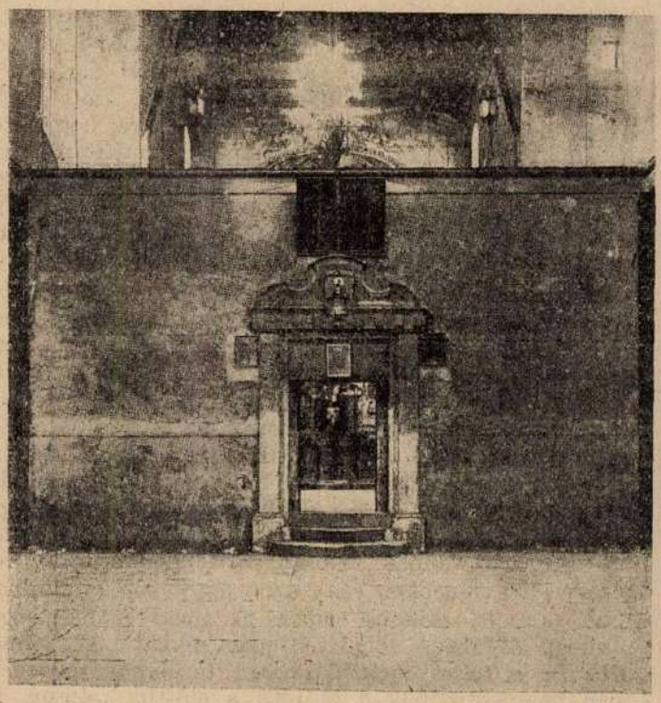

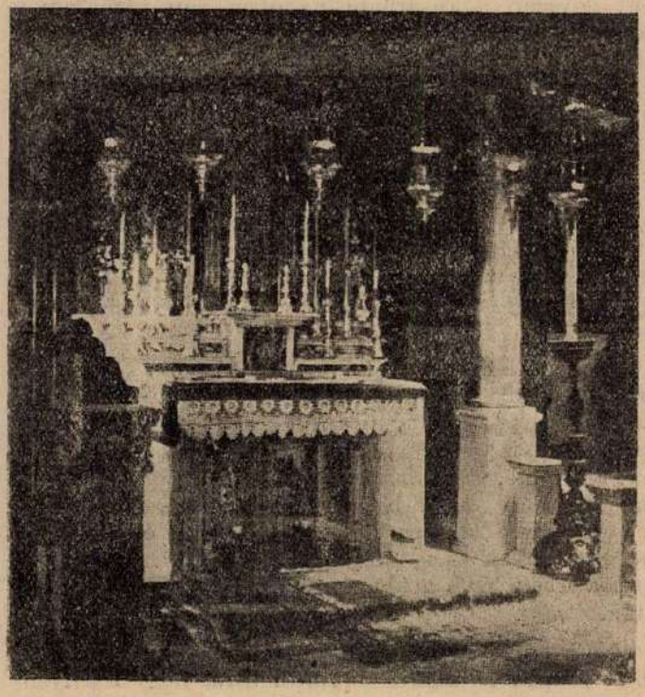

Képek Betlehemből. Balra: A Megváltó születésének helyén épült templom kőkeritésének bejárata Jobbra: Oltár, ahol 1925 év előtt a gyermek Jézus bölcsője állott.

Leventék fogadalomtétele Homokterennén.

A limanovai csatában résztvett huszárok tisztelegnek hősi halált halt bajtársaik szobra előtt.

VITÉZI ÉLET.

A Kormányzó Ur Őfőméltóságának, ugyis mint a vitézek Főkapitányának, a vitézek hódolatteljes ujévi szerencsekivánatait vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok ur tolmácsolta.

Őfőméltósága ezen jókivánatokat kegyesen fogadta s az összes vitézeknek boldog ujévet kiván.

*

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik a karácsonyi ünnepek és az ujév alkalmával a vitézek Főkapitányának és a Vitézi Rend vezető tagjainak jókívánságaikat kifejezték, felhatalmazás alapján köszönetet mond és minden jót kiván

a Vitézi Rend Főszéktartója.

Veszprém vármegye vitézeinek!

Veszprém vármegye vitézi székkapitánysága felhivja vitézei figyelmét a Vitézi Közlöny 1925. évi 4. számában közzétett járási ügyészek megbizására és felszólitja vitézeit, hogy szükség esetén ezen kinevezett ügyészekhez forduljanak. 529—925. sz.

Veszprém vm. Vitézi Széke.

Vitézi formaruha készitéséről.

Vitéz Csébi Miklós budapesti szabómester vidéki vitézektől több vitézi formaruha készitésére kapott felhivást. Miután nem tudta, hogy melyik megyében, milyen a m. Szék által elfogadott formaruha, azért felvilágositásért hozzánk fordult. Mi sem tudjuk, hogy az érdeklődő vitézek megyéjében van-e egyáltalán formaruha s ha igen, az milyen, azért azt tanácsoljuk a vitézeknek, mielőtt ilyen ruhát rendelnének, e szándékukat először és közvetlen a m. Széknek jelentsék be. A formaruha készitése kizárólag a m. Szék hatáskörébe tartozik. Ha az illető megyének már tényleg van elfogadott formaruhája, ugy a m. Szék intézkedni fog annak egységes elkészitéséről vagy a ruha rajzmintáját el fogja juttatni annak a szabónak, akinél a vitéz azt meg akarja rendelni.

Felhivjuk tehát az összes vitézek figyelmét, hogy vitézi formaruhát csakis szolgálati uton rendeljenek, nehogy felesleges kiadást szenvedjenek.

Szerkesztő.

Felhivás.

Felhivom azon vitézeket, akiknek az Országos Vitézi Szék kölcsönt folyósitott, hogy e kölcsön után járó 1926. első félévi kamatot haladéktalanul fizessék be az Országos Vitézi Szék 64.053. sz. postatakarékpénztári számlájára annál is inkább, mert ellenkező esetben késedelmi kamattal is meg lesznek terhelve. O. V. Sz.

Vagyonváltságbuza árfolyama:

1925 decemberre 350.000 K.
1926 januárra 350.000 K.

7.5 millió korona holdankénti kamatmentes dohánytermelési kölcsönt

engedélyezett a pénzügyminiszter legutóbbi rendeletével. Akik a dohánytermelésre ujonnan jelentkeznek s legalább 10 kat. holdon szándékoznak dohányt termelni, a régi termelők pedig annyi holdra, amennyivel régi ültetési területüket szaporitani óhajtják, kapják ezt a 7.5 milliót holdanként. A beruházási kölcsön 10 év alatt évi 10 százalékos törlesztéssel és 2 százalékos kezelési költség felszámitásával (tehát kamat nélkül) törleszthető, de előbb is visszafizethető. A törlesztési részletek a dohánybeváltási járandóságokból fognak levonásba hozatni.

Bővebb felvilágositást szivesen nyujt a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara. A kérvények a dohánytermelési engedélyért közvetlenül a M. kir. Dohányjövedéki Központ Igazgatóságához, Budapest, II., Iskola-u. 13. is intézhetők.

Mi a nemzeti Hadsereg?

Hatalmas sziklafal
Hol viharos éjjel
Sasok viaskodnak
A villámos éggel.

Ősi szentegyháznak
Büszke kupolája,
Sarjadó remények
Drága, vetett ágya.

Fekete vizeken
Hófehér vitorlás,
Fekete éjszakán
Hajnalról álmodás...

Gyönyörü zöld liget
Nyájas tavasz diszben,
Pacsirta himnusza
Napja felkelőben...!

Kereszt mesgyeszélen,
Hol levett kalappal
Szántó-vető áldoz,
Lelkében malaszttal.

Hadur paripáján
A négy tüzes patkó,
Halódó erekben
Piros vért fakasztó!

Bocskay lantjáról
Visszazengő ének
— — — — — —
— — — — — —

Szavak hallgassatok,
Most lelkek beszélnek —
— — — — — —
— — — — — —

D. DOBAY OLGA.

Könyvismertetés.

Bárd Miklós „Ujabb költeményei"

Ritka irodalmi eseményt jelent az a könyv, amely a minap hagyta el a sajtót, mint a karácsonyi könyvpiac legértékesebb terméke. Bárd Miklós, az országszerte ismert ősz poéta »Ujabb költemények« cimen bocsájtotta közre a legutóbbi esztendőben irt verseit, amelyeket bizonyára a legnagyobb örömmel fogad minden magyar ember, aki komoly, értékes irodalmi élvezetet keres. Bárd Miklós költészetét nem szükséges külön jellemezni. Az igazi magyar férfiléleknek Arany János óta kevés olyan megnyilatkozását láttuk, mint Bárd Miklós tömör és megindítóan őszinte lirájában. Ez a költészet az örök magyar léleknek komoly és mély bölcsességü, amellett tartózkodó s az emberi szivhez a legközvetlenebbül szóló

poézisa. Különös zamatot ad verseinek az az oltha-tatlan ősi rajongás, amely végig vonul a verseken s amely talán »Az ősi dal« cimü versben nyilatkozik meg a legpregnásabban: a lovas magyar urnak, az örök magyar katonának üde és lelkes megnyilatkozása. egyéni lélek vonul végig az egész köteten, de ebben az egyéni lélekben nemcsak a maga életének érzésrezdüléseit látjuk, hanem e komoly férfilelkeken keresztül őszinte tükrét kapjuk a nagy magyar tragédiának a háborutól kezdve napjainkig. S bár a tragédia megrázó lirájában vonul el előttünk, alaphangja az egész kötetnek, mégis valami megingathatatlan derüs hit az emberi lélek és a nemzet egyensulyának helyrebillenésében. Nem irredenta versek Bárd Miklós versei, de ezen az egészen egyéni költészeten, amelyet könyvében ad minduntalan átszövődik a mély nemzeti érzésnek megindító motivuma, ami természetes is, hiszen olyan mély lélek, mint amelyről ezek a versek tanuskodnak pillanatnyira sem tud szabadulni a nagy nemzeti probléma hatásaitól. Nehéz volna válogatni a klasszikus tökéletességü s minden vonásukban Arany János higgadságára és mély bölcsességére emlékeztető versekből, de mégis megkiséreljük, amikor megemlitjük a »Déneske megjött« cimü megkapóan felemelő hangját »A lámpa« cimü vers tökéletes müvészi bejezettségét a »Bihari emlék« cimü poéma muzsikáló liraságát. A veskötetet régen látott müvészi kivitelben a Csáthy Ferenc rt. könyvkereskedés és irodalmi vállalat budapesti fiókja adta ki.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A csávázásról.

Szomoruan tapasztalja a gazda, hogy azok a szép remények, melyet vetéseinek sikeréhez füzött, majd a kedvezőtlen időjárás, majd a müveleti növényeket meglepő növényi ellenségek miatt meghiusulnak.

Az e csoportba tartozó ellenségei a gazdának mind megegyeznek abban a tekintetben, hogy az általunk termelt növények tápanyagait elvonják, minek következménye a hiányos termés vagy annak teljes megsemmisülése. Jelen alkalommal ismertetem az üszögöt.

Az üszög által okozott betegség jellemző vonása, hogy a meglepett növény fekete porral telt szemeket terem, mely fekete porszemcsék által terjed az üszög. Ha tehát oly magvakat vetünk el, melyre ily üszögpor van tapadva, az üszögpor kellő nedvességhez jutva csirázik s e csira áttöri az elvetett magból keletkező növényke héját, annak belsejébe jut s azzal együtt fejlődik. Hogy azonban a növény az üszög betegség által meg van támadva, azt a gazda nem tudja, mert nem láthatja.

Az üszög betegségnek több fajtája van, u. m.: 1. a büdös vagy kőüszög, 2. a repülő vagy porüszög, 3. a szárüszög és 4. a tengeri üszög.

A büdös vagy kőüszög megtámadja a buzát, a rozsot. A repülőüszög a buzát, árpát, zabot. A szárüszög a rozsot és a tengeri üszög a tengerit.

Ha a büdös vagy kőüszög lepte meg a buzát vagy a rozsot, a magvakat büdös, fekete porszemcsékkel találjuk telve.

A gabonaszár üszög csak a rozson lép fel s szárának felső fiatalabb izeit s levélhüvelyét támadja meg. A megtámadott száron, levelen kevéssé kidomborodó szürkészöld foltokban jelentkez A szár a megtámadott helyen elgyengül s igy könnyen megtörik, a kalász pedig fejletlen marad.

A tengeri üszög a tengeri összes földfeletti részeit megtámadhatja. A megtámadott részen ökölnagyságu daganatok képződnek, melyekből, ha megérnek, fekete por száll el.

Megtámadva a tengeri csövet, az nem hoz magot, de ha a csövet nem is lepi meg, hanem a tengeri egyéb részeit, akkor eredményezhet hiányos magképződést.

Az üszög betegség által okozott károkat tehát a következőkben foglalhatjuk össze: a magtermést tetemesen csökkenti, rátapadva az üszögpor az egészséges gabonaszemekre, kevesebbet fizetnek érte, tehát értéktelenebbé teszi s hogy az ilyen szemekből készült liszt ártalmas, vagyis részben élvezhetetlenné lesz.

Látva az üszög által okozott károkat, ismertetem a következőkben a védekezés módjait is:

A kő- vagy büdös üszög hathatós ellenszere a rézgálic. Készitünk tehát olyan oldatot, ugynevezett csávát, hogy minden 100 liter vizre 1 és fél, esetleg 2 kgr. rézgálic essen. Az oldat elkészitése következőképpen történik: veszünk tehát például 300 liter csávához 300 liter vizet és minden 100 liter vizre számitunk 1 és fél, esetleg 2 kgr. rézgálicot, tehát 4 és fél, esetleg 6 kgr. rézgálicot. A rézgálic olyképpen lesz feloldva, hogy pár liternyi vizet felmelegitünk és az összetört rézgálicot beletesszük, mikor feloldódott, a többi vizmennyiséghez öntjük és akkor az oldat készen van, most veszünk egy füzfakosarat és azt félig megtöltjük gabonával. Most a félig megtöltött kosarat karimáig bemártjuk s azt egy másik ember kavargatja, hogy a léha szemek felszinre jöjjenek s ezeket lemeregetjük. Ha ez megtörtént, kissé felemeljük a kosarat, ugy azonban, hogy a magot még mindig boritsa az oldat s azt az egyik ember jól össze-vissza dörzsölgeti, mosogatja, hogy a szemre tapadt üszögpor szemcsék lemosassanak. Ha ezt alaposan elvégeztük, felemeljük a kosarat, lecsurgatjuk róla az oldatot és kiteritjük vékonyan száradás végett.

A csávázott magnál számolni kell ama körülménnyel, hogy a csávázás következtében a mag megdagad, minélfogva csávázott magból többet kell vetni mint a csávázatlan magból, mert ritka lesz.

Különben a vetéshez annyival számitunk többet, amennyivel több lett a dagadás folytán.

Leirok egy másik pácolási módot, amely esetben tetemes rézgálicot takaritathatunk meg, u. i. az járás a következő, ahány hektoliter gabonát akarunk pácolni, annyiszor veszünk 5 liter vizet és az oldatot 1 és fél esetleg 2 hl-re készitjük, pl. ha 10 hektoliter gabonát akarunk pácolni, veszünk 50 liter vizet, ebben feloldunk 75 deka vagy 1 klgr. rézgálicot, vagyis minden 5 liter vizre számitunk 1 és fél percentnél 7.5 deka, 2 percentesnél 10 deka rézgálicot, mikor az oldat készen van, a pácolási eljárás a következő: veszünk egy oly nagyságu edényt, amelybe beleférjen 50 liter gabona, erre ráöntünk 1 liter páclevet összekeverjük, ennek végeztével ujból ráöntünk 1 liter páclevet kézzel összekeverjük; végül ráöntünk ½ liter páclevet, összekeverjük, melynek végeztével kiteregetjük száradni, mire az utolsó 50 liter gabona elfogy, akkorra a páclé is elfogyott.

Szükségesnek tartom megemliteni, hogy a sorvetőgéppel vetett buza vagy rozs sohasem szenved annyit az üszögtől, mint a kézzel vetett. Magyarázata ennek a következő: tudjuk, hogy a géppel vetett mag egyenlő mélyre takartatik alá, mig a kézi vetés után egyik mag mélyebben, másik sekélyebben lesz alá-

takarva. Az előbbi esetben, t. i. a gépvetésnél a csirázás és kelés egyenletes, míg a kézzel vetett magvak kelése a különböző mélységre történt alátakarás folytán, különböző időben fog történni. Az üszög azonban a buzát, rozsot, árpát, zabot csak igen fiatal korban képes fertőzni; a soros vetés ennek fejlődési korán egyszerre esik át, minélfogva a fertőzés ideje rövid, míg a kézi vetésnél az egyenetlen alátakarás folytán ma egyik, holnap másik éri el e kort s így hosszabb ideig van oly növény, melyet az üszög fertőzhet.

Groisz Ottó,
m. kir. gazdasági tanár

A savanyu bor édesitése.

Az idén a borok nagyrésze erősen savanykás, emiatt az értékesítésük is nehezebb. A savanyuságon azonban a szénsavas mésszel való savtalanitás utján segiteni lehet. Ezt az eljárást a magyar bortörvény megengedi. Vegytiszta szénsavas meszet a gyógyszertárakban lehet kapni hófehér, könnyü por alakjában, amelynek semmi szaga, vagy feltünő ize nincsen. Egy hektóliter savanyu bor számára 10 deka szénsavas mész elegendő. A szénsavas mésznek a borban való feloldása a következőképpen történhetik. A leggyakoribb eljárás az, ha a háromnegyedrészig borral telt hordóban a felső nyiláson át beszórjuk a mészport és utána a bort alul a csapon át kiengedjük s ismét beöntjük ugyanabba a hordóba. Ezt az öntözgetést addig folytatjuk, amig a pezsgés megszünik. A másik eljárás az, ha a bort kádba eresztjük és odahintjük a szénsavas meszet, amelyet azután tiszta nyirfaseprővel alaposan elkeverünk a borral. A savtalanitást ugy is végzik, hogy a szénsavas meszet 1—2 liter borban feloldják; a kész oldatot azután hozzáöntik a borral háromnegyed részig telt hordóba, majd alul a csapot kinyitják, s a bort ujból visszaöntik ugyanabba a hordóba. Mind a három savtalanitási eljárásnál célszerü a bort 2—3 napig pihenni hagyni, hogy a szénsavas mész leülepedjen, s azután a tiszta bort más hordóba átfejtetni. Ezzel az eljárással a bor megtartja az izét, de elveszti kellemetlen savanyuságát.

Konzerválni kell a burgonyát.

A termelők különböző módokkal próbálkoznak az idei nagy burgonyatermés felesleges elhelyezésére. Nyirségben értékesitő szövetkezetet létesitenek a gazdák, szállitási kedvezményeket kérnek a vasuttól és maguk akarják kézbevenni az export irányitását. Tudvalevőleg mintegy 50.000 vagon burgonya vár elhelyezésre, melynek a szállitása jelenleg hosszabb utvonalon, a téli időjárás mellett nem tanácsos, de már előre kell gondoskodni arról, hogy tavasszal a burgonya szállitás nehézségei ki legyenek küszöbölve. Sajnos, a Görögországba való szállitás elé nehéz akadályok gördültek, pedig Görögország igen jó piaca volna a magyar burgonyának. Jugoszlávia azonban oly magas vasuti tarifával sujtja a magyar árut, hogy ez körülmény veszteségessé teszi a kiviteli üzletet. A jugoszlávokkal való tárgyalások a szállitásra vonatkozólag még nem szüntek meg, de végső szükség esetén lehetséges az is, hogy a szerb terület kikerülésével a tengeren át fogjuk Görögországba a burgonyát juttatni. A burgonyatermelő gazdáknak a földmivelésügyi kormány minden rendelkezésére álló módon igyekszik segitségére lenni; a belső értékesités terén a legfontosabb teendő a burgonyakonzerváló gyárak felállitása volna, ilyenek egyes külföldi államokban már régóta müködnek. Ezek a gyárak a burgonyát hosszabb időre állóképessé tudják tenni, másrészt pedig ipari célokra való használásra teszik alkalmasabbá. A földmivelésügyi minisztérium a jövő évi költségvetésbe nagyobb összeget állitott be ilyen burgonyakonzerváló telepek létesitésére, ami mindenesetre jelentékeny mértékben könnyiteni fogja az elhelyezés nehézségeit.

Magyarország fizetési mérlege az 1924. évben 300.000 aranykoronával volt aktiv.

Ha Csonkamagyarország fizetési mérlegét, ugy a háboru előtti Magyarországnak, mint más államoknak fizetési mérlegével összehasonlitjuk, azt látjuk, hogy a mai Magyarország és a külföld közötti értékforgalom nagyon lehanyatlott és sokkal kisebb arányokat mutat, mint amelyeket normális viszonyok között el kellene érnie.

Magyarország fizetési mérlege 1923-ban 56.4 millió aranykorona passzivumot tüntet fel, mig 1924-ben 0.3 millió aranykorona aktivum mutatkozik. Az 1923. évi passzivitást kizárólag külkeresekedelmi mérlegünk hiánya idézte elő, mert ugy a tőkeforgalom, mint a kamatok, osztalékok tételei, valamint az egyéb tételek is fizetési mérlegünkben aktivumot jelentettek. Ez utóbbi tételek aktivitása jórészt arra vezethető vissza, hogy 1923-ban az ország régebbi adósságainak törlesztésére jelentékenyebb fizetéseket még nem teljesitettünk külföldre.

Az 1924. évi mérleg aktiv volta pedig abban leli magyarázatát, hogy ebben az évben folyt be az országba a népszövetségi kölcsönből egy tekintélyes összeg, továbbá ugyanezen évben néhány nagy vállalat (malmok) jelentékeny külföldi hitelt vett igénybe. Ebben az évben már nagyobb tételeket képeznek azok az összegek, melyek külföldi kölcsönök törlesztésére fordittattak. 1924-ben áruforgalmunk mérlege is jelentékenyebb passzivitást tüntet fel. A két nagyobb tétel által kezelt passzivumot azonban az ujjáépitési és a magánvállalati kölcsönök teljesen ellensulyozták.

Az 1924. évi mérleg az értékek forgalmában kétszer olyan magas számokat tüntet fel, mint az előző évi. A jövőre vonatkozólag ennek az értékforgalomnak növekedésével számolhatunk. Valószinüleg növekedni fog az áruforgalom, továbbá azok a fizetések is, amelyeket az ország megerősitéséhez szükséges közés magánkölcsönök törlesztésére eszközölni fogunk.

A mult hét gazdasági eseményei.

A terményárak, annak ellenére, hogy az utóbbi napokban az árakban kisebb esések mutatkoznak, még mindig jól tartják helyzetüket s valószinü, hogy a közeljövőben vissza is nyerik régi poziciójukat. Ez annál is inkább remélhető, mert a jelenlegi árak a külföldieknél alacsonyabbak, már pedig a magyar buza az utóbbi években mindig egyenlő áru, sőt sok esetben drágább volt a külföldieknél. A mostani szeszélyes időjárás és az esetleges fagy, valószinü, hogy nagy károkat fog okozni s ennek következtében a gabona várható áremelkedése tartós lesz. A huspiacokon, élelmiszerpiacokon és egyáltalán az összes árutőzsdéken lanyhaság mutatkozik, mert a karácsonyi ünnepekre felhalmozott és eladatlanul megmaradt készletek nagyban nyomják egy egészséges üzleti tevékenység kialakulását.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki buza 397.50—402.50, egyéb 395—400, rozs 240—242.50, takarmányárpa 235—250, sörárpa 295—330, köles 210—220, zab 250—265, tengeri 185—190, korpa 172.50—175 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás 6450, 0-ás 6350, 2-es 5850, 6-os 4350, 8-as 2050 K kg-ként.

Takarmánypiac: Ia réti széna 140, muharszéna 135, takarmányrépa 42.50, alomszalma 55 ezer K métermázsánként.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 2550, Viktória borsó 3850, fehérbab 250, tarkabab 1700, lencse 8450, mák 18 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: alma 10—18, körte 20—28, aszaltszilva 16—20, dió héjban 10—14, dióbél 50—60, man-

dula héjban 50, mandulabél 70—80, naspolya 16—20 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2.4—2.5, kannatej kimérve 4.8—5, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként, Ia teavaj 74—80, szövetkezeti 68, főzővaj 60—65, sóványturó 8—10, tehénturó 12—14 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 25—40, harcsa 80—100, IIa 60—80, süllő 45—55, kecsege 60—80, csuka 35—40, kárász 20—25, fehérhal 6 ezer K kg-ként. Rák 4 ezer K drb-ja.

Baromfipiac: élőcsirke rántani való 20—25, sütni való 30—35, élőtyuk 35—45 ezer K drb-ként. Ruca és lud hizott 26—32, ludzsir 36—38 ezer K kg-ként.

Hus piac: marhahus 30—40, IIa 18—28, borju 40 50, IIa 24—40, disznóhus 28—32, IIa 24—28, zsir 27—29, háj 27—29, olvasztani való szalonna 24—25, füstölt- és paprikásszalonna 32—34, disznósajt 18—32, tepertyü 30—34, csont 5—10, birkahus 12—24 ezer K kg-ként.

Eladó kisbirtok.

Jászfelsőszentgyörgy (Nagykátai járás, Pestm.) község határában egy 70 magyar holdas, tanyás birtok eladó. A birtok tagozódik: 6 hold kaszáló, ½ hold akácerdő, ¼ hold gyümölcsös, a többi feketehomok. Gazdasági épület: 2 szoba (padlós), konyha, kamra; cselédlakás: szoba, konyha. Továbbá 30 igás állatra való istálló, 100 drb. juhra akol, magtár, pince, kukoricagóré, ólak.

Az épületek falai vályog, tetőzete nád. A birtok egy tagban fekvő, az »Almási ér« folyik rajta keresztül, mely halastó alakitásra is alkalmas.

Ára m. h.-ként 12 millió (az épületek is beleértve).

Esetleg külön 30—35 m. h. épületek nélkül is eladó, igy egy m. h. 10 millió. A birtok a községtől 2 km. fekszik, a budapesti müut mindkét oldalán. Nagykáta vasutállomás 15 km., Szentmártonkáta 10 km., Jászberény 8 km. Kataszteri tiszta jövedelme 495 aranykorona. — (Érdeklődni lehet a szerkesztőségnél).

Bánatos özvegy.

Csendes kis szobában sir, zokog egy anya,
Mellette játszana egyetlen kis fia.
Játszana, de nincsen kedve, se nyugalma,
Szomoruan kérdi, hol van édes apja?

Megrezdül a szive az édes anyának,
Hasogatja lelkét a keserü bánat.
Nincsen már tenéked, édes fiam, apád,
Harcmezőn alussza az igazak álmát.

Nem is olyan régen, milyen boldog voltam,
Hogy mi az a bánat, csak messziről láttam,
De mikor elvitték a te jó apádat,
Bizony egyszeribe elfogott a bánat.

Tizenégy nap akkor egész el se mullott,
A posta egy rózsaszinü lapot hozott.
Hála az Istennek, baja még nem esett,
Vigan verte ottan ellenségeinket.

Hanem egyszer bizony, elmaradt a posta,
Nem tudtam, mi dolga s hogy jár azóta?
Aggódó szivemmel Istent kérve-kértem,
Uramat, hősömet, őrizze meg nékem...

Hanem egyszer megint kopog a postás
Levelünk érkezett, idegen az irás...
Reszketve szakitom, szemem könnybe lábad,
Ne várd már, sirasd már fiacskám, apádat!...

vitéz KOVÁCS J.-NÉ.

HIREK.

Heti naptár.

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
11 Hétfő	Higin vt.	Ágota	A hét elején a nap 7 óra 40 perckor kél és 3 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 35perckor kél 3 óra 10 perckor nyugszik
12 Kedd	Árkád	Ernő	
13 Szerda	Veronika	Vidor	
14 Csütörtök	Hilár pk.	Bódog	
15 Péntek	Pál rem.	Lóránt	
16 Szombat	Marcel vt.	Gusztáv	
17 Vasárnap	Antal ap.	Antal	

Olvasóinknak igaz szivből boldogabb és jobb ujesztendőt kivánunk.

Miniszteriánács. A kormány tagjai mult szombaton délután Bethlen István gróf miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyen a folyó ügyeken kivül főképpen az árvizkatasztrófa kérdéseivel, az árvizkárosultak segélyezésével és a Nemzetgyülés összehivásának ügyével foglalkoztak.

Esküvő. vitéz Gombos József dr., Szeged szab. kir. város tb. aljegyzője 1925 nov. 21-én vezette oltárhoz a kiskunfélegyházai római kath. templomban Sándor György v. közs. jegyző, földbirtokos hajadon leányát Margitkát. Az esketést Toldy Jenő apátplébános végezte.

Árvizek világszerte. Magyarországon kivül egész Európában nagy, rég nem tapasztalt árvizek pusztitanak. Igy Hollandiában a Maas megáradt és nagy területeket öntött el. Belgiumban katasztrófális méreteket öltött az árviz, ugyanigy Angliában. Németországban nagy kiterjedésü megmüvelt terület került viz alá. Erdélyben Marostorda, Torda-Aranyos, Alsófehér, Hunyad, Szilágy megyékben okozott nagy kárt az árviz.

Országos Természettudományi Kongresszus. Vasárnap alakult meg az Országos Természettudományi kongresszus. A Kormányzó nyitotta meg a magyar tudományosság fellendítésére összehivott kongresszust. Jelen voltak vitéz József és József Ferenc kir. hercegek, Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud, Vass, Walkó miniszterek, Prohászka, Hanauer püspökök, Wlassich Gyula báró, Bartha Richárd kabinetirodai főnök és a közéletünk, tudományos köreink kiválóságai. Klebelsberg gróf kultuszminiszter nagy beszédben fejtette ki a kongresszus céljait.

Vasuti szerencsétlenség. A Körmend és Dávidháza között Szombathelyről Körmendre igyekvő vonat az árviz által elsodort Pinkahidnál, a mozdonyvezető nem tudván idejében lefékezni, a hidról leszaladt 4—5 méter mélységbe. A mozdonyvezető és egy postaaltiszt megsebesültek, a személykocsiknak azonban nem esett semmi bajuk, mert az összekötőkapocs elszakadt.

Kétszázezer hold terület vár erdősitésre. Az alföldi erdőtelepitési szaktanács napokban tartotta ülését, amelyen a fásitási törvény végrehajtásával foglalkozott. Az erdősités müveletének a törvény értelmében elsősorban azokra a területekre kell kiterjednie, amelyek a mezőgazdasági müvelésre egyáltalán nem, vagy csak alárendelt mértékben alkalmasak. Csonkamagyarországnak körülbelül 200.000 kat. holdnyi ilyen területe van. Az erdők telepitésénél a már bevált fajokon kivül még a következők jöhetnek figyelembe: néhány külföldi nyárfafaj, a nemes füzek, a törökmeggy, a mogyoró és még néhány cserje.

A takarékbetétek alakulása. December hó 1.-én a budapesti nagybankoknál és a postatakarékpénztárnál 120.3 millió aranykorona volt elhelyezve betétképen a november hónapi szaporulat 12.1 millió aranykorona. A takarékbetétek és a folyószámla betétek összege december elsején 433 millió aranykoronát tett, ami az előző hónappal szemben 8.5 millió aranykorona növekedésnek felel meg.

Szakegyesületek előadássorozata. A béke utolsó éveiben a Katholikus Népszövetség rendezett felvilágositó szociális kurzusokat, melyek egy-egy hétig tartottak. Ebben a munkájában az elmult évek vérzivatara és forradalmai meggátolták, ámbár talán sok minden nem igy történt volna, ha az ország irányitói, szellemi vezetői megfelelő szociális iskolában részesülhettek volna egy-két évtizeden keresztül. Most ebbe a munkába belekapcsolódott a Keresztényszocialista Országos Szakegyesületek Szövetsége is. A két intézmény vezetői egy nagyszabásu szociális iskola programmján dolgoznak. A »szociális hét« a terv szerint január hó második felében lesz Budapesten. Az előadások Pest vármegye székházában zajlanak le, mig a nagygyülések a régi országházában. A szociális hét előadói lennének: Seipel Ignác volt osztrák birodalmi kancellár, Sonnensein József az osztrák népszövetség elnöke, Vass József népjóléti miniszter, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, dr. Ernszt Sándor képviselő, Bernát István, Czettler Jenő,, Szabóky Alajos, Wolff Károly, Haller István, Prohászka Ottokár Székesfehérvár püspöke, Huszár Károly, gróf Zichy János, Heller Farkas, Karch Kristóf, Schandl Károly, Frühwirth Mátyás, Tobler János, Szabó József, Székely János, dr. Zibolen Endre és mások. Az előadások iránya háromféle lesz: mezőgazdasági ipari és kereskedelmi és a munkáskérdésről. Este lesznek a gyülések: iparosok, munkások, tanoncok, diákok, tisztviselők és papok részére. Délutánonként az előadások lesznek, délelőttönként pedig a »szociális hét« résztvevőinek meg fogják mutatni a fővárosi szociális intézményeket és üzemeket. A szociális kurzuson mindig nagyon sokan vettek részt az ország minden részéből s remélhető, hogy a januári »szociális hét« résztvevőinek száma jóval nagyobb lesz, mint az összes eddigieké. A szociális hét kezdetét s azt, hogy a résztvenni akarók hol jelentkezzenk, a rendezőség rövid időn belül közölni fogja.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Az ország különböző részein veszedelmes méretü árvizveszedelem keletkezett a karácsonyi ünnepek alatt. Békés vármegye jelentékeny részét komoly veszedelembe döntötte az árviz, melynek következtében több, mint százezer hold föld viz alá került. A medréből kilépett Hármas-Körös elöntötte a békésmegyei tanyákat és leginkább Vésztő községet döntötte pusztulásba. A mentési- és biztositási munkálatok elvégzésére katonaságot rendeltek ki és a lakosságot közmuunkára rendelték. A román hatóságok mulasztásai folytán az árvizveszedelem elemi erővel szakadt rá a magyar területek gyanutlan lakosságára és több, mint négyszáz tanyát árasztott el a viz, melyeknek épületei, csekély kivétellel, egytől-egyig elpusztultak. A veszedelem hirére Mayer János földmüvelésügyi miniszter azonnal Békéscsabára utazott és a helyszinen megtekintette az óvintézkedéseket és az árvizveszedelem elhárítására szolgáló munkálatokat. A miniszter százmillió koronát juttatott a károsultak segélyezésére, akiket a szomszédos községek és városok lakossága fogadott magához. Horthy Miklós kormányzó feleségével szombaton hajnalban szintén az árviz szinhelyére utazott, ahol megtekintette az árviz elárasztotta területeket, valamint az ott folyó mentési munkálatokat. A kormányzó magánpénztárából a helyszinen 25 millió koronát adományozott Vésztő község árvizkárosultjainak, majd Békéscsabán az egyik iskolában elhelyezett menekülteknek szintén husz millió koronát adott át és végül száz millió koronát adott az árvizsujtotta területek kirendelt kormánybiztosának kezéhez, a lakosság pillanatnyi szükségeinek enyhitésére. Miután időközben az árvizkatasztrófa szinhelyén több helyen átvágták a gátakat, lehetővé tették a viz lefolyását. A legujabb intézkedések eredményeképpen az árvizveszedelem csökkent és előreláthatóan egy hónapon belül visszatér medrébe a Köröspatak vize. Ugyancsak árvizveszedelem hire érkezik Borsodból, valamint Vasmegyéből is, ezeknek méretei azonban nem közelitik meg békésmegyei áradás veszedelmeit.

Az a borzalmas árvizkatasztrófa, amely a megcsonkitott Magyarország legtermékenyebb vidékeit sujtotta, ujból rávilágit a trianoni szerződés borzalmas igazságtalanságaira. A román hatóságok gondatlanságából eredő mulasztások miatt Magyarország területére tört vizáradat borzalmas pusztitásokat okozott mindenfelé. Bebizonyosodott ujból, hogy a Kárpátok medencéjének vizrajzi helyzete egységes területet alkot, melyet csak erőszakosan és a lakosság megélhetésének rovására lehet szétszakitani. Ujból bebizonyosodott az, hogy a trianoni szerződést minden szakértelem nélkül és teljesen igazságtalan módon alkották meg ellenségeink.

*

Hollandiában még karácsony előtt három előkelő magyar uri körökhöz tartozó egyént tartóztattak le, hamis ezerfrankosok forgalombahozatala miatt. Rendőri nyomozás indult meg Budapesten is, annak megállapitására, hogy a Hollandiába vitt hamis ezerfrankosokat hol állitották elő. Egyelőre még nem lehet tisztán látni. A Hollandiában letartóztatott Jankovics Arisztid vezérkari ezredes és dr. Marsovszky György kihallgatásuk során azt hangoztatták, hogy tettüknek hazafias inditó okai vannak. Bonyolulttá teszi az ügyet még az is, hogy Jankovics ezredes a külügyminisztérium alkalmi futárigazolványával utazott külföldre és igy sikerült neki észrevétlenül Hollandiába csempészni a nála talált 10 millió értékü francia frankot.

A frankhamisitási bünüggyel kapcsolatban hétfőn délelőtt letartóztatták Windischgraetz Lajos herceget. A kormány Nádosy Imre országos főkapitányt állásától felfüggesztette.

A román trónörökös lemondása.

Szilveszter estéjén koronatanács volt Sinajában, melyen Ferdinánd román király előterjesztette fiának, Károly trónörökösnek levelét. A trónörökös ebben a levélben a trónöröklési jogáról és hercegi rangjáról lemondását jelentette be. A lemondás nagy izgalmat keltett a román közvéleményben, mert különösen ellenzéki körökben kedvelték a trónörökös személyét. A trónörökös egyszer, még a világháboru alatt megszöktetett egy leányt, akivel Odesszában megesküdött, majd a házasságot megsemmisitették és a trónörököst Besztercére internálták. Azután ujból megházasodott és elvette a görög király hugát, akitől kis gyermeke is született. Most, hir szerint, ettől a feleségétől is el akar válni és egy másik nővel utazik most külföldön. Ennek a kedvéért lemond a rangjáról is és ezentul, mint egyszerü polgár Scarlat Monastireanu néven akar szerepelni. A koronatanács tudomásul vette a trónörökös lemondását és a trónöröklési jogot a trónörökös négy éves fiára, Mihály hercegre ruházta át. A román parlament a napokban ül össze és megerősiti majd a koronatanács döntését.

Kormányválság Bulgáriában.

Bulgáriában Cankov miniszterelnök lemondott. Utóda valószinüleg Liapcsev lesz, aki kiváló pénzügyi szakember hirében áll. A kormányválság alatt a szobranje ülései nagyon viharosak voltak.

Meghalt az olasz anyakirályné.

Olaszország népe gyászban van, mert Bordigherában meghalt Mergherita anyakirályné, Umberto király özvegye. Umberto király a jelenleg uralkodó III. Viktor Emánuel király atyja volt és Monzában 1900-ban egy anarkista agyonszurta.

Merényleí Perzsiában.

Teheránban Riza Pahlavi khán az uj perzsa sah ellen, hir szerint, bombamerényletet követtek el, aminek következtében a nemrégiben trónrakerült perzsa uralkodó mindkét lábát elvesztette.

A rapallói találkozás.

Rapallóban Chamberlain angol külügyminiszter Mussolini olasz miniszterelnökkel tanácskozott és ez alkalommal, különösen, az állitólagos török-olasz katonai megegyezésről tárgyaltak. Az angol lapok szerint a moszuli kérdés miatt fenyegető angol-török összetüzés elmarad, mert Törökország nincs abban a helyzetben, hogy Irak miatt háborut inditson.

Emlékezzünk régiekről.

Irta: **vitéz Bethlenfalvy Gyula** székkapitány,

Nincs a világnak nemzete, amelynek oly felségesen szép, oly felségesen szomoru története volna, mint a magyarnak.

Oseink, a népvándorlások országutján, Középeurópa legtermékenyebb részén, a Duna-Tisza medencén, alapitották meg a Hazát — Nagymagyarországot.

Ennek az értékes, termékeny földrésznek, a más nemzetek részéről megnyilvánult, határtalan birvágya és őseinknek ezzel szembehelyezkedett tántorithatatlan Hazaszeretete és páratlan hősiességének, méhéből született meg, a magyar nemzetnek felségesen szép, felségesen szomoru története. De a magyar nemzet tántorithatatlan hazaszeretetének és páratlan vitézségének eredménye is felségesen nagyszerü és a világtörténelem, egyik legnagyobb korszakát alkotó eseménye: a nyugati kultura megmentése. Ha a Duna-Tisza medencében, a tatár és ozmán világhatalom, nem a magyar nemzet éremellével találta volna magát szemben, akkor ma nem volna: nyugati kultura.

Hálából e gigantikus harcokban meggyöngült szegény magyarra, az általa megmentett, nyugati szomszéd vetette ki a hálót. A szegény magyar ezzel is felvette a küzdelmet, de már nem egybefort éremellel, hanem szóttagolt pártos állapotban. És itt folytatódik a magyar nemzet heroikus küzdelme ujra és ujra, mert szereti hazáját, féltékeny ősi alkotmányára és szabadságára. És jönnek az eszményi küzdelmek Bethlen Gábor, Bocskay, Thököly, II. Rákóczi Ferenc és 1848—49. évi szabadságharcok, amelyekbe a szerencsétlen bécsi politika kényszeritette bele a nemzetet és amely önvédelmi harcok, patakként csapolták le az erőtől duzzadó nemzetünk ereiből a drága magyar vért. Ezért oly felségesen szomoru a mi nemzeti történetünk. De viszont ezen magasztos szép erények tudatában becsül és tisztel minket Európa összes müvelt nemzete. Vigyázzunk, hogy a Haza és nagy nemzeti történetünk iránti lángoló lelkesedésünk ki ne aludjon szivéinkben, mert akkor a müvelt külföld is azt fogja mondani: »Igen, a Duna-Tisza medencében lakott egy Hazaszerető, vitéz magyar nemzet, amely közbecsülésre volt érdemes, de ez a mostani már nem az, ősi turáni forró vére már vizzé vált, nem érdemes, hogy tovább is megmaradjon Középeurópa szivében, pusztuljon onnan!« És akkor? Végünk lesz. Szeressük hát forrón a Hazát és lelkesedjünk nagy nemzeti történetünk iránt.

Bánatos bus jellemünk és borongós jövőnk közepette, nincs más vigaszunk, mint a mi magyar nemzeti imádságos könyvünk, a mi nagy magyar nemzeti történetünk. Ez az imádságos könyv megmutatja nekünk, hogy volt már a magyarnak ilyen bus élete és azt is megmutatja, hogy kik voltak akkor a Hazát nem szerető, önző, kapzsi magyarok és kik voltak azon időkben a Hazát mindenekfelett önzetlenül szerető hazafiak. És ha ilyen önzetlen igaz hazafira találunk, tulvilági megnyugtató örömérzés száll a sziveinkbe, és kérkedően dicsérő szavakra nyitja meg ajkainkat.

Én is belemélyedtem ebbe a szent imádságos könyvbe és a sokak között, a dicsőséges Rákóczi kuruckorszak, egy páratlan jellemü, a Hazájáért és szabadságáért, mártirhalált halt alakja: Béri Balogh Ádám ragadta meg a lelkemet. De megragadom én is, több mint 200 éves sirjának fedelét és kegyeletes kézzel emelem ki, a Haza és Szabadság szent vértanuját és történeti szinmüben megirva, megjelenitem a nemzeti Thália templomában, hogy a nagy Kuruc dobja ki annak oltáráról az ocsmányságok, tartalomnélküli léhaságok, pogány Isten szobrát és helyezze oda vissza, az őt megillető helyre: a magyar nemzet glóriás Géniuszát! Felidézem sirjából a nagy kurucot, hogy láthassuk haragos sötét szemeiben, az ősi turáni magyar virtus tüzét szikrázni, hogy érezzük a Haza és annak szabadságáért tántorithatatlanul lángoló nagy szivének, jótékony melegét.

Történetének rövid kivonata: II. Rákóczi fejedelem dunántuli hadainak nagy harctéri eredményekkel müködő brigadérosa. Vitézsége páratlan, legnagyobb öröme és gyönyörüsége, hogy Murza nevü jó futó lován, a rohamra induló kuruc huszárait messze megelőzve, egy maga vágott az ellenség tömegébe és hatalmas testi erejével mindig sikerült magát, kurucainak beérkezéséig fenntartani. Hazaszeretete, az adott esetekben, szintén páratlanul áll a magyar történelemben: Férfi kora elején, 33 éves korában került fogságba, a Rákóczi szabadságharc leverve, a fejedelem maga lengyel földön, a Haza sorsán már segiteni nem lehetett; ragyogó szépségü 24 éves neje, öt szép gyermeke van. Elete megmentésének ellenértékéül, Rákóczi megtagadását és a császár részére hüségeskütt követel Pálffy Béri Balogh Ádámtól. Az adott helyzetben, a mostani korról nem is szólok, de még az egykoruak között sem akadt volna egy másik Béri Balogh Ádám, aki nem tagadta meg Rákóczit és nem tett hüségeskütt a császárra, hanem tántorithatatlan Honszeretetében, inkább erőtől duzzadó 33 éves fiatal életét, 24 éves ragyogó szépségü feleségét és öt szép gyermekét — tehát mindenét ebben az életben, gondolkodás nélkül áldozta fel, a Haza szent oltárán.

Szerény munkámmal fáklyát véltem gyujtani a Hazaszeretet és vitézség kultuszának és a régi magyar kuruc dalnak. A darabon piros fonálként vonultatom végig a darab hősének kedves nótáját, a »Török bársony süvegem« cimü kuruc dalt.

Magyar nemzeti szempontból, nagyon kivánatos volna, hogy a magyar családok szentélyéből, ha nem is teljesen, a Zerkovitz, stb. zenék helyett, hanem tulnyomóan mellette régi szép dalaink és nótáink szárnyaljanak fel a magasba, mert nem hiszem, hogy máskülönben fülbemászó Zerkovitz-féle daloknak valami nagyon örvendezne a honfoglaló Árpád hadának Istene, de szent meggyőződésem, hogy azon magyar családok szentélye felé, ahonnan vérbeli magyar nóták szárnyalnak fel a magasba, a nagy magyar Isten áldólag terjeszti szentséges karjait. Vegyük be zenénk körébe a többi szép kuruc dalokkal együtt a hires kuruc, Béri Balogh Ádám kedves nótáját, a »Török bársony süvegem« stb. cimü dalt is.

Béri Balogh Ádám cimü történeti szinmüvem a miskolci Nemzeti Szinházban a téli idényben fog előadásra kerülni. Ha munkám a hitetlen, kételkedő és közönyös magyar szivekben a hazaszeretet és vitézség iránti lelkesedés lángját képes lesz fellobbantani, célomat elértem.

Leszálltam nagy magyar nemzeti történelmünk hazaszeretetének, ősi magyar virtusának, magyar vitézségének mélységes tengerébe és az ott ezer és ezerszámra található drágagyöngyök és drágakövek közül felhoztam egy igazi drágakövet, hogy a reánk szakadt, nagy magyar éjszakának sötétségétől könnyező, bus szemünk gyönyörködhessen annak vakitóan csillogó fényességében.

Béri Balogh Ádám! Te vitéz kuruc, nemzeti nagy történetünk szent vértanuja, jelenj meg Thália templomában, a világot jelentő deszkákon és fáklyaként világitó példáddal mutasd meg nekünk a jelen kor epigomjainak, törpéinek, hogy küzdöttél és hogy áldoztad fel önként és örömmel ifju életedet és mindenedet ezen a földön: a Hazáért, annak szabadságáért és becsületéért!

vitéz Sebestyén Fábián.

1917 nyarán az oroszok óriási véráldozatok árán akarták a győzelmet kicsikarni. Minden igyekezetük megtört csapataink kemény ellentállásán, sőt rövid néhány hét leforgása után már mi támadtunk az egész arcvonalon, támadásunk során aztán mélyen benyomultunk az orosz birodalomba.

A 9. honvéd huszárezred, a Kárpátoktól Bukovina tulsó határáig, folytonos véres harcokban kergette az oroszt. Az oroszok meg-megálltak egy-egy vonalon, megkisérelték az ellentállást, de a magyar vitézség előtt tartósan helytállni nem tudtak.

Igy történt 1917 augusztus 5-én is. Frumosa község mellett, az Afinita-magaslaton, szivósan védekezett az ellenség.

A 9. huszárezred kapta meg a parancsot, hogy a magaslatot az oroszoktól elfoglalja.

A derék huszárok neki is indultak gyalog a hegynek, de az oroszok véres pusztitást vittek véghez közöttük. Az 1. század, mely a legnagyobb tüzben nyomult előre, megtizedelve kapaszkodott föl a lejtőn. Vitéz századparancsnokát, Illés főhadnagyot, sebesülten vitték hátra s erre Papp hadnagy vezette tovább a századot a gyilkos tüzben.

Néhány perc mulva azonban a hadnagy is halálos sebbel roskadt össze. A megfogyatkozott legénység — mint a pásztor nélkül maradt nyáj —, riadtan állott meg s csüggedten látta, hogy nincs már tiszt a századnál, aki rohamra vezesse, pedig az ellenséges állás már nem volt messze.

Ekkor előugrott Sebestyén Fábián tiszthelyettes, a 4. szakasz parancsnoka, aki már szintén több sebből vérzett s harsány hangon elkiáltotta magát, hogy átveszi a század parancsnokságát.

A csüggedt huszárokba uj erőt öntött tiszthelyettesük példája, öldöklő puskatüzet zuditottak az oroszokra, majd lelkes »Rajta! Rajta!«-val megrohanták őket s elfoglalták az Afinitát.

Itt azonban már az öt sebből vérző Sebestyén is ugy elgyöngült, hogy összeroskadt, de csak akkor engedte magát hátravinni, mikor az állást már biztosan tartották huszárai s uj századparancsnok vette át a századot.

Vitéz, diadalravezető magatartásáért az arany vitézségi érem és a vitézi cim lett jutalma.

Vitéz Sebestyén Fábián huszárjaival elfoglalja az Afinita magaslatot.

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos műfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.
Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.
Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.
Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

Magyar név.

A »Honvédelem« mult évi 10. és 11-ik számában egy-egy magvas cikk látott napvilágot a magyar névről. Szomjas lélekkel szivtam magamba tartalmukat s minden igaz magyar az utolsó betüig magáévá teheti őket. Hogy egy hónap alatt két cikk jelent meg e nemzeti problémáról, az csak azt tanusitja, hogy nagy szükség volt rá. Jó magam minden idegenségből mentes magyar szivébe annyira belemarkoltak e cikkek, hogy honfiui kötelességemnek tartottam a magyar nemzeti név mellett szintén kardot rántani.

Mindenek előtt mindenki legmelegebb érdeklődésébe ajánlom a »Honvédelem« cimü folyóirat fentemlitett számait. Igen célszerünek tartanám, hogy lapunk közlés végett megszerezné e cikkeket s ezzel egy cikksorozat érveinek sulya előtt hajolhatna meg olvasótáborunk. Egyuttal felhivom olvasóinkat, hogy véleményükkel egészitsék ki mindent fel nem ölelhető cikkeinket.

Idegen, vagyis nem magyar származást elárulo nevek helyett, nagy nemzeti érdekeket méhében rejtő magyar nemzeti nevek ékesitsenek mindenkit, aki igaz és hü magyar! Az a forró meggyőződésem, hogy minden magyarnak hő óhajtása ez.

A világon alig van kisebb ország, mint a mi keresztrefeszitett magyar Hazánk. A világon nincs egyetlen ország, ahol annyi idegen, nem nemzeti név volna, mint épen Hazánkban. A fületekbe mennydörgöm azonban, hogy a világon nincs hon, amelynek annyira veszélyére volnának az idegen nevek, mint törpe országunknak és öklömnyi nemzetünknek. Vérző aggyal állapitom meg, hogy még a békeszerződésnek csufolt halálos ítéletünk sem rázta fel lomha nemzeti meggyőződésünket. Idegen név propaganda a nemzet ellen...

Kiáltó bizonyitékául annak, hogy a név mily következményekkel jár. Elrablott és visszaszerzendő területeinken nem magyar nevü buzgó magyar testvéreink gyermekeit oláh, szerb, cseh, osztrák tannyelvü iskolákba kényszeritik. Tehát szülő és gyermek megbünhődi a nem magyar nevet. De még ez sem elég! Az ántántbizottságok még a sirkeresztek feliratain is ellenőrizték, hogy az alattuk nyugvóknak magyar volt-e a nevük s meghazudtolhassák ezer éven át vérükkel csorgatott területeinkhez való isteni jogunkat. Nekünk, nyakig földbe ásott magyaroknak még a szalmaszál is dorong. A nemzeti név pedig egész különlegesen nálunk magyaroknál, a fenti érvek vellőtrázó sulyánál fogva a dorongnál is vaskosabb mentőöv, feltünő nemzeti lényeg.

A név igenis egyenlő a nemzeti bélyeggel! Tehát akik igazán, nemcsak a szájukban, hanem a szivükön is viselik megkorbácsolt, de annál dicsőbb nemzetünk tépett sorsát, áldozzák fel a csonka Haza oltárán idegen nevüket, a családnál is szentebb család, a nemzet javára. Borzalmas második Mohácsunk, a trianoni országrablás, nemzetkeresztrefeszités égesse kihült lelkünkbe a mindenben, de mindenben való magyar élniakarást! Minden jogunk, sőt szent kötelezettségünk a rothadt lelkü és férges agyu, elagott Európát feneketlenül gyülölni és megvetni, mert a magyar nemzet Európa legnagyobb bünbakja azáltal, hogy a békeszerződés kinpadjára vettetett! A magyar nemzet az embertelen európai butaság és álnokság legszörnyübb áldozata. És mi, magyarok mindezeknek dacára mégis ragaszkodunk ahhoz, ami rajtunk nem magyar, hanem német, cseh, oláh, szerb, stb. Epen a magyar nem lehet soha, de soha eléggé magyar! A magyarnak, ha semmi másban, de egy dologban igenis tul kell szárnyalnia az egész világot s ez a nemzeti eszme és nemzeti áldozatkészség. Ezért nemzeti mivoltunkat, énünket egy nagy szanálásnak, egy nagy revizionak kell önkéntesen alávetnünk, addig, amig nem késő! Az összes nemzetecskék körülöttünk, kik jelenleg börtönőreink, kiknek immár 7 éve foglyai vagyunk, nemzeti máglyákat raknak s mi ellenben még az ezeréves parazsat is hagyjuk kialudni.

Csak nem szégyen egy lelkében magyarnak nem magyar nevét magyar névvel felcserélni? Csak magyarabb magyar név tulajdonosa lenni, mintha cseh, oláh, szerb, avagy osztrák a nevünk.

Ha fáradságot vennénk magunknak és elgondolkoznánk egész egyszerüen, mint magyar a felett, hogy sajnos, hány millió magyar él évszázadok óta e Hazában, tehát élvezi ennek mindenható áldásait, akinek cseh, oláh, rác, osztrák, olasz, lengyel, stb. neve van s egyetlen betüt nem tud csehül, oláhul, rácul, németül, lengyelül, stb. s mi több, mint izzó hazafi gyülöli a csehet, oláhot, szerbet, osztrákot. De mi több, sokaknak már a dédanyja is magyar vérü és magyar nevü volt, tehát nem hogy magyar anyatejet szivott magába s vetette meg élete alapját, hanem már a dédanyja óta magyar vér csörgedezik ereiben, ami egy magyarnak nem is olyan nagy szégyen, mint inkább csak egyéni és nemzeti dicsőség s amelyre csak büszke kell, hogy legyen. Csak nem azt akarja, hogy a gyülölt ántánt semmiesetre se tévessze össze valami magyarral, hanem igenis megmásithatatlanul oláhnak, csehnek, rácnak, osztráknak lássék. Ha Petőfi Sándor, Munkácsy Mihály, Gárdonyi Géza, Herczeg Ferenc s számtalan más nagy hazánkfia nem restelt magyar nevet felvenni, sőt kötelességének ismerte fel azt tenni, ugy azt his em honfitársaim, nincs igaz magyar e tenyérnyi Hazában, aki nem követhetné vakon e nagyhirüek tündöklő példaadását.

Mi drágább egy igaz magyarnak? Idegen neve avagy boldogtalan nemzeti érdeke? Mi a magasztosabb? Az egyéni, avagy a nemzetegoizmusa? Mindenre saját nemzeti lelkiismerete adja meg a magyar nemzetnek a megfontolt választ.

Magyarok! Kiknek neve még nem magyar! Ősmagyar eleink pogányok valának s Európába jövet, mai Honunkat elfoglalván, kisvártatva felvevék az Ur Jézus hitét, a kereszténységet s jelképül az ősi hajfürtüket, varkocsukat is levágták. Családotok mióta él e Honban? Emelkedjetek fel büszke, honszerző ősapáink nagylelkü magaslatára és vessétek le az idegen nevét és büszkén, nemzeti gőggel vegyétek fel a magyar cimért, a magyar nevet! Ha valakinek tényleg magyar a szive, mondjátok meg nékem, miért legyen minden ivadékának örökké nem magyar a neve. Azért, mert a nemzeti lét egyik legszembeszökőbb ismertető jele a nemzeti név, melyet öt részre felszabdalt nemzetünknek lángoló lelkesedéssel ápolnia és fejlesztenie kell.

Eddig a vezetéknevekről beszéltem. Most áttérek a keresztnevekre. Egyetlen nemzete a világnak nem vesz fel egyetlen magyar keresztnevet. Használ-e a német Attila, Árpád, Géza, Tihamér, Elemér, stb. keresztneveket? Miért adnak magyar szülők gyermekeiknek Richard, Viktor, Egon, Kunó, Roland, Wladimir, stb. keresztneveket. Hogy hivhatnak egy magyar férfiut pl. Balogh Richardnak? Mikor vannak magyar fül részére gyönyörü történelmi csengésü keresztneveink. Ujhódjanak meg azok, hódoljunk azoknak, használjuk azokat történelmi áhitattal és nagy nemzeti öntudattal. Minél jobban ápoljuk az ősi multat, annál biztosabb jelenünk és hatalmasabb a jövőnk. Szólaltassuk meg a szinte kihalt neveket.

Fiainkat tényleg magyar nevekre keresztelteissük, olyanokra, amelyeket semmiféle más nyelvre nem lehet leforditani, mint Attila, Árpád, Hunor, Magyar, Ménrót, Béla, Keve, Bulcsu, Csaba, Aladár, Elemér, Álmos, Előd, Kund, Tass, Huba, Töhötöm, Szabolcs, Örs, Kocsárd, Lehel, Zsolt, Zoltán, Levente, Taksony, Gejza, Gyula, Laborc, Lél, Botond, Bendeguz, Lebéd, Detre, Buda, Tihamér, Leányainkat hivják Emese, Ibolyka, Gyöngyvér (Gyöngyike)-nek. Egy nemzet sem oly gazdag eredeti, lefordithatatlan keresztnevekben, mint parányi nemzetünk s mi Uram Isten mit teszünk? Gyönyörü magyar nevek helyett idegen és nem oly ékes tollakkal diszitjük fel magunkat. Nálunk még a hömpölygő folyam is kiszárad, mig más nemzetek a sziklából is forrást fakasztanak.

Még egyszer, magyar férfiui egyszerüséggel nyomatékosan hangsulyozom, hogy szent és tántoríthatatlan ama meggyőződésem, hogy a magyar névnek megmérhetetlen jelentősége van.

Végezetül azt kivánom, hogy vergődő lelketek azt harsogja, hogy:

»Mindent a Hazáért!«

Máté-Török Gyula,
testőr százados.

Vadászat.

Vadászhumor.

Boldogemlékü P. bátyánk Beregben főerdőmestere volt a nagy kiterjedésü gróf Sch. birtokoknak. Hires, jó vadász volt s azt szerette volna, ha fiai is éppen ugy hódoltak volna Szent Hubertusnak, miként ő. Ám ember tervez, Isten végez. Egy vakáció idején egyetemi hallgató fiát kivitte medvehajtásra. Elállitja a fiut jó helyre, persze jól kioktatva őt a medvehajtás minden csinjára-binjára. Megkezdődik a hajtás s medvét jeleznek a hajtók.

Hogy, hogy nem, a medve éppen a fiának tartott. A hajtás végén őrült kétségbeeséssel rohan a fia állása felé, hiszen jól tudta, miszerint a medvének direkt a fiára kellett mennie, azonban lövés nem esvén, biztosra vette, hogy valami baj történt.

Hát mit talált? A medve tényleg a fiára is ment. Azonban midőn odaért, a fiu puskája szépen a fához volt támasztva, ő maga pedig egy szikladarabon ülve, jegyzőkönyvét térdére fektetve, valamelyes hirtelen eszébe ötlő matematikai feladvány megoldásában volt elmerülve. Nem is tudott a medvéről semmit sem. Pedig a medve, a nyomok után itélve, tiz lépésre kocogott el mellette. Nem is lett belőle vadász, de mérnöknek aztán annál jobban bevált.

*

Egy felsővidéki vadász meg lett hiva az Alföldre vizi-vadászatra. Sokat hallott már a vendég a vizi vadak ezreiről, különösen a szalonkafélékről s leginkább eziránt érdeklődött ő is. Legelső kirándulás a késő délutáni órákban egy tóhoz volt tervezve, les volt ugyanis a cél. Megérkezik a társaság a tóhoz, amely amolyan alföldi zsombékos féle viz volt, melynek egyik részén olyan homokpad féle sziget képződött benn a tóban.

Persze a sirályok, csüllők, szerkők — szokásuk szerint sürü sorokban lepték el ezt a szigetkét, gémekkel, bibicekkel és szalonkákkal vegyest. Alighogy a társaság lecihelődött a kocsikról, a vendég álla térdig leesett a tömérdek viziállat láttára. Természetesen ő azt vélte, hogy az fenékig tejfel, azaz csupa szalonka. Ugy, ahogy volt, kapja a puskát, s futólépésben lohol lőtávolságig. Megáll s lead két lövést a sürüjébe.

Persze az eredmény óriási és meglepő volt, hiszen vagy 12—14 darab vergődött a szigetkén a lövés nyomán.

— Uccu, vesd el magad, be a vizbe a zsákmányért! Mikor odaér, egyenként felveszegeti az elejtetteket, s midőn a partonállók kérdik: »No, Béla, mit lőttél?« — a felelet csupán ennyi volt: »Madarat!« Persze, mert ő ilyen »sneffet« még sohse látott, lévén a zsákmány csupa kormos szerkő, azaz a viziállatok legeslegsilányabb fajtája, amire senki sem szokott puskaport pocsékolni.

vitéz Halmay.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8-24, 90-70. Telefon 8—24, 90—70

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

Birchenwood angol szénbányában borzalmas robbanás történt, mely sok emberéletbe került. Képünk a lelekző-készülékekkel felszerelt bátor mentőkről készült.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

Ezen LIX. és LX. Levelünk technikai akadályok miatt december 24-én jelent meg.
III. évfolyam *Budapest, 1925 október* *Főposta, 95. sz. postafiók*

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKÉNT KÉT LEVÉL

Tartalom: LIX. Levél: Ki szöktette meg Kun Bélát?
LX. Levél: Pénzforgalom.

Előfizetési díj 24 levélre 24.00 K
12 levélre 12.000 K
6 levélre 6000 K
2 levélre 2000 K

Semmiféle irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosíthatja

LIX. LEVÉL.

KI SZÖKTETTE MEG KUN BÉLÁT?

vagy

AKI MÁSNAK VERMET ÁS, MAGA ESIK BELE.

Tanulságos história kezdő ifjú kommunisták részére.

A XIII.-ik levélben a kommunista erkölcsöket mutattuk be, amelyek abban csúcsosodtak ki, hogy „minden erkölcsös a kommunisták szerint, ami hasznukra válik.“ Minden lelkiismeretfurdalás nélkül változtatják jelszavaikat és ha érdekeik úgy kívánják, még hazafiak is tudnak lenni, de csak azért, hogy a hazájukat igazán szerető embereket becsapva, azoknak nemzetvédői fáradozásait sikertelenné tegyék. Ennek bizonyságául a XIII. levélben röviden vázoltuk Magyarország történetét a világháború kitörése előtti időtől a mai napokig. Ennek a leirásnak a kapcsán mondottuk, hogy

a csúfos véget ért szovjeturalom után Kun Béla és vezérkara Peyer Károly segítségével megugrottak, itt hagyván a feldarabolt, megcsúfolt, tönkretett országot, prédául a leggyalázatosabb megszállásnak.

Nem indított ellenünk sajtópert senki, noha a kommunistákról mondottunk és irtunk mi a Közérdekű Levelekben már igen erős dolgokat is, igy magában a tizenharmadik levélben azt is irtuk, hogy:

„Az egyes tolvajt, rablót kiközösiti magából a társadalom, mig a kommunisták, noha ők sem mások, mint

szervezett tolvajok és rablók, mivel politikai pártnak nevezték magukat, a világ rövidlátó államai által még parlamentjeikben is megtűrettek, noha épen úgy becsülettel szerzett vagyonok ellen törnek, mint amazok, tehát a tisztességes társadalomból kiközösítendők,"

mégis egyetlen egy sajtóperrel sem támadtak meg bennünket, mert hiszen amit mi írunk, az igazság, amit feltétlenül bizonyítani is tudunk. Ellenségeink tehát teljesen kilátástalannak látják bíróság elé állításunkat.

Méltán lepődtünk tehát meg, mikor Peyer Károly azért a mondásunkért, hogy: *„Kun Béláék az ő segítségével ugrottak meg"*, ellenünk rágalmazás címen sajtópert indított. Nem értettük ezt a nagy érzékenységet. Rágalmazásnak nevezi a törvény azt, ha valakiről tudatosan olyan valótlanságot állítunk, amely ha igaz lenne, az illetőt közmegvetésnek tenné ki. Minthogy a tárgyaláson is kifejtettük, a XIII. levél egész tartalma azt mutatja, hogy az általában a kommunistákról szól, és teljesen egész maradt volna akkor is, ha benne Peyer Károly neve elő nem fordul, amint hogy tényleg is minden célzatosság nélkül és Peyer Károly ellen irányuló él nélkül futott ki tollunkból ez a mondat, amely általában köztudatban élt. Különben is, ha Peyer Károlyt akartuk volna kipellengérezni, más cselekedetét kerestük volna ki, mert őszintén mondva, — eltekintve az eltekintendőktől, e cselekedetben az elvtársi szolidaritást is kellett látnunk, sőt Peyer Károlytól igazán rút hálátlanság lett volna, ha jóltevőjét, Kun Bélát, akinek kormánya őt tekintélyes, hatalmas és jól jövedelmező állásba helyezte, — balsorsában elhagyta volna.

Ha tehát a sajtóper bennünket meg is lepett, miután amit írtunk, azt legjobb tudásunk szerint igaznak is tartottuk, állottuk a vádat és bizonyítani akartunk.

Hogy Kun Béla és társainak megszöktetésében Peyer Károlynak része volt, az a köztudatban lebegett. Emlékeztünk rá, hogy ily irányú közlemények a lapokban megjelentek. A cikkeket meg is találtuk, de már nem tudtunk nyomára akadni a cikkírónak, annál kevésbbé annak, hogy az állítását honnan merítette. Tehát csak annyit tudtunk, hogy Peyer Károly nevében egy távirat ment Királyhidára, hogy azt a vonatot, amelyen Kun Béla menekült Ausztriába, a határon feltartóztatás nélkül bocsássák keresztül.

Azt hittük, hogy e nyomon elindulva, a bizonyítékok megszerzése könnyű dolog lesz. Peyer Károly abban az időben belügyminiszter volt, tehát legelső sorban a belügyminiszteriumhoz fordultunk és azzal az okadatolással, hogy a Kun Béla és társai

megugrásának körülményeit felderíteni mindenesetre közérdek, kértük a Peyer-féle távirat kiadását. Itt találkoztunk az első sikertelenséggel. A belügyminisztériumban azt a felvilágosítást nyertük, hogy ottan a Peyer miniszterségére vonatkozó iratok közt ilyen távirat nincs, az abból az időből származó bizalmas iratok iktató könyve is meg lett semmisítve, mielőtt azokat a nemzeti kormány átvehette volna.

Most a posta- és táviró igazgatóságánál próbáltunk szerencsét, hiszen előírás szerint a tekercseket éveken keresztül meg kell őrizni. Azonban innen is tagadó választ kaptunk. Valószínűleg igen nagy munka lett volna az illető tekercs kikeresése.

Azt gondoltuk, hogy Királyhidán több szerencsénk lesz. Az ilyen hivatalos táviratokat rendesen könyvbe szokták bevezetni. Szerencsénk azonban itten sem volt, a táviratnak nyomára nem tudtunk az állomáson akadni.

Most aztán kutatni kezdtük, hogy ki volt akkor Királyhidán a határőrség parancsnoka, annál bizonyosan nyomára fogunk a táviratnak jutni. A balszerencse igazán üldözött bennünket. Azt kinyomoztuk, hogy a parancsnok Pettersen százados volt, de mikor megakartuk fogni, kisült, hogy a csehek által megszállott felvidékre költözött. Ide is utána mentünk és mikor már azt hittük, hogy végre hozzájuthatunk, tudomásunkra jutott, hogy időközben meghalt.

Most aztán már igazán kezdtük magunkat rosszul érezni, azonban a reményt nem adtuk fel és tovább nyomoztunk. Végre találtunk egy rendőrtanácsost, aki akkor a határőrségnek tagja volt és aki olvasta ezt a nevezetes táviratot, azt emlékezésből meglehetős híven idézte és elbeszélte, hogy a határőrség, amely soha sem volt a kommunizmus hive, már leste Kun Béláékat napok óta, hogy ha szöknek, azokat meglincselje. Hogy Kun Béláék sértetlenül keresztül jutottak a határon, azt csak ennek a táviratnak köszönhették, mert Pettersen a táviratot felmutatva, kérte a határőrséget a kiméletre. A rendőrtanácsos hajlandó volt az elmondottakat a bíróság előtt eskü alatt ismételni, sőt az ő révén reméltük még több szemtanúnak a felkutatását.

Kutatásaink közben egyik fiatal barátunk figyelmeztetett arra, hogy 1920-ban vagy 21-ben megjelent egy kötet, amelyben a proletár diktaturára vonatkozó okmányok nagy számban lettek közzétéve és ő emlékszik, hogy ezek közt a Peyer-féle táviratot is olvasta. A mű címét azonban nem tudja, az írója, — ha jól emlékszik — Nagy László vagy Tóth László. Ezen a nyomon elindulva, könyvkereskedésről-könyvkereskedésre járva, végre sikerült e műnek egy példányát megszerezni és annak 167-ik oldalán a kérdéses távirat következő szövegét találni:

2745. szám. „Igen sürgős!"

Ma éjjel 11 órakor Kelenföldről elindult különvonaton a magyar kormány által kiadott engedélyek alapján egyes népbiztosok és azok családtagjaik Ausztriába utaznak. Szíveskedjék az illetőket megvizsgálni és amennyiben 10.000 koronánál nagyobb értékü pénzt és ékszert egy-egy családnál találnak, a többletet lefoglalni és jegyzékbe venni. A vizsgálatot illetőleg utalandó arra, hogy azt a magyar kormány rendelte el és amennyiben segitségre leend szükségük, a kormány a bécsi követje utján fogja azt kiutalni. Vizsgálatoknál a legnagyobb előzékenység tanusitandó. A lefoglalt értékek a belügyminiszteriumba haladéktalanul beküldendők, az eljárásról holnap reggel távbeszélőn jelentést kérek.

Rózsa József s. k. **Peyer Károly s. k.**
belügyminiszter.

Ez a szöveg teljesen egyezett azzal, amelyet a rendőrtanácsos emlékezetből idézett, a mi részünkre tehát a Peyer Károly részessége Kun Béla szökésében eléggé bizonyitottnak látszott. Kérdéses volt azonban, hogy elegendőnek fogja-e találni ezt a bíróság is? Fontos volt tehát, hogy a hivatalos számmal is ellátott, tehát valóban hivatalos táviratnak eredetijét is megtaláljuk. Fel kellett volna tehát keresnünk Tóth Lászlót, hogy tőle megtudjuk, hogy a közölt szöveget honnan szerezte. Az egész nyomozás során bennünket üldöző balszerencse most sem akart nekünk hátat forditani. Kinyomoztuk ugyan azt, hogy Tóth László az egyik budapesti lapnak volt a munkatársa, mikor azonban ezen lap szerkesztőségében kerestük, azt a lesujtó felvilágositást kaptuk, hogy Tóth László időközben Amerikába utazott és az ottani cimét nem ösmerik.

Ezzel az annyi fáradsággal összehozott csekély bizonyitó anyaggal, azaz egy nyomtatott müben megjelent távirati szöveggel és egy szemtanu vallomásával kellett a főtárgyaláson a bíróság elé állanunk. Reméltük, hogy bizonyitékainkat a bíróság elégségesnek fogja venni, de bizonyosak nem voltunk benne. Mindenre számitottunk, csak arra nem, hogy a hiányzó bizonyitékokat maga a vádló fogja a főtárgyaláson szolgáltatni.

A főtárgyalás meghozta ezt a nagy meglepetést, egyuttal magyarázatát is adta annak, hogy voltaképpen minek is köszönhettük ezt az egész rágalmazási pört. A főtárgyaláson Peyer Károly, ille-

tőleg ügyvédje tiltakozott az ellen, hogy a bíróság nekünk a bizonyitást megengedje. Tiltakozását azzal indokolta, hogy Peyer Károly akkori minisztertársaival együtt már egyszer állott bíróság előtt ezzel a váddal terhelten, de az eljárást ellene megszüntették. Ehhez a kérdéshez többé tehát nyulni nem szabad, mert itt jogászi nyelven szólva „res judicata"-val állunk szemben. A kinyilatkoztatás nagy meglepetést keltett. Mi fenntartottuk a bizonyitásra vonatkozó kérelmünket és kértük a bíróságot, hogy az eddig előttünk teljesen ösmeretlen ezen bünügyre vonatkozó iratokat szerezze be és csak azután határozzon a bizonyitás megengedése vagy meg nem engedése felett. A bíróság ily értelemben határozott és a főtárgyalást elnapolta.

A beszerzett bünügyi iratok aztán nyilvánvalóvá tették, hogy itt res judicataról egyáltaljában szó sem lehet, mert a bünügy sohasem került birói itéletig, abban még a nyomozás idején vádat ejtett az ügyészség, még pedig olyan indokolással, amely inkább terhelő, mint felmentő a vádlottakra. Ilyen körülmények közt a bíróság a bizonyitást nekünk megengedte, amely aztán a bünügyi iratok birtokában igazán könnyüvé vált. Legelső sorban ott feküdt az iratok közt az oly keservesen keresett távirat. Aztán sorban azoknak a szocialistáknak a vallomásai, akik már voltak népbiztosok, valamint azoké, akiknek már nem jutott idő hozzá, hogy azok legyenek. Ott voltak Peidl Gyulának, Ágoston Péternek, Haubrich Józsefnek és magának Peyer Károlynak a vallomásai, azután néhány olyan egyén vallomása, aki a szociáldemokrata név mellől a kommunista jelzőt 1919 augusztus 1-én vetette el, továbbá vasuti és postaalkalmazottak vallomásai. Ezekből az iratokból aztán Kun Béla és társai megszökésének hiteles története a következőképen bontakozott ki:

1919 julius 26-án három elvtárs utazott el Budapestről: Weltner Jakab, Kun Béla és Peyer Károly. Kun Béla Királyhidán maradt, Weltner Jakab és Peyer Károly tovább utaztak Bécsbe. Peyer Károly bevallása szerint is azért, hogy a proletárdiktatura megszünésének esetére az átmeneti intézkedéseket az ántántmisszió Bécsben székelő vezetőségével letárgyalják. Peyer vallomásában tagadta, mintha e tárgyalások folyamán Kun Béláról is szó esett volna, — ezzel szemben Haubrich azt vallja, hogy

Weltner Jakab augusztus 1-én a szovjet kormányzótanács utolsó ülésén bejelentette, hogy utjuk sikerrel járt, a bécsi kormány Kun Bélának és népbiztos társainak Ausztriában menedéket ad.

Peyer Károly és Weltner Jakab julius 28-án utaztak vissza Bécsből és Királyhidán a tárgyalás eredményéről Kun Bélának jelentést tettek. Peyer Károly vallomásában megjegyzi, hogy Kun Bélával közölték, hogy annak a kérésüknek, hogy Ausztria Budapestet élelmiszerrel, különösen liszttel és cukorral ideiglenesen segítse ki, még eredménye nem volt. Megkérdezte tehát Kun Bélát, hogy ebben az irányban a tárgyalást folytassák-e. Mire Kun Béla megjegyezte, hogy őt a tárgyalás eddigi eredményei kielégítik és annak folytatását szükségesnek nem tartja. Nu ná! Mert nagyon bánta volna Kun Béla, ha Budapest közönsége éhen pusztul is el, mikor az ő bőrének épsége már biztositva volt? Peyer vallomásából még arra is lehet következtetni, hogy ez alkalommal Petersen szóbeli utasitást is kaphatott a népbiztosok áteresztésére vonatkozólag. Kun Béla két elvtársával még aznap különvonaton Budapestre visszautazott.

1919 augusztus elsején délelőtt a tanácsköztársaság kormányzótanácsának ülésén Kun Béla bejelentette, hogy a proletárdiktatura tovább fenn nem tartható, mire a szociáldemokrata kommunista szakszervezetek vezetőiből Peidl Gyula elnöklésével miniszteriumot alakitottak. Ebben a miniszteriumban Peyer Károly vallomása szerint egyenesen az ántántmisszió kivánságára népbiztosokat is beválasztottak, névszerint Ágoston Pétert, Garbai Sándort és Haubrich Józsefet.

Peyer Károly pedig belügyminiszter lett.

A népbiztosok talpa alatt a budapesti aszfalt nagyon égett, a megkinzott város készült a leszámolásra. Az akkor még Fehérváryutnak nevezett Horthy Miklós-uton jókor délután a közönség felismerte Landler Jenő kereskedelemügyi népbiztos gépkocsiját, azt megrohanta és Landlernek csak az volt a szerencséje, hogy nem ült a kocsiban.

A népbiztosok menetlevele Ausztriából még nem érkezett meg. Ezért nagy volt az ijedelem. Haubrich hadügyminiszter augusztus elsején délelőtt a segédtisztjét küldte az osztrák követségre kérdezősködni, a menlevelet megsürgetni és egyuttal kérni, hogy a menekvő népbiztosok vonatát az osztrák követség egy tagja kisérje. A várvavárt engedély aznap délután valószinüleg távirati uton be is érkezett és Kun Béláék vonatát tényleg egy osztrák követségi tanácsos kisérte Budapesttől Bécsig. A menekülők részére két külön vonatot állitottak be, az egyiket a józsefvárosi-, a másikat a kelenföldi pályaudvarra azon a cimen, hogy azokon ántántmisszió tagok és azok családtagjai fognak utazni. A vasutigazgatóság emberei már gyanitották, hogy mi készül és ezért a vonatokat nem akarták összeállitani és a kiséretére kirendelt tisztviselő a megbiza-

tást nem akarta elfogadni. A miniszterek külön rendeletére végre a vonatokat összeállították, mikor azonban azokba a népbiztosok és családtagjaik akartak beszállani, a vasutasok ezt megakadályozták és csak ujabb miniszteri rendeletre engedték azokat beszállani és inditották végre éjjel utnak a két vonatot. Az egyik vonatot a mozdonyvezető Győrben csonkavágányra akarta futtatni, azonban a szándékáról a vonatot kisérő tisztviselő lebeszélte.

Az ujdonsült miniszterium az Andrássy-uti szociáldemokrata kommunista párt helyiségében egész nap ülésezett. Itt beszélték meg a különvonatok inditását is. Peyer Károly vallomásában beismeri, hogy a vonatok inditását elhatározták, azonban a határozat szerint csak a népbiztosok családtagjairól volt szó, mivel szemben, amint láttuk, a távirat szövege mást mond. Peidl Gyula is tagadja, hogy a népbiztosok kiszöktetéséről hoztak volna határozatot, viszont azonban elismeri, hogy a vonatok inditására és a határon való átbocsájtásra vonatkozó rendelkezés végrehajtásával Peyer Károly belügyminiszter és Haubrich József hadügyminiszter lettek megbizva. Haubrich József vallomása, melyet segédtisztjének vallomása is megerősitett, valamint az osztrák követség tagjainak tanuvallomása értelmében is nyilvánvaló, hogy itt a népbiztosok szöktetéséről volt szó.

A távirat elküldésének körülményei mutatják, hogy mennyire körültekintéssel jártak el. A minisztertanács az Andrássy-úti párthelyiségből Rózsa Józsefet, mint bizalmiférfit küldte ki a főpostára, a feladandó táviratok szövegének ellenőrzésére, aki ott a belügyminiszterium által előre megállapitott és csak a szolgálatban levő postafőtiszt által ösmert jelszó bemondásával igazolta magát. Este 11 óra után Rózsa Józsefet a telefonhoz hivták. A szolgálattevő tisztviselőnek azt mondta, hogy Peyer Károly beszél vele. Viszont vallomásában ezt határozottan nem meri állitani. Peyer Károly tagadja, hogy ő beszélt volna Rózsával. Viszont elismeri, hogy a távirat feladására ő adott utasitást, de a nagy kavarodásban már nem emlékszik rá, hogy kinek. A telefonon Rózsának lediktált táviratot szövegét a szolgálattevő tiszt egy szolgálati ürlapra irta le, aztán erről Rózsa a telefonba visszaolvasta. A pártkörből a szövegen még igazitottak. Az ürlap szövegét Rózsa József a kivánság szerint sajátkezűleg kiigazitotta, aztán az ürlapot aláírta és arra mint a távirat elküldését elrendelő egyént, Peyer Károly nevét is reávezette.

Az igy mindenképen szövegében ellenőrzött és pontosan meghatározott távirat aztán lefutott Királyhidára, ahol arra bizony nagy szükség volt. A befutó vonatra felszálló Pettersen századost egy határrendőr kisérte, aki, mikor a fülkében Kun Bélát felösmerte,

azt le akarta lőnni és Pettersennek csak a vonatot kisérő osztrák követségi tanácsos segítségével sikerült Kun Bélát megmenteni.

A pályaudvaron szolgálatot teljesítő határőrök megtudván, hogy miféle duvadakat rejteget a vonat, azt meg akarták ostromolni és ettől a szándékuktól Pettersen könyörgésére csak akkor állottak el, mikor ez nekik a táviratot felmutatta

és hivatkozott arra, hogy e táviratot nem a proletárdiktatura népbiztosa, de már felelős miniszter küldte, akinek jószándékában kételkedni nem szabad és akinek rendeletével szemben ők kötelességszerűen engedelmeskedni tartoznak. A távirat szerint a „magas" utazókat kiméletesen kellett megmotozni. A motozás kellő eredménnyel járt, több millió értékű bankjegy és ékszer került így vissza a magyar állam tulajdonába.

A távirat szerint a királyhidai parancsnoknak a következő nap reggelén távbeszélőn jelentést kellett leadni a különvonatok sorsáról. Ez meg is történt. Ugyebár el lehet képzelni, hogy hogy toporzékolt dühében Peyer Károly, mikor a jelentésből megtudta, hogy azokon a vonatokon, amelyeket ő csak kizárólag a népbiztosok családtagjai részére engedélyezett, a népbiztosok szöktek meg. Azt hihetnénk, hogy mérgében a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el azok ellen, akik ezt a szökést egyenesen az ő utasításának ellenére elősegítették? Aki ezt hiszi, az nagyban téved. Peyer Károly azt vallja, hogy lehetséges, hogy ő jelentést kapott, azonban erre már határozottan nem emlékszik.

A bíróság a Peyer Károly által szolgáltatott bizonyítékok alapján bennünket a vád alól felmentett. Az ellenünk fordított nagy ágyú visszafelé sült el. Az eset egy újabb adat ellenségeink erkölcsének megvilágítására. Most már látjuk, hogy nem az indította Peyer Károlyt az ellenünk való feljelentésre, mintha valótlannak ösmerte volna állításunkat, ami egyedül adhatna erkörcsi alapot egy ilyen feljelentésnek. Peyer Károly tudta, hogy amit mondtunk, az igaz, csak hiányos jogi tudása mellett azt gondolta, hogy minekünk nem fogja a bíróság a bizonyítást megengedni. Ő tehát a bíróságot az igazságnak meg nem felelő ítélethozatalra tudja kényszeríteni.

Tanulság ifjú kommunisták részére: Amig kapitalista világrend fennáll, ajánlatos az érvényes törvényeket ösmerni!

Az ügy kir. táblai tárgyalásáról a Népszava egyetlen sorral sem emlékezett meg, ki tudná megmondani, mi ennek az oka?

LX. LEVÉL.

PÉNZFORGALOM.

A magyar embereket igazságtalanul sok olyan mindenfélével vádolják, aminek épen az ellenkezője igaz. Így például sűrűn lehet hallani, hogy a magyar ember úgy a kaszinókban, mint a malom alatt szeret ugyan politizálni, de ez csak annyiból áll, hogy szidja a kormányt és nincsen semmivel megelégedve. E mellett azonban komolyabb nemzetgazdasági kérdésekkel nem törődik. Erre az igazságtalan vádra alaposan rácáfol az, hogy a hitel szükségességéről írott LVII-ik levelünkre egész csapat megjegyzés kaptunk a legkülönbözőbb társadalmi rétegből és többen személyesen is felkerestek bennünket. Legelső sorban azt kell kiemelnünk, hogy

munkásoktól is kaptunk magas értelmi szinvonalról tanúskodó hozzászólást.

A vélemények közt voltak azonban furcsaságok is. — Így például az egyik barátunk a Bell Miklós-féle tervezetről azt írja, hogy kivihetőségében nem nagyon bízik, mert ha ez olyan jó lenne akkor azt már a németek régen megcsinálták volna. Egy másik evvel épen ellenkezőleg azt fejtegeti, hogy ez a gondolat nem is új, sőt annyira nem új, hogy ezt a németek már meg is csinálták. Ezekkel a nyilatkozatokkal nem kívánunk foglalkozni, valamint azokkal sem, amelyek egyszerű dicséretet tartalmaznak. De foglalkozni kívánunk a következőkben azzal a furcsa váddal, amely a Bell Miklós tervezetében kommunista törekvést lát, mert a kommunistáknak a programmja az, hogy a hitelüzlet kezelését a magánvállalkozástól kisajátítsa.

Szegény Bell Miklós igazán nem érdemelte meg, hogy kommunistasággal vádolják meg, habár a legenyhébb módon is. Az LVII-ik levélben csak egész mellékesen, egy pár szóval, röviden ismertettük az ő tervezetét, amely a mi nézetünk szerint is alkalmas utat mutat hazánk boldogulása felé. De akkor nem is gondoltunk arra, hogy ennek a rendszernek egy külön levelet szenteljünk. Most azonban a nagy mértékben megnyilvánult érdeklődés folytán kötelességet vélünk teljesíteni, ha ezzel a kérdéssel bővebben foglalkozunk.

Minden fajta kommunista párt programmjában benne van a hitel államosítása. Így például a német szociáldemokraták legutolsó,

görlitzi programmjában is. A szocialisták elmélete szerint ez ugyanis átmeneti intézkedés a magánvagyon megsemmisitésére. Azaz

minden kommunista teljesen meg van arról győződve, hogy hitel nélkül az egyéni gazdálkodásnak tönkre kell mennie,

tehát ha a szocialisták karmai közé került állam a kezét az összest bankokra ráteszi, ezzel halálos csapást mér a magántulajdonra. Hogy ez a feltevés helyes, azt eléggé megmutatta nálunk a négyhónapos proletárdiktatura, mely hazánk gazdasági életében máig sem pótolható pusztitást végzett, de még jobban megmutatta Oroszország példája, ahol a tisztességes vagyonok idáig már jóformán teljesen elpusztultak.

A Bell Miklós tervezete ezzel homloke gyenesen ellenkező cél szolgál. Nem a hitel kielégitését akarja államositani, a magán bankokat vagy az egyéni kölcsönüzleteket lehetetlenné tenni, hanem csak a pénzforgalmat kivánja oly módon szabályozni, hogy mindig oly mennyiségü, teljes fedezettel ellátott pénz álljon az állam polgárainak rendelkezésére, amennyi azok szükségletének kielégitésére az adott időben alkalmas.

A nemcsak hazánkban, hanem az egész világon mindenütt jelentkező gazdasági leromlás okát Bell Miklós főleg abban találja, hogy a

világ gazdasági életéhez szükséges forgótőke világszerte óriási mértékben megcsappant.

Kifejti, hogy a világháború előtt a fizetési eszközöknek az aranyfedezetü papirpénz csak öt százalékát tette ki. Kilencvenöt százalék a készpénz közvetitő szolgálatát mellőzte. Épen a nagy összegü fizetéseknél nem használták a készpénzt. Váltó, csekk-forgalom és folyószámlán való elkönyvelésekkel bonyolitották le az üzletek tulnyomó részét. Egyszerü magyarsággal megmondva: a kereskedelem 95%-ban hitelművelettel dolgozott és csak 5% jutott a készpénzfizetésre.

A világháboru egy csapásra megszüntette ezt az értékforgalmi rendszert. Nemcsak a nemzetközi kereskedelmi összeköttetések szünlek meg és nemcsak a szemben álló államok közt szünt meg teljesen a kereskedelmi forgalom, de az egymással szövetségben levő államok közt is a polgári áruforgalom teljesen háttérbe szorult; és az egy és ugyanazon állam lakosai közt is megszünt a hitel, mert hiszen a háboru esélyei folytán máról-holnapra idegen meg-

zsállás alá kerülhetett az a vidék, ahol az adós lakott és máról-holnapra elpusztulhatott annak egész vagyona.

A föld egész kerekségén tehát az árucsere egy napról a másikra csak készpénz fizetés ellenében vált lehetségessé, ami annyit jelent, hogy az egész föld kerekségén a készpénz mennyiséget meg kellett volna huszszorozni, hogy az előző idők kereskedelmi forgalma lebonyolítható legyen. Az államok érezték a gazdasági élet forgótőkéjének hirtelen beálló csökkenését, de nem ismerték fel a baj igazi okát és a pénzhiányon fedezetlen bankjegy kibocsátásával akartak segiteni, ami a válságot természetesen csak fokozta és az egész gazdasági helyzetet oly bizonytalanná tette.

Ami a nagyobb forgalom lebonyolitására alkalmas pénznemet, a papirpénzt eddig mindenki által elfogadott változatlan értékében megtartotta, az az *aranyfedezet* volt. Vagyis a jegykibocsájtási joggal felruházott bankok csak oly mennyiségü papirpénzt hozhattak forgalomba, amennyinek fedezetéül a bank hozzáférhetetlen biztos helyen a törvény által előirt mennyiségü fémaranyat letétbe helyezte, úgy, hogy a bank a bankjegytulajdonosoktól azok kivánságára a papirpénzt teljes értékében aranyra válthatta be.

Az a körülmény, hogy a világ aranykészlete teljesen le szokott kötve lenni, a háború alatt pedig az aranybányák termelése még alaposan csökkent is, nem engedte meg, hogy a pénzjegykibocsájtó bankok a növekvő pénzszükségnek megfelelően szerezhettek volna be a papir pénz fedezésére szükséges további mennyiségü aranyat, igy a bankoknak nem is volt módja több papirpénzt forgalomba hozni. Igy

minden állam kényszeritve lett arra, hogy nemzetközi hitelének felhasználásával bankjegy helyett állami papirpénzt bocsásson ki.

Azok a szerencsés államok, amelyek nem sodródtak bele világháborúba, mint például Svajcz, vagy abban, mint Északamerika, csekély véráldozat mellett hatalmas hadikölcsönügyletekkel vett részt, melyekben nem adósként, de hitelezőként szerepelt, fenn tudták tartani saját határaikon belül a háború előtti forgótőkerendszert, igy nem is igen szorultak meg pénz dolgában, igy papirpénzük is teljes fedezetű maradt, tehát annak forgalmi értéke sem romlott meg.

A háborúban részt vett államok, különösen azok, amelyek területe bizonyos időre idegen megszállás alá is jutott, de legfőképp azok az államok, amelyek a háborúban legyőzettek, hitelképességüket is nagy mértékben elvesztették, aminek következtében az ál-

taluk kibocsátott pénz értéke is lecsuszott. Hogy lelketlen üzerek ezt a körülményt igyekeztek kihasználni és a pénz értékét még tudatosan is rontani, az még súlyosabbá tette az állapotokat.

Ez a rövid vázlata annak az eszmemenetnek, amely Bell Miklóst rendszerének kidolgozására vezette.

Azt mondja, hogy igazán nem a huszadik századba való az, hogy az emberiség csak azért menjen tönkre, mert nincsen annyi aranya, amennyi képes lenne azt a papirpénzmennyiséget az értékében tartani, amennyire a világforgalomnak szüksége lenne. Kifejti, hogy az arany voltaképen csak fiktiv érték, azaz

az aranynak nem azért van értéke, mintha arra, mint használati cikkre bárkinek is szüksége volna.

Általános csereeszközül, azaz pénzképen csak azért használják, mert elsősorban oly kis mértékben termelhető az egész föld kerekségén, hogy emiatt értéke rövid időközönkint alig változhat, másrészt egyáltalában nem romlandó, még csak nem is rozsdásodik, mint a vas, igy hosszu időn eltartható anélkül, hogy tulajdonosa a romlása vagy elfogyása következtében kárt szenvedne.

Viszont sok olyan tárgy van, amelynek szinte meg van az értéke és amely mint általánosan használt dolog, mindenki részére közvetlen értékkel bir, tehát pénzképen vagy a papirpénz fedezetéül szintén használható lehetne. Az arany hiánya igy hozta meg a *buza valutát*. Ez a bajon bizonyos mértékig segitett is, azonban a buzának világpiaci árát erősen befolyásolja részben az időjárás, részben a világkereskedelmi spekuláció, igy a papirpénznek állandó értéket ez sem biztosithat, mint ahogy ezt az eddigi tapasztalatok meg is mutatták.

Feltétlen érték, amely ugyan kisebb-nagyobb áringadozásnak alá van vetve, a föld, valamint az ezen épült házak és egyéb ingatlanok. Bell Miklós már most ugy okoskodik, hogy ha a pénznek fedezetéül az ingatlanok szolgálnak, akkor Magyarországon sohasem volna pénzhiány, mert a föld értéke oly nagy, hogy ha az árukicserélésnek más segédeszköze se volna, mint a készpénz, még abban az esetben sem volna szükség a papirpénz fedezetéül többet mint az ingatlanok egytized részét igénybe venni.

A tervezet szerint mint már a „Hitel" című levelünkben említettük, az állam lenne a fő pénzkibocsájtó intézet, mint Jelzálog-hitelintézet, amelynek magának is mint államnak, oly óriási vagyona van fekvőségekben, ingatlanokban, üzemekben, (pl. vasut stb.) hogy az általa kibocsájtott papirpénz bizonyos határig teljes fede-

zetűnek volna vehető. Bell Miklós azonban nem ezt tervezi. Az ő javaslata szerint

az állam mint jelzáloghitelintézet minden ingatlanbirtokosnak betáblázásra a birtok értékének tíz százalékáig rövid úton kölcsönt ad, ha ingatlana tehermentes.

A kölcsönt állami pénzjegyben fizeti ki az ingatlan tulajdonosnak és nem jelzálogkötvényben, mint ez most a jelzálog-hitelintézeteknél szokásos. Az adós adósságát az államnál teljesen úgy törleszti, mint most a jelzálogintézeteknél és ugyanugy fizeti is érte a kamatot.

A rendszerből következik, hogy az állam nem előre meghatározott összegű pénzt bocsájt ki, hanem mindég a szükségletnek megfelelő mennyiséget. És ez teszi ezt a gondolatot olyan óriási horderejűvé, amelynek hatása a megvalósítás esetén előre még alig is képzelhető el.

Nem szükséges ennek igazolásául mást felemlíteni, mint hogy az egész országban a legnagyobb lakásszűke van, a közintézmények lerongyolt állapotban a megnövekedett lakosság igényeit nem képesek kielégíteni, a gyárosok és a mezőgazdák nem képesek a megkívánt fokon a termelést megtartani, mert mindkettőnek beruházásra lenne szüksége, és mindehez a pénz hiányzik, azért, mert az ország megfelelő mennyiségű arannyal fedezett pénz felett nem rendelkezik, a fedezetlen papirpénz kibocsájtását pedig az állam már beszűntette, rájövén arra, hogy ezzel a bajt csak fokozná.

Az állam, a városok, gyárosok, földbirtokosok, külföldi hitel után szaladgálnak,

amelyhez legtöbb esetben csak oly méregdrágán jutnának, hogy inkább begubózzák magukat, leszállítják igényeiket és nem gondolnak azzal, hogy ezáltal sok derék, becsületes honfitársukat teszik munkanélkülivé és ezzel kenyértelenné.

A magyar állam, a városok s legutóbb a gazdák is megkapták már az elkerülhetetlen beruházásokhoz szükséges kölcsönt. Vajjon ki fogja ennek a kölcsönnek évenként sulyos kamatait kizzadni és ki fogja ezt a kölcsönt visszafizetni? Ugyebár nyilvánvaló, hogy mindez a magyar földből fog kitelni! Ezt tudják nagyon jól a külföldi hitelezők is, mert ha nem volnának teljesen biztosak abban, hogy ezeket a terheket az áldott magyar föld könnyen képes viselni, ha nem volnának teljesen biztosak abban, hogy az adott kölcsön semmi körülmények között el nem vész, ugy bizony

sem a magyar kormány szép szemeiért, sem a magyarok iránt érzett szeretetből ide egy fillért sem adnának.

Kevés utánagondolással tehát kétségenkivül megállapitható az, hogy ugy az állami-, mint a községi-, valamint a magángazdálkodás részére felvett kölcsönöknél tulajdonképpen nem történt más, mint hogy az illető tulajdonosok ingatlanbirtokaik egy részét ingó készpénzre váltották fel olyan módon, hogy biztositsák maguknak a jogot arra, hogy ezen készpénz visszafizetésével az ingatlanoknak eladott részét ujra visszaválthassák. Ha pedig ez igy áll, akkor a Bell Miklós által kidolgozott tervezet szerint nem szükséges külföldi kölcsönért szaladgálni, hanem a szükségletnek megfelelő pénzt nem ugyan arany fedezet mellett, de ezzel legalább is egyenértékü földfedezet mellett bocsájthatja ki az állam.

A föld értéke is változik ugyan, de eltekintve az időközi kisebbméretü hullámzástól, megdönthetetlen törvényszerüség az, hogy

a lakosság szaporodásával a földbirtok értéke arányosan emelkedik,

tehát a föld, mint papirpénzfedezet még biztosabb az aranynál. Az már igen gondos pénzügyi politika, ha a kibocsátott bankjegy aranyfedezete a bankjegy névértékének teljesen megfelelő, azaz teljesen fedezve van. A földfedezet a kibocsájtandó államjegyet értékben tizszeresen felülmulja, tehát a mostani legjobb fedezetnél is tizszerte nagyobb biztonságot nyujtana. Igy semmiféle más valutának olyan szilárd értéke és keresettsége nem volna, mint a magyar földfedezettel ellátott papirpénznek. Ez megnyugtathatja azokat a kétkedőket, akik az ilyen pénznek külföldi vonatkozásban fizetési eszközül való alkalmazása lehetőségét tagadják. Még ha az illetőnek igaza is lenne, tekintettel arra, hogy a pénznek, mint nemzetgazdasági forgótőkének tulnyomó része a belföldi forgalom ellátására szükséges, ha csak erre a célra is megfelelő volna a rendszer, máris óriási kihatása lenne, mert

a jövőben nem az korlátozná a hasznos beruházások munkáját, hogy nincs pénz, hanem hogy már nincs több munkanélküli dolgos kéz.

Ez a rendszer a legtökéletesebb biztositás a munkanélküliség ellen.

Ennek az uj rendszernek a lényegét kutatva azt is mondhatjuk, hogy ez tulajdonképen nem más, mint az eddig nagyon is korlátolt forgalmu egyéni *váltónak* vagy *adósságlevélnek* a közforgalomba való bevitele az által, hogy

a kötelezőt kiállító adósért minden esetben a magyar állam vállalja a készfizető kezességet.

A tehermentes ingatlan birtokosának adósságlevele mostan is készpénz, de csak azok előtt, akik az illetőnek vagyoni helyzetét ösmerik. Nem ad azonban az ilyen adósságlevél felmutatójának senki egy fillért sem, aki az ilyen adóst és annak gazdasági viszonyait nem ösmeri és emellett nem biztos abban, hogy az a forgalombahozott adósságlevél, amelyet nem az adós akar nála beváltani, nem hamisitvány-e? Ezen a két körülményen mindenkorra megdől annak a lehetősége, hogy ilyen magánadósságlevelek közforgalmu pénzzé válhassanak. Azonnal megváltozik azonban a helyzet, ha a hitelt igénybevenni akaró ingatlantulajdonos adósságlevelét az államhoz nyujtja be, az állam az igényelt összeg erejéig a maga biztositására az illetőnek telekkönyvi lapját megterheli és az adósságlevelet olyan okmánnyal cseréli ki, mely már az államot tünteti fel adósnak. Ez az okmány a bankjegyet pótló új pénz, államjegy, mely művészi kivitelü finom rajzának következtében igen nehezen hamisitható és az ilyenek hamisitóját az állam törvényei a közönséges okmányhamisitásnál jóval sulyosabban bünteti. Hogy az ilyen okmányoknak a használata a közforgalomban a lehető legkényelmesebb legyen, ezeket már különböző állandó névértékekkel kell kiállitani.

Amint nem volt igazuk azoknak, akik a vasutak megépitésétől a fuvarosok tönkretételét várták, épen ugy nincsen igazuk azoknak, akik Bell Miklós tervezetének végrehajtását azért ellenzik, mert ez a magánhitelforgalmat tenné tönkre és ezáltal egy vizen evezne a kommunistákkal.

Bell Miklós maga is mondja, de természetes is, hogy minden filléres apró hiteligénykielégitésért ezután se lehetne az államhoz fordulni. Bell Miklós tizezer arany koronában javasolja az alsó határ megállapitását. De még a nagy hitelek nyujtása sem volna az államnak kizárólagos joga. Mint már emlitettük, a kibocsájtandó pénz biztositása végett az állam csak tehermentes ingatlanra és annak tiz százalékáig adna hitelt. A mai jelzáloghitelintézetek törlesztéses kölcsönt az ingatlanok értékének jóval több, mint ötven százalékáig szoktak adni. Az olyan ingatlantulajdonosok tehát, akik az államhitelt kimerítették, ezentul is ezekhez a jelzáloghitelintézetekhez kell, hogy forduljanak, ha több pénzre van szükségük. De a banküzletek sem szünnének meg. A rövid lejáratu hitel kielégitése, a folyószámlahitel ezentul is megmaradnának, sőt a nagyobb pénzforgalom által előidézett élénkebb gazdasági élet az

ilyen irányu hitelforgalmat ép ugy fokozná, mint ahogy az áruhitel nagymérvü fokozására is számithatnánk.

Az ösmertetett tervezet csak a forgótőke biztositását tárgyalja, célul azt tüzi ki, hogy valutánk minden értékcsökkenési irányzat ellen teljesen biztositva legyen és igy gazdasági életünkben az üzleti biztonságba vetett hitet ujra megteremtsük. Már a „Hitel" cimü levelünkben megemlitettük, hogy a közforgalmu papirpénz állandó értékének biztositására ezt a rendszert nagyon is jónak találjuk, azonban beteg közgazdasági életünk orvoslására egyedül még nem elég. Mellé még meg kell szerveznünk a munka állandóságában való hitünket biztositó intézményeket is, mert ameddig a munkásember munkateljesitményének mennyisége ingadozó, addig semmiféle pénzrendszer nem képes az elveszett vállalkozói kedvet helyreállitani.

Az emberi munka valutáját is biztos alapra kell helyezni.

Meg kell értetni minden emberrel, hogy fizetést csak hasznos munka teljesitéséért követelhet és ennek a fizetésnek arányban kell állani a munkateljesitménnyel. Kell, hogy aki többet dolgozik, az többet kapjon és aki értékesebb munkát végez, az nagyobb fizetésben részesüljön.

Amint az ösmertetett tervezet szerint a pénzhitel szabályozására az állami segitség szükséges és amint

az államnak jótállása az, amely minden hitelt igénylő adóssal szemben a hitelezőnek biztositékot nyujt, ugy az államnak nemcsak kötelessége, de érdeke, mert minden tisztességes, becsületes állampolgárnak közös érdeke az, hogy a munkásosztály tisztességébe és becsületébe vetett hit ujra teljes értékében megteremtessék.

Ez a munkás hitelképességének az alapja, ez az, amelyet a szociálista agitáció csak ugy tönkre tett, mint a gazdasági hitelt. Ennek utja a munka megbecsülése és a dolgozni akaró munkásember munkaszabadságának minden körülmény közt való megvédése és elősegitése.

EGYSZERŰ IGAZSÁGOK,

a Közérdekü Levelek első évfolyamának kötetes kiadása. 16.000 koronáért bérmentve küldi meg a kiadóhivatal:

Budapest, VI, Podmaniczky-utca 45. sz.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálocsy Árpád.

Uj Idők irodalmi és nyomdavállalat Budapest II, Margit-körút 7. Telefon: 111—84

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM. 1926. JANUÁR HÓ 17.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACHEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Árvizek.

Rég nem látott, nagy veszedelem indult utjára hegyekből, völgyeken, hogy ennek a szegény, megnyomoritott, csonka országnak földjét csak verje, rontsa, pusztitsa, árassza. Mintha a sors nem telne bé a csapások özönével, melyekkel ezt a nemzetet sujtja. Hasonló ez a bibliai veszedelmekhez, a hét sovány esztendő elemi csapásaihoz, a sáskák járásához, éhség, ragály szakadatlan pusztitásához, elmult már hét év, a baj és veszedelem nem szünik, sőt mintha egyre különfélébb módon akarná az embereket megingatni, eltépni azokat a szálakat, melyek a szenvedő magyar népet még az élethez, a földhöz füzik.

Szinte belefásul a legtöbb ember ebbe a sok csapásba. Pedig az erős férfi épen a legnehezebb körülmények között edződik meg. Amikor a vitézek Főkapitánya lenn járt, hogy megtekintse a pusztulás vidékét, azt mondotta a vitézeknek, most itt az alkalom, hogy megmutassák, különbek másoknál, nem rettennek meg a veszélytől, talpukra állnak, segitenek, mentenek és felépitik a romokat.

Mialatt az ország számos vidékén a legrettentőbb elem tombol, mialatt sok ezren válnak hajléktalanná és vesztik el kenyerüket, azalatt a sajtó rosszhiszemü része mérget kever minden magyar poharába és más szenzációkkal tereli el a figyelmet a hatalmas pusztulásról. Mindenki hireket terjeszt, mindenki másfelé tekint és nagyon kevés jó magyarnak jut eszébe, hogy segitsen a sujtottakon. Annál nagyobb azoknak az érdeme, akik nem felejtkeznek el szenvedő honfitársaikról és csekély anyagi erejükhöz mérten támogatásukra sietnek, vagy résztvevő figyelemmel foglalkoznak az otthontalanok ügyével.

Akadnak ilyenkor is bátor mentők, segitők, akik sok életet mentenek meg, akadnak jólelkü honfiak, akik megnyitják az otthonukat azok előtt, akik mindenüket elvesztették.

Mi szorongó szivvel figyeljük az áradás mértékét és a csapást, melyet az árviz okozott. Reméljük, hogy sokan akadni fognak, akik tehetségükhöz mérten segitenek a bajba jutottakon. Bizony sok vitéznek a földjét öntötte el az ár, soknak a háza dőlt romba! Csak most nemrég épitették arcuk verejtékével s a megpróbáltatás már is elérkezett. Hadd mutassák meg most, hogy vitézek. De hadd mutassák meg bajtársaik is, hogy testvériesen éreznek irántuk és segitségre készek.

Akik azon gondolkoznak, hogy honnan ered ez a rettenetes veszedelem, azok hamarosan rá fognak jönni arra, hogy ebben a csapásban is, mint mindenben, egy az ok, egy szó csupán s ez: Trianon. Hogy aztán ennek az egy szónak a háta mögött mennyi minden rejlik, arról már sokszor, kimeritően irtunk. Kiirtott erdők, megszakitott gátak, kacagó káröröm, szabadjára engedett olvadás, hadd pusztuljon ez a magyar föld! A hegyekből lefelé zudul a megdagadt patak s itt pusztitó árrá nő. A mi hegyeink, a mi erdőink, a mi folyóink ontják a bajt. Igen, mert mögöttük gyilkos, idegen kezek dolgoznak, ezek az idegen kezek akarják elmetszeni a mi fánk megmaradt gyökereit. Hát mi ellene szegülünk a pusztulásnak, mi öklöt felemelve kiáltunk fel a megpróbáltatás óráján, igen, álljuk a megpróbáltatást, a baj csak összekovácsol minket megdönthetetlen, szilárd fallá, de jaj annak, aki mindezt reánk zuditotta. Észak, Kelet, Dél és Nyugat reszkessen, ha egyszer üt a mi óránk. Tudni fogjuk a dolgunkat.

Bilincsbe vernek, guzsba kötnek, arcul köpnek, tüzes fogóval tépik a husunkat. De eljön egyszer az a pillanat, amikor a hegyek, erdők magyar lelke, a föld lehellete beleszáll a magyar emberbe, amikor az árvizek visszafelé zudulnak és minden rossz csak arra jó hogy annál biztosabb, annál hatalmasabb, annál feltartóztathatatlanabb és könyörtelenebb legyen ez az utolsó elemi felháborodás, amelynek pusztitása nyomán megszületik ujra a leverhetetlen, dicsőséges, tavaszi, Nagy-Magyarország.

Babiloni vizek mellett egykor Jeremiás zokogására hangzott az égnek. Pusztuló népét, elveszett ország á gát siratta a próféta. Országa csakugyan feláradott. Ma minden magyar legyen próféta, aki hisz ebben a feltámadásban és a legsulyosabb veszélyek között azt hirdesse:

— Magyarország nem volt, hanem lesz!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Ámen.

VITÉZI ÉLET.

Felhivás az összes vitézekhez!

Az Országos Vitézi Szék ujólag figyelmezteti az összes vitézeket, hogy a Vitézek és Gazdák Lapjában megjelent minden olyan közlemény, melyet az O. V. Sz., a Főszéktartóság vagy a m. Székek adnak közre és irnak alá, rendelkezés érvényü parancsnak veendő, igy az az illetőkre kötelező erejü!

Ezért az esetleges ellapozásból származó személyi mulasztások vagy hátrányok a felelőség alól senkit nem mentesitenek.

Papir- és más költségmegtakaritás céljából hivatalos rendelkezések gyakran magában a lapban és nem a Vitézi Közlönyben jelennek meg, ezért szükséges minden lapszámot minden vitéznek tüzetesen átnézni. O. V. Szék.

Lakcim és előfizetés bejelentése!

E lap 1925. évi november 29. számában az O. V. Szék elrendelte, hogy az összes vitézek a m. Székeknek jelentés be, hogy a Vitézek és Gazdák Lapját pontosan megkapják-e és erre előfizettek már? A m. Székek értesitése szerint ezen jelentéseket a vitézek még nem terjesztették be.

Az O. V. Sz. ujból megismétli ezen felhivást és figyelmezteti az összes vitézeket, hogy a lap hivatkozott számát olvassák át s e meghagyást azonnal foganatositsák.

A m. Székeket pedig utasitja, hogy az elrendelt névjegyzéket mielőbb terjesszék be. O. V. Sz.

Lehet-e egy vitéz fiu- és leánygyermekének a vitézi jelzőt használni?

Ily kérdéssel már többször fordultak hozzánk, azért erre részletesen és minden vitáskérdést végleg tisztázva válaszolunk. A vitéznek egy fia sem használhatja a vitézi jelzőt, csak akkor és azután, ha mint váromanyos a vitézek Főkapitánya ünnepélyesen vitézzé avatta.

Leánygyerekek a vitézi jelzőt sohasem nyerhetik el, mert ők vitézzé nem avathatók fel, még akkor sem, ha a vitéznek fiu gyereke nem volna.

E kérdést illető egyes gyakori fogalomzavarodás onnan ered, hogy több hősi halált halt egyént utólag, özvegye folyamodása alapján a Vitézi Rend »vitézzé nyilvánitotta«, kinek özvegye mint: »vitéz Kiss Péter özvegye«, vagy »özv. vitéz Kiss Péterné« formában a vitézi jelzőt természetszerüleg jogosan használja.

De például egy vitéz özvegye, ha leánynevét akarja használni, akkor a »vitéz« jelzőt már ő neki sem szabad használnia. Épp ugy akkor sem, ha egy vitéz özvegye később egy nem vitéz egyénhez megy férjhez.

Az a téves példa, amely az 1925. évi december 27. lapban Szalai Anna nevével kapcsolatban közöltetett, — az nyomdahiba. Ezért kérjük olvasóinkat, hogy e név elől a »vitéz« szót töröljék. Szerkesztő.

Arcképes vasuti igazolványok megujitása.

Az 1926. évre szóló kedvezményes vasuti igazolványok megujitását a V. R. gazdasági hivatala fogja eszközölni. Azok, kik illetményeiket, a V. R. gazdasági hivatalától kapják szivesked enek ugy a saját, mint családtagjuk 6½×10½ cm nagyságu fényképét f. é. február hó 1-ig ide beküldeni.

Igazolvány váltására az jogosult, ki mint családtag családi pótlékot élvez. Minden egyes fényképhez kiállitási költség cimén 20—20.000 korona csatolandó. Régi igazolvány február 28-ig érvényes. Ezt nem kell beküldeni. Fényképek — karton hátlap nélkül — puha papirra készitendők. Késve érkező igénylést a gazdasági hivatal nem intéz el. O. V. Főszéktartósága.

Tolnavármegye Vitézeihez!

A vármegyénk területén már több helyen megkezdődtek az iskolánkivüli népoktatási tanfolyamok és ismeretterjesztő előadások. Mivel ezen előadások megtartásánál kizárólag csak képzett szakemberek, illetve arra hivatottak, müködnek közre, kiket ezen fáradságos munkára tisz-

Vitézi avatás 1925. junius hó 21. A Kormányzó ur Őfőméltósága és kisérete az avatás után elvonul. (14. sz.)

tán hazafiui kötelességük buzdit és tekintettel arra, hogy az előadásokon különböző irányu, életbevágó (gazdasági, ipari, általános müveltségi, egészségügyi stb.) dolgok beszéltetnek meg, a vármegye területén lévő összes vitézeknek, a tartózkodási helyükön tartandó előadásokon való megjelenést, illetve a tanfolyamokra való beiratkozást kötelezővé teszem.

A tanfolyamok és az oktatás ingyenes.

A járási hadnagy urakat felhivom, hogy ezen rendelkezésemet ellenőrizzék s a legközelebb megtartandó járási értekezleten ezen ügyet is megbeszélés tárgyává téve, kérdezzék meg a vitézeket, hogy mily előadásokon vettek részt. Arról, hogy hány vitéz, hány előadáson és hol vett részt, az e téren nyert benyomások feltüntetésével a járási hadnagyoktól részletes jelentést várok. 638/msz. 1925. vitéz Tihanyi székkapitány.

Zalavármegye Vitézeihez!

Felhivom azokat a vitézeket, kik az O. F. B. utján, vagyonváltság földekből juttatott vitézi telkeken, akár mint megadományozottak, akár mint ideiglenes bérlők gazdálkodnak, január 20-ig jelentsék be a Vármegyei Vitézi Széknek, pontosan: Mikor, hova, mekkora összeget fizettek már évi váltság gyanánt, vitézi telkük után és melyik esztendőre? Jelenteni kell továbbá, hogy menynyi a telek, holdankinti kataszteri tisztajövedelme?

Tévedések elkerülése végett közlöm: A már megadományozott, vagy adományozásra javaslatba hozott vitézek az Országos Vitézi Széktől közvetlenül kaptak postai befizetési lapot, a járadék beküldésére. A bérlők, ellenben nem kaptak; ezektől a Vármegyei Vitézi Szék szedi be a járadékot.

Kiknek a telkük nem vagyonváltság föld, hanem megváltás utján juttatta az O. F. B., ezek a vitézek nem az államnak, hanem a megváltást szenvedő régi birtokosnak tartoznak fizetni. Az ilyen telkeseket azonban figyelmeztetem, hogy miután az évenkint fizetendő összeg nagyságára a Vármegyei Vitézi Szék a megváltást szenvedővel mindig megállapodik, senki a Vármegyei Vitézi Szék tudta és engedélye nélkül, senkinek ilyen váltságösszeget le ne fizessen és ha már fizetett volna, ide haladéktalanul jelentse be; kinek, mikor és mekkora összeget adott át. Ezek után a telkek után mindig a Vármegyei Vitézi Szék szedi be a váltság összeget és ő fizeti azt le a megváltást szenvedőnek.

Ahol a járadékösszeg kiszámitásánál zavar volna, vagy bármely kétségével, forduljon az illető bizalommal a Vármegyei Vitézi Székhez, mert minden telkes vitéznek magának is érdeke, hogy fizetési gondjaitól minél előbb megszabaduljon. Ha csak két-három évi hátralék is torlódik össze, biztos a bukása; a mai nehéz viszonyok között azt többé megfizetni nem tudja. Járadék, vagy adóelengedésre senki ne számitson.

Éppen ezért fontos az is, hogy minden teleknek pontosan be legyen fizetve az adója. Sok helyen az adófizetés körül zavarok vannak; sok helyen az a szokás, hogy az adószedő közegek, egyszerüségből, még mindig a megváltást szenvedővel fizettetik be, a tőle O. F. B. itélettel elvett földek adóját, aki viszont az egyes földhöz juttatottaktól kénytelen azt visszaszedni. Hogy az ilyen helytelen és reánk nézve esetleg később károssá válható eljárásnak elejét vegyük; minden telkes vitéz, e rendeletre való hivatkozással, kérje, hogy részére külön adóivet állitson ki a községi elöljáróság.

Ha valamelyik telek adója csak azért nem volna befizethető, mert annak nagyságát a községi elöljáróság megmondani még nem tudja, ilyen esetben tanácsos lesz, egy, körülbelül megfelelő összeget előlegül befizetni.

Mindent pontosan feljegyezni és minden befizetésről nyugtát kérni, melyben világosan benne legyen, milyen célra fizették.

Az adófizetés ellenőrzése a Vármegyei Vitézi Szék egyik fontos kötelessége, ezért minden telkes vitéz (tehát ingyentelkes is) pontosan jelentse mennyi a telkének évi adója, mikor és mennyit fizetet, van-e hátraléka és menynyi? Jelentse, nincs-e valami kétsége ez ügyben (példáu: nem-e tartja tévesnek a kivetést, esetleg nem-e követelik rajta telkének régebbi adóhátralékát, mikor az még nem volt vitézi telek, stb.).

A vitéz soha se felejtse, hogy neki legközelebb álló följebb valója és jóakarója a Vármegyei Vitézi Szék, akitől minden ügyes-bajos dolgában tanácsot és pártfogást kap; nem volna tehát helyes, ha vitéz létére hitelt adna azoknak a lelketlen izgatóknak, akik a földbirtokreformmal járó fizetési kötelezettségeknél kihasználják a magyar embernek azt a rossz szokását, hogy fizetni nem szeret és képtelennél képtelenebb dolgokkal bolonditják őket. 542/m. sz. 1925.

Keszthely, 1925. december 30-án.

Zala vármegye Vitézi Székkapitánya.

A Vitézi Rend bálja.

A rendezőbizottság értesitése alapján tudomására adjuk az érdeklődő nagyközönségnek, hogy a Vitézi Rend február 6-án megtartandó báljára a meghivók már postára adattak. Aki meghivóra még igényt tart, azt kérjük, hogy óhaját a megyebeli vitézi szervek, esetleg egy ismerős vitéz utján a Budapest, IV., Váci-utca 62, földszint 7 alatt levő bálirodának mielőbb bejelenteni sziveskedjék (telefon József 99—80).

Vitézek az árvizkárosultakért.

Lapunk mult vasárnapi számában sajgó szivvel adtunk hirt arról a sulyos csapásról, melyet a természet erői árvizek alakában zuditottak országunk nagy területeire. Megemlékeztünk ekkor arról is, hogy az árvizek főleg a Tisza felső folyása mentén, különösen pedig a Fehér- és Fekete-Körös szögében, Békés vármegyében nőttek katasztrófális nagyságuvá, rombadöntve virágzó községeket s milliárdokra rugó ká okat okozva ezen vidékek dolgos, szinmagyar népének. Hála a hivatalos tényezők körültekintő gondosságának, továbbá a lakosság és katonaság vállvetett, önfeláldozó munkájának, ma már örömmel jelenthetjük, hogy a szennyes vizek árját meglékeztük, medrükbe tereltük, a veszélyen tehát tulvagyunk.

A veszély elmult, pusztitásának szivbemarkoló, szörnyü nyomai azonban fájdalom, itt maradtak. Tönkrement a tavalyi termés, elpusztult az őszi vetés és a bedőlt, roskadozó házak kapu ában hivatlan vendégként máris ott gunnyaszt, ott leskelődik a gond, a nyomor, az éhinség réme... Reméljük, — nem sokáig! A magyar társadalom ugyanis, mely a hasonló sorscsapások idején nemeslelkűségének és áldozatkészségének mindig fényes tanu elét adta, ez alkalommal is országszerte megmozdult, hogy a szenvedők, a nélkülözők könnyeit letörölje és közelükből a sötét réme et elhessegesse. Az árvizkárosultak megsegitését célzó országos akció élén maga a népjóléti miniszter, dr. Vass József áll s igy minden biztositék megvan arra, hogy az ő szakavatott irányitása mellett az akció teljes sikerrel jár, az összegyüjtött anyagi javak pedig az irgalmasság nevében tényleg oda jutnak, ahova kell.

A fajvédelemnek ebből az áldozatos munkájából természetesen a vitézek is kiveszik a maguk részét. Igen örvendetes és felette megnyugtató jelenség, hogy a vitézek, minden külső befolyástól mentesen, tisztán jó és szép érzéseikre hallgatva, önmaguk sietnek károsult honfitársainak segitségére. A szerkesztőséghez és az Országos Vitézi Székhez eddig is sok adomány érkezett már. Reméljük, hogy a summa még csak ezután fog jönni. Mint legelső adakozókat itt is megemlitjük vitéz Vámos Gáspárt (200.000 K), vitéz Fodor Bélát (322.000 K) és vitéz Hajdu Jánost (100.000 K). Az áldozatkészségnek, az erkölcsi készségnek ritka szép bizonyságát adta többek közt vitéz Murányvári Márton felsőgallai lakos, aki mint teljesen szegény napszámos, felajánlotta, más hijján, dolgos kezeit és munkaerejét. Ez a kedves, tisztaszivü, vitéz barátunk méltán megérdemli, hogy hozzánk intézett levelét, sokak épülésére, itt is közreadjuk.

Tekintetes Főszéktartó Ur!

Mivel máskor nem jut rá időm, csak vasárnap szoktam olvasni az ujságból. Ma délután is olvasgattam a pesti ujságot, melyből kiértettem, hogy nagy veszedelembe jutottak az én jó fajtestvéreim, mert a Körös vize kiöntött rájuk. En nem tudom azt a nagy bánatot leirni, amit ez nekem okozott, mert hogy tudom, hogy ők a családjukkal és barmaikkal milyen veszedelemben

vannak. En egy szegény ember vagyok, igy hát pénzt nem küldhetek, de mint régi, kitanult hidász és árkász katona, szembe merek szállni a veszedelemmel és kész vagyok testemet és lelkemet is odaadni bajbajutott honfitársaim megsegitésére. Kérem alázattal, küldjenek engem mentési munkára és ne tessék visszautasitani ajánlkozásomat, mert én szegény vagyok és mást adni nem tudok. Legyen ez elfogadva, mert ezeket a rettenetes órákat másként nem tudom megélni.

Maradok tisztelettel

vitéz Murányvári Márton
bányász, felsőgallai lakos.

Ellenségeinknek se szeri, se száma; gondunk, bajunk tengernyi, s — ugy látszik — bánatainknak és fájdalmainknak forrása is kiapadhatatlan. Amde őrölhet, emészthet, fojtogathat bennünket a balsors még olyan kíméletlenül, — jobb jövőnkbe, nemzetünk hivatásába vetett hitünket feladni nincs okunk. Az a nemzet, melynek harban olyan erkölcsi erők lakoznak, mint vitéz Murányvári Márton egyszerű, csiszolatlan lelkében, annak multja csak fényes, jövője pedig csak reményteljes lehet.

vitéz T—cs.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A trágyázásról.

Annak, hogy a magyar föld a nyugati államok földjeihez viszonyitva olyan alacsony termésátlagokat ad, főoka, hogy különösen kisbirtokosaink alig tudnak valamit a növények táplálkozásáról, s ezért nem is adják meg a növények mindazon életfeltételeit, amelyekre nagy termések céljából okvetlen szükségük volna. Nem az éghajlati viszonyok okozzák a kisebb terméseket, hiszen nálunk is vannak nagy gazdaságok, melyek 16—18 métermázsás termésátlagokat érnek el akkor, amikor a szomszédos kisgazda csak 6—7 métermázsát arat. Nem is a talaj, a szántóföld rosszasága oka e körülménynek, hiszen nyilvánvaló, hogy a tőlünk nyugatra fekvő államok talaja rosszabb minőségü, mint a miénk, mégis sokkal nagyobb terméseket aratnak, hanem egyedüli oka az, hogy főleg a kisgazda nem ismeri azt a folyamatot, amely a talajban a növények táplálása körül megy végbe, s nem tudja ennek folytán növényeinek táplálkozását kellőleg elősegiteni.

A növényi tápláló anyagok a talajban vízben oldott állapotban vannak jelen, s a növények gyökerei által felszivatván, a viz elpárolog, a szilárd részek pedig a növény testének felépitésére szolgálnak. Ezek önmaguktól nem teremnek meg a talajban, vagy csak oly csekély mennyiségben, amely mennyiség nem elegendő arra, hogy a növények állandóan nagy terméseket adhassanak, sőt ha nem juttatjuk azokat mesterségesen a talajba, akkor annak termőképessége annyira lecsökken, hogy a beléje vetett magot sem adja vissza.

Ez a látszólag egyszerü folyamat annyira komplikált, hogy minden legkisebb részletét még nem is ismerjük, amit azonban ismerünk, azt tudnia kell minden gazdának, mert csak az esetben irányithatja növényeinek fejlődését, ha ezekkel tisztában van. Tisztában kell lennie, mert a gazda sorsa, boldogulása, jövő vagyoni helyzete egészen attól függ, tudja-e a növényeit ugy táplálni, hogy azok nagy terméseket adhassanak. Miután pedig a kisgazda ezzel a kérdéssel nincs tisztában, meg kell e helyen magyaráznunk, hogyan, miként kell növényeit táplálnia, hogy nagyobb terméseket érhessen el.

Azokat a növényi tápláló anyagokat, amelyekre a növénynek testi felépitése céljából szüksége van, istállótrágya alakjában juttatjuk a talajba. A trágyázás után a talaj termőképessége hirtelen megnövekszik, jeléül annak, hogy olyan anyagokat juttattunk a talajba, amelyek képesitve vannak a növények táplálására. Ilyen anyagok a foszfor, káli, nitrogén és mész, s ezeken kivül számos egyéb is, de utóbbiakat oly minimális mennyiségben szükségeli a növény, aminő minimális mennyiségben ezek a talajban mindig feltalálhatók. Miután ezen növényi tápláló anyagok az istállótrágyában mindig benne foglaltatnak, ezt teljes trágyának is nevezzük. Az istálló-trágya olyan módon keletkezik, hogy a növények által a talajból kivont tápláló anyagok a szénában, szalmában és általában minden állati takarmányban benne foglaltatnak, s az állati bélcsatornán keresztül menve szalmával, alommal keveredve képezik az istálló-trágyát. Ezek az állati takarmányok azonban nem minden részükben tartalmaznak arányos mennyiségben foszfort, kálit, nitrogént és meszet, mert pl. a magvakban sokkal több foszforsav van aránylag is, mint pl. a levél és szár részekben, s miután a magvak legnagyobb részét nem használjuk fel gazdaságunkban állati takarmányul, hanem kivisszük a piacra és eladjuk, nem juthat vissza a talajba annyi foszforsav, mint amennyit a növények onnét kivontak, ellenben a szár és levelek legnagyobb része ugyan abban a gazdaságban lesz feltakarmányozva, s igy az azokból lerakódott kálium s nitrogén csaknem ugyanolyan mennyiségben kerül vissza a talajba, mint aminőben onnan kivételett, s ennek folytán a gabona termő talajok foszforsavtartalma az istállótrágyázás dacára állandó apadást mutat. A növények pedig termésük nagyságát mindig ahhoz a növényi tápláló anyaghoz alkalmazzák, amely a talajban legkisebb mennyiségben található fel.

Ha tehát a talajban kevés a foszforsav, hiába van ott sok káli, nitrogén, meg mész, mégis a termés nagysága a csekély foszforsav mennyiséghez fog alkalmazkodni. Miután pedig az istállótrágya összetételét nem vagyunk képesek megváltoztatni, talajaink mindig kevesebb foszforsavat kapnak vissza, mint amennyit a termelt növények belőle kivontak s ennek következtében az egyedül istállótrágyával trágyázott talajok nem is adhatnak nagy terméseket. Ellenben vannak mesterséges trágyák, amelyek rendkivül sok foszforsavat tartalmaznak, s igy ezek segélyével könnyedén pótolhatjuk a talaj foszforsav hiányát. Igy pl. 1 métermázsa szuperfoszfátban annyi foszforsav van, mint 100 métermázsa istállótrágyában, tehát az istállótrágya foszforsav hiányát könnyen pótolhatjuk azáltal, ha szuperfoszfátot is szórunk ki a talajra.

Azt mondhatná ezzel szemben valaki, hogy ezentul több istállótrágyát fog adni, s igy elegendő foszforsavat jutatt a talajba anélkül, hogy mütrágyáért pénzt adna. Ilyen módon azonban nem lehet megjavitani a helyzetet, mert a sok istállótrágyával, amely nem is áll határtalan mennyiségben rendelkezésünkre, tulsok nitrogént juttatunk a talajba, amely azt eredményezi, hogy a buza tulságosan bujján nő, megdől, megrozsdásodik, beérése annyira megkésik, hogy a nagy hőség következtében aszott, értéktelen szemeket ad. A szuperfoszfát alkalmazását tehát nem lehet nélkülözni annak, aki nagy terméseket akar elérni, de nem is kell nélkülöznie, mert körülbelül 35 kg. buzáért lehet ma venni 1 métermázsa szuperfoszfátot, amellyel 100—300 kg termés-többlet érhető el. Leghelyesebben az a gazda jár el, aki minden harmadik évben fél istálló trágyát és

mésfél métermázsa szuperfoszfátot ad talajának, mert egész bizonyos, hogy ilyen trágyázás mellett fogja a legnagyobb termést elérni.

A vetésforgóról.

Majd mindon gazda hallott már a vetésforgóról, a letöbben azt is tudják, mi az a vetésforgó, de bizony már kisebb azoknak az öntudatos, okos gazdáknak száma, akik azzal tisztában vannak, melyik a helyes vetésforgó és az ő különleges körülményeiknek melyik felel meg. Természetesen ezt tudni nem elég, hanem alkalmazni is kell, még pedig helyesen.

Tudjuk, hogy a föld nem birja el mindig ugyanannak a veteménynek növelését, elfárad. Ezért hát váltogatnunk kell, hogy mit vetünk el benne. A legtöbb helyen a régi, megszokott, apáktól tanult módon művelik a földet. A jó gazdának tanulnia, próbálgatnia kell, meg kell, hogy ismerje földje képességeit, tulajdonságait és ehhez kell alkalmaznia a művelési módot, az ültetendő veteményt. Hiába akarok én kövecses talajon, hidegebb éghajlat alatt acélos buzát termelni és kár volna esetleg a jó humuszos földemet kihasználatlanul hagyni. A földnek megfelelő, éghajlatunk alatt jóltermő és hasznot hozó vetemények megválogatásának, váltogatásának igen nagy hasznát látjuk.

Általánosságban régimódi gazdák a háromnyomásos gazdálkodást üzték. Ennek beosztása szerint a megművelt föld harmada őszi kalászos, másik harmada kapás, harmadik harmada ugar lett. Ez bizony nem helyes vetésforgó, mert ugart hagyni tékozlás, amikor vannak olyan növények, amelyek nem fárasztják, sőt javitják a földet és a beosztás rendje által nem kerül kalászos helyére ujra kalászos növény, amiáltal a föld felfrissül és bővebb termést ad. Az ugartartásnak csak a legritkább esetben hideg agyagban van jogosultsága. Ha most ugar helyett zöldtakarmányt vetünk zabosbükkönyt, vagy csalamádét, akkor jó takarmányt nyertünk háziállatunk számára.

Ajánljuk tehát, hogy háromnyomásos gazdálkodás helyett a javitott négyes vetésforgót használják. Ez pl. egy 12 holdas birtoknál a következő: 3 hold őszi kalászos (buza, árpa rozs), 3 hold kapás (tengeri, répa, burgonya), 3 hold tavaszi kalászos (tavaszi buza, rozs, árpa, zab), 3 hold zöldtakarmány (zabosbükköny vagy csalamádé, aszerint, hogy milyen állatot tart). Igy a föld felében kalászos növény lesz, negyedében kapás, melynek művelése a legtöbb gondot ad, negyede alátrágyázott zöldtakarmány. Az őszi vetés idejére a föld korán készen áll a két, háromszor alászántott zöldtakarmány után, a kapás helyére pedig tavaszi vetés jön a jövő évben, a kalászosok pedig kapás és zöldtakarmányföldekké lesznek a következő esztendőre. Igy aztán terem bőven egészséges takarmány, több állatot lehet tartani s nem merül ki a föld.

Jól teszi, aki egy kis darabot pár évre kihasit lucernának, herésnek, amely takarmányok, mint tudjuk, jó eső, szép termés esetén, sokat hoznak.

Nagyobb birtoknál ugyanigy osztjuk be a földet, természetesen a helyi viszonyok szemmeltartásával. Fontos a talajnak jó megmüvelése, tarlószántás, mélyszántás, hogy a föld porhanyó legyen, a nedvesség lehatoljon téren mélyre és a vetést kellőkép táplálhassa.

Aki ezt a javitott négyesforgót vezeti be, meg fogja látni, milyen nagy különbséget tesz a vetésforgó helyes alkalmazása, többet hoz a földje és a munka megtérül a termésben.

Dr. F.

A mult hét gazdasági eseményei.

A terményczikkekben nagyon kevés kinálat mutatkozik, noha a későbbi időre, főleg márciusra szóló árukat nagy mennyiségben keresik. Ennek folyamán kisebb áremelkedés mutatkozik, amely a rozsnál és a buzánál 5 ezer, a márciusi buzánál pedig mintegy 10 ezer koronát tesz ki. A külföldön csendes hangulat uralkodik és éppen azért gazdáinkat meglepi a magyar terményczikkek drágulása. Ezek az áremelkedések csakis a rendezetlen hitelkérdésekkel magyarázhatók, amely miatt termelőink még mindig nem merik áruikat a piacra dobni. Ezt a legjobban az is mutatja, hogy noha az árak lassan, de biztosan, emelkednek, a forgalom a legminimálisabb keretek között mozog. A takarmánypiacon csak a zabot és tengerit keresik, a magpiacon az olajos magvakat. A huspiacok és állatvásárok még mindig nagyon lanyhák. Gazdáink ezeknek a fellendülését is várják, mert most van az az idő, amikor a konzervgyáraknak befedezéseiket eszközölniök kell.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki buza 120—425, felsőtiszai 417½—422½, rozs 242½—250, árpa 230—250, sörárpa 295—330, köles 200—215, zab 245—260, tengeri 128½—185, korpa 172½—175.

Lisztpiac: 00-ás 6400, 0-ás 6300, 2-es 5800, 6-os 4300, 8-as 2000.

Gyümölcspiac: Alma 10—20, körte 20—30, szőlő 30—35, dió héjban 14, dióbél 50—60, mandula héjban 45, mogyoró 32.

Zöldségpiac: Burgonya közönséges 1.2—2, kifliburgonya 5.6, vöröshagyma 2, fokhagyma 25, fejeskáposzta 2, kel 4—5, vöröskáposzta 6, karfiol 16, torma 18, savanyu káposzta és répa 5—6.

Huspiac: Marhahus 25—35, IIa 15—25, borjuhus 40—50, IIa 25—40, sertéshus 30—35, IIa 25—30, birkahus 16—25, zsir és háj 26, olvasztani való szalonna 24—26, füstölt- és paprikás szalonna 28, disznósajt 15—30, tepertyü 25—30, csont 3—15 ezer korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 2—2.4, kannatej kimérve 4.6—4.8, tejfel 24, habtejszin 44 ezer korona. Legfinomabb teavaj 65—70, szövetkezeti 60—65, főzővaj 50—60, sóvanyuró 8—10, tehénturó 12—14, juhturó 30, zólyomi 40, magyarsajt 70—80 ezer korona.

Halpiac: ponty 25—40, harcsa 80—100, IIa 60—80, süllő 40—50, fogas 60—80, kecsege 60—80, csuka 35—40, kárász 20—25, apróhal 16 ezer korona.

Hol vannak a legkitünőbb kisgazdák?

A vetésjelentések hivatalos adataiból tudjuk, hogy a kisbirtokon a terméseredmények mennyire elmaradnak a nagybirtokok által elért eredmények mögött. Ebből általában azt a következtetést szokták levonni, hogy a kisbirtok nemzetgazdasági szempontból kevesebb értékkel bir, mint a nagybirtok. A magyar Alföldön az elmult nyáron buzában az átlagtermés holdanként 6.7 métermázsa volt, a Dunántulon 8.4 métermázsa. Ezek az adatok a nagy- és kisbirtokok közös eredményeiből levont átlagtermést mutatják. A terméseredmények egyes nyugati országokban, ahol a mezőgazdasági kultura intenzivebb, ahol tehát a földet gondosabban művelik és több mütrágyát használnak, a terméseredmény sokkal kedvezőbb. Poroszországban a holdankénti termés 11.5 mázsa, Hollandiában pedig 16.7 mázsa. Ezek a számok szintén a nagy- és kisbirtokok közös eredményeiből tevődnek össze. Ezekben az országokban tehát ugy a nagybirtokok, mint a kisbirtokok többet termelnek, mint nálunk. Annál érdekesebb, hogy vannak Németországnak egyes vidékei, ahol a kisbirtokosok tultesznek eredményeikkel a fenti átlageredményeken is. Igy pl. egyes bajor vidékeken, ahol a talaj és az időjárás is kedvez a kistermelőknek, a terméseredmények valósággal meglepőek. Ezek a kisgazdák földjeiket erősen és nagyon gondosan trágyázzák; jó közepes termésük — katasztrális holdakra átszámitva — 18—20 métermázsa buza. Az állattenyésztés és a tejtermelés terén szintén utolérhetetlen eredményeket értek el az emlitett bajor kisgazdák. Kaszáló rétjeiket és heréseiket bőven trágyázzák s ezért kitünő, nehéz teheneket tarthatnak.

Egy tehéntől átlagban évi 3000—3200 liter tejet számitanak. De van akármennyi olyan tehenük is, amely 4000 liter tejet ad. Sok idő fog eltelni, mig a mi kisgazdáink csak megközelitenı is tudják ezeket a kiváló eredményeket.

Szakirodalmi pályázat.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Tiszántul sajátos mezőgazdasági viszonyaira való tekintettel népszerü stilusban megirandó gyakorlatias irányu szaktanulmanyokra hirdetett pályázatot az elmult év nyarán.

A szép számban beérkezett pályamunkák a magyar mezőgazdaság legkiválóbb szakembereiből alakitott biráló bizottságoknak adattak ki birálatra s ez alapon a pályadijak az alábbi szerzőknek itéltettek oda:

»Helyes talajmivelés szikes talajon« tételü pályázaton első dijat nyert Szentannay Sámuel, m. kir. földmivesiskolai igazgató (Karcag); második dijat nyerte: Treitz Péter bányatanácsos, főgeológus (Budapest).

»Az alföldi gazdaságaink takarmányszükségletének termelése« pályatételnél dijat nyert: Kolbay Károly, m. kir. gazdasági akadémiai tanársegéd (Magyaróvár).

»Magyar anyatehenek tenyészszinvonalának emelése« pályatételnél dijat nyert: Molnár Pál, mezőgazdasági kamarai tisztviselő (Kaposvár).

A pályadijnyertes munkákat a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara részben »Alföldi Magvető« cimen most megindult könyvsorozatában fogja kiadni, részben »Tiszántuli Gazdák« cimü lapjában fogja azokat közölni.

A nem jutalmazott pályamunkák kéziratát a szerzők kellő igazolás mellett a Kamara hivatalában (Debrecen, Hunyady-utca 10) átvehetik.

Borkiviteli kedvezmény.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Debrecen, Vámospércs, Jászberény, Sóstóhegy, Hajduhadház, Bocskaykert és Hajdusámson állomásokon kivitelre feladott borokra a magyar vasuti kötelék II. rész 1. füzetében megállapitott borkiviteli kedvezmény alkalmaztassék, amiről a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az érdekelséget ezuton értesiti. A kereskedelemügyi miniszter ezen intézkedése nagy mértékben alkalmas a borkiviteli lehetőségek elősegitésére, annyival is inkább, mert ezen borvidékek kivitele a többi borvidék belföldi piacára is jótékonyan fog kihatni.

Magyar gazdaifjak tanulmánya Németországban.

A Magyar Gazdaszövetség a németbirodalmi mezőgazdasági intézményekkel már 1923 óta rendezi a német-magyar gazdaifjusági csereakciót

A magyar gazdaifjak március végétől szeptember végéig tartózkodnak Németországban, ahol gazdacsaládoknál nyernek elhelyezést és ezen idő alatt, mint családtagok, részt vesznek az összes előforduló mezőgazdasági munkákban és dijtalan ellátásban részesülnek. Ezt az akciót a Magyar Gazdaszövetség az 1926. évben is folytatni fogja és arra az időre, ameddig a magyar gazdaifjak Németországban tartózkodnak, hozzánk német, török és bolgár gazdaifjak jönnek és azoknál a magyar szülőknél lesznek elhelyezve, akiknek gyermekei Németországba mennek.

A Magyar Gazdaszövetség az elmult két év alatt mintegy 130 gazdaifjunak tette lehetővé, hogy a fejlett német mezőgazdaságban gyarapitsa tudását. Nagyjelentőségü a török és bolgár gazdaifjak idejövetele is, különösen azért, mert ezen kaposolat révén remélhető, hogy a keleti országokban a magyar tenyészállat és nemesitett vetőmagkivitelünk emelkedni fog, amely körülmény a magyar mezőgazdaság jelentékeny bevételi forrását jelentheti a jövőben.

A magyar gazdaifjak folyó évi március végén indulnak Budapestről a Magyar Gazdaszövetség kiküldöttének vezetésével Németországba és ugyancsak abban az időben érkeznek Magyarországra a külföldi gazdaifjak. Németországi tanulmányutra csak olyan 17 évesnél idősebb gazdaifjak jelentkezhetnek, akiknek szülei önálló gazdasággal birnak. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezőt ajánlania kell a szülő lakóhelyén lévő Hangya-, vagy Hitelszövetkezet, továbbá a Gazdasági Egyesület, vagy Gazdakör vezetőségének és a községi elöljáróságnak. A bejelentés alkalmával közlendő a fiu életkora, vallása, iskolai végzettsége, a szülői birtok nagysága, utolsó posta és vasutállomás.

A részvételi dij személyenként 3,400.000 korona, amely összegből 1,600.000 korona március 1-én, 1,800.000 korona pedig szeptember 15-én fizetendő be a Magyar Gazdaszövetség pénztárába. A részvételi dijban beinfoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint a vizumok költsége és ezenkivül a magyar gazdaifjak Németországból való hazatérésük alkalmával rendezendő tiznapos gazdasági tanulmányut költsége is. A részvételi dij csak a felvételről szóló értesités kézhez vétele után küldendő be a Gazdaszövetségnek.

Mivel az egész ország területéről összesen száz magyar gazdaifju megy ki Németországba az 1926. év tavaszán, azért a jelentkezőket a Gazdaszövetség csak korlátolt számban és a jelentkezés sorrendjében veszi fel.

Bejelentések a Magyar Gazdaszövetség cimére (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25, I. emelet 8) alá küldendők.

Jelentkezési határidő: 1926 február hó 15.

A fiuk elutazására és általában a csereakcióval kapcsolatos egyéb tudnivalókra vonatkozólag a Gazdaszövetség a jelentkezőket és azok szüleit részletesen tájékoztatni fogja.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az árvizkárosult gazdákért.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerülete, sajnos, évek óta ismétlődő sulyos elemi pusztulásokat szenved.

Az elmult nyár folyamán is éppen a Tiszántuli gazdaközönsége szenvedte el a legsulyosabb aszályt, amely a kamarakerület nagy és igen jelentős részében a termést csaknem teljesen megsemmisitette. Ehhez sok helyen nagy jégverések járultak, helyenként romboló szélviharok. Később (kivált Beregben) a termés cséplésekor, sulyos áradások voltak. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már akkor is haladéktalanul arra törekedett, hogy a kormányzatnál rendkivül kedvező inségkölcsönöket eszközöljön ki. Ezen olcsó vetőmagkölcsönökkel, amelyeket a Kamarák kapcsolatában működő Körzeti Hitelszövetkezetek és az O. K. H. többi szövetkezetei bonyolitottak le, nagy mértékben segitett is az állam a sulyosan károsultakon.

Most a legutóbbi napok árvizei ismét éppen a Tiszántul gazdatársadalmát sujtották a legérzékenyebben akkor, amikor a Tiszántulon körülbelül 130.000 kat. hold nagyságu területet öntött el az ár és pusztitotta a szép fejlődésben levő őszi vetéseket és tette problematikussá a tavaszi munkálatoknak idejében és megfelelő módon és minőségben elvégezhetését, de ezenfelül a gazdák százait tette hajléktalanná is azáltal, hogy az árviz pusztitásainak különösen a vályogból épült tanyai házak nem tudtak ellentállani. Hosszu és munkás életek csaknem minden eredménye ment e vidékeken tönkre, exisztenciák rendültek meg és néznek a bizonytalan jövő elé.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elsőként sietett az Országos Kamara utján és közvetlenül is a kormánynál előterjesztést és javaslatot tenni, hogy az árviz által pusztult vidékek gazdaközönségének rendkivüli állami segélyakcióval felsegélyezése mielőbb felvétessék. A Kamara tárgyalásai főként az elpusztult vetéseknek tavaszi olcsó vetőmagkölcsönök utján uj vetésekkel pótlása biztositására és a kárt szenvedett részeken összedőlt épületek helyébe olcsó és hosszulejáratu épitési hitelből uj épületek emelésének lehetővé tételére irányultak.

A Kamara által kezdeményezett ezen segitő akció bizonyára nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy az árvizkárosultak a sors ezen csapását kiheverhessék és a jelenleg tengerhez hasonlitó részein a Kamara kerületének, ismét megindulhasson a virágzó mezőgazdasági kultura. A Kamara igazgatója és a Körzeti Hitelszövetkezet igazgatója egyébként felkeresik a pusztuló vidékeket és közvetlenül is belekapcsolódik e két intézmény is a sürgős segélyezések akciójába.

HIREK.

Heti naptár.

JANUÁR	Római kath naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
18 Hétfő	Pirdska	Piroska	A hét elején a nap 7 óra 35 perckor kél és 3 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 30perckor kél 3 óra 10 perckor nyugszik
19 Kedd	Kanut kir.	Sára	
20 Szerda	Fáb., Seb.	Fábián	
21 Csütörtök	Ágnes sz.	Ágnes	
22 Péntek	Vince vt.	Artur	
23 Szombat	P. Raimund	Zelma	
24 Vasárnap	Timot pk.	Tádé	

Március hó közepén lesz az idei tenyészállatvásár. Az idei, díjazással és vásárral egybekötött országos tenyészállatkiállitást Budapesten a tenyészállatvásártelepen március 19., 20. és 21-én fogják megtartani. A bejelentési határidőt február harmadikán állapitják meg. Bejelentő lapokat minden érdeklődőnek készséggel rendelkezésére bocsátanak. A kiállitásra utazók részére utazási kedvezményeket fognak kieszközölni. A villamos is kiépül már a vásártelepig és igy annak kényelmes és könnyü megközelitése biztositva van. Tervbe van még véve vetőmagvak, tejtermékek, méz, hentesáru, facsemeték kiállitásának rendezése is. Minden a kiállitásra vonatkozó kérdésben készséggel nyujt felvilágositást a rendezőbizottság (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8).

Fagyok Amerikában. A Chicago Tribune newyorki jelentése szerint az atlanti parton viharok és fagy következtében tizennégy ember életét vesztette.

Árvaszéki elnökből kézbesitő. Kolozsvárról jelentik: Az elmult év folyamán törvény jelent meg, amely megszüntette az erdélyi árvaszékeket. Ezt a törvényt a mai napig sem hajtották végre. Most azonban a román igazságügyminiszternek rendelete jelent meg, amely e törvény január elsejei végrehajtását rendeli el és utasitja a törvényszékeket, hogy saját kebelükben alakitsák meg az árvaszakosztályokat. Az igazságügyminiszternek ezzel a rendeletével 1926 január elsejével megszüntek Erdélyben az árvaszékek. Az árvaszéki tisztviselők körében nagy izgatotteságot keltett a rendelet, mert a végrehajtási utasitás nem gondoskodik az árvaszéki tisztviselők elhelyezéséről. Mindössze néhány árvaszéki ülnököt és elnököt helyezett más, alacsonyabb állásba az igazságügyminiszter. Igy a többi között a lugosi árvaszék elnökét kézbesitővé helyezték át. Ez is Trianon következménye.

Egymillió rádióelőfizető van egész Németországban. Most adták ki a jelentést a németországi rádióelőfizetők december elsejei összeszámlálásának eredményéről. Kitünik ebből hogy a mult év december elsején 966.,804 előfizetője volt Németországban a rádióállomásoknak, 55.028-al több, mint a novemberi összeszámláláskor. Naponként tehát 1768-al emelkedett a bejelentett rádiókészülékek száma. Miután feltehető, hogy azóta is ugyanilyen arányban szaporodtak az előfizetők, ma már az egymilliónál is több előfizetője van a német állomásoknak. A legtöbb előfizető a berlini körzetben van, ahol 417.749 a hallgatók száma, utána a Hamburg—Bréma—Hannover-i kerület következik 118.618 hallgatóval.

A „Világ" napilap megrendszabályozása. A belügyminiszter a »Világ« cimü budapesti politikai napilap további megjelenését és terjesztését, az ország belső rendjét és közbiztonságát, valamint külső politikájának érdekeit veszélyeztető közleményei miatt január 8-tól kezdődően nyolcnapi időtartamra betiltotta. A rendelet megokolásában megállapitja, hogy a »Világ« 1926 január 8-án megjelent számában a frankhamisitással kapcsolatban olyan közlemények jelentek meg, melyek a valóságnak egyáltalán meg nem felelnek, de első helyen alkalmasak arra, hogy az ország presztizsét rontsák.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Az árvíz. A békésmegyei árvizterületen a hét folyamán befejezték a Körös-gátak átvágását, illetve azokat a zsilipmegnyitásokat, amelyektől elsősorban függ a Körösöknek medrükbe való visszatérése. A munkálatokat a helyi lakosság mellett erre a célra kirendelt földmunkások és egy 200 főből álló utászcsapat végzi. A Fehér-Körösnek romániai részében történt gátszakadásairól és Tőz-folyó átvágásáról kapott értesülések egy magyar bizottságnak a hely szinére való kiküldését tették szükségessé. A bizottság megállapitotta, hogy román területen a Körös töltései, mióta román kezelésben állanak, teljesen el vannak hanyagolva, ugy hogy egy jövőbeni esetleges árviz — amennyiben a gátak kijavitásáról gondoskodás nem történnék — a mostanihoz hasonló veszedelemmel fenyegethet. A románok több száz munkás igénybevételével törekednek pillanatnyilag a szükséges gátmunkálatokat elvégezni. Ugy a Körösök, mint a Tisza, tokozatosan apadást mutat s a viz mindenütt már visszatérőben van medrébe.

A kormányzó feleségével és fiával látogatást tett a Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt. Studiójában és végighallgatta az esti rádióhangversenyt. A főméltósági párt a koncertteremben leveldi vitéz Kozma Miklós, miniszteri tanácsos, a Magyar Távirati Iroda vezetője üdvözölte és bemutatta Demény Károly államtitkár, postavezérigazgatót, Paskay Bernát müszaki főigazgatót, dr. Wünscher Frigyest, a Magyar Távirati Iroda igazgatóját és a hangverseny szereplő müvészeit. Paskay Bernát ismertető előadása során bemutatta azokat a leveleket, amelyek a világ minden államából és városából érkeztek a magyar rádiószolgálat müködésének elismeréséül. A főméltóságu pár meleg érdeklődéssel hallgatta végig a hangversenyt és elismeréssel nyilatkozott a látottak és hallottak felett.

A kormány tagjai mult pénteken minisztertanácsot tartottak Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével, melyen a miniszterelnök beszámolt a frankhamisitás ügyében folytatott nyomozás eredményeiről, majd Mayer János földmivelésügyi miniszter a békésmegyei árviz okozta károkról tett jelentést. Végül Vass József népjóléti miniszter számolt be a kormány által inditott és az árvizkárosultakat segélyző akció jelenlegi állásáról.

Hétfőn a miniszterelnöknél pártközi konferencia folyt le, melyen részt vettek Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter és valamennyi párt vezetőségének kiküldöttei. A miniszterelnök ismertette a megjelentek előtt az árvizpusztitások gazdasági és társadalmi következményeit és a károsultak segélyezésére inditott akció tervét. A pártok vezetői hozzájárultak a miniszterelnök azon inditványához, miszerint addig, mig az összes jelentések, melyek az árviz lefolyásáról biztos képet kell nyujtsanak, be nem érkeznek, a nemzetgyülés összehivását halasszák el.

A Földhitelintézet jelzáloglevél kibocsájtásának Londonban nagy sikere volt. Az intézet ugyanis régebbi tárgyalásait, melyek záloglevelek külföldön való elhelyezésének érdekében folytak, eddig csak kedvezőtlen feltételek mellett tudta volna folytatni, amihez maga a kormány sem járult hozzá. A most megadott feltételek: 35 éves törlesztés, 86.5 százalékos elszámolási árfolyam és féléves, 4.4 százalékos annuitás oly kedvezőek, amelyek mellett a magyar gazdák érdekei teljes épségben maradnak. Bud János pénzügyminiszter az alkalomból, hogy a Földhitelintézet egymillió fontos záloglevél kölcsönét a londoni piacon negyvenszeresen tuljegyezték, gratulációt kapott egy nagy angol bank vezetőjétől és Holdentől, a kölcsönt kibocsájtó angol bankcsoport elnökétől.

A frankhamisitás ügyében e héten vezetett rendőri nyomozás mindenekelőtt megállapitotta Windischgrätz Lajos herceg bünrészességét, valamint Nádossy Imre országos főkapitányét és mindkettőjüket letartóztatta. A hágai rendőrség jelentéseiből, valamint az eddig letartóztatottak vallomásaiból felmerült gyanunokok alapján le-

tartóztatták még Winkler Istvánt, akiről megállapitást nyert, hogy ő tette a megrendelést arra a titkos rekeszü böröndre, melyben a hamisitók egyike a hamis bankjegyeket az országból kivitte. Nádossy főkapitány ellen az a gyanu merült fel, hogy ő szerezte meg Jankovich Arisztidnak a külügyminisztérium futárigazolványát és az ő közbenjárására pecsételték le hivatalosan Jankovich böröndjét, melyben a hamis bankjegyeket vitte Hollandiába. A hamburgi rendőrség letartóztatta Olchváry György állitólagos szerbiai kereskedőt, akinél szintén sok hamis ezerfrankost találtak és egy bécsi távirat alapján, melyben Olchváry Jenő magyar állampolgár testvérét figyelmeztette, hogy az akciót szakitsa meg és térjen haza Budapestre, a budapesti rendőrség őrizetbe vette Olchváry Jenőt is. Detektivek kutatták át a Térképészeti Intézetet, valamint Sárospatakon Windischgrätz herceg kastélyát. A pénzhamisitás gépei és más technikai eszközei után azonban mindkét helyen eredménytelenül végződött a nyomozás. Arra a kérdésre, hogy hol készitették a hamis frankosokat, végül is Gerő László müszaki tanácsos letartóztatása adta meg a választ, amennyiben Gerő vallomásában előadta, hogy a bankjegyek valóban a Térképészeti Intézet pincéjében készültek s a géprészeket és technikai eszközöket már az első letartóztatások hirére ő adta el ócskavasképpen. A géprészeket és kliséket azután a megnevezett vásárlónál meg is találta a rendőrség, minek alapján Gerő Lászlót és az Intézetnek még hét alkalmazottját letartóztatta a rendőrség. Letartóztatta még Szörtsey József kormánytanácsost is, a Nemzeti Szövetség ügyvezető elnökét, akire nézve az a gyanu forog fenn, hogy egyénileg szintén érdekelve volt a hamisitás ügyében. Továbbá egy Andor Endre nevü magánzót, aki vallomásában beismerte, hogy hamis bankjegyek külföldön való terjesztésére vállalkozott. Gerő László vallomása során elmondta, hogy összesen 25.000 hamis ezerfrankos bankjegyet készitettek. A bankjegyek tervét ő maga készitette, sőt azok papirját is ő állitotta elő. A kivitelben Virágh János főmüvezető, Kiss Lajos és Spannring László gépmesterek, Hála József és Farragh Ferenc müszerészek, valamennyien a Térképészeti Intézet alkalmazottjai, müködtek közre.

A kisantant sajtóhadjárata.

A frankhamisitási üggyel kapcsolatosan a kisántánt nagyarányu sajtóhadjáratot inditott Magyarország ellen. Kiméletlen cikkekben támadják a kisántánt blokkjait, a mai kormányzati rendszert, melyet nem átallanak elvakultságukban bünpártolással megvádolni. Még az ügyben legjobban érdekelt francia sajtó sem fordul olyan ádázan a magyar nemzet ellen most, mint azt a kisántánt sajtója teszi, mely egyenesen tombolva követeli Magyarország megrendszabályozását. A kisántánt sajtója ujra követeli az egyszer már elintézett szláv korridor megvalósitását, mely lehetővé tenné, hogy Magyarország testén keresztül, közvetlenül érintkezésbe lépjen vagy léphessen Csehország a jugoszlávokkal. Az angol sajtó meglehetősen hidegen fogadja a kisántánt követelését és a francia félhivatalos sajtó is jónak látta a kisántánt sajtóját mérsékletre inteni. A kisántánt mesterségesen felfujt tombolása ezekután előreláthatólag lassan le fog csillapodni és külföldön is előreláthatólag az a belátás kerekedik felül, hogy a bünügyet nem lehet elvonni politikai térre az arra illetékes biróság elől, meg ki fogja szabni a bünösökre a bünselekményekért járó törvényszerü büntetést.

Elemi csapások világszerte.

A karácsonyi magyarországi árvizveszedelemmel körülbelül egyidőben Európa más országaiban is árvizveszedelem keletkezett. Hollandiában számtalan gátszakadás történt, minek folytán csaknem az egész limburgi tartomány viz alá került. Tengerészkatonaság vonult ki és mentette meg a lakosságot a fenyegető életveszedelemből. A lakosság az országutakon népvándorlásszerü, véget nem érő hosszu menetekben vonult biztonságosabb helyek irányában. Franciaországban és Angliában szintén komoly árvizveszedelem támadt. Az árvizveszedelemmel egyidejüleg Hollandiában nyugati részen és Nyugat-Németországban nagy területeken földrengés volt. Egész Olaszországban január eleje óta csaknem állandóan földrengést éreznek. A Vezuv teljes erejével müködik. Az Olaszországhoz tartozó Déltirolban fekvő Adelsbergben ötven földlökést éreztek az év eleje óta. Amerikában a sanfranciskói öböl környékét heves földrengés rázta meg.

Balkáni kormányválságok.

Bulgáriában, Liapcsev elnökletével uj kormány alakult meg. A lemondott kormány elnökét, Cankov Sándort, a szobranje elnökévé választották.

Athénben az uralmon lévő katonai párt az alkotmánynak a köztársaság kikiáltásáról szóló cikkelye kivételével, az alkotmány valamennyi cikkelyét felfüggesztette.

Bandaharcok Mexikóban.

Mexikóban hatvan felfegyverzett lázadó megtámadta az egyik helyőrséget és több katonát megölt. Heves harc után visszaverték a lázadókat, akik a fogházban lévő volt kormányzót akarták kiszabaditani. Egy másik rablóbanda egy vonatot támadott meg és ötven mexikói utast a legbrutálisabb módon lemészárolt. A vonatot kifosztás után felgyujtották. Előbb azonban lekapcsolták a mozdonyt, amelyen azután őrült gyorsasággal elszáguldottak.

Marokkói- és szíriai harcok.

Abd el Krim és testvére, Si Mohamed a tavaszi fölkelés előkészitésével foglalkoznak. A harc folytatására főleg az inditotta a felkelő vezéreket, hogy a spanyol és a francia kormány nem volt hajlandó tárgyalásba bocsájtkozni a rif felkelővezér békekövetével, Gordon Canning angol ujságiróval. A békekövet most kijelentette, hogy tovább folytatja a toborzást Abd el Krim érdekében.

A druzok is erősen készülődnek a harc további folytatására. Vezérük, Attras szultán, kijelentette, hogy az utolsó csepp vérig küzdeni fognak országuk szabadságáért. A francia kormányra, mely igy is jelentékeny pénzügyi, politikai és katonai nehézségekkel kénytelen megküzdeni, meglehetős nehéz szerep hárul majd a tavaszi harcok bekövetkezésekor. Nagyon is kérdéses, hogy benszülött csapatokkal meg tudja-e őrizni hatalmát és viszont az is kétséges, hogy rendelkezik-e elegendő katonai és pénzügyi tartalékkal, melyet európai védelmi ereje megfogyatkozásának veszedelme nélkül Európából elvonhat és bizonytalan ideig távoltarthat.

A föld.

Irta: Székelyné Solymos Bea.

Mikor élet virradott ránk,
Rajta ringott bölcsőnk fája,
Megtámasztja ágyunk alját
S első léptünk lépjük rája.
Hideg, sötét éjszakákon
Árva vándor fejealja.
Kunyhóknak és palotáknak
Széles hátát odatartja,
Kenyerünket, mint az anya
Felénk kebeléből ontja.
Friss gyümölcsét, gabonáját,
Lisztjét, borát nekünk osztja.
Tüzes gyémánt, sárga arany,
Tömör vas és kemény acél,
Mind méhében viselődik
S nekünk szüli — ez a nagy cél
Nekünk osztja kincses terhét.
Kivül-belül csak jószándék
Bennünket tesz boldogabbá
E sok csodás, bő ajándék
S ha életünk lehanyatlik
Ölelő kar tárul elé,
Megnyilik a földnek öle
S vissza ringat ujra belé,
Becsukódik testünk felett
Nyugtot adó sirnak szája,
Örök csendben pihenést nyujt
S liliomot hint reája.

Szerkesztői posta.

Mindazoknak, akik felhivásunkra már is támogatásunkra siettek, ugy cikkeik beküldésével, mint előfizetők gyüjtésével, avagy egyéb hasznos és jóindulatu tanácsaikkal, a legőszintébb köszönetünket nyilvánitjuk. Köszönjük azoknak beküldött irásait, akik ezekkel karácsonyi számunk tartalmi értékét óhajtották emelni és gyarapitani. Reméljük, hogy a tervezett munkatársi szervezet vidékenkint hamarosan megalakul és ezáltal lapunk nivóját a szükségleteknek megfelelően emelni fogja.

Azoknak, akik felhivásunkra elsőknek siettek támogatásunkra, hálás köszönetet mondunk. Alább soroljuk fel neveiket:

vitéz József főherceg tábornagy őfensége, vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre, Gyula diák, vitéz Hefty Frigyesné, Gállos Aladár, leveldi vitéz Kozma Miklós, Bárd Miklós, dr. Torday Ferenc, dr. Bittera Miklós, vitéz Bornemissza Bódog, vitéz Bethlenfalvy Gyula Miskolc, vitéz Bodnár Miklós Szerencs, vitéz Császi Elek, vitéz Csernáth József, vitéz Csonka Kálmán, vitéz Csonka Kálmánné Budapest, vitéz Elefánty Károly Budapest, vitéz Galambos József dr. Tass, vitéz Gubicza Lajos Tata, Groisz Ottó Szekszárd, vitéz Halmay Márius Bpest, vitéz Hefty Frigyes Bpest, vitéz Krassói Alfréd Aszód, vitéz Kemény Simon Abádszalók, vitéz Kovács Józsefné Szombathely, vitéz Kéray Endre Szeged, vitéz Lukács Endre Nagycenk, vitéz Lengyel Andor Mezőcsát, vitéz Madarász László, vadkerti Mezey Árpád, ábrahámfalvi Machula Béla Szentendre, Vályi Nagy Géza, Bpest, vitéz Nagy József Bánhida, Nagy Márton Szolnok, Futásfalvi vitéz Pál Imre, vitéz Papp Béla Somogyszil, vitéz Rostás Jánosné Gyula, vitéz Román Mihály Tab, vitéz Szinay Béla Bpest, vitéz Szigethy Dezső Enying, özv. Székely Albertné Ipsz, vitéz Szovátay György Bpest, vitéz Takács Géza Bpest, vitéz Török Árpád dr. Domoszló, vitéz Zerinváry Szilárd (Miklós vitéz) Dombovár, vitéz Zsiray József Budapest, vitéz Zemplényi Mihály Vác.

—

vitéz Kő István, Seregélyes. Verse nem közölhető. Ha komolyabb munkáját nem mulasztja el emiatt, küldjön jobbat. — vitéz Orosz László, Budapest. E kérdéssel közvetlen a megyei Székhez kell fordulni. Mielőtt cselekedni akar, ugyanott kérjen tanácsot, mert ugy látjuk, nem jól tervezi a dolgát. — vitéz Veress Szilárd, Ocsöd. Önzetlen munkakészségét előre is köszönjük. Gazdasági közleményekre nagy szükség van. Kérjük, szivesked jék néhány közleményt irni, bármilyeen gazdasági tárgyról. — vitéz Monostori Ferenc, Pálmonostor. Az O. F. B.-tól kapott házhely és 800 négyszögöl szántóért annyi eljárási költséget kell fizessen, mint a többi igénylő; e tekintetben azért, hogy valaki »vitéz«, a törvény különbséget nem tesz. — vitéz Krassói Alfréd, Aszód. Előre is köszönjük a felajánlott támogatást és kertészeti szakközleményeket. A szerkesztőségben délben is szivesen fogadjuk, csak kérjük, lapon jelezze, hogy pontosan mikor óhajt felkeresni. — vitéz Kiss Sándor, Derecske. 1925. évi november 22-i számban már jeleztük, hogy az érempótdijak ügyét a kormány rendezni fogja. Addig a járandóságot nem folyósitják. Kérjük, várjon türelmesen. — vitéz Bába Viktor, Bácsalmás. Házépitési célra az államtól a legközelebbi hitelszövetkezet utján kérhet kölcsönt. A feltételeket a szövetkezet határozza meg. Mielőtt ily kölcsönt fel akarna venni, a megyei Széknek okvetlen jelentse be. Mi, az épitkezést tekintve, hogy a kölcsönök igen drágák, nem ajánljuk. Ha csak teheti, várjon még vele. A jelzálogkötvénye számát nem irta ki olvashatóan, azért erre választ adni nem tudunk. Irjon a Jelzálog Hitelbanknak (Budapest, V., Nádor-utca) egy levelet, honnan választ fog kapni. — vitéz Szabó Mátyás, Heves. Az 1925. évi november 15. számban közöltük, hogy mezőgazdasági kölcsönt ki kaphat. Kérjük, ezt jól olvassa át. Önnek nincs vitézi telke, igy kölcsönt az Országos Vitézi Széktől nem kaphat. Különben is ily kölcsön folyósitását az O. V. Sz. 1925 november 15. számban egyelőre beszüntette. Mi azt ajánljuk, forduljon kérésével még a megyei Székhez s ott beszélje meg nehéz anyagi helyzetét. — vitéz Szombathy Sándor. Első kérdésére a lapban máshol válaszoltunk. Arra, hogy a születési anyakönyvben a vitézzé avatást átvezessék, törvényes rendelkezés még nem történt. Több helyen ezt megteszik és méltányosan kezelik. Ebből következik, hogy a hatóságoktól ilyent követelni egyelőre nem lehet. — vitéz Ketemen Ferenc Magyarnándor. Az ügyvédnek ne fizessen. Önnek igaza van, ha nem adott megbizást, fizetési kötelezettsége nincs. — vitéz Takács Elek, Süttör. 1. Az O. V. Szék házépitési célra és gazdasági berendezésekre csak annak adott kölcsönt, kinek vitézi telke van. Egyébként vitéz Szabó Mátyásnak adott válaszunk Önre is vonatkozik. 2. Vitézi telekadományozás kérdésével forduljon a megyei Székhez, mert erről tájékozva nem lehetünk. Az ott kapott válasz talán az épitkezési szándékra is döntő lehet. 3. Gyermekeinek névváltoztatási ügye is a megyei Székhez tartozik. Sziveskedjék e kéréssel odafordulni, mert az 1922. évi 4. számu »Vitézi Közlöny« alapján ott ezt is elintézik. — D. Dobay Olga urnőnek beküldött szép költeményét köszönjük. — Székelyné, Solymos Bea. Beküldött szép versért szintén hálás köszönet. — vitéz T. I.-né, Vasmegye. Beküldött »Reggel« cimü verset, sajnos, nem közölhetjük, nem üti meg a mértéket. Ilyen szó — csikdogál — nincs. A szándék, mely benne megnyilvánul, tiszteletreméltó. — vitéz V. Lajos és neje, Kisujszállás. Beküldött irásaikat megkaptuk, a szándék igen szép, a forma nem kielégitő. Mindenesetre hasznos, ha ugyanezen eszméket hatáskörükben szóval terjesztik. — vitéz Gubicza Lajos. Sorait, sajnos, helyszüke miatt nem adhattuk közre. — Fogarasi, Tápióbicske. Érdeklődjék a m. kir. Hadtörténeti Muzeumnál, Budapest, Mária Terézia-laktanya, Üllői-ut. — vitéz Gáspár József, Kisterenye. A kivánt lapot elküldöttük, naptárt, sajnos, az idén nem adhattunk ki. — vitéz Balogh. A figyelmeztetést köszönjük. Kijavitottuk. — vitéz Duránszky János, Hódmezővásárhely. Ezen hiányt egyelőre a lap pótolja, amelyben mindig megjelent az avatottak névsora. Idővel talán ki lehet adni ilyen könyvet. — »Kecskemét«. Trágyát a városi vásárigazgatóságok szoktak kiadni. Budapesten a székesfővárosi tanács utalja ki, azonban igen nehéz hozzájutni. Legjobb, ha a környéken gazdálkodóktól szerzi be. Kevert trágya legyen, ne csupán lótrágya. Kaszárnyák szoktak lótrágyát eladni. Mütrágyát a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, vagy a Hungária mütrágyagyárnál lehet megrendelni. — vitéz Földi Lajos. Levelét továbbitottuk.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kedvezményes fogorvoslás

a Vitézi Rend tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos
műfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.
Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	150 ezertől
Divatöltöny . .	700 „
Téliskabát . . .	1,400.000-től
Mikádó . . .	550 ezertől
Bundabekecs . .	1,300.000-től
Bőrkabát . . .	1,500.000 „
Bőrraglán . . .	3,200.000 „
Esőköpeny . .	325 ezertől
Gyermekruha .	320 „
Fiu-öltöny . . .	160 „
Fiu-kabát . . .	320 „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
zeneműves-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyelt levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: **polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését** a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz **Csébi Miklós** szabómester
Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.
Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.
Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.
Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ráoldor-utca 5. II. emelet 1. :: Telefon: József 3—46. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszerelésével,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelet 3.

Képek az alföldi borzalmas árvizről.

Tutajon sietnek a megszorultak megmentésére.

Cátcsinálók szorgalmas munkája.

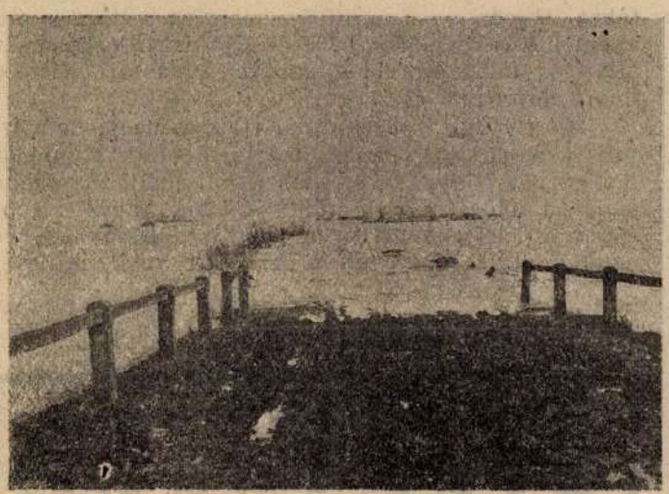

A Fehér-Körös töltésén átcsapott az ár.

Mérnökök vizsgálják a Sebes-Körös töltését.

Vadászat.

Vadóvás.

A vad épen olyan értékes, mint a házi állat. Nem sok különbség van már ma közöttük. Legfeljebb annyi, hogy nem kell őket őrizni, mint a pulykát, vagy bürgét. Ha meggondoljuk, hogy egy nyúlnak az ára Budapesten 90.000 korona, vagy egy fogolynak 35.000 korona, úgy belátjuk, hogy bizony az szép pénzértéket képvisel. Mégis a szegény vad menynyire háttérbe szorul a házi állattal szemben! Sokáig az volt az általános vélemény, hogy a vadat irtani kell tüzzel-vassal, hiszen az kárt tesz. Hát a bürge, a pulyka, a csirke, galamb, kácsa, liba nem tesz kárt? Mégsem irtjuk őket ki derüre-borura. Nem ám, hanem őrizzük őket, ügyelünk reá, hogy kárt ne tehessen. Nohát jórészt így vagyunk a vaddal is. Ha ügyelünk reá, bizony nem tesz annyi kárt, amiért halálra, pusztulásra itélnők. Mert mikor és miben tesz kárt a vad? Legfőképp akkor tesz kárt szegény, amikor nincsen megadva neki a létfentartásra az alkalom. Vegyük csak sorjába őket. A nagy vad az őz, szarvas, dámvad és vaddisznó bizony igaz án kártékony alkaladtán. De az a szerencse, hogy a szarvas, dámvad és őz legtöbbnyire uradalmi vad, amely rendszeresen tenyésztve lesz, s ami kárt tesz a községi földeken az az uradalom által meg is lesz becsülve és meg is lesz téritve. Amit ezenkívül tesz kárt, az oly csekélység, mely sokra sem érdemes. Sokkal több kárt tesz a vaddisznó. Azonban a disznó csupán hegyvidéki erdők lakója, ahol mező gazdaság alig-alig akad. Igy tehát ez sem jelentős kárt jelent. Nem akarom ezzel egyik-másik hegyi erdők között megbuvó község lakosainak kárát lekicsinyelni, de országos átlagot véve számitásba, az össz kár mégis csekélynek mondható.

A nyul — már mint a mezei — mondhatom jelentékeny kárt okoz. Csakhogy majdnem kizárólag télen, nagy hó idején. A nyári, illetve tavasi kár, csupán — mondhatom — egyedül csakis a lóhere-ében, lucernában van. Ezzel azonban pénzben kifejezve igazán nem teszi tönkre a gazdát, hiszen a lucerna, lóhere nem kalászos terménye a földnek, s igy a termésben okozott kár csupán annyi, hogy egyik kaszálás eredményét késlelteti. Télen, nagy hóban, már helyrehozhatatlan kárt okoz a kertekben, szőlőegyeken, lerágva a fiatal csemete kérgét, miáltal kihal a fácska. Fiatal erdőültetvény ugyancsak igy járhat. Van azonban ennek orvossága is. Miért rágja le

csak nagy hóban? Mert nem juthat másként táplálékhoz!

Adjuk meg neki a lehetőséget a megélhetésre, nem fog kárt okozni. Ne sajnáljunk szegény szerencsétlenektől egy kocsiderék szénát s kötő zük ki csutakonként a szénát a fák oldalára, olyan magasságban, hogy azt a nyul ágaskodva elérhesse, de a hó még ne érje el és meg van oldva a kérdés. Megjegyzendő: ne sokat egyszerre, hanem keveset sokszor. Mert a nyul lehetőleg csakis a friss, száraz takarmányt eszegeti, lévén őkelme igen finnyás. Má ként áll azonban az ügy az üregi nyulal, az ugyneve ett »kaniglia«-vel. Ezt már nem vesz em a védelmembe. Ezt már tüzzel-vassal irtani kell. Csakhogy sajnos nem igen érhető el számottevő eredmény. Olyan az, mint a poloska. Érdekes jelenség, hogy az üregi nyulat próbálták már meghonositani kopár, vizmosásos helyeken — gondolva, hogy nem árthat ott, viszont más vad ugy sincsen ilyen helyen —, bizony ott meg nem sikerült a betelepités. Mert a huncfut jószág csak a jó helyet szereti, ahol azután óriási károkat is okoz. A fácán szintén hatalmas kártevő, Alföldön, mezőgazdasági helyeken. Részint a vetésben — mivel kiszedi az elvetett magot —, részint az érő gabonában, legkivált a kukoricában. Csakhogy ezzel megint ott vagyunk, hogy ez is majdnem kizárólag uradalmi tenyésztett vad.

A szegény fogoly, fürj már jóformán teljesen ártalmatlan, sőt talán gyom irtó is, amenny ben a gyom növények magvait többre becsüli a gabonaf l k magvainál. Bizony ez a szegény fogoly madár erősen védelmünkre szorul, télen, nagy hóban mindenki tudja, miszerint bejár a szérüskertekbe, sőt falusi udvarokba is kapirgálandó a kazlak körül. Isten ellen való vétek ilyenkor még pusztitani is. Ne sajnáljunk tehát tőlük pár szakajtó ocsut, vagy köles ondót, stb. mi által megmentjük a jövő nyári vadászati munkásságunkat.

A vizi vadról nem érdemes beszélni, csupán anynyiban, hogy a tojás szedést tüzzel-vassal irtani kell. Mert miről lehet szó? A tojás szedő haszna igen kétes értékü! Legalább fele a kiszedett tojásnak használhatetlen, véres, vagy már teljesen ért fiókával telt. Tehát használhatetlen. Amellett, hogy büntetendő cselekményis, igazán bün, a szegény, szerencsétlen madár iránt. Most még arról akarok beszélni, hogy a vadat óvjuk meg a ragadozóktól. Ezt legjobban ugy cselekedhetjük meg, ha kirabolj uk, el omboljuk fészküket. Ha már passziózni akar az ifjuság ám tessék, járják be a határt és szedjék le a szarka, varju, kánya, karvaly, stb. fészkeit. De nemcsak ebben merülhet ki az energiájuk, tessék a rókalyukakat is elpusztitani tavasszkor. Ássák ki, vagy dugjanak bele kéngyertyát és füstöljék ki rókakomáékat a határból.

Nem bánja meg a község, ha a tanitó ur vezetése mellett történik is meg a fészekszedés és rókairtás. Csak azután meg is történjék.

Még egyre akarom felhivni a figyelmet. Sok helyütt, bár az orvvadászatot jórészt ki is irtotta a csendőr, a hurkozás fénykorát éli.

Leginkább a községi csőszök mellékjövedelmét képezi. Kiirtani teljesen, tudom, sohasem lehet. Kövessünk hát el minden lehetőt, ennek a gyalázatos szokásnak a kiirtására.

Követeljük a hatósági közegektől a lehetetlent is a legszigorubban, hogy elérhessük a lehetőségest.

Legelsősorban vegyük elő a me ető őket, községi közegeket és csapjuk el őket irgalmatlanul, ha reájövünk arra, miszerint a határban tőrkö és folyik. Akár bünös ebben, akár nem. Ha egyet-kettőt megmegtoghatunk ebben bünösnek, kérjük a fős olgabiróságokat, járjanak el ellenük drákói szigor al

Epen igy kellene eljárni a kóbor ebek és macskákkal is. Ezek ellen — szerény nézetem s erint — nem helyes eljárás az, ha lelövöldözzük s egény állatokat. Hiszen az nem hibás, mert az a termés ete; annál hibásabb már a gazdája. Ne engedje kóborolni állatját. Büntessük le a gazdát vadászati kártétel miatt alaposan.

Ha a bürge, tehén, csikó tilosba megy, nem irtjuk ki az állatot, hanem megbirságoljuk a gondatlan gazdát. Ugyanez az eset a kutyánál, macskánál is. Mert hát a vadászterület is tilos, ahová, ha betéved a kárttevő állat, ugyanazon elbánás alá vendő a gazda, mint ha a háziállat vetésben legel.

vitéz Halmay Márius.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.
1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó, kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kellemes erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-mod ll remek hangu 400.000
Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsobb árban.
Saját húrfonodánk gépüzemre!

Balra: Egy kisgazda levontja a tető cserepeit, hogy kevesebb sulu nehezedjek a falakra, s igy esetleg megmentse hazat az összeomlástól.

Jobbra: Szerencsétlen menekülők, akik megmaradt holmijukkal futnak.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM. 1926. JANUÁR HÓ 24.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERK. SZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTAC EKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓNAPRA 8.000 K. EGY ES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A vitézek tudásvágya.

Irta: Nagymegyeri vitéz RAICS KÁROLY altábornagy.

A minap meglátogattam a fejérmegyei vitézek téli gazdasági tanfolyamát. Nem azért tettem ezt, hogy talán az ott folyó tanitást ellenőrizzem, — ehez tudom, nincs kétségtelen jogom — hanem inkább azért, hogy benyomásokat nyerjek a vitézeknek vitézi kötelességeik iránti érdeklődéséről. Éppen a testnevelési törvény végrehajtási rendeletét tárgyalta a városi testnevelés vezetője. Az értelmes s emek és arcok nagy figyelemmel kisérték fejtegetéseit. Kevésre rá én vettem át a szót és igyekeztem a még esetleg kételkedőket meggyőzni arról, hogy a »Levente« ügy nemcsak magán érdekeket szolgál, hanem ahhoz éppen azért, mert annak az egyesek egészsége és munkabirásának a növelése a célja, elsősorban óriási nemzeti érdek is fűződik.

En azonban most benyomásokról akarok irni. Ha egyszerre több embernek beszélünk, az általános érdeklődésre az előadást kisérő csendből és a hallgatók szemejárásából következtethetünk. Ilyenkor ugy kell beszélni, hogy azt mindenki azonnal meg is érthesse mert akkor örömmel követi az előadást. Ekkor mondjuk azt, hogy a hallgatóság élvez. Első tehát a megértés. Második a meggyőzés, amikor t. i. a megértett állitás a hallgató véleményével is megegyezik. Ez a meggyőzés többnyire könnyü feladat olyanokkal szemben, akiknek ismeretára hányos lévén, véleményüket önkéntelenül is az előadó felfogásából meritik, illetőleg ahhoz idomitják. Ebből pedig mit látunk? Azt, hogy népünk könnyen vezethető, másrészt pedig, hogy éppen ezen oknál fogva rendkivül fontossággal bir az előadó személyének a megválasztása. Kétségtelen, hogy az előadó személye iránti előitéletnek is óriási szerepe van a meggyőzés terén. Annak megjelenése, magatartása, érdemei, tekintélye, egyszóval az iránta megnyilvánuló bizalom a keletkezhető ellenvéleményeket már eleve is leszereli. Ez jó, ha eleinte igy van, különösen pedig akkor, ha egészséges, egységes és erős közszellemet tekintélytiszteleten alapuló fegyelmezett gondolkodást akarunk kialakitani. Vannak bizonyos dolgok, melyekről mindnyájunknak egyformán kell gondolkodnunk; amikor az esetleges külön véleményt az összeség érdekében alárendelnünk kell. Ez megy nehezen nálunk. Oly kevésbbé vagyunk önmegtagadóak e téren. A vitéz van hivatva arra, hogy ebben a nemzeti felemelkedést célzó összetartó munkában jó példával járjon elő. Büszke öntudata kell, hogy tiszteletet ébresszen személye iránt, különösen pedig, ha a közügyek iránti állandó érdeklődése és szakadatlan önmüvelése révén időnként bizonyitékát is adja érdemességének, a tekintélyre.

Jól tudom, hogy nálunk minden, a közéletben szereplő egyénnek — különösen eleinte, amig t. i. nem ismerik — igen sok irigységen alapuló előitélettel kell megküzdenie. Ebben a helyzetben vannak — talán kivétel nélkül mindenütt — a vitézek is. Azt szeretik a vitézre fogni, hogy a harctéren bár megtette a kötelességét, azonban a békekötelességek teljesitése terén vezető szerepet — egyelőre legalább — nem mindegyik játszhatik. Kétségen kivül igaz, hogy most mások lévén a viszonyok, mint háboruban, a haza érdekében kifejtendő munkálkodásnak is természetesen más feltételei vannak. Az is tagadhatatlan azonban, hogy ott, ahol életünket kockáztatjuk, amikor tehát Hazánk iránti szent kötelességünknek a szenvedélyességgel határos teljesitése közben a halállal nem egyszer néztünk farkasszemet olyan jellemértékekről tett a vitéz tanuságot, melyek felett szemet hunyni nem lehet, amelyek utat törnek maguknak az érvényesülés felé akkor is, ha a viszonyok homlokegyenest megváltoztak. Aki nehéz helyzetben képességeit kipróbálta, arról fel lehet tételezni azt, hogy egyszerübb viszonyok között is megállja a helyét, csak az eszközöket kell neki ismernie. Ezeket az eszközöket szerzi meg a vitéznek a tudásvágya. Nem elég a vitézt meggyőzni, őt lelkesiteni is kell tudni az irányitására hivatott vitézi szerveknek az önmüvelésre. Szilárd jellemükön és józan eszükön mulik a dolog, amit feltételezünk, hogy meg van bennük. A vezetőhelyeken is különböző fokozatok vannak, melyeket összegyéniségük értéke szerint kell, hogy betöltsenek az arra hivatottak. Csak egyre ügyeljetek: legyetek mindig szerények! A vitézzel szemben ezt bizonyára még nálunk sem fogják gyengeségnek minősiteni, ellenkezőleg a tettre váró készség visszatartó erejének, mely csak az időpontot lesi, hogy felléphessen, addig azonban tudásvágyát követve dolgozik és előkészül nagy feladataira. A szerénység soha sem csorbitja a tekintélyt, legfeljebb elismerésének idejét tolja ki, hogy az annál nagyobb legyen azután.

Aki emberi lélekkel huzamosabb időn át foglalkozott, az a hallgató egy-egy tekintetéből, tagadásából vagy mozdulatából sokat ki tud olvasni, különösen akkor, mikor az ő, — t. i. a falu — egyszerü életének ismeretéről tesz helyes tanubizonyságot. A kiolvasás eredménye mindenkor az elszánt akarat volt, mely el van tökélve, hogy a helyzeten előnyére változtasson. A saját előnyt olyképen kell értenünk, hogy az a Haza javával mindenkor összeegyeztethető.

Fel kell tüzelni tudnunk vitézeinket arra, hogy

falujukban mindannak fokozatos megváltoztatására törekedjenek, amit a Haza visszaszerzé ének nagy gondolatába a jelenlegi szervezet mellett beilleszteni a legjobb akarat mellett sem lehet. Kezdjenek elszánt és irtó küzdelmet a már a falun is annyira lábrakapott ledér szokások, divat és beszéd ellen; mindent leigázó erős akarattal szálljunk szembe a mi jobb sorsra érdemes, józan népünket vészveszéllyel fenyegető alkoholizmus és a nemi betegségek terjedése ellen. Ez a két szörnyü betegség mélán sorakozik ellenségeink táborába. Nem né hetjük tehát azok terjedését ölbetett kezekkel, hanem kiméletlenül le kell sujtanunk azok terjesztőire. Inkább a falu regále bérlője Schön Náthán menjen tönkre, mint annak révén oly sok derék magyar család.

Vitézek! Kezdjük meg erős akarattal, törhetlen magyar lélekkel felszántani ezt a nagy magyar ugart. Ha összetartunk, gőzeke módjára végezhetjük el ezt a munkát. Micsoda hatalmas többtermelést nyujthatnánk minden téren, ha népmüvelésünket felvilágositó példánk és munkánk nyomán komolyan kezünkbe vennők. Jegyezzük meg jól, hogy a szükség, jó példa és a szeretet a legnagyobb tanitómesterek. Ezektől tanuljunk, akkor majd megismerjük és megismertethetjük az életet.

Vegyük kezünkbe azt a sokat igérő magyar fiatalságot a »Levente« egyesületekben, ahol oly hálás alkalom kinálkozik azoknak átalakitá áho z saját hasonlatosságunkra. Meg vagyok győződve, hogy most már mindnyájan tisztában vagytok emlitett egyesületek céljával, hol erős magyar lelket kivánunk fejleszteni az egészséges, edzett test utján.

Neveljünk szilárd lelkünk ingatlan talapzatán erős és komoly tudásvágyat vitézeinkben, hogy ez révükön a mi elhanyagolt fiatalságunkban is tovább terjedjen.

Mikor majd a hazafias öntudat veszi erős kezébe az elhanyagolt falusi ifjuság vezetését, akkor az erkölcsromboló aknamunka önként elveszti ott lába alól a talajt. Ez az idő, igaz még csak a jövő távlatában van, de el kell jönnie mielőbb!

A régi kuruc világban dálnoki Veres Gerzson egyszerü székely katona a szatmári béke utáni időkben irt verseiben a régi ősöket emlegetve, felsóhajt, hogy a hitvány magyart, most az idegen is neveti.

Nekem ugy rémlik, mintha Veres Ger son, ez az egyszerü székely katona jelenleg is közöttünk élne.

Most pedig ökölbe szoritom a kezemet és keserü dühhel meghordozom azt ellenségeink felé, mondván:

Az nevet legjobban, aki utoljára nevet!...

VITÉZI ÉLET.

Utasitás

az Országos Vitézi Széknek szóló pénzküldemények helyes befizetési modjára.

Ismételt figyelmeztetések dacára ujból előfordult, hogy vitézi szervek és egyes vitézek az Országos Vitézi Széknek szóló pénzküldeményeiket postautalványon küldik be. Miután ezzel az Országos Vitézi Széknek csak felesleges munkát és kezelési nehézségeket okoznak, ujból felhivom az összes vitézi szerveket és az egyes vitézeket is, hogy

bárminemü pénzküldeményeket kizárólag az „Országos Vitézi Szék járadékbeszedési letéti számla, Budapest 64053. számu csekkszámlán" küldjék be.

Ha esetleg ilyen befizetési lapjuk nem volna, ugy az Országos Vitézi Széktől igényeljenek, vagy pedig az illetékes postahivatalnál kérjenek szám nélküli postatakarékpénztári befizetési lapot és nem postautalványt s ezt töltsék ki szabályszerüen és azon küldjék be az összegeket.

Ha az egyes megyei vitézi szervek utalnak át pénzt, a postatakarékpénztári befizetési lap »Értesitő«-jének »az összeg rendeltetése« cimü rovatát feltétlenül pontosan töltsék ki és mindig irják bele az illető vitéz nevét is, aki helyett esetleg pénzt küldenek be. Csupán a rendelet számának közlése még akkor sem elegendő, ha külön ügydarabot is küldenek be.

Az egyes vitézek is töltsék ki mindig »az összeg rendeltetése« cimü rovatokat röviden pár szóval, például: 5,000.000 K kölcsön kamatára január 1-től junius 30-ig, vagy 5,000.000 K-s kölcsönügyemben 1,000.000 K tőkére 240.000 K kamatra január 1-től julius 1-ig.

Ha valaki járadékra küld be pénzt, akkor ott a községet is jelölje meg feltétlenül a következőképen:

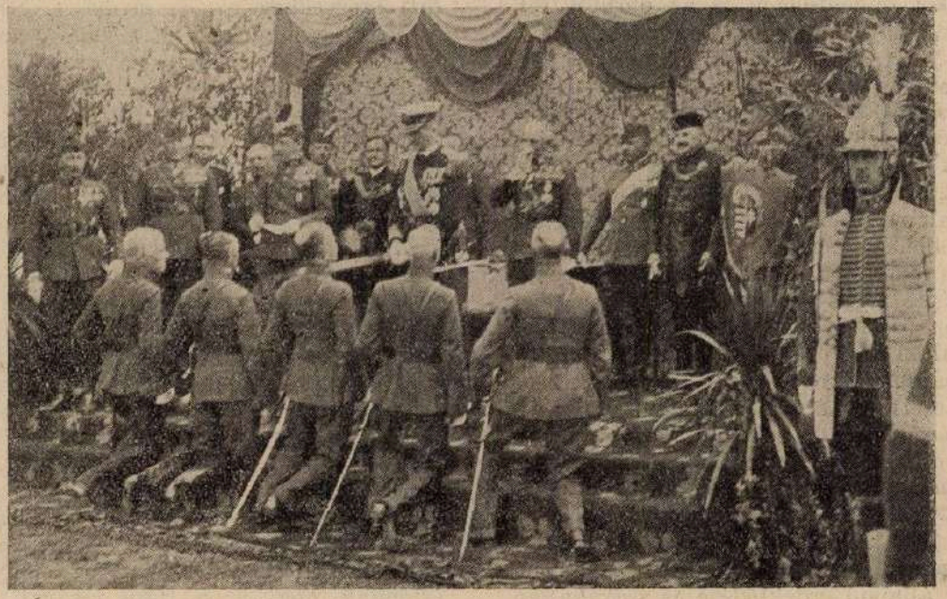

Vitézzéavatás 1925. junius 21-én Budapesten. Tábornokok vitézzé avatása. (11. szám.)

. . . . . község határában levő . . . kat. holdas vitézi telkem járadékára.

Ha valaki többet is akar közölni, akkor azt a befizetési lap hátlapjára irja, azért azonban külön díjat kell a postának fizetni.

Megjelölés nélkül nem szabad pénzt átutalni, mert hasonló nevüeknél esetleg névcsere történik, vagy az összeget az Országos Vitézi Szék esetleg más célra használja fel, mint amire a vitéz szánta és abból azután csak felesleges kellemetlenségek származnak.

Az Országos Vitézi Szék előre is kijelenti, hogy ezen rendelkezés be nem tartásából eredő esetleges károkért semmi szavatosságot nem vállal.

A feladók az összegről szóló postafeladóvényt őrizzék meg, mert az Országos vitézi Szék minden egyes kamat- és járadékfizetést külön-külön nem nyugtáz. (ad 4260—VIII. 1925. sz.)

Országos Vitézi Szék.

Nagyatádi járás vitézeinek értekezlete.

A nagyatádi járás vitézi hadnagya felhivja az alája rendelt vitézeket, hogy folyó hó 30-án, szombaton, délelőtt 8 óra 30 perckor, Szabás községben (iskolában) tartandó vitézi értekezleten jelenjenek meg.

Öltözet: ünnepi, vitézi jelvénnyel és érmekkel.

Vonattal érkezőket Kutas állomáson kocsi várja.

A saját kocsin érkező környékbeli vitézek jövetelüket előre jelezzék, hogy lovaik elhelyezéséről gondoskodni lehessen.

Miután több vitéz vonattal utazik s az értekezlet után nemsokára indul, sajnos, közös ebéd nem tartható, azért a'ánlatos, hogy a távolabb lakók élelmet hozzanak magukkal. Vármegyei Vitézi Szék.

Dolpest vm. Vitézeihez!

A mindnyájunk előtt ismeretes romboló árvíz több Békés vármegyei vitézt is teljesen hajléktalanná tett; sőt állataik nagy részét is elpusztitotta.

Délpest vm. Vitézi Széke a bajba jutott vitéz bajtársak segitségére szeretne sietni némi anyagi támogatással, mihez vármegyéje vitézeinek anyagi támogatását kéri. Felhivja ezért vitézeit, hogy ki-ki anyagi tehetségéhez képest pénzbeli adományát minél előbb küldje be Délpest vm. Vitézi Székkapitányságához (Kecskemét, Városháza), amely azt rendeltetési helyére fogja juttatni. Kétszeresen ad, aki idejében ad!

Felhivja továbbá vitézei figyelmét, hogy az Országos Vitézi Szék 1861. I.—1925. számu rendeletével Kecskemét th. város és külterületére dr. Márkus Ferenc ügyvéd urat (lakik: Kecskemét, Postaépület), Kalocsa rt. város és a kalocsai járásba dr. Máté-Tóth Jenő ügyvéd urat (lakik: Kalocsa), a kunszentmiklósi járás területére dr. Bernáth Mihály ügyvéd urat (lakik: Kunszentmiklós), a dunavecsei járás területére pedig dr. Bajusz Gábor ny. kir. törvényszéki biró, ügyvéd urat (lakik: Solt) bizta meg a vitézek jogvédelmével. Felszólitja vitézeit, hogy szükség esetén ezen kinevezett ügyészekhez forduljanak.

Felhivja vitézei figyelmét továbbá a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-nak 1925. évi november hó 29-én megjelent »Lakcim és előfizetés bejelentése« cimü cikkre, hogy az azokban foglaltaknak, — akik annak még eleget nem tettek, — haladéktalanul tegyenek eleget.

Végül a vármegyei Vitézi Szék területén lakó, de állományába nem tartozó vitézek figyelmét felhivja az O. V.. Sz. 5314. I.—1925. sz. rendeletére (megjelent az 1925. évi 3. számu Vitézi Közlönyben), mely szószerint a következőt rendeli el: »Vitézi Székkapitányságok felügyeleti joga. A »Vitézi Rend Kiskátéjá«-nak II. rész 2. §. 3. pontja értelmében a székkapitány a területén élő, de állományába nem tartozó vitézek feletti felügyeletet is gyakorolja. Nyilvánvaló, hogy e rendelkezésnek eleget tenni csak akkor lehet, ha a vármegyei Vitézi Székek a területükön tartózkodó, de állományukhoz nem tartozó vitézeket is nyilvántartják. Szigoru kötelességévé kell tennem ezért minden vitéznek, hogy ezt a körülményt, ha valami okból állományilletékes vitézi széke körletében nem tartózkodhat, ne csak ennek, hanem annak a Székkapitányságnak is bejelentse, mely őt érintőleg a felügyeleti jog gyakorlására a fentiek értelmében hivatott.

Ezen rendelet azonnali foganatositására felhivja a figyelmet Délpest vm. Vitézi Székkapitánysága s egyben közli, hogy területéhez tartozik Kecskemét th. város és külterülete, Kiskunfélegyháza rt. város és a kiskunfélegyházai járás, Kalocsa rt. város és a kalocsai járás, Kiskunhalas rt. város és külterülete, a kunszentmiklósi járás és a kiskőrösi járás.

A Kecskeméten lakó, állományilag ide nem tartozó vitézek a jelentkezést a Székkapitányságnál személyesen, a járásokban lakó vitézek pedig, a járási hadnagyok utján, irásban eszközöljék. A járási hadnagyok az állományba nem tartozó vitézekről nyilvántartást fektessenek fel a következő rovatokkal: 1. Folyó szám. 2. Név. 3. volt katonai rendfokozat, foglalkozás, 4. illetékes vármegyei Vitézi Szék, 5. mikor és milyen célból jött a vármegye (járás) területére? 6. Lakása. 7. Mikor és hová távozott el? 8. Megjegyzés.

Délpest vm. Vitézi Szék.

Hevesmegye Vitézei!

A járási vitézi értekezletek a megye területén az alabbi napokon tartatnak meg:

Egri járás január 31-én Egerben, Vármegyeházán 9 órakor, Gyöngyösi járás febr. 2-án Gyöngyösön, Városházán 9 órakor. Hatvani járás febr. 7-én Hatvanban, Pétervásárai járás febr. 14-én Recsken, Községházán 9 órakor. Hevesi járás febr. 21-én Hevesen, Községházán 9 órakor. Tiszafüredi járás febr. 28-án, Tiszafüreden, Községházán 9 órakor.

Az összejöveteleken az összes, — az illető járás, városhoz tartozó — vitézek megjelenni tartoznak.

Székkapitány.

Veszprém vármegye Vitézeihez!

Veszprém vármegye Vitézi Székkapitánya felhivja vitézeit, hogy a tél folyamán megkezdett megyei, városi és községi népnevelési bizottságok ismeretterjesztő előadásait annál is inkább látogassák, mert ezen előadásokon sok oly dolgot hallanak, melyek mind tudásuk fokozására, mind látókörük szélesbitésére szolgálnak. 23—926. szám.

Schamschula ny. gy. táb. székk.

Budapesti Vitézekhez!

Budapest szkfv. II. ker. vitézi hadnagya f. hó 29-n 16 órakor a II. ker. lakó vitézekkel megbeszélést tart, II. ker. Gyorskocsi-utca 23. I. em. 40. (Munkavédelmi hivatal), melyen a kerületben lakó vitézek megjelenni tartoznak.

*

Budapest székesfőváros IV. ker. vitézi hadnagya, f. évi január hó 28-n, 19 órakor, Váczi-utca 62 sz. fszt. 7. sz. alatt Budapest szkfv. vitézi szék hivatalos helyiségében megbeszélést tart, melyen a IV. ker. lakó vitézek megjelenni tartoznak.

Budapesti Vitézi Szék.

Biharvármegye Vitézeihez!

Biharvármegye ipari munkás vitézeit felhivom, hogy azon esetben, ha munka nélkül vannak, vagy munkahelyeiket változtatni akarják, illetőleg a megfelelő elhelyezkedési lehetőségek iránt való tájékozódás végett a Vármegyei Székkapitányságnál jelentkezzenek. (67—925). Székkapitány.

A Vitézi Rend bálja.

A Vitézi Rend Bálelnöksége értesiti azon tisztt vitézeket, kik a f. hó 11-én megtartott értekezleten a rendezői tisztet elvállalták, hogy rendezői igazol-

vitézeket a bálirodában (Váczi-utca 62. fszt. 7. sz.) bármely nap délelőttjén átvehetik.

Egyben felkéri a bálelnökség azon Budapesten lakó tiszti vitézeket, akik ezen értekezleten hivatalos elfoglaltságuk miatt megjelenni nem tudtak és a rendezőségben résztvenni óhajtanak, hogy ebbeli kívánságukat lehetőleg személyesen a bálelnökségnek sürgősen adják tudtul.

Rendezőbizottság.

Eladó birtok.

Hegyeshalmon egy tiszti vitézi teleknek különösen alkalmas, 211 magyar holdas, modernül felszerelt birtok szabad kézből — elsősorban vitéznek — eladó.

Van rajta nyolcszobás uri lakás, cselédház (13 cselédre), keskenyvasut, vizvezetékes és cementvályus istálló, saját, önálló villanytelep áramgyüjtővel, vizvezeték stb.

Vasutállomás: Hegyeshalom. A birtok öt percre van az állomástól, a budapest—bécsi országut mentén.

Érdeklődni lehet: Soós Jenő urnál Hegyeshalom, vagy lapunk szerkesztőségénél.

Munkát keres!

Vitéz Virág Gergely (Atkár, Hevesmegye) nagyobb birtoknál, uraságnál alkalmazást keres.

Adatai: lovasságnál szolgált, hat elemit végzett, nős. Ért a lovaglóshoz, konyhakertészethez, szőlészet, gyümölcsfa, dinnyetermeléshez, vagy bármely más gazdasági munkához.

Megkeresést vagy a címére, vagy ide a szerkesztőségbe kérjük.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Talajjavitás.

Irta: vitéz CSONKA KÁLMÁN.

A talaj megjavitása rendkivül fontos a siker érdekében s többnyire nagy költséggel és fáradsággal jár. Akinek erre nincsen pénze, az okosan teszi, ha a növényt választja meg talajához. Pld: homoktalajban jó termést ad a rozs, zab, hajdina, burgonya, csicsóka, görögdinnye, szőlő, gyümölcsfélék, baltacim, homokbörsó, csillagfürt, somkóró mézkerep, nyulszapuka, stb. A fekete homokban már a buza, kukorica, árpa, répa, lucerna, lóher, dohány is szépen diszlik. Agyag és vályogtalajon bő termést ad a zab, buza, kukorica, burgonya, murokrépa, stb.

De ha a gazda olyan földet akar, amelyben minden növény megteremjen, akkor mégis csak talajjavitásra kell vállalkoznia. Javitásra szorul az agyag-, a tutóhomok-, a mész-, a szik-, a mocsaras-, az erdei, a hepehupás talaj.

Az agyagtalaj javitásának az legyen a célja, hogy porhanyóvá és vizáteresztővé váljék. Erre alkalmas az ősszel végzett mélyrétegü talajporhanyitás, melyek sikerét a tél fagya is fokozza. A zöldtrágyázás és a félérett szalmás istállótrágyázás is ugyanezt a célt szolgálja. A szalmás istállótrágya hatása biztosabb, célszerübb. A horribilis költségek miatt nem ajánlhatjuk azt, hogy az agyagtalajt felerészben homokkal keverje a gazda, noha ez által mindenfajta növény termesztésére alkalmas vályogtalajt kapna.

A homoktalaj megjavitásánál az a cél vezessen, — ellentétben az agyagtalajjal —, hogy vizáteresztő tulajdonságát csökkentse a gazda. Ezt a célt zöld trágyázással, szalmás istállótrágyával és káliumtartalmu mütrágyákkal (ilyen a fának és egyéb növényeknek a hamuja is) lehet elérni. A zöldtrágyázással és a szalmás istállótrágyázással a talaj szaporodik benne és egyuttal megköti a talajt. A mütrágya pedig a szükséges növényi táplálékot gyarapitja, ami a homoktalajnál különösen szükséges. Lehet még agyagfölddel is keverni, de ezt csak akkor ajánlhatjuk, ha a helyszinen, közel az altalajban van agyag, ami nem ritkaság a futóhomoknál. Ilyen esetben felbontjuk a felső réteget 10—20 négyzetméternyi nagyságban és az igy feltárt agyagot kihányjuk és a keletkezett gödröt homokkal temetjük be, majd az agyagot egyenletesen széjjel eregetjük. Az ilyenfajta talaj-javitás a szerencsés összetételü vályogtalaj eredményezi, de szerfelett költséges s ezért gyakorlati értéke nincsen.

A mésztalaj megjavitása akkor szükséges, ha tulságosan sok meszet tartalmaz. Vannak s ölőfajták, melyek a meszet nehezen szivelik. Ezért szőlő helyett meszet kivánó növényeket kell termesztem benne, pld. baltacim, repce, dohány, árpa. Javitja az érett istállótrágya, melyről szükséges tudni, hogy azt nagyon hamar felemészti, tehát sürün, 2—3 évenként kell alkalmazni. Sokszor javitásra szorul a mésztalajnak szembeszökő agyagszerüsége is. Ezt ő szel végzett mélyrétegü talajporhanyitással és általában az agyagtalaj javitásánál már elmondott módozatok alkalmazásával lehet kiküszöbölni.

A szikestalaj megjavitására célravezető mód a nagyon mélyrétegü — sokszor egy méter mélységü — talajporhanyitás. Erre a munkára Küzdényi Szilárd kulturmérnök késekkel dolgozó gépet szerkesztett. Ez az ujrendszerü talajmivelőgép a viszonylagos munkaerő-megtakaritás dacára, kiváló és dicséretes eredményeket mutat. Szikes talajon ugyszólván nélkülözhetetlen. Akinek azonban nincsen pénze a Küzdényi-féle talajmivelőgép beszerzésére, az mélyrétegü szántás után somkóró-mézkerepet, lóhert, lucernát s egyáltalán mélygyökerü növényeket termesszen. Ezeknek a növényeknek nagy mélységbe, gyakran egy méternél is mélyebbre hatoló gyökere átdolgozza a talajréteget; talajmivelőgéphez hasonló munkát végez. A szikestalajt még a különböző mütrágyák is javitják.

A mocsaras talaj megjavitására az alagcsővezést és a tervszerü árkolást, csatornázást kell alkalmazni. Ha ezek az ármentesitést célzó talajjavitó munkák mindegyik fajtája nagy költséggel járna pld. a talaj fekvése, vagy a szomszéd birtokosok részvételensége miatt, akkor legcélszerübben teszi a gazda, ha nemes füzfavesszőt telepit az ilyen talajba. Ez is hoz akkora jövedelmet, mint a gabonaföld.

Az erdeiföld legtöbbször azért szorul javitásra, mert felső televényrétege savanyu. Ezt a megsavanyodást jórészt a nap hiánya okozta. Égetett mésznek trágyázásszerü használata megszüntet.

A hepehupás talaj kellemetlen a mivelés szempontjából. Sőt a nedvesség megoszlása is kivánni valót hagy az ilyen földön. Aki nem sajnálja a pénzt, meg a fáradtságot, az simára gyalulja a ráncokat. Akár lefuvarozza, akár lassu évek során leszántja.

Legközelebbi alkalommal a talaj különféle mivelési módjáról fogunk beszélni.

Legujabb árak (1926. január 20.):

Huspiac. Marhahus Ia 28—36, IIa 18—28, borjuhus Ia 46—60, IIa 30—44, sertéshus Ia 30—34, IIa 26—30, birkahus 16—24, malachus —, zsir és háj —26, olvasztani való szalonna 22—24, füstölt- és paprikás szalonna 28, disznósajt 16—30, tepertő 24—28, csont 4—16 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac. Élő csirke, rántanivaló 20—25, sütni való 20—35, élő tyuk 35—45 ezer K drb-ként, ruca és lud hizott 28—32, pulyka, hizott —, ludzsir 30—34 ezer K kg-ként.

Gabonapiac: 76 kg-os tiszavidéki buza 417.5—412.5, dunántuli 410—412.5, 77-es tiszai 422.5—425, 79 kg-os tiszai 427.5—430, rozs 242.5—245, takarmányrépa 235—250, sörárpa 295—330, zab 250—260, tengeri 180—185, korpa 172.5—177.5 ezer K métermázsánként, budapesti paritásban.

Gyümölcspiac. Alma 10—24, rétesalma —, körte 20—36, szőlő Ia 30—35, IIa ——, belga szőlő —, gesztenye Ia 12—14, IIa 8—10, birsalma ——, aszaltszilva 14—20, dió héjban 14, dióból 50—60, banán 35—50, amerikai mogyoró 26—30, koszorufüge 18—24, mandula héjban 48, mandulából 80—90, naspolya —, ananász ——, datolya 50—80, mazsola 70 mogyoró 32—36, mogyoróból 60—70, mandarin narancs Ia 24—28 IIa 20 ezer korona kg-ként. Citrom drb-ja 1.2—1.8, narancs 1.5—3 ezer K

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás darabja 2.2—2.6, kannatej kimérve 5-4 8, üvegtej pasztorizálva 5—5.8, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K liter.-ként. Ia teavaj —70, szövetkezeti 64-68, főzővaj 55-60 sovány turó 8-10, tehéntúró 12-14, jászberényi juhturó 32—36, zolyomi 40, trappista és óvárisajt 40—48, kaszinósajt 50—52, ementháli magyar 70—75, svájci 100, rockeforti külföldi 90—100, magyar 70—80, parmezán 100 ezer korona kg-ként. Dombovári és sárvári teavaj —7.5, egyéb dunántuli —7 ezer korona 10 dekás csomagonként.

Kenyér: fehér 7—7.5, félbarna 6—6.5, barna 4—4.4 rozskenyér — ezer K kg-ként, zsemlye és kifli drb-ja 0.6—0.65.

A napfény gyógyhatása.

Számos kisérlet és megfigyelés után orvostudósaink rájöttek, hogy az angolkór, — mely hiányos csontképzés folytán keletkezik —, a csontokból hiányzó csontképző anyagok pótlásával gyógyitható. Kiváló gyógyulási eredményeket értek el, meszes, foszforsavas és különböző tápanyagokban gazdag gyógyszerekkel (pl. csukamájolaj). A tapasztalat bizonyitja, hogy nem elegendő a fent emlitett egyes anyagok bevitele a szervezetbe, hanem ezeknek összhatása szükséges a teljes gyógyulásra.

A csontképzésnél hiányos egyes anyagok hiányánál igen szép eredményeket látunk az angolkórosoknak napfénnyel való kezelésénél.

Tapasztalati tény, hogy a napfény behatására a vér foszforsav tartalma szaporodik s ezáltal elősegitjük a csontokban a foszforsavas mész lerakódását, mely az angolkór gyógyulását eredményezi

Angolkóros gyermekeinket már a csecsemőkorban tegyük ki a napra, ezáltal megelőzzük a baj sulyosobbodását. Nagy hasznát látja ennek nemcsak a beteg, hanem a szobába zárt, rosszul táplált városi gyermek is. Vigyük ki gyermekeinket a szabad levegőre, élvezzék a nap áldásos sugarait. Egészséges emberekre van szükségünk, mert az életben nehéz munka vár reájuk.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

HIREK.

Heti naptár.

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
25 Hétfő	Pálfordulás	Pálfordulás	A hét elején a nap 7 óra 30 perckor kél és 3 óra 30 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 25perckor kél, 3 óra 35 perckor nyugszik
26 Kedd	Polikárp	Vanda	
27 Szerda	Ar. sz. János	Lothár	
28 Csütörtök	B. Margit	Károly.	
29 Péntek	Szal. Fer.	Adél	
30 Szombat	Martina	Máj,ton	
31 Vasárnap	Hetvened	Virgília	

A nemzet csalogánya.

Kilehelte lelkét Blaha Lujza, a nemzet csalogánya. Neve fogalommá vált, egyet jelentett a csodálatos magyar géniusszal, szorosan összenőtt régi, szép Magyarországunk fénykorának ragyogó nagyságával. Szomoru lehetett néki, a régi dicsőséges idők után a nagy összeomlást megérni, de mennyivel szomorubb a mi sorsunk, akik tovább élünk, járunk, kisebbedett hazában, anélkül, amit ő a magyar művészetnek jelentett. Ő jelentette nekünk a magyar rónák napfényes derüjét, ő szólaltatta meg a könnyesbus magyar bánatot, ő fejezte ki a magyar nép mély rétegéből előtörő Isten áldotta lelket, azt a lelket, amely nem áll mögötte semmi más nép lelkének, amely más, mint a többi, tiszta, mint a harmat, mélyre száll s nem jár a felületeken, magasba röppen és nem góggel tekint lefelé, hanem a lét sugáros gyönyöréért zeng hálát a Mindenhatónak.

Csalogánynak nevezték, ez is a kor szava, nyelvujitó csavarta a fülemile helyébe, az ő egyénisége több volt a csalogány pompásan csattogó madárlelkénél, az ő lelke tisztult, emberi lélek volt, amely jót érzett, jót adott roppant bőséggel, örömet, gyönyörüséget, boldogságot fakasztott és nem ismert rosszat.

Emlékezzünk reá, egy sötétebb kor gyermekei ugy, mint a régi derüs magyar boldogság utolsó csodás tüneményére. Akik még hallották, tudják, mit jelentett ő nekünk és az emberiségnek, akik nem hallották, csak sejtik, hogy mit vett el benne tőlünk a Teremtő, akinek bölcsesége szabja minden élő lény életének, munkájának határát. A Teremtő magához szólitotta őt, őszinte megdöbbenésünkben mást nem mondhatunk, minthogy: »legyen meg az ő akaratas, de hozzáfüzhetjük azt is, hogy köszönjük, amiért eddig is nékünk adta őt és nékünk adta az ő nemes emlékét, amelyet megőrzeni nemzeti kötelességünk.

*

Hétfőn délelőtt 11 óra 10 perckor lehelte ki lelkét 76 éves korában báró Spényiné Blaha Lujza. Már hónapokkal ezelőtt kezdődött sulyos betegsége, amely végül is elragadta. Blaháné családi nevén Reinl Ludovika, szinpadi leánynevén Kölesi Lujza, Rimaszombatban született, 1850 szeptember 8-án. Atyja Reindl Sándor előkelő nagyváradi család sarja. Először a hadseregben szolgált, a forradalom alatt honvédnek állt, később pedig Várai álnév alatt színész lett. Felesége a csodaszép Ponti Lujza volt. A kis Reindl Lujza már korán megismerte vándorlásaik alatt a magyar nép nótakincsét, ugyhogy el is nevezték Dallos Luzának. 1856-ban Kassán, a kolerajárvány megfosztotta édesapjától. Édesanyja másodszor férjhez

ment Kölesi Antal színházi festőhöz, innen a kis Lujza színházi neve. 1856-ban, hétéves korában lépett fel először Györött, Hegedüs Lajos társulatánál. 1863-ban pedig nagyobb szerepben szülőföldjén Rimaszombaton. Szabadkán ismerkedett meg Blaha Sándorral, aki Lichtenstein herceg dzsidásezredének karmestere volt. Ő fedezte fel tulajdonképen a leány hangjának nagy értékét. Az ő érdeme, hogy a kis Lujzát zeneileg kiképezve, a nemzetnek oly nagy értéket adott. Közben a derék karmester beleszeretett a szép Lujzába, aki nemsokára felesége lett. Blaha nevét hálából egész életében viselte és világhirüvé tette. 1867-ben Blaháné férjével együtt elszerződött Debrecenbe. Ott aratta első emlékezetes diadalait. Blaha 1869-ben felesége karjaiban meghalt. 1871-ben Nagyváradon müködött társulata. Itt hallotta őt Zichy Jenő gróf, akinek kérésére Blaháné elfogadta a Nemzeti Szinház meghivását és feljött Pestre. 1871 május 7-én a Tündérlak Magyarhonban Marcsa szerepében óriási sikert aratott. Ekkor szerződött a Nemzeti Szinházhoz és ettől fogva lett az egész magyar nemzet gyönyörüsége. 1875-ben a Népszinházhoz lépett át. 1881-ben elvált második férjétől Soldos Sándortól és férjhez ment Splényi Ödön báróhoz. 1901-ben a király kinevezte a Nemzeti Szinház örökös tagjának. 1908-ban ünnepelte ötvenéves jubileumát a Nemzeti Szinházban. Most halála alkalmából hosszabb részvéttáviratot intézett családjához Horthy Miklós kormányzó. A Nemzeti Szinházból temették el 1926 január 20-án, óriási részvét mellett a kerepesi temetőben, Jókai szomszédságában kijelölt diszsirhelyre. Az egész ország képviselve volt ezen a temetésen. Nemes Antal c. püspök végezte a gyászszertartást, beszédet mondottak többek között a kormány, a főváros, a Nemzeti Szinház, a szinészek, a Népszinházi Bizottság képviselői.

A volt szatmárnémeti 12. honvédgyalogezred Budapesten és környékén lakó tisztjeit, tisztjelöltjeit és altisztjeit felkérem, hogy címüket sürgősen közöljék: vitéz Both Dezső főhadnagy, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 1.

Nagocsi Leventeegyesület mükedvelő előadása. A nágocsi Levente egyesület 1925 december 27-én és 1926 január 6-án tartott mükedvelői előadásait szép erkölcsi és anyagi siker koronázta. Az előadásokon a leventeifjakból és leányokból kiválogatott szereplők müködtek közre. A szereplők mindegyike a legnagyobb ambicióval igyekezett helyét betölteni és az elért siker igazán dicsőségére válik a nágocsi leventéknek. A rendezésben szorgos munkával segédkezett a falu két vitéze, vitéz Potó István és vitéz Nádor József.

Megjelent a „Szövetkezeti Értesitések" legujabb száma. A Közgazdasági Egyetem Szövetkezetügyi Szemináriumának kiadásában már harmadik éve német, angol és francia nyelven megjelenő »Szövetkezeti Értesitések« legujabb száma most hagyta el a sajtót. Az értesitések, amelyeknek szerkesztését dr. Ihrig Károly és dr. Bernát Gyula tanársegédek végezik, most megjelent számának tartalma a következő: A magyarországi hitelszövetkezeti mozgalom ujjáéledése. A Szövetkezetügyi Szeminárium mult tanévi tevékenysége. A magyarországi szövetkezetek és a földbirtokreform törvény végrehajtása. A mezőgazdasági hitel ügye Magyarországon. A folyóirat iránt érdeklődőknek a szerkesztőség (Budapest, IV., Szerb-utca 23. II. 24.) szivesen ad felvilágositást.

Harc három orvvadásszal. Nem mindennapi és könnyen végzetessé válható harca volt a minap vitéz Szalóky Lajos csökölyi tanitónak három orvvadásszal. Ugyanis vitéz Szalóky Lajos az egyik délután lesre ment ki és alig hagyta el a falut, lövést hallott az erdőben. A lövés irányába haladva friss lábnyomokat vett észre, azokat követve bejutott az erdőbe és a sürüben egy fegyveres embert látott bujkálni. Mivel az illető észrevette, irányt kellett változtatnia, leplezve céljait, nehogy észrevegyék, hogy utánuk akar menni. A megtévesztés sikerült is. A fegyveres ember egy fa mögé bujt, lövésre tartott fegyverrel várt, de amikor látta, hogy a tanitó másfelé tart, nem törődött vele. Vitéz Szalóky Lajos felhasználva ezt, leereszkedett egy völgybe és vigyázva minden lépésre sikerült körülbelül 40 méterre megközeliteni azt a fát, amely mögé a fegyveres ember elbujt. Alig helyezkedett el leshelyén, nyilott a sürüség és három fegyveres alak, köztük az előbb látott, lépett ki. Lövésre emelte fegyverét és rájuk kiáltott: »Állj! Dobd el a fegyvert.« A vadorzók meglepetése csak egy pillanatig tartott, mert az egyik lekapva fegyverét, éppen lőni akart, amikor vitéz Szalóky Lajos megelőzve, a combjába lőtt. A lövésre mind a három futásnak eredt, a bátor tanitó utánuk és az egyiket, Zsebi Györgyöt, kinek tarisznyájában egy nyul is volt, sikerült elfognia. A másik kettő, Zsebi János, ki a combjába kapta a lövést és Orbán János, kit négy hónapon belül kétszer csiptek rajt orvvadászaton és két fegyvert vettek el tőle, az erdőbe szaladt. Az elfogott vadorzót vitéz Szalóky Lajos a további eljárásra illetékes hatóságnak adta át.

Az Őrszem „Az Őrszem" hivatásos altisztek katonai lapja hosszu kényszerü szünet után ismét megjelent. Amidőn e régi, érdemes katonai orgánum ujra megindul és müködni kezd, örömmel üdvözöljük őt. Tudjuk, hogy hasonló célokért küzd, mint mi s kivánunk müködéséhez sikert és szerencsét. A kiváló lap szerkesztője: De Sgardelli Caesar őrnagy. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, IX., Mária Terézia Laktanya 1. em. Helyőrségi Altiszti Kaszinó Egyesület. Megjelenik minden hónap 15-én. Előfizetési ára (12. szám) egy évre 40.000 korona.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Vass József népjóléti miniszter értekezletre hivta össze a sajtó képviselőit, hogy őket az árvizkárról és az árvizkárosultak helyzetéről tájékoztatva, velük a károsultak felsegélyezésére inditott gyüjtési akció előmozditásának módozatait megbeszélje. A kár méreteire vonatkozó megállapitások szerint az árviz 31 ezer magyar holdat öntött el tanyákkal és épületekkel együtt és körülbelül 48 ezer hold területről menekült el a lakosság. A jövő év terméskilátásai, ha szenvedtek is, de nem olyan nagy mértékben, hogy az elöntött területek termőképességének helyreállitása ne volna lehetséges. A gyüjtési akció legfőbb feladata abban áll, hogy a kárt szenvedett területek menekültjeinek és állatállományainak élelmezése fenntartható legyen, hogy a szükséges vetőmag, valamint épitkezési hitel a károsult gazdák részére idejében folyósithassék. Az összes kár mintegy 25 milliárd koronára becsülhető. A gyüjtési akció megindítására az Árvizkárosult Területek Felsegitő Országos Bizottsága alakult meg, melyben az országnak a Kormányzó Ur Ofőméltósága elnökletével minden kiválósága képviselve van. A népjóléti miniszter a nyujtott tájékoztatás után kérte a sajtó képviselőit, hogy a gyüjtési akció érdekében a nagyközönség érdeklődését minél melegebben ébren tartsák.

A békésmegyei árvizterületen e hét elején a kiöntött viz megfagyott, annyira, hogy a gyalog közlekedés a jégen lehetővé vált. Ezzel szemben a Gyula és Sarkad között január 8 óta helyreállitott vasuti forgalmat, melyet ezen a szakaszon egy négy és fél kilométer távolságon át létesitett ponton közlekedés tartott fenn, meg kellett szüntetni, miután a viz befagyott és a pontonozás lehetetlenné vált. A tor-

galmat jelenleg újból csak nagy kerülővel tudják csak az Első Alföldi Gazdasági Vasuton lebonyolitani. A tervezett gátátvágások az árviz lecsapolására, befejezést nyertek, ugyhogy négy hét alatt a viz alatt fekvő területek lényegükben ismét vizmentesitve lesznek. Az árviz területén eddig működő katonai és müszaki csapatokat bevonták és most már csak a fizetett polgári munkások dolgoznak tovább

*

A rendőrség e pillanatban befejezettnek tekinti a frankhamisitás ügyében a nyomozást s azon egy kérdéstől eltekintve, hogy a hamisitás elkövetői honnan szerezték a tervük kivitelére szükséges anyagiakat, körülbelül minden kérdése tisztázva látszik lenni a büncselekménynek. A letartóztatottak mindenikét átszállitották már a rendőrségi fogházából az ügyészség Markó-utcai fogházába.

A locarnoi szellem csődje.

A megértés, megegyezés és megnyugvás szavát a világháboru lezajlása után legelőször Lokarnóban lehetett hallani és az ott kötött egyesség, melyet az angolok előszeretettel londoni békének neveztek, jobb jövő zálogául tünt fel. Az angolok ennek a Londonban véglegesitett egyességnek létrejövetelét Chamberlain angol külügyminiszter legszemélyesebb müvének tartják és szembeállitják a franciák oktalan és erőszakos minden megnyugvást és megértést kizáró párisi békéjével. A nagy karácsonyi békének azonban nem volt ideje megérkezni a földre. Az áldásos együttmüködés és megértés helyébe ujra a visszavonás és torzsalkodás telepedett a népek közzé.

A kisantant magyarellenes sajtóhadjárata.

A magyar pénzhamisitó üggyel kapcsolatosan a kisántánt sajtóhadjáratot inditott Magyarország ellen. A kisántánt a frankhamisitási ügy kezdete óta azon igyekezett, hogy nemzetközi intervenció jogosultságát bizonyitsa be. Eleinte a cseh sajtó Franciaországot igyekezett rábeszélni arra, hogy maga Franciaország lépjen követelésekkel fel Magyarországgal szemben. A franciák azonban nem mutattak hajlandóságot erre a lépésre. Az angolok hüvösen tárgyalják a kisántánt sajtójának magyar-ellenes lármáját. Az olaszok pedig egészen nyiltan elleneztek minden közbelépési tervet. Amikor a cseh sajtó kudarcot vallott, Franciaország közbelépés kieszközlésére irányuló törekvéseivel, most már Nemzetek Szövetségét próbálták mozgósitani Magyarország ellen. Prága most azon igyekszik, hogy Bukarestet és Belgrádot közös lépésre vegye rá, mely lehetőleg francia támogatással történjék meg. Az angol sajtó már is figyelmezteti a világ közvéleményét arra, hogy a cseh támadások gyülölködő hangja és az a nyilvánvaló igyekezet, hogy a frankhamisitás ügyéből Magyarország ellen tőkét kovácsoljanak mindenkit arra indit, hogy Prága makacs követeléseit a legnagyobb tartózkodással fogadják.

Franciaország politikai helyzete.

Franciaország belső politikai helyzete meglehetősen bizonytalan, mert a legutóbbi kormányváltság megoldása elé alig legyőzhető nehézségek torlódtak. Az uralmon lévő szocialista pártok szélsőséges szárnyainak egymással szemben tanusitott bizalmatlankodása és versengése állandóan ingadozóvá és bizonytalaná teszik a kormány helyzetét és ezzel megakadályozzák a pénzügyi váltság végleges megoldását. Szorosan összekapcsolódik ezzel a katonai helyzet bizonytalansága is, mert a francia hadsereg mai létszámának fentartása és a keleti és a marokkói hadiszintéren levő százezer főnyi európai hadsereg foglalkoztatása szükséges pénzügyi fedezet nélkül bajosan lehetséges. Mivel pedig az általános pénzügyi helyzet nehezen teszi lehetővé a háborus adósságok rendezését és a pénzügyi egyensuly helyreállitását, ennélfogva nehezen találhat bármelyik francia kormány a jelenlegi helyzetnek kellő megoldását. Annál érdekesebbek a kilátások a tavasszal ujra megindulo harci tevékenység szintere felé, ahol a felkelők minden bizonnyal müködésbe lépnek, mig a francia hadsereg mai százezer főnyi létszáma már csak nagyon bajosan tartható fenn velük szemben.

Német és orosz kormányválság.

Németországban a kormányválságot még mindig nem sikerült megoldani. Hindenburg birodalmi elnök tevbe vette a minden pártra támaszkodó nagy koalíciós miniszterium megalakitását. Ez a terv azonban a pártok vonakodásán megfeneklett. Ausztriában lemondott és ujra kinevezték a Ramek birodalmi kancellár elnöklésével működő kormányt.

A trianoni árviz.

Megható jelenetek a katasztrófa idejéről. — Az utászok térdig érő fagyos vizben dolkoztak. — Az ország szive a szerencsétlenül jártak felé fordul — Temesváry Imre elmondja helyszini tapasztalatait.

A nagy árvizkatasztrófa, amely borzalmas pusztitásokat vitt véghez és számtalan magyar embert tett hajléktalanná, a frankhamisitási bünügy és egyéb botrányos esetek mellett is ébrentartja a magyarság érdeklődését. A tenger, melyben házak és tanyák sokasága merült el, az áradás első ideje óta már jégsivataggá is változott, melyet itt-ott tarkitott még össze nem dőlt házak kiálló teteje.

Ezrek vesztették el egész munkájuk eredményét. Az egész ország szánalommal nézett ezekre a szerencsétlenekre, a trianoni árviz áldozataira és a kormányzó fővédnöksége mellett felsegélyezésükre megindult a gyüjtés.

A vármegyék és városok egymásután szavazzák meg a segélyeket az árvizkárosultak megsegitésére, a kormány a maga részéről is elkövet ezirányban mindent és ebből a segitő munkából ki kell vennie a részét mindenkinek, akit a sors megkimélt a katasztrófától.

Munkatársunk felkereste Temesváry Imre dr. kinostári főtanácsost, az árvizsujtotta vidék egyik nemzetgyülési képviselőjét, aki a veszedelem szinhelyén kivette részét a munkából. Megkértük, tájékoztassa olvasóinkat a katasztrófa mérvéről, a segités módjáról és a legközelebbi teendőkről. Temesváry Imre dr. kérdéseinkre a következőket mondotta:

— Ahhoz, hogy a katasztrófa mérvét ismertessem, szükséges, hogy visszatérjek az árvizveszedelem első napjaira. Karácsony böjtjén a hirtelen olvadás miatt nagy mértékben felduzzadt a Körösök vize, felszaggatta a vastag jégtáblákat és nagy erővel sodorta lefelé.

— A Sebeskőrösön Komádi alatt lévő ugynevezett Olajtanyánál óriási erővel nekivágódott a rohanó ár és a jég a Sebeskőrös balpartjának és azt mintegy száztiz méter hosszuságban felszakitotta. Ennek következtében másodpercenként mintegy 300—320 köbméter viz zudult a mellette lévő Okány és Vésztő községekre.

— A másik ár román területen tört keresztül Gyulavári alatt és rendkivül nagy erővel Gyulaváros és Gyulavári községek határának vágódott neki.

— A rohanó ár mindkét helyen romokba döntötte az utjába eső épületeket és tanyákat. Alig pár óra telt el mindebbe,, olyannyira, hogy a tanyai lakosság alig volt képes állatait elhajtani a rohanó ár elől, mely igy az állatok tekintélyes részét magával sodorta. Karácsony napjára mindkét helyen tengerré vált az előtte való napon még virágzó élet.

— Leirhatatlan az a kétségbeesés, amely a területek lakóit elfogta. A lakosság Vésztő és Okány községeknél teljes számban vonult a veszedelem szinhelyére és mindent elkövetett, hogy legalább a község egy ré-

szén keresztülhuzódó Holt-Körös gátjánál felfoghassuk az árt.

— A földmivelésügyi minisztérium kiküldött mérnökei, valamint Kovacsics főispán-kormánybiztos és a járás főszolgabirái velem együtt mindent elkövettek, hogy a viz árját lehetőség szerint lokalizáljak a Holtkörös medrénél. Azonban az ünnep második napjára már kétségbeejtő volt a helyzet, amennyiben óránként 20 centiméterrel nőtt az áradás.

— Az árviz által fenyegetett emberek kétségbeesetten könyörögtek, hogy a Holtkörös gátját engedjük átvágni. Ettől azt remélték, hogy az átvágás következtében a viz nagyrésze lefolyik Vésztő alól a Békés és Körösladány község között elterülő mintegy 70.000 holdnyi területre, ahol esetleg nem okoz nagyobb károkat. Nézetük szerint Vésztőt csak igy remélték megmenthetni az elárasztástól. Azonban a jelenlévő mérnökök megállapitása szerint a kétségbeesett emberek kivánságának teljesitése kettőzött szerencsétlenséget jelentett volna, mivel az átvágás következtében a viz ugyancsak Vésztő községet támadta volna meg hátulról. A község ugyanis sokkal alacsonyabban fekszik, mint az a terület, melyre ők rá akarták engedni a vizet.

— Kivánságuk teljesitése esetében sem menekülhetett volna meg Vésztő a teljes pusztulástól és emellett még ujabb 70.000 holdnyi területet kellett volna elárasztani.

— Véleményünk szerint tehát ki kellett volna tartanunk a végsőkig, hogy a viz természetes lefolyását idézzük elő és a nagytömegü vizet levezethessük a Sebeskörös medrébe. Másnap hajnalban a kiöntött viz áradása megszünt.

— A kirendelt közerő és az utászkatonaság emberfeletti munkát végzett, amikor az ugynevezett nyulgátakat épitette a Holtkörös gátjára. A nyulgátakkal elérték, hogy az óriási viztömeg hullámverése nem csapott keresztül a meglévő gáton. Ezalatt megkezdődött a Sebeskörös gátszakadásának betömése is. A kis csapat utász itt még emberfeletibb munkát végzett.

— A hideg idő dacára állandóan derékig érő vizben verték a cölöpöket és rakták a cölöpök közé a homokkal telt zsákokat. Rettenetes harcot vivtak a félelmetes viztömeggel. De végre sikerült szükebb helyre szoritaniok a vizet és kilenc napi fáradságos munka után teljesen elkötötték a kiszakadt 110 méter hosszu gátat.

— A szegény vésztői nép könnyezett arra a hirre, hogy a gátszakadást elkötötték, mert belátta, hogy a katonák hősies munkája nélkül a folyton beömlő viz feltétlenül elpusztitotta volna teljes egészében ezt a virágzó községet. A nép napról-napra nyugodtabb lett és különösen megnyugodott akkor, amikor látta, hogy a szerencsétlenség után már negyednapra Mayer János földmivelésügyi miniszter személyesen vizsgálta felül a mentési munkálatokat és a hatodik napon a Kormányzó feleségével együtt bejárta az elpusztult részeket.

— Megható látvány volt, amikor a szerencsétlen nép könnyezve csókolta a Kormányzóné kezét, akinek minden szerencsétlenhez volt egy-egy jóságos biztató szava. Látták a kormányzó markáns vonásairól a megilletődést és a szilárd elhatározást, hogy mindent el fog követni, az erősen sujtott nép felsegélyezése érdekében.

— Az időközben beállott hideg, amely befagyasztotta a vizet, jókor jött, mert a nagy északi szél már átlökte a vizet a gátakon. A kiáradt viz olyan erősen befagyott, hogy járni lehetett rajta. Ekkor el kellett rendelni, hogy senkinek sem szabad a jégre menni. Erre szükség volt azért, mert ha valaki alatt beszakadt volna a jég, lehetetlen lett volna megmenteni a biztos haláltól. Pedig mindenáron el akarták kerülni, hogy az árviz egy halottján kivül több halálos áldozata legyen.

— A környékbeli falvak népe mindenütt odaadó szeretettel fogadta a hozzája menekülőket és mindenki ajtaja nyitva állott a beteg gyerekekkel menekülő asszonyok előtt. A férfiak nem menekültek el. Azok is, kiknek mindenük elpusztult, akik hajléktalanokká váltak, kenyerüktől megfosztva is a borzalmas áradás területén dolgoztak.

— Megrázó jelenetek voltak, amidőn a félig összeomlott házak padlásáról igyekeztek megmenteni csekély élelmiszerüket a szerencsétlen háztulajdonosok és csak akkor másztak ki a roskadó házból, amikor a katonaság már kényszeritette őket, hogy veszedelmes helyzetükből meneküljenek. Nem is lehet csodálkozni azon, hogy az utolsó pillanatig ragaszkodtak az otthonukhoz. Hiszen legnagyobb részének egyetlen tulajdona volt az a kicsiny házikó és vele egész életének keresménye pusztult el.

— Lehetetlennek tartom, hogy a magyar nemzet ne vegye észre ezeknek a szerencsétleneknek kiáltó nyomorát és biztosra veszem, hogy meg fog mozdulni az országban minden nemesen érző szív, hogy ezen a nyomoron enyhitsen. Meg kell mozdulni azonban azok lelkének is, akik talán akaratukon kivül bizonyos mértékben előidézői voltak a rettenetes katasztrófának. Azokra célzok itt, akik a szerencsétlen trianoni békét a nemzetre kényszeritették.

— Beláthatják most, hogy ez a pokoli mü egy jobb sorsra érdemes nemzetet akart szerencsétlenné tenni. Ha talán nem is állithatjuk határozottan, hogy ennek a veszedelemnek előidézői a megszállott területek jelenlegi urai lennének, de azt határozottan állithatjuk, hogy mivel a vizek felső folyását nem láthatjuk és azoknak állásáról bennünket nem tájékoztatnak kellő időben, ez feltétlenül előidézője annak, hogy a hirtelen beállott áradás bennünket tönkretegyen. Reméljük, hogy a müvelt Nyugat népei, akik a szerencsétlen trianoni diktátumot ránkerőszakolták, be fogják látni, hogy ennek további fenntartása a magyar nemzet pusztulását jelentheti és ha kulturfölényről beszélnek, akkor elsősorban itt kellene érvényesiteni, a megszálló hatalmakkal szemben belátásukat és sürgősen revizió alá kell venni a békemüvet, amely a magyar nemzet minden jogos emberi kivánalmaival ellentétben áll.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz **Jókuti**

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

MAGYAR VITÉZEK a VILÁGHÁBORUBAN

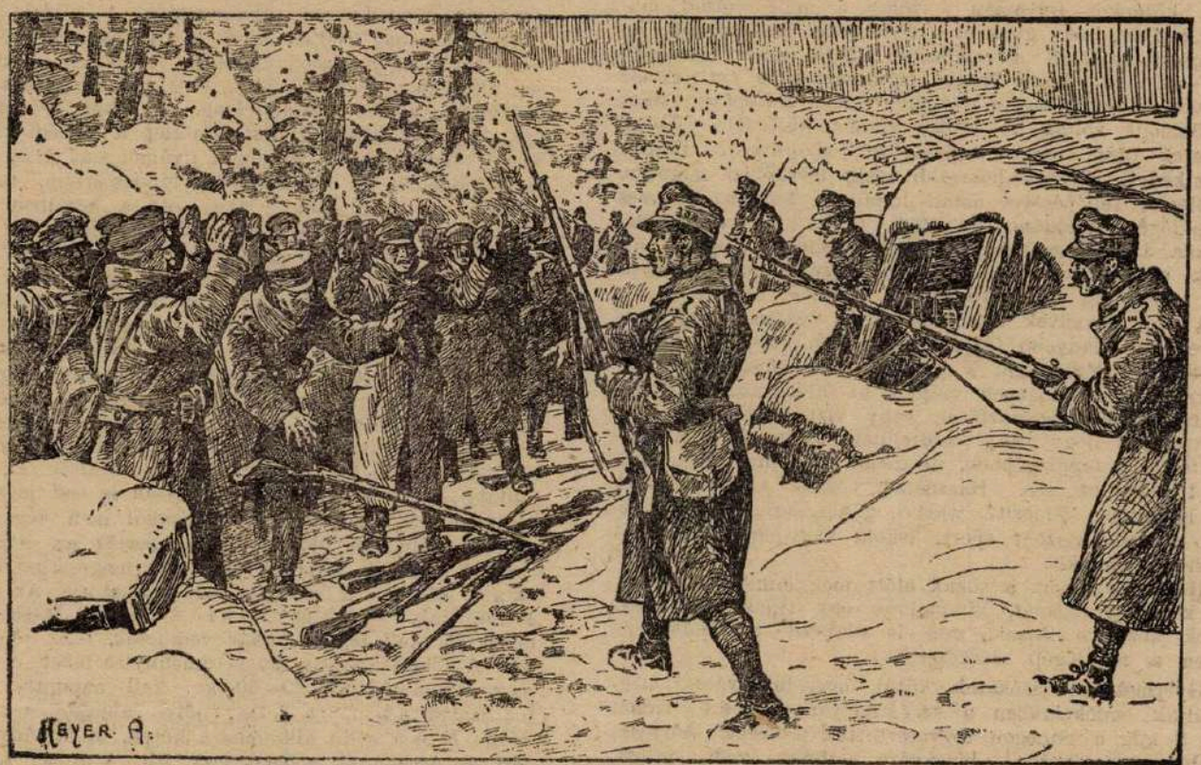

Vitéz Halász Ferenc járőrével elfogja az oroszokat.

Vitéz Halász Ferenc.

Az uzsoki szorosban nehéz harcok között várták a honvédek az első háborus karácsonyt.

Öreg népfölkelők, dideregve a kemény hidegben, hazaálmodták magukat a meleg fészekbe, ahol az »anyjuka« diszitgeti már a karácsonyfát a »kis cselédeknek«.

Halász Ferenc, kéményseprő mester uram a váli kerületben, azaz hogy most szakaszvezető ur a 304. honvédgyalogezredben, szintén hazaszalasztotta néhány percre a gondolatait az asszonykához, meg a három aprósághoz. Szinte hallotta is a karácsonyesti gyönyörü éneket: Békesség a földön az embereknek!

Hanem a lágy dallam rövidesen kemény parancsokban folytatódott: Halász szakaszvezető kilenc emberrel, mint járőr, előre!

El is indult Halász Ferenc kilenc emberével az orosz állások felé. De azért még mindig a fülében csengett a szent ének. Pedig az oroszok hosszu szuronyai már igen közelről meredeztek feléje... Békesség az embereknek!... Halász gondolt egyet. Legyen hát békesség! Már amennyire lehet. Hisz a magyar ember, habár benne forr is a párducos ősök szilaj hősi vére, mióta a betlehemi angyalkarnak szép énekét megismerte, sohse bántott senkit, ha őt nem bántották. Sohasem harcolt másért, csak a hazájáért. Mindig csak azt védte, ami az övé volt. Legyen hát békesség, amennyire lehet!

Hamar intézkedett: — Figyeljetek, fiuk! Csendben, lövés nélkül, egyszerre rohanjuk meg az oroszok árkát. A többit meglátjuk. Minden csak attól függ, lesz-e »hore ruk«? De aztán bátorság!

A megadott jelre a mi tiz emberünk nyilsebes szökéssel az orosz állások peremére ugrik s a meglepett muszkák tiz hadistent látnak, érczből faragottat és mégis elevent, akiknek szeméből és szuronyhegyéről vészes villámokban szikrázik a parancs: »Ruszki, hore ruki!«

Véráldozat és lövés nélkül, tizedmagával, százharminckét orosz katonát és egy tisztet fogott el, két teljes géppuskát és öt szakasz töltényt zsákmányolt Halász Ferenc; be is szolgáltatta valamennyit a Csermák-csoport Csontos községbeli térparancsnokságánál 1914 december 24-én, karácsony estéjén.

S odahaza Válon a három apróság égreemelt szemmel énekelte szépen a karácsonyfánál: Dicsőség Istennek!

S a Dicsőség Ura Halász Ferencnek is bőven juttatott a hadidicsőségből. A nagy aranyérmet rátüzték mellére s később — a háboru tartamára — tisztté is előléptették a minden alkalommal kiváló katonát.

Most pedig megkapta a vitézi telket és a vitézi cimet.

Tizennégy hold vitézi telket kapott Vál községben (Fejér vármegye) Dreher Jenő nagybirtokos felajánlásából.

A repülésről.

Irja: vitéz Hefty Frigyes.

Rövid néhány évtized alatt, századunk egyik legnagyobb jelentőségü vivmánya, a repülés, hovatovább oda fejlődött, hogy napjainkban már nélkülözhetetlen helyet foglal modern közlekedési eszközeink sorában.

Most, mikor a nemzetek versengése hétmértföldes csizmákkal viszi előre a repülőgépet, a tökéletesedés utján, s lassan szinte természetes jelenséggé válik a fejünk felett zugó gépmadarak szárnyalása, — nem lesz érdek-

telen, ha megismerkedünk lényegével, hogy a társalgásaink során mind gyakrabban felmerülő kérdéshez, kellő tudással hozzászólhassunk.

A repülés gondolata nem mai keletü. Már az ókor gondolkodó embereinek fantáziáját is izgatta a madarak szabad szárnyalásának problémája. A régi mythos (görög és perzsa hitrege) históriából ismerjük Daedalus és Icarus történetét, kik madártollakból, viasszal ragasztott szárnyakon menekültek fogságukból, de tulközel jutva a naphoz, annak hevétől a viasz megolvadt s Icarus lezuhanva, halálát lelte.

A középkor folyamán s főleg a mult század második felében, már gyakori kisérletekkel találkozunk, de az emberi hajtóerő a repüléshez elégtelennek bizonyult s igy az első sikerek mégis századunk első évtizedéhez fűződnek. Amerikában a Wright-fivérek, Európában Santos Dumont voltak az elsők, kiknek különféle lebegő kisérletek után, motor segitségével, sikerült a földről felemelkedve, rövidebb-hosszabb ideig levegőben maradni.

Bleriot fellépésével aztán hatalmas lendületet vesz a repülőgép fejlődése. Az 1909. évben, a La Manche csatorna átrepülése százait hóditotta meg a repülés hiveinek s innen kezdve, főleg a nagy háboru hatása alatt napjainkig fokozatos, gyors fejlődést mutat.

A légi járművek két főcsoportra oszlanak, ugymint a levegőnél könnyebb (gázzal vagy nem robbanó héliummal tőltött) léghajókra s a levegőnél nehezebb repülőgépekre. A repülőgépek viszont az alkalmazási terepnek megfelelőleg szárazföldi, vagy vizi gépekre.

Aszerint, hogy hány *hordfelülete (szárnya)* van egymás felett a repülőgépnek, nevezzük őket monoplán, biplán, triplánnnak stb. Használati céljaik szerint aztán ezek háboruban felderitő, vadász, gyalogsági vagy bombavető, békében viszont sport, iskola vagy személyszállitó gépekre oszlanak.

Hogy megértsük a sokak előtt még mindig rejtélyesnek látszó problémát, kiragadunk egy tipust az ismertebbek közül s lássuk, min is alapszik a repülés és milyen a repülőgép szerkezete?

Gyermekkori játékaink közül még bizonyára megmaradtak emlékeinkben a **sárkányeresztés** vidám órái. S mig a zsinegen fogvatartottuk a szelek szárnyán feszülő papirsárkányt, bizonyára eszünkbe sem jutott, hogy benne a repülés alapelvét találjuk. Pedig mi is történt ott voltaképpen?

Könnyü fapálcákból keretet készitettünk s bevontuk papirral. Aztán egy magasabb pontján (hogy a sulypont alul maradjon) spárgát erősitettünk rá, az aljára meg stabilitás céljából farkot kötöztünk s most a ferde szög alatt beállitott sik felülettel a szél iránya és nyomása ellen szaladtunk. A könnyü felületet a légellenállás vissza akarja tartani, mi viszont magunk után huzzuk a spárgán; ebből a két egymásnak feszülő erőből származott egy eredő harmadik erő, mely a két nyomást ugy egyenlitette ki, hogy a sárkányt a keresztirányba, felfelé emelte.

Igy vagyunk a repülőgép esetében is. A sárkány sikja lesz most a repülőgép szárnya, mely a gépet a haladási iránytól visszatartaná, de ott van a spárgát helyettesitő motor és rajta a dugóhuzószerüen a levegőbe furódó légcsavar (propeller), mely a gépet viszont maga után huzva, előrehaladásra kényszeriti s ekkor a gép, a pilóta kormányzása által is segitve, felfelé emelkedik. Itt aztán már nem kell a sárkány farka, az egyensulyozást végzi a hosszu törzs végén felszerelt kormányrendszer.

Melyek már most a sárkányrepülőgép fő alkatrészei s miből készülnek?

Minden aeroplán, legyen az egy- vagy kéttedelü (ezek a leggyakrabban használt tipusok), lényegében két fő alkotó részből áll és pedig a törzsből és szárnyakból.

A **törzset** rendszerint a halak formájára (megközelitőleg az ugynevezett áramvonal vagy cseppforma) ellenállása. Ez magában rejti a hajtóerőt szolgáló motort, a kormányzást végző pilótát, utasok, podgyász stb. helyét, gyakran pedig a motor tápláló anyagának, a benzinnek és olajnak tartályait. A törzs végében vannak felszerelve a kormányok (magassági és oldalkormány), melyek a gép fel- és leszállását, illetve oldalfordulásait szabályozzák. (Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

8888., Mezőcsát. A Magyar Jelzálog-Hitelbank fennáll, Budapest, V., Nádor-utca. Tessék odairni, a felvilágositást megadják. — Vitéz Vigh, Erdőcsokonya. Közöltük a vitézek jogvédelmével megbizott ügyvédek nevét. A legjobb jóindulatu, méltányos embernez fordulni, hiszen ilyen természetü ügyek elintézése nem boszorkányság. Ügyleti szerződések kötésénél az ügyvéd a hivatalosan megállapitott dijat, illetve százalékot kérheti. A vitézek jogvédelmével megbizott ügyved erre vonatkozólag pontosan megadja az utbaigazitást. A vitézi Székkapitányságnál meg tudják adni az illetékes ügyvéd cimét. — Vitéz Nagy József, Bánhida. A megyei Székkapitányság megadja a felvilágositást. Valószinü, hogy katonai kórházban kevesebbe került volna. — Vitéz Hófalvi János, Sopron. Kitünő gyümölcsfatelep a ceglédi Unghváryféle gyümölcsfatelep, ahonnan gyümölcsfát árjegyzék szerint küldenek, a földmivelésügyminisztérium, tudtunkkal szintén ad ki oltványt. Hogy ott a közelben hol van faiskola, arról a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Győr, Bisinger-sétány szivesen ad választ. — Vitéz Veres Lajos, Lökösháza. Mint már többször megirtuk, sajnos, a vitézi érempótdijak kiutalására vonatkozólag intézkedés nem történt. Bizony nagyon kivánatos volna, hogy annyi szegény ember jogos járandóságához, ehhez a vérrel szerzett kis összeghez hozzájusson. Igy is bebizonyult azonban, hogy a szegény ember többet tud és akar áldozni, aránylag, mint a tehetős. Leglelkesebb, hivebb előharcosaink, támogatóink megalakulásunk óta mindig a szegénysorsu kisemberek sorából kerültek ki, ami azt mutatja, hogy a jóakarat a kevésből is tud juttatni a jó célra, amikor a tehetősség a sokból nem képes egy elenyésző hányadot áldozni. Régi igazság az, hogy akinek csak egy darab kenyere van, azt megoszthatja, viszont akinek tele van a hombára, azt lelakatolja. Az előfizetést átszámitjuk. — Vitéz Miklós János, Jászberény. Tehenet jól kell tartani, akár vemhesek, akár tejet termelnek. A zöldtakarmány idejét, amennyire lehet, hosszabbitsa meg. Csalamádéból 50—60 kg. kell naponta. A tejelés fokozására adjon, ha lehet, bőven abrakot a takarmány mellé. Erre a célra alkalmas a korpa, takarmánylisztek, tengeri és árpadara, repcepogácsa stb. A tehén által adott minden liter tejre kb. egyharmad kilót. Meg kell kisérelni a korpát és árpadarát, majd meglátja, több tejet ad-e, mint kukoricadara adagolás mellett. Télen szénából 6—8 kg. kell egy tehénnek, ha ennyi nem jut szük termés mellett, szecskával és bő abrakkal lehet pótolni. Takarmányrépából 20—30 kg. burgonyából 10—15 kg. etetendő. Valószinüleg kevés abrakot adott. Pedig a tejelést ez fokozza. Vermelt takarmány nem megfelelő ily célra. — Vitéz Sebestyén Lajos. Sertések hizlalására 100 kg. élősulyra 5 kg. szemet, árpát vagy tengerit számitunk naponta. A hizlalás elején moslékot, tököt, burgonyát adhatunk, aztán kukoricát és csak végül árpát, mert különben a hizó elkényesedik s nem szivesen eszi meg a kevésbé finom eledelt. Az árpát igen szereti. A cirokmagot nem ajánljuk. Nem hizlal. Különben ennek egészség következményeit illetően forduljon a Takarmányonyozási Kisérleti Állomáshoz (Budapest, II., Kitaibel Pál-utca 4.). — vitéz Réz Ferenc, Makrasződ. A vitézi telekügyek ottani állásáról a Vármegyei Vitézi Szék tud felvilágositást adni. Attól is függ, hogy a környéken vannak-e kiutalandó járadéktelkek és hogy lezáródott-e már a földbirtokrendező eljárás. — vitéz Kovácsffy Arnold, Marcali. Minden megyei szék rendelkezésére állnak listák az esetleg betölthető állásokról. A megyei székek hatáskörébe utaltatott ezen ügyek intézése. Ott szükség esetén megteszik a szükséges pártfogó lépéseket is. Ezt szolgálati uton kell kéreimezni. Ha magánösszeköttetése van, nem árt. — vitéz Csordás Sándor, Szomojam. Közvetlenül nem szabad levelet irni. Ha valami kérelme volna, ugy ezt a vitézek részére előirt szolgálati uton, — vitéz Mózes János, Báta. Fia, mint váromanyos, megyei Vitézi Széknek adja be, majd az továbbterjeszti, csak akkor kerülhet vitézzé avatáshoz, ha Onnek már van vitézi telke és fia a honvédségben már szolgált. Mi is azt ajánljuk: előbb lépjen be a honvédségbe; nagyon nagy hasznát fogja venni. — vitéz Bognár Albert, Kőkut. A kért fényképet elküldtük. A Kormányzó Ur Ő-

méltóságáról készült plakett nem sikerült s ezért nem adták még ki. Ugy tudjuk, ujra fogják készíteni. Részletes adatokért, kérjük, forduljon a V. K. főszéktartóságához. — vitéz Lakatos Pál, Tiszabábolna. Őszinte szivből sajnáljuk nehéz helyzetét. Kivételesen várunk. De gondoljon arra, hogy mi parancsot teljesitünk s igy kötelessége alól végleg nem menthetjük fel. — Tolna vármegye Székkapitánysága. A »Nemzeti Panteon« cimü vállalkozást a Vitézi Rend annak idején nem támogatta. Sziveskedjék a vállalatot közvetlenül felszólitani, esetleg beperelni. Az O. V. Sz. ilyen becsapások ellen a vitézeket már több izben óva intette. Lásd december 13. számban az »Óvás«-t. E vállalat szerkesztősége cime: I., Krisztina-tér 8. »Magyar Hősök Pantheonja«. — vitéz Kovács J., Ászor. Az előljáróságnak igaza van. Fizetni kell érte. Ahol segiteni akarják a folyamodót, ott nem kell hogy fizessenek, de ez hazafias szivesség. — vitéz Vanyolai Gáspár, Vanyola. Mi nem tudjuk, hogy van-e ott vagyonváltságföld megitélve. Ezt kizárólag csak az illetékes megyei V. Szék tudhatja. Kérdezze meg ott. — vitéz Horváth János, Sikátor. Ha az elmaradt járadékot egyszerre nem tudja fizetni, saját érdekében figyelmeztetjük, hogy részletekben és mielőbb törtesszen, mert különben az adósság és ennek kamatai hamarosan tönkre fog ák tenni. Természetben, gabonával fizetni nem lehet. Pénz beküldésére vonatkozólag olvassa el a január 17. számban »Zala vármegye Vitézeihez« irt közleményt és a mai számban közölt »Utasitás«-t. — vitéz Modos Imre, Derecske. Nagyon szép elhatározásu levelét mérlegelés végett illetékes helyre továbbitottuk. Mi nagyon szép tervnek tartjuk, de mielőtt közölnénk, be kellett hogy mutassuk. Leköszéséért fizetni nem kell, ezt szivesen tesszük. — vitéz Tóth Sándor, Maconka. Febr. 1-ig szivesen várunk. Mi ugy tudjuk, hogy gyermeke után jár a családi illeték. E dolgot az illetékes nyugdijszámfejtőségnek azonnal jelentse be és kérje az illetéket. Másik két kérdésre nem tudhatunk választ adni, mert a törvény még ezekre nem intézkedett. — vitéz Bata Szilveszter, Cibakháza. Ingatlanvételre az Országos V. Szék kölcsönt nem adhat. A Rendnek magánvagyona nincs. A vitézi telkek beruházására adott kölcsönt a Rend maga is kölcsönkapta azért, hogy a vitézek kezdő gazdálkodását némileg segitse. Sajnos, már ez az összeg is elfogyott. — vitéz Mátrai István. Levélben válaszolunk kérdésére. Hirdetését szivesen közzétesszük. — vitéz dr. Török Árpád, Domoszló. Szavalatra alkalmasak: Gyula diák, Végvári, Bárd Miklós, Vályi Nagy Géza versei, kaphatók minden könyvkereskedésben. Gyula diák versei megrendelhetők Budapest, Kókai Lajos könyvkereskedés, IV., Kammermayer Károly-utca. Előadásra alkalmas darabok az ismert népszinmüveken kivül a Magyar Jövő ifj. irod. kiadóvállalat kiadásában és a Zászlónk könyvtárában találhatók. Megrendelhetők bármely könyvkereskedés utján. Ajánlhatjuk Lampérth Géza müveit is. Cikkeit nagy örömmel és köszönettel fogadjuk. Zenei müvek Farkas Dezső regőskönyv, regősdalok, továbbá Murgács Kálmán dalai. Tessék megjelölni, melyiket óhajtja megrendelni. — vitéz T. K., Zalaegerszeg. Ha 15 szolgálati évét betölti nyugdijat kap, ha előbb akarna a honvédségből kilépni, akkor végkielégitést kap. Előfizetése lejár január 31-én.

A Kormányzó ur feleségével és két fiával meglátogatta a budapesti rádió-központot. Középen vitéz levéldi Kozma Miklós. (x)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kiadóhivatali posta.

vitéz Sulyok István, Nagylózs: Beküldött 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 15-én jár le. — vitéz Szála Sándor, Hegykő: Beküldött 35.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le 1000 K hijján. — vitéz Torda János, Sopronbánfalva: 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Horváth János, Ikervár: 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Gubicza Lajos, Tata: 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése április 1-én jár le. — vitéz Palotai Ferenc, Szőny: 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Cserhalmi István, Nagygenes: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése március 15-én jár le. — vitéz Gábor József, Szárföld: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése augusztus 1-én jár le. — vitéz Tihanyi József, Fertőszentmiklós: 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Mihályfi Adolf, Győr: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1925 november 1-én járt le. — vitéz Pinnyei András, Győr: 136.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése január 1-én járt le. — vitéz Pillér József, Mócsa: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 31-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Aranyos József, Iván: 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Nagy József, Bánhida: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése január 1-én járt le. — Jenei Ferenc, Vértesszőllős: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Uzonyi Sándor, Devecser: 40.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 15-én jár le. — vitéz Magyar Imre, Somogyvár: 32.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése március 1-én jár le. — vitéz Kiss István, Veszprém: 4.0000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 15-én jár le. — vitéz Szabó József, Rédics: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése január 1-én járt le. — vitéz Molnár Sándor, Veszprém: 120.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 15-én jár le. — vitéz Márkosi József, Vértesacsa: 52.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1925 november 15-én járt le. — vitéz Zsoldos Gyula, Rédics: 200.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 julius 15-én jár

le. — vitéz Kővári Lajos, Nagycsepely: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 augusztus 1-én jár le. — vitéz Nagy József, Toponár: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése május 1-én jár le. — vitéz Tölgyes József, Tormáspuszta: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 április 15-én jár le. — vitéz Kalácska Gábor, Szomád: 24.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 május 1-én jár le. — vitéz Kecskeméty József, Szőny: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1925 december 31-én járt le. — vitéz Vizkelety András, Szőny: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1925 december 31-én jár le. — vitéz krechorocki Scholtz Béla ny. tábornok, Kőszeg: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 február 1-én jár le. — vitéz Katona István, Baja: 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 február 1-én jár le. — vitéz Bolygó József, Dunavecse: 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 február 1-én jár le. — vitéz Ocsa József, Baja: 112.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 julius 1-én jár le. — vitéz Molnár József, Szalkszentmárton: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 október 1-én jár le 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Katonás Mihály, Verpelét: 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 március 1-én jár le. — vitéz Tóth Pál, Recsk: 150.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 május 1-én jár le 2000 K hijján. — vitéz Horváth Gyula, Szalkszentmárton: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szeptember 1-én jár le. — Elől járóság, Rákoscsaba: 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 junius 15-én jár le. — vitéz Gál József, Gödöllő: 100.000 K-t köszönettel megkaptunk, előfizetése 1927 február 15-én jár le. — vitéz Rózsahegyi Mihály, Rád: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 március 1-én 2000 K hijján jár le. — vitéz Bösre Ferenc, Felsőág: Előfizetése lejár február 1-én. — vitéz Mérey Sándor, Balatonfőkajár: 151.000 K-t köszönettel megkaptunk, előfizetése 1926 március 1-én jár le 1000 K hijján. — vitéz Decsi János, Balatonfőkajár: 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 február 1-én jár le. — vitéz Kovács István, Nemesgulács: 30.000 K-t köszönettel megkaptunk, előfizetése 1926 junius 1-én jár le 2000 K hijján. — vitéz Csala Gergely, Badacsonytomaj: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 február 1-én jár le. — vitéz Kárpáthy István, Baja: Beküldött előfizetési dijat köszönettel megkaptuk. — vitéz Vágó Lajos, Kisujszállás: 147.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 február 1-én jár le. — vitéz Deli András, Bárand: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 május 15-én jár le. — vitéz Szabó Miklós, Furta: 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 február 1-én jár le. — vitéz Kardos Ferenc, Füzesgyarmat: 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 február 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Székely István, Szigetcsép: 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szeptember 1-én jár le.

Tündér nótafa.*

Karácsonyi álom, karácsonyi ének,
Szállj az ablakomra, zsongó szép mesének,
Tündér nótafának,
A kicsi fiacskám gügyögő szavának.

Nézzek a szemébe az Adria-kéknek:
Ugye Fiumében lesz még magyar ének!
Tündér nótafának:
Ha majd ottan ujra magyar fiuk járnak!

Selymes büszke fürjte érintse a fürtöm
Szólalj meg kacagva, kedves ezüstkürtön,
Tündér nótafának:
Habja zenéjére a magyar Tiszának!

Karácsonyi álom, sok kis katonával,
Felettük a fenyő fényes aga szárnyal,
Tündér nótafának:
Annak a sok-sok kis magyar katonának!

Hegy amerre jártok, hegy amerre léptek
A jó Isten áldjon, kis magyar vitézek!
Tündér nótafának:
Magyar földön járó angyalok hadának!

Hegy amerre jártok: kinyiljon az áldás,
Zokogó, ujjongó, egy magyar kiáltás:
Tündér nótafának:
Véges-végig régi magyarok Honának!

... Karácsonyi álom, karácsonyi ének,
Szállj az ablakomra, zsongó, szép mesének,
Tündér nótafának:
A kicsi fiacskám gügyögő szavának...

MIKLÓS VITÉZ

* Sajnos karácsonyi számunkban nem közölhettük. Most utólag hozzuk.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

Képek az alföldi árvizről. Vésztőn az árviz elöntötte az udvarokat és összedöntötte a házakat.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM. 1926. JANUÁR HÓ 31.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Hazafias munka.

Egy nemzetnek az elnyomatás idején legfőbb ereje a kitartó nemzeti munka. Amikor egy nemzet olyan időket él, amelyekben a megpróbáltatások egész sorát állja ki, nem tehet mást, minthogy nyugodt fenséggel viseli el sorsát és előkészíti egy jobb jövő lehetőségét.

Azok az államok, amelyek érdemtelenül jobb helyzetbe kerültek, tulhajtott gőgjükben és elbizakodottságukban nem ismernek mértéket és csak mindjobban előmozditják az igazság érvényesülését. Mert hogy egy nép fogát összeszoritva tür, amikor türni kénytelen, az nem jelenti azt, hogy minden sérelmet el is felejt. Nem, mi sem felejtünk, csak félretesszük elkeseredésünket jobb időre.

Bizonyos azonban, hogy egy nemzet sorsán kalandos vállalkozások, bármily lelkes tervezői aligha fordithatnak. Valójában csak a körülmények változása, a nemzet belső erőinek kifejlesztése, megnövelése és összefogása teremthet ujjá egy országot. Hosszu előkészitése egy sorsfordulásnak, szorgalmas gyüjtés és a helyzet kellő kihasználása emelte fel mindig az igazságtalanul elnyomott népeket.

Éppen ezért az a hitünk, hogy jobb ha kevesebbet foglalkozunk napi szenzációkkal és elmerülünk a nagy munkába. Ez a nagy munka igen sok ágat ölel fel. Egyik elsőrendü ága, hogy mindenki a maga házatáját, háztartását, gazdaságát, anyagi viszonyait rendbehozza, rendben tartsa, ezzel a nemzetvagyont gyarapitsa. Sok jómódu ember, ha összefog és céltudatosan müködik, nagy hatalmat jelent. A munka másik fontos része, a jövő nemzedék megfelelő nevelése. Talán egyesek már tudatára ébredtek annak, hogy mekkora a jelentősége annak, mint fejlődik testileg és lelkileg a jövő Magyarország népe. Ha a mostani ifjuság megkedvelve a testedzést, künn a szabad mezőn friss mozgásban tölti idejét kocsmázás és más ártalmas időtöltés helyett, ha megtanulja a tervszerü együttmüködés hasznos voltát, ha kezdeményező szelleme fejlődik és szivesen engedelmeskedik az okos parancsnak, ha ez az ifjuság szellemét, lelki erőit is képzi, hogy tudásban és erkölcsben felülmulja elődeit, akkor bizhatunk egy jobb jövőben. A nagy nemzeti munka harmadik, nem kevésbé fontos része az egyöntetü, hazafias közhangulat és felfogás megteremtése. Mindnyájan tapasztalhattuk, hogy a közvélemény bármilyen aktuális esettel kapcsolatban milyen ingadozó, milyen különböző és mennyire befolyásolják egyes sajtóorgánumok, avagy egyes rosszhiszemü emberek megtévesztő okfejtései. Ez bizony nagy hiba.

A német közvélemény mindig megtalálta a helyes utat és a német nemzet nagyrésze mindig egységes hangulat hatása alatt állott. Ez tette lehetővé, hogy a leghatalmasabb nemzeti erőfeszitéseket is a legaprólékosabb pontossággal, kötelességérzettel vitték véghez. Minden polgárban élt ez az egységes köztudat, ez a nemzeti önérzet, amely visszautasitott minden szégyenteljes megalkuvást és minden nemzeti becstelenséget. Ennek az egységes és hazafias közvéleménynek a kifejlesztésén, ennek a nemzeti lelkiismeretnek az érzékenységén kell nekünk is szakadatlanul munkálkodnunk. Nem közömbös dolog az, hogy ez vagy amaz ismerősünk hogyan vélekedik a dolgokról. Ez a vélekedés inditója sok szép tettnek, ez sarkal minden egyes polgárt a jóra és tart vissza elitélő hatalmával a hazára káros tevékenységtől.

Vannak olyan polgárok, akik öntudatosan ártanak, ezeket le kell fegyverezni, de van sok olyan is, aki jóhiszemüen árt nemzete ügyének, ezeknek felvilágositása árán nagy jót teszünk, hasznos munkásokat nyerünk a nemzet ügyének.

Künn a mezőkön már nemsokára kezdődik a munka. A rügyfakadás közeledik, a jó gazda künn jár a földjén, hogy egy pillanatot se mulasszon el abban a tevékenységben, mellyel a termés sikerét biztosithatja. Ott, azokon a mezőkön érik a jövő vetése, ott dől el a mi sorsunk, ha dolgozunk, ha gyarapodunk és gyarapitunk, akkor nem kell félnünk a gondtól, a bajtól, idegen hatalmak szemérmetlen követeléseitől, nem kell fejünket lehajtanunk a megaláztatások sulya alatt, vágjuk fel a fejünket, nézzünk a dolgos ember tiszta öntudatával szembe a napnak, a jövőnek, minden egyes nappal csak közeledik az idők fordulása, elnyerjük mi is a nemzetek sorában a minket megillető, tisztességes helyet és igazi megbecsülést.

VITÉZI ÉLET.

Dicséret.

Szatmár, Ugocsa és Bereg k. e. e. vármegyék vitézi székének jelentése alapján, vitéz Pásztor Pál telkes vitézt a telkek megszemlélése alkalmával tapasztalt, az átlagot messze felülmuló eredményeiért, midőn a telkes vitézeknek követendő példaként állitom, a telkén tapasztalt okszerü gazdálkodásáért szorgalmáért és törekvéséért az Országos Vitézi Szék elismerését fejezem ki.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el néhány szóval megemliteni azt, hogy az akarat, szorgalom és szaktudás milyen anyagi erőket rejtenek magukban.

Vitéz Pásztor Pál 1921 évi szeptember hó 13-án helyeztetett Kölcse község (Szatmármegye) határában a 12 kat. hold 800 négyszögöles ingyenes vitézi telekbe, melyet azonnal saját kezelésbe is vett és azóta azon megszakitás nélkül gazdálkodik.

Az 1924—25 gazdasági évi termése 52 métermázsa buza, 18 métermázsa zab és 2 kat. hold lóhere volt, az 1925—26 gazdasági évre 4 holdat vetett be buzával, telke többi részét tavaszi kalászos és kapás veteményes számára hagyta fenn.

Vitézi telke jövedelméből eddig épitett egy 2 szoba, konyha és kamrából álló lakóházat, istállót; két lovat és 5 hold földet is vásárolt.

Az elért eredmény vitéz Pásztor Pál szorgalmát és szaktudását élénken bizonyitja; az Országos Vitézi Szék a többi telkes vitézeknek is hasonló szép eredményeket kiván. 184—II. 1926.

Országos Vitézi Szék.

A Vitézi Rend bálja.

Február 6-án, esti 10 órakor, nyilik meg a Fővárosi Vigadó termeiben fényes és ünnepélyes keretek között a Vitézi Rend bálja. A bálon, mint minden évben, ezuttal is megjelenik nagybányai vitéz Horthy Miklós, a vitézek főkapitánya és családja, a kir. főherceg családok, a kormány és nemzetgyülés tagjai, minden számottevő katonai és közéleti nagyság, valamint a magyar uritársadalom szine-java. A legfőbb méltóságok fogadása és bevonulása, a történelmi időszakok korhü jelmezeibe öltözött sorfalak és kiséretek, továbbá a regőscsoport a bálnak sajátosan magyar jelleget adnak s a báli közönségben felejthetetlen benyomásokat fognak kelteni. A bálon katona- és cigányzene játszik. Aki báli meghivóra igényt tart, az forduljon közvetlenül a bálbizottsághoz (IV., Váci-u. 62. Telefon: József 99—80). A bálbizottság ismételten kéri a katonákat és vitézeket, hogy a már erősen fogytán levő meghivókra való tekintettel, a külön meghivástól eltekinteni sziveskedjenek. A bálon való megjelenés nemzeti viseletben, egyenruhában vagy frakkban kötelező. Néhány páholy még előjegyezhető.

Vitézek arcképalbuma.

A m. kir. pécsi 8. honvéd gyalogezred parancsnoksága egy Országos Vitézi Székhez intézett megkeresésében annak a tiszteletreméltó szándékának adott kifejezést, hogy a volt pécsi ezredek (19. honvéd, 52. közös, 8. h. huszár) vitézeinek fegyvertényeit és fényképeit összegyüjteti s a katonaharcos erényeinek felkeltése és fejlesztése okából azokat a laktanya termeiben és folyosóin kifüggeszteti.

Az O. V. Szék az ezredparancsnokságot ezen nemes és hazafias törekvésében természetesen készséggel támogatja s a szóban forgó vitézek fegyvertényeit lemásolás végett már is rendelkezésére bocsátotta. Minthogy azonban a Vitézi Rend Főszéktartóságának a kivánt fényképek megküldése nincs módjában, az O. V. Szék ezen az uton szólitja fel a volt pécsi ezredek kötelékében szolgáló módosabb vitézeket arra, hogy fényképüket a fentebb megnevezett ezred parancsnokságának közvetlenül megküldeni sziveskedjenek. 37/biz. V.—1926.

O. V. Szék.

Bácsbodrogmegyei „Vitézi Est" Baján.

Bács-Bodrog vármegye vitézei a bajtársiasság és az együttérzés ápolása céljából f. évi február hó 1-én, hétfőn, 21 órai kezdettel, Baján a Nemzeti

Vitézzé-avatás 1925. junius hó 21-én Budapesten. A Kormányzó ur Őfőméltósága és az Országos Vitézi Szék tagjai a szertartási emelvényre mennek. (12. sz.)

szálloda összes helyiségeiben vármegyei Vitézi Estet rendeznek, amelyen a Turáni Regőscsoport is közreműködik. Müsor után tánc.

Bács-Bodrog vármegye Vitézi Székkapitánysága valamennyi vármegye és Budapest székesfőváros nemzetes urait és családtagjaikat ezen Vitézi Estre ezuton tisztelettel meghivja.

Belépőjegy 25.000 korona. B. Vitézi Széke.

Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Széke.

Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város vitézi szék kapitánysága december hó 12-én a debreceni tiszti kaszinóban fényesen sikerült hangversenyt rendezett, amelyen a város katonai és polgári előkelőségei teljes számmal megjelentek.

A müsor Erkel Ferenc Hunyadi László cimü operájának nyitányával kezdődött, melyet a házezred zenekara adott elő. Vitéz Tookos Gyula huszáralezredes, vitézi törzskapitány tartott gondolatokban gazdag prológot. Gömöri Havass Gáborné huszárezredes neje magyar dalokat énekelt. Dresdner Baby irredenta verset szavalt. Galánffy György gazd. ak. hallgató gordonkán, cigányzene kiséret mellett, magyar nótákat adott elő. A müsort a katonazenekar száma fejezte be.

A müsor után tánc következett, mely a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott, amikor a közönség egy szép és tartalmas est emlékével távozott a hangversenyről.

A befolyt tiszta jövedelem a vitézek rendelkezési alapjához csatoltatott.

Családi értesitő.

Születések:

Vitéz Székely György jegyző és Oderwald Katalin fia József, Ferenc, Mihály, született Lőrinci 1925. okt. 1. — vitéz Tomory Nándor m. kir. főhadnagy és Harsányi Mária fia István, Péter született Miskolc 1925. nov. 18. — vitéz Szabó Gyula, Árpád és Szabó Ilona Katalin, leánya Márta, született Makó 1925. nov. 10. — vitéz Jávor Nándor tanitó és Hochhold Julianna, fia Nándor, szül. Pápa 1924. aug. 10. — vitéz Mucsy Mihály jegyző és Braun Zsuzsanna, fia Endre, Mihály, Attila, szül. Békés, 1925. nov. 22. — vitéz Reszegey Rudolf dr. pü. s. titkár és Terek Emma, Margit, fia István, szül. Kaposvár, 1925. nov. 24. — vitéz Baltay Aladár dr.. postatitkár és Krausz Terézia, fia László, szül. Szombathely, 1925. okt. 23. — vitéz Szücs Lajos (4108), (a vitéz törzskönyvi száma), földmüvesnek József fia szül. 1925. szept. 28. — vitéz Veres Albert (3430) földmüvesnek Mária leánya szül. 1925. jun. 5. — vitéz Bartha László (3429) rendőr őrmesternek Aranka leánya szül. 1925. szept. 23. — vitéz Lukács Illés (3421) földmüvesnek János fia szül. 1925. jul. 13. — vitéz Kiss Imre földmüvesnek Anna leánya szül. 1925. szept. 11. — vitéz Fehér János (2807) gyári munkavezetőnek Teréz leánya szül. 1925. okt. 15. — vitéz Hajdu Géza rajzolónak (3275) Pálma leánya szül. 1925. jan. 19. — vitéz Fésü János (2058) földmüvesnek Imre fia szül. 1925. nov. 2. — vitéz Balogh Imre (919) napszámosnak Teréz leánya szül. 1925. szept. 26. — vitéz Berta József (2625) földmüvesnek Imre fia szül. 1925. nov. 5. — vitéz Váraljai József (61) földmüvesnek Mária, Márta leánya szül. 1925. márc. 16. — vitéz B. Nagy Balázs (3882) földmüvesnek Anna leánya szül. 1925. nov. 16. — vitéz Benkő Mihály (916) földmüvesnek Ferenc fia szül. 1925. okt. 4. — vitéz Molnár Lajos (251) földmüvesnek Emma leánya szül. 1925. nov. 12. — vitéz Tóth István (329) kisgazdának Erzsébet leánya szül. 1925. szept. 22. — vitéz Dajka István (3994) földmüvesnek Ilona leánya szül. 1925. nov. 24. — vitéz Koszó István (1834) földmüvesnek Anna. Mária leánya szül. 1925. dec. 10. — vitéz Nagy Ferenc (2340) könyvkötőnek Mária, Erzsébet leánya szül. 1925. nov. 24. — vitéz Rácz János (2013) ácssegédnek Ida leánya szül. 1925. szept. 1. — vitéz Gégény Gábor (1108) törzsőrmesternek Erzsébet leánya szül. 1925. nov. 23. — vitéz Mándi István (2251) földmüvesnek Béla fia szül. 1925. nov. 19. — vitéz Nagy János (2367) kisbérlőnek Julianna leánya szül. 1925. nov. 20. — vitéz Kovács János (4134) földmüvesnek Gyula fia szül. 1925. máj. 10. — vitéz Majtényi István (199) tiszthelyettesnek István fia szül. 1925. nov. 22. — vitéz Balogh József (4508) tőintézőnek Gizella, Mária leánya szül. 1925. szept. 19. — vitéz Bodnár István (4700) gulyásszámadó Sára leánya szül. 1925. jul. 24. — vitéz Dénes Mihály (4707) ács Margit leánya szül. 1924. ápr. 4. — vitéz Bőke Ferenc (3330) földmüves Miklós fia szül. 1924. máj. 26. — vitéz Bula György (2882) földmüves Imre fia szül. 1924. szept. 2. — vitéz Tóth János (788) földmüves és cipész Mária-Margit leánya 1923. junius 9. — vitéz Szigeti József (883) földmüves Ilona leánya szül. 1923. julius 22. — vitéz Kaszás József (1691.) kisbirtokos Ilona leánya szül. 1925. febv. 28. — vitéz Kovács József (688) kárpitos Ida-Mária leánya szül. 1924. junius 15. — vitéz Kovács József (688) kárpitos Béla-Lajos fia szül. 1922. aug. 29. — vitéz Hadrévi István (2362) kömüvessegéd József fia szül. 1925. febr. 5. — vitéz Firányi Gábor (815) kőmüves Mária leánya szül. 1925. január 12. — vitéz Filó József (992) földmüves József fia szül. 1924. szept. 9. — vitéz Bócz Imre (923) kovács Magda leánya szül. 1924. aug. 1. — vitéz Ódor Ferenc (1629) áll. rendőr Mária leánya szül. 1923. szept. 19 — vitéz Mátrai István (1402) földmüves István fia szül. 1924. ápr. 18. — vitéz Lángi János (885) földmüves János fia szül. 1925 március 26. — vitéz Lukács Pál (790) zsellér István fia szül. 1923. jan. 28. — vitéz Jancsó István (1293) hiv. törzsőrmester Lajos fia szül. 1923. ápr. 24. — vitéz Hosszu Mihály (2884) földmüves Mihály fia szül. 1924. szept. 11. — vitéz Förhécz Sándor (654) vill. kalauz Julia leánya szül. 1924. márc. 11. — vitéz Horváth József (2060) földmüves József fia szül. 1924. nov. 5. — vitéz Horváth József földmüves Imre fia szül. 1924. nov. 5. ikrek. — vitéz Mohácsi István (3244) D. V. fütő Erzsébet leánya szül. 1924. julius 19. — vitéz Horváth György (2364) földves Ferenc fia szül. 1925. febr. 11. — vitéz Bucsi György (52) kisbirtokos Zoltán Ferenc szül. 1924. jun. 12. — vitéz Márkosi József (83) földmüves Zoltán fia szül. 1924. szept. 9. — vitéz Pálos István (346) földmüves István fia szül. 1924. aug. 22. — vitéz László Ferenc (114) kisbirtokos Ferenc fia szül. 1924. aug. 30. — vitéz Nagy János (2321) zsellér Gyula fia szül. 1925. máj. 7. — vitéz Szabó István (1390) kisbirtokos Mária lánya szül. 1925. január 7. — vitéz Tóth János (814) földmüves Mária lánya szül. 1923. dec. 5— vitéz Szabó István (1390) kisbirtokos József fia szül. 1923. ápr. 27. — vitéz Szalai József (920) földmüves József fia szül. 1923. dec. 4. — vitéz Szentes István (829) kisbirtokos Mária leánya szül. 1923. nov. 1. — vitéz Sipos Lajos (834) földmüves Lajos fia szül. 1924. dec. 8. — vitéz Tőke József (985) D. V. napszámos Anna leánya szül. 1923. jun. 2. — vitéz Simon Tamás (828) kisbirtokos halvaszületett fia 1923. aug. 27. — vitéz Pap Lázár (204) vendéglős Róza-Julia leánya szül 1924. márc. 8. — vitéz Borbás István (1398) földmüves Gyula fia szül. 1925. márc. 7. — vitéz László Ferenc (114) kisbirtokos István fia szül. 1922. nov. 8. — vitéz Zombori

Imre (1005) kisbirtokos Etel leánya szül. 1924. márc. 26. — vitéz Papp Pál (212) kisbirtokos Jolán leánya szül. 1925. febr. 16. — vitézRakonczai Lajos (4099) asztalos Mihály-László fia szül. 1925. okt. 3. — vitéz Csernyei János (3694) fölmüves Anna leánya szül. 1925. aug. 1. — vitéz Zentai János földmüves József Károly fia szül. 1925. ápr. 29. — vitéz Juhász Pál (315) földmüves Teréz leánya szül. 1925. okt. 13. — vitéz Körösi Márton (4111) földmüves Margit leánya szül. 1925. jun. 20. — vitéz Jámbori János (750) földmüvesnek János fia szül. 1925. jan. 25. — vitéz Tóth István (243) utkaparó Péter-Pál fia szül. 1925. ápr. 1. — vitéz Csatordai Mihály (1430) napsz. Julia, Piroska leánya szül. 1925. febr. 16. — vitéz Tóth József (451) földm. József fia szül. 1924. febr. 6. — vitéz Tóth József (451) földmüves Pál fia szül. 1925. ápr. 12. — vitéz Farkas József (181) ny. őrmester Aranka-Zsuzsi leánya szül. 1925. aug. 20. — vitéz Paragi Sándor (270) p. ü. szolga Sándor-József fia szül. 1925. jul. 21. — vitéz Tóth Gábor (3696) kisbirtokos József fia szül. 1925. aug. 27. — vitéz Hajnal Mihály (3569) tiszthelyettes István-Imre fia szül. 1925. aug. 18. — vitéz Kis János (3689) csendőrtiszth. János fia szül. 1925. márc. 7. — vitéz Veres József (4116) földmüves Győző fia szül. 1925. április 1. — vitéz Méhész Sándor (3955) földmüves József fia szül. 1925. okt. 3. — vitéz Joó András (1172) földmüves István fia szül. 1925. aug. 23. — vitéz Győr István (2231) kisbirtokos Bertalan fia szül. 1925. aug. 12. — vitéz Serényfalvi József (1175) földmüves Aranka-Mária leánya szül. 1925. szept. 19. — vitéz Földvári Mihály (3040) kőmüves Ilona leánya szül. 1925. okt. 29. — vitéz Répási Bertalan (3438) zsellér Gellért fia szül. 1925. máj. 15. — vitéz Szabó Lajos (3651) vill. telepi gépész Klára leánya szül. 1925. jul. 18. — vitéz Halas Lajos (318) ny. á. tiszthelyettes Lajos fia szül. 1925. okt. 3. — vitéz Meszlényi Kristóf (3708) földmüves István fia szül. 1925. aug. 29. — vitéz Fa Imre (2350) földmüves Imre Mihály fia szül. 1925. dec. 21. — vitéz Sánta András (4092) tiszthelyettes Margit-Julia leánya szül. 1926. jan. 1. — vitéz Szegvári István (1572) földmüves István fia szül. 1925. dec. 1. — vitéz Virág Gyula (2920) vendéglős Gyula-Mihály fia szül. 1925. márc. 31. — vitéz Szála Sándor (3768) földmüves Árpád-László fia szül. 1925. okt. 3. — vitéz Vas Sándor (4185) kocsis Sándor fia szül. 1925. okt. 2. — vitéz Nádas Gábor (710) ácsmesternek Piroska leánya szül. 1925. dec. 9. — vitéz Tenkő János (663) államrendőrnek János fia szül. 1925. nov. 27. — vitéz Zsalakó Mihály kereskedőnek József fia szül. 1926. jan. 8. — vitéz Varga Bálint (3313) földmüvesnek Teréz leánya szül. 1925. okt. 8. — vitéz Dénes Mihály (4707) ács István fia szül. 1925. nov. 3. — vitéz Galambos János (4519) földmüves Sándor fia szül. 1925. szept. 1. — vitéz Rózsa János (3850) földmüves Elemér fia szül. 1925. szept. 27. — vitéz Molnár János (173) tiszthelyettes László fia szül. 1925. szept. 19. — vitéz Miklós Sándor (688) földmüvesnek Gábor fia szül. 1925. okt. 29. — vitéz Nagy József (655) ny. á. tiszth. Katalin-Magda leánya szül. 1922. máj. 15. — vitéz Bajnai István (17) kisbirtokosnak István nevü fia szül. 1925. szept. 9. — vitéz Fülöp Antal kisbirtokosnak Mária leánya szül. 1925. aug. 16. — vitéz Szakács Pál (791) földmüves Eszter leánya szül. 1925. jun. 10. — vitéz Hajas Károly (3179) kisbirtokos Irén leánya szül. 1925. szept. 2. — vitéz Varga József (721) földmüves Lajos fia szül. 1922. jun. 20. — vitéz Sipos Imre (3964) földmüves Eszter leánya szül. 1925. aug. 10. — vitéz Oláh Gábor (1447) földmüvesnek István fia szül. 1925. okt. 11. — vitéz Fehérvári József (3752) tiszth. József-Károly fia szül. 1924. okt. 18. — vitéz Gyenge Károly (1967) vincellérnek Károly fia szül. 1925. szept. 25. — vitéz Korponai Lajos (3361) földmüves László-János fia szül. 1925. okt. 1. — vitéz Istók Domonkos (2132) községi irnok Éva leánya szül. 1925. okt. 10. — vitéz Pethő Lajos (3952) vámőrszakaszvezető Lajos fia szül. 1925. okt. 2. — vitéz Szilágyi Géza (4139) földmüves Lajos fia szül. 1925. aug. 26. — vitéz Kovács József (3959) földmüves Erzsébet leánya szül. 1925. jun. 16. — vitéz Csuha József (4871) földmüves Erzsébet leánya szül. 1925. május 18. — vitéz Békési Sándor (3932) földmüves Imre fia szül. 1925. junius 3. — vitéz Kádár Demeter (4557) földmüves Róza leánya szül. 1924. aug. 14.

Halálozások:

Vitéz Nagy László (2601) László fia szül. 1925. okt. 22., meghalt 1925. okt. 7. — vitéz Ürmös János (442) Mária leánya 1925. dec. 4. meghalt. — vitéz Varga István (4202) felesége 1925. nov. 29. meghalt. — vitéz Kálmán János (1208) Erzsébet leánya 1925. nov. 11. meghalt. — vitéz Móró Lajos (4343) kereskedő Terézia-Julianna leánya 1925. jul. 27. meghalt. — vitéz Vadkerti Béla (3901) államrendőr felesége 1024. dec. 28. meghalt. — vitéz Farkas István (2381) földmüves Emma leánya meghalt 1922. dec. 24. — vitéz Gyenge Károly (1967) vincellér Károly fai meghalt 1925. okt. 14. — vitéz Galambos János (4519) földmüvesnek Sándor fia meghalt 1925. okt. 22. — vitéz Filó József (992) földmüvesnek József fia meghalt 1924. dec. 11. — vitéz Jóföldi Antal (2363) György fia meghalt 1925. febr. 24. — vitéz Bula György (2882) földmüves Imre fia meghalt 1924. szept. 3. — vitéz Rácz György (997) földmüves József fia meghalt 1925. márc. 8. — vitéz Szolga Ferenc (990) földmüves Ferenc fia meghalt 1923. dec. 8-án. — vitéz Gattyán Pál (2891) földmüves Erzsébat-Magdolna leánya meghalt 1925. nov. 7-én.

Házasságok:

vitéz Váczi Ferenc tanitó és Csutak Irma tanitónő házasságot kötöttek. Veszprém 1925. nov. 14. — vitéz Mátrai István (2224) uradalmi számtartó Törökszentmiklós 1925. nov. 21-én nőül vette Mészáros Franciskát. — vitéz Kun Szabó Béla Mihály (1653) terménykereskedő Apátfalva 1925. szept. 30-án nőül vette Horák Amáliát. — vitéz Rósa István (1898) ács, Szeged 1925. május 30-án nőülvette Vevrenov Veronkát.

Vitézi avatási képek.

Az 1925 junius 21-én megtartott vitézi avatásról közölt képsorozatunk közlését befejeztük. Felkérjük azokat, akik ezen fényképfelvételekből megrendelni óhajtanak, hogy megrendeléseiket a m. Székek utján jelentsék be a Főszéktartóság V. osztályának.

(Kérek az 1925 évi vitézi avatási képből X számuból X darabot, X számuból X darabot, összesen X darab, X összeg csatolva.) A fényképek ára darabonként 6000 korona.

Sorozatunkban eddig közölt képek cime és sorszáma a következő:

1. sz. A kormányzó ur őfőméltósága az ünnepélyre érkezik.

2. sz. Kormányzói emelvényen.

3. sz. Vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány előolvassa az esküt.

4. sz. Hajdumegyei vitézek.

5. sz. »Hadur nevében vitézzé ütlek.« Fejérmegyei vitézek népviseletben.

6. sz. Felavatott vitézek díszmenete a közönség előtt.

7. sz. Megjelent előkelőségek az emelvényen.

8. sz. Északpestmegyei vitézek elvonulnak a közönség előtt.

9. sz. Fejérmegyei vitézek népviseletben.

10. sz. A Kormányzó ur az egyházi szónokot hallgatja.

11. sz. Tábornokok vitézzé avatása.

12. sz. A Kormányzó ur kíséretével felvonul az avatáshoz.

13. A Kormányzó ur Őfőméltósága és kísérete az avatás után elvonul.

Értesítés.

Az O. V. Szék meghagyásából alább megkezdjük közölni azon vitézek nevét, akik többszöri felhivás után is, valamely okból az előfizetési összeget még nem fizették be. Ugyhisszük azért, mert a lap erre vonatkozó felhivása figyelmüket elkerülte, vagy a lapot téves cimzés miatt nem kapták kézhez. Éppen azért, hogy ugy a vitéz, mint az illetékes megyei Szék tudomást szerezzen arról, hogy kik azok, akik nem fizettek, folytatólag közöljük az összes neveket.

Külön emlitjük fel azokat, kiknek lapja visszaérkezett, azon megjegyzéssel, hogy a lapot nem fogadták el. Ugy gondoljuk, nincsen olyan vitéz, aki az O. V. Szék nemes szándékát és a rendi szellemet félreértette volna s nem tartaná kötelezőnek a V. R. hivatalos lapját elfogadni és megrendelni. Miután itt csak tévedés vagy félreértés történhetett, reméljük, hogy közleményünkkel ezt is tisztáztuk és véglegesen elintéztük.

Emlitett felhatalmazás alapján végül arra kérjük az itt felsorolt vitézeket, hogy az előfizetési összeget mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Ezután érkező előfizetéseket a lapban nyugtázni fogjuk. A megyei Székeket pedig arra kérjük, sziveskedjenek ezen neveket nyilvántartani s minket nyomatékosan támogassanak abban, hogy e kérdést sürgősen tisztázhassuk és rendezhessük.

Szerkesztő.

Állitólag a lapot nem fogadta el:

vitéz Arany János, Székesfehérvár, Szeder-u. 13, v. Antal József, Egyek, 222. sz., v. Bárdos Kálmán, Egyek, v. Balla Vince, Szeged, Alsó-tanya, v. Barta Lajos, Sásd, alispáni hiv., v. Berecz Gáspár, Nova, v. Berde Károly, Szeged, Dáni-u. 7, v. Bognár István, Székesfehérvár, v. Csáti Károly, Bükkaranyos, v. Cserei József, Mezőkeresztes, v. Csima József, Kisgyalán, v. Domán József, Egyek 205. sz., v. Ditrich József, Székesfehérvár, Széchenyi-u. 47, v. Fehér István, Szegedalsótanya, Mérahalom 403, v. Fördös Károly, Taszár, v. Gyovai Károly, Mindszent 231. hsz., v. Herczeg János, Hódmezővásárhely, I., Ólom-u. 4, v. Hegedüs István, Bácsalmás, v. Katona János, Egyek, v. Kányási János, Balmazujváros, Nyugati sor 3, v. Kálmán Gábor, Kiskundorozsma, Kossuth-u. 14, v. Krasznai Mihály, Sopron, Petőfi-tér 2, v. Kecskés Lajos, Vál, v. Kér Mihály, Kisdorog, v. ifj. Kiss Mátyás, Egyek 560, v. Király Ignác, Csaroda, v. Kozma Sándor, Hobol, v. Körösi Péter, Mélykut, v. Kószó István, Szeged, v. Lukács János, Katadfa, v. Laski Ferenc, Gárdospuszta, v. Magyar Károly, Kaposvár, Zrinyi-u. 44, v. Mag József, Egyek 522, v. Miszlai Gábor, Kisdorog, v. Mihály Fábián, Mindszent, v. Nagy Ferenc, Egyek, v. Orosz István, Hangács, v. Péter Vendel, Szőkedencs, v. Perczel József, Székesfehérvár, v. Radácsi Ferenc, Balmazujváros, v. Rajz Frigyes, Rakamáz, v. Rózsa Gábor, Géderlak, v. Sárkány János, Bácsalmás, v. Simon Mátyás, Egyek, v. Söregi András, Kartal, v. Szabadi János, Erdőcsokonya, v. Szabó János, Egyek, v. Szalay Károly, Nagyalásony, v. Szalai Vendel, Nagyberki, v. Szarka Gyula, Nábrád, v. Szepesfalvy János dr., Budapest, v. Szijjártó Ferenc, Székesfehérvár, v. Tajthy Vencel, Kiskundorozsma, v. Tóth András, Egyek, v. Török István, Szeged, v. Várady István, Tiszaszentimre, v. Varga Pál, Sávoly, v. Vas Lipót, Szegedalsótanya, v. Vinczc Ferenc, Egyek 830, v. Verendi Sándor, Derecske.

Ifjusági pályázatunk eredménye.

Karácsonyi számunkban pályázatot hirdettünk fiuknak, leányoknak. Magyar szivünk melegével fordultunk a kis magyarokhoz, kiváncsiak voltunk, hogyan gondolkoznak, fel akartuk kelteni érdeklődésüket a szép és jó iránt, adni akartunk nekik valami csekélységet, ha nem adhatunk mindnek ajándékot.

Most, amikor e pályázat anyagát lezártuk, a sok kedves levél girbe-görbe soraiból nagy melegség árad felénk, amely azt a reményt erősiti meg bennünk, hogy Magyarország jövő nemzedéke tudni fogja, mi a kötelessége és felépiti egykor, amit a sorscsapások rombadöntöttek. Hisszük, hogy ez az uj nemzedék tiszta erkölcsben és hazafias szellemben növekedve képes lesz szembeszállni a jövő hatalmas feladatával.

Három könyvecskét ajánlottunk fel a fiuknak, ugyananyit a leányoknak. Fáj a szivünk, hogy a pályázók mindegyikét meg nem jutalmazhatjuk, hiszen nincsen egyetlen olyan pályázat se, amelyből irójuk szép és nemes lelkére ne következtethetnénk. Jertek kicsiny magyar fiuk és leányok, hallgassátok meg hát, mit üzen néktek a Szerkesztő bácsi, felsoroljuk azokat, akik pályázatukat hozzánk beküldötték és kihirdetjük, hogy kiket találtunk legérdemesebbeknek a jutalomra.

A pályázat zsürijének jelentése a következő:

A kitüzött dijakat a következőknek itéltük:

Nagy Dániel, Fenyves József, Dicsőváry István, Csóka Ilonka, Fekete Juliska, Mezei Margit.

Nagy Dániel negyedik osztályos gimnazista kapja a »Magyar Hunmondák« cimü müvet Helbing Ferenc képeivel. Fenyves József Lampérth Géza: »Árpád és honszerző őseink c. müvét. Dicsőváry István Gaal Mózes könyvét: Magyarország müvelődésének állapota az Árpádházi királyok alatt.

Csóka Ilonka, akinek szép kis dolgozatát közöljük, nyerte Csokonay legszebb verseit. Fekete Juliska és Mezei Margit egy-egy szép könyvet kap.

Mivel azonban többen olyan kedves pályázatokat küldöttek be, hogy szeretnénk nekik is valami ajándékot juttatni, a következőknek adjuk Farkass Jenő »IV. Béla király« cimü könyvét: Tóth Gáspár Szegvár, Nábrádi Imre Hajdunánás, Papp Mihály Doboz, Putnoki Mátyás Zebegény, Nagy Erzsi Győrszentiván, Lehotai Ilona Szeged és Posztós Erzsébet Kisujszállás. A két kis Füle leánynak Vasadra pedig egy szép naptárt küldünk, hogy legyen olvasgatni valójuk.

Akik most nem nyertek, ne csüggedjenek el, még egyszer ismételjük, hogy az összes beküldött dolgozatok igen kedvesek, lelkesek és szépek voltak, lehet, hogy egy más alkalommal ők is szerencsések lesznek és nyerni fognak.

Az ajándékokat a nyertesek cimére postára adtuk.

*

A »Vitézek és Gazdák Lapja« karácsonyi pályázatára 22 fiu és 11 leány küldötte be dolgozatát. Neveik a következők:

Fiuk: Nagy Dániel ref. fög. IV. b. o t. Debrecen, Kollégium. »IV. Béla«. (A haza második alapitója)) — Dicsőváry István IV. főreál, Szeged. »Szent István«. — Fenyves József polg. isk. II. o. t. Püspökladány 400. sz. »Árpád fővezér«. — Vitéz Berezvai József fia, Tóth Gáspár II. ismétlő isk. t. Szegvár, Kontra 20. sz. »Szent László király«. — Nábrádi Imre VI. elemi o. t. Hajdunánás. »IV. Béla«. — Papp Mihály ref. el. isk. IV. o. t. Doboz, Békésm. »Árpád«. — Putnoki Mátyás I. o. polg. isk. t. »Árpád fejedelem«. — Papp Barnabás, Borsodszemere. »Szent István«. — Boros István II. ism. t. Tiszaroff. »I. István«. — Hegyessi Bálint II. polg. o. t. Nyiregyháza »Árpád fejedelem«. — Valkai Gergely II. ism. o. t. Dávod. »Szent István«. — Horváth Zoltán III. reálg. o. t. Nagykálló. »Szent László«. — Nemes László fög. III. o. t. Debrecen.

»Szent László«. — Erős Ferenc ismétlő o. t. Répceszentgyörgy. »Szent László«. — Posztós Károly III. elemi isk. t. Kisujszállás. »Szent László«. — Fekete Andor VI. elemi isk. t. Fajsz. Pestm. »Szent László«. — Menyhért János V. elemi isk. o. t. Kemencse. »Könyves Kálmán«. — Szabó Pisti VI. elemi isk. t. Bokod, Komáromm. »Szent István«. — Forgács János VI. elemi isk. t. Kemencse. »Szent István«. — Vida Janosi VI. elemi isk. t. Bokod. »A honalapitó Árpád« — Földvári Ferenc ism. isk. II. o. t. Monok. »Szent István«. — Tóth Balázs ism. isk. II. o. t. Dombiratos. »Árpád fejedelem«.

Leányok: Csóka Ilonka IV. polg. o. t. Győr. — Mezei Margit VI. o. t. Mohora. — Fekete Juliska IV. o. t. Nyiregyháza. — Lehotai Ilona VI. o. t. Szeged. — Füle Katalin V. elemi isk. t. Vasad. — Füle Jolán II. elemi isk. t. Vasad. — Nagy Erzsi VI. o. t. Győrszentiván. — Posztós Erzsébet Kisujszállás. — Ábrahám Mária VI. o. t. Szeged. — Bukta Katika IV. o. t. Mezőkövesd. — Schlieszer Sarolta VI. o. t. Szeged.

Általánosságban megál apitottuk, hogy a fiuk dolgozatai helyes történettudásról tanuskodnak, a leányok pályázatai külsőleg csinosabbak és helyesirás tekintetében jobbak. A leányok dolgozatában több az önálló itélet és a beküldött munkák mind felül állnak a fiuk átlagán.

Végül hálás köszönetet mondunk azon tanitónők, lelkész és tanitó uraknak, kik vitézi sarjadékunk első, zsenge dolgozatait türelmesen, szeretettel átnézték és aláirásukkal megerősitették. — Egyben arra kérjük őket, vitézi gyerekeinket vegyék különös kegybe s szeretettel neveljék olyanná, hogy egykoron méltók lehessenek vitéz apáikhoz.

A virág.

A „Vitézek és Gazdák Lapja" karácsonyi ifjusági pályázatán első dijat nyert munka.

Szeresd a virágot és ne féltsd szivedet, mert ki a virágot szereti, rossz ember nem lehet. Ezt énekelte a magyar nemzet egy nagy költője Petőfi.

A zöld fát a szép szinpompában tarkázó virágokat minden ember szereti, kinek lelke romlatlan, kinek lelke fogékony a természet szépsége iránt, ki lelkesedni tud a szépért, a bájosért. Tehát szeressük a virágokat! Csináljunk ajtónk elé, vagy ablakunk alá virágos kertet. Gyönyörködjünk a szép virágokban. Szeretem a virágot ápolni, gyönyörködni fejlődésében, virulásában s tanuljunk meg általa szeretni az ártatlanságot, szerénységet, szüzi tisztaságot, melyet a virágok jelképeznek. Járjunk közöttük, majd elfeledjük az emberek durvaságát, kiméletlenségét. Nézzük őket s lelkünk megittasul a természet szépségétől.

A természet és a virág ébreszti bennünk Isten és a haza szeretetét. Ezért szeretem a virágokat ápolni. Emlékeztet hazánkra, mely csonka, be fáj e szó kimondása. Lelkem összeszorul, szivem vérzik, ha e szót hallom, vagy mondom. Kérlek téged, Te nagyhatalmu Isten, segits e szenvedő magyar népen, kinek homlokán mély barázdát szántott a szenvedés, hallgasd meg a mi fájdalmas panaszainkat, hallgasd meg a magyar anyák zokogását, értsd meg a magyar vitézek és férfiak bus némaságát, add vissza szép Kassát, Kolozsvárt, Tátrát, Bácskát s a kéklő Adriát, hogy a jövő uj év ne legyen ily szomoru, mint ez az 1926-i. Hiszem, hogy megadod. Mert:

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

A virág sorsa a hervadás, Magyarországé a feltámadás!

Győr, 1926. január 6-án.

Csóka Ilonka, IV. polg. o. t.
apja: vitéz Csóka János 2914 fogházőr.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A termelési rendszer uj irányba terelése.

Magyarország fogyasztópiacait most is azokban a területekben látja, ahová az osztrák-magyar monarchia fennállásakor szállitotta áruit. Ezek a területek legnagyobbrészt a monarchia határain belül voltak, a piacokat tehát politikai és gazdasági érdekközösség garantálta. A magyar termények legnagyobb fogyasztója az osztrák közönség volt. Ma is kétségtelen, hogy Ausztriából nem lesz agrár állam és Csehország sincs kedvező helyzetben mezőgazdasági termelés tekintetében. Ez a két állam tehát, továbbá Németország fogja a jövőben is a döntő szerepet játszani terményértékesitésünk terén. Jelenleg azonban a politika és gazdasági viszonyok rendezetlen volta akadályozza a forgalmat. Németország felé a közlekedési viszonyok megrosszabbodása hátráltatja a szállitást. Svájc, amelyik a multban piacunk volt, szintén elzárkózott.

A Magyar Nemzetgazdasági Ligában Cettler Jenő dr. egyetemi tanár legutóbb előadást tartott arról, hogy mi ennek a helyzetnek az orvoslása és hogy a termelést milyen irányban kell terelnünk, ha az értékesitést biztositani akarjuk terményeink számára. Az előadó utalt arra, hogy Románia és Szerbia, továbbá Poroszország és Amerika buzája is a német piacokra törekszik. Kifejtette, hogy a magyar buzaárakat nem a tőzsde szabályozza, hanem az a többtermelés, amely az Egyesült Államokban jelentkezik s amely többtermelés olcsó buzát tud vetni a német piacra. Mi olyan olcsó buzát nem tudunk termelni, mint Amerika. Egyetlen védelmünk tehát csak a fogyasztópiac és a termelőhely közelsége, azaz a megfelelő szállitási költség lehet köztünk és Németország között. Főként Délnémetországról lehet szó, különösen akkor, ha megnyilik a Rajna—Duna csatorna. Előadásának további során rámutatott arra, hogy a termelés rendjének helyes irányba kell terelődnie s a nagybirtokosoknak a kivitelre és a nagyvárosok fogyasztásának ellátására kell termelnie, mig a kisbirtokok a belső fogyasztás részére termelnek. Be kell vezetni a rajonirozást, mert már ez is sokat segit a helyzeten. Kifejtette, hogy a szövetkezetek is csak akkor tudnak eredményeket elérni, ha biztos piacaik vannak. A borértékesitéssel kapcsolatban rámutatott, hogy a belföldi fogyasztást kell emelni, mivel a külföldi piacokon Olaszország termelési költségeivel nem tudunk versenyezni.

A belső fogyasztást és irányitást a szövetkezeteknek kell megszervezniök, a külföldi piacok megszervezése pedig az élelmességen, a közlekedési költségek csökkentésén és az olcsó termelési költségeken mulik.

A burgonya felhasználása takarmánycélokra.

A burgonya eladhatatlansága következtében sok száz vagon pusztult el és válik értéktelenné a burgonyatermelő vidékeken. Különösen az aprószemü burgonya vesztette el értékét, mert ezt még szeszfőzésre sem lehet mind eladni, s a kiválogatása sem fizetődik ki. Ahol nagyobb mennyiségü aprószemü burgonya van, érdemes a gazdáknak baromfi és sertéshizlalásra berendezkedniök. Az állatok ugyan nagyobbmennyiségü burgonyát nem tudnak elfogyasztani, de a korpával kevert, esetleg kevés megdarált repce vagy napraforgópogácsa hozzáadásával vegyitett bur-

gonya igen alkalmas a hizlalásra és az állatok feletetésére, mert rendkivül olcsó takarmányt szolgáltat. Tyukok részére célszerü egy kevés apróra szecskált lucernát is hozzákeverni az előzőleg megfőzött és korpával valamint olajpogácsával kevert burgonyához; igy nagyon jó takarmányt nyerünk, amelytől még hideg télen is tojni fognak a tyukok. A burgonyából kifőtt lé azonban káros a baromfiakra és igy azt ki kell önteni. A burgonyát tengeri helyett is szokták takarmányul használni a sertéshizlalásnál. Ez csak ugy fizetődik ki, ha négy kilogramm burgonya ára, a burgonyafőzés költségét is beleértve, nem haladja meg a tengeri piaci árát. Sertéshizlalásra célszerü a főtt burgonyát darával keverni; az ilyen keveréktől hizik a sertés és azt szivesen is fogyasztja. A dara minden irányban keverhető a főtt burgonyával. A burgonyamész hiányát szénsavas takarmánymésszel kell pótolni.

A mezőgazdasági helyzet.

A december havi időjárás kedvezett a vetéseknek, csak a szőlőkben tettek a nagy hidegek elvétve kárt, különösen ott, ahol a fedési munkálatokat nem lehetett befejezni. A hóréteg elolvadása után bekövetkező enyhe időben a gazdák folytatták az abbahagyott őszi szántásoknak a pótlását és a trágyák kihordását. Fagykárok a vetéseknél ezideig nem fordultak elő. Annál nagyobb károkat okozott az ország egyes vidékein az árviz. Vésztő környékén megközelitőleg 50 ezer hold, Gyulavár vidékén pedig mintegy 15 ezer hold terület került viz alá. Ezeknek a vidékeknek a lakosságát az árviz révén óriási csapás érte; az a kár, amit az árviz a mezőgazdasági termelés szempontjából jelent még nem becsülhető fel pontosan. Nagy károsodásokat okoztak az Alföld különböző helyein előtörő vadvizek is.

Az állattenyésztés helyzete nem mutat nagyobb változást; a takarmánykészletek elegendők. Nagyobb járványok nem fordultak elő. Az értékesitési viszonyok változatlanul rosszak. Egyedül a gabonaértékesités terén mutatkozik csekély javulás. Az állatárak — különösen a hizott sertés — erősen visszaesett ára, nehéz helyzetbe hozták a gazdákat. A borpiac is üzlettelen, a hagymaértékesités nagyon csökkent, a paprika kivitele pang, a cirok értékesitése elakadt, a burgonyafeleslegeket pedig elhelyezni teljesen lehetetlen. A gazdaközönség igyekszik a reá háruló terhek miatt minden értékesithetőt eladni, s a piacokon nagymennyiségü termény-, állat és takarmánykészletek kerülnek kinálatra.

Az eladó földek számát a rossz értékesitési viszonyok ismét megszaporitották, vevők azonban az alacsony árak ellenére sem akadnak.

Az adóterhek jelenlegi jövedelmi lehetőségek mellett igen sulyosan érintik a gazdákat és az adóhátralékok felszaporodása is azt mutatja, hogy az értékesitési viszonyok nem állanak arányban az adók nagyságával.

Munkaalkalom a tél folyamán meglehetősen kevés akad, s igy a gazdasági munkások leginkább favágással és egyes helyeken háziiparral foglalkoznak. Ujévkor tömegesen következett be a gazdasági cselédek elbocsájtása. Az elbocsájtottak javarésze kereset nélkül maradt.

A hitelélet terén lassu, örvendetes javulásról lehet beszámolni, amennyiben már a vidéki kamatláb is némi csökkenést mutat. Az átlagos kamatláb 14—18 százalék között mozog, azonban a 20 százalékot nem igen haladja felül. Mindamellett a gazdák eladósodása továbbá folyik és különösen adófizetés céljából vettek a gazdák december hónapban jelentékenyebb hiteleket igénybe. A nagymérvü eladósodáson remélhetőleg a hosszulejáratu hitel fog enyhiteni.

A mult hét gazdasági eseményei.

Legujabb árak: 1926. jan. 28.

Terménypiac: Tiszavidéki buza 400—405, egyéb 395—397.5, rozs 232.5—237.5, árpa 240—250, sörárpa 300—340, köles 195—205, zab 245—260, tengeri 180—185, korpa 170—172.5.

Lisztpiac: Buzaliszt 00-ás 7.25, 0-ás 7, 2-es 6.35, 4-es 6, 6-os 4.85, 7-es 3.3, 8-as 2.25, rozsliszt 0-ás 5.5, 1-es 4.

Takarmánypiac: Réti széna Ia 135—140, kiv. 155, IIa 95—130, IIIa uj csomagolásra 60—90, tarló muhar 110, muharszéna 140—160, lucernaszéna 160—180, lucerna- és muharkeverék 160, zabosbükkönyszéna 130, szemes tengeri 180, alomszalma 70, IIa 60, zsupszalma 80 ezer K métermázsánként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás 2—2.3, kimért tej 4.6—4.8, tejfel 28, habtejszin 44 ezer K literenként. Ia vaj 66—70, főzővaj 50—60, sovány-turó 8, tehénturó 10, felvidéki sajt 40 ezer korona kg-ként.

Zöldségpiac. Burgonya 1.2—2, kifliburgonya 5—6, vöröshagyma 2—2.5, fokhagyma 24—26, fejeskáposzta 2—3, kel 5—6, vörőskáposzta 6, karfiol 14—15, torma 18—22, savanyu káposzta és répa 5—6 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Alma 10—24, körte 20—30, szőlő 30—35, aszalt szilva 14—20, dió héjban 12—14, mogyoró 32, mandula héjban 45, mandulabél 80 ezer K kg-ként.

Huspiac. Marhahus 28, IIa 18, borjuhus 44, IIa 28, birkahus 18—28, sertéshus 30, IIa 25, zsir 28, háj 26, füstölt- és paprikás szalonna 28, disznósajt 18—25, tepertő 20—25, csont 3—15 ezer K.

Vadpiac: Nyul 40—60, fácán 60—80, szarvas 35—45 ezer K kg-ként.

A terménypiacok hangulata nyomott, mert a külföldön jelentkező és nálunk is mutatkozó érdektelenség áreséseket okoz. A forgalom csaknem teljesen megszünt. Ennek folytán a buzát is mérsékeltebben jegyzik; rozsot árengedmények mellett sem lehet elhelyezni. Az általános lanyhaság csak a zabpiacon nem tud érvényre jutni, amely főleg osztrák érdeklődés miatt, jól tartja magát. A tengeri iránt is keresettség mutatkozik. Az állat- és huspiacok is lanyhasággal küzdenek. Emlitésreméltó az is, hogy a bika ára mintegy 1000 K-val esett kg-ként. A juhvásárok is vontatottan, vásárlók jelentkezése nélkül bonyolitódnak le.

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT
a legolcsóbban készit és javitanak
Ultsch és vitéz Jókuti
bőröndösök
IV., Városház-utca 16.
!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

vitéz Csótár Károly.

1917 augusztus havában, amikor a »hóditókat« először vertük ki Erdélyből, a 18. honvéd gyalogezred ojtozi harcokban tessékelte kifelé az ellenséget. Augusztus 8-án foglalta el az ezred a románok első állásait s estére már a Lesuntului völgy felé, a Fabrika di Stikla irányában kergette ki a futó vendégeket. A román 12. gyalogezred katonái bizonyára emlékezni fognak... Igen: Cine mintye! Emlékezzetek csak! Mi is emlékezünk. Akkor még nem vörös katonák harcoltak a románok ellen!

Az üldöző előnyomulásközben, a nagy sötétség, valamint a hegyes, erdős terep miatt, egyes osztagaink összekeveredtek; s mivel tájékozódni az éjszakában egyáltalán nem lehetett, embereink hajnalra a völgyben zsufolódtak össze.

Hajnalszürkületkor, mikor rendezkedni akartak a századok s ezért legkevésbé voltak harcrakészen: a ködfelhők hirtelen felemelkedtek s az említett román ezred az 586-os hegymagaslat lejtőjéről az elül lévő I. zászlóaljon — alig száz lépésről — tüzzel rajtaütött; s az ellenséges tüzérség is heves tüz alá fogta csapatunkat.

A zászlóaljparancsnok, Karcsy százados — végső veszélyben egyedül hatásos, de csak erősszivü csapatoknak való ellenszerül — rohamot rendelt el. A honvédek nekilendültek a hegynek s berregő géppuskák és kézifegyverek gyors keresztüzében az ellenségre vetettek magukat. Csak néhány pillanat s az ellenséges vonalba törtek be. De az ezred kiváló rohamjáróparancsnoka, Csótár Károly tartalékos őrmester, kinek szokott dolga volt elsőnek lenni a frontáttörésnél (Dornavatra mellett is ő foglalta el a Russul magaslatot), akkor már serényen dolgozott odafenn néhány emberével a román állásban s acélvalutával fizette ki a tartozást a meglepetésért.

Ennek a »vazs-megyei«, vas idegü, hidegvérü, bátor katonának, akire — mint volt századparancsnoka irja — a legnehezebb helyzetekben is biztosan számitani lehet, kiváló érdeme van abban, hogy a meglepett zászlóalj nemcsak, hogy elkerülte a végpusztulást, de két román tisztet, 150 katonát foglyul ejtve s hat gépfegyvert zsákmányolva, az üldözést ujból megkezdhette s a románok hátrább eső vonalait is áttörte, végül az 586-os magaslatot is elfoglalta s ezzel éket vert az ellenséges állásokba s a hadosztály ujabb sikereit lehetővé tette.

Vitéz Csótár Károly! Az arany vitézségi érmet s a vitézi cimet és telket, jól megérdemelted.

15 hold vitézi telket Fityeházán (Vas-vármegye) Batthyányi-Strattmann herceg felajánlásából kapta.

Vitéz Csótár Károly roham-járőrével betör az oláhok állásaiba.

HIREK.

Heti naptár.

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
1 Hétfő	Ignác pk.	Ignác	A hét elején a nap 7 óra 25 perckor kél és 3 óra 35 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 29perckor kél 3 óra 49 perckor nyugszik
2 Kedd	Gyertyasz.	Karolin	
3 Szerda	Balázs p.	Balázs	
4 Csütörtök	K. András	Rábel	
5 Péntek	Ágota sz.	Ágota	
6 Szombat	Dorottya	Dorottya	
7 Vasárnap	Hatvanad	Tódor	

A világ buzatermése. A világ buzatermése az 1925—26-iki idényben amerikai hivatalos becslés szerint 4 milliárd bushel. A becslés alapjául csaknem valamennyi buzatermelő ország jelentése szolgál. Adatok csak Kinából hiányoznak. A legutóbbi becslések 3.5 milliárd termelést mutatnak ki, ebben a számban azonban Oroszország nem foglaltatik benne. Az ausztráliai termés 110 millió bushel. Az amerikai szakértőknek az a véleménye, hogy az európai árvizek és viharok, amelyeket nagy hideg követett, jelentős kifagyást fognak okozni.

Hadviselték problémája. A magyar közélet számos megoldatlan problémája közül a legsürgetőbb, legégetőbb a háboru beteg rokkant hőseinek: a hadviselteknek problémája. Az a minimális gondoskodás, melyet az agyonszanált állam pénzügyi helyzete megengedhet, olyan kevés, hogy ezt a kérdést csak egy erőteljes lelkes társadalmi akció utján lehet megoldani. A háboruban szerzett betegségben szenvedő, de rokkanttá nem nyilvánitott, immár ápolásra szoruló keresetképtelen hadviselteknek gondoskodni kell, mert rut hálátlanság lenne tőlünk, ha a haza hősi megvédelmezőit egyszerüen sorsukra hagynánk. Amugy is adókkal és közterhekkel sujtott ipart, kereskedelmet és egyéb foglalkozási ágakat egy ujabb adóval megróni nem lenne célirányos, sem szimpatikus. Kell, hogy a magyar társadalom önként, szive sugallatára hallgatva, valamilyen formában lerója háláját a nemzet nagy hőseivel szemben. A franciák Pantheonokat, nagy diadaloszlopokat állitanak a hősöknek, mi szegénységünkben csupán az éhségtől és fagytól akarjuk megvédeni őket, akik egészségüket, ifjuságukat áldozták fel a mi nyugalmunkért. Szerető meleg hajlékot akarunk a beteg, keresetképtelen hadviselteknek, hogy ne legyen magyar hős, aki rongyaival és betegségével az utcára kerülhet. A Hadviseltek Országos Szövetsége, a pénzügyi kormány erkölcsi támogatásával Balogh Barna ny. tábornok elnökkel és Erdős Miklós miniszteri biztossal az élén, hatalmas társadalmi akciót inditott egy »Hadviseltek Otthona« létesitésére, melynek felépitése nemzeti kötelesség. Minden katonaviselt magyar ember és minden magyar család szeretettel fogadja ezt a szép tervet és nem lehet magyar ember, magyar család, aki egy-egy téglával ne járuljon a »Hadviseltek Otthonához«.

Hogy lehet ingyen vetőmagot és mütrágyát kapni? A Tisza-Dunaközi Mezőgazdasági Kamara a kerületébe tartozó gazdáknak ingyen ad nemesitett vetőmagot és mütrágyát. A gazdák a Kamara előirása szerint használják fel a cikkeket, melyekért csak abban az esetben kell bizonyos ellenértéket fizetni, ha a Kamara által megjelölt több és jobb termelési eredmény elérték.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés kedd ülése a képviselők majdnem teljes számu összességének részvétele mellett és meglehetősen viharosan folyt le. Bethlen miniszterelnök mondott nagyobb beszédet, melyet a baloldali ellenzék többször vérmes demonstrációval szakitott meg, elannyira, hogy az elnök egyizben kénytelen volt az ülést fel is függeszteni.

A miniszterelnök beszédében tájékoztatót nyujtott a frankhamisitás ügyében folytatott nyomozás eddig elért eredményéről, valamint a kormány álláspontjáról és szándékairól ez ügyben. Kijelentette, hogy a kormány a legenergikusabban és a legelemibb részekig való részletességgel fogja végigvezetni a nyomozást. Nyilatkozott a francia rendőrségnek a magyarországi nyomozásban való részvételéről, ami kizárólag a fennálló nemzetközi egyezmények keretei között s teljesen legálisan történik. Az ország nyugalmának helyreállitása érdekében szükségesnek tartja, hogy a bünténynek politikai részleteire is — amennyiben ilyenek vannak —, fény derittessék. Azonban csakis a vizsgálat befejezése után.

Szünet után a miniszterelnök felolvasta azokat a lapközleményeket, melyek a frankhamisitással kapcsolatban a külföldi sajtóban láttak napvilágot, s a legfantasztikusabb, egyszersmind a legtulzóbb és legrosszhiszemübb beállitásban kolportálják az ügyet. A cikkek tendenciózus rágalmai egyrészt külső, másrészt belső ellenségeinktől származnak s egykép az ország erkölcsi hitelének megrontását célozzák.

Végül kijelentette, hogy elvileg nem zárkózik el egy parlamenti bizottság kiküldése elől, de feltétlenül respektálni kivánja a magyar biróságok függetlenségét.

A nemzetgyülés szerdai ülése folytatólagosan tárgyalta a népjóléti tárca költségvetését, amellyel kapcsolatban elhangzott felszólalásokra Vass József miniszter válaszolt s válaszában kijelentette, hogy a kormány a teljesen előkészitett épitkezések kivételével le fogja zárni az állami épitkezések folyamatát s a beruházási hitelből magánépitőket fog kölcsönökkel támogatni. Ha a lakáskinálat megengedi, kilátás lehet 1927-ben a lakásfelszabaditásra. A — főképpen vidéki — elmaradott épitkezési viszonyok egy épitési egészségügyi rendelet kibocsátását teszik szükségessé, mely már elkészült és a napokban fog megjelenni.

A kórházügyekről és a venereás betegségek ellen való védekezésről, a csecsemővédelemről, a gyermeknyaraltatásról, a rokkantügyről és orvosképzésről elhangzott felszólalások után és a népjóléti miniszter által adott válaszok után a nemzetgyülés a tárca költségvetését részleteiben is elfogadta.

A nemzetgyülés csütörtöki ülése áttért a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalására.

Több felszólalás hangzott el, mely kivétel nélkül kevesli a katonai célokra forditható kiadások összegét, kifogásolja a toborzási rendszert az általános védkötelezettség nevében s kiemeli az ország hadikészültségének elmaradottságát a kisántánt fejlett hadseregével és haditechnikájával szemben.

A nemzetgyülés pénteki ülése folytatta a honvédelmi tárca költségvetésének általános vitáját. Gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter több felszólalásra válaszolva kijelentette, hogy a tavalyi és az idei költségvetés között annyi különbség van, hogy az ideiben a központi igazgatás költségei csökken-

tek a csapatok ellátásának javítására. A nyugdijak összege a multhoz képest növekedett, dacára, hogy a nyugdijasok létszáma apadt. A hadsereg fejlesztése tekintetében más nem áll módunkban, mint csupán a kvalitás megjavitása. E részben az altiszti nevelőintézetek felállitása, a katonai oktatás kiszélesitése mutathatók fel eredményképpen. Előkészités alatt van az uj katonai büntetőtörvénykönyv s a közeljövőben több katonai törvényjavaslat kerül még a nemzetgyülés elé. A hadügyi tárca kiadásai ma az összes kiadásoknak csupán 7.3 százalékát teszi ki, mig békében a százalékszám 10 volt. A honvédség létszáma az engedélyezett 35 ezerrel szemben csak 22 ezer fő, aminek oka az, hogy nincs elég jelentkező. Éppen ezért tervbe vette, hogy a jövő költségvetési évtől kezdve teljes csendőri fizetést nyujt az önként jelentkezőknek. A státusrendezés alkalmából a tisztikar ugyanolyan helyzetbe került, mint a megfelelő fizetésosztályban lévő polgári tisztviselők.

A nemzetgyülés ezután áttért a pénzügyi tárca költségvetésének általános tárgyalására Temesváry Imre előadásában. A nemzetgyülés a tárca költségvetését — miután ahhoz többen s röviden maga Bud János pénzügyminiszter is hozzászólottak — részleteiben is elfogadta, igy a költségvetési vita is véget ért.

Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke, értekezletre hivta össze a pártok vezetőit. Az értekezleten Bud pénzügyminiszter ismertette azokat a kedvezményeket, melyeket a kormány az adózás terén a következő költségvetési évben életbe kiván léptetni.

Az uj német kormány.

Németországban Luther dr. birodalmi kancellár elnökletével megalakult az uj kormány, melyben Streseman dr. tartotta meg a külügyi tárcát. Ezzel megoldották azt a hosszu kormányválságot, mely két hónappal ezelőtt december elején kezdődött, a locarnói egyezménynek Londonban történt aláirása után. A német nemzeti pártiak ugyanis élesen megbirálták az egyezmény aláirását, mely szerintük Németország részéről jogfeladást jelentett, minden ellenszolgáltatás nélkül. Luther dr. ezért az egyezmény aláirása után nyomban lemondott kormányával együtt. Hindenburg birodalmi elnök ezután minden párt képviselőiből koalicios nagy kormányt akart alakitani, ez azonban a németországi belpolitikai viszonyok miatt nem sikerült. A francia sajtó most azt hiszi, hogy az uj német kormány megalakulása után a német belpolitikában nemzeti irányban való nagy eltolódás fog mutatkozni, mert Luther kancellár egész multjával a jobboldali irány felé vonzódik. A német birodalmi gyülés egyébként a titkos vérbiróságok és az 1918-ik évi tengerészeti lázadások megvizsgálására parlamenti bizottságokat küldött ki, melyeknek tárgyalásai nagyon izgalmas légkörben folynak. Legujabban a birodalmi hadügyminiszter visszarendelte a felvilágositások adására kiküldött megbizottakat, mert nem hajlandó eltürni azt, hogy a parlamenti bizottságok a hadsereg tagjait sértegessék.

A leszerelési konferencia.

A legutóbbi népszövetségi ülésen elhatározták, hogy a leszerelés ügyében értekezletet hivnak össze, melyre Oroszországot és az Egyesült Államokat is meghivják Németországgal együtt, dacára annak, hogy ezek az államok nem is tagjai a Népszövetségnek. Ugylátszik, hogy nagyon bajosan kezdődnek meg ezek a leszerelési tárgyalások, mert Amerika nem mutat nagy hajlandóságot a tárgyalásokon való részvételre, holott az Egyesült Államok részvétele nélkül mindenféle leszerelési tárgyalás lehetetlen. Igen érdekes nyilatkozatot tett Angliában Bridgeman az admiralitás első lordja, aki egyik beszédében a leszerelési kérdéssel foglalkozva, tiltakozott azok ellen a vádak ellen, melyek szerint Anglia a hajóépitésben versenyezni akar más nemzetekkel. Az admiralitás lordja, kimutatta, hogy a többi nagy tengeri hatalom a legutolsó évek alatt a világháboru tapasztalatait kihasználva, eddig már 300 hadihajót épitetett, mig ezzel szemben az angol hadihajók számbeli növekedése ugyanezen idő alatt mindössze csak 11 volt. Ilyen viszonyok között természetesen meglehetősen kétséges világitásban tünik fel az összeülni készülő leszerelési konferencia tárgyalásainak komolysága.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

Vadászat.

A vadászkutya.

Mindenki ismeri talán azt a régi durva közmondást: »eb a német kutya nélkül«, ezt a régi közmondást talán ugy változtatnók át manapság: »eb a vadász vizsla nélkül«. Hiszen próbálja meg valaki a vizi vadászatot vizsla nélkül, de meg az őszi cserkészés is majdnem érdektelenné válik, egy meghitt vizsla nélkül. Mindenesetre a vizsla kell a vadászathoz, most már csak az a kérdés, milyen legyen az! Általában azt tapasztaljuk, hogy alig van olyan vadász, akinek rossz kutyája lenne, már tudniillik, ha idegenek előtt beszél róla, legyen bár a kutyája valódi »Steinhund« is. Azonban vannak mégis általános értékü elvek, amelyek szerint osztályozhatók a vizslák, használhatóságuk szerint. A legelső szabály az legyen, hogy a vizslának orra, szaglása legyen, azaz a vadat fel tudja keresni és meg is állja, anélkül, hogy lövés előtt felverné. A második, a lelőtt vad — legyen az élettelen, avagy még élő — feltalálása, apportirozása. A harmadik szabály, hogy engedelmes legyen. Ezek lennének a kardinális követelmények, melyek nélkül a vizsla csak eb marad. Ezeken tul azután számtalan, részint általános értékü, részint egyéni vonatkozásu követelményeket sorolhatnánk fel, de ezeknek letárgyalására kevés lenne a szerény keret, mely nekem erre szabva van. Midőn ezt a hármas szabályt felemlitem, meg kell jegyeznem, hogy ezek is csupán a mi speciális magyar viszonyainkra mérvadók, mert hiszen nálunk nem igen szokás 2—3 kutyát tartani a vadásznak, mint némely külföldi országban, ahol van fürjező, van vizi és apportirozó kutya, külön e célra betanitva, eltekintve a még számos egyéb speciális célra kioktatott vadász kutyáktól. Mert a mi szerény anyagi viszonyaink mellett teljesen elegendő egy kutyának a tartása is, ezzel az eggyel fürjezünk, foglyászunk, nyulászunk, szalonkázunk, kacsázunk és libázunk. Hogy azután a kutyánk pointer, setter, griffon, német vagy sárga magyar fajta-e, az igazán mellékes. A fő az, hogy használható legyen.

Láttam már kisgazda körökben olyan kutyát, amelynek fajtáját ugyan senki sem tudta volna megállapitani, lévén az valami »finom vegyes, keverék fajta, azaz magyarosan kuvasz s mégis megállotta a vadat, mint valami angol pointer, sőt apportirozott is élettelen és élő vadat szárazon és vizen, anélkül, hogy megrázta volna. Sőt, mitöbb, gazdája évente nevelt fel ilyen fajtákat, amelyeket jó pénzért kitanitva el is adott. Az érdemes vadász különben pékmester volt. Nekem magamnak is volt egy hatalmas tigrisszőrü, dogg kries kutyám, amelyet csupa kuriozumból vadászatra idomitottam. Igaz, hogy szaglása nem igen volt, de azért szemre mégis keresett, sőt a vadat hellyel-közzel meg is állotta, azonban az apport terén már kifogástalanul megállotta a helyét. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a vizsla helyett minden kutyát be lehet állitani, azonban annyi tény, miszerint a dresszura sokszor csodákat müvelhet. Mindenesetre az is áll, hogy bármilyen pedigrés alomból is származik hasznavehetetlen vizsla kutya, persze nincs arányban a kuvasznemből származó hasznavehetők mennyiségével.

Azaz a pedigrés vizsla alomból csak elvétve akad rossz, míg a kuvasz alomból, csak elvétve akad jó. De akad mindakettő. Szóltam a dresszuráról! Persze ehhez születni kell. Egyrészt a vadásznak, másrészt a kutyának. Lehet valaki a legjobb vadász, de azért kutyát idomitani nem tud, viszont lehet hercegi rangu a vizsla eredete, azonban idomitani nem engedi magát. Ha most éppen passzol mind a két fél, ugy abból azután csodás eredmény várható. Azonban szabályokat ne várjunk senkitől sem, hogy miként kell idomitani a vizslát, mert az mind hiábavaló mesebeszéd; az idomitás teljesen egyéni készség, tehetség, ugy az embernél, mint a vizslánál. Egyik szép szóval, másik éhséggel, harmadik korbáccsal lesz kezelve, olyik pedig teljesen magától tanul bele s ez a fő, az öröklött tudás, az atavizmus.

Ez talán az egyedüli szabály, hogy amelyik kutya nem képes tanulni, azt hagyjuk meg kuvasznak, viszont, aki nem tud tanitani, az vegyen kész kutyát. Mindenekfelett sarkigazság marad az, hogy a jó vizsla nem a szobában lesz jóvá, hanem a vaddus te-

Svédország észak-keleti határában laknak a lappok, akik a tudósok megállapitása szerint rokonaink, mert szintén a turáni népfajhoz tartoznak. Két képünk egy fiatal lapp házaspárt ábrázol. — Balra: Lebó István negyvennyolcas honvéd. A nagy szabadságharc hősei közül már csak ez a 96 éves aggastyán él Budapesten.

rületen. Tehát a gyakorlat teszi a mestert. Teljesen kidomitott, elsőrangu kutya is hamarosan elromlik rossz kézben, viszont elrontott kutya is kiválóan fejlődhetik kitünő kézben.

Más követelményeket füzünk egy olyan kutyához, amelyiket vizslaversenyre akarunk vinni, tehát brillírozni óhajtunk vele szakértő, birálóbizottság előtt, de másként itéljük meg azt a kutyát is, amelyet maga a vadász akar saját céljaira használni. Az elsőnél általános szabályok vannak felállitva, a másodiknál csak az én saját óhajom a szabály. Például van olyan vadász, amelyik azt kivánja, hogy a sebzett nyulat fogja el és hozza is vissza a vizsla, tehát a gazdája küldi a nyúl után, mig egy jórésze a vadászoknak ezt a dolgot, mint igen nagy hibát könyveli el. Egyik a röviden keresést tartja a helyes módnak, mig a másik elereszti szabadjára és igy tovább. Abban sem egyeznek a vélemények, hogy miként tartsuk a kutyát. Az egyik vélemény szerint, a kutyának kennelben van a helye, a másik istállóban tartja, mig a harmadik a szobájában. Pedig mindhárom módozat szerint tartott vizslák közt akad jó, de rossz példány is. Mindenesetre az egyéni kezelés, szerintem, a legjobb módszer, hiszen a kutya, amely még percekre sem válik meg gazdájától, lassanként annak minden szokását megtanulja s mintegy felolvad egyénisége a gazdájában, tehát biztosan — legalább a gazdája számára — jó vizslává válik. Ezekből válnak azután azok a phenomének, amelyekről egyes vadászadomák szólni szoktak, amelyek az idegen vadászt egy pár hibázás után ott hagyják a vadászterületen magában vagy az idegen vadász által lelövött vadat a gazdájukhoz hurcolják el stb. stb.

Összegezzük azonban most az egészet. A magyar viszonyokhoz tehát legjobb az a kutya — legyen bármily fajtáju is — amelyik mindenre alkalmas, azaz kimondottan »használati kutya« (a németek szerint: Gebrauchshund), továbbá, amelyiket a gazdája maga idomit a saját használatára; végül, amelyik állandóan a gazdájával van s az eteti is. Legutoljára mondjuk ki: hogy minden vadásznak olyan a kutyája, amilyen a vadász maga.

vitéz Halmay

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

Csak sirunk, zokogunk.

Kezemben ujra a kopott kobzom,
Nyütt hurján a dal sikongva dul.
Szégyen fájdalmának siró kacagása
Viharozva rajt, tört akkordba ful

... Föld —, hol Tátrának csucsa égre tör.
Ahol a Marosnak vize kanyarog,
Ahol a rónának dus kalásza ringott —
Rongyos bocskoroknak lába alatt kong.

Másé a róna, lenge délibáb,
Idegen a dal a Kárpát alatt,
Idegen a szőke Tiszának bölcsője...
De a köny és rablánc — az magyar maradt.

És mig a győzelem mámorba ful.
Vénasszonyként gyászruha rajtunk.
Sirunk, vádoljuk a magas Eget.
De rozsda marja a régi kardunk.

vitéz KEMÉNY SIMON

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Blaha Lujza temetése.

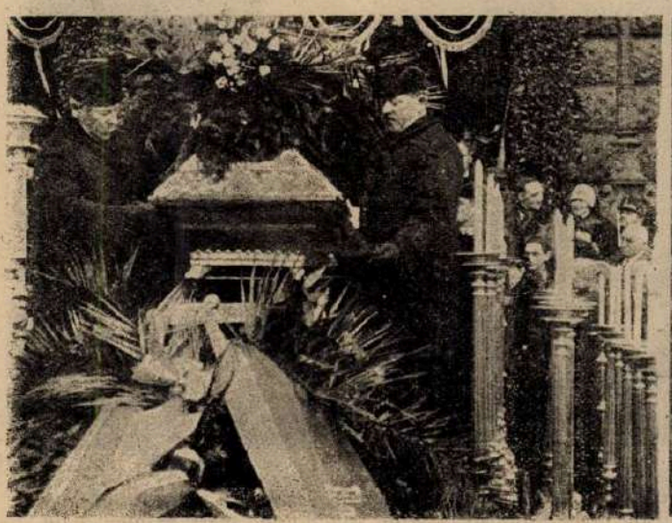

Halottas kocsira teszik a koporsót.

A halottas kocsi megindul a temetőbe.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM. 1926. FEBRUÁR HÓ 7.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP · SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Hogyan nevelje a vitéz gyermekét?

Irta: vitéz Bertalan Sándor,
áll. isk. igazgató.

Utolsó vezércikkünkben a hazafias munka egyik főágának az ifjuság nevelését jelöltük meg. Erről szól avatott tollból eredő jelen cikkünk.

Kik gyermeknevelléssel foglalkoznak, igen jól tudják, hogy megcsonkitottságunk után legelső és legfontosabb teendője kell legyen az intézőköröknek a fiatalság neveléséről való célirányos gondoskodás. Tudom, hogy az iskola és a család — ez utóbbi nem mindenik és mindig — mindent megtesz e téren az ország érdekében. Hosszu időbe kerül, mig annyira megbizható, házat szerető, önfeláldozó fiatalságot tudunk nevelni, vagyis a mai fiatalságot annyira át tudjuk formálni, hogy az 1914-iki tettrekész nemzedéket megközelithessék. E nehéz, mondhatnám honmentő munkában igen sokat tehetnek az ország különböző részeiben elszórtan élő vitéz bajtársaim. — Bele kell nevelni bajtársak, gyermekeinkbe azt az erőt, ami meg volt 1914-ben, de hiányzott 1918-ban, midőn annyi fényes győzelem és csodás diadal után kihullott a fegyver a kezeinkből. Fiainkat célirányosan, törhetetlen akaratra, összetartásra, áldozatkészségre, önfeláldozásra, gondolkozni tudásra, munkaszeretetre, tántorithatatlan vallásosságra, sovén hazaszeretetre, egyszóval alkuvást nem ismerő nemzeti jellemre és ugy kell nevelni, hogy a vitéz gyerekének minden cselekedete, mozdulata azt tükrözze vissza, hogy Nem! Nem! Soha!

Gyerekeink viselkedésükben, hazaszeretetükben, vallásosságukban példaadók legyenek tanulótársaik előtt, hisz igen sok család gyermekének szivét a megmételyezett családi élet tölti be s ilyeneknél a tanulótárs jó példája igen hasznos szolgálatot tesz.

A társaságban, ahol fiaink megfordulnak, követésre méltó legyen viselkedésük, s igy gyerekeink kifogástalan, erős akaratu, vallásos és hazafias nemzeti nevelése ki fogja irtani ismerősei legtöbbjének gondozás nélkül álló szivéből azt, ami kivetni való. Szóval, példaadással iparkodjunk gondozni a gondozásra szoruló gyermekek lelkét, mert gondozás nélkül csak töviset fog teremni. Ha minden vitéz megteszi a haza érdekében ily irányu kötelességét, ugy visszaszerezzük azt, ami elveszett!

Töltsük meg gyermekeink s ezen keresztül barátainak szivét az áldást hozó önzetlen hazaszeretettel. Nemes példával neveljük gyermekeinket s ezáltal ismerős társaikat az eljövendő nagy Magyarország feltámadására.

Beszéljünk el részleteket harctéri cselekedeteinkből, s igy keltsük fel az érdeklődést, hogy ő is a hazaszeretetet, önfeláldozást célul tüzze ki magának. Minden alkalmat ragadjunk meg az irredenta eszmék terjesztésére. A ma történelmét, megcsonkitottságunkat érzékeltessük velük s ezáltal ugy neveljük fiainkat, hogy egyetlen kivánságuk legyen a nagy magyar haza visszaszerzése. Neveljük gyermekeinkbe, hogy ők maguk vágyjanak történelmet csinálni, vagyis az ország területi épségének visszaállitásában ők is mint hősök szerepeljenek.

Igy nevelve gyermekeinket, munkánkon Isten áldása lesz, mert az ilyen munkát az Isten is megáldja s ujra nagy lesz majd a magyarok hazája.

Megalakult a Dunaszövetség. A vármegyeház közgyülési termében mult szombaton tartotta alakuló közgyülését a Dunaszövetség. Az ülést Némethy Károly v. b. t. t., az Idegenforgalmi Szövetség elnöke nyitotta meg. Beszédében kifejtette, hogy a dunai érdekeltségek tömöritése idegenforgalmi szempontból különösen fontos; de ezenkivül nagy nemzeti célokat is szolgál a Duna menténck fejlesztése. Ezután általános lelkesedéssel József kir. herceget védővé, Némethy Károly v. b. t. t. ny. államtitkárt, Rakovszky Iván belügyi- és Vass József népjóléti minisztert diszelnökké választották. A szövetség elnöke Pekár Gyula lett, aki lelkes beszédben fejtette ki a szövetség feladatait. Az igazgatótanács elnökévé Agorasztó Tivadar alispánt, főtitkárrá Bánlaky András, főelőadókká pedig Zilahy Dezsőt, a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának igazgatóját és Várday Istvánt, Pestm. tb. főjegyzőjét választották meg.

VITÉZI ÉLET.

Munkatársak megszervezésének közlése.

Lapunk mult évi december 27. számában közölt felhivás alapján

Győr-Moson-Pozsony vm. Vitézi Széke:

munkatársakul az alább nevezett urakat kérte fel:

vitéz Egyed Lajos tanitó, Győrszabadhegy, munkairánya: vallás, erkölcs, nevelés, levente ügyek;

vitéz Tóth Imre százados, Győr, 4. hgy. e., munkairánya: katonai ügyek;

vitéz Bertalan Sándor igazgató-tanitó, Győr, Gyárváros, munkairánya: erkölcs, vallás, nevelés, egészségi ügyek;

vitéz Váry Béla őrnagy, Győr, 4. hgy. e., munkairánya katonai ügyek;

Nitsmann Jenő gazdasági tanár, Győr, Bissinger-sétány, munkairánya: gazdasági kérdések;

dr. Hangai Szabó Barna állattenyésztési szakreferens, Győr, Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara, munkairánya: állattenyésztés, állategészségügy;

Vécsey Béla százados, Győr, Frigyes-laktanya, munkairánya: levente- és sportügyek;

Besenbeck Alfonz titkár, Győr, Zöldfa-u. 3., munkairánya: gazdasági kérdések.

Tolna vármegye Vitézi Széke:

vitéz Zerinváry János gimn. tanár, Bonyhád (Tolnam.), vallás és erkölcs;

vitéz Zerinváry Szilárd járásbirósági titkár, Dombovár (Tolnam.), nevelésügy;

dr. vitéz Tölgyessy Sándor orvos, Szekszárd (kórház), egészségügy;

Groisz Ottó gazdasági tanár, Szekszárd, gazdaság és kertészet;

Marossy Dezső nyá. szds. főelőadó, Szekszárd, leventeügy és sport.

Tolna vármegye vitézeihez!

Bár ismerem vitézeim anyagi helyzetét, még sem tudok a Békes-megyei árvizkárosultak sorsa felett napirendre térni mindaddig, amig vitézeimet a segitő-akcióban való részvételre fel nem hivom.

Mint ismeretes mult hónapban megcsonkitott hazánk egyik vármegyéjét árvizveszedelem sujtotta s ezrekre megy azon derék honfitársainknak a száma, kik már egy hónapja máról-holnapra földönfutókká lettek s az elképzelhető legnagyobb nyomorral küzdenek. Kik fogságban voltunk igen jól tudjuk, hogy mit jelent az éhezés — emlékezünk még talán a Kárpátok kemény telére is —, hol a folytonos harcok következtében hajléktalanul és gyenge ruházatban fagytak el végtagjaink.

Az akcióban való részvételt már csak azért sem teszem kötelezővé, mert tudom, hogy vármegyém vitézeit az elmult világháboruuban, a szebbnél-szebb férfi erények jellemezték s épen ezért meg vagyok győződve arról, hogy most sem fognak elzárkózni az elől, hogy nyomorba jutott honfitársainkkal szemben könyörületességet gyakoroljanak.

Felkérem tehát vitézeimet, hogy ki-ki anyagi erejéhez képest pénzbeli adományát — fölösleges kiadások megkimélése végett, talán községenkint összegyüjtve —, a vármegyei vvitézi székkapitánysághoz mielőbb jutssák el. — 65 m. sz. 1926

Székkapitány.

Baranya megye vitézeihez!

A Pécsett tartózkodó legénységi vitézek folyó évi február hó 13-án, este 8 órakor a róm. kath. legényegylet helyiségeiben a Békés, Bihar és Zemplén vármegyék árvizsujtotta magyar testvéreink felsegélyezésére tánccal egybekötött »teaest«-et rendeznek, melyre a vármegyei vitézeket ezuton meghivom. Belépődij nincs. Adományokat köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. A befolyt tiszta jövedelem teljes egészében a fent emlitett célra fordittódik, melyet a megyei Szék az O. V. Sz.-hez fizet be.

Vitézek!

A közel multban megcsonkitott hazánkat sulyos csapás érte. Mikor a mi meleg otthonainkban a karácsonyfák gyertyái kigyultak, váratlanul tört rá Békés, Bihar és Zemplén vármegyék egyes részeire a trianoni átok. Elsöpörve magyar testvéreink ezreinek házait, jószágállományát, termését, földönfutókká tette falvak, tanyák lakóit. Az a segitség, melyet a hatóságok és a környék társadalma nyujtottak, arra sem elég, hogy hontalanokká lett testvéreink betevő falatot kapjanak és tető alá kerüljenek. A károsultaknak még unokái is koldusok lesznek, ha nem sietünk segitségükre.

Bajtársak! Minden fillér, melyet e nemes célra adtok, egy könnycseppet fog letörölni. Éppen azért tartsa kötelességének minden vitéz, hogy az estélyen megjelenjen és teherbiróképességéhez mérten annak sikeréhez hozzájáruljon.

Aki közületek bármely ok miatt nem jelenhetne meg személyesen, küldje el fölösleges filléreit a megyei Székkapitánysághoz, ahonnan rendeltetési helyére lesz juttatva.

Mindnyájatoktól a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatást várom! 62/1926. m. sz.

Baranya vármegye Vitézi Széke.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Pénzeskut község határában a Vitézi Széknek öt darab, egyenként 15 kat holdat kitevő telek alakitására — megváltási eljárás folytán — 75 kat. hold föld fog rendelkezésére állani.

Felhivom vitézeimet, hogy akik ezen telkekre igényt tartanak, ebbeli óhajukat személyesen vagy irásban nekem mielőbb bejelentsék.

Tájékozásul közlöm, hogy a telkek előreláthatólag — miután parcellázva még nincsenek — 1926 október hó 1-ével lesznek átvehetők.

A megitélt föld nem vagyonváltságföld; az utána fizetendő haszonbér csak ezután lesz megállapitva. 41/1926. szám.

Veszprém vármegye Vitézi Széke.

Budapest szkf. legénységi vitézeihez!

Budapest legénységi állományu vitézei folyó évi február hó 13-án 20 órakor IX. ker., Ranolder-utca 5. szám és Viola-utca sarkon lévő Schmidt-féle vendéglőben bajtársi összejövetelt tartanak.

Részvétel február hó 11-ig a Székkapitányságnak bejelentendő.

Budapest Vitézi Széke.

Vitézek mint házinyultenyésztők.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara a győrmegyei vitézi székkapitányság kérésére a jelentkezett 24 vitéz részére a Győr városi és megyei házinyul és galambtenyésztő egyesület utján jutányos feltételek mellett különféle értékes és fajtiszta prémnyulakat juttatott. A nyulak átvételekor a vállalkozó vitézek azok tartására, elhelyezésére és ápolására vonatkozólag kioktattattak.

Ily módon akarja a Mezőgazdasági Kamara a kevés fáradságot és költséget igénylő házinyultenyésztést terjeszteni és népszerüvé tenni s ezáltal ezen, nálunk még elhanyagolt termelési ágat meghonositani.

A házinyulak finom és tápláló husuk mellett nagyértékü prémjeikkel nemcsak a velük foglalkozóknak hoznak jelentékeny jövedelmet, hanem az ország külkereskedelmi mérlegét is megjavitja az, ha a drága prémesbundák anyagában nem szorulunk behozatalra s azoknak feldolgozása által sok magyar munkáskéz kap majd megélhetést.

Szabolcs vármegye vitézeihez!

1. Az Országos Vitézi Szék a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-ban mult év november hó 29-én elrendelte, hogy minden vitéz a vármegyei Vitézi Szék utján bejelenteni tartozik: 1. Pontos lakcimét. 2. A »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t rendesen megkapják-e? 3. Ezen lapra előfizetést eszközölt-e?

Tekintettel arra, hogy ezen jelentéssel mind a mai napig még több Szabolcs vármegyei vitéz adós, annak beküldését megsürgetem.

2. A mult év december hó 6-án megtartott vármegyei értekezleten megjelent vitézek által megrendelt »Gazdálkodók utmutatója« cimü gazdasági könyv megérkezett. A könyv téritési ára 1500 K. A könyvek alkalomadtán a fenti Széknél átvehetők. Személyes megjelenés akadályoztatása esetén irásebli megbizott utján is átvehető.

Szabolcs vármegye Vitézi Székkapitánya.

Megitélt járadékföldek.

Az Országos Földbirtokrendező Bizottság 1926. évi január hó folyamán a következő területeket itélte meg vitézi telkek céljaira:

Pénzeskut (Veszprém vm.) 75 kat. hold,
Felcsut (Fejér vm.) 22 kat. hold,
Nyirtass (Szabolcs vm.) 20 kat. hold,
Csór (Fejér vm.) 40 kat. hold 556 négyszögöl,
Pereszteg (Sopron vm.) 18 kat. hold,
Nick (Vas vm.) 20 kat. hold,
Hegyhátszentmárton (Vas vm.) 40 kat. hold,
Tömörd (Vas vm.) 96 kat. hold 1408 négyszögöl,
Rétközberencs (Szabolcs vm.) 30 kat. hold,
Szabolcsbáka (Szabolcs vm.) 60 kat. hold,
Pápoc (Vas vm.) 15 kat. hold,
Kenyeri (Vas vm.) 15 kat. hold,
Mezőnagymihály (Borsod vm.) 48 kat. hold 410 négyszögöl,
Velemér (Vas vm.) 23 kat. hold,
Mezőcsát (Borsod vm.) 20 magyar hold,
Nábrád (Szatmár vm.) 93 kat. hold,
Pórladány (Sopron vm.) 8 kat. hold,
Pécel (Észak-Pest vm.) 70 kat. hold,
Börsöny (Tolna vm.) 10 kat. hold.

O. V. Szék.

Vagyonváltság buza ára.

A m. kir. Pénzügyminisztérium 1926. február havára egy mm. buza árát 350.000 koronában állapitotta meg.

O. V. Szék.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A magyar föld igénye.

Irta: vitéz Csonka Kálmán.

A magyart eddig pusztán földszeretete vonzotta földjéhez. Tudatos gazdasági elvek nem vezették. Földjének értékét agrárpolitikai szempontból nem ismerte. Ős szokások, apáról fiura szálló hagyományok irányitották és a föld, mint rejtett aranybánya, kiaknázatlan maradt évről-évre.

Hogy a föld télen pihen, hogy a hervadó füvalevél, termőerejét fokozza, hogy melyik mag mikor kerüljön a földbe, melyik föld hoz bő aratást és melyikben növekedik dusfajta termény; ennyi volt minden, amit a gazdának nem volt szabad szemelől tévesztenie.

Fölöslegesnek tartott minden más tudást. Szakkönyveket, ha olvasott is, hires közgazdákat, ha meghallgatott is, legfeljebb ott fogadott el ujitást, ahol a termelő eszközökről, gépekről esett szó.

Magyarország földpolitikája most van kialakulóban. Az eddigi erőlködésekből nyilvánvalóvá lett, hogy nem a nagy üzemekre berendezett nagybirtokok vagy bérletek szolgálják a nemzeti követelmény megvalósulását, hanem a kisbirtokok, a kisgazdák. (Ennek igazáról sokat kell még beszélni és cselekedni, mert a mérleg ide-oda billen).

A kisgazda maga müveli földjét, tehát azt ismeri is. És ha összhangzásba hozza saját, jól felfogott érdekét a nemzetgazdaság érdekeivel, akkor még szerény tőkével is nagyobb munkahozamot teljesithet, mint a nagybirtok, mely több vezető mellett, idegen kezek munkálkodása alatt, az igazi gazdát nélkülözi.

Miután a földbirtok megoszlási aránya szerint több a kisgazda, mint a nagybirtokos; elsősorban a kisgazdához közelálló egyszerübb kérdésekkel kell foglalkoznunk.

Gazdasági életünk talpraállitása talajminőség dolgában szigoru vizsgálatot követel minden gazda földjével szemben. Mert sajnálattal kell tudomásul vennie minden magyarnak azt, hogy a kinaiak sok ezer év óta üzik a legintenzivebb gazdálkodást talajukon anélkül, hogy annak termőképessége csökkenne. És irigyelhetjük a németeket is, mert sokkal mostohább viszonyok között, rosszabb földön, 12 métermázsás átlagos buzatermést tudnak felmutatni. Sőt szaktudősaik tanitásainak megszivlelése mellett, maholnap már 20 métermázsás országos átlagra emelik holdankénti buzatermésüket. Mi pedig a tápanyagokban gazdagabb talajunkon és melegebb napsugarunk mellett, eddigi buzatermésünkben csak a 6 métermázsás országos átlagot tudtuk holdanként elérni. Fontos tehát, hogy minden gazda tudja: milyen talaj áll szolgálatára. Idejét nem töltheti kisérletezéssel. Minden nyárnak fizetnie kell. Ezt nemcsak a kenyér, de a kivetett adók is sürgetik.

Másodsorban tudnia kell földjének helyes gondozási módját is. Ismernie kell a föld különféle modern megmüvelési módozatát. Igénybe kell vennie, a föld megjavitásának érdekében, minden eddig kipróbált és bevált módszert.

Be kell vezetnie a modern földmivelési eszközök, szerszámok, gépek használatát. Tisztában kell lennie az időszerüség elvével, hogy mindent pontosan a maga idejében végezzen. Alkalmaznia kell a termőképesség fokozására irányuló minden raffinériát. Ki kell keresnie az értékesités legkodvezőbb lehetőségeit. Meg kell szerveznie a fogyasztóhoz vezető közvetlen kapcsolatot, nehogy verejtékes munkájának jutalma idegen kalmárok kezén sikkadjon el.

A jó tanácsok megszivlelése sikert hoz! A magyar gazda sikere pedig áldás a nagy egészre, a nemzetre is!

A tél nemcsak a föld pihenő ideje, hanem a gazdáé is. És ahogy a földnek uj erőt kell szivnia magába, ugyanugy van uj erőre szüksége a gazdának.

Felhasználjuk hát a téli hónapokat arra, hogy egy-egy gazdasági levelünkkel erősitsük a gazda tudását, szakismeretét. És reflektorlámpánkkal bevilágitunk a régi felfogás éjszakájába, hogy kiemelhessünk onnan minden olyan kérdést, mely körül hasznos fejlődést állapitottunk meg.

Sorozatos cikkünket a jövő számban kezdjük. Reméljük, a gazdatársadalom szivesen veszi ezt tőlünk és elnéző lesz, ha néha nem tudjuk eléggé élvezetessé tenni előadásunkat, a tárgy komoly természeténél fogva.

Jövedelmező-e mai viszonyok között a mütrágyák használata?

Ma már — hála Istennek — alig akad hazánkban gazda, aki nem hinné el, hogy a mütrágyák alkalmazásával módunkban van a terméseket emelni. Ezt már magyarázni, bizonyitani nem szükséges. Ha ezt általánosságban el is hiszik, mégis akadnak olyanok, akik azt mondják, hogy a mütrágyázás (igaz, hogy emeli a termést) ma mégsem jövedelmező, mert a mütrágya drága.

Igaz-e ez? Tegyünk csak egy kis számitást, mindjárt meg fogunk róla győződni, hogy ma a mütrágyázásnak még nagyobb jelentősége van, mint volt a háboru előtt és legalább is olyan jövedelmező, mint akkor volt.

Hasonlitsuk össze a piacra kerülő főbb terményeink háboru előtti és mai árait. Hogy ezt megtehessük, számitsuk át a mai árakat is aranykoronára:

	A budapesti tőzsdén jegyzett ár a háboru előtt aranykoronában	ma aranykoronában
buza	22.5—23	24.10
rozs	18—19	15.65
árpa	16.5—17	16.89
zab	18	17.24
kukorica	15	18.75
burgonya	6	5.17
cukorrépa	2.10—2.20	2.5
repce	20—22	42.40

Vessük ezzel egybe a legfontosabb mütrágyáinknak árváltozását (az összehasonlitás kedvéért ugyancsak aranykoronára átszámitva):

	A háboru előtt aranykoronában	ma
Szuperfoszfát (17.5%)	9—9.5	9
Thomassalak	7	10.2
Csilisalétrom	25—30	38
Mésznitrogén	—	26
Kénsavas ammoniák	32	34.5
Negyedszázalékos kálisó	13	14

A mi legfontosabb mütrágyánk a szupertoszfát (ennek alkalmazására van a legtöbbször szükség, ami azonban korántsem jelenti azt, hogy a maga helyén a többi mütrágyák használata ne lenne fontos és nagyon jövedelmező). Ennek ára a háboru előtti árhoz képest nem változott. Azt az ország legtöbb helyén végzett számos kisérlet bizonyitja, hogy őszi kalászosoknál 100 kg szuperfoszfát alkalmazásával 100—150 kg szemtermésemelkedésre legtöbb esetben lehet számitani. A háboru előtt a 9 koronás kiadással szemben (amibe 100 kg szupertoszfát került) 22—23 korona bevétel állott mint a terméskülönbözet értéke. A kiszórás költségeit nem szokás tekintetbe venni, mert igaz, hogy ez is külön munkával jár, tehát végső eredményben pénzbe kerül (ugyan nem sokba, mert egy ember öt holdat is képes beszórni naponta); ezzel szemben azonban a mütrágyázás nem csupán a szemtermést emeli, hanem a szalmatermést is fokozza, amit rendszerint számitáson kivül hagyunk. (A szalmatermés többlete ér legalább annyit, mint amennyibe a mütrágya kiszórása került.)

Kérdés, hogy áll ma a helyzet? A szuperfoszfát ára nem változott, maradt körülbelül kilenc aranykorona métermázsánként, a buza ára pedig inkább emelkedést mutat (24—25 aranykorona métermázsánként). Ha tehát jövedelmező volt a mütrágyázás 22—23 aranykoronás buzaár mellett, 24—25 aranykoronás mai buzaár mellett még jövedelmezőbb. A háboru előtt (csak 100 kg termésemelkedést számitva, 100 kg szupertosztát használata esetén 13—14 aranykorona jövedelemmel zárult a mütrágyázás kat. holdanként, ma a jövedelem 15—16 aranykoronát tesz ki.

Igy vagyunk nagyjában a többi mütrágyák használatával is. Azoknak a terméseknek árához viszonyitott ára alig változott. Ha tehát alkalmazásuk jövedelmező volt a háboru előtt, jövedelmező ma is, csak [illegible]z a fontos, hogy megfelelő módon járjunk el (mindig azt a mütrágyát vásárolva, amelyikre szükség van és belőlük annyit használva, amennyi a termést legjö[illegible]delmezőbben fokozza).

Mivel pedig a mai szomoru gazdasági [illegible]szonyok közt a lehető legnagyobb termések elérésére mé[illegible]inkább kell törekednünk, mint a régi jó időkben, a [illegible]rmés és jövedelem fokozása még fontosabb, mint va[illegible]ha volt.

Dr. [illegible]ltera Miklós.

Gazdasági teendők f[illegible] bruár havában.

Gazdaságban. Amint megszikk[illegible]l, az ősszel megszántott földeket meg kell fogasol[illegible]. Réten, legelőn is a fogas járhat. A hó végén szá[illegible]azabb, melegebb fekvésü földeken a vetést (mák, [illegible]avaszi árpa, zab, buza, borsó), már meg lehet kez[illegible]ni. Dohánymelegágyat a hó végén megcsinálni.

Kertben. Az ágyakat vetésre e[illegible] kell készíteni. Védettebb fekvésben mákot, sárg[illegible]répát, petrezselymet, spenótot, borsót vetni is lel[illegible]t. A melegágyakat el kell készíteni.

Gyümölcsösben. Átültetéseket [illegible]el lehet kezdeni. Csontmagvu gyümölcsfákat nyesn[illegible] kell. Téli nemesités megkezdhető.

Szőlőben. Sima vesszők szedés[illegible]. be kell fejezni. Melegebb fekvésben a vesszők [illegible]ültetése és a döntés is megkezdhető, sőt enyhe idő[illegible]rásban, a hó végén a nyitáshoz is hozzá lehet m[illegible] fogni.

Pincében. Borokat gondosan fe[illegible]öltögetni.

Állatok körül. Kancákat fedezt[illegible]tni. Igás állatok már dolgoznak s ezért jobban tartandók. Jó időben a tyukok már tojnak és kotlani is kezdenek. Meg kell őket ültetni.

Méhesben. Meleg időben a méheket már ki lehet engedni. (Tisztulás végett). Szegény családokat etetni kell (cukorral), mert már fiasitanak.

Legujabb árak: 1926. febr. 5.

A terményáruk piacán áremelkedések állanak elő, állandó szilárd irányzat mellett. Ez a jelenség azonban valószinü, hogy csak átmenetileg üli meg a piacot, mert a bőséges készletek nem indokolják az árugrásokat. Ez inkább amiatt van, mert az eladók készleteiket tartják és magasabb árak elérését várva, tartózkodnak áruik áruba bocsátásától.

A huspiacon még mindig lanyhaság az ur és nem is igen valószinü, hogy a piac belátható időn belül javulni is fog, mert az állatok olcsó teleltetése nem kényszeriti a gazdáinkat a kényszereladásokra.

Terménypiac: 76 kg-os buza tiszavidéki 405—407½, pestmegyei 402½—405, dunántuli 400—402½, 77 kg-os buza 402½—405, 78 kg-os 405—407½, 79 kg-os 412½—415, ezer K kg-ként. Rozs 240—242½, takarmányárpa 240—250, sörárpa 300—340, zab 250—260, köles 180—190, uj tengeri 180—182½, buzakorpa 170—172½, lucerna 2300—2500.

Lisztárak: 00-ás buzaliszt 7200, 0-ás 7000, 2-es 6350, 4-es 6000, rozsliszt 0-ás 5400, 1-es 3900 K.

Baromfipiac. Élő csirke, rántanivaló 25—35, sütni való 35—50, élő tyuk 40—70 ezer K drb-ként, ruca és lud hizott 36—40, pulyka, hizott 34—36, puiáre 45, libaháj vegyes 35—35, libamáj 80—130, libaaprólék 25 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás darabja 2—2.2, kannatej kimérve 4.6—4.8, üvegtej pasztörizálva 5.6-5.8, tejfel 23, habtejszin 44 ezer K liter.-ként. Ia teavaj 66—70, szövetkezeti 62-66. főzővaj 50-60. sóványturó 8-10, tehénturó 10-12, juhturó jászberényi 32—36, zolyomi 40, trappista és óvárisajt 40—46, ementháli magyar 70—75, svájci 100,kaszinósajt 50—52, rockeforti külföldi 90—100, magyar 70—80, parmezán olasz 100 ezer korona kg-ként. Dombovári és sárvári teavaj —7.5, egyéb dunántuli 7 ezer korona 10 dekás csomagonként.

Balassi nótájára.

Mai dalnok – mai Végek, mai Vitézek felé.

Irta: LAMPÉRTH GÉZA.

»Vitézek mi lehet
E széles föld felett
Szebb dolog a Végeknél...«
— Balassi, hős dalnok,
Hol kardot, hol lantot
Forgatva igy énekel.

Hajdani Végek ti —
Hősi láng égeti
Szivünk, gondolva rátok:
Kopjával és karddal
Vitéz-Rend ott nyargal
Szedni virtus virágot!

Hajdani Végeken
Vitézi éneken
Buzdult hősfiak vére.
Csapatjuk rácsapott
— Mint solymok és sasok —
Tömérdek ellenségre...!

Hajdani ellenünk
Egy vitéz-vér velünk —
Nyiltan ő is harcba szállt.
Erő s fürge készség,
Virtusos vitézség
Nyert ott zsákmányt vagy halált.

... Végek, mai Végek,
Ha nézünk felétek,
De mást mutat most a kép!
S ti, mai Vitézek,
Ti is mást hivétek
Hős tusák jutalmaképp!

Haj, mai Vitézek! —
Mig künn tetéztétek
Dicső ősök hirnevét:
Itt benn hitvány férgek
Föld alatt őrlék meg
Ős nemzetfánk gyökerét!

Lezuhant a nagy fa —
Fuldokolt alatta
Óriás hősök nemzete...
S a gyávák, a törpék
Orvul guzsba törték,
Ripők gunyt üztek vele.

Végek, mai Végek,
Ha nézünk felétek,
Düh forralja vérünket.
— Nem hős kardok, kopják:
Csel, árulás osztják
Most szent örökségünket!

S haj mai Vitézek,
Most hiába kértek
Fegyvert a bitor ellen.
Mindent elragadtak,
Koldusbot maradt csak
Hősi magyar kezekben...!

Haj, mai Vitézek,
Rátok, ha igy nézek,
Elcsuklik bár énekem —
Hiszen: vége nincs még,
Találkozunk mink még,
S folytatjuk a Végeken!

Ujak és régiek,
Földiek és égiek
Ajkán majd uj ének kél.
S e széles föld felett
Megint csak nem lesz szebb
Az uj magyar Végeknél!

HIREK.

Heti naptár.

FEBRUÁR	Római kath naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
8 Hétfő	M. János	Aranka	A hét elején a nap 7 óra 20 perckor kél és 8 óra 40 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 15perckor kél, 3 óra 50 perckor nyugszik
9 Kedd	Alex. Cir.	Abigail	
10 Szerda	Skolaszt.	Elvira	
11 Csütörtök	M.l urdi m.	Bertold	
12 Péntek	Szervita	Lidia	
13 Szombat	R. Katalin	Ella	
14 Vasárnap	Farsangv.	Bálint	

Az árvizkárosult vitézeknek.

Vitéz Kovács István ny. p. altiszt, Nagykanizsa, maga 75 százalékos rokkant és 5 családtaggal biró honfi, nemeslelküen 50.000 koronát küldött be szerkesztőségünkbe az árvizkárosult vitézek javára. Nagylelkü adományát hálás köszönettel nyugtázzuk. — Vitéz Pokorádi János, Gödöllő, 10.000 koronát, vitéz Gacs István, Vaszar, 50.000 koronát adott e célra.

*

Megcsappant a németországi baromfiexportunk. Folyton emelkedő baromfiexportunk most ujabban visszaesést mutat. Németország szigoru korlátozásokat léptetett életbe, egyes államok vesztegzárt rendeltek el. Ez ürügy arra, hogy saját baromfitermelőik érdekeit megóvják.

A Magyar Tudományos Akadémia Deák Ferenc halálának 50. évfordulója alkalmából ünnepi ülést tartott, melyen a Voinits jutalomról jelentést tevő bizottság a dijat Herczeg Ferenc a »Hid« cimü drámájának itélte oda.

A Falu folyóirat január havi száma megjelent. Bodó János és dr. Bodor Antal szerkesztésében, 88 oldal terjedelemben, számos képpel jelent meg »A Falu« cimü falufejlesztési folyóirat januári száma. Három szinnyomásu cimképe egy mintafalu főterét mutatja be s Buday Barna vezércikke, Mikszáth Kálmán hosszabb elbeszélése vezetik be a jeles irók és szakemberek cikkeinek sorozatát, amelyek a falurendezés, a mintafalu, az iskolánkivüli népmüvelés, a falusi tüzoltóság, a villamositás, a leventeügy és testnevelés, a mezőgazdasági oktatás, a falusi házitüzelés, a takarmányozás és juhtenyésztés, az egészséges épitkezés s a mezőgazdasági munkásügy kérdéseivel foglalkoznak behatóan. A folyóirat félévi előfizetési dija 50.000 korona s a Faluszövetségnél, Budapest, V., Zoltán-utca 8. szám alatt rendelhető meg.

Ötven szegény gyermeket ruháztott fel a Faluszövetség. A Faluszövetség vetitettképes gazdasági előadásai során ellátogatott a pestmegyei Pereg és Kiskunlacháza községekbe is, hogy a gazdáknak és különösen a most felnövő ifjuságnak ne csak szóval, hanem képekben is bemutassa

a modern gazdálkodás eszközeit, az általuk elérhető eredményeket ez által is serkentve őket a föld gazdaságosabb kihasználására. Peregen a Hitelszövetkezet tanácstermében különösen az ifjuság jelent meg nagy számban. Balogh Gyula igazgató vetitettképes gazdasági előadása után Rigler József titkár Rómát, Nápolyt, Firenzét és Velencét mutatta be közel 100 szines képben magyarázó előadás kiséretében. Kiskunlacházán a 48-as Függetlenségi Olvasókör hatalmas termét szorongásig megtöltötte az intelligencia, iparosság, gazdatársadalom és a község nincstelenjei. Mikor a vásznon Mayer János földmivelésügyi miniszter, Schandl Károly államtitkár és a Faluszövetség vezetőségének képei jelentek meg, a falusi nép szeretete, mellyel az érte önzetlenül munkálkodókat körül veszi, éljenzésben nyilvánult meg. A vetitettképes előadás után Szabó Balázs, a község szeretett ref. lelkésze szólott a megjelentekhez, bejelentve, hogy Balogh Gyula, a Faluszövetség igazgatója a kiskunlacházai szegény gyermekek részére 25 rend fiuruhát és 25 pár cipőt hozott. Bak Gábor főjegyző és Balogh Gyula igazgató kedves, szeretetteljes szavakkal adták át a ruhákat és cipőket a sorban eléjük járuló gyermekeknek, majd Bak Gábor meleg hangon megköszönte a Faluszövetségnek és különösen Balogh Gyula igazgatónak azt a szeretetteljes gondoskodást, mellyel lehetővé tette a mai sulyos viszonyok között 50 szegény magyar gyermek felruházását. Utána a felruházottak nevében Kovács János 9 éves fiucska kedves, közvetlen szavakkal mondott köszönetet társai nevében a Faluszövetség vezetőségének, Balogh Gyula igazgatónak, Szabó Balázs lelkésznek és Bak Gábor főjegyzőnek.

Uj ügyvédi iroda Kaposváron Vitéz dr. Gimesy Ferenc Kaposvárott gróf Tisza István-u. 9. sz. alatt ügyvédi irodáját megnyitotta.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés elé a kormány négy hónapra szóló indemnitási javaslatot terjesztett s arra kérte az ellenzéket, engedje át az indemnitási javaslatot még február elseje előtt, mert igy lehetségessé válik az adók mérséklése s a lakásbérrészesedés teljes eltörlése. Az ellenzék, különösen a szociáldemokraták nem voltak hajlandók a kormány kivánságát teljesiteni s ragaszkodtak a teljes indemnitási vitához. A vita meg is indult, de olyan csekély volt az érdeklődés, hogy az üléseket tanácskozás képtelenség miatt többször meg kellett szakitani. A kormány az ellenzék állásfoglalása dacára is keresi az utat és módot, amelyen az adóleszállitás lehetővé váljék.

*

A frankügy politikai hátterének kivizsgálására kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság az elmult héten minden nap ülésezett és kihallgatott több minisztert és más közéleti vezető férfiakat. A bizottság tagjai a legszigorubb titoktartást fogadták, de azért a bécsi szociáldemokrata és radikális lapok állandóan közölnek tudósitásokat a szigoruan zárt ülésekről.

A királyi ügyészség elkészitette a vádiratot a frankhamisitás bünügyében s vasárnap kikézbesitette az érdekelteknek s 77 oldalas vádiratában a részletesen ismertetett nyomozási adatok alapján a kir ügyészség herceg Windischgraetz Lajost, Gerő László mérnök altanácsnokot, Virágh Jánost az állami térképészeti intézet fényképészi osztályának vezetőjét, Parragh Ferencet a térképészeti intézet fényképészeti osztályának vezetőjét, Haála Józsefet, az intézet főelőadóját, Ágoston Árpádot az intézet müvezető tisztviselőjét, Kiss Lajos Kornélt, az intézet tisztviselőjét, Velősy Bélát, térképészeti segédmüvezetőt, Scharf Nádor térképészeti intézet tisztviselőjét, Hampel Ferenc térképészeti intézeti müvezetőt, Spanring László térképészeti intézeti müvezetőt, dr. Nádosy Imrét, állásától felfüggesztett magyar királyi államrendőrségi országos főkapitányt, Rába Dezső magántitkárt, Hajts Lajos nyugalmazott vezértanácsnokot, Kurtz Sándort a térképészeti intézet főtanácsnokát, ifju Andor Endrét, dr. Schwetz Tibort, dr. Ferdinándy Lászlót, dr. Héder Jánost, Winkler Istvánt, Zadravetz Istvánt, Baross Gábort és Olcsváry Jenőt, részben mint tettes, részben, mint bünsegédet és felbujtót vádolja pénzhamisitás büntette, közirathamisitás büntette, továbbá bünpártolás büntette miatt.

*

Most tették közre Smith Jeremiás népszövetségi főbiztos XX. jelentését, amely az 1925. év december hónap szanálási eredményéről számol be. A főbiztos jelentése örömet keltett mindenfelé, mert a szanálás szép eredményeiről számol be s megállapitja, hogy Magyarország biztosan halad a pénzügyi gyógyulás utján. A költségvetés egyensulyban van s a népszövetségi kölcsönt nem kellett a deficit pótlására felhasználni, miért is a népszövetségi tanács megengedte, hogy abból a magyar kormány hasznos beruházásokat eszközölhessen.

A leszerelési konferencia elhalasztása.

A népszövetségi konferencia legutóbbi ülésszakára elhatározták, hogy általános leszerelési értekezletet fognak tartani és ebben az ügyben előkészitő bizottságot küldöttek ki, melybe az Egyesült Államok, Németország és Oroszország kormányát is meghivták, bár ezek az államok nem is tagjai a Népszövetségnek. Az előkészitő bizottság megalakitásakor szó volt arról, hogy Magyarországot is beválasztják tagjai sorába, ez azonban a kisántánt ellenzése következtében nem történt meg. Magyarország helyére ezért Bulgáriát választották meg. Az előkészitő bizottság első ülését február 15-ére tüzték ki, annak összülése elé azonban ugy látszik akadályok gördültek. Hivatalosan ugyan azt közölték, hogy a bizottság ülését azért halasztották el, mert meg akarják várni Németország belépését a Népszövetségbe, mert ilyen fontos kérdésben csakis Németország belépése után akarnak határozni. Ezért az értekezlet időpontját május közepére halasztják el. Az indokolás azonban bajosan fedi a tényeket, mert hiszen Németország elfogadta a leszerelési értekezletre vonatkozó meghivást és hajlandónak is mutatkozott a részvételre. Sokkal valószinübb ezért, hogy nem Németország miatt halasztották el a leszerelési konferencia előkészitő bizottságának az ülését, hanem Németországot most ujra mint bünbakot szerepeltetik azért, hogy még mindig nem sietett a Népszövetségbe felvételét kérni. A konferenciát pedig azért kellett elhalasztani, mert az amerikai Egyesült Államok, melyet szintén meghivtak a részvételre, nem nagy hajlandóságot mutat erre. A tengeri hatalmak a szárazföldi hadseregek leszerelését kivánják, mert szerintük államuk biztonsága és gyarmataik megvédelmezése céljából szükségük van a hajóhadra, amelyet nem lehet máról holnapra ugy felszerelni, mint egy szárazföldi hadsereget. Ezzel szemben a szárazföldi hatalmak és pedig a kisántántot védőszárnyai alatt tartó Franciaország azt hangoztatja, hogy az ország határainak védelmére és államának biztonsága, vagyis az európai béke biztositása miatt neki éppen ugy szüksége van a hatalmas szárazföldi hadseregre, mint Angliának a tengeri haderejére. Igy azután a leszerelési konferenciát jónak látták elhalasztani.

A kisantánt konferencia

A kisantant, melyről már ismételten megállapították, hogy fennállásának egyetlen oka és magyarázata az, hogy Magyarországot állandóan ellenőrizze és sakkban tartsa, most ujra konferenciát akar tartani. A konferenciát eredetileg Veldesben akarták megtartani, aztán az a hir terjedt el, hogy elhalasztják. Most ujra azt hiresztelik, hogy a kitüzött idő előtt megtartják és pedig már február 10-ike táján, Szabadkán vagy Temesvárott. Ez alkalommal fognak határozni tehát, hogy az ujabb események kapcsán milyen álláspontot foglalnak el Magyarországgal szemben. A tárgysorozaton szerepelt, eredetileg az orosz szovjettel való tárgyalások megindításának a kérdése is, de erről az erősen fenyegett oláhok hallani sem akarnak és igy két szövetségestársa kénytelen volt a konferencia tárgysorozatából törölni.

Az uj német kormány bemutatkozása.

Németországban Luther dr. birodalmi kancellár a mult héten mutatkozott be uj kormányával a birodalmi gyülésnek. A kancellár ez alkalommal politikai nyilatkozatot mondott, melyben az uj kormány programmját adta elő. A nyilatkozat után hosszabb vita következett, melynek végeztével az uj kormánynak tiz szavazattöbbséggel bizalmat szavazott a birodalmi gyülés.

Köln város és területe felszabadult a megszállás alól.

Köln város és környéke hivatalosan január 31-én éjfélkor szabadult fel az angol megszállás alól. A felszabadulás örömünnepére éjfélkor a lakosság a Dómtéren gyülekezett össze és noha már az esti órákban megeredt az eső, több ezer fönyi tömeg sereglett a térre. A házak lobogódiszbe öltöztek, az összegyülekezett tömeg pedig harangzugás közben, határtalan lelkesedéssel ünnepelte meg a megszállás alól való felszabadulást.

Orosz-kinai konfliktus.

Távol Keleten veszedelmesnek induló bonyodalom keletkezett Oroszország és Kina között. Az orosz szovjet, amely minden nemzetközi szerződést a maga részéről hatályon kivül helyezett, melyek érvényességét nem volt hajlandó elismerni, most mégis megütközött azon, hogy a legutóbbi kinai harcok alatt Csang-Cso Lin tábornagy manzsuriai hadseregének ingyen elszállitását követelte az orosz igazgatás alatt álló kelet-indiai vasutakon. Az orosz szovjet tiltakozott a vasutak igénybevétele ellen és a nemzetközi szerződésekre hivatkozott, Csang-Cso Lin azonban a kényszerhelyzetre való tekintettel mégis lefoglalta a vasutat csapatainak szállitására. Mikor pedig a vasutigazgatóság tovább is akadékoskodott, elfogatta Ivanow vasutigazgatót. A szovjetkormány erre a letartóztatott igazgató szabadonbocsájtását követelte, majd amikor azt Csang-Cso-Lin megtagadta, a pekingi hivatalos kinai kormányhoz fordult követelésével. Az orosz szovjet azonban nem érhet el célt Pekingben a hivatalos kinai kormánynál, mert hiszen ez maga is harcban áll a Mandzsuriában hadakozó Csang-Cso-Linnal, aki jépen a jelenlegi kinai kormány megdöntésére törekszik. Az orosz szovjet azonban Mandzsuriában is fellépett Csang-Cso-Linnal szemben, mire Csang-Cso-Lin a karbini orosz követség egész személyzetét letartóztatta, valamint a karbini orosz kereskedelmi társaság egész személyzetét is fogságba vetette. Hir szerint az orosz szovjet most csapatokat von össze a kinai határon, ezzel szemben a kinai kormánycsapatok és Csang-Cso-Lin mandzsuriai hadserege szintén a határ felé vonul. Hivatalos jelentés szerint Japán egyelőre várakozó álláspontot foglal el, amiről arra lehet következtetni, hogy a készülő bonyodalomba valamilyen formában bele kiván avatkozni. Ha ez megtörténik és japán-orosz-kinai háboru tör ki, nagyon könnyen meglehet, hogy az egész keleti kérdés rendezésére alkalom nyilik, aminek könnyen messzemenő következményei lehetnek, mert az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország érdekei is szembe kerülhetnek egymással.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

vitéz Székely Frigyes.

1916 junius 4-ike igen forró nap volt a Czarnypotoknál. Nem a nyár hevétől, hanem a robbanó gránátok tüzétől. Ezek a haragot lihegő lángnyelvek vérszomjasan nyalták végig a harcteret. Perzselésük elől hátrább huzódtak már a csatavonalaink s át is haladtak az 1. számu 15 cm-es taracküteg tüzállásán

Az ellenséges gyalogság már két irányból is hátbalőtte a tüzéreinket, de a mi felhevült, zömök mozsaraink tovább is dacolva, tüzfallal akarták áttört gátjainknak réseit betömni, vagy legalább az ellenség gyors előrezudulását megakadályozni.

Székely Frigyes, az emlitett taracküteg tüzvezető szakaszparancsnoka, a heves tüzharcban kipirulva, biztatta az embereit. De egyszerre csak elhalaványodott. Nem! Nem sebesült meg. Azt ő fel sem venné. De parancsot hoztak, hogy a tarackokat fel kell robbantani, nehogy az ellenség kezére jussanak. Mert a helyzet körösközül veszedelmes volt már.

Ez volt az a nagy ok, mitől Székely Frigyes ugy elhalaványodott. Az ő tarackjait, az ő két tarackját, hogy ő robbantsa fel, az már még sem lehet!

Addig kért, könyörgött, szivesen vállalva a felelősséget, mignem engedélyt nyert, hogy a lehetetlent megkisérelhesse. S meg is cselekedte, amit már mindenki lehetetlennek hitt. A legnagyobb gyalogsági keresztüzben, a bömbölő ágyutüzben, hat lóval az egyik, két lóval a másik mozsarat kihozta a majdnem teljesen körülzárt állásból.

Másnap már a pohorlouci állásból küldözgette a két mozsár mennydörgő átkait az oroszok felé.

De egy orosz repülő jött, felfedezte állásukat s szörnyen rájuk uszitotta a ruszkik ágyuit. Két nehéz ütegük teljes egy órán át iszonyuan megdobálta ekrazitgránáttal a tarackjainkat s emberben, lovakban s anyagban is sulyos veszteséget okozott a mi ütegünknek. Déltájban a multkorinál is sokkalta veszedelmesebbre fordult a helyzet. A mi tarackjaink végleg elhallgattak. Az ellenség hasznavehetetlenné lőtte őket.

Vitéz Székely Frigyes megmenti a két tarackot és a lőszerkocsit.

Ujra jött a parancs: az ágyukat rögtön fel kell robbantani. A mozsarak megmentésére irányuló minden kisérletet eleve megtiltott a szigoru rendelkezés.

Székely Frigyesünknek szörnyen főtt a feje. A parancsszegésért háboru idején főbelövetés jár. És őt odahaza öt kis gyermek, meg a felesége várja. Akit, amit megszerettünk, nehéz attól válni. De a tarackjait szintén megszerette s azokhoz is köti a hüség esküje! Csak a tiltó parancs, csak az ne jött volna... Ámbár ha sikerül, akkor nem lehet baj!... De ha nem sikerül, akkor szörnyü baj lesz!

Mindegy! Ő nem hagyja el, nem is robbantja fel az ő tarackjait !Mivel fogja akkor védeni a Hazát? Az eskü is ugy szól: ...lövegeinket soha el nem hagyjuk... Hamar a lovakat! Befogni! Befogni! Csak gyorsan! Csak gyorsan!

És a lovak fujva, lihegve, hörögve, árkon, bokron, vizen és tüzön keresztül, ezernyi veszély közt, mégis csak kihozzák mindkét tarackot. De a lőszerkocsi, megrakva lőszerrel, ni... meg a sebesült Kecskeméty Bálint pajtás, azok ott maradtak. Az ellenség mindjárt odaér hozzájuk és elfogja őket...

Nem fogja el őket! Székely Frigyes visszavágtat a halál torkába, az oroszok közé, szuronyaik éppen csakhogy el nem érik, a golyóik éppen csakhogy meg nem ölik, kihozza a lőszerkocsit, meg a Bálint pajtást!

Igy szerezte Székely Frigyes aranyérmét és a vitézi címet.

1921-ben avatták fel. Várományosa ifj. vitéz Székely Frigyes. 1899-ben nősült, öt gyermeke van. Földváron (Brassó m.) született.

Miskolc város közönsége által felajánlott 15 hold vitézi telket kapott Miskolcon.

Branyiszkó.

Több mint hetven éve immár, hogy a magyar történelem egyik hőskora a negyvenkilencediki tavaszi hadjárattal fennen ragyogtatta honvédeink dicsőségét. Ma, annyi vihar után visszatekintünk mult idők nem fakuló fényére. Azt a tanulságot meritjük belőle, hogy a magyar a legnehezebb időkben mindig csodák müvelésére volt képes.

*

A Szepesség és Sáros vármegye között elhuzódó zord hegyláncolatnak egyik meredek hágója a Branyiszkó.

Ezen kellett keresztültörnie Görgey seregének 1849 február havában, hogy a Tisza felső folyásánál a többi magyar sereggel egyesüljön.

Farkasorditó csikorgó vad hideg tombolt a Kárpátokban. A Branyiszkó meredek utját erősen megszállta Deym osztrák tábornok 3000 emberrel, hat ágyuval. A cikk-cakos ut minden kanyarulatánál előre elkészitett védelmi állások. Szinte lehetetlennek látszott itt az áthatolás.

A honvédeknek pedig át kellett jutniok, mert hátuk mögött is ott volt már az ellenség.

A hős Guyon tábornoknak jutott a feladat, hogy az átkelést lehetővé tegye. Seregének nagyrésze friss ujonc volt, köztük árvai és zomolyi tót fiuk, akiknek egyrésze már résztvett a kosztolányi csatában, de a többit csak pár hete toborozták. Fegyver alig volt kezükben, puskaport ezek még nem is szagoltak. De volt az ő szivükben is hazaszeretet, karjukban erő, lelkükben hősies elszántság.

Guyon elkészitette a haditervet. Az ágyukat felállitották, szemben az ellenség állásával a karakvéri hegyekben, Földváry százados a vörössapkásokkal, Pethő örnagy a 33. zászlóaljjal a meredeken felfelé egyenesen, Mikovényi őrnagy zászlóaljával oldalt támad. Ez a haditerv.

Ekkor önként jelentkezik Kornidesz mérnök — egyik nemzetőrcsapat vezére. Elmondja, hogy ezt a vidéket ő már előbb felmérte, ösmer itt minden zegzugot, egy zászlóaljat kér, hogy azzal az ellenséget megkerülje. Kapott egy zászlóaljat, de csak minden második embernek volt fegyvere, többinek nem jutott.

— Nem baj — mondta Kornidesz. — Még csak két jó trombitást és két ágyut kérek, meg egy-két üres hordót.

Ezt megkapta és az lett a megállapodás, hogy az általános támadást akkor kezdik, ha ő jelzi, hogy a megkerülés sikerült.

Egyszerre hatalmas trombitaharsogás, iszonyu lárma, puffogás visszhangját verték egymás fejéhez az erdős hegyek... Kornidesz fuvatta a riadót, huszárjai szörnyü zajt csaptak s az üres hordókba lövöldöztek. Az ellenség azt hitte itt a végitélet... hátuk mögött az egész honvéd hadsereg...

Reggel 9 óra volt. Guyon parancsot adott a támadásra. A rakéta-üteget maga kezelte, mert ujoncai közül senki sem értett hozzá. Ágyuink is megszólaltak.

A megriadt ellenség rettenetes ágyutüzzel fogadta a meredek uton előretörő honvédeket. Minden uj kanyarulatnál uj tüzfergeteget zuditott rájuk... A pusztitó szörnyü golyózáporban haláltmegvető hősiességgel rohantak előre a honvédek... A 22 kanyarulatos uton Pethő őrnagy vezette elől honvédeit s azzal biztatta őket, hogy az ellenség ugyis csak fejük felett lövöldöz el a magasból.

— Csak az első állást foglaljuk el fiuk, a többi már magától jön! Előre!

Mentek is a hős fiuk előre. De a gyilkos és minden percben megujuló golyózápor bizony a fejüket, szivüket sem kimélte... Már-már ingadozni kezdtek a gyérülő sorok, amikor egyszerre ifju szerzetes pap, Erdősi Imre ugrik az élre. Kezében magasra tartja a feszületet.

— Utánam kedves testvéreim! — szól a tót ujoncokhoz anyanyelvükön — velünk az Isten. Mienk lesz a győzelem!

Mikor az ellenség már egész közel ér, odaveti közéjük a feszületet és hátrakiállt:

— Honvédek, ti nem hagyjátok az ellenség kezébe a szent keresztet!

— Nem hagyjuk! Dehogy hagyjuk! — zugták rá a hős fiuk és szuronyszegezve rohannak vezéreik után s páratlanul hősi küzdelemmel visszaszoritják az ellenséget, behatolnak eltorlaszolt állásaikba. Elsöpörnek minden akadályt, megnyitják az utat Branyiszkón.

Ott volt a Branyiszkónál egy sok vihart látott vitéz öreg Nádor-huszár is, akit csak »Csősz bácsinak« neveztek ifjabb bajtársai.

Róla jegyezte fel Platthy őrnagy, a harc egyik hőse, ezt a jóizü esetet.

Mikor a magyar hadsereg már felért a hegyre, az osztrákok egy ottlévő korcsmába huzódtak s onnét fedett helyről lövöldöztek előretörő honvédjeinkre.

Guyon 15 Nádor-huszárt küldött rohamra a korcsma ellen. Ezek között volt Csősz bácsi is, akinek igy szólt tréfásan a vezér:

— Nagyon megszomjaztam ebben a hideg-melegben, hozz egy kis itókát, fiam, onnan a korcsmából mig az osztrák mind meg nem issza.

— Értem generális uram, meglesz! — szalutált Csősz bácsi és már száguldott is 14 huszárbajtársával a korcsma felé.

A korcsmában vasas németek voltak, a ház körül pedig gyalogság hasalt az árkokban, onnan lövöldözött a huszárokra. De a huszárok csakhamar kiugratták őket és hajrá a korcsmára, a vasasokra!

A viharos huszárattak s a gyalogság futása megrémitette a vasasokat, egy részük hamarosan lóra kapott és kereket oldott, de vagy ötvenen bennrekedtek.

Csősz bácsi leszáll a lováról, belép a korcsmába s rászól a remegő csaplárosra:

— Náci, egy itzét a javából!

A vasasokra oda se néz, mig az italt be nem tölti a butykosába. A vasasok szájtátva bámultak a vakmerő huszárra, aki olyan biztos a dolgában. Eszükbe sem jut hirtelen, hogy fegyverhez nyuljanak.

Csősz bácsi diadalmasan pödörint egyet a bajuszán és kiszól társainak:

— Ti csak maradjatok, majd én elintézem!

Aztán ugy félvállról odaszól a hüledező vasasoknak:

— Ti persze a foglyaim vagytok!

És elindult az ötven fogollyal meg a jó kis itókával a vezér felé.

*

Hisszük, hogy amit honvédeink, akkor hetvenhét esztendővel ezelőtt müveltek, olyan nemzeti tulajdonságokból fakadt, amely tulajdonságok mi is élnek. A világháboruban ezt bebizonyitották vitézeink s hisszük, ha itt lesz az idő, ujra felrobognak a legendás magyar hősök, hogy ismét megmutassák, mit tud a magyar, ha akar!

Ezzel a gondolattal emlékezünk 1849. februárjára.

Láncszemek.

Mult nyáron negyven tanártársammal a nyugati országokat jártuk végig. Tapasztalataink tömegéből kiválogattam azokat, amelyek a magyarsággal közvetve vagy közvetlenül összefüggnek.

Hajón. Pozsony körül cseh utászok gyakorlatoztak a Dunán. Hidakat vertek. Lehet-e Magyarország és Csehország között hidakat épiteni?

Pozsonyban a cimtáblák és felirások szembeöltően nagyok; látszik, hogy uj gazda költözött a házba. Uj őrei vannak a rendnek, akiknek vörös orcáról sugárzik a tekintély és az erély. Mi ugyan mosolyogtunk a gummibotokon, amelyeket meg-megsuhogtattak a levegőben. A cseh állam rendjének az őrei nem félelmesek. Mulatságosak, mint voltak annak idején, amikor a katonabandákban teljesitettek komoly trombitási szolgálatot. Vigyáztak, hogy a parton, a daruk körül a magyar munkások hüségesen végezzék a baromi munkát.

Dévény. Beszedték a hajóköteleket. Bucsuztunk Magyarországtól. Felhangzott a nemzeti imádság és szállt-szállt fel a várromokhoz, a parton állókhoz. Egy asszony leemelte kis fiacskája fejéről a kalapot. Árpád szobrának környékéről fehér zsebkendőket lobogtattak.

Bécs. A kapucinusok templomában alusszák örök álmaikat a Habsburg-család magyar királyai. Köztük nagy tölgyfakoporsóban Ferenc József, mellette Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös. Erzsébet koporsóját friss virágok diszitették. Magyar asszonyok jártak előttünk a kriptában, azok tették a sirra.

Passau. A monda szerint itt élte utolsó napjait és itt halt meg az első magyar király felesége, Gizella.

München. Rathaus. Bejelentés nélkül érkeztünk. A város polgármestere rögtönzött beszéddel fogadott: ». . . köszöntöm a büszke és szabadságszerető magyar nemzet fiait...« Itt még tudják, hogy vagyunk a világon!

Hitler-gyülés. Hálótermünk mellett tartották. Aludni nem tudtunk, a kiváncsiság átcsalogatott minket is. A teremben fiatal emberek és leányok sörözgettek s közben hallgatták a tüzesen hadonászó szász szónok kacskaringós frázisait. Meghallották, hogy ott vagyunk. Az elnökség a főasztalhoz invitált, a közönség felállt és söröskancsóit magasra emelve éljenzett a maga nyelvén. Ezek is ismerik még a magyart!

Ugyanabban a teremben másnap kora hajnalban német diákok gyülekeztek. Kettő párbajhoz öltözködött. Felálltak, összecsaptak. Zuhogtak az ütések.

Vér, szépen szivárgó német vér csöpögött a vörös padlóra. Igy kivánta a hagyomány meg a virtus. Boldog volt, aki sebet kapott, mosolygott, amikor az orvosok beretválták a seb környékét.

A második, majd a harmadik pár nyugodtan várta, hogy mikor kerül reá a sor.

(Folytatása következik.)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Bortermelők figyelmébe!

Kinek saját termésü, jó fajboraik vannak, ó mint uj, kérem engem levél utján fölkaresni, megegyezés esetén a vendéglőben kimérném

vitéz **Miskolci Károly**
vendéglős
VIII., Rökk Szilárd u. 10.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

A repülésről.

Irta: vitéz Hefty Frigyes.

(2. közlemény.)

Nézzük már most, melyek a sárkányrepülőgép főalkatrészei.

Minden aeroplán, legyen az egy- vagy kétfedelü (ezek a leggyakrabban használt tipusok), lényegében két főalkotórészből áll, és pedig a törzsből és szárnyakból.

A törzset rendszerint a halak formájára (áramvonal) képezik ki, miután ennek van a legkisebb ellenállása. Egyuttal magában rejti a hajtóerőt szolgáló motort, a kormányzást végző pilótát; az utasra, podgyászra, stb. helyét, gyakran pedig a motor tápláló anyagával, a benzinnek és olajnak tartályait. A törzs végében vannak felszerelve a kormányok (magassági és oldalkormány), melyek a gép fel- és leszállását, illetve oldalfordulását szabályozzák. Alul felfüggesztve a futó szerkezet egészíti ki a törzset, mely szárazföldi gépeknél kerekekkel, vizi gépeknél viszont csolnakokkal van ellátva. Végül a farok végén csusztató sarkantyukat találunk.

Az egész törzs anyaga fa vagy acél, a burkolata pedig vászon vagy vékony falemez (az ugynevezett fornér), de ujabb gépek tisztán fornérból is készülnek.

A szárnyfelületek, melyek megfelelnek a madár kiterjesztett szárnyainak, két fő tartórudra szerelt fabordákból vannak kiképezve, melyek könnyités céljából egyenlő távolságban kifurattak. Boritásuk leggyakrabban erős és impregnált, ugynevezett aeroplán-vászon, vagy vékony fornér. Az utóbbi években Junkers tanár alkalmazott először fémgépein egy duralumin nevezetü aluminiumkompoziciót, melynek főelőnye, hogy csekély sulya dacára igen szilárd és tüzálló, de viszonylagosan igen drága. Használata ujabban erősen elterjedt s repülőgépek mellett léghajóvázak is készülnek belőle.

Mellékelt képünk, mely egy minden kényelemmel berendezett, modern angol személyszállitó repülőgépet ábrázol olyanformán, hogy a törzsnek felénk néző oldala s a szárny egy része betekintést enged a belső részekbe is, részletesen mutatja a repülőgép teljes szerkezetét.

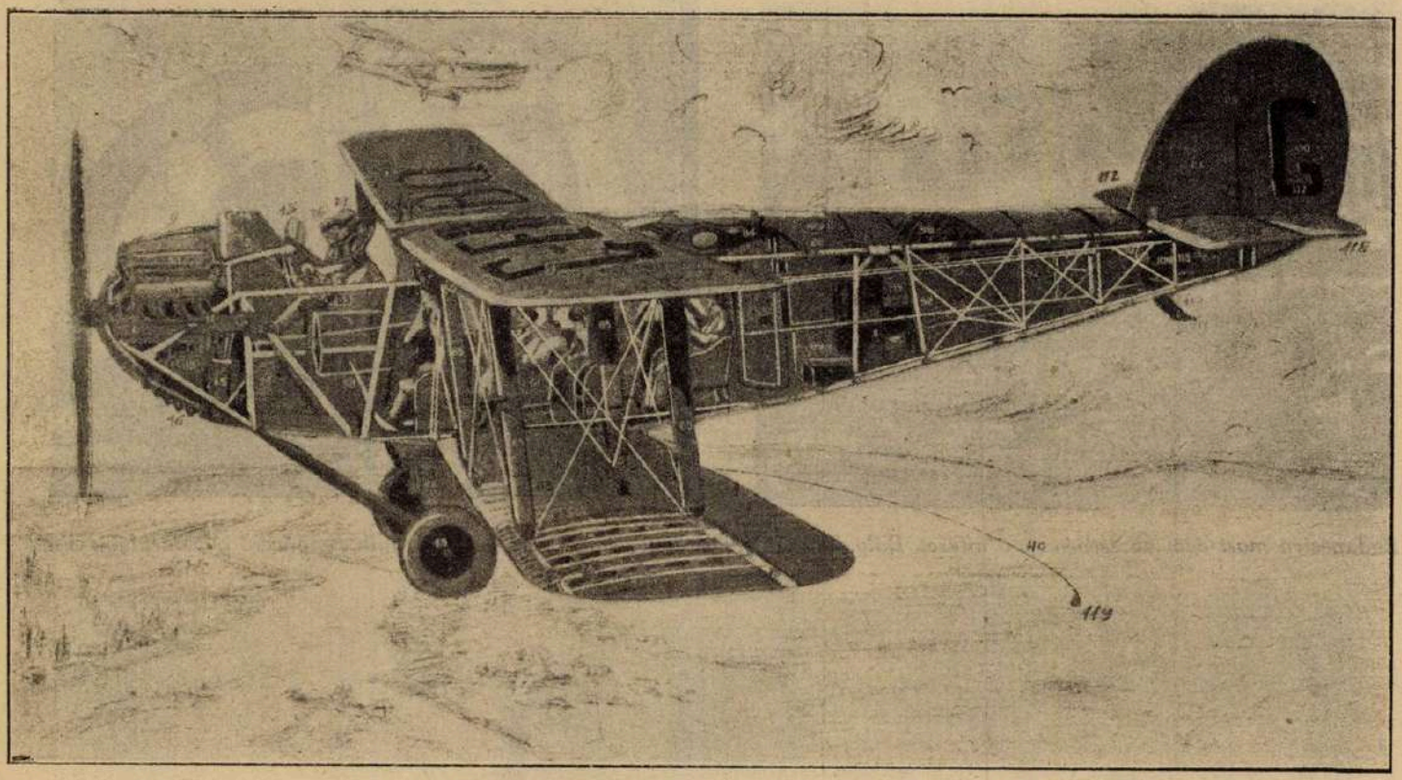

Vitéz Rotter-féle iskola biplán Budapest felett.

Jelmagyarázat.

1. Légcsavar. 2. Légcsavaragy. 6. Motor tartógerendája. 9. Összekötőcső a motor és hütőviztartó között. 10. A 12 hengeres, 450 lóerős Napier Lyon motor. 11. Kipuffogó cső. 13. Olajtartály. 16. Hütőviztartó. 22. Oldalkormány pedálja. 23. Drótnélküli távíró készülék. 25. Hármas üvegből való (el nem pattanó) szélellenző. 26. A gépvezető segédje. 27. A pilóta. 32. Kormányrud. 33. A pilóta ülése. 38. Az antenna (rádió) kivezető csöve. 40. Antenna. 41. Futószerkezet tartóoszlopa. 42. Rugók. 43. Kerekek (pneumatikkal). 47. Benzintartály. 52. Jobboldali felső szárny. 53. Jobboldali egyensulyozó felület. 54. A gép jelbetüi. (Megfelel az autók számainak.) 55. Szellőztetőcső az utasfülke fütő- és levegőkészülékéhez. 56. Bal felső szárny. 57. Bal felső egyensulyozó felület. 61. Utasfülke fonott székekkel, nyolc személyre. 62. Sebességmérő. 63. Merevitő huzalok. 64. Merevitő huzalkereszt. 65. Szárnytartó oszlopok. 66. Bal alsó szárny. 69. Vizhatlan vászonhuzat. 70. Merevitő szárnybordák. 74. Fő tartógerendák. 77. Tartóléc a bordák összefogására. 79. Hátsó szárnyléc. 80. Bal alsó egyensulyozó felület. 81. Összekötőhuzal az egyensulyozó felületek közt. 83. Vészkijárat csapóajtója. 84. Villanylámpa a fülkében. 85. Mentőöv. 86. Az utasfülke tetőablaka. 87. A törzs fő tartógerendája. 88. Klozet. 89. A kalauz ülése. 91. A törzs alsó fő tartógerendája. 92. A törzs oldaloszlopai. 95. Podgyász és posta. 96. Hajlitott lécváz, a törzsnek félhengeralakot ad. 97. Fornér (falemez), a törzs bevonata. 98. Oldalkormány huzaljai. 99. Kettős huzal a magassági kormányhoz. 107. Magassági kormány összekötő rudja. 109. Rugózás a sarkantyuhoz. 110. Sarkantyu. 111. Sarkantyu acéltalpa. 112. Csillapító sikok. 114. Vezérsik. 115. Oldalkormány ellensulyozó részére. 117. Nemzetiség jelző betü. 118. Magassági kormány. 119. Az antenna sulygömbje.

Szerkesztői posta.

Mindazon előfizetőink elnézését kérjük, akiknek címszalagján a nemzetes cím nincsen feltüntetve, avagy egyéb címzésük hiányos. A roppant nagytömegű címek elkészítése technikailag nem engedte meg, hogy a szükséges pontossággal ügyeljünk az egyes címzésekre. Amint uj címszalagok készülnek, ezen hibák kijavittatnak.

*

Kérjük azon előfizetőinket, akik szerkesztőségünk címére levelet küldenek, hogy válaszbélyeget ne mellékeljenek, csak kivételes esetben, ha külön levélben kivánnak választ. Az eddig beküldött válaszbélyegeket összesitve a lap javára bevételeztük.

*

vitéz Papp Imre, Ujkécske. Válaszlevelét az illetékes megyei Széknek küldtük el. Ott kap múltó választ s talán egy kis oktatást is. — vitéz Endrey János, Algyő. Nem közölhetjük, mert könnyen félreérthető. — vitéz Szalai Zsigmond, Ugod. Elbocsátását — ha más kifogás nem volt Ön ellen — igazságtalanságnak tartjuk. Azt tanácsoljuk, forduljon személyesen az uradalom intézőjéhez s ott adja elő panaszát. Ha ott nem maradhatna, legalább más, hasonló beosztást kérjen. Levelét az illetékes megyei Széknek is elküldtük, hogy az Ön érdekében közbe lépjen közbe. — Zelei László, Tiszapolgár. Éremigazolványa ügyében forduljon a legközelebbi népgondozóhoz. Csakis ott tudnak választ adni. — vitéz Vedrődi József ny. tiszth., Budapest. Házhely kérését személyesen adja elő Eszakpest vármegye Vitézi Székénél (vármegyeházán). A ny. á. levőknek a H. M. az okmányait nem helyesbiti. Személyi okmányait hiteles másolatba kellett volna vennie, mert megszállt területről talán évek mulva sem kapja vissza. Belügytől kérjen egy igazolványt arról, hogy okmányai hivatalos uton vannak. vitéz Halasi Albert és vitéz Udvarnoky. A szóbanforgó birtok ára azonnal fizetendő. A vételár ügyében tárgyalni lehet a tulajdonossal, Szanda Jánossal (Budapest, IX., Lónyai-utca 23. III. 17). A tárgyalás idejét előre kell jelezni. A birtok buzavalutában is megvehető prompt fizetés mellett. Ha a reflektáns 30—35 hold árát kifizeti, a többire elővételi jogot nyer, sőt hat évre bérbe is veheti. Ha az igy kibérelt ingatlan kevésnek bizonyulna, ugy eladó felesége tulajdonát képező, ugyanott fekvő 50 magyar hold szintén bérelhető hat évre. Ezen adatok két hétig érvényesek. Vitézi járadéktelekként a birtok meg nem szerezhető. Kölcsön felvétele tárgyában tessék a Kisbirtokosok Földhitelintézeténél érdeklődni.

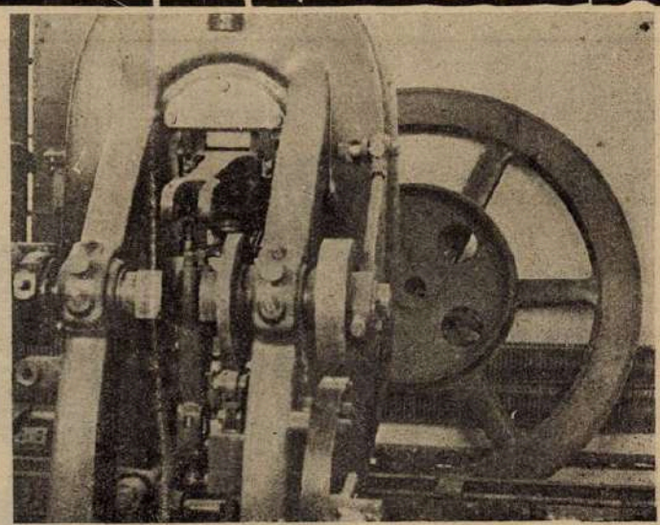

Budapesten most épül az ércpénzverő intézet. Baloldali képünk az épület külsejét, jobbra az egyik pengőverő gép darabjait látjuk.

Baloldali képünk Hollandiának egyik községét mutatja. A megáradt folyók elöntötték a szántóföldeket. Jobboldali képünk Köln német város egyik utcájának árvizsujtotta szomoru állapotáról készült.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM. 1926. FEBRUÁR HÓ 14.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Sorsjegyőrület.

Irta: vadkerti MEZEY ÁRPÁD.

Kórtól rothadt napjaink beteges filozófiájának sarkalatos tétele: a munkából nem lehet megélni. Innen az a játékláz, amely ezelőtt három évvel a tőzsdén tombolt, napjainkban pedig sorsjegyek alakjában varázsol Dárius-kincseket a nehéz gazdasági élet taposómalmát izzadva huzó jámbor halandók lelki szemei elé. Innen a büntények egész sorozata, amely katasztrofális arányokat ölt, s innen a hasznos produktiv munkának, ha mindjárt nem is kimondott csökkenése, de minden bizonnyal egyhelyben való tétlen mozdulatlansága.

Ha csak egy kicsit is tanulmányozzuk Csonkamagyarország mai gazdasági állapotát, megdöbbenve állapithatjuk meg, hogy dacára az áldott magyar humusz aranykalászt ringató rögjének, ugy államháztartásunk, mint magánvagyonunk még mindig megdöbbentő zilált képet mutat.

A vitézek és gazdák lapjának irányelvétől és szellemétől távol áll a politika, de ez a politikai abszolut semlegesség még nem zárja ki a napjainkban megnyilvánuló, vagy jobban mondva: dühöngő társadalmi kórjelenségek objektiv lerögzitését.

A vitézek és gazdák lapja a magyarságnak nem csak a dicsérésre méltó tetteit publikálja, hanem megmutatja annak hibáit is teljes meztelenségében, mert bizony nagyon rossz pedagógus az, aki csak dicsér, de a hibák és csinytevések felett már nagylelkűen szemet huny.

Napjaink kórjelenségei között leglármásabb a sorsjáték. Eleve megjegyezzük, hogy mi tudunk sorsjáték és sorsjáték között disztingválni. Határozott és egyenes választóvonalat tudunk huzni a nyomorenyhitést támogató jótékonycélu sorsjátékok és a magánérdekeket szolgáló, üzleti alapokra fektetett sorsjátékok között. Az előbbi csendes, szerény, alázatosan kér, az utóbbi lármázik, ordit, ha megy az ember az utcán, minden lépésében ki van téve a sorsjegyeket áruló és biztos nyerést garantáló egyének tolakodásának, uton-utfélén hatalmas plakátok hirdetik a biztos és könnyü meggazdagodást, uj-ágok, cégek, áruházak a saját kebelükben már egy-egy sorsjátékbankká alakultak át. Kiadóhivatalok lappéldányaikhoz sorsjegyet mellékelnek és sorsjegy van az ezerkoronás cigarettapapir burkolatának belső oldalán is. Az automobilon járó jómódu gazdagtól a behorpadt mellü tüdővészes nyomorgó munkásig mindenki sorsjegyet vásárol, mert egy sorsjeggyel még nyolcszemélyes autót is lehet nyerni, tehát veszíteni való nincs. Mert mi az a tiz-huszezer korona, amikor ha egy kis szerencse van, ha Fortuna szeszélyes istenasszonya a koldusra mosolyog, a nyomor megszünik, dolgozni többé nem kell.

1922—23. évben ugyanez a fajtáju nyereségláz tombolt a tőzsdén, ami a nemzetgazdaszati szempontból mindenkor nélkülözhetetlen produktiv munkát akkor állandóan csökkentette. Nagyon sok bizonyitékot tudnánk felsorolni ezen megállapitásunk támogatására, de fölösleges szófecsérlésnek tartjuk, hiszen általánosan tudott dolog, hogy nagyon sok azoknak a száma, akik egy egész emberöltő verejtékes munkájának gyümölcsét dobták a szerencsejáték szeszélyesen forgó korongjára, s ha véletlenül szerencséje volt, akkor Budapest éjszakai mulatóinak diszkrét szeparéiban pezsgőgőzös tompult agyakkal a féle Európát végigcsatangolt, kifestett arcu kacér artistanőknek egy sokatigérő, biztató mosolyáért milliókat dobáltak el könnyelmüen a könnyen jött pénzből. Annak idején más lap hasábjáu foglalkoztam a játékszenvedélyek felébresztésének és állandó ébrentartásának közgazdasági hátrányával. Annak idején rámutattam erre a sürgősen gyógyitandó betegségre és erős reflektorral világitottam be az erkölcsi és anyagi lezüllés sötét mélységeibe, ahová már eddig is ezren és ezren jutottak, s ahová ezután is sokan fognak zuhanni azok közül, kik produktiv munka nélkül akarnak élni.

Soha annyi erkölcsi halottja és anyagi koldusa nem volt a magyarságnak, mint napjainkban. Ehhez hozzájárul megcsonkitott területünk is,

de a legnagyobb, a legfőbb hiba kétségtelenül bennünk van.

Mert ahelyett, hogy szerényen élnénk, ahelyett, hogy szorgalmasan dolgoznánk, ahelyett hogy minden fizikai és szellemi erőnket, lerombolt gazdasági értékeink és feldarabolt hazánk ujjáépitésére koncentrálnánk, anyagi erőnket meghaladó életmódot folytatunk, a fizikai és sok esetben még a szellemi munkát is szégyeljük s rohanunk a kincseket igérő csalóka délibábok után. Fizikai és szellemi erőnk pedig beteges gondolkozások vágyott kincseinek hajhászásában értéktelenül forgácsolódik szét. Szerény életmód mellett a szorgalmas munka mindenkor megbozza a megérdemelt gyümölcsét. És azok, akik ezt az egyenes, tisztességes és világos utat járják, mindenkor megelégedettek, boldogok. De sajnos, a divat utáni futás és a divathóbort szülte elégedetlenség ma fénykorát éli. Ez az elégedetlenség, ez a divathóbort szüli a korbetegségek szörnyalakjait:

az erkölcsi züllést; az istentagadást; a munkakerülést: a játékszenvedélyt.

Nem tudjuk, van-e már olyan ember, aki sorsjegyen nyert pénzzel biztos jövőt tudott magának teremteni. Nem tudjuk, van-e, de azt hisszük, nincs. Ellenben tudjuk, hogy nem egy jól megalapozott családi vagyon veszett már el a szerencsejáték danaidák hordójában, amely feneketlen s melyben a belehordott kincsek örökre elvesznek.

E lap hasábjain mi mindenkor harcolni fogunk az olyan szokások vagy társadalmi tömegbetegségek ellen, melyek a magyarság legértékesebb részét: a gazdatársadalmat és a vitézi rendet ragályos voltuk miatt megfertőzhetik. Mi szent kötelességünknek tartjuk a gazdatábort és vitézeinket minden erkölcsromboló, minden jellemgyilkos külhatásoktól megóvni. A mi utunk egyenes: imádkozunk és dolgozunk. A napi fáradságos munkánk pedig, ha nem is hoz mást asztalunkra, mint becsületes fekete magyar kenyeret, az nekünk jobb, az nekünk izletesebb, az nekünk biztosabb, mint a kétes szerencsejátékadta lukullusi lakoma, melyen talán sok csalódott ember átka van, s mely miatt talán sok keserves könny is hull.

A sorsjátékokat január elsejétől ugyan részben korlátozták már, de a mi véleményünk az; hogy gazdasági és erkölcsi életünk ezen inficiáló tátongó sebének nem mától holnapig ható injekció, hanem gyökeres operáció kell.

Vitézek bálja.

A fővárosi Vigadó termei egyszer egy évben szokatlan szineket, hangokat és hangulatokat látnak. Egy évben egyszer összegyülik a fényes termekben Magyarország szine-java, hogy megmutassa — élünk még, nem pusztultunk el, tudunk ha kell vigadni, régi magyar módra, mint egykor a régi magyar végek vitézei messze udvarházakban mulatoztak.

Magyar szinek, magyar ruhák, magyar nóta, magyar tánc, — magyar vitézek mulatsága! Február hatodikán este sok csillár fényében régi nem látott daliák alakja elevenedik, Mátyás fekete serege, Bercsényi villámai, Simonyi huszárjai lépkednek a nagy világháboru vitézei mellett.

Nagyjelentőségü mulatság ez, több mulatságnál, bemutatása régi, szép, feledett magyar ruhának, szokásnak, összehozza a nagyrangu vitézt és a legegyszerübbet, fényes dámák mellett, magyar ruhás, szépséges, derék, nemzetes asszonyok, hadd lássa a világ, milyen a mi virtusunk, milyen szép a mi ősi viseletünk, milyen a mi táncunk, nincs olyan semmiféle fajta, mint ez az istenáldotta magyar.

Igenis, lássa a világ, nem lógatjuk az orrunkat, vagyunk mi olyan legények, hogyha kell, mulatni, ha kell, dolgozni, ha kell hát harcolni is tudunk. Aki a megelevenedő tündérmesét, ezt a csodás látományt látta, az büszke lehet a fajtánkra és meggyőződésévé kell hogy váljék, őriznünk kell szép, régi szokásainkat, mert ez hozzátartozik magyar voltunkhoz. Aki nem becsüli apáink szokását, az nem becsüli önmagát.

A tágas előcsarnokban régi idők harcosai állanak sorban és fenn a feljárat közepén egy éhes ágyu torka szegződik, jelképen nézve a messzeség felé. Testőrök, alabárdosok, ajtónállók, regősök, igricek, különböző korok katonái vonulnak fel, hogy kifejezzék azt, milyen régi, vitéz nemzet a magyar. A bálon megjelent a Kormányzó Ur Ő főméltósága, a vitézek Főkapitánya, családjával, notabilitás. Megjelentek az előkelő világ hölgyei, élükön a miniszterelnök nejével. Megjelent vitéz Nagy Pál gy. tábornok, a Vitézi Rend Főkapitányának helyettese, bulcsi vitéz Janky Kocsárd l. tábornok a honvédség főparancsnoka, békési vitéz Csanády Frigyes ny. gy. tábornok, nagybányai vitéz Horthy István l. tábornok, az Orsz. Vitézi Szék tagjai, az összes törzs- és megyei székek nt. vezetői, ezenkivül igen sok magasrangu tiszt és a vitézek igen nagy és fényes serege.

Az előkelőségek az emelvényen foglaltak helyet. A Kormányzó Urat a bálelnökség, a vitézek főkapitányának helyettese és a törzskapitányok összessége fogadták. Majd a regősök csengő éneke hangzik fel és ezután Radics Béla cigányzenekara rázendit a megnyitó csárdásra. Anna kir. hercegasszony vitéz Bajor őrnaggyal, gróf Csáky Károlyné vitéz József Ferenc kir. herceggel, gróf Bethlen Istvánné vitéz Albrecht kir. herceggel, vitéz Fáy Lászlóné vitéz Igmándy-Hegyessy Gézával, vitéz Igmándy-Hegyessy Gézáné vitéz Máthé Lajossal, vitéz Magasházy Lászlónéval vitéz nemes Schultz Agoston, simontornyai Schamschula Idával vitéz Vida Gyula őrnagy, vitéz Lipcsey Mártonnéval vitéz Pethő Zoltán, Diószeghy Babával vitéz Lipcsey Márton nyitja meg a bált.

A rövid megnyitó-csárdás után Fricsay honvédzenekara zendit rá és tizenhat daliás ifju pár lejti el az emelvény előtt a régi, szép palotást. Ezután megfordulnak a daliás táncosok és egy-egy hölgyet ragadnak magukhoz a közönség köréből. A tánc igy tovább s tovább terjed széles körben, végre az egész teremben vidám, szilaj, magyar ifjuság adja meg Farsangnak a maga adóját. A Kormányzó Ur ezután elhagyta helyét és többeket megszólitásával tüntetett ki.

A megjelent diszes közönség a reggeli órákig pompás vigalomban együtt maradt és egy igen emlékezetes báli éjszaka hangulatát vitte a szivében magával, hogy amit látott és tapasztalt, azt künn az országban is példaképen tovaterjessze.

Hogy a bál anyagi sikere milyen volt, az kevésbbé érdekel, megállapithatjuk azonban, hogy igen nagyszámu résztvevőjével a farsang legfényesebb és sikerültebb bálja volt.

VITÉZI ÉLET.

Borsod-Gömör vm. területén a „Vitézek és Gazdák Lapjában" kulturális és nemzetnevelő közlemények beküldésére a következő egyének vállalkoztak:

Mezőcsát községből: Szalóczy Pál ref. lelkész, Anvander Andor róm. kath. lelkész vallás, erkölcs és nevelés tárgykörből; vitéz Kiss Lajos szolgabiró Levente és sport munka körből.

Tiszatarján községéből: Ferenczy Dániel ref. lelkész: vallás, erkölcs és nevelés; Miklósi József adóügyi jegyző: ipar, kereskedelem, levente munkakörre.

Héjőkürt községéből: Vécsy Ferenc róm. kath. lelkész: vallás, erkölcs és nevelés; Bak János róm. kath. kántortanitó: gazdaság, kertészet és levente munkakörre.

Igriczi községéből: Gecse Albert ref. lelkész: vallás, és erkölcs munkakörre.

Gelej községéből: Tóth Ferenc és Belényi Gábor tanitók: gazdaság, ipar, kereskedelem, leventesport munkakörre.

Borsod-Gömör vm. Vitézi Széke.

Somogy vm. Vitézi Széke sajtóblzottságába a következő személyiségek és intézetek léptek be.

1. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara részéről: Horváth Jenő igazgató, Asztalos és Erenhaft Károly főtitkárok, Rajczy Géza titkár és Molnár Pál segédtitkár. 2. vitéz Szalóky Lajos tanitó, Csököly. 3. vitéz dr. Kovács Dénes főszolgabiró, Nagyatád. 4. vitéz dr. Bernáth Jenő ügyvéd, Tab. 5. vitéz Kelemen Imre, gazda, mezőgazdasági kamarai tag, Büssü. (1153—1925.)

Somogy vm. V. Sz.

Zala vm. vitézi Széknél a következők vállalnak munkát:

Windisch Richard dr. gazd. akad. tanár, Keszthely (mez. gazd. Chemia).

Fáber Oszkár gazd. akad. tanár, Keszthely (Növénytermelés).

Keller Oszkár dr. gazd. akad. tanár, Keszthely (Állati kártevők. Állatvilág).

Náray Andor gazd. akad. tanár, Keszthely (Állatbetegségek. Tejgazdaság.)

Zala vm. V. Széke.

Délpest vm. Vitézi Széke munkatársai.

1. temesrékási Vaszilievits Fedor ny. ezredes, Kiskunhalas, Fő-utca (vadászat, esetleg kertészet köréből), 2. Villányi Leó városi állatorvos, Kiskunhalas, Árpád-utca (állategészségügy köréből), 3. Berki Andor földbirtokos, Kiskunhalas, Kossuth-utca (gazdaság és szőlészet köréből), 4. Nagy Szeder István építész, Kiskunhalas, Népsziget (építészet köréből), 5. Körmendy Zsigmond földm. iskolai tanár, Kecskemét, földmives iskola (növénytermelés köréből), 6. vitéz Szabó István kir. s.-tanfelügyelő, Kecskemét, kir. tanfelügyelőség, Munkácsy-utca (népnevelés köréből).

Veszprém vm. Vitézi Széke „Irodalmi Bizottságában" résztvesznek.

1. Sütő László ny. százados, főelőadó, Veszprém, vármegyeháza (levente-ügyek), 2. Hollósy Ákos anyakönyvvezető, Veszprém (néplélektan), 3. Lakner Zoltán főgimnáziumi tanár, Veszprém (paedagógia), 4. (Pákozdy) Rimpek Jenő vm. s.-hiv. tisztv., Veszprém (honvédelem, történelmi tárgyu novellák), 5. vitéz Palotay József vm. s.-hiv. tisztviselő, Veszprém (népmüvészet).

Veszprém vm. V. Széke.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Felhivom a veszprémi járás vitézeit, hogy folyó évi február hó 13-án, délután 14 órakor Veszprémben, a Zuschmann-féle vendéglőben megtartandó járási vitézi értekezleten jelenjenek meg.

Folyó évi február hó 14-én délután 14 órakor Devecserben járási vitézi értekezlet tartatik, amelyen a devecseri járás vitézei megjelenni tartoznak. Közelebbi utasitás a devecseri járási hadnagy által fog kiadatni. 70—1926. Veszprém vármegye Vitézi Széke.

Felhivás!

Veszprémvármegyei Vitézi Szék felhivja vitézei figyelmét a Veszprémben »Magyar Elet« cimen kéthetenként 16 oldal terjedelemben megjelenő szépirodalmi, müvészeti, társadalmi és sportjellegü képes hetilapra, — és tekintettel nemzetnevelő és kifejezetten magyar voltára, e tartalmas és diszes kiállitásu folyóiratot előfizetésre a legmelegebben ajánlom. Előfizetési ára: negyedévenkint 50 ezer korona; esetleges megrendelés a »Magyar Elet« kiadóhivatala cimére: Veszprém, Károly-tér 10. sz. küldendő. — 70/1926.

Veszprémvármegye Vitézi Széke.

Érvénytelenités.

Vitéz Pupos István 1870. számu vitézi igazolványát ismeretlen módon elveszitette. Érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. 1103/IV. 1926. O. V. Sz.

Eladó!

egy alig használt 13 HP. N. H. jelü benzin-lokomobil cséplőszekrénnyel, kazalozó, teljes komplett felszereléssel (ponyva, emelő, mentőszekrény, tizedesmérleg).

A cséplőgép az Első Magyar Általános Gépgyár R.-T. gyártmánya, beszerzési ára 12.000 aranykorona volt, jelenleg Somogymegyében Pusztaszemesen áll (Ferenc Kálmán vitézi telkén) és gróf Széchényi Viktor földbirtokos tulajdonát képezi.

A megvenni szándékozók a gépet a fenti helyen megtekinthetik és ajánlataikat grót Széchényi Viktorral, cime: Sárpentele (Fejérm.) irásban vagy szóval közöljék. 1064—1925. 8. sz. Vitézi Törzsszék.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A trágya kezelése és kihordása.

A trágya kezelésével szorosan összefügg az istálló berendezése. Több helyütt, kisgazdáknál láttam, hogy az állatok álláshelyei vagy teljesen vizszinteson vannak épitve, vagy a keletkezett lyukakat, gödröket is tovább türi a gazda és az idefolyó trágyalé napokig ott bomlik és árasztja az állatok egészségére, tejre káros, fojtó, erős szagot. Ez nem helyes. Fökellék: az álláshely vizhatlan és lejtős legyen, hogy a trágyalé elfolyhasson. Legolcsóbb a jó agyagdöngöletü álláshely, kifolyó trágyalé csatornával. A trágyát az istállóból naponta hordjuk ki a telepre, ott teregessük szét, nem pedig egy rakásban hagyjuk. A trágyatelepet ne tegyük olyan helyre, ahova az udvar összes esővize is belefolyik, hanem tegyük kissé emelkedettebb helyre. A trágyatelep feneke vizhatlan legyen, — itt megint csak, ami legolcsóbb és telkes vitézeknél feltétlenül keresztül is viendő — az agyagdöngöletet tudom ajánlani. A trágyát célszerü 50—60 cm mélyen a földbe és ugyanilyen magasan a föld felett rakni; a telep oldalfalait pedig felülről lefelé lejtősen ássuk ki. (Ez a sülyesztett trágyatelep.) Évente kétszeri kihordásnál, normális szalma-almozást feltételezve, egy-egy tehénre vagy lóra 4 négyzetméter alapterületet kell számitani.

A fent leirt trágyatelepre vigyük ki minden nap a trágyát, ott teritsük széjjel, ügyelve arra, hogy a különböző állatok trágyája jól összekeveredjék, miután azt tudjuk, hogy minden állatnak más és más hatékonyságu a trágyája. A telepen elteritett trágyát naponkint öntözzünk és tipratnunk kell. Öntözni, — főkép nyáron, — addig kell, amig nyirkossá nem tettük. Öntözésre azelőtt a trágyalékutban összegyült trágyalevet használták, ma azonban használjunk csak erre a célra vizet, miután a trágyalé az öntözés alkalmával levegővel érintkezvén, csak jobban bomlásnak indul és belőle a fontos N.-vegyületek illannak el. Tipratnunk és öntöznünk a trágyát azért kell, mert a tömötten és nyirkosan kezelt trágya csökkenti az erjedés alatt előálló veszteséget. Gyakran tapasztalhatták azok, akik a trágyára kevés gondot fordítanak, hogy a lazán és szárazon tartott trágya könnyen melegszik, az megbolygatva büzös szagot áraszt. Ilyenkor a már felszabadult N. (nitrogén) vegyületek — ammónia — illannak el, mely elillanásnak csökkentésére szolgál a trágya fent leirt kezelése. Igaz, hogy még rendszeres kezelés mellett is éri veszteség a trágyát, azonban, ha ez 20—30 százalék között ingadozik, akkor jól kezeltük. Rossz kezelés mellett felmegy 60—70 százalékig is a veszteség, már pedig ily rosszul kezelt trágya kihordása után nem számithatunk növényeink dus fejlődésére, többtermelésre; ellenben földjeinket tovább zsaroljuk.

A trágya a telepen különböző elváltozásokon megy keresztül. Eme elváltozások mérve szerint különböztetjük meg: friss, porhanyó, érett és tulérett trágyát.

A trágya kihordására vonatkozólag szabálynak tekintsük azt, hogy: a szalmás trágya mindig jobb, mint a szalonnás; a kihordott trágyát minél előbb szántsuk alá. A trágya kihordására befolyással van az, hogy mi az elővetemény és mi alá akarunk trágyázni. A kihordott trágyát a szántóföldön ne rakjuk kupacokba, — ez nagyon sulyos hibája a kisgazdáknak, — legcélszerübb azt mindjárt a kocsiról széjjel szórni, hogy igy elejét vegyük annak, hogy a hosszabb ideig kupacokban hagyott trágya helyén buja foltok keletkezzenek.

Hogy milyen trágyát hordjanak ki a szántóföldre, azt a talaj szabja meg. Agyagos talajra a friss trágya, homokosra az érett trágya, — de nem szalonnás — való, a kettő között helyet foglaló közép kötött talajra pedig a porhanyó trágya lesz a legmegfelelőbb. Ezt indokolom azzal, hogy a kötött talajra lazító hatással lesz a szalmás trágya, mig a homokos talajra az érett trágya azért lesz jó, hogy a homokot jobban összeköti és a szalmás trágyával csak még jobban lazitanánk a talajt.

A fentiekben csak nagy vonásokban érintettem a trágya kezelését és kihordását, de a fentieknek pontos betartására kérem vitéz bajtársaimat, mert a jó gazdálkodásnak, példaadásnak egyik igen fontos tényezője a gondosan kezelt trágyatelep és a trágyának szántóföldre való kihordása.

Somogyszil.

vitéz Papp Béla,
okl. gazdatiszt.

Megengedik a bor javitását adómentes szesszel.

Az adómentes szesznek borjavitási célokra való felhasználását adó- és kincstári részesedésmentesen elvileg már engedélyezte a pénzügyminiszter, illetőleg hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetgyülés ilyen értelmü határozatot hozzon. A kérdés megoldásával a borfogyasztás jelentős emelkedése várható.

A borfogyasztási adónak a leszállitása még akadályokba ütközik, mert a városok és községek a részükre jelentős bevételeket biztositó borfogyasztási adót csak egyéb kárpótlás ellenében hajlandók mérsékelni. A borbizottság kidolgozott egy tervet arra vonatkozólag, hogy a pótadó ötszázalékos emelése következtében elért hasznot a városok a borfogyasztási adó csökkentésére forditsák. A kis mértékben való borértékesités kérdésében a pénzügyminiszter mindazokat a könnyitéseket megadta, amelyeket a bizottság kért.

A borpiac helyzetében egyébként nincs változás. A kereslet a legtöbb helyen minimális és az árak emiatt nem tudnak javulni. A kiviteli kilátások annyiban javultak, hogy a magyar-osztrák tárgyalásokat a borra vonatkozólag sikerült kedvezően elintézni és ezért néhány hónapon belül az export kisebb fellendülése várható.

*

Legujabb árak: 1926. febr. 12.

A terménypiacokon alig van forgalom. Csekély üzlet mellett a hangulat nyugodt és az irányzat gyenge. Ennek okát a vásárlók tartózkodásában sejtik, akik a várakozó álláspont felhagyását megindokolva nem látják. A határidős üzletek terére is átlépett a csendesség s az üzlettelen árpapiac mellett csak a rozs piaca mutat némi élénkséget. Az árpa lanyha irányzatát főleg az idézi elő, hogy a meglevő s piacra dobott minőségek nagyon rosszak. Zab tartja elért pozicióját. A magvak piaca lüktetést mutat, lucerna és lóhere élénken keresett, a répamag ára lassan megy felfelé, mert nagyobb külföldi vásárlásokat igértek e téren.

Terménypiac: 77 kg-os buza 397½—407½, 79 kg-os 402½—412½, rozs 230—235, takarmányárpa 240—245, sörárpa 300—350, zab 250—260, morzsolt tengeri 177½—180, köles 180—190, korpa 172½—175 ezer korona métermázsánként.

Huspiac: Marhahus 28—36, másodrendü 18—28, borjuhus 28—42, jobb 44—56, birkahus 14—16, sertéshus 26—30, jobb 32—36, zsir 28, háj 26, füstölt- és paprikásszalonna 28, olvasztani való szalonna 22—23, disznósajt 26—30, tepertő 20—25, csont 5—15, bárányhus rántani való 35—45 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: Rántanivaló élő csirke 25—35, sütni való 35—50, élő tyuk 40—70 ezer korona drb-ként. Hizott ruca és lud 36—40, pulyka 35—45, libaháj vegyes 35, libamáj 80—130, libaaprólék 25 ezer korona kg-ként.

Zöldségpiac: Közönséges burgonya 1.2—1.6, kifli 5—6, vöröshagyma 2, fejeskáposzta 2—2.5, kelkáposzta 4—5, karfiol 14—15, tök gyalult 8—10, torma 16—22 ezer korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékpiac: Tej 4.4—4.8, tejszin 40—44, tejfel 18—20, vaj 50—55, csemegevaj 65, magyar emmenthali sajt 55—60 ezer korona kg-ként.

Halpiac: Ponty 30—50, harcsa 80—120, másodrendü 60—80, süllő 40—60, kecsege 60—90, csuka 35—40, compo 35—40, kárász 20—25.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás. ...bőr- és ...ek sp. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

HIRE

Heti naptár.

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
15 Hétfő	Fausztin	Fausztin	A hét elején a nap 7 óra 15 perckor kél és 3 óra 45 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 10perckorkél 3 óra 50 perckor nyugszik
16 Kedd	Julianna	Juliánna	
17 Szerda	Hamv.szerda	Donát	
18 Csütörtök	Simon pk.	Konrád	
19 Péntek	Konrád	Zsuzsanna	
20 Szombat	Aladár pk.	Álmos	
21 Vasárnap	Invocabit.	Eleonóra	

Ifj. vitéz Horthy Miklós betegsége A fasori szanatoriumban, hétfőn, Ádám professzor műtétet hajtott végre ifj. vitéz Horthy Miklóson, a Kormányzó Ur fián. A vakbélmütét szerencsésen sikerült, a beteg a mütét alatt elbeszélgetett az orvosokkal. Betegágya mellett tartózkodik a főméltóságos asszony, többször meglátogatta a Kormányzó Ur Őfőméltósága is. A szerencsés mütét hirét minden jó magyar őszinte örömmel fogadja.

Pestvármegyei leventeértekezlet. Pestvármegye testneveléssel foglalkozó vezetőemberei értekezletet tartottak, amelyen szóbakerült a leventeképzés több, igen fontos kérdése. A testnevelés kiterjesztése a legszélesebb rétegekre, nemzeti jelentőségü feladat. Ezen az ülésen elhatározták, hogy egyes leventecsoportokat lovas leventecsapatokká fognak kiképezni. Ez a határozat mindenesetre egy ujabb jelentős lépés a vidéki testnevelés és kiképzés utján. Szivből üdvözöljük a vármegye leventevezetőit s a beszámolt szép eredmények továbbfejlesztéséhez Isten áldását kivánjuk.

A Közraktárhálózat megalakitása. A gabonaközraktárak kérdése ujabban ismét erősen foglalkoztatja a mezőgazdasági köröket. A Mezőgazdasági Kamara nemrég egy tervezetet dolgozott ki és megtette az ennek megvalósitására szükséges lépéseket. Most az OMGE-ben is napirendre került ez a kérdés. Dr. Bernát István összegyüjtötte azon adatokat, amelyek az amerikai terményértékesités és mezőgazdasági hitel kérdésével összefüggnek. Az Egyesült Államokban éppen mostanában alakult ki a gabonaraktárhálózat, amely nagymértékben elősegitette a gazdák érdekeit. Erről tartott a kiváló közgazdász, szerdán, előadást. Előadását vita követte. A gabonatermés elhelyezése, az elhelyezett gabonára adott olcsó kölcsönök kiutalása megmenti a gazdákat attól, hogy termésüket megszorult helyzetben elkótyavetyéljék. Igen sürgős és kivánatos dolog ennek megvalósitása nálunk is.

A Tiszti Kaszinó februári mozi müsora: 16-án kedden: Vigest. »A kisasszony férje.« Drógely Gábor komédiája 7 képben, amerikai feldolgozásban. Főszereplők: Bébe Daniels és Raymond Griffith. Paramount slágervigjáték. — »Kannibálok között.« Rémes történet 1 felvonásban. — »Kalózok és egyéb csirkefogók.« Burleszk. — 17-én, szerdán: »A tüzparipa.« Éposz az amerikai civilizáció úttörőiről, 10 fejezetben. Az északamerikai kontinentális vasut épitése. Főszereplők: Madge Bellamy és George O'Brien. Fox világfilm. — 18-án, csütörtökön: »Az örvény sodrában.« Szerelmi játék 7 felvonásban. Főszereplők: Norma Schearer és Jack Holt. — »Lord Scherlock Holmes.« Paramount vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Raymond Griffith és Viola Dana. — 20-án, szombaton: »A szent hazugság.« Egy házasság története. Hattelvonásos szinmü-

Főszereplő: Madge Bellamy. — »Az elkártyázott feleség.« Alfred Savoir »Banco« cimü vigjátéka filmen, 7 felvonásban. Főszereplők: Adolphe Menjou és Greta Nissen. Paramount slágerfilm. — 23-án, kedden: »A divatkirályno.« (A hadnagy ur szerelme.) Paramount vigjátékattrakció 8 felvonásban. Főszereplők: Leatrice Joy, Mildred Harris, Ernest Torrence, Allen Forrest és 40 párisi mannequin. — »Muri emberek.« Burleszk 2 felvonásban. — »Colombine tojása.« Burleszk 2 felvonásban. — 24-én, szerdán: »A szent ördög.« Szerelmi regény 9 felvonásban. A Paramount filmgyár remeke. Rudolph Valentino és Nita Naldi legujabb filmje. — »Szalmaözvegy nagymamák clubja.« Burleszk 2 felvonásban. — 25-én, csütörtökön: »Három szerelmes csók.« Történet a muzsikáról és a szerelemről a száz év előtti Bécs romantikus világából. Schubert Ferenc élete 8 felvonásban. (Előadás alatt zenekarunk Schubert válogatott dalait játsza.) — »Alajos, mint olajos.« Burleszk. — 27-én, szombaton: »Robin Hood.« Hőskölteméný 11 fejezetben Oroszlánszivü Richard idejéből. Főszereplők: Douglas Fairbanks, Wallace Beery, Enid Bennet. Orion világsláger. Fentieken kivül kisebb revük és hiradók kerülnek naponta bemutatásra. Mozielőadások kezdete délután 5és este 8 órakor. Folyó hó 11-én az első előadás 3/4 5 órakor kezdődik. Helyárak: Napijegy személyenként 7000 K, kaszinótagoknak bérlettel 5000 K, bérletszünetkor mindenkinek 10.000 korona.

Tiszti Kaszinó ismeretterjesztő előadásai. Febr. 15. Kiss József tanárképző intézeti tanár »A 40-ik honvéd gy. hadosztály életéből Toporoutz és Raranczenál«. Vetitett képekkel. Február 22-én: dr. Oziáky Ferenc ny. hdb. őrnagy »A nemzetvédelem és a jövő háboruja jogi szempontból.« Vitaelőadás. Kizárólag kaszinótagoknak. Március 1-én: dr. Kemény Gyula ny. őrnagy, orvos »Tapasztalatok és élmények a palesztinai, arábiai fronton és Kisázsiában.« (K. u. K. Orient-Korps.) Vetitett képekkel. Március 8-án: Vági István bányászati főiskolai tanár »A háborus bünösség fejlődésének története.« Március 15-én: Lakatos Géza vkszt. őrnagy »Békeirányzat és háborus nevelés.« Minden egyes előadás pontosan délután 1/2 6 órakor veszi kezdetét. Belépés dijtalan. Belépésre jogosultak: tisztikaszinói tagok, azok hozzátartozói és vendégei.

A mezőgazdasági munkák biztositása. A földmivelésügyi miniszter most adta ki szokásos rendeletét az 1926. évi mezőgazdasági munkák zavartalanságának biztositásáról. A rendelet intézkedik a munkabérszerződések megkötésének feltételeiről, a munkások elhelyezéséről, lakóhelyeiknek bejelentéséről, a napszámbérek megállapitásáról. A rendelet foganatositásáról a hatóságoknak ez év március 1-ig kell jelentést tenni.

30 ezer vagon burgonya értékesitése. A Burgonyatermelési Hivatal, valamint több mezőgazdasági érdekképviselet már régóta foglalkoznak az idei óriási termésből visszamaradt burgonyakészletek értékesitésének a kérdésével. A földmivelésügyi minisztérium keretében müködő burgonyatermelési hivatalban ugy látják a helyzetet, hogy még körülbelül 30 ezer vagón burgonya vár eladásra. Ezt a mennyiséget sem Csehszlovákiába, sem Németországba kivinni nem lehet. Csehországba azért nem, mert ott is igen nagy termés volt. Németországban ugyan iparilag feldolgozzák a burgonyát, de a német vállalatok szintén bőséges készletek felett rendelkeznek. Nálunk a burgonya ipari feldolgozása, sajnos, még kezdetleges állapotban van. A földmivelésügyi miniszter, hogy a helyzeten segitsen, felkérte a pénzügyminisztert a szeszgyárak kontingensének a felemelésére. A szeszgyárak azonban, minthogy amugy is tultermelésben vannak, nem akarták a nagyobb mennyiségü burgonya feldolgozásával járó kockázatot vállalni. Mégis több ezer vagón felesleges burgonyát vettek át az eladatlan készletekből és fel is dolgozták azokat. A visszamaradt nagy mennyiséget a földmivelésügyi miniszter iparilag akarja feldolgoztatni, igy elsősorban a nagyobb cukorgyárakat szándékozik megkeresni e célból, amelyek keretében a szárito- és feldolgozó készülékek könnyebben berendezhetők. Ezek segitségével a burgonyából szeletet, lisztet, metéltet és pelyhet lehet készíteni. A 30 ezer vagónos készletből a feldolgozás után körülbelül 6 ezer vagón mennyiségü áru lesz. Az igy feldolgozott burgonya azonban konzerválható és elrakható szükösebb időre. Több cukorgyár és több pénzember foglalkozik még a burgonya ipari feldolgozásának kérdésével. Egyes üzemekben már próbákat is csináltak és ezek nagyon jól sikerültek. Az iparilag feldolgozott burgonya étkezésre is éppen ugy használható, mint friss állapotban.

Falusi mintagazdaságok. A földmivelésügyi minisztérium a háboru előtt az egész ország területén kis falusi mintagazdaságokat szervezett, amelyek igen jó hatással voltak a falusi gazdálkodás előbbrevitelére és fejlesztésére. A háboru után ezek a mintagazdaságok teljesen megszünték, bár ma éppen olyan nagy szükség volna rájuk, mint azelőtt. Most az Országos Mezőgazdasági Kamara megindította az előkészületi munkálatokat ilyen mintagazdaságok létesitésére.

Gazdagyülés Győrben. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Khuen-Héderváry Károly gróf elnöklésével ülést tartott. Az elnök megnyitójában aggodalmának adott kifejezést afelett, hogy a kormány beruházási programmját egyes intézőkörök nem hajtják végre a szükséges gyorsasággal. A bürokratizmus tultengéseit meg kellene szüntetni, nehogy az ujjáépités a részletkérdéseken megbukjék. Ormándy János igazgató ismertette a Kamara által kiadott adókódexet, amely igen alkalmas lesz arra, hogy eligazitsa a gazdát az adózás és az adminisztráció útvesztőjében.

A MÁV. 20 milliós talpfavásárlása. Háromszázezer darab talpfa beszerzését irányozta elő erre az évre az államvasutak igazgatósága; a tavalyi nagyobbszabásu beszerzés után ugyanis az idén több anyagra nem volt szüksége. A 300 ezer darab tölgy- és bükktalpfa szállitását már számos cég között arányosan szét is osztották. A cégek között igen sok vidéki is van. A Máv. igazgatósága ezenfelül 60 milliárd értékü váltótalpfát és ugyancsak 60 milliárd értékü müheiyfát fog beszerezni.

Összehivták az Országos Hitelvédő Egyesület közgyülését. A kényszeregyezségi kérdés ujrarendezése során az erre vonatkozó miniszteri rendelet a Hitelvédő Egyletre fontos feladatokat bizott. Az egylet intézményesen fogja szolgálni a magánegyezségek fokozását és a hitelezői autonómia érvényrejutását. A vidék nagyobb gócpontjaiban is rendelkezésre fog állani a Hitelvédő Egyletnek olyan szervezete, amely egyes esetekben lehetővé teszi az ügyek lebonyolitásának meggyorsitását és olcsóbbá tételét. A Hitelvédő Egylet alakuló közgyülésének határnapjául február 10-ét tüzték ki.

A nagyalaku bankjegyek bevonása. A Magyar Nemzeti Bank a forgalomban lévő 1920 január 1-i kelettel ellátott nagy-nagyformáju 10.000 koronás, 5000 koronás, 1000 koronás, 500 koronás, továbbá az az 1922 augusztus 15-i keltü nagyformáju 25.000 koronás cimletü államjegyeket a forgalomból bevonja. A bevonás végső határideje 1926 julius 31. A bevonandó bankjegyeket eddig az ideig fizetésképpen, vagy kicserélés végett a Magyar Nemzeti Bank főintézetéhez be kell nyujtani.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés csütörtöki ülésén Bud János pénzügyminiszter reflektált az indemnitási vitában elhangzott felszólalásokra. A forgalmi adó ügyében elhangzott kifogásokkal szemben kimutatta, hogy a pénzügyi kormány igenis tett engedményeket e téren és a forgalmi adóbevétel a mult évvel szemben 181 milliárd csökkenést mutat. A nemzetgyülés a javaslatot részleteiben is elfogadta, majd áttért a kincstári házhaszonrészesedés megszüntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Több felszólalásra Bud János pénzügyminiszter kijelentette, hogy a jövedelmi- és vagyonadó szabályozása még évek kérdése lehet, de ugy ezek, mint a földadó kataszter kérdésének megoldása is, mihelyt az ország pénzügyi helyzete megengedi, be kell hogy következzék. A javaslat részletes tárgyalása során a nemzetgyülés elfogadta azt az inditványt, miszerint a pénzügyminiszter felhatalmazást nyerjen arra, hogy megengedhesse a belföldi fogyasztásra szánt bor mosztartalmának emelése szempontjából a borpárlatnak szeszadó és kincstári részesedés mentesen való felhasználását. Majd a magyar-francia kereskedelmi szerződés folytatólagos tárgyalására tértek át, melyet általánosságban és részleteiben is elfogadtak.

A parlamenti bizottság szerdai ülésén Vass József népjóléti minisztert és Samassa Aurélt, a kereskedelmi miniszterium elnöki osztályának vezetőjét és Farvas Lajos ezredest, csütörtökön Friedrich István és Nagy Vince nemzetgyülési képviselőket, pénteken Wild József nemzetgyülési képviselőt, Rakovszky Iván és Pesthy Pál miniszteréket hallgatta meg.

A kormány tagjai pénteken Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, mely kizárólag folyó ügyekkel foglalkozott.

*

A Keresztény Kisgazda Földmüves és Polgári Párt, csütörtökön, Almássy László elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök és a kormány összes tagjai megjelentek. Az értekezleten felolvasásra került Teleki Pál gróf levele, melyben a pártba való belépését jelenti. Majd Ernszt Béla tette szóvá a szélsőbaloldali ellenzék viselkedését, mellyel a szociáldemokrata pártnak azon megállapodását, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság működése alatt a franküguet nem hozzák a nemzetgyülés szine elé, egyszerüen megszegi és e tényben, valamint a rendelkezésére álló sajtóorgánumokban kolportált hireken keresztül, de a napi politikai harcaiban is a nemzet érdekeivel szembehelyezkedik s minden alkalmat megragad arra, hogy az egységes párt egyes csoportjai közzé éket verni megkisérelje. Ez akciója a szélső baloldalnak azonban sikerre vezetni nem fog, a párt a miniszterelnök mögött egységes tömegben áll, és teljes bizalommal kitart vezére mellett*. Majd sokoropátkai Szabó István tette szóvá a borfogyasztási adó kérdését, egri Nagy János tájékoztatta a pártot a borbizottság eddigi munkásságának eredményeiről. A bizottság véleménye szerint az adórendszeren kelene változtatni. Rakovszky Iván belügyminiszter szólott a községi adó megállapitásának kérdéséről, végül Vass József népjóléti miniszter reflektált néhány felszólalásra a lakásfelszabaditás ügyében és kijelentette, hogy 1926 novemberig minden esetre lesz olyan intézkedés, amely a felszabaditás terén könnyitéseket hoz.

*

Károlyi Imre gróf, a Pester Lloyd szombat reggeli számában éles hangu felhivást intézett Bethlen István gróf miniszterelnökhöz, melyben lemondásra szólitja fel őt és azt követeli tőle, hogy adja át a helyét egy hivatalnok kormánynak. Báró Prónay György miniszterelnöki államtitkár nyilatkozatot adott közre, mely a Károlyi cikkének rávonatkozó állitásait rosszindulatu elferditéseknek s a való tények meghamisitásának deklarálta. Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt Károlyi Imre gróf levelére, a Pester Lloyd és a Budapesti Hirlap közlésében. A válasz a hat pontban foglalt vádat a legapróbb részletekig megcáfolja s nyilt és férfias határozottsággal leplezi le a baloldali ellenzék, nevezetesen pedig Vázsonyi Vilmos mögöttes akcióját, mint amely forrásból vette eredetét Károlyi támadása. A miniszterelnök rámutat arra az aknamunkára, mellyel megpróbálkozott a baloldal, hogy hidat verjen a Kormányzóhoz avégre, hogy az államfő és a kormányelnök között oly differenciákat támasszon, melyek legjobban megfelelnek pártcéljaiknak A levél azzal a kijelentéssel végződik, melyet a miniszterelnök a franküggy kapcsán már eddig is többször megerősitett s mely szerint ő vállalja végig a harcot mindaddig, amig annak tudatában lesz, hogy helyén az ország érdekeinek használ, ezt a helyet fel nem adja, bármely áldozatba kerüljön is a hálátlan szerep. A miniszterelnök válasza igen nagy hatást tett a politikai körökre s megállapitották, hogy az ellenzék igen nagy taktikai hibát követett el Károlyi levelével.

Az Abend cimü bécsi napilap leközölte Friedrich Istvánnak, a parlamenti bizottság előtt tett vallomását. A magyar hatóságok nyomozást fognak inditani annak felderitésére, hogy kik azok, akik a szigoruan diszkrét bizottsági vallomásokról informálják a bécsi sajtót.

*

A Kormányzó ur Őfőméltósága mult pénteken kihallgatáson fogadta Herceg Ferencet, szivélyesen üdvözölte őt jubileuma alkalmából és meleg szavakkal méltányolva kiváló irodalmi érdemeit, átnyujtotta neki a II. osztályu magyar érdemkeresztet és a csillagot.

*

Jászberényben József főherceg és a Jászföld valamennyi községe képviselőinek részvételével fényes külsőségek között folyt le vasárnap a hagyományos jászbál.

*

Az elmult héten a budapesti rendőrség lefolytatta a franciák kérésére elrendelt pótnyomozást a frankhamisitás ügyében. Az ujabb nyomozás során szükségessé vált kihalgatásokat a rendőrség, a francia megbizottak jelenlétében az ügyészségen ejtette meg. A rendőrség francia értesülések alapján még egyszer házkutatást tartott a Térképészeti Intézetben és ott megtalálta azt a nyomdai gépet, melyen állitólag a hamis 1000 frankosok készültek. A detektivek kihallgatták az intézet személyzetét, akik egyértel-

*) Bizva hiszük, hogy a mi derék olvasóközönségünk, kinek szive a Haza boldogulásáért dobban s karja a régi nagyságáért és határokért dolgozik szintén a miniszterelnök mögött áll s elitél minden olyan hazafiatlan, társadalom és rend felforgató törekvést, melynek célja a jelenlegi kormány megbuktatásán át az ő rémuralmuk előkészitése. Bethlen Istvánnak állni kell, mert ez a Nemzet és a Haza érdeke. (Szerk.)

müen azt vallották, hogy a gép egyáltalán nem alkalmas a bankjegynyomás céljaira. A rendőrség a Nemzeti Szövetség helyiségeiben is házkutatást tartott és átvizsgálta egyuttal a szövetség pénztárkönyveit is. Perényi Zsigmond báró, a Nemzeti Szövetség elnöke, miután a párisi Matin egyelőre ismeretlen forrásból meritve, közreadta azokat a leveleket, melyeket a franküguyre vonatkozólag egyrészt Bethlen István gróf, másrészt Perényi Zsigmond báró váltottak egymással és miután Perényi azokat már a parlamenti-bizottság előtt ismertette, közreadta a magyar nyilvánosság számára is. A pótnyomozás vizsgálatából kitünt, hogy azokra a kérdésekre, melyekre a francia kiküldöttek elsősorban óhajtottak volna választ kapni, uj fény egyáltalán nem derült. A franciák okvetetlenkedése csak ahhoz járult hozzá, hogy ezt az ügyet felfujják és ismételten gáncsot vessenek a magyar nemzet boldogulásának és nyugalmának. Ha az illetékesek nem tehetnek ellene s minket évek óta eláraszt a sértések özöne, a magyar társadalom krisztusi türelemmel tür-tür, de nem feljeti el a »nagy nemzet« számlájára irni ezeket.

Németország a népszövetségben.

A birodalmi kormány hétfői ülésén egyhangulag elhatározta, hogy Genfbe jegyzéket küld, amelyben bejelenti Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépését.

Olasz-német viszálykodás.

Az olaszok és a németek között meglehetősen éles viszálykodás keletkezett. Az olaszok ugyanis most a háboru után megszerzett Déltirolban mindenfelé német felirást és más német vonatkozást eltöröltek. A németeket nagyon felháboritotta ez az intézkedés és mivel a szomszédos Bajorországból, sőt egész Németországból mindig tömérdek utas szokott Déltirolba és Északolaszországba járni, elhatározták, hogy most társadalmi mozgalmat inditanak és bojkott alá helyezik Olaszországot. A bojkott azt jelenti, hogy a németek kimondják azt, hogy senki sem utazik közülök Olaszországba. Mivel pedig az ilyen mozgalom nagy károkat okozna az olasz lakosságnak, Mussolini miniszterelnök erélyes rendszabályokat helyezett kilátásba Németországgal szemben.

Stresemann német külügyminiszter higgadt, de erélyes beszédben utasitotta vissza Mussolini fenyegetéseit. Ebben a kérdésben vele az egész birodalmigyülés egyetért. Mi, akik figyeljük a körülöttünk történt eseményeket, alig hittük, hogy az olaszok ilyen éles kijelentésre ragadtassák magukat. A németektől nem kaphattak méltóbb választ, mint azt, — Németország belsői erői nincsenek tönkretéve, — ha le is vannak fegyverezve!

A kisantant konferencia.

A kisantant február közepére Veldesben szándékozott külügyminiszteri konferenciát rendezni. Mivel azonban nem tudtak megegyezni a napirendre kerülő ügyek tárgysorozatában, azért március végére vagy április elejére halasztották el a konferenciát. Közben a frankhamisitási ügyben valamiféle biztatást kaphattak, mert egyszerre az a hir terjedt el, hogy az elhalasztott kisantant konferencia helyett a kisantant külügyminiszterei külön megbeszélésre gyülekezzenek össze Temesváron vagy Szabadkán. Véglegesen ugy állapodtak meg, hogy a külügyminiszterek febr. 10-én egynapos tanácskozást tartanak Temesváron és ez alkalommal megbeszélik a frankhamisitási ügy folytán kialakult középeurópai helyzetet. A tanácskozáson állapitják meg azt is, vajjon szükségesnek mutatkozik e a kisantant részéről valamilyen közbenjárás. A csehek ugyanis mindenképen szeretnék felhasználni a helyzetet arra, hogy Magyarország ellenőrzését megszigoritsák és a belső ügyekbe beleavatkozzanak.

Magyarellenes sajtóhadjárat.

Külföldön még egyre tombol a frankhamisitási ügyből kifolyóan ellenünk inditott sajtóhadjárat, melyet ugylátszik Prágából irányitanak. Csak az angol lapok fogadják hüvösen a prágai gyanusitásokat. A legtekintélyesebb angol lap feltünéstkeltő cikket közöl, melyben rámutat arra, hogy főként a csehek érdeke füződik ahhoz, hogy Magyarország szomszéd államainak magatartását ez ellen az ország ellen hangolják. A frankhamisitási ügyben a kisantantot mozgósitották és Franciaországot arra inditották, hogy védence iránt érzett rokonszenvből politikai vitás kérdéssé fujja fel a frankhamisitási ügyet. Ez az eljárás ellentétben áll az ujjáépitésnek azzal a nagy céljával, melynek manapság a locarnói szellem elterjedésével uralkodnia kellene az európai ügyekben. Az egyik olasz lap is állást foglal a magyarok mellett és rámutatott arra, hogy a kisantant állandó vádakkal és örökös fenyegetésekkel izgatja a magyar nemzeti érzületet, amivel rendkivül megnehezíti Középeurópa pacifikációját. Mindebben legszomorubb az, hogy a külföldi rágalom anyaga részben magyar forrásból ered, szerkesztői után tudjuk, hogy ez csak a haza és nemzet érdeke ellen van, — tehát piszkos, pocsolyaforrás, melytől a józan külföldi sajtó is undorodik már.

Bortermelők figyelmébe!

Kinek saját terméső, jó fajboraik vannak, ó mint uj, kérem engem levél utján fölkeresni, megegyezés esetén a vendéglőben kimérném

vitéz **Miskolci Károly**
vendéglős
VIII., Rökk Szilárd u. 10.

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT
a legolcsóbban készit és javitanak
Ultsch és vitéz Jókuti
bőröndösök
IV., Városház-utca 16.
!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

MAGYAR VITÉZEK a VILÁGHÁBORUBAN

Vitéz Jávorka Sándor kézi gránát támadása az orosz állások ellen.

vitéz Jávorka Sándor.

Siklákat tördelő szélvészben is lehet viharmadár módjára nyugodtan röpködni; a legborzasztóbb veszéllyel is lehet szembeszállni.

Az elsőhöz nem kell egyéb, csak hatalmas izmu szárny; az utóbbihoz csak hajlithatatlan vasakarat.

Ilyen erős akarat emelte vitézzé Jávorka Sándort, a 6. gyalogezred jeles katonáját.

A kis és nagy ezüst vitézségi érem már ott csillogott a mellén, hősi tetteiért törzsőrmesterré, majd tiszthelyettessé is előléptették, amikor a cebrowi-i sulyos harcokban végbevitt legszebb hőstettével az arany vitézségi érmet is kiérdemelte.

Szünni nem akaró tüzes gránátesö zudult árkainkra. S az órákig tartó itéletidőben, amikor a legjobb fedezékekben is hónapokká nyultak a percek; mikor a mellvédhez kirendelt figyelők azzal búcsuzkodtak: »A viszontlátásra, odafent az égben«, amikor csoda volt, ha a künnálló őrt élve váltották fel, akkor ami hősünk — a »rókalyukakat« magához illőnek nem találva — kiállott acélidegekkel, vakmerően a gátra. Odaállt a nyitott mellvédhez s ott figyelt örködve, nehogy az oroszok rohamtámadása készületlenül érje a fedezéklyukakban szorongó szakaszokat. Majd meg végigjárta a század vonalát, hogy a sebesült s halott figyelőket legott felválthassa.

Önfeláldozó őrtállásának köszönhető, hogy százada mindig idejekorán felkészülve állott a sáncokhoz s az oroszok rohamait még a drótakadályaink előtt háromizben is vérbefullasztotta.

De a nehéz harcok tőlünk is sok áldozatot követeltek. Szakaszaink leolvadtak; állásaink összemaladoztak. S igy történt, hogy az oroszok ismételt rohamtámadások után végre is benyomultak a szomszédos védelmi szakaszba. Ugyanekkor Jávorka századparancsnoka is hősi halált halt. S a szomoru percekben a veszély egyre nőtt. Az elárvult századot balfelől benyomult ellenség már oldalról is, hátulról is keresztüzbe fogta. A parancsnokát vesztett legénység e nehéz helyzetben mármár ingadozni és hátrálni kezdett.

Most jöjjön az az ember, aki belekap a sors kerekébe! S az az ember Jávorka volt.

A hőslelkü Jávorka a legválságosabb pillanatban átvette a századparancsnokságot. S nemcsak hogy kitartott a rettenetes tüzérségi és gyalogsági tüzben, hanem ujból feltüzelte embereit s bátor példájával, célszerü intézkedéseivel ujra lelket öntött az egész terepszakasz védősoraiba.

Állásainak egy részét ugyan ki kellett üritenie, mert ott a helyzet már végképpen tarthatatlan volt; hanem a jobb szárnyon annál makacsabban vette fel a harcot. Bal szárnyát behajtva, eltorlaszolta az állást s elzárta a jobboldali szomszéd-zászlóalj felé rohamozó oroszoknak utját; elkeseredett kézigránát- és szuronyharcban többszörösen visszaverte őket.

Mikor azután végre segitséget kapott, a kis tartalékcsapatot azonnal ellentámadásra vezette s elhagyott árkát is ujra visszavette. Még a szomszédos osztagok elvesztett állásait is jóformán egymaga foglalta vissza. Az oroszok által elfoglalt legközelebbi két-két harántgát közét kézigránátokkal mindaddig bombázta, amig az ellenség vagy harcképtelen lett, vagy odább tágitott. Ezzel a módszerrel részletenkint az összes állásainkat megtisztitotta az oroszoktól.

Azzal nem törődött, hogy a muszkáknak is volt kézigránátjuk.

Akkor aranyérmet, most vitézi címet és vitézi telket kapott hős tetteinek méltó jutalmául.

Borota-pusztán (Bács-Bodrog vármegye) a Waidinger Dezső és neje által felajánlott vitézi telket kapta meg.

1925-ben ny. á. helyeztetett. Felesége: szül. Rozmaring Mária nemzetesasszony, gyerekei még nincsenek.

Deák Ferenc.

Ötven éve, 1876. január 26-án halt meg Deák Ferenc, a haza bölcse. Ravatalánál egy nemzet gyászolt és maga Erzsébet királyné ugy gyászolta, mint legjobb barátját. Deák Ferenc hosszu és sikeres pályáján, józan eszével és bölcs hazafiságával megbecsülhetetlen szolgálatokat tett nemzetének.

Zalából jött, vidéki nemes, a Werbőczyek fajtájából, nyugodt volt, tisztánlátó, egyszerü, mint maga a föld. Pályája kezdetén a reformpárt tagjai közé tartozott és nagy jogi tudásával, józan eszével küzdött Széchenyi eszméinek valóraváltásáért. Kölcsey Ferenc, Beöthy Ödön, Bezerédy István és Kossuth Lajos voltak a társai. 1836-ban az urbéri törvényt küzdötték ki, amely az első lépést jelentette a jobbágyság teljes felszabaditása felé, amennyiben a jobbágyok szabad költözködési jogát megadta és a robotnak pénzen való megváltását lehetővé tette. 1839-ben már ott állt Klauzál Gábor, Palóczy László, Pázmándy Dénes is mellette. A felsőtáblán pedig vele küzdött gróf Battyány Lajos, gróf Teleki László és báró Eötvös József. Az alsótáblán ekkor Deák heves támadásban részesitette a kormányt a szólásszabadság megsértése és a politikai pörök miatt. Ezen országgyülés tette a hivatalos levelezésben kötelezővé a magyar nyelvet, megszavazta az örökváltságot, mely szerint a jobbágyok földjeiket az urbéri terhek alól egyszersmindenkorra megválthatják. 1848-ban Deák Ferenc igazságügyminiszterként tagja volt az első felelős magyar miniszteriumnak. Az elnyomatás éveiben Deák volt az eltiport nemzet őrzőszelleme. Hogy honfitársaival könnyebben érintkezhessék kehidai birtokáról Pestre költözött, ahol az »Angol királynő«-ben lakott. Szállása a magyarok valóságos bucsujáróhelye lett. Itt biztatta kitartásra a hozzá fordulókat. a nagy férfi Bismarck figyelmét is magára vonta. 1865-ben »Adalék a magyar közjoghoz« c. művében Magyarország függetlenségi jogát bizonyitotta, majd megirta hires husvéti cikkét. Irásai az udvarra is mély hatást gyakoraltak. Ferenc József 1865. dec. 10-re összehivta az országgyülést. Deák Ferenc pártja a kiegyezés érdekében küzdött. Deák az általa szerkesztett feliratban összefoglalta a kiegyezés feltételeit. 1867-ben a király elfogadta Deák javaslatait, kinevezte a felelős magyar miniszteriumot és megkoronáztatta magát. Deák szerénységére jellemző, hogy tárcát sem vállalt és megelégedett azzal, hogy nemzetének szabadságát visszaszerezte és békés fejlődés utját megnyitotta.

Olyan volt ő, mint Cincunatus, aki az eke szarva mellől ment csatába, megmentette népét és azután ujra visszatért a munkájához. A legnemesebb magyar fajta megtestesülése, szerény, de határozott, bölcs és jóakaratu, nyugodt és Istenfélő. Ilyennek kell lennie a magyarnak. Ő mondotta, hogy egy nemzettől elrabolhatnak mindent, még nincs veszve semmi, de miről a nemzet önként lemond, azt többé semmi vissza nem adja.

Tiszteljük emlékét és szivleljük meg ezt az intelmét. Ma is érvényes az, hogy csak amiről magunk mondunk le, az veszett el, amiről le nem mondtunk, azt idő és szerencse visszahozza. Ugy legyen!

Láncszemek.

Irta: vitéz Zsiray József.

(2. közlemény.)

Mi volt ez? Bajtársi diákegyesületek barátságos párviadala volt. Kezdtem megérteni azokat a német tiszteket, akikkel a világháboruban együtt harcoltam.

Glaspalast. Kálmán Péter. Huszonegy éve é Münchenben. A soviniszta német birálóbizottság egész termet juttatott müveinek, pedig minden munkája tanuságtétel magyarsága mellett.

Svájc. Körülbelül tizezer sápadt magyar fiucska és kis leány a megmondhatója annak, hogy mennyi hálával tartozunk ennek a derék népnek. Ismernek és szeretnek bennünket. Kis iskolás gyermekeink végezték el azt a nagyszerü diplomáciai munkát, amelynek hatását mi kirándulók is megéreztük. Bármerre mentünk, előzékenyen fogadtak. Pestalozzi sirjánál rendezett ünnepségünkről sokat irtak a lapok és egyhanguan megállapitották, hogy ez az az ut, amely Svájc szivéhez vezet. Az ünnepi lakomán felköszöntőfelköszöntőt ért s közülök az egyik témájánál fogva idekivánkozik e sorok közé.

Egy orvos mondotta el. Gyermekvonatot kisért Magyarországba. Dalos leánykákat és pirospozsgás fiukat. Az uton összebarátkoztak, megszerették egymást. Bécsben hosszabb ideig állt a vonat. A várakozás ideje alatt bement a városba. Amire visszatért, kis barátai fehér liliomokkal rajzolták tele a kocsiját. »Emlékül az orvos bácsinak.« Sohasem fogja ezeket a gyermekeket elfelejteni.

Zürich. Rudnay Gyula gyüjteményes kiállitása. Az ujságok hasábos cikkekben méltatták, mint a legnagyobb élő magyar festőművészt. Megrázó erejü képei olyan témákat mutattak be, amelyeken keresztül a nyugodt temperamentumu svájci polgár megpillanthatta a magyar vér szilaj lüktetését. Száguldó betyárjai mintha a hortobágyi pusztáról pattantak volna a vászonra. Az »Erdélyi menekülők« arckifejezésén ott ült a szerencsétlen székelység megdöbbentő tragikuma.

Az épület másik részében svájci müvészek munkái voltak láthatók. Az összehasonlitásnál melegség járta át a szivünket. Rudnay kacagtatóan feletttük állott.

Páris. Nagyjából ellenőrizhető adatok alapján mondom, körülbelül százezer magyar keresi az ötmilliós Párisban a hirt, dicsőséget és a munkát.

Sokan közülük megbujnak az embersürüségben s ha ismerős hang üti meg a fülüket, közelednek, kalauzolnak és a végén huszonnégy órára pénzt kérnek kölcsön és megint visszamennek a sürüségbe.

Találkoztam néhány magyarral, megkérdeztem tőlük, hogy mivel foglalkoznak? Volt köztük színházi alkalmazott, rajzoló, szerelő, diák és csavargó. Nagyon nehezen tudnak megélni. Párisban is sok az ember és kevés a munka.

Kiállitás. A Szajna mindkét partján tartották a müpari világkiállitást. Minden számottevő nemzetnek ott találtam a pavillonját, ahol áruit bemutatta a világ minden részéből ideutazó érdeklődőnek. Csak magyar pavillon, csak magyar munka nem volt sehol látható, pedig a mi asztalosaink felvehették volna sikeresen a versenyt.

Esténként szórakoztató tüzi- és vizijátékokat rendeztek a Szajnán. Az egyes nemzetek pavillonjai mögött megszólaltak a sajátságos nemzeti zenekarok. A cseh trombitált, az oláh dudált, a török és szerb citerázott.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői posta.

Egyes hirdetéseink, sajnos, tetemes helyet foglalnak el, amikor igen sok hasznos és szükséges közlenivalónk volna, szerződésünk azonban köt és kénytelenek vagyunk csekély terjedelmünkből ennyit átengedni, amig a hirdetések közlési ideje le nem jár.

Aki egyébként hirdetni óhajt, azt kérjük, hogy közvetitők kizárásával egyenesen kiadóhivatalunkhoz forduljon, ahol a hirdetéseket felvesszük.

*

vitéz Somogyi József, Morára. Birtokvételre vonatkozó levelét az eladónak átadtuk. Levélben kap választ. Egyébként olvassa el II. 7. számban vitéz Halasinak adott válaszunk. — ifj. Majoros Pál. Kis versikéjét nem lehet közölni, mert még nem jó. Legyen szorgalmas és még tanuljon sokat-sokat. Kis versét mondja el az iskolában, a tanitó bácsi meg fogja dicsérni. — vitéz dr. Tanka Tibor, Bp. Kérjük, sziveskedjék alkalomadtán a V. R. nemzetvédelmi osztályát telefonon felhivni, hogy e kérdést szóval megbeszélhessük. (Kormányzóság, 59. mellékállomás.) — vadkerti Mezey Árpád. Küldött cikket nagyon köszönjük, ennek jeléül első helyen közöljük. Nagyságod kitünő tollának és önzetlen munkásságának mindig örömmel helyt adunk. — vitéz László Péter, Dég. Helyzetét őszintén sajnáljuk. Levelét elküldtük az illetékes Vitézi Széknek. Várja meg, mig onnan választ kap. Ilyen ügyekben jövőben közvetlen a megyei V. Székhez forduljon. — vitéz Károlyi József, Boldogkőváralja. Kölcsön iránti kérvényét a járási vitézi hadnagy utján adja be az illetékes Vitézi Székhez. Kérését jól indokolja meg. — Rosó István, Nádudvar. Kölcsönkérés módját illetőleg olvassa el 1925. évi november 15. számunkat. — vitéz Lőrincz István. Ilyen panasszal több vitéz fordult hozzánk, ezért az állitólagos vitézi album szerkesztőit hivatalosan nyilatkozatra fogjuk felkérni. Kapott választ itt fogjuk közölni. — vitéz Vadász János, Surd. Előbbi válaszunk önnek is szól. — vitéz X. Y., Budapest (nevét nem tudtuk kiolvasni). Lakás- és jogvédelem ügyével forduljon személyesen a Budapesti Vitézi Székhez (IV., Váci-utca 62, földszint 7).

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	150 ezertől
Divatöltöny	700 „
Télikabát	1,400.000-től
Mikádó	550 ezertől
Bundabekecs	1,300.000-től
Bőrkabát	1,500.000 „
Bőrraglán	3,200.000 „
Esőköpeny	325 ezertől
Gyermekruha	320 „
Fiu-öltöny	460 „
Fiu-kabát	320 „

Mindenféle libéria, kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 678. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

A farkas.

Ki ne ismerné széles e világon a farkast, amely a gyermekmesék állandó és kedvelt alakja, sőt ujabban — talán Jack London müvei nyomán — a mozgószinházak sürün alkalmazott trükkjeinek vezérmotivuma is.

Ne feledjük ki azonban jelen korunk kedvelt farkaskutyáit sem, melyek igazán — legalább külsőleg, — igen hasonlitanak a farkashoz. Mindezek dacára azonban, alig akad már ember, aki közelebbi ismeretségbe jutott volna — hacsak nem az állatkertben — a farkasok nemzetségének egyik-másik példányával.

Pár évtizeddel ennekelőtte még sürün találkozhattunk a téli hidegek beálltával, az ujságok hirei között farkaskalandokkal, — éppugy, mint a fiumei cápával nyáron, — melyeknek állandó csattanója az a bizonyos csizma volt, amelyből a farkas kiette a gazdáját.

Nem is csoda, hiszen a farkas is azokhoz az állatokhoz tartozik, amelyeknek napjait a kultura már megszámlálta. Igy Anglia, Németország, Svájc, Ausztria, Belgium, Dánia területéről már biztosan kipusztult. Szegény Csonka magyar hazánkban is legfeljebb elvétve, ha akad, látogatás cimén. Másként volt ezelőtt. Bizony Nagymagyarország egész területe lakóhelye volt neki. Mert, ha hinni lehet a krónikáknak, Nagymagyarország hegyei között épp oly gyakori volt, mint alföldjein a nádasok mélyén. Igaz, hogy a hegyi farkast a magyar megkülönböztette a nádi farkas, vagy toportyán féregtől, de ez nem volt azért más faj, csupán tájfajta változata az igazinak. Az Alföldről gyorsan kiirtotta a vizek megrendszabályozása, s a farkas azon arányban fogyott, a milyen arányban szaporodott az ármentesitőtársulat. Azonban hazánk határain elterülő hegyvidékek hatalmas rengetegeiben, még ma is vigan tenyésznek. Belső erdőségeinkből azonban, ismét a kultura terjedése irtotta el. Például: a Bükk-tető rengetegében, a háboru utolsó éveiben esett el az utolsó, amely, az uradalmi erdőtisztek mondása szerint, már szintén csak jövevény volt, de majd három évig garázdálkodott a vadállomány sulyos rovására. Nekem még szerencsém volt vadászatán résztvenni, bár sajnálattal mondhatom, nem lőttem, mert a vadászata igen nehéz. Hogy milyen gonosz és agyafurt egy állat, arról már saját tapasztalataim vannak. Orsován létemkor, nem egy izben voltam tanuja gonoszkodásainak. Az ottani zászlóaljnak voltam tagja, s nyári gyakorlatozásaink közben, nem egy izben, találtunk egy-egy farkas álta leütött és kikezdett szarvasmarhát, sokszor alig párszáz méterre a falutól.

Mindennek dacára, magát a farkast egyetlen egy izben sem tudtuk meglátni, mert az éjjelente sok-sok — 20—30 — kilométer megtétele után vitte végbe gyilkos tettét. Mégis volt egy izben szerencsém hozzá elég különös körülmények között. Hosszu járőrmenet volt feladatom, még a régi jó békevilágban, s öt emberrel, az ugynevezett Vaskapu-szoroson haladtam keresztül Karánsebes és Hátszeg között. Ugy estefelé volt az idő nyáron, s a müuton haladva, összetalálkoztunk egy hátszegi mészárossal, aki kocsin kocogott hazafelé két hatalmas szelindek társaságában. A bakáim összebarátkozva a mészárossal diskurálgatva ültek a kocsi derekában összezsufolva, mig én a kocsiskodó mészáros mellett foglaltam helyet. Az ut egy összeszorult helyén, egy élesen kiszögelő, körülbelül 40 méter magas, sziklacsompón egyszerre egy ülő hatalmas kutyát pillantottam meg. Reáterelve az embereim figyelmét, a hegyvidéki mócok egyhangulag »lupus«, azaz farkasnak ismerték fel a nagy állatot. Én felkapva egy manlichert, reá akartam lőni éles tölténnyel, azonban ebben a pillanatban lenyomta kezemet a mészáros, s reáuszitotta két szelindekjét, mondván majd elbánnak azok vele mindjárt. Nem tellett el talán egy fél perc sem, s a két kutya már fenn volt a sziklacsompón a farkast megrohamozandó, azonban mi történt? Egy szempillantás alatt a farkas elkapta az egyik szelindeket, egyet rázott rajta, s már mint macska az egeret vitte is. Még reá lőni sem volt időm, oly hamar megesett a tragédia. A másik szelindek szükölve menekült a kocsihoz. Megjegyzem, a kutya majdnem olyan nagy volt mint a farkas, de bizonyára nehezebb volt sulyban, tekintettel kihizott mivoltára.

Az orsovai erdőigazgatósághoz tartozó állami erdőségekben állandó lakós volt a farkas, s számtalanszor végigjárva az erdőségeket, részint mint katona, részint mint vadász, melegen érdeklődtem iránttuk. Igy jutottam hozzá, hogy az ógradnai állami erdőgondnokság vezetőjének szivességéből mellém lett vezényelve egy állami erdőkerülő, aki különben oláh legény, s nekem az orsovai zászlóaljnál tartalékos tizedesem is volt. Ezzel jártam több izben éjjelenként ki a farkastanyák kikutatása végett a legvadabb szakadékos helyekre. Ez az oláh legény kitünően tudta kiorditani a farkast. Tudniillik a farkaskölykök helyét akartuk fellelni. Sikerült is. Mesésen tudta utánozni az öreg hangját, s többszöri sikertelen kisérletezés után végre egy éjjeli kirándulásunk alkalmával a kölykök vinnyogva választ adtak. Lassan-lassan, hol mászva, hol csuszva, de mindig hangoztatva az öreg farkas hivó szavát, elértük a kölykök rejtekhelyét. Egy száraz patakmeder szederindás bozótos oldalában volt a tanya. Négy vagy öt darab kölyköt találtunk — persze éjjel volt, s bár holdsütéses idő lett volna, csupán körvonalait láttuk az állatoknak. Igy a lövés nem sikerült, azonban az én legényem egy darabot mégis elfogott, reádobva daróczsürét. A kis ördög már szaladós volt, lehetett vagy 8—10 hetes, fel is nevelődött a főerdész udvarán. Pár percre, hogy a rajtaütés sikerült, jelentkezett az öreg is, s bár el voltunk készülve a támadásra, az nem történt

„Rákóczi," a mezőhegyesi állami gulya legszebb bikája.

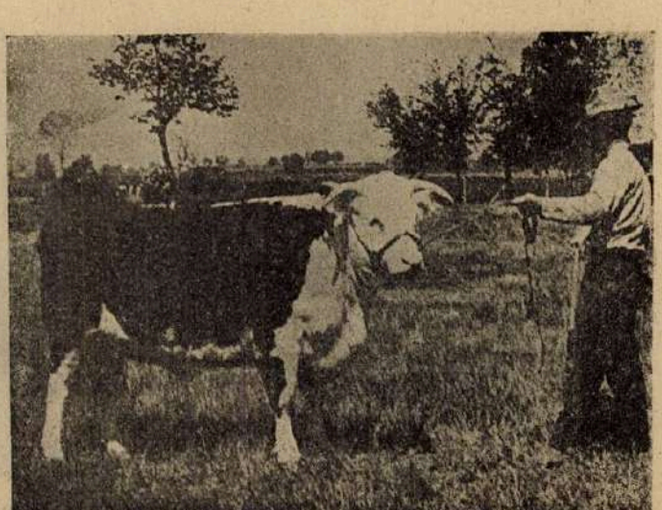

Hartfordi fajbika, amely Amerikában több első dijat nyert.

meg, olyannyira, hogy még lövésre sem tudtuk kapni ökelmét. Egyik évben Orsován hirtelen nagy havazással egybekötött igazi farkasorditó hideg lépett fel. A katonai lövölde közvetlenül a felső utcában (Orsovának csak három párhuzamos utcája van, a dunai korzó, a középső és a felső) lévő laktanya udvarának a folytatása volt, egy völgy, be a hegyek közé. A völgy baloldalán, a polgári lövészegylet háza emelkedett, honnan átlövöldöztek a völgy másik oldalán lévő figurákra, a katonai lövölde fölött. Ebben a házban lakott az én számvevő őrmesterem, mint gondnok, családjával együtt. Ez a ház nem volt távolabb a laktanyától, legfeljebb 200—300 méternyire. Mégis, az én öreg harcosom reggelenként őrülten panaszkodott nekem, hogy minden éjjel 5—6 darab farkas ólálkodik a háza körül, s a házőrző kutyáját akarják elcsipni, amely a garádics alatt lakik. Persze ő, felesége, s apró három gyermeke holtra vannak rémülve tőlük. Megszemlélve a terepet, csakugyan hatalmas toppancs nyomokat találtam, melyek szerint valóságos »reitschul«-t végezhettek a fenevadak a ház körül. Erre nekem sem kellett több. Nosza neki ültem a lesnek. Ám mi lett az eredmény? Nem láttam egyszer sem farkast. Próbáltam marhabelet és vért huzatni, elöntözni a havon felülről, a hegytetőről kezdve, majd csaléteknek lócombot tétettem ki. Semmi eredmény. Azonban, mihelyt nem voltam lesen, a gonosz bestiák ismét »reitschul«-t tartottak, s minden csalétkemet felfalták. Szóval nem birtam őket becsapni, s lövésre kapni. Végre egy szép este, hogy künn ültem a lesen a nagy golyafogón, hatalmas zörgés, csörtetés között, a gyenge félhomályban, úgy 50 lépésre tőlem megjelent egy farkas. Persze hozzá durrantottam. De iszkoltam is nyomban az összekötő árkon át befelé, a laktanya udvarba, mert lövésemre a felhemperedő farkas elkezdett jajgatni, mire egy stentori hang hallatszott a sürüből: »Ki lőtte meg a kutyámat? Azt a... stb., stb. Másnap este az uri kaszinóban én szidtam legjobban azt a hülyét, aki Szt... bácsi kutyáját agyonpuffantotta. Mert hát az öreg ur, nyugalmazott főerdőmester, disznós kutyájával éppen akkor ballagott hazafelé. Nem is mentem én azután farkaslesre, még azt is letagadtam, hogy valamikor vadászni is voltam.

vitéz Halmay.

A legfinomabb **olasz** valódi

„Campanello D'oro"

Mandolinok és Gitárok

kizárólagos képviselői.

Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

A japán trónörökösnek fia született. A közönség lelkesen ünnepelte a királyi palota előtt s a katonák ujjongva járták be Tokió város utcáit.

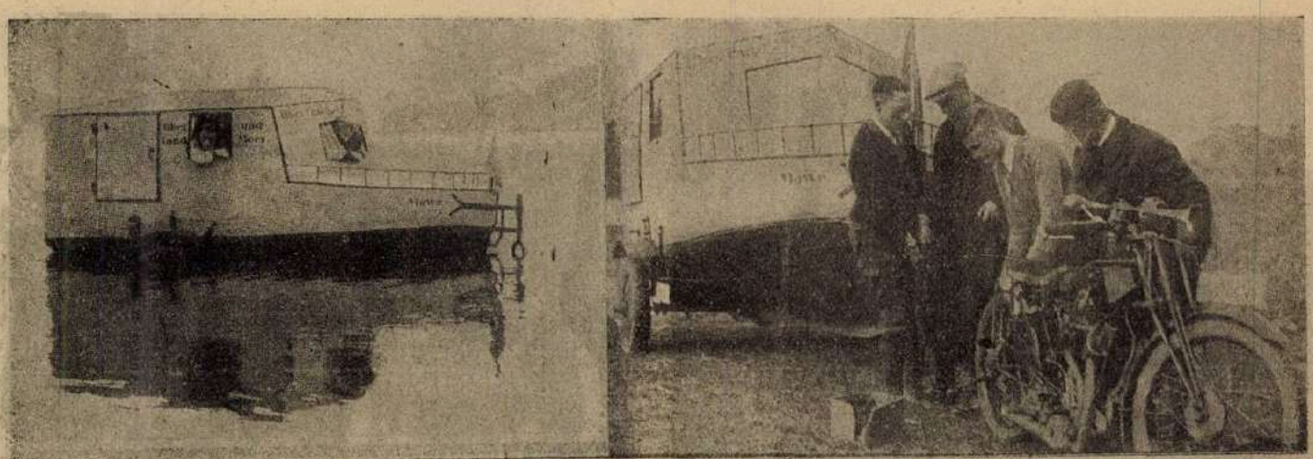

Hajó is automobil is. Két német mérnök nagyszerü találmánya, melyen világkörüli utra indultak.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM. 1926. FEBRUÁR HÓ 21.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A nemzeti öntudat harca.

Két áramlat küzd egymással az egész világon: a nemzeti eszme és a nemzetköziség rontó hatalma.

A legutóbbi időben majd minden államban felébredt az önfentartási ösztön, majd mindenütt tudatára ébredtek annak, hogy amelyik nemzet nem szervezi meg a saját, belső erőit a minden nép függetlenségét fojtogató nemzetköziség ellen, az a nemzet elveszett.

Ha körültekintünk, azt látjuk, hogy a török, az olasz, a spanyol, az ir példát már követte a kis druz és riff-kabil nép is. A druz a franciákkal szemben ért el eredményt, Abd el Krim pedig harcban áll a hatalmas és technikailag felszerelt idegen erőkkel, hogy a saját nemzeti függetlenségét kivivja.

Japán már régen a nemzeti nagyság, a fellendülés utján halad, most eddig tunyább fajrokona, a kinai is ráeszmélt, hogy minden nyomoruságának oka a saját gyengesége, amely az idegen betolakodók és megszállók minden tapintatlanságát alázatosan türte, mialatt anyagilag s teljes kizsákmányolás folytán a nép tizezrei pusztultak éhhalállal és nyomorban.

A háromszázmilliós kinai nép igazán nem szorult rá az idegen betolakodók segitségére, azok ellenben jó vásárt csináltak megfélemlitési és kiszipolyozó politikájukkal. Az orosz szovjet is meg akarta vetni lábát a nagy kinai birodalomban, pénzzel barátokat is szerzett, ugyhogy két szembeszálló kinai haderő közül az egyik a bolsevizmust szolgálja, a másik a Csangcsolin serege, pedig a kinai feltámadás, a kinai fajvédelem jegyében ragadott fegyvert. Valószinü, hogy ennek a hatalmas erőnek a közeljövőben sikerülni fog a kinai birodalom tulajdonképpeni felszabaditása és megtisztitása ugy az európai, mint a szovjet, vagy akár a japán befolyás alól.

Ezalatt itt Európában, a mi közelünkben is látnunk kell, mint ébredt néhány esztendős letargiájából életre a német nemzeti öntudat. Emlékezzünk rá, hogy a nagy összeomlás után a fontosabb német városokban utcai harcok folytak és az ugynevezett független szocialisták, tulajdonképpen Moszkva zsoldosai, minden erővel a birodalom tönkretételére, a német összetartás, a német nemzeti energiák megbontására törekedtek. Ma már bizony egész más a helyzet. Hindenburg megválasztásával az egész német nép azt az óhaját fejezte ki, hogy a német nagyság, a német egyetértés, a német hatalom ujra felépüljön. Most pedig a közelmultban, Vilmos császár születésnapján, lelkes tömegek impozáns felvonulása ünnepelte méltó komolysággal a császárt, akinek személye a német egység és dicsőség kifejezése. Ki hitte volna ezt még csak két esztendővel ezelőtt?

Mindenütt, ahol a nemzeti öntudat felébredt, rögtön megmozdulnak az ellentábor rohamcsapatai és jól ismert módjukon az első lehető alkalmat megragadják, hogy az összetartás oszlopai közé éket verjenek és az egységet megbontsák. Az egység megbontása csak az első lépés. Ha ugy látják, elérkezett az idő a támadásra, minden módon megdönteni igyekeznek a nemzeti érzés hatalmát.

Ezt látjuk és láttuk igen sokszor az utóbbi időkben nálunk Magyarországon is. A sajtó együttmüködése egyes politikai pártok aknamunkájával külföldön, mint belföldön, egyaránt egyöntetüleg és tervszerüleg megindított harcot jelent a nemzeti erők szétforgácsolására, megtörésére és végül teljes megsemmisitésére. Nem riadnak vissza attól, hogy Magyarországot külföldi sajtóorgánumokban megrágalmazzák, hogy a magyar kormány ellen a nagy-, mint a kisántánt kormányait feltüzeljék, azt gondolván, valamelyik eszközzel csak célhoz érnek s ha lehet, végül minden ponton döntőrohamot inditanak a nemzeti erők bástyái ellen.

A nemzeti öntudat kialakulása, a nemzeti gondolat kiépitése csak ugy következhetik be, hogyha a nyugodt munka állandó megzavarását preventiv intézkedésekkel lehetetlenné tesszük. Nagy, nehéz munkánk teljesen szabadkezet igényel. Ugy nem lehet kiadós és alapos munkát végezni, ha nemzeti jövőnk épitésén fáradozó nagyjaink egyik kezükben állandóan védekező fegyvert kell tartsanak. Nem lehet, hogy a nemzeti jövő kialakitásán fáradozó hazafiak egész erejét a védekezés vegye igénybe.

Ha megfigyeljük nemzetünk történetét az utolsó években, kétségbeesetten keressük a faji öntudat megnyilvánulását saját sorsunk intézésében. Mi itt ezen a földön ezer éve otthon vagyunk s ime azt látjuk, hogy idegenek, akiket mi csak vendégül tekintettünk, visszaélnek a házigazda türelmével. Hála Istennek, tudjuk, hogy a nemzet széles rétegeiben a nemzeti öntudat eleven erővel él, kivánatos volna, hogy ugyanilyen hatalmas módon nyilvánuljon meg ez az érzés hivatalos vezetőinek intézkedéseiben és magatártásában is. Azért alázkodjunk meg örökké, mert nem tartozunk az u. n. »győzők« közé? Elvégre csak nekik lehet öntudatuk? Deák Ferenc az elnyomatás keserves idejében is hallatta szavát, ha másként nem, hát passziv rezisztenciával fellelt a zsarnokság rendeleteire.

Ha a nemzet önmagát valamire becsüli és ha a nemzet hivatott vezetői a nemzeti öntudat ébrentartását fontosnak tartják, akkor az ő kötelességük, hogy tisztelve a vendégek jogát, a házigazda jogait is megbecsültessék és tartassák. A nemzet hivatott vezetőit a gerinces magatartás alól nem mentesiti

fogadatlan prókátor, minden lében kanál külföldi sajtó magatartása, hivatlan vendégek fenyegetőzése, egy nemzet igazát és becsületét le lehet törni az erőszak fegyvereivel, de a nemzet maga ehhez nem nyujthat segédkezet. Aki ehhez mégis segédkezet nyujt, az áruló. Aki pedig a nemzet jogait képviselő kormánynak a legnehezebb órában gáncsot vet, az a nemzeti öntudat harcában az ellenséget támogatja.

Előzetes óvintézkedésekre van szükségünk, hogy az ilyen nemzetvesztő, megrontó munkálkodás egyszersmindenkorra lehetetlenné váljék.

1925. évi dec. 10-én a 10-es huszárok ünnepe alkalmával tartott beszéd.

Elmondotta: Lilienfeldi vitéz Ábele báró ny. altábornagy.

Még mindnyájan annak a felemelő ünnepségnek a benyomása alatt állunk, melyet hősi halált halt bajtársainknak szenteltünk.

Méltóztassanak megengedni, hogy ezzel az érzéssel kapcsolatban néhány szóval kiemeljem az 1914. évi december 7—11 közt lefolyt csatának jelentőségét nemzetünkre, már csak azért is, mert ez a csata kimondottan magyar huszárcsata volt.

A Przemysl-mentő 2. csata után az orosz fronton küzdő egyesült német és osztrák-magyar haderők által 1914. október végén végrehajtott stratégiai visszavonulás, november végével két nagy csoportba foglalta az osztrák-magyar haderőt. A főerőt Krakótól, a Boroevics-hadsereget pedig a Poprádtól keletre fekvő Kárpátgerincen.

A két csoport között körülbelül 80 km széles ür keletkezett, amelybe hadvezetőségünk az ékszerüen benyomuló orosz tömegek ellen csak lovashadosztályokat vethetett.

Névszerint a 6., 11. és 10. lovashadosztályokat, melyek csaknem kizárólag huszárezredekből voltak összetéve.

A hősiesen küzdő lovasság addig tartotta fel az állandóan támadó orosz tömegeket, amig a hadvezetőség a Roth hadseregcsoportot, melynek déli szárnyát a vitéz szövetséges 47. tartalék gyaloghadosztály alkotta és Limanowától északra helyezkedett el és délkelet felől a Szurmay-féle 39. honvédhadosztályt bekapcsolhatta s ezáltal Dimitrieff és Brussilov hadseregeket hátrálásra kényszeritette.

Ennek a gyönyörü győzelemnek a Limanowa felett végsőig kitartó huszárság szerezte meg a feltételeit, s ez lett bevezetője a gorlicei áttörésnek.

Hősi huszárjaink abban az időben éppen nem voltak ilyen ütközetre felkészülve. Békebeli egyenruha, csákó, csizma volt felszerelésük, karabély, 50 töltény fegyverzetük. Szuronyt nem ismertek.

Hátrányos öltözet, hiányos fegyverzet és gyalogsági harcra való kiképzés nélkül nemcsak vállalták a rájuk bizott emberfeletti feladatot, hanem fényesen meg is oldották.

Hazaszeretetük nevében, a lovassági támadó lelkület extázisában vetették magukat a szibériai elitcsapatok sokszorosan nagyobb tömegére és kimondhatatlan heves kéztusákon keresztül szoritották azt vissza.

Igy fonták bele Limanowa hősei a legszebb hirvirágot a magyar katona győzelmi koszorujába.

Rettenetesek voltak hőseink veszteségei.

A december 10—11-iki csatában elesett: Muhr ezredes, Thun grőf kapitány, Bauer, Mohr hadnagyok a 9-es, Takács, Szántay kapitányok, Kovácsffy főhadnagy a 10-es, Fejér, Hartmann, Bernolák kapitányok, Janik főhadnagy, báró Kazy hadnagy és Hoffer zászlós a 13-as ezredből és sok száz huszár.

Nemzetünk emlékezetében ragyogó példaképpen fog élni e hősi csapat, mig magyar lesz a világon. A magyar csapatok hősi küzdelmeiben, amelyeket a világháboruban véghezvittek, pedig olyan határkő, mely a magyar harcikészségnek legmarkánsabb képviselője. Éppen ezek a limanowai küzdelmek égették bele az idegenek emlékezetébe a magyar vitézség, a hüség, kitartás és a legszentebb ügyért minden feláldozni tudó lélek jegyeit.

Soha nem szünő hazaszeretettel kell ezt az emléket gondoznunk. Annak a vérnek, mely akkora odaadással folyt az egész házáért, nem szabad hiába elfolynia. Hősi halottaink iránt táplált szeretetünknek abban kell kifejezésre jutnia, hogy egy szivvel-lélekkel, mindenhol és minden időben, áldozatra készen álljunk szeretett édes hazánk és annak feje mellé. Önérzetes büszkeséggel vállaljuk a reánk nehezedő nélkülözést, meglévén győződve, hogy az édes, de szegény haza megteszi a magáét. Szerény egyszerüségben akarunk élni, bajtársi szeretetünk áldozataival egymáson segiteni és egymást támogatni. Magyar kitartással akarjuk megőrizni vitéz és nagy szövetségesünk iránt táplált hüségünket és ugy várakozni szebb napok hajnalára.

Nem tudom méltóbban befejezni szavaimat, mint a magyar nemzet hitvallásának elimádkozásával:

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

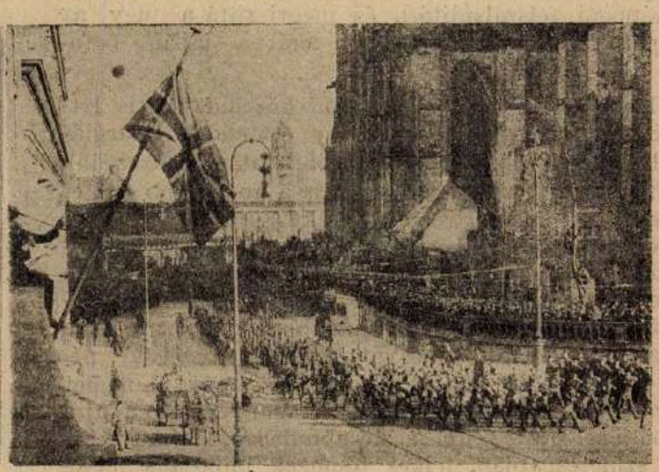

Balra: A finnországi partok mentén a szokatlanul szigoru telen a nagy hajók igy belefagytak a tengerbe. — Jobbra: A megszálló antant katonaság kivonul a német Kölnből. Képünk bal sarkában azt a jelenetet látjuk, amikor az egyik katona leereszti az angol zászlót.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A helyes csikónevelésről.

Mindnyájunk előtt ismeretesek azon veszteségek, melyek a világháboru folyamán közvetve és közvetlenül lótenyésztésünket érték. Ezen nemzetgazdasági és nemzetvédelmi szempontból annyira fontos tényező talpraállitása érdekében igyekszem hangsulyozni a lótenyésztés egyik fontos kellékét, a helyes csikónevelést. Az eredményes tenyésztés egyik első kelléke a helyes tenyészcél kitüzése, mely mindig a speciális talaj klimatikus és gazdasági viszonyok szerint kell hogy alakuljon s hogy a fenti tárgytól tulságosan el ne térjek, nem kivánok most lándzsát törni a különböző fajták érdekében, tisztán a helyes felnevelési módot tárgyalván, mely nagyjából egy szempont szerint kell hogy érvényesüljön. A tenyészcél kitüzése után következzen egy megfelelő tenyészanyag beállitása, vagy ha a már meglévő anyaggal kell dolgoznunk, ugy főleg az apaállatok megválasztásánál járjunk el teljes körültekintéssel, lehetőleg csak átörökitő hiba nélküli ménnel fedeztessünk s a küllemet és származást se hagyjuk figyelmen kivül. A biztos fogamzás érdekében kisérjük kancáink sárlását figyelemmel s ennek kezdetétől számitott 48 órán belül fedeztessünk, a fedezés megtörténte után rögtön jártassuk meg a kancát s az utóugrásnál a kilencedik napot pontosan tartsuk be.

Nyitott vagy idősebb kancánál ajánlatos két ménnel egymásután fedeztetni. Apa- és anyaállatainkat tartsuk lehetőleg jó erőben. Ha már a fogamzás megtörtént, ugy elérkeztünk a tulajdonképpeni csikónevelőhöz, mivel ezen időponttól kezdve a tenyésztőnek nagy része lehet a fejlődés irányitásában.

Ajánlatos különösen a vemhesség második felében pár gramnyi szénsavas mész vagy bármily más csontképző tápszernek az abrakban való adagolása. Az etetéseket lehetőleg egyforma időközökben pontosan tartsuk be s ügyeljünk, hogy a gyomor- és bélbántalmakat (kólika) a rendszeres és megfelelő takarmányozás utján távol tartsuk. Óvakodjunk a tulságosan puffasztó, valamint romlott takarmány etetésétől. A kimelegedett kancát mig le nem hült, ne itassuk, ugyszintén ne adjunk neki tulhideg vizet. Tartsuk szem előtt, hogy a vemhes kancát nem szabad megerőltetnünk vagy kifullasztanunk, ezzel szemben természetesen a megfelelő mozgásról mint feltétlen szükségesről gondoskodnunk kell s a kancát kiméletesen a leellés napjáig is használhatjuk. Gondoskodjunk az ellés előtt elkülönitett tágas, világos és tiszta bő alommal ellátott férőhelyről s hogy meglepetéseknek ne legyünk kitéve, az ellés napját tartsuk számon. Az elésnél hozzáértő ember, vagy ha szükséges ugy állatorvos segitségét vegyük igénybe. Ellés után a csikót a kanca elé fektetve szárazra nyalatjuk s ha ez megtörtént, mindjárt megszoptatjuk. Ajánlatos az első napokban a csikót minden két órában megszoptatni, valamint egy nyers tojás adagolása is igen jó hatásu.

A kancát és csikót lehetőleg szabadon elkerítve tartsuk, mivel igy a kanca csikóját nem gázolja le oly könnyen s a mozgás is szabadabb. A csikót nyolc napos korában vigyázattal az anyjával együtt szabadba vihetjük. A csikót hat hónapig nem szabad elválasztani s négy hetes korában már tartsunk előtte egy zabos válytut, melyben tetszése szerint abrakolhasson. A csikót lehetőleg járassuk mindig az anyjával, azonban, ha hosszu utra megyünk, ajánlatos a csikót az istállóban hagyni, mi kevésbbé viseli meg gyenge korában, mint a megerőltető menetelés. Az elválasztást egyszerre hajtsuk végre, mivel igy gyorsabban szokja azt meg. Az elválasztás után általában a megfelelő takarmányozásról, mozgásról és ápolásról kell gondoskodnunk. A megfelelő takarmányozás gyakorlati és elméleti példájaként egy pár adag leirását közlöm tájékoztatóul. Adagok melegvérü csikóknak naponta és darabonkéént:

Elválasztásnál egy éves korig: 3 kgr. zab, 4 kgr. széna, 2 kgr. takarmányszalma.

Egy éveseknek legeltetés nélkül: 3 kgr. zab, 4 kgr. széna, 4 kgr. takarmányszalma.

Két éveseknek legeltetés nélkül: 2.5 kgr. zab, 5 kgr. széna, 4 kgr. takarmányszalma.

Három éveseknek legeltetés nélkül: 3 kgr. zab, 5 kgr. széna, 4 kgr. takarmányszalma.

Ivóviz és só ad libitum; legeltetési időszakban a legelő minősége szerint lehet az adagot csökkenteni.

A megfelelő mozgás biztositása máma, amidőn a ménesbeli tenyésztés mindinkább pusztulóban van s a csikónevelés főleg a gazdasági lótenyésztés keretei közé szorul, elsőrendü fontosságu. Ennek érdekében gondoskodjunk a lehetőség szerint tágas karámról, melyen egy fedett férőhely is legyen, hol a takarmányt s a csikóknak az időjárás elleni védelmet nyujthatjuk. Ajánlatos napjában legalább egyszer jól meghajtani a karámban a csikókat, ez uton pótolva a szükséges mozgást. A gazdasági lehetőségek szerint igyekezzünk mennél többet járatni a csikókat kint a mezőn. Ennek lehetősége leginkább ősszel következik be, amikor minden nap, amig csak mód van rá, hajtsuk ki őket a rétre, lóherésre, lucernásra vagy tallóra.

Fontos még a csikók lelkiismeretes ápolása, mely a tisztaságban s a szeretetteljes gondos bánásmódban merülhet ki, ugyszintén ügyelnünk kell különösen a paták alakitására, elszedésére, hogy azok tulnőttek, torzultak ne legyenek. Végül, ha jó lovat akarunk nevelni, ne fogjuk be csikóinkat kifejlődésük előtt, ami a melegvérünél négy, a hidegvérünél pedig a két éves minimumban jelölhető meg.

Kivánom, hogy az itt röviden előadottak is támogassák lótenyésztésünk ügyét, melynek szolgálatában lelkesithet a mult és jövő — ne felejtsük el, hogy a magyar lovasnép volt és még az is kell hogy maradjon.

almási vitéz Szalay László
járási vitézi hadnagy.

A termőtalaj.

Irta: vitéz Csonka Kálmán.

A gazdálkodáshoz rendelkezésre álló talaj különféle. Ez a különfélesége négy szempontból birálandó. 1. Milyen a fekvése; 2. milyen a felszine; 3. milyen az összetétele; 4. milyen a termőereje. Értelmes gazda számotvet mindezzel, mielőtt gazdálkodáshoz kezd.

Dombos vidéken a terméshozam lényeges különbséget mutat, ha a föld északi vagy déli lejtőjü. A déli lejtőn huzódó földterület természetesen több napsütést élvez, termése dusabb, gazdagabb.

A talaj felszine sik, vagy hullámos. Megmivelés és terméshozam szempontjából a sik terület az ideálisabb. Ezen a nedvesség egyenletesen oszlik meg, a napsugár egyenlően ér minden növényt. Szántani is ezt lehet a legkönnyebben. A dombos, buckás föld nehezebben mivelhető, egyes helyein könnyen kiszárad, más helyeken meg tulságosan nedves marad.

Összetételére nézve többféle termőtalajt különböztetünk meg.

a) Agyagtalaj. Száraz állapotában kemény és megrepedezik. Ilyenkorra a benne lévő gyönge gyökereket is szétszaggatja. Nehezen veszi magába a vizet, de ha átnedvesedett, akkor szivós és az eszközökre tapad. Ilyen állapotában nem célszerű munkálni. Hideg talajnak nevezhető, mert a nap melegét nehezen veszi magába, azért benne a mag sinylődve csirázik és a gyökér lassan fejlődik. Régen eltünt vizek finom szemü töldhordalékja, iszapja ez. Csillámból és földpátból áll. Szine vastartalmától függ. Sárga vagy zöldes. Van még egy fajtája a lösz. Ez évezredek folyamán a levegő porából rakódott le. Természete olyan, mint az agyagé. Szine sárga.

b) Homoktalaj. Apró kvarcszemekből áll. Laza, a vizet, meleget könnyen magába veszi, de ép olyan gyorsan ki is ereszti. A növény gyökere gyakrabban elfagy benne, mint más talajban. Benne a mag gyorsan csirázik, gyökere hamar fejlődik. A homoktalaj többféle. Kavicsos homok, futóhomok. A vöröses szinü homokban sok a vastartalom. A fekete, televényes homokot dinnyehomoknak nevezzük. A homokot is a vas szinezi vörösre, sárgára, vagy feketére.

c) Vályogtalaj. Homok és agyagkeveréke. Nem olyan laza, mint a homok, de nem is olyan tömött, mint az agyag, ezért az agyagtalajnál jóval könnyebben müvelhető. A vályogtalaj, ha sok korhadó növényi anyag is van benne, a legjobb termőtalaj. Minden gazdasági növényt jó sikerrel termelhetünk benne.

d) Televénytalaj. Sok korhadó növényi anyagból áll. Szine fekete. Mindenre alkalmas kitünő termőtalaj.

e) Vegyestalaj. Az eddig felsorolt talajfajták keverékéből áll. Mindegyik alkalmas terméföld. Nevezetesen: a meszes agyag, a televényes fekete homok, az agyagos homok, az erdei föld.

f) Mésztalaj. Mészkőből lerakódott kemény és tömött talaj ez. Nedves állapotában teljesen agyagszerü. A vizet átereszti. Ha száraz, megrepedezik. Ilyenkor nehéz müvelni. Szine tulnyomóan fehéres-szürkés, de van sárgás, vagy vöröses szinü, vastartalmu mésztalaj is.

g) Szikes föld. Olyan vályogföld ez, melyben sok szikső van. Rossz termőtalaj, mert a nagyon szikes föld terméketlen. A kevésbbé szikes földben ácélos, de kevés buza terem. Szine fehéres.

h) Mesterséges talaj. Nyolcadsorban felemlitjük a különféle talaj és trágyának összekeveréséből létrehozott mesterséges talajt. Kertészek raffinált talajjavitási kisérleteinek eredménye ez. Nagy területen való beállitása kivihetetlen.

Ha a gazdának más földje van, mint amilyent a termeszteni szándékolt növény kiván, akkor bizony földjét meg kell javitania, mert nem mindegy, hogy melyik összetételü földre, milyen magot biz. Kiindulási pontja tehát ez legyen: milyen a föld, mit akar termelni benne, hogyan javitsa meg, ha termelési programmja ugy kivánja.

A mult hét gazdasági eseményei.

Ugy a termény-, mint a többi piacokon csendesség észlelhető, mert a meglevő készletek a nagy pénztelenség következtében el nem helyezhetők. A terménypiacok lanyhasága szembetünő és az oka elsősorban a Viktória-malom ismeretes krachja. A tengeri is lanyhán tendál és a határidős üzletek árai körülbelül a promptáruk nivóján mozognak. A huspiacon a borjuhus esett, a többi árát tartja. A tejtermékek közül a vaj ára emelkedett. Érdekes, hogy a zöldségpiacon külföldi idei ujdonságok jelentkeztek, igy például az ujburgonya és a zöldborsó, amely természetesen magas ára miatt szintén eladatlanul hever. A gyümölcspiac nevezetessége az Amerikából hozzánk importált alma, amelynek megjelenése azonban a magyar termelőket nem veszélyezteti, mert az ára a belföldi árakkal szemben mintegy kétszeres nivón áll.

Legujabb árak:

Terménypiac: 78-as tiszavidéki buza 395—400, dunántuli 392½—395, rozs 227½—230, takarmányárpa 230—250, sörárpa 310—330, köles 180—190, zab 250—260, tengeri 177½—180, korpa 170—172½ ezer korona métermázsánként.

Huspiac: marhahus 25—36, IIa 18—28, borjuhus 44—54, IIa 26—40, birkahus 14—26, bárányhus 28—40, sertéshus 32—36, IIa 26—30, zsir 28, háj 26, füstölt- és paprikásszalonna 28, olvasztani való szalonna 20—22, disznósajt 16—20, tepertő 20—28, csont 3—16 ezer korona kg-ként.

Halpiac: ponty 40—60, harcsa 90—120, IIa 70—90, süllő 60—80, fogas 80—120, keosege 80—100, csuka 35—50, kárász 20—25 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiac: rétesalma 12—16, erdélyi és magyar asztali 16—30, amerikai 48—50, körte 20—30, szőlő 30—35, aszaltszilva 16—20, dió héjban 12—14, dióból 50—60 ezer korona kg-ként.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1.2—2, kifliburgonya 5—6.5, ujburgonya, máltai 12, vöröshagyma 2.5—3, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 3—4, kelkáposzta 5—6, vöröskáposzta 6—7, karfiol 14—18, torma 16—22, savanyukáposzta és répa 4—6, idei olasz zöldborsó 25—28 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: élő csirke, rántani való 25—35, élő tyuk 40—70 ezer korona darabonként. Ruca és lud, hizott 34—36, pulyka 32—34, vegyes libaháj 35, libamáj 80—100, libaaprólék 25 ezer korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.8—2, kannatej, kimérve 5—5.2, tejfel 24, habtejszin 44 ezer korona literenként. Legfinomabb vaj 74—78, tőző 55—65, sóvanyturó 8—10, tehénturó 10—12 ezer korona kg-ként.

A konvenciós állatokért állatforgalmi adót kell fizetni.

A pénzügyminiszter még a mult évben elrendelte, hogy a cselédbér fejében átadott állatoknak tulajdonjogi átruházása alkalmával az állatforgalmi adót le kell fizetni. Az adó alapja az állatoknak forgalmi értéke. Ezt az adót a szerző fél köteles leróni. Mindazok, akik a cselédbér fejében kapott állatok állatforgalmi adóját téves értelmezés következtében eddig nem fizették le, tartoznak 60 nap alatt az illetékes marhalevélkezelőnél a marhalevél átirása és forgalmi adó lerovása végett jelentkezni.

A juhtenyésztés fejlesztése.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara juhtenyésztési osztályt alakitott, amelynek feladata lesz a juhtenyésztés egyöntetü irányitását és fejlesztését, másrészről a juhtermékek előnyösebb értékesitését előkészíteni. A kamara elhatározta, hogy az egyes tenyészetek gyapjuminőségének, teljesitőképességének és a helyes irány kitüzésének megállapitása végett az egyes tenyészetekben még a nyirás előtt seregszemlét tart, olyképen, hogy egy-egy juhnyájból két-két darab kost, négy-négy karab anyajuhot és négy-négy darab bárányt szakértőkkel osztályoztat. Elhatározta továbbá a kamara, hogy minden ősszel Miskolcon tenyészkosvásárt rendez.

Északpestvármegye telkes Vitézei!

Miután a legutóbbi hasonló felszólitásnak alig volt foganatja, a telkes vitézek jól megfontolt, saját érdekében ujólag értesitem őket, hogy:

A »Kecskeméti Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamara« igazgatósága ismételten felhivja a hozzátartozó telkes vitézeket, hogy vegyenek részt a kamara mütrágyázási- és vetőmag kisérletezési akciójában, melyhez a mütrágyát a kamara ingyen bocsátja rendelkezésre. A legjobb nemesitett vetőmagvaknál pedig a kamara fizeti a nemesitési felárat és a fuvardijat.

Sürgős igénylések a kamarához adandók be, ahonnan az igénylők megfelelő utmutatást és a termelési kötelezvényt megkaphatják. Cim: Kecskemét, Rákóczi-ut 5. sz. vitéz Feördeös székkapitány.

HIREK.

Heti naptár.

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
22 Hétfő	Péter szf.	Gerzson	A hét elején a nap 7 óra 15 perckor kél és 3 óra 45 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 10perckorkél 3 óra 50 perckor nyugszik
23 Kedd	D. Péter	Alfréd	
24 Szerda	Mátyás	Mátyás	
25 Csütörtök	Géza	Géza	
26 Péntek	K. Margit	Sándor	
27 Szombat	B. Báthory	Ákos	
28 Vasárnap	Reminisc.	Elemér	

Burgonya mintavásár Nyiregyházán. Február 28-án és a rá következő napokon a Burgonyatermelők Értékesitő Szövetkezete különböző gazdasági érdekeltségek részvételével burgonyakiállitást rendez Nyiregyházán, étkezési-, ipari- és vetőgumókból.

A világ leghosszabb telefonkábele. A világ leghosszabb telefonkábele Newyorkot köti össze Chicagóval. Az 1385 kilométeres kábelt a mult év novemberében adták át a forgalomnak. Ezen az óriási távolságon a kábelt 1155 kilométeres darabon a föld felett, mintegy 36 ezer fapóznán vezetik, 232 kilométeres távolságon pedig a földbe helyezték. A kábel elkészitése és felszerelése hét évet vett igénybe. Az uj kábel 250 telefon- és 500 sürgönyösszeköttetést létesit Newyork és Chicagó között és az első jelentős lépés a nagyszabásu kontinentális telefon- és táviróhálózat fejlődésében. A kábel segitségével az Egyesült-Államok minden fontosabb állomásáról közvetlenül lehet telefonon beszélni. (Természettudományi Közlöny.)

A januári csődök száma. Az előző hónapokhoz viszonyitva január havában a bukások száma jelentős mérvben emelkedett. Összesen 362 eset került a biróságok elé, amelyek közül 296 csődönkivüli kényszeregyezségi eljárás, a 66 pedig csőd volt. December havában csak 220 eset került a biróság elé, az előző hónappal szemben tehát a válság januári arányszáma 65 százalékkal növekedett. A külföldön is nagyszámu bukás fordul elő, nagyszámu csődesetről érkezik hir Németországból, Csehországból, Jugoszláviából és Romániából.

A cukorrépa árát magasabban állapitják meg. Tudnivaló, hogy a környező államokban a cukorgyárak mindenütt nagyobb árakat fizetnek a répáért, mint nálunk. Minthogy a magyarországi alacsony átvételi árak mellett a répatermelés nálunk alig rentábilis, a gazdák már régen szorgalmazzák az árnivó emelését. Eddig a cukorgyárak mereven elzárkóztak a kivánság teljesitése elől, most azonban a hangulat békülékenyebb lett, a cukorgyárak belátták a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát és hajlandók magasabb árakat koncendálni. A legközelebb fog eldőlni, hogy a termelők és a cukoripari érdekeltség hogyan tudnak megegyezni az uj átvételi árban.

A „használt zongorák Adás-vételi Központja," melynek alakulásáról olvasóinknak beszámoltunk, immár teljes apparátussal müködésben van. Egyedülálló ezen intézmény altruisztikus célja tekintetében mely ugy a zongoráját eladni óhajtó, mint a venni kivánó közönséget egyformán megvédi minden károsodástól. Eladók és vevők forduljanak tehát saját érdekükben és teljes bizalommal ezen intézményhez, mely egyelőre a Sternberg-féle »zenepalotában« (Rákóczi-ut 60) nyert elhelyezést.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülésen Rakovszky Iván belügyminiszter megcáfolta Vázsonyinak azon állitását, mintha telefoncenzura volna. Megfigyelés alatt sem állott Vázsonyi. Csupán az eshetett tévedésbe, hogy midőn ő vendégül látta a magyargyalázó Sauerweint, annak védelmére, hogy meg ne verjék, detektivek voltak kirendelve.

Pesthy Pál igazságügyminiszter beterjesztette a pénzbirságok és büntetések átértékeléséről szóló javaslatot, majd a nemzetgyülés elfogadta a külállamokkal való kereskedelmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot. Ezután az állampolgárok kölcsönös védelme tárgyában Olaszországgal kötött egyezményt fogadta el a nemzetgyülés rövid vita után.

A nemzetgyülés mult csütörtöki ülésén közölte az elnök a frankbizottság átiratát, mely arról ad értesitést, hogy valamelyik képviselő a bécsi »Abend« számára esküjét megszegve, információkat adott. A nemzetgyülés elrendelte ez ügyben a vizsgálatot.

A mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népiskolák létesitéséről szóló javaslatot is elfogadta a nemzetgyülés. A kultuszminiszter elmondotta, hogy ezután három következő évben tizmillió aranykoronát fog az állam a népiskolák létesitésére forditani. 1930. év végéig 3800 tanterem és 1800 tanitói lakás épül. A tanyai iskolákat ki akarják épiteni. 1867 óta a kulturpolitika csak a városokkal foglalkozott, most legfőbb ideje, hogy ezt a nagy mulasztást a falvakkal, tanyákkal szemben helyrehozzuk.

*

Az 1926—27. évi lakásépitő tevékenység végrehajtásáról megjelent a népjóléti miniszter rendelete. Aki lakásinség megszüntetését célzó bérházat akar épiteni, 1926 március 1-ig jelentkezhet a lakásépitő külön tevékenységben való részvételre. Ha a kivánt feltételeknek megfelel, a Pénzintézeti Központ utján a költségek fele erejéig hitelben részesülhet.

*

A parlamenti frankbizottság a mult napokban az iratok ismertetésével foglalkozott. Meghallgatta herceg Windischgraetz, Rába Dezső és Hajós Lajos vádlottakat. Kurz, Nádosy és Gerő László a perrendtartás adta jogukkal élve, a bizottság előtt nem jelent meg. A frankhamisitás ügyében folytatott pótnyomozás befejezéshez jutott. A francia megbizottak a nyomozás eredményéről jelentést küldtek Párisba s további terveik szerint kutatásaikat német területen fogják folytatni.

A Jankovich és társai hágai vallomásáról felvett jegyzőkönyv forditása elkészült s az ügyészség egy példányát a jegyzőkönyvnek a parlamenti bizottságnak küldötte meg, egyet pedig a bünügyi iratokhoz csatolt. A pótnyomozás során Gerő László pontos személyleirást adott Schultzeról, aki eszerint orosz állampolgár s a pétervári cári bankjegynyomda főnöke volt. A bolsevizmus kitörése után Németországban telepedett le. Bécsben ismerkedett meg herceg Windischgraetzzel, akit Budapesten és Sárospatakon is utóbb több izben felkeresett. Jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen, a berlini rendőrigazgatóság távirata szerint azonban sikerült megtudni azt a helyet, ahol Schultze megfordult. Jankovich Hágából érkezett naplója terhelő adatokat szolgáltatott dr. Varga Bélával szemben, akit szintén kihallgattak, majd Rábával szembesitették s miután megállapitást nyert róla, hogy tényleges részt vett a frankhamisitással kapcsolatban szereplők névsorán, pénzhamisitásra való szövetkezés, hamis pénz forgalomba hozásában való bünsegédi részesség miatt letartóztatták.

*

Rádiókiállitás Budapesten. Előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében nyitották meg mult szombaton délután az első magyar rádiókiállitást a Kossuth Lajos-utcai régi »Magyar Világ-kávéház« helyiségében. Különös feltünést keltett az az ötlámpás készülék, amelynek nem csupán felvevőkészüléke, hanem antennája, to-

vábbá anód-, izzitótelepek és fejhallgatók is egy miniatür kéziböröndben vannak elhelyezve. A készüléket csupán a földvezetékkel kell összekapcsolni és rögtön működésbe jön. Igy vonaton, autón, kocsin, vagy hajókiránduláson is lehet élvezni az európai adóállomások programmját. Az igazi meglepetés azonban az ama őr-részben fogadja a látogatót. Amint a gyárak és müszaki üzemek a maguk tökéletes felszerelésével produkálnak, mindazt egyes amatőrök a maguk primitiv eszközeivel utánozzák és nem egyszer ötletesen felül is mulják. Fiatal diákgyerekek saját készitésü négy-ötlámpás készülékei, komplikált hullámmérői, sőt, saját gyártmányu hangszórói fogadják a szemlélőt. Bőségesen szerepelnek felnőtt amatőrök is ezen az osztályon, mely alig tudott helyet biztositani a kétszáz kiállitónak. Vannak készülékek, amelyeket gyári alkatrészekből szereltek össze az amatőrök, de vannak olyanok is, amelyeknek legkisebb alkatrészét is maguk a mükedvelők készitették. A látogató élvezettel szemléli a detektoros készüléket, mely egy kabátzsebben is elfér. Az emeleti előadó- és hallgatótermek zsufolva vannak érdeklődőkkel, akik részben a fejhallgatókon keresztül élvezik az európai leadóállomásokat, másrészt tanulnak azoktól a kiváló szakelőadóktól, akik az előadóteremben a rádió-technika egyes kérdéseit fejtegetik.

A kiállitás minden nap reggel 9 órától éjfélig van nyitva.

A leszerelési konferencia csődje.

A Népszövetség legutóbbi ülésszakán elhatározták, hogy leszerelési konferenciára hivják meg a nemzetek képviselőit. Ennek a leszerelési konferenciának előkészitésére február 15-ére bizottságot hivtak össze. Most azután kiderült, hogy mikor a leszerelésről van szó, akkor minden állam hozzájárul az eszméhez, de amikor a megvalósitásra kerül a dolog, akkor mindenki vonakodik. Már régebben feltünő volt, hogy az amerikai szenátus nem szavazza meg küldöttei részére az utazási költségeket, tehát már akkor szóbakerült, hogy az Egyesült-Államok kormánya bajosan vesz részt az értekezleten. Azután az orosz szovjet küldötte meg kifogásait, melyek szerint, bár nagyon helyesli a leszerelés eszméjét, mégsem hajlandó a Genfbe kitüzött előkészitő bizottságba megbizottakat küldeni, mert csakis olyan állam területén tárgyalnak, amelyik állam a szovjetkormányt elismerte. A német kormány a maga részéről készséges hozzájárulását jelentette be, mindazonáltal, mikor már bizonyosnak látszott, hogy az értekezlet meghiusult, akkor bejelentették hivatalosan, hogy addig nem ülhet össze a konferencia, amig Németország nem lépett be a Népszövetség tagjai sorába. Ilyen körülmények között az előkészitő bizottság ülését bizonytalan időre elhalasztották. Ennek a most meghiusult előkészitő bizottságnak az összeállitásakor történt az, hogy a kisántánt közbelépésére Magyarországot kihagyták a bizottság tagjai közül és helyébe Bulgáriát hivták meg.

Németország belép a népszövetségbe.

Németország hivatalosan felvételi kérelmet terjesztett elő a Népszövetséghez. Ennek alapján a Népszövetség főtitkára Berlinbe utazik és a német kormánnyal megállapodik Németországnak a Népszövetségbe való belépésének feltételeiről. Németország ugyanis a felvételi kérelemben is hangsulyozza, hogy az egyenlőség elvének alapján a Népszövetségi tanácsban állandó tagságot igényel. Most a Népszövetség ugy akarja Németország tanácstagságát ellensulyozni, hogy egyidejüleg Spanyolországot és Lengyelországot is beválasztják az állandó tanácstagok közé. A Népszövetségben ugyanis tartanak attól, hogy Németország képviselője a tanácsban erőteljesen képviselni fogja a kisebbségeket az elnyomó államokkal szemben.

A brüsszeli tüntetés.

Brüsszelben nagy tüntetés volt abból az alkalomból, hogy a háboru idején felállitott 37 belga ezredet feloszlatták és ezek lobogóit a hadimuzeumba beszolgáltatták. Ezen az ünnepélyen a belga parlament tagjai is resztvettek és a nagy tömeg zajosan tüntetett az ezredek feloszlatása miatt a kormány ellen. A tömeg azt is megkisérelte, hogy erőszakosan hatoljon be a hadimuzeumba, ugy, hogy az ottartózkodó nemzeti védelem minisztere a muzeumban ugyszólván teljesen ostromzár alá került. Végül is a rendőrség és csendőrség nagynehezen szétoszlatta a tömeget. Ez a tüntetés, amely az ugynevezett müvelt Nyugaton zajlott le, azt bizonyitja, hogy a leszerelés eszméje még nem nagyon hatotta át a nyugati népeket sem.

A temesvári konferencia.

Temesváron február 10-én rendkivüli értekezletre gyülekeztek össze a kisántánt államok külügyminiszterei. Az előzetes beharangozás szerint az értekezleten akartak állást foglalni a kisántánt-államok Magyarországgal szemben és olyan rendszabályokat akartak megállapitani, melyeket szerintük a magyarországi frankhamisitási ügy tett szükségessé. Kiderült, hogy egyáltalában nem sok értelme volt az egész tanácskozásnak, melyen azt határozták, hogy nem határoznak semmit, hanem bevárják a frankhamisitási bünügy vizsgálatának eredményét. Mivel a genfi leszerelést előkészitő konferencia is elmaradt, igy aztán kiderült, hogy nem tudnak semmiről sem tárgyalni. Erre megállapitották, hogy a kisántánt államai között teljes az egyetértés és a külügyminiszterek szépen hazamentek.

Romániai zavargások,

Romániában nagyszabásu véres diákzavargások voltak. Az egyik diákzavargás alkalmával 3 ezred vonult föl a diákok ellen és megszállották a bukaresti egyetemet is. A mult héten lefolyt községi választások során is véres összeütközések támadtak. Egyik választási helyen a liberális párt és az ellenzéki csoport késekkel, botokkal és csákányokkal rontott egymásra és agyba-főbe verték egymást. Több halott maradt a helyszinen és több sulyos sebesülés történt. Máshol a liberális diszidensek és a liberálisok állitólag tévedésből lövöldözni kezdtek egymásra és a tüzharcnak szintén több halott és sebesült áldozata volt. A brassói fogházban zendülés tört ki a foglyok között, akik megrohanták az őröket összekötözték őket és fegyvereiket elrabolták. Általános lövöldözés támadt, majd tiz fegyenc több sértüzet adva, a fogház gazdasági udvarának falán keresztül az erdőbe menekültek.

Spanyolországi merényletek.

A legutóbbi napokban Primo de Rivera spanyol miniszterelnök ellen sorozatos bombamerényleteket követtek el. A bombák azonban nem tettek kárt a spanyol diktátor személyében, mert a bombák egyrésze későn robbant fel, mikor már a miniszterelnök a kijelölt helyen áthaladt, a bombák másik része pedig olyan helyeken robbant fel, melyeken nem haladt át a diktátor, habár terv szerint arra kellett volna elmennie.

Marokkói harcok.

Marokkóban a hadmüveletek kiujultak. Az esős időjárást a felkelők kihasználták, körülvették a pihenő francia csapatokat és hirtelen megrohanással elfoglalták egyik legfontosabb védelmi pontjukat, a Bibane-hegységet.

Láncszemek.

(Folytatás.)

A magyar muzsikának se hire, se hamva nem volt. Tévedek, mert mégis volt. Ugy éjfél tájban felharsant a Rákóczi-induló s tüzes ritmusa maga alá tiporta a trombitát, a dudát, a citerát s minden más nemzet cincogását. Mi volt ez? Honnan jött? A párisi szimfónikusok játszották Berlioz Rákóczi indulóját. Csakhogy erről az indulóról senki sem tudta, hogy a miénk, csak mi, meghatva hallgató magyarok.

Arc de Triomphe de l'Etoile 49 m. magas, 45 m. széles és 22 méter mély diadaliv. A feliratai és dombormüvei I. Napoleon dicsőségét hirdetik. Ez alá temették a világháboru névtelen hősét. A sir nagyon egyszerü. Köralaku bronzlap zárja le, amelynek közepén örökégő lángol. Bőven volt rajta friss koszoru, virág. Névtelen hőséhez még a vallástalan francia is levett kalappal közeledett. Az

idegenektől sértésnek vette, ha kalapját a fején felejtette valaki.

Hol nyugszik a magyarok névtelen hőse?

Sorbonne. Páris hires egyeteme. Kápolnájában találtunk egy ujkeletü képet, amely jellemző a francia gyülölet vadságára. Még a templomot is felhasználja politikai agitációra. A kép uralkodó alakja a megfeszitett Jézus. Szenvedő arca alátekint s látja, hogy lábainál a mámoros francia hadak élén egy modern Jeanne d'Arc üldözi a visszaözönlő németeket. Legalul a kétségbeesett német császár fojtogatja Ferenc József császárt, mögöttük a német trónörökös és Ferdinánd bolgár cár a lelkiismeret vádjaitól mardosva, meggörnyedve pillantanak fel a keresztfára. Hogy a hatás teljes legyen, a festő a kép balsarkába egy szép fiatal asszonynak és gyermekének a holttestét festette, akiket szintén a »boch«-ok öltek meg.

Invalidusok muzeuma. Hadi muzeum. A világháboruból összeszedett emlékek gyüjteménye. Szárazföldi, tengeri és légi harcászati eszközök, lövedékek, térképek, vázlatok, kitüntetések szórakoztatják az érdeklődőt. Majd harctéri felvételek, csatajelenetek következtek. Néztük, némán néztük. Egyszer csak megszólalt ismeretlen szomszédunk: »Dögöljetek meg!« Ránéztünk, elmosolyodtunk és hálásan szoritottuk meg a kezét, mert mi is ugyanazt gondoltuk.

London. Westminster Abby. Angolország legszebb temploma. Ebben állitják fel azoknak a síremlékeit, akiket az angol nemzet a halhatatlanság jelzőjével tisztel meg. Hatalmas hadvezérek, költők, papok és feltalálók siremlékei között van egy egészen uj márványlap. Közel a főbejárathoz. Hosszu felirásából megtudtam, hogy itt nyugszik a névtelen angol katona, aki meghalt az »igazságért«, »a nemzetért«, az »emberiségért«, az »Istenért« stb. és akinek itt a helye a nemzet legnagyobbjai között. Ezt is friss virágok boritották, ekörül is könnyező asszonyok állottak.

Belgium. Elmaradoztak Franciaország hires csataterei: Amiens, Arras, Lille; Brüsszel felé száguldott a vonat. Az egyik állomáson három idősebb hölgy szállott be a kocsinkba. Beszédbe ereszkedtünk. Megkérdezték honnan jöttünk, nová megyünk? Kölnbe — volt a válasz. Köln hallatára a legöregebbik elkomorodott, elsápadt, megakadt a beszélgetés. Remegő hangon kérdezte leányaitól, hogy csak nem vagyunk németek? Hosszas igazolgatás után tudtuk csak megértetni vele, hogy magyarok vagyunk. Németországon csak átutazunk.

Miért haragudott meg ez a szelid, nyolcvanesztendős nagyanyó?

Legkisebbik unokáját lőtték agyon Liége ostrománál — a németek.

(Vége.) *vitéz Zsiray József.*

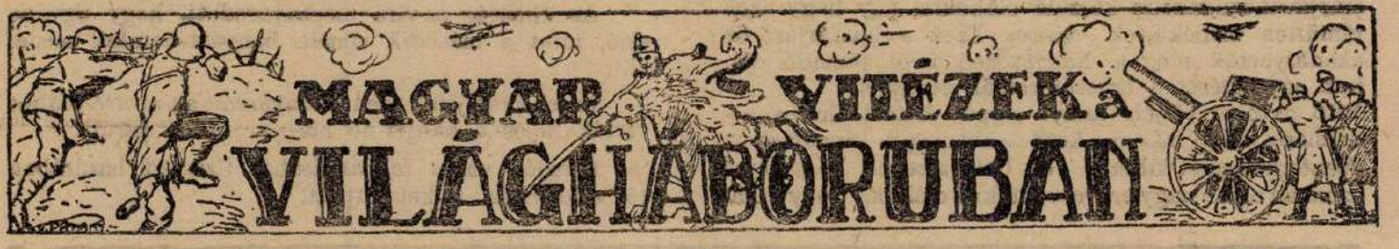

vitéz Ságl István.

Lemberg bevétele után az egész orosz hadsereget támadásra rendelte a cár parancsa. Sok helyütt nyolctizszeres tulerővel támadták meg fáradt, éhező ezredeinket, de azok csak lassan, lépésről-lépésre hátráltak, mint a sebesült oroszlán, mely minduntalan szembefordul üldözőjével és vissza-viss-akap.

Hanem mikor a Kárpátok gerincét elérték, akkor megállottak. Érezték a magyar legények, hogy ezen tul már magyar földön állanak, tudták, hogy itt legfeljebb meg lehet halni, de hátrálni nem szabad!

Fagyban, hóban éhezve, dideregve, galád hazaárulók által szállitott pipirbakancccsal lábukon, csalánposztóból készült rongy kabátban testükön, védték hónapokon át a Kárpátok hágóit.

November közepétől kezdve még inkább fokozódott az ellenség dühe. A cár karácsonyra Budapesten akart lenni, tehát tisztjeik kancsukával kergették előre az orosz ezredeket. Hanem a magyar vitézség őrt állott s minden támadásuk megtört hőseink kitartásán.

A VII. hadtest is ott állott a gerincen, Lupkovtól Csirokáig védte a Kárpátokat. November 20-án az oroszok olyan tömegekkel támadtak a hadtest jobbszárnyára, hogy a Virava-völgyet védő hőseink részben az ellenséges tüz miatt, részben a dermesztő fagyban elhullottak s az oroszoknak sikerült áttörni a frontot.

Tartalékcsapat nem volt már a közelben, mert azokat még a harcok folyamán előre küldték s azok is elpusztultak az öldöklésben.

Miután az áttört területtel többé érintkezni nem lehetett, hiszen a tábori telefonkészülékeknél senki nem jelentkezett már, azt sem tudta senki, hogy meddig jöttek előre az oroszok.

A segitőcsapatok megérkezésére is hosszabb ideig kellett még várni, viszont azt mindenki tudta, hogy ha az oroszok gyorsan jönnek előre a Virava völgyön és sikerül nekik Tótalmád községet elfoglalni, akkor elvágják a közlekedést a Mezőlaborc—Koskóci vasuti vonalon s minden vasuti kocsi, mozdony s a vonalon lévő rengeteg hadianyag a kezükbe kerül. Ezt tehát minden áron meg kellett akadályozni!

A 7. közös huszárezred második századát küldötték ki a Viravavölgybe, hogy az oroszokat feltartóztassa legalább is addig, mig az emlitett vasuti vonalon lévő hadianyagot és vasuti kocsikat gyorsan elszállitják. A huszárezred előre is ment a völgyben s csakhamar ellenséges előőrsökre bukkant. Rövid tüzharc keletkezett, melynek során az oroszok ujabb és ujabb segédcsapatokat kaptak ugy, hogy a huszároknak lassan hátrálniok kellett.

Visszavonulásuk fedezésére utóvédnek hátramaradt egy gyönge huszárszakasz, vitéz Ságl István parancsnoksága alatt.

Ságl István megszállotta fáradt huszáraival Tótalmád község északi szegélyét és szembeszállott az üldöző oroszokkal. Huszáraival olyan gyilkos tüzet zuditott az ellenségre, hogy az megtorpant s rajvonalba fejlődve készült a támadásra. Heves tüzharc keletkezett, az oroszok minduntalan megpróbálkoztak egy-egy rohammal, de támadásaikat véresen verte vissza

Ságí István és néhány huszárja. Ezalatt egyik vonat a másik után robogott el a hátuk mögött és mentette a hadianyagot.

A tüzelés egyre vadabb lett. Ságí István kisded csapatával szemben már 3 zászlóalj orosz gyalogság fejlődött rajvonalba s egy ellenséges hegyi tüzérüteg is beleszólt a harcba. Mikor az oroszok látták, hogy minden igyekezetük megtörik a magyarok vitézségén, egy erős osztagot küldöttek ki, hogy az a hegyeken át kerülje meg és támadja hátba Ságí vitézeit.

Ekkor robogott el az ötödik vonat, megrakva hadiszerekkel. Miután Ságí meggyőződött, hogy több vonat már nem jön, mert mindent megmentettek és látta, hogy az ellenség megkerülési osztaga immár az ő visszavonulási utját is veszélyezteti, visszavonult huszárjaival s büszkén jelentette parancsnokának, hogy feladatát sikeresen végrehajtotta.

Ezért a tettéért az I. osztályu ezüst vitézségi érmet kapta.

Arany vitézségi érmét a következőképen szolgálta meg:

1916 október elejéig az oláhok betörtek Erdély szent földjére. Ugyanakkor törték át az oroszok is Luck-nál és Bukovinában hadaink arcvonalát, ugy hogy Erdély védelmére csak néhány gyönge hadosztály küldhettünk. Az Olt partját csak néhány lovasjárőr védte. Egy ilyen járőrrel vitézkedett Ságí István is, aki hol itt, hol ott csapott rá néhány huszárjával as átkelni készülő oláhokra, ugy hogy azok rémülten menekültek vissza. Ezek a huszárjárőrök akadályozták meg a Nagyszeben felől támadó oláhok egyesülését a brassói román sereggel.
1916 október elejéig annyi csapat sietett Erdély védelmére, hogy már mi kezdettük meg a támadást. A Szentegyházas-Oláhfalu és Csikszereda közti utat azonban olyan nagy erővel védték az oláhok, hogy a magyar hadosztályt másfél napig tartották vissza. A parancs pedig az volt: mindenáron előremenni, hogy minél előbb kiverhessék az ellenséget Erdély földjéről.

Ságí István vállalkozott, hogy a hegyeken keresztül megkerüli az oláhokat és hátbatámadja őket. Egy kis gyalogjárőrrel el is indult s nagy erőfeszitás után megkerülte az ellenség utóvédjét. Az oláhok nem vették észre a vakmerő kis csapatot, ugyhogy Ságí legényei mintegy 15 lépésnyire közelitették meg őket.

Ekkor egy hatalmas »rajta!« kiáltással megrohanta a tulerőben lévő oláhokat s rövid küzdelem után megfutamitotta. Az ellenség sok halottat és szépszámu hadianyagot hagyott ott s hanyat-homlok menekült az egész vonalon kelet felé.

Ságinak ez a vitézi cselekedete nyitotta meg a hadosztály számára az utat egészen a határig.

Öt nappal később az oláhok az 1628-as magaslaton szembefordultak az üldöző magyar hadosztállyal s két egymás fölött lévő állásban várták a támadást A hetes közös huszároktól több járőrt küldöttek az ellenség felé. Mikor a járőr-vonal elindult, az oláhok rögtön tüz alá vették a fölfelé törtető huszárokat, sőt egyrészük erélyes támadást kezdett a völgyben lévő huszárezred ellen.

Ságí ekkor két társával, Szabó Sándor és Agócs József közhuszárokkal észrevétlenül átlopódzott az ellenség első rajvonalán, majd lefeküdt és hirtelen tüzelni kezdett a második oláh vonalra.

Az ellenség anyira megzavarodott, hogy ugy az első, mint a második vonala hanyatt-homlok menekült.

Ezzel Erdélynek ezen a szakaszán az utolsó oláhot verték ki és a hátgerinc magyar kézbe került.

Czegléd város felajánlásából Czegléd határában 15 hold vitézi telket kapott.

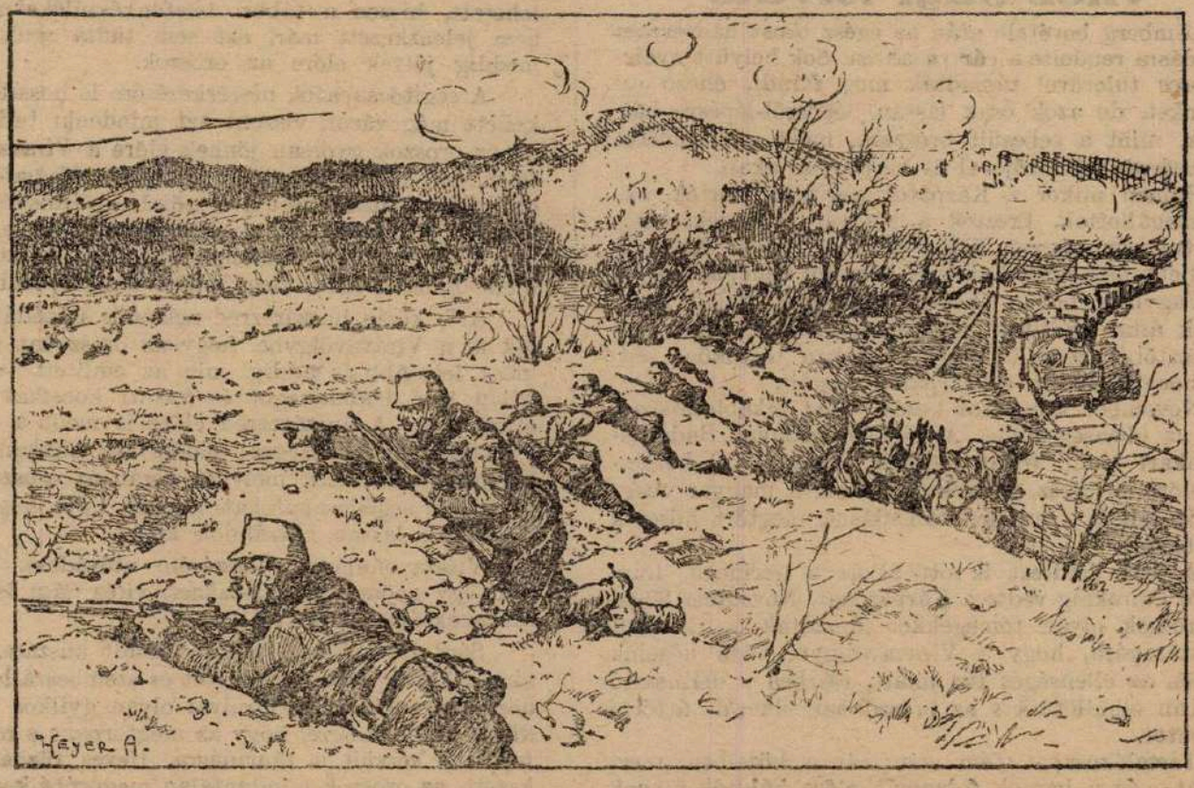

Vitéz Ságí István védi Tótalmád községnél a vasuti vonalat.

vitéz Horváth Mihály*.

Mikor a nagy háboru megkezdődött, boldog volt, hogy a harctérre mehetett Horváth Mihály, a m. kir. 21. honvéd gyalogezred derék altisztje. S a különböző harcterekeu eltöltött 41 hónap, mely idő alatt szakadatlanul küzdött és dicsőséget szerzett, méltóvá teszik arra, hogy róla is megemlékezünk. Hiszen ha ezt mi nem tennők, kiáltanának kitüntetései: az arany, a nagy- és kisezüst, a bronzérem s a sávos sebesülési érem.

Alig négy hónapi harcok után sulyosan megsebesül és kórházba jut. De nem hagyja nyugodni magyar vére, mely uj dicsőségek után vágyik s alig heged be sebe, ismét kint van a küzdőtéren, bajtársai között.

1915 áprilisában a m. kir. 304. honvéd gyalogezredben szolgál, amely az oroszokkal vivja nehéz harcait; április hó 25-én megindul a lavina s betör a mellette elhelyezett ezred rajvonalába. A helyzet már-már válságos: még egy kisérletet azonban tenni kell: Horváth Mihály induljon két szakasszal ellentámadásra. És a parancs teljesitve lőn. Mint mikor az orkán megrohanja az erdőt s tövestül szakgatja ki az évszázados fákat, szilánkká tör mindent, ami utjában áll: ugy rontott a mit sem sejtő ellenségre Horváth Mihály dicsőséges két szakaszával, folyt a vér, hullott az ellenség és boldog volt, aki életét futással menthette meg. Hősünk pedig 270 fogollyal tért vissza ezredéhez.

De a hőstet sulyos sebesülését okozta.

1918 juniusában az olasz harctéren ismét a m. kir. 23. gyalogezredben találjuk vitézünket. A rohamozásoknak se vége, se hossza, az emberfeletti erőteszités tetőpontjára jut, de a lelkes katona itt is derekasan megállja helyét. Ahol baj van, mindenütt ott látjuk szakaszával; háromszor egymásután támadják meg ezredét, közben megsemmisitő tüzben tartják vonalait, de az ezred vitézül állja a sarat s Horváth Mihály a skótok vonalának megtámadására indul embereivel. A vérveszteség óriási, ugy, hogy megjön a parancs a visszavonulásra. Az ellenség ismét támad, a mieink irtózatos harcban védekeznek s a támadást visszaverik. Horváth Mihály szakaszából négy ember marad életben.

De ki tudná elmondani mindazt, amit hősünk cselekedett? Élő ember gyenge a pontos visszaemlékezésre, de bizonyára feljegyezték tetteit a Magyarok Istenének angyalai, kik az égből nézték a küzdelmeket.

Az összeomláskor hazakerül s a forradalmak alatt mindvégig kitart a magyar hazafiság és becsületesség mellett.

1921 husvét vasárnapján Magyarország Főméltóságu kormányzója vitézzé avatta.

15 hold telekadományban részesült Acsa községben (Pest vármegye), Farkas László földbirtokos felajánlásából.

Felesége, szül. Lehóczky Anna nemzetesasszony. Mihály fia született, 1921. IV. 9. Terézia 1912. V. 10-én.

* Hőstettét a V. R. még nem rajzoltatta meg.

Olja.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Hótakaró simult vastagon szerte.

A nap sugara végigömlött a fehérségen s megkeményedett hószemcsék sziporkáztak a napfényben. A város utközepén piszkos, sárgás, szürke, négyes, párhuzamos vonaltér huzódott végig. E szabályos térközü négy vonal magyar bakkancsok nyomdoka.

A föld idegen, a város: Wladymir-Wolinskij.

Az utszél két oldalán lapuló házak ablakain kiváncsi fejek kandikálnak, az utszél gyalog-papallóján rongyolódott gyermekek bámészkodnak.

Messze a várostól hatalmas épülettömb rikitott vörös szinben, a kozák laktanya.

Fáradt sóhaj tört keblemből elő, mikor »végre« a kozák laktanyába értünk s nemsokára mindannyian az édes pihenést élveztük.

Olja a város szélén lakott. Lakása egyszerü faházikó, teája jó, ő maga szép és kedves. Szőke haja minduntalan szemébe csapzott, piros ajka mindannyiszor mosolygott.

Olja vig leány volt.

Ha olykor a fárasztó napi gyakorlat után betértem hozzá, elfeledtem a fáradtságot, az ő vigsága felviditott.

Egy decemberi estén Olját zokogás között találtam. Könnye patakzott, keble zakatolt és időbe került, mig megnyugodva beszélni kezdett.

— Sirnom kell... Igen bátyuska, sirnom kell, mert oly nehéz a lelkem... Figyelj bátyuska és belátod, hogy sirnom kell, nagyon, nagyon kell sirnom...

— Könnyits lelkeden Olja! — biztattam a kesergő leányt.

— Ugy fáj, de ugy fáj itt... itt bent valami!. Ó, miért is vagyok én ennyire szerencsétlen!... Két éve, hogy apám elment... Moszkvába ment... Egy éve, hogy bátyám eltünt... Egy estén eltávozott s azóta nem láttam viszont... Jurij eltünt — talán örökre... Anyám és én egyedül maradtunk... És jöttetek ti, ti az ellenség!... Meglettünk volna azért békeségben, mert ti jók vagytok hozzánk... De jött ő... ő a leghatalmasabb ellenség... Lassan, csendesen, zaj nélkül osont be kis házikónkba az este... Ó, Istenem!...

(Folytatjuk.)

KIRÁLYI UDVARI
HANGSZERGYÁR
Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. (Saját palotájában)
Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)
Legujabb árak: 1926. febr. 12.

Vitézek figyelmébe!
Mindennemü polgári- és diszmagyar-
ruhákat
készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.
Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.
Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.
Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.
Bajtársi tisztelettel
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—46. ::
Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.
Ugyanott főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel, nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brillánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000-től**
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000-től**
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyelt levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. **Telefon 8—24, 90—70.**

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A repülésről.

A repülőgép építési anyagának taglalása után nézzük mármost, miként is történik a repülőgép kormányzása?

Mint előző számunkban már említettük, minden repülőgépnek 3 kormányszerve van, ugymint a magassági, az oldalkormány és az egyensulyozó.

Gondolatban a pilóta mellett ülve, figyelemmel kisérünk egy felszállást, mely alatt alkalmunk van a kormányszervek müködését megfigyelni.

Mielőtt a gép felemelkedne a levegőbe, nekifutásra van szüksége, hogy a növekvő sebesség folytán a szárnyak alatt annyi levegőnyomás keletkezzék, hogy a szárnyak a gép sulyát fe emelni képesek legyenek. (Ezért kell egy leszálló helynek legalább 50—100 méter szélesnek és 2—300 méter hosszunak lenni). A pilóta tehát elindítja a motort, mely az orrán elhelyezett légcsavarnak huzóerejével (ugy furja magát a légcsavar a levegőbe, mint a hajó propellere a vizbe), futni kezd a földön. Mikor a pilóta érzi, hogy a gép, a szárnyak emelésétől könnyitve, már alig nehezedik a fődre, meghuzza az előtte lévő kormányrud segitségével a farok végén elhelyezett és eddig vizszintesen állott magassági kormányt, mely e huzás következtében bizonyos szögben ferde sikot képez a haladási irányra. A ránehezedő levegőnyomás a kormányfelületet visszanyomni igyekszik, miután azonban a pilóta nem engedi, az egész, magasban lebegő farkot nyomja le. Minthogy pedig a gépet a levegőben ugy kell elképzelnünk, mint egy kétkaru mérleget, melynek középpontján a pilóta ül s most az egyik serpenyőt lenyomták, a másik serpenyő, azaz a gép orra viszont felemelkedik s a gép az igy nyert szög alatt, a légcsavartól vontatva, halad felfelé. Ha a pilóta elegendőnek találja az elért magasságot, egyenesre állitja a kormányt és vizszintesen halad tovább; mig ellenkezőleg, ha le akar szállni, akkor a magassági kormány felületet lenyomja, mire az most alulról kapva légnyomást, a farkot fellenditi, amivel együtt jár, hogy most viszont az orra sülyed le és a gép sikló szögben ereszkedik alá.

A fordulások a lábpedálok közvetitésével müködő oldalkormány segélyével, ugyanezen alapon történnek.

Leszálláskor a pilóta közvetlen a föld felett vizszintes haladásra szabályozza a gépet, a motort megállitja, mire a gép simán a földre ér. Ez az aktus persze az egész repülés legnehezebb pillanata, különösen, ha kicsi a leszállóhely, vagy talaja rossz, mert a gép 80—100 km. sebességgel érve a földre, még egy ideig fut a földön, mig a farok végén lévő sarkantyuk által is erősen fékezve, megáll.

A harmadik kormányszerv, az egyensulyozásra szolgáló s a szárnyak végén elhelyezett csürőlapokból (ailleron) áll, mely hivatva van a repülés közben széllökések által előidézett billenéseket (bedöléseket) kiegyensulyozni. Müködtetése a kormánykerék elforgatása által történik; ahol pedig u. n. bot kormány nyert alkalmazást (kerék nélkül), ott a kormányrudnak jobbra-balra döntése által.

Mindezek a kormányzási müveletek persze csak sok hónapi, sőt több évi gyakorlat utján sajátithatók el tökéletesen s például az autóvezetési képességgel semmi összefüggésben nincsenek.

Mit látunk a levegőből?

Akik már jártak hegyvidéken (magyar fiainknak bőven volt része benne a tiroli alpesekben, Montenegró fekete hegyei között), megközelitőleg maguk elé tudják képzelni azt a látókört, melyet már pár száz méteres magasság is nyujt. A nyert magassággal fokozatosan tágul a láthatár is, a repülés tehát már ebből a szempontból is nagy előnyt jelent, hogy tetszés szerinti helyről igen nagy terepet áttekinthetünk. (Kötött megfigyelő ballonjaink szerepe a háboru alatt!)

De mig léghajózásban a távlati, a repülésben a vetületi kép szemlélet játsza a fő szerepet, vagyis az a kép, mely a függőleges irányban, azaz egy pontról lefelé nézve mutatja a föld felszinét.

Ez a kép aztán nem más, mint a térkép, mely bármely nagy területet (akár világrészt is) ábrázol, annak minden egyes pontja ugy van megrajzolva, mintha pontosan felette állva, tekintenénk rá. Mig tehát a földről nézve szét, a közelebb lévő szintér nagyobb s mind távolabb egyre kisebbedik, a térkép viszonylagosan mindent eredeti nagyságában mutat meg.

Amint elhagyjuk a földet, lassanként egyre jobban összeszürkül alattunk előbbi környezetünk s egyre kisebbednek folyók, erdők, falvak, városok s egyszerre azt látjuk, hogy a szomszéd község, mely lakhelyünktől jó órajárásnyira van, most szinte összefolyni látszik lakhelyünkkel, de alig egy arasznyira ott van a város is, melyet pedig kocsin szoktunk megjárni. És betekintjük nemcsak járásunkat, hanem az egész megyét is, sőt tiszta időben meglátjuk a szomszéd megyében huzódó hegyláncot, távoli nagy folyót is.

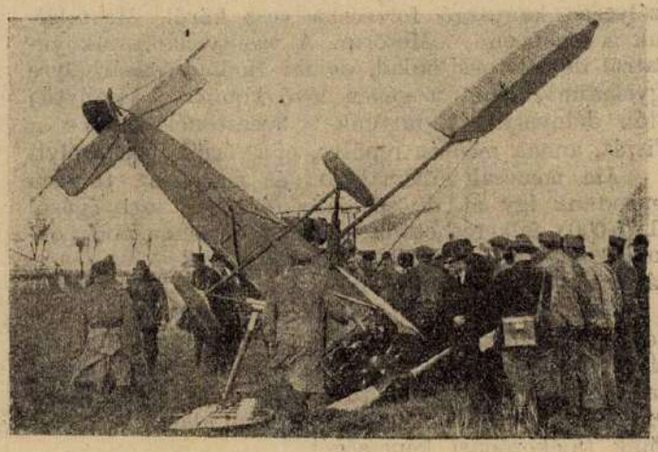

Egy francia repülő halálos balesete.

Egyes téli napokon különösen tiszta a levegő, ilyenkor aztán szinte végtelen távolságba nézhetünk. (E sorok irója az elmult esztendő utolsó napján Bécsből repülve Budapestre, Komárom táján 1800 méter magasságból még tisztán látta a Bécs környéki Schneeberg havas ormát, ugyanakkor már felcsillant ellenkező irányból a láthatáron a Csepel-szigeti Dunaág ezüstös csikja, pedig a távolság a két főváros között légvonalban 170 km. Az 1918-ik esztendőnek egyancsak decemberében pedig Budapest felett 6300 méter magasban repülve, a magas Tátra hófedte bérceiben gyönyörködhetett, amiben csak az volt az elszomoritó, hogy viszont szinte kézzel elérhetőnek látszott alant a váci Duna hajlás, a trianoni országhatár). S 8000 méter magasból bizony körültekinthetnénk egész megcsonkitott kis magyar hazánkat.

Ami a vetületi képszinben alant látható, bizonyos magasság fokozatos elérésével, mint már említettük, egyre kisebbedik. Mig 5—600 méter magasból szebed szemmel is jól megkülönböztetünk egyes járműveket, sőt, mint apró pontokat, az embereket is, 1000—1500 méterről tekintve, a gyakorlatlan szem már alig különböztet meg részleteket; minden nagy

vonásokban tárul szemei elé. A község házai gyermekjátékszerü apró dobozoknak tünnek fel; a patak csak egy keskeny ezüstös szalag s Mihály gazda ugyancsak méltatlankodna, ha valaki megmutatná neki alant azt a tenyérnyi sárgás foltot: »amott a kend 20 holdas repcetáblája«. Kétezer méterről nézve, nem látszik az 20 ölnek sem.

A vasuti töltés messze futó vonala csak olyan fekete drótszálnak tetszik, a közeli kastély nagy halastava meg amolyan házvégi libausztató lett.

Emelkedjünk még feljebb... most az uraságí földeket egy asztalteritővel letakarhatnánk, a majorok meg olyan kicsinynek látszanak, hogy a nagy tehenészet hatalmas istállóit alig tudjuk megkülönböztetni.

Elővesszük a térképet s megpróbálunk rajta eligazodni. Összehasonlitjuk az alant elkerülő vidékkel s ugy találjuk, hogy azzal teljesen megegyezik. Már most tudjuk, hogy minden térkép ugy van rajzolva, hogy fent észak, lent dél, balról nyugat és jobb felé kelet az irány. Amint pontosan magunk alá nézünk a gépből, ott kettős vasutelágazást látunk, balra az egyik vasutvonallal párhuzamosan országut halad, a jobboldali könyökszerüen elhajló vasutvonal sarkában egy város fekszik, melyet szeszélyesen kanyargó folyócska vesz körül. Megtaláljuk a térképen — Mezőtur. A vasutvonal északnyugatról délkeletnek halad, de mi Hódmezővásárhelyre igyekszünk, tehát a gépen lévő kompas (iránytü) után délnyugatnak tartunk s Szentesnél elérve a Tiszát, annak mentén repülve, el is érjük Vásárhelyt.

Ám nemcsak fővonalakon és markáns tereppen igazodunk igy el, de speciális térképek segitségével (1:75.000) felkereshetnők gépen a forgalmasabb pontoktól távoleső 10 holdas vitézi telkeket is, avagy városok egyes utcáiban lakóházunkat.

Ezzel viszont nem mondtuk azt, hogy a tájékozódás mindenütt olyan egyszerü volna; Oroszország végtelen sikjai, melyeket semmi város, folyó vagy vasutvonal, a kultura jelei nem tarkitanak, ugyancsak próbára tették a háboru alatt megfigyelőink tájékozódási képességét.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

Könyvismertetés.

A Nagy Háboru Irásban és Képben.

Ez a cime annak a monumentális münek, amely a »Katonai Irók Köré«-nek közreműködésével a könyvpiacon megjelent.

Ez a diszes, vászonba kötött, 7 könyvből álló munka, melyet körülbelül 2000 eredeti harctéri felvétel, mintegy 200 szines mélynyomásu mümelléklet és számos térkép tarkit és élénkit, tartalmával és hazafias szelleménél fogva igen jó eszköze lehet a vitézi erények fejlesztésének, miért is reá a vitézek és vitézi szervek figyelmét lapunk hasábjain is készséggel felhivjuk.

A »Nagy Háboru Irásban és Képben« hiteles történeti adatokon nyugvó leirása az elmult nagy világégésnek. Nagy előnye, hogy irálya, a történeti vonatkozások ellenére is, végig könnyed, lebilincselő és érdekfeszitő ugy, hogy még azok is megértéssel és élvezettel olvashatják, akiknek bármely oknál fogva nem adatott meg, hogy a haza iránti hüségükről ott is tanubizonyságot tegyenek, ahol egész férfiak kellettek a gátra.

Kétségtelen, hogy aki ezt a szép kiállitásu könyvet csak egyszer is elolvassa, az megismeri a magyar nemzet »névtelen hőseit«, tudatára ébred nemzete erejének, erőt merit a gondviseléstől reánk szabott sulyos megpróbáltatások férfias elviseléséhez és megtanuli bizni Magyarország feltámadásában.

A mü első négy kötete értesülésünk szerint már teljesen kész; a három további kötet körülbelül május—junius havában fogja elhagyni a sajtót.

A mű megszerzése a vitézek részéről természetesen nem kötelező.

A könyv iránt érdeklődők forduljanak levélben a »Katonai Irók Köré«-hez (Budapest, IV., Váci-u. 38.).

Ha netán vidéken a vitézeket a mü megrendelésére könyvügynökök felkeresnék, ne vegyék ezt annak, hogy a mü megrendelése kötelező. A könyv sokba kerül, csak akinek pénze van erre, az rendelje meg.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

A mezőhegyesi állami birtok magyar tehenei.

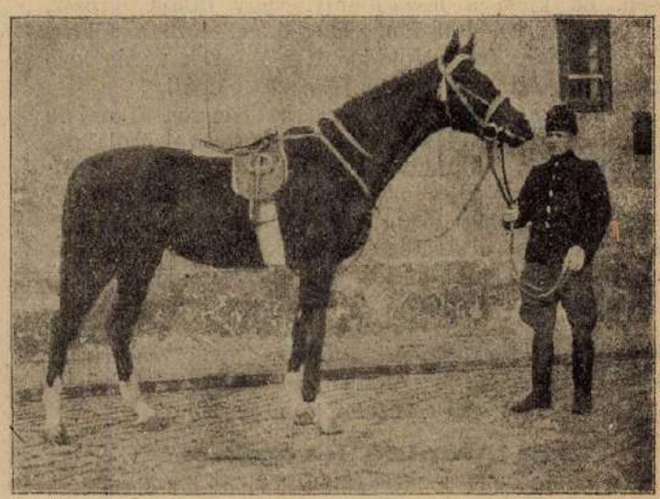

A kairói kiállitásra kivitt kisbéri 3 éves mén.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM. 1926. FEBRUÁR HÓ 28.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K. EGY HÓRA 8.000 K. EGY ES SZÁM ÁR 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Tavasz felé.

Beköszönt Március. A tél tovavonul. Rügyeznek a fák s a porhanyó tavaszi földeken jár a magyar, megadja annak jussát, munkát és magot vet belé, hogy aztán legyen aratása.

Tavasszal éled a természet, madár dalol a légben. Tavasszal forr az emberi vér és megifjodnak a vének, tavasszal mindent ujra kezdünk, megjön a kedvünk, megfogjuk a munkát és csodákat müvelhetünk.

A magyar históriában is volt egy tavasz, a negyvennyolcas tavasz. Milyen csodák történtek! Ami máskor száz esztendő alatt ki nem alakult volna, az kivirult ezen az egy tavaszon, a magyar szabadság fája, a magyar feltámadás bokra, a magyar erő erdeje csodálatos pompába borult és ugy állt a tavaszi nap fényében, mint még soha.

1848 tavasza, 1849 tavasza, két emlékezetes magyar tavasz. Az első, amikor az eszmék virultak ki és belőlük teljesedett a magyar függetlenség álma valósággá. A második, amikor kemény magyar honvédek lába alatt dübörgött a föld, amikor egy szuszra, megállás nélkül vonultak tizszeres ellenség ellen a vörössipkások és diadalmenetben vitték a szüz Máriás lobogót megszállott városok tornyaira, rabságban gubbasztó magyar várak ormára.

Mennyi dicső győzelem s mégis vesztettünk! A saját meghasonlásunk és a tulerő kiütötte a magyar kezéből a kardot.

A magyar szabadság napja lehullott a nagy sötétségbe 1849 őszén. Aki akkor élt: nem tudta, mit hoz a jövő. Tizennyolc évi szenvedés következett és bizony sokan hunyták le szemüket ugy örök álomra, hogy nem látták a magyarság sorsa jobbrafordulását. De egyszerre csak megvirradt, egy uj tavasz jött, amikor 1867 áprilisában ujra szabad lett a magyar és ifju erővel indult a munkára, amellyel a mai Magyarország annyi nagy alkotását hozta létre.

Ma megint a legsanyarubb elnyomatás napjait éli a magyarság. Hiszen az ország kétharmadrésze idegen járom alatt nyög, a magyarok egyrészét kiüldözik, másik részét koldussá teszik, amellett a megmaradt, függetlennek látszó egyharmad függetlenségét, boldogulását is örökösen gátolják, veszélyeztetik és lehetetlenné igyekeznek tenni.

Ez a megmaradt darabka föld az a bizonyos, amely elég arra, hogy a magyar a talpát megvesse rajta és kiforditsa sarkaiból ezt a korhadt világot. Ez a megmaradt magyar föld szeretetet, munkát kiván, ez a föld százszor fizet vissza minden reáforditott gondot és nekünk az kell, hogy ezen a földön jóval több teremjen, mint a régi, tunya világban, hogy ennek a földnek minden drága, talpalattnyi helye kihasználva csak elősegitse az egész magyar birodalom helyreállitását.

Mennyi minden eszme, gondolat, vágy, remény, akarás feszül bennünk és virul ki ilyenkor tavasszal! Arra kell törekednünk, hogy ez a sok jószándék, az a sok eszme, gondolat, vágy, remény ne legyen csak vágy és remény, hanem száz százalékig beteljesitett valósággá váljék. És ez tőlünk függ. Nekiszegezzük mellünket az alkotó munkának a tavaszi ifjodás teremtő erejével s meg nem állunk, mig a munka befejezve nincs.

A megszállott területekről is hirek jönnek. Fent a Felvidéken a magyarság a nemrég lezajlott választásokon szép öntudatossággal harcolt és sok derék magyar képviselőt küldött harcosnak a cseh Prágába. Most pedig az erdélyi községi választásokról az erdélyi magyarság hatalmas összefogásának, becsületes erőfeszitésének hire örvendezteti meg lelkünket. Ot tis sok magyar képviselő jutott mandátumhoz, a városok önkormányzatában ismét helyet nyert a magyarság és nem nézi bénult kétségbeeséssel idegen betolakodók hatalmaskodását.

Lám ennek is eljött az ideje. Megindult az a folyamat, amelynek végül diadalmaskodni kell. Már összefogtak az elrabolt magyar földek jóérzésü lakosai, hogy lépésről-lépésre épitsenek, óvjanak, mentsenek meg amit lehet, ott, ahol eddig csak a betolakodók uralkodtak.

Mi akkor tesszük meg a magunk hazafias kötelességét, ha a saját hatáskörünkön belül a magunk képességének legnagyobb kifejtésével, a mi kis portánk és gazdaságunk felépitésén fáradunk. Emellett fentartjuk a nemzeti eszme lobogóját, őrállók vagyunk és nem engedünk senkit elcsüggedni. Ha mindenki megteszi a kötelességét, akkor csak elősegiti a természet nagy törvényeinek mielőbb és

minél teljesebb mértékben való érvényrejutását, ami azt jelenti, hogy Magyarország szebb, nagyobb, erősebb és hatalmasabb lesz, mint valaha volt.

Hány tavasz még? Melyik hozza el a feltámadást? Ugy várjuk, hogy el kell jönnie és egyszer csak itt lesz. Higyünk benne!

VITÉZI ÉLET.

Vitézi bálról.

Magyar vitézek, Nemzetes Urak!"

Amikor — nem is olyan régen — Kormányzó Urunk Ofőméltósága szive sugallatára, csendben, minden hangos hühó nélkül — méltán a nagy nemzet nagy fiához, megindította a Vitézi Rend intézményének gondos megszervezését, biztos alapokra fektetését és kiterjesztését, minden igaz magyar lelkén bizonyos foku meghatottság vett erőt.

Félve és reménykedve figyeltük a lassu, de biztos kifejlődést. Féltettük a szent eszme diadalát és nem titkolt reménységgel vártuk az időt, amikor nyugodtak lehetünk a siker megszületésében...

Örömmel állapithatjuk meg, hogy ebben az eszmekóros időszakban még egy eszme sem vitte olyan osztatlan jelentőségü sikerre zászlaját, mint épp en a Vitézi Rend megalakitásának eszméje.

Most már ezer és ezer láncszem füzi össze ezt az intézményt egy élénk benső tevékenységet kifejtő szerves egésszé. Minden láncszem egy-egy Nagymagyarországért dobogó szív... az összekötő lánc erősebb minden acélnál, ércnél; tündöklőbb minden gyémántnál, drágakőnél, mert nem emberi kéz munkája ez a lánc, de isteni sugallaté: ez az összekötő lánc a szent hazaszeretet. A Vitézi Rendről ódát zengeni fölösleges, mert az elismerés, a dicsőség, a tekintély, már a megalakulás tényében rejlik.

Amidőn ez alkalommal — habár csak néhány szóval is — megemlékezünk a Vitézi Rendről, tesszük ezt azért, hogy ujabb hitet, ujabb elkesedést öntsünk vitézeink és minden igaz magyarunk lelkébe, továbbá, hogy megismertessük a Vitézi Rendet azokkal is, akik vagy egyáltalán nem, vagy pedig — illetéktelen felvilágositások alapján — tél eismerik azt. Hazánk történelmére ha visszatekintünk, számos esetben feltaláljuk a vitézek megjutalmazásának, kiváltságosakká tételének különböző formáit. Már első keresztény királyunk: Szent István is megjutalmazta kiváló harcosait, majd Szent László, igazságos Mátyás, Bocskay tette kiváltságosakká a harcban elsőket. Szabolcs-, Szatmár-, Bihar-, Hajdumegye s a székely vármegyék vitézeiről, székhuszárjairól sok legenda beszél. A vitézek megjutalmazása mindannyiszor válságos időkben történt. Ha belső vagy külső ellenség ütötte fel fejét, a kipróbált hősök mindig elsősorban álltak. A Vitézi Rend megalapitása most is legjobbkor jött. Korunk legfontosabb kötelessége: megmenteni mindent, ami az utókor részére magyarságunk és magyarosságunk szempontjából értéket képvisel. Azt kérdezem: hol van tehát a legnemesebb, a legtöbb értékünk, ha nem a kipróbált veterán hőseink lelkében, szivében? Azt kérdezem: tudjátok-e, hogy a jövő nemzedék részére mit ment meg a Vitézi Rend? A fanatikus hitet, az önzetlen lelkesedést minden nemzeti eszméért, az édes hazai föld rajongó szeretetét, a magyar faj büszkeségét, legendás bátorságát és minden, minden igaz és szent érzését a honfikebelnek, amit mi egy szóval adhatunk vissza: a hazaszeretetet.

Mint mindenkor, ugy most is kiváltságokkal jutalmazzák a vitézeket s igy nyer a kötelességteljesités külsőségekben is nyilvános elismerést. Ez fáj sokaknak. Habár — szerény véleményem szerint — a haza iránti kötelességünk teljesitése szentitása minden magyarnak és a jutalom a kötelességteljesitésben mindig benne van, mégis szükségesnek tartom a mindenkor hüséges, »megingathatatlan« szivü harcosok megjutalmazását. A mi vitézeink cselekedtek! A hazafiasságnak legszebb, egyben legmaradandóbb formája pedig a véghezvitt cselekedet. A kiváltságos harcosok, a tett vitézei mentették és mentik át nemzedékről nemzedékre a kikristályosodott nemzeti öntudatot, az abban rejlő céltudatos munkaakarást, a törvénytisztelet és tekintély fentartását az együvétartozás, a bajtársi szeretet, a vasfegyelem és engedelmesség magasztos eszméit s általában mindazon erényeket, amelyek a magyar fajnak minden időben legfőbb jellemvonásai voltak és lesznek mindaddig, amig egyetlen magyar marad e hazában. A magyarság eme tulajdonságai — amelyek benne vannak a magyar földben, a magyar levegőben — valamely megnevezhetetlen rajongás által egy csodálatos jellemben kötődnek össze, a minden müvelt nép által tisztelt magyar karakterben... s ennek a magyar karakternek is mintaképe a magyar vitéz. Nemes cselekedet volt tehát a Vitézi Rendet, mint nemes nemzeti hagyományunk régi magvetésének mindig frissen maradó bimbaját életrekelteni. A Vitézi Rend uj magvetője lesz a jelenkori magyarság legnemesebb lelkiterméseinek.

Magyar Vitézek, nemzetes urak! Mint a tisztultabb magyar hit, mint a magyar élniakarás bajnokait szivemből üdvözöllek!...

Mi lenne a magyarból, ha sötét éjszakáján nem lobogna a hit fáklyája? Hová ragadna még lejebb a semmivel sem törődés, a mindennel megalkuvás, ha nem volna Vitézi Rendünk? Beszélhetnénk-e keresztény nemzeti életről, összetartozásról, testvériségről, meg nem alkuvásról, magyar álomról, ha nem lenne Vitézi Rendünk? Nem, legalább is nagyképüsködés nélkül nem! Mi, akik minden nyomoruságunkban is büszkén valljuk magunkat a boldogitó magyar hit, az önzetlen hazaszeretet névtelen, de lelkes közkatonáinak, szivünk tiszta érzései szerint hirdetjük, hogy a Vitézi Rend a magyarság dicső multjának fentartását, a jelen öntudatos kemény munkásságát és a magyar jövő akarását jelenti! A Vitézi Rend tagjainak multja feddhetetlen. Szent esküjüket mindétig hiven tartották meg s becsülettel harcoltak az utolsó (?) takarodóig. Aki a vitézek multját és jelenét ismeri, az nem kételkedhetik abban, hogy a magyarság és a Vitézi Rend célja és jövője egy és ugyanaz! Magyar vitézek, nemzetes urak! Ti vagytok a honvédség eleje! Büszkeséggel vallunk magunkéinak! Isten vezéreljen vezéreteket! Isten szeretete kisérje munkátokat, védje és tartsa meg szivetek tisztaságát. Magyar vitézek, népünk eleje, Isten áldása legyen veletek.

Molnár Sándor.

*

Telkesvitézek vizsgája.

A »Jász Hirlap« a következő tudósitást közli a jászberényi földmüvésiskola vitézi tanfolyamának vizsgájáról:

Ismét egy négyhetes tanfolyam ért véget, melyet a Vitéziszék bölcs intézkedéséből a jászberényi

* A rendezőség a bálon »Vitézek Bálja« cimen tudósitót adott ki, — ebből szószerint közöljük. Szerk.

földmüvesiskolában telekhez jutott vitézek részére rendeztek. A tanfolyamot ünnepies vizsga zárta be, melyen a tanfolyam résztvevői beszámoltak négy heti munkájuk eredményéről s e munkával és eredménynyel a legteljesebb mértékben megelhetünk elégedve.

A vizsgán a Vitéziszék részéről vitéz Feördeös Vilmos ezredes, a földmüvelésügyi minisztérium részéről Gálos Aladár tanfelügyelő, helybeli zászlóalj részéről Kehl Rezső alezredes, zászlóaljparancsnok a ménteleprél Tallián Jenő őrnagy és Zolnay Kornél állatorvos, a városi magisztrátus részéről Friedvalszky Ferenc polgármester, továbbá Kalkbrenner Antal gim. igazgató, Tóth Ernő csendőrszázados, Korbő igazgatóhelyettes stb. vettek részt.

A hallgatók az elméleti és gyakorlati kérdésere szabatosan és világosan feleltek s meggyőződésünk, hogy a négy hetet a leggyümölcsözőbben használták ki az intézet derék tanári kara.

Vizsga után gazdakőri gyülést mutattak be az iskola rendes hallgatóinak bevonásával. Ügyesen szavaltak, két vitéz pedig tanulságos szabadelőadást tartott, egyik a Piave melletti hősi területről, a másik a maradi falusi gazdálkodásról. A Magyar Hiszekegy és a Himnusz eléneklése emelte a vizsga hazafias jellegét.

Ezekután vitéz Feördeös ezredes mondott szives szavakat a vitézekhez, kiknek lelkére kötötte, hogy az itt tanultakat ne felejtsék s ne felejtsenek el soha jó magyarok lenni.

Gálos Aladár tanfelügyelő megköszönte a Vitéziszék képviselőjének fáradozásait és elismerését fejezte ki az ügybuzgó tanári karnak, Csabai Kálmán igazgató zárószavai után az ünnepély véget ért.

Vitézek és a nagybajomi leventék.

Nagybajom község képviselőtestülete 1926. január 23-án megtartott rendkivüli közgyülésének jegyzőkönyvéből módunkban van olvasóinknak az alábbi hitelesitett kivonatot bemutatni.

Tárgy: Leventeoktatók dijazásának megállapitása.

Fischer Lajos előadó főjegyző bejelenti, hogy a leventék száma Nagybajom községben 208, s igy az eddigi oktató, Nagy Lajos, a leventékkel való foglalkozás nehéz munkáját egyedül elvégezni képtelen; de a nagyszámu leventével való foglalkozást egy oktatónak a törvény értelmében vállalni sem szabad. Szükségessé vált tehát két ujabb oktatónak alkalmazása. Miután a fennálló rendeletek értelmében elsősorban a vitézek jönnek e célra tekintetbe, inditvány z m, hogy leventeoktatókul vitéz Péter Lajos és vitéz Bokor Ferenc választassanak meg s részükre évi 100 aranykorona tiszteletdij állapittassék meg.

Határozat: A községi képviselőtestület egyhangu határozattal leventeoktatókul Nagy Lajos mellé vitéz Péter Lajost és vitéz Bokor Ferencet választja meg, s részükre oktatói tiszteletdij cimén 1926. évi január hó 1-től kezdődőleg évi 100—100 aranykoronát állapit meg. Vitéz Péter Lajos, aki egyszersmind községi képviselőtestületi tag is és a gyülésen jelen volt, nyomban kijelenti, hogy a Levente-intézmény hazafias céljára való tekintettel, az oktatói tisztséget ezennel elfogadja és a részére megállapitott 100 aranykorona 1926. évi tiszteletdijat a háboruban elhalt hősök emlékére, Nagybajomban felállitandó szobor alapja javára ajánlja fel. A képviselőtestület vitéz Péter Lajos példás és hazafias magatartásáért és áldozatkészségéért nevezettnek köszönetet mond és ezen hazafias elhatározását jegyzőkönyvileg megörökiteni és a vitézi székkapitánysággal közölni rendeli.

Nagybajom, 1926. január hó 30. Jegyzőkönyvi kivonat hiteléül: Fischer Lajos s. k. főjegyző.

Vitéz Péter Lajosnak az az elhatározása, hogy a neki felajánlott tiszteletdijról egy még megvalósitandó nemes cél javára önként lemondott, szépen szóló bizonysága az ő emelkedett gondolkodásának, önzetlenségének és mélyen átérzett haza- és fajszeretetének. Mi, akiknek hivatalbeli kötelességünk, hogy nyitott szemmel nézzük és lássuk a világ folyását, kétszeres erővel szoritjuk meg, gondolatban, ezért a szép gesztusért vitéz Péter Lajos becsületes, dolgos kezét. Mi ugyanis tudjuk, hiszen naponta tapasztaljuk, hogy az effajta elhatározások, fájdalom, ma már csak szórványos jelenségek. Beszélni, fecsegni természetesen mindenki tud a hazaiságról; mihelyt azonban a haza vagy a nemzet tetteket, áldozatokat, önzetlen munkát kiván polgáraitól, csodálatosképpen egyszerre elakad a beszédesek szava. A hangos beszédtől habzószáju s mellüket verő fenegyerekek azt a helyet, ahol ilyesmiről van szó, rendszerint és nagysietve átengedik

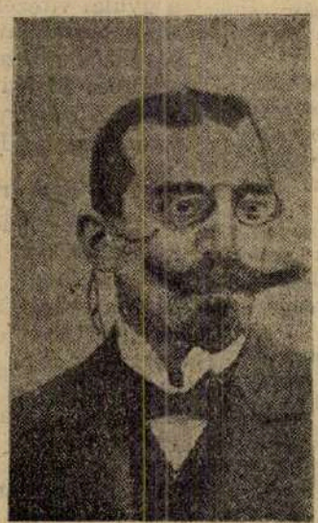

Balra: Londoni nő-rendőr. — Középen: Nagy Károly elhunyt erdélyi ref. püspök. — Jobbra: A jövő magyar katonái.

másoknak. Pedig a magyar jövő ágyát üres beszédre, kényelmes és henye érzelgésre megvetni nem lehet! Nagy-Magyarország feltámadá átan nemc ak hinni, hanem érdekében tenni is kell valamit! Mindenkinek és kivétel nélkül.

Nagybajon község érdemes képviselőtestülete azzal az állásfoglalással, melyet a fentebb ismertetett jegyzőkönyvi határozatban kifejezésre juttatott, nemcsak vitéz Péter Lajost, hanem önmagát is megtisztelte. Az igaz érdem felismerése és kellő értékelése ugyanis mindenkor magas értelmi színvonalra, egészséges és emelkedett közszellemre, valamint helyes kritikai érzékre vallanak. Okunk és jogunk is megvan tehát arra, hogy a képviselőtestületnek már ebből az egy határozatából is megállapitsuk azt a tényt, hogy »Somogyország« e virágzó községének vezetése rátermett, okos és érdemes magyar emberek kezébe van letéve. (Takács.)

Vitézi értekezlet Nagydorogon (Tolnamegye).

A dunaföldvári járás vitézei folyó hó 7-én Nagydorogon tartották a rendes negyedévi értekezletüket. Ezek a vitézi értekezletek azért tartatnak mindig más-más községében a járásoknak, hogy az érintett községeknek alkalmuk nyiljon bepillantást szerezni a vitézek életébe.

Jólesö érzés volt látni, hogy a vitézek, azok az idősebb, több gyermekes családapák, ki gyalog, ki szekéren, ki vonattal, de teljes számban gyülekeznek a kijelölt helyen. Vajon mi hozta őket ide össze? Csendőrszurony vagy kérlelhetetlen szigoru parancs? — Nem! — Hanem valami más, valami magasztosabb, ami ott van az ő lelkükben, ami az elmult világháboru poklain keresztül is, vezérük egy hivó szavára mindig a tettek mezejére vitte őket. Ez a magasztos valami nem más, mint a hazafiui kötelesség, amely minden magyar ember lelkében ott kellett volna és ott kellene ma is, hogy honoljon!

Fegyelem, közszellem, egyetértés, ezek voltak azok a tényezők, melyek a magyar hadsereget minden háboruban elismertté tették, — ezek voltak azok a tényezők, melyek a magyar férfierényeken keresztül zászlóinkat még az utolsó 12 órában is, mélyen idegen nemzetek országaiban, — őseinkhez méltóan — becsülettel lobogtatták. Ennek a dicsőséges hadseregnek a gerincei ezek a gondterhes, redősarcu családapák, kiket nem tántoritott meg az 1918-as forradalom s kik az ezt követő konjunkturákban is megőrizték puritán, tiszta jellemüket és kik vitézi hadnagyuk egy hivó szavára ujból és ujból eljönnek, hogy kegyeletes kezekkel szedjék össze azt a babért, melyet a gyászos emlékü forradalom foszlányokká tépett.

Eljönnek időnként, hogy a romokat eltakaritsák, s hogy a magyar ujjászületés magasztos munkájában részt vegyenek.

Lélekemelő volt ezeknek a derék, öreg harcosoknak a bensőkből fakadó viszontlátás örömét látni s felemelő, amint a gyülekezés színhelyén megjelent Nagydorog nemesen gondolkodó községi elöljárósága, élükön a főjegyzővel, hogy üdvözöljék a községbe összesereglett járás vitézeit.

A főjegyző meleg szavakban juttatta kifejezésre az egész község nevében afölötti örömét, hogy a vitézek nemzetmentő munkájába alkalom adódott belekapcsolódnia s további kitartásra buzditva, baráti kézszoritással köszöntött minden vitézt külön-külön.

Utána a vármegye Vitézi Szék kiküldötte köszönte meg pár szóval a község tolmácsának a meleg fogadtatást s igéretet tett arra, hogy a községek által feléjük nyujtott támogató kezet erősen tartják, hogy igy egyek lehessünk akkor, amikor üt a magyar feltámadás órája.

A kölcsönös üdvözlések után a vitézek felsorakozva, élükön a községi elöljáróságga templomba vonultak, ahol gondolatokban gazdag, nemzeti és keresztény érzelmekkel telt, magas szárnyalásu beszédével tette impozánssá a vitézek értekezletét, Nagydorog mélytiszteletü lelkipásztora.

Istentisztelet után a vitézek a hősök szobrához mentek, ahol hadnagyuk lélekbemarkoló kegyeletes szavai kiséretében az emlékoszlop lábánál babérkoszorut helyezett el. A megkoszoruzás után a vitézek diszlépésben elvonultak a hősök szobra előtt, hogy ezáltal fejezzék ki e szimbólumnak legmélyebb tiszteletüket.

Ezután vette kezdetét a tulajdonképeni értekezlet, — amelyen különféle, a vitézek belügyeit érintő tárgyak kerültek megbeszélésre.

Az értekezlet befejeztével a község főjegyzője, községe nevében az összes vitézeket egy barátságos összejövetelre hivta meg, s izletes ebéddel vendégelte meg őket, melyen az elöljáróság szintén testületileg vett részt.

A járási értekezleteken tapasztalható volt, hogy a községek figyelemmel kisérik a vitézek szereplését, mindazonáltal azonban szolgáljon például a körülöttünk lévő vármegyék és Nagydorog község azon magatartása, mely szerint felismeri vitézeinek magasztos törekvését s abban őket teljes erejével támogatni elsőrendü hazafias kötelességének tartja.

Tolna vm. V. Széke.

Vitézek az árvizkárosultakért

Lapunk hasábjain ismételten felhivtuk olvasóink figyelmét arra a szörnyü katasztrófára, amely árviz alakjában szakadt hazánk keleti részeire, elpusztitva házával, vetéseivel egyetemben sok száz embertársunk jövendőbe vetett reményét is. Ez az uj ellenség, mint azt már annak idején is megemlitettük, természetesen az árterületen lakó vitézeket sem kimélte s bizony elég tetemes azoknak a bajtársaknak száma, akiknek az árviz szintén sulyos károkat okozott. Mi, ismerve a vitézek nagyrészének igen nehéz anyagi helyzetét, korábbi közleményeinkben senkit sem kértünk fel kifejezetten arra, hogy az árvizkárosultakat támogatva, segitő karját feléjük nyujtsa. Megvoltunk ugyanis győződve arról, hogy azok, kik magukat jó kereszténynek s jó magyarnak tartják s Isten kegyelméből felesleggel is rendelkeznek, a felebaráti szeretet parancsát helyesen értelmezik s lelkük sugallatát követve, önmaguktól is sietnek az inséget szenvedők könnyeit letörölni. Örömmel állapitjuk meg, hogy ezen föltevésünkben nem is csalódtunk. Számtalan adomány érkezett a nemes célra eddig is s alapos okunk van hinni, hogy érkezik ezután is.

A legutóbbi adományozók közül vitéz Rásó István nádudvari lakost emlitjük meg mindenekelőtt számottevő adományával. Ez a derék, vitéz barátunk, bár maga is sulyos viszonyok közt él, 150 kg. buza felajánlásával tett eleget emberbaráti kötelességének.

A dombovári vitézek adománya	125.000 K
a szakcsi vitézek adománya	20.000 „
a gyulai vitézek adománya	25.000 „
a simontornyai vitézek adománya	120.000 „
a tamási vitézek adománya	120.000 „
a dunaföldvári vitézek adománya	200.000 „
vitéz Zerinváry János adománya	20.000 „
vitéz Tarcsai Ferenc adománya	5.000 „

Biharvármegye járadéktelkes vitézeinek

Sürgős jelentéstételre utasitom azon járadéktelkes vitézeket, kik telkeiken 1 vagy 2 év óta gazdálkodnak, hogy járadékfizetési kötelezettségüknek eleget tettek-e? Arra milyen összeget és kinek fizettek be? Azon esetben, ha valaki ezen kötelezettségének még nem tett volna eleget, ugy jelentse annak okát, jelentse, hogy ezen kötelezettség teljesitésére mily összeg vagy mennyi termény áll rendelkezésére, 18—Biz. szám. Várm. Székkapitány.

Biharvármegye összes vitézeinek.

A Vitézek és Gazdák Lapja által minden előfizető részére ide megküldött Kormányzó Ur Őfőméltóságát ábrázoló kép a Vitézi Szék irodájában személyesen vagy meghatalmazott utján átvehető.

Várm. Székkapitány.

Veszprémvármegye vitézeihez!

1. Osi község határában a Vitézi Széknek kb. 86 kat. hold járadékföld fog rendelkezésére állani.

tot, szaruanyagokat, — szarvak, paták, körmök, karmok, — Célszerűbb ezeket eladni és ezek árán vagy szuperfoszfátot vagy Thomasalakot vásárolni. Kertészkedők esetleg csontlisztet vásárolnak.

Nem szabad komposztkészitéshez beteg növényi részeket felhasználni, ugyszintén már magot kötött gyomnövényeket sem. Mindezeket égessük el és csak a hamujukat keverjük a komposztrakásba.

Nagyon sok háztartási hulladékot a házi szemétbe szokás dobni. Ilyenek a kőszén hamuja és a kőszénsalak, eltörött üveg-, porcellán-, cserépedény törmeléke. Mindenféle fémhulladék és kiürült bádogdobozok. Ahol állandóan készitenek komposzttrágyát és erre a célra felhasználják a házi szemetet is, ott a felsorolt hulladékot ne dobjuk a házi szemétbe, hanem gyüjtsük össze külön. Mindeme hulladékok a komposzttrágya minőségét nagyon rontják. Ugyszintén ügyeljünk arra is, hogy durvább kövek, tégladarabok ne jussanak a komposztrakásba.

Apróbb elhullott állatok, — malac, baromfi, kutya, macska — tetemét egészben belerakhatjuk a komposzt közé. De csak az esetben, ha ezek nem ragadós betegségben pusztultak el. Különben is az állatorvos mindig megmondja, hogy az elhullott állatokkal mi történjék.

A gazda, ha komposztot készit, sok külön-külön teljesen értéktelen hulladékot hasznosit. Másrészről szaporitja azzal istállótrágyakészletét. Ezért a nem sok fáradtsággal járó komposzttrágya készitését minden gazdaságnak nagyon is melegen ajánljuk. Minél több a trágya, annál jobb erőben tarthatjuk talajainkat s ily módon a legkisebb gazdaság is megvalósithatja a sokfelől hangoztatott jelszót: »termesszetek többet!«

*

Traktorok jelentősége a gazdaságban.

Vitéz Bajtársaim!

Mikor a »Rádió« országokon, tengereken keresztül a legkisebb kunyhóba is elhozza a hangokat, mikor a legkisebb faluban Páris, London, Newyork nevezetesebb embereinek beszédét és a legnagyobb müvészek muzsikáját hallhatóvá teszi, mikor a repülőgépek kattognak a fejünk felett, a technika és a mechanika csodáin dolgoznak tudós fejek, akkor nem lehet szó nélkül hagyni e reformáló korszaknak a mezőgazdaság nagyszerü vivmányát a traktorokat sem.

Budapesten jártam, ügyes-bajos dolgaim elvégzésére s ott sok érdekeset tapasztaltam, melyről beszámolok. Nem is hinné az ember, hogy megmozdult a föld népe, a kisgazdatársadalom. Mindenki traktort (szántógép) akar vásárolni, akár, mintha Amerikában volnánk, hol már alig szántanak az emberek lovakkal, ökrökkel. Ott mindenki géppel szánt, mert gyorsabb és jobb a munka. Mig egy pár ökör ½—¾ kat. holdat szánt meg egy nap alatt, addig a traktor egy óra alatt 1 magyar hold földet szánt fel.

Nem is beszélve arról, hogy az őszi mély szántást tökéletesen csak a szántógép tudja elvégezni.

A Falu Országos Földmüves Szövetségben (V., Zoltán-u. 8. sz.) sorfalat állanak az emberek, hogy traktorra előjegyeztessék magukat. Erdeklődtem a dolgok iránt és a következő felvilágositást nyertem. Minden kisgazda kaphat traktort, kinek 72,000.000 (Hetvenkettőmillió) koronája van, mert ennyi a vételár. Ez nagy összeg, ki tudja ezt egyszerre megfizetni, mire Bajthay faluszövetségi igazgató ur megnyugtatott, hogy nem kell azt egyszerre, hanem lehet részletekben is fizetni. Ugyanis a vételár első részlete fejében kell fizetni 18,000.000 K, 2 százalék forgalmi adó fejében 1,440.000 K szerződési költségek cimén 125.000 K, összesen tehát 19,565.000 K (Tizenkilencmillióötszázhatvanöt koronát). A hátralékos vételár 3 év alatt 7 százalékos kamat mellett mellett fizetendő és pedig hat egyenlő részletben, nevezetesen 1926. jun. 1-én 9,724.583 K, 1926 dec. 1-én 10,134.083 K, 1927. és 1928. évben ugyanennyit, mindenkor a Faluszövetség számlájára. 7,000.000 K vételári kedvezmény nyujtatik, ha az összes kötelezettségeknek eleget teszünk, mely esetben ezen engedmény 1928. év dec. 1-én esedékes vételári többletbe beszámittatik. A traktor a vételár teljes befizetéséig a Faluszövetség tulajdona. Kötelezettséget kell vállalni arra nézve, hogy 3 éven keresztül évenként és holdankint minden kötelezettséget beleértve, legalább 100 kat. hold földreformos földet a tulajdonos felszánt. A kötlevelet két részfizető kezes irja alá s az aláirások valódiságát a község elöljárósága igazolja. Az Országos Vitésziszék a venni szándékozóknak segitségére van.

Ezek bizony megszivlelendő dolgok, de akinek csak 15 hold földje van az nem gondolhat traktor vásárlásra, hanem, ha több 15 holdas vitéz társul és szövetkezetileg gazdálkodik, ugy a traktorral való müvelés az eddiginél jóval nagyobb hozadékot biztosit. Ahol pedig 100—200—300 stb. hold vitézi föld együtt van, ott nélkülözhetetlen a traktor. Igy pl. Balmazujvároson 500 hold vitézi föld van együtt, ott traktort beszerezni elengedhetetlenül fontos.

A Faluszövetség a vitézek iránt a legjobb indulattal van és meg tesz mindent érdekükben. Most tehát a járási hadnagy és a Székkapitány urakon a sor, hogy a vidékekre kiszálljanak és a községekbe megszervezzék az érdekeltségeket. Mielőtt ezt tennék, a részletes tájékoztatót kérjék a Faluszövetségtől.

Miután a traktorok kiosztása most időszerü, Széchenyi mondásával zárom be szavaimat. »A tett az első, a szó a második«. Igyekezzünk tehát cselekedni!

Székely Jenő
min. tanácsos, a V. R. gazdasági osztály vezetője.

*

Megkezdődött a traktorok kiosztása.

A Faluszövetség a földreform során keletkezett törpebirtokok megmivelésének előmozditása érdekében tagjait olcsó és kedvezményes áron törleszthető traktorokhoz juttatja. A traktorok szétküldése már meg is kezdődött. Az első traktort Varga Pál mohácsi lakos kisgazda kapta. Az igénylők száma eddig 157. A traktor juttatásánál a Faluszövetség az illető vidék bérszántási viszonyait, a földreform során keletkezett biztokok nagyságát, nemkülönben a kérelmező egyéni megbizhatóságát mérlegeli. A traktorok beszerzésével mindössze az a kötelezettség jár, hogy az uj tulajdonosnak évenkint és kat. holdanként 180.000 koronáért 100 kat. hold földreformos földet kell megszántania. A vételár negyedrésze a szállitáskor, a fennmaradó rész hat félévi részletben, évi 7 százalékos kamat mellett törleszthető. A traktortipus kiválasztása a kérelmezőkre van bizva, beszerezhető bármely — a hazai viszonyok között bevált— géptipus. Nagyon kivánatos volna, hogy a középbirtokosok s általában a jobb anyagi viszonyok között levő gazdák ezt a kedvezményes traktorbeszerzési lehetőséget megragadnák, mivel nekik van leginkább módjukban az, hogy a fölszerelés nélküli kisemberek segitségére siessenek s ilymódon mozditsák elő a kezdet nehézségeivel küzdő földhöz juttatottak boldogulását. Amig a traktorkészlet tart, a gépbeszerzés feltételeiről tájékoztatót a Faluszövetség igazgatósága (V., Zoltán-u. 8. sz.) nyujt.

A vetések állása.

Az utóbbi négy hét időjárása általában enyhe és száraz volt. Bár a csapadékmennyiség kevesebb volt a normálisnál, a talaj a kétszeri hóolvadás és az előző idők bővebb esőzései folytán még sem száraz s a vetések ezidőszerint még semmi vizszükséget nem szenvednek.

Gazdasági munkálatok: A szárazabb fekvésü talajokon a tavaszi vetések alá szükséges szántási munkálatokat helyenként már megkezdték, sőt a tavaszi buza, rozs, árpa és zab vetéséhez szükséges előkészületeket is megtették már.

Az őszi vetések általában jól teleltek, számottevő fagykárt nem szenvedtek. A hó elolvadása után visszatérő gyengébb éjjeli fagyok helyenként megcsipték ugyan, különösen az őszi árpa és repce leveleit, ezek azonban már teljesen helyre jöttek. A kevésbbé vizálló és szikes talajokon a gyors hóolvadás után vizfoltok keletkeztek és valószinü, hogy itt a kiázás is károkat fog okozni. Rovarkárok több helyen észlelhetők.

Általában azonban az őszi vetések erőteljesen fejlődnek, szépen bokrosodnak és még a tél folyamán is kissé megsárgult vetések is üde, zöld szint kezdenek nyerni.

A decemberi áradás következményekép Vésztő és Szeghalom környékén még 6000 hold van viz alatt, melynek levezetése azonban folyamatban van. A tavasziak alá szánt árterületek egy-két hét mulva felhasználhatók lesznek. A szálas takarmánykészlet az ujig elég lesz, sőt helyenként még feleslegre is számitanak.

A jószág egészségi állapota általában kielégitő.

A mult hét gazdasági eseményei.

Áttekintve a mult heti lanyhasággal szemben legujabban barátságos irányzat kezd kialakulni, főleg azért, mert a malmok, amelyek eddig tartózkodtak a vásárlásoktól, melegen kezdenek érdeklődni, különösen a buzafajták iránt. A zab jót tartja árát, tengeri is elég nagy érdeklődésnek örvend, sörárpa ellenben teljesen üzlettelen. A takarmánypiacokon is kezd a barátságos hangulat érvényre jutni. A husvásárok, melyek már hónapok óta lanyhasággal küzdöttek, lemorzsolódó árak mellett, szintén kezdenek fellendülni, és kedvező forgalom mellett jó árakat elérni. Az élelmiszerpiacok ujdonságai a korai, főleg külföldről importált cikkek, igy a zöldborsó, saláta és retek, amelyek azonban magas áraik miatt még nem tudnak elhelyezkedni.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki 78 kg-os buza 405—407½, dunántuli 395—400, rozs 227½—230, takarmányárpa 235—245, sörárpa 310—315, köles 180—190, zab 255—265, tengeri 182½—185, korpa 170—172½ ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: 00-s 6600, 0-s 6500, 2-es 5900, 6-os 4300, 8-as 1950 K kg-ként.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 140, muharszéna 155, álomszalma 60 ezer K métermázsánként.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 3, Viktória borsó 3.3, fehérbab 2.2, tarkabab 1.7, lencse 7.2, mák 18 ezer K kg-ként.

Sertésvásári árak: nehéz, fiatal sertés 18, közepes hussertés 17, könnyü 15½, süldő 20, zsir 24½, zsirszalonna nagyban 19 ezer K kg-ként.

Huspiac: marhahus 28—36, IIa 18—28, borjuhus 44—50, IIa 26—40, birkahus 14—26, bárányhus 28—40, sertéshus 32—36, IIa 26—30, füstölt- és paprikásszalonna 28, töpörtyü 20—28, csont 3—16 ezer K kg-ként.

Halpiac: ponty 40—60, harcsa 90—120, IIa 70—90, süllő 60—80, fogas 80—120, kecsege 80—100, csuka 35—50, kárász 20—25 kg-ként, békacomb párja 1—4 ezer K.

Gyümölcspiac: alma 12—16, erdélyi 16—30, körte 20—30, dió, héjban 12—14, mandula, héjban 45—48, mandulabél 80—90 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1.2—2, kifli 5—6.5, vöröshagyma 2.5—3, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 3—4, vöröskáposzta 6—7, torma 16—22, hónapos retek, csomónként 3—5, olasz saláta 5—6 ezer K kg-ként. 12, tojár darabja 1,6—1,8, kannatej, kimérve 5—5.2, tejtermékek: yoghurt 1 kiló fel 24, habtejszin 41 literenként, legfinomabb vaj 80—84, főzővaj 55—65, sovány turó 8—10, tehénturó 10—12,

Tojás, tej és tejtermékek: yoghurt 1 kiló fel 24, habtejszin 41 literenként, legfinomabb vaj 80—84, főzővaj 55—65, sovány turó 8—10, tehénturó 10—12,

Állat- és gazdasági gépkiállitás Budapesten.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ezévben is rendez országos tenyészállatkiállitást. Erre az O. V. Szék figyelmét is felhivta. Tekintve azt, hogy e kiállitás minden telkes vitéznek igen hasznos ismereteket nyujthat a vonatkozó tudnivalókat az O. V. Szék az összes vitézekkel alább közli s ajánlja, hogy aki teheti, azt nézze meg.

A kiállitás Budapesten folyó évi március hó 19., 20. és 21-én lesz, mely ezenfelül gépkiállitással lesz egybekötve. A kiállitásra kb.. 500 drb. szarvasmarhát, 800 drb. juhot, 100 drb. sertést és 500 drb. baromfit jelentettek be. — A kereskedelmi miniszter ur a kiállitásra jövőknek 50 százalék utazási kedvezményt adott. Ugy az utazásra, mint a »Tenyé-zállatbeszerzési hitelre vonatkozó tudnivalókat ugy, amint az OMGE. közli, alább ismertetjük:

Kedvezményes utazás a tenyészállatvásárra.

A kereskedelmi miniszter az OMGE. kérésére a tenyészállatkiállitás megtekintésére felutazó közönség részére 50 százalékos kedvezményt biztositott a M. Kir. Államvasutakon és az annak kezelésében lévő helyiérdekü vasutakon, valamint felhivta az önálló igazgatással biró vasuti társaságokat is e kedvezmény megadására. A kedvezményes utazásra jogositó igazolvány kiállitását az OMGE. tenyészállatvásárrendező bizottságától (Budapest, XI., Köztelek-u. 8.) kell kérni és a postaköltség és igazolvány ára darabonként 8000 korona, pénzben vagy postabélyegben beküldeni.

A kedvezményes utazásra jogositó igazolvány igénybevétele minden korlátozáshoz kötve, vagyis az OMGE. tagjain kivül minden a tenyészállatvásár megtekintésére felutazó gazda (földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, földmivesek), a gazdasági és szövetkezeti élet vezetői (jegyzők, papok, tanitók stb.), a községi és közigazgatási tisztviselők stb., valamint azok családtagjai részére is kiszolgáltatható. Az igazolvány kiállitását kérő levélben pontosan meg kell jelölni azt a vasuti állomást, ahonnan az utazás kezdetét veszi és véget ér, valamint, hogy milyen vasuti vonal (MÁV., Déli Vasut stb.) fog igénybe vétetni. A gazdasági akadémiák, földmivesiskolák, téli tanfolyamok és más iskolák hallgatói a kedvezményes utazásra jogositó igazolványokat az igazgatóság utján kérjék.

A kedvezményes utazásra jogositó igazolvány csupán a tenyészállatvásár helében, március 15—24-ig érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosit az 50 százalékos kedvezményre.

A kedvezményes utazás visszafelé azonban csak akkor érvényes, ha az igazolványt a kiállitáson láttamozták és lebélyegezték.

A Déli Vasut és az Arad—Csanádi Vasut is megadta a MÁV.-hoz hasonlóan az 50 százalékos utazási kedvezményt, ezért ezeknek a vonalaira szóló igénylések is beküldhetők. A Déli Vasut-i igazolvány kiállitási dija azonban nem 8000, hanem 19.000 korona.

A kereskedelmi miniszter olyan tekintélyes számu kedvezményes utazásra jogositó igazolványt bocsátott rendelkezésünkre, hogy előreláthatólag minden jogos kérelmet kielégithetünk; ha azonban mégis ez a kontingens kevésnek bizonyulna, az igazolványok kiszolgáltatása tekintetében a jelentkezés sorrendje lesz a mértékadó.

Tenyészállatvásárrendező bizottság.

Tenyészállatbeszerzési hitel.

A tenyészállatvásárrendező bizottság előterjesztése folytán az OMGE. vezetősége lépéseket tett abból a célból, hogy az idei tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzések hitel biztositása révén megkönnyitessenek, illetve lehetővé váljanak. Kérésünknek a Nemzeti Bank készséggel és megértéssel tett eleget és a tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzések céljaira, — ami a gazdahitel legtipikusabb esete, — a hivatalos 7 százalék kamatláb mellett olyan nagy külön hitelkeretet volt szives engedélyezni, amely igen kedvező forgalom kialakulása mellett is teljes mértékben fedezni fogja a hitelszükség-

letet. Ezt a hitelt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, vagy a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár R.-T. zsirójával vehetik igénybe a tenyészállatvásárlók a következő feltételek mellett:

1. A váltó 3 hóra szól, további 3 hónapos prolongáció mellett.

2. A váltót ugy az eladó, mint a vevő aláirja, az eladó mint kibocsátó, a vevő mint elfogadó, a zsirót vállaló intézet pedig mint forgató.

3. Az évi kamat 7 százalék, és a zsiróért évi 4 százalék, összesen tehát évi 11 százalék.

4. Az intézetek természetesen fentartják maguknak a jogot az eladó és vevő bonitásának elbirálására, amit azonban a helyszinén azonnal, a lehető előzékenységgel fognak eszközölni.

5. Azok a gazdák, akik a gazdasági életben és kereskedelmi forgalomban kevésbé ismertek, hozzanak magukkal telekkönyvi kivonatot, vagy más vagyoni helyzetükről megbizhatóan tájékoztató irást, vagy pedig erre nézve információt nyujtó ismert gazdákat, vagy hatósági személyeket (gazdasági felügyelőket). Még célszerübb a hiteligénybevétel tervét előre bejelenteni a zsiró végett igénybe vendő intézetnek előzetes információszerzés céljából (ennek költségeire 150.000 K egyidejüleg ugyanoda beküldendő).

6. Községek és városok váltóit szabályai értelmében a Nemzeti Bank nem számolhatja le. Azért az apaállatokat vásárolni szándékozó községek az e célból rendelkezésre álló, ugyancsak kedvező feltételü, egy év alatt visszafizetendő állami kölcsönt vegyék igénybe (8 százalék kamat és 4 és fél százalék biztositási dij) és ennek érdekében még a vásár előtt lépjenek összeköttetésbe az illetékes gazdasági felügyelővel. A községek megbizottai meghatalmazásukat és a jogerős képviselőtestületi határozatot hozzák magukkal.

7. Mindazokban az esetekben, ahol a váltót a Nemzeti Bank szabályai folytán nem fogadhatja el (például az eladó állami birtok, vagy a vevő község stb.), egyébként hitelképes feleknek hajlandó a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár Rt. saját tőkéiből hitelt nyujtani évi 13 százalék kamat mellett.

Budapest, 1926. február 8-án.

Igazgató.

Gazdasági teendők március havában.

Gazdaságban. A tavaszi kalászosok vetése folyik. Őszi vetéseket meg kell fogasolni, ha pedig felfagytak, meghengerezni. Ha még meg nem történt volna, a dohány-melegágyat meg kell rakni. Rétet, legelőt, lucernást megfogasolni.

Kertben a vetés teljes erővel folyik.

Gyümölcsösben a fák nyesését és az oltásokat el kell végezni.

Szőlőben a vesszőket el kell ültetni. Amint a föld fagya kienged, a szőlőt ki kell nyitni. (Korán metszeni nem tanácsos, mert hamar kihajt és a zsenge hajtásokat a fagy leperzseli). Döntést a trágyázással együtt be kell fejezni.

Pincében a borokat feltöltögetjük.

Állatok körül gulyabeli marhát a hó végén, ha a legelő felszikkadt, már ki lehet terelni. Erős munkát végző igásállatokat jól kell tartani. Tyukokat ültetni.

Méhesben a kaptárak már nyitva vannak. Ha a növényzet elmarad és még nem nyilnak virágok, a méheket mesterségesen kell etetni (cukorral).

A legfinomabb **olasz** valódi

„Campanello D'oro"

Mandolinok és Gitárok

kizárólagos képviselői.

Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

HIREK.

Heti naptár.

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változása
1 Hétfő	Albin p.	Albin	A hét elején a nap 6 óra 42 perckor kél és 5 óra 47 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra és 35perckor kél, 5 óra 50 perckor nyugszik
2 Kedd	Szimplic.	Lujza	
3 Szerda	Kunig.	Kornélia	
4 Csütörtök	Kázmér	Kázmér	
5 Péntek	Özséb	Adorján	
6 Szombat	Perp., F.	Gzttlieb	
7 Vasárnap	Oculi	Tamás	

vitéz Raics altábornagyot megoperálták. nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy, a székesfehérvári vegyes dandár parancsnoka a napokban vakbélmütétet alá vetette magát. Örömmel értesülünk, hogy szerencsésen sikerült. További gyógyulást kivánunk.

Székely-estély. Március 6-án a zeneakadémia nagytermében félhat órai kezdettel, jótékonycélu székelyestét rendez Molnár Sándor katonai iró. A müsorszámok szövegét Molnár Sándor irta. A zenét Kereszthy Jenő, Tiboldi József, Dobszay László, Sághy Géza, Paál Lajos szerzette. Szerepelnek: az Egyetemi Énekkarok, K. Eitner Irén operaénekesnő, Lakatos Sándor, Schuller Alajos operaénekesek, Kereszthy Jenő, Lubinszky testvérek, Tiboldi József, dr. Hosszu Zoltán és Molnár Sándor, a szerző. Jegyek 10.000—50.000 K-ig, a Zeneakadémia portásánál kaphatók.

Az Őrszem. Megjelent az Őrszem hivatásos altisztek katonai lapja ezévi második száma. A tartalmas folyóirat e száma ismét igen hasznos közleményeket tartalmaz. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mária Terézia-laktanya. Előfizetési ára egy évre 40.000 K. Megjelenik minden hónap 20-án.

Testőrbál. Február 14-én zajlott le a müsoros-esttel egybekötött testőr altiszti bál. A bált a folyamőrség zenekara nyitánnyal nyitotta meg. Ezután Arany János balladáját a Pázmány lovagot adta elő Hajdu Géza testőrőrmester. Révfy Géza kisérő zenéjét Kálmán József szólaltatta meg. A Disz Palotás pompás látványossága után a tánc megkezdődött. A kitünően sikerült mulatságot a Budai Vigadó összes termeiben tartották meg.

Családi táncestek A legutóbbi időben okos és józan divat fejlődött ki az uri társaságokban. Intim szükkörü kis táncsoirék folynak le otthonukban. A tánczenét rendszerint egy Sternberg-féle »Etofon« beszélőgép szolgáltatja a leghiresebb zenekarok eredethü játékának előadásával. Ezeken a pompás tánchanglemezeken a létező mondain és klasszikus tánczene megjelent és kapható Rákóczi-ut 60. sz. Zenepalotában.

Hogy nő a vetés? cimü kérdésre ad feleletet a „Magyar Róna" februári száma, amelyben a vezércikk »Alföldért Dolgozó Szövetség« szervezéséről közöl tájékoztatást. A további részekben a Kamara nagyarányu működéséről kapunk hü képet, majd a biológiai talajvizsgálatról, a szikestalajok megjavitásáról, termelési kisérletekről találunk a lapban értékes közleményeket. Az Alföld tanyavilágának fejlesztéséről, a kamarának a népházak érdekében végzett akciójáról és a mezőgazdasági elemi károsodásairól, továbbá az időjárásról olvashatunk e szaklapban értékes közleményeket, amelyet tartalmas külföldi és piaci rovat egészit ki. A »Magyar Róna« a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja 50.000 K évi előfizetési dijért megrendelhető Kecskeméten, Rákóczi-ut 5. sz.

A németek nagy állatbevásárlásokat terveznek Magyarországon. Németország jóvátételi cimen több ezer szarvasmarhát és lovat kénytelen a tavasszal beszolgáltatni Franciaország részére. A németek tárgyalásokat folytatnak Budapesten oly irányban, hogy a szükséges mennyiségü állatokat Ma-

gyarországon szerezzék be. Legelőször a szarvasmarhák vásárlását tervezik, még pedig legnagyobbrészt Tolna- és Baranyamegyékből; ezután mintegy 2000 darab jóminőségü katona célokra alkalmas melegvérü ló vásárlása is kezdetét venné. A tárgyalások erre vonatkozólag is megindultak. A szarvasmarhák és lovak végleges besorozására, illetve hivatalos átvételére már legközelebb franciákból és németekből álló vegyes bizottság jön Budapestre és a megvásárolt állatokat itt bevagonirozva egyenesen Franciaországba szállitják.

Felsőbb tejgazdasági és tejipari szaktanfolyam. A földmivelésügyi miniszter Magyaróvárt a gazdasági akadémián felsőbb tejgazdasági és tejipari szaktanfolyamot állitott fel. A tanfolyamra felvétetnek a magyaróvári gazdasági akadémia III. éves hallgatói, okleveles gazdák, okleveles vegyészmérnökök, okleveles állatorvosok és ha van hely, középiskolai oklevéllel biró egyének; az utóbbiak azonban csak akkor, ha legalább hathónapi tejgazdasági vagy tejipari gyakorlatot igazolnak. A tanfolyam célja a tejgazdasági, tejipari elméleti és gyakorlati ismeretek lehető tökéletes elsajátitása. A tanfolyam elsőizben október 15-én fog megkezdődni.

A magyar-francia kereskedelmi szerződés életbelépett. A magyar-francia kereskedelmi szerződés február 22-én életbe lépett és ettől kezdve Franciaországból és gyarmataiból származó és onnan érkező nyerstermények, vagy ipari készitmények Magyarországba való behozataluk alkalmából a vám és illetékek szempontjából a legnagyobb kedvezményben részesülnek. Sok kereskedő már nagyobb mennyiségü árut rendelt meg Franciaországban.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a gazdák adóügyeiről. Az Országos Mezőgazdasági Kamara ülésén Marschall Ferenc igazgatóhelyettes összefoglalta a mezőgazdasági adóügyekre vonatkozó adatokat s előadta, hogy az 1925-ös adóév tanulságai szerint a magyar gazda eljutott teherbiró képességének határához. A magyar adópolitika végrehajtási része nehéz helyzetet teremtett a mezőgazdasági existenciák részére. Az agrár köztartozások a kataszteri tiszta jövedelemnek 140—180 százalékát teszik. Az előadó az uj költségvetésben visszaállitandónak tartja a földadónál annak a reális szorzószámoknak az alkalmazását, mely minden más adónál alkalmazást nyer. Csak egy féle arany átszámitási kulcs legyen érvényben. Az uj betegápolási és gyermekvédelmi pótadókat indokoltnak tartja, de azok egyszerübb kivetését szorgalmazza. A kincstári haszonrészesedés eltörlése örömmel tölti el a gazdaközönséget. Előterjesztésében kivánja továbbá a közmunkaváltság reformját.

A nedves rétek kényszer-lecsapolása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytani szakosztálya elhatározta, hogy az OMGE felterjesztést intéz a földmivelésügyi kormányhoz a tulnedves rétek kényszerlecsapolásáról szóló törvénycikk sürgős végrehajtása, a már lecsapolt más természetü rétek hathatósabb müvelése érdekében és kérni fogja, hogy ebben az ügyben országos mozgalmat inditsanak és az OMGE-val karöltve sürgős szakértekezletet hivjanak össze.

Magyar mezőgazdák Egyiptomban. A kairói nemzetközi mezőgazdasági kiállitásra a magyar mezőgazdáknak nagyobb csoportja utazott le, amely csatlakozni fog a földmivelésügyi miniszter vezetésével már előbb utnak indult bizottsághoz. A magyar mezőgazdáknak előreláthatólag sikerülni fog Egyiptommal értékes kapcsolatokat kiépiteniök.

Mikor lép életbe a határidőüzlet? A gabonahatáridőüzlet előkészitő tanácskozásai oly hosszura nyultak, hogy emiatt az életbeléptetést már több izben el kellett halasztani. A hangulat egyébként most, midőn a gabonában való spekulációs játék oly nagyarányu összeomlásokra vezetett és megrenditette a gabonapiacot, — nem nagyon kedvező a határidőüzlet tervére. Mindazonáltal a tőzsdén a tanácskozások tovább folynak s a javaslat kidolgozása nemsokára elkészül. A tervezet szerint a kötésegység 300 métermázsa lesz. A tőzsdetagok áprilisra várják a határidőüzlet életbeléptetését.

A helyiérdekü vasutak kötvényeinek valorizálása. A győr-sopron-ebenfurti vasut készneki nyilatkozott arra, hogy kötvényeit 15 százalékos alapon valorizálja. A kötvénytulajdonosokhoz ez ügyben intézett felszólitás azonban nem járt eredménnyel, mert a kötvényesek a valorizálási kulcsot aránytalanul kicsinek tartják. Remélik, hogy a helyiérdekü vasutak valorizálására vonatkozó törvény méltányosabb kielégitésben fogja részesiteni a kötvénytulajdonosokat, különösen olyan esetekben, mikor a szóbanforgó vállalatnak majdnem sikerült az egész vagyonát átmenteni.

A Faluszövetség rádióelőadásai. A közérdekü ismeretek terjesztésére a Faluszövetség a rádiót is fel akarja használni. Február 14-től kezdve minden vasárnap este 7 órától a Faluszövetség által összeállitott müsor fog szétmenni az ország legkisebb és legeldugottabb falujába is. Közéleti előkelőségeink, társadalmi és gazdasági vezérférfiaink fogják az ország társadalmának érdeklődési körébe vágó gazdasági, kulturális és társadalmi kérdéseket ismertetni. Az élvezetes és tanulságos előadásokon kivül a magyar népies zene legszebb remekei is meg fognak szólalni a legkiválóbb énekesek és zenemüvészek interpretálásában.

A borfogyasztási adó leszállitásáért. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara legutóbbi közgyülésében dr. Rácz Lajos igazgató, kamarai tag javaslatára a Kamara, az Országos Mezőgazdasági Kamara utján sürgeti, hogy a pénzügyminiszter ur által megigért azon rendelet sürgősen kiadassék, amely szerint az állam a borfogyasztási adó mai szinten fentartását nem kivánja és a községekre bizza annak megállapitását. Minthogy a mai borértékesitési válságnak, egyik legsulyosabb oka éppen a borfogyasztási adó magas szinvonala a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara egyuttal megyék utján a községekhez is fordul és kéri őket, hogy a borfogyasztási adó minél alacsonyabbra leszállitását sürgősen valósitsák meg, mert egyébként attól kell tartani, hogy a szőlősgazdák mai sulyos válsága a szőlők kipusztulásához fog vezetni, ami az ország közgazdasági érdekei szempontjából bizonyára sulyos kár lenne.

A Faluszövetség elismerése a falu érdekében dolgozó köztisztviselőknek. A Faluszövetség célját: a magyar falu gazdasági és szellemi fellendüléséért végzett munkáját csakis abban az esetben tudja elérni és elvégezni, ha a vidéken, a falvakban, a falu életének vezetői és tanitói támogatják törekvéseiben. A Faluszövetség külsőképpen is kifejezésre akarja juttatni a falu vezetőinek érdemeit, éppen ezért tervbevette, hogy a kiváló és általánosan elismert közérdekü munkásságát kifejtő köztisztviselőknek diszoklevél átadása által fejezi ki őszinte elismerését. A legelső diszoklevél átadása Pomázon történt meg folyó hó 6-án, hol Szentpétery Lajos főszolgabiró az egész járás szeretetét és megbecsülését vivta ki magának önzetlen közérdekü munkájával. Különös érdeme Szentpétery müködésének, hogy a magyar, tót és német anyanyelvü községekből álló járásban teremtette meg a nép között az együttmüködést és az összhangot.

Vitéz Szepetneki Jánosné (Budafok, Alsókisfélényi-u. 7. perzsa és szmirna szőnyegek javitását háznál és házon kivül vállalja. Kivánatra háznál jelentkezik.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Vitéz Vannay László mult kedden délben Budapesten, a Teréz-körúton megállitotta Vázsonyi Vilmost s miközben sértő szavak között szemrehányást tett neki a kormányzó és a vitézi rend ellen folytatott agitációjáért, őt tettleg is inzultálta. Vannayt és Molnár Ferenc nevü társát lefogták és a rendőrségre vitték, ahol megindult ellenük az eljárás. Vannay kihallgatásakor azt vallotta, hogy tettét afeletti felháborodásában követte el, hogy Vázsonyi állandóan támadja a Vitézi Széket, a kormányzót és általában a frankügy kapcsán az ország érdekeit veszélyezteti.

Ez a támadás foglalkoztatta a nemzetgyülést is, a hol az ellenzék tobb felszólalás keretében foglalkozott ezzel. Most a biróság szabadlábra akarta helyezni vitéz Vannayt, az ügyészség azonban a vádtanácshoz felebbezett ez ellen. Reméljük, hogy a hazafias érzelmü, magyar csakugyan szabadlábra kerül hamarosan.

Felhivom vitézeimet, hogy akik itt vitézi telkre igényt tartanak, ebbeli óhajukat személyesen vagy irásban ide jelentsék be.

Tájékozásul közlöm, hogy a telkek átvétele az 1925—1926. gazdasági év kora tavaszán vagy az 1925—1926. gazdasági évi terméyek szokásos betakarítása után nyomban történik.

2. Minthogy még mindig előfordul, hogy vitézek hivatalos ügyekben irásbeli beadványaikat személyemhez vagy a Széktartó személyéhez intézik, felhivom vitézeimet, hogy minden hivatalos beadványt a »Veszprém vármegyei Vitézi Székkapitánysághoz« cimezzenek. 115—1926. szám.

Veszprém vármegye Vitézi Székkapitánya.

Fejér vm. Vitézi Széke sajtóbizottsága.

Mezőgazdaság: 1. dr. Gort Béla gazd. akadémiai tanár, Székesfehérvár, Haltér 19. 2. Nagy Béla gazd. népiskolai igazgató, gazdasági szakelőadó. Székesfehérvár, Bástya-u. 15. sz. 3. vitéz Sziklay Ödön Székesfehérvár, Huszárlaktanya.

Kertészet: Zavaros Nándor kertészeti főintézö Székesfehérvár, Temető-sor 23. szám. Városi kertészet.

Állatbetegségek és gyógyitásuk: Rédey Ferenc százados, állatorvos, Huszárlaktanya.

Vitézi élet: vitéz Sziklay Ödön.

Levente-ügy. Testnevelés: Tittl Rezső altanácsnok Székesfehérvár, Ferenc József-tér 7. fldsz.

A helyi sajtóbizottság további kiépitése folyik. 112—1926. Fejér vm. V. Széke.

Vitézi értekezlet.

A ráckevei járás vitézei f. hó 17-én értekezletet tartottak Szigetszentmiklós községben. Vitéz Feördeös székkapitány urat, a megjelent elöljáróság nevében Kardos László jegyző és Simon Gábor biró üdvözölték. Az értekezlet után diszebéd volt, amelyen a Székkapitány uron kivül a jegyző és Mihály Gyula járási hadnagy mondottak pohárköszöntöt. A Kormányzó Ur Öfőméltósága, valamint a miniszterelnök ur mellett, a megjelentek lelkesen tüntettek és osztatlan ragaszkodásuknak adták tanujelét.

Észak Pestvármegye központi járás vitézeihez!

Tudomásvétel végett közlöm, hogy a központi járás vitézi hadnagya, Bányai Géza ny. alezredes (lakik Dunaharaszti).

A központi járáshoz a következő községek tartoznak: Csepel, Dunaharaszti, Albertfalva, Budafok, Budaörs, Budatétény, Pestszentlőrinc, Nagytétény, Pesthidegkut, Pestujhely, Rákoshegy, Sashalom, Soroksár, Törökbálint, Rákosszentmihály.

vitéz Feördeös, székkapitány.

Délpest vm. vitézei az árviz sujtotta vitéz bajtársakért.

Örömmel tapasztaltam, hogy vitézeim, átérezve az árvizsujtotta vitéz bajtársak baját és veszedelmét, felhivásomat magukévá tették és ki-ki tehetségéhez képest, adományával igyekezett enyhiteni az árvizsujtotta vitéz bajtársak nélkülözésein. A gyüjtés eredménye 2,300.000 korona. A sikerhez nagyban hozzájárult vitéz Szentlászlói László kalocsai lakos saját kezdeményezésére rendezett jótékonycélu előadás 600.000 korona tiszta jövedelme, miért neki külön elismerésemet és köszönetemet fejezem ki. Ugyszintén elismerésemet fejezem ki a többi megértő vitézeimnek is. A gyüjtés eredménye Békés vármegye Vitézi Székkapitányságának elküldetett. 104/Vm. Vsz. 1926.

técsői vitéz Móricz Kálmán,

Baranyai Vitézek!

Mindazok, akik Okorán-Kárászpusztán (báró Biedermann birtokából) óhajtanak elhelyezkedni, illetve ott vitézi telket akarnak, jelentsék be ezen szándékukat azonnal levelezőlapon a vármegyei vitézi széknek. 86—926.

Baranya vm. Székkapitánya.

A vitézi telkekre kivetett egyházi adó megfizetendő.

Előfordult esetből kifolyólag felhivom a telkes vitézek figyelmét arra, hogy a telkeik után kivetett egyházi adójukat meg kell fizetniök. Téves az a felfogás, hogy a vitézi telkek egyházi adómentesek.

Minthogy a vitézeknek minden tekintetben a lakosság mintaképéül kell szolgálniok, elvárom, hogy a jövőben ezirányu kötelességeiknek is eleget fognak tenni. 1312/II.—1926. O. V. Sz.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Folyó évi március hó 7-én (vasárnap) délelőtt 9 órai kezdettel Veszprémben a Korona-szálloda kis éttermében járási értekezlet tartatik, amelyen a veszprémi és enyingi járások vitézei megjelenni tartoznak.

Más vármegyék állományába tartozó, de Veszprémhez közel lakó vitézek megjelenése kivánatos.

Aki az értekezleten bármely okból megjelenni nem tud, az jelentse be előzőleg a gátló körülményt levelezőlapon. 136—926. sz. Veszprém vm. V. Sz.

Érvénytelenités.

vitéz Vigh Dávid, 890, volt tartalékos őrmester, vitézi igazolványát elvesztette. Érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. 1488/IV.—1926. O. V. Sz.

Egy vitéz özvegye munkát keres.

Egy közelmultban elhunyt rendőraltiszt vitéz bajtársunk özvegye, két iskolába járó gyermekével, igen nehéz körülmények között él. Kéri a budapesten lakó vitéz bajtársakat, hogy amennyiben bármilyen elfogadható állást, vagy kereseti lehetőséget tudnának számára, sziveskedjenek azt, akár telefonon is az 1. számu Vitézi Törzsszékkel közölni (Budapest, Kormányzóság, 64. telefonállomás).

Értesités!

A Vitézi Rend bálján a fővédnökök és védnökök részére ajándékozott báli tarsolyok korlátolt számban Budapest szkív. vitézi székkapitányságánál (Váci-utca 62. fsz. 7. sz.) 220.000 koronáért kaphatók.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az árpa műtrágyázása.

Az árpa igénytelen növény, mely csak akkor ad kielégitő terméstt, ha a talaj gondosan van alája előkészitve és benne bőségesen talál könnyen felvehető tápláló anyagokat. Ezért, bár rövid életü növény a műtrágyákat sokkal jobban meghálálja, mint azt sokan hiszik, ha az olyan nagy termésemelkedések, amilyenek az őszi kalászosoknál gyakoriak, az árpánál ritkán is fordulnak elő.

Az árpa fő mütrágyája a szuperfoszát. Mivel azonban az árpa rövid életü növény és amellett »kész« tápláló-anyagokat kiván a talajban, a szuperfoszátot célszerü már ősszel kiszórni alája (1 k. holdra 150 kg-t). Igy biztosabban hat, mint a tavaszi elszórás esetén és 3—4 métermázás termésemelkedések nem ritkák. Ha van sorbatrágyázó vetőgépünk, a szuperfoszfátot (k. holdankint 75—80 kg-t) ezzel is célszerüen juttathatjuk a talajba.

A szuperfoszfát mellett az árpa nagyon gyakran a kálitrágyák iránt is igen hálás, még pedig nem csupán a homokosabb földön, hanem a kötöttebb talajokon is. Rendszerint az árpa minősége javul (ami főként a sörárpánál fontos), de e két mütrágya együttes alkalmazása esetén igen sokszor a termés mennyisége is emelkedik, még hozzá tetemesen (200—400 kg-al is).

A nitrogéntrágyákkal már óvatosan kell bánni, mert ezek az árpát durvává tehetik (ugyanezért nem vetjük friss istállótrágyába sem). Jól munkált, erős fekete földön, vagy ha az árpa frissen trágyázott kapás[illegible] után kerül,

nincs a nitrogénmütrágyákra szükség, de már kiélt talajon, vagy ha az igen régen kapott istállótrágyát alkalmazzuk, nagyon helyénvaló lehet. Ilyen esetekben 40—60 kg csilisalétrom (közvetlen a vetés előtt adva), vagy 8—10 nappal a vetés előtt elszórt 80 kg mésznitrogén igen előnyösen hathat. Többet nem célszerű használni, mert a minőség romolhat.

*

A zab mütrágyázása.

Valamennyi kalászos növényünk között a zab a legélelmesebb. Megél, ad termést olyan talajon is, melyen más gabonafélék már csak tengődnek. Jól tudja ezt minden gazda, csak az a sajnos, hogy visszaélnek vele. A zabot mindig a leggyengébb földbe vetik, abba, amelyik legrégebben kapott istállótrágyát. Megteremhet ugyan a zab ilyen mostoha elbánás mellett is, de — különösen ma — biztosan jövedelmezőbb lenne, ha kissé kedveznénk neki. Ha élelmes is, de mégis hálás a jó föld és bő trágyázás iránt.

Legfontosabb mütrágyája a szuperfoszfát, melyből tavasszal 150—200 kg-t célszerű alája kiszórni, vagy — ha van sorbatrágyázó vetőgépünk, — 75—80 kg-t sorba adni. Rendes körülmények között más mütrágyára nem szorul.

Zabot azonban sokszor silány homokon és tőzeges talajokon is termesztünk. Ezekben a talajokban természettől fogva kevés a káli, igy még az élelmes zab is meghálálja a 40 százalékos kálisót, melyből tavasszal célszerü 75 kg-t kiszórni.

Legkevesebb alkalom a nitrogéntrágyák használatára kinálkozik. Egyrészt a zab élelmességénél fogva a talaj nitrogénkészletét nagyon jól ki képes használni, másrészt a nitrogéntrágyák aránylag drágák és igy még ha a termés emelkedik is, a nitrogéntrágyák használata nem mindig jövedelmező. Kiélt, sovány földön mégis szükség lehet és jövedelmezően használhatók a nitrogéntrágyák is. (A zab pedig elég gyakran kerül ilyen helyre.) Hasonló esetkben a tavasszal, de a vetést 8—10 nappal megelőzően kiszórt 80 kg mésznitrogén hatása feltünő és nagyon is jövedelmező lehet.

Végül megjegyzem, hogy a használandó mütrágyamennyiségekre közölt adatok csak általános tájékozásul szolgálhatnak, mint minden esetben, ugy a zab mütrágyázására is csak a saját kisérlet adatai adhatnak pontos választ.

Dr. Bittera Miklós
gazd. akadémiai tanár Magyaróvár.

*

A komposzt- vagy keverék-trágyáról.

Irta: **Windisch Rikárd, gazd. akadémiai tanár Keszthely:**

Minden gazdaságban, még a legkisebb méretüben is, sok olyan hulladék gyüjthető össze, amelynek egymagában, külön-külön, semmi értéke nincsen, mert semmire fel nem használható. Mind az ilyeneket ezért szemétnek nevezik. Szemétnek mondják az udvar és a lakás söpredékét, a háztartási — főleg konyhai — hulladékokat, a fák lehullott lombját, a kályhák és a takaréktüzhelyek hamuját, az összegyüjtött gyomnövényeket, a kéménybeli kormot s számos más háztartási és gazdasági hulladékot.

Mindeme hulladékokban van növényi táplálo anyag. Azonban eredeti mivoltukban azok trágyául nem használhatók. Az alább részletesen felsorolt hulladékok gondosan összegyüjtve nyirkos földben bizonyos ideig eltartva, elkorhadnak. Eme korhadás akkor van befejezve, amikor *már nem tudjuk felismerni* az egyes alkotórészek minemüségét. Amikor a mindenféle háztartási- és gazdasági hulladékból, szemétből és földdel készült rakás sötétbarna szinü egynemü, jó kerti földhöz hasonló külsejü anyaggá változott.

Az ilyet keveréktrágyának, másnéven komposztnak nevezzük.

A gazdának sohasincsen trágyaleleslege. Mindig többet tudna felhasználni, mint amennyije van. A komposzt készitéséhez való mindenféle nyersanyaghoz ingyen jut. Ezért nem szabad restelni azt a nem nagy fáradtságot, amely a komposzt elkészitéséhez szükséges. Mert szaporitva a trágyát, növelhetjük müveleti növényeink termésmennyiségét s jó erőben tarthatjuk fenn szántóföldi- és kerti talajainkat.

A jól készült komposztban sok kész növényi táplálóanyag van. Miért is mindenféle növény alá egyforma jó eredménnyel alkalmazhatjuk. Könnyü talajon jobb trágyahatást gyakorol, mint kötöttön. Fő hatása az első évben nyilvánul. Nálunk a rét trágyázására ajánlják a komposztot. Télen kell kihordani, egyenletesen elteregetni és tavasszal elboronálni.

A komposzt készitésénél felhasználható nyersanyagok az alábbiak: Elhullott állatok húsa, bele. Leölt állatok vére, szőre, sörtéje, tolla. A nagyobb mennyiségben összegyüjtött cserebogár s másnemü rovarok, pl. sáska-, cserebogárpajorok, csigák. Növényi hulladékok, u. m. fák lehullott lombja, fák, cserjék fiatalabb levágott hajtásai, ágai és lombja, mindenféle összegyüjtött gyomnövény, burgonyaszár, romlott takarmány, fürészpor. Házi- és gazdasági udvari söpredék, korom, fahamu, utak pora, az utgondozásnál az annak szélére huzott sár, emberi ürülék.

Előnyös a komposzttrágya készitésénél a felsoroltakon kivül még faltörmeléket, lehullott vakolatot, vályogfalak törmelékét is felhasználni. A komposzttrágya alapanyaga mindig a föld. Földrétegek között teregetjük el a felsorolt nyersanyagokat s nyirkosan tartva korhasztjuk. A sok tevényt — humuszt — tartalmazó föld a legjobb erre. Használható azonban vályog, homokos vályog, nem nagyon kötött agyag szintén. Legkevésbé jó a laza homok.

Ahogy a háziasszony a kalácstésztába egyenletesen belekeveri a mazsolát, a mandolát s esetleg más egyéb alkotórészeket is; ugy kell a komposztkészitésre alkalmas nyersanyagokat a földbe és a föld közé keverni. Az alapanyagul használt földet gyüjtsük az árkok fenekéről és ezek oldalainak lenyesésénél. Folyók és tavak iszapja e célra szintén nagyon jó. Utak pora, sara szintén szolgáltat komposztkészitéshez alkalmas földet. Hogy mi módon készitsük és gondozzuk a komposztrakást, majd a továbbiakban fogjuk elmondani.

*

Hol és hogyan készitsük a komposztrágyát.

Komposztkészitésre a lakóháztól távolabb eső, árnyékos, emelkedettebb fekvésü, kocsival is megközelithető hely alkalmas. Ott kitüzzük a komposzrakás szélességét és hosszuságát. Azután ezen a kitüzött helyen 30—40 cm. vastag földréteget teregetünk el. Erre jön egyenletesen elteregetve egy réteg komposztkészitésre való hulladék. Ezt ismét földdel takarjuk be. Erre ismét egy réteg hulladék, majd egy réteg föld következik. Igy folytatjuk a rakás készitését mintegy másfél méter magasságig. A tetejére föld jön. A földet letömni, lesulykolni nem szabad. Az egész rakás meglehetősen laza legyen, hogy abba a levegő jól hozzáférhessen. Készitése közben a komposztrakást meg kell öntözni. Ha trágyalétele is legünk van, ezzel. Ha ez nincsen, vizzel. Csak annyira szabad megöntözni, hogy a belseje nyirkos legyen. Az sem jó, ha a rakás belseje tul nedves, de az sem jó, ha kiszárad.

Időnkint karóval lyukat ütünk a komposztrakáson s ezen át annyi vizzel vagy trágyalével öntözzük, hogy belseje állandóan nyirkos legyen.

Az öntözésen kivül időnkint átforgatjuk a komposztot. Első izben ezt akkor végezzük, amikor a rakás összeülepedett. Azután 3—4 hónappal később. A komposzt elkészülte arról ismerhető fel, hogy a készitéséhez felhasznált egyes hulladékok eredetét már felismerni nem tudjuk. Az egész rakás pedig egynemü, feketésbarna szinü földdé alakult. Ha jól kezeljük és gondozzuk a komposztot és készitéséhez nem használunk különösen nehezen elbomló nyersanyagokat, érése egy év alatt befejeződik, illetve ennyi idő alatt elkészül.

Ha a komposzttrágya elkészültét sietteni akarjuk és a készitéséhez felhasznált hulladékok felbomlását gyorsitani, a rakás készitésekor félméternyi távolságban teregessünk el abban 10 cm. vastag rétegben apródarabos égetett meszet, vagy ennek porát. Esetleg poralaku oltott meszet, vagy aprón zuzott falvakolatot.

Ne használjunk a komposzttrágya készitésénél csa-

A Keresztény Kisgazda Földmíves és Polgári Párt szerdán értekezletet tartott, melyen a kormány tagjai közül Bud és Pesthy miniszterek jelentek meg. Az értekezlet a magánalkalmazottak nyugdijának átértékeléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A pénzügyminiszter előadta, hogy a tárgyalások során két szempont ütközött össze: az egyik a gazdasági élet, a másik a szociálpolitika követelménye, egyrészt mindent meg kellett tenni egy régi érdemes tisztviselőkar érdekeinek megóvására, másrészt az egyes vállalatokat sem lehetett tulterhelni, mert ez a vállalat bukását idézhetné elő. Ő a maga részéről magáévá tette az alkalmazottaknak azt a kivánságát, hogy az idők jolyamán mód legyen a törvény revizió alá vételére öt éven belül. Az értekezlet foglalkozott még a cukorgyárak és cukorrépatermelők között kötendő megállapodások kérdésével, aminek megoldását a cukorrépatermelés válságának fenyegető volta sürgeti.

*

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége Czettler Jenő dr. elnökletével nagygyülést tartott, mely a nyersanyagok vámmentes behozatalának engedélyezését, a közmunkák sürgős végrehajtását, a kisiparosságnak abban való méltányos részesedését sürgette. A gyülés határozati javaslatot fogadott el, melyben kéri a pénzügyminisztert, hogy az adókivető hatóságokat az iparossággal szemben nagyobb méltányosságra utasitsa és az adóbehajtás szigorán enyhitsen.

Most a legujabb memorandum szerint 50 milliárd hitel folyósításával lehetne a megszorult kisipar helyzetén segiteni. Bizony ezt hazafias szempontból magunk is kivánatosnak tartjuk.

*

Smith jelentése. A nyilvánosság elé került Smith népszövetségi főbiztos XXI. jelentése, az 1926. január 1-től 31-ig terjedő szanálási időszakról. Az ujjáépitési kölcsönre lekötött bevételekből 299.598,000.000 korona folyt be, ami a mult év januári bevételeihez képest 10 százalékos csökkenést mutatnak, azonban dacára ennek, felülmaradnak az előirányzaton ugy, hogy a januári mérleg az előirányzott 5.8 millió korona hiány helyett 1.1 millió aranykorona feleslegget zárult. Jelen költségvetési év második felére a népszövetségi kölcsönből felszabadított összeggel együtt mintegy 73 millió aranykorona áll beruházások céljaira a kormány rendelkezésére. Ebből az összegből a kormány a kereskedelmi kikötő épitésére 3.6, állami kislakások épitésére 4.5, ármentesitő társulatok kölcsönigényére 8, állami utak épitésére egy, reformbirtokosok gazdasági felszerelésének kölcsöneire 6, vidéki kórházakra egy, mezőgazdasági beruházásokra 0.8, közuti vasutra egy, rövid lejáratu mezőgazdasági kölcsönökre 10, dohánytermelésre 4, a Pénzintézeti Központ alaptőkéjének felemelésére 20, az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tőkeemelésére 2, egyetemek felszerelésére 1, tanyai iskolákra 2, állami vasgyárakra és szénbányákra 4, mezőgazdasági szövetkezetekre 3 millió aranykoronát fordit.

Az uj pengőérték váltópénzének veréséhez szükséges fémek vásárlására szükséges összegeket az ujjáépitési kölcsönből fogják előlegezni.

Cseh- és osztrák támadások.

A cseh és az osztrák parlament viharos üléseken foglalkozott a magyarországi frankhamisitás ügyével. Prágában Benes cseh külügyminiszter élesen megtámadta Magyarországot, de az ellenzék rettenetes lármával fogadta a beszédet, ugy hogy helyenként meg sem lehetett érteni Benes szavait. A beszédet szakadatlan fütyülés, játéktrombita harsogtatás és padcsattogtatás között mondotta el és végül, mikor beszédének befejeztével a szónoki emelvényről távozott, percekig tartó macskazenét rendeztek tiszteletére. A cseh kormánypárti szónokok is egymásután támadták a magyar közviszonyokat, végül is nagy kavarodás támadt és Fedor magyar képviselő egy aktatáskát dobott a cseh képviselők közé, amivel szerencsésen el is találta az egyik cseh képviselő szemét, amit majdnem kiütött, mire az elnök Fedort hosszabb időre kitiltotta az ülésekről. Az osztrák parlamenti támadások miatt a bécsi lapok egy része sajnálkozását fejezi ki és elitéli az Ausztriával barátságban élő Magyarország elleni támadásokat.

Népszövetségi ülések.

Mozgalmasnak igérkezik a március 8-ra kitüzött népszövetségi közgyülés és népszövetségi tanácsülés legközelebbi ülésszaka is. Ez alkalommal döntenek Németországnak a Népszövetségbe való felvételéről és tanácstagságáról is. Ezzel kapcsolatosan szóbakerül Lengyelország, Spanyolország és Brazilia állandó tanácstagsága is, mert ezek az államok is igényt tartanak Németország felvétele esetén az állandó tanácstagságra. Mivel pedig Németország meglehetősen feszült viszonyban van a keleti határok miatt Lengyelországgal, mely különben is francia katonai vezetés és irányitás alatt áll, természetesen német részről már előre is bizalmatlansággal tekintenek Lengyelország tanácstagsága elé. Akár hogyan vesszük is a dolgot, az bizonyosnak látszik, hogy tüntetésszerü jellege van Németország népszövetségi tagságának elismerése alkalmával egyidejüleg tervezett három tanácstagság létesitésének, aminek semmi más célja nem lehet, mint hogy semlegesitsék Németország befolyását a tanácsban. Angol részről maga Lloyd George, az ismert nevü politikus kijelentette, hogy ezzel a ténnyel elintézik a locarnói szerződést és egyuttal gyorsitják a Dawes-terv halálát is.

Az oláh választások.

Az oláh községi választásokon a kormánypárti liberálisok jelentékeny kisebbségben maradtak, aminek következtében kormányválság várható. Egyébként ujabb botrányos diákzavargások voltak a bukaresti és a jassyi egyetemeken. Bukarestben három ezred katonaságot vezényeltek ki a diákok ellen és ez alkalommal 34 diákot tartóztattak le, akik ellen hadbirósági eljárást indítanak. A tüntetés alkalmával egy tiszt, négy altiszt, tizenkét káplár és nyolc katona sebesült meg. A tüntetések után az utcák és terek hadszintérhez hasonlitottak, összetört ablakok, butorok és mindenféle tárgyak között sebesültek hevertek mindenfelé.

Törökországi hirek.

Az angorai nemzetgyülés teljes egészében elfogadta és átvette a svájci törvénykönyvet és annak minden rendelkezését érvényesnek és kötelezőnek mondotta ki Törökországban is. Ennek folytán a svájci törvények értelmében megszünt Törökországban a többnejüség is. Törökország egyébként jó szomszédi és barátsági egyezményt kötött a sziriai francia főbiztossal és ez alkalommal rendezték a török-sziriai határ ügyét is. Sziriában a harcok egyébként tovább folynak. Damaszkusban utcai harcok voltak és a város közvetlen környékén fekvő egyik tüzérséggel lövették, hogy az ott levő felkelőket elüzzék.

A marokkói helyzet.

Marokkóban az általános helyzet egyáltalában nem megnyugtató a franciákra. A francia közvéleményt máris előkészitik arra, hogy Marokkóban a franciák továbbra is nehézségekkel fognak találkozni. A legujabb jelentések szerint a rifek Tetuán ellen ujabb ágyukat állitottak fel és a napokban délután és este a város központját is erősen lövöldözték. Egy magasrangu hivatalnok meghalt, több más hivatalnok megsebesült.

Lavinaomlás és erdőégés.

Amerikában, a Sós-tó partján, a mormonok fővárosában, Salt Lake Cityben, borzalmas lavinaomlás történt, mely sok házat, a bentlakókkal együtt, eltemetett. Eddig 33 holttestet huztak ki a romok alól, de több, mint 50 ember még hiányzik. Ausztráliában több mint husz négyzetmérföldnyi területen hatalmas méretü pusztai cserjéstüz dühöng. A tüzvésznek eddig 27 halottja van, de nagyon sok ember pusztulásáról a roppant nagy távolság miatt nem is érkezik el hir a városokba. Sok ezer juh odaveszett és az erdők borzalmas állapotba kerültek. A lakosság szivszorongva várja az esőzést, mert csak ettől reméli a tüz kioltását.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)
Legujabb árak: 1926. febr. 12.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemű **arany, ezüst ékszerek, brillánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalannul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. **Telefon 8—24, 90—70.**

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Olja.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

(Folytatás.)

A leány erőtlenül felállott, egy függönyhöz támolygott s szétvonta azt. Egy kis szobácskában, egy ágyon fehér lepedővel letakarva, egy halott feküdt mozdulatlanul. A halott Olja anyja volt.

— — — — — — —

Pirkadó reggel volt.

Az erdő felől egy muszka bujt elő feltartott kezekkel.

Nagy lett az izgalom a rajvonalban, de legnagyobb lett az én izgatottságom, mikor a fogoly a nevét bediktálta.

— Krasznjanszky Jurij.

Megnéztem. Oljára hasonlitott.

Én kisértem hátra a zászlóaljhoz. Az ut rövid volt, de mi nagyon sokat beszélgettünk.

És Jurij üzenetet vitt tőlem Oljához.

— — — — — — —

A nagy magyar Alföldön a szellő incselkedett a tarka virágokkal. Tikkadtan bágyadt a mező s a szellő lehelete feledtette velünk a fárasztó gyaloglást.

Végre távolból ágaskodó torony figyelmeztetett, hogy közeledünk célunkhoz. Egy fa tövébe ültünk pihenni. Olja ölembe hajtotta fejét hüségesen, megelégedetten és szerelmesen.

— — — — — — —

Aranysárga szőnyeg terül a mezőn. A rendek dülnek, a tarló mind nagyobb tért foglal. A kalászok közül itt is, ott is kacagó leányok, ringó dereku asszonyok, erőteljes férfiak emelkednek ki, hogy ujra eltünjenek.

Olja közelemben munkálkodik s olykor tekintetünk összetalálkozik. Ilyenkor boldog mosoly röppen ajkáról s az én lelkem is boldog az ő boldogságában.

Krasznjanszky Olja tökéletes magyar asszony lett.

(Vége.)

Mesemondás.

Barátságos téli este
Szájról-szájra jár a mese,
Éppen nyolcat üt az óra.
Kerül a sor, nagyapóra.

Mintha visszanézni félne —
Elborul az öreg képe,
Csak a szürke szeme villog,
Pilláin tán könny is csillog.

Beszélni kezd, hangja remeg,
Előttem a nagy mult lebeg.
Mig a félvilágot jártam:
Sokat értem, sokat láttam.

Mesélek hát mult időkről,
Régen letünt dicsőségről.
Mikor lobogóink alatt
Nagyapátok büszkén haladt.

Mert, a magyar nem volt gyáva,
Átkozott! az osztrák járma,
Szegény népünk hordta, türte,
S ment, ha kellett, vizbe, tüzbe.

Felvettük a nehéz harcot,
És fizettünk — mennyi sarcot!
Nyögtünk sulyos teher alatt,
S vitézségünk? — mese maradt.

Mikor fedezékben laktunk:
Hol tápláltak, hol koplaltunk:
Ha parancs jött támadásra:
Ritkán vertek minket hátra.

Hej, ha olykor rossz hir szállott,
Az Isten is csodát látott,
Fájó, siró keservünkben
Ugy arattunk! ott a tüzben.

Veres ördög volt a nevünk,
És a névre méltók lettünk.
Hogy az Isten megbocsássa —
Pusztitottunk, mint a sáska.

Gyászban volt az egész világ,
Vér alatt fakadt a virág,
Véres volt a Dnyeszter vize,
Keserü a magyar szive.

Fajunkból szakadtak pártok,
Reánk zudult minden átok —
Ledőlt a trón, bomlott a rend.
Gyilkot testvér, testvérre fent.

E napoknak rémes képe,
Szenyt hozott egy nemzedékre.
Bünvirágok mérges magva
Hullt a magyar szüz talajba.

Csirába ment — hajtott átkot!
Én is láttam bünvirágot —
Hullaszagot lehelt kelyhe,
Hervadt a föld tündérkertje.

És jöve a nagy itélet: —
Sujtani a hazát! népet!
Isten szabta meg a határt
Melyen tul, még ember nem járt.

Emlékezzetek a dalra:
Ha a föld Isten kalapja —
Bokrétája elhervadt már.
Jaj! — a szivem, de nagyon fáj.

Elcsuklik az öreg hangja,
Nagyapó! hát mi a baja?
Semmi, semmi, imádkozzunk —
Lelkünk virágaiból fonjunk.

S végső, feszitett erővel
Néhány szócskát még kinyögdel:
Koszorut az olyan sirra —,
Melyen a név nincs felirva.

Imádságos csöndességben,
Zörej kél a néma légben,
Hulldogál a hervadt babér,
Azt sodorja, viszi a szél.

Viszi messze — viszi oda!
Jelnélküli sirhantokra,
S ott, hol nem jár senki,
Kegyelettel szertehinti.

Fonódnak az arany szálak —
Szövődnek a fényes álmok —
Mert, a remény örökzöldje
Ott is él! — a temetőbe.

özv. SZÉKELY ALBERTNÉ.

Könyvismertetés.

Farkas Dezső első regőskönyve.

A régen várt könyv végre megérkezett. Eddig csak szájról-szájra járt, vagy kis füzetekben kopott meg, most csinos köntösben, összegyüjtve adja nekünk Farkas Dezső, a Turán regőscsoport vezetője hazafias, magyar dalait.

Mindnyájan ismerjük a regősöket, mind melegedtünk szivük melegénél, mind lelkesültünk szép, tüzes dalaiknál. Köszönjük nekik, hogy az eltemetett magyar zenészfajtát feltámasztották és nem hálálhatjuk meg eléggé hogy az eszméért küzdve, nem törődtek nélkülözéssel, nehéz viszonyokkal, hogy méltók voltak a Tinódik és egyéb lantosokhoz, akik bejárták az országot és a szorongattatás legsulyosabb napjaiban bátoritották, vigasztalták, lelkesitették a sujtott magyart.

A regős a kobzost és lantost megelőző, legősibb fajtája a magyar zenésznek. Valószinüleg már Ázsiából jött őseinkkel erre a földre.

Most uj csapások nehéz idején ismét támadt a magyarnak bennük viditója. Ebben a könyvben összegyüjtve mind a szép és szivpezsditő dalok: »Regős dal«, »Hires nótás Csikországba'«, »Rózsa, rózsa, rózsaszál«, »A nóta véges, »Nem veszhet el Magyarország sohasem«, »Toborzó«, »Vitézi csárdás«, »Horthy indulós, meg a többi, egyik szebb a másiknál. Összesen 20 gyönyörü magyar dal. Akármilyen előadásra, mint biztos sikert arató szám alkalmas.

A hazának teszünk vele szolgálatot, ha ezeket a dalokat minél jobban elterjesztjük.

A daloskönyv elé, mely Blaha Lujzának, a nemzet csalogányának van ajánlva, maga Blaha Lujza irt bevezetősorokat. Ez volt a nagy müvésznő utolsó ténykedése halála előtt.

Ugyancsak látjuk a Kormányzó Ur Ofőméltósága elismerő sorait, aki örömmel fogadta el a neki ajánlott dalokat.

A regőskönyv ára 70.000 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál.

Gazdasági baromfitenyésztés.

Irta: **Bakoss László** gazdas. akad. tanár.

Kiváló érdekességü, teljes összefoglalást nyujtó szakmunka. Rendszeres feldolgozása a gazdasági baromfitenyésztés körébe tartozó összes kérdéseknek. Majdnem minden fontosabb momentumot képpel magyaráz meg. Elkerülhetetlenül szükséges segédkönyve azoknak, akik szakszerüen kivánnak foglalkozni a baromfi tenyésztésével.

Ez a hatalmas munka, melynek szövege 337 oldal, 125 szövegközi és 32 nagy, szines ábrával, 12 pengőért, vagy 150.000 koronáért megrendelhető Csáthy Ferenc R.-T. könyvkereskedés és irodalmi vállalatnál, Budapesten, I., Krisztina-körut 133. Telefon: J. 25—266.

Vándor madarak.

Most, hogy a Télapó már kitombolta magát, s alapos remény van arra, hogy a mosolygó tavasz hamarosan beköszönt, nemsokára szerencsénk lesz kedves vándorló szárnyasainkat üdvözölni szegény Csonka Hazánkban. Erre való tekintettel összeállitottam az érkező szárnyas állatok névsorát, olyan sorrendben, ahogy azok — középnapokat véve fel — hozzánk megszoktak érkezni.

Márciusiak:

Mezei pacsirta, Alauda arvensis, III. 2.
Nagy kócsag, Ardea Alba, III. 5.
Seregély, Sturnus vulgaris, III. 6.
Barázda billegető, Motacilla alba III. 7.
Bibic, Vanellus vanellus, III. 7.
Sordély, Emberira calandra, III. 7. Ez különben neha itt is telel, vagy már februárban megérkezik.
Kék galamb, Columbus oenas, III. 8.
Fülemüle sitke, Calamodus melanopogon, III. 11.
Póling, Numenius arcuatus, III. 13.
Sárszalonka, Gallinago gallinago, III. 13.
Cankók, Totanus, III. 14.
Lilék, Charadrius, III. 15.
Szürke gém, Ardea cynerea, III. 15.
Bölömbika, Botaurus stellaris, III. 15.
Réti pipis, Anthus pratuses, III. 18.
Örvös galamb, Columba palumbus, III. 19.
Szárcsa, Fulicula atra, III. 20.
Pajzsos csankó, vagy harcos sneff, galamb sneff, eső sneff, Pavoncella pugnax, III. 20.
Partfutók, Tringa, III. 20.
Erdei szalonka, Scolopax rusticola, III. 21.
Házi rozsdafarku, Ruticilia fitis, III. 21.
Guvat, Rallus aquaticus, III. 22.
Daru, Grus grus, III. 22.
Bubos vöcsök, Colymbus cristatus, III. 22.
Goda, Limosa, III. 25.
Erdei pacsirta, Alauda arborica, III. 25.
Kormos hantmadár, Saxicola leucosa, III. 25.
Vörösbegy, Erithacus rubicola, III. 26.
Erdei szürkebegy, Accutor modularis, III. 30.
Füzike, Phylloscopus, III. 3. 0
Gólya, Ciconia ciconia, III. 30.
Fekete gólya, Ciconia nigra, III. 30.
Sárga billegető, vagy sárgyóka, Budytes flavus III. 31.
Erdei pipis, Anthus trivialis, III. 31.

Áprilisiak:

Fecske, villásfarku, Hyrundo rustica, IV. 4.
Kékbegy, Cyanecula suerica, IV. 4.
Fülemüle, Luscinia phylomela, IV. 4.
Vizi csibe, Ortygometra porsana, IV. 4.
Vizi tyuk, Gallinula chloropus, IV. 6.
Gólyatőcs, Hymantopus, IV. 7.
Kanalasgém, Platalea leucorodea, IV. 7.
Kerti rozsdafarku, Ruticilia phoenicuruo, IV. 7.
Büdös vagy bubós banka, Upupa epops, IV. 7.
Cigány csalánesucs, Pratincula rubicola, IV. 10.
Nyaktekercs, Iynx torquilla, IV. 10.
Molnár fecske, Chilidonaria urbica, IV. 11.
Parlagi pipis, Anthus campestris, IV. 12.
Kakukk, Cuculus canorus, IV. 12.
Mezei poszáta, Sylvia sylvia, IV. 13.
Kis poszáta, Sylvia curruca, IV. 13.
Kis vizicsibe, Ortygometra parva, IV. 13.
Pettyes vizicsibe, Ortygometra pusilla, IV. 13.
Vörös vagy biborgém, Ardea purpurea, IV. 14.
Batla, Plegadis falcinellus, IV. 15.
Dupla szalonka, Gallinago major, IV. 15.
Foltos sitke, Calamodus, IV. 15.
Bakcsó, vagy quakvarju, Nycticorax, IV. 17.
Gulipan, pörgeorru sneff, Recurvisorstra avocella, IV. 20.
Kövi rigó, Monticola saxatilis, IV. 20.
Nádirigó, vagy nádiveréb, Acrocephalus arrondinaceus, IV. 20.
Partifecske, Clavicola riparia, IV. 20.
Kiskócsag, Ardea minuta, IV. 21.
Barátka poszáta, Sylvia atricapilla, IV. 21.
Pocgém, Ardetta minuta, IV. 25.
Lappantyu, Caprimulgus, IV. 25.
Légykapó, Muscicapa, IV. 25.
Kerti poszáta, Sylvia simplex, IV. 28.
Nagy őrgébics, Lanius cocubitor, káros, IV. 28.
Kis őrgébics, Lanius minor, káros, IV. 28.
Tövisszuró őrgébics, Lanius colturis, káros, IV. 28.
Sárgarigó, Ariolus, IV. 28.
Fürj, Coturiux, IV. 29.

Májusiak:

Géze, Hypolais, V. 2.
Szalakóta vagy vasvarju, kalangyavarju, Coracias gurrula, V. 2.
Haris, Cree, V. 3.
Üstökös gém, selyem panni, Ardea ralloides, V. 1.
Ugartyuk, Aedicnemus, V. 1.
Gyurgyalag, méhészmadár, Apiaster merops, V. 12.
Sarlós fecske, Apus, V. 12.

Ezek között a ritkitott betükkel szedettek a törvény szerint lőhetők, mig a többieket védi a törvény, tehát erősen védelmezendők. Vannak olyanok, amelyeket

szokás szerint a járatlan vadász le szokott lőni, de bizony sem nem szabad őket bántani a törvény értelmében, sem nem érdemlik meg a pusztítást. Ezek a következők:

Nagy- és kiskócsag, seregély — ezt csupán a gyümölcsösökben és szőlőkben szabad lőni, azaz inkább elriasztani —, bibic, bölömbika, fehér és fekete gólya, kakukk — ez utóbbit, különösen a rozsdásszínűt, sokszor összetévesztik a ragadozó madárral —, batla, pocgém, kappantyu vagy kecskefejő, melyet babonás emberek pusztítanak, mert az a hir van róla, hogy megteji a tehenet és a kecskét; szalakóta, melyet összetévesztenek tarka tolla miatt a Mátyás-madárral, üstökös gém, gyurgyalag, amelyet méhpusztitása miatt üldöznek.

Nem vettem fel még a ragadozó madarakat, melyekről külön óhajtok tárgyalni.

Végül megemlitendők még, mint vándormadarak, a libák, gyöngyvérek, kacsák fajai is, végül a néha átvonuló hattyu.

Ezek azonban nem állandó természetüek s ugynevezett érkezési középnapot nem lehet reájuk nézve megállapitani. Tudniillik, ezek nem tavaszkor érkeznek és őszkor távoznak el, hanem megforditva, őszkor érkeznek és tavaszkor távoznak. Jobbanmondva a vizek betagyásával, a hótakaró megjelenésével itthagynak bennünket, hogy a nikviz és vetés ujból visszahozza őket tavasz idején. Egyik másik faja a libák, kacsáknak itt költ nálunk, igy a nyári vagy tőkés lud, a tőkés kacsa, kanalas kacsa, kendermagos kacsa, dunai kacsa, cigánykacsa, csörgőkacsa stb., csakhogy ezek enyhe tél idején nem távoznak el tőlünk, mint a többi rendes költözködők. Vannak esetek, amidőn a rendes költözködők között is akadnak rendetlenkedők, de ezeket a kiválóan abnormis tél szokta becsapni és ittmaradásra késztetni. Igy már találtam karácsony tájban, a pancsovai nagy réten, tömegesen türjeket, szalonkákat, gémeket, bibiceket, sőt január hó 18-án, amidőn 20 C fok mellett valóságos nyári zivatar fogott el a réten s a menykő becsapott többször a Dunába, vadászat közben pacsirtaszó üdvözölt s a barázdabillegető, meg a sárgyóka sürün csapongott körülöttem, viszont a fürj pitypalattyolt s a harismadár vigan harsogta a »kél-kése«-t. Egyszóval a tavasz teljes erővel beköszöntött. Nem is volt az évben fagy s még a jegvermeket is müjéggel kellett megtölteni, amit Budapestről hozatjak drága pénzért.

vitéz Halmay.

Kiadóhivatali posta.

Köszönettel nyugtázzuk az alább felsoroltak előfizetését: Vitéz Tóth Mihály, Jákóhalma: 24.000 K, 1926 febr. 8.* vitéz Heszlényi József szds., Bpest: 96.000 K, 1926 jul. 1. vitéz Surányi Rudolf Bpest: 50.000 K, 1926 máj. 15. vitéz Kovács Mihály, Csongrád: 96.000 K, 1926 febr. 15. vitéz Sáfár József, Helvécia: 100.000 K, 1927 febr. 15. vitéz Egyedi Mihály, Szeged: 120.000 K, 1927 febr. 1. Gazdasági Egyesület, Hódmezővásárhely: 96.000 K, 1926 febr. 1. Földváry Elemér, Péteri: 96.000 K, febr. 1. vitéz Tóth Imre, Hódmezővásárhely: 112.000 K, 1926 jan. 1. vitéz Körössi János, Medgyesbodzás: 144.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Peterdy Pál Nagyszénás: 144.000 K, 1927 aug. 1. vitéz Bugyi János, Alpár: 96.000 K, 1927 febr. 1. vitéz Bognár Pál, Dombiratos: 24.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Tóth Károly, Dombiratos: 100.000 K, 1926 okt. 1. vitéz Marczi János, Alpár: 45.000 K, 1926 jul. 15. 1000 K tulfizetéssel. vitéz Nagy József, Verseny: 60.000 K, 1926 nov. 15. vitéz Varga András, Gyula: 96.000 K, 1925 dec. 15. vitéz Horváth József, Püspökladány: 84.000 K, 1926 márc. 15. vitéz Kuti András, Sárkeresztur: 100.000 K, 1926 máj. 15. vitéz Szabó János, Balmazujváros: 50.000 K, 1925 nov. 1. 2000 K tulfizetéssel. vitéz Nagyidai Mihály Tikostanya: 84.000 K, 1926 márc. 1. vitéz Széli András, Nagyléta: 72.000 K, 1926 febr. 1. vitéz O. Szabó Gábor, Hajdubösörmény: 100.000 K, 1926 ápr. 1. vitéz Major Imre, Derecske: 25.000 K, 1926 jan. 1. 3000 K hijján. vitéz Tarnóczy Károly, Csenger: 100.000 K, jan. 1. 200 K tulfizetéssel. vitéz Feleky Ferenc, Nagyhalász: 48.000 K, 1926 aug 1. vitéz Orosz László, Fejérgyarmat: 50.000 K, 1925 dec. 15. vitéz Pokrády János, Gödöllő: 48.000 K, 1926 ápr. 30. vitéz Farkas István, Kömörő: 48.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Tóth Imre, Nádudvar: 28.000 K, 1925 dec. 31. vitéz Ragályi Lajos, Nagyléta: 60.000 K, 1925 dec. 15. vitéz Tőrös Imre, Nádudvar: 24.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Szabó Lajos, Hajdunánás: 100.000 K, 1926 jul. 1. vitéz Hegedüs Sándor, Büdszentmihály: 75.000 K, 1926 febr. 1, 3000 K tulfizetéssel. vitéz Szarka Gyula, Nábrád: 50.000 K, 1926 márc. 15, 1000 K tulfizetéssel. vitéz Faragó András, Debrecen: 96.000 K, 1926 nov. 1. vitéz Fekete Ferenc, Kisvárda: 48.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Ladányi Miklós, Nyiregyháza: 24.000 K, 1925 dec. 31. vitéz Komlósi János, Nyirderes: 100.000 K, 1926 nov. 15. vitéz Bognár György, Izsák: 102.000 K, 1926 dec. 31. vitéz Fekete Ferenc, Mezőkövesd: 96.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Sallári János, Bikács: 72.000 K, 1926 nov. 1. vitéz Fekete János, Kurd: 48.000 K, 1925. nov. 1. vitéz Balogh János, Nagykonda: 48.000 K, 1926 jul. 1, 2000 K hijján. vitéz Sajtos Sándor, Poroszló: 72.000 K, 1926 márc. 15. vitéz Breznay Lajos, Putnok: 24.000 K, 1925 dec. 15. vitéz Molnár János, Miskolc: 40.000 K, 1925 nov. 15, 2000 K tulfizetéssel. vitéz Biharı József, Alsóvadász: 154.000 K, 1927 jan. 31-én. vitéz Bárczy Miklós, Sátoraljaujhely: 60.000 K, 1926 febr. 1. vitéz Földváry Ferenc, Tállya: 48.000 K, 1926 márc. 15. vitéz Tállyai Miklós, Tállya: 96.000 K, 1926 szept. 15, 1000 K tulfizetése. vitéz Czeglédi Adám, Füzesabony: 24.000 K, 1926 farmosi vitéz Holló Elemér, Diósgyőr: 60.000 K, 1926 febr. 1. vitéz Kis Balázs, Gyöngyöshalmaj: 50.000 K, 1926 márc. 15, 1000 K tulfizetéssel. vitéz Czeglédy Péter, Mezőtárkány: 48.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Serfőző István, Kerecsend: 96.000 K, 1927 febr. 1. vitéz Veres István, Miskolc: 48.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Bárány János, Sajóbábony: 48.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Hevesi Péter, Atkár: 144.000 K, 1926 nov. 1. vitéz Szerencsi Mihály, Szomolya: 96.000 K, 1926 dec. 1. vitéz Sárkány Sándor, Miskolc: 48.000 K, 1926 febr. 15, 1000 K hijján. vitéz Ujj Mátyás, Miskolc: 48.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Reszegi László, Miskolc: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. vitéz Molnár József, Homokszentgyörgy: 96.000 K, 1926 nov. 1. vitéz Szabó István, Rinyaujlak: 72.000 K, 1926 febr. 1. vitéz Vigh Dávid, Erdőcsokonya: 100.000 K, 1927 febr. 15. vitéz Tóth Ferenc, Somogyapáti: 48.000 K, 1926 márc. 1. vitéz Tarján Jenő, Tamási: 32.000 K, 1926 jan. 15. vitéz Kapinya Péter, Nagyberki: 75.000 K, 1926 febr. 15, 1000 K hijján. vitéz Papp János, Kára: 18.000 K, 1926 aug. 1. vitéz Kocsis Ferenc, Kapospula: 96.000 K, 1927 febr. 1. Uj előfizetőszerzésért fogadja hálás köszönetünket. vitéz Kengyeli Bonyár János, Márta: 100.000 K, 1927 febr. 15. vitéz Szabó Mihály, Kakasd: 96.000 K, 1927 febr. 1. vitéz Kelemen Imre, Büssü: 50.000 K, 1925 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. vitéz Zerinváry Szilárd dr., Dombóvár: 48.000 K, 1926 aug 1. vitéz Pintér Mihály, Ujdombóvár: 24.000 K, 1926 febr. 1. vitéz Bódi Mihály, Siklós: 96.000 K, 1927 febr. 1. vitéz Paizs György, Homokszentgyörgy: 96.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Nagy L. Pál, Alap :50.000 K, 1926 márc. 15, 1000 K tulfizetéssel. vitéz Szilágyi József, Orosháza: 36.000 K, 1926 márc. 15. vitéz Szepesi István, Miskolc: 100.000 K, 1926 márc. 1, 2000 K hijján. vitéz Czenky József, Nagycenk: 96.000 K, 1926 nov. 1, vitéz Kosztolányi István, Miskolc: 1925 okt. 15.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Szerkesztői posta.

Értesitjük mindazon vitézeket, akik a »Magyar Hősök Pantheonjá«-t megrendelték, de e könyvet még nem kapták meg, hogy a szerkesztő ég értesitése szerint a mü csak március végén fog megjelenni.

*

Vitéz Kovács Lajos, Beremend. Levelét elküldtük Győr vm, Vitézi Széke. Onnan fog választ kapni. Lapcimét helyesbitettük. — vitéz Pakács Sándor, Debrecen. Ilyen szolgálati ügyben választ nem tudunk adni. Önnek is sokkal egyszerübb, ha közvetlen parancsnokságánál érdeklődik. Levelét elküldtük a m. Széknek. — vitéz Illyés Sándor, Réde. Rokkant ügyben a vármegyei népgondozóhoz kell fordulni. Az illető személyesen járjon el. — vitéz Kosztolányi István, Miskolc. Csodáljuk,

hogy ön mint p. ü. ember nem tudja, hogy az állam csak azoknak ad nyugdijat, akik utólag nem lépnek vissza állami szolgálatba. Ha rokkantságát a legutóbbi felülvizsgálaton megállapitották ugy illetékeit ott sürgesse, ahová e kérdés illetékes. Ha már nem rokkant, nincs jogos követelése. Az állami szolgálatban a katonai szolgálatot rendesen beszámitják; ezt jelenlegi beosztásában kérje. — vitéz dr. Gimesy. Kivánságát dijtalanul teljesitettük. — vitéz Meszlényi Kristóf. Lelkes verse igen derék magyarságáról tesz tanuságot. Sajnos nem közölhetjük, mert a mértéket formailag meg nem üti. — vitéz Gyutay István, Derecske. Küldött cikket köszönjük. Közölni fogjuk s kérjük irjon hasonló dolgokról. — vitéz Bánhegyesy Imre, Budapest. Multkori válaszunk Önnek szól. — vitéz Szalai Boldizsár, Bogyoszló. Levelére a V. R. pénzügyi osztálya fog levélválaszt adni. — vitéz Barta József, Ujszász. Tekintve, hogy a faluban három hasonló nevü igénylő volt, csak a községi előljáróság tudja megállapitani ki az igényjogosult. Mi azt hisszük Ont illeti a járadékföld, mert a jegyző ur elfogadta a felmérési költséget is. — vitéz Vágó Lajosné, Kisujszállás. Versét közlendők közé tettük. — vitéz Szabó Lajos, Felsődobsza. Levelére, kivételesen levélben válaszoltunk. — vitéz Pap Károly, Csongrád. Műtrágya ügyében irjon: »Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara igazgatósága Kecskemét, Rákóczi-ut 5.« cimre. — vitéz Hada Balázs, Tiszakanyar. Levelét elküldtük Szabolcs vm. Vitézi Székének. Mátészalkára, mert erre és hasonló kérdésre csak ott tudnak választ adni. — vitéz Madarassy Péter, Keskenypuszta. Hadiköicsönnel adót vagy mást fizetni nem lehet. Lókiutalási kérvénye után a m. Széknél érdeklődjön. Ilyen kérdésekre csak ott tudnak választ adni. — vitéz Mező László, Szeghalom. Ha a járadékföldről lemond, ezt más nem veheti Öntől át. Ezt az O. F. B. másnak fogja megitélni, vagy visszaadja a tulajdonosnak. — vitéz Lőki István, Baimazujváros. Aki a hadseregből kilépett és leszerelt, annak utólag végkielégitésre igénye nincs. Igy Ön sem kaphat semmit. — vitéz Szigeti József, Nádosladány. Rokkant illetékét megállapitani csak az a hivatal tudja, amely ezen összeget eddig is kifizette. Forduljon e kérésével tehát oda. — vitéz Putnoki Mátyás, Zebegény. Nagyon ajánljuk, hogy a gyereket ha egészséges és szereti a katona életet, adják a Jutasi m. kir. honvéd altiszt képző és nevelő intézetbe. Csak 14 évet betöltött fiukat vesznek fel, ha 6 elemit vagy 4 polgári iskolát végzett. Kiképzés 4 évig tart s felvételi vizsgát kell tenni. Ingyenes helyek is vannak, melyre a pályázati feltételek májusban jelennek meg. Kérjen egy részletes tájékoztatót az intézet igazgatóságától. Bélyegét a lap javára bevételeztük. — vitéz Lukács Jenő, Szandavárálja. A V. R.-nek nincs olyan megállapodása, vagy szállitója, ahol jutányos áron lehetne gyümölcsoltványt kapni. Jó oltványt kapni Unghváry László faiskolája cégnél (Cegléd). Kérjen onnan árjegyzéket. Budapesten a m. kir. áll. kertészeti tanintézet (Ménesi-ut) szintén elfogad megrendeléseket. Ide is irjon.

Az automobil feltalálása.

Elwood Haynes, az első gyakorlati sikerü automobil feltalálójának minap bekövetkezett halála emlékezetünkbe juttatja azt a tényt, hogy az automobil csak 30 éve van használatban. 1898-ban, négy évvel azután, hogy a Haynes-féle lónélküli kocsi első utját megtette, Amerikában minden 18 ezer emberre esett egy automobil. Az emlitett időben az egész világ területén bejegyzett automobilok száma 18,023,584 volt, amelyből 15.092,117 automobil az Egyesült-Államokban volt használatban.

Elwood Haynes, aki, mint ő nevezte, a »lónélküli kocsit« megépitette, már előzőleg is meglehetős hirnévre tett szert a »Stellite« és az ugynevezett »Stainless« acél feltalásával, valamint az aluminiumnak és a nickel-acélnak az autókészüléknél való felhasználásával is. 1857. október 14-én Portland Indiában született. 1878-ban belépett a Worcester Polytechnic intézetbe, melyet 1881-ben végzett el. 1890-ben az »Indiana Natural Gas and Oil Company« terepfelügyelője lett. Ezzel a munkájával kapcsolatosan rendkivül sokat kellett hajtania és hogy saját szavaival éljünk: »az jutott eszembe, hogy az országuton való közlekedés céljára kell valami jobb eszközt teremteni, mint amilyen a kocsi és a ló«.

Először a gőzgépre gondolt, azonban meg sem próbálta, hogy gőzkocsit épitsen, azon oknál fogva, mert a gőzgépnél állandóan tüzelni kell. Ezután a villamosságra gondolt, azonban azt találta, hogy az akkoriban rendelkezésére álló battéria 1200 font sulyu volt 12 lóerőhöz. Ekkor komoly megfontolás tárgyává kezdte tenni a gazolin-gépet, melyet végül is tökéletesitett annyira, hogy képes volt vele lónélküli kocsiját hajtani. A lónélküli kocsit kis Truck-formára épitette, melyen a gép elhelyezésének a módja és a tengelyek lényegesen más formájuak voltak, mint a jelenlegi modern automobilon. Amikor a gépet befejezte, annak teljes sulya 830 font volt. 1894. julius 4-én, amikor a gép elkészült, a kipróbálásra egy lovaskocsihoz csatolva kihuzták a szabadba, körülbelül három mértföldnyire. Egy meglehetősen egyenletes pályán meginditották egy és fél mértföldet hajtották, megforditották és ugyanazon az uton visszatért. A sebesség óránként hat és hét mértföld között váltakozott. 1910-ben Haynes első automobilját a »Smithsonian Institution«-nak ajándékozta, ahol ma is látható wood Haynes 1893-ban Komoko, Indiánában. 1894. julius 4-én hat vagy hét mértföldes óránkénti sebességgel sikeres próbautat tett meg.« 1924 december 14-én, tehát valamivel több, mint 30 év mulva, Culver City, Californiában Bennett Hill egy óra 58 perc és 18 másodperc alatt 250 mért öldet hajtott egy versenyautomobillal óránként 126.9 mértföldes sebességgel.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerk-sztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

Debrecen város hires hortobágyi menesenek büszkeségeit mutatjuk be. Balra: „Kudarc" 8 éves, jobbra: „Lurkó" 9 éves mén, középen pedig a legszebb csikós kanca.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM. 1926. MÁRCIUS HÓ 7.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 85.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Jelen számunk melléklete 1926. évi 1. számu Vitézi Közlöny.

Segitsünk az árvizkárosult vitézeken!

Tél derekán olvadni kezdett hó és jég, hogy nagy veszedelmet zuditson sok derék magyarra. Megdagadtak a folyók és hamarosan áttörték a gátakat, számtalan lakóházat, gazdasági épületet pusztitva, a legnagyobb emberi erőfeszi és kellett hozzá, hogy a veszedelem megálljon, tovább ne terjedjen és az elárasztott területek lassan felszabaduljanak a viztömeg alól.

Állandóan foglalkoztunk eddig is ezzel a sulyos csapással, felhivtuk olvasóink figyelmét arra a nyomorra, melybe azok jutottak, akik házukat, ingóságaikat, jószágukat, vagy a földjük megérdemelt termését elvesztették és nyomatékosan felszólitottuk mindazokat, akiknek csak egy kis nélkülözhető összeg áll a rendelkezésére, hogy a maguk szerény adományával járuljanak hozzá balsors által sujtott bajtársaik talpraállitásához.

A nagy elemi csapások lényege épen abban rejlik, hogy nem megérdemelt büntetés, hanem meggátolhatatlan szerencsétlenség, amely talán épen a legtörekvőbb, legszorgalmasabb gazdát sujtja a maga könyörtelenségével. Az árvíz lerombol minden e dményt, amelyet dolgos, szorgos kezek évek alatt kiharcoltak, de elviszi a szegénynek utolsó bu ászkáját és leszaggatja a fedelet az édesen szunnyadó porontyok feje fölött. S épen télidőben!

El kell csak gondolni, milyen rettenetes pillanatok, micsoda gyötrő órák azok, amikor a távolban megjelenik a fenyegető rém, nem tudni haragja mértékét, mindent elsöpör, vagy szeszélyesen megkegyelmez a szorongatottnak, másfelé fordul hirtelen? Óráról-órára nő az ár, valahol áttöri a gátat, aztán zuhog, rohan feltartóztathatatlanul. El öpri azt, aki elébe áll, felforgatja és földdel egyenlővé teszi emberek otthonát, riadtan menekül, aki tud, azt viszi magával hirtelen, ami a kezeügyébe esik és nem tudja, mire visszatér, áll-e a ház még, amelyik otthona volt, békés menedéke mi sorsra jut.

Ilyen rettentő helyzetben kötelessége minden jóérzésü magyar honfitársnak, hogy a maga tehetsége szerint képest kézzelfogható módon segitségére siessen a sors által sujtott, derék polgároknak. A mi figyelmünket elsősorban vitéztársaink baja és gondja köti le, mi tehát azzal törődünk, hogy az ő talpraállitásukat, az ő romjaiknak felépitését, az ő megmentésüket lehetővé tegyük. Ma nekem, holnap neked, erre kell csak gondolni, nem lehet soha tudni, kit mikor éri szerencsétlenség, ma az egyik segit, holnap a segitő szorulhat meg és ami egynek nem oly nagy áldozat, sok-sok kézből nyujtott segitség hatalmas erővé nőhet, amely igenis megmenti a földönfutóvá lett családok életét és felépiti a ledöntött családi tüzhelyeket.

Nyissuk ki tehát a lelkünket, gondoljunk szeretettel, bajtársias együttérzéssel a szerencsétlenekre, de nyissuk ki az erszényünket is, hiszen tudjuk, hogy szép szavakból nem lehet megélni, már pedig az a sok kis gyermek, akinek otthona sincs, enni akar és növekedni, hogy ennek a hazának hasznos, becsületes polgára legyen.

Ezekkel a gondolatokkal szenteljük most figyelmünket az árvíz által elpusztitott területek ügyének. Bizonyára hasznosabb munkát végzünk, mintha politikai botrányok szenzációinak felkavarásával szó akoztatnánk a közönséget. A botrány ugy terem, mint a gyom, azt szeretnénk látni, hogy szép, nemes, magyar tettek viruljanak betüvetésünk nyomán, ha igy lesz, akkor mindnyájan hasznát fogjuk látni.

*

Békésvármegye Vitézi Székének segélyakciója.

Az árvíz, amely az elmult év karácsonyi heteiben Békés- és Biharmegyék területének a Kő ösök közt levő részét elöntötte, az árterületen lakó földmives magyarság százaival egyetemben, földönfutóvá tette az ott élő, Békésmegyéhez tartozó vitézeket is.

Békés vármegye Vitézi Széke, tudatában a reá háramló erkölcsi felelősségnek, a veszély keletkezésének pillanatától kezdve minden tőle telhetőt elkövetett, hogy a kormány hivatalos szerveit az orvul támadó ellenség megfékezésében, az emberi és állati élet, valamint a mozgatható és még elhurcolható ingó vagyon megmentésében támogassa. Munkássá át természetesen az első segélynyujtás nem meritette ki. Amikor a katonaság és polgárság vállvetett, öntelálózó és céltudatos intézkedésekkel vezetett munkája a kiöntött vizek árját megfékezte s a közvetlen veszélytől tartani többé nem kellett, Békés vármegye Vitézi Székének minden gondja arra irányult, hogy a tönk szélére jutott vitézekbe uj hitet, uj reményt öntsön, az elpusztított vitézi telkeken pedig ujból virágzó életet teremtsen. Mindenképpen dicséretes tő ekvéseire egyébként élénk világosságot vet annak a jegyzőkönyvnek a tartalma, amely a Vitézi Szék járási hadnagyainak 1926 február 2-án megtartott értekezletét foglalja irásba s amelyet jóváhagyás végett a Székkapitányság az Országos Vitézi Székhez is felterjesztett. Ennek a jegyzőkönyvnek az árvizzel és az általa teremtett helyzettel foglalkozó része a következőképen hangzik:

»Tárgy: Árvizkárosult vitéz bajtársaink segélyezése.

A székkapitány, vitéz Szabó Jernő Sándor, ismerteti az árvíz által sujtott vidékek szomoru helyzetét s az ottani vitézek anyagi romlását. Megemliti, hogy egy tiszti és hét legénységi telkes vitéz vesztette el telépitett tanyaházát, ez évi őszi vetését, teljes vagyonát képező butorzatát, gazdasági felszerelését és egyéb ingóságait. Vésztőn ezeken kivül meg két legénységi vitéznek pusztult el saját községbeli háza, kiken a megyei széknek erkölcsi kötelessége segiteni.

A megye területén a vitézek több okos és célravezető bajtársi segélyakciót ajánlottak kivitelre, ami azt bizonyitja, hogy a vitézekben a bajtársias szellem ébren van s hogy egymással szemben áldozatokra is készek. Mindezek figyelembevételével a Székkapitányság a következő inditványt teszi:

Segitő akció létesitendő s kiterjesztendő az ország összes vitézei támogatására, miért is a Székkapitányság még február hó folyamán a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-ban felhivást intéz a vitéz bajtársakhoz adományok végett. Fényképeken bemutatja az árvizsujtotta területek helyzetét. A megyei társadalom körében is gyüjtési akciót vezet be s mindezeken kivül egyes járásokban — a Szeghalmon össz. állitott vetitett képsorozat bemutatója mellett — előadásokat rendez az árvizsujtotta vitézek javára.

Az értekezlet egyhangulag elfogadja a tett inditványt.

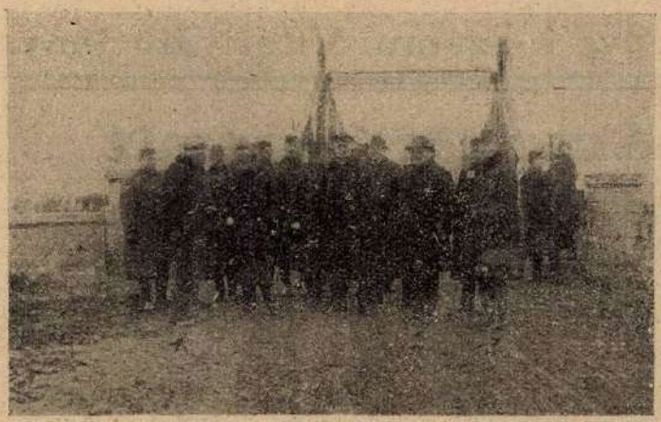

A Kormányzó ur Őfőméltósága nejével a Gyula-Sarkadi Körös-hidon. 1. Kovacsics főispán, 2. Csete József polgármester. 3. Trautwein Gyula főmérnök az árvizterületet mutatja.

Menekült gyermekek, akiket a hatóság az iskolában helyezett el.

Balra: Vésztő-Szeghalom között a 10. számu őrháznál berakodó állomást létesitettek. Jobbra: Menekültek a vésztői állami iskolában. (Szeghalmi Gyula felvétele).

Balra: Vésztő községhez tartozó tanyákon lefolyó katonai mentés az összedőlt házakból. Jobbra: Gyula határbeli tanyák viz alatt.

és kimondja, hogy vitéz bajtársai felsegítésére minden lehetőt elkövet, hogy példa adassék a jövőre nézve; hogy lássák és tudják a vitézek azt, hogy egy olyan testület tagjai, mely a sors által elejtett bajtársait elhagyni sohasem fogja, hanem a szükséghez mérten és módjához képest a segitségére siet.

Az értekezlet háromféle segitő akciót vezet be.

a) Az ország összes vitézei anyagi támogatását kéri a vitézek hivatalos lapjában közzétéve, annak utján.

b) A megyei társadalmat a Székkapitányság levélben kéri fel adakozásra.

c) Járásonként müsoros előadásokat rendez a károsult vitézek javára.

A megyei Szék ezen akciók lebonyolitására a Békésmegyei Takarékpénztári Egyesület csekkszámláját veszi igénybe s azt a megyei Szék felirásával jelezteti. Az akció révén befolyt adományok a Békésmegyei Takarékpénztár Egyesülethez folynak be s ott betétként gyümölcsözőleg addig kezeltetnek, ameddig az épitkezéseket meg lehet kezdeni. Minden lappéldányhoz és levélhez ilyen csekklap mellékelendő. Ez az akció egyébként addig folytatandó, amig az az összeg, melyből minden árvizkárosult vitéz tanyaháza fel nem épithető, rendelkezésre nem áll. Részleges épitkezések ezen idő előtt is megkezdhetők lesznek.«

*

Az Országos Vitézi Szék Békésvármegye Vitézi Székének tiszteletreméltó törekvésével minden tekintetben egyetért, a fentebb ismertetett jegyzőkönyvi határozatot magáévá teszi s ennek alapján a Vitézi Rend tagjait — egyenként is és egyetemleg is — felkéri, hogy a vitézi szolidaritásnak hozzon ki-ki tehetségéhez mérten áldozatot s juttassa el azt a »Vitézek és Gazdák Lapja«-hoz mellékelt befizetési lapon mielőbb a kijelölt gyüjtőhelyekre. Kétségtelen, hogy a harcos katona bajtársias érzésének, lelki nagyságának legtisztább és leghübb képe, minden idők harcaiban, abból a magatartásból tükröződött vissza, mellyel az illető elesett, beteg és sebesült bajtársaival szemben viseltetett. Az árvizkárosult vitézek az életnek, a trianoni békének sebesültjei és elesettjei, azonkivül népes, nagy családunknak, a Vitézi Rendnek tagjai! Lehetetlen tehát ily körülmények között, hogy a felebaráti, bajtársi és testvéri szeretet parancsa ellenére, sorsuk felett nyugodt lelkiismerettel napirendre térjünk s ölbetett kézzel, néma kö önnyel nézzük pusztulásukat.

Országos Vitézi Szék.

*

Az árvizkárosultak érdekében inditott akciónkkal kapcsolatban a következő helyes felfogásra és talpraesettségre való sorokat kaptuk:

»Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nagyrabecsült lapunkban olvastam felhivását, hogy ki-ki tehetségéhez képest segitsen árvizkárosult bajtársainkon.

Ez még a mai szükös viszonyok között is vitézi kötelességünk! Én magam is nagyon szerényen élő kisiparos vagyok, de ugy érzem, kötelességemnek teszek eleget, ha szerényégemhez képest juttatok a károsultaknak.

Azért fogadja Szerkesztő ur jó szivvel csekély pénzküldeményemet, amit a mai napon postára adtam Szerkesztő ur cimére.

Egyben kérem, sziveskedjen nagyrabecsült lapunkban felhivni a vitézek figyelmét arra, hogy óvakodjunk az árvizkárosultak hiénáitól és mind azt, aki gyüjt és gyanus, igazoltassák, még pedig alaposan, ne elégedjenek meg fölmutatott irott papirdarabbal, mint ahogy engem is félre akartak ilyennel vezetni. Hogy nem minden ok nélkül kérem erre Szerkesztő urat, engedtessék meg, hogy röviden elmondjam, hogy jártam én ilyen hamis árvizkárosultaknak gyüjtővel.

A mult hó végén egy reggelen beállit hozzám egy 30 év körüli férfi és egy 12 év körüli gyerek, jól botanult mondókával, hogy ők békési árvizkárosultak stb. Az első pillanatban hittem, de nyomban gyanakodtam és kértem az igazolványait, amire ő egy kis könyvét mutatja; látom, vagy 10—12 igazi polgár nevét és a buza mennyiségét beirva, amennyit adtak. Az atyafi észrevette gyanakvásomat, mert arra a kérdésre, hogy merre mennek, félrevezető választ adott és szöktek Somogyszil felé.

Nyomban jelentem a főbiróságon és egy csendőrjárőrt menesztenek utánuk és gyüjtés közben fogják el őket Somogyszilban.

Kóbor cigányok voltak. Igazi járási székhelyet végigkéregették és nem akadt ember, aki igazoltatta volna őket. Összegyüjtöttek három és félmázsa buzát és ismeretlen mennyiségü pénzt. Most pedig az igazi járásbiróságon töltik jól megérdemelt büntetésüket.

Igaz, 1926 február 25.

Hazafias üdvözlettel

vitéz Ujlaki Károly, vitézi őrmester.«

*

A most mellékelt csekklapok lehetetlenné tesznek minden ilyen irányu visszaélést és lehetővé teszik, hogy bárki adományát egyenesen az árvizkárosultak alapjának juttassa.

A »Vitézek és Gazdák Lapja« gyüjtési akcióját a szerkesztőség egyidejüleg lezárta. Az árvizkárosultak részére tehát adományok ezentul sem az Országos Vitézi Székhez, sem a lap szerkesztőségéhez nem küldendők. Senki a lapnak szóló előfizetési összeget ezen csekklapon fel ne adja, mert ez félreértésekre adna alkalmat. Az előfizetési dij nem is jutna hozzánk és ebből csak az illetőnek származnék kára. Lapunknak egészen más számu a csekk számlája ,csak azon számu számlára küldhetők előfizetések.

Az árvíz atasztrófa hiteles és részletes leirását az alábbiakban közöljük.

*

A békésmegyei árvíz lefolyása.

December 22-én, oláh területen, Kisjenő és Székudvari tájan a Fehérkő ös gátszakadás folytán kiáradt és a kiömlő vizáradat elöntötte a szomszédos magyar területet is. A vitéz József kir. herceg őfensége által adományozott 82 kat. hold vitézi telek is viz alá került. Ezen folyó évben birtokba adott vitézi telkekből vitéz Molnár Mihály százados 52, vitéz Bányai György és vitéz Szeles Ferenc 15—15 holdat nyert el.

vitéz Molnár századosnak a telken felépitett, teljesen lakható tanyaépülete van, amelyben lakott. A másik két telken csupán szükségbódék voltak. Maguk a földek őszikkel voltak bevetve. A vetés teljesen megsemmisült, a bódék összeomlottak. Molnár százados családját csónakon mentették ki az árból, ő maga kint maradt továbbra is, hogy legalább azt óvja, amit a veszedelem meghagyott.

Ugyancsak december 22-én magyar területen, Komádi vasutállomás előtt, Olaj-tanyánál a Sebeskőrös körülbelül 130 méter szélességben áttörte a gátat és jókora területet árasztott el. Itt a gróf Wenckheim Ferenc által adományozott 78 kat. hold 1350 négyszögöl kiterjedésü vitézi telekcsoport fekszik. Ezen telkek tulajdonosai vitéz László János (62), vitéz Iványi Mihály (55), vitéz Katona István (73), vitéz Horváth István (74), vitéz Forrás András (366), akik mind egyenlően 15 hold és 1230 négyszögöl földet birnak. Ez a terület már három év óta bőséges talajvizzel küzd, ugy hogy ezen vitézek őszi vetését a kiáradó talajviz mindig elpusztította. Ez évben csatornával vezették le a talajvizet, ugy hogy ennek eredményeképen az őszi vetések igen szépek voltak. Az áradás minden vetést elpusztított és valamennyi vitéz gonddal és költséggel felépitett tanyaépületeit elmosta.

vitéz Horváth, vitéz László és vitéz Iványi lovan kivül semmit nem tudott megmenteni. Kényszerutlevélleel és a megyei szék támogatásával ideiglenesen Csaodra és Csorváson húzták meg magukat. Forrás és Katona vitézek házzal birnak Vésztő községben, ugy hogy ők jelenleg ott laknak. Ők is elvesztették minden felszerelésüket és vetésüket.

Az árvíz betörése után a legnagyobb erővel meg-

indult a mentés munkája. Levezető átvágásokat hasítottak, az átszakadt gátakat betömték. Az oláh rész késedelmes munkája nagyban hátráltatta a magyar munka végrehajtását is.

A két szakaszon kiöntött árvíz körülbelül 70—80.000 katasztrális holdat öntött el Vésztőn. Ezen a szakaszon 300 lakóház, 150 tanyaépület dőlt romba. A gyulavári szakaszon 410 lakóház és tanyaépület esett áldozatul.

Az árvízveszedelem megszüntetésében a következők működtek közre: Kovacsics Dezső dr. főispán, mint kormánybiztos, az árvízvédelem vezetője, Becker Ádám min. tanácsos, Vésztőn Horémusz István kir. műszaki tanácsos, Gyulavárban Trautwein Gyula társulati főmérnök. Ezenkívül közreműködtek Vésztőn Kiss László, Moldoványi János főszolgabirák, dr. Tóth Béla szolgabiró, Gyulavárban dr. Vangyel Endre főszolgabiró és Bakos József szolgabiró. Mindezek éjjel nappal kifejtett megfeszített munkával működtek közre a nagy veszedelem elhárításán. A karhatalmi katonai osztagot vitéz Petrányi Sándor őrnagy vezette. Hat tiszt, 113 főnyi legénység, csendőr, rendőrkirendeltségek és 14 tiszt, 293 legénységi főből álló műszaki erő Hähn Sándor utászőrnagy parancsnoksága alatt.

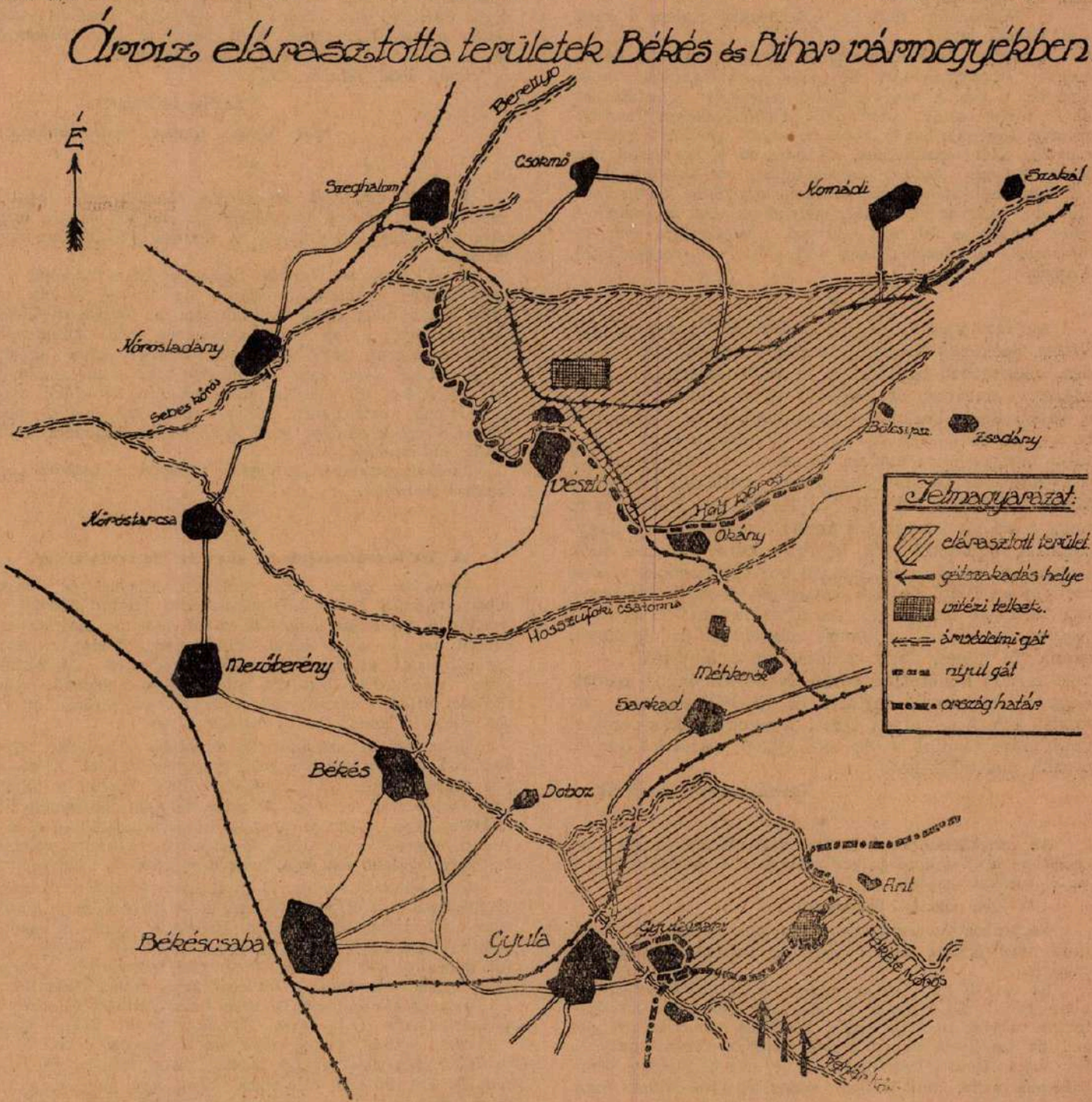

A közmunkára kirendelt polgári lakosság mindent megtett a teljes siker érdekében.

Mint tudjuk, december 30-án meglátogatta az árvíz által sujtott helységeket Mayer János földmivelésügyi miniszter, Schandl Károly és Lengyel Zsolt államtitkárokkal. December 31-én bucsi vitéz Janky Kocsárd honvéd főparancsnok, január 2-án pedig maga a Kormányzó Ur Őfőméltósága, nejével kereste fel a vésztői és gyulavári szakaszokat. A Kormányzó Ur 145 milliót, a földmivelésügyi miniszter 100 milliót adományozott a károsultak részére.

Későbbi jelentések szerint a viz lassan visszahuzódott. Iszaplerakodás nagyobb mértékben nem történt, mert a téli hóló nem iszapos, hanem kilugozó hatásu. Egyes területeken kérdéses, hogy tavaszi vetés alá munkálhatók lesznek-e. A később bekövetkezett kedvező, szárító időjárás mindenesetre némileg segitett a helyzeten. Az árvizsujtotta területen 2150 törpebirtokos, 346 kisgazda, 5 középbirtokos és 4 nagybirtokos került viz alá. A menekült lakosság száma 2518 fő. Rombadőlt 885 tanyaház, elpusztult 10 ló, 105 szarvasmarha, 292 sertés és 28 birka. Három ember a vizbefult.

A hazafias irányu társadalmi egyesületek jótékonycélu mulatságokkal és előadásokkal gyüjtöttek összegeket az árvizkárosultak javára. Endrőd község jan. 16-án, 17-én, 20-án és 23-án szinielőadással, müsoros estével

szolgálta a célt. Szeghalmon jan. 23-án rendeztek előadást. Ezek kb. 50 millió koronát jövedelmeztek. Gyulán hasonló tevékenység folyt le.

A vasuti forgalom már helyreállott. Az árviz által okozott károk és a károsultak összeirása folyamatban van. Eddigi számainkban és most közölt helyszini felvételeink fogalmat nyujtanak az árviz mértékéről és arról a helyzetről, melybe a szerencsétlen áldozatok jutottak.

VITÉZI ÉLET.

Tolnavármegye vitézeihez!

»Tolna vármegye vitézeihez. — Értesitem a vármegye mindazon vitézeit, kik a »Magyar Hősök Pantheonja« cimü müre előfizettek, hogy a Pantheon szerkesztőségének folyó hó 22-én kelt értesitése szerint a müvet hat héten belül minden megrendelő kézhez kapja. A mü szállitásának késését azzal indokolja, hogy az adatgyüjtés a tervbe vett időn tul, egészen a mai napig terjedt ki. Most már azonban minden adat rendelkezésre áll s csak a nyomdai munka és a szétküldés van hátra.

A fentiekből kifolyólag felkérem az érdekelt vitézeket, hogy folyó év március 15-ig, ki-ki saját belátása szerint (alkalmilag vagy postán) a székkapitánysággal közölje, hogy az emlitésben lévő müvet megkapta-e vagy nem, hogy aszerint a lépéseket ujból megtehessem.«

Székkapitány.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Vitézi telken érdemes-e korai burgonyatermeléssel foglalkozni?

Egyik vitézi értekezleten felvetettek ezt a kérdést. Igen örülök, hogy vitézeink a járási értekezleteken aktuális gazdasági kérdésekkel kezdenek behatóbban foglalkozni. Vidékenként azt hiszem igy fog kialakulni, hogy vitézeink milyen gazdasági irányt kövessenek. Mielőtt e kérdéssel behatóan foglalkoznánk, meg kell emliteni, hogy minden kisebb vitézi telek gazdálkodása csak ugy fog több jövedelmet hajtani, ha ott különleges üzletág is vezettetik be, mely főként vidékenként indokolt. Ilyenek lehetnek: korai burgonya, egy fajta paszuly, káposztadinnye, dohány, ugorka, hagyma, gyógynövény, cirok, egyfajta gyümölcs, mák, lencse, borsó zölden is, karfiol, pöszméte, ribiszke, földi eper, folyton termő málna, krisanthemum (vagy megfelelő virág-fajták), kömény, spárga, torma, füzvessző, stb., stb. termelése.

Lássuk a korai burgonya termelését: Háboru előtti időben a nagyszentmiklósi (Torontálmegye) kisgazdák a korai burgonya termelésből nagy jövedelmet biztositottak maguknak. Nagyszentmiklós határának tekintélyes része korai burgonyával volt beültetve s igy 3—4 héttel előbb jelentek meg a szegedi, makói, budapesti, stb. piacokon, de nem egy gazda még Bécsbe is szállitotta termelvényét. Pár hét alatt annyit kerestek a gazdák, hogy ez a jövedelem majdnem egész évi kiadásukat fedezte.

A korai burgonya termelésénél fontos, hogy a vetőmagot jól megválasszuk. Ehhez közepes ép, egészséges burgonya gumó a legalkalmasabb, azért is, mert az ilyen gumó áll leginkább ellent a gyürüs és levélfodrosság betegséggel szemben. Korai napkelet, korai rózsa, májusi rózsa, stb. féleségek a legmegfelelőbbek. Mielőtt a burgonya fajtákat kiültetjük, február végén, vagy március első napjaiban, azokat deszka ládácskákban, füzvesszőből készült kosarakban csiráztatni kell, s fontos, hogy a burgonya gumókat azokban szemes végükkel felfelé helyezzük el s az ültetés idejéig világos és meleg helyen tartsuk. Az előcsiráztatást lehet még ugy is végezni, hogy 16—17 C meleg szobában polcokat készitünk s a burgonyát szemes felével felfelé rakva azon elhelyezzük s vigyázunk arra, hogy egyforma világosság és melegség legyen a szobában. Ez az eljárás jobb az előbb emlitettnél, mert a csirák letörését vagy sérülését jobban megtudjuk akadályozni. Az elrakott burgonya meg fog fonnyadni és kicsirázódik.

A kicsirázott burgonyát április első felében 70 cm sor és 35 cm növény-távolságra, vagy ekével huzott barázdába vagy sor jelző után elültetjük. A burgonyafészek ne legyen tul mély és a gumók ugy helyezendők el, hogy a szemesvégükkel felfelé álljanak és 5—6 cm vastag földréteg fedje. A földet óvatosan huzzuk a gumókra, nehogy a csira letörjön. A burgonya 14—16 napra kikel és mikor a levelek alig mutatkoznak, vagyis mikor azok a föld kérgét áttörték, könnyü boronával megfogasoljuk, vagy kisebb területeken meggereblyézzük. Ez által a burgonyát gyorsabb kikelésre ösztönözzük s a talajnedvességét megőrizzük. Azután 2—3-szor meglapátoljuk. Ha a kapálást sorközmüvelővel (Planett) végezhetjük és minél többször kapálunk, nagyobb termést érünk el. A burgonya kiszedését ott kezdjük meg ahol a sorok fejlettebbek, illetve, ahol a gumók érettebbek. Nem szabad azonban a kiszedést ugy végezni, amint az asszonyok szeretik, hogy a fészek alá benyulva a nagyobb gumókat kiszedik és a kisebbeket ott hagyják, mert, hogy azok már ne fejlődjenek. Az ilyen eljárás növény-élettani szempontból is helytelen. Az egyszer már megkezdett fészekből ki kell szedni teljesen a burgonyát, azért is, hogy a terület felszabaduljon s más célra lehessen azt kihasználni.

Székely Jenő, min. tanácsos,
a V. R. gazd. oszt. vezetője.

Fehér igásökrök vámjának mérséklése.

A felső-dunántuli mezőgazdasági kamara felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben kérte, hogy a Felső-Dunántulon a talajviszonyok és az intenzivebb gazdálkodás miatt nélkülözhetetlen erdélyi fehér igásökör 60 aranykoronás behozatali vámját 20 aranykoronára mérsékelje a kormány azon tételeknél, amelyek a kamara ellenőrzése révén igazolhatók abban a tekintetben, hogy az ökörimport kizárólag gazdaságok részére és nem a közvetitő kereskedelem céljaira szolgál.

Legujabb árak:

1926 március 4.

Huspiac. Marhahus Ia 28—36, IIa 18—28, borjuhus Ia 44—56, IIa 24—40, birkahus 14—26, bárányhus 30—44, sertéshus Ia 32—36, IIa 26—30, zsir 28, háj 26, füstölt- és paprikás szalonna 28, olvasztani való szalonna 20—22, disznósajt ——, tepertő 20—28, kolbász Ia 40—60, IIa 20—40, sonka 80—140, csont 3—16, ezer korona kg-ként.

Baromfipiac. Élő csirke, rántanivaló 25—35, sütni való 35—50, élő tyuk 40—70 ezer K drb-ként, ruca és lud hizott 40—42, pulyka, hizott 36, puiárd 36—45, libaháj vegyes 35—40, libazsir 45—50, libaaprólék 25 ezer K kg-ként.

Vadpiac. Nyul kifejtve bőr nélkül 20—25, fácán 60—80 ezer K db-ként, szarvascomb 45, gerinc 85, őzcomb 50, őzgerinc 80 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Alma rétesnek való 12—16, erdélyi és magyar asztali 16—30, amerikai 30—40, körte 20—30, szőlő

—.—, gesztenye Ia 10—1 , IIa —. , aszaltszilva 16—20, dió héjban . , dióbél 50 60, mogyoró .—, mogyoróbél 60 70, mandula héjban 45 -48, mandulabél 80 90, mazsola 70, banán 3 50, amerikai mogyoró 26 30, koszorufüge 18 22, mandarin narancs Ia 22—26, IIa 16—20 ezer korona kg-ként. Citrom drb-ja 1 2, narancs 1—2.5, kivételesen 3 4 ezer K db-ként.

Tojás, tej és tejtermékek Tojás darabja 1.2 1.4 kannatej kimérve 5—5 , üvegtej pasztörizálva 6-6.2, tejfel 24 habtejszín 44 ezer K liter-ként, Ia tehén vaj 90 100, szövetkezeti — főz vaj 70 75, sovány turó 8, tehén ró 10—12, juhtúró jászberényi 32 36, zolyomi 40, trappista és óvári sajt 40 45, emmenthali magyar 75—85, svájci 1.0 kaszinósajt 48 52, roquefort külföldi 80—100 magyar 60 70, parmezán olasz 00 ezer korona kg-ként Dombovári és sárvári teavaj 10, egyéb dunántuli 9 ezer korona 10 dekás csomagonként.

Kenyér: fehér 7.5—8, félbarna 6.5, barna 4 4.5, rozskenyér 5.4 5.6 ezer K kg-ként, zsemlye és kifli drb-ja 0.65 ezer K.

HIREK.

Heti naptár.

MARCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
8 Hétfő	Istenes J.	Zoltán	A hét elején a nap 6 óra 29 perckor kél és 5 óra 54 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra és 17 perckor kél 6 óra 03 perckor nyugszik
9 Kedd	Franciska	Franciska	
10 Szerda	Negyve vt.	Olimpia	
11 Csütörtök	Szilárd	Aladár	
12 Péntek	I. Gergely	Gergely	
13 Szombat	Szabinusz	Krisztián	
14 Vasárnap	Laetare	Matild	

Olvasóinkhoz!

Jelen számunkhoz egy csekklapot mellékelünk, hogy azon olvasóink tetszésük szerinti összegeket küldhessenek a Békés vármegyei árvizkárosultak segélyezésére. **Félreértések elkerülése végett figyelmeztetjük előfizetőinket, hogy tévedésből lapunkra vonatkozó előfizetési dijat senki ezen csekklapon fel ne adjon, mert az ilyen tévedésből máshová irányitott összegeket mi előfizetési dijként el nem ismerjük.**

Izabella főhercegasszony 70 éves. Magyaróvárról jelentik: Izabella királyi hercegasszony mult szombaton ünnepelte 70-ik születési évfordulóját, mely alkalomból a hercegi család valamennyi tagja hazajött a családi ünnepségre. Az ünnepelt családanyát Albrecht kir. herceg és hét leánya vette körül, férjeikkel és nagyobb gyermekeikkel. Izabella királyi hercegasszony pénteken délelőtt fogadta a hatóságokat, a tábornoki, a törvényhatósági, Magyaróvár és Moson városok tisztikarát és az Akadémia tanári testületét, amelyek jókívánságaikat tolmácsolták. Pénteken este a helyi jótékony egyesületek fáklyás menetben vonultak a főhercegi lak elé és a dalárda szerenádja után a polgármester üdvözölte a nemes jótékonyságáról ismert főhercegasszonyt, tolmácsolva a közönség jókívánságait. Ede anyagi nevében Albrecht királyi herceg köszönte meg a jóleső ünneplést.

Gyászoló a tudomány. Sulyos veszteség érte a magyar orvostudományt és az egyetemi ifjuságot, amelynek szellemi vezére: Bársony János orvosprofesszor, az I. számu női klinika igazgatója vasárnap reggel hosszas szenvedés után Muzeum-körúti lakásán meghalt. Bársony János 1860-ban született Nagyszalontán. Tanulmányait a bécsi és a budapesti egyetemen végezte el. 1884-ben avatták doktorrá. Öt éven át első tanársegédje volt elődjének, Kézmárky Tivadar dr. tanárnak, a nőgyógyászati klinikán. 1891-ben magántanárrá nevezték ki, majd 1893-ban egyetemi nyilvános tanár lett. 1903-ban elfoglalta Kézmárky katedráját és az első számu nőgyógyászati klinika igazgatói állását.

Bársony János közel fél zázados orvosi működése alatt értékes és nagyarányu tevékenységet fejtett ki az orvostudományok terén. Husz éven át tagja és négy éven át alelnöke volt az Igazságügyi Orvosi Tanácsnak. Mintegy ötven tudományos munkát irt. Nagy szerepet játszott a gyermekágyi láz elleni küzdelemben. Valamint az ő nevéhez üző ir a vérbe adott szublimátinjekciók alkalmazása is. Klinikai működése és tudományos munkálkodásán kivül Bársony János kitünő gyakorló orvos is volt és a szülészet és nőgyógyászat előrehaladása rendkivül sokat köszönhet a tudós orvostanárnak.

Bársony professzor az élet embere volt. Megértette az uj idők szivát és megértette az uj gondolatokat, le tudta vonni a bolsevizmus és az összeomlás minden tanulságát s épen ezért élére állott annak a nagy ifjuságí mozgalomnak, amelynek végső célja a magyar tudományos élet megtisztitása az idegen elemektől s egy uj magyar nemzedék felsarjasztása volt, amely a versenyképesség minden vértezetével ellátva, ki tudja szoritani az elszaporodott idegeneket a magyar tudományos életből s vissza tudja hóditani azokat a helyeket, amelyeket a belső idegen hóditók a liberálizmus korában elosikartak a magyarság elől.

Temetése e hó 3-án folyt le a magyar tudományos világ, a társadalom előkelőségei és az egyetemi ifjuság impozáns részvételével.

A forgalmi adó részletekben való fizetése. Általános forgalmi adó részletekben való lerovásáról pénzügyminiszteri rendelet jelent meg, mely szerint a havonta három millió koronát meg nem haladó forgalmi adóáltalányt részletekben lehet leróni. És pedig a 600 ezer koronánál nem több általányadó esetén naponként, ennél nagyobb általány mellett pedig minden hó 5., 10., 15., 20. és utolsó napján. Az általány lerovása a forgalmi adókönyvben bélyegek leragasztásával történik. A késedelmes lerovás után adópótlék fizetendő, amelyet az ellenőrző közeg állapit meg.

Ötéves mezőgazdasági hitel a kisgazdáknak. A földmivelésügyi kormány között tárgyalások folynak egy ötéves mezőgazdasági hitel lehetővé tételére vonatkozólag. Erre az ötéves hitelre azért van szükség, mert a hosszulejáratu jelzáloghitelek megszerzése oly körülményes, hogy a kisgazdák ebből alig részesülhetnek. Az ujtipusu mezőgazdasági hitelakciót a Hitelszövetkezetek segitségével óhajtja a kormány lebonyolitani, mert igy a kisgazdák könnyebben hozzájutnak.

Magyar tenyészlovak a kairói kiállitáson. A napokban megnyilt egyiptomi mezőgazdasági kiállitáson Magyarország többek között 24 darabból álló lócsoporttal szerepelt. Mind a 24 ló erre az alkalomra az állami ménestelepektől és igen ritka előkelő magyar nemesitőktől vásárolt legkivá óbb példány volt. A magyar tenyészlovak a kiállitáson általános, nagy feltünést keltettek és az egyiptomi kormány hajlandó az egész csoportot a legmagasabb árért megvásárolni. Sőt arra is van alapos kilátás, hogy a sikerült bemutató után a kairói kormány nagyobb lóvásárlásokat fog Magyarországon eszközölni.

Gyümölcsszeszipari tanfolyam. Az Erjedéstani Intézet március 15-én kezdődő tiznapos gyümölcsszeszipari tanfolyamot rendez. A tanfolyam semminemü előképzettséget nem kiván s tananyagában a gyümölcs, törköly, seprő, konyak főzés elméleti és gyakorlati tudnivalóin kivül az összes melléktermékek (borkősav, magolaj stb.) gyártását is felöleli. A hallgatók a tanfolyam elvégzése után látogatási bizonyitványt kapnak. Jelentkezések március hó 10-ig egymillió korona tandij beküldése mellett az Erjedéstani Intézethez (II., Debrői-ut 15) intézendő.

Egy Fordson-traktor (Léderer Miklós ur közlése szerint) a szántási idény alatt 570 magyar holdat szántott fel, de ezenkivül még 20 napot csépléssel, morzsolással, darálómalomhajtással stb. töltött el. A szántás azonban fokozható 650—700 magyar holdig egy idény alatt. Egy napi munkateljesitmény 6—7 magyar hold, de fokozható

VII. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM. BUDAPEST, 1926. MÁRCIUS 7.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Személyi változások a vitézi szerveknél!

Székkapitány megbizása, illetve felmentése.

Az O. V. Szék vitéz Somogyi Pál ny. ezredes urat, Vas vármegye ideiglenes vitézi székkapitányát saját kérelmére ezen teendők alól ideiglenesen felmentette; helyette ideiglenesen vitéz Nagy László ny. alezredes urat bizta meg.

Az Országos Vitézi Szék az illetékes törzsszékek előterjesztése alapján ideiglenesen megbizta a vitézek járási hadnagya tenndőinek végzésével:

vitéz Tóth István vajgyári üzemvezető urat a zirczi,

vitéz Lipcsey Loránt százados urat a tatai,

verbói vitéz Szluha Ferenc méneskari őrnagy urat a gesztesi,

vitéz Zarkóczy Tibor dr. ny. áll. árvaszéki ülnök urat a Budapesti IV. ker.,

Bányai Géza ny. áll. alezredes urat a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közp. járási,

dr. Nicsovics Vazul ügyvéd urat a szigetvári,

vitéz Kovácsffy Arnold kereskedő urat a marcali,

vitéz Molnár Gusztáv igazgató urat a hajduszoboszlói,

vitéz Láng Ernő kir. járásbiró urat a gyulai,

vitéz Dévay Béla igazgató urat a kunszentmiklósi,

vitéz Virányi Árpád ny. százados urat a szekszárdi központi,

Nogáll László r. kath. esperes urat Szolnok vármegye tiszai alsó,

Király György kir. számv. tanácsos urat Szolnok vm. tiszai alsó járásba mint helyettest,

Purghy Ödön szolgabiró urat a sokoróaljai,

vitéz Ernyey István jegyző urat a csurgói járásban,

botfalusi vitéz Both Gyula ny. ezredes urat a fehérgyarmati járásba,

vitéz Horváth Ferenc vegyészmérnök urat a kalocsai járásba.

vitéz Ujváry Géza erdőmérnök urat a kalocsai járásban.

Megbizólevelek kiadattak, illetőleg bevonattak.

Az Országos Vitézi Szék egyidejüleg a járási hadnagyi teendők végzése alól méltányos okokból felmentette:

Az Országos Vitézi Szék egyidejüleg a járási hadnagyi teendők végzése alól méltányos okokból felmentette:

vitéz Hunkár Antal urat a zirczi,

vitéz Kiss Sándor őrnagy urat a szigetvári,

vitéz Radnóti István rendőrfelügyelő urat a hajduszoboszlói,

Babochay Sándor főszolgabiró urat a marcali,

vitéz Fáy László földbirtokos urat az abonyi,

dr. Szilágyi László rendőrtanácsos urat a gyulai,

dr. Révész Gyula szolgabiró urat a kunszentmiklósi,

vitéz Borza Béla ny. áll. őrnagy urat a szekszárdi központi,

vitéz Benedek Ferenc urat a tiszafüredi,

dr. Haán Lajos főszolgabiró urat a csurgói járásban.

Megbizólevelek kiadattak, illetőleg bevonattak.

1957, 89, 197, 155, 208 sz. — I. 1925. Ft. 1926.

O. V. Sz.

(Folytatás az 1922 évi 8 és 9 számu, az 1925 évi 5 számu Vitézi Közlönyben közzétett 7290/V. és 8376/V. — 1923. — 1636/Ft. — 1925 számhoz).

Vitézek jogvédelmével a következő ügyvédek bizattak meg ideiglenesen, kik közreműködésüket hazafiasan felajánlották:

Dr. Márkus Ferenc ügyvéd urat (Kecskemét, Postaépület), Kecskemét város és külterületére.

Dr. Bajusz Gábor ny. kir. törv.-széki biró urat (Solt), dunavecsei járás területére.

Dr. Máté Tóth Jenő ügyvéd urat (Kalocsa) a kalocsai járás területére.

Dr. Bernáth Mihály ügyvéd urat (Kunszentmiklós), a kunszentmiklósi járás területére.

Vitéz dr. Gimesy Ferenc ügyvéd urat (Kaposvár), (Tisza István-u. 9.) Somogyvármegye Vitézi Széke jogtanácsosául.

Dr. Zeiss Károly ügyvéd urat (Kiskunhalas, Korona-u. 2.) Kiskunhalas város és külterületére.

Dr. Nagy Antal ügyvéd urat (Kisbér), a gesztesi járásba.

Dr. Klenics Barnabás és Holics Pál ügyvédek társirodájának megszüntével, dr. Holics Pál ügyvéd urat Miskolc város és miskolci járás területére.

Megbizólevelek a vármegyei Székeknek egyidejüleg kiadattak.

1861—Ft. — 1925, 200, 226, 252, 380—Ft. — 1926.

O. V. Sz.

Adománylevelek megerősitése.

Az Országos Vitézi Szék legfelsőbb államfői adományozásra 1926. évi január hóban a miniszterelnök urhoz, a következő vitézi telek adományozásra vonatkozó okmányokat terjesztette elő:

vitéz Tihanyi Szilárd, Szemcséd, Tolnam., 30 kat. hold; vitéz Kemény József, Kalocsa, Dél-Pestm., 20 kat. hold; vitéz Füzesséry István, Tököl, Észak-Pestm., 10 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Bárczy Miklós, Luka, Zemplénm., 30 kat. hold; vitéz Tihanyi Ferenc, Tét, Győrm., 50 kat. hold és 1501 négyszögöl; vitéz Kemény Simon, Abádszalók, Szolnokm., 75 kat. hold; vitéz Kozma Mihály, Dunapataj, Dél-Pestm., 12 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Kunsági Antal, Dunapataj, Dél-Pestm., 12 kat. hold és 800 négyszöl; vitéz Falvai Győző, Kalocsa, Dél-Pestm., 12 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Rigó István, Kalocsa, Dél-Pestm., 12 kat. hold és 800 négy-

szögöl; vitéz Ár Imre, Meszes, Borsodm., 11 kat. hold és 400 négyszögöl; vitéz Csabai Ferenc, Abód, Borsodm., 15 kat. hold; vitéz T. Székely Lajos, Csökmő, Biharm., 10 kat. hold és 154 négyszögöl; vitéz Nagy József, Csökmő, Biharm., 10 kat. hold és 155 négyszögöl; vitéz Nagy Károly, Csökmő, Biharm., 10 kat. hold és 155 négyszögöl; vitéz Czigó Balázs, Nagyvázsony, Veszprémm., 15 kat. hold; vitéz Pap Péter József, Nagyvázsony, Veszprémm., 15 kat. hold; vitéz Németh József, Karmacs, Zalam., 15 kat. hold; vitéz Nagy Sándor, Karmacs, Zalam., 15 kat. hold; vitéz Boros Gyula, Tiszaroff, Szolnokm., 7 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Cseppento Gábor, Tiszaroff, Szolnokm., 7 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Fülöp Antal, Tarján, Komáromm., 13 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Vértes István, Tarján, Komáromm., 13 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Terenyei György, Gyoma, Békésm., 17 kat. hold és 487 négyszögöl; vitéz Molnár Pál, Gyoma, Békésm., 13 kat. hold és 854 négyszögöl; vitéz Péter Lajos, Abádszalók, Szolnokm., 12 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz B. Nagy Sándor, Abádszalók, Szolnokm., 12 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Dóczi Sándor, Berettyóújfalu, Biharm., 15 kat. hold és 443 négyszögöl; vitéz Szénási Imre, Hódmezővásárhely, Csongrádm., 7 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Kovács Bálint, Hódmezővásárhely, Csongrádm., 7 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Topolyai András, Galvács, Borsodm., 15 kat. hold; vitéz Joó András, Szendró, Borsodm., 15 kat. hold; vitéz Papp János, Nagyrábé, Biharm., 10 kat. hold; vitéz Mándoki György, Sajóvelezd, Borsodm., 345 négyszögöl; vitéz K. Szarka Lajos, Felsőnyárád, Borsodm., 5 kat. hold; vitéz Tóbiás János, Csömör, Észak-Pestm., 9 kat. hold és 1181 négyszögöl; vitéz id. Gács Adolf, Nyergesujfalu, Esztergomm., 7 kat. hold; vitéz Tóth Gábor, Bugacmonostor, Dél-Pestm., 20 kat. hold; vitéz Őrző János, Bugacmonostor, Dél-Pestm., 20 kat. hold; vitéz Kozér Ferenc, Bekecs, Zemplénm., 10 kat. hold és 1523 négyszögöl. Országos Vitézi Szék.

Megitélt járadéktelkek.

1925. évi december hóban az Országos Földbirtokrendező Bíróság a következő vitézi telkeket itélte meg az Országos Vitézi Szék részére:

Szentmártonkáta (É.-pest vm). a parcellázás után fennmaradó részt,
Alcsut (Fejér vm.) 7 k. h. 800 n.-öl,
Vértesacsa (Fejér vm.) 42 k. h.,
Pápa (Veszprém vm.) 72 k. h. 324 n.-öl.
Gebe (Szatmár vm.) 25 k. h.
Tiszalök (Szabolcs vm.) 21 k. h.,
Csongrád (Csongrád vm.) 62 k. h. 1270 n.-öl.,
Versend (Baranya vm.) 15 k. h.,
Cegléd és környéke (É.-pest vm.) 280 k. h.,
Pecöl (Vas vm.) 12 k. h.,
Alsópetény (Nógrád vm.) 12 k. h.,
Bér (Nógrád vm.) 138 k. h. 476 n.-öl.
Cirák (Sopron vm.) 27 k. h.,
Gyöngyöshermán (Vas vm.) 50 k. h
Hajós (D.-pest vm.) 15 k. h.,
Bernece (Nógrád vm.) 24 k. h. 1250 n.-öl,
Tésenfa (Baranya vm.) 20 k. h.
Kisszekeres (Szatmár vm.) 71 k h. 1193 n.-öl,
Csaholc (Szatmár vm) 30 k. h.

O. V. Sz.

Bérszerződések szerkesztése és felterjesztése.

Bérszerződések megkötésére vonatkozólag a következőket rendelem:

A bérszerződések megkötésénél általában kétféle esetet kell megkülönböztetni és pedig:

a) Midőn a vitézi telek már adományozva van.

b) Midőn a vitézi telek még nincsen adományozva.

a) esetben a vitézi telket a beiktatott vitéz adja bérbe a vármegyei Vitézi Szék felügyelete mellett, ha erre a IV. kiadású Kis Káté I. 3. §. utolsó bekezdése értelmében az előzetes engedélyt megkapta.

b) esetben pedig a területileg illetékes vármegyei Vitézi Szék köti meg a bérszerződést.

Első esetben a bérszerződés 3, a második esetben pedig 2 példányban állítandó ki.

A megkötött bérszerződések a m. S ék által jóváhagyás végett az illetékes Törzsszéknek, onnan előjegyzés végett az O. V. Sz.-nek terjesztendők elő.

Az ilyen bérszerződések csak akkor válnak érvényessé, ha azokat az illetékes Törzsszék jóváhagyta.

A jóváhagyott bérszerződések 1—1 példánya a bérbeadónak és a bérbevevőnek adandó ki, egy példánya pedig a vármegyei Vitézi Széknél őrzendő.

Miután a b) esetben a bérbeadó maga a vármegyei Vitézi Szék, azért a bérszerződést elég két példányban kiállitani.

Ezen rendelettel az 1924. évi 2. számu Vitézi Közlönyben megjelent 3107/II. — 1924. számu rendeletet hatályon kivül helyezem.

Ezzel a 7. számu Törzsszék 1875/ts/. — 1925. számu előterjesztése elintézést nyert.

7295/1925. szám. Országos Vitézi Szék.

A vitézi rendből töröltettek:

a) saját indokolt kérelmükre: vitéz Kolozsvári József (280), okányi lakos; vitéz Kósa Antal (454), sövényházai lakos; vitéz Bende János (1743), szökedencsi lakos és vitéz Péter Vendel (1314), szökedencsi lakos;

b) mert vitézhez nem méltó életmódot folytattak: vitéz Lengyel Mátyás (505), tiszapolgári lakos; vitéz Szabó Mátyás (762), törökkoppányi lakos és vitéz Mihály Péter (456), mindszenti lakos. Nevezettek a »vitéz« jelzőt többé nem használhatják és a vitézi jogokat nem gyakorolhatják. (505/IV. 1926.) O. V. Szék.

uzoni vitéz Dánér Béla dr., volt tart. főhadnagy, ügyvéd, budapesti lakost az Országos Vitézi Szék saját kérelmére a Rend tagjai sorából tö ölte. (573/Biz. I. 1925.)

Országos Vitézi Szék.

Elhalálozások.

A Mindenható akarata folytán örökre eltávozott soraink közül Rendünk két kiváló tagja:

vitéz Ladányi Péter (573), rendőrfőtörzsőrmester, a magyar jövő törhetetlen, hithü, ideális harcosa, kinek életét a magyarok Istene a hosszu háboru vérzivataraiban mindig megóvta, itthon hü kötelességteljesités közepett, kérhetetlenül elragadta a halál.

vitéz Gáspár János (1534), ny. á. csendőr, a m. kir. csendőraltiszti kar egyik legkiválóbb tagja, kinek minden szivverése a magyar Hazáért dobbant, ki szóval és cselekedettel egyaránt szolgálta elárvult Honát; halálát a harcmezőn szerzett betegsége okozta.

Emléküket bajtársi kegyelettel fogjuk megőrizni.

(308/IV. 1926.) Országos Vitézi Szék.

Halálesetek:

A Mindenható kiirkészhetetlen akarata folytán ismét rés támadt soraink on, örökre eltávozott közülünk vitézi családunk több kiváló tagja: néhai vitéz Fekete Ferenc (266) asztalos, néhai vitéz Hosszu Mihály (2884) földmives, néhai vitéz Bárány János (1553) földmives, néhai vitéz Farkas Lajos (4047) napszámos, néhai vitéz Kiss Ferenc (966) földmives.

Emléküket kegyelettel fogjuk megőrizni!

(742/IV. 1926.) Országos Vitézi Szék.

Érvénytelenitések:

vitéz Bognár János (2179), ajkarendeki lakos, avatási okmányát és vitézi igazolványát, — vitéz Egri József (4115), ónódi lakos, vitézi igazolványát elvesztette. Érvénytelenitem. Uj igazolványok kiadattak. (153/IV. 1926.)
O. V. Szék.

*

ifj. vitéz Erdei Béla (71), soproni lakos, vitézi igazolványát ismeretlen módon elveszitette. Érvénytelenitem. Részére uj igazolvány kiadatott. (1258/IV. 1926.)
O. V. Szék.

Dicséret és elismerés.

Az Országos Vitézi Szék dicsérő elismerésben részesiti:

vitéz Zerinváry Szilárd járásbirósági titkárt, a dombóvári járás Vitézek Hadnagyát és

vitéz Zerinváry János főgimnáziumi tanárt, a völgységi járás Vitézek Hadnagyát, a Vitézi Rend és a népnevelés érdekében kifejtett igen értékes és kiválóan eredményes munkásságáért;

vitéz Szalóky Lajos csökölyi tanitót a közrend megszilárditása és a háziipar meghonositása körül tanusitott odaadó és eredményes tevékenységéért;

vitéz Zsalakó Mihály dombóvári lakost a Vitézi Rend tekintélyének védelmében és a toborzás terén szerzett érdemeiért;

vitéz Bódog Mihály böleskei lakost vitézi kötelmének példás teljesitéséért és a toborzás terén tanusitott lelkes müködéséért;

vitéz Radnóti István járási vitézi hadnagyot a testnevelés terén beigazolt kiválóan eredményes teljesitményeiért;

vitéz Horváth Pál békéscsabai lakost a hazafias társadalmi egyesületek buzgó támogatásáért;

vitéz Horváth György, vitéz Farkas József, vitéz Fél Mihály, vitéz Halász József, vitéz Páncéi Ferenc és vitéz Magyar Péter móri lakosokat egy nagyobb tüzvész alkalmával tanusitott önfeláldozó és példás magatartásukért;

vitéz Szabó Mátyás v. hivatásos törzsőrmester, kunbajai lakost;

vitéz Rózsa Sándor beledi lakost, valamint

vitéz Hunyor Ferenc kaposszentjakabi lakost a Leventék kiképzése körül kifejtett eredményes müködéséért;

vitéz Pálhegyi Lajos 1812. tiszthelyettest egy társas összejövetelen tanusitott okos és körültekintő magatartásáért;

vitéz Módos Imre derecskei lakost a telekkei még ei nem látott vitézek érdekében megnyilvánitott áldozatkész cselekményéért;

vitéz Rásó István 332. nádudvari lakost az árvizkárcsult vitézek megsegitésére irányuló áldozatkész magatartásáért.

Dicső elismerés illeti az ifjusági oktatók kiképző tanfolyamán tanusitott önzetlen és hazafias magatartásukért, valamint kiváló szorgalmukért az alábbi budapesti vitézeket:

vitéz Bárczy Imre, vitéz Ballay Aladár dr., vitéz Darvassy István, vitéz Endrédi József, vitéz Elefánti Károly, vitéz Fodor Alajos, vitéz Fésüs Gábor, vitéz Farkas Endre, vitéz Hidegkuti Károly, Hatfalusy István dr., vitéz Pálfalvay Károly, vitéz Máthé Lajos dr., vitéz Tárnok István, vitéz Telepi Miklós, vitéz Zamárdy Ödön dr., vitéz Mattyasovszky Lajos, vitéz Kőbán Ferenc, vitéz Uhlarik Béla dr., vitéz Mátyásy Brunó, vitéz Bodroghy István, vitéz Afonyi Imre és vitéz Domonkos Pál.
71. szám. Ft. V.—926. Országos Vitézi Szék.

A „Nemes" jelző és a nemesi előnév kötelező használata

A Vitézi Rend szabályai értelmében a Rend tagja csakis magyaros hangzásu nevü vitéz lehet. Nemes családokból származó idegen hangzásu nevü vitézek nevei a felségjogok részleges szünetelése következtében meg nem változtathatók, s igy, ha az idegen hangzásu nevü nemes származásu vitézek, nemesi előnevüket (praedicatum) vagy a »nemes« jelzőt használni elmulasztják, ez azon félreértésre adhat alkalmat, mintha ők, a névmagyarositás tekintetében kivételt képeznének. Ennek elkerülése végett az Országos Vitézi Szék felhivja a Vitézi Rend azon tagjait, kik nemességgel birnak, de nevük idegen hangzásu, hogy nemesi előnevüket, amennyiben pedig nemesi előnevük nem volna, a »nemes« jelzőt minden alkalommal használják. Az előnév a »vitéz« jelző előtt használandó, pl.: zajoli vitéz Schneider Elemér, — nemes vitéz Schultz Ágoston.
236/Ft. 1926. O. V. Szék.

Előfordult esetből kifolyólag felhivom a vitézek figyelmét, hogy a honvédelmi minisztérium által esetenként kiutalt nyugdijelőlegnek az a célja, hogy ezáltal a hivatásos katonai szolgálat következtében megrokkant, vagy a tényleges szolgálatból idő előtt megválni kényszerült nyug. állományu egyének az uj életpályájuk megalapitásához a kellő anyagi eszközökhöz juthassanak. Továbbá, hogy azok a nyug. állományu egyének, akik létfentartásuk céljából maguknak komoly polgári foglalkozást teremtettek és a kellő anyagi eszközök hiányában — létfentartásuk kockáztatva van — az uj életpályájuk folytatásához támogatást nyerjenek.

Ezen szándékkal ellentétben egy nyug. állományu törzsaltiszt az üzleti befektetés céljaira kiutalt összeget nem az engedélyezett célra használta fel, hanem azt teljes összegében lakásberendezésre és butorvásárlásra költötte el. Ezen szabályellenes eljárása miatt ellene megtorló eljárás indittatott.
3136/IV. 1924. O. V. Szék.

Személyi változások bejelentése.

Felhivom a vitézeket és a Vitézi Szerveket, hogy a születési és elhalálozási — nősülési, személyi változási — bejelentéseiket a vonatkozó anyakönyvi kivonat csatolása mellett esetenként azonnal, de szolgálati uton terjesszék ide be, hogy ezen változásokat a Vitézi Közlönyben idejekorán közölhessük.

Az ilyen okmányokat a m. Székek ne gyüjtsék, hanem azonnal terjesszék tovább. O. V. Sz.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:
vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

tiz magyar holdig. A szántás mélysége 12—16 cm mélység között váltakozott, aszerint, hogy milyen szántást végzett. A traktor mindenfajta talajon alkalmazható, kezdve a könnyü, vályogos talajtól a nehéz, szikvegyületü agyagos talajig.

Az anyag fogyasztása sok körülménytől függ, de általánosságban megállapitható, hogy magyar holdanként a szükséglet 8.5 kg petroleum, 0.65 kg B. B. olaj és 0.1 kg C olaj. Ehhez ha hozzászámitjuk a traktorvezető napszámát és jutalmát, egy magyar hold felszántása 68.000 korona kiadást tesz ki.

Ha egy traktorral ezer magyar holdat felszántunk, ugy önérték ét letörlesztette. A traktor élettartama 4—5 évre tehető, mely idő alatt 2500—3000 magyar holdat tud felszántani.

M. kir Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület márciusi mozimüsora: 9-én: »A bün álarcában.« 10-én: »A végzet leánya.« 11-én: »Oslac.« 13-án: »Az örök csend hazája.« 16-án: »Kerüld az asszonyt!« 17-én »A tehér taifun.« 18-án:* »Madame Sans Gene.« 23-án:* Vidám est. Két világslager. »Grand Hotel Muca.« »A két molnárlegény. 24-én: »Varieté.« »Szeleburdi szerelem.« 25-én: »A számüzött herceg.« »A nőidomár.« 27-én: »Albánia, a skipetárok tiszteletes országa.« 30-án: »A forrongó Kelet.« 31-én:* »Varázskeringő.« »Szeretőm a feleségem.« Fantázieken kivül kisebb revük és hiradók kerülnek naponta bemutatásra. Müsorváltozás jogát fentartva. Előadások kezdete délután 5 és este 8 órakor. Helyárak: Napijegy személyenként 7000 K, kaszinótagoknak bérlettel 5000 K, *bérletszünetkor mindenkinek 10.000 K.

Egy igazi magyaros tett. A nagybajomi leventék oktatója a leventeegyesület megalakulása óta vitéz Péter Lajos nagybajomi tanitómester. Vitéz Péter napi munkájának elvégzése után minden idejét a leventék oktatásának szentelte, még pedig a közérdekü elöljáróság legnagyobb megelégedésére. Nagybajom község egyik képviselőtestületi ülésén, hogy a lelkiismeretes oktató buzgóságát erkölcsieken kivül anyagi jutalomban is részesitse, egy nagyobb pénzösszeget szavaztak meg. A megjutalmazott vitéz Péter felállt a képviselőtestület ülésén és megköszönve a jutalmat, azt mint jó hazafi, a nagybajomi hősi emlékszobor alapja javára ajánlotta fel. Most Markóczy Antal altábornagy vitézi székkapitány átiratával fordult Nagybajom községi előljáróságához, melyben a vonatkozó jegyzőkönyveknek a vitézi székhez való megküldését kéri azzal, hogy e somogyi vitézt a vitézi szék is megdicsérhesse.

Kóbor cigányok, mint árvizkárosultak. Pár nappal ezelőtt egy pár kóbor cigány érkezett Igalba, ahol famegmunkálás ürügye alatt pár napra letelepedési engedélyt kértek, a mit a hatóság meg is adott. Azonban a ravasz cigánybanda könnyebb megélhetési módot eszelt ki és egy szép napon, mint árvizkárosultak, kéregetni kezdtek a községben. A kéregetés elég szép eredménnyel járt. Több métermázsa gabonát és nagyobb mennyiségü készpénzt koldultak össze. A gabonát mindjárt helyben el is adták. Vérre azonban emberökre akadtak. Mint »szegény szerencsétlen árvizkárosultakra« bementek vitéz Ujlakyhoz, aki azonban leleplezta őket. Mivel megfelelő igazolványuk nem volt, azonnal jelentést tett dr. Boronkay szolgabirónál, aki a csendőrséget küldte a községből már kiszökött cigányok után. A nyomozás eredménnyel járt és másnap már sikerült a cigányok egy részét elfogni. Nyolcan már az igali kir. járásbiróság fogházában vannak, ahol nyugodtan elmélkedhetnek a békési árvizről.

Hazafias előadás Tabon. F. é. január hó 30-án a „Tabi Téglagyári Sportegyesület« az egylet sportfelszerelőseinek gyarapitására a »Vasuti Vendéglő«-ben mükedvelő-előadást tartott. Az előadást vitéz Román Mihály, a gyár egyik vezetője rendezte. Az előadás alkalmával emlitett vitéz költeményei is előadattak. Az ünnepség igen szép hazafias keretek között folyt le. A tiszta bevétel 50 százalékát (1.150.000 koronát) a rendező ség a Békés vármegyei árvizkárosultak javára illetékes helyre elküldötte.

A volt 34-esek ereklyéi a Hadtörténelmi Muzeumban. Emlékezetes kis ünnepség zajlott le február 4-én a Hadtörténelmi Muzeumban. A volt 34-esek tisztikarából 22 tiszt, a beteg vitéz Lányi-Lindner Gusztáv ny. tábornok helyett vitéz Petróczy Ferenc tábornok vezetésével, az ezred zászló át és összegyüjtött emléktárgyait átadták a muzeum őrizetébe. Ily kedves, megható ünnepséggel még egy tárgy sem került be a muzeumba, még egy bajtársi szövetség sem használta fel igy az alkalmat arra, hogy az átadással a bajtársi érzést ápolják.

Vitéz Petróczy ezredes szép beszéd kiséretében adta át a zászlót és többek között ezeket mondta: »Egy nagymultu, hires, dicső, szép magyar ezred utolsó tisztikarának tagjai jelentkeznek meg itt ma, hogy átadják a m. kir. Hadtörténelmi Muzeum őrizetébe régi ezredzászlójukat és ereklyetárgyaikat. Az I. Vilmos német császár és porosz király nevét büszkén viselő kassai 34-es gyalogezred megtépett zászlóához közel más élszázad háboruinak dicső emléke füződik. Ott lobogott ez a zászló Nagy Frigyes és Mária Terézia csatáiban; az aspernl sikon, a dániai hadjáratban, a königsbergi rohamnál, s a világháboruban ez a zászló lobogott kibontva a typini dombokat megrohamozó zászlóalj élén. Szabadságjainak legszebbikét ezredtulajdonosunk nevének, Istenben boldogult Augusztа Viktória német császárné őfelsége kezei hímeztek. Mindezek az események most már a történelem emlékei közzé tartoznak. Szeptőtől ül, büszkeséggel adjuk át ezeket most a muzeum őrizetébe. S amidőn igy elkiséretve ezredünk szent jelvén é, megnyugvással és bizalommal helyezzük el azt itt, az őt megillető és méltó helyen, kérjük gondozzátok e relyeket arra, hogy fennmaradjanak az utókornak ré i dicső égünk e való örök emlékezetül.«

A muzeum igazgatója néhány szóban válaszolt, mely után a zászló és az ereklyéket, köztük I. Vilmos mentéjét a muzeum őrizetébe ásvette. A tisztikar azután a muzeum termeit nézte végig.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés csütörtöki ülésén Rubinek István ismertette a frankbizottság jelentését, mely szerint a bizottság megállapitotta, hogy a büntény a nemzet lelkétől teljesen távol állott. A vádlottak hazafias jelszavakat hangoztattak vétkük takargatására, az akció azonban nem volt mentes anyagi vonatkozásoktól. A kormánynak tudomása egyáltalán nem volt a dologról, a miniszterelnök a hir vétele után azonnal megtett minden szükséges intézkedést, amit megtenni kötelessége és módja volt. A miniszterelnök politikai felelősségét megállapitani nem lehet. Hasonlóképen nem terheli mulasztás a belügyminisztert sem. A bizottság megállapitotta továbbá, hogy a Térképészeti Intézet felettes hatóságának nem volt módjában sem megindítani, sem pedig lebonyolitani az akciót. Albrecht királyi herceg személye a frankügygyel semminemü kapcsolatba nem hozható, nem érdekelt az ügyben Gömbös Gyula sem, sem pedig Teleki Pál gróf. A bizottság javasolja a nemzetgyülésnek, hogy a jelentést helyeslőleg vegye tudomásul.

*

A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt pénteken értekezletet tartott, mely elnökének egyhangulag Zichy János grófot választotta. A párt elfogadta a frankbizottság jelentését és megbizta a párt elnökét, hogy a nemzetgyülésen a párt nevében deklarációt tegyen.

*

A fajvédő párt pénteken vacsorát adott, melyen Gömbös Gyula kijelentette, hogy a frankhamisitók ak egy közös felbujtójuk volt: Trianon. Eckhardt Tibor pedig ugy nyilatkozott, hogy ha meg is tudná a párt buktatni a kormányt, akkor sem tenné, mert azzal

csak ártana a mai helyzetben a nemzeti eszmének. Ezután bejelentette, hogy a tervezett tüntető felvonulás elmarad.

*

Az állami pénzverdében megkezdődött az uj érmepénzek próbaverése. Ezuttal 50 filléres egységeket készitettek nikkel ötvözetekből, melyek igen jól sikerültek. Az ezüst pengő veréséhez szükséges ezüstmennyiséget a Nemzeti Bank közvetitésével a Banque of England szállitja.

*

Megjelent a vasutasok üzemrészesedési jutalék folyositásának engedélyezéséről szóló rendelet, mely szerint az »A« csoportba sorozott tisztviselők évi fizetésük 6 százalékát, a »B« csoportba sorozottak 10 százalékát, mig a segédtisztek, altisztek, havidijasok és napidijasok az évi fizetés 8 százalékát kapják üzemrészesedési jutalékképen.

*

A vizsgálóbiró meghozta végzését vitéz Vannay László és Molnár Ferenc ügyében s elrendelte mindkettőjük szabadlábra helyezését azzal az indokolással, hogy Vázsonyi Vilmos nem tekinthető hatósági közegnek és őt a vádlottak magánnyilatkozatai miatt tántalmazták. Örömmel üdvözöljük ezt a hirt.

Népszövetségi ülések.

A népszövetségi tanács rendes ülés szaka, valamint ezzel egyidejüleg a népszövetségi közgyülés rendkivüli ülésszaka jövő hétfőn nyilik meg Genfben. A tanácsülésen Ausztria és Magyarország pénzügyi helyreállitására vonatkozó bizottsági jelentéssel is foglalkoznak. Éppen ezért Bethlen István gróf miniszterelnök és Bud János pénzügyminiszter ezek e és az ezeket megelőző pénzügyi bizottsági tárgyalásokra Genfbe utaznak. A rendkivüli közgyülésen Németország népszövetségi felvételének kérdésével is foglalkoznak és ez alkalommal döntenek Németország állandó tanácstagsági ügyében is. Mivel a locarnoi megállapodások szerint Németországot a népszövetségbe lépésekor azonnal állandó tanácstagnak választják meg, Németországnak ezt az igényét most teljesiteni fogják. Ezzel szemben elhalasztják Lengyelországnak és több más államnak népszövetségi tanácstagság elnyeréséért megindított mozgalmát. Lengyelország tanácstagsága bizonyára feltünő tüntetésszámba menne, ha felvétele Németországgal egyidejüleg történnék meg. Anglia határozottan ellenzi ezt a törekvést és minden valószinüség szerint a szeptemberi ülésre fogják elhalasztani Lengyelország igényének tárgyalását.

Nincsics tárgyalásai.

Nincsics délszláv külügyminiszter a mult hét közepén Rómában járt és ott Mussolinivel tanácskozott. Ezek a tanácskozások összefüggésben vannak Németországnak a Népszövetségbe való felvételével és az állandó tanácstagság elnyerésével. A legutóbbi német-olasz konfliktus, valamint Ausztriának Németországhoz való csatlakozási mozgalma Olaszország érdekeit közelről érintik és ennek folytán azt hiszik, hogy Olaszország és Jugoszlávia politikai téren közeledni fognak egymáshoz. Kevéssé valószinü azonban, hogy a pillanatnyi szükség folytán létrejövő közeledés állandó jellegü maradjon olyan két állam között, melyek érdekei egyébként homlokegyenest ellenkeznek egymással és végleges összhangba sohasem hozhatók.

Zita királyné Párisban.

Zita királyné a mult hét végén egy napra Párisba utazott, ahol a potom pénzen elvesztegetett osztrák korona-ékszerek visszaperlése ügyében tárgyalt a vizsgálóbiróval. Mivel keresete kellő bizonyitékokra nem támaszkodik, az ügyet bajosan lehet lefolytatni.

Balkáni hirek.

Oláhországban agyonlőtték Tomescu rablóvezért, akit a csendőrség és a katonaság több mint egy éve hasztalanul üldözött. A rablót egy pásztor árulta el és a csendőrség rejtekhelyről agyonlőtte. Fejét levágták és Bukarestbe küldték.

vitéz Rigó József.

Dante! a te »Poklod« borzalma nem teljes; nem irtad meg benne a pergőtüzet.

Nem irom le én sem. Hiába irnám, hogyan remegtek a sok ezeréves, viharedzett szikák — aki nem élte át, ugysem értené meg.

... A 17-ik honvéd gyalogezred 5. százada Novavas előtt volt állásban. 1916 szeptember 12-én az olaszok irtózatos pergőtüzet zuditottak vonalainkra, amely megszakitás nélkül 201 óráig tartott. A pergőtüz alatt a század létszáma 128 főről 27-re csökkent. A sebesültvivők kivétel nélkül mind elestek. A sebesülteket elszállitani a pergőtüz alatt amugysem lehetett. S ami kevés kötszer volt, az hamarosan elfogyott s igy a sebesülteket az elvérzés veszedelme fenyegette.

A századparancsnok visszaküld egy embert a zászlóaljhoz; hozzon kötszereket s jelentse, hogy a nagy veszteség folytán a század sürgős megerősitése feltétlenül szükséges.

Elindul az ember, de alighogy kiugrik a fedezékből, gránátszilánk éri, összeesik, meghal.

A századparancsnok vivódik magában: küldjön-e más embert? Hisz e tüztengernek nekiindulni is kész istenkisértés! Nem juthat ezen át a postagalamb sem...

El is határozta, hogy nem küld más embert. De amikor látja, hogy a sebesültek vértócsákban fekve, bágyadó szemüket reája emelik, mintha csak tőle várnák a megmentést, s csak ellázyult a keménye edzett katonasziv.

Utnak is inditja a második küldöncöt. De az sem jut tovább husz-harminc lépésnél.

Várni kell, amig a pergőtüz ellanyhul!

De nem lanyhul... a pokol ördögei vadul ütik a dobokat a tobzódó Halál szörnyü dáridóján, s ugy tetszik, a vértől egyre részegebben, mindjobban

gyorsitva, őrjöngve fokozzák a végpusztulásnak rémes indulóját...

De várni nem lehet! Hiszen alig van már harcképes ember. Ha az olaszok most támadást kezdenek — és bizonyos, hogy támadni fognak — ki védje az állást?... És itt a haldoklók, akiket, ha jókor érkezik a kötszer, meg lehet menteni!...

A parancsnok körülnéz: ki menjen?

Nehéz ilyen utra embert kijelölni. A fiuk megértik a tétovázást s önként jelentkeznek.

Elmegy a harmadik, elmegy a negyedik... ötödik... hetedik. Egyik sem jön vissza. Odáig sem ért el egyik sem közülök. Látni lehet őket: ott fekszenek holtan a szikla lejtőjén.

A hetediknek letépett jobb karja ott mered ki a kőtörmelékből az árok peremén, mint egy komor intés: »Ne merjétek, fiuk!«

Van-e még ember, aki vakmerően kihivja a sorsot?

És akkor előlép egy szakaszvezető. Neve Rigó József. Feszesen tiszteleg s kéri, hogy mehessen.

A századparancsnoknak megcsillan a könnye: Eredj, Rigó fiam!... És amikor elmegy, utána sóhajtja az »Isten hozzádot«, mint a leeresztett koporsónál szokták...

Vitéz Rigó József kötszereket visz a rajvonalba.

A szakaszvezető tüzes förgetegben, az egyik gránáttölcsérből a másikba ugrálva, valahogyan mégis elérte a zászlóaljparancsnokságot, hozzá szegődött kisérője azonban utközben hősi halált halt.

A zászlóaljnál a jelentéseket leadta és egy homokzsákban nagy csomó kötszert a vállára kapva, visszaindult Rigó József megint az állásba. Visszafelé fele uton megsebesült ő is. Sulyos sebet kapott a jobb lábán. Járni most már nem birt. De azért nem bujt meg a gránáttölcsérben. Tudta, hogy a lövészárokban várják a zsákot, melynek tartalmával meg lehet kötözni a Halál kezeit, hogy ne vihesse el annyi jó bajtársát.

Ha nem birt is járni, a hős Rigó József azért mégsem állt meg. A testét oldalt hengergetve, kuszott előre a zsákjával.

Két egész óráig — födetlenül mindig a gránátesőben — tartott ez a lassu, kinos csuszás-mászás, mig a hátralevő 250 méter utat megtette. Tépetten, véresen, holtfáradtan bukott be századának lövészárkába, ahol a kötszerrel őt is bekö özék.

Az első osztályu ezüst vitézségi érmet kapta meg jutalmul, amellyel egy későbbi, éppen ilyen kiváló tettéért ujólag is kitüntették.

És most legujabban a Kormányzó Ur őfőméltósága vitézzé avatta.

1921 juliusban Baracskán (Fejér vármegye) Dreher Jenő felajánlásából 14 hold vitézi telekbe iktattatott be.

»Felesége szül. Pataky Zsófia nemzetesasszony, gyermekei: Julianna, Katalin, Eszter és József«.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.
Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.
Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.
Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX.
Ranolder-utca 5. II. emelet 1.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemű **arany, ezüst ékszerek, briliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenfele nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1.400.000-től**
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000-től**
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Flu-öltöny . . .	**460** „
Flu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagja t, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatoinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bastya-utca 4.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VI., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90 70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulatorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 szazalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Könyvismertetés.

Murgács Kálmán második nótáskönyve.

Most jelent meg a jeles dalköltő nótáskönyve. Gyakran fordulnak hozzánk előfizetőink azzal a kéréssel, ajánljunk nekik előadásra alkalmas darabokat. Ime ismét egy olyan kiadvány, amelyet a legmelegebben ajánlhatunk. A már ismert szép nóták itt hozzáférhetőkké váltak, a »Csikországi fenyvesekben«, meg a »Szatmár alatt sirva folyik a Szamos«, micsoda szép és lelkesitő irredenta dalok. Levente csárdás, cserkész dal és egyéb nóták csokorba füzve kapható Nádor Kálmán zenemükiadónál, Budapest, IV., Károly-körut 8.

Naturalista zongorakönyv.

Érdekes ujdonság jelent meg a Faluszövetség kiadásában »Naturalista zongoratankönyv« magán uton való tanulásra. Egy olyan zongora tankönyv, amelyből bárki rövid néhány hónap alatt megtanulnat zongorázni minden vezető, tanitó nélkül. Régi óhaj válik most valóra, mert hiszen aki faluhoz van kötve, az nem szánhat hosszu időt a nehéz zene alapos tanulására és ebből a tankönyvből alig észrevehető idő alatt elsajátithatja azt az alapot, amely a könnyü zene, különösen pedig a magyar zene zongorázásához szükséges.

Az eddig megjelent zongoratankönyvek a komoly, müvészi előadás tökéletes alapját szolgálják. A fentemlitett könyv célja az, hogy akinek nincs alkalma, ideje, türelme hosszu évekig gyakorolni, vagy nincs vezetője, tanitója, de szeretne legalább annyit megtanulni zongorázni, hogy saját magát és szükebb környezetét elszórakoztassa, megtalálja e könyvben mindazt, ami célja elérésére elegendő.

Aki figyelemmel, türelemmel és a leckék szigoruan lelkiismeretes betartásával halad végig a füzeten, az elméri célját. Minden népdalhoz, csárdáshoz saját maga megcsinálhatja a kiséretet. Szórakozást, élvezetet, megnyugvást hoz ez mindazoknak, akik a zenében erre vágynak. És ezt megtalálja mindenki ebben a könyvben. Könnyen elsajátitható játékra tesz szert bárki, akinek hallása van, mert ez az egyetlen tényező, elengedhetetlen kellék a naturalista módszerről.

A magyar daloknak zongorán való előadásához nem bravuros müvészi technika kell, hanem magyar érzés, magyar szív, magyar lélek! Egy egészen kezdő zongorajátékos, ha nem is müvészi technikája, de ha magyarul érez, ha magyar szive van, bele tudja lelkét önteni a munkába, oda tudja adni szivét egy nótával. A magyar daloknak a szerzője a magyar nép és előadni is csak a magyar tudja. Egyszerü, könnyü, bánatos, szomoru, majd kedves, enyelgő, évődő, később dacos, büszke, majd duhaj, végül a féktelenségig, a szertelen könnyelmüségig eszeveszett a magyar dal, de sohasem durva, sohasem sértő, sohasem szemérmetlen. A magyar dalnak semmi más célja nincs, mint vágyakozás egy kis nyugalomra, egy kis megértésre még akkor is, ha előbb a féktelenségig járjuk a csürdönöllőt. Ez a sirva vigadás.

Foglalkozzék minden magyar komolyan a magyar zenével. A dal, a zene a leghatásosabb propaganda eszköz is, mert a szivhez és értelemhez egyaránt megtalálja az utat.

A könyv tartalma elméleti és gyakorlati részből áll, hetvenöt szebbnél-szebb régi és uj népdal, csárdás van a könyvben, ami egymagában értéket képvisel. A könyv tetszetős kiállitásban, nagy kotfaalbum alakban jelent meg 80 oldalon, müvészi címlappal diszitve. Ára 10 pengő, azaz 125 korona. A könyv megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál.

VEGYES.

Libériai köztársaság.

Az Afrikában fekvő Liberia néger köztársaságra alig lehet ráismerni. A legutóbbi időben ugyanis rengeteg számu automobil érkezett oda. Az uteákat feltöltötték, a házakat rendbehozták, az autóforgalom hallatlanul megnövekedett. Mindennek az oka az, hogy Liberia köztársaság fővárosában, Monovviában ipari és mezőgazdasági kiállitás nyilik meg nemsokára, King ur, az afrikai köztársaság elnöke, személyesen felügyel az elrendelt szépitési és rendezési munkálatok végrehajtására és fennakadás esetében, ahol szükség van rá, maga lép közbe. Liberia köztársaság gazdasági fellendülését főképen földjének belső gazdagsága segitette elő.

A kairói világkiállitásra kivitt magyar tenyészésü lipicai fajlovak.

Érdekes képeink a kutya-kórházból valók. 1. A fejfájásos kutyát meleg villamos sugárral gyógyitják. 2. Az orvos kutya-fogat huz. 3. Az „előkelő" kutyának még a körmeit is lereszelik.

SPORT.

A szegedi vívóverseny.

A Szegedi Vívó Egylet nagysikerű vívóversenyt rendezett. A tőrvivás, valamint a meghívásos kardvívóversenyben mindvégig erős küzdelmek folytak le. Amelyik vívó meg tudta szerezni a győzelmet, annak nagy munkát kellett végeznie. A tőrverseny győztese Dunay András (BBTE), 2. Heller Iván (Békéscsaba), 3. Apáthy Jenő (BBTE), 4. Hechst László (Arad).

A meghívási nemzetközi kardversenyben Markovits Árpád (LASE) győzött, 2. vitéz Kovácsy Kálmán, 3. Markovits József. Vasárnap folyt le a kardverseny. A győztes vitéz Uhlarik Jenő (WVC), 2. Széchy László (MAFC), 3. Petschauer (Tiszai VC), 4. Kovács György (NVC).

A vitézek szép sikere e versenyen feltűnést keltett.

*

Footballeredmények:

KAC—NSC 0:0. MTK—Vasas 1:1 (0:1). FTC—ETC 3:1 (0:1). UTE—33 FC 2:1 (1:1). BEAC—III. ker. TVE 1:0 (0:0). Törekvés—VAC 2:1 (1:1).

*

A kaposvári birkozóversenyen, melyet a Kaposvári Turul Sport Egylet rendezett, nagyszámú közönség jelenlétében zajlottak le a mérkőzések. Légsuly: 1. Zombori (MTK). Pehelysuly: 1. Ambrus (MAC). Könnyüsuly: 1. Németh (MTK). Kisközépsuly: 1. Nagy L. (MAC). Nagyközépsuly: 1. Privalcsek K. (MAV). Nehézsuly: 1. Zemkó (Szegedi AK).

Szerkesztői posta.

Windisch Richárd, Keszthely. Nagybecsü és kiválóan hasznos cikkét hálásan köszönjük. A cikket tartalmazó példányt bátrak voltunk megküldeni. — Alsópáhokról (Zalam.) kaptunk egy levelet, melyben többen arra kérnek, hogy a vitézségi érempótdij ügyét tegyük szóvá. Mi már irtunk erről. Azóta az illetékes hatóság a kérdést állandóan igyekszik megoldani, de az elintézés ideje még nem jött meg. Legyenek türelemmel. Olvassák el lapunk 1925. évi 47. számában a szerkesztői postát. — vitéz Bálint Árpád, Debrecen. Felebbezésnél csak a Kiskátéra hivatkozzék. Általában az egész országban minden hatóság tudja ezt és emiatt leletezés nem is merült fel. — vitéz Komáromi János, Budapest. Cikket köszönjük. Avatás előtt fogjuk közölni. — vitéz Sziklai Ödön ny. százados. Kezdeményező munkáját örömmel vettük. A cikkeket közölni fogjuk. Előre is köszönjük. — vitéz Gáspár Antal, Szombathely. Fegyverténye még nincs feldolgozva, de azért megpróbáljuk előkeresni és közölni. — vitéz Takáts József, Győr. Bár ilyen szivességekre nincs időnk, ez esetben megsürgetjük a dolgot.

Kiadóhivatali posta.

Köszönettel nyugtázzuk az alább felsoroltak előfizetését: vitéz Hullámos György, Himód: 50.000 K, 1925. nov. 1.* 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Török Imre, Egyházaskesző: 24.000 K, 1926 febr. 1. — vitéz Molnár Sándor, Magyaróvár: 83.000 K, 1926 máj. 1. 1000 K hijján. — vitéz Dániel István, Külsővat: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Csepregi István, Csepreg: 96.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Farkas Kálmán, Kőszeg: 72.000 K, 1927 ápr. 1. — vitéz Kovács Vince, Szarvaskend: 50.000 K, 1925 máj. 31. — vitéz Nagy Lajos, Szombathely: 28.000 K, 1926 máj. 15. — vitéz Rózsa István, Szombathely: 70.000 K, 1926 nov. 15. 1000 K hijján. — vitéz Lőrentei József, Kisunyom: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Csillag István, Öreglak: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Juhász László, Vál: 108.000 K, 1926 febr. 1. — vitéz Kacskovics Zoltán, Felsőmocsolád: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kádár Sándor, Kápolnásnyék: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Mészáros István, Veszprém: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szentgyörgyi György, Lovasberény: 90.000 K, 1927 jan. 1. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Szentkirályi Gyula, Zalaapáti: 96.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Schamschula Rezső gy. tbk., Veszprém: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bujdosó György, Letenye: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Falussy Jenő, Székesfehérvár: 48.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K hijján. — vitéz Kiss György, Nagykanizsa: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szakács Pál, Nagyveleg: 100.000 K, 1926 máj. 15. — vitéz Tatár Bálint, Nagydobsza: 96.000 K, 1927 jan. 31. — vitéz Török Mihály, Hajmáskér: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bank József, Toponár: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Békefi Péter, Bakonynána: 50.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K tulfizetéssel.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

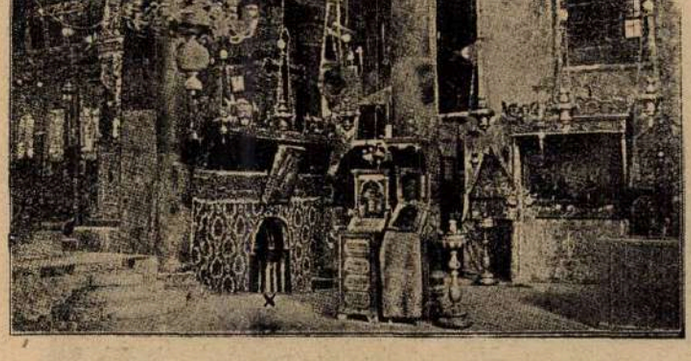

Balra: Betlehemben Krisztus születési helye fölött épitett templom belseje. Jobbra: A tápiószecsői leventék az árvizkárosultak javára vitéz Simon Lajos (x) tanító vezetésével előadták a „Piros bugyelláris"-t.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM. 1926. MÁRCIUS HÓ 14.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A magyar szabadság napja.

Március tizenötödike a magyar szabadság napja. Mi jut az eszünkbe, ha ezt a dátumot halljuk? Rab bilincsek csörgése, tisztító friss szellő ereje, ifjui lelkesedés, bizalom a nemzet sorsában és az ihletett lelkesedés hatalmas eredményei. A nyugodt születődés hosszu évei nem tudnak annyit adni olykor, mint egy lelkes óra diadalmas, alkuvást, hátrálást nem ismerő robogása. Bizony tavasznak, szabadságnak, ifjuságnak ünnepe arra tanit, hogy ne becsüljük le a lelkesedés értékét, hiszen a magyar szabadság megszületése is néhány ezer magyar ifju és lelkes polgár fellobbanásának ragyogó eredménye.

Ma, annyi idő multán, azt látjuk, hogy a népek még most sem szabadok, sőt ha lehetséges, sokkal sulyosabb rabság jármában nyögnek. Látjuk mindenfelé a nagyvilágban, mint támad fel a szabadság vágya, mint küzd a népek egész sora azért, hogy a maga országában, a maga földjén senki ne parancsoljon neki, hanem a saját belátása, a saját szokásai és érdekei szerint boldoguljon.

1848-ban a magyar nem volt szabad, osztrák járom alatt, de ha elgondoljuk, hogy akkor a jogai, törvényei meg nem tartva, a lelke volt béklyókban, hogy akkor szorongathatták kellemetlen és fájó bilincsek, mégis azt kell mondanunk, ma még sokkal kevésbé vagyunk szabadok, ma szétdarabolták hazánk testét és keresztbefeszitették a magyar szabadságot.

Pozsonyban tartotta lelkes beszédeit Kossuth Lajos a diétán, akkor Pozsony a miénk volt, ma csehek bitorolják. Komáromban született Jókai Mór, a márciusi ifjuság vezére, Komárom vára függót mutatott minden hóditónak, ma Komárom nem a miénk. Akkor vivták ki az Uniót, amely az Erdélyel való teljes egyesülést jelentette, ma Erdély oláh bocskor alatt nyög. Segesvárnál porladnak Petőfinek, a »nemzeti dal« költőjének hamvai, vajjon mit érezhet, ha érez ő idegen földön? De elveszett Szabadka, Zombor, Versec, a hős svábok földje ma rácot urál. Damjanich miért küzdött és halt mártirhalált?

Vajjon vesztett-e annyit nemzedék valaha, mint amennyit mi vesztettünk? Elvesztettük ifjuságunk virágát a harcmezőn, elvesztettük gyönyörü magyar városainkat, hegyeinket, folyóinkat, elvesztettük a magyar emlékek végtelen sorát, csonka kis földünkön küzdünk a lét nehézségeivel és marakodva ma sem látjuk, mi a kötelességünk, vagy igen kevesen harcolunk azért a szabadságért, mely a Kossuth Lajos lobogójára volt irva.

Jöjj hát márciusi szellő, költsd fel az alvókat, jöjj, bontsad meg a sirok dohos mélyét, hadd jöjjön a negyvennyolcas hősök lelke segiteni. Jöjj márciusi nap, nyisd fel a börtön ajtóit, hadd lőjenek a béklyók, hadd lógjanak egyszer már ujra lámpavason a rabtartók. És hadd áradjon végig ezen a magyar rónán a szabadság ellenállhatatlan ereje, hadd kopogtasson rab városok kapuján, hadd döngesse a magyar hegyeket, hogy a hangjától, a lehelletétől is megfussanak a gyáva bitorlók, akik most guzsban tartják a magyart!

Mindenfelé, ahol magyar él, a régi határokon innen, ünnepet ülnek a szép tavaszi napon. A rab területeken talán csendesen, titokban, lélekben ünnepelnek az árva magyarok. Mi ünnepélyes tüntetéssel emlékezünk a magyar szabadság kivivóira. De egy bizonyos, amig magyar él fenn a Kárpátok alatt, lenn Erdélyországban, vagy a bácskai dombok között, amig ki nem irtották a magyarnak magját is a rab földeken, addig ez az ünnep, a szabadság gondolata, a feltámadás vágya összeköt, egybekapcsol minket, határokon tul is egy szent érzésben és hitben, hogy eljön még az a nap, amikor ujra felhársan Petőfi dala, a Talpra magyar!

Ma a Talpra Magyar helyét a Magyar Hiszekegy foglalta el. Ma csak várunk, türünk, remélünk, mert nyomorultak, rabok, kifosztottak és gyengék vagyunk. De bizonyos, hogy egyszer csak eljön az a márciusi szellő és kipirul minden arc, kigyullad minden szem, akkor minden magyar, határokon innen, határokon tul, harsogva fogja kiáltani a Talpra magyar esküszavait és akkor ujra mi is végig fogjuk élni azokat a csodás pillanatokat, órákat, napokat, amelyeket a márciusi magyarok 1848-ban átéltek és végigharcoltak. De ez a harc nem olyan lesz, mint az volt, ez a kölykét védő párduc, a beszélő magyar Isten, a kérlelhetetlen megtorlás, a

soha nem látott magyar kétségbeesés könyörületet nem ismerő diadalmas harca, a magyar szabadság ellenállhatatlan feltámadása lesz.

Addig dolgozzunk határon innen, határon tul, mert akkor mindenkit el fog hivni a Talpra magyar.

A nemzeti dal.

Az Isten szabad ege alatt, a metsző friss tavaszi széltől verve, a muzeum fölséges oszlopsora előtt esküdött meg a magyar legelőször ünnepélyesen, hogy lerázza magáról a szolgaság bilincsét. Petőfi Sándor eskette meg a »Talpra Magyar!«-ral.

Talpra magyar, hi a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok! —
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ős apáink,
Kik szabadon éltek-haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Schonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis láncot hordtunk!
Ide véled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy hiréhez;
Mit rákentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Széchenyi mondása.

Egyedül munkánkban van a feltámadás, ne felejtsük ezt soha; és azért, bármily erősen ágaztassa is el hazánkban a pártokat és külön egyedüségeket vérünk heve és politikai hitünk türelmetlensége, legyen köztünk legalább egy engesztelő eszme, mely letegyverez s kézfogásra int, és ez: a nemzetiség eszméje és azon hüség, mely ehhez köt: mert ugyan, ha az ármány még ezen kapcsot is el birja köztünk vágni, és magyar magyart gyülöl és magyar magyart üldöz: oh, akkor nemcsak virul fülöttünk élet többé, de még vérünk sem lesz diszteljes.

1848 március 15.

Emlékezzünk! 78 éve már, mégis mindig üdébben köszönt ránk a dicső 48-as időknek évfordulója, mikoron a »márciusi ifjak« a szabadság, egyenlőség, testvériség jegyében szent harcot kezdtek az osztrák elnyomatás ellen. Ezen eszme győzelmének emlékünnepe van ma, 1926. március 15-én: szabadságunk hajnalhasadása, nekünk, magyaroknak, legszebb, legmagasztosabb ünnepünk.

Petőfi, Jókai és a márciusi ifjuság avatta e napot a nemzet ünnepévé.

Szivünk megdobban, arcunk pirban ég, ahányszor csak gondolunk reája. Lelki szemeink előtt megjelennek a hősökké vált ifjak és a mártirokká vált hősök.

E nap lelkesedésének tüzéből pattant ki a »tizenkét pont«, melytől alkotmányos életünk ujjászületését számitjuk.

Nem volt e nap mesterségesen csinált nap. Elemi erőnek hatalmával jött, mint a mennydörgés. Milliók kivántak jogokat és szabadságot.

Csodákat müvelt a hazafias érzés lobogása. A magyar szíveket Petőfi gyujtotta meg a nemzethez intézett szózatával: .... Rabok legyünk, vagy szabadok, ez a kérdés, válasszatok. A nemzet választott és megmozdult.

Azok az ifjak, akik hazafias lelkesedésük szent tüzével cselekvésre birták a nemzetet, a csatatereken is teljesitették kötelességeiket. Petőfi, a költő, Vasváry, a szónok, ifju életüket áldozták fel e szent háboruban a becsület mezején.

Ki tudná még a sok névtelen hőst mind felsorolni. Dicső halált haltak, szép kezdete a halhatatlanságnak.

Az elnyomók durva zsarnoksága miatt hőseink az őket megillető kegyelet hiján, jeltelen sirokban porladtak el... Jól történt ez igy, mert minden porcikájukban élt a hazaszeretet, meg a szabadság és a szelek által szájjelszórt poraikból minden magyarnak jut egy-egy porszem.

Jóleső önérzettel és megnyugvással látjuk, hogy a márciusi eszmék nem voltak hiu ábrándok. Ha a szabadságharc szomoru leveretése után 19 év eltemetve tartotta is őket, kitörtek sirjukból és visszavivták magukat az életnek.

Ezen halhatatlan eszmék összeköttetésben állanak hazánk örök életével, ezek biztositják európai létét, tették dicsőségessé multját és megtörhetetlenné néma akaratát.

A jelen szomoru helyzetünkben önkénytelenül is felmerül előttünk a kérdés: hozhat-e ma nekünk valami reményt, világosságot e szép, daliás idők emléke? Hisz annyit áteltünk az utóbbi 10 esztendő alatt; egész történelmi idők játszódtak le körülöttünk és velünk.

Látjuk Szent István harccal, vérrel szerzett egységes birodalmát darabokra törve. Szivünk összeszorul, erős harag vesz rajtunk erőt, hacsak rá gondolunk, de nem birunk e gondolattól soha egy percre se szabadulni.

Azokat a hibákat, melyek e szédületes bukásunkat okozták, tisztán kell meglátnunk, hogy a rekonstrukció munkájánál édes magyar hazánk második ezeréves fundamentumát homokra ne épitsük.

A világháboru elvesztésénél, vagy az ezt követő gyalázatokkal tetézett időszaknál az okokat talán bennünk kell keresni? Nem! Hiszen mindenütt a határokon tul harcoltunk és vertük az ellenséget !A bolsevizmus mártirjai és áldozatai szintén mind jó magyarok, hazafiak voltak! Ha katasztrófánk okát keressük, már mintegy kétséget nem türő axioma áll előttünk a tétel, hogy Magyarország nem egy napon, nem is néhány óra alatt tört össze, hanem hosszu évek sora óta került oly utra, melyen halálos válságok elé kellett jutnia.

A szabadelvü jelszavak, a latin államok páholyainak nemzetietlen irányban mozgó szabadkömivessége, ennek gyors elterjedése és egy a keresztény magyarság munkájától meggazdagodott idegen faj uralma alá került sajtó Magyarország szellemi ábrázatát ugyszólván teljesen kicserélték, a nemzet gondolkodását és érzésvilágát nemzetietlen, a magyar hagyományoktól elütő közömbös irányba terelték. A magyar közélet nem ismerte fel a bomlasztó kórságokat, azért nem is védekezett ezen belső árulóival, felforgatóival és mérges miazmák terjesztőivel szemben. A szabadelvü, plutokrata gazdasági korszak fellendülése, mely értette a módját, hogy agrárállam lé-

tünkre a kormányzatot nagyipari és merkantil sinekre terelje, végzetes visszahatással birt az ipari proletáriátus fejlődésére, melyet azután ugyanazok szerveztek meg nemzetközi gondolkodás alapján, kik a hazafiatlan nagytőke érdekében a proletáriátust megteremtették. A gazdasági életünkön a kufárszellem lett urrá, idegen lett kereskedelmünk, nagyiparunk, pénzügyünk, jórészt földünk is. Tisztességtelen elemek vitték a nagy szót s a magyarság értékes elemei, főleg a középosztály kolduskirályfiak lettek saját hazájukban. A háboru elvesztésének és az itthoni front összeomlásának nem csekély részben az a hallatlanul sok bün és igazságtalanság volt az oka, melyet ettől az internacionális üzérvilágtól el kellett szenvednünk.

Szomoru jelenünkben kitől várjunk segitséget béklyóiban vert Magyarország megmentésére? Hogyan védekezzünk, kiben bizhatunk? E kérdésre a »márciusi ifjak« megadják a választ: senkiben se bizzunk, csak önmagunk erejében! A belső hosszantartó, tendenciózus, nemzetrontó támadással szemben kitartó, álapos, meg nem alkuvó, önzetlen munkára van elsősorban szükségünk.

Nem szabad soha feladni a nemzetet irányitó nagy eszméket. A márciusi eszmék egész Európát megrezegtették. Sorsunk ma közös a 48-as magyarokéval, csak az elnyomók személyei változtak meg. Ezért eszménk a 48-éval azonos, melyet minden nap elmádkozunk: hiszünk Magyarország feltámadásában!

Megismervén az eszméket, melyeket a márciusi idők tárnak elénk, tudjuk, milyen szempontokat kell ma követnünk. Amint a márciusi ifjak fél Európával szembeszálltak, ugy kell nekünk is, ha eljő az idő, kitüzött integer magyar eszméért akár a félvilággal is szembe szállnunk, az integer Magyarországért, mert harc nélkül nincsen babér, se győzelem!

Ezen uj harcban hasson át bennünket a márciusi eszmék: a szabadság, egyenlőség és testvériség gondolata, hogy a régi szabad hazában szabadon élhessünk, jogokban egyenlő elbánásban részesüljünk Európa más országaival, a testvériségben pedig szünjön meg minden surlódás, fogjunk össze az integer Magyarország eszméjének a kivivására!

Gondolatainkban térjünk vissza a multba, ihlessen meg bennünket a márciusi idők szelleme s porladó honvédeink dicső példája acélozza meg lelkeinket a jövendő nagy küzdelmeire és feladatai számára, hogy az ezeréves édes magyar hazánk határainak visszaszerzése sikerrel járjon s hogy hitünk »Magyarország« feltámadása gyönyörü valóra váljon.

vitéz Bokor Ignác
nyug. főhadnagy, nevelőtanár, Pécs.

VITÉZI ÉLET.

Adománylevelek államfői megerősitésére előterjesztés.

1926. évi március hóban a következő vitézek adománylevelei terjesztettek elő megerősitésre, illetve adományozásra:

vitéz Vasváry László, Bares, Somogym., 100 kat. hold; vitéz Major Imre, Derecske, Biharm., 9 kat hold 69 790 n.-öl; vitéz Völgyi János, Geszteréd, Szabolcsm., 22 kat. hold és 636 négyszögöl; vitéz Gazdag György, Hercegfalva, Fejérm., 15 kat. hold; vitéz Kaszás József, Hercegfalva, Fejérm., 15 kat. hold; vitéz Tóth Sándor, Alsógörzsöny, Veszprémm., 9 kat. hold és 397 négyszögöl; vitéz Csatári Ferenc, Alsógörzsöny, Veszprémm., 10 kat. hold és 994 négyszögöl; vitéz Márkus András, Dunapataj, Dél-Pestm., 12 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Szentgyörgyi Dénes, Geszteréd, Szabolcsm., 22 kat. hold és 543 négyszögöl; vitéz Botos András, Berkesz, Szabolcsm., 15 kat. hold; vitéz Bánhidi János, Kecskemét, Dél-Pestm., 15 kat. hold; vitéz Pap Mihály, Kecskemét, Dél-Pestm., 15 kat. hold; vitéz Ábel Vince, Kiskunmajsa, Dél-Pestm., 20 kat. hold; vitéz Tumó Péter, Dusnok, Dél-Pestm., 10 kat. hold; vitéz Szamolai Emil, Dusnok, Dél-Pestm., 10 kat. hold; vitéz Ladányi László, Polgár, Szabolcsm., 14 kat. hold; vitéz Györke János, Polgár, Szabolcsm., 11 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Polonkai András, Polgár, Szabolcsm., 11 kat. hold és 800 négyszögöl; vitéz Nagyidai Mihály, Polgár, Szabolcsm., 11 kat. hold; vitéz Vajas Mihály, Polgár, Szabolcsm., 11 kat. hold; vitéz Vasvári Mihály, Polgár, Szabolcsm., 15 kat. hold; vitéz Kozma Imre, Polgár, Szabolcsm., 14 kat. hold; vitéz Majtényi István, Esztergom, Esztergomm., 9 kat. hold; vitéz Sasvári József, Esztergom, Esztergomm., 9 kat. hold és vitéz Papp Imre, Nagyrábé, Biharm., 10 kat. hold. (1926. III/5.) O. V. Sz.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság folyó évi február hó folyamán a következő területeket itélte meg vitézi telkek céljaira:

Porva, Veszprémm., 10 kat. hold és az eljárás után fenmaradó részt; Ösi, Fejérm., 86 kat. hold és 800 négyszögöl; Ujfehértó, Szabolcsm., 44 kat. hold és 1400 négyszögöl; Hajdudorog, Hajdum., 25 kat. hold; Téglás, Hajdum., 10 kat. hold; Bököny, Szabolcsm., 31 kat. hold; Nádasladány, Fejérm., 12 kat. hold; Körmend, Vasm., 16 kat. hold; Alsóberki, Vasm., 15 kat. hold; Szakoly, Szabolcsm., 95 kat. hold; Vencsellő, Szabolcsm., 40 kat. hold; Pocsaj, Biharm., 33 kat. hold és Görcsöny, Baranyamegye, 16 kat. hold.

1926. évi február hó folyamán következő ingyenes felajánlások érkeztek be:

Tószeghy Freund Imre és társa, Lengyeltóti, Somogymegye, 24 kat. hold és Pazonyi Elek, Mezőpeterd, Biharmegye, 15 kat. hold. (1926. III/4.) O. V. Sz.

Felhivás.

Erpatak község határában (Szabolcsm.) az O. F. B. egy 15 kat. holdas vitézi telket itélt meg az O. V. Sz. részére.

Ezen telek 8 kat. hold szőllőből, 4 kat. hold szántóból és egy 3 kat. holdas tanyaudvarból áll. Van rajta egy háromszobás urilakás, egy négyszobás cselédlakás, egy kétszobás cselédlakás, egy 110 m hosszu dohánypajta és egy 25 m hosszu istálló.

A szőllő és a tanyaépületek az átvételkor megváltandók.

Felhivom azon vitézeket, akik ezen telekre igényt tartanak és a megváltáshoz szükséges anyagiakkal is rendelkeznek, hogy az igényüket folyó évi április hó 30-ig az O. V. Sz.-hez jelentsék be.

A megváltási árra vonatkozó telvilágositásokat Szabolcsmegye V. Sz. adja meg. (2012/II. 1926.) O. V. Sz.

*

Kőröshegy határában (Somogymegye, tabi járás) az O. F. B. egy körülbelül 16 kat. holdas vitézi telket itélt meg az O. V. Sz. részére.

A telek meredek domboldalon fekszik és megközelithetősége nehéz.

Felhivom azon vitézeket, kik ezen telekre igényt tartanak, hogy ezen szándékukat folyó évi április hó 30-ig az O. V. Sz.-hez jelentsék be. A telek megváltandó föld, azonban a megváltási ár kifizetésének elhalasztása kérhető. (2017/II. 1926.) O. V. Sz.

Vitézek az árvizkárosultakért.

Lapunk mult vasárnapi számában tudomására adtuk olvasóinknak, hogy Békésvármegye Vitézi Székének az árvizkárosult vitézek érdekében megindított gyüjtési akciója a szerkesztőséget arra az elhatározásra birta, hogy a maga részéről már korábban megindított nyüjtést beszüntesse. Tekintettel arra, hogy a Szerkesztőség és az Országos Vitézi Szék cimére még mindig érkeznek adományok, kérjük olvasóinkat, hogy a nemes célra szánt filléreiket jövőben a »Vitézek és Gazdák Lapja« március 7-i számához mellékelt befizetési lapon a Békésmegyei Takarékpénztár Egyesülethez juttatni sziveskedjenek.

Az időközben beérkezett adományokat kötelességszerüen és köszönettel az alábbiak szerint nyugtázzuk.

Baranyavármegye Vitézi Székének gyüjtése 1,090.000 K., Tolnavármegye Vitézi Székének gyüjtése 1,348.600 K.

O. V. Szék.

Járási vitézi értekezlet.

A dombovári járás vitézei f. évi február hó 28-án tartották meg szokásos negyedévi járási vitézi értekezletüket Döbrőközön, Koncz Nándor főhadnagy mint Tolna vármegye Vitézi Székkapitányságának kiküldöttje és Groisz Ottó gazdasági tanár jelenlétében.

A vitézek mindenekelőtt templomba vonultak, hol a szent mise keretében Varga Kálmán esperes-plébános, Döbrőköz község népszerü aranyszáju papja magasszárnyalásu beszédben méltatta a textus keretében a hősök érdemeit és szerepét a harc és a háboru történetében.

A szent mise után a vitézek és a leventék tisztelegtek a Hősök szobra előtt, melynek talapzatán vitéz Zerinváry járási hadnagy helyezte el a vitézek koszorúját.

Megható volt az ifju levente-szárad pompás, fegyelmezett tisztelgése a halott hősök emléke és a deresedő haju élő hősök előtt.

Maga az értekezlet ünnepi nyilvános és zárt részre oszlott. Az előbbin résztvett az egész előljáróság épp ugy a déli társasebéden, melyen a nagyközség egész társadalma képviselve volt, tanujelét adva ezen szépen vezetett, izzóan hazafias szép magyar község rajongó hazaszeretetének.

A társasebéden lelkesnél-lelkesebb felkö zöntők hangzottak el, melyek közül külö sen Varga Kálmán esperes-plébános gyönyörü szép, magával ragadó pohárköszöntője emelkedett ki, melyet a Kormányzóra mondott.

A vitézek és notabilitások azzal a felemelő érzéssel távoztak a feledhetlen ünnepélyről, hogy nem veszhet el az az ország, melynek sok ilyen szép, lelkes, romlatlan magyar faluja van még, mint Döbrőköz!

Tolnavármegye vitézeihez!

A vármegye minden egyes vitézének a közelgő március 15-én a községekben rendezendő ünnepélyeken részt kell vennie, hogy ezáltal is kifejezésre juttassuk a nemzet előtt, hogy a dicső multu szabadságharc zászlóbontásának 68-ik évfordulóján, mi vitézek, ünnepi ruhát öltve megjelenünk, hogy ezáltal is a megujhodás és a felszabadulás eszméje iránti rendithetetlen ragaszkodásunknak tanujelét adjuk. És hogy a lelkünkben égő ujabb szabadságharc szikráját, ezeknek az ünnepélyeknek a melegében tápláljuk s azt visszatérve falunkba vagy tanyánkba, a lelkébe lopjuk annak a tömegnek, melynek vezetésére egyszer majd mi vitézek hivatottak leszünk.

Meg vagyok győződve, hogy a legnagyobb nemzeti ünnepen való megjelenést szolgáló felhivásomnak eleget tenni, minden vitézem elsőrendü hazafiui kötelességének tartja.

238/msz. 926. Tihanyi, székkapitány.

Borsod-Gömör-Kishont vm. vitézeihez!

Borsod-Gömör-Kishont k. e. e. vármegyék vitézi szakkapitánysága f. évi március hó 28-án Miskolcon a vármegyeháza nagytermében dé előtt 10 órai kezdettel vitézi értekezletet fog tartani, melyen a vármegye állományába tartozó összes vitézek megjelenése kötelező.

A gyülés tárgya:

1. Nemzetvédelmi előadás.
2. Vitézek közremüködése a Levente-Egyesületekben, toborzásoknál és kivándorlások megakadályozásában.
3. Belterjes gazdálkodás, telkek befásitása, gyümölcs és szederfák ültetésére felhivás. A gyümölcsfákat rendelők összeirása a központi beszerzés céljából.
4. A telkes vitézekre kirótt járadékok és adók befizetésének ellenőrzési céljából minden telkes vitéz adó- és járadék könyvét bemutatni tartozik.

Esetleges kérelmek és panaszok a vitézek részéről.

6. »Vitézek és Gazdák Lapja«-val kapcsolatos kérdések.

Értekezlet után délután 1 órai kezdettel társas ebéd Leffler Béla éttermében, melyen a részvétel nem kötelező ugyan, de kivánatos. Az ebéd élő e'á hatólag 15.000 koronánál több nem lesz. Aki a tá sas ebéden részt óhajt venni ebbeli szándékát szób li leg, vagy levelező-lapon legkésőbb március hó 24-ig a vármegyei vitézi székkapitányságnak jelentse be. 146—926. sz. Székkapitány.

Észak-Pestvármegye járási vitézi hadnagyaihoz!

A már általam emlitett vármegyei vitézi járáshadnagyi értekezletet f. é. április hó 9-én délelőtt 11 órakor fogom megtartani a vármegye kistermében. Felkérem a járáshadnagy urakat, hogy az értekezletre javaslataikat, jelentéseiket hozzák magukkal és az értekezlet időpontjának tudomásvételét e hó végéig szíveskedjenek bejelenteni. A járáshadnagy helyettesek megjelenését is kérem.

Megjelenés ünnepi öltözetben.

Értekezlet után közös étkezés.

vitéz Feördeös székkapitány.

Baranya vm Vitézi Szék teaestje.

A f. évi február hó 13-án a Pécs és Baranyai vitézek által rendezett teaestén az alábbi adományok folytak be:

100 ezer koronát fizettek: vitéz Barlay János, Alszászy József, Pallay Rezsőné, Végváry Ferenc, dr. Szuly László, Moldvay János, vitéz Horváth Imre, Drinóci József; 50 ezer K-t: vitéz Kalmár Ernő, Pintér Lajos, Nagyági József, Szilágyi József, Láncosy Boldizsár, Vásárdi István, Zsalud Gusztáv, Kenedy N., Vécsey József, Lakos József, Borsos János, Györkő Sándor; 60 ezer K-t: vitéz Kereki Antal, Felszeghy János; 70 ezer K-t: Fridrich Kálmán, 40 ezer K-t: vitéz N. N., vitéz Buzássy József; 30 ezer K-t: vitéz Szvoboda Károly, Tóth János, vitéz N. N., Vincze Kálmán, vitéz Viszlóy Ferenc, Tereki Ferenc, Bajosi György, Ágoston János, 25 ezer K-t: vitéz Boros József, Szigy Ilonka, vitéz Molnár János, Bonyár János, vitéz Lakatos József; 20 ezer K-t: Horváth Ilonka, vitéz Radnói Konrád, vitéz Szekeres József, Sellye József, Farkas József, Rácz Sándor, Sipos Jenő, Magasi Ferenc, vitéz Papp Antal, Vasvári Ferenc, Pataki Károly, Világos János, Hollósi Lajos. 15 ezer koronát: vitéz N. N., Radics Mihály, Nesz Ferenc, N. N., Magyarlaki Géza, Markó József; 10 ezer K-t: vitéz N. N., Szomorhoic György, Vida Péter, Vinkert János, N. N., Kosztka János, vitéz N. N.; 5 ezer K-t: Heiszner Kálmán.

A befolyt adományokért ezuton mondok hálás köszönetet. Székkapitányság.

A vagyonváltság buza ára.

A m. kir. pénzügyminisztérium 1926 március havára a buza árát 350.000 koronában állapitotta meg.

A járadéktelkes vitézek igyekezzenek a járadékokat

fenti alapon az Országos Vitézi Széknek mielőbb beküldeni, hogy ezáltal a késedelmi kamatok fizetése alól mentesüljenek.

Részletfizetések is teljesithetők.

Értesités.

Felkérem Budapest VI. kerületben lakó összes tiszti és legénységi vitézeket, hogy megbeszélés céljából folyó hó 24-én a VI. ker. előljáróság épületében, a tárgyalóteremben (II. em., 36. szám) megjelenni szíveskedjenek.

Megjelenés ideje: legénységi vitézeknek délután 6 óra 30 perc, tiszti vitézeknek este 7 óra.

VI. kerületi járási hadnagy.

*

Báli tarsoly korlátolt számban még kapható Budapest székesfőváros vitézi székénél, ára 220.000 korona. Kedvező fizetési feltételekkel is kapható. Bp. V. Sz.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

FELHIVÁS.

Tisztelettel felhivjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete áruosztályát felosztalni óhajtja s igy a raktáron lévő árukat leltári áron, a napiár alatt 10—15 százalékkal, kiárusitja.

Készpénzért minden vitéz vásárolhat, mig hitelre csak azon vitézek, kik telkükre kölcsönt még nem kaptak, vagy oly csekély összeget, hogy további hitelnyujtást telkük még elbir. Hitel lejárata 1926 november 30, mely időpontig a hitel után a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete igazgatósága által időnként megállapitott kamat fizetendő, mely kamat jelenleg évi 15 százalék. Az áruk szállitási költsége és a 2 százalék forgalmi adó a vevőt terheli. Minden levelezés a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Várpalota, I. Alagsor cimre intézendő.

Jegyzék

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete gépraktáráról:

			darabja K
1	darab	JEK szecskavágó	875.000
4	»	RR morzsoló	810.000
6	»	8. sz. planet lókapa	875.000
10	»	UP. 6. sz. eke	875.000
2	»	UP. 7. sz. eke	955.000
4	»	MES 5. sz. borona	555.000
4	»	MES 6. sz. borona	745.000
4	»	13. 13. sz. borona	385.000
5	»	14. sz. borona	620.000
7	»	DF répavágó	600.000
2	»	2. sz. szőlőzuzó	1,000.000
1	»	11 soros Viktória drill sorvető	5,250.000
2	»	Z 3 borona	480.000
1	»	CSD 4. szecskavágó	1,000.000
11	»	CK morzsoló	935.000
14	»	D 6 MN eke	980.000
2	»	D 6 MBK eke	860.000
2	»	32 kg-os borona	360.000
3	»	56 kg-os borona	680.000
1	»	82 kg-os borona	970.000
5	»	targonca	200.000
1	»	CRT répavágó	510.000
2	»	Csepel permetező	600.000
35	»	plantage lókapa, öt ekével	715.000
		gazdasági szekér, 107 darab	2,200.000
5	»	3. sz. darálo	400.000
		marhakötél, 190 darab	16.000
		kötőfék, 219 darab	16.000
15	»	kötőfék	6.000
99	»	istráng	16.000
7	»	rudalókötél	50.000
1	pár	4. sz. lószerszám	1,120.000
6	»	5. sz. lószerszám	1,200.000
5	»	7. sz. lószerszám	1,360.000
1	»	félparádés	1,200.000
28	darab	osikózabla	10.000
38	»	lótakaró	180.000
12	»	itatóveder	32.000
5	»	300 kg-os mérleg (súly nélkül)	500.000
1	»	500 kg-os mérleg (súly nélkül)	650.000
		ásó, lapát, kasza, 450 darab	8.000

*

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének sárszentágotai és szegedi telepén tárolt épitőanyagok árjegyzéke:

Szegedi Epitő r.-t. telepén:

Fürészelt épitőáru:

			darabja K
12/18 cm., 7 m hosszu kötőgerenda, 30.885 köbméter			600.000
10×10 cm., 5 m hosszu szaruta, 19.800 köbméter			600.000
Kész asztalosáru:			
20	darab	külső, felesbe nyiló ajtó (0.90×2.00)	500.000
62	»	pallótokos kereszttajtó (0.80×1.20)	500.000
32	»	hevederes padlásajtó (0.80×1.20)	130.000
12	»	ki-benyiló kamraablak (0.75×1.10)	300.000
15	»	gerébtokos kamraablak (0.45×0.90)	100.000

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással és üvegezés nélkül értendő.

Sárszentágotai fatelepen (vasutállomás Sárszentágota):

					K
I. oszt. 4/4-es épitőáru:					
318	darab	4/4-es, 9, 10, 11"-os, 12.745 m³,			
148	»	25 mm, 14—28 cm, 3.80—4.00 m hosszu, 3.362 m³,			
86	»	4/4-es, 22—25 cm, 6 m hosszu,			
13	»	4/4-es, 18—30 cm, 3—5.75 m hosszu, 3.487 m³ = 19.594 köbm			680.000
I. oszt. 3/4-es épitőáru:					
7	darab	3/4-es, 17—26 cm és 4—6 m hosszu	0.150	»	700.000
II. oszt. épitőáru:					
25	darab	4/4-es, 13—16 cm, 3.50 m hosszu	0.323	»	560.000
I. oszt. 8/4-es épitőáru:					
7	darab	8/4-es, 22 cm, 23, 27 cm,			
118	»	50 mm, 21—33 cm, 4 m hosszu	7.311	»	700.000
104	»	8/4-es, 15—20 cm, 5—6 m hosszu	5.026	»	650.000
Rövid 8/4-es épitőáru:					
39	darab	8/4-es, 10—14 cm, 2—3 m hosszu	0.638	»	600.000
Stafflí (zárléc):					
37	darab	2/3", 4, 5, 6 m hosszu			
102	»	3/3", 4, 5 m hosszu			
7	»	3/4", 4 m hosszu			
4	»	4/4", 4.75—5 m hosszu	3.980	»	700.000
Faragottfa:					
2	darab	5/6", 8 m hosszu	0.334	»	620.000
162	»	5/6", 7 m hosszu			
34	»	6/7", 7 m hosszu	30.603	»	600.000
38	»	6 m, 16/5/6", 2/5/5", 20/4/5"			
21	»	4/4", 14/6, 7/5 m			
4	»	4/5", 1/5, 1/4 m hosszu			
5	»	4/4, 2.50 m hosszu	5.576	»	5.80.000
Steier faragottfa:					
103	darab	4/5", 45/5 m, 58/6.00			
443	»	4/4", 333/5.00, 109/6.00, 1/2.00	33.769	»	480.000
Rudfa:					
494	darab	4" átm. 336/4, 54/5, 104/6.00 m	2.238	»	4.200
9	»	3" átm. 8/5, 1/3 m	43	»	3.500
Kész asztalosáru:					

2	darab 45/90 cm. gerébtokos kamraablak	90.000
6	» 80/120 cm hevederes padlásajtó	120.000
9	» 90/200 cm pallótokos, felesbenyíló ajtó	150.000
1	» 80×2.00 pallótokos keresztajtó	150.000

Az asztalosáruk alapmázolva és vasvasalással értendők.

Cserép- és téglaáruk:	K
Hornyolt tetőcserép (Bohn), 4300 darab, à	1.100
Gerinccserép (kup), 540 darab, à	3.000
Hódfarku tetőcserép, 645 darab, à	800
Kisméretü falitégla, 1050 darab, à	530
Nagyméretü falitégla, 300 darab, à	650
Vegyesek:	
Nr. 90. kátránypapir, 45 négyzetméter, à	9.000
1/4-es raktárüveg, 32/38 cm. 40 darab, à	5.000

Az árak ab Szeged, illetve Sárszentágota, raktár értendők + 2 százalék forgalmi adó felszámitása mellett.

Rétek és legelők gondozása.

A mezőgazdaságilag használható földek legmostohábbika a rét és a legelő. Ezekről csak termést akar a gazda anélkül, hogy annak gondozását, az elhasznált növényi tápanyagok pótlását végezné. Pedig mennyivel több állat tartható el ugyanazon legelőn vagy ugyan olyan kiterjedésü rét szénáján, ha az gondozva van! Lássuk, miben áll a rét gondozása. Legfontosabb teendő a tápanyagok pótlása. Trágyázni kell a rétet is, de erre csak kivételesen jut istállótrágya. A nitrogén pótlására teljesen megfelel a trágyalé. Ne hagyjuk elfogyni s veszendőbe menni az istállóban felgyülemlő trágyalevet, gyüjtsük azt trágyalékutba s öntözzük ki a rétre. Katasztrális holdanként 8—10 hl. teljesen pótolja a termésben elvett nitrogént. A foszforsav pótlására 1.5—2 métermázsa szuperfoszfát évente; vagy 2.5—3 métermázsa Thomassalak negyedévenként ősszel az erős fogasolás előtt kiszorva ajánlatos. Az őszi és tavaszi boronálást a moha, gyomok irtása, valamint az ülepedett talaj légjárhatóvá tétele végett, soha sem szabad elmulasztani. Legmegfelelőbb e célra a láncborona. A rét ápolásához tartozik még a vakondturások elegyengetése, a ritkás helyek nemes fümagvakkal való felülvetése, nedves rétek alagcsövezése, száraz rétek öntözése.

A jó legelő olcsóbbá teszi a takarmányozást és egészségessé az állatokat. Érdemes tehát annak gondozásával is foglalkoznunk. Az elhanyagolt legelőn a gyomok, bozótok irtása, kövek összeszedése az első teendő. A talajerő fentartása trágyázás utján ugyanugy eszközlendő, mint a réteknél. Ősszel és tavasszal nehéz fogassal hosszba-keresztbe megfogasoljuk, ha szükséges felülvetéssel igyekszünk zárt gyepet létesiteni. A delelő helynek folytonos változtatása, az u. n. kosarozással a legelő trágyázása célszerüen eszközölhető. Kövér legelő 2 számos állatot (500 kg sulyu állatok) eltart, mig 2—3 hold gyenge legelő kell 1 számos állat legeltetéséhez. A ló rontja a legelőt, kevésbé a birka, megkevésbé a szarvasmarha. Sertés csak orrba huzott gyürüvel legeltethető. Ha ugyanazon legelőn lóval és marhával akarunk legeltetni, előbb marhával, azután lóval, vagy ha egyszerre legeltetjük, ugyanazon területen háromszor annyi marhát legeltessünk, mint lovat.

vitéz Veress Szilárd
okl. gazda.

*

A mult hét gazdasági eseményei.

A terményárak piaca gyengébb, amennyiben a kinálat állandóan nő, a vevők ellenben nem vásárolnak. A legujabb kimutatások szerint a gabonafelesleg mintegy 30 millió métermázsa és igy a spekuláció nem igen talál alkalmat arra, hogy mesterséges gabonahiányt előidézve az árakat magasra szöktethesse. Piacainkat főképen a csehek részéről érezhető érdektelenség nyomja, nagy és rossz hatással van azonban az ismeretes malomkrach is. A malmok, ha vásárolnak, akkor is csak igen kis tételeket vesznek fel, ugy, hogy még ez sem élénkiti meg az irányzatot. A rozs piaca gyenge, a takarmányok üzlettelenül tendálnak. A magpiac teljesen üzlettelen, a lisztüzlet is változatlan. A huspiac nagy lanyhasággal küzd, mert a belföldi vásárlók csak éppen annyit vesznek fel, amennyit külföldre el tudnak helyezni. A sertés- és marhahuspiacon csakis a vágottsertést vásárolják.

Legujabb árak:

Terménypiac: buza, tiszavidéki 380—385, egyéb 370—375, rozs 220—225, zab 247—257½, takarmányárpa névleg 230—240, sörárpa 320—330, kőles 180—185, tengeri 175—177½, korpa 165—167½ ezer K métermázsánként.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 140—150, muharszéna 150—170, takarmányrépa 55, alomszalma 70 ezer korona métermázsánként.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 3, Viktória-borsó 3.3, fehér bab 2.2, tarka bab 1.7, lencse 7, mák 20 ezer K kg-ként.

Lisztpiac: 00-s buzaliszt 6.5, 0-s 6.4, 2-es 5.8, 6-os 1.8 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: burgonya, közönséges 1.2—2, kifli 5—6, uj burgonya 10, vöröshagyma 2—2.5, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 4—5, kelkáposzta 6—7, vöröskáposzta 6—7, zöldborsó, olasz, idei 18—20, paraj, idei 15—16, sárgarépa 5 ezer K kg-ként, zöldborsó, uj, kifejtve 60 ezer K literenként, külföldi saláta fejenként 2—6, hónapos retek 7—8 ezer K kg-ként.

Huspiac: marhahus 28—35, IIa 18—28, borjuhus 44—52, IIa 24—40, bárányhus 28—36, birkahus 18—28, sertéshus 34—38, IIa 26—32, zsir és háj 27, füstölt- és paprikásszalonna 28, olvasztani való 20—22, kolbász 40—60, IIa 20—40, csont 3—16 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: rántani való élő csirke 25—35, sütni való 35—50, élő tyuk 40—70 ezer K darabonként.

Halpiac: ponty 40—60, harcsa Ia 50—120, IIa 70—90, süllő 60—80, fogas 80—120, kecsege 80—100, csuka 35—50, kárász 20—25 ezer K kg-ként, békacomb párja 1—4 ezer K.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás 1.4—1.6 darabonként, kannatej kimérve 5—5.2, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként, legfinomabb teavaj 90, főzővaj 70, sovány turó 8 ezer K kg-ként.

*

Uj baromfi tenyésztési szakkönyv.*

A vitézi szék egyik funkcionáriusa, Bakoss László debreceni gazdasági akadémiai tanár, szakavatott tollából »Gazdasági baromfitenyésztés« cimen most megjelent hézagpótló könyvre a székkapitány urak utján a figyelmet midőn felhivom, teszem ezt azon meggyőződéstől sugalva, hogy a baromfitenyésztés szakszerü bevezetése a vitézek gazdálkodását a kezdet nehézségein átsegiti, mert kevés tőkével oly egész éven át tartó jövedelemforrásra tehetnek szert, mely a termés értékesitéséig szerény megélhetésüket biztositja.

Soha el nem feledhető példaként áll előttem két igyekvő gazdasági cseléd helyzete, kik egy helyen egyszerre kezdték meg szolgálatukat. A módosabb kis borjas tehénnel, malacos kocával vonult be, a másiknak husz darab baromfinál alig volt egyebe: mégis ez utóbbi nagyobb eredménnyel zárta le az évet, mint az előbbi. Miért?

Azzal a 2—3 liter tejjel, mit a gyenge magyar tehén borja meghagyott, naponta gyalog ment be a cseléd felesége a városba, hogy eladhassa s az igy

* E könyvet már ismertettük lapunk hasábjain. Most a jelen sorok illusztris irójának tollából közöljük legtalálóbb méltatását.

begyült pénzt felemésztette a tehén tartása; a kocát pedig 4 fiával eleség hiányában akkor volt kénytelen elvesztegetni, amikor az állatárak a legalacsonyabbak voltak. De a városba járás, az állatok etetése s azok részére főzgélés felemésztette a feleség idejét is s a konvenciós föld és kert rosszul gondozott, silány termésü lett. Ezzel szemben a szegényebb minden 2—3 hétben az összegyült kosár tojásért s két karra való apró baromfiért százezreket hozott haza a városból s ideje maradt a konvenciós kert és föld alapos megmüvelésére s ezzel jobb termés biztositására is.

Ne feledjük, hogy Magyarországnak baromfi és termékeiből majdnem annyi a kivitele, mint a négylábu állataiból együttvéve s hogy ez az oka a baromfi és termékei könnyebb értékesitésének s a négylábu állatárak esésének. Ennek megváltoztatására egyelőre alig van kilátás.

Egy silány tehén árából oly szép baromfi törzset lehet beszerezni, melynek jövedelméből egy pár év mulva 2—3 fajtehenet vehet a vitéz, amellyel már érdemes lesz esetleg a tejtermelésre és állatnevelés is gondolni.

De a baromfi tenyésztés is csak a kellő szak tudás és hozzáértő kezelés mellett lehet igazán jövedelmező, azért nagyjelentőségü a vitézekre annak alapos ismerete.

Vannak e téren olyan olcsóbb kiskönyveink, amelyekben bár igen alaposan és szakszerüen le van irva a baromfi tenyésztés, de mert azokban sok minden másról is van szó, tehát nem oly részletesen van kifejtve, hogy e téren teljes szakismeretet nyujtson.

Bakoss László tanár több mint 300 oldalas könyve — melyet több szemléltető kép és 32 gyönyörü színes ábra egészit ki —, hézag pótló ezen a téren s bár beszerzési ára a vitézi székkapitányságok utján rendelve 120.000 K (bolti ára 150.000 K), mégis merem ajánlani a beszerzését a módosabb vitézeknek és legalább vitézi őrmesterségenként vagy községenként egy-egy példányban, hogy a legszegényebb vitéz is hozzájuthasson, mert az abból nyerendő szellemi tőke dus jövedelmet igér.

Minél hamarabb tudjuk a viszonyainknak legmegfelelőbb fajtát beszerezni s az egyedek kiválasztásával és azok okszerü tenyésztésével állományunk hirnevét, megbizhatóságát emelni, annál jövedelmezőbb lesz fáradságunk gyümölcse. Támogassuk e tekintetben vitézeinket oktatással, jó tanácsal, de előbb alaposan tanulmányozzuk ezt az értékes könyvet.

vitéz Nagy P. székkapitány.

Vitézi telkek üzemeinek berendezése és beállitásánál figyelembe veendő szempontok.

(Bevezető közlemény.)

Irta: **vitéz Szíklai Ödön**
ny. áll. százados, főelőadó, Fejérvármegye Vitézi Székének központi járási vitézi hadnagya.

Immár ötödik esztendeje rovom a megye községeit és vitézi telkeit. Ezen öt esztendő alatt számtalanszor alkalmam nyilt a telkes vitézek gazdálkodási módjába betekinteni. Midőn tehát e nehéz kérdéshez hozzászólok, nem egyéni nézeteimet, hanem a tények és az 5 évi tapasztalatokból levont észszerü következtetéseimet adom közre.

Alább felsorolt közleményeim célja elsősorban az, hogy megóvjam a vitézeket a károsodástól, másodsorban, hogy felhivjam az érdekeltek és felelős tényezők figyelmét — a vitézitelkek üzemi berendezésének rendkivüli fontosságára, azon célból, hogy a hozzáértőket a kérdés tanulmányozására és tapasztalataink közreadására serkentsem.

A vitéz gazdálkodók igazat fognak adni nekem, ha megállapitom, hogy a vitézi lelkek gazdaságüzemi berendezésénél eddig követett sok tapogatódzás és kisérletezés a legtökéletesebb passzió.

Nagybirtok elbirja az ilyesmit és némely esetben kötelessége is a kisérletezés, de kisbirtokra ez végzetessé válhat. Sok kisgazda ment tönkre ilyen kisérletek következtében. Tekintsük tehát legfőbb kötelességünknek és gondunknak ezen bajokat elháritani azáltal, hogy vitézeinknek (kik jobbára gazdasági szakismeret és pénz nélkül csöppentek bele a kisbirtokba) határozott és betarthatóirányokat szabunk meg, amelyek vitézi telkeik üzemi berendezésénél, kisérletezések helyett biztos alapot képezhetnek, amelyek a valóságos életből vett és jól kipróbált tanácsok.

A Vitézi Rend belső felépitésének ez egyik legfontosabb kérdése. Ezen gazdasági és anyagi megalapozás irányitása fontos és sürgős kérdése a V. Rendnek, mert elsősorban telkesvitézeinek létérdeke követeli ezt. Az irányitásnak a viszonyok ismeretén alapulva, tárgyilagosnak, gyakorlatiaknak kell lenni.

Ezek szerint közleményeim csak oly tárgyat érintenek, amelyek könnyen megvalósithatók és nagy befektetést nem igényelnek, mert tudom, hogy vitézeink a gazdálkodás kezdetén oly rossz anyagi viszonyok között vannak, hogy nagyobb összeget igénylő ujitást eszközölni nem tudnak.

A telkesvitézek támogatására szánt közleményeim anyagát az alábbiak szerint osztottam fel:

I. Vitézek! Szántsunk tehénnel!
II. Vitézek! Hogyan épitsünk!
III. Vitézek! Fásitsunk!
IV. Vitézek! Szerezzük meg a hitelt!
V. Vitézek! Kisgazdaságunkat ugy rendezzük be, hogy az az állattenyésztést szolgálja!

Ezen közleményeket folytatólagosan adom elő s örvendeni fogok, ha ezzel a kezdő telkesvitézek nehéz munkáját némileg is megkönnyitettem.

(Folytatjuk.)

Március idusa.

Március idusa valamikor szép volt,
Ma csak vérző emlék, ma csak régi tényfolt.
Rab magyarnak mondd ma azt, hogy »hiv a Haza!«
Bilincsben vergődve próbálj, állj hát talpra!
Rabok vagyunk rabok s élünk bitang módra,
Mint kirugott ebek huzva sintérdrótra.

Március idusa de fekete lettél!
Három szin lobogónk a sárba teperték,
S ősapánk dolmánya meggörnyedt hátakon,
Ősapánk tört kardja a handlé piacon.
Szégyen, szégyen igy bevárni március idusát,
S méltatlan szájunkon a magyar himnuszát,
Ahányszor csak zengjük gyáván, siránkozva,
— Kik láttak vitéznek — néznek szánakozva.

Szittya apák fia, Rákóczinak faja,
Ne csak hogy nyöszörögj! Most is hiv a haza!
Jobban hiv, mint akkor; nagyobb a veszély most,
Ősapáink lelke te költözz belénk most!
De nem! De nem! Nem kell a segitség!
Nem genyesedett el még igy a magyar vér!
Ha üt, zeng; ha sikolt az utolsó óra,
Megmozdul ólmos kar végső riadóra.

Marad annyi erőnk, marad annyi vérünk,
Széttörjük rabláncunk s ha végszóra érünk,
Akkor is elérünk, de akkor ott leszünk.
Ujra feltámadunk, vagy szálig elveszünk,
S mikor elindulunk, minden ellen féljen,
Mindnyájan ott leszünk, Isten ugy segéljen!

Székelyné-Solymos Bea

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

HIREK.

Heti naptár.

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
15 Hétfő	Longrin vt.	Kristóf	A hét elején a nap 6 óra 15 perckor kél és 6 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra és 03perckor kél 6 óra 13 perckor nyugszik
16 Kedd	Geréb pk.	Henriette	
17 Szerda	Patrik pk.	Gertrud	
18 Csütörtök	Sándor	Sándor	
19 Péntek	József	József	
20 Szombat	E. Csáky	Hubert	
21 Vasárnap	Judica	Bened.	

1848. március 15.

Hetvennyolc évvel ezelőtt egész Európán a szabadság levegője áradt szét. Igy francia-, Olasz- és Németországban is. Bécsben március 13-án megmozdult a diákság és polgárság, véres összetüzésekre került a sor a katonasággal. Pozsonyba elérkezik a bécsi események hire. Március 14-én a főrendek elfogadják Kossuth inditványát és az országgyülés István nádor vezetése alatt küldöttséget küld Bécsbe a felirat átnyujtására.

Ezalatt Pesten az ifjuság készült tüntetésre, a nemzeti kivánságok kifejezésére és keresztülvitelére. Az ifjuság nem akart hallgatni az öreg urakra, Nyáry Pál alispánra, Klauzál Gáborra, »mert most nem szabad okos emberre hallgatni«. Megszövegezték a tizenkét pontot, mely a sajtószabadságon kezdve, Erdély unójáig minden hazafias óhajt összefoglal, még a katonaság alkotmányos esküjét, a magyar katonák hazahozatalát, a külföldiek eltávolitását is követeli. Bevezetése: béke, szabadság, egyetértés, egészen történeti alapon áll, csak befejezése: egyenlőség, szabadság, testvériség, mutatja azt a nagy tiszteletet a forradalmi eszmék iránt, mely akkor az ifjuságot és annak vezetőit áthatotta. Ezek között elsők voltak Jókai, Petőfi, Irinyi József. A fiatal irók összeköttetését az ifjusággal Vasváry Pál közvetitette, gyülőhelyük a Pilvax-kávéház lett. Gyülést tartottak a Városház előtti téren, csatlakozásra birták a polgárságot, nem törődve a cenzurával, kinyomatták Petőfi »Nemzeti dal«-át és a 12 pontot. A szép napot az egyetlen magyar státusfogolynak, Táncsics Mihálynak kiszabadításával zárták be.

Bécsből pedig az események hirére a király teljhatalommal ruházta fel a nádort, megbizta, hogy a felelős minisztérium és a kor által megkivánt reformok ügyében tegyen előterjesztést. Az első felelős magyar minisztérium elnökéül gr. Batthyány Lajost jelölte.

*

Zsófia kir. hgnő születésnapja. Folyó hó 11-én volt vitéz József királyi herceg, tábornagy ur őfensége és Auguszta királyi hercegasszony leányának Zsófia királyi hercegasszony leányának, Zsófia királyi hercegnőnek születésnapja. A családi ünnepet a királyi hercegi család meleg bensőséggel ülte meg.

Vitézi kulturest Miskolcon. A vitézi szék a nemzeti öntudat és nemzeti önérzet, a Hazaszeretet és vitézség kultusza céljából Miskolcon, a Nemzeti Szinházban folyó évi március hó 24-én a Borsod-Gömör-Kishont és Abauj-Torna vármegyék Vitézi Széke vitézi kulturestét rendez, a Vitézi Szék javára. A vitézi est keretében, a legjobb szereposztással, »Béri Balogh Ádám« cimü, vitéz Bethlenfalvy Gyula kuruc történelmi tragédiája, amelyhez az ünnepi beszédet dr. Putnoky Béla tartja, fog szinre kerülni. Szinházi jegyek, a rendes helyárakban, a Vitézi Szék irodájában, Miskolc, Vármegyeháza II. emelet 2. ajtó alatt, délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3-tól 5-ig válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A jegyeknek március hó 12-ig való szives kiváltása kéretik. Határmentá vármegyénk székvárosából nagy nemzeti multunk iránti lelkesedésünk lángja törjön fel a magasba és mutassa meg nekünk az utat, amely Nagymagyarországhoz vezet! Szives megjelenést kér a Borsod-Gömör-Kishont és Abauj-Torna vármegyék Vitézi Széke. Zsóry György alispán, dr. Hodobay Sándor polgármester, dr. Soldos főispán, vitéz Bethlenfalvy Gyula tábornok székkapitány.

Vitézi avatási képek. Már többször felszólitottuk azokat, akik a vitézi avatásról közölt képeink nyomán egyes avatási fényképeket óhajtanak megrendelni, hogy ezen megrendelésüket sürgősen juttassák el a Székkapitányságok utján a Vitézi Rend V. osztályához. A képek olcsó ára, darabonként 6000 korona igazán oly kedvező feltétel, hogy bárki, aki avatásáról szép emléket óhajt, meg kell hogy rendelje az őt érdeklő fényképet. Mivel pedig szerződésünk a közel jövőben lejár, később nem áll módunkban az olcsó fényképek beszerzése. Ezért kérjük ismételten, hogy aki ilyen képet óhajt, mielőbb rendelje azt meg, a felvétel számának és ciménck megjelölése mellett. Különösen fontos, hogy legalább a m. Székek rendelkezzenek egy ilyen képsorozattal.

Vitéz Mucsi László tiszthelyettes a Kecskeméten folyó évi febr. hó 19—22-ikén rendezett baromfi-, galamb- és nyulkiállításon »Rode Island«-fajta baromfi után I—II. dij és tiszteletdijat, továbbá a tehér »Leghorn«-fajta baromfi után a harmadik dijat nyerte. Akik ezen fajta baramfiakat óhajtják tenyészteni, forduljanak fent nevezetthez (Kecskemét, huszárlaktanya) tojásért. Midőn ezen örvendetes törekvést közöljük, egyben figyelmeztetjük a megrendelőket, hogy a költésre szánt tojást nagy rázkódtatásnak nem lehet kitenni, miért a szállitás eszközlésénél elővigyázatot ajánlunk.

Értesités. A M. Kir. Hadtörténelmi Muzeum igazgatóságánál néhai Beszédes László szobrászmüvész »Eskü« és »Győzni vagy meghalni« cimü szobormüvei megrendelhetők. Mindkét szobor 120 cm. magas, anyaga gipsz, ára 900.000 (kilencszázezer) korona. Csomagolási és szállitási dij a megrendelőt terheli. Ez (tájékozásul közöltetik) pl. Sátoraljaujhely kb. 240.000 korona. A muzeum igazgatósága, katonai és hazafias témájuknál fogva, mindkét szobrot igen ajánlja étkezdék, kaszinók, iskolák és irodák diszitésére. Müvészi értéküket néhai Beszédes László szobrászmüvészünk kiváló alkotóképessége biztositja. Kivánatra fényképet a muzeum küldhet. Megrendelések a muzeum küldhet. Megrendelések a muzeum cimére (IX., Üllői-ut 19. I. e.) küldendők.

Filmháboru. A kormány a továbbiakig megtiltotta az amerikai filmgyárak budapesti képviseleteinek amerikai filmeknek Budapesten való előadását, mivel az amerikai vállalatok nem teljesitették szerződésben foglalt azon kötelezettségüket, mely szerint minden 30 amerikai filmexport után egy magyar filmet készitenek és minden film után 3000 K-t fizetnek. Az amerikai filmgyárak erre felmondották budapesti alkalmazottaiknak, hogy kierőszakolják a magyar kormánynál a filmgyártási kötelezettségről szóló filmrendelet megváltoztatását.

Diszelőadás az Operában a hadiárvák javára. Auguszta királyi hercegasszony, Horthy Miklósné, a Kormányzó ur Őfőméltósága felesége, Anna királyi hercegasszony fővédnökségével március 15-én este fél 8 órakor a magyar királyi Operaházban a szikszói hadiárvaház javára diszelőadás lesz. Előadásra kerülnek történelmi élőképek, melyeket Riedl Klára, az Operaház müvésznőjének tervei szerint és rendezésében az előkelő társaság tagjai mutatnak be. A gazdag müsor keretében részt vesznek még Goda Gizella, Székelyhidy Ferenc dr., Somogyi Erzsi, Kiss Ferenc, Pusztay Sándor az Operaház és Nemzeti Szinház müvészei közül. Kereszty Viktor orgonamüvész, a székesfővárosi szimfónikus zenekar és az Egyetemi Énekkarok. A diszelőadás iránt a társadalom legszélesebb rétegeiben élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Értesités. Folyó évi 9. számunkban közölt tenyészállatvásárra érkező helybeli és vidéki vitézeknek a rendezőség ingyen belépést engedélyezett, ha a kiállitást csoportban akarják megtekinteni. Ezért ugy a helybeli, mint a vidéki vitézek a kiállitásra csoportban menjenek.

A Károly-keresztesek a rokkantellátási adónak csak a felét fizetik. A honvédelmi miniszter a hivatalos lapban rendeletet adott ki, hogy azok a rokkantellátási adó fizetésére kötelezett egyének, akik háborus katonai szolgálatukat a Károly-csapatkereszt birtokát tanusitó igazolvánnyal bizonyitják, a rokkantellátási adónak csak a felét kötelesek fizetni. Akik ezt a kedvezményt igénybe akarják venni, kötelesek a Károly-csapatkereszt viselésének jogosultságát megállapitó eredeti igazolványt és annak egyszerü másolatát a községi elöljáróságnak bemutatni. Akiknek a régi igazolványuk nincs meg, igazolványt kérhetnek, még pedig a volt tartalékosok és népfelkelők a törvényhatóságok első tisztviselőitől, tehát a vármegye alispánjától, illetve a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereitől.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Bethlen István gróf miniszterelnök mult szerdán reggel Genfbe utazott, hogy résztvegyen a népszövetség pénzügyi-bizottságának péntektől kezdődő ülésein. Bud János pénzügyminiszter, ugyancsak Genfbe, már korábban elutazott, majd Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter és Korányi Frigyes báró párisi magyar követ fog részt venni még a genfi tárgyalásokon.

A Kormányzó Bethlen István gróf miniszterelnöknek külföldi hivatalos tartózkodása tartamára a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával Vass József népjóléti minisztert bizta meg.

*

Vass József h. miniszterelnök benyujtotta az épitkezések előmozditását célzó intézkedésekről szóló törvénycikk kiegészitésére vonatkozó tövényjavaslatot. A javaslat első szakasza megállapitja, hogy minő házbirtokost, mely adómérséklés illeti meg, aki házát az 1926 évben tataroztatja. A javaslat második szakasza szerint az 1926 évben végzett átalakitó munkálatok után, amelyek folytán uj lakás, üzlethelyiség, stb. nem keletkezik, a tatarozás esetében biztositott adómérséklés engedélyezésének van helye. A harmadik szakasz szerint az adómérséklés kiterjed azokra a munkálatokra is, amelyeknek határidejét az eredeti törvény alapján meghosszabbitották, illetve — a negyedik szakasz szerint — azokra az épületrészekre is, melyeknek átalakitását folyó év végéig megkezdik és legkésőbb a jövő év végéig lakható állapotba helyezik. Az ötödik szakasz szabad rendelkezési jogot biztosit az e törvény alapján adókedvezményben részesitett épületekre, az adómérséklés, illetve mentes ég megadása után megüresendő helyiségekre nézve. A törvény az 1926 január hó 1-ével lép életbe.

*

A tiz évi távollét után otthonát ismét felkereső nagy Hubay-tanitvány, Vecsey Ferenc kedden tartotta az Operaházban első hangversenyét, annak a koncert sorozatnak, mellyel a csonka-ország egész területének társadalmát akarja segitségül szólitani az árviz sujtotta magyarság nyomorának enyhitésére. A hangversenyen, melyet az ujságirók kórházegyletének javára adott, a Kormányzó és József kir. herceg is megjelent. Az est a kivételes siker jegyében folyt le s az érdeklődés oly rendkivüli volt, hogy az általános kérésnek engedve Vecsey megigérte, hogy magyarországi körutja befejezéséül még egy koncertet fog adni.

A müvész második hangversenyét, ezuttal az árviz károsultak felsegélyezésére, csütörtökön tartotta Debrecenben szintén nagy sikerrel.

A genfi népszövetség tanácskozásai.

Hétfőn megkezdődtek Genfben a nemzetek szövetségének tanácskozásai. A most összeülő rendkivüli közgyülés fog dönteni a német birodalomnak a népszövetségi tagok sorába felvétele ügyében. Ez alkalommal döntenek arról is, hogy a locarnoi egyezmény alapján, melyet később Londonban irtak alá, Németországot a Népszövetségbe lépésekor azonnal népszövetségi tanácstagjává megválasztják. Olasz és francia részről azonban mozgalom indult meg abban az irányban, hogy ha Németország tanácstagsági helyet nyer el a Népszövetségben, akkor ezzel egyidejüleg több más állam is tanácstagsági helyhez jusson. Igy a Németországgal ellenkező érdekek képviselői ujra többséghez jutnának és ellensulyozhatnák Németország és a vele barátságos viszonyba került Anglia törekvéseit. Mivel azonban ezekről az ujabb tanácstagsági helyekről Locarnóban szó sem volt, Anglia és Németország ebben a lépésben a locarnói egyezmény kijátszását látják. Épen ezért feszült érdeklődéssel tekintenek a most megindult genfi tanácskozások elé, amikor is döntenek ebben a kérdésben.

A francia kormányválság.

Fokozza még a helyzet feszültségét az, hogy Franciaországban a Briand kormány váratlanul megbukott. Az adóügyi javaslatok tárgyalása során a kormányt leszavazták, mire Briand bejelentette az egész kormány lemondását. A lemondást a köztársaság elnöke tudomásul vette. A kormány leszavazása szombaton, a francia kamara reggelig tartó ülésén történt. Briand lemondásának bejelentése után, az ügyek további vitelére megbizást kapott és még aznap este Genfbe utazott. Igy az uj kormány megalakitásának munkálatai csak hétfőn kezdődhetnek meg. A Briand kormány bukása Franciaországban és külföldön is nagy meglepetést keltett. Egyelőre még nem tudják ki lesz az utódja, mert Briand nem nagy hajlandóságot mutat az ujabb kormányalakitásra.

Bethlen miniszterelnök Genfben.

A mult hét végén kezdette meg a Népszövetség pénzügyi bizottsága is a munkálatait. Legelsősorban Magyarország talpraállitásáról szóló jelentés került napirendre, melynek során a bizottság meghallgatta Bethlen István gróf miniszterelnök és Smith Jeremiás magyarországi főbiztos előterjesztését. Az ülés a szokásos udvarias módon, rendes keretek között folyt le. A svájci szociálista párt ugyan kisérletet tett arra, hogy a magyar miniszterelnök ellen röpiratok osztogatásával, hirlapi cikkekkel és plakátok felragasztásával hangulatot teremtsen, ez azonban nem sikerült, mert a svájci hatóságok közbeléptek, elkobozták a plakátokat és röpcédulákat, a svájci lapok pedig a leghatározottabban visszautasitják a szociálista lapok támadását és elitélték azt, hogy abban a pillanatban, amikor Bethlen Genfbe érkezett olyan durva és illetlen hangon irt róla az egyik svájci munkáslap, hogy ez rossz hirbe hozza Genf város sajtóját.

Szerb beismerés.

A belgrádi szkupstina szombat esti ülésén Boskovics szerb képviselő azt a kijelentést tette, hogy a Magyarországtól elszakitott Bácskában és Bánátban, a mai ugynevezett vajdaságban, a szerb nép a magyarok uralma alatt jobban élt, mint most. Nagy lármával fogadták ezt a kijelentést és tiltakoztak az ellen, hogy szerb képviselő ilyen kijelentést tegyen. Boskovics képviselő szavai kimagyarázására azt mon-

dotta, hogy a magyarok alatt több jog és szabadság volt, mint a mai szerb uralom idején.

A prágai robbanás.

Prágában az egyik utcában felrobbant hu-zonöt láda kézigránátot tartalmazó katonai szállítmány. A hatalmas erejü robbanás megölte a lőszerszállitást kisérő katonákat, azonkivül még hatvan járókelőt többé-kevésbbé sulyosan megsebesitett. Az utca képe a robbanás után borzalmas látványt nyujtott. Házak falai, tetők megrongálódtak, tömérdek ablaküveg betört, néhány lakásban a berendezési tárgyak összetörtek. Sok családot kénytelenek voltak kilakoltatni az összeomlással fenyegető házakból. A szállitmányban mintegy négyszáz gránát volt, melyet Tritol nevü robbanóanyaggal töltöttek meg. A robbanás okát még nem tudták megállapitani.

Viharos időjárás.

Németországban, Ausztriában és Olaszországban nagy vihar pusztitott. Perugiában a vihar következtében összeomlott egy régi kolostor, melynek lezuhanó falai a közelében felállitott barakkokat pusztitották el. A barakkokban négyen meghaltak, néhányan pedig sulyos sérülést szenvedtek. Olaszország több vidékén hó esett. Bagnó mellett több másodpercig tartó hullámszerü földrengést észleltek. Innsbruckban napokon át szakadt az eső és hatalmas zivatar vonult át a környéken. A hegyekben több méter magas hó esett, ugyhogy a lavinaveszély igen nagy.

A szófiai itéletek.

A szófiai törvényszék vasárnap kihirdette az itéletet a külföldön müködő bolgár lázadók ellen, akiket az állam fokozott védelméről szóló törvény alapján halálra itéltek. Az itéletet a távollevő lázadókon nem tudják ugyan végrehajtani, de ha kézrekerülnek, nyomban kivégzik az elitélteket. Végre egy okos államérdeket szolgáló itélet.

Kiadóhivatali posta.

vitéz Czigó Balázs, Nagyvázsony: 96.000 K, 1927 február hó 1.* — vitéz Dávid József, Lengyeltóti: 50.000 K, 1926 máj. 15. — vitéz Hercegfalvi János, Veszprém: 50.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kovács István, Nagykanizsa: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Nádasdy József, Nagykanizsa: 24.000 K, 1925 dec. 15. — vitéz Szabó Márton, Kelevizpuszta: 24.000 K, 1926 okt. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Szabó András, Káloz: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Takács István, Szepetnek: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Tóth Béla, Nagykanizsa: 96.000 K, 1927. aug. 1. — vitéz Máté József, Székesfehérvár: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Zsadányi András, Kápolnásnyék: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Keserü József, Kappanymegyer: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szigethy Gyula, Enying: 75.000 K, 1926 febr. 15. 1000 K hijján. — vitnéz Halász Ferenc, Vál: 180.000 K, 1927 dec. 15. — vitéz Berta János, Kálmánc: 96.000 K, 1927 febr. 15. 1000 K hijján. — vitéz Besenyei János, Pécs: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Fonyó György, Kaposvár: 48.000 K, 1925 okt. 1. — vitéz Kovács Imre Kaposvár: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Mátrai Dénes, Gyékényes: 96.000 K, 1927 febr. 15. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Tolnai György, Mohács: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Balog Mihály, Tolnaozora: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Dancs Ignác, Báta: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Dávid János, Sárpilis: 96.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Moldvai János, Szebény: 100.000 K, 1926 jul. 15. — vitéz Molnár József, Várdomb: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Ormay Alfonz ny. ezr., Pécs: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Papp Vince, Attala: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Pirisa István, Báta: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Puskás József, Fadd: 96.000 K, 1927 jan. 31. — vitéz Somogyi Ferenc, Dombovár: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Kovács János, Kapospula: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Kovács Mihály, Szenta: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Rónai Mátyás, Mohács: 48.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Kunfalvi Viktor, Paks: 50.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Balog Imre, Nagyatád: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Gyenei Antal, Tamási: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Róka József, Kazsok: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Stankovánszky Pál, Alsómocsolád: 96.000 K, 1928 aug. 1. — vitéz Jenővári József, Szekszárd: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Farkas József, Pécs: 100.000 K, 1927 jan. 15. — vitéz Lovászi Márton, Bácsbokod: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz dr. Galambos József, Tass: 8000 K, 1926 márc. 1. — vitéz Iványi Béla, Baja: 25.000 K, 1926 máj. 15. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Tóth Zsigmond, Dömsöd: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Mészáros László, Kiskunfélegyháza: 50.000 K, 1925 nov. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Bozsogi Pál, Makó: 25.000 K, 1926 jul. 1. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Mezei Ferenc, Szeged: 24.000 K, 1925 dec. 15. — vitéz Ábel Vince, Kömpöc: 70.000 K, 1926 nov. 1. 2000 K hijján. — vitéz Gyeness Ferenc, Ceglédbercel: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz dr. Gombos Ferenc, Szeged. 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Karalyos Gyula, Makó: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kürthy Mihály, Hódmezővásárhely: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szabó László Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szabó Mihály, Földeák: 48.000 K, 1926 márc. 1. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Zsengellér Ferenc, Cegléd: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Horváth István, Szeged: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Mónus József, Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Vargha Péter, Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Balogh Ferenc, Szeged: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Baranyás István, Makó: 150.000 K, 1927 szept. 1. 2000 K hijján. — vitéz Danka István, Cegléd: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Péter Imre, Kiskunfélegyháza: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Rácz János, Hódmezővásárhely: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szücs Gábor, Kecskemét: 48.000 0K, 1926 aug. 1. — vitéz Szücs Gábor, Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Tóth Lajos, Csengele: 50.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Zsiday Imre, Szeged: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Irányi László, Szeged: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Sági István, Cegléd: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kovács István, Mindszent: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Ábrahám László, Turkeve: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Ország Elek, Turkeve: 24.000 K, 1926 febr. 1. — vitéz Horthy István ny. lov. tábk., Gyömrő: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz gróf Teleki Béla, Gyömrő: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Váry László, Gyömrő: 96.000 K, 19927 febr. 1. — vitéz Boros József, Szombathely: 48.000 K, 1927 aug. 1. — vitéz Bucsi Ignác, Gasztony: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Hajdu Ferenc, Győr: 104.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Horváth János, Sikátor: 43.000 K, 1926 jul. 1. 3000 K tulfizetéssel. — vitéz Mészáros Géza, Osli: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bőröczky Dániel, Rábakecöl: 18.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Nemesvisi József, Nemesvis: 18.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bánhegyi Géza dr., Nagyszénás: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Bokréta József, Ács: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Daróczy Henrik, ny. tábk., Sopron: 96.00 0K, 1927 nov. 1. — vitéz Szakonyi Károly, Szombathely: 36.000 K, 1926 jun. 15. — vitéz Vértes István, Tarján: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szalay István, Pápa: 48.000 K, 1926 aug 1. — vitéz Earpáti József th., Sopron: 96.000 K, 1927 febr. 1. 1000 K tulfizetéssel.

Felkérjük nb. olvasóinkat, hogy pontos kézbesités miatt, a cimváltozás bejelentésénél sziveskedjenek a régi cimet is közölni.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet L. (Rókussal szemben.)

SPORT.

Vasárnapi futballeredmények: FTC—Vasas 4:1 (3:0), MTK—BEAC 1:0 (1:0), ETC—UTE 1:0 (1:0), III. ker. TVE—Törekvés 2:0 (1:0), NSC—VAC 1:1 (0:0), KAC—33 FC 2:0 (0:0).

A Felvidék kardbajnoksága. A Kassai Atlétikai Club 1926-ra rendezte most a Felvidék kardbajnokversenyét. Bajnok Glykais Gyula (Santelli isk.) lett. 2. Kovács Andor. 3. Széchy László. A női tőrvivóbajnokságot a mult évi bajnok Tary Gizella nyerte el.

A Foederatio Emericana uszóversenye. A Rudas-fürdő uszócsarnokában vasárnap rendezte meg Foederatio Emericana sportoszályа házi uszóbajnokságait nagy sikerrel, jelöül annak, hogy a főiskolai szövetség kiváló gondot fordit arra, hogy tagjaival a sportot megkedveltesse.

Debrecen város birkozóbajnokságait Magyar (BAK), Fehér (BAK), Vácz (Debreceni TE), Ferenczy (MÁV Gépgyári Sportkör) és Horning (UTE) nyerte.

Lőrinciben (Nógrádmegye) május 9-én zajlik le a sziráki járás 4 km-es mezei futócsapatversenye. A versenyre futásfalvi vitéz Pál Imre ny. á. őrnagy egy értékes vándordijat adományozott.

Mátranovákon (Nógrádm.) április 18-án zajlik le a salgótarjáni járás 4 km-es mezei futó csapatversenye. Vándordijat a járás adott. Ugyanakkor tartja a mátranováki Levente Sport Egyesület zászlószentelését.

vitéz László Péter*

A világháboru kezdetén, mint tizedes kezdette meg hőstetteinek hosszu sorozatát a volt cs. és kir. 69. gyalogezrednek ez a kiváló katonája. Gorlicénél, Ostrozecnél, Lopusnónál, az Ikvánál és ahol csak harcolt, mindenütt egy-egy babérágat szakitott magának. Megszerezte az összes legénységi kitüntetéseket.

Az őrmesteri rangot a német Krieger-Verdienst-Medaille-t és arany vitézségi érmet Pienákinál érdemelte ki 1916 augusztus 14-én.

A hires 69-esek az oroszok igen erős támadását verték vissza aznap délelőttjén. Délután azonban ismét gyülekezni kezdtek az oroszok drótakadályaink előtt.

A rohamtámadásra való ilyen gyülekezésnél (nappal ez csak fedett területen lehetséges), a hepe-hupás előtér mindenfelé tele van hintve előrekuszó, itt felugró, ott lebukó, a dombokon egyesével átszaladó, a kisebb terepmélyedésekben csoportosan meglapuló rajvonalakkal s a legkülönbözőbb alakzatokban előre igyekvő csapatrészekkel, amelyek lassankint a kijelölt terjedelmesebb takarásban, a megrohanás a kiszemelt állásokkal párhuzamosan futó hosszabb tere ráncban sorakoznak. Mindez rendszerint csak éjszaka vagy ködben, nappal pedig csak sürünfogros, födött területen történik. Mivel az ilyen körülmények között a megfigyelés és a kilövés korlátozva van, nem könnyü az ilyen gyülekezést megzavarni, vagy épen megakadályozni.

László Péter leleményes magyar ésszel jönmagától kitalálta ennek is az egyik módját s vitéz, bátor magyar szivvel alkalmazta is — sikerrel.

Mikor az oroszok előregyülekezését észrevette, vakmerő tervet főzött ki. De a kalandot jómaga is tulmerésznek gondolhatta s tartott tőle, hogyha előhozakodik vele: parancsnokai nem engedik meg a terv kivitelét. Azért nem is jelentett senkinek semmit, hanem a saját felelősségére a szó szoros értelmében kimászott szakaszával a lövészárokból.

Hasoncsuszva, a terep horpadásait ügyesen kihasználva, az ellenséget óvatosan megkerülve, észrevétlenül hátába került az előregyülekező oroszoknak.

Két okból is szörnyen veszedelmes vállalkozás volt ez. Nemcsak az élet volt itt kockára téve, hanem a jó hirnév, a katonai és magyar becsület is. Mert, ha az oroszok észreveszik őket, tartalékaikkal rögtön körülfogják... s akkor aztán, László Péter! nincs más hátra, mint harcolni a legutolsó leheletig a a legutolsó emberig. Jaj! ha élve fognák el a szakaszodat! Akkor senki azt a gyanut le nem mossa rólad, hogy hütlenül elhagyva csapatodat, kerested, hogy fogságba juss!! S akkor áruló lesz a neved örökre!!! Persze, csak ha elfognának!

De a bátrakat az Isten is segiti; és saját bátorságuk őrzi őket a veszélyben.

László Péter megvárta az alkalmas pillanatot s akkor irtózatos gyorstüzet zuditott az oroszokra, akik azt sem tudták: honnan, ki lő rájuk? Csupán azt érezték, hogy hátukba lőnek. Még a mieink sem sejtették, mi történt? Annyit láttak csak, hogy az oroszok közt szörnyü zavar támadt s fejüket vesztve, ide-oda futnak. S akkor előugrott László a szakasz á val s megfejtette az egyszerü rejtvényt. Egymásután kiugratta rejtekükből a szanaszét meglapult csoportokat, meg az elül sorakozó rajvonalat, legnagyobb részt el is fogja s betereli őket a mi állásunkba és jelenti, hogy megérkezett a szakasza harminc emberével, meg 184 orosszal; s egy kis hadizsákmányt is hozott magával.

Nagyon kockázatos vállalkozás volt ez, mellyel László Péter az oroszok támadását megakadályozta. De ő nem félt a veszélytől, nem félt a gyanutól. Életét és becsületét kockáztatta a sikerért. Ugy volt az jól, ahogy tette. Mert a becsületes szivnek az lehet csak a jelszava, amit vitéz László Péter szóval mondott, tettel vallott:

Mindent a hazáért!

Dég községben (Veszprém vármegye) az Altruista bank felajánlásából 15 hold vitézi telket kapott.

Neje: szül. Pákozdi Erzsébet nemzetes asszony, 2 fia és 3 leánya van.

1921. V. 22. avattatott vitézzé Budapesten a királyi várkertben.

A numerus clausus egyik legbátrabb harcosa Bársony János, a világhirü szülésztanár meghalt Budapesten.

* Hőstettét a V. R. még nem rajzoltatta meg.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Flu-öltöny	**460** „
Flu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

b ő r ö n d ö s ö k

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. **Telefon 8—24, 90—70.**

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

III. évfolyam *Budapest, 1926 február Főposta, 95. sz. postafiók*

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKÉNT KÉT LEVÉL

Tartalom: LXIII. Levél. Kedves olvasóinkhoz!
LXIV. Levél. Fogyasztási szövetkezetek.

Előfizetési díj 24 levélre 24.00 K
12 levélre 12.000 K
6 levélre 6000 K
2 levélre 2000 K

Semmiféle irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosíthatja

LXIII. LEVÉL.

KEDVES OLVASÓINKHOZ!

A LXI.-ik levelünkben bemutattuk azt a harcot, mely köztünk és a szociáldemokrata kommunisták közt folyik. Valószinüleg ennek a Levélnek köszönheti a Közérdekü Levelek alulirott irója, hogy a nemzetgyülésen két napon keresztül visszhangzottak a terem falai a nevétől és nyolc szociáldemokrata képviselő ajkáról tizenegy beszéd hangzott el ellene. Igazán büszkén hivatkozhatok erre a két napra, mert valószinüleg a világrekordot tartom ezzel a koncentrikus támadással, mert valószinüleg az még nem fordult elő a parlamentek történetében, hogy egy szürke, a politikai porondon nem is szereplő egyén ellen ilyen beszédtömeget sorakoztassanak fel.

A beszédek — hiszen szociáldemokraták mondták — természetesen zsufoltan tele voltak sértő és rágalmazó kifejezésekkel és ez késztetett arra, hogy ezek visszautasitására a Közérdekü Levelek hasábjait vegyem igénybe, mivel a magyar törvények értelmében a korbácson kivül ezekkel a sértésekkel szemben más megtorló módom nincsen.

A magyar törvények ugyanis a nemzetgyülési képviselőnek azt a messzemenő jogot biztositják, hogy a nemzetgyülésen elmondott beszédeikért semmiféle elégtételt adni nem kötelesek és az ilyen beszédekért a bíróság előtt nem vonhatók felelősségre. A törvény feltétlenül jó és szükséges, csak a parlamenti viszonyok elfajulása következtében kiegészitésre szorul. Apáink ugyanis, mikor ezt a törvényt meghozták, emberekre gondoltak és nem — Farkasokra; hazájukat szerető magyar emberekre és nem — nemzetközi Propperekre és Rothenstein Mórokra; magyar iparosokra, de nem Esztergályosokra és Szabó Imrékre. Ez a törvény arra való, hogy az a nemzetgyülési képviselő, aki hazája érdekében az igazságot a hatalmasságokkal szemben is bátran kimondja, minden

zaklatástól mentes legyen. A szociáldemokrata frakció tagjai pedig ezt a törvényadta jogukat paizsul használják fel arra, hogy üzelmeiket megakadályozó magánegyéneket e mögé bujva támadhassanak. Apáink a törvény meghozásánál nem is gondolhattak arra, hogy a nemzet szentegyházába ilyen emberek is bekerülhessenek. Miután azonban ez is megtörtént, az erkölcsi igazság megköveteli azt, hogy a mentelmi joggal való ilyen rut visszaéléssel szemben is legyen a megtámadott becsületes embernek védelme. A képviselői mentelmijog sokkal fontosabb alkotmányjogi biztositék, semhogy az ennek leple alatt elkövetett visszaélések miatt a törvény megváltoztatását kivánni szabad volna, viszont azonban föltétlenül szükséges egy olyan törvény meghozatala, amely szerint a mentelmi jog védelme alatt megtámadott egyének ez esetben is fordulhassanak a bírósághoz a vád igazságának vagy rágalomszükségének kivizsgálására, hogy igy, ha a rágalmazó képviselő mentelmi joga következtében büntetlenül is marad, az ártatlanul megrágalmazott egyén legalább erkölcsi elégtételt kaphasson.

Miután ilyen törvényünk még nincsen, a nagy nyilvánosság előtt vagyok kénytelen a támadást visszautasitani és perünkben a közvéleményt biróul felkérni.

A kommunisták támadásaikat eddig a Népszaván keresztül intézték. Ott helyezték el a rágalombombát és azért élveztek sértetlenséget, mert a megtámadottak méltóságukon alulinak tartották a Népszava sértéseiről még csak tudomást is venni. E lenézést a Népszava bátoritásnak vette és azt gondolta, hogy becsületes emberek rágalmazására szabadalma van. Mikor a Közérdekü Levelek megindultak, a kommunisták velünk szemben is a gyalázkodás jól bevált taktikájához nyultak. Most azonban nagy csalódás érte őket. Én minden egyes rágalmazó cikkükért bíróság elé állitottam őket és nemcsak a rágalmazó bélyegét süttettem rájuk a bíróság által, de sulyos büntetésekkel meg is tanitotta őket a bíróság arra, hogy

„Ne bántsd a magyart!“

Ezért tehát az ellenem irányuló rágalomhadjáratot a Népszavában mint nemcsak kilátástalant, de egyenesen rájuk nézve nagyon is káros módszert beszüntették és helyette a nemzetgyülés előtt, a mentelmi jog védelme alatti rágalomrohamot határozták el. Ennek a taktikaváltozásnak eredménye a február 9-iki és 10-iki bombázás.

A felszólalásokra az adott alkalmat, hogy a mentelmi bizottság Vanczák Jánosnak öt olyan mentelmi ügyéről tett jelentést, melyek mindegyikét én inditottam a Népszava ellen.

Erkölcsi szempontból nagyon érdekes mindjárt az, hogy a beszédek szerint engem tesznek felelőssé azért, hogy ők tizenegy beszéddel veszik igénybe a nemzetgyülés drága idejét. Megakarták

játszani a régi „farkas és bárány" mesét. A valóság ugyanis az, hogy ezeket a sajtópereket nem én vittem a nemzetgyülés elé, hanem ezek ugy kerültek oda, hogy a Népszavában megjelent cikkekért a felelősséget annak dacára, hogy nem ő irta, Vanczák János vállalta egyenesen azért, hogy igy addig a bíróság ezekkel a rágalmazási ügyekkel ne is foglalkozhasson, amig őt a nemzetgyülés ki nem adja. Azaz, ő kavarta a vizet és engem akartak érte megenni. A mese megismétlése azonban nem sikerülhetett, mert hiszen a szociálista farkas tehetetlen dühétől vérbeborult szemével ártatlan báránykának nézte — a vadászt.

A lapok szerkesztőinél szokásos dolog az a mindenképen nemes eljárás, hogy oly esetben, mikor közérdekből olyan cikket adnak közre, melyből kifolyólag az iróra, ha a cikk az ő neve alatt jelenne meg, reá aránytalanul nagy kár háramolnék, a törvényelőtti felelősséget annak minden következményeivel együtt a szerkesztő maga vállalja. Azonban a Vanczák cselekedete ismét jellegzetes példája a kommunista erkölcsöknek. Várnay Dániel ugyanis beszédében a Népszava közlése szerint a következőket mondta:

„Vanczák nem müvelt törvényellenes dolgot. Vanczák csupán megvárta, amig a nemzetgyülés a mentelmi jogát felfüggeszti s azután mindig megnevezte a közlemény szerzőjét."

Szabó Imre is megállapitja, hogy *„Vanczáknak a szerző megjelölésénél követett eljárását indokolja a sajtó guzsbakötöttsége. Vanczák kénytelen ahhoz folyamodni, hogy akkor nevezze meg a szerzőt, amikor erre a törvény kényszeriti. Addig ő védelmezi munkatársait."*

Ez annyit jelent, hogy

Vanczák büszkén szokta verni a mellét a felelősség vállalásnál addig, ameddig ebből neki baja nincsen, a Népszavának pedig haszna van,

mert a sulyos milliós büntetéspénzek fizetését ezáltal évekre tudja kitolni,

azonban a bíróság elé már csak álljon a cikk tényleges megirója és üljön a börtönben az,

még akkor is, ha a cikket utasitásra vagy egyenesen — diktálásra, sőt egyenesen Vanczák János diktálására irta volna is.

A nyolc szociálista tizenegy beszéde tömegesen zuditotta rám a sértéseket és rágalmakat. *Farkas István* például a következőket mondta:

„Gálocsy, aki mint sértett szerepel, állandóan rágalmazza,

szidja a munkásmozgalmat és így akar kormánytámogatáshoz, pozícióhoz jutni."

Szabó Imre a következőket mondta:

„*Nemcsak fegyveres hatalom, nemcsak közigazgatás áll a bérharcot folytató* **munkássággal** *szemben, hanem ott állanak ezek az államilag kitartott élősdiek is. Ez az ember évek óta abból él, hogy a* **munkásságot** *lepocskondiázza, ez az ő életforrása. Az ilyen élősdieket ki kell pusztítani a magyar közéletből.*"

Propper Sándor azt mondta, hogy:

„*Gálocsy nem mániából konok pörlekedő, hanem kenyérkeresetből. Ez az ő kenyérkereseti forrása. Ez az ember üzletszerüen foglalkozik a* **munkásság** *megrágalmazásával. A mi küzdelmünk ezzel az államilag szabadalmazott és állami pénzen táplált emberrel szemben egyoldalu.*"

Rothenstein Mór azt állítja rólam, hogy:

„*Gálocsy abban a tudatban rágalmazza a* **munkásságot,** *hogy őt baj nem érheti, egyébként tudja, hogy a szociáldemokrata párt nem szokott ügyészért kiáltani. Ennek tudatában próbálja orvul ledöfni a nagyobb falat kenyérért harcoló* **munkásokat.**"

Jászai Samu azt mondta rólam, hogy:

„*Gálocsy az 1890-es években meghonosított uszító rendszert akarja a szervezett munkásokkal szemben életbeléptetni. Ezért rágalmazza tervszerüen a* **munkásságot.**"

Esztergályos János szerint:

„*Gálocsy közpénzeken, a* **dolgozó** *nép adófillérjeinek terhére terjeszti hirhedt Közérdekü Leveleit.*"

A felsorolt vádak tehát egyrészt engem avval rágalmaznak meg, hogy „*a munkások ellensége vagyok,*" azoknak jobb megélhetését akadályozom és röpirataimban azokat rágalmazom és gyalázom, — a másik az, hogy én a Közérdekü Leveleket „*tisztességtelen magánérdekből*" irom, ebből élek és a kormány kitartottja vagyok.

Az első rágalomnak rágalomszerüségét a Közérdekü Levelek olvasóközönsége előtt bizonyitanom nem szükséges.

A Közérdekü Levelekben nincsen egyetlenegy mondat, melyben a munkásságot támadnám,

vagy tisztességtelenséggel vádolnám. Ellenkezőleg minden sora a munkásokért iródik és abból csak a munkások iránti szeretetet és jóindulatot lehet kiolvasni és ezért gyülölik a Közérdekü Leveleket a kommunisták.

A második vád ellen is nagyon könnyü a védekezésem. A Közérdekü Levelek nem az én vállalkozásom. És — noha tisztességes, becsületes munkáért fizetést nemcsak elfogadni, de követelni

is tisztességes dolog — viszonyaim megengedték eddig, hogy ebbeli munkásságomat, tekintettel a közérdekre, senki által meg ne fizettessem. A *kitartottsággal* való rágalmazásért a Népszavát egyszer már bíróság elé állítottam, annak bizonyitását magam felajánlottam, azonban bizonyitani *természetesen* semmit sem tudott a vádlott és igy a

rágalmazó bélyegét már a birósági itélet nyomta a Népszava homlokára.

Elég volna csak erre a birósági itéletre hivatkoznom, azonban szolgálhatok ellenbizonyitékkal is. A Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége által felkért „Egyesületközi bizottság" 1925 október 28-án felvett jegyzőkönyvébe a következők olvashatók: *„A bizottság megállapitja, hogy Gálocsy Árpád a Közérdekü Levelek irásáért, szerkesztéséért s adminisztrálásáért soha semmiféle fizetést nem kért és nem is kapott, még csak kész kiadásait sem számitja fel. Az ő javaslatára a Közérdekü Levelek külön pénztárának kezelésére a bizottság azok közül, akik a kiadáshoz pénzzel járulnak hozzá, egy pénzkezelőt kért fel.*

Én értem a szociálistákat. Azok nem szoktak ingyen dolgozni, tehát fel sem tudják tenni, hogy a meggyőződése szerinti jó ügyet önzetlenül is tudja valaki szolgálni. Azt természetesen tudják, hogy a Közérdekü Levelek a *Rote Hilfe*-től nem kapnak pénzt, tehát engem mindenesetre csak a kormány vagy az átkos kizsákmányoló kapitalizmus fizethet meg. Egyelőre még birom az ingyen munkát, de ha a szociáldemokraták tudatos bűnözése folytán beállott gazdasági válság még sokáig fog tartani, elkövetkezhet az, hogy a Közérdekü Levelek szerkesztéséért megfelelő tisztességes fizetést fogok kérni. Majd csak megsegitenek a velem egyformán gondolkozó jóbarátaim. Egyről azonban biztosithatok mindenkit, hogy megélhetési módom keresésében sohasem fogok úgy cselekedni, mint azt a nemzetgyülésben ülő szociáldemokrata kommunista képviselők kivétel nélkül teszik: a magyar munkások zsebében nem fogok kotorászni.

Rothenstein Mórnak arra a kijelentésére, hogy azért merem őket támadni: *„mert a szociáldemokrata párt nem szokott ügyészért kiáltani"*, nagyon egyszerü a válaszom. Eljártak biz ők az ügyésznél egy izben, de véres fővel vettettek vissza. Aki kiváncsi a Mór állitását cáfoló esetre, elolvashatja a LXI-ik Közérdekü Levélben a *„Ki szöktette meg Kun Bélát"* cim alatt. A Közérdekü Levelek olvasói előtt tehát Rothenstein Mór letette a rágalmazási vizsgát.

Nem volnának a kommunisták kommunisták, ha minden alkalmat fel nem használnának arra, hogy azokat az intézménye-

ket, amelyeknek sujtó karjától méltán félhetnek, ne igyekeznének minden adandó alkalommal megrágalmazni. Igy például ez esetben is *Propper Sándor* azt mondja:

„. . . *ha (Gálocsy) nagyon vastagon találja kiereszteni a hangját néha-néha, a sajtónkban rendreutasitjuk. Erre a rendreutasitásokra a sajtópörök halmazával válaszol, mert bizik a bíróságokban és amint az események mutatják, joggal bizik. Igy ez a mi küzdelmünk ezzel az államilag szabadalmazott és állami pénzzel táplált emberrel szemben egyoldalu.*"

Szabó Imre pedig azt mondja, hogy: „*A közönség körében az a jól megalapozott felfogás kapott lábra, hogy a törvény előtt nem vagyunk egyenlőek, mert annak, akinek hatalma, politikai, gazdasági befolyása van, előny jár.*"

A szociáldemokrata frakciónak ezzel a rágalmával sincsen szerencséje. A Népszavának ugyanabban a február 11-iki számában, ahol az én ügyemmel kapcsolatban ezek a független magyar bíróságot sértő nyilatkozatok a 3-ik oldalon elhangzottak, a tizenegyedik oldalon két nyilatkozatot olvashatunk. Mindkettőben a bíróság elé állitott szociáldemokrata egyének kérnek bocsánatot a megrágalmazott bíróságoktól. Az egyikben épen az a Vanczák János kér bocsánatot, akiért elvtársai február 10-én ujból megrágalmazták és ugyanazzal rágalmazták meg a bíróságot, amelyért Vanczák most bocsánatot kér. E bocsánatkérő nyilatkozatból idézzük a következőket:

„*A Népszava 1923 julius hó 4-ről keltezett 148. számában „Látom pajtás" cimen közlemény jelent meg, amely egy birósági itélethez füzött oly reflekciókat, amelyek a biróságot és ügyészséget támadták. E közlemény tartalma miatt a budapesti kir. ügyészség ellenem, mint felelős szerkesztő ellen hivatalból üldözendő becsületsértés vétsége cimén nyujtott be vádiratot. Miután meggyőződtem arról, hogy a biróságok és ügyészségek müködésének a közlemény tartalmában kifejezésre jutott birálata alaptalan és indokolatlan volt, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a közlemény megjelenését mélyen sajnálom és azért bocsánatot kérek.*

Vanczák János s. k."

Ezek a bocsánatkérések azonban nemcsak azt mutatják, hogy a bíróságot rágalmazni szokták a Népszavában, de egyuttal azt is, hogy a

Népszava már nem birja a büntetések fizetését, de már nem is kap „ülő" munkatársakat és igy bocsánatkérésekkel igyekszik magán segiteni.

Felhivom mindazokat, akik a Népszavát sajtóbiróság elé álli-

tották, hogy az ilyen bocsánatkérő felajánlkozásokat ne fogadják el és engedjenek a sujtó igazságnak szabad lefolyást.

Az igazi megbánással szemben a megbocsátás erényét kötelességünk gyakorolni, de megrögzött bünözőknek csak a büntetés alól mentesitő bocsánatkérését elfogadni és ezzel őt futni hagyni, bün a társadalom ellen,

amivel nemcsak nem használunk az igaz ügynek, hanem egyenesen felbátoritjuk a bünösöket bünös müködésüknek továbbfolytatására.

Valószinüleg a magyar biróság és ügyészség ilyen engedékenysége bátoritotta fel Vanczák elvtársait arra, hogy nemcsak a magyar igazságszolgáltatást rágalmazzák meg ismételten, hanem bátorságot vettek maguknak arra is, hogy a nemzetgyülést is terrorizálják határozathozatalában. Igy *Szabó Imre* például azt mondotta, hogy: „*A mentelmi bizottságban nem az igazság, nem a jog dönti el a kérdést, hanem a pártérdek szerint igazodó többségi szavazat.*"

A terrornak a várt hatása meg is lett. A nemzetgyülés többsége, nehogy az a vád érhesse, hogy a szociáldemokrata kommunista képviselőket minden esetben kiadja, 75%-ra kiegyezett Vanczák elvtársaival és a február 10-én letárgyalt négy mentelmibizottsági javaslattal szemben egy esetben Vanczákot nem adta ki.

Ebben az esetben azért inditottam a Népszava ellen sajtópert, mert az illető cikkben engem a cikkiró „*öreg bátyánknak*" nevezett. A nemzetgyülés elfogadta a szociáldemokrata kommunista felszólalók azon érvelését, hogy az senkire sem lehet sértő, ha „*öreg bácsinak*" nevezik. Ha rólam csak ezt irták volna, ugy eszembe se jutott volna kifogásolni. Az inkriminált cikkben azonban nem „*bácsi*", hanem „*bátyánk*" szót használt a cikkiró. Ez pedig már bizonyos kapcsolatnak a kifejezése. Miután

tisztességes magyar emberre nagyobb sértést el sem tudok képzelni, mintha őt egy szociálista ugy állitja be, hogy köztük akár vérségi, akár érzelmi, akár „világnézeti" szempontból bármiféle közösség, kapcsolat lenne,

kénytelen voltam e sulyos sértés megtorlásáért is a bírósághoz fordulni.

A nemzetgyülésben elhangzott beszédeknek gyalázkodó kifejezéseire nem akarok kiterjeszkedni. Mást a parlamentben ülő szociálistáktól nem is lehet várni, hiszen mindenki azt adja, ami lényege.

Mint ahogy ezt már rólam nem egy izben (irásban és szóban) a kommunisták megállapitották, én

azon dolgozom, hogy a szocializmus minden hivével együtt Magyarországról kipusztuljon.

Ebben a munkámban leghivebb munkatársaim épen a szocialdemokrata kommunista nemzetgyűlési képviselők és a Népszava, mivel ők adnak napról-napra anyagot maguk ellen. Ezért én nemcsak nem haragszom az ilyen támadásokért, de egyenesen szivesen veszem, mert a nyilvánosság előtt lefolyó ezen párbajok jobban meggyőzik a közönséget, — munkást és nem munkást egyaránt, — bármiféle egyéb felvilágositó munkánál is.

Igy például ugy-e, — ha én egyszerűen azt irom, hogy

„A szociálisták az igazmondással hadilábon állanak,"

ezt vagy hiszi el valaki, vagy nem. Azonban mindenki maga állapitja ezt meg róluk, ha olvassa, hogy a szociáldemokrácia előkelő képviselője, *Propper Sándor* mit mondott a nemzetgyűlésen: *„Bírósághoz a Közérdekü Levelekkel nem megyünk, mert az a nyilvánosság kizárásával jelenik meg,*

hét lakat alatt küldik el a megbizható embereknek azzal az utasitással, hogy ezt csupán bizalmas körben terjesszék,

és igy úgy tekinthető, mint nyilvánosság kizárásával megjelenő kis rágalomirat. És ezt szemhunyoritás, arcpirulás nélkül merte elmondani Propper, mikor tudta, hogy a szembenülő képviselők mindegyike kézhez kapja a Közérdekü Leveleket, amelynek minden példányának címlapján a következők olvashatók: *„Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül bárki felhasználhatja, sokszorosithatja."* A nemzetgyülésnek több mint 200 tagja, a 30,000 példányban szétfutó Közérdekü Leveleknek minden egyes olvasója előtt tette le Propper az igazmondásból a vizsgát. De azon alaposan megbukott és ezzel nem is ötöst, de

a huszonötöt is bőségesen kiérdemelte,

nem is egyszer, de minden napra. Ha a szociáldemokrata frakció disze minden sulyosabb kényszeritő ok nélkül a nemzetgyülés szine előtt nem szégyenli igy arculverni az igazságot, minden józanul gondolkodó ember elképzelheti, hogy a valótlanságoknak milyen áradatát zudithatják ezek a hordó tetejéről tudatosan azoknak a szerencsétlen munkásoknak a lóvátételére, akiknek keservesen megszerzett kenyerét készülnek megvámolni a saját felhizlalásukra!

A szocialista képviselők azt hitték, hogy a mentelmi jog nekik az ellenünk való harcban sértetlenséget biztosit.

Ime! Nagyban elszámitották magukat! **Gálocsy Árpád s. k.**

Esztelen az, ki megrontójához áll be cselédnek. Tisztviselők! Gondoljatok erre és sohase feledjétek, hogy a hazánkat szándékosan elveszitő szociáldemokraták okai minden nyomoruságtoknak!

LXIV. LEVÉL.

FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETEK.

Egy egész hordó bor megrontására elég, ha abba egyetlen csepp ecet kerül. Ugyanigy vagyunk minden intézménnyel, amelyet — bár a legkisebb mértékben is — a szociáldemokrácia megfertőz. Alig van szebb, nemesebb eszme, mint a szövetkezeti gondolat, amelynél egy sereg szegény ember összeáll, mindenik bele viszi a szövetkezetbe szerény filléreit és ezzel tőkét halmoz fel gazdasági érdekeinek védelmére. Amit egyenként a szövetkezetnek egyetlen tagja sem volna képes megcsinálni, a szövetkezés adta közös erővel hatalmas eredményt tudnak elérni.

A szövetkezetek legkülönbözőbb fajtája közül most an csak a fogyasztási szövetkezetekkel kivánunk foglalkozni. Ezeket a szövetkezeteket az hozta létre, hogy különösen kisebb községekben a fogyasztó közönség egyetlen, vagy egy-két egymással összebeszélt kereskedő kizsákmányolásának volt kitéve. Hogy ez ellen védekezni tudjanak, a fogyasztók megcsinálták a maguk szövetkezeti boltját, amelyben saját alkalmazottaik vezetése mellett megfelelő jutányos áron jó minőségü árúhoz juthattak.

A kommunisták hamar reá eszméltek arra, hogy a fogyasztási szövetkezetek eszméjének hirdetésével a munkásoknál igen eredményesen agitálhatnak, a szövetkezetben rejlő erőt pedig igen jól kihasználhatják a saját céljaikra. Igy állitották programmjukba a fogyasztási szövetkezetek alakitását is. Nekik azonban nem a munkásjólét volt a céljuk. Ennek folytán nem is ottan igyekeztek szövetkezeteket létesiteni, ahol a kereskedőknek a munkások tényleg ki voltak szolgáltatva, a községekben és kisebb városokban, hanem

a nagy városokra vetették magukat,

ahol pedig az ilyen szövetkezetekre már alig is van szükség, mert hiszen itt oly sok kereskedő között válogathat a vásárló és e kereskedők egymás között is olyan versenyt fejtenek ki, hogy az ilyen nagyvárosokban a szövetkezeti üzletek és a kereskedők árai

közt alig lehet különbségre számitani. A valóság ugyanis az, hogy egy nagyobb nyilt üzlet és egy fogyasztási szövetkezet az árukat teljesen ugyanazon az áron szerzi be, a boltbér; a kezelési költség is körülbelül ugyanaz. A különbség csak annyi, hogy az egyik helyen a kereskedő mint szabad vállalkozó szolgálja ki a vevőket, a másik helyen a szövetkezet által fizetett rendes alkalmazott. Az alkalmazottak száma pedig ugy a kereskedésekben, mint a tisztességesen vezetett szövetkezetekben nagyon egyenlő szokott lenni. Ennek következtében nagyvárosokban a szövetkezet csak annyiban adhatná az árut olcsóbban, amennyiben a kereskedők a tisztességes szerény haszonvétel mértékét messze túlhaladó árakkal dolgoznának. Ennek a lehetőségét azonban még ottan is, ahol a szándék meglenne, megakadályozza a kereskedők egymás közötti versenyzése, mert hiszen ottan, ahol kevés fogyasztó egyetlen kereskedőre van reá utalva, a kereskedő nyuzhatja a vevőközönséget és ha gyorsan meg akar vagyonosodni, más módja erre nincs is. Viszont nagy városban, ahol a jó kereskedő a fogyasztó közönség nagy tömegeit szoktathatja magához, csakis ugy gazdagodhat meg, ha

csekély haszon, nagy forgalom

elszava szerint dolgozik.

A szociáldemokrata kommunisták azonban a fogyasztási szövetkezeteket nem abból a célból alapitják meg, hogy ezzel a munkásokat olcsó és jó árúval lássák el, hanem hogy mentől nagyobb munkástömegeket tudjanak a maguk részére gazdaságilag is mentől jobban kizsákmányolás céljából lekötni. Munkások nagy tömegben csak nagyvárosokban, vagy vidéki nagy gyártelepeken találhatók. Ezért a fogyasztási szövetkezetek is csak e két helyen kecsegtethetik a szocialistákat megfelelő eredménnyel, tehát ezekre kell magukat reá vetni. A vidéki ipartelepeken azonban az ő fogyasztási szövetkezeteikkel nem képesek gyökeret verni, mert itt a munkások már régen megcsinálták a fogyasztási szövetkezeteiket, amelyek legnagyobbrészt a vállalatok részéről is oly nagymérvü támogatásban részesülnek az ingyen adott helyiség, hitelnyujtás és egyéb kedvezmények révén, hogy ezekkel szemben a szociálista fogyasztási szövetkezetek a versenyt egyáltalában fel nem vehetik. Marad tehát ezek részére kizárólag csak a nagyváros.

Hogy az ilyen

nem munkások javára, de azoknak kizsákmányolására szolgáló kommunista vezetés alatt álló fogyasztási szövetkezetek

hogy néznek ki, lássuk a magyarországi Általános Fogyasztás Szövetkezet müködését.

A szövetkezetet 1904-ben nem munkások, hanem ugynevezett *„polgári kommunisták"*, szabadkőmüves kereskedők, orvosok, ügyvédek alakitották meg, sőt megalakulása idejében a szociáldemokrata Szakszervezeti Tanács és a Népszava épen azért határozottan állástfoglalt ellene.

Nagyon érdekes a visszautasitás indokolása: *„a magyarországi munkásmozgalom mai állapota és a munkások megélhetési viszonyai épenséggel nem kedvező szövetkezetek alapitására.* Kimondotta azt is: *„Miután a szóbanforgó szövetkezetet nem munkások alapitják, annak igazgatásában a munkások, illetve azoknak általánosan választott képviselői nem vesznek részt, határozottan ellenzi, hogy a vállalat a „Munkások Fogyasztási Szövetkezete" címet vegye fel."* Az alapitók a jó barátság okáért igy vették fel az *Általános Fogyasztási Szövetkezet"* nevet. A Szakszervezeti Tanács ellenséges indulatát azonban a névváltoztatás se enyhitette. Az idézett cikk erre vonatkozólag a következőket mondja: *A bizottság nem is törődne a dologgal, ha az alapitók csak polgári körökben szereznének tagokat. De az a körülmény, hogy csupán a szövetkezet címét változtatták meg, a gyakorlatban pedig a munkások megnyerésére a szaktanács és a pártvezetőség megkerülésével a szaklapok hasábjait is akarják reklámcélul felhasználni, arra indit bennünket, hogy a szervezett munkásokat és a szaklapok szerkesztőségét ovatosságra intsük.* Erre az alapitók ugyancsak a Népszavában kommunista hitvallást követtek el, mondván: *„Meggyőződésünk, hogy az*

osztályharcot kiméletlenül folytatni kell a munkásság felszabaditásáért."

„A proletár eleme a harc." „A gazdasági előnyök azonban, amelyek a proletáriátus részére kivivhatók, kivivandók és nem képezhet akadályt a törekvésben az sem, ha ezen cél elérésére a más pártállásuakkal való szövetkezés válik szükségessé. Csak politikai hitvallását ne kérjék cserébe a proletártól."

Dacára e hitvallásnak, a Szakszervezeti Tanács e nézetét nem változtatta meg. Ezzel bebizonyitván azt, hogy bár igaz lehet az, hogy

egyik holló nem vájja ki a másik holló szemét,

de az is bizonyos, hogy

egyik szocialista kivájja a másik szemét,

ha az ő báránykáinak a gyapját tépegeti.

Minden nehézségek dacára az Általános Fogyasztási Szövetkezet mégis csak megalakult, de a Szakszervezeti Tanács ellenséges állásfoglalása következtében a szövetkezet az első években igen keservesen tengődött.

Három esztendei kinlódás után az Általános Fogyasztási Szövetkezet feladta a harcot és teljesen behódolt a szociáldemokrata pártnak, a szövetkezet teljesen a Szakszervezeti Tanács vezetése alá került. 1909-ben a tagok részére *Peidl* Gyula szerkesztésében „*Szövetkezeti Értesitő*" cimen már hivatalos közlönyt is adtak ki, amelynek kifejezett célja az volt, hogy lelki mérgezéssel a szocializmusnak megnyerje azokat a szerencsétlen munkásokat, akik a szövetkezet által tartott árukat drágábban vásárolhatták, mintha tisztességes kereskedésbe mentek volna. A közlöny legelső cikke eléggé tisztán beszél:

„*A Szövetkezeti Értesitő egyszerre minden lelkes szövetkezeti tagot agitátorrá tett és beszélt helyette is azokhoz, akik még nem ismerik az eszmét.*"

A szakszervezetekkel való kibékülés az Általános Fogyasztási Szövetkezetet megerősítette, mert a szakszervezetek az uj igazgatóság felszólitására nagyobb betétösszegeket helyeztek el a szövetkezetnél. A szociáldemokrata párt 1909 karácsonyán tiz helyen megtartott pártértekezleten foglalt állást nagy lelkesedéssel a szövetkezeti mozgalom mellett. *Most már érett volt a munkásság a szövetkezeti eszmére.*

Hogy ez a szövetkezet voltaképen miért alakult és tulajdonképeni végcélja mi volt, az a proletárdiktatura alatt sült ki.

Az Általános Fogyasztási Szövetkezet volt hivatva arra, hogy a kommunista államban a magánkereskedelmet pótolva, az országban az árukicserélést egymaga végezze el.

A szövetkezet 20 éves fennállása alkalmából kiadott ismertetés is megemlékszik erről a hivatásról: „*Nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy a szövetkezet vállalja az egész főváros áruellátását. A tanácskormány bezáratta a boltokat és követelte, hogy most pedig a szövetkezet vegye át az üzlethelyiségek nagy részét és azok áruállományát. Az igazgatóság a maga részéről mindent megtett, hogy a tanácskormányt belátásra birja. A hatalmi szó azonban erősebb volt. Amikor az igazgatóság azt látta, hogy az államhatalommal ellenkezni lehetetlen, hogy a szövetkezet utját kivülről akarják megszabni, kénytelen-kelletlen beleegyezett abba, hogy a szövetkezet igazgatóját, Erdélyi Mórt közélelmezési népbiztossá nevezzék ki.* Azon nem lehet csodálkozni, hogy az *1924-ben* Budapesten kiadott mü igy „mentegetőzve" állitja be az Általános Fogyasztási Szövetkezet müködését a proletárdiktatura ideje alatt. Akkor azonban, amikor lelkükből szólhattak, másképen beszéltek. 1919. junius 14-én a „*tanácsok országos gyülésén*", annak gyorsirói naplója szerint

Erdélyi Mór a következő szavakkal üdvözölte a tanácskongresszust: „*T. Elvtársak!*

Az első kommunista szervezet Magyarországon tizenöt esztendővel ezelőtt a munkások szövetkezete volt.

A Munkások Fogyasztási Szövetkezete, amely

nem szavakkal, hanem tettekkel hozzáfogott ahhoz, hogy a kapitalizmust kisajátítsa

és a munkások alá helyezte a gazdasági szervezetet. Ennek a nevében, több százezer fogyasztó nevében üdvözlöm a tanácskongresszus első ülését. Hogy a fogyasztási szövetkezeteknek a jövőben mi lesz a feladatuk, hogy azok milyen átalakuláson fognak keresztülmenni, az még probléma, amelyre ma feleletet adni nem lehet. Egy dolog azonban bizonyos, hogy azt a programmot, amelyet már 70 esztendővel ezelőtt kitűzött magának, hogy a magánkereskedelmet teljesen kisajátítsa és a **kommunista** *szövetkezet szervezett kereskedelmet léptesse helyébe, — ezt megvalósítani akarja s végrehajtani fogja.*

„Tanulságul hivom fel itt Csepel, Leninváros, Kispest azon munkásait, akik 15 évvel ezelőtt a Dob-utca kicsiny boltjából a hátukon vitték el az árut a tömött villamosokon azért, hogy a proletáriátusnak ezt a szervezetét megcsinálják. És ez sikerült és hogy ma könnyebben lehet a termelés megszervezése terén is a munkát végezni, ez azoknak az öntudatos proletároknak köszönhető, akik 15 évvel ezelőtt ezt felismerték és azokat a csomagokat vitték magukkal annak ellenére, hogy

drágább volt az áru, mint ahogy azt kint Csepelen vagy Erzsébetfalván megszerezhették volna.

A fogyasztási szövetkezet felajánlja szolgálatait és szolgálatába áll a tanácsköztársaságnak s csak egy célt lát, mindazt, amit elvben leadtunk, mindazt, amit az elmélet megállapított, a valóságba át akarjuk ültetni s megismétlem azt, amit mondottam,

megszüntetjük a magánkereskedelmet a magyarországi tanácsköztársaságban.“

A proletárdiktatura megbukott. *Erdélyi Mór,* valamint az Általános Fogyasztási Szövetkezet többi *kiváló* csirkefogói megugrottak. A proletárdiktatura oszlopai a párt hivatalos nevéből a „*szociáldemokrata*“ szó mellől kivakarták a „*kommunista*“ szót. Az egész párt itthon maradt tagjai ünnepélyesen, a nyilvánosság előtt tagadták le a proletárdiktaturával való közösséget és részt kértek a

nemzeti ujjáépítés munkájából. A világ leghiszékenyebb alakulata, az akkori magyar kormány mindezt elhitte, elhitte azt, hogy a farkasból bárány lett, hogy a

magyarországi kommunista alakulat az Általános Fogyasztási Szövetkezet

most már a magyar Magyarország hatalmas oszlopa kíván lenni és engedte tovább működni. Az Általános Fogyasztási Szövetkezet annyira biztos volt a magyar kormány hiszékenységében, hogy még csak az igazgatóságot és a meg nem szökött vezetőséget sem tartotta szükségesnek, még csak porhintés céljából sem kicserélni. Így történt azután, hogy amikor a szociáldemokrata párt a proletárdiktaturával szenvedett halálos sebében tehetetlenül fetrengett, mikor a szociáldemokrata szakszervezetek a munkásság keserves kijózanodása következtében minden hatalmukat elvesztették, mikor ugylátszott, hogy Magyarország a szocializmus betegségéből végleg kigyógyult, akkor az akkori kormány hihetetlen rövidlátósága következtében megmaradt a kommunistáknak harmadik szervezete, az Általános Fogyasztási Szövetkezet, amelybe a vert vezérek bevonulva ujra hozzákezdhettek a nemzetellenes szervezkedéshez. Az Országos Betegsegélyző Pénztárból kivert bolsevista szociálisták itt találtak jól jövedelmező állásokat, az internált szociálisták innen nyertek segitséget és valószinüleg a szökevények egy része is az innen kikerült pénz segitségével ehették az *„emigráció"* zsiros kenyerét a külföldön.

Akármilyen vaksággal verte is meg azonban az Isten az akkori kormányt, az Általános Fogyasztási Szövetkezet oly nyiltan fogott hozzá a nemzetellenes munkához, hogy azt még a vaknak is meglátni és a süketnek meghallani kellett. A magyar kormány végre észbekapott és ez ellen a kommunista darázsfészek ellen vizsgálatot inditott. Minden magyar ember várta, hogy ez a munkásság jóléte előmozditásának jelszava alatt dolgozó, de a valóságban a munkásság pénzén munkás- és társadalomellenes üzelmet folytató intézményt végre is el fogja érni a megérdemelt sorsa. Nem érte el! Az 1921. év végén a magyar kormány és a szociáldemokrata kommunista párt között létre jött kiegyezés meghozta a nem várt kegyelmet. A vezetők nem kerültek zár alá, ellenben a kormány sok száz milliós kamatmentes kölcsönt folyósitott a szövetkezet részére. Azóta az Általános Fogyasztási Szövetkezet nemzetrontó munkáját elővigyázatosabban kénytelen folytatni, mert igazgatóságában a magyar kormány által kiküldött hat magyar ember is bent ül. Hogy azonban az Általános Fogyasztási Szövetkezet elvben, célban és irányában maradt a régi és ma sem más, mint a kommunizmus eljövetelének egyik alapozója, arra vonatkozólag idéz-

zük a „Bányamunkás“ 1924. évi egyik számának buzdító cikkéből a következőket:

„A „Hangya“, a „Pannonia“, a „Háztartás“ és nem tudom én milyen keresztény és nem keresztény szövetkezetek, amelyek azonban nem szolgálják az osztálytudatos munkásság érdekeit, sőt ellenkezőleg az ott befolyt összegeket, illetve a vásárlásokból keletkezett jövedelmet ép a szervezett munkásság mozgalmának ellensulyozására használják fel. Mi nem támogathatunk ilyen szövetkezetet. És ezeket a szövetkezeteket a szervezett munkásság vásárlásával nem erősitheti, hanem törekedni kell arra, hogy minden faluban meg legyen a szövetkezet, amely a

szervezett munkásság szövetkezeti központjával, az Általános Fogyasztási Szövetkezettel

tartsa fenn az összeköttetést, onnan kapja meg a szükséges felvilágitásokat, onnan szerzi be az áruszükségletet. Nem szolgál sem olyan érdekeket, amelyek ellenünk vannak, nem tesz gazdaggá egyes magánembereket, hanem szolgáljuk ezzel a szervezett munkásság ügyét.“ — **„A szervezett munkásság harcát három irányban vivja meg, szakszervezeteivel** kivivja magának a jobb megélhetésre szolgáló feltételeket, a **politikai mozgalommal** harcol **a szabadságjogokért, a fogyasztási szövetkezetek segitségével** pedig magához ragadja az ellátás kérdését és kikapcsolja a közvetitő kereskedelmet és ezen a réven keletkezett haszon a **munkásmozgalom fejlesztését szolgálja“.**

Ez idézet tehát megállapitja, hogy az Általános Fogyasztási Szövetkezet és az ehhez kapcsolt vidéki szövetkezetek a hasznukat a *munkásmozgalom* fejlesztésére forditják. Hogy a *munkásmozgalom* alatt mit kell érteni, azt a Közérdekü Levelek olvasói már jól tudják:

A munkásmozgalom: harc a kommunizmus megvalósitására.

A fogyasztási szövetkezetek haszna azonban csak abból származhat, hogy a portékát drágábban adják a fogyasztóknak, tehát ezeknél a szövetkezeteknél a munkásoknak, mint amennyibe az az összes kezelési költségek beszámitásával a szövetkezetnek kerül. Ez magyarul annyit jelent, hogy ezek a szövetkezetek a tetszetős jelszavakkal lóvátett munkások zsebéből szivattyuzzák ki azt a pénzt, amellyel a szociálizmus ujabb eljöveteléhez épitik az utat.

Az sem igaz, hogy a szociáldemokrata fogyasztási szövetke-

zetek a közvetitő kereskedelem kikapcsolásával dolgoznának, ellenkezőleg a valóság az, hogy

az Általános Fogyasztási Szövetkezet ma voltaképen egy nagy tőkéscsoport elárusítója.

Ha a kommunizmus célját szolgáló összegek abból származnának, hogy a szövetkezetnek az áru — kezeléssel együtt — kevesebbe kerülne, mint az akármelyik nyilt kereskedésbe kapható lenne és ennek dacára a munkásoktól mégis a rendes kereskedői árakat szednék be, ugy még lehetne azt mondani, hogy itt a munkások megkárositása nélkül szerez pénzt a szövetkezet kommunisztikus célokra. A valóság azonban az, hogy ezekben a fogyasztási szövetkezetekben a munkás drágábban fizeti meg a portékát, mintha azt a kereskedésben vásárolná be. Ennek bizonyitására nemcsak Erdélyi Mórnak fentebb idézett beszédére hivatkozunk, de elösmeri azt az Általános Fogyasztási Szövetkezetnek az 1924. évi küldött közgyülés elé terjesztett jelentése, ha természetesen mentegetődző formában is:

Ha esetleg előfordul is néha, hogy a kiskereskedő valamilyen cikket akár tájékozatlanságból, akár taktikából, hogy a fogyasztót magához édesitse — olcsóbban ad, ez nem jelenti azt, hogy a szövetkezet **végeredményben** drágább." De nem is lehet ez másként, ha ugyanezen jelentésből azt látjuk, az Általános Fogyasztási szövetkezetnek 27 millárd évi forgalom mellett több, mint *ezer* alkalmazottja volt, azaz egy alkalmazottra csak 27 millió évi forgalom esik.

A „Bányamunkás" cikke is szükségesnek tartja védekezni a drágaság vádja ellen: *Lehet, hogy eleinte nem fog tudni ez a szövetkezet olyan eredményeket felmutatni, mint amilyeneket szeretne, lehet, hogy csak azért, hogy a szervezett munkásság alkotását tönkre tegyék, átmenetileg olcsóbban fognak adni mások bizonyos árukat, mert gondolják, hogy ez a ráfizetés bőségesen megtérül majd akkor, ha a szervezett munkásság szövetkezete tönkre megy.*

Egy intézménynek a lelkét az elnökének és titkárjának egyénisége adja meg.

Erdélyi Mór, az első „*nagy*" alkotó megszökése után a szerény titkári állás homályából *Peidl Gyula* lépett a szövetkezet elnöki székébe. Ha semmi más, tisztán ez a tény is bizonyság arra, hogy

az Általános Fogyasztási Szövetkezet maradt az, ami alapitásától kezdve volt: közönséges munkáskizsákmányoló cucilista intézmény!

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálocsy Árpád.
Hold irodalmi és nyomdavállalat Budapest II, Margit-körút 7. Telefon: 111—81.

Technikai akadályok miatt Levelünk március 5-én jelent meg.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM. 1926. MÁRCIUS HÓ 21.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Milyen legyen jövőben a magyar katona?

Irta: Nagymegyeri vitéz Raics Károly.

Nagymegyeri vitéz Raics Károly altbn. ur, a székesfehérvári vegyesdandár parancsnoka megengedte, hogy »A nemzeti feltámadás fe'é« c. művének egyes részleteit lapunkban közöljük. Jelen cikk fentnevezett mü III. kötetében jelent meg.

Ezt a kérdést előbb a történelmi Magyarország helyreállitására célzó törekvések távlatába kell beállitanunk, mert helyes feleletet arra csak akkor adhatunk, ha kiinduló alapnak ezt a magas szempontot fogadjuk el.

De nem nélkülözhetjük ezt a beállitást a fenti kérdésben már azon okból sem, mert a magyar katona értéke és a haza állapota mindenkor elválaszthatatlanok egymástól.

Mielőtt azonban a kérdésre válaszolnék, tisztában kell lennünk azzal is, hogy ki lesz hát a katona a jövőben, szabatosabban pedig: ki lesz katona akkor, mikor ezt a megcsonkitott hazát komoly veszély fenyegeti? Minthogy a kérdés két részből áll, t. i. a jövőben és mikor veszély fenyeget, a felelet is különböző. A hadsereg jövő létszámát a trianoni átkos békeszerződés állapitja meg. Eszerint a magyar katona jellemével szinte ellentétes irányu kiegészitő rendszert kellett meghonositani, mely a legmagasabb eszménynek, a hazának zsold ellenében való bérszolgálatát követeli. A kérdés második része fenyegető komoly veszedelemre szól, mikor tehát lét vagy nemlét felett kell dönteni. Erre való tekintettel pedig csak a magyar becsület kötelezhet bennünket. Ebben az esetben természetesen minden fegyverfogható ember katona lesz. Ezt egyébként már Zrinyi Miklós is hirdette a XVII. század közepén, midőn hasonló viszonyok között kijelentette, hogy a nemzet megmaradásra csak akkor számithat, ha nagy vész idején minden fiát fegyverbe öltözteti.

A látókör immár tiszta s igy a felelet is egyszerübb és könnyebb.

Először is minden igaz és hü magyar hazafinak át kell attól a gondolattól és törekvéstől hatva lennie, hogy elszakitott országrészeinket ismét visszaszerezzük. Ehhez izzó haza- és fajszeretetre van szükségünk. Hogyan teszünk erre szert? A családi, az iskolai nevelés és közéleti tevékenységünk utján. Mind a három ut és mód mindenekelőtt egy, a keresztény erkölcsökön felépült egységes világnézet megértésére és magunkévátételére utal bennünket. Ennek a becsületes világnézetnek érvényesüléséért bárhol, bármikor és bárkivel szemben minden erőnkből harcolnunk kell. A »Haza« szentséges fogalma és a fajszeretetben gyökeredző összetartás hatalmas gondolata ennek a világnézetnek éltető és alkotó elemei. Ezeknek a tiszteletével kell a magyar lelkeket megtermékenyitenünk. Ezek nélkül meddő a magyar lélek, azaz csak egymást pusztitó és közömbösitő erők termelésére alkalmas. A legfelsőbb helyről le egészen az utolsó tanyai iskoláig mindenkinek ezt kell tanitania és példájával igazolnia. Az ekként nevelt és előkészitett katona honvédelmi hivatására is alkalmasabb lesz. Az a meggyőződés, hogy a hazájáért és nemzetéért áldozatot kell hoznia, életre kelti és kifejleszti lelkében mindamaz erényeket, melyek a magyar katonát hivatása teljes betöltésére képesitik és rettegett ellenséggé avatják.

Melyek ezek az erények?

Mindenekelőtt a becsületességet emlitem, mint minden emberi érték szilárd talpkövét. A hazafiui megbizhatóságnak ez a megrendithetetlen alapja. Ezt a becsületességet kell a magyar katona minden munkájának uralnia. Ezzel kell neki a hamis szabadelvüség minden lelketmérgező és nemzetpusztitó hajtásait kiméletlenül letörnie. Tiszta hazafias légkör a becsületességnek csak az ilyen munkája nyomán keletkezik. Erre az üde légkörre van szükség, hogy a magyar katonát jellemző többi erény kifejlődhessen.

Második helyen a kötelességérzetet emlitem, mint a halálig tartó hüség és kitartás legszembetünőbb bizonyitékát, a fegyelmezett érzésnek és gondolkodásnak legjellemzőbb kifejezőjét.

Ebből és ezzel kell a magyar katonának a jövőben is »virtust« üznie!

A magyar katona bebizonyitotta fejlett kötelességérzetét a nagy háboruban, még pedig mennél kétségbeejtőbb viszonyok között, annál dicséretesebben, mert a »virtus« igy kivánta ezt. A magyarnak emez, erénnyé magasztosult történelmi hagyománya lelkében, tehát a jövőben is élni fog. Szeretem hinni, hogy a fennálló követelmények szerint még fokozottabb mértékben teszi őt erre képessé a hazafiui keresztény becsület, melynek fegyvereit legyen kész, ha kell támadólag is alkalmazni minden keresztényellenes és hazafiatlan irányzattal szemben.

A bel- és jogrendnek csak igy lehet megbizható támasza.

A kötelességérzet, miként a multban, azonképen a jövőben is hőssé fogja avatni a magyar katonát

Bepillantást enged ez neki abba az eszmények világba, hová kicsiny és gyenge lélekkel be nem tekinthetünk, hová csak az eszményes elszántság vagy a vaskövetkezetesség mindent leigázó erejével juthatunk. Ezt a világot csak az ismeri meg, vagy fogja megismerni, akinek mindig csak a »kötelesség« lebeg szeme előtt. Ebben a világban mintha a halál hatalma is megrendülne az erős lélekkel szemben. Ott minden oly természetes, amit pedig a kishitü aggodalom lehetetlennek hisz.

A kötelesség teljesitése terén kell tehát keményen edzve lennie a magyar katonának. Minnél magasabb fokra fejleszti ezt a képességét, annak hatása alatt annál világosabban fogja felismerni azt az ösztönző és támogató erőket, melyek őt a vélt akadályokon keresztül a hősök, a félistenek honába emelik.

De a jövő magyar katonájának még egy másik előbbinél nem jelentéktelenebb lelki értékkel is rendelkeznie kell: a fegyelmezettséggel. E téren, bár gyengébben, de azért rossz ul mégsem állunk.

A magyar ember szereti az erős határozott egyéniségeket. Ezek a tulajdonságok még elfogultá is teszik őt azok hibáival szemben. Csak az a csodálatos, hogy még egy gyenge idegent is erősebbnek tart, mint a fajtájabeli legerősebbet. Elég az hozzá, hogy a magyar készségesen engedelmeskedik annak, akiben bizik és aki vele igazságosan bánik. Ennek szivesen alárendeli magát és követi odaadó hüséggel és kitartással, ha kell a halálba is. Ő tehát feltételhez szereti kötni fegyelmezettségét még akkor is, ha a célokat nem látja tisztán. És itt van a baj. Sokszor nem tudja legyőzni önmagát önzése miatt. Nem szeret bizalmat előlegezni, mig az érdemességet nem tapasztalja. Pedig a bizonytalanság világában a harctéren nem azon mulik a siker, hogy valamit kifogástalanul végezzünk, sokkal inkább azon, hogy valamit egységesen eréllyel és erővel cselekedjünk. Ehhez azonban a tekintély feltétlen tisztelete és az egyén készséges behódolása szükséges, ami azt jelenti, hogy a tekintély érdemességének felülbiráló jogáról fentartás nélkül mondjon le, továbbá érvényesülését kizárólag feladata körén belül keresse, hol tehetségének legjavát szolgálja.

A fegyelmezettség az egységes cselekvés, sőt az összetartás előidézője is, még pedig annál megbizhatóbb alapon, minnél inkább a meggyőződésen alapszik annak a szükségessége. Mert nagy különbség van ám a »muszáj« fegyelem és a bensőséges, vagyis az akaratnak meggyőződésből, tehát mintegy önkéntes alárendeléséből származott fegyelem között. A két alapon létrejött fegyelmezettség is más és más lesz. A »muszáj« fegyelem fenmaradása feletti külső hatalom őrködik, mig a meggyőződés fegyelmét a hazafias lélek leküzdhetlen ereje tartja fenn. Nem lehet kétes, hogy megbizhatóság tekintetében melyiké az elsőség, melyikre kell tehát törekednünk.

Mindez értelmiségünktől függ.

Ime eljutottam a magyar katona iránt támasztott negyedik legfontosabb követelményéhez, értelmi ereje kifejlesztésének szükségességéhez. Minnél magasabb az értelmi foka, annál valószinübb a hely és azon belül feladatának megértése, melyet most már csak egy kis önmegtagadás al kell pár o itania, hogy a meggyőződés fegyelmét érvényre is juttassa.

Az erőknek fontosságuk szerint kell érvényesülniök; a fontosságot pedig azok célja állapitja meg. Az értelmiség igy lesz az erők fontosságának helyes kiválasztója és érvényesülésük szabályozója. A magyar katonának értelmi képességét azért kell tehát kifejlesztenünk, hogy ő arra a belátásra ébredjen, mit, hol, mikor és hogyan cselekedjen. De ennek felismerése mellett még helyesen be is kell illeszkedni tudnia egyéniségével a nagy cselekménybe, hogy ennek célját szolgálni tudja.

Az értelmi erő bár a katona müködési körét megnagyobbitja, de annak munkáját is megkönnyiti, mert a megoldások eszközeit is megjavitja és megszaporitja. Az értelmi erő fékentartja a felesleges erőket, hogy a szükségeseket annál jobban kihasználja.

Nagyon sok pótolnivalónk van ezen a téren, melyeket iskoláinkban kell elvégeznünk. A jövő magyar katonája értelmi és erkölcsi képességének alapját már ott kell tehát a leggondosabban lerakunk. Jól vigyázzunk azonban, hogy a jellemértékek elhanyagolásával szemben az értelem tul ne tengjen. Iskoláinkban erre nagyon megvan a hajlandóság. A jövő magyar katonájában a jellem és az értelemnek egyensulyban kell lennie egymással. Igy fog az egy összhangzó egészet alkotni, melyben egyik a másiknak okos tanácsadója és bölcs mérsékl jője lesz.

A jövő magyar katonájának azonban még a testét is ki kell müvelnie, erőssé tennie, hogy az egészséges, edzett és fáradalmak elviselésére alkalmas legyen. E tekintetben ősfoglalkozásunk, a földmivelés hathatós segitségünkre van. Itt sem szabad azonban egyoldaluaknak lennünk. Minden szervünket, az azok müködéséhez szükséges izmokat céltudatosan kell fejlesztenünk. Szivósság, elevenség és ügyesség jellemezze az e téren elérni szándékozott teljesitményeinket. A jövő magyar katonájának tudatára kell ébrednie annak, hogy szervezetének megerősitése lelkének kimüvelésére is előnyösen kihat. A szerves világ erői csak együtt és egymással karöltve fejlődnek. Egyik a másikat hatásban kiegészíti. Az »ép testben ép lélek« egyedül helyes elvét tehát elsősorban a jövő magyar katonájának kell megvalósitania. Vessen meg minden olyan élvezetet, mely testi szervezetére hátrányos. Különösen a szesz élvezete terén tanusitson bölcs önmérsékletet. Legyen jó példájával meggátlója a fiatalság erkölcsére és szellemére hátrányosan kiható mértéktelen szeszfogyasztásnak, mely mérhetetlen bajok és szenvedések kutforrása.

Ime ezek volnának azok a főbb szempontok, amelyek szerint támasztott követelményeknek jövőben a magyar katonának meg kell felelnie, hogy szent és nagy célunkat megvalósithassuk. A magyar katonának tehát erkölcsileg, szellemileg és testileg erősebbnek kell lennie minden ellenségénél. Ezek számbeli tulerejét azzal kell kiegyenlitenie, hogy ő azoknál minőségileg összehasonlithatatlanul jobb. Háborus tevékenysége elég vigasztaló példát nyujt ugyan erre, neki azonban ennél nem szabad megállapodnia és azzal beérnie, ellenkezően egyéniségének értékét még magasabb fokra kell kifejlesztenie, hogy bármily nehézséggel és meglepetéssel szemben is jogos önbizalma meg legyen, tehát helytállhasson. Ez a tudata legyen az ő legnagyobb ereje. Ebben a tudatban fejlessze tovább győzelmi vagyis a régi Magyarország helyreállitását célzó akaratát, mely minden munkájának irányt jje, életének pedig legfőbb vágya és célja legyen.

Nemzetünk a történelem tanusága szerint már sokszor állott sirja szélén s a végromlásból az élethez való jogán alapuló szilárd s férfias elhatározása, munkája és tettereje mindig kiszabaditották. Kardjába és harcias erényeibe vetette végső bizodalmát, melyekben sohasem csalatkozott. Létének ezek voltak utolsó végvárai, melyek után már csak elpusztulása következett volna. Az öntudatos ébredés s ép példáját szolgáltassa most a magyar katona erkölcsi, szellemi és testi erejének kifejlesztésével és tö-

kéletesitésével. Mutassa meg, hogy kell ezen nehéz időkben minden igaz magyar hazafiunak viselkednie. Kétségtelen, hogy ellenségeink teljesen el akarnak pusztitani bennünket. E törekvésnek csak a magyar sziv és lélek, továbbá a magyar kar és kard vethet gátat. Mert azt tudnia kell a jövő magyar katonájának, hogy az elöntéssel fenyegető árvizveszedelemmel szemben védekezhetünk, a kivülről jövő áradatot tehát »karddal« még feltartóztathatjuk, ennél azonban sokkal veszedelmesebb az a talajvíz, mely lelkünket, jellemünket porhanyositja el, fosztja meg ellenállóképességétől s végül mégis csak elönt, megfojt bennünket.

E tereken kell tehát lázas és céltudatos mükődést kifejtenünk, hogy fölényünket biztosithassuk.

A magyar katonának minta- és önzetlen hazafinak kell lennie. Pedig mily nehéz ma ilyennek lenni! Éppen azért ma a legjobbak valók kicsiny hadseregünkbe, kik példájukkal lelkesitően hatnak a többire; kik őseiktől öröklött hazafiui és harci erényeikkel értékben többszörös ellenséggel felérnek. Ne mulaszszon el tehát egyetlenegy alkalmat se, hogy ősei, illetőleg elhunyt vagy még élő hős bajtársai példáját kövesse. Azokból bátorságot, kitartást és összönzést meritsen.

A magyar nemzet történelmi hivatását csak akkor töltheti be a jövőben, ha a közelmult tanulságait a saját javára értékesitve, testben és lélekben ujjászületik. Erkölcsi és értelmi fölényénél fogva vezető szerepét Európa délkeleti részén csak ekképen tarthatja fenn továbbra is. Ezen hivatása utjának az egyengetésére a hadsereg szolgál, mely viszont csak akkor képes erre, ha annak minden tagja önmagát a hadsereg hivatásához képest fentiek szerint átformálta és megerősitette.

Ezt minden hü magyar hazafinak meg kell értenie, kinek életideálja a »Nagy-Magyarország«. Elvégre, ha a haza hiv, mindnyájan katonák lesztek. Azért a lelketekben szunnyadó s egy évzred harcaiban kialakult és megerősödött harcias szellemet és érzékét »Trianon« jóvoltából lelohadni ne engedjétek.

Most pedig végezetül Nietzsche Zaratusztrájából szólaltatom meg, ki harcosairól a következőket mondja:

»A ti ellenségeteket keressétek, a ti hadatokat viseljétek is a ti eszmétekért. És ha eszmétek elbukik, ugy becsületességtek még ezen is üljön diadalt!«

»Nem békére serkentelek, hanem győzelemre. Munkátok legyen a harc, békétek a győzelem! Csak ugy ülhettek csöndben és békességben, ha ijjatok és nyilatok van: különben fecsegtek és nyelvet mértek.«

Majd másutt:

»Ha nem akartok végzet lenni és kérlelhetetlenek, miképen győzhetnétek ti velem? És ha keménységtek nem akar villámlani és széjjelválasztani és szétvágni, miképen teremthetnétek velem egykoron?«

»Mert a teremtők kemények.«

*

»Ó én véreim: legyetek kemények.«

Mi is a mi ellenségeinkkel, a mi háborunkat és a mi eszméinkért fogjuk viselni. Bennünket igazunk fog igen keményekké tenni.

Csak befelé tekintve dolgozzunk inkább, mintsem hogy »nyelvet mérjünk.«

Ez azonban nemcsak a jövő magyar katonájára vonatkozik!...

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi telkeken történt építkezések bejelentése, valamint a szándékolt építkezésekre engedély kérése.

Az utóbbi időben előfordult, hogy egyes vitézek telkeiken nagyobbarányu építkezéseket eszközöltek, mint amennyire anyagi erejüknél fogva képesek lettek volna. Ezáltal természetesen az illetők oly sulyos adósságba keveredtek, amit hosszu időn át nem tudnak majd kiheverni.

Ebből kifolyólag az O. V. Sz. elrendeli, hogy a vitézi telkeken történt minden eddigi épitkezés az alábbi részletezés szerint bejelentendő, amennyiben az eddig még meg nem történt volna:

a) az épitmény faja (például kőből, téglából, vályogból, fából stb. épült lakóház, istálló, kut stb.);

b) az épitmény nagysága (például három szoba, konyha, kamra, előszoba, pincéből álló lakóház, vagy hat állatra való istálló, vagy egy 15 méteres mélységü kut, vagy a telket övező másfélméteres magasságu, téglából épült keritésfal stb.);

c) az épitmény értéke 1926 december hó 31-ig buzában, azután pengőben értékelve (például nyolc állatra való istálló 5000 kg buza = 1600 pengő értékben, buza az aznapi helyi árfolyamon).

Az O. V. Sz.-hez felterjesztendő jelentésben az is feltüntetendő, hogy az épitett például istálló, kukoricagóré, pajta stb., ugy van-e épitve, hogy az könnyen elhordható-e (szóval nincs bealapozva a földbe), vagy pedig cementtel, tégla vagy kőfallal alapozva, a földbe van beépitve.

Végül az egyes épületrészek buza- (pengő-) értékének bejelentéséhez csatolni kell azt a költségvetést, mely a bevallott értéket pontosan igazolja. Ezen költségvetés a községi előljáróság, vagy pedig hatósági becslő közegek bevonásával készitendő el.

Oly telkes vitéz, ki ezután szándékozik épitemi valamit vitézi telkén, ehhez az O. V. Sz. előzetes engedélye kikérendő. A kérelemhez csatolni kell a szándékolt épitkezés egyszerü vázlatát. A méretek és az alkalmazandó anyag (tégla- vagy vályogfal, pala-, cserép- vagy nádfedél stb.) feltüntetendő. Csatolandó továbbá egy körülbelüli költségvetés is. Nyilatkozni kell a vitéznek arra vonatkozólag, hogy milyen anyagi eszközökkel rendelkezik az épitkezéshez, avagy honnan szándékozik a szükséges tőkét előteremteni.

Az épitkezés iránti kérelmeket a vármegyei vitézi székek a vitéz anyagi erejének figyelembevételével lelkiismeretesen birálják el s erre vonatkozó véleményüket a kérvényre irják rá.

Az O. V. Sz. az összes körülmények figyelembevételével meghozza a határozatát, amiről a folyamodó vitézt értesiti.

Aki az O. V. Sz. előzetes engedélye nélkül vitézi telkén épit és az épitkezésből kifolyólag anyagi kötelezettségének eleget tenni nem tud, azzal szemben az O. V. Sz. a vitézi telek zár alá vételét, illetőleg elvonását fogja alkalmazni.

2227—II. 1926. szám. O. V. Sz.

Figyelmeztetés.

Az Országos Vitézi Széknek tudomására jutott, hogy a falukat járó könyv- és képügynökök a vitézek közül is sokakat félrevezettek már azzal az igérettel, hogy 200—300 ezer korona azonnali befizetése fejében két hét mulva egy ilyen szép, meg egy olyan gyönyörü könyvet, képet küldenek majd nekik Budapestről. Az igért portékára a vitéz természetesen a mai napig is hiába vár, jóllehet azt már 5—6 hónappal ezelőtt meg kellett volna kapnia.

Ismételten figyelmeztetem a vitézeket arra, hogy az efajta népséggel lehetőleg szóba se álljanak; ha pedig valamiért pénzt adnak, az csak olyan dolog legyen, amit azonnal a kezükbe vehetnek. Azokat a vakmerő szélhámosokat, kik házalásuk közben »vitéznek«, vagy a Vitézi Szék kiküldöttjének mondják magukat, igazoltatás okából a csendőrségnek kell átadni.

Országos Vitézi Szék.

Somogy–Tolna–Baranya tiszti vitézeihez!

A 8. sz. Vitézi Törzsszék alá tartozó tiszti vitézeket értesitem, hogy Beremenden (Baranyam.) egy 95 kat. hold nagyságu tiszti telek lesz. E telket a mohácsi takarékpénztár birtokából hasitották ki.

Megváltási ára még ismeretlen. A környékbeli földek járadéka körülbelül 35 aranykorona. A telken épület nincs.

E telekre csak azok jöhetnek tekintetbe, akik irásban tudják igazolni, hogy szükséges tőkével és felszereléssel rendelkeznek. Kérelmezők a telket előbb tekintsék meg.

E telket igénylő kérvények folyó hó végéig terjesztendők be. 8. sz. Vitézi Törzsszék.

Borsod–Gömör–Kishont vármegyék vitézi kulturestelye.

A vitézi kulturest március hó 24-ike helyett folyó hó 23-án, azaz kedden este lesz megtartva a Nemzeti Szinházban.

A vitézi kulturest egy nappal előbbre helyezése a szinház igazgatóságának indokolt kérelmére történt. A kiváltott jegyek március hó 23-ra érvényesek. (150/msz. 1926.)

Borsod-Gömör vm. Vitézi Széke.

Támogassuk a Hadtörténelmi Muzeumot.

Régen felismert igazság, hogy egy nemzet jövőjének legszilárdabb alapja csak saját történelmi multja lehet. A magyar nemzet multja ragyogóan fényes s igy joggal hihetjük, hogy ráépitve, rátámaszkodva jövönk is csak reményteljes lehet. Történelmi multunk azonban jövönkre nézve csak akkor jelenthet erőforrást, ha azt a jelennel szoros kapcsolatba hozzuk s eseményeivel, történelemalakitó eszméivel, nagy alakjaival és emlékeivel a nemzeti társadalom széles rétegeit behatóan megismertetjük. Teremtsük meg s mélyitsük el tehát őseinknek, hőseinknek, nemzeti hagyományainknak és jó szokásainknak kultuszát és hordjuk össze méltó helyre a történelmi idők dicső emlékeit, hogy azok mindnyájunk okulására szolgálva, közkincsünkké válhassanak.

Nemzeti történelmünk hadivonatkozásu adatainak és tárgyainak összegyüjtése, gondozása és szemléltető oktatásra való alkalmassá tétele a m. kir. Hadimuzeum feladata.

Kétségtelen, hogy a Hadtörténelmi Muzeum a nemzeti kulturának erős pillérévé s hivatott nemzetnevelő intézménnyé csak akkor válhat, ha ezt a reá háruló nemes, de szerfelett nehéz feladatot teljes egészében megoldani képes is lesz. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha fáradságos munkájában nem lesz kénytelen nélkülözni az egyetemes nemzeti társadalom hathatós támogatását s a városok és falvak lakóinak apraja-nagyja egyaránt segitségére siet az emlékanyag felkutatásában és összehordásában.

Főként a társadalomnak ily irányu megszervezésére, tehát a m. kir. Hadtörténelmi Muzeum legmesszebbmenő támogatására hivták életre arra hivatott, lelkes magyar férfiak az Országos Magyar Hadimuzeum Egyesületet.

Az Országos Hadimuzeum Egyesület müködésének végső célja az, hogy a Hadtörténelmi Muzeumnak végleges otthont teremtsen. A Muzeumnak a Mária Terézia-laktanyában való elhelyezése csak ideiglenesnek mondható és tekinthető annál is inkább ,mert a muzeális anyag mennyisége egyre nő, terjeszkedési lehetőség viszont a laktanyában nincs. Szükségszerü és természetes törekvése tehát az Egyesületnek, hogy a már is felbecsülhetetlen értéket képviselő anyagot mielőbb méltó fedél alá juttassa. Ezt a tiszteletreméltó törekvése szolgálja egyébként az a levél is, melyet az Egyesület vezetősége az Országos Vitézi Székhez intézett s amely teljes egészében a következőképen hangzik:

»Nemzetes Vitézi Szék!

Alulirott Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület azon tiszteletteljes kérelmét terjeszti elő, méltóztassék megengedni, hogy a Vitézi Szék alakulata és tagjai közreműködőleg bekapcsolódjanak a Magyar Hadimuzeum otthonának megteremtésére irányuló akciónkba, illetve hogy azt erkölcsi támogatásukba véve, megvalósulásához segitsék.

Egyesületünk, mely ezen cél érdekében teljesen altruista alapon müködik, a m. kir. honvédelmi és pénzügyminiszter urak engedélyével és erkölcsi támogatásával tárgysorsjátékot rendez, melynek teljes jövedelme a Magyar Hadimuzeum épületének felépitésere szolgál. A honvédelmi minszter ur Önagyméltósága ugyanis e célra átengédte a budai Nándor-laktanyát, melynek épitési terve elkészitve várja az Egyesületünk révén összehozandó anyagi szükségletet, hogy ekként otthonává váljék a magyar katonai vitézség örökéletü, dicsőséges tetteit hirdető hadtörténelmi emlékeknek.

A magyar állam nem rendelkezvén a mindezek megvalósitásához szükséges anyagi eszközökkel, Egyesületünk vállalta a feladatot, hogy otthont teremt a Magyar Hadimuzeumnak. Tiszteletteljes kérelmünk ezen törekvéseink szolgálatában áll. Azonban nem azt célozza, hogy a Vitézi Szék tagjai ezzel anyagilag megterheltessenek, hanem csupán az ő közreműködésük engedélyezését kérjük azért, mert a szükségleteket a polgári társadalomtól kell megszerezni s mi, különösen vidéken, csak ugy tudjuk a polgári társadalom lehetőleg minden egyes tagját kérő szavunkkal megközeliteni, ha ehhez támogatásunkra vannak mindazon alakulatok, amelyek az ország minden egyes részében a polgári társadalom tagjaival a közvetlen érintkezésre képesek.

A Nagyméltóságu honvédelmi minisztér urnak másolatban tisztelettel csatolt rendelete nyomán a m. kir. honvédség, csendőrség, vámőrség, a m. kir. pénzügyminiszter urnak pedig 23.277/VI. c. számu rendelete nyomán pedig a m. kir. pénzügyőrség támogatólag és közreműködőleg ezen akciónkba már bekapcsolódott és igy csak természetes, hogy azon testületet, mely a magyar élő vitézségnek összefoglalója, hasonló közreműködő támogatásra felkérnünk nemcsak szükségesnek, de illőnek is itéljük.

Tisztelettel kérjük mindezekből folyólag, méltóztassék a vitézi törzsszékek utján a vármegyei és járási Vitézi Székeket felhivni, hogy közvetlenül megküldendő sorsjegyeinket tagjaik között oszák szét, őket az akció céljáról és hivatásáról megfelelően világositsák fel, hozzáfüzvén, hogy a sorsjegyek megvásárlását nem a Vitézi Szék tagjaitól kérjük, illetve hogy azokat csupán ismerőseik és összeköttetéseik körében való elhelyezésre juttatjuk el.

Mivel pedig ezen közreműködéssel Egyesületünk mentesül azon költségektől, amelyek egyéb módozatu értékesités mellett őt terhelik, vagyunk bátrak tisztelettel engedélyt kérni arra, hogy a Vitézi Szék valamely jóléti intézménye javára minden egyes eladott darab sorsjegy után 5000 koronát felajánlhassunk, kizárólag azon elgondolással, hogy ezzel hazánk ezen legdicsőbb testületének jótékony tevékenykedését a magunk szerény hozzájárulásával is szolgálhassuk.

Mellékelten tisztelettel bemutatjuk érvényben levő alapszabályainkat és ismételten kérve a kedvező elintézést, vagyunk a nemzetes Vitézi Széknek hazafias tisztelettel: Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület, Horváth Károly s. k., alelnök.«

Az Országos Vitézi Szék a sorsjegyakcióknak azt a fajját, amely tisztán egyéni érdekeket szolgál, élesen elitéli. Az ilyen vállalkozásokat tehát sem erkölcsileg, sem anyagilag nem támogathatja. A Hadimuzeum Egyesület dicséretes akciója természetesen egészen más elbirálásra jogosult A Hadtörténelmi Muzeum ugyanis a nemzeti kultura fejlesztése révén a nemzeti eszme zászlóhordozója, méltán megérdemli tehát, hogy müködését ne csak rokonszenves érdeklődéssel kisérjük, hanem tőlünk telhetőleg támogassuk is.

Az Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület, mint az a fenti levélből is kiviláglik, a Vitézi Rend tagjaitól nem anyagi, hanem tisztán erkölcsi támogatást kér. Adjuk ezt meg neki annál nagyobb készséggel és szivességgel, mert az a templom, melyet a kardnak és a hadidicsőségnek emel, hozzánk áll a legközelebb.

Felkérem a vitézi szerveket, hogy az Egyesület megbizottait messzemenőleg támogatni, saját hatáskörükben pedig odahatni sziveskedjenek, hogy vitézeik a kérdéses

sorsjegyek eladását ne tehernek, hanem hazafias kötelességnek tekintsék.

Az Országos Vitézi Szék az Egyesület elnökségének megengedte, hogy anyaggyüjtési propagandájába a vitézeket is bevonhassa. Kérem ezért a vitézi szerveket arra is, tegyék lehetővé, hogy az Egyesület megbizottai a járási értekezleteken a vitézeket az ily irányban való támogatásra is felkérhessék.

A sorsjegyenként felajánlott 5000 koronák az árvizkárosult vitézek javát szolgálják. (473/V. 1926.)

Országos Vitézi Szék.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Vitézi telkek üzemeinek berendezése és beállitásánál figyelembe veendő szempontok.

Irta: vitéz Sziklai Ödön
ny. áll. százados, főelőadó, Fejérvármegye Vitézi Székének központi járási vitézi hadnagya.

Vitézek! Szántsunk tehénnel!

Nagyon jól tudom, hogy sokan mosolyognak, mikor a cimet elolvassák. Nem is azokhoz a vitézekhez szólok, akik 10—15 kat. hold telkükön kivül még 15 kat. hold saját, vagy bérelt földön, tehát 30 kat. holdon gazdálkodnak. Azok csak tartsanak egy pár jó lovat és pedig kancát.

A magyar gazda hagyományos lószeretete ellen sem akarok küzdeni, mint azt később látni fogják.

Azt is nagyon jól tudom, hogy a vitézi telkeket rendszerint a községtől távol kapják a vitézek, ami indokolttá teszi a gyorsabb járásu ló beállitását.

Mindezek dacára mégis azt kell tanácsolnom, hogy a vitézi telken a gazdálkodás megkezdésekor egy-két ló helyett, igenerőnek inkább egy-két tehenet állitson be a vitéz. A 10—15 kat. hold ingyentelken gazdálkodni »kezdő vitéz« is észlelhette, hogy gazdaságát jövedelmezőbbé tenni, csak ugy tudná, ha lovai kevesebbet ennének és az igaerőn kivül más hasznot is hajtanának. Még fokozottabb mértékben áll ez a járadék telkes vitézre, azon hozzáadással, hogyha nem tér át a tehén-igaerőre, boldogulásának egyik előfeltéte elés veti el magától. Ne feledjük el: »Szegény ember vizzel főz«.

Lássuk csak azokat az érveket, melyek a tehén tartása mellett és a ló ellen szólnak. Tartása: Két tehén tartása kerül annyiba, mint egy lóé. A gazdálkodni kezdő vitézek anyagi viszonyait ismerve, már az alábbi szempontok és érvek is a tehén tartása javára döntik el a vitát.

Trágyatermelés: Gazdák között nem képezi vita tárgyát, hogy a szarvasmarha trágyája sokkal értékesebb, mint a ló,. »Kivéve a nagyon kötött talajokat.«

Már pedig figyelembe véve azt, hogy a nagybirtok a vagyonváltságra leadott területeken ál a ánosságban a majortól legtávolabb eső táblákat adta le, melyek éppen a majortól való nagy távolság következtében kevésbbé gondosan müveltettek és trágyát nem sokat láttak, kétszeresen szükséges a hideg trágyának alkalmazása, melynek égése lassu hatásu, tehát hosszantartóbb. Indokolttá teszi még az a körülmény is, hogy a kezdő gazda — megfelelő mennyiségü állat hiányában, — nem képes már az első években annyi trágyatermelésre, mint amennyit az okszerü gazdálkodás feltétlen megkivánna.

Szaporulat: a tehén épp ugy megadja évente a borjut, mint a kanca a csikót.

Növendéknevelés: Kétségtelen, hogy a borjunevelés félannyiba kerül, mint a csikóé. A borju könnyebben értékesithető, előbb hasznositható, mert kétéves korában hágatható és azután már tejet is ád. Ezzel szemben a melegvérü csikót három-négyéves koránál előbb igázásra fogni nem tanácsos, ha érte jó árat akarunk kapni.

Tejnyerés: Az igázott tehén nem fog ugyan 3—4—5 liternél több tejet adni, de a ló viszont semmit sem ad. Már pedig egy gazdálkodni kezdő vitéznek nem lehet mindegy az, hogy van-e mibe apritani a kenyeret, számithat-e a tejből, vajból egy kis aprópénzre, vagy sem.

Mozgás: A tehén lassubb mozgásu, mint a ló. Munkateljesitménye is valamivel kisebb, mint a lóé. Átlag naponta egy pár tehénnel 1 m. hold (1200 négyszögöl), mig egy pár lóval 1 kat. holdat (1600 négyszögöl) szánthatunk naponta. A tehén lassubb mozgása, és valamivel kisebb munkateljesitménye egyetlen hátránya.

Értékesités: Ha az állat kiöregszik, a tehenet hizlalva oly áron lehet eladni, hogy nemcsak egy fiatal növendék állat ára kerül ki belőle, hanem még az adósságok törlesztésére, vagy uj befektetésekre is jut. Ezzel szemben az igázásra már alkalmatlanná vált öreg lovat mily áron és nehézségek között lehet értékesiteni? Azt hiszem az köztudomásu.

Ezek szerint meg merem állapitani, hogy a legtöbb gazdálkodni kezdő vitéz telkének üzemi berendezésénél ott van a hibák egyike, amidőn rosszul berendezett, gyengén termő 10—15 kat. holdas vitézi telkén egy pár lovat tart. Ez eszi fel gazdasági tiszta jövedelmének egy részét, anélkül, hogy megfelelő kamatot hozna.

Az eddig elmondottakból minden elfogulatlannul itélő vitéznek el kell ismerni azt, hogy a gazdapályán való boldogulás a mai viszonyok között kezdő gazdáknak nagyon nehéz. Ne riadjunk tehát vissza még gyökeres változásoktól sem, ha az üzemi költségeinket csökkenti, termésünket és jövedelmünket emeli. Feltétele ennek, hogy az első 5—6 éven át tehénnel szántsunk és lovat ne tartsunk.

Majd ha a vitéz istállójában a két igás tehénen kivül, 4—6 másik is áll (amelyek a tejelést ellenőrző egyesületbe fel vannak véve és törzskönyvezve is vannak), akkor, de csak akkor kérje meg járási vitézi hadnagyát, hogy szerezzen valamely uradalomtól részére 8—10—15 kat. hold bérletet és ha ezt megkapta, akkor Isten nevében vegyen egy pár szép kancát.

Vele együtt én is gyönyörködni fogok azok szép tartásában, gyors haladásában és parádés járásában.

*

Vetőmagburgonya kiosztás.

A földmivelésügyi miniszterium burgonyatermelési hivatala (Budapest, V., Országház-tér 11.) az előző évekhez hasonlóan most is ad ki vagontételben kizárólagosan vetőgumótermelés céljaira vetőburgonyát. A vasuti szállitási költséget a hivatal viseli. A burgonyák után a gazdaságok a termelésből a kapott mennyiség 1 és félszeresét tartoznak a jövő tavasszal visszaadni.

A cukorkivitel csökkenése.

Az elmult évben Magyarország 8467.5 vagon cukrot exportált, 28.19 millió aranykorona értékben. Az 1924. évben jóval több, 9609 vagon volt a cukor kivitel, amely 44.78 millió aranykorona bevételt jelentett. Ezek a számok azt mutatják, hogy mig mennyiségben 13 százalékkal csökkent a tavalyi cukorkivitelünk értékben 26 százalékos a visszaesés. Ezt az magyarázza, hogy 1925-ben a cukor világpiaci ára lényegesen csökkent.

FELHIVÁS.

Tisztelettel felhivjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete áruosztályát feloszlatni óhajtja s igy a raktáron lévő árukat leltári áron, a napi ár alatt 10—15 százalékkal, kiárusitja.

Készpénzért minden vitéz vásárolhat, mig hitelre csak azon vitézek, kik telkükre kölcsönt még nem kaptak, vagy oly csekély összeget, hogy további hitelnyujtást telkük még elbir. Hitel lejárata 1926 november 30, mely időpontig a hitel után a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete igazgatósága által időnként megállapitott kamat

fizetendő, mely kamat jelenleg évi 15 százalék. Az áruk szállítási költsége és a 2 százalék forgalmi adó a vevőt terheli. Minden levelezés a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Várpalota, I. Alagsor címre intézendő.

Jegyzék.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete géperaktáráról:

		darabja K
1	darab JEK szecskavágó	875.000
4	» RR morzsoló	810.000
6	» 8. sz. planet lókapa	875.000
10	» UP. 6. sz. eke	875.000
2	» UP. 7. sz. eke	956.000
4	» MES 5. sz. borona	555.000
4	» MES 6. sz. borona	745.000
4	» 13. 13. sz. borona	385.000
5	» 14. sz. borona	620.000
7	» DF répavágó	600.000
2	» 2. sz. szőlőzuzó	1,000.000
1	» 11 soros Viktória drill sorvető	5,250.000
2	» Z 3 borona	480.000
1	» CSD 4. szecskavágó	1,000.000
11	» CK morzsoló	935.000
14	» D 6 MN eke	980.000
2	» D 6 MBK eke	860.000
2	» 32 kg-os borona	360.000
3	» 56 kg-os borona	680.000
1	» 82 kg-os borona	970.000
5	» targonca	200.000
1	» CRT répavágó	510.000
2	» Csepel permetező	600.000
35	» plantage lókapa, öt ekével	715.000
	gazdasági szekér, 107 darab	2,200.000
5	» 3. sz. daráló	400.000
	marhakötél, 190 darab	16.000
	kötőfék, 219 darab	16.000
15	» kötőfék	6.000
99	» istráng	16.000
7	» rudalókötél	50.000
1	pár 4. sz. lószerszám	1,120.000
6	» 5. sz. lószerszám	1,200.000
5	» 7. sz. lószerszám	1,360.000
1	» félparádés	1,200.000
28	darab csikózabla	10.000
38	» lótakaró	180.000
12	» itatóveder	32.000
5	» 300 kg-os mérleg (súly nélkül)	500.000
1	» 500 kg-os mérleg (súly nélkül)	650.000
	ásó, lapát, kasza, 450 darab	8.000

*

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének sárszentágotai és szegedi telepén tárolt építőanyagok árjegyzéke:

Szegedi Építő r.-t. telepén:

Fűrészelt építőáru:

	darabja K
12/18 cm., 7 m hosszu kötőgerenda, 30.885 köbméter	600.000
10×10 cm., 5 m hosszu szaruta, 19.800 köbméter	600.000

Kész asztalosáru:

20	darab külső, felesbe nyiló ajtó (0.90×2.00)	500.000
62	» pallótokos keresztajtó (0.80×1.20)	500.000
32	» hevederes padlásajtó (0.80×1.20)	130.000
12	» ki-benyiló kamraablak (0.75×1.10)	300.000
15	» gerébtokos kamraablak (0.45×0.90)	100.000

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással és üvegezés nélkül értendő.

Sárszentágotai telepen (vasutállomás Sárszentágota):

				K
	I. oszt. 4/4-es építőáru:			
318	darab 4/4-es, 9, 10, 11"-os, 12.745 m³,			
148	» 25 mm, 14—28 cm, 3.80—4.00 m hosszu, 3.362 m³,			
86	» 4/4-es, 22—25 cm, 6 m hosszu,			
13	» 4/4-es, 18—30 cm, 3—5.75 m hosszu, 3.487 m³ =	19.594	köbm	680.000
	I. oszt. 3/4-es építőáru:			
7	darab 3/4-es, 17—26 cm és 4—6 m hosszu	0.150	»	700.000
	II. oszt. építőáru:			
25	darab 4/4-es, 13—16 cm., 3.50 m hosszu	0.323	»	560.000
	I. oszt. 8/4-es építőáru:			
7	darab 8/4-es, 22 cm. 23, 27 cm,			
118	» 50 mm, 21—33 cm, 4 m hosszu	7.311	»	700.000
104	» 8/4-es, 15—20 cm, 5—6 m hosszu	5.026	»	650.000
	Rövid 8/4-es építőáru:			
39	darab 8/4-es, 10—14 cm, 2—3 m hosszu	0.638	»	600.000
	Staffli (zárléc):			
37	darab 2/3", 4, 5, 6 m hosszu			
102	» 3/3", 4, 5 m hosszu			
7	» 3/4", 4 m hosszu			
4	» 4/4", 4.75—5 m. hosszu	3.980	»	700.000
	Faragottfa:			
2	darab 5/6", 8 m hosszu	0.334	»	620.000
162	» 5/6", 7 m hosszu			
34	» 6/7", 7 m hosszu	30.603	»	600.000
38	» 6 m, 16/5/6", 2/5/5", 20/4/5"			
21	» 4/4", 14/6, 7/5 m			
4	» 4/5", 1/5, 1/4 m hosszu			
5	» 4/4, 2.50 m hosszu	5.576	»	5.80.000
	Steier faragottfa:			
103	darab 4/5", 45/5 m, 58/6.00			
443	» 4/4", 333/5.00, 109/6.00, 1/2.00	33.769	»	480.000
	Rudfa:			
494	darab 4" átm. 336/4, 54/5, 104/6.00 m	2.238	»	4.200
9	» 3" átm. 8/5, 1/3 m	43	»	3.800

Kész asztalosáru:

2	darab 45/90 cm. gerébtokos kamraablak	90.000
6	» 80/120 cm hevederes padlásajtó	120.000
9	» 90/200 cm pallótokos, felesbenyiló ajtó	450.000
1	» 80×2.00 pallótokos keresztajtó	450.000

Az asztalosáruk alapmázolva és vasvasalással értendők.

Cserép- és téglaáruk:	K
Hornyolt tetőcserép (Bohn), 4300 darab, à	1.100
Gerinccserép (kup), 540 darab, à	3.000
Hódfarku tetőcserép, 645 darab, à	800
Kisméretü falitégla, 1050 darab, à	530
Nagyméretü falitégla, 300 darab, à	650
Vegyesek:	
Nr. 90. kátránypapir, 45 négyzetméter, à	9.000
4/4-es raktárüveg, 32/38 cm, 40 darab, à	5.000

Az árak ab Szeged, illetve Sárszentágota, raktár értendők + 2 százalék forgalmi adó felszámitása mellett.

Fokozzuk a vitézi telkek jövedelmét.

Amint ismeretes a kiosztott vitézi telkek tulnyomórészt csak néhány holdat tesznek ki, melyen való gazdálkodást csak olyképpen lehet megélhetési forrásul tekinteni, ha olyan termelési ágakat honositunk meg azon, melyek az egész család egész évi foglalkoztatását igénybe veszik. E tekintetben a tisztán szántóföldi müvelés nem lesz célra vezető, mert például egy 10 holdas gazdálkodást alapul véve, ez nem képes egy 4—5 tagból álló családnak sem egész évi foglalkozást nyujtani, de természetesen annak jövedelme sem fogja a család megélhetését egyedül biztositani. Tegyük fel egyszerübb számitás szempontjából, hogy ezen 10 holdon csak buzát termelnénk és magasan számitva 10 métermázsás átlagtermést vegyünk alapul, akkor a 10 hol dbruttó jövedelme a mai buzaárak mellett 40 millió koronát tenne ki, mely bruttó jövedelem is csak szükösen volna elég egy 4—5 tagu család megélhetésére, hol maradunk még a vetőmag, a szántási, vetési, aratási és cséplési költségek, az adók, stb.

Ha a vitézi telkes kisgazda gazdaságának jövedelmezőségét fokozni óhajtja, ugy gondoskodnia kell arról, hogy szántóföldi termelését oly korlátokig csökkentse, mint amily mérvben azt az állattenyésztés teszi szükségessé, egyébként pedig a helybeli viszonyokhoz képest konyhakertészettel, gyümölcstermeléssel foglalkozzék és főleg a kis haszonállatok (sertés, baromfi) intenziv tartására, nevelésére, tenyésztésére térjen át.

Jelen közlemény keretén belül számszerüleg rá óhajtok mutatni a gazdaközönség által jelenleg igen mostohán bánt termelési ágra és annak elérhető jövedelmezőségére és pedig a baromfitenyésztésre és a gyümölcstermelésre.

Bár a legkisebb gazda is tart a ház körül baromfit, de azt nem kezeli mint egyik tekintélyes jövedelemforrást, hanem csak a házi szükséglet ellátását célozza és csak az időnként mutatkozó felesleg dobatik piacra. Annyira külterjesen kezelik nálunk a baromfitenyésztést, hogy gazdáink, illetve gazdaasszonyaink semmi néven nevezendő figyelmet sem forditanak arra, hogy baromfiállományuk egyedenkinti évi tojáshozamára kiváncsiak lennének. Pedig ha fáradságot vennének arra, hogy ezt negyedenkint megállapitsák, ugy könnyen rájönnének, hogy a 40—50 baromfit számláló állományukban igen sok olyan tojó akad, melyik évente csak 40—50 tojást tojik, holott vannak oly baromfifajták és a fajta keretén belül oly kiváló egyedek, melyek évi tojáshozama az első 3 évben 150—180 tojást adnak.

Akkor, amikor a baromfiak részére az eleség a háziasszony által rendesen egyszerre szóratik ki, tehát a kiszórt eleségből a rossz tojók épp ugy lakmároznak, mint a jó tojó egyedek, talán még sem lesz közömbös a gazdára az, hogy a kiszórt eleségből csak 120—160 tojást adó baromfiak kapjanak, mert hiszen évi 40—50 tojáshozam mellett többe kerül a gazdának egy tojás előállitása, mintha azt a piacon vette volna. Talán mégis érdemes lesz a gazdának, ha egy kissé több figyelmet fordit a tojóképesség szerinti egyedkiválasztásra, mert hiszen ugyanazon takarmánymennyiség mellett baromfiankint könnyen szert tehet évi 80—100 tojáshozam különbözetre, ami a mai tojásárak mellett baromfiként évente kb. 150 ezer koronát s tegyük fel 40 tyuk mellett évi kb. 6.5 millió jövedelemtöbbletet tesz ki.

Hogy ezen kiválasztás miként történjék, mik azok a teendők, melyeket a gazdának a baromfitenyésztés jövedelmezőbbé tételére feltétlenül végeznie kell, azt egyik külön cikkünkben legközelebb részletesen tárgyaljuk.

Egyelőre csak azt kérjük, hogy minden gazda vésse emlékezetébe, hogy egy rendszeres tenyészegyedkiválasztással, minden költségtöbblet nélkül 40 tojóból álló állománynál évente tisztán körülbelül 6.5 millió korona jövedelmi többletet érhet el.

A másik elhanyagolt termelési ág a gyümölcstermelés. Nálunk a gazdák azért ültetnek gyümölcsfákat, hogy házi szükségletük e tekintetben ki legyen elégitve s minthogy a legrosszabb kezelés mellett, sőt majdnem azt mondhatnánk, teljes elhanyagolás mellett is a gyümölcsfák ezt a célt még szolgálják, a gyümölcsfák kezelésére gondot nem forditanak. Pedig ha gazdáink — mint ahogyan ezt ezen közleményünk célozza — rá fognak jönni arra, hogy nemtörődömségükkel évente mily jövedelmet dobnak el maguktól, akkor majd nagyobb szeretettel és fáradozással fognak gyümölcsfáikkal foglalkozni s akkor a haszon sem fog elmaradni. Szolgáljon itt szemléltetőül egy kis jövedelmi számitás:

Egy egészséges, egymástól 10—12 méterre ültetett jól kezelt 10—15 éves almafa átlagtermése kb. 200—250 kg., egy egészséges, egymástól 6—8 méterre ültetett, jól kezelt barackfa évi átlagos terméshozama, a fagykárokat is beleszámitva legalább is 60—80 kg. Tehát az idei árak szerint az alma kilóját csak 4000 K-ba, a rack árát 2000 K-ba számitva egy almafa évi jövedelme kb. 800.000 K-t, egy barackfának átlagos jövedelme 150.000 K-t tesz ki. Ha ezt a jövedelmet kataszterális holdankint átszámitjuk, ugy a fentemlitett fa távolságokat tekintetbe véve, egy kat. holdon 60 almafa férvén el, tehát 18 millió korona jövedelem érhető el, de ha bármely körülményből kifolyólag csak a fele termésre számithatunk, akkor is kitesz holdankint 24 millió korona jövedelmet. Viszont ha egy kat. holdon csak kajszinbarackot óhajtunk ültetni, ugy egy holdra kb. 150 fa esik, az is holdankint kb. 17.5 millió korona jövedelmet eredményez.

Mily szántóföldi müvelés mellett ér el a gazda kat. holdankint ily jövedelmet? S ha ehhez hozzászámitjuk, hogy a fák alja részben szántóföldileg, konyhakertileg vagy takarmánynyerés céljából is felhasználható, vagy bekeritve ezen gyümölcsöst baromfitelepnek használjuk fel, akkor rá kell jönnie a gazdának arra, hogy végre abba kell hagynia az eddigi ceruza nélküli gazdálkodását s nem szükséges, hogy buzát vagy egyéb gabonafélét csak azért termelje, mert az neki a gazdaságában vagy a házi szükségletére kell, hanem meglevő földjén állitson elő a buzánál vagy más szántóföldi terménynél jövedelmezőbb cikkeket, annak árából könnyen megvehetni a szükséges lisztnek való gabonát vagy az állattakarmányozásra nélkülözhetetlen terményeket.

Városok közelében ezenkivül konyhakertészkedés felé hajló szántóföldi müvelést végezzen a gazda, termeljen korai burgonyát, korai hüvelyeseket a piachoz képest. Erről különben más alkalommal lesz szó.

Ezen gazdálkodást egészitse ki sertéstenyésztés és sertéshizlalással, foglalkozzék méhészettel, szóval oly termelési ágakkal és oly mérvben, hogy e kisgazdaság családja ne legyen idegenben való munkavállalásra kényszeritve. Ez a mai viszonyok között már csak azért is fontos, mert amugy is nagy a munkanélküliség, csekély a munkaalkalom, melyből kifolyólag a munkás kereseti lehetősége oly csekély, hogy a munkaerőnek a saját gazdaságban bármiképpeni felhasználása gyümölcsözőbb lesz.

Győr.

Besenbek Alfons
g. e. titkár.

*

A terménypiac hangulata még mindig barátságtalan, mert az ujabb fizetésképtelenségek és a vásárlók hiánya nem segitenek a helyzeten. Egyedül buza iránt érdeklődnek, amelyben exportcélokra némi kereslet mutatkozik. Az állatvásárok kis fellendülést mutatnak, amelynek magyarázata a közelgő husvéti ünnep. Főleg birka, bárány és disznóhus jön e tekintetben számba.

A tejtermékek piacán vaj iránt nagy kereslet kezd kialakulni. Az élelmiszerpiacokon lényegesebb árváltozás nem fordult elő, mert a felhozatal és a forgalom továbbra is közepes.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki 78 kg-os buza 385—390, dunántuli 380—385, rozs 220—222.5, takarmányárpa 230—240, sörárpa 330—330, köles 180—190, zab 247.50—257.50, tengeri 175.50—180.

Husp i a c. Marhahus Ia 28—36, IIa 18—28, borjuhus Ia 44—48, IIa 24—40, bárányhus 20—32, birkahus 18—30, sertéshus Ia 34—38, IIa 26—32, zsir 27, háj 28, füstölt- és paprikás szalonna 28, olvasztani való szalonna 20—22, disznósajt —.—, tepertő 20—28, kolbász Ia 40—60, IIa 20—40, sonka 80—140, szalámi 80—90, csont 3—16 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac. Élő csirke, rántanivaló 3—40, sütni való 40—55, élő tyuk 45—75 ezer K drb-ként, ruca és lud hizott 42—47, pulyka, hizott 36—42, puiárd 45—55, libamáj 80—150, libaháj vegyes —, libazsir 50, libaaprólék 25—35 ezer K kg-ként.

Halpiac. Ponty 40—60, harcsa Ia 90—120, IIa 70—90, süllő 60—80, fogas 80—120, kecsege 80—100, csuka 35—50, kárász 20—25, tengeri hal 16 ezer K kg-ként, békacomb párja 1—4 ezer K.

Zöldségpiac. Burgonya közönséges 1.2—2, kifliburgonya 5—6, máltai ujburgonya 10—12, vöröshagyma 2—2.5, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 4—5, kelkáposzta 7—8, vöröskáposzta 6—7, karfiol 15—18, torma 16—20, zöldborsó olasz idei 18—24, paraj idei 15—16, sárgarépa 5, savanyu káposzta és répa 4—6, savanyu uborka 12—16, ecetes 20, savanyu zöldpaprika 18—24 ezer K kg-ként, zöldborsó uj, kifejtve 60-70 ezer K literenként, saláta, külföldi fejenként 2—6, hónapos retek olasz, csomónként 4—6, melegházi sóska 60 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Alma rétesnek való 12—16, erdélyi és magyar asztali 16—30, amerikai 30—40, körte —.—, szőlő

—.—, gesztenye Ia 10—14, IIa —.—, aszaltszilva 16—20, dió héjban —.—, dióból 50—60, mogyoró —.—, mogyoróból 60—70, mandula héjban —.—, mandulából 80—90, mazsola 70, banán 40—60, amerikai mogyoró 26—30, koszorufügo 18—22, malagaszőlő 100, mandarin narancs Ia 20—24, IIa 16—20 ezer korona kg-ként. Citrom drb-ja 1—2, narancs 1—2.5, kivételesen 3—4 ezer K db-ként.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás darabja 1.4—1.6, kannatej kimérve 5—5.2, üvegtej paszterizálva 6-6.2, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként. Ia teavaj 80—90, külföldi 100. IIa 76-80, főzővaj 60—70. soványtúró 8, tehéntúró 10—12, juhtúró jászberényi 32—36, zolyomi 40, trappista és óvárisajt 40—46, ementháli magyar 75—85, svájci —.—, kaszinósajt —.—, rockeforti magyar —.—, külföldi —.—, parmezán olasz 100. groji magyar 60—65 ezer korona kg-ként, sárvári és dombovári teavaj 10, egyéb dunántuli 9 ezer korona 10 dekás csomagonként.

Kenyér: barna 4—4.5. félbarna 6.5, fehér 7.5—8, rozskenyér 5.4—5.6 ezer K kg-ként, zsemlye és kifli drb-ja 0.65 ezer K.

HIREK.

Heti naptár.

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
22 Hétfő	G. sz. Kat.	Oktávián	A hét elején a nap 6 óra 1 perckor kél és 6 óra 13 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 41 perckor kél 6 óra 23 perckor nyugszik
23 Kedd	Viktorián	Frumene	
24 Szerda	Gábor főa.	Gábor	
25 Csütörtök	Gy. B. A.	Gy, B. A.	
26 Péntek	Fájd. Sz.	Manó	
27 Szombat	Dam Ján.	Hajnalka	
28 Vasárnap	Palm.	Gedeon	

vitéz József és József Ferenc. kir. hercegek névünnepe.

Folyó hó 19-én volt vitéz József kir. hg. tábornagy Őfensége és fia vitéz József Ferenc kir. hg. Őfensége névünnepe. Amidőn erről a családi ünnepről megemlékezünk és Őfenségeikre az Isten áldását kérjük, bizonyára olvasóink s a vitézek tömege hálás és kedves emlékeit idézzük fel s juttatjuk szóhoz, ha kiemeljük azt, hogy Ő akkor nemcsak parancsnok hanem mint szerető apa gondoskodott katonáiról, akiket már a háboruban »Vitéz fiaimé«-nak szólitott. Milyen felemelő érzés most, az ő régi vitéz fiai lelkében, hogy a Vitézi Rend megalakulásával egy egyszerü, de annál kitünőbb jelző áll a királyi herceg és legszerényebb alárendeltje neve mellett, a vitéz jelző, amellyel Ő már annakidején a nagy háboru zivataros napjaiban katonáit megbecsülte. Amilyen büszke volt Ő kinn a harctéren katonáira, épp oly büszke lehet minden vitéz arra, hogy dicsőséges hadvezérük, akit ők »József apánk« néven szerettek és becsültek, most egyazon »vitéz« jelzőt viseli és ezáltal uj kapcsolat füzi a hüséges, derék harcosokat nagynevü parancsnokuk fenséges személyéhez. Vitéz József Ferenc kir. herc. családi ünnepe is bizonyosan sokat nyert bensőségben azóta, amióta oldalán egy lélekben és nyelvben magyarrá lett, fenséges asszony áll és frigyüket a Mindenható egy szép és reményteljes gyermekkel áldotta meg.

Magyar Est. Óriási érdeklődés mellett zajlott le a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a Magyar Távirati Iroda Nyugdijegyesülete javára rendezett »Magyar Est«. Ott voltak: József főherceg, Zsitvay Tibor, a nemzetgyülés alelnöke, Calice Ferenc gróf osztrák követ, Levetzow német ügyvivő és még sokan. A Magyar Estet a Hiszekegy eléneklésével az Acélhang-dalárda nyitotta meg. Mire Gyula diák (Freiszberger Gyula) hatalmas erejü prológot mondott. A Melles-Zsámboky vonósnégyes müvészi játéka után Nagy Izabella, a Nemzeti Szinház tagja Radics Béla cigányzenekarának kiséretével magyar népdalokat énekelt és viharos tapsokat aratott. Kerntler Jenő dr. két zongoramüvet adott elő bravuros technikával. Nagy Margit az Operaház müvésznője müdalokat énekelt tökéletes müvészettel. Szentgyörgyi László brilliáns hegedüjátékával, Pilinszky Zsigmond a magyar királyi Operaház tagja, a kuruc időket megelevenitő dalokkal ragadta el a hallgatóságot. Vécsey Elvira bárónő primaballerinának és Kőszegfy Ferenc táncmüvésznek magyar táncai gyönyörködtették a nagy közönséget, mely szünni nem akaró tapsvíharral ünnepelte a müvészeket és a ritka értékes »Magyar Estet«.

Országos Rákóczi Emlékünnep A magyar nemzet egyik legdicsőbb férfia, a halhatatlan emlékezetü II. Rákóczi Ferenc fejedelem születésének 250-ik évfordulója nem mulhatik el anélkül, hogy a minden idők egyik legnemesebb lelkületü, hazaszeretetében legönfeláldozóbb, mély vallásosságában legeszményibb magyar iránt lelkünkben élő hálának és kegyeletnek kifejezést le adjunk. Rákóczi nagy emléke leginkább alkalmas egyesiteni az egész nemzetet nemcsak politikai és társadalmi, hanem felekezeti különbség nélkül is, mert amilyen önfeláldozó elszántsággal küzdött Magyarország jogaiért, éppen olyan bensőséggel ragaszkodott vallásos meggyőződéséhez, éppen olyan igazságos védelmezője volt a vallásszabadságnak, mint amilyen megalkuvás nélküli harcosa a magyar nemzet függetlenségének. II. Rákóczi Ferenc volt az, aki a megtámadott nemzeti ügynek védelmére kelt és a nyolc esztendeig tartó szabadságharc alatt a nemzet minden rétegét, a nemességet ugy, mint a jobbágyságot, a katholikusokat ugy, mint a más felekezetekhez tartozókat egyesiteni volt képes Magyarország jogainak és a teljes vallásszabadságnak védelmében. Rákóczi képviseli legfenségesebben azt a vallási türelmességet, melyet az egy Isten imádásában és másfelekezetü magyar testvéreink iránt éreznünk és gyakorolnunk kell. Ő képviseli legeszményibb tisztaságban az egységes hazafias gondolatot, mely az ország minden rendü polgárat egy taborba sorakoztatja s az ő lelkéből sugárzik reánk a nemzeti nagyságra való törekvés büszke öntudata. A nagy fejedelem születésének 250-ik évfordulója napján folyó évi március hó 27-én délelőtt országos ünnep lesz Budapesten. A rendezőség megkérte az egyházi főhatóságokat, hogy minden templomban II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékét dicsőitő isteni tisztelet megtartását rendeljék el.

A nemzeti feltámadás felé. Ily cimmel jelent meg nagymegyeri vitéz Radics Károly altábornagy, a székesfehérvári vegyesdandár parancsnokának bővebb értelemben vett katonai, nemzetnevelő és a nemzeti ujjászületés utját egyengető témákat felölelő, kiváló érdekességü könyve. Az altábornagy ur önagyméltósága kegyes engedelmével ezentul közleményeket fogunk ezen kiválóan hasznos müből lapunkban hozni. A háromkötetes hatalmas mü szerzőnél Székesfehérvárott rendelhető meg.

A tenyészállatvásár megnyitása. A tenyészállatvásártelepen március 18-án, csütörtökön fél 9 órakor tartották meg a birálatot. Március 19-én pénteken délelőtt 8 órakor volt a megnyitás. A vásárral kapcsolatban a gazdák részére előadásokat tartanak. Március 19-én 10 órakor Wellmann állatorvosi főiskolai tanár tartott előadást a vásártelepen, szombaton 20-án délelőtt Rácz Mihály gazdasági akadémiai tanár tartotta meg előadását, vasárnap délután fél 6 órakor Szabó Gusztáv müegyetemi tanár a traktorokról beszél.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Bud János pénzügyminiszter hazaérkezett Genfből a Népszövetség tárgyalásairól. A népszövetségi tanács magyar albizottsága elfogadta Smith főbiztosnak és a pénzügyi albizottságnak Magyarország szanálására vonatkozó jelentéseit. Az albizottság tudomásul vette azokat az intézkedéseket, melyeket a magyar kormány a Pénzintézeti Központ jövő működését illetőleg tervez, valamint azokat, melyek az állami bonoknak a Magyar Nemzeti Banknál való konvertálását illetik.

Az 1926. évi IV. törvénycikk felhatalmazta a pénzügyminisztert arra, hogy a kincstári házhaszonrészesedést ugyanez év február 1-től kezdődő hatállyal megszüntesse. A pénzügyminiszter a felhatalmazás alapján a Budapesti Közlöny legutóbbi számában publikált rendeletével a kincstári házhaszonrészesedést megszüntette.

*

A pápa Virágh Ferenc szekszárdi belvárosi apátplébánost pécsi püspökké nevezte ki. Kinevezését a kormányzó ur megerősitette.

*

Vecsey Ferenc az elmult pénteken Nyiregyházán, vasárnap Cegléden, szerdán Győrött, csütörtökön Sopronban és Székesfehérvárott, szombaton pedig Békéscsabán adott nagysikerü hangversenyeket az árvizkárosultak javára s több mint 500 millió koronát juttatott e célra.

*

A pécsi törvényszék megkezdte tárgyalását a monstre cigánypernek, melynek vádirata 139 vádlott ellen a legkülönbözőbb vádakat tartalmazza.

*

A budapesti Kuria itéletében Vanczák János nemzetgyülési képviselőt, a Népszava szerkesztőjét, többrendbeli sajtóvétség elkövetéséért politikai jogainak több évre való felfüggesztésére itélte, minek következtében Vanczák képviselői mandátuma automatikusan megszünik.

*

A rendőrség vasárnapra ismét teljes készültséget rendelt el a főváros területén, arra való tekintettel, hogy a szociálista szervezetek vasárnap ünnepelték meg az idei március 15-ikét. A keresztényszociálista szervezetek délelőtti ünnepsége minden incidens nélkül folyt le, délután azonban a Szociáldemokrata Pártnak a Petőfi-szobornál tartott ünnepe után az utcanép tüntetett a rendőrfőkapitányság, majd a sörház-utcai EME székház előtt, mely alkalommal már rendőri beavatkozásra került a sor, minek folyamán összeütközés is történt a rendőrök és a tömeg között. Végül is azonban a közönség szétoszlott anélkül, hogy testi épségében bárkinek is kár esett volna. Az incidensekből kifolyólag több előállitás történt a rendőrségen, de csupa könnyü kihágás vétségéért.

Briand kormány alakult.

A mult hét elején Briand ujra kormányalakitási megbizatást vállalt és a pénzügyi javaslatokat előterjesztő Doumer pénzügyminiszter feláldozásával sikerült megalakitania az uj francia kormányt. Briandnak ez éppen a tizedik kormányalakitása. Az uj francia kormányban a belügyminiszteri tárcát Malvy kapta meg, akit a háboru idején a németekkel való tárgyalások miatt Caillauxval együtt hazaárulás miatt elitéltek. Az uj francia kormánynak még az eddiginél is rövidebb életet jósolnak.

A genfi népszövetség válsága.

A népszövetségi tárgyalások egyelőre zsákutcába jutottak. Németországot még mindig nem vették fel a tagok sorába, azért, mert az állandó tanácstágság ügye körül bonyodalom keletkezett. Már tiz nap óta tanácskoznak a bonyodalom megoldásán, de eddig még nem sikerült kivezető utat találni. Lengyelország, Brazilia és Spanyolország még mindig ragaszkodnak ahhoz, hogy ha Németországot beveszik a népszövetségi tanácsba, ők is tanácstagságot kapjanak. Ha pedig ezek az államok bekerülnének a népszövetségi tanácsba, akkor a népszövetségi tanács jelenlegi összeállitásában Németország teljesen magára maradna. Éppen ezért Németország szigoruan ragaszkodik a locarnói egyezményhez, melynek létrejöttekor szó sem volt arról, hogy Németországgal egyidejüleg más államok is bekerüljenek a tanácsba. Bonyolulttá teszi a helyzetet az is, hogy Chamberlain angol külügyminiszter is Franciaország követelései mellé állott, minek ellenében a francia kormány elejtette a legutóbb Angorában megkötött francia-török egyezményt, mely ellen Angliának kifogásai voltak. Amennyiben néhány nap alatt nem sikerül megoldásra jutni, ez a kinos ügy az egész népszövetségi intézmény válságává nőheti ki magát.

A magyar pénzügyi jelentés.

A Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottsága jelentést terjesztett a tanács elé Magyarország pénzügyi helyreállitásáról. Ebben a jelentésben a bizottság azt javasolja, hogy a tanács vegye tudomásul a népszövetségi főbiztos jelentéseit és véleménye szerint nem szükséges, hogy a jelenlegi ülések folyamán bárminemü alapvető jelentőségü határozatot hozzanak Magyarország pénzügyi helyreállitására vonatkozólag. A népszövetségi tanács a beterjesztett jelentést vita nélkül elfogadta.

Az olasz jugoszláv megegyezés.

A mult héten nagy feltünést keltett az a hir, hogy Nincsics szerb külügyminiszternek sikerült Mussolini olasz miniszterelnökkel olyan egyezséget létesitenie, mely a két ország politikáját közelebb hozza egymáshoz. Hir szerint a szerbek lemondottak arról, hogy Dalmáciában az olaszokkal versenyzésre hivatott kikötőt épitsenek és megigérték, hogy Jugoszlávia egész tengeri kereskedelmét az olasz fenhatóság alatt álló Fiume felé irányitják. Ez a hir Belgrádban is nyugtalanságot keltett és azt követelik, hogy az uj egyezményt elfogadása előtt hozzák nyilvánosságra. Ennek az egyezménynek a létrejövetele minket is közelebbről érdekel és Genfben időző miniszterelnökünk bizonyára alkalmat talál arra, hogy ezt a kérdést az olasz és a jugoszláv kiküldöttekkel megbeszélje. Az ujabb hirek szerint Bethlen miniszterelnök és Walkó külügyminiszter egy órán át tárgyaltak Genfben Nincsics jugoszláv külügyminiszterrel és ez alkalommal bizonyára szóbakerültek az uj olasz-jugoszláv szerződésnek a magyar közgazdasági életet érdeklő vonatkozásai is.

A lemondott görög király Belgrádban,

György volt görög király feleségével együtt a szerb királyi család meglátogatására Belgrádba érkezett. Lehet, hogy ennek a látogatásnak csak kizárólag családi jellege van, mert a volt görög király huga a szerb királyné bátyjának, a lemondott román trónörökösnek a felesége. De az is lehetséges, hogy ennek a balkáni látogatásnak politikai jelentősége is van, mert ugyanakkor Belgrádba érkezett a Görögországból számüzött Plasztirasz tábornok is. Ez a görög tábornok a legutóbbi időben Délszerbiában a görög határ körül utazgatott és ugyanakkor Görögországban egy kitörő félben levő katonai puccsot fojtottak el. Hir szerint Plasztirasz Belgrádban egy görög ember házában találkozott a volt görög királlyal, amiből arra következtetnek, hogy restaurációs kisérlet készül Görögországban a jelenlegi katonai diktatura letörére. Egyébként az is érdekes, hogy annak idején, mikor György görög királyt lemondásra kényszeritették Plasztirasz tábornok volt az, aki a király minisztereit kivégeztette.

Hirdessen a Vitézek és Gazdák Lapjában! Hirdetést közvetlenül a Kiadóhivatal vesz fel.

Március.

Nem költők és szerelmesek hónapja ez. A föld ébredéséé!

Dalok születnek a madarak ajkán, mosolyok fakadnak virágok képében, sóhaj száll: északra, délre, keletre el, — hej! itt is, ott is, munkába fog most sok elszakadt magyar!

Magyar ember vágyai között mindnél erősebb a föld utáni vágya. Nyomoruságosnak, céltalannak látja életét, ha nincs földje. Sóvárgása hihetetlen erőfeszitésekre, szorgalomra teszi képessé. Sok, féléletét leéli már mire földet szerezhetett, sok, már csak jóformán gyermekeinek szerezheti meg s maga már itt hagyja azt, mindegy! Büszke örömmel vallja magáénak és nyugodtan hunyja le szemét. Szent, örök imádattal szereti földjét. Ha kevés van belőle, azért dolgozik, hogy még több legyen, ha sok van, azért, hogy el ne fogyjon, de sohasem mondja ugy, hogy már elég van belőle. Hajlott háttal, fehér fejjel is megfogja az eke szarvát, görnyed, vet, arat.

Ez a készség tavasszal sóvárgó vággyá nő szivében! Mostanában sokan hiába álmodnak asszonyaikkal együtt a legszebb valóságról.

Kevés a föld.

De mégis... A hősiességet eddig csak elismerték, vagyis elismeréssel tüntették ki a hőst, melynek jeléül medáliát tüztek keblére, mit köteles volt viselni az egyenruhán. Most a jutalmazás, az adományozás olyan formában, mint ahogy azt nagybányai Horthy Miklós őfőméltósága nagyszerü intézkedése folytán a Vitézi Rend gyakorolja, nagyjelentőségü és közelebb hozta az álmot a valósághoz!

A föld a jutalmazott hősnek nemcsak erkölcsi fölényt biztosit, de anyagi erősödést is. S mintegy serkentő példát állit sokaknak, hogy ha már másként nem bir magának földet venni, igy szerezzen akkor: vitézsége, hazaszeretete, hüséges magyar érzése árán!

Egyszer... Majd, ha ujra elmegyünk!

Azzal pedig, hogy az a föld nem adható el, fundamentumát vetette meg ezen nagyjelentőségü intézménynek. Minden kisértés, az alattomos belső ellenség titkos szándéka, erőtlenné, ártalmatlanná válik a vitézi telekkel biró magyarral szemben.

Kettős célt támogat a jutalmazás e módja.

Szaporitotta a dolgos földmüvelők számát és egymáshoz kapcsolta ezeket a birtokokat, melyek bár különböző nevekre irva, különböző vidékeken legyenek, mégis egyetlen nagy birtokot képeznek, részekre osztva sok család között is! Egyetlenegy birtokot, melyet szeszélyes, igazságtalan végrendelkezésekkel nem lehet átjátszani érdemetlen kezére soha! Sem esztelen gazdálkodás dobra nem juttathatja. Egy rög, egy porszem sem veszhet el belőle.

Ezzel szemben a telkes vitéz pedig tartozik minden erényét megőrizni és gyermekei lelkébe átültetve minden erényét megtartani hazája számára, hogy egyenlő Erőt jelentsen a földdel!

Nem gyönyörü gondolat és alkotás ez?!

Március! *vitéz Csonka Kálmánné.*

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zenemü-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10. félemelet 3.

Vadászat.

A mezei nyul tenyésztése.

A mezőgazdaság mai sulyos viszonyai között mindent el kell követnie a gazdának, hogy földbirtokát mentől jövedelmezőbbé tegye. Ezt már más országokban részben keresztül vitték, részben már folyamatban van az átalakuló munka. Eszakamerikában pl. már farmok alakultak oly állatok rendszeres tenyésztésére, melyek ezideig csupán vad állapotban ügyelegtek szerte-széjjel. Igy vannak ma krokodilus tenyésztésére berendezett farmok, vannak amelyek rókát produkálnak, vannak amelyeken strucenevelés folyik.

Eltekintek azoktól, ahol csupán háziszárnyasok tömeges tenyésztése van, mint egyedüli haszonhajtó üzem, bevezetve.

Nálunk az ilyen berendezkedés szinte nevetséges dolognak tünik fel, holott nem volna éppen olyan nevetséges, ha arányba állitanók a hasznot a munkával, amelyből napként ragyogna ki a dolog okos mivolta.

Természetesen a mi éghajlatunk és egyébb viszonyaink bizonyos exotikumnak feltünő állattenyésztési ágazatokat kizárnak, azonban nem szabad mereven elzárkóznunk olyan állattenyésztéstől, mely egyrészt hazai viszonyainknak megfelelne, másrészt csekély befektetés és munka mellett nagy haszonnal kecsegtetne.

Ilyen állatunk nekünk is van, s ez a mi mezei nyulunk. Ki ne ismerné őtet? Elsősorban mint pecsenye ismerős, másodsorban pedig mint értékes gerezna adó állat.

Mai értéke a mezei nyulnak 70—75.000 korona, melyből a gerezna maga 20—25.000 koronát képvisel. Tudnunk kell azonban még azt is, hogy mezei nyulunk, mint kitünő tenyészanyag, a nyugati országokban igen erősen keresett cikk. Ára ma kb. 200.000 korona. Még a trianoni békében is benne foglaltatott, amennyiben a franciák jóvátétel cimén mezei nyulakat is követeltek tőlünk.

Maga az állat igen szapora, ami szintén előnyösen kihasználható. A mezei nyul első ellése a kora tavaszra esik. Átlagosan március hónapra. Igaz, hogy első ellése majdnem tönkremegy, amennyiben rettentő primitiv módon kezeli fiait, s emiatt a hideg éjszakák, meg a havasesők elpusztitják a kicsinyeket. Mert a nyul mama legtöbbnyire csak a pusztaföldre rakja le fiókáit, még vackuk sincsen szegényeknek. Mindez azonban nem igen árt a szaporodásának, mert átlag 6—7 hét mulva már ott van az uj nemzedék. Igy, egy év alatt legalább ötször ellik, többnyire 2—3 fiókával szaporitván nemzedékét.

Annyira szapora, hogy a márciusi süldő már őszre maga is leellik. Kedvező feltételek mellett egy anyanyul egy évi hozadéka az unokákkal együtt megüti a 14—16 darabot. Majdnem hihetetlen szám jön ki ebből: három év mulva egy anyának az ivadékai meghaladják az ezret! Pénzben kifejezve, ha élő nyulakat veszünk, kitesz ez a három évi termés 200 milliót, mig meglőtt állapotban 70 milliót.

Itt van tehát számunkra is egy olyan kereseti forrás, amelyet eddig meg sem álmodtunk. Könnyü, olcsó és óriási hasznot nyujt.

Most, hogy idáig elértem, ki akarom fejteni, vajjon hogyan lehet a mezei nyul tenyésztését a gyakorlati életben keresztül is vinni?

Mindenesetre számitásba kell vennünk a tenyésztendő állat életfeltételeit, amelyek mellett a legjobban ki tudja adni azt a hasznot, melyet várunk tőle.

Első sorban tudnunk kell, hogy a nyul legjobban szereti a könnyü, laza, homokos talajt, mert a sárban — különösen ha az ragadós — lábujjai letöredeznek, elsatnyulnak. Másodsorban a bokros, vagy magas növényzettel boritott terep kivánatos neki, hogy kellő buvóhelyet találjon a ragadozók ellen; viszont az idő viszontagságait is könnyebben kibirja a fiatal nemzedéke. Végül olyan élelmiszerekkel szolgáljunk neki, amelyet szeret, s amelytől fejlődése előnyösen haladjon. Mindezek szerint legcélszerübb számára bizonyos területet bekeritve tartani — pl. 1 és félméter magas drótháló sövénnyel —, ahol bokroshelyek vannak, s élelmül pillangós növényeket és illatos zöldségnemüeket vetünk nyárra, mig télire csicsókát termelünk. Ilyen bokornak való növényünk a licium, vagy zsidócseresznye és a ribiszbokor, a pillangós viráguak közül a bab, borsó, lóhere, lucerna, bükköny, nyulszapuka, stb., végül az illatosok közül a petrezselyem, sárgarépa, pasternák, zeller, stb. Téli takarmánynak alkalmas a csicsóka, amely évelő növény is, tehát vetni sem kell minden évben. Ez jó buvóhely is nyaranta neki, mig télen a gumóit kiásva kitünő takarmány a számára.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

vitéz Varga János, Nagylázs. Kérdésére kizárólag csak a V. Szék kapitánysága adhat felvilágositást. Nekünk ilyen kérdésbe nem lehet beleszólásunk. — vitéz Gyürü Lajos. Előfizetését megkaptuk. — Anonym. A f. évben avatandók még erről értesitést nem kaptak. Avatás junius hóban lesz; a nap nincs még meghatározva.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Felvételek a mezei futóversenyről.

SPORT.

Footballeredmények. Bécsben, az osztrák-cseh mérkőzést tartották meg. Ausztria 2:0 arányban (1:0) győzött. Biró a magyar Ivancsics volt. — MTK—Törekvés 3:1 (0:1), FTC—BEAC 2:2 (0:2), III. ker. TVE—NSC 5:0 (2:0), 33 FC—VAC 0:0, Vasas—UTE 2:2 (2:0), KAC—ETC 2:2 (1:0).

Thomka Áron-emlékverseny. A március 28-iki mezei bajnokság legfontosabb előfutama az idény első-osztályu mezei versenye a bajnok MAC győzelmével végződött. A MAC stilusa igen szép volt. A kilencvenhármas mezőnyben öt futója az első tizenhárom közt végzett. A verseny távja 9000 méter volt. 1. Szerb Elek (MAC), 2. Csekey Gyula (Csillaghegyi FC). Csapatverseny: 1. MAC, 2. MTE, 3. MTK.

Tenniszverseny. Az 1926. évi fedettpálya tenniszbajnokság vasárnapi döntőjében Kehrlinggel szemben Takáts Imre (MAC) lett az első. Női egyesben Baumgarten Magda (FTC) lett első. Férfi párosban: 1. Takáts—Kirchmayer (MAC).

Kiadóhivatali posta.

Köszönettel nyugtázzuk az alább felsoroltak előfizetését: vitéz Horváth Sándor, Bakonyréde: 48.000 K, 1926 aug. 1.* — vitéz Kleinmeier Albert, Felsőgalla: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Loránt István, Sajtoskál: 25.000 K, 1926 máj. 1. 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Salgó István, Tóváros. 48.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Bene István, Szentgotthárd: 96.000 K, 1927 febr. 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Mihályi János, Pápa: 50.000 K, 1926 aug 1. 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Peterdy Artur, Pápa: 48.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Csuka József, Alszopor: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Tamásfi Vida, Csapod: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Nagy László, Tata: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Kalmár Lajos, Csikvánd: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szijj Gyula, Vérteskéthely: 80.000 K, 1927 ápr. 15. — vitéz Bajtay Dénes, Oroszvár: 100.000 K, 1926 máj. 15. — vitéz Horváth Imre, Pórszalók: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Tihanyi József, Fertőszentmiklós: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Hegyi Lajos, Osli: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Nagy József, Bánhida: 48.000 K, 1926 jul. 1. — vitéz Németh József, Győr: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Ladányi János, Győrszabadhegy: 20.000 K, 1926 ápr. 1, 2000 K hijján. — vitéz Lengyel István, Szombathely: 72.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Puskás József, Magyarszombathely: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kovács József, Szombathely: 100.000 K, 1926 aug. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Széchenyi István, Magyaróvár: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Angyal József, Barbács: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kárpáthy Olivér, Sopron: 60.000 K, 1926 febr. 15. — vitéz Szalay István, Acsalag: 56.000 K, 1926 okt. 15. — vitéz Tóth János, Acsalag: 56.000 K, 1926 okt. 15. — vitéz Szálla Sándor, Hegykő: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Göcsei János, Győré: 96.000 K, 1927 febr. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Balogh László, Lukácsháza: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bányai Károly, Bremberg: 48.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Józsa József, Abda: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Tóth Gyula, Komárom: 100.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Födémesi Pál, Abda: 60.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Ronts Ferenc, Szilsárkány: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Fülöp Gyula, Komárom: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szendy István, Sződy: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Nagy Károly, Alsónémedi: 88.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Eszényi Sándor, Székesfehérvár: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kiss Márton, Nyirlak: 48.000 K, 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szabadi Károly, Nagykanizsa: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Taliga István, Barabásszeg: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Vecsei János, Bálványos: 48.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Döme József, Tüskevár: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Fias Ferenc, Balatoncsehi: 96.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz László János, Keszthely: 100.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Szabó István, Székesfehérvár: 96.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Szárazajtay Konrád, Veszprém: 50.000 K, 1926 márc. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Bereczky Sándor, Fövénypuszta: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Fekete János, Balatonszabadi: 96.000 K, 1927 febr. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

VEGYES.

A befagyott Niagara.

A természeti erők csodálatos játékának szemlélői voltak nemrégiben néhány napig a Niagara-zuhatag környékének lakói és látogatói. Ez alkalommal sok ezer ember vándorolt oda, hogy gyönyörködhessék a különös látványosságban. A Niagara-zuhatag ugyanis a száraz Amerikában most maga is kiszáradt. Ennek a természeti csodának magyarázatát nem lehet emberi erőfeszitésben kutatni, ami aligha tudta volna ezt a jelenséget megvalósitani. Egy óriási méretü jégpáncéltömb, mely Goat Islandtól egészen a szárazföldig nyult, annyira a Niagara-vizesés elé torlódott, hogy teljesen elzárta az óriási méretü és borzalmas zajjal lezuhanó vizesést. A vizesés elzáródása már a kemény hidegben, január 16-án, megkezdődött és egészen Fort Day-nál kezdődött. Ehhez járult még, hogy heves északi szél fujt csaknem állandóan, ami a Niagara-folyam és az Enie-tó jegét feltörte és borzalmas magasra halmozta fel. A kemény fagy, amely a januári hidegségi hullám idején január hóban egész Amerikán átvonult, betetőzte a hatalmas csodaművet. A sokezernyi néző közül nagyon sokan szerették volna vakmerően megkockáztatni azt, hogy elsőizben sétálhassanak száraz jégen a partról egész Goat Islandra, de mivel a hatóságok attól tartottak, hogy a jégtorlasz csak rövid ideig tarthatja fel a leszoruló viztömeget, azért a hatóság a vakmerő vállalkozók saját érdekében megtiltotta a jégen való átkelést. A tilalom folytán rendőröket és katonaságot rendeltek ki, akik a vakmerő vállalkozókat távoltartották a bizonytalan és veszedelmes jégpáncéltól. Utoljára 1909-ben volt részük az amerikaiaknak ilyen látványosságban, azóta csak most ismétlődött meg a természeti csoda. Akkor, télen, sokan száraz lábon keltek át a kiszáradt Niagara-zuhatag folyammedrén.

Belgiumból 300 üdülő, magyar gyermek jött haza. Képünkön a gyermekek vezetőit láljuk.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM. 1926. MÁRCIUS HÓ 28.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Rákóczi emléke.

1676. márc. 27. — 1926. márc. 27.

»Mondhat, irhat ki-ki azt, amit akar, a magyar háborunak és a háboru kimenetelének okairól. Vádoljon engem kegyetlenséggel, lassusággal, másokat kapzsisággal: egyedül Te előtted ismert dolog, óh örök Bölcsesség, miért határoztad meg előre, hogy az események ilyen kimenetellel végződjenek . . .« Rákóczi.

Kétszázötven esztendeje, hogy a zemplénmegyei Borsi várában I. Rákóczi Ferencnek és nejének, Zrinyi Ilonának fia született. Hat hónappal ezután a javakorában levő I. Rákóczi Ferenc meghalt és az özvegy és árva magára maradt.

Viharos idők voltak ezek. Zrinyi Ilona támaszt keresett és talált Thököly Imrében, a magyar szabadságharc vezérében. A sors azonban nem kényeztette el őket. Thököly a törökkel szövetkezett és Erdélyben harcolt a császáriak ellen, Zrinyi Ilona pedig családja dicsőségéhez méltón védelmezte Munkács várát. Később Thököly feleségével együtt Törökországba menekült, Rákóczi Ferenc pedig a jezsuiták kollégiumában nevelkedett. Egész életén átvonul az a vallásos érzés, amely akkor fejlődött ki lelkében. Élete végén vallomásaiban szánandó bünösnek mutatja magát, akinek csak annyi az érdeme, hogy jót akart és Isten utját kereste. Mi azonban tudjuk, hogy mit jelentett ő nekünk, magyaroknak. A kuruckor hősies harcai, a magyar szabadságért kibontott zászló fennen lobogása, a sokéves szabadságháboru csodálatos epizódjai egy olyan alakot festenek elénk, aki nemzete boldogulásáért mártirrá lett, aki feláldozta anyagi javát, ami bizony nem volt csekélység, ha tudjuk, hogy több mint 300.000 hold földet, rengeteg kincset, kastélyt, a jólét fejedelmi fokát vesztette el, mert nem akart megalkudni, inkább választotta a számüzetés keserü kenyerét, idegenben halt meg s hamvai is idegenben nyugodtak egészen 1906-ig, amikor a nemzet szent hamvait diadalmenetben hozta vissza és ősi magyar földön, a kassai dómban méltó helyére temette.

Ó, milyen rettenetes és csodálatos intézkedése a Mindenhatónak, hogy e magyar mártir hamvai csak 12 évig pihenhettek magyar földön s 12 év multán a sirja felett ujra idegen uralom tobzódik, ma nem nevezik magyar földnek azt, amely mindig magyar volt hosszu évszázadok során. Még a törökdulás idején is magyar maradt Kassa, ma cseh járomban nyög.

Mintha a végzete volna ennek a legendás hősnek és nagy embernek, hogy a nyugalmát soha meg ne lelje. De mi ugy érezzük, hogy még igy is, holtan is olyan nagy a jelentősége, amilyen kevés élőnek adatik meg. Most is ott, ahol porai nyugszanak, emléke világitó fáklyaként lobog, a libertás városában soha nem érezhetik elhagyottnak magukat szegény magyarok, hisz a megpróbáltatásban, a számüzetésben velük van a nagy fejedelem is.

II. Rákóczi Ferenc feláldozta minden földi javait a hazájáért, érettünk. De milyen nagyot adott nekünk ezzel az áldozattal! Az örök, meg nem alkuvó hazafiságnak micsoda lángoló, magával ragadó, minden időkre ható példáját adta. Ugy érezzük, hogy erőt kell meritenünk az ő hatalmas példaadásából. Nem lehetünk pusztulásra itélt, veszendő nemzet, ha ilyen fiaink voltak, akik semmit sem tartottak elegendő és nagy áldozatnak a hazájukért.

Most, ennyi idő multán tisztán látjuk az ő emberi nagyságát. Most előttünk áll alakja mindig ragyogóbban, mindig vonzóbb erővel; arra int, hogy kis előnyökért, hiuságból, haszonlesésből, kényelemszeretetből soha fel ne áldozzunk semmit a nemzet jogaiból, ellenben minden javainkat, a nyugalmunkat és boldogságunkat áldozzuk fel, ha kell, nemzetünkért, mert egy ember élete csekélység, ha a haza boldogulásáról van szó.

De egy ember áldozata és munkája naggyá lehet, amint hazájának nagy szolgálatot tett, avagy soha el nem halványuló példát szolgáltatott. Ezért világol felénk két évszázad távolából mind fényesebben a nagy Rákóczi legendás alakja, mert az ő élete példája kötelességet ró reánk, késő utódokra. Halljuk a költő szavát, aki azt dörögte egykor, hogy: Kik szabadon éltek, haltak, szolgaföldben nem nyughatnak! — Bizony Rákóczi sem nyughat cseh földön. El kell annak a napnak jönnie, amelyen az ő hamvai felett ismét magyar Máriás lobogók lengenek és nem lesz a magyar rab többé a saját ezeréves földjén.

Erre buzdit, erre int minket a nagy Rákóczi emléke. Ezt szivleljük meg és nekünk se legyen nyugvásunk addig, mig az ő porai fel nem szabadulnak!

VITÉZI ÉLET.

Értesítés.

Az Országos Vitézi Szék sulyt helyez arra, hogy a nagyobb vitézi telkek a gazdálkodás előbbrevitele céljából traktorokkal láttassanak el. Egyelőre oly vitézi telkek részére ajánljuk a traktorokkal való ellátást, melyek egy község határában nagyobb birtoktestet képeznek s ahol a gépek kezelésében jártas és vállalkozó szellemü vitézek tartózkodnak. Ily vitézek a traktortanfolyamot pár nap alatt elvégezhetik. Nagyobb vitézi telkek vannak Balmazujvároson 500 k. hold, Szeged 805, Nagylók 720, Gádoros 345, Sarkad 375, Székesfehérvár 500, Püspökladány 380, Ercsi 303, Tiszadob 309, Sövényháza 744, Kisszállás 375, Debrecen 300, Csákvár 314, Derekegyháza 400, Baracska 551, Bares 300 k. hold kiterjedéssel.

A traktorokkal való ellátás megszervezése céljából Székely Jenő miniszteri tanácsos ur, a Vitézi Rend gazd. osztályvezetője, Bajthay Mihály gazd. főtanácsos, osztályigazgató ur a Faluszövetség részéről a helyszinére ki fognak szállani. A kiszállás pontos idejét az előtt két nappal az illetékes vármegyei Székkapitány urakkal közölni fogják, hogy a vitézek jelenléte biztositva legyen.

Felkérem tehát a Székkapitányságokat, valamint a telkes vitézeket, hogy ezen kérdéssel jó előre foglalkozzanak.

Egyben jelezzük, hogy a traktor vételárának törlesztésére vonatkozó feltételek, melyek már a lap előző számában ismertettek, azóta változtak és jóval enyhébbek. Kiküldőink erre vonatkozólag a helyszinén is részletes tájékoztatást fognak nyujtani. O. V. Sz.

Debreceni vitézek március 15.-iki ünnepélye.

A debreceni Vitézi Szék március 15-én hazafias ünnepélyt rendezett a vitézei részére a Kollégium zenetermében. Az ünnepélyen az összes debreceni vitézek — körülbelül száz fő — megjelentek.

Az ünnepélyt a vitézekből alakult dalárda nyitotta meg a Hiszekegy-gyel, Szücs Gergely zeneiskolai tanár ,karnagy vezetésével, melynek elhangzása után vitéz Nagy Pál, ny. tábornok, a vármegye székkapitánya méltatta a nap jelentőségét s felhivta a vitézek figyelmét a hazafias érzés ápolására és növelésére. Utána vitéz Dávid Géza tartotta meg ünnepi beszédét. Majd vitéz Ónody János szavalta el Petőfi »Talpra Magyar«-ját. Az ünnepélyt a vitézek regős-csoportja által előadott »Katonadal« zárta be.

Az ünnepély után a vitézek értekezletet tartottak. Vitéz Nagy Pál székkapitány megnyitó beszédében üdvözölte a megjelent vitézeket. Beszédében rámutatott a bajtársias érzés ápolásának fontosságára, a fegyelem föltétlen szükségességére. Majd helyiérdekü ügyeket ismertetett..

Az értekezleten tárgyalás és megbeszélés tárgyát képezték: a nemzetvédelem fontossága a belrend felborítását célzó törekvések elháritására.

A vitézi telkek ágazatának ismertetése, a megitélt földekre való jelentkezés, a »Vitézi Otthon« felállitásának kérdése, vitéz ipari munkásoknak támogatása stb. Az értekezletet vitéz Nagy Pál székkapitány zárószavai után a Himnusz eléneklése fejezte be. Este 8 órakor az összes vitézek részvételével társasvacsora volt, melyen a kormányzó ur Őfőméltóságára vitéz Nagy Pál székkapitány mondott felköszöntőt.

A vacsora alatt a Vitézi Otthon javára 2.700,000 koronát gyüjtöttek.

Baranya megye telkes vitézeihez!

A Pécsett létesült »fekál« komposzt trágyagyár vezetőjével oly megállapodásra jutottam, hogy a baranyai telkes vitézeknek nemcsak mérsékelt árban szállitja a gyár a trágyát, hanem igen kedvező fizetési feltételek mellett is.

A »fekál« komposzt trágyának kiváló jó minőségét nem kell hangsulyoznom. Egy kat. hold betrágyázásra szükséges 25 métermázsa. Hatóereje 4 év. (Vegyi összetétele: 772 rész viz, 198 rész szerves anyagok, 29.9 rész hamu, 10 rész összes nitrogén, 10.9 rész összes foszforsav, 2.5 rész hullám, 1.6 rész nátrium, 6.2 rész mész és 1.9 rész szénsav).

A gyár vezetője a baranyai vitézeknek a vitézi igazolvány felmutatása mellett akár kicsinyben, akár vagontételekben métermázsánként 8 ezer koronáért szállitja. Fizetendő a termés után augusztus 1-én.

A trágya a Megyeri-ut végén lévő gyárban vehető át. 127—926. szám. Székkapitány.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Értesitem a vitézeket, hogy kérésemre az alispán ur utasitotta a tiszti orvosokat, miszerint vitézek és hozzátartozóik részére szükséges hivatalos orvosi bizonyitványokat mérsékelt dijazás ellenében állitsák ki. Székkapitány.

Bácsbodrogvármegyei Vitézi Est.

Bácsbodrog vármegye és Baja város vitézei 1926. évi február hó 1-én tartották Baján a Nemzeti-szálloda disztermében és összes helyiségeiben ez idei nagy összejövetelüket. Erre az estélyre feljöttek Bajára a vármegye minden részéből a gyönyörüen dekorált bácskai vitézek, nemzetes asszonyaikkal szép nemzeti viseletükben. A termet zsufolásig töltötte meg a gyönyörü közönség, amelynek élén Bácsbodrog vármegye és Baja előkelőségei szintén kivétel nélkül megjelentek. Ott ültek a diszhelyeken bisztrai Balku Gyula főispán, a törvényhatóságok képviselői, az egyházi élet vezetői. Az Országos Vitézi Széket vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány képviselte, aki vitéz Szügyi Zoltán törzsszéktartóval Budapestről Bajára érkezett. A törzskapitányt pályaudvaron a vármegyei vitézi székkapitány és az összes bajai vitézek ünnepélyesen fogadták.

A nagy táborozás 21 órakor vitéz Fehérváry Dezső, a »Bajai Ujság« felelős szerkesztője ünnepi megnyitójával kezdődött. Ismertette a Vitézi Rendet, annak nemzetmentő történelmi hivatottságát. Fejtegetései után üdvözölte nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzót, a Vitézi Rend főkapitányát képviselő vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitányt, üdvözölte az összes megjelenteket, arra kérve őket, hogy vegyék szeretetükbe a Vitézi Rendet, segitsék elő céljai és hivatása elérésében.

A zajos tetszéssel fogadott ünnepi megnyitó után következett vitéz Szikra Dezső dr. pü. fogalmazó hatalmas lendületü szavalata, aki ez alkalomra saját ódáját: »Mult, jelen, jövő«, mély érzéssel és nagy hatással szavalta el. E gondolatokban gazdag óda a mult dicsőségével szembeállitja a tétlenségbe merült jelent, reményét azonban a jövőre nem veszíti el, mert a magyar jövő a dicső multból fog kifakadni. A költemény szépségeit vitéz Szikra Dezső dr. szuggesztiv szavalata még fokozta s jobban kidomboritotta.

Az est érdekessége a Turáni Regősök hármas csoportjának vendégszereplése volt. Farkas zeneszerző, Madár és Kenyeres regősök már puszta megjelenésükkel biztositották maguknak az osztatlan tetszést, a legszintébb sikert. Madár és Kenyeres regősök szebbnél-szebb dalokat énekeltek. Minden énekszámukat hatalmas tetszéssel fogadta a hálás közönség. Legutolsó énekszámuk a »Vitézi csárdás« volt, amelyet duóban énekeltek Madár és a pompás baritonnal éneklő Kenyeres regős .

Előadásuk után Horváth Sándor kitünő zenekara rázendített a vitézi csárdásra. A táncot vitéz Siménfalvy törzskapitány vitéz Jávorka Sándor telkes vitéz feleségével nyitotta meg. Táncra perdültek a párok. A gyönyörü szép magyar ruhás és estélyi ruhás hölgyek mellett ott ropta a csárdást a borotai, kisszállási, bokodi, bácsborsodi, stb. viganós menyecske, a bogárszemü nemzetes asszony gyönyörüen dekorált férjével, meg a többi vitézekkel. Ez a családias összhang biztositotta kedves magyaros hangulatát a bácskai vitézi bálnak. Ez a hangulat reggelig megmaradt és csárdásról csárdásra melegebb, kedvesebb lett. Váljék dicsére-

tére a hölgyeknek, kik végtelenül kedvesek, bájosak voltak szebbnél szebb magyar ruháikban.

A Vitézi Est gyönyörü magyar jellegénél fogva feledhetetlen lesz sokáig azoknak, akik azon résztvettek. A figyelmes rendezőség a megjelent hölgyeket igen izléses kivitelü táncrenddel lepte meg, amelynek első oldala a Vitézi Rend cimerével volt diszitve, utolsó oldala pedig a »Vitézi csárdás« szövegét tartalmazta.

A rendezés munkáját a bajai vitézek vitéz Kalocsay Ödön vármegyei széktartóval az élükön a vármegyei székkapitány irányitása mellett oly sikeresen végezték, hogy az összes résztvevők háláját és elismerését méltán kiérdemelték.

Ingyen házhelyek.

Észak Pest vármegye területén az alábbi ingyenes felajánlott vitézi háztelkek vannak: Budafokon két darab 200 négyszögöles, Budaörsön két darab 300 négyszögöles és Rákoskereszturon két darab 300 négyszögöles.

Ezen házhelyek adományozását bármelyik vármegye állományába tartozó vitéz kérheti.

A kérelmek Észak Pest vármegye Vitézi Székéhez nyujtandók be. Cim: Észak Pest vármegye Vitézi Széke, Budapest, Vármegyeház, I. 77. (122—1926.)

Székkapitányság.

Baranya vármegye Vitézeihez!

Értesitem azon baranyamegyei vitézeket, akik »Hadimuzeum« sorsjegyet vásároltak, hogy a huzást — a siker teljes biztositása érdekében — folyó évi junius hó végéig elhalasztották.

*

Értesitem a baranyamegyei vitézeket, hogy Beremend község határában egy 15 katasztrális hold járadéktelek rendelkezésre áll.

Akik ezen telekre igényt tartanak, jelentsék azonnal a fenti Székkapitányságnak.

Baranya vm .Vitézi Széke.

Sajtóbizottság kiegészitése.

Zala vármegye sajtóbizottságába Horn János kertészeti felügyelő, Keszthely, Gazdasági Akadémia, belépett. A szerkesztőség nevében örömmel üdvözöljük. — Az O. V. Szék megbizásából felkérjük azon vármegyei Székeket, melyek a megyei sajtóbizottságot még nem szervezték meg, hogy ezirányban a célravezető lépéseket tegyék meg.

Árvizkárosult vitézeknek.

Az árvizkárosult vitézek részére a következő adományok érkeztek lapunk cimére: vitéz Zsadányi Imréné, Budapest 100.000, vitéz Hosszu Ferenc, Bia 60.000, vitéz Vedrődi József, Budapest 10.000, vitéz Rátvay Imre, m. kir. h.-ezred, Győr 100.000, vitéz Mészáros István, fényképész, Veszprém 100.000, vitéz Bálint Imre, főpincér, Gyöngyös 150.000, vitéz Tóth Béla füszer- és csemegekereskedő, Nagykanizsa 100.000, vitéz Pillér József, Mócsa 100.000, vitéz Szilárd Zoltán, Berettyóujfalu 25.000, vitéz Bocska Sándor, Berettyóujfalu 25.000, vitéz Debreczeni József, Berettyóujfalu 25.000, vitéz Miskolczi Gábor, Berettyóujfalu 25.000, vitéz Kovács János, postaaltiszt, Nagykanizsa 50.000, vitéz Simon Gyula, Kecskéspuszta 50.000, vitéz Szijj Gyula, Vértesképhely 32.000, vitéz Szuhay Miklós, Tiszacsege 30.000, vitéz Angyal József, Barbacs 10.000, vitéz Tábori Alajos, Tököl 50.000, vitéz Vince Antal, Szihalom 10.000, vitéz Puskás József, Bakonyszombathely 100.000, vitéz Zsédely Balázs, Bársonyos 40.000, vitéz Rés Pál, Bársonyos 40.000, vitéz Horváth János, Bársonyos 30.000 korona. Ezen adományösszegeket a rendeltetési helyére juttattuk.

Helyesbités.

Az 1926. 1. sz. Vitézi Közlöny első oldalán »Személyi változások a vitézi szerveknél« cim alatt — vitéz Ujváry Géza erdőmérnök urat a kalocsai járásban — mondat törlendő és — dr. Haán Lajos főszolgabiró urat, a csurgói járásban — után beirandó.

*

vitéz Ürmös János Mária nevü leánya nem halt meg 1925 december 4-én, hanem megszületett.

Ezen helyreigazitást a legnagyobb örömmel közöljük.

Délpest vármegye Vitézi Székkapitányságának kulturdélutánja.

Diszes közönség lelkes és megértő érdeklődése adott méltó keretet Délpest vármegye Vitézi Székkapitánysága által március 2-án Kecskeméten, az Uj-Kollégium disztermében rendezett kulturdélutánnak. Magas szinvonalu, müvészi élményt igérő müsor, gondos és figyelmes rendezés emelték a hangversenyt a megszokottság fölé.

A disztermet zsufolásig megtöltő közönséget Fáy István főispán köszöntötte nagy figyelemmel hallgatott megnyitójában. Beszéde gondolatmenete ez volt: »A magyarság fogyatkozásai és hibái ellenére ezer éven át tulélt minden sulyos megpróbáltatást. A mai válságos helyzetben el kell pusztulni a sorvasztó önzésnek s helyet kell adnunk a társadalom őszinte megbecsülésében a polgári munka csendben dolgozó szerény hőseinek. Napjainkban kevés kivétellel, kétféle felfogás lett urrá a lelkeken. Az egyik csak a multnak él, görcsösen kapaszkodik a hagyományokba, a jövőtől semmi jót nem remél. A másik gyökeresen szakit a multtal, csak a holnapba néz s az uj igazságoktól remél boldogabb sorsot. Mindkét tipus improduktiv. Nem szabad belevesznünk a multba s nem szabad belezuhannunk a jövőbe. Feltámadásunkat csak a két felfogás kibékitésével és összeegyeztetésével munkálhatjuk eredményesen. E nehéz munka szolgálatában látja a Vitézi Rendet, mely komolyan és hatékonyan épiti a jövendő legbiztosabb pilléreit. Őrzi az istenfélelmet, nemzeti öntudatot, kötelességtudást és tetterőt, a vitézi telkeken folytatott intenziv mezőgazdasági kulturával szolgálja a haladást. A megnyitó ezen gondolatai a hallgatóság őszinte elismerésében nyilatkozó tetszéssel találkoztak .

A müsor további számai a kecskeméti Városi Dalárda hazafias dalokat énekelt s minden számával mély hatást tett. Kremán Sámuel karnagy fáradhatatlan munkája, figyelme és precizitása széles körben szerzett uj hódolókat a magyar dalkulturának.

Seregélyi Irma áhitatos csendet teremtő hárfa játékával kivételes müvészi élvezetet szerzett s meleg ünneplésben részesült. Pompás technikával, finom pianisztikus érzékkel és melegséggel játszotta minden számát.

Técsői Móric Nórát irredenta költemények hatásos és lendületes tolmácsolásáért megértő elismerés jutalmazta. Sikere megérdemelten forró volt.

Szabady Sándor kecskeméti városi zenetanár Hubay »Csárda jelenet«-ének eljátszásával tett ki magáért. Felfogása és technikája könnyedén győzött minden nehézségen. A zongora kiséretet kivételes hozzáértéssel Tóth Karolin látta el.

Tőkésné Tilczer Nóra irredenta dalokat énekelt, s legszebb sikerét aratta Kovács—Hetényi: »Uj imádság«-ával, melyet finom árnyalással, mégis hatásos erővel adott elő. Papp Marika zongora kisérete őszinte dicséretet érdemelt.

vitéz Török Gyuláné egy hazafias melódrámát adott elő bensőséges, üde és tiszta hangon, megható elágyulásokkal, melyért meleg és hálás elismerés jutalmazta.

Técsői vitéz Móricz Kálmán székkapitány közvetlen szavakkal mondott köszönetet a közönség lelkes érdeklődéséért.

vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány ur, ki megjelenésével volt szives az ünnepély fényét emelni, szóbeli és irásbeli meleg hangu köszönetet mondott a székkapitányságnak és rendezőségnek a kulturdélután méltó erkölcsi és anyagi sikeréért.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Kisgazdaképzés Derecskén.

(Bihar vármegye.)

Aki mesterévé akar válni saját foglalkozásának, annak sokat kell tanulni, tudni és tapasztalni. Ha a létért való küzdelemben érvényesülni, boldogulni akar, lépést kell tartania a haladással. Igy van ez ugy az iparban, mint a kereskedelemben, de igy van ez a Hazánk lakóinak főfoglalkozását képező földmivelésben is.

Az iparosnak először tanoncnak kell lenni, hogy segéd- és mestervizsgát kell tenni, hogy mester lehessen. De hiába szorgalmatoskodna az a mester, pl. cipészmester, aki csak rámásesizmát és cugoscipőt tud készitani, ha nem tudna a mai kor követelményeinek megfelelő francia cipőt is előállitani. Igy áll a helyzet a földmivelésben is. A gazdálkodással foglalkozó egyénnek is először inasnak, azután segédnek kell lenni, hogy végül igazi mesterévé válhasson saját mesterségének. Sajnos, Hazánknak még nagyon sok gazdája, főképpen kisgazdája, nem tanulja mesterségét, hanem csak veleszületett ösztönével, apjától és nagyapjától ellesett avult technikával indul a nagy feladatnak és akar mesterévé lenni annak a foglalkozási ágnak, amely alapos tudást, szakértelmet és rátermettséget követel.

A derecskei gazdaifjak kiképzése e tekintetben mintaszerü. A község áldozatkészségéből már 21 év óta áll fenn és végez eredményes gazd. tanoncképzést a gazd. népiskola lelkes igazgatójának vezetése alatt. Az iskolának 35 kh. összterülete van a gyakorlati oktatás céljaira. Ebből 19 kh. szántóföld, 7 kh. faiskola és szőlő, 1 kh. gyümölcsös, 3 kh. belsőség, kertek, utak stb., 5 kh. legelő és rét. Az állatállomány áll: 2 darab nemesitett ló, 5 darab szarvasmarha, 6 darab sertés és különféle baromfiakból. Tekintettel arra, hogy az iskola, illetve gazdasági épületek a gazdaság területén vannak épitve, a két ló az összes fogatos munkát könnyüszerrel elvégzi. A gazdasági épületek, mint istállók, pajta, szin, tengeri góré, ólak, magtár stb. mind szakszerüen épültek.

Az oktatás természetesen elméleti és gyakorlati. A tanulók 13—15, sőt 16 éves korukig járnak a gazdasági népiskolába, amely mindenkire nézve, aki magasabbrendü iskolába vagy más szakiskolába nem jár, kötelező. Az elméleti és gyakorlati oktatás szeptember hó 1-től julius közepéig tart. A növendékek novembertől április 1-ig (téli félév) hetenkint két félnapon, a többi hónapokban egy délelőtt járnak fel, mely idő alatt alapos elméleti és gyakorlati gazdasági oktatásban részesülnek. A tanitási anyag kimeriti az összes gazdasági tárgyakat, mint talajmivelés, növénytermelés, állattenyésztés, gyümölcsfatenyésztés, szőlőmivelés, kertészet, gazdasági számvitel és berendezéstan, gazdasági épitészet, méhészet stb., valamint a legszükségesebb közismereti tárgyakat.

A gazdasági iskolának hatalmas könyvtára a téli félév minden napján a növendékek rendelkezésére áll, amellyel magukat ugy a gazdasági tárgyakban, mint általános müveltség tekintetében képezhetik.

A háziipari kiképzés céljából évenkint rendszeres tanfolyam tartatik, amelyen a növendékek kosárfonást (ugy barna- mint fehérmunkát), seprükötést, drótfonást, kefekötést stb. tanulnak. A háziipari kiképzéshez az iskolának nagyszerüen felszerelt munkaterme van.

A gazdasági területen modern gazdálkodás folyik. A talajelőkészitéstől az aratásig minden munka az okszerü gazdálkodás elvei szerint végeztetik és mutattatik be, nemcsak a növendékek, de az egész gazdaközönség okulására és élénk érdeklődése mellett.

A kisgazdaságok anyagi erejéhez mért, modern gazdasági gépek és eszközökkel van az iskola felszerelve, mint rosták, tengeri morzsoló, kézi kapáló- és vetőgép, rendes vetőgép, szecska- és répavágó, ekekapa stb.

A trágyakezelés mintaszerü, ugyanilyen trágyateleppel.

A gazdaságban szikjavitási, mütrágyázási és egyéb termésfokozó kisérletek állandóan folynak.

Dacára a szikkel nagyon is tarkitott gazdasági területnek, az iskola nagyon szép terméseredményeket mutat fel évről-évre. A gazdasági iskola gyümölcsöse és faiskolája elsőrendü. Az iskolának 25—30 ezerre menő, a legkitünőbb fajgyümölcsökkel nemesitett oltványa, csemetéje, gazd. és diszfája, különféle bokra van. Hogy mily jövedelmet hajt a faiskola és gyümölcsös az iskolának, arra nézve elég annyit megemliteni, hogy tavaly egymagából a termelt almából 50 millió koronát árult az iskola.

Igy megszervezett és vezetett gazdasági iskolában nyeri tanoncképzését a derecskei gazdaifju. Ezzel azonban még nincs befejezve a kisgazdaképzés. A három éves gazdasági népiskolát végzett gazdaifjak leventeképzése tovább folyik. A leventeoktatásban szintén első helyen áll a gazdasági oktatás. Az igazi gazdasági továbbképzés — amely megfelel az ipari oktatásnál a »segéd«-kornak — azonban évenkint rendszeresen szervezett gazdasági irányu ismeretterjesztő tanfolyamon (népfőiskola) történik.

A tanfolyam vezetője a gazdasági iskola igazgatója. Az előadott tantárgyak közül a fősuly a gazdasági tárgyakra van helyezve. Ott szerepelnek a mezőgazdaságtan, állattenyésztés, állatgyógyászat, gyümölcsfatenyésztés, szőlőmivelés, kertészet, gazdasági berendezés, számvitel, épitészet, növényvédelem és közgazdaságtan. Az ifjak erkölcsi nevelése és általános müveltségének fokozására előadatnak a hit- és erkölcstan, jogi ismeretek, egészségtan, nemzeti irodalom, történelem, társadalmi és természettudományi ismeretekből is egyes részletek. Nemkülönben a számtan, mértan és földrajz is elég szép óraszámban szerepel. Az előadások hétköznaponkint, minden nap este 6—8-ig tartatnak. A rendes hallgatók száma 40, vendég 10—15. Az ifjak a gazdasági iskola könyvtárából szakkönyveket, azonkivül szaklapokat (mint »Közlek«, »Növényvédelem« stb.) kapnak olvasásra. Ugy a szakkönyveket, mint a szaklapokat szeretettel olvassák és az előadásokat rendszeresen látogatják. Szakkérdésekben gyakran kérnek és kapnak felvilágositást s utasitást. Nemesitett vetőmagot és mütrágyát a gazdasági iskola rendel számukra.

A szorgalmas hallgatók a tanfolyam végeztével jutalmakat kapnak, mint pl. kis fali könyvtár, kézi kapáló- és vetőgép, kertészfürész-kés-oló, gyümölcsfák, ujságok megrendeltetnek a jutalmazottnak stb. A látogatásról indexet kapnak a hallgatók.

Igy töltik a derecskei ifjak a gazdaság segédéveiket és képeztetnek tovább a modern gazdálkodás tudományában, mignem a gazdakörnek lesznek tagjaivá, ahol szintén ujságok és könyvek olvasásával, valamint előadások hallgatásával képezik tovább magukat, hogy igazán mestereivé lehessenek az ő igen szép, egészséges, szivet- és lelket nevelő foglalkozásuknak: a gazdálkodásnak.

Vajha csonka Hazánk minden gazdaifja ilyen gazdasági kiképzésben részesülne! Ez hozná meg az igazi többtermelést, melynek nyomában gazdaság, megelégedés járna. A trianoni határok közé szoritott szegény csonka Hazánk gazdag, népe boldog és megelégedett lenne.

Vitéz Gyutay István.

A szőlő trágyázása.

Első pillanatra ugy tünik fel a dolog, hogy ennél kevésbé időszerü kérdést ma nem is lehetne felvetni. Ki fog ma még mütrágyára is költeni, amikor ugyis veszteséggel jár a szőlőmüvelés?

De nem igy van. Egy termelési ág jövedelmezőségét kétféleképen lehet emelni, vagy a termelési költségek tetemes csökkentésével, vagy a terméseredmények lényeges emelésével. A helyes mütrágyázás erre kétségen kivül módot nyujt. Ha emelkedik is a mütrágyázással a termelési kiadás, ennél sokkal nagyobb mértékben fokozódik a jövedelem a nagyobb termés miatt. Ha olcsón is kell a bort adni, mégis több a bevétel, ha több van belőle. A szőlő munkája fedés, metszés, kapálás, kötözés, permetezés sok kiadással jár, de ezt meg kell tenni, ha mütrágyázunk, ha nem. Az utóbbi esetben azonban a termés lényegesen nagyobb.

Szőlőink alacsony termésének sok esetben az az oka, hogy azok talaja gyenge. A szőlő pedig sok tápláló anyagot kiván és reá különösen áll az, hogy »kevés trágya, nem trágya«. Szőlősgazdának pedig —

azt lehet mondani — sohasincs elég istállótrágyája, mert kevés az állatja.

Nincs más megoldás, mint a műtrágyázás!

Sovány homokon különösen szükség van bő trágyázásra. Ilyen helyeken meg épen kevés az istállótrágya, de ha volna is, fokozott mértékü használata nem lenne helyénvaló, mert az immunis homok filoxera-mentességét a felszaporodó tevénytartalom rontaná.

Kötött talajon már kell a tevénypótlás, szükséges a istállótrágyázás is, de emellett jövedelmezően használhatók a műtrágyák.

A szőlő műtrágyázása azonban sok körültekintést kiván. Helyes használatára megtanit: Grabner Emil: »Utmutatás a szőlő trágyázására«, mely a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének kiadványaként most jelent meg 10 képpel diszitve, 40 oldal terje- — haszonnal forgathatja.

Dr. Bittera Miklós
gazd s akad. tanár Magyaróvár.

A méhészkedés és a gyümölcstermesztés.

Még évtizedekkel ezelőtt nagy vita fejlődött ama kérdés körül, hogy vajon ártalmas-e a méh a gyümölcsösben és a szőlőben? Az éveken át folytatott lelkiismeretes kisérletek azután fényesen igazolták, hogy a méheknek tulajdonitott kártétel csak látszólagos, mert a méhek az ép szőlőt és gyümölcst, ezek között még a legfinomabb héjut sem bánthatják, mert a rágó szervük sokkal gyöngébb, semhogy azzal a gyümölcs szivós héját kitudnák kezdeni. Ha azonban az erősebb rágószervü darazsak, madarak a gyümölcsöt kikezdik, vagy a fára már nem való tuléretl gyümölcs felreped, akkor, csakis akkor a méhecskék is hozzá látnak az édes nedv kiszivásához, megmentik, ami egyébként kárba veszne.

A méh a gyümölcskert tulajdonosának jótevője, a gyümölcsösben hasznot okozó szükséges rovar. A nyugati államok, Amerika minden nagyobb gyümölcsösében megtaláljuk a jól kezelt méhest is. Nem csak azért, mert a méz, a viasz és az ezekből készitett különféle készitmény, mint táplálószer és gyógyszer mindig jó piacot talál, hanem elsősorban azért, mert minél több méh járja gyümölcsösünket, annál több termést szüretelhet majd a gazda.

A virág ugyanis csak megtermékenyülés után köthet gyümölcsöt. A megtermékenyitést a szél, a különféle rovarok s ezek között elsősorban a méhek végzik. A szél hatása bizonytalan, a legtöbb rovar a virágról elviszi ugyan a mézet, de azon testalkata miatt a beporzást legtöbbször nem tudja végrehajtani. A méh rövid szivó szája miatt azonban a porzók közé is bemászik, finoman szőrözött testével onnan a virágport felszedi s más virágra röpülve, azt a bibéhez oda kenve a virágbeporzását már is elvégezte. Tudva azt, hogy a méh többnyire egyfajta virágról gyüjti a mézet s hogy ugyanazt a virágot naponta is igen sokszor keresi fel, beigazolva láthatjuk azt, hogy a virág megtermékenyitése vagy a gyümölcskötés, a több termés annál biztosabb, minél több méhecske repdeskél virágzó fáink között. Ezért, aki csak teheti gyümölcsösében — legalább a virágzás ideje alatt — minél több méhcsaládot tartson. Ezzel a házának is, önmagának is csak hasznot biztosit.

Horn János
kertészeti felügyelő, keszthelyi gazd. akadémia.

Az aranykorona átszámitási kulcsa a jövedelem és vagyonadó alapjának megállapitásánál.

Az 1926. évre szóló jövedelem- és vagyonadóbevallás készitésekor tudvalevőleg papirkoronában kellett bevallani az 1925. év folyamán szerzett jövedelmet és az év utolsó napján meg volt vagyon értékét. Minthogy a jövedelem- és vagyonadó kifizetése aranykoronaértékben történik, az összeiró hatóságok számitják át az adóztatás alapjául szolgáló jövedelmet, illetve vagyonösszeget aranykorona értékre. Az 1925. év első felében az aranykorona hivatalos átszámitási kulcsa 17 ezer, utóbb pedig csak 14.500 volt. Viták megelőzése végett a pénzügyminiszter elrendelte, hogy az átszámitás — tekintet nélkül a kérdéses adótétel időpontjára — az 1925. év egész tartamára egységesen az uj 14.500 átszámitási kulcs mellett történjék meg.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményárak közül legujabban a buza áll az érdeklődés előterében, amelyet a malmok nagyobb tételben kezdenek vásárolni, abban a reményben, hogy készleteiket Olaszországban el fogják tudni helyezni. Rozsban csakis a pestvidékit keresik, májusi rozsra valamivel javultan akad vevő. Az árpa elhanyagolt, mert csakis közepes áru akad a piacon, amely azonban nem elégiti ki a vásárlókat. Zab eléggé keresett és a felhozott áruk el is tudnak helyezödni. A tengeri is állandóan keresett, javuló árak mellett. A hüvelyesek csak jelentéktelen forgalmat tudnak felmutatni, ugyszintén a magvak piaca is elhanyagolt, csupán vetési célokra vásárolnak igen kis tételeket. A korpa ára lassan morzsolódik, mert a nagyobb mennyiségben kinált horvát áru az irányzatra gyengülően tart. A huspiacokon sertéshust jól keresik, a marhafajták piaca elhanyagolt. Az élelmiszerpiac a közelgő ünnepekre való tekintettel nagy forgalmat kezd ölteni, különösen a tejtermékek (sajtok) piaca, valamint a gyümölcsök iránt kezd irányulni az érdeklődés.

Legujabb árak:

Terménypiac. Tiszavidéki buza 76 kg-os 375—377.50, 77 kg-os 380—382.50, 78 kg-os 382—385, 79 kg-os 385—387.50, Felsőtiszavidéki 76 kg-os 372.50—375, 76 kg-os fejérmegyei 370—372.50. Egyéb dunántuli 76 kg-os 370—372.50. Pestvidéki 76 kg-os 372.50—375. Rozs 217.50—222.50, árpa 225—35, sörárpa 300—330, zab 245—255, tengeri 175—177.50, korpa 162.50—165 ezer korona métermázsánként.

Lisztpiac. Duplanullás buzaliszt 6900, nullás 6700, 2-es 6100, 4-es 5850, 6-os 4550, 7-es 2900, 8-as 2050, 2050, rozs 0-ás 5400, 1-es 3700 korona kg-ként.

Magvak és hüvelyesek. Fehér here 20—22, biborhere 30—33, napraforgó 30—33, lenmag 5—6, kendermag 26—30, tökmag 53—55, bükköny 32—35, cirok 12—13, muhar 15—17, Viktória-borsó 30—35, lencse 55—75, mák 20—24 ezer korona kg-ként.

Takarmánycikkek. Konkoly 1900, malátacsira 1850, 8-as liszt 2250, olajpogácsa 2700, extrahált liszt 1500, szárított moslék 2800, szárított répaszelet 1450, malátatörköly 2300, melasz 800, lótáp 1200, Ia réti széna 130—145, IIa 110—30 ezer korona kg-ként.

Idényfőzelékek. Spenót 14.000, olasz import zöldborsó 20.000 korona kg-ként. A forgalom állandóan jelentékeny.

Halpiac a közelgő böjtök miatt élénk. Ponty 40—60, harcsa 70—120, süllő 60—80, fogas 80—100, kecsege 80—100, csuka 35—50, kárász 20—25 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiacon keresett a mandulabél, ára 80—90, mogyoróbél 60—70, mazsola 70, alma 10—30 ezer K kg-ként, citrom darabja 1—2 ezer korona.

Tejtermékek piacán a sajtokat erősen vásárolják. Jászberényi juhturó 32—36, trappistaa és óvári 40—46, magyar gyártásu grójl sajt 60—65 ezer korona kg-ként.

Vágómarhavásári árak. Legjobb minőségü ökör 11—13, közép 8—10, gyenge 6—8, bika 9.50—12, kivételesen 12.50—13, közép és gyenge 6.50—9, tehén 9—13, kivételesen 13.50—14, kicsontozni való marha 3—6, növendékmarha 6—10 ezer korona élősulykg-ként.

Sertésárak. Élősulyban könnyü sertés 17—18, közepes 18—19, nehéz 20.50—21 ezer korona kg-ként.

HIREK.

Heti naptár.

MÁRC.—ÁPR.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
29 Hétfő	Auguszta	Cirill	A hét elején a nap 5 óra 47 perckor kél és 6 óra 24 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 35perckorkél 6 óra 32 perckor nyugszik
30 Kedd	Kerény vt.	Izidor	
31 Szerda	Guidó ap.	Árpád	
1 Csütörtök	N.-csüt.	Hugó	
2 Péntek	N.-péntek	N.-péntek	
3 Szombat	N.-szombat	Áron	
4 Vasárnap	Husvét v.	Husvét v.	

Az Országos Rákóczi-ünnep. Az Országos Rákóczi-ünnep március 27-én, szombaton kezdődik. A kora reggeli órákban katonazenekarok járják be a várost. Délelőtt 10 órakor a budavári Mátyás-templomban ünnepi mise lesz, amelyen a kormányzón kivül a kormány, az egyház, a hadsereg és a hivatalos Magyarország egész vezetősége részivesz. Ugyanezen a napon a főváros és a vidék összes templomaiban ünnepi istentiszteletet tartanak. Március 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a pesti Vigadó nagytermében az országos ünnepi gyülés, melyen az ország főméltóságai szintén megjelennek. Az ünnepi beszédet Ballagi Aladár dr. egyetemi tanár mondja. A résztvevő egyesületek csak 10—10 tag képviseletében vehetnek részt. A csatlakozások bejelentése és a jegyek átvétele a Vigadó földszintjén levő pénztári helyiségben (Deák Ferenc-utcai bejárat) történik hétfőtől kezdve délelőtt 10—12 óra között.

vitéz Harkai Tamás fiának temetése. A vitézi bajtársiasság és összetartás szép megnyilvánulásának tanujelét adták a bácsbokodi vitézek február hó 25-én. Vitéz Harkai Tamás bácsbokodi vitéz fia Mátyás meghalt, a bácsbokodi vitézek koszorut tettek az elhalt várományos koporsójára, a temetési menetben egész családjukkal résztvettek és vitéz Szöllősi József és vitéz Szöllősi János zenekara gyászindulókkal kisérte az elhunytat.

Dicséret. A honvédelmi miniszter okiratilag megdicsérte egy tüzvész alkalmával tanusitott önfeláldozó, példás magatartásáért kolozsvári vitéz Kolozsváry Imre századost.

Kölcsönök tiszteknek A honv. miniszter körrendeletében a tisztek, illetve hátrahagyott családtagjaik részére a havi dij hat havi összegéig terjedő kölcsön folyósitását engedélyezte a kérvények szolgálati uton a Honv. miniszt. 4. oszt.-hoz terjesztendők. Nyugállományu egyének és hátramaradottaik kérelmei illetékes nyilvántartó hatóság utján terjesztendők fel.

Pályázat. Törökszentmiklós község ujonnan szervezett levente nyilvántartói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: évi 1200 pengő s a községi kezelő és segédszemélyzet rójáró lakbér. Pályázhat nagykoru, fedhetetlen előéletü, legalább 4 középiskolát végzett magyar állampolgár. Kérvények a községi előljárósághoz nyujtandók be. Személyes bemutatkozás előnyös.

Tisztek kedvezményes kezelése. A 15.437/4—1926. sz. honv. min. körrendelet értelmében a Honvéd Nyugdijalap beteges tisztek, illetve családtagjaik részére Parád fürdőn 1926. évre 90 kedvezményes helyet biztositott. A gyógyidő május 1-től szept. 30-ig tart.

A tenyészállatkiállitás birálati eredménye. A tenyészállatvásáron az állam, a gazdasági érdekképviseletek és a magánosok által kitüzött dijakat a bizottság a következőkép osztotta szét:

Siementhali bikák: nagy dij: inárcsi Farkas Ferenc, I. dij: Gaál József, Festetich Tasziló herceg, Gál József, Pajzs Gyula. Dijakat nyertek többen. Tejelési dijat nyert ifj. Pajzs Gyula.

Bikaborju: I. dij: inárcsi Farkas Ferenc és ifj. Pajzs Gyula. Dijakat nyertek többen.

Siementhali tehenek. Dijakat nyertek: Monus Imre és Bák József.

Siementháli üszők. Dijakat nyertek: Sztranyavszky Géza, Monus Imre és Forster István.

Hazai pirostarka bikák. I. dij: inárcsi Farkas Ferenc.

Bikaborju. I. dij: inárcsi Farkas Ferenc és Hering Márton. Pirostarka tehenek (hazai fajta). I. dij: Bayer János, tornyoslőbi bérgazdaság. Dijakat nyertek többen. Pirostarka hazai üszők: I. dij: Tornyoslőbi bérgazdaság és Kiss János. Dijakat nyertek többen.

Borzderes bikák. I. dij: Tápiógyörgyei uradalom, ifj. Eszterházy L. gróf. Dijakat nyertek többen.

Lapályfajtáknál dijakat nyertek: báró Berg Testvérek uradalma, Elek Ernő.

Magyarfajta szarvasmarhák. I. bikadij: Nozdravitzky L., Isaák Elemér és a szatmári püspöki uradalom. I. tehéndij: szatmári püspöki uradalom.

Bivalyok. I. dij: Somssich Miklós uradalma. II. dij: Hazai Mezőgazdasági Rt. I. tehéndij: Hazai Mezőgazdasági Rt. II. tehéndij: Somssich Miklós uradalma.

Magyar mangalica sertések: nagy dij és a földmivelésügyi miniszter tiszteletdija: szatmári püspökség uradalom. Ia kancadij: zirci apátság, nagyváradi káptalan, Mezőgazdasági Ipar it. és a Magyar Kegyes Tanitórend, Toponár.

Szövetgyapjas juhok. I. kosdij: Hunyadi gróf (Nagylók). II. dij: Dreher-uradalom (Vált).

Hazai fésüs juhok. I. kosdij: egri káptalan és Gábor József (Tiszacseg). Ezenkivül még számos dij került kiosztásra.

A tenyészállatkiállitás érdekességei. A mult héten nyilt meg Budapesten a 35. országos tenyészállatvásár és gépkiállitás. A forgalom már a hivatalos megnyitást megelőző napon megindult és a vásár első napján 536 drb állat cserélt gazdát több mint 2 és fél milliárd korona értékben. A látogató közönség nagy érdeklődést tanusitott a Dreher-féle martonvásári uradalom által kiállitott Auguszta zsir-rekord tehén iránt, amely egy termelési időszak alatt a hiteles tejellenőrzési adatok szerint 12.707 liter tejet adott, átlagos 6 százalékos zsirtartalommal; vagyis az év alatt több mint 7 és fél métermázsa vajat termelt, amely testsulyának másfélszeresét teszi. A rekordtehén mellett az utódok is ki vannak állitva, amelyek már az első tejelési időszakban szintén kiváló eredményeket mutatnak fel.

Szövetkezeti gabonaraktárakat létesit a kormány. A földmivelésügyi költségvetés tárgyalásának kapcsán Schandl Károly földmivelésügyi államtitkár érdekes adatokkal jellemezte a mezőgazdaság helyzetét és fejlődését. Kifejtette, hogy amig 1924-ben kivitelünk 575 millió aranykorona volt, addig 1925-ben már 701 millió aranykorona. 10 százalékot leszámitva az egész kivitelt a mezőgazdaság produkálta, ami azt jelentette, hogy mezőgazdaságunk az összeomlás óta nagy fejlődést ért el. A magyar buza a vele szemben támasztott világversenyt legyőzte. Az értékesités előmozditására tervbevette a kormány a mezőgazdasági termények értékesitésének szövetkezeti uton való megszervezését is. Szövetkezeti gabonaraktárakat létesitenek, hogy a gazdák ne legyenek kénytelenek spekuláció idején eladni buzájukat. Az a terv, hogy átlagban 5 esztendei lejáratu hiteltipust teremtenek, amelynek kamatterhe jóval kisebb lesz a jelenleginél. A tejértékesités a beruházásokkal kapcsolatban nyer megoldást, ugyanis erre a célra a jövő költségvetésben 400.000 pengő áll rendelkezésre. A haszonbér kérdését a kormány nem akarja megbolygatni, nehogy a jogbizonyosságot megzavarja .

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A kormányzó ur őfőméltósága kihallgatáson fogadta Vecsey Ferencet és a magyar zenekultura körül, valamint a közjótékonyság terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül átnyujtotta neki a II. osztályu magyar érdemkeresztet. A kormányzó és felesége teán vendégül látták Vecsey Ferencet, feleségét és sógornőjét.

*

A Petőfi-Társaság vasárnap tartotta meg 50-ik nagygyülését a Tudományos Akadémia dísztermében, II. Rákóczi Ferenc emlékezetének szentelve, a nagy fejedelem születésének 250. évfordulója alkalmából. Az ülésen megjelent József Ferenc kir. herceg és felesége is. Fehér Gyula »Rákóczi és Petőfi« cimü ünnepi beszéde nyitotta meg. Lampérth Géza beterjesztette főtitkári jelentését, mely szerint a Petőfi nagydijat Végvári, a Jókai nagydijat Benedek Elek és a Tőzsde nagydiját Herczeg Ferenc nyerte el. Az előadó-müsoron Szabolcska Mihály »Rákóczi« cimü költeménye szerepelt Hettyei Arankának, a Nemzeti Szinház művésznőjének előadásában, majd Pintér Jenő és Benedek Elek tartottak felolvasást.

*

Kossuth Lajos halálának 32-ik évfordulóján, szombaton a magyar társadalom legkülönbözőbb rétegei a különböző egyesületek és politikai pártok küldöttségei keresték fel a Kerepesi-temető Kossuth-mauzoleumát és helyezték el ott koszoruikat.

Külföldi események.

A genfi népszövetségi közgyülés mult szerdán megtartott ülésén Mello Franco, Brazilia delegátusa bejelentette, hogy kormánya nevében tiltakozik a népszövetségi tanácsnak megváltoztatása ellen. Ennek alapján Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való felvétele elmaradt. A Népszövetségnek ebből a célból összehivott rendkivüli ülésszaka pedig eredménytelenül szétoszlott. A konferencia ereddménytelenségét az okozta, hogy a locarnói békemü rendelkezései alapján Németországot föl kellett volna venni a Népszövetség tagjai sorába és ezzel egyidejüleg állandó tanácstagságot is kapott volna Németország. Lengyelország, Spanyolország és Brazilia ragaszkodtak ahhoz, hogy Németország felvételével egyidejüleg állandó tanácstagságot kapjanak ők is. A német kormány ezt a locarnói egyezség kijátszásának tekintette és ragaszkodott ahhoz, hogy ezen a rendkivüli ülésszakon csakis Németországot vegyék fel a népszövetségi tanácsba. Népszövetségi körök általánosan elismerik azt, hogy nem Németország hibája miatt végződött eredménytelenül közgyülés, hanem azok az államok a hibásak, amelyek — elsősorban Brazilia — a végletekig ragaszkodtak felvételükhöz. Chamberlain angol külügyminiszter mindenben osztja Briand francia külügyminiszternek az elismerő szavait, melyekben megemlékezett Németország méltóságteljes magatartásáról.

*

Briand megalakitotta tizedik miniszteriumát, melynek élén szokatlanul izgalmas körülmények között mutatkozott be a francia kamarában. Az ülésen heves támadások történtek Malvy belügyminiszter ellen, akit parlamenti ellenfelei kiméletlenül támadtak és szemére vetették azt, hogy a világháboru alatt az egyik támadás tervét elárulta a németeknek. Malvy védekezett a támadás ellen, végül Briandhoz fordulva, kérte, hogyha az ő személye a kormányra hátrányos, mentse fel állásától. Az izgalom hevében Malvy eszméletlenül összeesett, mire kivitték az ülésteremből. Az ülést heves és izgalmas jelenetek között felfüggesztették, miközben a teremszolgák láncot alkottak, hogy az összeütközést a szemben álló parlamenti pártok között megakadályozzák. Végül is a szocialisták támogatásával az uj kormánynak bizalmat szavaztak.

*

Németországban a Rajna-vidék felszabadulásának örömére ünnepséget rendeztek Kölnben. Az ünnepségen Hindenburg birodalmi elnök is résztvett. Az utcákon már a kora reggeli órákban sok ezer főnyi ünneplő tömeg jelent meg és sorfalat alkotó egyesületek zászlókkal és zenekarokkal vonultak a városon át. A házak falát és Köln sok templomának tornyait a zászlók ezrei diszitették. A birodalmi elnököt a tömeg kitörő lelkesedéssel üdvözölte, aki a Rheinparkban rendezett ünnepélyen köszönetet mondott a lakosságnak a megszállás alatt tanusitott hazafias magatartásáért.

*

Csehországban kormányválság volt. Svehla miniszterelnök visszavonult a politikától és Bechyne helyettes miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását, amit a köztársasági elnök el is fogadott és Cherny-re bizta az uj hivatalnokkormány alakitását. Mindez csak elodázása annak a válságnak, amely ennek a férc-államnak alapjait renditi meg.

Tavaszvárás.

Eled a Föld! Teremtőnknek zsámolya,
Mely a világ örök titkát hordozza.
Megujhodás küszöbén áll az Élet,
Magyar földön terem-e még igéret?!
Égi dallam, kikeletnek fuvalma,
Égi lakók üzenetét dudolja.
A kék égen rózsagályák lengenek,
Mint álmunkat gazdagitó emlékek.

Csillagtalan éj borult a magyarra,
Honfi szivét a gyalázat mardossa.
Hol itt, hol ott, villan még egy pásztortüz,
Hontalanok, kiket sorsuk egybefüz.
Petőfi-nap szégyenteljes reggelén,
Csalogányként fuvolázgat sok szirén.
Teremtő ég! mivé fajult a magyar?
Gyáván sorvad! Küzdeni? — már nem akar!

Rajta! Rajta! Jövő bátor vitéze!
Ürits kupát! a tavasznak jöttére!
Uj husvétra tölts ma tele serleget!
Vesd tüzbe a zordon téli Gondleplet!
Az'tán légy sas! Néked élni! — élni kell!
Mint madárnak, mely a légben szárnyra kel.
Mint madár, mely puha fészkét szereti,
Érte kész még életét is áldozni!

Előre hát! — a tér lásd mi végtelen,
Kemény harcban célt ér majd a küzdelem.
Forr a láva! És ha szived benne ég,
»Sehonnai bitang ember« még se légy!
Szárnyat szegezz! Készülj a nagy ünnepre,
De először korbácsot végy kezedbe!
Latrok hátán, ha a korbács megsuhog,
Szent Március akkor ujból felragyog!

Sirály.

vitéz Bajnai István.

A II/5. honvéd gyalogszázlóalj »Aranylapjairól« ragyog le ez a szép hőstett.

Vitéz Bajnai István, népfölkelő tizedes, címzetes szakaszvezető, csak egy rajt vezetett az 1917 november 27-én az olaszok első vonalai ellen indított támadásban. Ezzel a néhány emberrel törte be a kemény kaput, amellyel az olaszok a Cempónin levő főállásaikhoz vezető utakat elzárták. Mint a fényes acélszurony, mely az ellenség bordái közé dől, úgy hatolt be a kis raj — messze fénylő vitézséggel — az olaszok első állásába.

De mikor a raj odaért legelsőnek az első árkokba, két kattogó gépfegyver (ezek voltak a Halálnak öntözőkannái!) fecskendezve szórta rájok a zuhogó, sebes golyózáport. Bajnai merész s öké sel egy-kettőre kiütötte a kannákat a Halál kezéből; egy-kettőre lekapcsolta mind a két gépfegyvert.

Akkor a kavernából özönlik ki az olaszok tartaléka. Azaz, hogy csak özönlene, ha Bajnai ott nem volna. De ott terem és eltömi a kaverna kijárását a legelső kitódulók holttestével. Aki kijött: leütötte vagy lelőtte; ki bentmaradt: foglya maradt. Nyolcvan olaszt szoritott a kavernába, akik oldaltámadásra akartak indulni előretörő rajvonalunk ellen.

Igy tette lehetővé századának a sikeres és gyors támadást a Cempóni ellen, hol hasonlóképen kiváló része volt a legheveseb harcokban.

S mindezt egy kis rajjal tudta véghezvinni.

Acélszurony volt az a raj és a szurony kemény hegye Bajnai István volt.

Aranyérmet, »Vitéz« cimet és Bajnán (Esztergom vármegye) Metternich Sándor Paulina hercegnő felajánlásából 15 hold vitézi telket kapott ezért és sok egyéb fényes hőstettéért.

Névmagyarositás előtt »Dominik«-nek hivták.

Neje: szül. Rácz Erzsébet nemzetes asszony. Egy leánya van.

1921. V. 22. avattatott vitézzé Budapesten a királyi várkertben.

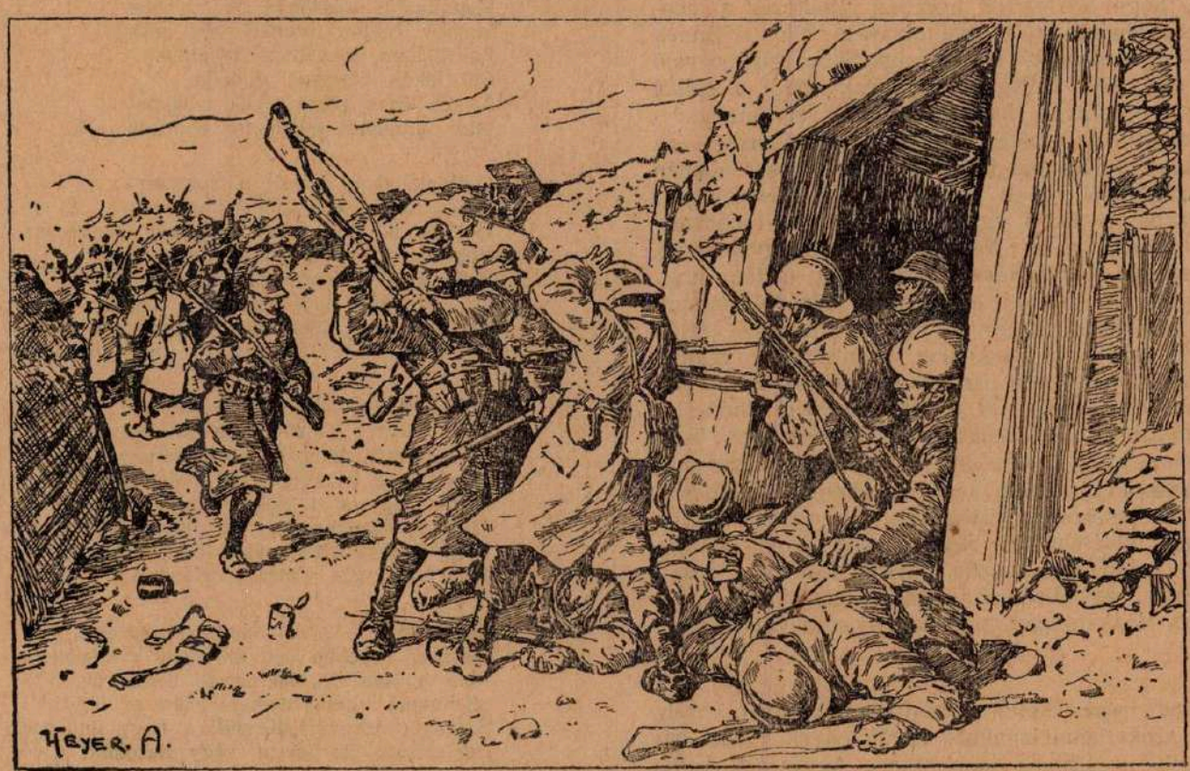

vitéz Bajnai István hőstette.

Adóügyi rovat.

Rovatvezető: vitéz dr. TANKA TIBOR LÁSZLÓ pénzügyi s. titkár.

E rovatban időnként ismertetni óhajtjuk az összes adóügyi jogszabályokat a gyakorlati szempontok és az adózó polgárok kívánalmainak megfelelően, különös figyelemmel a vitézek és kisgazdák érdekeire. Ezért a vitéz bajtársaak és a kisgazdák részéről hozzánk intézett adóügyi kérdésekre készséggel adunk szakvéleményt és szaktanácsot. Fontosabb természetü kérdésekben kikérjük pénzügyi kiválóságaink véleményét és igyekezni fogunk ezen rovat keretén belül ezen kiválóságokat meg is szólaltatni. Célunk az adózó közönség felvilágositása és ezáltal a kérdések tisztázása, valamint a pénzügyi szakirodalom müvelése.

Midőn e rovat vezetője erre a nehéz feladatra vállalkozik, teljes bizalommal számit a vitéz bajtársak és gazdák igen értékes és hasznos támogatására.

A földadóról.

A földadóra vonatkozó törvényes rendelkezéseket az 1925. évi 100. P .M. számu hivatalos összeállitás tartalmazza.

Eszerint a földadó tárgya minden gazdaságilag használható földterület ,habár tényleg más célra fordittatik is.

De a földadó tárgyát nem képezik a beépitett háztelkek és udvarok ,valamint a közutak, dülőutak, utcák és közterek, csatornák, temetők, védgátak, közcélu kertek, fa- és szöllőiskolák ,halastavak, vasuti pályatestek és pályaudvarrok .

Mindenkit érdeklő kérdés, hogy mely földterületeket illet meg adómentesség.

Ideiglenesen adómentesek: a terméketlen földterületek a használhatóvá tételt követő évtől kezdve 15 évig; az erdősitések, tartósan nem használható területeken 20—40 évig; véderdők és beerdősitett területek esetről esetre meghatározott időre; uj szöllők hat évig, ujonnan oltott szöllők tiz évig, filoxera által kiirtott szöllőterületek a beültetéstől számitott tiz évig.

Az ideiglenes adómentességet a pénzügyminiszter engedélyezi.

A földadó a tényleges birtokos által fizetendő, tehát a tulajdonos, a haszonélvező, vagy a járadéktelkes által.

A földadó alapja a kataszteri tiszta jövedelem, mely becslés utján állapittatik meg. E célból a földterületeket mivelési ágak szerint földadókataszterbe foglalják, aszerint, hogy szántóföld, kert, rét, szöllő, legelő, erdő vagy nádas.

Ha a tényleges birtokos ugy véli, hogy földbirtokának tiszta jövedelme helytelenül van megállapitva, a pénzügyigazgatóságtól kérheti földbirtokának uj osztályba sorozását.

Jövedéki kihágást követ el a tényleges birtokos, ha a birtokos személyében beállott, illetve a mivelési ágban bekövetkezett bárminő állandó jellegü változást 30 nap alatt nem jelenti be a községi előljáróságnál, illetve városi adóhivatalnál.

A földadó kulcsa a kataszteri tiszta jövedelem 25 százaléka.

Az 1926. évre járó földadó kivetése tárgyában kiadott 159.447—1925. számu rendelet értelmében azonban a földadó kulcsa az aranyértékben kifejezett kataszteri tiszta jövedelemnek 29.25 százaléka.

A földadónyilvántartási biztos által felülvizsgált és a m. kir. adóhivatal számszakilag érvényesitett földadókivetési lajstromot a községi előljáróság, illetve a városi adóhivatal 15 napra közszemlére teszi, de az adózók fizetési meghagyást nem kapnak .

Ha az évközben beállott elemi károkat az adózó idejében bejelenti a községi előljáróságnál, illetve a városi adóhivatalnál, akkor a földadó egészben vagy részben elengedhető. A bejelentési határidő általában nyolc nap. Tartós szárazság, rovarok és növénybetegségek pusztitása esetében a bejelentési határidő a termés betakaritása előtt 15 nap. Rovarok által szöllökben okozott károk esetén augusztus 15-ig, peronospóra által szöllökben okozott károk esetén augusztus 31-ig, erdei károknál 30 nap alatt kell a kárt bejelenteni .Közvetlen a termés betakaritása előtt vagy azalatt történt károkat azonnal, esetleg táviratilag kell bejelenteni .

Megjegyzendő, hogy árvizkár esetén földadóelengedésnek csak mentesitett területen és csak gátszakadás esetén van helye és csak abban az esetben, ha az árviz az egész határt elboritja.

A földadó kivetése ellen az adóiv kézbesitésétől számitott 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz lehet felebbezni. A pénzügyigazgatóság határozata ellen az elemi kár elengedése tárgyában a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához leheet felebbezni, innét pedig a közigazgatási birósághoz panasznak van helye.

Mult, jelen, jövő.

vitéz Szikra Dezső dr., az ez idei bácskai Vitézi Est alkalmára szerzett és ez alkalommal általa szavalt költeménye.

Az élet hidján állok elmerengve,
lelkemre gyászos, sötét éj borul.
Fürkésző szemmel fordulok keletre...
Vihar dul bennem irgalmatlanul...

Vihar vad karma marcangolja szivem,
kiontott vérem bosszuért kiált;
de él reményem, — nyomon követ hiven:
elüzi tőlem a gyilkos halált.

Az élet hidján állok elmerengve:
napomra várok. — Lesz még kikelet.
Felhat a jajszó, fel még a menyekbe...
Ülünk még vidám zajos ünnepet!

Előttem áll a multnak szép alakja,
regős dal zeng a régi lantokon
s a rut jelent a dicső mult takarja:
győzelmi ének zeng a bércfokon.

Magyar dicsőség örökszép csodája,
te törhetetlen és szent akarat,
megtört rajtad a duvad koponyája,
nyomodban csergő üdvforrás fakadt...

Tinódi lantja zeng a mult lakában.
Hőstettre hi a harci riadó...
Nincs fáradt kar, nincs senki e hazában,
kit pulyaságért üt le a bakó.

Szent az ügy, amelyért sikra szállnak,
szent a hon, szent minden ősi rög,
megmutatják az egész világnak,
hogy a hős nép joga szent, örök...

Szabadságért küzd Rákóczi népe.
Kuruchad harcol künn a sikokon.
A rab magyar bilincseit letépte:
győzelmi ének zeng a bércfokon.

Bár vérbe ful a tünő nap sugára,
sötét tömlöcben rabbilincs csörög,
ujból kinyilt a szabadság virága:
szabaddá lett az ős turáni rög...

Eltünt a mult... Itt állok a jelenben
sebzett karral, bénán, tétlenül...
Csatlóshad átkot szór rám szemtől szemben.
Kitartok mégis rendületlenül.

Várom az órát, mikor majd rohamra
inditom népem vitézi hadát,
mikor majd felharsan a: »Rajta! Rajta!«
— Szent erő mivel ismét nagy csodát.

Nagy célért küzdünk akkor erős karral,
fegyverünk lesz a régi hősi kard;
szembeszállunk százezer viharral,
dicső mult lelkesiti a magyart...

Az élet hidján állok elmerengve;
Látom a jövőt. Mily szép. Körötte rom.
A börtönrom az önkényt eltemette...
Él a magyar! És ledől Trianon!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Felhivjuk figyelmét a Vitézek Mezőgasdasági Szövetkezetének március 21.-iki számunkban közölt felhivására és árjegyzékére. Gazdasági gépek, épitőanyagok legolcsóbb kiárusitása.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst és szerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz Jókuti

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Értesitem, hogy a vendéglői üzletemet VII. ker., Almássy-u. 2. szám alul VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 10. szám alá helyeztem.

Ujonnan berendezett üzletembe szivesen látom a vitéz bajtársaimat és az ismerőseimet.

Mindenkor jó magyar konyhával és jó fajboraimmal fogok kedveskedni.

Becses pártfogásukat kérve, maradtam hazafias üdvözlettel

vitéz Miskolczy Károly vendéglős

VIII., Rökk Szilárd-utca 10.

Vadászat.

A mezei nyúl tenyésztése.

(Folytatás.)

A bekeritett helyen lévő zsidócseresznye- vagy ribiszbokrokra még a tél folyamán szórjunk bőven szalmát, hogy a kora tavasszal beálló ellési időszakra a fiataloknak enyhhelyet adjunk. Persze a tél folyamán etetnünk is kell őket, még pedig elsőminőségü széna vagy lucernával, amelyhez csicsóka is járuljon. Ezt a takarmányt meg kell óvnunk az esőtől, hótól s azért olyan fajta etetőket alkalmazzunk, mint a juhok esztrengája. Ilyen módon elegendő terület lesz tiz katasztrális hold, amelyen el tudunk tartani 500 nyulat. A befogásnál persze ügyelnünk kell, hogy a fenmaradó tenyészanyag teljesen megfelelő legyen. Legjobb kétéves példányokat megtartani és pedig minden öt anyára két himet. Ilyenformán tiz holdra számithatunk 50 anyát és 20 himet. Ebből télire leend körülbelül 450—500 darab, amelyből a hasznunk, élve eladva 450 darabot, brutto számitással 90 millió korona lenne. Ebből a 90 millió koronából leütve költségekre 30 milliót, marad tiszta haszon 60 millió korona, amely holdanként hatmilliónak felel meg. Tessék ezt kihozni bármily más terményből!

A kezdet sem nehéz, nem muszály mindjárt 70 darabbal kezdeni, hiszen a tiz hold földet is elő kell reá készíteni. Elegendő, ha öt-hat darabbal kezdjük s az első esztendőben elvégezzük a cserjék beültetését, meg a lucerna és csicsóka betelepitését. Az első év tulajdonképen a tenyészet rendes kerékvágásba hozatalára szükséges, de már a második évet teljes gőzzel kezdjük meg, hiszen a 70 tenyészállat már kikerült az első év terméséből, viszont a bokrok, lucerna és csicsóka is üzemképesek lettek.

A tiz holdat persze rendesen szántjuk, vetjük s lehet még némi magtermésre is számitani.

A cserjéket lehetőleg ugy ültessük el, hogy a dróthálókerités mellett köröskörül körülbelül 20 méter szélességü bozót legyen legalább is. Ezzel elérjük, hogy a nyulakat avatatlanoktól elvonjuk a szem elől. Ha azonban a területen esetleg egy bucka vagy hátasrész volna, ennek a beültetése szintén igen alkalmatos lenne. Általában mennél több a cserjés, annál jobb. Nem árt a cserjésbe is csicsókát betelepiteni, mert a sürüséget csak növeljük a csicsókával. Elengedhetetlen azonban a tiz hold egy részét lucernássá alakitani. Ennek nagysága persze tetszés szerinti lehet, de mégis legalább két hold legyen. A többi részén a földnek lehetőleg olyan növényt termeljünk, amely legjobban megfelel a nyulnak: igy őszi buza vagy rozs, lóhere, bükköny, nyulszapuka, kukoricacsalamádé. Az legyen a főszabály, hogy ugar, avagy tarló, lehetőleg egy napig se maradjon a tiz holdon. A cserjés szélein állandóan tartsunk — egészben mintegy félholdon — kisebb táblákon zöldbabot, borsót, sárgarépát, petrezselymet, zellert, pasternákot frissen vetve, hogy a fiatal nemzedék csemegézhessen belőlük. Ezek tudniillik azért szükségesek, hogy a fiatal állatok emésztési zavaraiban gyógyszerül szolgáljanak. Mert épen ugy, ahogy a kutya és a macska füvet szokott rágni időnként — talán hashajtó gyanánt —, a nyul meg ezen aromatikus növényekhez fordul. Nagyban tehát a tiz holdból cserje lesz körülbelül egy holdnyi, veteményes félholdnyi, lucernás két holdnyi, csicsókás félholdnyi, őszi buza vagy rozs négy holdnyi, tavaszi takarmányféle bükköny, lóhere, nyulszapuka két holdnyi. Az őszi buza vagy rozs után, de meg a tavaszi takarmány után is még okvetlenül vessük be a földet valamivel, például tatárkával, kölessel vagy kukoricacsalamádéval. Olyan növényt lehetőleg ne alkalmazzunk, amelyben sokat kell embernek dolgozni, kapálni. Igy a kapásnövények nem ajánlatosak; például kukorica, burgonya, takarmány- és cukorrépa. Ez azért szükséges, mert a nyulakat nem ajánlatos sokat háborgatni, viszont a sok ember közt sok a rossz szándéku is, tehát veszedelmes a dolog.

A legfontosabb és legköltségesebb része az egésznek a terület bekeritése. Azt nem szükséges bizonyitani sem, ugy vélem, hogy enélkül nem ér az egész fakovát sem, hiszen a nyul vad és elfut. Erre mint már emlitettem, legalkalmasabb a dróthálókerités és pedig elég sürü nyilásokkal, viszont a földbe is beleérjen vagy 10 centiméterre. Magassága legalább 1 és fél méter legyen, nem árt azonban, ha 2 méteres lenne, hiszen a nyul igen ugrós jószág. Védeni kell őket a ragadozóktól erősen. Macskát például még a távolabbi körzetből is ki kell irtani. Rókának, menyétnek, görénynek szintén puska meg csapóvas kell. — Szarkát, tarka varjut, karvalyt, sólymot, héjját szintén ki kell irtani a közelből, viszont fehér galambbal ellátott kalitkás csapdát kell beállitani. Tél folyamán igen hathatós módszer, különösen a szarka és varju ellen,

Március tizenötödikén az egyesületek és testületek zászlók alatt vonultak fel Petőfi Sándor budapesti szobrához.

a mérgezett — foszforszörpös — tyuktojás kirakása a hóra, imitált szalmafészkekben.

Maga a befogás télen történik, illetve késő ősszel. Ezzel nem igen kell törődni a gazdának, mert hiszen a vevő el szokott látva lenni a megfelelő befogó hálószerkezettel, s egyéb más hozzávalókkal.

Mindezek után láthatjuk, hogy a nyultenyésztés nem éppen kinevetni való tréfa, hanem igenis nagy haszonnal kecsegtető komoly ügy, amely kevés befektetéssel jár s bárki által keresztülvihető vállalkozás.

Lapunk szerkesztősége szivesen rendelkezésére áll szives olvasóinknak, ha valaki bővebb részletekre volna ilyen tenyésztelep felállításánál kiváncsi.

Budapest, 1926. március.

vitéz Halmay.

Az én feleségem.

Irta: vitéz **Szigethy Dezső.**

Hófehér arcon szelid mosoly,
Derült homlokon ébenkeret,
Ivelt, sötét, ragyogó szempár,
Édes ajak, dolgos kis kezek,
Tündöklő nap tiszta kék égen
Az én feleségem.

Nem zsarnok kis birodalmában,
Jóságos, szelid tetteiben, —
Szerény illatos, kék ibolya
Tavasszal pázsitos mezőben,
Az élet és verőfény nékem
Az én feleségem.

S ha a földi lét kinos utján
Megállok leverten ,csüggedőn...
És ha a kétség kinoz, gyötör..
Ha már ugy érzem, nincsen erőm,
...S ha érzem, már-már leroskadok,
Bus fejemet ölébe hajtom,
Vigasztal... s uj éltet ad nékem,
Az én édes, kis feleségem!

SPORT.

A tisztikaszinó vivóinak összejövetelei. F. hó 11-én volt a tisztikaszinó vivóklub első összejövetele a Walz-féle étteremben. Az összejövetelen igen szép társaság vett részt. Március 24-én volt a második ilyen összejövetel.

Footballeredmények. FTC—Törekvés 3:0 (1:0), Vasas—KAC 3:0 (0:0), UTE—BEAC 3:2 (2:0), III. ker. TVE—33 FC 2:1 (2:0), ETC—VAC 1:0 (0:0), MTK—NSC 1:1 (0:0).

Az FTC mezei futóversenye. A Népligetben került az FTC mezei futóversenye eldöntésre. 1. Papp György (FTC), 2. Laváty Ferenc (MTE).

A II. osztályu kardvivócsapatbajnokság győztese a Rendőrtiszti Atlétikai Club lett. 2. Tisztikaszinó Vivó Klubja.

Szerkesztői posta.

Vitéz **Gyarmati** Gyula, Porog. Éremigazolványokat a m. kir. Hadtörténelmi Levéltár ad ki. A nevezett könyv megjelenését kilátásba helyezték. Ha nem kapná meg, jelentse a vármegyei Vitézi Széknek. — vitéz **Lengyel** István, Tiszaszentmiklós. Kérésével forduljon a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához, Debrecen, ahol a kivánt felvilágositást megadják és a beszerzést lehetővé teszik. — vitéz **Fejes** István. Levelezőlapon válaszoltunk. — vitéz **Papp** Béla. A beküldött közleményt köszönjük. — »**Arva.**« Még **nem** üti meg a mértéket. A gondolat kedves. — vitéz **Pejlovas** Bálint. Legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük. Ilyen dolgok sokkal inkább hatnak élő példával és alkalomadtán megadott korholás, vagy felvilágositás utján. A cél mindenesetre helyes. Nem kell azt hinni, hogy a káromkodás férfias és magyar szokás, inkább csak egy elitélendő rossz szokás! — vitéz **Zemplényi** Mihály. Beküldött cikke nagyon lelkes magyarságáról tesz tanuságot. Sajnos formailag nem elég magas nivóju. Ezért nem közölhetjük. — vitéz **Veress** Szilárd. A beküldött cikket hálásan köszönjük. — vitéz **Bokor** Ignác, Pécs. A beküldött cikket köszönjük, közöltük. — **Besenbek** Alfonz, Győr. A beküldött értékes cikket hálásan köszönjük, közöltük. — vitéz **Erdei** János. A cikk alapeszméje, indoka igen szép és tiszteletreméltó, mégsem találtuk helyesnek közölni, mert esetleg félreértésre adna okot és nincsen benne konkrét eset és a baj orvoslásának módja. Reméljük máskor beküldött közérdekü cikkét közölhetjük. — vitéz **Tompai** Balázs. Részvényét a szövetkezet postán el fogja küldeni. — vitéz **Vágó** Lajos. A sértési esetet irásban jelentse be a székkapitányságnak Kecskemétre. A feljelentésben legalább két olyan tanut nevezzen meg, akik a sértést hallották. Épitkezni csak a székkapitányság engedélyével szabad. Mig engedélyt nem kapott, anyagot ne vegyen. — vitéz **Fekete** István. Kérésével forduljon felettes hivatalához, csak ott vannak meg azon rendeletek, melyből helyes választ lehet adni. Szerkesztőség erre nem tud válaszolni. — vitéz **Molnár** Dezső. Ha még nem fizetett e könyvre, ugy ne is fizessen. Nagyon sok panasz van reájuk. Cimük: Budapest, Krisztina-tér 8. »Magyar Hősök Pantheonja«. szerkesztőség. — vitéz **Sréter** Ferenc. Amann Ferenc Budapest, Áldás-utca 16. Másikat nem tudjuk. — vitéz **Nagy** István. Helyzetét nagyon sajnáljuk. A lapot ezután is küldjük. Mielőbb fizessen.

Elöntött tanya Békésben.

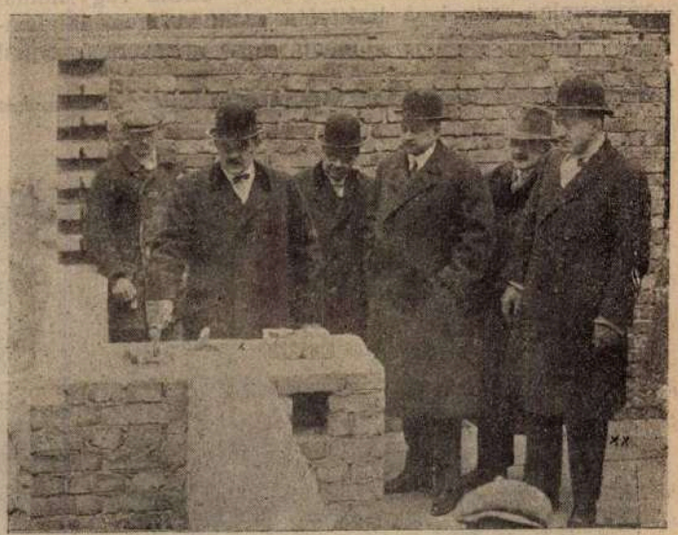

A Magyar Távirati Iroda Nyugdijegyesületének alapkőletétele. vitéz Kozma Miklós (x) elnök és Glock Imre (xx) épitész, a ház tervezője.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdéjában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 14. SZÁM. HUSVÉTI SZÁM. 1926. ÁPRILIS HÓ 4.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A KÉPVISELŐHÁZ KÖNYVTÁRA

Jézus levétele a keresztről.

Gaudenzio Ferrari festménye a budapesti Szépmüvészeti Muzeumban.

(Gaudenzio Ferrari olasz festő sz. 1480-ban Valduggiában. Ezen művét 1516 körül festette.)

Magyar husvét . . . . Magyar feltámadás.

Még fülünkbe cseng a virágvasárnapi ének: »A nagy király jön, hozsánna, hozsánna...« Szinte látjuk a virágokkal és zöld galyakkal teleszórt utat, melyen a nagy király a nép örömujjongása között bevonult Jeruzsálembe. Örömujjongás, a szabadulás érzete mindenfelé.

Volt magyar virágvasárnap is. Öt világrész zengte a magyar dicsőséget s mindenfelől dicsérően, a csodálat hangján beszéltek rólunk. Magyar vitézség, magyar erények irták be nemzetünk nevét a népek nagy könyvébe, hol nem éppen mi voltunk az utolsók, sőt olykor-olykor, gyakran az elsők között is elsők voltunk.

Virágvasárnapra nagypénteknek kellett jönnie. A hozsánnát oly hamar felváltotta a »Feszitsd meg!« s a zöld galyakat hintő és ruháikat leteritő tömeg gunyolódó, bosszut szomjazó sokasággá változott. A nagy király végzete eljött, utja a Golgotán végződött. A megváltás a kereszthalállal lett teljessé.

A magyar virágvasárnapra is eljött a magyar nagypéntek. Dicsőségünk napjára felleg borult. Azok a népek, kik valaha rettegve bámulták kirántott kardunk, vagy tömjénezve adóztak magas kulturánknak, most mind »Feszitsd meg«-et kiáltanak reánk. A Judások hada arcon csókolt bennünket s mi nem vettük észre az áruló csókot, mely bennünket saját portánkon tett tönkre.

Elbuktunk... és azóta járjuk a gyászos Golgotát... Cipeljük keresztünket magunk s a belső és külső ellenségek egyre lesik, mikor érünk fel a Golgota tetejére, hogy megfeszitsenek bennünket.

De nagypéntekre dicsőséges husvét következett. A gyalázatra itélt Golgotából megdicsőülés helye lett. A szövetkezett zsarnokság és butaság hiába őriztette vad poroszlókkal a szent sirt, a Megváltó husvétra feltámadott. S ma is, — csaknem két ezredév multán — a husvét fényénél nyugszik meg a kereszténység lelke s öröm ujjongva kiáltja minden hivő lélek: Feltámadunk!

A magyar nagypéntekre is jönni fog a magyar husvét, a magyar feltámadás. Óh! hányszor voltunk már halálra itéltek? Hányszor kiáltották ránk »Feszitsd meg«-et és mi mégis élünk! Fenmaradt fajunk minden gonoszság dacára. Hányszor vonszoltak el bennünket a keresztnek lábáig s az isteni gondviselés és fajunk ősereje mindig megmentett bennünket...

A kereszt lábánál állunk most is, ellenségeink kárörvendő hahotája között, de husvét szent ünnepe biztatóan int: legyőzetett a halál, csak ideig-óráig győzhet a gonoszság. A golgotajárásnak folytatása a megdicsHőülés, a feltámadás.

Husvét szent ünnepén minden jótét lélek dicsérje az Urat! Feltámadunk!

Magyar husvét, magyar feltámadás, jövel!

vitéz Császi Elek.

Én nem ünnepelek.

Irta: **vitéz Szigethy Dezső.**

Ünneplő ruhákban járók-kelők között,
Sötét ruhát veszek, én gyászba öltözök...
Mosolygó arcokat elkerülöm messze...
Ha vig embert látok, könny szökik szemembe.
Járok-kelek köztük mint támolygó lélek...
...Én nem ünnepelek!...

Messze Délkeleten, ősi Székelyföldön,
Lent a Szamos partján, fent a havas tetőn,
Nem csendül meg magyar nótaszó már régen...
...Nem köt bokrétát a székely lány a réten...
Rabláncok csörgése hallatszik felétek!
...Én nem ünnepelek!...

Északról, Nyugatról, jaj riáltást hallok!
Összekulcsolt kezü zokogó... magyarok...
Délről sóhajokat hoz a futó szellő,
...A kék magyar ég most sötét bánatfelhő...
...Bus sóhaj... fájdalom... sürü omló könnyek...
...Én nem ünnepelek!...

Pozsonytól Brassóig, fönt a Kárpátokban,
Mélységes csend támad, sötét éjszakában,
És a hősi sirok egyszerre megnyilnak
A néma vitézek csendben körüljárnak:
— Hát még rabság alatt nyögnek a bus Végek?!
...Én nem ünnepelek!...

De hogyha majd egyszer ujból széjjel néznek
S a magyar Végeken csendül magyar ének...
És hogyha már fájó könnyek nem hullanak,
Hogyha eljő dicső napja a magyarnak,
Hálaimát zeng majd millióknak ajka,
Amikor rátalál magyar a magyarra...
Mikor nemzeti szint öltenek a végek!...
Akkor én is... én is, megint ünnepelek!

Enying, 1926. Husvét.

VITÉZI ÉLET.

A vitézek mezőgazdasági tanfolyamairól.

A Vitézi Rend kezdeményezésére a földmivelésügyi minisztérium nagybecsü támogatásával 1923—24—25—26. években a békéscsabai, hódmezővásárhelyi, nagykállói, karcagi, kecskeméti, jászberényi, pápai, csermajori, somogyszentimrei m. kir. földmivesiskoláknál a telkesvitézek részére 4 hetes gazdasági tanfolyamok rendeztettek. Ezenkivül a székesfehérvári téli gazdasági iskola külön rendezett egy gazdaság tanfolyamot, mely négy hónapig tartott.

Az 1-ső számu Törzsszék területéről (Vas-, Zala-, Sopron vármegyékből) 23; a 2-ik számu Törzsszék területéről (Fejér-, Veszprém-, Győr-, Moson-, Esztergom-, Komárom vármegyékből) 172; a 3-ik számu Törzsszék területéről (Borsod-, Gömör-, Abauj-Torna-, Zemplén-, Heves vármegyékből) 45; az 5-ik számu Törzsszék területéről (Budapest székesfőváros) 0; a 6-ik számu Törzsszék területéről (Hajdu-, Bihar-, Szatmár-Bereg-, Szabolcs vármegyékből) 91; a 7-ik számu Törzsszék területéről (Csongrád-, Csanád-Torontál-Arad, Dél-Pest-, Bács-Bodrog-, Békés-Arad vármegyékből) 218; 8-ik számu Törzsszék területéről (Somogy-, Baranya-, Tolna-vármegyékből) 30 vitéz, összesen tehát 639 vitéz végzett ilyen gazdasági tanfolyamot.

Ezen tanfolyamoknak későbbi jelentősége mellett máris megvan az eredménye, mert a tanfolyamot végzett telkes vitézek gazdálkodásánál a tervszerüséget és az okszerü gazdálkodásra való törekvést látjuk. E komoly munka alapján biztosra vehető, hogy pár év mulva minden vitézi gazdaság egy-egy fejlődő mintagazdaság képét fogja mutatni, mert a vitézekben a nemes verseny máris felébredt.

A gazdasági helyzet javulásával a V. R.-nek az lesz legfőbb törekvése, hogy a vitézi telkeken az okszerü gazdálkodás és többtermelés elvét megvalósitsa. Nekem minden törekvésem az, hogy ezt előmozditsam.

pókakereszturi Székely Jenő,
a Vitézi Rend mezőgazd. osztályvezetője.

Valamennyi vármegyei Vitézi Székkapitányságának!

Az O. V. Szék örömmel állapitotta meg, hogy eddig 1923—24—25. és 26-ik években a m. kir. földmivesiskoláknál, továbbá a székesfehérvári téli gazdasági iskolánál 639 telkesvitéz végzett gazdasági tanfolyamot.

Hogy a vitézek ilyen szép számmal szerezhették meg a gazdasági ismereteket, az részben a Székkapitány és járási hadnagy urak ügybuzgalmának köszönhető. Époly fontos, ügybuzgó és dicséretes munkát végeztek az egyes földmivesiskolák kitünő tanárai, kiknek az O. V. Szék külön átiratban fejezte ki hálás köszönetét.

A Rend szolgálatában állóknak ezen hasznos ténykedésükért az O. V. Sz. őszinte köszönetét fejezi ki.

Országos Vitézi Szék.

Komárom—Esztergom vm. vitézi értekezlete.

F. évi április 11-én vármegyei tiszti értekezletet tartok, melyre a Komárom-, Esztergom vármegyék tiszti vitézeinek megjelenését kérem. Gyülekezés: 10 órakor Esztergom vármegyeház vm. Vitézi Szék hivatali helyiségében.

Székkapitány.

Csongrád vármegye Vitézei!

Értesitem a szegedi és Szeged környéki tiszti és legénységi vitézeket, hogy a szokásos havi bajtársi összejövetelt, a husvéti ünnepekre való tekintettel, egy héttel később tartom meg, a szokott helyen és időben.

Székkapitány.

Dicséret.

Vitéz Vágó András sarkadi lakost, mert a jelenlétében elhangzott és a Vitézi Rendet mint intézményt becsmérelő kijelentést azáltal, hogy a sértegetőt illetékes polgári bíróságnál feljelentette megtorlás nélkül nem hagyott, megdicsérem és többi vitéz bajtársainknak követendő mintaképül állitom.

A polgári bíróság a sértegetőt egymillió korona pénzbüntetésre (behajthatatlanság esetén 40 napi fogházra) és a felmerülő bünügyi költségek megtérítésére itélte. 192 msz. 1926.

Székkapitány.

Értesités!

Vitéz Horváth Péter, a m. kir. III. kerékpárzlj. őrmestere, hivatásának teljesitése alatt szerzett betegsége következtében, hosszas szenvedés után március hó 21-én, 36 éves korában Budapesten elhunyt.

Temetésén vitéz Balogh Sándor ny. tábornok, székkapitány vezetése alatt tiztagu küldöttség jelent meg s kisérte el vitéz bajtársát utolsó utjára. A székkapitányság a vitézi bajtársak nevében koszorut helyezett el ravatalára.

Budapest V. Széke.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Néhány szó a hibás és a beteg borokról

Irta: **dr. WINDISCH RIKÁRD**
gazd. akad. r. tanár Keszthely.

A szőlősgazda bora nem mindig olyan, mint amilyennek a jó, a hibátlan, az egészséges bort szeretjük. Néha a szaga nem jó. Néha az ize sem olyan, mint aminőt a jó bortól megkivánunk. Ezenkivül még homályos és zavaros is lehet. Ha bárminő borféleség nem olyan szinü, szagu, tisztaságu és izü, mint aminőnek lennie kellene, az lehet hibás, de lehet beteg is. A hibás bor lehet egyidejüleg beteg bor is. Mert a beteg bor mindig hibás. De lehet a bor hibás, anélkül hogy beteg volna.

Ha a kiürült boroshordót egyideig mosatlanul hagyjuk a pincében állani, az belülről megpenészesedik. Ha az ilyen hordóba később bort öntünk, az nagyon kellemetlen mellékizüvé változik és a szaga sem jó. Dohosnak mondjuk az ilyen bort. A dohosság pedig a legközönségesebb borhibák egyike. Ha a bor nem beteg, hanem csak hibás, idővel megjavulhat. Néha megmarad a bor hibája mindvégig, néha azonban állás közben javul.

Ha gyenge borunk van, s azt melegebb pincében nem rendesen töltögetett s rosszul elzárt hordóban tartjuk, az kezdetben gyenge, később mindig erősebb, ecetre emlékeztető szaguvá lesz. Végre már nagyon erősen érezzük az ecetes szagot, de ugyanilyen izt is. Az ilyen bor már beteg. Az ecetes bor ezenfelül még hibás is.

Ha a megecetesedett bort továbbra is ugy tartjuk el, mint amilyen körülmények között megbetegedett, végre teljesen borecetté változik s ekkor természetesen már nem bor többé.

A hibás bor hibája ennek eltartása közben nem roszszabbodik. Néha állás közben még meg is javul. A beteg bor azonban idővel teljesen elromlik, amikor ez már többé nem bor. Beteg a megvirágosodott — (megpimpósodott) a megsavanyodott — és a megkeseredett bor is.

A bor az érett szőlő levéből — a mustból — szeszes erjedés — forrás — utján készül. A must édes izü, mert benne cukor van. Minél több cukrot tartalmaz a must, annál édesebb izü s annál sürübb.

Kevés cukrot tartalmazó must hig, s kevésbé édes izü. Minél több cukor van a mustban, annál erősebb lesz az ebből készült bor. Minél erősebb — szeszesebb — a bor, annál könnyebb azt romlás nélkül eltartani.

Gyenge bor könnyebben, erősebb bor nehezebben betegszik meg.

Legtöbb cukor van a teljesen érett szőlőből készült mustban. Az éretlen vagy a félig érett szőlő cukortartalma csekélyebb. Tehát jó, tartós és megfelelő erősségü bor csak tökéletesen megérett szőlő levéből — mustjából — készülhet. Előbb tehát ne szüreteljünk, mig a szőlő tökéletesen meg nem érett. Ne siessük el a szüret idejét.

A must akkor indul forrásnak, s akkor lesz belőle bor, hogy ha élesztő van benne s elég meleg helyen tartjuk. Az élesztő annyira apró, hogy szabad szemmel nem láthatjuk. A musthoz nem kell külön hozzáadni, mert az érett szőlőbogyó héján mindig megtaláljuk. Amikor a szőlőszemet összezuzzuk, az élesztő belekerül a mustba. Ha melegebb helyen áll az, a belejutott élesztő nagyon gyorsan elszaporodik. A must lassankint felmelegszik, tetején hab képződik, a felszine hólyagossá válik s bizonyos idő multán ugy viselkedik, mint a melegitett vagy forrásban levő leves. Ezért mondjuk a must erjedését forrásnak.

Az erjedés alkalmával a multban levő cukor szesszé s más termékekké változik. Minél tovább tartott már a forrás a multban, annál kevesebb cukrot találunk. Mire a cukor teljesen eltünt, a must többé már nem édes izü, ilyenkor a forrás is megszünik, s a must lassankint lehül. A kierjedt — kiforrott — must más izü és összetételü, mint az édes, a friss. Ekkor már a neve ujbor. Ebből állás és megfelelő gondozás által óbor lesz s rendesen ez jut fogyasztásra.

Nagyon sok más élesztőt is ismerünk. Ilyenek az ecetsavélesztő, a tejsav- és a vajsavélesztő. Ezek is végtelenül aprók, s szabad szemmel szintén nem láthatók. Ha ilyenek kerülnek a mustba s vagy ebben, vagy pedig az ujborban elszaporodnak, ez azután már nagy baj.

Minden borbetegséget ilyen másfajta élesztők okoznak.

Csak részben tudjuk megakadályozni, hogy a káros élesztők egyáltalán ne jussanak a borba. De hogy ezek meg ne betegitsék borunkat, ugy kell azt eltartani, gondozni és ápolni, hogy mindeme káros — betegségeket okozó — élesztők elsokasodni ne tudjanak.

Aki gondosan és tisztán állitja elő a mustot, borát pedig tisztán kezeli s rendesen feltöltögeti, annak sohasem lesz sem hibás, sem beteg bora.

A borkészités és kezelés szabályai nagyon egyszerüek. Tiszta edényeket, hordókat, kádakat, préseket használjunk. Tisztán, rendesen fejtsük borainkat, amikor ennek az ideje elkövetkezik. A borral telt hordókat pedig rendesen töltögessük, hogy mindig színültig legyenek telve.

Mielőtt megkezdjük a szüretet, hozzunk rendbe és forró vizzel jól suroljunk ki és tisztitsunk meg minden edényt, amelyre szükségünk van. Teljesen tiszta szüretelősajtárt, puttonyt, hordót használjunk. Jól és gondosan tisztitsuk meg a prést, a szőlőzuzót, a kádakat, a borszivattyut és a gummitömlőket.

Ha a szőlő nem hibátlan, válogassuk meg a termést. Dolgozzuk fel küön a rothadt, a hibás fürtöket. Az ezekből készült mustot különös gonddal és figyelemmel erjesszük. Eme hibás fürtökből másodrendü borunk lesz. Ellenben a teljesen megérett, hibátlan és egészséges szőlő leve — mustja — elsőrendü bort ád. Amikor a must kierjedt, amikor a forrás már teljesen megszünt, töltsük tele színültig a hordókat. Musttal színültig nem szabad a hordókat megtölteni, mert erjedés közben annak egy része kifut és kárba vész.

Amikor azután a seprő jól leülepedett — rendesen november hó végén vagy december hő első felében —, fejtsük le arról az ujbor tisztáját. A szinbort tökéletesen tiszta hordóba fejtsük és ugyanilyen hordóba tegyük a seprőt is. Gondoskodjunk arról, hogy a hordók állandóan sszinültig teltek legyenek. Az ujbort egyéves koráig még három izben fejtsük le. Minden egyes fejtés alkalmával bőven szellőztessük meg. A csapra vert hordóból tiszta sajtárba és ebből a frissen előkészitett tiszta hordóba fejtsük. Rendesen és időben töltögessük fel a hordóban levő borainkat.

Aki az elmondottak szerint jár el, aki sohasem vét a tisztaság ellen, aki mindig kifogástalan, tiszta edényeket használ a must készitésénél, aki tisztán, pontosan és rendesen, időben végez el minden munkát a pincében borai kezelésénél, annak sem beteg, sem hibás bora nem lesz. Rend, pontosság és tisztaság ugy a borkészitésnél, mint ennek kezelésénél okvetlenül megkivántatik.

Sohasem szabad arról megfeledkezni, hogy sokkal könnyebb megakadályozni a bor megbetegedését és a borhiba keletkezését, mint a már beteg, vagy hibás bort meggyógyitani, illetve megjavitani. Ha pedig minden elővigyázat dacára mégis megtörténnék, hogy valakinek bora megbetegszik, vagy hibássá válik, ne kisérelje meg annak rendbehozatalát mindenféle háziszerrel. Forduljon vagy az illetékes szőlészeti-borászati felügyelőséghez, vagy valamelyik szaklap szerkesztőségéhez, vagy esetleg elismert szakemberhez tanácsért és ennek utasitásai értelmében igyekezzék a bort rendbehozni, illetve meggyógyitani.

Hogyan kisérletezzék a kisgazda.

Bizonnyal fejét csóválja sok olvasó e sorok láttára és azt mondja, hogy mit ne csináljon még a szegény kisgazda? Termeljen, fizessen adót — és még kisérletezzék is?

Bizony kisérletezzék!

Éppen, mert sok teher nehezedik a vállaira, mert egyre nehezebb lesz a sorsa, a kisgazdának is haladni kell. Ő sem elégedhet meg a holdankinti 5—6 mázsás termással, mert ez még az életre sem elég. A kisgazdának is arra kell törekedni, hogy földjétől akkora termést arathasson, amekkorát azon elérni egyáltalában lehet.

Hogy ezt megtehesse, ki kell használnia, hogy kihasználhassa — ki kell próbálnia, minden ujitást. Hát hiszen ez már nem más, mint kisérletezés!

Ha még oly tanulni vágyó valaki és szeret is olvasgatni, ha kérdezősködik is — csak általánosan tájékozódhat. Azt megtudhatja például, hogy valamilyen mütrágya jó-e, hogy rendszerint mennyit szokás belőle kiszórni holdankint, ebből már általánosságban tájékozódhat, de hogy ő saját gazdaságában megfelel-e és belőle mennyi lesz a legcélszerübb mennyiség — azt magának kell kipróbálni. — Ez a kisérletezés.

Első pillanatra ez igen egyszerünek tünik fel, pedig de sok csinja-binja van ennek. Mennyi hibát követ el még a gyakorlott kisérletező is! A hibás kisérlet pedig a semminél is rosszabb, mert belőle téves következtetéseket vonhatunk le.

A kisérletezés körüli tennivalók között sok igen egyszerü dolog van, de mert egyszerü, azért kell reá figyelmeztetni.

Gyárfás József, a magyaróvári országos m. kir. növénytermelési kisérleti állomás igazgatója 3 évtizedes, igen sok kisgazda-kisérletezővel való munkája közben nyert tapasztalatai alapján most »Hogyan kisérletezzék a kisgazda« cimen adta közre megszivlelendő, hasznos utmutatásait, melyet minden kisgazdának melegen ajánlunk. Kapható a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamaránál Győrben 7500 K-ért portómentesen.

Dr. Bittera Miklós
gazd. akad. tanár Magyaróvár.

A csiperkegomba (Champignon) termesztése.

Csiperkegombát termeszteni bármely vidéken és időszakban lehet. Fogyasztása mindnagyobb tért hódit, városaink az összes termesztett mennyiséget elhasználják ugy, hogy igen sok város mellett lakó család kenyerét tisztán a gomba termesztése révén keresi meg, kevés befektetéssel, de annál nagyobb jövedelemmel.

Termesztésénél fődolog az alkalmas helyiség, a jól előkészitett lótrágya és az életképes gombacsira. A helyiség hőmérséklete állandó legyen, továbbá a helyiséget besötétiteni és szellőztetni lehessen. Vizesnek lennie nem szabad. Legjobbak a szárazabb pincék, felhagyott kőfejtők, üregek, istállók, kamarák. A helyiség hőmérséklete és a gombaágy elkészitéséhez használandó trágya 11—18 fok C. között legyen. Trágya gyanánt az egészséges sokat dolgozó, de abrakkal is jól tartott ló, ösvér és szamártrágyát használjunk.

A felhasználandó friss istállótrágyából a szalmás részeket kiszedve, mint fel nem használhatót félretesszük, a fenmaradó trágyát pedig egy méter magas halomba hányjuk össze s e közben, ha az száraz volna, kissé meg is öntözzük azt. A halmot, ha az begyullad, tehát 2—3 naponként átforgatjuk s ekkor ügyelünk arra, hogy

a halom belseje mindig kivülre kerüljön. Ezt az átrakást megismételjük annyiszor, míg a trágya egyenlően átérett, egynemüvé vált, csokoládé szinü lett. A trágya belsejének szürkeszinüvé válni, »elégni« nem szabad. Kevés mennyiségü trágya csak kétséges eredményt ád.

A jóminőségü csiraszálak fehérek, zsiros tapintatuak s a csiráttartó trágyát bőven átszőtték.

Az elkészült trágyából a termesztésre szánt helyiségbe 50—60 cm. széles és ugyanilyen magas, keresztmetszetben háromoldalu bakhátakat készitünk. De elhelyezhetjük a trágyát álványokon, kádakban, félhordókban stb. is. A trágyát elhelyezése alkalmával csak a villával ütögetjük össze. Az ágy elkészülte után addig várunk, míg annak hőmérséklete 20—25 fok C.-ra leszállt. Ekkor az ágy felületén egymástól 30 cm. sor- és 20 cm. egymástól való távolságra egy-egy 4 cm. mély gödröcskét kaparunk, ebbe egy kis maroknyi csirával erősen behálózott trágyadarabot teszünk s ezt az ágy trágyájával betakarjuk. Három hét mulva a gomba »gyökere« az ágyat teljesen behálózza. Ekkor az ágyak egész felszíné nyirkos, laza, mézgás-agyagos földdel 4—5 cm. vastagon beteregetjük, a helyiséget pedig, — ha eddig még nem tettük — teljesen besötétitjük. Ezután 2—4 hét mulva megjelennek a fogyasztásra alkalmas gombák. Ezeket mindig naponta szedjük le az ágyról, csavarás segélyével akkor, ha kalapjuk még nem nyilt széjjel. A tönköt nem szabad huzva kiszakitani a földből, mert igy annak aljával sok kis, fejletlen gombát is kihuzunk.

Jó ágy három hónapig is ad termést. Öntözni az ágyat nem célszerü. Ha az nagyon kiszáradna, akkor langyos vizzel permetezhetjük azt meg gyengén. Letördelt vagy visszamaradt tönköket, szétnyilt öreg gombákat nem szabad az ágyon meghagyni, mert ezekbe a gombalégy helyezi el petéjét s igy rövid idő alatt összes gombáink kukacosak lesznek.

Keszthely. Horn, g. ak. tanár.

—

Gazdateendők áprilisban.

Gazdaságban. Ha ősszel, vagy télen nem sikerült a trágyát mind kihordani, azt a hó elejéig (tengeri, répa alá) el kell végezni. Répa, zabosbükköny, csalamádé, a hó második felében kukorica és burgonya is vethető. Dohánymelegágyakat már csaknem mindig nyitva tartjuk, hogy a palánták edzettek legyenek.

Kertben a vetés (uborkával, tökkel) bevégzendő.

Szőlőben. Nyitás, metszés, karózás. Oltványokat kiültetjük. Tavaszi szénkénegzés elvégzendő.

Pincében. Utóerjedés után a borokat ujra feltöltjük és a hó második felében másodszor lefejtjük.

Állatok körül. Még erősen dolgozik az igás állat, tehát jól kell tartani. Növendékmarhát is legelőre hajtják.

Méhesben. Szalmakasokból most kell a méheket átlakoltatni. Erősebb törzseknek adjunk mülépet. Ha kell, az etetést még folytatjuk. A röplyukat, mig hüvös az idő, tartsuk megszükitve.

Kiállitás vitézek részére.

Gyakran olvassuk, hogy többek közt a Faluszövetség is mindenfelé hasznos és tanulságos gazdasági, népegészségügyi kiállitásokat rendez. Ugy hisszük, hogy igen kivánatos volna, ha pl. a vitézi avatás alkalmával a fővárosba feljövő vitézek részére egy ilyen nevelő és tanitó irányu kiállitást rendeznének. Meg lehetne ezt oldani olyképen is, hogy a Faluszövetség, vagy más hasonló szervezet a vitézi avatás szinhelye mellett, az avatást megelőző napokon és az avatás napján egy ilyen ismeretterjesztő kiállitást rendezne, melyen esetleg rövid ismertető előadásokat is lehetne tartani.

Kivánatos volna, hogy amennyiben ezen eszme tényleg helyeslésre találna vitézi körökben, az illetékes tényezők ilyen irányu lépést tegyenek, hiszen az ilyen alkalmak felhasználása nagy mértékben fejlesztené a vitézek látkörét és praktikus tapasztalatokkal látná el őket. Bizonyos, hogy egy ilyen jól megrendezett kiállitás teljes erkölcsi és talán anyagi sikerrel is járna.

Kérjük olvasótáborunk és munkatársaink hozzászólását.

Sikerült a vad lóhere nemesités.

Tudvalevőleg Magyarországot a megcsonkitás folytán csaknem az összes jelentékeny lóheremag termelő vidékeitől megfosztották. Ennek ellensulyozására a növénynemesités kiváló szakférfiai, Székács Elemér és Thaisz Lajos mezőgazdasági kisérletügyi igazgató, a vadlóhere nemesitéssel nemesitéssel Árpádhalmán kisérleteket folytattak, amelyek teljes eredményre vezettek. A fümag termelési kisérletekkel foglalkozva megállapitották, hogy a magyar éghajlat alatt legalkalmasabb a magyar fümagvak használata és nincs szükség arra, hogy a gyepesitéshez külföldi fümagvakat importáljunk.

A mult hét gazdasági eseményei.

A piacokon erősen érezhető a husvéti ünnepek közeledése. A felhozatal rendkivül bőséges főképen az élelmiszerpiacon, ahol sok bárányhust, sonkát és különösen tojást hoztak fel nagy tételekben. A közönség azonban még nem vásárol, mert további olcsóbbodásokat remél. A nagy készletek erősen nyomják a piacot, ahol némely cikkben kisebb árleszállitások történtek. A standardáruk igy pl. a vaj is, azonban erősen drágultak. A huspiacon a sertéshus és fehéráru jól keresett, a többi husfajták olcsóbbodtak. A baromfipiac aránylag elhanyagolt, a tejtermékek és halfélék ára egyelőre változatlan. A forgalom csakis kimondottan husvéti cikkekben élénk.

Legujabb árak:

Terménypiac: 78-as tiszavidéki buza 392.50—397.50, dunántuli buza 387.50—392.50, rozs 225—227—50, takarmányárpa 225—235, sörárpa 290—310, köles 185—195, zab 242.50—252.50, tengeri 177.50—180.

Lisztpiac: 00-as 6550, 0-ás 6400, 2-es 5400, 6-os 4200, 8-as 1850, korpa 1625.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 150, muharszéna 170, takarmányrépa 60, alomszalma 70.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 3000, Viktoria borsó 3300, fehérbab 2250, tarkabab 1700, lencse 7250, mák 20.000 korona.

Huspiac: marhahus 26—32, IIa 18—26, borjuhus 40—46, IIa 24—40, bárány 24—36, birkahus 18—26, sertéshus 36—40, IIa 24—32, zsir és háj 28, füstölt és paprikás szalonna 28, olvasztani való 20—22, tepertyü 20—28, kolbász 40—60, IIa 20—40, füstölt sonka 100—140, nyers magyar sonka 40—50, prágai 56—66, disznósajt 16—36, csont 3—16 ezer korona.

Baromfipiac: élő csirke rántani való 30—40, sütnivaló 40—55, élő tyuk 45—70 ezer korona darabonként. Ruca és lud hizott 42—47, pulyka hizott 35—40, pulard 42—50, libamáj 80—150, libazsir 50—55, feldarabolt liba 25—30 ezer korona.

Halpiac: ponty 40—60, harcsa 90—120, IIa 60—90, süllő 60—80, fogas 70—100, kecsege 80—100, csuka 25—50, kárász 20—25.

Zöldségpiac: burgonya közönséges 1—2, kifliburgonya 5—6, maltai uj 10—12, vöröshagyma 2, fokhagyma 18—20, fejeskáposzta 6—7, kel 8—10, vöröskáposzta 8—9, torma 20—24, zöldborsó 14—18, sárgarépa saláta 2—4, hónapos retek 2—6, ujhagyma 1 ezer korona csomónként.

Tojás tej és tejtermékek: tojás 1.3—1.4, kannatej kimérve 5—5.2, tejfel 24, habtejszin 44, teavaj 80—90, külföldi 100, IIa 76—80, főzővaj 65—75, sovány turó 9, tehéntúró 10—14, juhturó 32—36, trapista és óvári 40—46 ezer K.

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT
a legolcsóbban készit és javitanak
Ultsch és vitéz Jókuti
bőröndösök
IV., Városház-utca 16.
!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

HIREK.

Heti naptár.

ÁPRILIS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
5 Hétfő	Husvét hétfő	Husvét hétfő	A hét elején a nap 5 óra 33 perckor kél és 6 óra 31 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 21perckorkél, 6 óra 42 perckor nyugszik
6 Kedd	Cölesztin	Cölesztin	
7 Szerda	B. H. József	Hermann	
8 Csütörtök	Dénes pk.	Lidia	
9 Péntek	B. Konrád	Erhardt	
10 Szombat	Ezekiel	Zsolt	
11 Vasárnap	Quasim.	Leo	

Husvét ünnepén.

A keresztény vallás magasztos ünnepe alkalmából olvasóinknak meglepetést óhajtottunk szerezni azzal, hogy egy tartalmas számot és szép képes mellékletet adunk. Tudatában vagyunk annak a nagy kötelezettségünknek, hogy olvasó táborunk igényeit minden irányban ki kell elégitenünk, épen ezért nem riadunk vissza az áldozatoktól, amikor a mai nyomasztó gazdasági viszonyok között is erönk teljes megfeszitésével szolgáljuk azt az eszmét, melyet zászlónkra tüztünk: a magyar vitézség, a magyar nemzeti eszme ápolását és a magyar feltámadás nem csüggedő hirdetését. Hinnünk kell ebben a feltámadásban, dolgoznunk kell érte és bizonyos, hogy el fog jönni! Olvasóinknak szép és emelkedett husvéti ünnepeket kivánunk.

—

Vitéz József Ferenc dr. kir. herceg születésnapja. Március hó 28-án, virágvasárnapon volt vitéz József Ferenc dr. kir. herceg születésnapja. A kir. hercegi család a Rákóczi emlékünnepen való részvétele után meleg családi együttlétében ülte meg ezt az ünnepet.

Nyugállományu, rangosztályba nem sorolt honvéd egyének nősülése. Az 1921. évi XXXII. törvénycikk 8. §. alapján nyugállományba helyezett egyének részére, továbbá, ha a nősülendő és az ura között 25 évnél nagyobb korkülönbség van, az engedély meg nem adható. Ugyanazon törvény 40. §-a szerint a nyugállományban elhaltak özvegyeinek igényük van özvegyi nyugdijra, ha a házasságot a férjnek tényleges szolgálat teljesitése alatt, várakozási illetékkel vagy enélkül való szabadságolásának tartama alatt, vagy tényleges szolgálatba lépése előtt kötötték. Egyéb esetben csak akkor van özvegyi nyugdijra igény, ha a házasságot a katonai hatóság engedélyével kötötték és a) a házasság által a tényleges szolgálat alatt született gyermek törvényesitetett, vagy b) a férj a hadiévek beszámitásával legalább 15 szolgálati évet betöltött és a házasságot 62. évének betöltése előtt kötötte, vagy c) ha a férj a házasságkötés idejében legalább évi 1200 K, illetőleg ha rangsorba nem sorolt havidijas, vagy altiszt volt, legalább 800 K évi sérülési pótdijat élvezett.

Mohács mezőgazdasági és ipari kiállitást rendez. Mohács városa most ünnepli alapitásának 400 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból a város vezetősége augusztus 20 és szeptember 5 között egész Baranyamegyére kiterjedő ipari és mezőgazdasági kiállitást rendez. A kiállitás azt célozza, hogy az egész ország figyelmét felhivja Mohács és környékének gazdasági energiaforrásaira. A kiállitásra jelentkezni lehet junius 15-ig.

Önkéntes erdősitések jutalmazása. A földmivelésügyi miniszter az alföldi szikes és futó homokos területeken, valamint az ártereken az elmult években önként teljesitett erdősitésekért több földbirtokost jutalmazásban és elismerésben részesitett. Az erdősitéseknél közremüködött 8 alkalmazottat egyenként 500.000 korona pénzjutalomban részesitettek.

Hadirokkantak orvosi gyógykezelése. A Budapesti Közlöny 1926. évi febr. 25-iki számában a népjóléti miniszter a következőket közli: A nemhivatásos katonai szolgálat következtében beállott sérülés, vagy betegség miatt gyógykezelésre szoruló rokkantakat a hatósági orvosok dijmentesen kötelesek kezelni és a gyógyszerek árát, vagy a közkórházakban felmerült ápolási költségeket az államkincstár viseli. Kivétel, kedvező anyagi viszonyok, vagy ha az illető betegsegélyző pénztár tagja. Magánkórházakba beutaltak költségeit nem téritik meg.

Sérülési pótdij. A nemhivatásos állományba tartozó rokkantak rokkantjáradék helyett sérülési pótdijban részesittetnek. Az érdekeltek felülvizsgálati kérvényei, vagy ha ez megtörtént, a sérülési pótdij folyósitása iránti kérelmek záradékolva előterjeszthetők. (2930/eln. 4. 1926. sz. körrendelet, febr. 19.)

Fényképek beküldése. Felkérjük olvasóinkat, a vitézeket, munkatársainkat, akik a vidéken lejátszódó ünnepségek, nevezetesebb alkalmak, levente, cserkész, stb. felvételekkel rendelkeznek, hogy amikor ilyen megörökitésre méltó esemény történik, annak fényképfelvételét hozzánk, közlés végett beküldjék.

Budapesti Nemzetközi Vásár. Az április hó 17—26-ig tartó Budapesti Nemzetközi Vásáron minden fajta mezőgazdasági gépet bemutatnak. A gazdaközönség igen sokat tanulhat azzal, hogy a modern gazdálkodáshoz szükséges gépek müködését megismeri.

A kunszentmiklósi Faluszövetség megalakulása. A Duna-Tisza közének egyik fejlődő, városiasodó községében bontott zászlót az elmult vasárnap a Faluszövetség, hogy a Kiskunság népét az agrár szervezkedés fontosságáról meggyőzve, egységes, politikamentes alapon tömöritse. Bartók Béla főjegyző elnöklete alatt megtartott ülésen, melyen a megjelent gazdaközönség teljesen megtöltötte a Városháza nagytermét, Dr. Szekeres László központi főtitkár beszélt lelkes szavakkal a Faluszövetség által szolgált eszmékről és célokról, a jelenlévők általános tetszése mellett. A közakarattal megalakult fiókszövetség nagy fejlődést igérő munkásságát Bernáth Béni főszolgabiró, Vargha Tamás, Tiroly József lelkészek, Kőrös Sándor gimnáziumi igazgató, Kovács Gábor, Fülöp Gábor támogatják.

A Faluszövetség tanulmányutja Németországba. A tavalyi sikeres olaszországi tanulmányut után elhatározta a Faluszövetség, hogy a megkezdett tanulmányutak sorozatát az idén május havában egy németországi és bajorországi tanulmányuttal bővíti ki és ezeknek az országoknak nagyobb városaiban és ezeknek környékén a kis-, közép- és nagybirtokokat, üzemesitett gazdaságot, szövetkezeti és növénynemesitő intézményeit, csatorna- és öntözőberendezéseit tekintik meg a városok muzeális értékein kivül. Berlinben tisztelegni fognak a tanulmányut résztvevői Hindenburg birodalmi elnöknél, a porosz földmivelésügyi miniszternél, továbbá Bajorországban a földmivelésügyi miniszternél, valamint az egyes gazdatársadalmi intézményeknél. A tanulmányut részletes ismertetéséről felvilágositással szolgál a Szövetség vezetősége (Budapest, V., Zoltán-utca 8.). Indulás ideje május 1-én és visszaérkezés május 21-én. Részvételi dij, minden költséget beleszámitva, 6,300.000 korona. Jelentkezési határidő április 15.

Magyarország állatállománya még nem érte el a békebeli nivót. Az 1925. évi állatállomány összeirás az előző évekkel szemben örvendetes eredményeket mutat fel, az adatokból azonban kitünik, hogy békében a mai Magyarország területén jóval nagyobb volt állatállományunk. Reméljük, hogy a közeli évek intenziv tenyésztése folytán sikerül az egész vonalon elérni a békebeli számokat. Az 1911-es, valamint a két utolsó esztendő állatösszeirásának eredménye a következő:

	1911	1924	1925
Szarvasmarha	2,150.000	1,896.000	1,920.000
Ló	896.000	850.000	876.000
Sertés	3,322.000	2,458.000	2,633.000
Juh	2,406.000	1,814.000	1,890.000

Az 1925. évi szarvasmarha-állománynak mintegy 17%-a (323.000 darab) magyar fajta, 73%-a (1,400.000 darab) simmenthali fajta. Továbbá az 1,920.000 szarvasmarha közül 1.3% (24.000 darab) bika, 47% (900.000 darab) tehén és 16% (300.000 darab) pedig ökör.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

Az országos Rákóczi-ünnep bevezetéseként, II. Rákóczi Ferenc születésének 250-ik évfordulója alkalmából szombaton délelőtt a Mátyás-templomban ünnepi mise volt, melyen megjelent a Kormányzó, a főhercegi családok és a magyar társadalom sok előkelősége.

Vasárnap a főváros utcái lobogódiszbe öltöztek. Reggel katonai zenés ébresztő volt és a különböző templomokban istentiszteletek tartattak. A délelőtt folyamán ment végbe a Vigadóban a fejedelem emlékezetére rendezett monumentális ünnepség, melyen a Budai Dalárda szerepelt, majd Ballagi Aladár és Preszly Elemér főispán mondott beszédet.

Sárospatakon, a hajdani Rákóczi-kastélyban is méltó ünnepség keretében rótta le kegyeletét a helyi társadalom a történelmi falak között, régi nagy idők szelleme iránt.

A nemzetgyülés pénteki ülésén Zsitvay Tibor elnök emlékbeszédet mondott II. Rákóczi Ferencről, melyet a nemzetgyülés állva hallgatott végig.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a szegedi egyetem épitkezésének ügyében több napi tartózkodásra Szegedre utazott .A bizottsággal együtt vett részt a helyszini szemlén, mely megállapitotta, hogy az épitkezések a Tiszapart szegedi oldalán, a Fogadalmi-templom környékén fognak végbe menni. A kultuszminiszter részt vett a városi tanács zárt ülésén, mely az épitkezés pénzügyeit tárgyalta. Előzetes számitások szerint az épitkezési költségek 10,800.000 aranykoronát tesznek ki, amiből az állam 3,200.000 aranykorona terhet viselne és 7,600.000 korona hozzájárulást várna Szeged városától.

A tenyészállatkiállitás. A nehéz gazdasági viszonyok ellenére is a napokban bezárult tenyészkiállitás és vásár forgalma valamivel meghaladta a mult évi forgalmat; sőt elérte azt a forgalmi arányszámot is, amely a háboru előtti tenyészállatvásáron kifejlődött, amikor pedig a vásár az egész országot látta el tenyészanyaggal. A forgalom csupán juhokból volt kisebb az előző éveknél, ami visszatükrözteti a juhászati konjunktura romlását. Az árak 15—25 százalékkal alacsonyabbak voltak a mult évi áraknál, az állatárak általános esésének megfelelően. Összesen elkelt 780 drb szarvasmarha, 23 drb sertés és 1924 drb juh. A felhozott bikákból gazdát cserélt 70 százalék, a juhokból 24 százalék, a sertésekből 47 százalék. Az elért átlagár volt bikánál 16 millió korona (tavaly 18 millió), kanoknál 3 millió (tavaly 4 millió), kosoknál 4 millió (tavaly 5 és fél millió). Az elért legmagasabb ár bikáknál 45 millió, kanoknál 6 millió és kosoknál 9 millió. 82 tenyészállat ment ki külföldre, igy tenyészállatkivitelünk kiépitése szempontjából is hasznos szolgálatot teljesitett a kiállitás. A vidéki gazdatársadalom és a budapesti közönség részéről tanusitott érdeklődés is meghaladott minden eddigi mértéket és igy a mezőgazdasági kultura népszerüsitése terén eredményeket tud felmutatni a kiállitás.

Külföldi események.

A kisántánt válsága. Már a francia sajtó is kezd foglalkozni a kisántánt-államokban mutatkozó válsággal. Csehországban Masaryk elnök kénytelen volt parlamenten kivüli kormányt alakitani, melyben előreláthatólag Benes akcióját meg fogják nehezíteni a belpolitikai nehézségek. Romániában szombaton lemondott a Bratianu-kormány és egyelőre még egészen bizonytalan, hogy ki lesz az utóda. Szerbia most készül az agg Pasics szerb miniszterelnök nyolcvanadik születésnapjának megünneplésére, de az ünnepség rendezése körül is már viszálykodás támadt és hangoztatják, hogy senki sem alkalmas az előbb-utóbb kidülő aggastyán Pasics örökének átvételére. A francia sajtó aggodalmasan hangsulyozza, hogy a kisántánt gyengülése Magyarországnak és Bulgáriának válik hasznára, valamint a fasciszta Olaszországnak, mely a Benes által teremtett államok romjain igyekszik a dunai uralmát biztositani.

Fasciszta ünnepségek. Olaszországban a fascizmus megalakulásának hetedik évfordulója alkalmából nagy ünnepségeket rendeztek a hatóságok és nagy tömegek részvételével. Több városban miniszterek és a fascizmus vezérférfiai tartották az ünnepi beszédet. Rómában fascista-felvonulást rendeztek a fellobogózott utcákon át, Mussolini miniszterelnök pedig az óriási embertömegek tetszényilvánitása közepette hatalmas emlékbeszédet mondott.

Itélet a Matteotti-bünperben. A Matteotti olasz szocialistavezér meggyilkolása miatt inditott bünperben az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék Duminit, Volpit és Poveránot ötévi, 11 hónapi és 20 napi sulyos börtönre itélte. Az elitélteket az itélet kihirdetése után azonnal szabadlábra helyezték, mert nemrégiben amnesztia-rendeletet bocsátottak ki, melynek alapján az elitéltek javára négy évet beszámitottak.

Kommunista-tüntetések. Lipcsében nagyszabásu kommunista-tüntetés volt. A Nemzeti Szocialista Német Munkáspárt gyülést tartott, melyen egy orosz egyetemi tanár a »Bolsevizmus« véres mámora« cimen előadást tartott. A kommunisták nagy verekedést rendeztek és a terem közepén rakétát robbantottak fel.

A rendőrség vetett véget a dulakodásnak, melyben sokan megsebesültek. Párisban a községi választások során a kommunisták győztek, mire zavargások törtek ki. A francia lapok figyelmeztetik a közvéleményt, hogy Kun Béla most már Párisban fészkelte meg magát, igy tehát szakitani kell a Károlyi-féle politika támogatásával. A besszarábiai határon az orosz szovjet-hadsereg hadgyakorlatokat tart, melynek során legujabban egy nagyobb lovas-csapat átusztatott a Dnyeszteren és román területen tüntetett Románia ellen. A román csapatok tüzelésére a szovjet-lovasok orosz területre tértek vissza.

Sziria és Marokkó. Sziriában a felkelők a francia megbizott visszaérkezése után minden fronton általános támadást kezdettek meg. A tüzelés mindkét részről egész éjszakán és a következő napon folyt. A támadásról és a veszteségekről hivatalos jelentést nem adtak ki eddig a francia hatóságok. Marokkóban Abd-el-Krim két hadoszloppal támadást kezdett. A francia marokkói megbizottat Párisba rendelték, hogy a további eseményekről tanácskozzanak. A francia kormányt egyébként a sziriai költségvetés tárgyalásakor leszavazták. Mivel azonban a bizalmikérdést nem vetették fel, a leszavazásnak nem lesznek egyelőre sulyosabb politikai következményei.

A belgrádi per. Belgrádban nagy port vert fel az a per, amelyet Pasics Rade, a miniszterelnök fia ellen inditott Sztojadinovics osztályfőnök, mely már valóságos politikai botránnyá fejlődött és valószinüleg igen sulyos belpolitikai következményei lesznek. Ez a pör, mely a miniszterelnök fiának az állami szükségletek lebonyolitása körüli kivételes szerepére vonatkozik, még jobban elmérgesiti az amugy is lappangó kormányválságot. Pasicsék azt hiszik, hogy a miniszterelnök fia elleni hajszát az a Jovanovits Lyuba inspirálja, akit mostanában kiméletlenül megtámadtak azért a leleplezésért, melyben Ferenc Ferdinánd meggyilkolása miatt az

akkori Pasics-féle kormányt is felelőssé teszi. Jovanovits, aki a trónörökös meggyilkolása idején maga is miniszter volt, ugyanis azt állitja, hogy Pasics annak idején kijelentette, hogy tudomása szerint fiatalemberek indultak el Szarajevóba, a trónörökös meggyilkolása céljából. Jovanovitsnak ezt a közlését most árulásnak bélyegzik és Jovanovits részéről ellentámadásnak minősitik a Pasics fia ellen inditott hajszát.

A magyar kisebbségek sorsa. A bukaresti félhivatalos hirügynökség jelentést tett közzé arról, hogy a Népszövetség kisebbségi bizottsága foglalkozott a magyar kisebbség beadványával, melyben a magyar iskolák ügyében panasszal fordultak a Népszövetséghez .Az oláh kormány svájci követe azt jelentette ebben az ügyben, hogy a bizottság megállapitotta a benyujtott panaszok alaptalanságát és elutasitotta azt. Ezzel szemben most kiderült, hogy a svájci román követ nem mondott igazat, mert hiszen a ma inapig a Népszövetség a kisebbségi kérdéssel semmiféle bizottságban sem foglalkozott. Különben is semmiféle ujabb panaszt sem adtak be az erdélyi magyarok és igy el sem utasithatta a Népszövetség. Krassószörénymegyében, az ugynevezett Bégavölgyben az idei sorozásra a magyar falvak legényei nemzeti szinü kokárdákkal vonultak fel, mire a sorozási központban az oláh csendőrök letartóztatták öket, erre a később jövő magyar legények a nemzeti kokárdák helyett gyászszalagot kötöttek kalapjaikra és zene nélkül, mint egy temetési menet vonultak a sorozási központba.

A debreceni vm. Vitézi Szék 1925. december 12.-i hangversenyén előadott Prológus.

Havas, fagyos mezők, száraz falevelek
Jelzik körültünk a lassu enyészetet.
Hideg szél fuj, kárognak a varjak,
Elcsitulnak az éneklő madarak.
Hidegen borzongat már a sürü köd,
Összébbhuzza kéregködmenét a föld.
Imitt-amott zuzmarásak a fák,
Kályha mellé bujnak az anyókák.
Tél van!

A várost lakó nyugati népek hidegen veszik tudomásul a tényt és arról gondoskodnak, hogy elviselhetővé tegyék a hideg évszakot. A pusztában élő turáni faj mindig megfigyelte és megértette a természetet, ez pedig soha sem csalta meg hivő fiait. A táltosok és gyuiak ép ugy jósoltak a napból, a holdból, felhők járásából, mint a szüzi hónak korai megjelenéséből, vagy késedelméből.

Nagy tisztességet, jólétet, meleg nyarat jelentett a bőséges hólepel, mely ha korán fedte a földet, győzelemben fogamzott örömünneplések esztendeje következett.

Lássuk, vajjon a közelmult tél jelenségei mire tanitják a rabonbánok álmodó fajáť? 1914 szeptemberében vastag hólepel fedte a Kárpátokban elesett hőseink tetemeit. Rá, 1915-ben, forró győzelmi mámor hevitette perzselővé Oroszországban a meleg nyarat. 1915-ben és 1916-ban is korán köszöntött be a tél s az előbbi nyomán 1916-ban Erdély és a Balkán hegyein, 1917-ben az olasz mélyföldön zengett sürün a győzelmi dal.

Hol van a táltos, ki megfejtené,
Mit rejt méhében a korai tél?
Nincs módomban a jövőbe látni,
De ma csudásan dobban meg bennem a vér!
Hevesen kering, megáll, örvénylik,
Aztán hallgatódzik.

Keleten, északon és délen
Még vészkiáltás hangzik
S ettől az erekben megfagy a vér!
Nyugatról már enyhe szél zizeg
S most az egyszer nyugatról dereng!

Rab magyarok lánca még csikorog, zörren,
A rabtartók álma tüskéken pihen.
Hallja az angol, hideg szive enged
S azt mondja a francia, hol bölcsője rengett:
Hernádnak, Rimának, Szamosnak, Marosnak,
Ismét magyarokról fog zengeni ének!

Előre kobzos, zengjen harci dal!
Álljon sorompóba minden jó magyar!
Vesszen a gyáva s a kötekedő!
Fogjunk össze! Egységben az erő!

Tegyünk fogadalmat, esküdjünk az Égre:
»Nem hallgatunk másra, csak Horthy vezérre!«

Legyen e szent esknünk öröktüzü fáklya,
Melyből ha kilobban a tetterő lángja,
Kigyulnak körültünk a cövekhatárok,
Felperzselnek csehet, vad oláhot, rácot.
S az emésztő tüzből, mint a phönix-madár,
Megujhodva kél ki a magyar őshatár!

Memento!*

Irta: vitéz LENGYEL ENDRE dr.

Keresztre szögeztek... Poharad kiittad!...
Villámló szemedet vérvörösre rittad...
Porba hanyatlott le büszke szittya fejed,
Köröskörül ólmos, sötétlő fellegek...
Minden kis folton, mit szent ősi föld takar,
Sulyos keresztet hord vállain a magyar...
Bárhová tekintesz: rónaságra... bércre ...
Zokogó kiáltás sikongat az égre!...
A nemlét tátongó mély örvénye int:
Én népem, mig szitasz pártos tüzfészkeket
Önmagad mardosva... tán észre sem veszed,
Hogy omló peremén tántorogsz most megint...
Még kisért a hajnal: bus, sátáni, veszett...
Mikor ugy ébredtél, hogy minden elveszett,
Kitépték kezedből dicsőséges kardod,
S cserébe most érte koldusbotod tartod...
Hiába vársz gazdag, dalos aratásra:
Csak könnyet-keservet terem a vetés...
A csuklódon bilincs és a torkodon kés,
Suhogó bot az ár, anyák jajgatása...
Hiába folyt messzi győzelmes csatákon
Biborló rubinként patakokban a vér,
Egy nemzet jajszava lett a pokolbeli bér
S egy viruló ország dőlt el a tusákon...
S Te, hősök-hőse, ki száz halált kiállasz,
Vétót a sors ellen hiába kiáltasz...
Igazság helyett csak uj sebeket kaptál
Uj rabszolgaságot!... mert élni akartál!...
Hadur! Lebédia ősi, nagy istene!...
Idézni merlek most e bus pillanatban...
— Nevedet örökül, mint zsolozsmát kaptam —
Mondd, mért szenved hazám millió gyermeke?
Mikor Árpád népe a bércekre hágott,
Keresvén nyugalmas, boldog szebb hazát
S elindult megvivni sok-sok kemény csatát,
Te mutattad meg a csodás világot!...
Ki sem bontakozott áldott kincseivel,
Mi már leszámoltunk: itt élni, halni kell!
Mikor pártoskodtunk önsirunkat ásva
S büntetésként küldted ránk pogányok hadát,
Te üzted el ujra a sötét éjszakát
S biztattál ragyogóbb hajnalhasadásra!...
Török, tatár eltünt, mint nyomasztó álom;
S átvergődtünk hosszu, kinos szolgaságon...
Most ujra int a sors hollószárnyaival!...
— Te, aki megtettél sok tündöklő csodát,
Most, mikor emésztő kétség tüze fon át —
Sejtesd velünk mi lesz: Turán fiaival?
Mikor kihullt a kard az olasz parlagon,
Nagy Ur! merre voltál azon a bus napon?...

* Előadta a szrrző a szegedi MANSZ által leventezászló javára rendezett szinházi délutánon, 1926. márc. 24-én.

HUSVÉTI KÉPES MELLÉKLET

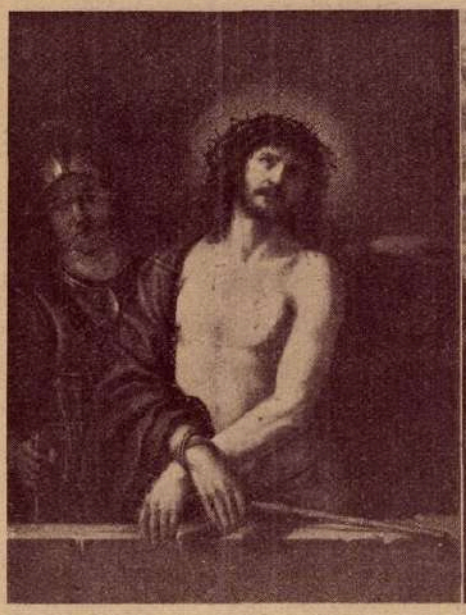

Barbieri: Ime az Ember.

Van Dyck: Krisztus temetése.

Leonardo Da Vinci: Feltámadás.

Roosevelt volt amerikai köztársasági elnök fiai évek óta nagy önfeláldozással kutatják Azsia eddig ismeretlen hegyeit. A havas, veszedelmes Himalája hegyről fogalmat alkothatunk, ha megnézzük két érdekes képünket.

A népszövetség genfi tanácskozásainak résztvevői: 1. Scialoja (olasz), 2. Vandervelde (belga), 3. Luther (német), 4. Briand (francia), 5. Stresemann (német). — Középen: Da'Costa portugál kiküldött, aki a tanácskozásokon elnökölt. — Jobbra: A braziliai kiküldöttek, akik ellenezték a németeknek a Népszövetségbe való felvételét.

Vilma hollandiai királynő, a magyar gyermekek jótevője most ünnepelte házasságának huszonötödik évfordulóját.

Az árvíz-sujtotta alföldi falvakat most kezdik felépíteni. Képünk az egyik vésztői gazda szomoru házatáját mutatja.

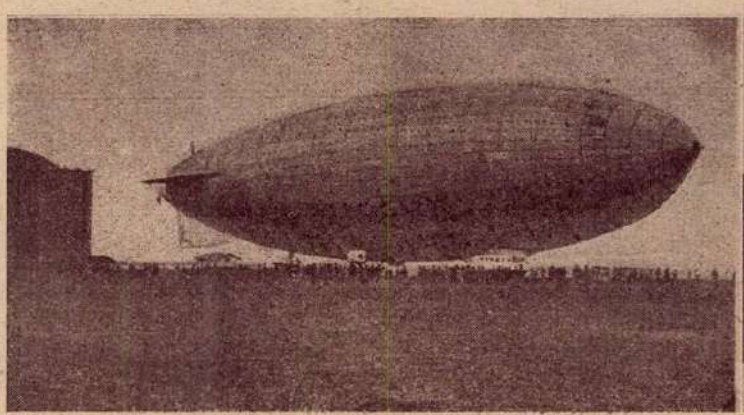
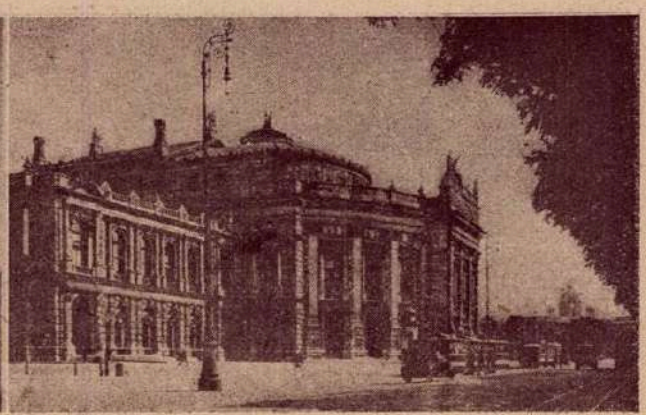

Amundsen norvég tudós Olaszországban készült kormányozható léghajója, mellyel a nyáron az északi sarkra akar repülni — Jobbra: A bécsi Burgszinház, melynek 150 éves fennállását most ünneplik. A képünkön látható épületet 1889-ben építették.

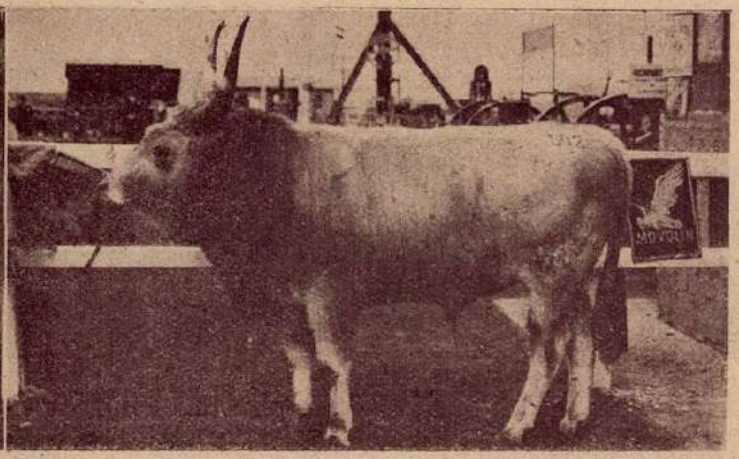

A budapesti tenyészállat vásáron a rendezőség fogadja a Kormányzót. — Jobbra: Az első díjjal kitüntetett magyar bika.

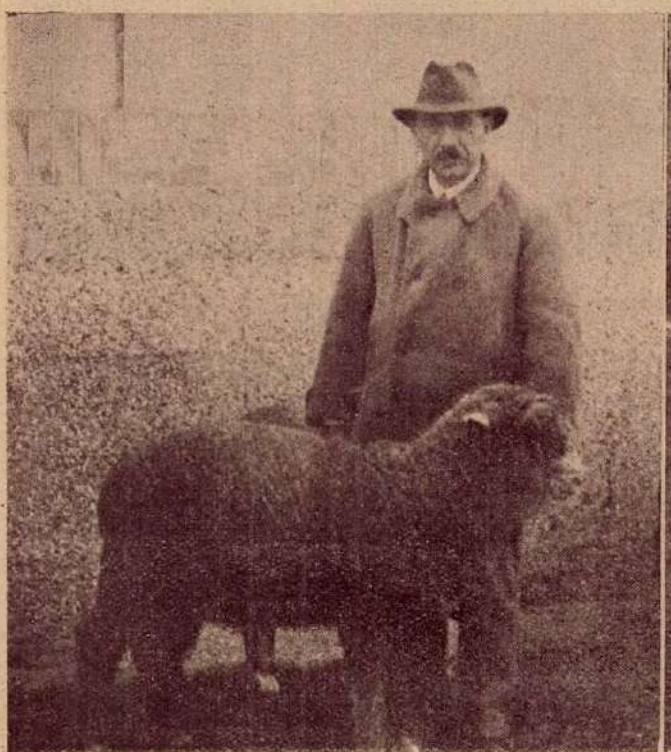

A tenyészállat vásáron első díjat nyert kos. — Jobbra: 15 hónapos közép yorkshiere kan. — Fölötte: Szőke mangalicák.

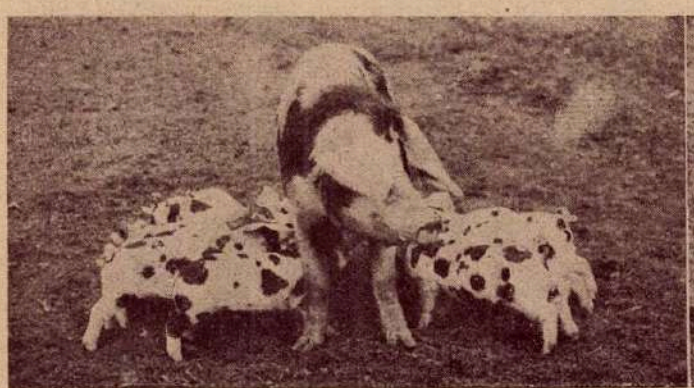

Angol koca 10 darab négy hetes malaccal.

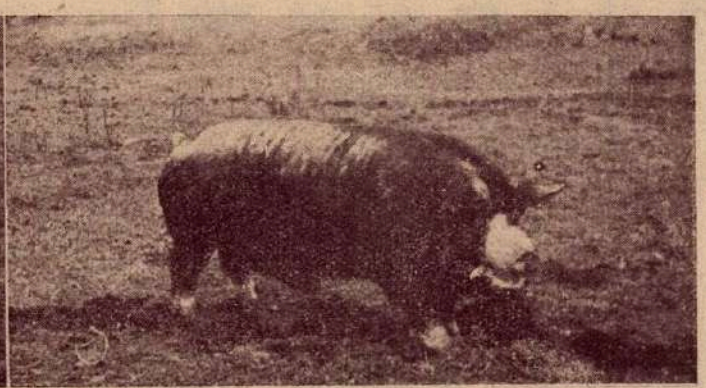

Bergshiere angol kan: 2 méter hosszu, 78 centiméter magas.

A nők hagyományos lóversenyét az idén is megrendezték Angliában.

Roosevelt fiai, akik a Himalája hegységet kutatják.

Kép a „Farsangi lakodalom" című magyar opera bécsi előadásából.

Bécsi német diákok tüntetése a Németországhoz való csatlakozás mellett.

Hölgyem!

Ön is szép és fiatal lesz, ha tanácsért a **„Gré"** kozmetikai intézethez fordul. A legmodernebb és leghigiénikusabb felszerelés mellett a legujabb párisi és amerikai módszerekkel csodálatos sikereket biztosithatunk. Bőrfoltok, szemölcsök, szeplők, ráncok és hajszálak eltávolitása villannyal és fénykezeléssel. Hámlasztó kurák. Olcsó bérletrendszer. Szépitőszerek szétküldése vidékre is. **Vidéki hölgyek** forduljanak levélben tanácsért. Kérjen prospektust és győződjön meg **bámulatos olcsó** árainkról.

Salon de Beauté „Gré"

IV., Váczi-utca 20. I. emelet 4—5.

Jelenet az urlovasok budapesti versenyéből.

És Trianon felől szálltak a fellegek,
Mért hunytad le akkor jóságos két szemed?!...
Ha újra vétkeztünk, Te tanuja voltál,
S mi meakulpázva állunk oltárodnál;
Dolgos-daccal, küzdve akarunk itt élni:
Véres zivatarok pusztító dagályán
Kétségbeesésünk gyötrő éjszakáján,
Hadur mondd! szabad-e remélve-remélni?...
Testvér! ki a Tisza partján szántasz rögöt,
Tudod-e, hogy veszve dus ősi örököd?
Hogy gyáva bitorlók duskálnak a kinccsel...
S boldog magyar ajtón a nyomor kilincsel...
Amikor lebukik áldásthozó napod,
Látod-e bolyongni a sok árnyalakot,
Kik szárnyaszegetten, busan bujdokolnak
S szivüket mardossa: a holnap... a holnap!...
Fáj-e a Kárpátok égigérő gyásza
S hogy könyt hullat észak, dél, nyugat és kelet!...
Testvér, meghatja-e acélos szivedet
Zárt ajtón fuldokló, tompa zokogása?...
Mosolygó egünkre rászakadt a bánat,
Enyhitő balzsamot találunk-e nálad?
Nyujtod-e támaszul két acélos kezed,
Amely bennünket e döbbenetes gyászból,
Enyészet illatu poklok-toornácából,
Uj feltámadásra!... uj életre vezet?!...
Tavaszi szél sikolt... zöldül már az avar...
Hazátlanul bolyong honában a magyar...
Nincs parányi fény a boldogtalan éjben,
S elvérzik a szivünk a sok temetésben...
De hallga csak! hallga! A Hargita mordul...
A Tátra gránitja mélyéből kifordul!
Adria kék vize hömpölyg, mint áradat!...
A Duna hulláma medréből kidagad!
A földből lángoszlop csap az égre itt-ott
És felperzsel minden áruló bünt, titkot,
Kishitü kétkedők tornya halomra dől,
Levente-századok nőnek ki a tüzből,...
Egő honszerelmünk buzog, mint a láva...
Nézd, nézd, hogy fut, rohan a rabló... a gyáva...
És felharsan zengő, mennyei szép zene:
Hunyadi. Rákóczi, Horthy indulója!...
Tekints le ránk, hogyha ütni fog az óra,
Nagyur! magyarok szent, hatalmas istene!
Csak szemed rebbenjen, ha közelg az éjjel,
Melyre boldog magyar felvirradás fakad,
Mi majd megérezzük, ha jő a pillanat,
S döngve üt boszuló honszerelmünk széjjel!...

S a sok büntől-szenytől kristállyá tisztulva,
Megállunk trónusod szélére borulva,
S mig idők ércébe uj ezredet vésünk,
Mint orkán harsogjuk nagy-szent esküvésünk:

Nem igaz, hogy korhadt, pusztuló tölgy vagyunk,
Min titokban ezer rut féreg foga rág:
Felettünk csak muló vihar száguldta át,
S megtépázott bár!... de virágzásba hajtunk!...
Nem igaz, hogy fogott a turáni átok,
S benső pártos viszály sorvasztja nemzetünk:
Mi minden salakot hivőn levetkezünk
— S méltó lesz hozzátok, Ősök, unokátok!
Nem igaz, hogy végkép éjbe merült napunk
S a kétség alkonyán kilobbant a remény:
E nép bár kifosztott, bus, megtiprott szegény
De uj erők lángja foszforeszkál rajtunk!...
Uj, szent hevüléssel, véres verejtékkel...
Szent magyar haraggal bontjuk a sirt széjjel,
Mit számunkra népek söpredéke ásott,
És visszaállitjuk szép Magyarországot!...
Kapa-kasza csillan, papiron toll serceg,
Virrasztó munkában suhannak a percek...
S addig nem lesz álmunk, vidám kacagásunk...
Beletörődésünk... belenyugovásunk..
Mig a régi fénnyel fel nem támad napunk:
... Mert élni, élni akarunk!!...

Szeged, 1926. március 24-én.

Nemzetes asszonyoknak.

A HIT.

Irta: **Vitéz Rostás Jánosné**, Békés.

A hitről akarok néhány szót irni. A vallásról, mely lelkünket táplálja, emeli, világitja és erősiti. Hányszor küzdünk le emberfeletti nehézségeket, hányszor állunk aggódással a testünk erejét meghaladó bajok leküzdésénél, mikor elérkeztünk ahhoz a ponthoz, ahol megpihenhetünk, csodálkozva kérdezzük önmagunktól, hogy birtuk ki mindezt? Bizony a hitünk segitett meg bennünket.

Mikor a jó Isten az embert megteremtette, az ő sokféle teremtményei között azért teremtette, hogy gyönyörködjön benne. Kihelyezte egy gyönyörü kertben, amelynek minden virága az embernek nyilott, minden madár neki zengte dalát, s amely kertnek minden gyönyörüsége mellett a legszebb volt az ember. Lévén ő teremtve Isten ábrázatára. Azonban az ember mindama boldogság dacára hajlott a bünre, hallgatott a bünök fejedelmének, a Sátánnak a szavára. Erre az Uristen elbocsátotta dédelgető kezei közül az embert és hagyta, hogy az élet ezernyi bajával küzdjön. De amint kivül volt az Éden kapuján, az első emberpár, amint keserves öntudatra ébredt, a menynyei Atya még sem hagyta teljesen magára, hanem lelkében adta segitségül, vigasztalásul a hitet.

Elzárta, kidobta az Ur a Paradicsomkertből az embert, bármennyire szerette. Nyakába akasztotta az élet minden baját, reábocsátotta, mint egy hajót, arra a nagy Oceánra, melynek Élet a neve, s azóta járjuk azt a hozzánk olyan sokszor mostoha tengert, melyen annyiszor szenvedtünk hajótörést, olyan sokszor jutunk zátonyra, s mikor az Isten végtelen kegyelme kivezérelt bennünket a biztos révbe, szemünkben a kétségbeesés sötét árnyát az öröm derüje váltja fel és ujult erővel megyünk a reánk váró ujabb küzdelmeknek.

Ha a történelem lapjait forgatjuk, rövidesen megállapitjuk azt, hogy az a nép, amely vallásos volt, amely nem felejtkezett meg az Istenről, az a nemzet megállta helyét a harcokban, boldog, elégedett volt otthon, a békében. És a fajuk, a nevük ott tündököl évezredeken keresztül az élő nemzetek sorában. Mert ne higyjék azt a legujabban gombamódra megszaporodott vallásnélküliek, hogy a hit csak a papok által bemagyarázott valami, mellyel a népet az egyházak kebelében akarják tömöriteni, melyre az embernek semmi szüksége sincs. Ne higyjék azt! A hit ott él mindenki lelkében, ott él a gyermekek fejletlen pici lelkében, még a vallástagadók haszontalan lelkében is.

A hit az, mely a szegényt az ő nyomorában megvigasztalja, a gazdag lelkét könyörületre inditja, a nagybeteg nehéz helyzetét könnyiti. Mi lett volna velünk a háboru nehéz napjaiban, ha nem lett volna hitünk? Mi lett volna rohamra induló hőseinkkel, ha hitük cserbenhagyta volna őket? És mi lenne velünk e kinteljes, az idegeket zsibbasztó napokban, ha nem lenne hitünk! Micsoda lelkierő kell ahhoz, hogy nyugodtan nézhessük el, hogy drága kincseink közt mint duskál a mindenfelől betolakodott rablónépség, hogy mükincseinket, nemzeti ereklyéinket mint teszi tönkre, mint szórja szét mocskos kezével az istentelen barbár.

Mi lenne velünk most, ha nem lenne hitünk? Mig a háboru tartott, mig a magyar vér patakként ömlött, addig hol sirtunk, hol kacagtunk, hol csüggedtünk, hol reméltünk, de most... most, amikor a háboru borzalmaiból öntudatra ébredtünk, mint a hisztériás az önkivületéből, végigsimitjuk gondtól terhes homlokunkat és azt kérdezzük: mi történt velünk? Hát Rákóczi, kinek drága hamvait a magyar nemzet kegyelete hozta haza idegenből, Csehországban nyugszik, hát kincses Kolozsvár, a székelyföld Romániában van? Hát Bácska, Bánát a szerbeknek ringatja arany kalászait? Hát hova lett az ezeréves dicső Magyarország?

És a kérdésnek eme borzasztó zürzavarában mi lenne velünk, ha nem lenne hitünk? Elpusztulnánk! A test lélek nélkül, a lélek hit nélkül nem élhet. A test erejét a lélek, a lélekét pedig a hit növeli; olyan az, mint egy élő forrás, kutfeje a Mindenható Isten.

Az az ember, aki reggel az Istenhez imádkozik mielőtt munkájához kezdene, boldog, mikor elérte az estét, mert áldás volt munkáján.

Pillantsunk csak bele az olyan család életébe, ahol az anya vallásosságban neveli gyermekeit, ahol az apa nem az Istent káromolni, hanem imádni tanitja a gyermekeit. Onnan hiányzik a perpatvar, attól a háztól távol van a bánat, ott szelidek a lányok, illedelmesek a fiuk. Az ilyen család testben-lélekben egészséges és ha a lányok pártájukat fökötővel cserélik fel, szeretetreméltó, gondos, családjukért élő feleségek válnak belőlük, a fiuk pedig, akik férfiak lettek, nem a kártyaasztal mellett, nem a korcsmákban keresik a szórakozást, hanem a szerető hitves, a gügyögő-csacsogó apróságok mellett találják fel a testet-lelket megnyugtató boldog békét.

Gondoljuk meg jól, volt-e még egyszer is nagyobb szükségünk az Isten segitségére, mint most? Ha volt is, talán nagyon sokszor is, ugy most is van, de talán még ugy soha, mint most! Mert pusztitott bennünket a tatár, nyakunkon volt a török iga, nyögtünk az osztrákok lealázásában, de egyszerre csak egyben, mig most... bármerre nézünk, ellenséget látunk, parányi megmaradt sajátunkban alig mehetünk néhány kilométerre, hogy ujabb ellenséggel ne találkozzunk. De ha csak ez a hitvány, szóra nem érdemes, éhes népség volna az ellenségünk, akkor talán összemérnénk velük az erőnket még a biztos halál tudatában is, de mikor azok, akiket ezer év óta védtünk a kelet felől fenyegető ezernyi bajjal szemben, akiknek páncél voltunk remegő testükön, éppen azok irták alá könyörtelen szivvel halálos ítéletünket.

(Folytatjuk.)

A gyermek táplálásáról.

Irta: dr. TORDAY FERENC, budapesti egyetemi tanár.

A családi ünnepi alkalmak bensőséges, kedves örömét de sokszor rontja meg a sok minden jóból sokat evett, agyon etetett kis gyermeknek gyomorrontása miatt támadt nagy ijedelem. A szülők, a hozzátartozók, a gyermeknek örömet szerezni akaró jó barátok, majdnem mindenki szó szerint veszi azt a megállapitást, hogy az ember mindentevő — omnivorace —; nem tudja, nem akarja tudni azt, hogy a kis gyermek nem »kis ember«. Nem gondolnak arra, hogy a természet rendjében nincsenek nagy ugrások s hogy minden téren fokozatos a fejlődés.

Minden kulturális haladás és az élet bármiféle szociális követelménye mellett is ki kell elégiteni az emberi szervezetnek a természet által bölcsen meghatározott igényeit az ujszülöttnek csak az anyja teje vagy más asszonyé a megfelelő táplálék, más emlős állat teje már kevésbbé természetszerü és ezért sokszor kártevő. A természet bölcs utasitásai értelmében nem szabad a csecsemőket sokáig csak szoptatni, hanem féléves koruk után pépes ételeket kapjon, levesek, főzelékek, tejes pépek alakjában. A végleges elválasztást sem szabad elhalasztani. Nem szabad a gyermekeket sok tejen tartani, sem tulságos sok lisztnemüt, tésztanemüt adni nekik, mert az igaz, hogy igy meghiznak, szép, kövér, pufók gyermekek lesznek, valóságban azonban teljesen védtelenekké válnak mindennemü fertőzésekkel szemben, melyeknek sorába ilyen értelemben a légcsőhurutok, bőrlobok, hólyaghurutok, középfülgyulladások épugy beletartoznak, mint a heveny fertőző betegségek.

A természet mutat a legmegbizhatóbban arra reá, hogy a legjobban szétapritandó táplálékra, a husra, akkor kerüljön a sor, amikor már az egész fogazat kinőtt. Ártalmára van a szervezetnek, ha főleg az ugynevezett »erőtáplálékokon«, húson és tojáson tartjuk. Az ember mindentevő szervezete kivánja azt meg, hogy étele ne csak állati, hanem növényi termékekből álljon, hogy az ételek összeállitásánál tekintettel legyünk arra, hogy a szervezetnek szükséges zsirt mindig megfelelő mennyiségü lisztnemüvel együk meg. A természet utmutatása az, hogy nem kell minden nyersen elfogyasztható termést megfőzni, hogy a fertőzéstől való félelem okából nem kell végképen lemondani a gyümölcsök héjában levő, és az emberi szervezetre szükséges kisegitő tápláló anyagokról, nem kell minden gyümölcsöt kivétel nélkül meghámozottan a gyermekkel elfogyasztatni, de nem szabad tulozni, nem szabad a gyermek emésztő szerveit nagyobb tömegben emészthetetlen gyümölcshéjakkal tulterhelni. A tudományos kutatások az u. n. vitamin anyagok felfedezésével megfejtették azt a rejtélyt, hogy miért van szüksége az emberi, főképen a növekedő gyermeki szervezetnek nyers anyagokra. Ezért került az idősebb csecsemők és kis gyermekek étlapjára a friss gyümölcsnedv, a nyers gyümölcskaparék, a sárgarépalé és hasonló.

Ha az elmondott elvek szerint tápláljuk a gyermekeket, akkor egyértelmü tapasztalatok szerint egészségesek maradnak, jól fejlődnek, emésztési zavarokkal nem kinlódnak, kevesebben betegszenek meg közülök fertőző betegségben, könnyebben küzdenek meg a betegségekkel. Az észszerü táplálásnak a gyermekek minden vonatkozásban hasznát látják.

A kiskert.

A virágos kertet ősidők óta falun egyszerüen csak kiskertnek hivják. Minden háziasszonynak a pihenést és szórakozást jelenti, mikor apró kapával, rózsával felszerelt locsolóval (permetegszóróval) egy félórát virágai gondozására szentelhet. Még a mai élethajszában sem tudunk lemondani a virágos kertről, mert a virágápolás léleküdülés, felfrissülés az asszonyoknak.

Akinek azonban kevés az ideje, helyesen teszi, ha lehetőleg ugy rendezi be kis kertjét, hogy az öntözésre és a felburjánzó gaz gyomlálására fordithandó napi pár percnyi munka után is szép zöld és virágos legyen a kertje. Erre legalkalmasabbak a gondozást alig igénylő gumós virágok, melyeket ugy lehet beosztani, hogy kora tavasztól késő őszig állandóan diszes lesz a virágos ágy. Például márciusban, áprilisban, májusban virágoztatjuk a már tavasszal beültetett korai és késői tulipánokat, jácintokat, nárciszokat, gyöngyvirágot, szabadföldi cikláment, (Cyclamen Europaeum), az anemoniák egyszerü és teljes változatait a gyönyörü lovagliliomot (Amaryllis formosissima). Utána folytatólag juniusban, juliusban stb. a már előzőleg cserépben meghajtatott egyszerü és teljes virágos begoniákat, ixiát, gloxinia hybridát, liliomok remek fajtáit, a fehér kerti liliomtól (lilium candidum) a pávaliliomon át (Ferraria tigrida) a japán liliomig (lilium autátum). A Canna fajták vörös, zöld levelükkel, némelyik orchideaszerü virágával szines gruppoknak kiváló alkalmasak, a kardvirág (gladiólus), egyike a legszebb kertdiszeknek, 20—30 fajtája könnyen virágoztatható, a györgyikék (cactus-dhália) alacsony és magas fajtájánál hálásabb gumós virágot nem ismerünk.

Ha ezek közé a tarkán csillámló ágyaknak közepére még néhány rózsafát, balzsamos illatáért néhány fenyőt ültetünk, kiskertünk alig ad fáradságot és gyönyörü lesz.

A gumós virágok azonban bőséges locsolást nem birják, könnyü homokos, kerti földet szeretnek és kevés kivétellel a déli nap hevét nem állják, (begánia, gloxinia, amaryllis), ugy, hogy egy pár szép lombozatu platán, juhar, gesztenyefa itt-ott a gruppokra jó, ha árnyékot borit.

Igen szép a kiskert a szintén kevés gondozást igénylő évelő bokrokkal és virágokkal is.

A kinai bazsarózsát (paeonia sinensis) már minden szinben ismerjük és ha egyszer beültettük, egy helyben esztendőkig csak szebb és szebb lesz.

Néhány nemes orgona, (siringa), fehér, lila, kék, rózsaszin változatban, kedves és illatos tavasszal, később állandóan zöld levelü.

A puszpáng (Buxus) egy-egy gyepágy közepén szépen érvényesül és olyan alakura nyirjuk, ahogy szeretjük. Szintén örökös, évről-évre nagyobb.

Prumus tribola, Rhododsendron, Azalea mollis és ponlica dus virágnak, tarkák és pár fajtája már annyira tökéletes, hogy teljesen téllálló, legfeljebb gyenge lombtakarót kiván.

A remontant, vagy többször virágzó Hybrid-rózsákat (Vanhoutte, Kapitain Christy) a kuszó, szomoru, magastörzsü, bokor és babarózsákat finom szinüknél, illatuknál, sokféle felhasználhatóságuknál fogva legelől kellett volna megemlitenem. Hálás a fenyő, Thuja occidentális, a lucfenyő (Pineaexelsa), bár közönséges, de minden talajban többé-kevésbé megragad, remek az ezüstös kékfenyő. (Pinea puggens glauca), stb.

Évelő virágaink közül sok gondozást kíván, de nagyon hálás a szegfü száz, meg száz fajtája.

Igénytelen a százszorszép (Bellis perennis fl. pl.) és már öt centiméter átmérőjü virágai vannak egyes változatának, valamint a csengetyüke (Campanula), a kankalin (primula), lángvirág (Phlox perennis), nefelejts (Myosotis alpestris), buzavirág (Centaurea), szarkaláb (delphinium), márciusi ibolya (viola odorata), folytonvirágzó (semperflorens), faja, stb.

Végeredményben pedig oda jutunk, hogy nincs az a kiskert, amely ha gondozott, szép ne legyen és talán nagyanyáinknak volt igazuk, mikor a rezedát, violát (milyen remek sárga fajtái vannak), petuniát, rozmaringot, tisztesfüvet ápolgatva szabályként felállitották: aki szereti a virágot, jólelkü ember!

Magyar gyermekeknek.

A csodaszarvas.

Irta: **Gyula diák.**

Régi rege, igy meséli:

Napkeleten, messze tájon,
Élt egy nagyur, hös, vitéz,
Vadászok közt legnagyobb volt,
Erös, vidám és merész.
Ménrót volt a nagyur neve,
S volt neki két szép fia,
Karcsu, fürge mint a párduc,
Gyönyörü két dalia.

Egyiknek a neve: Hunor,
Másiknak pedig: Magor.
S a két urfi egyszer, régen
Vadászgatott valahol.
Kétszáz legény ment mögöttük
S vadat üztek szaporán,
Nem nézték az éjt s a nappalt,
Késö van-é, vagy korán?

Harmadnapon kora reggel,
Megzörrent az ág, bokor
S ihol csak: egy fehér szarvas
Ugrik fel a lomb alól.
»Hajrá!« — kiált Hunor urfi,
»Hajrá!« — kiált öccse is,
S hajtják, üzik erdön, sikon,
Hanem a vad, nagy hamis!

Hol eltünik, hol kibukkan,
Szakadékon, vizen át,
Alig érnek a nyomába
A tajtékos paripák.
»Szorits bátyám« — liheg Magor,
Felel Hunor: — Mienk lesz.
Sohse láttam ilyen hajszát,
Hidd el, csodaszarvas ez.

Három napig egyre hajtják,
Roskad a ló, fuj, zihál,
De bezzeg a csodaszarvas,
Ugy repül, mint a madár.
S negyednapon, egyszerre csak
Nádas ingovány fölött
Eltünik az üldözött vad,
Mint a pára, mint a köd.

Elbusul ott a két urfi,
Hanem amint föltekint,
Egyszeribe a szivükbe
Nagy vidámság száll megint.
»Ilyen meseszép országot
Nem láttam még sohase«,
Igy szól Hunor s felel Magor:
»Maradjunk itt, hallod-e?«

Sátrat vernek, megpihennek —
S amint kél a virradat,
Egyszerre csak az erdöből
Éneklést hallanak.
Kétszáz leány lejt ott táncot,
Körbe libben mind ahány,
De a legszebb ott középen,
Két gyönyörü királylány.

Hunor, Magor s kétszáz vitéz,
Mindegyiknek párja jut,
Öreg Ménrót megáldotta
Örömmel a két fiut.
Uj hazában vigan éltek,
Sokasodtak s nagyhamar
Hunor népe a h u n nép lett,
Magoré meg: — a m a g y a r.

Rajongók.

Irta: **Igmándy Géza.**

A Hernád völgyéből vékony fehér füst csavarodott az ég felé. A dermedt hidegben lassan megakadt a levegöben. Átlátszatlan bakacsint vont Abaujvár fölé.

— Megrontottak, meggyaláztak — csattogott Upor kemény szava. Idegenek ültek a nyakunkba, de lerázzuk. Nem türjük a szégyent. Itt, a magas Isten mocsoktalan szine előtt teszünk erös hitet, hogy kiirtjuk az uj Isten táltosait.

Szemét az égre emelte, karját kitárta. Az Aba-hegyről lenyargaló szél megtépázta az áldozat hunyó parazsát s ködbe burkolta a kiáltó táltost.

— Te harcos, kemény Isten! Hosszu némaság után halld meg szavam. Állj mellénk és segits győzelemre. Bosszuld meg Kupa vesztét, kit az uj Isten nyila pusztitott el. Segits meg bennünket!

A szél elnyargalt a füsttel s ismét látható lett a táltos szikár alakja. Körülötte sürü sorokban álltak a szürös, ködmenes emberek. Rájuk szegezte szurós, savó szemeit. Megtalálta, akit keresett.

— Andorás vezér! A csanádi gyülés téged szemelt ki. Az ujhitü István fejedelem, aki királynak is szólittatta magát, nem hagyott fi-örököst. Két sehonnai marta egymást a vezérségért, de nekünk egyik sem kellett, mert nem vér a m ivérünkből. Idegenek, akik a némettel szürik össze a levet. Már megcsömörlöttünk tölük. Csak Szár László bujdosó fiaiban van bizodalmunk. Vagyon-e eröd rendet csinálni?

— Vagyon — hangzott a kemény felelet, mire az egybegyültek vállukra kapták a sudártermetü Andorást s egetverő rivalgással fogadták urukul.

Hirtelen elcsitult a zaj. Vatha, a borsodi nemzetség feje, felemelte kezét. Szólni akart.

— Köszöntlek nagyur! — s levette süvegét. — Az a Vatha áll előtted födetlen fővel, aki István uj Istene előtt sohasem csuklott térdre. Mi nem tudunk hamiskodni. Ami a lelkünket nyomja, ki is mondjuk. Azért halld meg a szónkat! A magyar nem tud meggörnyedve imádkozni. Az Istennel is szemtől szembe beszél. Látod a hajamat? Varkocsba fontam. Tudod mit jelent? Én ma is a magyar Istent vallom!

— Mi is — zugott a fegyveres tömeg.

— Geyza és István egy emberöltön át egyengette az uj Isten utját, mégsem tudott megtörni bennünket. A táltos ma is leszurta a hibátlan fehér mént. Azt akarjuk, hogy ez igy maradjon.

A tömeg ismét helyeslően zugott. Vatha folytatta:

— Az uj Istennek csak kárát vallottuk. Apáink még a távoli országokat s alig birták a zsákmányt. Féltek, rettegtek tőlük, ma meg már osztozkodnak rajtunk, mert látják, hogy a magyar is szánt, vet. Az uj hit elfojtja a harci kedvet. Kegyes embert farag a magyarból, aminek csak a német örül. Azért csak azt mondom, döntsed le az uj Isten kőházait és parancsold meg a magyar Istennek szóló áldozatot.

Andorás sokáig gondolkozott. Mikor látta, hogy a nép hallani akarja, csendet intett.

— Hosszu esztendők óta idegen föld kenyerét, vadját ettem. Engem is az idé betolakodott idegen vitézek üztek el öcséimmel, de nyugodjatok meg, rendet teremtek. Ez a föld magyar s más itt nem uraskodhatik.

A fellelkesült tömeg ismét vállrakapta két öccsével együtt. Minden arc ragyogott, csak Levente, a legifjabb testvér meredt szótlanul maga elé.

A várhegy alatt ezalatt ismét kigyulladtak a tüzek. Marconaképü legények nyárson sütötték a kövér tulkokat. Az égett faggyu inycsiklandozó szaga végigtáncolt a sokaságon.

Az áldomáson Vatha került Levente mellé. Összeütődtek a fakupák, de Levente nyelve nem akart megoldódni. Hosszu faggatás után odasugta Vathának:

— Csalfa szó még sohasem hagyta el a számat. Bármennyire szeretem és becsülöm is a bátyámat, meg kell mondanom, rosszul választottatok. Andorás az uj Isten hive...

Erre Vatha is elnémult. Megrángatta vastag, lelógó bajuszát, felhajtotta az előtte lévő kupát.

— Emberére akad bennem — mondotta és fürkészve nézegette az asztalfőn ülő fejedelmet. Andorás állta a tekintetét.

Másnap Andorás lóra ült. Maroknyi seregével délnyugatra indult, Levente meg Vathához csatlakozott. Bélháromkuton állapodtak meg.

A felizgult nép megrohanta az uj Isten papjait. A Bükk alján minden este vörös volt az ég széle. A felgyujtott templomok és parochiák füstje kisérteties fényt árasztott a vidékre. Megriadt emberek menekültek dél felé. Az utak szélén, a kertek alján temetetlen halottak feküdtek.

Vatha hetekig nem ment haza. Tajtékzott az örömtől. Ilyenkor lelkendezve számolt be az eredményről és biztatta Leventét, hogy álljon közéjük.

— Hát elfajult a véred? — méltatlankodott a szilaj Tardi is, aki a pogány vezér leglelkesebb alvezére volt. — Nézz végig a Hernád mentén! Uj Isten kőházai mind romban hevernek. A magyar Issten táltosainak áldozatai lobognak. Mi pusztitjuk az idegen csavargókat, te meg éjt-nap a bükkösst bujod félő vad után. Nézd, itt van Emőd, Nyék és Bakta. Valamennyien a régi nemzetségek uj hajtásai, csak a fejedelmi vér, csak Levente hiányzik közülünk.

— A lelkem veletek van — válaszolt az ifju óriás —, de a kardom nem mozdulhat meg. Ti kiméletlenül irtjátok az uj Isten hiveit, akik között magyar is akad bőségesen. Én megszerettem a fajomat. Ha idegen ellenség tör ránk, ott leszek s nem csalódtok bennem. Andorás bátyám is rossz szemmel nézi a munkátokat. Egymást emésztitek s ezalatt a német seregek harcra készülnek.

— Talán téged is megejtettek az uj Isten táltosai? — kérdezte Upor pattogó szóval.

— Rosszul hiszed. Én is a régi vagyok, de a bátyám ellen nem teszek semmit. Andorás esze éles, mint a kifent kard. Tudja, mit csinál.

— Hát a bátyád megtagadta a magyar Istent? — hördült fel az öreg táltos.

— Meg. Még gyermekkorában. Csak azért türi a ti harcaitokat, mert nem akar magyar vért ontani.

— Aki megtagadta a magyar Istent, megtagadta a magyar vérét is — csattogott Vatha.

Upor odahuzódott Leventéhez. Sokáig tanácskoztak, de a szavukat nem lehetett hallani. Kürtszó riadására neszeltek fel. Két lovas állt a ház előtt. A remegő lábu jószágokról szakadt a verejték. Az egyik vitéz fujta a hosszu szarvkürtöt, a másik pedig kivont, véres kardot tartott. Mikor elült a zaj, felemelte a kardot és a kiáltó megszólalt messzehalló szóval:

— Andorás fejedelem üzeni, hogy nyárutó első holdtöltére minden épkéz-láb ember Székesfehérvár alatt legyen. A német tör reánk. Le kell számolnunk vele. Megmondtam!

A kürt ismét felbugott s a követek eltávoztak.

— Most már Ti jöttök velem, — törte meg a csendet Levente.

— Mi segitsük az ujhitü Andorást? Ott vannak az idegenek! — Idegeskedett Vatha.

— Nyugodjatok meg, — csitította Levente a heveskedőket. — A német nem az uj Isten miatt tör ránk. Országunkra fáj a foga. Ha Andorást cserben hagyjuk, mi egyedül nem birunk vele. Mi is elpusztulunk.

— Igazad van, — hagyta rá Upor.

És az eddig félénk vadat kergető Levente egészen megváltozott. Reggeltől estig nyeregben ült. Sorra járta a szállásokat s mmindenütt megértették. Rendelkezett, parancsolt s engedelmeskedtek neki.

Vagy három zászlónyi sereggel érkezett meg Székesfehérvár alá. Vitézei kiváncsian bámulták a hatalmas kőfalakat, melyeken hangyaboly módjára nyüzsgött a megriadt városi nép.

Andorás maga ment le hozzájuk a táborba.

— Eljöttél? — azt hittem, nem érted meg az üzenetemet s tovább pusztitod a Hernád mentét.

A két testvér egymás nyakába borult.

— Eljöttem, — mondta a meghatódott ifju, mert nekem is itt a helyem. Én sohasem háborgattam a Te Istened hiveit.

Lassan gyülekeztek seregek, de nyárutó első holdtöltjére eljöttek valamennyien.

Andorás Béla öccsére bizta a vezérséget, aki a messze Oroszországban félelmetes nevü hadverő volt. Most is hamarosan eligazitott mindent. A tengernyi hadinépet kétfelé osztotta. Az egyiket maga vezette, a másikat Levente. Megindultak északnyugat irányában. A portyázó lovasok pontosan meghozták a németek hireit. Számát, hatalmának erejét megbecsülték.

— Nem lesz könnyü dolgunk, — mondta a tanácsban Béla — de félnünk nem kell. A mi könnyü nyargaló vitézeink hamarosan megzavarják a nehéz németet.

A Rigóhegy lábánál állitotta fel a hadait. A félkaréj balszárnyán sorakoztak Levente vitézei. Vatha dörgő hangja mindig hallatszott. Tard, Nyék, Emőd és Bakta tartotta féken a népet.

Alig pitymallott még, amikor már az egész sereg talpon volt. Az esztergomi püspök hosszasan imádkozott, majd széttárta a karját. A vitézek térdre ereszkedve fogadták az áldást. Csak a balszárny ült mereven a nyeregben.

Egyszerre szénfekete paripa szökött ki a középre.

— Itt a leszámolás ideje! — kiáltotta csengő szóval Upor. Most bosszut állunk az idegeneken. Segitsen meg bennünket a harcos magyar Isten.

Eltünt a tömegben.

A sárguló réten ezalatt bátortalanul tapogatózva feltüntek a németek. Széleshátu lovaik alig birták a sok vasat. Rendre sorakoztak.

Béla vezér mellett megriadtak a kürtök. Dübörgött a föld, nyeritettek a lovak s felcsattant a Jézus. Az ellenfelek összegabalyodtak.

Csak Leventéék maradtak tétlenül a helyükön, a vihánkoló paripákon.

Béla vitézül verekedett. A hosszunyelü fokosok alatt puffogtak a pajzsok s emberestül a földre estek. Itt is, ott is megcsusztak rajtuk a rohanó lovak. Zizegtek a nyilak, imádkoztak a németek, hörögtek a sebesültek. Riadóztak a kürtök. Ujabb német csapatok törtek ki az erdőből. A magyar sereg megtorpant. Nem birt a tulerővel.

Béla hátrafordult. Elállt a szivverése. Rettenetes gondolat villant át a fején. Az öccse még most sem mozdul! Mintha gunyosan nézné az uj Isten magyarjainak vergődését...

— Levente!! — szakadt ki a hörgő kiáltás a melléből, de a hangját elnyelte a csatazaj. Tehetetlen haragjában egyedül rontott bele az ellenség sürüjébe. Vérbeborult szemmel ösztönösen verekedett. Senki sem tudott neki ellenállni. A csüggedők uj erőre kaptak. Egész kis

csapat buzgólkodott a nyomában, de a számuk egyre apadt. Béla átvágta magát a tömegen. A háta mögé került. A mentéje véres cafatokban lógott. Metsző fájdalmat érzett a derekában. Félig eszméletlenül visszafordította a lovát. Nem akart hinni a szemének. Süketítő robajjal éppen akkor indult el Levente. Jobbjában fényes görbe kard, baljában csákány villogott. Zengtek a kürtök, ujjongott a huj!! huj!! és hátrált az ellenség...

A nap még csak hunyorgatva pislogatott át a hegy mögül, amikor összetalálkozott a három testvér. Béla meggörnyedten ült a nyeregben. Leventének széles vércsík éktelenkedett a homlokán. Csak Andorás pompázott fejedelmi diszben. Szótlanul nézték egymást és köny csillogott a szemükben.

Tépett ruhája követ jelentette, hogy az esztergomi püspök megkezdette a misét. Odalovagoltak a dombhoz s leszálltak a lóról. Mögöttük álltak a vitézek. Áhitatosan hallgatták az előttük értelmetlen imádságokat s amikor a püspök az Ur testével megáldotta őket, valamennyien térdreborultak. Csak Levente, Upor és Vatha állt dacoskeményen. Körülnéztek. Hárman maradtak...

A győzelmi örömmámorban uszó Andorás odafordult a vezérekhez.

— Az Isten megsegitett bennünket. Győztünk. A német veszedelem elmult. Jöjjetek velem Székesfehérvárra. Ott megkapjátok jutalmatokat.

— Bátyám! — szólalt meg Levente s előbbre lépett. — Megtettem a kötelességemet. Ha szükséged lesz a kardomra, üzenj. Nem csalódol bennem. Ez a világ nem nekem való. Félreállok. Te tudod, mit csinálsz a véreinkkel.

A kinos csendben Vatha is mozgolódni kezdett.

— Nagyur! Az én számból kérő szót még senki sem hallott. Karddal szoktam kiverekedni, amit akarok. Te vagy az első, akitől kérek. Engedd meg, hogy hazamehessek a Hernád völgyébe és zavartalanul áldozhassak a magyar Istennek.

A meglepett király alig tudott szóhoz jutni.

— Legyen, — mondta s elborult az arca.

*

És a tihanyi bencés kolostor bolthajtásos cellájában a kései iródeák imigyen rótta a krónikát a pattogó pergamenre,... az ölesnél nagyobb termetü hatalmas Levente pedig visszahuzódik a Duna szigeteire. Ott tölté békésen napjait, amig a rigóhegyi csatában kapott fejsebe el nem üszkösödék. Upor táltos gyógyitgatá s temeté el Taksonyban, mert a mi Urunk Jézus Krisztus előtt sohasem hajtá meg kemény fejét...

—

A hasznos madarakról.

Ezen cikket különösen figyelemmel olvassátok magyar gyermekek, nagy szolgálatot tesztek, ha a hasznos madarakat véditek. (Szerkesztő.)

Ismét a többtermelés jegyében kezdem cikkemet! Nem is csoda, hiszen Trianon óta a legtöbb magyar ember azon töpreng, vajjon hogyan is lehetne nyomorult Csonka-Magyarországnak kievickélni abból a fertőből, amelybe a háboru utókövetkezményei juttatták? Mindenki tisztában van azzal az igazsággal, miszerint »Segits magadon, az Isten is megsegit!« Ha mi magunk nem igyekezünk több és jobb munka, több termelés utján kis országunk bajain segiteni, ne várjuk, hogy idegenek segitsenek rajtunk, egyszóval ne várjuk a szánkba repülő sült galambot.

A gyümölcstermelés Magyarországnak igen nagy jövedelmet hajt. Sajnos, egy nagy hibája van, tudniillik a korai fagy mellett a féregesedés óriási pusztitást okoz a termésben. Sajnos, a korai fagyok elleni védekezésről nem szólhatok, mert az más kérdés, hanem a férgesedés baját szóvá kell tennem. Eltekintek most a férgesedést okozó paraziták mesterséges pusztitásától, csupán a sokkal kényelmesebb és biztosabb természetes féregpusztitókra óhajtom a figyelmet felhivni. Ezek a természetes féregpusztitók a madarak. El sem tudja a laikus képzelni, mire képes a madárvilág ezen a téren! A madártani intézetek felállitásának ideje óta óriási vizsgálati eredmény gyült össze a világon. Ezek tehát nem légből kapott adatok, avagy egyéni vélemények alapján megállapitottak, hogy a madárvilág legtöbbje (nagyon kevés a káros) hasznos állat, amelyeket nemhogy üldözni, irtani, de mindenáron védelmezni, sőt tenyészteni kell. A magyar ember, különösen a falusi, meg a tanyai, már ősidők óta majdnem szentnek tartja a fecskéket. Vajjon miért? Mert belátta már régen, hogy hasznos szolgálatokat tesznek az embernek a kellemetlen legyek, szunyogok pusztitása révén. Mennyivel több hasznot hajtanak a fecskéknél most már azok a madarak, amelyek hasznos növényeinket pusztitó, tehát kártékony férgekkel, rovarokkal táplálkoznak. Sajnos, a tanyai és falusi ember még most sincsen a tudás azon a magaslatán, amely elenyésztetné benne az ősi ellenszenvet a madárvilág iránt. Ez azután rendesen még ma is arra készteti őt, hogy a madarat tüzzel-vassál irtsa, pusztitsa, ahelyett, hogy azt mint jóbarátját segitse, ápolja, dédelgesse. Van ugyan már törvényünk is a madarak védelmezésére, de ez magában véve nem elegendő. Sokkal többet ér, ha okszerüen, felvilágositás, tanitás utján meggyőzzük őket a madarak hasznosságáról, s akkor majd lesz eredmény, s épp oly szent állatnak tartják majd az összes hasznos madarainkat, mint ahogy a fecskéket tartották már őseink is. Csupán az a nagy baj, hogy a társadalom egy része, tudományos alapon-e, vagy más okból, nem akarja elismerni teljesen a madarak hasznos mivoltát. Igy azután megesik az, hogy amelyeket a madártani intézet hasznosnak jelölt meg, egyes uradalmak, vadászegyletek, vadászbérlők, erdészek károsnak tartanak, dacára a madártani intézet véleményének, — tüzzel-vassal irtják szegényeket. Igy járt pl. a vércsék, fekete varjak és a harkályok nemzetsége. Nézzük át az uradalmak és nagyobb vadászegyletek ezévi kimutatásait az elmult év vadászati eredményeiről, s igen sok helyütt meg fogjuk találni a feketevarju és a vércse nevét. Pedig tudniok kellene, hogy a feketevarju azzal, amit néha napján a kukoricásban, vetésben, avagy talán igazán elvétve egy csibe elvitelével kárt okoz, sokszorosan kijavitja a pajorok pusztitása révén. Annyira megy ez, hogy ott, ahol gyümölcsösökben a feketevarjat és csókát védik, cserebogár kárról szó sem esik.

Viszont a vércsék közül a kék vércse majdnem kizárólag a rovarvilágból veszi táplálékát, mig a vörös, mint elsőrendü egérpusztitó, de azonfelül rovarirtó is, sokkal több hasznot hajt, mint amennyi kárt okoz. A harkályoknak megint némely erdész az ellensége, mert szerinte oktalanul nagy pusztitást tesz a fákban, midőn féreg után kutat.

Majdnem igy vagyunk a verébbel is. Általános a vélemény, hogy a veréb káros, mert a gabonában kárt okoz. Igen ám, de azt nem vesszük észre, hogy amig a gabona megérik, mennyi kukacot, férget irtott ki.

Szokás-mondás, hogy a nyomtató lónak nincs bekötve a szája, nohát a veréb sem tesz több kárt, mint a nyomtató ló. Egészen ugy vagyunk a seregéllyel is. Tudjuk, hogy a seregély bizony kiveszi a vámot a gyümölcsből, szőlőből, azonban, hogy mennyi férget, kukacot pusztit, különösen akkor, amidőn fiókái vannak, azt senki sem számitja be neki előnyül.

(Folytatjuk.)

vitéz Gáspár Antal hőstette.*

1915. április 3. Nagypéntek.

1915 tavaszán a nagy orosz haderő magyar földön állt. Magyar falvak pusztultak, magyar földek vetetlen maradtak, csak a hazájukat védő magyar csapatok hősi ellenállása akadályozta meg, hogy a roppant tömegü muszka hadak az egész országot el ne árasszák és mindent, ami magyar meg ne semmisitsenek. Az osztrák-magyar haderő szét volt osztva roppant kiterjedésü frontokon, ugy hogy minden védőcsapatra tizszeres orosz sereg jutott ellenfélnek. Hogy a Felvidék lakossága a szörnyü megpróbáltatásoktól megmenekült, az épen e csekély, de elszánt magyar ezredek hősi önfeláldozásának eredménye volt.

1915 május 2-ikán a gorlicei áttöréssel sikerült az orosz koloszust megingatni, a hatalmas orosz erők visszagördültek, kitakarodtak Magyarországból és Galiciából. De hogy ez az offenziva megindulhatott és sikert hozott, az is ezeknek a végsőkig elszánt magyar csapatoknak köszönhető, mert ők tartották fel a mindent agyontiprással fenyegető orosz hengert utjában, amig az offenziva elökészületei meg nem történtek.

Ezeknek a rettenthetetlen bátorságu magyar csapatoknak egyike volt a 101-es ezred is, amelynek harmadik századában Gáspár Antal mint szolgálatvezető és szakaszparancsnok serénykedett.

Az orosz erők a Laborc és Ondava völgyében március végén támadni kezdtek. A támadások mindig ujra megismétlődtek, ugy hogy nagyhéten a harc változatlan erővel folyt. A husvéti csata épen az ünnepek alatt érte el tetőpontját. A Przemysl előtt felszabadult orosz erőket a Laborc-völgy mindkét oldalán harcbavetették, a magyar vitézség azonban végül is április 12-én legyőzte a hatalmas tulerőt, ugy hogy a husvéti csata 10.000 fogoly és nagymennyiségü hadizsákmány elejtésével végződött.

A 101-es gyalogezred első zászlóalja a zempléni Világ községben helyezkedett el, ahol az egész hadosztály lőszer és élelmiszerkészlete állott. Április 3-án, nagypénteken, hajnali három óra tájban a harmadik század azt a parancsot kapta, hogy a két kilométerre eső rajvonalat erősitse meg. Pitymallott épen, amikor a század, élén Scharl Hugó századossal megindult a rajvonal felé, melyet az orosz már ekkor erősen támadott. Alighogy a század a falu szélét elhagyta, balról erős tüzet kapott. Hogyan lehet az? Hiszen ugy tudták, hogy balra a mieink vannak. Nem volt idő azonban gondolkodásra, a századparancsnok »feküdj«-t vezényel, ropognak a puskák, az oroszok ugyancsak vigan válaszolnak. Ekkor a kis csapat ujra felugrik és rohammal neki a tizszeres ellenségnek. Alig ér azonban husz-harminc lépésre, amikor Gáspár szakaszparancsnok meghallja a küldönc kiabálását: »Örmester ur, a kapitány ur megsebesült.« A derék őrmester a legerősebb puskatüzben odaszaladt elesett századparancsnokához s a sebesültvivőkkel bekötözi a sebet. A század ismét fekve; kétségbeesett tüzet ad az ellenségre. Gáspár őrmester hátraviszi sulyosan megsebesült parancsnokát, egy szakadékban, védett helyen lefekteti és most már gyorsan visszatér a rajvonalba, hogy ingadozó embereibe erőt öntsön. A lelkes magyar katona összeszedi a megmaradt legénységet és a Kossuth-nóta éneklése mellett szuronyrohamra vezeti őket.

Ezer meg ezer orosz puska szórja a halált, de mit törődik egy hős magyar a halállal, amikor a földjét, a becsületét védi! Nagypéntek. Az Ur Jézus kinszenvedésének gyásznapja, mennyi derék magyar lelt ott vértanuhalált a magyar határok mentén! Ki hinné, hogy akad olyan hősi lélek, aki nem azt nézi, mennyi az ellensége, hanem azt, hogy győznie kell mindenáron? És nagyon sok ilyen hősi lélek akadt akkor a magyar seregben. Gáspár Antal egy volt közülük, hőstettét siker is koronázta. A 94-es cseh ezrednél az orosz áttörte a frontot, de a magyarok támadása visszanyomta az előnyomuló muszkát. Igy aztán, ahelyett, hogy az ellenség a hadosztály csapatvonatát zsákmányul ejtette volna, hét halottat, 23 sebesültet vesztett és 750 embere foglyul esett. A vitéz század parancsnoka, sajnos, két órával az ütközet után meghalt.

Gáspár Antal azonban hőstettéért az arany vitézségi érmet nyerte el. Ekkor már ékesitette mellét az I. és II. oszt. ezüst vitézségi érem, később pedig a bronzérmet is megkapta. Arról is nevezetes volt Gáspár Antal, hogy a háboru elején, augusztus 30-án az első oroszt ezredében ő fogta el és ugyancsak ő kapta az első kitüntetést, a kisezüst vitézségi érmet. Később tartalékos tiszthelyettessé lépett elő és végigszolgálta a háborut. Egyszer srapnelltől fejsebet kapott.

Most államrendőr Szombathely városában. Minden nagypénteken felidézi azt a vérzivataros időt, amikor a husvéti csatában, annyi derék magyar legény vére váltotta meg ezt a szent magyar földet a pusztulástól és hálás szivvel köszöni a Mindenhatónak, hogy életét a veszélyek között megőrizte. Családja áhitattal emlékezik meg a derék magyar vitéz hőstettéről.

Példás magatartása jutalmául Magyarország főméltósságu Kormányzója 1923 juniusában vitézzé avatta. Szeghalmon 10 hold járadéktelket kapott.

* Hőstette rajzban még nincs megörökitve.

SPORT.

Mezei futóbajnokság. Magyarország 1926. évi mezei futóbajnokságáért vasárnap 72 futó állt starthoz. Bajnok: Belloni Gyula (MAC) 47 p. 26.8 mp. alatt futotta a 12 és fél km-es távolságot. 2. Gyulay Gábor (Debrecen) 47 p. 47.8 mp. 3. Szerb Elek (MAC) 48 p. 4 mp. A versenyt 59-en futották végig. Csekey 10 km után adta fel a küzdelmet.

Eldöntetlen a kardvivó-csapatbajnokság. A Müegyetem aulájában folyt le vasárnap délután az 1926. évi kardcsapatbajnokság döntőmérkőzése. A veretlen MAC és Tisza VC 8:8 arányban eldöntetlenül mérkőzött. Berti László családi okokból távolmaradt. A körmérkőzésben MAC legyőzte a BEAC-ot 12:4 arányban. Tisza VC legyőzte a Wesselényi VC-t 11:5 arányban.

Szerkesztői posta.

Vitéz **Karczag** János. Levelét az illetékes Székkapitányságnak küldtük meg. Ilyen dolgot nem tehetünk lapba. — Vitéz **Balogh** Pál. Katonai emléklapot ott kell kérni, hol az illető a nemzeti hadseregben, vagy honvédségben legutóbb szolgált. Irjon ezen címre: m. kir. 1. sz. vegyesdandár parancsnokság, Budapest, Veres Pálné utca. — Vitéz **Lőrincz** István. Szerkesztőség cime f. é. III. 28. szám szerk. üzenetben vitéz Molnár D.-nek adott válaszunkban van. — Vitéz **Csordás** Sándor. Mi a lapot tovább is küldjük. Sorait a Székkapitányának elküldtük. Onnan kap választ. — Vitéz **Vadász** György, Miklósi. Levelezőlapját elbirálás végett a Székkapitányságnak küldtük el. Onnan kap választ. Addig az ujságot küldeni fogjuk. — Dr. vitéz **Dávid** Géza, Debrecen. Kérdezett bizottságok, léteznek. Lapunkban már többször irtunk róluk és óvtuk vitézeinket. Miután igen sok panasz volt reájuk, már az O. V. Szék is követelően közbelépett. Cimüket helyesen tudja. — Vitéz **Szoboszlay** István. Karácsonyi ajándék képet kérje el a Székkapitányságától. Oda küldtük el. Fényképet csak a lapban közölt módon rendelhet. Feltételek a f. é. 5. számban vannak. — **Dr. Windisch** Richárd. A beküldött értékes közleményeket köszönjük és közöljük. — **Horn** János. Hálásan köszönjük a hasznos tudnivalókat, közöljük. — Vitéz **Lengyel** Endre dr. A verset megkaptuk. Közöljük.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk:

Vitéz Nádor József, Nágócs: 96.000 K, 1927 febr. 15,* 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Zalai János, Szepetnek: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Fabényi Ede ezredes, Győrszabadhegy: 96.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Dénes Mihály, Vál: 96.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Harsányi Ferenc, Öreglak: 24.000 K, máj. 1. — vitéz Kátai Sándor, Köröshegy: 48.000 K, 1926 febr. 1. — vitéz Bősze József, Nagydinnyéspuszta: 52.000 K, 1926 ápr. 1. — Előljáróság, Győrő: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Falvay Lajos, Veszprém: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Dégi Imre, Dég: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Molnár László, Tés: 48.000 K, 1926 jun. 1. 20000 K tulfiz. — vitéz Sörös János, Városlőd: 24.000 K, 1926. jun. 15. — vitéz Horváth István, Örvényes: 50.000 K, 1926 ápr. 1. 2000 K hijján. — vitéz László Ferenc, Csősz: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szabó Károly, Sur: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Mátrai István Székesfehérvár: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Farkas Pál, Pamuk: 80.000 K, 1926 márc. 1. — vitéz Gaál Sándor, Nemesvid: 96.000 K, 1927 febr. 1-én. — vitéz Rákóczy András, Lovasberény: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szabó István, Vörs: 200.000 K, 1927. dec. 1. — vitéz Farkas István, Pákozd: 48.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Szalai Péter, Lovasberény: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kalmár Gusztáv, Zámoly: 96.000 K, 1927 febr. 1. — viéz Táborffy Károly, Zalaegerszeg: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bendegúz Pál, Zirc: 50.000 K, 1926 aug. 1., 2000 K tulfiz. — vitéz Mester Ignác, Lovasberény: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Pomólthy István, Somogytur: 96.000 K, 1926 márc. 1. — vitéz Szendrey István, Székesfehérvár: 74.000 K, 1926 nov. 1. 2000 K tulf. — vitéz Tóth Vendel, Halimba: 50.000 K, 1926 szept. 1. 2000 K tulfiz

* A dátum az előfizetés lejáratát jelzi.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Felhivom

a VITÉZEK és GAZDÁK figyelmét arra, hogy mint malomszerelő elvállalok mindennemü szerelést, alakitást, továbbá készitek szitarámát:

8 kanálissal	2000×1600	. . . . .	2,400.000 K
6 „	2000×1200	. . . . .	2,000.000 „
4 „	2000×800	. . . . .	1,600.000 „

Továbbá elvállalok épület munkát:

Keresztajtó üveg vagy tele 200×90	650.000 K
Keresztajtó fölül világitóval 250×90	800.000 „
Kétszárnyas szoba ajtó 210×125	900.000 „
12 szárnyas iker ablak, befelé nyiló 170×150	900.000 „
Hat szárnyas tükör ablak 170×100	600.000 „
Négy szárnyas udvari ablak befelé nyiló 120×100	450.000 „

Az ajtók 15-ös palló tokkal és az összes rézvasalások, alapmázolással.

Vitéz bajtársaknak öt százalék kedvezmény.

vitéz KULAI JÁNOS
malom- és épület asztalos
Pesterzsébet, Szondy utca 25.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Értesitem, hogy a vendéglői üzletemet VII. ker., Almássy-u. 2. szám alul VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 10. szám alá helyeztem.

Ujonnan berendezett üzletembe szivesen látom a vitéz bajtársaimat és az ismerőseimet.

Mindenkor jó magyar konyhával és jó fajboraimmal fogok kedveskedni.

Becses pártfogásukat kérve, maradtam hazafias üdvözlettel

vitéz Miskolczy Károly vendéglős
VIII., Rökk Szilárd-utca 10.

vitéz **Helényi Marton** mübádogos
gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó
BUDAPEST
V., Nádor-utca 28. sz.
Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, briliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szálloval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000-től**
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000-től**
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zenemü-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

r u h á k a t

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly **uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.**
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM. 1926. ÁPRILIS HÓ 11.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Az erkölcstelenség, mint nemzeti veszedelem.

Irta: vadkerti Mezey Árpád.

»Licidum quod libitum«, vagyis »illik, ami izlik«, mondotta, vallotta és cselekedte Semiramis, az asszirok egykori hires királynéja és sajnos, ma is ebbe, a több mint háromezeréves szemirámiszi rövid, keserü mondatba lehet összefoglalni a társadalmi élet hypokritaságát, szenteskedő álerkölcsét; a mai divatos léhaságot, továbbá a férfiak és sajnos, a nők erkölcsének lassu, de biztos devalválódását is. Nehéz dolog az erkölcstelenségről megbotránkoztatás nélkül irni, sokszor a hibák feltárása épen az ellenkező hatást kelti, mint amelyet felkelteni akart. Nem is akarok ennek a borzasztó veszedelemnek minden részletére kitérni, csupán a legsulyosabb hatásában kivánom az erkölcstelenség nemzetvesztő voltát bemutatni

A törvény az őszintén bevallott és cselekedett erkölcstelenséget a maga drákói szigorával bünteti, a társadalom pedig az ilyen szükségből erkölcstelen életet folytató szerencsétleneket mint salakot kiveti magából. Ellenben az ügyesen és csupán unalomból vagy passzióból, az erkölcs szigoru álarca alatt elkövetett ballépésekre nincs törvény, a társadalom pedig szemet huny felette.

Fajvédelmi, tehát nemzeti szempontból az erkölcs rohamos hanyatlásának beláthatatlan és sulyos következményei vannak. Sötét és elszomoritó kép tárul az ember elé, ha a születések arányszámának statisztikáját szemléli. A nemzetpusztitó egyke-rendszer már a föld egyszerü népénél is divatossá vált. Ma már legtöbb helyen nem öröm egy-egy gyermek születése, hanem nagy anyagi gond. Én a föld egyszerü népénél az egyke kétségbeejtően rohamos terjedésének okát a nehéz gazdasági viszonyokban látom. Tehát ennél a társadalmi osztálynál az egyke-rendszer, ha bün is, ha erkölcstelenség is, még mindig nem esik olyan sulyos elbirálás alá a mindennapi kenyérszerzés örökös robotja miatt, mint azoknál, kiket a sors gazdagsággal és gondtalan élettel áldott meg. Ezeknél a gyermektelen házasság vagy a tervszerü egyke-rendszer már kétségtelen nemzetpusztitó erkölcstelenségnek minősithető. Komoly, nagytudásu és a következményeket tisztán látó közéleti kiválóságok ajkáról már nem egyszer hangzott el a vészkiáltás a nálunk is már divatossá vált gyermektelen házasságok és az egyke-rendszer miatt, de ugy látszik, ez mind csak pusztába kiáltott szó volt, mert ha összehasonlitjuk a legutóbbi esztendők születésének arányszámát, láthatjuk, hogy itt nemcsak szavak és tanácsok, hanem szigoru törvények és nagy, általános nemzetmentő, komoly, produktiv munka kell.

Annál a társadalmi osztálynál, amelynél az egyke-rendszer a nehéz gazdasági életből ered, ott sürgős és semmi áldozatot sem kimélő, azonnali orvoslás kell. Meg kell mozdulni ugy a hatóságoknak, mint a társadalomnak s meg kell mozdulni és cselekednie kell az illetékes kormányhatalomnak is. A kormányhatalom intenziv és anyagi áldozatokat sem kimélő, nemzetmentő munkája mellé oda kell állania mindenkinek pártkülönbség és minden politikai vagy egyéni érdek szem előtt tartása nélkül. A nemzet és haza jövőjének érdeke mellett el kell, hogy törpüljön minden kicsinyes párt- vagy magánérdek. A baj sokkal nagyobb, mint talán egyesek hiszik, mert még mi pusztulunk, fogyunk, ellenségeink erősödnek és szaporodnak. Olyan gazdasági helyzetet és olyan erkölcsi atmoszférát kell teremtenünk, hogy a magyar a bő gyermekáldástól ne féljen, hanem örüljön neki. A nemzet kihal, a nemzet asszimilálódik, vagyis beolvad az idegen népfajokba, megtörik ellenállóképessége, ha az egyke-rendszer tovább is abban az iramban halad, mint az elmult nagy világégés ideje óta.

A föld egyszerü népe szereti a gyermeket és az egyke — ez a lehetetlen gazdasági élet szülte kényszererkölcstelenség — megszünne, ha nem kellene rettegni a fent emlitett társadalmi osztálynak attól, hogy a siró, kis porontyok kenyérkérő, kis szája még üresen is maradhat. Tehát ha jobb gazdasági életet teremthetünk, itt a veszedelem azonnal megszünik. Igen, a föld egyszerü népénél a veszély megszünik, ha a gazdasági helyzet javul. De másképen áll a dolog annál a társadalmi osztálynál, ahol a nyomor és a nélkülözés ismeretlen és mégis nagyon, de nagyon sok házasság gyermek nélküli, ahol a nyugatról becsempészett, kulturának hazudott, divatos álerkölcs ragyogó máza alatt a nemzetpusztitó egyke és a mai divatos léhaság kiirthatatlan dudvája burjánzik. Ennél a társadalmi osztálynál az előkelőnek és müveltnek hitt csillogó, zajos társasélet az, amely nem hagy időt a nőnek arra, hogy gyermeket neveljen. Ez a társadalmi osztály csak önönmagától javulhat meg, vagyis lehet erkölcsös. A mi nézetünk szerint ez nem megy könnyen, de azért ajánljuk, hogy dözsölésük egy tiszta pillanatában tekintsenek Magyarország mostani megcsonkitott térképére és gondolkozzanak, mert Magyarország ugy lehet ismét nagy és hatalmas, ha nem a nyugati kultura nevetséges majmolói, hanem a régi magyar erkölcsök fanatikus apostolai leszünk.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

VITÉZI ÉLET.

Járadék befizetés sürgetése.

A m. kir. pénzügyminisztérium a járadéktalkek után fizetendő adógabona árát 1926 április havára kilogrammonként 3500 koronában állapitotta meg.

Az Országos Vitézi Szék felhivja a járadéktelkes vitézeket, hogy a járadékot saját érdekükben pontosan fizessék be. Akiknek a fizetendő járadékösszege hivatalosan még nincs megállapitva, azok kérdezzék meg azt a községi elöljáróságtól. Ha nem is tudják a pontos összeget, a telek kataszteri tiszta jövedelme alapján kiszámitott hozzávetőleges összeget okvetlen küldjék be az Országos Vitézi Szék járadékbeszedési letéti számla 64.053. számu postatakarékpénztári csekkszámlán. Postabefizetési lap az Országos Vitézi Széktől igényelhető. O. V. Sz.

Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város vitézei részére.

Értesitem Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város vitézeit, hogy folyó évben a következő vitézi telkek fognak kiosztás alá kerülni:

Két ingyenes legénységi telek (ebből egy tizholdas Mikepércsen és egy 15 holdas Balmazujvároson);

21 járadék legénységi telek (ebből 14 hat-hat holdas telek Felsőjózsán, négy 15—15 holdas telek Hajdusámson és egy tizholdas Téglás községben);

végül egy bérletföldből alakitott tiszti és 23 bérletföldből alakitott legénységi telek Püspökladány község határában (ezekből a tiszti telek 100 holdas, a legénységi telkek 10—15 holdasok).

Ezeknek a telkeknek odaitélésénél a Vitézi Szék tekintettel lesz arra, hogy 1. lehetőleg ezeket azok a vitézek kapják, akik már eddig is földmiveléssel foglalkoztak, 2. akik a telkek melletti községekben laknak s ott lakóházzal rendelkeznek, 3. akik olyan anyagi eszközökkel birnak, hogy a nekik juttatott telkek felmérési költségeit, adóit és haszonbéreit minden nehézség nélkül megfizetni képesek és 4. akik egy éven belül vitézi telkükre költöznek s annak kezelését átveszik.

Miután a Székkapitányság tudni szeretné, hogy kik azok a telek nélküli vitézek, akik a fenti pontokra való figyelemmel a felsorolt telkek valamelyikét elnyerni óhajtják, ezuton szólitja fel nevezetteket, hogy az erre vonatkozó s alaposan megindokolt kérvényeiket legkésőbb május hó 1-ig Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének irodájába terjesszék be. Székkapitány.

Borsod-Gömör-Kishont és Abauj-Torna vármegyék vitézi kulturestéje.

Március hó 23-án a miskolci Nemzeti Szinházban este félnyolc órai kezdettel tartotta meg a vármegyei Vitézi Szék kulturestjét. A szinház ez alkalomból szorongásig megtelt és az ünnepélyes hangulatban volt közönség áhitatos várakozással tekintett az előadás elé.

A kulturest programja első pontjaként dr. Putnoky Béla ügyvéd, az általános közbecsülésnek örvendő kitünő szónok lépett a rivalda elé és megkezdte nagyhatásu beszédét, amely a vitézi intézmény magasztos hivatásának méltatása mellett mélyen a szivekbe markolt és amelyet a közönség szünni nem akaró, lelkes éljenzése jutalmazott meg.

Majd felgördült a függöny és megjelentek Rákóczi kurucai, a vitéz Bethlenfalvy Gyula »Béri Balogh Ádám« cimü történeti kuructragédiájában és a közönség végig gyönyörködött Béri Balogh Ádám kuruc brigadéros vitézségében és tántorithatatlan hazaszeretetében, akit Rákóczihoz és a libertásos zászlókhoz való hüségében sem kitüntetés és rangadományozás, sem asszonyi csábitó mosoly, sem birtokadományozási ajánlat megingatni képes nem volt és a brigadérosnak a Hazáért, annak szabadságáért és becsületéért elszenvedett mártirhalálának vérpadi jeleneténél a közönség lelkesedésének lángja felcsapott a magasba és nagy nemzeti multunk iránti hódolatának tanusága orkánszerü kitörésben nyilvánult meg.

A tiszta magyar levegős és magyar nemzeti imádságos estéről átszellemült, igaz magyar lélekkel távozott a nagyszámu közönség. Az estélyen vitéz Nagy Pál, gyalogsági tábornok, a vitézek Főkapitányának helyettese, vitéz Révy Kálmán tábornok, vegyesdandárparancsnok, valamint a vármegye és a város vezető előkelőségei teljes számban résztvettek.

A „Fekete rém."

Abádszalók, különösnek tetsző neve miatt talán, állandó céltáblája, témája a különböző rendü, rangu, igazi és ugynevezett humoristáknak. Ez a falu pedig

Két érdekes képünk a mezőkövesdieket mutatja be világhirü házi varrottas ruhájukban.

nem tiltakozik, megmosolyogja a tréfát, mellyel amolyan második Mucsának tüntetik fel és ... és dolgozik tovább. Nemcsak testi munkát, amit szorgalmasan üz dolgos népe, hanem másmilyet is. Nagyszámu intelligenciája erősen küzd a kultura emeléséért, a hazafias érzés mind erősebbé fejlesztéséért.

Március 13-án és 14-én mükedvelő gárda adta elő vitéz Kemény Simon »Fekete rém« cimü irredenta drámáját. A publikum egy fekete rémdrámát várt talán s a tiszta, a teljes irredenta gondolatot kapta. Nem nyafogó sóhajtozás, hanem férfias szózat: ne felejts! És ha módod van hozzá, üss vissza! Belejátszódik a szerelem is. A hős, aki diákfiuból lett az oláhnak ijesztő réme, elbukik. Nem azért, mert ütött, nem azért, mert bosszut állott, nem azért, mert bünös, hanem azért, mert gyönge! Mert a szerelem megbénitja a kezét, megtöri akaratának acélos erejét.

És a dráma mégsem a bosszu dicsérete. Csak nyilt rámutatás arra, hogy rémségek ellen nem lehet kesztyüs kézzel küzdeni. Rámutatás arra, hogy a nagy, szent magyar célokért egy élet áldozata sem drága.

A négy felvonásból álló müben nincs egyetlen puffogó frázis, de van egész csoport kitünően megrajzolt karakterisztikus alak. Az öreg pásztor, a vén szénégető, a babonás öreg oláhasszony, tipikusok mind és kitünően jellemzett élő figurák.

A dráma most szereplőivel együtt körutra indul. Megérdemelné, hogy nagyobb szinpadon ,nagyobb közönség gyönyörködnék benne. Már csak azért is, hogy kiderüljön s bebizonyosodjék: van a magyar faluban is a kulturának katonája, aki irodalmi müvet ir, vannak magyar fiatalok, akik ezt az irodalmat a mükedvelői dilettantizmust messze meghaladó készséggel el is játsszák. V. Z.

vitéz Oláh Gábor temetése.

A kérhetetlen halál ismét rést ütött sorainkon. Elragadta közülünk folyó évi március hó 22-én vitéz Oláh Gábor bajtársunkat. Temetése Balmazujvároson március 24-én ment végre, impozáns részvét mellett. Kivonultak temetésére az összes balmazujvárosi vitézek, szám szerint 30-an. A vitézek egy része — 18-an — a Semsey Vitézi Szakasz formaruhájában voltak, a többiek polgári ruhában; mindannyian összes kitüntetéseikkel. A gyászos háznál Jakucs Sándor ref. lelkész mondott gondolatokban gazdag, gyönyörüen felépitett, könnyekig megható imádságot. A temetési menetben a koporsó mellett haladt két oldalt három-három diszruhás vitéz, mig a többiek kettős rendekben a gyászkocsi előtt haladtak. A sirnál a vitézek koszoruját vitéz Császi Elek ref. tanitó, vitézi örmester helyezte el megható beszéd kiséretében. E beszédet lapunk 10. oldalán közöljük.

Házasság.

Házasságot kötöttek a következő vitézek: vitéz Király János csendőrtiszthelyettes (Mindszent), 1926 március 4-én Szántó Teréziával; vitéz Fülöp János kisbirtokos (Csernelháza), 1925 október 26-án Fülöp Valériával; vitéz Gyimesi Pál vámőrőrmester (Siklós), 1925 október 31-én Molnár Máriával; vitéz Tompa József földmives (Lendvajakabfa), 1926 január 9-én Nagy Annával; vitéz Váradi István hentesmester (Döbrököz), 1926 január 11-én Takács Rozáliával; vitéz Fejes István földmives (Törökszentmiklós), 1925 december 12-én Bella Máriával; vitéz Vincze Tamás kisbirtokos (Tiszaföldvár), 1926 január 14-én Tóth Eszterrel; vitéz Takács Nándor Pál magánhivatalnok (Budapest), 1925 április 9-én Rabl Irmával; vitéz Keresztes Gyula vendéglős (Varászló), 1926 február 15-én Fülöp Máriával; vitéz Bognár Sándor földmives (Látrány), 1926 február 13-án Bütös Rozáliával; vitéz Pál Ferenc fodrászmester (Székesfehérvár), 1925 szeptember 28-án Schuster Alojziával; vitéz Muráti József magánhivatalnok (Budapest), 1925 május 24-én Tóth Katalinnal; vitéz Hegedüs Sándor földmives (Apary), 1926 január 5-én Szabó Karolinával; vitéz Ádány Lajos földmives (Hendica), 1926 február 27-én Harasztasi Zsuzsánnával. vitéz Barsi József (Dunaalmás) 1926 febr. 9-én Barsi Máriával.

Értesitések.

Elveszett vitézi igazolvány.

vitéz Kovács Ferenc (2056), volt tartalékos őrmester, földmives, vértesacsai lakos, vitézi igazolványát elvesztette. Érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. (2665/IV. 1926.) O. V. Sz.

Ezredösszejövetel.

A volt komáromi 12. közös gyalogezred folyó év április 25-én tartja ez évi összejövetelét Budapesten. Felhivom a volt ezredünk kötelékébe tartozó vitézek figyelmét, hogy ha ezen összejövetelen részt óhajtanak venni, ezen szándékukat folyó év április 15-ig közöljék, hogy meghivót küldhessek. Igen örvendetes volna, ha a vitézek ezen minél nagyobb számban megjelennének.

Komárom-Esztergom vm. székkapitánya, Esztergom.

Egy vitéz vállalkozása.

Eredeti felfogásra való, érdekes képkereteket mutatott be vitéz Tóth Kálmán, karcagi tanitó, a Vitézi Rend Főszéktartóságának. A keretek anyaga alabástrom és gipszkeverék, mely az elkészitésnél dombormüszerüen egy deszkalapra lesz sajtolva. A keretek alakja és szinezése olyan, mint a vitézi jelvényé, azzal a különbséggel, hogy az egyik kereten a cimer fölött, a felkelő napban Nagymagyarország dombormüvü, fehérszinü mása, a másikon pedig azonkivül még egy magyar alak is látható, fokossal a kezében, védekező állásban. A keretek nagysága 41 cm hosszuságban és 28 cm szélességben. A keretek közepében ovális üres tér van, melybe a fényképek illeszthetők. Egy-egy képkeret ára 12 pengő, a kormányzó ur Őfőméltósága fényképével 14 pengő. Az árban az üvegezés, csomagolás stb. beleértődik.

Minthogy a V. R. Főszéktartósága bizonyosan tudja, hogy vitéz K. Tóth Kálmánt ezen vállalkozásra nem a haszonkeresés sarkallta, képkereteit a jómódu vitézek figyelmébe ajánlom. A keretek iránt érdeklődők keressék fel levelezőlapon magát a tervezőt, Karcagon. (2258/V. 1926.) O. V. Sz.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A gazda mint üzletember.

A gazdálkodás egyetemes tudomány s egy vitéznek azaz jó gazdának nagyon sokoldalunak kell lenni. Ez alkalommal a gazdálkodás üzleti oldalát és fontosságát igyekszem röviden hangsulyozni. Sokan azt mondják, hogy ahoz, hogy az ember megéljen csak egy ceruza és egy darab papiros kell. Ez a megállapitás, kissé tul merész és helytelen, azonban annyit megtarthatunk belőle, hogy egy gazdának az eke mellett — a ceruza is egyik fontos gazdasági eszköze lehet. Ez a legtöbbször elhanyagolt kis szerszám, ugy a termelésnél, mint az értékesitésnél nagy segitség s a helyes számitás alapján kifejtett munka megsokszorozhatja az eredményeket.

A főelv a gazdasági üzemben a takarékosság legyen, párosulva az okszerü tőkebefektetéssel s ennek teljes ki-

használásával. Arra kell törekedni, hogy a lehető legolcsóbban, a lehető legtöbbet termeljük s ezt a lehető legjobban értékesitsük. Ezen elv szolgálatában a számitás szerepe meg kell, hogy kezdődjön már a mezőgazdasági üzem megindulása előtt a megfelelő üzemterv előzetes felállitása alkalmával. Az üzemterv elkészitésénél tekintetbe kell vennünk a birtok földrajzi fekvését, területi nagyságát, termőerejét, talaj, klimatikus, terep és munkásviszonyait, a közlekedési és értékesitési lehetőségeket és a rendelkezésünkre álló tőke nagyságát. Ezeknek mérlegelése után kiszámitjuk a leggazdaságosabb megfelelő tervet. Ha a gazda saját maga nem képes a kellő gyakorlat, vagy szaktudás hiján egy megfelelő üzemterv elkészitésére, ugy legegyszerűbben, kérjen fel egy környékbeli hozzáértő okleveles gazdát ennek elkészitésére, mivel ezáltal megkiméli magát egy. a sötétbe ugrástól és sok zsebbe vágó csalódástól. A gazdasági üzem további tökéletesitése érdekében különböző gyakorlati, termelési megfigyeléseket is kell végeznünk, melyeknek eredményei alapján a viszonyainknak legmegfelelőbbet számitjuk ki és alkalmazzuk. Ezen felül végezhetünk üzemi szempontból a munka olcsósága, időbeli mennyisége és minőségének az elbirálására; mozgás, munkamód, eszköz és idő tanulmányokat.

A második lépés a mezőgazdasági üzleti elv érvényesüléséhez a pontos és lelkiismeretes gazdasági könyvvezetés. Az üzemtervet hajóhoz, a gazdasági könyvvezetést pedig egy iránytühöz hasonlithatjuk, mely mindig jelzi azt az irányt, melyet követnünk kell. Megmutatja nekünk a pontosan vezetett számadás a mindenkori, meglévő anyagi értékeinket, másrészt tájékoztat az egyes mezőgazdasági üzemi ágak jövedelmezőségéről s ennek alapján azonnal világosan látva módunkban van a nem elég jövedelmezőnek mutatkozó üzemi ágakat, termelvényeket csökkenteni, vagy teljesen megszüntetni, mig a jövedelmezőknek látszókat lehetőleg felkarolni, kiterjeszteni. A pontos könyvvezetés nagy hasznát ez edddigieken kivül, az adózásnál is megtalálhatjuk, ugyanis biztos támpontot nyujt a köteles vagyon és jövedelem adó bevallására és az esetleg tul magasan megállapitott adó leszállitására, ami ma, amidőn a mezőgazdasági ingatlanok és jövedelmek sokszor teherbirásukon felül vannak adóztatva; nem csekély jelentőségü. Közvetlen előnye még a könyvvezetésnek az is, hogy megóv minket egy számla, vagy tétel kétszeres kifezetésétől s az ily irányu kisérleteket módunkban lehet a konzekvenciák levonásával visszautasitani. A könyvvezetésünk legyen lehetőleg könnyen kezelhető. jól áttekinthető és mindenkinek saját viszonyaihoz mért terjedelmü. Ezzel azt akarom kifejezni, hogy a középbirtokos vagy kisbirtokos, aki külön könyvelőt nem tarthat; olyan rendszerü könyvelést vezessen be, amelyet mondjuk esténként, vagy vasárnaponként a napi, vagy heti munka elvégzése után rövid idő alatt is elvégezhet. Legfontosabb a pénztári napló és a terménykönyv vezetése, valamint a negyedévenként, vagy évenként lezárt főkönyv. A pénztári és terménynaplóban a pénz és termény bevételét és kiadását jegyezzük naptári sorrendben. Ezeket ajánlatos minden hónap végén lezárni s ha csak tehetjük ezeket az adóhivatal által hitelesitett számadási könyvben vezessük, mivel a hitelesités kis költsége, az adóengedélyeknél busásan megtérülhet. A különböző befolyó számlákat, vagy okmányokat gondosan mellékeljük könyveinkhez. Kivánatos a leltározás is, mely magában foglalhatja az épületeket, gazdasági eszközöket, különböző anyagokat, az állatállományt s ezeknek szaporodását és apadását. Ha módunkban van s időnk is van rá célszerü a segédkönyvek vezetése is, ugymint, cseléd-illetmény-jegyzék, napszám-jegyzék, adósok jegyzéke, stb. Az év végén zárjuk le könyveinket s azoknak alapján állitsuk össze a jövedelmi mérleget. A tiszta jövedelmet megkapjuk, ha az összes bevételekből levonjuk az összes termelési kiadásokat. A főkönyvet, ha van rá időnk, az üzemi ágak szerint részletezve állitsuk össze, mivel igy teljes képet nyerhetünk az egyes termelési ágak jövedelmezéséről. Például; külön kiszámitjuk a növénytermesztés, állattenyésztés, vagy tovább menve, mondjuk buza, dohány, juhtenyésztés, stb. jövedelmezőségét. Végül a termelési üzleti elv érdekében igyekezzünk minden gazdasági vállalkozás jövedelmezőségéről, előzetes körültekintés és a számtani müveletek segitségével végrehajtott kalkuláció alapján tájékozódni Ha ezt szem előtt tartjuk, ugy sokszor nem fogunk visszariadni a befektetéstől, viszont a felesleges pénzpocsékolást elkerülhetjük. Természetesen óvatosságunkat gondolkodás nélkül, a helyes számitás alapján sem szabad teljesen feladni, mivel a gazda és a mezőgazdaság leginkább ki van téve a tőle független elemek és időjárás szeszélyeinek, melyek ellen csak gyengén védekezhetik. (Biztositás, takarmány silók, stb.).

Ezeknek előrebocsájtása után áttérek az értékesités üzleti elveire, melynek első fontos tétele az, hogy az értékesitésre szánt terményeket piacképes állapotban és minőségben bocsássuk áruba, mivel ezáltal tetemesen jobb árakat érhetünk el. Ennek érdekében, a terményeknél már az aratástól kezdve, egészen a beraktározásig arra kell igyekeznünk, hogy az időjárás romboló hatásaitól azokat lehetőleg megóvjuk. A beraktározás után pedig az esetleg szükséges száritással és rostálással emeljük azoknak minőségét a kereskedelem igényei szerint. Az állat értékesitésnél lehetőleg a jó kondicióra és a tiszta, tetszetős küllemre törekedjünk. Egyszóval, lehetőleg jó minőségü idényárut dobjunk a piacra, mivel a kedvező értékesitési lehetőségeken kivül ezáltal hirnevünket s a vevők bizalmát is növeljük. Összefügg még az értékesités üzleti céljaival a növénynemesités is, valamint a mezőgazdasági ipar lehető felkarolása, mivel ezen a módon gazdasági termelvényeket feldolgozva sokkal előnyösebben értékesithetjük és gazdaságilag hasznositható melléktermékeket is nyerünk. Ez alatt nemcsak a malom, szesz és cukoripart értem, hanem a kisebb méretü ipari feldolgozást is; például, a füzvesszö termés fonott állapotbani értékesitése, vagy a juh sajt turó alakjábani forgalomba hozatala, stb. Az eladásnál és vételnél főleg arra kell ügyelni, hogy milyen alakban, hol és mikor értékesithetjük terményeinket, vagy vásárolhatjuk szükségleteinket leggazdaságosabban. Ily irányban mindig tájékozódnunk kell s ezen célból, figyelemmel kell kisérnünk jóformán az egész világ velünk szemben versenyképes államainak a termelési lehetőségét és értékesitési időpontját. Példaképen ideiktatom az aratás naptárát: 1. az Egyesült Államok déli államaiban juniusban aratják a buzát, szeptemberben törik a tengerit; az északi államokban és Kanadában egy hónappal később. 2. Argentinia decemberben aratja a buzát, márciusban a tengerit. 3. Oroszország és Szibéria szeptember és októberben aratja a buzát. 4. Románia velünk egyidőben végzi az aratást és törést. A gazdát a mezőgazdasági tájékozódásban közvetlenül támogatják a szaklapok, napilapok s ma már a rádió állomások is. A mezőgazdasági üzleti szellem és a helyes látkör kialakulására szolgálhatnak még a vásárok, gazdasági kiállitások, tanulmányutak, valamint a szakirodalom. Fontosnak tartom a kellő kereskedelmi és jogügyletek teljes ismeretét, valamint az ezek körébe vágó törvények és rendeletek terén az alapos tájékozottságot. Végül felesleges pénzünket ne kezeljük otthon kamatozatlanul, hanem helyezzük azt el egy megbizható pénzintézetnél jövedelmezően. Ismerjük fel a mezőgazdaságban a számitás teljes jelentőségét s rajzoljuk a ceruzával is Magyarország boldogabb jövőjét. Álljon előttünk Anglia példája, kinek világuralma a kedvező földrajzi fekvésén, ősi alkotmányán s az angol népet annyira jellemző fajszeretetén kivül, a helyes számitáson nyugszik.

almási vitéz Szalay László
okleveles gazda.

A vitézi telkek üzemi berendezése

Irta: vitéz Sziklay Ödön.

(II. közlemény.)

Vitézek! Hogyan kezdjünk az épitkezéshez?

Mindenekelőtt az a kérdés vetődik fel, hogy hová épitsünk, a vitézi telekre, vagy a faluba?

Az eddig kialakult gyakorlat azt mutatja, hogy a vitézt rendi kötelességei a faluhoz kötik. Oda köti őt gyermekei nevelése, az Isten háza és a falu most kialakuló gazdasági és kulturintézményei is. Épitsünk tehát a faluba.

Befolyással van a kérdés eldöntésében a telek fekvése is. Ha a telek a falutól két-három km.-nél messzebb fekszik, a gazdálkodás azt kivánná, hogy a telekre építsünk. A vitézek telkeinek megszemlélésénél tapasztalataim azt mutatták, hogy a gazda távollétében a termés egy részének lába kelt. A nagy távolság miatt idejének nagy részét elsétálta. A telek gondos müvelésére ennélfogva idő nem jutott. A nagy távolság miatt a trágyakihordást sem tudta a kellő időre befejezni.

Már most melyik a helyes? Én a faluba való épitkezést javasolom és pedig azért, mert ha a telek a faluhoz közel fekszik, nincs ok, vagy érv, mely ellene szólna. Ha a telek a községtől távol fekszik, akkor, amennyiben a vitéznek a faluban háza nem volna, először a telekre épitsen egy kis tanyát és csak ha gazdaságilag megerősödött, épitsen a faluban egy vitézi portát.

Az a vitéz, akinek a faluban háza van, de telke attól messze esik, először állitson be kellő állatállományt és csak azután épitsen a telekre egy kis tanyát.

Már most vizsgáljuk meg a kérdés részleteit?

Szomoruság fogja el az embert, ha a vitézi épitkezésseket megszemléli. Mi lesz a serdülő és most született vitézi nemzedékkel, ha oly házakban nevelkedik, melyek falai már most egy méteren felül nedvesek? Satnya, tüdővészes, penészvirágok nevelődnek a vitézi portákon.

A vitézek közül sokan azt fogják mondani: könnyü birálni, de nehéz segiteni, ha pénzünk lenne, mi is másként épitkeznénk.

Már pedig nem is oly nehéz ezen a dolgon segiteni. Nem kell más hozzá, csak beosztás. Legtöbb vitéz anyagi erején felül oly épitkezésbe fogott, melyet jobban berendezett gazdaságok sem birnának el. A következménye az lett, hogy sok oly anyagra nem tellett, amely az épitkezést egészségessé és tartóssá teszi. Sőt még alapzatra sem tellett. Szinte hihetetlen, hogy vitéz az alapzatnak kiásott árokba földet, agyagot döngöljön és e földalapra épitse házát. Hisz ugy szivja fel a vizet az altalajból, mint a lámpabél a petroleumot.

Nagy rövidlátás azt a téglát, amelyet az alapba kellene rakni, vagy az alapot emelné, megtakaritani, vagy a homlokfalba épiteni (hogy a háznak legalább az utcára eső része legyen szép). Amit a vitéz itt megtakarit, azt ki fogja adni az orvosra és gyógyszertárra és az épületek gyakori javitására.

Ez tehát, Nemzetes Uraim, igy sehogy sincs jól. Miből álljon tehát az általam javasolt beosztás?

Egyesegyedül abból, hogy ne a lakóházon kezdje az épitkezést, hanem az istállón. Abból indulok ki, hogy akinek volt pénze, vagy hitele arra, hogy egy rossz lakóházat épitsen, az tud egy kisebb, de jó istálót is épiteni.

A fentiekből kitünik, hogy az épitkezést évekre szándékozom elosztani. Ennek megfelelőleg az egész lakóház és gazdasági épületek alapját egy vidéki, hozzáértő kömüvesmesterrel ki kell tüzetni, nehogy az évek multán folytatandó épitkezésnél a lakóház az utcára kerüljön, stb.

(Folytatjuk.)

A mult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacokon a külföldi cégek érdeklődésre meglehetősen élénk üzleti tevékenység alakult ki. Ennek folytán a kinálat is nagyobb lett. Minthogy főkép Olaszország érdeklődik az áruk iránt, az irányzat általában szilárdulásra hajlik, ugy a buza-, mint a rozsfajták piacán.

A liszt- és örleménypiacok forgalma is élénkülő. A terménycikkek közül főleg a zabot és a tengerit keresik. Az árpafélék piaca ellenben egészen elhanyagolt. A huspiacok, valamint az állatvásárok hangulata barátságossá válik, mert Ausztria és Csehország szükségleteit e tekintetben átmenetileg nálunk vásárolja össze. Az élelmiszerpiacokon nagy készletek eladatlanul maradtak és igy ezek az árakat nyomják. Kivételt képez a vaj, amely mintegy 4000 K-val drágult kg-ként.

Legujabb árak:

Terménypiac. Tiszavidéki buza 390—395, pestvidéki és dunántuli buza 385—387, rozs 227.50—225, zab 255, takarmányárpa 215—230, sörárpa 280—315 ezer K métermázsánként.

Liszt és örleménypiac. 0-ás 6400, 2-es 5800, 6-os 4200, 8-as 1850, korpa 1625 K kg-ként.

Magpiacon az árak változatlanok.

Takarmánypiac. Réti széna 155, IIa 140, IIIa 115, muharszéna 180, szemestengeri 190, takarmányrépa 55, alomszalma 75, zsuppszalma 110 ezer K métermázsánként. Az árak emelkedőek.

A borpiacon a fogyasztás csekély. Jövő szezonra nagy készletek maradása várható, amely a nyári hónapokban a hordók iránt élénkebb keresletet fog eredményezni. 8—9 fokos bor 200, 11—12 fokos 250—300, magasabb foku borok 350—400 korona maligánd fokonként és literenként seprő nélkül a termelőtől. Balatoni fajborokért, Badacsony, Csopak és moóri borokért 8—12.000 koronát fizetnek literenként. Vörösborpiac elhanyagolt Fekete Othello 200.000 K-tól.

A többi piacokon az árak nagyjában a mult heti nivón mozognak.

HIREK.

Heti naptár.

ÁPRILIS	Római kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte nyugta és a hold változásai
12 Hétfő	Gyula p.	Gyula	A hét elején a nap 5 óra
13 Kedd	Herm. vt.	Ida	19 perckor kél és 6 óra
14 Szerda	Jusztin vt.	Tibor	41 perckor nyugszik, a
15 Csütörtök	Anasztáz	Atala	hét végén pedig 5 óra és
16 Péntek	Labrei B.	Lambert	8 perckorkél
17 Szombat	Anicét p.	Anicét	6 óra 52 perc-
18 Vasárnap	Miseric.	Ilma	kor nyugszik

Isaszeg.

1849 április 6.

Ezelőtt hetvenhét évvel a magyar csapatok nagy diadalt arattak az osztrákokon Budapesttől nem messze, Isaszeg községnél. Ez a diadal értékes drágakó volt abban a végnélküli láncban, amely a magyar vitézséget jelképezi.

Az osztrák főerő Windischgraetz herceg alatt 1849 április első napjaiban általában két csoportban állott Gödöllőtől keletre és délkeletre. A fővezér elhatározta, hogy Pestet és Komáromot közvetett uton védeni fogja és ezért egy hadosztályt Vácra irányitott, erejének többi részét pedig közel vonta Gödöllőhöz, hogy onnan esetleg tovább vonuljon nyugat felé a főváros védelmére. A magyar sereg lassan követte az osztrákokat és ez is két csoportot alkotott. Északon egy hadtest, délen három hadtest.

A részletes helyzet április 6-ikán délután 1 órakor a következő volt:

Osztrákok: Schlick III. hadteste Gödöllőnél, Jellasics I. hadteste Isaszegnél, kisebb erőkkel e községtől keletre, az erdőség keleti szegélyén, a Kóka és Tápiósüly községekről vezető utak elzárására.

Magyarok: Gáspár VII. hadteste Aszód és Bag helységeken át előnyomulóban Gödöllő felé. Kmetty hadosztálya ettől a helységtől északkeletre 7 km.-re. Aulich II. hadteste Dány községnél, Isaszegtől keletre 11 km. Damjanich III. hadteste, valamint Klapka I. hadteste előnyomulóban Isaszeg felé, már közeledtek Jellasics előretolt biztositó csapataihoz.

A magyar sereg parancsnoka: Görgei Artur tábornok.

Már a fenti kiinduló helyzetből láthatjuk, hogy mindkét fél ereje két csoportban volt elosztva. Az osztrák III. és az I. hadtest közt 7 km., a magyar VII., illetve a többi hadtest közt, mely utóbbiak általában egyesültek, 12 km. hézag mutatkozott. Ez nagyon érdekes, mert ez a helyzet okozta azt, hogy az isaszegi csata két részletküzdelmet eredményezett. Ez egyik északon zajlott le Schlick hadtestének Lobkowitz hadosztálya és a magyar VII. hadtest Kmety hadosztálya között. Itt a küzdelem egész napon át döntés nélkül történt. A másik csoport Isaszeg községtől általában keletre vivta döntő küzdelmét. Ebben a két félnek már emlitett déli csoportjai szerepeltek. Az északi és a déli csoportok harcai egymással semmiféle szerves kapcsolatban nem voltak.

Érdekes a magyar hadvezérek intézkedése. Görgei fiatalos hévvel és valóban nagy rátermettséggel valósitotta meg azt az elvet, hogy »megosztva menetelni, egyesitve harcolni«. Seregének arcvonala április 4-én még 35 km., 5-én már 25 km., 6-án pedig már minden csapata részt vesz a küzdelemben és, — nem Görgein mult, hogy Gáspár, a VII. hadtest parancsnoka erőteljes támadással nem nyomta be az osztrákok északi szárnyát. Ha ezt teszi, akkor a harcmezőn a honvéd sereg minden része a legszorosabb kapcsolatba léphetett volna egymással.

További érdekes és megemlitésre méltó ugyancsak Görgeinek az az intézkedése, hogy a hátrább nyugvó Aulich-testet fölkeresni siet, hogy azt is bedobja a küzdelembe. Azonban erre már nem volt szüksége, mert a harcmezőn tartózkodó vezérkari főnöke: Bayer József alezredes, teljesen beleélvén magát parancsnokának gondolatvilágába, már előbb odairányitotta Aulichot Damjanich és Klapka közé s igy a már-már ingadozni kezdő frontot nemcsak megszilárditotta, hanem a diadal kivivásához nagyon hozzájárult.

A két fél lovasságának főereje ugyszólván a front közepén igyekezett kivenni a részét a küzdelemből, de ez nem sikerült, mert egyrészt a terepakadályok, másrészt a tüzérség a nemes fegyvernem harcát megbénitották.

Rendkivül figyelemreméltó mozzanat az is, hogy Jellasics ugy vonult vissza, hogy visszavonulásáról maga a főparancsnok, Windischgraetz herceg csak elkésve értesült. A herceg azt hitte, hogy fényes győzelmet aratott a honvédeken és e csalódásáról csak akkor győződött meg, midőn Jellasics csapatai már visszaözönlöttek s neki magának is menekülnie kellett Gödöllőről.

Isaszegen szép emlék áll a hazáért elesett hős honvédek porai felett.

—

József főherceg a Tiszti Kaszinó diszelnöke. Márc. 22-én, hétfőn délelőtt 11 órakor, József kir. herceg tábornagy ur Ő Fensége magánkihallgatáson fogadta a M. Kir. Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület vezetőségét, kik felkérték, hogy az egyesület diszelnöki tisztségét elfogadni kegyeskedjék. A küldöttségben résztvettek: gyergyószentmiklósi Kary Béla altábornagy, az egyesület alelnöke, Miákich Alajos ny. alezredes, az egyesület igazgatója, valamint a kebelbeli bizottságok elnökei: Thaisz László ny. tábornok, vitéz pávai Mátyás Sándor ezredes és vitéz Rátz Jenő vk. ezredes. Az elnök magasszárnyalásu beszédben adta elő az egyesület kérelmét, mire Ő Fensége megható szavakban válaszolt és örömmel elfogadta a felajánlott tisztséget. Egyben biztositotta az egyesület vezetőségét arról, hogy legkomolyabban kiván velük vállvetve együttmüködni, a virágzó egyesület továbbfejlesztése érdekében. Ő Fensége uj tisztségét egy, május első felében e célra összehivandó és ünnepélyes keretek között megtartandó disszközgyülésen fogja elfoglalni, melyre — a Kasszinó országos jellegének megfelelően — annak vidéki tagjai is meghivatnak.

II. Rákóczi Ferenc harmadfélszázados születési évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Szövetség kiadásában most hagyta el a sajtót Lampérth Géza: Kurucok Csillaga. II. Rákóczi Ferenc. Élete és szabadságharca cimü müve. A négy iv terjedelmü mü II. Rákóczi Ferenc életén kivül régi kuruc és a Rákóczi-ünnepségek alkalmából szavalásra alkalmas verseket tartalmaz. A mü bolti ára 12.500 korona.

A honvédelmi miniszter adományozta a III. osztályu tiszti katonai szolgálati jelet: 1925. évi augusztus hó 18-ával: Brandstetter Ferenc nyugállományu vezérkari szolgálatot teljesitő őrnagynak; 1925. évi augusztus hó 18-ával: Osváth Béla alezredesnek és vitéz Kálóczy András őrnagynak. (Rend. sz. 3556/eln. 8. sz. 1926 március 12.).

Méhészeti tanfolyam tisztek részére. A m. kir. gödöllői méhészeti gazdaság és szakiskola igazgatóságának javaslatára a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur tényleges és nyugállományu tisztek (hasonállásuak) részére 1926. évi május hó 1-től kezdődőleg 3 hetes méhészeti tanfolyam felállitását tervezi, ha elegendő számu hallgató jelentkezik. A tanfolyam dijmentes és a hallgatók laktanyaszerü, közös elhelyezéséről a gazdaság igazgatósága gondoskodik. Élelmezési költségek előreláthatólag napi 30—40 ezer koronát fognak kitenni, melynek ellenében a hallgatók reggelit (kávé kalácscsal), 3 fogásos ebédet és 1 fogásos vacsorát kapnak. A tényleges szolgálatban álló hallgatók a szabadságolási szabály határozványaiban előirt kiméret terhére, szolgálati uton, előljáró parancsnokságuktól kérhetnek szabadságot; részükre a szabadságot, ha azt a szolgálati viszonyok megengedik, engedélyezni kell. A tanfolyamon résztvenni szándékozó havidijasok ezen szándékukat közvetlenül a »m. kir. gödöllői méhészeti gazdaság és szakiskola igazgatóságának« mielőbb jelentsék be és a további esetleg még szükséges felvilágositások beszerzése végett azzal közvetlenül lépjenek érintkezésbe.

Kölcsönök folyósitása a Nyugdijjárulékalap tagjainak. Lapunk legutóbbi számában »Kölcsönök folyósitása tiszteknek« cimü közleményünkben közhirré tettük a Honvéd Nyugdijjárulékalap azon legujabb, nagy horderejü és a legmesszebbmenő bajtársias ténykedését, amelynek értelmében a Honvéd Nyugdijjárulékalap tagjai bizonyos feltételek mellett hosszabb lejáratu kölcsönöket kaphatnak. Természetes, hogy ezen kölcsönben nemcsak tisztek, hanem a Honvéd Nyugdijjárulékalap összes tagjai (tényleges és nyugállományu havidijasok, altisztek és özvegyek) részesülhetnek. Szükségesnek tartottuk fentieket közölni azért is, nehogy lapunk mult számában megjelent közlemény cime esetleges félreértésekre adjon alkalmat abban az irányban, mintha a Honvéd Nyugdijjárulékalap ezen elismerést méltán kiváltó akciója csak egyes kategóriákra terjesztetnék ki, nem pedig — aminthogy ez a valóságnak megfelel — az alap összes tagjaira.

»Felhivás néhai vitéz Jankovich Xavér Ferenc altábornagy évfolyam és ezredtársaihoz, bajtársaihoz, valamint tisztelőihez és barátaihoz.« Dicső honvédségünk egyik kimagasló és kiváló tisztje, a nagyrabecsült szeretett bajtárs és barát jeszeniczei vitéz Jankovich Xavér Ferenc

ny. altábornagy 1925. évi január havában Kecskeméten mint Délpest vm. Vitézi Székkapitánya halálozott el, anélkül, hogy özvegyének és árváinak az aránylag igen csekély nyugdijon kivül egyebet hátrahagyhatott volna, minélfogva sirját még mindig csupán a legegyszerübb fakereszt jelzi. A Székkapitányság elhatározta, hogy a megboldogult akadémiai és ezredtársai, ugyszintén többi bajtársai, valamint tisztelői és barátai körében egy méltó siremlék felállithatása céljából gyüjtést indit, s ezennel felkéri öket, hogy kegyeletes adományaikat posta utján a »vitéz Jankovich altábornagy siremlék« javára a »Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület«-hez Kecskemétre beküldeni sziveskedjenek.

Vasuti menetdijkedvezmény kiterjesztése. A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1926. évi 7. számu Hivatalos Lapjában közölt 8819/C. I. 1926. számu rendeletével a tisztviselői alacsonyabb kocsiosztályu féljegykedvezményt azonnali érvénnyel az 1—20 km.-es viszonylatokra is kiterjesztette.

Nagyalaku államjegyek bevonása. A multban kiadott kormányrendelet értelmében a Magyar Nemzeti Bank a forgalomban lévő, 1920. évi január hó 1-iki kelettel ellátott nagyalaku 10 ezer koronás, nagyalaku 5000 koronás, nagyalaku 1000 koronás, nagyalaku 500 koronás, továbbá az 1922. évi augusztus hó 15-iki keletü nagyalaku 25 ezer koronás cimletü államjegyeket a forgalomból bevonja. A bevonás végső határideje a magyar kir. kormány hozzájárulásával 1926. évi julius hó 31-ikében állapittatott meg, minek következtében a behivott jegyek 1926. évi julius hó 31-ig fizetésképpen vagy kicserélés végett a Magyar Nemzeti Bank főintézetéhez vagy fiókintézeteihez benyujtandók. Ezen időpont után az emlitett jegyeket a Magyar Nemzeti Bank intézetei csak kicserélés végett fogadják el.

Javult a külkereskedelmi mérleg. Magyarország külkereskedelme a Statisztikai Hivatal most közzétett adatai szerint a következőkép alakult. Február hónapban a behozott áruk értéke 62.7, a kivitt áruk értéke 50.3 millió aranykoronát tett, a külkereskedelmi mérleg behozatali többlete tehát 12.4 millió aranykorona volt a mult év február havának 18.9 millió aranykorona passzivumával szemben. A mult év első két hónapjában a külkereskedelmi mérleg behozatali többlete 47.1 millió aranykorona volt, ami ennek az évnek első két hónapjában 12.3 millió aranykoronára csökkent. A mérleg javulása a kivitel emelkedésének tulajdonitható.

Az aranka elterjedésének megakadályozása. A földmivelésügyi miniszter egy rendeletben felhivja a törvényhatóságokat, hogy a lóhere és lucerna termelésünket veszélyeztető aranka elterjedésének megakadályozása céljából különös gondot forditsanak a vetőmagvak forgalmának hatékony ellenőrzésére. Ezért felhivja a miniszter a törvényhatóságokat, utasitsák sürgősen az illetékes elsőfoku hatóságokat az ellenőrző szemlék megtartására és a vett mintáknak a Budapesti Vetőmagvizsgáló Állomáshoz való sürgős beküldésére.

A gömbfakivitel felszabaditása. A kormány egyik legutóbbi rendeletével a gömbfa, épületfa és szerfa, szálfa, bányafa és rudfa, cellulosefa kivitelét az eddig fennállott korlátozás alól felszabaditotta. A kiviteli forgalomban az exportképes magyar keményfatermékek kedvezőbb értékesitése várható.

Főzzünk denaturált szesszel. Az állami illeték leszállitásával kapcsolatosan a Szeszértékesitő a denaturálási célokra szolgáló szesz alapárának, valamint mellékköltségének a mérvét jelentősen redukálta, ugy, hogy április elsejétől a denaturált szesz ára mintegy négyezer koronával csökkent. Ezzel az árcsökkentéssel módot kivánnak nyujtani arra, hogy a drága porosz szén és román fa helyett denaturált szeszt lehessen felhasználni a főzésnél.

Csehország tranzito tilalma és a magyar állatkivitel. Csehország kormánya a napokban behozatali tilalmat léptetett életbe a lengyel szarvasmarhára, tekintettel az ott előforduló száj- és körömfájási járványra, aminek következtében a fertőzést számos esetben behurcolták cseh területre. A tilalom kiterjed a lengyel állatok átvitelére is. Ez az intézkedés a magyar élőállatkivitel szempontjából is fontos. Ugyanis a lengyel állat nemcsak a cseh-szlovák piacról fog hiányozni, hanem az átviteli tilalom következtében Ausztriában sem lesz lehetséges lengyelországi állatokat szállitani. Ausztria főleg hussertéseket szokott vásárolni Lengyelországból, ezeket most Dániából, Jugoszláviából és Magyarországból akarják pótolni. Ez a magyar kivitelre nézve kedvező fordulat a legszükségesebb időben jött, mert a belföldi hus- és zsirfogyasztás igen gyenge és az árak még a husvéti vásár idején is lefelé tendáltak.

Változás az OMGE vezetőségében. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Szilassy Zoltánt, az egyesület igazgatóját, saját kérelmére nyugdijazta s az igy megüresedett igazgatói állást Buday Barna és Mutschenbacher Emil igazgatókkal töltötte be. Az ügyvezetés általános feladatai Mutschenbacher Emilre hárulnak, aki eddig is az ügyvezetés munkakörében dolgozott. Ugyanezen alkalommal Konkoly-Thege Sándort, az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának előadóját főtitkárrá léptették elő.

A vetőburgonya állami elismerése. Azok a gazdaságok, amelyek burgonyájukat vetőgumónak államilag kivánják elismertetni, legkésőbb április 15-ig jelentsék be a Magyar Királyi Burgonyatermeléssi Hivatalnak (Budapest, földmivelésügyi miniszterium). E hivatal az érdeklődőknek az elismerési szabályzatát dijtalanul küldi meg és egyébként is az ügyben bővebb felvilágositással szolgál.

Sérülési pótdij. Ily cimmel legutóbbi számunkban jeleztük, hogy ezen kérdést szabályozó rendelet jelent meg. Most ezen rendelet lényegét közöljük: A miniszterlanács a folyó évi február hó 19-én hozzájárult ahhoz, hogy a nemhivatalos állományba az 1926. évi január hó 1-jét megelőző időben kinevezett katonai egyének, a nem hivatalos állományból származó rokkantakat megillető rokkantjáradék helyett, az 1921:XXXII. t.-c. rendelkezései alapján sérülési pótdijban részesittessenek, illetőleg, hogy a nem hivatásos katonai állományban megrokkant és utóbb — bezárólag az 1925. évi december hó 31-éig — a hivatásos állományba kinevezett havidijasokkal szemben, a sérülési pótdij szempontjából az 1921:XXXII. t.-c.-nek ide vonatkozó rendelkezései alkalmaztassanak, továbbá, hogy a szóbanforgó egyéneknél a sérülési pótdij folyósitásának kezdőnapja a 1921: XXXII. t.-c. 27. §-ában foglaltaktól eltérőleg ne a felülvizsgálatot követő hó elsejétől, hanem legkorábban 1924. évi julius hó elsejétől legyen megállapitható. Azok részére, akik 1924. évi julius hó 30-adika után ténylegesittettek, a sérülési pótdij — az esetleges rokkantellátás beszüntetésével — csak a ténylegesités napjától folyósitható. Az érdekelt egyének felülvizsgálati kérelmei, illetőleg — ha az már megtörtént — a sérülési pótdij folyósitása iránti kérelmei megfelelően záradékolva (véleményezve, l. a H. K. 1924. évi számában közölt 12550/eln. 4—1924. számu körrendelet II. fejezetének a 26. pontját) azonnal előterjeszthetők.

Mi történt bel- és külföldön.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Dégenfeld József gróf nyugalmazott főispánnak, a tiszántuli református egyházkerület főgondnokának, az országos református zsinat világi elnökének, a református egyház körül szerzett kimagasló érdemei elismeréséül az elsőosztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Szombaton délelőtt nyilt meg a Kossuth Lajos-utcai kiállitóhelyiségben a »Magyar Borért« cimü kiállitás a »Borászati Lapok« rendezésében, melyben a magyar

borkereskedelem legkitünőbb képviselői állitották ki gazdag gyüjteményeiket.

Több pécsi egyetemi tanár társadalmi mozgalmat inditott, hogy Pécsett az angol kollégiumok mintájára olyan intézményt létesitenek, mely a legkiválóbb magyar ifjak kimüvelését biztositja. A kollégium száz egyetemi hallgató számára fog épülni s céljaira Pécs városa telket és alapitványt adományozott. A kultuszminiszter pedig egymilliárdnyi épitkezési segélyt helyezett kilátásba.

Április elsejével életbelépett a magyar postán a pengődijszabás, s ezzel kapcsolatban az uj magyar bélyeg, pengő, fillérsorozatának tizféle darabja is forgalomba került. Ezidőszerint azonban az uj bélyegek — tekintettel a kis készletre, — még csak külön kérésre kaphatók éss ez év végéig a régi bélyegek még forgalomban maradnak.

Az uj bélyegek terveit Helbing iparmüvészeti főiskolai tanár készitette.

A kisántánt-kormányok válsága. Alig hogy megbukott Csehországban a Svehla-kormány, melynek helyébe Cerny vezetésével hivatalnok-kormány került, — már a következő héten az oláh kormány adta be a lemondását és Bratianu helyére Avarescu tábornok lébornok lépett. Az uj kormány erdélyi oláh politikusokkol egészitette ki magát és azt hirdeti, hogy az eddigi elnyomó politikával szakitva, tekintetbe veszi ezentul az erdélyi különérdekeket is. A kisebbségi ügyekben is engedékenyebb lesz, mint a volt kormány és gondoskodik ezenfelül arról is, hogy az erdélyi megyék élére erdélyi vezetők kerüljenek. Az eddigi tapasztalatok után azonban, ugylátszik, hogy csak a magyar kisebbség támogatását szeretné a maga részére megnyerni az uj kormány és csak nagyon kevéssé valószinü, hogy az erdélyi elnyomott magyarok sorsa lényegesen javulna a közeljövőben. Jugoszláviában is kormányválság van. Radics István, aki elvállalta a kultuszminiszteri tárcát Pasics miniszterelnök kormányában, most egyszerre frontot változtatott éss szembefordult Pasiccsal, akivel szemben különböző követelésekkel állott elő. Egészen rövid tárgyalás után Radics bejelentette a horvát miniszterek lemondását, minek következményeképen egy nappal később Pasics is lemondott. Az egészen meglepetésszerüen történt kormányválság nagy izgatottságot keltett egész Jugoszláviában, mert egyelőre még senki sem tudja, milyen kormány következik. A kormányválság oka egyes hiresztelések szerint az, hogy Pasicsnak a fia nagy botrányba keveredett az állami szállitások körül történt visszaélések ügyében. Most tehát az ellenzék ezt fel szeretné használni Pasics ellen, akit véglegesen félre akarnak tolni és nélküle szeretnék az uj kormányt megalakitani.

A francia kormány helyzete. A francia kormány helyzete meglehetősen bizonytalan. A pénzügyi törvényjavaslatok, ugylátszik, nagynehezen tető alá kerülnek, egyébként azonban csak semleges többség tartja a kormányt, melyet bármelyik percben hajlandók elejteni. Sem a szocialisták, sem a közép, sem a mérsékelt jobboldal nem akar több uj válságot felidézni, mert félnek annak következményeitől.

Szíria és Marokkó. Sziriában április 1-én nagyszabásu francia offenziva indult meg a druzok ellen. A hadmüveleteket két oszlop hajtotta végre és hatalmukba keritették a francia csapatok a druz bandák egyik fontos rejtekhelyét. Az iraki határon kétezer arab betört, de az angol csapatok tankokkal és repülőgépekkel visszaverték az arabok támadását. Marokkóban Abd-el Krim felkelő vezér csapatait átcsoportositani készül és offenzivába kerül.

India és Kina. Kinában nagyszabásu hadmüveletek folynak a mandzsuk és a kinai nemzeti csapatok között. A harcok Peking környékén folynak és egyelőre még döntő ütközetbe nem bocsátkoznak az egymással szemben álló csapatok. Indiában a hinduk és a mohamedánok között véres vallási villongás keletkezett, melynek következtében több összeütközés támadt. Az eddigi jelentések szerint a villongás alkalmával huszonhárom ember halt meg és negyvennyolcat szállitottak sebessülten különböző kórházakba.

Nemzetes asszonyoknak.

A HIT.

Irta: vitéz Postás Jánosné, Békés.

(Folytatás.)

És ha bármennyi ellenséggel is kellene megküzdenünk, keresztüllábolnánk a bajon, de mikor saját magunknak vagyunk ellensége, saját magunk készitjük elő halálunkat azzal, hogy nem vagyunk eléggé magyarok. Nem vagyunk eléggé vallásosak! Nem értünk egyet, nem bizony, sokszor még a legszükebb családi életünkben sem! Hányszor nem férünk össze szomszédainkkal. Pedig ha a kisebb családok életében nincs meg az egyetértés, ha két magyar szomszéd nem fér meg békében egymás mellett, hát akkor hogy kivánnánk, hogy a nagy család, a Nemzet összeférjen. Hogy várnánk, hogy boldog legyen az ország, mikor boldogsága elé saját gyermekei görditenek áthidalhatatlan akadályokat azzal, hogy lekicsinyelnek mindent, a mi magyar, magasztalnak mindent, a mi idegen. Azzal emelnek önkezükkel gátat hazájuk boldogsága elé, hogy nem hisznek a magyar nemzet legszentebb fohászában, legfőbb imájában, a Hitvallásban.

Hányakkal találkozunk naponta, akik lázas sietséggel szaladnak a kizárólag saját érdeküket szolgáló dolgok után s ugyanakkor közönyös szivvel, érdektelenül haladnak el a haza dolgai mellett. Hányan vannak, akik, ha termett elég buzájuk, ha vágtak szép kövér disznókat, akkor rendben is vannak, akkor már rendben van minden. Az ő felfogásuk szerint a Haza az ő kicsi portájuk keritésén belől van, s ami azon kivül történik, ahhoz nekik semmi közük.

Mennyire fájt szivemnek hallani, mikor a szerbek szülő falumat, a bánáti kis magyar falut megszállták. Ó, menynyire fájt hallanom, nemcsak egy magyar testvéremtől, kik azt merték mondani: »Nem fontos, ki uralkodik rajtunk, csak kenyerünk legyen!« Azt mondtam: »Magyar testvéreim! Nem, ezek nem is lehettek testvérek, hiszen megtagadták édesanyánkat, a szent magyar hazát, megtagadták hitüket, Istenüket, mikor ezt mondták!«

De talán tulszigoruan is szóltam azokról az eltévedt emberekről. Megbocsájtunk nekik, hiszen oly kevesen vagyunk mi magyarok, olyan nagyon kevesen vagyunk, hogy meg kell bocssájtanunk még a börtönökben bünhődő elvetemült bünösöknek is.

Édes magyar Testvéreim! Ideje, hogy ebből az átkos lethargiából föleszméljünk, most vagyunk azon a ponton, ahol a Magyar Nemzet részére a lét megszünik és a nemlét kezdődik. Igyekezzünk a sors eme borzasztó végzését keresztülhuzni. Igyekezzünk átreformálni elsőbben is a legszükebb családi életünket. Küszöböljük ki portánkról az idegen divattal együtt az idegen erkölcstelenséget és legyünk mindenben magyarok! És ha mindenben magyarok leszünk, ha szivünkben, ha ruhánkban és nevünkben, ha erkölcsösségünkben igazán magyarok leszünk, ha olyan tiszta lélekkel, olyan meggyőződött biztos hitel és olyan gyermeki ártatlansággal imádjuk, az Istent, mint imádták őseink, akkor ami nevünk nem fog semmiben eltünni, akkor a mi dicsőségünk fel fog ujulni, mert az Ur nekünk adja a hajnalcsillagot, melynek tündöklő fénye uj erőt ad szivünknek, világossága mellett megtaláljuk azt az utat, mely a Magyar Nemzet boldogságához vezet.

Tehát a hitünkben, az őszinte tiszta szivből fakadó vallásosságunkban keressük és ott meg is találjuk azt, amit azoktól, akik most olyan fennhéjjázóan intézik dolgainkat, akik olyan gőgösen avatkoznak bele lesujtott hazánk legszentebb ügyeibe, — hiába várunk.

(Vége.)

A hasznos madarakról.

(Folytatás.)

Azt hiszem, nem térek el a valóságtól, amidőn kimondom, hogy a seregély az általa megmentett gyümölcsnek csak bizonyos csekély százalékát eszi meg és pusztítja el, s így megint ott vagyunk a nyomtató ló példájánál. Ezt teszi a rigók családja is, jelesen a feketerigó, léprigó, hurosrigó, énekes rigó és a sárgarigó. Különösen a sárgarigóra haragszik a kertész és a vincellér, pedig teljesen érdemetlenül, mert ez is megment annyi gyümölcsöt, hogy ezért ne sajnáljuk tőle a csekély pusztítást. Vannak azonban a madártársadalomnak olyan tagjai is, amelyek igazán nem tesznek kárt, csak hasznot hajtanak és mégis bántják őket a tudatlanok. Ezek a mi énekes madaraink a legtöbbje és egyebek.

Idetartoznak a légykapók, fülemülefélék, a fakuszók, pintyfélék, cinkefélék, királykák, hantmadarak, őszapók, pacsirtafélék, gezék, sitkék, stb., stb.

Ezek közül is leginkább védelemre szorulnak, de leghasznosabbak is azok, amelyek télen is nálunk maradnak, s a fák kérgein áttelelő kártékony rovarok bábjait, petéit pusztítják el. Ezek a cinkék, fakuszók, királykák, őszapók és ökörszemek. Ezek bizony sokkal, de sokkal több hasznot hajtanak a kertésznek, mint ahogyan el is gondolhatnók azt. Mert ezek piciny, árszerű csőreikkel végig-végigkutatják a gyümölcsfák rejtekhelyeit, hogy az ott meghuzódó petéket, bábokat kifalatozzák, nagy hasznot hajtva a gyümölcsös gazdájának. Mert nagyon gondos kertészek, bár le is hernyózzák a szemmel látható csombókszerü hernyófészkeket, le is kaparják az öreg fák rücskös derekait, be is kenik azután dezinficiáló-szerrel, mindazonáltal a vékony ágacskákat, a rügyeket mégis csak kis árcsőrü segédmunkásaink vizsgálhatják végig.

Elsősorban tehát ne bántsuk őket, ne zavarjuk meg legalább is munkájukban; másodsorban igyekezzünk őket gyümölcsöseinkbe édesgetni mindenféle csalétkek kirakásával; harmadsorban próbáljuk meg a már odsacsalogatott madárkákat végleg be is telepiteni müfészkek kirakása utján.

Az első esetben irgalmatlanul pusztitsunk ki házunk tájékáról, — ahol a gyümölcsös van, — mindenféle ragadozót, legyen az macska vagy vásott kölyök, ne türjük azonban a hurkozó vagy lépvesszős gyereket s felnőttet sem, persze még a sárga vagy vörös uritökkel csapdázót is zavargassuk meg.

A második esetben, nagy hó esetén, midőn a madarak tömegesebben keresik fel kertjeinket, gyümölcsöseinket, rakjunk ki nekik müeledelt, hogy odaszoktassuk őket. Ez a müeledel igen egyszerü dolog. Főzzünk meg rostos csontokat avagy egyszerüen kissé zsirosabb — faggyus — esett birka vagy más ilyen hust, jó porhanyósra, s azt rakjuk ki igen apróra vagdalva egy deszkára. Nézzünk utána, hogy hány száz madár fog tülekedni a zsiros falatokért!

Mert szegények csakugyan a zsir után áhitoznak. A háboru alatt zászlóaljammal a Brenta-folyó mentén felhőkbe tornyosuló hegyek tetején töltöttem el egy telet. Itt az volt a mulatságom, hogy a 10—15 méteres hótakaróra kiöntettem a napi csontmaradékot s az erre odaözönlő ezer meg ezer madár viaskodását, nyüzsgését néztem órák hosszáig. Azt hiszem, talán 10—20 kilométer távolságról is odasereglett minden madár a teritett asztalra, pedig eleintén alig volt pár darab. Tessék csak próbát tenni! Azt vélem, hogy nálunk is be fog ez válni.

Harmadsorban az igy odacsalogatott madaraknak rakjunk ki a fákra müfészkeket, ugynevezett költőládákat. Ezekben tavaszra minden bizonnyal el fog helyezkedni sok párocska, s azután nem kell félnünk, hogy a szépnek igérkező gyümölcstermésünk 60—70 százaléka le fog hullni éretlenül.

Budapest, 1926. április.

vitéz Halmay.

Vitéz Nagy Győző.

1914. augusztus 1-én egy 18 éves fiatal érettségizett diák jelentkezett önkéntes katonai szolgálatra a nagykanizsai cs. és kir. 48-ik gyalogezred parancsnokságánál. Nagy Győzőnek hivták. Ő volt talán az egész országban a legelső aki a kitört világháboruban önként jelentkezett katonai szolgálatra. Szeptember 26-án már a szerb harctérre indult egyik menetszázaddal.

1916. augusztus 10-én a 48-ik gyalogezred 2/5-öd részének elfogatása alkalmával orosz hadifogságba jutott, mint hadnagy. 1920 novemberében szerencsésen hazakerült a fogságból és mint főhadnagy saját kértére a hadsereg kötelékéből elbocsáttatott. Azóta mint vámtiszt müködött Nagykanizsán és irta hatalmas erejü irredenta költeményeit s szavalta azokat a különböző hazafias ünnepélyeken oly megrázó erővel, hogy Nagykanizsa egész társadalma csodálatával és szeretetével ajándékozta meg a legszebb jövendőt igérő férfiut.

1919 őszén megjelent egy kötet költeménye, még hadifogsága idején. Most vannak szétküldve előfizetési ivei »Mi nem halunk meg!« cimü ujabb verskötetére.

S március 1-én délután 6 órakor egy végtelenül tragikus esetből bekövetkezett halála pontot tett vitéz Nagy Győző irodalmi müködése után. Árván maradt 3 éves kis fiacskája, özvegyen 25 éves felesége. Három kiváló drámai müve és vagy három kötetnyi verse várja a kiadást.

Nagykanizsa napilapja a Zalai Közlöny március 4-iki száma a következőkben bucsuzik vitéz Nagy Győzőtől.

Vitéz Nagy Győző utolsó utja.

A temetés mutatta meg igazi valójában, ki volt vitéz Nagy Győző. A katolikus temetőt beláthatatlan tömeg árasztotta el, rang, állás és felekezeti különbségre való tekintet nélkül, kik mind eljöttek, hogy a lánglelkü poéta, a tiszta szivü magyar, a közszeretetben álló polgártárs iránt leróják a kegyelet adóját és elkisérjék nyugvóhelyére. Az óriási gyászoló sokaság mellett ott láttuk a Vitézi Szék képviselőjét, a honvéd tisztikar küldöttségét, a fővámhivatali tisztikart, a Zrinyi Miklós Irodalmi és Müvészeti Kör tagjait, a Zalai Közlöny szerkesztőségét stb.

Négy óra után hozták ki a temető halottas házából a koporsót a kápolna elé, ahol Kádár Lajos református vezető lelkész gyászbeszéde és imája után, rohamsisakos honvédek a koporsót a sirhoz vitték. A sirnál egy diszszakasz honvéd állt fel. Kádár lelkész még egyszer imát mondott a nyitott sirnál az elköltözött felett. Barbarits Lajos h. szerkesztő, mint a Zrinyi Miklós Irodalmi és Müvészeti Kör titkára, a Kör nevében bucsuztatta a zengő szavu poétát, majd a Zrinyi Kör dalosai Kerkay József dr. piarista tanár vezetése mellett gyászdallal mondtak Isten hozzád-ot. Néhány percnyi megrázó csönd és lehullott a rög a leeresztett koporsóra, mely egy magyar szeretettel izző nemes férfi szivet takart.

És valahogy a temető felett mintha az ég angyalának szárnycsattogása hallatszott volna. A lemenő nap sugarai aranyos dicsfénnyel vonták körül a frissen hantolt sirdombot és utolsó csókot hintettek az egyszerü fekete fejfára. A gyászoló sokaság mély megilletődéssel hagyta el a temetőt, ahol Mors Imperator legujabb diadalát ülte...

Néhai vitéz Nagy Győző hátramaradt irodalmi müveit részben a nagykanizsai »Zrinyi Miklós irod. és müvészeti kör,« részben a boldogult költő édesatyja, Nagy Lajos nyug. nagykanizsai állami iskolai tanitó adja ki.

Felhivjuk a Vitézek és Gazdák Lapja olvasóit, hogy mindazok, kik a fiatalon, váratlanul elhunyt költő müvei iránt érdeklődnek, megrendelésükkel jelentkezzenek Nagy Lajos nyug. áll. tanitónál Nagykanizsán, Sugárut 43. alatt.

A kiadandó müvekből befolyó tiszta jövedelem vitéz Nagy Győző siremlékének felállitására fog fordittatni.

vitéz Nagy Győző műveiből.

Hangulatok.

1.

Ködöt szitáló alkonyok homályán
megindul lelkem suhanva-szállva . . .
Lelkemben lassan igy szövődött
keleti rónák melódiája . . .
Ugy jött a dal, mint egy kisértet,
de mikor vissza-visszatértem:
a többi dallal egybeforrott
megfáradt lelkem rejtekében.

2.

Nyugat — Kelet . . .
Ott szebb lehet,
de itt nagyobb a mélység;
ott Szajna-parti nap ragyog,
itt Amur-táji csillagok
alatt kinos sötétség . . .

3.

Megint s szünetlen csak mesére vágyom,
hiába vége a dajkameséknek;
ahol én járok, nincs tündéri álom,
nincs aranyból vert szérüje a rétnek,
nincs gyémántharmat ezüstös virágon . . .

Hol én járok, csak végtelen sikság van
s azt is csupán az ablakon át látom;
de mese van még, van kinn a világban
és ha még egyszer anyám karja átfon . . .
De mért könnyezek? . . . Hisz mesére vágytam . . .

4.

Meséltek a lángok az esti mezőn,
meséltek az ajkak a csillagos éjben;
vonat robogott tul a kis temetőn, —
remény lobogott fel az éji mesékben.
Eltünt a vonat . . . a parázs kialudt,
bus csend boritotta be szerte a rétet;
igy tünt el a ködben itt mindig az ut
s igy lett szomoru sora itt a meséknek . . .

Chabarowszk.

Egy sír mellett.

Ki kultuszának annyit áldozál:
Elvitt az első márciusi nap;
S ki elvesztette benned mindenét:
Szegény apád most halottként sirat;
Nem vigasztalja lelkét semmi se!
Szivét a kin hét tőre veri át . . .
Észvesztetten kutatja mindenütt
És nem találja sehol a fiát.

Olyan üres előtte a világ!
Vak éjszakára vált a nappala;
S ha mindenütt hiába keresett,
Kisirt szemekkel busan tér haza.
Vigaszt szivének már a hit se ád.
Hite gyerekjátékként széttörött;
Most ott találja tört cserepeit
Egy frissen hantolt sirhalom fölött . . .

. . . Erősnek, nagynak festett a hitem
És nagy okom volt büszke lenni rád,
Hisz életben maradtál száz csatán
S megusztad a poklot: Szibériát.
Neved szárnyára vette már a hir,
Csodált, szeretett minden ösmerőd . . .
S már-már babérral ékes homlokod
Büszkén állott a Helikon előtt.

Mindennek vége! . . . Őszhaju apád
Benned csak egy dőlt oszlopot sirat
És friss sirhalmod göröngyeivel
Mosolyogva játszik a kisfiad.
Lantod, a nemzet sorsát sirató,
Elhallgatott . . . a hurja elszakadt . . .
Szivedből már nem tirteüszi dal —
De sirodon tavasz-virág fakad.

Nagy Lajos.

Búcsú beszéd.

vitéz Oláh Gábor temetése alkalmából irta és a sirnál elmondta **vitéz Császi Elek** ref. tanító, Balmazujvároson 1926. márc. 24-én.

Vitéz Bajtársunk! Mielőtt örök pihenésre térne megfáradt tested az édes anyaföldbe, megállitunk meg egyszer utolsó utadon, hogy bucsut vegyünk Tőled a jó és vitéz Bajtárstól. Lelked az Ur trónja felé repül s megfáradt és megtöretett tested megpihenve, megnyugodva leszállani készül mindnyájunk végső hajlékába, a sirba. Hiába voltál egykor első az elsők között, bátor és erős lelked gyenge testbe oltatott bé, mely nem birt megküzdeni a nyavalyákkal. Letörettél, mint a nyári vihar után a mezők virága, elhervadt életed, mint a táplálékot nem találó fa. Hosszu volt a Te szenvedésed és nagy. A megpróbáltatásoknak ideje oly hamar elkövetkezett Te reád s lerombolta földi porsátorod. Te nagy árat, a szenvedéseknek egész sokaságát fizetted e rövid életért. Ha nem látnám koporsód mellett zokogni a szerető, önfeláldozó hitvest s az árva kicsinyeket, azt mondanám; jó Neked ott lenn megnyugodni, elfáradt vándora az életnek. De mit mondjak igy? Mikor fiatal özvegy s kicsiny gyermekek borulnak sirva, mindenüket elvesztve koporsódra. Az ő fájdalmukra nincsen balzsam, ir, az ő megsebzett lelküket nem gyógyithatja meg semmi szere a nagy világnak. A Te helyed örökre üres maradt, üres. Példának és oszlopnak állittattál egy család élére. de a romboló kór s a kegyetlen halál elsorvasztott, kidöntött. A küldetést, melyre családoddal szemben elhivattál, nem végezhetted el. A fele utról kellett letérned s a nyomodba nem jöhet senki, aki kis családod számára pótolni tudna Tégedet. A hatalmas Isten mindenekre elégséges gondoskodása tegye elviselhetővé az özvegy és árvák nagy-nagy fájdalmát s az emberi szeretet és részvét enyhitgesse és gyógyitgassa a megsebzett szivek keserveit.

Vitéz Bajtársam! Bucsu szavát küldi Neked, elfáradt, hüséges katonájának a magyar Haza. A Ti sorsotok oly közös, oly szivszaggató. Beteg, csonka az édes Haza is. Külső ellenség, belső kór emészti évezredes testét s nem tudunk rajta segiteni. A kevesek, az elhivatottak és kiválasztottak, — kikhez Te is tartoztál — gyógyitgatják, ápolgatják édes Hazánk megtöretett testét s epekedve várjuk gyógyulását. Vártad Te is reménykedve, bizakodva. A halál azonban elragadott közülünk s nem érhetted meg Hazánk megépülését. A magyarok Istene áldjon meg azért halóporodban is, hogy Hazádat, magyarságodat nem tagadtad meg akkor sem, mikor oly sokan megtántorodtak, hanem példaadó, utmutató lettél sokaknak a vészek és viharok idejében. A magyarok Istene számontartja a Te hüségedet s nem lesznek elfelejtve buzgólkodásaid. Mindnyájunk édes anyja, — a magyar Haza — utolsó bucsuját küldi általam, Te neked, hüséges fiának; midőn elfáradt tested megpihenni a magyar földbe tér. Imádkozz az Isten trónja előtt édes Hazánk sorsáért s érettünk, szegény magyarokért.

Bucsuznak Tőled elöljáróid, vitéz bajtársaid. Hős voltál a csaták mezején, bátor, félelmet nem ismerő a golyók záporában s példaadó, kötelességtudó a munkában. Amire elhivattál, becsülettel elvégezted. Bátor és egyenes lelked mindenkor példaképe lesz minden bajtársadnak.

Vitézek! Tisztelegjetek a halott vitéz előtt! Te, felettünk levő magyar ég, engedd felszállani hozzád vitéz bajtársunk lelkét! Te, alattunk levő magyar föld, fogadd

magadba hűséges fiadnak megtöretett testét! Lágyan borulj hamvaira te, könnyel és vérrel áztatott magyar rög, hogy a nagy éjszakában legyen siri álma csendes, békességes. Isten, magyarok Istene, nyiss utat számolyodhoz, megtérő harcosod hozzád szálló lelkének! És te, Hadur! — kinek elköltözött Bajtársunk holtig hű katonája volt, — add át őt halóporaiban a Békesség nagy Istenének!

Vitéz Bajtársunk! Isten veled! Isten veled!

SPORT.

Házi verseny április hó második felében a Tiszti Kaszinóban. Az Országos Tiszti Kaszinó Vivóklub f. évi április hó második felében háziversenyt rendez a következő feltételek mellett: 1. Fegyvernem: a tőr és kard. 2. A versenyen a Magyar Vivó Szövetség szabályai érvényesek. A verseny körmérközésből áll. 3. A verseny több csoportban tartatik, ugymint: a) csoport. Tőrverseny ifjusági tagok részére (fiuk 18 évig bezárólag), b) csoport. Tőrverseny hölgyek részére. c) csoport. Kardverseny haladó vivóink számára. d) csoport. Kardverseny versenyvivóink számára. e) csoport. Tőrverseny versenyvivóink számára. 4. Nevezési dij: személyenként és fegyvernemenként 10 ezer korona; mindkét fegyvernemre 20 ezer korona. 5. A nevezésnek tartalmaznia kell: a versenyző nevét, állását, csoportját és a fegyvernemet. 6. Nevezési határidő: április hó 15. 7. Tét nélkül vagy elkésve érkezett nevezések nem fogadtatnak el. 8. Nevezések és a tétek Holly Jenő alezredes-titkárnak adandók be. 9. A nevezések elfogadása felett a titkár és mesterekből alakult zsüri dönt. 10. A verseny dijazása. A Honvédség Főparancsnoka érmeivel történik. És pedig: az a), b) és c) csoportokban az első helyezett: kis ezüstözött, a második helyezett: nagy bronz, a harmadik helyezett: kis bronzérmet; a d) és e) csoportok első helyezettje: kis aranyozott, második helyezettje: kis ezüstözött, harmadik helyezettje: nagy bronzérmet kap. Az érmekbe a verseny kelte vésetik. 11. Az esetleg rendelkezésre álló tiszteletdijak a zsüri itélete alapján a helyezés sorrendjében osztatnak ki. 12. A verseny helye: Az Országos Tiszti Kaszinó Vivóklub helyisége. 13. Időbeosztás később közöltetik. 14. A versenyen hozzátartozók szivesen láttatnak. Belépődij nincs, csak a programot meg kell váltani. A program ára 10 ezer korona.

Footballeredmények. Az MTK—FTC mérkőzésen az MTK játékosai botrányt provokáltak, minek folytán az ügyeletes rendőrtisztviselő több játékost igazoltatott. Az MTK levonult a pályáról. — UTSE—RAC 4:1. Föv. T. K.—BSE 1:0. MÁV—ETSC 2:1. (Szintén botrány, a birót megverik.) KAOE—Világosság 1:0. BEAK—SZAK 3:2.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

A Nagy Bódog őrnagy által rendezett jelmezes lovasjátékról. — Képünk az ugynevezett szélmalom alakzatot mutatja.

Balról jobbra: Coolidge ezredes, az amerikai köztársasági elnök atyja, a mult héten halt meg. — A velencei szépségversenyen első dijat nyert olasz leány. — Boris bolgár király vadászgatás közben beszélget a pásztorokkal. — Brussilow egykori hires orosz tábornok, később vörös főparancsnok meghalt.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
zenemű-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.
Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zenemüvek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000**-től
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000**-től
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,**
Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. **Telefon 8—24, 90—70.**

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Felhivom

a VITÉZEK és GAZDÁK figyelmét arra, hogy mint malomszerelő elvállalok mindennemü szerelést, alakitást, továbbá készitek szitarámát:

8 kanálissal	2000×1600	2,400.000	K
6 „	2000×1200	2,000.000	
4 „	2000×800	1,600.000	„

Továbbá elvállalok épület munkát:

Keresztajtó üveg vagy tele	200×90	650.000 K
Keresztajtó fölül világitóval	250×90	800.000 „
Kétszárnyas szoba ajtó	210×125	900.000 „
12 szárnyas iker ablak, befelé nyiló	170×150	900.000 „
Hat szárnyas tükör ablak	170×100	600.000 „
Négy szárnyas udvari ablak befelé nyiló	120×100	450.000 „

Az ajtók 15-ös palló tokkal és az összes rózvasalások. alapmázolással.

Vitéz bajtársaknak öt százalék kedvezmény.

vitéz KULAI JÁNOS
malom- és épület asztalos
Pesterzsébet, Szondy utca 25.

vitéz Helényi Márton műbádogos
gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST
V., Nádor-utca 28. sz.
Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM. 1926. ÁPRILIS HÓ 18.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VAROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A vitéz közéleti szereplése.

Irta: nagymegyeri vitéz RAICS KÁROLY altábornagy,
a székesfehérvári v. ddr parancsnoka.

Ha valaki, akkor mi mondhatjuk el azt, hogy mi békében is harcolunk. A közélet harca tulajdonképpen nem egyéb, mint küzdelem az igazságért, az általánosság érdekében. Az önzés és az igazság a küzdőfelek. És ne gondoljuk, hogy az igazság mindenkor győzedelmeskedik. Hiszen ha ez igy volna, akkor a surlódó felületek csökkenése folytán lassanként helyreállana a béke és a nyugalom. Nekünk azonban harc az elemünk még akkor is, ha azt szélmalmok ellen kell végigküzdenünk.

Igazság és az önzés! Az általánosság legfőbb érdeke és az egyén kapzsi szempontja. A nagy szintező erő és a szükkörü egyéni érdek kielégitése. Ugy vélem, hogy mig az önzetlenség a müveltség kifejezője, addig a müveltség az igazságszeretetnek próbaköve. Nincs kétségem az iránt, hogy a vitéz, aki életét az igaz ügy érdekében tette kockára az ellenség előtt, most, mikor már nincs ellenség, mikor csak embertársai igazáért, jólétéért és boldogságáért kell küzdenie, minden képességét és igyekezetét ujra ennek az igaz ügynek, — melyet immár emberbaráti kötelességnek nevezünk, — szolgálatába fogja állitani.

Amig a nagy világrendet egy felsőbb hatalom kormányozza a mindent átfogó kiméletlen igazság törvényei szerint, addig az elő társadalom isteni törvényeit gyarló, önző emberek kisszerü, sokszor bizony egyéni szempontok szerint alkalmazzák.

Az igazság utján haladó szervezet pontosan müködik, mert az évezredek óta egyformán ható erők szabadon érvényesülhetnek, melyek tehát következményeikben is egyformán nyilatkoznak meg mindenkor. Az öntudatos élőszervezet, vagyis az emberi társadalom azonban sokszor bizony egyáltalán képtelen még csak felismerésére is az igazságnak annál kevésbbé annak érvényesitésére. Ahol pedig hibák elnézés folytán igazságként kezeltetnek, ott a tévedés uj igazságtalanságok kutforrása lesz, melyek már csak harcok, azaz áldozatok árán közömbösithetők vagy küszöbölhetők ki.

Ilyen, az igazságért folytatott küzdelemnek harcosa a vitéz is. Egészséges önzésének kielégitése mellett még energiafeleslege marad embertársainak szolgálatára. Most csak az a kérdés, hogy mi módon tudja ezt az energiatöbbletet értékesiteni? Mindent elölről kell kezdenünk. A tekintély, a tisztelet kivivása tehát az első feladat, amit józan és példás egyéni és családi élete utján tud csak megoldani.

Most ugyanis falun képzelem el magam, melynek egyszerübb társaséletében olyannak, — akit előbb a »vitéz« és a »nemzetes« cimzés, illetve megszólitás nem illette meg, akinek semmije sem volt, most ellenben 10—15 holdja van, — hangadó szerepet játszani sok minden okból kifolyólag sokkal nehezebb. Mindenkinek van irigye, ugy képzelem, elsősorban a vitézeknek. Az irigy ármánykodni szokott, hogy kellemetlenkedjék és céljának elérése után káröröm fogja el. Fölényes nyugalommal kell az ilyen kisszerü, mindenekelőtt müveletlenségre való csipkedéseket a vitéznek eltürnie. Bosszankodnia, szenvedélyes heveskedésekre nem szabad magát elragadtatnia. Ez olaj volna a tüzre. Ezt a szivességet nem szabad irigy ellenségének megtennie. A vitéznek tehát mindenekelőtt idegein kell uralkodnia. A nyugalom mindig, még a legegyszerübb ember előtt is tiszteletet ébreszt, ha ezt nem is mutatja ki.

A vagyoni gyarapodás, az időszerü kérdések iránti érdeklődése, az ilyen kérdésekben követett helyes álláspontja és magatartása, józan önmérséklete és hallgatagsága, ha azonban cselekednie kell, erélyes fellépése és szivós következetessége lassanként még előbbi ellenségeit, irigyeit is a maga pártjára hangolja. Az ilyenekkel szemben feledést gyakorolnia csak lelki nagyságra vall és annál lekötelezettebb hiveket biztosit a maga számára.

A vitéz közben müveli magát, olvas, érdeklődik minden iránt, áttekintést szerez a hazát és faját érintő kérdésekben, véleményt alkot azokról mindig a nemzeti feltámadás nagy szempontjából és a községén belül megvalósitható feladatokat tüz ki. Ilyen szellemben befolyásolja és meggyőzi párthiveit. Időközben a községben biró vagy községi képviseleti tag, sőt valamely hazafias célt szolgáló egyletnek, pl. Levente-Egyletnek, elnöke lesz, s ezen minőségének bármelyikében igaz érdemeket szerez az ifjuság hazafias nevelése körül. A személye iránt régen viseltető közönyt és irigységet immár tekintély és tisztelet váltja fel. A leventék is megnőnek, akik az ő hazafias befolyása alatt a tisztességes gondolkodás és a józan, mértékletes, okos élet példaképei lettek.

Közben viharfelhők tornyosulnak a nemzet egén. Hangzik a felhivó, hogy »mindnyájunknak el kell menni«. Az öreg vitéz is megy az ő falujabeliekéből összeállitott szakaszának az élén. Ujra a dicsőség utjára lép. Józan esze és hazájáért oly forrón dobogó szive nem hagyják cserben. Most is merészet akar és a szerencse hozzája szegődik. Az ő leventéivel elköveti tehát ujból az ősi magyar virtusra emlékeztető vitézi tettet, mely a dicsőség fénykoszorujával övezi hamlokát. A régi vitézek most is méltóknak bizonyulnak hirükhöz. Kis hadseregünk nemcsak megáll a bitorló hordákkal szemben, de föléjük kerekedve, ki is üzi őket országunkból. Most még csak a belső ellenségek vannak hátra. Ne feledkezzél meg róluk, vitéz barátom. Egyszer már le kell számolni velük is, különben állandóan kisértenek és kockára teszik ujból a vérrel szerzett eredményt.

A vitézi intézmény ősi hagyományaihoz hiven ebben az országban egyedül a megalkuvást nem türő keresztény nemzeti irányzat uralkodhatik. Ez a gondolat mély gyökeret ver a vitéz szivében egész közéleti munkálkodása közben. Ebből a gondolatból fogant az a törekvése, hogy a keresztény becsületnek minden vonatkozásban és minden ellenkező kisérlettel szemben érvényt szerez. Ily módon sok nehézség ellenére eléri végre, hogy falujában a keresztény erkölcs zavartalanul terjeszthetí áldó hatását a lelki egységesülés terén a hazafias közszellem emelésére. Meg is marad a falu régi erkölcse, mely jólétben, boldogságban gyarapitja annak minden lakóját, szaporodik a megelégedett családok száma, melyeknek egyetlen tagja sem vágyódik a városba. Nyelvében és szokásában is megtartja eredetiségét. Az ilyen faluba a nemzet két nagy átka: a zsidó és a cigány nem tud többé tanyát ütni.

Ime, egy embernek a legjobb irányba ható önzetlen befolyására teljesen átalakul a falu képe. Igaz, hogy ez az átalakulás nem történhetik meg máról-holnapra. Az, amint láttuk, egy emberélet önmegtagadó és következetes munkájába került, amiközben a vitéz jellemereje nem egyszer volt kemény próbának kitéve. Az eredmény azonban nem maradt el. Egy, a dolgok mélyére törő gondolkodásban és a jelenségek egymással szembeni tárgyilagos mérlegelésében eltöltött élet alkonyán másképpen látunk mindent, mint annak előtte. A vitéz tudatára ébredt annak, hogy képességei csak szunnyadoztak lelkében. Valami nagy ösztönzőerőnek kellett azokat felébreszteni. Ez az erő pedig ott termett a harcmezőn, midőn a hazaszeretet sugalta és a szenvedélyig fokozott kötelességérzete még a halálfélelmet is leküzdette vele és vitte, ragadta magával a dicsőség felé.

A mi Kormányzó és legfelsőbb Hadurunknak minden időkre szóló, elévülhetetlen érdeme, hogy ezek a nagy emberi értékek a magyarság érdekében nemcsak megóvattak, hanem azoknak a lehetőség szerinti fejlesztésére a szerencsés módot megtalálta, mert szervezetbe tömöritette ezeket az értékeket és igy azokat elkallódni nem engedte.

Az a vitéz mennyivel máskép gondolkodik most már az ő emberi értékéről és az abból folyó kötelességeiről és jogairól! És itt van ennek az intézménynek mélyen a nemzet életére kiható óriási jelentősége, mert a vitéz ezt a gondolatot utódaiban már megtestesitve akarja látni. A jó példa hatásáról nem is beszélek, melyet az idegenekben felkeltett. Az öntudatra ébresztés nagy nemzeti munkája ez, mely haladványszerüen terjed tovább a vitéz közéleti szereplése nyomán. **Csak meg kell kezdeni és az egyik erő életre hivja a másikat, valamennyien pedig kidomboritják az emberi értéket, az egyéniséget.**

A vitéz közéleti szereplése tehát ezt az öntudatra ébresztést célozza. Az emberrel megérteti azt a rendeltetését, mely szerint nemcsak annyit kell termelnie, amennyire okvetlenül szüksége van, hanem **összes meglévő képességeit ki kell müvelnie** és képességeinek igy nyert többletét a köznek alá kell rendelnie, miáltal embertársainak boldogulását, javát munkálja. Ez az **önzetlenség** és **igazságban fogant segiteni akarás készsége az igaz müveltség, nem pedig az ismeretek nagysága.** Sokszor ez éppen csakhogy embrió formában jelentkezik, azonban a fejlődésreképesség minden feltételével. Mindig az illető vitézen mulik, hogy erős jelleme, főként **erős akarata** folytán nemcsak ápolja azt a csirát, hanem önbizalma révén vállalt közéleti szereplései alatt azt mindazokba is beleplántálja, akikkel érintkezni hivatva van.

Ez az igazi erőátvitel, mely magyar szivből magyar szivbe, magyar lélekből magyar lélekbe vezet.

Ez a magyar feltámadás igazi utja, melyen a vitéznek kell legbiztosabban és a legpéldaadóbb módon járni tudnia.

VITÉZI ÉLET.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye északi Vitézi Széke központi járás vitézeinek értekezlete.

A központi járás vitézi hadnagya felhivja az alája rendelt vitézeket, hogy folyó hó 25-én, vasárnap, Budafok városban tartandó vitézi értekezleten jelenjenek meg.

Öltözet: ünnepi, vitézi jelvénnyel és érmekkel.

Gyülekezés: a budafoki róm.-kath. templom előtti téren délelőtt 9 órakor.

Budafokra Budapestről a Gellért-szállodától a nagytétényi villamos vezet délelőtt 8 óra 20 perckor indul és 9 órára Budafokra lehet érni.

Az értekezlet után délután 1 órakor közös ebéd. Felkéretnek a résztvevők ,hogy az ebéden való részvételüket egy levelezőlapon vagy telefonon vitéz Lászlófi Albert címére, Budafok, Péter Pál-u. 58., vagy Budapest, VIII., József-körut 35. (Telefon: József 101—42) azonnal bejelentsék.

Felhivás J.-Nk.-Szolnok vármegye összes telkes vitézeihez!

A folyó év március 21-én kelt és kiadott V. és G. L.-jának 3. oldalán, a Vitézi Élet c. rovat alatt megjelent vitézi telkeken történt épitkezések bejelentése, valamint a szándékolt épitkezésekre engedély kérése c. rendelet foganatositására elrendelem:

1. Ugy az ingyenes, mint azon járadék telkes vitézek, kik már ezideig tanyát (lakóház, istálló, ól stb.) épitettek, a fentebb hivatkozott rendelet a), b), c) pontjai szerint pontosan és részletesen az épitményeik adatait legkésőbb folyó év május hó 1-ig irásban J.-Nk.-Szolnok vármegye Vitézi Szék Szolnok, cimre feltétlenül beküldeni tartoznak.

2. Az épitmények belső beosztásáról és a tanyahelyen lévő felépitési elhelyezésről egy házilag készitett vázrajzot is mellékelten küldjenek be, mely vázrajzból kivehető legyen a vitéz neve, a telek fekvése és nagysága, a tanyahely (belsőség nagysága négyszögölekben), feltüntetve az épitmények és beleirva mire használhatók (pl. istálló 6 ló részére stb.).

Felhivom a figyelmet arra, hogy azok, akik ugy az irásban, mint a rajzban gyakorlatlanok, azok kérjék fel vagy a járási vitézi hadnagy urakat, vagy a községi elöljáróság irnokait, vagy egyéb ismerőseiket fentiek csinos és részletességgel elkészitett érthető vázrajzok elkészitésére, mert ezen bekért adatok és vázrajzok okmányként fognak itt kezeltetni és a birtoknyilvántartásnál évről-évre az instruálás fejlődésével kiegészittetve megőriztetni. Olvashatatlan bejelentéseket és rossz rajzokat nem lehet használni.

Ezuton is felhivom a járási vitézi hadnagy urakat, hogy a hozzájuk forduló telkes vitézeket támogassák.

2677/msz. 1926. J.-Nk.-Szolnok vm. Vitézi Széke.

Békés vármegye vitézeihez!

Értesitem a vármegye összes vitézeit, hogy a törzskörlet székkapitányi értekezlet határozata alapján Gyulán folyó évi május hó 2-ikán, vasárnap, »Vármegyei vitézi nap« fog tartatni, amely napon az összes megyei tiszti és legénységi vitézek jelen lenni tartoznak.

A járások összes vitézei folyó évi május hó 2-ikán, reggel fél 9 órára Gyulára mindenfelől beérkezhetnek. Megérkezés után a vasutállomásnál gyülekeznek és zárt osztagban a Kossuth-térre vonulnak fel, hol a Levente-Egyesületek, Cserkészcsapatok, Társadalmi Egyesületek, Iskolai ifjuságok stb. együttes jelenlétében fél 10 órai kezdettel tábori mise fog tartatni.

Délelőtt 11 órától és délután fél 3 órától kezdődőleg

a vármegye székháza közgyülési termében megyei szék- és együttes vitézi gyülések, gazdasági szakelőadások lesznek és vitézi ügymenetek, kérelmek, panaszok stb. tárgyaltatnak. Közben a vitézek a gyalogsági laktanyában megebédelnek.

Este 6 órakor az összes vitézeknek a gyulai Királymozgóban a Békésmegyét sujtotta árviz keletkezése, veszedelme és védelme, valamint lefolyása lesz felolvasással és szines vetitett képekkel bemutatva, 9 órakor pedig a gyulai Göndöcs-népkert pavillonja összes helyiségeiben, a megyei és helyi társadalmi vezetők bevonásával, a megyei Vitézi Testület bajtársi estélyt tart.

Az egyes vitézeket csupán az utazási költségek terhelik. Részletes program és névre szóló utasitás később fog kiadatni.

Felhivom az összes vitézeket, hogy az együttes gyülésen előadandó kérelem és panaszaik tárgyát a Székkapitánysághoz sürgősen jelentsék be, hogy a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt az egytárgyu felszólalások csoportosithatók, a csoportok felszólalói pedig kijelölhetők legyenek.

Székkapitány.

Munkatársaink sorába léptek.

A »Kiskőrösi Petőfi Irodalmi Kör« tagjai, valamint Kocző Zoltán csengődi főjegyző, a »Vitézek és Gazdák Lapja« Délpest vm. munkatársai sorába beléptek. Örömmel üdvözöljük őket a lapunk fejlesztésén közremüködők diszes gárdájában.

Győr-, Moson-, Pozsony vm. Vitézeihez!

Győr-Moson-Pozsony k. é. e. vmk. Vitézi Széke f. é. május hó 2-án Győrött a Lloyd nagytermében este 8 órai kezdettel az árvizkárosult vitéz bajtársak felsegélyezésére müsoros kulturestélyt rendez, melyre a vitézeket családjukkal és ismerőseikkel együtt ezennel meghivom. Kivánatos, hogy az estélyen legalább a győrmegyei vitézek minél nagyobb számban jelenjenek meg. Belépődij személyenkint 25.000 K. 81./msz. 926.

Székkapitányság.

Tolna vm. Vitézeihez!

Értesitem a vármegyei összes vitézeket, hogy az évi vitézi értekezletet f. é. május hó 16-án Szekszárdon fogom megtartani.

Ezen az összes vitézek megjelenése kötelező, annál is inkább, mert ezen vitéz Igmándy-Hegyessy Géza törzskapitány ur is megjelenik.

A járási hadnagy urak a vitézek utbaigazitását ugy szabályozzák, hogy az egyes járások vitézei a járási hadnagy vezetése alatt egyszerre érkezzenek be Szekszárdra. Bátaszék felől — a völgységi, dombovári, tamási és a központi járás — jövő vitézek 6 óra 5 perc, Budapest felől — Simontornya, dunaföldvári és központi járás — jövő vitézek 7 óra 50 perckor érkezzenek meg Szekszárd állomásra.

Az érkezőket a helybeli vitézek élén vitéz Virányi Árpád k. j. hadnagy a vasuti állomáson fogja várni. Vidékről jövők tőle kapnak részletes utasitást.

Azok a vitézek, kik valami okból nem vonaton, hanem gyalog vagy kocsin kénytelenek bejönni Szekszárdra, ugy induljanak el, hogy reggel 8 órára a Városháza udvarára pontosan beérkezzenek.

Ha valaki ezen értekezleten megjelenni nem tudna (betegség, haláleset stb.), az akadályozó okot az illetékes járáshadnagynak május hó 14-ig okvetlen jelentse be.

Azt, aki az értekezleten nem jelenik meg s az előbb emlitett irásbeli értesitést is elmulasztja, felelősségre fogom vonni.

Öltözet: ünnepi; akinek van vitézi formaruhája, azt vegye fel. Vitézi jelvény és kitüntetések felteendők. Az értekezlet valószinüleg délután 1 óráig tart, mely után azon vitézekkel, kik az egyórás vonattal nem utaznak el, a muzeumot fogom megtekinteni.

Elvárom, hogy a vármegye vitézei ezuttal is elismert fegyelmezettségükről tesznek tanuságot.

318/msz. 926. Tolna vm. Székkapitánya.

Megitélt vitézi telkek.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság folyó évi március hó folyamán a következő területeket itélte meg vitézi telkek céljaira: Győrszemere, Győr vm., 10 kat. hold, Nagygörbő, Zala vm., 10 kat. hold, Gagybátor, Abauj-Torna vm., 21 m. hold 248 négyszögöl, Répcezsáford, Sopron vm., 40 kat. hold, Iván, Sopron vm., 20 kat. hold, Tiszanagyfalu, Szabolcs vm., 15 kat. hold, Aba, Fejér vm., 156 kat. hold, Bezenye, Moson vm., 10 kat. hold, Tiszaladány, Szabolcs vm., 53 m. hold 400 négyszögöl, Tiszaeszlár, Szabolcs vm., 45 m. hold, Nagyvázsony, Veszprém vm., 15 kat. hold, Nyiregyháholy, Szatmár vm., 150 kat. hold, Bükkaranyos, Borsod vm., 15 kat. hold, Járdánháza, Borsod vm., 8 kat. hold, Vasad, Észak-Pest vm., 15 kat. hold, Kehida, Zala vm., 15 kat. hold és Üllő, Észak-Pest vm., 30 kat. hold.

O. V. Szék.

Árvizkárosultak részére küldött adományok.

Békés vármegye Vitézi Széke a következő adományokat köszönettel nyugtázza: Délpest vármegyei Vitézi Szék 2,300.000, vitéz B. Tóth János Kőröstarcsa 100 ezer, vitéz Pásztor András Békéssámson 100 ezer, vitéz Kozma Ferenc Hajmáskér 200 ezer, vitéz Nagy Pál Budapest 100 ezer, vitéz Lajos József Gyula 100 ezer, vitéz Péter Lajos Nagykanizsa 100 ezer, vitéz Lengyel József Békéscsaba 100 ezer, vitéz Mucsi Mihály Békés 100 ezer, vitéz Várhelyi János Balassagyarmat 250 ezer, vitéz Esztergályos Ferenc Csongrád 100 ezer, Délpest vármegyei Vitézi Szék 94 ezer, vitéz Juhász László Felsőméra 100 ezer, vitéz Imre János Hódmezővásárhely 100 ezer, vitéz Császi Elek Balmazujváros 780 ezer, Fejér vm. Váli járása, Alcsut 1,520.500, Szabolcs vármegyei Vitézi Szék, Nyiregyháza 100 ezer, vitéz Váradi László Szentes 100 ezer, vitéz Görgő Tibor Rudabánya 100 ezer, vitéz Sándor Mihály Nemesnádudvar 120 ezer, vitéz Kokány András Felsőalap 100 ezer, vitéz Megyeri József Fertőszergény 100 ezer, vitéz Győri Miklós Békésszentandrás 100 ezer, vitéz Szikszai Balázs Ibrány 96 ezer, vitéz Serfőző István Kerecsend 100 ezer, vitéz Vasvári Mihály Polgár 144 ezer, vitéz Kalas János Budapest 100 ezer, Előljáróság Vácszentlászló 96 ezer, Csongrád vármegyei Vitézi Szék Szeged 100 ezer, vitéz Ujvári Gézáné Dusnok 100 ezer, vitéz Kálmán Sándor Felsőgörzsöny 96 ezer, vitéz Czikely István Balassagyarmat 100 ezer, vitéz Szentkirályi Gyula Zalapatak 100 ezer, vitéz Jány Gusztáv Budapest 100 ezer, vitéz Schamschula Rezső Veszprém 100 ezer, vitéz Szabó Jernő Gyula 150 ezer, vitéz Herceg József Cegléd 150 ezer, vitéz Szabó István Szántód 100 ezer, vitéz László József Csákberény 100 ezer, vitéz Fischer János Esztergom 100 ezer, vitéz Győri Pál Tiszavid 100 ezer, vitéz Bosnyák Andor Nagykapornok 100 ezer, Püspökladányi vitézek Püspökladány 215 ezer, vitéz Tóth László Debrecen 168 ezer, vitéz Győri Miklós Békésszentandrás 200 ezer, vitéz Farkas József Mór 110 ezer, vitéz Vida Gyula Budapest 711.700, vitéz Végh Kálmán Budapest 100 ezer, vitéz Ványon Zoltán Miskolc 96 ezer korona.

Székkapitány.

Meghonosítják a szójabab fogyasztást Magyarországon.

A szójabab Kinában és Japánban nagyon kedvelt élelmiszer magasfoku tápláló tulajdonsága következtében. A különös keleti növény európai talajban való termesztésének titkát egy magyar orvos fedezte fel és felfedezését már minden nyugati államban szabadalmaztatta is. Magyarországon terjesztésének tulajdonjoga az Országos Gyermekvédő Ligáé.

A Liga már megtette a szükséges lépéseket azirányban, hogy az államintézményeknél, kórházaknál, fegyintézeteknél és katonaság ellátásánál az élelmezésbe kapcsolják bele a szóját is. Sőt a kórházakban már meg is kezdték a szójabab kipróbálását.

A szójabab igen sok fehérjét tartalmaz és aránylag igen olcsó. Lisztté feldolgozva tizedrészét sem teszi árban a hus, tej, zsir és tojás árának. Viszont rendelkezik azoknak a tápláló erejével. Igy a szegényebb nepósztálynál, akiknek husra, tojásra, zsirra a mai nyomoruságos viszonyok között nem telik, bizonyára nem fognak idegenkedni a szójabab fogyasztásától. A csecsemők számára való vacsora előállitásához szükséges nyers szójatápszert a Gyermekvédő Liga ezer koronás áron hozza forgalomba.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Tudnivalók a mű- vagy mesterséges trágyafélékről.

Irta: **Windisch R. dr.**, gazd. akad. r. tanár, Keszthely.

Egy régi magyar közmondás igy kezdődik: »Nem azért élünk, hogy együnk...« Ebben világosan ki van fejezve, hogy ennünk — táplálkoznunk — kell. Mert aki ezt nem teszi, hosszabb vagy rövidebb idő mulva, de egészen biztosan elpusztul.

Minden élő lénynek kell ennie, táplálkoznia. Az ember tápláléka az étel és az ital. Háziállataink pedig takarmánnyal és itallal táplálkoznak. Az ember nemcsak egyfélét eszik. Nem eszünk csak hust, vagy csak kenyeret, vagy csak szalonnát. Hanem hol több, hol kevesebb hust, vagy szalonnát, zsirt; emellett kenyeret, azután burgonyát, rizst, sajtot, gyümölcsöt, főzelék s más élelmiszerféléket is. Szóval a táplálékunk változatosan van összeállitva. Háziállatainkat sem tartjuk kizárólag egyféle takarmányon. A fejős tehénnek például különféle szénákat, szalmát, abrakot, répát adunk. Embernek, állatnak egyaránt megfelelő jó itala a tiszta ivóviz.

Az élő növény is táplálkozik. Táplálék nélkül a növény nemcsak hogy nem tud kifejlődni, megnőni, de táplálék nélkül hamarosan szintén elpusztul. Amikor az ember vagy az állat táplálkozik, ezt nagyon jól látjuk. Mindegyik a száján keresztül veszi magához az eledelt. A növénynek szája nincsen, annak táplálkozását tehát nem láthatjuk.

A növény sem éri be csak egyféle eledellel, táplálékkal. Annak is többféle táplálékra van szüksége, amit részben a levegőben, részben a földben megtalál. Onnan pedig majd a gyökereivel, majd a leveleivel veszi fel. A növény tehát a földből táplálkozik, amelyben kikelt, vagy amelybe ültettük, továbbá az őt körülvevő levegőből.

A szántóföld a növénynek nemcsak álló helyet biztosit, hanem azt táplálja is. Hogy azt állandóan megtehesse, vagy amint mondani szokás, hogy a föld jó erőben és jó állapotban megmaradjon, azt évről évre rendesen meg kell munkálni, müvelni. De ezenfelül trágyázzuk is.

A gazdaságban többféle trágyát használunk. Leggyakrabban istállótrágyát — ganéj, ganaj —, amit a gazdaságban készitenek. Az istállótrágyával együtt, ezt kiegészitve, gyárakban készülő mindenféle más trágyafélét is használunk. Ez utóbbiakat épen ezért mü- vagy mesterséges trágyáknak nevezik.

Az istállótrágya vagy ganaj, a haszonállatok ürülékéből s az alomból — rendszerint szalma — készül. Az istállóból kihordott trágya a telepre kerül. A jó gazda ügyel arra, hogy a trágya hig része — trágyalé — ne folyjon el, hanem teljes mennyiségében a trágyarakásra jusson. A jó gazda a kihordott trágyát a trágyagödörben — telep — egyenletesen elteregeti és jól megtipratja. Azután is állandóan nyirkosan, nedvesen tartja. Erre használja a trágyalé feleslegét. A jól megtipratott és állandóan nyirkosan tartott friss trágya a telepen lassankint megbarnul. Érett istállótrágyává változik. S amikor megérett, a gazda a szántóföldre kihordja, egyenletesen elteregeti, majd pedig alászántja.

Hiba, ha a trágya lazán van rakva és érés közben kiszárad. Hiba az is, ha tul nedves.

Jó minőségü, érett trágyává a friss istállótrágya akkor változik, ha jól megtipratva és állandóan nyirkosan tartva néhány hónapig érleljük.

Az istállótrágyában megtaláljuk jó részét mindama táplálóanyagoknak, amelyekre a növényeknek okvetlenül szükségük van. Ha rendszeresen alkalmazzuk és szántóföldeinket megfelelő időközökben megtrágyázzuk, azok mindig jó termőerőben és állapotban megmaradnak.

A trágya a talajban elkorhad és ekkor ebből a talajban mindenféle olyan táplálék képződik, amit a növény szintén szükségel és onnan fel is tud venni. Az istállótrágya azonban nemcsak táplálja a szántóföldi növényeket, hanem javitja a talaj állapotát is.

Buza, répa, tengeri, valamint más egyéb gazdasági növényeink termesztésére sem a tul laza, sem a tul szivós, kötött talaj nem a legmegfelelőbb. A homokos talajok nagyon lazák. Bennük az eke könnyen jár. Hamar ki is száradnak s nem tartják meg a nedvességet. A homokos talajra hulló esőviz ugy szalad azon keresztül, mint a rostába hulló. Ezért mondják sülevényes talajoknak a homokosakat.

Ha a talajban sok az agyag, az ilyen meg nagyon szivós. Az eke nehezen járja. Ha sok eső esik, teljesen átázik, nehezen szárad s szikkad.

A kellő mennyiségben alkalmazott istállótrágya csökkenti a homokos talaj lazaságát. A tul szivós, kötött talaj szivósságát kisebbiti. Szóval, az istállótrágya müveleti növényeinknek nemcsak táplálékot szolgáltat, hanem javitja a talaj állapotát is, s azt mindenféle gazdasági növény termesztésére alkalmasabbá teszi. Ezért mondjuk az istállótrágyát teljes trágyának.

Az istállótrágya lehet szarvasmarha-, ló- s birkatrágya. Néha keverten is készülnek ezek. Mindegyik más más sajátságu. Nagyjában azonban az összes istállótrágyafajták egyforma sajátságuak. A legtöbb gazdaságban készült és használt istállótrágya a szarvasmarhatrágya. Vagy legalább is legtöbbet ebből tartalmaz. Teljes trágya azután még a komposzt-, keverék- vagy zagyvatrágya. Ez utóbbit főleg a zöldséges- és a virágoskertben használják. Ebből rendszerint nem tudunk annyit készíteni, hogy a szántóföldnek is tudnánk juttatni.

A mü- vagy más néven a mesterséges trágyák gyárakban készülnek. Nagyon sok mütrágya ismeretes. Egyoldalu trágyáknak is nevezik őket. Még pedig azért, mert meg nem javitják a szántóföldet. Néha kissé még rontják is. Azonfelül a növényeknek nem nyujtják az összes szükséges táplálóanyagokat, hanem ezek közül csak egyeseket.

A jó gazda az istállótrágyával együtt használja a mütrágyákat. Az istállótrágya hatását a mütrágyákkal kiegészíti, kipótolja. A mütrágyák használatával növeljük és teljessé tesszük az istállótrágya hatását s ezenfelül szaporitjuk a termés hozamát is.

Nem mindegy azonban, hogy minő mütrágyát használunk. Nagyon sok mütrágyafélét készitenek és árusitanak és csak akkor van ezeknek termést fokozó hatásuk, ha azt a mütrágyafélét használjuk, amelyre éppen szükség van.

Tehát éppen nem elégséges, ha egyszerüen csak rendelünk és használunk mütrágyát. A talajba azt a mütrágyát kell juttatni, amelyre szükség van. Azt a növényi táplálékot kell mütrágya segitségével a szántóföldön elszórni, amelyből a kérdéses talaj elegendő mennyiségüt nem tartalmaz.

Ha a kisgazda földjével szomszédos birtokos a buzáját, mondjuk, szuperfoszfát mütrágyával trágyázza meg s azt tapasztalja, hogy ezen mütrágya használata nála kifizeti magát, vagyis több buzája terem, akkor valószinüleg a buza alá alkalmazott szuperfoszfát mütrágya használata a kisgazdánál is ki fogja magát fizetni.

A kisebb, a mütrágyák használatánál kellő tapasztalattal nem rendelkező gazda, mielőtt mütrágyát használna, kérje ki mindig ahhoz értőnek a tanácsát. S csak akkor használja és ugy a mütrágyák valamelyikét, ahogy ezeket használni kell. De még a mütrágya bevásárlásánál is tanácsra van szüksége, amit az ehhez értők neki szintén megadhatnak.

Ha a gazda nem azt a mütrágyát használja, amelyet elszórnia kellett volna, hiába költekezett. A mütrágya kárba ugyan nem vész, de ez esetben nincs s nem is lehet az a jövedelem fokozó hatása, amire számított.

Amidőn a gazda oksszerüen használja a mütrágyák valamelyikét, az nemcsak nagyobb terméshozamot, de nagyobb jövedelmet is szolgáltat. A mütrágya használata akkor jövedelmező, ha a használatával elért terméstöbbletnek a pénzértéke nagyobb, mint amennyibe a mütrágya ára és elhintésének költsége került.

Az a kisebb földbirtokos és gazda, aki mindezeket, amiket itten elmondottunk, figyelmesen elolvassa és ezek szerint jár el, ugy az istállótrágya készitésénél, mint a mütrágyák használatánál is, csalódni nemcsak hogy nem fog, hanem képes lesz fokozni a jövedelmét is. S elvégre ez a célja az okszerü gazdálkodásnak, amivel együtt jár az istállótrágya kifogástalan készitése s ugy ennek, valamint a megfelelő mütrágyaféléknek a használata is.

A vitézi telkek üzemi berendezése.

Irta: vitéz Sziklay Ödön.

(Folytatás.)

Miért kezdjem az építkezést az istállón? Kérdezik. Először, mert a vitézek anyagi helyzetét ismerve, azt kell feltételeznem, hogy mindegyik vitézi telkének jövedelméből szeretné az építkezés költségeit kifizetni. A teleknek jövedelme megfelelő pedig csak akkor lesz, ha azt erősen trágyázzuk. Az erős trágyázáshoz sok állatot kell tartani, a sok állatnak istálló kell. Másodszor, mert a lakóházra, ha telik is, hol az istálló? Már pedig az istállóban álló állatoknak és trágyájuk által jövedelmezővé tett földnek kellene a lakóház építkezési költségeit kifizetni. Elmarad tehát az állatvásárlás. Hátha terem az a föld mégis? A következő esztendőkben látja csak a vitéz, hogy bizony az csak szüken ad, nem futja még a lakóház építkezési költségeire sem teljesen. Pedig állatot kellene venni, ehhez istállót építeni, a holt felszerelés árából is kellene törleszteni és a család szükségletére is kellene valamit félre rakni. Most látja a vitéz, hogy ez lehetetlen. Lehetetlen pedig azért, mert a dolgot az ellenkező végén, kellett volna elkezdeni. A föld trágya hiányában természetesen évről-évre kevesebbet terem. A földalapra, vagy rosszul épített lakóház is kezd már düledezni. A család nedves lakásban beteg lesz. Itt az anyagi romlás. A vitéz elégedetlen, »mert a magas a földhaszonbér és mert rossz a föld«, pedig egyedül a rossz beosztásban kell keresni a hibát.

Milyen legyen már most az istálló (vagy tanya)? Építsék először csak négy darab számos (500 kg) állatra, amelyik irányban később megakarják hosszabbitani azt a falat csak ugy kell felrakni, hogy a hosszabbításnál könnyen ki lehessen lökni. Az istálló ellenkező végére pedig építsenek egy szobát, amelyben a vitéz családjával két-három évig ellakhat. Ezt a szobát, ha majd lakóházra telik, ki lehet nevezni kamarának, vagy magtárnak. Az udvarra néző ajtaját akkor berakhatják, egy ablaknak való nyilást azonban hagyni kell rajta. Az eddigi ablak helyén pedig ajtót vágnak és kész a konyha mellett felépitett lakóház kamrája is. Miután a gazdák rendesen ugy építkeznek, hogy a lakóház és istálló egy fedél alá van épitve és pedig vagy egy vonalba, vagy derékszögben egymásba, nincs semmi akadálya az általam javasolt építkezési módnak. Ilyen lehet a tanya is.

Igy tehát összezsugorodott az építkezés, annak első évében egy négy-hat számos állatra való istállóra és egy szobára. Mondjuk ez történt az Urnak 1926. esztendejében.

Mikor folytathatják az építkezést? Kérdezik.

Az eddig elmondottakból bizonyára maguk is kitalálták. Természetesen csak akkor, ha az istálló tele van marhával, ha az adósságok ki vannak fizetve. Akinek pénze van, vagy jelzáloghitelhez jut az sem teszi rosszul, ha óvatosan betartja ezt a sorrendet.

Szegény ember vizzel főz! Nincs abban semmi szégyen, ha a vitéz csak egy, az istállóhoz ragasztott szobában lakik két-három évig, vagy még tovább is. Nagyobb szégyen az, ha a vitézt a községben mint eladósodott embert szorongatják és a kamatok, meg a váltók feleszik a jövedelmét.

A lencse

kerti termesztése is kifizeti magát. Kedveli a porhanyós mészben gazdag talajt. Áprilisban, május elején vetjük, egymástól 25 cm távolságban, keskeny kiskapával huzott 5 cm mélységü barázdába. A magvak egymástól 3—4 cm távolságra feküdjenek. Az elvetés után betakart magvakat ,kikelésük után májusban egyszer megkapáljuk, juniusban pedig feltöltögetjük. Ősszel, ha a magottartó idősebb hüvelyek legnagyobb része megérett, a tőveket gyökerestől kitépjük, felnyüjük s pár napig tiszta, kemény földterületen száritva, kicsépeljük. Az ilyen módon nyert magvakat rosta segélyével megtisztitjuk, a legszebb szemeket vetőmagnak elteszszük, mig az étkezéshez felhasználni kivántat, ha abban zsizsik volna, kenyérsütés után a sütőkemencébe teszszük. A kemence hőmérséklete 60 fok Celsiusnál magasabb ne legyen. Igy a zsizsik még egész apró álcája elpusztul, nem fejlődik tovább, a lencsének étkezésre való felhasználását semmi sem akadályozza.

Horn, g. kertészeti felügy.

Hivatalos vetésjelentés.

A legutóbbi három hét időjárása rendkivül száraz és igen ellentétes hőmérsékletü volt. Az őszi repce jól áttelelt, fejlődésében azonban elmaradt. Némely vidéken kisebb-nagyobb vetésfoltok láthatók kipállás és rovarkárok miatt. Az őszi buzavetések jól teleltek s a hideg tavaszi időjárás elmultával erős fejlődésnek indultak. Károk csak elvétve észlelhetők. Az őszi rozsvetések igen kedvezően állanak. Tavaszi buzát és rozsot csak kevesen vetettek s ezek tulnyomó részben már ki is keltek. A dohánypalánták a melegágyakban a legtöbb vidéken kikeltek és szépen és egyenletesen fejlődnek. A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna jól telelt, s a legutóbbi meleg napok hatása alatt gyarapodásnak indult. Szépen fejlődik a baltacin. A gyümölcsfák közül, a mandula, som, kajszinbarack és korai szilvafák teljes virágzásban vannak, a többi gyümölcsfák pedig fakadóban.

Vámpótlékok leszállitása.

A cukor után járó kincstári haszonrészesedést a kormány mérsékelte és azt a cukor kilógrammja után számitandó ötezerhetvenöt koronában állapitotta meg. Időszerüvé vált tehát cukorral kevert cikkek után járó vámpótlékok leszállitása is. Az erre vonatkozó rendelet a napokban megjelent és közli a likőrök, sütemények, cukorkák, csokoládék, beföttek, stb. leszállitott vámpótlékait.

Burgonyatermelés válságáról.

Balázs Balázs dr. tollából nemrég egy tanulságos közlemény jelent meg, melyben megemliti, hogy a földmivelésügyi tárca költségvetésénél szóvá tétetett, hogy a gazdák a burgonyatermés értékesitésének kérdését rendezni szeretnék, mert tultermelés van a burgonyából.

Burgonya szállitásra a szomszéd államok sokkal előnyösebb ajánlatokat tesznek, mint mi magyarok. Ez részben onnan ered, hogy az olasz kereskedő például 5 százalékos pénzzel, a mi kereskedőink (200 százalékos biztositék ellenében) a legjobb esetben heti fél százalékos kosztpénzzel dolgoznak.

A nyugati államok csak első osztályu árut vesznek át. Mi pedig nem szeretünk burgonya osztályozással foglalkozni s emiatt kiszorulunk a külföldi piacokról. A közelmultban történt, hogy a budapesti vásárcsarnokban 8 vagon olasz és osztrák burgonya érkezett, melyet a közönség mindjárt szétkapkodott, csak azért, mert az szép volt, gondosan volt válogatva, s kifogástalanul volt csomagolva. Rothadt, félrerágott, kapavágott burgonyát nem lehetett köztc találni. Ennek tulajdonitható, hogy a 4000 koronás magyar kifliburgonyát ezen áruk egy hét alatt letörték 2400 koronás árra. A napokban Bécsből már 1800 koronáért ajánlanak burgonyát.

Ellenben a magyar burgonyaszállitmányok tele vannak hibás, és sáros burgonyával, mert a mi gazdáink az eladásra szánt burgonyát nem szedik száraz idő-

ben és nem válogatják ki gondosan. Ezért a kereskedők nem mernek külföldi eladásokat eszközölni, mert amint sok példa mutatja, a romlott áru miatt sok káruk keletkezett.

A svájci kereskedők, — hol régebbi időkben a magyar burgonyának nagy piaca volt, — azért nem vásárolnak magyar burgonyát, mert a rosz csomagolás miatt nagy károkat szenvedtek.

A nyári magyar rózsaburgonyának nincs párja, igy az e fajta igazán megérdemelné, hogy nagy piaca legyen.

Megkellene szervezni az értékesitést, hiszen fontos érdekünk.

Székely Jenő.

Tavaszi vetőmagkölcsönök meghosszabbitása. A Magyar Nemzeti Bank az Országos Központi Hitelszövetkezetnek lehetőséget nyujtott arra, hogy a gazdák tavaszi vetőmagkölcsöneit meghosszabbithassa. Azoknak a gazdáknak, akiknek részére a mult év őszén 13 százalékos kamatozásu vetőmagkölcsönök folyósittattak f. évi március hó végéig lejárattal biró gazdaváltók alapján, de a kölcsönöket anyagi megrázkódtatásuk nélkül lejáratkor egészben vagy részben visszafizetni nem tudják, uj hiteleket folyósit az illetékes hitelszövetkezet, ha 1926. évi szeptember hó 30-án tul nem terjedő időre szóló gazdaváltóikat benyujtják. A kölcsönvevők emlitett kategóriájába tartozó gazdák hitelt csakis akkor, olyan időig és mértékben kaphatnak, ami időig és amily mértékben a kölcsönkérők viszonyai azt indokolttá teszik. A kölcsönkérelmek tehát egyénileg fognak elbiráltatni. Ezen ujabb kölcsönökre nézve és a lejáró kölcsönökre nézve annak idején megállapitott feltételek maradnak érvényben.

A mult hét gazdasági eseményei.

Az irányzat továbbra is barátságos és kedvező a terményáruk piacán, mert a külföldi cégek további vásárlásokat eszközölnek Magyarországon és igy a piacra hozott áruk nagyrésze el is kelt. Az árak tartottak. Ugy a buza mint a rozspiacon érezhető ez az élénkebb kereslet. A liszt- és örleménypiac változatlan, csupán a korpa drágul. A tengeri iránt is mutatkozik érdeklődés; az árpafélék piacán kinálat nincs. A magpiac is egyelőre elhanyagolt. Az állatvásárok kedvetlenek és az árak hanyatlóak, mert Németország nem engedi a magyar áruk bevitelét. Nálunk belföldön pedig vásárlók nem mutatkoznak.

Legujabb árak:

Terménypiac. Tiszavidéki buza 410—412.5, pestvidéki és dunántuli 405—407.5, rozs budapesti paritásban 235—240 ezer K métermázsánként. A liszt- és örleménypiacon a helyzet változatlan, csupán a korpa drágult kisebb mértékben a kinálat megcsappanása miatt. A fővárosi malmok a 00-ás lisztet 7150, a 0-ás lisztet 7050, a 2-est 6600, a 4-est 6350, a 6-ost 5100, 7-est 3250 K-val jegyezték kg-ként. A terménycikkek piacán a zab névlegesen 245—255, árpafélék 205—210 ezer K métermázsánként.

Magpiac. Fehérbab 1.8—2, tarkabab 1.4—1.5, tavaszi bükköny 3.4—3.6, cirokmag 1.2—1.3, csillagfürt 1.2—1.9, koriander 2.4—2.6, kender 2.9—3.1, köles fehér 3.4—3.6, vörös köles 2.2—2.4, szürke 2.2—2.4, tarka 1.9—2, lenmag 5.4—5.6, lóhere nyers nem tisztitható 24—26, arankamentes 29—32, ólomzárolt 34—36, nyers lucernamag nem tisztitható 22—24, nagy arankamentes 31—34, muharmag 19—20, napraforgó 3.4—3.6, szürke 2.8—3, tatárka 1.7—1.8, tökmag 5.4—5.6 ezer K kg-ként.

Tej és tejtermékek. Tej 5—5.2, tejszin 42—44, tejfel 24—26 literenként, csemegevaj 80—90, főzővaj 55—60, 55—60, óvári és trapistasajt 45—50, asztali turó 12—16, pogácsasajt 22—24 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac. Közönséges burgonya 1—2, ujburgonya 12—14, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 6—4, kelkáposzta 6—4, vöröskáposzta 6—10, torma 20—25, zöldborsó 10—12, paraj 10—14, sárgarépa 5, savanyukáposzta 4—5, savanyu uborka 12—16, spárga 30—40 kg-ként, idei kifejtett zöldborsó 36—40 literenként, saláta 2—4, hónapos retek 2—5, ujhagyma 0.8—1 ezer K csomónként.

HIREK.

Heti naptár.

ÁPRILIS	Római katolikus naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
19 Hétfő	Emma	Kocsárd	A hét elején a nap 5 óra 06 perckor kél és 6 óra 54 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 55perckorkél, 7 óra 02 perckor nyugszik
20 Kedd	Tiv. hv.	Tivadar	
21 Szerda	József olt.	Anzelm	
22 Csütörtök	Szótér K.	Szótér	
23 Péntek	Béla pk.	Béla	
24 Szombat	György vt.	György	
25 Vasárnap	Jubilate	Márk	

Gyászmise IV. Károly király lelkiüdvéért. Hétfőn, 12-én, délelőtt a budavári koronázó Mátyás-templomban IV. Károly király lelkiüdvéért Nemes Antal c. püspök fényes segédlettel gyászmisét celebrált. A gyászmisén megjelent a Kormányzó Ur Őfőméltósága, a királyi ház tagjai, a kormány képviselője, Vass József miniszter, vitéz Janky Kocsárd honvédfőparancsnok, a Ház elnöke és számos notabilitás.

Gróf Zichy érsek bucsuja Pécstől. Vasárnap huszezer főnyi tömeg, élén Pécs város és Baranya vármegye vezetőivel, összegyült a püspöki rezidencia előtt, hogy szeretett püspöküktől bucsut vegyenek. Oberhammer Antal, Pécs város képviselője, mondott bucsubeszédet. Gróf Zichy Gyula érsek hosszabb beszédben válaszolt és hangoztatta azt, hogy azok a kapcsolatok, melyek eddig közte és Pécs városa közt kifejlődtek, ezután sem fognak megszakadni.

Agorasztó alispán ünneplése. Hétfőn délelőtt a vármegyeház dísztermében impozáns keretek között folyt le Agorasztó Tivadar Pest vármegyei alispán ünneplése harmincötéves közszolgálata alkalmából.

Leánycserkészek szemléje. Vasárnap folyt le Szegeden a délvidéki leánycserkészek ünnepélyes seregszemléje, melyen vitéz József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony is részt vett. Déli 12 órakor vonultak fel a délkerület leánycserkészei a kir. hercegi pár előtt. A kir. herceg buzdító beszédet intézett a felvonult csapatokhoz.

Beiratkozások a gazdasági középiskolákba. A békéscsabai és orosházai állami felsőbb mezőgazdasági iskola első-negyedik, továbbá a gyöngyösi római katholikus, valamint a hatvani község felső mezőgazdasági iskola első-második osztályába a rendes beiratkozások julius 1—3-ig, a pótbeiratások szeptember elsején és másodikán tartatnak meg. Az első évfolyamra minden vizsgálat nélkül olyan tanulók vétetnek fel, akik a polgári vagy középiskola négy első osztályát elvégezték. A II. és III. évfolyamra tanterv különbözeti vizsgálat alapján, polgári, gimnáziumi és

reáliskolai tanulók a megfelelő osztályokból is átléphetnek. A felső mezőgazdasági iskola célja apjuk foglalkozásához visszatérő gazdaifjakat nevelni, miért is az iskola gazdatiszti minősitést nem ad, hanem végzett növendékeit érettségi bizonyitvánnyal bocsátja az életbe, amely érettségi a felső kereskedelmi iskola érettségijével egyenrangu s körülbelül ugyanazon minősitési jogokat is nyujtja és jogosit a gazdasági főiskolákra való beiratkozásra. A felvétel iránt nem kell folyamodni, elsősorban azonban a gazdálkodók gyermekei iratkozhatnak be.

A századik gyermekvonat hétfőn indult el a keleti pályaudvarról. Ezuttal ötszáz gyermek indult el Belgiumba. Ezen ünnepélyes alkalommal megjelent a Kormányzó, vitéz József kir. herceg, Izabella kir. hercegasszony, Vass József népjóléti miniszter és Csiszárik c. püspök a pályaudvaron.

Milyenek lesznek az uj pengő-bankjegyek? A pénznyomdában most készitik elő a pengő-bankjegyet, hogy a jövő év elejére elegendő mennyiség álljon rendelkezésre. A pengő-bankjegyek kivitele elsőrendü lesz. Az ötpengős bankjegyet a legmodernebb eljárással, igen finom papiron készitik és előoldalára Széchenyi gróf képe, hátsóoldalára pedig a Lánchid kerül. A tizpengős bankjegy réznyomással készül és Deák Ferencet, hátsóoldalán pedig a parlamentet ábrázolja. A huszpengős bankjegyeket Kossuth Lajos és egy balatoni tájkép fogja disziteni. Rákóczi Ferencről készült egykoru festmény kerül az 50 pengősök előoldalára, a hátsóoldalra »Zivatar a pusztán« cimü tájképet alkalmazzák. Az ezerpengősök legutoljára fognak elkészülni és előoldalukon Szent László királyunkat ábrázoló ereklyetartó lesz visszaadva, hátsóoldalukon a Mátyás-templomot, Halász-bástyát és Hunyadi-szobrot mutató kép lesz látható.

A fertőszentmiklósi leventék. Április 3-án Nagyszombaton először vonultak fel a fertőszentmiklósi leventék. A feltámadási körmenet megindulása előtt, délután 5 órakor, az iskola udvarán gyülekezett a háromszáz főnél több daliás, leventesapkás, tollas ifju. Innen a csapatok a templomtérre vonultak és ott a feltámadási körmenetben helyezkedtek el. 28 levente kisérte a tüzoltókkal együtt a tabernakulumot, elől pedig zászló alatt, feszes diszlépésben haladt a három pompás leventeszázad. A leventék eddigi kiképzése vitéz Füzy Lajos, vitéz Tihanyi József, vitéz Polgár István, vitéz Horváth József leventeoktatók és Gruber Vilmos tanitó érdeme.

Levente-oktatókhoz. Felkérjük azon levente-oktató vitézeket, akik levente-felvonulásokról, ünnepségekről és hasonló alkalmakról fényképfelvételekkel rendelkeznek, hogy az ilyen fényképeket hozzánk közlés végett beküldeni sziveskedjenek. Ugyancsak kérjük őket, hogy a levente-eseményekről minden alkalomkor rövid beszámolót küldjenek.

Mi történt bel- és külföldön.

A Felsőoktatásügyi Egyesületek egy egyetemi tanárokból álló küldöttsége kereste fel gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert és átnyujtotta az egyesület tiszteletbeli tagjává történt megválasztásáról szóló diszoklevelet.

A budapesti rendőrség nagyszabásu hadikölcsönkötvényhamisitás nyomára bukkant. A Kecskeméti-utcában lévő Peblich-féle bankban nagyobb mennyiségü kötvényt kinált megvételre Szücs Ferenc és Szaplonczay Oszkár, s midőn a bank információszerzés céljából magánál tartotta a kötvényeket, az illetők eltávoztak és nem jelentkeztek a kötvények beváltása idejére.

A Magyar Vöröskereszt-Egylet a Magyarországot ért nagy árvizkatasztrófa után felhivással fordult az európai társegyesületekhez, azok támogatását kérve az ujjáépités munkájában. A felhivás eredményeképen a spanyol vöröskereszt 2000, a görög vöröskereszt pedig 1000 francia frankot küldött az árvizkárosultak felsegélyezésére.

A népjóléti miniszter elrendelte, hogy a hatósági orvosok dijmentesen kötelesek kezelni hadirokkantakat. A gyógyszerek költségei, valamint a kórházakban az ápolási költségeket az államkincstár fogja fedezni. Ez az intézkedés a vagyonos hadirokkantakra nem vonatkozik.

Husvét vasárnapján nyilt meg Hódmezővásárhelyt a helyi képzőművészek első együttes kiállitása. A kiállitáson résztvettek névszerint Rudnay Gyula, Tornyai János, vitéz Darvassy István, Barkász Lajos és Endre Béla festőművészek, valamint Pásztor János és Kallós Ede szobrászművészek, kik a városházán 103 képet és szobrot állitottak ki.

Merénylet Mussolini ellen. Rómában a mult hét szerdáján délelőtt 11 órakor a Kapitólium előtti téren Mussolini miniszterelnökre revolverrel rálőtt egy eszelős ir vénasszony. A golyó a miniszterelnök orrcimpáját érte és csak könnyü sebet ejtett. A felháborodott tömeg a merénylőre vetette magát és csak nagynehezen lehetett megmenteni az agyonveréstől. Mussolini, sebesülése ellenére, mindent elkövetett a nyugalom helyreállitására. Másnap Mussolini hajóra szállt és egy hajórajtól kisérve, Tripoliszba utazott. Mussolini afrikai látogatása alkalmával mondott beszédei meglehetősen nagy feltünést keltettek, mert beszédeiből arra következtetnek, hogy Olaszország a Németországtól elvett gyarmatok közül a maga számára is követel néhányat és nem egyezik bele abba, hogy a franciák és az angolok maguk között osztják fel ezeket a gyarmatokat. Olaszországnak ez a kezdeményezése nagy viszályok magvát rejti magában és messzemenő következményekkel járhat a nagy ántánt további sorsának kialakulására.

Uj szerb kormány és uj válság. Belgrádban Uzunovics Miklóst, a lemondott kormány volt épitésügyi miniszterét bizta meg Sándor szerb király az uj kormány megalakitásával. Az uj kormányban radikálisok és Radics-pártiak jutottak miniszteri tárcához, Pasics volt miniszterelnök pedig, ugy látszik, teljesen félreszorult. Alighogy megalakult az uj kormány, máris válság tört ki az uj kabinetben. Radics István, aki az uj kormányban is miniszter lett, Pakrácon beszédében elitélően nyilatkozott a közlekedésügyi szállitások körül történt visszaélésekről. Miletics közlekedésügyi miniszter erre levelet irt Uzunovics miniszterelnöknek, melyben bejelenti lemondását és közönséges hazugságnak minősiti Radics állitásait. Kijelentette, hogy nem akar egy olyan semmirekelő csirkefogóval, mint Radics, egy asztalhoz ülni. A balkáni államférfiak utszéli hangon folytatott marakodása meglehetősen nagy feltünést kelt a müvelt népek körében.

Görög mozgalmak. Szalonikiben a helyörség egy része fellázadt. A veszedelmesnek indult katonai lázadást a kormánycsapatok nyomban elfojtották. A felkelő vezérek repülőgépen elmenekültek, a fellázadt katonák pedig megadták magukat. Hétfőn befejezték egyébként a népszavazást Görögországban, melynek alapján Pangalosz tábornokot, eddigi diktátort, a szavazatok tulnyomó többségével köztársasági elnökké választották meg.

Tót memorandum. A legutóbbi cseh kormányválság meglehetősen titokzatos körülmények között folyt le. Svehla miniszterelnök betegség cimén külföldre utazott. Helyettese benyujtotta a kormány lemondását, amit a köztársasági elnök el is fogadott. A kormányválságnak tulajdonképen egy memorandum volt az okozója, amelyet egy volt cseh miniszter nyujtott át titokban Masaryk elnöknek, Csehország jövőbeli politikájáról. A memorandum elitélően tárgyalja Benes külügyminiszter

nagyzoló külpolitikai tevékenységét, mellyel a nyugati nagyhatalmak problémáiba beleavatkozva, döntőbirósági és közvetitői szerepet akar betölteni. A memorandum szerint Benes nagyhatalmi hóbortja sirásója lesz a csehheknek és csak az mentheti meg őket, hogyha vissza adva minden idegen népfajt, a Szudéták és a Kárpátok védhető hegyvidékén tiszta cseh és csehbarát tót területekből keleti Svájcot alapitanak, amely a magas Tátra vonalától keletre nem terjedhet. A memorandum szerint Németország népszövetségi tagsága annyira megnöveli a csehországi németek öntudatát, hogy további cseh-német békéről nem lehet szó. A német kisebbség keresni fog minden alkalmat a szakitásra, Franciaországnak pedig most már nincs többé szüksége Csehországra. Ilyen körülmények között a memorandum szerint most már Csehország csakis ugy maradhat fenn, ha azokat a területeket, melyeken idegenfaju népek laknak, visszabocsátja azoknak az országoknak, amelyektől a világháboru után elszakitották. A lapok jelentése szerint ez a memorandum okozta a cseh kormányválságot és a politikai helyzet olyan zavaros most Csehországban, hogy csakis hivatalnok-kormány vállalkozhat a kormányzás továbbvitelére.

Kelemen.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Egy kiemelkedésen, a kukoricás szélén állott a kaliba, honnan Kelemen végigláthatta a kukoricást. Végig is látta elejétől végezetéig. Olyan szeme volt, hogyha a tábla végén egy kóbormacska suhant az egér után, észrevette. Hogyne vette volna észre igy azt, ha valaki arra somfordált jó, avagy talán rossz szándékból. Nem is volt hijja az őrködésnek, mig Kelemen őrködött s az intéző ur is mindenkor legnagyobb megelégedését fejezte ki becsületes szolgálatáért a csősznek. Ez lett aztán a jó nap Kelemen számára, ha ekképen összeakadt a tekintetes urral.

— Nem is lösz baj, mig én emitt vagyok! — büszkélkedett ilyenkor Kelemen s keble csak ugy dagadozott a becsületes munka elismerésétől.

Végezte is Kelemen dolgát olyan akkurátusan, hogy hiba nem lehetett abban. Nappal egyszer s másszor végigtekintett birodalmán, hogy valaki nem-e fanyalodott volna a kukoricára. Közben behuzódott kalibája rejtekébe s szunyókálgatott, hogy éjjel nehogy álom essék szemeire. Mert éjjel sohasem aludt. Hol itt, hol ott ólálkodott, soha nem lehetett tudni, hogy mikor és hol bukkan elő. Megtudta ő a kukorica susogásáról, hogy hol is lehet a baj, a legkisebb nesz is fülébe szaladt s a legnagyobb pontossággal megállapitotta, hogy négy, avagy kétlábu teremtmény okozta-e a zajt. Holdvilágos estéken elnézegette a csillagos eget, borongós időben felismerte a távoli fák sötét árnyait, viharban gyönyörködött a cikázó villámvonalakban s leste, hogy vajjon merre fog a következő pillanatban meghasadni a mennyég. És minden rendjén volt.

Délben kijött anyja az étellel. Leültek a füre. Anyja kivette a szép mázas szilkét a patyolatos zsinorzatu hálóból, egy-egy bádogkanalat vettek kezükbe s hol egyik, hol pedig a másik meritett a párolgó ételbe. Ilyenkor ebéd alatt, anyja elbeszélte a nap eseményeit s Kelemen tudta a falu minden igaz és költött hireit.

Esténkint, ha csend volt, a kalibáig hallatszott a falu vig legényeinek dala:

»...Ibolya, viola, őszi szellő fujja,
Ibolyalevélből lesz a piros rózsa.«

utánuk dudorászta, hiszen ifju volt s ő is vágyakozott a vig legények közé. Meg aztán neki is volt valakije... Egy leány képe vésődött mélyen szive titkos kamrájába, egy leányé, ki azonban nagyon messze állott tőle. De hát a szivnek nem lehet parancsolni, a szerelmet nem lehet megtiltani!... A leány az intéző lánya volt, a gyönge virágszál, a harmatos bőrü Anikó, kinél nem is volt szépségesebb teremtés hetedhét világon sem. Ezért esett meg az, hogy az ágrólszakadt Kelemen, anyja minden nógatása ellenére, csak nem akart asszonyt venni a házhoz s boldog volt, ha csak egy-egy sóhajt küldhetett arra a torony felé, hol az a leány minden bizonnyal nem reá gondolt.

Egy nyári szürkületkor Kelemen a kukoricás végén bandukolt a dolinai erdő felé. Vig kacaj csendült az erdő felől s a következő pillanatban előtünt a rejtelmes sürüből ő, a szeretett leány. Hosszu haja megbomlottan lengett utána s szőkesége aranyszárnynak tünt a távolból. Kelemen szive nagyott dobbant s vágyakozó szerelmes tekintettel csüngött a falu felé szaladó leányon. Hanem a leány nyomában egy városi ficsur is feltünt, ki — ugy látszott — játékból üzi a leányt. És im!... Utól is érte... Megfogja... Megöleli.., Megcsókolja... A vér Kelemen fejét elönti; kiáltani akar, szó nem hagyja el ajkát s még csak annyit lát, hogy a leány visszaadja a csókot s mindketten karöltve sietnek a falu felé — aztán... szeme előtt minden elsötétül.

Beállott az este...

Kelemennek az anyja másnap elbeszélte, hogy nemsokára esküvő lesz a faluban, a tekintetes ur leánya férjhez fog menni, holnap meg lesz az eljegyzés is.

Kelemen szótlanul hallgatta a hirt, hiszen ő már mindent tudott, érezett.

Az eljegyzés csakugyan annak rendje és módja szerint megtörtént.

A kukoricást pedig ez estén alaposan megdézsmálták, mert nem őrizte, nem vigyázott arra már senki.

Kelemen örök álomba merült, ott feküdt kalibája előtt mozdulatlanul, kihült tagokkal. Nagy bánatában szive hasadt meg. Oktalan volt szegény, de nem tehetett róla... A száraz orvosi jelentés szivszélhüdést állapitott meg halál okául, hiába, az orvosi tudomány nem jutott még annyira, hogy a szerelmet boncolja, azt a költőknek hagyja.

Mérgezések.*

Lapunk mult évi 52. (1925. dec. 27.) és f. évi 1. (1926. jan. 3.) számaiban »A halál szövetségesei« cimen igen értékes és megszivlelendő cikket irt vitéz Galambos József dr. kedves bajtársunk és kollégám, melyben az alkohol (szeszes italok) által okozott sok szerencsétlenséget tárgyalja.

A halál egy másik igen gyakori és veszélyes szövetségesével akarok most foglalkozni. Ujság olvasó emberek, ha nézik a napi hirek között a rövid rendőri, vagy az öngyilkosok cimü hireket, majd minden nap lalálkoznak egy-két olyan esettel, melyben az illető, rendszerint cseléd, vagy háztartásbeli a marólugot választja, de igen sokszor olvashatjuk azt, hogy majd itt, majd ott, egy-egy szomjas kis gyermek lugot ivott, de volt rá eset, hogy felnőtt férfi is járt már igy véletlenül. Ennek oka az, hogy a marólugot a legtöbb házban nagyon könnyen hozzáférhető helyen tartják, különösen padlómosás, szappanfőzés és ruhamosáskor. Ez még magában talán nem is volna olyan nagy baj, de rendszerint olyan edényben tartják, melyet azelőtt vizes edénynek használtak, vagy pedig még most is ehhez hasonlót használnak. Ennek oka talán az lehet, hogy a legtöbben nem is tudják azt, micsoda nagy méreg a lugkőoldat. Mint neve is elárulja, maró folyadék, még pedig igen veszedelmes, mert aki iszik belőle, annak száját, torkát, nyelőcsövét, sőt gyomrát is összemarja, kisebesiti. Ezen kisebesedett helyeken azután oly nagyfoku szükületek keletkeznek, hogy az illető még folyadékot sem tud lenyelni és a szó legszorosabb értelmében véve étlen pusztul el, ha már a mérgezéskor meg nem halt. Az ilyen szerencsétlenek óriási kinokat szenvednek, egész belső részük ég. Ha idejében szaladnak is orvoshoz, az csak enyhiteni tudja a kinokat, de már segiteni rajta nem tud, legfeljebb pár hét mulva tágithatja a megszükült nyelőcsövet, ha el él addig a beteg. Sajnos nálunk ez olyan veszedelmes és gyakori eset, hogy a vidéki kórházak gyermek betegeinek $^1/_3$—$^1/_2$-e rendszerint

* Ezen cikket különösen ajánljuk a gondos anyák, derék nemzetes asszonyaink figyelmébe.

e szerencsétlen apróságokból kerül ki, aminek legtöbbször az anya gondatlansága oka.

Legutóbb már a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a lugkő forgalomba hozataláról, ami talán majd majd csökkenti a vele való mérgezések számát. Adja a magyarok Istene, hogy ugy legyen!

Magyar anyák, édes anyák! Tihozzátok fordulok, ha igazán szeretitek hazátokat és gyermekeiteket, tegyetek meg érdekükben mindent, ha a marólugot használjátok gondoljatok arra, hogy abban van a Ti és gyermekeitek boldogsága, nyugalma. Jól elzárható edényben és hozzáférhetetlen, vagy nehezen elérhető helyre tegyétek, mert belőle a halál nevető arca néz, a ma még jókedvü, nevető, gagyogó és élettől duzzadó piros arcu apró gyermekeitekre, akikre szegény megcsonkitott hazánknak oly nagy szüksége van.

Vitéz Tölgyessy Sándor dr.

A szkutarii tó.

Ki ne hallott volna már az albánokról, akiknek néprajzi hovatartozósága felől még ma sincsen a tudósoknak végleg kialakult elméletük. Egyik ezt mondja, a másik azt. Annyi bizonyos, hogy nekünk katonáknak, akik velük személyes érintkezésben voltunk, nincs róluk valami különös jó véleményünk. Nekem például, aki majdnem két hónapig éltem a Szkutari tó partján közöttük, mint a Hoti, Castrati és Bajza törzsek kerületi parancsnoka, az a véleményem ma róluk, hogy Zsiga cigány gróf lehetne köztük. Azonban a flóra és fauna, a szkutarii tó és vidékének bájossága, már igazán mesés és érdemes a leirásra, megemlékezésre. Maga a tó igen terjedelmes, körülbelül hasonló nagyságu a mi Balatonunkkal. Épen ugy hegyek köritik, mint a mi tengerünket, csakhogy sokkal festőibb a látképe. Megvan azonban az a nagy baja, hogy partjai teljesen el vannak hanyagolva, s hellyel-közzel olyan mocsaras lett, ami hozzáférhetőségének erősen a rovására megy. Számos szigetke van benne, különösen a szélein, ahol fjordszerüen nyomul be hellyel-közzel a sziklás partba. Ugyanitt egyes sziklacsompók, mint egy-egy cserép virág, kinyomulnak a viz felületéből s meg vannak rakva növényzettel és a madarak ezreivel. Különösen a tavasz — amikor nekem is szerencsém volt ott tartózkodni — mesés a tó partján. A kis szigetek és a körülfekvő lankás hegyoldalak rónapirban égnek a vadon termő gránátalmafák piros virágjaitól. Ám vigyázni jó lesz a kóborlónak, mert a mérges kigyók épen ezeket a virágdus, napos hegyoldalakat szeretik legjobban. Maga a tó vize csordultig tele van a halak számtalan — sokszor nekünk szokatlan formáju, exotikus alaku — fajaival. Még a háboru zaja sem zavarta meg a parti halászokat munkájukban. Órákig képes voltam elnézegetni a különbnél különb fajtáju halak nyüzsgő tömegét, egy-egy halóhuzás után. Tokok, kecsegék, lazacok, nyelvhalak, félszeguszók, angolnák érdekelik legjobban az idegent. Mert a tó vize szoros összefüggésben van az Adriával a Bojana nevü, rövid futásu folyó révén, amely Szkutari városa alatt torkollik a tóba. Épen ezért azután sok tengeri hal benyomul a tóba ivás végett. Ez a halbőség vonza azután, véleményem szerint, a madárvilág ezreit is a tóra. Libák, kácsák, buvárok, gémek, károkatonák, hattyuk, gödények, kócsagok, darvak, szalonkák, lilék, partfutók, halászmadarak, sirályok, halfarkasok és sokféle ragadozók, melyek közül a fehérfarku halászsas impozánsan emelkedik ki, végül a különböző keselyük csapatai ékesitik a tó környékét és felületét. A természetbámulónak ugy, mint az egyszerü vadászembernek, csak ugy dagasztja a szivét a sürgés-forgás, mely egyes helyeken nyüzsgéssé sürüsödik, amit a madárvilág végez, ugyszólván puskalövésnyi távolságban, a szemeink előtt. Itt a gödények csapata vadászik, tervszerüen hajtva rajvonalban maguk előtt a halakat a sekélyes felé, ott egy számos tagból álló hattyucsapat lebeg a kék viz tükrén, szorgalmasan bukdácsolva a viz szine alá görbe nyakával a zsákmány után. Majd megint többszáz darabból álló libacsapat ereszkedik le cikázva a levegőből a tó egy kis öblöcskéjébe, ahol már a kácsák, buvárok ugy megtömték a viz felületét, hogy a néző szerint talán hely sem akad a jövevényeknek. Pedig tulajdonképen van hely még, hiszen ujabb és ujabb madártömegek csapnak le közibük. Megjelenik egy-egy rabló szárnyas is, egy vándorsólyom, vagy egy réti héjja, esetleg kecsesen sólyom alakjában. Kering, cikkázik fölöttük, majd héba-hóba lecsap s már viszi is zsákmányát. Annyian vannak azonban a tó szinén, hogy látszólag semmiféle kavarodást nem okoznak. Ha azonban a fehérfarkusas hatalmas konturjai megjelennek a levegőégben, ez már általános ribilliót okoz. Tágul, fordul a tömeg, ki viz alá, ki partra, ki pedig szárnyra kapja magát. Mert ez a hatalmas ragadozó a tóságok tigrise. Ettől még a hattyucsapat is elkocog a part korlander és tamariszkus bokrai közé, a csihés turjánba. Ama helyéről a tónak, amely zátonyszerü homokpadot alkot, viszont óriási rikácsolás hangözöne tör elő. Mi lehet ott vajjon? Forditsuk oda a tríédert, majd közelebb hozza őket. Hát ott a partlakó madárnépség devernyáz! Tudniillik: a halászok ott szokták kihuzni a nagy keritő hálót s ott válogatják szét a zsákmányt. Persze, ha nem csurran, csöppen s a kuszhal, mi-egyéb ki leszen dobva az értékes halanyag közül. Viszont a bárkák is ott állanak s a döglött hal szintén ki lesz selejtezve. Erre szoktak hát oda az éhes madarak tömegei. A zsákmány közül harcolnak egymással. Van ott mindenféle halpusztitó! És az mind rikácsol, krákog, visit és veszekedik. Mondhatom, valóságos miniatür emberi társadalom! »Aki birja, az marja!« a jelszó! Ott vannak a sirályok, csirek, halfarkasok, gémek, károkatonák, gólyák seregei. Előkelő körök sem hiányoznak a »tohu-va-bohu«-ból. A kis és nagy kócsag egy-két példánya is látható közöttük, a kanalasgémekkel, sőt egy félre helyen pártás darvak csoportja is feltalálható. De hát még a gonosz ragadozók serege, a különböző nagyságu és fajtáju keselyük. A dögkeselyük vannak tulnyomó számban, a dolmányos varjakkal vegyest. Még holló is akad közöttük. A károkatonák szép sorban ülnek. A bárkák kikötőkaróin és a hálóteregető ágas fákon, korlátokon. Talán innen is kapták a »katona« nevet, mert hát ugy álldogálnak haptákban, sort képezve, mint a katonák a glédában, lesve, mely pillanatban csaphatnak le a jó falatra. Még a nagy, fehérfarku halászsas is látható közöttük. Ugy gunnyaszt ott a halfarkasokkal egyetemben, mint egy öreg csősz a subájában. (Folytatjuk.) vitéz Halmay.

SPORT.

Ifj. Horthy Miklós motorkerékpárgyőzelme. A KMAC vasárnap rendezte első motorkerékpárosversenyét az ügetőpályán. Az érdeklődő közönség soraiban megjelent a Kormányzó Ur Őfőméltósága is. Ugy látszott, hogy Balázs László lesz a győztes, ő azonban az utolsó viadalban elbukott és a Kormányzó fia ifju Horthy Miklós három versenyszámban értékes győzelmet aratott. I. Juniorverseny (10 km): 1. Ifj. Horthy Miklós. II. Mellékkocsi verseny (10 km): 1. Pauli József. III. Föverseny (30 km): 1. Ifj. Horthy Miklós. IV. Föverseny (2. futam), 15 km:: 1. Wein Levente. V. Üldözőverseny győztesek: Blaskovits Péter, ifj. Horthy Miklós, Wein Levente, Kubsa Géza, Bauer József.

Vitéz Tersztyánszky tőrvivóbajnok. A BBTE tornatermében folyt le vasárnap délután Magyarország 1926. évi tőrvivóbajnokságáért a küzdelem. A bajnokságot annak védője vitéz Tersztyánszky Ödön nyerte meg ismét.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága lova Koppány nyerte meg április 10-én a lóverseny harmadik futamában a Tavaszi-dijat.

Footballeredmények. Az FTC kemény küzdelem után legyőzte egyik legveszélyesebb ellenfelét az NSC-t s igy a zöldfehérek előnye öt pont lett. FTC—NSC 3:2 (1:2), MTK—33 FC 1:1 (0:1), UTE—Törekvés 4:1 (2:1), Vasas—VAC 2:2 (2:0), ETC—III. ker. TVE 2:2 (2:1), BEAC—KAC 1:1 (1:0). — Franciaország válogatott csapata Párisban 4:3 (3:0) arányban verte meg Belgium válogatottait.

Amerikai uszóbajnokságai. A csikágói husz yardos

uszodában, a 100 yardos gyorsuszásban Lauffer (Cincinnati) győzött 52.4 mp alatt. A 220 és 500 yardos gyorsuszóbajnokságot a svéd Arne Borg nyerte meg 2 p 15.8 mp alatt, illetve 5 p 43.8 mp alatt. Weissmüller nem indult.

Az atlétaszövetség vérmezői futóversenye. A MASz a Vérmezőn propaganda tömeg mezei futóversenyt rendezett. A közel 500 futóból álló gárda szépen szerepelt. Több mint tizezer főnyi közönség volt jelen. A versenyben az Egyetértés Sport Club csapata győzött a ludovikásokkal szemben. Harmadik és negyedik helyre a Rendőrök Atlétikai Clubja került. A leventeversenyben három előfutam alapján a X. ker. leventék első csoportja győzött.

Az atlétaszövetség debreceni, keleti kerületének mezei futóversenyén Gyulay Gábor lett az első.

Vitézek a világháboruban.

Vitéz Takács Elek betör az oláh állásba.

vitéz Takács Elek.

1917 tavaszán a 13. honvéd gyalogezred az oláh határon a Harlagi nevü magaslaton nézett farkasszemet az oroszokkal.

Hadvezetőségünk támadást akart előkészíteni s ehhez szüksége volt arra, hogy pontosan ismeri-e az ellenség állásának irányát, fordulóit és drótakadályainak minőségét, mert hiszen csak ezek mérlegelése után határozhatott arra nézve, vajjon melyik pontnál törjön be az ellenséges állásba.

Az erdős terep sok helyen elrejtette az állásokat ugy, hogy földeritésükre repülőket és járőröket küldöttek ki. A repülők a lehetőség szerint le is fényképezték az állásokat, de a 12 gyalogjárőr közül az ellenség éhersége miatt egy sem tudott olyan pontos jelentést hozni, mely a repülők fényképfelvételével megegyezett volna.

Takács Eleket, a 13-as honvédek törzsőrmesterét küldötték ki négy honvéddel annak megállapitására, hogy az ellenséges állás hol fordul nyugati irányban s milyenek az állásai és drótakadályai a kanyarodónál.

Mivel az állások derékszögben fordultak el egymástól, oldalozva a legóvatosabban kellett lopódznia az öttagu járőrnek a völgy felé a méteres hóban. A tulsó magaslaton, mely szinte falmeredeken emelkedett a völgyből, föl kellett kapaszkodni, hogy az ellenséges állások közelébe jussanak.

Kinos erőfeszitéssel fel is kuszottt Takács törzsőrmester az állások elé, tüzetesen megvizsgálta azokat, majd legényeivel ismét lejebb szállt a völgy felé, hogy egy másik ponton közelitsék meg őket ugyanilyen célból. Mikor feladatukat elvégezték, visszafelé tartottak, de az oroszok észrevették és néhány lövést küldöttek utánuk s egyuttal nyomban riadót jeleztek.

Ugyanakkor egy erős orosz járőr indult Takács járőre ellen, hogy azt a völgyben szoritsa és elfogja.

Ám Takács törzsőrmester a veszélyes helyzetben is megőrizte hidegvérét, hirtelen állást foglalt az orosz járőrrel szemben és tüzharcba bocsátkozott vele.

Ugyanakkor a 13-as honvédek egy tábori örse is észrevette az ellenséges járőrt és szintén tüz alá vette.

Takács őrmester járőre igy megmenekült az elfogatástól s bevonulása után pontos vázlatot rajzolt az ellenséges állásról, mely tökéletesen egyezett a fényképekkel.

A derék törzsőrmestert fellebbvalói az I. osztályu ezüst vitézségi éremmel jutalmazták bátor és eredményes vállalkozásáért.

Takács később az arany vitézségi érmet is megszerezte a következőképen:

1917 nyarán az oláhok nagy erővel szállották meg a Casinului-völgy déli oldalán huzódó Rezbului nevü magaslatot, mely az egész völgy urai ugy, hogy saját csapataink hiába igyekeztek előretörni.

Az 1014-es kup oldalai olyan meredekek voltak, hogy megtámadni csak azon a keskeny gerincen lehetett, mely a kupot egy kisebb magaslattal összekötötte. Ez a kisebb

magaslat a mi kezünkben volt. Természetes, hogy a keskeny hegyháton nagyobb erővel nem támadhattunk, hanem csak kisebb, de elszánt, vitéz osztaggal.

A támadás végrehajtására Takács őrmestert szemelte ki a parancsnokság.

Feladata az volt, hogy egy órai tüzérségi előkészítés után félszázadával törjön be az ellenséges állásba, üzze el abból az oláhokat s aztán nyomuljon tul az álláson s mintegy 800 lépéssel hátrább foglaljon állást és ha az ellenség ellentámadást inditana a hegy visszaszerzésére, tartóztassa mindaddig, mig az ujonnan elfoglalt állást erősen megszállják a mi csapataink.

Augusztus 16-án délután félhatkor meg is kezdődött a pergőtüz, mely egy óráig át elárasztotta gránátokkal az oláh állást.

A tüz megszüntével megindult a félszázad és a hozzá beosztott két gépfegyverszakasz támadásra. Alig tettek azonban néhány száz lépést, mikor az oláhok észrevették őket és heves tüzelést kezdtek. Takács törzsőrmester félszázada azonnal lefeküdt és viszonozta a tüzet. Alig tizperenyi puskázás után Takács beszüntette a tüzelést és »Rajta!« kiáltással az ellenségre rohant félszázada élén. A szétlőtt drótakadályokon könnyen átugráltak s betörtek az árokba.

Rövid, véres kézitusa keletkezett, melynek során hamar legyürték az oláhokat, csupán egy ellenséges géppuska nem akarta megadni magát és lőtt az utolsó pillanatig. Takács törzsőrmester erre egymaga a géppuskához rohant s a nála lévő fegyverrel leütötte az egyik géppuskást. A többi azonnal megadta magát. Tiz perc mulva az állásban nem volt ellenséges katona.

Takács törzsőrmester vitézül végrehajtott támadásával nyolc ellenséges gépfegyvert, sok hadianyagot zsákmányolt s egy századnyi oláh katonát ejtett foglyul.

Ugyanez a támadás tette lehetővé, hogy saját csapataink több kilométerrel mélyebbre nyomultak az oláh területen.

Vitéz és győzelmes fegyverténnyéért — az arany vitézségi érmen kivül — soronkivül léptették elő tiszthelyettessé és szolgálatainak, valamint önfeláldozásának jutalmául vitézzé avatták.

Felesége: Takács Ágnes nemzetesasszony, 1 fia és két leánya van.

Szerkesztői posta.

Akik bármely ügyben a szerkesztőséghez fordulnak, irják a név után a vitézi igazolványuk számát. Például vitéz Horváth István (349).

vitéz **Szabó József**, Katafa. Birtoktárgyalásról csak az illetékes Székkapitányság tud felvilágositást adni. Irjon oda. Jelentse be a vármegyei vitézi Széknek, hogy mikor és mily összeget fizetett be az Aranykönyvre. Előfizetése május 1-én jár le. — vitéz **Pottyondy Lajos.** Válasz levélben ment. — vitéz **E. I.** »Falusi kép.« A beküldött cikk, bár lényegében igazat mond, még mindig nem közölhető. Lapunk stilusába ilyen kifejezések, mint: »büzös odu«, nem illenek. A harc nem »dörgi végig a hazát«. »Nemzetgyalázó agár«, nem találó hasonlat. A mondatfüzés sem világos helyenként. Mindezt itt azért emlitjük, hogy lássa a konkrét hibákat is. Ha például ugyanezt közölhető hangon, mint tényeket sorolja fel s rámutat a veszélyre, egészen másképen hat, meggyőzőbb, higgadtabb és lapunk szelleméhez méltó volna. — vitéz **Füzy Lajos.** A hirt köszönettel közöltük. Szavalásra alkalmas költeményt keresni fogunk. — vitéz **Bodrogi Tamás.** Kérdésével forduljon a vármegyei vitézi Székhez. — vitéz **Váraljai József.** Ezen kéréssel a legközelebbi Mezőgazdasági Kamarához kell fordulni. — vitéz **Harmath Géza.** Tesssék a sorsjegyintézőséghez fordulni. Annyiféle sorsjegyakció van, hogy sokkal könnyebb az illetőknek maguknak utánjárni. — vitéz **Bogyay K. Géza.** Fenti üzenet önnek is szól. — vitéz **Szalay Gyula.** Önnek szintén. — vitéz **Lasky Ferenc.** Mi a lapot pénteken adjuk postára. A postán lehetne panaszt tenni. — vitéz **Balogh Márton.** Forduljon a megyei Székkapitányság utján a Miskolci Mezőgazdasági Kamarához. Kérését ott elintézik. — vitéz **dr. Balázsházy János.** Beöthy László kereskedelemügyi miniszter volt a Tisza-kormányban. Régi magyar családból származik. Budapest, VI., Aradi-utca 70. — vitéz **Bába Viktor.** Érdeklődjék a vármegyei vitézi Széknél. — **Fehér orgona.** Szerelmes versben csak a legjobb a jó, sajnos, nem üti meg a mértéket. — **Honfi.** Jobb jó verset olvasni, mint rosszat irni. Miért nem olvas inkább, nem kell mindenkinek, aki megtanul irni az iskolában, mindjárt költővé lennie. Hová jutnánk akkor, ha több lenne az iró, mint az olvasó? — vitéz **F. J.,** Szeged. Épitkezési kölcsönkérvénye az O. V. Székhez nem érkezett be. Miután nevét

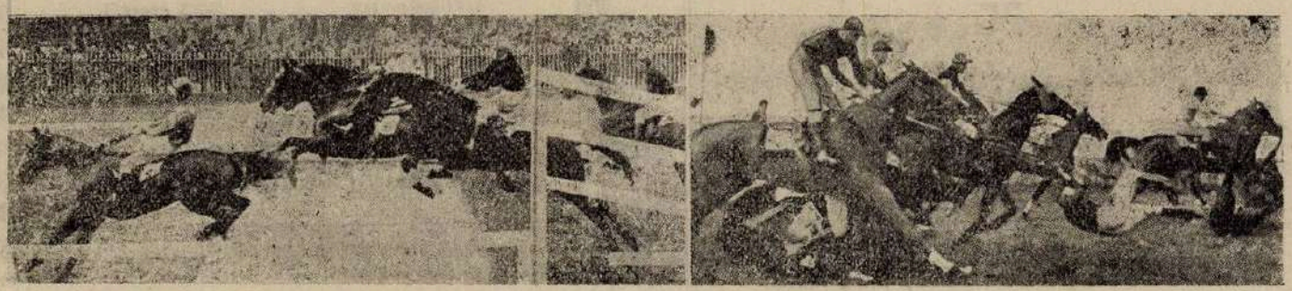

A liverpooli versenypálya veszedelmes akadályairól hires. Képünk egy ilyen gátversenyt ábrázol.

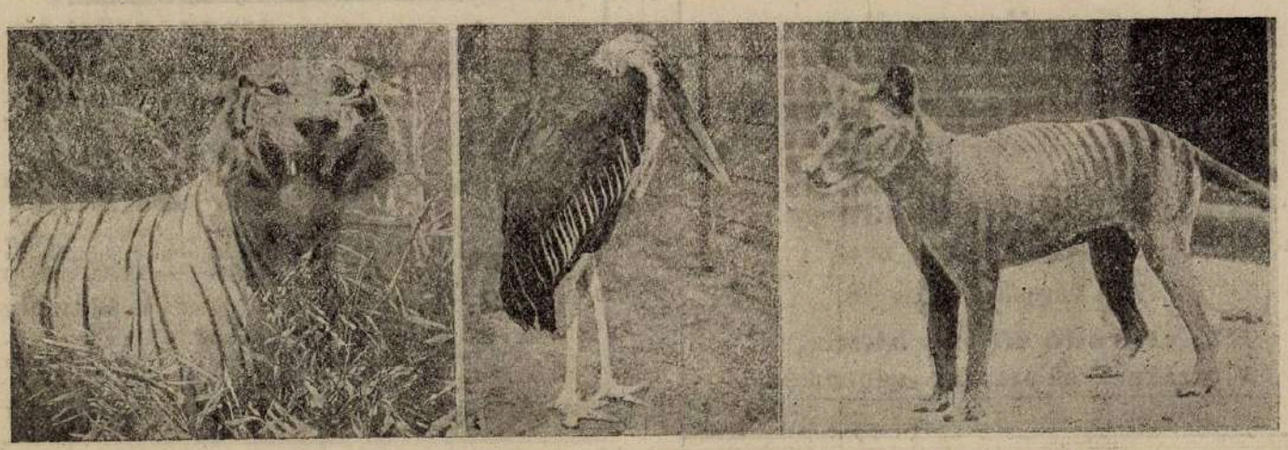

A budapesti állatkert néhány hiressége: a tigris, a marabu és a csikos hiéna.

nem irta meg, levelét a szegedi Székkapitányságnak küldtük el, hogy kérvénye ügyére talán ott tudnak részletes választ adni. — vitéz **Gy. S.**, Siklós. A honvédségen belül szolgálati érintkezések alkalmával szóban a »vitéz« jelző használata nincs előirva. Például nem jelentünk: »vitéz őrmester ur« stb. Ellenben irásban használjuk, mint például szolgálatába lép: vitéz X. Y. őrmester.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: **Dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

---

vitéz **Helényi Márton** mühádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközölteinek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz **Jókuti**

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000**-től
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000**-től
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM. 1926. ÁPRILIS HÓ 25.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Dicsőség tavasza.

1849. tavaszán egy félig ujoncokból álló honvédsereg megindult, hogy utján egyik diadalt arassa a másik után az osztrák seregek ellen. Tápióbicske, Isaszeg, Vác, Nagysarló, Komárom neve jelzi ezt a diadalutat, melyet egy hiányosan felszerelt, gyakorlatlan, de annál lelkesebb szellemü had járt be, örök fényt vetve a magyar vitézségre és emlékeztetőjéül annak, hogy a hős előtt nincs akadály, a hős nem az ellenség erejét, helyzetét, felszerelését tekinti, hanem a saját bátorsága szerint vág neki akár a lehetetlenségnek. És ilyen erényekkel győz a kevésbbé lelkes sereg fölött.

Április 22-én vonult be a diadalmas Görgey fővezér Komáromba, melynek várát az osztrákok nagy erővel ostromoltak. Négyhavi ostrom után a vár felszabadult és az ellenséges sereg fejvesztetten menekült. Ha akkor a magyar sereg az osztrákok üldözését folytatja, ahelyett, hogy Buda ostromára indulna, ki tudja, sok minden másként fordult volna.

Április 19-én folyt le ennek a hadjáratnak legvéresebb és legdicsőségesebb ütközete, a nagysarlói csata. Damjanich és Klapka 18 ezer emberrel támadta meg Wohlgemut tábornok 24.000 főnyi seregét. Egy héttel ezelőtt azonban az osztrák császár Miklós orosz cárhoz fordult segitségért, hogy a magyarok szabadságharcát leverni segitse. A roppant tulerő aztán véget vetett a magyar honvédek diadalmenetének, bár ugy küzdöttek seregeink, hogy a hatalmas orosz seregek csodálatát méltán vivták ki magatartásukkal.

Ennek a diadalmas hadjáratnak tanulsága szembeszökő. Azt mutatja, hogy a magyar nemzetben az évezredes hadi erények állandóan fennmaradtak és hogy ügyes vezetés mellett a magyar katona szembeszáll bárkivel és diadalt arat. Hiszen tudjuk mindnyájan, mit jelent kiképzés, felszerelés, anyagi eszköz egy hadsereg sikereit illetőleg, mégis az anyagi eszközökön felül egy dolog áll, amit csak egy nép lelke adhat, a hősiességnek, a meg nem alkuvásnak, a virtusnak verhetetlen szelleme. Ez a szellem hatotta át a vörössipkás honvédeket 1849. tavaszán, ez a szellem vezette diadalra Rákóczi kurucait annyi csatán, ez verte meg a legnagyobb katonai zseni pompás seregeit, Nagy Frigyes hadát a hétéves háboruban, ez állt ellent a töröknek, ez lobogott Hunyadi harcosainak lelkében és ugyanez Nagy Lajos, Szent László, Árpád hadait tette hiressé az egész világon.

A magyar egyenes, bátor nemzet, amelyet időről-időre érhettek csapások, ha azonban történetén végigtekintünk, látnunk kell, hogy hősi szelleme mindig ujra felemelte és ragyogó példáit adta a magyar vitézségnek.

Jó, hogyha felidézzük régi dicsőségünk vörösbetüs napjait, fenn kell tartanunk a magyar virtus lelkesitő emlékét. Mert ha arra a tavaszra gondolunk, amikor ebben az országban a négy világtáj minden sarkából ellenség meredt a magyarra s mi mégis diadalmasan vertük az ellenség hadait, akkor uj hit ébred bennünk. Délen rácok, keleten oláhok, északon orosz és nyugaton osztrák, éppen elég az egy magyarra. Görgey honvédei azonban a tizszeres tulerő ellen nagyszerü eredményeket értek el és megmutatták, hogy a semmiből is lehet pompás, fegyelmezett, harckész és a diadalt kicsikaró hadakat teremteni akarattal, lelkesedéssel, akadályt nem ismerő hittel.

Most, megálaztatásunk szomoru éveiben felüdül a lelkünk, ha régi dicsőségünk emlékein merengünk. Most, amikor nincs fegyverünk, amikor lemetélték legszebb földeinket, amikor ezer, meg ezer magyar bolyong hontalanul szerte a hazában, epedve várjuk azt a tavaszt, azt a rügyként kipattanó pillanatot, amikor a föld ujra megmozdul, mint egykor régen és katonák támadnak a békés polgárokból, amikor ujra magyar seregek érclépte alatt dobban a föld és reszketve lesi minden ellenségünk a mi feltámadásunkat.

Mikor mozdul meg a magyar, nem lehet tudni. De egyszer bizonyosan elkövetkezik az az óra, amikor ujra rálépünk a nagy utra, amikor élet, vagy halál fölött kell a mi bátor elszántságunknak döntenie. Akkor gondoljunk a régi magyar hősökre, kiknek teste annyi harcmezőn porlad szent nyugalomban, akkor meritsünk erőt az ő példájukból is, hogy méltók legyünk hozzájuk és magyar voltunkhoz.

Bizonyos, hogy annak a diadalutnak a végén a nagy, az egész, a feltámadott Magyarország vár bennünket.

Erre tanit minket a dicsőség tavaszán végigvonuló pirossipkás honvédseregek csodálatos diadalutja.

VITÉZI ÉLET.

Hősök emlékünnepe.

Az Országos Vitézi Szék időszerűnek tartja, hogy az összes rendi szerveknek és vitézeknek emlékezetébe idézze az 1924. évi XIV. törvénycikket. Ez a törvénycikk az ugyanis, mellyel a magyar állam minden naptári év május havának utolsó vasárnapját, a hősök emlékére, a nemzet soha el nem muló hálája és elismerése jeléül, nemzeti ünneppé avatta.

Minthogy a vitézség és az önfeláldozás erényének kultusza egy intézményhez sem állhat olyan közel, mint a Vitézi Rendhez, felkérem az összes szerveket és vitézeket, hogy mindazt a munkát és fáradozást, amely arra irányul, hogy ez a nap minden községben méltó keretek és ünnepélyes megnyilatkozások között hirdethesse az elesett hősök örök dicsőségét, a maguk részéről is természetes kötelességüknek tekintsék. A nemzeti ünnepek népnevelő hatása kétségtelen; igyekeznünk kell tehát oly irányba hatni, hogy a hősök emlékünnepe az élő és eljövendő nemzedéknek valóban okulására szolgáljon.

A teljes tájékozottság kedvéért közlöm, hogy az O. V. Szék egyáltalán nem helyez sulyt arra, hogy a hősök emléknapjának megünneplésére a vitézek a megyék vagy városok gócpontjaiban összegyüjtessenek s a szervek testületileg rójják le a kegyeletes megemlékezés adóját. A vitézek nagy többségének közismerten sulyos anyagi viszonyai miatt az ilyen tervekről már eleve le kell mondanunk. Fontos az, hogy az ünnepély előkészitő munkálataiba a vitézek és vitézi szervek is belekapcsolódjanak s jó példát mutatva, azon serénykedjenek, hogy ezek az ünnepélyek minél lélekemelőbbé váljanak.

A hősök önfeláldozó hazaszeretetének és vitézségének kellő méltatása, a hősi emlékszobrok és sirok megkoszoruzása legyen a vitézeknek és vitézi szerveknek ugyancsak kegyeletes kötelessége e napon.

Tudomásul közlöm egyidejüleg, hogy a m. kir. belügyminiszter ur, a fentebb emlitett törvénycikkel kapcsolatban, rendeletileg szabályozta a hősi sirok karbantartását célzó gyüjtési akciókat is. E rendelet szerint a hősi sirok karbantartásának költségeire urna- és perselygyüjtés csak a hősök emlékünnepén és a megelőző napon eszközölhető. A gyüjtési akciók kezdeményezése és támogatása dicséretes vitézhez illő cselekedet.

A megyei szerveknek a hősök emlékünnepével kapcsolatos ténykedése a május haváról szóló összefoglaló jelentésben megemlitendő. O. V. Szék.

Felhivás!

Budapest székesfőváros vitézi székkapitánysága tisztelettel kérdi a jobb módban élő és vidéken lakó vitézeket, nem volnának-e hajlandók egy a fővárosban lakó szegénysorsu, többgyermekes vitézi özvegynek gyengén fejlett 17 éves leányát a nyári hónapokon át nyaraltatás céljából magukhoz venni. E leányka tökéletesen beszél angolul és hajlandó volna ez idő alatt az illető család gyermekeit angol nyelvre tanitani. Mielőbbi választ kér: Budapest székesfőváros vitézi széke. (Váczi-u. 62.) — 1317—926.

Budapest Vitézi Széke.

Észak Pest Vármegye Vit. járás hadnagyai és vitézeihez!

Azok, akik a vitézi formaruhát meg akarják rendelni (vitézek és vitézjelöltek), forduljanak közvetlen vitéz Hárs Károly uri szabóhoz (Budapest, Ranolder-utca 5. II. 1.) ki a megrendelést a legpontosabban fogja elkésziteni. A forma ruha ára a szövet minősége szerint különböző: egy atilla, egy nadrág (csizmanadrág vagy pantalló), egy sapka 1.200,000; 1.600,000, 1.900,000; 1.850,000; 2.100,000 és 2.500,000 korona.

Mente: 2.000,000 korona. Tiszti öv 260.000 korona. Legénységi öv 180.000 korona. A szabó részletfizetési kedvezményt is ad. Aki egy teljes öltönyt rendel, (mente, atilla, nadrág, sapka, öv), 10 havi, aki mente nélkül rendeli meg a formaruhát, az 6 havi részletben fizetheti, 5 százalékos kamat mellett.

A vitézjelöltek a járáshadnagyokkal beszéljék meg a megrendelés módozatait. — 155.—Msz. 1926.

Pest vm. északi Vitézi Széke.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Folyó évi május hó 2-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor Veszprémben a Korona-szálló kis éttermében vitézi értekezletet tartok, melyen többek között a vitézi diszruha-kérdését véglegesen megállapitom.

Az értekezleten a Veszprémhez közellakó vitézek okvetlenül, a távollakók közül pedig vitézi őrmesteri körzetenkint legalább egy vitéz jelenjen meg, mint az őrmesteri körzet képviselője. — 257—1926. szám.

Székkapitányság.

Születések.

A következő vitézeknek született gyermeke: vitéz Gaál András (Csenger), 1926 jan. 15-én, András fia, vitéz Tóth Ferenc (Balassagyarmat), 1926 febr. 23-án, Margit Ilona leánya, vitéz Lenkei János (Ráckeve), 1926 febr. 19-én, Magdolna leánya, vitéz Varga János (Miskolc), 1926 febr. 28-án, János Dezső fia, vitéz Molnár János (Füzesgyarmat, Bucsatelep), 1926 febr. 19-én, Eszter leánya, vitéz Tóth Bálint (Solt), 1926 febr. 20-án, Bálint és Imre ikerfiai, vitéz Szakó József (Beremend), 1926 febr. 2-án, József fia, vitéz Drinóczi József (Maráza), 1925 dec. 17-én, Irén leánya, vitéz Madarassy Péter (Nagyharsány), 1926 jan. 27-én, Miklós Péter fia, vitéz Pejlovas Bálint (Dunaszeg, Gyulamajor), 1926 jan. 16-án, Terézia Jolán leánya, vitéz Czeglédi Ádám (Füzesabony), 1926 febr. 17-én, Imre fia, vitéz Mezei János (Marcal), 1926 febr. 1-én, Lajos fia, vitéz Csuka József (Alsószopós), 1926 jan. 3-án, Erzsébet leánya, vitéz Nagy Kálmán (Kéthely) 1926 febr. 6-án, Lajos fia, vitéz Pálvölgyi Mátyás (Kótaj), 1926 febr. 27-én, Géza fia, vitéz Kovács András (Debrecen), 1925 nov. 24-én, László Károly fia, vitéz Ménesi Imre (Jászszentlászló), 1926 febr. 3-án, Tibor fia, vitéz Faluházi Sándor (Füzesgyarmat, Bucsatelep), 1926 febr. 2-án, Mária leánya, vitéz E. Nagy János (Gyula), 1924 ápr. 2-án, Juliánna, Ilona leánya, vitéz Pataki József (Bodvarákó), 1925 jun. 24-én, Irén Margit leánya, vitéz Deli István (Mözs), 1925 dec. 1-én, Anna leánya, vitéz Orbán Sándor (Edde), 1926 febr. 8-án, Árpád Sándor fia, vitéz Horváth Mihály (Hegyhátgyertyános), 1925 jun. 25-én, Irén leánya, vitéz Forrói Pál (Forró), 1926 jan. 17-én, Gizella leánya, vitéz Vezendi Imre (Derecske), 1926 febr. 8-án, Piroska leánya, vitéz Szabó István (Hajdúböszörmény), 1925 okt. 27-én, Eszter leánya, vitéz Molnár Ferenc (Székesfehérvár), 1926 jan. 17-én, Piroska Rozália leánya, vitéz Kovács József (Székesfehérvár), 1926 jan. 10-én, Irén Mária leánya, vitéz Rácz György (Gárdony), 1926 febr. 12-én, Juliánna leánya, vitéz Szigeti József (Nádasdladány), 1926 jan. 25-én, János fia, vitéz Vépi István (Sárkeresztes), 1926 jan. 21-én, Juliánna leánya, vitéz Gyenei Antal (Tamási), 1926 jan. 19-én, Erzsébet leánya, vitéz Tar Mihály (Tiszabercel), 1926 jan. 29-én, Sándor fia, vitéz Fazekas András (Pap), 1926 jan. 21-én, Lujza leánya, vitéz Benkő János (Ófehértó), 1926 jan. 20-án, Jolán leánya, vitéz Csákvári János (Szekszárd), 1926 febr. 2-án, Juliánna leánya, vitéz Szakács József (Magyarkeszi), 1926 febr. 7-én, József fia, vitéz Kozma Mihály (Dunaszentbenedek), 1925 dec. 22-én, Margit leánya, vitéz Kispál Vendel (Hódmezővásárhely), 1925 aug. 30-án, János fia, vitéz Palásti János (Csongrád), 1926 jan. 20-án, Árpád fia, vitéz Nagy Gyula Benedek (Szeged), 1926 jan. 4-én, Jolán Margit leánya, vitéz Ujlaki Károly (Igal), 1924 jun. 20-án, Károly fia, vitéz Ujlaki Károly (Igal), 1925 dec. 29-én, László fia, vitéz Kiss Márton (Zalagyömörő), 1926 febr. 2-án, Tibor Zoltán és Béla ikerfiai, vitéz Jóó József (Kéttornyulak), 1926 jan. 6-án, Anna leánya, vitéz Vértes István (Noszlop), 1926 febr. 4-én, Erzsébet leánya, vitéz Cseppentő Gábor (Karcag), 1925 nov. 2-án, Irén leánya, vitéz Ambrus István (Legyesbénye), 1925 dec. 25-én, István fia, vitéz Ágoston Kálmán (Kemenesszentpéteri), 1926 jan. 25-én, Kálmán fia, vitéz Ábrahám Ferenc (Mindszent), 1925 szept. 2-án, István fia, vitéz Béres Béni (Révleány-

vár), 1926 jan. 23-án, Eszter leánya, vitéz Lengyel Andor (Mezőcsát), 1926 jan. 23-án, Andor Zoltán fia, vitéz Dobai József (Sajólád) 1926 jan. 2-án, Ilona leánya, vitéz Bogdán Lajos (Karád), 1925 dec. 7-én, Teréz leánya, vitéz Keresztes József (Somogyhatvan), 1925 aug. 30-án, János fia.

Halálozás.

»**Vitéz Kiss Antal** harctéren szerzett betegsége következtében, hosszas szenvedés után, április hó 5-én, 38 éves korában Dunaharasztin elhunyt.

Temetésén Bányai Géza nyug. alezredes, járási vitézek hadnagya vezetése alatt Dunaharaszti, Soroksár és Csepel vitézei jelentek meg és kisérték vitéz bajtársukat utolsó utjára. A járási vitézi hadnagy a vitézi bajtársak nevében koszorut helyezett el a ravatalra.

A temetési szertartást vitéz Komáromi János ref. lelkész és Balogh Sándor ref. hitoktató végezték.

Dunaharaszti község előljárósága az elhunyt vitéz bajtársunknak diszsirhelyet adományozott.«

Pest vm. Északi Vitézi Széke.

*

Vitéz Kovács József április hó 9-én Gyöngyösön elhalt. A még nemrég életerős, derék, igen kedvelt bajtárs és polgár halála osztatlan részvétet keltett ugy a város közönsége, mint a vármegye vitézei körében. Az elhunyt bajtárs temetésén a kegyeletes részvét impozáns módon nyilvánul meg. Temetésén résztvett a város polgármestere, a helybeli honvédzászlóalj küldöttsége, az államrendőrség képviselője, az önkéntes tüzoltótestület teljes számban. Heves vármegye Vitézi Székét vitéz Géczy Sándor őrnagy képviselte. Gyöngyös járás és e város 40 vitéze és az emlitett előkelőségek kisérték utolsó utjára e közszeretetben álló vitézt. A vitézek koszoruját emelkedett hangu emlékbeszéd kiséretében vitéz Harsányi Gusztáv helyezte a sirra.

Kegyeletük kifejezőinek a Székkapitányság őszinte köszönetet mond.

Heves vm. székkapitánya.

CSONKA MAGYARORSZAG — NEM ORSZAG,
EGESZ MAGYARORSZAG — MENNYORSZAG.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A jégkár-biztositás fontossága a mezőgazdaságban.

A jégkár elleni biztositás fontosságáról a gazdálkodó lehet legjobban meggyőződve, mert tapasztalatból tudhatja, mit jelent az, ha a lábon álló termését jégverés éri és az nem volt biztositva. Kárba vész egy évi munkája, földjének egy évi hozama és nemcsak hiába dolgozott egy évig, hanem vagy a félretett vagyonából kell élnie.

Különösen fontos a jégkárelleni biztositás a vitézekre nézve, kik nem régen gazdálkodnak, kiknek még nincs tartaléktőkéjük, hogy az ilyen elemi csapást kiheverhessék. Az országos Vitézi Szék böles előrelátással a vitézi telkek épületeinek tüzbiztositását (Vitézi Rend kiskáté 2. rész, 5. §) kötelezővé tette. Amilyen fontos az épületek tüzbiztositása, épen olyan fontos a termények jékárelleni biztositása. Vannak vidékek, ahol csaknem minden évben pusztit a jég. Ilyen vidéken könnyelmüség, vagy szerencsejáték nem biztositani a termést, mert ha a ház le is ég, a gazda csak fedél nélkül marad, mig ha a vetést verte el a jég, kenyér nélkül marad.

A vitézek nagyrésze, hogy telkét saját kezelésbe vehesse és azon belterjes gazdálkodást folytathasson, kénytelen volt hitelt igénybe venni. A hitel pedig lejár s ugy azt, mint a járadéktelkek haszonbérét pontosan fizetni kell. Már pedig miből fizessen az adós gazda, ha termését elverte a jég s azért kártérítést nem kap?

Ugy tudjuk, hogy az Országos Vitézi Szék sem fog halasztást adni azon adósainak, kiket véletlenül ilyen csapás ér, mert ennek legtöbb esetben a gondatlanság az oka. Ezért a vitézek egyéni érdeke az, hogy e kérdéssel mindenki tisztában legyen s ha szükséges a biztositást idejében eszközölje.

Azon vitézek, kik terményeiket biztositani óhajtják, forduljanak személyesen, vagy irásban a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« biztositási osztályához (Budapest, Vár, Alagsor 1.), ahol a szükséges felvilágositásokat és nyomtatványokat dijtalanul megkapják.

Ha a levelezést el akarják kerülni, ugy forduljanak bizalommal a »Gazdák Biztositó Szövetkezet«-nek (keresztény intézet) a községben levő helyi képviselőjéhez. A V. M. Szövetkezete is ezen intézettel áll összeköttetésben. A következő lapban a biztositás módjáról és költségeiről fogunk irni.

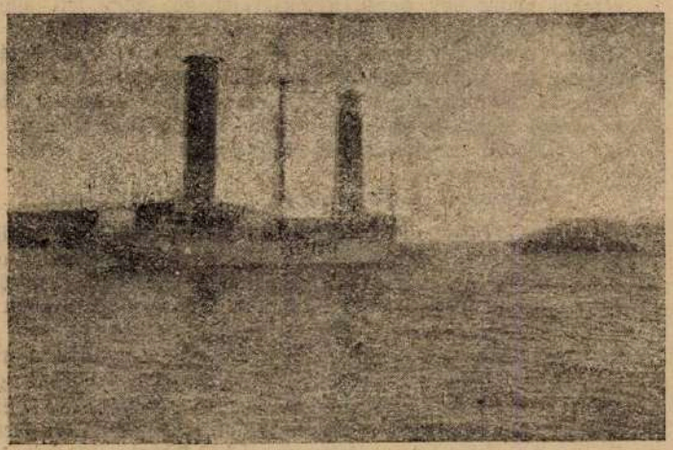

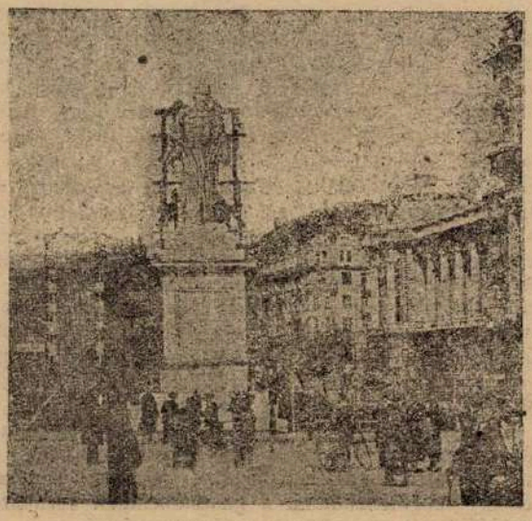

Flettner német mérnök korszakalkotó, ugynevezett roforos hajója, mely most indult első nagy utjára. A kéményszerü hengerek helyettesitik a vitorlát. Jobbra: Kossuth Lajos szobrának papiros mintáját próbaképpen felállitották a Kuria előtt.

Spárgaültetés.

A spárgaültetést legcélszerübb tavasszal végezni. E célból a talajt lehetőleg már az előző őszön 50—60 cm mélyen megforgatjuk. A sorokat egymástól 120 cm távolra jelöljük ki és minden sor helyén egy-egy 35 cm mély és ugyanilyen széles árkot ásunk. Az ültetés előtt az árok fenekén egymástól 50 cm távolságra egy kis halmocskát készitünk s erre helyezzük az elültetendő palántát ugy, hogy annak gyökérzetét a dombocska körül egyenletesen elhelyezzük. Ezután a tövet 5—6 cm vastagon földdel letakarjuk s azt a gyökérzethez kézzel jól odanyomkodjuk. Ültetésre legjobb az erőteljes, fejlődést mutató, egy, legfeljebb kétéves palánta.

Nyár folyamán a talaj felszinét tisztán tartjuk, ősszel pedig a spárga száradó hajtását tőben levágjuk. A következő év tavaszán az árkot földdel félig behuzzuk, mig a harmadik év tavaszán az árkot már teljesen kitölthetjük földdel. A spárgasipok, tehát a fiatal hajtások vágását csak a harmadik év tavaszán kezdhetjük meg s évente május, juniusig vághatjuk azokat. Szükséges, hogy a telepet legalább három évenként érett istállótrágyával, ősszel megtrágyázzuk. Jó erőben tartott telep 25 évig is szép, vastag hajtásokat nevel. A spárga a mészben gazdagabb, laza, homokos, tápláló anyagokban nem szükölködő talajt szereti. **Horn.**

A tavaszi szántás hátrányai.

Irta: **Básztl Elek**, ny. gazd. egyes. ügyv. titkár.

Ha az országban bármerre is járunk, azt látjuk, hogy kisgazdáink tavasszal még az őszi mélyszántásban részesitett földjüket is felszántják, ha előbb nem, ugy röviddel a vetés előtt. Hogy ez mily káros, azt majd az alább felhozott indokokból fogjuk látni.

Azt mindannyian tapasztalatból igen jól tudjuk, hogy ha az ősszel mélyen felszántott földet tavasszal ujból felszántjuk, akkor az eke a talaj felső, megszikkadt rétegét a barázda fenekére forditja és a barázda fenekén lévő nyirkos földet a felszinre hozza. A leforditott réteg szikkadtabb, tehát kevesebb nedvesség van benne, mint a felszinre hozott talajban, amely réteg rövidesen, egynéhány óra alatt szintén kiszikkad, igy tehát a tavaszi szántással a talaj nedvességének mennyiségét nagy mértékben csökkentjük. Már most az ilyen száraz talajba jutott mag nem csirázhatik egyenletesen és ennélfogva a kikelt vetés hiányos lesz.

A tavaszi szántásnak még további hátránya az, hogy tavasszal minden gazdának igen sok dolga van, mert a külső munkálatok annyira összetorlódnak, hogy a legtöbben a tavaszi szántással idejében nem tudnak elkészülni, aminek azután az a következménye, hogy ezen gazdák a tavasziak elvetésével megkésnek. Ezen késés azután a késői érésnek és ebből kifolyólag a gabonaféléknél a szem megszorulásának (különösen az Alföldön) és az alacsony szalmának az okozója.

Ha tavasszal az ősszel mélyen felszántott földet nem szántjuk fel, hanem amint az annyira megszikkadt, hogy arra reámehetünk, csak megtárcsázzuk vagy tárcsásborona hiányában megextirpáljuk, vagy éles és megterhelt boronával felkaparjuk, szóval a vetés idejéig porhanyósan és gyommentesen tartjuk, akkor nemcsak hogy nem szárítjuk ki a talajt, hanem az abban lévő nedvességet az elpárolgástól is megóvjuk és a vetésig a lehető legjobb fizikai állapotban tartjuk. Ugyanis az őszi mélyszántás tavaszig a saját és a hótakaró sulyánál fogva annyira összeálló tömeget képez és mint ilyen, a tél folyamán magába szivott csapadékból a helyreállott hajszálcsövecskéin sokat elpárologtat. Már most, ha ezen összeálló tömeg felületét megtárcsázzuk, vagy boronáljuk stb., akkor annak hajszálcsövecskéit megszakitottuk, ugy hogy a talaj belső nedvessége nem párologhat el. Ha azután ilyen talajba kerül az elvetett mag, akkor csirázásához elegendő nedvességet talál, egyenletesen csirázik és fejlődik.

A tárcsásboronával, extirprátorral, boronával vagy hasonló eszközökkel sokkal több munkát tudunk végezni, mint az ekével; emiatt a tavaszi vetésünkkel nem késünk el és igy megmenekülünk a gabonanemüek szemeinek megszorulásától és a gyenge szalmaterméstől.

Azon esetben ,ha az időjárás vagy más gátló körülmények folytán a tavasziak alá összes földünket nem lettünk volna képesek felszántani, akkor tavasszal a szántás elkerülhetetlen; de ezen esetben az eke után azonnal sima hengert és a henger után boronát járassunk, mert a hengerezés által a hajszálcsövecskéket részben helyreállitjuk, igy tehát a talaj mélyebb rétegeiből a párolgás ismét helyreáll, de hogy a talajban lévő nedvesség teljesen el ne párologhasson, a föld felületén lévő hajszálcsövecskéket a boronával elszakitjuk.

Amint az előadottakból látható, a tavaszi szántás elkerülésének a következő két nagy előnye van: 1. A talaj nedvességtartalmát megőriztük, illetve csökkentjük az elpárolgást. Ezáltal emeljük termésünk mennyiségét, mert a nagy terméshez sok nedvesség kell. 2. A tavaszi munkát korábban, azaz idejében végezhetjük el, amivel szintén a termés mennyiségét és minőségét emeljük.

Megengedték a bor szeszezését.

A magyar bor fogyasztásának és versenyképességének emelésére a külföldi magasabb szesztartalmu borokkal szemben a kormány rendeletileg megengedte a belföldi fogyasztásra szánt borok szeszezését. Aki a belföldi fogyasztásra szánt bor szesztartalmát adómentes borpárlattal emelni kivánja, az a földmivelésügyi miniszteriumtól köteles erre előzetes engedélyt szerezni. A tokaj-hegyaljai aszu és édes szomorodni borok szesztartalmának emelése céljából hektoliterenként legfeljebb 4 fok hektoliter adómentes borpárlat használható, de ugy, hogy a bor szesztartalma a 18 százalék alkoholtartalmat meg nem haladhatja. Egyéb borok alkoholtartalmának emelése céljából legfeljebb 3 hektoliterfok borpárlat használható fel, azonban a bor alkoholtartalma a 14 százaléknál nagyobb nem lehet.

A belföldi fogyasztásra szánt bor szesztartalmának emelése céljára szolgáló adómentes borpárlat csakis az ennek előállitására jogositott szeszfőzdéktől szerezhető be. A szeszfőzdéknek a jogositásra vonatkozó kérvényüket a pénzügyigazgatóságnál kell benyujtaniok.

Juhtenyésztésünk fejlesztése.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara megszervezte a Tiszántulra a juhtenyésztés központi törzskönyvelését. Ezt az intézményt az ország legjelesebb szakértőinek meghallgatásával oly formában alkotta meg, hogy a juhtenyésztésben a tenyészirányok helyesen alakuljanak és a tenyészszinvonal folytonosan emelkedjék. A törzskönyv alapján ezentul évente, ősszel tenyészkosakciót rendez a Kamara Debrecenben, amelyet már ez évben is megtartanak.

A gyümölcs- és zöldségkivitel megszervezése.

Az utóbbi években különösen az Alföld zöldség- és gyümölcstermelésének értékesitése igen sokat szenvedett. Általános a panasz az ellen, hogy a magyar áru rosszul csomagolva, összetörve és használhatatlan állapotban érkezik meg a külföldre. Most a mezőgazdasági kamarák és a MÁV. között eredményesnek igérkező tárgyalások folynak a gyors szállitás problémájának elintézésére. Osztrák részről pedig egy bécsi, hatósági jellegü szerv tett ajánlatot a Kamarának a gyümölcsexportnak az együttes érdekeket szemmel tartó megoldására és azt a kivánságát fejezte ki, hogy az odairányult szükségletet olyan szakemberek inditsák el, akik a csomagoláshoz értenek. Ebből a célból most bevásárlószervezet alakul, amelyben a jelentős alföldi kereskedők is résztvesznek.

Megindult a forgalom a gyógynövényplacon.

A gyógynövénypiac forgalma már megindult. A gyüjtés székfüben előreláthatólag már folyik. Az árak még nem alakultak ki, azonban a mai megitélés szerint kg-ként 6—7 ezer koronás árra lehet számitani. Tavaszi hériesben is élénk kereslet várható, bár a magas árakra itt sem lehet számitani. A cseresznye- és meggyfalevélgyüjtés, a most megnyilvánuló kereslet következtében ismét hasznosnak igérkezik. Az irányárak a következők: martilapu 12—14 ezer, orvosi kankalinvirág csésze nélkül 70—80 ezer, nyárfarügy 5—6 ezer, felszeletelt szappangyökér, fehéren hántott 10—12 ezer, hámozatlan 5—6 ezer, gyermekláncfügyökér 9—10 ezer, husos lapugyökér 5—6 ezer, kökényvirág fehéren száraz 14—15 ezer, virágos tavaszi hérics rövid szárral szedve 4—5 ezer K kg-ként.

A cserebogarak kötelező irtása.

A törvényhatóságok körrendeletet kaptak a földmivelésügyi minisztertől azzal a meghagyással, hogy az irtás kötelezettségét legkésőbb azonban április 25-ig a legszélesebb körben hirdessék ki. A kihirdetés alkalmával figyelmeztetni kell a birtokosokat, hogy aki az irtást a birtokán elmulasztja, a törvény értelmében kihágást követ el. A rendelet értelmében a pajorok irtását is a legszigorubban végre kell hajtani.

Nem változott az idén a dohány beváltási ára.

Az 1926 évben a kincstár részére termelt és beszállított dohánybeváltási árai változatlanok maradtak. A beváltási árakat már pengőértékben is megállapitották. Változatlan maradt a fuvarpótlék is.

A tavaszi vetőmaghitelek meghosszabbitása. Azoknak a gazdáknak, akiknek a részére ősszel 13 százalékos vetőmagkölcsönöket folyósitottak március végi lejárattal biró gazdaváltók alapján, de akik azt anyagi megrázkódtatások nélkül lejáratkor visszafizetni nem tudják, az illetékes hitelszövetkezet uj hiteleket folyósit, ha 1926 szeptember 30-án tul nem terjedő időre szóló gazdaváltóikat benyujtják. A kölcsönvevők emlitett kategóriájába tartozó gazdák hitelt azonban csak akkor, olyan időig és olyan mértékben kaphatnak, ameddig és amilyen mértékben viszonyaikat megindokolják. Az ujabb kölcsönökre és a lejáró kölcsönökre vonatkozóan az annak idején megállapitott feltételek maradnak érvényben.

A mult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacokon mutatkozó lanyhaság valószinüleg csak átmeneti jellegü lesz, mert az árak továbbra is jól tartják azt a magas nivót, amelyet elérniök sikerült. A buza és tengeri elég nagy keresletnek örvend, a többi árufajták piaca különösen a köles elhanyagolt. Az állatvásárok kedvetlenek, mert a Csehország felé irányitandó áruk származásának igazolását követelik a cseh-szlovákok. Az élelmiszerpiacok árai lényegtelen ingadozások mellett tartják áraikat, csupán a vajpiacon mutatkozik kisebb emelkedés. A tartott árak oka az, hogy az esős időjárás miatt nem elegendő a felhozatal és ennek következtében az eddig piacra dobott áruk könnyen találnak elhelyezésre.

Legujabb árak:

Terménypiac. 78 kg-os tiszavidéki buza 427.50—423.50, egyéb 425—430, rozs 200—235, takarmányárpa 230—250, sörárpa 290—310, tengeri 202—205.50, korpa 175—180 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac. 00-ás 6850, 0-ás 6650, 2-es 6150, 6-os 4250, 8-as 2250 K.

Takarmánypiac. Ia réti széna 160, muhar 180, alomszalma 175 ezer K kg-ként.

Hüvelyesek és vetemények. Tiszta tavaszi bükköny 3550, Viktóriaborsó 3300, fehérbab 2000, tarkabab 1550, lencse 6500, mák 21.000 K kg-ként.

Olajpiac. Nyers repceolaj 16, napraforgóolaj 14, lenolaj 17, Ia ricinusolaj 21, belföldi faggyu 18, vizüveg 2 ezer K.

Zöldségpiac. Közönséges burgonya 1—2, uj 12—14, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 18—24, fejeskáposzta 6—7, kel 5—6, vöröskáposzta 8—10, karfiol 18—20, torma 20—25, zöld borsó hüvelyben idei 16—18, paraj 10—14, sárgarépa 5 kg-ként, saláta 2—4 fejenként, hónapos retek 3—5, ujhagyma 0.8—1 csomónként, melegházi uborka 80, drb-ként, uj kalarábé 6—8 ezer K drb-ként.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás 1.3—1.4, kannatej kimérve 5—5.2, tejfel 24, habtejszin 44 literenként, főzővaj 65—75, sóvanyturó 8, tehénturó 10—14, magyar ementháli 75—80 ezer K kg-ként.

Kenyérpiac. Barna 4.5—4.6, félbarna 6.8, fehér 8 ezer K kg-ként, zsemlye és kifli darabja 0.6 ezer K.

HIREK.

Heti naptár.

ÁPRILIS—MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
26 Hétfő	Kilit és Marc.	Ervin	A hét elején a nap 4 óra 53 perckor kél és 7 óra 02 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 43perckor kél, 7 óra 12 perckor nyugszik
27 Kedd	Zita sz.	Arisztid	
28 Szerda	K. P. hv.	Valéria	
29 Csütörtök	Péter vt.	Albertina	
30 Péntek	Siennai Kat.	Katalin	
1 Szombat	Fülöp és Jak.	Fülöp	
2 Vasárnap	Cantate	Zsigmond	

József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony Miskolcon és Nyiregyházán. Anna királyi hercegasszony, a leánycserkészcsapatok fővédőasszonya, férjével szombaton délután Miskolcra érkezett és szemlét tartott a cserkészcsapatok felett; kiséretükben voltak Lindenmayer Antónia országos elnök és Festetich Pál gróf. Vasárnap a főhercegi pár Nyiregyházára érkezett, ahol a megye, város és a IV. leánycserkészkerület vezetősége ünnepélyesen fogadta.

Makkai Sándor erdélyi ref. püspök. Szombaton választották meg az elhalt Nagy Károly erdélyi református püspök székébe egyhangulag Makkai Sándor dr. püspökhelyettest. Makkai püspök 1890-ben, Nagyenyeden született székely nemesi családból, édesapja a Bethlen-kollégium nagynevü tanára volt.

Eskövő. Szakváry-Löffler Emil tüzérszázados, okleveles gépészmérnök, f. hó 22-én, délután félhét órakor vezette oltárhoz Hauser Vilmát a belvárosi főplébánia-templomban.

Prohászka püspök felgyógyult. Prohászka Ottokár dr., székesfehérvári megyéspüspök, gyengélkedéséből felgyógyult.

Az uj pécsi püspök felszentelése. Virág Ferenc kinevezett pécsi püspök felszentelését Zichy Gyula gróf kalocsai érsek május 6-án fogja elvégezni a pécsi székesegyházban.

Bársony tanár utóda. A budapesti Pázmány-egyetem orvosi kara csaknem egyhangulag Kubinyi Pál dr. szegedi egyetemi tanárt hivta meg Bársony tanár örökébe.

Bethlen István gróf birtokát kisajátitották. Bethlen István gróf miniszterelnök erdélyi földbirtokait néhány hold kivételével az oláhok kisajátitották. A vajdakamarási dominum, melyet most elvettek, a legrégibb Bethlen-birtok volt. A kastély és tiz hold föld megmaradt a miniszterelnök tulajdonában.

Rákóczi-ünnep Szécsényben. Szécsény község nagyszabásu ünnepség keretében ülte meg II. Rákóczi Ferenc születésének 250. évfordulóját. Az ünnepi misét azon szobában tartották meg, amelyben a fejedelem 1705-ben a szécsényi országgyülés alkalmával megszállt.

A fehérvári csperesi kerület Prohászka püspök támadói ellen. A székesfehérvári egyházmegye főpásztorát ért aljas sajtótámadások alkalmával a székesfehérvári közcsperesi kerület papsága április 15-én Kislángon gyülést tartott, melyben élesen visszautasitotta a nagynevü főpásztorát ért támadásokat.

Magyar napilap Bukarestben. Május elsején Bukarestben Varjassy Lajos szerkesztésében az oláh kormány által támogatott magyarnyelvü napilap indul meg. Egyébként Bukarestben már 1859-ben Koós Ferencnek volt egy kis hetilapja.

A XX. nemzetközi árumintavásár Budapesten. A huszadik nemzetközi árumintavásárt szombaton délelőtt nyitotta meg a Kormányzó ur őfőméltósága. Jelen voltak a kormány, a nemzetgyülés képviselője, a külföldi diplomaták és sokan mások. A kiállitás sokkal nagyobbszabásu az eddigieknél és igen sok külföldi cég is résztvett rajta.

Balázs Árpád a Nyukosz hangversenyén. Április 29-én, este fél 6 órakor, lesz a Zeneakadémia nagytermében a

Nyukosz hangversenye, melyen többek között Balázs Árpád is szerepelni fog. Jegyek a Nyukosznál válthatók (IV., Egyetem-utca 1., délelőtt 9-től délután 5-ig).

A honvédség protestáns egyházi szervezete. A honvédség protestáns egyházi szervezete immár véglegesen megalakult. A hét vegyesdandár területén alakult protestáns egyházközségek lelkészei, felügyelői, valamint az intézeti lelkészek első országos értekezletüket a budapesti tiszti kaszinóban tartották meg. Soltész Elemér ref. tábori püspök és nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy, főgondnok, a székesfehérvári vegyesdandár parancsnoka elnököltek. Vitéz Raics altábornagy hatalmas programot felölelő, mély gondolatokat tartalmazó beszéde, valamint Soltész püspök megnyitója után Antalffy László esperes, Taubinger Rezső esperes és Tuba András püspökségi titkár éltek előterjesztésekkel.

Altisztek gyermekeinek üdülése. Julius, augusztus hóban a nyugdijjárulékalap altiszti gyermekek üdültetését tervezi a Balaton és Duna mellett. Városi, iskolábajáró, hat évet betöltött, 14 évnél fiatalabb gyermekek jönnek figyelembe, akik orvosi javaslat alapján rászorulnak. Igényeket a »Honvéd Nyugdijjárulékalap Igazgatótanácsa« címére Budapest, I., Váralja-u. 14., II., honvédorvosi bizonyitvány csatolása mellett kell beküldeni.

Az állatorvosi főiskola hősi halottainak emléke. A m. kir. állatorvosi főiskola hallgatói és az állatorvos-társadalom köréből eleseit hősök emlékére diszes emléktáblát emeltek kartársaik. A 89 hősi halott nevét tartalmazó márványtáblát, Wisnyovszky Lajos művét, most leplezték le vitéz Ujfalussy Gábor honv. huszárezredes és nagyszámu közönség jelenlétében.

A szorgalom jutalma. Soproni tudósitónk arról értesitette lapunkat, hogy Sopron vármegye közönsége külföldi tanulmányut céljaira létesitett ösztöndijat, érdemei elismeréséül, 1926 évre vitéz Bokor Rezső főiskolai tanársegédnek adományozta. Talán mondanunk sem kell, hogy e hirnek mi szivből örülünk már csak azért is, mert ezen ösztöndij révén egy nagytudásu és nemes ambicióktól hevülő vitéz bajtársunk egy teljes éven át külföldön is gyarapithatja ismereteit nemzete és hazája javára.

Ujabb hosszulejáratu hitel a gazdáknak. A mezőgazdasági hitelkrizis enyhitésére a kormány ujabb hosszulejáratu kölcsöntervet dolgozott ki. Eszerint 10 millió koronát bocsátanak a mezőgazdaság rendelkezésére kedvező feltételek mellett. A kölcsönt alacsony százaléku törlesztéssel 30 év alatt kell a gazdáknak visszafizetniök. A hitel folyósitását már a legközelebbi napokban megkezdik.

Százegyvenezer kilogram ezüst szükséges a pénzveréshez. A kincstár eddig 70 ezer kilogram ezüstöt vásárolt, amelyből az uj pénzt, a pengőt fogják kiverni. Az eddigi mennyiség körülbelül csak a szükséglet felét fedezi és ezért még ujabb 70 ezer kg ezüst vásárlására fog kerülni a sor. Az aranypengő verésére szükséges arany a pénzverőnek már rendelkezésére áll.

A takarékbetéttállomány emelkedése. A takarékbetétek a legnagyobb pénzintézeteknél márciusban 7.3 aranykoronával 134 millió aranykoronára emelkedtek. A takarékbetétek állománya március 31-én 15.5 százalékát tette az 1913. évinek.

A vámkezelés könnyitése. A kereskedelmi szerződések megkötése nyomán élénkebbé vált külkereskedelmi forgalom a vámkezelésnél torlódásokat okozott és a kereskedők néha csak hosszabb várakozás után juthattak csomagjaikhoz. A vámigazgatóság most a kezelési eljárást egyszerüsitette és a tisztviselők szaporitásával, valamint átépitésekkel igyekezik a forgalom zavartalanságát biztositani.

Ellátásban állók állampolgársága. Az elszakitott területen birt illetőségü ellátottak dijai, amennyiben visszahonositásuk iránt a lépéseket meg nem tették, julius végével be fognak szüntettetni. Azok, akik állampolgárságuk rendezésére felszólittattak, saját érdekükben tegyék meg a szükséges lépéseket.

Levente-zászlószentelés Szigetváron. Április 11-én szentelték fel szép ünnepség keretében a szigetvári leventék zászlaját. A kormányzó ur őfőméltóságát bádoki Soós Károly gy. tábornok képviselte. Jelen volt még fonyódi vitéz Markóczy Antal altábornagy vitézi Székkapitány és a megye, valamint a város előkelőségei.

Mi történt bel- és külföldön.

Április 15-én összeült a nemzetgyülés. Az első ülésen Bethlen miniszterelnök is felszólalt és kiemelte annak fontosságát, hogy a költségvetésből idején törvény legyen. Az 50 millió aranykoronányi összegnek a felszabaditását, melyet beruházásokra kivánunk forditani a jövő évben, a népszövetség ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a költségvetés julius 1-ig letárgyaltassék. Sürgős a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés becikkelyezése, az épitkezési kedvezményekről szóló, valamint a nyugdijvalorizációs javaslat is.

A nemzetgyülés szombati ülésén Bud János pénzügyminiszter tartotta meg költségvetési expozéját. Az elmult két év alatt megszünt az infláció, a pénz stabilizálódott. 1922-ig visszamenőleg majdnem 43.000 főre tehető a tisztviselők létszámcsökkenése. A kormány további 2500 fővel való csökkentést vett tervbe. A népszövetség hozzájárult ahhoz, hogy 15 évnél hosszabb szolgálattal biró nyugdijasoknál megszüntettessenek a szanálási törvényben előirt korlátozások. A kiadások emelkedést mutatnak, aminek oka az angol clearing-egyezmény végrehajtása és a dohányjövedéknél a nagyobb nyersanyagkészlet beszerzésének szüksége volt. Az üzemeknél feleslegek mutatkoznak. A bevételeknél emelkedés csak a házadóban van. A forgalmi adó kérdésében a kormány hajlandó szukcesszive áttérni a fázisos rendszer elvére. A beruházások terén nagy eredményeket mutathatunk fel, a beruházások számszerü összege 181 millió aranykorona. A mezőgazdaság számára hosszulejáratu hitelt adtak, melyből az igénylők eddig 16 millió aranykoronát használtak fel.

A földmivelésügyi miniszteriumban tanácskozás folyt le, melyen a mezőgazdasági termények értékesitésének kérdése került megtárgyalásra. Megállapodtak abban, hogy az O. K. H. segitségére legyen a gazdáknak a terményeik elraktározásában és kezelésében, valamint a terményekre való előleg nyujtásában.

Török mozgósitás. A török kormány a hét elején váratlanul több korosztályt fegyver alá hivott, aminek folytán olyan hirek terjedtek el, hogy Törökországban általános mozgósitás van. A mozgósitást a török kormány állitólag azért rendelte el, mert Mussolini nemrégiben titkos egyezséget kötött Rufosz görög külügyminiszterrel, melynek értelmében meglepetésszerüen támadást készültek inditani Törökország ellen. Bármilyen valószinütlenül hangzik is ez a terv, mégis valami alapjának kellett lennie. Eltekintve attól, hogy a törökök ugylátszik nagyon is komolyan vették, mert rögtön mozgósitást rendeltek el a szerződés megkötésének hirére, de ezen felül nyugtalanitó az is, hogy Mussolini legutóbbi heves, támadó beszédében bejelentette Olaszország terjeszkedési vágyát. Az a körülmény, hogy a világháboru befejezése után Olaszországnak Kisázsiában nagyobb területet adtak át és ezt a területet csak Kemál basa győzelmes előrenyomulásakor üritették ki az olaszok szintén némileg elfogadhatóvá teszik a támadás tervezését. Ehhez járul, hogy a Kisázsiából csufosan kivert görögök fascistaféle alapra helyezkedtek és Pangalosz tábornok miniszterelnöki és diktátori hatalmat ragadott a kezébe, melyet a mult héten népszavazás utján köztársasági elnökségre változtattak át. Semmiesetre sem lehet távol a görögországi fascista gondolattól az, hogy az olaszországi fascistákkal megegyezve közös erővel rajtaüssenek a gyülölt törökökön és elragadják tőlük a békeszerződések alapján nekik itélt kisázsiai területeket.

A lengyel miniszterelnök Prágában és Bécsben. Skrzynski lengyel miniszterelnök és külügyminiszter a mult héten Prágában és Bécsben járt. Döntőbirósági szerződéseket és más kereskedelempolitikai megállapodásokat kötöttek és ezenfelül célzást tett a miniszterelnök egy szláv blokk megalakitására, amivel ugylátszik a legutóbb szóbahozott állitólagos német-orosz viszontbiztositási szerződést szeretnék ellensulyozni.

Béketárgyalások Marokkóban. A francia és a spanyol kormány megbizottakat küldött Marokkóba Abd-el-Krim fölkelő vezérhez, akiknek megbizatásuk van arra, hogy előzetes megállapodások után béketárgyalásokat kezdjenek a riffkabilokkal. A francia megbizottak, azt a követelést terjesztették elő, hogy a béketárgyalások megkezdése előtt a francia előörsök vonalát 7 kilométerrel tolják előre, amit azonban a riffkabil megbizottak nem voltak hajlandók elfogadni. Erre az előzetes tárgyalások megszakadtak és egyelőre szünetelnek, mert a riffkabilok repülőgépre szálltak és jelentéstétel végett Abd-el-Krimhez tértek vissza.

A szerb válság. Alig, hogy megalakult Uzunovits Miklós elnökletével az uj szerb kormány, máris kormányválság tört ki Belgrádban. Radics István, aki az uj kormányban megtartotta a közoktatásügyi tárcát éles támadást intézett közszállitási panamák miatt a közszállitási miniszter ellen. Erre nagy felháborodás támadt a miniszterek között és a közlekedésügyi miniszter lemondott azzal a kijelentéssel, hogy nem hajlandó olyan csirkefogóval, mint Radics egy asztalhoz ülni. A minisztertanács nagy zavarba került. Radicsot szerették volna állásáról lemondatni, de Radics nem engedte magát rábeszélni a lemondásra. Végül is Uzunovics miniszterelnök bejelentette az egész kormány lemondását, amit a szerb király el is fogadott, majd ujra megbizta Uzanovicsot a kormány megalakitásával. Erre Uzonovics uj kormányt alakitott Radics kihagyásával. Ezzel felbomlott a horvát parasztpárt és a radikálisok szövetsége, mert Radics párthiveivel ellenzékbe vonult. Radics kijelentette, hogy a miniszterelnök eljárása a korrupció védelmére irányuló rajtaütés.

A magyar akác.

Büszke akác — te áldott magyar fa,
Alföldünk csodás királyi éke,
Életünkkel egybe vagy te forrva,
S be vagy a szivünk mélyébe vésve.

Tavasszal álmot szőnek alattad —
Csillagsugárnál — szerelmes párok,
S zengő magyar dalt dalolnak rólad,
Ahitattal a falusi lányok.

Ott állsz büszkén, mint vértezett őr,
Az elhagyott, sivár, csonka végeken:
Bár tudod, hogy sorsod reménytelen.

Lombod hüs árnyába pihenni tér
A földet turó, elfáradt magyar,
S alattad ujra izmos lesz a kar.

Mint a puszták népe, olyan vagy te:
Villám sujthat, a vihar megtéphet;
Derékon törsz, de még sem hajolsz meg.

A puszták mélyén mint pásztortüz égsz,
Tüzednél vén bojtár pipát merit,
S hideg éjeken lábat melegit.

Megcsodál, dalt sző rólad a magyar,
Életünkkel egybe vagy te forrva,
S a sirunkon ott vagy, mint keresztfa.

vadkerti **Mezey Árpád.**

Katonáink élete a laktanyákban.

Irta: **Molnár Sándor.**

Legszebb gyermekkori emlékeim közé tartoznak azok a napok, amelyeken dobpergéssel, trombitaszóval vonultak át kicsiny városunkon a magyar katonák. Ilyenkor mindent elfelejtettünk: tanulás, mézázás, pittyezés háttérbe szorult és örömrivalgással kisértük a katonákat messze-messze, a szomszédos falvak határába. Gyermekszivünk lázasan dobogott, arcunk kipirult s valami megnevezhetetlen meleg érzés szorongatta keblünket.

Óh, hogy szerettünk volna már akkor igazi katonák lenni!... És amikor már nem hallottuk többé a dobpergést, a trombitaszót, bánatosan tértünk haza. Ilyenkor napokig nem izlett sem a tanulás, sem a játék.

Ha pedig szabadságos katonák érkeztek haza, órákig settenkedtünk azon az utcán, amelyen a »vitéz urak« utja vezetett.

Vasárnap a templomtéren népesebb volt a gyülekezet. Mindenki látni akarta a szabadságos fiukat. Mindenki akart egy-két szót váltani velük. Egy-egy kijelentés ugy megfogta lelkünket: — »Bizony sógor, nem is jöhet emberszámba az a legény, aki katona nem volt.«

— »Ugy van a'. Mert, hogy katonáéknál rendet, fegyelmet, pontosságot s becsületességet tanul ám az ember.« — »Van is becsülete mindenütt a katonaviselt embernek.« — Ilyesféle szavakat mondogattak egymásnak az öregebbek. A fényes csizmáju huszárok vigan ölelgették a bakatestvért s büszkén vágták ki a kemény »vigyázz«-t, amikor a tiszteletes ur a csoporthoz érkezett. Még itt is elsők voltak ők; még a lelkiatyánk is velük fogott kezet először... Mennyi szeretet, mennyi büszkeség és mennyi sóvárgás vette körül ezeket a jókedvü hadfiakat. Hej, de büszke is volt az a lány, aki mellett szivesebben pengette meg sarkantyuját a pirosnadrágos huszárgyerek, vagy akit incselkedve ölelt át a kékdolmányos baka. Szép idők..., boldog idők, be kár, hogy elmultatok. Aztán jött a nagy világégés...

Egyszerre csak megmozdult a világ... A templomtéren csak munkában megőszült öregek, szomoru fehérnépek s gyermekek maradtak. Mi, az alig fejlett gyermekkatonák, mielőtt megismertük volna az annyira sóvárgott katonaéletet, máris kimentünk a harcterekre. Önként mentünk, szivesen, örömmel... És nem hiába! A magyar katona a világ legjobb katonája volt a világháboruban is. Mert nem a magyar katona vesztette el a háborut, nem! Mi csak dicsőséget szereztünk a magyar névnek, mindenütt, ahol csak jártunk és orosz, olasz, szerb, francia, oláh s más országok földje döngött a dicsőséges magyar katonák győzelmes harcaitól!

A harcok ideje is elmult... Lassan, nehéz munkával alakult meg Nyomorékmagyarország fegyveres ereje: a honvédség.

Mit csinálnak, hogy is élnek a laktanyákban a mi jó honvédeink? Ezt a laktanyaéletet akarjuk megismertetni most azokkal, akiknek jól esik, ha honvéd utódjaikról hallanak s azokkal, akik nemsokára részesei lesznek a katonaéletnek.

Mindenekelőtt szeretném megváltoztatni azt a nótát, amelyik azt mondja:

»Ugye fiu, szép élet a katonaélet,
Csak az a baj, hogy nehéz a viselet.«

Hát bizony, szép élet a katonaélet, de bizvást elmondhatjuk, hogy a »viselet« sem nehéz. Nem mondjuk, hogy a katonaélet vigalmat jelent, nem! De azt igenis hangoztatjuk, hogy a gyakorlatozáson, a szolgálaton kivül olyan sokféle hasznos, kedves és örömteljes oldala van ma a laktanyaéletnek, amilyen sohasem volt!

Régen elmult az az idő, amikor a katona csak katona volt és semmi más. Most a katona olyan ismereteket szerez, olyan dolgokat tanul a katonaéletben, amelyeknek igazi hasznát még csak a polgári életben veszi.

Nézzük meg hát, hogy milyen is ez a laktanyaélet? Reggel van. Az első ezred kürtöse most fujja az ébresztőt:

»Kelj föl honvéd, elkészült a reggeli!«

A felébredő honvéd szeme először is a hálóterem falain függő hazafias képeket látja. A tiszta mosdóhelyi-

ségben egy-kettőre kész a mosakodás. Hozzák a reggelit. A régi idők sokat emlegetett »zupája« helyett most már zamatos feketekávé a reggeli.

(Sok mindent visszasirunk, de a »zupát« örömmel engedjük át a multnak. Nyugodjék békén!)

Benépesedik a folyosó. A nagy tükör előtt megáll a honvéd: egy-két ráncot elsimit ruházatán s mire a folyosó falán függő »század-óra« a sorakozó idejét mutatja, már »áll a század«. A laktanya udvarán s a gyakorlótéren jó kedvvel halad a gyakorlatozás. (Ide nem kisérjük el őket.) Dél felé jár az idő: hangos nótaszóval jönnek haza a fiuk. Öröm hallgatni ezeket a lelkes magyar honvédeket, amint hazáról, szülőföldről, virágos ablakról s szőke, barna lányról énekelnek. A leányok bevonuláskor szomoruan nézegetnek a nagy laktanyára s igazat adnak a daloló fiuknak, amikor azt énekelik:

»Maradt otthon kettő-három nyomorult,
Rátok lányok még az ég is beborult.«

Bevonulás után jön a ruházat és felszerelés tisztogatása s mire a mosakodással is elkészül a század, a napos tizedes kiált: — »Ebédelni!«

Néhány perc mulva hófehér, teritett asztal mellett, porcellán tányérból kanalazza izletes levesét a közhonvéd. Az ebédlőterem asztalain virág (hogy honnan jött s ki küldötte a virágot, azt a fiuk nem szokták elárulni, azonban, hogy magyar lányok kötötték csokorba, az biztos). A századnapos tiszt az asztalfőn ül. Só-, paprika-, borstartók, vizespoharak katonás rendben állnak az asztalon.

Bőséges, tápláló és izletes minden ebéd, amely áll: leves, hus és főzelékből. (Este is hus, vagy tészta van minden nap.)

Ebéd után a »társalgó«-ba vonul át a század. A társalgóban keresztény ujságok, mezőgazdasági-, ipari-, kereskedelmi szaklapok, hazafias tartalmu könyvekből álló könyvtár, billiárdasztal, társasjátékok mellett telik el a déli pihenő.

A délutáni foglalkozás inkább elméleti oktatásból áll. Irás, olvasás, számvetés, Nagymagyarország földrajza és történelme egészitik ki a katonai szakoktatást.

Majd négyszólamu dalárdába áll össze a század s ugy tanulja a legszebb magyar dalokat. Ének, szavalás, mókázás után testedzésben gyakorolják magukat a honvédek: nyujtó, korlát, gerely, diszkosz, sulygolyó, füles- és fotballabda, kötélhuzás, távolugrás, magasugrás, futás jön sorra egymás után. Sok szép, nemes versenyben méri össze tudását a legénység. Természetesen kiváló szaktudásu parancsnokok, előljárók vezetése alatt gyakorolnak mindent. A sportolásban a honvédség tagjai között igen sokan szép eredményeket értek el. Vivógárdánk, a világ legjobb vivóit adja évek óta. Céllövőink hasonlóképen világhirü bajnokok. Atlétáink közül Somfay főhadnagyot emlitem, aki nemcsak az ország első atlétája, de legutóbb Anglia bajnokságát is megnyerte s a világversenyeken is sok babért szerzett a magyar katona dus babérkoszorujához.

Első ezredünk futócsapata pedig az 1925. évi »Hősök emlékversenyén« első lett a többi katonai csapat között, sőt a versenyben indult 116 csapat közül is a 16-ik helyet foglalta el s ezzel igen sok »civil« csapatot sarka mögött hagyott.

Meg is becsülik ám a jeles katonaatlétákat: kitüntetés, dicséret, szabadság járja a győzőknek. A délutáni foglalkozás után hegedü, tárogató, fuvola, klarinét, vadászkürt, harmonika, gramofón mellett nemesedik honvédeink lelke. Hetenként kétszer mozielőadás van nálunk: ismeretterjesztő, erkölcsnemesitő darabok és kacagtató vigjátékok tanitják és szórakoztatják a legénységet. A lelkiéletet ezenkivül még változatosabbá teszik a különféle szaktanfolyamok, előadások. Mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, egészségvédelmi előadások nevelik és müvelik hadfiainkat. Ezenkivül esetről esetre felállitott szaktanfolyamokat végezhetnek derék honvédjeink. Nem egy szorgalmas honvéd képezte már ki magát szolgálati ideje alatt egyes ipari kereskedelmi szakmában olyannyira, hogy szolgálati ideje leteltével mint »végzett szakember« azonnal kenyérkeresetet talált. Az ilyen kiszolgált katonák, mindenütt első helyen találnak alkalmazást. És ez egészen érthető is: az a leszerelt honvéd, aki a végzettségét tanusító oklevél, vagy bizonyitvány mellett volt parancsnokának igazolványát is felmutatja, bárhol előtérbe kerül.

Mert a testi ügyességet, kitartó munkabirást, nemes akaratерőt, becsületes gondolkodást és hazafias szellemet visznek magukkal s kik lennének a polgári társadalom támaszai, ha nem a volt katonák?

Készakarva hagytam legvégire azt az igazán lelkes munkát, amellyel előljáróink ifju honvédségünket hazafias gondolkodásu, meg nem alkuvó magyarokká nevelik.

Rég mult idők győzelmes harcait s nagy vezéreit, valamint hazánk nagyjait majd minden honvéd ismeri. Ezeknek ismertetése — reméljük — nemsokára már napi foglalkozás tárgyát képezi. Legjobb költőink müveiből majd minden honvédünk tud szavalni. A magyar népdalok, a legujabb hazafias dalok is mind közismertek a laktanyákban. Igen gyakran vonul ki honvédségünk a keresztény szinházakba, sőt a Zeneakadémiába is, egyes keresztény müvész előadására. Ilyenkor nagyokat néz ez a feslett Budapest: — »Mit keres itt a honvédség?« — kérdezik sokan. — »Hitet, lelkesedést hozunk és támogatjuk a magyar faj müvészetét.« Ez a feleletünk. — És ha közeledik egy-egy nemzeti ünnepnap, lázas munka veszi kezdetét a laktanyában: ünnepélyt rendezünk: Legfelsőbb Hadurunk névnapján, március 15-én, október 6-án, karácsony szent estjén, farsang elején, végén és minden alkalommal, ha valamely országos jótékonycélu gyüjtésre áldozunk. Hála Istennek, a magyar honvédség lelki nevelése már kezd intézményessé lenni és pedig olyan arányban, hogy nemes munkásságunk hangjai ki-kivánkoznak laktanyáink falain tul és elismerést, megbecsülést szereznek a magyar honvédségnek.

A laktanyában esetenkint rendezett hazafias ünnepélyeken megjelenő magasrangu parancsnokaink és a polgári előkelőségek mindig megkérdezik, hogy kik ezek a jó szereplők s mindannyiszor csodálkozással veszik tudomásul, hogy ezek bizony honvédek, egyszerü magyar fiuk.

Azt a nevelést, amelyet a szülők, a tanitók otthon nyujtanak a magyar föld fiainak, a laktanya falain belül türelmes, nemeslelkü vezetők folytatják és az eredmény itt sem kisebb, mint az otthoni nevelőknél, de értékesebb, mert a fejlődő ifju lelkeket helyes irányba terelik: elvonják az élet sokféle és veszedelmes csábitásától és ugyanakkor nemes lelki foglalkozással, törhetetlen kitartásu, nemzeti szempontból megbizható, erkölcsileg érdemes hazafikat nevelnek belőlük.

A magyar honvéd dolgozik: őrt áll, vigyáz a belső rendre és a fegyverforgatáson kivül testben, lélekben ép és erős tagja nemcsak a honvédségnek, de a hazánk jobb jövőjéért dolgozó magyar társadalomnak is. Tiszteljük, szeressük honvédeinket, mert ha valamikor, ugy most méltán elmondhatjuk, hogy nem is ember az, aki még katona sem volt.

A honvédéletet kerülők tényleg otthon maradt nyomorultak.

A magyar ruháról.

Nemzeteknek, de önálló állami életet nem élő népeknek és külsőségekben megnyilvánuló sajátosságait, szokásait, izlését stb. nem kis mértékben tükrözteti vissza ruházatuk, amelyen a hosszu idők folyama annyi jellegzetességet jegecesitett ki, hogy a ruha viselőjéről biztosan következtethetünk az illetőnek faji, nemzeti szempontból tekintett hovátartozandóságára.

Bennünket természetesen a ma már csak szórványosan látható, ritkaságszámba menő magyaros ruházat: a magyar ruha kell, hogy közelebbről érdekeljen.

Az 1848-as időket megelőzően a magyar ruha viselése főként akkori nemességünkhöz füződik, akiket — egyes, külföldi divatot hajszoló kivételtől eltekintve — alig tudnánk magyar ruha nélkül elképzelni, akárcsak Kossuth Lajos lángoló hazaszeretetü ifjuságát, szabadságharcunknak e bátor bajnokait. De ha vizsgálat tárgyává tesszük a 48-as honvédek formaruháját is, látni fogjuk, hogy az ugy szabását illetőleg, mint jellegzetes zsinórzatát tekintve, elvitathatatlanul magyar jellegü volt. A magyaros ruházatban megnyilvánuló nemzeti, faji vonásainkat a világháborut megelőző évtizedek mind szélesebb körü liberalizmusa lassan elmosta, a magyar ruhát az európai »divatos« ruha váltotta fel, ugyannyira, hogy a különben szép magyar ruha — mondhatjuk bátran, de bizonyos szégyenérzettel — muzeális darabbá lett s ezen a helyzeten mit sem vál-

toztathatott az a körülmény, hogy itt-ott, alkalomszerüen még felöltötték.

Amidőn a kormányzó ur Őfőméltósága a Vitézi Rendet megalapitotta, ezzel megalkotta a magyar nemzetnek egy államias gondolkozástól áthatott olyan rétegét, amely mintaképül, követendő például kell, hogy szolgáljon ugy a jelenkori, mint a későbbi, jövendő magyar nemzedék számára. A Vitézi Rend intézményében és a Rend tagjaiban benne van és kell, hogy meg legyen a magva mindannak, ami magyar, ami erkölcsös, nemcsak tartalom, hanem forma, kivitel, kifelé való megnyilvánulás tekintetében is. Elsősorban a Vitézi Rend polgári tagjai hivatottak arra, hogy faji, nemzeti jellegünk külsőségeiben is, igy a magyar ruha viselésében másoknak követendő például szolgáljanak. Mily felemelő látványt nyujtott például a különböző vidéki népviseletek mellett a legutóbbi vitézi avatásra Budapestre feljött békésmegyei vitézek megjelenése igazán szép kivitelü fekete magyar ruháikban!

Mai helyzetünkben csonka Hazánkban fokozottabb mértékben vagyunk egymásra utalva, mint valaha. Mindannyiunknak ugy kell összefognunk, hogy egyek legyünk. Ami faji jellegünket erősitheti, állitsuk be magasabb célunk szolgálatába s terjesszük ki megfelelő módon széles, az egész ország népét felölelő rétegekre. Meg kell kedveltetnünk, át kell vinnünk a magyar ruházkodás kérdését, a magyar ruhát a köztudatba.

Ha kiindulunk abból, hogy a divat tulajdonképen tömegjelenség s a divat megvalósitásához csupán egy bátor, kezdeményező csoportra van szükség, akkor a magyar ruhának elterjedését, ha nem is máról holnapra, de erős elszántsággal, kitartással ép ugy elérhetjük. Tegyük tehát a magyar ruhát kedvelt magyar divattá! Bár az életkörülmények nagyvárosi jellegü alakulása folytán bizonyos foglalkozási ágakra való tekintettel árnyalati akadályokat is látnék akkor, ha a vitézek Budapesten is magyar ruhát viselnének, azonban ezek az akadályok nem olyan természetüek, hogy áthidalhatók, illetve elháritható nem volnának.

Tegyük fel, hogy a Vitézi Rend minden polgári tagjának volna magyar ruhája. És tegyük fel, hogy a Vitézi Rend tagjai például évenként egyszer, valamilyen alkalmi ünnepélyre Budapestre feljönni kötelezve lennének. Milyen impozáns látványt nyujtana a magyarruhás vitézeknek tömör megjelenése, vagy felvonulása, nemcsak a felnőttek, hanem főként az ifjuság és gyermekek számára! Hisz az utóbbiak amugy is szeretik utánozni a nagyokat, miért ne utánozzák hát őket abban, ami szép és ami magyar szempontból annyira kivánatos. Mert ne feledjük el, hogy a gyermekkori impressziók mélyek s maradandók, olyanok, amelyeket nem felejthetünk el egyhamar! Minden kezdet nehéz! Egy csapásra ezt a mozgalmat sem lehetne megvalósitani. Nézzük meg például a levente-mozgalmat, Trianon után egyetlen reményünket. Vajjon ki gondolt ezelőtt tiztizenöt évvel arra, hogy az egész ország ifjuságát ilyen alapon megszervezze? Csonka-Magyarország helyzete, sorsa, bénasága egészen a mienk. Ez késztessen mindannyiunkat gondolkozásra. S ha bármily csekélységgel is előbbre vihetjük magyar ügyünket, tegyük meg ugy az idegen uralom alatt senyvedő, mint szorosabb hazánkbeli véreink, önmagunk érdekében, különben ha nem ragadunk meg minden eszközt, aligha számithatunk magyar feltámadásra!

vitéz **Zamárdy.**

A szkutarii tó.

(Folytatás.)

Most már az izgatott, engem mint vadászt, hogy miként lehetne itt az eldorádóban vadászni is. Mert, amint mondám, a part elhanyagolt, mocsaras, süppedékes, tehát elsősorban csolnakkal lehetett volna gondolni a vadászatra. De amidőn megtudtam, sőt saját füleimmel hallottam is, hogy itt a tavon milyen ádáz csatározások mentek végbe éjjelenként, bizony hogy kénytelen nem örömest, lemondottam a vadászat örömeiről. Az albán nép között tudniillik igen erősen ki van fejlődve az olasz, sőt korzikai szokás szerinti vendetta, a vérbosszu, a szemet szemért, fogat fogért, lappangó gerjedelem, amit az oláh is ismer »crinye mintye« mondással. Már most, ha a Hoti törzsbeli összetalálkozik a Castrati törzshöz tartozóval és ugy tovább, hát egyszerüen belelő, minden előzmény nélkül. De legrosszabbul jár az idegen, mert abba — barátságos hatalom ide, vagy oda — minden albán belelő... Ha tudniillik lesből teheti. Mert hát a viszonzást, különösen mannlicherből, nem szerették sohasem. Éppen ezen okból be kellett szüntetnem a tavon tervezett csolnakos járőrmeneteket is, mert a part sziklái vagy bokrai közül többször lövést kaptak. Ezt a járőrmenetet eleinte a katonai kormány azon parancsa miatt véltem célszerünek megindítani, amely a tavi vadászatot szabályozta, sőt eltiltotta például a kócsagokra. Minthogy pedig a nappal folyamán csupán a partszéli halászok merészkedtek vizi járművel a tóra, azok pedig a partról is kényelmesen ellenőrizhetők voltak; éjjelenként pedig ugyancsak ropogott a puska a tó felületén, ami tudomásom szerint nem a szárnyas vad irtása miatt ropogott, hanem az albán uraságok személyi villongásaiból eredőnek bizonyult; igy a tónak békét hagytam s vele együtt persze a madárvilágnak is.

Ahogyan Nanhelmnél zászlóaljammal dereglyén átvádoltunk a tó egyik nyulványán s az ugynevezett szabad albánok lakta földre tettük a lábunkat, megszünt minden kultura, civilizáció. Térképem volt ugyan, de hiányos és rossz. Bandukolva ut és vezető nélkül, egy hitvány pár kunyhóból álló község kutjánál pihenőzött a zászlóalj, amidőn egy idegen férfi jelent meg közöttünk. Én csendőrnek, vagy ilyesfélének néztem, mert karabélya volt és lóháton jelent meg s végre eléggé tisztességes ruházata is volt. Szerbül szólitottam meg, mert tapasztalatom szerint itt, a montenegrói határon mindenki gagyogott valamit szerb nyelven. Kisült, hogy nagy ur volt őkelme. Gyenizs Gyókának mondotta magát, állásra nézve pedig bajzaktár és Wied hercegnek szárnysegédje vala. Egy szóval olyan grófféle lehetett földjei között. Mindjárt meg is barátkoztam vele, pálinka, cigaretta és holmi harapnivaló fejében. Ő vette át azután az utmutató szerepét, s szerencsésen el is értük rendeltetésünk helyét, Krpliku falut, a tó északi partján. Ez a főur lett azontul a mi mentorunk, ha valami kellett az albánoktól. Jellemző most a viszonyokra, hogy midőn vadászatról beszélgettem vele, ő óvott engem legjobban a kirándulástól, gondolva, hol ebédelne, vacsorázna ő, ha a zászlóalj parancsnokát valami baj érné a vadászaton?

Megtörtént az is, hogy — dacára a legszigorubb kutatásoknak mindenféle gyilkoló szerszám után — egy reggelre hirt kaptam, miszerint egyik kikülönitett századom parancsnokságára — a szabad ég alatt, sátrak alatt laktunk — sürü lövöldözés esett az éj folyamán. Nagy invesztigáció indult meg. Személyesen hallgattam ki a környék lakóit, még a katholikus papot, meg a molláh-t is, azonban a lövöldözésről nem akart senki sem tudni semmit sem. Előhivattam tehát a bajraktárt, az én barátomat, Gyenizs Gyókát, mondván neki: — »jó lesz bevallani, kik lövöldöztek, mert ellenkező esetben a hadosztályparancsnokság oly szigoru megtorlást fog elrendelni, melynek az eredménye egy pár főbelövés s a bünös község felperzselése lehet.« Ez hatott. Mi volt hát? Egyszerü név-, avagy születésnap, amidőn előkerültek a jól elrejtett puskák s italozás közben, régi, ősi szokás szerint, elkezdtek őrülten puffogtatni — persze élessel. Mivel pedig evés közben jön meg az étvágy, egymásnak forditották a fegyverek csövét, de a végén jobbnak találták közös akarattal az idegenek közé sütögetni fegyvereiket. Ezer szerencse, hogy a századparancsnokság elég távol tanyázott a falutól s még csak sebesülés sem történt.

Hanem a puskákat nem találtuk meg, még egy darabot sem; ám pofont a falu férfiai annál többet leltek. Ezután kaptam én az én gróf barátomtól engesztelésül egy körülbelül 30 kilós tokot ajándékba.

Egy délután egy őszvér karaván közelgett a zászlóaljparancsnokság főhadiszállása felé; ez a főhadiszállás pedig állott egy fedeles kocsiból, egy terebélyes őstölgy lombjai alatt. Rövidesen megállott a társaság s kisült, hogy egy főhadnagy parancsnoksága alatt áll, aki térképezni akar. A főhadnagyparancsnok hozzám fordult, utalnék ki neki megszálló helyet a parancsnokságom alatt álló környék lakóházai közül, mert ő hosszabb időt fog itt eltölteni. — »Válasszon«, — mondám neki teljes barátsággal. Örömmel vette tudomásul szives válaszomat. Estére kelve, hosszu orral jött meg az én térképező főhadnagyom; tudniillik egyetlen egy lakóházat sem talált alkalmasnak a benne

lakó rovarok stb. miatt. Inkább ő is fedeles kocsiban hált, mint én. Mikor pedig megszállottunk, egyik hadnagyom a lejtős területen gyönyörü putrit épittetett magának a földbe. Kényelmes és meleg volt. De, sajnos, ember tervez, Isten végez! Egy éjszaka hatalmas vihar keletkezett s az én büszke háztulajdonos hadnagyom még három nap multán is szárogatta holmiját. Jó, hogy maga is bele nem fult a palotájába, mert ugy kiöntötte a lerohanó viztömeg őt, mint az ürgét a cigányok.

Egyszer megint az őrségeket, járőröket vizsgálandó, el kellett mennem — persze lóháton — egész napra. A zászlóaljsegédtiszt szabadságon volt s egyik tartalékos hadnagy helyettesitette. Bár polgári életében lovagolni nem szokott, fogadkozott, hogy ő is eljön velem lóháton, mert ő már tud jól lóval bánni. Beleegyeztem. Összeverődött hát egy pár lovasból álló cavalcade s vigan kocogtunk tova. Utközben számos elhullott állati tetemet találtunk, amikor is ilyen dögre, hellyel-közzel egész felhője csapott le a dögevő ragadozó madaraknak. Mikor egy ilyen madárrajhoz értünk, elővettem frommer-pisztolyomat s mert elég közel bevárták a lovasokat — gyalogost nem —, a veszekedő keselyük közé odadurrantottam. Mit gondol a türelmes olvasó, a lövésre mi esett le? A pótsegédtiszt a lováról!...

vitéz Halmay.

A petropavlowszki temetőben.*

Bus temetőnek csendje int felém,
tavaszi szellő keze simogat;
borult lélekkel el-elnézem én
a mostanába' ásott sirokat.
...Két hónap alatt négyszázhusz halott!...
Maholnap nem lesz, aki eltemet...
Felettem a nap fáklyája ragyog,
csak egy árnyék van, — homlokom felett.

Nem látszik jel a sima sirokon —
most megy át rajtuk egy kozákcsapat;
amott a tábor, ...itt a viztorony,
és ott a kórház... Most megy le a nap...
A bukó nap majd eljön énvelem
nyugatra innen, ezer versztnyire...
S a halottaknak, a pihenőknek
nem marad itten senki, senkije!...

Petropavlowszk, 1919 április 28.

* Vitéz Nagy Győző hátramaradt müveiből.

A mezei nyul tenyésztése.

Válasz vitéz Makó István kérdésére.

Minden termékeny talaj megfelel a mezei nyul tenyésztésére, csupán a sáros, ragadós, nedves nem ajánlatos, mert a nyul ezt nem kedveli. Megjegyzendő: a nyul a vizet sem igen kerüli, mert tapasztaltuk, miszerint a zsombékos, nedves rétet szivesen felkeresi, talán azért, mert ott nyugtot lel számos ellenségei elől, ha ott sürü növényzetet talál. A lapály tehát nem lenne baj, ha alaposan befedjük sürü növényzettel, mely buvóhelyet adhat a nyulaknak. Az a körülmény, hogy a terület félórára van a községtől, csak előnyös lehet a nyugalom szempontjából. Nagyobb baj származhatik abból, ha a gazda nem lakik a telepen. Nem a gondozás, hanem a felügyelet hiánya miatt. Ha tehát valaki meg van győződve arról, hogy egy szép reggelre a keritése szét nem lesz rombolva, ahol nyulai kimenekedhetnek, ugy nekünk nincs ellenvetésünk a községből való felügyelet ellen sem. Vadtenyésztő telep ma nincsen hazánkban, azonban két cég müködik nálunk, amelyek élő nyulak vételével és eladásával foglalkoznak. (Vadtenyésztő és kiviteli r.-t., tőzsdeépület; Meyer E., Wienerneustadt, képviseli Bodó Emil, ny. főhadnagy, Budapest, VIII., Práter-utca 36.) Az ősz folyamán egy élő nyul ára 15 svájci frank volt. Ma 10—12 frank az ára. Minden közvetitést díjtalanul vállal a szerkesztőség.

vitéz Halmay.

Szeressük a leventét.

A világháboru — amelyben magyar hazánk ősi határai elvesztek — mögöttünk elmaradt. Szegény hazánk teste áll kifosztottan, kiraboltan s nekünk nincsen barátunk; az ország határain tul pedig nem segit rajtunk senki. Önmagára maradt a magyar nemzet — mint oly sokszor a multban — és csak ősi erejénél fogva gyógyulhat ki Trianon betegségéből.

A kertész, amikor látja, hogy régi gyümölcsfái lassan kivesznek, kipusztulnak, uj, erős, egészséges csemetéket kezd nevelni. Ezen nevelés ujból teljessé, erőssé teszi gyümölcsösét.

Nekünk is éreznünk kell, hogy nemzetünk gyümölcsöse veszendőben van s uj, erős, nemzeti hajtásokra van szükségünk a Levente-egyesületek kebelében. Legyen a levente-egyesület egy szép gyümölcsös, melynek fája a magyar levente. Legyen a magyar levente uj, erős hajtása a magyar nemzetnek.

A régi, jó békevilágban, amikor az Adria kék vizén magyar hajók vitorláztak, a Kárpátok bércei, Bácska és Bánát rónái a magyar daltól visszhangzottak, szerettük a magyar katonát, mert büszkeségünk volt. Ma csonka országban, guzsba kötve küzdünk egy szebb magyar jövőért, a boldog Nagy-Magyarországért s csonka hazánk reménye pedig a magyar ifjuság. Tehát az ifjuságot kell istápolnunk testben és lélekben. A magyar ifjuságot szeretetben kell tömöriteni a levente-egyesületekben. S hogy törekvésünk célját elérhessük, a magyar néppel meg kell szerettetni a levente-egyesületeket. Legyen a magyar levente ép oly megbecsült és kedves ,mint amilyen a magyar katona volt, hisz a magyar levente lesz a magyar jövő katonája.

Ha a leventék csupán csak sport és fegyelmi kiképzésben részesülnek ,ugy aligha tudjuk megszerettetni a levente-egyesületet. A téli hónapokra már jóelőre rendes foglalkozási teret kell készíteni. Ezen tervbe pedig be kell állitani ugy a világi, valamint az egyházi énekek betanitását is. Szervezni kell a levente-egyesületek révén kétnégyszólamu férfikarokat.

Továbbá a hosszu téli estéken elő kell készülni mükedvelő előadásokra. És ahol megfelelő terem áll rendelkezésünkre, a betanult szindarabokat még a tél folyamán kell előadni. Ott pedig, ahol nincsen megfelelő helyiségünk, ott a télen át betanultakat a tavaszi és nyári hónapokban kell előadni a szabadban, ha kell, még sátor alatt is.

Az anyagiaktól eltekintve, ezáltal kettős célt érünk el. A mükedvelő előadásokon ott lesz az egész falu népe. A szülők látják, hogy fiaik mily hasznos dolgok végzésével töltötték el a szabad téli estéket. Nevelünk és növeljük a szülőkben a levente-egyesület iránti szeretetet, hiszen gyermekük révén belekapcsoljuk őket is a levente-egyesület életébe.

Másodszor elvonjuk az ifjuságot a korcsmázástól. De a leventék tanulnak is, müvelődnek beszédben és modorban.

S ha a szülők majdan megkedvelték, megszerették a levente-mozgalmat, ugy nem lesz szükség intésre és büntetésre. Nem lesz a leventefoglalkozásokon igazolatlan mulasztó.

S ha tudunk majdan a levente-egyesületek révén testben és lélekben egészséges, fegyelmezett magyar ifjuságot teremteni, ugy Nagy-Magyarország jövője szép és boldog lesz. Az Adria kék vize majd a magyar határt mossa, a Kárpátok bérceit, Bácska és Bánát földjét cseh, oláh és szerb bocskor soha többé nem tapossa.

vitéz Havas József.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istent örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

SPORT.

Koppány ujabb győzelme. A Kormányzó Ur Őfőméltósága ménesének kiváló versenylova, Koppány, multheti népszerü győzelme után most ujra diadalt aratott, amennyiben megnyerte az Áprilisi hendikepet.

Labdarugómérkőzések. A vasárnapi labdarugómérkőzések eredménye a következő: MTK—UTE 1:1 (1:1), ezzel az eldöntetlen küzdelemmel az MTK háttérbe került az FTC-vel szemben. — FTC—KAC 4:1 (2:0), VAC—III. ker. TVE 2:1 (1:0), Vasas-BEAC 3:1 »2:1), »33« FC—Törekvés 2:2 (2:1), NSC—ETC 0:0.

Rövid hirek. Király Pál nyerte meg 1 óra 10 p. 5.8 mp. alatt az ESC huszkilométeres versenyét. Második Majzik lett. — A stadion-bajnokság tavaszi motorvezetéses versenyében Grimm győzött. — Az UTE pályamegnyitó motorkerékpárversenyében Puch, Kiss és Jankovich győzött. — A vidéki vivők Hősök emlékversenye a debreceni Kalniczky (Békessy VC) szép győzelmével végződött. — Bárány István Bécsben 26.8 mp. alatt uszta meg az 50 métert.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: Vitéz Ferenczi Imre, Keszthely: 40.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K tulfiz. — v. Moharos Sándor, Baracska: 45.000 K, 1925 nov. 1. — vitéz Révaujfalussy Dániel, Lengyeltóti 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Dénes Ferenc, Hajmáskér 96.000 K, 19266 máj. 1. — vitéz Kokas Lajos, Dég 100.000 K, 1927 febr. 15-én. — vitéz Kiss Gyula, Nagyveleg: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Fazekas András Somlóvásárhely: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Fodo Gábor, Devecser: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Keresztessy János, Székesfehérvár: 100.000 K, 1926 máj. 15 vitéz Fél Mihály, Mór: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Kiss István, Sárszentmihály: 107.500 K, 1927. jun. 15. — vitéz Papp János, Zalavár: 123.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Székely Vilmos, Balatonbozsok: 25.000 K, 1926 ápr. 1-én. 1000 K tulf. — vitéz Szilasy István. Dég: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Orbán Ferenc, Szabadbattyán 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Rózsa János, Sénya 48.000 K, 1926 aug. 1. 3000 K tulfiz. — vitéz Kósi János Marcali: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Sós János, Hajmáskér: 48.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Bognár Ferenc Szabadbattyán: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Bajnok Mihály, Somogyfajsz: 96.000 K, 1928. aug. 1. — vitéz Zsédely Balázs, Bársonyos: 100.000 K, 1927. máj. 15. —

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Hindenburg Pál vezértábornagy, német köztársasági elnök, hatvan éve katona. Baloldali képünk 1860-ból való hadapród iskolás korából. Középső képünk 1897-ben készült, amikor a nagy hadvezér tábornok lett. Jobb oldalt 1866-ban mint hadnagyot láthatjuk.

Az angolok ismét hadakoznak az előázsiai bennszülöttekkel. Képeink az egészségügyi csapat és a lovasság felvonulásáról készültek.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,100.000**-től
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000**-től
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: **Dr. Farkass Jenő.**

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM. 1926. MÁJUS HÓ 2.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A nemzeti érzés, mint államalkotó erő.

Irta: **vadkerti Mezey Árpád.**

A nemzeti érzés egy nemzet ujjászületésének, feltámadásának, gazdasági, erkölcsi és katonai megerősödésének, tehát hatalmassá tételének mindenkor nélkülözhetetlen alapköve. Ha a történelem lapjait olvasgatjuk, láthatjuk, hogy nem egy nemzet támadt már fel a megsemmisülés, a teljes asszimilálódás vagy a felette uralkodó idegen hatalom elnyomatása alól, a minden akadályt és hatalmat ledöntő nemzeti és faji érzés ereje által. A legutóbbi világkavarodásból is, — ha objektive vesszük elbirálás alá az eseményeket, — láthatjuk, hogy azok a népek, — melyek, bár sokkal alacsonyabb müködési fokon állottak, mint mi, — azonban a nemzeti érzés és a faji tisztaság jelentőségének felismerése erősebb, öntudatosabb volt, mint nálunk, megerősödtek, államot alkottak és Középeurópa gazdasági életében és politikai irányitásában szerepet követelnek. Mi, magyarok, annak idején, mint az Osztrák-Magyar birodalom társországa a valódi nemzeti érzés és összetartás kifejlesztésére nem fordítottuk a kellő energiát és a liberalizmus hamis jelszavának égisze alatt belekerültünk a nyugatról irányitott asszimilációs törekvések légkörébe.

A volt Osztrák-Magyar birodalom közös külpolitikája és közös gazdasági és katonai érdekei nehézzé, szinte lehetetlenné tették a magyar érdekeket teljes mértékü érvényesitését.

A gazdasági és államjogi közösség rendszerének sulyos hátrányai és rettenetes következményei voltak. Például az Erdélybe beszivárgott oláhság, valamint a délvidék idegenajku lakossága hosszu évszázadokon át nem tudott beolvadni a magyarságba, s bukaresti, valamint belgrádi állandó összeköttetésük folytán, mint állam az államban élő fenyegetésül szerepeltek. A nemzetiségi kérdések állandó és ideges szőnyegen tartásával minden pillanatban megbomlasztani látszottak az állam belnyugalmát és az anyaország területi épségét.

Sőt, nemhogy az idegenajku nemzetiség olvadt volna be a magyarságba, ami egy nemzeti alapon álló államban szinte észrevétlenül megtörténhetett volna, hanem a magyarajku lakosság olvadt be a nagy oláh tengerbe és a szláv szigetekbe; felvéve azoknak szokásait, nyelvét, öltözködési módját, valamint politikai és világnézetét is. De nemcsak az erdélyi és a délvidéki magyarságnál hiányzott a nemzeti és faji érzés öntudata, hanem a bécsi politika az ország legmagyarabb vidékeinek lakosságát és idegen, tehát magyarellenes érdekek öntudatlan szekértolóivá tette.

Nekünk, magyaroknak, egy nagy hibánk van: könnyen hajlunk az idegen befolyásra és ahelyett, hogy a magyar tehetségeket felkarolnánk, azoknak érvényesülése elé akadályokat igyekszünk gördíteni. Ennek szomoru következménye az, hogy magyar tehetségek máshol, tehát idegenben, kénytelenek érvényesülést keresni, idehaza pedig fontos poziciókba idegen származásu, igazán magyarul érezni nem tudó egyének kerülhettek.

Természetesen, mint minden szabály alól, itt is akadhattak kivételek. Mert nagyon sok idegen származásu tiszta magyar érzelmü embert tudnánk felsorolni, a történelemben is nagyon sok névvel találkozunk, melyeknek viselői nemcsak hogy nem voltak magyarok, de még a magyar nyelvet sem birták tökéletesen s ennek ellenére fényes és követendő tetteiknek hosszu sorozatával tanuskodtak magyar mivoltukról és hazaszeretetükről. Hiszen az sohasem volt baj és az sohasem volt hátrányos fajvédelmi szempontból, ha idegen származásu emberek ragaszkodtak és ragaszkodnak a magyar földhöz és magyarnak vallják magukat testben, gondolkozásban, lélekben, s ha kell, ezen magyar hitvallásukat vérükkel is készek megpecsételni. Az ilyen esetek csak a magyar nép szép és vonzó tulajdonságait, valamint zengzetes, de nehéz nyelvünk asszimiláló erejét bizonyitják. Hiba azonban, hogy törzsgyökeres magyar leszármazottak, kiket családi tradicióju hivatottá kellene, hogy tegyen a nemzeti érzés ápolására, akiknek e szent és magasztos kötelességteljesitésben az oroszlánrészt kellene kivenniök, ehelyett minden cselekedetükkel, szavukkal és irásukkal saját fajukat lekicsinylő, nemzetüket barbárnak, müveletlennek tartó, nyugati müveltségü, ugynevezett modern embereknek kivánnak látszani.

Olaszországot a fascizmus, a cseheket a faji összetartás és a régi tradiciókhoz való ragaszkodás, a lengyeleket pedig a másfélszázados orosz elnyomás ellenére a nemzeti önérzet és a végtelen hazaszeretet támasztotta fel. Németország büszke öntudata pedig a francia megszállás alatt ép ugy, mint napjainkban, erős és megdönthetetlen sziklafalként állt a német területekre áhitozó és a germán nép világhatalomra való hivatottságát megtörni szándékozó hatalmak előtt. Ezzel szemben mit látunk Magyarországon, amikor a világ leggyávább hadserege 1919-ben bevonult Erdélybe, majd Budapestre: A katonaság szétszóródott, a polgári lakosság pedig a megszállásba majdnem belenyugodva, összetett kézzel nézte a példátlan rablást, sőt voltak, kik testvérként ölelték keblükre a megszálló bocskoros hadat.

Magyar urak és hölgyek társaságában kifent oláh tiszteket lehetett látni szinházakban, s nyilvános mulatóhelyeken. Hát hol van itt a nemzeti önérzet? Hát hol van itt a hazaszeretet? Ez nem igy volt Németországban, s nem igy volt még Szerbiában sem, amikor dicsőséges csapataink bevonultak Sabácba és Belgrádba. A magyar népet fel kell rázni aléltságából, s mi ma-

gyar szivvel várjuk, hogy a csunya, fekete magyar éjszakában a nemzeti érzés és a hazaszeretet kiolthatatlan szikrája mikor gyullad meg, hogy mint száraz taplóhalmaz tüzet fogjon a magyar nép lelke, s öntudatra ébredése után izmos munkáskézzel egy boldogabb, szebb magyar jövőnek rakja le sziklaszilárd fundamentumát.

VITÉZI ÉLET.

Budapesti legénységi vitézek összejövetele.

Budapest székesfőváros vitézi székkapitánysága f. évi május hó 12-én (szerdán) este 8 órakor Mayer Pál »Pálffy«-éttermében (II. ker. Pálffy-tér 4. sz.) Budapesten lakó összes legénységi vitézek részére bajtársi összejövetelt tart.

Akik résztvesznek, ezt május 10-ig a székkapitányságnak levelezőlapon jelentsék be. Nagyon kívánatos, hogy mindenki ott legyen.

Budapest szkfv. vitézi széke.

Felhivás a kaposvári járásban levő vitézekhez!

F. é. május hó 9-én (vasárnap) a kaposvári járásban lévő vitézekkel járási értekezletet tartok. Hely: Kaposvár, vármegyeház kisterme.

Kezdete délelőtt 10 órakor.

A kaposvári járásban lévő minden vitéz köteles megjelenni.

Öltözet: ünnepi az összes kitüntetésekkel és a vitézi jelvénnyel. 333/M. sz. 1926.

Somogy vm. Székkapitánya.

Délpest vármegye vitézeihez!

Délpest vármegye Vitézi Széke f. évi május hó 30-án a vármegyei vitézi nappal kapcsolatosan háziipar kiállitást óhajt rendezni. Felszólitom a vármegye vitézeit, valamint azok hozzátartozóit, hogy akik a kiállitáson háziipari készitményeikkel részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat haladéktalanul, személyesen vagy irásban jelentsék be a Székkapitányságnak. Ez alkalomkor ugyancsak bejelentendő az is, hogy a kiállitásra szánt tárgy eladó-e és ha igen, mennyiért. A kiállitásra számba jöhetnek a következő háziipari készitmények: tühimzés, vert, kötött és horgolt csipkék, kézimunkák, szines és fehér himzéssel; zsebkendők, fehérnemü, asztalteritő, szalvéta, asztalfutó, függönyök, vitrázsok, ágynemüek, ágyteritők, falvédők, divánpárnák, ujságtartók, papucsok, kendők, stb.; háziszövő készitmények: vászon, törülköző, konyharuhák, abrosz, szalvéta, stb.; házi kosárfonás készitményei: kosár, virágkosár, kézimunka asztalka, garabó (kosár), szakajtó, stb.; raffia vagy gyékényfonás készitményei: kenyérkosár, kézi munka- és diszkosárkák, fürdő- és házi cipő, papucsok, kerti székek, kerti asztalok, állólámpa állványok, stb.; famunkák: kisebb diszes kivitelü teknők, vékák, hordók, sótartó, füszertartó dobozok és állványok, virágasztalkák, stb.; faégetési munkák: képkeretek, kulcs- és törülközőtartók, dobozok, stb.; fafaragási munkák; szőnyegszövészet munkái: szőnyegek, fali szőnyegek, divánágy- és asztalteritők, divánpárnák, függönyök, stb.; agyagkészitmények: tányér, hamutartó, tál, levélnyomó, stb.; kefekötés munkái, valamint egyéb házi ipari készitmények.

Felhivom a vitézi járási hadnagy urakat és el is várom tőlük, hogy minden igyekezetükkel odahassanak, hogy vitézeik minél nagyobb számban és tárggyal vegyenek részt a kiállitáson. 28/Vsz. Nv. 1926.

Székkapitányság.

Csongrád vármegye Vitézi Székének értesitése!

Értesitem a szegedi és Szeged környéki tiszti és legénységi vitézeket, hogy a szokásos havi bajtársi vitézi összejövetelt a nyári mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel folyó évi szeptember hó 1-ig beszüntetem. Tehát a legközelebbi tiszti összejövetel szeptember hó 1-én, a legközelebbi legénységi összejövetel pedig szeptember hó 4-én lesz. 89/NMSz. 1926.

Székkapitány.

Délpest vármegye vitézeihez!

Köztudomásu, hogy a legtöbb Székkapitányság vitézeinek már meg van az ugynevezett »vitézi formaruhája«, melynek célja, — ünnepélyes alkalomkor, hol testületileg, avagy egyenként kell a vitézeknek meg-

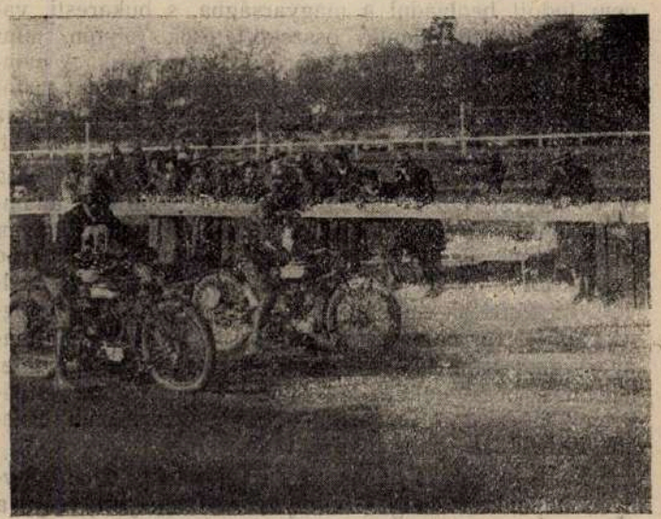

Horthy Miklós kormányzó fogadása a budapesti nemzetközi árumintavásáron. — Jobbra: Motoroskerékpárverseny a budapesti ügetőpályán, ahol az osztrák bajnokok sorozatos vereséget szenvedtek a magyaroktól.

Az állami ellenőrzéssel és szavatossággal működő m. kir. postatakarékpénztár üzletkörébe a takarék-, csekk- és értékpapirüzleték tartozik.

A takarékbetétek 3%-kal, a zárt takarékbetétek pedig 3·6%-kal kamatoznak. A takarékbetétek adó-, valamint illetékmentesek és adótartozásokra 20.000 K-ig, egyéb tartozásokra pedig 2000 K-ig nem foglalhatók le.

A csekkszámlatulajdonost nem terhelik a pénz megolvasásának és megőrzésének gondjai; mert fizetéseit csekkel teljesítheti.

A postatakarékpénztár bárkinek a megbizásából vásárol állampapirokat, magánpénzintézeti zálogleveleket és kötvényeket, azokat a megbizó kívánságára letétben megőrzi, a kamatszelvényeket esedékességük időpontjában pontosan beváltja s a kamatot az értékpapirtulajdonos javára elkönyveli, vagy elküldi.

A postahivatalok, mint a postatakarékpénztár közvetitő hivatalai, napi hivatalos szolgálatuk egész ideje alatt bárkinek a rendelkezésére állanak postatakarékpénztári ügyekben is.

Ez a hely irásbeli közlemények céljára szolgál. Ha valaki ezt igénybevenni óhajtja, ugy annak a postai levelezőlapra nézve megszabott bérmentesitési dijat kell postabélyegekben lerónia.

Minden postahivatalnál bárki teljesithet befizetést a postatakarékpénztárnál fennálló bármelyik csekkszámla javára.

E célból a befizető az elismervényre, a befizetési lapra és a könyvelési szelvényre a befizetendő összeget, saját nevét és lakcimét pedig a könyvelési szelvényre és a befizetési lapra irja rá. Az igy megfelelően kitöltött ürlapot, a befizetendő összeggel együtt, a közvetitő postahivatal illetékes tisztviselőjének kell átadni.

A postahivatal tisztviselője az átvett ürlapon az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a hely- és keletbélyegző egyidejü alkalmazásával aláirja, azután a befizetési lapot a könyvelési szelvénnyel együtt levágja és visszatartja, az elismervényt pedig a befizetőnek kiadja. A befizetési lappal együtt levágott könyvelési szelvényt a postahivatal tisztviselője a postatakarékpénztárhoz küldi be, mely a szabályszerü könyvelési eljárás megtörténte után a számlatulajdonost a javára eszközölt befizetésről, a befizetési lap csatolása mellett, számlakivonattal értesiti.

Stádium R.-T., Budapest.

A fél által töltendő ki.

Elismervény

_____ korona _____ fillér, azaz

_____

_____ K _____ f-ről, mely

összeget a ***35.785** számú postatakarékpénztári csekkszámlára a mai napon befizették.

A csekkszámla tulajdonosának neve és lakcíme:

Vitézek és gazdák lapvállalata,
BUDAPEST

A postatisztviselő aláírása:

_____

Nyittassa csekkszámlát a magyar királyi Postatakarékpénztárnál.

Szelvény

_____

_____

a _____ K _____ fillérről szóló „Elismervény" Elküldetett:

_____

A fél által töltendő ki.

Értesitő-lap

_____ K _____ f, azaz

_____

_____ K _____ f-ről.

A ***35.785** számú postatakarékpénztári csekkszámlára befizette: _____

_____

_____

Kelt _____

A postatisztviselő aláírása: _____

Ezt a befizetési lapot és a hozzátartozó könyvelési szelvényt a közvetitő postahivatal tisztviselője levágja és a napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldi.

P. Tp. Ny. sz. 100.

Könyvelési szelvény

_____ K _____ f-ről.

A ***35.785** számú postatakarékpénztári csekkszámlára befizette: _____

_____

_____

Kelt _____

A postatisztviselő aláírása: _____

jelenni, — az egyöntetü izléses és magyaros öltözködés. A Székkapitányság is elhatározta vitézei részére formaruha bevezetését, melynek mintáját az alant ábrázolt kép tünteti fel:

A fenti képen ábrázolt formaruha megrendelhető vitéz Hárs Károly uri szabónál, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. szám, II. em 1. ajtó alatt a következő feltételek mellett: attila, nadrág (csizma vagy pantaló nadrág) Bocskay sapka 1,000.000 K-tól 2,400.000 K-ig. Tisztikardőv aranyozva külön 250.000, legénységi kardőv 190.000 K. Fizetési feltételek: 6 havi pontos egyenlő részletben, megrendelésnél egy részlet fizetendő. A dolmány külön finom fekete bárránnyal szörmézve 2,000.000 K. Ha a dolmányt is megrendeljük, akkor a fizetés 10 havi részletben eszközölhető. A dolmány megrendelését nem tartja feltétlen szükségesnek a Székkapitányság, de annál inkább kivánja, hogy az attilát, nadrágot és Bocskay-sapkáyt minden felavatott és avatandó vitéz (ez utóbbi megtudható a járási hadnagy uraknál, kérvényezők azért ott érdeklődjenek), minél hamarább rendelje meg, hogy már a május 30-án, Kecskeméten tartandó megyei »Vitézi Nap«-on, melyen a vármegye összes vitézeinek megjelenése kötelező (az avatandók a vitézi avatáson) ebben jelenhessenek meg. A cég a Székkapitánysághoz 7 drb szövetmintát küldött, melyek közül az 5. számu mintából való megrendelést (2,100.000 K-ás árban) ajánlja a Székkapitányság, mert ez olyan tartós, ebből egy ruha egész életre szól. A szövetminták a Székkapitányságnál megtekinthetők. A cég igéretet tett, hogy tömeges megrendelésnél egy helyre öszpontositott vitézekhez ruhapróba végett leutazik, miért is a megrendelők szándékukat május hó 2-ikáig jelentsék be a járási hadnagy uraknál, kik az összesitett névjegyzéket május hó 5-ig ide feltétlenül küldjék be. Nemleges jelentés is felterjesztendő. A ruhapróbák a járási hadnagy urak székhelyén tervezendők. 250/vm. vsz. 1926.

vitéz Móricz ny. ezredes, székkapitány.

Pályázati felhivás.

Az Országos Vitézi Szék saját saját munkakörében egy több évi bankgyakorlattal rendelkező, könyvelés, levelezés és gépirásban jártas, szerényebb igényü állásnélküli vitézt óhajt alkalmazni.

Ezen állásra pályázó vitézek okmányaikkal felszerelve az Országos Vitézi Szék pénzügyi osztályánál jelentkezzenek, hol közelebbi felvilágositást kapnak (Vár, Alagsor I.).

O. V. Szék.

A kiskunfélegyházai járás vitézeihez!

Értesitem a kiskunfélegyházai járás vitézeit, hogy május hó 13-án, áldozó csütörtökön, Kiskunfélegyházán a járás vitézeivel vitézi értekezletet tartok, melyen a járás összes vitézeinek a megjelenése feltétlen kötelező. Részletes program: negyed 10 órakor gyülekezés a városháza udvarán. Fél 10 órakor mise a Kalmár-féle kápolnában. Istentisztelet után értekezlet a városháza tanácstermében. Értekezlet után közös ebéd, egy teriték ára 30.000 korona. Délután vitéz Bondor Antal telkének megszemlélése. Öltözet: ünneplő ruha, összes kitüntetésekkel és vitézi jelvénnyel. (291/vm. vsz. 1926.)

Délpest vm. Vitézi Székkapitánysága.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Néhány szó a jégkár elleni biztositásról.

(Folytatás.)

Mult heti számunkban igyekeztünk meggyőzni a gazdálkodókat a jégkár elleni biztositás fontosságáról, mig ezen cikkünk a jégbiztositással kapcsolatos tudnivalókat tárgyalja.

Mit lehet biztositani: A hazai biztositó intézetek jégkár elleni biztositásra elfogadnak mindennemü gabonafélét, kereskedelmi növényt — mig azok a földben gyökeredznek —, továbbá dohányültetvényeket az anyalevelek leszedéséig, szőlőültetvényeket, mig a fürtök a tőkén függnek. A biztositásból ki van zárva azon terményeket, melyeket abban az évben már jégverés ért. Szőlő és komlóbiztositás csak a teljes elvirágzás, mig a takarmány- és cukorrépabiztositása junius 15-én kezdődik.

A biztositás megkötése: A biztositó intézet és a biztositott fél között létrejött biztositási szerződés alapját az ajánlat képezi, miértis annak kitöltésére a legnagyobb gond forditandó. A biztositás egy, vagy hat évre köthető. Az esetben, ha biztositást hat évre kötünk, ugy a biztositó intézet 10 százalék dijengedményt ad. Természetesen ily esetben a biztositott fél köteles hat egymásután következő évben terményeit biztositani és ha ezt elmulasztaná, ugy az élvezett dijengedmény a biztositó intézetnek visszatéritendő. Mindazon vitézek, kik biztositásaikat a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« utján, vagy pedig közvetlenül a »Gazdák Biztositó Szövetkezet«-énél eszközlik, külön 5 százalék (vitézi) engedményben is részesülnek.

Mily értékben biztositsuk terményeinket: A biztositó intézetek állapitják meg azon értékhatárt, mely határon belül a biztositás tetszésszerinti árban eszközölhető. Igy például 1926 évben a buza legmagasabb biztositási ára métermázsánként 350.000 K, rozsé 300.000 K, tengerié 287.500 K, stb. Ha összehasonlitjuk a biztositó intézet által megállapitott fenti árakat a napi árakkal, azt látjuk, hogy azok hozzávetőleg fedik egymást. Legcélszerübb a biztositást a termény tényleges értékében megkötni, mert csak ez esetben térül meg a biztositott félnek a tényleges kára.

Biztositás dija: A fizetendő biztositási dij terményenként változik. Legolcsóbb a takarmányfélék, legdrágább a szőllő, komló és dohány biztositása. Ez abban leli magyarázatát, hogy a jégverés pl. a lucernákban sohasem tehet olyan nagy kárt, mint a dohányültetvényben és igy ezeknél a biztositó intézet is sokkal nagyobb kockázatot visel. Volt idő, mikor a biztositó-intézetek dohányt, kendert, szőllőt csak akkor fogadtak el biztositásra, ha a fél ugyanakkor kétszerannyi más terményt is biztositott.

A biztositási dij nemcsak terményenként változik, hanem változik megyénként, sőt községenként is, aszerint, hogy a község csonka hazánk milyen jégjárásos vidékén fekszik. A biztositó intézetek minden évben pontos kimutatást készitenek az előfordult jégverésekről és eszerint állapitják meg azt a dijat, mely a jövő jégbiztositási

évadban fizetendő. Éppen ezért a biztosítási díj nagyságára nézve pontos felvilágosítást adni nem lehet. Az alábbi példa csak azt mutatja, melyek azon határok, amelyek közt a biztosítási díj mozoghat. Igy például, ha valaki Fehérmegye Vál községében biztosítani akar 10 kat. hold buzát, holdanként 6 métermázsa termésre számít métermázsánként 350.000 K árat véve alapul, — összesen tehát 21.000,000 K értéket biztosit. Ez esetben fizet 362.500 K díjat. Míg Szabolcsmegye Balkány községében ugyanilyen mennyiségü és értékü buzáért már 1.312,000 K biztosítási díjat kell fizetni, mert ezt a vidéket gyakrabban éri jégverés. Ugyanilyen nagyok az eltolódások természetesen más terményeknél is.

A biztosítási díjak kifizetésére a biztosító intézetek aratás utánig haladékot adnak, de nem tovább, mint szeptember hó 1-ig, illetve szőlő- és dohánybiztosításnál október hó 1-ig. Ez esetben a biztosítási díj fedezetére a gazdának váltót kell adni, melynek költségei a biztosított felet terhelik.

Az okszerü vajkészités dióhéjban.

Irta: vitéz **Veress Szilárd**, okl. gazda.

A tejértékesités módjai közt legrentábilisabb a vajkészités. Igaz, hogy kivételes esetekben, városok közelében, vagy kedvező szállitási lehetőségekkel biró helyeken, városoktól messzebb fekvő gazdaságok is legjövedelmezőbben s legkevesebb befektetés mellett a nyerstej értékesitésével érik el tehenészetük legnagyobb jövedelmét, de a gazdaságok tulnyomó részében a tej gyors beszállitása, főleg melegebb évszakban nehézkes, sőt lehetetlen. Az ilyen gazdaság egyenesen rá van utalva, hogy a tejet feldolgozás utján értékesitse.

Tejből vajat és sajtot készithetünk. Nagyon kevés valóban elsőrendü sajtunktól eltekintve, sajtjaink gyengék, a külföldi sajtokkal a versenyt fel nem vehetik. Vajunk ellenben elsőrendü, külföldön is keresett cikk volt, tultermeléstől tartanunk nem kell.

Az okszerü vajkészités alapos szakértelmet követel. Nemcsak magával a vajkészités folyamatával kell tisztában lennünk, de ismernünk kell az állattenyésztés, takarmányozás, tejgazdaságtanok alaptételeit, melyek a készitendő vaj mennyiségére és minőségére, mint látni fogjuk, nagy befolyást gyakorolnak. A jövedelmezőségi számitások tömege igazolja, hogy az okszerüen vezetett tehenészet jövedelmező lesz s amennyiben a vajkészités indokolt, föltétlen jövedelmet fog szolgáltatni.

Vajat minden háziasszony tud készitени, de az okszerü, vagyis kifogástalan minőségü, egyöntetü, tartós vaj készitése, adott tejmennyiségből a legtöbb vaj kivonása, különösen akkor, amikor a tej, vagy a tejszin a rendestől eltérő átalakuláson ment át, a fölözőgépek, köpülők célszerü kezelése, használata alapos szakképzettséget követel. Ha a vajkészités alatt végbemenő fizikai és kémiai folyamatok ismeretlenek előttünk, ezekre befolyást gyakorolni nem tudunk, következményként vajunk sikerültsége vagy sikertelensége a véletlenre van bizva.

Ezek előrebocsájtása után tömören ismertetni fogom a vajkészités elméletét és gyakorlati kivitelét a kisüzemek és kézi hajtásu gépekkel dolgozók igényeinek megfelelően.

A tej fölözése.

A fölözés célja, a tejszin nyerése. Tejszin és tejföl ugyanazon fogalmak, csak a tejszin édes, a tejföl savanykás, vagy savanyu. A tejszint a tejben levő zsirgolyócskák képezik, ha azok a nyugodtan állni hagyott tej felső részén összegyülnek. Az állni hagyott tejben tehát a nagyobb fajsullyal biró alkatrészek, főleg a casein és a viz, leülepednek, mig a könnyü zsirgomolyok fölszállanak. Ezen alapszik a természetes fölözés. Minden, ami a zsirgolyók fölemelkedését akadályozza, kevesebb tejszin s ennek következtében kevesebb vajnyerést eredményez. Az összes zsirgolyók azonban soha sem szállhatnak föl, mert a tej előbb-utóbb megolvad. Tapasztalatból tudjuk, hogy hidegben nehezebben válik ki a tejföl, ugyszintén a már savanyodásnak indult tejből is. Különböző tehenek teje, hasonló körülmények között, különböző időben, adja föl a tejfölt. Minél több nagyobb zsirgomolya van a tejben, annál hamarább megy a tejszinképzés. Tejfölképzésre 15 C fok a legmegfelelőbb hőmérséklet. Alacsony, széles edényben hamarább kiválik a tejföl, mint keskeny, magas edényben. A tejpince legyen 15 C fok hőmérsékletü, tiszta, szellőztethető. A holsteini eljárás szerint a tejet széles, lapos edényekben a földre állitjuk, a tejfölt nyáron egy, télen két nap mulva széles, lyuggatott kanállal leszedjük. Ekkor már a tej zsirtartalmának 80—90 százaléka a tejfölben van. Sokkal előnyösebb a Schwartz-féle hütőeljárás. A tejet magas, ovális alaku bádogedényekbe töltjük s hideg vizbe állitjuk. Az edények ne érjenek egymáshoz. Legjobb a hideg kutviz, vagy jeges viz. Ha folyóvizzel hütünk, a tartány alján folyjon be a hideg viz és a kifolyó csap a tetején legyen. Másfélnapos fölözés után a tejfölt lekanalazzuk. Ily módon kevesebb helyre van szükség, káros baktériumok és gombák az alacsony temperatura miatt el nem szaporodhatnak s a tejszin teljesen édes lesz. Vajnyerés szempontjából a két eljárás csaknem egyenértékü.

Tökéletesebb fölözést mesterséges uton, fölözőgép használatával érhetünk el. A mesterséges fölözés alapelve az, hogy ha egy fazékban a tejet gyorsan forgatjuk, a tej szintje a fazék szélén emelkedik, a középen pedig süllyedni fog. Ha a fazekat nagyon gyorsan forgatjuk, bizonyos sebességnél ez a kráterszerü mélyedés a tej alsó részéig ér és a fazék feneke látható lesz. A fazék oldalán levő tejgyürü folytán magasabb lesz, mig a tej kifolyik. Ha az edény zárt, a tej nem folyhat ki, hanem az edény falai mentén egy tejgyürüt alkot, mely az edénnyel együtt forog. E tejgyürüben a nagyobb fajsulyu alkatrészek a forgási tengelytől messzebb, az edény falai mellett képeznek egy oszlopot, mig a könnyebb alkatrész, a zsir, a tejgyürü belső oldalán csoportosul. Tehát egy bizonyos forgási sebesség esetén egy külső — lefölözött tejoszlop — és egy belső tejszinoszlop áll elő. Nem kell tehát egyebet tenni, mint a két oszlopot elválasztani egymástól és a mesterséges fölözés meg van oldva.

(Folytatjuk).

Tengeri termelés.

Nem annyira a termesztés irányelveit, mint inkább a gyakorta elkövetett hibák és tévedésen alapuló nézetek tagalását tüztem ki célul, hogy ezáltal vitéz bajtársaimat talán sikerülni fog rávezetnem arra az utra, amelyen okvetlenül haladniok kell, hogy e nekünk annyira fontos és szükséges növényt okszerüen termesszék. Mindannyian arra törekszünk és arra is kell törekednünk, hogy abból a pár hold vitézi telekből minél nagyobb termést vegyünk ki, hogy igy kötelezettségünk és feladatunk magaslatán megtudjunk állani. Nem mindegy az, hogy 10 métermázsát avagy 20 métermázsát terem egy kh. tengeriföld, már pedig ily nagy eltérés elég nagy sullyal esik a latba; amit kiküszöbölhetek, ha észszerüen gazdálkodom és hallgatok a nálamnál okosabbak jóindulatu tanácsára.

Az alábbiakban csak a nagyobb hibákra terjeszkedem ki és néhány példával fogom támogatni állitásaimat.

Legelsősorban, igen nagy figyelmet forditsunk a termesztendő tengeri fajtának a kiválasztására. Ne termeljünk olyan tengerit, amelynél sok a meddő szár, nagy a csutka százalék, ahol a tengericső nincs jól benőve. Legjobban ajánlhatom, ha korai érésü tengerit akarunk termeszteni — erre ugyan nékünk vitézeknek egyáltalán nincs szükségünk — a cinkvántinót; ha közepeset: a bánkuti keményszemüt; ha későn érőt: a bánkuti lófogut, egyéb nemesitett fajtákat és ahol beérik, az amerikai tengerit. De, hogy kisérletezni ne kelljen az egyes tengeri fajtákkal, vegyünk vetőmagot a helyben vagy szomszédban levő uradalomtól, ahol mindig jól kipróbált, bőtermő tengeri fajtákat termesztenek. Már most, ha ezen és az esetleg az uradalmaktól vett más tengeri fajtáknak is a kivánt munkákat, ápo-

lást megadjuk, az ut a jövedelmező többtermeléshez vezet.

Igen elterjedt — főleg kis gazdaságokban — a közepes érésü közönséges magyar sima és lófogu tengeri, de ezt épen azért nem ajánlom, mert egy-egy tövön leginkább csak egy cső van, csutkája nagy, igy a morzsolási arány rossz — főkép erre nem szoktak kisgazdáink figyelemmel lenni — és holdankint is aránylag kis terméstad. Ha esetleg jó időjárás, jó megmunkálás folytán adna is csövesen az emlitett tengeri fajtákhoz megközelitő terméstad, abban a »termés«-ben igen nagy százalék a csutka. Erre egy példa a következő: a somogyszili uradalom amerikai tengerit termel jó sikerrel. Pár éven keresztül egy-egy táblát kiadott feles müvelésre az aratóknak. Az aratók legagyobbrénsze közönséges magyar tengerit vetett a földbe s ekkor volt alkalmam látni az óriási különbséget a két tengeri fajta között. Eltekintve az amerikai tengeri hat métermázsás terméstöbbletétől kat. holdankint, a morzsolási arány az amerikainál 84, a magyar tengerinél 77 százalék volt, amely számok felvilágositást nyujtanak egyuttal arra is, hogy ez utóbbinál a csövek durvák és rosszul benőttek voltak.

A legnagyobb hibákat a tengeri vetésénél és ápolásánál látom. Sokan még a legkevesebb 45 cm sortávolságot sem adják meg és még akkor babot, tököt is termel a tengeri között, hivén azt, minél sürüübben veti a tengerit, annál nagyobb lesz a termése. Szó sincs róla! Egyszerü példa a ritkán kelt csalamádé, ahol bizony nagyon kicsiny csövek képződnek a sor- és növénytávolság közelsége miatt. Egyedül az alacsony növésü cinkvántinónál elegendő a 35—40 cm sortávolság, de már a közönséges magyar, a bánkuti stb. középérésü tengerinél a 60 cm sor és 40—45 cm növénytávolság lesz a megfelelő. A késői fajtáknál, amilyen az amerikai tengeri is, a 65—85 cm sor és 50—60 cm növénytávolságot feltétlenül meg kell adnunk.

A guggon ülő babnak közöttes termesztését helyesnek találom, sőt babot csakis igy termesszünk a házi szükségletre azonban felfutó babot ne vessünk közéje, mert az ráfutva a még gyenge tengeriszárra, azt visszatartja fejlődésében. A tököt már nem ajánlhatom tengeri közé vetni, mert hosszu, futó szára akadályoz a kapálásban.

A tengeri ápolása az, amelynél teljesen ellentétét cselekszik sokan, mint amit nagy uradalmak hosszu kisérletek és tapasztalatok után végeznek. Már pedig a tengeri, bő terméstcsak akkor ad — bármilyen bőtermő fajtát vetettünk is —, ha azt ápoljuk és gondozzuk.

A kikelt tengerit meg kell fogasolni, ezáltal a gyenge gyomokat kitépjük, a talaj felső rétegét megporhanyitjuk, az esetleges cserepesedésnek elejét vesszük. Vetések fogasolásakor soha ne nézzen visszafelé a gazda, akkor esetleg megijed a fogas munkától, mert annak jótékon hatását csak később tapasztalja.

Amikor 3—4 levele van már a tengerinek, adjuk az első kapálást, amikor egyuttal egyelünk is. Kétháromtőt ne hagyjunk együtt, — kivéve a fészekbe ültetésnél — mert esetleg száraz nyár beköszöntével, célunkkal épen ellenkezőt érünk el. Irányelvül vegyük azt, hogy a tengerit annyiszor kapáljuk, ahányszor azt a talaj kicserepesedése, kigazosodása ellen szükséges.

A tengeri töltögetése — ma már bebizonyitotta — kárára van a tengerinek. A töltögetés hivei azt hozzák fel indokul, hogy a szél kidöntése ellen nyujt támaszt. Higyjék el tisztelt olvasóim, nincs arra szüksége a tengerinek, illetve, ha volna, vizsgáljuk meg annak másik oldalát is.

A töltögetéssel felhuzott föld a tengerit arra ösztönzi, hogy a már szárrészből (gnódium) is, gyökeret, járulékos gyökeret bocsásson ki, amely gyökerek a többi rovására növekednek, igy a növényt egy időre visszavetikk fejlődésében. A talajnak nagy fellületet adunk azáltal, hogy kis halmokat létesitünk a tengeri szára tövében és igy nagy felületen érintkezik a nap szárító sugarával, széllel. Ezen kiszáradt halomból bizony édes kevés táplálékot vesz fel a növény. Hogy a szél kidöntése ellen véd? Ismét a somogyszili uradalomra hivatkozom, hol évek óta nincs töltögetve a tengeri, holott erős nyári zivatarok szoktak lenni, mégsem tapasztaltam, hogy a szél nagy kárt tett volna már. Ezt bizonyitja 1924. esztendő, midőn többször szenvedett a tengeri az elemi csapásoktól (zivatar, jég) és bizony a kisgazdák töltögetett tengerije jobban a földön feküdt a zivatarok után, mint az uradalomé. Ennek okát abban találom, hogy az uradalmi tengeri föld ősszel megkapta a mély szántást, igy mélyen megmunkálva, a növény gyökerei erősen megtudtak kapaszkodni; mig a kisgazdák a tavasszal felkaroclt földbe vetve a tengerit, nem is erősödhetett meg annyira, hogy a viharral szembe tudjon állani. Lehetne még számtalan példát felhozni a töltögetés ellen, de elégedjünk meg ennyivel lapunk helyszüke miatt.

Törjünk pálcát régi szokásunk felett! Válasszunk olyan tengeritajtát, mely klimánknak, talajviszonyainknak legjobban megfelel; munkáljuk meg a földet tengeri alá és ápoljuk azt ugy (fogasolás, 3—4-szeri kapálás), ahogy azt a gyakorlat utján szerzett tapasztalatok és a józan ész diktálnak. Főkép a járadéktelkes vitézeknél igen nagyfontosságu az, hogy a tengeri okszerü termelésével pár métermázsa terméstöbbletet tudjon elérni.

Somogyszil. vitéz **Papp Béla,**
okl. gazdatiszt.

Galambtenyésztés.

A mai nehéz időben érdemes mindennel foglalkozni, amivel pénzt lehet keresni. Főleg pedig olyan dolgokkal, amelyek nem igényelnek nagy befektetést és forgótőkét. Ilyen foglalkozás a galambtenyésztés. Egy pár galambot könnyen tud magának valaki szerezni. A padláson, vagy az eresz alatt egynéhány régi deszkából meg lehet épiteni a lakóházát. A galamb etetése nagyon kevésbe kerül, mert ha röp-galambot tartunk, akkor ez messze elkalandozik és összeszedegeti a gyom-magvakat, bogarakat, csigákat és jóllakik velük. A fiókák kitünő pecsenyét szolgáltatnak, amelyet a piacon szivesen meg is vesznek. A gazdasági galambtenyésztés ujabban erősen fellendül, mert már van kivitelünk is ebből a cikkből. A diszgalambokat már jobban kell etetni, mert ezek otthon maradnak és gondozást igényelnek. De ezek amellett, hogy kellemes szórakozást nyujtanak, nagy jövedelmet hozhatnak, mert a kedvelők egy-egy szép galambért magas árat fizetnek. Pl. egy rövidcsörü bécsi keringő galambért fizettek 3 millió koronát. A nemzetközi baromfi-kiállitáson fizettek egyik-másik szebb galambért 1 millió koronát. Különlegesen szép állatokért jóval magasabb árakat is fizetnek. Ezekből látható, hogy a galambtenyésztéssel érdemes foglalkozni, csak meg kell szerezni hozzá a szükséges szakismereteket. Ezeket meg lehet szerezni Winkler János: »Galambtenyésztés« cimü könyvéből, amely az összes gyakorlati és elméleti ismereteket tartalmazza, amelyekre ugy a kezdő, mint a gyakorló galambásznak szüksége van. A könyv kapható: minden könyvkereskedésben. Bolti ára 60.000 korona. A könyv terjedelme 160 oldal, 39 ábrával.

A mult hét gazdasági eseményei.

A terményáruk piaca kis méretü forgalom, tartózkodó kinálat és kereslet mellett üzlettelen. Uj buza ára letöredezett, mert az ajánlat e cikkben rendkivül növekedik. Prompt buzára nincs, csak máj. határidőre szóló árukra van vevő. Rozs változatlan, a takarmánypiac pedig jelentéktelen forgalom mellett tartott irányzatu. Sörárpa drágult, korpát csak nehezen lehetett elhelyezni. A magpiac teljesen üzlettelen, szintugy a lisztüzlet is gyenge. Az állatvásárok üzletmenete vontatott és az összes minőségeknél az árak változatlanok maradtak.

Terménypiac: 78 tiszavidéki buza 410—415, dunánuli 402½—407½, rozs 230—235, árpa 230—250, sörárpa névleg 300—320, zab 252½—262½, tengeri 197½—200.

Lisztpiac: 00-ás 6750, 0-ás 6550, 2-es 6050, 6-os 4150, 8-as 2150, korpa 1700.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 165, muharszéna 200, alomszalma 80000 K.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 3550, Viktóriaborsó 3250, fehérbab 1800, tarka bab 1350, lencse 6500, mák 21000 K.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.2—1.3, kanna tej 5—5.2, tejfel 24, habtejszin 44, főzővaj 65—70, sóvanyuró 8, tehénturó 10—14.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
3 Hétfő	Sz. ker. f.	Irma	A hét elején a nap 4 óra 41 perckor kél és 7 óra 13 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 32perckorkél 7 óra 21 perckor nyugszik
4 Kedd	Flórián	Flórián	
5 Szerda	V. Pius p.	Gotth.	
6 Csütörtök	Ján. ap.	Frida	
7 Péntek	B. Gizella	Napol.	
8 Szombat	Mihály	Gizella	
9 Vasárnap	Rogate	Gergely	

Jelen számunkhoz csekklapot mellékelünk, azon kéréssel, hogy előfizetőink, kiknek előfizetése május elsején lejárt, ugyszintén, akik hátralékban vannak, esedékes előfizetési dijukat kiadóhivatalunknak beküldjék.

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Május 2. 1915. Gorlicei áttörés.

Május 3. 1270. **IV. Béla király halála.** A második honalapító életének 64-ik, országlásának 35-ik évében a Margitszigeten halt meg. II. Endre és meráni Gertrud fia volt. Laskaris Máriával való házasságából két fia és kilenc leánya született. Utóda fia, V. István lett.

Május 3. 1469. **Mátyást Olmützben cseh királlyá választják.** A diadalmas magyar királyt, aki Ausztriát és Csehországot elfoglalta, cseh királlyá választották és Brünnben meg is koronázták. Mátyás Csehország rendeit fényes lakomával vendégelte meg.

Május 4. 1849. **Budavár ostromának kezdete.** Görgey Arthur fővezér a komáromi diadalmas ütközet után Budavár alá vonult, hogy azt Henzitől visszafoglalja. Május 4-én kezdődött az ostrom, Hentzi 170 embert vesztett. Éjjel az osztrák generális boszuból Pest városát bombázta.

Május 6. 1764. **A szent István-rend megalapitása.** Mária Terézia, a magyarság érdemeinek külön jutalmazására, ezt a legmagasabb és tisztán magyar érdemrendet alapitotta.

Május 9. 1522. **II. Lajost Prágában cseh királlyá koronázzák.** II. Ulászló király fia, II. Lajos örökölte apjától a cseh koronát. Az ifju magyar királyt 1522 május 9-én koronázták meg Prágában.

Auguszta kir. hercegnő születésnapja. Auguszta kir. hercegnő születésnapját április 28-án fenséges családja bensőséges ünnepléssel ülte meg.

Dégenfeld József gróf kitüntetése. A kormányzó szerdán kihallgatáson fogadta Dégenfeld József grófot, a református egyetemes konvent elnökét és átnyujtotta neki az I. osztályu magyar érdemkereszt jelvényeit.

Rákóczi-ünnepélyek. Sopronban a Rákócziről elnevezett fiunevelőintézet a Zrinyi Ilona tiszti leánynevelő bevonásával lélekemelő ünnepély keretében áldozott patrónusa emlékének. — A budapesti állami felsőkereskedelmi iskola nagysikerü Rákóczi-ünnepélyt rendezett.

Békés diszpolgárrá választotta a miniszterelnököt. Békés község rendkivüli közgyülésén diszpolgárává választotta gróf Bethlen István miniszterelnököt, akit ez alkalommal táviratilag üdvözölt.

Benczurfalva. A nógrádmegyei Dolány község, ahol Benczur Gyula, a nagynevü festőművész utolsó éveit töltötte s ahol porai fölött most diszes mauzoleum emelkedik, elhatározta, hogy nevét Benczurfalvára változtatja.

Rákosi Viktor Irodalmi Társaság. Zalaegerszegen Rákosi Viktor Irodalmi Társaság alakult. A társaság Rákosi Viktor ukki szülőházának diszes emléktáblával való megjelölését tervezi.

Tisza-ünnep Debrecenben. A debreceni Tisza István tudományegyetem csütörtökön Tisza István gróf születésének hatvanötödik évfordulóján impozáns emlékünnepet rendezett. Az ünnepi beszédet dr. Kováts Andor, a jogi fakultás professzora mondotta.

Bem hamvainak hazaszállitása. Tarnow városában, ahol Bem tábornok született, mozgalom indult meg a hős tábornok Aleppóból való hazahozatalára. Az 1850-ben elhunyt hős hamvait Magyarországon keresztül fogják Tarnowba szállitani.

Visszaérkezett a századik gyermekvonat. Pénteken érkezett vissza a századik gyermekvonat, mely 600 gyermeket hozott haza Belgiumból és Svájcból.

A bogdási leventék müsoros előadása. A bogdási leventeifjuság a ref. iskola termében szépen sikerült előadásban mutatta be Bakács Tibor »Egyetlen« c. drámáját.

Miskolcon lóversenytér épül. A Tiszáninneni Lótenyésztő Egyesület elhatározta, hogy Miskolcon megépiti az ország második állandó lóversenypályáját. Augusztus 20—22-én lesz Miskolcon az első ügetőverseny és az uj pálya felavatása.

A berlini Magyar Intézet tizéves. A magyar tudományosság fejlesztése és a magyar kultura külföldön való dokumentálása céljából Berlinben alapitott Gragger Róbert vezetése alatt álló berlini Magyar Intézet idén ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját.

Zászlószentelés Szigetváron. Április 11-én tartotta meg a Szigetvári Levente-Egyesület zászlószentelési ünnepélyét. A Vitézi Rend, mely az ifjusági egyesületeknek megértő támogatását mindig elsőrendü kötelességének tekintette, a szigetvári leventék lélekemelő ünnepélyén is képviseltette magát. A Vitézi Rend részéről fonyódi vitéz Markóczy Antal ny. altábornagy, Somogy vármegye vitézi székkapitánya vert szöget az egyesület felszentelt zászlójába.

A soproni cipészcéh ládája. A soproni cipészcéh ládáját, melyben 1650 körüli időkből értékes magyar okiratok vannak, a város levéltárába helyezték, örök letétül Sopron cipőkészitői.

Az »Őrszem« legujabb száma. Az »Őrszem« ez évi 4. száma most jelent meg változatos tartalommal. Szerk. és kiadóhivatal Budapest, IX., Mária Terézia-laktanya I. em. Előfizetési ár egy évre 60 ezer K.

Az ujlaki kath. egyházközség hősi halottainak emléke. Vasárnap délelőtt leplezték le az ujlaki kath. egyházközség hősi halottainak emléktábláját. Az ünnepségen megjelent vitéz József kir. herceg tábornagy, vitéz Janky Kocsárd lov. tábornok, honvédfőparancsnok, a főpolgármester és sokan mások. Vitéz József kir. herceg fenkölt beszéde után Csiszárik püspök olvasta fel a hercegprimás szózatát.

A rákospalotai leventék müsoros estélye. A rákospalotai leventeegyesület a városháza dísztermében zászlójuk és felszerelésük javára szépen sikerült müsoros-estét rendezett. Előadásra került Szombath Ernő »Ha majd a Kárpátok megindulnak« c. irredenta szinmüve.

Ismeretlen tettesek a péntekre virradó éjjel betörtek a Kuria palotájának bünügyi irattárába és az ott lévő iratokat szerte-széjjel hányták, hihetőleg többet ezek közül el is égettek.

Agancskiállitás. A Nemzeti Vadászati Védegylet májusban, a városligeti Mezőgazdasági Muzeumban, agancskiállitáson mutatja be az 1925-ben ejtett eredeti magyar trofeákat. Beküldési határidő május 10. Nemzeti Vadászati Védegylet Budapest, VI., Mezőg. Muzeum.

A hadikölcsönkötvény-tulajdonosok küldöttsége a miniszterelnöknél. A hadikölcsönkötvények tulajdonosai érdekeik hathatósabb védelme céljából szervezetbe tömörültek és szervezetük legutóbb nagygyülést rendezett. A nagygyülés megbizásából küldöttség kereste fel a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, hogy őket a hadikölcsönök valorizációjának minél előbbi szükségességéről meggyőzze. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter kijelentették, hogy a kormány foglalkozik a kérdéssel és hajlandó a hadikölcsöntulajdonosok felterjesztéseit tanulmányozás tárgyává tenni.

Mennyi a magyar államadósság? Békebeli államadósságunk 7.9 milliárd aranykoronát tett, amely a háboru végéig körülbelül értékének az ötszörösére emelkedett. A háboru utáni években beállott pénzromlás következtében az államadósságok is devalválódtak, ugyhogy ma a magyar állam összes adóssága csupán 1.5 milliárd pengő.

Ezerötszáz vidéki malom szüneteltetí üzemét. A lisztexport pangása miatt a fővárosi malmok közül több beszüntette és redukálta üzemét, sőt a malomiparban előfordult hatalmas válságok az egész közgazdasági életet megrázkódtatták. A rossz konjunkturát a vidéki malmok is erősen érzik és a Magyarország területén lévő négyezer vidéki malom közül jelenleg 150 nincsen üzemben.

Négymillió pár az évi cipőforgalom. A cipőkereskedők és gyárak statisztikai adatai szerint egy év alatt Magyarországon 4 millió pár cipő kerül forgalomba. Ennek a mennyiségnek tulnyomó része belföldön készül és csak mintegy 600 ezer párt kell importálni. Évenként tehát minden lélekre egy fél pár cipő jut. A békebeli fogyasztás ennek a duplája volt.

Az üzlethelyiségek felszabaditása. A kormány, tekintettel arra, hogy az üzlethelyiségek felszabaditása az iparos- és kereskedőosztály érdekeit sulyosan érintené, átmeneti rendelkezést tett, melyben kimondja, hogy az üzlethelyiségeknek esedékes bérét e rendelet hatálybalépése után is az 1924-ben kiadott rendeletben meghatározott alapbér után kell számitani. A tulajdonos a bérletet 1927 február 15-ig szabadon felmondhatja. E rendeletet a kormány a községekben hatályon kivül helyezi, minélfogva községekben a lakások és egyéb helyiségek bérlete és használata tekintetében május elsejével ujból a magánjog szabályai alkalmaztatnak.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége Pálfi Dániel elnöklete alatt nagygyülést tartott, melynek határozataképpen a Szövetség felkéri a pénzügyi kormányt, hogy szüntesse meg a magas adókat, kéri a fényüzési- és forgalmi adó eltörlését s állást foglalt a tervbe vett Állami Anyagbeszerző Központ felállitása ellen.

Mi történt bel- és külföldön.

Tisza István emléktünnep.

Csütörtök délután leplezte le a Tisza István emlékbizottság a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, gróf Tisza István-utcai székházának falába épitett emléktáblát. Berzeviczy Albert, Hegedüs Lóránt tartottak beszédeket, végül Sipőcz polgármester vette át a város nevében az emléktáblát.

Este Tisza István születésének 65 évfordulója alkalmából a Hungária-szálló éttermében mintegy 600 notabilitás jelent meg. Ezuttal gróf Bethlen István miniszterelnök tartotta az emlékbeszédet. Mint ünnepi szónok ő ült középen, jobbra tőle a Kormányzó ur Őfőméltósága, balra pedig vitéz József kir. herceg foglalt helyet. Megjelent még vitéz József Ferenc, vitéz Albrecht kir. herceg, a kormány tagjai, a honvédség főparancsnoka, a főpolgármester, polgármester, a nemzetgyülés elnöksége, a M. kir. Tud. Akadémia képviselői, stb.

Bethlen István gróf emelkedett beszédében rámutatott arra, hogy hazánk mai nehéz helyzetében, milyen óriási értéket jelent egy olyan tiszta hazafiui jellem emléke, mint gróf Tisza Istváné. Gróf Tisza a maga nagy egyszerüségében a magyar ember mintaképe. Ő hitt a 67-es kiegyezésben és a monarchia keretén belül kereste nemzetünk boldogulását. Azonban a nemzet érdekeit mindig szem előtt tartotta és érvényt igyekezett ezeknek szerezni. Ha ő vezette volna a középhatalmak akcióját sok minden máskép végződött volna. Nekünk sajnos az utolsó négyszáz év alatt csak mártirjaink voltak. Zrinyi, Rákóczi, Széchenyi, Kossuth és Tisza élete egy-egy tragédia. Sirjukon azonban virág fakad és áldozatuk gyümölcsöt hoz a magyarságnak. A magyarnak fel kell támadnia, ha azt akarják, hogy a Duna-medencében béke és rend legyen. Mi most a legnehezebb körülmények között élünk, nem tudjuk, kihez csatlakozzunk. Ezt a helyzetet egyrészt a mi büneink is okozták. Igaz, hogy Tisza a háborut nem akarta, ellenszegült annak, mégis őt vádolták azzal, hogy hazáját vesztébe vitte. Ő kitartott a háboruban, végül azonban ellenségei eltették láb alól. Roppant felelősséget vállalt magára, de állotta a felelősségét és hazájáért mártirhalált halt. Az a fontos, hogy most ebben a helyzetben összetartsunk. Rettenetes felelősséget vesz magára az, aki a nemzet békességét a mai nehéz órákban megbontja. Szálljunk magunkba, ne akarjon mindenki vezér lenni, hanem becsülje meg a nemzet vezéreit akkor, amikor még nem késő.

A miniszterelnök beszédét hosszas tapsvihar fejezte be.

Német-orosz szerződés.

Világszerte nagy feltünést keltett az a hir, hogy szombaton délután aláirták Berlinben a német-orosz szerződést. Ez a szerződés négy cikkből áll. Az első cikk az 1924-ben megkötött rapallói szerződésre hivatkozva politikai és gazdasági kérdésekre vonatkozó barátságos megegyezést létesit. A második cikkben mindkét fél semlegességre kötelezi magát arra az esetre, ha valamelyiküket békés magatartása ellenére megtámadnák. A harmadik cikkben kijelentik, hogy valamelyik fél ellen irányuló gazdasági vagy pénzügyi bojkott esetén a másik fél ilyen mozgalomhoz nem csatlakozik. A negyedik cikkben kijelentik, hogy a szerződés öt évig érvényes. Ez a szerződés különösen a kisantant hatalmakat érinti közelebbről, mert a nyugati hatalmak erkölcsi és anyagi támogatásának csökkenésével kapcsolatosan egy uj pénzügyi és gazdasági hatalom jelentkezik határaikon. A tényleges politikai helyzetet nem befolyásolja ugyan ez a szerződés, de messzemenő jelentősége lesz még a további tárgyalások folyamán. A népszövetség őszi ülésszakán bizonyára nem fogják most már sokáig váraköztatni Németországot felvételi kérelmével, mert ebben a percben már Németország nem mint magában álló kérelmező fél, hanem, mint tényleges gazdasági és politikai szövetkezett hatalom képviselője jelentkezik. Ezzel tehát a népszövetségi tárgyalások egyensulya teljesen megváltozik, aminek jövőben bizonyára mutatkozni fog a hatása.

A marokkói és a sziriai harctér.

Marokkóban a francia és a spanyol kormányok megbizottai megkezdették a béketárgyalást megelőző tárgyalásokat Abd el Krim felkelő vezér megbizottaival. A francia megbizottak mindenekelőtt négy pontot terjesztettek a riffkabil megbizottak elé és csak ennek a négy pontnak teljesitése után voltak hajlandók a tulajdonképeni béketárgyalások megkezdésére. Az első pont szerint a francia és a spanyol csapatok hét kilométerrel vonulnak előre minden ellenállás nélkül, a riffkabil területek belseje felé. A második pont kimondja, hogy Abd el-Krim felkelővezér azonnal tartozik elhagyni a riff területet. A harmadik pont szerint a riffkabilok a francia és spanyol foglyokat a béketárgyalások megkezdése előtt tartoznak szabadon bocsájtani. A negyedik pont a lefegyverzésről intézkedik. Abd el Krim megbizottai repülőgépen visszatértek a riffkabil főhadiszállásra, hogy személyesen tegyenek jelentést a francia követelésekről. Attól tartanak, hogy a tárgyalások, melyeket a riffkabilok csak időnyerés céljából inditottak, tulajdonképen már is zátonyra jutottak. A francia megbizottak kijelentése szerint, amennyiben e hó végéig nem teljesitik a francia kivánságokat, május 1-én a francia és a spanyol csapatok megkezdik az általános támadást.

Sziriában a katonai müveletek szünet nélkül tartanak. Legujabban huszezer főnyi francia katonaság megtámadta és elfoglalta Suejdát, melyet hatezer druz harcos kétségbeesetten védelmezett. A druzok a franciák jelentése szerint sulyos veszteséget szenvedtek és kénytelenek voltak két ágyut az ellenség kezén hagyni.

A belgrádi válság.

Belgrádban a biróság három havi elzárásra itélte a lemondott Pasics miniszterelnök fiát, Pasics Rádát, akit panamázással vádoltak meg. Ugyanekkor az öreg Pasicsot is megtámadták a lapokban, még pedig Jovanovics a radikális párt alelnöke azt irta róla, hogy előregedett már, tehetetlen és nem is tud beilleszkedni az uj viszonyok közé. Ebből nagy háboruság keletkezett annál is inkább, mert most döntenek arról, hogy a radikális párt többsége a horvát parasztpárttal való szövetséget továbbra is fentartani kivánja-e. Az összeütközés nagyon heves volt, Pasics engesztelhetetlennek mutatkozott és sem Jovanovicsal, sem Radicsal nem akart kibékülni. Radics és Jovanovics most külön-külön ellenzéki pártot alakitanak és ennek folytán a nemrégiben alakult Uzunovics kormány sorsa meglehetősen bizonytalannak mutatkozik.

Gorlice.

1915 tavaszán az orosz seregek a monarchia területén mindenütt jól kiépitett állásokban vetették meg a lábukat. Nem is sejtették, hogy nagy erőfeszitéssel elfoglalt és gonddal megerősitett pozicióikat hamarosan el kell hagyniok. Hötzendorfi Conrád vezérkari főnök grandiózus tervet készitett, amely alkalmas volt arra, hogy az orosz seregekre döntő csapást mérjen és mindenütt a monarchia határain tul vesse őket.

Az orosz állások fontosabb pontokon emeletszerüen voltak elhelyezve a meredek hegyoldalakon. Egyes helyeken hét teljesen megerősitett lövészárok is huzódott. Április végén azonban az egyesült osztrák-magyar és német seregek Nyugat-Galiciában összpontosultak és roppant tömegü tüzérség kezdte magát az orosz állásokra belőni.

Május 2-ára virradó éjszaka a tüzérségünk lassan lőni kezdte az ellenséges müveket. A tüzelés szünetelés alatt az utászok átvágták az ellenség akadályait. Reggel hat órakor az áttörés frontján mind erősebb ágyuzás indult meg, melyben a tábori ágyukon kivül a legnehezebb kaliberü ütegek is részt vettek. Ez a tüzelés négy óra hosszat tartott. Tiz órakor délelőtt hirtelen megszakadt az ágyuszó és megindultak a támadó oszlopok az orosz állások felé.

A szokatlan hosszu és heves pergőtüz az ellenséget annyira megzavarta, hogy az oroszok egyes helyeken szinte fejetlenül hagyták el megerősitett állásaikat. Más helyeken azonban valósággal kétségbeesett elszántsággal védekezett az ellenség. Seregeink megrohanták a mintegy kétszázötven méter magas Zenscyko-hegyet, mely valóságos, kiépitett vár volt. Ettől balra erősen ellentáll a Sekowa és Sokol magaslat, továbbá a gorlicei temető és a komienicai vasuti csomópont. Heves harc után sikerült a még ellentálló pontok, a Pusztik-domb, a Wiatrowka-magaslat megszállása. Eközben kigyulladtak a Gorlice mögött fekvő hatalmas naftaforrások. Házmagasságnyira csaptak fel a lángok és többszáz méter magas tüzoszlop szállt az ég felé. E napon a forró tavaszi napsütés után fokozatosan hült le a levegő, diadalmas csapataink egész hosszában birtokukban tartották az első orosz fővonalt, melynek kiterjedése 16 kilométer volt. Ugyancsak rengeteg zsákmányt ejtettek.

* * *

Ugyancsak május 2-án, a gorlicei átöréssel egyidőben sikerült seregeink áttörése a kárpáti hegygerinc és a középső Dunajec között. Ezen a részen csapataink átkeltek a Dunajecen. Az oroszok visszavonultak második főállásukba. Majd minden tizedik kilométeren uj, megerősitett állásokban várták be előretörő seregeinket. Az ellenség a fontosabb pontokon nagytömegü csapaterősitésekkel igyekezett az előrenyomulást megállitani. A megindult csapatokat azonban nem lehetett feltartóztatni. Május 3-án seregeink már elérték az ellenség harmadik főállását. A Biecz város előtt fekvő Vilczak hagy még erős ellenállást tanusitott. Az oroszok délről ellentámadásba mentek át, azonban véresen visszaveretek. A 10-ik magyar honvédezred kétszeres roham után elfoglalta a Biecztől északra elterülő magaslatokat, mire a szomszédos magaslaton lévő orosz csapat megadta magát. Negyedik este Mackensen seregének jobbszárnya néhány kilométerre állt Wislokától. Az oroszok betonirozott állásaikat kapkodva erősitették meg, azonban Radko Dimitriev bolgár tábornok, orosz hadseregparancsnok serege meglazult fegyelmével és megbomlott csoportkötelékeivel már nem tudta seregeink lendületét megállitani. Május negyedikén este az áttörés be volt fejezve. Ötödikén reggel az ellenség visszavonulása megkezdődött. Erre természetesen a kárpáti seregeknek is sietve megkellett a visszavonulást kezdeniök. Boroevics tábornok frontján az ellenség menekülésszerü visszavonulásba kezdett. A harmadik osztrák-magyar sereg nyomon követte az ellenséget. Hatodikán József Ferdinánd főherceg hadserege átlépte a Wislokát. A tizedik divizió hetedikén elkeseredett utcai harc után haláltmegvető rohamban foglalta el Brzostek városát.

Erős csatározások közben igy szoritották vissza seregeink pontról-pontra az orosz erőket. Közben rengeteg foglyot és hadiszert zsákmányoltak. Radko Dimitriev serege pánikszerüen menekült. Hetedikén csapataink elfogták Kornilov tábornokot és tisztikarát. A Kárpátok felszabadultak. A Visztulától északra is visszavonult az orosz sereg. Háromszáz kilométeres fronton éreztette hatását a sikerült áttörés.

Május 11-ig seregeink mintegy 140.000 foglyot, 100 ágyut, 300 gépfegyvert zsákmányoltak. Az oroszok a San-vonal védelmére álltak meg. Ezen a vonalon nem kevesebb, mint 23 különböző gyaloghadosztály állott az üldözők elé. 12-én, 13-án már a San-vonalat is elhagyták és kelet felé vonultak a kimerült osorz hadoszlopok. Uj erők vették át tehát a San-vonal védelmét. A védelem Jaroslaut környező magaslatokra támaszkodott. Május 15-én este azonban Jaroslau is seregeink kezében volt már és csapataink a San-átkelés kierőszakolására indultak.

Tizennégy nap alatt tehát Gorlicétől Jaroslauig jutottak seregeink. Három folyó vonalát lépték át s több mint száz kilométert haladtak előre.

Ekkor azonban a hütlen olasz szövetséges május hó végén megüzente a háborut a monarchiának. Ha ez meg nem történik, akkor teljes erőnket az orosz ellen forditva, talán hamar győzelmes végét vethettük volna a háborunak. A sors azonban máskép akarta.

A gorlicei áttörés és az azt követő nagy előnyomulás örök dicsősége marad seregeinknek. Sokszoros orosz tulerő ellenében megálltunk és az első adott pillanatban hatalmas győzelmet arattunk az ellenségen. Sok ezer magyar hős önfeláldozása vivta ki itt is a diadalt, karöltve a német seregek bátor és hüséges magatartásával. Dicső napok! Ne feledjük őket.

F. J.

Adóügyi rovat.

Rovatvezető: vitéz dr. TANKA TIBOR LÁSZLÓ
pénzügyi s. titkár.

A házadóról.

A házadóra vonatkozó törvényes rendelkezéseket az 1925. 200. P. M. számu hivatalos összeállitás tartalmazza Eszerint házadó alá tartoznak a lakóházak és más állandó jellegü épületek, ha falazatuk a földben vagy a földön nyugszik.

Nem tartoznak házadó alá: a vizen uszó, de állandóan parthoz kötött épitmények, sátorok, bódék, kunyhók.

Vannak ezenkivül állandóan és ideiglenesen adómentes épületek, melyeknek adómentességét részben az idézett hivatalos összeállitás, részben külön törvények állapitják meg. A házadómentesség kérdésével majd egy külön fejezetben óhajtunk foglalkozni. Most a házadótörvény egyéb intézkedéseit fogjuk ismertetni.

A házadó a ház tényleges birtokosa által fizetendő. Tényleges birtokosnak a tulajdonost, illetőleg a haszonélvezőt kell tekinteni.

A házadó alapja bérbeadott épületeknél az 1925 évi novemberi bérnegyedben járó nyers házbérjövedelemnek egy teljes évre átszámitott, vagyis négy évnegyedre eső összege.

Bérbe nem adott épületeknél a házadó alapja a bérbeadottakkal való összehasonlitás utján megállapitott haszonérték.

A kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó házbirtokosok által lakott házak haszonértékének megbecsülésénél az a körülmény is figyelembe veendő, hogy az adóköteles házat az egész éven át vagy az évnek csak bizonyos részében használja-e, mert ez utóbbi esetben a haszonérték csak a használati időnek megfelelő arányban, de legalább is a félévi haszonérték összegében állapitandó meg.

Uj épületeknél a házadó kivetése az első év végéig szünetel. A második év adóalapja szolgál az első és második évre adóalapul. Az első évre azonban csak a használatbavétel időpontjától kezdve szabad az adót kivetni.

Az időszaki, vagyis szezon-lakásoknál a használat alatt tényleg elért bevétel tekintendő évi nyers házbérjövedelemnek, tehát adóalapnak.

Az adóalap, vagyis a nyers házbérjövedelem a készpénzben, természetben, vagy munkateljesitményben fizetett bér, kivéve a közüzemi pótlék, kinestári házhaszonrészesedés, házbérfillér, fütés, világitás és butorhasználat cimén fizetett összegek.

Megjegyzendő, hogy az épületre betáblázott adósságok és egyéb terhek az adóalapot nem csökkenthetik.

A házadó kulcsa Budapesten 24 százalék, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokban, továbbá gyógyfürdőhelyeken 20 százalék, egyéb helyeken, tehát kis- és nagyközségekben 15 százalék.

A bérjövedelem évközi emelkedése, vagy apadása a már megállapitott házadót nem érinti.

Adótörlést kérhet az adóköteles az adóhivataltól 15 napon belül a megelőző időkre is, 15 napon tul csak a kérelem napjától:

1. Az adómentesség beálltától kezdve előirt adókra,
2. lebontás, vagy elemi csapás esetén a kiürités napjától kezdve,
3. tüz, árviz, háboru vagy földrengés által megrongált épületek után a kár mérvéhez képest,
4. az üresen álló épületek vagy épületrészek után arra az időre, amig üresen állottak,
5. behajthatatlanság esetén.

Az üresen álló épület, vagy lakás bérbeadását, vagy használatbevételét 15 napon belül bejelenteni tartozik.

A felebbezési határidő a fizetési meghagyás, illetve határozat kézbesitéstől számitott 15 nap. Felebbezni a pénzügyigazgatósághoz kell. Ennek határozata ellen a közigazgatási birósághoz panasznak van helye.

A felebbezésnek a mult évi adóösszeg erejéig halasztó hatálya van, a panasznak nincsen.

Az adóbevallás késedelmes benyujtása esetében 5 százalék, felhivásra be nem adott bevallás esetén 10 százalék birság jár a kivetett adó összege után.

A házadó után 60 százalékos községi pótadó és 1 és fél százalékos utadó vethető ki, a házalap után pedig 3 százalék házbérfillér jár.

Adóügyi üzenet.

Vitéz Tamásfi Vida, Csapod, Sopronmegye. A földadó alapját képező kataszteri tiszta jövedelem megállapitása u. n. osztályba sorozással történik, vagyis nemcsak mivelési ágak, hanem minőség, illetve fekvés szerint különböző osztályokba osztják.

Az Ön esetében az osztályozás helyességét csak abban az esetben ellenőrizhetjük, ha a soproni pénzügyigazgatóság kataszteri hivatalától (földnyilvántartási biztos) beszerzi azt a táblázatot, melyből kitünik, hogy az 1909 évi V. tc. értelmében milyen földeket soroznak Csapodon VI., illetve VII. osztályba.

Az adókivetés helyességét pedig csak abban az esetben ellenőrizhetjük, ha a földadó kivetési lajstromnak Önre és apósára vonatkozó kivonatát beszerzi az ottani községi jegyzőtől és ide beküldi.

A fizetett adó helyességét csak akkor tudjuk megállapitani, ha közli velünk, hogy mennyi volt az 1924 évi hátraléka és mennyit fizetett 1925-ben községi pótadó, utadó és mezőgazdasági kamarai illeték cimén.

SPORT.

Vitézek és a levente oktatás.

Ha a kovács erős láncot akar készíteni, akkor minden lácszemet gondosan kell elkészitenie, erőssé, tartóssá kovácsolnia. Ezt az egyszerü igazságot ismerték fel más nemzetek akkor, mikor országosan szervezték a testnevelést. A német torna-egyletek, a cseh szokol-egyesületek már multra tekinthetnek vissza az országos testnevelés terén s hogy ezért érdemes volt nekik minden áldozatot meghozniok, azt mindenki láthatja. Mert mi a célja a testnevelésnek?

A nemzet egyedekből, egyének millióiból áll. Minél erősebbé, testben, lélekben egészségesebbé, edzettebbé tesszük az egyént, annál egészségesebb, erősebb a nemzet.

Ragyogó példa erre a történelemben Spárta, a kis görög állam, melynek gondosan tornáztatott, edzett fiai hősi tetteikkel örökre felejthetetlen tették hazájuk nevét.

Magyarországon a háboru előtt mostoha gyermek volt a testnevelés. Hivatalosan csak az iskolák torna óráin foglalkoztak vele. Mig dalárda százával volt az országban tornaegylet alig egy-kettő.

A néppel nem törődött senki. Hiszen igaz, minden épkézláb ember 21 éves korában katona lett s ott megedzették, fegyelmezték, nevelést is kapott, tehát valami módon mégis csak kézben volt nemzeti szempontból a férfikorba lépő ember.

Trianon óta azonban nincs védkötelezettség. Ellenségeink szeretnék, ha nemzetünk elpuhulva, eltunyulva, kocsma gőztől, tüdővésztől testileg, a vörös maszlagtól pedig lelkileg elzüllene, hogy aztán egy alkalmas időben a magyarra törve, itt nemtörődöm, satnya, könnyen letiporható s ősi magyarságából könnyen kivetköztethető népet találva, ezt a nemzetet eltörölhessék a föld szinéről.

De mi magyarok élni akarunk.

És csehnek, mócnak, vörös bujtogatónak legnagyobb meghökkenésére megszületett a testnevelési törvény s ma már 12 évtől 21 évig ezer és ezer kemény izmu magyar gyerek és legény vágja ki dobbanó lépését a levente-indulóra!

A törvény betüjéből élő valóság lett.

A magyar ifjuság s a nép örömmel látja kibomlani az életet, jövőt és feltámadást jelentő levente-zászlót.

Csak egy kell még, hogy teljes sikert érjen és tartós életté serdülve komoly nemzeti üggyé növekedjék a levente-ügy.

Ez az egy, hogy mindenki, aki erre való, álljon a csapatok élére s tapasztalatával, tudásával, lángoló haza-

szeretetével oktasson, nevelje, támogassa, segítse a levente-ifjuságot.

A tanitók megtették kötelességüket. Ott tanitanak névtelenül a zászlók alatt.

De a nemzet mindenekelőtt egy másik, egy most sarjadzott magyar rendtől, a vitézektől várja, hogy elsők legyenek a levente-mozgalom élén.

A vitézi rend tagjai akkor, mikor száz halállal kellett szembenézni, megmutatták, hogy bátran, hősiesen, szivesen dobják még életüket is oda a hazáért. Ezért mellükön ott ragyog a kitüntetés, nevük előtt a vitézi jelző. Ez a jelző azt mondja: »Ime mi vagyunk, kik a hazát mindenek felett szeretjük«.

Most a haza ujra sorompóba hivja az őt szerető fiait. Egy uj, szent harc készül. Ezen a harctéren nem terem vitézségi érem, de maga a harc fontosabb még, mint volt a fegyverek harca. Legénység, fiatal, lelkes legénység van elég. Vezető kell csak nekik. Jöjjetek hát és ragadjátok fel a levente-zászlót. Vitézi nevetekre uj csillogást, szivetek fölé egy láthatatlan arany vitézségi érmet. A magyarok Istenének áldását és a leventék hazaszeretővé nevelt lelkéből acélossá edzett karjaiból feltámadó Nagy-Magyarország örök háláját, kapjátok munkátokért.

Megmutatta minden vitéz, hogy a hazáért meghalni bátran tudna. Most mutassa meg, hogy élni, dolgozni is tud jó hazánkért: Nagy-Magyarországért.

Vécsey Béla,
Győr város testnevelési vezetője.

—

Rády Magyarország kardvivóbajnoka. Magyarország 1926. évi kardvivóbajnokságát Rády József ny. alezredes (MAC) nyerte el.

Labdarugómérkőzések. Az MTK eldöntetlenül mérkőzött a bécsi Amateure csapatával 2:2 (1:1). BEAC—33 FC 2:1 (0:1). ETC—Vasas 1:1 (1:0). KAC—UTE 2:0 (1:0). NSC—Törekvés 0:0. — Franciaország 1:0 (1:0) arányban legyőzte Svájc válogatott csapatát. — Románia—Bulgária 6:1.

Motorkerékpárverseny. A vasárnapi motorkerékpárversenyben az első főversenyt Urbach László, a másodikat Méray Horváth Lóránd, a harmadikat ifj. Horthy Miklós nyerte meg. A negyedik főverseny győztese ismét a kormányzó ur fia lett.

Lósport. A káposztásmegyeri dijat Podmaniczky báró Borvirág nevü lova nyerte. — Az ügetőversenyen nyertesek: Brokát, Horpacs, Csak előre, Timide és Good Hope. — Az Andrássy Géza gróf tereplovaglás vasárnap folyt le tizezer néző előtt. A Vérmezőről indult versenyzők a budai hegyekbe mentek és 30 km utat megtéve, tértek vissza. Az előkelő nézőközönség soraiban megjelentek a főhercegek, a miniszterelnök és Csáky, Rakovszky miniszterek stb. 1. Szabadhegyi István Cinege nevü lován. Hölgylovasok közt: 1. Fayer Sándorné Fritzi nevü lován.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, **elsőrendü** szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyitók az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ráoldor-utca 5. II. emelet 1.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **föurl diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

A tizenharmadik.

Irta: vitéz HEFTY FRIGYES.

Az apátság kapuja halk koppanással zárult be páter István megett. A kulcsár felrakta a széles vaspántokat, aztán felvezette az ujonnan érkezettet, a széles, boltives folyosón keresztül a kolostorfőnök szobájába.

Prior Bonaventura csendes imába merülve ült faragásos, magas karszékében, mikor a fiatal pap kopogás után szobájába lépett. Letette aranykeretes pápaszemét és szemügyre vette páter Istvánt.

— Foglalj helyet fiam!

— Köszönöm, én csak állni szoktam.

— Tudod fiam, mért hivattalak?

— Tudom, Benedictissime.

A prior felált és szeliden a fiatal szerzetes vállára tette a kezét. Sokáig nézett a szemébe. Az állta a komoly tekintetet.

— Nézd fiam, szerzetünknek mindig teljes volt a létszáma. Tizenhárman vagyunk. Az estebédet egy asztalnál költjük el a nagyteremben, hol a rend klastromának évtáblája mutatja a kegyességben eltöltött esztendők fordulóját.

— Mikor fráter Astasius klastromunkat 300 év előtt felépitette, összekereste a környék zarándokló rendi szerzeteseit. Ahogy pedig az évek multak, felkeresték a törökök által feldult kolostorok menekülő barátai is Astasiust; számuk igy egyszer tizenhárom lett.

— A megértés és emberszeretet erős kapcsával összefüzött rendházat Isten kegyelme kisérte. Áldása lett a vidéknek. Mikor Astasius meghalt, kivánsága szerint beiktatták testvérünket s azóta számuk soha nem változott. Az elhaltak helyébe ujak jöttek, de mindig tizenhárman voltak s a nagyasztal számozott székeit mindig ugyanazok foglalták el.

— Ezelőtt hat esztendővel fiatalon költözött el körünkből tizenharmadik testvérünk páter Emericus. Sorvasztó, nehéz betegség vitte el; kegyesen fogadta az Ur rendelkezését.

— Félévvel később meghalt a helyébe jött Valent is, utána pedig Johannus. És azóta minden esztendőben elhal a tizenharmadik, hiába tartottuk könyörgő elmélyedéseinket. Az Ur angyala ellátogatott kolostorunkba és elszólitja legfiatalabb testvérünket, bárha lelkeik üdvössége szivünkön fekszik.

— A nép már régóta suttog róla és szerencsétlennek mondja a tizenhármas számot..., hogy ördög kisérti Astasius szellemét s kigunyolja utolsó akaratát. A tizenharmadiknak meg kell halnia.

A prior mélyen sóhajtott, majd emelt hangon folytatta:

— Az ördög nem kisérthet és hatalma nem vehet erőt rajtunk. A tudatlanság, babona, nem győzheti le hitünket. Erőnk az Ur akaratának félreismerhetetlen igazsága.

Páter István lehajolt a prior kezére és megcsókolta. Az megfogta a fiatal barát jobbját s balkezét áldólag emelte feje fölé:

— Te lész most a tizenharmadik! Nézz emelt fővel, tiszta lélekkel sorsod elé, a Te hited meg fog Téged tartani. Áldott legyen a Te munkád az Ur Jézus nevében. Amen. — Mondta rá csendesen páter István.

*

Az apátság tornyának órája halkan kongatta el a fél hetet.

Halk csikorgással fordultak meg sarkaikon a cellák ajtajai. A nagy némaságot, mely a boltives folyosókon uralkodott, suttogás, papucsok csoszogásának hangja váltotta fel.

Párosával lépkedtek a barátok a nagy terem felé, melynek ódon, faragásos szárnyajtóján át kivilággott a darócvászonnal teritett asztal.

A prior már az asztalfőn ült. Tőle jobbra-balra foglaltak helyet a páterek; fent a legidősebbek, lejebb meg fiatalabbak. Utolsónak páter István lépett a terembe.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

Aki valamit meg akar tudni, kérdezze meg a szerkesztőségtől. De fontoljuk meg, mit kérdünk, mert az időnk drága.

Mindig olvassuk el a szerkesztői üzeneteket, mert gyakran előre megtalálhatjuk a feleletet arra, amit kérdezni akartunk. Szerk.

vitéz **Vad Imre.** A kiállítást csak javasoltuk, de a rendezése nem tőlünk függ. Örvendünk, hogy már többen is jelentkeztek erre. Ha megvalósul, Önt értesitjük. — vitéz **Szabó Mátyás.** Rokkantságának megállapitását most is kérheti. Ha tényleges továbbszolgáló altiszt volt, ugy kérvényét a honvédelmi minisztérium, más esetben a községi előljáróságon át a népjóléti minisztériumhoz kell beadni. — vitéz **Zamárdy Ödön dr.** Cikkét köszönettel közöltük. — vitéz **Tepliczky János.** Tessék az Országos Gyermekvédő Ligához fordulni, ott részletes felvilágositással szolgálnak, esetleg el is helyezheti ott terményét. — vitéz **Gyimóthy Lajos.** A képet köszönettel közöljük. — **Mrs. M. G., Amerika.** Egyik olvasónk utján az árvizkárosult vitézek javára küldött tiz dollárt megkaptuk és az ügy nevében nagyon köszönjük. Egy idegen világban élő magyar asszony jó és nemes szive sietett segiteni magyar testvérein. Ez oly szép magyar női jellemvonás, ami előtt meghajlunk s amelyre büszkék vagyunk. — **Csendes János.** Közleménye már elkésett. Ha idejében megint ir e fontos kérdésről, szivesen vesszük. — vitéz **Kéray Endre.** Köszönjük a figyelmeztetést. Megkiséreljük. — vitéz **Farkas Béla.** Sajnáljuk nehéz helyzetét. A lapot tovább is küldeni fogjuk, azt mindig olvassa el, mert abban majd később megirjuk, mikor kell fizetnie. — özv. vitéz **Dobosi Ádámné.** Nagyon köszönjük kedves bizalmát, de sajnos, egyelőre csak egy jó tanácsot tudunk adni. Miután egy család sulyos helyzetéről van szó, erre pár sorban jó tanácsot adni nehéz, mert ismernünk kellene az összes körülményeit. Miután ezt nem tudjuk, arra kérjük, személyesen forduljon a megye Székkapitányához s ott mondjon el mindent. A gyerekek neveltetéséhez — ugy tudjuk — sajnos, a Vitézi Rend nem tud hozzájárulni. Két nevelőintézet van; pályázati feltételt közvetlen onnan kérjen. Cimük: M. kir. reáliskolai nevelőintézet, Budapest — és Pécs. Pályázati hirdetményt májusban adnak ki, a felvételi vizsga szeptemberben van. Mi még nagyon ajánljuk, kérjen egy tájékoztatót »a m. kir. jutasi honvéd-, altisztképző és nevelő intézet« parancsnokságától (Jutas). Ez kitünő, uj intézmény. — özv. vitéz **Páll Györgyné.** Kérjen az intézettől sürgősen egy felvételi tájékoztatót, Cimet fentebbi sorokban közöltük. — vitéz **»8888«.** Harctérről magával hozott bármilyen kincstári felszerelést ereklyeként megtartani tilos. Leszerelés alkalmával be kellett adni. Bármennyire is derekasan használta a harctéren, kérelmezni nem lehet. Irjon a soproni »Zrinyi Ilona« tiszti leánynevelő intézet igazgatóságának. Talán oda ingyenesen felveszik. Ha nem sikerült, irjon nekünk mégegyszer. — vitéz **Horváth Pál.** Birtoküggyben helyi ismeret nélkül nagyon nehéz igazságot osztani. Illetékes helyre fordultunk ez ügyben s most azt a választ kaptuk, hogy a levelet küldjük el mérlegelés végett az illetékes megyei Székkapitányságnak. El is küldtük. Megjegyezzük, Önnek elvileg igaza van. — vitéz **Takács Sándor.** Hogy a kérdezett részvényekkel mi lesz, azt még nem tudjuk. Miután ott sok vitéz érdekelve van, az O. V. Szék bizonyára valami intézkedést tesz és azt közölni fogja e lapban. Előfizetése igy áll: a 24.000 K-t mult év november, december és 1926 januárra vételezték be, most küldött 72.000 K pedig folyó évi november 1-ig szól. Tévedés tehát nincs. — vitéz **Szabó István (3169).** A vitézségi érempótdijról már többször közöltük, hogy ezidőszerint még nem folyósitják, sajnos. Reméljük, hogy az illetékes tényezők módot találnak rá, mert fontos nemzeti érdek volna, hogy akik a vitézségi érmet kiérdemelték, a pótdijat is megkapják. — vitéz **Városi Jenő.** Háromsoros apróhirdetés alakjában 16 ezer korona. 30 milliméteres egyhasábos hirdetés, vitézi árban, 32 ezer korona. Kérjük kiadóhivatalunkat felkeresni. Ott a hirdetést felveszik.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk:

Vitéz Hunyor F., Kaposvár 46.000 K, 1926 aug. 1. 2000 K hiján. — vitéz Simon János, Somogycsurgó: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bajcsi György, Heremend: 48.000 K, 1926 jul. 15. — vitéz Böjtös Ferenc, Paks: 50.000 K, 1926 máj. 1. 2.000 K tulfiz. — vitéz Kántor János, Tótszentgyörgy: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Kovács Ferenc, Paks: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kovács Miklós, Döbrőköz: 48.000 K, 1926 jul. 1. — vitéz Molnár György, Kaposvár: 50.000 K, 1926 aug. 15, 1000 K tulfiz. — vitéz Soponyai Mihály, Fadd: 96.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Tóth Márton, Hőgyész: 24.000 K, 1926 febr. 15. — vitéz Diószegi Imre, Drávaszabolcs: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Raffagi Antal, Somberek: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Bódog Mihály, Böleske: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Pozsgai János, Nagykányi: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Pozsgai János, Szekszárd: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Tordai János, Vémend: 125.000 K, 1926 ápr. 1. 1000 K tulfiz. — vitéz Bársonyi Mihály, Döbrőköz: 100.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Markó József, Drávapalkonya: 25.000 K, 1926 máj. 1. 1000 K tulfiz. — vitéz Deák Ferenc, Békáspuszta: 96.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Bencze István, Szászvár: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Benke János, Fadd: 60.000 K, 1926 jun. 15. — vitéz Biró János, Kurd: 60.000 K 1926. aug. 1.

* A dátum az előfizetés lejáratát jelzi.

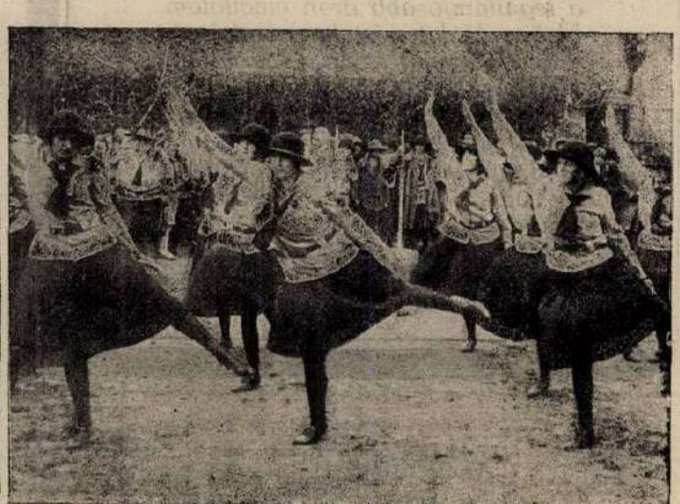

Anna kir. hercegnő és József Ferenc kir. herceg a nyiregyházi cserkészleány-versenyen.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gözfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készítését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: **Dr. Farkass Jenő.**

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria, kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM. 1926. MÁJUS HÓ 9.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A magyar ujjászületés feladatai.

Tudatára kell ébrednünk annak, hogyha a magyar ujjászületést tényleg el akarjuk érni és nem csak frázisokra vadászunk, igen sok oly feladat áll előttünk, amelynek megoldása feltétlenül szükséges ennek a feltámadásnak elérkeztéhez.

A nemzetgazdaság, népnevelés, népegészségügy, mezőgazdaság, ipar, katonai nevelés, testedzés sok nagy és elkerülhetetlen problémája mered reánk követelő szükséggel, ha nem látjuk meg, ha kitérünk előlük, akkor a magyar ujjászületést is elkerültük.

Ezért tartjuk jelentős feladatnak, hogy a mi létünket jelentő problémáinkat felismerjük és miután felismertük, szivós energiával meg is valósitsuk mindazt, amit meg kell valósitani.

Felvetődik az eszme, azt népszerüsiteni kell és arra kell törekednünk, hogy mindenki a saját hivatásán, hatáskörén belül, tehetségéhez képest munkása legyen a nagy feladatoknak s ily módon kivegye a maga részét a nemzet ujjáépitésének szent munkájából.

Nemzetünk egyik ilyen jelentős kérdése **az Alföld problémája.** Alább közöljük a kérdés szakavatott kutatójának, dr. Gesztelyi Nagy Lászlónak, a Duna-Tiszaközi Kamara igazgatójának »Az Alföld« cimü müvéből — Szerző szives engedelmével — e probléma taglalását.

*

A mai agyonszanált Csonka-Magyarországnak sok olyan megoldandó problémája van, amelyek Nagy-Magyarországban évtizedek óta hiába vártak a megoldásra s amelyeket éppen most kell megoldáshoz juttatnunk, amikor a legszegényebbek vagyunk és amikor meg van kötve a kezünk. De éppen szegénységünk kötelez arra, hogy ezekkel a kérdésekkel most már ne csak elméletileg, hanem gyakorlatilag is foglalkozzunk, mert gazdasági megerősödésünk az alapja továbbélésünknek és egész jövőnknek. A mai Magyarországnak olyan értékei vannak, amelyeket csak felszinre kell hozni, hogy mai gyötrelmes gazdasági viszonyainkból felemelkedni tudjunk. Az Alföld problémáját is most kellett ujra elővennünk, de ez alkalommal azért, hogy megoldáshoz segitsük az itt megoldásra váró s tovább már nem halasztható fontos kérdéseket.

Az Alföld az ország szive, amely Nagy-Magyarországon egyharmad részét tette ki az ország mezőgazdaságilag hasznositott területének, ma pedig háromötöd részét alkotja, minek folytán a mai Magyarország egész termelési, közélelmezési, általános közgazdasági viszonyai nagy mértékben függnek az alföldi gazdálkodás eredményétől, illetőleg eredményességétől. Az Alföld problémája annyira döntő tényező a mai gazdasági politikában, hogy szinte azt kell mondanunk, hogy a mai Magyarország gazdasági politikájának az Alföld érdekei, igényei, szükségletei és gazdasági viszonyai szerint kell alakulnia.

Az Alföld arra a reményre is jogosit, hogy az elszakitott területek is mielőbb vissza fognak térni. A történelem ugyanis azt tanitja, hogy amely hatalom nem birta az Alföldet, az a távolabb fekvő területeket is csak ideigóráig tarthatta hatalmában, amint ezt a világ legnagyobb hóditó és szervező népének, a rómainak a példája is mutatja. A török uralom minden ziláltsága mellett azért tudta magát Magyarországon mégis 145 évig fentartani, mert éppen az Alföldet tartotta hatalmában. Az Alföld ugyanis nemcsak a földrajzi, hanem a politikai egységnek is központja.

A mai Magyarország földterületének 60.2 százalékát teszi a szántóföld, holott a magyar birodalomban ez a szám csupán 43.9 százalék volt. Ez azt jelenti, hogy a mai Magyarországon relative 37 százalékkal nagyobb a szántóföld területe a magyar birodalom szántóföldterületénél, amiből önként következik, hogy — földterületet tekintve — országunk agrárjellege még inkább kidomborodó, mint a multban. Ugyszintén nagyobb relative a mai Magyarország szőlőterülete is és pedig több mint 100 százalékkal. Ezzel szemben azonban a négyzetkilométerenkinti népsürüség jelentékenyen nagyobb ma, mint volt a magyar birodalomban. Ma ugyanis 82.4, mig annak idején 64.2 volt. Ma tehát a magyar földnek négyzetkilométerenkint 18 emberrel többet kell eltartania, mint a magyar birodalomnak, holott az eltartási feltételek megrosszabbodtak. Magyarország népességének 41 százaléka maradt meg, mig területének csupán 32.2 százaléka. A főbb terményekkel bevetett terület egy katasztrális holdjára esett Nagy-Magyarországon 1.09 lakos, Csonka-Magyarországon 1.3. Egy lélekre esett Nagy-Magyarországon 0.92 katasztrális hold. Csonka-Magyarországon pedig 0.74 katasztrális hold föld. Ha ehhez még hozzávesszük azt a körülményt, hogy annak előtte Magyarország összlakossága majdnem kétharmadrészben foglalkozott mezőgazdasággal s igy a munkamegosztás alapján csak a népesség 35.5 százalékának élelmezéséről és nyersanyaggal való ellátásáról kellett gondoskodnia, ma pedig a foglalkozási statisztika adatai szerint a földmivelésből élők száma mindössze 55.8 százalék s igy jóval kevesebb földmives munkájának kell ellátnia az összlakosság 44.2 százalékát; akkor látjuk csak, hogy milyen szükség van ma arra, hogy az Alföld valóban Magyarország éléskamrája legyen.

Ez a körülmény már magában elegendő, hogy kényszeritőleg szabja meg a magyar gazdasági politikának az irányát. Az Alföld — amely alatt Cholnoky Jenő szerint a Nagy Magyar Alföldet, a Duna-Tisza közét, a Tisza-Maros szögét, valamint a Tiszántult kell értenünk 7,295.538 katasztrális holddal — nagy kérdéseinek sorozata: az alföldi mezőgazdálkodás legkisebb előhaladása, a szikes területek megjavitása, hasznositása, a vadvizek levezetése, a tanyakérdés megoldása, az alföldi magyarság kulturális előbbrevitele tovább már nem várathat magára, mert ez végzetszerüen nehezedik az intéző körökre, de egyuttal e kérdések részbeni megoldása is hatalmas lépéssel viszi előbbre Magyarország gazdasági megerősödését.

Az a politika, amely az Alföld mai kulturképében áll előttünk, tovább nem folytatható. »Az Alföld uttalansága, a legprimitivebb közigazgatási, közegészségügyi és kulturális berendezések hiánya szoros kapcsolatban áll a végeken eszközölt beruházásokkal. Mert ahelyett, hogy az Alföld uthálózatát épitettük volna ki s ezt a területet kapcsoltuk volna be vicinális vasutakkal a világforgalomba, a végeken épitettünk hatalmas stratégiai utakat, amelyek a magyar állam nagyságának évszázadok multán is beszédes emlékei lesznek. Mig a végeken néhány tanulónak emeletes iskolát épitettünk, a Nagy Alföldön düledező istállóformája volt a legtöbb iskolának, ha ugyan ez is van egyáltalában.« Pedig itt az Alföldön lakik a magyarság legértékesebb

eleme, itt vannak a jászok, kunok, hajduk ivadékai, a magyarság őserői. És ezt a területet hanyagolta el az évszázados, vagy évtizedes magyar politika az idegenért, a nemzetiségért, amelyet — amint a mai helyzet sajnosan igazolja — ezzel sem tudtunk magunknak meghóditani.

Ezeket a mulasztásokat kell jóvátenni a magyar faj, a magyar nemzet s Magyarország gazdasági és politikai megerősödése és ujjászületése érdekében.

VITÉZI ÉLET.

Heves vármegye — gyöngyösi járás — vitézei!

Folyó hó 16-án, délelőtt 10 órakor, ünnepélyes telekbeiktatás lesz Gyöngyösön, amelyre a járási vitézeket meghivom. Ugyanazon napon, délután 4 órakor, járási vitézi értekezlet a Városháza nagytermében, melyen a járás és város vitézei megjelenni tartoznak. Székkapitány. 53—118. msz. 926.

Budapest VIII. kerületi vitézi összejövetel.

Május hó 14-én, este 6 órakor, Mosonyi-utcai rendőrlaktanya tiszti kihallgatási termében a VIII. ker. vitézi hadnagy értekezletet tart, melyen a kerületben lakó vitézek megjelenni tartoznak. B. V. Széke.

Északpest vármegye járási vitézi hadnagyaihoz.

1. Értesitem a járási hadnagy urakat, hogy f. é. május hó 13-ikára tervezett visegrádi kirándulást elhalasztottam. Az időpontot később közlöm.

2. Kérem a j. h. urakat, hogy az »Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület« sorsjegyeinek átvétele céljából alkalomkor a Székkapitányság irodájába fáradjanak be.

3. Jövőben tervezett járási vitézi értekezletek helyét és idejét az »Országos magyar Hadimuzeum Egyesület«-nek Budapest, V. ker., Aulich-utca 1. sziveskedjenek bejelenteni, mert ez az egyesület ily értekezleteken kiküldöttjei által ismeretterjesztő előadásokat óhajt tartani.

4. F. é. május hó 10-ig kérem bejelenteni: a járás területén hány tanfolyamot végzett vitéz levente-oktató, illetve segéd-oktató, és hány a tanfolyamot nem végzett levente-oktató, illetve segéd-oktató van. Erről nyilvántartás fektetendő fel s az abban beálló változás a fentiek értelmében esetenként ide jelentendő. Székkapitány.

Sopron vármegye telkes vitézei!

Azon telkes vitézek, akik tenyészállat beszerzés céljából hitelt óhajtanak, forduljanak közvetlenül a Sopron vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőhöz (Sopron, Vármegyeháza). 120—926. msz. Székkapitány.

Északpest vm. vitézi értekezlete.

F. é. május hó 13-án (Áldozó csütörtök) Cegléden a ceglédi, az Abony környéki és nagykőrösi vitézek és jelöltekkel járási értekezletet fogok tartani.

Gyülekezés május hó 13-án 14 óra 30 perckor (délután 2 óra 30 perc) a ceglédi pályaudvar előtti téren. Innen megyünk autobusszal az Unghváry-telep meglátogatására; azután értekezlet a városban.

Székkapitány.

Vagyonváltság buza ára.

A pénzügyminisztérium a járadékfizetésre szolgáló vagyonváltság buza árát 1926 május havára 350 ezer koronában állapitotta meg.

Postabefizetési lapokat pontosan töltsük ki.

Többszöri figyelmeztetés után is még mindig vannak vitézek, kik a postabefizetési lapokat nem állitják ki helyesen. Ugyanis sokan nem irják rá, hogy milyen községben fekszik a telkük, ezért az Orsz. Vitézi Szék ujból figyelmezteti a vitézeket, hogy a postabefizetési lap »Értesitő« lapjára feltétlenül irják rá az illető községet is. Például: »Mezőlak községben (Veszprémm.) fekvő vitézi telkem járadékára«. A szószerinti megjelölés azért szükséges, mert a pénzt beküldő vitéz talán nem abban a községben lakik, ahol a telke fekszik s igy tévedések származnak. De több hasonló nevü vitéz is van, kiknél a község és vitézi telek megnevezés nélkül könnyen névcsere fordulhat elő. Ily tévedések helyesbitése huzamosabb idő és sok munkaveszteséggel jár.

Az Országos Vitézi Szék tehát ujból figyelmezteti a vitézeket, hogy fenti előirást pontosan tartsák be, mert jövőben ily hiányos jelzésből eredő összes károkért a felelősség a pénz küldőjét fogja terhelni. O. V. Sz.

Délpest vármegye vitézeihez!

Felkérem a vármegye vitézeit, hogy mindazok, kik a május hó 30-án tartandó háziipari kiállitáson részt óhajtanak venni, de ebbeli szándékukat a Vitézi Székkapitánysággal még nem közölték, postafordultával jelentsék be közvetlenül a Székkapitányságnak a kiállitandó tárgy megjelölésével. 28/2. Vsz. Nv. 1926. Székkapitányság.

Az Országos Tiszti Tudományos Kaszinó vivóklubjának azon leány- és fiunövendékei, kik a házi verseny döntőjében résztvettek. A leánycsoportban balról az első Stessel Márta, a verseny győztese.

Születések.

A következő vitézeknek született gyermeke: vitéz Árvai Imre (Szabadhidvég), 1925 jul. 12-én, Ilona leánya, vitéz Bucsi Ignác (Gasztony), 1925 jul. 22-én, Anna leánya, vitéz Gali Lajos (Szerep), 1926 jan. 14-én, Imre fia, vitéz Veres József (Budapest), 1925 dec. 2-án, József fia, vitéz Kovács János (Gyügy), 1926 jan. 24-én, Irén leánya, vitéz Kiss János (Balatonberény), 1926 jan. 18-án, Imre fia, vitéz Maczi József (Nyirábrány), 1926 jan. 14-én, Sándor fia, vitéz Sándor Miklós (Apagy), 1925 dec. 10-én, Ilona leánya, vitéz Bányoczki János (Ács), 1925 ápr. 12-én, Mária leánya, vitéz Molnár István (Káloz, Belmajor), 1925 jun. 2-án, István fia, vitéz Molnár Pál (Nagykörü), 1925 nov. 8-án, József fia, vitéz Fülöp Antal (Tarján), 1925 aug. 16-án, Mária leánya, vitéz Losonczi Mihály (Bolhó), 1926 jan. 19-én, József fia, vitéz Kővári István (Kaposvár), 1926 jan. 18-án, Tibor István fia, vitéz Bátor Lajos (Márok), 1926 jan. 11-én, Irén leánya, vitéz Kiss Zsigmond (Nagydobos), 1926 jan. 19-én, Zsigmond fia, vitéz Halmai János (Püspöklak), 1925 okt. 22-én, József fia, vitéz Tóth János (Acsalag), 1926 jan. 19-én, Imre fia, vitéz Undi Sándor (Und), 1926 jan. 19-én, Antal fia, vitéz Mezei István (Hercegfalva), 1925 nov. 7-én, Terézia leánya, vitéz Fábián Pál (Hercegfalva), 1925 jul. 19-én, Pál fia, vitéz Pomázi István (Kótaj), 1925 dec. 8-án, Mária leánya, vitéz Halász Bertalan (Viss), 1926 jan. 4-én, Julianna leánya, vitéz M. Kovács Mihály (Hajduszoboszló), 1925 dec. 7-én, János Sándor fia, vitéz Kéki Gyula (Derecske), 1925 nov. 27-én, Julianna Irma leánya, vitéz Fekete Árpád (Budapest), 1925 szept. 11-én, Anna Rozália Magdolna leánya, vitéz Kutasi János (Kecskemét), 1926 jan. 20-án, Anna leánya, vitéz Nyári Gyula (Erdőcsokonya), 1925 dec. 22-én, Ilona Jolán leánya, vitéz Kiss Gábor (Sarkad), 1925 nov. 29-én, Lenke leánya, vitéz Juhász András (Kisvárda), 1925 dec. 25-én, János fia, vitéz Szatmári András (Taktaharkány), 1925 dec. 24-én, Piroska leánya, vitéz Vitányi Sándor (Makkoshotyka), 1924 jul. 26-án, Béla fia, vitéz Simon Tamás (Baracska), 1925 okt. 24-én, Tamás fia, vitéz Bucsi György (Ráckeresztur), 1925 okt. 29-én, Katalin Lujza leánya, vitéz Salamon József (Tét), 1925 szept. 29-én, József fia, vitéz Őri József (Zarkaháza), 1925 okt. 20-án, Ferenc fia, vitéz Kis Imre (Székesfehérvár), 1925 okt. 28-án, Mária leánya, vitéz Korponyai István (Dombegyháza), 1925 szept. 4-én, Ilona leánya, vitéz Vincze Sándor (Nagybánhegyes), 1925 máj. 18-án, Sándor fia, vitéz Győrvári István (Sopronkövesd), 1925 okt. 9-én, István fia, vitéz Horváth Kálmán (Nemeskotta), 1924 márc. 9, Ilona leánya, vitéz Kunsági Antal (Dunapataj), 1925 okt. 13-án, Gyula fia, vitéz Oláh Gábor (Balmazujváros), 1925 okt. 11-én, István fia, vitéz Sipos Imre (Hajdúböszörmény), 1925 aug. 10-én, Eszter leánya, vitéz Varga József (Halász), 1922 jun. 20-án, Lajos fia, vitéz Hajas Károly (Terestyénjákfa), 1925 szept. 2-án, Irén leánya, vitéz Szakács Pál (Nagyveleg), 1925 jun. 10-én, Eszter leánya, vitéz Bajnai István (Bajna) 1925 szept. 9-én, István fia, vitéz Nagy József (Bánhida), 1922 máj. 15-én, Katalin Magdolna leánya, vitéz Miklós Sándor (Sárkeresztes), 1925 okt. 29-én, Gábor fia, vitéz Molnár József (Magyaróvár, Ujtelep), 1925 szept. 19-én, László fia, vitéz Rózsa János (Sényе), 1925 szept. 27-én, Elemér fia, vitéz Galambos János (Vaszar), 1925 szept. 1-én, Sándor fia, vitéz Orsó György (Geszteréd), 1926 febr. 17-én, Ilona leánya.

Egy vitéz találmánya. Többen kisérleteztek már Debrecenben a forgó és világító hirdetőoszlop megvalósításával, de mindannyian és mindannyiszor sikertelenül. Debreceni tudósitónk közölte velünk, hogy ezt a kérdést végre vitéz Győri Lajosnak, egy szakmájában közismert, alapos tudással és vasszorgalommal rendelkező debreceni iparosmesternek teljes eredménnyel sikerült megoldani. Nevezett elmés szerkezetü hirdetőoszlopát a város legforgalmasabb helyén már fel is állitotta. A város igéretet tett vitéz Győri Lajosnak, hogy ha müve beválik, az összes hirdetőoszlopokat az ő gyártmányaival fogja kicserélteti. Mi őszintén kivánjuk, hogy ez az igéret minél előbb testet öltsön vitéz Győri Lajos diesőségére is és anyagi javára is.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az okszerü vajkészités dióhéjban.

Irta: vitéz **Veress Szilárd**, okl. gazda.

Néhány szó a fölözőgépekről.

A gép főrészei: az állvány, a dob, a bevezető készülékek, a hajtókészülék. A dobtengely a legjobb minőségü acélból készül, két részből áll, melyek vagy egymásba csavarhatók, vagy csak egyik tengelyre rá van helyezve a dob, mikor is a tengely forgása nélkül is foroghat. A dob lehet henger-, golyó- vagy kupalaku. Az ujabb gépek dobbetétekkel vannak ellátva, mint például az Alfatányérok, melyek csonka kupalakuak, s oly módon helyezhetők egymásra, hogy a tányérok között kis nyilás marad, miáltal a tej nagy felületet vehet fel s gyorsabban fölözhető. A dobon találjuk a két szabályozható nyilást a tejszin és fölözött tej levezetésére. A dob tengelyéhez közelebb a tejszinréteg, távolabb a soványtejréteg van; érthető, ha a nyilást nagyobbitjuk több, de higabb tejszint nyerünk s forditva. A megfelelő arány a tejszin és fölözött tej között igen fontos a fölözés eredményességére nézve. A szabályozást egy csavar által végezhetjük. A helyes beállitás a gyárban már megtörténik, azon nem kell változtatni.

A fölözés legeredményesebben bizonyos hőmérsékletnél történik, ezt szolgálja a tej elömelegitése. Kis üzemben a tej meleg vizbe állitása is elegendő.

A tejfölözőgépek ma már oly nagy számban vannak, hogy azok részletes ismertetése feladatunkat tulhaladja. Aki gépet vesz, a szükséges tudnivalókat a cégtől megkapja. Meg kell azonban emlitenem azon körülményeket, amelyek a fölözőgépek üzemképességét befolyásolják.

A fölözendő tej hig, folyékony, édes vagy gyengén savanykás kell legyen. Az összement tej nem fölözhető. A tej hőmérséklete is befolyásolja a fölözés eredményességét. A gyakorlat igazolja, hogy az állati hőmérsékletnek (35 fok) megfelelő meleg tej fölözhető le a legtökéletesebben. Célszerü a fölözendő tejet pasztörizálni, 80—90 fokra fölmelegiteni s 35 fokra lehütve fölözni. Ha fejés után rögtön fölözünk, felesleges a melegités. Kis üzemben lehet az esti és reggeli tejhez a déli fejést is hozzákeverni és 35 fok meleg vizbe állitva, egyszerre elömelegiteni. Nyáron azonban a tej gyüjtése nem tanácsos.

A fölözés eredményét lényegesen befolyásolják még a forgási sebesség ,a dobba ömlő tejmennyiség és a tejszin és fölözött tej viszonya. A forgási sebesség a percenkénti fordulatszámmal fejezhető ki. Előnyös, ha minél nagyobb, de bizonyos határon tul a dob szétrepedését idézheti elő, ami a környezetre veszélyes lehet. A gyengén vagy egyáltalán nem olajozott dobtengely a gyors forgásnál átmelegszik, elgörbül, eltörik. Igyekezzünk mindig a gyár által megadott forgási sebességet betartani. A sebesség percenként 5—10.000 ,a gép minősége szerint. Kis gépeknél fordulatmérő nincs, a helyes forgatással elérhető a kellő fordulatszám.

A dob csak akkor fogja fölözni a tejat, ha teljesen telitve van tejjel. Ha tulsok tejet engedünk a dobba, tökéletlenebb lesz a fölözés. Tehát csak bizonyos mennyiségü tejbeömlés mellett lesz tökéletes a fölözés. Itt is csak a gyár által megszabott óránkénti teljesitményt kell betartanunk. A szabályozás egy rud által eszközölhető, mely a tejbeömlő nyilást szükitheti, vagy tágithatja, az uszó csak ezen beállitást állandósitja.

A tejszin és fölözött tej viszonya a gyári beállitás szerint körülbelül 12:88, vagyis 100 liter tejből 12 liter tejszin nyerhető. Kézi hajtásu gépeken a beállitás gyakran ellenőrzendő. A regulátorcsavar megszoritása által gyengébb, meglazitása által erősebb fölözés érhető el. Ha a csavar a fölözött tej levezetésére szolgáló nyilásnál van, ennek a forditottja. A tejszin és fölözött tej viszonyának ellenőrzése ugy történik, hogy a tejszint levezető cső alá

egyliteres, a fölözött tej kifolyó nyilása alá nyolcliteres edényt állitunk. Ezeknek egyszerre kell megtelni. Habtejszinnel az arány 1:8 ,mig kávétejszinnél 1:5-höz.

A gép kezelésére nézve a következők tartandók szem előtt. Használat előtt minden része megtisztitandó, különösen a csapágyak. Az összeállitásnál szigoruan alkalmazkodni kell az előiráshoz. Olajozzunk üzem alatt is. A dob bugása, miként a cséplőszekrény dobé is, legyen egyenletes. Inditás lassan történik s fokozatosan kell gyorsitani. A kézihajtásu gép egy óráig használható megszakitás nélkül. Fölözés elején kicsurgó tej félreteendő s utoljára ujra feltöltendő. Avagy ajánlatos fölözés előtt langyos vizet tölteni a dobba, mely a gépet átmelegiti, az utána folyó tej nem hül ki. A fölözés végén szintén langyos vizzel hajtjuk ki a dobban levő tejszint és fölözött tejet. Használat után a gép azonnal szétszedendő, langyos vizben kefékkel megtisztitandó s száraz levegőn száritandó.

A fölözőgép használatának nagy előnyei: a tökéletes fölözés, az üzem biztossága, a tisztaság, gyors munka, végeredményben több és izletesebb vajnyerés.

Ha a fölözőgép müködése tökéletlen, a hibát főleg a következőkben kell keresnünk. Lassan, vagy igen gyorsan hajtjuk a gépet, a tej hőfoka igen alacsony, esetleg savanyu a tej, eldugul a tejszint kivezető nyilás, a dob alacsonyan jár, a gép iszappal van tele stb.

(Folytatjuk.)

Részvétel a boroszlói mezőgazdasági kiállitáson.

A Német Mezőgazdasági Társaság Breslauban (Felsőszilézia) május hó 31-től junius hó 6-ig rendezi meg impozáns méretekben 32-ik mezőgazdasági vándorkiállitását, mely a Németbirodalom összes tartományának magas nivóju mezőgazdasági kulturáját mutatja be. A kiállitásra utazók a német követségen a vizumot féláron kapják meg. 30 vagy annál nagyobb számu társaság a német vasutakon 20 százalékos kedvezményt kap, azonban ez esetben az indulás előtt 2 nappal azon állomás főnökével, ahonnan az utazást (a német vonalon) megkezdik, közölni kell irásban az utazás végcélját, az igénybe venni szándékolt vonatot, a kocsi-osztályt és a résztvevők számát. A napi költségek cca 20 M (cca 340.000 koronát) tesznek ki polgári igények mellett, mely összegbe a lakás költségei is be vannak számitva.

A kiállitásra, hová a vasutállomásról villamoson 22 perc alatt lehet eljutni, a belépőjegy az első napon 5 M. (85.000 korona); a 2. és 3. napon 3 M. (51.000 K.); a 4. és 7. napon 2 M. (34.000 K).

A komoly érdeklődők forduljanak a legközelebbi Mezőgazdasági Kamarához.

Nem érdemes gyapotot termelni Magyarországon.

Az elmult években bizonyos körök propagandájának hatása alatt több helyütt próbálkoztak a gazdák a gyapot termesztésével. Magyarország éghajlata nem megfelelő a gyapot részére, azonban kisérleteztek a növény aklimatizálásával, mivel csábitó volt a gondolat, hogy a pamutkészitményekhez szükséges gyapotot ne kelljen külföldről importálni. A gyapottermesztés azonban, egyes kivételes esetektől eltekintve, nem járt sikerrel és az OMGE az eddigi eredmények alapján megállapitja, hogy Magyarországon gyapottermeléssel eredményesen foglalkozni nem lehet.

Tenyészállatok kedvezményes vasuti szállitása.

A tenyészállatforgalom előmozditása érdekében a földmivelésügyi minisztérium a tenyészbikák, tenyészkanok és tenyészkosok vasuti szállitásánál a vasuti dijszabásból 30 százalékos dijmérséklést eszközölt ki. Az apaállatok kedvezményes szállitásához szükséges igazolványokat a vármegyei gazdasági felügyelőségek állitják ki.

A rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsön elosztása.

A 10 millió aranykoronás gazdakölcsön folyósitása ügyében már megtörténtek az összes intézkedések. A száz katasztrális holdon aluli kisbirtokosoknak 50 százalék, azaz 5 millió aranykorona jut, a 100—1000 holdas középbirtokosoknak 17 százalék, azaz 1.7 millió aranykorona, az 1000 katasztrális holdon felüli birtokosokra 33 százalék, azaz 3.3 millió aranykorona esik. A kölcsön legfeljebb öt évig terjedő időtartamra nyujthatő azzal a lehetőséggel, hogy az adósoknak módjukban áll a kölcsönöket akár egészben, akár részben az engedélyezett lejárati idő előtt is névértékben bármikor visszafizetniök. A kölcsönök minden árfolyamveszteség nélkül tehát 100 százalékban bocsájtandók a kölcsönvevő rendelkezésére és a félévi előzetes részletben 9 százalékos kamat fizetendő, melyből 7½ százalék az államot, 1½ százalék pedig kezelési költség megtéritése cimén a lebonyolitásban résztvevő intézetet illeti meg.

A hiteligénylő gazdák a hitelkeretből az OKH kötelékébe tartozó községi és körzeti hitelszövetkezetek, a Magyar Földhitelintézet, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, valamint a KEVE Mezőgazdasági R.-T. utján kérhetnek kölcsönt az OKH-tól.

Egymillió mázsa a kenyérgabona cséplési szemvesztesége.

A cséplésnél szenvedett szemveszteség a kenyérgabonánál évente mintegy egymillió mázsára rug, ami több mint 300 milliárdos kárt jelent. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara ülésén Kelemen Imre kisbirtokos tette szóvá, hogy a rozoga cséplőgépek ellenőrzése aratás előtt országszerte rendkivül fontos volna. A rossz cséplőgépek miatt az átlagos szemveszteség 4 százalékos, de sokszor 10 százalékos veszteség is előfordul. Fontos az is, hogy a cséplőgép a lokomobiltól kellő távolságra álljon, mert ha rövid a hajtószij, a tüzkárok elkerülhetetlenek.

Országos érdek a jobb minőségü bab termelése.

A földmivelésügyi kormány felhivást intézett a babtermelőkhöz, amelyben kifejti, hogy a rossz bab csak alacsony áron adható el külföldön, mig egyenletes, válogatott jó babért magasabb árakat lehet elérni. A bab minőségét a következőkép kell javitani: a vetőmagokat elvetés előtt gondosan válogatni kell. A beteg magvakat a tarka babot ki kell szedni, mert a fehér babban nem szabad szines babszemeknek lenniök. Egyenletes nagyságu babokat kell vetni, kizárólag kis fajtát, vagy kizárólag nagy magvu fajtát. A cséplés után a termelt babból asztalokon ki kell válogatni a föld- és kavicsdarabokat, a szemetet és más szinü babot, hogy a bab tisztán és egyenletes minőségben kerüljön forgalomba. Arra kell törekedni, hogy a bab aratás után mielőbb válogatva kerüljön piacra, mert későbbi időpontban az olcsó román babbal kell versenyeznie és akkor a magyar bab már csak jóval alacsonyabb árfolyamon értékesithető. Az ország éghajlati és csapadék viszonyai szerint a sikvidéken inkább az aprószemü, dombos, csapadékos vidéken inkább nagyobb, hosszukás fehérbab termelése ajánlatos.

A mult hét gazdasági eseményei.

A terménypiac tevékenysége vontatott, mert a kereslet nem igen nagy, a kinálat pedig folyton növekedik. Igy különösen ujbuza ajánlatok vannak nagy számban a piacon. Az üzleti körök a határüzletek bevezetését tervezik juniustól s igy e cikkben a forgalom erős mértékben növekedni fog. A terményáruk áraikat tartják s nem is igen valószinü, hogy árlemorzsolódások fognak beállani. A rozspiacon a forgalom jelentéktelen, a sörárpa pedig teljesen üzlettelen, ugyhogy ennek az árucikknek a jegyzését a tőzsdén be is szüntették. A liszt- és őrleménypiacok lanyhák. A takarmánypiac egyelőre változatlan, valószinü, hogy élénkülni fog mert a lóhere és lucerna kaszálása nem volt kielégitő s a meglevő készletek uj kaszálásig nem lesznek elegendők.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki buza 407½—410, származás nélküli áru 400, buza májusra 393, ujbuza 340, rozs 235, ujrozs 235, tengeri 200, zab 262½.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 165, muhraszéna 200, alomszalma 60.

Lisztpiac: 00-ás 6700, 0-ás 6500, 2-es 6000, 6-os 4100, 8-as 2050, korpa 1700.

Gyapjupiac: középminőségü 24—26, homokvidéki 23—24, cigája 24—25, racka 16—18.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 3600, viktoria borsó 3300, fehérbab 1800, tarkabab 1300, lencse 6000, mák 22000.

Halpiac: ponty 30—40, harcsa 80—100, IIa 60—80, süllő 60—80, kecsege 70—90, csuka 35—40, compó 30 ezer korona.

Tojás tej és tejtermékek. Tojás darabja 1.25—1.4, kannatej kimérve 4.8—5.2, tejfel 24, habtejszin 41 ezer korona. Teavaj 84—92, főmővaj 60—70, sóványturó 8, tehénturó 10—14.

Kenyérpiac: kenyér barna 4—4.5, félbarna 6.4—6.8, fehér 8 ezer korona kg-ként. Zsemlye és kifli darabja 0.65 ezer korona.

Vágómarhavásári árak: jobb minőségü hizott ökör 12000, magyar tehén 11000, növendékmarha 8000, marhabőr 15000.

Sertésvásári árak: nehéz fiatal sertés 19, közepes hussertés 18000, könnyü 15000, süldő 18000.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
10 Hétfő	Antonin	Ármin	A hét elején a nap 4 óra 31 perckor kél és 7 óra 22 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 23perckorkél 7 óra 30 perckor nyugszik
11 Kedd	Mamert p.	Mamert	
12 Szerda	Pongrác	Pongrác	
13 Csütörtök	Áld. csüt.	Áld. csüt.	
14 Péntek	Bonifác	Bonifác	
15 Szombat	Sal. János	Zsófia	
16 Vasárnap	Exaudi	Mózes	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Május 12. 1635. Pázmány Péter, a nagynevü esztergomi bibornokérsek, 100.000 forintos adományával megalapitja Nagyszombatban a tudományegyetemet. Ezen egyetemet Mária Terézia Budára helyezte át és ebből fejlődött ki a budapesti Pázmány-egyetem.

— **1703. E napon kelt II. Rákóczi Ferenc első fegyverre hivó kiáltványa.** Ezen kiáltványban a későbbi vezérlő fejedelem minden igaz magyart felszólit, hogy hazája és nemzete szabadsága mellett fogjon fegyvert.

Május 13. 1749. A budai királyi palota alapkőletétele. Pálffy János nádor és Grassalkovics A. kamaraelnök Mária Terézia királynő születésének évforduló napján nagy ünnepéllyel letették a budai királyi palota alapkövét. Az épületbe először apácák, majd a nemes ifjak konviktusa, 1777 novembertől pedig a Nagyszombatból áthelyezett tudományegyetem foglalt helyet. E régi palotát I. Ferenc József uralkodása alatt épitették át.

Május 15. 1358. E napon kezdte Márk szerzetes a bécsi képes krónikát irni. Ezen krónika a magyarok eredetétől Róbert Károly haláláig történt eseményeket tárgyalja és egyik legjelentősebb történeti kutfőnk.

*

Horthy-szobrok. A Horthy Szoborbizottság nevében Csáky-Pallavicini Hippolyt őrgróf elnök arról értesitette a Vitézi Rend Főszéktartóságát, hogy Stróbl Alajos szobrászművésszel elkészitette Magyarország Kormányzója szobrát. A szoborbizottság a szobrot sokszorositttatta s most háromféle alakban terjeszti. Bronzból való, 30 cm magas szobor ára 2,000.000 K; 19 cm magas 1,000.000 K; gipszből való, 30 cm magas 400.000 korona. A szobor iránt érdeklődők forduljanak levélben a szoborbizottság elnökségéhez, V., Katona József-utca 26, II .11.

Vitézi ajándék. Horvátkut (Somogymegye) község érdemes előljárósága nevében Molnár István biró levelet küldött Somogymegye Vitézi Székének, melyben dicsérő szavakban magasztalja vitéz Kovács Péter földmivesnek azt a mély vallásos érzületről tanuskodó cselekményét, hogy a község védszentje tiszteletére egy értékes templomi zászlót ajándékozott falujának. A zászlót husvét vasárnapján ünnepélyes keretek közt szentelte fel a község plébánosa.

Vitézek egy tüzvésznél. Székesfehérvári tudósitónk közli, hogy Csór község Önkéntes Tüzoltó Testülete igen meleghangu levélben mondott köszönetet a megyei Székkapitányságnak azért a hathatós és odaadó segitségért, melyet a testületnek a csóri vitézek nyujtottak egy tüzvész elnyomására irányuló munkájában. A köszönet és dicséret, példás magatartásukért, vitéz Kiss Ottó tanitót, vitéz Hollósi István gépészkovácsot és vitéz Bódi Ferenc földmivest illeti.

A szőllőbirtokok jövedelmi adója. A szőllőbirtokok jövedelmét a pénzügyminiszter rendelkezése szerint az uj jövedelemadó fizetéseknél a többi termelési ágtól elkülönitve, a tényleges termelés megállapitása alapján kell kivetni. Az igazolt termelési költségeket azonban a termés értékéből le kell vonni, ha pedig ezt nem lehet megállapitani, 50—60 százalék vonható le ezen a cimen.

Az olasz király a velencei kiállitás magyar pavillonjában. A tizenötödik velencei nemzetközi képzőművészeti kiállitáson a magyar művészet nagyobb gyüjteménnyel szerepelt. Az olasz király hosszabb időt töltött a magyar pavillonban és egyedül ott vásárolt. Hódmezővásárhelyen készitett szép cserépedényekből hat darabot vett meg.

Székesfehérvár törvényhatósága tisztelgett Prohászka püspöknél. Székesfehérvár közgyülése ünnepélyesen állást foglalt a Prohászka Ottokár dr. megyés püspököt ért támadások ellen. A közgyülés husztagu küldöttséget küldött nagynevü püspöke hódolatteljes üdvözlésére.

Hivatalos vetésjelentés. A legujabb vetésjelentés szerint a legutóbbi három hét időjárása a vetéseknek kedvezett. A gyümölcsfák egyes helyeken fagykárt szenvedtek.

A budapesti nemzetközi vásár sikere. Tiz napig volt nyitva a nagyszabásu nemzetközi vásár. Ezalatt rengeteg látogató és vásárló fordult meg a vásár területén. Olaszország famegmunkáló gépeket, balkáni vevők porcellán-, kőedényt és csillárárukat vásárolt.

A m. kir. 1. honvédgyalogezred most alakult »Irodalmi és Müvészeti Köre« április hó 30-án tartotta bemutatkozását a Zenemüvészeti Főiskola nagy hangversenytermében. A nagyszámu közönség szép és magyaros csillogásu müsort hallgatott végig, melynek keretében Fricsay Richárd, Kereszty Jenő, Hegyi Pál, Molnár Sándor, vitéz Péterfy Károly, vitéz Halassy Béla, Paál Lajos, Szilvay Nándor és Tóth Sándor irók és zeneszerzők müveit adták elő Bakó László, K. Eitner Irén, Lubinszky Mária és Lilly, Laurisin Lajos, Schuler Alajos, Kereszty Jenő és Hegyi Pál előadómüvészek. Az 1 honvédgyalogezred e lépése uj fényben mutatta meg a magyar katonát, aki a hangversenyterem dobogóján is ugy meg tudta állni a helyét, mint a véres küzdelmek halálzáporában s aki nemcsak ölni, de teremteni is akar és tud. Az előadás rendezésének fáradságos, sok akadállyal teli munkáját bocsári vitéz Svastics Imre ezredes, ezredparancsnok védnökségével és az ezred tisztikarának lelkes támogatásával ippi Bydeskuthy Sándor százados és Molnár Sándor kp. tiszthelyettes végezték. Munkájuk legszebb jutalma az estély forró sikere s a hálás közönség közvetlen és őszinte tapsai voltak, bebizonyitva, hogy amit az előadással el akartak érni: elérték. Minden magyar katona öröme és követendő példája ez az Irodalmi Est, melynek vezérgondolata ott tündöklött minden sorban s beégetődött minden szivbe: »Hiszek Magyarország feltámadásában!...«

Mükedvelő előadás. A homokbödögei ref. ifjuság vitéz Gyimóthy Lajos tanitó ügyes rendezése mellett előadta a »Legényfurfang« cimü népszinmüvet. Az előadás igen szépen sikerült; a szereplők: Takács Dezső, Gyimóthy Ferenc, Varga Béla, Takács Irénke, Takács Lina, Stubán Margit, Szabó Lidia, Pap Irma, Tamás Géza, Takács Lajos, Gyimóthy Béla, Tamás Elek, Varga Sándor, Balassa Lajos, Gyimóthy Gábor, Csabai Sándor, jól megállották a helyüket és sok tapsot kaptak. A tiszta jövedelmet orgonaalapra forditották.

Megszüntették a vizsgálatot a Nemzeti Szövetség ellen. A belügyminiszter három hónappal ezelőtt elrendelte a vizsgálatot a Magyar Nemzeti Szövetség ellen a franküggyel kapcsolatban. A lefolytatott vizsgálat a Nemzeti Szövetséget a legteljesebb mértékben tisztázta és igy a vizsgálatot beszüntették.

Mi történt bel- és külföldön.

A nemzetgyülés multi csütörtöki ülésén Vinczán István rámutatott a szabadkőmüvesség aknamunkájára, ismertette annak szokásait, törekvéseit és azt állitotta, hogy a Magyarországi páholyszervezet felosztatása diczára ma is működik. Irányu nemzet és társadalom ellenes. Határozati javaslatot nyujtott be arra nézve, hogy a kormány elfogulatlan tudósokkal tétesse tanulmány tárgyává és dolgoztassa fel a szabadkőmüves páholyokban lefoglalt iratokat a végre, hogy tisztázódjék a páholyok munkájának a magyar közélet alakulására való káros befolyását és ezzel a külföld előtt is megérthetővé váljanak a magyarországi szabadkőmüvesség ellen hozott rendszabályok.

A pénteki ülésen Bud János pénzügyminiszter az elhangzott költségvetési felszólalásokra válaszolva kijelentette, hogy a szanálási tervek kereteitől eltérni nem hajlandó. Az adók mérséklése és a tisztviselők illetményeinek megjavitása szükséges volt épp ugy, mint a Viktoria-malom szanálása, az ország hitelképességének érdekében. A forgalmi adó átszervezését, mihelyt elfogadható megoldás kinálkozik, végre kell hajtani.

A nemzetgyülés a költségvetést általánosságban elfogadta.

*

A salgótarjáni bányamunkások elhatározták, hogy Budapestre vonulnak panaszuk orvoslására segitséget kérni a kormánytól. Mintegy 5—600-an elindultak, Pásztó községnél azonban a csendőrök feltartóztatták őket arra kérve, válasszanak magukból egy kisebb küldöttséget. A munkások erre egy kisebb küldöttséget delegáltak, mely fel is jött a fővárosba. Walkó Lajos kereskedelemügyi és Vass József népjóléti miniszter előtt, előadták panaszukat, mely szerint a bánya az utóbbi időkben csupán 3 és fél, négy munkanapon át dolgozott, miután a szén kereslete minimumra csökkent s ennek megfelelően az igazgatóság redukálta a munkáslétszámot is, ugy, hogy a salgótarjáni medencében többezer munkás nyomorog. Mindkét miniszter igéretet tett a mielőbbi segélynyujtásra, kilátásba helyezte a város beruházási kölcsönének felhasználásával fog munkaalkalmat teremteni. A salgótarjáni bányában rendben folyik a munka.

*

A magyar kormány megkereste a török korányt, hogy a frankhamisitásban gyanusitott Mészáros Gyulát a magyar hatóságoknak adja ki. Az ügyben most érkezett meg a török kormány válasza, amelyben Mészáros kiadását elvi okból megtagadja.

Általános sztrájk Angliában.

Angliában kedden hajnalban általános sztrájk kezdődött, mert a bányamunkások állami segélyét a kormány beszüntette. A munkások erre sztrájkot kezdettek, a bányatulajdonosok pedig a sztrájkolókat kizárták és végül a munkásszakszervezetek a kizárt bányamunkások érdekében általános sztrájkot hirdettek ki. Az angol társadalmi és gazdasági élet nagy válságba jutott ezzel, mert a polgári társadalomnak most a munkások nélkül, sőt azok akarata ellenére kell gondoskodnia a közüzemek és a magán háztartások ellátásáról. A vonatok, az omnibuszok, meg a villamosok megszüntették a forgalmat. A kormány önkénteseket toboroz az üzemek ellátására és a rend fentartására katonaságot és a kikötő városokba hadihajókat rendelt. Az általános sztrájk kitörése előtt a kormány hosszas tárgyalásokat folytatott a szakszervezetek küldötteivel, ezeket a tárgyalásokat azonban eredménytelenségük miatt megszakitották.

A marokkói béketárgyalások.

A marokkói béketárgyalásokon a riff kiküldöttek visszautasitották a francia megbizottak előzetes feltételeinek mind a négy pontját. Kijelentették, hogy a foglyokat csakis a békekötés megtörténte után bocsáthatják szabadon. A hét kilométerre való előrenyomulás esetén feltétlenül összeütközések történnének és Abd el Krim eltávolitása esetén a riffek között minden rend felbomlana. Lefegyverzésről pedig csak a békekötés után lehet szó. Az előzetes feltételeket tehát a riffek elutasitották annak ellenére, hogy a francia és spanyol kiküldöttek a feltételek elutasitása esetén május elsejére általános támadást helyeztek kilátásba. A riffek már előzetesen is tettek olyanféle kijelentéseket, hogy csak időnyerés céljából alkudoznak és most kiderül, hogy egyáltalában nem ijedtek meg a franciák fenyegetőzésétől. A riffek előnyöket szereztek eddig a béketárgyalások folyamán, mert a franciák és spanyolok eredetileg az egyes riff törzsek megbizottait külön-külön szerették volna összegyüjteni a béketárgyalásokra. Abd el Krimet ugyanis nem akarták elismerni a felkelők vezérének. Most mégis Abd el Krim kiküldötteivel kénytelenek a tárgyalásokat megkezdeni. A franciák ultimátuma üres fenyegetőzésnek bizonyult, amitől a riffek nem ijedtek meg. Most azután a francia kiküldöttek 7-ére tüzték ki az uj határidőt, amely időpontig feltételeik elfogadását követelik, mert ellenkező esetben visszanyerik cselekvési szabadságukat.

A német-orosz szerződés hatása.

A Népszövetség köreiben nagy jelentőséget tulajdonitanak a német-orosz szerződésnek. Nem titkolják azonban azt, hogy azok a viszonyok, amelyeket a békeszerződések Európában teremtettek, valamint a Népszövetség márciusi ülésezésének megfeneklése előmozditotta Németország közeledését Oroszországhoz. Aggodalmat okoz az, hogy a Népszövetség mellett most ismét egy külön szövetség alakult ki és kétlelkednek abban, hogy az ugynevezett semlegességi záradék nem állana ellentétben azokkal a kötelezettségekkel, amelyek a népszövetségi egyezség okmányából származnak Németországra. Általánosságban mégsem hiszik azt, hogy a német-orosz szerződés megkötése kérdésessé tenné Németország felvételét a Népszövetségbe és ilyen módon veszélyeztetné vagy épen megsemmisitené a locarnói müvet.

Szemle.

A rokkantellátási adóról.

Egyes áprilisi számunkban már ismertettük a rokkantellátási adó fizetésénél a Károly csapatkeresztesek részére biztositott kedvezményt. Most erről a »Honvédelem«-ben a következő bővebb magyarázatot olvassuk:

Azok a nyugállományu katonai egyének, akik ezen kedvezményt a kereseti adójuk után fizetendő rokkantellátási adó levonásánál igénybe venni óhajtják az emlitett közleményünkben közölt feltétel fennállását, az alábbi módon igazolhatják.

a) Akiknek a Károly-csapatkereszt adományozásáról szóló eredeti igazolvány birtokukban van, azt a nyilvántartó hatóságuknál vagy személyesen mutatják be, vagy pedig előjegyzés végett oda beküldik.

b) Akiknek a Károly-csapatkereszt ezideig adományozva nem lett, vagy az annak adományozásáról szóló igazolvány nincs birtokukban, azoknak azt az 1926. évi Honvédségi Közlöny 6. számában közölt 1840. eln. 15. Hszámu körrendeletnek, a Honvédségi Közlöny 49. lapoldalán levő 1. és 2. pontjában előirt módon az alispáni, illetve polgármesteri hivataltól kell kérelmezniök.

Minthogy az összeomlás következtében beállott viszonyok folytán az igényjogosultság sok esetben okmányokkal, illetőleg volt elöljáró parancsnokok véleményével (L. 84.464/eln. 8.—1920. sz. honvédelmi miniszteri körrendeletet. R. K. Szabályrendelet 1920. évfolyam 63. szám.) nem igazolható, annak két hitelt érdemlő tanu vallomásával való igazolását is szükségképpen el kell fogadni. Tanukkal csak az érdekelttel a harcvonalon együtt szol-

gált hivatásos (esetleg nyugállományu) vagy volt tartalékos (népfölkelő) tisztek s illetőleg harcvonalbeli szolgálatukat hitelt érdemlő módon bizonyitani tudó volt legénységi állománybeli bajtársak fogadhatók el.

Ugy a hivatásos, mint a volt nem hivatásos (tartalékos, népfölkelő) tisztek tanuvallozásukat irásbeli nyilatkozatban »becsületükre és lelkiismeretükre« való hivatkozás mellett teszik meg, a volt legénységi állománybeli bajtársaknak viszont eskü alatt kell vallomást tenniök. Ugy az irásbeli nyilatkozatban, mint az eskü alatti tanuvallomásról felvett jegyzőkönyvben az érdekelt (harcvonalbeli szolgálatot teljesitett egyén) személyi adatainak (név, születési év, születési hely, lakóhely, foglalkozás, szülők neve) pontos megjelölése mellett azt is fel kell sorolni, hogy az érdekelt mikor, mely csapattestnél teljesitett a tanuval együtt a Károly-csapatkeresztre igényt nyujtó 12 heti harcvonalbeli szolgálatot, illetőleg mikor, hol, mely ütközetben sebesült (sérült) meg.

A vonatkozó nyilatkozatot, illetőleg eskü alatti tanuvallomást a tanuk lakóhelyén állomásozó katonai parancsnokság előtt, ilyenek hiányában a községi elöljáróság (városi polgármester) előtt kell tenni. Az eskü alatt tett tanuvallomásról részletes jegyzőkönyvet kell felvenni. Ugy az irásbeli nyilatkozatba, mint az eskü alatt tett tanuvallomásról felvett jegyzőkönyvbe a nyilatkozatot, illetőleg vallomást tevő egyén személyi adatait (név, születési év, születési hely), foglalkozás jelenlegi lakóhely, viselt (volt) katonai rendfokozatot is be kell jegyezni. A katonai parancsnokság, illetőleg községa elöljáróság (városi polgármester) az irásbeli nyilatkozatot, illetőleg az eskü alatti tanuvallomást láttamozni s hivatali bélyegzőjének olvasható lenyomatával ellátni köteles.

Két tanunak ily módon kiállitott irásbeli nyilatkozata, illetőleg eskü alatt tett tanuvallomásából felvett jegyzőkönyv a Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság bizonyitékaként elfogadandó s annak alapján a Károly-csapatkereszt viselésére való igényjogosultságról szóló igazolvány kiállitható.

Magyar gyermekeknek.

A medve és a méhek.

Nagy baj van ám gyermekek!
Medvekoma éhes!
Tudjátok, hogy mit kiván?
Megmondom hát: mézet.
Elindult a vén hamis,
Nem is jár hiába,
Mert tudja jól, van ám még
Bőven a kaptárba.

Igen ám, de a kaptárt
Ezer kis méh őrzi,
No, Mackó ur, ide most
Nehéz lesz betőrni.
Mackó koma megjárod!
Veszélyes a játék!
Nem tudod, hogy nem szabad
Elvenni a mását?

De mackó ur nem hallgat
Most az intő szóra,
Mert célhoz ért. Mézszagot
Érez már az orra.
Tátja is már a száját
Jóizüket nyelve,
De egyszerre... Jajajaj...
Fájni kezd a nyelve.

Huzná vissza. Nem lehet
Száz kis méh szállt rája,
Összecsipték, megdagadt.
Alig fér szájába.
Dirmeg-dörmög Mackó ur,
Igy sohasem járt még,
De legalább megjavult.
Nem bántja a mását.

Bandi bácsi.

Áron bácsi.

Áron bácsi iskolaszolga volt és ezüstzsinóros sapkájában, kacskaringós bajuszával, mindig füstöltgő pipájával ugy állott az iskola kapujában, mintha azért áltitották volna oda, hogy vigyázzon a kapu fölé faragott, magyar cimert tartó angyalkákra. Megszokott posztját csak akkor hagyta ott, mikor a villamos csengő el berregte az óra végét, s a sok gyermek az egyszer-egyggyel telekrétázott tábla mellől kiszaladt az udvarra játszani. Ilyenkor Áron bácsi kiverte pipájából a hamut, zsemlyével telt kosarat cipelt a folyosó végére és szorgalmasan rakosgatta zsebre a zsemlyékért járó két krajcárokat. Néha egészen megtelt velük a zsebe.

Mi, negyedik osztályosak, akik a leggyakoribb vásárlói voltunk a kacskaringós bajuszu szolgának, sokat gondolkoztunk azon, vajjon mit csinálhat Áron bácsi a zsemlyékért kapott rézkrajcárokkal? Hiszen neki már kapszlis-pisztoly sem kell, s ostorral hajtható csigát sem vesz a sarkon levő kis boltból, mert nincs gyermeke. Ő pedig már kivénült a játékból. Addig-addig gondolkoztunk a zsemlyékért adott rézkrajcárok sorsán, hogy Lukács Pista, az osztály legerősebbje is érdeklődni kezdett és megigérte, utána néz, mi lesz Áron bácsi zsebében csörgő rézkrajcárosokkal.

Pista nem az a gyerek volt, aki nem tartja meg, amit igér. Napokig leskelődött Áron bácsi után, s egyszer, egy délutáni torna óra végén titokzatos arccal hivott félre. Mutatóujját az ajkára téve, suttogni kezdett.

— Fiuk, mindent tudok! Áron bácsi virágot vesz a rézkrajcárokon, s oda viszi a Bem-szobor alá. Ha nem hisztek nekem, gyertek utánam. Az öreg épen ilyenkor megy a szoborhoz.

Nem kételkedtünk Pista szavaiban, de azért a kiváncsiság kiüzött a szoborhoz. Mire oda értünk, az öreg vártemplom harangja már elkongatta a négyet. Pista ódalba bökött:

— Most fog jönni az öreg!

És csakugyan, a tér tulsó oldalán feltünt Áron bácsi alakja. Vasárnapi ruhája volt rajta, mellén fényes medálionok csillogtak, kezében pedig kicsinyke virágcsokor lapult. Mikor a szobor elé ért, kihuzta magát, mintha csak az igazgató urral beszélne, s kezét a sapkájához emelte. Majd a virágot a szobor lábához tette és peckesen ellépkedett Bem apó kőmása előtt. Pista diadalmasan tette kezét a vállamra:

— Ugye, megmondtam...

Az iskolában többé senki sem kérdezte, hogy mit csinál Áron bá a rézkrajcárokkal. Mindenki tudta, Bem apónak vesz értük virágot.

*

A nyáron sok-sok év után ismét otthon jártam Erdélyben. Elsétáltam a régi iskola felé is. A sárga falak most is ugy ragyogtak a juniusi napsütésben, mint mikor mi jöttünk közéjük vizsgázni. De a kapuról lefaragták a magyar cimert őrző angyalokat, s nem pipált a kapuban Áron bácsi sem. A harangozó — régi ismerősöm — ott áldogált a szomszédban, a papilak előtt. Beszédbe elegyedtem vele.

— Megvolnánk kérem szépen — rakta egymás mellé a szavakat —, csak az öreg Áron költözött ki a füzek alá. Azután történt, hogy az idegenek ledöntötték Bem apó szobrát. Az öreg, mikor megtudta, hogy a szobor nincs már többé, ingyen kezdte osztogatni a zsemlyét, mert tetszik tudni, már nem kellett neki a pénz. Hiszen nem volt már akinek virágot vegyen érette. Egy hétre rá ol is temettük. Nem volt beteg, csak elaludt. Elment a generális után. Mert hiába, egész életében katonás ember volt az öreg.

Molnár Endre.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

MAGYAR VITÉZEK a VILÁGHÁBORUBAN

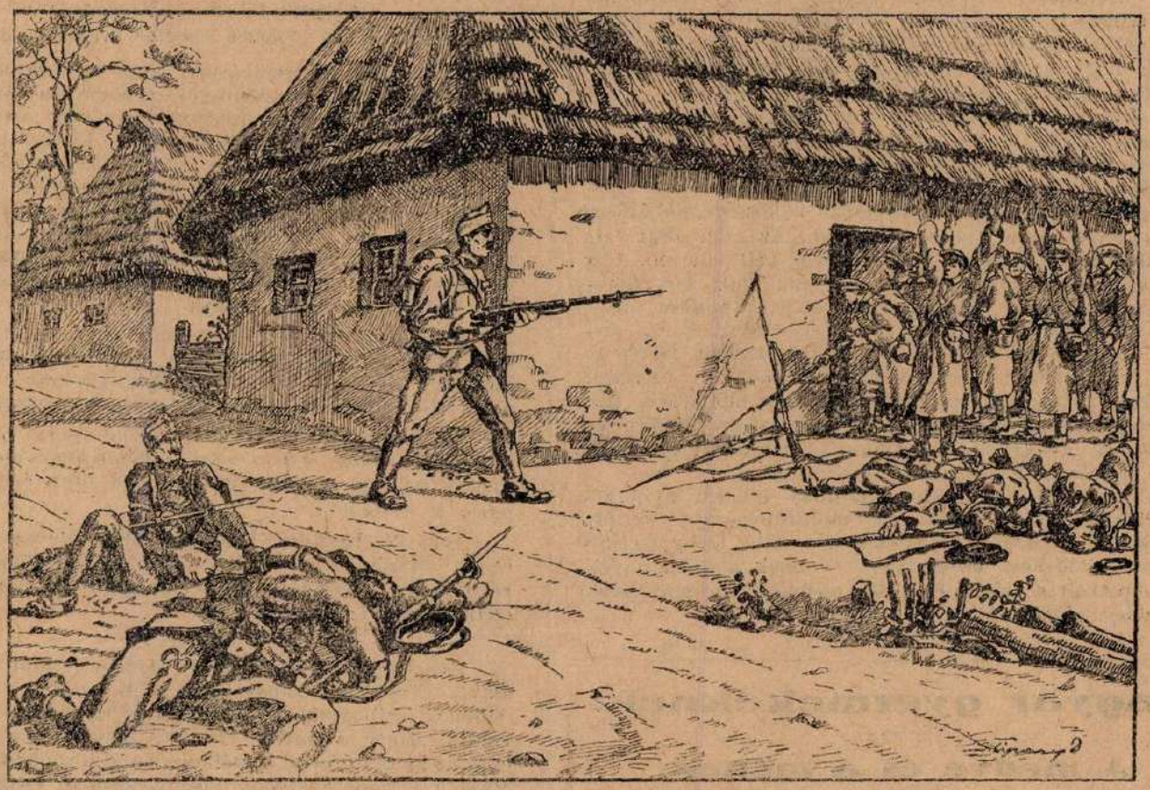

Vitéz Szabó György egyedül elfogja az oroszokat.

vitéz Szabó György.

Banai (Komáromvm.) lakos 1914-ben, a mozgósítás napján, anélkül, hogy behivást kapott, vagy valaha is katonáskodott volna, önként jelentkezett Komáromban az ott állomásozó 12. gyalogezredhez. Háromheti kiképzés után ismét önkéntes jelentkezés folytán a harctérre került s 1918 októberig végigharcolta jóformán az összes frontot.

Hőstetteinek, bátor vállalkozásainak, az ellenség bravuros rászedéseinek se szeri, se száma. Nemcsak ezredében, hanem dandárában is mindenki ismerte s bajtársai a kiváló katona példaképének tekintették; tisztjei pedig szerették s nem mulasztottak el egy alkalmat sem, hogy érdemeit s számára a jól megérdemelt jutalmat megszerezzék.

De beszéljenek a hiteles tanuk: beszéljen a két első-osztályu ezüst legénységi vitézségi s másodosztályu ezüst vitézségi, a bronz vitézségi, az ötsávos sebesülési és a német harcos érem.

És az érmek csupa valóságot mondanak: volt egy magyar legény, aki eldobta a kaszát, hogy hazájáért fegyvert ragadjon; a harctéren hősiességével és okosságával fajtájának virága volt; ugy pazarolta drága vérét, hogy csak Isten mentette meg életét; kitartott mindvégig, nem csüggedt csak egy pillanatra is; az ellenségnek réme volt s tetteivel odakiáltotta a nagyvilágnak: »Ne bántsd a Magyart!«

1914-ben Galiciában Szuloszovnál találjuk, hol parancsnoka 8 emberrel az ellenséges előőrstől megszállt szomszédfaluba küldi, mint felderitő járőrt. Amint a falu legszélső házához érnek, az udvarból gyilkos tüz fogadja őket. Meg nem rettenve, a házat körülveszik s ők is tüzelni kezdenek. És a nyolc hős legendás kitartással addig küzd, mig száma leapad egyre. Ez az egy pedig bajtársai halálából uj lelkesedést merit, óvatosan a ház sarkáig kuszik s az ellenségnek négy emberét agyonlövi, mire a többi 19 tisztjével együtt eldobja fegyverét és megadja magát.

Szabó György egymaga kiséri foglyait zászlóaljához és alázatosan jelenti, hogy feladatát végrehajtotta. Ezért kapta első nagy ezüst érmét.

Fényes nappal vállalkozik az ellenséges állás kikémlelésére; 150 lépésnyi távolságon keresztül, golyózápor közepette fedetlen helyen futva, pontosan teljesiti feladatát, s jutalmul a bronzérmet nyeri el.

1917 juniusában Oláhországban a Buren és Szeret összefolyásánál találjuk hősünket. Az ellenség tüzérségi megfigyelőtisztje napokon keresztül óriási veszteséget okoz nekünk s a velünk szövetséges német csapatoknak. Szabó György napokon keresztül a két vonal közt fekszik s addig figyel, mig egyszer csak észreveszi a látcsövező oláh megfigyelőtisztet, s egy jól irányzott lövéssel lövéssel letéríti. Az ellenség tüzet ont reá, ő pedig földre fekve, magát halottnak tétetve, egész napon át állja a tüzet s szürkülettel sértetlenül visszajön csapatához. Ezzel a tettével szerzi meg a német harcos érmet.

1918-ban az olasz fronton a Monte Pertikán harcol s mint kitünő céllövő: 52 olaszt, köztük négy tisztet elejt, az általa okozott sebesülések pontos számát pedig meg sem lehet állapitani. Az ellenség leshelyét állandó ágyutüz alatt tartja, de Isten védelmezi hős katonáját és baja nem történik. A megrettent talján pedig fedezékeiből nappal ki sem mer többé mozdulni.

Ekkor már másodszor kapja meg Szabó György a

nagy ezüst érmet. 1918 év szeptemberében a Monte Kukon erős ellenséges erő támadja meg szakaszát, amely hősiesen megállja a helyét s az ellenséget kényszeriti, hogy több halott hátrahagyásával megfutamodjék. modjék.

Most hadd szóljon néhány szót maga a történet hőse, aki többször megsebesült; egyszer félholtan ásták elő egy gránátverte halom alól, egyszer pedig mélységbe zuhant, mely alkalommal jóformán minden tagjában sulyos töréseket szenvedett: »78 éves öregapámnak három fia volt, mindhárom a harctéren: igy engem 4 éves szolgálat után felmentettek, mit zászlóaljam hivatalosan közölt is. De én a felmentést nem fogadtam el, hanem ott maradtam és küzdöttem tovább hazámért mindaddig, mig nem jött az átkozott forradalom s el nem dobatta velünk a sok győzelmet aratott fegyvereket«.

A forradalom alatt mindvégig hüségesen kitartott a derék hős: hazafiságától sem csábitás, sem üldözés, sem fenyegetés nem tudta eltántoritani. Mostanában faluja gazdakörének elnöke.

Hőstetteit tisztjei és bajtársai egytől-egyig igazolják. 1921 Szt. István napját követő napon Magyarország kormányzója vitézzé avatta. 15 hold vitézi telket kapott a komárommegyei Bana községben; felajánlotta Erdei Mihály ur.

Egy hadiönkéntes feljegyzéseiből.

A trén.

Időben és térben, felfogásban és érzelemben olyan válaszfal zárja el egymástól és egymásra következő nemzedékeket, hogy a nehéz idők elmult eseményeinek emlékezete és az abban szereplők jelleme és egyénisége később valahogyan teljesen távolinak és bizonytalanul elmosódottnak tünik fel. Pedig nagyon sokszor a végső veszélyben forgó nemzetek és országok sorsa épen ezektől függött. Ebben a nemzedékeket elválasztó idegenszerü elszakitottságban és az eunek dacára mégis meglévő érzelmi közösségben van valami regényesség, mely romantikus zománccal iparkodik bevonni a tulajdonképen alapjábanvéve teljesen realisztikus események képét. Azokra a nagy eseményekre, melyek valaha történelmi távlatban kerülnek szükségszerüen mondák, legendák, regényes motivumok szövődnek, melyek a régi emléket befutják és elboritják, mint romokat a folyondár.

A babér és borostyán, melyekkel a hősök homlokát diszitik, nagyon sokszor hasonlit ehhez a romokat befutó folyondárhoz. A késői nemzedék sokszor nem is annyira a messze időkben letünt kort, hanem inkább az önmagának megalkotott legendát akarja megkoszoruzni és benne önmagát ünnepli. Talán ebben a vonatkozásban marad legjobban igaz az az igazság, hogy önmagát becsüli meg az a nemzet, mely történelmét tiszteli és ünnepelni szokta nemzeti hőseit.

*

Mivel pedig hősökről van szó, olyanokról, akik midőn megnehezül az idők járása felettünk, levelenként szedik a borostyánt, hát adjunk mindjárt egy egész koszorura valót nekik. Beszéljünk a trénekről. A trénekről csak jót szabad mondani, vagy semmit. Azért hallgat mindenki, ha rájuk terelődik a szó. Szakitsunk ezzel a merev hagyománnyal és ünnepi érzésektől áthatva emeljünk kalapot a félreismert és nem méltányolt érdemek előtt is.

A trén minden jó forrása volt, vagyis minden jó a tréntől jött. Háboru szakán a szivar, a dohány, a hus, a kenyér, minden a tréntől jött.

Ezért a katona mindig emelkedett érzésekkel is szokott a trénre gondolni, különösen akkor, ha valami nem tetszik neki. Ha a jó Isten meghallgatta volna a katonák jókivánságait: a trének elszaporodása egészen a lehetőség végső határáig fokozódott volna. Szerencsére ez a veszély nem fenyegeti többé a világot, mert ez belátbatatlan következményekkel járhatott volna. Ha a trének jókedvükben voltak, minden elképzelhető jóval elhalmozták a katonákat: volt jó menázsi rum, bor, kövér marhahus, egészen jó liptói, sőt még finom barackiz is akadt. De ha a trén haragudott, akkor jött a dörgemüze, meg a nagyszagu tengeri hal.

Hát jó is volt a trénnel jóban lenni. Ott mindig jó élet folyt. Ha a frontról hazafelé indultunk, akkor is a trén látott el utravalóval, sőt még pénzzel is, ott várt ránk finom tejszines tejes kávé, friss foszlós kalács, tojásból rántotta és amit akartak, ami szemnek-szájnak ingere, az mind akadt a trénnél. De tudták és éreztették is hatalmukat a trén urai. Jó volt velük jóban lenni. Annál rosszabb volt annak, akiről levették a trének a kezüket.

A trénnél talán csak azért nem voltak egészen paradicsomi állapotok, mert egy kellemetlenség mégis csak volt a háborban és pedig az, hogy lőttek és néha az ellenséges tüzőrség kellemetlenül megközelitette a szelid boldogságban uszkáló tréneket. Ilyenkor persze a trén néhány kilométerrel jobbra, vagy néhány kilométerrel balra, esetleg néhány kilométerrel hátrább vonult, vagyis, hogy ugy mondjuk, kitért és helyett engedett, amivel persze csakis udvariasságának akarta tanujelét adni. Az is bizonyos, hogy a trén nem volt tolakodó, mert sohasem tolakodott előre és mint jónevelt egyénhez illik, szinte tulzásba vitte az előzékenységét, mert mikor előrevonulásról volt szó, mindig azt mondták, amit az udvarias emberek szoktak az ajtóban mondani: »csak Ön után kérem!«

De hát mégis csak lőttek és pedig gorombán és nagy ágyuval lőttek, ami elől még a trén sem lehetett eléggé biztonságban. Mikor az utolsó előtti isonzói csata idején 10 perces pergőtüz alatt szétlőtte az ellenség Santa-Lucia vasutállomását, akkor az állomástól három kilométer távolságban tanyázó trénünk azonnal öt kilométerrel hátrább balra rosirozott. A rossznyelvüek persze ezt a tisztán taktikai okokból eredő mozdulatot annak tulajdonitották, hogy a trén helyétől félkilométernyire a szántóföldbe tecsapódott egy 15 centiméteres ágyugolyó, de olyan fáradtan, hogy fel sem birt már robbanni. Szent borzalommal, áhitatos tisztelettel mutogatták a trének a látogatóknak azt a két, vagy három méteres oldalvást, a földbefuródott kerek lyukat, aminek a mélyén ott pihent a félelmetes fel nem robbant lövedék.

A lyukat körülkeritették, nehogy valaki nyugalmában megzavarja a tisztes relikviát, sőt még talán keresztet is állitottak volna a nevezetes helyre, ha a trén urai között véletlenül akadt volna egy keresztény. De hát nem akadt. Ez persze tiszta véletlenség és csak nálunk volt igy, mert máshol bizonyosan egészen másképen volt.

Azt mondják, hogy ez a szent borzalom is hozzájárult trénünk félrehuzódásához. Az azonban bizonyos, hogy a trének nem jöttek számitásba akkor, mikor a harcosok felvonultak. Mikor József-napkor a bozeni pályaudvar előtti téren IV. Károly király megszemlélte a rohamhadosztály három zászlóalját, akkor mi a legjobban kitüntetett tisztek között álltunk fel a jobbszárnyon és egyenként jelentkeztünk a Felség előtt, mig a trén nagyhatalmu urait nem is engedték odaszagolni a parádéhoz. Állitólag csak a tér melletti palánkos kerités rései között leskelődtek, részben pedig utcai gyerekeknek kosztümirozva a fák tetejére felmászva nézelődtek. Ezt azonban csakis a rosszmájuak mondották a trének bosszantására, ami pedig elég nem szép dolog volt, mert ezzel csak a trének dicsőségét akarták elhomályositani.

Ez azonban örökre meddő erőlködés marad, mert azt már mindenki tudja, hogy a trének dicsősége minden időben, mindent tulragyog és annak fényében sütkérezik még most is az irigykedők hada.

Muhoray György.

A tizenharmadik.

Irta: vitéz HEFTY FRIGYES.

(Folytatás.)

Cellájában már meg hányta-vetette a halottakat. Fiatal, erős lelke, tántorithatatlan hite, megérlelte benne azt az elhatározást, hogy nyitott szemmel fogja élni napjait s megtalálja magyarázatát hat testvére titokzatos halálának. A babonában nem hitt egy pillanatig sem, tudta, hogy egy és ugyanazon végzet játszhatott közre, melynek csak természeti oka lehet, hiszen aránylag egyforma időn belül haltak meg mindannyian.

S most, hogy első alkalommal jött az étkezéshez, azt a végzetes tizenharmadik helyet elfoglalandó, már emelt fővel, nyugodtan nézett szét a teremben.

A magas, gótikus ablakokon keresztül besütöttek a lenyugvó nap utolsó sugarai, derüs fényt vetve, a különben egyszerüségével szinte rideg terembe. Páter István ugy érezte, hogy szorongó érzése, mely korábban egy pillanatra elfogta, most teljesen megszünt. Nem bántották már a feketén alátekintő ódon mennyezet-gerendák, sem a közöttük szeszélyesen huzódó pókhálók.

Minden olyan patriarchiális — gondolta magában —; 300 év története van itt mindenre irva.

Székéhez lépett, a végzetes tizenharmadikhoz. A hosszu gyalogut után fáradtan és éhesen került asztalhoz, jólesően érezte a tányérján párolgó leves illatát.

A prior felállt, imába kezdett. Lehajtott fővel, halkan mormolták az imádságot. A szines ablakokon beszürődő napfény tarka árnyakat festett az egyszerü csuhákra. Minden olyan nemesen egyszerü s mégis oly lélekemelő volt, hogy egészen megnyugodott. Olyan tisztának érezte most lelkét, hogy szinte hálával gondolt édesanyjára, ki ezt a kolostort ajánlotta, habár ismerte a tizenhármasok végzetét.

Mikor a prior befejezte imáját, ő állva maradt. Fohászkodni akart Istenéhez. Összekulcsolt kezekkel, szemeit az égre függesztette...

— Uram, adj erőt — könyörgött —, hogy missziómat felebarátaim javára végezhessem. Hibáim tudatában jöttem rendházadba. Engedd, hogy megadassék nekem a balhit szellemének elüzése és elkerülhessem a végzet kárhozatos érintését.

Az egyik tetőgerenda széles repedéséből hatalmas fekete pók kuszott elő. A leves forró párái ott foszlottak szét a mennyezeten, a pók épen ezt a helyet látszott keresni. Nyugtalanul mozgó lábai megpihentek s egyszerre hosszu, esüstös csikban, nyálkás nedvet eresztett.

Páter Istvánnak elakadt imádkozó szava. Tekintetével nyomon követte az ereszkedő nyálkát, az épen tányérjába hullott bele.

Lehajtott fejjel suttogott egy amen-t s leült. Levesét nem ette meg. Ebéd után felkelt az asztaltól s celláját vonult. Valami megmagyarázhatatlan érzése azt sugta, hogy a Gondviselés rávezette a helyes utra. Most már sejtette, hol kell keresnie a megoldást.

Másnap ugyanazt figyelte meg. A nagy fekete pók ismét megjelent és nyálkát eresztett a forró párákba. Most engedélyt kért a priortól, holy helyet változtasson s a priorral szemben ült le, az asztal végén.

Mikor aztán a páterek celláikba vonultak vissza s megürült a terem, létrát hozott. Felmászott a mennyezet gerendába és kikutatta a fekete pók rejtekét. Egy pillanatig gondolkodott megölje-e, de aztán óvatosan egy papirba fogta s levitte a kolostor könyvtárszobájába.

A sok tudományos munka között csakhamar rátalált egy könyvre, mely a pókok válfajaival is foglalkozott. Rövid áttekintés után meglöbbenve lelte meg ábráját egy indiai pókfajnak, melyet mérges nedvmirigyei folytán a természet negóv minden velük élő állatfajtától. Marása emberre is halálos lehet.

Páter István becsukta a könyvet. Ugy érezte, hogy lelkét végtelen keserüség szállja meg. Egyszerre megértette testvérei halálának okát. A tizenharmadiknak hát ezért kellett meghalnia!

Sokáig állt ott gondolataiba mélyedve. Aztán térdre ereszkedett s végtelen hálával szivében fohászkodott a **Mindenhatóhoz.**

A babona megtört. Most már tudta, hogy ő volt az utolsó »tizenharmadik«.

Sub Rosa.

Sokan mondják, hogy zásnak ezt vagy amazt a titkot »Sub Rosa« nyilakoztatják ki. De hihető, hogy kevesen tudják, miként lett a rózsa a titoktartás jele. Ennek eredete ugyanis az, hogy 1522-ben Rómából a pápa küldötte az első rózsákat Angliába. Ezeket az ajándékrózsákat a pápa rendeletére a gyóntatószékekre tüzték s igy ez lett a jele a papi hallgatásnak és titoktartásnak. Igy azután közmondássá lett az, hogy »Sub Rosa« mondani valamit annyit tesz, mint titok gyanánt közleni. (aHsznos mulatságok 1821.)

SPORT.

Cserkésztáborozás. A Magyar Cserkész Szövetség már javában folytatja a nagy nyári táborozás előkészületeit. Ez a táborozás három hétig, julius 3-tól 23-ig tart. A sátortábor a Szunyog-szigeten épül. Lesz viz, villany és távbeszélő vezeték, táviróhivatal, kórház, tüzoltóság. Az ünnepélyes megnyitás julius 8-án lesz.

Labdarugómérkőzések. Ausztria-Magyarország 3:0 (2:0). Harmincötezer néző előtt verték meg Magyarország válogatottait az osztrákok vasárnap. — Az UTE 3:2 (2:1) arányu győzelmet aratott szombaton a brünniek felett, vasárnap pedig 3:1 (1:1) arányban vereséget szenvedett a prágaiaktól. — Belgium 5:1 (1:1) arányban győzte le Amsterdamban Hollandia válogatott csapatát.

Magyar boxolók győzelme. Szombaton a magyar boxolók 8:6 arányban legyőzték az osztrákokat. Elsők: Kocsis (FTC), Spunner (WAC), Gelb (NSC), Zehetmayr (Hertha), Császár (BTK), Zsemba (FTC).

Rövid hirek. Lisszabonban vasárnap nyilt meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kongresszusa. Magyarországot Muzsa Gyula képviselte. — A Pécsi Atlétikai Club jubiláris körversenyén első Tóth Péter (MAC) lett. — A Nemzeti Vivó Club kizárásos kardversenyét Gombos Sándor (Tisza I. V. C.) nyerte meg. — A BTC országuti kerékpárversenyén a 20 km.-es föversenyt Vida Lajos (BTC) nyerte meg. — A hatvani motorversenyen Feledy Pál győzött. — A római footballkonferenciát, melyen 20 nemzet képviseltette magát, vasárnap nyitották meg.

Vadászat.

Vadászhumor.

A régi vadászok humora sokkal vastagabb volt a mai lagymatag állapotnál, ne csodálkozzunk tehát, hogy ha az alábbi történetet olvassuk. Ezt előre bocsájtva kérek én is elnézést, hogy közlöm.

A határőr vidéken történt a 67-es kiegyezés után, amidőn a határőrvidék polgárositása már keresztül lett szép csendesen vive Tisza Kálmán által.

Egy vadásztársaság tagjai közé befurakodott egy uj földesur is, aki azelőtt rendezetlen vallásu volt. Nem nagyon tettszett a személye azonban a tagoknak, igy hát elhatározták a kiugrasztását. Megpróbáltak vele mindent, de bizony ő kelme türt és nem ugrott ki. Erre egy őszi társas vadászaton, amidőn még a kukorica erdők talpon állottak, collátiózás közben alaposan leitatták az ipsét. Mikor már a sárga földig lerészegedett, lehuztak róla minden ruhát és teljes Adám kosztümben ott hagyták a kukorica erdőben, ahová őt becipelték. A társaság ezután felcihelődött s az ipse minden ruha és fegyvrer nélkül ott maradt horkolva a puszta földön.

A társaság egy tagja bekocsizott a közeli tiszta szerb lakosságu faluba s az előljáróságnak bejelentette, miszerint vadászat közben, a megjelölt helyen, a kukorica erdőben, egy meztelen embert találtak, aki valószinüleg meg van veszve. A szerb atyafiak előtt ismeretes jelenség volt a veszett ember — bészni csovek —, mert azonnal kidobolták az esetet s a nép kaszára, kapára kapva, őrült hadonászással kivonult, a »bészni csovek« agyonverésére. Csakugyan rá is találtak csakhamar s az agyonveréstől csak gyors lábai által tudott megszabadulni, mert őrült futással sikerült neki a szomszéd sváb község határát elérnie, ahol irgalmas szamaritánusok védelmébe kerülve, némi ruhát kapott s haza kocsizhatott a városba. No ki is lépett azután a társaságból.

Azóta is hire van a »Bészni csoveknek azon a környéken.

* * *

A dunai szigetek a régi Nagymagyarország és Szerbia között vámkülterületnek lettek anno dacumál deklarálva, még pedig azért, hogy ott szerb alattvalók legeltették disznócsordájaikat, amelyeket a szigeteket kezelő állami erdőőrök és erdőlegények által. Ezek a szigetek persze

jóformán teljesen vadmentesek voltak, némi vizi vadon és vidrán kivül, hiszen az év egy részén át vizzel voltak elboritva. Próbáltunk ott vadászni mi is, azonban kivéve az erdei őszi szalonkázást, mindig eredmény nélkül tértünk vissza. Igen csodálkozott hát a pancsovai főerdész, amikor rendeletet kap felülről, hogy a napokban 3 birodalmi német ur fog jelentkezni nála, akiknek a mk. földmivelésügyi miniszter engedélyt adott vadászatra a szigeteken, járjon tehát közre, kivánságaikhoz képest.

Meg is érkeztek a német urak s kivánságukhoz mérten csolnakkal átszállitotta őket a főerdész az egyik szigetre, az ugynevezett Csaklyánaerra, éppen oda, ahol a szerb disznócsorda szokott legelgetni.

Tudni kell azonban, hogy a disznók legnagyobbrészt felügyelet nélkül szoktak ott kóborolni a mocsaras füzfákkal benőtt szigeten s árviz esetén hatalmas dereglyéken a keskeny Duna ágon át szokták szállitani őket Szerbiába. Mégis megesett gyakran, hogy az átszállitásnál egy pár darab elkódorogva, félvad állapotban töltött sok hónap után, kimaradt az átszállitott csürhéből és valódi remete életet folytatva — sőt megszaporodva — állandóan lakója lett a szigetnek. Ez a viz miatt meg is történhetett, mert az árviz nem öntötte el a sziget minden részét, hanem pár száz négyszögölnyi terület mindig maradt szárazon, ahol az elvadult állat meghuzódhatott. Hanem az árviz után igazi eldorádója van az ilyen ott ragadt, legtöbbször fias kocának, mert a sok csigaféle, meg kagyló stb. ami az iszapban található, legfinomabb csemegéje a disznónak.

Igy esett aztán meg, hogy pár nap mulva nagy diadallal csörtettek be a németek az erdőhivatalba, hogy küldjön ki az erdész csólnakon embereket, mert ők három vaddisznót és 4 malacot lőttek a Csaklyánaer szigeten. A főerdész mindjárt tudta a dürgést s igyekezett megértetni velük a szerb szelid, de félig elvadult disznók ügyét. Azonban hiába! Ők vaddisznót lőttek, hiszen ők okleveles természetrajz tanárok és tudós buvárok, hogyne tudnák jobban a dolgot, mint egy tudatlan magyar erdész. Szögről végre egész tengeri kigyóvá fejlődött az ügy, mert a vámhivatal is beleszólt, hogy ők bizony nem engedik meg a vámkülterületről szelid disznók behozatalát vad képében, majd a szerb disznótulajdonosok is jelentkeztek kártérítést követelve a német sógortól, amiért az ő legelő szelid disznójaikat lelőtték és most el akarják még a husukat is vitetni. Végre a belgrádi német követség szólott bele a dologba, mert az erdőhivatal a mk. földmivelésügyi miniszteriuhmoz fordult, amely a belgrádi német követséget kérte meg az ügy elintézésére, mert a három német ur mindennek dacára ragaszkodott a vaddisznó teoriához. El is intéződött azután az ügy, még pedig a három német ur fájdalmára elég keservesen, amennyiben az összes költségekben el lettek marasztalva, minekutánna hosszu orral eltávoztanak. Hanem a szerb legelő bérlők azután mindig érdeklődtek a főerdésznél, hogy mikor jönnek megint német urak vadászni a szigetekre. Ugy látszik ők jártak a legjobban.

vitéz **Halmay.**

A homokbödögei református ifjuság vitéz Gyimóthy Lajos (x) tanitó vezetésével nagy sikerrel adta elő a „Legényfurfang" cimü népszinmüvet.

Vitézek találkozóhelye

Vagyok bátor vitéz bajtársaim figyelmét felhivni, hogy VIII., Rökk Szilárd utca 10 szám alatt ujonnan berendezett vendéglőmet megnyitottam.

Állandóan meleg és hideg konyha.

Naponta frissen csapolt Szent János és Korona sör és jó fajboraim kimérése

Pontos és szolid kiszolgálás.

Vitéz bajtársak és polgári családok találkozóhelye.

Vitéz bajtársaim becses pártfogását kérve maradok bajtársi tisztelettel

Megközelithető Nemzeti Szinháztól, Corvin áruháztól 2 perc.

vitéz Miskolczy I. Károly
vendéglős.
VIII., Rökk Szilárd u. 10.

A napokban érkezett Budapestre a századik gyermekvonat Belgiumból. — Jobbra: A hódmezővásárhelyi „Hungária" leventeleánycsapat tornászai, akik zenés szabadgyakorlataikkal több dijat nyertek Banga Samu ref. főgimnáziumi tornatanár kitünő vezetésével. (Till Viktor felvétele.)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenfele nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brillánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdéjában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM. 1926. MÁJUS HÓ 16.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KIVISELŐHÁZ KÖNYVTÁR

Az otrantói ütközet évfordulója

1917 május 15 a magyar hősiesség egyik nevezetes nagy napja. Az otrantói ütközet, amely nagybányai Horthy Miklós nevét a dicsőség szárnyára emelte, megmutatta, hogy a magyar katonai erények a tengeri harcban is méltó módon tündökölnek, amint alkalom adódik arra, hogy a magyar tengerészek képességeiket kifejtsék.

A legelső magyar ember, a legelső vitéz ezen soha el nem fakuló, fényes haditette késő utódoknak bizonyságul szolgál, hogy gyalog és lovon, levegőben és vizen, minden körülmények között kitünik a magyar hős őseitől örökölt vitézsége, mely nem a fegyverek erején, nem a harcosok számán és nem a technikai felszerelésen mulik, hanem azon az eleve elszántságon, azon az erkölcsi fölényen, mely a magyart minden nemzet katonái között kiemeli.

Meghatott lélekkel gondolunk ezen a kilencedik évfordulón arra a forró napra, melyen a mi Urunk vére hullásával pecsételte meg őseihez, hazájához, kötelességéhez való tántorithatatlan hüségét.

Az otrantói ütközet.

(1917. május 15.)

Irta: **Scholtz Andor**, folyamőr főhajónagy.

A tengeri hadak történetében páratlan az a lenyügöző fölös erő, mellyel az osztrák-magyar hajóhad a világháboruban szembenállott.

Ellenségeinket sorra véve, mindeniküknek nagyobb tengeri ereje volt az Adrián és a Földközi tengeren, mint amennyi harcegysége a mi hajóhadunknak volt. Corfu a franciák kiépitett hadmüveleti alapja lett, Maltában az angol földközi hajóraj tartózkodott, az olaszok pedig Tarantó, Brindisi, Ancona és Valona hadi kikötőjében horgonyoztak.

Ha az Adria térképét egy pillanatra szemügyre vesszük, hajóhadunk feladata is világossá válik. Nem lehetett és nem is volt más, mint saját partjainknak és az annak mentén való hajózásnak védelme, az albán hadjárat folytatásának lehetővététele azzal, hogy a csak gőzösökön lebonyolódó mindennemü utánpótlást ellenséges támadásoktól megvédje.

Hogy az Adrián az osztrák-magyar hajóhad maradt az ur, mi sem bizonyitja jobban, mint az, hogy a partmenti hajóforgalom a háboru alatt olyan élénk volt, mint soha azelőtt.

Pedig a mi hajóhadunk az ellenségnek csak egy hatodrésze volt s egységek és szám szerint igy tagozódott:

16 csatahajó, melyből azonban csak 7 felelt meg a modern harc követelményeinek; ezek voltak az ugynevezett dreadnoughtok.

Javarészt Pólában horgonyozva, már csak ottlétükkel is hatalmas és félelmes hátvédői voltak a tengeri guerillaharcoknak. Ezeken a cirkálók, torpedózuzók, torpedónaszádok és tengeralattjárók vállalkozásait értjük.

Egy cirkáló flottila, két régibb páncélos cirkálóval, 4 modern könnyü cirkálóval és a szorosan hozzátartozó 2 torpedóflottilával. Minden flottilához 10—10 torpedóromboló és 25—25 torpedónaszád tartozott.

Ez volt, mondhatnók, a haditengerészet rohamcsapata és egyuttal lovassága is. Az egységek javarésze a cattarói öbölben, mint legdélibb előretolt állásban horgonyzott.

A torpedóflottilához tartozó egységnek, ugy mint a gyorscirkálóknak, torpedózuzóknak és torpedónaszádoknak egyik főfegyvere a sebesség volt. Átlag 28—32 tengeri mérföld óránként, a mi gyorsvonataink 60 kilométeres sebességének felel meg. Könnyü és karcsu hajótestben erős gép és a hajótestnek megfelelő könnyü tüzérség jellemzi őket.

Második fegyverük pedig, amiről nevüket is kapták, a torpedó. Ez egy szivaralaku 45—53 centiméter kaliberü lövedék, amely önmagát hajtja és kormányozza a viz alatt és találatkor az első részében levő robbanótöltés felrobban.

Ezt a fontos fegyvert használják a tengeralattjárók is, amelyekből a mi hajóhadunknak, sajnos, csak kevés volt, de ami volt, annál derekabbnak bizonyult.

Mielőtt volt haditengerészetünkről adott rövid vázlatomat befejezném, meg kell emlékeznem annak még két szerves alkotó részéről: először vakmerő és rettenthetetlen tengeri repülőinkről, másodszor pedig Dunaflottilánkról, mely annyiszor vette ki hősies részét a déli és az orosz harctér küzdelmeiből.

Ennek és egyuttal egész dicső haditengerészetünknek az ántánt által meghagyott utolsó maradéka mostani folyamőrségünknek 4 őrnaszádja.

Ezeknek előrebocsátása után azt a tengeri stratégiai folyamatot akarom vázlatosan szemléltetni amely az otrantói ütközet idején és annak helyzetébe vezet.

A világháboru elején a francia hajóhadnak jutott az a szerep, hogy a lekicsinyelt — a világ tengeri hatalmai közt nyolcadik helyen álló osztrák-magyar hajóhadat visszakényszerítse az Adria vizéről.

1914 és 1915 elején flottilái nagy tüntető felvonulást rendeztek az Adria közepéig: bombázták Lissa, Lagosta, Pelagosa szigeteit és Gravosa festői városát; támadást intéztek a cattarói öböl védőmüvei és az odavezető egyedüli vasutvonal ellen, hogy megsebezzék mindig erősbödő legdélibb bázisunknak ütőerét.

De minden stratégiai siker nélküli vállalkozásaik csak szenzációra éhező hadisajtójuknak szolgáltak hálás tárgyat.

»Jean Bart«, »Leon Gambetta« és »Garibaldi« páncélos cirkálók elsülyedése bizonyitotta derék tengeralattjáróink éberségét; mindig résen levő torpedóflottiláink számos szerencsésségének sikerült, hasonló olasz járművekkel való harcban, többet közülük megsemmisiteni.

Ezen időszakban, az ellenség ilyen számottevő veszteségeivel szemben, mi csak »Zenta« kiscirkálónk gyászjelentését közölhettük, amely vagy 16 páncélos francia egységgel vivott hősi harcban lelte becsülettel tengerészhalálát.

Ilyen kudarcok után később már csak kis egységeikkel tapogatóztak hatalmas ellenfeleink az Adrián. Szerényebbek és óvatosabbak lettek és csak az Adria elzárására szoritkoztak. Megelégedtek azzal a főcéllal, hogy a tengeralattjáróinknak a Földközi tengerre való kitörését meghiusitsák.

Az első ilyen záróvonalat Brindisi-Valona között létesitették. Könnyü cirkálók és torpedóromblók tartották fenn az őrszolgálatot.

De hasztalan! Tengeralattjáróink áttörték a vonalat, kitünő munkát végeztek a Földközi tengeren és minden sérülés nélkül tértek vissza, sőt az őrjáró cirkálóban és rombolókban is kárt okoztak. Az angol admirálitás — amely egyuttal az egész ántánt tengeri hadmüveleteit vezette — helyükbe uj összetételü zárvonalat állitott fel.

Számos angol halászgőzöst szereltetett fel kisebb, gyorsan tüzelő ágyukkal és különböző mélységben robbanó, beigazitható vizibombákkal látta el valamennyit. Ezek a gőzösök, ugynevezett drifterek, a viz alá 40 méterre nyuló és drótkötélkarikákból álló nehéz hálót vontattak maguk után. Egyik a másik után sorakozva, lassu menetben, mint egy láthatatlan mezgő fátyol zárta le tengerünk kijáratát. A hálókra különböző mélységben akasztott aknák és felriasztókészülékek jelezték, ha rájuk akadt valami. Azonkivül tengeri repülők kémlelték állandóan felettük a vizet. Kellő magasságból ugyanis nagyon mélyre lehet a viz szine alá látni és a tengeralattjárók sötét foltként vehetők észre. Hogy az őrhajók kikötőikkel is érintkezhessenek, minden csoportvezető drifter rádió-készülékkel volt ellátva.

Ezen az elmésen szerkesztett csapdán való átsiklás, néha harcban való áttörés, volt vitéz tengeralattjáróink teljesitőképességének erőpróbája. Sajnos, sikerült is ellenségeinknek négyet közülök megakasztani; ezek ott is lelték koszoru és babérnélküli tengerészhalálukat.

Hajóhadunk parancsnoksága kezdettől fogva ennek a torlasznak széjjelrobbantására törekedett. 1916. tavaszán repülőtámadásokkal, torpedóegységekkel végzett rajtaütésekkel és a vakmerő parancsnok alatt álló »Novara« támadásaival sikerült is a zárővonalat először meglazitani és azután délebbre szoritani.

1917 február elején, koronatanácson történt megfontolás után, Tripitz német tengernagy tervei szerint, a központi hatalmak kihirdették a kiméletlen tengeralattjáró harcot.

Hogy az első hónapok óriási eredményei mily hatással voltak, bizonyitja Sims amerikai tengernagy »The Victory at Sea« cimü könyve, melyben leleplezi, hogy az angol admiralitás és a kormány 1917 áprilisában a helyzetet olyannak látta, hogy Anglia és a társult hatalmak legkésőbb november 1-én kénytelenek lesznek békét kötni, ha valamilyen, eddig hiába keresett, hatásos eszközt nem találnak a német »U«-bootok ellen.

Amint az előre látható volt, hamarosan bekövetkezett az ántánt megkettőzött védekezése.

Az angol admiralitás a technikai ellenintézkedések egész sorozatával válaszolt. Még nehezebb vizibombákat gyártottak, a felfegyverzett őrhajók közé ugynevezett »Horchdamfereket iktattak. Ezek valóságos membrane kaleidoszkópot vontattak a viz alatt és miután a viz nagyon jó hangvezető, már elég jó távoli vizalattjárók iránya is megállapitható volt, aszerint, hogy melyik telefonlemez adta a legerősebb propellerzajt vissza.

Ezenkivül minden kereskedelmi hajót is ágyuval szereltek fel és három-négy torpedó-egységgel kisértették. Ez a kisérőmenet vagy convoi-rendszer bizonyult — Sims tengernagy szerint — a leghatásosabb óvószernek az »U«-bootok ellen.

A már emlitett drifter-vonalat, melyet az ellene intézett támadások óta az ántánt Cap Sta. Maria di Leuca és Fano közé vont vissza, szintén megsüritették.

A vészes zárővonal megérett arra, hogy erőszakos támadással megsemmisitsük. Felgöngyölitsük olyan módon, hogy azt az ántánt egyszer és mindenkorra elejtse.

A feladat fölötte nehéz és kockázatos volt, mert sikert csak a nappali rajtaütés és a tömeges elsülyesztés biztositott. Ezenkivül körülbelül 400 kilométernyire volt a harc szintere legdélibb flottabázisunktól, a cattarói öböltől és mind a támadáskor, mind a hazatéréskor Brindisi és Valona hadi kikötői között kell áthaladni.

Egyszer már megkisérelték az egyesült angolok, franciák és olaszok, hogy »Helgoland« gyorscirkálónknak 1915 decemberében, Durazzó megtámadása után elvágják a hazavezető utat. Egész bizonyos volt tehát, hogy az ellenség minden erejét harcba fogja vetni, hogy annyira kellemetlen cirkálóinkat végre megsemmisitse.

A zárővonal megtámadása a tengerésztiszti tulajdonságok legnagyobb fokát: különösen hidegvért, meg nem rettenő bátorságot és óvatosságot követelt a flottila vezetőjétől. Ennélfogva hajóhadunk parancsnoksága a korábbi rajtaütések kiváló vezetőjét Horthy Miklós sorhajókapitányt, a »Novara« parancsnokát bizta meg a vakmerő támadás végrehajtásával. Alája rendelte a Heyssler, illetve lovag Purschka sorhajókapitányok parancsnoksága alatt álló »Helgoland« és »Saida« testvérhajókat és a herceg Liechtenstein fregattkapitány vezetése alatt álló »Csepel« és »Balaton« modern torpedórombolókat.

A támadásra pedig a következő parancsot adta ki:

»Parancs az 1917 május hó 14—15-én végrehajtandó támadásra az őrhajó-vonal ellen:

I. Cirkálók: »Novara«, »Helgoland«, »Saida« délután 7 h 45-kor együttesen indulnak a cattarói öbölből, délután 9 h-tól, — »Novara« vezetésével — 21 csomó sebességgel haladnak a különválás pontjáig (Pelescia foktól 10 tengeri mértföldre keletre). Ha ez a világitó torony nem volna látható, a különválás parancs nélkül 3 h 15 p-kor történjék. Innen:

»Novara« egy — Fánó szigettől 14 tengeri mértföldre, nyugatra —, »Saida« egy — Fánó szigettől 28 tengeri mértföldre, nyugatra —, »Helgoland« egy — Fánó szigettől 42 tengeri mértföldre, nyugatra fekvő pontra nyomul elő. A cirkálók külön-külön támadnak és a legnyugotibb egység felé müködnek. A hadmüveletek ugy történjenek, hogy az egyesülés legkésőbben 7 h 15 p-kor reggel, a Linguetta-foktól 15 tengeri mértföldre, keletre eső gyülekező-helyen megtörténhessék.

Bevonulás teljes erővel. Menetalakulat: »Saida«, »Novara«, »Helgoland« (vagyis a leglassubb egység az élen). Ha alkalom kinálkozik, a mesterséges ködöt használják fel.

II. Torpedó-üldözők: »Csepel«, »Balaton« ugy induljanak a cattarói öbölből, hogy 9 h este Dulcigno előtt legyenek. Onnan egy, Saseno világító toronytól 15 tengeri mértföldre, nyugatra, fekvő pontra, majd az Elias hegycsucs irányában, a part alá nyomulnak. Innen délnyugati irányban ellenséges szállitmányokat kutatnak, azokat megtámadják és ha lehet, meg is semmisitik. »Novara« hadmüveleti vonalát nem szabad (érinteniök) kereszteniök. Bevonulásuk alkalmával a cirkálók gyülekezőhelyét (Linguetta-foktól 15 mértföldre, keletre) 6 h 15 p-kor reggel érik el. A cirkálókkal való együttes bevonulás esetében a torpedó-üldözők 20 tengeri mértföldre, ezek előtt félbalra, haladnak.

A hadmüveleteket támogató vizirepülőktől esetleg rádiójelentéseket fognak kapni. Ha az ellenség üldözőbe veszi őket, igyekezzenek az üldözőket Cattaró irányába, vagyis saját cirkálóink elé terelni. Ha az üldözö ellenség elől mutatkoznék és nem lenne erősebb, mint egyesült saját haderőnk (cirkálók és torpedóüldözők), akkor saját zömünk irányába vonuljanak vissza. Mindenesetre arra törekedjenek, hogy bevonulásuk alkalmával csupán egyesült erőnkkel együtt bocsátkozzanak harcba. Ha alkalom kinálkozik, mesterséges ködöt alkalmazzanak.

III. Vizalattjárók: »U 4« 4 h reggel Valona kikötőjének déli kijárata elé áll. Onnan a part mentén müködve, minden befelé, vagy kifelé haladó nagyobb egységet támadjon meg. Rádiókészülékét lehetőleg használja ki. »U 27« 5 h reggel Brindisi—Cattaró-vonalán Brindisitől 27 tengeri mértföldre álljon. Rádiókészülékét lehetőleg használja ki.

»U 89« (német egység) még a reggeli szürkület előtt Brindisi előtt aknákat rakjon, azután ugyanott figyelő állásban maradjon. Rádiókészülékét lehetőleg használja ki. A vizalattjárók saját belátásuk szerint vonuljanak be. A hadmüveletek künn tartózkodó valamennyi vizalattjáró 5 h délutántól 5 h 10 percig reggelig rádiókészülékkel figyeljék a szikratáviró-jelentéseket, hogy esetleg akciót kezdhessenek, illetve megfelelő utasitást kaphassanak.

IV. Vizirepülők: A cattarói öbölből, illetve Durazzóból kellő időben induljanak felderitő utra. Az északi csoport Brindisi irányában, a déli csoport Valona irányában müködjék. Az ellenség mozdulatait lehetőleg rádióval jelentsék a vezérhajónak, »Novara«-nak.

Összefoglalva: »Novara«-osztály megtámadja és megsemmisiti az otrantói szorosban talált »Drifter«-eket.

»Csepel«-csoport megtámadja és megsemmisiti a Valona alatt talált ellenséges hajószállitmányokat.

Vizalattjárók megtámadják és elsülyesztik a brindisi, illetve valonai kikötőből kitörő vagy oda tartó nagy egységeket.

Vizirepülők: Brindisi, illetve Valóna irányában deritenek fel, rádiójelentéssel jelzik az ellenség mozdulatait és az ellenséget bombával és gépfegyverrel támadják meg.

* * *

1917 május 14-én este 3/4 8 órakor indul el »Novara« vezetésével a három cirkáló.

Gyönyörü délvidéki tavaszi est volt. A cattarói öbölt körülvevő ormos hegyek sötét árnyékaiban nyugszik az otthon maradó cirkáló flottila.

Rajta sok-sok fehér alak, szerencsét kivánó integetések; ezek otthon maradó bajtársaink. Kürtjelek hasitják át a csendet. A tisztikar és a legénység feszesen áll az egymásnak tisztelgő hajókon. A rövid vezénylőszavak között meghatott tengerész asszonyajkakról egy-egy »boldog viszontlátásra« hangzik el a sima viztükör felett.

Az aknamezőkön való áthaladás azonban hatványozott éberséget követel és ujból a kötelesség lesz urrá a szíveken.

Minden zavaró esemény nélkül érik el a cirkálók a csillagos és holdvilágos éjszakában, tükörsima tengeren, reggel 1/4 4 órakor a parancsban meghatározott különválási pontot. Innen legyezőszerint tört et mindenik a maga helyére: »Novara« Fanótól 14, »Saida« 28, »Helgoland« pedig 42 tengeri mérföldre nyugatnak.

Mind a három cirkáló még szürkület beállta és az akció-vonal elérése előtt találkozott őrhajó csoportokkal. Meg támadásuk elhamarkodott lett volna, hisz még sötét volt, ami a találat lehetőségét nagyon csökkenti, azonkivül a fővonal még csak ezután következett s a cirkálók kelleténél korábban árulták volna el jelenlétüket.

»Saida«, amelynek legrövidebb volt az utja és igy leghamarabb találkozott egy drifter flottilával, fél óráig mozdulatlanul volt kénytelen megvárni a hajnal hasadását. Reggel négy óra után a szemhatár halvány hajnalpirjából lassan bontakoztak ki előtte az őrhajók egyforma körvonalai, hosszu sávot alkotva nyugatról keletre való haladásuk közben.

Reggel 4 óra 20 perckor dördült el »Saida« első lövése, felriasztván a nyugodt biztonságban uszó őrhajókat. Rémület és zavarodás tört ki rajtuk. Fejetlenül lövöldözték riasztó röppentyüiket és világitó golyóikat az ég felé. Drótnélküli segélykiáltásaik vitték hirül nagy riadalmukat és nehéz hálóikat otthagyva, teljes gőzzel menekültek szerteszéjjel.

Az össze-vissza uszkáló hálótömegek »Saida« mozgásszabadságát nagyon akadályozták, de azért mégis sikerült neki egy gőzöst elsülyeszteni, két másikat erősen megrongálni és 19 angol matrózt foglyul ejteni. A többiek rémülten menekültek kétoldalvást, éppen a szárnyakon levő »Novara« és »Helgoland« ágyucsövei elé.

»Helgoland« még a szürkület előtt szintén találkozott egy naszád által kisért őrhajó csoporttal. Ezek nyilván saját cirkálójuknak vélték, minthogy lámpaintegetéssel mutatkoztak be nekünk, amire természetesen választ nem kaptak.

»Helgoland« irányát megtartva, reggel 4 óra 17 perckor elérte kijelölt legdélibb pontját, Cap Sta Maria di Leucát. Reményeink, hogy itt ellenséges hajószállitmányokkal találkozunk, sajnos, nem váltak valóra és tüzetes kémszemle után ellenkező irányban északkeletre fordultunk.

Fél óra mulva bukkantak fel a szemhatáron az első gőzösök. A parancsnok teljes gőzzel feléjük tart és elrendeli a kis zászlódisz felvonását. Miközben négy piros-fehér-piros lobogó repül fel az árbócokra, eldördül az első sortüz. Éles, recsegő hangon csapódnak be 10 centiméteres gránátjaink, léket és üvöltő kazánrobbanást okozva. A gőzös farával lassan alámerül, mig az orra egészen az égnek áll és aztán hirtelen eltünik a mélységben. Ötször ismétlődik meg ez a szinjáték. Három gőzös teljesen ronccsá löve marad a viz szinén, ugyhogy inkább legénységük mentésével töltjük az időt. Vizrebocsátott csónakunk 18 riadtarcu angol tengerészt mentett meg. Mindez rövid fél óra müve volt.

»Novara«, melynek még a sötétségben látott őrhajókat sikerült szintén kikerülnie, hasonló célból mint »Helgoland«, Fanóig vette utját. Ott azonban messze körös-körül ellenség nem volt látható.

Háromnegyed öt órakor északra fordult, hogy a »Saida« által széjjelugrasztott drifterek elé vesse magát. Öt órakor megkezdett fél órás ágyutüzében 5 gőzöst sülyesztett el, 5 mást pedig teljesen széjjelrombolt. További lövetésük céltalan lett volna, mert már csak füstcsóvás uszó madárijesztők voltak. A tüz beszüntetése után »Novara« 35 angol foglyot mentett meg a vizbefulástól.

Horthy Miklós sorhajókapitány cirkálói tehát gyors munkával 12 őrhajót sülyesztettek el, más tizet pedig teljesen ronccsá löve hagytak ott. Valószinü, hogy később azok is elsülyedtek. Az egész otrantói szorost hajóroncsok boritották és gazdátlanul usztak messze mérföldekre a veszedelmes hálótömegek.

A foglyok is méltányolták a támadás nagy sikerét: hangsulyozták, hogy itt tökéletes munkát végeztünk és hogy a drifterzár kérdését ugyancsak alaposan elintéztük.

Tengeralattjáróink későbbi jelentései is arról tanuskodtak, hogy az Adria kijárata sokáig maradt szabadon és hogy az őrhajók csak nagyon ritkán zavarták tengeralattjáróink utját.

A siker tehát tökéletes volt. A cirkálók fényesen oldották meg feladatukat; de hogy az igazi erőpróba még csak ezután jön, azt mindenki, különösen a flottila parancsnoka, nagyon jól tudta. Hisz a segitséget kérő sürgönyök egész sorozata riaszthatta fel Brindisi és Valona hadikikötőjét!

»Novara« már fél 4 órakor látott a part felől ágyuvillanást és erős tüzfényt, amiből azt lehetett következtetni, hogy a Csepel-csoportnak is akadt munkája. Négy órára jelentette is Liechtenstein herceg fregattkapitány, hogy egy torpedóromboló és két gőzöst semmisitett meg. Ezeknek vészjelei is hirül vitték Valonába és Brindisibe azt, ami a déli Adrián történt.

A győztes vezér minden gondja tehát az volt, hogy csoportját minél hamarább egyesitse és aztán egyesült erővel törjön át a minden perccel időt nyerő ellenség harcvonalán. Mielőbbi segitségére akart menni azonkivül az üldözőkkel harcba bocsátkozott »Csepel« és »Balaton«-nak is. Ezért Horthy sorhajókapitány 5 óra 23 perckor »Helgoland« és »Saida«-nak a következő rádióparancsot adta: »Ha számottevő elsülyeszteni való nincsen, teljes erővel a harc szinhelye felé«.

Tudnunk kell ugyanis, hogy »Csepel« és »Balaton« jóval a cirkálók előtt hagyták el a cattarói öblöt. Éjjel 3 órakor elérték az Elias hegy alatti vizeket és a magas part sötét árnyékában észrevétlenül cirkálhattak. Néhány perccel később számitásuk máris valóra vált.

Egy »Espero«-typusu olasz romboló által kisért három nagy megrakodott gőzös komor árnyékképét pillantották meg. Mig »Csepel« teljes erejével a rombolóra veti magát és azt néhány jól célzott lövéssel lángba boritja, addig »Balaton« torpedóval és gránáttal a két gőzöst sülyesztette el. A harmadiknak sikerült a part alá menekülnie. Ennek üldözése nagyon hosszadalmas és veszedelmes lett volna, minthogy az égő nafta fénye Valonát is felriasztotta.

Herceg Liechtenstein fregattkapitány most a várakozásán felüli sikeres munka után északnyugoti irányba fordult.

A rombolók fokozott gyorsasággal elérték a cirkálók egyesülési pontját és innen azok elővédjeként észak és nyugat felé deritettek fel. Már reggel fél 8 órakor több füstcsóva tünt fel a szemhatáron és rövidesen két angol »Liverpool«-typusu és egy olasz cirkáló (mind 15 centiméteres ágyukkal) és 5 torpedóromboló bontakozott ki.

Az 5 ellenséges »Indomito«-typusu romboló a mieink felé fordult és 12 kilométer távolságból két gyorsan haladó, de csak 7 és 10 centiméteres ágyuval felszerelt rombolónkat élénk tüzbe fogta.

Különösen a »Csepel« mögött haladó »Balaton«-t vették célba. A sortüzek okozta hatalmas vizsugarak és a fedélzetre hulló gránátszilánkzápor között finom irányváltoztatásokkal az ellenség lövését megnehezitve, sértetlenül sikerült vonalukhoz annyira közeledni, hogy saját 10 centiméteres ágyuink is részt vehettek a harcban. Közben a nagyobb erőnek engedve, rombolóink lassan Durazzónak fordultak. 8 óra 32 perckor az ellenség vezetőhajója, egy 15 centiméteres ágyuval felszerelt nagy romboló kitört a vonalból, de »Csepel« első 10 centiméterese telibe találta. A többiek még gyorsabban nyomultak a mieink után és a harcmenet elérte a gyorsvonat sebességét; az olaszok tüze még élénkebb lett, de hiába. Rombolóink egérutra találtak és az ellenség gránátjai már csak 500 méterrel rövidebb távolságra vágódtak a vizbe.

Minthogy eközben a harc mindjobban az albán parthoz közeledett és nemsokára durazzói partitüzérségünknek is alkalma lett volna beleavatkozni; a négy olasz hajó 9 óra 15 perckor a tüzet megszüntetve s hirtelen megfordulva, nyugatnak vett irányt. Torpedóüldözőink — miután »Balaton« még egy ellenséges tengeralattjáró két torpedólövését ügyes és gyors fordulattal elkerülte — délután egy órakor a legcsekélyebb sérülés nélkül jutottak be Cattaróba.

(Folytatjuk.)

VITÉZI ÉLET.

Vitézek!

Vitéz dr. Endre László, gödöllői főszolgabiró (Pestmegye), mint ezen járás vitézi hadnagya vezetése alatt a Gödöllői Járási közművelődési Egyesület«-tel és a »Falu«-Szövetséggel karöltve, a járásbeli összes vitézek bevonásával folyó évi augusztus hó 5—10-ig Gödöllőn nagyobbszabású mezőgazdasági, ipari, iparművészeti, háziipari, kulturális, egyházművészeti, régészeti, baromfi stb. kiállítást rendez a Kormányzó ur fővédnöksége alatt.

A kiállítás be óhajtja mutatni a vitézi udvarházat jellegzetes vitézi háziipari készitményeivel, tárgyaival diszitve. Felkérem tehát az ország összes vitézeit, hogy a fent emlitett készitményekkel, tárgyakkal rendelkezők, azok kiállitása végett, lépjenek közvetlen érintkezésbe vitéz dr. Endre László főszolgabiró urral, Gödöllő (Pestmegye).

Északpest vármegye székkapitánya.

Északpest vármegye központi járásának értekezletéről.

Pest vármegye északi Vitézi Székének központi járása Bányai Géza alezredes, vitézi járási hadnagy vezetése alatt Budafokon, április hó 25-én tartotta meg negyedévi összejövetelét.

A program szerint 10 órakor a budafoki plébániatemplomban Póos Rezső plébános ur tartott magasszárnyalásu, hazafias prédikációt, melyet nagymise követett.

Tizenegy órakor a polgári iskola tornatermében bajtársi ülés, 1 órakor a község által rendezett bankett volt, melyen a község előkelőségei is részt vettek.

A számtalan pohárköszöntő között Macskásy Sámuel főjegyző nagyhatásu beszéd kiséretében fejtette ki a vitézek hivatását s egyben záró szavaival Főméltóságu nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzóját köszöntötte fel.

A negyedévi bajtársi összejövetellel kapcsolatban a járás vitézei rögtönzött gyüjtéssel néhai vitéz Kiss Antal, volt dunaharaszti lakos hátrahagyott özvegyének és gyermekeinek 315.000 koronát gyüjtöttek. Székkapitány.

Figyelmeztetés Délpest vármegye vitézeihez.

A Székkapitányság folyó évi május hó 30-án, Kecskeméten »vármegyei Vitézi Nap«-ot tart, melyen a vármegye állományába tartozó összes vitézeknek — a hadiözvegyek kivételével —, a megjelenése feltétlenül kötelező. Ezen figyelmeztetés arra szolgál, hogy a vitézek erről idejében tudomást szerezve, dolgaikat ugy intézzék, hogy az összejövetelről senki el ne maradjon. Elmaradás csak betegség esetén lehetséges, mit orvosi bizonyitvánnyal kell előre igazolni. Részletes program a lapban később fog közöltetni. (300/vm. vsz. 1962.) Székkapitányság.

Megitélt járadéktelkek.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság folyó évi április hó folyamán az alábbi földeket itélte meg az Országos Vitézi Szék részére vitézi telkek céljaira:

Kömörő, Szatmár vármegye, 15 kat. hold;

Mór, Fejér vármegye, 30 kat. hold és a megváltási eljárás után fenmaradó rész;

Dencsháza, Baranya vármegye, 145 kat. hold és 1008 négyszögöl;

Korpavár, Zala vármegye, 30 kat. hold;

Pári, Tolna vármegye, 22 kat. hold;

Tamási, Tolna vármegye, 144 kat. hold és

Külsővatt, Veszprém vármegye, 13 kat. hold és 200 négyszögöl. O. V. Sz.

Érvénytelenitett vitézi igazolvány.

vitéz Sári Mihály (1882), ácsmester, klárafalvai lakos, vitézi igazolványát elveszitette. — Érvénytelenitem. Uj igazolvány adatott ki. (3993—1926. sz.) O. V. Szék.

Gazdai alkalmazásra pályázat.

Barcson (Somogymegye) lévő 100 katasztrális holdas tiszti vitézi telken folyó évi október 1-re gazda minőségben alkalmazandó gazdasági cselédet keresünk.

Jelentkezhetnek a gazdaság minden ágában jártas oly legénységi vitézek, kiknek járadék vitézi telkük van, de azt anyagiak hijján egyelőre saját kezelésbe venni nem tudják, vagy olyan vitézek, kiknek telkük még nincsen, végül hasonló minőségben alkalmazva volt olyan egyének is, akik nem vitézek.

Nagy családu jelentkezők előnyben részesülnek. Pályázók szándékukat irásban jelentsék be a Vitézi Rend Főszéktartóság telekosztályának (Budapest, I., Királyi Vár, I. alagsor). A kérvényben feltüntetendő az eddigi foglalkozás vagy alkalmazás és a konvencióra vonatkozó igények.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az okszerü vajkészités dióhéjban.

Irta: vitéz Veress Szilárd, okl. gazda.

A tejszin kezelése.

Háromféle tejszint ismerünk, a használati cél szerint osztályozva. Köpütejszin a vajgyártás céljára szolgál, zsirtartalma 24—28 százalék. Ez 12—15 százalékra való fölözéssel nyerhető. Habtejszin zsirtartalma 32 százalék, 10 12 százalékra kell fölöznünk. Kávétejszin zsirtartalma 16—18 százalék, tehát 22 százalékos fölözéssel nyerhető.

A tejszin édes, vagy savanykás. Az édes tejszinből készült vaj finom izü, de nem tartós, hiányzik belőle a savanyu tejszinből készült vaj kellemes aromája. A nyerhető vaj mennyisége is több a savanyu tejszinből, mint mint az édes tejszinből. Ma már teavaj elemzés alatt is a savanyu tejszinből köpült vajat értjük. Ha ezek ismerete dacára is édes tejszinből akarunk vajat köpülni, a tejszint fölözés után le kell hütenl 6—8 C. fokra, hogy édes maradjon. Lehütve tartsuk a tejet fél, esetleg egész napon át s csak akkor köpüljük. Általában azonban ajánlatosabb savanyu tejszinből vajat köpülni. Vigyázni kell arra, hogy a legkedvezőbb savanyossági fokot érjük el sem gyengén, sem tul savanyu ne legyen a tejszin. Ha a tejszin 16—24 óráig 20 C. fok körüli hőmérsékleten áll, önmagától megsavanyodik. De épen a hosszu ideig való savanyodás alatt a tejszinben nem kivánatos baktériumok is elszaporodnak, melyek a vajra annak izére, tartósságára káros befolyást gyakorolnak. Ezért ma már mindinkább tért hódit a tejszin mesterséges savanyitása. Ez abból áll, hogy tejsavkulturát, tisztán tenyésztett tejsavbaktériumokat, vagy már savanyu, tehát egész tömeg tejsavbaktériummal rendelkező aludt vagy fölözött aludt tejet, esetleg savanyu irót adunk a tejszinhez. Tejsavkultura nélkül legmegfelelőbb a frissen fölözött savanyutej, melyet 30 C fokra hevitve meleg helyen, magas kőedényben állni hagyunk egy napig, befödve. Egy naposnál régebbit nem célszerü használni. Az ily módon megsavanyodott sovány tejből 100 liter tejszinhez 5—8 litert töltünk, jól összekavarva vele. A legnagyobb óvatosság mellett is előfordul, hogy nem kivánatos baktériumok is fellépnek a tejszinbaktériumok mellett s vajhibák állanak elő. A legideálisabb tejszin savanyitás tehát a szintenyészetek hozzáadásával való savanyitás. A szintenyészet lehet folyékony vagy poralaku. Megrendelhető a M. Kir. Tejkisérleti Állomástól, vagy az Állatorvosi

Főiskola laboratoriumától. Ezek használatára nézve kérjünk utasitást ugyanonnan, itt csak röviden ismertetjük a lényegét a mesterséges savanyitásnak. A folyékoy szintenyészet erősebb, de nem olyan tartós, mint a poralaku. Erkezés után az üveg azonnal jégre teendő s csak használatkor nyitandó föl. A friss fölözött tejet 1—2 órán át, 80—90 C. fokon paszterizáljuk vizfürdőn, mint a dunsztos befőtteket szokták. A fölözött tej mennyisége a beoltandó tejszin 6—8 százaléka. Paszterizálás után lehütjük a tejet 25 C. fokra; ha poralaku kulturát használunk 30 C. fokra, hideg vizbe állitás által. A jól fölrázott szintenyészetet csak azután öntjük folytonos kavarás közben a fölözött tejhez. A beoltott tejet vászonruhával betakarva állni hagyjuk 25—30 C fok melegen mindaddig, amig megolvad, de savót nem ereszt. Ezt a magas állandó hőt legjobban azáltal biztosithatjuk, ha a beoltott tejet nagyobb csöbörbe, vizbe állitjuk. A vizhez időnkint meleg vizet töltünk. Semmiesetre sem szabad a viznek 20 C. fok hőmérséklet alá sülyedni. 16—20 óra alatt megalszik a tej, a savanyitó kész. Ajánlatos azonban ezt még egyszer-kétszer a savanyitót friss paszterizált tejbe átoltani s csak akkor tejszinoltásra használni, mert igy sokkal zamatosabb, aromásabb lesz a savanyitó és végeredményben a vaj is. A savanyitó addig használható, amig minősége jó. Ha nem használjuk jegen kell tartani.

A 4 C fok alá hütött tejszint beoltás előtt félóráig 70 C. fokra hevitve paszteriráljuk, de soha sem közvetlen tüzön, hanem vizfürdőn. Paszterizálás után lehütjük a tejszint 4 C. fok alá, 2 óráig állni hagyjuk majd 14—18 C. fokra melegitve, hozzáadjuk a savanyitót. A savanyitónak legfelső rétegét leszedjük, mert ez már ártalmas baktériumokat is tartalmaz. A paszterizált tejszinhez 6—8 százalék; a paszterizálatlanhoz 3—5 százalék savanyitót adunk folytonos keverés közben. Hidegebb évszakban és helyiségben több, melegebben kevesebb savanyitó adandó. A savanyitó jól összetörendő s tisztán át kell a tejszinbe önteni. A beoltott tejszin kb. 200 fok meleg helyen, vagy legcélszerübben vizfürdőn tartandó kb. 20—24 óráig, mikorra a kellő savanyuság be áll. A korai savanyodást a tul magas hő, vagy a felesleges mennyiségben adott savanyitó okozza. Hátránya az, hogy a zamatanyagok képződése elégtelen ily gyors savanyodás mellett, a vaj sem lesz elég aromás. A kellőképp megsavanyodott tejszin azonnal köpülhető, vagy köpülésig mélyen lehüthető.

Jó vaj csak friss tejszinből köpülhető. Ajánlatos tehát naponta köpülni. Ha nem gyülne össze elegendő tejszin egy nap alatt, tartsuk a tejszint 100 fokon s csak a földolgozás előtti napon adjunk hozzá valamivel kevesebb savanyitót, mint a friss tejszinhez s a savanyitást alacsonyabb, — 12—14 C fokon végezzük.

Selyemhernyótenyésztés.

Mult év őszén jelent meg a földmivelésügyi miniszterium kiadásában a »Gazdasági utmutató« c. könyv, mely elsősorban a földbirtokreform utján földhöz jutott kisgazdák és igy a telkes vitézek szakismereteinek gyarapitását van hivatva előmozditani.

A miniszterium különös sulyt helyezett arra, hogy ebben a könyvben a gazdasági termelés minden fontos ága ismertetve legyen, mert hiszen belterjes gazdálkodás alapja az, hogy mindenre megfelelő figyelmet forditsunk, minden gazdasági erőt kihasználjunk. A könyvben jelentős rész jutott a selyemhernyó tenyésztésének is. Ez bizonyos célkitüzéssel történt.

Hazánkban a selyemhernyótenyésztés a háboru utáni években erős lendületnek indult, ma Csonka Magyarország területén több a gubótermés, mint ugyanezen területen békében volt. S ami legörvendetesebb ez a termelési ág a kisgazdák körében kezd mindjobban elterjedni.

Ennek főoka az, hogy a selyemhernyótenyésztéshez különösebb berendezkedés és tőkebefektetés nem szükséges. Mig az állattartáshoz, az állatok beszerzése, takarmányozása stb. nagy kiadást jelent, addig a selyemhernyót az állam dijmentesen bocsájtja a vállalkozóknak rendelkezésre. A hernyók felnevelhetők bármily szobában, kamrában, padláson s a fekvő helyül szolgáló papirost is az állam adja dijmentesen. A hernyók etetésére eperfa leveleket kell szedni, mely célra ugy a községi utakon, tereken, mint a törvényhatósági és állami utakon álló eperfák szabadon rendelkezésre állanak. A tenyésztési idő 32 nap, amelyből csak az utolsó 8 napra esik különösebb nagyobb munka, nem kevésbé fontos körülmény az, hogy a tenyésztés az aratási idő előtt befejezést nyer és igy más gazdasági munkától a gazdát el nem vonja.

A vitézek körében is örvendetesen terjed a selyemhernyó tenyésztése. 1925. évben v. Vámosi Imre (Győr megye Alsóvámos) aki 15 holdas telkén gazdálkodik, 38.30 kgr. selyemgubót termelt, melyért 1.383.000 korona jövedelmet kapott. Igen meg volt elégedve az eredménnnyel és ez évben is tenyészteni fog, v. Békási János bonyrétalapi 12 holdas telkes vitéz 12.60 kgr. gubot termelt és 426.000 koronát keresett, ezévben már nagyobb mennyiséget fog felnevelni, v. Boka Károly lovászpatonai 10 holdas telkes vitéz 57.30 kgr. gubót termelt és 1837.000 koronát keresett általa. Ezek a példák mutatják, hogy a néhány heti mellékfoglalkozás igen jól jövedelmezett. V. Tihanyi Ferenc győri 60 holdas telkes vitéz már eperfa ültetést is végezett birtokán, hogy jövőben a termelést nagyban eszközölhesse.

A selyemhernyó tenyésztésre igen érdemes aként berendezkedni, hogy a ház udvarán, a telek szélén és a földek határvonalán eperfa ültetéseket végezzenek, ugyhogy az eperfa lomb nagy mennyiségben és közel áll a tenyésztéshez rendelkezésre. Az Országos Selyemt. Felügyelőség Szekszárdon hathatósan támogatja a telkes gazdákat, amennyiben a készletéből képest eperfa vetőmagot és csemét is oszt ki évente a komoly vállalkozók közt.

A selyemhernyó tenyésztése május első napjaiban kezdetét veszi s aki ezévben is foglalkozni akar vele az forduljon a községi selyemtenyésztési felvigyázóhoz, (minden községben van ily egyén) vagy kérjen hernyót az Országos Selyemt. Felügyelőségtől Szekszárdról.

Dr. Jeszenszky Árpád.

A mezőgazdasági szakoktatás ujjászervezése.

A Földmivelésügyi Miniszter f. hó 17-ére és 18-ra országos értekezletet hivott egybe, melynek célja, a mezőgazdasági szakoktatás fontos kérdéseinek tárgyalása. Ez a körülmény szükségessé tette a Falu Szövetségnek előzetes állásfoglalását is. A Falu Szövetség az értekezletre a legkiválóbb elméleti és gyakorlati szakembereket hivta meg. A gyülésen Buday Barna az OMGE igazgatója rámutatott arra, hogy a falu lakossága nem szivesen engedi ki gyermekét a faluról, ezért tehát ha a falu népére akarunk hatni, a faluban kell őt megközeliteni különböző tanfolyamok és téli iskolák rendezésével. Akik a tanfolyamokat vezetik, azoknak alaposan kell ismerni a népet és az oktatóknak nyáron is gazdasági tanácsadóként kell szerepelniök. Szükségesnek tartja a vándor szaktanári intézmény rendszeresitését, oly képen amint az Olaszországban már kitünően bevált, ahol már harmincmillió hektár földterület van a vándortanárok felügyelete alatt. A földmivelési iskolákat fenn kell tartani, de ki kell bővíteni speciális irányu tanfolyamokkal. Különösen fontos a középfoku gazdasági iskolák mielőbbi felállitása, mert lehetetlen, hogy egy 80 százalékban agrár lakossággal biró országban már évtizedek óta müködnek közép és felsőfoku ipar és kereskedelmi iskolák, azonban nincsen közép mezőgazdasági iskola. A középfoku gazdasági iskolát oly

képen kell megszervezni, hogy a középiskolák negyedik osztálya fölé emelt négy évfolyamu gazdasági iskola a meglévő és városi fekvésü földmives iskolák átalakitásával történjen meg. Az ily középiskolát sikeresen végzett tanuló az érettségi bizonyitvánnyal egyenrangu végbizonyitványt kap. Bodó János nemzetgyülési képviselő egy központi szerv felállitását tartja szükségesnek, melyben a földmivelési és Kultuszminisztérium állásban levő és szakképzett tagjai foglalnak helyet, mely minden szakoktatási kérdésben mint véleményadó szerepelne. Több felszólaló hangsulyozta a tanitóságnak bevonását a mezőgazdasági oktatási ügybe. Sajgó Jenő dr. rámutatott arra, hogy az elemi iskolai tanitóságnak ez irányu megterhelését nem tartja célszerünek. A tanitóság mindenütt hatvan-nyolcvan, sőt száz gyermeket is tanit koedukációs rendszer mellett. A megterhelt óraszámok mellett a tanitó végzi el az egyházkörüli teendőknek is egy részét. Sokkal célszerübb lenne, ha tekintve azt, hogy Csonka Magyarországon 3.700 falu és 4.000 állástalan gazdatiszt van, ezek az állástalan gazdatiszteket helyeznék el a falvakban, akik azután a szakképzettségüknél fogva a népnek valóban gazdasági szaktanácsadói és vezetői lennének.

Kötelezővé tették a kukoricamoly elleni védekezést.

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint minden birtokos köteles a kukoricamoly telelő hernyójának irtása céljából az előző év terméséből származó tengeri kóróját, csuháját, valamint a tengerituskó, továbbá a megszáritva eltett csalamádét, cirokszálat és cirokszakált minden év május 15-ig felhasználni. Amennyiben azokat fel nem használták, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására, alkalmas módon kell elraktározni vagy megsemmisiteni. Kerités készitésére, tetőfedésre, gőzkunyhók stb. létesitésére csakis egy évnél régibb kukoricaszárat vagy cirokkórót szabad használni. Ha ezekből az anyagokból ily régi készlet nem áll rendelkezésre, ugy pótlásul gyékény, napraforgó, szalma és más hasonló anyag felhasználása célszerü.

Erdei facsemeték kiosztása.

A földmivelésügyi minisztérium az állami erdészeti facsemetekertekből a folyó évben is nagyobb mennyiségü, kizárólag erdősitési célra alkalmas erdei facsemetét hoz ki. Az érdeklődőknek a tervezett erdősitések helyére illetékes állami erdőigazgatóság adja meg a szükséges felvilágositást. Az erdőigazgatóságok jelenlegi székhelyei Gödöllő, Miskolc, Debrecen, Kecskemét, Kaposvár és Veszprém.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Kisméretü forgalom és gyengébb kinálat mellett a gabonapiacok tartott irányzatuak mert a szomszédos államok piacainak szilárd irányzatai miatt nagy a tartózkodás. Ujbuzát főleg augusztusi szállitásra kinálnak, a rozs továbbra is tartott. A liszt és őrleménypiacon változatlan helyzet mellett mérsékelt drágulásra számitanak. A terménycikkek piacán igen kisméretü az üzleti tevékenység. A tengeri ellenben jól keresett. Az árpafélék piaca ugyszintén a magpiac is teljesen üzlettelen. Az élelmiszerpiacokon kisebb olcsóbbodás mutatkozik, mert a főzelék és gyümölcspiac idénycikkei az élelmezés ellátását megkönnyitik. A gyümölcspiac ujdonsága a cseresznye, amelyet 24—40 ezer koronáig árusitanak. Ujdonság a zöldbab, a paradicsom és az egres is, amelyet azonban egyelőre nagyon drágán kinálnak. A tej valamint a tejtermékek egyes cikkei olcsóbbodó irányzatot követnek, ugyhogy ezekben a cikkekben a forgalom meglehetősen élénk.

Legujabb árak.

Terménypiac. 78 kg-os tiszavidéki buza 420—422½, egyéb 417½—420, rozs 235—237½, takarmányárpa 235—250, zab 265—272½, tengeri 200—205, korpa 172½—175. Lisztpiac: 00-ás buzaliszt 6700, 0-ás 6500, 2-es 6000, 6-os 4100, 8-as 2000 K. Hüvelyesek és vetőmagvak. Viktória borsó 2900, fehérbab 1900, tarkabab 1350, lencse 6500, mák 22000 K kg-ként. Takarmánypiac: Ia rétiszéna 155, muharszéna 180, alomszalma 75 ezer K métermázsánként. Gyapjupiac: középminőségü uradalmi fésüs 28—30, községi fésüs 23—24, középfinom szövet 25—28, egyenlőtlen 22—24, cigája 22—24, racka 17—22 ezer K. Tojás tej és tejtermékek: Tojás darabja 1.2—1.3, kannatej kimérve 4.6—5.2, tojásos tej 16, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként. Főzővaj 60—70, sóvanyuró 8, tehénturó 10—14, juhturó 46—50, kevert 40 ezer K kg-ként.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
17 Hétfő	Paskál	Paskál	A hét elején a nap 4 óra 22 perckor kél és 7 óra 32 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 15perckorkél, 7 óra 38 perckor nyugszik
18 Kedd	Venánc v.	Erik	
19 Szerda	Cölesztin	Ivó	
20 Csütörtök	Bernard	Bernát	
21 Péntek	B. András	Konstantin	
22 Szombat	Julia sz.	Julia	
23 Vasárnap	Pünkösd v.	Pünkösd v.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Május 15. 1917. Otrantói ütközet. A Horthy Miklós vezetése alatt álló flotta, élén a »Novara«-val, hősi magatartásával megveri az olasz flottát.

Május 17. 1470. A fekete sereg első győzelme. Mátyás király »fekete sereg« néven nagyszerü hadsereget szervezett, amely e napon először mutatta meg képességeit, amidőn a morvaországi Iglau alatt a cseheken fényes győzelmet aratott.

Május 18. 1784. II. József nyelvrendeletének kiadása. A kalapos király ezen rendeletében összes országaira elrendeli a német nyelv hivatalos és kötelező használatát. Hat évvel később utódja a rendeletet visszavonta.

Május 19. 1465. Vitéz János Pozsonyban főiskolát alapit. Mátyás király uralkodása alatt Vitéz János esztergomi érsekhez II. Pál pápa levelet intézett, amelyben megengedi, hogy Pozsonyban tudománykarokkal egyetemet állitson fel.

Május 20. 1795. A vérmezei kivégzés. Gróf Sigray Jakab, Szentmarjay Ferenc, Laczkovics János, Hajnóczi József és Martinovics Ignác kivégzése a Vérmezőn. Holttestüket a Városmajor mögött temették el.

*

Kormányzói ebéd. A Kormányzó ur és neje május 8-án 20 órakor ebédet adott, melyen a külföldi diplomáciai képviselők vettek részt a magyar külpolitika vezetőivel egyetemben.

Anna kir. hercegnő születésnapja. Május 4-én ünnepelték szük családi körben Anna kir. hercegnő születésnapját.

Virág Ferenc pécsi püspök felszentelése. Mult csütörtökön fényes külsőségek mellett szentelte fel Virág Ferenc pécsi püspököt gróf Zichy Gyula kalocsai érsek. Az ünnepségen Orsenigo pápai nuncius és nagyszámu előkelőségek vettek részt.

A Vilmos-huszárok emlékünnepe. A volt 7. közös huszárezred mult pénteken ünnepélyes gyászistentiszteleten hódolt elesett bajtársai emlékének a budapesti Ferenciek templomában. A Hungária-szállóban bankett volt, melyen vitéz József Ferenc kir. herceg tartotta az ünnepi beszédet.

Cserkészünnep Békéscsabán. Mult csütörtökön avatták fel három cserkészcsapat ujoncait Békéscsabán a Csabai A. K. pályáján. Az avatóbeszédet Raffay Sándor evangélikus püspök tartotta.

Salátatermés Kőrösön. Nagykörösön igen nagy volt az idei salátatermés. Megtörtént, hogy egy nap folyamán 30 vagon salátát szállitottak a fővárosba.

Az uj zalaegerszegi vasuti hid. A zalaegerszegi uj vasuti hidat ünnepélyes keretek között adták át a forgalomnak.

Edelsheim Gyulay centennáriuma. Száz esztendeje, hogy báró Edelsheim Gyulay Lipót, a monarchia egykori legmagasabb katonai méltósága megszületett. A magyarrá vált táborszernagy 1893 március 27-én halt meg.

A Magyar Tudományos Akadémia ünnepélyes közgyülése. Vasárnap délelőtt tartotta meg az Akadémia 86-ik ünnepélyes közgyülését, melyet Gyulai Pál emlékének szenteltek.

A gázgyári hősi emlék felavatása. A gázgyár 79 hősi halottja emlékére az óbudai gázgyár udvarán Horvai János emlékművét május 13-án, áldozó csütörtökön avatták fel ünnepélyes keretek között.

Berzsenyi-ünnepségek. Berzsenyi Dániel születésének százötvenedik évfordulóját a kaposvári Berzsenyi Társaság vasárnap üli meg. Celldömölkön mult vasárnap országos ünnepséggel adóztak a nagy magyar költő emlékének.

Mi történt bel- és külföldön.

A budapesti törvényszéken pénteken kezdődött meg a frankhamisitók bünperének főtárgyalása. Először felolvasásra került a vádirat, majd Nádossy Imre kihallgatása következett, aki beismerte bünösségét, de hazafias célok befolyását hozta fel mentségére. Windischgrätz Lajos herceg vallomásában kijelenti, hogy nem egyéni és önző bünc selekményt követett el, de egy pénzgazdasági háboru vállalkozását látta a hamisitásban.

*

Vass népjóléti miniszter kihallgatáson fogadta Salgótarján polgármesterét és a vármegye főispánját, megtárgyalva a Salgótarjánban minél előbb megindítandó állami épitkezések ügyét.

*

A nemzetgyülés ülésén Pesthy Pál igazságügyminiszter ismertette az OFB eddigi müködését. A megváltási eljárások során 2.951 esetben már itéletet hozott és még folyamatban levő ügyek folyó év októberéig teljes befejezést nyernek. Eddig 226.672 házhely és 936.160 hold került kiosztásra, együttvéve pedig 1,200.000 katasztrális hold.

A kereskedelmi tárca költségvetését Hermann Miksa adta elő. Az elhangzott felszólalásokra Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter reflektált. Ez évben 320 km-nyi ut rendbehozatala van előirányozva. Az államvasut és a posta részéről tervbe van véve autóbuszjáratok bevezetése. A kereskedelemügyi tárca 2½ milliárd koronát bocsátott a salgótarjáni közutépités céljaira. Az iparfelügyeleti kérdés orvoslására egyelőre négy iparfelügyelőt vettek fel, mig a kisiparosokon a közszállitásokban való részeltetéssel igyekeznek segiteni. Több uj vasutvonal kiépitését is tervbevették, igy a Keszthely—hévizi, valamint a Derencse—kötegyánit. A nemzetgyülés a kereskedelmi tárca költségvetését elfogadta.

Az angol sztrájk.

Angliában már egy hete általános sztrájk van és a sztrájkolók országszerte zavargásokat és kisebb fosztogatásokat rendeznek. A kormány önkéntes rendőröket és kisegitő munkásokat alkalmaz a rend biztositására és a közüzemek ellátására. A munkássag hatalmas erőpróbája ez az általános sztrájk, mellyel a polgári társadalmat és a kormányt akarják megbuktatni. Ez a törekvés azonban nem járt sikerrel, mert az angol nép javarésze elitéli és részben unja ezeket a forradalmi mozgalmakat. A sztrájk időtartamát már kitörésekor három hétre számitották, mert a számitások szerint ennyi ideig birják a munkások és a kormány a harcot egymás ellen, ekkor azonban okvetlenül törésre kerül a dolog. Lehetséges, hogy hamarabb végződik a sztrájk, amire már egyes jelek is mutatnak, de ebben az esetben a szembenálló felek között egyességnek kellene létrejönni. Az angol trónörökös és a Canterbury érsek közbeléptek a kiegyezés érdekében, azonban fáradozásuk ezideig sikertelen volt. Az ismételten kiujuló zavargások során a rendőrség több mint száz embert, köztük a munkások két vezetőjét is letartóztatta.

A marokkói helyzet.

Marokkóban a béketárgyalások a mult héten megszakadtak. A riff-kabil megbizottak ugyanis nem fogadták el a franciák és spanyolok kemény feltételeit, amelyek lehetetlenné tették volna az egyenlő alapon való tárgyalásokat. A riff kiküldöttek kijelentették, hogy inkább meghalnak, semhogy elfogadják a francia feltételeket. A francia és spanyol csapatok május 1-ére bejelentett általános támadása azonban mindezideig nem történt meg. Ugylátszik ez a támadás inkább fenyegetés volt, a francia feltételek elfogadásának kikényszeritésére, mikor azonban a riffek keményen szembeszállottak a feltételekkel, a franciák mégsem tartották tanácsosnak ezideig az általános támadás keresztülvitelét. Eddig még ugyanis csak egyes helyi harcokról érkeztek hirek, melyeknek során a francia jelentések szerint, a francia csapatok szuronyharcban is győzedelmeskedtek.

Az északi sark felfedezése.

Byrd amerikai kapitány, mult vasárnap délután, repülőgéppel fölszállt a Spitzbergák szigetén levő Kingsbay helységből és még aznap elérte az északi sarkot, majd visszarepült kiindulása helyére. Ammundsen és társai, akik a Norge léghajóval most érkeztek meg Kingsbay-ba, nagy lelkesedéssel üdvözölték az északsark felfedezéséről visszatérő amerikait. Ammundsen mindazonáltal folytatja expedicióját és társaival együtt a napokban indul el léghajóval az északi sark felé. Igy most az eddig megközelithetetlennek hitt északi sark nemsokára rendszeres légi járatokkal lesz elérhető.

Amikor Napoleon császár még konzul volt a hadsereg egy grénátosa szerelmi bánatában főbelőtte magát Napoleon ez alkalommal a következő napiparancsot adta ki:

St. Cloud, 22 floreal a Köztársaság 9. éve. Gerdan Jeromos, a testőr grénátosok első századából szerelmi bánat miatt öngyilkosságot követett el. Gerdan egyébként derék katona volt. Miután egy hó leforgása alatt ez már a második eset, amikor a katona szerencsétlen szerelme miatt golyót repitett a fejében, az első Konzul megparancsolja, hogy a katonák a szenvedély okozta lelki fájdalmakat el kell viselnie. Ezt cselekedve ép oly vitézi tettet követ el, mint midőn bátran megáll a csatamezőn az ellenség golyója előtt. Aki pedig nem tud érzelmén uralkodni, az ép oly gyáva, mint aki megszalad a csatából.

«Bonaparte».

Az én májusom.

A nagyvárosi május nem enyém!

Az én májusom csupa-csupa fénny,
Magyar cserfákon büszke lombozat;
Alatta Gyergyó gyöngyvirágja nyit
És szikláin felgyul az áldozat.

Az én májusom széljárt pusztaság.
Ki tudja honnan, merre száll a szél,
Ami a táltos szavait viszi
S Hunor királyfi kürtjével zenél?!

Az én májusom rózsák erdeje,
Emese édes álmán őrködő;
Az asszony ottan tiszta, megbecsült
És a gyermek a romlatlan jövő!

És magyar nádas az én májusom,
Ahol a sebzett végvári vitéz
A nádi farkasokkal cimborál,
Amig a lelke uj tusákra néz.

A romlott város mért jön hát nekem,
Kinálni a kifestett májusát,
Csatorna-szennyét, vörös rongyait
S az én cserfámra támadó tusát?!

És mit keres az én pusztáimon,
Hunor királyfi büszke örökén,
A magyar rózsák tiszta kertjein
És a gyergyói gyöngyvirág ölén?!

Nem, nem kell a nagyváros májusa!
Én dalolom az uj magyar tavaszt,
Ha egyedül, ha sebesülten is,
Ha nincs is rózsaerdő, csak haraszt!

Jó végvárak a nádi rejtekek,
Jó végvárak a magyar nádasok
S az uj tavaszig kedves cimborák
Város-üldözte nádi farkasok!

Uj május mégis onnan indul el,
Kelő napjának lángja lesz elég;
Belépusztul a város májusa
S a céda nagyváros is beleég!

Miklós vitéz.

Nemzetes asszonyoknak.

Gyöngyvirág.

Irta: vitéz **Rostás Jánosné** (fogházőr neje, Békés.)

Az éjjel nagyon szépet álmodtam. Mintha virágos réten mentem volna keresztül. Amint mentem, nagy óvatosan kellett lépkednem, hogy a sok kis virágot el ne tapossam. Olyan kedvesek voltak, olyan szépek az ő természetes szépségükben, hogy önkénytelenül is arra kellett gondolnom: lám, ezek a kis vadvirágok olyanok, amilyennek a hatalmas Természet alkotta őket, semmit nem változtatnak magukon, mégis szépek; nincs rajtuk semmi mesterkéltség, ruházatuk évezredek óta ugyanaz, mégis ujjak az emberi szemnek, mégsem tudunk betelni látásukkal.

Megsimogattam őket s láttam, amint megérezték szeretetemet, kis fejüket felém forditva, mintha ezernyi kis tekintet meredt volna reám hálásan a simogatásért. És csodák-csodája, az egyik kis virág megszólalt! Azt mondotta: »Látjuk, hogy szeretsz bennünket s hogy nem veted meg az örök természet vad virágait, akiket nem gondoz a kertész gondos keze, de azért mi oda merünk állni bármely kényes uri virág mellé, hiszen csak közönséges lélek nem tudja értékelni szépségünket. Ó, szedj egy csokrot belőlünk, vigyél haza bennünket, hogy kis szobádat kedvessé tegyük!«

Én örömmel téptem néhányat közülük és szinte fájó szivvel vettem bucsut tőlük, szerettem volna örökre ott maradni köztük, ahol bizonyára nem kellene tapasztalnom az élet ezernyi gyöngédtelenségét. De tovább kellett mennem, utam tovább vezetett.

Hamarosan elértem egy kicsiny erdőcskéhez. A fák lombjaikat bólogatták üdvözlettel előttem, kis madárkák édes csicsergése, éneke dicsérte, magasztalta fenséges himnuszban az Alkotót és én emelkedett lélekkel mentem beljebb, beljebb az erdőbe.

Egyszerre nagy tábla gyöngyvirágot pillantottak meg szemeim, azaz csak azok leveleit, mert virágot egyet sem lehetett látni. Odamentem hozzájuk, fölhajtottam a leveleket és ime, egymás után tüntek föl a gyönyörü harangocskából álló kis virágok! Elgondolkoztam. Vajon ezen végtelenül bájos virágok miért bujnak el széles leveleik közé, hiszen hófehér ruhácskájukkal, leirhatatlanul édes illatukkal fejedelmi szobák disze, ékességei lehetnének, mögöttük nagyon sok bizarr virág eltörpülhetne pompás ruházatával, miért hát e nagy szerénység?

S ime, a drága, angyali harangocskák édes csilingeléssel ráznak fel tünődésemből. Igy szól egy közülök: — »Mikor a jó Isten, a föld bölcs teremtője, látta a nők féktelenkedni kezdő kacérságát, mikor látta, hogy nem elégszenek meg természetadta szépségükkel, hanem mindenféle hamis és mérges szerekkel igyekeztek szépségüket növelni, elbusulta magát, angyalkái azonban vigasztalólag szóltak hozzá: — A nők nem tudják, hogy szépségüket akkor vesztették el, mikor azt fokozni vélték a festékkel, azt sem tudják, hogy mikor kacérságukkal igyekeznek kellemessé tenni magukat, akkor lesznek a legvisszataszitóbbak. De teremts egy kis virágot, mely előttük példaként álljon, mely épen a szerénységével, az egyszerü, természetes bájosságával tünjön ki, mégis felette álljon a többi virágoknak. — A jó Atya hallgatott az ő kis szolgái szavára és megteremtett minket. Azóta szolgálunk példának a nők előtt, hogyan kell a természet szépségeit értékelni, azzal beérni, hogyan kell az asszonyoknak szerényeknek lenniök, hiszen a gyönge nőnek legfőbb ékessége a szerénység, mely a sziv jóságával s a lélek nemességével szokott karöltve járni. A nők szeretnek is bennünket, előszeretettel szednek csokorba, ott vagyunk a nagyuri paloták kincseket érő vázáiban, ott vagyunk a kis kunyhók egyszerü üvegcserepeiben, illatunkkal betöltve a levegőt, egyre mutatva a példát a nőknek, de sajnos, kis harangocskáink néma szavát a modern asszony nem érti meg, nem akarja megérteni.

Ezt mondották a kis virágok... Könnyek szöktek szemeimbe, végtelenül sajnáltam őket. Igazuk van, miért nem hagyjuk őket ott, ahol a tavaszi nap heve, a Természet örök törvénye kicsalta őket, ha egyszer nem értjük őket!

Majd vigasztalólag igy szóltam hozzájuk: — »Én megértelek benneteket, kicsi gyöngyvirágok és igérem, hogy nemcsak én értelek titeket, hanem rajtam kivül még nagyon sok magyar asszony meg fogja érteni néma szavaitokat.

Nem fogjuk arcunk természetes szépségét párisi nők mintájára festékekkel elékteleniteni, nem fogjuk ősi patinás ruházatunkat a jelen kor izléstelen viseletéért még továbbra is a szekrények mélyén elrejtve tartani, mert él bennünk az elmult századok nemzetes asszonyainak a lelke, csak vártunk az időre, mikor fölszabadul Hazánk az elnyomatásból, mikor minden magyar bátran viselheti nemzeti viseletét, mikor nem szur többé szemet a magyar ruha az osztrákoknak... Az az idő eljött, de az elnyomatás megmaradt, csak más formát vett... Szétszaggatták erdőkoszoruzta szép hazánkat, nekünk csak a fejetlen, lábatlan törzs maradt. De itt dobog a sziv és ez a sziv magyar maradt, erre nem tette tipró lábát a szerb, az oláh, a cseh. És itt tudja mindenki, tudnia kell minden magyar asszonynak, hogy csak ugy szerezhetjük vissza drága kincseinket, sokat elsiratott boldogságunkat, ha olyan szerények leszünk, mint a kicsiny gyöngyvirágok, ha magyar ruha simul a magyar nők testén, hiszen ugy mint nyelvében, ugy ruházatában is él egy nemzet!

*

Itt álmom félbeszakadt, fölébredtem. De a kis gyöngyvirágok szavai nyomot hagytak lelkemben, ezüst csilingelésük még fülemben zengett, sajnáltam, hogy álmom nem tartott tovább, azonban örülök a gyöngyvirágoknak tett igéretemnek, mert tudom, hogy ez az igéret nem marad puszta igéret, hanem valóra fog válni és akik megvalósitják, a jelen kor nemzetes asszonyai lesznek...

A szárhegyi hős barát.

Irta: vitéz Csernáth József.

»Mi pedig barátim, járjunk el a sirhoz,
Olvasztani róla könnyel a havat,
Hadd sirjon a sziv, ha itélni erőtlen:
Igy tán hamarabb jön az enyhe tavasz.«

Iván atya a harcos Ferencesek rendjéből, temérdek, öklöző termetü, rengő vállu férfiu vala, a nagyerejü Csernátonok primates nemzetségéből származott.

Rengett a föld irdatlan, száldokfa alakja alatt, ahol csak lábát megvetette s oroszlánhangja hallatára reszketve szaladtak szerteszét a fráterek.

Vasökle ütésétől kettészakadt a hatalmas tölgyfaasztal, ha éheztében délebédre egy egész pirosra sült bárányt nem tálaltak eléje.

Bekebelezte Iván atya utolsó harapásig a ropogós bárányt, megelégedetten simitotta széjjel ragyogó fekete szakálát s néminemü felfohászkodások után szinültig töltötte biboros küküllőmenti borral a vedernyi fenyőfakártyát s imitten huzván egyet-kettőt belőle, maradt is benne, nem is.

Egyebekben alázatos és engedelmes vala a teméntelen barát, buzgón gyakorolta a poenitenciát, kegyetlen hidegekben órákig térdelt fagyos kőkockákon és szeges bőrflaggelummal sürün ütlegelte megmeztelenített, izmoktól dagadó hátát.

Hajnalig lobogott a mécses szük cellájában és iromba ujjaival, avatott müvészettel méricskélte a szent könyvek inicialéjait, tüvékony ecsetjével mesteri ügyességgel vonta meg sokszinü pompázó szinekkel, a vezérbetü sokágu, ékes cikornyáit.

*

Aláhajtott fejjel, szemeiben az alázatosság imbolygó sugaraival, térdre hullva borul le Iván atya az ősz öreg guardián előtt, ki reszkető, csonttá aszott kezét szeretettel és áldva nyugtatja a páter boltozatos, hatalmas fején.

— Fiam! — csendült meg halk, reszketeg hangon az agg ember ajka. Az eljövendő idők sulyos, nagy feladatot rónak terád!

— Kubán, tatár vezér csordái szertebarangolnak bérces hazánkban. Magad is tudod, hogy a székelyek fővezére, Ribarcz ur serege megmaradt töredékével ide, Gyergyóba, a Sarmányvölgybe huzódott s egy utolsó, elszánt harcra buzditja embereit.

— A khán árulóktól kikémlelte a helyet, álutakon a völgy mögé került és bekeritette testvéreinket.

— Ma hajnalban egy otromba martalóctól küldé nekem Kubán az üzenetet, hogy tárházamat és pincémet tartsam készen számára.

— Én a páterekkel Ribarcz vezérhez huzódom, alászállunk a völgybe és Jézus nevében halálig tartó, utolsó harcra buzditsuk székely véreinket.

— Te, fiam, egymagad itt maradsz, fogadod helyettem Kubán vezért. Jól hizott ökröket süttetsz emberei részére és csapra vereted az öreg, százvedres hordót.

— Ime, itt ez edényben átnyujtom neked a hasadó hajnalban tört mákból kifőzött kábitó italt; keverd e szert a martalócok borába s ha elnyomja őket az álom, te adj jelt nekünk a völgybe; háromszor konditsd meg a zárda harangját.

Iván atya felemelkedett térdéről, irdatlan termete a magasba nyult, hatalmas fejét büszke daccal rázta meg, oszlopos vállán, szemeiben a harag és elszántság vad villámai cikáztak.

— Atyám! — dörgött ajkáról a szó — Jézus urunkra fogadom, hogy amit rámbiztál, becsülettel teljesitem!

*

Mint a sötét kigyó, kuszik felfelé a kanyargó uton Kubán vezér tábora. Elől büszke harci ménen lovagol a khán, fényes kisérete között. Hátrább gyalogmenetben a cserkeszmartalócok, kelevézzel, dárdával és fejszékkel fegyverkezve s mindegyiknek széles bőrövében ott fénylik a kétoldalt kifent, éles kés.

A gyalogcsapatot, fürge, apró lovakon, állatias arcu, kegyetlen szemü, nyilas tatárok rajozzák körül s öles korbácsokkal hajszolják az elmaradozó vagy szökni készülő harcosokat.

Kubán vezér beugrat a zárdaudvarra, hol Iván atya már felkészülve, karjait roppant mellén keresztbe fonva, emelt fejjel fogadja.

Fráterek és kukták lobogó máglyáknál forgatják a nyársrahuzott, kihizlalt ökröket. A százvedres, öreg hordó az udvar közepére guritva, csapra verve áll.

Kubán vezér kedvtelve szemléli az előkészületeket, majd megakad a szeme a barát temérdek termetén.

— Sok eső hullott a tájon, ahol te születtél ecsém! — ömlött vastag ajkai közül a gunyoros szó. — Kár, örök kár, hogy barát lett ekkora irtó legény.

— Vendégség után rabszijjra füzlek, ecsém s ha nem csalódom, a krimiai khán megad érted öt zacskó aranypénzt, selyemmel és gyöngyökkel tetézve!

Iván összeharapott ajakkal, hangtalanul fogadta a rázáporozó, becsmérlő szavak özönét.

Nemsokára lobogó tüzek mellett, vad kéjjel lakmároztak a martalócok, farkasétvággyal szakgatták a még csak félig sült füstös ökörhust s mértéktelenül öntötték be feneketlen torkukba a drága, nehéz bort.

A vezér kiséretéből hat férfiu kivált s az udvar szögletében alig pislákoló tüz köré huzódott.

Hang nélkül szárított hust szedtek elő a tarisznyákból, csendesen falatoztak, utána körbe járt a fakulacs s nagy óvatosan egy-két kortyot huztak belőle.

Sólyomszemekkel figyelték a mámor vad lázában üvöltő és táncoló legényeket.

E hat férfiu a vezér vigyázó örse vala s tiltva volt részükre a mulatozás, mindenkoron éber figyelem tétetvén kötelességül.

Már csendesedik a martalócok féktelen lármája — az álomital megtette hatását — egyiknek a másik után csuklik le feje, kifordul markából a félig kiüritett kupa; egész csoportok tátott szájjal horkolnak a hamvadó tüzek mellett, kilógó nyelvük mögül undok, sárga tajték tör elő.

*

A refectorium közepén hatalmas feszület emelkedik magasra. Itt térdel Iván atya és hálatelt szivéből zengi a himnuszt az örökkévaló Uristen dicsőségére.

Komor arccal kél utolsó utjára; indul megadni a hármas harangjelt. Meglóbálja a lecsüngő kötelet s vijjogva, sikoltva csendülnek a harang hivó hangjai.

E percben ocsmány szitkozódások között beront a hat martalóc vezér és karddal, kelevézzel rátámadnak a haranglábtól a refectoriumba térő atyára.

Iván atya felfohászkodik, megtorpan a refectorium közepén, magasra emeli szálfavastag karjait s mint a sulyos pöröly, csap le rettentő öklével. A rémitő ütés nyomán ronggyá zuzott koponyával, vértől boritva zuhan le az egyik orv; most oroszlánordításhoz hasonlatos, elkeseredett harckiáltás szakad fel roppant melléből, elkapja széles markával a termetes dárdát és iszonyu erővel forgatja maga körül.

Mint mikor az orkán gyökerestől tépi a szálfákat, ugy hullottak a martalócok elterülve a rémitő csapások alatt.

De ime, az egyik vadtekintetü harcos alattomosan a háttérbe sompolyog s egy, a hátra irányzott, nagyerejü szurással keresztülveri Iván atya szivét.

Halálordítás szakad fel az óriás mellkasból s nagy zuhanással, holtra válva, mint a királyi százados tölgy, terül el Iván a refectorium kőkockáin...

*

Zsibongó tömegek árasztják el a zárda udvarát, válltól magasodik Ribárcz vezér kezében a halált osztó hét csillagu csata buzogány. A székely vitézek levegőbe suhintják a kardokat, rázzák a csata csépeket.

Ellenállás nélkül füzik rabszijjra a mámorból ocsudó tatárokat és martalócokat-terelgetik körbe a fürge paripákat.

Az agg guardian, kisérve a páterektől, hálaadó imára, a refectoriumba vonul s ime a döbbenet iszonya fogja vaskézzel a sziveket... Ott fekszik Iván atya a hős elmeredve, szemében a halál tört fényével, a hideg kőkockákon, szörnyü markában most is görcsösen szorongatja a ketté tört dárdát.

Nagy erős bánattal zokogó sirámmal térdelik körül az atyák a hős dalia tetemét s a gyásznak komor imáival ostromolják az eget.

Az agg guardin kiapadt szemeiből is kibuggyan a fájdalom csillogó könnycseppje.

A fraterek könnybeborult szemekkel hozzák a fekete gyászleplet és óvó gonddal teritik le a vitéz holtestét.

Kerecsenyszárnyu sisakját kezében hordva járul Ribárcz fővezér, aláhajtott fejjel a daliához és megadja a vezért illető tiszteletet.

Székely vitézek szorgos kezekkel csákányokat ragadnak s a zárda alatt virággal boritott zöldelő halmon ássák mélyitik a sirt a hős barát nyugvóhelyéül.

Vezéri sirt ásnak a székely vitézek, termetest, boltozatost, középre állitják a négyöles fiatal tiszafát, csucsán a vezéri zászlóval; a verem oldalára huszonnégy tölgyfa husángot szurnak le, tetején a kopjákkal.

Lassu gyászmenetben a páterek és a székely főemberek, széles ravatalon, vállra emelve hozzák a hős Iván tetemét.

Az agg guardián és Ribárcz fővezér fedetlen fejjel vezetik a menetet.

Elhangzik a páterek ajkairól a gyászszertartás utolsó énekhangja és háromszor száll az egek felé a székely vitézek utolsó gyászkiáltása — azután emelkedik a domb mind magasabbra — magasabbra, végül már kerek halom domborul a hős dalia felett s csak a vezéri zászlót lengeti busan a tavaszi szél...

SPORT.

Magyar atléták győzelme Bécsben. Szombaton és vasárnap a Hakoah bécsi nemzetközi versenyén szép sikerrel szerepeltek a magyar atléták. A 400 méteres futásban Kurunczy (MTK) első, 3000 méteren Belloni Gyula (MAC) első. Sulydobásban első Egri Kálmán (MAC). A 10 km-es sikfutás győztese ismét Belloni, gerelydobás első diját Szepes (MAC) vitte el, 110 méteres gátfutásban Püspöki (MAC) első. Távolugrásban első Püspöki (MAC), diszkoszvetésben első Egri (MAC), a 4×100 m-es stafétában első lett a MAC csapata. Svédstaféta első: MAC.

Rövid hirek. A milleniumi dijat Naplopó nyerte fölényesen. — Az MTE országuti versenyén Janosdiák Jenő (MÁV) 26 p 28 mp-cel uj, 5000 méteres rekordott állitott. — A MAC—MAFC birkozóversenyén Varga Béla dr. pompás győzelmet aratott Wechsten finn világbajnok felett, kisközépsulyban Laczka Sándor dr. (MAC) legyőzte Nykänen finn birkozót. Nehézsulyban Dömény (BAK) legyőzte Urbán prágai bajnokot. — Az 5×20 km-es kerékpáros stafétaversenyt az MTK nyerte meg. — A magyar-osztrák tenniszversenyen Kehrling sorozatos győzelmeket aratott.

Labdarugóeredmények. FTC—MTK 1:1 (1:1). — UTE—III. ker. TVE 7:0 (2:0). — KAC—VAC 2:2 (0:0). — ETC—33 FC 3:1 (1:0). — BEAC—Törekvés 2:2 (2:1). — Az NSC könnyen győzött az Érsekujvári Sport Egylet labdarugócsapat felett. — Olaszország 3:2 arányban legyőzte Svájcot. — Románia Konstantinápolyban legyőzte Törökország csapatát 3:1 (0:0) arányban.

Szerkesztői posta.

Többeknek. Hősök emlékünnepén szavalásra ajánljuk 1925. évi december 6-iki számunkban megjelent Vályi Nagy Géza szép költeményét. Ezenkivül a mult év folyamán több hasonló tárgyu vers jelent meg lapunkban, olvasóink válogathatnak bennük. — **Érdeklődő.** Többször megirtuk már, hogy a vitézségi érempótdijat, sajnos, még egyelőre nem fizeti ki a honvédelmi minisztérium. — vitéz **Rostásné.** Beküldött cikkét közöljük. — **Munkatársainkhoz.** Felkérjük azon igen tisztelt munkatársainkat, akik pünkösdi számunkba közleményeket szántak, hogy anyagtorlódás elkerülése céljából ezen cikkeiket sürgősen küldjék be szerkesztőségünknek. — **Sz. D. E.** Nagytekintetü cim a legmegfelelőbb. — vitéz **Dudás Pál.** Tudtunkkal a kérdezett könyv már elfogyott. Mindenesetre forduljon érdeklődésével levelezőlapon Csáthy Ferenc könyvkereskedéséhez, Budapest, I., Krisztina-körut 133. Talán ők be tudják szerezni. — vitéz **Uri Lajos.** Kérdésével forduljon a vármegyei Vitézi Székhez. Ott meg tudják mondani, hogy van-e ilyen mérnök a Vitézi Rend kebelében.

A gazdálkodó vitéz számadása.

(A magyar kir. földmüvelésügyi minisztérium „Gazdálkodók Utmutatója" cimen igen hasznos könyvecskét adott ki. Ezen könyvből közöljük jelen szemelvényt.)

Szükséges-e számadást vezetni a kisgazdának?

Szükséges, mert anélkül azt sem tudja, mije van; gazdálkodásának jövedelmezőségét megállapitani pedig még hozzávetőlegesen sem képes. Adókivetéseknél számadatok hiánya következtében elfogadható felszólalással élni nem tud, miáltal igen sok veszteség, indokolatlan teher érheti.

Milyen számadásokat kell vezetni a kisgazdának?

Először pénztári naplót,

másodszor leltárt készitenі az év elején és az év végén.

Mit kell tudni a pénztári számadásról?

Pénztári számadásban a pénzbevételeket, kiadásokat időszerinti sorrendben, naponként feljegyezzük. A feljegyzést havonként s év végén összegezzük. A bevételből levonjuk a kiadást, a különbözet adja a pénzbeli jövedelmet, vagy ha több a kiadás, mint a bevétel, ugy a pénzbeli ráfizetést. A pénztári számadásba a kisgazdának a nem gazdasági bevételeket és kiadásokat is be kell vezetnie, például fuvarmunkákért járó bevételt.

Vagyonleltárt azért kell vezetni, hogy minden év végén az egész vagyon értékét, annak gyarapodását, apadását kimutathassuk. A kisgazda az évi tiszta jövedelmét ugy kapja meg, ha a pénztári jövedelemhez hozzáadja a vagyongyarapodást, vagy ha vagyonapadás van, azt levonja a pénztári jövedelemből.

Pénztári számadás.

Sorszám	Bejegyzés ideje: hó	nap	Megnevezés 19____ év	Bevétel korona	Kiadás korona	Jegyzet
1	Január	3.	Nagy J.-tól 1 db. hizóért	1,256.000		
2	„	6.	N. N. hetipiacon eladatott 30 db. tojásért á 1.200 K	36.000		
3	„	10.	János gyerek csizma fejeléséért		120.000	
4	„	18.	Erdőgazdaságtól vásárolt 2 m³ tüzifáért á 181.000 K		362.000	
5	„	27.	1/4 évi adóra		340.000	
6	„	27.	Napszámért 20—27-ig á 22.000 K	154.000		
			Január hó végén:	1,446.000	802.000	
7	Február	2.	Januárban eladott 31 liter tejért á 4000 K	124.000		
8	„	6.	Piacon eladott 2 q krumpliért á 90.000 K	180.000		
9	„	10.	Kiss Ignác kovácsnak szekér javitásáért		88.000	
10	„	20.	Piacon eladott 40 db. tojásért á 1200 K	48.000		
11	„	28.	Gyógyszerekért		35.000	
			Február hó végén:	1.798.000	945.000	
			Márciustól tovább december hó 31-ig a fentiek szerint történik a bejegyzés.			
—	Dec.	31.				
			Dec. hó végén összesen:	12,650.000	9,860.000	
			Levonva a kiadást:			
			Pénztári jövedelem:	2,790.000		

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Vadászat.

Vadászhumor.

A pancsovai rétbe egy őszi délután kiment egy társaság hidlesre, az ugynevezett Velikó blató tóra. Elhelyezkedés előtt igen erős Kossova szél kerekedett, amely miatt az egyik vadász nem állott fel a térdig érő vizben, hanem a Borcsa ér magas partja enyhében huzódott meg kutyájával. Majd az eső is kezdett esni s a hid, mint az özönár, ugy kezdett dülni a tóra. Puskáztak is a vadászok derüre-borura, azonban persze a Borcsa partja alatt üldégélő vadászunk, kivül lévén a hudak járásán, nem jutott lövéshez sem. Igen ám, de szenvedélyes apporteur kutyája a sürü lövések kezdetén elszáguldott mellőle s csakhamar megjelent szájában egy lelőtt libával. Erre vadászunk maga küldötte kutyáját el, az ujabbi apportért. Az eredmény a vadászat végén 11 darab liba lett. Persze ő is elkezdett lövöldözni közben a levegőbe. A les végén a 4 vadász hozott összesen 3 darab libát s sürü átkozódás közt panaszkodtak a rossz időre és sötétségre, hogy minden libát elvesztettek, végül mind a négyen megfogadták, hogy a komisz steihundot sintér kézre adják mindjárt, hogy hazaérnek, mert hiszen szemük láttára esett le a liba, vagy hallották a zuhanását, az a disznó eb mégsem találta meg. Egyben irigy szemmel nézték a 11 libás »őrült szerencsét«. Csak jó pár nap mulva sült ki a dolog, nagynehezen összebékülve végre is a sikerült csiny felett.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Ernyey István, Iharosberény: 48.000 K, 1926 aug. 1.* — vitéz Mérei János, Felsőireg: 30.000 K, 1926 jul. 15. — vitéz Béczi Sándor, Rinyabesenyő: 75.000 K, 1926 aug. 15, 1000 K hijján. — vitéz Aradi József, Kölked: 100.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Hajpál János, Dunaszentgyörgy: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Szalay József, Sárkeresztur: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Gyugyi József, Szoporcza: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Láng Ferenc, Kurd: 60.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Mesterházy Antal, Erdőcsokonya: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szántó Sándor, Sósvertike: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Ács József, Beleg: 48.000 K, 1926 jun. 15. — vitéz Dósa János, Szenta: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Lepsényi István, Szolgaegyháza: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Mészáros Ede dr., Dombóvár: 45.000 K, 1926 jul. 15, 1000 K hijján. — vitéz Rédey Gyula, Iharos: 75.000 K, 1926 jul. 1, 1000 K hijján. — vitéz Vilmos János, Véménd: 150.000 K, 1926 dec. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Holényi János ezr., Kaposvár: 120.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Gálósi Antal, Kaposvár: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szalóky Lajos, Csököly: 96.000 K, 1928 febr. 1. — vitéz Szarka Vendel, Iharosberény: 96.000 K, 1927 febr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Vida István, Diósberény: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Csuthy Mihály, Budapest: 88.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Rendes András, Bátaszék: 96.000 K, 1927 febr. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Vitézek találkozóhelye

Vagyok bátor vitéz bajtársaim figyelmét felhivni, hogy VIII., Rökk Szilárd utca 10 szám alatt ujonnan berendezett vendéglőmet megnyitottam.

Állandóan meleg és hideg konyha.

Naponta frissen csapolt Szent János és Korona sör és jó fajboraim kimérése

Pontos és szolid kiszolgálás.

Vitéz bajtársak és polgári családok találkozóhelye.

Vitéz bajtársaim becses pártfogását kérve maradok bajtársi tisztelettel

Megközelíthető Nemzeti Szinháztól, Corvin áruháztól 2 perc.

vitéz Miskolczy I. Károly
vendéglős.
VIII., Rökk Szilárd u. 10.

Budapesten most rendezték az „anyák napját.“ Képeink a fényes ünnep résztvevőit ábrázolják.

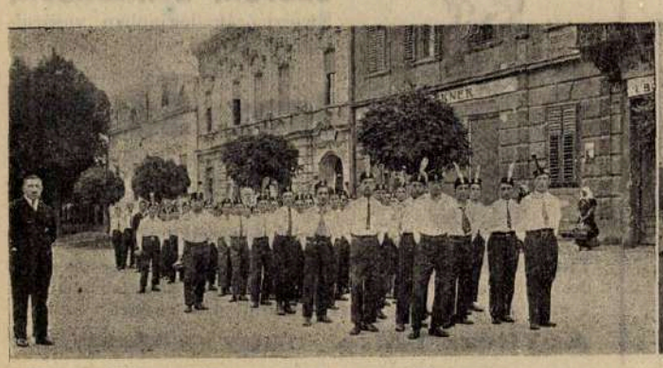

Szentgotthárdi leventék.

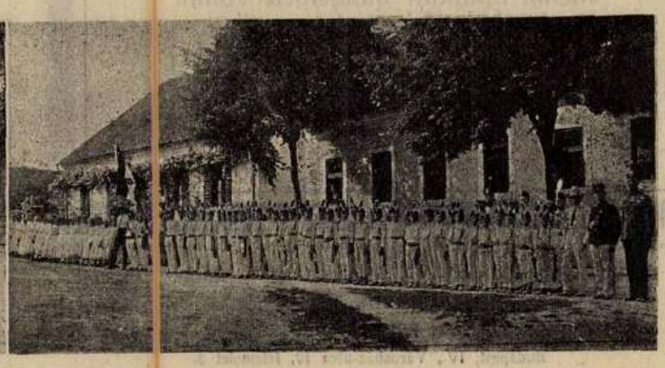

Csörötneki leventék.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gözfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenfele nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000**-től
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000**-től
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM. 1926. MÁJUS HÓ 23.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VAROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTATAKARÉKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÉPVISELŐHÁZ KÖNYVTÁRA

Pünkösd.

Irta: dr. LÉPOLD ANTAL primási oldalkanonok. Esztergom.

Pünkösd a Szentlélek eljövetelének emléknapja, a Szentlélek Ur Isten ünnepe. A Szentlélek az Ur Krisztus igérete szerint vigasztalja a hivőket, megfeddi a világot, megtanit minket a keresztény igazságokra és emlékezetünkbe idézi azokat. Vigasztalásra mindenkor szükség van, de különösen most a szomoru magyar sorsban. A szomoruság, a szerencsétlenség könnyen elcsüggeszt, meggyöngit. Pedig a magyarnak most nagy erőre, lelkesedésre, elszántságra van szüksége. Honnan merithetjük mi a lelki erőt, a bátorságot, a bizalmat és munkakedvet? A mi keresztény hitünktől, amelyet a Szentlélek Ur Isten ápol mibennünk. Ez a keresztény hit biztosit a mindenható Isten végtelen igazságosságáról, amely az igazságot bármily hosszu megaláztatás és szenvedés után is győzelemre segiti. S ez a hit megtanit, hogy az áldozat sohasem hiábavaló. Tehát a mi áldozatunk is meghozza gyümölcsét, megérleli Magyarország föltámadását.

A Szentlélek megfeddi a világot a hitetlenség, a keresztény igazságok elvetése és a világ fejedelmének, a gonoszléleknek szolgálata miatt. Megkorholja azokat a konok lelkeket, akik még mindig nem biznak Krisztusban, akik gonosz akarattal elzárják szemöket a napfénynél világosabban ragyogó keresztény tanitás elől és Isten helyett szivesebben szolgálnak az emberiség ellenségének, az ördögnek, aki pedig Krisztus szavai szerint már megitéltetett. Mi magyarok értsük meg a Szentlélek Ur Isten feddését s akármilyen kisértés óráján se legyünk hütelenek Krisztushoz és az ő tanitásához s ne pártoljunk többé ahhoz az istentelen szellemhez, amely most is uralkodni akar ezen a világon. Mi saját kárunkon megtanultuk, hova vezet és milyen eredményeket szül a gonoszlélek uralma. Azok a hősök, akiket Magyarország Kormányzója vitézekké avatott s akik erre a megtisztelő cimre méltán igényt tarthatnak, valamint az ország józan és becsületesen keresztény gazdatársadalma törte meg Magyarországon az Isten ellenségeinek, a rossz lélek szolgáinak uralmát. Nekik elsősorban kell megfontolniok a Szentlélek intését s pünkösdi tüzes lelkesedéssel kell megfogadniok, hogy akár életük árán is megóvják az országot a keresztényellenes hatalmasságoktól.

A Szentlélek mindenre megtanit és mindent eszünkbe juttat, ami Krisztus Urunknak tanitása és akarata. Szól hozzánk a lelkiismeret utján és Isten szándéka szerint való elüljáróink utján. Mindenkor kövessük a lelkiismeret utmutatását s ragaszkodjunk őszinte tisztelettel és tanulékony lélekkel Istentől rendelt egyházi és világi elüljáróinkhoz. S ha polgári jogainkat kell gyakorolnunk abból a célból, hogy törvényhozókat vagy elüljárókat válasszunk, lelkiismeretesen arra törekedjünk, hogy szavazatunkat az nyerje el, aki Isten előtt a Szentlélek utmutatása szerint a legméltóbb rá, hogy a keresztény népet vezesse.

Pünkösdkor nyissuk meg a lelkünket és mély áhitattal várjuk a Szentlélek eljövetelét. Kérjük, hogy a Szentlélek necsak a mi lelkünket vezérelje, hanem az egész magyar nemzetnek lelkét. Vigasztalja, erősitse, tanitsa ezt az országot, adjon bölcs és becsületes keresztény vezetőket a hivő és hazafias nép élére. Készitse elő az örök igazság utjain az ország föltámadását és a dicső nagy magyar pünkösdöt.

Az otrantói ütközet.

(1917 május 15.)

Irta: **Scholtz Andor**, folyamőr főhajónagy.

Befejező közlemény.

Herceg Liechtenstein fregattkapitány az időközben felfogott szikratáviratokból értesült ugyan a »Novara«-csoport harcáról, de a nagy távolság és a szükös gépüzemanyag miatt lehetetlen volt, hogy bajtársaival egyesüljön. 11 órakor már boldogan olvashatták »Helgoland« szikrajelentését, hogy az ellenség visszavonult. »Csepel« és »Balaton« tehát a sikerrel munka után nyugodt lelkiismerettel vethettek horgonyt.

Térjünk vissza most már Horthy cirkálóihoz s lássuk, miként alakultak az események az ő hazatérésüknél?

A három cirkáló, a parancs szerint, 7 órakor egyesült Linguetta foktól 15 tmf-re nyugotra. »Novara« még el se érte a gyülekezőhelyet, máris jelentkezett az első megtorló. Egy óriás vizirepülő háromszor támadta meg és dobta reá bombáit, de a harcokban edzett parancsnok ügyes fordulatokkal és hirtelen sebességváltoztatással kitért, ugyhogy a süvöltő bombák recsegve vágódtak hajója mellett a vizbe.

Az egyesülés után nemsokára máris füstfelhők mutatkoztak a szemhatáron. A fedélzetről izgatott szemek meredtek feléjük és imitt-amott megnyugtatóan hangzik el, hogy hisz ez a »Csepel« és a »Balaton«. Kis vártatva azonban 4 francia »Fourche«-typusu romboló bontakozik ki; bizonyára Valonából jöttek bosszut állani.

Erős iramban közelednek és 8000 méter távolságban párhuzamos vonalba fejlődnek. Először »Novara« sortüze dördül, utána rögtön a két testvérhajó oldaltüze. A franciák, ugy látszik, csak akkor tértek észre, hogy cirkálókkal és nem velük egyforma egységekkel van dolguk. Alig néhány sortüz után nyakraföre menekülnek. Az élhajó a többit maga mögött hagyva, hatalmas fekete füstfelhőket eresztve, sietett Valona felé.

Tőlünk huszezer méter távolságban nyomdokvonalba, magyarán libasorba, rendezte hajóit. Azután visszafordult s mindvégig a lőtávolságon kivül maradva, követte cirkálóinkat.

Könnyen elképzelhető, hogy ezek a többi kintlevő ellenségnek kitünő megfigyelői voltak és minden mozdulatunkat szikratávirattal jelenthették saját tengernagyuknak. Később, mint látni fogjuk, ez a csoport előnyös helyzetből egy torpedótámadást kisérelt meg, amelyet azonban a cirkálók gyorstüze éppen olyan sikeresen hiusitott meg, mint előbbi nekiiramodásukat.

Horthy sorhajókapitány velük többé nem törődve, »Saidá«-t állitotta a vonal élére, maga pedig »Novará«-val a sor végén foglalt állást. Igy »Saida«-hoz, mint leglassubbhoz igazodva, 25 csomós, azaz 50 kilométeres sebességgel, majd egy óráig tartott a menet.

A reggeli üde szellő frissülni kezdett, végigszántotta a sima viz tükrét és tajtékos hullámok vizfátyolai szakadtak ketté a hajók éles orrán. Éber figyelemmel áll mindenki riadóhelyén és ezer szem kémleli a távoli szemhatárt. Valamivel 8 óra után a parancsnoki hidtól az ütegekig morajlik végig, hogy »Fliegeralarm!«

Két repülő sebesiramu támadását elháritani. Hogy munkájukat megnehezitsük, minden parancsnok kigyóvonalban vezeti hajóját: a bombák vészesen fütyülnek ugyan, de hatalmas vizoszlopokat támasztva, a hajók mellett zuhannak a vizbe.

A repülőtámadás után Horthy sorhajókapitány frontalakulatba rendeli egységeit, hogy bármely oldalról jövő támadás esetén is készen álljon.

Ugyanis időközben »Csepel«-től, azután saját felderitő vizirepülőinktől és a cattarói nagy rádiótól kapott szikratáviratokból összeseregleti ellenséges haderők számát és összetételét megtudtuk, de állásukat és esetleges felvonulásuk tervét megállapitani nem volt lehetséges.

Egy azonban bizonyos volt, az tudniillik, hogy az ellenség hamarjában gőz alá állitható összes egységeit kiküldte s hogy hazafelé igen számos és fölényes harcegységek állják cirkálóink utját. 8 óra 38 perckor máris feltünt; elől ugy jobb-, mint baloldalon, több erős füstoszlop bukkant fel a szemhatáron.

Egy pár feszült pillanat telik el a »Novara« parancsnoki hidján. A flottila vezetője sasszemeivel számlálja a füstfelhőket, összeszoritja éles ajkait, kemény léptekkel megy át a hid egyik oldaláról a másikra és rövid határozottsággal adott parancsára a vezérhajó árbócára már is felsiklanak a csatasort elrendelő lobogók. Horthy sorhajókapitány »Novara«-val a sor élére áll s a középső füstoszlop irányában teljes erővel tart az ellenségnek. 8 óra 58 perckor ismét repülőtámadás. Két hydroplán száguldott el a sor felett, de bombáit eredménytelenül dobta és shrapneljeink fehér felhőiben menekülnek sajátjaik felé.

Egy negyedóra mulva az ellenség már felismerhető volt. A harcerő most igy oszlott meg:

Három saját cirkálónk már eléggé ismeretes és csak a tüzérségre vonatkozó adatokat sorolom itt fel. Mindegyiknek mindössze 9 darab 10 centiméteres hajóágyuja volt és a három hajó oldaltüzének, azaz 15 gránátnak együttes sulya 200 kilogram.

Ezzel szemben az ellenség a következő egységekből állott:

»Dartmouth« és »Bristol« angol cirkálók, melyek ugyanolyan sebességüek voltak, mint a mi Saidánk és egyuttal az ellenség leglassubb egységei is; tehát az irányadó sebességet ők adták meg. Ezer tonnával nagyobbak voltak, mint a mieink és tonnatartalmukhoz mérten 10 darab 15 centiméteres ágyujuk volt.

Két olasz »Aquila«-tipusu nagy torpedóromboló 15 centiméteres ágyukkal és kisebb tüzérséggel.

Ezenkivül négy olasz »Indomito«-tipusu és négy francia »Fourche«-tipusu romboló. Ezek 12, illetve 10 centiméteres ágyuval és kisebb tüzérséggel voltak felszerelve.

Az ellenség oldaltüzének sulya 787 kilogram volt.

Megjegyzem, hogy a felsorolt adatok nemcsak saját megfigyelésünkön alapszanak, hanem azt az »U. 27.« számu tengeralattjárónk parancsnoka is megerősitette, ki a hazafelé tartó hajókkal később találkozott.

Mi akkor, amidőn az ellenség már felismerhető volt, Durazzótól egy kissé északra, az albán partoktól 25 tengeri mértföldre, azaz mintegy 50 kilométerre voltunk. Az ellenség egy olasz tengernagy parancsnoksága alatt, köztünk és a part között, körülbelül északnyugati irányban haladt, »Dartmouth« angol cirkálóval az élén.

Horthy sorhajókapitány egyenest az ellenség felé tartott, mely a támadást fogadva, 12.000 méter távolságban párhuzamos irányba fordult.

Kilenc óra 28 perckor, 8000 méter távolságról szólaltak meg mindkét oldalról az első sortüzek. Hatalmas, toronymagasságu vizoszlopok jelzik, hogy rövidre lőtt az ellenség. Néhány percnyi ágyuviadal után »Novara« parancsot ad a ködfejlesztő készülékek megindítására.

Az igy gerjesztett fehér ködben rejtőzve, különböző fordulatokkal akart a vakmerő vezér az ellenséghez mindenáron közelebb férközni, hogy saját ágyuink tüzét hatásosabbá tegye és talán egy torpedótámadásra is alkalmat találhasson.

E mozzanat alatt hágott a küzdelem a hevesség tetőfokára.

Zugnak a turbinák és a kazánventilátorok s három cirkálónk teljes erővel törtet a köd leple alatt előre.

Egy-egy tiszta pillanatban előbukkan az ellenség és két oldalt heves tüzbe fog minket. Jobbról az angolok tizenötös gránátjai csapkodnak a hajó fala mellett a vizbe; recsegve robbannak és nyomukban sárga vizoszlopok szöknek fel. Balról a francia rombolók kisérlik meg torpedótámadásukat őrült iramban; addig is gránátjaik sivitanak el a fedélzet felett, a »Novara« egy ágyujának egész legénységét a vizbe sodorva. Cirkálóink mintha egy geyzir-soron száguldanának keresztül. Szakadatlanul szól az ágyuknál a tüzet parancsoló csengő és fület hasogatva dördülnek el saját sortüzeink, két oldalra szórva a gránátokat. A pokoli harcizajt találattól felszabadult hajószirénák idegrázó üvöltése tetézi be.

A gépek tomboló harcában az ember is géppé válik. Megfeszitett erővel teljesiti a maga helyén mindenki kötelességét.

A vezénylőtorony alacsony, hengeralaku helyiségében áll a parancsnok és néha onnan kilépve, figyeli az ellenséges tüz hatását, hogy hajóját mindig a becsapódások felé forditva, a következő, már javitott, sortüzet kikerülje. Mellette a toronyban a kormányosmester, ki a kapott pa-

rancs szerint gépiesen forditja a kormánykereket; aztán két matróz, kik a jobb kilátást nyujtó felső hidon álló tüzértisztek parancsait adják tovább jelzőkészülékkel az ágyuknak. A torony, melynek páncélfala telefonokkal, szócsövekkel, indikátorokkal és csengőkkel van tele, alkotja az egész hajó idegközpontját.

A navigációs tiszt ott már helyet nem találván, a fedélzeten végigfeküdve, rajzolta a térképbe a hajó menetét, hogy a földrajzi helyzetet parancsnokának bármikor jelenthesse. Itt áll még a parancsnok törzskara is. A fedélzeten végig, két oldalt tüzérek végzik munkájukat. Az ágyuvezetőknek legnehezebb a feladata, mert a célt állandóan távcsővel kell követniök, függetlenitve ágyuikat a hajó állandó forgó-, hosszanti- és a hullámok által okozott lengő mozgástól. Gázálarcos alakok jelennek meg ott, ahol találat éri a hajót, ezek a tüzoltócsoportok. Lent a hajó testében pedig 200 fütő és gépész verejtékes, meztelen alakja, 70 fokos hőségben — mind néma hősök. A hajó első tisztje mindenütt ott van törzskarával; e kötelességteljesitése közben sujtja agyon egy gránát a »Novará«-n a magyar Szuborits korvettkapitányt.

Az elkeseredett ködharcból Horthy sorhajókapitány északnyugati irányban tört elő. Célját, hogy az ellenséghez közelebb férközzön, elérte. Az első lemért távolság 4500 méter volt.

Az ellenség láthatóan érezte pontos tüzünk hatását, mert a párhuzamos harcvonalban a távolságokat lassan növelte, 9800 méterre távolodott el, hogy ágyuink tüzköréből kivonja.

Az angolok tüzüket jól és pontosan vezették. Amint a távolság változott, az első sortüz rövidre vágódott a vizbe, a második a fedélzet felett sivitott el, a harmadik már közvetlen a hajótestek mellett rögtönzött robbanástól sárga geyzireket. Hogy aránylag oly kevés találatuk volt, az csak a mi hajóparancsnokaink ügyes, hirtelen végzett védőfordulatainak köszönhető.

Saját ágyuink erre a nagy távolságra öbleiket az égre emelve, lőtték az ellenséget és ismételten megfigyelt robbanások homályositják el az angol cirkálók éles körvonalait.

A hevesen tomboló ütközet, mely alatt mindkét oldalon a vezérhajók érezték a tüzhatást legjobban, a levegőbe és a viz alá is kiterjedt. Egy angol hydroplán, melyet a mieink lelőtt, a harcoló vonalak között zuhant a vizbe. Egy ántánt-vizalattjáró a vizoszlopok zuhatagában fedezve, nyomult előre, hogy a »Novará«-ra lőjje torpedóit, amidőn repülőink egyike, jól célzott bombákkal, mély vizbe való merülésre kényszeritette. Vakmerő hydroplánjaink bombákkal és gépfegyverekkel vetették magukat az ellenségre és a »K 154.« számunak sikerült kétszer telibe találni az angol cirkálókat.

A küzdelem igy folyt már több mint háromnegyed órán keresztül, midőn 10 óra 10 perckor egy 15 centiméteres gránát csap be a »Novara« parancsnoki tornya mögött. Hosszu lángnyelv sistereg körül, mérges gázokkal tölti meg a tornyot és felrobbantja a felvonókészülékben levő lövőszert.

Gránátszilánkok röpködnek szerte-széjjel és Horthy sorhajókapitány, több sebből vérezve, lábán égési sebekkel, rogyott össze. Alig kötözi be a hajóorvos, egy széken a torony elé viteti magát és tovább vezeti az ütközetet, mig csak a mérges gázoktól elkábulva, eszméletét nem veszti. A friss, sós levegőn azonban hamar magához tér; fájdalmát és a sebek kinos égését leküzdve, önmagával egy pillanatig sem törődve, tovább osztja parancsait és az ütközet végéig minden mozzanatot ő irányit.

A küzdelem párhuzamos vonalban dul tovább és eközben a csak 25 csomós sebességü Saidának is sikerült az ellenséget lassan elhagyni és fokozatosan az annyira kivánt északi irányba fordulni.

Tudniillik még 9 órakor, az ellenséges füstfelhők megjelenésekor, »Novara« szikratávirattal jelezte a cattarói öbölben befütve és szigoru készültségben álló »Sankt Georg« páncélos cirkálónak, hogy beavatkozása eredményes lehet.

Horthy tehát igyekezett az ütközetet északi irányba forditani, hogy az ellenséges flottilát a már utban levő páncélos cirkáló felé terelje. Fél 11 órakor azonban »Novará«-t egy vészes találat érte.

Egy 15-ös gránát csap be a hátsó turbinaterembe és összeroncsolja a kondenzátort, ahol ugyanis a turbinákban elhasznált gőz válik ismét vizzé, hogy a kazánt táplálja. 16 kazán közül nyolcban a tüzet el kell oltani, a többit is csak tengervizzel tudják táplálni. A gépszemélyzet megkettőzött munkája tovább viszi ugyan a hajót, de 11 órakor zászlók kusznak fel »Novara« árbócán, értesitve a testvérhajókat, hogy már csak 10 percig tud futni. De alig mulik el néhány perc, máris mozdulatlanul fekszik a »Novara«.

Ugyanakkor, midőn vezérhajónk az emlitett zászlójelet adta, az ellenség mindinkább gyengülő tüzelését teljesen beszüntette és érthetetlen okból ellenkező irányba fordulva, eltávolodott.

Csak gyors és elszánt cselekvés menthette meg a helyzetet, hogy az ellenség észre ne vegye válságos helyzetünket.

»Saida« erős iramban siet »Novara« oldala mellé és megteszi a vontába vételre szükséges intézkedéseket. Az ütközet alatt felfrissülő bóra és a hullámverés nagyban megneheziti munkáját.

Ugyanakkor »Helgoland« jobbra kitör és az elvonuló elllenség felé fordul, hogy annak tüzét magára terelje és a mindenesetre várható támadást felfogja.

Az ántánt flottilája azonban tüzkörünkön kivül megkerült minket és teljesen meglassudva, tőlünk délre, félkör alakban várakozott. Ugy tetszett, mintha már utban levő segitségünktől félve, nem merne ujabb támadásba fogni. De tehetetlenségünket lassanként felismerte és az alkalmas pillanatot ki akarván használni, 11 óra 24 perckor az olasz »Racchia« torpedóromboló, hevesen tüzelve, teljes gőzzel torpedótámadásra tör elő.

Heyssler sorhajókapitány, a »Helgoland« hidegvérü parancsnoka, felismeri a helyzetet, hajójával közbeveti magát és pergőtüzével — 7000 méter távolságban — megfordulásra kényszeriti az olaszt.

Egy másik romboló, az olasz cirkáló példáján felbátorodva, szintén nekiiramodik, hogy torpedóit kilőhesse, de »Helgoland« és a két mozdulatlan testvérhajó sortüzei teljesen elboritják, ugy hogy 6000 méter távolságból már hanyatt-homlok menekül visszafelé.

Megkönnyebbült szivvel azt gondoltuk már, hogy ilyen határozatlan és tétovázó várakozás után, az ellenség támadó kedve végleg elmult, midőn 11 óra 35 perckor az egész ántánt-hajóraj — melyhez még a harc alatt a ködben visszavert francia rombolók is csatlakoztak, aztán egész ujonnan még egy olasz cirkáló, mintegy 12 egység, frontba fejlődve — a legnagyobb sebességgel, végleges, megsemmisitő támadásra ront felénk.

Az elkövetkező pillanatok voltak bizonyára a legválságosabbak és sokan azt gondolták, hogy talán a legutolsók is lesznek. Parancsnok, tiszt és legénység egyaránt, dobogó szivvel, de azután nyugodt elszántsággal várta az elkövetkezőket, hisz nem volt más választás, mint küzdelem a megsemmisülésig.

»Helgoland« egy utolsó szikratáviratával, hogy »Saida« »Novará«-t vontatóba fogja, ellenség ujból támad — serkenti gyorsabb segitségre a már kétségtelenül közel levő »Sankt Georg«-ot.

Aztán — »Helgoland«-dal az előtérben — agyonüldözött cirkálóink egy utolsó erőfeszitéssel szórják a sortüzeket a felturt, fehér tajtékban felénk rohanó, négyszerte erősebb ellenségre.

De 8000 méterre nem folytatja a támadást, balra csatasorba fordul és aztán kigyóvonalakon végig ujból számtalan tüzfény villan meg és hatalmas geyzirek szöknek fel ismét a mieink mellett. De nem soká! 12 óra 7 perckor vége a harcnak és összeomló vizoszlopok jelzik utolsó gránátjaikat.

Az ellenség hatalmas füstgomolyagokat eresztve, délnek fordul, otthagyva a harc szinterét, abbahagyva utolsó támadását és ezzel a bosszuállás elkeseredett harcát is.

A mi piros-fehér flottilánk pedig ottmaradt sebesült parancsnokával és bénára lőtt vezérhajójával — legyőzetlenül.

Ugyanekkor tünt fel a segitség a látóhatáron és »Saida« épen elkészült a vontatóba fogással, midőn elővéd-torpedóegységeink örömtől dörgő »hurrá«-kiáltással érkeztek hozzánk.

Délután fél egy órakor Hansa ellentengernagy vette át az egyesült egységek parancsnokságát és torpedónaszádjaink védőővétől körülvéve, hat mértföldes sebességgel megindult a hosszu menet Cattarónak. Friss és pihent erő örködött immár 24 órán keresztül megfeszült munkában

álló cirkálóink felett, de az ellenség nem is zavarta többé utunkat.

Mintha a természet is megnyugodott volna, elsimultak a hullámok és a leáldozó napfény még kékebbre festette a sima viz tükrét, amidőn Punta d'Ostro, az anyakikötő külső erődjéről harsogó diadalinduló hangjai üdvözlik a győzelmes Horthy-cirkálókat.

Az ellenség azonban nem jutott ilyen simán haza. Már az olasz partoknál biztos vizeken haladt, mikor az egész vállalkozásban önként résztvevő »UC 89« német tengeralattjárónak sikerült »Dartmouth« vezérhajót megtorpedózni ugy, hogy azt sulyos, nagy lékkel vontatták Brindisibe.

Egy ellenséges romboló pedig ugyanezen »U-boot« által Brindisi elé rakott aknába ütközött és csak azzal kerülte el a biztos elsülyedést, hogy a partmenti sekély vizbe menekült. Később megtudtuk azonkivül, hogy »Bristol«-t, a másik angol cirkálót, gránátjaink annyira megtépázták, hogy huzamos javitásra és dokkolásra szorult.

Ezzel együtt az ellenség összes vesztesége tehát 22 őrhajó, két nagy gőzös, két torpedóromboló és egy tengeri repülő volt. »Dartmouth« cirkáló pedig két torpedótalálattal sulyosan sérülve jutott haza.

A mi cirkálóink sérülései ezzel szemben csekélyek voltak, különösen ha számitásba vesszük a tüz hevességét. A nem egészen három órai küzdelemben minden hajó 1000—1200-at lőtt a négyszeres ellenség négyszer akkora tüzében.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi avatás 1926 évben.

Folyó évben az ünnepélyes vitézi avatás junius hó 20.-án lesz Budapesten a „Magyar Atlétikai Club" margitszigeti sporttelepén. Az ünnepély d.-e. 9 órakor kezdődik.

Az avatásra kerülő folyamodók az Országos Vitézi Széktől junius hó első napjaiban névre szóló értesitést kapnak.

Orsz. Vitézi Szék.

Járási őrmesterek megbizása Északpest vm. Vitézi Szék területén.

Tudomásvétel végett közlöm a járási hadnagyok és összes vitézekkel, hogy a 3. számu Vitézi Törzsszék 513/tsz. 925. sz. rendeletével ideiglenesen az alább nevezetteket bizta meg vitézi őrmesteri tisztséggel:

Aszódi járás.

Aszód: vitéz Kallos Ernő tanitó Aszód.
Hévizgyörk: vitéz Sóti István máv. jegykezelő Hévizgyörk.
Tura: vitéz Sándor József tanitó Tura.
Boldog: vitéz Sára János föld. Tura.
Nagykartal: vitéz Sőregi András föld. Kartal.
Verseg: vitéz Gál József földm. Gödöllő (telkes vitéz Versegen).
Iklad: vitéz Barna Pál földm. Iklad.
Galgamácsa: vitéz Vannkó István földm. Galgamácsa.
Bag: vitéz Rab Gábor máv. munkás Bag.

Gyömrői járás.

Pilis: vitéz Muhari László földm. Pilis.
Üllő: vitéz Horváth Domokos földm. Üllő, Szent István-ut 22.
Monor: vitéz Seres Lajos földm. Monor, Kistői-ut 64.
Gyömrő: vitéz Füstös Ferenc földm. Gyömrő.
Mende: vitéz Szuhányi Ferenc földm. Mende.

Központi járás.

Budafok: vitéz Lászlófi Albert szücsmester Budafok, Péter Pál-utca 58.
Soroksár: vitéz Endre József szerelő Soroksár.

Gödöllői járás.

Csömör: vitéz Tóbiás János borbély Csömör.
Vácszentlászló: vitéz Sára János földm. Vácszentlászló.
Valkó: vitéz Juhász András földm. Valkó.
Rákoskeresztur: vitéz Haszán József földm. Rákoskeresztur.

Alsódabasi járás.

Alsódabas: vitéz Demény János szőlőbirtokos Gyón, Vasut-utca.
Felsődabas: vitéz Barabás Valér postamester Felsődabas.
Ócsa: vitéz Bodonyi Gyula tanitó Ócsa.
Örkény: vitéz Lovas Ferenc földm. Örkény.
Lajosmizse: vitéz Gatyán Pál földm. Lajosmizse.
Bugyi: vitéz Nagy János földm. Bugyi.
Ujhartyán: vitéz Jeszenszky Lipót földm. Ujhartyán.
Ladánybene: vitéz Ormai András földm. Nagykátán, főszolgabirói hivatalban (telkes vitéz Ladánybenén).

Nagykátai járás.

Tápiószecső: vitéz Simon Lajos tanitó Tápiószecső.
Farmos: vitéz Nagy András földm. Tápiószele.
Tápióbicske: vitéz Lajtos Mihály földm. Tápióbicske.
Tápiószele: vitéz Agocs Sándor földm. Tápiószele.

Biai járás.

Bia: vitéz Németh József földm. Páty.
Páty: vitéz Monori Ferenc ácsm. Páty.
Torbágy: vitéz Vermesi János lakatos Torbágy.
Budakeszi: vitéz Hosszu Ferenc üzletvezető Budakeszi, Erkel-u. 6.

Ráckevei járás.

Pereg: vitéz Kátai Kálmán földm. Pereg.
Ráckeve: vitéz Szőlősi Antal őrm. épitőmester Ráckeve.

Váci járás.

Csomád: vitéz Magyar János földm. Csomád.
Fót: vitéz Balog Mihály földm. Fót.

Pomázi járás.

Nagykovácsi: vitéz Takács Sebestyén földm. Nagykovácsi 254. sz.

Abonyi járás.

Abony: vitéz Kása Béla gazdálkodó Cegléd, (telkes vitéz Abonyban).
Kocsér: vitéz Ragó Ferenc földm. Kocsér.
Ujszász: vitéz Mátrai Mihály kertész Ujszász.

Városok.

Cegléd: vitéz Zsengellér Ferenc banktisztviselő Cegléd, Angyal-u. 14. sz.
Kispest: vitéz Mándi Károly tisztviselő Kispest, Tisza Kálmán-tér 15., f. 3.
Rákospalota: vitéz Palotás József földm. Rákospalota, Petőfi-utca 16. szám.
Ujpest: vitéz Szemerédy Béla Ujpest, Csokonai-u. 4. sz.
Pesterzsébet: vitéz Vályi Andor földm. Pesterzsébet, Bánffy-u. 16. sz.
Vác: vitéz Marosi András kertész Vác, Városkert.

Székkapitány.

Somogy vármegyei járási vitézi hadnagy és őrmester uraknak lakhelyeiken.

A m. kir. kormány a »hősi halottak« ünnepét törvénybe iktatta s annak napját a mindenkori utolsó májusi vasárnapra tüzte ki.

Illő dolog az, hogy az élő vitézek a meghalt hősökről, vitézekről ünnepélyesen is megemlékezzenek.

Felhivom tehát a járási hadnagy és őrmester urakat, hogy a községekben rendezendő emlékünnepen lakhelyeiken lakó vitézekkel testületileg jelenjenek meg s a hősi halált szenvedett bajtársaik emlékét megfelelően méltassák.

Az ünnepség rendezése végett, hogy az simán, fennakadás nélkül folyhasson le, utasitom a járási hadnagy és őrmester urakat, hogy az illetékes rendező bizottság elnökével (jegyző, tanitó, lelkész) lépjenek érintkezésbe.

Kaposvár város vitézei vezetésem alatt vesznek részt az ünnepen és pedig a polgármester ur által kiadott hirdetményekben feltüntetett időben, indulási időt megelőzőleg félórával, gyülekezés a vármegyeház udvarán.

Elvárom, hogy ugy a város, mint a falu összes vitézei kivétel nélkül a megtartandó ünnepségeken testületileg megjelenjenek. (401. m. sz. 1926.) Székkapitány.

Csongrád vármegyei vitézekhez!

Elrendelem az összes járási vitézi hadnagyoknak és községi vitézi őrmestereknek, hogy folyó hó 30-án az összes vitézekkel együtt testületileg jelenjenek meg a városukban, illetve községükben tartandó Hősök Emlékünnepén es az azt megelőző ünnepi istentiszteleten.

A Szeged városi és környéki (Röszkei, Szentmihályteleki, Átokházai, Csorvai és a többi) tiszti és legénységi vitézeknek elrendelem, hogy folyó hó 30-án a Hősök Emlékünnepén való megjelenés végett a Székkapitányságnál (régi honvédlaktanya) délelőtt fél 9 órakor teljes számban jelenjenek meg.

Öltözet: vitézi diszruha (ünneplő), összes kitüntetések és vitézi jelvény. (134. m. sz. 1926.) Székkapitány.

Bihar vármegye járadéktelkes vitézeihez!

Egy a járadék nagyságát csökkenteni szándékozó akció keresztülviteléhez az 1924—25. gazdasági évben már gazdálkodó vitézek, kiknek vitézi telkei vagyonváltság-földekből hasitatott ki, junius hó 1-ig, a csak folyó évben gazdálkodó vitézek október hó 15-ig a következő adatokat szolgáltassák be a vármegyei Vitézi Székhez:

1. Járadéktelke nagysága az O. F. B. itélet szerint:
2. Járadéktelke nagysága valóságban (utakra való levonás után).
3. Kataszteri tiszta jövedelem (aranykoronában).
4. A gazdasági évben felhasznált vetőmag mennyisége.
5. Terméseredmény.
6. Miből mennyit, milyen áron értékesitett.
7. Az egész évben fizetett adó.
8. Esetleges megjegyzések.

293. m. sz. 1926. Székkapitány.

Baranya vármegye telkes vitézeihez!

Felhivom a vármegye területén lakó összes telkes vitézeket és vitézjelölteket, hogy fenti Székkapitányságnál legkésőbb 1926. évi junius hó 1-ig irásban jelentsék be; mikor, kinek és mennyi járadékot és adót fizettek be, amióta a telküket átvették? Ha pedig nem fizettek, miért nem fizettek? Székkapitány.

Komárom—Esztergom vármegye sajtóbizottságának kiegészitése.

Komárom—Esztergom vármegye sajtóbizottságába a következők léptek be:

Dr. Turi Béla prelátus-kanonok Esztergom. Tárgy: vallásos és hazafias cikkek.

Balázs Emil erdészeti szakiskolai igazgató. Tárgy: fásitás, faojtás, csemetekezelés.

Tóber Samu főerdőmérnök. Tárgy: farovarok, irtása stb.

Ezen illusztris uj munkatársak megtisztelő belépését a legnagyobb örömmel üdvözöljük.

Szabolcs vármegye vitézeihez!

A Vitézek és Gazdák lapjának f. évi április hó 25-én kelt 17. számában az O. V. Sz.-nek »Hősök emlékünnepe« cimü rendeletére az összes vármegyei vitézek figyelmét felhivom.

Ezzel kapcsolatban elrendelem, hogy minden vitéz a lakóhelyén rendezendő »Hősök emlékünnepén« testületileg teljes ünneplőben, a rangban legidősebb vitéz vezetése alatt jelenjen meg.

Azon községekben, hol elesett hős bajtársaink emlékét már szobor hirdeti, avagy hősi hantok vannak, a vitézek nevében a község által rendezett ünnepség keretén belül koszoru helyezendő.

A vitézek az illető község előljáróságával az ünnepségek rendezése tárgyában az érintkezést már jó előre vegyék fel. Székkapitány.

Nyiregyháza város és környéke vitézeihez!

F. évi május hó 30-án (vasárnap) Nyiregyházán megtartandó »Hősök emlékünnepén« gyülekező a vm. Vitézi Szék irodahelyisége előtt 8 h 45 p-kor. Megjelenés kötelező!

Öltözet ünneplő. Vitézi jelvény és az összes kitüntetések feltüzendők. (606. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

Vas vármegye összes vitézeihez!

Vas vármegye Vitézi Székkapitánya ez uton hivja fel a megyebeli összes vitézeket, hogy a járási székhelyeken folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt, tartandó »Hősök emlékünnepén« a járási hadnagy urak vezetése alatt testületileg megjelenjenek. Az ünnepély után járási értekezletek fognak tartatni. Öltözet: ünnepi összes kitüntetésekkel és a vitézi jelvénnyel.

A szombathelyi járás vitézei a Székkapitány vezetése alatt testületileg jelennek meg a Szombathelyen folyó hó 30-án délelőtt a róm. kath. székesegyházban tartandó ünnepi istentiszteleten, amelynek időpontját a helyi lapok fogják közölni. (186. M. sz. 1926.) Székkapitány.

Heves vármegye hatvani járás vitézei!

Folyó hó 30-án, délután 3 órakor, Hatvanban a községháza tanácstermében vitézi értekezletet tartok, melyen a járás összes vitézei megjelenni tartoznak. 53—123. M. sz. 1926. Székkapitány.

Délpest vármegye vitézeihez!

Folyó évi május hó 30-án tartandó »Vitézi nap«-on a polgári vitézek ünneplő ruhában, összes kitüntetéssel és vitézi jelvénnyel tartoznak megjelenni. (341/2. szám.)

*

Értesitem a vármegye állományába tartozó összes vitézeket, hogy a Törzskörlet székkapitányi értekezlet határozata alapján Kecskeméten folyó évi május 30-án, vasárnap, »Hősök napján«, »Vármegyei Vitézi Nap« fog tartatni, mely napon a megye állományába tartozó összes tiszti és legénységi vitézek — a hadiözvegyek kivételével — megjelenni tartoznak.

Részletes program a helyszinen lesz kiosztva.

Minthogy a rossz vonatcsatlakozás miatt a legtöbb vitéznek már május 29-én délután és este kell Kecskemétre érkeznie, tájékozásul közlöm, hogy ugy a tiszti, mint a legénységi vitézek részére 29-ről 30-ra és 30-ról 31-re virradó éjjelekre, dijtalan szállás van biztositva. Elszállásolási helyet megérkezéskor a fogadóbizottság közli. A vitézeket 29-én délután és este érkező vonatoknál a »nagyállomáson« fogadóbizottság várja, mely az érkezőket a szállásukra irányitják, miért is mindenki a nagyállomáson szálljon ki. A 30-iki esteli bajtársi vacsorán való részvétel nem kötelező, résztvenni szándékozók részvételüket postafordultával levelezőlapon jelentsék be egyenesen a székkapitányságnak; egy teriték ára 25.000 korona. (341/1 vm. vsz. 1926.)

Székkapitány.

A váci járás vitézeihez és vitézjelöltjeihez!

Felkérem a váci járásban lakó vitézeket és vitézjelölteket, hogy 1926. május 30-án, d. e. 10 órára, Veresegyház községben, a vasutnál levő Jánosi-féle vendéglőben járási összejövetelre megjelenni sziveskedjenek. A járási őrmesterek azonnal értesitsék erről a vitézjelölteket.

Megjelenés ünnepi öltözetben.

Székkapitány.

Veszprém vármegye vitézeihez!

1. Felhivom az összes ingyentelkes és járadéktelkes vitézeket, hogy a vitézi teleknek saját kezelésbe vételé-

nek napját ide azonnal vagy levelezőlapon, vagy személyesen jelentsék be.

2. Ezenkivül azok a járadéktelkes vitézek, akik telküket 1925. év október hó 1-e után vették át, illetőleg akiknek telke még felmérés alatt van, jelentsék be, hogy a felmérési költségeket kifizették-e. Tájékozásul közlöm, hogy a vitézi telek csak akkor adományozható, ha az illető vitéz a felmérési költségeket kifizette (330/1926. sz.).

Székkapitány.

Veszprém vármegye vitézeihez!

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság 6860/1926. sz. itéletével a Külsővat község határában megváltott földterületből 13 hold 200 négyszögöl juttatott vitézi telek alakitásra az Országos Vitézi Széknek. Felhivom a Külsővathoz közel lakó vitézeket, hogy igényüket a megjelölt telekre nálam szóval vagy irásban mielőbb jelentsék be. (320/1926.)

Székkapitány.

Alhadnaggyá kinevezett vitézek.

Olvastuk s örömmel közöljük, hogy a honvédelmi miniszter ur által kinevezett »alhadnagyok« között 7 vitéz bajtársunkat érte ez a nagy kitüntetés. Ez a legujabb rendfokozat a csapataltisztek legkiválóbbjainak jutalmazására szolgál.

Kineveztettek: vitéz Révhelyi János 4. honv. gy. e., vitéz Ősz István 7. honv. gy. e., vitéz Molnár András 1. honv. gy. e., vitéz Pataki János 13. honv. gy. e., vitéz Szabadi Károly 6. honv. gy. e., vitéz Major Károly 5. honv. gy. e. és vitéz Kutassi János 9. honv. gy. e.

Mindnyájunk szivét örömmel és büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy nevezettek az átlagon minden tekintetben felülemelkedve, elméleti és gyakorlati ismereteikkel, mint önálló csapatoktatók és kiképzők is bebizonyitották kiválóságukat. Példájuk szolgáljon buzditásképpen a többi tényleges katonai szolgálatot teljesitő vitézre s ösztönözze őket szorgalomra, kitartó munkára.

Dicséret.

A honvédelmi miniszter ur vitéz Jámborházi József (764) fővámőrt, (Székesfehérvár) különleges szolgálatban végzett kitünő teljesitményei jutalmául okiratilag megdicsérte.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az okszerü vajkészités dióhéjban.

A vaj köpülése.

A köpülés a tejszin zsirgolyócskáinak egyesitését célozza, miáltal az elválasztható lesz az irótól. A zsirgolyók egyesitése huzamos rázás által érhető el, minek keresztülvitelére a köpülők szolgálnak. A köpülés tökéletességét a vajnyerési fokban fejezhetjük, melyeket a tejszin zsirtartalmának a vajba átment részét értjük, százalékban kifejezve. Az édes tejszinnél 92 százalék, savanyu tejszinnél 97 százalék. Ezen eredmény minden köpülőtől megkivántatik. A jó köpülő könnyen tisztitható, szétszedhető kell legyen. Ezért jobb a vas, vagy üveg köpülő, mint a fa. Fából csak a keményfaköpülő használható, ha teljesen ki nem szárad. Ha még használatlan a faköpülő, előbb forró szódaluggal, utánna meleg és hideg vizzel kiöblitendő. Használat előtt közvetlenül meleg vizzel kimossuk, hogy ne hütse le a tejet. Köpülő nagyon sokféle van, ezek ismertetése feladatunkat nem képezi. Általában nyomó-, verő-, forgó- és ringóköpülők vannak, melyekből mindenki könnyen kiválaszthatja az igényeinek leginkább megfelelőbbet. Részletesebben kell foglalkoznunk a köpülés eredményességét befolyásoló körülmények ismertetésével.

A zsirdusabb tejszin könnyebben és tökéletesebben dolgozható fel vajjá. A tul zsiros tejszinből sem tudunk kielégitő eredménnyel vajat köpülni. A savanyu tejszin könnyebben és tökéletesebben köpülhető, mint az édes tejszin. gyengén savanyu tejszin az édes tejszin hátrányos tulajdonságait veszi fel, tökéletlenül köpülhető. Az apró zsirgolyócskákat tartalmazó tejszin is nehezebben köpülhető, mint a nagyobb zsirgolyókat tartalmazó. Ez magyarázza meg azt, hogy a laktacio (tejelési időszak) vége felé kifejt zsirdus tejből csak gyenge vajnyerési fok mellett köpülhető vaj. A köpülés eredményességét lényegesen befolyásolja a köpülési hőfok. A tejszin köpülés alatt 20 C. fokon föltétlen alul kell legyen, de legfeljebb 10 C. fok. Általában savanyu tejszinnél 15 C. fok; édes tejszinnél 120 C. a köpülési hő. Ha magasabb hőn köpülünk, a vaj lágy, kenőcsös lesz, mig alacsony hőn kemény vajat nyerünk. Télen 1—2 fokkal magasabb hőmérsékleten köpülünk; nyáron ugyanannyival alacsonyabban. A köpülőt csak egyharmadáig kell tejszinnel megtölteni. Ha mégis több tejszin volna köpülendő, a hőfokot 1—2 C. fokkal magasabb hőn végezzük, mig kevesebb tejszin esetén valamivel a rendesnél alacsonyabb hőfokon kell köpulnünk. Ugyanis a rázás folytán a több tejszin kevésbbé melegedik föl, mig az igen kis mennyiségü tejszin az ütődés következtében jobban fölmelegedik. Ezeket pedig azért kell figyelembe vennünk, mert a vaj tulajdonságait leginkább a köpülés végén tényleg fennálló hőmérséklet befolyásolja. Különösen zöldtakarmányozás esetén, amely amugy is lágy lágy vajat eredményez, célszerü a minimumon kezdeni a köpülést, hogy a köpülés befejeztével sem emelkedjék a hő 20 C. fokon felül.

Néhány szóval még meg kell emlékeznünk a vaj festéséről. Nem okvetlen kelléke a vajgyártásnak, de a szalmasárga szinü vaj sokkal tetszetősebb, mint a fehér. A festésre legalkalmasabb az olajban oldott Orleau festőanyag, amelyet köpülés előtt a tejszinhez keverünk, 100 liter tejszinhez 30—40 grammot számitva. (Literenként 2—3 csepp).

vitéz **Veress Szilárd.**

Gépbemutató.

Érdekes gépbemutatón volt szerencsém részt venni a nagykállói m. kir. földmivesiskola gazdaságában ápr. 15—16-án és 27-én, amikor is Szabó Mihály földmivesiskolai igazgató mutatta be a nyiregyházi Májerszky-féle géppgyárban készült sorozólyukgató készülékét.

Az egész szerkezet annyira egyszerü, hogy szinte nem is gép. Géppé csak akkor válik, mikor a munkához felszerelik, egy közönséges (bármily rendszerü) sorvetőgépre.

Régen nélkülözzük a gazdasági üzemekben fészkes ültetést kivánó növények ültetőhelyét pontosan megjelölő és előkészitő gépeket. Ahhoz pedig más téren sem voltunk hozzászokva, hogy a gép egyszerü, tartós, könnyen kezelhető legyen, azonkivül jó munkát is végezzen és olcsó is legyen. Valahogy talán szégyenlették a szerkesztők és gyárosok az ily egyszerü, sokba nem kerülő gépek készitését!? Most azonban kaptunk itt egy igazi Kolumbusz-tojást!

A gép a következőképen néz ki:

Két emeltyükar féle szerkezet egyik-egyik végén levő perselyén nyulik keresztül egy, 20 cm-rel rövidebb csőtengely, mint aminő széles a sorozó-lyuggatóvá átalakitandó vetőgép nyomtávolsága.

A két emeltyükar másik két vége pedig a vetőgépről leszedett csoroszlyák helyébe van a két szélre felerősitve, ép ugy, mint a rendes csoroszlyák. A csőtengelyen már most egymástól különös hajlásu kanalakkal ellátott vaslemeztárcsák jönnek, amelyek a vetőgépemeltyü segélyével a szerkezet földreeresztése után hajszál pontossággal, a kivánt távolságokban lyukakat vájnak, illetve kiszedik a szükséges földmennyiséget a növény ültetési helyéről és azt a lyuk mellé teszik.

A munkából kiállás ugyancsak az emeltyűkar felemelésével eszközölhető.

A tárcsák egymástóli távola és száma adja a sortávolságot, az első, kormánykerekek megfelelő állítása mellett; a növénytávolság pedig a tárcsán lévő kanalak igazgatása által történik egyszerűen és gyorsan.

Az egész szerkezet sulya 50—60 kg. Ára pedig kg-ként egy aranykorona.

Hát helyes, ez is pénz, mert kitesz egy faeke árát.

Azonban, ha a munka teljesitményt nézzük, melyet saját tapasztalatom nyomán alant fogok adni, akkor a gazdának valami csikamlós jó kedve támad és nem tudja, hogy főnyereményt ütött-e vagy valami egyéb jó örökség váratlanodott a nyakába?

En akácerdő telepitést 1—1 m-es négyzetes kötésben és burgonyaültetést 50—40 cm távolságra 12 cm mélyen láttam e géptől.

Egy őskori, kimustrált 13 soros Kühne-gépre volt felszerelve a szerkezet 3 tárcsával. Két ló szaladgált vele, utána pedig 18 fiatal ember ültetett.

Ezuttal csak a burgonya ültetési eredményt közlöm, mert a másikat más alkalommal veszem elő.

A simára boronált szántóföldön, a gép után, eltéveszthetetlenül látszó lyukakba dobálták a fiuk egyenként, a nyakukban levő zsákból a burgonyát; lépésenkint tovább haladva, pedig rákotorták a lyukak melletti földhalmocskákat, a beültetett lyukakra.

Óránként épen 1—1 kh.-nyi területet ültettek be, amely az utána járó borona és henger által teljesen befejezett egészet adott. Azt jelenti tehát ez, hogy maga az ültetés 3 kettesfogat és 18 + 1 emberrel, (aki a gépet vezette) napi 10 órai munkát feltételezvén, ugyanennyi kat. holdnyi munka eredményt is ad.

Hogy a különbség a munkaköltségekben mekkora, a kézikapa után és e géppel való ültetés között egy kis számitást teszek:

Géppel:	3—2-es fogat á 10 aK	30.— K
	16 gyerm. napszám á 1.20 aK	19.20 K
	3 férfi napszám á 2 aK	6.— K
	Összesen	55.20 K

Kézi kapával való ültetéshez kell k. h.-ként 3 ember és 3 gyerek napszám, utána borona és henger. Tehát 10 k. h.-hoz:

	30 férfi napszám á 2 aK	60.— K
	30 gyerek napszám á 1.20 aK	36.— K
	2—2-es fogat á 10 aK	20.— K
	Összesen	116.— K

A különbség 60.80 aK és még nincs is sorban, avagy egyenlő növénytávolságra, mélységre a burgonya.

Nem mivelhető fogatosan, nem teremhet annyi, mint az egyenletesen eloszlott, stb.

Az elpusztithatatlan egész szerkezet ára pedig az egynapi megtakarított munkaköltség differenciája!

Hát nem érdekes és sokat érő gép ez a burgonya és dohány szükebb hazájában?

ifj Kacsmarik Gyula,
m. k. gazd. gyak. Nagykálló.

A »Faluszövetség« traktorbeszerzési akciója.

A közelgő cséplési idényre való tekintettel egyre élénkebb érdeklődés mutatkozik a Faluszövetség kedvezményes áru traktorai iránt. Tekintettel arra, hogy traktorok csak korlátolt számban állanak rendelkezésre, célszerü ha mind azok akik vásárolni óhajtanak ebbeli igényüket julius hó végéig bejelentik a Faluszövetségnél ,Budapest, V., Zoltán-u. 8. mert a később érkezett kérelmek nem vehetők figyelembe. Beszerezhető a hazai viszonyaink között bevált bármely gyártmányu traktor. A gép szállitása alkalmával csupán a forgalmi adó és a december hó 1-ig járó 7%-os kamat fizetendő, decemberben a vételár 30%-a és a további hátralék 1927/29 év folyamán 7% mellett törleszthető. Mind azok akik a földreform során keletkezett törpebirtokok felszántására vállalkoznak, külön jutalomban részesülnek, amely az első 100 hold után 1,200.000 koronát, a második 100 hold után 2,400.000 koronát a harmadik 100 hold után pedig 3,600.000 koronát tesz ki, amellyel a vételár mérséklődik. Minden vásárolni akaró faluszövetségi tag a saját maga és jótállóinak vagyoni viszonyáról községi előljáróságai bizonyitványt tartozik beküldeni. A szállitás a kötlevél beérkezte után történik.

Szakszerü baromfi tenyésztés.

Irta: **Besenbek Alfons g. e. titkár (Győr).**

E lapban közölt legutóbbi cikkemben, melyben többek között a baromfitenyésztés jövedelmezőbbé tételéről volt szó, igértet tettem arra, hogy külön cikkben ismertetni fogom a baromfiállomány tenyészkiválasztás utján történő megjavitásának módját.

Beigazolt tény, hogy a természettől fogva minden tyuk egyenlő mennyiségü tolyás kitermelésére van berendezve, de ezt a tojásmennyiséget nem egyenlően gyors egymásutánban adja le minden baromfifajta s annak keretén belül minden egyed. Vannak fajták és egyedek, melyek a tojástermelés zömét (az első évet nem számitva), az első három évben, a másik az első 4 évben s vannak olyanok, melyek majdnem egyenletesen, de elég szórványosan több év alatt adják le s igy megkülönböztethetünk jó tojó fajtákat és egyedeket, kevésbé jó tojókat és rossz tojókat. Vannak tehát olyan fajták és egyedek, melyek az első 3 évben évente 180—220 tojást s olyanok, melyek csak 100—150 tojást s vannak olyanok, melyek csak 50—80 tojást adnak. A gazdára nézve nem közömbös tehát, hogy milyen tojókat tart.

Ez a magas tojáshozam szakszerü gondos munkával elérhető és pedig jó tojó fajtánál gyorsabban, más fajtából lassabban.

Ha saját állományunkat akarjuk tojás nyerés szempontjából megjavitani, első kellék, állományunk egyes egyedeinek tojó képességét megismerni s csak akkor lesz módunk a gyengén tojó egyedeket a tenyészetből kidobni, a jó egyedeket a tőlük nyert tojással elszaporitani és a tenyészetet jó családból származó kakassal javitani.

Mig a legelhanyagoltabb kistenyészetben is akadnak oly egyedek, melyek az első években 150—180 tojást, de legalább is 120 tojást adnak, de mert sok a rossz tojó, ezek az évi átlagot 50—80 tojáshozamra csökkentik le. Ezeket a rossz tojókat kell minél előbb a tenyészetből kilökni s már lesz egy elég jó képességü tenyészetünk, de ehhez szükséges az, hogy a gazda megtudja, hogy az egyes tyukok évente mennyit is tojnak.

Ezt olyképen tudjuk meg, ha tisztán tartott u. n. csapóajtós tojó fészkeket alkalmazunk gazdaságunkban, melyekbe, ha a tojó bemegy magától becsapódik annak ajtaja. De szükségünk lesz arra is, hogy a baromfiainkat számmal ellátott lábgyürükkel lássuk el, ami a nyilvántartást és a tojó eredmény feljegyzését teszi lehetővé. Az ilyen tojófészkeket naponta néhányszor megvizsgáljuk s ha a tyuk megtojt, a tojásra ráirjuk a keltet és a baromfigyürü számát s esténkint a tyukonkint vezetett jegyzékbe a napi eredményt bejegyezzük, év végén megtudjuk, melyik tyuk mennyi tojást adott. Amelyik nem felel meg a kivánalmaknak, kidobjuk, amelyik a legkiválóbb eredményeket szolgáltatta, annak tojásaiból keltetünk tenyésztésre.

Ha ilyképen meglehetős állományra jutottunk, jó képességü tenyészetektől kakasokat szerzünk be éspedig a fiatal baromfihoz idősebb, az idősebb tyukokhoz fiatalabb kakast alkalmazva.

Az ily állományra aztán már némi költséget is áldozhatunk a jobb elhelyezésre és jobb takarmányozásra, mert ez által még nagyobb mértékben fokozhatjuk a tojóképességet. Igy gondoskodjunk, hogy már a tojószezon megkedése előtt és alatt lágy eleséget, továbbá csontlisztet, huslisztet, olajos takarmányt, főleg zabcsirát kapjon és a baromfinak mindenkor rendelkezésre álljon friss viz, homok, mészpor és igen apró faszén.

Ha vitézeink, kik mint kisgazdák óhajtanak boldogulni, baromfi állományaikat igy fogják kezelni, biztosan számithatnak e tenyésztésből igen szép, sohasem remélt jövedelmet. Ne bizzák a baromfi állományukat csak asszonyaikra, hanem foglalkozzanak velük maguk is szivesen, mert a szakértelemmel és fokozott tisztasággal kezelt baromfiak a munkát igen meghálálják.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A gabonapiacok vontatottak a tartózkodó kereslet miatt. A rozspiac tartott. A rozsnak a budapesti tőzsdén már kétféle jegyzése van, mert külön jegyzik a pestvidéki árut, amelynek névleges ára 232 ezer K körül van és külön jegyzik az egyéb származásu rozsot, amelyet a pestvidékinél alacsonyabb áron tudnak csak eladni. A liszt és őrleménypiacok irányzata tartott. A terményczikkek piaca jelentéktelen. A magpiacon is szünetel az üzleti tevékenység. Az élelmiszerpiacokon az ujság az, hogy az ujdonságok piacán árcsökkenés nem következett be, sőt egynéhány ujdonság, mint pl. a zöldborsó meg is drágult. A tej- és tejtermékek áraiban jelentékeny olcsóbbodás tapasztalható.

A pénzpiac nagy szenzációja az, hogy az európai valutapiac helyzete már annyira bonyolódott, hogy a csehkorona árfolyama alá zuhant a francia és belga frank.

Legujabb árak.

Terménypiac: Tiszavid. buza 422 és fél, felsőtisz. 420, májusi buza 410, ujbuza tiszai 347 és fél, egyéb 342 és fél, rozs 235, tengeri 202 és fél, ujtengeri 195, zab 270.

Lisztpiac: 00-ás 6650, 0-ás 6475, 2-es 6000, 6-os 4075, 8-as 2025.

Baromfipiac: Élősirke rántanivaló 20—40, sütnivaló 35—50, élő tyuk 40—70 ezer K drb-ként. Ruca és lud hizott 32—35, libamáj 80—150, libazsir 40—50, idei liba 42—45 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: burgonya közönséges 1—2, kifliburgonya 4, ujburgonya 9—10, vöröshagyma 3—5, fokhagyma 20—26, fejeskáposzta 10, uj kelkáposzta 10, torma 20—26, zöldborsó hüvelyben 16—18, paraj 4, sóska 6—8, sárgarépa 5, spárga 6—16, uborka 20—26, zöldbab uj 25—36, gomba 50—80, zöldpaprika uj 2—6 ezer korona fejenként. Hónapos retek 1—2, ujhagyma 0.4—0.6 ezer korona csomónként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás drbja 1.2—1.3, kanna tej kimérve 4.6—4.8, tejfel 24—26, habtejszin 24 ezer korona literenként, főzővaj 60—70, tehénturó 12—14 ezer korona kg-ként.

Történelmi apróságok.

XV. Lajos szemlét tartott egyszer lovasgránátosai felett. Kiséretében ott volt az angol követ is.

A király megállt egy gránátos előtt, akinek az arca össze-vissza volt vagdalva s rámutatott a gránátosra igy szólt a követhez: »Ugy nézzen erre az emberre, hogy az arcára van irva; ez a csapat Európa legbátrabb serege«.

De Felséges Uram — válaszolt a követ — mit fog mondani akkor azokhoz, akik ezeket a sebeket adták?

A király meglepetve elhallgatott. A gránátos anonban megfeledkezve a katoni fegyelemről, oda szólt:

— Azok meg vannak halva.

*

1702-ben, mikor az angolok Cadix előtt táborozva ostromra készültek, a roham előtti napon a vezénylő tábornok a következő beszédet vágta ki katonáihoz:

— Angolok! Ti akik naponta megeszitek a nektek járó pompás marhahust, a szégyen és gyalázat tetőfokára fogtok jutni, ha meg nem veritek a spanyolokat, akik csak narancsot és fügét esznek!

És az angolok megverték a spanyolokat.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Kemai kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
24 Hétfő	Pünkösd h.	Pünkösd h.	A hét elején a nap 4 óra 15 perckor kél és 7 óra 38 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 9 perckor kél 7 óra 46 perckor nyugszik
25 Kedd	VII. Gerg.	Orbán	
26 Szerda	N. sz. F.	Fülöp	
27 Csütörtök	Béda	Béda	
28 Péntek	Ágoston	Emil	
29 Szombat	P. Magd.	Maxim.	
30 Vasárnap	Szenthár.	Szenthár.	

Hősök emlékünnepe. Május 30-án lesz a hősök országos emlékünnepe. A budapesti emlékünnepet délelőtt 11 órakor tartják a rákoskereszturi hősök temetőjében levő emlékoszlopnál. A gyászünnepen személyesen meg fog jelenni a Kormányzó ur Őfőméltósága is. A hősök temetőjében több mint 18.000 hősi halott alussza örök álmát.

Ifjabb vitéz Horthy Miklós csütörtökön délután, a közeli motorkerékpárversenyre való gyakorlás közben, a Budakeszi-uton sulyos szerencsétlenséget szenvedett. A motorkerékpár egy, az uton álldogáló, Frau Anna nevü svábasszonyt akart kikerülni, midőn az a tülköléstől és gépbugástól megijedve, egyenest a kerékpár elé szaladt, mely elütötte őt, mialatt ifjabb vitéz Horthy Miklós messzi kiesett a gépből. Az asszony csakhamar kiszenvedett, Horthyt pedig a Fasor-szanatóriumba szállitották, ahol megállapittatott, hogy agyrázkódást és több helyen zuzódást szenvedett. Állapota sulyos, de nem életveszélyes és fokozatosan javul.

Vass József népjóléti miniszter ankétet hivott össze, melynek feladata a munkaközvetités elősegitése volt.

Haypál Benő halála. Haypál Benő, a református egyház legkiválóbb és tekintélyesebb lelkipásztora, a budai Szilágyi Dezső-téri templom lelkésze, vasárnap délelőtt váratlanul elhunyt. Haypál Benő harminc esztendeje volt megválasztott lelkésze a budai református egyházközségnek. Temetése kedden délután folyt le impozáns részvét mellett a farkasréti temetőben, ahol a főváros diszsirhelyet adott az elhunytnak. Ravasz László püspök végezte a gyászszertartást és gyönyörü beszédben bucsuztatta a közszeretetben állott lelkészt.

Hősök emléke. Zala megye Tófej községében vasárnap leplezték le a hősi halottak emlékszobrát. Az ünnepségen Tarányi Ferenc főispán mondotta az avató beszédet. Délután levente-verseny, este pedig szinielőadás volt.

Rákóczi-ünnepély. A soproni »Rákóczi Ferenc« m. kir. reáliskolai nevelőintézet dicső patrónusának, II. Rákóczi Ferenc, Magyarország vezérlő fejedelmének, 250 éves születési évfordulója alkalmából április 18-án fényes iskolai ünnepélyt rendezett.

Az ünnepély főbb pontjai II. Rákóczi Ferenc életének fontosabb mozzanatait elevenitették fel a növendékek és a nagyszámu előkelő közönség előtt, mely gyönyörködve nézte a korhü jelmezekben felvonult kurucvitézek játékát s hallgatta azok hazafias tüztől lelkesedő beszédeit.

Az ünnepély főbb pontjai voltak: »Zrinyi Ilona nevenapja«, »Rákóczi a nagysárosi várban elfogatása előtt«, »Az esztergomi kuruc-győzelem«, »Rákóczi Munkács várában«, »Rákóczi Rodostóban«. Az egyes jelenetek közötti szünetekben a növendékek kurucdalokat adtak elő. Különösen szép és tanulságos volt Pál Dénes intézeti ref. lelkész beszéde, melyet tábortüz mellett mondott el Rákóczi apródjainak, a nagy fejedelem életéről.

Az ünnepély vitéz Szeghő Béla, az intézet kiváló, minden szépért és nemesért lelkesedő igazgatójának vezetése mellett rendeztetett. A jelenetekhez a szerepeket Csura Miklós intézeti tanár irta és tanitotta be. A főszerepeket vitéz Kárpáthy Olivér (II. Rákóczi Ferenc) és vitéz La-

katos Ferenc (Bercsényi Miklós) intézeti tanárok adták.

Az ünnepély a »Magyar hiszekegy« éneklésével ért véget s a mintegy 400 főnyi közönség egy feledhetetlen szép est emlékével távozott.

Levente zászlószentelés Felsődabason. F. évi április hó 18-án igen szép és lelkes ünnepély keretében avatta fel zászlaját a felsődabasi levente egyesület.

Az ünnepély, melyen dr. Preszly Elemér főispán és Agorasztó Tivadar alispán urak, a Vitézi Rend kiküldöttei, a vármegyei, testnevelési vezetőség és az alsódabasi járás közönségének szine-java vettek részt, 10 órakor tábori misével kezdődött.

Istentisztelet után a zászlószegek beverése következett, melyet Szánthó Pál főszolgabiró neje mint zászlóanya kezdett meg.

A lelkes ifjuság felavatott szent zászlója előtt az egybegyült mintegy 400 gyalogos és lovas levente büszkén, ragyogó szemekkel, bizó lélekkel diszmenetben tisztelgett. A szive örvend, a lelke megnyugszik az embernek, ha a jövő nemzedék lángoló lelkesülését látja s feszes lépteiket, magyar szivük dobbanását hallja.

A leventék ezután táboroztak, majd ebédeltek, mely után hazafias szinjátékot adtak elő. Este pedig a szépen sikerült müsoros estét tánccal fejezték be.

A szép és lélekemelő ünnepély sikere vitéz Barabás Valér postamester, levente-oktató érdeme.

A Mücsarnok épületében rendezett angol-magyar festőművészeti kiállitást szombaton nyitotta meg a Kormányzó Ur a budapesti angol követ és a hatóságok jelenlétében.

Vitéz Bokor Rezső külföldi tanulmányutja. Sopron vármegye törvényhatósági bizottsága a Magyar Tudományos Akadémia alapitásának 100 éves évfordulója alkalmából a »Legnagyobb magyar« emlékére, nemes elhatározással egy 1500 pengő (18,750.000 korona) értékü »Széchenyi centenáriumi ösztöndijat« alapitott azon célzattal, hogy annak segélyével egy arra érdemes, egyetemet vagy főiskolát végzett Sopron vármegyei ifju évenkint külföldi tanulmányutra küldessék egyrészt azért hogy tanulmányait továbbfejlesztve, itthon azt értékesitse, másrészt ezen uton oly kapcsolatokat teremtsen, melyek hazánk hasznára is válnak.

Az első ily ösztöndij adományozása a mult hónapban történt meg és a folyamodók közül vitéz Bokor Rezsőnek itéltetett oda, ki a m. kir. soproni erdészeti és bányászati főiskola növénytani tanszékének tanársegéde.

Vitéz Bokor már eddig is, a nálunk még egészen fiatal tudományággal: a talaj biológiájával foglalkozott s melyről a külföldi és hazai szaklapokban több dolgozata meg is jelent.

A talaj biológiájának ismerete mező- és erdőgazdasági szempontból rendkivül fontos, mert hisz a termelés alapja a talaj és ennek ismerete képezi a többtermelés alapját is.

Tudomásunk szerint vitéz Bokor az ösztöndij segitségével 10 hónapra terjedő tanulmányutat fog tenni Berlinben, az ottani »Agriculturkémiai és agriculturbakteriológiai intézetben«.

Vitéz Ruday Ferenc elismerésreméltó tette. Vitéz Ruday Ferenc arany vitézségi érmes ny. á. főhadnagy, gazdászati előadó-helyettes, Sopronban egy tüzvész alkalmával ügyes és bátor magatartásával nagyban hozzájárult a tüzvész lokalizálásához és egy égő istállóból egymaga kimentett 4 darab marhát.

Ezen bátor tettével vitéz Ruday bizonyságot tett arról, hogy amily hösiesen viselkedett a harctéren, oly bátran és önzetlenül segit bajbajutott embertársai vagyonának megmentésén is.

Hadirokkantak alkalmaztatása a mozikban. A belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben előirta azt, hogy a mozik személyzetének negyven százalékát hadirokkantak, illetve hadiözvegyek vagy hadiárvák sorából kell alkalmazni, negyven százalékát pedig nyugdijas és menekült tisztviselők közül. A belügyminiszter utasitotta a közigazgatási hatóságokat, hogy ennek a rendeletnek betartását szigoruan ellenőrizzék.

Az élő méhek kedvezményes szállitása. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület felterjesztésére a Máv. igazgatósága az élő méhek szállitására kedvezményes vasuti dijtételt engedményezett. Ezt a kedvezményt minden méhet szállitó méhész igénybe veheti.

Vitéz Bokor Ignác doktorrá avatása. Vitéz Bokor Ignác aranyvitézségi érmes ny. á. főhadnagy, m. kir. reáliskolai nevelőintézeti tanár, a pécsi »Erzsébet« tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avattatott.

Vitéz Bokor Ignác a világháboru alatt végezte a gimnáziumot s azután rögtön a harctérre ment, hol 1917-ben mint zászlós az Ojtozi szorosért vivott harcokban az arany vitézségi érmet érdemelte ki.

Vitéz Bokor, amily hős volt a harctéren, oly kiváló a tudományok terén is, mert az egyetem jogi fakultásának végzésével egyidejüleg végzi az egyetem filozófiai fakultását is s igy nemsokára gratulálhatunk neki a második oklevél elnyeréséhez is.

Az Országos Gyermekvédő Liga kétnapi gyüjtésének eredménye 1 milliárd és 100 millió volt.

A m. kir. Orsz. Tudományos Kaszinó Egyesület elnöksége közli, hogy f. hó 29-én, délután félhat órakor, diszes keretek között tartják meg vitéz József kir. herceg tábornagy ur őfensége, az egyesület diszelnöki tisztségébe való beiktatását. Az ünnepélyre a Tiszti Kaszinó elnöksége külön meghivót ad ki, melyet a Kaszinó teremőrénél lehet dijmentesen átvenni. Vendégeket szivesen fogadnak.

A bortörvény 360 ezer koronáig terjedhető pénzbüntetést állapit meg azok részére, akik a törvénycikk rendelkezései alá eső italok kis mértékben való forgalombahozatalával foglalkoznak és az előirt bortörvény-kivonatot pinceikben és üzlethelyiségeikben nem függesztik ki. Minthogy e téren mulasztások történtek, a földmivelésügyi minisztérium ujból nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket a bortörvény rendelkezéseinek betartására.

A budapesti legénységi vitézek összejövetele. Folyó hó 12-én a budapesti vitézek kedélyes bajtársi összejövetelt tartottak a Pálffy-téri Pálffy-étteremben. Igen nagy számban jelentek meg a főváros legkülönbözőbb részein lakó és a legkülönfélébb foglalkozásu vitézek, hogy békés poharazás közben emlékezzenek a régi, dicsőséges és nehéz napokról, egyuttal pedig azokat a kötelékeket füzték szorosabbra, amelyek most, mint bajtársakat és kiválasztottakat egymáshoz kapcsolják. A vacsorán megjelent tiszabeői vitéz Hellebronth Gusztáv tüzérségi tábornok, törzskapitány, vitéz Balogh Sándor, Budapest székesfőváros székkapitánya, vitéz Vida Gyula, törzsszéktartó, valamint a járási hadnagyok és a Vitézek és Gazdák Lapja felelős szerkesztője. A kedélyes és kitünően sikerült összejövetel a késő éjjeli órákban ért véget.

Ragyogás.

Mi a tavasz s a nyár pompája?
Virágok, szinek, illatok!
Selyembe, csipkébe öltözök
Én is, amig ifju vagyok.

Hímes köntös az ifjuságé
Boldog mosoly ragyogja be,
Rajta még a könnycsepp is csillog,
Ha néha fáj bohó szive.

Szürke nagykendő, nagyanyóé.
Didergő vállát az fedi.
Szép-e? hogy illik-e arcához?
Eszébe sem jut már neki.

Lehullik virága a fának,
Lombja sincs már késő ősszel,
Szürke ágai sóhajtják csak:
Minden mulik az idővel!

... Mi a tavasz s a nyár pompája?
Virágok, szinek, illatok.
Selyembe, csipkébe öltözök
Én is, amig ifju vagyok.

vitéz Csonka Kálmánné

Mi történt bel- és külföldön.

A nemzetgyülés pénteki ülésén Bud János pénzügyminiszter beterjesztette a Pénzintézeti Központ reformjáról szóló törvényjavaslatot.

A szombati ülésen a nemzetgyülés az Ausztriával kötött kereskedelmi pótegyezmény beiktatásáról szóló törvényjavaslattal foglalkozott. Görgey István előadó ismertette a szerződés részleteit. A szerződést kiegészitő jegyzőkönyv közlekedési egyezményt tartalmaz, másrészt pedig mezőgazdasági vándor munkásoknak Ausztriában való könnyebb elhelyezését teszi lehetővé.

Bud János pénzügyminiszter a nemzetgyülés pénteki ülésén beterjesztette a m. kir. Postatakarékpénztárra vonatkozó törvény egyes rendelkezéseinek módositásáról szóló törvényjavaslatot, melynek alapján a Postatakarékpénztár a törvény életbelépésének időpontjától kezdve a pénzügyminiszter hatáskörébe rendeltetik.

*

A Magyar Gazdaszövetség közvetitésével Magyarországra jött bolgár gazdaifjakat Mayer János földmüvelésügyi miniszter fogadta. A tanulmányuton lévő bolgárok egyrésze Magyarországon marad és földmüvesiskolákban fogja tanulmányait folytatni.

*

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének debreceni és tiszántuli szervezetei, valamint a debreceni egyet. tan. nevében küldöttség tisztelgett a Főméltóságu asszony előtt, támogatását kérve az egyetemel kapcsolatos női internátus érdekében. A küldöttség megjelent Vass József és Klebelsberg Kunó gróf miniszter előtt is.

A lengyel államcsiny.

Az elmult héten Pilsudski lengyel tábornagy, aki a világháboru idején, mint lengyel légiók parancsnoka, hadseregünk tábornoka volt, államcsinyt hajtott végre. Csapataival Varsóba vonult, ahol rövid utcai harc után elüzte Vojciehovszky köztársasági elnököt és az alig néhány nappal előbb alakitott Vitos kormányt. A Vitos kormány a parasztpártra és a szláv fascista érzésü pártokra támaszkodott és tulzó nemzeti pánszláv politikát, tehát a csehbarát irányzatot képviselte. Ezzel szemben Pilsudski pártjában szociálistákkal és a lengyelországi kisebbségekkel, tehát a németekkel, esztekkel és litvánokkal való megértés politikájának a hive. Ez a politika pedig azt jelenti, hogy a lengyelek nem lesznek ezentul a cseh politika uszályhordozói, hanem Lengyelország megélhetési és boldogulási lehetőségét a németekkel megegyezésben keresik. A lengyel politikát ebben az irányban tagadhatatlanul a nemrégiben megkötött német-orosz szerződés terelte, mert, ha Lengyelország továbbra is, mint előretolt antant ütközőállam szerepelne a németek és oroszok között, akkor előbb-utóbb felmorzsolódna a két nagyhatalom között. Epen azért Pilsudski politikája korszakalkotó jelentőségü és reánk annyiban fontos, hogy a csehek körül észak felé bezárul a gyürü és fokozódik az a rájuk nehezedő nyomás, melynek sulya alatt előbb-utóbb bekövetkezhet államalakulatuk összeroppanása.

Az uj kisantant konferencia.

Az uj alakulás hire máris megmozdulásra késztette a kisantant államait, melyek külügyminiszterei legközelebb junius 17—19 között uj konferenciára gyülnek össze. Ez alkalommal akarják megvitatni az uj európai helyzet kialakulását, különös tekintettel a német-orosz szerződés megkötésére és annak várható következményeire. A kisantant konferencián a világháboru után keletkezett helyzet évről-évre megismétlődő torz jelenségei, melyekről már a nagyhatalmi tényezők is megállapitották, hogy kizárólagos hivatásuk a feldarabolt Magyarország guzsbantartására való felügyelés. Ezek a konferenciák remélhetőleg már nem soká szerepelnek ezentul a nemzetközi élet szinpadán. A kisantant konferenciák feleslegességét és politikai erkölcstelenségét most már maguk az egyes érdekelt államok is belátják és innen van az, hogy egyes kormányok máris óvatos közeledést keresnek felénk és bekapcsolódni szeretnének a magyar politikába. Az olaszjugoszláv szerződés megkötése után egyes, kisantant államok Magyarország felé kerestek tájékozódást. Mivel pedig a magyar politika a kisantant politika elvi ellentéte, ebből egészen világosan az következik, hogy a magyar politika felé tájékozódás a kisantant részéről eddig követett politikájuk teljes csődjének bevallását és a kisantant konferenciák megszünését jelenti.

Az angol általános sztrájk vége.

A három hétre tervezett angol általános sztrájk, hat napos erőfeszités után, váratlanul összeomlott. Az angol polgári társadalom mintaszerü szervezettsége megtörte a sztrájkolók erőfeszitését, akik hamarosan megunták a dolgot, mert belátták, hogy a külföldi támogatások ellenére sem birják megdönteni a kormányt. Önkéntes munkások tömegesen jelentkeztek a sztrájkolók pótlására és a biztonsági szolgálat megerősitésére tizezrével jelentkeztek kisegitő rendőrök. Páncélos autók és fegyveres katonaság fedezete alatt élelemszállitó osztagok vonultak a kikötők dokkjaiból Londonba, melynek közepén az óriási kiterjedésü Hyde Parkot élelmiszerteleppé alakitották át. Az általános sztrájkban résztvett három millió munkás közül most már mindössze 500 ezer bányamunkás sztrájkol, akik a kormány közvetitésével tárgyalásokat kezdtek a bányatulajdonosokkal a munkabérek és a munkaidő ujabb szabályozása végett.

Az északi sark felfedezése.

Amundsen norvég sarkutazó az Olaszországba készült Norge léghajóval egy amerikai bankár költségén elindult az Északi Sark felkutatására. Vállalkozását siker koronázta, mert léghajójával átrepült az északi sark felett és az európai Spitzbergák szigetéről a sark felett elrepülve Amerikának északi részén Alaska félszigeten kötött ki. Az északi sark felett a léghajóból ledobták a norvég, az olasz és az amerikai zászlót. A léghajót most Alaskában leszerelik, utasai pedig a tudományos eredmények feldolgozása után visszatérnek Európába. Amundsen az eddigi jelentések szerint megállapitotta, hogy az északi sarkon szárazföld nincsen, hanem köröskörül beláthatatlan távolságban jégsivatag terül el.

Nemzetes asszonyoknak.

Gondolatok a nőnevelésről.

Irta: EITMER MILLA (Putnok).

A nevelés problémája oly régi, mint maga az emberiség. Különböző korok más és más nevelési célokat tüztek ki, melyek egyuttal kifejezői voltak az uralkodó eszméknek. Azonban a nevelést irányitó tényezők közt mindenkor ott látjuk a müveltségi és a gazdasági dualizmust. Korunk jellegzetes küzködése a lét s nem lét gyászos kérdése körül, gazdasági s politikai viszonyaink eredménye. Ez a dekadens kor rásütötte a maga lezüllesztő bélyegét az ifju nemzedékre, mely a háborus zivatarok közt kényszeredett életre. A testi fejlődés legfontosabb kelléke, a táplálkozás hiányossága különösen a városi gyermekek közt sok áldozatot szedett. Iskoláink elnéptelenedtek, amelyik gyermek szervezete ellen tudott állani a sok nélkülözésnek, az is gyengébben fejlődött, mint boldog békében a hasonlókoru gyermek. A testi fogyatkozásoknál tán még szomorubb az erkölcsi lezüllés. Az apai vezetést nélkülöző családok gyermekei sok esetben igen káros hatások alá kerültek, amelyek közt a tisztesség tudás, a kötelesség érzet s a munka szeretet teljes hiánya a gyakori esetek közé tartozott. Ezen fogyatékosságokat ép ugy tapasztaltuk a fiuk, mint a leányok közt. Mintha e megváltozott viszonyok még külsőségekben is megnyilatkoznának. A háboru előtti szende, jómodoru, életerős leány helyett előttünk áll a megnyult vonalu, karcsu, szögletes, eton-hajas démon, aki ruzsos ajka közt cigerettát szorit. S mit óhajt ez a

felemás teremtés? Jólétet, kényelmet, szórakozást, nagy igényeit kielégitő gondtalan életet. Ki fogja mindezt előteremteni? Mindenesetre az a szerencsétlen halandó, aki egy önfeledt pillanatban kimondta a boldogitó »igent«. Csakhogy ilyen mind ritkábban akad a mai viszonyok között. Ilyenkor kibontakoznak azon épületes családi drámák, melyek irodalmunk posványait éltetik. A vége rendszerint az elválás, melyet a meg nem értett nő ujabb férjhezmenési kisérlete követ, de legtöbbször ez is csak jámbor szándék marad. Az ilyen igazi élethivatásuktól elterelt lények gyarapitják a magában maradt nő sivár tipusát. Ezen tapasztalatok mindenesetre gondolkodóba ejtik a lelkiismeretes szülőket, akik gyermekeik boldogságán fáradoznak. Az életre előkészitő nevelésben tehát azt a mozzanatot kell keresnünk, amely megadja a józan életlehetőséget s az egyén személyes boldogulását, ez pedig nem más, mint a meghitt családi élet. Csakhogy ennek megállapitása temérdek nehézségbe ütközik, ezek közül nem utolsó a tul magasra helyezett életnivó. Nem igényektől duzzadó luxusteremtékek, hanem dolgos, lelkiismeretes jóságos családanyák kellenek. Neveljük leányainkat háztartási, gazdasági ipariskolákba, ahol a szükséges általános müveltségen kivül, gyakorlati ismeretekre tesznek szert s megszokják a munkát. Tudományos és müvészi pályára csak kiváló, Isten kegyelméből született talentumok menjenek. Fél tehetségek csak növelik a szellemi proletáriátust, saját maguknak pedig sok keserüséget okoz a meg nem értő mellőzés. Ha leányainkat otthon szerényebb igényekre, munkaszeretetre neveljük, akkor a családalapitást is mind lehetőbbé tesszük s a szerényebb kezdet, a fiatalkori lemondást rendezettebb társadalmi körülmények közt, később jobb napok követik. A gyakran elhangzó, ezen elméletet cáfolni igyekvő ellenvetések is csak átmenetiek. Ugyanis a legutóbb lezajlott évek során gyakran tanui voltunk azon lehangoló ténynek, hogy legjobbjaink szenvedtek legtöbbet. Tisztességes, lelkiismeretes munkával szerzett s sok lemondással megtakaritott tőkék semmivé zsugorodtak össze s dolgos szerzőjüknek öreg napjaira koldusbotot nyomtak kezébe. De reméljük, hogy ez az igazság és jogérzésünket felboritó világrend csak átmeneti. A társadalom romjait lassan eltakaritja, fertőit lecsapolja s megindítja az épitő- a termelőmunkát melynek konszolidáris pillérei a társadalmi erkölcs.

Ifjuságunkat az uj világ, az uj magyar társadalom számára neveljük. Előkészitjük azon nagy feladat betöltésére, mely az ő kezükbe van letéve. Erősitsük meg bennük a fajszeretetet, legyenek fanatikusai magyarságunknak. Kevesen vagyunk, egy kis sziget az ellenség tengerében. De hazaszeretetünk értékmérője az áldozatkész munka legyen. Mindenki legyen ott, ahol legjobban helyén van, ahol legtöbbet produkálhat.

A jövő magyar asszonya ne legyen a külföldet majmoló divatbáb, legyen külső megjelenésében csinos, rendes, ehhez sem dárius kincse, sem párizsi szabó nem kell, csak ügyesség, szorgalom és egy kis jó izlés. Az pedig meg van a magyar asszonyban. Ne resteljünk munkát fáradságot. Dolgozzunk otthon magunk is, a jó példa minden szónál többet mond. A jó házinevelés, talpköve minden további önnevelésnek. Reméljük, hogy hazánk disze, virága, ifjuságunk egyelőre harcosa, majdan élvezője lesz e jobb kornak. Hintsük el az ifju szivekben a józan takarékosságot, a rend, a munkaszeretet magvait. Legyen a jövő asszony az önfeláldozó hitves s a szerető anya. Aki e hivatását jól betöltötte, arról nyugodtan mondhatjuk, hogy nem élt hiábavaló életet.

Csővári krónika.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Nógrádmegye déli részén, hegykoszoru közepette, büszkén dacoltak egykor a viharral szemben Csővár falai.

A vár ura, Acsay Domonkos, megnyugvással hajtotta fejét esténkint nyugalomra, mert megközelithetetlen és biztos menedéket nyujtott lakóinak a hatalmas bástyákkal övezett vár.

Nem is esett semmi hiba Csővárban!

A hajduk éjjel és nappal ott figyeltek a vár fokán; Kalánka István, a kapu hü felvigyázója még ükapja születésének lefogyásáról is, töviről-hegyire kifaggatta a várba kivánkozó idegent, mielőtt beeresztette volna; lovas fullajtárok vágtattak szüntelen ki és be, kik négy égtáj felől hozták a hireket Acsay uramnak; a puskások és ágyusok megállás nélkül szerszámaikat olajozták, hogy szükség esetén azok hibát ne szenvedjenek; a magtárosok pedig reggeltől-estig az életet raktározták, hogy —ha ugy esnék —, élelemnek a vár lakói bőségében legyenek.

Mindezekre nagy szükség volt, mert a kiküldött fullajtárok furcsa hirekkel jöttek; hogy jönnek a törökök, hogy kegyetlenek és irgalmatlanok, hogy nincs előttük legyőzhetetlen akadály, hogy rémséges pusztitást tesznek, hogy minden igéretük és jószavuk csak hamisság és csalafintaság.

Acsay uram ilyenkor büszkén mondogatta:

— Csak jöjjenek!... Majd megtanitom én őket móresra!...

Egyszer aztán hirül vették a vár lakói, hogy másnapon megjön a török. Feriz bég egyenest Csővárnak tart seregével.

Acsay uram közömbösen vette a hirt s csak szemének bősz tüze sejtette elszántságát és égő gyülöletét. A vár aprajját és nagyját összegyüjtette és lelkes szavakat intézett az egybegyültekhez.

A nép megelégedett szivvel vette a szókat, a harci kedv fellángolt s dörgelmes hangon megfogadták, hogy — végsőkig küzdeni fognak a pogányok ellen. Leghangosabb volt mindannyi között egy deli vitéz, ki Cső Ferkó névre hallgatott. Leghangosabb volt, mert legkészebb leányáért, a tüzes szemü Ilonáért.

— Becsülettel halunk!... Mindnyájan!... Isten mivelünk!...

A piruló leányzó szive melegséggel telt el, hallván az ifju lelkes szavát. Kedve szerinti volt az ifju legény.

Másnap hajnalra csakugyan megjöttek a törökök. Amerre a szem ellátott, mindenhol lófarkot cibált a szél s a völgyön végig sátrak tarkállottak fel egész Nézsán is tul, majdnem Petényig. És a nap alig, hogy a hegyek fölé emelkedett, török követek döngették a vár kapuját.

Szólott pedig a fermán:

— Mi, Allahnak — kinek neve legyen áldott —, legméltatlanabb gyermeke, a hatalmas szultánnak kegyelmességéből, spahik és egyébnemü törökök egy csekély részének parancsnoklója, Kucsuk basa urunknak fia, Feriz bég, megparancsolom kigyelmednek gyaurok ura, hogy a vár kapuját még naplemente előtt kinyittassa, mert ha nem foganatositandja mindezen parancsolatot, igazhivő seregem ezen várból semmi követ nem hagy emlékezetben.

Acsay uram, ahogy elolvastatta Berky diákkal az irást, darabokra szaggatta jelképü annak, hogy nem hajlandó a várat feladni.

Másnap hajnalon pedig megkezdődött a harc.

Három napig tartott az ostrom.

A magyar kar elgyengült s fel kellett adni a várat. Siralmas volt a törökök bevonulása, ám Feriz bég szigoru parancsára a töröknek nem volt szabad senkit sem bántaniok. A vár lakóinak szabad elmenetelt biztositattott, csupán Acsay uramat és leányát kisérték a bég eleibe.

— Tetszett nekünk a hősies bátorsága kigyelmednek — szólt Feriz bég. — Urunk akaratából kigyelmedett a várban hagyjuk, hogy...

— Nem kell a vár! — indulatoskodott Acsay.

— Akkor... akkor kigyelmedett fogságba kell vetnem.

— Engem?! — hördült fel a büszke várur s egy mozdulatot akart tenni, de összeesett. A vér elöntötte, belső felindulása következtében érpattanást kapott.

Ilona rémült sirással borult atyjára s az ott állók megihletődve nézték a leány fájdalmát.

Segitség nem volt, Acsay uram kimult e világból.

— Istenem!.. Mi lesz belőlem? — sirt a várkisasszony.

Feriz bég épen vigasztalni akarta a szerencsétlen sorsu leányzót, mikor egy férfi tört utat a sátorba.

— Ilonka, Ilonka!.. Ne essék kétségbe!.. Itt vagyok én!

A leány a szólóra tekintett, bánatos derü ömlött arcára s kezét nyujtva az ifjunak szólt:

— Benned bizom Ferkó!

— Mi pedig a várat kinyilatkoztatjuk, — szólalt meg a bég, — Cső Ferkó tulajdonául.

— Nem kell a vár! — dacolt az ifju legény.

— A leányért... Gondold meg... A leányért...

Ilonka felpillantott az ifjura, szemük találkozott. Az ifju fejét lehajtotta s alig halhatóan rebegte:

— A leányért... elfogadom...

Feriz bég Acsay holttestét diszes pompával eltemettetté s egy kis őrséget visszahagyva a várban seregével nemsokára eltávozott.

Csővárba pedig ujra nyugodt élet költözött.

Vadászat.

Fegyver és lőszer.

Mindnyájan voltunk katonák, tehát tudjuk értékelni puskánk becsét. Azt is tudjuk, hogy jól lőni csak jó puskából és jó lőporral lehet. Mindenekfelett adjunk sokat a tisztaságra. Azt a régi elvet, a rozsdás, szutykos fegyvercsőnek nagyobb a »brandja« már Utikai Kátó megcáfolta. Ne sajnáljunk tehát pár ezer koronát kiadni fegyverolajért, mert annak használatával igen sok pocsékká lőtt nyulat, foglyot fogunk megmenteni a tarisznyánk számára.

Mert hát a rozsdás csőbe a sörét nem csuszik, hanam akadozik, el alaktalanodik, s a szórás olyan lesz belőle, mint a locsoló kannáé. Az se mindegy, hogy a fegyverhez milyen puskaport használunk. Acél cső birja a füstetlent, azonban a damasz csőnek csakis a füstös való, persze nagy általánosságban. Ne csodálkozzék tehát senki, ha régi rozoga szerszáma szét megy a kezében, amikor a keze egy darabja is utána kocog, a füstelen lőpor használatkor.

Az se éppen mindegy, hogy mivel fojtjuk le a töltényünket. Hogy ha csepüt, rongyot, papirost használunk, az nemcsak rossz de veszélyes is. Veszélyes pedig azért elsősorban, mert a csepü rongy, papiros égő állapotban kerül ki a csőből. Nagyon könnyen megleheet, hogy ez az égő csepü, rongy, vagy papiros könnyen gyulékony anyagra hull. No oszt meg van a baj. Hogy ne mondjak mást, nádszélén nyulászik a gondatlan vadász. Lő, és a fojtás belehul a nádba. Persze felgyullad utána. De lesz is ne mulass érette. Nem igen lesz tanácsos a nádas gazdája felé kerülni többé.

Ne sajnáljuk tehát a pénzt jóminőségü nemez fojtásért kiadni.

A patron szintén sok kellemetlenségnek szülőanyja. Hány vadász káromkodik, ha ötször, hatszor csütörtököt mond a puskája, mikor a lába alól kel ki a tapsi füles. Mit mond vajjon odahaza a kis fiának, mikor üres tarisznyában kotorász kis kacsója.

Mindezt elkerülhetjük pedig, csak jó patront vegyünk. Az ujra töltésnél is ügyeljünk, nehogy másfajta gyutacsot, kapszlit használjunk, mint ami megfelelő lenne.

Hát az adagolása a pornak, sörétnek?

Tudnunk kell elsősorban, hogy a fegyver gép, amelynek minden csinját, binját kell tapasztalni, ha azt kivánjuk, hogy jól müködjék. Egyik fegyverhez több, másikhoz kevesebb por és sörét kell, hogy teljesitménye megfelelő legyen. Nem kell tehát a szomszédhoz menni, kérdezvén, hogy mennyit használ ő a porból, sörétből?

Mindenki kitanulhatja könnyedén a saját fegyverének a titkát. Csináljunk öt, hatféle patront, különböző adagolással. Azután vegyünk egy puhafa deszkát s tegyük ki 50 méterre. Lövöldözzünk reá a különféle adagolásu patronokkal. Amelyik fajtánál tapasztaljuk, hogy legsürübben hordja a sörétet s a sörétek legjobban átütik a puha deszkát, azt az adagolást fogjuk ezentul használni.

Persze ne feledjük ki a problémánál. Mert a fürj nyul, öreg sörét mindig külön-külön próbálandó ki, még pedig külön a jobb és külön a bal csőből.

Ezt a próbát mulatságnak is vehetjük, amikor a gazdának is meg a vadásznak is pihenője van.

A puska minősége nagyon sok vitának volt már a tárgya. Általános szabály az hogy az én puskám a legjobb, mert hát azt részben legjobban ismerem, ahhoz hozzászoktam, megint a legfőbb elv, hogy az enyém és nem másé.

Mindenek felett való igazság azonban az, hogy akármilyen fajtáju legyen is az, elsősorban tiszta legyen, másodsorban ne legyen rozoga, a csöve horpadásos, rozsdafoltos, de legfőképpen ne legyen a cső belseje kavernás ripacsos, végül ne lötyögjön

Hogy azután az hogyan hord, az már más kérdés. Láttam már nagy urak puskáját lefőző egyszerü vadőr puskát, amelyért nem adott volna az uri vadász látszatra fakovát sem. De, a már leirt 50 méteres deszkára lövésnél, a dióverő vitte el a pálmát.

Összegezzük hát a dolgot. Minden puska jó, ha karban van tartva, ha megfelelő töltényt használunk hozzá és végül ha jó vadász kezében van. Ez talán a legeslegfontosabb.

vitéz Halmay.

A hit.*

Irta: vitéz Nagy Győző.

Testvér! Ki ma az élet Golgotháján
Fáradtan hordod bus keresztedet,
Ki fel-feljajdulsz: Isten! Még mi vár rám
E sötétben, mely rám ereszkedett? —
Állj meg egy meleg szóra, kézfogásra,

Hisz ez a Csend, a Béke fehér háza,
Ahol magadat kipihenheted.

Testvér pihenj! Ide nem ér az élet
Veszett zaja... Itt nem ejt meg az ármány.
Mint langyos eső kint a buzatáblán
Hull itt szivedre a zsoltáros ének.
S amig ott kinn a porba, sárba, hóba
Kenyérért lelked sokszor megalázod,
Itt a felbugó lágy orgonaszóra
Magad a tiszta kékségben találod.

Testvér! Nagy kincset rejteget magában
Az a hol ködös, hol sugaras semmi!
De minden kincsnél drágább az az érzés
Mely erőt ád: hogyha az őszünk eljön,
Könnyen lehessen amott tul a felhőn
E földi élet kapuját betenni.

S ez érzést testvér, te itt megtalálod
Csak hinned kell, hogy nem állasz magadba,
Hogy mig az élet rögös utját járod:
Veled van a Hit szent, csodás hatalma
Regényeidnek ez a Vesta-lángja
Mig lobog, addig melegit a lelked;
Addig azért jössz testvérem e házba.
Hogy a hitetlent szivedre öleljed.

Jöjj hát s öleld át, ki hitben szegényebb
S hitetlenségben gazdagabb tenálad
És mondd, hogy oda, hol minden fehérebb,
Csak hinnie kell — és oda találhat.
S akkor könnyebb lesz minden itt e földön...
Csalódás, gond, bánat majd mind megenyhül
S valami bizó, lágy, meleg örömkönny
Ragyog szemében a hiten keresztül...

* Vitéz Nagy Győző hátramaradt müveiből.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
ÉGESZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

A rab magyar.

Irta: Székelyné Solymos Bea.

Janusfejü ember birói trónon ül,
Arca gunymosolyos, kegyes-kegyetlenül.
Körül ördögien ravaszképü rémek,
Udvari bohócok s ostobán bölcs vének;
Vádlók és a tanuk. Csupán védő nincsen.
De van! Van — a látó — láthatatlan Isten.

— Elé hát a rabot! Itélkezzünk rája!
Siessünk szaporán, mert az idő drága!

Guzsbagörnyedt rab jön porkolábok között,
Megmegrándul karja s siró bilincs csörög,
Panaszol, nyöszörög léptei nyomában.
Szeme be van kötve, arcán szájkosár van.

— Mene, tekel, phares! — Mond a biró kurtán
S gonoszok, bohócok felkacagnak furcsán.
Vért szagolni jöttek bikaviadalra,
Vért izlelni ocsmány, sóvár diadalra.

— Elitéltettél te bolond, gonosz pára!
Hogy is gondoltál mást — te szolgák szolgája?
A bünöd rettentő, rémes bünhődésed!
Életed meghagyom, de lesz vezeklésed.
Verekedni kezdtél, te kezdtél, te féreg
S támadtál oroszlánt, fejedelmi népet?
Egyezer év előtt betolakodott hordád,
Legszebb országaim kincseit elhordád,
Eloroztad többi édes vérem nyugtát,
Felkavartad a nap keltét és nyugtát.
Bitorló, elnyomó, megsarcoltad népem,
Urizáltál, hiztál s koplaltattad vérem.
Te csak terpeszkedtél s szolgaságban nyögtek,
Akik mint vendégek hozzád elvetődtek.
Igazságos szóra, itéletre várnak
Ezek a szegények, kik mögöttem állnak:
Oláh, cseh, szerb, német, szász, horvát s a többi.
Igazságos szóm majd szivüket betölti
S jóvá teszi a te sok százados vétked.

Rabtartó te voltál, most majd rabszolga lész,
Kezed, lábad guzsban mindaddig, mig csak élsz.
Bilincseid kulcsát majd magamnál hagyom
S rablott kincseidet ennek-annak adom.
Börtönöd pár lépés, gyüjtsed oda néped
S most már ahogy tetszik, kis élted ugy éled!
... Mi pediglen urak igyunk hát áldomást,
Unom már a dolgot, beszélgessünk tán mást?
... Mit mondasz te bolond — okosok bolondja —
Hagyjuk őt is szólni, — jó tréfa — azt mondja.
Nosza legyen, rajta! Oldjátok ki száját,
Mondja ki, mi bántja a zuzáját, máját?

Zordarcu porkoláb tagjait megoldja,
Bilincs és szájperec zajjal hull le róla.
Sápadt arcán Krisztus mártirfényessége,
Büszke, szép szemében a sasok nézése,
Lüktető erében az oroszlán vére
S a vad tigris karma megfeszült kezébe'.
Mint a jegenyefa, dereka megroppan
S éles, fájó szava, mint jégeső koppan:

— Ázsia mélyéből elindultunk régen...
Uj hazát jelzett egy üstökös az égen,
Avagy csak egy álom, szép ország bübája?
Közelebbre vonzott egy »uj honnak« tája.
Megvolt bátorságunk, megvolt erős karunk,
Sulyos buzogányunk, biztos erőnk, kardunk.
... A miénk lett! — Isten adta, s mi elvettük,
Karddal, vérrel, könnyel magunknak szereztük.
Vértanuk, hőseink csontja kő alattunk,
Azon épitettük s azon megmaradunk.
... Emlékezel-e te vén a hős, nagy Árpádra?
Emlékszel-e te vén a magyar karjára?
Emlékszel-e még hát arra az imára,
Amit fogvacogva nyöszörögtél gyáva,
Amikor már messze rettegted hirünket
— »Magyar haragjától ments uram bennünket«?
... Otrantó, Harz hegység, Atlanti-óceán
S te Fekete-tenger — emlékesztek-e ránk?
Napnyugat, napkelet őrzi lábunk nyomát,
— Amig megtalálta... amig megszerezte,
Amig megtartotta... amig megszerette.

Lágyan csuklik hangja a megkinzott rabnak
S gonoszak, bohócok kacagnak, kacagnak,
De a rab nem hallja, messze jár a lelke
S ujra nyilt az ajka, könnyeit lenyelte:

— A fajunkból sarjadt sok nemes vezérünk
S dicsőséget szerzett köröskörül vérünk.
Emlékszel-e a nagy Szent István nevére,
Szent László, Nagy Lajos, Mátyásnak hirére?
Három tenger habja freccsent a képedbe
A magyar partokról — él-e emlékedbe?
... S te koldushad ottan, vihogsz kincsek ormán,
Amit eloroztál? Korán örülsz Korán.
Emlékszel-e vissza koldustarisznyádra,
Amivel kopogtál a magyar határba?
Emlékszel-e ugye magyar barátságra,
Magyar birtokokra, magyar kincsre, várra,
Nektek, beözönlött idegen népeknek,
Hivott és hivatlan jött-ment vendégeknek,
Amit bőkezüen jobbra-balra osztott,
Aki mindent elvett s aztán rabolt, fosztott,
Mint fogadott fia szép Magyarországnak,
Szivevérét adta póknak, viperának.

S a rab fájdalmában eszét vesztve ordit,
A biró unottan ásit s hátat fordit.
No urak, ugye, hogy szánalmas egy fajta?
Mulassatok csak ti, kacagjatok rajta.

— Talán az is bününk, hogy forrón szerettük?
Vérünkön váltottuk, vérünkön szereztük.
Megpróbáltak százszor, visszavettük százszor
Megtizedelt Várna! Mohi puszta, Mohács,
Meggyötört a török és a tatár korbács.
Megsarcolt a szomszéd, a barát elárult
Megrabolt a vendég s népem elárvult.
Hullt az istennyila, még a föld is megnyilt,
Birkóztunk sátánnal s ujra kezdtük megint.
Nem volt köztünk gyenge, nem volt köztünk gyáva,
Nem volt megalkuvás! Életre, halálra
Álltunk mindig szembe s feszültünk keresztre.
Hátra sohse léptünk lelkünket elvesztve.
... Hunyadi, Rákóczi — és a többi hősök,
Keljetek ki sirból dicsőséges ősök!
Bethlen és Bocskai, nagy Széchenyi, Kossuth,
Álljatok mivelünk ellenünkön bosszut.
... Valóság legyen ez, nem pediglen álom!
Támadjon fel sirjából az a tizenhárom!
Láz gyötri a rabot s gonosz, bohóc kacag —
Kacaja már furcsa — nem a szivből fakad.

— Azután jött — ezerkilencszáztizennégy...
... Vonatok, pántlikák, nótázó leventék...
Azután jött Sabác, Prsemisl, Isonzó,
Wolhyniai láz s a mocsárkoporsó.
Pokol a Doberdón, kicsi kórházi ágy,
Fogság Szibérián, sok, sok elnémult vágy,
Tizezer csonka láb, sötét üregszemek,
Eszelős anyókák, kicsinyek, özvegyek.
Letarolt bus falvak, elüldözött párák,
Vénült menyasszonyok, üres bölcsők, árvák.
Megcsufolt aggott nők és megcsufolt szüzek,
Vörös, vörös gyilkok, vörös, vörös tüzek...
Ujra dulás, rablás s ostorozó kezek...
Jaj, jaj nekem, minek, minek emlékezek?

Gonosz kacaj halkul, a vén biró sápad,
A rab magasra nő s glóriás fény támad
S tündöklik az arcán, kitárul a karja,
Lába mint vas feszül s lázcserepes ajka,
Sebei kigyulnak, lángban lövei vére,
S ezer gyilok szur szét izző két szemébe:

Mielőtt még engem meghallgattál volna,
Elítéltél engem, te vén Európa.
Büszke fehér néped — évezredes bajunk,
Sohsem szerette meg a turáni fajunk.
Sohsem kellett néki, mindig kicsinyelte,
Lenézte, gunyolta s javát irigyelte,
Vagy mint rongyos koldust megszánta és dobott
Neki néhány lomot s asztaláról csontot.
És mostan pálcát tört s rásuhintott vele
Árva magyar szivnek érző közepébe.
Sájloki késével testünk szétvagdosta
S csaholó ebeknek konckép odadobta.
Jól lakott a falkád s most hörpint a torra?
Útni fog az óra, mi is jövünk sorra,
Majd csak mi is mondjuk — rajta, rajta, rajta!
Meglátod Góliáth, — Dávid milyen fajta!

Babonás erővel feltámadnak holtak,
Kripták felhasadnak, mind lesznek, kik voltak.
Egy magyarban száz viv élethalálharcot.
Akkor próbáld pribék mosolygósra arcod,
Amikor majd elvett erdőnk minden fája
Katonának indul Börném mintájára,
Mikor rablott bércek harcrakészen várnak
S szikláikkal rátok koporsókat zárnak,
Könnytől, vértől megnőtt áradt folyó, patak
Bőgve, bugva, mint a patkányt körüldagad.
Édes földünk minden röge kővé mered
S mint parittyakő megindul s alátemet,
Pestist lehel minden érnek ivóvize,
Gyilkoló lesz buzaföldünk kalászize,
Bokor és fa virág hely't is vesszőt növel,
A vasvilla, ásó, kasza tüzet lövel,
Tü, toll, olló, fejsze, konyhakés karddá nő,
Harcos lesz a nő, a gyermek s a csecsemő!
Rózsa, szegfü mérget lehel harci sikra,
Máglyává gyul minden magyar szikra
S felperzsel majd minden pondrót, minden férget,
Porrá éget minden bitang ellenséget.
Megindul majd nap is, hold is, hogy segitsen,
Hadvezérünk lesz majd maga az Uristen!

Beszél a rab, dicsfény sugárzik le róla,
S árnyában sötétül, törpül Európa!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Történelmi apróság.

Koller tábornok, aki Elba szigetére kisérte Napoleont s nemes magaviseletével igen megnyerte a császár bizalmát, gyakran más véleményen volt, mint Napoleon s ilyen esetben oda is mondta a nagy hadvezérnek:

— Felségednek ezuttal nincs igaza. —

Napoleon ki nem igen volt hozzászokva az ellentmondáshoz, nagyon elcsodálkozott a válaszon és ingerülten kérdezte a tábornokot:

— Ön urával az osztrák császárral is igy szokott beszélni?

A tábornok biztositotta, hogy saját császárjával is igy beszél, sőt császári ura nagyon is rossz néven venné, ha valaki nem mondaná előtte azt, amit érez.

— Ez esetben — mondta eltünődve Napoleon — az Ön urát jobban szolgálják, mint ahogy szolgáltak engem.

SPORT.

Békéssy Béla emlékverseny. A debreceni Békéssy Béla Vivóclubnak a hősi halált halt kitünő vivónak emlékére alapitott kardvivóversenye az idén is nagy sikerrel, fényes társadalmi külsőségek között folyt le. Heves küzdelem után Tóth Péter (MAC) lett a győztes. 2. vitéz Tersztyánszky Ödön (MAC). 6. vitéz Uhlyarik Jenő dr. (Wesselényi VC).

Rövid hirek. A BBTE-nek vasárnap délelőtt a szénatéri pályán rendezett egyórás futóversenyén tizennyolc atléta indult. A versenyt a 15 km-es bajnokság győztese, Galambos József nyerte meg, a szélvihar miatt Király Pál 17.675 m-es rekordjánál közel egy kilométerrel gyorsabb eredménnyel. — A BEAC vasárnapi atlétikai viadalának eredményeit a szélvihar károsan befolyásolta. Az 1500 m-s síkfutásban Fonyó (MTK) lett első. — Az Atléta Szövetség keleti kerületének vasárnap Debrecenben rendezett versenyén három kerületi rekordot javitottak.

Labdarugómérkőzések. FTC—III. ker. TVE 5:5 (2:1), eleinte óriási FTC fölény. VAC—UTE 2:1 (1:1). Vasas—33 FC 3:3 (3:1). BEAC—NSC 4:0 (3:0). Törekvés—ETC 5:1 (1:1).

Levente mezei futóverseny. A sziráki járás 4 km-es mezei futócsapatbajnokságát és Futásfalvi vitéz Pál Imre által alapitott örökös vándordijat a Sziráki Levente Egyesület 10-es csapata nyerte meg. 2. Lőrinci II., 3. Lőrinci I., 4. Jobbágyi. Egyéni győztes Dobrocsi Imre levente (Jobbágyi) 16 perc. Startolt 108 levente (11 egyesület), célba ért 20 percen belül 64 levente. — A salgótarjáni járás 4 km-es mezei futócsapatversenye junius 6-án lesz Mátranovákon. — A salgótarjáni leventék a BTE férfi és hölgy tornászcsapatait látja junius 3-án vendégül.

Érdekes jelenet a Budapesten járt angol labdarugó csapat küzdelméről. Huber magyar kapus a földön fekve védi az angol csatár nagy erővel rugott labdáját.

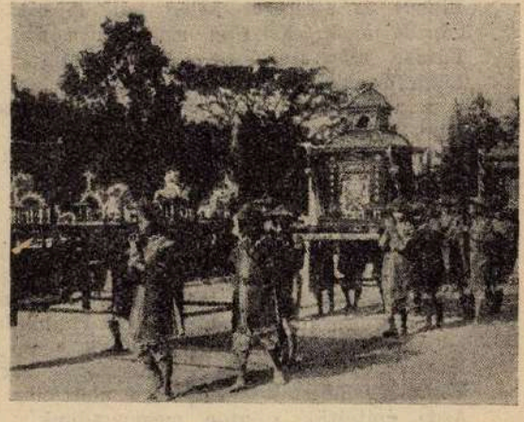

Képünk a legutóbb elhunyt sziámi király impozáns temetéséről készült. A pagodaszerü különleges alkotmány, melyet sziámi udvari előkelőségek visznek, a meghalt király koporsója.

Szerkesztői posta.

Vitézi avatásról készitett fényképeket folyó hó 14-én postán elküldtük. vitéz **Galambos** József (Tass), vitéz **Legény** Béla százados (Budapest), vitéz **Horváth** Ferenc (Budapest), vitéz **Seeberg** József százados (Alsódabas), **Tolna** vármegye Vitézi Székét és vitéz **Hasáb** Józsefet (Szigetvár) **kérjük,** hogy a 78—78.000 koronát **előbb küldjék be,** mert **utánvéttel nem postázunk.**

vitéz **Rózsahegyi Mihály.** Délpestmegye Vitézi Széke által rendezett kiállitáson, ugy tudjuk, nem vehet részt. Levelét elküldtük s onnan kimeritőbb választ fog kapni. — vitéz **Takács Dezső.** Máltás Béla százados cime: Budapest, I., Krisztina-körut 8. Mi ugy tudjuk, hogy a Magyar Hősök Pantheonja hamarosan megjelenik. Amennyiben nem kapná meg, irjon a fenti cimre és amennyiben ez is eredménytelen volna, jelentse be ezt a vármegyei Vitézi Széknek. Az elismervényt visszaküldjük. Előfizetése 1927 márc. 15-én jár le. — vitéz **Elefánty Károly.** Beküldött képek, sajnos, oly halványak és homályosak, hogy nem közölhetjük őket, mert nyomásban egyáltalában semmit sem lehetne látni rajtuk. Más esetben igen plasztikus, éles felvételeket kérünk. Az ünnepségek leirását pedig, tekintettel arra, hogy nekünk minden ilyen eseményről meg kell emlékeznünk, röviden, tömören, főbb adatokban kérjük olyformán, mint azt hireink és sporthireink között találják.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Madarassy Péter, Keskenypuszta: 100.000 K, 1927 máj. 1,* 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Tóth János, Kovácshida: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Fejér Sándor, Siklós: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Antalfy József, Somogyszob: 96.000 K, 1927 febr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Mózes János, Báta: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Faragó István, Tolnanémedi: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Ernyey István, Iharosberény: 48.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Kőrösi Lajos, Dombovár: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Sima Károly, Bicske: 100.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Döme István jegyző, Paks: 48.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Tarján Jenő, Tamási: 90.000 K, 1927 jan. 15. — vitéz Siklósi Antal, Szolgaegyháza: 48.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Pálmay Ferenc, Nagyrinya: 60.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Dobos Pál, Véménd: 48.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Rónaháti István, Tarány: 48.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Halasi Albert, Kiskunhalas: 50.000 K, 1927 febr. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Rigó István, Kalocsa: 24.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Borsódi Lajos, Bácsborsod: 100.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Lukács Károly, Bácsmadaras: 52.000 K, 1926 ápr. 1. — Előljáróság, Vaskut: 96.000 K, 1926 nov. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

A rákospalotai leventék vitéz Dalbosfalvy Illés (x) és vitéz Szentesi Károly (xx) oktató vezetésével nagy sikerrel mutatták be a „Ha majd a Kárpátok megindulnak" cimü irredenta szinmüvet. — Jobbra: A gyömrői leventék, akik vitéz Váry László oktató vezetésével feltünő érdeklődés mellett játszottak el a „Dolovai nábob leánya" cimü szinmüvet.

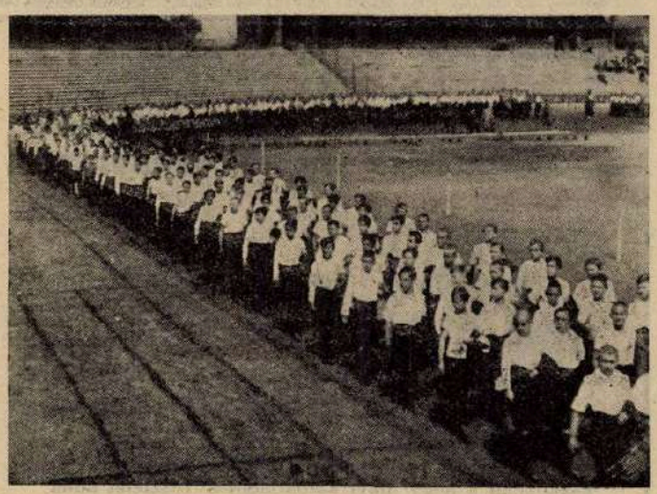

A budapesti középfoku iskolák tanulói nagyszabásu tornaünnepélyt rendeztek az FTC sporttelepén Képeink a felvonulásról és az egyik mutatványról készültek.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150 ezertől**
Divatöltöny	**700 „**
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550 ezertől**
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000 „**
Bőrraglán	**3,200.000 „**
Esőköpeny	**325 ezertől**
Gyermekruha	**320 „**
Fiu-öltöny	**460 „**
Fiu-kabát	**320 „**

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 22. SZÁM. 1926. MÁJUS HÓ 30.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Hősök napja.

1926 május 30-án.

Irta: vitéz Nagy Pál gyal. tábornok, a vitézek Főkapitányának helyettese.

A kegyeletnek és a megemlékezésnek szentelte a magyar törvényhozás ezt a napot!

Tegyük tehát félre a mindennapi élet gondját, baját, nyomjuk el nyitott sebeink metsző fájdalmát, összpontositsuk egész eszméletünket és merüljünk el az ünnepi érzés minden áhitatával lelkünk mélyébe!

Emlékezzünk hőseinkről!

Ezer éves történetünknek alig akad olyan lapja, amely felett tétlenül suhanhatna el a hősökről való megemlékezés. A honkeresés, a honfoglalás, a honalapitás és a honmegtartás nagy feladataival küzdő nemzet generatiokon át a nemzeti hősöknek olyan sorozatát termeli, a minőt sokkal nagyobb számu népek meg sem közelithetnek.

Szakadatlan láncolatban vonulnak fel lelki szemeink előtt a megdicsőültek dicsfény övezett alakjai. Valóra válik igy képzeletünkben az ősi legenda a veszélyben forgó haza védelmére visszatérő Csaba királyfiról és halhatatlan seregéről. Gondoljuk csak el, hogy a nemzedékek egymást követő sorozatából kitermelt hősök megszámlálhatatlan sokasága a mi elődeink, elvitathatatlanul és egyedül a miénk. Az elévülhetetlen dicsőség, amely hőseinket övezi — hazánkra, nemzetünkre ragyog vissza!

Mienk az az erő, amely ebből a tudatból sarjad, mienk az a buzditás, amelyet annyi dicső példa kisugároz.

Ez az erő azonban csak akkor hatékony, ha annak tudatában élünk, ez a buzditás csak addig érvényesül, amig megtévesztő álpróféták örök békét hirdető csábdalai és leszerelő maszlaga a nemzeti lételt biztositó erős hitünkben meg nem tántoritanak!

Vitézek!

A Vitézi Rend megalapitójának egyik alapitó gondolata igy hangzik:

„Megtartani és biztositani a hősök nemzetségét!"

Amidőn a nemzet vitézséggel párosult honfierényeiteket elismerte és az által jutalmazta, hogy Nektek a „vitéz" jelző használatát odaitélte, egyszersmind feljogositott arra, hogy őrizzétek, ápoljátok és utódaitokra csorbitatlanul átszármaztassátok az őseinktől reánkszállott hősi erényt.

Ez a jog örök, nagy kötelezettséggel is jár, mert ezzel Ti lettetek ennek a szent tüznek őrei! Ti feleltek azért, hogy ez soha ki ne aludjék s mindig ugy tartassék, hogy a béke munkájában áldásos meleget, a veszély pillanatában minden ellenséget elpusztitó lobogó lángot fejlesszen!

Vitézek! Dicső elődeink emlékének kegyeletes tiszteletében járjatok elől. Férfias öntudattal, szilárdan kitartva őrhelyeiteken ne engedjétek, hogy a hősök napján szájhősök és álpróféták férkőzzenek legszentebb örökségünkhöz — a nemzet hőseinek emlékéhez!

„Édes és dicső dolog a hazáért halni.“

(„Dulce et decorum est, pro patria mori.“)

A budafoki hősök emlékszobra.

(Orbán Antal szobrászművész alkotása.)

Őseink és hőseink tisztelete a hadseregben.*

Irta: nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy.

A nemzet hadserege, illetőleg a m. kir. honvédség létszámának csökkentése küszöbön áll. Igy kivánja ezt a békeszerződés, mely nemcsak számbelileg, de minőségileg is gyengiteni akarja azt. Ezt jelenti a zsoldos hadsereg. Teljesen rajtunk áll, hogy a gyengités érték szerinti értelmében létre ne jöjjön. A szellem és erkölcs terén történetünk tanitása és utasitásai szerint csak lelkiismeretünk parancsol. Mindnyájunkat a történelemből helyesen levont tanulságoknak kell vezetni és irányitani. Ha igaz az, hogy a történelem nem egyéb, mint a nagy emberek életleirása, akkor első sorban azok lelkét kell a kor viszonyai közé beilleszteni tudnunk, hogy müködésüket megértsük. Minnél inkább elvesznek azok a mult ködébe, dicsőségük is annál ragyogóbb. A távolból kápráztatóbban világitanak. Az erős lélek fénye nagy távolságokról jobban tündöklik. Közvetlen közelből egyéb fényhatások is érvényesülnek, melyek zavarólag hatnak a tiszta látásnál. E példák azonban azért megkapóbbak, inkább viszonyaink közül valók.

Hadseregünk szellemének fejlesztése és kiképzése terén uj utakon kell haladnunk. Első sorban tisztikar, a tiszti sarjadék nevelésénél kell eddig kevéssé méltatott szempontokat érvényesitenl. Japán példa szerint őseink hőseink tiszteletét kell szivünkben meghonositanunk. Példájuk követése legyen végeredményben ifjuságunk nevelésének legfőbb elve. Oly gazdagok vagyunk e téren, hogy nem kell kölcsön kérnünk más nemzetektől, sőt mi adhatnánk nekik, ha kellőképpen kifejlesztettük volna emlékük iránti tiszteletünket. De mi közönyösek voltunk a multban. Idegen bálványoknak hódoltunk s ezek miatt elhanyagoltuk őket. Első sorban ennek kell a hadseregben megváltoznia.

Uj szellem kezd hadseregünkben tért hóditani. Ennek a történelmi hagyományokon felépülő magyar szellemnek a hadsereg kell, hogy legerősebb vára legyen. A várnak egyes erődeit egy-egy nagy ősünk vagy hősünknek a multból visszaszálló lelke képviselje. Ennek kell az erőd páncéltornyait forgatni, hogy a szomszédos erődök közötti térszin kellőképpen pásztázva legyen, ha az erődövet idegen szellem próbálná meg áttörni. Csonkamagyarországot eként kell lélekben megerősitenünk.

Őseink és hőseink tisztelete! Semmi egyebet ne jelentsen ez, mint a láthatatlan s rettenthetetlen nagy magyar hadsereg élő lelkét. Ettől legyen átitatva az a szív, mely a régi Magyarországért dobog szüntelen. Ez legyen vérének legbecsesebb alkatrésze, mely táplálja szervezetét.

A nemzet szive a hadsereg. Annak kell maradnia, még ha zsoldos hadsereg lesz is az. Csak tőlünk függ, hogy azt a magunk képére faragjuk. Őseink és hőseink tisztelete az a vés, mellyel formálhatjuk s belé magyar életet lehelhetünk. Mikor és hogyan alkalmazzuk ezt a vést? Mindenkor, mikor arra alkalom nyilik, különösen pedig most, mikor egy boldogabb magyar jövő alapjait akarjuk lerakni. Azonban nem olyképpen, hogy csak az akkori idők tanulságait emeljük ki, hanem a jelen viszonyokkal való párhuzamba állitás mellett, a most értékesithető tanulságokat alkalmazzuk helyesen és okosan. Bármennyire különbözzenek is a korok müveltség terén egymástól, ez az ember elhatározásaira csak annyiban lehet befolyással, amennyire azok kulturája a megváltozhatatlan emberi lélekre hatással van. Ebből viszont az következik, hogy mégis csak az emen lélek az a sarkpont, melynek teremtő ereje a fejlődésen e változásokat létrehozza. Ha pedig ez igy van, lelkünket kell megszilárditanunk,, de nemcsak azért, hogy céljának kitüzésében állhatatos maradjon, hanem hogy annak elérésében is következetes legyen. Őseink és hőseink tisztelete ennek a helyes irányának a betartására szolgáljon. Tőlük azonban ne csak akkor vegyünk példát, mikor valamely szenvedőleges helyzetben a kibontakozás után vágyunk, hanem nagy céljaink önálló kitüzésében és az azok felé való erélyes és egyenes törekvésben is.

A hadsereg, mint a nemzet politikájának utolsó eszköze, nehéz időben cselekedni van hivatva. A tettnek pedig nem a tudás, az ismeret a kiinduló pontja, hanem a jellem az ösztönző ereje. Amig tehát a cselekvés az erkölcs talajából sarjadzik, addig a tudás csupán annak fejlődését szabja meg. Az erköles talaját az ősök és a hősök tisztelete teszi termékennyé. Hiszen sokszor egy kiváló tettre való puszta visszaemlékezés is elegendő, hogy az kezdeményező és kiviteli erőt és kitartást sugalmazzon.

Őseink és hőseink tiszteletének forrása kétségtelenül a hazának és a fajnak a szeretete. A szeretetnek ez a két neme feltétlenül felujitásra szorul. Különösen utóbbi téren vagyunk hátralékban. A nálunk annyira nélkülözött összetartást hazánk és fajunk szeretetében kell létrehoznunk. Ismét csak őseink és hőseink tisztelete buzditson erre. Vért és életet csak hazánk és fajunk szeretetének igaz érdekeiért áldozzunk. Ez érdekek önzetlen szolgálatában erőnk meghatványozódik. Avagy nem találunk-e erre is példát a nagy háboru alatt a Kárpátok védelmében, mely a legnagyobb és legrettegettebb muszka temető lett? Hát mikor az első oláh betörés érte délkeleti határainkat, nem kérték-e Erdélyből származó csapataink oda való beosztásukat a haza földjének védelmére?! Mit bizonyit ez? A hazához és a fajhoz való ösztönszerü, rendületlen ragaszkodást, melyet akkor a történeti erők még ki tudtak váltani belőlünk, a háboru végén azonban már azok sem. Nagy ami mulasztásunk ezen a téren. Őseink és hőseink iránti tiszteletnek lelkünkben való beoltása legyen tehát egyik főfeladata hadseregünknek. A nemzetköziségnek ez a leghatásosabb ellenszere.

Az igazságokon pedig ne sokat gondolkozzunk, hanem valósitsuk meg azokat mielőbb. Minden pillanatért kár, melyet ez irányban tetterő hiányában elmulasztunk. Elsősorban tehát a tisztikart és a tiszti sarjadékot neveljük őseink és hőseink tiszteletére. Ezek példája ihlesse meg őket, hogy az ő példájuk is lelkesithessen másokat.

Mikor szorultunk jobban követésre méltó példára, mint e szomoru időkben?!

Vajjon nem időszerü-e éppen most az Irás szerint felvetni a kérdést: »Te vagy Uram az a megigért Krisztus, aki az emberiség boldogitására eljövendő leszen?!« Vagyis: Ez az a hadsereg, mely a nemzet boldogságos jövőjét van hivatva előkészitenl?!

Őseink és hőseink első sorban a tisztikar lelkében élő tisztelete nélkül erre a kérdésre biztató választ alig adhatunk.

Jegyzzük meg jól a Kormányzó Ur Őfőméltóságának szavait: »A nemzet hadseregével el vagy bukik!!«

Ebben a kijelentésében sokat mondó igéret és kötelezés is van. Megtartásának zálogai pedig: szent eskünk és magyar becsületünk!

* Szerző — „A nemzeti feltámadás felé" cimü művének III. kötetéből.

VITÉZI ÉLET.

Dicséret.

vitéz Vadkerti Béla 3901. m. kir. államrendőrt, — mert saját testi épségének veszélyeztetésével a kocsit maguk után vonszoló megbokrosodott lovak elé vetette magát s azokat megfékezte — a m. kir. államrendőrség pápai kapitánysága nyilvános dicséretben részesitette s ezt napiparancsban is közzétette.

Az Országos Vitézi Szék örömmel veszi tudomásul fent nevezett vitéz bátor tettét s őt ezért a maga részéről is megdicséri. (4234/IV. 1926.) O. V. Szék.

Járási vitézi értekezlet Hajdúböszörményben.

Május hó 9-én, vasárnap délelőtt a hajdúböszörményi járás értekezletet tartott, melyen a járás összes felavatott vitézei megjelentek. Alsó- és Felsőjózsa, Hajdudorog és Hajdunánás vitézei a reggeli vonatokkal, Hajduhadház és Téglás vitézei szekereken érkeztek a járási székhelyre. A vasuttal érkezőket a hajdúböszörményi vitézi szakasz küldöttsége és a levente diszcsoport fogadta az állomáson s vezette a gyülekezőhelyre, ahonnan századba alakulva, vonult a menet a nagy templomba, elől a sastollas levente-

csoport, utána a vitézi szakaszok. A templomban a részükre külön fentartott padsorokban helyezkedtek el a vitézek. A templomot az érdeklődő közönség s a város küldöttsége, élén Somossy Béla dr. polgármesterrel, teljesen megtöltötte.

Istentisztelet után az értekezlet kijelölt helyére indult a menet, a Kálvineum disztermébe, ahol vitéz Kőszegi Frigyes, járási vitézi hadnagy mondott megnyitó beszédet történelmi visszapillantás kapcsán a vitézek feladatairól s üdvözölte a megyei Székkapitányság képviseletében megjelent vitéz Lépess Győző ezredest, a küldöttségeket s az egybegyült vitézeket. Majd vitéz Nagy Géza százados tartott értékes felolvasást a vitézek nemzetvédelmi kötelességeiről, részletesen foglalkozva a bomlasztó elemekkel szemben követendő irányelvekkel. A »Vitézi Otthon«-ok, egyenruha-kérdés, vitézi naptár és a tárgysorozat apróbb tárgyainak megbeszélése után társasebéd volt a Kálvineum étkezőtermében, hol az első felköszöntőt vitéz Lépess Győző ezredes mondta a Kormányzó ur Őfőméltóságára. Majd vitéz Kőszegi Frigyes kálvineumi igazgató köszöntötte a megjelenésében sulyos családi gyásza miatt akadályozott vitéz Nagy Pál székkapitányt s inditványozta, hogy az altábornagy rendfokozatba történt előléptetése alkalmából a járás vitézei irásban köszöntsék parancsnokukat s egyidejüleg köszönetet mondott a képviseleti minőségben megjelent vitéz Lépess Győző ezredesnek.

Több elhangzott felköszöntő közben a debreceni »Vitézi Otthon« részére tekintélyes összeg gyült egybe. A vidéki vitézek tiszteletére a hajduböszörményi szakasz éjfélig tartó tancmulatságot rendezett, melyen kellemes együttérzésben vettek részt a vitézek hozzátartozói is.

Az értekezlet egyik kiemelendő határozata volt, hogy azt minden esztendő május hó 9-én következetesen meg fogja tartani. vitéz Kőszegi Frigyes.

Baranyai vitézekhez!

Számos esetben érkezik vitézek részéről oly jelentés, hogy községük határában földbirtokrendezés során fenmaradt, illetve az igénylők által lemondott területek vannak, amelyet saját részükre mint vitézi telket kérnek.

Tekintettel arra, hogy az ilyen híresztelések a legtöbb esetben nem fedik a valóságot, felszólitom a vitézeket, hogy a jövőben az ilyen jelentéseknek csak az esetben adok helyt, ha jelentésükhöz községi bizonyitványt is mellékelnek, amelyből megállapitható, hogy a fenmaradt terület milyen nagy, továbbá hogy megváltásos vagy vagyonváltságos föld-e és hogy az igénylők mi okból mondtak le. Székkapitány.

Megyei vitézi nap Gyulán.

Május 2-án, vasárnap, zajlott le Gyulán a Békésmegyei Vitézek Napja. A májusi napsugár aranyfénybe vonta a nemes város máskor csendes, de most élénk és ünnepi külsőt öltött fellobogózott utcáit.

Reggel fél kilenckor a pályaudvar felől felhangzik a katonazene indulója, — érkeznek a vitézek.

Nemsokára feltünik a békési vitézek imponáló fekete serege, amint két században, katonás rendben vonul fel a katonazene pattogó hangjai mellett a Kossuth-térre, a tábori mise szinhelyére.

A gimnázium hatalmas épülettömbje klasszikus háttere a zöld lombokból emelt, felvirágozott misesátornak, amely előtt a diszruhás vitézek katonás tömege mellett, jobbról és balról a cserkészek, leventék, iskolai tanulók és a zászlóik alatt felvonuló társadalmi egyesületek zárják be a hatalmas négyszöget, középen a szószékkel.

A megye és város megjelent előkelőségei s az ünneplőbe öltözött érdeklődők százai a misesátor két oldalán s a négyszögön kivül helyezkednek el.

9 óra 30 perckor érkezik meg vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány, kiséretében törzskörlete, székkapitányai és vitézi küldöttségeivel s a Himnusz hangjai mellett lép el a tisztelgő vitézek arcvonala előtt.

— Jó reggelt vitézek! — köszönti őket s kétszázötven vitéz harsogja vissza a köszöntést a megyei vitézi diszruhában megjelent törzskapitányuk felé.

A fogadtatás után megkezdődik a tábori mise, melyet báró Apor Vilmos gyulai plébános celebrál.

Evangélium után Brém Lőrinc pápai prelátus-apátkanonok lép a pódiumra s mélyenszántó gondolatokkal átszőtt hatalmas beszédet mond a vitézekhez.

A mise — mely alatt a katonazenekar s a gyulai Erkel-dalkör régi egyházi dalokat adott elő — befejeződik s a Himnusz eléneklése után Harsányi Pál békésbánáti református esperes intéz nagyhatásu, hazafias beszédet a vitézekhez, majd Vidovszky Kálmán evangélikus vallástanár szól az egybegyült ifjusághoz.

A magyar »Hiszekegy« eléneklése fejezi be az ünnepséget s a vitézek, leventék és cserkészek diszmenetben vonulnak el a törzskapitány és a megjelent előkelőségek előtt.

Délben 12 órakor nyitja meg vitéz Szabó Jernő székkapitány a megyei székház közgyülési termében a Békésmegyei Vitézi Szék rendkivüli székgyülését s a nap jelentőségének méltatása után felkéri vitéz Petrányi Sándor, vitéz Bánhegyi Géza és vitéz Hajdu József széktagokat, hogy a törzskapitányt, a megjelent vendég székkapitányokat és tiszti küldöttségeiket hivják meg a székgyülésre. A székkapitány üdvözlő szavai után vitéz Siménfalvy törzskapitány elfoglalja az elnöki széket s ismét megnyitja a meghivása idejére felfüggesztett székgyülést.

Vitéz Ákosfy Barna széktartói jelentésében röviden vázolja a megyei szék müködését, belső szervezettségét és életét, valamint társadalmi téren kifejtett tevékenységét az elmult öt esztendő alatt.

A széktartói jelentés tudomásulvétele után vitéz Gárdony Gyula dr. széktag jelentkezik szólásra s hatalmas beszéd keretében inditványozza, hogy a székgyülés táviratilag üdvözölje Magyarország Kormányzóját, a Vitézek Főkapitányát.

A székgyülés nagy lelkesedéssel fogadja el az inditványt s percekig ünnepli Nagyurát, a Vitézi Rend megalapitóját.

A törzskapitány zárószavaiban köszönettel emlékezik meg a megye polgári hatóságainak vezetőiről s közöttük is elsősorban dr. Kovacsics Dezső főispánról, akiknek odaadó támogatása nagyban elősegitette, hogy a megyei szék szervezettsége mai fokát elérhette, majd elismerését nyilvánitotta a megye székkapitányának eddig kifejtett munkásságáért.

Ebédre a vármegye főispánja látta vendégül a megjelent törzskapitányt és székkapitányokat, valamint a megyei vitézi szervek vezetőit.

Délután együttes vitézi gyülést tartott a megyei Vitézi Szék a vármegyeháza nagytermében, melyet 3 órakor nyitott meg a törzskapitány. Megnyitójában kegyeletes szavakkal emlékezett meg a harctereken elesett bajtársakról. Emléküknek két perces nyugodt állással adta meg a gyülés a tiszteletet. Ezután a törzskapitány a gyulai gazdákat üdvözli, kik a hallgatóság sorai között nagy számmal jelentek meg.

A törzskapitányi megnyitó után pókakereszturi Székely Jenő miniszteri tanácsos tartott értékes gazdasági szakelőadást, majd a székkapitány értekezése után a vitézek terjesztették elő ügyes-bajos dolgaikat, kérelmeiket. Háromnegyed hatkor a törzskapitány zárószavaival ért véget a gyülés.

A gyülés után a város polgármestere teát adott a »Vitézi Nap« vendégei részére, majd fél 8 órakor a Király-mozgóban Losonczy István ny. fregatthadnagy tartott vetitettképes előadást a békésmegyei árvizkatasztrófáról. Az előadás alatt dr. Bartyik Mátyás megrázó erővel szavalta el »Árviz« cimü aktuális költeményét.

Este 9 órakor a megyei szék a meghivott vendégek és a megyei testület vitézei számára a Göndöcs-kerti pavillon helyiségeiben közel 400 teritékes bajtársi vacsorát adott, melyen az első pohárköszöntőt vitéz Siménfalvy törzskapitány mondta a Kormányzó Ur Őfőméltóságára. A Főméltóságos asszonyt vitéz Ákosfy Barnáné köszöntötte lelkes, meleg szavakkal, mig Kovacsics Dezső főispán a hatóságok nevében a Vitézi Rendre, dr. Daimel Sándor alispán a megyei vitézekre, Csete József polgármester a vendég székkapitányokra ürítette poharát. A főispán üdvözletét vitéz Láng Ernő j. vitézi hadnagy, az alispánét vitéz Lajos József viszonozta lendületes szavakkal. Szép beszédet mondott még Brém Lőrinc prelátus-kanonok, Vidovszky Kálmán ev. lelkész és Székely Jenő min. taná-

csos. Végezetül a megyei székkapitány üdvözölte a megyei testület vendégeit s megköszönve megjelenésüket, kérte őket, hogy őrizzék meg szivükben e felemelő nap hangulatát s tartsák meg tovább is szeretetükben a békésmegyei vitézeket.

Említésre és elismerésre méltó, hogy a gyulai nemzetes Asszonyok — mintegy tizenketten — vitéz Láng Ernő j. vitézi hadnagy feleségének vezetése mellett odaadó és fáradságot nem kimélő módon vették ki részüket az előkészités és rendezés nehéz munkájából.

Balatonmenti eladó villatelkek.

Balatonalmádiban, a »magyar tenger« legideálisabb fekvésü fürdőhelyén, erdő és viz között, a Zsófia gyermekszanatórium felett, 150 villatelek (amely jelenleg szőllő, kertészet, föld, rét) kerül kiparcellázásra.

A vételár négyszögölenként 3—8 pengő, amely kamatmentesen 12 havi egyenlő részletben fizetendő. Egy parcella két ikerház épitésére is alkalmas, mert 250—600 négyszögöl nagyságu.

A vitézek részére külön rész kedvezményes ár mellett a vizhez legközelebbi helyen ez év augusztus haváig fentartatik.

Felvilágositást ad s a parcellákat megmutatja a tulajdonosok megbizottja: Makay Zoltán (Veszprém).

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az okszerü vajkészités dióhéjban.

A vaj kezelése.

A köpülőből kivett vajat az irótól meg kell tisztitanunk. Ezt célozza a vaj gyurása és mosása, tökéletesiti a vaj sózása.

A vajat a köpülőből lyukgatott vajlapáttal, sohasem kézzel vesszük ki és a tiszta gyuró asztalra helyezzük, melyről az iró lefolyik. A gyurást nem kézzel, hanem egy rovátkolt keményfa hengerrel végezzük, amely az asztallapjával együtt forgó vaj tömeget szétlapitja. A vajat ismételten összegyüjtjük a vajlapát segélyével s mindaddig gyurjuk, mig a vajlapáttal eszközölt gyengébb nyomásra csak itt-ott gyöngyözik a vaj.

A mosással tökéletesebben eltávolitható az iró, de mert a viz a vaj zamatanyagainak egy részét is oldja, a mosást csak szükség esetén ajánljuk. Okvetlen mosni kell a vajat, ha tulsavanyitott tejszinből készült, vagy tartós vajat akarunk nyerni. A mosást gyurás alatt végezzük fölforralt és 10 C. fokra leehütött vizzel mindaddig, amig a lefolyó iró teljesen tiszta nem lesz. Állithatjuk hideg vizbe is a vajat és vajlapáttal nyomkodjuk ki belőle a felesleges irót.

Sózás által a vaj kellemes sós izt és tartósságot nyer. A sózás után alkalmazott gyurásnál az iró tökéletesen eltávolitható. Nálunk nem keresik a sózott vajat tehát csak a külföldre szállitandó vajat kell sózni. Sózásra tiszta konyhasó használandó, sem nagy sem tulfinom szemcsés só nem alkalmas. A sózást az első gyurás után végezzük, ha gyors fagyasztásra számithatunk 100 kg. vajra 2—3 kg. sót, ha tartós export vajat készitünk 4—5 kg. sót kell a rétegezett vaj közé szórunk s fél nap mulva másodszor gyurjuk. A sózott vajat a második gyurásig hideg helyen kell tartani.

A kicsinyben eladandó vajat 1, ½, ¼ és egy nyolcad kg. sulyu darabokra, keményfa formákba préselve, formázzuk, nedves zsirpapirra kiforditjuk s eladásig hüvös helyen tartjuk. 5 kg-ig a vaj kemény papir dobozban szállitható. Nagyobb mennyiség tiszta tölgyfa hordóba gyuradó hézagmentesen. Papirt a hordó belsejébe nem teszünk. A hordó fenekére egy réteg sót teszünk, oldalait olvasztott vajjal bekenjük, a megtöltött hordót zsákvászonba varjuk s szállitásig jégre állitjuk.

A vaj eltarthatóságának növelése kémiai szerek hozzáadásával nálunk tiltva van.

Vajféleségek, vajhibák.

Minőség szerint megkülönböztetünk: teavajat (I. és II. rendüt), főzővajat, olvasztott vajat, kiviteli (export) vajat. Az elsőrendü teavaj (nevezik irós vajnak is) jól kenhető, kellemes, mogyoróra emlékeztető zamatu, fényes, sárga szinü. A jó vaj 1—2 héfig el kell, hogy álljon, a sózott vaj hónapokig is el áll hüvös helyen.

Ha a vaj ezen tulajdonságokkal nem rendelkezik, hibás. A vajhibák okozói elsősorban a tisztátalanság, de vaj hibát okoz a helytelen takarmányozás, rossz viz, tőgybeteg beteg tehén teje, gyakran a hibás tejszinkezelés, köpülés, gyurás, esetleg a rossz csomagolás. A tiszta kezeléssel, az előzőkben elmondottak pontos betartásával kevés gyakorlat után is sikerülni fog elsőrendü, egyöntetü vajat készitenünk, melynek mindenkor biztos piaca lesz.

A nyerhető vajmennyiség kiszámitása.

Az okszerü vajgyártás nem csak a legjobb vaj, de a legtöbb vaj nyerését is eredményezi. A vajmennyiségre befolyással van a tej százalékos zsirtartalma. Miután a vaj vizből és szárazanyagból áll, mely száraz anyag tulnyomó része tejzsir, ha a vajban kevesebb a zsirtartalom, több a viz és nemzsir tartalom, tehát nagyobb tömegü lesz a vaj. A zsirmennyiség azonban teavajnál 16 százalék, főzővajnál 18 százaléknál több nem lehet.

Üzemünk biztonsága, ellenőrzése miatt szükséges a nyerhető vajmennyiség megállapitása. Sokan azt tartják, hogy elég annyi vajnyeremény, amennyi a tej zsirtartalma. Ez helytelen. Legfeljebb ha még 0.5 hozzáadunk.

Az előállitott vaj kielégitő mennyiségének, tehát az üzem helyességének kontrollja pontosabb müszerek alkalmazását teszi szükségessé, melyekkel a zsirtartalom pontosan megállapitható ugy a tejben, mint a vajban. Nagyobb üzemeknél ezen vizsgálatai eszközök beszerzése elkerülhetetlen, mig kisebb üzemeknél hozzávetőlegesen ezen táblázatba foglalt adatok tájékoztatnak a szakszerü készités mellett nyerhető vajmennyiségről, adott százalékos tejzsirtartalom mellett.

Tejzsir-tartalom	Vajnyeremény	Tejzsir-tartalom	Vajnyeremény
%	kg	%	kg
2.5	2.82	3.5	4.01
2.6	2.94	3.6	4.13
2.7	3.06	3.7	4.25
2.8	3.18	3.8	4.37
2.9	3.30	3.9	4.49
3.0	3.42	4.0	4.60
3.1	3.54	4.1	4.72
3.2	3.65	4.2	4.84
3.3	3.77	4.3	4.96
3.4	3.89	4.4	5.08

Hangulyozom, hogy ezen táblázat csak általánosságban mutatja a valószinü üzemi eredményeket; kezdő vajkészitők, nem modern berendezésü üzemek ezen mennyiségeket nem fogják tudni kihozni.

Befejezésül megemlitem még, hogy az u. n. margarin, a vajtól teljesenn eltérőleg állati zsirokból készül, de készitik olajos növények olajából, sőt tejből is. Külsőleg hasonló a vajhoz, de hiányzik belőle a vaj jellegzetes ize, szaga, aromája. Margarint vaj néven forgalomba hozni tilos.

vitéz **Veress Szilárd.**

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményáruk piaca tartott irányzat mellett üzlettelen, a rozs forgalma vontatott, a zab változatlan irányzatot követ. A takarmányok piaca élénk. A vetőmagvak piacán a mohar és csillagfürt iránt van kereslet, az árak e téren teljesen változatlanok. Az élelmiszerek piaca csendesülőben van, az ünnepekről maradt eladatlan mennyiségek némileg olcsóbbodó árakat diktálnak. Az idényczikkek ára ujból le-

morzsolódott. A tejtermékek piacán a vaj ára erősen — mintegy 6—8 ezer koronával — csökkent.

Legujabb árak.

Terménypiac: 78 kg-os tiszavidéki buza legmagasabb ára 432.50—435, egyéb 430—432.50, rozs 227.50—230, pestvidéki rozs 230—235, árpa 240—250, sörárpa 300—325, zab 265—272.50, tengeri 202.50—205, korpa 172.50—175.50 ezer korona métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás buzaliszt 6750, 0-ás 6550, 2-es 6050, 6-os 4150, 8-as 2000 korona kg-ként.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 175, muharszéna 195, alomszalma 75 ezer korona métermázsánként.

Tojás, tej és tejtermékek piaca: tojás darabja 1.2—1.3 kannatej, kímérve 4—4.8, tejfel 22—26, habtejszin 40—44 ezer korona literenként. Legfinomabb vaj 72—82, IIa 60—70, sovány turó 8, tehénturó 12—14, juhturó 40—50, magyar ementháli 75—80 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiac: alma 24—36, dióbél 50—60, mogyoróbél 60—70, mandulabél 80—90, cseresznye 16—30, egres 10—16, földieper 30—50, szamóca 40—50 ezer korona kg-ként.

Tenyésztés alá vont üszők életkoráról.

Irta: **Básel Elek** okl. gazda, ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, kamarai előadó és ny. százados.

A szarvasmarhának tej-, hus- és erőtenyészirányzata közül a legtöbb körültekintést, szakértelmet és gyakorlati tapasztalatot a tejelőmarha fölnevelése igényli; mert — a tenyészállatok okszerü kiválasztását föltételezve — az állat hasznavehetősége a fölneveléstől függ. Annál az egyszerü oknál fogva, mert a tejelő szarvasmarha fölnevelésénél bizonyos tekintetben ellenmondásokat kell kiegyenliteni, mert a tejelőmarhánál nemcsak arra kell törekednünk, hogy tökéletes alkotásu, hanem arra is, miszerint a közvetlen hasznot hozó szerv, a tőgy is, jól kifejlődött legyen; illetve a jelenleg még mindég uralkodó tulsott formalizmus hibájától óvakodnunk kell. Hiszen az ellenőrző egyesületek elmélete szerint, az az ideális tejelő tehén, amely az elfogyasztott takarmányból, saját testének fentartására csak a kisebbik, mig a tejképzésére a nagyobbik részt használja fel. Természetesen ilyen tehén még nincsen és nem is lesz, dacára ennek, az egyes egyedek takarmányértékesitése között, a különbségek igen nagyok.

A helyes takarmányozáson és annak mikénti értékesitésén kivül, igen sok függ attól, hogy tenyésztésre milyen koru üszőket használunk. Téves az a nézet, hogy minél később használjuk az üszőt tenyésztésre, a fölnevelési költsége annál nagyobb lesz, mert ezen költségtöbblet busásan megtérül, ha az állat a későbbi használat következtében a célnak jobban megfelel. Dacára annak, hogy ezen igazság el nem vitatható, a tejelő marhára még sem vonatkozik; mert az olyan tehén, amely tenyésztésre csak teljes kifejlettsége után használtatik, bő tejelő nem igen lesz, mivel a test fejlődése alkalmával azon szerv fejlesztése, amely a hasznot közvetlenül adja, figyelmen kivül hagyatott. A tőgy állománya csak a második évben kezd fejlődni (nyugati marhát feltételezve), de amint már fejlődni kezd, akkor oda kell törekedni, hogy az lehetőleg előmozdittassék; ez a legcélszerübben azáltal történhetik, ha az üszőt ebben a korban — tehát teljes kifejlődése előtt — folyatjuk be.

Az előbbin kivül még egy másik ok is van, ha az üsző — okszerü takarmányozást feltételezve — későn lesz befolyatva, akkor az elfogyasztott takarmányból azon mennyiség, amely a test fentartására szükségből megmarad, ezen esetben csupán a test fejlődésére fog fordittatni. Ennek következtében az üsző el fog hizni, illetve testében és tőgyében sok zsir fog lerakodni; már pedig az ilyen lerakodás a tőgy kifejlődését hátráltatja és ha az ilyen tőgy a kifejlődöttség látszatával is bir, ez nem a mirigyeknek, hanem a lerakodott zsirnak lesz a következménye. Épen olyan helytelenül járnánk el, ha ezen bekövetkezhető hátrányt szükre szabott takarmányozás által akarnánk elháritani, mert ezáltal az állat fejlődése hosszabb időre terjedne. A fejlődése előtt befolyatott üsző akkor fog teljesen kifejlődni, ha vemhessége alatt ugy etetjük, hogy a tehén is és magzatja is fejlődhessék.. Azonban ne felejtsük el, hogy ha az üszőt fejlődése befejezése előtt tenyésztésre használjuk, ez csakis a tőgy kifejlődése végett van megengedve; illetve ezen eljárás minden egyébtenyésziránynál csak az állat rovására történnék.

Már most lássuk, hogy a fejlődése befejezte előtt befolyatot tüszőt a vemhessége melyik időszakában takarmányozzuk a legjobban. A vemhesség első időszakában a magzat fejlődése még nagyon csekély és ezért az anyaállat szervezetére nincs nagy befolyással, mivel ez csak a vemhesség második felében következik be. Amiért is csak az utóbbi időszakában kell arra tekintettel lenni, hogy az előhasi üszőnek takarmánya elegendő foszforsavas meszet és keményitőt tartalmazzon, mert e két tápanyagra a fejlődő állatnak fölötte nagy szüksége van. Az ujabb takarmányértékesitési megfigyelések tanuságai szerint, könnyebb az előhasi üsző fejlődését elősegiteni a vemhesség ideje alatt, mint a későbbi tejelési időszakban; mert a jó tejelő tehénnek többet kell az eleségből a tejképzésre forditani, mint amennyit a magzat fejlődésére fordit, amiért is nagyon bajos dolog az ilyen első borjas tehenet a tejelés mellett jó kondicióban tartani. A tejelés előmozditása épen ezen időszakban igen fontos, mert ettől függ a tőgy tökéletes kifejlődése. Ez okból igen kivánatos, hogy különösen az előhasi üsző tavasszal borjadzzék le, hogy a legjobb tejelőtakarmányozásban, a zsenge zöldtakarmányban részesülhessen.

Amint a tőgy már kifejlődött, akkor gondunk legyen reá, hogy a tehén is teljesen kifejlődjék, illetve arra ügyeljünk, hogy a tehén leborjadzás után félévnél előbb a bikához ne vezettessék, mert különben a még tökéletesen ki nem fejlődött szervezet könnyen kárt szenvedhet. De ha a mondott elővigyázattal járunk el, akkor a tehén fejlődésében pótolja a vemhesség ideje alatt elmulasztottat és minden tekintetben megfelelő fejőstehénné válik.

HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINKHEZ. Május elején csekklapokat mellékeltünk lappéldányainkhoz, hogy azok, akiknek előfizetése lejárt, előfizetésüket megujithassák. Kiadóhivatali kimutatásaink szerint azonban még mindig számosan nem küldötték be esedékes előfizetési dijaikat. Felkérjük ezen olvasóinkat, hogy az előfizetési dijat postafordultával adják fel a küldött csekklapon, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
24 Hétfő	Pünkösd h.	Pünkösd h.	A hét elején a nap 4 óra 15 perckor kél és 7 óra 38 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 9 perckor kél 7 óra 46 perckor nyugszik
25 Kedd	VII. Gerg.	Orbán	
26 Szerda	N. sz. F.	Fülöp	
27 Csütörtök	Béda	Béda	
28 Péntek	Ágoston	Emil	
29 Szombat	P. Magd.	Maxim.	
30 Vasárnap	Szenthár.	Szenthár.	

Hősi halottak emléke. A budapesti II. ker. érseki kath. reálgimnázium diákegyesülete vasárnap délelőtt 10 órakor leplezte le ünnepély keretében a hősi halált halt iskolatársak emléktábláját. — A budapesti kegyestanitórendi gimnázium és a budapesti Piarista Diákszövetség 29-én délelőtt leplezte le az intézet hősi halált halt tanitványainak emlékművét. — Mult pénteken, Budavár visszafoglalásának évfordulóján az Országos Rákóczi Szövetség és Magyar-Lengyel Egyesület küldöttségei kivonultak a régi tabáni temetőben nyugvó egykori hős honvédek közös sirjához és kegyelettel áldoztak emléküknek.

Mayer János Kompolt diszpolgára. Mayer János földmivelésügyi minisztert Kompolt község diszpolgárává választotta. Vasárnap adták át a diszoklevelet nagy ünnepség keretében Kompolton, ahová a miniszter kiséretében több egységespárti képviselő leutazott.

A gellérthegyi kápolna felszentelése. Pünkösd vasárnapján reggel 8 órakor nagy egyházi ünnepségek keretében szentelték fel vitéz József Ferenc királyi herceg jelenlétében az ujonnan épült gellérthegyi emlékkápolnát.

A jászladányi hősök szobrának leleplezése. Pünkösd hétfőjén leplezték le a jászladányi hősök szobrát vitéz József királyi herceg tábornagy jelenlétében. Martinelli szobrász szép müve 373 hősi halált halt jász harcos emlékét idézi fel. vitéz József kir. herceg gyönyörü beszédet mondott, majd Kiss Dénes főjegyző vette át a szobrot a község nevében. Peer Leó kanonok megáldotta az emlékművet s végül Nagy Emil ny. miniszter, a kerület képviselője, beszélt. Az emlékleleplezés után diszebéd következett, melyen Almássy Sándor főispán a Kormányzó Urra, Alexander Imre alispán vitéz József királyi hercegre ürítette poharát.

Vitéz dr. Endre Lászlót a bíróság felmentette. Annak a hajszának, melyet egyes sajtóorgánumok vitéz dr. Endre László gödöllői főszolgabiró ellen inditottak, egyik epizódja zajlott le pénteken a bíróság előtt, amikor is egy rágalmazási ügyben vitéz dr. Endre László vádlottként szerepelt. A magánvádló még a bíróság előtt is kvalifikálhatatlan hangon nyilatkozott Magyarország egyik legkitünőbb, gerincesebb közigazgatási funkcionáriusáról, hogy a bíróság részéről rendreutasitásban részesült. Végül Schadl elnök kihirdette itéletét, melyben a bíróság vitéz dr. Endre Lászlót felmentette. Nagy örömmel üdvözöljük a hazafias érzéseért sok méltatlan támadásban részesülő főszolgabiró felmentésének hirét.

Az Őrszem. Az Őrszem legutóbbi száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Hét idős és érdemes altiszt cikkét olvashattuk benne az altiszti kart érdeklő fontos problémákról. Ezenkivül egyéb hasznos és tanulságos közlemények töltik meg a kitünően szerkesztett szaklapot. Örömmel olvastuk, hogy az Őrszem vidéki tudósitóinak sorában egy vitéz is szerepel. Vitéz Halász András vámőrtiszthelyettes Gacsályból müködik közre a lap teljessége érdekében.

Bencés iskolák cserkésztáborozása. Hat bencés iskola cserkészei rendeztek nagy táborozást pünkösd ünnepén a pannonhalmi főmonostor tövében. A cserkészek ünnepélyén óriási tömeg vett részt. A zászlóanyai tisztet előkelő hölgyek töltötték be.

Pályázati hirdetmény. Az üresedésben levő közszolgálati állásokra kiszolgált altisztek elsőbbségi joggal birnak. Most a következő üresedésben levő állás hirdettetett ki: A soproni m. kir. sóhivatalnál egy a XI. fizetési oszt. 3. fokozatába sorozott mázsatiszti állás. A pályázati kérvényhez csatolandó anyakönyvi kivonat, erkölcsi bizonyitvány, honossági bizonyitvány, iskolai bizonyitvány, tisztiorvosi bizonyitvány, katonai okmányok, eddigi szolgálatot igazoló bizonyitványt. A 20 ezer koronás bélyeggel ellátott kérvényt a főispán utján legkésőbb junius 21-ig be kell adni. Egy évi próbaidő után a kinevezett véglegesittetik.

Fürdőkedvezmény Budapesten. A szt. Lukácsfürdő tényleges vagy nyugállományu tisztek és altisztek részére a jegypénztárnál 25 százalékos engedményt, a főpénztárnál legalább öt darab jegy vételénél 40 százalékos engedményt ad. A Császárfürdő nevezettek számára szintén kedvezményt nyujt. A szt. Gellért fürdő 25 százalékos engedményt, az Erzsébet sósfürdő 17 százalék kedvezményt nyujt.

Kedvezményes ruházati akció részletfizetésének kérdése. A honvédelmi minisztérium előző ezirányu rendeletét következőképpen módositotta: Azon havidijasoknál, akik a ruházati cikkeket már megrendelték és a részleteket már fizetik, a hátralékos összeg 12 havi egyenlő részletekben vonandó le. Akik a ruházatot ezután, de julius 1. előtt rendelik meg, szintén 12 havi részletben fogják befizetni. Akik julius elseje után rendelnek meg ruházati cikkeket, azoknak tartozása oly módon vonandó le, hogy a jövő évi junius végével tartozásuk kiegyenlitett legyen.

Dijat nyert vitéz Farkas János bikája. Vas vármegye Gazdasági Egyesülete április hó folyamán tartotta meg folyó évi — dijazással egybekötött — apaállatvásárát. A vásáron vitéz Farkas János ikervári lakos bikája nyerte a III. dijat dijat és oklevelet. Nevezettet az állattenyésztés terén kifejtett eredményes tevékenységéért a vármegyei Vitézi Szék is dicsérő elismerésben részesitette.

Vitézi müsoros estély Győrött. Győr vármegye Vitézi Székkapitánysága az árvizkárosult vitézek felsegélyezésére folyó hó 2-án, a győri Lloyd dísztermében fényes müsoros estélyt rendezett, nagy anyagi és erkölcsi sikerrel. Dr. Deák János tábori lelkész lelkes, tüzzel és hittel telitett beszéde vezette be az ünnepséget. Majd a katonazenekar a »Hiszekegy«-et és a Csokonay-nyitányt adta elő Schwarzkopf főkarmester preciz vezénylésével. Gombos Ilonka Mentes Mihálynak, a kiváló pap-poétának, ez alkalomra irt »Vitézi ének« cimü prológját szavalta el hatásosan. Őszinte tetszést aratott Hermann László igazgató élvezetes hegedüjátéka Fodor Kálmán karnagy ügyes zongorakiséretével. Az ev. egyházközség templomi énekkara Kirchner zeneszerző kiváló szerzeményét, a 81. zsoltárt énekelte sok müvészettel. Az Iparos Dalkör két gyönyörü magyar darabbal nyerte meg az előkelő hallgatóság tetszését. Poharnik Jenő tanár Farkas Imre »Vén cigány« cimü melodrámáját szavalta szép sikerrel, zongorakisérettel. Az ünnepélyt a katonazenekar által előadott Liszt: II. magyar rapszódiája és »Nem, — nem, — soha!« induló fejezte be. Az estélyt vitéz Kokas szerkesztő rendezte.

Kedvezményes jegyek a Nemzetközi embervédelmi kiállitásra. A budapesti városligeti Iparcsarnok területén nyilt meg a Nemzetközi embervédelmi kiállitás. A kiállitás igazgatósága minden tényleges és nyugállományu tisztnek és ezek családtagjainak a huszezer koronás belépőjegyek helyett 12 ezer koronás kedvezményes jegyet bocsájt rendelkezésre. A központi vezetőség cime: IV., Piarista-u. 6., félemelet.

Az alföldi utak megjavitásának terve. Az Alföld gazdasági és kulturális fejlesztésére a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara egyesületet alakitott, amely legsürgősebb problémájává tette az alföldi utak megjavitásának kérdését. Tudvalévőleg Csonkamagyarországon körülbelül egymillió hold olyan terület van, amelyet terméketlennek minősitenek. Ezt a hatalmas területet jelentékeny részében hasznositani lehetne, ha megfelelő utak állnának rendelkezésre. A helyzet azonban az, hogy ezer hold számra vannak olyan területek, amelyek ugyszólván megközelithetetlenek. Pedig ut nélkül nemcsak a termelő munka akad meg, hanem lehetetlenné válik a közegészségügy, a közoktatás és a közigazgatás munkája is.

Jegyzékbe foglalják a hadikölcsönkötvényeket. Minthogy a hadikölcsönkötvényeket lelketlen spekulánsok hamisitották, a Pénzintézeti Központ pontos számjegyzéket készittetett a nosztrifikált kötvényekről, hogy ennek alapján a hivatalosan lebélyegzett darabokat meg lehessen különböztetni a hamis bélyegzésüektől. A lebélyegzett kötvények jegyzékét sürgősen közzé fogják tenni. Az anyagnak 80 százaléka már el is készült és a még hátralévő 20 százaléknak a feldolgozása rövidesen megtörténik, akkor a jegyzéket kiadják. Ezzel a forgalom visszakapja a teljes biztonságot, mert aki hadikölcsönt akar vásárolni, azonnal meggyőződhetik, hogy az eladott cimletek száma szerepel-e a jegyzékben, tehát a kötvény valódi-e vagy sem.

Levente zászlóbontás Piliscsabán. Piliscsaba község hazafias közönsége és ifjusága április hó 18-án a vallásos hit, a hazaszeretet és a kötelességtudás mélyitése céljából zászlót bontott. A fényesen sikerült hazafias ünnepségen a vármegye főispánját és alispánját Székely István vármegyei főjegyző, a Vitézi Széket vitéz Feördeös Vilmos ny. á. ezredes, a vármegyei testnevelési felügyelőséget Veják Béla testnevelési felügyelő képviselte. Az ünnepséget szent mise nyitotta meg, amely alkalommal Lattyák Nándor piliscsabai esperes-plébános hazafias érzéstől áthatva buzditotta a leventéket kötelességtudásukra, hazaszeretetre és a vallásos hitre. Mise után a templom előtti főtéren zajlott le maga az ünnepség, amelyen hét községnek mintegy 750 főből álló leventecsapata helyezkedett el zeneszó mellett. Az ünnepséget körülbelül 4000 ember nézte végig. A zászló beszentelése után Szentpétery Lajos járási főszolgabiró röviden ismertette a leghazafiasabb, legüdvösebb törvényes intézménynek, a testnevelésnek nagy jelentőségét s ugyancsak lelkes szavakkal buzditotta az ifjuságot. Az ünnepség lezajlása után a leventecsapatok a felszentelt Szüz Máriás — Hungária Patronája — hatalmas zászló előtt diszlépésben vonultak el. A leventék elhelyezkedése és felvonulása mintaszerű és teljesen kifogástalan volt. Nem hagyhatjuk figyelmen kivül Schönek Mátyás piliscsabai polgárnak kiváló hazafias gondolkozását és magatartását, aki áldozatkészségével mindig jó példát mutatott s ez alkalommal példaadó hazafias kötelességet tanusitott azzal, hogy a leventecsapatnak e hatalmas, szép zászlót, bár nagy anyagi áldozat árán, teljesen ingyen ajándékozta. Meg kell emlékezni továbbá az egyes leventecsapatok oktatóiról, akik rövid idő alatt a leventék sportkiképzését oly magas fokra emelték.

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Május 31. 1707. Az ónodi országgyülés megnyitása. Ezen nevezetes országgyülés volt az, amely Rákóczi hadiköltségeire két millió forintot szavazott meg, a libertás pénzt kibocsájtotta és ezen történt, hogy Turócz követeit a rendek összekaszabolták.

Junius 4. 1849. A kormány Budapestre költözik. Budavár bevétele után a Debrecenbe menekült kormány ismét visszatért a fővárosba.

Junius 5. 1446. Hunyadi Jánost kormányzóvá választják. A rákosi országgyülés pünkösd napján Hunyadi Jánost az ország kormányzójává kiáltotta ki. 1. A kir. várakat átadták neki. 2. Az ország hadát reábizták. 3. Országtanácsot adtak melléje. 4. Felhatalmazták a pénzverés jogával. 5. Hütlenségi pörökben az elmarasztalást és kegyelmezést csak az országtanáccsal gyakorolhatta. 6. A főpapokat csak az országtanáccsal nevezheti ki. — A kormányzói esküt magyarul tette le.

— **1849. Kossuth Lajos bevonulása Pestre.** A kormányzó fényes ünnepséggel vonult be a fővárosba.

— **Deák felirati javaslatát elfogadták.** Deák Ferencnek a kiegyezést előkészitő felirati javaslatát az országgyülés e napon három szótöbbséggel elfogadta.

Mi történt bel- és külföldön.

A nemzetgyülés részleteiben is elfogadta a belügyi tárca költségvetését és áttért a népjóléti tárca költségvetésének tárgyalására. A nemzetgyülés a tárca költségvetését általánosságban elfogadta, valamint Láng Jánosnak az egyke meggátlására vonatkozó és Alföldy Bélának a kórházak, elmegyógyintézetek személyzeti létszámának emelésére vonatkozó javaslatát.

Vass József népjóléti miniszter, több felszólalásra reflektálva, rámutatott arra, hogy a kormány a tüdővész elleni küzdelemre nagyobb összegeket fog forditani. A szegényjogon beutalt betegek költségei áthárithatók a kincstár terhére, a németvölgyi hadirokkant tüdőszanatórium meg fog nyilni a polgári közönség számára is. A 100 és 75 százalékos hadirokkantak illetményeinek rendezése véglegesnek és kielégitőnek mondható, a hadiözvegyek és árvák járulékainak ügye rendezés alatt van s mig az 50 százalékos rokkantak panaszai tényleg orvoslást kivánnak, addig a 25 százalékosok igényei teljességgel indokolatlanok. A hadikölcsönök ügyét illetőleg az érdekeltek által ez ügyben benyujtott memorandumot tanulmány tárgyává teszi.

*

A hallei Gazdaszövetség vezetősége Wilnovszky báró elnök vezetésével Budapestre érkezett; megtekintette a mezőgazdasági muzeumot és a mártonvásári Dréher-uradalomba tett kirándulást.

A marokkói harcok befejezése. A mult hó végével eredménytelenül végződött az udzsai béketárgyalás. A tárgyalások megszakitása után ujra kezdődtek a hadmüveletek, melyeknek váratlan következménye az lett, hogy a rifkabil felkelők frontja felborult és belső egyenetlenkedés miatt ellenállásuk megszünt. Abd el Krim felkelővezér a fellázadt törzsek fenyegető magatartása miatt elmenekült és levelet intézett a marokkói főkormányzóhoz, akinek bejelenti, hogy megadja magát és a franciák nagylelküségére bizza további sorsát. Abd el Krim levelét a francia minisztertanács elé terjesztették, amely a köztársasági elnök elnöklése mellett foglalkozott a levéllel. A minisztertanács határozata szerint Abd el Krimmel nem lehet tárgyalni, mert most már senkit sem képvisel és csak időt akar nyerni. A marokkói helyzet ezzel a franciák javára tisztázódott, ami politikai és gazdasági helyzetük jelentékeny megkönnyebbülését eredményezte.

A leszerelési konferencia. A leszerelési konferenciát előkészitő bizottság Genfben ülésezik és Tánczos Gábor magyar lovassági tábornok javaslatot nyujtott be. A jelentés előterjesztése után a kisántánt képviselői egymásután felszólaltak és a bizottsági tárgyalás elé utalást ellenezve, a javaslat ismertetését és felolvasását kivánták. Urugay délamerikai állam képviselője azt a kérdést vetette fel, hogy van-e joga Magyarországnak javaslatot tenni. Vita kerekedett ebből és a vitában egyedül az angol kiküldött állott Magyarország pártjára. Végül elhatározták, hogy a terjedelmes magyar javaslatot döntés előtt az egyik legközelebbi ülésen ismertetni fogják.

A lengyel elnökválasztás. Lengyelországban a rend lassanként helyreállt. Megállapitották, hogy a legutóbbi forradalom alkalmával hatszáz ember vesztette életét és kétezer ember sebesült meg. Az uj elnök megválasztását május 31-re tüzték ki. Pilsudszky tábornagy egyelőre még nem volt hajlandó nyilatkozni arról, hogy elvállalja-e az elnökjelöltséget.

Jovanovics halála. Belgrádban nagy feltünést keltet, hogy a pünkösdi ünnepek alatt felakasztotta magát Jovanovics volt miniszter, a radikális párt alelnöke. Az öngyilkos miniszter veszedelmes ellenlábasa volt Pasics volt miniszterelnöknek, akit megvádolt azzal, hogy kormányával együtt, melynek Jovanovics is tagja volt, tudott előzetesen Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásának tervéről. Ez a nagy feltünést keltő nyilatkozat annak idején bejárta az egész világsajtót és mindenütt felháborodást keltett. Pasics jó darabig hall-

gatott és hallgatásával meglehetősen gyanus szinbe keverte magát, később azonban elkeseredetten cáfolt. Most a szenvedélyes vitát befejezi Jovanovicsnak, a vádlónak feltünést keltő öngyilkossága, melyet állitólag nagyfoku idegességében, gyógyithatatlan betegsége miatt követett el.

Szerb és oláh választási mozgalmak.

A pünkösdi ünnepek alatt Bácskában és a Szerémségben Radics-párti nagygyülések voltak, melyeket a nemzeti szervezetek tagjai rendszeresen megzavarni és szétverni igyekeztek. Ópázuán bombát akartak dobni Radics Istvánra és a tettest a rendőrség csak az utolsó pereben tudta a merénylet végrehajtásában megakadályozni. Zomborban a Radics-párti gyülést az orjunások szétverték és azon nyomban a helyszinen Radics-ellenes gyülést tartottak. — Romániában is megkezdődtek pünkösd után a választások. Az országos magyar párt a szászokkal és a svábokkal együtt támogatja a jelenlegi kormányt, melynek élén Avarescu tábornok áll. Azt remélik, hogy a választáson tiz-tizenkét magyar képviselőt fognak megválasztani. Az uj kormány nemzeti engedményeket helyezett kilátásba a magyarok részére a közgazdasági és az iskoláztatás terén. Az eddigi tapasztalatokból azonban nem sok reményt meríthetünk arra, hogy a román kormány megtartja igéreteit.

Hősök emlékszobránál.

Szemünkben könny... szivünkben fájdalom,
Körülöttünk gyász... sötét az Egünk...
Megaláztatás, szétroncsolt ország,
Osztályrészül im' ez jutott nekünk!...

Lehajtott fővel jöttek ma ide
Nagy csatákat járt kemény harcosok,
Siró szülők és zokogó árvák...
Gyászos özvegyek... ifjak és aggok.

Hozzátok jöttünk néma vitézek,
Daliás hősök, Ti nagy magyarok...
...Hozzátok jöttünk, néma vitézek,
Dicső honfiak, merre vagytok?...

Hivó szóra harcba szállottatok,
Szent tüz hevitette sziveitek,
Rohantatok vérmezőkön által
És félelmetessé lett nevetek!

Tüzet álltatok sziklafalakként
Jéghegyek között és bércek orrán,
És nem féltétek a szörnyü halált, —
Vészes tengeren... a véres rónán.

S ráborult a borzalmak napjára,
A gyilkos gránátok sötét füstje;
S fénylett az éjszakák réméiben:
A dörgő ágyuk villanó tüze.

S álltátok poklok e szenvedését,
Ifju szivetek... lángolt... dobogott...
De jaj!... a sorok egyre ritkultak...
...A sirhantok száma szaporodott...

S a föld, melybe pihenni tértetek
Siralom földje! ...nem szittya ugar,
Nem lehet édes ott az álmotok...
Rabló ott az ur!... rab ott a magyar.

De eljő majd a nagy leszámolás
És Árpád népe ujból megindul,
És győzni fog majd, mert győznie kell!
Vele igazság van és a Hadur!...

S amint tör a had uj honfoglalásra,
Elsöpri végleg a rabló csordát,
És napunk megint bércmögül bukkan
S kék Adriába mossa sugarát!

A szent sirotok, mely puszta most... néma...
Kivirul és zöld pázsit befedi;
Hervadó virág nem lesz rajt' soha:
Mert szabad magyar könnye öntözi!...

vitéz **Szigethy Dezső.**

Hirdetéseink szervezése.

Több oldalról hozzánk érkezett kérésre elhatároztuk, hogy lapunk hirdetési rovatát kibővitjük.

Kettős célt óhajtunk ezzel elérni. Az egyik célunk az, hogy olvasóink figyelmét felhivjuk a legalkalmasabb beszerzési forrásokra, a másik célunk, hogy iparral, kereskedelemmel és gazdálkodással foglalkozó vitézeink számára vásárlóközönséget, piacot szerezzünk és ezáltal elérjük azt, hogy más közvetitők kizárásával mindenki ott szerezze be szükségletét, ahol az a legelőnyösebben, olcsóbban, legjobb minőségben kapható és a termelő vitéz ne legyen kénytelen termését elvesztegetni, hanem annak becsületes árát megkapja. Minél nagyobb forgalmat bonyolitanak le hirdetőink a mi segitségünkkel, annál jobban megközelitettük célunkat.

Ez a hirdetési akció, melyet most meginditunk, azt kivánja előmozditani, hogy például ha egy olvasónk faluról a közelében fekvő vidéki városba bemegy szükségletét beszerezni, vagy terményeit eladni, tudja pontosan kihez forduljon ott, hol veheti a legmegbizhatóbb szerszámokat, hol kapja a legjobb árat gazdasági terményeiért. Nem szabad a jövőben megtörténjék, hogy a vitézek tájékozatlanságuk miatt olyan eladók és vevők kezeibe kerüljenek, kik reájuk, mint érdekeinkre károsak.

Tudva, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok közepette a gazdák, iparosok, kereskedők nem birják el a nagy megterhelést, ezért kedvezményes, uj hirdetési tarifát állapitottunk meg, melyből a vitézek számára még külön engedményt is nyujtunk.

Lapunk immár több mint 7000 példányban megy szét az ország minden vidékére, annak minden járásába és községébe, igy nagyon előnyös a helyzete tehát azon cégeknek és magánosoknak, akik lapunkban hirdetnek.

Ilyen cégek például: faiskolák, oltványtelepek, mezőgazdasági gépek, szerszámok, textiláruk, zsákok, épitőanyagok, terményes, vetőmagvak, tenyészállatok, fajbaromfi, méhészeti cikkek, bőráruk, ruházati cikkek, gyógynövények, stb. árusitói.

*

Kérelem a nagytekintetü vármegyei vitézi Székkapitányságokhoz!

Az Országos Vitézi Szék felhatalmazott arra, hogy alábbi kérésünkkel a nagytekintetü Székkapitányságokhoz forduljunk.

Felkérjük a Székkapitány urakat, hogy fentiek szellemében közegeik utján lépjenek érintkezésbe a vármegyéjük, városuk területén lévő olyan cégekkel, magánosokkal és vitézekkel, akiknek hirdetése olvasóközönségünk szempontjából előnyösnek látszik és szólitsák őket fel, hogy lapunkban hirdessenek.

A nagytekintetü Székkapitányságok cimére ürlapokat és csekkeket küldünk, azon kéréssel, hogy az ürlapokat kitölteni s hozzánk beküldeni kegyeskedjenek. A hirdetést feladó cég a kérdéses hirdetési dijat hozzánk csekklapon küldi el. A hirdetést a pénz átvétele után fogjuk csak közölni.

Midőn a Székkapitány urakat ilyen fáradságos feladatra kérjük, szem előtt tartjuk a vitézek, olvasóink érdekét és a mai nehéz gazdasági helyzetben viszonzásul segiteni kivánunk rajtuk. Kijelentjük, hogy egy-egy Székkapitányság utján szerzett minden 400 ezer korona összegü hirdetés után egy, a nagytekintetü **Székkapitányság által kijelölt szegénysorsu vitéznek félesztendeig lapunkat ingyen küldjük.**

Hirdetési áraink, egyszeri közlésért:

Egész oldalas hirdetés ára	600.000 K
Féloldalas hirdetés ára	350.000 »
Negyedoldalas hirdetés ára	200.000 »
Nyolcadoldalas hirdetés ára	120.000 »
50 mm-es, egyhasábos hirdetés ára	80.000 »
40 mm-es, egyhasábos hirdetés ára	60.000 »
30 mm-es, egyhasábos hirdetés ára	50.000 »
Apróhirdetés három sorban	30.000 »
Apróhirdetés egy sorban	16.000 »

Háromszor feladott hirdetéseknél 10% kedvezményt, ötször, vagy többször feladott hirdetéseknél 20% kedvezményt adunk.

Vitézek részéről feladott hirdetéseknél 20% kedvezmény.

Kérjük a nagytekintetü Székkapitányságok, vitézek és összes más olvasóink szives támogatását.

Hazafias üdvözlettel:

A Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala.

SPORT.

A ludovikások győzelme. Pünkösd vasárnap délben evezték a »Budapesten át« egyetemi evezősversenyt, melyben a Ludovika, a Müegyetem, a szegedi, a Pázmány és a közgazdasági egyetemek nyolcasai vettek részt. Először Szeged vezetett, majd felvonult a Ludovika és végig kezében tartva a versenyt, másfél hosszal győzött a müegyetemi csapat felett.

Rövid hirek. A főiskolai tornászverseny egyéni bajnokságát Szakács Ödön, a Testnevelési Főiskola hallgatója nyerte meg. A kardvivó csapatversenyt a Ludovika csapata, az egyéni versenyt Timár (LASE) nyerte hét győzelemmel. — Istenes (UTE) országos rekord mellett győzött a Budapest—Székesfehérvár távversenyen 1 óra 30 perc 25 mp idővel. — Nurmi uj világrekordot állitott fel 3000 méteren. Berlinben 8 perc 25.4 mp alatt futotta be a három km-t. — A 4×100-as stafétabajnokságot a KAOE nyerte. — Távolugrásban Püspöki és Takács (MOVE) eredményei a vasárnapi atlétikai versenyen feltünést keltettek, amennyiben Püspöki 692 cm-t, Takács 669 cm-t ugrott.

Leventezászlószentelés és verseny Dunavecsén. A dunavecsei járás folyó hó 18-án tartotta Dunavecsén levente-vándorzászlószentelését s a vele kapcsolatos járási leventeversenyt. A lélekemelő ünnepély a járás szine-java s a versenyre kiküldött 300 levente részvételével délelőtt 10 órakor istentisztelettel kezdődött. Utána zászlószegek beverése kezdődött, zászlóanya gróf Teleki Józsefné volt. Következett az elvonulás a felszentelt zászló előtt, majd diszebéd. A vándorzászlóra kiirt verseny délután 3 órakor került lebonyolitásra, a járás nyolc községét egy-egy 30 főből álló leventeszakasz képviselte. Fegyelem, teljesitmény s szellem tekintetében különösen a dunavecsei s szalkszentmártoni leventék tüntek fel; a versenyt s igy a vándorzászlót csekély pontkülönbséggel a dunavecsei leventeszakasz nyerte. Egyuttal örömmel szögezzük le azt a tényt, hogy a győztes szakasz oktatója, parancsnoka vitéz Tóth Sándor, községi irodatiszt.

Szerkesztői posta.

Kérjük a vitézeket, hogy telekügy, kölcsön és hasonló ügyben kérésükkel közvetlen az illetékes vármegyei Székkapitánysághoz forduljanak, mert a szerkesztőség ily ügyekben sem felvilágositást adni, sem eljárni nem illetékes.

vitéz **Kovács Mihály.** Nagyon megértjük panaszát. A körjegyző kötelessége volna hivatalból sürgetni e dolgot. Miután ezt nem tette, az ügy alapos megvizsgálása végett panaszát az illetékes Székkapitányságnak küldtük meg. Onnan fog választ kapni. — vitéz **Imrey Ferenc.** Rokkantak ellátása — és mint Ön irja — végkielégitése nem kezdődött meg. A törvény megjelent s igy a körjegyző kell, hogy tudjon róla. Legközelebbi számunkban e kérdésről részletesen tájékoztatjuk olvasóinkat. Hőstett leirását és fényképét sziveskedjék beküldeni. — vitéz **Gaál Lajos** (1023). Szekszárdon a vitézek jogi ügyeit dr. Hódossy Sándor ügyvéd végzi. — vitéz **Furdi László.** Telekügyben, sajnos, nem adhatunk semmi felvilágositást. Erre kizárólag csak Székkapitánysága adhat tanácsot, ezért levelét elküldtük Keszthelyre. Onnan kap választ. — vitéz **Halász Lajos.** A leventeversenyről irt értesitést röviden közöltük. Idő rövidsége miatt, sajnos, szavalásra alkalmas verset már nem küldhetünk. Figyelje lapunkat, mert időnként közlünk leventéknek való verset.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Környei Bonifác, Felsőszentiván: 24.000 K, 1926 aug. 1.* — vitéz Déri István, Baja: 100.000 K, 1927 febr. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Barta György, Bácsmadaras: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Ferenczy Pál, Kunbaja: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Polgár Keresztély, Hajós: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Galambos József dr., Tass: 8000 K, 1926 jul. 1. — vitéz Vas Mátyás, Bácsbokod: 36.000 K, 1926 jun. 15. — vitéz Jávorka Sándor, Boróta: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bognár György, Izsák: 122.000 K, 1927 febr. 1, 2000 K tulfizetéssel. — Gazdakör, Dunavecse: 48.000 K, 1925 dec. 31. — vitéz Katona István, Baja: 40.000 K, 1926 jul. 1. — vitéz Kunsági Antal, Büddpuszta: 24.000 K, 1926 jul. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Galamb Sándor dr., Makó: 192.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Lelkes Gábor, Csongrád: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Papp Mihály, Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Pokorády István, Kecskemét: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Ürmös János, Csongrád: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Csicsay János, Szeged: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Hadfy Imre, Makó: 96.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Éber Béla, Makó: 48.000 K, 1926 márc. 15. — vitéz Kéray Endre, Szeged: 48.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Móricz Kálmán, Kecskemét: 24.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Urbán Albert, Kiskunfélegyháza: 50.000 K, 1926 jun. 1, 1000 K hijján. — vitéz Szabó Gyula, Makó: 24.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Kovács Mihály, Csongrád: 48.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Zelei Gáspár, Kistelek: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Bali Mihály, Csánytelek: 50.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Vadász Boldizsár, Szeged: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Havasi István, Lakytelek: 96.000 K, 1927 febr. 1. —

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Riadó.

Harsog a harci kürt
Fel magyarok talpra!
Az Isten nevében
Honfoglaló harcra!

Fel nemzetem talpra,
Rázd le láncaid,
Tépd szét Trianon
Rongy papirjait!

Vesszen az oláh had,
A cseh is pusztuljon,
Délvidéken a szerb
Tovább ne raboljon!

Vesszen a rabló had,
Fegyverre magyar!
Vesszen az is ki e honért
Halni nem akar!

Elég volt a szenvedés,
Bujdosás és könny
És az elrabolt részeken
Kiontott vérözön!

Ne sirjunk tovább,
Fegyverre magyarok!
Őseinknek szent földjeit
Ne tiporják gazok!

Fel a szent harcra
Magyarok! Véreim!
Hogy lobogjon a mi zászlónk
Kárpátok ormain!

Fel magyar véreim,
Fegyverre egy szálig!
Honfoglaló harcra,
Ha kell, a halálig!

vitéz Román Mihály

Hősi emlékművek.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek magyarország feltámadásában!
Amen!

Csonka Magyarország — Nem ország,

Egész Magyarország — Mennyország!

Egy német hősi emlékszobor Artern varos hőseinek szobra.

A 10-es huszárok emlékszobra Székesfehérváron. (Limanova.) (Kallós müve.)

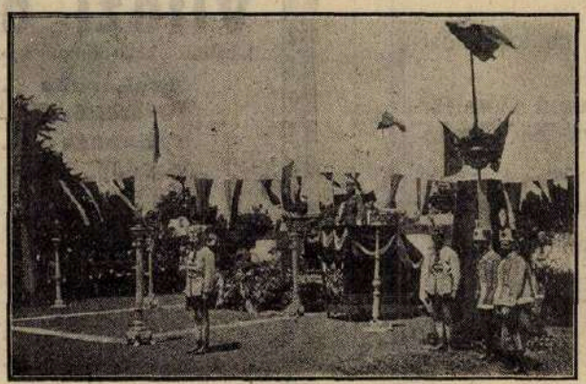

A hősi halottak első emlékünnepe a budapesti hősök temetőjében. (1925.)

A hősi halált halt jászszentlászlói harcosok emlékszobra. (Zsákodi Csiszér János műve.)

A derecskei hősi halottak emlékszobra.

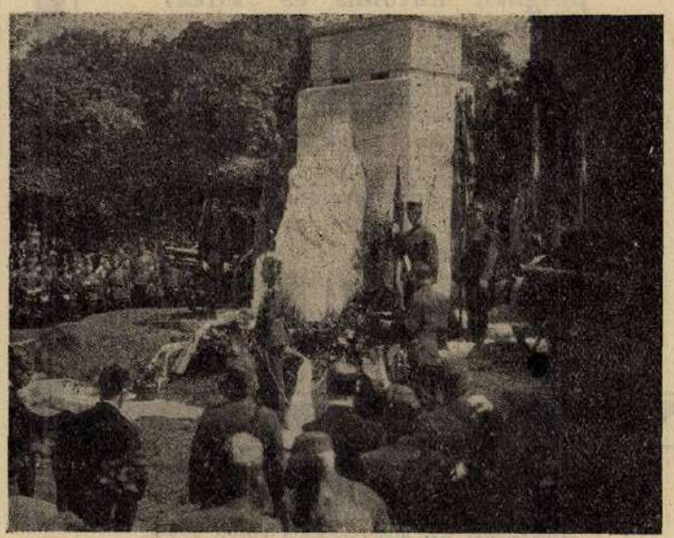

A Ludovika előtt felállított „Nevtelen hős" emlékoszlopának felavatása. (Menyhárdt felvétele.) (Sidló műve.)

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gözfütés, légszesz és vizvezeték berendező,

müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM. Melléklete a 2. sz. Vitézi Közlöny. 1926. JUNIUS HÓ 6.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VAROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Trianon.

A leggyászosabb évforduló. Soha nemzetünk, mióta e földön él, a gyászmagyarok szégyene óta, szégyenletesebb megaláztatást el nem viselt, mint mikor a saját halálositéletét volt kénytelen aláirni. Itt nem egy párt, nem egy felekezet, nem egy társadalmi réteg, nem egy vidék gyászáról van szó, ezt a csufos békediktátumot egyformán gyászolja, sinyli szegény és gazdag, alacsonysoru és főrangu, erdélyi, felvidéki, bácskai és Csonkamagyarország polgára, zokognak a folyók, zord haraggal állnak a bércek, sóhajt az erdő és a nagy magyar alföldeken a szél azt suttogja: szégyen és gyalázat, szégyen és gyalázat.

Trianon. Ha valaha szóhoz átok, könny és szégyen füződött, ez a szó az. Talán csak Mohács hozzá hasonló. De Mohács egyuttal a magyar elszántság, a magyar hősiesség és vér képét is felkelti lelkünkben, mig Trianonhoz csak szégyen, csak gyalázat tapad. O száradjon el a toll, amely aláirta, égjen az a tinta, a lelkünkben maró bélyegként, amely ennek a szennyes okmánynak jobb sorsra méltó papirjára tapad és ne feledje soha magyar, aki él, hogy ez a nemzet fegyverrel, szivvel, vérrel bátor volt, csodás volt, hős maradt, de kicsavarták kezéből a fegyvert és akkor a tollával olyan bünt követett el, amilyent soha el nem követett volna, ha a szivére hallgat.

Akkor is sejtettük, ma tudjuk teljes valóságában, mit jelent Trianon. Az tudtuk, hogy elveszitjük örök jussunkat a Kárpátokat, a Bácskát, Bánátot, Hargitát és mindent ami hozzájuk füződik; tudtuk, hogy árva lesz tizenkét millió magyar, hontalan lesz mind, akit idegen járom alá hajtottak, azt azonban nem tudtuk még, hogy a mi életünk itt ezen a megmaradt földön a siralomházban ülő élete lesz, hogy a mi életünk az örökös és meg nem szünő megalázások, nélkülözések és megalkuvások kálváriája marad. Bizony, nem választottuk a Kölcsey által jósolt szép halált, mi a csuf életet, a megalkuvást választottuk és ennek következményeit viseljük ma. Hát ne csodálkozzunk ha látjuk a nyomoruságot itt is ott is, ha nem száll gyárkéményeinkből a füst s dolgozó polgáraink ezrei munka nélkül, éhesen és dermedten nehezednek a holnap elé, ne csodálkozzunk, ha a föld termését, szőlőnk borát nem tudjuk másra becserélni, ha eddig nem is képzelt gondok sulya alatt görnyednek magyarok milliói és ne csodálkozzunk, ha halljuk, hogy Erdély csüreiben rothad a gabona és kiráncigálják elhagyott véreink alól apáik jussát a hóhérok, mert mindez, ami a trianoni határokon kivül és belül történik, mind ennek a trianoni munkának a következménye.

Fejetetejére áll az erkölcs, amit eddig jónak hittünk, rosszá válik, amit eddig rossznak tartottunk, megértjük immár és elkövetkezik az a pillanat, amikor a maga teljességében rádöbbenünk arra, hogy mit jelent ez az állapot és hogy ez az állapot tarthatatlan, mert hisz jobb nyugodtan pihenni földanyánk ölén, mint élő halottként lézengve, nem lelni honunkat e hazán!...

*

Ilyen gondolatok támadnak bennünk, ha hazánk sorsát nézzük ezen a rettenetes, szomoru gyásznapon. Már most az épen a kérdés, hova megyünk, merrefelé haladunk, mitévők legyünk?

Először is a legfontosabb, hogy minden magyar lelkében ott éljen Trianonnak, mint a nemzet szégyenének tagadása. Nem kérdeztek minket, befogták a fülüket, ott álltak hóhérbárddal a fejünk felett és azt mondták, ird alá. És mi aláirtuk a saját halálos itéletünket. De nem fogadtuk el, nem akartuk, nem egyeztünk bele, tiltakoztunk ellene. Ha megkérdezték volna a magyar nép millióit, nem akadt volna egy elvetemült magyar, aki azt mondta volna, igen, elfogadom, aláirom a saját szabad akaratomból, lemondok mindenről, ami az enyém volt. Nem fogadta el a megszállt területek népe, nem fogadták el az ősi magyar városok, hiszen, hogy milyen választ nyert volna a kérdező, arra élénken rávilágit a soproni népszavazás, ahol a feladott kérdésre impozáns egyhanguságggal felelt egy nem teljesen magyarajku város népe, melyet azzal akartak boldogitani, hogy a másik országhoz csatolnak el, ahol talán akadt volna nyelvrokon, de testvér nem, hiszen Sopronnak szive az ősi magyar hazával vert egybe, Sopronnak története a magyar történet része és soha sem lesz osztrákká még az a magyar, akinek anyanyelve német, épen ugy, mint ahogy nem válik csehhé a tót és nem ráccá a horvát és bunyevác.

A felelet egyhangu lett volna, Magyarország egy és oszthatatlan, lakossága nem törekszik idegen állam jogara alá, hanem a saját földrajzi, történelmi és politikai egységét kivánja követni. Igen, de senki sem kérdezett. Nem voltak kiváncsiak a mi akaratunkra. Határoztak felettünk, de nélkülünk, nem törődve azzal, hogy mi ebbe a határozatba ugy sem nyugszunk bele soha. És szállóigévé vált a második dacos magyar mondás, az »ebura fakó« mai modern formája, a: »Nem, nem soha!« Ezt feleltük mi az erőszakos rablók minden határozatára. És ez a felelet élő valóság, ez a felelet benne él minden magyar szivében, ez a mi igazságunk, mi hiszünk a feltámadásban és elviseljük a nyomor, a szégyen, a megaláztatás teljes kálváriáját.

*

Trianon tehát a mi lelkünkben nincs. Trianon egy férczmü, Trianon egy káprázat, Trianon a rablók jussa, éppen olyan, mintha erdőn a bitangok megtámadnak egy becsületes utast, elveszik mindenét s aztán arra hivatkoznak, hogy joguk volt hozzá, mert erősebbek

voltak. Nem kérdezték meg, adja-e, vagy sem, nem kérdezték, mit kér azért, amit el akarnak venni tőle, nem kérdezték, belegyezik-e, hanem elvették. A rablás jussa még nem jogosit fel senkit törvényes birtoklásra, még ha kierőszakolta volna életveszélyes fenyegetés árán a megrablott aláirását is. Mert hiszen a törvény is megmondja, hogy életveszélyes fenyegetés, vagy elkerülhetetlen kényszer alatt álló egyén beleegyezése semmis.

Mi Trianont soha el nem fogjuk ismerni. Hiába törekszik Benes és Nincsics egy keleti Locarnóra, melyben mégegyszer, ünnepélyesen, magunk szántából lemondunk jogainkról, nem vagyunk Ézsauk, akik lemondanak a jogukról egy tál lencséért. A mi szivünkben ott él az örökké eleven tiltakozás, mi ezt hajtogatjuk, mint akinek rögeszméje a tagadás, nem, nem, soha, nem egy sora sem ennek a diktátumnak! Mi tudjuk, mit jelent, nekünk nem kell megalkuvás, nem kell engesztelődés, nekünk teljes reparáció, teljes itélet kell. Mi követeljük, ami minket megillet egy ezerév jogán, mi várjuk és mert nem tágitunk tőle, el fogjuk érni ujra a nagy, a boldog, a szent és felszabadult teljes Magyarországot!

Igy maradjon, ökölben, a kezünk, mig ez a szó él, hogy: Trianon.

Dr. Farkass.

Megyei vitézi nap Gyulán.

Mult számunkban közöltük a május 2-án lezajlott gyulai vitézi napról szóló tudósitásunkat. Képünk a tábori misén jelenlevő előkelőségeket ábrázolja. x vitéz Siménfalvy Tihamér, tábornok, törzskapitány.

Brém Lőrinc, pápai prelátuskanonok beszéde a békésmegyei vitézekhez.

VITÉZI ÉLET.

Somogyvármegye Vitézi Székének üléséről.

Szép lefolyásu megyei székülést tartott Somogy vm. Vitézi Széke folyó évi április hó 30-án Kaposvárott, amelyen a vm. Vitézi Szék tagjai teljes számban vettek részt. A megjelentek között láttuk a vm. Vitézi Székkapitányon kivül:

vizeki Tallián Andor Somogy vm. alispánját, daruvári Kacskovics Lajos ny. alispánt, a megyei gazd. bizottság elnökét, Fonyó László csendőr őrnagy, Északsomogy vm. ker. parancsnokát, Dr. Boros István, Dr. Nicsovics Vazul és vitéz dr. Gimesy Ferenc ügyvéd, jogügyi tanácsosokat, az összes járási vitézi hadnagyokat és telkes tiszti vitézeket. Ezután tonyódi vitéz Markóczy Antal székkapitány a Vitézi Szék 6-ik ülését megnyitotta és a megjelenteket üdvözölte, majd elnöki beszámolóját mondotta el.

Elsősorban is kegyelettel emlékezett meg az elmult évben elhalt vitézi bajtársakról, majd a vm. felavatott vitézeinek kimutatását olvasta fel. Részletesen ismertette a jutatott vitézi telkeket és azok felosztását, melyszerint a vármegyében mintegy 4000 k. hold föld adományoztatott 262 vitéz részére.

Felsorolta az elmult év nevezetesebb eseményeit és ünnepélyeit, amelyen a vitézek testületileg vettek részt hangsulyozta a levente oktatás fontosságát s ez alkalommal megemliti, hogy a megyében a vitézek ugyszólván kizárolagos oktatói a fiatal gárdának. Kiemeli vitéz Dr Bernáth Jenő tabi ügyvédnek e téren kifejtett dicséretre méltó ügybuzgóságát, akinek egyuttal ezért köszönetét fejezte ki.

Ismertette az üléssel a járadék telkek kiutalásánál követett eljárást s mely gondoskodás történt arra, hogy a telkes vitézek jutányosan lovakat kaphassanak.

Közölte továbbá, hogy a telkes vitézeknek gazdasági felszerelésre az OVSz. üzemkölcsönt folyósitott, amelyből 46 megyebeli vitéz részesült kölcsönben. Beszámolt a vm. Rendelkezési alapról és megemlitette, hogy »Vitézek és a Gazdák Lapja« a Vitézi Rend hivatalos lapja lett, melyet minden vitéz járat.

Ezután vázolta legközelebbi teendőire vonatkozó tervét. Hangoztatta, hogy minden vitézi telekből mintagazdaságot kell létesiteni, ehhez azonban szükséges, hogy a vitézek gondolkodásában szakszerüen ki legyenek képezve. Somogyszentimrei földmives iskolában 1924/25 évben 24 fő nyert kiképzést, kiemeli az általuk elért kiváló eredményt, amelyről az ülésen jelen volt urakon kivül a főispán ur is meggyőződést szerzett. Természetes, hogy a vitézek a jövőben is tészt fognak venni az ilyen szaktanfolyamokon melyek főleg az ő érdekeiket szolgálják. Közli továbbá, hogy eddig ünnepélyes beiktatásokat csak az ingyenes vitézi telkeken tartottuk, a jövőben azonban a járadék telkek is ünnepélyes formák között fognak átadatni és pedig járásokon belül egyszerre. Erre vonatkozólag a főszolgabiró urakkal idejében fog érintkezésbe lépni.

Végül ez uton is meghivta a megjelenteket a folyó évi vitézi avatásra és az ünnepélyes beiktatásokra.

Az elnöki beszámoló után vizeki Tallián Andor alispán ur emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Nagy örömmel hallottam a Székkapitány ur előadását, amelyben minden benfoglaltatik ami a vitézeket és a gyülést érdekli.

Látjuk — mondotta —, hogy Somogyvármegyében a vitézi intézmény igen jó kezekben van. Önagyméltósága bele viszi munkájába egész hazaszeretetét, fényes tehetségét és mindezt a haza érdekében.

Ugy a külső hatóságok, mint maga Somogyvármegye közönsége is nagy rokonszonvvel látják a vitézek folytonos előrehaladását és fejlődését. A már vitézek birtokában levő 4000 k. hold még nem az a mennyiség, amivel Somogymegye a vitézeinek tartozik, a gátló ok abban keresendő, hogy az O. F. B. még nem fejezte be munkáját s igy a birtokosok még nem tudják, hogy mennyi marad meg részükre és mit adhatnak le. De most remélhető, hogy lassan minden vitéz telekhez jut. Ennek két nagy jelentősége van, az egyik a közgazdasági szempontból, mert minden egyes vitézi telek lassan mintagazdasággá fog kialakulni. Erre előkészíti a vitézeket a Szent Imre-i földmives iskola, amelyet eddig is oly fényes sikerrel végeztek. A másik nagy jelentősége az, hogy a vitézek a községekben élnek. Ugyanis a vitézek legjobban tudják megbecsülni a magyar törvényeket, mert ők véreztek a magyar hazáért és magyar rögért. Igy tehát ők mutatják a népnek a legjobb példát.

A vármegyei Vitézi Szék valamint Somogy vármegye közönsége nevében köszönetet mondott a székkapitánynak s a törzskapitánynak aki megjelenésével többször szerencséltette a vármegyét és ilyenkor mindig serkentette és nevelte vitézeit.

Az alispán ur szavaihoz daruvári Kacskovics Lajos ny. alispán is csatlakozott. O a Székkapitány nagy érdemeit különösen abban látja, hogy eddig is már 4000 k. holdat tudott a vitézeknek biztositani. Dicséret illeti őt még, hogy gazdaságilag is irányitja vitézeit. Továbbá megjegyzi, hogy nem elég ha a vitézek a Szent Imre-i gazdasági szakiskolának az elméleti részét tudják, hanem el menni az egyes telkes vitézekhez és ott gyakorlati oktatásban kell őket részesiteni. Inditványozza, hogy azok a vitézek, akik a telkeiken szép példát, eredményt mutatnak, jutalomban reszesüljenek. Végül mégegyszer hálás elismerését és köszönetét eljezi ki a Törzskapitány és Székkapitány uraknak a nagy fáradságukért.

Még egy néhány felszólalás után a gyülés az elhangzott inditványokat elfogadta. Ezután az elnök — a megjelenteknek köszönetét tolmácsolta — s az ülést berekesztette.

vitéz Márlay.

*

Adóbuza hivatalos ára. A m. kir. pénzügyminiszter a vagyonváltság földek után fizetendő adóbuza árát 1926 junius havára **350 ezer koronában állapitotta meg.** O. V. Sz.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A küzködő mezőgazdaság.

Az Országos Mezőgazdasági kamara beszámolója.

Május 28-án tartotta meg az Országos Mezőgazdasági Kamara évi közgyülését. Ebből az alkalomból terjedelmes jelentésben számol be a magyar mezőgazdaság sulyos helyzetéről. A kép amelyet megrajzol tökéletesen egyezik a való helyzettel. Két malomkő között őrlődik ma a mezőgazdaság: egyfelől a sulyos adóteher, másfelől a hitelválság és az értékesités körüli nehézségek.

A mezőgazdaságtól kivánt áldozatok meghaladják ennek a termelő ágnak teherbiró képességét. A kamarai beszámoló nagyszerüen feltárja a föld adóterhét. Érdemes egynéhány adatot idézni: Somogymegyében egy kát. hold és 1970 öles birtok összes adóterhe 336.71 aranykorona. Egy holdra tehát 22.44 aranykorona teher esik és ugyanakkor ennek a birtoknak kataszteri tiszta jövedelme mindössze 23.73 aranykorona. Fejérmegyében egy 112 holdas birtok összes adó és járulékterhe 983 aranykorona. Egy holdra esik 8.77 aranykorona teher és a föld kataszteri tiszta jövedelme holdanként 11.85 aranykorona. Vasmegyében egy 427 holdas középbirtok közterhe 3070.25 aranykorona. Fizet tehát holdanként 7.21 aranykorona adót és a kataszteri tiszta jövedelme holdanként 8.19 aranykorona. Ugyanez a helyzet a nagybirtoknál is. Sopronmegyében egy 1000 holdas birtok adóterhe 13,084.89 aranykorona és ugyanennek a területnek egy holdra esik 13.08 aranykorona és ugyanennek a területnek kataszteri tiszta jövedelme 14.77 aranykorona. Győrmegyében egy 17.789 holdas birtok kereken 101.691 aranykorona adóval van terhelve, más szóval minden hold föld 5.71 aranykorona adót fizet, viszont egy hold kataszteri tiszta jövedelme 6.35 aranykorona. Be van bizonyitva tehát, hogy a föld jövedelmének nem 70—75, hanem 90—98 százalékát adja le adókban és egyéb közszolgáltatásokban.

A Kamara összeállitásából világosan kitünik, hogy a földadón, a jövedelmi és vagyonadón kivül kiadós tehertételt visel még a gazda: házadó, kincstári haszonrészesedések, kereseti adó, utadó, közmunkaváltság, nyilvános betegápolási és gyermekvédelmi adó, községi pótadó, illetékek, egyházi adó, iskola adó, ármentesitési járulékok, helyi jellegü fogyasztási adók, a cselédek kereseti adója, biztositási pénztári járulékok, ebadó, kövezetadó, rokkantadó,, stb. cimén, nem is szólva arról, hogy átháritás alapján tekintélyes részt vállal a gazda a fogyasztási és a forgalmi adókból is.

Hogy áll ezután a gazda az értékesités kérdésével? Az értékesitésre legnagyobb befolyást gyakorolja a termelési költség. Erre vonatkozólag a kamarai beszámoló összeállitja a mezőgazdasági termelés szempontjából rendkivül fontos 31 iparcikket, kiszámitja, hogy azoknak együttes drágulási száma az utolsó békeévhez képest 132.9. Ezzel szemben a mezőgazdasági termelés 30 cikkére vonatkozólag ugyanigy kiszámitott drágulási szám mindössze 96.7-szeres áremelkedést mutat. Szemléltetően mutatja ez a néhány adat, hogy a mezőgazdasági termelés költsége növekedett, értékesitési lehetősége pedig erősen csökkent. Ennek ellenére a mezőgazdaság mégis igen értékes, sőt óriási termelési eredményt ért el, amely különösen a kiviteli viszonyokban jut kifejezésre. Amig ugyanis 1924-ben egész kivitelük 77.8 százalékát tette a mezőgazdaság 448.5 millió aranykorona értékben, 1925-ben a mezőgazdasági kivitelünk az összkivitelnek már 80.3 százalékát teszi ki 562.4 millió aranykorona értékben. Ezen számok egybevetéséből tehát világosan kitetszik, hogy mily óriási erőfeszitéssel dolgoztak a magyar gazdák.

A sertések hizékonyságának fokozása miskárolás által.

A »Köztelek« érdekes adatokat közöl arra vonatkozólag, hogy a miskárolás kivitelének időpontja milyen befolyással van a sertés hizékonyságára. Minthogy a mangalicák hat hónapos korukban ivarérettek, tanácsos lesz ennél fiatalabb korukban miskároltatni. A 4 hónapos korában miskárolt süldő 14 hónapos koráig legelőre jár, mely idő alatt a miskárolás folytán 10 százalékkal jobban fejlődik, tehát hizóba állitás idején 70 kilo helyett 77 kilo lesz. A 200 napos hizlalási idő alatt a sertés minden 20 napban, összesen tehát 10-szer bugna, ami mindenkor 2 nap, tehát 20 nap veszteséget jelent. A bugás ideje alatt a sertés nem eszik, tehát napi fél kilo gyarapodást számitva, 10 kg.-al kevesebbre hizik, mint a miskárolt. De veszteség az is, hogy a bugó sertés társait is zavarja, ami a hizás tartamára 2.5 kilo sulyveszteségnek számitható. Összegezve tehát a 4 hónapos korában miskárolt sertés 19.5 kg. sulytöbblettel fizeti meg a miskárolást.

A közvetlen hizóba állitás előtti miskárolásnál már más a helyzet. A másfél éves korukban miskároltak a mütét következtében átlag 4 százalék sulyt veszitenek. A 200 hizási napból a mütét következtében az első 30 napra nem számithatunk sulytöbbletet, csak 170 napra. A bugás elmaradása miatt itt tehát csak 8 kg. sulytöbblet fog jelentkezni, ami a nyugtalansággal járó energiapocsékolás megtakaritására felvett 2.5 kg.-mal együtt 10.5 kg. nyereség volna. De ebből is le kell vonni a 4 százalék miskárolás utáni veszteséget, marad összesen 7.7 kg. sulytöbblet a miskárolás javára.

Mindez természetesen csak átlagos számitás, annak feltételezésével, hogy a miskárolás teljesen sikerült, nem okozott hashártyagyulladást és különben is a sertés hizékonysága, takarmányértékesitőképessége kifogástalan. **(Sajgó.)**

A külföldi gyárak már elég magas áron veszik a gyapjut.

A teljes pénztelenség következtében a gazdaságok ezidén korábban kezdték meg a nyirást, mint más években. Zöldhitel hiányában ugyanis a gyapjueladásból akar a gazda pénzt szerezni a termelési költségeire. 1921 tavasz óta 1924 végéig a gyapjuárak folyton emelkedtek, mig 1925 tavaszán hirtelen és átmenet nélkül oly nagy áresés következett be, hogy bár az árak azóta valamit javultak, mégis 45 százalékkal olcsóbbak, mint másfél évvel ezelőtt. A világpiacon a gyapjuárak jelenleg emelkedőben vannak és egyelőre a szilárd irányzat biztositottnak látszik. Nálunk a finom keresztezéseket erősen keresik és főként a hazai, de a német és cseh gyárak már az idei hozamnak több mint a felét fölvásárolták. Csehországba a mult hónapban 100 ezer kilo magyar gyapju ment ki. Németországba és Olaszországba szintén 100 ezer kiló. Az uradalmi gyapju ára 28—32 ezer, a szedett gyapju 23—25 ezer korona kilónként szennyes állapotban. A németek elsőrendü uradalmi tételekért 35 ezer koronát is fizettek, sőt még ennél drágább ártól sem riadtak vissza. Fizetésnél a vevők 70 százalékos kamatmentes előleget adnak.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok kissé barátságosabbak, a forgalom azonban továbbra is csekély. A malmok inkább csak Ia buzát vásárolnak ujbuzában nagy az érdeklődés és a jó kinálattal szemben, vevők is akadnak. Rozs forgalma szük méretekre szoritkozik. Uj rozsot augusztusi áruban vásárolnak. Árpában üzlettelenség uralkodik, mert a jóminőségü áru hiányzik a piacról. A zab forgalma nagyon csekély. A tengeri irányzatát a belföldi fogyasztás élénkebb kereslete javitja. A bab üzlete igen csekély; árai változatlanok. Az őrlemények piacán pang az üzlet. Az élelmiszerpiacokon főképen az idényfőzelékek piaca élénk. A tejtermékek piaca tulzsufolt, ennek következtében főleg a vaj ára esik. A gyümölcspiacon a cseresznye, az eper, a szamóca és az egres állandó nagy felhozatai következtében olcsóbbodik. A huspiacon alig van élet. A baromfi- és halpiac csendes. A tojáspiacon abban reménykednek az eladók, hogy a tojás ára a közeljövőben ismét eléri az 1400 K-át.

Legujabb árak.

Terménypiac: buza tiszavidéki budapesti paritásban 427½—430, dunántuli 422½—425, rozs 222½—225, pestvidéki rozs 225—227 és fél, árpa 240—250, sörárpa 300—325, zab 267½—272½, tengeri 210—212½, korpa 167½—170 ezer korona métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás buzaliszt 6750, 0-ás 6550, 2-es 6000, 6-os 4150, 8-as 2025 ezer korona kg-ként.

Hüvelyesek és vetőmagvak: viktoria borsó 2900, tehérbab 1900, tarkabab 1350, lencse 6050, mák 26 ezer korona kg-ként.

Gyapjupiac: uradalmi gyapju 27—28, parasztáru 23—24 ezer korona kg-ként.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 162, alomszalma 80 ezer korona métermázsánként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás 1.3, tej 4—4.8, tojásostej 16, tejfel 22—26, habtejszin 40—44 ezer korona literenként. Főzővaj 50—60, sóvanyturó 8, tehénturó 12—14, juhturó idei 40—50, trapista és óvárisajt 40—46 ezer korona kg-ként.

Széchenyi gondolatai.

Engem soha nem ijesztett csekély számunk, de fenmaradhatásunkért annál erősebben rettegtem mindig, azon okból, — ezt ki kell végre mondani, — mert fajtánk anyagi, mint szellemi léte oly felette könnyü.

*

(Az 1825. országgyülésen irja): Szaporitsuk azon emberek számát, akik polgári erényekkel ékeskednek. Ezek kisebb vagy nagyobb számától fog függni nemsokára a nemzet ereje, szabadsága, szerencséje. A civilizáció világa ég már, azt semmi halandó el nem olthatja többé.

Mi el fogjuk hinteni az igazi erkölcsi függetlenség magvait. Oh, ki fognak azok kelni, habár későn is, akkorra bizonnyal, mikor mi már a sirban leszünk.

*

Istenért, mi, kik magyarok vagyunk, egymást e pillanatban ne üldözzük; számunk kevés, hibája mindenkinek ugyan van, de a legnagyobb az, hogy egyik a másiknak csak hibáját látja; fogjunk kezet, különben állásunk és bonyodalmainknál fogva lehetetlen, hogy bárkánk portusba jöjjön.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
7 Hétfő	Róbert	Róbert	A hét elején a nap 4 óra 4 perckor kél és 7 óra 52 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 3 perckorkél 7 óra 57 perckor nyugszik
8 Kedd	Medárd	Medárd	
9 Szerda	Prim., Fel.	Félix	
10 Csütörtök	Marg. kir.	Margit	
11 Péntek	Jézus Sz.	Barnabás	
12 Szombat	F. János	Klaudius	
13 Vasárnap	Pád. Ant.	Tóbiás	

Hősök emlékünnepe.

Május utolsó vasárnapján az egész ország meghatő bensőséggel és szép ünnepléssel adózott az elesett hősök emlékének.

Az ünnepségek központja a rákoskereszturi hősi temetőben volt, ahol délelőtt 11 órakor kezdődött meg a gyászünnepség, a hősök emlékoszlopa előtt.

Egymásután vonultak fel zászlóik alatt az egyetemi hajtársi szövetségek, a különböző egyesületek, a kivezényelt rendőrszázad, a folyamőrség egy szakasza, majd zenekarral az élén a honvédség acélsisakos tábori díszbe öltözött csapatai jöttek vitéz Galántay István őrnagygyal az élükön. Elől a gyalogság, azután egy század huszár, majd egy tüzér üteg ágyui dübörögtek. Tizenegyóra tájban gyülekeztek az előkelőségek: vitéz Jánky Kocsárd l. tábornok, a honvédség főparancsnoka, a Vitézi Szék képviselői, a székesfőváros képviseletében Sipőcz Jenő dr. polgármester, a honvédség tiszta küldöttsége, a Ludovika Akadémia növendékeinek csoportja, a Hadviseltek és Hadirokkantak Szövetségének delegációi és a különböző társadalmi egyesületek csoportjai. Néhány perccel 11 óra előtt jöttek a budapesti német és török kolóniák, élükön a követségek személyzetével.

Pontban 11 órakor érkezett meg a Kormányzó ur képviseletében Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter, majd Auguszta főhercegasszony, Konrád bajor kir.herceg feleségével, Bona bajor hercegasszonnyal és Albrecht főherceg is. A lelkészek imái után a hősök emlékoszlopának megkoszoruzása következett, Csáky honvédelmi miniszter a Kormányzó ur Őfőméltósága, Scitovszky Béla házelnök a nemzetgyülés, Bárczi István miniszterelnökségi államtitkár a miniszterelnök és a kormány, vitéz Jánky Kocsárd honvédfőparancsnok a honvédség, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza alezredes a vitézi rend, von Schön követ a német, Ludfula bej követségi titkár a török követség, Sipőcz Jenő dr. polgármester a főváros, Széchenyi Emil gróf a Vöröskereszt Egylet koszorujátt helyezték a hősök siremlékére. A hősök napján, vasárnap délelőtt az államrendőrség főkapitányságí épületében az államrendőrség világháboruban elesett hőseinek s a forradalom alatt elpusztult rendőröknek emléktábláját leplezték le.

A belügyminisztérium tisztviselői kara a háborubán elesett bajtársak emlékére emléktáblát állitott a minisztérium előcsarnokában, amelyet délelőtt 11 órakor lepleztek le. Az emléktábla, amely Kisfaludy Stróbl Zsigmondd alkotása, a minisztérium tizenhat hősi halottjának nevét örökiti meg, köztük nagybányai Horthy Szabolcsét, Szolnok-vármegye egykori főispánjáét. Az ünnepély a Hiszekeggyel kezdődött, majd Rakovszky Iván belügyminiszter tartott beszédet.

Székesfehérvár városa vasárnap ünnepelte meg az elesett hősök emlékezetét. Reggel valamennyi templomban ünnepi istentiszteletet tartottak. Délelőtt a Zichy-ligetben levő oroszlánszobor előtt Bilkei Ferenc esperes-plébános mondott ünnepi beszédet. Délután a volt 10. közös huszárezred hőseinek emlékművét megkoszorúzták. Ezután a hősök temetőjében a hősök emlékművét koszorúzták meg.

Zalaegerszeg társadalma a Rákosi Viktor Társaság rendezésében impozáns ünnepséggel áldozott az elesett hősök emlékének. A vidéki leventecsapatok standártjaikkal küldték koszoruikat a hősök emlékére emelt emlékmüre.

Nagykőrös közönsége kegyeletes ünnepség keretében adózott a hősök emlékezetének. Az ünnepség vasárnap délután kezdődött a városház előtti téren sok ezer főnyi hallgatóság jelenlétében. Az ünnepi szónok Barsi Lajos volt tábori lelkész beszédében testvéri szeretetre, együttérzésre buzditotta a hallgatóságot.

Debrecenben vasárnap nagyarányu emlékünnepet rendeztek az elesett hősök tiszteletére. Délelőtt valamennyi templomban gyászistentiszteletet tartottak, majd megkoszorúzták a világháboruban elesett hősök emlékmüvéit. Délután a hősök temetőjében volt emlékünnepély. A város lobogó diszt öltött.

Vasárnap leplezték le a tatai hősök emlékoszlopát. A leleplezési ünnepségen megjelent vitéz József kir. herceg is. A főherceg Gonda Henrik dr. min. tan. kiséretében autón érkezett a község határához, ahol a felállitott diadalkapunál a község képviselőtestületének élén Alexander dr. alispán üdvözölte, a tatai leányiskola növendékei pedig csokrot nyujtottak át neki. A hősi emlékszobor terén Horváth főjegyző fogadta. Jelen volt Huszár főispánnal együtt vitéz Raics Károly altábornagy, a székesfehérvári vegyesdandár parancsnoka is.

Kiskunhalas város közönsége Horthy Miklós kormányzó és József főherceg tábornagy jelenlétében junius 13. napján, vasárnap leplezi le a világháboruban elesett 746 vitéz fiának emlékezetére emelt hősi emlékmüvét.

*

Frigyes királyi herceg 70 éves. Junius 4-én ünnepelte meg Magyaróvárott Frigyes királyi herceg születésének hetvenedik évfordulóját. Az ősz tábornagyot a a Kormányzó Ur képviseletében vitéz Janky Kocsárd lovassági tábornok, a honvédség főparancsnoka, üdvözölte, megjelentek a Mária Terézia-Rend lovagjai, vitéz József királyi herceg tábornagy vezetésével, továbbá a királyi család tagjai és meleg ünneplésben részesitették a világháborus osztrák-magyar haderő volt főparancsnokát.

Vitéz József kir. herceg székfoglalója a Tiszti Kaszinóban. Az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó-Egyesület vitéz József királyi herceg tábornagyot diszelnökévé választotta. Őfensége a diszelnöki tisztséget elfogadta és szombaton, május 29-én tartotta meg székfoglalóját. A fényes ünnepségen megjelent a Kormányzó Ur Őfőméltósága is, továbbá a magyar honvédség tisztikarának számos tagja, akik végighallgatták a királyi herceg fenkölt előadását és meleg ünneplésben részesitették a magyar katonák szerető és hős atyját.

Gróf Apponyi Albert nyolcvanéves. Gróf Apponyi Albert, a nemzet patriarkája, május 29-én töltötte be nyolcvanadik évét. Ez alkalomból a Kormányzó Ur Őfőméltósága üdvözlő táviratot intézett az agg államférfihoz, akit az országból és az egész világról sokan kerestek fel üdvözlő sürgönyökkel. A nemzetgyülésen Scitovszky Béla elnök méltatta gróf Apponyi nagyságát. Apponyi a napot családja körében uj birtokán, Gyöngyösapátiban, töltötte csendes visszavonultságban.

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete alakuló közgyülése. Országszerte nagy érdeklődés kiséri a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének megalakulását. Az egyesület céljául tüzte ki az egész országban a legmodernebb keretek között az első segélynyujtás megszervezését. A közgyülés folyó hó 10-én délután 5 órakor lesz megtartva, melyen a törvényhatóságok külön-külön képviselve lesznek. Kivánatos, hogy ezen közgyülésen minél több érdeklődő jelenjék meg.

Becker Károly porosz közoktatásügyi miniszter Budapestre érkezett. Résztvett a csütörtöki dezsönén, melyet tiszteletére a miniszterelnök adott s melyen a magyar közélet méltóságai jelentek meg. A német kultuszminiszter tiszteletére Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter is dezsönét adott a Nemzeti Kaszinóban. A porosz kultuszminiszter résztvett a budapesti Reichsdeutsche Schule ünnepélyén, valamint a Kormányzó ur által pénteken adott ebéden.

Becker porosz kultuszminiszter a parlament delegációs termében »A háboru utáni porosz-német kulturpolitika« ci-

men nagyszámu előkelő közönség jelenlétében előadást tartott.

A református konvent közgyülése. A református egyház legfőbb fóruma május hó 26-án és 27-én tartotta évi rendes közgyülését Baltazár Dezső püspök elnöklete mellett, aki a magyar gályarabok szabadulásának és Ruyter hollandi tengernagy halálának 250 éves fordulójára kegyeletes emlékbeszédet tartott. Elbucsuztatta az egyház halottait, köztük Nagy Károlyt és Scholtz Gusztáv püspököket. Ezután Dégenfeld József grófot üdvözölte abból az alkalomból, hogy most már 34. esztendeje müködik a konventben. Ravasz László püspök javasolta a református istentisztelet egységesitését. A tiszántuli egyházkerület pedig az erkölcsrontó sajtóirodalom és a divat kinövései ellen a konvent közbelépését kérte.

Eljegyzés. Hatvani Fánika és vitéz Esztergálos Ferenc jegyesek, Csongrád.

A kormány intézkedésére a legrégibb magyar papirgyárat, a hires diósgyőri Kolba-féle papirgyárat ujonnan olyan gépekkel szerelték fel, melyek alkalmasak bankjegypapir gyártására. A szerelési munkálatok már befejezést nyertek s ettől kezdve a diósgyőri papirgyár teljes üzemmel fog hozzá a pengőbankjegy papirgyártásához.

Salgótarjánban nagy felhőszakadás és árviz pusztitott, melynek következtében mintegy 30 ház és 8 hid semmisült meg. Az árviz behatolt a bányakapitányság területére és szétrombolta az alkalmazottak és tisztviselők lakásait. A környékbeli Zagyvapálfalván, Pásztón és Kisterenyén mintegy 50 ház dőlt romba. A kár eddig több milliárd.

Az állam beváltja a régiveretü pénzeket. Az állami pénzverő ugy a magyar, mint az osztrák veretü régi ezüstveretü pénzeket és váltóérméket megvásárolja. A vásárlást részére a Nemzeti Bank és annak fiókjai május 26-án kezdték meg. Az érmékért egyelőre a következő árakat fizetik: az egykoronás 5950, a kétkoronás 11.900, az ötkoronás 31.100, az egyforintos 15.700, a huszfilléres 200, a tizfilléres 150, a kétfilléres 80 és az egyfilléres 40 papirkorona.

A gyümölcs- és zöldségfélék idei vasuti exportkedvezménye. A magyar államvasutak a folyó évre az alma, körte, szőlő, barack, szilva, ringló, meggy, cseresznye és dinnyére mintegy 30 százalék, szabályszerü ládacsomagolás esetén 36 százalék erejéig engedélyezett szállitási kedvezményt. Ezenkivül a paradicsomnál és ugorkánál 25 százalék, a salátánál, ha szabályszerüen van csomagolva, 10 százalék a kedvezmény.

Az abádszalóki feszület. Hogy milyen szép alkotásokra képes az áldozatos nemzeti érzés, annak ékes példája az abádszalóki kőkereszt felállitása. Az abádszalóki katholikus hivek ugyanis elhatározták, hogy hazánk szebb jövőjéért a templom mellett egy szép kőkeresztet állitanak fel közadakozásból. A gyüjtött összegből fedezték a mühöz szükséges anyagot, mig a szobrászmunkát, a tervezést és technikai kivitelt vitéz Kemény Simon járási vitézi hadnagy ingyen vállalta. A kereszt képét jelen számunkban közöljük.

Mi történt bel- és külföldön.

A nemzetgyülés szombati ülésén Scitovszky Béla elnök, Apponyi Albert gróf 80. születésnapja alkalmából, meleghangu emlékbeszédet tartott; a nemzetgyülés a nagy politikust táviratilag üdvözölte s ezután megkezdődött az appropriációs javaslat tárgyalása.

*

Gróf Bethelen István miniszterelnök és Bud János pénzügyminiszter pénteken délután Genfbe utazott, ahol junius 3-án kezdődnek a Népszövetség érdekelt ülései.

*

A városligeti Iparcsarnokban szombaton délben nyitotta meg a Kormányzó ur a Nemzetközi Ember-védelmi kiállitást. A megnyitáson résztvettek a kormány és a hatóságok képviselői. Becker porosz kultuszminiszter, dr. Blücher drezdai főpolgármester, a német egyetemek és a bécsi egyetem kiküldöttei, továbbá a kiállitó városok főispánjai és polgármesterei. A Kormányzó ur őfőméltóságát Lukács György a kiállitás elnöke üdvözölte, majd a Kormányzó ur megnyitó beszéde után dr. Blücher beszélt. A kiállitást, mely három hónapon át marad nyitva, rendkivüli érdeklődés előzte meg; a kiállitók között nagy számban vannak képviselve külföldiek, közöttük elsősorban Németország.

*

A frankhamisitási bünper főtárgyalását befejezték.

Szerdán délután nagy tömeg jelenlétében hirdette ki az elnök az itéletet. Bünösnek mondotta ki Nádossy Imrét és Windischgrätz Lajos herceget pénzhamisitás büntettében. Ezért a bíróság mindkettőjüket 4—4 évi fegyházra, 10,000.000 millió korona pénzbüntetésre, 3 évi hivatalvesztésre és polgárjogainak ugyanannyi időre való felfüggesztésére itélte. Haits Lajos és Kurz Sándor, mint bünsegédek egy—egy évi börtönre, 2,000.000 korona pénzbüntetésre és 3 havi hivatalvesztésre itéletettek. Gerő László hamis bankjegyek gyártása miatt 2 évi fegyházra, 2,000.000 korona pénzbüntetésre és 3 évi hivatalveszésre itéltetett. Szörtsey Józsfet és Baross Gábort a bíróság felmentette. A bíróság végül elrendelte Nádossy és Windischgrätz kivételével valamennyi vádlott szabadlábrahelyezését és Szörtsey József házi őrizetének megszüntetését.

A genfi népszövetségi tanácskozások.

Genfben junius 3-án kezdődnek a Népszövetség nyári ülésszakának tanácskozásai, melyeken Bethlen István gróf miniszterelnök és Bud János pénzügyminiszter is részt vesz. Ez alkalommal Magyarország pénzügyi ellenőrzésének megszüntetése is szóba kerül, de kevés kilátásunk van arra, hogy az ellenőrzés lényegesen csökkenthető legyen. Franciaország és a kisantant államai ugyans a legutóbb lezajlott frankhamisitási bünperre támaszkodva nagyobb szabásu sajtóhadjáratot inditottak ellenünk, mellyel bizonyára az ellenőrzés csökkentésére irányuuló kivánságaink elismerését szeretnék lehetetlenné tenni. A sajtótámadások meglehetősen veszedelmeseknek látszanak és előreláthatólag nagy erőfeszitéseket kell a magyar kiküldötteknek megtenni, hogy visszautasithassák és kellő értékre szállithassák le ezeket az ellenünk intézett támadásokat. Egyébként a leszerelési konferenciát ellenőrző bizottság befejezte tanácskozásait, melyeknek során Táncos Gábor lovassági tábornok, mint magyar kiküldött nagyobb szabásu, terjedelmes javaslatot terjesztett elő a leszerelés ügyében, mely nagy vitára adott alkalmat s a kisantant részéről heves támadások célpontja volt. Végül is a javaslat politikai részének mellőzésével, annak katonai részét, az albizottságok elé utasitották.

A lengyel elnökválasztás.

Varsóban vasárnap folyt le a köztársasági elnökválasztás, mely alkalommal Pilsudszki tábornagyot Bninski gróf poseni vajdával szemben abszolut többséggel elnökké választották. Az ujonnan megválasztott köztársasági elnök azonban nem fogadta el a köztársaság elnöki tisztségét, hanem kijelentette, hogy visszavonhatatlanul elutasitja azt, épen ezért a nemzetgyülést uj választásra hivták össze. Pilsudszki elhatározása politikai körökben óriási izgalmat keltett és elhatározásának következményeit

VII. ÉVFOLYAM. 2. SZÁM. BUDAPEST, 1926. JUNIUS 6.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Vitézi avatási ünnepély.

Folyó évben az ünnepélyes vitézzé avatás junius hó 20-án, d. e. 9 órai kezdettel Budapesten a Magyar Atlétikai Club margitszigeti sporttelepén lesz.

Ezen ünnepélyre a már felavatott vitézeket az O. V. Szék tisztelettel meghivja. A nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel az O. V. Szék erre anyagi támogatást nem nyujthat, miért is a megjelenés csak törzs- és székkapitányok és azok széktartóinak kötelező.

A Vitézi Rend életében a vitézzé avatás, minden tagja részére a legmagasztosabb ünnep. Igy lelki vágyból fakad az az elhatározás, hogy az avatás napját azok is, kik az ünnepélyen nem jelenhetnek meg, lélekben s gondolatban egybeforrva megünnepeljék.

A székkapitányságok intézkedjenek, hogy a már felavatott vitézek (tiszt, legénység) junius hó 20-án lakhelyükön tartandó istentiszteleten lehetőleg a járási vitézi hadnagy, vitézi őrmester, vagy legidősebb vitéz vezetése alatt ünnepélyesen megjelenjenek.

Ezenfelül a vitézeknek tetszésükre van bizva, hogy e napon és időben, midőn a Kormányzó Ur Őfőméltósága a Vitézek Főkapitánya az ujonnan avatott vitézekkel közös asztalhoz ül a vitézi bajtársiasság és együttérzés ápolására az istentisztelet után bajtársias vitézi összejövetelt tartsanak.

A budapesti vitézekre ezen intézkedés nem vonatkozik, miután ugy az ünnepélyen, mint a diszebéden megjelenhetnek.

Az avatást megelőzőleg junius hó 19-én, d. u. 4 órai kezdettel a Főszéktartóság üléstermében Országos székkapitányi értekezlet lesz.

Junius hó 19-én, d. e. 8 órai kezdettel a margitszigeti sporttelepen az ünnepséget megelőző rendelkezések (főpróba) adatnak ki.

A vármegyei vitézi székkapitányok és széktartóik mindezeken megjelenni tartoznak.

Az avatandók részére névre szóló boritékban a »Behivójegy«-ek kézbesités végett csatolva kiadatnak.

A behivójegyek postán »hivatalból portókötelesen« továbbitandók.

A vitézi szervek és a behivott avatandók részére szóló utasitásokat a behivójegyek tartalmazzák.

Ehhez kiegészitésül még az alábbiakat közlöm:

1. Az avatandók névsora ujságokban ne közöltessék.

2. Az avatási ünnepélyre, illetve a 19-iki előkészületekre a székkapitányok és a törzsszéktartók hozzák magukkal a felavatandók »Névjegyzékét«.

3. Az idei avatásra költségmegtakaritás céljából csak korlátolt számban adatnak ki meghivók és pedig a hivatalos személyek, felajánlók és egyéb előkelőségek részére. A meghivók a meghivott személyt belépésre még nem jogositja fel, tehát a meghivókhoz még megfelelő számmal ellátott egy személyre szóló belépőjegy is csatolandók. Az itt fel nem soroltak részére kizárólag csak »Belépőjegy«-ek adatnak ki.

A belépőjegy csak egy személyre szól és másra át nem ruházható.

Meghivók és belépőjegyek a vm. vitézi székkapitányságok részére egyidejüleg kiadatnak.

A felavatandó vitézek behivójegyeihez (hozzátartozói részére) kettő darab belépőjegy csatoltatott.

Minden vármegyei Vitézi Szék részére egy-egy páholy áll rendelkezésre. A székkapitányok az ünnepélyen megjelenő vármegyei polgári széktagokat, a főispánok kivételével, oda hivják meg, mivel utóbbiak a kormányzói emelvényen foglalnak helyet.

Surlódások elkerülése végett nyomatékosan felhivom a székkapitányságok figyelmét, hogy mindenki csak a részére kijelölt helyre kaphat belépőjegyet.

A belépőjegyek a székkapitányságoktól igénylendők.

Az ünnepséget követő diszebéden részt venni szándékozók junius hó 14-ig az illetékes székkapitány utján (összesitve) ide jelentsék be.

Öltözet tényleges katonák részére tábori disz, polgári egyének részére nemzeti viselet vagy ünneplő sötét ruha. Vitézek a vitézi jelvényt és az összes kitüntetéseket láthatóan tüzzék fel. 1087/Ft. I. 1926.

O. V. Szék.

Összes Törzs- és vármegyei Vitézi Székeknek.

Értesitem az összes megyei vitézi szerveket, hogy a Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala beterjesztette ide azon vitézek jegyzékét, akik a lapra többszöri hivatalos felszólitás ellenére az előfizetési dijat máig sem küldték be.

Az O. V. Szék ezen névjegyzékeket közvetlenül azon meghagyással adja ki a m. Székeknek, hogy az illetőket az előfizetési dij azonnali befizetésére utasitsák s ugy most, mint jövőben, minden igyekezettel azon legyenek, hogy a vitézek végre értsék meg azon célt, melyet a V. Rend e lap kötelező megrendelése által ugy az egyes vitéz, mint az egész intézmény érdekében és előnyére elérni akar.

Ezen kérdés tehát a járási és vm. vitézi értekezleteken mindaddig szóvá teendő, mig a vitézeket a lap olvasására s a velejáró kötelességekre reá nem neveltük s mig a lapból meritett tudásuk s meggyőződésük alapján személyes előnyüket a vitézek maguktól fel nem ismerik.

A lap törekvése változatlanul az, hogy minden vitéz asztalára eljusson, tényleg el is olvassa, igy kötelezően részt vegyen a vitézi életben s megismerje a V. R. által kiadott hivatalos rendelkezéseket. Főcélja pedig, hogy a vitéz gazdasági ismereteit bővitse, általános müveltségét fejlessze, hazafias érzését ápolja.

Miután a lap megrendelése annakidején kötelezővé tétetett, természetes dolog, hogy a lapot 1925. XI. 8. óta a szerkesztőség az összes vitézek részére kinyomatta. Azok részére, kiknek hibás vagy elégtelen cim miatt lappéldányukat máig elküldeni nem tudtuk, továbbá azok számára is, kik talán tévedésből a lapot még nem rendelték meg, illetve visszaküldték, a lapot raktáron tartjuk s cimük közlése után azokat azonnal elküldjük.

Ezen késedelem kizárólag az illető vitézeket terheli.

Eltekintve attól, hogy ez a késedelem a lapnak is tetemes anyagi kárt okozott, lényegileg elengedhetetlen követelmény, illetve kötelesség, hogy éppen ezen vitézek a Vitézi Rend életében fél év óta előfordult kérdések és rendelkezésekről — habár utólag is — tudomást szerezzenek.

A Vitézi Rendnek épp oly feladata és kötelessége mint a vitézeknek az, hogy az összetartozandóság érzését ápolja, azt minden eszközzel elősegitse s a vitézeket a Rend szellemén át a Nemzet nagy feladatainak végzésére előkészitse s önfeláldozóan szolgálatába állitsa.

Miután az O. V. Szék a Vitézek és Gazdák Lapját ezen feladat és munka szolgálatába már beállitotta, ezzel csak ugy érhet célt, ha mint eszközt, minden vitéz részére kötelezővé teszi, viszont az egységes irányitást is ezzel végzi s biztositja.

Az O. V. Szék ezért felhivja a m. Székeket, hogy ezen cél érdekében a kiadott névjegyzékek alapján, ezen mulasztásokat, illetve függő kérdéseket minél sürgősebben rendezzék. Ennek keretében pedig

a) állapitsák meg, hogy az illetők miért nem fizettek eddig elő,

b) egyesek miért nem fogadták el a lapot,

c) hiányos vagy téves cimeket helyesbitsék,

d) a névjegyzékeket vegyék másolatba s az eredeti példányokat a lakcim helyesbitésével közvetlen és sürgősen terjesszék be.

Az a) és b) pontra vonatkozó kérdések lehetőleg a legközelebbi járási értekezlet alkalmával végérvényesen tisztázandók s az elintézések szolgálati uton mielőbb bejelentendők.

O. V. Szék.

A vitézek jogvédelmével megbizott ügyvédek.

Alább nevezett urak a vitézek jogvédelmével kapcsolatban a Vitézi Rend tagjai érdekében szives közreműködésüket hazafiasan felajánlották, miért is az O. V. Szék a következő ügyvédeket a vitézek jogvédelmével ideiglenesen megbizza:

dr. Kesseő Géza ügyész urat a mezőcsáti járásban, (lakik: Mezőcsát),

dr. Matheovich Ferenc ügyvéd urat Szombathely és járása,

dr. Stur Lajos ügyvéd urat Kőszeg és járása,

dr. Schmidt László ügyvéd urat Sárvár és járása,

dr. Schaffer Emil ügyvéd urat Szentgothárd és járása,

dr. Tornyos György ügyvéd urat Körmend és járása,

dr. Tompa Sándor ügyvéd és dr. Porkoláb János hadbiró-százados urakat Celdömölk és járása,

dr. Szántó Aladár ügyvéd urat a ráckevei járásban, (lakik: Ráckeve),

dr. Biró Bálint ügyvéd urat a kiskőrösi járásban, (lakik: Kiskőrös).

Megbizólevelek a vármegyei Vitézi Székek utján kiadattak. (1969, 542, 606, 626./ft. 1926.) O. V. Szék.

Járási hadnagyok megbizása.

Az Országos Vitézi Szék a Törzsszékek előterjesztésére »vitézek járási hadnagya« teendőinek ideiglenes végzésével a) **megbizta:**

vitéz Dakos Kálmán ny. alezredes urat Kiskunhalas város és külterületére (lakik Kiskunhalas);

vitéz Oláh János okl. gazda urat Jászberény r. t. város (lakik Jászberény);

Kovács Ernő gyufagyárvezető urat a kiskunfélegyházai járásban (lakik Kiskunfélegyháza);

vitéz Oláh Gyula ny. századost a tiszafüredi járásban (lakik Tiszaigar);

b) egyidejüleg méltányos okokból ugyanezen teendők végzése alól **felmentette:**

vitéz Sárközy István Jászberény r. t. város — és

vitéz Benedek Ferenc urakat a tiszafüredi járásban.

A vonatkozó megbizólevelek kiadattak, illetőleg bevonattak. (492, — 499, — 605, — 774/ft. 1926. szám.)

O. V. Szék.

Ötéves mezőgazdasági hitel a telkes vitézek részére.

A 35 év alatt visszafizetendő kölcsönökből rendelkezésre álló összeg elfogyott, azért a m. kir. pénzügyi kormány 55.939—1926. szám alatt kelt rendeletével 1—5 évig terjedő időre mezőgazdasági hitelek folyósitását tette lehetővé. Ezen hitelekből az egyes vitézi telkek tulajdonosai is részesednek az alábbi feltételek szerint:

A kölcsönök 1—5 évre kiállitott, pengőértékre szóló kötelezvények ellenében folyósittatnak. Az igényelhető legkisebb összeg 500 pengő, az ezen felül igényelt összegnek tizzel oszthatónak kell lenni. Az időtartam a kölcsön felvételének céljával kapcsolatban fog megállapittatni és pedig: épitkezésre öt év, mezőgazdasági gépek beszerzésére 2—5 évi, állatok beszerzésére 1—4 évi időtartamra.

A kölcsönök minden árfolyamveszteség nélkül folyósittatnak. A felvett összeg után félévi előleges részletekben évi 9 százalék kamat fizetendő.

Az ingatlanon fekvő épületek értéke a kölcsön folyósitásánál tekintetbe nem jöhet.

Oly ingatlanokra, melyeknek telekkönyvei még az elszakitott országrészeken levő telekkönyvi hivataloknál vannak őrizetben, kölcsön nem adható.

A kölcsönök a jelzálogul elfogadott ingatlanok becsértékének legfeljebb 30 százaléka erejéig engedélyezhetők. A becsérték alapjául rendszerint a kataszteri tiszta jövedelem ötvenszerese szolgál. Az ingatlanoknak helyszinelés nélküli becsléséért a kölcsönösszeg egy ezrelékét, de legalább 16 pengőt vonnak le.

Fenti kölcsönre csakis azok az ingyentelkes vitézek tarthatnak igényt, akiknek a telkük a saját nevükön áll és azon eddig semmiféle kölcsön nincs bekebelezve.

A kölcsönkérvényhez mellékelni kell:

1. A telekkönyvi betét hitelesitett másolatát;
2. a kataszteri birtokivek hitelesitett másolatát;
3. telekjegyzőkönyvek esetében a telekkönyv és kataszter azonosságát igazoló községi bizonyitványt;
4. a községi elöljáróság által kiállitott adó- és értékbizonyitványt.

A kérvényt kisérő levélben feltétlenül meg kell emliteni, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnek van-e a község területén fiókja, vagy ha nincs, akkor a község melyik hitelszövetkezeti fiók körletébe tartozik.

Azok a vitézek, akik fenti feltételeknek megfelelnek és a kölcsönre igényt tartanak, adják be kérvényüket sürgősen a megyei Vitézi Székekhez, ahonnan azokat soronkivül oly módon fogják felküldeni, mint ahogy az a hosszulejáratu kölcsönkérvényekkel is történt.

A kölcsönökből elsősorban az O. V. Sz.-nél, az egyes megyei szerveknél és a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeténél fennálló kölcsönök lesznek levonva és csakis a fenmaradó összeg fordítható ujabb hasznos beruházási célokra. (4434/VIII. 1926.) O. V. Szék.

*

Kérvény-minta.

Tekintetes Igazgatóság!

Kérem, hogy részemre a m. kir. pénzügyi kormány 55.939—1926. számu rendelete értelmében a . . . . . község határában, ... megyében fekvő . . . . kat. holdas vitézi telkemre, jószágállomány kiegészitésére és épitkezésre öt év alatt visszafizetendő

K . . . ., azaz . . . . . korona kölcsönt engedélyezni sziveskedjék.

Kérésem elbirálására csatolom:

1. A telekkönyvi betét hiteles másolatát;
2. a kataszteri birtokiv hiteles másolatát;
3. a telekkönyv és kataszter azonosságát igazoló községi bizonyitványt;
4. a községi elöljáróság által kiállitott adó- és értékbizonyitványt.

Kérem, hogy engem a kölcsön engedélyezéséről az Országos Vitézi Szék utján értesiteni sziveskedjék.

Kelt . . . . . ., 1926 május hó . .-én.

Tisztelettel

. . . . . .

(aláirás.)

Állományváltozás.

Saját kérelmükre áthelyeztetnek:

Tiszti vitézek:

vitéz Rétay Oszkár Veszprém vm. V. Sz. állományából Budapest szfv. V. Sz. állományába,

vitéz László Miklós Csongrád-ból Hajdu vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Dombay Miklós É.-Pest-ből Somogy vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Rajnay Vilmos dr. Abauj-Tornából Zemplén vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Lányi József Fejér-ből É.-Pest vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Rács Mihály Tolnából Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Csörgey Károly Budapestről Heves vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Havas József Csongrádból Nógrád vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Fodor Alajos Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Kiss Lajos Budapestről Baranya vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Takács Jenő Sopronból Komárom vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Gyergyóy Gyula Hajduból Szabolcs vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Pokomándy József Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Sárközy István Szolnokból Hajdu vm. V. Sz. á.-ba.

Az 5. számu Vitézi Törzsszék javaslatára:

Tiszti vitézek:

vitéz Füzesséry István Budapestről É.-Pest vm. V. Sz. á.-ba.

Legénységi vitézek:

vitéz Szabó Lajos (3494) Budapestről Csongrád vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Fekete István (3160) Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Kerekes József (3610) Sopronból Dél-Pest vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Varsányi Mihály (4243) Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Sallai Imre Szatmárból Bihar vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Takács Sándor (4468) Dél-Pestből Vas vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Mácsai András Csongrádból Nógrád vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Nemesváraljai János (4266) Sopronból Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Kovács Lajos (3909) Győrből Tolna vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Győrffi Lajos (3844) Vasból Zala vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Pongor László (4596) Hajduból Szabolcs vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz László Mihály (3298) Budapestről Szabolcs vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Gabányi Sándor (3698) Dél-Pestből Bács-Bodrog vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Forgács János (933) Dél-Pestből Budapest szfv. V. Sz. á.-ba,

vitéz Tóth András (3829) Hajduból Heves vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Falusi Ferenc (3513) Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Kosztolánci József (4487) Budapestről Vas vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Sebestyén Fábián (37) Csanádból Csongrád vm. V. Sz. á.-ba,

vitéz Szabó Ferenc (3348) Budapestről Fejér vm. V. Sz. á.-ba és

vitéz Halmos Imre (460) Győrből Sopron vm. V. Sz. á.-ba. (2556/II. 1926.) O. V. Szék.

A vitézi rend állományából töröltettek.

A Vitézi Rend az alábbi egyéneket állományából törölte:

a) **Saját kérelmükre:**

Jókay Pál (3449), volt tartalékos tizedes, postaaltiszt, Észak-Pest vm. Vitézi Székének állományából,

Kővári Lajos (1348), volt tartalékos tizedes, csendőr, Somogy vm. Vitézi Székének állományából,

Varga Viktor (1318), volt tartalékos tizedes, földmives, Somogy vm. Vitézi Székének állományából,

Varga Pál (1657), volt tartalékos tizedes, földmives, Somogy vm. Vitézi Székének állományából,

Hunyor János (2059), volt tartalékos őrmester, földmives, Fejér vm. Vitézi Székének állományából,

Ny. Kovács Ferenc, volt tartalékos őrmester, földmives, Szolnok vm. Vitézi Székének állományából.

b) **Mert vitézhez nem méltó életmódot folytattak, illetve a Vitézi Rend Kiskátéja szabályait megszegték:**

Márkus András (356), volt tartalékos őrmester, kisgazda, Dél-Pest vm. Vitézi Székének állományából,

Markó Mihály (4349), volt népfölkelő közvitéz, földmives, Bács-Bodrog vm. Vitézi Székének állományából,

ifj. Barna József (4702/I.), városmányos, lóápoló, Békés vm. Vitézi Székének állományából,

Szentmarjay Tibor (167), volt tartalékos tiszthelyettes, uradalmi számtartó, Somogy vm. Vitézi Székének állományából,

Pagonyi Sándor (4247), volt tartalékos szakaszvezető, fémmunkás, Budapest székesfőváros Vitézi Székének állományából,

Szatmári Miklós (2829), volt tartalékos közvitéz, föld-

mives, Arad-Csanád-Torontál vm. Vitézi Székének állományából,

Tuba József (1087), volt tartalékos tizedes, földmives, Sopron vm. Vitézi Székének állományából,

Révujfalusi Dániel (901), volt tiszthelyettes, gazda, Somogy vm .Vitézi Székének állományából,

néhai Turchányi Dezső (4190), volt tartalékos hadapródjelölt őrmester, volt p. ü. főbiztos, Hajdu vm. Vitézi Székének állományából. (993/IV. 1926.) O. V. Szék.

Megitélt vitézi telkek.

1926. évi május hó folyamán az országos Földbirtokrendező Bíróság az Országos Vitézi Szék részére a következő vitézi telkeket itélte meg:

Fehérgyarmat, Szatmármegye, 70 kat. hold és az eljárás után fenmaradó rész,

Baksa, Baranyamegye, 16 kat. hold,

Tibolddaróc, Borsodmegye, 30 kat. hold,

Som, Somogymegye, 60 k. h.,

Kelemér, Borsodmegye, 40 k. h.,

Zalaszentmárton, Zalamegye, 20 k. h.,

Drávapalkonya, Baranyamegye, 8 k. h. 800 n.-öl,

Rábasömjén, Vasmegye, 6 k. h. 1100 n.-öl,

Nagyrozvágy, Zemplénmegye, 50 k. h.,

Kisterenye, Nógrádmegye, 15 k. h.,

Andrásfalva és Zagyvapálfalva, Nógrádmegye, 58 k. h.,

Felsőszilvágy, Vasmegye, 12 k. h.,

Egyek, Szabolcsmegye, 100 k. h.,

Boldogasszonyfa, Somogymegye, 17 k. h. 800 n.-öl és

Szepetk, Zalamegye, 9 k. h. 400 n.-öl. O. V. Szék.

Vitézi igazolvány érvénytelenitése.

vitéz Dudás Pál (3796), volt tartalékos tizedes, dombiratosi lakos, vitézi igazolványát elvesztette. Érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. (3269/IV. 1926.) O. V. Szék.

vitéz Kis István (2704) vitézi igazolványát elveszitette. Érvénytelenitem. Részére uj igazolvány adatott ki. (4451/IV. 1926.) O. V. Szék.

Dicséret és elismerés.

Az arra illetékes vitézi szervek indokolt javaslatára az Országos Vitézi Szék dicsérő elismerésben részesiti:

vitéz Gabányi István bácsmonostori, vitéz Csejthei József, vitéz Valkai István bácsalmási, vitéz Kordé József, vitéz Valkai Gergely dávodi, vitéz Környei Bonifácz felsőszentiváni, vitéz Sági Ferenc és vitéz Major István vaskuti, vitéz Igmándy Antal, vitéz Solymosi András csávolyi, vitéz Egyed Lajos győrszabadhegyi, vitéz Buday Ferenc, vitéz Tihanyi Ferenc, vitéz Kozma Gábor, vitéz Sydó Sándor, vitéz Makói István győri, vitéz Fejes Kálmán szerecsenyi, vitéz Varga Mihály nagymóricdiai, vitéz Koroknay Ferenc gyöngyösi, vitéz Dóczy Sándor, vitéz Bocska Sándor, vitéz Debreczeni József, berettyóujfalusi vitéz Czeglédi István furtai, vitéz Kiss Sándor vértesi, vitéz Szücs Bálint bagaméri, vitéz Módos Imre, vitéz Major Imre derecskei és vitéz Sára János vácszentlászlói lakost kiválóan buzgó és eredményes levente-oktatói működésükért;

vitéz Kiss Ottó, vitéz Hollósi István és vitéz Bódi Ferenc csóri lakosokat egy tüzvész alkalmával tanusitott példásan fegyelmezett magatartásukért;

vitéz Lukács János Jenő, szandai lakost, egy népfőiskolai tanfolyamon oktatói minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes munkálkodásáért;

vitéz Kovács Péter horvátkuti lakost mély vallásos érzésből fakadó áldozatkészségéért. (975/V. 1926. szám.) O. V. Szék.

Észak Pest vármegye járási vitézi hadnagyaihoz!

Felhivom a járási hadnagy urakat, hogy a helyi sajtóban tegyék közhirré, hogy az idei vitézi avatási ünnepély junius hó 20-án lesz Budapesten a margitszigeti sporttelepen.

Az avatásra kerülő folyamodók az Országos Vitézi Széktől névre szóló értesitést fognak kapni. Székkapitány.

Budapest székesfőváros vitézeihez!

Felhivom az összes vitézek figyelmét, hogy folyó évi junius hó 20-án megtartandó vitézzé avatáson a már felavatott vitézek és hozzátartozóik is csak névre szóló belépőjeggyel jelenhetnek meg.

A Budapest szkfv. Vitézi Szék állományába tartozó, valamint Budapesten tartózkodó s itt bejelentett vitézek és hozzátartozóik részére szükséges belépőjegyeket, torlódás elkerülése végett, junius hó 11 és 12-én 9 órától 13 óra 30 percig fogom kiadni. Ennélfogva felkérem a vitézeket, hogy belépőjegyeiket a megjelölt napokon Váci-utca 62, földszint 7 alatt okvetlen váltsák ki. Székkapitány.

Családi értesitő.

Halálozás.

vitéz Kovács József tiszthelyettes (Debrecen) 1925 nov. 3-án Béla József fia meghalt. — vitéz Szabó Gábor (Pápateszér) 1925 dec. 1-én Tóth Anna felesége meghalt. — vitéz Kovács István (Kiszombor) 1925 nov. 24-én István fia meghalt. — vitéz Makai Mihály (Klárafalva) 1925 jul. 6-án Lehotai Rozália felesége meghalt. — vitéz Hosszu Ferenc (Nyim) 1926 márc. 28-án Mária leánya meghalt. — vitéz Kovács János (Szügy) 1926 márc. 17-én Irén leánya meghalt. — vitéz Deli János (Ádánd) 1926 febr. 25-én Vincze Julianna felesége meghalt. — vitéz Dobai József (Sajólád) 1926 márc. 2-án Ilona leánya meghalt. — vitéz Bella István (Sopron) 1926 jan. 16-án Kovács Emilia felesége meghalt. — vitéz Balogh Imre (Felsőmocsolád) 1926 febr. 25-én Sándor fia meghalt. — vitéz Salamon József (Tét) 1925 jul. 14-én Erzsébet leánya meghalt. — vitéz Jassó János (Székesfehérvár) 1923 szept. 20-án János fia meghalt. — vitéz Keserü József (Urhida) 1924 jan. 13-án Pajkó Mária felesége meghalt. — vitéz Méhész Sándor (Derecske) 1926 márc. 21-én József fia meghalt. — vitéz Kárpáti István (Csernelháza) 1926 márc. 5-én István fia meghalt. — vitéz Mesterházi János (Peresznye) 1926 márc. 22-én Lagler Mária felesége meghalt.

Születés.

vitéz Varga Miklós (Mátészalka) 1925 okt. 20-án Olga leánya született.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:

vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

a maguk egész terjedelmében még nem lehet áttekinteni. Az uj választáson azután Moscicki Ignác tanár középpárti képviselőt választották meg a köztársaság elnökévé.

A portugál forradalom.

Portugáliában, ugylátszik a lengyel forradalom hatása alatt, forradalom tört ki. Két hadosztály az ország északi részében fellázadt és a főváros ellen indult. Lisszabonban a kormány megtett minden erőfeszitést a forradalom elnyomására és a lázadó csapatok megfékezésére, de erőfeszitése nem vezetett sikerre és igy kénytelen volt lemondaani. Az államfő most nemzeti kormányt szeretne alapitani, melynek élére egy tábornok kerül, aki egyuttal a belügyminiszteri tárcát is ellátja. Ugylátszik Lengyelországban és Portugáliában egyformán katonai diktatura felállitására törekszenek.

Román választások.

Avarescu tábornok, miniszterelnök kormánya a választásokon elnyerte a szavazatok többmint kétharmad részét. Avarescu kormányát a kilátásba helyezett engedmények reményében támogatták a magyarok és a szászok is és igy az uj bukaresti parlamentbe 15 magyar képviselő és kilenc szenátor került, az eddigi három helyett.

Abd el Krim sorsa.

Abd el Krim riffkabil fölkelő vezér, aki megadta magát a mult héten a franciáknak, most Tazába érkezett, ahol elfoglalta a részére kijelölt helyiségeket. A spanyolok Abd el Krimet a maguk számára követelik, mert 18 elfogott spanyol tiszt hiányzik és mert Abd el Krim korábban kezdte a háborut Spanyolország, mint Franciaország ellen. A spanyol hadifoglyok állapota siralomraméltó. Panaszkodnak a bánásmódról és hangsulyozzák, hogy a francia hadifoglyoknak jobb elbánásban volt részük. Ha kiderül az, hogy Abd el Krim a 18 spanyol tisztet kivégeztette, akkor Abd el Krim helyzete föltétlenül nagyon sulyossá válik.

Görög-bolgár határincidens.

A görög-bolgár határon ujabb összeütközés történt. Az első hirek szerint bolgár katonaság görög területre nyomult be és agyonlőtt egy görög kapitányt. A görög-bolgár határ ellenőrzésével megbizott svéd népszövetségi kiküldött azonnal a helyszinére utazott és megállapitotta, hogy nem bolgár katonaság betöréséről, hanem a környéken szokásos rablóbandák garázdálkodásáról van szó és igy előreláthatóan nem lesz komolyabb következménye ennek a határincidensnek.

Hibaigazitás.

Pünkösdi számunkban megjelent »A rab magyar« cimü költeménybe sajnálatosan több hiba csuszott be. Ezért kérjük az eredeti példányban a következő javitásokat átvezetni: A 23. sor igy hangzik: Egyezer év előtt betolakodt hordád, 26. sor: Felkavartad a nap keltét és a nyugtát. 35. sor: S jóvá teszi a te sok száz éves vétked, 46. sor: Nosza legyen, rajta! Oldjátok meg száját, A második hasában felülről az 5. sor után ez jön: Amig megtalálta a magyar a honát. A következő dültbetüs sor után: Megpróbálták százszor, visszavettük százszor — a következő sor szurandó be: — Megdöngették várunk, hullt a golyózápor. Ugyanezen bekezdés 14. sora: ... Hunyadi, Rákóczi — és ti többi hősök, Öt sorral lejjebb: Támadjon fel sirból az a Tizenhárom! Harmadik hasában alulról a 7. sor: Máglyává gyul minden, minden magyar szikra.

Zászlószentelés Nagykátán.

Folyó évi május hó 23-án pünkösd vasárnapján tartotta a Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák nagykátai fiókja zászló szentelését. Gyönyörü szép verőfényes nap, mintha a jó Isten is jóakarattal volna a béna vitézeinkhez, kik láb, kar vagy szemek nélkül várják az ünnepi aktus kezdetét a zászlóanya Bundy Jánosné igazi magyar uriasszony — szép árnyas kertjében. De várják nagy vendégüket a hadirokkantak apját a rokkant, vitéz Csécsi Nagy Imre altábornagy urat is, — kit a pályaudvaron leventecsapatok, valamint az önkéntes tüzoltó testület diszszakasza élén Szarvák Ferenc segédtiszt és vitéz Gyüre Dániel szakaszparancsnaok fogadnak. A menet megindul. Élén a leventecsapatok, majd az önkéntes tüzoltók diszszakasza Szarvák Ferenc és vitéz Gyüre Dániel vezetésével, kik után a Nagykáta-i Földmivese Ifjak Önképző egyletének zenekara Süle György karmester vezetésével régi magyar dalokat és indulókat játszik, ezt követi a hadirokkantak nagykátai fiókja a zászlóval és a vezetőséggel és rengeteg ünneplő közönség.

Meggyesy Gyula plébános a szentmise alatt megáldotta a zászlót. Az egyházi aktus után a templomból kivonultunk a község főterére a szabadság térre és megható ünnepség keretében megkezdődött a zászlószegek beverése A földmives dalárda Horváth József igazgató-tanitó vezetésével elénekelte a nemzeti Hiszekegyet. Az ünnepi beszédet Brandt István községi jegyző tartotta és méltatta a nagy jelentőséget, megemlékezett a magyar katona világraszóló vitézségéről, rámutatott mit áldoztak a rokkantak a hazáért. Utána Bundy Jánosné zászlóanya átadta a zászlót a béna vitézeknek a Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák nagykátai csoportjának többek között azzal a figyelmeztetéssel, hogy »ha koszorut kap a zászló az Önök dicsősége, ha folt esik rajtta Önök szégyene lesz, — e zászló Önökkel lesz jóban rosszban egyaránt, Önökkel megy a gyászmeneten, megjelenik az ünnepeken, elbucsuztatja az apákat, felavatja az unokákat, — e zászló el nem hagyja az ő seregét soha. Szabó Kálmán egyesületi elnök átveszi a zászlót azzal az igérettel, hogy őrködni fognak a zászló tisztaságán, a vörös téboly erőt rajtunk nem vesz és a szent cél lobog szemünk előtt, hogy itt minden keresztény és nemzeti legyen. vitéz Csécsi Nagy Imre altábornagy fővédnök, összetartásra,, hazafiasságra buzditotta a rokkantakat. Dr. Viczián István nemzetgyülési képviselő fővédnök mondott magas szárnyalásu hazafias beszédet. Beszéltek még számosan. A beverési aktus alatt a Földmives Ifjak Önképző Egyletének nagy zenekara Süle György karmester vezetése mellett régi magyar hazafias dalokat játszott. Farsang Mihály hadirokkant elszavalta Zsitnyánszky István hadirokkantnak az ez alkalomra irt költeményét. Végül a földmives dalárda Himnusz éneke zárta be az impozáns ünnepélyt.

Az esti órákban ugy az ipartestületben mint a Földmives Ifjak helyiségében irredenta előadást tartottunk.

Az ünnepély rendezéséért Brandt István községi jegyzőt illeti az elismerés és a helybeli rokkantak csoportjának elnökét, Szabó Kálmánt.

vitéz Gyüre Dániel.

Gróf Széchenyi István Erdélyről.

Erdély szomoru állapotban van; s minden oldalról feltornyosult fölötte a boru. De tiszta lélek, tiszta szándék és türödelem — az önmegtagadásnak e szülöttjei — ki fogják határai közt is vivni a Szent Igazság jogait; s ellenségei megalázva ismét s ismét például szolgálandnak a világnak, hogy önkénnyel párosult erő békózhat ugyan, de nemzeteket csak lelki erő — bölcseség, t. i. és igazság — hódithat.

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Rákóczi hadserege és hadjáratai.*

Az Urnak 1514-ik esztendejét irták akkortájban, amikor Bakócz Tamás, a hercegprimás először kezdte »krux«-nak nevezgetni a török elleni hadjáratra összehivott keresztes vitézeket. Az öreg pap nem is sejtette, hogy milyen hatalmas pályát fut majd be ez a név. Másfél évszázad mulva a jámbor és istenfélő »krux«-ból szilaj »kuruc« lett, aki nekibusult elkeseredéssel hadakozott a labancok ellen.

Nehéz volt ez a harc. Sok ezer derék magyar vitéz lett az áldozata. Nem csoda, hisz a világ legjobb hadseregével állottak szemben. Az osztrák ármádia ekkor élte virágkorát. Évtizedes, dicsőséges harcok során megtöri a roppant mozlim birodalom erejét. Hatalmas, hadi tapasztalatokban gazdag hadseregeinek élén világverő hadvezérek állanak, elsősorban Szavolyai Eugén.

De a mostoha sors reákényszeritette a kurucokat arra, hogy szembeszálljanak a világverő ármádiával. I. Lipót császár rettenetes önkényuralma, az országban tanyázó töméntelen idegen zsoldos barbár viselkedése türhetetlenné tette a nyomorgó nép helyzetét. Kollonics, a mindenható miniszter kijelentette: »Magyarországot először koldussá, aztán katholikussá, végül németté teszem!« Az elviselhetetlen szenvedések, kinzások elől a nép Isten háta mögött fekvő erdőkbe, hegyekbe menekült, az egész Felvidék tele lett a bujdosó kurucokkal. A zaklatottak egy-egy csapata rácsap az osztrákokra, akik könnyen végeznek a fejnélküli csőcselékkel. De a kurucok száma egyre nőtt. Csak vezér kellett még, hogy fellobbanjon az egész országban a szabadságharc tüze és elperzselje a hon ragadozóit.

Az isteni kegyelem II. Rákóczi Ferencet jelölte ki vezérül, a magyar szabadságharcosok ideális lovagját. Ősi, fejedelmi család bátor és vitéz sarja, Magyarország leggazdagabb földesura, akinek 450 faluja, 1,400.000 kat. hold földje volt 27 vármegyében! Az ő erdői és hegyei voltak azok, ahol a bujdosók rejtőztek, az ő jobbágyai voltak a kurucok. Mint Sáros vármegye örökös főispánja, hivatali esküjénél fogva nem türhette az égbekiáltó elnyomást, de nem türhette azt, mint hazafi s mint vallásos ember sem. Haditapasztalatai is voltak: még alig mult hétéves, amikor mostohaapja, Thököly Imre, a kuruckirály, magával vitte őt az osztrák ellen harcoló táborába. Két esztendeig hadakoztak a kurucok a Felvidéken, mig végre leapadt, kis maradékcsapatuk beszorult Munkács várába, ahol pedig egy három évig tartó kemény várostromot élt végig.

Ismerte a háboru szörnyüségeit s ezért mindent megpróbált annak elkerülésére. De végre be kellett látnia, hogy nem segithet más, csak a fegyver.

Az 1700-as év beköszönte jó alkalommal kecsegtetett. A testileg, lelkileg nyomorék II. Károly spanyol király napjai meg voltak már számlálva. Előre látta mindenki, hogy az utolsó spanyol Habsburg örökségén kegyetlen harcot fognak vivni a Bourbonok és Ausztria.

Rákóczi tárgyalásokat kezd XIV. Lajos francia királlyal ember- és pénzsegély irányában, de Longueval kapitány árulása börtönbe juttatja, honnan csak nehezen tud kimenekülni Lengyelországba.

De az ország sorsa itt sem hagyja nyugodni. A bujdosók egyre-másra küldenek utána könyörgő követeket, hogy behivják a mozgalom élére.

Végre 1703 május 15-én kitör a háboru Ausztria és Franciaország között, a császári hadak otthagyják az országot, csak mintegy 30.000 katona maradt vissza a várakban.

Ez végre dönt. A kurucok egyik követének, Kiss Albertnek a hivására junius 7-én elhatározza, hogy hazaindul. Előre küldi a zászlóit és az üzenetét, mig ő maga, Árpád fejedelem nyomdokait követve, 1703 junius 14-én érkezik a Vereckei-szoroshoz, hogy átvegye az egybegyültek fölött a parancsnokságot és megkezdje a szabadságharcot.

A határon egy maroknyi jobbágy-gyülekezet várja mindössze, körülbelül 300 bottal, villával felfegyverkezett tanulatlan paraszt. Csak egy nemes ember van közöttük és két volt katona. De a kocka el volt vetve és ő szilárdan bizott a jövőben.

Egy hónap telik el. Rákóczi Munkács környékén iskolázza csapatát, amely igen lassan szaporodik. Junius 30-án 200 császári huszár élén átpártol hozzá Ocskay László, négy nap mulva megérkezik Bercsényi 800 kitünően felfegyverzett lengyelével s az igy 2000 gyalogosra és 400 lovasra szaporodott haddal julius 7-én reggel Rákóczi nekivág az Alföldnek.

Rá egy hétre megtörténik az első nagyobb összecsapás a tiszabecsi révnél, ahol Ocskay kuruc huszárai olyan tüzzel törnek a császári gyalogságra és lovasságra, hogy alezredesüket is levágva, a Tiszába kergetik őket.

Az eddig tisztán jobbágy-mozgalomnak tartott harc hire egyszerre nagyot szökken, julius végén megmozdul a nemesség is, hogy Rákóczi táborába induljon, jönnek az Andrássyak, Ilosvayak, Sennyeiek; gróf Károlyi Sándor is odahagyja a labanc tábort, hogy hüségesküt tegyen neki. Meghódol az öttornyu Nagy Kálló vára is, a salétromfőzés és puskaporgyártás akkori központja s az itt zsákmányolt négy kis ágyu megalapitja a Rákóczi tüzérségét is. A krasznavidékiek, a bihariak, a hajduk vetélkedő lelkesedéssel ezerszámra csatlakoznak hozzá s már mint az egész magyarság vezére megy Tokaj ostromára.

A »parasztlázadás«-t eddig kicsisen lemosolygó bécsi udvar most érzi át igazán a mozgalom erejét s mig a fejedelem tábora napról-napra nő és rendeződik, szeptember végén elindul ellene az első tekintélyes osztrák sereg: gróf Schlick tábornagy 5000 embere. Károlyi azonban október 15-én Zólyomnál szétveri az osztrákokat, akik oly fejvesztetten menekülnek, hogy teljesen védtelenül hagyják egész Magyarországot, sőt magát Bécset is. A bányavárosok egyre-másra meghódolnak Rákóczi előtt s ezzel nagyot emelnek a kurucok értékén, mig katonai erőt gróf Forgách Simon és gróf Esterházy Antal csász. ezredesek átpártolása ad. Orosz Pál Erdélyben veri szét a labancokat, meghódol Nagyszombat is és a megrémült bécsi kormány Pozsonyból Bécsbe viteti a koronát.

Igy érkezett el az 1703-ik év vége. A semmiből lett kuruc sereg fél év alatt oly hatalommá nőtt, hogy az ország 72 vármegyéjéből csak 10 maradt királyhü (Nyugat-Magyarország). Gróf Bethlen Miklós erdélyi kancellár igy jellemzi Rákóczi diadalutját: ».... amely dolgot Kiss Albert 70 talpassal indita áprilisban, májusban 700, juniusban 7000, decemberben 70.000 számra nőtt!«

De az emberanyag magában véve nem elég a háboruhoz. Rákóczinak kolosszális munkát kellett végeznie, mig katonáit rövid idő alatt felruházta és fölfegyverezte. A kezdet — hiába — nehéz volt. Eleinte sokan félmeztelenül jártak, maguk a tisztek is koldusszegények voltak. Tény azonban, hogy ugyanakkor Savoyai Jenő herceg reguláris hadainak állapota sokkal szomorubb és kétségbeejtőbb volt a kurucokénál. A császár pedig, sereg hiányában, márciusban békekövetet küldött Rákóczihoz. Az alkudozások Gyöngyösön nem sikerültek, de az osztrák kiküldött március 27-én tanuja lehetett annak, hogy Rákóczi születésnapja Magyarországnak is születésnapja volt. A diadalok s a kuruc sereg hiressé tette Rákóczit, akinek a lengyel koronát is fölajánlják — hiába, mert ő még a magyart is visszautasitja, nemcsak az idegent.

Pedig ekkor grandiózus terv megvalósulása előtt állt. Három oldalról akarták Ausztriát megrohanni: egyfelől a bajor, másfelől a francia seregek, harmadik oldalról a kuruc hadak. A terv szerint 1704. április 15-én kellett a három seregnek Bécs alatt egyesülni, hogy legázolja a császár gőgös városát.

De a napoleoni terv feldült a bajor fejedelem hitszegésén, Ausztria pedig — bár idegen segitséggel — tönkreveri külföldi elleneit. Hochstädt, Torino, Ondenard és Malplaquet csataterein döntő győzelmeket arat.

Csak a kuruc Magyarország állt tovább s Rákóczi diadalittas hadai husvétkor már Bécs alját pusztitják: a császár 27 falu égését szemlélhette palotája ablakából, mig a bécsi nép durva szitkokkal káromolt a kurucok sikerei miatt. S a hatalmas császár kénytelen volt a kicsike Dániához fordulni könyörgéseivel s dán segédcsapatok verik vissza Károlyi huszárjait Stiriából.

(Folytatjuk).

* Dr. Márki Sándor: »II. Rákóczi Ferenc« cimü háromkötetes munkája nyomán összeállitotta és a Ludovika Akadémia Rákóczi-ünnepén 1926 április 24-én előadta: **Bessenyei Lajos, II. évf. akadémikus.**

Örökségem.

Irta: özv. Székely Albertné.

Sepsiszentgyörgy, a »trianoni békeszerződés« évfordulóján.

Megnyitom olykor imakönyvemet
S kis szalag végén ugy elmerengek...
Ó szép is voltál piros-fehér-zöld
Látásod most már fájó érzést költ.

Ott rejtegetlek szent lapok között,
Hogy tisztán maradj mindenek fölött.
Amig a Haza nem volt mostohánk
E három szinre mily büszkék valánk.

Ma hetykén leng a vörös-sárga-kék,
S lám parancsszóra ünnepel a nép.
Ünnepli sorsa átkos gyász napját,
Mely szentesiti rabszolgaságát.

És van magyar, ó szégyen leirni,
Ki mindezekben örömét leli,
A Judás bére: elkobzott haza,
Ilyennek mindég jó édesanyja.

Nincs olyan szó, mely jellemezné azt,
Legyen bár ur, vagy bocskoros paraszt,
Ki azért csak, hogy kenje tengelyét,
A letiprónak nyujtotta kezét.

Hogy szegény vagyok, nem tagadhatom,
Hisz gonddal ébreszt minden bus napom,
De fenyegessen nyomor, koldus bot
En csuszni, mászni meg nem tanulok.

Mi bennem él azt hiven ápolom,
S örökül büszkén azokra hagyom,
Akiknek szive termő talaját
A magyar könnyek sokat áztatták.

Vadászat.

Régi vadászatok.

A magyar faj ősidőktől kezdve harcos volt s mint ilyen állandóan kész volt a harcra. Természetes tehát, ha az örökös fegyverforgatás közben, a szüneteket, békés időket vadászattal, mint rokon foglalkozással töltötte el. A főurak, nemesek, mint tudjuk, hatalmas vadászterületeiken udvari vadászszemélyzetet tartottak, épen ugy, miként királyaink. Ki ne hallott volna a hires Szent Gál-i nemesekről, akik királyi vadászok voltak, mint ilyen kiváltságos népről, még a magyar törvények is megemlékeztenek. Egyszóval mindenha elsőrendü szórakozása volt őseinknek. Még az ősmagyar mondákban is nagy szerepet játszik a vadászat, hiszen a csodaszarvas regéje mindenki előtt ismeretes. De még az ugynevezett paraszti nép is vadászott, mert mint állattenyésztő, pásztorkodó, halászó népség, állandóan készenlétben volt, részint az állataik, részint saját testi épségük védelmezésére a duvadak ellen.

Őseink, mint lovas nép, a vadászatot is leginkább lóháton üzték. Fegyverük a hajitó dárda, vagy gerely és a nyil volt. Ugyanakkor persze a hajtó kutyákat és a sólymot is alkalmazták. Ezeket igen nagy valószinüség szerint még Ázsiából hozták magukkal. Kutyáik a mai agarak ősei voltak, amint a pusztázó népeknél még mai napig is ez van használatban, azonban a kunok még egy hegyes fülü vadászó kutyát is alkalmaztak, mert a történetirók ilyenekről sürün tesznek említést. Ezek rövidszőrü állatok voltak. Igen valószinü, hogy ugyane fajta kutyák nemcsak a kunokat, de az ős magyarokat is kisérték. Mindenesetre a vadkan vadászata — melyet a Volga-Don-Dnyeszter torkolata körüli hosszas tartózkodásuk alkalmával gyakoroltak — volt őseinknél a legférfiasabb mulatság, hiszen a vadkan ősi neve — Thonuz — mint főuri személynév, át lett vive a közhasználatba is. Épen ugy a bölény is ismeretes vadjuk volt, tekintve azt, hogy e név teljesen turáni eredetü. A szarvasgun, őz, farkas, róka, hiuz, nyul szintén ősi vadjuk volt, melyeket még hazánk elfoglalása előtt ismertek. Másként van azonban a medvével. Ezt szláv eredetü neve után itélve, valószinüleg csak hazánk területén ismerték meg s nevét ugy vették át az itt lakó szláv népektől — »medved«!

A madarak közül szintén turáni eredetü neveik után: a fürj, gém, daru, kócsag, sas, sólyom, kacsa, ruca, lud, gödény, tuzok, hattyu, kánya, hijja, ölyv, sirály, buvár, varju, csóka, valószinüleg ismeretesek voltak előttük már Ázsiából, mig a galamb, fácán már idegen szavak, tehát valószinüleg nem ismerhették őket. Ugyancsak a hód is turán eredetü, bár ez az állat kipusztult már hazánk területéről.

A hatalmas erdőségek, ugyszintén a terjedelmes mocsarak a vadak minden fajtájával bővelkedtek s igy a vadászatok tulajdonképen két nagy csoportra oszlottak meg. Egyik a hajtás, másik a cserkészés. A hajtás leginkább az erdőségek vadjai ellen volt szokásban, mig a cserkészés pedig az Alföldön divott.

Egész hadseregek lettek mozgósitva a hajtásnál s a vadászok hetekig tartó dinom-dánom között teritették le a bölényt és a medvét gerellyel, majd fokossal, csákánnyal.

Az Alföldön inkább a solymászat és az agarászat gyakoroltatott. Számtalan történelmi emlékeink vannak ilynemü vadászatokról s nem egy okmány bizonyitja, hogy a jól pedző sólyom, vagy kitünően futó kutya, nehéz pénzekért, sokszor földbirtokért, vagy ősi ruhanemüért, drága értékü ékszerért cserélt gazdát. De ugyanakkor peres okmányok is bizonyitják, miszerint a vadorzás sem volt épen ritkaság. Az Árpádok idejéből szóló okmányok szerint nagy nevü emberek pereltek egymást, sokszor egész jelentéktelennek látszó vadászati sérelmekért. Ez is bizonyitja, miszerint a vadászat már akkor is sérelmes oldala volt az embereknek, amiért könnyen perbe szállottak egymással. A nagy Hunyadi János, Szibinyányi Jankó korában futva fogta el puszta kézzel a farkast; fia Mátyás király, csitri gyermekkorában étlen-szomjan ólálkodott a hiuz után, három nap és 2 éjjel, hogy elejtse. Zrinyi Miklós a költő, hadvezér, meztelen törrel megy neki egy vadkannak s életét veszti. II. Rákóczi Ferenc rodostói magányában egész házanépét dobszóval veri fel, hogy nyul és fogoly vadászatra menjen, ez lévén neki egyetlen szórakozása.

Erdély fénykorában a Báthoryak, Bánffyak, Bethlenek, Bocskayak messze vidékről hivják meg ismerőseiket bölény- és medve vadászatra. Valóságos hadjáratokat tart Csák Máté, Stibor vajda, Thurzó uram a felvidéken a medvék ellen; mig ugyanakkor udvarukban több medve él, amelyekkel kutya hecceket rendeznek.

A solymászat leginkább gémre, darura, kócsagra, vadludra és tuzokra gyakoroltatik. Ugylátszik e nagyobb madarak elejtése, mint delicatesse mulatság, leginkább izgatta főuraink idegzetét. Egyben viszont a disztollak is érdekelhették a jó urakat, mert a kócsag, daru és gém tollai már akkor is szép értékkel birtak. Ugyancsak érdemes volt a négy lábnak gereznáját is megszerezni, a farkas ka-

cagány, a róka mál, a medve süveg, a hód és vidra bekecs, a nyuszt, nyest, hermelin mindig értékes holmi volt és szivesen viselték ugy a férfiak, valamint az uri dámák is.

(Folytatjuk.)

vitéz Halmay.

Szerkesztői posta.

Munkatársainkhoz.

Felkérjük azon igen tisztelt munkatársainkat, akik a vitézi avatási számunkba közleményeket szántak, hogy azokat legkésőbb junius hó 10-ig küldjék be szerkesztőségünk cimére, mert később érkezett közleményeket az anyag torlódása miatt nem közölhetünk.

Székelyné, Solymos Bea. Méltóságodnak szép versét hálás köszönettel közöltük és szives elnézését kérjük a technikai okokból belecsuszott s jelen számunkban helyesbitett sajtóhibákért. — vitéz **Károlyi József.** Levelét előzetesen bemutattuk az O. V. Széknek. Nemes, szép bajtársias gondolatát, tervét ott is megdicsérték, de azon álláspontra helyezkedtek, hogy e szép terv megoldása a jelenlegi viszonyok mellett nem időszerü. A telkes vitézek, kevés kivétellel, maguk is sok nehézséggel küzdenek, igy tőlük áldozatot elfogadni káros lenne. A gondolat tehát, bár dicséretes, egyelőre kivihetetlen. — vitéz **Lakatos András.** A nevezett bank valószinüleg a lebonyolitója a sorsjegyakciónak. Szokás szerint a befolyt összeg egy része a szervezési költségekre megy, másik része, körülbelül a fele, jut a jótékony célra. Ha már volt ilyen sorsjegye, felesleges volt még hozzávennie. Mi már egyszer figyelmeztettük olvasóinkat e tekintetben az óvatosságra. — vitéz **Kánya Nándor.** Kérjük, hogy a csekklapon irt sorait ismételje meg, mert a postán ugy vágták le a szelvényt, hogy az irás egy része lemaradt s nem értjük meg. — vitéz **Papp András,** Napkor. Önnek is szól a fenti üzenet. — vitéz **Uri Lajos.** Ebben az ügyben érdeklődjék a Vitézi Székkapitányságnál, ahol esetleg megkérdik a Főszéktartóságot is, ha a megye területén ilyen müépitész nem volna. Tudtunkkal a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete épitési osztályában is müködött egy ilyen mérnök: vitéz Gálócsy Árpád százados. Tessék talán ott is érdeklődni. Előfizetése május 1-én járt le. — vitéz **Szecskó György.** Ajánlatával forduljon a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetéhez, ahonnan a kivánt felvilágositást meg fogják adni. Cim: Királyi Vár, I. Alagsor. — vitéz **Sóváry Bertalan.** A nyomda elvállal névjegymegrendeléseket. Tessék árajánlatért a következő cimhez fordulni: Magyar Távirati Iroda Házinyomdája, Budapest, IV., Városház-u. 10. — vitéz **Toldy. S. O. S.** Cikke, sajnos, későn érkezett, nem közölhettük. Egyébként is kérjük, ha cikket ir, hogy azt világosabban, áttekinthetőbben fogalmazza meg és az ne legyen ennyire elvont.

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Kiadóhivatali posta.

Kérelem.

Tisztelettel kérjük kedves olvasóinkat, hogy állandó jellegü cimváltozásukat a lap kiadóhivatalával közvetlenül és azonnal közöljék, nehogy a lapot téves cimre küldjük.

Rövidebb időre szóló cimváltozást nem helyesbitünk, mert ez igen sok felesleges munkát okoz.

A kiadóhivatal.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Berta János, Kalmáncsa: 96.000 K, 1927 febr. 15,* 1000 K hijján. — vitéz Szücs Albert, Mezőhegyes: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Kenessey Sándor, Keszthely: 16.000 K, 1926 ápr. 1. — vitéz Patay Sándor, Bokod: 198.000 K, 1927 nov. 15,* 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Pillér Péter, Pécs: 56.000 K, 1926 jun. 1. — vitéz Széll, Mindszent: 50.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Vizi Mihály, Kunágota: 112.000 K, 1927 ápr. 1. — vitéz Lehoczky Pál, Pitvaros: 120.000 K, 1926 szept. 1, 2000 K hijján. — vitéz Csepregi Sándor, Orosháza: 48.000 K, 1926 aug. 15, 1000 K hijján. — Előljáróság, Jászszentandrás: 96.000 K, 1928 febr. 1. — vitéz Rostás János, Békés: 50.000 K, 1926 jun. 1, 2000 K hijján. — vitéz Szivós István, Jászberény: 32.000 K, 1926 ápr. 15. — vitéz Németh Mihály, Orosháza: 45.000 K, 1926 jul. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Benkő Sándor, Orosháza: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Horváth János, Szentes: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Szili Dezső, Szolnok: 50.000 K, 1926 ápr. 1, 2000 K hijján. — vitéz Szekeres András, Battonya: 64.000 K, 1926 jul. 1. Csekklapot mindenki kapott, akár lejárt az előfizetése, akár nem. — vitéz Váradi Sámuel, Dombrád: 48.000 K, 1926 máj. 1. — vitéz Debreczeny Károly, Mezőtur: 96.000 K, 1927 febr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Fülöp Sándor, Jákóhalma: 100.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Gálfy Rókus, Ókigyós: 100.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Bánkuti József, Medgyesbodzás: 144.000 K, 1927 márc. 15. — vitéz Csatordai Mátyás, Szegvár: 120.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Bolla Antal, Pusztaföldvár: 60.000 K, 1926 szept. 15. — vitéz Hegyközi István, Deszk: 48.000 K, 1926 máj. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Hirdessen a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-ban.

SPORT.

A BBTE atlétikai versenye. Vasárnap folyt le a BBTE jól sikerült atlétikai versenye. 300 méteres sikfutásban 1. Kurunczy (MTK), aki 35.4 mp.-es idejével országos rekordot állit. Nagyszerü eredménnyel végződött a 4×400 méteres staféta bajnokság, melyben BBTE győzött. 100 méteres sikfutás győztese Huck (BBTE). Sulydobás 1. Darányi József (MAC).

Vasárnapi labdarugóeredmények. UTE—FTC 3:1 (1:1). Nagy meglepetés. Az UTE fölényben volt a bajnokcsapat felett. KAC—III. ker. TVE 3:2 (2:1), NSC—33FC 5:1 (3:1), Vasas—Törekvés 7:5 (2:2), BEAC—ETC 4:1 (1:1), MTK—VAC 0:0.

Rövid hirek. A Budapest és Siófok közötti kerékpárversenyt Vida László (BTC) nyerte meg. 100 km.-t 3 óra 32 perc alatt tett meg. — Várady Ili megnyerte Csehország női tenniszbajnokságát. — A MAC atlétái Stettinben versenyeztek vasárnap. Rózsahegyi megnyerte a 200 méteres futást. Gerelyvetésben első lett Szepes. Hármasugrás győztese Somfai. A többi számokban németek győztek.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet 1. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Gróf Apponyi Albert a „nemzet pátriárkája" május 29.-én töltötte be nyolcvanadik évet. Ez alkalommal a magyar nemzet országos ünneplésben részesítette.

A magyar feltámadásért.

Az abádszalóki katolikus hivek közadakozásból szép kőfeszületet állitottak fel. A technikai kivitel vitéz Kemény Simon járási hadnagy érdeme.

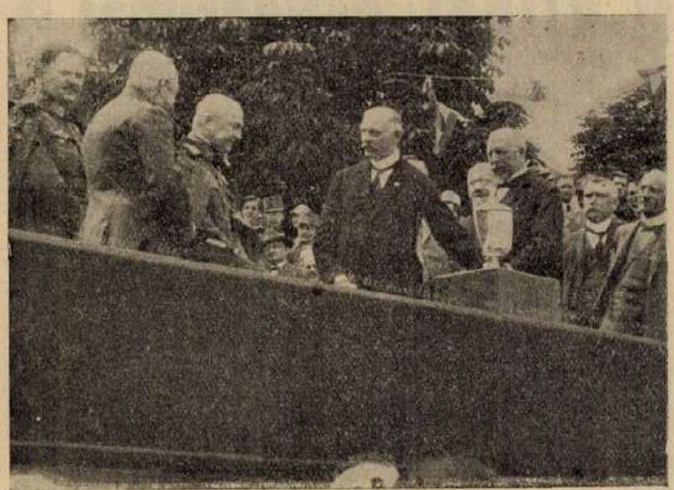

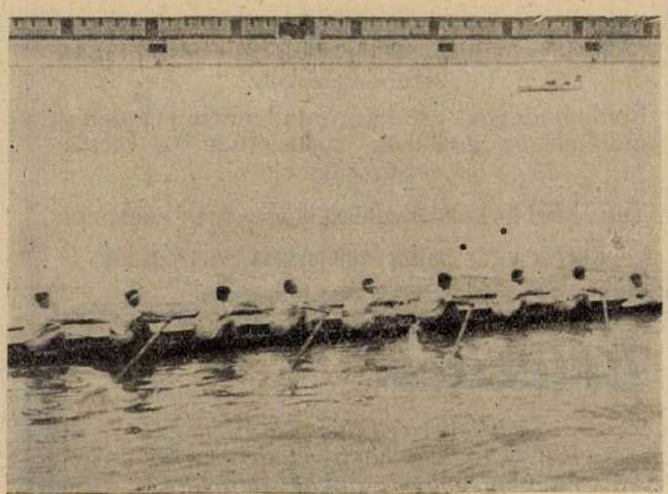

A főiskolai evezős bajnokságot ismét a „Hungária Evezős Egylet" ludovikás csapata nyerte el. Balra: A dijkiosztás. — Jobbra: A győztes ludovikások.

Bem tábornok egykori budapesti lakhelyét emléktáblával jelölték meg. — Balra: A fényes ünnepséggel leleplezett márványtábla. Jobbra: A honvédség képviseletében megjelent Ludwig György gy. tábornok és a tiszti küldöttség.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8-24, 90-70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 678. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000**-től
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000**-től
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor

ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapv lat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután -6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemel

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM. 1926. JUNIUS HÓ 11.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Vitézi avatás előtt.

„Örökkön él. Verecke sziklautján,
Hét vezér hozta Kelet kincseként.
S mint ősi juss, ugy száll az unokákra
és ott szunnyad a szivek rejtekén.
Csodás örökség: Légy áldott, légy áldott,
minden népek a te ragyogásod nézzék
s maradj velünk az idők végezetéig,
örök erőnk te: *ős magyar vitézség.*"

Gyula diák

Milyen ünnepies pillanat: avatás előtt! A nagy ünnepeket megelőző várakozás áhitatteljes pillanata. Amikor még nem indult meg a fényes menet, de már egész lelkünket betölti a fenséges hangulat, ismét egy sereg dalia lép be a magyar hősök sorába, ismét egy sereg polgárral gyarapodik az a Rend, amelynek ma ebben a csonkahazában a legnagyszerübb a feladata, élő tanuságként állni és élni, hogy a magyar életképes, hogy a magyar nem csügged, hogy a magyar hisz a jövőben és dolgozik érte. A hadierények jutalma a polgárerények koronájával egybefonódik, abban a fénykörben, mely az avatás napján az uj vitézek homlokát övezni fogja. Mert aki valódi férfierényekkel ékeskedik, az egyaránt megállja helyét a háboru véres mezőin, mint otthon, a magyar földek rögén, magyar tüzhelyek mellett.

A hatodik avatáson közel ezerhatszáz uj vitézt avat fel Nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, a Vitézek Főkapitánya. Ez az ezerhatszáz uj vitéz boldog, felemelkedett lélekkel léphet a Rendbe, ahol a magyar hadak szinét-virágát, a magyar hősöket találja. Nagy megtisztelteltetés ez, ami azonban nemcsak kitüntetés, hanem sulyos kötelességet is jelent. És ezt most, az avatás előtt meg kell szivlelnie minden leendő vitéznek. Tudnia kell, hogy reá megkülönböztetett tiszteletttel tekintenek, erre a tiszteletre ujra, meg ujra méltónak kell bizonyulnia, azt ujra, meg ujra ki kell érdemelnie, egész életén át a kötelességet, a haza szent ügyét kell szem előtt tartania és soha el nem szabad térnie attól, amit szent fogadalomban fogad, az avatás napján.

A magyar nemzetnek kemény férfiakra van szüksége. A magyar jövőnek megbizható munkások kellenek. Ezért örvendetes, ha a vitézek hatalmas tábora számban is növekszik, hiszen minden egyes vitéznek a karja a magyar jövő utját épiti, minden egyes vitéz szive a magyar feltámadásért dobog.

A régi vitézek meghatott szivvel fogadják körükbe az ujonnan avatott vitézeket. A vitézi rend kötelékébe tartozni szent testvériséget jelent, az egy munkára, közös célra összefogott igaz magyar lelkek hatalmas erejü testvériségét.

Csodálatosan szép intézmény ez, elgondolásában, keresztülvitelében, munkálkodásában egyaránt. A legmagyarabb férfi, Nagybányai vitéz Horthy Miklós öfőméltósága agyából pattant a gondolat, hogy azok, akik a hazáért leghősiesebben harcoltak, azok akiknek jellemét minden próba tüze csak keményebbé edzette, egy nagyjelentőségü intézménybe tömörüljenek, hogy azok az energiák, amelyek eddig szétszórtan és vezetés nélkül, az eredmény kevés reményével müködtek, immár céltudatos szervezetben a hazának használára szolgáljanak és megőriztessenek. Egy ember, két ember, akár száz és ezer ember is szétszórva, elhagyatva gyenge marad, nem képes szembeszállni akadályokkal. De összekötve, irányitva felépitheti a réginek romjain az uj, boldog, hatalmas és dicsőséges Magyarországot.

Minden vitéz apostol, a magyar feltámadás, a magyar hit, a magyar remény apostola. Benne ég az osztatlan magyar haza nem lankadó szeretete, erős karját a magyar eke szarván tartva a jövő aratásért dolgozik és szeme az igéret földjére szegezve. Őt kell követnie a többi magyar polgárnak és őneki keményen, példásan, ingathatatlanul kell állnia nagy feladatát.

Erre gondoljunk mi mindnyájan ujra, a hatodik vitézi avatás előtt. És erre gondoljatok ti is uj testvéreink, avatandó vitézek, csengjen fületekbe az avatás szent pillanatában vitéz bajtársatok szent esküvése, mely azt mondja:

»Ugy legyek én boldog és minden utódom,
Amiként szeretjük ezt a szép országot
S vesszen el bennünket bármilyen hatalom;
Hogyha megtagadnók őseinknek földjét,
Nagymagyarországot«.

(vitéz Császi Elek. »Esküvés«).

VITÉZI ÉLET.

Összes vitézi Törzs- és megyei Székeknek.

Az Országos Vitézi Szék felhivja az összes m. Szervek figyelmét arra, hogy az ujonnan felavatandó vitézek részéről a »Vitézek és Gazdák Lapja« megrendelése kötelező.

E célból e lap 1925. november 8. számában közölt rendelkezés a f. évi junius hó 20-án megjelenő ünnepélyes számban ujból meg fog jelenni.

Minden kétségen felül áll az a tény, hogy minél inkább növekszik a Vitézi Rend létszáma, annál inkább fontos és elengedhetetlen, hogy a vitézek már az első naptól fogva egy állandó erős kapocscsal füződjenek a Vitézi Rend beléletéhez s abban mint uj értékes munkaerők az első lépésüktől kezdve részt is vegyenek.

Ez alkalomból az O. V. Sz. különös sulyt helyez arra, hogy a m. Szervek az ünnepélyes avatási alkalmat használják fel arra is, hogy az uj vitézekkel a Vitézek és Gazdák Lapját mint a Vitézi Rend hivatalos sajtóeszközét megismertessék, céljai és feladatai felől teljes mértékben felvilágositsák.

Az O. V. Sz. a lap szerkesztőségét utasitotta, hogy az avatandó összes vitézek részére a lap ünnepi számát készittesse el a megyei Székeknek kiosztás végett f. hó 19-én délelőtt adassa át.

Hogy a későbbi postai szállitás céljára a szerkesztőség mielőbb egy pontos név- és lakcimjegyzéket kapjon s hogy az előfizetés beszedését is megkönnyitsük, meghagyom az összes megyei Székeknek, hogy az avatandó vitézekről (név, lakcim, előfizetett összeg) még otthon egy pontos, rovatolt névjegyzéket szerkesszenek s ennek alapján f. hó 19-én délelőtt az előfizetési dijat minden vitéztől junius, julius, augusztus hóra (4 + 8 + 8000 K = 20.000 korona) szedjék be.

Ezen összegek a Székkapitányságok által aláirt névjegyzékekkel együtt a lap szerkesztőségnek még a helyszinén átadandók.

Ha valaki több hónapra vagy egész évre óhajt előfizetni, ugy az előfizetési dij f. é. december hó 31-ig is beszedhető, mely esetben 52 ezer koronát kell fizetni.

A megyei Székeknek fontos kötelessége és feladata, hogy az előfizetéseket pontos névjegyzék alapján vegyék át, mert ezen jegyzékek a kiadóhivatal pénztári okmányát fogják képezni s mert a lapot az abban foglalt cimekre fogják postázni. O. V. Szék.

Tüdőbetegszanatóriumba leendő felvétel módja.

Az utóbbi időben mind gyakrabban előfordult, hogy polgári foglalkozást üző vitézek vagy családtagjaik tüdőbetegszanatóriumokban leendő elhelyeztetésük kieszközlését az Országos Vitézi Széktől kérték. Ennek alapján a m. kir. népjóléti- és munkaügyi minisztérium mult hó 26-án kelt 72.375/II.—1926. számu értesitése alapján közlöm, hogy a tüdőbetegszanatóriumokban — minthogy azok mind magángyógyintézetek s azokban ingyenes hely nem áll a fent nevezett minisztérium rendelkezésére — a kérelmezőket nem lehet elhelyezni. Viszont a gyulai államkórház tüdőbeteg szanatóriumába való felvételnek nincs akadálya, hol ugyanolyan szakszerü kezelés és ápolás van, mint az előbbiekben. Az ápolás azonban csak az esetben ingyenes, ha ugy a kérelmező beteg, valamint az 1898. évi XXI. t.-c. 7. §-a értelmében érette fizetni köteles hozzátartozó vagyontalanságát hatóságilag igazolja.

A jövőben tehát az ápolást igénylők elhelyeztetésük biztositása céljából a lakhelyileg illetékes Vármegyei Vitézi Székkapitányság utján forduljanak közvetlenül a fentnevezett kórház igazgatóságához, ahonnan értesiteni fogják, hogy mikor lesz a kórházban üres hely, illetőleg mikor vehető fel a beteg. Megjegyzendő, hogy ha a beteg a kórházi behivástól számitott 14 napon belül helyét el nem foglalja, a helyére más beteget vesznek fel. (4955/IV. 1926.) O. V. Szék.

Tolna vármegyei vitézi értekezlet Szekszárdon.

Szép és ünnepélyes keretek között zajlott le május hó 16-án a tolnamegyei vitézek vármegyei értekezlete.

Már 15-én, az esti órákban, megérkezett a vitézek egy kisebb csoportja, majd pedig 16-án, a reggel érkező vonatok hozták a megye összes vitézeit, kiket a vasutállomáson a központi járási vitézek hadnagya a helybeli vitézek kiséretében bajtársias üdvözlettel fogadott.

Meglepő szép volt s a város közönségének is tetszett a vitézek fegyelmezett, a járási hadnagyok vezetése alatt zárt sorokban való felvonulása. Az ünnepélyes öltözet, sok kitüntetés és az itt-ott feltünő tolnamegyei vitézi formaruha az érdeklődők nagy tömegét hozta össze a városháza előtt.

A városháza nagy tanácstermében az egybegyült vitézeket megérkezésük alkalmából Vendl István polgármester üdvözölte s biztositotta őket a város meleg rokonszenvéről.

Az üdvözlés után felekezetek szerint ünnepélyes istentisztelet volt, melynek végeztével a vármegyeház nagytermében kezdetét vette az értekezlet. Ezt a helybeli főgimnázium énekkara a »Hiszekegy« eléneklésével vezette be.

A főispán üdvözlő megnyitó beszéde után a vármegyei főjegyző (az alispán képviseletében) üdvözölte a megjelent vitézeket és mint a haza megkülönböztetett polgárait buzditotta a szorgalmas és kitartó munkára. Az elhangzott üdvözlő beszédeket a vitézek nevében a Székkapitány köszönte meg.

Vitéz Tihanyi Szilárd székkapitány visszapillantást tett az elmult év történetére és adatokat olvasott fel a tolnamegyei Vitézi Szék mult évi tevékenysége és fejlődéséről. A szép eredményt nemcsak a vitézek, de az egybegyült nagyszámu előkelő közönség is tetszéssel fogadta. A járási hadnagyok rövid jelentései után az énekkar néhány irredenta-dalt adott elő. Ezután a vitézi telkek ellenőrzésével megbizott gazdasági tanár, Groisz Ottó, méltatta a vitézi telkek szakszerü kezelését, az egyes vitézek által már eddig is elért feltünő szép eredményt és kitartásra buzditotta a vitézeket. Végezetül az énekkar és vitézek elénekelték a Himnuszt.

Az értekezlet befejezése után a vitézek zárt sorokban levonultak a »Hősök szobrához«, amelyet a Székkapitány hazaszeretettől izző beszéde után megkoszoruztak, majd diszmenethez állottak fel s a szobor előtt elvonultak.

(A kedvezőtlen vasuti összeköttetésre való tekintettel a vitézek egy része kénytelen volt már a déli órákban elutazni, mig a még ittmaradó része a helybeli Szekszárdi Szálló kerthelyiségében gyült össze ebédelni, illetve egy barátságos sörözésre.)

Az egybegyültek 14 órakor a Székkapitány vezetésével a hires tolnamegyei muzeumot tekintették meg, hol alkalmuk volt megismerni a kő- és bronzkorszak, valamint más történelmi nevezetességeket és Tolna vármegye néprajzát.

Az értekezlet általában a siker jegyében folyt le, igy a város, mint a vármegye részéről a vitézek iránt nyilvánitott érdeklődés és rokonszenv után minden vitéz egy kellemes nap emlékeivel távozott a megye székhelyéről.

Székkapitány.

Járási vitézi értekezlet volt Lengyeltótiban.

F. hó 3-án tartották értekezletüket a lengyeltóti-i járásbeli vitézek a járás székhelyén levő községi nagyvendéglő tánctermében. Az értekezletet vitéz Bártfay Alfréd főtanácsnok hazafias beszéd keretében nyitotta meg.

Ebesfalvi Lengyel Sándor, a vármegyei Vitézi Szék előadója ismertette az egybegyült 45 vitézzel a gazdasági vonatkozásu rendeleteket.

Tiz órakor az összes vitézek testületileg megjelentek a templomban, majd az Urnapi körmenetben vettek részt.

12 óra 30 perckor bajtársi ebéd volt, melyen a vitézeken kivül megjelentek dr. Begedy Péter főszolgabiró, dr. Paiss Dénes kir. járásbirósági elnök, Schaffer Imre jár. gazd. felügyelő, Kovács Lajos főjegyző, a községi elöljáróság képviseletében Lengyeltóti község érdemes birája.

A Kormányzó ur Őfőméltósága dr. Begedy Péter főszolgabiró mondott köszöntőt.

Beszédet mondtak vitéz Fiass Ferenc intéző, vitéz Bártfay Alfréd főtanácsnok, vitéz Rády Sándor gazda.

Székkapitány.

Családi értesitő.

Házasság:

vitéz Varga István (Csongrád) 1926 márc. 9. Polyák Erzsébet. — vitéz Szabó Antal (Földeák) 1925 nov. 28. Megyeri Rozália. — vitéz Barcsay Sándor (Csenger) 1926

febr. 27. Gál Eszter. — vitéz Zsadányi Imre (Füzesgyarmat) 1925 okt. 29. Bertl Margit Berta. — vitéz Pánczél Lajos (Vasszentmihály) 1925 máj. 2. Sábler Ilona. — vitéz Nagy István (Pécs) 1925 okt. 31. Wölfelschneider Lujza Mária. — vitéz Pataki Károly Román (Pécs) 1925 nov. 17. Kuppi Lujza. — vitéz Karsai Sándor (Gomba) 1925 nov. 14. Ordasi Lidiát. — vitéz Reményi György (Bikács) 1925 dec. 7. Grünvald Erzsébet. — vitéz Mátis László (Vásárosfalu) 1926 márc. 30. Németh Ida. — vitéz Ronto Ferenc (Szilsárkány) 1925 máj. 3. Tóth Karolina.

Halálozás:

vitéz Filó József (Nádasdladány) József fia 1924 dec. 11. — vitéz Jóföldi Antal (Nagyperkáta) György fia 1925 febr. 24. — vitéz Galambos János (Vaszar) Sándor fia 1925 szept. 22 .— vitéz Barta László (Eger) Tibor fia 1924 dec. 4. — vitéz makói Makay Kálmán (Eger) felesége 1925 szept .2. — vitéz Varga Miklós (Sajólád) Ferenc fia 1925 jul. 20. — vitéz Bélavári Imre (Apalo) Imre fia 1925 okt. 27. — vitéz Sajkoczki Lajos (Tiszakarád) Lajos fia 1925 szept. 6. — vitéz Komóczi János (Dombegyház) Ilona leánya 1925 okt. 24. — vitéz Szarka Gyula (Nábrád) Margit leánya 1924 dec. 29. — vitéz Sebestyén Fábián (Hódmezővásárhely) felesége 1926 jan. 8. — vitéz Katona Alajos (Nőtincs) felesége 1925 nov. 21. — vitéz Szabó Péter (Petneháza) felesége 1925 dec. 3. — vitéz Zsalakó Mihály (Dombovár) József fia 1926 jan. 26. — vitéz Kézi Bertalan (Nyirmada) Bertalan fia 1926 jan. 20. — vitéz Kató Lajos Miklós (Hajdunánás) felesége 1926 jan. 15. — vitéz Ujfalusi András (Bodrogkőujfalu) Zsófia leánya 1925 okt. 6. — vitéz Laczikó István (Pocsaj) felesége 1926 febr. 21. — vitéz Bula György (Nagyperkáta) Imre fia 1924 szept. 3. — vitéz Rácz György (Gárdony, Dinyéspuszta) József fia 1925 márc. 28. — vitéz Szolga Ferenc (Csór) Ferenc fia 1923 dec. 8. — vitéz Gottyán Pál (Örkény) Erzsébet Magdolna leánya 1925 nov. 7. — vitéz Farkas István (Kömörő) Emma leánya 1922 dec. 28. — vitéz Gyenge Károly (Debrecen) Károly fia 1925 okt. 12-én meghalt.

Meghivó

a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« 1926. évi junius hó 19-én, délután 5 órakor, saját helyiségében (I., Királyi Vár, I. Alagsor) tartandó harmadik évi rendes közgyülésére.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1925. üzletév eredményéről. 2. Az 1925. évi zárómérleg megállapitása, a zárószámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére. 3. Veszteség fedezete tekintetében való határozat. 4. Igazgatósági tagok választása. 5. Felügyelőbizottsági tagok választása. 6. Az 1926. január 1-i ujjáértékelési mérleggel kapcsolatos igazgatósági javaslatnak és felügyelőbizottsági jelentésnek tárgyalása. 7. Az ujjáértékelt megnyitómérleg megállapitása. 8. Üzletrészek névértékének a hányadüzletrészek kiegészitésére vonatkozó módozatok megállapitása. 9. Az alapszabályok 2. fejezete 6. és 7. pontjának módositása. 10. A tagok felelőségének ujbóli megállapitása. 11. Esetleges inditványok.

Mérlegszámla 1925. december 31-én. Vagyon: I. Készpénzkészlet K 70,762.883. II. Árukészlet: a) mezőgazdasági felszerelések K 346,929.000, b) textiláruk K 27,997.950, c) épitési anyag K 180,005.600, d) termény K 11,615.400, e) reziszta üveg K 49,661.000, összesen K 616,208.950. III. Berendezés K 35,230.000. IV. Váltók K 344,152.000. V. Adósok: a) elszámolásban K 5.744,146.190, b) idegen értékben K 859,324.881, c) ingatlanforgalomból K 2.317.854.191, d) osztályok K 199,442.541, összesen K 9.120,767.802, veszteség K 193,955.282, összesen K 10.381,076.867. Teher: I. Üzletrésztőke a) alapitványi 46.131 db. á K 20.000, összesen K 922,620.000, b) rendes 12.594 db. á K 5000, összesen K 62,970.000 (szavatosság rendesnél kétszeres, összesen K 1.048,560.000). II. Értékfedezeti alap K 167,755.282. III. Tartalékalap K 26,200.000. IV. Szelvények K 5,233.000. V. Hitelezők: a) Magyar Nemzeti Bank K 1 milliárd, b) Pénzintézeti Központ K 1 milliárd, c) Elszámolásban K 3.399,355.822, d) idegen értékben K 1.489,910.615, e) ingatlanforgalomból K 2.307,027.148, összesen K 9.196,293.585, összesen K 10.381,076.867. Az igazgatóság.

Megvizsgálta és rendben találta a felügyelőbizottság.

Eredményszámla 1925. december 31-én. Veszteség: I. Költség: a) személyzeti K 882,715.000, b) Üzleti K 931,676.783, összesen K 1.814,391.783. II. Forgalmi adó K 26,079.141. III. Árfolyamkülönbözet K 463,207.044. IV. Adományok K 3,075.000, összesen K 2.306,752.968. Nyereség: I. Áthozat mult évről K 1,455.384. II. Jutalék K 1.026,832.470. III. Kamat K 399,327.619. IV. Áruk K 685,182.213. Veszteség K 193,955.282, összesen K 2.306,752.968. Az igazgatóság.

Megvizsgálta és rendben találta a felügyelőbizottság.

Ujraértékelési megnyitómérleg 1926. január 1-én. Vagyon: I. Készpénzkészlet 5661.03 pengő (K 70,762.833). II. Árukészlet 49.296.72 pengő (K 616,208.950). III. Berendezés 2.818.40 pengő (K 35,230.000). IV. Váltók 27.532.16 pengő (K 344,152.000). V. Adósok 729.661.42 pengő (K 9.120,767.802, összesen: 814.969.73 pengő (K 10.187,121.585). Teher: I. Üzletrésztőke 78.847.20 pengő (K 985.590.000). II. Szelvények 419.04 pengő (K 5,238.000). III. Hitelezők 735.703.49 pengő (K 9.196,293.585), összesen: 814.969.73 pengő (korona 10.187,121.585).

Budapest, 1926. junius 10-én.

Az igazgatóság.

Ezen ujraértékelési megnyitó mérlegszámlát megvizsgáltuk és azt teljesen rendben találtuk.

Budapest, 1926. junius 10-én.

A felügyelőbizottság.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Hányszor kell a kukoricát kapálni?

Erre a kérdésre az lehet csupán a helyes felelet, hogy sokkal többször, mint a mi gazdáink teszik. Az a fő, hogy a kukorica földje mindig porhanyó és gyommentes legyen. Néha két-három kapálás elég, máskor négy-öt-hat is kell ahhoz, hogy ezt elérhessük.

Mit látunk ezzel szemben? Vidékenként különbözően, egyszer-kétszer megkapálják a tengerit, azután feltöltögetik. Erről a töltögetésről nehéz a gazdákat leszoktatni, pedig ez fölösleges, sőt rossz és emellett még drága munka is.

A töltögetés száritja a földet. Igaz, a felületes szemlélő első pillanatra csak azt látja, hogy a munka végeztével a talaj nyirkosabb. De miért van ez? Mert alulról nyers földet vág fel a kapa. Amikor ez kiszáradt, a talaj még szárazabb, mint volt. Az ormokba huzott talaj felülete nagyobb, mint a simáé. Nagyobb felületről pedig több viz párolog el ugyanannyi idő alatt. Egy gyüszünyi viz hamarabb párolog el, ha azt egy nagy tányérba öntve tesszük a napra, mint ha a gyüszübe hagynánk. Igy párolog el az oromba huzott föld nedvessége is, amit még siettet az, hogy a gerincbe töltött laza földet a szél is átjárja.

A töltögetés gyomosit. A földben mindig számtalan csirázóképes gyommag van. A felülethez közel fekvő gyommag kikel, a mélyebben fekvőt pedig töltögetéssel felhozzuk és igy kikelését elősegitjük.

Töltögetéssel elhuzzuk a földet onnét, ahol rá szükség van és oda halmozzuk, ahol vele csak ártunk. A kukorica gyökereinek jó része laposan fut a föld alatt. Töltögetéskor ezeket kitakaritjuk és elpusztulnak. Igaz, hogy a földdel boritott felső bütykök uj gyökerek nőnek, ebben azonban nincs köszönet. Ezek kifejlődése fogyasztja a kukorica erejét, maguk meg nem táplálják azt. Mire megerősödnek és részt vehetnének a kukorica táplálásában, az orom kiszárad. Száraz földből pedig a gyökér nem képes táplálékot felvenni, maga is elszárad, elsenevészedik, elfásodik.

Nem kell töltögetni a szél ellen való védekezés miatt sem. Hát erősiti a földbe dugott kétméteres karó állását az, hogy tövére arasztmagasan laza földet huzunk? Bő trágyázás, mély talajmunka a nyitja annak, hogy a kukorica gyökereivel erősen megfogódzzék a talajban. Az ilyennek nem használ, nem is kell a töltögetéssel való támogatás. Hét év óta termelek kukoricát Mosonmegyében, olyan gaz-

daságban, amelyet szabadon jár az északi szél. (Ha máshol szellő sincs, nálam szél fuj.) Mégsem döntötte ki a szél egy tő kukoricámat sem soha.

Egyetlen esetben lehetne arról beszélni, hogy helyénvaló a töltögetés, nedves földön, ilyenre meg ugysem való kukorica.

Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy maradjon el a töltögetés és igy a kukorica müvelése még olcsóbb, mert egy kézimunkával kevesebbet kap. Aki szavaimat igy értelmezné, az helytelenül járna el. Maradjon el a töltögetés, de helyette kapáljuk meg a kukoricát még egyszer és kapáljuk meg annyiszor, ahányszor földje megtömődik vagy kigazosodik. Ez lesz a helyes. Addig mindig tartsuk kapával lazán a földet, amig a tengeri között járni lehet anélkül, hogy benne kárt tennénk. Azután már nincs szüksége munkálásra, mert beárnyékolja a földjét, az laza marad, benne a gyom fel nem burjánozhat.

Még csak egyet akarok a kapálásról mondani. Egy szomszédom, akit megszólitottam azért, hogy miért nem kapálja már meg a kukoricáját, azt felelte: — »Nem lehet kérem, meg nem is érdemes, olyan száraz a földje!« — »Rosszul mondta« — válaszoltam erre, »mert minél nagyobb a szárazság, annál többször kell kapálni!« — Ne feledjük el, hogy ami a kertész kezében az öntözőkanna, az a gazdáéban a kapa: ezzel »öntöz«. Az állandóan jól, porhanyóan munkált földből kevesebb viz párolog el, az nem szárad ugy ki, mint a rögös vagy sima, de összerepedezett, kapálatlan föld.

Száz szónak is egy a vége: ne töltögessük a kukoricát, de kapáljuk meg gyakran. Hogy hányszor? Erre nem én, hanem a föld adja majd meg az egyedül kielégitő, biztos választ: ahányszor az összetömődik vagy a gyom felveri. **Dr. Bittera Miklós.**

A kaszálók ápolása a széna lefakaritása után.

Irta: **Fáber Sándor,** a keszthelyi g. ak. r. tanára.

Az egész országban megindult a rétek és herések kaszálása. A legtöbb gazda — sajnos — terméseinek betakaritása után magára hagyja a kaszálót és a második kaszálásig mit sem törődik vele. Az időjárástól vár mindent, mert ha az kedvező, akkor jó lesz a második kaszálás, ha azonban kedvezőtlen, akkor belenyugszik a gyenge termésbe. Tagadhatatlan, hogy az időjárás a termésre a legerősebb tényező, amellyel számolnunk kell annál is inkább, mert amilyen hasznos lehet, épen olyan károkat is okozhat a csapadék vagy annak elmaradása.

Minden gazda jól tudja, hogy kaszálóink akkor adnak jó második kaszálást, ha az első termés után a talaj nyirkos, üde állapotban marad, ammikor a növények vizszükségletüket könnyen fedezhetik, jól táplálkoznak és erősen növekednek. Viszont ha a talaj kiszárad, akkor a rajta élő növények szomjuznak, alig táplálkoznak, gyengén felődnek, a termés kicsiny marad. Az első kaszálás után tehát legfőbb érdekünk, hogy a növények vizszükségletéről gondoskodjunk és ebben az irányban kell a kaszálóinkat ápolnunk. Az ápolási munka amilyen egyszerü, épen olyan fontos. Nem kell egyebet tennünk, mint amikor a lucerna, lóhere, baltacintábláinkat és rétjeinket lekaszáljuk, a termést összegyüjtjük, azonnal fogasoljuk is. Erre a célra legjobban a rétborona felel meg, amely láncszemekkel összekötött számos boronafogból áll. Ez a rétborona ráfekszik a gyepezetre, behatol a talajba, az egyenetlen felületet elsimitja, elrónázza. A betömődött talajt fellazitja, utat nyit a levegőnek és a gyökerek friss levegőhöz jutva, jobban lélegezhetnek. A talajba került levegő átszellőzi a felső talajréteget, ilyképen az beérik.

Száraz időjárás esetén mindég azt tapasztaljuk, hogy az a rét, amely első kaszálás után nem volt megfogasolva, gyenge saruhajtást mutat, a szárazságtól sokat szenved. E jelenség oka abban keresendő, hogy a kaszálás után a napsugár és szél védtelenül találja a talaj legfelső rétegét, azt néhány nap után kiszáritja, a talaj összetömörödik, össze-vissza repedezik. Az altalajban még meglévő nedvesség a tömöttt talajrétegben felfelé kezd vándorolni eléri a talj legfelső szintjét és ott szintén elpárolog.

Ha az első kaszálás után erősen megfogasoljuk kaszálóinkat, akkor a legfelső megporhanyitott réteg megvédi az altalaj nedvességét. A mélyebb rétegből feltörekvő viz nem emelkedhetik a talaj felszinéig, a szél és a napsugár tehát nem fér hozzá. A felfelé szivárgó vizet csak a gyökerek vehetik fel, amelyek igy száraz időjárás esetén is kielégithetik a növény vizszükségletét és a kaszálók érdemes sarjutermésse. fizetnek. Minden jobbmódu gazda szerezze be a rétboronát, amely a kaszálók rendes kezelésének szinte nélkülözhetetlen eszköze. Kisebb gazdák pedig társuljanak ennek megvásárlására. Ha azonban ilyen uton nem volna beszerezhető akkor vegye elő a kisgazda a fogasboronáját, tegyen reá két-három hasáb fát és ezzel boronálja meg rétjét minden kaszálás után. E csekély fáradságot nem fogja megbánni, mert kaszálói erősebben fejlődnek, több lesz a széna, jobb lesz az állat.

A folyó évi selyemhernyó tenyésztés.*

Ma, amikor vidéken is erősen érezhető a pénzhiány és a munkaalkalom megcsappanása, a falusi lakosság különös érdeklődést mutat a selyemhernyó tenyésztése iránt. A községekben most folyik a hernyók kiosztása és előreláthatólag az idén még többen fognak tenyészteni, mint a mult esztendőben. A Földmivelésügyi Miniszterium az I. oszt gubó árát kg.-kint 35.000 koronában állapitotta meg, ugy, hogy a vállalkozók igen jó keresethez jutnak. A selyemhernyót az állam dijmentesen bocsájtja a tenyésztők rendelkezésére, sőt még a tenyésztéshez szükségés papirost is igyen osztja ki. Igy a vállalkozóknak csupán az eperfa lombját kell megszedni és a hernyókat etetni vele. A közterületeken, közutakon álló eperfa lombját mindenki selyemhernyó etetésre szabadon és dijmentesen leszedheti, nincs tehát senkinek jogában azt meggátolni. Csupán arra kell ügyelni a lombszedőknek, hogy a fát ne tördeljék és az utmenti gazdasági veteményesben kárt ne tegyenek. A tenyésztés 32 napig tart, ebből az időből is csupán az utolsó 10 nap a nagyobb munkaidő. mivel a hernyók ekkor már kifejlődtek és több lombot fogyasztanak.

A tenyésztés az aratás előtt befejezést nyer, ugy, hogy senkit a nagy gazdasági munkától el nem von. Egy család a rövid tenyésztési idő alatt minden pénzbefektetés nélkül csupán lombszedés és etetés munkájával 2.500,000 koronát könnyen megkereshet. Ez az összeg pedig nagy segitség.

Minden községben van az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőségnek egy megbizottja, községi felvigyázó, aki a jelentkezőknek a hernyót kiosztja, a tenyésztéshez az utasitást meg adja és ha a hernyó bekötött, ugy megmondja, hogy hová kell a gubót beváltásra vinni. Az érdeklődők tehát vagy fordulajnak a község előljáróságához, ahol megmondják, hogy ki a községben a selyemtenyésztési felvigyázó, vagy forduljanak a Faluszövetség központjához, (Budapest, V., Zoltán-utca 8.) ahol a szükséges felvilágositásokat megszerezheti. dr. J.-y..

Expresszforgalom Németországgal.

Az expresszáruforgalmat a békekötés óta csak Ausztriával sikerült helyreállitanunk. Most létrejött a megegyezés a a németekkel is és az expresszáruforgalom rövidesen életbe is fog lépni Németország felé. A megállapodás biztositja a romlandó mezőgazdasági idényczikkek németországi exportjának a zavartalanságát és a szállitási határidő betartását.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A gabonapiac irányzata szilárd. Ennek következtében az árak felfelé haladnak. A most elért árak az idei gabona kampány legmagasabb és még soha elnem ért árai. A kedvező vetésjelentések és terménybecslések nem befolyásolják kedvezőtlenebbül az irányzatot, mert a piacon oly nagy a kereslet az áru iránt, hogy a kinálat nem is tud oly nagy mennyiségü árut összeszedni. Főleg az azonnal szállitandó buzában fokozódik és nagy a kereslet, mert a malmok, amelyek eladott őrleményeiket nyersáruval fedezni kénytelenek, a fogyasztás sürgős szükségletének kielégitésétt szándékozzák. Az ujbuza áralakulása mellett az ó buza is szilárdan tendált. A rozs irányzata tartott. A tengerié szilárd. Az élelmiszerpiacokon az idényczikkekben olcsóbbodás állott be. A piac uj cikke a meggy, amely a bő felhozatal miatt már is elég olcsó. A tej

* A Faluszövetség Tudósitójából.

és tejtermékek piacán árleszállitások történtek. A vaj ismét néhány ezer koronával esett; a forgalom általában kielégitő.

Legujabb árak.

Terménypiac: Tiszavidéki buza 455, felsőtiszai 450, egyéb 447½, juliusra 372½, augusztus 362½, rozs 235, uj rozs juliusra 237½, augusztusra 230, tengeri tiszavidéki 230, egyéb 227½, zab 270—272½.

Lisztpiac: 00-ás 7050, 0-ás 6850, 2-es 6350, 6-os 4450 8-as 2000, korpa 1675.

Hüvelyesek és vetőmagvak: viktóriaborsó 2900, fehérbab 1900, tarkabab 1350, lencse 6050, mák 26.000.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás 1.2—1.3, tej kimérve 3.6—4.5, tejfel 22—26, habtejszin 40—44 ezer korona literenként. Finom vaj 75, főzővaj 50—55, sovány turó 8, tehén turó 12—14, juh turó idei 40—50 ezer korona kg.-ként.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
14 Hétfő	Vazul	Vazul	A hét elején a nap 4 óra 3 perckor kél és 7 óra 57 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 2 perckorkél 8 óra — perckor nyugszik
15 Kedd	V., Kresc.	Vid	
16 Szerda	Reg. For.	Jusztin	
17 Csütörtök	Rainer hv.	Laura	
18 Péntek	Efrém	Arnold	
19 Szombat	Gyárfás	Gyárfűs	
20 Vasárnap	Szilvér p.	Ráfael	

A Kormányzó Ur Őfőméltósága születésnapja.

Kötelességszerüen felhivjuk az összes vitézi szervek becses figyelmét arra, hogy Őfőméltóságának junius hó 18-án van a születésnapja.

Miután tudjuk, hogy junius hó 20-án az összes megyei Székek vitézi ünnepnapot tartanak, ugy véljük, hogy a vitézek legfőbb Urának családi ünnepe csak fokozni fogja a vitézi ünnep fényességét és jelentőségét.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága 1868. junius 18-án született.

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Junius 8. 1867. I. Ferenc József koronázása. A nemzet a kiegyezés után I. Ferenc József királyt fényes ünnepségek keretében megkoronázta a budavári Főplébániatemplomban. A koronázási esküt a király a pesti belvárosi Plébánia-templom előtti Eskü-téren mondotta el.

Junius 10. 1867. Ferenc József király és Erzsébet királyné 100 ezer aranyból álló koronázási ajándékát a volt 48-as honvédek árvái, özvegyei és rokkantjai javára adományozta.

Junius 11. 1455. Hunyadi sereget gyüjt. Hunyadi János a győri országgyülésen 10 ezer embert ajánlott fel a törökök ellen inditandó hadjáratra, egyben egy 100 ezer főnyi hadsereg felállitását kivánta, mellyel a törököt ki akarta üzni Európából.

— **1521. Bakócz Tamás halála.** A hatalmas bibornok, akit majdnem pápává választottak, e napon halt meg.

Junius 14. 1707. Az ónodi gyülés kimondja a dinasztiától való elszakadást. Az ónodi országgyülés elhatározta, hogy elszakad a Habsburg-háztól és ezentul nem ismeri el I. Józsefet magyar királynak.

— **1800. Marengo.** Napoleon megverte Marengónál a Melas tábornok vezetése alatt álló osztrák-magyar sereget. A magyar csapatok hősiessége felülmulhatatlan volt. Különösen kitünt a Splényi gyalogezred.

— **Győri csata.** A császári vezérek ügyetlensége folytán a franciák megverték a János főherceg csapataival egyesült 8000 főnyi magyar nemesi insurrectiót.

Junius 15. 1682. Tököly esküvője Zrinyi Ilonával. Tököly Imre Munkács várában tartotta esküvőjét I. Rákóczi Ferenc fejedelem özvegyével, Zrinyi Ilonával.

— **1918. A piavei csata.** E napon indult meg az egész olasz fronton az osztrák-magyar seregek támadása. E napon sok ezer magyar hős halt meg a hazáért.

Junius 18. 1868. A Kormányzó Ur Őfőméltósága születése.

Levente zászlószentelés és avatás Nagymórichidán. Ifju magyaroknak, levente ifjuságunknak nagymórichidán meghaló és szép ünnépélye volt pünkösd hétfőjén. Szép ünnepség és sportverseny keretében avatták fel a levente zászlót. Az ünnepségen résztvettek Mayer Imre ezredes a győrvármegyei testnevelési felügyelő, Domanicky István őrnagy járási testnevelési felügyelő, Tóth Gyula járási főszolgabiró s a környék szépszámu intelligenciáján kivül az egész község lakossága s a szomszéd községből is számosan. A zászló szentelést a kath. templomban Fömötör Gyula közs. plébános tartalmas, lélekemelő beszéde kiséretében végezte; utána az ág. ev. templomban áldotta meg ifj. Kovács Mihály lelkes, hazafias beszéd kiséretében. Délután 2 órakor történt az átadás és zászlószögbeverés ünnepség keretében Mayer ezredes magasztos beszéddel fejtette ki a levente egyesület lényegét. Utána Mayerhoffer Gézáné zászlóanya gyönyörü beszéde kiséretében adta át a zászlót. Mire az összes leventék tisztelgő felvonulást rendeztek a zászló előtt. Három órakor megkezdődött a sport verseny. Három egyesület sorakozott föl nemes versenyzésre: a nagymórichidai, az árpási és a szentmiklósi. Versenyszámok voltak: suly, gerely, diszkoszdobás, staféta-futás és füleslabda. Sulyban: I. dijat Vatai György (Árpás), II. dijat Gacs János (Nagymórichida), III. dijat Gacs Lajos (Nagymórichida) nyerték. Gerely: I. dijat Tóth Dénes (Nagymórichida), II. dij Dombi József (Nagymórichida), III. dij Finta Ernő (Szentmiklós) nyerték. Diszkoszdobásban: I. dij Gacs Lajos (Nagymórichida), II. dij Csete Gábor (Nagymórichida), III. Tóth Dénes (Nagymórichida) nyerték. A staféfatufás diját, az árpási levente vitézek. A füleslabdaversenyzésen a nagymórichidai levente-csapat állt szemben a szentmiklósival s az eredmény 6:6-tal végződött. A sportversenyt a leventék kitünő oktatói Csókás Kálmán árpási tanitó, Pilger Gyula szentmiklósi főtanitó, Bácsi Nándor gazdász, Mayrhoffer Jenő jző-gyakornok rendezték; az ünnepség pedig Mayrhoffer Géza elnök és Félix Endre alelnök szervezőképességét bizonyitotta be.

Matyó-lakodalom junius 20-án a Margitszigeten. A junius 20-i vitézi avatás napján a székesfővárosban megismétlik a milleniumi kiállitás alkalmával rendezett igazi matyólakodalmat. Junius 20-án a vitézi avatás ünnepe lesz. És ugyanezen a napon délután 6 órakor a margitszigeti MAC. pályán Mezőkövesd községének két ifju polgárát adja össze ünnepi külsőségek között, fényes egyházi szertartás keretében Mezőkövesd apátplébánosa és dr. Sipőcz Jenő Budapest székesfőváros polgármestere. A matyólakodalom már most óriási érdeklődést vált ki a magyar közönségből. Mezőkövesd, amely a magyar földnek mintegy drágaköve, az egyedüli hely, amely teljesen megtartotta különösen lakodalmi szokásaiban a régi módokat. Viselete is teljesen a régimódi és ez a viselet egyedül olyan értékes, olyan kedves és olyan magyaros, amilyen más vidéken nincs. A matyók vonulnak fel tehát junius 20-ikán és az esküvő után egy igazi mezőkövesdi lakodalmat rendeznek, vagy inkább »csapnak«, amelyen mindenki részt vehet, aki a fényes esküvőt egyébként végigélvezte. A lakodalom keretében bemutatják a matyók az összes kedves lakodalmas népszokásokásokat, amelyek a főváros közönsége előtt ismeretlenek. A matyólakodalmon 150 mezőkövesdi pár vesz részt. A matyólakodalom rendezősége: Mezőkövesd főszolgabirósága értesitette a vitézi Szék vezetőségét, hogy a vitézi Szék részére és a vitézi avatás résztvevői, valamint közönsége részére külön helyet kiván fentartani az ünnepség alkalmából. Nagyon helyes lenne, ha a résztvenni óhajtók a nagy előjegyzésre való tekintettel már most bejelentenék a maguk és családjaik helyigényét, nehogy kellemetlen torlódás álljon elő. Belépődij 20.000 korona. Vitézek igazolvány felmutatása mellett 5000 koronás kedvezményes áron kapnak jegyet.

Hősök napja Alcsuton. Lélekemelően szép keretek között ünnepelték meg az idei Hősök-napját Alcsut községben. Reggel egynegyed 10 órakor a főhercegi kastély kápolnában szentmise volt, mely után a lakosság a község nagyszámu intelligenciájával az élen a Hősök Emléktáblája elé vonult, ahol már a levente és tüzoltó szakaszok feszes állásban várták az ünnepély megkezdését. Irredenta szavalatok és a helybeli rom. kath. zárda növendékek szép hazafias éneke után károlyfehérvári Eperjessy Dezső, a község hazafias lelkü agilis a. ü. jegyzője, gyönyörü hazafias gondolatokkal átszőtt beszéddel méltatta a hősök emlékét és hazafias kötelességeik teljesitésére buzditotta a község lakosságát, egyben felhivta a lakosságot, hogy az emléktábla előtt minden jó magyar vegye le a kalapot. Innen a levente szakaszok és a tüzoltószakasszal az élen a lakosság, a község előljáróságával együtt a temetőbe vonult, ahol Sterneczky Vince helybeli rom. kath. lelkész pápai kamarás remek hazafias beszéde után az itt nyugvó hősök sirjait virággal diszitették fel.

A »Falu« májusi száma megjelent. A Faluszövetség hivatalos folyóirata a »Falu« cimü falufejlesztési folyóirat májusi száma most jelent meg diósadi Bodó János és dr. Bodor Antal szerkesztésében. A csinos kiállitásu, szines cimképpel ellátott lap gazdag és változatos tartalommal kb. 80 oldalon foglalkozik mindazokkal az aktuális társadalmi, kulturális, szociális és gazdasági problémákkal, melyek ma már nemcsak a falvak vezetőit, hanem a népét igazán szerető, tanult magyar embert is érdeklik. Előfizetési ára félévre 50.000 korona. Faluszövetség Budapest, V., Zoltán-utca 8.

Mi történt bel- és külföldön.

A trianoni szerződés hatodik évfordulóján a magyar társadalom az ország minden részében gyászünnep keretében adott kifejezést örök tiltakozásának az ország megcsonkitása felett. Pénteken a fővárosban a gyászfátyollal boritott Szabadságtéri irredenta szobroknál gyászünnepély folyt le, melyre kétezer budapesti cserkész vonult fel fekete szalagos lobogók alatt és harangzugás közben helyezte el koszoruit a szobor talpazatokon.

A pesti Vigadóban vasárnap délelőtt a trianoni békekötés évfordulója alkamából a Társadalmi Egyesületek Szövetsége gyászünnepséget rendezett, amelyen Urmánczy Nándor, Rákosi Jenő, Eckhardt Tibor, Lendvai István valamint az egyetemi ifjuság és a Keresztény szocialista munkásság képviselői beszéltek.

Urnapja. A katholikus egyház csütörtökön ülte meg az oltáriszentség ősi ünnepét, Urnapját Budapesten. A Várban hagyományos keretek között folyt le a hivatalos körmenet, mely a koronázó főtemplomból indult. A templomban az ünnepi misét Orsenigo Cesare pápai nuncius pontifikálta.

*

Vasárnap Czettler Jenő nemzetgyülési képviselő beszámolót tartott Jákóhalmán, hová őt Vass József népjóléti miniszter is elkisérte. Czettler beszéde után a népjóléti miniszter szólott a magyar egységről, majd a beszámolót követő lakomán Bethlen István grófot köszöntötte, aki most Genfben harcol a magyar érdekekért.

*

Károlyi József gróf Székesfehérváron beszámoló beszédet mondott, melyben többek között kijelentette, hogy Magyarország törvényes királya nem lehet uralkodója sem egy osztálynak, sem egy pártnak, sem egy felekezetnek, hanem csak az egész magyar nemzetnek. A magyar közéletnek a békés együttmüködés és testvéri szeretet jegyében kell jogfolytonosság utján járnia. Gróf Károlyi után Apponyi Albert gróf mondott beszédet, melyben kijelentette, hogy a magyarságnak most egy feladata van, egyesiteni az erőket, hogy azok majd a döntő pillanatban s döntő sullyal legyenek használhatók. Ha a kormány elég erősnek érzi magát arra, hogy a nemzet iránt való bizalmat odakint, mint idebent megszerezze és az országot restaurálja, ő lesz az első, aki az eredményeknek örülni fog. Nem szabad azonban a nemzetet egy presztizs háborunak ki tenni,, melynek sikeres kiküzdésére ezidőszerint nem rendelkezik a szükséges erővel és a kedvező külső körülményekkel.

A Nemzetközi Szövetségnek tanácsülése.

Genfben a Nemzetek Szövetségének tanácsa hétfőn kezdette meg ujabb ülésszakát. Az ülésszakon Brazilia képviselőjének kellett volna elnökölnie, aki azonban betegségére hivatkozva kimentette magát, de arról sem gondoskodott, hogy helyette a küldöttség más tagja vállalja az elnökséget. Jólértesült köröknek az a felfogása, hogy Brazilia ez alkalommal végleg kiválik a Nemzetek Szövetségéből, mert nem akar továbbra beleavatkozni Európa belügyeibe. Az ülésszakon tárgyalni fogják a magyar pénzügyi ellenőrzés felfüggesztését is, melyre vonatnatkozóan Bethlen István miniszterelnök javaslatot terjesztett elő a Népszövetség pénzügyi bizottságának. A népszövetségi kölcsön felvételekor ugyanis kimondották, hogy a pénzügyi ellenőrzés két évig fog tartani és mivel a két év már letelt s Magyarország pénzügyei rendbejöttek, elérkezett az ideje annak, hogy a népszövetségi főbiztos megbizatását befejezve a magyar pénzügyek intézését felszabaditsa. Anglia és Olaszország támogatják is Magyarországnak ezt a jogos kivánságát, de Csehország és Franciaország nagyszabásu sajtóhadjáratot inditottak az ellenőrzés felfüggesztése ellen. Különösen hangsulyozzák a frankhamisitási bünper tárgyalását, mely szerintük nem volt kielégitő. Valószinü, hogy a pénzhamisitás leküzdése tárgyában nemzetközi egyezményt kötnek, anélkül azonban, hogy a magyarországi eseményeket ezzel kapcsolatban megemlitenék. A magyar pénzügyi ellenőrzés felfüggesztésének ügyét pedig külön választják ettől a javaslattól. Előreláthatóan Anglia és Olaszország támogatásával sikerülni fog a pénzügyi ellenőrzés felfüggesztését elérni, de a népszövetségi kölcsön eddig fel nem használt 82 millió aranykoronát kitevő részletét, melyért pedig ugyis igen sulyos kamatterhet fizetünk, nem fogják felszabaditani.

A portugál forradalom.

Portugáliában is forradalom volt a mult héten. Az ország északi területén két hadosztály fellázadt a kormány ellen és a főváros felé nyomult. Rövid ellenállás után a kormány lemondott és a köztársasági elnök is beadta lemondását. Ezután nemzeti alapon álló katonai kormány alakult és átvette az ország ügyeinek intézését..

A mosszuli szerződés.

Angliában nagy örömet okozott az, hogy sikerült végre rábirni a török kormányt a régóta huzódó mosszuli szerződés aláirására. Ezzel a békekötések óta huzódó tárgyalások nyertek befejezést. Ezek a tárgyalások sokszor megszakadtak, mert a törökök makacsul ragaszkodtak álláspontjukhoz és semmiféle befolyásnak nem akartak engedni. Most az angolok a határ megvonása körül kénytelenek voltak engedményeket tenni és Törökországtól elszakitott petróleum telepek jövedelmének tizedrészét átengedték a törököknek.

Szerb vádaskodás.

A kisántánt alaptalan vádaskodásainak egyik jellemző példája az a cikksorozat, mely a belgrádi félhivatalos lapban jelent meg Magyarország ellen, bizonyára a genfi népszövetségi tanácskozáson való szereplésünk elgáncsolása végett. A cikksorozatban a legképtelenebb állitásokkal iparkodnak befeketiteni Magyarországot az európai közvélemény szemében. A belgrádi lap azt állitja, hogy Magyarországon sulyosan megszegték a trianoni szerződés katonai rendelkezését, titkos raktárakat tartanak, melyben a fegyver- és lőszerkészletek folyton gyarapodnak. A belgrádi lap ezenkivül még azzal is ijesztgeti az európai közvéleményt, hogy a magyar hadsereg létszáma meghaladja az előirt létszámot, követeli, hogy Magyarországon a szövetségesek tartsák fenn a katonai ellenőrzést. A pártatlan európai közvélemény azonban bizonyára kellő értékére fogja leszállitani a szerb sajtó otromba hazudozásait és vádaskodásait.

Rákóczi hadserege és hadjáratai.*

(Befejező közlemény.)

1704 őszére valahogy rendbejön Ausztria s ettől kezdve egyre-másra özönlenek Magyarország ellen az uj meg uj császári zsoldoshadak. Az első nagy sereget Heiszter vezeti. Rákóczi ugy hiszi, eléggé nagy és erős már a serege ahhoz, hogy nyilt, döntő diadalt csikarjon ki.

1704 december 26-án, karácsony másodnapján, hóförgeteges hideg időben Nagyszombat alatt találkozik össze Heiszter 20 ezer emberével és 24 ágyujával a fejedelem 22 ezer embere és 6 lövege. Mig az osztrákok védekezve tüzérségükkel dolgoznak, a két szárnyon álló nagyszámu kuruc lovasság mindent elsöprő rohammalront rá a labancok vértes négyszögére. Ilosvay, Ónody, Deák, Somogyi, Ocskay, Balogh Ádám huszárezredei rövidesen áttörik a császáriak sorait, de aztán rossz kuruc szokás szerint zsákmányolni kezdenek. A középen álló kuruc gyalogságot, Bercsényi talpasait, magával ragadja a győzelem előérzete, szuronytszegezve elfoglalják Heister ágyuit. De az egyik német szökevényekből alakult kuruc csapat, Scharudi zászlóalja, hirtelen árulóvá lesz és sortüzet ad a mellette rohanó Nyárády ezredre. A hajduk meglepetésükben zavarodottan megfutnak s magukkal rántanak néhány gyalogezredet. A rend felbomlik s a fejedelem elrendeli a visszavonulást. A már Heister tábora közepén vagdalkozó kurucok is visszafordulnak s a kuruc tábor 180 főnyi halottjával elvonul, mig Heiszter 1500 főnyi veszteségével pihegve a csatatéren marad. Igy nyerték meg a labancok a csatát.

Rákóczi belátja, hogy nagy, nyilt csatát csak rendes, fegyelmezett hadsereggel lehet nyerni. Teljes erővel nekilát a sereg megszervezéséhez.

Négy teljes esztendő telik el ebben a munkában. Ma már szinte el sem tudjuk képzelni azt a lázas tevékenységet, amely az akkori idők fogalmai szerint teljes erővel müködött egy több mint 100 ezer főnyi hadsereg felruházására, felfegyverzésére, ellátására, kiképzésére, fegyelmezésére. Nyolc nagy puskapor-malmot, 16 fegyvergyárat és ágyuöntődét alapit, külföldről is hozat fegyvereket s más egyebet, igy a szabadságharc alatt 400 ezer vég posztót, abát, szövetet vásárol lengyel és török kereskedőktől. Hatalmas élelmiszerraktárakat állit fel, amelyek tele is voltak; 5 katonai kórházat szervez egész sereg orvossal.

1706 nyarán a had már közel 120 ezer főre ment és az érsekujvári hadiszemlén Anglia, Hollandia és Ausztria követei kénytelenek voltak elismerni, hogy a kuruc sereg Európa legjobb hadai közé tartozik. Fegyverzete jó, kiképzése jó, haditapasztalatai ujak és bővek, élelmezése elsőrangu, ruházata pedig disz és jóság tekintetében egyedülálló volt.

A sereg két részre oszlott: a rendes és mezei hadakra.

A rendes hadsereghez tartozott: a 31 ezredből álló gyalogság, a legjobban felszerelt és kiképzett fegyvernem, az 52 ezrednyi lovasság, a legnagyobb és legnemzetibb erő, a kicsiny, mindössze 6 századnyi tüzérség és végül a hadak disze, az udvari seregek: mintegy 6000 főnyi válogatott mintacsapat, kiket Rákóczi saját pénzén tartott s mintegy testőrei voltak: a palotások, gárdisták, vadászok, udvari kopjások és végül az akkori ludovikások: a nemes urfiak vagy gavallérok csapata, az egész hadsereg legnagyobb reménysége.

A mezei hadakba soroltak: a makacs gyalogos hajduk, jász és kun huszárok, valamint a ruthén, tót és oláh néphadak sok szabadcsapata s néhány alkalommal a nemesi fölkelés.

Különleges fegyvernemek és szolgálati ágak is képviselve voltak: igy naszádosok a Dunán, igen ügyes müszaki csapatok, szekerészek, orvosok stb.

A fejedelemnek és hü embereinek ezt a gigantikus munkáját, amint tudjuk, nem koronázta végeredményben a siker. De ez nem rajta mult, hanem amint maga mondotta azon, hogy Magyarországnak nincsenek tanitói. A tisztek nagyrésze teljesen müveletlen volt, ferde fogalmakkal a háboru felől; az altisztikar a legénységgel pajtáskodó, s emiatt fegyelmet sem tudott tartani; a katonák rendetlenek és makrancosak.

Mindezt azonban pótolta a hazaszeretet, a lelkesedés és a fejedelem iránti rajongás.

Ilyen hadsereg természetesen egész külön harcmóddal küzdött: az ősi magyarok példájára. A huszárok szétszórt csatározásai, portyázás, meglepetések, lesek, falvak fölégetése, ellenséges vezérek és élelmi készletek elfogása: a kurucok mesterfogásai voltak. Ezek villámgyors mozgást igényeltek és Rákóczi — akárcsak Napoleon — igen sokat adott a menetelésre. E téren a kurucok teljesitményei valósággal hősiesek voltak. Károlyi lovasai 1705-ben Ausztriában kilenc nap alatt 350 kilométert nyargaltak föl, miközben 30 falut fölégettek. Bezerédy huszárai pedig 1706-ban 24 óra alatt egy etetéssel 150 kilométernél többet kalandoztak be!

Igy tudott csak a kuruc sereg 8 éven át sok sikerrel küzdeni a világ legjobb hadseregével, a császárival szemben. A nép erejének megfeszitése, a sémához görcsösen ragaszkodó osztrák generálisokkal szemben alkalmazott különleges, igazi magyar harcmód — és amit legelső sorban kellett volna emlitenünk — a Rákóczi szervező keze által összehozott, felszerelt, ruhával ellátott tekintélyes sereg. A fejedelem méltán mondotta: »Jó a magyar, ha jól vezetik!«

Az 1703-iki diadalmas haduton kivül alig volt Rákóczinak hadjáratnak nevezhető háboruja vagy harca. Az egyre-másra beküldött osztrák seregek megnyernek nehány nyilt csatát, de a magyarok addig csipdesik, zavarják, zaklatják, ütik-verik őket, mig végre a sereg vagy élelemhiány, vagy veszteség miatt kénytelen volt visszahuzódni.

Mi okozta hát a kurucok vesztét?

1. A tulerő. A fejedelemnek végre is csak egy hadserege volt, mig az osztrákok évenként, sőt havonként uj meg uj vezért és pihent hadsereget küldtek. Némelyik osztrák, német és dán tábornoknak három, négy seregét is tönkretették egymásután, de végre is Ausztria jobban birta.

2. Az árulás és pártviszály. A legutálatosabb ellenségek. A kurucok villáma, Ocskay és Bezerédy, a kuruc »Herkules«, aki egymaga 72 labanc tisztet vágott le a csatákban — fejüket vesztik árulás miatt. A kuruc tábornokok között pedig állandóan meghasonlás dult, egységes vezetésről szó sem volt, sőt többek közt Forgách grófot azért kellett 1706-ban tömlöcbe zárni, mert a fejedelem parancsát sem vette semmibe sem.

3. A pestis. Ez volt a legrettenetesebb! 1708-ban kezdett terjedni. 1709-ben már az egész országban dühöng. A kuruc hadak a megfertőzött városokból kiszorul a pusztákra s utját seregestül jelzik a pestises halottak. Temetetlenül feküdtek a rothadó tetemek. Mig a 8 éves véres harc csak 85 ezer embert vitt sirba, a pestis két és fél év alatt 410 ezer embert ölt meg.

A földi hatalmak ellen vitézül és diadallal harcolt a kuruc had Rákóczi jelmondata alatt: Si deus pro nobis, quis contra nos? Ha Isten velünk, ki ellenünk.

De amikor a szerencse is ellenünk fordult, hiábavaló volt minden hősiesség. A pestis által megtizedelve, árulókkal körülvéve, a kuruc seregeket szétdöngette a tulerő. Egyre apadt a számuk, egyre fogyott a reményük. Aztán beköszöntött Majtény. A kuruc vitézből ujra bujdosó lett, a farkasbőr kacagány, a kackiás dolmány elmaradt, a skófiummal varrott mente lerongyolódott, a piros csizma ismét erdő havát tapossa, oda, oda minden diadal, ujra a darulábu, gólyaorru nyomorult német az ur, csak a bugó tárogató siratja a számüzött nagy fejedelmet.

Vajjon nem volt-e kár? Oh, háromszor, százszor is nem! Nagy eredményt vivtak ők ki! Megtartották hazájukat magyarnak. Kollonics akarata megtört a Rákóczi dicsőségén és hazaszeretetén. Hiába volt minden germanizálás, turáni magyar él még ma is a hazán. Neki köszönhetjük, a nagy fejedelemnek: Vivát Rákóczi!

(Vége.)

---

* Dr. Márki Sándor: »II. Rákóczi Ferenc« cimü háromkötetes munkája nyomán összeállitotta és a Ludovika Akadémia Rákóczi-ünnepén 1926 április 24-én előadta: **Bessenyei Lajos, II. évf. akadémikus.**

Mi a pénz?!

Gazdagság, szegénység fokmérője. Fogalma, a bronzkorszak ténykorának kinövése. Az első bronzveretű pénzzel repült világgá. Évezredek előtt nem ösmerték, azóta: bálvány lett! Azóta aranyon, ezütön, majd papiron keresztül folyton mélyiti a szakadékot, mely szegény és gazdag között van.

A világháboru nagy szegénységünk mellé tanulságot is adott. Megmutatta a pénz igazi arculatát! Kicsiben, szétszórva, tehát töredékeiben festett papirrongyok, forgalmi eszköz csak, értékek továbbadásához. Sok együtt tehát a tőke, olyan hatalom, mellyel szemben eltörpül minden: nemzeti gondolat, hősiesség, becsületesség, igazság!

A tőke hatalom és zsarnokság egyben.

Mikor a tőkének több termőföld kellett, háborut indított idegen népfaj ősterületeiért. Leigázott müveletlen népeket, kulturát igérve nékik: rabszolgákká sülyesztette őket.

A tőkének világpiac kellett, tehát utnak indította a nemzetköziség apostolait.

A tőke fegyver, mely vér nélkül dönt el harcokat. Fegyver, mellyel a hazátlan hazát vehet magának. Vér helyett köny, szomoruság tapad hozzája. Munkába hajtott szegeny emberek nyomoruságának kinjai. De mindez csak növeli erejét.

Néha hazug jelszavak mögé bujva, erkölcstelen, becstelen játékot üz szent érzelmekkel. Nem láttuk, vakok voltunk soká! Hősök, kik azt hittük, hogy mint őseink, szent hazánkat mi is megtarthatjuk életünk feláldozásával. Peddig: hiába haltak hősi halált fiaink! A távolban, még a gyanutól is menten, ott vigyorgott a tőke. Minden országra más és más formát talált ki, de titkos célja mindenhol egy volt; hogy virágzó nemzetek aranykészletét felszippantsa, magába olvassa.

Hová lett a sok csengő arany Középeurópa országaiból? Elvándorolt a hadseregfelszerelés, élelmezés, most pedig haddisarc cimén a nemzetközi nagy tőkéhez. A kis egzisztenciák pénze is utnak indult lassan, kicsalta helyükről a mesterséges drágaság különböző időkben.

Most, ha kiadjuk majd a birtokunkban lévő utolsó százezer koronát is, vajjon ugy nyujtjuk-e kezünket az uj magyar pénz után, mint uj reménység felé. Igen. Le kell zárnunk egy szomoru korszakot vele. A tudatlanságét. Ma már ismerjük a tőke hatalmát. Láttuk, hogy ahol kevés volt ott semmi sem maradt belőle; ahol sok volt, ott még több lett a pénz.

Legyen az uj magyar pénz előttünk becses. Tegyünk szent igéretet mindannyian magyarok; hogy vigyázunk rá. Vigyázunk rá, nem fogunk pazarolni ezután. Hamis jelszavak nem tévesztenek meg. Nem áldozunk a kultura nevében hamis isteneknek. Nincs szüksége a magyarnak nyugati kulturára, hasztalan tukmálják rá. Utunk nem vihet nyugatra minket. Nem indulhatunk utra azokkal, kik négyezer éve bolyonganak már hazátlanul keletről nyugat felé özönölve folyton, hogy prófétájuk előirása szerint: elszéledve a föld kerekségén, az egész világot hazájoknak vallhassák.

Nem, nekünk van hazánk! A Kárpátok koszoruja által bezárt terület még igy is szent, dicső; feldaraboiva is kedves nekünk!

Itt maradunk és kelet felé nézünk. Keletről kel a nap. . . .

Itt maradunk és megfogjuk: a pénzt, megtartjuk, hogy erősödjék a család: a fajunk. Nőjjenek gyermekeink, hogy segitsenek Nagymagyarországot visszaszerezni!!

Szeressük az uj pénzt, mert nemes, nagy célokat érhetünk el általa. Szeressük mint a nemzeti gondolat egy erőforrását. Mint kimondott eszközét gazdasági életünk megindításának.

Értsük meg az arany csengését mi is. Egészen bizonyos, hogy számunkra is rejt magában titkos igét.

A hősiesség millió sirhalmot von be gróliával. A hazaszeretet ragyogóvá teszi szivünket. Az aranynak fénye, akár a napé, éltet fakaszt, beteget gyógyit. Erő, szépség fentartója. Minden életnek szüksége van reá. Legyen az egyes emberé, vagy nemzetek élete. Mindnek beragyogja sápadt orcáját.

Hol a gloár? Tán hősi nemzet véres homloka körül? Nem! Kalmár nemzetek arany hegyei sugározzák azt messze, messze, tengeren tulra.

Értsük hát meg az arany csengését valamennyien. Hogy lerongyolt koldusnép ne legyen a magyar!

Vitéz Csonkáné Balogh Ildikó.

Szemle.

Gyóni Géza: Versek. Gyóni Géza hangja a világháboru véres éveiben szólalt meg visszhangos erővel: szenvedéssel telt lövészárkok, elbukó várak s a hadifogság pokla állottak ennek a költészetnek hátterében. De a versek, amelyek országos hirüvé tették Gyóni Géza nevét, nem multak el a háboruval, mint a háborus költészet tiszavirágai, mert ezek a nagylendületü, szenvedélyes, komor énekek, nem muló hangulatokat vagy aktuális epizódokat verseltek meg, hanem a szenvedő magyarság örök sorsát, a próbát álló magyar lélek csodáit dalolták, harc és béke viszontagságait tulzugó erővel. Gyóni Géza kötetei ma jóformán teljesen fölszivódtak a könyvpiacról s szükségessé vált, hogy életének egész müve egy kötetbe gyüjtve kerülhessen a magyar ifjuság és nagyközönség kezébe. Az Athenaeum nagyon szép és gondos kiállitásban adta most ki ezt a Gyóni-kötetet, mely a költő legszebb verseit tartalmazza: nemcsak a háboruban és a hadifogságban irt verseket, hanem a békeévek Gyónijának meleg, férfias erővel és gyengédséggel telt lirai termését is. Ez az antológia egy egészen különhangu, irodalomtörténetünkben is külön helyet elfoglaló költő arcát mutatja meg, akinek nincs szüksége sem magasztalókra, sem támadókra, mert önmaga immár halhatatlan magányában is teljes érték. A Jeges Ernő müvészi cimlapjával ellátott kötet ára 45.000 korona.

Vadászat.

Régi vadászatok.

(Folytatás.)

Éppen ezért azután elkövetkezett az az idő, amikor jóformán üzletszerü foglalkozássá vált a vadászat. A vadfogók, pákászok, daru vadászok állandó mesteremberekké váltak. Némelyek utazgattak egyik helyről a másikra, mig mások helyben maradó életet folytattak. Ez utóbbiak még napjainkban is meg voltak, t. i. a mocsarak halászbokrainak tagjai és a pákászok. A Fertő, Balaton, Sárrét, Ecsedi láp, a gurtanyák, ővvel pedig kiszorultak a kócsagok is. Dráva mocsarak jóformán a napjainkban lettek szabályozva, kiszáritva s ez által kipusztultak belőlük Miután pedig a disztollakat nyujtó madarak kiszorultak, a pákász élete is megsemmisült; mert hiszen a többi mellékesből pénzt alig lehetett csinálni, például kinek kellett a Fertőn, Balatonon a hal, meg a kácsa, vadliba stb.? Innen eredt azután a daru vadászok társasága is. Ezek majdnem ugy voltak szervezkedve, mint a halászbokrok, csakhogy azok inkább helyhez voltak kötve, — bár az ujabb időkben már ezek is vándor életet folytattak, mint a kubikosok — mig a daru vadászok ősszel és tavasszal csoportokban vándoroltak, a darvak megszálló helyeit keresve fel.

Igy a Fertő mocsaraiban, a Hanyság fenyérein, az Ecsedi láp környékén, a Sárrét legelőin, a Vésztő-Sarkad-Gyoma vidék árterein, a Dráva mellékén, a Tisza-Duna közén szerte huzódó nádasok' mellékén, a Balaton és Kis Balaton bozótjaiban, a Velencei-tó mocsaras partjain üzték fárasztó, de nekik nemes mesterségüket. Meg is volt a hasznuk hiszen a daru madár diszes tollait jó pénzért adták el s alig volt olyan hetyke paraszt legény, akinek kalapja mellett ne lett volna daru toll.

A felső vidéken és Erdély hegységeiben lassanként modernizálódott a régi módi hajtó vadászat is. Most már nem gerellyel és fokossal vagy dákossal ejtették el a medvét, hanem golyós lőfegyverrel. Boldogult emlékü Rezső trónörökösünk a görgényi havasokban tartott világraszóló hajtásokat. Mindennek dacára akadtak még az utolsó napokban is olyan ősbölények, akik a vaddisznót disznós kutyákkal megállitva, ugy szurták le dákossal. Legalább én még hallottam ilyen idős urról 1918-ban, Gömörmegyében.

Hiába uj idők, uj szokások! Ma már a kopók is lassan-lassan kivesznek, az agarakkal meg a vérebekkel egyetemben, ami Trianon óta nem is olyan nagy csoda. Mindig csak oda lyukadunk ki, hogy hát mindennek Trianon az oka!

Bár már akadna olyan vadász, aki ezt a gyászos vészmadarat biztos kézzel lepuffantaná — csak ugy kapásból...!!

vitéz Halmay.

Naplótöredékek

a nyugatmagyarországi felkelőharcok idejéből.

Irta: vitéz Kemény Simon.

1921. aug. 28.

Siralomház... utolsó órák... utolsó percek... dusan teritett asztalon inyenc falatok, mosolygó arcok, megoldott bilincsek... de oda künn az udvaron a pribékek ácsolása, a gyalázat fájának sötétlő árnyéka... És ti, e siralomház lakói, megcsufolt, megcsalt, meggyalázott magyarok vajjon tudtok-e örülni a ma felszabaduló Uj-Szeged, Baja, Pécs fiaival? Tudtok-e örülni ma, amikor a másik végről, a mámoros magyar éjszakába belesikolt egy másik bucsuzó magyar vidék fájdalma, keserve?

Egy szép darab föld, mmely ezer év óta a miénk volt, ma bucsuzóra zokog. A Fertő vizébe ma este lezuhan a magyar nap, hogy soha többé föl ne keljen. A magyar Végre ráborul a rabszolgaság sötét éjszakája... A nagy itélők pedig mosolyognak, barátságosan kezet szoritanak velünk s alamizsnaként vissza adnak egy pár morzsát, ami a miénk volt, de ugyanakkor a másik kezükkel lefejtik rólunk édes gyermekünket s odadobják a vörös démon lábaihoz.

A szégyen pirja égeti fakó arcunkat, hogy ennyire kellett lezüllenünk és nem merjük belekiáltani a világba lelkünk mardosó keservét, hogy: »Elég volt már!« Nem merünk végre akarni s a rablóknak »állj-t« parancsolni.

A halódó magyar földdarab fájdalmas sóhaja itt dobog forró halántékomon, de halálos némaság rá a felelet. Az a méreg, amit az idegenek lelkünkbe csepegtettek, elérte célját. Lelkünk lángja lassankint ellobbant tetrekész önbizalmunk megtorpant, mert azt hitették el velünk, hogy birokra ugy sem kelhetünk... És most itt állunk, hit, önbizalom, tettrekészség, lélek nélkül s a világ utolsó népeinek parancsszavára, barmok módjára hajtjuk igába nyakunkat.

Hová lettél, te büszke, dicső multu magyar? Nézd a testvér török, vérző fejjel bár, de törhetetlen hittel, titáni harcokat viv nemzete életéért... Megtörik?... Elbukik?... Meglehet, de meg nem hajlik...

A siró magyar föld bucsuja, zokogása, fogcsikorgatása pedig száll... száll szellők szárnyán és megmérgezi a közömbösek örömét, elüzi éjjeli nyugalmukat ringatja csendes álmainkat... és bármerre néznek, bármerre futnak, lobogó vádoló kérdőjelek üldözik mindenüvé őket: Van-e valaki köztetek, a maradék magyar földön, aki elvenné tőlünk e keserü poharat? Van-e valaki, aki a szörnyü végzet kerekét megállitaná?

Van-e valaki? Nincs? Senki sincs? De hallgal! A siró föld szavára ime megzörren az erdők rőt avarja, megmozdulnak a zizegő, szunnyadó nádasok, sötétlő csalitok, megnyilnak tán az akáclombos magyar temetők sirhantjai is s viharba kavarodik a magyar róna... Kürt rivalg, tárogató riogat... és jönnek, tizen, százan, ezeren... és ahol ma még zokogás hangzott, ott holnap csatazaj veri fel az izzó bánat nyugalmát, ahol temetni vélték a magyart, ott kipirult arcu magyar leventék, lobogó lélekkel, az élet, a halhatatlanság hitével rohannak az igazság fegyvereivel összetörni azt, amit a bün alkotott.

Borongó lelkem ködös látóhatárán ezek a képek kavarognak. Utánuk sóvárgok... Vajjon hányan látják még? Kitudná megmondani?

Én megyek!... Megyek... De haj! A lábamat öt apróság nyalábolja körül. Nem enged: Apuka ne menj! Apuka ne hagyj itt minket!

Lelkem csüggedni, ingadozni kezd, kétségbeesetten segitség után kapkodok... s az asszony, a könnyező, zokogó asszony, lelkem jobbik fele segitségemre siet.

— Majd vissza jön apuka! — mondja az apróságoknak. Ugy érzem pir önti el arcomat. Talán a szégyen, a büszkeség, vagy talán mind a kettő.

*

Augusztus 29.

Az utolsó hantot is rádobják koporsónkra, a sirra kitüzik a Trianon gyalázat táját s... beteljesedik.

Hát csakugyan elvégeztetett?...

Berreg a szerkesztőségi telefon. A stenografusunk kezében reszket az irón, várja a táviratok diktálását:

Szombathely. (M. T. I.) A kormány elrendelte, hogy Nyugatmagyarország átadása, az ántánt által megállapitott terv szerint, kezdetét vegye. A terv szerint az átadásnak 29-én 16 órakor meg kell történnie.

Sopronból jelentik: A soproni helyőrség tegnap d. e. a Széchenyi téren, ahol Fluck állomásparancsnok beszédet intézett a katonasághoz. Az ezred zászlaját gyászfátyollal vonták be, aztán megkoszoruzták Széchenyi szobrát, majd felhangzott az »Imához« vezénylő és Himnusz eléneklése után a helyőrség zene nélkül távozott Sopronból.

Wien: Az osztrák kormány, az átadással kapcsolatban attól fél, hogy az átadás nem fog simán lefolyni. Olyan hirekre hivatkozik, mintha az Ébredő Magyarok gyülekeznének Nyugatmagyarországon, hogy az átadást megakadályozzák. A bécsi politikai körök felhivták az ántánt-misszió figyelmét arra arra a körülményre, hogy Héjjas Iván Sopronban tartózkodik s hogy szükség esetén erőszakhoz is nyul. Az ántánt-misszió tagjai megnyugtató kijelentéseket tettek.

*

Messze nyugat felé siró lelkem szaggatja, tépi a szégyen, a bánat, zokogja, sirja ősi várromokkal, várakkal tüzdelt hogyvidéket, kies völgyeket. Sulyos, lidérces éjeken, mig szemem kerüli az álom, sóvárgó, bujtó, nagy magyar vágyak lelkembe marnak, hivnak, ragadnak feléd, te magyar szivemmel örökölt nyugatvégi föld. De haj! megtiprott ott a mező, üres a kalász, fonnyadt a virág, busak az erdők, kidöntve a fák. Lelkeken a megrontó, fagyos tél, sulyos rabbilincsben, aki csak él. Tilos lesz ott — ha magyar — a szó, a keserü könny is befelé ömlő. Csendes nyári éjszakákon, a falvakon végig, százezrek sóhaja viharzik az égig. Bosszut, itéletet könyörögve, kérve az egek Urától a gaz ellenségre... virradatot a bus magyar népre.

... És ime, imáik megértésre lelnek: szabad magyar földről uj-remények kelnek. Érik a nagy idő, mert érnie kell: Csonka magyar tönkön táborba verődtek értük égő lelkek, bujdosó százezrek.

Hallga csak, hallga! Nyugatnak lakója! Csendes nyári éjjel, ha elül a lárma s felétek zokog a lágy magyar szél, hallgasd meg, hogy titkon mit susog, beszél!? Mi hirt hoz a szabad magyar földről kelő, könnyező, bus felhő? Érted-e a szót, titkos izenetét, érzed-e a magyar törhetetlen hitét? Érzed-e a fájó szivek dobogását, tudod-e, hogy könnyed uj, fényes tavasznak veti melegágyát? Tudod-e, hogy egyszer el jő majd az óra s hivni fog viharzó, szörnyü toborzóra?!

(Folytatjuk.)

SPORT.

Magyarország—Csehország 2:1 (1:1), Prága—Budapest 6:2 (2:0). A MAC atlétikai versenyén Peltzer világrekorddal győzött a kitünő magyar Barsi Lászlóval szemben. Távolugrásban Püspöki Tibor 7.18 méterrel nyert. A százas sikfutás győztese Fluck István (BBTE). Négyszáz méteren Gerő (KAOE) nyert 50.2 mp. alatt. A 110 méteres gátfutást a bécsi Weilheim nyerte meg. Budapest négyszer 1500 méteres stafétája MAC (Kultsár, Kabáth, Bejczy, Belloni) győzelmével végződött. Sulydobás nyertese Darányi (MAC). Gerelyvetés győztese Szepes Béla (MAC). — A Magyar Uszó Egylet versenyén Bárány elnyerte a honvédelmi miniszter vándordiját. — A Budapest—Balassagyarmat közti országuti kerékpárversenyen (134 km.) Vida László (BTC) győzött 4 óra 49 p. 45 mp. alatt.

Levente tornanap Salgótarjánban. Junius 3-án, Urnapján, a salgótarjáni négy levente egyesület jól sikerült tornaünnepet rendezett. A tornaünnepen részt vett a negyvenedik évét jubiláló BTC női és férfi tornacsapata is. Különös tetszést aratott ezen csapat szabad- és szertornagyakorlataival. Szép volt a hölgycsapat ütemes, zenés gyakorlata, valamint a hármas lógyakorlat. A versenyt a BTC I.—Salgótarjáni Levente válogatott labdarugó mérkőzése követte. Eredmény 3:3 (2:1). Biró: Mészáros (BTC). Este a Rimamurányi Acélgyári Leventék Valter Ernő: »Trianon« cimü szinmüvét adták elő szép sikerrel. A jól sikerült ünnepélyt tombola, szépségverseny és tánc fejezte be. A rendezés Futásfalvi vitéz Pál Imre ny. őrnagy, leventeoktató érdeme, akinek elismert szervezőképessége ez alkalommal is meghozta a várt eredményt.

Szerkesztői posta.

Fényképezés a vitézi avatáson.

Tudva azt, hogy az eddigi vitézi avatásokról kevés fényképfelvétel készült s az is nyomtalanul eltünt anélkül, hogy a vitézek örökbecsü emléke lett volna, a Szerkesztőség szivesen vállalja, hogy ez évben ugy egyesek, mint csoportokról lehető olcsón felvételeket készittet.

Felvételek folyó hó 19-én délelőtt a helyszinén történnének. Kérjük a megyei Székeket előre közöljék, ha ilyen csoportfelvételt rendelni akarnak. Szerk.

Vitéz Mezei Mihály, Pusztadobos. Levelét köszönettel vettük. Ezzel az ügy el van intézve. — **Vitéz Szalóky Lajos.** Válasz ment. — **Balla Károly.** Válasz ment. — **Vitéz Dobai Pál.** A lap előfizetése az Országos Vitézi Szék rendelete értelmében kötelező, ezért a lapot tovább is küldjük. — **Körmendy Zsigmond.** A beküldött cikket köszönjük, közölni fogjuk. — **Dr. Bittera Miklós.** A cikket igen köszönjük, közöltük. — **Fábián Sándor.** A cikket köszönettel fogadtuk és közöltük. — vitéz **Toldi Pál.** A lapot küldenünk kell, forduljon a megyei Vitézi Székhez kérésével. — **Vásárhelyi vitézek.** A »Magyar Hősök Pantheonja« szerkesztősége I. ker., Krisztina-tér 8. Sziveskedjék odafordulni és figyelmeztetni őket, hogy eljárásukért birói uton is felelősségre vonhatók. Ezenkivül a dolgot jelenthetik a megyei Székkapitányságnak is. — **Pataky Endre.** Beküldött beszédét, sajnos, nem közölhettük, mert egyrészt az avatással összefüggő körülmények igen sok anyagot adnak, másrészt beszédeket ilyen terjedelemben nem adhatunk le anélkül, hogy az egyéb rovataink terjedelmét erősen ne csökkentené. Azért kérjük, hogy inkább más, a vitézeket érdeklő tárgyu közleménnyel keressen fel bennünket.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési dijakat köszönettel nyugtázzuk: v. Czakó Géza Pusztamonostor 48.000 K 1926 jul. 1-én; v. Varga Miklós Sajólád 96.000 K 1926 nov. 1-én; v. Bácskai Ferenc Kondoros 46.000 K 1926 aug. 1-én 2000 K hijján; v. Enyedi Gábor Gyula 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Oláh Károly Mindszent 96.000 K 1926 márc. 1-én; v. Szücs Ferenc Tiszavárkony 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Tóth János Gyula 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Bakos Dénes Jászárokszállás 96.000 K 1277 febr. 1-én; v. Kerényi György Kiskirályság 112.000 K 1927 ápr. 1-én; v. Fekete Balázs Szolnok 49.000 K 1926 aug. 1-én 1000 K tulfiz.; v. Németh György Pusztaföldvár 45.000 K 1926 jun. 15-én 1000 K tulfiz.; v. Orgoványi János Szentes 96.000 K febr. 1-én; v. Nagy András Tápiószele 150.000 K 1927 febr. 15-én 2000 K tulfiz.; v. Antal István Tótkomlós 50.000 K 1926 aug. 1-én 2000 tulfiz.; v. Varga Imre Békés 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Kulcsár Mihály Gádoros 24.000 K 1926 máj. 1-én; v. Molnár István Szentes 150.000 K 1926 máj. 1-én; 1000 K hijján; v. Mihály Balázs Mindszent 48.000 K 1926 máj. 1-én;

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél előnyösebben és könnyebben esetleg hat havi részletre** szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a Vitézi Rend tagjai és közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép

ruhára, kabátra, ruhaszövetre, fehérnemüre, kötött árura, teritőkre, selyemre vagy cipőre

van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . , . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

A világháboruban elesett hősi halottak sirjai a kőbányai köztemetőben.

Pater Szabó Pius beszél a hősök ünnepén a kőbányai temetőben.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága képviseletében gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter megkoszoruzza a hősök sirját.

A hősi halottak kőbányai ünnepének előkelő közönsége hallgatja a szónokot.

Mult számunkban közöltük a nagykátai rokkantak zászlószenteléséről szóló tudósitást. Képünk az ünnepély résztvevőit ábrázolja.

Mussolini miniszterelnök és D'Annunzio, az olaszok két nemzeti hőse beszélget a kiránduló hajó fedélzetén a messzelátó mellett.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel,** nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Vitézjelöltek találkozóhelye

Avatásra feljövő vitéz bajtársaknak figyelmükbe ajánlom

a vendéglői üzletemet.

Jó konyháról, jó fajborokról és szolid kiszolgálásról gondoskodom.

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Megközelithető Nemzeti Szinháztól, Corvin áruháztól 2 perc.

vitéz Miskolczy I. Károly vendéglős. VIII., Rökk Szilárd u. 10.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: **Dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 25. SZÁM. Avatási ünnepi szám. 1926. JUNIUS HÓ 20.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

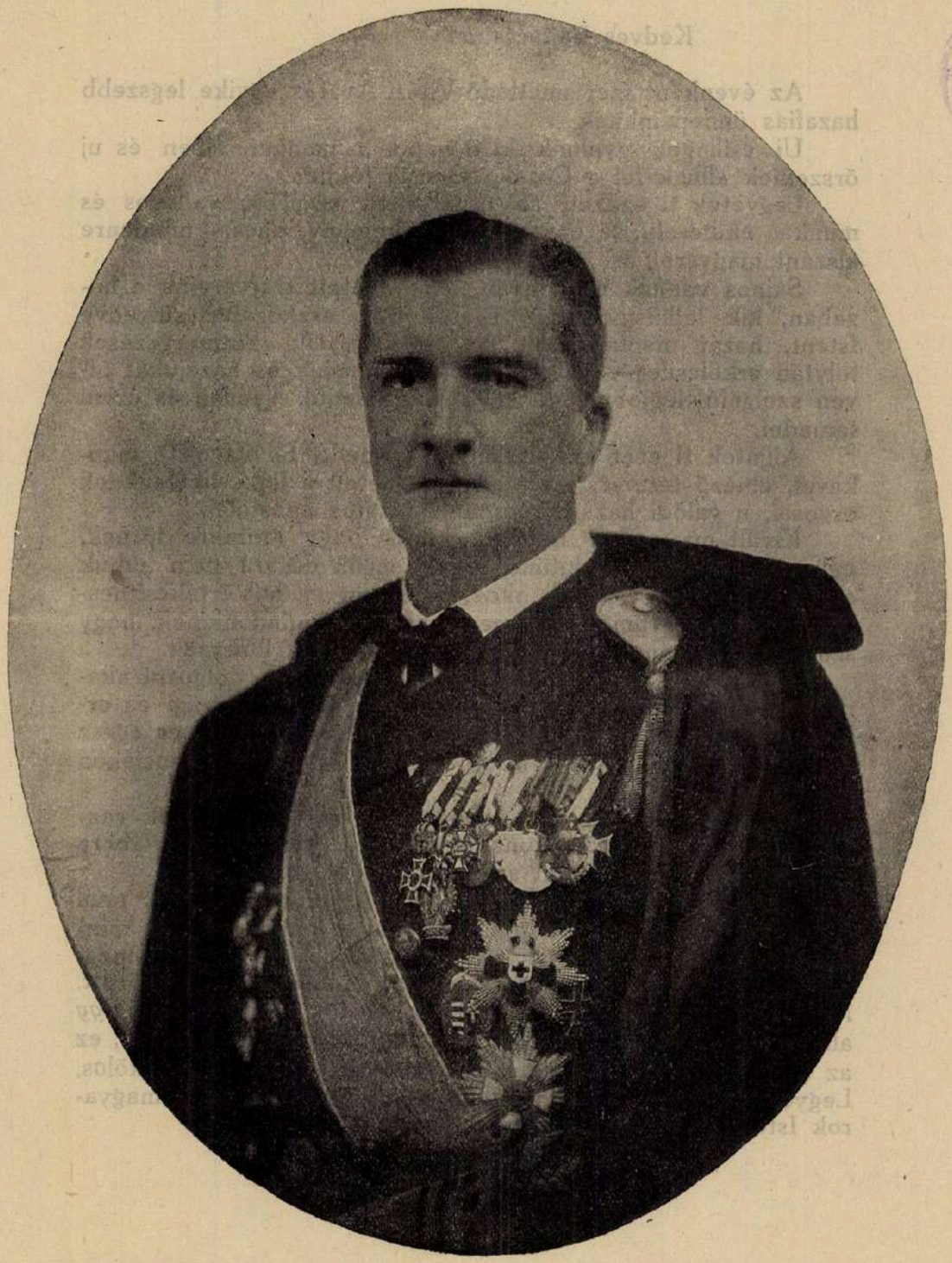

Nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó, a Vitézek Főkapitánya.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága, mint a Vitézek Főkapitánya beszéde 1926. junius hó 20.-án történt vitézi avatáson.

Kedves Bajtársaim!

Az évenként megismétlődő Vitézi Avatás egyike legszebb hazafias ünnepeinknek.

Uj csillagok gyulnak ki e napon a magyar éjben és uj őrszemek állnak fel a Csonka Ország földjén.

Legyetek ti ezeken az őrhelyeken szerény, vallásos és munkás emberek, de egyszersmind kemény, dacos, mindenre elszánt magyarok is.

Sajnos vannak még olyan félrevezetett testvéreink e hazában, kik lelkiismeretlen izgatók vak eszközeivé sülyedve Istent, hazát megtagadnak, az örökös lelki kutmérgezések folytán erkölcsileg elzüllve, képesek hazájuk és hazájukat hiven szolgáló legjobbjaink ellen becstelenül, gyáván és orvul támadni.

Álljatok ti ezen szerencsétlenek mellé felvilágositó munkával, elnéző testvéri szeretettel, legyetek e lelki betegeknek orvosai, a valódi hazaszeretetnek alázatos apostolai.

Kivált ma, mikor naponta látjuk, hogy létünkre törnek, mikor gyermekeinket kitünő képzettségük dacára nem tudjuk elhelyezni, mikor gondot okoz, miképen és hol értékesithessük munkánk gyümölcseit, meg kell érteni mindenkinek, hogy szük határainkon belül csak közös érdekeink lehetnek.

A legfontosabb érdekünk pedig az, hogy a dolgozni akaróknak munkát adjunk és a dolgozó emberek anyagi és erkölcsi jólétét megteremtsük, mert az állam nyugalma és egész ereje végeredményben a megelégedett és erős existenciákon fordul meg.

Ma, mikor forr a világ, nehézségek és felfordulások vannak mindenfelé, mindnyájunknak vigyázni kell, hogy továbbra is keményen álljunk, mint szikla a tomboló viharban.

Kiknek sem ideáljaik, sem céljaik nincsenek, kik nem azért rombolnak, hogy a romokon ujakat épitsenek, kik minden jót tagadnak, azoknak a munkája türhetetlen. Az idő meghozza a belátást, a „Jó" szerencsére még mindig győzött. Majd rátalálnak egyszer ők is Krisztus igéire, mert csak *egy* alapon lehet az egymás ellen törő két világot kiegyeztetni, ez az alap pedig Megváltónk müve: a tiszta keresztény erkölcs. Legyetek őrhelyeiteken minden jónak apostolai és a magyarok Istene vezéreljen utaitokon.

A vitéz-avatás ünnepén.

A nemzet ösereje hivta életre a Vitézi Rendet, melynek erkölcsi és fizikai erejére a létért való elkeseredett küzdelmében szüksége van és lesz.

A Vitézi Rend a polgári és harci erények egyik erőforrása és áldásos tényezője. Mint ilyen, országos szervezetével résztvesz a társadalom békés munkájában, az ország ujjáépitése és feltámadásának előkészitésében.

Feladata és munkaköre kiterjed különösen a nemzet és fajvédelem, földmivelés, honvédelem, belrend, kultura és lelki előkészités teendőire, továbbá a polgári élet minden oly kötelességére, mely hazánk, nemzetünk, fajunk jólétét szolgálja és védelmét biztositja.

A Vitézi Rendbe tömöritett kipróbált hüségü, forró magyarérzésü és ősi erényekben gazdag honfiak tábora ma már olyan erő és energiaforrás, melylyel a haza javát munkáló kormányzatnak bármikor számolni lehet, — a nemzet és a magyar faj ellenségeinek pedig mindenkor számolnia kell!

Erre figyelmeztetnek s ezt szögezik le az alábbi ünnepélyes sorok.

A Vitézi Rendről.

A Vitézi Rend megalapitása gyönyörü gondolat volt. Megpróbáltatásaiban is szerencsés az a nemzet, amely kálváriás utján férfiakat és intézményeket tud termelni boldogabb jövője kimunkálására.

A Vitézek Rendje nem olyan értelemben Rend, mint aminők a katholikus Egyház szerzetesrendjei, ám hasonlit hozzájuk abban, hogy az idők méhéből nőtt ki, mint azok, idők sürgette feladatok megoldására, de abban is, hogy azoknak emelkedett fegyelmét, kitartó munkásságát és célratörését kell önmagában megvalósitania.

A Vitézek Rendje egy darab dicsőséges magyar mult s egy nyaláb bizakodó jövő a fájdalmas jelenen keresztül. Férfiak, — szétszórva a magyar barázdákban, mühelyekben s iróasztalok mellett. Őrállók, — hangtalan csendben a magyar reménység bástyafokain. Lovagok, — páncél és fegyver nélkül, de példaadó eleven megvallásai tiszta magyar mivoltunknak.

Ez a **Vitézi Rend.** Tömör zártságában megmozdithatatlan egység a vonagló magyar földön, amely, ha teljesen kialakul, puszta létezésével meghiusithatja az állami és társadalmi rend felboritásának minden vakmerő kisérletét. Ami tehát jutalma a nagy háboru vitézeinek, biztositéka egyuttal nemzeti életünk állandóságának.

dr. Vass József
miniszter.

A Vitézi Rend mint az állami és társadalmi rend támasza.

A világtörténelemben páratlanul álló gigászi erőmérkőzésben, amelyet világháborunak neveztek el, nem nemzeti érdekből és a maga akarata ellenére sodródott bele a magyar. Ezt a reánk kényszeritett véres és borzalmas háborut a magyar katona mégis olyan páratlan önfeláldozással és hősiességgel küzdötte végig, hogy még az ellenséget is bámulatba ejtette. Nem is tudott bennünket fegyverrel legyőzni a nagy fölényben állott ellenség. De megtörte fegyvereink erejét a bomlasztásra szövetkezett elemeknek gonosz aknamunkája. Keserves tapasztalatok teszik tehát egyik legfőbb kötelességünkké, hogy a társadalmat megszervezzük, a hiszékenyek megtévesztésére és felforgatásra alkalmas hangzatos jelszavakkal szemben az egységes és eredményes ellenállásra. A romboló célzatu akciók kitünő szervezettségével szembe kell állitanunk a nemzeti eszme védelmére alkalmas tényezők megfelelő szervezeteit. A nemzeti eszme védelme körül szent hivatás vár a Vitézi Rend nemes intézményére. Mert kik volnának alkalmasabbak a magyar nemzeti gondolat alapján nyugvó társadalom rendjének megóvására, mint azok, akiket a különböző harctereken szerzett hősi érdemeikért ütött vitézzé Magyarország Főméltóságu Kormányzója, a Vitézi Rendnek megalapitója és Főkapitánya. A Vitézi Rend körében nemzedékről-nemzedékre fog szállani a vitézi cim szerzője hősi tetteinek emléke és a hagyományos, rendületlen hazaszeretet. Áttörhetetlen bástyafalként fog állani a Vitézi Rend minden olyan törekvéssel szemben, amely a magyarság és a jog uralma ellen irányul. Minden magyar embernek meleg szeretettel kell tehát üdvözölnie és szivébe kell zárnia a Vitézi Rend áldásos intézményét, amelyre legteljesebb bizalommal támaszkodhatunk a társadalmi rendet fenyegető minden veszedelemmel szemben.

dr. Rakovszky Iván,
m. kir. belügyminiszter.

A Vitézi Rend a nemzetnevelés szolgálatában.

A Vitézi Rend létesitése szép magyar gondolat. Létrehozása annál értékesebb, mert nekünk magyaroknak egyik nemzeti fogyatkozásunk, hogy nem igen tudunk szervezkedni. A Vitézi Rendben én a szolidaritás gondolatának intézményes megtestesitését látom, melyre nemzeti nevelési szempontból is szükségünk van, mert erős közöttünk a széthuzás, minek épen a kartársi összetartozóság ápolása a leghatásosabb ellenszere. Rendkivül egészséges gondolat, hogy azok, akik a háboruban különös vitézséggel együtt küzdöttek, a béke idején a termékeny munka terén is együttmüködjenek, de amellett ápolják azt a gondolatot is, hogy ha a hazának akár külső, akár belső ellenséggel szemben ismét szüksége lenne reájuk vagy fiaikra; hazafiságukra és karjukra a haza biztosan számithasson. A Vitézi Rend kialakulásával a magyar nemzet egy eredeti és életképes szervvel gazdagodott.

dr. gróf Klebelsberg Kunó,
m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A vitézi telkekről és azok jelentőségéről.

A vitézi telek jogintézményét a háboru és a háborut követő idők megváltozott viszonyai és tanuságai hivták életre és illesztették be a mai rend keretei közé.

A vitézi telek adományozása abból a nemes alapgondolatból indult ki, hogy a Magyar Haza védelmében kitünt feddhetetlen honfiak a Haza el nem muló hálájának elismeréséül olyan ingatlannal ajándékoztassanak meg, mely egyrészt megélhetési bázisul szolgál, másfelől pedig az azzal kapcsolatos közszolgáltatások és különleges öröklési rendje a késő utódokat is figyelmeztesse azokra a kötelességekre, melyek a Hazával szemben fennállanak.

A vitézi telkek adományozása kezdetben azokból az ingatlanokból történt, melyeket áldozatkész és tehetős magánosok erre a nemes célra felajánlottak.

A magánosok azonban a dolog természeténél fogva nem juttathattak olyan nagymennyiségü földet, mely a szükségletet csak megközelitőleg is fedezni tudta volna, igy tehát a további szükségletek fedezéséről más módon is gondoskodni kellett.

Ezen cél elérése érdekében szintén önként kinálkozott az a megoldás, hogy az országban folyó földbirtokrendezési eljárások során, — ahol ezt a viszonyok és a rendelkezésre álló földterületek lehetővé teszik — vitézi telkek alakitása céljából bizonyos területek tartassanak fent.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság, — áthatva a vitézi telkek honvédelmi céljának és nemes erkölcsi jelentőségének tudatától, — főtörekvése odairányul, hogy az elsősorban megoldandó földbirtokpolitikai feladatok közé sorolta a vitézi telkek juttatását és erre a célra a vagyonváltságföldeket szokta elsősorban felhasználni.

Az a cél lebeg a Bíróság szeme előtt, hogy amennyire a viszonyok megengedik, minél több vitéz jusson olyan területhez, mely a vitézi telek tulajdonosának a megélhetést biztositja; de másfelől az ország érdekei is kivánatossá teszik szaporitani azokat a kisbirtokokat, amelyek tulajdonosaiknak hüségére, önfeláldozására és hazaszeretetére mindenkor, nehéz időkben is számithat az ország és az a társadalom, mely a mai társadalmi rend hive.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium a földbirtokrendező bíróságnak azt a nemes és hazafias törekvését, hogy minél több vitézi telket juttasson, kezdettől fogva hathatósan előmozditani igyekezik, a jövőben pedig különös gondja lesz arra, hogy ezek a vitézi telkek érdemes tulajdonosaik kezében mintagazdaságokká fejlődjenek és a környékükbeli kisgazdaságok előtt követendő például szolgáljanak.

Mayer János,
m. kir. földmivelésügyi miniszter.

A Vitezi Rend mint a hősi kultusz hirdetője.

Vitézek!

Az állam alappillére: az állampolgárok erénye. A férfierények legszentebbje: a bátorság és a vitézség.

Vitézek! A háboruban ti számtalanszor fényes bizonyságot adtatok arról, hogy eme erények birtokosai és gyakorlói voltatok.

Békében vajmi kevés alkalom nyilik, hogy a bátorság élő tanujelét adjátok. Magasztos és üdvös azonban a reátok háruló feladat békében is: mint a bátorság élő példái a leghivatottabbak vagytok arra, hogy ama oltár papjai legyetek, amelynél a hősiességnek áldoznak; hogy ama szószékről hallassátok hangotokat, amelyről a harci erényeket — bátorságot, az önfeláldozásig hatványozott önmegtagadást és hüséget — hirdetik lángoló szavakkal, melyeknek legmegbizhatóbb hitelesitője: a multban adott saját jó példa.

Igy váltok ti békében is a férfierények nevelőjévé és fejlesztőjévé, és ezáltal az állam alappillérévé.

bulcsi vitéz Janky Kocsárd,
lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka.

Vitézek a polgári életben.

Magyarország Főméltóságu Kormányzója a Vitézi Rend alapitásával azt kivánta elérni, hogy az ország azokkal a hős katonákkal szemben, akik a világháboruban a haza védelme körül magukat különösen kitüntették, háláját némi csekély részben leróhassa. Sajnos, a világháborunak reánk nézve katasztrófális végződése lehetetlenné tette azt, hogy hőseink érdemeit ugy tudjuk jutalmazni, ahogyan azt az egész magyar nép szerette volna, de higyjük mindnyájan, hogy be fog még következni az az idő, amikor a nemzet, amelynek jövőjéért hőseink oly páratlan önfeláldozással siettek a harcterekre, teljes egészében le tudja róni azt a nagy adósságot, amellyel a világháboru hősei iránt tartozik.

A Vitézi Rendbe való felvétel azonban nem csak jutalmazás, hanem kötelezettségekkel is jár a jövőre nézve. Vitézeink hivatása megőrizni és utódainkra átszármaztatni a magyarság évezredes hősi erényeit, de amellett a polgári életben is elöljárni mindazokkal az erényekkel, amelyekkel a világháboru harcterein kiérdemelték azt a legmagasabb kitüntetést, amelyet ez a sokat szenvedett ország hős fiainak adni tud.

A szégyenletes trianoni békével a magyarság küzdelme nem ért véget. Az az önvédelmi harc, amelyet ellenségeink 1914 nyarán reánk kényszeritettek, tovább folyik, mindaddig, amig egész Európa be nem látja, hogy az élethez joga van annak a nemzetnek, amelynek egész évezredes léte folytonos küzdelemben telt el a keresztény kultura védelmében. A döntő pillanatban gyöngék voltunk, a kardot kiütötték kezünkből, de megmaradt számunkra a kultura felsőbbségének és a békés polgári munka versenyének fegyvere. Ezekkel kell tovább folytatnunk azt a küzdelmet, amelynek eredménye — Nagymagyarország visszaállitása — nem lehet kétséges, ha mindnyájan összefogunk s egy szivvel, egy lélekkel igyekszünk erőt venni ellenségeinken.

Vitézeinkre ebben a küzdelemben az a feladat vár, hogy példát mutassanak a munkakészségben, az önfeláldozásban, a fegyelmezettségben és a keresztény erkölcsi elvek védelmében; mert csak az hozza meg a jobb jövőt, ha kétszer annyit dolgozunk, mint eddig, ha mindenünket készek vagyunk feláldozni a hazáért, ha fegyelmezettek vagyunk és ha hivek maradunk azokhoz a keresztény erkölcsi elvekhez, amelyekért őseink annyi évszázadon át küzdöttek az ellenséggel, s amelyektől való eltántorodásunk okozta hazánknak vesztét is.

Ebben látom én vitézeink hivatását a polgári élet keretein belül s adja Isten, hogy ők, a világháboru kitüntetett hősei, nemzetünk legjobbjai, e hivatásukat méltóképen betöltve, előharcosai legyenek a jobb és szebb jövőnek, Magyarország visszaszerzésének.

dr. Sipőcz Jenő,
Budapest székesfőváros polgármestere.

Vitézi összetartás.

A vitézeknek különösen az egység, az összetartás jegyében kell ma tündökölniök. A közös cél tudata és a közös felelősség viselése utalják őket erre. Ezek a legfontosabb lelki kapcsok, melyek a cselekvés összhangját előidézik és biztositják. Hiszen már magának a Hazának közös fogalmával jár az érdekében kitüzött cél és felelősség közössége is, mely annak legjobbjait egységes cselekvésre és magatartásra ösztönzi. Mivel pedig a nemzet fiai ezen a téren követik el a leggorombább mulasztásokat; szükséges, hogy a magával ragadó példa első sorban azok körében sarjadjon ki, akik a haza sorsa és jövője iránti kipróbált érzékükről a legnehezebb időkben már bizonyságot tettek.

Nagyon sokat panaszkodnak az összetartás hiányáról, mely annyira gyengiti, széttagolja nemzetünket. Mivel pedig az összetartásnak a lelki egység az alapja, következésképpen állithatom, hogy ezt az egységet igen érezhető fokban nélkülözzük. Miként az önző ember, csak az önmagát érdeklő célt tudja kitüzni, hasonlóképen az önző társadalom is legfeljebb csak helyi jelentőségü érdekek szolgálatára szövetkezik ideig-óráig. Magasabb rendü célok nem izgatják, mert azok már áldozatot is követelnének tőle. Hiszen részére már a lemondás a legcsekélyebb előnyről is áldozatot jelent, melyet meghozni a Haza érdekében alig, vagy épen nem hajlandó. Valóban a vitézek azok, akik életüket, tehát saját szempontjukból a legnagyobb áldozatot is készséggel meghozták volna a Haza oltárán. Azonban egy felsőbb hatalom rendelkezésén mult, hogy ezen áldozat kockáztatása mellett életüket megtarthatták és ily módon azt a nemzeti dicsőség osztályosává tehették.

A lelki egységnek tehát a nemzeti dicsőség érzésének és gondolatának a tudata a megteremtője. Nem szájjal kell ezt hirdetni, hanem tettekkel kell bebizonyitani. Mivel pedig Széchenyi szerint »szavak dagályától szédelgő nemzet« vagyunk, a Haza érdekét szolgáló maradandó alkotások terén is csak az arra hivatott keveseket találjuk.

Vitézek! Gondolatvándorlásaim közben ime ismét csak Reátok bukkantam, mint olyanokra, akik az irás szavai szerint »az élet savát és a világ világosságát leghivebben képviselitek«. Néktek a nemzeti dicsőség nem szólam csupán, hanem komoly valóság is; olyan magas cél, melynek elérésére törekedni, egyike a legméltóbb emberi feladatnak. E téren mindenkit magatokkal ragadó jó példával elöljárni; az önzést és a közönyt megtörni a legszebb vitézi feladat!

En azonban nem szeretem az értékeket tulbecsülni. A csalódás nyomán mindig keserves kiábrándulás jár. Jól tudom azt, — miként avval egyébként Ti is tisztában vagytok —, hogy mi mindannyian tökéletlenek vagyunk. Ezen az alapon tehát önmagunk iránt, — képességeink és közös feladatunk természetéhez képest — állandóan, sőt folyton fokozódó követelményeket kell támasztanunk. Bennünk, vitézekben kétségen kivül meglevő erkölcsi alap, közös felelősségünk tudatában még alapos kimüvelésre vár. Az egységet első sorban egymás között kell megteremtenünk. Ugy vagyok tájékozva, hogy ez némely helyen bizony nincs meg. Az önzés méregfoga, az irigység mintha még a vitézi lelkekben is éreztetné mételyező befolyását. Pedig a vitézség lelkiérték, melynek az embert jobbá, nemesebbé kell tenni, nem csereáru, melynek értéke az önző érdekek szüksége és kinálata szerint változik.

Nagy felelősség hárul e téren a vitézek elöljáróira. Elsősorban az Ő feladatuk megállapitani, hogy a maradandó értékek és az önzés egészséges viszonya minden egyes vitézben fennáll-e oly mértékben, hogy a Vitézi Rend magas céljainak elérése biztositva van?! Nekik kell e tekintetben szabályozóan beleavatkozniok. Mert valljuk csak be őszintén, hogy a véletlennek olykor nagyobb szerepe volt a vitézi tett létrejövetelében, mint az egyén vitézi értékének. Az ilyenek azután szerénység és megelégedés helyett tulkövetelőzők, akik önző érdekeik müvelésében a Vitézi Rend és vitéz bajtársaik rovására sokszor bizony tulhajtott igényeket támasztanak. Az ilyen fattyuhajtásokat visszanyesni előbbemlitett elöljárók hazafiui, de vitéz bajtársi kötelessége is egyszersmind.

A nemzeti dicsőségben rejlő közös célunk és közös felelősségünk tudatának megértése lelkesitsen bennünket a leghatalmasabb nemzeti erőnek, az összetartásnak egyengetésében a mi jó példánk utján avval, hogy amilyen egységesek tudtunk lenni a közös veszély leküzdésében, ép annyira tudjunk egészséges közszellemünk és egyetértésünk révén egy erős akaraton is lenni a Haza, tehát egymás sorsának a mielőbbi jobbrafordulásába vetett közös erős hitünk és meggyőződésünk ápolásában is.

vitéz Raics Károly,
altábornagy.

Vitézek.

Az uj vitézek avatási ünnepére.

Irta: **Vályi Nagy Géza.**

Juniusi, első nyárnap festői diszt, ragyogást kap;
Aranylángok, tüzszilánkok sziporkáznak szerteszét...
Sejtésbe vont távolokba Isten szeme mosolyog ma;
Szebb, merengőbb, fénytderengőbb nem volt soha még az ég...

Szindus popa szétomolva — azurkékkel összefolyva
Lelkünkig leng, örömhirt zeng — hangja csábos üzenet:
Gyöngyharmatos, vadvirágos, madárdalos, délibábos
Pusztaságból — barna, bátor vendégsereg érkezett...

Városi nép szemmeresztve ámul-bámul a menetre.
Utcahosszat visszakongnak kőpaloták falai...
Amint mennek — ólmos lábbal, komoly, lassu méltósággal —
A falvaknak tempós léptü, sürü vérü fiai...

Régi sereg, nyalka sereg... Mennybolttartó Herkulesek, —
Legendás had... Dárdarázó, viharálló harcosok...
Komor, felhős az orcájuk... Villámlás a pillantásuk:
Éjszakába égő fáklya — mint a vészjel ugy lobog...

Daliáknak daliái — párját sehol sem találni —
Bronzbaformált és szobornál is zordabb hadistenek...
Dicsőség a koronájuk... nagyszerü az elbukásuk:
Lábaikhoz égi ujjak rózsaerdőt hintenek...

Hősi tornán edzett, délceg, komoly, szálas jövevények,
Vad legények — Árva végek rendithetlen őrei...
Napbarnitott arcuk: titok — őstagadás, ritka varázs:
Eljövendő, jobb jövendőnk messzecsengőn hirdeti...

Még szavukat sem hallatják... Kinzó pokol kárhozatját,
Csuf jelennek — dicstelen gyászát némán türik el,
Ám a félő hallgatásban: fojtott panasz, vajudás van,
Lelkük mélyén szenvedély él — orkán magja vesztegel...

Most itt állnak — hivó szóra — hosszu, tömött, harci sorba —
Kürtök fujnak s a Nagyurnak kardja fénylőn megsuhan,
S a leventék fogadásra — forró nászra, örök nászra,
Szent beszédre, esküvésre készülődnek boldogan...

Frigyet kötnek a görönggyel: az áldottal, az örökkel,
Ami éltet, ami táplál s anyánknál is hübb barát,
S megfogadják, hogy a rögre jól vigyáznak és örökre
Utolsó szivlüktetésig védik tüzön, vészen át...

Lelkesedve nézem... bajnokká kent, daljás népem —
S szivem bongó hirharangját nagyvilággá kongatom:
— Ez a pártos, büszke fajzat, ez az ősi törzsön sarjadt,
Száz jósággal, száz hibával megvert nép: az én fajom!...

VITÉZI ÉLET.

Kötelező előfizetés a Vitézek és Gazdák Lapjára.

Az Országos Vitézi Szék értesiti az ujonnan avatott vitézeket, hogy a Vitézek és Gazdák Lapja 1925. évi november 8. számban közölt rendelkezését a f. évben avatott összes vitézekre is kötelezővé tette.

Ezen rendelkezés igy szól:

Az Országos Vitézi Szék már a kezdet óta arra törekedett, hogy az ország minden részében szétszórtan élő vitézekkel az érintkezést megkönnyitse, a kapcsolatot a vitézi szervek és a vitézek között szorosabbá tegye.

Ez az érintkezés ma már, midőn a Vitézi Rend több mint 7500 tagot számlál, csak egy olyan ujság utján lehetséges, amelyet minden vitéz olvas és amely az Országos Vitézi Szék irányitása mellett, hiteles adatok alapján közli mindazon eseményeket, amelyek a Vitézi Rend beléletében történnek.

Ezért 1925. XI. havában elhatározta az O. V. Szék, hogy a már eddig is megjelent »Vitézek és Gazdák Lapját« átalakitja, irányitását kezébe véve, ennek a célnak szolgálatába állitja és az összes vitézeket a lap kötelező megrendelésére felhivja.

Hogy e lapot minden vitéz anyagi megerőltetés nélkül megrendelhesse, a hetenkint megjelenő lap ára az eddigi 12.000 K helyett, havi 8000 K-ban állapittatott meg.

A lap feladata, hogy a vitézi szerveknek és a vitézeknek egymással kölcsönös érintkezését megkönnyitse. Célja, hogy a vitézek között már fennálló hazafias és bajtársias szellemet egységesebbé és szorosabbá kovácsolja, a vitézek létérdekeit elősegitse és megvédelmezze, őket kötelességeik pontos és hü teljesitésére buzditsa és nemes törekvéseikben támogassa.

A »Vitézi Közlöny«, mely a Vitézi Rendnek hivatalos közlönye, időnként ennek a lapnak mellékleteként jelenik meg.

A Vitézi Rend beléletében előforduló események, mint telekfelajánlás, telekadományozás, birtokbaiktatás, a Vitézi Rendet érdeklő Országos Földbirtokrendező Birósági itéletek, haszonbérletügyek, birtokeladások és megváltások, vitézekre vonatkozó örökösödési, adó- és járadék fizetési kötelezettségek, valamint egyéb személyi és jogi kérdések, hitel- és kölcsönügyek ebben a lapban fognak tárgyaltatni. Mindezeket értékes nemzetvédelmi, gazdasági, szépirodalmi és egyéb általános érdekü közlemények fogják kiegésziteni. Az összes törzs- és megyei Székek ebben a lapban fogják mindazon rendelkezéseiket kiadni, amelyeket az állományaikban levő összes vitézekkel egyidejüleg kivánnak közölni.

Akinek jövőben bármilyen természetü ügyes-bajos dolgában tanácsra lesz szüksége, forduljon e laphoz ugy, mint a legjobb barátjához.

Aki bármily irányu észleleteit vagy tapasztalatait vitéz bajtársaival közölni akarja, annak szivesen ad helyet a szerkesztőség, de az arra hivatottak nemzetvédelmi-, gazdasági-, szépirodalmi stb. közleményei is méltánylásra találnak.

Minthogy e lapnak oly előfizetői s olvasói is vannak, kik nem tartoznak a Vitézi Rend kötelékébe, a Vitézek és Gazdák Lapja ezeknek a hazafias és közhasznu tevékenységét azonos módon fogja támogatni, mint a Vitézekét és ugyanolyan lelkesedéssel és lelkiismeretességgel karolja fel érdekeit, mint a Vitézekét.

Az Országos Vitézi Szék reméli, hogy a Vitézek és Gazdák Lapja, minden előfizetőjének erkölcsi és anyagi támogatása folytán igen rövid időn belül olyan szinvonalra emelkedik, hogy nemcsak a kitüzött feladatot fogja sikeresen megoldani, hanem minden vitéznek és családjának hasznos és szórakoztató olvasmánya és nélkülözhetetlen tanácsadója lesz.

Budapest, 1926. junius 20.

Országos Vitézi Szék.

Érvénytelenités.

vitéz Csotár Károly (20) földmüves vitéz igazolványát elveszitette, — érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. 5144/IV. 1926. O. V. Sz.

Délpest vármegye járási vitézi hadnagyai és vitézeihez!

Értesitem a Székkapitányság járási vitézi hadnagyait és vitézeit, hogy a szokásos vitézi bajtársi összejövetelt, a beállott nyári mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel, szeptember hóig beszüntetem. Ezzel egyidejüleg felkérem a járási vitézi hadnagy urakat, hogy a legközelebbi összejövetelt szeptember hóban, azután pedig negyedévenként és pedig alkalmi napokon, ugymint a Kormányzó Ur Ő főméltóságának, a Vitézek Főkapitányának név és születés napján, valamint nemzeti ünnepnapokon tartsák.

400—vm-vsz. 1926. Székkapitány.

Szabolcs vármegye vitézeihez!

Utasitom a vármegyebeli vitézeket, hogy azok, akik Budapesten a folyó évi vitézi avatás ünnepén személyesen részt nem vesznek, a junius hó 20-ikán tartandó istentiszteleten községenként a legidősebb bajtárs vezetése alatt jelenjenek meg.

Ezenfelül a vitézeknek tetszésükre van bizva, hogy e napon és időben a vitézi bajtársiasság és együttérzés ápolására az istentisztelet után bajtársias összejövetelt tartsanak. 765/M. sz. Székkapitány

Vitéz Héjja Kálmán halála.

Vitéz Héjja Kálmán, bönyrétalapi lakos, telkes v tézt (Győrm.) május hó 22-én, a harctéren szerzett re mája — mely szivére ment — sirba vitte. A sok gyi kos szerszám a harctéren nem oltotta ki nemes élete A kegyetlen vinarokat kibirta erős szervezete, de a b tegség csirája beléojtódott és lassankint felőrölte hata mas szervezetét. Megszünt dobogni egy hősi szív. Ismé szegényebb lett hazánk egy hősi lélekkel, ki szászsz szembenézett a halállal rettenhetetlenül s őrt állott, hogy az ellenség be ne szennyezze hazájának ősei vérével megszentelt földjét. Nem érte meg a virradatot, Magyarország feltámadását. Gyászolja özvegye, Tibor nevü fia, vitézi bajtársai. Nyugodjék békében.

Munkaalkalom.

Több gyermekes, mezőgazdasági iskolát végzett vitéz 1927 január hó 1. napján történő belépésre, uradalmi cselédnek kerestetik. Közelebbi felvilágositást nyujt Somogy vármegye Vitézi Székkapitánysága. (Kaposvár, Vármegyeház, hátsó épület, II. emelet).

Vitéz Gyüre Dániel megdicsérése.

A m. kir. Belügyminiszter Ur rendelkezése alapján Pestvármegye főispánja, vitéz Gyüre Dániel nemzetes urat, a nagykátai önkéntes tüzoltóság megszervezése körül kifejtett eredményes munkásságáért teljes elismerésben részesitette. Igen örvendetes dolog, hogy a vitézek a köz érdekében mind nagyobb és nagyobb önzetlen munkával jó példát szolgáltatnak. Gratulálunk.

A cseh vámtarifaháboru. Az agrárvámoknak a cseh parlamentben való tárgyalása alkalmából a magyar kormány, prágai követe utján közölte a csehszlovák kormánnyal, hogy amennyiben ennek a törvényjavaslatnak a magyar exportra nézve prohibitiv intézkedései fenmaradnának, ez esetben a Magyarország és Csehszlovákia között tervbevett gazdasági tárgyalások már előre is meghiusultnak tekinthetők.

*

A **Kormányzó ur,** Vass József helyettes miniszterelnök, a főváros nevében Ripka Ferenc főpolgármester, az egységes párt nevében Almássy László elnök, ugyszintén a hatóságok és városok képviseletei üdvözlő táviratokat küldtek gróf Bethlen István miniszterelnöknek Genfbe, az őt ért inzultus alkalmából.

*

Szombaton Vass József helyettes miniszterelnöknél tanácskozás folyt le, melyen részt vettek Pesthy Pál igazságügyminiszter, Sztrache Gusztáv főügyész, Thimkó Zoltán koronaügyészhelyettes és később Khuen-Héderváry Sándor, a külügyminisztérium vezetője. A tanácskozás tárgya Juszt Istvánnak, gróf Bethlen István merénylőjének ügye volt, mire nézve az a határozat jött létre, hogy Juszt a svájci szövetségi kormánytól kikéressék, mégpedig régebbi bünc selekményeinek terhe miatt, melyeket Magyarországon régebb követett el.

*

A József Nádorról elnevezett Vakok Országos Intézete most ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, melyet Orsenigó Cezare pápai nuncius pontifikált. Az ünnepségen megjelentek vitéz József kir. herceg, Auguszta kir. hercegasszony is. A vendégek a lefolyt programm után megtekintették a vakok müveiből rendezett szép kiállitást.

A magyar pénzügyek ellenőrzésének felfüggesztése.

A Népszövetségi Tanácsülésen elsősorban Ausztria és Magyarország pénzügyi ellenőrzésének megszüntetéséről döntöttek. Azt határozták, hogy mindkét helyen felfüggesztik a pénzügyi ellenőrzést és ezzel a kiküldött Népszövetségi főbiztosok müködése véget ért. Ausztria másfél évvel hamarabb kapta meg a Népszövetségi kölcsönt és mégis, most Magyarországgal egyidejüleg történt meg pénzügyi ellenőrzésének felfüggesztése. Ennek két oka van és pedig az, hogy Ausztria nehezebben tudott lábraállni és Zimmermann főbiztos halogatta távozását Bécsből. Az bizonyos, hogy a Népszövetség most az ellenőrzés felfüggesztése alkalmával méltányolta Magyarország pénzügyi helyzetének helyreállitására véghezvitt kemény erőfeszitéseit és azok kedvező eredményeit.

A magyarellenes külföldi sajtóhadjárat összeomlása.

A francia lapok a cseh sajtó ösztönzésére fékevesztett támadásokhoz fogtak Magyarország elgáncsolása céljából és azon iparkodtak, hogy a frankhamisitási bünper itéletével kapcsolatosan a magyar kormányt és annak elnökét belekeverjék az ügybe és felelőssé tegyék az itéletért. Példátlanul kemény és igazságtalan támadás indult ellenünk, azonban a támadás egyáltalában nem ért célt. A Népszövetségi Tanács ugyanis a francia sajtó ellenzése dacára is megadta a kivánt felmentést, ugy, hogy a magyar állam pénzügyeinek ellenőrzése a jövő hó elején véget ér. Ezután már nem a magyar állam egész pénzügyi rendszerének, hanem a népszövetségi kölcsön megkötésekor aláirt okmány rendelkezései szerint csakis a népszövetségi kölcsön fedezésére lekötött vám, cukor, dohány és egyéb jövedelmek ellenőrzése maradt fenn, amit sokkal kisebb hatáskörrel felruházott egyén fog ezentul végezni. A A lényege a dolognak mindenesetre az, hogy az állam pénzügyei fölött gyakorolt hivatalos ellenőrzés mást már befejeződött. A nyolcvankétmillió aranykorona összegre rugó utolsó részletet, mely tulajdonképpen pénzügyi stabilizálásunk elérésére szintén felszabadult volna, a Tanács az ellenünk intézett intrikák miatt nem szabaditotta fel. Ez a nyilvánvalóan igazságtalan és minden méltányosságot nélkülöző döntés azonban nem változtathat azon az ünnepélyesen elismért tényen, hogy Magyarország pénzügyi helyreállitása a legrövidebb időn belül a legteljesebb mértékben sikerült, aminek következtében Magyarország pénzügyei a gyámkodás alól felszabadultak.

Gyalázatos támadás a miniszterelnök ellen.

Egy Juszt Iván nevü nagyváradi származásu, Párisban élő ugynevezett emigráns gyalázatos orvtámadást intézett Bethlen István grőf miniszterelnök ellen, a Népszövetségi főtitkárság épületének folyosóján. A miniszterelnök nyugodtan tárgyalt a folyosón, amikor ez a magáról megfeledkezett ember, akiről kiderült, hogy valutasikkasztás miatt a magyar bíróság itélete elől menekült Párisba, hirtelen a miniszterelnökhöz lépett és megütötte. A merénylőt azonnal elfogták és svájci bíróság elé állitják, aminek megtörténte után valószinüleg a magyar bíróság ki fogja kérni, hogy a reá kiszabott büntetést leülje.

A cseh vámháboru.

A magyarellenes sajtóhadjárattal kapcsolatosan Csehország vámháborut is kezdeményezett ellenünk. Mivel azonban ennek a vámháborunak nagy visszahatása lesz a cseh élelmiszerek drágulására is, ezért a párgai párlamentben óriási vihar keletkezett az agrárvámok felemelésének tárgyalásakor. Prágában véres tüntetések voltak az utcákon, de a cseh kormány minden tiltakozás ellenére, egész éjszakán és egész napon át tartó viharos parlamenti ülésen keresztülhajtotta az agrárvámok felemeléséről szóló törvényjavaslatot, amely ellen pedig Magyarország a maga részéről előzetesen tiltakozott. Előreláthatóan a cseh agrárvámok felemelése következtében a tervbevett csehmagyar kereskedelmi egyezmény megkötése elmarad.

Németországi helyzet.

Németországban a zászlókérdés és a fejedelmi vagyonok kártalanitása miatt nagy izgatottság van. Az utóbbi ügyben a jövő vasárnapra népszavazást tüztek ki, amely dönteni fog arról, hogy a német nép hajlandó-e kártalanitást fizetni az elüzött fejedelmi családoknak, vagy pedig minden kártérités nélkül akarják kisajátitani a német fejedelmek magánvagyonát. Hindenburg birodalmi elnök levelet intézett a pártokhoz, amelyben állást foglalt a fejedelmeknek nyujtandó kártalanitás érdekében, de az ellenzéki pártok heves támadást intéztek az elnök személye ellen ezzel a levéllel kapcsolatosan. Mivel pedig Hindenburg elnök egész tekintélyével a kártalanitás fizetése érdekében lépett közbe, előreláthatóan, a népszavazás kedvezőtlen kimenetele esetén, Németország válságba jut.

Mozog a kisántánt.

Bukarestben a külügyminiszter a jugoszláv és a cseh követekkel aláirta azt az egyezményt, amely a Románia, Jugoszlávia és Csehország közötti védőszövetséget további három évre megujitja. Egyébként a kisántánt-kormányok most nagyban készülődnek az e hó 19-én kezdődő veldesi kisántánt-konferenciára.

Magyar vitézek a világháborúban.

vitéz Barna József vitézi tette a Doberdón 1915. julius 24-én.

vitéz Barna József.

Régi végváraink dacos falai rég rommá roskadoztak. Kemény köveikből sok porrá omlott már, de vitéz védőik harcias szelleme él, nem enyészett el, fennmaradt máig és élni fog mindörökké, míg magyar él e földön. Ez acélozza meg a késői unokák vitézi karjait, ez ihleti hőssé a magyar szíveket.

A hősi egri nőknek s a nógrádi végek dicső hőseinek legendás tettei elevenen élnek s most is visszhangzanak a mátravidéki magyarok lelkében. Gyönyörü példa erre az egri 60. gyalogezred világháborus történelme.

Ennek a vitéz ezrednek egyik derék hőse Barna József.

Apja is a 60. gyalogezredben katonáskodott. Nagyapja pedig a szabadságharcot küzdötte végig. Hősünk sem tudott más lenni, mint katona. Otthagyta a vasutas szolgálatot s már a háboru előtt hivatásos katonának csapott fel.

A háboru elején ezrede 2-ik zászlóaljának géppuskás-osztagánál szolgálatvezető őrmester volt. Osztagparancsnokának halála után szakképzett tiszt hiányában ő lett a géppuskás-osztag parancsnoka. S ezt a nehéz tisztséget harmadfél éven át a legnehezebb harcokban is dicséretesen töltötte be.

1915 julius 6-án a Doberdóra került.

Itt a halál torkában csak a magyar vitézség tudott halhatatlanná lenni.

A 98-ik cseh gyalogezrednek Monte dei sei Busi 181-es magaslatán levő zászlóalja nem tudta helyét megállani: julius 18-án az olaszok támadása kidobta állásából az egész zászlóaljat.

Ahol baj volt oda mindig magyarok kellettek. S jöttek az egriek, hogy jóvátegyék a mások hibáit. Másnap hajnalra vissza is foglalták a csehek által elvesztett magaslatot.

Az olaszok többszörösen megkisérlették, hogy a fontos állást ujra megszerezzék, de a magyarokat nem tudták visszaszoritani. Sok hiábavaló erőlködés után az ellenség végre is belátta, hogy az egriekkel nem boldogul. Tervet változtatott. 21-én reggel 3—4 óra között az egriek szomszédjait, a 17. népfelkelő zászlóaljat akarta meglepni.

De ez a szándéka is meghiusult Barna tiszthelyettes éberségén és hősiességén. Barna ugyanis megelőzte az ellenséget a meglepetésben. Mikor az ellenséges csapatok támadásra indultak, váratlanul oldalukba szurta géppuskáinak halálos fullánkjait.

Mondják, hogy a méh csipése végzetes a méhre is. A géppuskásoknál ez csakugyan ugy van. Barna tiszthelyettes kattogó géppuskái, — mint ez előrelátható volt — kihivták maguk ellen az ellenség haragját. Rettenetes ágyutüz zudult reá, s a gyalogsági támadás irányt változtatva, a tüzesővel elárasztott géppuskás-osztag ellen fordult.

Az aránytalan erőkkel vivott harcban az osztag embereinek legnagyobb része, — köztük egy irányzó és Barna maga is — megsebesült, de a hős osztagparancsnok vérző sebével is mindvégig helytállott s megmaradt egynéhány emberével az olasz tartalékok három egymást követő támadását hősiesen visszaverte.

Ezért a kiváló hőstettéért a 6. népfelkelő dandár parancsnoksága az arany vitézségi éremre terjesztette fel a derék altisztet.

Az ellenség azonban mintha csak kétségbe akarta volna vonni, hogy Barna érdemes erre a kitüntetésre, mintha csak tagadni akarta volna, hogy a magyar vitézségnek épugy nincs rozsdafoltja, mint a szinaranynak: ujabb kemény próbára tette csapatainkat és Barna tiszthelyettest. Harmadnapra szörnyü ágyutüzzel előkészitett uj támadásba kezdett. Gránátesőjével csaknem teljesen megsemmisitette az erzed 7. századát s a támadt résen át előrezuditotta árvizszerü gyalogsági hullámait.

Már-már a zászlóaljparancsnokságunk állásáig ért az ellenség, mikor Barna ott termett a veszély szinhelyén s géppuskáival beleszólt az előnyomulásba.

A vitéz parancsnok harmadnapja kapott sebétől lázasan odaállt a sodró támadás utjába, mint egy szent haragtól égő tilalomfa, melynek homlokáról villámok tüzével irt betük villognak: eddig s ne tovább!! S ezt a tilalomszót a rekedt géppuskák addig ismételték és olyan erélyesen kiabálták oda volt ellenfelünknek, hogy a legbátrabb olaszok is kénytelenek voltak abbahagyni az előnyomulást.

Barna azonban nem elégedett meg annyi sikerrel. Meg akarta mutatni az ellenségnek az igazi »magyar vitézséget«. Elhatározta, hogy az ellenséget vissza is szoritja a előbbi állásainkat ujra elfoglalja.

De kivel?

Nem volt hozzá sehol sem tartalékcsapat, sem épkézláb ember!

Ám a hős parancsnok erős akarata nem ismer akadályt.

Ha nincs csapat, majd lesz. Lelket kell önteni a félholtakba! Össze kell gyüjteni a sebesülteket. Itt beteljesedett, hogy amilyen a parancsnok, olyan a csapatja. Sebesült volt ő is!

Innen és amonnan összeszedett egy kis sebesült csapatot s ezzel a sántító, félkarjára béna, vérzőfejü rajjal támadásba kezdett.

És most figyelj ide magyar!

A bicegő lábak és a bána karok, a bezuzott fejek, a szétroncsolt vállak és a felszaggatott véres, hörgő mellek győzelmet arattak! Visszavették az ellenséget s a régi állást ismét elfoglalták!

Ez után a hőstett után, augusztus 2-án Ofensége József főherceg hadtestparancsnok ur a 18. dandár jelenlétében Barna tiszthelyettes mellére tüzte a kétségtelenül megérdemelt arany vitézségi érmet. Meg is ajándékozta 500 koronával, ami akkoriban igen szép összeg volt.

Most vitézi cimet és vitézi telket kapott ajándékul...

S ahogy Barna József vérzőn, sebesülten meg tudta szerezni a vitézi cimet és vitézi telket, az ezer sebéből vérző magyar nép is meg fogja még kapni őstörténelmének ezer hőstettéért, a nyugati népek védelmezéséért, becsületes lelke nagy vitézségéért az őt megillető vitézi telket.

Leventék.

Leventezászlószentelés és fogadalomtétel Püspökladányban.

Pünkösd másodnapján nagyszabásu és diszes ünnepély keretében szentelte fel a Püspökladányi Leventeegyesület zászlóját és avatta fel a még fogadalmat nem tett mintegy 500 leventéjét. Az ünnepély d. u. 3 órai kezdettel a levente sportpályán folyt le többezer főnyi közönség jelenlétében. Az ünnep kezdetén a tüzoltózenekar a leventék feszes vigyázz állása közben a Himnuszt játszotta. Majd dr. Zsarkó Pál miniszteri titkár tartotta meg diszbeszédét, mely után a püspökladányi dalegylet a »Magyar Hiszekegy«-et énekelte. Mildner Béla róm. kath. esperes és Kállay Sándor ref. lelkész megáldották a zászlót. Vitéz Bujdosó László leventeegyesületi elnök beszéde után dr. Petry Pál államtitkár neje, zászlóanya magasszárnyalásu lelkesitő beszéd kiséretében átadta a zászlót a Leventeegyesületnek. Egy magyarruhás leány megkoszoruzta a zászlót. A Dalegylet alkalmi éneke után a fogadalomtétel ünnepélyes pillanata következett, melynek végeztével az összes leventék diszmenetben elvonultak a zászló előtt. Miközben a zászlószögeket beverték, a leventék Biró Lajos ref. tanitó, leventeoktató vezetése mellett sport- és atlétikai mutatványokkal szórakoztatták a közönséget. A mutatványok oly szépek és szabályosak voltak, hogy diszére váltak volna egy hosszu gyakorlattal biró sportegyletnek is. Örömmel láttuk, hogy a megcsonkitott törzs nem indult sorvadásnak, mint ellenségeink szeretnék, hanem életerős nemes hajtásokat hozott. A közönség soraiban ott láttuk dr. Petry Pál államtitkárt, a kerület nemzetgyülési képviselőjét és egyben a község diszpolgárát, dr. Hadházy Zsigmond főispánt, dr. Bárány Gerő és dr. Schwöder Ervin h. államtitkárokat, Bartók ezredest, az OTT. képviseletében, vitéz Lépes Győző ezredest, Hajdu vármegye testnevelési felügyelőjét és sok más előkelőséget, ezenkivül a helybeli vitézeket, egyleteket, testületeket. A diszes és lélekemelő ünnepélyt vitéz Bujdosó László községi jegyző, Leventeegyesületi elnök, vitéz Molnár Gusztáv ref. igazgató-tanitó főoktató és Albissy Géza vezetőjegyző rendezték és készitették elő.

Leventeünnepély Albertfalván.

Impozáns módon és fényes keretek között ünnepelte meg Albertfalva közönsége zászlószentelési és leventeavató-ünnepét. Az egész község zászlódiszt öltött ezen a napon a közös öröm a hazafias lelkesedés kifejezéseképen.

Dr. Agorasztó Tivadar pestmegyei alispán, dr. Némethy Jenő közp. járási főszolgabiró, valamint Berti László, az OTT. alelnökének megérkezése után, akiket Forgó Henrik községi főjegyző és Laposán Árpád miniszteri oszt. tanácsos Levente-Egyesületi elnök a Levente-Egyesület tisztikarával fogadott a diszbeöltözött »Levente«-csapat tisztelgése mellett, — kezdetét vette az ünnepség.

Poós János budafoki plébános misét mondott, majd megszentelte a leventezászlót és lelkes beszédet intézett a leventékhez. Az ünnepség további programmja a sportpályán játszódott le. A leventék imája után Demjén István budafoki ref. lelkész áldást ad a zászlóra és minden szavával megragadja az ifju leventék magyar szivét. Ezután Forgó Henrik közs. főjegyző lép az emelvényre és a megjelent előkelőségeket, a szomszédos községek képviselőit, leventecsapatok kiküldötteit és Albertfalva község közönségét üdvözölte az egybegyült sok száz főnyi közönség ovációjától kisérve. Most a zászlóanya, Forgó Henrikné urasszony átadja a gyönyörü fehér selyemből készült »Levente«-zászlót Laposán Árpád min. oszt. tanácsosnak, a Levente-Egyesület elnökének, aki azt, mindenkit magávalragadó beszéddel veszi át és a feszesen tisztelgő leventecsapat elé lépve, letéteti velük a fogadalmat. Az albertfalvai Árpád Kör dalárdájának alkalmi éneke, valamint Heinzl Ottó sajátszerzeményü, gyönyörüen felépitett, meleg érzéssel elszavalt költeményének elhangzása után a sportszámok bemutatására került a sor. A leventék kellő ügyességet, jártasságot, határozottságot és lelkes igyekezetet árultak el a sport minden ágának bemutatásánál. Végül dr. Némethy Jenő főszolgabiró intézett néhány keresetlen meleg szót Albertfalva közönségéhez, örömének adott kifejezést, hogy járásának ezen első leventeavató-ünnepélyén jelen lehetett és továbbra is szeretetébe ajánlotta ugy az előljáróságnak, a levente-vezetőségnek, valamint Albertfalva közönségének az ifjuság lelki és testi nevelését, a levente-ügyet.

Az ünnepély után a megjelent előkelőségek igaz köszönetüket fejezték ki Pogány Gusztáv isk. igazgató, leventeoktatónak fáradságos és lelkes munkájáért.

Leventeünnep Dorogon.

A Salgótarjáni Kb. rt. által nagy áldozatokkal épitett gyönyörü modern sporttelepen, a háboruban elesett hősök emlékére lélekemelő hazafias ünnepet rendezett a bányatársulat által megalakitott és fentartott Tüzoltó- és Levente-egyesület.

Minden jóérzésü magyar szivét megdobogtatta az a látványosságszámba menő fölvonulás, midőn a tüzoltók és leventék a Hunyadi-induló hangjai mellett diszoszlopba fejlődve a tábori miséhez felálltak.

A misét dr. Zsigovits Béla b. lelkész mondta, aki az evangélium után felment arra a szószékre, melyről 7 évvel ezelőtt Kun Béla hirdette nemzetpusztitó eszméit és onnan intézett lelkes beszédet a leventékhez.

Mise után a tüzoltók és leventék letették a fogadalmat, majd Reviczky Elemér főszolgabiró méltatta az ünnepséget. Ezután leventék zenés szabadgyakorlatokat mutattak be, majd atlétikai verseny következett. A győztesek mellére Gácser János b. igazgató, a Le-

vente-Egyesület elnöke, elismerő és buzditó beszéd kiséretében tüzte fel a levente-érmeket. A délelőtti ünnepséget diszelvonulás zárta be. Este a Levente-Egyesület mükedvelő gárdája irredentatárgyu szindarabot és szavalatokat adott elő.

Az ünnepélyen megjelent az OTT. részéről Fábry Dezső altanácsos, Schmidt József igazgató, a vármegye részéről Reviczky Elemér főszolgabiró, a vármegyei tüzoltószövetség ügyvezető elnöke, László István tüzrendészeti felügyelő, Bosnyák József vármegyei és Koffler Gyula járási testnevelési felügyelők, dr. Pék Gyula szolgabiró, a b. igazgatóság részéről Schmidt Sándor m. kir. bányaügyi főtanácsos, b. igazgató.

Az ünnepély fényét nagyban emelte a Levente zlj. egyenruhája, amely ruhák beszerzése sok millióba került. A mai nehéz gazdasági viszonyok mellett szinte hihetetlenül hangzik, de tény az, hogy minden bányaalkalmazott tőle telhető legnagyobb áldozatot hozta a leventék felruházására. Az ipari munkásság 5 hónapon keresztül 1—1 napi keresetét ajánlotta fel, bányatisztviselők és bányaaltisztek tehetségükhöz mérten felruháztak egy vagy több leventét. Ez olyan áldozatkészség, melyről példát vehet Csonka-Magyarország minden polgára.

A szegénysorsu bányászleventék felruházását vitéz Sághy Antal gépészfőmérnök, a Levente-Egyesület ügyv. elnöke, tüzoltóparancsnok fáradtságot nem ismerő munkája tette lehetővé, aki minden szabadidejét leventéinek és tüzoltóinak szenteli és hogy nem hiába, azt az általa rendezett fényesen sikerült ünnepség igazolja.

Az annavölgyi leventék csoportjának felruházását Remenyik Ernő bányafelügyelő megértő támogatása és áldozatkészsége tette lehetővé.

A leventeoktatás fárasztó munkáját őszinte odaadással, igaz magyar lélekkel Csapó Géza, Országh Pál, Gogola Emil, Távolyi Károly, Válent József és Nagy Gyula oktatók végezték.

Az eleki leventék.

Szépen sikerült leventeünnepélyt rendezett az eleki leventeegyesület. A programm első száma a leventezászló felszentelése volt. A zászlóanya tisztségét Hajdu főszolgabiró neje töltötte be. A leventeügy előmozditói között szerepelnek vitéz Marosi József, vitéz Halász Lajos, vitéz Simon, vitéz Veres leventeoktatók. A bizottsági tagok, leventeoktatók, hatósági közegek vállvetett munkája lehetővé tette, hogy az eleki leventeegyesület is méltóképen kifejthesse azt a hazafias munkát, melyet más községek oly szépen teljesitettek.

A gyömrői leventék.

A gyömrői leventék, akiknek egy nagyrésze ipari munkás, szép tevékenységet fejtenek ki. Nemrégiben mükedvelőelőadást is rendeztek a sportfelszerelési alap javára, mely előadást nagybányai vitéz Horthy István ny. lovassági tábornok és neje is megtisztelte megjelenésével.

A B. T. C. női- és férfi tornászcsapata Salgótarjánban f. hó 3-án tornaünnepélyt tartott. Balról a B. T. C. tornacsapata, jobbról a B. T. C. és salgótarjáni leventék footballcsapata.

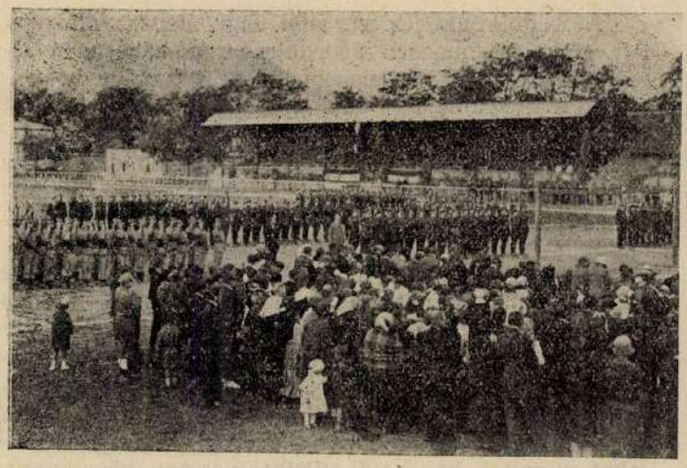

A dorogi leventék ünnepe. Elől a tüzoltó- és bányászlevente csapatok. A hátterben a hatalmas uj tribün látható.

Bölcs mondások.

A család s állam jólétének legbiztosabb forrása a takarékosság. **Cicero.**

*

Megfontolást, cselekvést... ajánlok az ifjabb nemzedéknek. Ez nehezebb, mint áldozni kész lelkesedés. **Deák Ferenc**

*

Tanácskozzunk, fáradjunk, cselekedjünk... Tőlünk függ minden, csak akarjunk! **Széchenyi.**

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t.

IRODALOM.

A magyar vitézség ezer év alatt.*

Irta: **Gyula diák.**

Mint a tévelygőnek nagy, fekete éjben,
nagy, fekete éjben, erdő sürüjében
— mikor utját vesztve, nincs aki vezesse
s megáll fonnyadt hittel és kétségbeesve —
egyszer csak, mikor már a remény is távol:
feltünik, kigyulladt égi magasságból
Bujdosók — csillaga — ősi, magyar csillag
s vigasztaló tüzzel mindég jobban csillog
és szikrázó fénnyel utat mutat szépen
eltévedt vándornak erdő sürüjében;
— Ugy ragyog, ugy biztat tiz századon által
tündöklő, gyönyörü, fényes sugarával
rongyos magyaroknak kincse, ékessége:
magyar katonáknak soha el nem muló,
világot bejáró, unokákra szálló
örök vitézsége...

I. Kép.

Honfoglaló vitéz:

Verecke utján, haj! — mikor jövénk,
gőgös seregek állottak elénk.
Verecke utja véres lett hamar
és Pusztaszernél halkult el a jaj.
Bizánc kapuján mi vágtuk a rést,
s rettegtek minket mint Isten-verést.
Litániákba sirták a nevünk,
s Európa kölykét rikatták velünk.
Itáliának földje remegett,
hogyha gázoltak magyar seregek.
Ahol a »Huj-huj!« felzengett vadul
várkapu nyilt s mindenki térdre hullt.
Kárpát karéját s négy folyó közét
vérrel szerezte ez a nemzedék.
Csatának, tornak tudtuk a sorát
és krónikában fonta a nevünk
Szent-Gallen táján egy jámbor barát.

II. Kép.

Szent László korabeli vitéz:

Cserhalom lejtőjén, hajnaltájba, haj,
Kunsereg tanyázott mint a sáska raj.
Bihari hegyekből hajnaltájba, hej!
Kirugtatott büszkén egy világos pej.
Nyergében — hős — vitéz: Szent László király,
mögötte hősi-had, szép, jegenye szál.
Cserhalom lejtőjén, hajnaltájba, haj,
rabló kunt felverte szörnyü harci zaj.
Kardpenge csak villant, szállt a kelevéz,
véres füre roskadt kun s magyar vitéz.
S mikorra kivirradt, hajnal után, haj!
Cserhalomnak ormán, magyar vitéz torkán
felzengett, felzugott a győzelmi dal!

III. Kép.

Anjou-k (Nagy Lajos) vitéze:

Visegrádnak tornyán, réz tornya hegyén
halálfejes zászló csattog feketén.
Király urunk arcán legördül a könny,
gyászol Magyarország négy folyó közön.
Iszonyatos hirrel követ jött a várba:
Király urunk öcsét gyilkosok megölték
szép Itáliába'.

Visegrádnak tornyán felbugott a kürt,
király bosszujára szép had összegyült.
Esküsznek haraggal halálos bosszut
s mennek mint a felleg, délnek visz az ut.
Lajos jár előttük, talpig sötét gyászba'
meg sem is pihennek, nagy haraggal mennek
szép Itáliába.

Büszke olasz várak fala megremeg,
megyen a magyar had mint a förgeteg.
Ugy rohan előttük haragos király,
mint a bosszuálló, ős turulmadár.
Szép vitéz magyar had nem mene hiába:
jó ura, királya bosszuját megállta
szép Itáliába...

IV. Kép.

Mátyás király vitéze:

Mátyást immár választotta
Mind az ország királyságra,
vitéz kelle, király kelle
pogány ellen, gyönge gátra.

Aldunánál vér patakzik,
Duna vize attól habzik,
Kontyos török mind elvész ott
mikor Mátyás megharagszik.

Majd Prágának, büszke Bécsnek
fordulnak mind a vitézek.
Kapuk nyilnak, várak hullnak,
nyomán kardnak, kelevéznek.

Ily hős királyt, haj, ki látott!
Hódoltatott fél világot.
Pedig keze mást se hordott
csak kardot, meg — igazságot.

Mátyást szivvel választotta
mind az országra királyságra,
ilyen vitézt adjon Isten,
mindenkor az ősi gátra!

V. Kép.

Egri asszony:

Egri öreg bástyán lecsurog a vér,
egri öreg bástya derékig sem ér.
Romlott bástyán tombol tengernyi pogány
s egyre hull a magyar a bástya fokán.
Derék Dobó István akármerre néz:
isszonyuan gyérül az egri vitéz.
S mikor már a török a falakra hág
s diadallal hozza holdas zászlaját,
véres Dobó István kinnal felhörög:
»Nagyisten! Te látod, tenger a török,
mi meg elhullottunk... most már te segits,
mert lehull kereszted vég-Egerben is!«
... S ihol: mint a zugó, bosszus förgeteg,
uj had áll a bástyán, és uj fegyverek!
Asszonyok leányok védik a falat
s holt vitézek kardja véresen arat,
asszonyi kezekben s iszonyu tusán,
égő szurok ömlik romlott vár fokán.
Asszonyoknak lelke csodákat terem
s véres Dobó ujjong: »Isten, Istenem!

* Ezen gyönyörü magyar költeménysorozatot előadásra ajánljuk, hazafias ünnepélyek alkalmával. Mint prológus korhü jelmezben igen hatásos. Szerk.

mégsem hagytad el hát a szegény magyart,
ha te igy segitesz: Eger is kitart!«
... S mire a nap eltünt a hegyek mögött:
s takarodót fuj a visszavert török:
romlott egri bástyán zsolozsma zokog,
alleluja zendül s őrködnek keményen,
diadalmas lelkek — egri asszonyok...

VI. Kép.

Véghelyi vitéz:

Török ül Budában,
szép királyi várban,
rabol s egyre mulatoz,
jó magyar be árva,
esdekelve várja:
az ég mikor harmatoz?
— ihol csak! A végek,
végbeli legények
hirét zengi a koboz.

Derék magyar végek,
végbeli vitézek
pogányokat szabdalják,
harcon vigan élnek,
haláltól nem félnek,
tündökletes daliák!
Tavaszi mezőkön,
avagy hüvös őszön
törnek hősi kopját.

Világba, messzire,
száll vitézi hire
végbeli legényeknek,
pedig földön, égen,
az egy vitézségen,
másuk sincs szegényeknek.
Pogányt mégis rontják.
Vérük bőven ontják
Javáért nemzetüknek.

VII. Kép.

Kurucz vitéz:

Megállott Rákóczi a munkácsi sáncon,
sipokat fuvatott hajnal hasadáson.
Sipokat fuvatott, dobokat veretett
s ihol: az erdőkből,
letarolt mezőkről
gyülnek, gyülekeznek a rongyos seregek.

Aztán mintha szárnya vón' a paripának,
mennek napnyugatnak, szinte meg sem állnak.
Bottyán, Balogh Ádám, meg a Bezerédy
vitézlő seregét,
magyarok elejét,
egyik diadalról, másikra vezérli.

Szükölve fut immár, egész labanc tábor,
császárt megugratjuk Bécsnek városából,
Stájer-patakokban mossuk véres kardunk.
— De haj! már minékünk
— pedig, nincsen vétkünk —
fekete árulók árulkodnak rajtunk.

Mégis: az a zászló Majténynál konyulhat,
hitetlen Ocskay labancnak árulhat,
bilincsbe is verhet bécsi császár minket:
viz el nem moshatja, idő nem ronthatja
fényes, égig érő vitézi hirünket!

VIII. Kép.

1848-as honvéd:

Nagysarló... Branyiszkó... Szent-Tamási sáncok...
Szólni, ha tudnátok, sokat mondanátok!
Hej, a rab bilincsek karddá tüzesedtek,
s iskolás kisfiuk katonákká lettek,
templomi harangok messze vándoroltak,
s mennydörgő zengéssel temetésre szóltak,
őszült haju aggok kaszákat ragadtak,
s ugy álltak elében tengernyi hadaknak.

Világ minden népe bámulva csodálta,
hogy a földből nő ki egy napról a másra,
— mintha álom volna, vagy csodás igézet, —
sereg után sereg... megannyi vitézek!
Ki küldi, ki hivja, merről jött és honnét?
— haj, senki sem tudja, csak a nevét mondja,
nevét tanulgatja a világ, hogy: »honvéd«.
Hulló csillag volt csak. Haj, korán lehullott,
dicsőség szép napja be hamar elmulott,
hanem hire, neve fennáll mindörökre,
rá van irva minden unoka szivére,
minden magyar rögre...

IX. Kép.

Világháboru katonája:

Ki emlékezik még, hej, arra a nyárra,
Amikor beborult a világ négy tája,
Mikor két világrész vont egymásra kardot
És a földgolyóról csurgott a vér... csurgott...?
Ki emlékezik még arra az időre,
Mikor a magyar ment mindenütt előre,
Majd, mikor Ázsia dőlt e kis országra,
S Kárpátok havában birkózott a gárda?
Limanova dombján, ki látta a harcot,
Mikor a magyar vér csoda-rózsát hajtott?
San-menti lengyel vár hősi koplalását,
Nagy, dacos türését, fenséges bukását,
Lesz-e költő, aki méltón énekelje,
Lantverő ősökkel uj versenyre kelve?
Sabácot, Valjevót, Gorlice csatáját,
Vert muszka seregek hulló pozdorjáját,
Ki füzi majd egykor ékes dalfüzérbe,
S ki gondol még vissza Isonzo-vizére?
Doberdó szikláin, Alpeseknek ormán,
Zughatott évekig földrengető orkán;
Mégis állt a magyar, kőszálként, keményen,
S állt francia földön, Flandria szögében...
Robogott előre nagy, oláh sikságon,
Mindenütt ott vérzett az egész világon!
Tengeren, szárazon s felhők magasában,
Mindenütt ott harcolt becsülettel, bátran.
Virtusának lángja fölcsapott az égig —
S mégis... mégis: mi lett?... Mondjam-e hát végig?..

Nem mondom. Hisz azok, kik e harcot vivták,
— akár fenségnek vagy közhonvédnek hivták, —
S akik elhullottak félisten módjára,
Rongyosan, éhezve, világ csodájára,
Nem tehetnek róla. Nem ezt érdemelték.
S most csak emlékezzünk, s áldjuk meg emlékét
Minden csepp vérüknek, szétszórt poraiknak,
Melyeket más ország messze földje ringat.
Emlékezzünk róluk, emlékezzünk egyre,
Életüket adó, vérüket hullató magyar vitézekre!

X. Kép.

M. kir. honvéd:

1000 év tünt le s a homok-szemek
csak egyre hullnak, egyre pergenek.
Mult boldogsága mind elmulhatott,
apáink sirja beomolhatott,
sok-sok darabra hullhat a magyar,
oláh duda szólhat, rác bocskor táncolhat,
cseh rabló vigadhat, világ szétszakadhat,
a szivet belőlünk ki nem tépik, haj!
Már pedig ameddig ez a sziv dobog,
zughatnak felettünk százan, gyilkosok;
mégis csak kivirrad az a csoda hajnal,
s fényt vet föl az égig tüzes sugarakkal,
egyetlen egy kincsünk drága szent örökség:
világot bejáró, unokákra szálló
ős-magyar vitézség!

A vitézi eskü lényege és jelentősége.

Irta: **vitéz Komáromi János** budapesti ref. s. lelkész.

Elfogultság nélkül elmondhatjuk nemcsak mi vitézek, akik népes nagy családunk, a Vitézi Rend tagjai vagyunk, hanem azok is, akik csak az ünnepélyeink alkalmával vannak velünk, hogy az esztendő legnagyobb eseménye és legmagasztosabb ünnepélye már évek óta a nyári vitézzé avatás. Elismerik ezt még azok a napilapok is, amelyek peddig nem szivesen vesznek rólunk tudomást. Egy darab történelem az a nemzetnek a világháboru utáni életéből, amikor az év minden nyarán a Margit-sziget lobogódiszt ölt, hogy rajta adózzon a jelen a multnak s táplálja a jövő reménységét. Ha a jelen kemény tusái és megpróbáltatásai között elfárad vagy megcsügged bennünk a lélek, jól esik az emlékezet szárnyain visszaszállni életünk emez egyik legfelemelőbb napjához, hogy uj erőt, lelkesedést meritsünk, s uj tettekre feszüljön bennünk az akarat. Egy ilyen felüditő és megerősitő alkalmat kivánok szerezni e pár sorral én is, amikor az alábbiakban kiragadok vitézzé avatásunkból egy jelenetet s azt akarom ujra átélhetővé tenni minden vitéz bajtársam számára. Ennek a világnak s benne a mi társadalmunknak a végzetes erkölcsi sülyedését szemlélve mindenki lehet tétlen, csak mi nem, akik ebben a vajudó országban arra vagyunk hivatva, hogy a mult értékeit egy általunk felépitendő szebb és boldogabb jövendőbe átmentsük.

Nos, arról akarok irni, s azt akarom odarögziteni, minden bajtársam elé, hogy a mi vitézzéavatásunknak legfelségesebb és legszentebb, s ezért a legkomolyabb aktusa is a vitézi eskü volt. Az a tény, hogy mi a Margit-szigeten megesküdtünk s az, amire esküdtünk, minket egy életre kötelez. Ez az az erőrezervoár, amelyből egy életen keresztül meritheünk s amely által győznünk kell minden kishitüség felett. Kérdezhetnétek, hogy mi az ami az eskünek erkölcsileg annyira lekötelező erőt ad?

Az, hogy benne a felséges Isten szent és soha meg nem sérthető, hanem imádandó nevére történik hivatkozás. Ez az Isten a kereszténység Istene, az egyetlen örök és igaz Isten, aki Atya, Fiu, Szentlélek, tehát teljes Szentháromság. Amikor mi mint teremtményei gyarló emberi ajakkal szent nevére hivatkozunk, lelkünkben kifejezésre jut hallgatólagosan az a hitvallás, hogy Isten az igazság Istene, aki megbüntet minden hazugságot. Az esküben tehát tulajdonképen Istent hivjuk tanubizonyságul állitásunk igazságának a megerősitésére. Az eskü másszóval Isten dicsőitése, imádása, magasztalása és segitségül hivása, hogy Ő mint az emberi szivek egyedüli vizsgálója tegyen bizonyságot az igazságról és büntessen meg engem ha én hamisan esküszöm.

Épen ezért az eskütétellel kapcsolatban mindig fenállanak bizonyos követelmények. A keresztény etika pl. igen szigoruan előirja az illető esküvésre képesitő intellektuális (értelmi) fejlettségét. Azt, hogy fel tudja-e fogni, meg tudja-e érteni az eskü komoly jelentését? De emellett meg kell lenni az esküvésre képesitő morális fejlettségnek is, hogy az esküvés igaz volta soha kétségbe vonható ne legyen. Nem eskethető meg tehát atheista (Istentagadó), akinek nyilvánvalóan érdekeit szolgálná a hamis eskü. Valójában tehát csak hivő eskethető meg, aki nem szégyel vallást tenni az élő Istenről s egész életével azt bizonyitja, hogy ő az Istennek szolgál. Végül az esküt szentté teszi a tárgy méltósága, amire az esküvés történik.

Mindeme kellékeket meglévőknek találta a Vitézi Szék főkapitánya, amikor mindnyájunkat vitézzé ütött, aminek a következménye tehát röviden abban foglalható össze, hogy a vitéznek Istenfélő, vallásos, egyházat és hazáját buzgón szerető és esküjéért mindent feláldozni tudó magyar hazafinak kell lennie!

Vitézek! Időben minél jobban távolodunk felavatásunk nagy napjától, annál jobban elhomályosodnak lelkünkben annak egyes mozzanatai is. Sokan vannak közöttünk talán olyanok is, akik annyira telve voltak a nagy ünnepély egyetemes szépségével, hogy annak egyes részeire nem is fordithattak nagyobb figyelmet. Ezért ne sajnáljon senki sem néhány pillanatot önmagától, gondolja végig azt, amit ő Istennek fogadott s tegye reá az életét, hogy általa megszentelődjék ugy ő, mint az ő házanépe. A szent, a boldog, a nagy magyar jövendő a vitézi esküben van letéve. Ez az én meggyőződésem, ez legyen a tied is, s küzdjünk érte vállvetve a diadalig, amit az esküt meghallgató Isten meg fog minékünk adni!

Hadurhoz.

Szállva-száll a lelkem, szárnyait kitárva,
Bátor szökkenéssel csillag magasságba...
És az égi király trónjánál megállván,
Szent hitet tészen ott, Hadur zsámolyánál:

»Megjelentem, Uram, jelentéstételre:
Engedj állva szólnom, nem pedig térdelve...
Büszkén hordott fővel járhatunk mi mindig,
Horthy vitézihez emelt homlok illik.

Te hatalmas Hadur! Nyiltan szólok, bátran:
Él egy kis csapat e megnyirbált országban,
Amely szive vérét adná oda érte,
Hogy ez ország ujra régi fényét érje!

Hogy ez ország ujra boldog népet lásson,
Kárpátokon s lenn a nagy magyar tisztáson...
Egyért dobog szivünk, semmiért sem másért,
Árva Magyarország feltámadásáért!

Te hatalmas Hadur! Engedd meg, óh engedd,
Hogy elérje álmát a Te Vitéz Rended,
Mert szent a mi célunk s holmi hitvány bérért,
Tudod, mi nem adjuk oda szivünk vérét.

Harctereken mindig az volt a jelszavunk,
Hová állitottak, mi ott is maradunk!
Kitartunk a bajban, dörgő gránáttüzben,
Ámde a helyünkről minket az sem üz el!

Mert nagy célért küzdünk... az lobog, mint máglya,
A mai keserves, sötét éjszakába...
Tenger akadályon ez a szent cél vezet,
Mi nem hagyjuk helyünk és nem az ezredet!

Csak ha Horthy Miklós azt mondja, hogy rajta!
Akkor megindulunk elszánt, szilaj rajba,
Akkor botot, mankót, kaszát ragad minden,
Te hatalmas Hadur, hidd el nekünk, hidd el!

Te küldtél egy embert, Te hatalmas Hadur,
Amikor a magyart tépték, rugták vadul
Pipogya, rongy népek, milyen sehol sincsen...
Ezt a magyar embert áldja meg az Isten!

Ezt a magyar embert támogasd, segitsed,
Tartsd ébren lelkében Te legdrágább kincsed,
Szived gondolását, titkos akarását,
Nagy Magyarországunk ujra támasztását!«

vitéz Garamszeghy Sándor,
a Nemzeti Szinház tagja.

Szondy.

Történeti szinjáték egy felvonás, 3 képben.

(Arany János »Szondy két apródja« cimü versének alap ján szinre irta vitéz Bethlenfalvy Gyula, Borsod-Gömör vármegye vitézi székkapitánya.)

SZEMÉLYEK:

Szondy György Drégely vár kir. kapitánya,
Márton, oroszi pap,
Szondy két apródja,
Kazul török bég,
Magyar és török vitézek.

(Történik: 1552-ben, Drégely várában.)
1-sö kép: Szondy halálesküje és kirohanása.
2-ik kép: Szondy hősi halála (némakép).
3-ik kép: Szondy két apródja.

1-sö kép.

(A drégelyi várudvar. Jelen vannak: Szondy, Márton, az oroszi pap, a két apród, Kazul török bég, várőrség.)

Márton pap (az egyháznak egykori öltözetében, kezében feszülettel): Nagy jó uram! A Jézus kegyelme legyen veled és erősitse meg nagy szivedet. Ali bég küldött engem, azzal a szomoru felhivással, hogy Drégely vára már csak hamu és romhalmaz, nincs már mit védened, a védőfalak leromlottak, őrhadad kicsi, nincs aki felfogja a tengernyi török had rohamát. Ali bég el van ragadtatva hősies vitézségedtől és Hazát szerető nagy szivedtől, üdvözletét küldi Neked és arra kér, hogy azonnal add át kegyelemre Drégely romjait és ő fegyveres elvonulást biztosit Neked, ha ezt megtagadod, azonnal meginditja a mindent elsöprő rohamot és mindenkit kardélre hányat. Nagy jó uram! A Jézus szent nevére kérlek, add fel ezt a romhalmazt és kiméld meg későbbi javunkra drága életedet.

Szondy (ötven év körüli körszakállas, harci jelmezbe, páncélos sisakba öltözve): Jó Márton atyám! Te, mint Istennek szolgája, különös esküt tettél, hogy szent hitünkhöz hü maradsz, ha a török halállal fenyegetne, megtagadnád-e szent hitünket?

Márton pap: Isten irgalmazz! Inkább száz halál.

Szondy: És engem arra kérsz, hogy esküm ellenére adjam fel Drégely várát?

Márton pap: Nagy jó Uram! Nincsen már Drégely vára, ezen a hegyen már csak hamu és romhalmaz van, szegény, szerencsétlen Hazánk javára kiméld meg a Te és az őrhad drágá életét és Ali kegyelmébe add fel a várat.

Szondy: Hát elfelejtetted a Losonczy esetét? Jézusomnak, az Isten hős fiának kegyelméhez fordulok, a szavával játszó törökkel nem alkuszom és Alinak kegyelmét visszautasitom.

Én és vitéz társaim meghalunk a Hazáért! Márton, van-e szebb dicsőség e földön, mint meghalni az édes Hazáért? A mai nap a halálunk napja, a legszebb nap életünkben, nézd ünnepi arcunkat, nézd ünnepi ruhánkat, boldog szerelmes vőlegények vagyunk mindnyájan, tudod, ki a mi szerelmesünk? A mi édes Hazánk, Magyarország! Amely szült minket, táplált és pár óra mulva hantjával eltakar.

A mi szerelmesünk, a bájos, szép Hungária, akit a pogány török el akar rabolni tőlünk, de mi szerető jegyesei, élve nem engedjük elrabolni. — Menyegzőre megyünk, Márton, vér-menyegzőre! Hogy szerelmesünkért, a szép Magyarországért, odaadjuk az életünket, és kiontsuk a vérünket (Átszellemülten az ég felé fordított tekintettel) és aztán ajkainkon üdvözült mosollyal (jobbkarjával felfelé mutatva) felmegyünk oda, a hősök hősének, a szelid nézésü Jézusnak szent lábaihoz, aki szintén hősi halált halt a keresztfán. Odafent, a magyarok Istenének trónja körül lévő őseink, az örömtől könnyelábadt szemekkel fogadnak és meghajtják majd előttünk a turulmadaras és Máriás-zászlókat. Az ércmellü Lehel vezér pedig, örömében belesirja hős lelkét kürtjébe és tiszteletünkre elfujja szivetgyujtó kedvenc harci dalát.

De haj! Amily dicsőséges lesz a mi fogadtatásunk, oly szomoru sorsa lesz a gyáváknak, kiknek drágább rongy életük a Hazánál és a magyar becsületnél, ezeket pogány őseink rettenetes nyilzápora és szilaj lovasrohama fogja leseperni az üdvösség pereméről az örök sötétségbe. (Az átszellemülésből felocsudva, hirtelen kardjához kap, erős hangon): Márton atyám! Vidd el Alinak im, ezt üzenem (kardot ránt és azt magasan tartja): Én, Szondy György, Drégely várának királyi kapitánya, esküszöm az élő Istenre, hogy Drégely vár romjait élve el nem hagyom. Isten engem ugy segéljen!

Az őrhad (rámondja): Ámen. (Az őrhad kardot ránt és azt magasan tartva): Mi Drégely várának őrsége, esküszünk az élő Istenre, hogy Drégely vár romjait és kapitányunkat, Szondy Györgyöt, élve el nem hagyjuk soha. Isten minket ugy segéljen!

Szondy: Ámen. (Mindnyájan kardot rejtenek.)

Márton (kezeit áldólag emelve a gyülekezet felé): Az Ur Jézus kegyelme legyen veletek mindörökké. (Arcát kezeibe temetve el.)

Szondy (Kazul bég felé fordulva): Vitéz Kazul bég! Te egy bajnoki tusán sebesülten lovad alá temetkezve kerültél fogságomba; vitézségedet megbecsültem, asztalomnál volt mindig helyed. Most elbocsátalak. Szabad vagy, de egy kérésem van hozzád. Én, mint magyar vitézhez illik, meghalok a hazáért. (A mellette lévő két apródra mutatva): E két kedves apródomat, ezt a két árva fiut, elviszed Alihoz és megkéred nevemben, hogy holttestemet (a szin jobboldalára mutatva) ott a szemközti hegyormon, hogy Drégelyt még holtamban is láthassam, e két árva fiuval temettesse el és azután nevelje fel őket vitézekké.

Apród: Jó gyámoló apánk! Engedj minket is veled együtt meghalni!

Szondy: Fiaim! Gyenge karotok nem birja még a nehéz fegyvert, majd ha nagyok lesztek, meghalhattok még a hazáért. Isten veletek! (Apródok sirva Kazul béggel együtt el.)

Az összes javak és paripák elpusztultak, készen vagyunk a végső tusára. (Kint erős ágyudörgés hallatszik.) Mindenki a helyén van, mihelyt a török a déli őrtoronyhoz ér, mi rájukrohanunk és meghalunk a Hazáért! (Kint erős ágyudörgés és közeledő csatazaj hallatszik.)

A török támad, mindjárt a déli őrtoronyhoz érnek. Barátaim! Az óra ütött, előre gyerünk, Jézus kegyelme legyen örökre velünk! (Dárdát ragad, a többiek kardot rántanak, kint a törökök csatakiáltása hallatszik: Allah! Allah! Allah!)

Előre, barátim! Vivát Hungária! (Mindnyájan Jézus! Jézus! Jézus! kiáltással kirohannak a törökökre.)

Függöny.

99 sz.

Szelvény

a ..... K

..... fillérről

szóló

„Elismervény"

Elküldetett

.....

Nyittasson csekkszámlát a magyar királyi Postatakarékpénztárnál.

A fél által töltendő ki.

99 sz.

Elismervény

..... korona ..... fillér, azaz

..... K ..... f-ről, mely

összeget a ***35.785*** *számú postatakarékpénztári csekkszámlára a mai napon befizették.*

A csekkszámla tulajdonosának neve és lakcíme

Vitézek és gazdák lapvállalata,
BUDAPEST

A postatisztviselő aláírása

.....

A fél által töltendő ki.

99 sz.

Befizetési lap

..... korona ..... f, azaz

..... K ..... f-ről.

Befizette: .....

.....

lakik: .....

a ***35.785*** *számú postatakarékpénztári csekkszámlára.*

Kelt .....

A postatisztviselő aláírása .....

Ezt a befizetési lapot és a hozzátartozó könyvelési szelvényt a közvetítő postahivatal tisztviselője levágja és a napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldi.

P. Tp. Ny. sz. 103.

99 sz.

Könyvelési szelvény

..... K ..... f-röl.

Befizette: .....

.....

lakik: .....

a ***35.785*** *számú postatakarékpénztári csekkszámlára.*

Kelt .....

A postatisztviselő aláírása .....

Az állami ellenőrzéssel és szavatossággal működő m. kir. postatakarékpénztár üzletkörébe a takarék-, csekk- és értékpapirüzletág tartozik.

A takarékbetétek 3%-kal, a zárt takarékbetétek pedig 3·6%-kal kamatoznak. A takarékbetétek adó-, valamint illetékmentesek és adótartozásokra 20.000 K-ig, egyéb tartozásokra pedig 2000 K-ig nem foglalhatók le.

A csekkszámlatulajdonost nem terhelik a pénz megolvasásának és megőrzésének gondjai, mert fizetéseit csekkel teljesítheti.

A postatakarékpénztár bárkinek a megbízásából vásárol állampapirokat, magánpénzintézeti záloglevelet és kötvényeket, azokat a megbízó kívánságára letétben megőrzi, a kamatszelvényeket esedékességük időpontjában pontosan beváltja s a kamatot az értékpapirtulajdonos javára elkönyveli, vagy elküldi.

A postahivatalok, mint a postatakarékpénztár közvetitő hivatalai, napi hivatalos szolgálatuk egész ideje alatt bárkinek a rendelkezésére állanak postatakarékpénztári ügyekben is.

Ez a hely irásbeli közlemények céljára szolgál. Ha valaki ezt igénybe venni óhajtja, ugy annak a postai levelezőlapra nézve megszabott bérmentesitési dijat kell postabélyegekben lerónia.

Minden postahivatalnál bárki teljesithet befizetést a postatakarékpénztárnál fennálló bármelyik csekkszámla javára.

E célból a befizető az elismervényre, a befizetési lapra és a könyvelési szelvényre a befizetendő összeget, saját nevét és lakcimét pedig a könyvelési szelvényre és a befizetési lapra irja rá. Az igy megfelelően kitöltött ürlapot a befizetendő összeggel együtt, a közvetitő postahivatal illetékes tisztviselőjének kell átadni.

A postahivatal tisztviselője az átvett ürlapon az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a hely- és keletbélyegző egyidejü alkalmazásával aláirja, azután a befizetési lapot a könyvelési szelvénnyel együtt levágja és visszatartja, az elismervényt pedig a befizetőnek kiadja. A befizetési lappal együtt levágott könyvelési szelvényt a postahivatal tisztviselője a postatakarékpénztárhoz küldi be, mely a szabályszerü könyvelési eljárás megtörténte után a számlatulajdonost a javára eszközölt befizetésről, a befizetési lap csatolása mellett, számlakivonattal értesiti.

Stádium R. T. Budapest

2-ik kép (néma).

(Szondy halála. Szondy sisak nélkül, féltérdre esve, dárdával küzd, körülötte magyar és török vitézek küzdő alakjai és holttesteik láthatók, előtte egy török Szondyt puskával célbaveszi, egy másik handzsárját mellének irányozva döfésre emeli, egy harmadik a Szondy háta mögött kardját két kézre fogja sujt a nyakához. A néma kép erős fehér fénnyel megvilágitva. Egy percnyi idő után):

Függöny.

3-ik kép.

(Nyiltszin közepén pázsitos sirhalom, a sirfejénél kereszt és lobogós hadikopja, a sir mögött térdel a két apród levett süveggel; balra a sirtól Kazul bég áll.)

Apród:

S hogy feljöve Márton az oroszi pap,
Kevély üzenettel bősz Ali küldte,
Add meg kegyelemre jó Szondy magad,
Meg nem marad itt anyaszülte.

Török:

Szép urfiak im már e puszta halom,
E kopja tövén nincs mér zengeni többet.
Jertek velem ott len áll nagy vigalom,
Oda lent vár mézizü sörbet.

Apród:

Mondjad neki Márton im ezt üzenem,
Kegyelmet uradtól nem vár soha Szondy.
Jézusa kezében kész a kegyelem,
Egyenest oda fog folyamodni.

Török:

Sörbet, füge, pálma, sok déli gyümölcs
Mit csak terem a nagy szultán birodalma.
Jó illatu füszer és drága kenőcs,
Ali győzelmi ünnepe van ma.

Apród:

Hadd zugjon az ágyu pogány Ali mond
És pattog a bomba és röpköd a gránát,
Minden tüzes ördög népet, falat ront,
Törik Drégely sziklai várát.

Török:

Szép urfiak a nap nyugovóra hajolt,
Im már fedi vállát bibor szinü kaftán,
Szél zendül az erdőn, ott leskel a hold,
Ide künn hideg éj sziszeg aztán.

Apród:

A vár piacára ezüstöt aranyt,
Sok nagy becsü marhát máglyába hordat.
Harcos paripái nyihognak alant,
Szügyeikben tört, keze forgat.

Török:

Aztán, no hisz ugy volt, aztán elesett,
Zászlós kópjával hős Ali temette.
Itt nyugszik a halmon, rövid az eset,
Zengjétek Alit ma helyette.

Apród:

Két dalnoka is volt, két árva fiu,
Öltözteti cifrán, bársonyba, puhába.
Nem hagyta cselédit, azért öli bu,
Vele halni, meg ócska ruhába'.

Török:

S küldött Alihoz, Ali dus, Ali jó,
Lányarcotok a nap meg nem süti nála.
Sátrában alusztok, a széltől is óv,
Fiaim hozzáköt a hála.

Apród:

Hogy vitt ezerekkel, hogy vitt egyedül,
Mint bástya feszült, romlott torony alján.
Jó kardja előtt a had, rendre ledőlt,
Kelevéze ragyog vala balján.

Török:

Rusztem maga volt ő s hogy harcola még,
Bár ágyugolyótól megtört ina, térde.
Én láttam e harcot, azonban elég,
Ali majd haragudni fog érte.

Apród:

Mint hulla a hulla, veszett a pogány,
Kő módra befolyván a hegy menedékét.
Ő álla, halála vérmosta fokán,
Diadallal várta be végét.

Török:

Eh, vége mikor lesz, kifogytok-e már?
Dicséretéből ez otromba gyaurnak.
Eb a hite kölkei, vesszeje vár,
És börtöne kész Ali urnak.

Apród:

Apadjon el a szem, mely célba vette,
Száradjon el a kar, mely őt lefejezte.
Irgalmad, óh Isten, ne légyen övé,
Ki miatt lőn ily kora veszte.

(A török dühében kardot rántva a két apród felé rohan, de ebben a pillanatban Hungária erős villanyfénnyel megvilágitott alakja kezében a Szondy sirja felé koszorut tartva egy bokor mögül megjelenik, amit a török észre véve, hátra tántorodva megáll. A két apród zokogva borul Szondy sirjára. A nézőközönség, vagy a zenekar a Szózatot énekli vagyjátssza, melynek végén)

Függöny.

Hadúr nevében!

Tort ültek cifra árja palotákban,
Győzelmi tort az árja Isteneknek:
Hogy a Hadur már halálra sebezve
Nekifutott a nyirkos rengetegnek
S fehér lován már meg se térhet onnan!...

Halotti csend van... Máglya tüz se lobban...
Tobzódj, vigadj csak, Nyugat céda népe:
Én, regős vitéz, fülemet szoritom
A lázas földre, — a Hadur elébe,
Ki bizonyára visszatér egy éjjel!

És ugy hasad az árnyék szerte-széjjel,
Mint hitvány ablak az égcsattanástól!
Megjön az Ur! Az Ős Egy Magyar Isten,
Szent Kardostul és fehér paripástul
És végitélet lesz a bünös földön!

Mert a magyar föld soha sem lesz börtön!
Kirobbannak a láncra füzött lelkek;
Oh! tegyetek most véres, szép csodákat,
Virágos, drága, kis vitézi telkek,
Magyar pusztáknak gyöngyvirágos éke!

Induljatok a Hadurnak elébe,
Pogány kopják közt, ősi rivalással
És ne hajtsatok addig büszke térdet,
Mig nem találkoztok a villanással,
Amit a Szent Kard vet a magyar éjre!

Vitézek! mostan legutolsó térdre!
Készüljetek a nagy felpattanásra!
Tudjátok-e, hogy a Hadurnak kardja
Nincs már a Duna fövenyébe ásva?
Tudjátok-e, hogy titkos üszkök égnek?!

S ha majdan bőszen csapnak fel az égnek,
Tanuljatok meg minden ócska leckét;
Nincs irgalom es nincs alázatosság,
Csak tüzbe minden nyugati kelepcét!
Vagy volt-e nékünk részünk irgalomban?

Vitézek! most már kongatják a pajzsot,
Fel! a virágos, délceg, esküvőre,
Magyar pusztáknak acélos kalásza,
Magyar végvárak bosszuváró őre,
Vérző hazámnak legdrágább reménye!

... Isten kardjának felvillan a fénye,
Bünös Nyugatnak nyugtalan az éje...
Regős vitéz én, világgá rikoltom:
Van a honnak másfélezer uj Vitéze
A Hadur Nevében!...

Miklós vitéz.

NEMZETES ASSZONYOKNAK.

A népviseletekről és népiparról.

Irta: Székelyné Solymos Bea.

Megcsonkitott országunkat egy sülyedő hajóval hasonlithatnánk össze. A kapitány és a legénység, azaz a vezetők lélekjelenlététől s az utasok, azaz a nép fegyelmezettségétől függ, hogy miként menekülünk a tobzódó elemek harca közepette a háborgó tengeren.

Először mentsük meg az életünket, azután a javainkat! Sok élet, vagyon, tudás, müvészet pusztult bele a katasztrófába, de menteni kell, amit még lehet, különben a léket kapott hajó veszedelmébe sülyed a népviseletünk s őseredeti, sokáig megőrzött népiparunk azaz népmüvészetünk is. Méntsük meg az örök pusztulástól! Ne hagyjuk elveszni!

A néplélek a nemzeti erő s dicsőséges feltámadásunk magvát rejti magában, kincses ládánk a tulipános láda, mely tele van rakva még dédanyánk és apánk rokolyáival patyolat ingvállaival, bársony pruszlikjával, rojtos vállkendőivel, cifra szürével s pántlikás pörge kalapjával. Mentsük meg! Mentsük meg!

Magyar menyecskék, lányok, legények legalább vasárnaponkint öltsétek magatokra önkezetekkel szött, himzett, kivarrt, zsinórozott s csipkézett ruháitokat s ne cseréljétek fel a stilus, forma, szin és müvészet nélkül való városias, ugynevezett modern ruhákkal, aminőt a tőletek idegen városba vagy Pestre elkerült társaitok hoznak divatba, kik sutba dobják őseik hazafias diszét s feleslegessé teszik a magyar kéz müvészi és ipari munkáját, izlését, hagyományát, irányát és multját. Mult nélkül pedig nincs jövő. Ha ti magatok ássátok meg sirját a magyar népviseletnek és iparnak, unokáitok meg fognak tagadni benneteket. A magyar menyecskének, lánynak sokkal üdéb kerekebb, ragyogóbb az arca a magyar párta vagy főkötő alatt. Festői viseletének szinpompája, disze körülragyogja egész egyéniségét, mig a hozzá nem illő ruha csak elrontja és csufitja a legszebbet is.

Ha igaz Széchenyinek nagy mondása, hogy nyelvében él a nemzet, akkor a viselet, a munka és müvészet is beszél. Beszél századokon keresztül tulélve embertömegeket és korokat. Hiven és a nemzet nyelvén beszél, igazat, tartalmasat, becsületesen és magyarul.

Sok érdeklődő külföldi között pl. Amerikából már több izben fordult meg a mi néprajzi muzeumunkban és a népviseletek jellegzetesebb vidékein egy jeles tudós, a brooklini néprajzi muzeum igazgatója Mr. Culin, akinek óriási gyüjteménye van a magyar népviseletek rajzaiból, festményeiből, kézimunkájából és egyes ruhadarabjairól. Lelkesülten, elragadtatással beszél ez az idegen tudós is a magyar nép viseletéről, melyhez foghatót kerek e világon alig talál. Ez a lelkesedés vonzza őt fáradságos utakon vissza és vissza, hogy ismét gyönyörködjék a magyar nép ősies, tiszta, kiforrott egyéni müvészetében.

Félve gondolok rá, hogy mi magunk mily közönyösen fitymáljuk le nagyanyánk köntösét és kézi munkáját s ügyesen beszélő, idegen érzésü ügynökök a maguk selejtes portékájukat erőszakolják mézes-mázos szavakkal nyakunkba s nem vesszük észre, hogy ezzel megkezdte haldoklását a magyar népviselet és népipar.

S ha szétnézünk a magyar lakásokba, kezdve a falusin s végezve tehetős főuri palotákig, megtalálhatjuk-e mindenütt a speciálisan magyar müvészet darabjait? Itt-ott akad egy-egy darab egyik-másik sarokban, de igazi honszerető lélekkel egész muzeumocskává varázsolhattuk volna a lakásunkat s nem foglalná el a legszebb helyeket idegen nemzetek disze, vagy lelkiismeretlen ügynökök értéktelen lim-lomja.

Az előkelő körök hölgyei is ismerik és hordják az ir, skót, olasz, francia, spanyol és belga stb. ipar termékeit, de a vásárhelyi recemunkát, tolnai fátyolhimzést, balatonendrédi klöplit, a kalocsai és mezőkövesdi munkákat alkalmazták e ruháikon vagy lakásaikban? Hát a nagyselyti arany és ezüst szőttest, a csángó, torockói és disznajói varrottast ismeri-e minden magyar asszony? A csiki, torontáli, máramarosi, becskereki szőnyeget vásárolták széles e nagy hazában, mikor még boldog és nagy ország voltunk s alkalmunk is volt rá? Külföldi ügynökök és hazai kufárok nagy haszonra viszik is ki a külföld közönségének s idegen elnevezés alá rejtik a magyar kezünk gyártotta munkáinkat, mint ahogyan ma az oláh a kalotaszegi és székely népviselet és népmüvészeti munkákat magáénak akarja bitorolni s külföldön is magáénak hazudja.

Könnyek teszik fátyolossá a szemet az ilyen felfedezésekre, de a sirás nem használ, ma dolgozni kell és pedig magyarul dolgozni.

A lyoni selyemgyártás s a brüsszeli csipkekészités is csupán házi mühelyek zugában kezdte meg hatalmas pályafutását, ma eget besötétitő gyárkémények ontják a gyorsitott munka kormos füstjét s a világpiacon ma első helyet foglalnak el. Reménykedjünk mi is és dolgozzunk egyelőre csak két kezünkkel és eszünkkel, velünk született müvészetünkkel s ősanyáinktól vett példaképpel s nyomába lépünk egyszer csak e példáknak avagy el is hagyjuk. Bizzunk jövőnkben!!

Mily szép, mily gyönyörüséges s utánozhatatlan a mezőkövesdi, torockói, kalotaszegi, sárközi viselet, a hortobágyi, bakonyi cifra szür stb. Csupa gyönyörüség.

Pár év óta azonban a magyar munkákon sokat nyerészkedő ügynökök elkezdték a magyar őseredetiség megrontását azzal, hogy gyorsan készülő tömegmunkákat kivántak s a maguk kereskedelmi céljára és izlésére alakitották, azaz torzitották a népmüvészet stilusát, ugyanis ők szállitották utóbb az anyagot s előirásuk szerint romlott az ős magyar vidékek kulturája.

Bár sok Gyarmatay Zsigánénk lenne, aki Bánffihunyadon állott őrt az eredeti kalotaszegi háziipar kapujában irásaival, beszédével s propagandájával s arkanygyalhoz illő lángpallossal állta utját a megrontásnak. Sajnos halála után a kalotaszegi varottas nivóját lelkiismeretlen kufárok kontárkodása, a nép kapzsisága s az idők mostohasága lefelé sülyesztette. Mezőkövesden az örök emlékü Morvay Jánosné végezte magyar honleányhoz méltó munkáját s apostoloskodását az eredeti müvészet megőrzésével, irányitásával s terjesztésével, de egymaga nem tudott ellentállni a selejtesedés veszedelmének. A matyó kézimunkák külföldön már tömegáruként vannak felhalmozva, izlés és stilusnélküliséggel az eredetinek ellentétét ritkitják és csufolják bele idegen államok kulturájába, ahonnan gyakran idegen cégér alatt, mint külföldi eredetiség kerül még hozzánk is vissza, akárcsak a tulipán mozgalom jelvényei, mit Ausztriában gyártottak.

Különösen a vezető-osztályok nagyban hibásak abban, hogy az öltözködés és divat terén csak az idegen nemzeteket utánoztuk. Vajjon nem lenne-e egészségesebb pl. az egermenti, rábaközi, tolna vagy a sokszor emlitett mezőkövesdi, kalotaszegi, vagy alföldi viseletek életéből meriteni anyagot, formát, diszt, szint s a magyaros jelleget megőrizni, sőt terjeszteni ruházkodásunkban, nem pedig az ősi tiszta népviseletet, népipart és izlést megrontani párisi, berlini és newyorki divathóbortokkal.

Nemes, Nemzetes és Nagyasszonyok levendulaillatos emléke nem csábitana-e vissza a magunkéhoz, nem tanitana-e meg ujra izig-vérig honleányunk lenni!

A néplélekben van az őserő, mely olyan, mint a dusan termő anyaföld. Nem csalhat meg soha. Azért tanácsolom,

hogy azok, kik cselekvőleg is tudnak valamit tenni, menjenek a falvakba és mondják meg a jó magyar asszonyoknak, hogy csak szövessenek, fonassanak leányaikkal, fehéritsék ki vásznaikat s himezzenek rá öreganyáiktól tanult mintákat s hogy ne cseréljék ki százrancu rokolyájukat, himzett pruszlikjaikat, szallagos pártájukat, gyöngyös főkötőiket városi ruhákkal, sem tulipántos ládáikat, butorukat, edényüket az ellenség hatalmát növelő gyári limlomjával.

Csak egy kis türelem és kitartás kell még hozzá s akkor nemzeti lobogók alatt borulnak egymás nyakába elszakitott s ujra ölelkező véreink s nem bámulnak egymásra elidegenedett érthetetlenséggel, mert a nehéz időkben is egymás iparkodását, munkáját, viseletét, szokását igyekeztek megismerni, megérteni, eltanulni és megszeretni.

Ha a lélek ébren marad, csak akkor tud a testen uralkodni, nekünk pedig szükségünk van minden éberségünkre, hogy őrt álljunk országunk befalazott kapujánál s egy pillanatra se felejtsük el, hogy magyarok vagyunk.

Szólaljatok csak vasárnap harangok, hivjátok a magyar népet a misére. Kérjétek ti is messzezengő szavatokkal őket, hogy a magyar kezek alkotta ünnepi diszükben tiszteljék meg Isten házát.

Majd megszólal a muzsikaszó is hivogatón a nagy bálra, hol majd a gyászunk után annál vigabban röpködnek a csárdás ütemeire a magyar viganók s az árvalányhaj a magyar legény pörge kalapja mellett.

Hadur nevében.

(A székelyekért.)

Ezredekbe fontak fiut és apát
A drága székelyföld hősi népeit;
Büszkén sorakoztak bősz Hadur elé
S feláldozák falvak ifját s véneit.

Egen, fehér lovon Csaba vezényelt,
Otthon szép Juliska szive h'jába fájt;
Sok menyecske, anya könnypatakja folyt,
Urat, apát, fiut, mind hiába várt...

Limanova, Uzsok, Doberdó, Erdély
Vérkereszt, siralom hegye s völgyei;
Siró lelkek éjje virraszt máma ott,
Gyászmohát termelnek erdők tölgyei.

Fényes kard villan itt fel a magasba,
Megtorpan, szikrázik rajt' a napsugár;
Kürtszó, öröm ömlik máma szerte szét,
Diadalmas délceg sok vitézi pár.

Villan a kard és szól a legfőbb Vitéz:
— Magyar szava hogy ég a Nap hevében! —
— Vitézzé avatlak utódaiddal,
A magyar Hadurnak fennkölt nevében!

Megerednek szerte öröm s bu könnyek
— Nők szemében vajjon mennyi folyt már el?
Talán több olyan sok higyjétek el, oh!
Piávé medrében sem férne el. —

Székely bus menyecskék özvegy hitvesek,
S szőke barna piros arcu szép lányok!
Ott im gyászkoszoru illata árad,
És keserves bu leng tudom ma rátok.

Hogy teldobbanhat most ottan Erdélyben
Sok ezernyi sziv, tul kék havas hegyen?
Hiába várod pár élő férfitől,
Hogy markában szóró tüz, villám legyen.

Itt ma ünnepelnek, vitéz avatás
E kis magyar földön mind vitéz legyen!
Oh! hogy elnyomnak ott erényt s férfiut
Tul a bus Hazában, tul a kék hegyen.

A székelyek még azt sem érhetik meg,
Árva csemetéjük örökségeképpen
Elesett hős apja emlékeért bár
Kis fia: vitézi cimet viseljen.

Itt villan a kard, bősz Hadur nevében
Hajh! néha gépkaron koppan meg oh jaj!
Sánta vagy vak vitéz is hajlik elé
Élni ma is élni, — nála is óhaj?!

Együtt véreztek ott lángos harcteren,
Anyaország szive egyben fájt nekik;
Lám ma egy kiaszott »mankón« rágódnak
Szomszédban bus székely tej-testvéreik...

Üresek, kihaltak a székely faluk,
Mennyi hősünk adá drága életét!
A vérzivatarban bátran áldozva,
A szent egységes nagy Magyarországért.

Az a néhány székely, ki megmaradt még,
Ma bizó reménnyel gondoljon ide,
Erős a mi jobbunk, hitünk vasszilárd
Él még az Istennél krisztusi ige!

Jöhetnétek ide, vajh' jöhetnétek?!
Legvitézebbjei, a két Hazának!
Villogna ma a kard fejetek felett,
Ne felhőzne ott már, sötét bu-bánat?!

Tudnánk megkérdezni oh tőletek már
— Kiket áldva áldunk s szivünk ugy szeret —:
— Hol álmodnak a szép székely huszárok?
S dicső »nyolcvankettős székely Ezred«?

Pálffy Gyula.

A falusi lakások tisztasága.

A mi klimánk olyan szélsőséges, hogy a gyakran változó időjárás mellett csak az egészséges lakás és az okszerü ruházkodás védhetnek meg a zord idő ellen. Ma bajos uj lakásokat épiteni, de még ha épitenek is, sajnos, a falusi nép azokban nem mindenütt délnek és keletnek, hanem nyugatnak és északnak helyezi el a lakószobákat. Pincét a ház alá sok helyütt nem épitenek. De még el sem szigetelik a vályogfalat a talaj nedvességétől, pedig még a nedves, egészségtelen lakásokat is ki lehet száritani elszigeteléssel és forgó szellőztetővel. A földes szoba talaja és a takaréktüzhely a legveszedelmesebb ártalmak a falusi házak lakóira nézve. Ha tehát padlózásra nincs pénz, a szoba földjét tavasszal ki kell cserélni, de semmi esetre sem helyes a földre került piszkot évről évre betapasztani. A falusi viskóban lakó gyermekek a földön csuszkálva, tulajdonképen valóságos piszoktelepen élnek. Ez az oka és nem más, hogy az ilyen házakban lakó apró gyermekek talán valamennyien mirigydaganatokban szenvednek, ami a legtöbbször első jele az induló gümőkórnak. A szobából, konyhából a tulságos meleget és párát, tehát az ártalmas nedves meleget forgó szellőztetővel lehet és kell az ablakon kiengedni, akkor még télen át is könnyen kiszárad a nedves lakás, anélkül pedig még az uj kőház is nedvessé válik egy év alatt. A takaréktüzhely főzéskor valóságos gőzfürdővé változtatja a szobát, a bentartózkodók megizzadnak s ha kimennek, könnyen meghülnek. Az ilyen szobában tartózkodó ember télen át elveszti ellenállóképességét, étvágya csökken, elgyengül és igy minden meghüléses betegségnek könnyen hozzáférhető. Azelőtt a szabad tüzhelyek szellőztették a lakást, sokkal ritkább is volt a gégeutak hurutja. Télen át a nyáron megszerzett természetes edzettség könnyen elvész, különösen, ha takaréktüzhellyel fütött, nedves, meleglevegőjü szobában tartózkodnak. Amig a nyár edző hatása tart, addig nem hülnek meg könnyen az emberek, de ha télen át bőrüket nem edzik mesterséges uton hideg vizzel, ugy tavasz felé már

elvész a bőr ellenállóképessége. A főzéskor fejlődő pára a szoba földjére lecsapódik, nedvessé teszi a tapasztott földet és ez a behordott sárral együtt ujabb és ujabb szennyes rétegek alakjában növeli a szoba földjét. A fejlődő gőz és a nedves földből kipárolgó levegő büzössé, nehézzé teszi a szoba egész levegőjét, ezt azonban azok, akik megszokták, nem érzik. De a büz átjárja ruhájukat és bárhova menjenek, érezni rajtuk a dohos szagot. Nem csoda, ha az ilyen körülmények között élő földes szoba lakói a tél folyamán mindenféle meghüléses betegségeket szednek össze. Régente a pestis ellen való rendszeres védekezés okozta, hogy a tavasz közeledtével az emberek kitakaritották házaikat. Ma, amidőn tudjuk, hogy az ilyen életmód egy még nagyobb ellenségünknek: a tüdővésznek kedvez, kétszeres kötelességünk a tisztaság és a lakás rendbentartása. De nem csak kivül és belül kell meszelnünk, hogy szemre szép legyen a ház, hanem alaposan takaritanunk is, mert csak igy szolgáljuk az egészséget. Ép ugy nem lenne helyes az sem, ha vasárnap a felső szép ruhát az alsó piszkos fehérnemüre vennénk csak fel, mert nem a látszat kedvéért ruházkodunk, hanem egészségünk megóvásáért. A külsőségeknél fontosabb az igazi, bárha egyszerü tisztaság, mert csak ez szolgálja az igazi civilizációt.

Családvédelem.

Irta: vitéz **Csonka Kálmánné.**

Minden országnak, természeti fekvése szerint, más gazdasági politikát, államformájához mérten más és más világpolitikát kell folytatnia. Hadsereg, földmüvelés, kereskedelem, ipar, adóügyek, vám, mind e nagy kérdések férfiagyak irányitása mellett szépen elrendeződnek és megoldást nyernek. Egyetlenegy kérdés van megoldatlanul széles e világon, mely minden ország népének feje fölött függ s ez a családvédelem.

Amikor azt mondjuk: »anya- és csecsemővédelem«, amikor azt mondjuk: »leánykereskedelem elleni védelem«, amikor azt tüzzük ki célul, hogy: »hadiárvák és hadiözvegyek felsegélyezése javára«, vagy »hadirokkantak ellátása«, vagy hallunk: »elaggott urak és urnők menhelyéről«, akkor tulajdonképen egyetlen kérdés megoldásához vezető különböző utakról van szó.

A kicsi gyermektől az elaggott szülőig, az özvegyen maradt anyától, a testben s tán lélekben megcsonkult apáig, a lelki fertőbe belecsalt ifju hajadontól a 16—17 éves koravén ifjuig, mind, mind rettenetes seb az, melyen át elvérzik millió család.

Hazát védeni, nemzeti tekintélyt fentartani a férfiak dolga, de a család védelme mireánk hárul, asszonyok!

A »családvédelem« csak gyüjtőfogalma lesz annak a sok kérdésnek, melyet egyenként fogunk megvilágitani s részekre bontva, letárgyalni.

Nem kezdhetjük ott, ahol kellene tulajdonképen: a pólyás babán, mert — sajnos — csecsemő ma már csak itt-ott születik, de visszatérünk rá majd az égetően sürgős kérdések után.

Elsősorban vesszük az ifjuság nevelésének ügyét s az azt érintő legközelebbi rendellenességeket. A divatot, erkölcsöt és modort.

Nemzetes asszonyok! Kétszeresen szent kötelességünk összefogni s kezet nyujtva egymásnak, azon dolgozni, hogy távoltartsunk családunktól minden veszedelmet!

A divatnak minden időkben voltak szélsőségei, de lélektanilag véve a dolgot, azok eddig csak a női hiuság, pompavágy ébresztői voltak. Ami most dühöng a divat körül, az egyenesen romboló hatással van a női lélekre.

Nem mi vagyunk az elsők, akik küzdünk e romboló hatás ellen.

Már 1924 juliusában az angol királyné szigoru dohányzási tilalmat rendelt el a hölgyek részére a versenyeken a királyi páholy közelében. Az angol főuri világ hölgyei, bár nem szivesen, de mégis engedelmeskedtek a királyné parancsának. Legutóbb azonban a királyi páholy közelében két hölgy cigarettára gyujtott. A dohányzó hölgyeket két percen belül eltávolitották a versenyről (1924 junius 4. »A Nép« tudósitójától). Ilyen drákói szigorral kellene nálunk is kezelni e kérdést! A dohányzás sulyos, nagy adó minden család nyakán. Embernyi embereket nem lehet egykönnyen a dohányzásról leszoktatni, de itt is az ifjuságot kell elökapni. Cserkész- és leventeoktatók gyönyörü missziója ez!

Tehát az angol királyné volt az első, aki ugy gondolkodott, hogy itt az ideje megsokalni a tulkapásokat. Asszonyok legelőkelőbbje: egy királyné! Ugye nem azért, mintha ő nem tehette volna, vagy mintha a főuri hölgyek anyagi romlását akarta volna megakadályozni. Nem. De belelátott a dolgok mélyébe s e modern szokás mögött meglátta a lassan, lassan kiveszni készülő női szemérmet. Valószinüleg tovább is okoskodott a felséges asszony és eljutott egy megdöbbentő igazsághoz, hogy a dohányos nő erkölcsi felfogása nagyon is közel talál jutni a férfi felfogásához. Ennek állta utját.

Magyarországon, Mezőkövesden, Mahunka Imre káplán volt az első, aki a női lélek ártatlan tisztaságáért s a család anyagi jólétének biztositására megrendezte 1925-ben, hushagyó kedden, az emlékezetes máglyagyujtást. Mindannyian emlékezünk még az ujságközleményekre, hasábokat irtak akkor erről. A mezőkövesdi népviselet drága himzései, csipkéi, halomra hordva, ott égtek el az asszonyok, leányok szemeláttára. Mindenki önkezével rakta máglyára ékességeit! Százmillió értékek pusztultak el akkor. Az egyszerüség közelebb hozza a boldogságot minden lélek számára — mondotta a káplán és érezték az asszonyok —, kiknek lelkét már sátáni erővel fogta meg a pompavágy és tetszenivágyás.

Varsóban, 1925 október 18-án, az összes egyházak papjai közös konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy együttesen lépnek fel a nőknek mai, ugynevezett »modern« öltözködése ellen és kitiltják az összes templomokból a kivágott és ujjatlan ruhákban megjelenő nőket. Az egyházi férfiak akciójának a parlamentben is lett visszhangja, mert az egyik képviselő interpellációt terjesztett elő, melyben kérte a kormányt, hogy a nők botrányos öltözködését rendeletileg szabályozza.

A lengyel papok felháborodása igen tiszteletre méltó példa.

Ez év januárjában Olaszország cselekedett igen eklatáns módon az erkölcsösség érdekében.

Róma város hatósága, Mussolini miniszterelnök utasitásai alapján, becsukatta az összes tánchelyiségeket. Ezt a rendeletet most az egész országra kiterjesztették. »A bálok — mondja a városi hatóság körrendelete — csak alkalmak a romlottság terjesztésére.« Mussolini csak a családi bálokat engedi meg, de azokat is csak azzal a feltétellel, hogy ha a résztvevők betöltötték tizenhatodik életévüket. De még ebben az esetben is jelen kell lenniök a szülőknek. Egész Olaszországban nyolc nap alatt több, mint ezer tánctermet zártak be.

A meztelenség klasszikus hazájában, Görögországban, pedig szigoru törvény tiltja a rövid szoknya viselését. Görögország fővárosában, Athénben, valóságos szervezet müködik, amelynek tagjai fekete festékkel locsolják le a bubyfrizurás hölgyek ruháit. Lyon érseke meg azzal fenyegeti meg a nőket, hogy nem fogja megengedni, hogy átlépjék a templom küszöbét azok, akik le merik nyiratni hajukat.

Bulgáriában rendelet látott napvilágot, amelynek értelmében rövid hajat viselő nőket nem alkalmazhatnak állami szolgálatban.

Itt is, ott is, mindenütt van valaki, aki a szemérmetlen, erkölcsi divat ellensulyozására tehet valamit, csak itt nálunk nem hangzik tiltó szó sehol!

Végtelen nyugalomban érezheti magát nálunk minden divatmajmoló, esztelen teremtés, a kiáltó izléstelenségnek, arcpiritó szemérmetlenségnek szánalmas alakjai. Ki bántja? Ki üldözi őket? Ha csak felébredt lelkiismeretük nem, — más senki.

De igen, mégis akarunk valamit!

Büszkén, diadalmasan beszélnek a betük arról, hogy számüzni akarják a jazz-bandet a báltermekből. A »Hozzuk vissza a régi erkölcsöket« jelszóval megindult mozgalom résztvevői április 15-én, délután öt órakor tartották első összejövetelüket a régi képviselőház termében. Báró Kray István, aki a mozgalom megindítója és értelmi szerzője, az előkelő hölgyvilág vezető személyiségeit is megnyerte az ügynek. Kérésére Anna királyi hercegasszony, vitéz József Ferenc királyi herceg neje, elvállalta a mozgalom fővédnök-

ségét. A főhercegasszony lelkes hive az erkölcsök megnemesitésére irányuló akciónak és kijelentette, hogy a következő báli évadban csak olyan bálokon jelenik meg, ahol jazz-band helyett cigány muzsikál és ahol a mulatság a mozgalom intencióinak megfelelően izléses lesz.

A divathóbort több erélyes intézkedést és társadalmi védekezést tett szükségessé. Tehát láthatjuk, hogy a divat nem olyan ártatlan semmiség. Bent a családi szentélyben igenis figyelni kell reá.

(Folytatjuk.)

Naplótöredékek

a nyugatmagyarországi felkelőharcok idejéből.

Irta: vitéz Kemény Simon.

(Második közlemény.)

Augusztus 30.

Jó hirért, névért,
A szép tisztességért,
Ők mindent hátra hagynak,
Emberségről példát,
Vitézségről formát,
Mindeneknek adnak...

Balassi Bálint.

Haj! akkor is igy volt!...

Darabokra hullott a régi szép, egységes ország, édes Magyarország, épen ugy, mint most. A különbség csak az, hogy akkor ezerötszázas esztendőt irtak s Mohácsnál szakadt ránk az éjszaka sötétje; ma ezerkilencszázas esztendőket irunk s a Trianon gyalázatában járunk. Végek, végbeli vitézek megszentelt alakjai lebegnek lelki szemeim előtt s mig jóbarátaim, ismerőseim, tisztelőim, az este 8 órakor, vitézi felavatásom tiszteletére rendezendő társas este-ebéd előkészitése körül szorgoskodnak, addig én készitem a hátzsákot, a harci felszerelésemet tisztogatom, rendezgetem, mert este 11-kor utnak indulok. Este 8 óra, a város szine-java együtt van a 150 teritékes asztal körül. A főispán, a polgármester felköszöntőt mond, dicsérnek, magasztalnak, de az én lelkem ott jár már a harci-zajban, a nyugati végen, a végbeli vitézek között.

A felköszöntők nyomán a szégyenérzet pirja önti el arcomat, amikor engem, e szerencsétlen nemzet egyszerü fiát, a betük szürke robotosát, aki a nagy világégés idején, mint névtelen baka, a vörösrém uralkodása alatt, mint a tollforgatás kontárja megtettem azt, amit a szivem diktált, amit a haza méltán elvár minden egyes fiától s most sulyos érdemektől terhes, tekintélyes állásu urak ünnepelnek.

Ma, amikor sir a Kelet, zokog az Észak, gyászfátyolt öltött a Dél, s a nyugati Végen most készülnek beverni a trianoni koporsóba az utolsó szöget. Ezt szeretném belesikoltani a mámoros magyar éjszakába, ahol a borgőzös levegőbe, talán épen most hasit bele valahol a »Huzd rá cigány!«, ahol perdül a szilaj tánc, csendül a pohár. Igen szeretném fülükbe orditani, hogy sápadjon el az ajkuk a pohár szélén, hogy dermedjen meg a táncoló lábuk.

Ezért önti el arcomat a szégyen pirja és ezt az érzést, mely nem engedi tuláradni szivem örömét, növeli egy másik érzés, a félelem érzése is. Az orosz sikságok, Volhinia mocsarainak, Isonzó szikláinak halál árkaiban, a gránátok tüzében, az alattomosan suhanó acél halálmagvak között, vérpárás ember tusák rettenetes napjain sem féltem igy, pedig akkor itthon egy gyenge, sápadt asszony s négy csipogó pici gyerek sirt utánam. Félek, különösen akkor féltem — akármilyen különösen is hangzik —, mikor a Nagyur kardja a vállamat érintette, amikor elhangzott ajkán »A Hadur nevében vitézzé ütlek.«

Igen, mert eddig az utolsók között elől lehettem, de vajon igy kiválasztva, az első arcvonalba állitva, ott leszek-e az elsők között? Vajon az elvégzendő nagy feladatok reám eső részét, elbirja-e a gyenge vállam?

Az ut mögöttem nyomor, szenvedés — bár ahogy most látom, szép —, de vajon a jövő titkos köde mit takar? Ködös az ut a csucs felé, vajon elérem-e?!

Ma oda, messze a nyugati végen talán már eldördült az első puska s holnap talán már százak emelik fél haldokolva fejüket a véráztatta magyar rögökről, kémlelve a távolt, vajon a magyaré a győzelem pálmája.

Ott leszek én is..., hogy talán, amit négy éven keresztül elkerültem, azt a picike acéldarabkát, én is megkapjam. És most, mikor életem ezen uj fejezetéhez érkeztem, szeretném belekiáltani a magyar pusztába: Magyarok! Véreim! Összeforrva, összefogva, szivetek minden dobbanásával, lelketek minden lángjával szeressétek ezt a drága, szerencsétlen, szent hazát! En pár óra mulva talán meghalni megyek a Végre, ti fiatalok, ha kell kövessetek s ti öregek — éljetek érte!

*

A bucsuzás nehéz volt, nem is irok róla. Szeged 120 ezer lakosából, tizen indulunk. Egy utolsó ölelés, egy utolsó csók s a vonat lassu méltósággal belefuródik az éjszaka sötétjébe.

(Folytatjuk).

Gyermekrovat.

A lepke.

Patakocska csacska habja
Szeli át a rétet.
Partján kis fiucska hajtja
Szaladgálva jobbra-balra
A szines lepkéket.

Körülötte napsugárban
Fürdik a rét selyme,
Fáradt már a lepke szárnya,
Pihenésre hivja várja
A sok virág kelyhe.

De a fiu tovább hajtja,
— Bár mar ő is fáradt, —
Uzi folyton jobbra-balra,
Ki egész a patak partra
A két fáradt szárnyat.

Megsokallta már a lepke
Az oktalan hajszát,
Nem volt kergetőzni kedve,
S menekülni igyekezve
Tulsó partra szállt át.

És a patak csacska habja
Most közéjük állva
Azt suttogta, azt csacsogta:
Lepkével ne keljen harcra
Kinek nincsen szárnya.

Molnár Endre.

Az aranyalma.

Bölömbér király ebéd után kiment pipázni az aranykertjébe. Amint sétált s aranypipájából vigan eregette az ezüst füstöt, egyszerre csak egyik almafán egy aranyalmát pillantott meg. Nosza, elő is vette rögvest aranybicskáját, hogy megegye az aranyalmát. De az alma csak nem akart lepottyanni, hiába rázta a fát. Hej, haragos is lett egyszerre a király! Menten belefujt aranysipjába s magához rendelte minden udvari népét.

Hej, udvari népek! Szakácsok, lakájok!
Amott a fa hegyén aranyalmát látok.
Megszeretném enni. Ki elébem rázza,
Elveszi jutalmát. Félországom bánja.

No, mozdult is a sok udvari népség. Nekiláttak a fának. Rázták, cibálták, De az aranyalma nem hullott le mégsem. Bölömbér király még jobban megharagudott.

Félországomat zsák arannyal tetézem,
Ha az aranyalmát idehozzák nékem.
De hogyha az alma nem kerül kezembe,
Esküszöm királyi hitemre, nevemre
Aranykorbácsommal ugy közétek vágok,
Hogy nem feleditek, kulcsárok, lakájok.

Megijedtek Bölömbér király nagy haragjától az udvari népek. Még jobban kezdték rázni a fát. De az aranyalma most sem hullott le. Hát amint kinlódnak, izzadnak, egyszerre csak ott terem Móka, az udvari bolond. Felnéz az aranyalmára s megszólal:

Felséges királyom! Tartsd meg félországod,
Lehozom az almát, add nekem a lányod.
Szól Bölömbér király: Hát jól van, nem bánom,
Ha itt lesz az alma, neked adom lányom.

Nem mondatta magának kétszer Móka. Uccu, szaladt is menten az eresz alá, felkapta az ezüstlétrát, oda vitte a fa alá. Neki támasztotta a fának, felmászott rajta s már hozta is az almát.

Nosza, megörvendett nagyon Bölömbér király. Olyant csapott a bolond markába, hogy zengeni kezdett a sok ezüst- és aranybokor.

Udvari bolondom, szavamat megállom,
Tied félországom és tied a lányom.

Hát csaptak is olyan lakodalmat, hogy még ma is esznek, isznak, táncolnak, ha meg nem haltak.

M. E.

Pályázat gyerek olvasóinknak

Karácsonyi pályázatunk szép sikere arról tanuskodik, hogy gondolatunk helyes és szükséges volt, a midőn fiatal olvasóinkat önálló szellemi munkára ösztönöztük és eléjük egy megoldandó feladatot tüztünk. Most ismét hozzátok fordulunk, kedves kis olvasóink, és pedig azért, hogy fiuk, lányok részére ugyanazt a feladatot adjuk. Mutassátok meg, hogy mit tudtok, hadd lássuk miként dől el a verseny, amelyben magyar fiuk, magyar leányokkal vetélkednek az elsőségért.

Irjátok meg, fiuk, leányok: a) hogy milyen hasznos és szép dolgokkal fogtok az idei vakációban foglalkozni. Ha bezárták az iskolák kapuit és ti a megszokott padokból kiröppentek a szabadba, mivel fogjátok eltölteni a szép nyárnak két hónapját és b) miben fogjátok majd legnagyobb örömötöket, szórakozástokat lelni?

Aki ezekre a kérdésekre legsikerültebb, talpraesettebb módon felel, az nyeri el pályázatunk első díját: egy szép, albumalaku könyvet. Az utána következő, legjobb négy dolgozat beküldői jutalomkönyvet kapnak.

A feleletek beküldési határideje: 1926. julius 10. A dolgozatok terjedelme ne legyen több két-három iskolai füzetoldalnál. A versenyen csak 16 évnél nem idősebb fiuk és leányok vehetnek részt. Kérjétek meg a tisztelendő, tiszteletes, vagy tanitó urat, illetve tanitó nénit, hogy a dolgozatot láttamozza, annak igazolásául, hogy melyik osztályt végeztétek és magatok oldottátok meg a kitüzött feladatot. Mi is felkérjük a tisztelendő, vagy tanitónőket és urakat, hogy fogadják szerettel a kis fiuk, leányok ezen kérelmét és igazolásukkal járuljanak hozzá a gyermekek munkájához.

A láttamozott, olvasható irással irt dolgozatokat küldjétek be a Vitézek és Gazdák Lapja szerkesztősége cimére: Budapest, IV., Városház-u. 10.

Szeretettel üdvözöl mindnyájatokat és kellemes vakációt kiván:

a szerkesztő.

1926. évi junius 20-án felavatott vitézek névsora.

Zala vármegye.

Tiszti vitézek: Takáts Ferenc, Wittmann Ferenc, dr. Biró Gyula, Major Zoltán, Seifert Sándor, Illiás Jenő, néhai dr. Hegedüs György.

Legénységi vitézek: Péterfi János, Berta János, Vers Pál, Kis Márton, Bedike István, Parragi Gyula, Papp Sándor, Tamás János, Szabó Rudolf, Lacher Antal, Körmendi Kálmán, Kováts János, Horváth István, Németh József, Beke János, Szántó Jenő, Kalmár Szilveszter, Pavlicz Ferenc, néhai Malek Pál, Klicsarics György, Mandl József, Németh Vendel, Molnár Pál, Gáspár Gyula, Farkas József, Kardos András, Nagy István, Kozáry Rudolf, Anda Gyula, Bódis József, Széll Gáspár, Balogh Károly, Koronczi Fülöp, Biró János, Töreki Pál, Simon József, Borsfai József, Ágoston János, Egyed József, Resze Károly, Takács József, Tóth János, Rezsek István, Schrammel József, Karoknyai János, Fodor József, Németh József, Tulézi Péter, Szöke József, Egyed György, Tamás József, Nyers János, Pál József, Szíva József, Stritz József, Lérant János, Balaicz György, Krafcsik György, Pál Sándor.

Vas vármegye.

Tiszti vitézek: Szabó József, dr. Bona Miklós, Rába János, Labóda János, Könczöl Pál, Szeredai József, rehjiczei Hrussoczy Győző, Bozzai Lajos, Hermann Károly, Horváth Imre, Nemes Kovács Aladár, Konrád Béla, Kovács Sándor, dr. Nagy Miklós.

Legénységi vitézek: Zarkaházi József, Simon Károly, Czlenner János, Rogács Ferenc, Gothard György, Frigy Ferenc, Sándor Lajos, Varga Antal, Végh István, Kovács János, Kovács Ferenc, Gombor Sándor, Pál Ferenc, Tóth Zsigmond, Turóczi Bálint, Szöke József, Pintér Ferenc, Molnár János, Góczán István, László József, Szabó István, Benkő János, Hári János, Fábián János, Fábián István, Kiss Lajos, Kónya Péter, Márkus Mihály, Toldi Lajos, Németh József, Kovács Alajos, Porpáczy József, Verbó Mihály, Goczán János, Godorits Ferenc, Badics László, Pintér Imre, Mosolits Ferenc, Varga János, Keszei Ferenc, Orbán István, Krajczár Imre, Ferencz István, Szabó Ferenc, K. Kis János, Varga József, Éder István, Zemann Ferenc, Böröndy József, Happel András, Pápa Lajos Pál.

Sopron vármegye.

Tiszti vitézek: Tóth Alajos, Tamás József, Horváth Zsigmond, Láng Dezső.

Legénységi vitézek: Hősi halált halt Horváth Márk, Nagy Imre, Tóth Ferenc, Tobler György, Asztalos Lajos, Hackstock János, Bicsák János, Schneider Jenő, Kolnhofer Ottó, Bősze Ferenc, Pintér Ferenc, Kiss Gyula, Varga Balázs, Sümeghy Gyula, Ivék József, Bónis Antal, Horváth Dezső, Németh János, Nagy Sándor, Varga Ignác, hősi halált halt Holzhofer Mihály, Berzlanovich Ferenc, Boskó János, Hüller Konrád, Vrabel Péter, Pék László, Zsirai István, Kiss József, Sipőcz István, Sütő Ferenc, Kerese János, Eöry Dénes, Haller József, Lengyel Jenő, Payer Samu, Szakács András, Bognár Mihály, Kiss Vince, Menyhért Antal, Tóth János, Csepregi István, Köves Alajos.

Fejér vármegye.

Tiszti vitézek: Miklós József, Molnár László, Skultéty László, dr. Ösze Gyula, Vondra Ferenc, Kárpáthy Tibor, Biró József Árpád, dr. Szarka Géza, Gábos Béla, Kutassy Ignác, Péter Imre, Gatasy Lajos, néhai Tauber Hugó.

Legénységi vitézek: Horváth István, Kálmán György, Hollósi János, néhai Klein Ferenc, Frajka Jakab, Szegi István, Sárközi Ferenc, Szabó András, Tóth József, Éder János, Kincses György, Berényi József, Horváth András, Viger Károly, Bognár Péter, Tóth János, Polányi István, Halász János, Nagy József, Horváth Ferenc, Szabó Imre, Kálócz József, Virág József, Hegedüs József, Hajdina Mihály, Erdélyi István, Németh Mihály, Balázs János, Simon József, Juhász István, Somogyi Márton, néhai Szabó Sándor, Vuleta József, Hahn János, Stolzenberg Ignác, Hujber György, Lerf János, Drankovics Ferenc, Pratschler Ferenc, Fehér László, Mészáros Pál, Horváth István, Bőcz János, Kiss János, Kárász Tamás, Rumpler József, Kok Lajos,

Elszeszer Mihály, Németh János, Tóth Ferenc, Takács István, Kőkuti János, Horváth János, Pötörke Pál, Benczе Károly, Végh Ferenc, Csánicz György, Kesztler Mihály, Bráth Péter, Kovács Mátyás, Eharamra József, Bosbach János, Farkas József, Pötördi István, Fersch József, Gremsperger Gyula.

Veszprém vármegye.

Tiszti vitézek: Juhász Ferenc, Patsay Gyula, nagyernyei Kelemen Béla, Tóth László, Hollinger István, Bognár Sándor, Csomai Kálmán, Orbán József, Praksz Vilmos, Skrabók Géza.

Legénységi vitézek: Aradivári György, Kovács István, Horváth József, László Tamás, ifj. Zsurki András, Szabadi János, Tósoki Gábor, Csuti István, Perczel György, Zsednai György, Kernya József, Lambert Antal, Németh Károly, Kiss Pál, Korláth Péter, Andl András, néhai Sprick Márton, Budai József, Kis Mihály, Kovács József, Barcza József, Feld Mátyás, Molnár András, Csirkevics Sándor, ifj. Benke Gábor

Győr—Moson—Pozsony vármegyék.

Tiszti vitézek: Szász Ödön, nemes Szondy György, Kiss Imre, Leitner Vince, voljai Serbán Virgil, Szabó Béla, Taschek János, Kelevész Győző, ifj. Tihanyi Ferenc.

Legénységi vitézek: Szücs János, ifj. Mészáros József, Szalay Sándor, Szeles Lajos, Goda József, Kálmán István, Horváth István, Tóth Márton, Csontos József, Benke Miklós, Nagy Károly, Eglsäer István, Lang István, Hautzinger Márton, Menyhárt József, Madarász Károly, Kovács István, Varga Lajos, Krell Antal, Balla István.

Komárom—Esztergom vármegyék.

Tiszti vitézek: Böszörményi Ödön, Moró János, Gyarmati József, Kocsis László, Stefkó Károly, Schneider Gyula.

Legénységi vitézek: Vörös Rudolf, Nyitrai István, Bakos Mihály, Bellai Jenő, Vadász János, Tomasik Márton, Wittmann József, Baudentiszt András, Kleinmejer Albert, Erl Ferenc, Jenei Ferenc, Takács Ferenc, Batalka Sándor, Nagy Péter, Bacskó Mihály, Csordás István.

Szolnok vármegye.

Tiszti vitézek: Borhy Dezső, Molnár Gyula, dr. Gyüre László, dr. Bodnár István, Medgyesy Jenő, Szathmáry Lajos, hősi halált halt Bazsó Gábor, néhai Haám Sándor.

Legénységi vitézek: Demeter Ferenc, Katona Mihály, Rákosi Simon, Török Ferenc, Vidra István, Vas János, Kis János, Kálmán József, Zakariás Zsigmond, ifj. K. Szabó Sándor, Máté Gyula, Nagy Imre, Varga Gyula, Benedek György, Ádám Sándor, Egyed Péter, Dobos Pál, Csehi József, Bana Imre, Saári Imre, Molnár Sándor, Kerekes Lajos, Kovács Mihály, Nánási Imre, Kukovecz Gábor, Plavecz István, Hovodzák Ferenc, Dugonics Sándor Pál, Szilágyi Miklós, Pecsenyánszky András, Lisznyai Albert, Mészáros Márton, Szikszai László, Majzik József, Mercsa János, Koncz János Béla, Toldi Sándor, Szakács Benjámin, Somodi István, Oláh Imre, Hegedüs Mihály.

Észak-Pest vármegye.

Tiszti vitézek: Trombitád István, Vukovics Ferenc, ménasági Adorján Ágoston, Holnapi Dezső, Szendy Béla, Szalai Ákos, Mihály Gyula, Floriász Lajos, Varga Jenő, Grünwald Béla, Csontos József, Gönczy János, ábrahámfalvi Machula Béla, Molnár Ákos, Bányai Géza, Molnár István, Dorombi József, Csernus Károly, Gál Sándor, farádi Veres Pál, Kapocsy Tibor, Szücs Elemér, dr. Nagy Iván, dr. Pesthy János, Plöckl Nándor, Bächer György, Kristofek Gyula, hősi halált halt Huszár György, néhai Lacz Kálmán, Jäger András.

Legénységi vitézek: Paulinusz Mihály, Földi János, Sebestyén Ferenc, Kovács István, Bese István, Simon Sándor, ifj. Mészáros István, Fodor István, Kuczkó Dezső, Major István, Józan Antal, Varga János, Keszi András, Kismándor Sándor, Tóth Zsigmond, Pap Gábor, Szarka János, Szücs Sándor, Tóth János, Törő István, Takács András, Kevés István, Király József, Jene Dániel, Körmendi István, Márkus György, Bardócz Béla, Molnár Mihály, Nagy-Tóth András, hősi halált halt Fehér István, Baranyai János, Tóth István, Fazekas Imre, Horváth István, Molnár László, Farkas István, Farkas János, Király Antal, Boda András, Ürge Kálmán, Örsi Károly, Pécsi Dániel, Szepesi János, Fogarasi Rudolf, Gódor János, Bognár Boldizsár, Balogh Pál, Gönczi István, Szöllősi Pál, Barada Lajos, Fehér Máté, Tóth Kálmán, Kollarits Imre, Schummer József, Petz Flórián, Spanga János, Ehmann Károly, Roik Mihály, Duchony Vilmos, Meister Nándor Károly, Gurnyik József, Gubauck Márton, Huj János, Baunok János, Kummer Ferenc, Schwarzkopf István, Bender Pál, Szenger György, Hamm Frigyes, Monori Sándor, Buzás István, Dinnyés György Gyula, Fekete János, Kis János, Helembai András, Gottrick Sándor, Kis István, Csapó István, Lázár András, Hegedüs János, Oravecz János, Bednanics András, Bieber József, Bauer Ferenc, Czibrán Sándor, Vizer Péter, Galambos Antal, Czemmel Frigyes, Bosák János, Ratulovszki Ferdinánd, Rusitska Ferenc, Maritsek Mátyás, Barta Sándor, Katz József, Bazsik András, Pernik István, Répás Károly.

Hont—Nógrád vármegyék.

Tiszti vitézek: Hajnal Alajos, dr. Korbáss Ferenc, Majsay György, Wunsch Kálmán, Sisák Pál, nagykőrösi Póka Dezső.

Legénységi vitézek: Tóth Károly, Babcsány György, Tari István, Tőzsér Aladár, Polyóka János, Kökény János, Bak Árpád, Barna János, Bartha István, Petró József, Toldi József, Mottnig Konrád, Varga András, Ferencz István.

Borsod—Gömör—Kishont vármegyék.

Tiszti vitézek: Zvatsek Ferenc, Kiss Elek, Viola István, Letsch Lajos, Hegedüs Elek, Andorfi Rezső, dr. Nagy Sándor, ifj. Venglarcsik István, Kner István, Fejfarek József, Wágner József, Takács László, Skultéty Gábor, Steiner Ferenc, Ferenczy Gyula, dr. Köteles József, Sziki Eduárd, Pataki Tivadar, Kun Iván, Bulyovcsich Alajos, Lassán János, Dudaskó Sándor, Szücs Endre, hősi halált halt vértesi Tóth Imre.

Legénységi vitézek: Nikhári Gyula, Ujvári Pál, Halmai András, Molnár Gábor, Dávid András, Árki Ferenc, Tóth Ferenc, Bak László, Lukács Ferenc, Vámos Ferenc, Szuhai András, Vizi Pál, Kormos Béla, Kada András, Orosz András, Nagy János, Szilasi István, Szabó József, Pogány István, Sári István, Szabó György, Mészáros András, Bán Mátyás, Dobai Gergely, Mácsi Andor, Zilai Imre, Tóth Sándor, Feledi István, Zelei Gáspár, Gergely András, Juhász Lajos, Tamás György, Rimár Mihály, Kaczvinszky Péter, Pravda István, Benke Dezső, Török György, Gál József, Matyi István, Krajnyák Dezső, Czingálik István, néhai Kondrát József, Felber Pál, Vandracsek János, Mauritz Zsigmond, Haberehrn Béla, hős ihalált halt Pavlánszky Károly, Sepsi András, Harnócz István, Váradi András, ifj. Gönczi András, Darabos Sándor, Stefán Pál, Teleszniczky Ede, Mezőkeresztesi Géza Károly, ifj. Szilágyi Lajos László, Pálhegyi József.

Zemplén vármegye.

Tiszti vitézek: Tomcsányi Lajos, Róthfuch Evang János, Mack Sándor.

Legénységi vitézek: Berei Ferenc, Szabó Károly, Olajos István, Koczka Ferenc, Rák József, Polgár Ferenc, Hajdu János, Schmidt Ferenc, Stumf Ignác, Krajecz András, Burger Ignác, Dofcsák Mihály, Prálya László, Sztack János, Oravecz Mihály, Braun Miklós, Rajki József, Kovács Gyula, ifj. Bodnár Károly.

Abauj vármegye.

Legénységi vitézek: Vasenezki István, Majoros József, Nagy János, Boszák János, Wollmann Ferenc.

Budapest Székesfőváros.

Tiszti vitézek: Kopp Ferenc, nagyalásonyi Barcza Pál, dr. Dániel Gábor, nagyzepindi Csethe József, Szántó László, Bocsári Bocsáry Balázs, Gaáli Ede, Teuffel Sándor, Gévay Károly, Müller Lajos, Szalay Miklós, Marosy Gyula, Sárváry Elek, dr. Spányi Andor, Esztel Gyula, dr. Ságuly Lajos, dr. Jüttner Kálmán, dr. Kuttner László, Siesz János, Fröhlich János, Sima Gábor, csikszentsimonyi Lakatos Géza, dr. Jármay Pál, Papp Gyula, Kozma János, dr. Szondy Lajos, dr. Elia Győző, Szebény Andor, Wetter Ervin, Teuffel Ödön, Halászy Sándor, Maricsek László, Berács László, Simon László, Baky József, Papp Gyula, Pápay Gyula, farkasfalvi Farkas Zoltán, Klaudy Gyula, Virágh Zsigmond, dr. Riess Henrik, Vass István, Balcsik Lajos, dr. Antal István, Horváth József, dr. Egyházi Béla,

Modly Zoltán, Ulrich Dezső, Nemes Árpád, Neumer József, Szigethy István, Sipler Jenő, Salla István, Sándor István, Rosta István, Ruzicska János, Rózsás József, Lakos Imre, Baló Zoltán, Janky Vilmos, Koperna László, zalatnai Stürmer József, szentkirályi és szabadjai Karsa Kálmán, dr. Horváth Béla, László Imre, felsőeőri dr. Nagy István, Herczegh Zsigmond, Székely Károly, Abafi Zoltán, dr. Csathó Béla, Kronowetter István, dr. Bergman László, Kiss Pál, Aschenbrenner Mihály, Nagy Imre, Roszvány György, dr. Lázár János, Czeke Sándor, Máhr Ágoston, körpényesi Koncz Sándor, Holéczy Ödön, illyefalvi Petke Gyula, Martinka József, dr. Szatmári József, Németh Károly, Boros Gyula, Béldi Alajos, Magyar Nándor, Kapi Imre, Sipos Árpád, Lenhardt Mátyás, dr. Berhács Béla, dr. Kreiker Jenő, Meisel János, nemes Tarich Lajos, nemes Marschalkó Jenő, Keller Károly, Laubhaimer Oszkár, Fejér János, Máté Lajos, Siménfalvy Károly, karstenfelsi és hegyaljai Paccor József, Laczkovics László, dr. Benárd Ágoston, nemes Posch Rezső, Gyurovits Béla, Langer Frigyes, Tótváradi-Asbóth István, Gosmány Dezső, Juhász Ferenc, maasfeldi Hanke Vilmos, Magyar Győző, hősi halált halt Busics László, hősi halált halt Dörnyei Béla, köpeczi Bócz Endre, Justy Emil, hősi halált halt gr. Somssich Jenő.

Legénységi vitézek: Rottenheber Ferenc, Biró Sándor, Krén István, Poder István, Schweighardt Ágoston, Gregor János, Hyeronimusz Ferenc, Gálik János, Tebacher József, Jassó András, Pásztor János, Igaz István, Kéri Gyula, Seregély András, Marján Mihály, Leskó Imre, Bilitzky István Lajos, Borics Márton, Bartus Orbán, Tankovics Mátyás, Gyagyó János, Mike András, Unyi János, Konkolyi Mihály, Fekete Gábor, Mészáros Kálmán, Kónya István, Tót József, Imre Mihály, Varga Sándor, Kanizsai Nagy Sándor, Nánási János, Szekeres József, hősi halált halt Benkő Gyula, Hessky Ödön, Kósa György, Kormányos Máté, Oláh Ferenc, Dobos Károly, Ács József, Csongor Ernő, Kiss József, hősi halált halt Rettegi Vince, Horváth József, Hajdu Mihály, Nyámádi István, Mészáros István, Nagy István, Nyilas Pál, Szalai László, Póka György, Horváth Nándor, Halász István, Güngl János, Bokodi Dezső, Polónyi István, Füzeséri István, Borda István, Légrády Károly, B. Nagy József, Kuttner András, Kántor Mihály, Kovács Lajos, Egri Miklós, Burka Miklós, Bélley Gábor, Riesz Ferenc, Révi Bálint, Nagy Ferenc, Szabó Ferenc, Mészáros József, Grisza János, Reichardt József, Marckel Péter, Meltzner Ferenc, Baracsi Mihály, Tenke József, hősi halált halt Szilágyi Ferenc, Jakab Dániel, Schüller Mihály, Király György, Bugyi Antal, Biró Antal, Takács Lajos, Pekli Antal, Fekete Vilmos, Erhardt János.

Heves vármegye.

Tiszti vitézek: Dr. Millig Károly, Pék János, Doktay Gyula, dr. Wallandt Ernő, Ganez Ede, Csabay Ferenc, Horváth Béla, Fliegler Lajos, Nagy Sándor, Hering Frigyes, Puskás Zsigmond, dr. Hunyor Sándor, Király Gyula.

Legénységi vitézek: Ludányi István, Őzse János, Deme Károly, Tóth Fábián, Tarjányi István, Bohács Béla, Turó János, Nyul Albert, Nyiri Vilmos, Szabó Márton, hősi halált halt Takács József, Bernát Ferenc, P. Oláh Sándor, Veréb Gergely, Mákos István, Mihályi Ferenc, Géczi Gábor, Berecz János, hősi halált halt Nagy János, Petrény Mátyás, Fejes András, néhai Gál János, Iványi János, Karlik Márton, Földi Bálint, Batki József, Sánta Mihály, Kerekes István, Győrfi Bertalan, Balog János, Antal János, Juhász Dezső, Borhi Lajos András, Egri Ferenc, Molnár József, Balog József, Horváth János, Fehér Imre, Nemoda István, Rai György, Kocsmár János, Poller Pál, Abelt János, Buczkó István, Mór József, Besenyei Mihály, Tulák János, Kosztorics Károly, Mikus Benedek, Gyurkóczki József, Tobik Pál, Urszin Bálint, Papp József, Sulyok László, Berta János, Erős János, ifj. Bakos János, Cseri Lajos, Kelemen Mátyás, Korom Lajos, Kis András, Herczeg János, Petróvszky József, Endrész Ferenc, Bernát János, Bartal Kálmán.

Hajdu vármegye.

Tiszti vitézek: Dr. Udvardy Endre, Kolosváry-Borcsa Mihály, Szabó Mihály, Szabó Gyula, Deák Lajos, Paksi-Kiss Tibor, Fehérvári Béla, Tóth Sándor, szalontai Nagy László, dr. Iklódy Ferenc, Vas János, Oppenrieder Frigyes, Kanabé Dezső.

Legénységi vitézek: Fejér József, Dóka Antal, Dobos Sándor, Vásári László, Juhász Sándor, D. Nagy Géza, Lévai Imre, Kovács István, Farkas Károly, Molnár János, Lada István, Oláh István, Varga Márton, Tóth István, Kárai Ferenc, Szabó József, Nagy József, Posta György, Kovács József, hősi halált halt Kabai József, Nádházi Balázs, Nagy Károly, Karácson Imre, Molnár Márton, Győrfi Imre, Bőr Dániel, Gorzsás András, Kemecsei Gerzson, K. Nagy András, Kurucsó Sándor, Kutron Imre, Kundla András, Percze István, Oláh Miklós, Dede György, Nagy Miklós, Nagy Lajos, Kiss Lajos, Hódos Imre, Török Zsigmond, Tőkés Mihály, Hajdu Sámuel, Vesszős Lajos, Tajthy Gáspár, Veréb János, Farkas Ferenc, Pénzes Lajos, Sz. Molnár Balázs, néhai Deli József, Szöllösi Sándor, Busi Gábor, Puzsár István Péter, Baczó Ferenc, Kiss Márton, Kapusi József, Tóth János, Fekete Károly, Tóth Sándor, Tompa Lajos, Karasz Sándor.

Bihar vármegye.

Tiszti vitéz: Halász László.

Legénységi vitézek: Erdélyi Imre, Váradi János, Gulyás András, Kis P. Ferenc, Oláh Dániel, Lovász Imre, Lakatos Mihály, Szatmári János, Tusz Imre, Hódosi Sándor, Csontos Dániel, Szabó Gergely, Kutasi Ferenc, Földesi Károly, Nyiri Lajos, Ákos Lajos, Kis Gyula, Lázár Lajos, Török Gyula, Munkácsi Antal, Porcsin Gyula, Pántya István, Balog Imre, Tanaszi János, Rácz Sándor, Kiss Imre, Balog Zsigmond, Sike Mihály, Szekrényesi Lajos, Hajdu József, Csősz Sándor, Kiss Lajos, Parti Imre, Dózsa András, Török Sándor, Szabó Imre, Nagy Imre, Piros F. Imre, Kiss Elek, Tóth Lajos, Dombi Imre, Nyéki László, Háló Mihály, Göndör Sándor, Kiss Elemér, Tekes Sándor, Aradi Márton, Török József, Takács Áron, Szabó Gyula, Sárközi Imre, Cs. László Imre, Körösi Antal, Márki János, Kiss Lajos, Koszorus Zsigmond, Miklós István, Szabó Károly, Dávid László, Tóth Imre, ifj. Fábián Sándor, ifj. Kertész Lajos.

Szabolcs vármegye.

Tiszti vitézek: Dr. Nagy Lajos, Kicska László, Nandrássy Aurél, Fehér Lajos, dr. Juhász István, dr. Lengyel Albert, dr. Bella Imre, Dancs Pál.

Legénységi vitézek: Molnár Ferenc, néhai Perecsényi Lajos, Zajácz Ferenc, Kántor János, néhai Lippai Imre, Cs. Raduly Miklós, Fábián Antal, Czirba Ferenc, Udvari József, Sári József, Lengyel Lajos, Kiss József, Márton Mihály, Nyári Mátyás, Kis Gábor, Nagy Lajos, Illics Imre, Lenkovics István, Szabó Ferenc, Weisz István, Tar Gábor, Nagy Gusztáv, Tomásoszky József, Gyüre Ferenc, Vas József, Gy. Nagy Balázs, Oroszi József, Peszle József, Barna Bálint, Dinnyés István, Benkő András, Angyal Imre, Szabó József.

Szatmár—Bereg—Ugocsa vármegye.

Tiszti vitézek: Ifj. Dienes-Oehm, Kiss Lajos.

Legénységi vitézek: Kudelka András, Jakab János, Pallagi József, Fazekas Mihály, Győrfi Kálmán, Kiss Ignác, Gerzsenyi Gábor, Borbás Menyhért, Ilyés Lajos, Csákány Lajos, Vántus József, Kéry Barnabás, Vaska Sándor, Darabant Gusztáv, Fábián Dezső, Asztalos József, Demjén József, Karácson Gyula, Batfalszki György.

Dél-Pest vármegye.

Tiszti vitézek: Pápay Géza, Keresztes Pál, Mettelka Frigyes, Kiss László, Szabó Mihály, Evetovics Lázár, Magyar Pál, técsői Móricz Kálmán.

Legénységi vitézek: Kósa György, Váczi János, Lázár István, Tóth Illés, Tardi József, Taba G. János, Soós János, Vincze Mihály, Nyerges Lajos, hősi halált halt Kocsis János, Kuti Ferenc, Benke Sándor, Györök Sándor, Tábor Gyula, Király Gábor, Kovács József, Pelyva Gábor, Chalupka István, Antunovics Márton, Cseri Ferenc, Bada Gyula, Ancsa Molnár Lajos, Láng Márton, Silló Ábrahám, Tóth Ferenc.

Csongrád vármegye.

Tiszti vitézek: Dr. Peller János, Alács Sándor, Árvay Jenő, Jávrond Gyula, Csenka Antal, Nagy Géza, Kiss György, dr. Simon István, Pap Zsigmond, Kalmár Antal, dr. Szabó Géza, Weilandics József, Koncz Péter, Kotsis Ferenc, dr. Dobó József, Papp Ferenc, repszegi Szőke Pál, Brozovsky Endre, Hajabács István.

Legénységi vitézek: Mucsi Sándor, Bartalovics György, Kiss Imre, Horváth Zsigmond, Farkas Ferenc, Turi Nagy Imre, Weber József, Varga Márton, Fazekas János, Nacsa József, hősi halált halt Kun Szabó József, Hajdu Ferenc, Kádár József, Csenki Pál, Mészáros József, Vajka Mihály, Török Lajos, Sándor Farkas, Bottyán János, Kovács Lajos, Deák István, Begyik Dezső, Török György, Takács István, Nagy Márk, Molnár Sándor, Korom Sándor, Gerendai János, Ördögh József, Fekete Károly, Schneider Henrik, Gera István, Gaál József, Magyar Ferenc, Pánczél János, Gyurki János, Nagy Sándor, Kalapis István, Varga Károly, Béni István, Brittig Ferenc, Horváth Sándor, Gera Károly, Aradi Dezső, Futó Sándor, Faragó Ernő, Török Ferenc, Hegyes András, Négyesi Kálmán, Pördi Sándor, Kiss István.

Békés vármegye.

Tiszti vitézek: dr. Kovács Sándor, Dénes Lajos, Durkó Antal, Szrenkányi Gyula, Brückner Dániel, dr. Durkó Sándor, ifj. dr. Haviár Gyula, dr. Párdi Károly, hősi halált halt Haviár Dániel.

Legénységi vitézek: Alb Fehér Mihály, Fogarassy Gyula, Bloch Márton, Sutyinszki Pál, Lehoczki Márton, Hidvégi László, Pál István, Szilágyi Lajos, Kulcsár Mihály, Farkas Gábor, Földesi István, Prágai János, Rábai János, Kunos Mihály, Virág György, Bistei József, Kovács István, Nagy László, Kovács Sándor, Fehér János, Szürszabó János, Szemenyei Antal, Keresztesi Imre, Faraga Pál, Nedeleczki Mihály, Jakubjanszki Márton, Vági Mihály, hősi halált halt Gál Ignác, Tolvaj Gyula, Pribojszki Mihály, Vogel Imre, Hottinger Lajos, Boldis Pál, Sutyinszky Pál, Magyar Mihály, Horváth Pál, Kocsis János, Varga István, Krnyicsovszky Mihály, Löcsei György, Andrákó József.

Bács-Bodrog vármegye.

Tiszti vitézek: Kovács Mihály, Keszeits Orbán, Mayer Antal, Iván Imre, Aba Zoltán, Belosics László, Gödry Géza, Perényi András, Bay Ferenc.

Legénységi vitézek: Szaszur Ádám, Rapcsány István, nemesalmási Vidákovich Péter, Wild Győző, Vizin Rókus, Simonyi József, Szabó Antal, Mikó István, Szőke Péter, Miokovics Mihály, Muity János, Wischer Ádám, Fabó József, Lehmann András, Sándor Pál, Major Antal, Heibl István, Tumbász István, Berberovits Péter, Krevnyik József, néhai Fleckenstein József, Gombos György, Fábris Ferenc, Alajos György, Mikó Ferenc, Klein Pál, Vendreczky Ferenc, Mészáros Rókus, Dudás Lajos.

Csanád—Arad—Torontál vármegyék.

Tiszti vitézek: Domján Gyula, Emenet Antal, Stumf Ádám, Kaszaniczky István, Szász Ferenc, Olovits János.

Legénységi vitézek: Koller Péter, Balda Márton, Ferenczi Mihály, Hegyesi István, Megyesi István, Jancsó István, Kurdi István, néhai Borsos Simon, Vörös Ferenc, Bernáth János, Dinnyés János, Szalai Sándor, Boros János, Kovács Kálmán, Bauer János, Dudás Imre, Kiss Antal, Kabát József, Kovács János, Dukay Lajos, Erki-Kiss Mihály, Kocsis Illés, Tóth Vendel, Molnár Dezső, Medve András, Fudala József, Schreier Menyhért, Pável József, Orodán János, Nagy Imre, Simon István, Mocsári Péter, Gubáczki János, Cseh Mihály, Korodi József, Szikura Mihály, Stumpf József, Szentiványi Antal Károly.

Somogy vármegye.

Tiszti vitézek: Ribics Béla, Balla Károly, Dezső Ákos, Brenner Ede, Széhágel József, Kovács Géza, Krámer József, Lassányi József, Nemes Fekete Imre, Urlich György, dr. Mihályi András, Reitberger István, Dlabik Farkas, néhai Szombathelyi Béla.

Legénységi vitézek: Pintér Károly, Kadlicskó István, Hornung Imre, Lucz Géza, Török Sándor, Gonzsák János, Pentz Antal, Eberhardt Károly, Mayer József, Zelinka Jakab, Gergula Lajos, Herczeg Mihály, Varga János, Gulyás János, Kertész Mihály, Dávid Sándor, Böröcz János, Bán József, Kovács Mihály, Csepeli György, Hegedüs László, Kardos Lajos, Nyers István, Emersics György, Irányi István, Nagy Lajos, Varga József, Jakabfi János, Pál Ferenc, Nagy János, Tengerdi Ferenc, Bodri Imre, Náray István, Benczes József, Kiss Pál, Lovrencsics József, Radák István, Horváth János, Szőke Lajos, Nemecz Ferenc, Mák János, Kondor János, ifj. Berta János városnyos, Hosszu Ferenc városnyos.

Tolna vármegye.

Tiszti vitézek: Tobel Ágoston, György Árpád, Horváth János, dr. Cholnoky László, Loósz Károly, Schóner Simon, dr. Miklós József, Fekete István, Butka Ferenc, Bogár János, Szakonyi István, turiki Thuránszky-Wittmann Ágoston.

Legénységi vitézek: Horváth Ferenc, Gazsó Mihály, Muth János, Takács János, Gróf Gusztáv, Hinek Márton, Schilli Mihály, Steigerwald János, Müller Henrik, Fejös Pál, Csongrádi János, A. Nyul Sándor, Hólló Antal, Márton József, Bakó János, Szarka József, Bérdi István, Kardos M. József, Molnár József, Sebestyén József, Tarzsó Sándor, Nemes József, Szabó Kovács József, Őri István, Till Ferenc, Narr János, Rapli István, hősi halált halt Rabelhofer Géza, Klopcsik János, Kiszler Ádám, Gruller János, Müller József, Bruchbracher Ádám, Baljer Imre, Gündert József, néhai Andics János, Kreska János, Ambrusics István, Werling Ferenc, Schönecker János, Zwara Pál, Feth Károly, Czank József, Vadász Károly, Szabó Gyula, Gulyás József, Blasser János, Weisheit József, Neudhardt Antal, Schweitzer Mátyás, hősi halált halt Farkas József, Kanizsa Mihály, ifj. Dobos János városnyos, Fazekas István városnyos, Pozsgai Mihály városnyos, ifj. Mózes János városnyos, Lukács Gáspár városnyos, Vaszari József városnyos.

Baranya vármegye.

Tiszti vitézek: Horváth Kázmér, Szabó Géza, Horváth Lajos, Koroknay Géza, Jávor János, Afra Lajos, dr. Neusiedler Jenő, dr. Dobos Lajos, dr. Elekes Ernő, Schwanczer Gusztáv, Stepanovics Mihály, Mák Simon, Hyross Tibor, Szabó Vilmos, Schuth Alfonz, Gyöngyösi Géza, Rácz Jenő, Szalay Károly, Csuthy Gyula, Lollok Sándor, Simonyi Oszkár, dr. Antal Aladár.

Legénységi vitézek: Reizinger János, Bertics Antal, Konczos Lajos, Somogyi Gyula, Rauch János György, Somogyi József, Hegedüs Sándor, néhai Péter János Boldizsár, Szabó János, Somogyi István, Mezits Vendel, Lehmann Menyhért, Makker István, Mahli Oszkár, Hahl János, Müller József, hősi halált halt Kolutácz Simon, Kovács János, néhai Nagy István, Füredi Ferenc, Rizsányi István, Fülöp József, Keserü József, Szeli Imre, hősi halált halt Tóth István, Sztárai Albert, Tóth János, Turcsics György, Muczina Ferenc, Standovár Bozsó, Eisler Ferenc, Sabján Gyula, Lovrinusz János Ádám, Emesz József, Reitinger András, Riebsam Károly, Siegel Ferenc, Siegel József, Bonyai Mihály, Mohr György, Márkel József, Horváth István, Paragi László Jenő, Deák Mihály, ifj. Kőmüves Mihály.

Az idegenhangzásu neveket a belügyminiszterium még nem magyarositotta.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Belső ellenségeink.

Irta: **Körmendy Zsigmond,** m. kir. gazd. s. tanár.

Vitézek! Ti hozzátok szólok! A számtalan külső ellenséggel szemben véretek hullásával hősiesen megálltátok a helyet. Háborus fegyveretek nektek hirt és dicsőséget szerzett. Megmutattátok, ki a legény a gáton! A háboru borzalmai elültek, de ez nem jelent nektek fegyverszünetet. Nektek tovább kell hadakoznotok, de nem a háboru iszonyatos fegyvereivel, hanem a gazdálkodás fegyvereivel, a gépekkel, eszközökkel. Nagy ellenséggel álltok szemben! Folyton ott ólálkodik a kisgazdaságtok körül, ben a gazdaságtokban, kertetekben. Egész családotok romlására tör, a kenyeret igyekszik kivenni szátokból. Elékteleniti, tönkreteszi véretek árán szerzett és megér demelt gazdaságtokat! Ugy-e kiváncsiak vagytok, vajjon miféle gaz ellenséggel kell ismét felvenni a harcot? Már meg is mondottam. A gazzal, gyommal! Még nem láttam gazdaságot, hol a gyom kisebb-nagyobb mértékben ne uralkodott volna, azonban mindenhol csak annyit láttam, amennyit a gazda megérdemelt. Minden gazda ismeri már a gyomok káros hatását, mindenki meggyő-

ződött arról, hogy a kigyomlált vetés sokkal nagyobb termést adott, mint a gyomos, mégis milyen könnyen tul teszi magát sok gazda ezen végtelenül fontos munkán! Pedig a gyomirtásnak most van különösen nagy jelentősége, mikor lépten-nyomon azt halljuk, hogy: két kalászt termeljünk ezután ott, ahol eddig csak egyet termeltünk! Epen ezért szükségesnek tartom, hogy néhány gyommal megismertesselek benneteket, melyeknek tüzzel-vassal való irtása minden gazdának saját jól felfogott érdekében kötelessége.

Először is a tarackbuzát ismertetem, mely nagy gondot és bosszuságot okozott már sok gazdának. Hogyan lehet ettől a szivós életü, erőszakos és nehezen irtható gyomtól megszabadulni? Mindenekelőtt ajánlatos annak megfojtása, vagyis az a mód, mikor kétszeri szántással a tarackot belefojtjuk a talajba. E végből a földet közvetlenül aratás után a lehető legsekélyebben (6—8 cm) megszántjuk. A második szántásnál pedig az ekét mintegy 20 cm mélyen járatjuk. Arra kell ügyelni, hogy a második eke az első eke barázdájába pontosan állittassék be, vagyis a két eke munkája szorosan egymásba kapcsolódjék. Ha a tarackos földbe tavaszit akarunk vetni, akkor ősszel sekélyen felszántjuk s azt elboronáljuk és hagyjuk tavaszig, mikor azután megadjuk neki a kettős szántást. A tarackos földet azért nem szabad ősszel mélyen szántani, mert a mélyre szántott tarack nem fagy el, épségben áttelel, s tavasszal annál jobban ellepi az egész talajt s igy nehezebben is irtható. Egy másik módja az irtásnak az, mikor olyan növényeket termelünk, melyek egész nyáron át a talajt állandóan sürün beboritják, beárnyékolják, mert akkor a gyom ott nem tud lábra kapni, mivel a tarackbuza azon keresztül nem képes áthatolni és megfullad. Gyakorlati gazdák tapasztalata szerint erre a célra alkalmasnak bizonyult április-május hónapban megtrágyázott és azonnal 25 cm mélyre megszántott talajba sorvetőgéppel vetett csillagfürt, s a sorok közé pedig kézzelvetett fehér mustár jól meghengerezve.

Közismert és nagyon elterjedt gyom az acat (aszat, mácsonytüske, zabtövis), mely a vetés között mindig tüskétlen alakban tenyészik, a tüskés pedig legelőkön terem, hol tüskéivel a legelésző állatok ellen védekezik. Rengeteg gyökerét, a talaj mélyebb rétegeibe és lebocsátja, honnan sok értékes tápanyagot sziv ki, akadályozza a veteményt fejlődésében, neheziti az aratást, a gabona száradását hátráltatja s a zabszalmának takarmányértékét csökkenti. Nagyon nehéz irtani, különösen agyagtalajon. Tavasszal való irtása nagyon ajánlatos, ha a talaj nyirkos, mert akkor a földbeli része is könnyebben kitéphető. Ha maradna is egyes része a talajban, a vetemény azt beárnyékolja s mire ujból életre kelne, tarlóhántással elpusztul. Ha az acat a gabonát már mintegy arasznyira tulnőtte és kezdi bimbóit hányni, akkor a vetemény felett lekaszálható. A vetés közt maradó csonkjai elvérzenek és a gabona hamar tulnő rajtuk, az acat pedig fokozatosan kivész.

A vadrepce is azon gyomok közé tartozik, mely csaknem minden gazdaságban felüti fejét. Különösen a tavasziakban fordul elő s a zab sok helyen szinte sárgállik tőle. Rendkivül szapora gyom, mely a vetést tetemesen kárositja. A gabonával megőrölve a liszt és kenyér keserü izt kap tőle. Jó vetésforgóval (répa, tavaszi, here, őszi gabona) alaposan irtható. A gyomlálást semmi esetre sem szabad elmulasztani. Ha a vetésen tulnő, lekaszálható, lefejezhető.

A konkoly szintén közismert és nagyon kellemetlen gyom. A vetésekben nemigen válogatós, mert egyaránt terem ugy az ősziben, mint a tavasziban. Nagy károkat okoz a vetésben, mert a termés mennyiségét és értékét alaposan csökkenti. A gabonával megőrölve, a kenyér keserny és izü és kékes szinü lesz. Ugy emberre, mint állatra egyaránt ártalmas. Különösen a vemhes állatokra veszedelmes. Csak ugy szabadulhatunk meg tőle, ha a vetőmagot triőrrel megtisztitjuk, a tarlóhántást nem mulasztjuk el, a konkolyos ocsut csak darálva etetjük állatainkkal s végül, ha helyes vetésforgót alkalmazunk. Ha vetésünkben észrevesszük jelenlétét, azonnal gyomláljuk, hogy magot ne érlelhessen.

Ki ne ismerné a pipacsot? Egynémely ugynevezett gazdának a gabonája már messziről piroslik tőle, mint egy csatatér. Ez a gyom nemcsak azért káros, mert a hasznos növénytől elveszi a vizet, levegőt, meg a táplálékot, hanem azért is, mert mérgező hatásu. Az állatok megbetegednek tőle, görcsöket kapnak, sőt egyik-másik bele is pusztul. Nehéz a pipacsot irtani, csupán jó talajmunkával, tavaszi boronálással és gyomlálással érhetünk célt. A triőr is segit a gazdának, mert a pipacsmagot kiszedi a gabonából. Tapasztalati gazdák állitása szerint kiváló pipacs-irtó növény a kender. Nemcsak hogy a kenderben nem mutatkozik, de mség a közelében sem terem meg. Végül megemlitem legelőinknek egyik legkellemetlenebb gyomnövényét, a tövises iglicet (gilicetüske, szamártövis). Könnyen szaporodik, mert a jószág nem bántja. A széna értékét rontja, töviseivel pedig nehezen gyógyuló sebeket ejthet. Fiatal korában a juhok szivesen legelik, de később már csak csákánnyal irtható. A jó trágyától és öntözéstől is gyérül, pusztul. A gyomok irtásának egyik főkelléke, hogy gyomnevelő növényt, például gabonaféléket egymásután ugyanabba a földbe ne vessünk. Az őszit kell, hogy kövesse a kapás. A kapás után jöjjön a tavaszi gabona. Ezt a rendet kell követnünk. Azonkivül a trágyát mindig csak gyomirtó növény alá adjuk. Igy például jó lesz, megtrágyázni a zabos bükkönyt, csalamádét, repcét, burgonyát, tengerit, takarmsányrépát. Az ezek után jövő gabona már tisztább földbe jut, mert ha a trágyával vittünk is ki gyommagot a gabonának ezek már nem igen árthatnak.

A gyom szaporodásának sok esetben sajnos, maga a gazda az oka, mert nemcsak hogy nem irtja, hanem még maga terjeszti azt, mivel kevés gazda ügyel arra, hogy gyommentes vetőmagja legyen. Különösen kisgazdáink nem forditanak sok gondot a vetőmag tisztaságára. Magtisztitógépet alig használnak s azért általános tapasztalat, hogy a kisgazda földje gyomosabb, mint a nagybirtokosé. Nagy hiba az is, hogy sok gazda cséplés után a gépaljat, mely tele van mindenféle gyommaggal, egyszerüen a trágyatelepre viszi s pár hónap mulva a trágyával a szántóföldre. Hasonlóképen cselekszik a házi kertből kikerült gazzal is. Ha néhanapján a ház népe neki gyürkőzik s irtóháborut intéz a kertben felburjánzott gyom ellen, azt az istállóba viszi alomnak, ha ugyan nem egyenesen a trágyatelepre. A roszszul számító gazda ezáltal takarékoskodni akar az alommal, pedig keserüen ráfizet a spórolásra. Sok esetben szándékos csalásnak is áldozata a gazda, mert megtörténik az is, hogy a kereskedő, vagy termelő gyommakvakkal mesterségesen kevert hitvány vetőmagot kinál eladásra. Természetes, hogy ismét a kisgazda huzza a rövidebbet. mert olcsó magot keres, olcsót vásárol, már pedig aki olcsón vásárol, az vesz igazán drágán. A jó vetőmag beszerzésének legbiztosabb módja, ha ki-ki magának termeli és a vetést kezdettől fogva szemmel kiséri, a benne felburjánzó gazt megismeri és legalább azokat a gyomokat, melyeknek magvait a rendelkezésre álló gépekkel a termésből kiszedni nem tud, kézzel kigyomlálja legalább azon a kis táblán, melyről a vetőmagot gyüjti. Aki ezt évről-évre megteszi, ezenkivül a gyomirtás egyéb szabályait is követi, annak a gyomokkal mindig kevesebb baja lesz és a nagyobb terméshozam bőségesen jutalmazza fáradságát.

Népies nyelven nevezett vetési csiga vagy csimaz elleni védekezésről.

Irta: **Bászel Elek**, okl. gazda, ny. gazd. egyes. titkár, mezőgazd. kamarai előadó.

Talán nem végzek felesleges munkát akkor, ha a tavaszi árpa és részben a zab egyik veszedelmes rovarkártevőjére és az ellene való védekezésre a gazdák figyelmét felhivom. Ezen szándékom már annyiból sem lesz meddő, mivel az idén az ország egyes vidékein ezen rovarkártevő már is fellépett.

Közleményem cimében azért jegyeztem meg, hogy ezen rovarkártevő népies nyelven vetési csigának vagy csimaznak neveztetik, mivel ezen állatka nem a csigák osztályába tartozik, hanem az a vörösnyaku árpabogár álcája. Nevét onnan kapta, mivel nem hasonlit a rovarok álcáihoz, hanem ugy néz ki, mint valami szennyes, piszkos esőcsepp, amely az árpa vagy zab sásleveleire tapad. A nép természetesen ezen álcát a mesztelen csigához való hasonlóságánál fogva csigának nevezte el.

Amint gazdáink tapasztalatból tudják, ezen ugynevezett csiga április végétől junius közepéig foltonként mutatkozik és amint nő ezen álca, nő a folt kerülete és fehérsége is, illetve egyre fokozódik. Gazdáink valószinüleg már azt is tapasztalták, ha erősebb mértékben lép fel ezen vörösnyaku árpabogár álcája árpa- és zabvetéseikben, akkor az sokszor oly nagy károkat okoz, hogy azon foltokon, amelyeken az álca pusztit, a vetés fejlődése teljesen megakad, annyira, hogy még kalászát (a zab zászlóját) sem hányja ki. Továbbá gazdáink még azt is tapasztalták, hogy aratás előtt, néha még valamivel előbb, ezen álca tünedezni kezd, annak oka az, hogy az már ezen időben a földbe huzódik, hogy ott bebábozódjék és bogárrá váljék, hogy a következő év tavaszáig kiteleljen. Tavasszal a földből kibujó bogár eleinte maga is rágcsál, még pedig ugy, mint később álcája. Ezen bogárnak kártétele azonban legfeljebb két hétig tart, mert ezen idő leteltével a megtermékenyitett nőstény az árpa vagy zab sásának közepére sárgás petéit gyöngyfüzérszerüen tojja le. Ezen petékből azután körülbelül egy hét mulva az álcák ki is kelnek. Ha későn tavaszodik és igy a bogár csak elkésve juthat az árpa- vagy zabvetéshez, ilyenkor az álca vagy elpusztul, vagy annyira elkésik, hogy a megerősödött árpában és zabban számottevő kárt már nem okoz.

Már most lássuk, hogy ezen bogár és álcája ellen miként védekezhetünk. Ugy, hogy amint a rágási foltok azokat azonnal 0.8 százalékos (100 liter vizre 80 dkg) arzola-oldattal megpermetezzük; egy kat. holdra körülbelül 30 kg arzola elegendő.

A permetezést közönséges háti szöllőpermetezővel eszközölhetjük, de ennek hiányában rózsával ellátott öntözőkannával is végrehajthatjuk.

Tekintettel arra, hogy az arzola arzénmérget tartalmaz, ennélfogva a munkások figyelmeztetendők, hogy méreggel dolgoznak. Munka közben ne egyenek és munka után kezeiket alaposan mossák meg. Szél ellen ne permetezzenek és a finom permet belehelésétől óvakodjanak.

Az itt előadottakban főleg arra akartam reá mutatni, hogy ezen rovarkártevővel szemben miképen lehet sikeresen védekezni és hogy ezen népiesen nevezett vetési csiga nem a csigák osztályába tartozik, hanem a vörösnyaku árpabogár (Gema melanopus) álcája.

Mezei nyúltenyésztés.

Többen érdeklődtek már első cikkem megjelenése óta a mezei nyul házi tenyésztéséről, ezért tovább füzöm első cikkemben felvetett eszmém taglalását.

Legelsősorban is tudnunk kell, hogy miért keresett cikk a magyar élő nyul? Hazánk területe ugy látszik legalkalmasabbnak bizonyult ugy éghajlata, mint növényfajai miatt a mezei nyul fejlődésére. Ismeretes, hogy hazánk a szarvasokra nézve is igen kedvező, hiszen talán az egész Európában a magyar szarvasok a legkiválóbbak ugy az agancs, mint a test képződésére nézve. Épen igy van a mezei nyulnál is. Általában a nyul 5 kilogram körüli sulyban mozog. Nyugaton inkább alatta van az 5 kilónak, mig kelet felé inkább felette. Nálunk — különösen a Tisza-Duna közén — nem ritka a 6—7 kilo közötti suly sem. Sőt az ugynevezett homokvidéki, nagy kosorru »Eszterházy nyul« gyakran a 7 kilót is meghaladja. Erről a hagyomány azt tartja, miszerint ide a buckák közé 1830—60 között egy Eszterházy herceg telepitette volna be, ismeretlen helyről. Biztos adatot szereznem nem sikerült. Annyi azonban bizonyos, hogy Hatvantól, mint legészakabbra fekvő helytől, le Szabadka vidékéig, ma is feltalálhatók az ilyen eltérő nagy példányok. Leginkább Tura, Pilis, Orkény környékén a leggyakoriabbak. En magam is lőttem az elmult években Orkény körül három darab fiatal példányt, melyeket megmérve, összesen 21 kilogramot nyomtak, november hóban. Egyben a magyar nyul szaporaságára nézve is kiváló. A nyugati nyulak szaporodási viszonyaik ilyenek: 2—3—3—2—2, azonban elérheti ezt is: 2—3—3—3—3—2; tudniillik nálunk már sokszor februárban kezdenek elleni 2-őt, majd március végén 3-at, május elején 3-at, junius végén 3-at, augusztus elején 3-at, szeptember közepén 3-at, október végén, vagy november elején ismét 2-őt. Igy a nyugati faj évi 9 darabos szaporodásával szemben a mienknél 16 a szaporodás. Igaz, hogy a nyul mama nagyon szegényesen gondoskodik a fiatal nemzedékről, viszont a tavaszi korai szülötteket meg a zimankós idő teszi tönkre, végül az öreg kanok is sokat elpusztitanak, dehát ezzel számolnunk kell.

Az anyanyul alig szoptatja fiait néhány napig, már ismét üzekedni kezd és elhagyja kicsinyeit. Mi tehát beltenyésztésünknél arról gondoskodjunk, hogy a fiatal nemzedéknek megadjuk azt, amit az anya elmulaszt. Elsősorban is azt kell tudnunk, hogy a nyul egyhelyben lakó természetü, t. i. az ujszülött nem igen hagyja el még azt a cserjést, buvóhelyet sem, amiben született. Tehát, ha létesitünk számára olyan helyet, ahol a zimankós idő elől védve lehet, viszont pár lépésnyire ott találja a neki tetsző csemegét, végül a ragadozóktól megvédjük, minden létfentartásához szükséges kellékkel ellátjuk őt s biztositva van számára az élet. Természetes, hogy a nyulnak legalkalmasabb élelmiszert igyekezzünk termelni s akkor el fogunk érni őszre kelve 7 kilós nyulakat. Már pedig a beltenyésztésnél mindig az egyedek kiválóságára kell törekednünk. Meg kell jegyeznem még, hogy a nyul hajlamos a torzszülöttek produkálására. Két fejü, 5 lábu példányok gyakoriak. A tenyésztőnek tehát ügyelni kell a selejtezésre is. Ezt ugy éri el, hogy már tavasztól kezdve Flaubert-puskával kilövöldözi a satnyákat. Ez pedig nem is vesz kárba, hiszen mint keritett hely és mü-tenyészet, ki van véve a vadászati tilalom alól, tehát a legközelebbi város vendéglőseivel jó üzletet köthet a tenyésztő, mikor a vadászati tilalmi időben is szállithat nyulakat; természetesen származási hatósági igazolvánnyal. Őszre kelve megkezdődik a befogás. Maga a befogás nagy uradalmakban meglehetős nehézkes dolog, azonban zárt helyen igen kényelmes. Egyrészt a nyul zárt helyen alig-alig mondható vadnak, másrészt a csapóháló alkalmazásával nagy költséget sem igényel. A tenyésztőnek csupán arra legyen gondja, hogy feltétlenül minden nyul keresztül menjen a kezén s a további tenyésztés sikere érdekében a legszebb példányokat tartsa vissza télire. A téli etetésre pedig az igy kiválasztott példányoknak tetővel ellátott (pl. juh-esztrengákat) etető helyeket alkalmazzon, mert igen fontos tényező, hogy soha nedves takarmányhoz ne jusson a nyul, mert bélhurutot, hasmenést kap és elpusztul. Épen igy a fagyos csicsóka, répa, stb. sem alkalmas az etetésre. Mindig az legyen a főelv, hogy keveset sokszor adjunk, amit a nyul azonnal elfogyaszthat.

Maga a terület felszerelendő a tenyésztés megindulása előtt. Elsősorban 2 méter magas drótháló val keritendő körül, amely 10 méterenként egy 36 négyzetméter keresztmetszetü oszloppal támogatandó meg, ugy hogy az oszlop 3 méter hosszából 1 méter jusson a földbe. A drótházból szintén kell valaminek a földbe jutni kb. 10 cm mélyre. Ez a keritès holdanként kb. 1 milliőba kerülne igaz, de eltart 10—15 évig is. Fontos, hogy licium, ribesz, galagonya, borbolya, rekettye, som, ribizli, málna, köszméte vagy piszke, mogyoró, kökény, vadrózsa, fagyal, orgona, vörösgyürü, stb. cserjenemüekből egy a keritès mellett 10 méteres sávban körülfutó pagony létesittessék, amibe csicsóka lenne elültetve, hogy a sürüség még na-

gyobb legyen. Ezek létesitése után bevezethető már a tenyésztés is. A belső területbe pedig lehetőleg pillangós virágu növényeket kell vetni, igy: lóhere, lucerna, bükköny, nyul, szapuka, bab, borsó, stb., mig hellyelközzel aromás növényeket, igy: paszternák, sárgarépa, zeller, petrezselyem; azontul: káposzta, saláta, spenót, kelkáposzta, kalarábé. Csak az a fontos, hogy a tarló és ugar mentől rövidebb ideig hagyandó, mert a nyulaknak sok ennivaló és állandó sürüség szükséges.

Télire a bokrok közé sürü szalma, falomb, stb. szórandó, hogy mintegy tetőt alkosson, viszont az ellés idejére, különösen kora tavasszal, egy hosszu és alacsony falomb, török vagy dudva rakás helyezendő el, amibe belefurhassa magát az ellő anyanyul s a kicsinyek védve legyenek az idő viszontagságai ellen. Ilyen módszer szerint elérhető, hogy minden anya évente legalább 10 fiatalt felnevelhet, amely szerint átlagosan holdanként — ha kellő táplálék áll rendelkezésükre — 20 nyulat számithatunk eladásra. Ennek a husz nyulnak az ára, hacsak 10 svájci frankkal számitjuk is darabját, pedig az elmult őszön 15 frank volt az ára, szép kis összeg — 200 frank — lenne. Ez papirkoronában holdanként 2,700.000 korona. Még ha csak a téli nyulak árát vesszük is, azaz — persze lelőtt állapotban — darabonként 40—50 ezer koronát, ugyis kijön holdanként kb. 1 millió korona. De erre igazán nem szabad számitani, mert az élő nyulnak, persze a magyar fajtának, mindenha nagy kereslete lesz, amig csak vadászok lesznek a világon.

vitéz Halmay.

*

Magyarország mezőgazdaságának méltó bemutatója a világhirü Mezőgazdasági Muzeumunk. E kiváló intézményünk fejlesztésére és támogatására alakul most Mayer János m. kir. földmivelésügyi miniszter vezetése alatt a Magyar Mezőgazdasági Muzeumbarátok Köre. Mayer miniszter lelkes felhivása, melyet itt közlünk, kiemeli a magyar mezőgazdaság telkes fontosságát és felhivja a nemzet összes osztályait, támogassák és fejlesszék a magyar mezőgazdaság féltett kincsét, a Mezőgazdasági Muzeumot. Valóban kivánatos, hogy minél többen teljesen átérezvén e legszebb és talán leghasznosabb muzeomunk hivatását, minél hathatósabb közreműködéssel belépjenek a most alakuló Magyar Muzeumbarátok Körébe. Aláirási ivek a muzeum igazgatóságánál (Mezőgazdasági Muzeum, Városliget Széchenyi sziget. Telefon: Lipót 918—68 kaphatók.) Örök alapitó tagok egyszersmindenkorra legalább kétezer pengőt, alapitó tagok legalább ötszáz pengőt, pártoló tagok három évre évi legalább husz pengőt fizetnek. Az összegek a Magyar Földhitelintézethez (V., Bálvány-utca 7.) a Mezőgazdasági Muzeumbarátok Köre folyószámlájára küldendők.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A gabonapiacok üzleti tevékenysége igen szük keretü. A leujabban bevezetett határidős üzlet elcsendesedett, mert a malmok a lisztüzlet helyzete miatt tartózkodnak a határidő üzlettől. A piacon a magyar buza áll az érdeklődés előterében, a rozs iránt csekély az érdeklődés.

Árpa, zab, tengeri és repce elhanyagolt. Az élelmiszerpiac áralakulása ingadozó, mert a bőséges idénycikk felhozatal ellenére egy két cikk mégis drágul. Idei vajbab, karfiol és uj burgonya ára esik, ezzel szemben kel, saláta és kalarábé árnivója emelkedő, a gyümölcspiac, csak annyiban olcsóbbodik, hogy több gyengébb és olcsóbb minőségü áru kerül piacra. A Ia minőségek azonban áraikat tartják. A baromfipiacon nagy készletek az árakat leszoritják. A tej és tejtermékek piacá elert árait tartja. Azonban e téren a közeljövőben ujabb árleszállitásokra várnak.

Legujabb árak: Terménypiac: Tiszavidéki buza 447 és fél egyéb 445, ujbuza augusztusra 350, juliusra 362 és fél, rozs 227.5, ujrozs juliusra és augusztusra 230, zab 277.5, tengeri 235.

Lisztpiac: 00-ás buza 7150, 0-ás 6950, 2-és 6450, 6-os 4550, 8-as 2025, korpa 1650.

Hüvelyesek és vetőmagvak: Viktóriaborsó 2900, fehérbab 1800, tarkabab 1350, lencse 6500, mák 27 ezer korona kg.-ként.

Zöldségpiac: burgonya közönséges 1—1.2, ujburgonya 3—4, vöröshagyma 7, fokhagyma 24—26, kel idei 24—28, paraj és sóska 5—6, spárga 8—16, uborka 14—24, gomba 30—60, vajbab idei 12—16, karifol 10—16, paradicsom 25—36, ezer K kg.-ként. Zöldborsó kifejtve 12—15 ézer K literenként. Hüvelyben 3—4 ezer K kg.-ként. Saláta 0.5, kalarábé 0.8—1.2, zöldpaprika 1—5 ezer K fejenként. Ujhagyma 0.6—1 ezer K csomónként gyalult tök 4—6 ezer K kg.-ként.

Gyümölcspiac: cseresznye 6—16, meggy 10—20, földieper 10—24, egres 8—10, ribizli 10—12, szamóca 30—40, ezer K kg.-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.2—1.3, tej kimérve 3.6—4.4, tejfel 22—26, habtejszin 44 ezer K literenként. Főzővaj 50—55, legfinomabb vaj 70, sovány-turó 8, tehénturó 12—14, idei juhturó 40—50, trappista és óvárisajt 40—46, magyar ementháli 75—80, grói magyar sajt 60—70 ezer K kg.-ként.

Néhány szó az épitkezésekről.

Irta: budahegyi vitéz PAUER JÁNOS okl. épitész.

Ezen soroknak nem lehet célja a vitézeket épitő- vagy kőmüves mesterekké kiképezni. Csupán utbaigazitást akarnak adni. A különböző hatósági előirások és szabályok megállapitják az egyes épületrészek minimális nagyságát, a felhasználandó anyagok minemüségét, kikötik, hol és hogyan épitendő a kut és az árnyékszék, milyen magas legyen a kémény, mik a szomszéd jogai és igy tovább. Ezen törvényes intézkedéseket be kell tartani, mert ellenkező esetben előbb vagy utóbb ellentétbe kerülünk a közérdekkel, melynek mindnyájan szolgái kell hogy legyünk.

A házhely rendesen meg van adva és abban nem válogathatunk. Amennyire csak lehet a telek azon részére épitsünk, ahonnét elfolyik a viz, nem pedig arra, ahol összegyül. Feltöltés pénzbe kerül és bizony a viz gyakran mégis csak kivájja magának a rég megszokott utat. Szobáink ablakai, a bejárati ajtók, az istállók kapui lehetőleg dél felé nézzenek. Ily elrendezés mellett melegebb téli napokon is hosszasan szellőzhetünk és a legnagyobb hidegekben sem hül le annyyira a helyiség, mint az észak felé nyilók, melyekből az északi szél egy lökése kifujja az egész meleget.

Az épiteni szándékozó vitéz alaposan gondolja át, minő épületeket szándékozik emelni és tartsa szem előtt mivé óhajtja fejleszteni udvarát az idők folyamán, ha az Uristen megsegiti nehéz munkájában. Képzelje el, milyen legyen otthona 20—30 év mulva. Ehhez mérten tüzze ki az egyes épületek helyét. A megállapitott keretek között azután kevesebbet is épithet. Hisz alig pár embernek adatott meg az az anyagi erő, hogy egyszerre teljeset teremthessen. A legtöbb csak fokozatosan éri el vágyait. Épen ezért gondoljunk előre, a jövőbe és könnyitsük meg, tegyük nemcsak lehetővé, de olcsóbbá is a későbbi terjeszkedést. Egy átboltozott ajtónyilás, egy célszerüen elhelyezett kéményluk egy kamrának vagy második szobának hozzáépitését rendkivül megkönnyiti. A régi épületrész megmarad ugy ahogy volt. Ha a toldalék elkészült, csak ezt az ajtónyilást (mely ideiglenesen volt berakva) kell kibontani, belétenni az ajtót és készen rendelkezésünkre áll a nagyobb lakás, anélkül, hogy a régit megbolygattuk volna. Ugyanigy van ez a gazdasági épületeknél. Az istállót néhány állással, a fészert, a disznóólat stb. megnagyobbitani akkor fogjuk, ha nem kell megbolygatni. Bölcs előrelátással ennek lehetőségét megteremtjük és toldani fogunk, de nem foltozni. Az uj részek szervesen fognak kapcsolódni

a régiekhez és idővel már senki sem fog visszaemlékezni a kis magra, mely körül a szép udvar kialakult.

Az építésnél a legfontosabb az alapozás. Erre fordítandó a legnagyobb gond. Ingatag vagy vizes talajra egészséges épületet építeni nem lehet. A rossz alapozás folytán megrepedezett falakat semmiféle tudomány sem forrasztja össze. Kikenhetjük sárral vagy vakolattal, de csak ujra ki fog nyilni az épitőmester vagy a fukar gazda csufjára. A nedvességet többé elüzni nem tudjuk. Nyáron talán kiszáritja a nap heve, de ősszel megint megszivódnak a falak és dohossá, penészessé teszik az épületeket, ami állatnak, takarmánynak és embernek egyformán ártalmas.

(Folytatjuk.)

SPORT.

Rövid hirek. A hosszutávu kerékpárbajnokság második futamát Vida (BTC) nyerte meg 6 óra 19 p. 56 mp. eredménnyel. — Bárány István rekordot uszott a tatatóvárosi uszodaavató versenyen, az ötven méteres gyorsuszásban 26.2 mp.-el. — Az országos hadseregi vivóverseny vasárnap fejeződött be. A versenyen 160 vivó indult és Gfellner Antal százados fényes győzelmével végződött, aki ugy tör-, mint kardverseny döntő mérkőzésben valamennyi ellenfelét legyőzte. Tőrcsapatversenygyőztes: Sportoktató-tanfolyam. Kardcsapatversenyben Debrecen 9:7 arányban győzte le a Ludovika Akadémia csapatát. — Az MTK nemzetközi atlétikai versenyén Hajdu, az FTC futója, 200 méteren 22.1 mp. alatt országos rekordot futott meg. — A bécsi regattán az elsőosztályu négyes- és nyolcevezős versenyben a Pannonia fölényesen győzött. — Az UTE Pozsonyban 3:2 (2:1) arányban győzte le Bratislavát. — Nurmit, a világ legjobb futóját, legyőzte Livendahl nevü honfitársa az 1000 méteres sikfutásban.

Felhivás összes olvasóinkhoz.

A Vitézek és Gazdák Lapja immár negyedik éve áll fenn és mind fokozottabb mértékben igyekszik megvalósitani azt a célt, melyet a Vitézi Rend részére kitüzött. Azt akarjuk, hogy ez a lap minden vitéz és jó magyar gazdaember számára nélkülözhetetlen baráttá váljék, amely ellátja hasznos tanácsokkal, olvasmányokkal, mindenről pontosan tudósitsa és kielégitse olvasóit, valamint a községek egész polgárságát a legjobb irányu szellemi táplálékkal.

Hogy ezen célunkat elérjük, ehhez az szükséges, hogy minden olvasónk tegyen értünk valamit. Nem áldozat ez, hiszen aki nékünk segit, önmagán segit. Számtalan olyan nagyjelentőségü kérdés forog fenn, amelynek megoldásában részt vehetnénk, ha anyagi erőink is a megfelelő mértékben növekednének. Azért kérjük kedves olvasóinkat, hogy amennyiben lapunk felvirágzását óhajtják, ne mulasszák el egy alkalommal sem lapunk ajánlását, terjesztését, hiszen kivánatos, hogy a falu társadalma jó vezetők után menjen és igazi barátjára hallgasson. Ha minden olvasónk csak egy uj előfizetőt tudna szerezni, hatalmas lépéssel vinné előre a mi ügyünket és bizony jó szolgálatot tenne vele a magyar nemzeti eszmének is.

A falu módosabb gazdái, Olvasókörök, Levente oktatók, Iparos- és gazdakörök, Legényegyletek egyikének asztaláról sem szabadna a mi lapunknak hiányoznia. Aki igazi barátunk, az utánajár mindezen helyeknek és ajánlja lapunkat. Aki öt uj előfizetőt szerez, az egy ingyen példányt kap tőlünk.

Olvasótáborunk növelésében a megyei Székkapitányságokra és a vitézekre bizalommal számitunk.

Az irott szó nagy hatalom, a saját erőnket növeljük, amikor a saját lapunk boldogulását mozditjuk elő.

Kérjük tehát mégegyszer a Vitézi Szerveket, vitézeket és más kedves olvasóinkat, hogy előfizetőket, hirdetőket szerezzenek lapunknak.

Adatok a Vitézi Rendről.

A Vitézi Rend fennállása óta beérkezett **tiszti kérvény:** 2703, ebből elintéztetett: 2020, elutasitva: 350;
legénységi kérvény: 7170, ebből elintéztetett: 6655, elutasitva: 671 kérvény.

Vitézzé felavattatott:

	tiszt	leg.	hősi halott tiszt	hősi halott leg.	várományos tiszt	várományos leg.
1921	61	144	1	—	—	—
1922	345	390	9	8	—	—
1923	227	1014	5	5	—	13
1924	330	1893	9	35	—	21
1925	324	1333	16	30	1	20
1926	389	1126	7	36	6	23
Összesen	1676	5900	47	114	7	77

— összesen: 7576 vitéz.

A Vitézi Rendnél van elintézetlen kérvény körülbelül: tiszti 683, legénységi 415, összesen 1098 kérvény.

Eddig felavatottak aránya fegyvernem szerint:

	Tiszti vit.	Leg. vit.
gyalogság	85.6%	71.8%
lovasság	6.6%	10.7%
tüzérség	7.2%	8.7%
egyéb	0.6%	8.8%

Foglalkozás szerint:

	tiszti vit.	leg. vit.
tisztv. és szabadpályán levők	60.4%	2.8%
hivatásos vagy volt h. tisztek	31.8%	9.6%
gazdálkodó stb.	4.4%	71.7%
iparos és kereskedő	3.4%	7.8%

Névmagyarositás történt:

Tiszti vitézeknél		Leg. vitézeknél	
1921.	8	1921.	40 fő
1922.	61	1922.	39 „
1923.	65	1923.	220 „
1924.	60	1924.	509 „
1925.	114	1925.	279 „
1926.	125	1926.	313 „
összesen	433 család	összesen	1400 család

Rokkant felavattatott.

Tiszti vitéz	Legénységi vitéz
1921—1925. kb. 125 fő	1921—1925. kb. 400
1926. 30 „	1926. 88 (75—100%)

Vadházasság megszüntettetett: tiszti —, legénységi 130 esetben.

Törvényesitve házasságon kivül szül. gyermek: tiszti —, legénységi 310 fő.

Gyermektelen vitézek örökbe fogadtak hadiárvát: tiszti —, legénységi 150 fő.

Adatok a vitézi telkekről.

A Vitézi Rendhez tartozik:

10.597 k. h. ingyenes föld
29.041 k. h. járadékföld
805 k. h. bérföld
8.289 k. h. saját alapitványi föld

Összesen 48.732 kat. hold.

Telkes vitéz van:

tiszti		legénységi	
52	ingyenes	485	ingyenes = 537
92	járadék	1407	járadék = 1499
5	bérlet	36	bérlet = 41
29	saját telkes	16	saj. telk. = 45
Össz. 178		Összesen 1944	= 2122

Ezen birtokok megyénként alábbiak szerint oszlanak meg: Zala 2081, Vas 1355, Sopron 1380, Fejér 6517, Veszprém 1758, Győr—Moson P. 991, Komárom—Esztergom 741, Szolnok 2308, Észak-Pest 2755, Hont—Nógrád 1275, Borsod—Gömör 1193, Heves 836, Abauj—Torna 224, Zemplén 650, Budapest —, Hajdu 1329, Bihar 2251, Szabolcs—Ung 3555, Szatmár—Ugocsa B. 1161, Dél-Pest 1534, Csongrád 2733, Bács-Bodrog 1060, Békés 1682, Somogy 3806, Baranya 2739, Tolna 2320, Csanád—Arad 498.

Szerkesztői posta.

Levélben senkinek nem válaszolunk.
Küldött válaszbélyegeket a lap javára irjuk.

Vitéz Mesterházi János: Levelét elküldtük Sopronba a Székkapitányságnak, mert arra csak hivatalos válasz adható. Fényképét és okmányát onnan visszakapja. — v. Veress Szilárd: Cikkét köszönjük. Közölni fogjuk s kérjük irjon máskor is. — v. Sárkány Sándor: Járási értekezletet csak akkor közölhetünk, ha a vm. Szék. küldi be. Kérjük ott adja be; ez a hivatalos ut. — v. S. F.: Ugy tudjuk, — igen! Forduljon az illetékes nyugdij hatóságához. Nyugdijra előleget, ill. kölcsönt is adnak. Most ugyan szünetel e kölcsönadás, de nemsokára ujból aktuális lesz. — v. Vanyolai Gáspár: Levelét nem értjük. Irja meg világosan mit akar. Leventezászlót kap: Macher Rezső sportüzlete, Bpest, Podmaniczky-utca 49. — v. Nagy Károly: Házépitő céget ajánlani nem tudunk. Legyen nagyon ovatos s e tekintetben a vm. Szék tanácsa és tudta nélkül ne tegyen lépéseket, mert szomoruan csalódni fog. — v. Imrey Ferenc: Fegyverténytét nem közölhetjük, mert ahhoz az O. V. Sz. hivatalos adatai kellenek. Mi eddig csak azon hőstetteket közöltük, melyek hivatalos szövegben jelentek meg. Fényképét visszaküldjük. — v. Bakonyi János: Sorait elküldtük a békési Széknek. Onnan fog értesitést kapni. — v. Kánya Nándor: Olvassa el f. é. junius 11. üzenetünkben a »Vásárhelyi vitézek«-nek irt válaszunk. — v. »8888«: Mi nem ismerjük oly pontosan a felvétel szabályait, azért kérjük, irjon megint Sopronba. Testihibával aligha veszik fel, mert ma a tanitónőknek a testnevelésben fontos szerepük van s ennek talán nem tud megfelelni. Ha testihiba miatt nem veszik fel, ugy hasonló helyen sem lesz szerencséje. — Székelyné, Solymos Bea. Jelen számunkban közölt igen hasznos cikket hálásan köszönjük. Pálffy Gyula szép versét köszönettel közöljük. — Vitéz Mezőkeresztesy. A nemzetes cim csak a vitézt és feleségét illeti meg. — Vitéz Halász Lajos. Ha lapunkat olvassa, abban gyakran találhat előadásra alkalmas, hazafias verseket. — Zerinváry Szilárd. A költeményt köszönettel megkaptuk és közöltük. — Vitéz Bányai Leonard. Ha a pénzt vissza akarja perelni, csak az esetben érhet el eredményt, ha tanui vannak arra, hogy azt milyen feltételek mellett adta át. Ha irása volna a pénzről, akkor a biróság megitélné bizonyos mértékig valorizált összegben. — budahegyi v. Pauer János A cikket köszönjük, közöljük. — v. Csernáth József. Köszönjük szép elbeszélését közölni fogjuk.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk:

Vitéz Pap György Mindszent 48.000 K 1926 nov. 1-én; Fogarasi Rudolf Tápiószele 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Simon József Lökösháza 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Tarnóczi János Békéscsaba 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Simon Lajos Tápiószecső 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Bagi Mátásy Tiszaföldvár 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Süldy Sarkad 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Peterdy Ödön ezr. Sopron 96.000 K 1928 aug. 1-én; v. Simon Pál Kutfej 78.000 K 1926 aug. 15-én 2000 K tulfiz. v. Gyetvay Mihály Jánoshalma 48.000 K 1927 febr. 1-én; márialigeti v. Cseley József dr. Budapest 196.000 K 1927 nov. 15-én; v. Vizkelety András és Kecskemét József Szőny 96.000—96.000 K 1927 febr. lién. Többizben megirtuk már, hogy csekklapot mindenki kap akár lejárt az előfiztése akár nem. v. Bányai Lénárd Szalatnak 72.000 K aug. 1-én; v. Hajdu Ferenc Győr 104.000 K 1927 márc. 1-én; v. Farkas Imre Szakcs 100.000 K 1926 nov. 15-én; v. Kátai György Szőke 96.000 K 1926 nov. 1-én; v. Fehér János Baglad 50.000 K 1926 aug. 1-én 2000 K tulfizetéssel; v. Fehér Vendel Gáborjánháza 100.000 K 1926 nov. 15-én; v. S Nagy László Lökösháza 96.000 K 1926 dec. 15-én 2000 K tulfiz.; v. Csuka István Csökmő 48.000 K 1926 aug. 1-én; Községi Előljáróság Szelevény 96.000 K 1928 febr. 1-én; v. Farkas Ferenc Nagykáta 96.000 K 1926 nov. 1-én; v. Gombos András Csorvás 96.000 K 1926 dec. 31-én; v. Miklós János Jászberény 48.000 K 1926 aug. 1-én; v. Kürti István Mezőkovácsháza 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Lukács György Békéscsaba 120.000 K 1926 aug. 1-én; v. Lengyel István Lebény 96.000 K 1927 ápr. 1-én 2000 K tulfiz.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25-26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Mezőgazdasági gépek, varrógépek, kerékpárok.

M. Kir. Államvasutak gépgyári ügynökség.
Linkoln-Ford-Fordson traktor, autó képviselet.
Kedvező fizetési feltételek!
Gyári árak!

vitéz Hegyi Ernő Nagyszénás, BÉKÉS.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél előnyösebben és könnyebben esetleg hat havi részletre** szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a Vitézi Rend tagjai és közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép

ruhára, kabátra, ruhaszövetre, fehérnemüre, kötött árura, terítőkre, selyemre vagy cipőre

van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

vitéz **Helényi Márton** mübádogos

gőzfütés, légszesz és vizvezeték berendező, müszaki és egészségügyi-berendezés vállalkozó

BUDAPEST

V., Nádor-utca 28. sz.

Telefon: Teréz 79—17.

Elvállal gőzfütés, vizvezeték és csatornázási berendezéseket.

Épületbádogos, valamint mindennemü szerelési munkák és javitások szakszerüen és olcsón eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok

Kérem vitéz bajtársaim szives pártfogását.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.

:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Ugyanott **főuri diszmagyar ruhák, teljes felszereléssel**, nagyon jutányosan eladók, esetleg részletfizetésre is.

Felhivom

a VITÉZEK és GAZDÁK figyelmét arra, hogy mint malomszerelő elvállalok mindennemü szerelést, alakitást, továbbá készitek szitarámát:

8 kanálissal	2000×1600	2,400.000	K
6 „	2000×1200	2,000.000	
4 „	2000×800	1,600.000	„

Továbbá elvállalok épület munkát:

Keresztajtó üveg vagy tele 200×90	650.000	K
Keresztajtó fölül világitóval 250×90	800.000	„
Kétszárnyas szoba ajtó 210×125 .	900.000	„
12 szárnyas iker ablak, befelé nyiló 170×150	900.000	„
Hat szárnyas tükör ablak 170×100	600.000	„
Négy szárnyas udvari ablak befelé nyiló 120×100	450.000	„

Az ajtók 15-ös palló tokkal és az összes rézvasalások. alapmázolással.

Vitéz bajtársaknak öt százalék kedvezmény.

vitéz KULAI JÁNOS

malom- és épület asztalos

Pesterzsébet, Szondy utca 25.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok,** Sweizi órák legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

Igaz Sándor ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89

Szolidan szabott árak. Saját mühely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

A Vitézi Bálra nagy választék!

Az 1926. évi junius hó 26.-án történő

vitézi avatási ünnepély sorrendje:

1. Ő Főméltósága érkezésekor (diszjel).
2. Ő Főméltósága fogadtatása (Himnusz).
3. Ünnepély megkezdése (harsona-jelzés).
4. „Hiszekegy". Előadja az „Acélhang" dalkara.
5. Áldó imák. (Róm. kath., gör. kath., ref., unit.)
6. Ő Főméltósága az Országos Vitézi Szék kiséretében, az avatási emelvényre vonul. (Himnusz).
7. Harsona-jelzés.
8. A Kormányzó Ur Ő Főméltóságának Kiss Etelka urnő felajánlja azon eredeti diszkardot, melyet II. Rákóczi Ferencz fejedelem XIV. Lajos francia királytól kapott ajándékba.
9. Ő Főméltósága beszéde.
10. vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány felolvassa a felavatandók statisztikáját.
11. Nagybarcsai vitéz Barcsay Ádám főszéktartó paizskongatása és üdvözlete.
12. vitéz Nagy Pál, a vitézek Főkapitányának helyettese átveszi a diszkardot, magasan tartva, Ő Főméltósága, a Vitézek Főkapitánya elé megy s a kardot átadja.
13. Ő Főméltósága az eskü alatt a kardot hegyével a földre támasztva tartja.
14. Vitézek esküitétele. Tapolylucskai és Kükemezei vitéz Bánó Kálmán vitézi törzskapitány előolvassa a vitézi esküt.
15. Ő Főméltósága kardot ránt. Vitézzé ütés.
16. vitéz Nagy Pál a Vitézek Főkapitányának helyettese a vitézzé ütés befejezte után, Ő Főméltósága, a Vitézek Főkapitányától átveszi a kardot.
17. Ő Főméltósága az Országos Vitézi Szék tagjainak kiséretében a kormányzói emelvényre vonul (Szózat).
18. Ludovika Akadémia és a Cserkészek diszmenete.
19. Ő Főméltósága kiséretével elvonul.

Jelen számunk az avatandó vitézek teljes névsorát tartalmazza.

Ára 6000 korona.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 26. SZÁM. 1926. JUNIUS HÓ

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K, EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Vitézek avatása.

Immár hatodszor emelkedett a magasba Nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur kardja, immár hatodszor avatott fel magyar férfiakat, sok, véres harc hőseit vitézzé! Elfogódott szivvel állt a nagy tömeg szent Margit szigetén és elfogódott lélekkel figyelt az ország oda, ahol most ujra megérdemelt jutalmát nyerte el másfélezer vitéz. A magyar nemzet rótta le háláját irántuk, legalább igy, jelképesen, ha már adni nem adhatott nekik valamit, amivel őket a gondtól megszabaditsa, ki akarta mutatni ez a szegény nemzet azt, hogy akiket ezen a napon vitéznek nyilvánitottak, megérdemelnének mindent, megérdemelnének gazdagságot, boldogságot, rangot, megbecsülést, az igényüket, a jogosultságukat nem vonja kétségbe senki.

Ez a gondolat csendült ki több magasrangu férfiu szavaiból, ezt éreztük mindnyájan és tudnia kell a magyar nemzetnek, hogy tartozása maradt, tartozik a vitézek nagy táborának szeretettel, támogatással, becsüléssel, mert ha elismertük, hogy a vitéznek nagy kötelességei vannak, ha mindnyájan hivatkoztak erre a legszentebb kötelességre, akkor az érem másik oldalán ott áll a megbecsülés kötelessége, a kiváltságosak joga is.

Aki igaz, nagy, szent eszmét szolgál, annak fejét valami különös, megható glória veszi körül, a felkentek, az áldozatos lelkek, a hüségesek glóriája. Ezt láttuk mi vasárnap ismét ezerhatszáz uj vitéz homlokán és az egybesereglett tömeg meghatott ünneplése ennek a megismerésnek adott méltó kifejezést.

*

Az idei vitézi avatási ünnepség ismét a margitszigeti MAC-pályára vonzotta a magyar nemzet vezető embereinek, a magyar honleányok és honfiak igen nagy és diszes gyülekezetét. A nap az égen bujkált, de a felhők mögül olykor kikandikált, mintha gyönyörködni akart volna a daliás vitézek és magyarruhás előkelőségek fényes csoportjaiban. A hatalmas tribün oszlopain zászlókat lengetett a szél, magyar szinek, magyar cimerek, magyar dicsőség emlékeztetői! A tribünök roskadoztak a hatalmas tömeg alatt, a tér szabad részeit betöltötte az érdeklődő közönség. Drága szép ruhák, drága szép kitüntetések, arany-, ezüstérmek és itt-ott féllábu, félkaru vitézek. Vagy pedig fekete, komor szemüveg, mely azt jelzi, hogy tulajdonosa a szemét adta oda hazájáért. Hát nem illeti őket méltán a megbecsülés? Mi vigasztalhatja meg azt, aki testi épségét áldozta fel a hazáért? Csak erkölcsi érték méltó ellenszolgáltatása az ilyennek, csak egy magasabbrendü jutalom kárpótolhatja a nyert sebekért és meghozott áldozatért.

Ott állnak hatalmas négyszögben és várják a szent pillanatot. Keletnek, nyugatnak, északnak és délnek fiai. Ott állnak a hajduk fekete ruhában, nagyszélü kalpaggal és ott ragyog a fehérmegyeiek fehér gyolcsruhája, ott feszül a melle az abauji, zempléni hősnek és ott emeli fejét a bácskai, csongrádi, csanádi vitézek csapata. Elvesztettük északon a Felvidéket, délen Bácskát, Bánátot, keleten Erdélyt, nyugaton a mosoni dombokat, de az eltépett magyar vidékek lelke itt él és itt diadalmaskodik a magyar vitézségnek e legszebb ünnepén.

A közönség nagy tribünjét egy korlát választja el az előkelőségek páholyaitól. Sorban érkeznek közéletünk vezető emberei. Megjelent gróf Bethlen István miniszterelnök, Rakovszky, gróf Csáky, Mayer, Walkó miniszterek, Ripka főpolgármester, Sipőcz polgármester, Bárczy államtitkár, a megyék főispánjai, Wlassich Gyula báró, Berzeviczy Albert, Tóth János, Börcsök Andor, Papp Géza báró, Zsitvay Tibor, Almássy László, Marinovich Jenő, Herczeg Ferenc, gróf Andrássy Géza, Muzsa Gyula, Karafiáth Jenő, Preszly Elemér, Tasnády-Szücs András, vitéz Endre László, vitéz Teleky Béla gróf és sokan mások. A katonai előkelőségek élén ott láttuk vitéz Janky Kocsárd I. tábornok honvédfőparancsnokot, vitéz Csanády Frigyes gy. tábornokot, vitéz Horthy István I. tábornokot, nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagyot, vitéz Horthy István I. tábornokot, Ludwig György gy. tábornokot, vitéz Révy Kálmán tábornokot, Kárpáthy Kamillo altábornagyot, Schrantz tábornok városparancsnokot, Koncz altábornagyot, Ferjentsik altábornagyot stb. stb.

Kilenc óra előtt jelent meg a Főméltóságu Asszony családjával, majd vitéz József Ferenc királyi herceg Anna kir. hercegasszonnyal, akik a jobboldali páholyban foglaltak helyet. Kilenc órakor kürtharsogás jelezte a Kormányzó Ur érkezését. A Főméltóságu urat a pálya bejáratánál a Vitézi Rend ügyvivői, élén vitéz Nagy Pál gy. tábornok, a vitézek Főkapitányának helyettese fogadja. Felcsendül a Himnusz és bevonul az Országos Vitézi Szék élén a legelső Vitéz. Harsonajelzéssel kezdődik az ünnep. Az Acélhang dalárda a Magyar Hiszekegy fenségesen szép dallamát énekli. Minden igaz magyar szivbe megindultság költözik, hiszen nem lehet elfelejtkezni arról sohasem, hogy mit vesztettünk és hány millió árva magyar szenved a mesterséges határokon tul. Előlépnek a keresztény egyházak főpapjai, hogy egyházuk nevében megáldják az avatandó vitézeket. A Siemens és Halske-gyár által felállitott hekafon három óriási tölcsére messze hangozza szavaikat. Először Árvay Nagy Bálint római katolikus ezredes-lelkész mond imát, utána Melles gör. kat. püspök, majd Soltész Emil református és Józan Miklós unitárius püspökök szava hangzik fel. Most Őfőméltósága az Országos Vitézi Szék képviseletében felvonul az avatási emelvényre, ezalatt a Himnusz hangzik. Ujabb harsonajelzés után Kiss Etelka átadja Őfőméltóságának azon eredeti diszkardot, melyet II. Rákóczi Ferenc fejedelem XIV. Lajos francia királytól ajándékba kapott.

A hangszóró készülék tölcsérein árad szét ezután Őfőméltósága a Vitézek Főkapitánya hangja, meghatva hallgatják az avatandó vitézek, a szivükbe edződik, örök emlékeztető marad számukra atyai intelme, mely a belső ellenség elleni harcra hivja fel ezerhatszáz magyar férfi kemény elszántságát, erejét és életük további folyamára e szavakkal bocsájtja:

»Legyetek őrhelyeiteken minden jónak apostolai és a magyarok Istene vezéreljen utaitokon!«*

Őfőméltósága beszédének elhangzása után vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány olvassa fel a

* A beszéd szövegét előző számunkban közöltük.

felavatandók statisztikáját. 389 tisztet és 1203 legénységi vitézt avat fel a Kormányzó.

Nagybarcsai vitéz Barcsay Ádám főszéktartó pajzskongatása és üdvözlése után vitéz Nagy Pál, a vitézek Főkapitányának helyettese, átveszi a diszkardot, magasan tartva, Őfőméltósága a Vitézek Főkaitánya elé megy és a kardot átadja. Őfőméltósága a kardot átveszi, hegyével a földre támasztva tartja, mialatt az uj vitézek esküje hangzik. Tapolylucskai és kükemezei vitéz Bánó Kálmán törzskapitány olvassa az esküt és utána mondja ezerhatszáz vitéz. Őfőméltósága kardot ránt és most sorra elvonulnak előtte a hősök, kiknek vállát megérintvén, őket vitézzé avatja. A vitézzé ütés befejeztével vitéz Nagy Pál, a vitézek Főkapitányának helyettese, átveszi Őfőméltóságától a kardot és Őfőméltósága az Országos Vitézi Szék tagjainak kiséretében a kormányzói emelvényre vonul.

Az ujonnan avatott vitézeket örömtől ragyogó arccal köszöntik szerető hozzátartozóik és ismerőseik. Rég nem látott bajtársak találkoznak ezen a nevezetes napon és a gyönyörü ünnep felett a jó Isten meleg napja ragyog, mintha örülne ennyi gyönyörü, nemes magyar vitéz felmagasztaltatásán.

Avatás alatt a diszpáholyok előkelőségei kezükbe vették a Vitézek és Gazdák Lapja diszpéldányait és nagy érdeklődéssel lapozgattak benne. A vitézek hozzátartozóikhoz siettek és az ünnepség befejezéseül felállott a ludovikások és cserkészek csapata az elvonuláshoz. Feszes lépésben dübörgött el a legfelsőbb Hadur szine előtt a jövő magyar hadsereg szine-virága. Minden kebel dagadozott, a sapkák és kalapok lekerültek a fejekről, harsány éljenzés követte a gyönyörü fiatal magyarok diszmenetét.

Most megcsendült a Himnusz, az egész tér egy nagy ünneplő, tüntető éljenzésben egyesült, amikor Őfőméltósága kiséretével elvonult.

Csodaszép magyar álom, ragyogás, dicsőség, hit és akarat, valósuljon meg minden, ami remény és ábránd e napon magyar szivekben fakadt!

*

Tizenegy óra után végződött a Margitszigeten az avatási ünnep és déli egy órára gyülekezett a vitézek ünneplő serege a Vigadó éttermeiben a diszebédre. Ott voltak az összes megyék és a nagyteremben hatalmas asztalnál foglaltak helyet a megjelent előkelőségek. Ott volt vitéz József Ferenc királyi herceg, Mayer János földmüvelésügyi miniszter, Sipőcz Jenő polgármester, a keresztény egyházak püspökei, Börcsök Andor az OFB másodelnöke, leveldi vitéz Kozma Miklós miniszteri tanácsos, a Magyar Távirati Iroda vezetője és számos polgári előkelőség. A Vitézi Rend előkelőségei ott ültek a főasztalnál. Őfőméltósága balján vitéz Csanády Frigyes gy. tábornok foglalt helyet. Ott láttuk továbbá vitéz Horthy István lov. tábornokot, vitéz Janky Kocsárd l. tábornok honvédfőparancsnokot, vitéz Schamschula Rezső, Ludvig György, vitéz Raics Károly, Ferjentsik, vitéz Hellebronth Antal, Kárpáthy Kamilló, vitéz Kovács Aladár stb. tábornokokat, a Vitézi Rend összes ügyvivőit, ifj. Horthy Istvánt, ifj. Horthy Miklóst stb.

Az ujonnan felavatott vitézek nevében vitéz Kovách Aladár altábornagy emelkedett szólásra és hatalmas beszédben köszöntötte fel Őfőméltóságát.* A kedélyes és ünnepi ebéd végén még Mayer János földmüvelésügyi miniszter intézett meleg szavakat az uj vitézekhez, intve őket, hogy kötelességüket künn az egész országban teljesitve, világositsák fel a népet arról a nagy munkáról, melyet itt az ország fővárosában folytatnak a haza ujjáépitése érdekében és ne adjanak hitelt a lelketlen izgatóknak. A bölcs szavak nagy hatást váltottak ki a vitézek köréből.

Ezután az ünneplőközönség még jódarabig kedélyes poharazás mellett együttmaradt.

*

A vitézavatás befejeztével gróf Bethlen István miniszterelnök délben 12 órakor fogadta a Vitézi Rend küldöttségét. A küldöttség nevében vitéz Nagy Pál üdvözölte a miniszterelnököt a következő szavakkal:

— Amidőn minden magyar ember lélegzetét visszafojtva figyelte azt a titáni küzdelmet, amelyet Nagyméltóságod nemzetünk érdekében folytatott, szivünkbe markolt a hir, hogy még ott is közelébe férkőzött a galád merénylet. Minden vitéz, minden igaz magyar ember csak egyet kiván, azt, hogy a Mindenható fizesse meg Nagyméltóságodnak azokat az áldozatokat, amelyeket nemzetünkért hoz.

Vitéz Nagy Pál szavait a küldöttség háromszoros éljene követte, majd a miniszterelnök válaszolt a vitézek üdvözlésére s a többi között a következőket mondotta:

— Önök tudják azt, hogy akkor, amikor a miniszterelnök külföldön a magyar igazságért harcol és őt támadás éri, ez a támadás nem lehet szégyen, ez csak dicsőség lehet. A harci zaj elültével önök széjjelszélednek ezer és ezer községbe s ott járnak elől jó példával a nemzet előtt. Arra kérem önöket, hogy mutassák meg a falvakban, hogy a magyar vitézek a becsületes békés munkában is elsők s neveljék a magyar ifjuságot a nemzeti erényekben, mert nem azon mulik, hogy kevesen vagyunk, hanem azon, hogy összetartsunk és becsületes magyarok vagyunk mindnyájan. És ha ez igy lesz, akkor senki erőt rajtunk nem vehet.

* Beszédét jövő számunkban közöljük.

VITÉZI ÉLET.

Ünnepi számunk szétküldése.

Avatási ünnepi számunkat — az Országos Vitézi Szék meghagyása szerint — az avatási diszebéden résztvett vitézek között kiosztottuk. Felkérjük azokat az uj vitézeket, akik a diszebéden nem vettek részt és igy ezt a példányt nem kapták meg, hogy azt levelezőlapon jelentsék be kiadóhivatalunknak, hogy a hiányzó példányt cimükre elküldhessük. Kiadóhivatal.

Északpest vármegye vitézi járási hadnagyaihoz!

Felhivom a járási hadnagy urak figyelmét a »Vitézek és Gazdák Lapja« folyó évi május hó 30-án megjelent számának 9. oldalán »Hirdetéseink szervezése« és az azt követő felhivásra. Eredmény ide julius hó 15-ig jelentendő. A hirdetés feladására vonatkozó nyomtatvány és a befizetési lapok a Székkapitányságnál igényelhetők, illetve átvehetők. Székkapitány.

Baranyamegye telkes vitézeihez!

A »Vitézek és Gazdák Lapja« folyó évi 21. számában közzétett felhivásomra a jelentések még nem érkeztek be. Tárgy: telkes vitézek és telekkel ellátott vitézjelöltek jelentése arról, hogy mióta telküket átvették, kinek, mikor és mennyi adót és járadékot fizettek.

Utasitom a megyei vitézeket, hogy erre vonatkozó jelentéseiket 6 (hat) nap alatt ide okvetlen terjesszék be, mert ellenkező esetben a mulasztást terhelőket felelősségre fogom vonni. Székkapitány.

Szabolcs vármegye vitézeihez!

Szabolcs-Ung közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék, valamint Nyiregyháza r. t. város területén az illetékes hadisirfelügyelőség kezdeményezésére adománygyüjtés indult meg oly célból, hogy a nyiregyházi hősi temetőben és nevezett város két másik magántemetőjében nyugvó 3000 hősi halott sirja egyenként, a korhadt fakeresztek helyett maradandó kőemlékkel elláthatő legyen.

Az emlitett területeken tartózkodó vitézek felkéretnek, hogy ezen kegyeletes ügy minél eredményesebb megvalósithatása érdekében, ismerőseik körében kellő lelkesedéssel és buzgalommal hangulatot keltsenek, őket tehetségükhöz mért áldozatkészségre serkentsék és megértessék azokkal, hogy akikért a kegyeletes ügy folyamatba tétetett, mennyire rászolgáltak a róluk való maradandó megemlékezésre.

A gyüjtésre vonatkozó közelebbi részletek minden községi és körjegyzőnél, valamint Nyiregyházán a vármegyeházán 27. szám alatt megtudhatók. 758/Msz. 1926.

Székkapitány.

Családi értesitő.

Születés:

vitéz Fehérvári József (Debrecen) 1924 nov. 18. József Károly fia. — vitéz Gyenge Károly (Debrecen) 1925 szept.

25. Károly fia. — vitéz Korponai Lajos (Püspökladány) 1925 okt. 1. László János fia. — vitéz Istók Domokos (Püspökladány) 1925 okt. 10. Éva leánya. — vitéz Pethő Lajos (Nagykerek) 1925 okt. 2. Lajos fia. — vitéz Szilágyi Géza (Nagykerek) 1925 aug. 26. Lajos fia. — vitéz Kovács József (Almosd) 1925 jun. 16. Erzsébet leánya. — vitéz Balázs Sámuel (Budapest) 1924 okt. 4. Klára Katalin leánya. — vitéz Orosi András (Nyirgyulaj) 1925 jul. 4. Mihály fia. — vitéz Kecső Dezső (Polgárd) 1925 jul. 14. László fia. — vitéz Harsági Péter (Dombrád) 1925 jul. 20. György fia. — vitéz Tóth János (Aba) 1925 jan. 1. Julianna leánya. — vitéz Tabi József (Gárdony) 1925 febr. 6. Ferenc fia. — vitéz Végh Imre (Fehérvárcsurgó) 1924 okt. 3. Imre fia. — vitéz Mesterházi Antal (Erdőcsokonya) 1925 aug. 15. Klára leánya. — vitéz Lázár István (Mezőkövesd) 1925 szept. 5. Borbála leánya. — vitéz Dobai György (Békéscsaba) 1925 aug. 18. Mária leánya. — vitéz ifj. László András (Csornás) 1925 szept. 14. Ilona leánya. — vitéz Szilvási Miklós (Petneháza) 1925 aug. 19. Miklós fia. — vitéz Csonka János (Balkány) 1925 jul. 25. János fia. — vitéz Györgyfalvai Lajos (Szombathely) 1925 aug. 29 György fia. — vitéz Györgyfalvi Lajos (Szombatbathely) 1925 aug. 29. Magdolna leánya. — vitéz Bodnár István (Sarkad) 1925 jul. 24. Sára leánya. — vitéz Bula György (Nagyperkáta) 1924 szept. 2. Imre fia. — vitéz Szigeti József (Nádosdladány) 1923 jul. 22. Ilona leánya. vitéz Kaszás József (Hercegfalva) 1925 febr. 28. Ilona leánya. — vitéz Kovács József (Székesfehérvár) 1924 jun. 15. Ida Mária leánya. — vitéz Hadrévi István (Székesfehérvár) 1925 febr. 5. József fia. — vitéz Firány Gábor (Lovasberény) 1925 jan. 12. Mária leánya. — vitéz Filó József (Jenő) 1924 szept. 9. József fia. — vitéz Márkosi József (Vértesacsa) 1924 szept. 9. Zoltán fia. — vitéz Bucsi György (Ráckeresztur) 1924 jun. 12. Zoltán Ferenc fia. — vitéz Horváth György (Mór) 1925 febr. 11. Ferenc fia. — vitéz Mohácsi István (Székesfehérvár) 1924 jul. 14. Erzsébet leánya. — vitéz Horváth József (Sárosd) 1924 nov. 5. Imre fia. — vitéz Horváth József (Sárosd) 1924 nov. 5. József fia. — vitéz Förhécz Sándor (Sárkeresztes) 1924 márc. 11. Julianna leánya. — vitéz Hosszu Mihály (Nagyperkáta) 1924 szept. 11. Mihály fia. — vitéz Lángi János (Tácz) 1924 márc. 26. János fia. — vitéz Mátrai István (Székesfehérvár) 1924 ápr. 18. István fia. — vitéz Bócz Imre (Pátka) 1924 aug. 1. Magdolna leánya. — vitéz Pálós István (Tárnok) 1924 aug. 22. István fia. — vitéz László Ferenc (Csősz) 1924 aug. 30. Ferenc fia. — vitéz Nagy János (Kápolnásnyéki) 1925 máj. 10. Gyula fia. — vitéz Szabó István (Székesfehérvár) 1925 jan. 7. Mária leánya. — vitéz Szalai József (Sárkeresztur) 1923 dec. 4. József fia. — vitéz Szentes István (Jenő) 1923 nov. 1. Mária leánya. — vitéz Sipos Lajos (Moha) 1924 dec. 8 Lajos fia. — vitéz Pap Lázár (Székesfehérvár) 1924 márc. 8. Róza Julianna leánya. — vitéz Borbás István (Tác) 1925 márc. 7. Gyula fia. — vitéz Jámbori János (Csongrád) 1925 jan. 25. János fia. — vitéz Csatordai Mátyás (Szegvár) 1925 febr. 16. Julianna Piroska leánya. — vitéz Tóth István (Szeged) 1925 ápr. 1. Péter Pál fia. — vitéz Paragi Sándor (Szeged) 1925 jul. 21. Sándor József fia. — vitéz Farkas József (Szeged) 1925 aug. 20. Aranka Zsuzsanna leánya. — vitéz Maráczi Ferenc (Marcalgergelyi) 1925 nov. 22. Károly fia. — vitéz Szabó György (Bana) 1924 aug. 1. György fia. — vitéz Bóka Károly (Lovászpatona) 1925 szept. 24. Irén Terézia leánya. — vitéz Magasi József (Németbarnag) 1924 szept. 20. János fia. — vitéz Lőrincz István (Kevermes) 1925 aug. 5. István fia. — vitéz Bajnok Ferenc (Szőllőskislak) 1925 nov. 10. Margit leánya. — vitéz Világos István (Pécs) 1925 szept. 23. Mária Magdolna leánya. — vitéz Halmai János (Püspöklak) 1925 okt. 22. József fia. — vitéz Halász Ferenc (Mágocs) 1925 nov. 16. Rozália leánya. — vitéz Nagyági János (Pécs) 1925 okt. 11. Lujza Ilona leánya. — vitéz Varsányi Mihály (Budapest) 1925 aug. 27. Mária Anna leánya. — vitéz Ábrahám Lajos (Budapest) 1925 jul. 11. Jolán Margit leánya. — vitéz Hári József (Székesfehérvár) 1925 nov. 14 József fia. — vitéz Konyhai János (Pér-Táplánpuszta) 1925 nov. 9. Margit leánya. — vitéz Lelkes István (Budapest) 1925 okt. 29. István fia. — vitéz Sósmezei István (Békés) 1925 okt. 28. István Árpád fia. — vitéz Illés Márton (Magyarkeszi) 1925 aug. 9. Márton Ferenc fia. — vitéz Kelemen Ferenc (Pécs) 1925 dec. 31. Irma leánya. — vitéz Cser Péter Pál (Csepel) 1925 szept. 13. Béla fia. — vitéz Varga Gyula (Regöly) 1925 nov. 30. Gyula fia. — vitéz Sipos Elek (Kaba) 1925 nov. 13. Erzsébet leánya. — vitéz Dányádi György (Szatmárököritó) 1925 szept. 19. Béla Barna fia. — vitéz Bacsó István (Nyirlugos) 1925 nov. 1. Nándor fia. — vitéz Osváth József (Porcsalma) 1925 okt. 6. Zoltán fia. — vitéz Csahoki Géza (Mérk) 1925 nov. 7. Bertalan fia. — vitéz Pálmai Ferenc (Inke) 1925 nov. 10. Ottó Béla Erik fia. — vitéz Balogh Imre (Felsőmocsolád) 1925 nov. 4. Sándor fia. — vitéz Üveges András (Taktaharkány) 1925 nov. 15. András fia. — vitéz Molnár István (Bodajk) 1925 aug. 7. Mária leánya. — vitéz Kiss Sándor (Fehérvárcsurgó) 1925 jun. 6. Ernő fia. — vitéz Farkas József (Kisneméd) 1925 nov. 27. Ilona leánya. — vitéz Monostori Ferenc (Pálmonostora) 1926 márc. 7. Ferenc fia. — vitéz Kovács Károly (Mezőnagymihály) 1926 márc. 14. József Miklós fia. — vitéz Selmeczi Ignác (Esztergom) 1925 dec. 2. Miklós fia. — vitéz Kiss János (Füzesgyarmat) 1926 febr. 26. Emma leánya. — vitéz Lovasi Mátyás (Nagygama) 1925 dec. 28. Erzsébet leánya. — vitéz Budai Antal (Kübekháza) 1925 ápr. 19. József fia. — vitéz Lengyel Péter (Szőreg) 1925 nov. 13. Erzsébet leánya. — vitéz Papp András (Napkor) 1926 febr. 28. Ilona leánya. — vitéz Babos István (Himód) 1926 jan. 28. Zoltán István fia. — vitéz Fekete Balázs (Törökszentmiklós) 1926 febr. 23. Ibolyka Julianna leánya. — vitéz Horváth Sándor (Jánoshalmi) 1926 márc. 8. Sándor József fia. — vitéz Födémesi Pál (Ikrény) 1926 jan. 10. Emília leánya. — vitéz Radnóti István (Bolhás) 1926 febr. 7. Mária leánya. — vitéz Gömöri Barna Márton (Miskolc) 1926 márc. 2. Barnabás László fia. — vitéz Tuli Pál (Szőllősgyörök) 1926 márc. 21. György Lajos fia. — vitéz Szabó István (Békéscsaba) 1926 márc. 1. István Géza fia. — vitéz Fekete István (Nagyléta) 1926 márc. 5. Ilona leánya. — vitéz Tóth Mihály (Csikostáltos) 1926 márc. 6. István fia. — vitéz Gardi István (Földeák) 1926 febr. 10. István György fia. — vitéz Kisteleki István (Szeged) 1926 jan. 18. Mária leánya. — vitéz Apró Antal (Sándorfalva) 1925 aug. 26. Mária leánya. — vitéz Tóth Károly (Balatonszőllős) 1926 jan. 12. Gizella leánya. — vitéz Szurdi László (Lovász) 1925 szept. 19. László fia. — vitéz Ivánka István (Bekecs) 1925 jun. 21. István fia. — vitéz Pintér János (Mozsgó) 1926. márc. 11. Johanna leánya. — vitéz Borbás Ferenc (Iharosberény) 1926 márc. 9. Ferenc fia. — vitéz Kiss Ferenc (Vép) 1926 febr. 15 Zsuzsanna Paula leánya. — vitéz Lukács Gyula (Tolna) 1926 ápr. 2. Gyula Nándor fia. — vitéz Csorba János (Torvaj) 1926 márc. 29 István fia. — vitéz Takács Imre (Abda) 1926 jan. 5. Elek fia. — vitéz Kolompár János (Endrőd) 1926 márc. 28. Lajos fia. — vitéz Hegyköi József (Hegykő) 1926 márc. 25. József fia. — vitéz Németh József (Csorna) 1926 márc. 26. Margit leánya. — vitéz Szalma István (Földeák) 1926 márc. 9. István fia. — vitéz Paronai János (Tápérét) 1926 febr. 27. Klára leánya. — vitéz Hegyközi István (Deszki) 1925 jul. 1. Ferenc fia.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Mennyi gyümölcsöt és főzelékfélét exportáltunk?

A MÁV forgalmi adatai szerint április utolsó napjaitól május 31-ig főzelékfélékből és korai gyümölcsökből kocsirakományokban a következő méretü volt a forgalom: salátából belföldre 283 vasuti kocsit inditottak, aminek tulnyomó része, 264 vagon, Budapestre irányult. E tételből 263 vagont a szegedi üzletvezetőség területe szolgálattott. Zöldség és más friss főzelékből 163 vagon irányult belföldre és ebből 142 vagon Budapestre. E forgalom tulnyomó része, 117 vagon, a miskolci üzletvezetőség területéről indult el. A fent emlitett forgalmi időben jelent meg a cseresznye a piacon, amelyből május végéig 35 vagon irányult a külföldi fogyasztási piacok felé. Ebből 17 vagont Szeged szolgáltatott. Külföldre 202 vagon saláta és 12 vagon főzelékféle indult.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypicok irányzata gyengébb, a forgalom csendes, mert a külföldi olcsóbb árak a magyar kinálatot nyomják. Csupán a kész buza javuló, amely cikkből különösen dunántuli árut kinálják erősebben. Ujbuzában csak néhány nagyobb kötés történik. Rozs tartott. Ujrozsban jobb kinálat mellett az irányzat már kissé gyengülő. Árpában és zabban a csekély árukinálat folytán alig van forgalom. A zab kezd szilárdulóra hajlani. Tengeri elhanyagolt. Az őrleményekpiacán a kereslet csak a legszükségesebbet vásárolja és igy az irányzat valamivel gyengébb. Az élelmiszerpiacon az idényczikkek jelentősen olcsóbbodnak. A tej és tejtermékek árai a vaj kivételével változatlanok, amennyiben az utóbbi egy árnyalattal drágult. Az élelmiszerpiac felhozatala rendkivül bőséges és az alacsonyabb árak miatt elég élénk.

Legujabb árak:

Termánypiac. Tiszavidéki buza 77 kg-os 442.5—4445, egyéb 435—437.5, rozs 237.5—2440, árpa 245—255, zab 277.5—282.5, tengeri 230—235.

Lisztpiac. 00-ás buzaliszt 7150, 0-ás 6950, 2-és 6450, 66-os 4600, 8-as 2000, korpa 1675.

Zöldségpiac. Ujburgonya 1.5—2, vöröshagyma 6—7, kel idei 4, fejeskáposzta 6, spárga 10—16, uborka 16—20, tök 1.5—22, gyalult 3, zöldbab idei 5, karfiol 5-6, zöldborsó 2—4, gomba 30—60, zöldborsó kifejtve 10—15, ezer korona literenként, saláta 0.3—0.6, kalarábé 0.5—1, zöldpaprika 1—3 ezer korona fejenként.

Gyümölcspiac. Cseresznye 12—166, IIa 6—12, meggy 166—20, IIa 12—16, földi eper 20—26, IIa 12—16, egres 8—10, ribizli 8—10, málna 18—24, sárgadinnye 60—80, őszibarack 366, kajszinbarack 20—25, szamóca 25—36 ezer korona kg.-ként.

Néhány szó az épitkezésekről.

Irta: budahegyi vitéz PAUER JÁNOS okl. épitész.

(Folytatás és vége.)

Mivel általában csak földszintes épületekről lesz szó, az alapoknak nem kell különösen erőseknek lenniök, de ássunk le addig, mig a csákány már nehezen fogja a talajt. Az alapfal anyaga mellékes, vidékek szerint követ, téglát, kavics- vagy salakbetont fogunk alkalmazni. Vályoggal nem lehet alapozni! A betonból a cementet nem lehet kispórolni, mert megszünik beton lenni! Az alapfal egy kevéssel vastagabb legyen a felmenő falnál. A környező talajból egy jó arasznyira nöjjön ki. A tetejére ne sajnáljunk egy réteg kátránypapirt. Ez örök időkre biztositja, hogy alulról nedvesség fel nem szivódhat. Amilyen egyszerü ezt a papirréteget az alapokra ráfektetni, ép annyira lehetetlen azt később a téglák közé becsusztatni, mikor a feltörő viz ellen nem tudunk védekezni. Az alapárok és az alapfal közét gondosan tömjük be. Ne elégedjünk meg egyszerü behányással. Karóval csömöszöljük be. Azután készitsünk a megmaradt földből kis töltést az alapok körül, ugyhogy a viz mindenütt elfolyjon a faltól. A csömöszölésnek is a célja, hogy a lazán betöltött földben könnyü utat ne találjon az esőviz. A gaz se burjánozzon el benne. Ha keményre tapostuk és megdöngöltük a tetejét, a viz elfolyik, alapjaink pedig nedvességtől és gaztól mentesek maradnak.

A felmenő falakat vidékek szerint vert földből, téglából, kőből vagy vegyesen téglából és kőből épitik. Jó alapon bármelyik megfelel. A mi vidékünkön 40—50 centiméteres fal kell. Még pedig tömör. Az üreges falak készitése rendesen körülményes és igy a munkadijban kiadjuk, amit anyagban megtakáritunk. Amellett az üregbe egerek, patkányok, gyikok és mindenféle férgek fészkelhetik be magukat. A vert fal teljesen megfelel. Felső-Magyarországon régi kastélyok vannak, melyek vastag, méteres falai vályogból készültek. A lényeg az, hogy a vert falhoz ne érjen viz. Kő vagy beton alapon, ahogy fentebb vázoltuk, nyugodtan épithetünk vert falat, de készitsük lassan, egyenletesen, mindig egy magasságban maradva köröskörül, hagyjunk időt az rétegek kiszáradására. Ha sietünk, akkor a nap felé eső oldal hamarább szárad és a fal megdől. Aki nem hiszi, nézze meg és tapasztalni fogja, hogy a legtöbb vályogfal délfelé hajlik. Az ilyen vert fal sarkait, az ajtók és ablakok kereteit célszerü téglával kirakni. Épugy a padlók alatt és felett egy-egy arasznyit, a menyezetgerendák közeit, hogy egér és patkány ne furhasson lyukat magának. A téglafalhoz lehetőleg jól kiégetett, egész téglát vegyünk. A falat pedig másfél téglánál vékonyabbra ne épitsük. Aki ebben takarékoskodik, fütőanyagban a sokszorosát adja ki! Aki kőfalat épit gondolja meg, hogy ahhoz sokkal több homok és mész kell, mint a téglafalhoz. Ez szabja meg a határt, érdemes-e felhasználni, illetőleg olcsóbb-e a téglánál? A kőfalat fél méternél vékonyabbra ne épitsük. Vegyes falat rendszerint ott épitünk, ahol könnyen, csákánnyal megmunkálható homokkövet fejtünk ki. Az ilyen kövek a tégla méreteinek sokszorosát teszik ki és ezért habarcsban (malterban) lényeges megtakaritást eredményeznek.

A tetőn kivüli részeket válogatott téglával, nyersen, tehát vakolatlanul épitsük. A legfelső két-három téglaréteget, pedig cementmalterba (habarcsba) rakjuk. Igy sokkal hosszabb ideig fog tartani és alig lesz baj vele.

A kész falakra erős kiugrásu tetőt rakjunk. Ez megvédi épületeinket az esőviztől és a rongálástól. A tető hajlása legyen a derékszög fele, azaz 45 fok. A lapos tetőn megáll a viz, a hó. A magas tető azonkivül jobb padlást is ad. A tetőzet héjazásául érces hangu cserepet, müpalát, fazsindelyt használjunk. A nád jó melegtartó, de nagyon tüzveszélyes.

A padláson legalább nyolc centiméteres sározást készitsünk, de nyáron, mikor hamar megszárad, ne pedig ősszel vagy esős időben, mikor az alatta levő deszka elkorhadhat.

Az ablakok kettősek, azaz külső-belsők legyenek és ne kicsinyek. A téli lehülés ellen eléje aggatott pokróccal könnyen védekezhetünk. Az ajtókat rendesen tul szélesre és tul alacsonyra szokták szabni. 80 centiméter széles és 2 méter magas mindenütt meg fog felelni, sőt 190 centiméter magas is elegendő lesz. A bejárati (rendesen konyha) ajtót üvegezve és felülvilágitóval készitsük. Ha a magasság nem adja ki, legalább nyiló szárnyakat tegyünk az ajtó üvegezett részére, hogy könnyen szellőzhessünk, ha az ajtót mégsem akarjuk kitárni. Nyáron igen jó szolgálatot tesz az ajtónyilásba helyezett kis rácsos ajtó, mely az állatok elől elzárja az utat a konyhába.

A vasalás erős legyen. Nincsen bosszantóbb a megszállt ajtóknál és megvetemedett ablakoknál. Szereljünk az ablakszárnyakra erős kitámasztókat, melyek nem egykönnyen ferdülnek meg.

Az üvegezés tiszta, hibátlan táblákból készüljön. A recés, rovátkos és hólyagos üvegen rossz átnézni. Az ablakokat és ajtókat gondos alap-mázolással kell ellátni. Ez megóvja a fát. A végleges mázolással aztán egy pár évig is várhatunk, ha arra az első időben nem maradna pénz.

Padlónak sohasem vegyünk betont. Ez feltétlenül megreped. A hasadékok helyét pedig sohasem tudjuk eltüntetni. A konyhában élére állitott vagy fek-

tetett tégla mészhabarcsban megfelel. A szobában vert padlótól a tölgyfa-parkettáig minden alkalmazható, a gazda erszénye szerint. Fapadló alá ne tegyünk szénsalakot. Jobb a száraz homok. Az agyagtöltés nedvességtartó és a sikálásnál leszivárgó viz elegendő a padló elkorhasztására. A fapadló alá sürün, legalább minden 80 centiméterre, tegyünk 8—8 centis vánkosfát. A padlót csak akkor festessük le, ha az egész épület már teljesen száraz. A konyhában vagy a tornácon ássunk be egy nagyobb kőlapot, melyen fát lehessen apritani. Egy-két év alatt a konyha téglapadlója megüllepszik, hepe-hupás lesz. Ekkor szedjük fel és alátöltés után helyezzük el gyenge lejtéssel kifelé, hogy a sikálásnál a viz kifelé folyjon. Ekkor már cementtel önthetjük ki a hézagokat.

A kéményeket lehetőleg függőlegesen épitsük. A ferde kéménynek általában rossz a huzatja és nehezen seperhetők. Mindkettő erősen befolyásolja az elfogyasztott tüzelő mennyiségét.

A falakat meszeljük le. Már azért sem érdemes festeni, mert minden uj épületnek megvannak a maga gyermekbetegségei. Itt-ott hajszálrepedések keletletkeznek, amelyeket később ki kell kenni vagy más apró bajok mutatkoznak. A meszelést minden gazda önmaga elvégezheti és helyiségei mindig csinosak és tiszták lesznek. A festés drága és ezért évekig kell tartania.

Kályhának a cserépkályha a legjobb. Tüzelőtere azonban bő legyen. Ha az kicsi, addig erőszakolják, mig hátul kilyukad, elől pedig az ajtó kiköl. Jó a tüzálló téglából épitett kályha is, melyet kivül lemeszelünk. A bádogkályha rövid ideig él és ezért drága. A jó öntött vaskályha, samott betéttel, nagyon megfelelő, de költséges és fafütésre kevésbé alkalmas.

Általában óva intem vitéz bajtársaimat attól a hibától, melybe oly sokan beléesnek, hogy tudniillik tul akarnak járni mások eszén. Az emberiség évszázadok óta épiti lakóházait és minden vidéknek meg van a maga kialakult épitési módja. Nézzünk körül a faluban és a szomszéd községekben. Figyeljünk meg minden jót és rosszat. Az előbbit igyekezzünk utánozni, az utóbbiból okuljunk. Jegyezzük meg azonban, hogy rossz alapon, vékony falat és pallókból meg deszkákból összetákolt tetőszékkel csak kiállitási épületet szabad épiteni, amely egy nyárig él és ősszel lebontják. Mi azt akarjuk, hogy pénzünkért jót kapjunk, ami 20—30 év mulva is ott van, ahová épitették. A tisztességes iparosnak adjuk meg tehát a megfelelő árat, mely neki polgári hasznot biztosit és végezzük vagy végeztessünk mindent józan körültekintéssel, megfontolással, a tervezéstől és első kapavágástól az utolsó meszelésig.

Az 1919. junius 24-iki ellenforradalomról.

Junius huszonegyedikén volt a hetedik évfordulója annak, hogy bátor és nemzetükhöz hü férfiak a proletáruralom ellen támadtak. Ezen a napon egyszerre lobbant fel az elfojtott nemzeti érzés lángja, Budapest különböző pontjain. A leghatalmasabb tüzzel azonban két helyen égett ez a láng, a Ludovika Akadémián és a Hungária-uti Vilmos-laktanyában. Az árulás gáncsot vetett ennek a nemes akciónak, annak résztvevőit kemény ellenállás után elfogták, többen vértanuhalállal pecsételték meg hazájukhoz való önfeláldozó hüségüket, az életben maradottak pedig kemény börtönben várták be a szabadság hajnalhasadását.

Illő, hogy megemlékezzünk ezen a mai napon azokról, akik nem felejtkeztek el a legnehezebb idők között arról, hogy mivel tartoznak a nemzetnek.

Alább közöljük a »Ludovikás Levente«-ben megjelent érdekes tanulmányt, mely a junfusi ellenforradalmi mozgalom lefolyását a Ludovika Akadémián, ismerteti.

A m. kir. Ludovika Akadémia szerepe az ellenforradalomban.

Lemberkovics százados május és junius hóban már teljes energiával intézte az ellenforradalom szervezését, a városban különböző helyeken társaival összejöveteleket tartott. A proletártanfolyam feloszlatása és Kerekes József elvezénylése már az ő müve volt. Stromfeld Aurél, a vörös hadsereg vezérkari főnökének támogatásával keresztül vitte, hogy Budapesten a Ludovika Akadémia épületében katonai főiskolai tanfolyam állittassék fel. Az oktatás junius hó 15-én kezdődnék meg és tartama november hó 30-ig tart. Hallgatói a volt hadapródiskola IV. és a Ludovika Akadémia II. évfolyamának volt hallgatói lehetnek.

Junius 12-én az akadémikusok, kik közül egy sem akadt, ki a vörös parancsnokképző tanfolyamba jelentkezett volna, most mind bevonultak. De jelentkeztek mindama tanárok is, kik az akadémia feloszlatásánál eltüntek. A főiskolai tanfolyam teljesen az ellenforradalom jegyében született meg. Az ideiglenes parancsnok Bartha László őrnagy volt, kitől junius hó 11-én Balassa Béla vkt. ezredes vette át a parancsnokságot.

Junius 21-én Bartha őrnagy tájékoztatta a tiszteket, kik már az ellenforradalom tervezéséről tudtak, a részletes tervekről. Elmondotta, hogy az ellenforradalmat Lemberkovics százados, ki az egész mozgalom vezetője, a napokban okvetlenül ki fogja robbantani, mert az egyes ellenforradalmi csoportokban már türelmetlenül várják. Haubrich, a vasmunkások és a régi rendezőség meg vannak nyerve. A fő támaszpont a Ludovika Akadémia, melynek feladata lesz elsősorban a József-telefonközpont elfoglalása. Az akadémikus századok egyelőre az épületben maradnak. Kisiparos szervezetek fognak az Akadémiába az adott jelre bejönni, itt fegyvert, lőszert kapnak és azután fognak csoportok kimenni a városba, ugyanakkor a vasas zászlóaljak tüntető felvonulást rendeznek és követelik Kun Béla lemondását. A régi rendőrség emberei pedig elfoglalják a rendőrkapitányság épületét. A József-telefonközpont elfoglalására Grassy József és Kiss István főhadnagyokat jelölte ki, kiknek meghagyta, hogy ott kémleljék ki a helyzetet. Balassa Béla ezredes kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy csak pár napja vette át a parancsnokságot és mert betegsége gátolja, az ellenforradalmi vezetést teljesen Bartha László őrnagy kezében hagyja meg, de saját részéről teljes mértékben csatlakozik ahhoz.

Junius 24-én délelőtt Bartha László őrnagy a már beavatott és csatlakozott tiszteket értesitette, hogy délután 3 órakor megindul az ellenforradalom. A többi tiszteket az étkezésnél a tiszti étteremben szólitotta fel.

Az étkezés után a 3. század irodájában gyültek össze többen a tisztikarból, hol Bartha László őrnagy tájékoztatta őket a tervekről és kiadta intézkedéseit.

Az ellenforradalom kezdetét pont 3 órakor a Vilmos (Engels) tüzér-laktanyából leadott husz ágyulövés fogja jelezni. A Ludovika Akadémai ezt a jelzést 10 lövéssel viszonozza és adja tovább Kispest felé.

Az akadémikusok hálótermeikben fegyveresen gyülekeztek, hol századparancsnokaik lelkes szavakkal szólitották fel, hogy óhajtanak-e résztvenni az ellenforradalomban, aki nem szándékszik, lépjen ki a sorokból. Két akadémikus kivételével valamennyi lelkes örömmel csatlakozott, hiszen régi vágyuk ment teljesedésbe. Ettől a pillanattól az akadémia falain belül csak sugárzó szemü, örömámoros arcokat lehetett látni.

A tisztek a parancsnoki irodában, az akadémikusok a hálótermekben várták a felszabadító ágyulövéseket. A jelzés késett, már-már aggodalom és csüggedés szállta meg a szíveket, mikor végre 4 órakor megszólaltak az ágyuk.

Leirhatatlan öröm és lelkesedés kitörése köszöntötte az Akadémia 10 válaszlövését, melyet az akadémikus üteg Kozma Ferenc tüzérőrnagy parancsára Kovács Gyula főhadnagy vezénylete alatt az Akadémia kertjéből adott le.

Mindenki sietett elfoglalni kijelölt helyét. Grassy József, Kiss István és Szikora főhadnagyok parancsnok-

ságával 40 akadémikus elindult a József-központba, honnan csakhamar jelentették, hogy a központot simán, könnyüszerrel elfoglalták. Bayor Ferenc százados parancsnoksága alatt a 3. század megszállotta a főépület földszintjét. Ádám Endre százados százada a lovas különitmény falait és épületeit. Kozma Ferenc tüzérőrnagy vezetése alatt az akadémikus üteg megszállta a melléképületet, Lenck Béla huszár százados járőrmenetet tartott fenn a Ludoviceum és Örömvölgy-utcai kerti falak mentén. Schrantz István őrnagy a rejtett fegyverek és lőszer kiosztását eszközli. Mildner Ferenc tüzér százados a tüzér-udvarban tartja fenn a rendet.

Borsody László fővivómesternek 4 akadémikussal a politikai megbizottakat kell ártalmatlanná tenni. Kesseő László főhadnagy a telefonszolgálatot látja el. A kapu alatt tartózkodnak Kaisersheimb alezredes, Czékus Zoltán, Vámos Béla őrnagyok, Perczel Olivér huszár százados, Justy Emil, Baruschka József tüzér századosok, Vasek Ottó százados, Karácson István tüzérszázados, Niedermann és Pröckl Elemér főhadnagyok és több, nem az akadémia állományába tartozó tiszt, köztük Mocsáry ny. honvéd huszár ezredes és még kb. 10—12 idegen tényleges és tartalékos tiszt, köztük Acs Zoltán tüzér százados, Erődy Ödön tart. főhadnagy, Berczik László és Sándor testvérek, tart. huszártisztek.

A jelző lövés késedelmes leadása miatt időközben az előtéren gyülekező kisiparosok megint haza mennek, ugyszintén a rádió-tanfolyam tisztjei Kende Pál huszár százados parancsnoksága alatt kénytelenek az akadémiát ujra elhagyni, mert értesitést kaptak, hogy közben valaki elárulta őket s kénytelenek elhelyezési körletükbe visszatérni.

Öt óra tájban Löwy Béla hadügyi megbizott, ki előzőleg eltünt az akadémiáról, egy hadiállományu vörös szakasz élén a főkapu elé érkezik. Követeli, hogy Bartha őrnagy jöjjön ki. A felszólitásra, hogy ha beszélni akar vele, jöjjön be, egy vörös raj kiséretében belép a főkapun és követeli az udvaron felállitott géppuskák kiadását.

Bartha őrnagy kijelenti, hogy az akadémia is Haubrich parancsnoksága alatt áll, csak az ő rendeletére adja ki. Löwy nem tágit, a hangulat mind izzóbbá válik. A tisztek és akadémikusok egyre izgatottabban tagadják meg a gépfegyverek kiadását. Közben hire jön, hogy a Dunán a monitorok lövik a szovjet-házat, a királyi palotán a nemzeti zászló leng, stb. Végre Löwy kiugrik a kapun, feltüzeti a vörösökket a szuronyt, rajvonalba fejlődteti és támadásra inditja őket a főkapu ellen. A bent rekedt vörös rajt azonnal lefegyverzik, a kint levő vörösök részéről lövés dördül. Az akadémiából viszonozzák a tüzet.

Általános tüzelés, de a harc csak néhány percig tart. Az előtéren holtak és sebesültek maradnak. A vörösök közül csak egyeseknek sikerül elmenekülniök. Elsőnek esik el Löwy politikai megbizott, átlőtt fejjel hozzák be a tüz csillapultával a főkapu alá. Behozzák az összes sebesülteket, kiket az intézet kórházában vesznek kezelés alá, de behozzák az elesettek fegyvereit is és lőszerét is.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Heti naptár.

JUMIUS—JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
28 Hétfő	Irénaeus	Arszlán	A hét elején a nap 4 óra 3 perckor kél és 7 óra 57 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 2 perckor kél 8 óra — perckor nyugszik
29 Kedd	Péter és Pál	Péter és Pál	
30 Szerda	Pál eml.	Pál eml.	
1 Csütörtök	Jézus sz. v.	Tibold	
2 Péntek	S. B. Assz.	Ottokár	
3 Szombat	M. Sz. p. e.	Kornél	
4 Vasárnap	Ulrik pk.	Ulrik	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Junius 27. 1552. Achmed és Szokoli 50 ezer főnyi sereggel megszállja Temesvárt. Losonczi István 1300 magyar és 900 németből álló őrségét megesketi a kitartásra.

Junius 28. 1849. A magyar kormány szózatot intéz Európa népeihez, mely igy kezdődik: »Ti kormányok, hivatalos őrei vagytok egész Európa szabadságának. A bün, melyet Európa bármely országában Európának a szabadság ellen elkövetni engedtek, boszuállva fog titeket megbüntetni. Ti népek, ébredjetek fel a szörnyü veszélyre!...«

— **Győri ütközet.** Haynau megtámadta Pöltenberg hadtestét. A magyar sereg a tulerő elől hátrálni volt kénytelen.

Junius 29. 1875. V. Ferdinánd halála. V. Ferdinánd, aki a trónról Ferenc József javára 1848-ban lemondott, 82 éves korában, Prágában meghalt.

Junius 30. 1664. Zerinvárt a török elfoglalja. Montecuccoli fővezér vonakodott Zrinyi Miklós várát, Zerinvárat megsegiteni, igy Köprili nagyvezér harcosai puszta karddal foglalták el az erősséget, melynek őrségét lekaszabolták.

Julius 1. 1506. E napon született meg II. Lajos király. A nehéz szülés következtében Anna királyné meghalt s a koraszülött trónörököst nagy nehezen tartották életben.

Julius 2. 1849. A második komáromi csata. Haynau megtámadja Komáromot. Görgey nagy erőfeszitéssel visszaveri a támadást és fejsebet kap.

Julius 3. 1271. Pozsonyi béke. V. István békét köt II. Ottokár cseh királlyal. Ebben az egyezségben a magyar király lemond Stiria, Karinthia és Krajna birtokáról.

Honvédségi hirek. A honvédfőparancsnok ur okirati dicsérő elismerésben részesitette: vitéz Polereczky Pál ezredes, vitéz Várjon Zoltán és vitéz Dobó István vkszt. ezredeseket. — A jutasi altisztképző intézet I. évfolyamába felvételre vonatkozó pályázati feltételek megjelentek. Érdeklődőknek a szerkesztő szivesen ad felvilágositást. Ezen intézményt a földmiveléssel, iparral stb. foglalkozó olvasóink figyelmébe ajánljuk. Részletes pályázati feltételek iránt forduljanak az érdeklődők az illetékes megyei székekhez, akik a részletes feltételeket az illetékes állomásparancsnokságoknál megtekinthetik.

Julius 1-én kerülnek forgalomba a felülbélyegzett pengőértékü bankjegyek. A pénzverde, a 20 és 50 filléres váltópénzt már leszállitotta a Nemzeti Banknak.

A zalamegyei Dalos Szövetség, mint az Országos Dalosszövetség VII. kerülete, vasárnap rendezte III. dalosversenyét Zalaegerszegen. A versenyen 22 dalegylet vett részt, mintegy 800 főnyi taggal. A verseny délelőtt 11 órától kétórás megszakitással este 7 óráig tartott. A zsüri a szabadon választott müvek versenyében a Nagykanizsai Kis Dalárdának itélte a pálmát.

Történelmi Muzeum Budán. Wolff Károly javaslatára a főváros elhatározta, hogy Buda történelmi emlékeit egy külön muzeumban gyüjti össze. Egyben azt javasolta, hogy Budán az épitési stilust is határozzák meg, hogy oda nem illő épületek meg ne rontsák a régi város történelmi levegőjét. A javaslatot elfogadták.

Hősi halottak emlékmüve a Hármashatáron. Rajka község 143 hősi halottjának emlékszobrot állitott. A leleplezésen, amelyet Frigyes és vitéz Albrecht főhercegek végeznek, az ünnepi beszédet Klebelsberg gróf kultuszminiszter mondja. Rajka a hármashatár gócpontja, s mint ilyent német és horvátajku lakosság lakja, akiknek nevezetes ünnepén nagyszámu előkelőségek fognak megjelenni.

A gödöllői cserkészek ünnepe. A gödöllői premontrei gimnázium 44-es Rákóczi cserkészcsapata cserkészavató-ünnepélyt rendezett, melyen megjelent vitéz Endre László dr. gödöllői főszolgabiró és nagyszámu előkelőségek.

A Wekerletelepi cserkészek ünnepe. A Wekerletelepi 909. számu Hun nyilas öregcserkész-csapat fogadalmi ünnepén vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre nemzetgyülési képviselő és sok más előkelőség jelent meg. A cserkészcsapat Major Gyula dr.-nak kezébe tette le az esküt.

Debrecen város uj bérház épitését határozta el. Az épitkezéshez a népjóléti minisztérium és a város egy-egy milliárd koronával járul hozzá.

Mi történt bel- és külföldön.

A Kormányzó Ur Ofőméltósága születésnapja alkalmából országszerte bensőséges ünnepségek voltak. A budapesti helyőrség díszszemlét tartott a Vérmezőn melyet nagy közönség nézett végig. Jelen volt vitéz Janky Kocsárd honvédfőparancsnok, gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter, vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok továbbá Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester. Az oltárnál Árvay Nagy Bálint ezredes lelkész mondotta a tábori misét.

*

A nemzetgyülés mult keddi ülésén Scitovszky Béla elnök a nemzetgyülés nevében megbélyegezte a miniszterelnök ellen Genfben elkövetett merényletet s egyben tudomásul adta, hogy a svájci köztársaság kormánya megtette a megtorlásra intézkedéseit. A mentelmi ügyek tárgyalása után a nemzetgyülés harmadszori olvasásban fogadta el a fővárosi kölcsönről szóló törvényjavaslatot, majd a nyugdij-valorizációs javaslat folytatólagos tárgyalására tért át.

A mult szerdai ülésen Bethlen István gróf miniszterelnök tette meg jelentését a genfi tárgyalásokról. A népszövetség — mondotta — mindenekelőtt megállapitotta, hogy Magyarország eleget tett mindennemü kötelezettségeinek. A népszövetség pénzügyi bizottsága megállapitotta, hogy Magyarország költségvetése egészséges alapokon nyugszik és egyensulyban van, hogy valutája stabil, hogy a pénzügyi stabilitást veszélyeztető gazdasági nehézségek az országban már nincsenek, hogy az ország a vállalt pénzügyi és közigazgatási reformokat programszerüen keresztülvitte. A mininszterelnök köszönetet mondott Smith főbiztosnak, aki nemcsak kiváló szaktudásával, de nagy megértéssel és szeretettel segitett a pénzügyi konszolidáció felé.

A pénteki ülésen gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter terjesztette be a természettudományok fejlesztésének érdekében teendő intézkedésekről szóló javaslatot. Ezután a nemzetgyülés a nyugdij-valorizációs javaslat tárgyalására tért át.

*

A miniszterelnök mult szerdán a Társadalmi Egyesületek 50 tagu küldöttségét fogadta, mely üdvözölte őt Genfből való hazatérése alkalmából. A küldöttség nevében elsőnek Szontagh Tamás, majd Tormay Cecil a MANSz, Gulyás Béla pedig a MÉFHOSz nevében üdvözölte a miniszterelnököt, aki válaszában kifejtette, hogy az utóbbi időben a Károlyi-féle körök ujból merészebben mozgolódnak s a magyar társadalom még nincs teljesen megszervezkedve arra, hogy lehetetlenné tegyen minden nemzetellenes törekvést. A szervezés nagy feladatában az ő segitségére a nemzeti társadalom mindenkor számithat.

*

A hamisitott hadikölcsönkötvények ügyében a rendőri nyomozás szálai Csehszlovákia felé vezetnek. Az a feltevés, hogy a hamis példányokat ugy csempészték be Magyarországba és azokat a kötvényeket hamisitották, melyeket külföldön nem nosztrifikáltak. Mikor a magyar nosztrifikálás már végbement, ügynökökkel vásároltatták a különböző bankok által nosztrifikált magyar kötvényeket és azt Csehszlovákiába vitették. Ott azután utánzatbélyegzőkkel nosztrifikálták tizezrével a cseh állampénztár terhét képező még nosztrifikálatlan kötvényeket.

Kormányválságok.

Franciaországban ujabb kormányválság tört ki és Brand kilencedik kormánya is megbukott. Csaknem egy hétig tartó tárgyalások után nem tudtak más elhatározásra jutni, mint hogy ujra Briandnak ajánlották fel a kormányalakitást, melyet el is vállalt. Szó volt arról is, hogy Poincaré volt köztársasági elnök lesz a pénzügyminiszter és mint pénzügyi diktátor próbál rendet teremteni. Ezt a tervet azonban elejtették. Ausztriában is kormányválság van. Itt Schneider közoktatásügyi miniszter meglehetősen viharos körülmények között lemondott állásáról. Az osztrák nemzetgyülésen tettlegességig fajuló viharok közben tárgyalták a közoktatásügy miniszter lemondását. Portugáliában már nem kormány-válság, hanem szinte állandó jellegü államrendszer változás történt. Alig két héttel ezelőtt katonai felkelés zavarta el helyéről a köztársasági elnököt és a miniszteriumot, kiknek helyére katonai kormányzat telepedett. Most már ujra arról érkezik hiradás, hogy egy ezredesnek sikerült összegyüjtött csapataival bevonulni a fővárosba és elkergette az egész egy hetes kormányt.

A német népszavazás.

Németországban népszavazás volt. Ez alkalommal a világháboru után elüzött fejedelmi családok vagyonának elkobzásáért fizetendő kártalanitásról döntöttek. A német alkotmány szerint ilyen fontos kérdésben népszavazással döntenek és pedig az összes szavazásra jogosult állampolgárok felének kell leszavazni az ilyen javaslatra. Ha a felénél kevesebb szavazat esik a javaslatra, akkor az alkotmány értelmében a népszavazás elvetette a javaslatot. A német nép a kártalanitás nélküli elkobzást elvetette, amennyiben a szavazásra jogosult 39,687.848 felehez szükséges huszmillió szavazat helyett mindössze 14 milli 440.000 polgár szavazott csak az elkobzás mellett.

Kisántánt-konferencia.

Veldesben a mult hét végén folyt le a kisántánt legujabb konferenciája. Ez a konferencia teljes sikertelenség jegyében folyt le és a prágai zavarok miatt jelentékenyen megrövidült. Az egyes kérdésekben a kisántánt-államok külügyminiszterei nem tudtak megegyezni, csak is abban értettek egyet, hogy Magyarország ellen továbbra is szoros szövetségben kell maradniok. A szerb királyi család egyébként néhány héttel ezelőtt egy Fekete-tenger melletti román fürdőhelyre utazott hosszasabb tartózkodásra. Ezt azonban váratlanul félbeszakitották és visszatértek Szerbiába, ahol a szerb király betegen Belgrádban maradt, a királyné pedig a kis trónörökössel együtt Veldesbe, az épen akkor folyó kisántánt-konferencia szinhelyére utazott. Ugy látszik kedvezőtlen hirek késztették a szerb uralkodócsaládot erre a gyors visszautazásra.

Véres zavargások Prágában.

Prágában napokon át véres utcai zavargások voltak, melyeket a rendőrség csak nagy erőfeszitéssel tudott elfojtani. A zavargások oka a Magyarország elleni vámháboru volt, ami a szegényebb néposztály megélhetési viszonyainak drágulását vonja maga után. A zavargások következtében az amugy is bizonytalan cseh hivatalnok-kormány helyzete megingott.

A chicagói kongresszus.

Chicagóban a mult vasárnapon katholikus kongresszus kezdődött, melyet 367 templomban megtartott több mint 6000 misével nyitottak meg. A gyüléseken, melyeken Csernoch János Magyarország biboros hercegprimása is részt vett, huszonkét nyelven tanácskoztak. Mindjárt az első tanácskozást, melyen több mint kétszázezer főnyi óriási tömeg vett részt, kénytelenek voltak félbeszakitani, mert a kiszorult tömegek a tribünök alatt előrenyomultak és olyan tolakodás támadt, hogy alig lehetett a rendet nagynehezen a tanácskozások félbeszakitása árán helyreállitani.

Szmirnai merénylet.

Szmirnában Musztafa Kemal basa, török köztársasági elnök élete ellen tervezett összeesküvést fedeztek fel, amelybe egyes ellenzéki képviselők is bele vannak keverve. Egyes hirek szerint a szultán hatalmának helyreállitását tervezték az összeesküvők, akiknél végzett házkutatások alkalmával leveleket, fegyvereket és bombákat találtak.

NEMZETES ASSZONYOKNAK.

Családvédelem

Irta: vitéz **Csonka Kálmánné.**

(Befejező közlemény.)

Ha az uj divat elsősorban célszerü, ha vagyoni körülményeink megengedik, ha erkölcsi felfogásunk nem háborog láttára, ám kövessük! De álljuk utját és küzdjünk ellene minden erőnkkel ha az olyan, mint a mostani!

A társadalmi alakulatok közül, talán a »Családvédelmi Egyesület« lehetne az, mely leghatározottabban állást foglalhatna a buby-frizura ellen.

Kimondom bátran, hogy: a buby-frizura nyilt vallomás az egyke-rendszer mellett!

El tud-e képzelni egy buby-frizurás hölgy, egy másik buby-frizurás hölgyet a gravitatis 9-ik hónapjában?!

Mindenki szemében kacagtató látvány lenne s valóban el kellene bujnia! De a buby-frizurás hölgy nem kerülhet ilyen helyzetbe! Férjuramat olyan erős gyeplőkön tartja, hogy csak az ő akarata érvényesülhet. Szépnek, karcsunak, divatosnak maradni...

Azt kell-e feltételeznünk, hogy a férfiak közül az erősek, a gerincesek mind a harctéren maradtak, hogy csak a gyengék, a degeneráltak maradtak meg? Ha azt a sok buby-frizurás nőt vesszük tekintetbe, e gondolat önként adódik.

Különben, hogy kaphatott volna lábra ez a divat?!

Családapa! férj! fitestvér! Titeket terhel a felelősség! Nézzétek: a bakfislány maradjon csitri lány, buby-frizurás és rövid szoknyás, az asszony legyen nő, méltóságteljes s ha játszi pajzánságból kacér is néha, ne akarjon bakfissal versenyre kelni.

Az asszony, még ha rossz feleség is, legyen jó, magyar anya! Nevelje gyermekét nem egy léha élet cifra figurájának, hanem: szent hagyományaink, szerint tisztességes, magyar hajadonná, szüzi virágszálnak, ki egyszer majd maga is magyar asszony lesz és magyar anya!

A változott gazdasági viszonyok, a házon kivüli kenyérkereset még nem jogcim ahhoz, hogy leányaink szemérmetlenek legyenek! A kenyérért nem kell feláldoznia legdrágább kincsét a nőnek. A kenyeret megszerezni tudással, munkával, szorgalommal kell! Szégyenletes dolog, hogy a nő a hivatalokba nem tisztultabb élet felfogást vitt, nem nemesitette meg az életharcot, hanem lesülyesztette a prostituáltak kenyérharcához!

Szomoru magyar életünk legégetőbb kérdése, a területi integritás ragyogó eszméje sem foglalhat helyet egy buby-frizurás hölgy lelkében.

Aki a női méltóságot már feladta, az a nemzet méltóságát sem tartja szem előtt!

Minél több buby-frizura, annál több léhaság, annál több elveszett család! Elveszett és elveszett család! A haza számára elveszett magyarok!

Hol vagy Nemzetvédelem?!

És hol Ti magyar anyák!?

Minden erény legjobb melegágya a családi otthon. Minden erény legfőbb ápolója az édes anya volt minden időben. Az iskola csak segitő erő volt. Ma? Egyedül az iskolára testálják a bubyfrizurás nők a nevelést.

A képességek fejlesztése, a tudás utáni vágy felébresztője tagadhatatlanul az iskoláé. De az egyén jó tulajdonságainak irányitása a szülő kötelessége marad.

Hogyan veszthette el ennyire szülői tekintélyét az, akinek családjában a bubyfrizura, mint divat, dominálo jelenség.

Hogy fogja visszatériteni utjáról az ilyen megtévedt asszonyokat a komoly, vagy megszégyenitő lecke?

Ugy-e nemzetes Asszonyok, közületek még mindenki viseli a kontyát?!

És leányaitok szép selymes haja, puhán gyürüzik a szines szalagabroncsok alatt?!

Kergessétek ki a Sátánt, ha beköszönt Hozzátok!

Mert a rabló romboló szellem nemcsak a nyomtatott betükön, de a divaton keresztül is megtalálja kiszemeltjeit:

A leendő magyar anyákat!

Hosszuhaju fejemet teszem rá, hogy ez a divatszeszély nem véletlenül született gyermeke Divat Ófelségének — hanem a családba csempészett destruktiv szellem!

... Erény, szépség, hazaszeretet! Három gyönyörü élettartalom, melyért százezrek haltak és százezrek élnek lelkesedve ma is.

... És titkos ellenség most letarolja, mint a mezők virágait a sarló...

Nemzetes Asszonyok, hát engeditek?!

Magyar ovodákat!

Irta: dr. hegyaljai **KISS GÉZA** ref. lelkész.

Ugyan miről szeretnék jobban beszélni, mint gyermekeink boldogságáról? Hit, szerelem, munka, üzlet, élet és halál mind csak azért látszik lenni, hogy a szülei nemzedék felégesse a maga erőit a gyermeki nemzedék boldogulásáért. És mégis ugy áll dolog, hogy ezidő szerint nem tettünk meg mindent a kicsinyeink biztosabb haladásáért. Sokat beszélünk az iskolai oktatás ujjászervezéséről, sokat beszélünk az iskolán kivüli népmüvelés szükségéért és fontosságáról. Tanitjuk a siketnémákat, a vakokat, a rokkantakat, a rabokat, a fegyenceket, az irni nem tudókat és én ugy látom, hogy mégis hiányzik valami, az hogy többet foglalkozzunk a gyermekeinkkel mig kicsinyek, mig el nem kapja őket a világ, mig a rosszat el nem tanulják.

En nem vagyok hive annak a szokásnak, hogy a gyermeket korán görnyesszük az iskola padjába, de azt tapasztalom, hogy sokkal többet veszit és romlik a gyermek, ha teljesen szabadjára hagyjuk, mintha gyöngéd leereszkedéssel hajlunk le hozzá és mesélve, játszva szoktatni kezdjük a gondolkozáshoz, a finomabb érzéshez, a rendhez, a tisztasághoz. Már ilyenkor rájuk nézve mintegy a teremtés hajnalán beléjük leheljük, hogy az ember társas lény, és az egyes ember szakadatlanul rá van szorulva a másikra és hogy egymás mellett, egymás segitségével, egymásért élni a legjobb módja az örömnek, a leghasznosabb utja a boldogulásnak.

A legtöbb szüle maga sem tudja, milyen kincse van a gyermeki lélekben. Csak amikor ovódában verselni, beszélni, énekelni, imádkozni, játszani, tornázni, ügyeskedni látja, akkor csodálkozik el ő maga is: mit tud a kicsinye! A gyémánt történetében olvastam, hogy milyen tudás, müveltség, gyöngédség, ügyesség és mennyi szeretet kell ahhoz, hogy a durva kőnek megadják azt a csiszoltságot, amelyen át a ráeső fényt tökéletesen tudja szerte ragyogni. Mennyivel drágább kincsünk nekünk a gyermek, mint a gyémánt! Mennyi tudás, mennyi jóság, mennyi önátadás kell ahhoz, hogy kicsiszoljuk a lelkét a benne rejlő kincsek kisugároztatására!!

Tiszta szivből támogathatunk minden törekvést, mellyel a nemzet hivatásos vezetői kiakarják emelni a magyart az elmaradottság sötétségéből a csiszolt lélek világosságára. De a lélekkel való foglalkozás munkáját nem az iskolában kell kezdeni és nem az iskolán kivül, hanem az ovódában. Bámulatos az eredmény igy is. De az iskolán felüli oktatás mellett ki kell épiteni az iskolán aluli nevelés intézményét is. Legyenek felsőbbfoku tanfolyamok, szabad egyetemek, versenyek s népmüvelő mozgalmak, ez mind gyönyörü, ez mind helyes. De az alap az ovóda. Amig Csonkamagyarország minden községében ovóda nincsen, addig egy népapostol sem várhatja, hogy minden téren siker koronázza a fáradozásait, ha az életét a népmüvelésügynek szentelte is.

Érthetetlen ennek a kérdésnek az elhanyagolása. Magyarországon hamarabb volt ovóda, mint némely

nyugati országban, mert már 1828-ban felállitotta az elsőt Braunschwick Teréz Budán, Angyalkert néven, de még Kossuth Lajos is hasztalan sürgette az ovódák állitását és 100 év elteltével is csak fájlalhatjuk annak az intézménynek a hiányát, ami ha megvolna, közelebb lennénk ahhoz, hogy Egész-Magyarország legyen örömeink mennyországa.

Épen ezért, ha az állam ezidő szerint nem fejthet ki minden erőt e beláthatatlanul fontos intézet községenkénti felállitására, akkor a vármegyék, a községek, az egyházak, a társadalmi közösségek vagy gazdag magánosok fogjanak hozzá a magyar ovódák felállitásához s a legkisebb magyaroknak az öntudatos nemzeti szervezetbe való beolvasztásához. Mindenki azt akarja, hogy az ő megvert, bánatos, veszteséges élete után szebb időket lásson a szive elcseppent vére: a gyermeke. Akkor hát fel a munkára! Vegyük ki az utca porából a magyar rózsákat s állitsuk oda az angyalkertbe, hadd ragyogjanak fel lelki-testi szépségük pompájában, mert nem maradt a mai nemzedéknek egyebe, mint az a hite, hogy a multak szenvedései után megáldja a Felséges Isten a magyar jövendőt!

Naplótöredékek a nyugatmagyarországi felkelőharcok idejéből.

Irta: vitéz Kemény Simon

(Harmadik közlemény.)

Augusztus 31.

Nyársapát... A sárga állomás-épület a rózsaszinü hajnalban hallgat. A mozdony érctüdeje dobog. Egy perc s tovább robogunk .A vonat vágtat, kéménye köpködi a szikrákat. A kerekek egyhanguan énekelnek. Nézem a tájat. A gyászos magyar ég alatt a magyar barázda az idén is meghozta a maga áldását. Keresztekbe, asztagokba került egy hosszu esztendőnek nehéz fáradsága. Bugnak a gépek, pereg a zsákokba az acélos buza, a magyar gazda küzdelmes verejtéke.

Itt tán nem is tudják, hogy vér és köny ömlik mindenütt a büszke magyar határokon, hogy ott idegen járom alatt csorog a magyar verejték, hogy ott a magyar dolgos kezek idegen uralomért gyürik a munkát. Hogy az ősi sasfészkekből, a kassai dóm kriptájából, a viharvert ódon, patinás magyar városokból néma, hangtalan könnyeket hoz a Vág, a Garam, a Tisza, a Maros, a Rába csobogó árja. Hogy tiltott sóhajt hoz a Magas Tátra, a Hargita bércén, a Délnek aranykalászt ringató mezején született szél!? Tán nem is tudják, pedig az izenet ide sem jött hiába. A magyar rónán kipirult egy pár ifju arc, ökölbe szorult egy pár acélos izmu kéz, megdobbant egy pár magyar szív.

Nem sok, de azért mennek. Erős a hitük, acél az akaratuk. Mennek, mert egy érzik itt a nagy magyar aratás s vidám dalolással beállanak vágni a Rendet.

Budapest. Ez az érzéketlen kőtömeg. Titokban, egymást nem ismerve szállunk ki a vonatból. Vigyázni kell. A detektivek kutató szeme meg-megakad egyikünkön-másikunkon. Igazolásra szólitanak, de baj nem történik. Mehetünk tovább.

Megállok az utca sarkán. Kábulat nehezedik rám az érzéketlen, törtető tömeg szemléletén. Az embereket az arany borjunak, ennek a hamis örök hatalomnak birása ösztökéli, üzi. Egymással harcot vivnak, könyökölnek, tülekednek, egymás parányi életét tiporják törtetésük közben. Minden mindegy, a cél a fontos: a pénz, a sok pénz birása. Mint sok ezer méteres filmen mozog, kering a tömeg, melyben mint müvirág pompázik a selyemruhás nők sokasága.

Különös; mindeniknek a járása, mozdulatai azonosak Ugyanazon mosoly duzzadt ajkakon, ugyanazon zsargon, ugyanaz a megelégedettség a szemekben. Igen, közös szülők gyermekei ők. Ráérő mind, gazdag, gondtalan mind, nevető, kacagó mind. Míg a félre eső utcákban, vagy ott a tuloldalon is már, a kopottak szinehagyott rongyos ruhákban munkára sietnek. Arcukon rizspor helyett a hervadás sápadsága, bánat a szemekben, fájdalom a csukott ajkakon. Ebben a nagy taposó malomban ezek a magyarok. A két tömeg nem egy hazának a gyermekei, nem közösek a fájdalmai, nem közös a jövőjük.

*

Éjszaka... Most kezdődik a budapesti éjszaka leder élete. A borgőzös, cigányzenés kávéházakban hajnalig tartó tivornyák, fékeveszett táncok kezdődnek. A kávéházak villany árjában, bódító parfümök poshadt levegőjében a »füstös« hangokat csal ki a nóta fából. De haj! Magyar nóták helyett idegen, a magyar lélektől oly távoleső, érzékiséggel átitatott dalok, kuplék kelnek szárnyra a niyrettyü nyomán. Hát már a cigány, a magyar nóták mestere is elfeledte a magyar róna dalait, a bujdosó szegény legény keserveit, elfeledte már örökre, hogy »A gulya ottt deleget, valahol a csárda mellettt«.

Magyar ifjak, magyar lányok, hát nem látjátok, hogy az idegenek lepattogtatják a magyar lelketek nemes románcát, nem érzitek, hogy csábos szavukra ropjátok a magyarság haláltáncát? Észméljetek! Ebredjetek, mert e táncütemben, e muzsika szóval oda zuhantok, ahonnan nem lesz többé magyar feltámadás.

*

Megundorodom, elfordulok s megyek az állomásra. Forró homlokom rászoritom a váróterem ablaküvegére s kibámulok az egyre induló vonatokra.

A kocsikon a régi megszokott M. Á. V. felirás áthuzva s helyettte a következő Á. V. Hungária.

Á. V. Hungária! Avé Hungária! Ugy hangzik ez a ránkkényszeritett felirás, az ántánt részéről, mint az a mondás, mellyel Judea vérszomjas fiai Krisztust illették. Ave Rex Judeorum! hangzott a csufolódó, gunyos üdvözlet, mig Ő elárultatva, megostorozva, ruhájától megfosztva tövissel megkoronázva, szótlanul járta a nehéz Golgotát. Fölfeszitették, eltemették, hatalmas követ gördítettek a tetem fölé, katonákkal őriztették sirját. Az igazság harmadnapra mégis kitört a sirból. Feltámadott!

Hungáriát is elárulták, megkötözték, ruhájára kockát vetettek, fel is feszitették, sirba helyezték, de a magyar igazság is fel fog támadni egyszer s erejével földre fogja sujtani azokat, akiket a nyugati farizeusok sirja őrizetére kirendeltek.

Addig is az »Á. V. Hungária«-s kocsik járják csak a rab mezőket, csepegtessék a reményt a rab magyarok szivébe, hogy jönni fog, mert jönnie kell az igazság nagszerü órájának. Ave Hungária!

Dunántul. A vonat belevágtat a sötét éjszakába. Lámpásainak fénye mélyen belefuródik az éjszaka sötét testébe. A fülke rőtfényü lámpája erőlködik, de nem tudja eloszlatni a homályt. A fülkében vagy négyen vagyunk, kik egy cél felé törekszünk, de itt még nem szabad senkinek sem szabad tudnia, hogy esetleg meghalni megyünk — a hazáért, mert még visszakergetnének.

Lehunyom a szemem s még mielőtt elbóbiskolok, képzeletem még egyszer végig siklik a lusta Alföld falvain, nyugalmas tanyáin. Keserüség dul keblemben a közöny látára s felébred bennem a gondolat: »Vajjon érdemes-e?« De aztán látom öreg, ráncosképü szülőimet, akik rác iga alatt nyögnek, hugomat aki nyirkos rác börtönben sinlődik már hónapok óta. Látom hitvesemet, az öt apróságot, akik mindenünket hátrahagyva utánam menekültek s most deszkafalu szobácskában aggódva gubbasztanak s szepegve nézik az ablak alatt terpeszkedő áthatlan sötétséget... Szivemben fellángol a keserüség, a gyülölet, a bosszu lángja... Igen, érdemes... Kell!

*

Nagyszentmihály, szeptember 3.

Leszállunk a vonatról. »A« zóna határán vagyunk. A falut egy század Prónay-csendőr tartja megszállva. Arcon félelmünk, hogy a csendőrség nem enged át a demarkáción, felesleges volt. Senki sem kérdi a szándékunk, hová megyünk, de azért adnak ebédet, adnak vacsorát. Mi is hallgatunk. Vacsora után, teljes sötétség beálltával Felsőör-felé indulunk. Ott székel a felkelő főparancsnokság. Vagy ötvenen vagyunk már. Apró csapatokra oszolva megindulunk az uton. Sürü erdős hegyol-

dal mellett vezet az ut. Még pár száz lépés s elérkezünk a demarkációhoz. Itt le kell térnünk az országutról, mert a határőrssel nem szabad találkoznunk. A faluban nem törődtek velünk, de itt szolgálatban vannak s a magyar csendőr ismeri a fegyelmet. Óvatosan letérünk az erdőbe. Az előrehaladás az uttalan uton igen lassu. Attól is kell tartanunk, hogy összekötő járőrre bukkanunk. Tehát csend. Egyszerre közvetlen közelről beszélgetést hallunk. Két csendőr lépked el előttünk. Beszélgetnek.

— Gyere te is — mondja az egyik.

— Nem lehet — felel rá egy mély basszus hang —, baj lehet belőle. — Baj? Hát bün volna harcolni a hazáért? — Kérdi az előbbi.

— Igazad van, de talán majd holnap — válaszol a másik.

— Jó tehát holnap!! s tovább ballagnak a sötétben, árnyaik lassan összefolynak a nagy sötétségben.

Tehát holnap kettővel többen leszünk.

Pár percig még ott lapulnak az avaron. Szellő jő odaátról. Oly különös, mintha nem is szellő, hanem hangáradat volna... oly lágyan zsong a sürü fák között... szinte illatát is érzem. Hallom a hangját, mintha égi hárfákból fakadó melódia volna...

Tudom már mi ez: A nyugati rögök lehelete, melyet odatul a demarkáción szült a termékeny anyaföld. Ott születettt a kies völgyekben, ott nevelkedett az erdős hegyoldalak sürüjében s ott keményedettt a sziklás hegyormok tetején. Összeölelkezünk itt a »határon«, a forró, nyári csendes éjszakában s ez az ölelés mintha meg acélozta volna akaratomat, mintha megnövelte volna hitemet s belekiáltottam most már hangosan az éjszakába: »Előre fiuk!«

(Folytatása következik.)

Veldes és a Vérmező

Irta: **Muhoray György.**

Az olasz frontos öreg katonák bizonyosan emlékeznek még a kies fekvésü Veldes városkára, mely az isonzói harcokból ismeretes Santa Lucia felé vivő vasuti vonal mentén fekszik, a havasok lábánál. A parton néhány utcasor és kék vizü kis tóban, szép árnyas szigeten egy templom és egy kastély. Ez Veldes. Valaha hires bucsujáró hely volt, mert a közhit szerint, ha valaki kivánt valamit és ezután nyomban meghuzta a veldesi templom harangjának kötelét, akkor kivánsága teljesült. Messze földről zarándokoltak az emberek Veldesbe és a kis templom harangja sokszor majdnem egész nap, folyton csengett és folyton szárnyalt az ég felé a vidám harangszó Isten trónja felé szállitva a hivők kivánságait.

Minden társadalmi osztályból való emberek, férfiak és nők, gazdagok és szegények, grófok és zsellérek, legelőkelőbb bécsiek és havasi pásztorok egyformán jártak Veldesben és a harangkötelet egymásután fogta meg a mezei munkában edzett kérges kéz és a jólétben ápolt puha fehér kacsó. Számtalan történetet mesélnek, melyek arról szólnak, hogy szinte csodálatos módon vált valóra sokszor az a kivánság, amelyet a veldesi templomban meghuzott harang szava kisért.

A világháboru végén a telhetelen szerbek viselős asszonyok módjára megkivántak maguknak mindent és az övéké lett ez a gyöngyszem is. Most megtették szerb királyi nyaralónak és a kisantant konferenciákat rendezik ott nyakrafőre. Ugylátszik a kisantant külügyminiszterei is sulyt heyelznek ujabban arra, hogy kivánságaik megformálása után a közelben legyen a veldesi harang, melynek kötelét rángathassák. Ezt most meg is tehetik kényükkedvük szerint. De bizonyosan nem hivő lélek szól és nem tiszta szivből fakadnak azok a kivánságok, mert nem találnak meghallgatásra.

A kisantant konferenciáról már elterjed a köztudatban az, hogy a kisantant lelkiismeret furdalásának köszönhetik létüket. A nagyrakapott kisantant államok a bibliai Baltazár példája szerint utolsó dőzsölésük közben olykor magukra eszmélve megborzadva látják a baljóslatu intelmet: Mene, tekel, faresz! Megmérettél, megszámláltattál és könnyünek találtattál! Készülj a pusztulásra! Mene, tekel, Veldes!

A legutóbbi kisantant konferencia az év elején kivételesen Temesváron volt. Akkor a frankhamisitási bünügynek Magyarország elleni kihasználásról volt szó s a kisantant miniszterek a Bethlen-kormány távozását kivánták elérni azzal a kijelentésükkel, hogy egyenlőre, de csak egyenlőre nem avatkoznak az ügybe és megvárják a birói itéletet. Most a birói itélet meghozása után, tehát ujra összetalálkoztak a külügyminiszterek és most ugyancsak furcsa állapotban találhatják magukat. A Bethlen-kormány, amelynek távozását követelték, még mindig szilárdan áll, ennek ellenében Bukarestben megbukott a Bratianu- kormány, Belgrádban megbukott Pasics és Uzonovics és Prágában megbukott Svehla kormánya. Ugylátszik a kisantant államok a nyilt válság küszöbén állanak és a láthatatlan kéz, már felirta falaikra a baljóslatu intést.

De nemcsak a kisantant kormányok kerültek válságba, hanem legfőbb pártfogójuk a francia kormány is megbukott. Igy kárbaveszett az az elkeseredett sajtóhadjárat, melyet a cseh kormány a francia félhivatalos lapokkal karöltve minden szemérmet félretéve nyiltan indított Magyarország ellen. A cseh és a francia sajtó felvonultatott Magyarország ellen mindent, ami árthat és sérthet és kimondottan a magyar nép megalázására és a magyar kormány megbuktatására tört. A sorozatos támadások tervszerüsége és rendszeressége csakhamar olyan arányokat öltött, hogy régebben ilyesmi már régen diplomáciai viszony meszakitására, esetleg nyilt hadüzenetre vezetett volna, Magyarország jelenlegi szomoru helyzetében természetesen ilyesmire nem is gondolhatott. Az ellenünk intézett sajtóhadjárat tengelye az volt, hogy a frankhamisitási bünügy kivizsgálását és letárgyalását nemzetközi biróság elé kell utalni és nem törődtek azzal, hogy a világháboru éppen azért tört ki annak idején, mert a kis Szerbia ellenszegült annak, hogy a szarajevoi gyalázatos gyilkosság bünügyének vizsgálásában idegen kiküldöttek is résztvehessenek.

(Folytatjuk.)

Vadászat.

Vadászhumor.

Boldogult emlékü K. Náci bácsinak igen kardos menyecske felesége volt. Egy szép napon — nagymosáskor — kizavarta Náci bátyánkat vadászni, hogy ne alkalmatlankodjék odahaza. Gyenge vadász volt azonban s estérekelve nem volt semmi sem a tarisznyában.

— No, majd a lud-les meghozza estére az eredményt — gondolta magában s tanyáról hazafelé ballagva, ki ült estefelé a község szélén lévő nagy ludas-tó partjára. Lett is eredmény, mert hiszen egy nagy gágogással alacsonyan huzó liba-falkából sikerült a vezérgunarat leszednie. Kidüllesztett mellel kocogott haza, nagy vigan.

— No asszony! Hoztam ám valamit! — kiáltott hazaérve, az ép óriási patáliát csapó feleségéhez. A patália pedig nem egyébért csapódott, mint a rétről hazajövő ludjaiból az öreg gunár hiányzott! Előkerült a tarisznyából a zsákmány, de nagy lőna veszedelem Náci bátyánkra —, hiszen ő hozta haza a hiányzó tarka gunarat.

*

Egy vadásztól hallottam az alábbi esetet:

A faluban ketten voltunk nyugdijasok, egyikünknek agara, másikunknak vizslája volt. Persze mindketten jóformán felhagytunk a vadászattal, ő az agarászatot, én a gyalog cserkészést gyakoroltuk annak idején. A két kutya — szomszédok lévén — igen össze szokott s mivel elunták magukat folyton odahaza sütkérezni, bizony el-el kódorogtak a határban. Hát mit csináltak? A két kutya együtt kilógott a földek közé; az agár felült egy domb tetőre, mig a vizsla a domb alján szaglászva keresett. Mikor a vizsla nyulat talált, huzott reá, majd mereven

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 27. SZÁM. 1926. JULIUS HÓ 4

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁRA

Évfordulóra.

Junius hó 28-án mult 12 éve, hogy eldörrent az a két revolverlövés, amely nemcsak Ferenc Ferdinándot, a monarhia trónörökösét és nejét találta halosan, de megölte Európa békéjét is, hogy a közel öt éven át ágyudörgéstől s fegyverropogástól visszhangozzék két világrész és messze tengerek vize.

Forma szerint azok a revolverlövések, melyek Szerajevóban elcsattantak, megindítói voltak ugyan a hadüzeneteknek, de ha a világháboru valóságos okait keressük, akkor — bármily lázító s fájdalmas tény is volt az a gyilkosság — vajmi kevéssé szerepelhetnek a világháboru okai között. Mert ugyan miféle érdeke volt abban akár Angliának, akár Franciaországnak, akár az orosz cárnak, hogy tiltakozzék ez aljas büntény igazságos és jogos megtorlása ellen?

Ha ma, tizenkét év távlatából szemléljük a világháborut megelőző eseményeket, még a külpolitikában járatlan ember is átlátja, hogy a világháboru oka nem lehetett ez. Nincs a világnak komoly diplomatája, aki magára vette volna a felelősséget a világháboru szörnyü véráldozatáért, olyan esetben, ha csak arról lett volna szó, hogy egyik európai állam szigoru vizsgálatot s példás megtorlást kér trónörökösének s nejének meggyilkolásáért attól az államtól, amelynek fanatizált s hivatalosan támogatott egyesülete, illetve annak tagjai végrehajtották a merényletet.

Nem, a trónörököspár meggyilkolása, lett légyen az akármilyen brutális, elvetemedett gaztett, egymagában elenyészően csekély ok volt ahhoz, hogy Európa, Ázsia s a tengerek vize ágyudörgéstől verjen visszhangot s öt világrész gyermekei ontsák vérüket ötödfél esztendeig. Ez a gyilkosság legfeljebb arra lett volna elégséges ok, hogy a monarhiát és a szerbeket háboruba sodorja. Azaz még erre sem. Mert, ha világháboru akkor már rég nem vajudott volna és a mérénylő Szerbia nem érezte volna hátamögött az orosz és francia támogatást a háboru esetére; akkor bizonyára megadta volna azt az elégtételt, melyet követeltünk tőle. Annál inkább is, mert a megtorlás is elégtétel, melyet kivántunk: emberi és erkölcsi kötelessége volt Belgrádnak. Ez esetben pedig még a monarhia és Szerbia között sem kellett volna háborura kerülnie a sornak, hiszen Szerbia önönmaga megalázása nélkül is eleget tehetett volna a támasztott követeléseknek.

Ha már most nem igy történt, akkor kétségtelen, hogy Szerbia packázó magatartásának, mellyel szembeszállott az igazságot és jogot követelő monarhiával; oka volt. Szerbia tüntetően és kötekedő fölényességgel állott szembe velünk, szuverénitásának veszedelmét hangoztatva, holott követeléseink a legkevésbé sem érintették állami önállóságát s nemzeti méltóságát; a szerb közvélemény pedig el nem titkolható módon adta jelét a gyilkos honfitársak iránt érzett rokonszenvének.

Mi inditotta, mi bátoritotta Szerbiát, az akkori kis balkáni államocskát, e magatartásra?

Az a tudat, hogy mögötte lesz minden esetben Oroszország, Franciaország, sőt talán Anglia is.

Ha ez igy áll, akkor az is kétségtelen, még avatatlanok előtt is, hogy a népek már jóval a szerajevói tragédia előtt fel voltak sorakozva, ha mindjárt titokban is, a nagy mérkőzésre. A világpolitika kulisszái mögött akkor már felvonult az antant egész szövetségi hálózata s aligha tévedünk, ha azt állitjuk, hogy a központi hatalmak is számitottak már 1913-ban egy esetleges világháborura, hiszen az antant harcikészülédését számos jel elárulta.

A valóságban tehát a szerajevói gaztett előtt már évek óta lázas készülődés folyt ellenünk, jobban mondva Németország ellen s a háboru — a trónörököspár meggyilkolása nélkül is elkövetkezett volna.

A háboru után megjelent diplomáciai és katonai emlékiratok szerint legkésőbb 1916 nyarán ürügyet teremtett volna az európai diplomácia a nagy leszámolásra. Erre az időpontra készült volna fel ugyanis Franciaország teljesen, katonai és pénzügyi szempontból.

A háboru tehát elkerülhetetlen volt. Nem miattunk, — hiszen Magyarország a legkevésbé akarhatott háborut — még csak nem is a monarhia miatt, hanem Németország miatt, amelynek gyarmatpolitikájától s tengeri kereskedelmétől Anglia féltette világkereskedelmi vezetőhelyét; amelytől Franciaország bosszuvágytól égve, vissza akarta szerezni a rajnántuli tartományokat; amelynek egyre erősödő ázsiai- s a török-szövetség révén Bagdad felé irányuló kereskedelmét féltékenyen nézte, a cári birodalom, Oroszország különben Konstantinápolyra is kacsintgatott.

Ezek voltak a világháboru igazi okai.

E szövetségi hálózatba természetesen apró konclesők is belekapcsolódtak, élükön a megnövekedett étvágyu Szerbiával, mely a Bánságra, Bácskára, Horvátországra és Dalmáciára vágyakozott s Montenegro a maga kattaroi vágyaival.

Forma szerinti harmadik szövetségesünk: Olaszország várt. Várta, hova fordul a hadiszerencse. Ha a háboru során a központi hatalmak lesznek erősebbek, akkor mellettünk avatkozik harcba s megszerzi a francia Riviérát s a franciák közel afrikai gyarmatait, ha pedig az antant lesz győzősebb, akkor ellenünk fordul, s elveszi Déltirolt s az osztrák-magyar tengerpartot. Ezért várakozott.

Ezekből látjuk, hogy a világháboru okai legelsősorban gazdasági kérdések voltak, amelyek szinte egy évtizek óta tartó készülődésre ösztönözték ellenségeinket. 1910-től kezdve ugyszólván a »levegőben lógott« a világháboru, de mint mondottuk, 1916-ban lett volna aktuális.

A fanatizált Szerbia azonban nem tudta türtöztetni mohóságát. 1914 junius utolsó napjaiban összeesküvő szerb diákok s iparoslegények átmentek Szerajevoba s lelőtték a trónörököspárt.

Emberi jó érzés alapján nem kerekedhetett volna megtorló követelésünkből világháboru, hiszen komoly, nagy nemzetek egyéb ok hiján nem állottak volna a gyilkosságot támogató vagy legalább is elnéző Szerbia mellé. Maga a monarhia sem merte feltételezni, hogy az emiatt Szerbiával támadt konfliktusa több lesz, mint a kettőnk ügye, sőt világrészek harcává szélesbül.

Ám az antant hatalmak felhasználták az alkalmat, mondva csinált ürügyekkel, főként az elbizakodott Oroszország sürgetésére kardot huztak. Oroszország ugyanis már 1914 kora tavaszán felvonult a német s osztrák határon »nagy gyakorlat« ürügye alatt. E sorok irója 1915 tavaszán, a nagy offenziva során elsők között lépte át az orosz határt a galiciai Uhrynow és az orosz Dolgobiczew között. Utóbbi község kőhajitásnyira volt a határsorompótól. S e község lakói mondották el, hogy bár azelőtt évtizedeken át nem volt katonaság a faluban, 1913 őszén barakkok épültek s 1914 tavaszától öt szotnya (körülbelül egy fél ezred) kozák került oda, s az egész Oroszlengyelország tömve volt katonával, kik nyiltan hangoztatták, hogy háboru lesz.

A trónörököspárt csak jóval később ölték meg.

A háboru kitöréséhez több magyarázat nem kell. Mi magyarok a legártatlanabbak voltunk benne. S mégis minket lakoltattak a legszörnyüségesebben.

Ám nincs gonoszság — mondja az Irás — mely egyszer el ne nyerné büntetését. Franciaországban — ugy látjuk — már fizet az Isten!

A világháboru legelső szerencsétlen áldozata a trónörökös és felesége volt. De okozói között csaknem egész Európát ott találjuk.

F. Gy.

Ünnepi köszöntő.

(Elmondta: vitéz Kovács Aladár altábornagy, a szombathelyi 3. honvédvegyesdandár parancsnoka, a vitézi avatást követő diszebéden, 1926 junius 20-án.)

Főméltóságu Kormányzó Ur!

Legkegyelmesebb Urunk!

Engem ért az a nagy tisztesség, hogy a felavatott vitézek mai nagy ünnepén, amely nap minden igaz, hü magyarnak az ünnepnapja, Főméltóságod iránt érzett mélységes hódolatunknak és igaz szeretetünknek, meleg ragaszkodásunknak és lelkes hüségünknek hódolatteljesen kifejezést adjak és hogy hálás szivvel köszönjem meg Főméltóságodnak, amiért ezt a mai nagy napot a mi felejthetetlenül szép, ragyogóan szép emléknapunkká varázsolni méltóztatott.

Azokban a magasztos pillanatokban, amidőn Főméltóságod magas szine előtt térdre borulva, a magyar vitézség szimboluma: a kard, vállamat érintette, minden idők magyar hőseinek és magyar vitézeinek megszámlálhatatlan légiói vonultak el lelkiszemeim előtt; azoknak a hősöknek és vitézeknek glóriás seregei, akik hosszu évszázadok véres harcaiban, egy ezredév dicső küzdelmein keresztül, életüket áldozták és vérüket ontották a magyar anyaföldért; azoknak a hősöknek és vitézeknek végtelen sorai, akik a világháboru vérzivatarából hatalmasan megsokasodva haladnak egyre tovább a hadak utján, az örökkévalóság nagy végtelenségébe.

A magyar nemzet mélységes tragikuma, egyben legnagyobb dicsősége, hogy legjobbjainak önfeláldozó hazaszeretetével tudja csak ezt a vérrel szerzett és vérrel megszentelt földet fentartani. Tragikuma, mert csak addig él magyar a földön, amig a hősök, az önfeláldozó vitézek sorai meg nem ritkulnak; dicsősége, mert eme szent kötelességhez minden időkben erős karu, bátor szivü és tiszta lelkü férfiak kellettek.

A mai nagy napon mi is besorakoztunk a magyar vitézek elszánt seregébe. Csak töredéke vagyunk a vitézek derék hadának. Előttünk már sokan haladnak; élők és felmagasztosultak. Mögöttünk egyre uj meg uj vitézek gyülekeznek, minden igaz, hü magyar, azok mind, akik nem önmagukért, hanem a haza boldogságáért élnek... És egyre többen jönnek, a szétszórt magyar falvakból és a magyar anyaföld csudatevő, titokzatos méhéből, hogy életükkel és példájukkal szolgálják és táplálják a magyar örökkévalóság el nem muló, meg nem szünő, elpusztithatatlan nagy, dicső és szent eszméjét.

Hüséges magyar szivek tettünk ma ünnepi fogadalmat a Vitézek Főkapitányának fenkölt szine előtt, fogadalmat tettünk, hogy cselekedeteinkben, gondolatainkban, de egész életünkben is mindenkor a hit, erő és akarat lesz az irányitónk; fogadalmat tettünk, hogy jóban-rosszban, hüséges, odaadó, önfeláldozó, áldozatkész, igaz és becsületes fiai maradunk ennek a sokat szenvedett Hazának. Elől akarunk menni a békés, alkotó munkában, amely munkától Hazánk feltámadását és felvirágzását várjuk és reméljük. Kardot nem csörtetünk, mert önmagunk bátoritására nincs szükségünk, de kitartóan virrasztunk a hazaszeretet lobogó tüzénél és ottan lessük a Vitézek Főkapitányának álmát, akinek álma a magyar nemzet álma, akinek a lelke, a magyar nemzet lelke.

A végzet több és nagyobb megpróbáltatást nem mért nemzetre, mint a magyarra. Lekaszálva a magyar nemzet szine, virága... Midőn lelkünkben már-már kiégett minden szép, szivünkben kialudt a láng, erő és akarat megbénult és mi tétován, reményvesztetten, hitehagyottan támolyogva bolyongtunk az óriási sirgödör szélén, akkor ragadta meg a magyart egy bátor, erős férfi karja, hogy felrázza a csüggedőket és a sárból felemelt magyar nemzeti zászlót magasan lobogtatva, megmutatta a maroknyi magyarságnak a szebb, a jobb, a boldogabb jövő felé vezető utat. Megmutatta az utat; hidat vert a mult és jövő dicsősége közé; életrehivta a dicsőséges Vitézi Rendet és ezzel egybefüzte a hüséges, az igaz, a tettre mindig kész magyar lelkeket.

Tekintsünk fel lelkes hőséggel, nagy bizalommal és meleg szeretettel a Vitézek Főkapitányának fenkölt alakjára. Nemzetmentő munkáját csak a szeretet és bizalom megalapozta sziklán állva tudja megvalósitani. Kövessük hüséges magyarok, dicső vezérünket, nehéz, fáradtságos, áldozatteljes utjain, ha mi hüségesen követjük, a történelmi erők gondviselő müködése is segitségére fog sietni s előbb-utóbb elhozza ennek a megpróbált nemzetnek, ennek a sokat szenvedett Hazának az igazságot.

Most pedig, amidőn nagy érzése a hódolatnak, a hálának, a szeretetnek és hüségnek viharzik fel keblünkben, forduljunk hő fohászunkkal a magyarok Istenéhez, kérjük a Mindenható Atya Ur Istent, hogy adjon erőt és hitet, a mi dicső vezérünknek, a Vitézek Főkapitányának, hogy lelkének acélos tisztaságát, szivének minden dobbanását, elméjének minden gondolatát, abba a nagy, abba a szent akaratba tudja belevinni, hogy faját a magyart, ezt a jobb sorsra érdemes nemzetet boldoggá és naggyá tegye.

Vitézek! Bajtársak! Hüséges magyarok! Kiáltsuk lelkesülten: a Vitézek Főkapitánya, nagybányai vitéz Horthy Miklós Ő Főméltósága, Magyarország Kormányzója sokáig éljen! éljen! éljen!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

VITÉZI ÉLET.

Az összes megyei Vitézi Székeknek!

A folyó évi 2. számu »Vitézi Közlöny« 2. oldal első hasábján elrendelt lak- és névjegyzékek azonnal beterjesztendők.

Az O. V. Szék leszögezi, hogy a kiküldött névjegyzékek helyesbitése nélkül a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t pontosan kézbesittetni nem tudja s igy a felelősség az illető megyei Vitézi Széket terheli. O. V. Szék.

Halálesetek.

Ismét gyász érte népes nagy családunkat, a Vitézi Rendet; örökre eltávozott sorainkból nehány vitéz bajtársunk, kiknek emlékezetét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Vitéz Téglási Sándor 3751, volt népfelkelő közvitéz, cipész-mester, debreceni lakos, vitéz Kiss Antal 2810, volt tart. szakaszvezető, pósta-altiszt, dunaharasztii lakos, vitéz Kovács P. József 3631, volt tart. tizedes, földmüves, gyöngyösi lakos, vitéz Bősze Ferenc 2513, volt tartalékos szakaszvezető, földmüves, böhönyei lakos és vitéz Oláh Gábor 1447, volt tartalékos közvitéz, földmüves, balmazujvárosi lakos.

4207—IV. 926. O. V. Szék.

Budapesten lakó vitézek jelentkezése.

Felhivom a f. évi junius hó 20-án felavatott, Budapesten lakó, de nem Budapest szkfv. vitézi szék állományába tartozó vitézeket, hogy lakcimüket ide (Váci-utca 62. fszt. 7. sz.) sürgősen jelentsék be.

Budapest Vitézi Széke.

Vasvármegye vitézeihez!

1. Vasvármegye vitézi széke, folyó évi julius hó 4-én délelőtt 11 órakor Szombathelyen, a Vármegyeház nagytermében 25 vitézi járadék teleknek átadását ünnepli.

2. Folyó évi julius 3-án, Szombathelyen, este 9 órai kerzdettel a Herceg-kávéház kerthelyiségében a Vitézi Rend őrkényi földmives-iskola javára, tánccal egybekötött müsoros-estélyt rendez.

Kivánatos, hogy a fenti ünnepélyen, illetve estélyen a megyebeli vitézek családjukkal együtt minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Szombathelyen és közvetlen környékén lakó vitézekre a megjelenés mindkét esetben kötelező.

Székkapitány.

Baranya vármegye vitézeihez!

Ugy a most, mint a már előző években avatott vitézek haladéktalanul jelentsék be — levelező-lapon — a Székkapitányságnak, hogy: 1. Oktató tanfolyamot végzett levente-oktató. 2. Oktató tanfolyamot végzett levente segédoktató. 3. Oktató tanfolyamot nem végzett levente oktató. 4. Oktató tanfolyamot nem végzett levente segédoktató-e? végül 5. Nem tagja még valamely levente egyesületnek?

Nemleges jelentés is kötelező.

Székkapitányság.

Vármegyei vitézi nap Kecskeméten.

Május hó 30-án a Hősök nemzeti ünnepén zajlott le Kecskeméten a Déli Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei Vitézek-napja.

Reggel háromnegyed kilenckor érkezett meg vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány, székkapitányai és vitézi küldöttségeivel, hogy szemlét tartson a Kossuth-téren felállitott vitézek felett.

— Jó reggelt vitézek!-kel köszönti őket s száznegyven vitéz harsogja vissza a köszöntést. »Jó reggelt vitéz Törzskapitány Ur«.

A törzskapitány fogadtatása után a vitézek vallás-felekezetek szerint és pedig a róm. katholikusok, vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány, a reformátusok Técsői vitéz Móricz Kálmán székkapitány, az evangélikusok pedig vitéz Radvány Károly vitézi járási hadnagy vezetésével, résztvettek az ünnepi Isten-tiszteleteken.

Ez után a vitézek, ugyancsak vallásfelekezetek szerint, kivonultak a temetőkbe s részt vettek az egyházak által rendezett »Hősök emlékünnepén«. A hősök temetőjében a vitézek emlékbeszéd kiséretében koszorukat helyeztek el.

Délelőtt háromnegyed 12 órakor nyitotta meg Técsői vitéz Móricz Kálmán székkapitány a városháza közgyülési termében a Délpest vármegyei Vitézi Szék diszgyülését, melyet a »Kecskeméti Polgári Dalárda« a Szózat elénekelésével vezetett be. A székkapitány lendületes elnöki megnyitója után a törzskapitány és a megjelent vendég székkapitányokat küldöttség hivta meg a diszgyülésre. A törzskapitány megérkezte után a »Polgári Dalárda« a »Hiszekeegyet« énekelte.

A székkapitány üdvözlése után vitéz Siménfalvy törzskapitány megköszönte a diszgyülésre való meghivását és tolmácsolta a Kormányzó Ur Őfőméltóságának a Vitézi Széknek, a vitézeknek, valamint Kecskemét th. város közönségének küldött legmagasabb üdvözletét.

vitéz Orbán Nándor polgári iskolai igazgató izzó hazaszeretettől áthatott ünnepi beszéde után a vármegyei vitézi széktartó adta elő jelentését, röviden vázolva a vármegyei Vitézi Szék müködését, belső szervezettségét, társadalmi téren kifejtett tevékenységét, valamint a vitézeknek telekhez juttatását.

A széktartói jelentés után dr. Nyul Tóth Pál, Kecskemét th. város kulturtanácsnoka a kecskeméti hadviseltek nevében mondott hatalmas szárnyalásu beszédet a Vitézi Rendre és vitézekre.

vitéz Szabó István kir. s.-tanfelügyelő lendületes beszéd keretében inditványozta, hogy a diszgyülés táviratilag üdvözölje Nagybányai vitéz Horthy Miklós Őfőméltóságát, Magyarország Kormányzóját, a vitézek Főkapitányát. A diszgyülés a Kormányzó Ur Őfőméltósága nevének emlitésekor helyéről felállva, percekig éljenzett. Az inditványt a diszgyülés közfelkiáltással fogadta el.

A törzskapitány zárószavaiban elismeréssel és köszönettel emlékezett meg a város polgári vezetőiről, közöttük is elsősorban fáji Fáy István főispán és Zimay Károly polgármesterről, akinek odaadó támogatása nagyban elősegitette, hogy a megyei Vitézi Szék szervezettsége mai fokát elérhette, majd elismerését nyilvánitotta a vármegye székkapitányának és alárendeltjei eredményes munkásságukért.

A diszgyülést a »Polgári Dalárda« Himnusza fejezte be.

Délben Kecskemét városa a városi kaszinóban diszebédet adott a Vitézi Szék és annak meghivott vendégei tiszteletére, amelyen vitéz Siménfalvy törzskapitány a Kormányzó Ur Őfőméltóságára mondott lelkes felköszöntőt. Zimay Károly polgármester a Vitézi Szék tagjaira, valamint a vendégek egészségére üritette poharát.

A legénységi állománybeli vitézeket a helybeli csapattestek látták vendégül.

Délután együttes vármegyei vitézi értekezlet volt a városháza közgyülési termében, melyet a Törzskapitány 3 órakor nyitott meg.

A folyó ügyeket és kérdéseket Székkapitány ismertette majd Horváth Károly a Magyar Hadimuzeum Egyesület alelnöke lelkes beszéddel buzditotta a vitézeket a Muzeum sorsjegyeinek terjesztésére, továbbá vitéz Balogh Gábor az O. V. Sz. részéről a vitézeket különböző pénzügyi tudnivalókról tájékoztatta.

Több hozzászólás után a Vármegyei Vitézi Önsegélyző Egylet megalakitása, valamint a formaruha elkészitésének határidejét határozták el.

A vármegyei Vitézi Napot bajtársias vacsora fejezte be a »Városi Vigadó«-ban, melyen megjelentek vitéz Siménfalvy törzskapitány, vitéz Solymossy János törzsszéktartójával, técsői vitéz Móricz Kálmán székkapitány vezetésével a vármegye tiszti és legénységi vitézei, valamint Papp János őrnagy, állomás parancsnok és Sz. Kovács János őrnagy az 1—2. huszár osztály parancsnoka.

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Jelentés a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének évi rendes közgyüléséről.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete f. év junius 20-án tartotta évi rendes közgyülését, nagybányai vitéz Horthy István elnöklete allatt.

Az igazgatósági jelentés vázolja a szövetkezet sulyos helyzetét, amelynek okozói voltak: az elmult évnek üzletkötéseket jóformán lehetetlenné tévő sulyos gazdasági viszonyai, az adósok hitelképességének csökkenése és a szövetkezet tulajdonát képező mindennemü áruk értékcsökkenése. Nehezményezi az igazgatósági jelentés, az adósoknak nemcsak a tőkére, hanem még a kamatra is vonatkozó fizetési késedelmességét. Kiemeli a jelentés az Országos Vitézi Szék áldozatkészségét, amellyel a szövetkezet veszteségének tulnyomó részét átvállalta.

Előterjesztetett a szövetkezet 1925. évi zárszámadása, valamint 1926. évi ujjáértékelési mérlege, amelyeket a közgyülés elfogadott. (Közzétéve lapunk 24. számában.) A közgyülés az 1925. üzletévre az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvényt megadta.

A közgyülés hozzájárult az értékfedezeti és tartalék-alapoknak a kimutatott 193.955,282.— koronás veszteség fedezetére szolgáló leirásához, valamint az alapszabályoknak a pengőértékre való áttéréssel szükségessé vált módositásához, végül a tagok felelősségének a régi mérvben való megállapitásához. A közgyülés az uj rendes üzletrészek névértékét 2 pengőben, az alapitványi üzletrészek névértékét 8 pengőben állapitotta meg és elhatározta, hogy az ily módon keletkező hányadüzletrészek teljes üzletrésszé való kiegészitésére az illető tulajdonosoknak a következő évek nyereségéből járó osztalékai használtassanak fel.

Megválasztattak az igazgatóság tagjaivá: nagybányai vitéz Horthy István ny. lovassági tábornok, vitéz Bánó Kálmán ezredes, vitéz Lipcsey Márton alezredes, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza alezredes, vitéz Szentkirályi Gyula földbirtokos, vitéz dr. Balogh Gábor ügyvéd, vitéz Barcza Imre földbirtokos, vitéz Sztankovánszky Pál földbirtokos, belatini Braun Géza igazgató, Kovács János igazgató, dr. Mikó Gábor igazgató, dr. Wünscher Frigyes igazgató, dr. Horánszky Dezső vezérigazgató, dr. Ferdinándy Bertalan h. államtitkár, Nagy László alezredes és dr. Parnitzky Ede miniszteri osztálytanácsos.

Továbbá a felügyelőbizottság tagjaivá: szandai vitéz Sréter István ny. honv. miniszter, vitéz Rátz Jenő ezredes, Borsódy Sándor igazgató, vitéz Teleki Béla gróf földbirtokos és simontornyai vitéz Schamschula Rezső gyalogsági tábornok.

Vitézek és Gazdák Szövetkezete.

Miként javitotta meg vitéz Bagi Mátyás szikestalaju vitézi telkét.

Köztudomásu dolog, hogy a vitézi telkek legnagyobbrésze adományokból létesült. A magyar közmondás azt mondja: »ajándékmarhának ne nézd a szőrét«. Igy a vitézi telkek közt is bizony elég gyakran találkozunk gyengébb minőségü szikestalajokkal. Tiszaföldváron vitéz Bagi Mátyás kapott 24 hold ilyen szikes vitézi telket, melyet termékenysége miatt a felajánló azelőtt csakis birkalegelőnek tudott használni. Az adományozás előtt 10—15 évvel próbálták, mint szántóföldet használni, de tavasszal — bár dombos fekvése van — mégis tele volt pocsolyákkal, nyáron pedig kőkeménységüvé száradt össze.

Amidőn vitéz Bagi Mátyást beiktatták ebbe a telekbe a tiszaföldvári gazdák mosolyogva mondták: »no itt mutassa meg a vitéz uram az ő vitézségét«. Mindenki azt hitte, hogy Bagi Mátyás onnan hamarosan megszökik. Azonban vitéz Bagi Mátyás volt ennél rosszabb helyzetben is a világháboruban, de sem onnan, sem innen nem szökött meg, hanem ugy ott, mint itt, dicsőséget szerzett a magyar névnek. A teljesen terméketlen sziktalajának egy részét már termővé alakitotta át s igy e sziktalajon igazi honfoglalási munkát végzett. Vitéz Bagi Mátyás a sziktalajjavitással elért eredményéről, hozzám intézett levelében részletesen beszámolt. E lap szük kerete miatt, azonban leveléből csakis a legfontosabb részeket közlöm: A gazdálkodást az 1921—22 gazdasági évben kezdte, amidőn bevetett 7 kat. hold buzát, 2 kat. hold árpát és 2 kat. hold zabot. Ezen 11 kat. hold összes termése volt 83, azaz nyolcvanhárom kg buza. A következő évben 5 és fél kat. holdat 100 szekér istállótrágyával megtrágyázott, 3-szor megszántott, szép apróra elmunkált és belevetett 8 mm buzát ami 29 mm termést adott. A következő évben ugyanekkora területre 150 szekér trágyát hordott, azt mint fekete ugart nyáron át ötször megszántotta és ebbe is 8 mm magot vetett el. Ez már 46 mm termést adott. Az 1924—25 gazdasági évben az 5 és fél hold 56 mm buzát termett. Bagi Mátyás — mint irja —, bizik benne, hogy fokozatosan az egész vitézi telkét egész vitézi telkét megjavitja ugy, hogy holdanként legkevesebb 10 mm átlagot el fogja érni.

A vizes foltokat ugy tüntette el, hogy amidőn nyáron át a pocsolyák kiszáradtak, azok helyén egy köbméter nagyságu gödröt ásott, ezt megtöltötte a kövesut szélére összehuzott és megszáradt sárral, a gödör környékét pedig az országutról hordott földdel teritette be. A városban összevásárolt minden szemetet és trágyát. A buzát mindig megtrágyázott, nyáron át legalább 3-szor, de 5-ször is szántott és a szántások között hengerezett és boronált földbe vetette. Az esetben, ha a borona vagy a henger nem törte össze a rögöket, összetörte azt vitéz Bagi Mátyás a kapa fokával, de rögös földbe buzát, amióta tanitványom volt azóta nem vetett. Vitéz Bagi Mátyás kisérletezett a sziknek mészszappal való javitásával is. Az elért eredményt leveléből szószerint a következőkben közlöm: Az 1924 március havában kapott 150 mm mészszapot, kétszáznégyszögöl földre teritettem el, azonban a mészszap elteregetése előtt a földet felszántottam és elboronáltam. Meg kell jegyeznem, hogy olyan szikre teritettem, amely még kórót sem termett soha, tehát a legvadabb szikes helyre. Teritès után megint megszántottam, szóval tavasztól-őszig négyszer szántottam meg és boronáltam el. Szeptember 10-én bevetettem 20 kg buzával és mondhatom, hasonló szépet még ember nem látott, az idegenek is megkérdezték, hogy miért oly szép az a kis darab buza. Termett tiz keresztet, mi 300 kg-ot adott. adott. Tehát, ha 8 vagon mészszapot kaptam volna, akkor egy kat. hold termett volna 24 mm buzát.

Vitéz Bagi Mátyás, a vezetésem alatti iskolában végezte a gazdasági tanfolyamot. Tanitásom jó talajra talált, tanácsaimat is megfogadta s azt mindenben követi, mint ahogy azt egy jó katona, a katonaságnál megszokta.

E dicsérendő példából minden gazdálkodó vitéz láthatja, hogy nincs az a rossz terméketlen föld, mit szaktudással és erős akarattal, munkával termővé ne lehetne átalakitani, amit vitéz Bagi Mátyás be is igazolt. Hiszem, remélem, hogy példáját a hasonló helyzetben levő telkes vitézek követni fogják s igy a békés munkában is oly dicsőséggel fogják e megcsonkitott haza érdekét szolgálni, mint szolgálták azt a világháboru ezer veszélye közt.

Szentannai Sámuel,
m. kir. földmivesiskolai igazgató.

A gyümölcsszállitók olcsó ládát kapnak.

A gyümölcsnek ömlesztett állapotban, vagy kosarakban való szállitása sok hátránnyal jár. A külföldi piacok hozzá vannak szokva, hogy kifogástalan csomagolásu terményeket kapjanak. A földmivelésügyi minisztérium a csomagolási rendszer megváltoztatása érdekében mozgalmat inditott és egységes méretü csomagolóládák és rekeszek használatát akarja általánossá tenni. A minisztérium megállapitotta, hogy

az egyes kerti terményeknek milyen méretü és alaku ládák (rekeszek) felelnek meg a legjobban és a méretüket szabványnak minősitve, megegyezést létesitett a MÁV-val, amelynek értelmében a szabványos csomagolásu kertiterményeket erre az évre megállapitott kedvezményes exportdijtételeken felül még tiz százalékkal olcsóbban fogják a külföldre szállitani. Hogy a szóban lévő ládák (rekeszek) használatának elterjesztését minél inkább elősegitse, a földmivelésügyi miniszter 410.000 darab ládát és rekeszt az önköltség 75 százalékáért, tehát a beszerzési árnál 25 százalékkal olcsóbban bocsátja a termesztők és hivatásos gyümölcs- és zöldségkereskedők rendelkezésére, akik igazolt exportcélokra ilyen ládákat kivánnak igénybe venni.

A ládák megszerzése egyszerü és erre vonatkozó ismertetőfüzetet a földmivelésügyi minisztérium kertészeti osztálya ad.

Szarvasmarhakiállitás Fehérgyarmaton.

A magyarfajta szarvasmarhatenyésztés ujra kifejlesztése érdekében a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara rendszeres propagandát folytat, ennek szerves része volt a most Fehérgyarmaton megrendezett szarvasmarha kiállitás és vásár, melyet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a kir. Gazdasági Felügyelőség és a Szatmármegyei Állattenyésztők Egyesülete közreműködésével rendezett. Szatmármegye annak is fehérgyarmati járása mindig nevezetes volt kiváló fehérmarhatenyésztéséről. Szatmár, Beregmegyéket napok óta sulyosan pusztító viharos esőzés dacára ötszáz állatot jelentettek be, uradalmak, birtokosok, és kisgazdák is nagyszámmal. A kiváló szinvonalu anyagot három biráló bizottság birálta. A fehérszarvasmarhatenyésztés ujra kifejlesztését méltányló földmivelésügyi miniszter állami okleveleket adományozott ki, amelyeket: Szuhányi Ferenc (Csenger), Isaák Elemér (Rozsály) Mártonffy Testvérek (Fehérgyarmat) és Károly József (Csenger) nyertek. Kamarai okleveleket és a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet értékes tisztelet dijakat és gazdasági gépeket adományoztak. Kiváltként örvendetes, hogy nagyon sok kistenyésztő kapott jelentős kitüntetést. A fehérszarvasmarhatenyésztés regenerálását célzó ezen akció vezető dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató a kitüntetések kiosztása után népes értekezletet tartott a Szatmár—Beregmegyék nagyszámu közönségéből a vele találkozásra összegyült kisgazdákkal, akik érdekében a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara határszélen pusztuló részek megmentését célzó már ismeretes javaslataihoz most ez értekezletből kifolyólag ujabb előterjesztéseket tett a Kormány elé.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok forgalma szük keretek között mozog, az irányzat vontatott. Egyedül a határidős piacon szilárd az irányzat, mert huzamosabb idő óta tartó esőzések miatt a kinálat tartozkódó. Az októberi buzát élénken keresik, mig a szeptemberi buza teljesen elhanyagolt, ugyszintén a külföldi buza is mely teljesen üzlettelen. A határidőpiacon a szeptemberi buzát jelenleg 366, az októberit 386 s szeptemberi rozsot 245, az októberi árut 247 ezer K-val jegyzik. A rozspiacon a forgalom csaknem teljesen szünetel, mig a terménycikkek piacán csupán a tengeri iránt tapasztalható kereslet.

Legujabb árak:

Terménypiac: 77 kg-os buza 425.000—435.000, 79 kg-os 430—440, rozs 230—204, takarmányárpa 235—245, zab 285—292.5, morzsolt tengeri 232.5—235, korpa 165—167.5.

Lisztpiac: 00-ás buzaliszt 7150, 0-ás 6950, 2-es 6450, 6-os 4600, 8-as 2000, korpa 1675.

Takarmánypiac: Ia rétiszéna 120.000 korona métermázsánként.

Gyümölcspiac: cseresznye 12—16, IIa 8—12, meggy 16—20, IIa 10—16, földieper 20—26, IIa 12—20, egres 8—10, ribizli 8—10, málna 18—20, sárgadinnye 60—80, kajszinbarack 16—25, szamóca 25—35 ezer K kg-ként.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
5 Hétfő	Zak. Ant.	Enese	A hét elején a nap 4 óra 8 perckor kél és 8 óra 20 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 13 perckor kél 7 óra 57 perckor nyugszik
6 Kedd	Izaiás pr.	Esaiás	
7 Szerda	Cir. és M.	Ciril M.	
8 Csütörtök	Erzs. kir.	Teréz	
9 Péntek	Veronika	Lukrécia	
10 Szombat	Amália sz.	Amália	
11 Vasárnap	Pius p. vt.	Lili	

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Junius 28. 1914. A trónörököspár meggyilkoltatása Sarajevoban.

Julius 5. 1044. Aba Sámuel ménfői veresége és halála. III. Henrik nehéz küzdelem után legyőzte Aba Sámuel magyar királyt Ménfőnél. A király a Tisza-vidékre menekült, ahol meggyilkolták.

— **1809. Wagrami csata.** Károly főherceg Napoleont visszaverte, azonban János főherceg késlekedése folytán Znaimig visszavonulásra kényszerült.

— **1848. István nádor megnyitja az országgyülést.** Kihirdette Őfelsége leiratát és ünnepi nyilatkozatban kijelentette, hogy a király elitéli a törvények iránti engedetlenséget.

Julius 7. 1521. Logody Simon halála. A hős Logody utolsó csepp vérig védte Torma Endrével Sabác várát Szulejman ellen. E napon Sabác romjai alá temettetett az őrség még megmaradt része is.

A Ludovika évzáró ünnepe. Vasárnap tartotta meg a M. Kir. Ludovika Akadémia évzáró ünnepét. Az évről-évre fejlődő és igen érdekes látványos ünnepségek iránt mindig növekedik a közönség érdeklődése. Az állandóan csepergő eső ellenére hatalmas tömeg nézte végig a szép mutatványokat. Négy órakor érkezett Auguszta kir. hercegasszony és Magdolna kir. hercegnő, majd néhány perccel később vonult be a Himnusz hangjai mellett a Kormányzó Ur Őfőméltósága, diszkiséretével. Jelen volt Bethlen István gróf miniszterelnök, vitéz Janky Kocsárd lovassági tábornok, honvéd főparancsnok, Álgya Papp Sándor altábornagy, a honvédelmi miniszter képviseletében, továbbá vitéz Horthy István I. tábornok, Ludwig György gy. tábornok, Kárpáthy Kamillo altábornagy, budapesti vegyesdandárparancsnok, Ferjentsik Ottó gyalogsági szemlélő, vitéz Tóthvárady-Asbóth tábornok, lovassági szemlélő, Schrantz Ödön tábornok, városparancsnok és társadalmi és katonai életünk nagyszámu kiválóságai. A Ludovika Akadémia növendékei zászlós szabadgyakorlatokat mutattak be. A közönség előtt a legnagyobb tetszést aratta a Szent László korabeli jelmezes harcijáték, mely a magyar király a kunok elleni harcát és az elrabolt magyar leány megmentését elevenitette fel. Érdekes képet adott a békeidőkre emlékeztető fegyelmező gyakorlat a ludovikások katonás magatartásáról. A modern harc bemutatásán a közönség némi fogalmat alkothatott a háboru mozgalmasságáról. A müsort ugrató és hajtóverseny egészitette ki. A gyönyörüen sikerült ünnepély ékes tanubizonysága annak, hogy ez a magyar intézmény mily nagy szeretettel és kiváló érzékkel fejleszti ifjuságunk sportszeretetét és a maga nemében páratlan teljesitményekre képes. A ludovikás ellenforradalom évfordulóján jelent meg a »Ludovikás Levente«, a Ludovikás Leventekör lapjának legujabb száma. A gyönyörüen kiállitott, értékes folyóirat tartalmát bővebben fogjuk ismertetni.

A juniusi mártirok emléke. Csütörtökön tartotta meg a Ludovika Akadémia az 1919 junius 24-iki ellenforradalom emlékünnepét. Az ünnepélyt szentmise vezette be, mely után a közönség a Ludovika kertjében álló »Mártirok emlékoszlopá«-hoz vonult. Itt vitéz Sipos tábornok, az Akadémia parancsnoka mondott beszédet, mely után Ludwig György gy. tábornok helyezte el a honvédség koszoruját az emlékmü talapzatán.

Agorasztó Tivadar pestvármegyei alispán elnöklésével szombaton tartotta a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete alakuló közgyülését, a miniszteriumok, emberbaráti és társadalmi egyesületek képviselőinek részvételében. Az alapszabályok elfogadása után a közgyülés kimondotta, hogy az egyesület fővédnökéül a Kormányzó Ur Őfőméltóságát, vitéz József kir. herceget, Csernoch János hercegprimást, Bethlen István gróf miniszterelnököt és Vass József népjóléti minisztert kéri fel.

Halálozás. F. évi junius 23-án hunyt el dr. Hainiss Géza, udvari tanácsos, egyetemi magántanár, a Szent István kórház ny. igazgató főorvosa. Temetése junius 25-én folyt le a Kerepesi-temetőben nagy részvét megnyilvánulása mellett. Az elhunytban vitéz Magasházy László törzskapitány apósát gyászolja.

Tüzoltóegyesület Lőrincin. Vitéz Székely György, a sziráki járás vitézi hadnagya, önzetlen munkával és nagy fáradozással Lőrinczi községben egy tüzoltóegyesületet szervezett. Az egyesületben nevezett vitéz vezetése és irányitása mellett nagy lelkesedéssel és már is szép eredménynyel folyik a kiképzés és hazafias irányu nevelés.

Nógrád vármegye elismerése. Nógrád vármegye Törvényhatósági Bizottsága idei közgyülésén köszönetet mondott szandai vitéz Sréter Ferenc földbirtokosnak azokért a kimagaslő érdemekért, melyeket a szandai internátus-jellegü népfőiskola felállitása körül szerzett. Az áldozatkész földbirtokos közéleti szereplését és közérdekü tevékenységét példaképen emlitve, a vármegye főispánja méltatta.

A székesfehérvári felsővárosi templomból egyik éjszaka betörők elvittek a sekrestyéből 5 aranyozott ezüstkelyhet és egy ezüst feszületet. A tettesek egyik oltárteritőt használva kötél gyanánt, a kórus ablakán át szöktek meg.

Rendelet a gabonanemüek minőségi sulyegységének méréséről. A gabonanemüek minőségi sulyának egysége és a minőségi suly mérésére szolgáló mérőeszközök ügyében kiadott rendelet kimondja, hogy sulyegységül olyan gabona minőségi sulyát kell venni, amelyből a központi mértékügyi intézetnél őrzött mérőkészülékeken lemért 20 liter gabona tömege 20 kg-mal egyenlő, azaz valamely gabonanemü minőségi sulyát kg-mokban kifejezve, az országos munkakészüléken lemért 20 liter tömegének ötszöröse adja. A közforgalom céljaira hitelesithető gabonaminőségi mérleg kellékeit és a közforgalomban megengedett hibahatárokat külön rendelet állapitja meg. Fenti előirások augusztusban lépnek életbe. A rendelet ki fogja küszöbölni azokat a nézeteltéréseket, amelyeket a gazdaközönség és a gabonavásárló kereskedő között az utóbbi időben minőségi kifogások miatt mind gyakrabban előfordultak.

Országos szántógép-bemutató. A szántógépek használatának nagyarányu terjedése és a gazdatársadalomnak a mezőgazdasági gépmunka iránti érdeklődése arra késztette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy az idén is nagyobbszabásu országos szántógép-bemutatót rendezzen. A bemutató szinhelye Hatvan, időpontja julius 24—25. A bemutató célja az, hogy a hazánkban beszerezhető különféle szántógépeket munkaközben szemlélhetővé tegye. A bemutatóra eddig mintegy 12 tipust, azaz 24 szántógépet jelentettek be, ezek közül több ujabb külföldi gyártmányt. Az OMGE, hogy a távol lakó gazdaközönségnek, különösen a kisgazdatársadalomnak lehetővé tegye a megtekintést, kedvezményes utazásra jogositó igazolványokat eszközöl ki. Felvilágositást az OMGE müszaki bizottsága ad (Budapest, IX., Köztelek-utca 8).

Sopron város határában a szárhalmi erdőben szabályosan kiépitett kilóméterekre terjedő szétágazó alagutra bukkantak. Eredetének tudományos megállapitásáról a vizsgálatok folyamatban vannak.

Cserkész nagytábor. A magyarországi cserkészek idei nagy táborozásán — mint értesülünk — a hatvani tanonccserkészcsapat is részt vesz kitünő parancsnokuk, vitéz Lénárd Béla dr. járási vitézi hadnagy vezetése alatt.

Borsodban megjelent a sáskát pusztitó pásztormadár. A pásztormadár mezőgazdasági szempontból igen hasznos, mert amely vidéken megjelenik, a sáskáktól és egyéb rovaroktól teljesen megtisztitja a fészkelő helyek környékét. Ép ezért a pásztormadarat sáskamadárnak is nevezik, máshol pedig gyönyörü tollazatáért rózsaszinü seregélynek hivják. Sajnos, nagyobb tömegekben csak tiz-husz évenként látogatnak el hozzánk a pásztormadarak. Tavaly Karcagon, Sátoraljaujhelyen, az idén Borsodmegyében tüntek fel. A Madártanni Intézet arra kéri a gazdákat, hogyha meglátják ezt az érdekes, feltünően szép seregély vagy rigónagyságu madarat, értesitsék erről a Madártani Intézetet (Budapest, II., Debröi-ut 15) és irják meg, hogy hol, mikor látták ezeket a madarakat. Könnyen meg lehet ismerni őket, mert kisebb-nagyobb csapatokban járnak és bóbitásfejüek.

Méhészeti tanfolyam. A földmivelésügyi minisztérium a gödöllői m. kir. méhgazdaságban julius hónap 12—21 közötti időben méhészeti tanfolyam tartását rendelte el. Mindazok, akik a tanfolyamon résztvenni óhajtanak, julius 5-ig jelentkezhetnek a gödöllői m. kir. méhgazdaság vezetőségénél. A tanitás ingyenes. Ellátási dij cimén napi 40 ezer K-t kell fizetni a méhgazdaság pénztárához. A tanfolyamon résztvevők lakást és élelmezést a gazdaságban kapnak.

Mi történt bel- és külföldön.

Az elmult héten az ország területén jéggeső-vel vegyes felhőszakadások pusztitottak. Igy Abauj megyében Felsővadászi, Alsóvadászi és Szikszó községeket árasztották el hatalmas viztömeggel. Miskolcon a Szinva patak, mely egyébként 20—30 cm. magasságot ér el, a felhőszakadás következtében egy és fél méterre duzzadt és kilépett medréből. Borsodban Királyd, Diósgyőr, Hámor községek lakosságát kergette ki házaikból az árviz. Hasonlóképen pusztitott Gyöngyösön és Szolnokon a felhőszakdás. A fővárosban és környékén főkép a talajviz felfakadás és a levezető csatornák elzáródása következtében visszaömlő viz okozott nagyobb károkat. Az Auguszta-telepet, Pesterzsébetet, Megyert fenyegetik elsősorban az áradások, mig az ujpesti sziget nagyrésze viz alá került. A Budapest—Váci vasutvonal töltését is helyenként már elérte.

*

A magyar kormány szombaton este a Hungária szállóban bucsuvacsorát adott a távozó Smith népszövetségi biztos tiszteletére. A vacsorán résztvettek a kormány tagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök, Vass József, Bud János, gr. Klebelsberg Kunó, Walkó Lajos, Mayer János miniszterek, továbbá Cezare Orsenigo pápai nuncius az összes budapesti külföldi követek, a magyar politikai és társadalmi élet előkelőségei, valamint a hazai és külföldi sajtó képviselői. A vacsora folyamán felolvasták az Egyesült-Államok kormányának üdvözlő táviratát, majd a miniszterelnök köszöntötte a főbiztost angol nyelven. A miniszterelnök szavai után Smith főbiztos szólt, beszédében reményét fejezte ki arra nézve, hogy a magyar nemzet a költségvetés egyensulyának helyreállitása után gazdasági életét is talpra fogja állitani.

*

Könyves Lajos, biharkeresztesi kerület egységespárti nemzetgyülési képviselője szerdán hajnalban meghalt.

A nemzetgyülés csütörtöki ülésén Scitovszky elnök felolvasta Smith népszövetségi főbiztosnak a nemzetgyüléshez irt köszönőlevelét, majd Végül az elnök inditványát, mely szerint a nemzetgyülés magát bizonytalan időre elnapolja és ujból összehivását az elnök hatáskörébe utalja, elfogadták és ezzel a jelen ülésszak véget ért.

Francia kormányválság.

Néhány napos kormányválság után Briand megalakitotta tizedik minisztériumát, melyben Caillaux vállalta a pénzügyi tárcát. Az uj kormány bemutatkozását ridegen fogadták a kamarában.

Spanyol összeesküvés.

Madridban a rendőrség az egész országban elágazó összeesküvésnek jutott a nyomára, amelyet a liberálisok és a köztársaság-pártiak szőttek a jelenleg uralmon levő fasciszta kormányzat ellen. Több mint 100 tisztet, köztük Weyler és Aguillera tábornokokat letartóztatták. Hir szerint az összeesküvők a király ellen is merényletet terveztek. A fölkelők ellen kiküldött katonai csapatok Valenciában megtagadták az engedelmességet és a felkeléseket pártolták. XIII. Alfonz spanyol király még az összeesküvés leleplezése előtt Párisba utazott,, ahol megérkezésekor kisebb tüntetés volt ellene.

A nettunoi szerződés.

Olaszország és Jugoszlávia között az adriai partvidékre vonatkozó nettunoi szerződést a napokban tárgyalta a belgrádi szkupstina. A szerződés ratifikálása ellen nagyon sok helyen, különösen Spalatóban, Szerajevóban és Laibachban tüntetések voltak, melyeket a rendőrség fojtott el. A tüntetők az olasz konzulátusok elé akartak vonulni, a rendőrség és a tüntetők között történt összeütközés folyamán mindkét részről sulyosan megsebesültek.

Uj harcok Marokkóban.

Legujabb hirek szerint a riff-kabil törzsek uj vezért választottak, Berinónak, Raisuli volt alvezérének személyében, aki a spanyol zónában Tangertől délre ujabb ellenállást fejt ki. Tetuán mellett is különböző törzsek erősitést küldtek a felkelő csapatoknak és igy a marokkói harcok a spanyol arcvonalon ugylátszik, ujra feléledtek.

A chicagói nagygyülés.

Az egész világraszóló chicagói katholikus nagygyülés záróünnepélye több százezer főnyi óriási tömeg részvételével Mundeleinben folyt le. A záróünnepély befejező részét nagy vihar zavarta meg, melynek nyomán felhőszakadás támadt. Az óriási vihar nagy károkat okozott és a záróünnepélyen résztvevők elvonulási rendjét is veszélyeztette. A tolongásban több ember megsérült és a teljesen feláztatott talajon az automobilok alig tudtak elindulni. Ennek következtében tizezrekre ment azok száma, akiket nem tudtak hazaszállitani és akik aztán kénytelenek voltak az egész éjszakát a szabadban tölteni.

Földrengések és árvizek.

Egyiptomban a földközi tenger több szigetén, Olaszországban és Svájcban földrengések voltak. Ez mindenfelé nagy ijedelmet okozott. Rodosz szigetén a világitótorony összedőlt. Svájcban, Németországban és Ausztriában óriási viharok, felhőszakadások és árvizek voltak, melyek vasuti töltéseket sodortak el, gátakat törtek át és minek folytán sok emberélet pusztult el és nagy vagyoni károk keletkeztek. Romániában egyes városok közepében fél méter magasan áll a viz. Mexikóban, Villa de Leon városban több mint ezer ember esett áldozatul az árviznek.

Veldes és a Vérmező

Irta: **Muhoray György.**

(Befejező közlemény.)

A kisantant államok közül Csehország még ezentúl vámháborut kezdett velünk. A prágai nemzetgyülésen gyorsan letárgyalták és elfogadták a gabonanemüek vámjának fölemeléséről szóló törvényt, amely lehetetlenné teszi azt, hogy Magyarország ezentul a felvidékre és Csehországban, természetes piacaira, gabonát és más élelmiszereket szállithasson. Annál sulyosabban esik a mérlegbe ez a cseh intézkedés, mert a cseh és a magyar kiküldöttek éppen most tárgyalnak kereskedelmi egyezmény megkötéséről, amely tárgyalások természetesen ezután megszakadtak. A magyar kormány a vámháboru ellen éles tiltakozást jelentett be Prágában. De a csehek a törvényjavaslatot mégis megszavazták.

A helyzet kiélesedésére nagyon jellemző a budapesti cseh követség nyilatkozatának ügye is. Az egyik magyar lap ugyanis közölte Mészáros angorai egyetemi tanárnak levelét, akiről a frank- és szokolhamisitási üggyel kapcsolatosan különböző hirek terjedtek el és aki jelenleg Konstantinápolyban tartózkodik. Mészáros azt irja, hogy egy ujságiró felkereste őt és a cseh és a francia kormányok részéről büntetlenség biztositását helyezte kilátásba, ha vallomásában földeriti a pénzhamisitási ügy egyes részleteit. A budapesti cseh követség ügyvivője erre nyilatkozatot tett közzé, melyben beismeri azt, hogy egyes körök a csehkövetségehz fordultak ebben az ügyben, de az ügyvivő szerint nem értek célt, mivel a csehek be nem fejezett bünperbe nem avatkoznak és különben is kifogásolja azt, hogy a lap közölte a cseh követség szerepére vonatkozó levelet. A magyar lap ehhez a nyilatkozathoz hozzáfüzi, hogy a csehek a be nem fejezett frankügyben támadást-támadásra halmoztak és a legképtelenebb vádakat terjesztették Magyarország ellen olyan gyanusitottak vallomása alapján, akik maguk is érdekelve voltak. Azt is elmulasztották a csehek, hogy mikor hozzájuk fordultak ebben az ügyben, akkor az eddigi diplomáciai szokástól eltérőleg nem értesitették erről a magyar kormányt. A cseh követség szónélkül tudomásul vette a lap éles válaszát és ezzel a csehekre lesujtó válasszal dicstelen véget ért a magyar ellenes cseh-francia sajtóhadjárat is.

Ilyen körülmények között találkoztak össze ujra Veldesben a kisantant külügyminiszterei, hogy a temesvári határozatokhoz hiven, most a frankhamisitási bünper befejeztével a birósági itélet elhangzása után állást foglaljanak Magyarország ellen. De ez a találkozás inkább a bukott kormányok romjain kesergő Mariusok konferenciája volt és a helyzetet semmi sem jellemezhette jobban, mint az a bizonyára teljesen véletlen összetalálkozása az eseményeknek, mely a sors csodálatos játékának mondható. Veldesben 17-én ültek össze tanácskozásra a kisantant konferencián ellenségeink, 18-án pedig kormányzónk születése napján ragyogó fényes délelőtt a budai Vérmezőn katonai diszszemle volt, melyen a jelenvoltak csodálattal tekintettek a kicsi, de lelkes magyar hadsereg kivonult csapatainak fegyelmezett mozdulataira. Most is megállapithatták azt, amit az egyik diszőrség váltáskor hüledezve mondották egymásnak ellenségeink, hogy ezek a dróton rángatott fölényesen kiképzett magyar katonák ugyanilyen mesébeillő pontossággal fogják teljesiteni feladatukat a harctéren az ágyutüzben is, ami elképesztő kilátásokat tár ellenségeink szeme elé. A cseh vámháboru jegyében összeült Veldesi konferencia második napján rendezett magyar katonai diszszemle méltó és legmegfelelőbb válasz volt a kisantant folytonos okvetetlenkedésére.

Könnyen megtörténhetik, hogy egyszer majd ha minden kötél szakad, a veldesi harang kötele is elszakad és a kisantant kivánságok a vizbe esnek. De a magyar hadsereg katonái akkor is ott állnak majd a Vérmezőn, két kézre fogott fegyverrel — mereven tisztelegve — és rohamsisakjuk alól csillogó szemmel a felkelő fényes napba nézve, miközben fejük felett a Gellért-hegy ágyui dörögnek.

Magyar Vitézek a világháborúban.

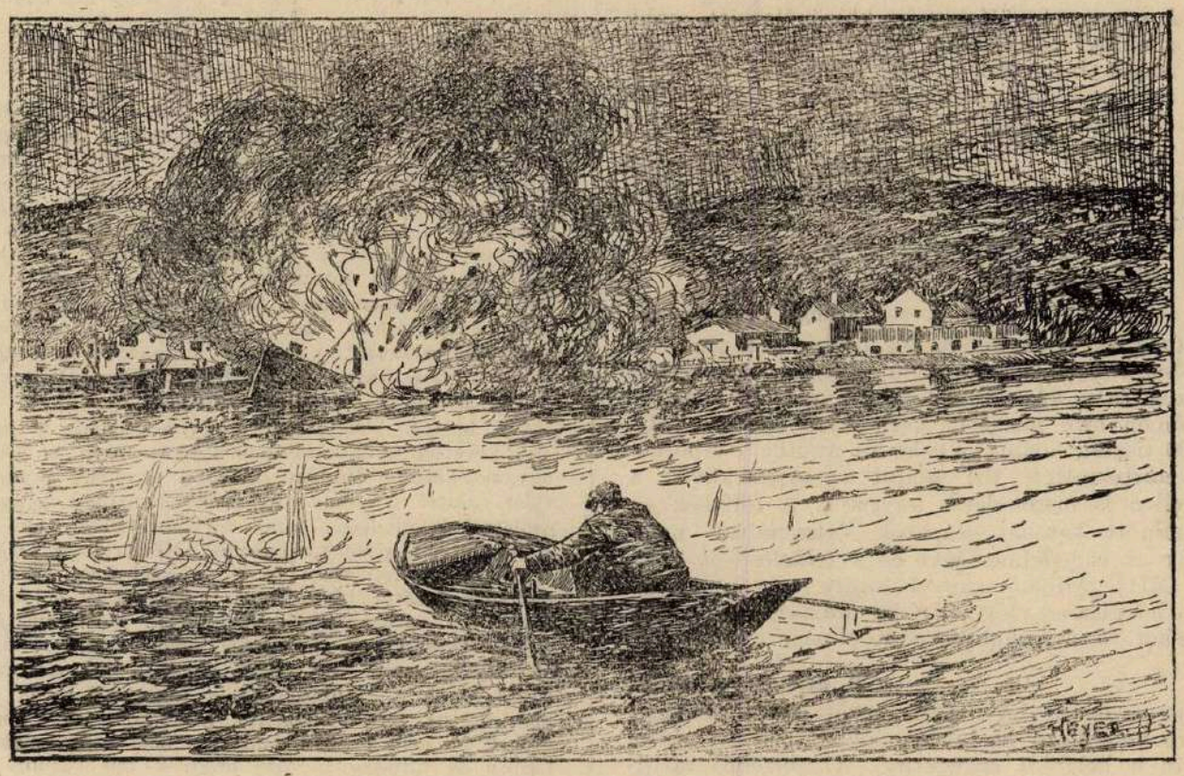

vitéz Zalai János felrobbantja a szerb lőszerszállító hajót.

vitéz Zalai János.

Esős, hüvös, szeles nap volt 1915 január 15-én. A Kosava-szél sikongva szorult be a Kazán-szorosba s az innenső parton fázósan gubbasztottak az 5-ös pozsonyi hidászzászlóalj legényei. A tulsó part sziklái sötét daccal néztek farkasszemet a magyar katonákkal. Szerbia, a háborut kezdő, mindig fondorkodó Szerbia, már-már bevehetetlennek hitte magát. Hogyisne! Mikor a hatalmas orosz cár is pártját fogta s ha katonát nem is küldhetett segitségül, annál több lőszert, robbanó anyagot szállitott föl a Dunán. Épen abban az időben küldött több hatalmas uszályhajót Szerbiának, tele lőszerrel.

A hidászok zászlóaljparancsnoka felszólitotta legényeit: ki vállalkozik arra, hogy a Kladowónál horgonyzó lőszeres hajókat fölrobbantsa?

A legények összenéztek s bizony nem jelentkeztek önként, hiszen ez a feladat azt jelentette, hogy a viharos Dunán le kell csónakázni a Vaskapu ezer szirtje között Kladowóig s ott jóformán a szerbek szemeláttára kell végrehajtani a vakmerő pusztitást! Hanem hát a magyar becsületet sem lehetett szégyenben hagyni. Előlépett vitéz Zalai János hidász és vállalkozott a feladatra.

Civilruhát vett fel s egy tengerész- és egy utásztisztel — akik szintén polgári ruhát öltöttek — csónakba szállott és szürkületkor lehajózott a Vaskapun át Kladowóig.

Kladowó előtt, a szerb parton elrejtőzött s mialatt kiséröi vissza eveztek, a magával hozott ekrazitból uszóaknákat készitett s azokat leusztatta a vizen. Az aknákat a viz lassan sodorta a hajók felé s a vitéz hidász most már arra gondolt, hogy meneküljön a szerb partról. Nagyhamar csónakot keritett s várt.

Egyszerre óriási dörrenés hallatszott s a lőszeres hajók körül hatalmas viz- és füstoszlop csapott fel.

Ezt a pillanatot használta fel menekülésre a derék magyar. Teljes erejével evezett át a vizen a román part felé, mialatt a szerbek rémületükben tétlenül álltak s el is jutott Turnszeverinbe, ahol több internált magyar hajó horgonyzott a román kikötőben. Akkorra már csak uszó fadarabok s roncsok jelezték a lőszeres hajók helyét.

A »Gyula« nevü internált magyar hajón örömmel fogadták a hőslelkü hidászt s egy hajóshadnagy azonnal 1000 koronát adott neki bátor tettéért.

Február 26-ig maradt a »Gyula« fedélzetén, mert parancsot kapott, hogy figyelje tovább a Dunát s ha ujabb lőszerszállitmányok jönnének, robbantsa fel azokat is.

Hanem a muszkának, ugy látszik, elment a kedve a további szállitástól, mert több hajó nem jött.

Igy hát visszautazott a bátor magyar Románián át zászlóaljához s tulajdonképen csak ott tudta meg, hogy milyen óriási mennyiségü lőszert röpitett a levegőbe.

Ettől kezdve minduntalan a Dunát járja. Egyizben az asszonyréti szigetre evez és parancs ellenére megrohanja 14 honvéd bajtársával az ott lévő szerbeket, akik több halott hátrahagyása után rémülten menekültek át a szerb partra. Zalai (Fischl) János karlövést kap és kórházba kerül. Ekkor nyeri el első kitüntetését, a kisezüst érmet. Alig egy hónap után megint zászlóaljánál van s örökös életveszedelem közt szedi föl a viz alól az 1914-ben lerakott saját aknáinkat.

Október 6-án kezdődött Belgrád alatt a mi támadásunk, Zalai parancsot kap, hogy az ellenséges aknákat szedje fel, nehogy azok a mi átkelő csapatainknak ártsanak. Zalai csónakra száll s folytonos ágyutüzben, hősies erőfeszitéssel eltávolit minden aknát, ugy hogy október 7-én reggelre tiszta volt a Duna vize az átusztató csapatok alatt.

Ekkor kapta a nagyezüstöt.

1916 nyarán Románia hadat üzent s Orsova mellett aknákkal zárta el a Dunát. Zalai november 26-án ismét parancsot kap, hogy szedje fel azokat, mert hadvezetőségünk csapatokat akar szállitani Bulgáriába. Bele is kezd a munkába, de az oláh tüzérség észreveszi s pusztitó tüzet zudit a vizre. Zalai azonban nem retten meg, hanem reggeltől délután 3 óráig folytonos tüzben elvégzi feladatát. Másnap hajnalban már a Cserna-folyón kell átkelni. Emminger százados hidász-százada megy elsőnek, de a románok kétségbeesetten védik a partot. Erre a század megrohanja az ellenséget s véres kézitusa keletkezik. Zalaira két román támad, de a bátorszivü utász birkózva legyüri őket s fogolyként vezeti századparancsnoka elé. Ezért a két gyönyörü hőstettéért kapta az arany vitézségi érmet. Szepetneken, Battyhány-Strattmann herceg felajánlásából, 14 hold vitézi telekbe iktattatott be.

Kérjük az igen tisztelt megyei székeket, küldjék be kiadóhivatalunknak a felvett hirdetéseket.

Közalkalmazottak Országos Gazdasági Szövetkezete

Ruházati - osztálya.

Budapest, IV. Egyetem-u 3., félem.

Legelőnyösebb beszezési forrás angol szövetek, selymek, vásznak, mosók, cipők és mindennemü férfi és női cikkekben közalkalmazottak részére.

Vitézi Székek és Levente-egyesületek szállitója.

Részletfizetésre és előnyös feltételekkel.

ÉRTESITÉS!

A

Kühne Mezőgazdasági Gépgyár

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye és környéke részére

APPEL VIKTOR

nyugalmazott 68-as százados vezetése mellett **Szolnokon vezérképviseletet** létesitett. Mindenféle kisgazdagép, cséplőkészlet és tractor, nála előnyös feltételek mellett gyári áron kapható.

A GÉPRAKTÁR

Szolnokon a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél a Baross-utcában **bárki által megtekinthető.**

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra** stb. stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Telefon 962—49

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok, Sweizi órák** legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely

Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

Vitézi ünnepségekre nagy választék!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán . . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria, kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.
BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.
BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és **Első szerelem.** Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Szerkesztői posta.

LEVELEZŐ OLVASÓINKHOZ!

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy a szerkesztőséghez irott leveliket olvashatóan irják alá s pontos cimüket is közöljék, mert ezek nélkül választ adni nem tudunk. A vitézek ezenfelül vitézi igazolványuk számát is közöljék.

vitéz T. Nyiregyháza. A V. R. Örkény községben (Pest megye) egy gazdasági iskolát szervezett. Biztosra vehető, hogy ott a tanitás f. é. októberben meg is kezdődik. Ez éppen arra hivatott, hogy a vitézi váromanyosokat gazdákká képezze. Tudomásunk szerint alapitványi helyek is lesznek. Fiát okvetlen ide adja be. Az iskolára vonatkozó részletes ismertetés lapunkban fog megjelenni, melyből mindent meg fog tudni. — vitéz Volcsányi István. Cimét helyesbitettük. Tévedésért elnézést kérünk Ugy hisszük a kivetett adó jogos. Törvényes alapját a községi elöljáróság döntheti el. — vitéz Karczag János. Kérjen a »Jutasi honvéd altisztképző intézet parancsnokságtól« pályázati hirdetményt. Cimük: Jutas (Veszprém megye.) — A Vitézek Szövetkezete az üzletrészjegyeket elfogja küldeni. Kérjük olvassa el e számunkban a Szövetkezet évi jelentését. — vitéz Mátray István. Levelét bemutattuk az O. V. Sz.-nek Onnan azon választ kaptuk, hogy a gondolatot ott is nagyon dicséretesnek tartják, de e kérdés ilyen formában és módon nem oldható meg. Az O. V. Széknek is van erre nézve terve s ha a gazdasági helyzet megengedi meg is óhajtja valósitani. — vitéz Vanyolai Gáspár. Levelét átadtuk a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének. Onnan fog választ kapni, vagy megfelelő cimeket. — vitéz Onody János. A hadimuzeum sorsjegyek huzása f. é. október hóban lesz. — vitéz Mogyoróssi Sándor. Kölcsönért a legközelebbi »Országos Központi Hitelszövetkezet« fiókjához forduljanak. Kérvényt ugy kell felszerelni amint az a t. é. 2. sz. vitézi Közlönyben le van irva.

Kiadóhivatali posta.

Következő előfizetéseket nyugtázzuk. Uj vitézek összesitett előfizetései:

Zala vm. Vitézi Széke 57 előfizető 1,140.000, Vas vm. Vitézi Széke 60 előfizető 1,200.000, Sopron vm. Vitézi Széke 39 előfizető 780.000, Fejér vm. Vitézi Széke 78 előfizető 1,560.000, Veszprém vm. 31 előfizető 1,516.00, Győr-Moson-Pozsony vm. Vitézi Széke 26 előfizető 520.000, Komárom-Esztergom vm. Vitézi Széke 19 előfizető 860.000, Szolnok vm. Vitézi Széke 46 előfizető 920.000, Észak Pest vm. 104 előfizető 2,080.000, Hont-Nógrád vm. Vitézi Széke 360.000, Heves vm. 73 előfizető 2,884.000, Borsod-Gömör vm. Vitézi Széke 71 előfizető 2,252.000, Zemplén vm. 21 előfizető 420.000, Abauj-Torna vm. Vitézi Széke 4 előfizető 80.000, Budapest Szkfv. Vitézi Széke 195 előfizető 3,900.000, Hajdu vm. Vitézi Széke 60 előfizető 1,232.000, Bihar vm. Vitézi Széke 57 előfizető 1,140.000, Szabolcs-Ung vm. Vitézi Széke 36 előfizető 720.000, Szatmár-Bereg vm. Vitézi Széke 21 előfizető 420.000, Dél Pest vm. Vitézi Széke 28 előfizető 560.000, Csongrád vm. Vitézi Széke 65 előfizető 1,300.000, Békés vm. Vitézi Széke 44 előfizető 1,424.000, Bács-Bodrog vm. Vitézi Széke 29 előfizető 580.000, Csanád-Arad vm. Vitézi Széke 42 előfizető 1,512.000, Somogy vm. Vitézi Széke 52 előfizető 1,040.000, Tolna vm. Vitézi Széke 57 előfizető 1,536.000, Baranya vm. Vitézi Széke 60 előfizető 3,120.000 korona.

SPORT.

Európa vivóbajnokságai. Vasárnap, hétfőn, kedden nagyszámu, fényes közönség előtt játszódott le Európa tőr-, epée- és kardvivóbajnokságáért vivott verseny. A tőrvivásban az olaszok győztek. Első Chiavacci lett kilenc győzelemmmel. Második Berti ezredes hét győzelemmel, harmadik Pignotti (olasz) hat győzelemmel, negyedik Bini (olasz) öt győzelemmel, ötödik Ettinger (osztrák) öt győzelemmel, hatodik Marzi (olasz) négy győzelemmel, hetedik Rozgonyi (magyar) négy győzelemmel, nyolcadik Carniel (olasz) három győzelemmel, kilencedik Lion (osztrák) egy győzelemmel, tizedik Dunay (magyar) egy győzelemmel. A hétfőn vivott epée-versenyben győztes az olasz Bertinetti lett (hét győzelem), 2. C. Anselmi (olasz) hét győzelem, 3. Morica (olasz) négy győzelem, 4. Tille (cseh) négy győzelem, 5. Marzi (olasz) három győzelem, 6. Bogen (magyar) három győzelem, 7. Sarocchi (olasz) két győzelem, 8. Hajdu (magyar). A keddi kardversenyt háromezer ember nézte végig. Roppant heves küzdelem után a verseny a magyarok teljes győzelmével végződött. Eredmény: Gombos Sándor dr. veretlenül, 11 győzelemmel Európa kardbajnoka. 2. Petschauer Attila (magyar) kilenc győzelem, 3. Bini (olasz) nyolc győzelem, 4. Rády József alezredes (magyar) nyolc győzelem, 5. Moricca (olasz) hét győzelem, 6. Garay János (magyar) öt győzelem, 7. Glykais Gyula (magyar) öt győzelem, 8. Tóth Péter dr. (magyar) négy győzelem, 9. Bertinetti (olasz) négy győzelem, 10. De Vecchi (olasz) két győzelem.

Impozáns sportünnepséggel záródott be junius 13-án Hódmezővásárhelyt a leventeoktatás éve. A nemes cél iránt érdeklődő kétezer főnyi válogatott közönség soraiban volt Szathmáry Tihamér ny. főispán és dr. Soós István polgármester vezetésével Ajkay Miklós rendőrfőtanácsos, dr. Csáky Lajos h.-polgármester, Kun Béla nemzetgyülési képviselő, dr. Szappanos Mihály egészségügyi főtanácsnok, Zehery Lajos táblabiró, vitéz Endrey Antal dr. járási hadnagy és mások, a helyi társadalom részéről, továbbá Wizner Máté Hódmezővásárhely város és Csongrád vármegye testnevelési felügyelő vitéz Kubinyi Gyula tábornok vegyesdandárparancsnok képviseletében, valamint vitéz Kéray Endre, mint Csongrád vármegye Vitézi Székének kiküldöttje. A lefolyt ünnepség ritka sikerét a leventeoktatók önzetlen és hazafias érzéstől áthatott hosszu és kitartó munkálkodása eredményezte. Kalapis János Hódmezővásárhely város belt. testnev. vezető irányitását, Banga Sámuel főgimnáziumi tornatanár szakszerü és körültekintő vezetését, vitéz Gábos Árpád dr., vitéz Sánta Mihály, Füles József és a többi oktatók fáradságot nem ismerő ügybuzgalmát méltán jutalmazta a kivivott eredmény. A győzelmet különösképen vitéz Gábos Árpád dr. »Bercsényi« csapata a bajnokság pálmájának elvitelével vivta ki. Szép látványt nyujtott a »Hungária« leánycsapat szabadgyakorlata. Külön megemlékezés illeti a »Szegedi Torna Egylet« hölgy mintacsapatának szabadgyakorlatait, melyek közül megható szépségü volt a hősök emlékére bemutatott ritmikus zenei gyakorlata Szegszárdy Boldizsár szegedi testnev. tanár vezetése mellett. Az ünnepséget táncestély követte, mely a reggeli órákig tartott.

Kécskei leventeverseny. A kiskunfélegyházai járás leventeegyesületei május 16-án Kécskén tartották meg járási versenyüket. A versenyről győztesként az alpári leventék kerültek ki, ami főleg vitéz Varga Vendel, vitéz Bugyi János és vitéz Márci János leventeoktatók érdeme.

Vadászat.

A vadászbérletek.

Az utóbbi években tapasztalhattuk, hogy vadászati téren meglehetős erős ellenszenv nyilatkozott meg a kisgazda társadalom ellen. Valljuk be őszintén, ennek az ellenszenvnek volt is némi alapja. Mert honnan is eredt az ellenszenv? Legtöbbnyire a bérletek körül felmerülő érdekösszeütközések váltották ki azt, amely érdekösszeütközést a lateiner osztály pénztelensége és a kisgazda társadalom egyes tagjainak, mondhatnám, sokszor majdnem pökhendi magatartása hozta létre. A régi bérlő — valamelyik lateiner ember — a régi mód szerint, csekély bérért, hosszu esztendők során birta a községi területet s igazán vadállományt tartott fenn. Ugyanez mondható a vadászegyletekről is. Ezt a szép vadállományt, a vadaknak, ha nem is gondozása és tenyésztése árán, de mindenesetre azoknak ok és törvényszerü kiméléséve érték el. Most mi történt? Jött a proletárdiktatura után az uj árverés. A régi bérlő jóformán meg se mukkanhatott, hiszen a községbeli kisgazdák horribilis árakat ajánlottak, amelyet persze a pénztelen lateiner nem tudott előteremteni s fájó szivvel volt kénytelen lemondani a szép sportról. Most a nagy összegü vállalkozáshoz persze sokan kellettek, mert igy — mondjuk 3 milliót tett ki a bérösszeg — egyre-egyre csak ugy lett olcsó a vadászat, ha a bérösszeget sokfelé oszthatták el, ez esetben talán 30 tag is belekapcsolódott a 3 millióba, tehát egyre csak 100.000 korona jutott. Igy persze igen olcsón vadásztak! De mi lett az eredmény? Már a harmadik évben még csak nyoma sem volt a vadnak a bérelt területen; hiszen 800—1000 holdon, hogy is lehet elképzelni 30 vadászt, pláné ottlakó kisgazdát, akik közül nem egy minden áldott nap vadászni akar! De mire való a szomszéd uradalom vagy egyéb vadgondozta terület? Bizony igy lettek a kisgazda vadászokból rövidesen közönséges vadorzók! S igy lett mesterségesen felszitva a régi, jó becsületes kisgazda társadalom ellen az általános gyülölet. Felhozhatnék számtalan példát, ahol az elmondottakhoz hasonló esetek bontották meg a régi, jó egyetértést.

Volt olyan eset is, ahol tisztán spekulációra irányult a vadászterület kibérlése; t. i. valaki kivette a területet arra számitva, hogy részjegyeken fog majd keresni. Viszont ismeretes az a trükk is, hogy a községi területből kihasitott 200 holdon felüli magánbirtok kiadta a vadászatot 15—20 embernek, akik csupán azért vették azt ki, hogy legyen jogcimük vadászjegyet váltani s persze idegen területet bitorolni.

(Folytatjuk).

Balra: Árviz Velencében. A szent Márk templom lépcsőjét csónakkal közelitik meg. — Jobbra: Nurmi a világhirü finn futóbajnok célhoz ér.

Jó kereseti alkalom vitézek számára!

Figyelem! FELHIVÁS. Figyelem!

Igen tisztelt Nemzetes Uram!

Van szerencsém Nemzetességed nagybecsü figyelmét felhivni arra, hogy a mindenki által előnyösen ismert Schlick-Nicholson budapesti gépgyártól üzletszerzői megbizást kaptam ipari és mezőgazdasági gépek és felszerelések eladására. Eme megbizatásomból kifolyólag abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden hitelképes magyar gazdának és iparosnak, gazdaságában, vagy iparában szükséges bármilyen fajta gépet, vagy felszerelést, minden közvetitő kizárásával, közvetlenül a gyártól, teljesen uj állapotban, szigoruan szabott és igazolt eredeti gyári áron, ab Budapest gyártelep, vagonba rakva, tudok eladni 1 évtől 5 évig terjedhető hitelre is. A hitelezés az eredeti gyári árakat nem drágitja meg. A hitelügylet kamata havi egy százalék. Megrendeléskor foglalót nem kérek. A megrendelt árut semmiféle ügynöki mellékköltség nem terheli.

Ezek után bátran mondhatom, hogy ilyen kedvező fizetési feltételekkel egyetlen magyarországi gyár sem tud kedveskedni nagybecsü megrendelőinek.

Ugyanezen alkalommal nem mulaszthatom el megemliteni azt sem, hogy az általam szállitott gépek és felszerelések minden másénál jobbak, praktikusabbak, tartósabbak és főleg olcsóbbak, annyira, hogy minden versenyen felül állanak.

Összegezve tehát az eddig mondottakat; közvetitő ügynök kizárásával, foglaló nélkül, eredeti gyári áron, 1—5 évig terjedhető hitelre, havi egyszázalékos kamat mellett, ab Budapest gyártelep, vagónba rakva, feltételek mellett rendelhető meg általam bármilyen fajta mezőgazdasági, vagy ipari gép és felszerelés, gyárból kibocsájtott, teljesen uj állapotban.

Helyénvalónak tartom megemliteni azt is, hogy felhatalmazásom van arra is, hogy mindazokat a kedvezményeket már a helyszinen megadhassam, melyeket méltányos esetekben a gyár ad Budapesten. Ez a helyzet feleslegessé teszi a Budapestre való utazást.

A vásárlásra vonatkozólag azonban szükségtelennek tartom megemliteni azt, hogy a jó terméseredmények nemcsak a jó időjárástól, vagy a jó termőtalajtól, hanem igen nagy mértékben a jó gazdasági eszközöktől is függnek. Annál is inkább, mert köztudomásu dolog az a gazdálkodó ember előtt, hogy akármilyen jó időjárás mellett is, még a legjobb termőtalaj is szigoruan megköveteli az alapos és gondos megmunkálást. Már pedig a földet jól és alaposan megmunkálni csak jó szerszámokkal lehet. A jó szerszámot pedig csak jó és megbizható gyárban lehet vásárolni. A Schlick-Nicholson budapesti gépgyár kiválóan jó és épen ezért általános közkedveltségnek örvendő szerszámokat gyárt, tehát a Schlick-Nicholson gyár jó és megbizható gépgyár, mert gyártmányai világhirüek, melyekkel évről évre nagy mértékben szaporitja Magyarország termés-eredményét. Mindezeket az elvitázhatatlan igazságokat Nemzetességed is nagyon jól tudja, azért tartom ezt szükségtelennek bővebben megemliteni.

Most pedig nyomatékosan felhivom Nemzetességed nagybecsü figyelmét arra, hogy jelen ajánlatomat semmiképen sem szabad összetéveszteni a minduntalan tolakodó házaló gépügynökök ajánlatával. Ezek a lármás, sőt néha erőszakoskodó házaló gépügynökök, akik közül sok, a gazdák megtévesztésére autón jár, minden esetben viszontelárusitó kereskedők ügynökei csupán. És hogy mekkora nagy különbség van a viszontelárusitó kereskedőnek, vagy pláne utazó ügynökeinek árai és az eredeti gyári árak között, azt, sajnos, igen sok gazda keserüen tapasztalta már.

Fokozott örömömre szolgál tehát, hogy közvetlenül a gyártól kapott megbizatásom alapján módot tudok adni a gazdálkodó, vagy ipart üző vitéz bajtársaimnak és a többi magyar gazdának, hogy az utazóügynökök utján kötött vásárlásaikból eredő károsodásoktól a jövőben önmagukat megóvhatják.

Tájékozásul feljegyzem ide néhány mezőgazdasági gépnek szigoruan szabott, eredeti gyári árát:

6 HP benzinlokomobil, 700 mm, cséplőgéppel együtt	5.850 pengő
8—10 HP benzinlokomobil, 800 mm, cséplőgéppel együtt	8.265 »
14 HP benzinmagánjáró, 900 mm, cséplőgéppel együtt	14.440 »
10 HP szivógázlokomobil, 720 mm, cséplőgéppel együtt	10.830 »
14 HP szivógázmagánjáró, 900 mm, cséplőgéppel együtt	16.820 »
3-as gőzlokomobil, 800 mm, cséplőgéppel együtt	11.260 »
5-ös gőzmagánjáró, 1070 mm, cséplőgéppel együtt	20.240 »
20 HP petróleumtraktor, teljes gyári felszereléssel	9.980 »
Cséplőgép, kézi és járgányhajtásra	150 »
Vetőgép, kanalas, 12 soros	500 »
Keresztjárgány	260 »
75 literes borsajtoló	130 »
Szőllődaráló	85 »
Olajmagzuzó	300 »
Olajsajtoló, kézihajtásra	850 »
szecskavágó	65 »
Répavágó	41 »
Tengerimorzsoló	76 »
Tengeridaráló	28 »

A jelen alkalommal arra kérem Nemzetességedet, hogy lakóhelyén való ismeretség megszerzése céljából engem támogatni sziveskedjék. Nevezetesen, tiszteletdij ellenében sziveskedjék az ottani gazdák és iparosok között tájékozást szerezni arra nézve, hogy kinek milyen gépre, vagy felszerelésre van szüksége. Ha azután néhány gazda részéről **komoly** vásárlási szándék mutatkozik, akkor Nemzetességed meghivására odautazom és a megrendeléseket felveszem. Nemzetességednek pedig fáradozásaiért az alább részletezett, százalékszerü honoráriumokat fogom az üzlet perfektuálása után azonnal készpénzben kifizetni:

Cséplőgarnitura után darabonként 3 millió koronát, traktor után darabonként 2 millió koronát, vetőgép után darabonként 100.000 koronát, szekér, szőllőprés, járgány, szénagyüjtő gereblye, gabonarosta, konkolyozó, varrógép, kerékpár után darabonként 50.000 koronát, szőllőpermetező, szőllődaráló, eke, ekekapa, borona, tengeridaráló, morzsoló, szecskavágó, répavágó stb. után darabonként 30.000 koronát.

Meg kell jegyeznem itt, hogy üzletkötéseim után a gyártól öt százalék jutalékot kapok. Ez a jövedelmem azonban egyetlen fillérrel sem terheli a vevőt. Nemzetességednek szives közremüködő, eredményes segitsége esetén eme jutalékomnak a felét adom. A fent kiirt jutalékösszegek az ilyen számitásnak hozzávetőleges eredményei.

Jelen ajánlatom Nemzetességedet tekintélyes mellékjövedelemhez fogja juttatni, azért saját érdekét és falujában lakó gazdatársainak érdekét is szolgálja akkor, ha ennek értelmében a megrendelők gyüjtése körül fokozott tevékenységet fog kifejteni.

Végül arra kérem még Nemzetességedet, hogy a drága vasuti költségek miatt csak komoly érdeklődés esetén hivjon meg lakóhelyére. A meghivás egyszerü levelezőlapon történhetik és lehetőleg tartalmazza azt is, hogy ott miféle gépeket, vagy felszereléseket szándékoznak vásárolni a gazdák.

Cimem: Veresegyház (Pestmegye).

Nemzetességednek szives és jóindulatu támogatását kérve, fáradozásait előre is köszönve, maradtam

hazafias tisztelettel:
vitéz **CSONKA KÁLMÁN,**
a Schlick-Nicholson gépgyárnak
megbizott üzletszerzője.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 28. SZÁM. 1926. JULIUS HÓ 11.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁRA

Emberé a munka, Istené az áldás.

Itt az aratás ideje, a munka, az eredmény, a betakarítás szaka, amikor az egész esztendei előkészület, gond és reménykedés a földek felé fordul, vajjon mi lesz az eredménye verejtékes munkánknak, lesz-e kenyér a családunknak. A földet müvelő ember a földre néz, a rögöt töri, hogy az megadja a becsületes munka gyümölcsét, közben az égre néz, hogy ehhez a munkához mit ad a Teremtő. Ad frissitő, növelő esőt, ad érlelő napot, vagy pedig elpusztitja azt, amit a munkával megalapoztunk. Három eleme a magyar termésnek, a föld az életadó anya, az alap, amire minden épül, a munkás két kéz, amely szánt, vet, boronál, arat és az égi áldás, a jó idő, amely növeli, vagy fogyasztja az eredményt. Egyik nélkül sem lesz termés. Hiába teszi ölbe a gazda a kezét s várja az Istenáldást, munka nélkül, jól megmüvelt föld nélkül nem terem kenyere. Segits magadon s Isten is megsegit, igy tartja a néphit, de bizony az is igaz, hogy hiába minden emberi akarás, erőlködés, hogyha hiányzik az áldás, ezért tartja azt is a néphit, hogy emberé a munka Istené az áldás.

Most láttuk, ebben a rendkivüli időjárásban, milyen sokat tehet az Ég a mi munkánkhoz. Most éreztük azt a kifürkészhetetlen, rejtelmes hatalmat, amely sorsunk felett uralkodik, amely keresztül huzza számitásainkat, letarolhatja vetéseinket, avagy gazdaggá tehet, amely lesujthat, de fel is emelhet. Aki fenhéjázón bizik magában és nem gondol a magasabb hatalommal, az rosszul számitott, mert nem számitotta bele a terveibe a Gondviselés kiszámithatatlan akaratát.

Eleinte szépek voltak a vetések, dusan zöldelt a határ, azt hittük annyi lesz a termés, mint rég nem volt. Aztán jött az esőzés, elsöpréssel fenyegette mindazt, amiben reménykedtünk. Most valószinünek látszik, hogy ha nem is terem valami rendkivüli nagy mennyiségü gabonánk, a kenyerünk mégis megmarad, ha nem is számitunk már rekordtermésekre, jó közepes talán lesz az eredmény, ha semmi rendkivüli közbe nem jön. Mitévő legyen hát az ember, ha minden attól függ, hogy nem esik-e negyven napig szakadatlan, vagy nem sül ki a mag a földből a szárazságtól, kérdezhetnék a megzavart emberek. Hát erre a kérdésre csak az lehet a felelet, hogy az ember, a gazda tegye meg a kötelességét, tegye meg mindazt, amit megtehet, hogy a legjobb eredményt biztositsa, a többit pedig bizza rá a jó Isten mindenható akaratára.

Már az magában igen nagy dolog, ha valaki megtette a kötelességét. Azzal a nyugodt öntudattal tekint fel az égboltra, hogy tiszta a lelkiismerete, hogy nem mulasztott el semmit. Aztán valahogy ugy szokott az lenni, hogy aki minden dolgát a legjobban és leglelkiismeretesebben végzi, nem veszit el mindent. Ha esetleg rosszul üt be a buzája, még szépen hozhat a kukoricája, vagy amit az egyik csapáson elveszitett, duplán meghozza a másik. Aki viszont azt mondja, ugy sem tőlem függ, hogy jó lesz-e a termésem, hanem az esőtől, naptól, a földtől, a magtól, meg a többitől, aztán ha jő a termésem, mit ér, elviszik adóba a felét, a másik felét meg törlesztésre, kenyérre, mi hasznom a nagy fáradságból, inkább pipálok és nézem a felhőket, az bizony rosszul számit. Mert, akinek adatott, az adjon is belőle, hadd forogjon az áldott föld gyümölcse köröskörül, teremtsen életet, erőt, kedvet, épitsen, tápláljon, gyümölcsözzék tovább, akinek nincs, aki nem akar törekedni, verejtékezni, aki kényelmesen szemléli az időjárást, annak sohasem lesz igaza, mert nem viszi semmire se, hiába lesi a sült galambot.

Számtalan példáját láttuk annak, hogy a szorgos, gondos, jó gazda, akinek volt szive a munkára, aki nem sajnált semmit a földjétől, jól járt, mert végül csak meggyarapodott, házat, földet, jószágot szerzett és szép családot nevelt. Hallottunk csodálkozással a vitéz Bagi Mátyás esetéről is. A rosszhiszemü, a nemtörődöm ember bizony csak összetette volna a kezét sopánkodva, már én most mit csináljak ezen a sivatagon, hogyan termeljek ezen a terméketlen sziken acélos buzát. Vitéz Bagi Mátyás nem sóhajtozott, hanem megfogta a munkát. S a munkájára az Isten áldása következett. Ha igaz, hát lesz neki huszonnégy hold bőven termő, hálás földje. Micsoda felséges érzés lehet az, nézni a ringó kalászt és elgondolni, hogy az én erőm, az én fáradozásom, az én hatalmas hitem nélkül az a föld használhatatlan sivár pusztaság maradt volna. Többet ér ez minden más gyönyörüségnél. Földet javitani, ugart termékenyiteni, megbirkózni a makacs természettel és győzni! Hatalmas érzés.

Tegyük fel azonban, hogy a fáradozás nem hozta volna meg a kivánt eredményt. Gondoljuk el, hogy a föld nem engedelmeskedett volna az ember akaratának s kárba veszett volna minden fáradság, minden igyekezet. Akkor azt mondták volna a hitetlenek, a tunyák, nem volt érdemes, bolond volt vitéz Bagi Mátyás. Pedig egészen bizonyos, hogy a mi emberünk akkor sem ment volna tönkre. Sőt. Az ilyen fából faragott ember erejét, szivósságát, kitartását az akadály csak megacélozza. Ha itt nem sikerült eredményt elérnie, nem nyugodott volna, nem jajveszékelt volna, hanem körülnézett volna, talált volna tennivalót s mindenképen boldogult volna. Mert az ilyen embernek előbbutóbb boldogulnia kell. Ő megteszi a magáét, megtesz minden lehetőt s aztán ha jön az áldás, akkor hálásan fogadja, örül neki, ha nem sikerül, akkor addig igyekszik, addig próbál, mig a szerencse kerekét megforditja.

Szerencsétlen ember nincs, csak pipogya ember van. Az életrevaló boldogul minden akadályokon keresztül. Egy ember sorsában igy van ez és ugyanigy a népek sorsában is. Erre gondoljunk kinn a termő magyar földeken. Akad munka elég, fogjunk neki, ne halasszuk, ne válogassuk, ha ma nem, hát holnap boldogulunk és fordul a sorsunk. Azt mondják, a jó kedvü adakozót szereti az Isten, hát még a jó kedvü munkás embert, hogy szereti. Azt mondják, hogy ahol van pénz, oda megy a többi is, de bizony tőlünk függ, hogy földi boldogulásunk utját böles körültekintéssel, okos munkával, józan életünkkel, becsületes igyekezetünkkel ugy megépitsük, hogy magunk, családunk és hazánk javára váljék. Ha szemünk előtt tartjuk azt a mondást, hogy — emberé a munka, Istené az áldás, ha eszerint cselekszünk, akkor nem kell kétségbeesnünk a magunk, a családunk s a nemzet jövője felett.

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

VITÉZI ÉLET.

Adóbuza hivatalos ára.

A m. kir. Pénzügyminiszter a vagyonváltság-földek után fizetendő adóbuza árát 1926. julius havára 350 ezer koronában állapitotta meg. O. V. Sz.

Sajtóbizottságok kiegészitése.

Amidőn teljes erőnkkel arra törekszünk, hogy lapunk szinvonalát feladataink megoldása érdekében minél jobban emeljük, ebben a törekvésben igen nagy részben támogat az ország legkülönbözőbb vidékeiről beszervezett munkatársaink diszes gárdája.

Arra kérjük tehát a Nt. Székkapitányságokat, hogy az idén felavatott uj vitézek köréből a felállitott sajtóbizottságokat kiegésziteni, illetve ahol azok megszervzve még nincsenek, minél előbb megszervezni sziveskedjenek, hogy lapunk minden oldalról felvértezve felelhessen meg nemes céljának.

A Szerkesztőség.

Bihar vármegye vitézei!

Azon vitézek, kik az 1926—27 tél folyamán egy hónapos gazdasági tanfolyamot óhajtanak végezni, ezen szándékukat f. é. október 10-ig ide jelentsék be.

Telkes vitézek részére a tanfolyam elvégzése kötelező, telekkel el nem látottak részére ajánlatos. 426. szm. 1926. Székkapitány.

Ertesités.

Értesitem a nagykátai járás vitézi hadnagyát, hogy Nagykáta község vitézi őrmesteri tisztségével, vitéz Gyüre Dániel nagykátai lakos bizatott meg a 3. sz. Vitézi Törzsszék 726—926. tsz. sz. rendelete értelmében. Kérem nevezetett ezen tisztségének ellátására vonatkozólag utbaigazitással ellátni.

Székkapitány.

Családi értesitő.

Születések:

vitéz Benedek Ferenc és Horti Mária fia, Ferenc Zoltán György, szül. Tiszafüred 1926 február 5. — vitez Egervári Ferenc és Cseke Etelka leánya, Margit Mária Nyim 1926 január 14. — vitéz Gergő Béla és Kukkerelly Mária fia, Béla István Lajos, Polgárdi 1924 március 30. — vitéz Jeney Zsigmond és Oulechla Mária leánya, Hedvig Nagyszekeres 1924 junius 6 és fia Sándor László Nagyszekeres 1925 november 15. — vitéz Kárpáthy Olivér és Rodt Irén, leánya Mária Gizella Jolán Irén Sopron 1925 október 20. — vitéz dr. Kiss Kálmán és Gyenge Mária Erzsébet, leánya Klára Margit Róza Gyöngyös 1926 február 18. — vitéz Kovács István és Szabó Ida, leánya Judit Ilona Erzsébet Adony 1923 szeptember 3. — vitéz László József és Dreisziger Irén Márai fia, Kétegyháza 1925 október 4. — vitéz Lukács Endre és Kőmives Mária, leányuk, Márta Nagycenk 1924 junius 21. — vitez Magyar Károly és Balogh Mária, fia Kaposvár 1926 március 24. — vitéz Málnásy István és Szücs Erzsébet, leánya Magdolna Dóra Erzsébet, Mernye 1925 január 22. — vitéz Szentgyörgyi György és Fedora Mária, fia István György, Ópályi 1925 augusztus 18.

Házasságok:

vitéz Barczaujfalusy Egon és Moldován Márk esk. Nagybánya 1925 október 8. — vitéz Békéssy Antal és Tövisi és Füzesséri Füzesséry Magdolna Etelka Margit esk. Budapest 1925 augusztus 5. — vitéz Gonda József és Vojta Mária esk. Debrecen 1926 február 11. — vitéz Józan Sándor József és Rejőd Erzsébet esk. Budapest 1925 junius 4. — vitéz Málnássy István és Markovich Jolán esk. Budapest 1926 január 31. — vitéz Szentkeresztesy Henrik és báró Szurmay Blanka esk. Budapest 1925. október 29. — vitéz Zamkó Zoltán és Cselkó Ilona esk. Budapest 1926 február 6.

Halálozások:

Vitéz Nagy Győző Nagykanizsa 1926 március 1. — vitéz Szekeres László Szeged 1926 február 19. — vitéz Székely György és Oderwald Katalin, fia Ferenc, Lőrince 1925 november 24. Kora 1 hó. — vitéz Vértes Béla Debrecen 1925 augusztus 29.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A termelőképesség fokozásáról.

A többtermelés hangzatos jelszava után legtöbbet halljuk a mesterséges trágyafélék használatának szükségességét. Kétségkivül beigazolódott a mesterséges trágyák termésfokozó hatása és azok alkalmazásának szükségessége. A nyugati államok — különösen Hollandia, Dánia 14 q-ás holdankénti buzaátlag termése elsősorban az okszerü talajmivelés és mütrágya használat következményei; szemben a mi 6—7 q-ás átlagterméseinkkel. Talajaink tápanyagkészlete évről-évre fogy, a termésekben elvitt tápanyagok csupán istálló trágyával nem pótolhatók. Idős emberek gyönyörü termé eket emlegetnek a régi jó világból, ami csak azt igazolja, hogy földünk termő ereje általában hanyatlik. Érthető is ez, hisz 10 q buzaszem és 25 q szalmatermésben 1 kat. holdról 15 kg. foszfort viszünk el! Mielőtt azonban a mütrágyák alkalmazását bevezetnők, az alábbiakban — a mütrágyák alkalmazását megelőző — néhány fontos momentumra óhajtok rámutatni, mert miért tanuljunk a saját kárunkon!!

A növényi tápanyagok a talajban sokféle vegyületekben vannak leközve. Ezek csak akkor szolgálhatnak a növény táplálására, ha fizikai és kémiai befolyásokra a növény gyökerei által fölvehető állapotba jutnak. Ezért van az, hogy a mélységből kiásott föld — habár sokkal több növényi tápanyagot tartalmaz, mint a feltalaj — mégis terméketlen lesz. Az okszerü taljmiveléssel ezen tápanyagokat igyekszünk föltárni, a talaj fizikai állapotának javitásával, lazitásával, felszivó — elnyelő — hővezető képességének fokozásával vegyi bomlások utján ezen tápanyagokat a növény gyökere által fölvehetővé alakitani. Terméseink fokozása érdekében tehát elsősorban is igyekezzünk tökéletes talajmivelést végezni. De tápanyag pótlás és a talaj fizikai állapotának javitása végett az istálló trágyát is alkalmazzuk a legnagyobb mértékben. Legyünk figyelemmel erre, hogy a trágya leghatékonyabb alkatrésze a trágyalé, ne hagyjuk tehát veszendőbe menni! Midőn már ezen követelményeknek megfeleltünk, csakis akkor gondoljunk a mütrágyák alkalmazására, mert alapos talajmivelés és bő istállótrágyázás nélkül a mütrágya használat eredménytelen, sőt káros is lehet.

Ismeretes az, hogy a termés mennyiségét azon növényi tápanyag szabja meg, mely a legkevesebb mennyiségben található a talajban. Hiába van nekünk szalonnánk, vajunk, zsirunk, ha csak egy falat kenyér van hozzá. Különösen az egyoldalu gazdálkodással vonatik ki bizonyos tápanyag feltünő mértékben a talajból; miként a gabonatermelés erőltetésével a foszfor, melyből a talaj készkészlete a legcsekélyebb is szokott lenni. Ezért olyan hatásosak nálunk általában a foszforsavas mütrágyák. A nitrogént a levegő nitrogénje, az istálló trágya, a pillangós virágnak termelése jórészt pótolja; ha tulsok a nitrogéntrágya, a szemtermelést hátráltatja. Ellenben igen hatásos lehet a pillangósviráguak mütrágyázása kálitrágyával kombinált Thomas-salakkal.

Hogy termőföldünk, mely tápanyag vagy tápanyagok pótlását hálálja meg legjobban, azt kisérletileg kell megállapitanunk. Laboratóriumi vegyelemzés nem lehet tökéletes azért, mert a talaj tápanyagkészletének a növények által tényleg fölvehető mennyisége nem határozható meg. Az ott alkalmazott vegyszerek másként és más ideig hatnak, mint a gyökérsavak. A laboratóriumi vizsgálat legfeljebb a terméketlenség okát tudná megálla-

pitani s a nagytömegü talajelemzések alapján mindenesetre hasznos tanáccsal szolgálhat.

A gyakorlati gazda a növények szineződéséből is következtet egyes tápanyagok hiányára. Halványzöld, keskeny levelek nitrogén; sok szalma kevés szemtermés foszfor, hosszu vékony növény mészhiányt jelent: ha a levelek sárgásbarna szinüek, elcsavarodottak, a levélerek között szürkés — sárgásbarna foltok vagy sávok mutatkoznak, kálihiánynak a jele. A legbiztosabb mód a használandó mütrágya mennyiségének és milyenségének megállapitására a termelési kisérlet. A kisérlet eszközlésére igen célszerü a dr. Kreybig által ajánlott következő eljárás. Az egyminőségü föld egy részén kijelöltünk hat, egyenként 200 négyzetméter nagyságu területet. Az egyes mütrágyákból 1—1 parcellára a következő mennyiséget szórjuk ki: szuperfoszfátból 30 kg. (P.), salétromból 20 kg. (N.), klórkáliumból 20 kg. (K.) és mészből 40 kg.-ot (C a.), az alább feltüntetett kombináció szerint

1. parc. Trágyázatlan. 2. parc. K. P. N. Ca. 3: K. P. N. 4. parc. P. N. Ca. 5. parc. K. P. Ca. 6. K. N. Ca.

Az egyes parcella termés eredményét, a szemet, szalmát, hektolitersulyt lemérjük; amelyik a legkedvezőbb eredményt mutatja, azon keveréket alkalmazhatjuk nagyban is.

Öcsöd. vitéz **Veress Szilárd**, okl. gazda.

Kisbérletek alakitása, mint a társadalmi földbirtokpolitika mai utja.

Irta: **Bécsy Bertalan**, okl. gazda.

A földreform-törvény kapcsán közel egymillió kat. hold földet juttattak a kisemberek kezére. A kisbirtokok 1913 évig összes területe (hazánk trianoni határain belül) 7 millió 140.000 kat. hold volt, ma ellenben 8,110.223 kat. hold földet müvelnek kisgazdáink; tehát birtokaik háboruelőtti területe 13.6 százalékkal gyarapodott. 1925-ben a kisbirtok területe az ország területének csupán 44.2 százalékán szántott a kisgazda. A birtokreform befejeztéig körülbelül még 700.000 hold föld kerül felosztásra, ugy hogy végeredményben a kisbirtokok területe kb. 25 százalékkal lesz nagyobb, mint 1913-ban volt.

A földreformtörvény és novellája tehát a földbirtokpolitika terén jelentős eredményeket ért el és fog még elérni. Kérdés azonban az, hogy az állami földbirtokpolitika elegendő-e és nincs-e szükség még társadalmi földbirtokpolitikára is?

Mult év december hó 7-ike óta megváltási eljárást az O. F. B. a törvény értelmében nem rendelhet el, mert erre vonatkozó kérelmeknek már minden esetben helyt adott. Ezzel azonban nem zárhatjuk le a földbirtokpolitika utjait, mert az állam elővásárlási jogának további érvénye nem mutatkozik elegendő eszköznek arra, hogy a jelenleg földhöz nem jutott nép, vagy ezt követő generáció jogos igényeit kielégitsék.

A békeévek földbirtokpolitikája rámutatott arra, hogy a földmivelő nép gazdasági megerősitésének hathatós eszköze lehet a kisbérlet. Megvilágitották agrárpolitikusaink azt, hogy a legtöbb nagybérlet csak látszólag nagyüzem, lényegileg pedig a kisbérletek közvetitési formája, miért is igen hasznos, különösen a kötött latifundiumokon a kisbérletek alakitását előmozditani.

Ezen törekvés azonban megdölt amiatt, hogy a kisbérletek hátrányait nem tudták megszüntetni. A földbirtokos idegenkedik a kisbérbeadástól, mert egy helyett többszáz bérlővel kell vesződnie, a föld okszerü müvelését nehezíti a számos bérlő különböző törekvése, tehát minden szociális érzés dacára, ha önmaga gazdálkodni nem tud, vagy nem akar, kénytelen birtokát nagybérletbe adni. Hiába alakitották e nehézségek eloszlatására a Földbérlő Szövetkezeteket. A szövetkezeti földbérletek nem váltak be, elsősorban azért, mert a szövetkezetek kereskedelmi társaságok, melyeknek merev formái nem alkalmasak a földbérlet gyakorlati céljainak megvalósitására. De fennmaradtak a nehézségek azért is, mert a földbérlő szövetkezet megalakulásához mindenekelőtt kijelölt terület kell, viszont a területet addig rendszerint nem adják bérbe, mig nincs meg a szövetkezett, igy a kettős, egymásnak ellentmondó akadály folytán a bérelni szándékozók nem tudnak megalakulni.

Ha az okvetlenül szükséges társadalmi földbirtokpolitikát meg akarjuk inditani, a magyar társadalom mezőgazdasági intézményeinek meg kell oldani a kisbérlet kérdését. A cél az, hogy egyrészt a földhöz jutni akaró megfelelő bérért földhöz jusson, a tulajdonos a bért pontosan megkapja, másrészt pedig a közgazdaság ne szenvedjen kárt a szaporodó kisüzemek hibás gazdálkodása miatt.

Ezen hármas követelmény megvalósitását a földbérlő társaságok alakitásától várjuk.

A Faluszövetség legutóbb érdekes kisérletet tett ezen a téren. A kalocsai Székes Főkáptalan szociális érzéséről adva tanubizonyságot oroszpusztai 742 holdas birtokát bérbe adta a Faluszövetség fajszi fiókjának. Minthogy a fiókszövetség bérlőtagjai a szövetkezeti főbérlettől idegenkedtek, formát kellett találnia arra, hogy a Főkáptalan megértésének utjába a szervezetlenség akadályt ne gördítsen. A fiókszövetség nem önálló egyesület, hanem csupán az országos szövetségnek helyi csoportja, jogi személyiséggel tehát nem bir. Ennélfogva a nehézség áthidalására egyetlen mód az volt, hogy a fiókszövetség tagjai magánjogi egyesülés formájába tömörültek, a szerződést mindannyian aláirták, egymásért egyetemleges felelősséget vállaltak, a bérlet egységes vezetését pedig a fiókszövetség választmányának földbérlő tagjaiból alakult előljáróságra ruházták.

A szövetség választmányának földbérlő tagjaiból alakult előljáróság veszi fel a bérletre való jelentkezéseket. Az dönt a megbizhatóságról, mely a felvétel alapja, az előljáróság zárja ki a tagokat, ha a szerződésnek, vagy a megállapodásnak eleget nem tesznek, azonban mindezen intézkedései, határozatai ellen, ellentmondással lehet élni a Faluszövetség központjánál, hol ezen kérdésekben egy választott bíróság dönt. Hasonlóképen az előljáróság állapitja meg az egyes emberekre jutó parcellák nagyságát, a fizetendő bérhányadot, ügyel az épületek karbantartására, a trágyázásra, továbbá a szerződés egyéb feltételeinek betartására. Az előljáróság szedi be a fizetendő bérhányadot és szolgáltatja be azt pontos időre a Főkáptalan pénzvagy magtárába, mindenről pontos számadást vezet.

A fajszi fiókszövetség bérlőtársasága az eddigi eredmények alapján sikerrel fog megküzdeni minden nehézséggel. A bérlőtársaság helyzetét megkönnyiti és a szakadás utját állja a vele szoros összeköttetésben álló helyi Faluszövetség, továbbá a felette erkölcsi hatalomként lebegő országos központ, melyre minden vitás ügyük elbirálását rábizták.

Fejérvármegye Vitézi Széke által szervezett téli gazdasági tanfolyamok.

Fejér vármegye Vitézi Székét akkor, amidőn a vármegye vitézei részére egy gazdasági tanfolyamnak saját erejéből való felállitását elhatározta, a következő szempontok vezették.

1. A mezőgazdasági szaktudás elsajátitása olyan probléma, amely a négyhetes földmivesiskolai tanfolyamokon kielégitő módon meg nem oldható. De lehetetlen ily rövid idő alatt közismereti tárgyak előadása révén a vitézek értelmi szinvonalának emelése is. Ismeret nélkül pedig nincs tekintély, ami a vitéznek szerepet biztosit.

2. A vitézek nevelésére és kiképzésére nagyobb befolyást gyakorolhat a vármegyei Vitézi Szék, ha a tanfolyam helyben van. Lehetővé válik igy az is, hogy a vitézek vasár- és ünnepnapokat családjuk körében töltsék és gazdaságaikban a legfontosabb teendőket elvégezhessék.

3. A vármegye vitézeinek létszáma oly nagy (közel 500), hogy kiképzésük a különféle földmivesiskolák vitézi tanfolyamain hozzávetőleg csak 15 év multán fejeződnék be. Ez alatt az idő alatt pedig egy része már el is halhat, eltekintve attól, hogy a tanfolyamra épen kezdőévekben van a vitéznek szüksége.

4. A vitézek váromanyosainak, illetve gyermekei-

nek nevelése és tanittatása egyre sürgősebbé válik. Részükre is kellett tehát egy iskoláról gondoskodni, annyival is inkább, mert az Örkényben tervezett gazdasági iskola képtelen lesz ezt az egyre nagyobbodó tömeget felvenni.

5. A vármegyében és megye székhelyén hozzájárul a Vitézi Rend tekintélyének emeléséhez.

6. E tanfolyamokon a vitézek testnevelési szakoktatásban és vitézi nevelésben is részesülhetnek, amit a földmivesiskolákban keresztül vinni nem lehet.

A fentebb felemlitett okok kényszeritő hatása alatt a vármegyei Vitézi Szék 1924 év őszén hozzáfogott a tanfolyam megszervezéséhez.

a) Helyiségeket, nevezetesen három hálószobát (á 20 férőhely) egy tantermet és egy háziipari műhelyt — hála a 2. sz. Vegyesdandár parancsnokának, nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy ur önagyméltóságának — sikerült az ideiglenes internátus részére a helybeli lovassági laktanyában biztositani.

b) A berendezést és pedig a hálók és tanterem felszerelésére 60 ágyat, 120 lepedőt, 120 takarót, szalmazsákot és fejvánkost, továbbá a szükséges asztalokat székeket, mozsdókat és egyéb berendezési tárgyakat, a vegyesdandár parancsnokság utján a katonai raktárakból igényelt a Székkapitányság. A vegyesdandárparancsnokság a H. M. engedélyével a berendezést készséggel ki is utalta.

c) A földmivelésügyi minisztérium, az internátus igazgatására és irányitására rendelkezésére bocsájtotta 1924—25. évben Csabai Kálmán m. kir. gazd. tanár urat, annek áthelyezése után pedig dr. Gróf Béla gazd. akadémiai tanár urat. Egyéb szak- és közismereti tárgyak előadására a vármegyei Vitézi Szék felkérte a város vitézi tanitóit, a gazdasági ismétlőiskola tanitóit, a városi főkertészt, a testnevelési felügyelőt és egy százados állatorvost, kik a tanitást szabad idejükben dijjazás nélkül vállalták. Ily módon sikerült egy 11 tagból álló tantestületet összeállitani, amelyet azután a vármegyei Vitézi Szék még vitézi nevelőkkel kiegészitett.

d) A fütőanyagot a vármegyei Vitézi Szék részben ingyenes felajánlás, részben vásárlás utján biztositotta.

e) A világitást a vármegyei Vitézi Szék fizette.

f) A háziiparhoz szükséges anyagot, nevezetesen a fát, szalmafonást, füzvesszőt, cirokszakált stb. részben felajánlás, részben vásárlás utján teremtette elő a Székkapitányság. A háziipar üzéséhez szükséges eszközöket a földmivelésügyi minisztérium háziipari felügyelője bocsájtotta rendelkezésre.

g) A m. kir. földmivelésügyi magas minisztérium az ideiglenes internátust anyagilag is támogatta. A megyei gazdasági tanárnak u. i. jogot adott arra, hogy a téli gazdasági tanfolyamok céljaira esetenként 6—16 millió koronát igényeljen. A vármegye alispánja is hozzájárult a tanfolyam költségeihez azzal, hogy a vármegyei testnevelési felügyelőségnek heti 5 órát biztositott a vitézek ifjusági oktatókká való kiképzésére.

h) Az élelmezést illetőleg egy székesfehérvári vendéglőssel a vármegyei Vitézi Szék oly értelmü megállapodást kötött, hogy egy havi ebéd és vacsoráért az ott étkező vitéz egy mm. buzát fizet. Ha valamely napon a vitéz nem étkezik a vendéglőben, ugy az levonásba hozandó. A vitézek egy része azonban nem vette igénybe, hanem tarisznyájából élt, ami azáltal könnyittetett meg nekik, hogy minden hét szombat délutánján hazamehettek és hétfőn reggel visszajöhettek. Igy lehetséges volt, hogy szegényebb vitéz is hallgathatta a tanfolyamot.

i) Kedvezményes utazás: A vármegyei Vitézi Szék folyamodott a Délivasut és a MÁV. igazgatóságához, hogy a vitézek részére diákjegyet eszközöljön ki. Ez a kérelme azonban nem teljesittetett.

A tanfolyamon előadott tárgyak a következőképen oszlottak meg:

Tantárgy	Heti órák
Mezőgazdaság:	
1. Állattenyésztés	5
2. Növénytermelés, talajmüvelés	5
3. Rét- és legelő müvelés	1
4. Baromfitenyésztés	1

A tantárgy előadója: dr. Gróf Béla, gazd. akadémiai tanár, a vitézi internátus igazgatója.

5. Általános állattenyésztés	1
6. Tejgazdaság	1
7. Méhtenyésztés	1
8. Selyemhernyótenyésztés	1
9. Berendezésten	1
10. Gazdasági épitkezés	1

A tantárgy előadója: Nagy. I. Béla, gazdasági ismétlőiskola igazgató-tanitója.

11. Állategészségtan	1
12. Járványos állati betegs. ismert.	1

A tantárgy előadója: Rédey, százados, állatorvos.

Tantárgy	Heti órák
Kertészet:	
13. Gyümölcstermelés	1
14. Zöldségtermelés	1
15. Szőlőmüvelés	1

A tantárgy előadója: Zavaros Nándor, városi kertészeti főintéző.

Tantárgy	Heti órák
16. Háziipar	15

A tantárgy előadója: Becker Aurél, ker. háziipari felügyelő.

17. Testnevelés, levente mozgalom	5

A tantárgy előadói: Titl Rezső tanácsnok és Stadony, főelőadó.

18. Nemzetvédelem	2

A tantárgy előadói: Kutassy Ignác főtanácsnok és v. Sziklai Ödön főelőadó.

19. Vitézi nevelés	1

A tantárgy előadója: v. Sziklai Ödön főelőadó.

20. Magyar	2
21. Ügyirálytan	2

A tantárgy előadója: v. Bendy Gyula, tanitó.

22. Gyakorlati fizika	1

A tantárgy előadója: v. Antalffi Nándor, igazg. tan.

23. Gazdasági földrajz	1
24. Történelem	1
25. Természettan	1

A tantárgy előadója: v. Réthy Vilmos, tanitó, jav. intézeti családfő.

26. Számtan	1
27. Gyakorlati mértan	1

A tantárgy előadója: v. Jávor Nándor, tanitó.

A tanfolyam minden évben december hó 1-én kezdődik és a következő év február 15-én végződik. Leszámitva a vasár- és ünnepnapokat, továbbá a szombat délutánokat és a hétfő délelőttöket. A tanfolyam 42 napi szorgalmi idővel rendelkezik, melyek alatt azonban, az ebéd időt kivéve, reggeltől estig munka folyik.

A tanfolyam végeztével a vitézek telkeik müvelésére haza mennek és a mezőgazdasági tantárgyak előadói őket a tavaszi munkák ellátása közben a járási vitézi hadnaggyal telkeiken megszemlélik, gazdálkodási módjukat ellenőrzik, a termelési irányokat megállapitják, az üzemterveket a helyszinen

összeállitják, a termények értékesitését, nemesitett vetőmagvak és mütrágyák beszerzésének megszervezését megbeszélik s ahol nagyobb hibákat vagy hanyagságot látnak ott a járási vitézi hadnagy azonnal közbelép. Ugyancsak elrendeli a járási vitézi hadnagy a fentieket azon vitézeknél, kik az intézkedések célszerüségét belátni nem akarják és a tanultakat mellőzik.

A tanfolyamot végzett vitézek közül »bizonyitványt« csak az kap, aki a rákövetkező évben a vármegyei Vitézi Szék és a földmivelésügyi minisztérium vármegyei gazdasági tanára által rendezett »vitézi mezőgazdasági kiállitáson« saját termelvényeit ki is állitja. A kiállitott tárgyak elbirálására a vármegyei vitézi Szék meghivja a gazd. tanáron kivül, a gazdasági egyesület igazgatóját, a vármegyei gazdasági felügyelőséget, a helybeli gazdakör elnökeit stb.

A legnagyobb haladást mutató vitézeket a Szék dijakkal jutalmazza. Az ehhez szükséges összegeket a vármegyei Vitézi Szék felajánlás utján és a gazdasági tanár összeköttetései révén szerzi meg. Igy például az 1925. évben okt. 15-én »Fejér vm. Vitézeinek Mezőgazdasági kiállitása« cim alatt megszervezett kiállitáson 1. dij: egy eke, 2. dij: egy tárogató, 3. dij: egy tajtékpipa volt ezüst kupával. A többi dij nemesitett vetőmag és mütrágya volt.

Erre a kiállitásra természetesen meghivta a sajtó utján a vármegyei Vitézi Szék az összes gazdákat és nagyközönséget is.

Fejérmegye Vitézi Széke által létesitett téli mezőgazdasági tanfolyamok ismertetését annak közlésével fejezzük be, hogy két év alatt a megyének több mint száz vitéze nyert azokon, az időhöz mérten, alapos kiképzést. Kétségtelen, hogy országos viszonylatban, ez a szám rövid idő alatt megtizszereződhetne, ha hasonló tanfolyamokat azok a megyei székek is szerveznének, melyeknek székhelyén a szükséges előfeltételek minden nagyobb nehézség nélkül biztosithatók.

Fejérmegye Vitézi Széke.

Védekezzünk a burgonyavész ellen. A burgonyavész (Phytophtora infestans) burgonyatermelésünket sulyosan fenyegeti. Ezen betegség gyors elterjedésének és katasztrófális pusztitásának veszélye oly nagy, hogy attól lehet tartani, hogy egyes vidékek burgonya termése rövid nehány nap alatt megsemmisül.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a védekezés elmulasztása, vagy akár késedelem is milyen sulyos veszedelemmel és kárral járhat s tájékozásul közli, hogy 2 százalékos bordói lével permetezve, vagy a »Burgol« nevü rézporral porozva védekezhetünk ezen betegség ellen.

A védekezésnek épen ugy, mint a szőlő peronoszporája ellen, előre kell megtörténnie, mert soha sem tudhatjuk mikor lép fel hirtelen a vész s ilyenkor már késő, mert termésünket csaknem menthetetlenül elpusztitja. Ne mulassza el tehát egy burgonyatermelő se a védekezést akár permetezéssel, akár rézporozással azonnal végrehajtani s ilyeténképen sulyos károsodásának elejét venni.

Tenyészkos árverés. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara augusztus hó 8-án, Központi Juhászati Törzskönyve alapján Debrecenben a sertéspénztár telepén tenyészkos árverést rendez. Az árverésre kerülő tenyészkosok mind törzskönyvezett egyedek és az ország legkiválóbb bonitirozói által lettek évenként osztályozva. Az ország leghiresebb juhászatai fogják magas tenyészszinvonalu kosaikat eladásra elküldeni. Bármilyen felvilágositással dijtalanul szolgál a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecen, Hunyadi-utca 5 szám.

A külkereskedelmi forgalom májusi behozatali többlete. A most közzétett hivatalos adatok szerint májusban az országba behozott áruk értéke 58.4, a kivitt áruké pedig 49.7 aranykorona volt. A külkereskedelmi mérleg behozatali többlete tehát 8.7 millió aranykoronát tesz. Az év első 5 hónapjának a forgalmát az 1925 év január-május hó forgalmi adataihoz viszonyitva kitünik, hogy azóta ugy a behozatal, mint a kivitel egyforma arányban emelkedett. Ez év első 5 hónapjában a behozatali többlet 60.6 millió aranykorona, tehát valamivel több, mint az előző év hasonló időszakában, amikor 58.8 millió aranykoronával több értékü árut hoztunk be, mint amennyit kivittünk.

Legelő és rétgazdasági kiállitás. Alighogy szétküldte a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a folyó év őszén Debrecenben október 2—5 napokon megrendezendő Országos legelő-rétgazdasági és takarmánytermelési szakkiállitásának felhivását, nevezetes érdeklődés nyilvánult iránta, nemcsak hazánkban, de külföldről is. A világszerte kezdeményezést jelentő ezen kiállitáson részvételüket jelzik a legelőjavitási törekvéseikkel oly nagy sikereket elért német kiváló gazdák. A németek több évtizedes legelő- és rétjavitási törekvéseinek, a világszerte hires Grünlandbundnak, kitünő eredményeit, a kiállitás egyik legfőbb érdekessége gyanánt fogják bemutatni. A kiállitás országos közérdekü jelentőségét méltányolva, a földmivelésügyi miniszter felhivta az összes agrár kisérletügyi intézményeket, hogy e fontos gyakorlatias kiállitásban e tárgykörbe kapcsolódó anyagokkal vegyenek részt.

A cséplőgépek jelentősége. Minden év májusában összeirják a gőz- és másféle hőmotoros, valamint járgányos cséplőgépeket. Az 1925 évi összeirás eredménye a következő: 10.348 gőz, 5563 másféle hőmotoros, 9597 járgányos cséplőgép. Ha az összes cséplőgépeket munkateljesitményük alapján gőzcséplőgépekre számitjuk át, kiderült, hogy 1925-ben több mint kétszer annyi cséplőgépünk volt, mint 1895-ben. Az előző évekhez hasonlitva szintén emelkedést mutat a mezőgazdaság cséplőgép állománya. Gőzcséplőgépekben kifejezve 1923-ban volt 17.168 cséplőgépünk, 1924-ben 17.259 és 1925-ben 17.511, vagyis két év alatt a szaporulat kereken 2 százalék. A kezdetleges és a szemkiválasztás tekintetében nagyon hátrányos járgányos cséplőgépek száma egyre apad. Járgányos cséplőgép majdnem kizárólag csak a Dunántul található. A statisztika általában azt mutatja, hogy a cséplőgépek a dombosvidéken vannak jobban elterjedve. Ennek magyarázatát ezeknek a vidékeknek belterjesebb gazdálkodásában találhatjuk. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a gazdaságok száma viszonylag ezeken a vidékeken a legnagyobb.

Ahhoz, hogy a géppel való cséplés országszerte ugy legyen elterjedve, mint a Dunántul, (amely ebben a tekintetben a legelőrehaladottabb) s hogy egyuttal a járgányos cséplők teljesen ki legyenek küszöbölve, az országban még 6000 darab hőmotoros cséplőgépre volna szükség. Ahhoz pedig, hogy a németországi nivót elérjük, még további 6000 darab hőmotoros cséplőgépet kellene a mezőgazdaságba beállitanunk.

A vetési bagolypille kártevése. Békés vármegyében az idén több helyen erősen fellépett és nagy károkat okozott vetési bagolypille ellen való védekezésre hivja fel a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdatársadalom figyelmét. A vetési bagolypille sárgásbarna, sötétszinü lepke, kiterjesztett szárnyakkal, 35—45 mm nagyságu. Szárnyának középső részén találhatók a bagolypillére jellegzetes rajzok: a feketén szegélyezett csápfolt, a kerekfolt és a vesefolt. Hátsó szárnya egyöntetü fehér selymesszinü és sötétebb erezetü. Hernyója »mocskos pajor«, fekete pajor néven ismeretes. Szine igen változó, a zöldtől a sötétig csaknem feketéig minden változatban akad. Tömegesen aratás táján rajzik s a nőstény petéit gyomnövényekre, továbbá trágyás föld szinére rakja le. A kikelő hernyók eleinte gyomnövényekkel táplálkoznak, de megelégszenek korhadó trágyával is. Megtámadják szántóföldi növényeink közül a kapásokat, a répát, burgonyát, tengerit, a kerti veteményeket majd mindegyikét. Nappalra a növények aljába rejtőzködnek s csak éjjel táplálkoznak.

A védekezés főszabályául az okos megelőzést tekintsük. E célból ne mulasszuk el a tarlót mihamarább alábuktatni, kerti veteményeinknél a visszamaradt növényrészeket kiszedni és elégetni vagy trágyalébe alábuktatni oly módon, hogy legalább 15—20 cm-rel a trágyalé felszine alatt legyenek. Ásás, talajforgatás alkalmával a felszinre kerülő hernyókat, rovarokat szedetni kell és elpusz-

titani. Igyekezzünk a trágyát jól és minél hamarább alászántani, ne hogy a felszínen maradt trágyacsomócskák odaesalogassák a nősténye ket s hogy azokra petéiket rá ne rakhassák. Porhanyós trágyát használjunk, ne legyen szalmás, mert ennek teljes alátakarása mindig körülményes és sohasem sikerül, a tulérett trágya pedig inkább megszenesedik a földben, mint elkorhad s a legközelebbi földmunka alkalmával ismét a felszínre kerül. Ezért forditsunk gondot a trágya egyenletes szétteregetésére is. A gyom irtása is egyike a legfontosabb teendőinknek, mert ezek terjesztik és nevelik a kártevőket. Ha a gyomok, vagy a müveleti növényeink fertőzve vannak a bagolypille hernyójától, akkor iparkodjunk azt először a kártevőktől megtisztitani s csak azután irtani. A megtámadott növényt dohánylug, vagy kénsavas nikotinnal permetezhetjük elég sikeresen. Az oldat készitésekor 100 liter vizre 350—400 gramm tiszta nikotint és egy kg káliszappant használjunk s ezzel az összes fertőzött gyomokat is egyidejüleg permetezzük meg. Természetesen a közvetlenül fogyasztásra kerülő növényeknél permetezni nem lehet, ezért ahol a viszonyok megengedik, kézzel kell a hernyót szedetni.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok üzleti tevékenysége érdeklődés miatt megélénkült; főleg külföldi számlákra történnek a vásárlások. A szeptemberi magyar buzát névlegesen 380.000 koronával jegyzik, az októberi áru 379.000-es nivón mozog. Októberi magyar rozs 277—279 ezer korona között van. A készáru piacon az uj buzát keresik élénken, az augusztusi ujárúért 380—385 ezer koronát adnak. A készáru piacon a szeptemberre kötött buza olcsóbb mint a határidős piac szeptemberi buzája. A tavalyi buza ára 425—430 ezer korona között van. A rozspiac irányzata szilárd, mig a liszt és őrleménypiac helyzete változatlan. A tengeri kissé szilárduló, árpafélék piaca teljesen üzlettelen.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki 77 kg.-os buza 435—437½, egyéb 427½—430, rozs 260—262½, pestvidéki 262½265, árpa 235—245, ujárpa 220 ezer, zab 290—297½, tengeri 235—237½, repce 550—560 ezer K.

Zöldségpiac: Ujburgonya 1.5—2, vöröshagyma 5—6, idei kel 2—3, fejes káposzta 3, spárga 6—10, uborka 4—10, tök 0.5—1, gyalult 2, zöldbab idei 2, karfiol 6—8, zöldborsó hüvelyben 3—8, gomba 10—12, melegágyi paradicsom 24—30, zöldborsó kifejtve 6—8 ezer korona literenként. Saláta 0.3—0.6, kalarábé 0.6—0.8, zöldpaprika 1—2 ezer korona fejenként. Ujhagyma 0.5 ezer korona csomónként.

Gyümölcspiac: Cseresznye 12—16, IIa 8—12, meggy prima 16—20, IIa 10—16, földi eper 16—24, IIa 10—16, egres 8—15, ribizli 8—12, málna 12—24, sárga dinnye 50—60, kajszinbarack 12—16, őszi 20—24, szamóca 20—30, alma 10—16, körte 10—20, ezer korona kg.-ként.

Válasz a Végekre

Irta: Szentpétery Kálmán I. évf. akademikus.

Testvér! Te sirsz odakünn a végeken?

Judások csókja még a homlokunkon,
És vállainkon még a feszület,
Vonagló husunk keselyük mardossák
És várjuk, várjuk a megváltó jelet.
Siralomvölgy lettünk és jaj az életünk,
De Testvér, — a mi könnyünk nem pereg!
Mi hiszünk, bizunk az itéletben,
Hiszünk, bizunk a feltámadásban,
Hogy jön a hadsereg,

Apáink elhalnak a sorvasztó vádban,
Homályos szemünk a semmibe mered,
Hogy a kétkedés ködös éjszakáján
Ragyog-e még nap a felhők felett!
— De majd, ha kürt és harsona rivall,
Dobban a föld és a dob pereg,
Testvér, majd ébredj künn a végeken,
Mert májusi nagy feltámadásban
Jön a hadsereg,
Az uj magyar sereg!

* A »Ludovikás Levente« cimü folyóiratból.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Romai kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
12 Hétfő	Gualb J.	Izabella	A hét elején a nap 4 óra 14 perckor kél és 8 óra 20 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 20 perckor kél 7 óra 51 perckor nyugszik
13 Kedd	Anaklét p.	Jenő	
14 Szerda	Bonavent.	Eörs	
15 Csütörtök	Henrik cs.	Henrik	
16 Péntek	Karmelh	Valter	
17 Szombat	Elek hv.	Elek	
18 **Vasárnap**	Kamil hv.	Frigyes	

Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek előfizetése julius hó 1-én lejárt, hogy az esedékes előfizetési dijakat lapunk kiadóhivatalának küldjék be. Egyes olvasóink még a mult negyedévről hátralékban vannak, ezennel felkérjük őket is, hogy a hátralékos összegeket sürgősen küldjék be kiadóhivatalunk cimére. A közös célért vivott küzdelem sikeréhez feltétlenül szükséges, hogy olvasóink, az amugy is, csekély előfizetési összeget pontosan és lelkiismeretesen eljuttassák hozzánk, hiszen maguk is tudják, hogy sok kicsi sokra megy. Már pedig mindnyájan azt akarjuk, hogy lapunk fejlődése akadálytalanul menjen végbe és egyes emberek nemtörődömsége ne árthasson annak a munkának, melyet lelkes kitartással és fennakadás nélkül kell végeznünk.

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Julius 19. 1795. Ferenc király Sándor főherceg nádor és kir. helytartó halála után öccsét, József főherceget nevezte ki Magyarország kir. helytartójává. Itt kezdődik az a fényes szerep, melyet József nádor családja a magyar történelemben majd másfélszáz éven át betöltött.

— **1849.** Az oroszok elfoglalták a vöröstornyi szorost. Lüders Ihász Dániel alezredest legyőzte.

Julius 20. 1529. Szulejmán Mohácson találkozik Szapolyai János királlyal.

— **1850.** Ferenc József 209 magyar országgyülési képviselő és kormánybiztosnak teljes kegyelmet ad.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága magas születésnapjának megünneplése Kaposváron. Mint a mult évi »Miklós-napé-kor a magas névünnepet, ugy f. hó 18-án szeretett vezére, a legfőbb hadur a Kormányzó Ur Őfőméltósága magas születésnapját Kaposvár helyőrsége fényes keretek közt ünnepelte meg. A kora reggeli órákban a városon végig a zenés ébresztő hangjai jelezték, hogy a helyőrség ünnepel. Majd az összes felekezetek templomaiban istentiszteletek voltak, melyeken a polgári hatóságok, az iskolák és a közönség nagy számban vettek részt. A Nemzeti Kaszinó e napra gyönyörüen feldiszitett kerthelyiségében 13 órakor a helyőrség tisztikara diszebéden látta vendégül a vármegye és város közhivatali és társadalmi előkelőségeit. A diszebéden a nyugállományu bajtársak is tekintélyes számban vetttek részt. Ebéd alatt az egyetlen pohárköszöntőben vitéz Holényi János ezredes vdd. gyal. pk. honvéd állomásparancsnok az alábbiakban emlékezett meg a nap jelentőségéről: »Ma 58 éve annak, hogy a magyar Géniusz fölébehajolt egy bölcsőnek ott a pacsirtadalos rónán és csókjával jegyezte el az ujszülött kisdedet nemzete sorsával. Csókjába lehelte fajának imádatos szerelmét, annak vitézi erényeit, dacos akarását, mert táltosi szemeivel látta az idők terhét. Mulnak az évek... s a kis diák cipője ott kopog kálvinista Róma ősi kollégiumának kőkockás ambitusain; ujra évek mulnak... s a vezér ágyui ott dübörögnek az Árpádok lábuktiporta sziklamart tövében. S a kis diák cipője kopogásában már ott kopogott, a Novara ágyuinak torkában ott dörgött, üvöltött a kérlelhetetlen magyar sors. Multak az évek... legendás küzdelmek évei

s elhozták az idők terhét. Ezer esztendő dicsőségére siró Hungária gyászfátyla borult s midőn a bánat, a gyász, a mérhetlen keservek tengere mindeneket elnyeléssel fenyeget, megragadja Ő — az ihletett — a magyarsors hajójának kormányát és vihart, vészt túlharsogva, kiáltja: ne csüggedjetek! És uj életet önt a élt nemzetébe. Ma 58 éve annak Hadur! hogy a magyar Géniusz fölébe hajolt egy bölcsőnek ott a pacsirtadalos rónán és csókjával jegyezte el az ujszülött kisdedet nemzete szomoru sorsával. A jegykendő, a keresztrefeszitett ország Veronikakendője lőn és fején a magyar martirium töviskoronáját viseli a magyar sors felkentje. Ez emléknapon halld meg hát hő óhaját szivünknek Hadur! add, hogy mig rámérted, viselje büszkén, acélos lélekkel nemzete gyászát a legelső magyar, áld meg, tartsd meg Őt nekünk, sokszor csüggedőknek és segitsd, hogy fordítsa mihamar boldogra nemzete sorsát.« A beszéd végén a Kormányzó Ur Őfőméltósága éltetésekor a Himnusz hangjai közben a géppuskák és kézigránátok disztüze emelték az ünnepély fényét és a meghatott jelenlevőket a megalkuvást nem ismerő hazaszeretet magasztos érzése hozta lelekben egymáshoz közelebb. A száz teritékes ünnepi asztalnál ott voltak: dr. Fischer Ferenc Somogy és Baranya vármegyék főispánja, vizeki Tallián Andor Somogy vm. alispánja, dr. Vétek György Kaposvár r. t. v. polgármestere, kr. Huszár Aladár kuriai biró törvényszéki elnök, dr. Hoós József apátplébános, valamint a többi felekezetek fejei, a pósta-, pénzügy-, iskolák igazgatói és még számos hivatalos és társadalmi előkelőség. A helyőrség altiszti étkezdéiben szintén diszebédek voltak, melyeken a pohárköszöntőket egy-egy törzstiszt mondotta. Az egyes alosztályoknak ez alkalomra szépen feldiszitett legénységi társalgóiban az alosztályparancsnokok ünnepi ebéd keretében méltatták a nap jelentőségét.

József királyi herceg jelenlétében zajlott le a váli járás vitézi napja. A váli járás vitézei vasárnap vitézi napot rendeztek Bicskén. Erre az alkalomra délelőtt 10 órakor a községbe érkezett vitéz József királyi herceg, akit a község határán a vitézi szék nevében Vértessy Károly főhadnagy, a képviselőtestület részéről pedig Balázs Károly főbiró üdvözölt. Ezután a királyi herceg a lakosság sorfala között a főtérre ment, ahol vitéz Magasházy László törzskapitány fogadta, majd Izing Kristóf községi biró mondott üdvözlő beszédet, Tolnai Etel pedig virágcsokrot nyujtott át a királyi hercegnek. A templomtéren felsőeőri Nagy Pál a vármegye nevében fogadta a királyi herceget. A fogadtatást tábori szentmise követte, melyet Lakatos Frigyes dr. esperes-plébános celebrált. Ugyanő mondott szentbeszédet, amelyben a vitézi intézmény nemzetfentartó fontosságát fejtegette. A tábori mise végeztével a leventék, tüzoltók és vitézek diszmenetben vonultak el a királyi herceg előtt, majd a községházán vitézi értekezlet volt. Itt Vértessy Károly járási hadnagy ismertette a vitézi rend multját és célját. Ezután vitéz József királyi herceg emelkedett szólásra. — Küzdenetek kell — mondotta — és testvérekké kell nevelni a fajt. Magasztos feladat jó magyarokat nevelni hazafias érzésben. Szeretettel és reménnyel kell küzdenünk szinmagyar fajunkért. A magyarok Istene csak ugy áldjon meg benneteket, ha gyermekeiteket olyan magyarokká nevelitek, mint magatok voltatok. — Délben diszebéd volt, melyen Pozsgay Béla járásbirósági elnök és Balázs Károly főbiró mondott felköszöntőt.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága, valamint a miniszterelnök az északamerikai Egyesült Államok függetlenségi nyilatkozatának 150-ik évfordulója alkalmából üdvözlő táviratot intéztek Coolidge elnökhöz.

Bánffy Miklós gróf kitüntetése. A Kormányzó Ur Őfőméltósága a miniszterelnök előterjesztésére losonczi Bánffy Miklós gróf kamarás, belső titkos tanácsos, volt magyar királyi külügyminiszternek április 29-én kelt elhatározásával a közélet terén sokoldalu, értékes tevékenységével szerzett kiváló érdemei elismeréséül az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága Hegedüs Gyula szinművésznek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárának a szinművészet fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi cimet adományozta.

Doktorrá avatás. vitéz Máriaházy János a budapesti m. tud. egyetemen 1925 dec. 5-én orvosdoktorrá avatatott.

Nemesség. A m. kir. belügyminiszter, mint legfőbb nemesi hatóság 277.231—1925. sz. rendeletével megengedte, hogy vitéz dr. Farkas Ferenc családi nevét Farkas-Jablánczy kettős név alakjában használhassa.

Névváltozás. A m. kir. belügyminiszter 151.381—1926. sz. rendeletével dr. Máriaföldi Márton reálgimnáziumi tanár, v. tart. hadnagynak, valamint kikoru Mária, Juliánna, Anasztázia, Márta, Márton és Péter gyermekeinek nevét »Máriaföldy«-re változtatta.

A m. kir. honvédelmi miniszter a következő felhivást tette közzé: Felhivás. Felvételek a m. kir. honvéd altisztképző és nevelőintézetbe. A 4 évfolyamos jutasi m. kir. honvéd altisztképző és nevelőintézet I. évfolyamában f. évi szeptember 10-vel 150—200 teljesen dijmentes és teljesen ingyenes ellátást nyujtandó államköltséges hely kerül betöltésre. Pályázhat minden magyar állampolgár, 14 életévét már betöltötte, de 18 életévét még nem haladta tul s legalább 6 elemi osztályt vagy középiskolák I. osztályát elvégezte. Pályázati határidő: F. évi julius hó 15. Bővebb felvilágositást a »Pályázati Hirdetmény« nyujt, mely a »Honvédségi Közlöny« és a »Budapesti Közlöny«-ben teljtartalmulag közöltetik, az alispáni, főszolgabirói valamint a polgármesteri (városi elöljárósági) hivatalokban és a Vitézi Rend Főszéktartóságánál betekinthető és a jutasi m. kir. honvéd altisztképző és nevelőintézet parancsnokságánál dijtalanul — postán küldve pedig a portóköltségek előzetes beküldése mellett — kapható.

A gombai hősök emlékoszlopának leleplezése. Junius hó 27-én leplezte le Gomba község közönsége a világháboruban hősi halált halt 70 fiának vitézi tetteit megörökitő emlékoszlopot. A vendégek fogadására a monori vasutállomáson megjelent Madarász Elemér főszolgabiró vetetésével Monor és Gomba község elöljárósága s a megérkezett vendégekkel kocsin tették meg az utat Gombáig. Az ünnepélyen megjelentek: Sztoy Raimund ezredes, a honvédelmi miniszter képviseletében, Scitovszky Béla a nemzetgyülés elnöke, dr. Lehotzky Antal kir. közjegyző, a vármegye alispánjának képviseletében, vitéz Vizy őrnagy, az 1. honv. gy. ezred képviseletében, vitéz Balogh Gábor járási vitézi szék hadnagya a vármegyei vitézi szék képviseletében, dr. Demcsa Pál várm. főorvos, Madarász Elemér jár. főszolgab. Monor, Bénye, Vasad és Péteri községek küldöttsége és a jár. vitézek. Az ünnepély d. e. 10 órakor a ref. templomban Benedek Antal lelkész által tartott Istentisztelettel kezdődött, melynek végeztével a közönség kivonult a templom előtti térre, a Brancseis János szobrászmüvész által alkotott emlékoszlophoz. Bekker Gyula községi főjegyző megnyitó beszéde után Sztoy Raimund ezredes megadta az engedélyt az emlékszobor leleplezésére. Oláh Gábor irredenta versét, »Halott fiaknak élő anyjai..« hatásosan szavalta el Karsai Mihályné Gál Róza tanitónő. Az emlékoszlopra koszorut helyeztek el Sztoy Raimund ezredes, a honvédelmi miniszter ur képviseletében, vitéz Balogh Gábor, a vitézi szék nevében, Bokros Sándor biró Monor község nevében. Az ünnepélyt Gomba község által adott 150 teritékes bankett követte.

Hősök ünnepe Veszprémben. A Hősök ünnepén zászlódiszbe öltözött Veszprém városa. Reggel az összes templomokban ünnepi istentisztelet volt, majd az összes ünneplő testületek és intézmények a Rákóczi-téren gyülekeztek. Dr. Komjáthy László polgármester szavai után a Veszprémi Dalárda a »Nem, nem, soha!« cimü dalt énekelte, majd vitéz Tihanyi Kiss Sándor ref. lelkész tartotta meg remek ünnepi szónoklatát. Szem nem maradt szárazon, amikor a magyarság szomoru sorsát festette és a hazáért elhaltak szelleméhez fordult, idéző szóval. Beszédét igy végezte: »Hősök kezéből kihullt zászlót vegye át e nemzet és lobogtassa magasra. Adjon erőt az Ég, hogy mindenki nyiltan kiáltsa, az életét tegye rája: lesz még Magyarország, mert ez lesz hősein sirján az emlékezet legszebb ciprusága!« simontornyai vitéz Schamschula Rezső gyalogsági tábornok, székkapitány meghatottan üdvözölte ugy a polgármestert, mint vitéz Tihanyi Kiss ref. lelkészt szép beszédükért. Az ünnepi menet ezután a temetőbe vonult, az elhalt hősök sirjához.

A MÁV. vonalain elsejével életbelépett az uj pengőtarifa, mely a régi papirkoronás tarifával szemben a személydijszabásban mintegy 10—15 százalékos emelkedést mutat.

A 72-es volt közös gyalogezred tisztikarának bajtársi összejövetele. Impozáns módon nyilatkozott meg a bajtársias együttérzés, valamint a hősi halált halt bajtársak iránti megemlékezés f. évi junius hó 5-én, mikor a 72-es volt közös gyalogezred tisztikarának magyar tagjai tartották szokásos évi találkozójukat. Délelőtt 10 órakor a belvárosi plébániatemplomban Requiem volt az elesett bajtársakért, szentbeszéddel egybekötve. Ezt követte 11 órakor bajtársi gyülés, majd este 8 órakor a Tiszti Kaszinó épületében levő Walz-féle vendéglő külön termében ünnepélyes bajtársi vacsora volt. A nagy számban hölgyhozzátartozóikkal megjelent tiszti bajtársak soraiban ott láttuk Wossala és Horváth ny. altábornagyokat, több törzstisztet s az ország minden részéből egybegyült tartalékos tiszteket. Az ünnepi beszédet ez alkalomból a rendezőség felkérésére vitéz Szovátay György kir. főmérnök mondotta.

Olaszországban eltemetett hőseink hazaszállítása. Folyó év őszén 30 Olaszországban eltemetett hősünk földimaradványának hazaszállitását tervezik az arra illetékes tényezők. A hozzátartozóknak a hadizónában eltemettettek után mintegy nyolcmillió koronát kell szeptember havában fizetniök. A hadizónán kivül eltemettettek után, a távolságnak megfelelően, nagyobb összeg fizetendő. A hazahozatalra vonatkozó bélyegmentes kérvények (amelynek az elhalt összes személyi adatait, a halál időpontját, a jelenlegi sirhely adatait, az itthoni eltemetési hely megjelölését és a költségvállalási nyilatkozatot kell tartalmaznia.) a m. kir. belügyminisztérium III. osztályának háborus veszteségeket és hadisirokat nyilvántartó csoportjához legkésőbb folyó évi julius 15-ig benyujtandók. E hivatalban az érdeklődők hétköznapokon 12—14 óráig részletes felvilágositást kaphatnak (Budapest, I., Budaörsi-ut 51., Károly-király laktanya. A multévi egyezménynek az a része, mely a hozzátartozókat arról biztositja, hogy (szülők, özvegy, tesvérgyermek) a sirokat évenként egyszer meglátogathatják s ugy a magyar, mint az olasz vasutakon alacsonyabb kocsiosztályu féljeggyel utazhatnak, továbbra is érvényben marad.

Az északamerikai Egyesült Államok fennállásának százötvenedik évfordulója alkalmából a városligeti Washington szobornál vasárnap rendezett amerikai emlékünnepségen megjelentek vitéz József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony, Vass József miniszterelnök helyettes, a törvényhatóság és a nemzetgyülés számos tagja, valamint több társadalmi egyesület képviselői. A magyar és az amerikai himnusz eléneklése után Sipőcz Jenő polgármester szólott, kiemelve és megköszönve Amerikának iránt érzett érzett rokonszenvét és többszörös segitségét a háboru után, majd megkoszoruzta a szobrot. Ezután gróf Apponyi Albert mondott beszédet a nap jelentőségét méltatva s köszöntve az amerikai népet. Brentano budapesti amerikai követ beszédében kifejtette, hogy Amerika büszke arra, hogy más népekkel mindig nemesen járt el s mint a világháboru döntő tényezője, ebből semmi önző előnyt nem kivánt magának. A magyarok mindig megértéssel voltak Amerika iránt és ez a megértés mindig is kölcsönös volt. Huszár Károly alelnök a nemzetgyülés koszoruját helyezte el a szobortalapzaton, ama reményének adva kifejezést, hogy Amerika segiti majd Magyarországot a feltámadáshoz. Felszólaltak ezután még a Magyar-Amerikai Társaság, a polgárság és az ifjuság képviselői. Az ünnepség után Brentano követnél fogadás volt.

Zászlószentelés Értényben. Felemelő és örökké emlékezetes ünnepe volt Értény nagyközség közönségének junius 6-án, amikor is látható volt, hogy a keresztény összetartás minő erőket képvisel. A husz éve müködő római katholikus olvasókör szentelte fel és ajánlotta Mária pártfogásába zászlóját. Délelőtt 9 órakor az iskolák, leventeegyesület és a vidéki kiküldöttekből álló impozáns menet bevonult a templomba. Az ünnepélyes szentmise után a templomtéren megkezdődött a szentelési aktus. Dióssy József plébános szentelte fel a zászlót, amelyet a zászlóanya, Bertics Pálné, a község főjegyzőjének közszeretetnek örvendő neje, adott át buzditó beszéd kiséretében a vezetőségnek. A zászlót Dióssy József elnök vette át. Ezek után az első disz-zászlószeget a zászlóanya ütötte be a nyélbe »Istenért, királyért, Nagymagyarországért« jelmondattal. Zászlószentelés után a központi vendéglőben 110 teritékes bankett volt. Délután 4 órakor a vendégekkel együtt átvonult a menet az olvasókör helyiségébe, ahol kezdetét vette vitéz Perczel Lajos jegyző által megszervezett és megrendezett irredenta müsoros előadás, amelyet a rendező maga nyitott meg lendületes, hazafias beszéddel, amely óriási lelkesedést váltott ki a szivekből. Saját szerzeményü irredenta versét szavalta el Simonyi Béla jegyző. Szavaltak: Szalai István, Kovács Imre János és Korpádi Lajos. Kuruc dalokat énekelt Pintér István igazgatótanitó, énekeltek még vitéz Márton József és Kovács Ferenc. A felvonulás, az ünnepély és diszebéd rendezésében Marity Gusztáv kereskedő is igen sokat fáradt.

A talajviz pusztitása. A Duna áradásával kapcsolatos talajviz elpusztitotta Alsószigetközi, Bácsa, Szőgy, Vénekd, Kisbajos és Nagybajos községek termését, a földek 10, 20, néhol 30 centiméter magas talajviz alatt állanak.

A kormány rendeletet adott ki, melyben a lakásügyet a városokban átmenetileg szabályozza s mely által a lakások bérbeadását és átruházását korlátozó kivételes szabályok hatályukat vesztik ez év szeptember 1-ével. A rendelet szerint többek között az albérletbe adott lakások bérét augusztus elsejétől kezdve a felek közös megegyezéssel állapitják meg. A bérfizetés idejére nézve más megállapodás hiján kimondja a rendelet, hogy azt évnegyedenként három egyenlő havi részletben is lehet fizetni. A tulajdonos köteles a központi fütést és a liftet a maga költségén üzembe helyezni. A közüzemi költségek fejében a bérlő az alapbér bizonyos százalékát köteles fizetni. A tulajdonos a bérletet 1927. november 1-étől kezdve 1928. május 1-ére felmondhatja. 1928. május 1-étől pedig a bérlet már a magánjog szabályai szerint mondható fel.

Ujabb kedvezmény a borszállitásnál. A borküldeményekre megállapitott 12-es kocsiosztály dijtételei helyett a MÁV. az olcsóbb, 14-es kocsiosztály tarifáit biztositja azokra a borszállitmányokra, amelyek a bortároló budafoki állomásról külföldre vannak irányitva. Ez a kedvezményes exporttarifa a borkivitel érdekeit szolgálja. A MÁV. a hazai bortermelés sulyos helyzetére való tekintettel a fenti kedvezményes tarifát azokra a szállitmányokra is kiterjesztette, amelyek előbb a vidékről kerültek Budafokra s innen későbbi időpontban jutnak majd a külföldre.

A bor fogyasztási adójának mérséklése. Emlékezetes, hogy a szőlősgazdák julius hó 13-án országos nagygyülést tartottak a borfogyasztási adó leszállitásának érdekében. A gyülés küldöttségileg kereste fel Vass József helyettes miniszterelnököt, kérve, hogy a kormány tegye magáévá a szőlősgazdák álláspontját. A kormány azóta foglalkozott a dologgal s a pénzügyminiszter rövidesen érintkezésbe is fog lépni az ország valamennyi bortermelő városának a vezetőjével és megtárgyalja velök a kérdést. Ugyanis a borfogyasztási adó a városok és a községek jövedelme, tehát csökkentése esetén a városoknak más uton kell gondoskodniok az elveszitett jövedelmek pótlásáról. Az adómérséklést a pénzügyminiszter mindenesetre keresztül akarja vinni.

A vámgabona juliusi ára. A pénzügyminiszter a malmok által juliusban természetben megkeresett gabonának az általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos árát métermázsánként a következőkép állapitotta meg: rozs (kétszeres) 231.000, árpa 248.000, tengeri 227.000, zab 274.000, köles 210.000, tatárka 240.000, ocsu 175.000.

Orosz lóvásár Magyarországon. Az orosz kormány, amely már egy alkalommal elküldötte hozzánk megbizottait, hogy lovakat vásároljanak tőlünk, most ismét nagyobbszámu magyar ló vásárlásának tervével foglalkozik. Állitólag 10.000 lovat akarnak venni, amelyekért darabonként 100 dollárt, azaz 7.1 millió koronát fizetnének. Természetesen ezzel szemben a minőségi előirások pontos betartását kivánják. A lovakat az osztrák határra szállitva fogják átvenni. A tárgyalások már megkezdődtek.

Mézelőfák kiosztása. A földmüvelésügyi miniszter az 1925 évi őszi kiadásra a gödöllői m. kir. méhgazdaságból az alábbi mézelőfák kiadását engedélyezte: 5000 drb. sorfának alkalmas Koelreuteria Paniculata á 4000 K kedvezményes árban, azonkivül 10.000 drb. Spidera tő á 600 K, 10.000 drb. Solidago mézelőnövény (évelőgyökér) 300 K, 5000 drb. Asclepias syriaca mézelőgyökér á 400 K, 2000 drb. Zsálya és 2000 drb. Levendula á 300 K árban. Akik a fákra, cserjékre és mézelőévelőkre igényt tartanak, előjegyzéseiket október hó 1-ig tegyék meg és az előjegyzett fák, cserjék vagy évelők árának felét a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságnak postán utalják át.

Mi történt bel- és külföldön.

A Kormányzó Ur Ofőméltósága Smith népszövetségi főbiztoshoz és Siepman Harry-hoz, a Magyar Nemzeti Bank Népszövetségtől kirendelt tanácsadójához Magyarországból való végleges eltávozásuk alkalmából meleghangu kéziratokat intézett és őket bucsukihallgatáson fogadta. Smith népszövetségi főbiztos a népszöveség által megállapitott tiszteletdijat egész müködése alatt nem vette fel s azt a kormány most elutazása előtt ujra felajánlotta neki. Smith főbiztos most sem volt hajlandó elfogadni, hanem azt a kivánságát fejezte ki, hogy ez a jelentékeny összeg az ország költségvetési többletének szaporitására szolgáljon. A kormány ugy határozott, hogy a népszövetségi főbiztos fel nem vett tiszteletdijából a főbiztos nevére a budapesti Müegytemen alapitványt létesit, amelynek kamataiból évente egy-két magyar hallgatót küld ki Amerikába az Egyesült-Államok nagy technikai iparának tanulmányozására.

*

Biharvármegye valamennyi számszerint 61 községe Bethlen István gróf miniszterelnököt diszpolgárrá választotta. Bethlen István gróf csütörtökön Kenderesre utazott, ahol néhány napig a Kormányzó Ur vendége volt. A miniszterelnök innét inkepusztai bérletére utazott, ahol a nyarat tölteni fogja. A miniszterelnök a nyár folyamán tervet szándékszik kidolgozni a magyar magángazdaság talpraállitásának programmjára.

Az uj francia kormány.

Az uj francia kormány müködése elé a pártok nem valami tulságos bizalommal tekintenek. Caillaux az uj pénzügyminiszter széleskörü felhatalmazást kapott, hat hónapra a francia pénzügyi helyzet rendezésére. Az uj kormány abban az esetben, ha pénzügyi terveit a parlament nem fogadja el, a pénzügyi ditatura álláspontjára helyezkedik és a javaslatok megvalósitása céljából — szükség esetén — a francia hadsereg erejére fog támaszkodni. A közvélemény legelőször a washingtoni egyezmény ratifikálása alkalmával kerül összetüzésbe az uj kormány felfogásával, mely ezt a franciák szemében nagyon ellenszenves egyezményt okvetlenül ratifikáltatni kivánja. Ez a tárgyalás a jövő héten minden bizonnyal erős próbára teszi az uj francia kormányt és lehet, hogy már ez alkalommal el dől annak további sorsa.

Elszakadási mozgalom Elszászban.

A hazafias elszászi lakosság erősen csalódott a francia felszabaditókban. A szabad gondolkodó és egyházellenes francia kormány müködése már is nagyon ellenszenvessé vált Elszászban, ahol erőteljes mozgalom indult meg arra, hogy Elszász-Lotharingia teljes függetlenségét és semlegességét — Svájc mintájára — kivivják és elismertessék. Az elszásziak, anyanyelvre való tekintet nélkül, franciák és németek egyformán összefogtak ennek a kitüzött célnak a megvalósitására. Szervezetek és egyesületek alakultak ennek kivivására és a pénzügyi bajokkal küzdődő francia kormány és közvélemény nagy megütközéssel vett tudomást erről az elszakadási mozgalomról, mely könnyen megingathatja és veszendőbe viheti mindazokat az előnyöket, amiket Franciaország a világháboru révén elért.

Merényletterv a spanyol király ellen.

Spanyolországban általános örömet keltettek a marokkói harcok befejezéséről érkezett hirek, amelyek Abd el Krim felkelő vezér megadása nyomán terjedtek el. Ezek a hirek azonban ugylátszik koraiak voltak, mert Abd el Krim egyik alvezére átvette a felkelő csapatok parancsnokságát és a marokkói harcok most már az egész arcvonalon ismét kiujultak. A spanyol közvélemény a siker elmaradásáért a kormányt teszi felelőssé és azt is rossz néven vette kormányától, hogy szerintük, nem juttatta érvényre Spanyolország jogos követelését a Népszövetségen, ahol nem fogadták el a Népszövetségi Tanácstagság állandó helyére bejelentett igényüket. Ezt a hangulatot kihasználták most a fascista-ellenes liberális katonai és polgári körök, melyek a Spanyolországban, az amugy is elég erős kommunista és anarhista párttal szövetkezve, a jelenleg uralmon levő fascista-kormány ellen összeesküvést szőttek. Az összeesküvés vezetője két tábornok és egy volt miniszterelnök volt, Primo de Rivera, az uralmon levő fascista kormány feje, azonnal erélyes kézzel hozzálátott a forradalmi mozgalom elfojtásához, ami nem ment minden nehézség nélkül. XIII. Alfonz spanyol király éppen az összeesküvés leleplezése idején indult el külföldi utra, melynek során Párisban merényletet készitettek elő ellene. A Párisban elfogott merénylők azt is beismerték, hogy előbb már gépkocsin foglyul akarták ejteni a spanyol királyt, hogy azután halálhirét keltve ezzel is szitsák a forradalmi mozgalmat. A spanyol királyi pár egyébként már elutazott Párisból és rövid tartózkodásra Londonba érkezett.

Itéletidők és szerencsétlenségek.

Az idei nyár ugylátszik az itéletidők és a szerencsétlenségek évadja. Földrengésekről, árvizekről, hegyomlásokról, vonatösszeütközésekről és más szerencsétlenségekről érkeznek hirek napról-napra. Legujabban Németországban, a Balkánon és más tájakon borzalmas felhőszakadások és árvizek puszitottak, melyeknek tömérdek emberélet és vagyoni érték esett áldozatául. Berlin külvárosában mulatóhelyek dőltek össze, maguk alá temetve az odamenekült kirándulókat, akik közül tömegesen pusztultak el az itéletidőben. Franciaországban és Svájcban a viharos időben vonatok siklottak ki és rohantak egymásnak, minek következtében szintén nagyon sok emberélet veszett el.

Az 1919. junius 24-iki ellenforradalomról.

(Befejező közlemény.)

Esteledni kezd és lassan elcsendesedik az előtér. Bartha őrnagy elrendeli, hogy egy járőr menjen az Üllői-utra és figyelje meg, vannak-e az utcán vörösök. Az önként jelentkező akadémikus-járőr elindul, de rövidesen lövések hangzanak el, Pogány akadémikust, ki a járőrben volt, egy lövés sziven találja, társai holtan hozzák be az épületbe. Időközben jelentés jön, hogy a vörösek a kert felől akarnak támadni. A helyzet kritikus, megszálló erő kevés, lőszer fogytán. Bartha kiküldi Bayer Ferenc századost egy kisebb akadémikus csoporttal a kerten keresztül a sporttérre, majd Lenck honvédhuszár századost tiz akadémikussal, hogy szállja meg az Örömvölgy-utcai kert falát és a gazdasági épületet. Bayor százas csoportja az éj folyamán két közeledést hiusit meg. Tiz óra tájban az akadémiában levők gyanusnak találják a helyzetet, ekkor Karátson István tüzérszázados vállalkozik arra, hogy kimenjen a városba és összeköttetést keres az állitólagos ellenforadalmi központtal, vagyis Haubrich-hal. Éjfél után tér vissza Haubrich személyautóján s az Örömvölgy-utcai falon jön be. Hirül hozza, hogy az ellenforradalom már az egész városban le van verve, csak a Ludovika, a József-központ és a monitorok tartják még magukat. Elmondja, hogy Haubrich-hal megegyezett és azt az üzenetet hozza, hogy a Ludovika szüntessen be minden ellenállást, ő is azonnal beszünteti a vörösök ostromát. Másnap reggel nyolc órakor személyesen ki fog jönni az akadémiába, hogy maga ejtse meg a vizsgálatot, hogy ki élt vissza az ő nevével. (!) Különben senkinek bántódása nem lesz. Megérkezéséig, reggel nyolc óráig senkinek az akadémiába belépni nem szabad.

Bartha őrnagy ezek után elrendeli, hogy mindenki az Akadémia udvarán gyülekezzék. Karátson István százados a főkapun távozik, azzal a szándékkal, hogy a reá várakozó autón visszatérjen Haubrichhoz, tudtára adni, hogy a Ludovika a feltételeket elfogadja és Haubrich rendelkezéseinek eleget tesz.

A sötét előtéren, miközben az autót keresi, vörösök megállitják, majd miután Karátson százados a Haubrichtól kapott jelszót megmondja, hangos szitkozódás közben közvetlen közelről több lövéssel leteritik, karján szu-

ronnyal az ütereket felvágják, azután beviszik mint sebesültet a szemben levő klinikára. Karátson István százados reggelre hazájáért mártírhalált halt.

A tisztek látva, hogy az ellenforradalomban teljesen elszigetelve állnak, a további harcot céltalannak látják, az akadémikusok hálótermeikbe mennek, a tisztek egy része pedig lakásaikra; csupán a kapunál marad 12 akadémikusból álló őrség Bayor Ferenc százados parancsnokságával, kit reggel öt órakor Mildner Ferenc tüzérszázados váltott fel.

Az összes tiszteket sikerült észrevétlenül a városba jutattatni. Csak Erődy Béla tartalékos főhadnagy maradt valahogy az akadémia kertjében, kit a vörösök — nem tudni mikor — meggyilkoltak. Holttestét a nyitott uszoda lefolyó csatornájába rejtették, hol a diktatura bukása után akadémikusok találták meg.

Reggel hat órakor Menyhárt tartalékos huszárőrmester kimegy az előtérre, hogy a még kint levő holttesteket összeszedje, mikor az előtéren a vörösök elfogják, majd azzal a paranccsal küldik vissza, hogy a Ludovika 20 percen belül adja meg magát, különben aknavetőkkel összelövik. Tárgyalás indul meg Kiss vörös városparancsnokkal, ki az előtéren tartózkodik. Kiss, Haubrichnak a Ludovikához küldött parancsáról mit sem tud. Az ellenforradalom eredménytelenségét immár nyilván látó tisztek s altisztek nagy része elhagyja az épületet. Ki a szorongó családját keresi fel, ki pedig más terét keresi, hogy az uralmat bitorlók ellen dolgozzék. Csak néhány tiszt maradt vissza az épületben, kik nem akarták az akadémikusokat magukra hagyni. A vörösök, akik az épületet nagy zajjal és tüzharccal megrohamozták, már ellenállásra nem találtak és azt teljesen kifosztják és kirabolják. Az akadémiában lakó összes nőket és gyerekeket a tisztekel együtt közrefogják és az Üllői-uton, miután az akadémikusokat már megelőzőleag elvezették, a Mária Terézia (Martinovics) laktanyába kisérik.

A József-központ éjjel két órakor adta meg magát, miután a vörösök hiába ostromolták az egész idő alatt.

Csak Romanelli alezredes, az olasz katonai misszió vezetőjének erélyes fellépése akadályozta meg, hogy ugy a tisztek, mint az akadémikusok lelkes hazaszeretetük bátor megnyilvánulásáért életükkel nem fizettek. Valamennyiüket rögtönitélő bíróság elé állitják, hol Grassy József és Kiss István főhadnagyokat, Bartha László őrnagyot és Bayer Ferenc századost, Kesseő László főhadnagyot, Kozma Ferenc tüzér őrnagyot és Ádám Endre századost halálra, a többieket sok évi kényszermunkára és fegyházra, valamennyi akadémikust pedig javitóintézeti internálásra itélik. A halálos itéleteket azonban kegyelem utján megváltoztatják életfogytiglani fegyházra.

Az akadémikusok részére a Ranolder apácaintézetet jelölik ki, hol fegyveres őrizet mellett naponta kommunista előadásokat kell hallgatniok.

Lemberkovics százados, az ellenforradalom vezére, junius 24-én mártírhalált halt.

Az akadémia kiürítése után egy vasas-zászlóalj tartja megszállva az épületet julius 10-ig. A tiszti lakásokat, tiszti kaszinót teljesen kifosztják, nem hagyva meg még a butorokat sem.

Julius 10-én a tanácsköztársaság elhatározza, hogy parancsnokok pótlására, miben nagy hiányt szenvedtek, ujra felállitja a »vörös hadsereg proletár parancsnokképző tanfolyam«-át. Hazafias gondolkodásu tisztek rábeszélték Binder Ferenc alezredest, hogy a parancsnokságot vállalja, ki ennek a rábeszélésnek hazafias indulattól vezéreltetve, eleget tett s a tanfolyam julius 10-én megnyilik. Ez a tanfolyam fennállt egészen a vörös uralom bukásáig.

A tanácskormány bukása után az akadémikusokat visszarendelték az akadémiára, melynek ormára ismét fekerült a nemzeti lobogó.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

A nagy ur halála.

Irta: dr. vitéz **Csernáth József.**

Mottó: »De hiremet nem csak keresem pennámmal hanem rettenetes bajvivói szablyámmal. Mig élek harcolok az ottomán holddal s vigan borittatom hazám hamujával.«

A csáktornyai vár lovagtermében a falakba ékelt fáklyák lobogó lánggal égtek. A középen roppant tölgyfaasztalon egy tömör ezüst szirén, karjaiban hatalmas viaszgyertyákkal szórta a fényt. A falakon ősi fegyverzetek, páncélok, buzogányok, csatacsillagok és remekmivü kardok függtek. A padozaton szétszórva nagy arábiai oroszlánbőrök hevertek. A komor férfias diszitményekkel éles ellentétben, a szögletben, öblös vedrekben, bársony ragyogásu tarejos amaranthus, a liliodendron csüngő tulipántjai, a jégharmatos levelü mesembryántheum szinessé és illatossá varázsolták a termet.

A költő és a hadvezér gróf Zrinyi Miklós faragott karosszékben ült az asztalfőn, mellette Rákóczi Ferenc, tovább az erdélyi urak: Bánffy Dénes, Teleki Mihály és az ifju Bethlen Miklós foglaltak helyet.

Ezüst kupákban rubinszinü nemes bor csillogott s az urak sürün hajtogatták a serlegeket.

Rákóczi kemény döngéssel vágta bilikomját az asztalra s felesendült érceltes hangja:

— Urak! Végveszedelmben vagyon nemzetünk! Felprédál a török s a tatár, véreinket rabszijra füzve hurcolja rabságra. Másfelől Leopoldus sanyargat kiméletlenül, koldussá és katholikussá teszi a magyar részeket. Tul Apaffy uram a török rabja s gyönge ahhoz, hogy fortéllyal kijátszódja a pogányt.

Teleki kémlelve fürkészte veres szemével a magyar urak arcvonásait s kétszer is végig simitva ritkás szakállát, halk, recsegő hangon szólt közbe.

— Ne bántsd uramat, Apaffyt! Jó ember ő kegyelme. Iszen igaz, hogy a törökkel tart még vérei ellen is, de hát a pogánynak köszönheti a fejedelmi süveget.

— A törökkel, Ali basával törte le a székelyeket; együtt koborolták meg Maros és Udvarhelyszéket. Alutakon küldték Izmail basát a csikiek mögé s égették fel a védtelen falvakat.

— Török, tatár egymással vetekedett az égetésben, a rablásban s az emberek felfüzésében.

— Dühös a székely Apaffy uramra, de meg Kucsuk basa sanyargatását sem feledték el a segesvári szászok.

— Pártosság uralg Erdélyben, elpusztul országunk, hacsak nem nyerjük meg patronusunknak a nagyhatalmu császárt: Leopoldust.

Bánffy Dénes keményen megmarkolta kupáját, hátra rántá dacos fejét s szikrázó szemekkel dühösen villantott Telekire, zuhogott ajkán a kemény, pattogó szó.

— Eb ura fakó! Főpostamester uram Apaffyt kegyeli, pedig gyönge a válla a zöld bársony mentéhez, erőtlen a marka a fejedelmi buzogányhoz.

— Kemény férfiu kell a fejedelmi székbe s nem elegy ember, kit kényre-kedvre rángat a pogány.

— Szent igaz, hogy Apaffyval dacol a székely s a szász is, de mért fussunk mi azért Leopoldushoz. Van még férfi Erdélyben, kinek fejére illik a fejedelmi süveg.

— Ne vesd meg a szóm bátya! — szólalt meg Bethlen.

— Forgandó náció a szász, ma törököt, holnap németet ural s hát a minapi hongyülés nem-e adó alá vetette a szabad székely népet?

— Hatalmas keresztény fejedelem segitségét kell megnyernünk, hogy rend legyen országunkban.

A bán élesen figyelte az erdélyiek vitáját, néha megrázta válligérő üstökét s roppant melle hullámzott az indulattól.

Fenékig üritette az ezüst bilikumot s ajkán, mint a távoli menydörgés zengett a szó:

— Urak! Leopoldus nem kell sem testemnek, sem lelkemnek, mert sok lika vagyon erdőn a ravasznak, ma törökkel fujja a követ, holnap Apaffyt ámitja.

— Ime, látjátok, hogyan nyomorgatja az augusztinusz és helvétciai hitvalláshivőket, templomaikat elveszi, felégeti, a prédikátorokat rabságra veti.

— Mindent igér, semmit meg nem ad. A vasvári béke

után is csuffá tette a magyart, a ratifikáló követségben egy fia magyar sem volt.

— Igaza van Bánffy uramnak! Kemény fejedelem kell az erdélyi trónra, de Magyarországba is vérbeli fejedelmet ültetünk!

— Nem adjuk be derekunkat, sem a németeknek, sem a pogányoknak, hanem megnyerjük a hatalmas francia nemzet pártfogását és segedelmét.

— Nagy és hatalmas leend imigyen nemzetünk.

— »Azokról a helyekről minden szem reá néz, hirrel, bőcsülettel, valamig világ lészsz.«

*

A lovagterem sarkán meglebben egy függöny s egy sátáni szemü férfiu, hegyes fekete szakállal, siklik tova s miközben arca ördögi vigyorgásra torzult halkan dörmögte:

— Keserü lesz neked a frantzia barátság Zrinyi uram!

Caglio volt a Leopoldus bérence.

Óvatosan lopakodott előre a gyéren világitott folyosón s ép szemközt találta Dávidot a főinnyaadómestert, ki karján tömör tálcán hozta a szinig töltött friss bilikomokat.

Daemoni eszmétől megkapatva, Caglio földre bukik és eszméletlenül elterül.

A főinnyaadómester rémülten teszi le a bilikomokkal telt tálcát és segitség után szalad.

Caglio felpattant, villámgyors mozdulattal üvegesét vesz elő s a szintelen folyadékot a Zrinyi cimerével diszitett bilikomba önti.

— Egészségedre az italt Nagyur!

— Tofana asszony vizében a halál ül — suttogta halkan s eltünt a folyosó sötétségében.

*

Vértől és aranytól pompázik a csáktornyai őserdő. A nali nap aranysugarai ott siklanak el a pirosló, biboros faleveleken.

Zeng, zug a levegőben a hajtók orditása, a pecérek vasizmokkal fékezik a dühödt vérebeket.

Zrinyi az erdőszélen áll s hanyagul támaszkodik görbe fringiájára.

Teleki és Bethlen Miklós állnak közelében s feszülten figyelik a hajtók közelgő hallihaját.

Utoljára megzendült Zrinyi oroszlán hangja.

— Ugy van urak! Elveszejtjük a németet. Mint kölykevesztett fene leopárd, rája visszük mérgünket, fogunkat, körmünket, mig életünket vesztjük.

— S dicsőséggel áll nemzetünk mig a nap meg nem áll s mig karddal oltalmazzuk a keresztény hitet!

*

Kuszáltan, tépett ruhában Kevend, az öszöreg fővadász ugrik a Nagyur elé.

Verejték patagzik lengő szakállába s az izgalomtól szakadozott hangon jelenti:

— Kegyelmes uram! Nagy jó uram! Szerencsés nap virradt reánk. Hajtásba került az a szörnyeteg kan, melyet már esztendők óta üldözünk. Lásd uram itt a tisztáson egy öreg fa gyökerénél huzódott meg.

A vadászszenvedély sötét bibora öntötte el Zrinyi arcát. Széttárt dolmánya alatt hatalmas mellén hullámzott az arannyal varrt vörös atlatz ing.

Kiragadta az ezüst veretü puskát Bethlen kezéből és roppant ugrásokkal eltünt a fák sürüjében.

Az évszázados mohával boritott óriás tölgy gyökerei között fetreng az iromba szörnyeteg, karvastag szörnyü agyarával játékosan tépdesi a gyökereket. Röfögése az oroszlán orditáshoz hasonló.

Hátán arasznyira magasodik a fényes fekete sörte.

Zrinyi térdre ereszkedik és hosszasan céloz, de mintha karja remegne és sasszemére halovány fátyol borulna.

Eldördül a lövés, de a golyó csak megtépi a szörny páncélos páncélos bőrét.

Dühödt haragra gerjed a vad. Elbusultan vágja fel roppant fejét. Szemére véres hályog borul, rémületes agyarai csattognak, habos tajték szakad a szájából, mint egy mindent elseprő tömeg: megrohanja Zrinyit.

Zrinyi kardot huz s emelt fejjel várja a vadat.

Rettenetes erővel csap le a fekete tömegre, de agyarat ér az él s a termetes harci szablya markolatban kettészakad.

Most összeszedi Zrinyi hatalmas erejét, villámgyors mozdulattal elkapja a vad agyarát s iszonyu izmaival egyhelybe szegzi a szörnyet.

Nyakán kötélvastagságra dagadnak az erek, hallszik az izmok recsegése a rémületes erőfeszitéstől.

Már dagadtan és véresen lóg a vadállat nyelve, a kin halálorditása süvöltve szakad ki torkából.

Még egy iszonyu erőfeszités és pattogva, recsegve szakadnak a nyakcsigolyák s az óriási állat élettelenül omlik a földre.

A Nagyur izmai elernyedtek, még egyszer felemeli fejét s megrázza oroszlán üstökét.

A fák között kibukkanó királyi napba néz sasszemével. előtte véres köd uszik, szemére már a halál fátyola borul, szivéhez kap és áldozatára omlik...

Teleki Mihály és Bethlen aláhajtott fejjel állnak meg a hatalmas dalia holtteteme mellett, szemükből a gyász sürü könnyei hullanak.

Lázongva, mint a panaszos egetostromló jajszó szakad fel lelkükből a zokogás:

— Meghalt a Nagyur.

Finis Hungariae.

Urunk, hős Főkapitányunk!*

Urunk, hős Főkapitányunk!
Fölkent vitézeid,
Választott ezreid
Im' előtted állunk —
S parancsodra várunk!

Tornyozott a szivfájdalmunk
S még átok is rajtunk,
Jaj! Bele ne haljunk!...
A fölnégyelt ravatalra
Csorog szivünk vére —
Sose lesz tán vége?!

...Odafönt a Tátra alján
Egy parányi sirhant.
Lelkem odasir, hajt,
Hol elsőszült szöke fiam
Epekedőn, sirva
Visz, vezet a sirba!

Elmeséli titkos-titkuk —
S mi a magyar sirkert...,
Hogy náluk még ott lent
Áll a szent, Nagymagyarország —
S nehogy összetörjék:
Vártán van az őrség!

S azt üzenik üzenetül
— Vitéz Kapitányunk!
Ha majd harcba szállunk
E gyülölő nagy világgal...
Hoitak regimentje
Vár — a csatajelre!

Hivásodra, szózatodra
Mind föltámad ujra
Egy utolsó utra:
Győzelemre — s nem halálra,
Mi édesanyánkért:
Nagymagyarországért!

...S ha Te hivod a Te néped
— Hadur ugy akarja —
Óh, áldott lesz majd az óra;
S légy ezerszer áldva-áldott,
Csonka hazánk:
Magyarország
Leghősebb magyarja!

ábrahámfalvi vitéz Machula Béla.

* Az 1926. évi junius 20-iki vitézi diszebéden szavalta a szerző.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Gyermekrovat.

Az utolsó óra.

Ősz volt. A bágyadt, pihenésre váró vidék fölött fehér szálakat fodrozott az ökörnyál s a folyó partján szomoruan bólogattak a lombjaveszett füzek. Az öreg kollégium vastagra épitett falait ezüstös csengetyüszó simogatta végig. Nyomában az időkoptatta folyosókon véget ért a zsibongás. András, az öreg pedellus még csak ugy, megszokásból egyet-kettőt rántott a kis harang zsinegjén. Aztán a fal felé fordult, nehogy a diáknépség meglássa, hogy sir. Mert az öreg szolga tudta már, ma ismét szomoru napja lesz az öreg kollégiumnak. Hiszen ő hozta el a postáról azt a rendeletet, melyben az oláh főigazgató eltiltotta a magyar történelem tanitását. Az igazgatói irodában hallotta azt is, hogy Biró tanár ur, a magyar történelem tudós professzora ma tartja meg utolsó óráját.

András szemeiben sulyosbodni kezdtek a könnyek. Mikor a kis harang zsinórját szegre akasztotta, ezt érezte, hogy utolsót harangozott valaminek, amit ugy hivnak: Magyarország. Lopva maga elé tekintett s mikor meggyőződött arról, hogy senki sem látja, ráborult a falra és hosszan, hangosan sirni kezdett. Kint, a Küküllő-partján pedig tovább hullatták leveleiket a fák.

*

Nagytiszteletü Biró professzor ur halkan nyitotta meg a nyolcadik osztály óráját. Fáradt szemeit végigjártatta diákjain, zsebéből pecsétes irást kotort elő. Az oláh főigazgató rendeletét, mely eltiltja a magyar történelem tanitását. Olvasni kezdte. A diákok halotti csendben hallgatták a gyászharangként kongó szavakat. Biró tanár ur kezében utolsót rezdült a papir.

— És most fiuk, — mondotta — elbucsuzom tőletek. A rendelettel együtt kiutasitásom is megjött. Mennem kell. De ti — hiszem —, nem fogjátok elfeledni, mire tanitottalak.

Még mondani akart valamit Biró professzor ur, de szavait elmosták a könnyek. És vele együtt zokogott az egész osztály. Hungária istenasszonyt siratták, akinek gyászbaborult népéről immáron sohasem fog beszélni Biró tanár ur.

*

Csengetés után megmozdult az egész osztály. Szépen egymásra rakták a történelem-könyveket s a könyvcsomóra, mint valami szemfedőt, ráborították a hatvanhárom vármegyés Magyarország hatalmas vászonra ragasztott fali térképét. Lőrinczy Pista, az első tanuló vállára vette a csomagot s megindult az erdő felé. És mögötte lehajtott fővel, kettős sorokban ott lépdelt az egész nyolcadik osztály. Biró tanár ur könnyein keresztül rájuk nézett, aztán elindult ő is. Megértette miről van szó. Intett az egyik diáknak s néhány perc mulva vállán fekete papi palásttal, hóna alatt az öreg Károli Gáspár bibliával ott lépdelt ő is a könyveket vivő diák előtt. Mint a koporsó előtt szokás.

A kollégium kertjén tul, a vetkező erdő egyik öreg fája alatt hatalmas gödröt vájt ekkorára az öreg András. Azt állták körül fedetlen fővel a diákok. Nagytiszteletü Biró professzor uram pedig összekulcsolta kezeit s erős, érces hangon belekezdett a bizó magyarok imájába:

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Az ima elszárnyalása után két diák közrefogta a térképbe csomagolt könyveket s leeresztette a gödörbe. És mint a koporsót szokás, tele szórták az ősz utolsó virágaival... Bennt, az öreg kollégium udvarán ezalatt folyton sirt, zokogott a kis harang. Az öreg pedellus zokogva rángatta kötelét s mikor a diákok visszaérkeztek a temetésről, kivette kését és egy nyisszentéssel levágta a zsineget a harangról.

— Hogy ne szólhasson addig, amig Biró professzor ur vissza nem jön — mondotta.

Mert az öreg szolga érezte, hogy visszajön még Biró professzor ur. S akkor a vén hársfa alól ismét visszadás, szorgalom és akaraterő épiti fel a lerombolt hazát.

gyarország térképe.

Földrajz.

Hol a Maros partján
Idegenek járnak,
Kisfiam, nincs vége
Ott Magyarországnak.
Festett csinált határ
Hazánk közé nem kell, —
Határunk a Kárpát,
S határunk a tenger.

Ne hidd azt se, hogy a
Vág a cseheké lett,
Magyar maradt most is,
Cseh földre nem tévedt,
S magyar Szabadka is
És az egész Bánát, —
Határunk a tenger,
Határunk a Kárpát.

Igy volt ezelőtt is,
Igy volt ezer éve,
Hogy a magyar földnek
Messzi volt a vége,
Nem ott, ahol mostan
Rablók állnak vártát, —
Határunk a tenger,
S határunk a Kárpát.

Molnár Endre.

Az akaraterő hatalma.

A haldokló Magyarország egyetlen feltámasztója, életbentartója a munka és az akarat. A munka egy része szellemi, a másik része fizikai alakban oldódik meg s a kettő harmonikus összeölelkezése adja meg az igazi sikert.

A tudás és akarat a munka mozgató erői. A minden oldalról megnyomoritott magyarokban kétszeres erővel támadt fel a vágy a tudás és akarat után s észt, izmot egyesitve számos esetben látjuk, hogy ahogy az egyszeri hires szakács — fogadásra — a csizmatalpból kitünő izletes ételt készitett, ugy a terméketlennek látszó földből is lehet mintakertet varázsolni a tudás és akarat erejével. A számos és emlitésre érdemes példák közül most pl. egy esetet, vitéz Baghy Mátyás esetét tárom az olvasó szeme elé.

Vitéz Baghy Mátyás tiszaföldvári vitéz-telek tulajdonosa, terméketlen, rossz szikes talajt kapott. És ott állt, mint Robinson az elhagyott szigeten — a nehéz ajándék felett buslakodva.

És pillantása a szikes föld repedésein behatolt a föld lelkébe. Egy hatalmas sugallat bátorságot és találékonyságot adott és határtalan tetterő, dac, akarat izmositotta meg és fütötte át az elcsüggedt embert. És vitatkozni kezdett láthatatlan rossz szellemekkel.

— Nem félek a nehézségtől. Átestem én már a vér- és tüzkeresztségen. Engem ugyan nem ijesztesz meg.

— Akadály? Annál bátrabban szállok szembe. Nehézség? Annál nagyobb erővel gyüröm le!

És mosoly vonult át Baghy Mátyás arcán s ebben a győzelmes mosolyban benne ujjongott az egész magyar nemzet bátorsága, ősereje, akarata.

— No nem baj! Egy kis idő, egy kis munka és majd csak megélünk valahogy! — ezt lehetett leolvasni vitéz Baghy Mátyás keresztbe font karjáról, büszke tekintetéről ruganyos megindulásából, ahogy neki fogott a szikes talaj átvarázsolásához.

És a 21 hold szikes föld föld ma termőfölddé lett s a környékbeli gazdák, kik kacagták, gunyolták az ajándék telket és tulajdonosát, — ma tanulni járnak hozzá.

Vitéz Baghy Mátyás mindenekelőtt neki feküdt gazdasági könyveknek és tanult s azután a tudást párositotta akaraterővel és türelemmel és ma a szikesföldek közepéből, mint egy Szaharából emelkedik ki vitéz Baghy Mátyás kis gazdasága véges-végig hirdetve a trianoni határokon tul is, hogy igaz hit, bátorság, önbizalom, tudás, szorgalom és akaraterő épiti majdan fel a lerombolt hazát.

Sz. S. B.

Leventék.

A bácskai leventék ünnepélye. A szerbek által megcsonkitott Bácska él, a hős nyolcvanhatosok, huszonhármasok lelke nem halt meg, a megmaradt területen hatalmas lendülettel dolgoznak a leventék, előkészülnek a jövőre, amikor ősi magyar földjeink, a hires bácskai buzatermő lankák ujra magyar fiaikat ölelhetik. Pünkösd ünnepén ezerkétszáz bácskai levente kerekedett fel, hogy a bajai sporttelepen tudását, lelkesedését méltó szinben mutassa be.

A vasuti park hatalmas platánjai alatt állt a tábori oltár, körötte a leventesereg. A szentmisét és beszédet Unterreiner Károly hitoktató mondotta. Szentmise után a leventecsapatok zárt menetoszlopokban, leventeegyesületenkint tagozódva, élükön a bajai cserkészcsapatokkal vonultak fel a Mátyás Király-tér irányában egészen az Arany János-utca elejéig. A huszonöt osztagból álló leventeoszlop hat zenekar játékától kisérve vonult végig az Arany János-utcán, ahonnan a sporttelep felé mentek. A tavalyi versenyzőkhöz idén uj csapatok sorakoztak, Dávod, Bácsbokod, Mélykut, Csikéria, Kelebia, Tompa, Kisszállás és Mátételke csapatai. Madaras község feltünést keltett negyven leányból álló leventecsapatával. Amint a csapatok a sporttelepen felvonultak, mindjárt szét is oszlottak a selejtező versenyen. Délután három órakor kezdődött az ünnepély. A fuvózenekar indulója mellett vonultak fel az élen a bajai cserkészek, nyomukban a vármegyei leventék. A szabadgyakorlat után atletikai számok következtek. Bácsalmás leventetüzoltósága mutatott be egy gyakorlatot, majd a Bácsbokodiak következtek. Bácsborsod levetéi játék puskákkal végzett gyakorlatukkal lepték meg a lelkes nézőközönséget. Katymár csapata énekkel kisérte gyakorlatát, Madaras község egy palotáshoz hasonló zenés gyakorlatot mutatott be, melyet a közönség megismételtetett. A verseny után Sáfrán István népmüvelési titkár mondott ünnepi beszédet. Ezután következett a levente vándorzászló átadása a madarasi leventeegyesületnek. A versenyen első lett Madaras, második Gara, harmadik Vaskut, negyedik Csátalja, ötödik Bácsalmás lett. Huszonöt csapat vett részt a versenyben.

Különös érdemeket szereztek a csapatok nagyszerü kiképzése körül, mint leventeoktatók: vitéz Epres Lipót tanitó, vitézi őrmester, aki a nagyszerüen kiképzett vaskuti leventéit világoskék öltözékben vezette elő, vitéz Sági Ferenc vaskuti rendőrvezető, aki lóháton vezette az összes vármegyei leventéket, vitéz Budai József tanitó járási őrmester, mint főoktató, vitéz Galambos András és vitéz Varga István segédoktatók, akik a mélykuti leventéket képezték ki, továbbá vitéz Varga Endre főoktató csikériai Hangya szövetkezet vezetője, a tanyai leventék kiképzője.

A gyönyörü ünnepély után a fegyelmezett csapatok rendben vonultak a vasutállomásra. A zászlónyertes madarasi leventéket otthon a lakosság nagy ünneplléssel, ujjongással fogadta.

Ötezer hajdumegyei levente versenye Debrecenben. Junius 20-án folyt le a hajdumegyei leventék pompás tornaversenye Debrecenben. Ötezer hajdumegyei levente vonult fel Debrecen utcáin, hogy megmutassa, élünk még és élni akarunk! A leventék a DTE pályán áltak fel. A Nemzeti Hiszekegy után Norvalli Konek Emil ny. altengernagy, az OTT társelnöke mondott nagy beszédet, melyben a Regnum Marianum feltámadásáról, a leventék feladatairól mondott megszivlelendő szavakat. Ezután 100 uj levente lépett elő, akikhez Hadházy Zsigmond főispán intézett buzdító beszédet. Géresi Suta Gyula főoktató felolvasta a fogadalom szövegét, melyet érces hangon ismétel négyszáz ifju. Majd magyarruhás balmazujvárosi lány ritmikus gyakorlatotot mutat be. Nagy tetszés fogadta vitéz Udvarhelyi oktató iparosleventéinek és a többi leventecsapatoknak hatásos gyakorlatait. A szabadgyakorlatok után megkezdődik az atlétikai verseny, melynek átlagos eredménye igen jónak mondható. A verseny után a vidéki leventék mintacsoportjainak mutatványai következtek, ahol teljesen kidomborodott a vidéki leventék egészséges szellemének döntő fölénye. Vasfegyelem, magyar öntudat jellemezte a derék vidéki oktatók lelkes munkáját. Végül dr. Magoss György polgármester megható szavak kiséretében kiosztotta a dijakat. A mintacsapatok közül a debreceni kereskedő-leventék aratták a legnagyobb sikert. A vidéki csapatok között Egyek viszi el a pálmát, második Hajduböszörmény, harmadik Balmazujváros csapata lett.

A bölcskei leventék ünnepe. A bölcskei leventék zászlójának felszentelési ünnepe nagyszámu közönség résztvételével ment végbe. Délután 3 órakor a Szent János szobor előtti térre vonult a leventezászlóalj, melyet a dunaföldvári levente-zenekar kisért. Az ünnepélyt Forster Artur levente-egyesületi elnök nyitotta meg, majd Erdélyi Aladár nemzetgy. képviselő tartott beszédet. Ezután a zászlót a lelkészek megáldották és Forster Arturné zászlóanya átadta a zászlót szép szavak kiséretében. Este hét órakor irredenta mükedvelő előadás volt.

Levente-verseny Monoron. A monori járás leventeegyesületei folyó évi junius hó 20-án tartották évzáró leventeversenyüket Monoron. Az ünnepélyt közvetlen megelőzőleg hatalmas zápor kerekedett, mely a verseny lefolyását késleltette és a csuszós talajon az ugró és dobó számokban az eredményt erősen befolyásolta. Ennek ellenére a 100 méteres sikfutásban az esőtől felázott pályán is igen figyelemreméltó idő alatt futott az első és második helyezett (11.9 mp.) Csapatverseny pontozással: (atlétikai és szabadgyakorlatok együtt): 1. Vecsési Leventeegyesület: diszitett ezüst serleg. 2. Alberti Leventeegyesület: ezüst serleg. 3. Monori Leventeegyesület: ezüst kupa. 4. Ceglédberceli Leventeegyesület: ezüst kupa. 5. Nyáregyházai Leventeegyesület: ezüst pohár.

A legjobban szerepelt vecsésiek főoktatója Lenkey Győző tanitó, mig a serlegnyertes mintacsapatot vitéz Tasnádi János képezte ki. A versenyen mintegy 2600 levente vett részt, a járás 13 községéből. A leventeversenyen megjelent a Honvédelmi Miniszter Ur képviseletében Burián Mihály ezredes, Somogyi Károly pestvármegyei testnevelési felügyelő, Madarász Elemér járási főszolgabiró, Fehér János esperes-plébános és sokan mások. A versenyt mintegy 3000—3200 főnyi közönség nézte végig. Az ünnepély az érmeket kiosztó Somogyi Károly pestvármegyei testnevelési felügyelő záróbeszédével ért véget.

Levente zászlószentelési és fogadalmi ünnepély Orgoványon. Junius hó 6. napján gyönyörü hazafias ünnepélyt rendezett az orgoványi leventeegyesület az alkalomból, hogy Orgovány község közönsége selyem nemzetiszinü és aranyhimzésü zászlóval ajándékozta meg a község leventéit. A 250 főből álló leventecsapat már a reggeli órákban gyülekezett a gyakorlótéren, hol Golubovics József járási testnevelési vezető irányitása mellett délelőtt fél 9 órakor az egész ünneplő közönség csatlakozásával és a közben Izsákról megérkezett leventék felvonulásával a zászló a rom. kath. templomban a lelkész megható és buzdító beszéde keretében felszenteltetett. Innét az összes ünneplők a községháza előtti disztéren lévő hősök szobra elé vonultak, hol a Himnusz eléneklése után Molnár Gergely ref. lelkész megnyitó beszédében a zászlót megáldotta. Az ünnepi beszédet Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő mondta. A fogadalom letétele után dr. Szilágyi Gábor járási főszolgabiró bemutatta Mokcsay Zoltánné zászlóanyát helyettesitő bájos leányát Mokcsay Jucikát, ki igen mély érzésü, talpraesett beszéde keretében gyönyörü zászlóanyai selyemszalaggal diszitette fel a zászlót, melyen aranyhimzésü »Előre« jelszó ragyog. Somogyi Károly vármegyei testnevelési főfelügyelő gyujtó hatásu hazafias beszéde után a zászlószegek beverése következett. A leventezászlót a község leventéi nevében Eördög Tibor főjegyző, a testnevelési bizottság elnöke vette át. A magyar Hiszekegy eléneklésével az ünneplő közönség a gyakorlótérre ment, hol a leventék alig két hónapi munkájukból eredő gyakorlataikat mutatták be, melyet vitéz Dévay Béla főoktató vezetésével Illés Gergely, Pálffy János, Szathmáry Alajos és Toma Károly állami tanitók oktatása mellett e rövid idő alatt olyan szép eredményt értek el, hogy nemcsak a nagyközönség, de a szakértők és a magas vendégek meglepődtek a nagyszerü és zeneszóra teljesitett gyakorlaton. A versenyek befejezése után diszérmek osztattak ki dicsérő és lelkesitő szép szavakkal. A szépen sikerült ünnepély vitéz Dévay Béla áll. el. isk. igazgató levente főoktató és Eördög Tibor főjegyző érdeme.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t.

Vadászat.

A vadászbérletek.

(Befejező közlemény.)

Mindezekhez járul még az, hogy — tisztelet a csekély kivételnek — nagyon sok községben a vadászó kisgazda épen az ingatag jellemüek közé tartozik, s mint ilyen, még ha nem is orvvadászoskodik, legalább is ellövi a vadat a tilalmi időben. Mint velem történt meg, hogy egy ilyen kisgazda azt kérdezte tőlem: »Hogy most a nyul Budapesten?« Felelvén reá, megkérdeztem tőle miért érdekli őt ez? Válaszul ezt kaptam: »Hát tudja, most, hogy már szabad lőni a nyulat, el szeretném adni, mert eddig, hogy nem volt szabad lőni, megettük otthon!« Ugyancsak megesett velem, hogy egy ismerős polgártárs meghivott vadászni a Coburg uradalom pusztavacsi erdejébe, mert megsajnált, hogy a területemen oly kevés a vad, mert hát ő ott szokott vadászni.

Most tehát, ezekután, azt szeretném elérni kedves lapunk utján, hogy a vitézek testületének vadász tagjai tekintélyük sulyával hassanak kisgazda társaikra, ha hogyan ezeket a helytelen kinövéseket le tudnák magukról nyesegetni. Ezzel a kisgazda társadalom régi, jó hirnevét ujra vissza lehetne állitani, legalább is a vadászati téren. Mindenekelőtt az volna a teendő, hogy a községekben egy szervezett, lehetőleg miniszteri jóváhagyással ellátott, alapszabálybiró vadászegylet létesittetnék, amely kizárná a törvény ellen vétőket örök időkre, viszont a vadász terület nagyságához mért tagszám állapittassék meg. Egyben a vadállomány fentartására is gond fordittatnék vagy korlátozott vadlelövési tilalommal vagy vadtenyésztő terület kihasitásával, esetleg mindkettővel. Ilyen községi vadászegyletek alakitása véleményem szerint teljesen megoldaná a mai zavaros helyzetet, amidőn bizony alig-alig tud elhelyezkedni egy középosztálybeli szegény vadászni óhajtó egyén. Mig a vadászegyletek alakitása esetén mindenesetere, ha nem is olcsón, de mégis jutányosan tudna hozzájutni a vadászathoz; mert hát egy olyan tagot, aki ritkán vadászik, mindig szivesebben vesznek, mint olyant, aki nap-nap mellett a földeken kódorog.

Minden alkalmat fel kell használni a vitéznek, hogy a jót, a hasznosat előmozditsa. Mindenesetre a vadászati anomáliák nem alkalmasak a falusi emberek jó hirnevét javitani, sőt inkább erősen rontják; s ha valaki ezen segiteni óhajt, minden bizonnyal a jó ügyet szolgálja. Mivel pedig a vitézek a községek belső életében eminens szerepet kell hogy játszanak, törekednünk kell a vadászati ügyeket is alkalmas módon szőnyegre hozni s befolyásukkal, tekintélyükkel meggyőzni a jobb érzésüeket arról, miszerint a községi területek vadászati bérlete, csakis olyan egyének kezébe jusson, akik azt a törvényszabta módon és becsületes magyar emberhez illően tudják kezelni. Egyben állást kell foglalniok amellett is, hogy a fegyvertartási engedélyekhez és vadászati jegyekhez csakis olyanok juthassanak, akiknek feddhetlen jellemük és életük garanciát nyujt azok kifogástalan használatára. Hiszen a községbeliek már kivülről tudják, hogy ki szokott visszaélni a fegyverével és vadász jegyével; tehát emeljen szót a vitéz és kövessen el mindent, nehogy ilyen ember engedélyhez juthasson. Ilyen elvek mellett rövidesen ugy át fog alakulni a mai keserves helyzet, hogy senkinek sem leend panasza, legfeljebb annak az embernek, aki nem fog kapni vadászengedélyt és területet. Ennek pedig csak örülni lehet.

vitéz Halmay.

SPORT.

Rövid hirek. Magyar-osztrák vizipoló mérkőzés 9:1 (5:0). — Magyarország ökölvivóbajnokságában a következők győztek: légsulybajnok Kovács Antal (FTC), bantamsuly Leitner Géza (BTK), pehelysuly Gelb Miklós (NSC), könnyüsuly Balázs István (TTC), weltersuly Csiszár Ferenc (BTK), középsuly Micsicsák János (MTK), kisnehézsuly Zsemba János (TTC), nehézsuly Frank József (TTC). — A magyar-osztrák staféta és csapatverseny a magyar futók győzelmével végződött. 5000 méteres csapatverseny győztese Magyarország. Olimpiai stafétafutás győztese Magyarország. — A tatabányai uszóversenyen Bárány 50 méteren 26.2 mp alatt rekordott uszott. — Temesvár 2:0 arányban győzte le Budapest labdarugó csapatát. — Az ifjusági atlétikai bajnokságok legértékesebb eredménye az 1500 méteres sikfutás uj ifjusági rekordja 4 p 15 mp, melyet Szabó Miklós (KAOE) ért el. 100 m-en bajnok Németh József (FTC). Sulydobás bajnoka Hőnig István (BBTE). Magasugrás Wenninger Károly (FTC). Diszkosz Mester István (SAC). Távolugrás Obercián Károly (Postás). 400 m sikfutás Niedermann Pál (ESC).

A bölcskei leventék zászlószentelése. Forster Aladárné zászlóanya átadja a zászlót. (Tumpek Mihály fényképész Paks felvétele).

A Siemens és Halske-féle hatalmas hangszóró berendezés a vitézi avatáson, melyet az avatási emelvény felett helyeztek el.

Junius 20-án leplezték le vitéz József kir. herceg jelenlétében Sándorfalván a hősök emléktábláját. — Balra: Az emléktábla megáldása. — Jobbra: vitéz József kir. herceg ünnepi beszédet mond.

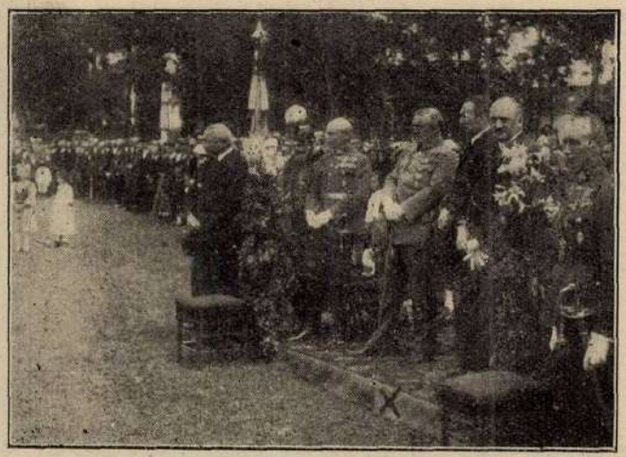

A sándorfalvi ünnepen jelenlevő előkelőségek: viléz József királyi herceg, Madarassy Gábor főispán, stb.

Jarouschek K.
Budapest, IV. kerület,
Semmelweis-utca 7. szám
Telefon: Teréz 4—37

Készit:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.
BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.
BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és **Első szerelem.** Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Az ujonnan avatott vitézek figyelmébe!

Ajánlatos, hogy akik a vitézi okmányhoz való keretet még nem rendelték meg, minél előbb rendeljék meg. Az első csoport szállitása augusztus első felében megtörténik. A mintakeretet minden ujonnan vitéz látta. Ára 130.000 korona, megrendelhető egy levelezőlapon. Tudatom megrendelőimmel, hogy akik a keretet avatáskor megrendelték, azok augusztus első felében postán megkapják.

vitéz KULAI JÁNOS asztalos,
Pesterzsébet, Szondy-u. 21. sz.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Árleszállítás

kiváló finom csemegelikőrökben!

		1 liter	½ liter	¼ liter
Vanilia likőr	1 üveg	72.000	40.000	22.000
Császárkörte likőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Meggylikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Köménylikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Chartreuse, zöld likőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Narancslikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Baracklikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Anizslikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Cacaólikőr	1 „	72.000	40.000	22.000
Triple sec likőr	1 „	110.000	65.000	40.000
Braziliai rum	1 „	62.000	35.000	16.000
Barackpálinka	1 „	55.000	28.000	15.000

Mindennemű füszer- és csemegeáru előnyös árban és legjobb minőségben kaphatók.

GRAUZER ÁDÁM KERESKEDŐNÉL,
Szekszárdon, Szent István-tér 2—6. Telefon: 31.

Szállitás postán és vasuton.

ÉRTESITÉS!

A
Kühne Mezőgazdasági Gépgyár
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye és környéke részére
APPEL VIKTOR
nyugalmazott 68-as százados vezetése mellett **Szolnokon vezérképviseletet** létesitett. Mindenféle kisgazdagép, cséplőkészlet és tractor, nála előnyös feltételek mellett gyári áron kapható.
A GÉPRAKTÁR
Szolnokon a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél a Baross-utcában
bárki által megtekinthető.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**
előnyösebben és könnyebben
esetleg
hat havi részletre
szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a
Vitézi Rend tagjai
közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.
Telefon 962—49

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: **Dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok, Sweizi órák** legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**
Szolidan szabott árak. Saját műhely
Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.
Vitézi ünnepségekre nagy választék!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*
Budapest, IV., Bástya-utca 4

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	**150** ezertől
Divatöltöny	**700** „
Télikabát	**1,400.000-től**
Mikádó	**550** ezertől
Bundabekecs	**1,300.000-től**
Bőrkabát	**1,500.000** „
Bőrraglán	**3,200.000** „
Esőköpeny	**325** ezertől
Gyermekruha	**320** „
Fiu-öltöny	**460** „
Fiu-kabát	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 29. SZÁM. 1926. JULIUS HÓ 18.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁR

A vitézek, mint a keresztény hit harcosai.

»A Vitézi Rend tagjai, családjaik leszármazóival, egy erős, hatalmas, fajmagyar, **keresztényerkölcsü**, békében bölcs és dolgos, háboruban erős és a hazához mindenkor és minden körülmények között hü, nemzetfenntartó, a magyar társadalmat erősitő szervezetet képeznek.«

Igy jelöli meg a Vitézi Rend kiskátéja ama célok egyikét, amelyeknek szolgálatára a Vitézi Rend alapittatott.

A kereszténység Urunk Jézus Krisztus óta immár kétezer esztendeje áll fenn és az a hit, amely egyedül üdvözit bennünket. A magyar nemzetet szent István király apostoli ereje és hite téritette a keresztény vallásra. Ezóta a magyar mindig vallásához hü maradt, szent Imre, szent László, szent Erzsébet és szent Margit a legkiemelkedőbb alakjai a magyar kereszténységnek, de rajtuk kivül is számtalan hitében fényeskedő magyar mutatta meg, hogy a keresztény vallás teljesen áthatotta a magyar nemzet minden rétegét. Az utolsó pogány magyar Vata fia János volt, akinek teste immár majd kilencszáz esztendeje porlad. Vajjon ki merné állitani, hogy becsületes, józaneszü magyar ember a magyarok régi hitének feltámasztására gondolna? És ha gondolna, vajjon akadna-e olyan ember, aki az ő szavára apáinak krisztusi hitét megtagadja? Bizony józan ésszel ez fel nem tételezhető. Aki a történelemben kissé is járatos, az tudja, hogy őseink ezer esztendővel ezelőtt, ugy mint a többi nomád népek, kezdetlegesebb viszonyok között éltek. Ezer esztendő óta az emberiség szellemi fejlődése, ugy mint technikai készültsége roppant nagy fejlődésen ment át. Ma tehát nem állhat meg az a hit, amely a maga naiv babonáival még kielégitette az irástudatlan, kezdetleges müveltségü, harcos népet, ma már ezer esztendeje annak, hogy a magyar a keresztény hitre tért és inkább volna lehetséges az, hogy a magyar nép felkerekedjék és visszamenjen Ázsiába, hogy ott sátrakban lakjék, vadat üzzön, halásszék ujra, minthogy az egyszer megismert igazságot, a magáévá tett, lelkébe irott hitet csak ugy szeszélyből vagy hangulatból elhagyja.

Ezt nem kell sokat magyarázni sem, olyan világos. A Vitézi Rend alapitása óta a keresztény gondolat jegyében él, a nemzeti eszmét emeli pajzsán magasra és aki azt állitja, hogy a Vitézi Rend a kereszténységnek ellensége, avagy a pogányságot akarja életre kelteni, az éppen olyan tudatlanságot tanusit, mintha azt mondaná, hogy a vitézi rend célja a nemzeti eszme megdöntése, avagy a kultura megsemmisitése.

A Vitézi Rend tagjainak elsőrendü kötelessége, hogy keresztény hitük, polgári kötelességeik gyakorlásában minden polgártársuknak jó példát mutassanak. A Vitézi Rend a magyar lélek mentsvára, nevelője és a magyar jövőt készíti elő. A jó célt csak jó eszközökkel lehet elérni és az Istentagadás senkitől sem áll távolabb, mint azoktól, akik egész életüket a legnemesebb eszmék diadalrajuttatásának szentelték.

Aki az idei vitézi avatáson a Vitézek Főkapitányának, a Kormányzó Ur Őfőméltóságának izzó kereszténységtől áthatott bölcs szavait a szivébe zárta, az nem lehet más, csak igaz ember, jó keresztény. Hiszen a hit olyan hatalmas erő, mely minden cselekedetünkben megnyilvánul, minden szavunknak fényt, melegséget ad, hit nélkül sem alkotni, sem élni nem lehet, sivár minden, amit nem a hit hozott létre és minden elmulik, csak a hit, a szeretet elpusztithatatlan erő ezen a földön.

Hogyan lehet az, hogy mindezek ellenére akadhattak, akik azt mondták, hogy a Vitézi Rend pogány szertartást üz és pogány istenre esküsznek fel a vitézek? Hogyan állithatja valaki mégis, hogy a vitézi intézmény a kereszténységnek ellensége, vagy legalább is nem keresztény intézmény? Mindnyájan tudjuk, hogy egyetlenegy vitéz sem tett még másra esküt, mint a Mindenható Istenre, a teljes keresztény szentháromságra, Atya, Fiu és Szentlélekre. Éppen a legutolsó avatáskor megjelent »Vitézek és Gazdák Lapjában« fejtette ki egy hivatott férfiu, vitéz Komáromi János református lelkész »A vitézi eskü lényege és jelentősége« cimü cikkében félre nem érthető módon, hogy ez a keresztény eskü, ez a Mindenható Uristennek nevére tett fogadalom mit jelent és mennyire félre nem magyarázható. A vitézek által letett esküben a Hadur szó elő sem fordul, mint azt egyesek állitják, akik az eskünek ezt a kifejezését szeretnék félremagyarázni, hogy: »Halljad esküszómat hadak ura — Isten!« Ez az Isten, ez a hadak Ura ura a Vitézi Rendnek, ura minden hadaknak, ura az angyalok seregeinek és ura mindennek égen és földön. De azért, mert ura a hadaknak, nem pogány isten, hanem igenis a Krisztus Urunk hitének egyetlen, igaz Istene. Ez is tisztán áll minden jóhiszemü, igaz magyar ember előtt. Azonban marad még egy kifogás, amelybe belekapaszkodva, a pogányság vallását igyekeznek erre a fényes és igaz magyar intézményre rábizonyitani. Ez pedig a »Hadur« szó. Ez a szó, amelyet a vitézzé ütés szertartásának elején emlitenek, nem jelent külön Istent, nem jelent pogányságot. Mindenki tudja, hogy ezt a szót mintegy száz esztendővel ezelőtt Aranyosrákosi Székely Sándor és az ő nyomán Vörösmarty Mihály használta először. Amikor mi Hadurra emlékezünk, akkor őseinkre gondolunk, régi, nagy, becsületes magyarokra kegyelettel. Nem gondolunk mi pogány Istenre, nem gondolunk semmiféle fehérlovas áldozatra. Vajjon ki merte volna megvádolni boldogult királyunkat, I. Ferenc Józsefet pogánysággal? Pedig őt éppen a legfelsőbb Hadur-nak nevezték és aki reá esküdött, az az esküben éppen neki, mint legfelsőbb Hadurnak esküdött sirig tartó hüséget. Mi hiszünk a mi Istenünkben, aki a magyarok Istene, aki az igazságos ügyet védi és éppen ezért a mi védőnk, akinek egyszülött fia Krisztus a világot megváltotta és Szentlelke törekvéseinket, ügyünket megszenteli. De soha más Istent nem ismertünk és nem is fogunk ismerni. Hát nem ezt bizonyitja az az áldás, melyet a mi Istenünk papja az avatáskor az uj vitézekre ad? Hát nem éppen az esztergomi hercegprimás, a legelső magyar főpap oldalkanonoka irta pünkösdkor e magasztos szavakat: »Azok a hősök, akiket Magyarország kormányzója vitézekké avatott s akik erre a megtisztelő cimre méltán igényt tarthatnak, valamint az ország józan és becsületesen **keresztény** gazdatársadalma törte meg Magyarországon az Isten ellenségeinek, a rossz lélek szolgáinak uralmát. Nekik elsősorban kell megfontolniok a Szentlélek intését s pünkösdi tüzes lelkesedéssel kell megfogadniok, hogy akár életük árán is **megóvják** az országot a **keresztényellenes hatalmasságoktól...**« Ime, ezt hirdette éppen a leghivatottabb helyről egy bölcs főpap, amikor egyenesen felszólitotta a vitézeket a keresztény hit vé-

delmére. Hát fel lehet szólítani erre valakit, aki a kereszténységnek ellensége? Nem lehet. És hogy ki az igazi keresztény, azt nem fogjuk kérdezni arra hivatlan, fogadatlan prókátoroktól. Hanem menjünk a magunk utján tovább.

Most, miután ezt a kérdést kimeritettük, rátérünk az utolsó szóra, a következtetés levonására. Mi lehetett hát a célja azoknak, akik innen és onnan báránybőrben a farkas szavát hallatták? Minden vitéz olvasta a legutolsó avatáskor megjelent számunkban nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy urnak felhivását, amelyben azt hirdeti, hogy a vitézeknek ma egyik főfeladata, hogy az egységet, összetartást ápolják. Tudjuk, hogy addig állunk a lábunkon, addig lehet reményünk a jövő Magyarország felépitésére, amig egységesek vagyunk mi hivő, egyakaratu, egycélu magyarok. Óva féltsük ezt a szent összetartást, ne engedjük azt megbontani senki által, hiszen aki visszavonást szit, az a magyar nemzetnek legnagyobb ellensége. Jobb az olyan ellenség, amelyik egyenes, kiméletlen, férfias támadással tör reánk, mint amelyik szép szavak és gesztusok mögött a pártoskodás tüzét hinti el soraink között. A bibliában, ha a zsidó nép harcait olvastuk, láthattuk, hogy a zsidó nép mindig akkor ment tönkre, amikor széthuzott és Istenét megtagadta, akkor győzött, amikor egy próféta összefogta népük érdekében kétségbeesett harcra és Istenük iránti engedelmességre szoritotta őket. Tanuljunk az ő példájukból, okuljunk őseink sorsán, ne engedjük, hogy bármiféle hazugsággal testvér és testvér közé éket verhessen az, akinek ez az érdeke.

Dr. Vass József miniszterelnök-helyettes szavai szerint: »A Vitézek Rendje nem olyan értelemben Rend, mint aminők a katholikus Egyház szerzetesrendjei, ám hasonlit hozzájuk abban, hogy az idők méhéből nőtt ki, idők sürgette feladatok megoldására, de abban is, hogy azoknak emelkedett fegyelmét, kitartó munkásságát és célratörését kell önmagában megvalósitania...« Szerinte: »Ami tehát jutalma a nagy háboru vitézeinek, biztositéka nemzeti életünk állandóságának...«

A Vitézi Rend tehát fenkölt célu, keresztény szellemü, magasabb emberi erények elérését munkáló intézmény. A Vitézi Rend tagjai hithü keresztények, jó magyarok és derék emberek. A vitézek megbecsülik őseiket, okulnak a történelem tanuságain, soraik megbonthatatlanok, tiszta szemük a jövőbe tekint, munkás kezük egy jobb holnap alapozásán fárad, a vitézek esküt tettek az Isten szent nevére és ezen esküjüket megtartják. A jónak mindig akad ellensége bőven, de fülünkbe cseng Főméltóságu Urunk szózata, mely szerint:

»Kiknek sem ideáljaik, sem céljaik nincsenek, kik nem azért rombolnak, hogy a romokon ujakat épitsenek, kik minden jót tagadnak, azoknak a munkája türhetetlen. Az idő meghozza a belátást, a »Jó« szerencsére még mindig győzött. Majd rátalálnak egyszer ők is Krisztus igéire, mert csak egy alapon lehet az egymás ellen törő két világot kiegyeztetni, ez az alap pedig Megváltónk müve: a tiszta keresztény erkölcs. Legyetek őrhelyeiteken minden jónak apostolai és a magyarok Istene vezéreljen utaitokon.«

Ebben higyjünk, eszerint cselekedjünk. Amen.

Dr. Farkass Jenő.

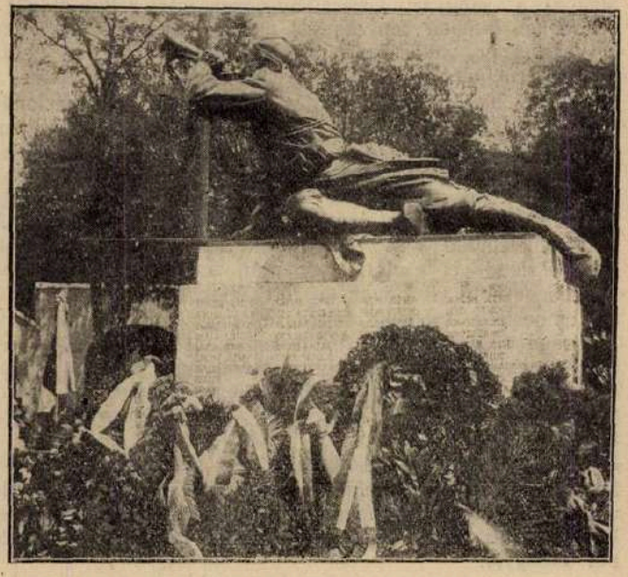

A tatai hősök emléke, melynek leleplezésén vitéz József királyi herceg is megjelent.

Leventezászló szentelés Derecskén. Balra első Tóth Bálint, a derecskei rendőrbiztos, a leventeszázad kiképzője. A második, vitéz Módos Imre zászlótisztes, a lovascsapat kiképzője.

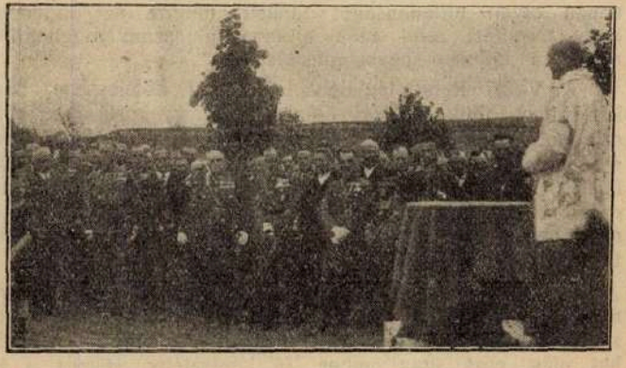

Tápióbicske községben ünnepélyes keretek között adták át a proletáruralom alatt hősi halált halt 2 csendőr és 2 polgári őr emlékére állitott siremléket. (Szélesy I. fényképész felv. Nagykáta)

VITÉZI ÉLET.

Járadéktelkek kataszteri tisztajövedelmének leszállitása.

Mivel több oldalról érkeztek be panaszok az Országos Vitézi Székhez, hogy a vagyonváltság területekből alakitott vitézi telkek járadékai a helyi viszonyokhoz hasonlitva magasaknak látszanak, az Országos Vitézi Szék a következők közlését tartja szükségesnek:

Mivel a járadékok a kataszteri tiszta jövedelem alapján vannak kivetve, azok mérséklése csakis akkor következhet be, ha a kataszteri tisztajövedelmet a miniszterium leszállitotta.

A kataszteri tisztajövedelem leszállitását a következő módon lehet kérelmezni:

Ha a vitéz meggyőződött arról, hogy a járadéktelek tisztajövedelme aránytalanul magasabb, mint a mellette fekvő ugyanolyan minőségü parcelláké, akkor kérheti a kataszteri tisztajövedelem leszállitását. A kérvényben pontosan fel kell sorolni azt, hogy miért tartja a telek kataszteri tisztajövedelmét aránytalanul magasnak. A kérvényben felsorolt adatok helyességét igazoltatni kell a községi elöljárósággal valamint a járási és megyei gazdasági szakértővel is. A kérvényt az illetékes Pénzügyigazgatósághoz kell beadni. A járadékot a kérvény beadása után is pontosan kell fizetni és amennyiben a leszállitásnak helyt adnak, ugy a befizetett többletet, mint előleget beszámitják.

Járadék leszállitása iránt tehát a jövőben ne forduljon senki az Országos Vitézi Székhez, mert abban ugy sem tud segitséget nyujtani, hanem kövessék a fenti utasitásokat.

Elemi csapások, tüz- és jégkár, szárazság, árviz stb. miatt járadék elengedést ne is kérjenek a vitézek, mert a Pénzügyminiszterium álláspontja az, hogy egyik év a másikat kipótolja és a károk ellen részben biztositásssal is lehet és kell is védekezni. 6092. sz. VIII.—1926.

Országos Vitézi Szék.

Vitézi járadéktelkek átadási ünnepe Vas vármegyében.

Felemelően ünnepélyes keretek között zajlott le Szombathelyen julius hó 4-én 25 járadéktelkes vitéz birtokbahelyezése. A vármegyeház disztermében szép számu közönség jelenlétében nyitotta meg Horváth Kálmán dr. alispán délelőtt 11 órakor a Vasmegyei Vitézi Szék diszgyülését. Az elnök inditványára küldöttség hivta meg a Kormányzó Ur Őfőméltósága magas személyének képviseletében megjelent nemes vitéz Kovács Aladár altábornagyot és az ünneplő 25 járadéktelkes vitézt, kik a Himnusz hangjai mellett vonulnak be a diszgyülésre.

Az elnök üdvözlő szavai után vitéz Kovács Aladár altábornagy emelkedik szólásra. Nagyszabásu beszédéből, amelynek bevezetésében a benső hála meleg szavaival emlékezett meg a Vitézek Főkapitányának fenkölt személyéről s amely beszéd méltán tarthat számot a közérdeklődésre, szószerint közöljük az alábbiakat:

»Jutalomra csak azok a hősök és vitézek tarthatnának számot, akik a Hazáért mindenüket, a Mindenható legbecsesebb, legnagyobb ajándékát, életüket is feláldozták. Ezeket az önfeláldozó hősöket a magyar nemzet soha el nem muló, sőt egyre gyarapodó kegyelete jutalmazza, de jutalmazza a magyarok Istenének mérhetetlen nagy kegyelme, aki magához ölelte őket és vezeti az égiek diadalutján a magyar örökkévalóság végtelen, dicső országába.

Nemzetes vitéz urak, emelt fővel fogadhatjátok a nemzet, a legjobb édesanya ajándékát, amidön hüséges magyaroknak ad otthont, magyar vitézeknek ád egy darab magyar földet és vitéz magyaroknak rójja le háláját; azoknak a vitézeknek, akik veszélyben elől voltak az őrhelyeken, védték a vérrel megszentelt magyar földet és nemzetiszinü tüzeket élesztgettek és táplálgattak vérvörös éjszakákban.

A »Vitézek és Gazdák Lapja« egyik legutóbbi számában olvashatják, hogy gazdaságokban a gaz és gyom a gazda és családja romlására tör, kiveszi a kenyeret a szájokból. Annyi van belőle, amennyit a gazda megérdemel. Lelkünket is belepte a gaz, felburjánzott benne a gyom. Kezdjük hát a tisztitó munkát önmagunkon, folytassuk a családon belül és tovább kifelé, egyre szélesebb körben.

Olvasgassák szeretettel és értelemmel második bibliájukat, a Vitézi Rend Kis Kátéját. Vallásos nagy hitük mellé meritsenek abból erőt, akaratot, kitartást; vessék emlékükbe azokat a kötelességeket, melyeket a Kis Kátéban felsorolva találnak. Nem kell busongni, bosszankodni, vagy irigykedve nézni, ha a szomszéd almafája szebben virit és jobban terem; de igyekezzenek a magukét olyan széppé, sőt jobbá tenni. A magyar föld magához láncolja azt, aki őt szereti, de kérlelhetetlenül elfordul attól, kidobja magából azt, aki meg nem becsüli a szent és áldott magyar földet.

Hő kivánságom, hogy legyen az életük olyan boldog és vidám, áradjon a családjukra, sok-sok nemzethü családon át szeretet hazánkra, olyan derü és fény, mint mikor a májusi napfény szétönti megolvasztott aranyát a nagy és dicső természeten.«

A beszéd, melynek ugyszólván minden mondatából kicsendült a magyar földnek a dicsőitése, tehát valóban lélekből szólott magyar gazda emberekhez, a Főméltóságu Kormányzó Urnak háromszoros lelkes éltetésével fejeződött be.

A megadományozott vitézek nevében vitéz Scholtz Béla ny. á. tábornok mondott köszönetet. Kifejezést adott a vitézek azon erős akaratának, hogy miként a háboru nagy viharában, ugy a béke csendes munkájában is a hü kötelességteljesités utján fognak járni és felkérte vitéz Kovács altábornagyot, hogy tolmácsolja a Kormányzó Ur Őfőméltóságának soha nem muló hálájuk és törhetetlen hüségük kifejezését.

A gazdaközönség nevében Horváth János gyöngyöshermáni gazda üdvözölte keresetlen, de őszinte szavakkal az uj gazdákat.

A róm. kath. és ág. ev. lelkészek áldásai után Horváth Habar János kisgazda inditványozza, hogy a diszgyülés táviratilag üdvözölje a Vitézi Rend megalapitóját, nagybányai vitéz Horthy Miklós Őfőméltóságát, Magyarország Kormányzóját. Az inditványt a diszgyülés közfelkiáltással fogadta el.

A diszgyülés a »Magyar Hiszekegy« elimádkozásával fejeződött be.

Vas vármegye Vitézi Székkapitánysága értesiti a vas vármegyei, valamint a többi megyebeli vitézeket, hogy Vas vármegye területén az alábbi vitézi telkek rendelkezésre állnak. Azon vitézek vagy vitézjelöltek, kik ezen telkek valamelyikére igényt tartanak, igényüket irásban Vas vármegye Vitézi Székkapitányságának Szombathelyre jelentsék be.

Vát község határában 15 kat. hold megváltandó (holdanként 30 métermázsa buza).

Vát község határában 8 kat. hold vagyonváltság.

Nich község határában 2×10 kat. hold megváltandó.

Gödörháza község határában 23 kat. hold megváltandó.

Hosszupereszteg község határában 10 kat. hold vagyonváltság.

Salfa község határában 2×15 kat .hold megváltandó.

Vassurány község határában 10 kat. hold megváltandó.

Székkapitány.

Budapest székesfőváros VIII. kerületi vitézeinek értekezlete.

Felhivom a VIII. kerületben lakó vitézeket, hogy a folyó évi julius hó 26-án este 18 óra 30 perckor megtartandó kerületi vitézi értekezleten jelenjenek meg. Értekezlet helye: Mosonyi-utca 5, rendőrlaktanya, tiszti kihallgatási terem. Budapest szfőváros Vitézi Széke.

Vitézi járási őrmesterek Észak-Pest vármegyében.

Értesitem az illetékes vitézi járás hadnagyokat és az alább nevezett vitézeket, hogy a 3. sz. Vitézi Törzsszék 871. tsz. 1926 sz. rendeletével vitéz Lászlófi Albert t. örm. szücsmester Budafok r. t. város vitézi őrmesterét ezen tisztsége alól felmentette. Helyette ezen tisztséggel vitéz Fehér János v.t. törzsőrmestert (Budafok Vitézi-u.) bizta meg. Ugyancsak a fenti számu rendelettel az alább nevezettek bizattak meg vitézi őrmesteri tisztséggel: Csepel nagyközség: vitéz Molnár Ákos v. t. fhdgy. tanitó, Csepel Báthory-utca 1. Domony nagyközség: vitéz Tóth István v. t. tüzm. földm., Domony. Szigetszentmiklós nagyközség: vitéz Simon Sándor v. t. őrm. földm. Szigetszentmiklós. Dömsöd nagyközség: vitéz Tóth Zsigmond t. szkv. tanitó, Dömsöd. Tököl nagyközség: vitéz Kollarits Antal t. főtüzm. uradalmi gazda, Tököl. Észak-Pest vm. Székkapitánya.

Családi értesitő.

Halálozás:

vitéz Mihályfi Adolf 826 földm. felesége 1926 május 17.-én meghalt; vitéz Balogh András 1050 földm. felesége

1926 márc. 24.-én meghalt; vitéz Makai Kálmán 2993 hív. őrmester 1925 szeptember 2-án meghalt; vitéz Fazekas András 2083 földm. Lujza leánya 1926 márc. 31-én meghalt; vitéz Rácz György 977 földm. Julianna leánya 1926 márc. 25-én meghalt; vitéz Farkas Mihály 1000 földm. János fia 1926 ápr. 16-án meghalt; vitéz Lakatos Mihály 846 földm. Vendel fia 1926 máj. 19-én meghalt; vitéz Óvári Sándor 3740 tiszth. János-István fia 1926 ápr. 6-án meghalt; vitéz Meszlényi Kristof 3708 István fia 1926 ápr. 27-én meghalt.

Házasság:

vitéz Szentiványi Ferenc 3273 rendőr Budapest. Bauman Margit-tal 1926 máj. 4; vitéz Kecskeméti József 976 földm. Szőny Német Margit-tal 1926 ápr. 20; vitéz K. Horváth Sándor 2042 földm. Püspökladány Fekete Juliannával 1926 márc. 20; vitéz Boros János 287 földm. Nemeskér Jelencsics Margit-tal 1925 ápr. 6; vitéz Hadverő János 4330 földm. Környe Bekker Teréziával 1926 máj. 2. házasságot kötött.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A répalevéltetű (penészbogár) elleni védekezésről.

Irta: **Básztl Elek**

mezőgazd. kamarai levelező, nyug. gazd. egyes. titkár.

Az idén az ország egyes vidékein a répalevéltetü különösen a cukorrépát eléggé jelentékeny mennyiségben lepte el; ennélfogva nem lesz érdektelen ezen rovarkártevő elleni védekezésről is e lap hasábjain megemlékezni.

Ha ezen rovarkártevő nagyobb mennyiségben fellép, akkor nemcsak a cukor- és a takarmányrépában, hanem még a magrépában is jelentékeny károkat okoz, azáltal, hogy a cukor- és takarmányrépa leveleit és a magrépa szárait nagy tömegekben ellepi és ezeknek nedvéből táplálkozik. Az ilyen nagyobb mennyiségben ellepett levelek és szárak összezsugorodnak, a répagumók meg fejlődésükben visszamaradnak amiatt, hogy a gumók minden erejüket a levelek és szárak felujitására fordítják. Ezen rovarkártevő penészbogár népies nevét onnan kapta, hogy nagyobb tömegben messzebbről ugy néz ki, mintha a répa levele vagy szára penészes lenne.

A répabogár egyike a legszaporább rovarkártevőinknek, mert egy levéltetü szüken szaporitva, mintegy 40—50 eleven tetüt szül és egy nyáron át meg körülbelül 10 nemzedéket ivarozik. Továbbá az első három nemzedéknek mintegy háromnegyed része mégis szárnyasodik, ennélfogva a távolabb fekvő répatáblákat is ellepi; ezáltal az ellene való védekezést megnehezíti; ennélfogva a kisgazdák csak akkor fognak célt érni, ha ezen rovarkártevőt valamennyien kivétel nélkül irtják.

A répalevéltetü ellen a legcélravezetőbben permetezés által védekezünk és és pedig szőlőpermetezőkkel vagy ezek hiányában rózsával ellátott kannákkal. Permetező oldat gyanánt a **Thanol** készitmény 1—2 százalékos vizzel való keverékét használjuk és pedig az eddigi gyakorlati kisérletek alapján igen jó eredménnyel. Már most lássuk, hogy mikor kell 1 százalékos **Thanol** oldatot használni?

Azon esetben, ha ezen rovarkártevő még nagyobb arányokban nem lépett fel, de ahol már nagyobb mennyiségben van jelen, ott az 1 százalékos oldat már nem lesz elégséges, illetve ilyen esetben már 2 százalékosat használjunk.

Ami a permetezést illeti, azt ugy kell végrehajtani, hogy a permet a répalevél alsó oldalát is érje, mert a levél alsó lapján még nagyobb számban tanyáznak.

A permetezés idejére határozott válasz nem adható, illetve azt akkor kell már végrehajtani, amint a répalevéltetü mutatkozni kezd, mivel akkor még kevesebb munkával és kisebb költséggel képesek vagyunk répáinkat megmenteni. Ez magától értetődik, ha a répalevéltetü első generációját sikerül már elpusztitani, akkor már nincs mitől félnünk, ha ez nem sikerül, akkor rövid idő mulva, amint ismét mutatkozni kezd, ismét meg kell permeteznünk.

A permetezés költsége oly jelentéktelen, ami a termés többlet által busásan megtérül, mert 1 kat. hold egyszeri permetezésére 300 lit. lé szükséges, ami 1 százalékos oldatnál 3 kg., 2 százalékosnál meg 6 kg. **Thanol** beszerzését jelenti.

A fenti eljárás volna az, amellyel répánkat ezen nem kis kárt okozó rovarkártevő ellen a legcélravezetőbben és legegyszerübben védhetjük meg.

Bojkott a cseh árukra!

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara nemcsak a gazdaközönségnek, de az egész ország lakosságának minden rétegét csatlakozásra hivja fel. A csehek ipari gyarmattá akarnak tenni, de mezőgazdasági terményeinket nem engedik be.

Mint ismeretes, az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara harkányi gazdagyülésén Tyószits Sándor baranyavármegyei földbirtokos inditványt terjesztett elő, hogy a cseh árukra mondják ki a bojkottot. Az inditvány okai ismeretesek. Ugyanis a cseh parlament és szenátus elfogadott autonom vámtarifa, mely olyan magas beviteli vámmal sujtja a magyar mezőgazdasági termékeket, hogy ezzel — ugyszólván — lehetetlen bejutnia Csehországba. Minden igyekezetük oda irányul, hogy a mi mezőgazdasági terményeinket kiszoritsák, de ugyanakkor belőlük gyarmatot akarnak csinálni, hogy a békeszerződés által adott hatalmuknál fogva gyáriparuk legtöbbször silány termékeit elhelyezhessék. Ilyen önzésre megmozdul a magyar közvélemény is és legutóbb a szegedi kereskedők mondották ki egyöntetüen, hogy cseh árut nem tartanak, nem hozatnak és rendeléseiket lemondják.

A harkányi gazdagyülésen elhangzott inditvány értelmében az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara az akciót országosan meg kivánja szervezni, melyben minden polgára ennek az országnak kell, hogy részt vegyen, annál is inkább, mert ez becsületbeli kötelessége. E célból az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara megtette az előterjesztést, hogy a magyar kormány is hasonló retorzióval éljen. Ezenkivül átiratban felkéri a társkamarákat, az Országos Mezőgazdasági Kamarát, a kereskedelmi és iparkamarákat, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülést, a Gyáriparosok Országos Szövetségét és az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy támogassák akciójában.

Terméseredményünk felfokozásáért.

Az Alföld, de kivált a Tiszántul gazdálkodásának van egy sulyos hibája, amelynek kiküszöbölése a gazdáknak és az országnak is egyaránt fontos érdekük. Ilyenkor, ha utazunk az Alföldön, nagyon sok vidéken láthatunk nagy kupacokban, sőt boglyákban a tanyák mellett száritott trágyakockákat, amelyeket tüzelőanyag gyanánt szárit meg igen sok gazda, nem számolva e sulyos hibának számára rendkivül kárt jelentő hatásával. Nem lehet menteni e hibát azzal, hogy Trianon elvette erdőségeinket s nincsen fánk tüzelőnek. Valaha meg voltak erdőségeink, könnyen jutottunk olcsó fához, mégis évtizedek során át éppen igy száritották a trágyát tüzelőnek. Az igy száritott trágyát régebben »bélfa«, ujabban »kunkokszc« néven (mert leginkább Szolnokmegyében van e szokás elterjedve, nemzedékek óta tüzelik, vétkes könnyelmüséggel) ismerik. Mert nemzedékek óta meglopja az ilyen gazda földjét, amely trágyázatlanul, vagy hiányosan trágyázva, évről-évre silányabb lesz és terméseredménye gyarló. Ha kiszámitjuk, a trágya okszerü trágyázásként felhasználásával mily mértékben növelné a föld terméseredményét, könnyen rájönnénk, hogy e száritott trágya drágább tüzelőszer a legdrágább porosz kőszénnél is!

Kiváltként tiszteletreméltó tehát az a buzgalom, amivel a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Tiszántul egyrészében rendkivül elharapódzott ezen káros szokást kiirtani törekszik. Már a mult évben sok ezer példányban nyomatott ki egy felvilágositó felhivást, amelyet csendőrőrjáratok utján adatott be minden olyan tanyára, amely mellett »kunkokszc«-boglya állott. Most e küzdelmet ujra felvette a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara. És minthogy Karczag vidékén látható leginkább e káros szokás; Karczag város szélén, a vásártéren, egyik legforgalmasabb országutra kihelyezett egy amerikaisan ötletes, hatalmas méretü táblát, amelynek szövege következő:

»Nem tüzelőszer a trágya!

Gondatlan gazda: tüzelőnek száritja; drágább tüzelő ez a kőszénnél és fánál! Földje sovány lesz és termése silány!

Okos gazda: földjére hordja, fát ültet földjén és háza körül. Földje javul, termése gazdag!

Építsünk jó trágyatelepet, trágyázzuk a földet gondosan. Használjunk műtrágyát terméseredményünk felfokozására.

Tanácsot és utbaigazítást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Hunyadi-utca 5. sz. I. emelet.«

A táblán két kép van egymás mellett, egyik a gondatlan gazda gyomos, ritka, silány buzatábláját mutatja, másik az okos, előrelátó gazda dus kalászu, hatalmasan bokrosult, gazdag terméseredményt ringató buzatábláját; előbbi gyönge minőségü, két mázsás termés holdanként, utóbbi pompásszemü, 14 mázsás áldás.

Hasonló tábla készül most Kisujszálláson is elhelyezésre. Más táblák viszont a kerület egyéb részeiben más feladatokra fogják az országutat járó gazdákat emlékeztetni: tarlóhántásra, gyomirtásra, növényvédelmi feladatokra, stb.

Cselédköltözködéskor elhurcolják a sertésvészt.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamarához több oldalról panaszok érkeztek, hogy különösen a Szent György és Szent Mihály napi hurcolkodáskor a költözködő cselédek, kik az állatjaikat is viszik magukkal, nagyban terjesztik a sertésvészt. A kamara ez ügyben megkeresi a földmivelésügyi minisztert, hogy a vész elhurcolásának megakadályozására rendeletileg intézkedjék és hasonló állásfoglalás céljából megkeresi az Országos Kamarát, valamint a Társkamarákat.

Élénk a gyógynövénypiac kivitele.

A gyógynövénypiacon a kereslet már hetek óta élénk, különösen székfüvirágban. Van érdeklődés még kamilla és hársfavirág iránt is; a tavalyi készletek elfogytak. A kedvezőtlen időjárás a begyüjtési tevékenységet károsan befolyásolta, ugy hogy némelyik növény begyüjtésénél több heti késedelem állott be. Németország felé az export élénken folyik, különösen kamillában és hársfavirágban. Az árak kg.-ként feladóállomásról a következők: székfüvirág 15, morzsolt bodzavirág 10, fürtös bodzavirág 7.5, köhársvirág 12, ezüst hársvirág 9, kerekmályvalevél 5.5, maszlaglevél 6, pipacsszirom 30, beléndeklevél 7.5, valódi bolyhos pemetefü 3.2, fehér mályvalevél 3.2, apró bojtorján fü 4.5, csalánlevél 2.7, fehér ürömfü 3, fehér mályvagyökér 11, hámozott szappangyökér 12, hámozatlan 6, körisbogár 38, anyarozs 35, ökörfarkkóróvirágszirom 35 ezer korona.

Szántógépek bemutatása Hatvanban.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az Országos Vitézi Székhez az alábbi sorokat intézte:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. é. julius hó 24—25-én Hatvanban országos szántógépbemutatót rendez. A bemutatónak célja a hazánkban beszerezhető összes külföldi és belföldi szántógépeket a gazdatársadalomnak munka közben bemutatni.

Tekintettel arra, hogy a vitézek között igen sok a gyakorlati gazda, azzal a tisztelteljes kérelemmel fordulunk a nagytekintetü Országos Vitézi Székhez, kegyeskedne egyesületünknek ezt az ország mezőgazdasági érdekeit szolgáló vállalkozását támogatni és a gazdálkodó vitézek figyelmét erre az országos szántógépbemutatóra felhivni.

Tisztelettel megjegyezzük, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur az országos szántógépbemutatóra utazó közönség részére 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett.

Fogadja a nagytekintetü Országos Vitézi Szék kiváló tiszteletünk nyilvánitását.

Az országos szántógépbemutató rendezőbizottsága nevében:

Rothmeyer s. k.

Az 50 százalékos vasuti kedvezmény felhasználására jogositó igazolványt 8000 koronáért adja ki az OMGE. (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) Az igazolványt kérő levélben meg kell jelölni azt a vasutállomást, ahonnan az utazás kezdetét veszi.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacokon kialakuló tendencia arra irányul, hogy az óbuza árát lefelé, az ujbuzát pedig felfelé iparkodnak nyomni. Egységes üzlet és kedvező irányzat a tömeges árukinálat és a csak szórványosan jelentkező vásárlók miatt, mind ez ideig még nem tud kialakulni. A rozs változatlanul áll az érdeklődés előterében, ára emelkedő, mert a tavalyi rossz rozs-szezon miatt gazdáink nem vetettek elegendő mennyiséget és igy a közel jövőben már érezhetően fog mutatkozni a rozshiány.

Legujabb árak:

Terménypiac. Tiszai ujbuza juliusra 367 és fél dunántuli 365, rozs 257 és fél, tengeri 242 fél—245, zab 297 és fél, repce 535—550.

Lisztpiac. (Vidékimalmok lisztárai) 00-ás 7.2—7.3, 0-ás 7—7.1, 1-es 6.7—6.8, 2-es 6.6—6.7, 3-as 6.5—5.5, 4-es 6.3—6.7, 5-ös 5.9—6, 6-os 5—5.1, 7-es 2.4—2.5, 8-as 2—2.5, rozsliszt 0-ás 5.4—5.5, 1-es 3.2—3.3.

Zöldségpiac. Burgonya 1.5—2, vöröshagyma 5—6, fejeskáposzta 2—3, uborka 4—6, spárga 6—10, gomba 16—30, paradicsom 16—30, torma 24—28 ezer korona kg.-ként. Zöldborsó kifejtve 6—8 ezer korona literenként. Saláta 0.3—0.6, kalarábé 0.6—0.8, zöldpaprika 1—2 ezer korona fejenként. Ujhagyma 0.5 ezer korona csomónként. Tengeri egy cső 1.5 ezer korona.

Gyümölcspiac. Cseresznye 16—20, IIa 10—15, meggy 24—30, IIa 10—20, földieper Ia 16—24, IIa 10—16, egres 10—14, ribizli 10—14, málna 16—24, sárgadinnye 40—60, kajszinbarack 12—16, őszibarack 26—40, IIa 16—26, szamóca 35—45, alma 8—14, körte 8—20, ezer korona kilogrammonként.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás darabja 1.2—1.3, kannatej kimérve 4—4.8, tejfel 24—26, habtejszin 44 ezer korona literenként. Ia teavaj 75—80, IIa 65—70, főzővaj 55—60, tehénturó 12—14, idei juhturó 40—50 ezer korona kg.-ként.

Pályázatok.

Felvételek a méhészeti szakiskolába. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az 1926—27. tanév első évére a gödöllői méhészeti szakiskolába 20 növendék felvételét határozta el. A felvett tanuló havi 500.000 koronát köteles fizetni, melynek ellenében teljes élelmezést, lakást, fütést, világitást, mosást és betegség esetén gyógykezelést nyer. Felvételt nyerhet: aki 16. életévét betöltötte, legalább az elemi népiskola VI. osztályának sikeres elvégzését iskolai bizonyitvánnyal igazolja, egészséges szervezettel bir. A felvételt kérők szabályszerüen bélyegzett, a földmivelésügyi miniszterhez intézett folyamodványaikat, melyhez csatolni kell: 1. keresztlevelet, 2. iskolai, 3. illetőségi, 4. erkölcsi, 5. orvosi, 6. ujraoltási és végül 7. szülői nyilatkozatot arról, hogy a szülő a fizetendő dijak pontos beszolgáltatására kötelezettséget vállal, a gödöllői m. kir. méhészeti vezetőségéhez legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel az elkésve beérkezett kérvények nem vétetnek figyelembe.

Értesités. Lapunk f. évi május 16-i számában közöltük, hogy egy Bacs község határában fekvő vitézi telekre konvencióval gazdát keresnek. E hirünkkel kapcsolatban értesitjük a pályázókat, hogy azok, kikkel a tulajdonos eddig levélben érintkezést nem keresett, az állás elnyerésére tovább ne számitsanak.

Gazdasági cseléd alkalmazása. Azok a főleg Borsod-, Gömör-, Kishont k. e. e. vármegye vitézei, akik rendes konvenció mellett gazdasági cselédi minőségben egy 100 kat. hold nagyságu vitézi telekben óhajtanak elhelyezkedni küldjék el kérvényeiket mielőbb Borsod-Gömör vármegye Vitézi Székének Miskolcra. Csak családos vitézek jöhetnek tekintetbe. 513 msz.—1926.

Borsod-Gömör vármegye Vitézi Széke.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
19 Hétfő	Paulai V.	Emilia	A hét elején a nap 4 óra 21 perckor kél és 7 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 29 perckor kél 7 óra 43 perckor nyugszik
20 Kedd	Jeromos	Illés	
21 Szerda	Praxedes	Dániel	
22 Csütörtök	Mária M.	M. Magd.	
23 Péntek	Apollinár	Lenke	
24 Szombat	Krisztina	Kristina	
25 Vasárnap	Jakab ap.	Jakab	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Julius 21. 1540. Szapolyai János király Szászsebesen meghalt. Frátar Györgyöt fia gyámjává nevezte ki.

— **1718. A Pozserovácí béke.** III. Károly Pozserovácnál a törökkel 24 évre békét köt. Ezen béke visszaszerzi Oláhország öt kerületét, Szerbia Bosznia északi részét Magyarországnak.

Julius 22. 1456. Hunyadi János 15 ezer gyakorlott katonával és 60.000 keresztessel legyőzi Nándorfehérvárnál II. Mohamed 150 ezer emberből álló seregét.

Julius 25. 1255. IV. Béla oklevelet ad ki, melyben Budavárának országos vásárt engedélyez és a vámszedést a nyulszigeti monostornak adja.

---

vitéz József kir. herceg a budakalászi hősök emlékünnepén. Lélekemelő szép ünnepség keretében leplezte le vasárnap, julius 11-én Budakalászon vitéz József királyi herceg tábornagy, a község 62 hősi halottjának emlékére emelt bronz emlékoszlopot. A királyi herceg vitéz Fábry őrnagy kiséretében érkezett meg a budakalászi határban felállított diadalkapuhoz, ahol Preszly Elemér főispán és Szentpétery főszolgabiró fogadta és üdvözölte őt. A királyi herceg felvirágozott díszhintón, mozsárlövések hangja mellett hajtatott a lobogódiszt öltött házak között a római katolikus templom elé. A mise végeztével vitéz József királyi herceg »Mindent a hazáért« jelmondattal verte be az uj leventezászló rudjába a maga és Auguszta királyi hercegasszony nevében a zászlószeget. Ezalatt a hősi halottak előtti téren, zuhogo esőben gyülekezett a lelkes ünneplő közönség. Az ágyujára hajló tüzért ábrázoló szobormüvet vitéz József királyi herceg meleg, bensőséges és szivből jövő szavakkal leplezte le.

— Láttam, — mondotta a királyi herceg — amint a hős katonák királyunk parancsszavára dalolva és lelkesen mentek a harctérre, hogy ott életüket és vérüket áldozzák. Hősök voltak ők ott valamennyien és mindenütt megtették kötelességüket és odaadták a hazáért legbecsesebbjüket — életüket. E szobor zarándokhely legyen számunkra és igérjük meg mindnyájan, hogy mi életbenmaradottak épen ugy összefogva teljesitjük kötelességünket, mint ahogy e hősi halottak teljesitették ezt hazájuk megmentésre és boldoggá tétele érdekében.

A királyi hercegnek a lelkekben mély nyomot hagyó, kegyeletes és buzditó szavai után Almássy László, a kerület nemzetgyülési képviselője mondott ünnepi beszédet. Ezután következett a szobor megkoszoruzása. Vitéz József királyi herceg is elhozta koszoruját hős bajtársai iránt érzett kegyeletének és megemlékezésének jeléül. Az ünnepség diszmenettel zárult. Az ünnepségek után a királyi herceg sokáig elbeszélgetett az üdvözlésére egybegyült vitézekkel és hadviseltekkel.

Vitézek ünneplése Csepelen. A csepeli kaszinó háborus tagjának vitézzé avatása alkalmából nagyszabásu diszvacsorát rendezett, melyen részt vett a község társadalmának szinejava. Meghivták a tagokon kivül a község 6 legénységi vitézét is. Szép látványt nyujtott, amikor a 150 teritékes U-alaku asztal főhelyén a 9 vitéz egymás mellett sorakozott. Először Zoltán Jenő, a kaszinó elnöke emeli poharát a vitézekre, majd dr. Koncz János közs. főjegyző utalt arra, hogy aki a harci erényekben gazdag, az a polgári élet küzdőterén is a legelső helyen áll. Tartalmas beszédeket mondtak még: Niderkirchner Ferenc közs. főbiró, Harag Gyula el. isk. igazgató és Kostyál Lajos mérnök. A beszédekre vitéz Gönczy János polg. isk. tanár válaszolt és felolvasta vitéz Bányay Géza alezredes, járási hadnagy levelét, melynek soraiban az ünneplőkkel és az ünnepeltekkel való együttérzés szép harmóniája csendült meg. Végül vitéz Holnapy Dezső és vitéz Molnár Ákos szólaltak fel. A csepelieknek a Vitézi Rend iránt tanusitott tisztelete ezenkivül még három kisebb ünnepségben nyert kifejezést vitéz Gönczy János személyével kapcsolatban, kiben a »Hargita« egyesület ünnepelte elnökét, a polgári iskola tantestülete helyettes igazgatóját és a 96. sz. cserkészcsapat a maga parancsnokát.

A bácskai vitézek fogadtatása. A f. év junius 21-én felavatott bajai vitézeket, hazatérésük alkalmával, Baja város közönsége nevében dr. Puskás Dezső helyettes polgármester és vitéz Losonczi György fogadták és üdvözölték lelkes beszédekkel. A helybeli leányklub tagjai minden uj vitéznek virágbokrétával kedveskedtek. Hasonló fogadtatásban részesültek a vitézek Mélykuton, Garán, Katymáron és Borotán. Az uj vitézek községeikben a lelkészeknél és az elöljáróságnál tisztelegtek. Igen kivánatos volna, ha a fajtestvéri szeretetnek, a tiszteletnek és egymás kölcsönös megbecsülésnek e szép példái a nemzet életének mielőbb általános jelenségei és eseményei lennének.

A soproni Rákóczi reál-nevelőintézet évzáróünnepe. Fényes keretek között tartotta meg évzáró ünnepélyét junius 27-én a soproni »Rákóczi Ferenc« m. kir. reáliskolai nevelőintézet. Az ünnepélyen megjelentek: báró vitéz Willerding Rezső ny. gy. tábornok, vitéz Szepessy Aladár tábornok és vitéz Simon Elemér dr. főispánnal az élén az egész város keresztény és magyar előkelőségei. Az ünnepélyt vitéz Szegheő Béla, az intézet igazgatója rendezte nagy hozzáértéssel és körültekintéssel.

Társadalmi szervezkedés Sopronban. Örvendetes tényként állapitjuk meg a soproni keresztény és nemzeti alapon létrejött társadalmi egyesületek szövetségbe való tömöritését. A szövetség az összmüködés irányitására titkári hivatalt és népirodát létesitett, melyeknek rátermett, agilis vezetője vitéz Ujhelyi Dezső lett. A szövetség létjogosultságát mi sem igazolja jobban, mint az a ténykedése, hogy a választók névjegyzékéből kihagyottak közül eddig is több száz soproni lakos választói jogosultságát sikerült bebizonyitania a nyilvántartó hatóságok előtt.

Ludovikás Levente. (A m. kir. honv. Ludovika Akadémia leventekörének folyóirata. V. évfolyam, juniusi szám.) A ludovikások folyóiratának diszesen kiállitott legujabb száma most jelent meg. Ez az albumalaku folyóirat teljes betekintést nyujt a Ludovika növendékeinek szellemi fejlődésébe és sok igen érdekes adattal ismertet meg bennünket. Az első cikkben vitéz Sipos Árpád tábornok, a Ludovika Akadémia jelenlegi parancsnoka emlékezik meg elődjének, dombóvári vitéz Révy Kálmán tábornoknak érdemeiről. Gyalokay Jenő ny. ezredes a mohácsi csata hiteles lefolyását közli érdekes vázlatok kiséretében. A folyóirat kötetet kitevő szépirodalmi müvet közöl, melyeket a leventekör tagjai irtak. A ludovikások képkiállitásának legszebb darabjait látjuk müvészi reprodukcióban. Számos oldalt szentelt a lap a régi ludovikások emlékének, igen érdekesen mutatja be Glock Tivadar ezredes képe a 48-as magyar katonai főtanoda egyenruházatát. vitéz Rózsás József »Rákóczi feltámad« cimü irredenta jelenete szép költői megjelenitő erőről tesz tanuságot. A gyönyörüen kiállitott lap a tahitótfalusi Sylvester-nyomda gondosságát dicséri. A lap felelős szerkesztője vitéz Rózsás József.

Tizenhét és félmillió métermázsa buzatermés várható. A repce aratását mindenütt befejezték, cséplése még folyik. A mag fejlett, de száritása sok gondot okoz. A buza

aratását a helyi záporesők többhelyütt megzavarták; igen sok vetés megdült. Átlagban kat. holdanként 7.10 mm. összesen mintegy 17,600,000 mm. termés várható belőle. A rozs aratás általánosan folyik, a szemek teltek és fejlettek. Kat. holdanként 6.24 mm. összesen 7,451.000 mm. várható. Az árpa mindenütt le van aratva, a tavaszi aratása is pár nap alatt megkezdődik. Kat. holdanként átlag 6.66 mm. összesen mintegy 4,773.000 mm. várható. A zab már elvirágzott, zászlaja szép nagy, szalmája magas. Kat. holdanként átlag 7 mm. összesen mintegy 3,529,000 mm. termés várható belőle. Tengeri fejlődése helyenként visszamaradt. A burgonya jó bokros, javarészt már elvirágzott, gumóképződése jó. A cukorrépa erős fejlődésben van. A kerti vetemények mindenütt jó termést adnak. A hüvelyesekben is elég szép termésre van kilátás. A dohány fejlődése kielégitő, levele nagy és kövér. Lóhere és lucerna második kaszálása bő hozamot adott, de a termés renden ázik. Sok a romlott minőségü széna is. A gyümölcsök nagyon vizenyősek, izetlenek lettek a sok esőtől, még a fán megrepedeztek és sok köztük megromlott. Alma, körte, dió, szilva, közepes termést igérnek. A dinnye az esős idő miatt visszamaradt.

Halálozás. Vitéz Lajtai Sándor m. kir. 4. honv. huszárezredbeli főszámvevő életének 41-ik, boldog házasságának 11-ik évében f. hó 7-én Nyiregyházán elhunyt. Temetése julius hó 9-én d. u. 3 órakor volt a Huszárlaktanyából. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise-áldozatot 12-én reggel mutatták be a Mindenhatónak.

A nyirbátori postahivatal Wertheim-szekrényéből 400 millió korona eltünt. A vizsgálat megállapitotta, hogy Pető Sándor postamester szabályellenesen nem küldötte be a pénztárba az időközben felgyült összegeket. A tettes kinyomozására detektivek mentek Budapestről Nyirbátorra.

A népszövetségi kölcsön hitelezőinek bizalmi emberei valamint a kölcsönmaradvány ellenőre, Ter Meulen is Royal Tylert, Smith főbiztos helyettesét bizták meg képviseletükkel, illetőleg állandó budapesti helyettesitésükkel.

Kedvezményes árucsomagoló eszközök szétosztása a földmivelésügyi minisztériumban. A földmivelésügyi miniszter a kerti vetemények kivitelének előmozditása céljából az érdekelteknek igen olcsón bocsájt rendelkezésére csomagoló eszközöket. Az állami ládákból és rekeszekből 410.000 darab kerül szétosztásra és e keretben a jelentkező termelők és exportőrök a ládákat az állami önköltségi árnál 25 százalékkal olcsóbban kapják. Például az alma, körte csomagolására szolgáló láda, ha alkatrészeiben kötözve van, 5970 koronába kerül, ha félig kész 6750 koronába, ha pedig teljesen kész 6980 koronáért kapható. Ezzel arányos árnivón bocsátják áruba a cseresznye, őszibarack, csemegeszőlő csomagolására szolgáló ládákat és salátarekeszeket. A csomagolóeszközök szétosztása már megkezdődött és a szétosztással foglalkozó bizottság az első három nap alatt 53.300 ládát utalt ki. Aki ilyen ládára igényt tart, igényét haladéktalanul jelentse be a földmivelésügyi miniszter kertészeti osztályában (V., Országház-tér 1.), ahol felvilágositás is kapható.

Szemle.

Egy jó könyvről. Azt mondja egy régi közmondás, hogy a néma mesterektől sok jót tanulhatunk. Ezek a néma mesterek természetesen a tiszta szándékkal, nagy szaktudással és kitünő tollal megirt magyar könyvek. A »Baromfitenyésztés kézikönyve« cimmel — tudomásunk szerint — egy ilyen könyvet juttatott el Bakos László gazdasági akadémiai tanár a vármegyei vitési székekhez, azzal a kéréssel, hogy az a megyei és járási értekezleteken a telkes vitézeknek bemutattassék s rája a figyelem ily módon is felhivassék.

Lapunk hasábjain az illusztris szerzőnek erre a kitünő müvére a vitézek figyelmét ismételten felhivtuk. Megtesszük ezt készséggel most is, mert igen erős az a meggyőződésünk, hogy azt mindenki csak haszonnal forgathatja.

A könyv bolti ára 150.000 korona, vitézeknek 120.000 korona. A könyv iránt érdeklődők forduljanak illetékes **székkapitányságukhoz.**

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Mi történt bel- és külföldön.

Jász-Nagykun-Szolnokmegye valamennyi községe — szám szerint 47 — Bethlen István gróf miniszterelnököt diszpolgárává választotta.

A Kormányzó ur Bethlen István gróf miniszterelnöknek julius 6-tól szabadságidőt engedélyezett és annak tartamára a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával Vass József népjóléti minisztert bizta meg.

Coolidge, az amerikai Egyesült Államok elnöke a Kormányzó Ur Őfőméltóságához a következő táviratot intézte: Amerika függetlenségi évfordulója alkalmából nyilvánitott érzelmeiért nagy örömmel, őszinte köszönetemet fejezem ki.

A francia pénzügyi helyzet.

Az uj francia kormány bemutatkozása alkalmával a képviselőházban alig 22 szavazattöbbséggel kapott bizalmi szavazatot. Ennek következtében helyzete továbbra is ingadozó maradt. Caillaux, az uj pénzügyminiszter, most kért felhatalmazást arra, hogy a pénzügyi egyensuly helyreállitása végett a képviselőház ujabb megkérdezése nélkül rendeleteket adhasson ki. Ezt a javaslatot még ezen a héten tárgyalja a képviselőház és valószinüleg el is fogadja. Caillaux a bizalmi szavazás után repülőgépen Londonba ment, ahol Angliával szemben levő 653 millió font sterlingnyi francia adósságot sikerült 60 százalékkal csökkentenie. Az angolok a francia pénzügyminiszterrel szemben ez alkalommal nagy előzékenységet tanusitottak, amit annak tulajdonitanak, hogy az angol diplomaták most Németországnak a Népszövetségbe való felvétele előestéjén féltek attól az esetlegtől, hogy Briand kormánya ujból megbukik és helyette esetleg Poincaré tulzó nacionalista programmal veszi át a francia külügyminisztérium vezetését. Ez okozta azt, hogy az angolok Caillaux pénzügyi terveit ilyen támogatásban részesitették és hozzájárultak a francia feltételekhez.

Uj forradalom Portugáliában.

Portugáliában már megint forradalom volt és ez alkalommal Carmena tábornok megbuktatta Gomez Costa tábornokot, akinek kormányában még néhány nappal ezelőtt hadügyminiszter volt. A portugál hadügyminiszter tehát elcsapta a kormányelnököt, azzal az indokolással, hogy Costa nagyon ingadozó és nem ért az ügyek vezetéséhez. Az elcsapott elnököt biztonság kedvéért deportálni akarták egy szigetre, de egyes hirek szerint a hadihajó legénysége fellázadt és partra tette a fogoly elnököt, aki azonnal hozzálátott az ujabb szervezkedéshez. A nyugati államok konszolidációja tehát — ugy látszik — vigan halad, ami azonban nem akadályozza meg azt, hogy Magyarország sorsának intézése a Népszövetség tanácsában ilyen államok kezébe legyen letéve.

A dobrudzsai összeütközés.

A Bulgáriától elszakitott Dobrudzsában 50 főnyi bolgár banda megtámadta Sztaroszelo községben a községházát, a postát és az adóhivatalt és az elsietőrséggel harcba szállt. Mikor az oláh őrség parancsnokát és néhány katonáját agyonlőtték, az őrség megfutamodott. A környékről nagyobb katonai erősités érkezett és ezek a csapatok a bolgár község lakosságát támadták meg. A megtámadott lakosság tétlenül védekezett, de természetesen a rendes katonailag fölfegyverkezett és tulnyomó számban levő oláh katonákkal szemben nem tudott sikeresen védekezni. A katonák a község lakosai közül sokat foglyul ejtettek és magukkal hurcoltak. Utközben ujra megtámadták a bolgárok az elvonuló csapatot, ki akarták szabaditani a foglyokat és ez alkalommal 120 bolgár lakos esett el. A dobrudzsai összeütközés hire nagy izgatottságot keltett mindenfelé, annál is inkább mert Boris bolgár király épen most utazott külföldre és távol van országától.

Nagy lőporrobbanás Amerikában.

Az amerikai Egyesült Államok dennmarki lőporraktárába beleütött a villám és felrobbantotta az egész lőporkészletet. A robbanás 15 mérföldnyi körzetben pusztított és eddig még nem tudták megállapitani a több százra menő áldozatok pontos számát. A robbanások még mindig tartanak, ugy, hogy nem lehet megközeliteni a robbanás szinhelyét. Azt hiszik, hogy a hátralevő 14 raktár felrobbanása még körülbelül egy hétig fog tartani. A további robbanásokat pedig semmiféle emberi erőfeszitéssel sem lehet megakadályozni.

Gondolatok a kecskeméti puszták ünnepi csöndjéből.

Uram, Te uj dolgokat alkothatsz! de vajjon van-e hatalmad, hogy ujjá, erőssé és naggyá teremtsd azt, ami önmagát pusztitotta el?

Ha a nap ragyogását nem érzem és ha elhalványulnak a szemhatár szinei, akkor ugy érzi szivem, hogy az est rám is lebocsájtja sötét függönyét és hirdeti a magábaszállás óráját.

A föld, az ég, a viz mind csak vad viharokat hirdetnek és én nem zárkózhatom el bizonyságuk elől. Ilyenkor lerázom földi bilincseimet és elmerülök az éji homály büvös rejtelmeibe, nyüzsgő nappali vándorutam esti magányában.

*

Olyan vagyok, mint a partra vont hajó, hallgatva a tengerár ritmikus hullámverését, a levegő muzsikáját és a mélyen lélegző föld ütemes dalát.

A nyugalom és béke birodalmában, az éjszaka csöndjében, hallom a távoli világok üzenetét, a világ szivének dobbanását.

Oh, mint tör az ég felé az Istent dicsőitő hálaadó himnusz, mint születik a lélek és természet egyesüléséből a gyönyörüség, mint zsendül gyönyörben minden, ami él, a fü, fa és virág...

Az uj életre pompázó virágok már illatoznak és a hosszu fárasztó ut után régi fészkükre talált zengő madárkák esti nyugovóra tértek.

Valahonnan reszketőn bug felém a siró kis harang és mint szent zsolozsma hangja száll-száll a lenge fuvalom szárnyán a titokzatos messzeségbe.

Lelkem templomában is megcsendül az esti harangszó.

Köszönöm Uram, hogy eljöttél hozzám estém magányába és elhoztad szép gyermekkorom, multam tavaszának virágait — a hervadhatatlan emlékek örökzöld koszorujában.

Előttem családunk a kis virágos kertben. Jó anyám ölében fehér galambot simogat, miközben csodálatos fényü szép barna szemét rajtunk pihenteti és látom könnye ragyogását. Apám jóságos kék szeméből fürkészem létünknek titkát, de mintha csak mondaná: »Majd csak akkor lesz, gyermekeim, minden világos előttetek, ha mögöttetek is bezárul a földi lét kapuja«.

*

Jól tudom, hogy ez az élet csak átkelés a tengeren, hol mindnyájan egy szük hajón találkozunk. A csöndes imádat végtelen tengerén elérjük a partot, ahonnan ki-ki saját utján indul el a nyugalom és boldogság örök hazájába. Oly jól esik elképzelnem, hogy ama csillagok között nekem is akad egy, amely majd engem is átvezet a sötét ismeretlenen.

*

Boldogok, akik lelkükben egyek a jóval, akik lelkük harmóniájában egyek a széppel s akik lelkük mélységében egyek az örök törvényszerüséggel, mert véges szemük meglátta a végtelent — Istent.

*

Föl, lelkem, föl: eljött az idő, hogy hajóra szállj és a szelid szellők szárnyán eljuss az igaz szeretet csöndes szigetére.

Sirály.

Jászok, kunok.

Irta: vitéz Halmay Máriusz.

A mai kor gyermekei nem igen tudják már, hogy mi is volt az a »redemptus jász és kun«? Valamikor I. Lipót idejében történt, hogy kilyukadt a császár bugyellárisa, nosza keresni kezdték hát a hozzávaló foltot. Akadt is olyan tudós — ma pénzügyi kapacitásnak hivnák — aki hamarosan meg is lelte. Itt vannak a jászkunok, ezek olyan se hal, se hus náció, akik nem is nemesek, de még sem jobbágyok. Szabad földjük van, kiknek csak a nádorispán parancsol, mint a Jászok-Kunok feőbirája, egyben valamelyik király őket nászajándékul a feleségének ajándékozta. Adjuk el őket, meg a földjüket, mindjárt belehet foltozni a lyukas bugyellárist.

A szót tett követte s azonnal akadt is vevő a római szent birodalmi német lovagrend személyében. Ötszázezer rhénusi forintot kapott érette I. Lipót. Nagy baj volt azonban ez a kis tranzakció az elárvult jászkunokra! Eddigelé szabad népek voltak, kik saját maguk választotta kapitányuk alatt éldegéltek, adót sem igen fizettek s most hijja lett mind a szabadságnak, mind a kapitányválasztásnak. Jobbágy sorba törte őket a német, tiszttartókat, sáfárokat nyomott a nyakukba, adót is kellett fizetni, még pedig terheset.

Nem is soká türte a kemény nyak ezt a járomi igát! Rövid 40 évig tartott csak ez az állapot. Mária Teréziához »Kegyes jó anyánkhoz« beadott legalázatosabb instanciájuk meghallgatásra talált. Am nem vala épen kegyes jó anya irántuk Mária Terézia, hiszen saját maguknak kellett kiváltani önmagunkat a »zálog«-nak nevezett rabságból. Ehhez még holmi »Zuwag« is járult, amelyet a hadi aerarium követelt rajtuk. Az is kitett valami 40.000 forintocskákat, eltekintve a kiállitandó 1000 lovas katonától. No de, hogy a nádorispán se támogatta légyen ingyen a kérelmet, ő is kapott évi 3000 darab sárga csikót vulgó aranyat. Igyen született meg a redemptio, megváltás. Minden jász és kun »Szállás« — lakott hely — megfizette a maga váltságdiját, amelyet földbirtok arányában vetettek ki biró uraimék az egyes személyekre. Aki eme váltságösszegbe fizetett, annak földje szabad tulajdon lett. Persze a későbbi évek folyamán eme váltság dijas földek tulajdonosai a többi lakosokkal szemben bizonyos arisztokratikus allüröket vettek fel, hiszen ezek »redemptus«-ok voltak, mig a többi »hunmi gyütment« maradt. Igen, igen nagy port vert fel azonban ez a redemptio a birtoklások módjában is. Hiszen a legtöbb jász és kun község többé-kevésbé közös gazdálkodást folytatott. Biró uraimék a kupaktanácsban elhatározták volt ősszel, megintelen tavasszal, hogy a határnak melyik részén lesz ez idén tiszta buza, rozs, kukorica, árpa, zab stb. s azt is meghatározták, hogy mennyit vetnek be. Most adandó napon megjelentek a helyszinén s az érdekelt lakosság lóval, ekével, boronával, mivel ott várta a föld kicövekelését; azután hajrá, neki az ekét... Egy nap alatt kész volt a szántás és vetés. Mert hát akkoriban nem igen termelődött eladásra buza, árpa, stb. Legfeljebb, ha a katonaság számára kellett leadni valamit. Annyit vetettek, hogy élésre elegendő legyen.

A redemptio meghozta a földosztást. De csak a belső határokban. Mert még mindig sokkal több volt a közös, mint a magántulajdon. Majd mindenütt meg van még manapság is a »Tőke föld« elnevezés az egyes jászkun helységek határaiban. Ezek voltak a befizetett váltságdij után — a tőke után — kiosztott földek. Azután még megmaradtak a puszták. Ilyenek voltak pl. a Jászságban — napi járóföldre az anyaközségtől — Lajosmizse, Kerekegyháza, Bene, Kara, Jenő, Kocsér, Szt. László stb., melyek ma már mind népes, önnálló községek. Majd a 60-as évek elején lassanként ezek is fölosztásra kerültek s lettek belőlük eleintén pusztai jegyzőségek, iskolával, parochiával, majd teljesen elszakadtak midőn a jászkun hármas kerületből vármegye lett.

Nagy fénnyel ünnepelték meg a jászok és kunok a Redemptio 100 éves jubileumát 1845-ben Jászberényben a hármas kerületek székhelyén. Maga a Nádorispán is megjelent az ünnepségen, ahol a hagyományos ökör sütésnél József főherceg nádorfi — mint kis gyermek — felcsapott nádor huszárnak, Móra Gábor verbunkos káplár markába. Ez a Móra Gábor különben nevezetes személy volt, mert bár számos kitüntetés diszité mellét,

tulajdonképen csak »shájn« káplár volt ő kigyelme. Mert hát nagyon szerette a tütüt s mint afféle italos ember, hamarosan elveszté a káplár pálcát. De mivel senki nem tudta nálánál a »negyvenemberes« verbunkost jobban eljárni, a verbunk idejére ujból, meg ujból káplár lett. Igy lett belőle József főherceg verbunkos apja is. Meg is becsülte József főherceg öregségére őtet, mert havi kegydijban részesitette. Igen ám, dehogy a »fizettséget« elsején markában érzé, azonnal a kőpincébe — hires lebuj Jászberényben a 70-es években — vonult s három nap és három éjjel ki sem bujt belőle, csak mikor már erőhatalommal a dutyiba ráncigálták a drabantok. Végre azon alázatos kérelemmel járult a főherceg elé, hogy kegyeskedjék két részletben kiadni a havi lénungját. Meg is kapta. Legalább kétszer mulathatott egy hónapban azután. Halála előtt — a városi kórházban teküdt — azt a kivánságát nyilvánitotta, hogy katona pap temesse el. Ugy is történt, sőt még katonai parádéban is részesült. A forradalom alatt a Lehel huszárok regimentjét állitotta fel a Jász nép. Csupa suhanc féle fiatalságból állott a zöme; nem is csoda, ha az öreg Nádor huszár »Lehull huszárnak« csufolta őket. Am Nagysarlónál, Kápolnánál mégis babérokat szereztek a jász névnek. A Bach korszakban egy kissé rájuk nehezedett a német kéz ujból, de azért önkormányzatukat hamarosan visszanyerték Jankovich főkapitánysága alatt.

A koronázáson ismét nagy fénnyel jelentek meg Budán. Itt történt az, hogy amint a sok német generálisfőur, miegyéb végignézte a koronázási menetet, feltünt egy hatalmas testalkatu vezér (Kiss Miklós), aki után szintén olyan maga fajta egyénekből összeállitott bandérium kocogott. Ki lehet az az óriás? Kérdé a német. Az a kiskun kapitány bandériuma élén! Volt a felelet. Összenéz a német sógor s elszörnyedve suttogja: Was... ha a kiskunok ilyenek, milyenek lehetnek akkor a nagyok...! Mikor a felséges király első izben járta be hazánkat, a jászságon is keresztül haladt. Jászberényből Nagykátán át 4 lovas batárban ment a felséges asszonnyal jobbján, Ceglédre. A batár körül jász bandérium lovagolt s a lovasok egyike — valamikor kapitány a Nádor huszárezredben — volt, kirendelve, mint jó német társalgó, a felségek kocsija mellé. Többek között a felség magyarul kérdé, vajjon ez-e az a bizonyos futóhomok? Bizony megesett, hogy a felség rosszul hangzó és nem szalónképes szót alkalmazott a »futó« helyett. Elpirulva igazitá helyre a kapitány ur a helytelen szót, persze németül! A hivatalos élet igen patriarchalis volt a jászkunoknál. Maguk választották jegyzőiket — többnyire jogvégzett ügyvéd emberekből — papjaikat, kapitányaikat, sőt még törvényszéki biráikat is. Maguknak volt főgymnáziumuk, amelyhez a tanerők többnyire — a papokon kivül — az ő soraikból kerültek ki. De meg is becsülték egymást kölcsönösen. Egy izben Jászfelsőszentgyörgy kupaktanácsa beállit egy törvényszéki bíróhoz Jászberénybe, aki hosszu ideig volt a Bach korszakban jegyzőjük s abbeli kivánságukat fejezték ki, hogy hát megüresedvén a jegyzői szék, ők bizony a tekintetes biró ur fiát óhajtanák abba beléültetni. Hiába szabadkozott a biró, hogy nem lehet az, hiszen az ő fia — bár hosszura nyult is — még csak hatodik gymnazista... Mindegy-a, majd beletanul! Hát miért akarják azt a fiut mindenáron, kérdé a biró? Megkövetjük a tekintetes urat, hát csak a fajtájáért...!

(Folytatjuk).

Történet, amelynek nincsen befejezése.

A Linzi-lépcső alján egy kopottas szegény diák dobogó szivvel vár. Merengő szemekkel tekint a vár felé. A lépcső felső fokairól most lépked le mindennapi rendes utjára a szende szőke leányka, könyvekkel a hóna alatt, siet az iskolába. Könnyedén, frissen, arcán az üditő álom harmatos csókja ég, apró kis iskolai gondjain tépelődve, magába zárkózva megy utján. Nem is veszi észre, nem is tudja, hogy az ott váró fiunak mily ünnep az a pár pillanat, mig mellette elhalad. Szegény boldogboldogtalan szerelmes....

Már a harmadik iskolaév és e kis jelenet mindennap megismétlődik, akár süt a nap, akár zug a vihar, hidegben, hőségben egyaránt. Ott huzódik meg szerényen a szegény diák. De a finom kis kisasszony diáklány még mindig nem vesz tudomást róla. Istenem, hogyis tudná meg, hisz épen ez a tisztelet, mely bátortalanná teszi a fiut, képezi e szerelemnek minden varázsát és boldogságát.

Jaj, de közeledik a matura. Egy pár nap még és a reggeli boldog pillanatoknak vége. Jön az élet, jönnek a szakitások az iskolától, tanártól, az utcától, az iskola minden örömétől, sőt még a kis utcai ábrándtól is, mely pedig már oly mélyen bevette magát a szivébe a diáknak, hogy bizony ez a szakadás lesz a legkeserübb valamennyi között. A gyötrelmes kétségbeesés igen rossz tanácsadó. Levél megy... Mancika, szeretem, szeretem, szeretem mindhalálig...

Jött a válasz. A boldog rivális, egy másik iskola nyolcadistája irja. Ma délután hat órakor a Lövöldo előtt várom. Izgalmas délután. Teli elszántsággal, nemes felháborodással a rivális iránt, kit képzeletben félistennek tartott, persze a kislány iránti szerelmén keresztül.

Hat óra még nincsen, de mind a két fél ott van. Az egyik a tér ünnenső, a másik a tulsó járdán fel-alá sétál, mindkettő büszke öntudattal. De egyik sem vett tudomást a másikról. Az idő mulik. Már elmult tiz perc, husz perc, egy félóra s a két diák rendületlenül sétál. Egyik sem közeledik a másikhoz, csak várnak. Végül is, mintha összebeszéltek volna, mindketten egyszerre távoznak. Egyik sem pillant hátra, megy, megy...

A kis kopott diák azóta még jobban szerette a kislányt, de persze sohasem ismerte meg. Felnőtt emberré lett, nem látta azóta soha a kis Mancit, de lelkében, mint a mult gyermekkor hazajáró szellemtündére, ott élt ábrándos kék szemével, szőke hajával. És amikor a mindennapi élet taposómalmát kikerülve, megpihen lelke, megcsendül szivében az emlékezet hárfája és cseng az édes dal:

Régi Buda szük utcáján,
Egy kisleány házatáján
Visz az utam csendes estén,
Kisfiamat fogva kezén.

Elmélázunk mind a ketten,
Összeforrott lelkünk csendben
Ő a derüs eget nézi,
Engem visznek mult emléki.

Ő kisfiam, én is voltam
Derüs és itt kóboroltam.
De nézd ott e szürke házat,
Abból fakadt tenger bánat.
Otthagytam a lelkem régen,
Most már édes-bus emlékem.

Dr. Holló Árpád.

SPORT.

Vándorzászlóavatás és ifjusági sportverseny Békéscsabán.

A Békés vármegyei Vitézi Szék mindenkor egyik legelső és legszentebb kötelességének tekintette a magyar jövő megteremtése érdekében kifejtett munkásságot, ezért féltő gonddal őrködött a magyar ifjuság fejlődése fölött és ott, ahol arra szükség volt, szeretetteljes megértéssel sietett támogatására.

Az ifjusági testnevelés fejlesztése érdekében már a multban is rendezett versenyeket, de ebben az évben már évről évre megrendezendő atlétikai versenyt rendszeresitett a megyebeli összes levente- és cserkészcsapatok s

középfoku iskolák ifjusága számára s e versenyeken a mindenkori legjobban szereplő csapat részére örökös vándordijul egy selyemzászlót ajánlott fel, hogy azért minden esztendőben testet fejlesztő és lelket nemesitő küzdelemben mérje össze erejét az egész megye ifjusága s ez alkalommal közvetlen érintkezésbe kerülve a vitézi intézménnyel, annak nemes tradiciót megismerje és magáévá tegye.

A versenyek rendszeresitése és a vándorzászló adományozása az illetékes körök legteljesebb méltánylásával és elismerésével találkozott. A Középfoku Iskolák Sportköreinek Országos Szövetsége a megyei szék hazafias törekvéseiért s a helyes irányu ifjusági sportok fejlesztése érdekében kifejtett fáradozásaiért hálás köszönetét fejezte ki, az Országos Testnevelési Tanács pedig a következő szövegü átiratott intézte a székkapitánysághoz:

»Örömmel szereztem arról tudomást, hogy Békésmegye Vitézi Széke örökös vándordijul egy selyemzászlót ajánlott fel a megyebeli középiskolák és leventeegyesületek részére.

A leventeügy iránti megértést tanusitó adományért fogadja az Országos Testnevelési Tanács III. Szakbizottsága legmelegebb köszönetét. Konek altengernagy, társelnök.«

Az értékes és müvészi kivitelü selyemzászlót — melyet egyik oldalán a vitézi cimer, a másikon pedig Csonkamagyarország körvonalai között egy vitéz és egy sportruhás ifju alakja ékit — a zászlóanya, Anna királyi hercegasszony képviseletében, pünkösd vasárnapján avatta fel dr. Kovacsics Dezsőné, Békésmegye főispánjának neje.

»Az impozáns ünnepség rendezése és a zászló adományozása igazán hüen hirdeti azt a magasztos célt, amelynek szolgálatában történik a nemes vitézi rendnek minden munkája, minden cselekedete. Büszkék és boldogok vagyunk, hogy van egy ilyen kiemelkedő rendje magyar társadalmunknak, amely nemcsak mutat jó példát az ország ujjáépitése felé vezető uton való haladásra, hanem áldozatot és fáradságot nem kimélve, törekszik arra, hogy követői is legyenek nemes példájának az ifju nemzedék serdülő soraiban« — irja a Békéscsabán megjelenő »Kőrösvidék« a zászlóavató ünnepségről beszámoló cikkében.

Hogy ez nemcsak frázis volt, hanem a megye és Békéscsaba közönsége is igy érezte, annak legjobb tanubizonyságaként Békéscsabán esztendők óta nem látott tömeg állotta körül a városháza előtt felállitott diszes emelvényt, mikor négyesfogaton a megyei székkapitány kiséretében megérkezett a zászlóanya helyettese, dr. Kovacsics Dezsőné.

A téren felállitott s a zászlóért folyó küzdelemben résztvevő ifjusági csapatok köré a békéscsabai cserkészek vontak kordont s az emelvény előtt diszruhás vitézek és magyarruhás leányok sorfala között fogadta ünnepi beszéddel a megjelent előkelőségek élén dr. Berthóty István békéscsabai polgármester a zászlóanyát, kinek vitéz Marék Endréné meleg szavak kiséretében virágcsokrot nyujtott át.

Ezután kezdődött a zászlóavató ünnepség. A Vasutas Dalárda« »Magyar Hiszekegy«-je után a különböző vallásfelekezetek lelkészei lelkesitő beszéd kiséretében áldották meg a »Kárpátoktól az Adriáig« feliratot viselő zászlót, a székkapitány pedig a zászló jelentőségéről szólott az ifjusághoz s felkérte a zászlóanyát a zászló felavatására.

Emelkedett stilusu, nagyhatásu beszéd kiséretében kötötte fel dr. Kovacsics Dezsőné a zászlóra a szalagot s verte nyelébe Anna kir. hercegasszony zászlószegét.

Utána a hatóságok, testületek és magánosok szegbeverésének hosszu sora következett, majd a felemelő és feledhetetlen ünnepséget a dalárda Himnusza és a vitézek, leventék s cserkészek diszmenete fejezte be.

*

A zászlóért való küzdelem — a Békés vármegyei Vitézi Szék első megyei ifjusági atlétikai versenye — délután 3 órakor kezdődött a Csabai Atlétikai Klub sporttelepén.

A békéscsabai reálgimnázium, a békési reálgimnázium, a gyulai leventecsapat, a békéscsabai felső mezőgazdasági iskola, az orosházi felső mezőgazdasági iskola, a békéscsabai leventecsapat, a szarvasi reálgimnázium és az orosházi leventecsapat többszáz acélosizmu ifja állott ki a porondra, hogy nemes vetélkedésben az elsőséget jelentő győzelmet megszerezze.

Kilenc atlétikai versenyszám alatt gyönyörködtették a diszes és hatalmas nézőközönséget — szakembereket is bámulatba ejtő teljesitményeikkel —, beszédesen bizonyitva a nemzetben rejlő őserőt s ifjusági sportunk fejlettségét.

Az atlétikai számok között a versenyen résztvevő csapatok szabadgyakorlatokat és gulákat mutattak be nagy tetszés mellett.

A versenyszámok egyéni győztesei a vármegyei Vitézi Szék diszes bőrtokban elhelyezett, müvészi értékü, levelezőlap nagyságu ezüst- és bronzplakettjeit, valamint nagy bronzérmeit nyerték.

A vándorzászló sorsát eldöntő pontverseny a békéscsabai felső mezőgazdasági iskola csapatát tette egy évre a zászló büszke tulajdonosává, amit az iskola növendékei ugy kimagasló teljesitményeikkel, mint fáradságot nem ismerő, komoly előkészitő munkásságukkal méltán ki is érdemeltek.

A szép eredmény elérésében igen nagy része van az iskola messze ismeretes, kiváló tornatanárának, vitéz Marék Endrének, akinek a verseny rendezése és a vándorzászló alapitása nemcsak igen szép gondolata volt, de ugy a zászlóavató ünnepség, mint a nagyszabásu sportverseny sikeres megrendezése az ő nevéhez füződik s az ő fáradságot nem ismerő, eredményes munkájának és kiváló szaktudásának köszönhető .

A versenyek befejeztével a székkapitány lelkes beszéd kiséretében adta át a győztes csapatnak a selyemzászlót, kitartásra s minden jóban és nemesben való vetélkedésre buzditva a versenyen résztvett ifjuságot.

Rövid hirek. A Csurgay atlétikai vándordijat huszonöt ponttal az FTC nyerte meg. Második: MTK. Harmadik: MAC. — A bajnoki nyolcasban a Pannonia evezősei másfél hosszal győzték le izgalmas küzdelem után a Hungária fiatal nyolcasát. — A csendőrség országos szegedi uszóversenyén Wannies 1 p. 04.5 mp. alatt nyerte meg a 100 métert. — A velencei vitorlásversenyben az első Magyarország lett, a második Olaszország. — Vasárnap zajlott le Szombathelyen Keletmagyarország és Nyugatmagyarország labdarugó küzdelme. Háromezer néző előtt a Keletiek 2:1 arányban győztek. — Sopronban az NSC (2:2) eldöntetlenül mérkőzött a SAFC-al. — Salgótarjánban az MTK kombinált csapata mérkőzött a salgótarjáni BTC-vel. MTK 6:1 arányban győzött. — A Törekvés 4:2 arányban vereséget szenvedett a pécsiektől.

Szerkesztői posta.

LEVELEZŐ OLVASÓINKHOZ!

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy a szerkesztőséghez irott leveliket olvashatóan irják alá s pontos cimüket is közöljék, mert ezek nélkül választ adni nem tudunk. A vitézek ezenfelül vitézi igazolványuk számát is közöljék.

Délpest vm. Székkapitánysága, Kecskemét. Dr. Nyul-Tóth Pál kulturtanácsnok gyönyörü üdvözlő beszédét, sajnos, nem közölhetjük már, mert az ünnepség óta, több mint 6 hét eltelt, ezenkivül is roppant helyszüke miatt nem tehetjük közzé, bármily üdvös volna. Kérjük, a hasonló alkalmi beszámolókat rögtön az esemény lezajlása után hozzánk beküldeni. — Rohrsetzer I. Battonya. A vaspénzeket nem fogadják el. A nikkel és ezüst pénzeket a Nemzeti Bank is beváltja, még pedig a 10 fillérest 150, a 20 fillérest 200 papirkoronáért. Az ezüst pénzeket legjobb a budapesti nemesfémtőzsdén eladni, ahol is most egy ezüst 1 koronásnak K 6.100, 1 forintosnak K 16.280, 5 koronásnak K 31.800 a napi ára. A 20 K-ás arany julius 12-én 291.100 K-ért kelt el a nemesfémtőzsdén. A beváltandó pénzeket a Nemzeti Bank legközelebbi fiókjánál lehet benyujtani. — Vitéz Nagy József, Bánhida. Hálásan köszönjük, hogy lapunknak uj előfizetőket szerzett. Kovács Miklós őrnagy cimét nem sikerült megtalálni. Horváth László most százados a 8. h. gy. e. III. zászlóaljánál Pécsett. Keresse fel őt soraival, ő felvilágositást tud talán adni. — vitéz Szabó István. Szép könyvét köszönjük. Ismertetni fogjuk. — Gyeness Ferenc. Forduljon a legközelebbi evangelikus lelkészhez, aki felvilágositással szolgál. — vitéz Orbán

Nándor. Felemelő, szép beszédét a legnagyobb sajnálatunkra, idő multa miatt nem közölhetjük, de hasonló tárgyu irásokat szivesen közölnénk. — vitéz Horváth Sámuelné. Lapunkban mindig akad szép szavalni való vers. Ezenkivül ajánljuk Gyóni Géza nemrég ismertetett verses kötetét, vagy Vályi Nagy Géza verseit.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési dijakat köszönettel nyugtázzuk: vitéz Szluha Ferenc, Kisbér: 50.000 K, 1926 dec. 31,* 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Bella András, Sopron: 72.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Salgó István, Tóváros: 48.000 K, 1927 márc. 15. — vitéz Orbán László, Nagyszénás: 48.000 K, 1926 augusztus 1. — vitéz Futó Sándor, Sikvölgy: 48.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Szakó József, Siklós-Nagyfalu: 48.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Lőrincz István, Kevermes: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Süldi József, Sarkad: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Takács András, Beret: 100.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Kardos József, Füzesgyarmat: 50.000 K, 1927 febr. 15, 2000 tulfizetéssel. — vitéz Tóth István, Réde: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Gyüre Dániel, Nagykáta: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Pataki József, Hajduszovát: 50.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz G. Dancs Áron, Benk: 100.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Horváth József, Kiskundorozsma: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Marci János, Alpár: 48.000 K, 1927 jan. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Hegedüs Sándor, Büdszentmihály: 5000 K, 1926 aug. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Somodi Ferenc, Ónod: 96.000 K, 1927 nov. 1. — dr. vitéz Bokor Ignác, Pécs: 48.000 K, 1926 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Mihály Gyula, Ráckeve: 48.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Kiss Lajos, Mikepércs: 100.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Téczely Károly, Tihany: 48.000 K, 1926 nov. 1. — kisjókai vitéz Takács László, Ujhuta: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Molnár László, Tés: 98.000 K, 1927 jun. 15. — vitéz Reszegey Rudolf, Kaposvár: 96.000 K, 1927 nov. 1. — veitéz László Sándor, Gádoros: 120.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz Sántha Ferenc, Geszt: 46.000 K, 1926 febr. 1. — vitéz Domokos György, Miskolc: 144.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Kertész Géza, Hegykő: 48.000 K, 1927 febr. 15. — vitéz Pályi Lajos, Nagyrév: 50.000 K, 1926 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Szabó József, Szabadhidvég: 64.000 K, 1926 jul. 1. — vitéz Balla Károly, Kazsok: 20.000 K, 1927 jan. 15. — vitéz Nagy István, Szeged: 100.000 K, 1927 febr. 15. — Rohrsetzer István, Battonya: 48.000 K, 1926 aug. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimerítő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Vándorzászló-szentelés Békécsabán.

A zászló átadása.

Zászlószegbeverés.

Értesítés.

Értesitem a nemzetes vitéz urakat, hogy a Vitézi Rend Főszéktartóságától azon megtisztelő megbizatást nyertem, hogy a folyó évi vitézi avatási ünnepély nevezetesebb eseményeit lefényképezzem. E mintasorozat immár elkészült és midőn azt fenti helyen bemutattam, tetszést aratott és terjeszthetőnek találtatott.

Összesen 65 felvétel készült és azok Ő Főmé tósága érkezésétől eltávozásáig minden jelenetet felölelnek. Noha több hasonló van közte, mégis mindegyik más felvétel. Magáról az avatásról kb. 30 felvétel készült, úgy hogy bizonyára minden vármegye vitézei közül vannak egyesek levéve. A felvételek képeslap nagyságban készültek és a következő árakon kaphatók:

Egyes lap ára.		K 10.000	
12 drb	Különböző felvétel összefüzve és izléses fedőlappal ellátva.	„ 100.000	Füzés külön 6000 K
18 „		„ 150.000	
24 „		„ 200.000	
30 „	mint fent és egy 12×16 cm. nagyitás	„ 250.000	Füzés díjtalan
36 „	mint fent és egy 15×20 cm. nagyitás	„ 300.000	
50 „	mint fent és egy 18×24 cm. nagyitás	„ 400.000	
Az egész serozat (65 drb)		„ 450.000	

azonban nagyitás nélkül.

Nagyitások árai egyébként:

13×18 cm. képnagyság, izléses kartonon . . K 20.000
18×24 „ „ „ „ . . „ 36.000

Nagyobb méretek megfelelő árakon.

Érdeklődőknek külön levélben válaszolok. Válaszbélyeget kérek. Küldés utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése mellett.

Hazafias üdvözlettel

SCHÄFFER Á.
udvari fényképészeti müterme
BUDAPEST, VIII., József-körut 51. szám.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, monóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.
Telefon 962—49

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **arany, ezüst ékszerek, brilliánsok, Swelzi órák** legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szatmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**
Szolidan szabott árak. Saját műhely
Vitézi szék tagjainak 10% engedmény. Cégalapitás Aradon 1902-ben. Vidéki vitézek rendelését a legpontosabban eszközlöm s négy havi kamatmentes részletet adok.

Vitézi ünnepségekre nagy választék!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*
Budapest, IV., Bástya-utca 4

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000-től**
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000-től**
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha . .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 30. SZÁM. 1926. JULIUS HÓ 25.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Magyar jövendő.

Kinn a megyeri dombokon most bontja szárnyait a magyar ifjuság, hatalmas táborában bemutatja, mennyire számithat erejére, kedvére, karjára, szivére a jövő Magyarország. Hát bizony ez a próba valami olyan csodálkozásra késztette a napi robotjában járó pesti embert, amely csodálkozás már termékeny gondolatokat, uj elhatározást, reményt és hitet kelt.

A mai fáradt, fásult nemzedék csak elbámul azon, hogy mit alkothat, mire képes fiatal, lelkes gyerekek jól megszervezett serege. A magunk ifjuságára gondolunk. Játszottunk, tanultunk, szép volt a mi gyormekkorunk, de hol láttuk akkor azt a céltudatosan irányitott nevelő munkát, hol éreztük azt a hatalmas összefogó és felemelő érzést, amit ma ezek a bátor, okos kis cserkészgyermekek érezhetnek, vagy akár amit mi érzünk, nézvén gyönyörü magatartásukat, ragyogó szemeiket, élvezzük a jó munkát, tudjuk, hogy amit ezek cselekszenek, az jól meg van csinálva, nemcsak amugy félkézzel, hanem egész lélekkel, odaadással. Nem játék ez immár, hanem valódi, megbecsülni való munka.

Eddig is tudtuk, hogy vannak, tudtuk, mit csinálnak, innen-onnan egy életmentés, tüzvész, árviz, ünnepség alkalmából. Amikor kivonultak, kitüntették magukat, érezhettük, hogy különb emberek lesznek az apáiknál is. Most azonban hatalmas seregszemlén bemutatták, hogy mit ér a cserkésznevelés, uj embereket, uj, erősebb, derekabb, erkölcsösebb és nem meghasonló magyarokat fedezünk fel bennük.

Amit a nagyok a közélet terén és sehol máshol elérni nem tudtak, hogy magyar a magyarnak segitő testvére legyen, azt ők immár elérték. Csak igy folytassák és akkor a magyar megszabadul egyik legveszedelmesebb, gyilkosabb rákfenéjétől: a széthuzástól.

Ennek a mostani felvonulásnak igen nagy jelentőséget ad az, hogy ráeszmélünk magunk ennek a mozgalomnak hatalmas erejére, megismerjük azt az eszközt, amely egyike a magyar jövendő felépitését célzó leghathatósabb eszközöknek, megismerik azok a külföldiek a mi ifjuságunkban rejlő hatalmas értékeket, akik a dániai jamboree-n nem voltak ott és nem tudták, micsoda tábor áll a Kopenhágában győzedelmes magyar csapat mögött. Elviszik a hirét világszerte és nem fogják többé kicsinyelni azt a nemzetet, melynek ilyen fegyelmezett, becsületes és talpraesett fiai vannak. Végül pedig maguk a cserkészfiuk learatják munkájuk, erőfeszitésük gyümölcsét, uj erőt nyernek a további küzdésre, hogy majd ha már férfiakká edződtek és nőttek, belevigyék a magyar közéletbe az ő egészséges, munkás, becsületes szellemüket.

Sok megaláztatás után, nyomorult állapotunkban milyen felemelő érzés erre az egészséges ifjuságra tekinteni. Ha igaz, hogy a sedáni csatát a német iskolamesterek nyerték meg, akkor bizonyos, hogy a mi Magyarországunk feltámadását ezeknek a derék cserkészfiuknak kitünő és fáradhatatlan vezetői készitik elő. Hány öreg ember szemében láttuk a büszkeség könnyét, amikor ezek a daliás, kemény fiuk felvonultak, léptük alatt rengett a föld, büszkék, szilárdak, nem adnak fel egy jottányit sem a régi Nagymagyarországból! Koszorut helyeztek az elszakitott területeink fájdalmát megtestesitő szobrokra; ezek a koszoruk, az a diszmenet ott tulnő jelentőségben egy tüntetés keretein, ez a felvonulás ott az ifju magyarság élő fájdalmát és törhetetlen élni akarását fejezte ki büszke öntudattal.

Nekünk nincs sok okunk a szégyenkezésre. Szégyeljék magukat ők, a hátbatámadók, a fosztogatók; mi felnézünk az égre bizalommal és hittel, mert miénk az igazság, amelynek a saját ereje folytán is győznie kell. De mi nem tesszük ölbe a kezünket, igenis bevalljuk, sőt nyiltan hirdetjük, hogy állandóan készülünk a jövőre. Egy percig sem mondtunk le arról, ami megillet, egy percig sem adtuk fel annyit sujtott véreink jussát.

Ott a megyeri dombokon égnek a tábortüzek a nagy magyar éjszakában. Derékszivü, kis cserkészfiuk élesztgetik és ülnek mellette tárogató szónál. Uj kurucok, uj honfoglalók nemzedéke ez, amely olyankor esti órán felnéz a csillagokba, hadak utját merengve szemléli, vajjon mikor jön el a boldog óra, amikor egymásra borul Dél, Észak, Kelet és Nyugat magyar fia, egy nagy, hatalmas összeölelkezésben. A nappal a munkáé, a meg nem pihenő készületé, az este az elgondolkoztató, melyben a fellobbanó tüzek szikrái mind a mi ki nem alvó hitünket élesztgetik.

Magyar ifjuság! Magyar jövendő! Csak tovább ezen az uton! Legyetek tovább is munkás, szorgalmas, összetartó, jókedvü, egészséges, tisztalelkü magyarok. Akkor, ha igy folytatjátok, amit megkezdettetek, ti fogjátok ennek a magyar hazának azt meghozni, amit mi mindnyájan ébren és álomban, szüntelen vágyban várunk: a magyar feltámadást!

Legyetek résen!

Jó munkát!

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

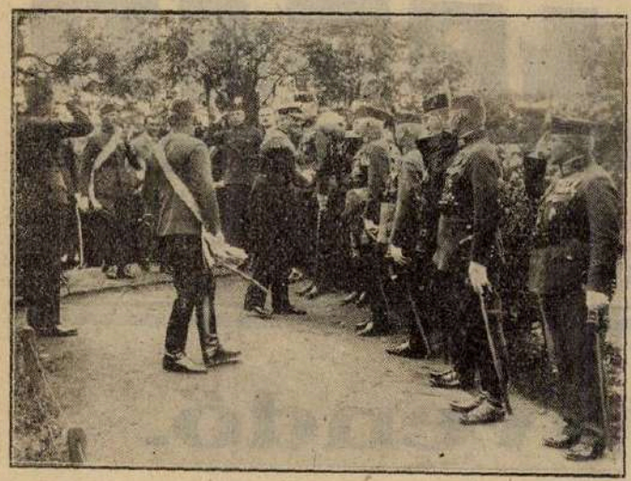

1. Őfőméltóságát a Vitézi Rend főfunkcionáriusai fogadják.

Schäffer Á. felvétele Budapest.

VITÉZI ÉLET.

Üzemi kölcsönök folyósításának beszüntetése.

Több oldalról beérkezett kérésre közli az Országos Vitézi Szék, hogy az üzemi kölcsönök engedélyezése céljából rendelkezésre bocsátott összeg elfogyott és ezért a kölcsönök folyósitását

1926. október 1-ig beszünteti.

Egyben felhivja az Országos Vitézi Szék a megyei vitézi szerveket, hogy kölcsönkérvényeket elintézés végett további intézkedésig ne terjesszenek fel.

Ezen rendelkezés nem érinti a m. kir. pénzügyi kormány 55.939/926. számu rendelkezése alapján engedélyezhető öt éves mezőgazdasági kölcsönkérvényeket.

Fenti rendelet folytán minden külön értesités helyett közli az Országos Vitézi Szék, hogy a következő vitézek kölcsönkérvényei már nem voltak teljesithetők és kérvényeik azért visszaadatnak vitéz Illés János Békés, vitéz Varga Imre Békés, vitéz Vasadi Imre Békés, vitéz Mucsi Mihály Békés, vitéz Apáti Nagy Gábor Békés, vitéz Erdei Mihály Békés, vitéz Mátyás Ferenc Ősi, vitéz Szentgyörgyi Ferenc Enying, vitéz László Péter Dég, vitéz Szabó Imre Szeged, vitéz Nyolczas Kálmán Kajászószentpéter, vitéz Bozsák Ferenc Székesfehérvár, vitéz Böke Ferenc Vál, vitéz Simon Albert Székesfehérvár, vitéz Dunai János Szolgaegyháza, vitéz Somlyai Imre Kaposvár, vitéz Magyar Adolf Babócsa, vitéz Mezei János Marcali, vitéz Csonka Kálmán Veresegyháza, vitéz Szücs János Darócihalma, vitéz Vadász Pál Bares, vitéz Nagy István Pécs, vitéz Orbányos Mihály Somogyaszaló, vitéz Pécskai János Szeged, vitéz Gyugyi József Pécs, vitéz Tömpe József Piskó, vitéz Balog János Kisherend.

6284. sz. VIII—1926. O. V. Sz.

Özvegyek és a vitézi jelző.

Hősi halált halt és a háboru után elhalt vitézzé nyilvánitottak özvegyei a vitézi jelzőt használhatják, pld. özv. vitéz Nagy Istvánné vagy pedig vitéz Nagy István özvegye.

Megjegyezni kivánom, hogy a vitézi jelző használata csak az özvegyekre terjed ki. Nem használhatják tehát azt sem a vitézzé nem avatott fiugyermekek, sem a leánygyermekek. 409. Ft. III. 1926. Országos Vitézi Szék.

Magyarország Kormányzója Mohácson.

Augusztus hó 29-én Magyarország Kormányzója, a mi vitéz Főkapitányunk hajóval Mohácsra érkezik, ahol részt vesz a mohácsi csata 400 éves évfordulói ünnepségén. Az ünnepélyes fogadtatásnál a mohácsi járás összes vitézei kötelesek részt venni. A jelentkezés helyét és idejét a Vitézek és Gazdák Lapjában még közölni fogom. A vasuti és egyéb kiadásokat minden vitéz maga fedezi.

Miután augusztus hó 29-ike a gazdasági munka idejére esik, felszólitom azon vitézeket, kik munkájukat addigra már befejezték, hogy az ünnepélyes fogadtatásnál szintén jelenjenek meg. Ezen vitézek — tehát nem mohácsi járásbeliek — jelentsék ide levelezőlapon részvételüket. 288/m. sz. 926. Baranya vm. Székkapitánya.

Baranya vármegye vitézeihez!

F. évi szeptember hó 8-án tartja Baranya vármegye első megyei levente-versenyét, melyen a megye összes községeinek leventecsapatai képviselve lesznek. Csonka országunkban a mi megyénk az első, melyben a leventeintézmény ilyen előrehaladott stádiumba jutott.

A vitézi intézménynek és leventeintézménynek közös céljai vannak. Mindkét intézmény között szoros kapcsot képeznek azon vitézek, kik mint leventeoktatók szerepelnek.

Célunk az, hogy erősödjünk, gyarapodjunk, ezt pedig ugy érhetjük el, ha minden leventecsapat élén a vitéz mint oktató és irányító áll. Erre törekszünk és végeredményben ezt kell megvalósitanunk.

Hogy a lelkesedést az oktatók között minél szenvedélyesebbé, minél forróbbá tegyük, hogy kitüzött célunk elérésére lankadatlan kitartásra, állandó munkára buzditsuk, a vármegyei Vitézi Szék ezen célból egy vándordijat óhajt létesiteni azon megyei vitéz leventeoktató ré-

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

2. A Kormányzó Úr kiséretével bevonul.

Schäffer Á. felvétele Budapest.

szére, ki fegyelmezettség tekintetében átlagon felüli és kiváló eredményt ért el.

Sajnos, a megyei Vitézi Széknek egy örökbecsü vándordij megvételére pénzösszeg nem áll rendelkezésre és igy abban a reményben fordul az összes vitézekhez, hogy szivesen járulnak pénzadományukkal a vándordij megvételéhez. Minden, még a legcsekélyebb összeget is szivesen fogad a Vitézi Szék. Hogy a vándordij megvételre elegendő idő rendelkezésre álljon, felkérem a bajtársakat, hogy adományukat legkésőbb augusztus hó 5-ig a vármegyei Vitézi Székhez küldjék be.

287/m. sz. 926.

Székkapitány.

Járási vitézi őrmesterek megbizása Bács-Bodrog vármegyében.

A 7. számu Vitézi Törzsszék az alább felsorolt vitézeket f. é. julius hó 13-án kelt határozatával a járási vitézi őrmesteri tisztséggel ideiglenesen megbizta:

vitéz Karsai Mátyás nyug. tiszthelyettest a bácsalmási,
vitéz Jávorka Sándor nyug. tiszthelyettest a borotai,
vitéz Varga Endre volt tart. főhadnagyot a csikériai,
vitéz Hevesi István volt tart. tiszthelyettest a garai,
vitéz Szabó Mátyás nyug. törzsőrmestert a kunbajai és
vitéz Balotai Lajos volt tart. szakaszvezetőt a tompai járásban.

7. sz. vitézi törzsszék, 484/1925. tsz.

Dicséret.

A 7. sz. Vitézi Törzsszék vitéz Zsiday Imre Csongrád vm. tiszáninneni járásának hadnagyát, m. kir. főmérnököt, v. tart. tüzérfőhadnagyot a következő dicséretben részesitette:

A Farki réten levő, Nemzetességed vitézi járásához tartozó vitézi telkek szemléje alkalmával igaz örömmel és megelégedéssel tapasztaltam, hogy Nemzetességed vitézi járási hadnagyi teendőit és hivatását a legnagyobb lelkesedéssel és fáradtságot nem ismerő odaadással végzi, illetve tölti be. E tevékenységének fényes bizonyitékai a megszemlélt telkeken tapasztalt meglepően szép eredmények.

Midőn e munkálkodásáért Nemzetességednek elismerésemet és dicséretemet fejezem ki, felkérem, hogy a jövőben is hasonló fáradhatatlan lelkesedéssel vezesse járásának vitézeit, Hazánk és magyar fajunk javára és dicsőségére.

832/7. t. sz. 1926. sz. vitéz Siménfalvy s. k., törzskapitány.

Családi értesitő.

Születések:

vitéz Mátrai István (719) Ilona leánya 1926 ápr. 9. — vitéz Gyenei Antal (459) Erzsébet leánya 1926 jan. 19. — vitéz Deli István (2208) Anna leánya 1925 dec. 1. — vitéz Szakács József (2707) József fia 1926 febr. 7. — vitéz Csákvári János (4646) Julianna leánya 1926 febr. 2. — vitéz Csapó Mihály (319) Eszter Ilona leánya 1926 máj. 1. — vitéz Kocsis Mihály (206) Erzsébet leánya 1926 ápr. 20. — vitéz Fodor István (2974) Gyula Lajos fia 1926 május 11. — vitéz Borsos János (3895) János Rezső fia 1926 márc. 19. — Borsos János (3895) Margit Julianna leánya 1926 márc. 19. — vitéz Basa Lajos (4272) Jolán leánya márc. 23. — vitéz Jáksó István (1577) Julianna leánya 1926 máj. 21. — vitéz Berecz Ferenc (181) Ferenc fia 1926 ápr. 14. — vitéz Antal Jakab György (2787) Gyöngyi leánya 1926 febr. 20. — vitéz Fürész János (187) György fia 1926 máj. 25. — vitéz Bárdos Lajos (2111) Vilmos Rudolf fia 1925 szept. 4. — Szabó István (3867) István fia 1926 ápr. 25. — vitéz Ujvári János (4735) Judit leánya 1926 máj. 7. — vitéz Kecskés János (2994) János András fia 1926 ápr. 30. — vitéz Czeglédi Ádám (1227) Imre fia 1926 febr. 17. — vitéz Fejes Kálmán (870) Margit leánya 1926 máj. 29. — vitéz Simon János (670) Dezső János fia 1926 jun. 1. — vitéz Kovács Lajos (3781) Margit leánya 1926 márc. 15. — vitéz Nagy Gyula (2522) Margit leánya 1926 jan. 28. — vitéz Kovács András (1478) Ernő Tibor fia 1926 márc. 6. — vitéz Kunfalvi Viktor (4437) Magdolna Mária leánya 1925 okt. 3. — vitéz Horváth János (4727) Gyula fia 1925 nov. 15. — vitéz Szabó Vendel (2351) Ilona leánya 1926 febr. 5. — vitéz Kéki Gyula (1259) Julianna Irma leánya 1925 nov. 7. — vitéz Hiripi Ferenc (2760) Irén Erzsébet leánya 1926 ápr. 5. — vitéz Tóth Sándor Gyula (3651) Sándor László fia 1926 márc. 30. — vitéz László Péter (8) József István fia 1926 márc. 28. — vitéz Hódos Sándor (1962) Zsófia leánya 1926 márc. 17. — vitéz Béltelki Mihály (4280) Béla Mihály fia 1926 ápr. 10. — vitéz Kelemen István (4163) Gábor fia 1926 ápr. 3. — vitéz Lelkes Gábor (876) István fia 1926 febr. 9. — vitéz Farkas Ferenc (1166) József Vilmos fia 1925 dec. 27. — vitéz Mészáros Géza (3398) László Kálmán fia 1926 ápr. 12. — vitéz Veres István (1068) Anna Ilona Mária leánya 1926 ápr. 10. — vitéz Zsebő Sándor (975) Imre fia 1926 febr. 20. — vitéz Dávid Sándor (2158) Endre fia 1926 márc. 26. — vitéz Dávid Sándor (2158) Györgyike leánya 1926 márc. 26. — vitéz Nagyváradi József (1349) Károly Vilmos fia 1926 ápr. 21. — vitéz Lakatos Mihály (846) Vendel fia 1926 ápr. 4. — vitéz Zaja György (2454) Piroska leánya 1925 nov. 2. — vitéz Hevesi Péter (2992) Tibor Sándor fia 1926 márc. 13. — vitéz Molnár Imre (2193) Pál fia 1926 ápr. 8. — vitéz Zakócs György (1113) Rudolf fia 1925 ápr. 25. — vitéz Debreczeni Mihály (97) András fia 1926 ápr. 15. — vitéz Gaál András (2847) András fia 1926 jan. 15. — vitéz Nagy Kálmán (175) Kálmán fia 1926 márc. 22. — vitéz B. Nagy Ferenc (3214) Ferenc fia 1925 jul. 18. — vitéz Nagy József (655) Klára leánya 1926 ápr. 18. — vitéz Kövi Gyula (2860) Gyula fia 1926 ápr. 18. — vitéz Peterdi Lajos (1180) Abigél Katalin Mária leánya 1926 ápr. 14. — vitéz Rózsa István (2069) Ilona leánya 1926 ápr. 28. — vitéz Kovács József (3937) József fia 1924 aug. 13. — vitéz Tarczali József (1187) József fia 1926 ápr. 5. — vitéz Nagy János (2545) Lajos fia 1926 ápr. 2. — vitéz Bányai Simon (168) Zoltán fia 1926 ápr. 29. — vitéz Bajári Pál (2309) István fia 1926 ápr. 12. — vitéz Hitre János (2691) Julianna leánya 1926 jan. 19. — vitéz Sasvári Keresztély (2507) Károly Ede fia 1926 ápr. 26. — vitéz Róka József (129) László Ferenc fia 1926 máj. 2. — vitéz Varjasi Mihály (1478) Ernő fia 1926 máj. 5. — vitéz Ács András (2105) Géza Ferenc fia 1925 okt. 8. — vitéz Ágoston Lajos (3845) Zoltán 1926 ápr. 6. — vitéz József Mihály (792) Zoltán fia 1926 ápr. 8. — vitéz Királybiró Hermann (4614) Piroska leánya 1926 ápr. 3. — vitéz Jámbor István (1395) János fia 1926 ápr. 14. — vitéz Kiss József (4147) Julianna leánya 1926 ápr. 27. — vitéz Farkas Mihály (1000) János fia 1926 ápr. 24. — vitéz Papp János (1555) Mária leánya 1926 febr. 27. — vitéz Bertalan István (1800) Margit leánya 1926 ápr. 21. — vitéz Dus István (894) Julianna leánya 1926 máj. 28. — vitéz Horváth Imre (2554) Jenő Sándor fia 1926 márc. 21. — vitéz Szücs István (1849) Imre fia 1923 okt. 9. — vitéz Gyöngyi Péter Pál (4469) Margit leánya 1926 ápr. 24. — vitéz Mónus József (2898) Ilona Eszter leánya 1926 máj. 16. — vitéz Körözsi Pál (3156) Gizella leánya 1926 máj. 9. — vitéz Apjok Ferenc (3439) Elemér fia 1926 ápr. 18. — vitéz Havasi Lajos (1992) Zoltán fia 1926 ápr. 12. — vitéz Tassi Sándor (166) Kálmán Sándor fia 1926 máj. 5. — vitéz Kis Dániel (1442) Dániel fia 1926 ápr. 18. — vitéz Gáborfi Miklós (1388) László fia 1926 máj. 10. — vitéz Fodor László (1223) Terézia 1926 junius 3. — vitéz Csepregi István (574) László fia 1926 máj. 6. — vitéz Nagykanász Simon (4564) László József fia 1926 máj. 2. — vitéz Németh József (165) Erzsébet Zsuzsanna leánya 1926 jan. 13. — vitéz Németh Vince (3878) Anna leánya 1926 máj. 5. — vitéz Verhács Jenő (1330) Miklós Dezső fia 1926 máj. 25. — vitéz Udvardi Pál (3324) Magda leánya 1926 ápr. 2. — vitéz Szabó József (4150) István fia 1926 márc. 15.

Pályázatok.

Pályázat pincemesteri állásra.

vitéz Sáfár József, róm. kath. vallásu, 41 éves, nős, két gyermek atya, pincemesteri állást keres. 1908-ban jeles eredménnyel végezte a m. kir. tarcali vincellériiskolát, majd hadbavonulásáig a szőllészet, borászat és gyümölcskertészetben működött. 1920-ban, fogságból visszatérve, 1921 január 1 óta Kecskemét mellett, Helvécián, egy részvénytársaság 320 kat. holdas szőllőpincéjében hat éve pincemesteri, szükség esetén a szőllőtelepen munkavezetői állást tölt be. Állását változtatás miatt óhajtja felcserélni. Uj állását 1927 január 1-én foglalhatja el. A vitéz bajtársak pártfogását kéri. Cime: vitéz Sáfár József, pincemester, Helvécia (Kecskemét mellett).

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Védekezés a burgonyavész ellen.

Az idei szokatlan esős időjárás a burgonyabetegségek kifejlődésére rendkivül kedvező.

Ezen betegségek közül főképp a burgonyavész mutatkozik legnagyobb mértékben.

Ez hasonló a szőlő peronoszpórájához és hasonlóan eleinte a burgonya levélzetét támadja meg.

A betegség a burgonya leveleinek hegyén mutatkozik először és ott barna foltok keletkeznek. A barna folt szélén piszkos fehér port látunk, mintha valaki piszkos liszttel behintette volna. Ez nem más, mint a burgonyavész gombáinak szaporodási szerve.

A szél könnyen viszi tovább. De leveleken mászkáló bogarak is könnyen terjesztik. Ha most ilyen por a burgonya leveleire kerül és ott eső-, vagy harmatcsepp éri, azonnal kifejlődik és gyorsan terjed.

Ezek lassankint az egész levelet elboritják. A levelek összezsugorodnak, összekunkorodnak, elszáradnak és lehullanak. A szár is megsárgul, utóbb megfoltosodva elpusztul.

Ha a betegség augusztusban lép föl, akkor a gazda a levél és szár elszáradása következtében azt hiszi, hogy burgonyája beérett és fölszedi a terméstől. Csak akkor éri a csalódás, mikor látja, hogy termése kevés és a gumó nincs beérve. Az ilyen burgonya nem jó és nem is tartós.

A gomba ugyanis a száron keresztül lejut a gumóhoz és azt is megfertőzi.

A levél megbetegedése azért káros, mert a növények a leveleiken keresztül a levegőből táplálkoznak és lélegzenek. Ha tehát a levelek és a szár elpusztul, életföltételeit veszíti el s a lélegzés hiánya miatt kényszerérés áll be. — Ezért lesz kevesebb a termés és a gumó éretlen.

Hogy tehát a levelek el ne pusztuljanak, szükséges permetezéssel védekezni. Épp ugy, mint a szőlő peronoszporája ellen: bordói lével.

Azonban ugy, mint a szőlőnél, itt is lehet a bordói lé helyett perosant, vagy peroidot is használni.

Mivel a sok viznek a szántóföldre való kihordása sok nehézséget okoz, ujabban a burgolt alkalmazzák, melyet por alakban használnak.

Sokan a burgolt még hatásosabbnak is tartják. Mindenesetre kényelmesebben is kezelhető és olcsóbb, mert nem kell a sok vizet kihordani.

Vészmentes, száraz időjárás mellett is védekezéssel, mivel a levél és a szár üdébb lesz, 15—20 százalék terméstöbbletet érhetünk el. — Vészes, nedves időjárás mellett, amilyen az idei év, 100—200 százalék terméstöbbletet nyerhetünk.

Az északi és nyugati országokban, főképp ahol több az eső, törvényhozásilag rendelték el a védekezést.

Tulajdonképpen már juniusban kellett volna hozzálátni a védekezéshez, de azért még most is jó, mert jobb későn, mint soha.

Burgol a »Chinoin« ujpesti vegyészeti gyárában kapható.

Nitsmann Jenő, m. kir. gazd. tanár.

—

A M. Kir. Mezőgazdasági Növénybiokémiai Intézet kisérleti célokra beteg növényanyag beküldését kéri.

Az állati és az emberi betegségek **gyógyitását** az orvosi tudomány csak hosszas kisérletezések és tapasztalatok utján tudta elérni. **A növényi betegségek** leküzdésére a tudomány ugyanilyen módokat és eszközöket vesz igénybe. A **Növénybiokémiai Intézet,** melynek célja a növényi betegségek elleni küzdelem, ennek a fontos feladatnak csak ugy tud megfelelni, ha a kisérletezésekhez szükséges nagyobb mennyiségü és különböző helyekről származó beteg növényanyaggal rendelkezik. Ezért az **Intézet** azzal a kéréssel fordul a gazdaközönséghez, hogy az alábbiakban megnevezett betegségekre vonatkozó kisérleti anyagokat az Intézet cimére: **Budapest, II., Debrői-ut 15.** beküldeni szíveskedjenek.

1. Rozs hópenész.

Amikor a hótakaró eltünik a rozstáblákról, észlelni lehet, hogy kisebb-nagyobb foltokban a növények szárát s részben a talajt is fehér penész vagy vattaszerü bevonat lepi be. Az ilyen módon megtámadott növények rövidesen barnás-vöröses szint öltenek, fejlődésükben erősen visszamaradnak vagy teljesen elpusztulnak.

Akik a hópenésznek a fellépését annakidején rozsvetésükben megfigyelték, 1—2 kilo szemtermést küldjenek az Intézetnek.

2. Zab por- vagy repülőüszög.

A zab porüszögje könnyen felismerhető betegség. A fertőző bugákban a szemek helyett könnyü laza barnás-fekete por (a poruszög spórái) találhatók.

Az üszögös bugák (amennyi összegyüjthető) és 1—2 kilo szemtermés küldendő be, annak megjelölésével, hogy körülbelül a termés hányadrészét teszi az üszögkár.

3. Árpa fedett üszög.

A megtámadott árpakalászokban az üszög elpusztitja a szemeket (a maghéjat is) és a barnás-fekete spórák bent maradnak az árpa toklászaiban (erre vonatkozik a fedett üszög elnevezés is), amelynek a repedésein részben kihullnak. Jellemző továbbá az üszögös kalászokra, hogy kétszer olyan szélesek mint az egészséges kalászok.

Kisérleti célokra az üszögös kalászok (amennyi könnyen összegyüjthető) és 1—2 kilo szemtermés küldendő be, annak megjelölésével, hogy hány százalék az üszögkár.

4. Buza és árpa repülőüszög.

Jellemző ezekre az üszögbetegségekre, hogy az üszög nemcsak a szemeket, hanem az egész kalászt is tönkreteszi, az orsórész kivételével. Igy érthető, hogy a repülőüszögnek a kalász orsóján semmi által nem takart, laza csomókban ülő spóráit a szél könnyen lefujhatja s megtörténik, hogy aratáskor az üszögös kalásznak csak a csupasz orsórészét láthatjuk már.

Az üszögös kalászok és 2—3 kilo szemtermés küldendő be, annak megjelölésével, hogy körülbelül hány **százalék** az üszögkár.

5. Cukorrépa gyökérfekély.

A cukorrépa gyökérfekélyét előidézhetik a répamag parás részén található és a talajban élősködő gombák, az utóbbi a veszedelmesebb. A gyökérfekélyt könnyen felismerhetjük arról, hogy a fiatal répanövényke szárrésze rendesen közvetlenül a gyökér fölött megbarnul, majd megfeketedik, esetleg cérnaszerüen elvékonyodik, lekonyul s teljesen elpusztul. A baj annyira elhatalmasodhatik, hogy sokszor másodszor kell vetni. Ha a talaj és időjárási viszonyok kedvezőek, kiheverheti a répa a betegséget, az ilyen beteg növényből fejlődő répa a rendesnél azonban jóval kisebb.

Akiknek alkalmuk volt a gyökérfekélyt **(mely a takarmányrépán is fellép)** tavasszal megfigyelni, az elmondottak tekintetbevételével közöljék az **Intézettel** tapasztalataikat. Arról a területről, ahol a betegség erősebben fellépett, 4—5 kilo átlag **talajminta** és az esetleg visszamaradt vetőmagból körülbelül egy negyed kilo küldendő az **Intézethez.**

Amidőn olvasóinkkal a pusztitó növénybetegségeket részletesen ismertetjük, felkérjük a gazdákat, hogy **Növénybiokémiai Intézetet, nemzeti vagyonunkat és kenyerünket mentő** müködésében **támogassák.**

—

Tenyészkos-árverés.

A kiváló tenyészkosokat venni kivánó gazdaságok és köztenyésztések figyelmét különösen felhivjuk a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által Debrecenben, augusztus nyolcadikán, vasárnap délelőtt a sertésvásárpénztár telepén megrendezendő tenyészkos-árverésre. A legkiválóbb tenyésztők

részéről, akik a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Központi Juhászati Törzskönyvéhez csatlakoztak, már eddig is igen sok kitünő tenyészkos van bejelentve ez aukcióra. A bejelentések naponta nagyarányban növekednek, mert a Kamarához már eddig is több száz tenyészkosra nézve jeleztek vételóhajt, igy érdemes, hogy a kiváló juhtenyésztők tenyészkosaikat minél nagyobb számmal jelentsék be mielőbb e minden jel szerint kiválóan sikerülő aukcióra. Jelentkezések julius 25-ig eszközlendők. Minden tájékozást készséggel megad a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatala (Debrecen, Hunyadi-utca 5. sz., I.).

Kukorica gyökértetü.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara növényvédelmi osztályához tengeri töveket hozott be egy debreceni gazda, s ezeknek gyökerén a kukorica gyökértetü volt feltalálható, levélzete pedig emiatt száradásnak indult. Miután hasonló kár esetleg másutt is észlelhető lesz, tájékozásul következőket közli a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara:

A kukorica gyökértetü nem más, mint a szilfagubacstetünek (Tetraneura gallarum ulmi De Geer) a kukoricának gyökerére vándorolt alakja. Tavasszal a szilfán (Ulmus Campestris etc.), illetőleg annak levelén palackalaku, némileg nyeles, a hegyükön gyakran pirosas gubacsokat találunk. Ezekben él a tetü juniusig. Ekkor a gubacs kinyilik s a szárnyas tetü elszáll a kukorica s több füféle (graminea) gyökerére, ahol mint szárnyatlan gyökérlakó alak néhány nemzedéken át él. Ősszel a tetü visszaszáll a szilfára, ahol az ivaros állatok párosodása után a nőstény »téli petéjét« lerakja, ilyen alakban telel a tetü.

Ezek szerint a tetü csak ideiglenesen él a kukoricán. A szilfatetünek mintegy »nyaralásra« elvándorolt alakja, amely ősszel ujra visszatér hazájába.

Ha a kukorica rendesen megmivelt, jó erejü talajon áll, a gyökértetüt fel sem veszi. Ha azonban a kukorica már előzőleg valamely ok miatt visszamaradt, gyenge, akkor természetesen a tetü csak még jobban gyengiti. De egyébként ez a gyenge kukorica a tetü nélkül is gyenge maradt volna. Az aggodalom tehát felesleges.

A jó természetre bizzuk itt a dolgot, mert irtani egyrészt nehéz volna a tetüt (csakis szénkénegezés jöhetne figyelembe), de másrészt nem is érdemes, még ha a nagy költséget valaki nem is sajnálná.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok irányzata a mérsékelt forgalom miatt lanyha, a kereslet gyenge s a malmok is csak az azonnal szállitható buzák iránt érdeklődnek. Ezentul csakis az ujbuzát, rozsot és árpát jegyzik. A buza minőségének ismerete csak a következő hetekben fog kialakulni s épen ezért az összes proveniánciáju áruk jegyzései egyezőek. A rozs jobb kinálatnak örvend, a tengeri viszont a nagyobb kereslet folytán jól tendál.

Repcében és babban a forgalom nagyon csekély. Az őrleményeken piaca is a vevők tartózkodása miatt csendes. Az élelmiszerpiacokon, különösen a tejpiacon, nagy a felhozatal. Az árak még mindig magasan mozognak. A zöldségpiac igen élénk üzletmenete miatt néhány idénycikkében kisebb drágulás van. A baromfipiac a sok felhozott áruval tulzsufolt. A gyümölcspiac élénk és jó irányzatu.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki buza juliusra 380—385, egyéb 375—380, aug. tiszavidéki 375—380, egyéb 372.5—375, rozs, pestvidéki 257.5—260, egyéb 255—257.5, takarmányárpa 227.5—230, ujzab 232.5—240, ózab 290—295, tengeri 260—265, korpa 165—167.5 ezer korona métermázsánként.

Takarmánypiac: rétiszéna, Ia 120—130, IIa 95—110, IIIa 50—90, száraz lucernaszéna 110—140, lucerna és bükköny 100, zabos bükkönyszéna 75—100, tengeriszár 40, alomszalma 50—65 ezer korona métermázsánként.

Zöldségpiac: burgonya 1.5, vöröshagyma 3, fejeskáposzta 2—2.5, tök 0.5—0.8, gyalult 2—2.5, zöldbab 2—3, zöldborsó hüvelyben 5—6, vöröskáposzta 6, gomba 16—30, paradicsom 6—10, uborka 1—2 ezer korona kg-ként, saláta 0.3—0.6, kalarábé 0.3—0.6, zöldpaprika 0.3—0.5 ezer korona fejenként, ujhagyma 0.5 ezer korona csomónként, tengeri 0.8—1 ezer korona csövenként.

Gyümölcspiac: alma, rétesnek való 4—10, körte 6—16, kajszibarack, Ia 12—16, IIa 4—10, őszibarack, Ia 24—30, IIa 12—20, málna 16—24, sárgadinnye 30—50, szilva 6—10, ringló 12—16 ezer korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.2—1.3, tej, kimérve 4—5, tejfel 24—26, habtejszin 42—44 ezer korona literenként, Ia teavaj 80—85, IIa 70—75, főzővaj 60—65, kevert 36—40, juhturó 40—50, tehénturó 12—14, trappista- és óvári sajt 44—50 ezer korona kg-ként.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS—AUG.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
26 Hétfő	Anna a.	Anna	A hét elején a nap 4 óra 29 perckor kél és 7 óra 43 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 38perckorkél 7 óra 33 perckor nyugszik
27 Kedd	Pantallon	Olga	
28 Szerda	Ince p. vt.	Ince	
29 Csütörtök	Márta sz.	Márta	
30 Péntek	Judit vt.	Judit	
31 Szombat	Loyol Ig.	Oszkár	
1 Vasárnap	V. sz. Pét.	Vas. Pét.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Julius 29. 1095. Szent László halála. Szent László sógora, Ottó morva herceg kérésére II. Bretiszlav cseh herceg ellen indult seregével, az ország szélén elérte a halál, vasárnap, julius 29-én, körülbelül ötvenéves korában. Nagyváradon, az általa épitett szüz Mária templomában temették el.

Julius 30. 1552. Temesvár bukása, Losonczy halála. Ahmed és Szokoli 50 ezer emberrel ostromolta hat hétig Temesvárt, melyet a hős Losonczy István 2200 emberrel védett. A török szabad elvonulást engedélyezett, de szavát megszegte és igy Losonczy kardot rántott és a harcban esett el. Fejét Ahmed Stambulba küldötte.

— **1875. Gróf Széchenyi Istvánné halála.** Gróf Széchenyi István özvegye, Sellern Crescentia, Kis-Cenken elhunyt. Az angyali jóságu grófnő mindvégig hüséges társa volt nagy urának.

Julius 31. 1849. Segesvári csata. Bem seregét legyőzi Lüders orosz tábornok. Itt esett el Petőfi Sándor.

A Kormányzó Ur az Amerikai Egyesült Államokat a denmark-lakei robbansában ért sulyos katasztrófa alkalmából Coolidge elnöknek saját és Magyarország nevében mély részvétét fejezte ki.

Szent István hete. Mindenki előtt ismeretes, hogy a mult évben a Faluszövetség inditott nagyobb mozgalmat aziránt, hogy Szent István napján a vidékről minél többen menjenek Budapestre s a nemzeti ünnep fényét emeljék. Örvendetes dolog, hogy ezt a kezdeményezést Budapest székesfőváros főpolgármestere most kiszélesiti, a Szent István napját Szent István hetévé óhajtja tenni. A falvak megbecsülése és szeretete kifejezéséül azok lakóit vendégül óhajtja látni. Ugy tervezi, hogy augusztus 17-től 25-ig terjedő időben kieszközli a féláru vasuti menetjegyet, ezenkivül a budapesti közlekedési vállalatoknál hasonló kedvezményt biztosit. A különböző látványosságok megtekintésére, szórakozóhelyek igénybevételére nagyobb kedvezményeket kér. Azok részére, akiknek Budapesten nincsenek olyan ismerősei, rokonai, akiknél elhelyezést kaphatnak, azok részére gondoskodik igen olcsó elszállásolásról. A kereskedők pedig valószinüleg kirakat-kiállitással egybekötött, olcsó hetet tartanak, amikor a rendes árakból számbavehető engedményt nyujtanak. Több bizottság seré-

nyon dolgozik azon, hogy a vendéglátás minél teljesebb legyen és a falu lakói erre az időre kedvesen gondoljanak vissza. Egyszóval Szent István hete olyannak van tervezve, hogy érdemes lesz akkor Budapestre menni. Egy pár napot ott tölteni, kellemesen elszórakozva megismerni Budapest értékeit.

Árvapénzek a mezőgazdasági hitel szolgálatában. A tapolcai gazdagyülésen vitéz Tihanyi Kiss Sándor, kövesháli ref. lelkész, kérte az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamarát olyan irányu akció megindítására, hogy az árvapénztárakban elhelyezett és kezelt árvapénzeket helyezzék ki mezőgazdasági hitel formájában, még pedig a szokásos betétkamatoknál egy százalékkal magasabb kamatláb mellett. A kamara ez ügyben átirt a megyékhez, valamint a földmivelésügyi kormányhoz.

Mezőgazdasági munkások biztositása rokkantság esetére. A tapolcai gazdagyülésen Bodogi Gábor, a balatonfüredi mezőgazdasági bizottság elnöke, inditványt terjesztett elő, melyben a mezőgazdasági munkások biztositását kérte rokkantság esetére. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara megkereste a földmivelésügyi minisztert, tegye az ügyet megfontolás tárgyává és törvényhozási uton való megszervezését biztositsa.

Kiállitás Gödöllőn. A Faluszövetség és a Gödöllői Járási Közmüvelődési Egyesület több intézménnyel és egyesülettel karöltve, nagybányai vitéz Horthy Miklós Őfőméltósága, Magyarország kormányzója és Horthy Miklósné Őfőméltósága, József főherceg, József Ferenc főherceg, Albrecht főherceg királyi fenségek fővédnöksége, gróf Bethlen István miniszterelnök, gróf Csáky Károly, gróf Klebelsberg Kunó, Mayer János, Rakovszky Iván, Walkó Lajos, Vass József m. kir. miniszterek, Prohászka Ottokár v. b. t. t., megyéspüspök, vitéz bulcsi Jánky Kocsárd, a honvédség főparancsnoka, vitéz Nagy Pál, a Vitézi Rend helyettes főkapitánya, nagybányai vitéz Horthy István lovassági tábornok stb. védnöksége alatt folyó évi augusztus 5-től 10-ig Gödöllőn kulturális, gazdasági és ipari kiállitást rendez. A kiállitás 18 osztályában igen értékes anyag került bemutatásra és emellett különféle ünnepségekkel emelik a kiállitás fényét. Ez a kiállitás a vidéki kiállitások soraiból magasan kiemelkedik s méltán kelt általános nagy érdeklődést.

A szőllő peronoszpora igen nagy károkat okozott. A szőllőtermés a nagymérvü juniusi esőzések miatt az egész ország területén nagyon megromlott. A levél és fürt peronoszpora mindenütt fellépett és igen nagy károkat okozott. Egyes helyeken már a liszharmat is mutatkozik. A gombabetegségek a nyomok elhatalmaskodása is sulyosbitja a helyzetet. A peronoszpora elleni permetezést a lehetőségig mindenütt nagy eréllyel végzig. Néhol már ötször is permeteztek. A müvelési költség elégtelensége miatt sok a panasz. Legrosszabb a helyzet Tokaj-hegyalján. A szőllők mai állapotában mennyiségileg a közepesnél gyengébb termés várható.

Időjárás. Az elmult héten az ország különböző részeiben nagy viharok voltak, helyenként jégesővel. Igy Székesfehérváron, Sopronban és környékén, Szombathelyen, Zalamegyében, Kaposvár vidékén. A Hanság vidékén 800 hold került viz alá, tönkretéve az idei szénatermést. Debrecenben nagy jégeső hullott, ugy hogy a zivatar miatt órákig szünetelt a közlekedés. Körmend vidékén a Rába kiöntött és uj medret ásott magának, miközben a levágott termést elvitte. A kaposvári vonalszakaszokon, a megrongált pályatest miatt, a vasuti forgalom több órán át szünetelt.

A sakktorna eredménye. A Budapesten rendezett sakkmesterverseny most záródott. A verseny két első helyezettje Monticelli (Velence) és Grünfeld (Bécs) lett.

Vasárnap is szabad dolgozni a mezőgazdaságban. A földmivelésügyi miniszter egyik legutóbbi rendeletében hivatkozik arra, hogy az időjárás rendkivülisége folytán fontos közgazdasági érdekek füződnek ahhoz, hogy a termények betakaritásával kapcsolatos munkák végzésére teljes mértékben kihasználjanak minden olyan időt, amikor az időjárási viszonyok e munkálatok elvégzését lehetővé teszik. Épen ezért a julius 18., 25. és augusztus 1. és 8. napjaira eső vasárnapokon a mezőgazdasági munkát elkerülhetetlenül szükségesnek jelenti ki, tehát ezeken a napokon a szóban lévő munkálatok végezhetők.

Fényképek az idei vitézi avatásról. Jelen számunkban kezdjük meg az idei vitézi avatáson felvett fényképek közlését. A felvételek minden nevezetesebb mozzanatot megörökitenek és igen alkalmasak arra, hogy a felavatott vitézeknek maradandó emlékül szolgáljanak. A fényképek megrendelhetők Schäffer udvari fényképésznél, Budapest, VIII., József-körut 51. szám alatt.

Hajduszoboszló város képviselőtestületének közgyülésén Bélteky Lajos református pap inditványt nyujtott be egy Bocskay Koronaszövetség megalakitására, melynek hivatása Bocskay koronájának Bécs városától való visszaszerzése legyen. A közgyülés elfogadta az inditványt és elhatározta, hogy felir a kormányhoz az osztrák kormánnyal való tárgyalások haladéktalan megindítása iránt, valamint hogy gyüjtést indit a cél érdekében.

Mi történt bel- és külföldön.

A magyar cserkészek országos Nemzeti Nagytáborozása áll a megyeri dombokon. Szerdán este ez alkalomból a bécsi hajóval Budapestre érkezett lord Henry Hampton, az angol cserkész-szövetség elnöke, az indiai alkirály öccse, aki sir Robert Baden Powell, a váratlanul megbetegedett »világ főcserkésze« képviseletében jött felkeresni a magyar cserkészeket. Ugyancsak szerdán vonultak fel táborhelyükre a német, dán, továbbá Olaszországból, Svájcból, Angliából, Islandból, Ausztriából érkezett cserkészcsapatok. Este zenés felvonulás volt a főváros utcáin és tábortüz a megyeri táborban Rákóczi fejedelem emlékére. Ugyanez időpontban a megszállott területeken és a külföldön élő összes magyar cserkészcsapatok ünnepi tábortüzeket gyujtottak. Szerdán délelőtt nyilt meg ünnepélyes keretek között a megyeri Nemzeti Cserkész Nagytábor. Reggel 9 órakor Vitz Béla a cserkészszövetség elnöke tábori misét mondott, 11 óra tájban a zenekarok eljátszották a Himnuszt, ezután Teleki Pál gróf főcserkész mondott beszédet a cserkészet nemzetmentő fontosságát kiemelve. Délután nyilt meg a tábor a nagyközönség számára, miután Khuen Héderváry Károly gróf üdvözölte lord Hamptont és a zenekarok eljátszották a nemzetközi cserkészindulót. A megnyitó ünnepség során Teleki Pál gróf és Albrecht kir. herceg beszéltek. Szombaton délelőtt a Kormányzó ur Őfőméltósága szemlét tartott a Vérmezőn felsorakozott cserkészek mintegy 10.000 főnyi csapatai felett, délután pedig az esti tábortüzig a megyeri tábor vendége volt. A cserkészcsapatok a vérmezei parádé után a szabadságtéri irredenta szobrokat koszorúzták meg. Szombaton megnyilt a Károlyi téglagyárban a cserkészkiállitás is. Vasárnap 30 ezer ember nézte meg a tábort.

*

A biharkeresztesi kerületi választásokból Hegyesy Károly egységespárti jelölt 1132 szavazattal, ellenfelének Szilágyi Lajosnak 1050 szavazatával szemben, győztesen került ki.

*

Vasvári Pál születésének századik évfordulóján az országszerte rendezendő ünnepségek sorát Szolnok város nyitotta meg, melynek közönsége csütörtökön adózott kegyelettel Vasvári Pál emlékezetének.

*

Francia kormányválság.

A mult héten a legnagyobb meglepetés volt az alig néhány héttel ezelőtt megalakult uj francia kormány lemondása. Ennek a lemondott kormánynak az volt a feladata, hogy Franciaország sulyos pénzügyi helyzetén segitsen és olyan módot keressen, amelyik alkalmas a pénzügyi válság megoldására. Caillaux pénzügyminiszternek sikerült is angol kormánnyal kedvező megállapodást létesiteni és Londonból visszaérkezése után melegen ünnepelték honfitársai. Pár nap mulva azonban már leszavazták Caillaux pénzügyi felhatalmazási javaslatát a kamarában és ennek következtében, a Briand-kormány lemondott. A köztársaság elnöke a baloldali ellenzék vezérét Herriot bizta meg a kormányalakitással, aki két nap alatt meg-

alakitotta az uj kormányt. Mivel azonban a pénzügyi helyzet a váratlan kormányválság következtében sulyosodott, Herriot kormányalakitása meglehetősen kilátástalannak látszik és Caillaux pénzügyi terveinek elgáncsolása előreláthatóan nem sok sikert fog hozni az uj kormánynak.

A marokkói harcok.

A francia kormányválsággal egyidejüleg kiujulnak a marokkói harcok is. Ugylátszik a riffek megérezték azt, hogy az utóbbi időben a köréjük font francia-spanyol gyürü szoritása enyhült és most már a franciák északi harcvonalának mindkét szárnyán érezhetővé vált a riffek ujabb ellenállása. Egyes elszigetelt csatározásokon kivül megállapitották már azt is, hogy a leghatalmasabb riff-törzsnek a dzseballáknak vidékén riffosztagok közelednek a franciák tábori örsvonalához. Egyes falvak közelében riffosztagok elsáncolják magukat. Több francia őrállást megtámadtak és az északi harcvonal mentén egyes riff-törzsek lövészárkokat ásnak. Ilyen körülmények között előreláthatóan nem sok idő mulva az egész vonalon kiujulnak ismét a marokkói harcok.

Árviz a Bácskában.

A szerb megszállás alatt szenvedő Bácskában és a Szerémségben a mult héten borzalmas árvizkatasztrófa sujtotta a lakóságot. A szerb hatóságok kiméletlenül elüzték a szakértő ármentesitő társulati személyzetet, elhanyagolták a szükséges ovóintézkedéseket, ami most megbosszulta magát. A délbaranyai háromszög már régóta viz alatt áll. Most pedig Apatin és Ujvidék környékén hatalmas viztömegek óriási robajjal áttörték a gátakat és elöntötték a bácskai leggazdagabb termőföldeket. Közel 200 ezer hold termőföldet öntött el most az árviz és a Drávától a Száváig, Ujvidéktől Apatinig, valamint a baranyai háromszög területe csaknem teljes egészében viz alá került. Az árvizzel boritott területeken éppen a szerb király szemeláttára sodorta el az ár a gombosi hatalmas vasuti hidat, ugyhogy a vasuti összeköttetés most az egész vonalon szünetel.

A sztaroszeloi vérengzés.

Az oláhok kezére került bolgár lakósságu Dobrudzsában ujabban erőszakosan kucoolához telepitenek a hatóságok és a falvak bolgár lakóssága menekülni kénytelen. A legtöbb helyen a bevándorlók erőszakoskodása miatt kinos helyzetbe kerültek és az életüket is fenyegető veszedelem tarthatatlanná tette a bolgárok helyzetét. Ilyen viszonyok között nemrégiben véres összeütközésre került a dolog a bolgárok és az oláhok között. Sztaroszeloban a csendőrörsvezetőt megölte egy bomba, amelyet négy briganti ellen akart alkalmazni és erre a környékről összevont oláh katonaság a faluban és a környékről nagyon sok bolgár vezetőszemélyiséget tartóztattak le. Ezenkivül a környékbeli falvakból igen sok földmivest is letartóztattak és a foglyokat egy csoportba terelve Tutrakán város felé inditották utnak. Röviddel azután a lemészárolt foglyok holttestést a Tutrakántól néhány kilóméterre levő nagyobb erdőségben találták meg. Kiderült, hogy az oláh kisérő katonaság felkoncolta a bolgár foglyokat és azután azt az alaptalan hirt terjesztették el, hogy bolgár bandák támadták meg a fogolyszállitmányt és támadás következtében pusztultak el a bolgár foglyok.

A szmirnai halálos itéletek.

A török köztársaság elnöke ellen szőtt összeesküvés miatt több képviselőt, magasrangu katonatisztet és más egyszerübb sorsu vádlottat halálraitélt a kiküldött független birőság. A haláraitéltek közül tizenhármat kivégeztek. Ezután a független birőság Angórába tette át tárgyalásainak szinhelyét, ahol egy tiztagból álló ugynevezett egységbizottság ellen inditott bünper tárgyalását kezdi meg. Ez a bizottság nagy propagandát fejtett ki és arra törekedett, hogy a jelenlegi rendszert megdöntve a hatalmat magához ragadja. Musztafa Kemal basa a török köztársaság elnöke, ugylátszik elhatározta, hogy vaskézzel fogja az államrendet felforgató törekvéseket csirájukban elfojtani.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Jászok, kunok.

Irta: vitéz Halmay Máriusz.

(Befejező közlemény.)

De megint az is megesett, hogy a Jászmihályteleki pógárok a plébánusuk feje felől egy szép reggelre elhordták a parochia-épület tetejét. Mondván: »el nem csaphatjuk, mert az érsek nem engedi, de már a ház a miénk, abból nem parancsol az érsek sem«. Viszont holmi választási retinenskedések megfenyitése végett gróf Szápáry István főkapitány személyesen akart kimenni a községbe s hiába figyelmeztette a jászkapitány, hogy nem jó lesz az, baj lesz annak a vége. »Azt szeretném én látni«, volt a nagyur felelete. Hát legalább az én kocsimon jöjjön a kegyelmes ur! Ugy is lett. A falu előtti Zagyva hidon ott állott a vasvillás őrség. »Ide bizony nem jön bé«, lőn a határozat. A kapitányt be eresztették, de a grófot nem. Végül ugy oldódott meg a gordiusi csomó, hogy »Gróf Szápáry István őkegyelmességét szivesen látjuk, mint vendéget, de a főkapitányt kiebrudaljuk«! Nehogy baj legyen a prestige-zsel, bement a faluba, mint vendég. De le is mondott hamarosan. Hegedüs Zsigmond birtokos urat, a kiskunok megválasztották a 70-es éveknek kapitánynak. Nem igen akaródzott elhagyni birtokát a jászságban, meg nem is igen volt reászorulva, azonban, mint nobile officiumot, el kellett foglalni a széket Halason. Letelvén a három év, elbucsuzott a kiskunoktól. Mikor már a kocsin ült, megkérdi az egyik főember tőle, »hát aztán a disznó kondát hová hajtsuk, kapitány uram?« Miféle kondát? kérdi; »hát az urét, hiszen van már vagy 400 darab!« Kisült, hogy javadalomként minden kiskun község, hivatalba léptétől kezdve, egy fias kocát hajtott a számára évente a közös legelőre, ami három év alatt 100 darabra pendült fel. Szegény jó Zsiga bácsi, később mint törvényszéki elnök, sokszor felhozta ezt a példát sikkasztó jegyzőkkelmikkel szemben. A jászkapitánynak akkora körlete volt, mint ma egy jókora megye. Jászárokszállástól Ladányig, Kisértől Felsőszentgyörgyig tartott a belső körlet, azonban a pusztai rész utolsó stációja Szabadka és Szeged alatt volt. Nem is lehetett azt másként, csak lóháton bejárni, kivált, ha az akkori utakat tekintjük.

Rendesen 2 pandur kisérte lóháton. Azok is felváltva, mert a pandur ló nem igen birta egyhuzomban. Ne higyjük ám ezt, hogy holmi karhatalom gyanánt szolgált a kiséret, bizony nem, hiszen boldogult édes atyám hosszu éveken viselte a kapitányi tisztes hivatalt s sohasem esett meg vele, hogy szegény legények utját állották volna. Csupán a tisztesség okáért volt mellette a pandur. Még a szegény legény is megsüvegelte, ha utjába akadt s szépen kitért előle. A közigazgatást nagyobbrészt a jogvégzett jegyző látta el. Hahogyan megjelent a jászkapitány 2-szer, 3-szor egy évben a pusztai községben, oda gyültek az ügyes bajosak a községházához s more patrio szóval adták elő bajukat. Ugyancsak szóval lett elintézve annak a legnagyobb része is. »Meg vagy-e elégedve fiam?«, volt apámuram stereotyp kérdése. Többnyire az volt a felelet »meg«, mert arra, hogy »nem«, jött a biztos válasz, »no hát a jó Uristen majd segit rajtad!« De azért ujból és ujból megválasztották! Azonban mégis megesett rajta, hogy a jászfényszarui tanyájáról azt a hirt hozta a juhász: »Kapitány uramnak ellopták az éccaka 50 bürgéjit!« Épen az uj urasági fajták vesztek el, amint Pestmegyéből szerzett magnak. Lóhalálába loholt ki a községbe, ahol az öreg »Szücs Miska bácsi« örökös biró, azonnal berendelte a jó 80-asban járó vén gazember Lágysajt (Gubicz volt a valódi neve) Jóskát, aki csak azért nem volt már belyár, mert nem birta a lovaglást. »Nem röstellitek magatokat ti pernhajderek, hogy a jászkapitány tanyájáról loptok! Meg legyen a bürge, azt mondom, mert a jászböcsület nem tür ilyen szégyent!« Harmadnapra meg volt az 50 bürge, ugyanaz a fajta volt, még az idejük meg nemük is passzolt, csakhogy nem ugyanazok voltak, amelyek eltüntek. Mindegy, de meg lett mentve a »jászböcsület«.

Ugyancsak ott történt Fényszarun, — itt találták a mende-mondaszerint a Lehel kürtöt — ezzel a bizonyos Lágysajt Jóskával... Első vásár tartott a faluban, ökör sütés, rud mászás és ugy tovább, mint ahogy illendő.

Többi közt »komógyiások« is megjelentek. A lakó kocsi alá hatalmas szelindek volt oda láncolva s a maestro — valami taliánba ojtott cseh — óva inti tört német szóval a honoratiorokat, nehogy a kutya közelébe jusson valaki, mert azt még ő, a gazdája sem meri megközeliteni. Ott settenkedik az öreg Lágysajt Jóska s egyet hunyoritva azt mondja: »10 pengőér ölembe viszem el azt az ebet!« Meg is tette; leoldotta a láncról, ölében körülvitte a kocsi mellett, majd ismét letette és megláncolta. »Semmi az!« Mondá.

Igengyakori volt a jászkerületi főgymnázium tanulóinál, hogy a gazdafiu kijárta a 6 iskolát és visszament az eke mellé. Még az is megesett, hogy a gazdafiu az uri gyerekkel testi, lelki jó pajtás lévén, felment az egyetemre jogásznak is. A doktorátus előtt egyszerre kapta magát levetette a frakkot s kiment a pusztára gazdálkodni. Cherchez la femme! A flammája gazdaleány volt, aki irni, olvasni is csak épen hogy tudott! »Még sem lett belőle tekintetes asszony«, megismétlődött szabadon Jókai után. Az uri fiu volt a násznagy, s mert még frakkos korukban igéretet tettek a kölcsönös násznagyságra, hát hivta a menyegzőjére násznagynak ő is. Ám meg lett tagadva, hogy nem illik az, de azért sallangos 5-ös fogattal, ő volt az esküvőn a kocsis. Jászberény városának is ilyen gazdaember volt hosszu éveken át a polgármestere. Mikor a kvalifikációs törvény életbe lépett, neki vissza kellett volna vonulnia, hiszen rendezett tanácsu városnak csakis jogvégzett, diplomás ember lehetett a feje. Ám az öreg »Pintér Misa« ujból megválasztódott s a miniszter jóvá is hagyta. Nem ő volt a polgármesterek legrosszabbikja, az bizonyos. Ugy mondják a csizmáján viselte a monogrammját. Tudniillik billogozott marhája bőréből csináltatta a csizmáját, mert hát haláláig csizmában járt. Mikor a város a régi gymnázium épülete helyén ujat szeretett volna épittetni, a miniszterrel akarták az emeletes épületet megcsináltatni. Igen ám, de a miniszter csak ugy akarta elvállalni, ha államivá teszi az intézetet. Nem tetszett a város fejeinek, egyrészt a 120 éves »dignázium« kellett volna nekik, hogy megmaradjon városi katholikusnak, másrészt pénz, — no az sem volt az épitkezéshez. Ugy lett aztán, hogy Pintér Misa bátyánk kivágott a nevezetes ülésen egy pár nehéz bankpapirost s mindjárt meg volt a »kötség«.

Nevét ma is viseli az a jó pár ártézi kut, amelyeket a saját költségén ő furatott. No nem tudom, melyik polgármester csinálná utána!

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

NEMZETES ASSZONYOKNAK.

Családvédelem.

Irta: vitéz **Csonka Kálmánné.**

Shakespeare szerint: »A hamisnak kigunyolása annyi, mint az igaznak szeretete és imádata.« Legyen bátorságunk tehát helyes birálat alá venni mindent s talán ki is mondani, hogy igen sok hamisan beállitott dolog kavarog előttünk és zavarja meg a gyengék gondolkodását. Áll ez különösen az ifjuságra és végzetes szerencsétlenség forrása lehet, ha mi nem iparkodunk azok védelmére. Ha ugyszólván belelöktük az életbe őket anélkül, hogy féltő gondoskodásunk velök indult volna mindenüvé. Ha felesleges nek tartjuk a lelki vezetést és irányitást, mihelyt fiaink, vagy leányaink kenyérkereső családtagokká váltak; ha nem ösmertük szükségét annak: őrködni gyermekeink felett »megáll az a maga lábán is« elvénél fogva S az ifju lélek lerázva magáról minden bilincset, uj mértéket szab magának s megy a maga feje utján. Uj egyéniség alakul belőle, mert felszabadulva érzi magát minden otthon uralkodó törvény alól, uj szokásokat vesz fel aszerint amint izlése a jobb, a szebb, vagy a rosszabb és a csunyább felé viszi. Már nem tudja akaratát alárendelni a szülői parancsnak, de nem is akarja! Sőt meg van győződve arról, hogy mindenhez jobban ért szüleinél s azt képzeli, hogy ő már senkitől semmit sem tanulhat. És kiválasztja az életmódot, mely szerint »érdemes élnie«, természetesen lekicsinyelve mindent, ami azelőtt érték, életének tartama volt.

Igy jutunk aztán egy csomó léha, mulatni vágyó, préda, lelkiismerteln fiatal emberhez és nagy igényü, pompázni szerető cifra leányzóhoz, akik mind igen modortalanok, neveletlenek! Hangosan beszélő, hencegő alakok! A tiszteletadást nevtséges szokásnak minősitik és magukra nézve fárasztónak tartják. Helyette fölényes hangon beszélnek, azt remélve, hogy saját tekintélyüket ezzel megszerezhetik. Pedig. »Mindenki másokban tiszteli meg önmagát!« Elcsépelt mondás, de örök igazság. És kik a szülői tekintélyt, a családi kör meghitt szentélyét már becsülni elfelejtették, lassacskán ugyanugy járnak el minden eszménnyel is!

Igen sokszor halljuk ifju ajkakról, hogy vallási kérdésekben mily dölyfös határozottsággal tagadnak, vagy állitanak és szemrebbenés nélkül vitatják Isten létezését. Látjuk, hogy a haza iránti kötelességérzet a, hazaszeretet mint mécsvilág pislog csak lelkükben; a lelkes, az életét áldozó magyar ifju csak tünemény számba menő, ritka kivétel. Halljuk, megértjük beszédjükből, hogy minden szabad, mindent lehet, csak akarni kell, hogy ki kell csikarni az élettől minden kellemességet. Nincs akadály, nincs korlát! Mi az hogy: »nem szabad«, hogy »nem illik?!« Minden kérdést lelkiismeretükre biznak, csak önmagukkal intéznek el és természetesen lépten-nyomon érő egykor iskolában és otthon magukba szivtak, mint torzképre néznek vissza. Mire a szülő ezt észreveszi, már elvesztette befolyását gyermeke felett. A fejlődő lélek már annyira eltávolodott tőle, hogy vissza nem térhet régi utjára. Mert minden csak »előre« mehet.

Értelmes szülő ebbe bele is nyugszik. Civódni ugyis hasztalan volna.

A szülői tekintély megóvása több előrelátással megtörténhetett volna. Pl. Ha gyermekeink önálló kenyérkeresetre már megérettek lettek és arra képesekké váltak, mi szülők ne örüljünk annak, hogy most már semmi gondunk rájok! Nem igy kell felfogni e kérdést. Kevesebbet kell bibelődnünk velök, de a szeretetteljes féltő aggódalmunkat éreztetnünk kell, hogy ők is érezzék azt, hogy: a nagy világban nem egyedül állnak! Hogy bizonyos felelősségérzet őbennük is maradjon arra nézve, hogy cselekedeteiket, sőt még valamely cselekvésre irányuló szándékukat is, továbbra is értésükre adják!

Igy, csak igy lesz szülő és gyermek között egy szép kapcsolat elérhető a gyermek javára. Igy nem fog megtörténhetni, hogy fiatal lány, ki hivatalba, gyárba vagy varrodába jár, fizetését cicomára költse.

Kell a tetszetős megjelenés, fiatal lányt szép ruha illet, de nem cicoma! Ha egyszer megszerette a drága diszes holmit, többé nem tud lemondani azokról és boldogtalannak érzi magát, ha arra nem telik majd. Álljunk utjába már a kezdet kezdetén a hiuság ördögének. Nem szigorral, durvasággal, de szivünk nemes, jó érzésével vezessük gyermekünket a középutra! Aki maga keresi meg kenyerét és a szülők vállain könnyiti a terhet, az valamivel szebb ruhát viselhet mint aki otthon van és szülei öltöztetik. De nem szabad olyan ruhában járnia amely nagyon is elüt anyja és testvérei ruhájától.

Igen nagy jelentősége van épen ennek! Egész életére ki fog az hatni, ha pompázni, ragyogni, majdnem, hogy »elrepülni« szerene a cifra ruhákban!

Két veszedelem forrásává válhat. Nemzetes Asszonyok figyeljetek! Nagyon is magára vonja a léha férfiszemek figyelmét. Több bátorságot ad a tolakodásra és kisértésekre!

Tehát erkölcsi értelemben: zavarokat okozhat. Esetleg károkat.

Anyagi oldalát vizsgálva a dolognak: már egy leendő család anyagi romlásának előhirnöke!

A cifrálkodó leány, asszonykorában is sokat fog tükrével és rongyaival törődni. Csak legyen a férjben takarékossági hajlam, kész patáliák nőnek egy-egy uj ruháért! Ha meg a férj hiu és pazarló teremtés? akkor ugyan vagyoni gyarapodás épen nem várható, sőt egyenesen: vagyoni romlást hoz.

Nemzetes Asszonyok! Büszke anyai örömmel ne nézzétek leányotok gyönyörü ruháját. Végtelen könnyelmüség megdicsérni is. Ti érzitek a szomoru magyar sors alkotta életküzdelmek sulyát, az ifju leány nem tudja, hogy sorsunk mindenkiénél nehezebb. Tágranyult szemmel »csak« a szépet keresi. A Ti lelketek rajta, ha azok helyett később szenvedésekre talál!

Egyszerüség a léleknek legdiszesebb ruhája. Csillogó mint a hó, ragyogó, mint a napsugár! Szép lesz a leány, akit ékesit. És gazdag a férfi, aki ilyet bir!

A társadalmi szervezkedés nemzeti ereje.*

Irta: **Szilágyi Sándor,**
az Orsz. Közmüvelődési Tanács alelnöke.

A magyar társadalmi egyesületeket létrehozta az a nemzeti közlelkesedés, amely voltaképen védekezés volt egy, a magyarság életerejét és akciószabadságát bénitó idegen törekvéssel szemben. Az abszolutizmus alatt lenyomott nemzeti tendenciáju energiák, — mint a nyomás alól felszabadult rugó, — szöktek magasba, nyelvi és faji védekezésre, gazdasági erősödésre, kulturális kivánságok megvalósitására tüzelve a reményeiben ujjáéledt nemzetet, amely lázas igyekezettel akarta pótolni mindazt, aminek teljesedését évszázadok akadályozták. Az igy keletkezett társadalmi közmüvelődési egyesületek alapszabályai máig is érvényben vannak és ebben körülbelül benne is foglaltatik mindaz a kifogás, amit a különböző egyesületek ellen felhozni lehet, benne van az életképtelenség minden oka, benne van az az alapvető hiba, amely valósággal anakronizmussá teszi s régi alapszabályok szerint müködő egyesületeket. Életképesnek lenni annyit jelent, mint beleilleszkedni az élet változó viszonylataiba. Mindaz a célkitüzés, amely valamikor ezen egyesületek létét indokolttá tette, ma megszünt a nemzet érdeklődésének, vágyainak középpontjában álló cél lenni. Ami a békebeli társadalmi szervezkedésben örök értékü és tovább viendő az: önzetlen szeretete a fajiságnak amely vajudó magyar időkben megszülte ezeket az egyesületeket. Ezt kell nekünk elesettségünkben, mai nyomoruságunkban hasznositani akkor, amikor hazát kell ujjá épiteni és nemzetet ujjá nevelni. Sem kormány, sem nemzet egy atomban rejlő energiát, sem egyetlen akaratot sem nélkülözhet; milyen bünös könnyelmüség lenne tehát az összes erők eredőjét, éppen magát a társadalmat számitáson kivül hagyni. A társadalmi erők ügyes, céltudatos felhasználása körülöttünk égszakadás és földindulás közepette uj világot, uj államokat teremtett, felszinre dobva olyan nemzeteket, amelyekben minden aspirációt, minden öntudatot épen csak a társadalmi mozgalmak és a társadalmi egyesületek tartottak fenn. Maga a szó: irredenta nem más, mint az öntudatos társadalom folytonos rá és ráemlékezés meg nem váltott területekre, elnyomott testvérekre, idegen hatalom purgatóriumában élő és szenvedő testevérlelkekre. Nem az államhatalom, de épen a társadalom volt az, amely szitotta az irredentát. Az államhatalom, mindég óvatos és opportunus volt, de a társadalom lobogó lelkesedése mellett a kormányok kimondott támogatása nélkül is lelki szükségleté izmosult az irredentizmus.

A bennünket közelebbről érdeklő egykori nemzetiségeink társadalmi mozgalmai még tanulságosabbak és sajnos katasztrófálisan eredményesebbek voltak. A Reichsrat 1881-iki ülésén mondotta Rieger: Ausztria csak addig él, ameddig a csehek akarják! Ők már akkor tudták, hogy a Gorcsakov által támogatott Szláv Egyesület fogja megvalósitani jelszavát: az összes szláv folyók az orosz tengerbe ömöljenek! Pedig ez a szláv egyesület a világ szemében jótékonysági egyesület volt, de — amint látjuk, — ugyancsak érlelte a pánszlávizmust, közben pedig a csehek dolgát. Az Ustredni Skolska Matice, a sokolok, a fanatizmusig fokozták a cseh önállóság iránti érdeklődést, amely a háboru folyamán a legteljesebb mértékben érvényesült.

Ugyanez a szellem érezhető a tótföld társadalmi egyesületeiben is. A faji öntudatot csak a társadalmi egyesületek szitják és akár a Maticara, akár a turócszentmártoni Tót Muzeum egyesületre, akár a Szlávia biztositó társaság köpenye alatt folyt munkára, akár pedig a Cseszko-Szlovenszka Jednota (cseh-tót egység) egyesületére gondolunk, el kell ismernünk, hogy magyar szempontból a legfájdalmasabb romboló munkát tudták végezni, el kell ismernünk, hogy a maguk társadalmát, ugy teliteni tudták centripetális erővel, hogy államiságuktól, mint központtól, — nem törődve morállal, etikával, az első adandó alkalommal leváltak és a magyarság lába alatt az első jelre felrobbantak és elvesztek a gondosan alákaknázott területek.

Lesünk kell az alkalmat, hogy alapjában felforgassuk Magyarországot, ellenségeit mindenütt felkeressük avégett, hogy velük szövetkeezzünk s törekednünk kell mindenütt, ahova csak eljuthatunk, hogy neki ellenséget szerezzünk.« Ezt irta a nagyszebeni Tribuna, de azt vallották nemzetiségeink valamennyien. 1860-ból ismerünk egy térképet, amely iskola falitérkép Dácia Moderna felirattal. Ez már 1860-ban bekebleztе mindazokat a területeket, amelyek ma oláh megszállás alatt vannak, a különbség csak annyi, hogy ezen a térképen az oláh határ a Tiszáig terjed. Ők 1860-ban rairták a térképre Erdély. Románia, erre a térképre esküdtek 60 éven keresztül és amikor osztozkodásra került a sor, ez a térkép és az e térkép által nevelt köztudat volt az egyetlen jogi alap, tárgyi bizonyiték és indok, amely rablásukat Európa szemében szentesitette. A különböző Ligák, a Societate Carpatii, az Opinca, — amelynek hatása alatt például egyszerre 56 oláh iskola tagadja meg a magyar nyelv tanitását, — az oláh bankok céltudatos áldozatkészsége, a mindig robbanásig fütött oláh társadalom elvégezte a vállalt munkát.

Délen pedig gondoljunk az Omladinára, a szerb Maticára, a Narodna Obranára, gondoljunk az ifju horvátokra, gondoljunk az eredményekre s akkor előttünk áll mindaz, amit a társadalom szivós, áldozatkész, kitartó munkájával el lehet érni. Primum ius vivere! Előbb meg kell élni, előbb életben kell maradni, előbb levegőhöz kell jutni, azután lehet disztingválni. En dolgozom örömmel, szivesen a napfényben, de lemegyek ha kell, a föld alá is és dolgozom ott, hogyha kell, földalatti munkával rajzoljam vissza a föld felszinéről eltörölt régi, integer Magyarország térképét. Nem kérek bombákat, tört és mérgezett nyilakat kölcsön ezektől, de irigylem és követésre méltónak találom az ő céltudatos, energikus és makacs munkájukat. Az irredentizmusnak közóhajként kell élnie minden lélekben, az életfeltétel szükségességének erejével kell hatnia a tudatban és a tudat alatt, ennek kell irányitania a nemzet és társadalom minden cselekedetét, minden megnyilvánulását, ezért kell élnie, vagy mint a Gambetta-szobor felirata tanitja: mindig rágondolni, de róla sohasem beszélni!

Nem beszélni, ezt kellene nekünk megtanulni, mert nálunk, mire a tettekre kerülne a sor, vagy diszkreditáltuk azokat sok céltalan, cselekedeteket nem termelő beszéddel, vagy pedig agyonbeszéltük magunkat, meg másokat és a tettekre ninesen már erőnk.

Mindenekelőtt tisztába kell azzal jönni, hogy egész életünk és jövő sorsunk megoldása előtt állunk. Tisztába kell jönni azzal, hogy ebben a tekintetben a régi magyar jelszóra: csinálja meg a kormány! nem számithat, mert nem szabad számitani. A kormány, ha igy hasznos, tagadja meg ezerszer a társadalom mozgalmát, tagadja meg észszerüségből, tagadja meg ugy, amint azt külföldi kormányoknál láthatta, ne vállaljon velük kifelé soha semmiféle közösséget, mert ezeket a kérdéseket csak társadalmi uton lehet megoldani.

Az az első követelmény, hogy a mi társadalmunk szakitson a bankettes és csak szónoklásnak élő egyesületekkel. Nekünk az egész magyar népre szükségünk van és a mi épitőmunkánkban sem az ásót, sem a kalapácsot nem nélkülözhetjük. Ezért szükséges az egyesületek uj célkitüzése. Olyan célokat kell kitüzni, amelyek közszükségletek, amelyek egyaránt érdekelnek mindenkit és amelyek képesek arra, hogy azokat, akikből hiányzik, erre az érdeklődésre ráneveljenek. Nekünk minden erőt egyesitenünk kell s ezért szükséges egy olyan alap,

* A »Faluszövetség Tudósitójá«-ból.

amelyre mindenki, akinek szándékai becsületesek és hazafiasak, elhelyezkedhetik.

Sem a politika, sem az osztályok szerinti tagozódás erre alkalmas nem lehet, mert ezek inkább elválasztanak, semmint összekötnek. Mi egyes egyedül az erők összefogásában és a kulturában látjuk azt a forrást, melyből mindenki egyformán meríthet, amely mindenkit egyformán felüdit, amely mindenkit, aki részesedni akar belőle, egyképen kielégit.

Bennünket guzsba kötöttek, bennünket kiraboltak, bennünket halálra ítéltek és mindennap ujabb és ujabb teljesithetetlen kivánsággal állanak elénk. Makulatura kulturák és a müveltség vonatának harmadik osztályán utazó népek terrorja alatt állunk. Polignac abbé mondta a spanyol örökösödési háboruban győztes hollandusoknak, kik váratlanul nagy győzelmüktől elkapatva, napról-napra ujabb és megalázóbb feltételeket szabtak a franciáknak: Önök uraim, nem szokták meg, hogy győzzenek!

A mi ellenségeink, a napról-napra ujabb, terhesebb követelésekkel előálló, még győztesen is remegő rossz lelkiismeretek, amelyek már hangosabb lélegzetvételünknél aggodalmaskodnak, egészen ugy viselkednek, mint akik nem szokták meg, nem remélték, hogy győzzenek. Sok nekik még az is, hogy élünk és azt hiszem, ez biztató a jövőnk szempontjából. De ha ők nem szokták meg, hogy győzzenek, nekünk nem szabad beleszoknunk abba a gondolatba, hogy letiportak. A dermedt, elcsigázott ember, akit az álom sokszorosan kerülget, elalszik és megfagy, ha leül pihenni. Ez a pusztulás vár reánk is, ha a letargiát engedjük eluralkodni magunkon. Menni mindig, menni állandóan előre, menni járványi erőnkön felül, menni azzal az energiával és határozottsággal; amivel megy, aki tisztában van az iránnyal és utjának céljaival! És menni ugy, hogy ebben az utunkban mindenki velünk jöjjön és jöhessen, menni a Hammurabbi kőbe irott törvénye szerint: aki a seregtől elmarad, vagy elszökik, — tekintet nélkül arra, hogy közember, vagy tiszt-e — pusztuljon!

SPORT.

A hajduböszörményi testnevelési járás leventeavató ünnepélye és atlétikai versenye. Folyó hó 6-án folyt le Hajduböszörményben a járási verseny, melyen Hajduböszörmény, Hajdunánás, Hajduhadház, Hajdudorog, Téglás, Alsó- és Felsőjózsa községek leventéi vettek részt. Az ünnep impozáns keretek közöt folyt le és a jövőre nézve serkentő hatását már is éreztette, mert a vármegyei leventeversenyre való előkészületben az elmaradt községeket is felbuzditotta. Az ünnep programja reggel nyolc órakor a vasuti állomásnál az idegen csapatok fogadásával kezdődött, ahonnan zene mellett, fegyelmezett csoportokban a város főutcáin keresztül a helybeli sportpályára vonultak ki, hol megkezdődött a lövészet és az előmérkőzés, mely 11 óráig tartott. A sportpályáról a helybeli és idegen leventék lovasbandériummal és zenekisérettel a Bocskay-templomba vonultak. Istentisztelet után a Bocskay-téren volt a helybeli leventék fogadalomtétele, mely a Himnusszal kezdődött. Beszédet tartottak Sóvágó Imre ref. lelkész, vitéz Seres Gyula járási testnevelési vezető, ki a leventékkel a fogadalmat letetette. Fogadalomtétel után Papp Imre gör. kath. lelkész tartott beszédet. Ezután a »Levente Otthon«-ban 400 idegen leventét vendégeltek meg. Az ebédet Fábián Imre leventeegyesületi elnök rendezte. Délután három órakor kezdődött a verseny 1200 levente egyöntetü szabadgyakorlatának bemutatásával Ezután az atlétikai gyakorlatokat nagyszámu közönség nézte végig. A versenyzők részére atlétikai számonként három dijat ajánlottak fel. A lövészetben résztvevők három dijat nyertek, melyeket a verseny végén a győzteseknek buzditó beszéd kiséretében vitéz Lépes Győző, vármegyei felügyelő nyujtott át. Dijkiosztás után a leventék elvonultak a közönség előtt.

A Debrecenben rendezett országos galamblövő versenyen agyaggalamblövésben első lett dr. Halassy Gyula, élőgalamblövésben pedig dr. Lumnicer Sándor.

Magyar győzelem Párisban. Vasárnap a magyar atléták ismét dicsőséget szereztek a magyar névnek Párisban. A colombesi stadionban 12.000 néző előtt lett első a távolugrásban Püspöki (MAC) 728 cm-es ugrásával. A diszkoszvetésben első lett Egri (MAC) 41.63 m. Gerelyvetés: 1. Szepes (MAC) 57.36 m. — Bárány után, aki Párisban az uszásban az első dijat, Páris aranyserlegét nyerte meg, most atlétáink elismerést érdemlő sikereket arattak.

Rövid hirek. A szegedi nagy regattán a Pannonok két hosszal verték meg a Hungáriát. Vasárnap az I. WASC versenyén Bárány megnyerte a százméteres gyorsuszást. Ugyancsak ő győzött az 50 méteres gyorsuszásban is. — Antwerpenben a belga vizipolócsapat 3:2 arányban legyőzte vizipolócsapatunkat.

Szerkesztői posta.

vitéz **Király József.** Nagytekintetünek elmezheti. — vitéz **Toldy Miklós.** Lelkes elhatározásuk, hogy a cserkészek II. Rákóczi Ferenc emlékére tábortüzet gyujtsanak, megvalósult. Ennélfogva a felhivás már nem időszerü, de igen dicséretes. — **»Székely«.** Legnagyobb sajnálatunkra Pálffy Gyula ur cimét nem tudjuk, azonban ugy értesültünk, hogy a földmivelésügyi minisztériumban tisztviselő. — vitéz **Percel Lajos.** Szép beszédét helyszüke miatt, sajnos, nem közölhetjük. Egyéb munkát szivesen fogadunk. — vitéz **Aranyos József.** Szivességét köszönjük, sajnos, a kép olyan elmosódott, hogy nem közölhetjük. — vitéz **Muráti József 2944.** A pengő egyáltalában nem befolyásolja az árakat. Vehet most is, az ingatlan aránylag olcsó. — vitéz **Fehér János.** Forduljon a legközelebbi mezőgazdasági kamarához, ahol a kivánt felvilágositást megadják. — **Mezei Á.** A tudósitás, sajnos, idejét multa már. Nem közölhetjük. — vitéz **Molnár Mihály.** A szives üdvözletet és kártyát köszönjük. A lapot elküldtük. — **Pataky Endre.** A szép, hazafias gyászbeszédet, sajnos, helyszüke miatt nem közölhettük. — vitéz **Lipcsey Sándor.** A nevezett cikkre nem emlékszünk, nem is találtuk mult év tavaszán megjelent számainkban. Mindenesetre tandijmentességért folyamodhat leánya részére. Forduljon utmutatásért a legközelebbi tanitóképző intézet igazgatóságához. — **Oláh István, Egyek.** Irása nem világos. Kapott-e személyre szóló értesitést, hogy felavattatik? Beadta-e kérvényét? Van-e a községben még egy Oláh István? — **Nitsmann Jenő.** Cikkét köszönjük, közöltük.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési dijakat köszönettel nyugtázzuk: vitéz Justy Emil, Hajmáskér: 20.000 K, 1926 szept. 1.* — vitéz Jenőváry József, Szekszárd: Előfizetők gyüjtéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Fábián Dezső, Fehérgyarmat: Julius 11-iki számunkban közöltük vitéz Kulai János erre vonatkozó hirdetését. — vitéz Matus Ferenc és Németh János, Gardamajor: 96—96.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Molnár Ferenc, Székesfehérvár: 100.000 K, 1927 febr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Miskolci Gábor, Szerep: 48.000 K, 1926 dec. 15. — vitéz Várkonyi József, Sajóvárkony: 50.000 K, 1926 okt. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kő József, Sopron: 96.000 K, 1927 nov. 1. — Zala vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket alant köszönettel nyugtázzuk: vitéz dr. Biró Gyula Magyaróvár, vitéz Iliás Jenő Badacsonytomaj, vitéz Major Zoltán Hahót, vitéz Szeifert Sándor Balatonfüred, vitéz Takáts Ferenc Nagykanizsa, vitéz Wittmann Ferenc Nemestördemic, vitéz Anda Gyula Tapolca, vitéz Agoston János Esztergály, vitéz Bátorfi György Mahomfa, vitéz Balog Károly Nemestördemic, vitéz Bedike István Galambok, vitéz Berta János Gutorfölde, vitéz Beke János Zalaujlak, vitéz Biró János Lesencetomaj, vitéz Bódis József Székesfehérvár, vitéz Borsfai József Galambok, vitéz Egyed György Kemendollár, vitéz Farkas József Alsóbagod, vitéz Fodor József Csácsbozsok, vitéz Gáspár Gyula Pozva, vitéz Kalamár Szilveszter Gelse, vitéz Kardos András Felsőbagod, vitéz Kertész György Szepetnek, vitéz Keve István Tótszentmárton, vitéz Kis Márton Zalaszentlőrinc, vitéz Koronczi Fülöp Zalaeger-

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

szeg, vitéz Koroknyai János Alibánfa, vitéz Kozáry Rudolf Zalagyömrő, vitéz Körmendi Kálmán Tapolca, vitéz Kraftsik György Nagypécsely, vitéz Lacher Antal Zalaegerszeg, vitéz Lérant János Gógánfa, vitéz Mohácsi József Pacsa, vitéz Molnár Pál Lentikápolna, vitéz Nagy István Csesztreg, vitéz Nyers János Sümeg, vitéz Németh Vendel Zalakaros, vitéz Németh József Zalaegerszeg, vitéz Papp Sándor Bánokszentgyörgy, vitéz Paragi Gyula Alibánfa, vitéz Páltanyai Ferenc Murarátka, vitéz Péterfi János Dészel, vitéz Pál Sándor Zalaegerszeg, vitéz Pál József Raposka, vitéz Resze Károly Balatonhenye, vitéz Simon József Rezi, vitéz Sallai József Pusztamogyoród, vitéz Szabó Rudolf Balatonederics, vitéz Szántó Jenő Nova, vitéz Szél Gáspár Gógánfa, vitéz Sziva József Nemesszer, vitéz Szőke József Csatár, vitéz Takáts József Gógánfa, vitéz Tamás János Ortaháza, vitéz Tóth János Felsőszenterzsébet, vitéz Temesvári Péter Nagykanizsa 20—20.000 koronát.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és díszmagyar-ruhákat** készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással. — Vitézeknek 6 havi részletfizetési feltételek mellett. — Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Jarouschek K.
Budapest, IV. kerület, Semmelweis-utca 7. szám
Telefon: Teréz 4—37

Készit: Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

vitéz Márton József
iparművész
Budapest, I. Maros-utca 11., földszint 2. szám.
Elvállal: diszoklevelek, nemesi címerek készitését a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, nemesi oklevelek másolását, izléses cégkártyák, hirdetések, plakátok és minden e szakmába vágó munkát.
Vitézek 10 százelékos kedvezményben részesülnek!

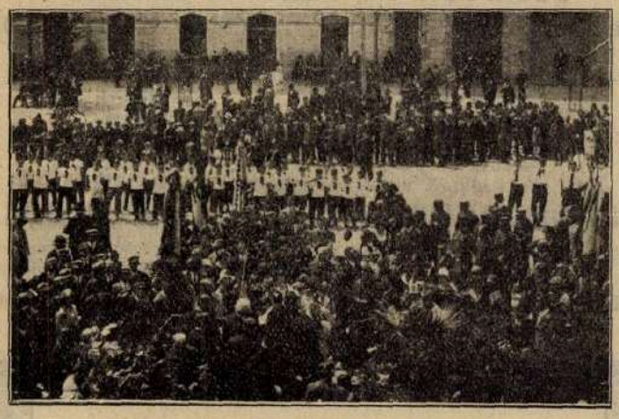

A békéscsabai leventecsapatok.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

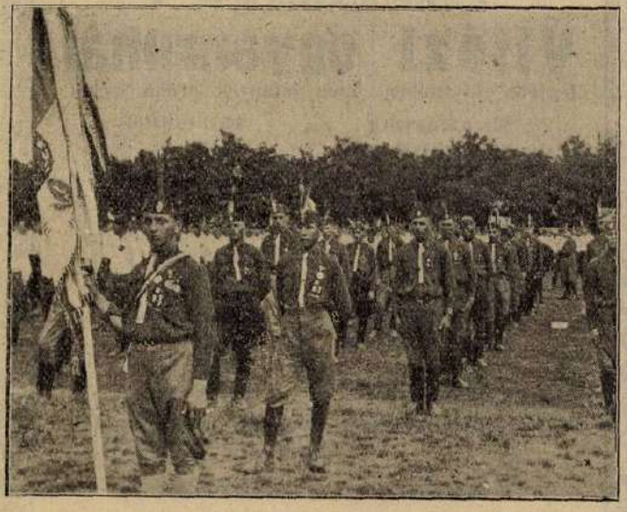

A debreceni leventeverseny. A balmazujvárosi Levente Egyesület mintacsapata.

(Takács felvétele, Debrecen.)

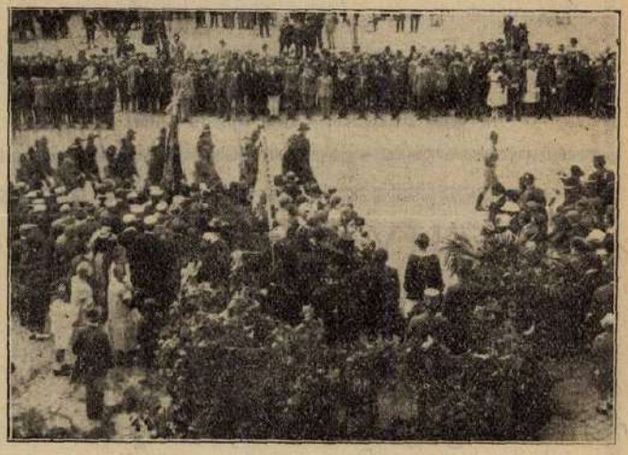

A békéscsabai cserkészek felvonulása.

Leventeünnep Orgoványon. Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő ünnepi beszédet mond a hősök szobra előtt.

A Vitézi Rend nemzetes tagjaihoz!

1. Tudatom a nemzetes vitéz urakkal, hogy a Nt. 8. sz. Vitézi Törzsektől a következő értesítést kaptam:

Tek
SCHÄFFER A.
udvari fényképész urnak
BUDAPEST.

Értesitem arról, hogy a vitézi avatásról készitett fényképfelvételei a Kormányzó ur Őfőméltóságának bemutattattak. Őfőméltóságától azon parancsot kaptam, hogy kilenc darab nagyitott képet az ő számára is készittessek.

Az a körülmény, hogy a fenti megbizást nyertem, remélem annak a bizonysága, hogy a képek a legmagasabb helyen is tetszettek.

2. Felkéretnek azon csendőrlegénységi vitézek, kiket az avatási sátor előtt csoportban **levettem,** hogy cimöket és rendelésöket velem közölni sziveskedjenek.

3. A mult számban közzétett értesitésem folytán, előreláthatólag tömeges rendelések fognak érkezni. Ebből kifolyólag kérem a t. megrendelők szives türelmét, minthogy a rendelések a beérkezés sorrendjében fognak elkészittetni.

Hazafias üdvözlettel
SCHÄFFER Á.
udvari fényképészeti müterme
BUDAPEST, VIII., József-körut 51. szám.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.
BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.
BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . , . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és **Első szerelem.** Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89
Szolidan szabott árak. Saját mühely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8-24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 31. SZÁM. 1926. AUGUSZTUS HÓ 1.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A tanyavilág és a tanitóság.

Irta: dr. **Schandl Károly**, földmivelésügyi államtitkár.

Külföldön ugybeszélnek a tanyáról, mint a tibeti hegykatlanok, vagy azindián prairiek misztikus vidékeiről. A magyar puszta nevét egész Európában ismerik, de valami különös, romantikus hitet füznek hozzá, mint ahol a betyárok és csikósok nemzete éli szilaj életét.

A magyarság nagyrésze pedig véletlenül nem az Alföld világában él, mohón olvassa Afrika legsötétebb részeiről, Ausztrália belsejéről, az Északi-Sarokról szóló felfedező jelentéseket. Az iskolás gyermekek is tudják már, hogyan élnek a zulukafferek a tropikus földön, az eszkimók az örök jég hazájában és a cowboyok a Missisipi mezőin, de keveset tudnak a magyar tanyavilágról, mert azt még senkisem fedezte fel előttük.

Szeretem a falut. Nemcsak azért, mert ott jöttem a világra, a Bakony kellős közepén, egy ezeréves kis faluban. Szeretem a falut népe miatt, mert a falusi nép termel, nem uzsorázkodik, hisz az Istenben, tüzhelyén meleg családi életet él, hazáját áldozatosan szereti s a régi magyar erényeket legjobban megőrizte. Faluhelyen az Isten háza a legmagasabb épület. A templom uralkodik a falun. A harangszó nem vész el az utca zajában. Minden házba behallatszik. Mindenki meghallja s szavára imádkoznak az emberek. Azután következik az iskola. A romlatlan tiszta magyar kultura háza. A falu minden polgára megsüvegeli az öreg iskolamestert, akire mindegyik fiui tisztelettel tekint.

Sokszor elgondolkoztam, milyen jó volt a gondviselés a magyar nemzethez, hogy ezeket a falvakat adta neki becsületes, dolgos, tisztességtudó népével. A magyar nemzetnek ezek az államalkotó tényezői. Ezek nélkül nem ezer évig, de száz évig sem tudták volna a villanyfényben uszó városok fentartani a magyar államot. Ezért szeretem a falut s annak jóravaló népét. Szeretem s dolgozom érte, nem csak azért, mert a fajtámért dolgozom benne, hanem azért, mert tudom, hogy a magyar föltámadást munkálom vele.

A béke és a szeretet földje a tanya. Ha a hóréteg nem takarja a földet, még a kenyeret adó vetés növését is meg lehet talán éjszakákon hallani. Megszerettem a tanyát s azóta megindultam a tanyavilág felfedezésére. Ma is hálás vagyok azoknak a tanyai a tanyai gazdáknak, akik a városi vasuti állomásokról kivittek a tanyákra.

Két emberrel találkoztam a tanyákon: a tanyás gazdával és a tanyai tanitóval. Ezek lettek az én testi-lelki barátaim a tanyavilág körüli utamban. Ezek éltetik a magyar tanyavilágot. Ha ma még erősebben él bennem a hit, hogy Magyarország fel fog támadni, ezt nekik köszönhetem. Rávezettek a tanyavilág ismeretére. Megismertem a magyar tanyavilágot s megszerettem. Lelkesedem érte, földjéért és népéért, mert most már látom, hogy nemcsak a falvak népe biztos támasza a magyar államfentartó rendnek, hanem a tanyavilág népe is.

A tanyavilágnak még a története is össze van forrva a nemzet sorsával. A magyar föltámadás gondolata testesült meg benne már hétszáz évvel ezelőtt. A honfoglaló magyarok a szeri pusztán alapitották az országot. Csernagrád ősi határában tartották az első alkotmányozó gyülést. A krónika szerint gazdag kultura fejlődött itt ki virágzó falvakkal és városokkal. Dörogma (ma Dorozsma) és Szer (ma Pusztaszer) bencés apátsági székhelyek voltak. Ezt a pompás keresztény magyar kulturát pusztitotta el a tatárjárás, mely után a gyéren életben maradt lakosság kevés faluban huzódott meg a Duna-Tisza közén. Messze vidékeken nem lakott ember, mig végre kimertek menni az elhagyott földekre a tanyások s kialakult lassan a tanyarendszer.

Sokan azt tartják, hogy a kulturával teljes ellentétben áll a tanyavilág. Pedig mennyire tévednek. A tanyai földmivelőnél jobb embert nem ismerek. Lelkileg a legkiválóbb anyag a kulturára. A családi érzés, az összetartozás érzete a kis tanyán legjobban kifejlődik. A természet ölén nemcsak földje van, de tüzhelye is. Leginkább érzi, hogy az isteni gondviselés kezében van a sorsa. Ezért vallásos, mélyen hivő s kilométerekre jár el vasárnap a kis tanyai kápolnába vagy a városi templomba. A tanyai nép nem lázong, nem türelmetlenkedik, megbecsüli egyik a másikat, vendégszerető, tisztelettel övezi előljáróit, megszereti a maga jó emberét s hüséges is ahhoz, akit egyszer megszeret. Az egész tanyavilágnak a tanitó a mindene, akihez tanácsért, ujságért és kulturáért fordulnak. Igy jutott a tanitóság a tanyai nép szeretetébe. Mikor a kaliforniai aranykeresőkről beszélnek, mindig eszembe jutnak az én kedves utitársaim, a tanyai tanitók, akik a magyar néplélek aranyát kutatják ott az Alföld tanyáin. A tanyatanitók a tanyavilág fölfedezői s a nemzet nem lehet eléggé hálás annak az iskolamesternek, aki egy évtizeden, sokszor egész életén át, a tanyavilág népét gondozza. Talán már nem is élne önálló állami létet a magyar nemzet, ha ezek az önfeláldozó kulturapostolok nem dolgoznának a tanyavilágban.

A tanyai tanitó müvének szépségét legjobban mutatja a tanyai nép lelkivilága. Ennek a lelkiségnek első s legerősebb vonása a hit. Érdekesen nyilatkozik meg a vallásosság a tanyai népben. 20—30 km-es messzeségben nem lehet templomot találni s a tanyai nép vallásos érzülete nemcsak arra képesiti, hogy ezt a nagy távolságot vasárnaponként bejárja, hanem arra is, hogy ünnepiesebb alkalmakkor a tanyai iskola termében rögtönöz oltárt, hogy ott végezze ünnepi imádságát. Pár éve a katholikus nagygyülésen felhivtam az ország figyelmét, hogyha 200 ezer házhelyet adunk, hogy házak épüljenek az embereknek, inditsunk mozgalmat, hogy Istennek is épüljenek házak a magyar tanyavilágban, ahol templom nélkül szükölködik a legjobb magyar nép. Azóta több helyen épülnek kisebb-nagyobb kápolnák, tanyai templomok és boldog a tanyai lakosság, ha a messze falu vagy város lelkipásztora kiszáll körébe a vasárnapi szentmisét elmondani. A tanyák hithirdetői közül legendák füződnek egyik-másiknak a müködéséhez, akik lóháton jártak mostoha időjárásban távoli kis tanyákba a vallás vigasztalásával. A magyar tanyai kultura bizonyos, hogy akkor lesz teljes, mikor minden tanyai körzetnek meg lesz a maga temploma s tanitója mellett papja is gondozza lelkiszükségleteit. Enélkül nem csoda, ha előfordult, hogy a tanyai nép vallásos hajlandósága különös szertartásokra vezetett, melyekből régebben valóságos szekták kezdtek kialakulni. Az alföldi papság dicséretére meg kell állapitani, hogy ma már mindenfelé

iparkodnak lelkipásztoraink, ha nem is minden vasárnap, de sürün kimenni a tanyai kápolnákba, iskolákba a lelki élet gondozására.

A vallásosságnak is leggyakoribb élesztője ma a tanyavilág kulturközpontja: az iskola. Mint a családapát ugy veszik körül a jóságos tanitót a tanyai lakosok, mikor vasárnaponkint összesereglenek az iskola udvarán vagy az iskola termében. A tanyai tanitó a gyermekek tanitásán kivül a felnőtteknek is kulturális és gazdasági vezetője. Az iskolában alakul meg a gazdakör, melynek a tanitó az ügyvezetője és lelke. Az iskolában kerülnek szinre a téli estéken a tanyai nép által kedvelt szindarabok, itt tartják a gazdasági előadásokat és innen indul ki minden jóravaló mozgalom, mely a tanyai élet fejlődésére irányul. Az iskola mellett állitják fel a haranglábat a kis tanyai harang részére és a tanitó inditja meg a gyüjtést a kis templom felépitésére. Az iskola igy lesz központja a fokozatosan kiépülő tanyai központnak, amely legfőbb vágya minden tanyai világnak. A magyar törvényhozás alig alkotott szebbet, mint legutóbb, mikor meghozta a törvényt, hogy a tanyavilágban az iskolák százait épiti fel. Az iskolát el is kell látni minden kultureszközzel, hogy hivatását betöltse. Népkönyvtárral, vetitőgéppel, rádióállomással és kis kerti mintagazdasággal látnám el a tanya minden iskoláját, hogy megtalálja lelki élvezetét a tanya népe a maga központján. Óriási hivatás vár ezekre a kulturközpontokra s bizony érdemes a tanyavilág részére külön készültséggel képesitett tanitóságot küldeni és azt ellátni gazdasági és kulturjavakkal, hogy munkájáért és önfeláldozásáért kárpótoltassék.

Kérem a megbecsülhetetlen értékü munkát végző tanitói kart, nemzetünk kulturapostolait, hogy folytassák a fegyverkezést és védjék meg városainkat a tanyavilágon keresztül, hogy kitarthassunk a feltámadásig, mikor majd ujra felragyog a magyar szent korona fénye, beragyogja sugaraival a Kárpátok bérceit és az Adria hullámait. Kisérje Isten áldása minden lépésüket a magyar tanitóknak, amit a magyar népért, ami kálváriás magyar véreinkért tesznek. Magyarország pedig fogadja szeretetébe a magyar tanyavilágot, mely a falvak mellett legfőbb biztositéka a föltámadásának és benne a magyar tanitókat, akik legtöbbet dolgoznak ezért a feltámadásért.

Pályázatok.

Igen nagy nyomorban élő vitéz

keres bármilyen mühelybe, vagy egyéb helyre felügyelői, vagy hasonló állást. Mint szabó müködött, tehát szabásznak is alkalmas. Öt gyermekét és feleségét nem tudja eltartani. Aki segiteni tud rajta, irjon a következő cimre: vitéz Galántai István, Győr, Domb-ut 1.

VITÉZI ÉLET.

Országos Vitézi Szék.

5976/IX. 1926. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az Országos Vitézi Szék fenhatósága és a m. kir. földmivelésügyi minisztérium tanügyi és gazdasági főfelügyelete alatt álló Vitézi Rend Gazdaképző Iskolájának igazgatósága Örkényben (Pestmegye) 50 tanuló felvételére pályázatot hirdet.

Az iskola 1926. évi október hó 4-én nyilik meg. A tanfolyam tartama egy év.

Az iskola célja, hogy a Vitézi Rend telkes vitézeit és ezek váromanyosait (örököseit), továbbá a megfelelő vagyonnal rendelkező, bármelyik keresztény felekezethez tartozó ifjakat hazafias szellemben, tanult gazdákká kiképezze. Ezek az iskola elvégzése után képesek lesznek saját birtokaik okszerübb kezelésére. A gazdasági és általános ismereteken alapuló tudással tehát visszatérve saját otthonukba; öntudatos, szorgalmas és helyes gazdálkodásukkal, valamint egyéni jó tulajdonságaikkal, követendő példát mutathatnak gazdatársaiknak és a gazdatársadalomban vezető szerepet tölthetnek be, hogy dicső őseikhez és a vitézi névhez méltókká legyenek.

A felvételi feltételek a következők:

1. Betöltött 17 éves életkor, mely születési bizonyitvánnyal igazolandó.

2. Erős, egészséges testalkat és a himlő elleni sikeres ujraoltás, sérv, tüdőbaj vagy esetleg más lappangó fertőző betegségben, továbbá testi hibák és fogyatkozásban szenvedők az intézetbe fel nem vehetők, ezért az orvosi bizonyitványnak ezek megállapitására ki kell terjeszkednie.

3. Iskolai bizonyitvány annak igazolására, hogy a folyamodó jól tud irni, olvasni és a négy alapmüvelettel számolni.

4. Irásbeli nyilatkozat a folyamodó szüleitől vagy gyámjától. (Kiskoru váromanyosoknál a telek gondnoka), melyben arra kötelezi magát, hogy a tanfolyam tartama alatt az ellátási és egyéb dijakat az iskola pénztárába pontosan befizeti.

5. Hatósági erkölcsi bizonyitvány.

6. Községi bizonyitvány, mely feltünteti a folyamodó vagy atyjának vagyoni állapotát, eddigi foglalkozását, kiskoruság esetén testvéreinek számát és életkorát.

7. 1., 3., 5., 6. pont alattiakat az Országos Vitézi Szék igazolja.

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

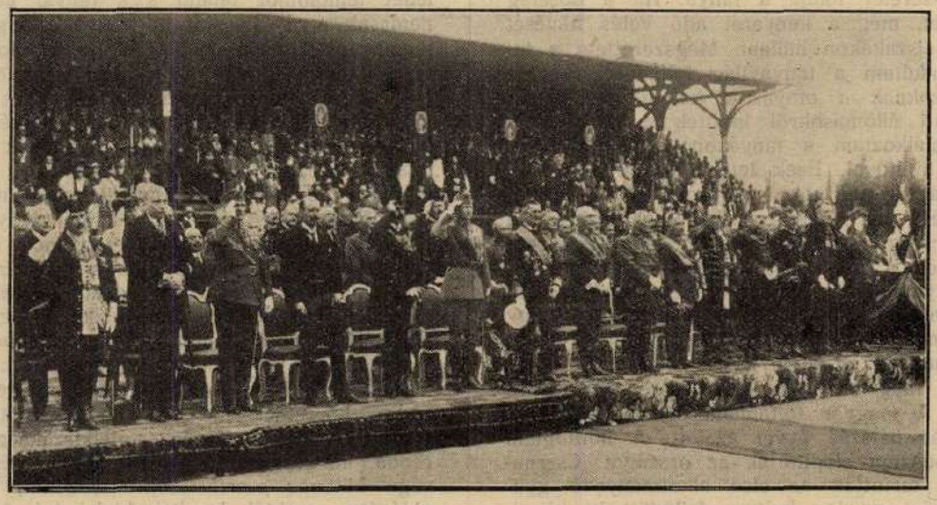

3. *„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában . . .“* Schäffer Á. felvétele.

Fizetendő dijak:

A bennlakó tanulók után személyenkint egész évre:

1. Beiratásért	10	pengő.
2. Butor- és eszközhasználatért	60	„
3. Mosás, fütés és világitásért	120	„
4. Élelmezésért	360	„
Összesen	550	pengő,

azaz: ötszázötven pengő fizetendő. Az évi ellátási dijnak első fele: 275 pengő a tanév kezdetén, október hó 10-ig, a másik fele pedig március hó 1-ig fizetendő be az iskola házi pénztárába, hivatalos nyugta és ellennyugta alapján.

Indokolt esetben havi részletekben is eszközölhető a fizetés, melyre az igazgatóság ad engedélyt. Helyben lakó bejáró tanulók évi tandij és egyéb költségek fejében 150 (egyszázötven) pengőt fizetnek.

A tanulók ingyen orvosi kezelésben részesülnek, de a gyógyszerek árát ők tartoznak fizetni. A mosáshoz minden tanuló évenként 5 (öt) kg. szappant köteles két részletben beszolgáltatni.

A tanulók felvétele: A tanulók felvételét az Országos Vitézi Szék teljesiti. A vitézek vagy váromanyosaik a felvétel iránti kérvényeiket a mellékletekkel együtt augusztus 15-ig személyesen kell hogy beadják a vármegyei Székkapitánysághoz. Kisgazda ifjak kérvényeiket ugyanakkorra az iskola igazgatóságához Örkénybe kell hogy beküldjék.

Az összes kérvények az Országos Vitézi Székhez Budapest (Várpalota) intézendők.

A felvett tanulókat az iskola igazgatósága értesiti, kik október hó 4-én Örkényben, Pest vm. jelentkeznek. A felvett tanulók az alább jelzett ruházattal szerelik fel magukat: 1 rend ünneplő, 1 rend munkaruha, 6 darab ing, 6 darab lábravaló, 4 darab törülköző, 6 darab zsebkendő, 6 pár kapca, 1 pár csizma, 1 pár munkalábbeli, 1 darab 2 m. hosszu, 1 m. széles szalmazsák, 2 darab ágylepedő, 1 darab fejvánkos, 2 darab fejvánkoshuzat, 1 darab tiszta szürke kéksávos pokróc, 1 darab ágyteritő, 1 pár acél evőeszköz (1 darab kés, 1 darab villa), 1 darab kanál, 1 darab vizes pohár.

Megjegyzés: Oly vármegyék, erkölcsi testületek vagy magánosok, kik évi 550 (ötszázötven) pengő oktatási és ellátási dij befizetésére kötelezik magukat, vagy ennek erejéig alapitványt tesznek: jogositva vannak arra, hogy elsősorban egy vitézt (váromanyost) vagy egy gazdaifjut felvételre ajánljanak.

Az alapitók a tanuló nevét, okmányaiknak csatolása mellett augusztus hó 15-ig közlik az Országos Vitézi Székkel.

Kivánatra bővebb felvilágositásokat készséggel nyujt az iskola igazgatósága.

Örkény, 1926. évi julius hó.

A vitézi Rend Gazdaképző Iskolájának Igazgatósága.

Vas vármegye vitézeihez!

Az Országos Vitézi Szék az elmult évek mintájára a folyó év telén is két turnusban telkes vitézek részére különböző földmivesiskoláknál négy-négyhetes tanfolyamokat létesit. Ezen tanfolyamok elvégzése a telkes vitézek részére kötelező. Felhivom tehát e tanfolyamot még nem végzett megyebeli telkes vitézeket, hogy ezen téli tanfolyamra való vezényeltetés iránti kérelmüket folyó évi szeptember hó 1-ig a székkapitánysághoz irásban terjesszék be. Megjegyzem, hogy megfelelő számu jelentkező hiányában hivatalból lesznek vitézek vezényelve.

A résztvevők a tanfolyam kezdetéről, valamint arról, hogy mely földmivesiskolánál lesznek beosztva, idejekorán értesittetnek. Előreláthatólag lakás, fütés, élelmezés és tandij fejében 120 kg buza ára lesz fizetendő a hallgatók által. (288—1926. msz. szám.)

*

Folyó évi julius hó 4-én, Szombathelyen megtartott vitézi telek átadási ünnepély alkalmából a Kormányzó Ur Őfőméltóságához intézett üdvözlő táviratra Őfőméltósága katonai irodájától az alábbi válasz érkezett:

»A 25 megyebeli vitéz telekbeiktatása alkalmából a vasvármegyei Vitézi Szék diszközgyülése hüségének és hódolatteljes szeretetének megnyilvánulását a Kormányzó Ur Őfőméltósága kegyesen tudomásul venni méltóztatott és elrendelni kegyeskedett, hogy magas üdvözletét a diszközgyülés minden egyes tagjának tolmácsolja. A katonai iroda főnöke.« (230—1926. msz. szám.) Székkapitány.

Szabolcs- és Ung vármegyék vitézeihez!

Értesitem a nemzetes urakat, hogy a vármegyei Vitézi Szék irodahelyisége az uj pénzügyi palota (Széchenyi-utca) II. emeletére, 2. ajtószám alá költözött.

Fogadónapok minden szerdán és szombaton 11—12-ig.

Székkapitány.

Észak-Pest vármegye vitézeihez!

Vitéz Feördeös Vilmos ny. ezredes urtól Észak-Pest vármegye Vitézi Székének székkapitányi tisztségét átvettem.

Addig is, amig módom és alkalmam nyilik rá, hogy vitéz bajtársaimat személyesen és élőszóval üdvözölhetem, ez uton köszöntöm e hagyományokban gazdag nemes vármegye minden vitézét.

Kérem és elvárom, hogy a megyei széket hazánk és fajunk javára irányuló törekvéseiben — egyetértve s a bajtársi szeretetben összeforrva — a megyei vitézek a jövőben is olyan buzgalommal támogassák, mint elődöm alatt, a multban tették.

Vitéz Fabényi Ede főtanácsnok, székkapitány.

Veszprém vármegye vitézei!

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 18.617/1926. sz. itéletével Nagygyimót község határában megitélt egy 8 kat. holdas vagyonváltság földből alakitott vitézi telket. Igénylése Veszprém vármegye Vitézi Székéhez folyó évi julius hó 31-ig bejelentendő. Jelentkezés után az eljárási költségek is befizetendők. (Körülb. 1,200.000 kor.)

Székkapitány.

Sopron vármegye telkes vitézeinek!

1. Akik a tél folyamán a csermajori (Vitnyéd község mellett) kisgazdaképző iskolában a vitézek részére felállitandó négyhetes gazdasági tanfolyamon részt akarnak venni, jelentsék ezen szándékukat folyó hó 31-ig levelezőlapon a Székkapitánysághoz.

Hangsulyozom, hogy a gazdasági tanfolyamok elvégzése a vitézek részére kötelező s elegendő önként jelentkező hiányában a hallgatók kiválasztása innen fog megtörténni.

2. Azon vitézek, kik járadékfizetéssel hátralékban vannak, minél előbb rendezzék ezen tartozásukat annyival is inkább, mivel a késedelmi kamat egyre nő és folyó évi október 1-ig a most végződő gazdasági évre is feltétlenül be kell fizetni a járadékot.

3. Mult évi felhivásom alapján a vármegyei Vitézi Szék rendelkezési alapjára vitéz Csonka Pál Bük 300.000, vitéz Virág Gyula Pereszteg és vitéz Gősi Ferenc Bősárkány 200—200.000, vitéz Tóth Péter Sopron 50.000, vitéz Pinnyei András Pinnye 25.000 és egy magát megnevezni nem óhajtó tiszti vitéz 100.000 koronát adományozott.

A fenti adományokért ezuton mondok hálás köszönetet.

Ezuttal ujból felhivom a telkes vitézeket, hogy ezen alaphoz az idén is járuljanak hozzá tehetségük szerint. Hangsulyozom, hogy az alap nemes rendeltetését tartva szem előtt, a legkisebb összeget is, — pár kg buza árát — köszönettel veszem. Székkapitány.

Családi értesitő.

Névváltoztatás.

Vitéz dr. Máriaföldi Márton reálgimnáziumi tanár családnevét a m. kir. B. M. 151.381/926. sz. rendeletével »Máriaföldy«-re változtatta.

Születések.

Dr. vitéz Fraknóy Gyula ügyvéd és Kanovics Hedvig Marianna leánya Veronika Mária Hedvig, szül. Ujpest 1926. január 28.

Vitéz Szekeres László István Kálmán honv. őrnagy és Csáki Eszter leánya Magdolna, szül. Szeged 1926. febr. 14.

Vitéz Toókos Gyula huszár alezredes és Horváth Ilona leánya Emőke, szül. 1926. ápr. 13.

Vitéz Virányi Árpád főelőadó és Hlatky Aranka fia Árpád Imre Károly, szül. Budapest 1926. máj. 4.

Házasságok.

Vitéz Füzesséri és Tövisi Füzessóry Sándor tb. szolgabiró és Okcsay Irén esk. Mezőzombor 1926. ápr. 17.

Vitéz Mátray Dezső községi jegyző és Máté Margit Anna esk. Miskolc 1926. máj. 1.

Vitéz Péterfy Sándor m. kir. tüzérfőhadnagy és Mally Erna Mária Klára esk. Budapest 1926. febr. 6.

Halálozások:

Vitéz Nagy Pál tábornok és Kubay Mária fia Lajos Tibor megh. 1926. ápr. 1.

Vitéz Szekeres László István Kálmán m. kir. honv. őrnagy megh. Szeged 1926. febr. 18.

Nemes vitéz Szentgyörgyi Lajos ny. áll. tábornok és Megyessy Ilona fia Zsolt István megh. Debrecen 1926. január 15.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Legeltetés és takarmányozás.

A junius hó 13-án, Szombathelyen megtartott »Gazdák Vándorgyülésé«-n felolvasta: vitéz báró **Roszner István.**

Őszinte hálával kell, hogy eltöltse minden vasi gazdát, hogy az OMGE. ezen vándorgyülését ezidén szükebb hazánkban. Vasmegyében rendezte, mellyel módot nyujtott olyanoknak is a tudományos tanok meghallgatására, kik különben ettől elestek volna.

Különös hálával adózunk Somsich László grófnak nagy értékü beszédeért, mely oly bölcs és mélyrehatő volt, hogy legjobban tennénk, ha szivünkbe zárva, haza vinnénk, hogy gazdaságunkban aranynyá váljék.

Köszönetet mondunk továbbá Weiser István tanár urnak is hasznos, tudományos fejtegetéséért és Konkoly-Thege Sándor főtitkár urnak érdekes dániai tanulmányainak előadásáért.

Szabad legyen azonban Weiser tanár urhoz egy kérés sel fordulnom, t. i. azzal, hogy értékes munkásságát a takarmányozás terén azokra az itten csak per tangentem emlitett, de szerintem eminens fontosságu dolgokra is kiterjeszteni méltóztatna, mint legelő, legeltetési üzemterv és gazdaságos téli alaptakarmányozás.

Az első két pontot együtt tárgyalom, ez tenyésztéssel egybekötött tehenészetekre vonatkozik, melyek már egészségi szempontból is folytatják a legeltetést. De éppen ezen tehenészetek nagy része, — s bocsánat ha gazdatársaimat most megbántom, — télen igen közepes kondicióban vannak. A tejeladások elmaradnak, a cselédek is csak részben kaphatják meg az illetményeiket, de nem baj, mert jön a Szent György nap s jön a május, bíborhere, lucerna s lucerna tömegeivel — a téli hibák szinleg elmulnak — a fiatal üde legelők le lesznek tarolva, a trágyatelepek pedig gyönyörüen zöldelnek a sok friss trágyától.

Pedig ha a gazda a legelőt megbecsülné s azt nem mint mellékes, szántóföldnek nem alkalmas földet, hanem vele egyenrangunak tekintené, ha legelőterületét esetleg a szántó rovására vagy a lóheréinek két évig való meghagyása által ugy kiterjesztené, hogy számos, állatonként körülbelül 14, magyar hold esne, ha üzemtervét azzal az erős szándékkal állitaná be, hogy tehenészetének és egy éven felüli növendékmarháinak tisztán legelőn kell nemcsak megélni, hanem bőven tejelni is, illetőleg erősen fejlődni, ha az igy megtakaritott zöldtakarmányt szénának gyüjtve, illetve besavanyitva elteszi télire s ehelyett kevesebbet nézi a mütakarmányokról szóló árjegyzékeket, ugy rá fog jönni arra, hogy a tehenészet és a szarvasmarhatenyésztés még a mai nehéz viszonyok között is tud igen jövedelmező üzletág lenni.

Természetes, hogy annak a legelőnek kifogástalannak kell lennie, azon gaznak vagy kórónak nem szabad teremni, az állatok ürülékét frissen széjjel kell teriteni, három-négy évenként komposzttal és évente mütrágyával, főleg nitrogénnel trágyázni, turnusokban erősen benépesitetten legeltetni, de ha kopasz, két hétig pihentetni.

Mert nem állja meg helyét, ha a gazdák ráfizetés esetén azzal nyugtatják magukat, hogy a szarvasmarhatenyésztés és tehenészet manapság elsősorban a trágyaprodukciót célozza, mert megfeledkeznek arról, hogy a trágya nagy részét ismét takarmánynövények alá hordják ki nagy költségekkel és ezeknek nagy részét zölden etetik el ujabb trágyaprodukrió végett. Ez a tiszta veszteség körforgalma, mely manapság meg nem engedhető luxus és ezért azon javaslatomat bátorkodom a Gazdasági Egyesület, az OMGE. és a Mezőgazdasági Kamarák elé terjeszteni, hogy közös megegyezés alapján, német mintára ugynevezett Grünland Bundokat, azaz olyan gazdákból álló szövetségeket létesitsenek, melyek célul legelőik és rétjeik magas kulturfokra való emelését és ezzel az előbb vázolt gazdaságosabb üzemterv bevezetését célozzák. A földmivelésügyi minisztérium képviselőihez pedig azon kéréssel fordulok, hogy ennek keresztülvitelének elősegitésére, tekintve, hogy ez az országnak közgazdaságilag is érdeke volna, ilyen irányban szakembereket képeztetne ki, kik ezen szövetségeket és az egyes gazdákat szaktanácsokkal ellátnák és az utasitások keresztülvitelét irányitanák.

A harmadik pont, a téli takarmányozás üzemtervileg helyes megoldása, melyhez mint praktikus gazda, ki előtt elsősorban a tisztajövedelemmel van nagy becse, szeretnék hozzászólni.

A téli takarmányozásnak alapját a prima szénának kell képezni. Emellett szól nemcsak a tudomány, hanem az amerikai praktikus farmerek gazdálkodása is, kik a tejtermelés technikája terén a világ legelső helyén állanak, annak dacára, hogy náluk az emberi munkaerő a mienknek tizszeresébe kerül, az ásványi anyagokban gazdag, prima szénának juttatják az első helyet.

A prima széna minálunk kissé legendaszerü fogalom. Ezért a szénakészités technikájára sokkal nagyobb sulyt kellene fektetni és tényleges különbséget csinálni a réti széna és a pillangósviráguak szénájának készitési módja között.

A pillangósvirágnak szénájának alfája az, hogy azt forgatni sem szabad. Ezért, azt német mintára, amint kissé megfonnyadt, háromlábu száritóállványokra kell rakni, melyeken behordásig marad. Ezzel az eljárással nemcsak mindenkor prima takarmányt, hanem nagyon olcsón készitett takarmányt lehet kapni, mert ez a módszer a kaszálástól a kazalba rakásig magyar holdanként csak két és fél, három napszámot igényel.

A réti széna készités elve, ettől ellenkezőleg az, hogy ennek nem a naptól, hanem a levegőtől kell megszáradnia. A kaszások vagy kaszálógép mögött kell menni a hintőknek a villával, kik a rendeket magasra feldobva széjjel teritik. Ez a müvelet másnap lehetőleg kétszer ismétlődik és estére, hogy a harmattól óva legyen, a szénát kis petrencékbe kell összegyüjteni. Harmadnap délelőtt a petrencék széjjel teritthetnek, jól átrázattatnak és délután már nagy boglyákba gyüjthető a széna össze, melyet akár aznap, naplemente előtt be lehet hordani. Aki ezt kétségbe vonná, kérdezze meg aratóimat, kik ezen munkákat részért szokták végezni s kikről bajosan hihető, hogy ha ezen eljárási mód kárukra volna, maradi gondolkozásuk mellett ezt ugy csinálnánk.

Alaptakarmányként a szénán kivül olyan tömegtakarmányok jönnek tekintetbe, melyek részben gyomortöltelékét kell, hogy képezzenek, részben a keményitőérték nagy részét kell, hogy nyujtsák. A gazdaságok, amennyiben e célra nem répaszelelet használnak, takarmányrépát szoktak etetni. Ez azonban csak addig mondható gazdaságosnak, amig a répa holdanként keményitőérték hozama más növényekével konkurrensképes marad.

Egy közepes 80 q-ás magyar holdankénti burgonyatermés 15 q keményitőértéket hoz. Ugyanezen mennyiség előállitásához egy nem épen közepesnek mondható kb. 240 q-ás magyar holdankénti takarmányrépa termés szükséges. A burgonya müvelése és betakaritása hozzávetőleg egyharmad annyiba kerül, mint a répáé, ugy, hogy a jövedelmezőség szempontjából étrendileg a répa bármilyen előnyös is volna, a burgonyával nem versenyképes. Viszont

a burgonya sem versenyképes a savanyitás céljára termelt takarmányokkal, mert ha szöszösbükköny után csalamádét termelünk, ugy magyar holdanként a kettőben nemcsak körülbelül 25 q keményitőértéket, hanem még körülbelül négy-négy és fél q emészthető fehérjét is kapunk s ezért nem kell csodálkozni, ha az amerikai farmer a kapásnövényt a maradi európainak nevezi és még a legkisebb gazdaságban is megépiti a takarmánysilót. De, hogy ezen nagy előnyöket mi is kihasználhassuk, szükségünk van ilyen irányu felvilágositás, szakoktatás, tanácsadás, tervkészités és olcsó hitelre. Feladatok melyek az államra hárulnak és ha az állam nekünk azt mondja: »add meg adóban, ami az államé,« ugy mi azt hiszem jogosan kérhetjük, hogy juttassa nekünk is azt, ami a fejlődésünkhöz kell.

»Mert ha a gazdát segiti,
Nagymagyarországot épiti!«

A burgonyavész és az ellene való védekezés.

Irta: **Básztl Elek,**

a Felsödunántuli Mezögazdasági Kamara előadója, ny. gazd. egyes. ügyv. titkár.

Csonkamagyarország egyes vidékein a sok esözés folytán a burgonyavész annyira elszaporodott, hogy ha a gazdák idejekorán — most, amig még nem késő — nem látnak a védekezéshez, teljesen el is pusztulhat, különösen akkor, ha az időjárás továbbra is még csapadékos marad.

A burgonyának a burgonyavész vagy rothadás (phytophtora infestans, vagy peronospóra infestans) a legnagyobb ellensége. Ezen betegség tünetei abban nyilvánulnak, hogy a burgonya lombja már ilyenkor (a nyár derekán) megfeketedik és a gumók még a mezőn elrothadnak. Ezt egy élősdi gomba, a phytophtora infestans (burgonyavész) okozza. A phytophtora infestans (burgonyavész) finom fonalai, amelyek csak erős nagyitással láthatók a burgonya leveleiben, szárában és gumójában, annyira elterjednek, hogy kiszivják a levél, a szár és gumó belsejét s ennek következtében ezek megbarnulnak és elpusztulnak. Ez a betegség átterjed egyik növényről a másikra, ezért igen ragályos. Mivel a burgonyavész gombája csak nedves és meleg időben tenyészik, ezért terjed el nedves nyáron annyira, hogy a burgonyatáblákat mind ellepi.

A betegséget első időszakában a burgonya levelén lehet felismerni; ugyanis a burgonya levelein előbb sárga, később barnás foltok támadnak, ezek végül megfeketednek és kiszáradnak. Eleinte csak gyéren mutatkoznak az apró, sárga foltok, ugy hogy a nem gyakorolt szem nem is veszi észre, azonban nedves időjáráskor (mint például az idei) ezek csakhamar megbarnulnak és utóbb az egész lomb is megfeketedik.

A barna foltok fehéresen vannak szegélyezve és ez a fehér por terjeszti tulajdonképen e pusztitó betegséget. Az a fehér por tehát, amely el szokta lepni a burgonya zöld leveleit, nem egyéb, mint a burgonyavész csirasejtje, mert amint a csirasejtek kiképződtek, a legkisebb rázás vagy légáramlatra le is válnak; de amint egyik levált, utána megint uj csirasejt képződik, mindaddig, amig a burgonyalevél még friss. Amint azonban a burgonyavész a levelet tönkretette, elpusztul, mert a száraz levél nem nyujt neki táplálékot.

Ha a burgonyavész csirasejtjei eső- vagy harmatcseppekbe kerülnek, akkor belső tartalmuk több részre oszlik, az egyes részek egyenként kilépnek tartójukból, legömbölyödnek és két-két fonálszerü függelékkel tovább mozognak. E mozgó gömböcskéket rajzóknak hivjuk. Ezek eléggé gyorsan mozognak az eső- vagy harmatcseppekben, azonban rövid idő mulva mozgásuk megszünik, mert akkor elkezdenek már csirázni. Ha ilyen kikelő csirasejt a burgonyalevelekre kerül, behatol a burgonyalevélbe, annak tartalmából táplálkozik, minek folytán a levél megbarnul és végre egészen elhal. De a burgonyavész fonalai nemcsak a levélben élnek, hanem a szárban és ezen keresztül a gumóba is bejutnak. Ennek folytán a szár is elszárad és a gumó pedig megrothad. A gumóba a burgonyavész ugy is bejuthat, ha a csirasejtek a földre hullanak és az eső belemossa a talajba, mivel igy a talaj résein át egészen a gumókig jutnak, ott a gumóba behatolnak. A gumó erre csakhamar megbarnul és rothadásnak indul. A gumóban először a héj alatti kéregréteg barnul meg, mivel ebben a rétegben van a legtöbb fehérje és ez tartalmaz legkevesebb keményitőt. Ha ilyen beteg gumókat kupacokba rakjuk, akkor a burgonyavész a betegekről az egészséges gumókra is átterjed, még pedig a gumók sérülésein, vagy pedig a szemeken keresztül.

Sok esetben a beteg gumó külsőleg egészségesnek látszik, ugy hogy mint egészséges, el is lesz ültetve, természetesen, amint az ilyen gumó kihajt, a benne lévő burgonyavész is vele növekszik és belenő az uj szárba és levelekbe, sőt az uj gumókba is; igy tehát a burgonyavészt egyik évről a másikra átvihetjük. Ha már most esős az idő, az a néhány növény fertőzőfészekké válik és egész táblákat tönkretehet. Innen azután a szél átviheti a burgonyavész csirasejtjeit más burgonyaparcellákra is.

Az áttelelésre azonban a burgonyavész csirasejtjei nem képesek, mert csak rövidebb ideig tartják meg csirázóképességüket, ezért a burgonyaföldön visszamaradt csirasejtek a tél folyamán rendszerint elpusztulnak. Sokkal veszedelmesebbek a takarmányként felhasznált burgonyavészes gumók, mivel a vész a trágyával könnyen elterjeszthető; ezért az ilyen beteg gumókat célszerübb előbb megfőzni és igy feletetni. A beteg burgonya lombját se használjuk trágyának, mert ezuton is elterjedhet a baj.

Ezen betegség védekezéséhez ép ugy, mint a szőlőperonospóra ellen, csakis rézkészitmények használhatók, akár permetezésre, akár porzásra. Költségek szempontjából feltétlenül a porzás részesitendő előnyben, miután munkája gyorsabb és a viz szállitása is elmarad. A porzáshoz igen jól beválik a »Burgol«, amely hatásában ugy a bordóilevet, mint más külföldi rézkészitményeket lényegesen felülmulja.

A porzás keresztülviteléhez háti porzógépek használandók, amelynek ára a biztositott terméstöbbletből csakhamar megtérül.

A »Burgol«-lal való porzást egy évadban legalább is háromszor kell eszközölni és pedig először junius hó második felében, másodszor és harmadszor augusztus közepétől szeptember közepéig. Végül még felemlitem, hogy a »Burgol«-lal való porzás nemcsak a burgonyavész, hanem az Alternaria nevü levélbetegség ellen is megvédi a burgonyát.

Aratás után.

Országszerte javában folyik az aratás és a gazda bizakodó reménnyel gyüjti be egész évi fáradságának aranykalászu jutalmát. A gabonatáblák tarlói fölött meleg borzongással égett még a nyári nap heve, de a kopasz földek fölött végigfutó szél már az őszbe hajlás mulásait keresi... A jó gazda azonban nem pihen elmult évi fáradságának felzsákolt eredményein, hanem már most beállitja és elvégzi a jövő évi termelés érdekében szükséges munkálatait. Ezek között időszerinti sorrendben és jelentőségében is első helyen áll a tarlószántások véghezvitele. A learatott táblák földjében a gabonák után nagymennyiségü talajerő és humusztartalma nagymértékben gazdagodhatik.

Azonkivül a gabonatáblán kipergett gyommagvak elpusztitását is most az üres táblán kell megkezdeni. Ezen kettős célt szolgálja és biztositja az idejében és jól elvégzett tarlószántás. A kisgazdák, sajnos, ezen fontos talajelőkészitő munkát nem ismerik és termelésüknél nem alkalmazzák. Őket az aratás és cséplés munkái részben teljesen lekötik, másrészt meg azt tartják, hogy a most sekélyen megszántott földet ősszel vetés alá kellően megszántani nem lehet, mert az az ekét magából kiveti.

A rossz gazdának ilyen szomoru tapasztalását megcáfolni nehezen lehet, mert a megkinzott föld az olyan ember ekéjét magában tényleg nem türi, aki földjét csak az aratás után pár hét mulva, annak teljes kiszáradása után szántja meg és ekkor is, a későn felhasogatott földjét hantosan, boronálatlanul és hengerezetlenül magárahagyja. Az ilyen rosszul végzett félmunkából terméskozó áldás tényleg nem lehet! A jó gazda azonban a tarlóhántást már akkor megkezdi, midőn gabonakeresztjei még szép sorjában kinn a földje egyik szélén vagy közepén

állanak és ezáltal az aratáskor még meglevő vizkészletét a földből elpárologni nem hagyja. A kötöttebb földön sekélyen, homokon meg mélyebben megszántott földjét a kívánalom szerint jól lehengerezi vagy megboronálja, hogy a földhasábok szépen összeálljanak és a hantok teljesen széjjelmáljanak. Az ilyen összeálló, morzsalékos földben a nap szárító hatása teljesen megszünik s a talaj ezen kedvező struktur-állapota mellett a talajbaktériumok tápanyag felturó, bomlasztó munkájukat a legelőnyösebben végzik. Ezen belső munka és folyamat pedig a talaj beéredését segiti elő. Közben meg a földre pergett gyommagvak is kikelnek és az ilyen beéredett és kigyomosodott földön 3—4 hét mulva ujabb, de most már mélyebb keverő szántást lehet végezni. Az idejében végzett jó tarlóhántással trágya nélkül is tudja az okos gazda földjét gazdagitani és kapa nélkül is a káros gyomot irtani s ezért ezt a munkát a termelés folyamatából kikapcsolni egyáltalán nem lehet.

Magyaróvár, 1926. julius hó 19-én.

vitéz dr. **Biró Gyula,**
gazd. akad. tanársegéd.

Védekezés a burgonyavész ellen.

Mult alkalommal fenti cim alatt közzétett cikkem kiegészitéseképen közlöm, miszerint burgonyavész esetén a burgonya levélzetének permetezésére a bordói léből kétszázalékos oldatot kell használni. Az első permetezést juniusban kell végezni és utána két hét mulva s ha kell, ujra két-három hét mulva, esetleg többször is, a permetezést meg kell ismételni.

Perosánból vagy Nosperalból juniusban egyszázalékos, azután kétszázalékos oldatot kell három-négyheti időközben alkalmazni. Ezt is három-négyszer kell megismételni. Egy kat. holdra egyszeri permetezésre 5—7 kg. kell. Egy kg. ára 12.000 korona. 50 kilogrammos megrendelésnél már csak 10.000 korona kg.-ként.

Burgolnál nem kell viz, ami nagy költség- és időmegtakaritás, mert ezzel porozni kell. Ezt a közönséges kénporzóval végezzük, épp ugy, mint a szőlőnél. Ezzel is juniusban kell kezdeni a porozást és az időjárás szerint kétszer-háromszor megismételni. Az idén természetesen legalább háromszor. Egyszeri porzásra kell kat. holdanként 5—7 kg. Öt kg.-os csomagban kg.-ként 12.000 korona, 50 kg.-os mennyiségben kilogrammonkint 10.000 korona.

Nitsmann Jenő m. kir. gazd. tanár.

»Járadéktelkek kataszteri tiszta jövedelmének leszállitása.«

cimü folyó évi julius hó 18-iki számunk 3. oldalán megjelent közleménnyel kapcsolatban a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara értesit, hogy ezen közlemény adatai a következőkkel egészitendők ki: Az 1922. évi XXI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 184.900—922. P. M. sz. utasitás 26. §-a értelmében a kat. osztályozás kiigazitása tárgyában beadott kérvényeket a pénzügyigazgatóságok csak az esetben veszik tárgyalás alá, ha mellékelik az illetékes mezőgazdasági kamara bizonyitványát, mely szerint az osztályozást a Mezőgazdasági Kamara részéről szintén aránytalannak és igazságtalannak tartja. A községi előljáróságok, valamint gazdasági szakértők igazolására szükség nincs, az ilyen igazolásra az eljárást meg nem inditják.

Uj dohánybetegség lépett fel. Hogyan kell védekezni ellene?

A dohányban, különösen Szabolcs- és Hajdumegyék területén, uj betegség, az ugynevezett levélfoltosság tünt fel, amely már eddig is 10—90 százalékig terjedő károkat idézett elő. A betegség azzal kezdődik, hogy a levélen kis zöld pettyek jelennek meg, melyek barna folttá nőnek, végül száradás lepi el a levél egész területét, mely összezsugorodik és petyhüdten lóg le a tőről. Amerikában ismerik ezt a dohánybetegséget s ott a védekezési mód főkép a fertőzés távoltartásából, a mag fertőtlenitéséből és csávázásából áll. Erről mi már lekéstünk és ezért csak a porozás és permetezés révén védekezhetünk ellene különböző szerekkel, elsősorban a bordói lével. Meg lehet próbálni a beteg levelek letépését is, hogy igy legalább a betegség továbbterjedését meg lehessen akadályozni.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Szük keretek között bonyolódik le a terménypiacok forgalma, mert a kereslet erősen tartózkodik a vásárlásoktól. A határidős piacon a vásárlók szintén tartózkodnak a vételektől azonban az árak itten emelkedőek. Ha a kinálat továbbra is tartózkodó marad, ugy rövidesen magasabb árak várhatók. A rozspiac üzleti tevékenysége jelentéktelen. A készárupiac irányzata nem egységes. A tengerentuli buza drágul. A rozspiac szintén csendes. A terménycikkek piacán főkép az árpaféléket keresik. E cikkből elsőrendü minőségü áru igen kevés van a piacon és igy az jól elhelyezhető. A magpiacon a repce iránt élénk a kereslet. A gyümölcspiacon az összes cikkek olcsóbbodnak a bőséges felhozatal következtében. A főzelékfélék közül csak a paradicsom olcsóbbodik a többi cikk, melynek főidénye már elmult kissé drágul.

Legujabb árak:

Terménypiac: 76 kg.-os lv. buza 360—362.5, felsöt. 357.5—360, egyéb 355—357.5, 77-es tv. 365—367.5, felsöt. 362.5—365, egyéb 360—362.5, 78-as tv. 367.5—372.5, felsöt. 365—370, egyéb 360—365, 79-es tv. 370—375, felsöt. 367.5—372.5, egyéb 365—370, rozs pestv. és egyéb származásu 225—227.5, takarmányárpa 230—240, közép. 217.5—220, repce 540—550, zab 280—285, közép 270—275, tengeri 260—262.5, korpa 165—167.5.

Takarmánypiac: rétiszéna Ia 110—125, IIa 75—105, IIIa 50—70, félszáraz lucerna 90—100, lucernaszéna 120—145, lucerna és szénakeverék 100—110, zabosbükkönyszéna 85—100, tengeriszár zöld 40, száraz zabtakarmány 60—70, alomszalma IIa 50—70.

Zöldségpiac: burgonya 1.5, vöröshagyma 3, fejeskáposzta 1.5—2, kel 2—2.5, vöröskáposzta 4.6, karfiol 10—12, paradicsom 2—4, zöldpaprika 14—16; uborka 1.5—3, torma 28, gomba 16—30, tök 0.5—1, gyalult 2, vajbab 3—4 ezer korona kg.-ként. Kalarábé 0.40.6 ezer korona fejenként. Tengeri 1 cső 0.5—1 ezer korona.

Gyümölcspiac: alma rétesnek való 4—8, asztali 12—16, körte Ia 12—16, IIa 4—10, meggy 10—16, kajszinbarack 12—16, IIa 4—10, őszibarack 20—30, IIa 8—16, sárgadinnye 36—40, szőlő 50—70, szilva 4—8 ringló 16—20 ezer korona kg.-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.2—1.3, kannatej kimérve 4.6—6, tejfel 24—26, habtejszin 42—44 ezer korona literenként. Ia teavaj 80—88, IIa 70—75, főzővaj 60—65, tehénturó 12—14, kevertturó 36—40, juhturó 40—50 ezer korona kg.-ként.

Szemle.

Uj adóügyi tájékoztató. Ormándy János kamarai igazgató kiadásában most jelent meg a gazdák részére 85 oldal terjedelemben összeállitott jövedelemadó teljes uj kulcsa, melyet julius 15-én s a teljes részletes utasitás, melyet julius 19-én adott ki a pénzügyminiszter. Ezt megelőzi a junius 10-iki pénzügyminiszteri rendelet teljes szövege és a március 1-i rendeletnek a gazdákat is érdeklő kivonata. A most befejezés alatt álló jövedelemadó kivetésnél ezen rendeletek teljes ismerete igen fontos minden gazdára nézve. A könyv ára postaportóval együtt 25.000 korona és a győri Mezőgazdasági Kamaránál levelezőlapon rendelhető meg. A bevalláshoz és a jogorvoslathoz (felebbezésekhez) adott kész irásminták, példák részletes utbaigazitást adnak bármely gazdának. Ez uj adókulcsnak s a pénzügyminiszter által az arányos és helyes jövedelemadómegállapitás tárgyában kiadott klasszikus rendeletének ismerete minden gazdára, birtokosra, bérlőre fontos. A 25.000 koronás praktikus kiadvánnyal Ormándy János és a győri Mezőgazdasági Kamara értékes, felvilágositó szolgálatot tett a gazdatársadalomnak.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
2 Hétfő	L. sz. Alf.	Lehel	A hét elején a nap 4 óra 38 perckor kél és 7 óra 33 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra és 45 perckor kél 7 óra 25 perckor nyugszik
3 Kedd	István vt.	Hermina	
4 Szerda	Domonkos	Domonkos	
5 Csütörtök	Hav. B. A.	Oszvald	
6 Péntek	Ur. szin. v.	Berta	
7 Szombat	Kajetán	Ibolya	
8 Vasárnap	Cirjék vt.	László	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Augusztus 1. 1272. V. István halála. Fiát Joachim bán elrabolta s a király a nyári forróságban üldözésére sietett. A Nyulszigeten leánya Erzsébet kezei között halt meg.

— **1664. Szentgotthárdi csata.** Köprili Achmed nagyvezér seregét Montecuccoli megverte.

Augusztus 2. 1521. Nándorfejérvár ostroma. Szulejmán körülvette a várat. Az első rohamnál 600 török esett el.

Augusztus 3. 1708. Trencséni csata. Heister 14 ezer emberrel megverte Rákóczi 22.000 főnyi seregét. Rákóczi vesztesége 3000 halott, 400 fogoly, Heisteré 800 ember.

Augusztus 5. 1526. II. Lajos Tolnára érkezett 4000 emberrel. Utána jött Szapolyay György 1500, Hannibal 1300 és Gnojensky Lénárt 1500 emberrel.

— **1716. Péterváradi csata.** Savoyai Jenő herceg nagy győzelmet arat a törökön.

—

Őfőméltósága vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó és felesége, Purgly Maga, julius 22-én, csütörtökön ünnepelték házasságuk negyedszázados évfordulóját Kenderesen, minden külsőség nélkül. A kenderesi református pap ez alkalomból diszkötésü bibliát adott át a kormányzópárnak s a község jegyzője köszöntő beszédet mondott. A kormány részéről Vass József helyettes miniszterelnök táviratilag üdvözölte a Kormányzót, Bethlen István gróf pedig személyesen utazott Inkéről Kenderesre gratulálni. A Vitézi Rend hódolatát vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány tolmácsolta.

A Kormányzó Urhoz az Amerikai Egyesült Államok elnöke a következő táviratot intézte: »Köszönöm részvétüzenetét, melyet a lake-denmarki katasztrófa folytán szerencsétlenül járt honfitársaim gyászos halála alkalmából kifejezett. Calvin Coolidge.«

*

Az ezüstlakodalom alkalmából a MANSz gyönyörü ajándékkal kedveskedett a Főméltóságu Asszonynak. Györffy Jánosné, nagykanizsai ügyvéd felesége, magyar ruhához való teljes csipkekészletet varrt, ugynevezett Pannonia csipkéből. A remekbe készült ajándékot Ráday Gedeonné grófné adta át Horthy Miklósnénak, még pedig szépmivü dobozban, amelyet Kisujszálláson csináltak a MANSz hölgyei házilag szőtt vászonból.

Sümeg nagyközség Bethlen István gróf miniszterelnököt diszpolgárává választotta.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága megengedte, hogy Herceg Ferencet irói munkásságának 40-ik évfordulója alkalmából a budapesti Pázmány Egyetem bölcsészeti fakultásának diszdoktorává avassák.

Julius 23-án volt 400 éves évfordulója annak, hogy II. Lajos magyar király 3000 főnyi seregével elindult Budáról Mohács felé. Utja a következő községeken vezetett keresztül: Érd, Ercsi, Dunapentele, Dunaföldvár, Paks, Tolna, Szekszárd, Báta. A m. kir. Hadtörténelmi Muzeum kezdeményezésére ezek a községek emléktáblával fogják megjelölni azt az időpontot, illetve napot, amikor a sereg a községen átvonult, valamint amelyeken a Budára felvonuló török sereg a községekben táborozott. A leleplezési ünnepélyeket augusztus, szeptemberben tartják meg, valamint a főváros tanácsa által felállitandó budai emléktábla felavatását is.

A magyar kormány prágai követe utján jegyzékben közölte Csehországgal, hogy a jövő hónapban hajlandó felvenni a kereskedelmi szerződés tárgyalásainak megszakadt fonalát. — A »Hangya« Szövetkezet igazgatósága elhatározta, hogy mindaddig, amig a magyar kormány a cseh kormánnyal vámszerződéses megállapodásra nem jut, a »Hangya« Központ, a kötelékébe tartozó szövetkezetek egész hálózatával együtt, bojkottálja a cseh iparcikkeket.

Augusztus elsején életbelép a nyugdijvalorizációs törvény. Az Országos Törvénytárban már megjelent a nyugdijvalorizációs törvény és életbelépését rendelettel fogják megállapitani augusztus 1-ére. Ehhez képest a bankok és iparvállalatok augusztus 15-éig lesznek kötelesek arányszámaikat közzétenni.

Terjed a mütrágyahasználat a kisgazdaságokban. A mütrágyahasználat az utóbbi időben örvendetesen terjed a kisgazdaságokban és mint az Országos Mezőgazdasági Kamara jelenti, a mütrágya kedvező hatása a kisgazdák földjein már is szembetünően meglátszik. Az erősebb terjedésnek csak az az akadálya, hogy sok helyen a mütrágyák árát a terméseknek áraihoz viszonyitva magasnak tartják.

Az ácsi hősök szobrának leleplezése. Ácson 1926 junius hó 27-én volt a hősök szobrának leleplezése. Igen szép ünnepély keretében koszorúzták meg a hősi halottjaik emlékszobrát; vitéz Pongrácz Bartha Ede ezredes, székkapitány a járási vitézek nevében koszorut helyezett az emlékmüre. Ezen az ünnepélyen az egyesitett megye előkelőségei is résztvettek.

Farkass Jenő uj könyve. Szeptember hóban jelenik meg a könyvpiacon Farkass Jenő történeti regénye, a »Sötét az ég«. A 260 oldalas érdekfeszitő regény, melyet olvasóink annakidején lapunk hasábjain folytatásokban olvashattak, Kun László király uralkodása alatt játszik egy szerelmi történet keretében. Egy derék magyar vitéz, Sóvári György beleszeret egy pozsonyi német fegyverkovács lányába és azt sok viszontagság után feleségül veszi. Az izgalmas regényt, melynek könyvkereskedői ára 40 ezer korona, **lapunk előfizetői 30 ezer koronás kedvezményes áron kaphatják meg. Kérjük, hogy azok, akik ezen nagyérdekü regényre igényt tartanak, minél előbb jelentsék azt be kiadóhivatalunknak,** mert a könyv csak korlátolt számban jelenik meg és megjelenése után már csak könyvkereskedői áron lesz kapható.

Vitézi nap a gödöllői kiállitáson.

Mint a napilapok már több izben hirül adták, Gödöllőn az augusztus 5-én megnyiló nagyarányu kiállitás utolsó napján, augusztus 10-én, kedden a járási vitézek rendezésében a bajtársias érzés ápolására külön vitézi napot tartanak, amelyre a vitézeket hozzátartozóikkal és mindazokkal, akik velünk együtt gondolkoznak ezuton hivja meg az ország minden részéből a kiállitás elnöksége.

A járásbeli s környékről érkező vitézek délelőtt fél 9 órakor a Fácános erdőben fekvő premontrei gimnázium előterén gyülekeznek, ahonnan fél 11-kor felvonulnak a királyi kastély lovardatermébe ünnepélyes táborozásra, délután pedig csoportonkint a kiállitást tekintik meg. Ebéd a királyi parkban elhelyezett sátrakban. A közebédre vonatkozó bejelentések augusztus hó 5-ig vitéz Gaál József, Gödöllő főszolgabirói hivatal cimre intézendők. Célszerü ugyanide bejelenteni a vitézi napon való részvételt is, főleg az igénybeveendő és korlátolt mérvben rendelkezésre álló vasuti féláru igazolványok fentartása miatt. Rendi ruhában való megjelenés nem kötelező ugyan, de kivánatos.

Mi történt bel- és külföldön.

Csernoch János biboros hercegprimás pénteken este a chicagói eucharisztikus kongresszusról hazaérkezett. A pályaudvaron sok ezerremenő tömeg várta és az Országos Katholikus Szövetség ünnepélyes fogadtatásban részesitette az egyházfejedelmet. A fogadtatáson megjelent Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter és gróf Teleki Pál is. A hercegprimásnál szombaton tisztelgett Orsenigo Cesaro pápai nuncius, Vass József helyettes miniszterelnök, ki a kormány szerencsekivánatait tolmácsolta, majd a főváros katholikus egyesületeinek és intézményeinek vezetői, Zsembery Istvánnak, az Országos Katholikus Szövetség elnökének vezetésében. A hercegprimás még szombaton Esztergomba utazott, hol a város közönsége meleg ünnepséggel fogadta.

*

Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszternél értekezlet volt, melyen Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és a londoni Rotschild-ház képviselője Stephani vett részt. Az értekezleten megegyezés jött létre egy két millió fontos angol kölcsön ügyében, melyet a magyar vármegyék vesznek fel utépitkezésre. A kölcsön részletekben folyósittatik és az első részlet augusztusban lesz esedékes.

*

A megyeri cserkésztábornak érdekes egzotikus vendége volt Mohan Sinha Mehta, India cserkészetének megbizottja személyében, ki direkt azért jött Budapestre, hogy magyar cserkészetet tanulmányozza. Vasárnap volt a Nemzeti Cserkész Nagytábor záróünnepélye, melyet az istentiszteletek vezettek be. Ezután gróf Khuen Héderváry Károly főcserkész, Sik Sándor táborelnök és Schelken Oszkár táborparancsnok bucsuztatta el a résztvevő csapatokat, majd Sztrilich fődöntőbiró osztotta ki a dijakat. Este 7000 cserkész bucsutábortüzet rendezett a tábor arénájában.

A francia kormányválság.

A multhét elején mindjárt a bemutatkozáskor megbukott Herriot kormánya, aki néhány nappal előbb váratlan állásfoglalással elgáncsolta Briand és Caillaux kormányalakitási és pénzügyi szanálási terveit. Herriot bukása után Poincare vállalkozott a helyzet megmentésére és a francia politikai élet vezetőiből alakitott kormányt. Az uj kormányban hét volt miniszterelnök vállat tárcát és Poincare mellett Briand és Herriot is szerepelnek. A legujabb események következtében a francia közgazdasági helyzet annyira megingott, hogy a frank árfolyama ugyszólván menthetetlennek lászott. Franciaország a közgazdasági csőd szélére jutott és ebből a helyzetből most Poincare keres valamilyen kivezető utat. Egyelőre az amerikai legutóbbi kölcsönből fennmaradt 300 millió dollárt forditották a frank árfolyamának megmentésére és a teljesen kiürült állampénztár hiányainak pótlására. Párisban a mult héten pénzügyi pánik keletkezett aminek következtében az utcán tömegesen bántalmazták az idegeneket, különösen az amerikaiakat, akiket a francia pénzügyi helyzet romlásáért okoltak.

Belgium válságos pénzügyi helyzete.

Belgiumban szintén válságos a pénzügyi helyzet, mert a belga frank szorosan hozzáfüződött a francia pénzegység sorsához. A belga kormány a válságos helyzetben arra határozta el magát, hogy pénzügyi diktaturát léptet életbe és pénzügyi téren a rendelkezési jogot a királyra ruházza. Éppen ezért a belga kormány pénzügyi téren lemondott minden hatáskörről a király javára, ugy, hogy a parlamenti hosszadalmas viták és akadékoskodások mellőzésével a pénzügyi szakértők véleménye alapján a belga király önhatalmulag rendelkezik ezentul a belga pénzügyek terén.

Harcok Sziriában.

A druzok ismét életjelt adtak magukról. Egy oázison nagyobb francia különitményt fogtak körül és támadtak meg. Az ütközetben ötven francia katona, köztük több tiszt és egy ezredes is elesett. Két francia repülőt is leszállásra kényszeritettek a druzok, ezeket elevenen elégették a druzok.

Villongás az orosz-szovjetben.

Moszkvai hirek szerint az orosz-szovjet vezetői összemarakodtak. Zinowjew népbiztost, aki a tulzó kommunisták vezetője volt, most állásáról elcsapták és megfosztották a tanács-tagságától is. Ez a marakodás azonban nem sokat jelent, mert könnyen lehetséges, hogy a most elcsapott népbiztos néhány hét mulva kibékül, vagy pedig felülkerekedik és ujra kezébe kerül a hatalom.

Árvíz Dél-Bácskában.

Duna délbácskai szakaszán válságosra fordult a helyzet. Az árvíz nyolc-tiz nagyközség határát elöntötte. A szerb hatóságok több falu kiürítését rendelték el, a lakosság azonban nem akarta otthagyni házait, ugy, hogy csendőri beavatkozás vált szükségessé. Zombori és vukovári jelentések szerint a Duna olyan rohamosan árad, hogy elöntéssel fenyegeti az egész Bácskát. Vukovár mellett a viz áttörte a töltést és behatolt a városba. Az áradat 100 házat és néhány utcát, közöttük a főutcát is elöntötte. Ujvidék város helyzete szintén rendkivül kritikus. A Duna elöntötte a temerini ut környékét és a Duna-utca végén a keramit ut is viz alá került. Ezen a helyen pénteken este 8 órakor a Duna 7 méter szélességben áttörte a gátat és a környéken levő gyártelepeket alig lehetett megmenteni. Begecsnél a viz szintén elsodorta a töltést.

Találkozás.

Irta: vitéz **Kéray Endre.**

Töretlen napsugár hullott az égről. Levél sem rezdült, füszál sem mozdult. Az ut forró leheletet árasztott, az utszéli virágok lankadtan gunnyasztották fejüket. Madár nem daloli, mindenütt mozdulatlan csend a mezőn.

Az uton egy folt imbolygott... Valami vándorféle...

A vándor megállott. Izzadtságverte homlokát megtörölte darócruhájának ujjába, saruit megigazgatta, egyet-kettőt pihegett és fujt, azután hosszu botjára támaszkodva, tovább indult.

A vár ura idegesen tekintett le a fehéren kigyozó utra.

— Most!... Sehol senki, most, mikor... Máskor, naponta egymás után bandukolnak... Isten, könyörülj rajtam!

Merev tekintete a messziről kanyargó uton csüngött. Szikár arcán öröm villant, éles szeme észrevette az imbolygó árnyat. Szeme fölé tenyeréből ellenzőt csinált s mozdulatlanul figyelt, mig egyszerre felkiáltott.

— Ő az!... Egy szerzetes!...

A várból nem sokkal később kocsi ereszkedett alá és tért a vándor eleibe. Benne maga a várur, ideges türelmetlenséggel...

A vándor inagló tagokkal bandukolt, ajkai imát mormoltak. Olykor mély sóhaj tört elő kebléből s lankadtan vándorolt előre. Saruinak csoszogása egyhanguan zajgott s az ernyedt zajgást kocsizörgés váltotta át.

A vándor felfigyelt. Az utszélre akart épen kitérni, mikor a várur már messziről felé kiabált.

— Isten hozta szent Atyám!... Ime a kocsim, sietős az ut. Leányom, Arenka, nagy betegen fekszik, lelkiatyát kiván...

— Salve!... In nomine Domini! — válaszolt a holtra fáradt szerzetes s beült a kocsiba.

Arenka megtörten feküdt ágyában. A halál rózsapirt festett két orcájára, aszott kezei csüggedten hevertek a takarón. Viaszkszerű arca minden neszre meg-megrándult s szemei az ajtóra tapadtak.

— Ő, vajjon ő... merre van?

A szerzetes belépett, a várur künn maradt.

— Dominus te cum! — hallatszott a szerzetes rideg hangja s kámzsáját leeresztve, a betegágyhoz ment...

...A hálóteremben nesztelen csend...

...Antonius atya az ágy mellett térdel...

...A beteget olykor köhögési roham gyötri...

...A szerzetes elcsukló hangon beszél.

— Leányom nyugodj meg!... Élj Istenben Istennek és el fogod viselni a nagy fájdalmat, mikért én is elviseltem...

— Tibor! — tört elő a sirás a leányból. — Tibor, miért hagytál egymagamra?... Emlékszel?...

— Antonius atya vagyok... Isten nagy kegyelméből. Semmire nem emlékszem... és... nem is... ismerlek... leányom...

— Ne gyötörj, Tibor!... Isten ujja, hogy... hogy épen te jöttél hozzám... Isten ujja!... Hiszen nekem Tibor vagy, nekem álmom voltál és vagy... Tudnod kell, hogy... hogy Borsayhoz nem önszántamból mentem feleségül... Atyám... atyám akarta, pedig annyit, de annyit sirtam... Mit tehettem?... Te eltüntél épen akkor... Senki nem tudta hol és merre vagy... Mit tehettem?... Feleségül mentem Borsayhoz... És... és én mindig éreztem, hogy egyszer... egyszer eljösz, hogy... visszajösz... Reád vártam... téged vártalak... Tibor, könyörülj rajtam, könyörülj rajtam, maradj mellettem... és... szeress... ujra...

— Leányom, ne kisértsd Istenedet, tiszteld özvegységedet és az Urnak tetszőt mondj!... Én feloldozlak büneidtől... Absolvat Domine...

— Tibor!...

— Győzd le a sátánt leányom!... Megkönyörültem rajtad, engedtem a hivásnak, pedig... utam máshová vezetett... Megkorbácsoltam lelkem s ime Istennek tetszőt cselekedtem...

— Tibor!...

— Szeretlek, mert... embertársam vagy; szeretlek, mert szenvedő vagy... és... az Ur kegyelmét hoztam számodra...

— Tibor!... Térj vissza hozzám!... Atyám beleegyezik és... én... én akkor... meggyógyulok, ha te... itt maradsz, ha... velem maradsz örökre... velem...

— Az Ur kegyelme veled van... Imádkozom érted...

— Tibor!... Érts meg, ne kinozz!... Nekem csupán... csupán az a bajom, hogy téged elveszitettelek... Azért fonnyadtam és azért hervadtam igy el...

— Arenka térj magadhoz! Én Isten szolgája vagyok és téged szentségekkel ellátni jöttem... Leányom!... Az élet rövid és mulandó... Am elmulása után mindannyiunkat vár Ő, a Krisztus, hogy számon vegye mulandó életünkben elkövetett cselekedeteinket és egy hosszu és örök élettel ajándékozzon meg. Ezen örök életre kérlek leányom, szállj magadba, nyugodj meg Isten kegyelmében és...

— Távozz!... Gyülöllek!...

A leány arca szederjessé vált. Antonius atya ijedten ugrott fel. A várur a terembe rohant...

A leány ajkáról suttogó hangok éledtek.

— Atyám!... Isten... veled!...

Az atya gyermekére borult. A szerzetes imádkozott, majd kezét a haldokló homlokára helyezve, szólt:

— Leányom, az Isten reád vár...

A leány szemét a szerzetesre emelte s elhaló hangon suttogták ajkai:

— Antonius... atya... imádkozzon... értem...

A szerzetes a haldokló szemeit lefogta s rekedt, tompa hangja kisértetiesen csengett a teremben:

— Requiem aeternam...

*

Töretlen napsugár hullott az égről... Antonius atya inagló tagokkal bandukolt az uton... Egy utkanyarnál visszatekintett a távoli várra és két könnycseppet törölt ki szemeiből ima közepette.

— Requiem aeternam...

Adóügyi rovat.

Rovatvezető: vitéz dr. TANKA TIBOR LÁSZLÓ
pénzügyi s. titkár.

Leszállitották a jövedelemadó kulcsát.

Az adóknak aranyértékben való kivetését elrendelő 1924. évi törvénycikk megállapitotta, hogy a legkisebb adókulcs 800 aranykorona jövedelemnél 1 százalék, a legnagyobb pedig 200.000 aranykorona jövedelemnél 40 százalék. A tavalyi indemnitási törvény felhatalmazta a pénzügyminisztert arra, hogy az eddigi adóskálát megváltoztassa oly értelemben, hogy a 40 százalékos maximális adókulcs ne 200.000 K-nál, hanem csak 1 millió korona jövedelemnél jöhessen alkalmazásba. Az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet, a napokban meg is jelent és több lényeges könnyitést tartalmaz. A régi skálánál 5000 korona jövedelemnél az adótétel 150 K volt, most 130 K. 10.000 K-nál volt 2500, most 2400, 40.000 K-nál volt 4000, most 3600, 50.000 K-nál volt 5840, 5000, 100.000 K-nál volt 20.000, most 15.000, 200.000 K-nál volt 80.000, most 45.000 K, 300.000 K-nál volt 120.000, most 75.000 K, 500.000 K-nál volt 200.000, most 150.000, 1,000.000 K-nál változatlanul maradt 400.000 K.

Az eddigi szabályozással szemben a 200.000 aranykoronánál magasabb adóalapoknál mutatkozik nagy eltérés. Amig például eddig a 300.000 K-ás jövedelem a rendes adótételnél 40 százalékkal adózott, most ezt csak 25 százalék fogja terhelni. Az 500.000 K-ás jövedelmet 40 helyett 30 százalék, a 600.000 K-ás adóalapot 40 helyett 30 százalék. A 40 százalékos adóztatás csak 1,000.000 aranykoronánál nyer alkalmazást. Lényegesen csökken még a jövedelmi adó kulcsa a 800 aranykoronás évi létminimumtól mintegy 15.000 aranykorona évi jövedelemig. Ezek között a keretek között az adótételek leszállitása 30—15 százalék. Az évi 30.000 aranykorona jövedelemnél az adótétel csaknem változatlan marad, ettől felfelé megint csökkenne az adótételek és a leszállitás legerősebb mértéke az évi 200.000 K aranykoronás jövedelmet éri, ahol a csökkenés mintegy 45 százalék.

A jövedelemadónak a leszállitott kulcsa már visszamenőleg 1926 január elsejétől érvényes és az ez évi kivetések már az uj alapon történnek.

Gyermekpályázatunk eredménye.

Junius 20-iki számunkban pályázatot hirdettünk gyermekek számára. Két kérdésre kellett feleletet adni. Az első kérdés az volt, hogy milyen hasznos, szép dolgokkal fognak kis gyermekolvasóink foglalkozni a nyári vakációban? A második kérdés pedig, hogy miben fogják legnagyobb örömüket, szórakozásukat lelni?

A beérkezett pályázatok közül hármat talált jutalomra érdemesnek a szerkesztő. Az első dijat, egy szép könyvet Poócs Mária polg. isk. IV. o. tanuló (Tiszaszalka, Beregmegye) nyerte el finom lelkéről és kifejezőképességéről tanuskodó dolgozatával. A második jutalmat, egy könyvet Kálmán Mariska III. o. tanuló (Martfü) nyerte el, inkább helyes gondolkozásáért, mint kifejezőképességéért. A harmadik lett Kálmán Sándor V. oszt. tanuló (Martfü), szintén jó szivről tanuskodó soraival.

Az első dijat nyert pályázatot jövő számunkban közöljük. A jutalmat postára adtuk. **A szerkesztő.**

A kártékony állatokról.

Emlősök és hüllők.

Irta: vitéz Halmay Máriusz.

Számos gazda, vadász, erdész, haltenyésztő, kertész és természettudós hozzászólott már ahhoz a még mindig eldöntetlen kérdéshez, vajjon melyek a kártékony állatok, melyek a közömbösek és melyek a hasznosak?

Én persze sokkal kisebb pontnak tartom magamat, hogysem saját véleményemet merjem nyilvánitani e kérdésben, azonban mint az efelől szóló irodalom szerény ismerője, bátorságot veszek és leirom azt, amit mások már megirtak.

Mert a kérdés valóban igen nehéz, hiszen amely állat az egyikre hasznos, a másikra káros lehet. Most tehát azt kell mérlegelni, vajjon a gazdaembernek és a vadásznak hogy lehet megegyezni azon, hogy egy-egy állat körülbelül mennyivel több hasznot nyujt, mint kárt okoz s akkor bátran kimondhatjuk felőle a halálos itéletet, vagy a kegyelmet.

Vegyük hát sorba őket.

Elsősorban jönnek a gerincesek s ezek közül is az emlős ragadozók. Hazánkban az emlős ragadozóknak igen kevés fajtája él. Soroljuk csak fel őket: hiuz, farkas, medve, vadmacska, róka, vidra, nyest, nyuszt, hermelin, görény, menyétke, borz. A hiuz oly ritka, hogy mint ragadozó kártevő, szóba sem jöhet, bár ott, ahol mégis van, szörnyü károkat szokott elkövetni a szarvas- és őzállományban. Persze tüzzel-vassal, méreggel irtják is, ha észreveszik

jelenlétét. A farkas szintén igen veszedelmes, nemcsak a vadállományra, de a háziállatokra is. A régi Nagymagyarország területén még elég gyakori volt a határmenti rengetegekben. Csonkamagyarország területe jelenleg mentes mind a kettőtől.

A medve, bár mindenevő, tehát nemcsak hussal él, hanem növényi eledelt is fogyaszt, mégis jócskán kiveszi a részét a husból s ilyenkor szivesen leüt háziállatot is. Mivel már igen gyéren mutatkozik Nagymagyarország területén is, Csonkamagyarországon hire, hamva sincsen, kártevése teljesen jelentéktelen.

A vadmacska már elsőrendü, kimondottan ragadozó állatunk, amely sokkal jobban el van terjedve, mint azt hinnők.

Mert a vadmacska nemcsak az összefüggő erdőségek lakója, hanem Alföldünk nádasaiban, ligeteiben, sőt sokszor kertjeinkben s tanyáink padlásán is feltalálható. Természetesen mint kizárólag husevő állat, mindenkor kártevőnek tekintik s igy határozottan halálra itélendő. Bár volna mellette szóló adat is, tudniillik az Alföldön fellépő egérjáráskor határozottan hasznot hajt, mivel ilyenkor majdnem kizárólag mezei egerekkel táplálkozik. Nem veti meg persze a hörcsögöt, meg az ürgét sem, ami bizony szintén előnyére szolgál. Némi adat van arról is, hogy az egérjárás idején a vadmacska is megjelenik — más vidékről vándorol be —, mig egérszüke idején a vadmacska elköltözik.

A róka talán az a ragadozó, amelyet mindenki ismer és mindenki haragszik reá. Pedig, dacára a nagy ellenszenvnek, mely ellene irányul, vannak mégis hangok, melyek mellette hangzanak el. Ez a mezőgazdák nem vadászó részéről jelentkezik. Mert hát a rókának is igen kedves csemegéje az egér, hörcsög és ürge. Sőt kimondhatjuk, miszerint az idevonatkozó szakvélemények szerint a róka főtápláléka leginkább az apró rágcsálók sorából kerül ki. Igaz az is, hogy a tanyai lakosok esküdt ellenségei a rókának a házi szárnyasok között végzett temérdek pusztitásai révén, viszont a vadászok, vadtenyésztők is irtják minden módon, a foglyok, fürjek, fácánok, nyulak irtása miatt. Mindezek után nem kétséges, hogy bizony káros ökelme, tehát irtandó. Az irtása legkényelmesebb persze puskával és télen, mert akkor leginkább szem elé kerül, viszont gereznája is akkor a legértékesebb. Azonban olyan helyen és esetben, amidőn télen át nem sikerült kiirtani, viszont tavaszra kelve barlangot vájt már magának lekölykezés végett, minden baromfitulajdonosnak és vadásznak elsőrendü érdeke a rusnya férget barlangjában megtámadni. Ezt a támadást kétféle módon lehet véghezvinni. Egyik a kiásás, másik a befojtás. Mindenekelőtt azonban ki kell puhatolni, hogy otthon van-e, viszont ha bentartózkodik, a mellékkijárásokra ügyelni kell, nehogy kiszökjön. Vagy be kell tömni a melléknyilásokat, vagy puskás őrt állitani oda, hogy a kibuvó komát sörét fogadhassa.

Most kezdetét veheti az ásás. Ez persze legalább is két-háromórás munka. Akinek tehát munkaereje és ideje nincsen, fojtsa be ökelmét. Ez esetben az összes mellékkijáratok betömendők, majd a friss nyomokat mutató lyukba hosszu drótra kötött két-három szál kéngyertya dugandó be, mire a drót végét kint hagyva, ezt a lyukat is betömjük légmentesen. Igy befulladnak a bentlévők. Persze ez a müvelet mindig nappal és lehetőleg verőfényes időben, déltájban történjék, mert ilyenkor minden valószinüség szerint otthon van a gazda, sokszor nem is egy. Ez esetben az igaz, hogy veszendőbe megy a gerezna, de az is igaz, miszerint nem tudom miféle ösztön folytán, e helynek még a környékét is elkerüli évekig a többi róka.

A vidra, bár husevő ragadozó, azonban csupán a halászokra és halastavak tulajdonosaira nézve ártalmas. Kézrekeritése igen nehéz. Legjobban irtható méreg és vascsapda által. Mert igen óvatos jószág, a csalétekvetésnél, a vidravas felállitásánál nem szabad elmulasztani bizonyos óvó intézkedéseket. A vidra szaglását kell becsapni. Erre legalkalmasabb a jó szagos heringfaj. Egyben el ne mulasszuk ugy kezeinket, valamint lábbelieinket jól és erősen bedörzsölni fokhagymával. Sőt még a vidravasat is be kell dörzsölni ezzel az illatos anyaggal. Mindezek mellett is az eredmény igen kétséges leend.

(Folytatjuk.)

Vidám világ.

összegyüjtötte: székelykereszturi **Molnár Sándor.**

Három altiszt beszélget a kora reggeli napsütésben. Most jöttek ki a kantinból.

Csutorás őrmester, aki bentlakó volt a laktanyában, bucsuzkodni kezd a két legényembertől:

— No fiuk, hanem most már csakugyan hazamék!

— Hallod-e testvér — mondja az egyik altiszt — mink is fölmennénk hozzátok, legalább megvizitelnők a feleségedet, a nagyságos asszonyt.

— Nem lehet, nem lehet kérlek, édes öregem — szabadkozik Csutorás —, tudod kérlek, a feleségem ilyenkor mindig **negligóban** van.

— Ja? — válaszol a koma — bocsánatot kérek, azt hittem, hogy a nagyságos asszony **itthon van.**

*

Füzessy, a veterán önkéntes szakaszvezető eredeti alak volt. Keveset beszélt, de annál többet aludt.

Egy meglepetésszerü szobaszemle alkalmával a **főhadnagy** alvó állapotban találta Füzessyt s csunyán megdorgálta.

Néhány óra mulva megint csak benéz a **főhadnagy** az önkéntesi szobába s uram bocsá', Füzessy ismét **aludt.**

— Nahát ez mégis csak sok — mondja a **főhadnagy,** maga **már megint** alszik? Visszaesésért meg fogom büntetni!

— Főhadnagy ur alásan jelentem — szabadkozik Füzessy —, én nem estem vissza, mert én nem **már megint,** hanem **még mindig** alszom azóta, amióta a **főhadnagy** ur itt volt, tehát csak az első bünöm ez, amiért már le tetszett szidni.

*

Kánikulai hőség van. Rózsaháty őrmester nagy peckesen sétál a feleségével. A nagyságos asszony csupa rókaprém. Boáját, muffját alig birja, ugy izzad alatta.

Másnap megszólitom az őrmestert:

— Hallja, mi a csodának öltöztette fel tegnap olyan sok szörmébe a feleségét? Hiszen 45 fok meleg van!

— Merhogy, kérem aláson, azér vöttem Rébékának a rókákot, hogy lögyék s ha már van, mér ne lássák, hogy van! Meg osztán hát télön még a cselédök is viselik. Akkó már olyan közönségös!

SPORT.

Magyar—svéd vizipolómérkőzés. Az antwerpeni belga-magyar vizipolómérkőzés után a válogatott FTC játékosok Svédországba utaztak, hogy a svédekkel mérkőzzenek. Az első mérkőzés pénteken volt Osloban, ahol az FTC a svéd csapatot kétezer főnyi közönség előtt 4:3 arányban legyőzte. A második mérkőzés vasárnap folyt le, ugyancsak Osloban, amikor a svéd kombináltakat a magyar csapat heves küzdelem után 3:1-re verte meg. A mérkőzéssel kapcsolatban uszómérkőzés volt, melyen pénteken Arne Borg a 100 méteres távon 1 p 07 mp-cel győzött. Vasárnap szintén ő nyert 2 p 2 mp idővel 200 méteren Eperjesi előtt.

Rövid hirek. A magyar atléták Eperjesen sorozatos győzelmet arattak. Sulydobásban első lett Bedő Pál (BEAC), 100 méteren Fluck István (BBTE), 800 méteren Barsi László (BBTE). Magasugrásban 1. Staniszlay (Eperjes) 178 cm, 2. Késmárky (BBTE) 173 cm. 1500 méteren Gross István (MTK). Rudugrás Simon (Kassa). Távolugrás 1. Fluck (BBTE), 2. Pallaghy (BBTE). Diszkoszdobás 1. Görög (Eperjes). Gerelydobás 1. Chmelik (Prága). — A francia válogatott vizipolócsapat megverte a belgákat 4:0 arányban. — Nagyvárad győzött a Debrecen-Nagyvárad városközi mérkőzésen. — Az USC uszóversenyén 100 méteren első Bárány, 100 méteres hölgyuszásban 1. Szőke Kató. 100 m-es hátuszás 1. Bartha (NSC). — A szegedi uszóversenyen Wannie (SzUE) kiemelkedő eredményt ért el 100 méteren 1 p 04 mp idővel. 100 méteres gyorsuszás katonatisztek részére 1. Micskey Kálmán százados 1.24 mp, 2. Springer Mihály főhadnagy.

Szerkesztői posta.

vitéz **Biró Gyula.** A beküldött cikket köszönjük és a továbbiakra örömmel számitunk. — vitéz **Nagy József (1764).** Rendkivüli buzgalmát, mellyel lapunknak immár négy uj előfizetőt toborzott, ismételten hálásan köszönjük. A csekklapokat elküldjük. A felsorolt tisztek közül csak vitéz Vécsey Aladár őrnagy cimét tudjuk. Beosztása: budapesti 1. honvédtüzérosztály, Andrássy-laktanya, Hungária-ut. Ő bizonyosan tud felvilágositással szolgálni a többiekről. — vitéz **Kun Iván.** A szives üdvözletet melegen köszönjük. Magunk is éreztük, mily nagy szükség a cikkben foglalt elvek pontos, határozott leszögezése. — vitéz **Keszerice János.** Az értesitést köszönjük, röviden közöltük. — vitéz **Farkas József.** A hirt és képet közöljük. — vitéz **Galántai István.** A »Pályázatok« rovatában közöltük. — vitéz **Arady Márton.** Kivánsága szerint intézkedtünk. — vitéz **Aranyos József.** Érdeklődjék a megyei Székkapitányságnál kislakások épitése ügyében. — vitéz **Serbán Virgil.** A varsói magyar követségnek lehet cimezni németül, franciául, magyarul is leveleket. Cim: Königl. Ungarisches Gesandschaft, Warszawa, Sluzewska 5/2. — **Berekböszörményi vitézek.** A lapot pénteken postára adjuk, igy ha a postán kézbesitésben semmi késedelmeskedés elő nem fordul, szombaton helyben kell lennie. Tessék a helybeli postánál érdeklődni, nem érkezik-e oda a szombati nap folyamán. Ha igen, ugy esetleg érte lehetne menni, ha ki nem hordják. — vitéz **Szivós István (4373).** Hungária mütrágyagyár cime: Budapest, V., Árpád-utca 8. — vitéz **Rapli István.** Érdeklődjék a vármegyei Vitézi Székkapitányságnál. Csak ők tudnak ott helyben felvilágositást adni. — vitéz báró **R. I., Pálpuszta.** Az értékes cikket közöltük. Amennyiben a kéziratra még a lapban való megjelenése után is szükség volna, kivételesen visszaküldjük. — vitéz **Lipcsey Sándor.** Levelére már feleltünk. Ismételjük, különleges rendelkezés vitézek gyermekeire fen nem áll. A rendes tandijmentességre vonatkozólag a helybeli tanitóképző iskolában tudnak felvilágositást adni A bélyegeket a lap javára irtuk, mert már többször közöltük, hogy levélben választ nem adhatunk.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetési összegeket köszönettel nyugtázzuk:

Vitéz Lipcsey Sándor Gyöngyös 96.000 K 1926 nov. 1-én*; v. Szécsy Imre százados Budapest 96.000 K 1927 febr. 1-én; v. Tamási András Budapest 40.000 K 1926 dec. 1-én; v. Tóth Sándor Maconka 92.000 K 1927 ápr. 15-én. Előfizetők gyüjtéseért fogadja hálás köszönetünket. Vitéz Bányóczky János Ács 48.000 K 1926 dec. 31-én; v. Horváth János Sikátor 48.000 K 1927 jan. 15-én, 1000 K hiján; v. Nagy József th. Bánhida. Előfizetők gyüjtéseért fogadja hálás köszönetünket. Vitéz Ágoston Lajos Sárvár 48.000 K 1926 dec. 1-én; v. Palotai Ferenc Szőny 50.000 K 1926 dec. 31-én, 2000 K tulfizetés; v. Páncél Lajos Vasszentmihály 24.000 K 1927 máj. 1-én; v. Konrád Béla Budapest 20.000 korona. — Vas vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket alant köszönettel nyugtázzuk: vitéz dr. Bóna Miklós Szombathely, vitéz Bozzay Lajos Szobathely, vitéz Hermann Károly Szombathely, vitéz Horváth Imre Szombathely; vitéz Hrusóczy Győző Szentgotthárd, vitéz Kovács Aladár Szombathely, vitéz Kovács Sándor Pécs, vitéz Könczöl Pál Letenye, vitéz Laboda János Szentpéterfa, vitéz Rába János Szombathely, vitéz Szabó József Rábagyarmat, vitéz Szereday József Budakeszi, vitéz dr. Nagy Miklós Kőszeg, vitéz Ádory János Zarkaháza, vitéz Badics Szabolcs László Sorokujfalu, vitéz Benkő János Hosszupereszteg, vitéz Böröndy József Kemenesmagasi; vitéz Éder István Rábatöttös, vitéz Fábián István Rábatöttös, vitéz Fábián János Rábatöttös, vitéz Ferenc István Mikosszéplak, vitéz Frigy Ferenc Hegyhátszentpéter, vitéz Góczán István Szombathely, vitéz Góczán János Vönöczk, vitéz Gombor Sándor Rábamolnári, vitéz Happel András Várkesző, vitéz Hári János Csehimindszent, vitéz K. Kiss János Szombathely, vitéz Kiss Lajos Bikoldpuszta, vitéz Kónya Péter Nemesrádó, vitéz Kovács Alajos Szombathely, vitéz Kovács Ferenc Szombathely, vitéz Kovács János Magyaróvár, vitéz Krajczár Imre Kám, vitéz László József Horvátnádalja, vitéz Maróth György Nagymákfa, vitéz Márkus Mihály Mersevát, vitéz Mogyoróssy Ferenc Taródfa, vitéz Németh József Hosszupereszteg, vitéz Orbán István Körmend, vitéz Pál Ferenc Nemesböd, vitéz Pápa Lajos Pál Szombathely, vitéz Pintér Ferenc Szombathely, vitéz Pintér János Szombathely, vitéz Porpáczy József Nemesböd, vitéz (Rogács) Dióslaki Ferenc Szombathely, vitéz Sághegyi Ferenc Kőszeg, vitéz Sándor Lajos Szombathely, vitéz Simon Károly Kőszeg, vitéz Szabó Ferenc Szombathely, vitéz Szabó István Szombathely, vitéz Toldi Lajos Sótony, vitéz Tóth Zsigmond Szombathely, vitéz Turóczy Bálint Sárvár, vitéz Varga Antal Celdömölk, vitéz Varga József Szombathely, vitéz Végh István Csehi, vitéz Verbó Mihály Szombathely, vitéz Zarkaházi József Szombathely, vitéz Zeman Ferenc Szombathely, 20—20.000 K.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Önmagát támogatja, aki lapunk táborát növeli és előfizetőket gyüjt.

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

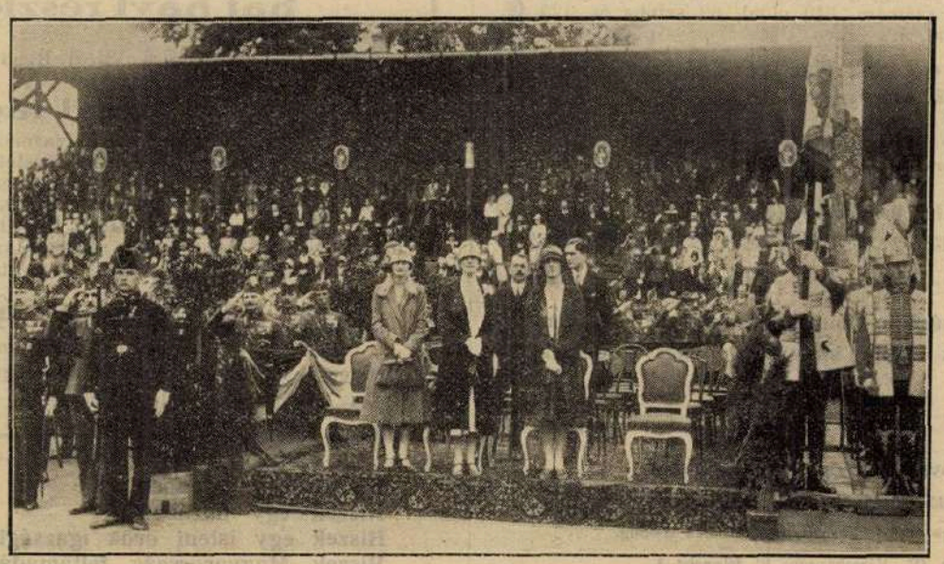

4. A főméltóságu Asszony, Anna kir. hercegnő, vitéz Fáy Lászlóné a diszemelvényen. Schäffer Á. felvétele

Az 1926. évi vitézi avatási ünnepély fényképfelvételeinek jegyzéke:

1. Őfőméltósága fogadása a Margitszigeten.
2. „ és kisérete bevonulása.
3. Hiszekegy. Őfőméltósága és kisérete a kormányzói emelvényen.
4. Hiszekegy. A Főméltóságu asszony és családja a jobboldali kormányzói páholyban.

5—8. A kormányzói emelvény különböző oldalról és távolságról, az áldó imák alatt.

9—10. Tiszti vitézek sorfala.

11. Látkép az avatási emelvény felől, az áldó imák alatt.
12. Egyik lelkész áldó imája.
13. Őfőméltósága és kisérete az avatási emelvényhez vonul.

14—16. A „Rákóczi diszkard" átadása, különböző oldalról.

17. „Acélhang" dalegylet éneke.
18. Őfőméltósága beszéde.
19. vitéz Igmándy-Hegyessy Géza, vitézi törzskapitány felolvassa a felavatandók statisztikáját.

20—21. vitéz Nagy Pál, a vitézek főkapitányának helyettese Őfőméltóságának átnyujtja a diszkardot.

Folytatása a jövő számban.

Hazafias üdvözlettel

SCHÄFFER Á.
udvari fényképészeti müterme
BUDAPEST, VIII., József-körut 51. szám.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . , . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89

Szolidan szabott árak. Saját mühely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél
előnyösebben és könnyebben
esetleg
hat havi részletre
szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a
Vitézi Rend tagjai
közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.
Telefon 962—49

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 32. SZÁM. 1926. AUGUSZTUS HÓ 8.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁRJA

Végzet felé.

Ha egy kései kor történetirója a mai világ történetét meg akarná irni, körülbelül a következőképpen mondaná el a XX. század első negyedének történetét:

A világháboru és az azt követő békeszerződések látszólag két nagy csoportba osztották a világ népeit, az u. n. »győzők« és »legyőzöttek« hatalmas csoportjára. Amint a világ népei két ily nagy csoportra oszlottak, megtörtént az a különös dolog, hogy pl. a csehek győztesek maradtak, a magyarok legyőzöttek, vagy pedig a románok győzők s Mackensen népe legyőzött. Az első években a győztesek örömmámorban usztak és nem elégedtek meg azzal, hogy a legyőzöttektől területet, felszerelést, vagyont elvettek a legkülönbözőbb cimeken és ürügyekkel, hanem azoknak önérzetét is mindenféle módon megalázni törekedtek.

A megcsonkitás, a folytonos megaláztatások, a békék következményeképpen tehát a világ népeinek gazdasági helyzete is kétféleképpen alakult: a győztesek nyugodt jólétben éltek, a legyőzöttek országaiban a legrettenetesebb gazdasági vihar tombolt, amely tönkretette sok millió ember existenciáját. Igy a hatalmas és gazdag Németország odáig sülyedt, hogy egy millió márka nem ért annyit, mint ellenfelének, a franciának, egy frankja, az osztrák fővárosban betegesen felvirult a konjunktura, amely az egész világ csőcselékét odavonzotta és mindenből meg lehetett élni, csak munkából nem, a földmüvelő Magyarország éveken át nem tudta, mit ér a pénze s az ókori buzaszámitásra tért át, mialatt az öngyilkosságok száma soha nem észlelt módon meggyarapodott és a köztisztviselők például 1920—22-ben a havi fizetésükből nem vehettek két mázsa buzát, ami tudvalevőleg 40 békekoronának felel meg. Bulgária, Törökország hasonlóképpen nagy krizisen ment keresztül és ugy látszott, hogy a jó Isten kétféle embert teremtett — boldogot és boldogtalant, szerencsést és szerencsétlent, avagy győzőt és legyőzöttet.

A világháboru ezek szerint tehát elkezdődött 1914 nyarán, azonban nem fejeződött be 1918 őszén, sem 1920 nyarán, a békeszerződések aláirásával, mert hiszen, ha talán éppen fegyverrel nem is, de a guzsbakötő igazságtalanság burkolt eszközével tovább folyt.

1925-ben a német birodalmi háztartás azonban már teljesen rendbejött, a német nép nagy önmegtagadással, céltudatossággal és munkával helyreállitotta hitelét, gazdaságát és nyugodt munkájának jövő lehetőségét megalapozta. Az osztrák államháztartás szintén egyensulyba tért vissza, a török és bolgár helyzet pedig sokkal kedvezőbb képet adott, mint akár a győztes oláh, illetve szerb állam gazdasági és politikai helyzete. Magyarország 1925—26-ban szintén helyreállott. Ez a kis ország hallatlanul nagy erőfeszitéssel, soha el nem felejthető áldozatkészséggel rendbehozta mérlegét, ugy hogy 1926 nyarán, ha a magángazdaság nem is, de az államháztartás deficitmentessé lett.

Hiába erölködtek a Magyarországot környező ellenséges államok, hogy ezt a maradékában is félelmes országot megbénitsák s teljesen megsemmisitsék. A gazdasági háboru minden megengedett és meg nem engedett eszközével fojtogatták éveken át, anélkül, hogy rájöttek volna arra, milyen kétélü fegyverrel dolgoznak a szorongatott ország ellen. Önmaguknak ártottak vele, de elvakultságuk akkora volt, hogy ezt csak később látták be keservesen, amikor már nem tehették jóvá, mert a sors türelme is elfogyott. A mohó kis államok abból éltek, amit a háboru után harácsoltak, életképtelenné akarták tenni Magyarországot, de maguk is életképtelenné váltak, mig a földmüvelő Magyarország valahogy mégis meg tudott birkózni a roppant nehézségekkel.

A mohó kis államok háta mögött egy hatalmas, megdönthetetlennek látszó kolosszus, a »győztes« francia állam állott. És ők ebben biztak, sőt elbizták magukat. Egyszerre azonban ennek a kolosszusnak lába alatt is inogni kezdett a talaj. Az észnélküli tobzódás, a hatalmi mámor, a féktelen fegyverkezés és a háborus adósságok megkonditották ennek az államnak, kis szemtelen népek támaszának, feje felett a harangot. A hatalmas francia állam, a gazdag, a győztes, a »dicsőséges« francia nemzet pénze hanyatt-homlok zuhanni kezdett. A létért való küzdelem elfoglalta ezt az országot, ugy hogy nem jutott ideje kis vazallusainak szeszélyeivel törődni. Immár ott állottak támasz nélkül, felfujt gőgjükben, üresen, mint a pattanásra készülő buborék.

Mert van egy hatalmas igazság, amely bár az egyszerü népnek a közmondása, hogy senki se takarózzék tovább, mint ameddig a takarója ér. Pedig ezt tették mind az ugynevezett győztesek és ezt tették a koncleső kis népek is 1918-tól 1926-ig.

Hogy ezután mit fognak tenni? A végzet következetesen halad a maga utján. Megbünteti a hazugokat, a tolvajokat, visszaállitja jussába az időlegesen kárvallott igazságot. Akinek igaza van, nyugodtan alhatik, csak azoknak a feje fáj nyugtalan éjszakákon, akik galád lélekkel el akarták temetni örökre az igazságot!

VITÉZI ÉLET.

Csongrád vármegye vitézeihez!

Folyó évi julius hó 11. és 12-én vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány ur megszemlélte a tiszán-inneni járásban a Farki réten lévő vitézi telkeket. A szemle alapján leadott dicséretét az alábbiakban teljtartalmulag közlöm:

»Igaz örömömre szolgál, hogy a vármegye területén levő Farki réten tartott vitézi telekszemlénél látottak és tapasztaltak felett a legnagyobb megelégedésemnek és elismerésemnek adhatok kifejezést.

A megszemlélt 60 vitézi telekből 57 járadéktelek, amelyeket tulnyomórészt már maguk a vitézek müvelnek.

Örömmel láttam, hogy e derék emberek igaz vitézhez illő törhetetlen elszántsággal fogtak hozzá a hosszu évtizedeken át elhanyagolt földterület megmüveléséhez és hogy legnagyobbrészük ma már leküzdve a kezdet igen nagy nehézségeit, jogos bizalommal tekint a jövő elé. Megelégedéssel tapasztaltam, hogy e vitézek helyes érzékkel fogták fel helyzetüket és nem bocsátkoztak erejüket meghaladó épitkezésekbe és beruházásokba, hanem fokról-fokra haladva, két kezük munkájával és arcuk verejtékével igyekeznek a maguk és utódaik részére a családi otthont és a megélhetést biztositó helyzetet megteremteni.

Meggyőződésem, hogy az ilyen elszánt, kitartó és semmi fáradságtól vissza nem riadó, szorgalmas munkálkodáson a Mindenható áldása lesz és hiszem, hogy e vitézek telkeik megmüvelésében egymással nemes versenyre kelve, de egymást bajtársiasan támogatva is, a Farki réten rövidesen Hazánk legszebb vitézi települését teremtik meg.

Köszönetemet és elismerő dicséretemet küldöm tehát az összes ott müködő vitézeknek, valamint azon vitézi elöljáróiknak, kiknek gondoskodása és lelkes támogatása a már ma is kiválónak nevezhető eredményt lehetővé tette. A Mindenható áldását kérem a Farki rét derék vitézeire, azok családjaira, telkeikre és munkálkodásukra.«

Amidön a fenti dicséretet a vármegye vitézeinek tudomására hozom, elvárom, hogy a közeljövőben tartandó szemlék a többi vitézi telkeknél is hasonló dicséretet fognak kiváltani.

Székkapitány.

Somogy vármegye vitézeihez!

A »Széchényi nemzetség« f. é. szeptember hó 8-án Barcson egy nagyszabásu és hazafias sportversenyt rendez, amelyen való részvételre Somogy vármegye vitézeit is meghivja a rendezőség, sőt a legjobb versenyeredményt elért vitéz részére külön értékes dijat is alapitott.

Versenyszámok a következők: Atlétika, céllövés, uszás, birkózás, kerékpárverseny, lóverseny, gazda-kocsiverseny, tennisz- és evezősverseny.

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

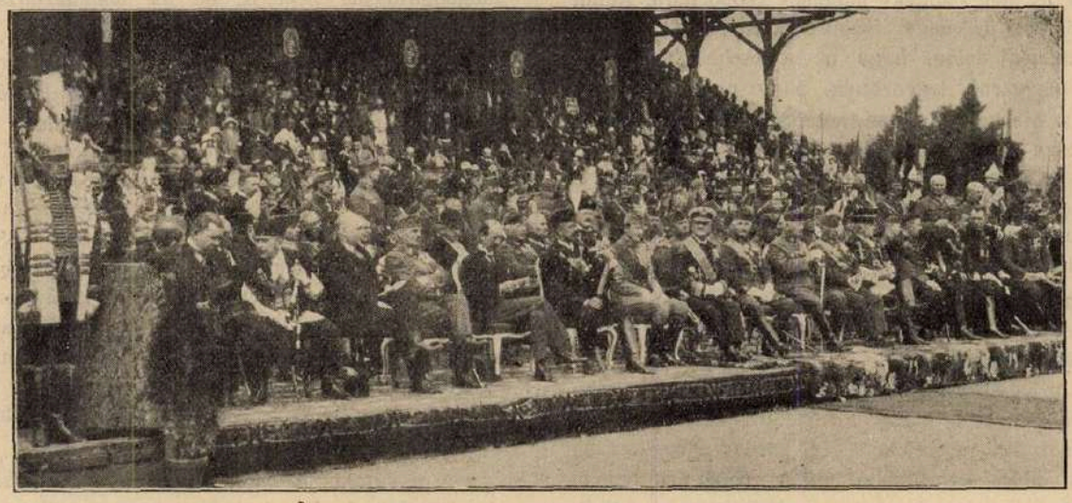

5. Kormányzói diszemelvény. Balról jobbra: Ripka főpolgármester, Rakovszky belügym., Walkó külügum., gr. Csáky honv. m., gr. Bethlen miniszterelnök, Zsitvay nemzetgy. alelnöke, vitéz József Ferenc kir. hg., Őfőméltósága, vitéz Nagy gyal. tábornok, vitéz Hellebronth t. tbnk. vitéz Janky honv. főpar. — Barsy, Bőrcsök A., vitéz Siménfalvy, vitéz Hegyessy.

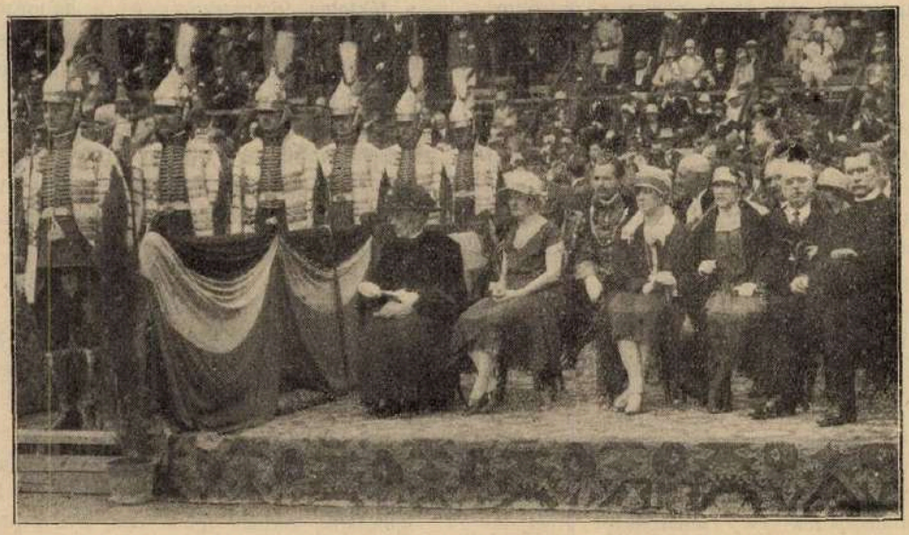

Schäffer Á. felvétele.

6. A diszemelvényen ülő előkelőségek. (Kiss Etelka, aki a diszkardot felajánlotta, Berzeviczy Albert, Raffay püspök.)

A versenyen résztvenni óhajtók ebbeli szándékukat mielőbb jelentsék be a Széchényi Sportversenyek Rendezőségének Barcsra s a Vitézi Székkapitányságnak. A versenyen résztvevők a sportverseny szabályairól részletesebb felvilágositásokat a sportverseny rendező bizottságtól vagy a helybeli körjegyzőségtől szerezhetik be.

Székkapitány.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság a következő területeket itélte meg vitézi telkek céljaira:

1926 junius hóban.

Vanyola, Veszprém vm., 8 kat. hold, Pócspetri, Magy, Szabolcs vm., 34 kat. hold, Salfa, Vas vm., 30 kat. hold, Csókakő, Fejér vm., 7 kat. hold 760 n.-öl, Vassurány, Vas vm., 20 kat. hold, Nemesböd, Vas vm., 18 kat. hold, Vokány, Baranya vm., 8 kat. hold 760 n.-öl, Hegyhátgyertyános, Vas vm., 10 kat. hold, Encs, Abauj-Torna vm., 15 kat. hold, Nyirparasznya, Szatmár vm., 45 kat. hold 112 n.-öl, Nyirbátor, Szabolcs vm., 25 kat. hold, Szamossályi, Szatmár vm., 30 kat. hold, Alberti, Észak-Pest vm., 45 kat. hold és Irsa, Észak-Pest vm., 55 kat. hold.

Julius hóban.

Adásztevel, Veszprém vm., 16 kat. hold, Homokbödöge, Veszprém vm., 8 kat. hold, Nagytimót, Veszprém vm., 16 kat. hold, Vashosszufalu, Vas vm., 8 kat. hold, Dolány, Hont-Nógrád vm., 30 kat. hold, Nyirbogát, Szabolcs vm., 15 kat. hold, Dunakömlőd, Tolna vm., 8 kat. hold, Kecskemét, Dél-Pest vm., 30 kat. hold, Magyarmecske, Baranya vm., 20 kat. hold, Érsekvadkert, Hont-Nógrád vm., 15 kat. hold, Dejtár, Hont-Nógrád vm., 10 kat. hold, Méhkerék, Bihar vm., 37 kat. hold 800 n.-öl, Pázmánd, Fejér vm., 10 kat. hold 245 n.-öl, Tóalmás, Észak-Pest vm., 23 kat. hold 636 n.-öl, Gic, Veszprém vm., 91 kat. hold, Kunszentmárton, Szolnok vm., 45 kat. hold, Lovászpatona, Veszprém vm., 15 kat. hold, Felsőoszkó, Vas vm., 7 kat. hold 1284 n.-öl, Nagycsákány, Vas vm., 20 kat. hold, Ugod, Veszprém vm., 8 kat. hold és Csót, Veszprém vm., 16 kat. hold.

O. V. Szék.

Hajdu vármegye központi járásának vitézeihez!

Tudatom a fenti járás körletébe tartozó vitézekkel, hogy augusztus hó 15-én Balmazujvároson járási vitézi összejövetelt tartok. Ez összejövetelen minden fenti körletbe tartozó vitéz köteles megjelenni. A vitézek közelebbi utbaigazitás és felvilágositás végett forduljanak az illetékes vitézi őrmesterekhez.

Járási vitézi hadnagy.

Családi értesitő.

Születések.

Vitéz Márk Ferenc m. kir. belügyi számvizsgáló és Pethő Ilona fia László Ferenc, szül. Balassagyarmat 1926. február 20.

Dr. vitéz Pálfi János egyet. magántanár és Maudsch Margit leánya Margit Eleonora, szül. Budapest 1926. ápr. 9.

Vitéz Rács Mihály kántortanitó és Flettner Erzsébet leánya Mária Magdolna Erzsébet, szül. Szekszárd 1926. május 16.

Vitéz Radvány Károly és Izsák Margit leánya Margit, szül. Budapest 1926. ápr. 26.

Pályázatok.

Gazdának ajánlkozik.

A kilenchónapos szentimrei tanfolyamot elvégzett és gyermekkorától fogva gazdasági cselédsorban dolgozó vitéz Forró György ajánlkozik bárminő gazdasági bizalmi állásra, ugymint gazdának, kulcsárnak, béresgazdának stb. Cim: Magyarosi puszta. Somogyszili gazdaság.

Inasnak ajánlkozik.

35 éves, református, nős, családtalan vitéz, aki évekig inasszolgálatot teljesitett, jelenleg csősz, ajánlkozik ismét inasi szolgálatra, vagy házfelügyelőnek. Keresztény uraktól jó bizonyitványokkal rendelkezik. Szolgálatát bármikor megkezdheti. Cim: vitéz Farkas Mihály, Békés (Békésmegye).

*

36 éves, nős, négy gimnáziumot és földmivesiskolát végzett gazda vagyok, ötéves gazdasági gyakorlatom van s a legjobb bizonyitványokkal rendelkezem. Gazdaságokban ispáni, segédtiszti, vagy jobb gazdai állást keresek bármikori belépéssel; ezen szolgálattal kapcsolatban könyvelést, gépirást és 50 családig méhészet ingyen kezelését is vállalom, melyet szintén tökéletesen értek. Esetleg méhészeti állást is vállalok. Fizetési igényeim a legminimálisabbak. A fenti gazdatiszti állást önálló vezetésre is vállalom. Szives megkereséseket kér: vitéz Sziiágy Miklós, gazdatiszt, Budapest, X., Pongrác-ut 1, 10. ajtó. Egyben felkérem vitéz bajtársaimat — tekintettel a nehéz elhelyezkedési lehetőségekre —, hogy elhelyezkedésemhez segédkezet nyujtsanak.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Gazdasági szervezkedés.*

Irta: **Bodó János** nemzetgyülési képviselő.

Mint ismeretes, Mayer János földmivelésügyi miniszter a termény értékesitését szolgáló szövetkezeteket nagyobb forgótőkével látta el abból az összegből, amely a beruházásokra fordittatik. Ez a körülmény, valamint az, hogy küszöbén vagyunk annak az időszaknak, amikor a terményértékesités bekövetkezik, szükségessé teszi, hogy a gazdasági szervezkedés fontosságáról ujból megemlékezzünk.

A gazdatársadalom és különösen a kisgazdák közismert panasza, hogy termelvényeiket nem tudják oly pénzért értékesiteni, mint azt a mindenkori piaci árak szempontjából elvárni lehetne. Ennek magyarázata két okban leledzik. Egyrészt a kisgazdatársadalom még mindig érthetetlenül idegenkedéssel viseltetik a szövetkezeti intézményekkel szemben, másrészt adó és egyéb az »ujra« esedékes fizetési kötelezettségek elintézése végett a termés betakaritása után azonnal hozzálát a buza és egyéb termelvények gyors értékesitéséhez, amikor tudvalevőleg a gabonanemek ára a legminimálisabb szokott lenni.

A szövetkezeti eszme megvalósitásának kettős célja van: A gazdatársadalmat az u. n. »zöldhitellel« ellátni, vagyis a termés időszerü értékesitéséig az arra rászorult termelőket előnyös kölcsönnel ellátni, másrészt elősegiteni a gabonanemüeknek mennél jobb piaci értékesitését. Hogy ma a szövetkezetek még nem mutatják fel azt az eredményt, amelyet velük szemben igényelhetünk, ennek főleg az az oka, hogy mindegyikük a szükséges anyagi eszközök hiányában a kezdet nehézségeivel küzd és épp azért nem tudnak a szövetkezetek élére olyan szakférfiakat állitani, akik az értékesités szempontjából európai kereskedelmi tájékozottsággal rendelkeznek.

A földmivelésügyi miniszter azzal a bőséges támogatással, amellyel a kislakásépitő, bor, termény, hagyma és burgonya, zöldség és gyümölcs, baromfi és tojásértékesitő szövetkezetek országos központjait anyagilag ellátta, legyen példa minden gazda számára ahhoz, hogy jelentékeny üzletrészjegyzéssel növelje a fióki szövetkezetek forgótőkéjét, másrészt a helybeli szövetkezetek révén értékesitse termelvényeit, valamint ezen szövetkezetek utján szerezze be a gazdaságban szükséges felszerelési és egyéb ipari cikkeket. Ha a gazdatársadalom nemes megértéssel és okulva a mult közömbösségén, hozzálát a szövetkezetek megerősitéséhez, ugy saját érdekében igen hasznosat fog cselekedni, mert amit eddig a közvetitő és sokszor nem legális kereskedelem, amely a termelő és fogyasztó közé ma beékelődve van, pár óra alatt busás formában, mint hasznot zsebrevág, azt jövőben megtakaritja magának a

* A »Faluszövetség Tudósitójá«-ból.

gazdatársadalom, amely haszontöbbletre a mai nehéz gazdasági viszonyok között bizony minden gazdának szüksége van.

Magyarország gazdasági felvirágoztatását én abban látom, ha a gazdatársadalom megértve a kor komoly intő szavát, minden politikától mentesen gazdaságilag szervezetekbe tömörül és ily módon fejt ki jövőben nemzetgazdasági szempontból értékes munkásságot.

—

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok az utolsó napok szilárd irányzatával szemben legujabban kissé gyengébbek. A kinálat szintén valamivel tartózkodóbb. Mig a kereslet, különösen a malmok részéről, javult. Prompt buza mintegy két és félezer koronával drágult. Rozs jó keresletnek örvend, a piacra kerülő áruk rövidesen el is tudnak helyezkedni. Árpában még mindig igen kevés az üzlet, mert csak nagyon kevés minőségü jó áru került idáig kinálatra. A tengeri kereslete és kinálata továbbra is csekélyebb. Repce változatlan, mig a babüzlet csak kisebb keretü. Az őrleményeken piaca kissé javuló, azonban a nagy készletek miatt még megfelelő jó árakat elérni nem lehet. A rózsaburgonya mintegy 800, a fehér pedig 650 korona. Az élelmiszerpiacokon, különösen a gyümölcspiacon, erős az üzlet, a tej és tejtermékek piaca viszont lanyha.

Legujabb árak:

Terménypiac. 77-es tiszavidéki buza 370—372.5, dunántuli 365—367.5, rozs 230—232.5, zab 235—240, tengeri 257.5—260, repce 540—550, korpa 165—167.5 ezer korona métermázsánként.

Takarmánypiac. Ia rétiszéna 120—150, IIa 95—115, IIIa 50—90, zöld nádtakarmány 45, muharszéna 105—140, lucernaszéna 120—145, lóhereszéna 125, zabosbükkönyszéna 80—125, alomszalma, Ia 70—75, IIa 50—70, zsuppszalma 70—80 métermázsánként, kévénként 5 ezer korona.

Zöldségpiac. Burgonya 1—1.5, paradicsom 4—8, uborka 2—4, zöldpaprika 10—14, vajbab 3—4, fejeskáposzta 2—2.5, kel 3, vöröskáposzta 5, tök 0.5—1, gyalult 2—2.5, vöröshagyma 3, fokhagyma 7—8, karfiol 16—18, torma 28, gomba 16—30, zöldborsó hüvelyben 8—10 ezer korona kg-ként. Kalarábé 0.4—0.6 ezer korona fejenként. Tengeri egy cső 0.5—1 ezer korona.

Gyümölcspiac. Alma, rétesnek való 5—10, asztali 20—30, körte 20—30, IIa 6—12, kajszibarack 12—16, IIa 6—10, őszibarack, Ia 16—27, IIa 8—16, szilva 4—8, ringló 8—10, szőlő 40—60, sárgadinnye 20—40, görögdinnye 24—30 ezer korona kg-ként.

A szántógépek elterjedése hazánkban.

Az ország területén a mult év végén 549 szántógépszerelvény volt, legnagyobb részben kétgépesek. A háboru óta tehát 65.4 százalékkal szaporodtak a szántógépszerelvények. Országos átlagban minden 14.600 kat. hold szántóföldre jut egy szerelvény. Legnagyobb mértékben a Dunántulon vannak elterjedve, legkisebb mértékben pedig az Alföldön használják. Az ország területén az elmult évben a szántógépszerelvények több mint másfélmillió kat. hold területet szántottak fel. A géppel szántott földek nagy részét csak egyszer szántották. Egy szerelvény az elmult év folyamán mintegy 1000 holdat szántott fel és 313 holdat munkált meg egyéb módon.

A traktorok is erősen terjedni kezdtek az utolsó években, ugy hogy ma már 1183 traktor van üzemben, legnagyobbrészt petróleumüzemü. A traktorok leginkább középgazdaságokban vannak elterjedve, főleg a Nagyalföldön.

A belterjes müvelés a szántógépek használata óta igen jelentékeny mértékben megszaporodott, ugy a nagyuradalmakban, mint a középgazdaságokban. Mivel a szántógépek és a traktorok most vannak elterjedőben, jelentőségükre vonatkozólag végleges következtetéseket nem lehet még tenni, az azonban nyilvánvaló, hogy növelték a termelés intenzitását.

Tenyészkos-árverés.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara augusztus hó 8-án Debrecenben a sertésvásárpénztár telepén központi juhászati törzskönyve alapján tenyészkos-árverést rendez. Az árverésre felhajtásra kerülő tenyészkosok hazánk legjelesebb juhászataiból kerülnek ki, melyeknek állománya évről-évre rendszeres osztályozásnak lesznek alávetve és az árverelendő tenyészkosok a kamara hivatalos szakértőinek közbejöttével megállapitott értékszámok alapján törzskönyvezve vannak. Ezen árverés kiváló alkalom lesz arra, hogy ugy a magán-, mint a köztenyésztők tenyészkosszükségletüket itt szerezzék be, mert ez alkalommal nagy tömegből választva vásárolhatják meg a legmegfelelőbb apaállatokat. Szükségesnek tartjuk megemliteni azt, hogy ezen árverésen az ugynevezett »kamatos« tenyészállatbeszerzési hitel a gazdasági felügyelőségek utján igénybe vehető, ami a tenyészkos-vásárlást természetszerüleg igen megkönnyiti. Az árverésre vonatkozó bármilyen felvilágositással készséggel szolgál a Tiszántuli Mezögazdasági Kamara Debrecen, Hunyadi-utca 5. szám.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
9 Hétfő	Román	Emőd	A hét elején a nap 4 óra 46 perckor kél és 7 óra 24 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 54perckor kél 7 óra 14 perckor nyugszik
10 Kedd	Lőrinc vt.	Lőrinc	
11 Szerda	Zsuzsanna	Tibor	
12 Csütörtök	Klára	Klára	
13 Péntek	Ipoly vt.	Ipoly	
14 Szombat	Özséb	Özséb	
15 Vasárnap	N. B. Asz.	Mária	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Augusztus 10. 955. Augsburgi csata. Botond, Bulcs, Lehel és Sur vezetése alatt 100.000 magyar tört Bajorországra. I. Ottó király azonban szembeszállt velük s a Lech mezején a magyar seregeket legyőzte.

— **1664. Vasvári béke.** A szentgotthárdi diadal után a császár, hogy a békességet biztositsa a magyarokra kedvezőtlen békeszerződést kötött.

Augusztus 11. 1456. Hunyadi János halála. A nándorfehérvári diadal után a sok el nem temetett hulla erjedése a nyári hőségben járványos betegséget okozott, ez a betegség ragadta el a magyarok legnagyobb vezérét, a kereszténység hősét, 68 éves korában.

— **1751. Mária Terézia Gödöllőn.** A királyné az országgyülés alatt megszemlélte Rákoson a hadgyakorlatokat és Budán a királyi palota épitését. Augusztus 10-én este Grassalkovich gödöllői kastélyába vonult, melyet 70 ezer lámpa világitott meg. A tizenegyediki ebéden és táncvigalomban több ezren vettek részt.

Augusztus 13. 1849. A világosi fegyverletétel. Délután 4 órakor a Malom-csatorna és Szőlős között ment végbe ez a szomoru esemény. 11 tábornok, 1426 törzs- és főtiszt, 30.889 ember adta itt meg magát a győztes orosz vezérnek. Paskievics a cárnak igy irt: »Magyarország fölséged lábai előtt fekszik!«

—

A Kormányzó Ur Őfőméltósága megbizta dr. Hevesy Pál követségi tanácsost a római, kvirináli királyi magyar képviselet vezetésével a Népszövetségnél és neki a megbizatás idejére a miniszterrezidensi cimet adta.

Halálos szerencsétlenség a kenyérmezei táborban. A kenyérmezei táborban halálos szerencsétlenséget okozott a mult napokban egy rosszul robbant akna. Horkay Lajos fegyvermester és Vargha Andor akadémikus az életét vesztette, többen megsebesültek. Megállapitották, hogy a lőpor nem robbant idejében, igy a csőben nagyobbfoku feszültség állott elő, amely aztán szétvetette az aknavetőt.

Auguszta kir. hercegasszony névünnepe. Augusztus 3-án ünnepelte meg vitéz József kir. herceg családja Auguszta kir. hercegasszony névünnepét. A főhercegi család Tihanyban tartózkodik, ahol a kir. hercegasszonyt igen sokan keresték fel jókivánataikkal. Szerdán a budapesti főhercegi palotában az udvartartás tisztviselői szentmisén vettek részt.

Halálozás. vitéz Adám Lajos (Henczida) felesége, Harasztosi Zsuzsánna folyó évi julius hó 10-én elhunyt. Egy évvel ezelőtt, 1925 junius 21-én halt meg első felesége, Szücs Juliánna, most rövid egy esztendő multán ismét ilyen sulyos gyász érte vitéz Ádám Lajost.

A jutasi altiszti iskola zászlószentelési ünnepélye. Aug. 8-án délelőtt nagy ünnepségekkel fog a m. kir. jutasi honvédaltisztképző és nevelőintézet parancsnokság zászlószentelési ünnepélye megtartatni. Az ünnepélyen meg fog jelenni a Kormányzó Ur Őfőméltósága, vitéz József királyi herceg tábornagy, a Főméltóságu Asszony, Auguszta kir. hercegasszony, Rott veszprémi püspök, a honvédelmi miniszter stb. A Vitézi Rend küldöttsége vitéz Nagy Pál gy. tábornok, a vitézek Főkapitányának helyettese vezetésével vesz részt az ünnepségen. Az ünnep lefolyásáról következő számunkban számolunk be olvasóinknak.

Vitéz Komáromi János Budapest józsefvárosi református segédlelkészt Urházy Lajos lelkész, egyházkerületi tanácsbiró örökébe 21 jelölt közül nagy szótöbbséggel lovasberényi lelkésszé választották. — Örömmel üdvözöljük őt ez alkalommal, hiszen vitéz Komáromi János egyike azoknak, akit mint volt honvédcsapattisztet elsőnek avatott a Kormányzó Ur a református lelkészek közül vitézzé. Vitéz Komáromi, a »Kálv. Szemle« ismert tollu munkatársa, lapunkban is dolgozott s reméljük, hogy a jövőben még többet találkozhatunk irásaival lapunk hasábjain.

Szmrecsányi érsek megáldotta a kenderesi kastélyt. Szmrecsányi Lajos egri érsek körutján Kenderesre érkezett, ahol a főszolgabiró és a község ünnepélyesen fogadta. Az érsek a templomban szentmisét mondott, majd a Kormányzó Ur kuriájába ment, ahol az ujonnan restaurált és átépitett kuriát megáldotta.

vitéz Antal János balesete. vitéz Antal János, az ismert sportférfiu, motorbiciklijén haladt, amikor egy automobil olymódon keresztezte utját, hogy már nem tudott kitérni. A motorbicikli összeütközött az autóval, vitéz Antal kirepült a nyeregből és sulyos agyrázkódást szenvedett.

Pásztorok jutalmazása. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara október hó 2—5. napjain országos jelentőségü legelő-, rétgazdasági- és takarmánytermesztési kiállitást rendez. Ez alkalommal egy pásztornapot fog rendezni, amikor is ünnepélyes keretek közt fogja azon pásztorokat megjutalmazni és kitüntetésben részesiteni, akik a legelő karbantartása és javitása körül legtöbb érdemet szereztek. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja ezuton is az uradalmakat, a községeket, a legeltetési társulatokat és minden egyes legelőgazdaságokat, hogy közöljék azon pásztorok adatait (név, kor, lakhely, szolgálati idő), akiket ezen kitüntetésre érdemesnek tartanak. Erre vonatkozó bármilyen felvilágositással készséggel szolgál a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Hunyadi-utca 5. szám.

Nagyarányu kiállitás Mohácson. A mohácsi vész négyszázéves évfordulójának emlékünnepével kapcsolatosan a Faluszövetség, a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület, a Mezőgazdasági Kamara, a Baross Szövetség, Mohács és vidéke társadalma augusztus hó 20-tól szeptember 6-ig nagyobbszabásu kulturális, történelmi, néprajzi, gazdasági és ipari kiállitást rendez. A dr. Margittay Lajos polgármester vezetése mellett müködő bizottságok különféle szakcsoportjaiban méltóan akarják bemutatni egyfelől a mohácsi csatára vonatkozó emléktárgyakat, könyvkiadványokat, rajzokat stb., másrészről a járás és a megye mezőgazdasági-, kézmü- és háziipari termékeit, kulturális intézményeinek, iskoláinak, produktumait stb. Különösen nagyarányunak igérkezik az augesztus 20-iki alsódunántuli tenyészállatkiállitás. Ugy a kiállitás, mint az országos emlékünnep és az azzal kapcsolatos kongresszusok, gazdanapok, katholikus nap stb. iránt országszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

Értesités. A Közalkalmazottak Országos Gazdasági Szövetkezete (KOGSz) értesiti a tiszteket, tisztviselőket és v. f. altiszteket, valamint azok családtagjait, hogy ruházati osztálya és központja, mely ezideig IV., Egyetem-utca 3 félemelet, illetve IV., Szervita-tér 5, I. emelet alatt volt elhelyezve, 1926. évi julius hó 31-től V., gróf Tisza István-ut 18 (Erzsébet-tér) alá helyeztetik át. Uj helyiségében teljesen komplett áruraktárral áll a t. vevők rendelkezésére.

Bárki féláron utazhat Szent István hetében. Az idén augusztus 18—25. napjai közt fogja megülni Budapest és az ország vallásos és hazafias lakossága Szent István évszázados ünnepét. Ripka Ferenc dr. főpolgármester, aki uttörője volt a Szent István-hét gondolatának, a fővárossal, valamint a legfőbb egyházi és állami tényezőkkel karöltve arra törekszik, hogy nemzetünk nagyhete minél fényesebben bontakozzék ki. Szent István-hetének idei ünnepsorozata alapkőletétele lesz annak az évről évre bővülő programnak, amelynek jelentékeny része már az idei ünnepen megvalósul. A Szent István-hét ünnepségeinek legnagyobb eseménye természetesen az idén is változatlanul a Szent Jobb körülhordozása lesz, de ezt megelőzően és követően számos más olyan ünnepi esemény fog Budapesten lejátszódni, amely nyomot hagy mindenkinek a lelkében, aki azon részt vesz. Az egyházi ünnepeken kivül szerepelni fognak kulturális- és sportesemények, ingyenes és olcsó látnivalók, számos meglepetésszerü kedvezmény várja a vidéki látogatókat; lesz nagy népünnep, hangversenyek, magyar zene, magyar tánc, szinházi diszelőadások, tüzijáték, labdarugóversenyek, nemzetközi uszómérkőzés, lóverseny és számos más szórakoztató esemény. Megnyilnak a vidékiek számára az összes muzeumok, képtárak, gyüjtemények, külön magyarázatokkal és vezetéssel. A dus programból vázlatosan közöljük, hogy augusztus 18-án lesz az országos bor- és gyümölcskiállitás ünnepélyes megnyitása, augusztus 19-én kirakatverseny egész Budapesten, az összes kereskedők árleszállitásaival. A vidék számára, de a külföldről százával és ezrével várt vendégek részére nagyjelentőségü lesz az egész magyar bortermelés bemutatása, az összes magyar borvidékek kiállitásaival. Erre meghivást kaptak az osztrák, lengyel és német borkereskedők. E kiállitással karöltve többtermelési kiállitás is megnyilik a világhirü mezőgazdasági muzeumban. Az idén érkezik jubileumi esztendejéhez a magyar magnemesitő akció, amely Székács Elemér, Grabner Emil és más kiváló növénybiológusok nevéhez füződik. Ez a kiállitás képekben és eredeti termés-eredményekben fogja bemutatni a jó szántás, a jó vetőmag és a jó mütrágya csodálatos terméseredményeit. Ott lesznek az ugynevezett rozsdaálló buzák mintái és eredményei, aminek az idei nedves időjárásban rendkivül nagy az aktualitása. E kiállitások iránt nemcsak a magyarországi, hanem a külföldi gazdák részéről is igen nagy érdeklődés mutatkozik. Máris csoportos részvételt jeleztek a romániai, jugoszláviai, csehországi, osztrák és olasz gazdák. Ebben az érdeklődésben gyönyörü elismerése van annak a ténynek, hogy a magnemesitésben egész Keleteurópában Magyarország gazdái az uttörők s egész Keleteurópában a legtökéletesebb kitermelési eredményt eddig a magyarországi vetőmagnemesitő üzemekben érték el. A Szent István-hét sikerének előmozditására nagy előkészületet tesz a vasut és a hajózás. Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a Szent István-hét alkalmából Budapestre utazók részére ugy a gyors-, mint a személyvonatokon az összes kocsiosztályokon való utazáshoz a MÁV kezelésében levő vasuti vonalakon is, féláru menetdijat engedélyez akként, hogy a Budapestre való utazásnál megváltott egész menetjegy menettérti jegyül fog az ingyenes visszautazásnál szolgálni. Ezt a kedvezést bárki, minden igazolás nélkül, a határállomásoktól kezdve is, igénybe veheti, a következő feltétellel: a felutazáshoz szolgáló jegy augusztus 17-én, hajnali 0 órától kezdve bármely Budapestre menő vonatra érvényes. Legkésőbb olyan vonattal lehet indulni, mely augusztus 20-án, délelőtt 9 óráig érkezik meg Budapestre. A visszautazás kedvezménye (ingyenes) augusztus 20-án, délután veszi kezdetét, de el lehet utazni bezárólag augusztus 24-ének 24. órájáig. Az utazás utközben nem szakitható meg, de gyermekek külön kedvezésben nem részesülnek. Ugyanilyen kedvezésben részesülnek azok, akik a Magyar Folyam, vagy a Dunagőzhajózási Társaság hajójával érkeznek Budapestre. Ezek a féláru jegyek már Bécstől kezdve érvényesek. A Budapestre érkező tömegek közül azokról, akik egy napon tul is itt kivánnak maradni, külön olcsó tömegelszállásolási akció is gondoskodik, hogy az igénytelenebb emberek ne legyenek kénytelenek drága szállásokon költekezni. Azok részére, akik csak Szent István

napját akarják Budapesten tölteni, kora reggel érkező és este visszainduló vonatok állnak augusztus 20-án rendelkezésre. Minden remény meg van rá, hogy a vidék és a külföld érdeklődésének felkeltésével a nemzeti ünnep nagyszerü és hatalmas arányu lesz és százezrek fognak részt venni az idén a sokkal nagyobb arányunak tervezett körmeneten. Már a távoli Amerikából is több száz főnyi magyar küldöttség érkezését jelentették be Ripka Ferenc dr. főpolgármesternél, aki ezzel az ünneppel a magyarság egységének gondolatát kivánja szolgálni, mert egyedül ez alkalmas arra, hogy az ország boldogulásához, haladásához, fejlődéséhez vezessen.

Gineverné Győry Ilona, ismert magyar irónő, a napokban Londonban elhunyt. Váratlan halálának hire annyira megrázta bátyját, a Budapesten élő Győry Lórántot, volt földmüvelésügyi minisztert, hogy a Szent János szanatóriumban, kiujult szivbajától megtámadva, meghalt.

Hauszmann Alajos, nyugalmazott müegyetemi tanár, a királyi várpalota, a Kuria, a Müegyetem, a Newyork-palota, a Szent István és a Vöröskereszt kórház alkotója, szombaton 80 éves korában meghalt.

Baross Gábort, a M. Kir. Postatakarékpénztár vezérigazgatóját, nyugdijazták. A Postatakarékpénztár vezérigazgatójává Tormay Bélát, a Központi Statisztikai Hivatal aligazgatóját nevezték ki.

A földmüvelésügyi miniszter hozzájárulásával Győrött az iparcsarnokban téli kikötőt épitenek.

Idegennyelvü okmányok forditása. Értesitjük az olvasóközönségünket, hogy a m. kir. belügyminisztérium elnöki forditóosztálya Veres Pálné-utca 24. sz. 2. em. 9. alatt egy kirendeltségi irodát nyitott. Hivatalos órák: délelőtt 11-től 1-ig. Hasonló ügyben érdeklődni lehet Vámház-körut 7. sz. II. lépcső, I. em. is, ahol a megrendelést felveszik. Vitézek és vitézjelöltek 50 százalék kedvezményt élveznek.

Lapunk szerkesztője szabadságon. Dr. Farkass Jenő, lapunk felelős szerkesztője, augusztus 7-én, szombaton megkezdte szabadságát. Távollétének tartama alatt Dudás György, a MTI helyettes osztályvezetője helyettesiti.

Farkass Jenő uj könyve. Szeptember hóban jelenik meg a könyvpiacon Farkass Jenő történeti regénye, a »Sötét az ég«. A 260 oldalas érdekfeszitő regény, melyet olvasóink annakidején lapunk hasábjain folytatásokban olvashattak, Kun László király uralkodása alatt játszik egy szerelmi történet keretében. Egy derék magyar vitéz, Sóvári György beleszeret egy pozsonyi német fegyverkovács lányába és azt sok viszontagság után feleségül veszi. Az izgalmas regényt, melynek könyvkereskedői ára 40 ezer korona, **lapunk előfizetői 30 ezer koronás kedvezményes áron kaphatják meg. Kérjük, hogy azok, akik ezen nagyérdekü regényre igényt tartanak, minél előbb jelentsék azt be kiadóhivatalunknak,** mert a könyv csak korlátolt számban jelenik meg és megjelenése után már csak könyvkereskedői áron lesz kapható.

Mi történt bel- és külföldön.

Bethlen István gróf miniszterelnököt Szentendre város, Csurgó és Elek községek diszpolgárrá választották.

*

A magyar-jugoszláv politikai foglyocsereegyezmény végrehajtása tárgyában Belgrádban folytatott tanácskozások végetértek. A politikai foglyok kicserélése augusztus 2-án Kelebia határállomáson megtörtént.

*

A belügyminisztérium a kivándorlási alap terhére az Attila-körúton egy négyemeletes bérházat épittetett, melynek bemutatása hétfőn ment végbe Vass József helyettes miniszterelnök és Rakovszky Iván belügyminiszter jelenlétében. A házat Rakovszky Iványól nevezték el.

Smith népszövetségi főbiztosnak huszonötödik és egyuttal utolsó jelentése jelent meg a magyar szanálás munkájáról. A zárójelentésben a főbiztos, összegezve a szanálás eredményeit, megállapitja, hogy a Népszövetség mindent elvégzett, amire vállalkozott és a jövő számára olyan szilárd alapot teremtett, melyre Magyarország gazdasági helyzete felépithető lesz. A szanálás tisztázta az ország pénzügyi helyzetét, az országon most a sor, hogy gazdasági pozicióját a fokozatos munkával, a takarékossságnak mindenkor szem előtt való tartásával és az európai kereskedelmi összeköttetések ujbóli kiépitésével a békeidők nivójára állitsa vissza.

A barcelonai merénylet.

Barcelonában Primo de Rivera spanyol miniszterelnök autójára egy anarchista munkás tört dobott. A miniszterelnök sértetlen maradt. A merénylőt a miniszterelnököt követő rendőrségi autó vezetője kocsijával elgázolta, ugy hogy a merénylőnek mindkét lába eltörött. Primo de Rivera azonnal megállittatta autóját, megnézte a tört, melyet kocsijára dobtak, majd folytatta utját az állomásra, ahonnan Madridba utazott.

A mexikói vallásüldözés.

Mexikóban Calles köztársasági elnök harcba szállt a katholikus egyházzal és a katholikus templomok bezárását, elkobzását, a szerzetes rendek megszüntetését, a papok kiüldözését kimondó törvényt irt alá. Az egyházellenes törvények augusztus hó 1-én léptek életbe és ezt megelőzően a katholikusok gazdasági bojkottot mondottak ki. Az egyházellenes törvények életbeléptetésének napján katonaság és rendőrség vonult ki a templomok bezárására, amit a templomban összegyülekezett hivők meg akartak akadályozni. Az összeütközés során a katonaság fegyverét használta és ennek következtében hat halott és számos sebesült esett áldozatul. A mexikói kormány ezután azt a hirt terjesztette el, hogy Calles elnök élete ellen merényletet terveznek és ez a hir ürügyül szolgált arra, hogy nagyon sok egyházához ragaszkodó hivőt letartóztassanak. Az angol és az amerikai kormány több templom lefoglalása ellen tiltakozott, mert azt állitják, hogy ezek a templomok amerikai és angol állampolgárok adományaiból épültek és azok tulajdonában vannak. A mexikói kormány kiméletlen eljárása világszerte nagy megdöbbenést és visszatetszést keltett.

Boris bolgár király eljegyzése.

Ferdinánd volt bolgár királynak, az egykori magyar huszárhadnagynak a fia, Boris bolgár király két héttel ezelőtt hosszabb európai utazásra indult és már elindulásakor arról terjedtek el hirek, hogy a nőtlen sorban levő bolgár király alkalmasint házasodni készül. Mindjárt utrakelésekor emlegették, hogy az olasz királyi pár legfiatalabb leányát, Giovanna olasz királyi hercegnőt akarja feleségül venni. Most az angol félhivatalos sajtóügynökség genfi levelezőjének értesülésére hivatkozva, megerősiti az eljegyzés hirét, ami ezekután befejezett ténynek tekinthető. Az olasz és a bolgár királyi családok között létrejövő szorosabb családi összeköttetés mindenesetre közelebb hozza egymáshoz Olaszország és Bulgária kormányainak politikáját, aminek messze kiható következményei lesznek a jövőben a balkáni államok sorsának kialakulásában.

A francia kormány helyzete.

A francia kamara a mult héten bizalmat szavazott Poincaré kormányának. Az uj kormány pénzügyi javaslatait módositó inditványok mellőzésével azonnal letárgyalták és elfogadták. Párisban egyébként a tisztviselők a kamara előtt nagyszabásu tüntetést rendeztek, minek során összeütközésbe kerültek a rendőrséggel, mely többszáz embert letartóztatott.

Vihar és árviz.

Északolaszországban és Középolaszországon ujra nagy vihar vonult végig. Génuában elszakitotta a villamosvezetéket és olyan hevességgel dühöngött, hogy az utcákon a gyalogos közlekedés lehetetlenné vált. Turin közelében 25 centiméteres jégeső boritja a szántóföldeket. Floridában a mult héten dühöngő ciklon pusztitásainak közel négyezer ember esett áldozatul. — Zombori jelentés szerint a Duna Bácsujlaknál áttörte a gátat és a faluba zudulva, száznál több házat elöntött. A megrémült lakosság éjnek idején nagy pánikban menekült a magasabban fekvő házakba.

Miatyánk.

Vérfátyolos arcát gyászfelhőkbe törli
A vén nap a zugó Kárpátok fölött.
Elfásult lelkekbe, kiégett szemekbe
Hördülő sóhajtól könnyharmat szökött.
Gügyögő fiacskám, szöszke angyalom Te,
De jó is, hogy ezt még meg nem értheted;
Simulj ide hozzám s kulcsold össze szépen
A Te két ártatlan, párnás kis kezed...
Mondd utánam halkan: mi Atyánk, nagy Isten!
Ki a mennyekben vagy, Hozzád száll imám!
Szenteltessék meg a Te neved örökké!...
(Meghallod-e, hogy ha szóba mondanám?)
Jöjjön el országod, a mienk már nincsen:
Gazok elherdálták minden kincseit...
Legyen meg a Te szent akaratod mindig,
Miképen a mennyben, ugy a földön itt.
Add meg mindennapi kenyerünket nékünk,
Könnyeinktől ugyis sós és keserü. —
Bocsásd meg a vétkünk, mint mi megbocsájtunk:
Ellenünk vétőknek! Oly nehéz terü. —
Ez a lélekkinzás, önvád, bün, jaj, átok,
Babusgató, rémes, fájó éjszakák:
Ne vigy kisértetbe, szabadits gonosztól
S megtisztuló lelkünk mindörökre áld!
Ne mondd még az Ámen! Hallod, hogy susognak
Odakünn a lombok gyötrő gond alatt!
Riadóra fujnak!... Észak, kelet, délen,
Ködülte nyugaton, sir bomlik, fakad...
Regősök kelnek, zug a dal, — nem orkán,
Ami lenn a fákat dönti, tépdesi, —
Hallod? Döng a léptük, acélpatkó csattog,
Ezt a földet jönnek ujra védeni!
Eladták az élők — megvédik a holtak,
Nekik százezerte drágább itt a rög,
Nem a vihar tombol, nem villám cikázik,
Harsogó imájuk zendül, mennydörög...
Mire felnősz, ujra nagy lesz ez az ország,
Szabad, büszke, gazdag, vidám, gondtalan...
Mondjuk el az Ámen!... Igy pihenj le szépen,
S álmodj csodaálmot, szöszke kis fiam!...

vitéz **Nagy József**,
ny. áll. tiszthelyettes.

Magyar vitézek a világháboruban.

vitéz Kocsis János.

Vitéz Kocsis János az 1926 junius 20-án felavatott vitézek közül való. 1917 október hó 24-én Kocsis János tizedes a m. kir. 4. gyalogezred 12. századában teljesitett szolgálatot mint egészségügyi altiszt. Sokan ugy vélekedtek a katonák közül, mintha az »egészségügyi« katonák nem viselkedhettek volna éppen olyan vitézül és hősiesen, mint azok, akik fegyverrel a kezükben harcoltak az ellenséggel. Hogy ez nem igaz, annak bizonysága Kocsis János hőstette. A Monte Tomba körül heves harcok folytak, az olasz tüzérség éjjel-nappal zaklatta csapatainkat, ugy hogy derék egészségügyi katonáinknak ugyancsak böven akadt dolguk, ha rögtön segiteni akartak megsebesült bajtársaikon. Ekkor történt, hogy a Piave alatt egy olasz tiszt vergődött sebesülten és nem kapott sehonnan segitséget. Két lábát átlőtték katonáink, de ő meg nem adta magát, sőt amikor Kocsis János tizedes emberi kötelességét akarta teljesiteni, hogy a sebesült ellenséget bekötözze, a kétségbeesetten védekező olasz tiszt háromszor rálőtt revolveréből. A golyója végigsurolta Kocsis János kezefejét. Mit tett volna egy rosszlelkü vagy nem olyan emberszerető katona Kocsis János helyén? Agybafőbe verte vagy talán meg is ölte volna a sebesülten is védekező ellenséget. Kocsis János azonban kicsavarta kezéből a revolvert, hátára kapta az olasz tisztet és levitte a századparancsnokságra. Ott átadta a sebesültet és a revolvert Petika főhadnagy, századparancsnoknak, hogy azután a bekötözött, fogoly tisztet hátraszállittassák a kórházba.

Kocsis János tette annak a bizonysága, hogy a háboruban, az ellenséggel szemben is megtartja a magyar katona emberséges szivét és hogy nem az a cél a háboruban sem, hogy csak öldököljünk, hanem hogy a hazánkat szolgáljuk a felesleges kegyetlenkedés elkerülésével.

Kocsis János emberségének megérdemelt jutalma lett a vitézi kitüntetés.

Gyermekrovat.

A »Vitézek és Gazdák Lapja« junius hó 20-iki gyermekpályázatán első dijat nyert pályamunkát, ugy mint kaptuk, szószerint közöljük:

I. Talán egyedüli leszek csonka Beregből, aki e kérdésekre feleletet küld, de ez nem riaszt vissza a munkától legyen egy tény, hogy bár szükebb hazám, a beregi föld megcsonkitva áll, megmaradt területén nem halt ki az élet, — folyik a munka!... De reménykedem, hogy akad tanulótárs, aki megszólal s jobban megerősiti állitásom.

Az oly rég várt vizsgánk 1926 jun. 27-én volt. Szeretett jó Szüleimék megelégedetten nézték bizonyitványom, ez volt talán a legnagyobb jutalom szorgalmas tanulásomért. Alig zajlott le a vizsga, már azon töprengtem, vajjon mit csinálok egész nyáron át... játszom, pihenek? Mindent elgondoltam, de megállapodni még sem tudtam. Tegnap kezembe akadt a Vitézek és Gazdák Lapja, forgatom s egyszer megakadt szemem egy pályázaton, éppen azok a kérdések várnak feleletre, melyekkel vizsga után foglalkoztam, s talán száz meg száz tanulótársam. A jutalom könyv, mindig egy szép könyvtár után óhajtoztam, de egyszerre az sok, igy egyenkint rakom, gyüjtöm a könyveket s ha nyernék... eggyel is több... Próba szerencse, — mondja a közmondás — tehát próbáljunk!...

Talán mindenki lelkében legelőször a szülők iránt való hála érzelme ébredt föl. Az én szivemben igen... A szeretettel együtt arra sarkal, hogy amit tudok tenni, segiteni, azt tegyem... Ha elgondolom, mindent elkövettek, hogy semmim se hiányozzon egész iskolai év alatt is..., mért ne szenteljem nekik szünidöm legnagyobb részét!? Hisz hálámat ugy sem róhatom le, mily kicsi és kevés az, amit én még tehetek!? De ha igy nem tehetek sokat, imámban kérek a jó Istentől rájuk áldást. Az ima ereje nagy!... Nem lesz teher nekem segitségükre lenni, hanem boldogság.

A könyveket gyüjtöm, mert szeretek olvasni, főleg olyanokat, melyek a magyar hősökről regélnek. Pl. Rákóczi Ferencről, Zrinyi Ilonáról. Oly szent volt életük s magasztos példájuk! Vagy az igazságos Mátyás király, a világverő Hunyadi Jánosról... hej! biztosan nem ülnéneek a hiénák nyakunkon! Nem sirna szél a Hargita felől, nem szállna sóhaj a kassai dómból, nem zugna a Vág, nem hajtaná földig fejét a bánáti buza, nem csapkodna az adriai tenger, ha ők élnének! Nem volna sötét, szomoru a magyar ég! De ha nálam is visszhangra talál szavuk, még nagyobb lelkesedést önthet a nagy magyar férfiak szivébe. Igen! Olvasni s tanulni fogom azokat a könyveket, költeményeket, melyek a nagy magyarokról szólnak.

A harmadik foglalkozásom a kézimunka lesz. Igaz, hogy még nem sokat tudok, de a bolti drága és külföldi. Mi magyarok vagyunk, nekünk magyar kell!

De nem feledkezem el a tanulásról, végigforgatom könyveimet, hisz magamnak tanulok s müveltségemmel a haza javát mozditom előre.

Meg akarom valósitani a felsoroltakat:

Mert az erő — akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de diadalt arat!

II. Tudom, vannak sokan, akiknek legnagyobb öröm az uj ruha. Nem mondom, nekem is boldogságot okoz, de e szomoru időben szép ruhára még gondolni sem merek. Meg nemcsak magam vagyok, több testvéremet tanittatnak szüleim, s még mennyi kárt okozott nekünk a cseh megszállás! Szép ruhák nem szereznek örömet!

Mi hát az, ami nekem a legnagyobb örömet okozza, kérdezhetik sokan.

Amikor Apuskám fáradtan megjön az irodából s hallja, hogy jól viselkedtem, segitettem..., gondterhes arcán végigsuhan egy mosoly... s ez, ez az, ami nekem a legnagyobb boldogság!... Ilyenkor ugy gondolom, méltán megérdemlem a pihenést és szórakozást.

Ami a szórakozást illeti, a legkönnyebb megfelelnem, hisz kertünk alatt folyik hazánk legmagyarabb folyója, a Tisza. Jó meleg nyári napon de kellemes és egészséges a fürdés! A forró homokból beszaladni a vizbe! Sokszor veszedelmesen megárad, — talán az oláhok által kinzott testvéreink könnyétől s olyankor, mintha szőke hullámai azt mondanák... »Nem, nem, soha!«

Ha a néma folyó is tud vigaszt adni, akkor nem késlekedhetik a feltámadás!

Kis falum szép helyen fekszik, sok, kedves kirándulóhely van. Remélem, kisétálgatunk friss, üde levegőt szivni, pillangót fogni, tarka virágokat szedni, édes madárdalt hallgatni!

Mily kedves foglalkozás a szabadban rajzolni, kéklő eget, magyar fát, magyar falut!...

Elmegyünk, felkeresem megszokott helyemet s most még reményteljesebben kiáltom bele az esti szürkületbe, hogy a szellő szárnyán megbilincselt testvéreinkhez jutva biztatás legyen:

Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen!

Tiszaszalka (Bereg vm.), 1926. jun. 29-én.

Poócs Mária polg. isk. IV. o. tan.

Uj sereg.

Minden magyar fiu
Egy-egy katona,
Hiszem, Magyarország
Nem vész el soha.
Minden apró ököl
Kardnyélre terem,
Lesz még egész ország,
Lesz még győzelem.

Üzenjük Erdélynek:
Készülünk, jövünk.
A kaszából kard lesz,
Ha mi megnövünk,
A harang is eljön
Ágyunak velünk,
Hogyha majd hazánkért
Harcolni megyünk.

Régiek nyomában
Itt az uj sereg,
Katonává serdül
Mindenik gyerek,
Szőke Tisza partja
Ismét lát csodát,
Ha majd mi indulunk:
Az uj katonák.

Molnár Endre.

A rászedett farkas.

Nagy bajba került ám Róka koma! Tyukhusra élvezett a vén imposztor, s amint a ketrec körül szimatolgatott a pecsenye után, egyszerre csak megmozdult alatta a föld, s zsupsz! — beleesett egy mély gödörbe. Hiába iparkodott, nem tudott kiszabadulni sehogysem. Vakargatta is a fületövét szörnyen.

— Sok csibehust elfogyasztottam már, — morogta — de ilyen csufság még nem esett velem.

Amint ott szomorkodott, buslakodott a gödör fenekén, egyszerre csak óvatos lépéseket hallott a feje fölött. Farkas szomszéd osont arra. Őt is az éhség hajtotta. Báránypecsenyére éhezett őkelme.

Róka koma rákiáltott:

— Állj meg Farkas szomszéd egy szóra!

Az ordas megállott s lenézett a gödörbe. Csodálkozva kérdezte Róka komától:

— Hát te mit csinálsz ott lent? Talán valami rossz fát tettél a tüzre, azért bujtál el.

— Nem jókedvből bujtam ide, — nevetett fanyarul Róka koma. — Hanem azért, hogy az irhámat megmentsem. Mert a gazda megtudta ám valahonnan, hogy az aprójószágaira vásik a fogunk. Vár is reánk, furkosbot van a kezében, azzal akarja kiporolni a bundánkat!

Hej, megijedt Farkas koma nagyon. Hamarjában azt sem tudta, hogy merre szaladjon. Bezzeg nem gondolt már a báránypecsenyére, csak azon törte a fejét, merre mentse az irháját.

Lent a gödörben ismét megszólalt Róka koma:

— No, azért nem kell nagyon megijedni. Bujj igy ülve ide mellém s majd ha a gazda elunja a várást, előmászunk és jól lakunk pecsenyével.

Szót is fogadott Farkas szomszéd. Odaugrott menten Róka koma mellé s már előre nyalta száját.

Kis idő mulva megszólalt Róka koma:

— Farkas szomszéd, én kimászok széjjelnézni. Ha tiszta a levegő, utánad jövök s kiszabaditlak. Hanem hát egymagamban nehezen jutok ki innen. Engedj fel a hátadra, pajtás, hogy könnyebben kiszabadulhassak!

Farkas szomszéd engedelmesen odatartotta a hátát. Róka koma ráállott, nekirugaszkodott s már kint is volt a gödörből. Elmentében még visszaszólott:

— Várj csak komám, amig visszajövök.

Pedig eszeágában sem volt visszajönni. Örvendett, hogy megmenthette az irháját. Nekiszaladt az erdőnek s magában jókat kacagott azon, hogy becsapta Farkas szomszédot. Farkas szomszéd pedig hiába várta vissza Róka komát, hogy kiszabaditsa. Még talán ma is várja, ha közben meg nem halt.

M. E.

A kártékony állatokról.

Irta: vitéz **Halmay Máriusz.**

(Második közlemény.)

Most jönnek legvérengzőbb és legártalmasabb ellenségeink, a menyétfélék nemzetsége. Ezek nemcsak az erdőkben, ligetekben, mocsarak nádasaiban tartózkodnak, hanem szivesen társulnak velünk és háziállatainkkal akár tanyai, akár falusi vagy városi lakásainkban is. Sohasem tudhatjuk, mely pillanatban jelenik meg körünkben. Még nem látjuk ökelmét, de az utána el-elmaradozó hullákat már nap-nap mellett feltaláljuk. Éléskamrában, padláson, széna-, szalmakazalban, disznó-, baromfiólban, nádkupban, kukoricagórében, galambdúcban, farakásban, nád- és szalmatetőben, egyszóval bárhol fordult elő menyétféle a lakás közelében. Egyben élő sövény alatt, pusztai kutban, faodúban, gyökerek között, földi lyukban, különösen laza talajban és vasuti- meg ármentesitő töltés oldalában, szarka- és varjufészekben, költető madárházikóban (müfészek) stb. Igaz, hogy ezek is leginkább az apró rágcsálókkal táplálkoznak, azonban ép oly vadul reávetik magukat a szárnyasokra is. Különösen kedvenc eledelük a madártojás és az alig kikelt, magával is jó tehetetlen fióka. Mindegy neki, ha házi szárnyas, vagy mezei vad, illetve hasznos éneklő a zsákmány. Persze ehhez járul az öldöklési vágy is, amidőn nem is eszi meg zsákmányát, csupán megöli és otthagyja. Lehet — mint általában hiszik —, hogy vérét kiszivja áldozatának s ez már elég eledel számára, azért nem falatozza fel a husát. A gazda magát a menyétet — a görény nélkül — majdnem hogy szereti is, épen az egérpusztitása révén (a szegedi ember »nyömét«-nek, a dunántuli »menyét asszony«-nak hivja), azonban a vadász igen ártalmas fenevadnak tartja. A görényt (néhol »girind«) már azonban mindenki üldözi, márcsak komisz szaga miatt is és nem érdemtelenül.

Elejtésük bizony elég nehéz, mert egyrészt többnyire éjjel mozog, másrészt pedig igen óvatosan bujkál. Ezt is méreggel, vagy kelepcével legcélravezetőbb irtani. Bár téli gereznájuk szép ajándék az elejtőjének. Igy a hölgy-

menyét vagy hermelin, a nyest és a nyuszt igen keresett prémet ad. Érdekes, hogy gazdaközönségünk, bár jól ismeri a menyétkét, mégsem tudja, hogy annak nyáron át két fajtáját látja a mezőn. Mindkettő karcsu jószág, barnás ruhában; azonban amelyike kissé nagyobbacska és melle, hasa fehér, az télire átváltozik hófehér hermelinné.

El sem képzelné sok gazdaember, vagy vadász, miszerint a szép fehér, farka végén fekete pettyet viselő, királyi palástra méltó kis állat, milyen semmitmondó barna ruhát hord nyáron! S még hozzá elég gyakori is, kivált ligetes vagy nádas, zsombékos helyeken. A szibériai vadász a menyétféle vagy kisebb giriznás állatot tompahegyü nyillal ejti el, nehogy megsértse a bundáját, persze a nyil csak megüti, mire leszédül és hurokkal lesz megfojtva. A menyét különben meg is szelidíthető és vadászatra használható üregi nyulak ellen. Nálunk persze kevésbé használatos e célra, bár vannak vidékeink, ahol az üregi nyulak tulságosan elszaporodtak és igen nagy károkat okoznak a fiatal ültetvényekben, itt szép eredményt lehetne elérni vadászmenyét alkalmazásával.

A borz kis hazánk területén szintén a ritka állatok közé tartozik. Egyben talán nem is annyira káros, mint inkább közömbös. Gereznájáért azonban vadászat tárgya. A tacskók vagy foxikkal való vadászata igen izgalmas mulatság.

A sündisznó sok beszéd tárgya szokott lenni, ha káros avagy hasznos volta jön szóba. Egérpusztító volta a hasznossága mellett érvelne, azonban bizony a tojást is szereti, viszont a békát és gyikot meg siklót is megeszi, ezek miatt megint károsnak bizonyul. Reáfoghatjuk, hogy tesz annyi hasznot, mint amennyi kárt okoz, tehát közömbös, amiért is kegyelmezzünk meg a szegény exotikus állatnak.

A mókus és pelefélék majdnem több kárt okoznak, mint sok ragadozó állatunk. Mert nemcsak azzal okoznak kárt, hogy az éneklő, tehát hasznos madaraink fészkét rendszeresen kirabolják, de a magfák gyümölcsét is erősen pusztitják. A makk (tölgy és bükk meg cser), dió, mogyoró a kedvenc csemegéje, azonban szivesen reátör a gyümölcsfáink husos terméseire is. Ami pedig azt a szokását illeti, hogy télen és tavasszal — pedig téli álmot aluszik, mégis néhanapján, enyhe tél idején, cserkészni szokott — a fák rügyeit lecsipkedi s éppen a gyümölcsfák termő, legduzzadtabb rügyeit szereti legjobban, hát még a bohókás futkározása miatt benne gyönyörködő kertész és erdész is halálra ítéli őt. Megjegyzendő, hogy gereznája ugy a mókusnak, valamint a pelének elég értékes.

Most szólhatunk az egerek és patkányokról, amelyeknek káros mivoltát ugy vélem nem kell hangoztatnom, hiszen mindenki meg van győződve afelől. Mégis ki kell emelnem, hogy a cickányok egyik-másik fajtája nem káros, mert rovarokkal táplálkozik majdnem kizárólag. Azonban ujólag a halastó gazdaságok kezelői a vizi cickányt károsnak mondják, mert a fiatal halnemzedéket pusztitja, sőt amint egyes megfigyelők észlelték, még a felnőtt pontyba is belemarja magát.

A patkányokról csak annyit kell megemlitenem, hogy hazánk területén a házi patkányt majdnem kiszoritotta már a sokkal életrevalóbb és veszedelmesebb vándorpatkány. Egyben egy uj faj is kezd benyomulni hazánkba a Duna mellékén haladva; ez az amerikai pézsmapatkány. Ez a fajta őshazájában, Északamerikában, gereznája miatt értékes állat s egyik eseh nagybirtokos az elmult évtizedekben betelepitette birtokára. Azonban rosszul járt vele, mert elfajzott; gereznájának értékessége lecsökkenve, kárttevő mivolta emelkedve, éppen olyan komisz állat lett belőle, mint a vándorpatkány.

Az üregi nyulról annyit irtak már, hogy nem kétséges a káros mivolta. Igaz, hogy helyenként jó volna őt tenyészteni, t. i. vizmosásos, terméketlen területeken, azonban ott meg nem marad meg. Tudjuk azt is felőle, hogy Ausztrália fenyérjeire betelepitették a mult század közepén, s a század végén már horribilis jutalomdijakat tüztek ki annak elpusztitására. Még kolera- és pestisbacillusokkal is kisérleteztek, azonban hiába. Mert a fürdővizzel kiöntötték a csecsemőt is. A beoltás sikeres lett volna, de inkább a többi hasznos állatok pusztultak el tőle. Marad egyedül az a módszer, amely a poloskánál is a legcélszerübb. Állandóan piszkálni, lőni, ásni, kiverni, vadászmenyéttel fogatni stb. stb.

A hörcsögöt meg az ürgét is ismeri mindenki. Bizony károsak azok is. Nemcsak a gazdának, hanem a vadásznak is, mert a tojásokat csemegézik fel. Még gereznájuk is ér valamit, különösen a hörcsögé. Ma már számos községben és gazdaságban dijakat adnak elpusztitásukért, nagyon helyesen. Leginkább a cigányok öntik ki őket lyukaikból vizzel, akik husát is megeszik. Mondhatom, nem rosszabb az üregi nyulnál.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

Vitéz Várnagy Győző. Kérdezett ügyben nem lehetünk segitségére. A szerkesztőség ily ügyekkel nem foglalkozhat. Érdeklődjék ott, ahová a kérést intézte.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legiutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Az 1926. évi vitézi avatási ünnepély fényképfelvételeinek jegyzéke:

(1—21-ig a f. hó 1-i számban.)

(Folytatás.)

22. Őfőméltósága és az Országos Vitézi szék eskü alatt.
23—24. Vitézek esküsznek. (Mindkét oldal).
25—49. Tiszti- és legénységi vitézek avatása.
50—54. Fejérmegyeiek vitézzé ütése.
55—60. Díszmenetek.
61. Őfőméltósága kíséretével elvonul.
62. A zene.
63. Avatási sátor a toronnyal.

SCHÄFFER Á.
udvari fényképészeti műterme
BUDAPEST, VIII., József-körut 51. szám.

vitéz CSONGOR ERNŐ

műszaki vállalkozó mérnöki irodája
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. sz. Telefon: 127—36.
Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek
tervezése és berendezése, ellenőrzése.
Műszaki tanácsadás.
Keveset használt, de üzemképes állapotban szállít kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:
stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektro-motorokat, szántógépeket, stb. stb.
Közvetítést díjjazok.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.
BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.
BERETTYÓÚJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimerítő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . , . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Jarouschek K.

Budapest, IV. kerület, Semmelweis-utca 7. szám
Telefon: Teréz 4—37

Készit: Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkas Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, svejzi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89
Szolidan szabott árak. Saját műhely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél
előnyösebben és könnyebben
esetleg
hat havi részletre
szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a
Vitézi Rend tagjai
közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.
Telefon 962—49

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Vidám világ.

A századoshoz ébresztőkor beállit a kutyamosója:
— Szádsuráson jelestöm öt óra! Tessék főkelni!
— Jól van fiam, milyen az idő?
— Szádsuráson jelentöm, nem lehet azt tudni.
— Miért nem lehet, te?
— Szádsuráson jelentöm, merhogy ojan köd van.

*

Bébi kadet a »Makk hetes«-ben mulat. Az öreg »kopac« keservesen huzza.

Bébi kadet bizonyára tekintélyt akart szerezni a civilek előtt, odaszól a cigánynak:
— Hé, kopac, ismered-e a klasszikusokat?
— Hát már hogyne üsmerném, istálom.
— Akkor huzd el azt a klasszikust, hogy:

Pista bácsi eladta a szamarát,
Még az éjjel mind megitta az árát!

Összegyüjtötte: Székelykereszturi **Molnár Sándor.**

SPORT.

A debreceni uszóverseny. A debreceni uszóversenyeken a vidék vizipóló bajnokságát Eger nyerte el. A száz méteres melluszás bajnoka az esztergomi Heiter Ferenc lett. Az ötven méteres gyorsuszásban Debrecen város nagydiját Bárány nyerte el. A száz méteres hátuszás győztese Háy Ferenc szegedi uszó. A 300 méteres staféta győztesei az egriek: Bitskey, Horváth, Bárány. A kongresszusi dijat a Szegedi Uszó Egylet nyerte 29 ponttal. A honvédelmi miniszter vándordija az Esztergomi MOVE SE-nek jutott. A hölgyek dijat a MUE kapta, mig az ifjusági vándordij a KISOSz-é lett. A többi öt vándordijat az egriek nyerték meg.

Rövid hirek. A BBTE atlétikai versenyén Barsy László (BBTE) 2 p. 33.6 mp. alatt futotta be az 1000 métert és ezzel rekordot futott. Késmárdy és Nonn a helyből magasugrásban 148 cm.-t ugrott, ami uj magyar rekord. — Augusztus 14. és 15-én az uj Császárfürdő uszodájában rendez a TVE bajnoki és nemzetközi uszóversenyt. — A motorvezetéses versenyen 30 km.-en Corry győzött. 20 és 50 km.-en Bordoni győzte le Corry amerikai bajnokot. — Szabó (KAOE) 4 p. 23.6 mp.-es idővel nyerte Budapest 1500 méteres ifjusági bajnokságát.

A kaposvári ló- és kocsiversenyen a hölgyek dijugratása előtt kedves és felemelő látványt nyujtott vitéz Keszerice János berzencei lovas leventeszakaszának bevonulása. A közönség a szép és daliás csapatot nagy lelkesedéssel fogadta.

Kiadóhivatali posta.

vitéz Pártos János, Vértesacsa: 116.000 K, 1926 dec. 31*. — vitéz Tóth József, Somogyszentmiklós: 114.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Harsányi László, Jutas: 48.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Pamuki János, Osztopán: 96.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Nádai Jenő, Székesfehérvár: 96.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Bátor Lajos, Hajmáskér: 100.000 K, 1927 nov. 15. — vitéz Karakai István, Letenye: 96.000 K, 1928 febr. 1. — vitéz Kiss Imre, Székesfehérvár: 100.000 K, 1927 máj. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Szentkirályi Gyula, Zalahosszufalu: 96.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz Makó István, Várpalota: Előfizetése 1926 máj. 1-én járt le. — vitéz Lenkey Imre, Szekszárd: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Toldy Miklós, Mohács: 48.000 K, 1926 dec. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Kelemen Antal, Dombovár: 24.000 K, 1926 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz **Lukács Endre,** Nagycenk: **Előfizetők gyüjtéséért fogadja hálás köszönetünket.** — vitéz Kókay László, Szeged: 48.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Vereczkei Imre, Vecsés: 48.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Kálmán Sándor, Martfü: 48.000 K, 1927 jul. 1. — vitéz Csaplár Nagy Gábor, Békés: 72.000 K, 1926 aug. 1. — vitéz B. Nagy Sándor, Hajduböszörmény: 74.000 K, 1927 febr. 15, 1000 K hijján. — vitéz dr. **Török Árpád,** Domoszló: 216.000 K. **Szives fáradozását köszönjük.** — vitéz Szatmári András, Taktatárkány: 48.000 K, 1927 jul. 1. — vitéz Laczai Mihály, Hejőbába: 122.000 K, 1927 febr. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz **Feledi István,** Sajószentpéter: **Előfizetők gyüjtéséért fogadja hálás köszönetünket.** — Sopron vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket alant köszönettel nyugtázzuk: vitéz Tóth Alajos Sopron, vitéz Tamás József Sopron, vitéz Horváth Zsigmond Fertőszentmiklós, vitéz Nagy Imre Vág, vitéz Tóth Ferenc Csorna, vitéz Tornai György Sopron, vitéz Asztalos Lajos Beled, vitéz Halmosi János Ágfalva, vitéz Baranyai János Szany, vitéz Battyán Jenő Sopron, vitéz Laborcfői Ottó Horvátzsidány, vitéz Bősze Ferenc Budapest, vitéz Pintér Ferenc Rábapordány, vitéz Kiss Gyula Sopron, vitéz Varga Balázs Bük, vitéz Sümeghy Gyula Sopron, vitéz Ivék József Agyagos, vitéz Bónis Antal Sopron, vitéz Horváth Dezső Völcsej, vitéz Németh János Nagylózs, vitéz Varga Ignác Szany, vitéz Bölcs Ferenc Horvátzsidány, vitéz Bölcs János Sopron, vitéz Lakfalvi Konrád Sopron, vitéz Végvári Péter Sopron, vitéz Pék László Budapest, vitéz Zsirai István Egyed, vitéz Kiss József Kapuvár, vitéz Sipőcz István Kapuvár, vitéz Sütő Ferenc Felsőság, vitéz Kerese János Kapuvár, vitéz Eöry Dénes Farád, vitéz Halmos József Nemeskér, vitéz Lengyel Jenő Szól, vitéz Parlagi Samu Harka, vitéz Szakács András Kapuvár 20—20 ezer korona.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Vitézi összejövetel Móron.

A móri járás vitézei VII. 20-án megünnepelték a Kormányzó ur születésnapját. Móron az istentisztelet után vitéz *Farkas József* járási őrmester vezetésével összegyültek vitéz *Magyar Péter* pincekertjében, ahol vitéz *László József* mondott felköszöntőt a Főméltóságu Urra és az ujonnan felavatott vitézekre.

Az ácsi hősök szobra, melyet 1926 jun. 27-én leplezték le.

Figyelem! **Mindenfajta** **Figyelem!**

IPARI GÉP, MEZŐGAZDASÁGI GÉP és FELSZERELÉS

legolcsóbb beszerzési módja

Igen tisztelt Nemzetes Urak!

Lapunknak folyó évi julius 4-iki számában közzétett hirdetésemnek **kiegészitéseül** örömmel tudatom, hogy ujabban az összes magyarországi gépgyárak képviseletével is megbizattam. Eme megbizatásaimból eredőleg abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden **hitelképes** magyar gazdának vagy iparosnak gazdaságában vagy iparában szükséges bármilyenfajta gépre vagy felszerelésre vonatkozó minden becsületes kivánságát ki tudom elégiteni. A megrendelt árut eredeti gyári áron adom és ahhoz semmiféle cimen felárat nem számitok hozzá.

A megrendeléskor foglalót fizetni nem kell. A kisebb tárgyak vételárát (eke, borona stb.) a folyó évi december 1-ig egészen ki kell fizetni. A nagyobb tárgyak vételárát (szekér, vetőgép stb.) két részletben kell kifizetni, és pedig a felét a folyó évi, a másik felét a jövő évi december 1-ig. Folytatásképp a nagyobb gépek vételárát (traktor, motor stb.) évenkint december 1-ig, legkésőbb három év alatt és végül az egészen nagy gépek vételárát (cséplőgarnitura, szántógépgarnitura, malomgépek stb.) megegyezés szerinti időben, de legkésőbb öt év alatt egészen meg kell fizetni. Fizetési halasztást csak általános elemi csapás vagy rossz termés esetén lehet igényelni, de akkor is csak az esedékes vételár egy bizonyos részére és csak a következő évi uj termésig. 50 millió korona hitelösszegig 1 százalék, ezen felüli hitelösszegnél a mindenkori törvényes kamat fizetendő. A forgalmi adó is megtéritendő.

Hitelt csak ingatlan vagyonnal rendelkező gazda kaphat. Vagyontalan megrendelő vagyonos kezest állit.

Az ingatlan vagyon és annak értéke hiteles községi bizonyitvánnyal igazolandó. Vagyontalan köztisztviselők és más véglegesitett közalkalmazottak (katona, csendőr, rendőr, pénzügyőr, vámőr stb.) kezes nélkül is kaphatnak hitelt különleges igazolás után, melyet az érdeklődőkkel külön levélben közlök.

Tájékozásul az időközben beérkezett tömeges érdeklődésre, feljegyzem ide az őszi idényben leginkább szükséges gépek és felszerelések **kezdő árait.** A traktorokra nézve megjegyzem, hogy általam, **eredeti kartell-áron,** külföldi gyártmányu traktorok is megrendelhetők.

24 HP petroleumtraktor ekével és felszereléssel	73,000.000
4 HP benzinmotor, stabil	22,500.000
8 HP szivógázmotor teljes felszereléssel	68,000.000
gazdasági szekér megrendelés szerint	3,500.000
vetőgép, 12 csöves, kanalas	6,250.000
vetőgép, 13 csöves, mütrágyaszóróval egyesitve	13,000.000
gabonarosta	1,400.000
konkolyválasztógép (triör)	2,700.000
tengerimorzsoló	950.000
tengeridaráló, 3 lábu állványon	350.000
répavágó	513.000
szecskavágó	813.000
egyetemes acéleke, 5-ös	890.000
rögtörő borona, 2 tagu, 55 kg.	600.000
kisgazda borona, 2 tagu, 32 kg.	400.000
vetési magtakaró borona, 2 tagu, 30 kg.	400.000
tárcsás borona	4,750.000
cirokmagfejtőgép	3,500.000
lóheremagfejtőgép cséplőgépekre	4,320.000
keresztjárgány	3,250.000
családi varrógép	2,000.000
iparos varrógép	3,000.000
kerékpár felszerelve	2,000.000
szőlőpermetező	400.000
75 literes borsajtoló	1,625.000
szőlődaráló	975.000
olajmagzuzó	3,750.000
olajsajtoló, kézihajtásra	10,625.000
olajsajtoló, motorhajtásra	45,000.000

Ezenfelül megrendelhetők különféle rendszerü motorok, benzin, nyersolaj, szivógázhajtásra, gőzgépek, gőzkazánok, malomberendezések, hütőtelepek, jéggyárak, vágóhidak, közlőmüvek, daruk, asztalosgyári gépberendezések, felszerelt kovácsmühelyek stb. stb.

Az itt felsorolt kezdő árak az illető gépek és eszközök anyagminősége, szerkezeti összetétele, nagysága stb. szerint váltakoznak. Mindenfajta áruból dus választék van.

Összegezve tehát az eddig mondottakat, közvetitő ügynök kizárásával, foglaló nélkül, eredeti gyári áron, 1—3—5 évig terjedhető hitelre, havi 1 százalék kamat mellett, ab gyártelep, vagonba rakva, feltételek mellett rendelhető meg általam bármilyenfajta mezőgazdasági vagy ipari gép és felszerelés, gyárból kibocsátott teljesen uj állapotban.

Most pedig nyomatékosan felhivom nagybecsü figyelmüket arra, hogy jelen ajánlatomat semmiképpen sem szabad összetéveszteni a minduntalan tolakodó, házaló gépügynökök ajánlatával. Ezek a lármás, sőt néha erőszakoskodó házaló gépügynökök minden esetben a viszonteládusitó kereskedők ügynökei csupán. És hogy mekkora nagy különbség van a viszonteladó kereskedőnek árai és az eredeti gyári árak között, azt, sajnos, igen sok gazda keserüen tapasztalta már. A jövőben megóvhatja magát minden gazda az ilyen károsodástól, ha nem a házaló ügynökök utján szerzi be gépszükségleteit, hanem általam, egyenesen a kivánt gyártól.

Helyénvalónak tartom megemliteni, hogy felhatalmazásom szerint már a helyszinen is megadhatom mindazokat a kedvezményeket, amelyeket méltányos esetekben a gyár ad Budapesten. Ez a helyzet feleslegessé teszi a Budapestre való utazást.

A jelen alkalommal különösen az a kérésem, hogy a lakóhelyükön való ismeretségszerzés céljából engem támogatni sziveskedjenek azzal, hogy az ottani gazdák és iparosok között tájékozást szerezzenek arról, hogy kinek milyen gépre vagy felszerelésre van szüksége. Ha azután néhány gazda részéről **komoly vásárlási szándék** mutatkozik, akkor hivásukra odautazom és a megrendeléseket felveszem. Azoknak pedig, akik üzleti tevékenységemben ilyen módon segitségemre voltak, jelentős anyagi előnyöket biztositok fáradozásaikért. Eme jutalmul adható előnyöket az érdeklődőknek külön levélben irom meg.

Ezzel a munkával a Nemzetes urak nemcsak a saját maguk és a falujokbeli gazdatársaik javát mozditják elő, hanem egy távol lakó bajtársuk javát is, aki ilyen nehéz módon, de becsületesen keresi meg kenyerét.

Ne felejtsék el, hogy mennyivel több üzletet bonyolitok le én, annyival kevesebb üzlet marad az ellenségnek!

Végül arra kérem még a Nemzetes urakat, hogy a drága vasuti költségek miatt **csak komoly érdeklődés esetén hivjanak meg lakóhelyükre.** A meghivás egyszerü levelezőlapon történhetik és lehetőleg tartalmazza azt is, hogy ott miféle gépeket vagy felszereléseket szándékoznak vásárolni a gazdák.

Cimem: Veresegyház (Pestmegye).

Az eddigi nagyarányu érdeklődést hálásan köszönöm, továbbra is kérem vitéz bajtársaim jóindulatu megkereséseit. Maradtam

hazafias tisztelettel

vitéz CSONKA KÁLMÁN.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 33. SZÁM. 1926. AUGUSZTUS HÓ 15.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Nagyboldogasszony.

István királynak, a legelső magyar szentnek ünnepét kivéve, talán egyetlen egy ünnep sincs az esztendőben, amely közelebb volna a magyar nép lelkéhez, amelynek tartalma magyarabb volna, mint Nagyboldogasszony ünnepe. Bizonyítja ezt nemcsak az Árpádok, Anjouk, Hunyadiak és Zrinyiek korának rajongó Mária-tisztelete, nemcsak az a tény, hogy legrégibb nyelvemlékeink legtöbbje, Mária-énekek töredéke, bizonyítják nemcsak a magyar seregek ősi Máriás hadi lobogói, hanem talán legszembeszökőbb bizonyítéka a tipikusan magyar Mária-ünnepek nagy száma a magyar kalendáriumban. S ezek a Mária-ünnepek ugyszólván határkövei a nagy magyar munkának, az igazi magyar foglalkozásnak: a földmüvelésnek.

A téli dermedtségből való megmozdulást, az első szelíd intést arra, hogy gondoljunk a kenyéradó földre: jelzi a Gyertyaszentelő Boldogasszony. Ezt követi koratavaszon a Gyümölcsoltó Boldogasszony, jelezvén a tavaszi munkák fordulóját, a magvetés idejét s mélységes szent szimbólumával ünnepelve a termékenység, a fogantatás életadó, életre zsenditő örök miszteriumát, csodálatos titkát. Julius legelején, mikor a magyar ember elkezdi suhogtatni aratókaszáját, ott van a Segitő Boldogasszony vagy Sarlós Boldogasszony; jelezve, a felfohászkodást, mellyel fölnéz az égre a Duna-Tiszaköz népe; erőt kérve a nagy munkához. Mert lehetnek az évnek nagy gondokat hozó időszakai, mégis az aratás az igazi nagy munka ideje; mikor inszakadásig, izomroskadásig dolgozik a magyar ember, hogy learassa, betakaritsa, egyszóval biztositsa esztendős veritékének gyümölcsét: a kenyéradó termést. Csak aki tudja, milyen munkával, milyen erőfeszitéssel s mennyi veritékkel jár ez, az érti meg a Segitő Boldogasszony — bár nem pirosbetüs — ünnepének mélységesen emberi és gyötrelmesen őszinte tartalmát. Nem pirosbetüs ünnep ez a Segitő Boldogasszony; más országokban talán nem is ez az elnevezése ennek a napnak, de ebben az országban, a Kárpátok alatt, a nép lelke tette ünneppé. A fohászkodás, a felsóhajtás napja ez. S a hagyományos, Mária-tiszteletben élő, Szent István király hüséges és hányatott sorsu jobbágya ösztönösen fordult az Isten-anyjához, a családi gond, a tüzhely eszményien tiszta védelmezőjéhez, segitséget kérve a nagy munkához attól, aki az egyszerü lélekhez legközelebb áll: az anyától. Az Isten-anyjától, aki legjobban megérti mi a gond, az élet gondja, a család egész évi fentartásának gondja, mely az aratás nagy munkájának sikerén dől el.

S augusztus közepén ünnepli a magyar katholikusság Nagyboldogasszony ünnepét. Talán nincs hónapja a magyar kalendáriumnak, melyben ne volna Boldogasszony-ünnep. Az emlitetteken kivül ott van a Karmel. Boldogasszony, a Havi Boldogasszony, Kisboldogasszony ünnepe, de mindezek között csak ennek az augusztusi Mária-ünnepnek adta ezt a nevet az ősi magyar katholikus lélek: **Nagyboldogasszony.** Igen, ez a legnagyobb Boldogasszony-ünnepe. A hálaadás napja. A megsegitett fiu háládatos áhitata a segitő édesanya előtt. Nagyboldogasszony a megállás ünnepe, a veritékes homlok megtörlésének, a gondok csillapodásának, a kaszanyélről lefejtődő s hálaimára kulcsolódó kérges kezek ünnepe. Nagyboldogasszony a lélek megnyugvásának napja, amikor az egész esztendő minden veritékcseppje kenyéradó buzává válva ott pihen a csürben, magtárban.

S az őszi munkák kezdetén, szüret előtt, még egyszer a termékenység isteni Édesanyjához fordul a magyar, mikor szeptember első hetében Kisboldogasszony ünnepét üli.

Igy kiséri végig az egész esztendőn át Boldogasszony-anyánk az ő küzködő, szántóvető magyar nemzetét.

S ha most végignézzük a magyarság történetét, akkor látjuk, hogy miként a magyar gazdát, ugy a magyar katonát, magyar vitézt is ősidők óta valami csodálatos, különös tisztelet füzte az Isten-anyjához. Gondoljunk a régi, magyar hadizászlók, földgömbön álló, csillagoktól övezett áldókezü Mária képeire. Rákóczi kirongyolt, golyóktól tépett lobogóira s a szabadságharc Máriás zászlóselymeire!

Igen, a magyar katona, ez a tüzes, egyszer-másszor talán fékezhetetlen szenvedélyü, talán vad, káromkodó, szilaj és virtuskodó, de a szive legmélyén a gyermek becsületességét s jóságát hordozó magyar vitéz tiz évszázadon át mindig ellágyult s panaszkodó, kérő, bizakodó és hálaadó gyermekké lett, ahányszor csak ránézett legendás Mária-zászlójára.

A magyar nép tiz századon át földjét cirógatta s földje védelmében kardját forgatta. A szántóvető és a katona, a gazda és a vitéz egy töből eredt; s mivel egy töből eredt, egy anyához fordult minden szükségében. István király a Mennyei Szüznek ajánlotta népét s a Mennyei Szüz elkisérte tiz századon át mind a mai napig. Az év ünnepeiben a gazdát s a zászlók selymein a vitézt. Mert az anya mindig a fiaival van. Testtel vagy gondolattal. Tél hidegében, magvető kikeletkor, kaszafenő aratáskor, kánikula idejében bevégzett hordáskor, őszi napok során. És velük van csaták tüzében is. Győzelmes kürtök harsogásában s a vérző sebek idején.

Ezért egyike a legmagyarabb ünnepeknek Nagyboldogasszony napja.

S ezért zeng föl vasárnap, itthon hangosan, a trianoni árkokon tul pedig titkon, rejtett zokogással, de mindenütt bizakodóan a rimánkodó, ősi Mária-ének:

»Boldogasszony anyánk, régi nagy pátrónánk
Nagy inségben lévén, igy szólit meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne felejtkezzél meg, szegény magyarokról!«

Gy. d.

VITÉZI ÉLET.

Felhivás!

Felhivom a Budapest székesfőváros vitézi szék állományába tartozó folyó évben avatott vitézeket, hogy a vitézi zöld igazolványuk felső bal sarkán lévő számot a »vitézi jelvény« belső oldalára vésessék be. Ennek megtörténtét a szám megemlitésével f. év szeptember 15-ig a fenti széknek irásban (lev. lapon) vagy szóbelileg jelentsék be. 1649/B. sz. 1926. Székkapitányság.

Felvételek az 1926. évi vitézi avatásról.

7. Az avatandó vitézek az egyházi szónokot hallgatják.

8. Kiss Etelka urnő átadja Őfőméltóságának II. Rákóczi Ferenc diszkardját, amit a fejedelem XIV. Lajos francia királytól kapott ajándékba. Schäffer A. felvétele.

Az állami ellenőrzéssel és szavatossággal működő m. kir. postatakarékpénztár üzletkörébe a takarék-, csekk- és értékpapirüzletág tartozik.

A takarékbetétek 3%-kal, a zárt takarékbetétek pedig 3·6%-kal kamatoznak. A takarékbetétek adó- valamint illetékmentesek és adótartozásokra 20.000 K-ig, egyéb tartozásokra pedig 2000 K-ig nem foglalhatók le.

A csekkszámlatulajdonost nem terhelik a pénz megolvasásának és megőrzésének gondjai, mert fizetéseit csekkel teljesítheti.

A postatakarékpénztár bárkinek a megbízásából vásárol állampapirokat, magánpénzintézeti záloglevéleket és kötvényeket, azokat a megbízó kívánságára letétben megőrzi, a kamatszelvényeket esedékességük időpontjában pontosan beváltja s a kamatot az értékpapirtulajdonos javára elkönyveli, vagy elküldi.

A postahivatalok, mint a postatakarékpénztár közvetítő hivatalai, napi hivatalos szolgálatuk egész ideje alatt bárkinek a rendelkezésére állanak postatakarékpénztári ügyekben is.

Ez a hely irásbeli közlemények céljára szolgál. Ha valaki ezt igénybe venni óhajtja, úgy annak a postai levelezőlapra nézve megszabott bérmentesítési díjat kell postabélyegekben lerónia.

Minden postahivatalnál bárki teljesíthet befizetést a postatakarékpénztárnál fennálló bármelyik csekkszámla javára.

E célból a befizető az elismervényre, a befizetési lapra és a könyvelési szelvényre a befizetendő összeget, saját nevét és lakcímét pedig a könyvelési szelvényre és a befizetési lapra irja rá. Az igy megfelelően kitöltött űrlapot a befizetendő összeggel együtt, a közvetítő postahivatal illetékes tisztviselőjének kell átadni.

A postahivatal tisztviselője az átvett űrlapon az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a helyi- és keletbélyegző egyidejü alkalmazásával aláirja, azután a befizetési lapot a könyvelési szelvénnyel együtt levágja és visszatartja, az elismervényt pedig a befizetőnek kiadja. A befizetési lappal együtt levágott könyvelési szelvényt a postahivatal tisztviselője a postatakarékpénztárhoz küldi be, mely a szabályszerü könyvelési eljárás megtörténte után a számlatulajdonost a javára eszközölt befizetésről, a befizetési lap csatolása mellett, számlakivonattal értesíti.

Stádium R. T. Budapest

80 sz.

Szelvény

a K

fillérről

szóló

„Elismervény"

Elküldetett:

Nyittasson csekkszámlát a magyar királyi Postatakarékpénztárnál.

A fél által töltendő ki.

80 sz.

Elismervény

korona fillér, azaz

K f-ről, mely

összeget a *35.785 számu postatakarékpénztári csekkszámlára a mai napon befizették.

A csekkszámla tulajdonosának neve és lakcime

Vitézek és gazdák lapvállalata,

BUDAPEST

A postatisztviselő aláírása

A fél által töltendő ki.

P. Tp. Ny. sz. 108.

80 sz.

Befizetési lap

korona f. azaz

K f-ről.

Befizette:

lakik:

a *35.785 számu postatakarékpénztári csekkszámlára.

Kelt

A postatisztviselő aláírása

80 sz.

Könyvelési szelvény

K f-ről.

Befizette:

lakik:

a *35.785 számu postatakarékpénztári csekkszámlára.

Kelt

A postatisztviselő aláírása

Ezt a befizetési lapot és a hozzátartozó könyvelési szelvényt a közvetitő postahivatal tisztviselője levágja és a napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldi.

Az örkényi gazdaképző munkafelügyelőt keres.

A Vitézi Rend gazdasági iskolája (Örkény, Pestmegye) folyó évi szeptember hó 15-től kezdve egy nős (családos) vitézt fog alkalmazni, kinek vitézi telke még nincs.

A vitéz mint munkafelügyelő, neje pedig mint gazdasszony (szakácsnő) nyerne alkalmazást.

Járandóság: kétszobás lakás, napi élelmezés, mosás és megállapodás szerinti fizetés.

Pályázhatnak nős (családos), ép, egészséges, munkabiró vitézek. Kérvények az O. V. Szék címére a vármegyei Vitézi Székek utján adandók be. Ebben feltüntetendő a családtagok száma, életkora, a fizetési igények s a kérelmező indokai vagy más adatai.

Kérvényeket a vármegyei Vitézi Székek behatóan véleményezve sürgősen terjesszék ide. O. V. Szék.

Baranyamegye telkes vitézeihez!

A »Vitézek és Gazdák Lapjá«-nak folyó évi 21. számában kiadott felhivásomra beérkezett jelentésekből megállapitottam, hogy a telkes vitézek járadék- és adófizetési kötelezettségének csak körülbelül 20 százaléka tett eleget. Mentségül majdnem egybehangzóan azt hozták fel, hogy nem tudták, kinek és mennyit kell fizetni.

Minthogy az ilyen indokolatlan mentegetődzések arra engednek következtetni, hogy telkes vitézeim legnagyobb része az általuk aláirt »kötelező nyilatkozat«-ban foglalt rendelkezéseknek többé-kevésbé nem tettek eleget, **ujból és nyomatékosan felhivom minden telkes vitéz figyelmét, hogy folyó évi október hó 1-ig járadék- és adófizetési kötelezettségének okvetlenül tegyen eleget,** mert ellenkező esetben a mulasztást elkövető vitéz telkét, minden további nélkül, zár alá fogom venni.

Nem fogadom el mentségül azt, hogy valaki nem tudja, mennyit kell fizetni, mert azt a községi előljáróságnál mindenki megtudhatja. Aki pedig a községi előljáróságnál sem tudja megállapitani, az fizessen be egy az ottani területek kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 7.5 kg buzaár (350.000 K) alap mellett egy körülbelül megfelelő összeget és pedig: a járadékot 1923—24. gazdasági évig bezárólag az illetékes községi előljáróságnak, az azután következő évekre pedig az **O. V. Sz. 64.053. számu csekkszámlájára** (csekklapok a Székkapitányságnál igényelhetők), az adót pedig mindenkor az illetékes községi előljáróságnak. (203—1926. msz. szám.) Székkapitány.

Családi értesitő.

Nemesség igazolása.

vitéz Cseley József Béla dr., egyetemi tanársegéd, nemességét és »Márialigeti« előnevét a m. kir. belügymin. 24.829/II. szám alatt igazolta.

Névmagyarositás.

vitéz Fuhrmann Imre huszárszázados nevét a m. kir. belügymin. 154.344/8. szám alatt »Ireghy«-re változtatta.

Születések.

Dr. vitéz Zele Ferenc és Samarjay Viola, Erzsébet leánya, Budapest, 1926 április 26. — Dr. vitéz Végh Kálmán és Bogyó Margit, Margit Erzsébet leánya, Budapest, 1926 április 10. — vitéz Harkay Rezső és Fülöp Gizella, Miklós Ödön fiuk, Battonya, 1926 junius 10. — vitéz Hajdu Imre és Róbert Sarolta Emma, Mária Judith Margit leánya, Budapest, julius 2. — Ifj. vitéz Agárdy Lajos és P. Nagy Irén, Árpád Antal fia, Debrecen, 1925 november 20. — Dr. vitéz Sárkány Sándor és Sárkány Anna, Ilona Anna Jolán leánya, Miskolc, 1926 január 20. — Dr. vitéz Gööz Lajos és Tuka Gizella, László Ferenc fia, Putnok, 1926 március 26. — márialigeti vitéz Cseley József Béla és nemes Győrössy-Csepreghy Klára, Klára Margit Mária Irén leánya, Budapest, 1926 május 15. — kissároslaki vitéz Bercsényi László és Pazonyi Elek Renéé Klára Emma, László Kálmán János Ervin Mária fia, Budapest, 1926 junius 18. — vitéz Bajtay Dénes és Báder Ilona, Veronika Anna leánya, Oroszvár, 1926 január 13.

Házasságok.

vitéz dr. Máté Lajos Emil (özv.) és Langhammer Margit Rózsa Matild, Budapest, 1926 január 13. — vitéz Vináry Ervin Emil György és Fuszgander Terézia Erzsébet Anna, Budapest, 1926 junius 30.

Halálozások.

vitéz Keresztes Balázs százados, Garadna, 1926 julius 7. — simontornyai vitéz Schamschula Rezső ny. gyal. tábornok és néhai Szabó Mária, Malvin Izabella leánya, férjezett Volant Andrásné, Budapest, 1926 julius 14.

O. V. Szék.

Az árvizkárosultaknak küldött adományok nyugtázása.

Békés vármegye Vitézi Széke az árvizkárosultaknak beküldött adományokat köszönettel nyugtázza:

vitéz Győri József, Kemence 20.000, vitéz Román János, Békéscsaba 50.000, vitéz Fábián Antal, Hajdunánás 20.000, vitéz Bánhidi Lajos, Enying 20.000, vitéz Székely Vilmos, Balatonbozsók 50.000, vitéz Belényesi Elek, Biharkeresztes 25.000, vitéz Molnár János, Kispest 10.000, vitéz Óvári György, Nagykanizsa 30.000, vitéz Szabó János, Cece 20.000, vitéz Menyhárt Pál Cece 20.000, vitéz Szabó József, Siklósnagyfalu 25.000, vitéz Pusztaszeri Pál, Makó 24.000, vitéz Oláh Imre, Biharkeresztes 20.000, vitéz Kovács Félix, Szekszárd 20.000, vitéz Zsadányi András, Kápolnásnyék 50 ezer, vitéz Balogh Lajos, Tiszaladány 50.000, vitéz Ország Elek, Turkeve 10.000, vitéz Aranyi Gergely, Soroksárpéteri 30.000, vitéz Berta János Kálmánsor 20.000, vitéz Lenkei Jenő Sopron 10.000, vitéz Magyar Gábor Budapest 30.000, vitéz Pataki József Rudabánya 50.000, vitéz Bartha Sándor Hódmezővásárhely 50 ezer, vitéz Kárpáti Pál Debrecen 20 ezer, vitéz Sárréti János Görögszállás 10 ezer, vitéz Poti János Mékény 24 ezer, vitéz Zalai János Szepetnek 50 ezer, vitéz Jávorka Sándor Gorota 50 ezer, vitéz Kálóczi Endre Várpalota 25 ezer, vitéz Bozsó István Szeged 20 ezer, vitéz Ögyek János Bácsalmás 24.000, vitéz Valonyai Gáspár Veszprém 20 ezer, vitéz Német Lajos Kunágota 20 ezer, vitéz Sipkos Mihály Vitnyéd 20.000, vitéz Szivós István Jászberény 20 ezer, vitéz Bodoni Gyula Ócsa 50 ezer, vitéz Orbányos Mihály Somogyaszaló 20.000, vitéz Sovki József Ócsa 50 ezer, vitéz Réti János Székesfehérvár 24 ezer, vitéz Szabó Vendel Ajka 50 ezer, vitéz Szász Ferenc Turkeve 50 ezer, vitéz Lukács Illés Gyöngyös 10 ezer, vitéz Gálberki János Békés 65 ezer, vitéz Kurner Pál Szekszárd 10 ezer, vitéz Makrai Dénes Szekszárd 25 ezer, vitéz Sági István Cegléd 20 ezer, vitéz Téglás Ferenc Tápióbicske 25 ezer, vitéz Babos István Hunód 15 ezer, vitéz Sipos Imre Hajduböszörmény 10.000, vitéz Blaskovics Pál Kecskemét 32 ezer, vitéz Kovács József Sur 25 ezer, vitéz Terhes István Szeged 20 ezer, vitéz Csetneki János Monoralsótanya 10 ezer, vitéz Pálvölgyi Mátyás Kátaly 50 ezer, vitéz Halmos Lajos Sárszentágota 10 ezer, vitéz Kis Boldizsár Bácsalmás 10.000, vitéz Kiss Imre Székesfehérvár 20 ezer, vitéz Kelemen Imre Büsü 20 ezer, vitéz Boross Gyula Tiszaroff 50 ezer, vitéz Lipták József Debrecen 25 ezer, vitéz Tatár Kis Lajos Hódmezővásárhely 25 ezer, vitéz Forgács János Budapest 50 ezer, vitéz Gombár János Zalaszegvár 10 ezer, vitéz Tóth Zsigmond Dömsöd 40 ezer, vitéz Pap András Napkor 20 ezer, vitéz Pandur Ignác Szakmai bérlet 20 ezer, vitéz Szabados Sándor Ölbő 15 ezer, vitéz Varga János Kisláng 20 ezer, vitéz Baranyai János Budapest 15 ezer, vitéz Király Imre Alpár 30 ezer, vitéz Acsolya György Szeged 8 ezer, vitéz Surányi Kató Debrecen 15 ezer, vitéz Horváth István Moson 50 ezer, vitéz Fodor László Csapod 25 ezer, vitéz Borbély András Dinnyés 10 ezer, vitéz Szabó István Nagyszokoly 50 ezer, vitéz Lénárt Márton Mikeperes 50 ezer, vitéz Csatári Ferenc Pápa 50.000, vitéz Sárkány János Mátészalka 50 ezer, vitéz Szabó István Tiszafüred 25 ezer, vitéz Beke Bálint Esztergom 40 ezer, vitéz Gyüre Dániel Nagykáta 50 ezer, vitéz Scholta Béla Kőszeg 30 ezer, vitéz Géci Sándor Budapest 48.000, vitéz Varga János Nagylázs 30 ezer, vitéz Szentiványi Ferenc Budapest 30 ezer, vitéz Madarasi József Budapest 25 ezer, vitéz Bodrogi Sándor Debrecen 25 ezer, vitéz Virág Gyula Sopronszécsény 20 ezer, vitéz Sipos Elek Kaba 80 ezer, vitéz Horvát János Veszprémvarsány 20 ezer, vitéz Balogh Mihály Ozora 10 ezer, vitéz Károlyi János Mezőberény 50 ezer, vitéz Földi József Sarkad 20 ezer, vitéz Farkas István Fehérgyarmat 40 ezer, vitéz Ujfalusi Frigyes Szigetujfalu 30 ezer, vitéz Mihály László Mindszent 15 ezer, vitéz Ródi János Karancsberény 5 ezer, vitéz Ragály Lajos Nagyléta 10 ezer, vitéz Kovács József Ráckeresztur 20 ezer, vitéz Farkas Mihály Kisujszállás 10 ezer korona. (Folytatjuk.)

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A buzaüszög elleni védekezési eljárás Porzóllal.

Irta: **Básze l Elek** ny. gazd. egy. ügyv. titkár.

Az üszög nálunk buzán, rozson, árpán, zabon, moharon, kölesen és tengerin szokott fellépni. A legnagyobb kárt a buzán lévő ugynevezett »kő-« vagy »büdösüszög« okozza, mely utóbbi nevét kellemetlen szagától nyerte. A tengerin előforduló üszög számbavehető kárt nem okoz és igy nem is szoktunk ellene védekezni.

Az üszög elleni védekezés a vetőmag pácolásában áll, amely mai napság már por alakjában (száraz uton) is eszközölhető és pedig a porzol által. Ami a porzolt illeti, attól félni nem kell, hogy az nem fog beválni, mert ezen szert a m. kir. mezőgazdasági növénybiokémiai állomás már kipróbálta és teljesen biztos védelmet nyujtó szernek találta.

Egyben nem mulaszthatjuk el gazdatársaink figyelmét felhivni a száraz (por) pácolás előnyére, mint olyanra, amely a nedves pácolásnál sokkal egyszerübb és gyorsabb. Továbbá a porpácolással elkerülhető a nedves csávában megduzzadt vetőmagnak — különösen nedves időjárás alkalmával — lassu duzzadása, ami, ha nem történik eléggé gondosan, oka lehet a csiraképesség csökkenésének, illetve a vetés hiányos kikelésének.

A buzának »Porzol«-lal való por- vagy száraz pácolása ugy történik, hogy egy száraz és tiszta petróleumos hordón hosszában tengelyt huzunk éz ezt ugy állitjuk bakra, hogy a hordó a tengely körül forgatható legyen. A hordó akonanyilását megnagyobbitjuk, hogy a vetőmag abba könnyen betölthető legyen. Ezen hordóba azután a megnagyobbitott akonanyiláson beletöltjük a csávázandó buzavetőmagot és 100 kg vetőmagra 200 gr (1/5 kg) »Porzol«-t töltünk és az akonanyilást jól elzárjuk. Ezután a hordót mintegy 10—15 percig tengelye körül lassan forgatjuk, hogy a »Porzol« a buzavetőmaggal jól összekeveredhessen. Amint evvel megvagyunk, a buzavetőmagot zsákokba üritjük és már el is vethetjük.

Amint a leirásból is látható, ezen eljárás olyan egyszerü és gyors, hogy a »Porzol«-lal való pácolást kün a mezőn, vetés közben is végezhetjük, tehát minden előzetes előkészület felesleges, mert amig a vetőgép egyet-kettőt fordul, addig a szükséges mennyiségü vetőmagot megcsávázhatjuk.

»Porzol«-lal való csávázásnál, valamint a vetőgép után járó munkás is kösse be orrát és száját, mert ezen por hányási ingert okoz, azonban minden komolyabb következmény nélkül.

Végül még felemlitjük, hogy az üszögöt csak akkor fogjuk tudni teljesen kipusztitani, illetve ellene sikeresen védekezni, ha minden gazda jó munkával védekezik ellene.

Az aratók nyomában.*

Irta: **Radnóti István.**

Esőben, napsütésben áll a nagy munka: az aratás hetek óta. Most nincs hétköznap, vagy vasárnap, nincs nappal, vagy éjszaka, nincs pihenésre idő, egy rátában kell a magyar gazdának megbirkózni a nagy kalásztengerrel, a neki lenditett kaszát végig kell vinni kötelességből, becsületből, mindennapi kenyérért a beláthatatlan gabonamezőkön. Csak ha a nap elfordul a földtől és az ég áldása talán már tulságosan is verni kezdi a földet, akkor áll meg szükségből az aratás: a magyar nép szive-lelkéhez elszakithatatlanul odanőtt igaz munka. Ha az aratógépek tökéletes formáját fogják a gépgyárak ezerszám ontani, ha a föld megmunkálásától kezdve a betakaritásig minden gazdasági munkát pontosan megszerkesztett, biztosan és olcsó gépek végezhetnek, a magyar gazda talán akkor is meg fog maradni a suhogó kasza mellett, mert az aratás nálunk nemcsak elvégzendő megfizetett munka, hanem a vérből, fajtánkból eredő, rögből fakadó hagyományokkal szentelt, apáról, fiura szállt magyar virtus.

Nálunk Magyarországon mindig különös és megbecsült jelentősége volt az aratásnak. Még kint a földeken verejtékes homlokkal dülnek neki a rendnek az arató magyarok ezrei, addig bent a hivatalokban a városok bérkaszárnyáiban az iróasztalok felé görnyedt emberek az ablakon keresztül az eget, az időt nézik, az ujságok pedig aggódva regisztrálják az időjárás szeszélyes változásait. A napsütésnek együtt örül ma mindenki s az esők miatt együtt kesereg a gazdával ma minden jóérzésü magyar.

De nem is lehet másképen. Itt, ahol a lakósság háromnegyedrésze ennek az Istenáldotta földnek megmunkálásából él, ugy az államhatalomnak, mint a magángazdaságnak minden legapróbb megmozdulásában is nyomon kell követnie az ekét vagy a kaszát, de legelsősorban a természet láthatatlan szeszélyeit. Ha az Isten megáldja a gazda két kezemunkáját és vigan pöfékelő gőzmasina nyomán a cséplőgép dobja sürün veri ki az acélos, drága szemeket, akkor a kereskedő, az iparos, a hivatalnok nehéz élete kinlódása is könnyebbé válik. Ha a gazda magtárja roskadásig telik a dusan eresztett gabonával, akkor teli hombár biztos érzésével önérzetesen, merészebben, emelheti fel a fejét, ebben a zürzavaros pánikszerü Európában az a maroknyi magyar nép, melynek eddig a gyalázatos békekötés óta csak megalázkodásokban, meghunyászkodásokban és megingdosásokban volt része. Történelmünk jelenlegi legküzdelmesebb évei szomoru biztossággal tanitottak meg bennünket arra: a népek harcában nem az igazság felemelő tudata hozhat sikereket, hanem a földben, a polgárok karjában és agyában rejlő nemzeti erő biztosithat győzelmet, boldogulást és megbecsülést.

A körülöttünk táncot járó kis Potemkin-államocskák, földjeinken ideig óráig vegetáló népek ezeréves multunk, történelmi határunk és kulturfölényünk dacára továbbfolytatják kardnélküli hadjárataikat ellenünk, egy jó termés, egy nagy gazdasági erőfeszités azonban meghunyászkodásra, egyezkedésre kényszeriti a reáutaltság tudatára ébredő ellenségeinket. A koldustarisznyás telett könnyedén néznek el, bármennyire is sirja igazságát, az autón robogót azonban még ellensége is megsüvegeli. Mennyire hizelkedve, udvarolva nyilatkozgatnak rólunk az európai diplomaták máris, mert érzik a csürükbe, a kincstárba gyülő uj élet gazdasági függetlenséget jelentő szelet és az uj szellő mellett milyen hamar észreveszik megcsonkitottságunk és igaztalan letiprottságunk tarthatatlan állapotát. A jó termés ma a legjobb irredentizmus, erő és hatalom, mely előtt térdet, fejet hajt mindenki.

Ezért félő, aggódó lelkülettel nézzük a borongós eget és szivből örüljünk a jó napsugaras időnek. A magyar aratók kaszája az 1926-ik esztendőben pedig rátartibb és büszkébb virtussal versenyezzen, mert a keresztekbe gyülő kévék nemcsak egy kis család életét fogják az uj termésig jelenteni, hanem egy egész ország hatalmának, boldogabb jövőjének megdönthetetlen alapjait épitik.

*

Talajtani kongresszus. A Nemzetközi Talajtani Társaság kongresszusát az idén Sopronban tartották meg. A kongresszuson nagy számmal vettek részt a világ minden tájáról egybegyült tudósok, akiket a magyar tudósok nevében báró Nopcsa Ferenc dr., a budapesti Földtani Intézet igazgatója fogadott. A kongresszusi munkálatok befejezésével a külföldi vendégek tanulmányutra indultak és beutazták Csonka-Magyarországot. Sopron környékének tanulmányozása után Zalába, majd Somogyba, onnan Debrecenbe mentek, ahol a Hortobágyot látogatták meg, majd a hajduszoboszlói vidéket tanulmányozták. A tanulmányut befejeztével a fővárosba tértek vissza a tudósok és a Földtani Intézetben tartották meg záró ülésüket. A nagynevü tudósok talajvizsgálódásaik során megállapitották azt,

* A »Faluszövetség Tudósitójá«-ból.

hogy a békerendelkezések talajtani szempontból is lehetetlen állapotokat teremtettek nálunk és kifejezést adtak annak a véleményüknek, hogy a mai tarthatatlan helyzeten a békeszerződések mielőbbi revíziójával kell segíteni. A külföldi tudósok tiszteletére Mayer János földmivelésügyi miniszter a városligeti Mezőgazdasági Muzeumban teát adott, melyen a kormány több tagja is megjelent.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
16 Hétfő	Rókus	Ábrahám	A hét elején a nap 4 óra 56 perckor kél és 7 óra 12 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 04perckorkél 7 óra 01 perckor nyugszik
17 Kedd	Jácint hv.	Anasztáz	
18 Szerda	Ilona cs.	Ilona	
19 Csütörtök	Lajos pk.	Huba	
20 Péntek	Szent István	István király	
21 Szombat	Ch. sz. F.	Sámuel	
22 Vasárnap	Timót	Menyhért	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Augusztus 15. 1000. István megkoronázása Esztergomban. Ezen a napon koronázták meg királyá Istvánt fejedelmet a II. Silveszter pápától kapott aranykoronával. Hitvesét Gizellát a korona érintésével a kormányzásban társsá avatták.

— **1038.** Szent István király érezve halálának közeledését, a boldogságos Szüzanya oltalmába és pártfogásába ajánlotta az országot és egész népét s ezen a napon meghalt.

— **1571.** A török szultán Báthori Istvánt a jelvények: zászló, buzogány és föveg megküldésével Erdély fejedelmévé megerősitette.

— **1621.** Bethlen Gábor Nagyszombatot visszafoglalta.

Augusztus 16. 1379. Nagy Lajos király szövetségese, Génua hajóhadának segitségével, elfoglalta Velence Chiogia szigetét és városát. Ezer velencei esett el a harcban és négyezer jutott fogságba. Lajos sulyos feltételeket szabott a velenceikre. Kötelezte őket, hogy a magyar zászlót minden ünnepen kitüzzék a Szent Márk-téren és kötelezte őket arra, hogy minden ujonnan választott dóge hivatalba lépése előtt kérjék ki a magyar király megerősitését. Ezenfelül Velence évi adót is tartozott fizetni Magyarországnak.

— **1570.** A Speyerben megkötött egyezmény alapján János Zsigmond erdélyi fejedelem lemondott a királyi cimről Miksa király javára.

— **1685.** Károly lotharingiai herceg, kinek seregében 25.000 főnyi magyar-horvát had harcolt, Nyergesujfalunál megverte a budai basát és táborszereit, 31 ágyujával együtt, elfoglalta.

Augusztus 17. 1487. Mátyás király hosszu ostrom után elfoglalta Bécsujhelyet és ezzel Alsóausztria meghóditását befejezte. Mátyás király bécsujhelyi bevonulása igen fényes volt. Szürke paripán lovagolt hadserege élén és drága aranysisak fedte fejét.

— **1849.** Kossuth Lajos, Batthyány Kázmér, Perczel, Mészáros és Dembinszky a szabadságharc bukása után török földre léptek.

Születésnap. Őfensége vitéz József kir. herceg tábornagy hétfőn töltötte be 54-ik életévét. Ebből az alkalomból az egész magyar nemzet osztatlan tisztelettel és szeretettel fordul a népszerü kir. herceg fenséges személye felé. Magyar földön, Alcsuthon született, magyar tanárok nevelték, magyar ezredekben szolgált és tetteivel bebizonyitotta, hogy nemzetével jó és rossz napokban egyformán együttérez és a legválságosabb időkben kitartott mellettünk. Minden katonáját, minden magyar vitézét megbecsülte és szerette és a legénység még most is apjának szólitja és szeretettel emliti a királyi herceg nevét. Az ünnepnapi évforduló alkalmával az egész magyar nemzet jókivánságai szállnak a fenséges ur felé, akinek minden magyar ember hosszu életet és sok boldogságot kiván.

A belügyminiszter betegsége. Rakovszky Iván belügyminiszter, aki a mult héten rokonai látogatására Erdélybe utazott, utközben hirtelen megbetegedett és automobilon a kolozsvári Erzsébet-szanatóriumba vitette magát, ahol az orvosok vakbélgyulladást állapitottak meg és nyomban megoperálták. Az operáció sikerült és a belügyminiszter a közeljövőben elhagyja a szanatóriumot.

A veszprémi zászlóavatás és sportünnepély. Nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága nejével együtt fényes kisérettel érkezett meg vasárnap reggel 10 órakor Jutasra. A pályaudvaron a helyőrség diszszázada, a katonai és polgári előkelőségek fogadták. A Himnusz elhangzása után a Kormányzó a diszszázad előtt elhaladt, majd Magyar Károly főispán Veszprém vármegye nevében üdvözölte Őfőméltóságát, aki röviden válaszolt. A Főméltóságu asszonynak egy kis leányka gyönyörü virágcsokrot nyujtott át. A Kormányzó Ur ezután Veszprém városának diszes négyesfogatán a jutasi »Altiszteket Nevelő Intézet«-be hajtatott, melyhez vezető uton tiszteletére két hatalmas diszkaput emeltek. Az intézet udvarán zászlószentelési és felavatási ünnepély volt, melyen vitéz József királyi herceg Őfensége is részt vett, aki az ünnepélyre reggel érkezett meg Tihanyból. Az oltárnál dr. Rott Nándor megyéspüspök nagy papi segédlettel mondotta az ünnepélyes tábori misét. A mise befejeztével dr. Komjáthy László, Veszprém város polgármestere, Veszprém város közönségee nevében felajánlotta a Kormányzó Urnak a honvédzászlót, melyre a Főméltóságu Asszony, mint zászlóanya, zászlószalagot kötött. Zászlószentelés és a szögek beverése után Váry János római katholikus tábori pap, majd vitéz Tihanyi Kiss Sándor református tábori lelkész buzditó szavakat mondottak, mire a Kormányzó Ur beszéd kiséretében átadta az Intézetnek a zászlót. A felavatandó növendékek ezután felsorakoztak a zászló előtt és letették az esküt, majd a csapatok diszmenete fejezte be a szép ünnepélyt. Rövid pihenő után sportünnepély következett, amely élőképpel ért véget. Délután 2 órakor diszebéd volt az Intézet udvarán felállitott sátorban, amelyen vitéz Janky Kocsárd, a honvédség főparancsnoka köszöntötte a legfőbb Hadurt. Diszebéd után a Kormányzó Ur és Főméltóságu neje kiséretükkel különvonaton Veszprémbe utaztak, ahol a MOVE sportversenyén vettek részt. A veszprémi pályaudvaron Vass József helyettes miniszterelnök üdvözölte a Kormányzó Urat, aki a fellobogózott utcákon keresztül a sportpályára hajtatott. A sportünnepélyen vitéz József és József Ferenc királyi hercegek és Anna királyi hercegnő is megjelent. Őfőméltósága előtt az összes csapatok felvonultak és felsorakoztak, majd vitéz Bajcsy (Zsilinszky) Endre országos elnök köszöntötte a Kormányzó Urat. A Kormányzó Ur válaszában kijelentette, hogy bár a magyar sport intenziv működése nem tekinthet vissza hosszu multra, sikereink máris Európaszerte hirnevet és becsületet szereztek a magyar névnek. Lelkes éljenzés fogadta a Kormányzó Ur szavait. Majd megkezdődött a verseny, melynek lefolyását Őfőméltósága nagy érdeklődéssel nézte végig. Délután 5 órakor a Főméltóságu Ur és a Főméltóságu Asszony József királyi herceg Őfensége látogatására autón Tihanyba utaztak.

Borvásár és kiállitás Szent István napján. Augusztus 18-tól 25-ig bezárólag Budapesten a városligeti Iparcsarnok előtti parkirozott részen bor- és gyümölcskiállitást fognak rendezni. A kiállitáson való részvételre jelentkezni lehet Vajna Ede székesfővárosi tanácsnoknál, Budapest, Városháza, II. emelet 195.

Halálozás. vitéz Keményffy Károly, állami gyógypedagógiai tanár, a Siketnémák Otthonának elnöke, tartalékos magyar királyi honvédfőhadnagy, számos hadikitüntetés tulajdonosa, életének 36-ik évében, julius hó 13-án meghalt. Az elhunyt hős katona háborus időkből való költeményeit több kötetben tette közzé és számos nagyjelentőségü cikket irt lapjába, a »Siketnémák Közlönyé«-be, melynek felelős szerkesztője volt. Temetése nagy részvét mellett julius 15-én volt, melyen a Vitézi Székkapitányság részéről vitéz Balogh Sándor tábornok, Janky Vilmos százados és még több vitéz vett részt. Gyászbaborult fiatal özvegyet és kisgyermeket hagyott hátra maga után, akik iránt általános részvét nyilvánult meg. A »Siketnémák Közlönye« külön kiadást szentelt elhunyt szerkesztője emlékének.

vitéz Agócs Sándor, tápiógyörgyei telkes vitéz, az arany vitézségi érem tulajdonosa, a nemzeti eszméknek kiválóan szilárd oszlopa, e hó 6-án Tápiógyörgyén hosszas szenvedés után, 35 éves korában meghalt. Az élete virágában korán elhunyt bajtársunk mintaképe volt az önzetlen vitéz harcosnak, a magyar katonának, a szorgalmas kisgazdának és az igazi férfinak. Felejthetetlen emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

A gödöllői kiállitás. Csütörtökön nyilt meg a gödöllői kulturális, ipari és gazdasági kiállitás. A megnyitó beszédet vitéz József királyi herceg mondotta, megemlékezve boldogult Erzsébet királynéról, kinek kedvenc tartózkodási helye volt Gödöllő. A megjelentek ezután megtekintették a premontrei gimnázium épületében elhelyezett kulturális részt, melyben első helyen szerepeltek az egyházművészeti, ötvösművészeti remekművek, majd a Hadtörténelmi Muzeum kiállitását, a kormányzóné szövőiskoláját, a MANSz és a Katholikus Háziasszonyok Országos Szövetségének takarékossági kiállitását, az iskolák gyüjteményeit, a cserkészek és a leventék csoportját. A katholikus gimnáziumban a kézmü- és kisipar nyert elhelyezést több mint 800 iparos készitményeivel, valamint a vadászkiállitás, mig a polgári iskolában az egészségügyi és a baromfi kiállitás, a községházán a mezőgazdasági rész találtak helyet.

Nemzetközi falufejlesztési kongresszus Brüsszelben. Ma már az egész világon felismerték a falufejlesztési problémák megoldásának nagy jelentőségét. Ezt bizonyitja az a nagyszabásu nemzetközi kongresszus, mely julius hó 21-től 2-ig Brüsselben tartotta 11-ik ülését és azon 12 nemzet képviselői, köztük a magyar Faluszövetség kiküldöttje jelentek meg. Különös sulyt adott a tanácskozásoknak az a körülmény, hogy azokon részt vett az amerikai Egyesült-Államok kormánya által az európai falusi élet tanulmányozására kiküldött bizottság is. A gyüléseken behatóan vita folyt a falu társadalmi életének emeléséről, a családi nevelés mélyitéséről és az iskolák fejlesztéséről. A jövő évi kongresszus az Egyesült-Államokban lesz, a következőt pedig Budapestre fogják összehivni. A magyar falufejlesztési törekvések, különösen a Faluszövetség működése osztatlan elismeréssel találkoztak.

A hollandi nevelőszülők. A mult héten a fővárosba érkezett a holland nevelőszülők nagyobb csoportja, akik magyar nevelt gyermekek meglátogatására utaztak hozzánk. A pályaudvaron a viszontlátáskor kitörő szeretettel köszöntötte egymást a Hollandiában járt magyar gyermeksereg és a nevelőszülők csoportja. Olyan kitörő szeretettel üdvözölték egymást, hogy majdnem felboritották az előre kiszabott hivatalos ünnepi fogadtatási rendet. A nevelőszülők megnézték a főváros látnivalóit, majd hajókirándulást tettek a szentendreszigeti gyermeküdülőtelepre, ahonnan hajón Esztergomba mentek és tisztelegtek Csernoch János hercegprimásnál, aki köszönetet mondott nekik a magyar gyermekek iránt tanusitott önzetlen jóságukért.

Állatdijazás Monoron. Augusztus hó 1-én, vasárnap, a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi miniszter és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara támogatásával a monori járási mezőgazdasági bizottság közreműködésével Monoron a vásártéren tenyész- és haszonállat dijazást rendezett a járásbeli kisgazdák és nagybirtokosok részére. A kiállitott anyag általában jó volt. A kiállitáson megjelent a járás és környékének előkelősége és gazdatársadalma. A szépen sikerült gazdanapot a kisgazdák fogat bemutatója, majd a közép- és nagybirtokosok fogat bemutatója fejezte be.

A váci kommunista per. A budapesti büntetőtörvényszék Töreky tanácsa pénteken kiszállott Vácra és a tanuk nagy számára való tekintettel a helyszinen tárgyalta le Szőke Lajos rágalmazási bünperét, aki a Népszavában Vác város vezetőségét azzal vádolta meg, hogy a kommunizmus bukása után vérbiróságot alakitottak, mely 55 embert a bevonult román katonasággal kivégeztetett. A tárgyaláson kihallgatott tanuk egytől-egyig azt vallották, hogy Vácott vérbiróság nem volt és a kivégzés a román katonaság által hozott lista alapján történt és a váciaknak azt mondották, hogy a letartóztatott kommunistákat Romániába fogják szállitani. Késő este hirdette ki Töreky tanácselnök az itéletet, mely Szőke Lajost a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség és kétrendbeli sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt egy évi és hat havi fogházra, tiz millió fő- és kétszer három millió korona mellékbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére, a bünügyi és ügyvédi költségek megtérítésére itélte el. Ezenkivül kötelezte, hogy erkölcsi kártérités cimén a váci székeskáptalannak 30, Szalay Gyulának pedig 15 millió koronát fizessen. Az ügyész sulyosbitásért, a vádlott felmentésért felebbezett.

Vámcsalás. Budapesten a 70. számu postahivatalban nagyszabásu vámcsalásnak jöttek nyomára. A csalást ugy követték el a vámhivatalnokok, hogy a kereskedőkkel összejátszva, hamis törzslapokat állitottak ki és a vámköteles tárgyakat vámmenteseknek minősitették. Ilyen módon az államot naponként 100 milliónál nagyobb összeggel kárositották meg. A feljelentést az egyik postáskisasszony tette meg, akinek házasságot igért az egyik postatiszt, de az esküvő napján nem jelent meg. A vámcsalás ügyében a legszigorubb vizsgálatot inditották és két vámhivatali tisztviselőt, kiknek bünössége beigazolódott, nyomban elbocsátottak. Intézkedés történt arra nézve is, hogy hasonló viszszaélések a jövőben ne történhessenek.

Hősök emlékszobra Sarkadon. Szép ünnepség keretében leplezték le Sarkadon a hősök emlékszobrát. Az ünnepségen nagyszámu közönség vett részt, megjelentek a hatóságok vezetőin kivül a honvédfőparancsnokság, az országos Vitézi Szék, a volt császári és királyi 101-ik gyalogezred, a debreceni 11-ik honvédezred, Bihar és Békés vármegye vitézi székeinek és számos társadalmi egyesület képviselői. A szép felavatási ünnepély az emlékmü megkoszoruzásával ért véget.

Itélethirdetés. Hetekig tartó tárgyalás után mult szerdán hirdette ki a budapesti törvényszéken Szemák Jenő táblabiró az itéletet Rákosi Mátyásnak és társainak, az orosz szovjet ügynökeinek bünperében. A törvényszék Rákosi Mátyást a rendtörvénybe ütköző büntett és okirathamisitás vétsége miatt nyolc és fél évi fegyházra itélte. Társai közül Weinberger Zoltánt nyolc évi, Öry Károlyt négy és fél évi, Gögös Ignácot három és fél évi, Hámán Katót két év és nyolc hónapi fegyház, illetőleg fogházbüntetésre itélték. Ezenkivül még huszonegy vádlott kapott kisebb-nagyobb fogházbüntetést. Vági Istvánt izgatás büntett miatt egy évi börtönre itélték, néhány társát pedig kisebb büntetéssel sujtotta a biróság.

Vasuti baleset. Pénteken délelőtt a Trieszt—budapesti gyorsvonat utolsó kocsija Baracska megállóhelyen ismeretlen okból kisiklott, amelynek következtében a vonat néhány kocsija megrongálódott. A vonaton utazó Török Gyula enyingi állomásfőnöknek kulcscsontja tört el, egy másik vasuti alkalmazott pedig jelentéktelen sérülést szenvedett.

Bombamerénylet. Dorogon Morva Izidor főjegyző ellen ismeretlen tettes 200 gr. dinamitot tartalmazó bombával merényletet követett el. A bomba az éjfélutáni órákban robbant fel a főjegyző lakásának ablakában és összetörte a szoba butorzatát. A főjegyző családjából senki sem sérült meg, mert nem voltak a szobában. A merénylet elkövetésével egy dorogi iparost gyanusitanak, aki adósa és régi haragosa volt a főjegyzőnek.

Népviseleti küldöttségek részvétele a Szent István-napi ünnepségeken. A közelgő Szent István-nap szokatlan nagyarányunak igérkezik. A Székesfőváros, a Faluszövetség, és az összes érdekelt intézmények összefogtak, hogy Szent István királyunk emlékünnepét a magyarság igazi ünnepévé avassák s különösen a falu népének az ország fővárosába való tömeges feljövetelével a magyarság társadalmi egy-

ségét demonstrálják. A Faluszövetség arra törekszik, hogy ez alkalommal a falvak népe eredeti viseletében keresse fel a fővárost és vegyen részt a körmenetben. Azzal a felhivással fordul ezuton is a községek vezetőihez, hogy ott ahol népviselet van, egy kisebb küldöttséget állitsanak össze, mely népviseletben venne részt a Faluszövetség csoportjában. Nemcsak egyes jól ismert népviseleti vidékek tömeges feljöveteléről volna szó, hanem az összes Magyarországon előforduló népmüvészetet szeretné a Faluszövetség bemutatni, ugyhogy a Szövetség égisze alatt felvonuló csoportok hü tükrét fogják mutatni a nép használatban levő vagy pedig már divattból kiment népviseletnek. A Szent István nap rendező-bizottságával történt megállapodás értelmében a Faluszövetség csoportjában résztvevő, a népviseletttbe öltözött küdöttségek teljesen ingyen fognak elhelyezést kapni. Augusztus 15-ig kell jelentkezni a Faluszövetségnél Budapest, V., Zoltán-u. 8.

Ujabb lendületet kap a magyar falvak fejlesztése. A magyar városok érdekeinek képviseletére és a szervezkedésben rejlő erők kihasználására már régebben megalakitották a »Városok Kongresszusát«. A magyar falvaknak sajnos még nem volt ilyen szervezete, mely a falufejlesztés időszerü kérdéseit állandóan felszinen tudta volna tartani és az egységes állásfoglalás hatalmas erejével az illetékesek figyelmét a falvak sokszor reménytelen küzdelmeire és bajaira fel tudta volna hivni. Ezért a Faluszövetség hosszas tárgyalások után, hogy a községfejlesztés gyakorlati lehetőségének keresztülvitelét biztositja, egy külön szervezetet létesitett s ez a szervezet a »Községek Kongresszusa« nyilvánosan tárgyalja mindama országos érdekü kérdéseket, amelyek a községek életében és fejlődésében jelentőséggel birnak. A Községek Kongresszusát alkotják: a vármegyék, a városok, a községek, a földmivelésügyi, belügyi, kereskedelemügyi, népjóléti és kultuszminiszteriumok kiküldöttei, a Faluszövetség igazgatóválasztmányi tagjai, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Kerületi Kamarák, gazdasági egyesületek, a Községi és Körjegyzők Országos Egyesületének és a Tanitó Egyesületeknek kiküldöttei. A kongresszus ügyeinek vezetésére állandó kongresszusi bizottságot szerveznek, amelyet a Kongresszus küld ki. Felterjeszthető a Kongresszushoz minden olyan ügy, amely közérdekü, társadalmi, gazdasági vagy kulturális vonatkozásban kapcsolatos a falvak fejlesztésének kérdéseivel. A Faluszövetség a Községek Kongresszusát elsőizben őssszel, szeptember vagy október hónapban hivja össze.

Szeptemberben jelenik meg Farkass Jenő uj könyve. Azok, akik lapunknak az 1924—25. évben előfizetői voltak, érdeklődéssel olvashatták Farkass Jenő érdekfeszitő történeti regényét, a »Sötét az ég«-et. Most, hogy azóta lapunknak sok uj előfizetője van, lehetővé kivánjuk tenni, hogy akik e regényt részben olvashatták csak, vagy már nem is olvasták, továbbá akik összegyüjtve óhajtják megőrizni ezt az értékes kortörténeti munkát, egy hatalmas, 260 oldalas kötetben, olcsó áron megszerezhessék. A regény Kun László király zivataros korában játszódik le egy szerelmi történet keretében. Egy hős, magyar vitéz a Baksa nemzetség sarja, Sóvári György beleszeret egy pozsonyi német fegyverkovács leányába és sok viszontagság után végre feleségül nyeri. A történet keretében felvonul előttünk a magyarság küzdelmes élete, László király szomoru sorsa és élénken beleéljük magunkat az akkori városi életbe is. Az izgalmas regény bolti ára 40 ezer korona lesz. **Lapunk előfizetői a könyvet 30 ezer koronáért kapják meg.** Tekintettel arra, hogy a könyv csupán igen korlátolt számban jelenik meg, ugy hogy előfizetőinknek csak egyhetede kaphatja meg, **kérjük, hogy akik e maradandó értékü könyvre igényt tartanak, már most jelentsék be kiadóhivatalunknak.** A könyv megjelenése után már csak bolti áron lesz kapható.

Hibaigazitás. Lapunk augusztus 1-én megjelent számában közöltük vitéz báró Roszner István gazdasági cikkét, melynek hatodik bekezdésébe lényeges hiba csuszott be. Az értékes gazdasági tanulmány kérdéses része helyesen igy hangzik: »számos állatonkint körülbelül 1¼ magyar hold esne«. Kérjük vitéz olvasóinkat, hogy az emlitett cikket ilyen értelemben kijavitani sziveskedjenek. Tévedésért bocsánatot kérünk. Szerk.

Mi történt bel- és külföldön.

Forradalom Oroszországban.

Ellenőrizhetettlen hirek szerint Oroszországban több helyen forradalmi mozgalom tört ki. Hir szerint a népbiztosok szembekerültek egymással és egyrészük a tulzó kommunista álláspontot képviseli, másrészük pedig azt tartja, hogy a kommunizmus véglegesen csődöt mondott és itt van az ideje annak, hogy polgári rendszerhez közeledést keressenek. A hirek szerintt Kronstadtban fellázadtak a tengerészek és a Fekete-tengeri flotta legénysége is Zinovjev népbiztos mellé szegődött. Zinovjev a mérsékeltebb irányzat hive és vele szemben Stelin képviseli a tulzó állásponttot. Hir szerint Dél-Oroszországban véres ütközetek folynak és a megvadult tömegek szabadon garázdálkodnak és fosztogatnak.

Bolgár-szerb határincidens.

Veszedelmesnek induló összeütközés történt a mult héten a bolgár-szerb hattármentén szerb területen. Bolgár komitácsik hatoltak be ugyanis szerb területre és ott órák hosszán át harcban álltak a szerb katonasággal. A szerbek végül is tüzérséget küldtek a komitácsik ellen és a helyzet annyira elmérgesedett, hogy a szerb hadügyminiszter azzal fenyegetődzött nyilvánosan, hogy bolgár területre fognak nyomulni a szerb csapatok a komitácsik megfékezésére. Ezzel szemben a bolgár határőrség hivatalosan bejelentette, hogy a határon semmiféle harc nem volt, ők maguk is a szerb határőrökkel együtt hallgatták Szerbia belsejében folyó harcok zaját, de a határon teljes nyugalom volt. Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői leintették a belgrádi kormányt és Szófiában is eljártak, hogy a bolgár komitácsikat megrendszabályozzák. A hatalmak közbelépése folytán a feszült helyzet lényegesen enyhült.

Merénylet Pangalosz ellen.

Pangalosz görög köztársasági elnök ellen egyik fürdőhelyen merényletet kiséreltek meg. A merénylő elmezavart füszerkereskedő volt, aki legutóbb szabadult ki a fogságból, ahova egy csendőrtiszt meggyilkolása miatt került, Pangalosz sértetlen maradt, mert a rendőrség idejekorán közbelépett és ártalmatlanná tette a merénylőt.

A mexikói vallásüldözés.

Mexikóban a vallásüldözés még egyre tart. Egyes vidékeken a katolikus bojkottmozgalom ujabb erőre kapott. Hir szerint az ujabb mozgalmak során ismét huszonkilenc emberélet esett áldozatul a kormánycsapatok közbelépésének. Amerika komoly közbelépését lehet remélni.

Törökország népszövetségi tagsága.

A mult héten az hir terjed el, hogy Törökország beakar lépni a Népszövetségbe és a legközelebb felvételét kéri a Népszövetség tagjainak sorába. Törökország belépését Németország szorgalmazza leginkább, mert arra számit, hogy a Népszövetségben Törökország támogatni fogja Németországot.

A francia nemzetgyülés.

A francia nemzetgyülés e hó 10-én kedden Versaillesben összeül és a pénzügyi helyzet megjavitása érdekében felállitandó törlesztési pénztár ügyében hoz határozatot. Nagy feltünést keltett az, hogy Clemenceau volt miniszterelnök éleshangu nyilt levelet intézett Coolidge amerikai elnökhöz, melyben tiltakozik Amerikának kiméletlen eljárása ellen, melyet a francia háborus adósságok behajtása körül tanusit. A nyilt levél kijelenti, hogy Franciaország területéből még barátai számára sem engedhetnek át egy talpalatnyi földet sem. Az amerikai lapok és az amerikai politikusok hidegen és élesen visszautasitják Clemenceau levelét, sőt az egyik előkelő amerikai lap azt irja Clemenceauról, hogy »a vén tigris egészen fantasztikus őrültségeket állit«.

IRODALOM.

Egy tapodtat sem hátra!

Sötét, borus felhők tornyosultak a magyar horizont felett, amikor az orosz haderő 1916 év nyarán a hatalmas Brussilov offenziva végrehajtására mintegy utolsó erőfeszítéssel iparkodott fegyverei diadalát s ezzel egyidejüleg a magyar-osztrák haderővel szemben a végső leszámolást kierőszakolni. E támadás hatása érezhetővé vált az egész északi harcvonalon.

Toporutz, Rarance a világháboru egyik legnagyobb, ránk nézve oly diadalmas és örökké dicsőséges csatájának büszke győzelmei mámorából még fel sem ocsudva, lesujtólag hat a volt m. kir. 40. honvédhadosztály csapatai, ezzel természetszerüleg ezredem a m. kir. 6. honv. gyalogezred részére is az általános visszavonulást elrendelő parancs.

A nemrég »fokoshadosztály« hirnévre szert tett honvédhadosztály — magasabb katonai szempontok érdekében junius 8-án ugyszólván puskalövés nélkül kényszerül erős megpróbáltatások és szenvedésekkel telt egy hónapig tartó visszavonulását megkezdeni, amely visszavonulás siralmas utján Kirlibaba, vagyis a magyar határ az első megállóhely. Csak egy lépés — és a haza szent földjén az ellenség! Fáradt legénységünkkel Kirlibabától északra huzódó Klein-Kitka, Tatárka, Rebenenk magaslatokat megszállva, néztünk farkasszemet a bekövetkezendő eseményekkel.

Szomoru helyzetünket sulyosbitva, vérfagyasztó hirként jön a román hadsereg betörése Erdélybe.

Az orosz haderő eddigi sikereit most még jobban kihasználni akarva, erős támadásokat folytat egészen kezdetleges, ugyszólván drótakadályok nélküli s nagyon megritkult hadállásaink ellen. (1916 szept.)

Mély lehangoltság volt érezhető mindenütt.

Tartalékcsapatok nélkül, az eddigi harcok kimeritő munkája, lőszer és minden egyéb hadianyag hiánya kétségbeejtő aggodalmat keltettek.

Mi lesz most, ha nem tudunk helytállni s az ellenség itt is betör az országba?

A bátrakat az Isten is megsegiti, s mintha a magyarok Istene a magas menyekből maga szállt volna le körénk, ugy adott uj erőt és lelkesedést a legfelsőbb helyről jött ama sokatmondó parancs: »**Egy tapodtat sem hátra!**«

Minden egyes harcos, mint egy egész nemzeti akarat, maga lett a megtestesült hazaszeretet, kötelességtudás és becsületesség, ugy szállt szembe a mindent elsöpörni akaró orosz támadásokkal. Minden irányitás nélkül mindenki egy ön- és céltudatos harcossá vált, akit csak egy eszme lelkesitett: a haza védelme és ellenségeinek letipr[illegible]a.

Hasztalan az ellenséges tüzérség gyilkos és pokoli tüzelése. Sürü és többszörös rajvonalban éktelen »hurri-hurri«-kiáltásokkal ront a muszka állásaink ellen, de eredménytelenül.

Kétségbeejtő jajveszékelés, fülsiketitő tüzelés, elesettek sokasága, vér és ujra csak vér jelzi a szörnyü élet-halálharcot, ami a haza védelméért folyik. A bácskai 6. honvédgyalogezred csodás szellemtől áthatott katonái nem inognak meg.

A tisztek emberfeletti munkát végeznek, minden altiszt és honvéd egy vérengző tigris. A sok lövéstől a válgödrök megduzzadnak, fegyverek használhatatlanná válnak, de meghátrálni most nem szabad.

Éjjel-nappal küzd halálmegvetéssel a 6. honvédezred minden katonája.

Nem hallgatható el azon megtörtént esemény, amikor a konyhás altisztek, tiszti és legénységi szakácsok, málhás állatvezetők, lóápolók, továbbá minden ilyen kevésbé katonának mondható emberekből alakitott kis osztagok, mint utolsó tartalékok oly sorsdöntő beavatkozást tudtak kifejteni, ami kiváló elismerés és dicséretükre legyen betudható.

Három napig tartott a vérengző tusakodás, s hála neked te Mindenható, az ellenséges támadások meghiusulva, a drága hon a muszka hordáktól megszabaditva, a mi győzelmünk kétségtelen.

A bácskai gyerekek a 6. honv. gyalogezred hirnevéhez méltóan végezték munkájukat. A vihar lassan elmult, a feltornyosult felhők eloszlanak, az ég tiszta azurja ismét hálásan ragyog a magyar horizont felett, hős fiait további kitartásra biztatva; csak a Kirlibaba völgyében csörgedező patak mentén a sok-sok uj és fehérre ácsolt fakereszt lett szemfedője azon hősöknek, akiket a halál sötét angyala szakitott e sorainkból.

*

Büszke és zordon fenyvesei a határbérceknek, kik szemtanui voltatok önfeláldozó harcainknak, legyen langyos szellőtök s ha kell vad vihartok zugása hirvivője a bácskai 6. honvédezred dicsőséges küzdelmének.

Hallassátok szavatokat messzi országok felé, hogy a Kárpátok bérceit s a ti bölcsőtöket, mely egyedül a magyart illeti, most idegen nemzet fiai bitorolják!

S ti hős bácskai gyerekek hol vagytok, merre jártok? Hontalanná váltatok, vagy idegen járom alatt szenvedtek?

Bárhová is vetett sorsotok, ne feledjétek el soha: A Haza minden előtt!

Hogy igy lett, ahogy van, annak nem mi vagyunk okai!

Kirlibaba körül vivott sikeres harcok emlékére vitéz Nagy Pál altábornagy ur hadosztályparancsnokunk nemes elhatározásából a Kirlibaba völgyében egy hatalmas emlékoszlop, melyet a »fokos« jelvény diszit, lett felépitve, hirdetvén a m. kir. 6. honvédgyalogezred dicsőséges harcait a következő szavakkal:

»Tengerként ide tört Had, vad rohanásit,
Bácskai hős Hatosok ércfala törte meg itt!«

*

Vajjon ott áll-e még?

vitéz Szathmáry Kálmán.

Igy volt . . . Igy lett . . .

Irta: **vitéz Kéray Endre.**

Volt egyszer, hol nem volt...

Szép Magyarországon volt...

Ezüstös felhők usztak az égen. Valahonnan a Kárpátok felől szellő került s végigcsókolgatta a fák lombjait.

Ezüstös felhők usztak az égen. Valahonnan a Kárpátok felől szellő került s végigcsókolgatta a fák lombjait. Körül szines virágok tarkáltak s fejecskéiket engedékenyen bólintgatták a szellő előtt. Rózsaillat áradt szét a légben s a megvénhedt tölgy ágai közül sárgarigó válaszolt a távolabb felhangzó kakukszóra.

A szerzetesek templomában harangocska csendült.

A harangszóra a király áhitatos imába merült...

A harangszó elcsitult s a király tekintete messzi távolban nyugodott meg...

Gondolkozott...

— Érzem a véget... A karom gyengül, lábam erőtlen, az aggság elért... Istenen kivül pártolónk nincsen... Koronám, kincsem, jó magyar népem, büszke nemzetem, haj! Sorsotokat hogyan, miképpen intézzem?... Hegyet, völgyet, rónát, négy folyó partját, kire hagyjam, kire?... Ligeten és bércen reám néz minden szem, minden szív engem áld és én... én a véget érzem...

A király összekulcsolta kezeit s szemeit az égre függesztette esdeklően, könyörgően.

Imádkozott...

... És Kelet felé az ég hosszan, fényesen megnyilt...

... És az ősz király tekintete ragyogásteli lett...

... És nagy fényesség vette őt körül...

*

Dacos tekintetü vezérek, egyszerü harcosok, büszke pórnép, ájtatos szerzetesek, hangtalan és fegyelmezett csendességgel várták a királyt.

Ezüstös felhők usztak az égen s rózsaillat áradt szét a légben. Körül szines virágok tarkáltak s a megvénhedt tölgy mozdulatlan terpeszkedett.

Várták a királyt és a király jött...

Lépteit elnyelte a fü pázsitja, palástját megcirógatta a lombok árnyéka, kardját megcsörömpöltette a honi föld háta, jogarát, az ország almáját és koronáját megcsillogtatta a nap mosolygó sugara s érkezését ünnepelte az egybegyültek örömrivalgása.

Ám az örömrivalgás könnyekbe fulladt...

A nagy király koronáját, jogarát s az ország almáját bársonyból készült aranyrojtos párnára helyezé és imában szólt Istenéhez.

— Magyarok Ura, népvezető Isten!... Fordítsd hozzánk szemeidet és tekintsd ez egyedül álló népet!... Vezetőnk valál utjainkon az Uraltól kezdve és elvezéreltél e drága földre... Velünk valál küzdelmünkben, szenvedelmünkben idők eleitől, légy velünk most is és ezután mind végezetig!... Ne hagyd elveszni a magyart!... Nagyboldogasszony, reménységes Anyánk!... Ime hozzád szólok, hozzád kiáltok fel... Napjaim számoltak s nem lesz istápoló vezére népemnek, ha te nem nyujtandod segélyére kezed... Szent Fiadra kérlek, halljad könyörgésem és vedd eleidbe utolsó kérésem... Ime a korona, ime a jelvények, ime magyar néped, ime a föld, az örök hon!... Örök vigyázatra, mind-mind néked ajánlom... Vigyázz reá Anyánk, ne hagyjad elveszni, soha-soha ne hagyd martalékká lenni és én szemeimet nyugvással hunyom le!... Magyarország patronája, nemzetem egy királynője, vedd szómat eleidbe!...

És az ősz király tekintete ragyogásteli lett...
És nagy fényesség vette őt körül...

*

Éjjel, a mélységes égboltozatról, békén szunnyadó népére a magyarok Nagyasszonya tekintett le...

Valahonnan a Kárpátok felől szellő került s végigcsókolgatta a fák lombjait. Körül színes virágok tarkáltak s fejecskéiket engedékenyen bólintgatták a szellő előtt. Rózsaillat áradt szét a légben s a szerzetesek templomában harangocska csendült...

És István király megnyugvással hunyta le fáradt szemeit.

Igy volt... Igy lett...

Kárpátoktól Adriáig, a magyar nép szép országa felett Nagyboldogasszony őrző szeme virraszt...

A magyar nép pedig azóta áhitatos imában emeli könyáztatta orcáját Patronája felé, — mondván:

»Boldogasszony Anyánk, régi nagy Patronánk!«

És Ő nem feledkezik meg magyar népéről, buzgó seregéről.

Vidám világ.

Csiri önkéntes, a 82-esek ifju katonája, szerette a literaturát. (Ezredünknél vasfegyelem uralkodott s épen ezért a kimaradási engedély megkapása kitüntetésszámba ment.) Csiri, aki rendesen el szokott késni a kimaradásról, figyelemreméltó indokot talált ki és kimaradást kért, mert hogy Isten tudja hányadik »unokanövére« — ebből minden önkéntesnek van tartalékban egy-két tucat — lakodalmára óhajtott volna menni.

A százados ismerte már Csirit és csak azzal a feltétellel engedélyezte a kimaradást, ha Csiri megigéri, hogy a lakodalmi vacsora után egyenesen hazamegy a laktanyába. Csiri megigérte ezt, azonban a reggeli foglalkozáson még sem jelent meg. Csak ugy délfelé került elő. Másnap a balszárnyon hallgatta a százados dörgedelmeit.

— Hát nem megparancsoltam, hogy a cécó után **egyenesen** jöjjön haza? — mondja a százados.

Csiri nyugodtan jelenti: — Igenis, százados ur, de mivelhogy nagyon becsicsentettem, hát **csak délben** tudtam a százados ur parancsa értelmében **»egyenesen« hazajönni.**

Pöstyén fürdőben történt az alábbi kis eset, 1916 telén. A hires fürdőt ellepte a sok valóságos és képzelt reumás beteg. Természetesen minden beteg mankóval bicegett. Ez tudniillik divat volt akkor, mint most az átlátszó női ruha. A fürdőtelephez közelfekvő Rózsahegyen vigan ródliztak a helybeli lányok.

Sándorfi önkéntes is beállott vezetőnek s bár a belterületen ő is két mankóval járt, most vigan mászta meg a nagy hegyet, egy kislány társaságában.

R. főorvosnő épen akkor ért a hegylábhoz, amikor Sándorfi önkéntesék ródlija leérkezett.

— No, mi az Sándorfi, hol a mankó? — kérdi a főorvosnő.

Sándorfi kész volt a válasszal:

— Alázatosan jelentem, itt van mind a kettő, de fen hagytam a hegyen, azonnal lehozom, ha parancsolja.

Másnap már hiába sántikált, szolgálatképes lett a fiu.

Könyvismertetés.

Légi háboru. Irta: vitéz Madarász László. A szerző felismerte a magyar katonai irodalom égető hiányát. Oly témát foglal össze tanulmányában, amely ha a nagy és hatalmas nyugati államok irodalmát, figyeljük a legmodernebb, a legégetőbb kérdések egyike: »A légi fegyverkezés« kérdését, annak elveivel, céljaival, müködése módjával és várható hatásával.

A repülés, mint a modern háboru egyre fontosabb és szinte évről-évre hatásosabb eszköze, a hadviselés módjaiban erős változásokat okoz és legnagyobb kihatása abban rejlik, hogy a földi seregek feje fölött behatolva az ellenséges ország területére, szinte önálló háborut visel és romlást visz oda, amit a földi sereg minden ellenséges behatástól meg akar védeni.

A katonai repülés elveinek, müködése módjának és hatásának ismerete ma már nemcsak a honvédség tagjainak, de a közrendészet, a közigazgatás, az ipar, a közlekedés, a belső honvédelem minden szervének és mondhatni, az ország minden polgárának érdeke. A támadás az ország egész területét veszélyezteti, a védelemnek ezért ugyancsak az ország egész területére ki kell terjednie, a védelem jogunk és egyuttal kötelességünk is, már pedig a védelem csak akkor lehet sikeres, ha a támadó fegyvereit és harcmódját előre ismerjük.

Vitéz Madarász László munkájának tehát nemcsak irodalmi, de nemzeti jelentősége is van. Mint a tanulmány belső csoportositása mutatja a katonai repülés összes kérdéseit felöli, a gépből kiindulva magyarázza annak müködési módját, katonai alkalmazását, a légi erők szervezését, hadmüveleti felhasználását és mindezek illusztrálására és bizonyitására külön csoportositva a történeti példákat ad.

Bátran mondhatni, hogy vállalkozása még a külföldi irodalomban is párját fogja ritkitani. Bár a nyugati államok repülést tárgyaló irodalma egész könyvtárakat tölt be, ezzel is kifejezve azt a fontosságot, amelyet ők a repülésnek tulajdonitanak, az idegen nyelvü munkák még szakkörök számára is felesleges részletességgel tárgyalnak egyes kérdéseket, avagy a nagyközönség számára hiányos és legtöbbször már elavult ismertetéseket adnak. A népszerü külföldi munkák mindenikét több szerző irta, akik egyéni felfogásuk különbözősége szerint tárgyalnak egy-egy témát s ezzel a laikus olvasót gyakran tévedésbe és zavarba ejtik. Egyes kérdéseket állandóan ismételnek, másokat viszont a társszerzőkre hagyva kifelejtek.

Vitéz Madarász László egyedül vállalkozott e nehéz munkára. Már a tanulmány felépitésénél vezérfonalat ad a katonai repülés kérdéseinek szövevényében. A tanulmány füzeteinek cime szilárd gerincként domborodik ki, különválasztja a részletkérdéseket, de reámutat azok szerves összefüggésére is.

A »Légi Háboru« cimü tanulmány sorozatos füzetekben jelenik meg, miáltal a kérdések alapos tárgyalása miatt nagy terjedelmü munka beszerzése még a legszerényebb viszonyok közt élők számára is lehetséges. Első füzete kezünkben van. Világos, könnyen érthető, élvezetes olvasmány mutatja azt, hogy a katonai repülés kérdéseinek ismertetése arra hivatott ember kezében van. A világháboru tapasztalatai és külföldi tanulmányok szorgalmas adatgyüjtéséből kristályosodott ki e munka, mint a szerző előszavában vallja, — ám hozzátehetjük, hogy szerzett tudását sajátjává tette és magyar gondolkozással a magyar közönség igényeinek megfelelő, az alapelvekből fokozatosan előrejutó kerek egészben adja.

Büszkén mondhatjuk, hogy a lelkes, fáradságot nem ismerő és nagy áttekintésü szerző a mi bajtársunk. Tudása oly alapos, előadása oly élvezetes és világos, nemes szándéka oly magas, hogy már eleve nagy nyereség gyanánt kell vállalkozását tekintenünk.

Mikor erről örömmel értesitjük összes bajtársainkat, arra kérjük, hogy felismerve a szerző tanulmányának mélyrehatóbb szükségét, a közös ügyet megértéssel támogassák.

A szerző tanulmányát maga adta ki, felhivása lapunk jelen számában olvasható.

Felhivás!

vitéz Madarász László: LÉGI HÁBORU

címü tanulmányára.

A tanulmány a katonai repülés összes kérdéseit felöleli, a repülés elveit, katonai alkalmazását, a légi erők szervezését és felhasználása módját ismerteti.

A tanulmány önálló, de szervesen egymásba kapcsolódó füzetekben rövid időközökben jelenik meg, hogy a beszerzést ezzel is megkönnyitse.

A tanulmány füzetei a következők:

1. A repülőgép. 2. A repülőmotor. 3. A gépfelszerelés. 4. A repülés. A repülőgép fajai. 5. A repülők felderitése. 6. A repülők harca. 7. Védekezés a repülők ellen. 8. A léggömb. 9. A léghajó. 10. A légi erők szervezése. (Európa légi erői.) 11. A légi erők alkalmazása. 12. A repülés gyakorlati eredményei. 13. A repülők harcászata. (Példák!) 14. A repülők alkalmazása. (Példák!)

A magyar irodalom régi hiányát pótolja, s a kérdéseket összefoglalva teljes egészben ismerteti.

A tanulmány megrendelhető: A szerzőnél (Budapest, II., Fő-utca 6) a pénz előzetes beküldésével, vagy utánvéttel.

A tanulmány sorozatos füzetei **előjegyezhetők.** (Megrendelőlap mellékelve!)

LÉGI HÁBORU

1. **füzet. „A repülőgép"** megjelent. Ára *2 pengő* 25.000 korona. (Azok számára, kik az első füzet árával egyidejüleg a tanulmány többi füzeteit a mellékelt megrendelési lapon megrendelik *1 pengő 60 fillér* (20.000 korona).

Portó: egyes füzetnél nyomtatványként 2000 korona, csomag gyanánt, (5 vagy ennél több füzet mindig csomag gyanánt küldetik!) 5000 korona, mely az árhoz csatolandó.

Budapest, 1926. évi augusztus hó.

A szerző.

Kérem boritékban a szerző címére (Budapest, II., Fő-utca 6) megküldeni.

MEGRENDELŐLAP.

Vitéz Madarász László: LÉGI HÁBORÚ

című sorozatos tanulmány összes füzeteit ..... *példányban megrendelem. Tudomásul veszem, hogy a megjelenő füzetek mindenkori forgalmi árából* **ezen előjegyzés által 20%-os kedvezményt nyerek.** *Viszont kötelezem magam arra, hogy a további füzetek megjelenésekor megküldött értesitésre* **a füzeteket, azok árának és postai költségeinek előzetes beküldésével (utánvéttel) átveszem.**

A nem kivánt mód világosan törlendő.
A füzetek árának **előzetes beküldésére** *csekkfüzetet kérek.*
A füzetek nyomtatvány (csomag) gyanánt küldendők.
A füzeteket postai **utánvéttel** *megküldeni kérem.*

Kelt ..... *192* ..... *hó* ..... *n.*

A megrendelő személy (cég, testület, hatóság) neve: .....

Foglalkozása (beosztása): .....

Lakása (postai cime): .....

Cimváltozás közlését kérem! **Olvasható irást kérünk.**

Pályázatok.

36 éves, nős, négy gimnáziumot és földmivesiskolát végzett gazda vagyok, ötéves gazdasági gyakorlatom van s a legjobb bizonyitványokkal rendelkezem. Gazdaságokban ispáni, segédtiszti, vagy jobb gazdai állást keresek bármikori belépéssel; ezen szolgálattal kapcsolatban könyvelést, gépirást és 50 családig méhészet ingyen kezelését is vállalom, melyet szintén tökéletesen értek. Esetleg méhészeti állást is vállalok. Fizetési igényeim a legminimálisabbak. A fenti gazdatiszti állást önálló vezetésre is vállalom. Szives megkereséseket kér: vitéz Szilágy Miklós, gazdatiszt, Budapest, X., Pongrác-ut 1, 10. ajtó. Egyben felkérem vitéz bajtársaimat — tekintettel a nehéz elhelyezkedési lehetőségekre —, hogy elhelyezkedésemhez segédkezet nyujtsanak.

A kártékony állatokról.

Irta: vitéz **Halmay Máriusz.**

(Harmadik közlemény.)

A vakondok a nyugati országokban ma már feltétlenül károsnak lett minősitve. Káros pedig azért, mert leginkább a földi gilisztával él, ami pedig a humusképződésre igen előnyösen hat; viszont turkálásaival a veteményekben és a réteken határozottan kárt tesz. Emiatt rendszeresen üldözik is őt, sőt vannak hivatásos vadászok is, akik szakértelemmel pusztitják. Darabonként fizetik a földtulajdonosok őket, s ezen jutalom mellett még gereznájáért is szép pénzt kapnak.

Nálunk ezidőszerint nem üldözi más, csupán a kertész, pedig kaszálóink csunya hepehupássá tételéért bizony a földmivelő gazdának sem lenne haszontalan pár tucatot kiirtani belőlük.

Végezetül szólhatok a hüllőkről is. Ezek általában rusnya kinézésük miatt állandó üldözés tárgyai, pedig nem igen érdemlik meg.

A béka, gyik, vak és sikló kigyó ártalmatlan, sőt hasznos. A teknősbéka közömbös, de meg kevés is van belőle, tehát nem fontos, épen ilyen a gőte és a foltos salamander is. Csupán csakis a kurta kigyó és homoki vipera volna káros, ez is csak mérges volta miatt, de oly ritka, hogy ezért szintén nem fontos.

A békák elsőrendü pusztitói a szunyogoknak, tehát már ezért se bántsuk őket, mig a kigyók egereket vadásznak, ne bántsuk hát őket. A gyikot ugy sem igen bántják.

Nem mulaszthatom el az elvadult vagy elhanyagolt háziállatokat is a kártékony állatok közé sorolva felemliteni.

Elsősorban szóba jöhet a házi macska. Ez van olyan kártékony, mint vad rokona, ha nem rosszabb. Irtsuk tehát, nem törődve a lamentáló tulajdonossal. Az lenne a jelszó, hogy aki háziállatot tart, ügyeljen arra, nehogy szomszédjának avagy bárkinek kárt tehessen; ha pedig nem ügyel elegendőképpen reá, ugy megérdemli a büntetést, ami egyelőre nem lehet más, — hiszen nincs törvényünk még reá — mint a kérlelhetetlen kiirtás. Leginkább a tanyai macska okoz bajt. Ha tehát a tanyán kivül megtalálunk egy macskát, szó nélkül durrantsuk azt le.

Egy kissé kényesebb már a kutyával való elbánás. Nem vagyok t. i. személy szerint barátja a kutya lelövésének. Lehetőleg csinján bánjunk tehát ezzel. Kiséreljük meg eleintén a községi előljáróság utján azt, hogy a kolonc nélküli kutya tulajdonosát vagy fenyegetés, vagy birság árán — mert erre a községi birónak jogot ad a megyei vagy községi szabályrendelet — reábirjuk a kutya megrendszabályozására; ha ez nem használna, ám irtsuk ki, de azt sem talár magunk kezével, hanem a mezei őr avagy kisbiró és községi rendőr utján, tehát hatósági közeg közremüködésével. Sok perpatvarnak, sőt szerencsétlenségnek volt már a szülő oka egy-egy kedves kutyájának a lelövése. Kiméljük meg hát magunkat ilyesmitől — ha nem muszáj!

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

SPORT.

Magyar-olasz atlétikai mérkőzés. Körülbelül tizezer főnyi közönség előtt folyt le a magyar-olasz válogatott atlétikai viadal az üllői-uti sporttelepen. A mérkőzésből a magyar atléták kerültek ki győztesként, ami a papirosformáknak teljesen megfelel. A verseny eredményei a következők: 800 m-es sikfutás: 1. Barsi (magyar), 1 p 57.6 mp, 2. Facelli (olasz), 1 p 58.4 mp, 3. Cominotto (olasz), 1 p 58.6 mp, 4. Rózsa (magyar), 2 p 00.6 mp. Magasugrás: 1. Késmárky (magyar), 186 cm, 2. Orbán (magyar), 183 cm, 3. Palmieri (olasz), 183 cm, 4 .Barbieri (olasz), 180 cm. 400 m-es sikfutás: 1. Carlini (olasz), 50.0 mp, 2. Gargiullo (olasz), 50.4 mp, 3. Gerő II. (magyar), 50.4 mp, 4. Kurunczy (magyar), 50.5 mp. 1500 m-es sikfutás: 1. Gatti (olasz), 4 p 8.6 mp, 2. Garaventa (olasz), 4 p 8.8 mp, 3. Belloni (magyar), 4 p 14.6 mp, 4. Villányi (magyar), 4 p 17.4 mp. Diszkoszvetés: 1. Marvalits (magyar), 44.26 m, 2. Pighi (olasz), 42.53 m, 3. Donogán (magyar), 40.11 m, 4. Piggiolli (olasz), 38.39 m. 100 m-es sikfutás: 1. Hajdu (magyar), 10.7 mp, 2. Meregatti (olasz), 10.7 mp, 3. Fluck (magyar), 10.8 mp, 4. Reiser (olasz), 11 mp. Távolugrás: 1. Torre (olasz), 708 cm, 2. Püspöki (magyar), 689 cm, 3. Bocchese (olasz), 672 cm, 4. Molnár (magyar), 653 cm. 5000 m-es sikfutás: 1. Daboli (olasz), 15 p 42.6 mp, 2. Grosz (magyar), 15 p 45.4 mp, 3. Boero (olasz), 16 p 08 mp, 4. Papp (magyar), 16 p 24.2 mp. Gerelyvetés: 1. Szepes (magyar), 59.91 m, 2. Gyurkó (magyar), 57.26 m, 3. Dominutti (olasz), 51.43 m, 4. Palmieri (olasz), 48.72 m. Olimpiai staféta: 1. Magyarország, 3 p 33.8 mp, 2. Olaszország, 3 p 41.8 mp. A pontversenyben első Magyarország 53 ponttal, hat győzelemmel, második Olaszország 49 ponttal, négy győzelemmel.

A gödöllői lovasdélután. A gödöllői kulturális ipari és gazdasági kiállitás keretében vasárnap, e hó 8-án, szépen sikerült lovasdélutánt rendeztek, melynek programján lódijazás, gazda- és urifogatok bemutatása szerepelt. A gödöllői koronauradalom, valamint a járási magángazdaságok apaménei, anyakancái és csikói a hazai lótenyésztés legujabb fellendülését igazolja és a gazdák és urbirtokosok ötös, négyes és kettősfogatainak bemutatása feltünést keltett. A délután folyamán a gödöllői csendőrtelep kutyaidomitási mutatványai is osztatlan elismerésben részesültek és az öt-hatezer főnyi közönség lelkes ünneplésben részesitette a lovastestőrök dijlovaglásán és dijugratásán bemutatott bámulatos teljesitményeket. A fényesen sikerült lovasdélutánt a ponnyfogatok virágkorzója és a ceglédi gazdalányok és lovasifjak gyönyörü lovasmutatványai fejezték be, melynek végén a ceglédiek a népéletből vett jelenetet, a menyasszonyrablást, a puszták fiainak regényes játékát mutatták be fényes külsőségek között és páratlan bravurral. A fényesen sikerült ünnepség rendezéséért vitéz Endre László gödöllői főszolgabirót és Rudnyánszky Ferenc századost illeti az elismerés.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Kiadóhivatali posta.

vitéz Sipőcz Lajos, Barbacs: 48.000 K, 1927 aug. 1*, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kemény Alajos, Jutas: 100.000 K, 1927 nov. 15. — vitéz Horváth Ferenc, Pécs: 32.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Nagy József, Bánhida: 48.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Vass István, Szeged: 50.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz Száz István, Kiszombor: 25.000 K, 1926 aug. 15, 1000 K hijján. — szilasi vitéz Horváth József, Orosháza: 96.000 K, 1928 febr. 1. — vitéz Somlyai Imre, Kaposvár: 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Szabó József, Rédics: 100.000 K, 1927 jan. 15. — vitéz Győrffy Pál, Tiszavid: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Nagyidai Mihály, Tikostanya: 150.000 K, 1927 szept. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Soltész Gyula, Debrecen: 96.000 K, 1927 jun. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Szerkesztői posta.

vitéz **Molnár Mihály Budakeszi.** 1. Tudomásunk szerint a közeli hetekben jelenik meg Ari Gyula testnevelési főelőadónak a leventekiképzésről egy kitünő könyve. Ezt fogja a legtöbb egyesület használni. Érdeklődésére az ősz folyamán közöljük, hogy hol és mennyiért lehet beszerezni. 2. Még nincs. A Vitézi Rend őrkényi gazdaképző iskolája számára bizonyára készül egy. Ha kiadásra kerül, értesitjük. 3. Erre nem tudunk válaszolni, mert feladatunkon kivül esik. — vitéz **B. M., Budapest.** Dicséretes törekvés, de még sokat kell tanulnia, hogy elfogadhatóan irjon. — **vitéz Ferenczi Pál (3828).** Nagyon sajnáljuk, de sorsjegyjáték ellenőrzését nem vállalhatjuk. Kérjük, irjon a sorsjegykibocsátó társaságnak s kérjen nyereményjegyzéket. — vitéz **Ács András,** vitéz **Gyarmati Mátyás, Gy. S.,** vitéz **N. J.** Fenti válaszunk Önöknek is szól. A »Hadviseltek« sorsjátékhuzása már megtörtént. Eredmény a julius 9-én kelt »Pesti Hirlap«-ban jelent meg. — vitéz **Kalmár Gusztáv.** Szíveskedjék azt a nyugdijszámfejtőségtől megkérdezni. Ilyen ügyben nem adhatunk választ.

Nyugdijas altiszt tizmillió korona biztositékkal állást keres, esetleg bekapcsolódna tőkével üzlethez, iparhoz vagy gazdaságba. Megkeresések vitéz Vedrődy József Budapest, VI., Ó-utca 41. czimére kérek.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és **Első szerelem.** Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-ruhákat** készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással. — Vitézeknek 6 havi részletfizetési feltételek mellett. — Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.

:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **ékszerek, sweizi órák:**

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely.

Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant meg nevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Telefon 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 34. SZÁM. 1926. AUGUSZTUS HÓ 22.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁRA

Szent István király
és a Vitézi Rend.

Irta: CSERNOCH JÁNOS, Magyarország biboros hercegprimása.

Nagy történelmi multunk legdicsőbb alakja kétségkivül Szent István király. Százan és százan, ezren és ezren méltatták már nagy, ezer év viharaival dacoló alkotásait és méltatni fogják addig, mig egy hüséges magyar ember él a földön. Mindezeknek alapja kétségkivül az, hogy népét a kereszténységbe bevezette, hogy nem Konstantinápolyban, hanem Rómában kereste a kapcsolatot a kereszténységgel s innét is kapta a szent koronát, mely azóta államiságunknak leghivebb kifejezője, nemzeti függetlenségünknek legnagyobb ereje. A később szentté avatott királynak emléke annyira összeforrott a magyar nép lelkével, hogy az mindenkor, különösen szomorusága napjaiban, nála keresett vigasztalást, égi pártfogást. »Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga, ki voltál valaha országunk istápja? Hol vagy, István király? Téged magyar kiván, gyászos öltözetben te előtted sirván.« Soha ezt az ősrégi éneket oly meghatottsággal, oly benső megilletődéssel nem énekelünk, mint ma. Minden egyes szava könnyeket csal ki szemeinkből, kimondhatatlan szomoruságunk könnyeit. Hisz az örökséget, amelyet sértetlenül vettünk át tőle, már csak foszlányokban birjuk; idegenek, ellenségeink ültek örökébe. Sorsot vetettek országunk fölött, mint Krisztus urunk ruhája fölött s elrabolták tőlünk azt, amit ezer év jogán birtunk, amit a keresztény kultura révén, müveltté, virágzóvá tettünk. Ez lett a jutalmunk azért, mert századokon keresztül védő bástyája voltunk a nyugati Európának. Azalatt, mig ők békében éltek, fejlődtek, erősödtek, virágzottak, mi pusztultunk, hazánk hol sivataggá, hol posványná változott olyannyira, hogy most már egykor virágzó községeknek még nyomait sem tudjuk megállapitani.

Mostani szomoru helyzetünkben egy volt a vigasztalásunk s ma is az. A magyar katona megtartotta régi vitézségét, a hazához való hüséges ragaszkodását s addig, mig hazaárulók ki nem verték kezéből a fegyvert, soha meg nem ingott, egyetlen egy csatát sem vesztett. Bámulatos vitézséggel harcolt. Ott hagyta életét, de az általa védett helyet soha. Innét van az, hogy idegen helyen most annyi magyar vitéz alussza örök álmát. Innét az egykori ellenségeknek kegyelete a magyar vitézek sirja iránt. Virággal hinti be azok sirhalmait, akikkel kénytelen volt, mint ellenfelekkel harcolni.

Mindez azonban már a történelemé, a jelené csak egy, a bámulatos vitézségnek emléke. Ez fennáll, él a vitézi rendben. A magyar nemzet nagy szomoruságában nem feledkezett meg egykori vitézeiről. A terhek sulya alatt roskadva, járva a kálvária utját, nemcsak a szenvedés jelét, a keresztet szemlélte, de fölcsillogott szemében a feltámadás reménye, látván, hogy a vitézi erények ki nem vesztek soraiból. Megalapitotta a vitézi rendet a vitézül harcolt katonák soraiból, megajándékozta, amennyire tehette, egy-egy darab földdel, csekély elismerésül és jutalmul a tanusitott vitézségért, de azért is, hogy amint a harctéren kitüntek, példát szolgáltattak vitézségükkel, ugy a hazai föld megmüvelésében is jó példával járjanak elő. A mi népünk általában jól müveli a földeket. Ebből azonban nem következik, hogy még jobban nem müvelhetné. Tény, hogy földünk hozama még nem érte el a földmüvelés szempontjából előbbrehaladott más országok hozamát. A földekkel megajándékozott vitézektől joggal várja az ország, hogy amint egykor a harctereken kitüntek vitézségükkel, ugy most a mindennapi kenyérért vivott harcban is az első lesznek. Képesiti őket arra magasabb foku intelligenciájuk, kötelezi kitüntető állásuk, maga a rendi becsület. Most, a béke idején, nem kell az ekéből kardokat, de megforditva, a kardokból ekéket készitени. Most nem karddal, hanem ekével, boronával kell küzdeni a kenyérért, az életért. A vitézi rend tagjainak kötelessége becsületére lenni az országnak. Mindenkinek abban az állásban, amelyet a társadalomban elfoglal. A földmüvelőnek a földmüvelés terén.

Honalapitó szent királyunk emlékünnepén ébredjen minden magyar ember kötelességének tudatára. Nemzeti felbuzdulásunkban ne csak azt énekeljük kidüllesztett mellel: Itt élned, itt halnod kell, de tegyük hozzá: Itt dolgoznod kell. Most pedig Szent István király nemzeti ünnepén minél bensőbb áhitattal mondjuk a századok által megszentelt imát:

»Előtted könyörgünk, bus magyar fiaid,
Hozzád fohászkodunk, árva maradékid,
Tekints István király szomoru hazádra,
Forditsd szemeidet régi országodra.«

Esztergom, 1926. augusztus.

VITÉZI ÉLET.

Adóbuza hivatalos ára.

A m. kir. pénzügyminiszter a vagyonváltságföldek után fizetendő adóbuza árát 1926 augusztus havára 350.000 koronában állapitotta meg. O. V. Szék.

Családi értesitő.

Születés:

vitéz Parjányi Ferenc és neje Csányi Rozáliának 1925. évi junius 26-án Mária Magdolna leánya született. O. V. Szék.

Somogy vármegye vitézeihez!

Az Országos Vitézi Szék 5770/IX—1926. számu rendeletével ugy mint a mult években az 1926—27. évi tanidőben a szentimrei m. kir. földmives iskolában két tanfolyamot létesit. A tandij, az ellátás, lakás, fütés és világitás fejében a hallgatók előreláthatólag az iskola igazgatóságának 120 kgr buzát fizetnek.

Felhivom a vitézeket, hogy ezen tanfolyamra jelentkezzenek. A résztvenni óhajtó vitézek ezen szándékukat a Székkapitányságnak szeptember hó 15-ig okvetlen jelentsék be.

Megjegyzem, hogy megfelelő számu jelentkező hiányában hivatalból fogom a vitézeket vezényelni.

Székkapitányság.

Hont-Nógrád vármegye vitézeihez!

Felhivom azon vitézeket, akik a jövő tél folyamán tartandó mezőgazdasági tanfolyamon részt óhajtanak venni, hogy ezen körülményt a vármegyei Vitézi Széknek mielőbb jelentsék be. Az első tanfolyam előreláthatólag folyó évi november hóban fog kezdődni.

Tájékozásul közlöm, hogy a mult évben a tanfolyam hallgatói az ellátásért egy métermázsa, az oktatásért 20 kg buzát fizettek, ami valószinüleg az idén is igy lesz.

Egy tanfolyam tartama négy hét. Ily tanfolyamot idővel minden telkes vitéz elvégezni tartozik. Amennyiben senki sem jelentkeznék, hivatalosan fogom a vitézeket tanfolyamra vezényelni. 343/Msz. 1926.

Székkapitány.

Borsod-Gömör-Kishont vármegye vitézeihez!

Azon vitézek, kiknek járadék-, vagy haszonbérfizetéses vitézi telkük van, folyó évi szeptember hó 15-ig ide jelentsék be, hogy a járadékot, illetve haszonbért befizették-e? Ennek megtörténtét igazoló okmányok a jelentéshez csatolandók.

Akiket mulasztás terhel, felelősségre fogom vonni.

Székkapitány.

Hajdu vármegye és Debrecen vitézei!

A folyó évi avatás próbáján az avatandó vitézek egy csoportképen megörökitettek. A kép a Vitézi Szék irodájában megtekinthető, ára 10.000 korona.

Felszólitom azokat, akik ebből a képből rendelni akarnak, hogy azt szeptember hó 1-ig személyesen, vagy levelezőlapon jelentsék be a Székkapitányságnak.

A debreceni vitézek a fénykép árát jelentkezésük alkalmával hozzák magukkal, a megyebeliek pedig a vitézi őrmesterek utján postán küldjék be azt a jelzett időre.

A kép 13×18 és 18×24 nagyitásban is megrendelhető. Ára 20.000, illetve 36.000 korona. Székkapitány.

Délpest vármegye vitézeihez!

Mindazon vitézi bajtársak, kik elhunyt székkapitányunk, vitéz Jankovich Xavér Ferenc altábornagy siremlékére még eddig nem adakoztak, küldjék be e kegyeletes célra szánt adományaikat legkésőbb szeptember hó elejéig a székkapitányságnak, mivel a gyüjtés szeptember hó közepén lezárul. A siremléket még ez év őszén óhajtjuk felállittatni. Székkapitány.

Csongrád vármegye vitézeihez!

Értesitem a vármegye azon telkes vitézeit, kik telkeiket nem maguk mivelik, hogy a most megkötendő bérleti és felesszerződéseket legalább féliv papirosra, három példányban kell elkésziteni. Minden egyes példány két tanu előtt, a bérbeadóval és bérbevevővel (felessel) aláirandó és mindhárom példány a vármegyei Vitézi Székhez jóváhagyás végett beterjesztendő.

A fentiek pontos végrehajtásának szorgalmazására a járási és vitézi őrmestereket felhivom.

Értesitem a szegedi és szegedvidéki tiszti és legénységi vitézeket, hogy a legközelebbi vitézi összejövetel folyó évi október hó 2-án, szombaton (legénységi) és 7-én, csütörtökön (tiszti) lesz. Az előbbi a »Hági«, az utóbbi a »Bohn«-éttermekben. Annak idején a helyi lapokban ezen összejövetelekre külön értesités fog megjelenni.

Felhivom a szegedi, valamint a pusztaszerkörnyéki falvak vitézeit, hogy szeptember hó első vasárnapján a pusztaszeri Árpád-emléknél rendezendő hazafias ünnepélyen a járási vitézi hadnagy, illetve vitézi őrmester vezetésével, teljes számban jelenjenek meg. Öltözet: diszruha, összes kitüntetésekkel. Székkapitány.

Az árvizkárosultaknak küldött adományok nyugtázása.

Békés vármegye Vitézi Széke az árvizkárosultaknak beküldött adományokat köszönettel nyugtázza:

vitéz Faluházi János Bucsatelep 25 ezer, vitéz Koti Sándor Hódmezővásárhely 48 ezer, vitéz Győri László Kunszentmárton 15 ezer, vitéz Fateks Mihály Rákosszentmihály 20 ezer, vitéz Papp Vince Dombovár 20 ezer, vitéz Szalai István Pápa 50 ezer, vitéz Vad Imre Tiszanána 30 ezer, vitéz Varga Mihály Tét 10 ezer, vitéz Szmindi István Csákvár 10 ezer, vitéz Bátorfi Vilmos Budapest 50 ezer, vitéz Bodnár József Barabás 20 ezer, vitéz Böröcki Dávid Beled 25 ezer, vitéz Fülöp Ferenc Domonya 40 ezer, vitéz Gözsi Ferenc Bősárkány 10 ezer, vitéz Szentkereszti Henrik Budapest 10 ezer, vitéz Patanyi János Fekked 20 ezer, vitéz Szinai Béla Budapest 50 ezer, vitéz Barta Ferenc Szeged 24 ezer, vitéz Koltai Péter Baja 30 ezer, vitéz Karakai István Letenye 20 ezer, vitéz Kovács József Pécs 15 ezer, vitéz Antalfi József Somogyszob 30 ezer, vitéz Bogár Gábor Tetétleny 20 ezer, vitéz Nagy István Kohod 25 ezer, vitéz Lázár Sándor Hódmezővásárhely 20 ezer, vitéz Fülöp Ferenc Budapest 50 ezer, vitéz Széphegyi Ferenc Bánd 50 ezer, vitéz Borbély Antal Ócsöd 10 ezer, vitéz Oláh György Kaba 50 ezer, vitéz Györgyi Pál Solt 10 ezer, vitéz Körtvélyesi Imre Sáp 50 ezer, vitéz Kiss Lajos Tiszaszőllős 25 ezer, vitéz Zomboja István Baja 30 ezer, vitéz Karácsony György Debrecen 30 ezer, vitéz Kaposi Gyula Veszprém 24 ezer, vitéz Molnár György Kaposvár 50 ezer, vitéz Sztuba Ferenc Kisbér 25 ezer, vitéz Tóth István Tarnazsadány 25 ezer, vitéz Teny Elemér Sopron 10 ezer, vitéz Kolompár János Békéscsaba 26 ezer, vitéz Mátis László Vásárosfalu 50.000, vitéz Antal Gyula Ókecske 20 ezer, vitéz Budai Ignác Budapest 10 ezer, vitéz Dégi Imre Dég 20 ezer, vitéz Vereckei Imre Vecsés 25 ezer, vitéz Lukács János Györköny 15 ezer, vitéz Kongó Lajos Dunavecse 50 ezer, vitéz Benedek József Tiszafüred 50 ezer, vitéz Molnár Károly Gárdony 30 ezer, vitéz Ferenci Pál Kunbajsa 25 ezer, vitéz Szabó Jenő Budapest 50 ezer, vitéz Kerekes Lajos Budapest 10 ezer, vitéz Peterdi Pál Nagyszénás 50 ezer, vitéz Dóka Zsigmond Hajdúböszörmény 10 ezer, vitéz Gál Kálmán Turkeve 20 ezer, vitéz Szücs Albert Mezőhegyes 50 ezer, vitéz Csáki Sándor Csongrád 20 ezer, vitéz Békési Balázs Hajdunánás 10 ezer, vitéz Veres István Miskolc 20 ezer, vitéz Egyedi Ferenc Pusztasomolya 20 ezer, vitéz Hajdu Gábor Gyóró 50 ezer, vitéz Gubi Lajos Szerep 15 ezer, vitéz Lengyel István Szombathely 20 ezer, vitéz Jókai Imre Baja 15 ezer, vitéz Iványi Pál Baja 25 ezer, vitéz Willerding Rezső Sopron 50 ezer, vitéz Bóka Károly Veszprém 48 ezer, vitéz Rósa István Székesfehérvár 24 ezer, vitéz dr. Márton Andor Budapest 30 ezer, vitéz Pásztor István Csenger 15 ezer, vitéz Markó Imre

Kenderes 50 ezer, vitéz Hegedüs Lajos Turkeve 25 ezer, vitéz Zsitrai Lajos Szombathely 25 ezer, vitéz Nagypallai Gábor Szombathely 48 ezer, vitéz Punel Lajos Vasszentmihály 20 ezer, vitéz Kendes András Bátaszék 20 ezer, vitéz Zandász János Bátaszék 20 ezer, vitéz Német V. Vaszár 40 ezer, vitéz Vasvári Imre Vaszár 40 ezer, vitéz Kis Ottó Csór 48 ezer, vitéz Király Sándor Berettyóújfalu 20 ezer, vitéz Barta József Ujszász 10 ezer, vitéz Csepregi Rezső Kiszombor 50 ezer, vitéz Simon Albert Megyespuszta 50 ezer, vitéz Árvai Imre Szabadhidvég 10 ezer, vitéz Hajdu Mihály Füzesgyarmat 25 ezer, vitéz Halmos Imre Sopron 48 ezer, vitéz Nemesvizi József Csepreg 20 ezer, vitéz Turi Elemér Sopron 10 ezer, vitéz Szilágyi József Gyopárhalma 24 ezer, vitéz Bodrogi Tamás Baja 15 ezer, vitéz Fekete Ferenc Kisvárda 20 ezer, vitéz Majer Antal Kelebra 50 ezer, vitéz Tamási István Győr 50 ezer, vitéz Sárközi Géza Békéscsaba 50 ezer, vitéz Gyóni Péter Füzesgyarmat 50 ezer, vitéz Zsigó József Füzesgyarmat 50 ezer, vitéz Szabolcsi András Zsákony 10 ezer, vitéz Kutasi Gyula Zsákony 20 ezer, vitéz Baranyai János Nagykanizsa 50 ezer, vitéz Kerekes Imre Kanyár 25 ezer, vitéz Tózsa András Szilvásvárad 20.000, korona. (Folytatjuk.)

Értesítés.

Penna Kornélia és vitéz Forgács János folyó hó 10-én (kedden) délután **6** órakor tartják esküvőjüket a II., Szilágyi Dezső-téri református templomban.

Pápai kitüntetés.

Ő Szentsége XI. Pius pápa a biboroshercegprimás előterjesztésére vitéz Szentváry (Walleshausen) Alfréd nyug. áll. m. kir. honvédautócsapatbeli századosnak a »Nagy Szent Gergely-rend« lovagkeresztjét adományozta.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Leventeverseny Balatonfüreden.

vitéz József kir. herceg Őfensége és családja megérkezik a leventeversenyre.

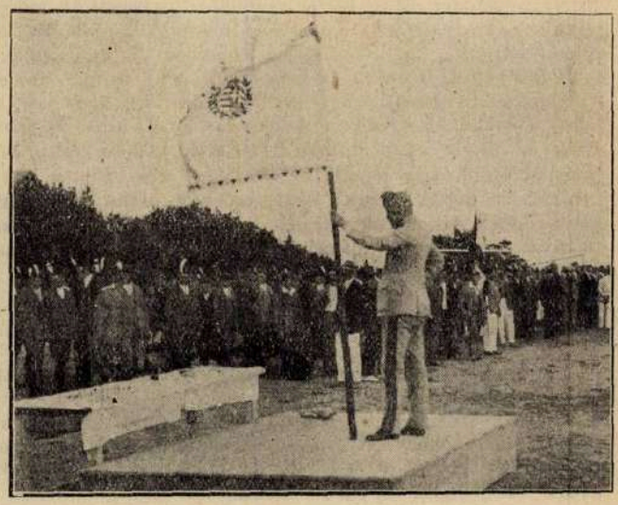

vitéz József kir. herceg Őfensége átadja a zászlót a versenyben első díjat nyert balatonfüredi leventecsapatnak.

Soroksári leventezászló-szentelés.

1926 junius 13-án.

Leventék eskütétele. Jobbról: Handl Mihály, községi főjegyző az esküt olvassa. Balról Kovács esperes, vitéz Kerestélyi János.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara a mütrágyák és a nemesitett vetőmag terjesztése érdekében.

A jófajta, nemesitett vetőmag, nemkülönben mütrágyák okszerü alkalmazása a többtermelésnek legfontosabb és nélkülözhetetlen eszközei lévén a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara a mult évihez hasonlóan f. év őszén is széleskörü kisérleteket állit be, főként bemutatási célból kisgazdák részére, hogy ezen szemléltető kisérletek eredményei ösztönzésül szolgáljanak a gazdáknak ugy a mütrágya, mint a nemesitett vetőmag felkarolására. A nyugati államokban (Németország, Franciaország, Dánia stb.) 10—20-szor annyi mütrágyát fogyasztanak el aránylagosan véve és jóval nagyobb termésátlagukat főként a nagymérvü mütrágya fogyasztásnak lehet betudni.

De emellett nem kevésbbé fontos a nemesitett vetőmag, mellyel termésátlagukat holdanként több mázsával is emelhetjük s mütrágya termésfokozó hatása ily módon még jobban érvényesül.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara a folyó év őszén több nagygazdaságban nagyarányu összehasonlitó fajtakisérleteket állit be a különböző nemesitett növényfajták egymásközötti összehasonlitásával annak megállapitása céljából, hogy az egyes vidéknek és talajnemeknek melyek a legmegfelelőbb nemesitett növény fajtái. Nemcsak a nemesitett buzák, hanem a nemesitett rozs és őszi árpa fajták is be lesznek állitva összehasonlitó kisérletre. Ezek az ugynevezett kutató kisérletek közgazdasági szempontból igen nagy jelentőségüek, mert a kisérletre kiadott nemesitett fajták között akárcsak egy olyan fajta akad, mely adott viszonyok között kat. holdanként a régebbi fajtával szemben 2 mázsával többet terem és rozsda-állósága szalmaerőssége is jobb, ezt az eredményt és gyakorlati ismeretet a jövő években nagy területen kihasználva kiszámithatatlan hasznot jelent a termések fokozása érdekében.

A győri Gazdakamara felhivta a földbirtokosokat a jobb fajták kiválasztást célzó ezen ugynevezett kutató kisérletek beállitására. Ezzel a kisérlettel a jelentkező földbirtokos főként a saját érdekeit szolgálja, de egyben a közgazdasági érdeket is, mert ezen kisérletekből nyert tanulságok egyuttal közkincset is jelentenek.

Ezen kutató kisérletekkel párhuzamosan a kamara a már biztosan jónak elismert fajtákból községenként több mázsa eredeti nemesitett vetőmagot ad ki kisgazdáknak abból a célból, hogy ezek a nemesitett növényfajták ottan gyökeret verve terjedjenek tovább, teljesitve a termésfokozás hivatását. A Gazdakamara felkérte a községek előljáróságait, minden eszközzel hassanak oda, hogy a kisgazdák a többtermelés ezen eszközeit minél általánosabban felkarolják.

Háziipari nyersanyagok bejelentése és értékesitése.

A háziipari nyersanyagok értékesitésének szervezetlensége következtében a gazdaközönség kitermelt nyersanyagát (füzvessző, gyékény, nád, stb.) nem tudta eddig megfelelő áron értékesiteni. Ugyanekkor a háziipari nyersanyagokat feldolgozó ipar a legnagyobb mértékben nélkülözte a nyersanyagot. Ez a sajnálatos körülmény, mely ugy a termelőt, mint a feldolgozó ipart sujtja, arra késztette a m. kir. földmivelésügyi miniszterium növényvédelmi és növényforgalmi irodáját, hogy az árucsere legegészségesebb és legelőnyösebb megoldása érdekében, összekötő kapocs legyen a termelő és a feldolgozó ipar között. A baj orvoslása érdekében az első lépés volna, hogy a termelő közönség haladéktalanul lépjen összeköttetésbe fenti hivatallal, közölve vele azt, hogy milyen háziipari nyersanyagot termel, pontosan megjelölve annak fajtáját, minőségét, kitermelési időszakát, folyó évi várható hozamát, stb. Ugyanekkor fenti hivatal a feldolgozó iparral érintkezésbe lépve, meg fogja állapitani a belföldi szükségletet és a f ölöslegek külföldi elhelyezése érdekében a lépéseket az onnal megteszi. A földmivelésügyi miniszterium növé yvédelmi és növényforgalmi irodája (Budapest, V., Ors ágház-tér 11. sz.) mindenkor a legnagyobb készséggel á d felvilágositást nemcsak az ültetés és kitermelés m dozataira, hanem az értékesitési lehetőségekre is.

Konzervipari tanfolyam.

A M. ir. Erjedéstani Intézet folyó évi augusztus hó 24-é ől szeptember hó 30-ig konzerviparosok és háztartással foglalkozók részére konzervipari tanfolyamot rende A tanfolyamon előadatnak gyümölcsök, főzelékek, l usok konzervszerü feldolgozásának összes módszerei, nust süritése. Az elméleti előadásokat kiegészitik a intézet könzervüzemében tartott gyakorlatok. Jelen kezhet minden érdeklődő a m. kir. Erjedéstani Intéze nél (II., Debrői-ut 15.). Tandij 50.000 K. Indokolt es etben egész, illetve fél tandijmentesség is kérhető. A izsgát sikerrel letevők bizonyitványt kapnak.

Kertészeti kiállitás Békéscsabán.

A Tisz ntuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a kertgazdaságga foglalkozóknak figyelmét, hogy Békéscsabán folyó vi szeptember hó 5—12. napokon általános mezőgazda ági ipari és kereskedelmi árumintavásár és kiállitás les , amellyel kapcsolatban a Békés vármegyei Kertészeti Egyesület kertészeti kiállitást rendez és ugyanakko tartatnak meg az idei országos kertésznapok is. zen a kertészeti kiállitáson már eddig sok országos n vü kertészség jelentette be részvételét, ezenkivül megj lennek Szeged, Hódmezővásárhely, Szentes, Makó, stb. kertészei is speciális terményeikkel. Kivánatos voln , ha ezen kiállitáson a nyirségi gyümölcs, burgonya, kisvárdaiak produktumai, stb. is szerepelnének. Remé jük, hogy kamarakerületünk szabolcsmegyei és hajdum egyei kertészetei is részt fognak venni a kiállitáson, ahol alkalmuk lesz az idei országos kertésznapokon i résztvenni. Közelebbi tájékoztatást a kiállitás bizotts ága (Békéscsaba, Ipartestület) nyujt az érdek ődökn k.

A s prőciroktermelés kötelező bejelentése.

A Tis zántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a seprőcirok ermelők figyelmét a nagyméltóságu földmivelésügyi iniszter urnak a kukoricamoly elleni védekezés társ yában kiadott folyó évi 36.089. sz. körrendeletére, am lyben kötelezte a ciroktermelőket a kivitelre termesztet seprőcirok (termesztő, bevetett terület) bejelentésér minden év junius végéig. Tekintettel arra, hogy nevezettel a körrendeletnek ezt a rendelkezését ugyszólván teljes en figyelmen kivül hagyták és tekintettel a cirok kiviteli sz empontjából a termesztők érdekében is arra, hogy ki r e fogyjanak az időből, mely cirokvágásig tart, haladékta anul kötelezi a rendelet a seprőciroktermelőket a sep őcirok bejelentésére a hatóságok utján.

Emelkednek a borárak.

A ke vezőtlen időjárás, valamint a szőlőben országszerte fel épett pusztitó betegségek nagyon szomoru szüreti kilát sal biztatnak. A kedvezőtlen időjárás következtében a zőlő fejlődésében nagyon hátramaradt, tehát az idei szür minőség szempontjából is lényegesen rosszabb lesz a r desnél. A gyakori esőzés és különösen a harmatos é zakák következtében a peronoszpora ismét kiujult, azo kivül ujabban a liszharmat kezd elhatalmasodni. Ezeknek kedvezőtlen és az egész ország területén mutatkozó lenségeknek tudható be, hogy a bor ára rohamosan e nelkedik. Julius elseje óta a 10 fokos tömegborok ár t a termelők 2200—2500 koronáról 5000—6000 ko-

ronáig emelkedtek. Ezek az árak a korábbi hallatlanul alacsony árfolyamokhoz képest mindenesetre jelentékeny emelkedést mutatnak, azonban az idei rossz termés következtében még ezek mellett az árak mellett is nagyon kevés szőlősgazda fogja megtalálni számitását és ennek tulajdonitható, hogy az emelkedő árak dacára a kinálat tartózkodó. A tavalyi 4 millió hektoliteres terméssel szemben az idei termés legfeljebb 2,400.000 hektoliterre becsülhető, ezenkivül a tavalyi termésnek is körülbelül a fele a gazdák pincéiben fekszik.

Ilyen sivár kilátások mellett a szőlősgazdák reménysége a kereskedelmi szerződésekben és a fogyasztási adó leszállitásában van. Ausztriával a napokban kötöttük meg a kersekedelmi szerződést és a gazdák remélik, hogy a közeljövőben fokozott mértékben megindulhat a borexport Ausztria felé. Az Ausztriába való borkivitel tekintetében nagyon veszedelmes konkurrensünk van Olaszországban, amely rendkivül olcsó tömegboraival máris elárasztotta az osztrák piacot. Sokkal jogosabb reményekkel nézhet borkereskedelmünk a magyar-cseh kereskedelmi szerződés elé, amelyet, ha sikerül kedvezően megkötni, a magyar bor piaca igen lényeges és előnyös elhelyezési területtel fog szaporodni. Méltán remélhetik és elvárhatják a szőlősgazdák, hogy a kormány is segitségére siet a válságba jutott magyar bortermelésnek azáltal, hogy az indokolatlanul magas fogyasztási adó leszállitását a legsürgősebben végrehajtja.

A Duna—Tisza csatorna épitése.

Evtizedek óta foglalkoztatja gazdasági életet a Duna—Tisza közötti csatorna épitésének kérdése. Ennek a csatornának a jelentősége mezőgazdasági szempontból már csak azért is igén nagy, mert ezáltal egyszerre megoldható volna az a kérdés, amely a magyar társadalmat hosszu idő óta foglalkoztatja és amelynek megvalósitására jelenlegi megcsonkitott állapotunkban igen nagy sulyt kell helyezni: az Alföld szikes talajának megjavitása. A Duna—Tisza csatorna megépitésének tervét a földmivelésügyi minisztériumban már több izben is egész részletesen kidolgozták, azonban részben az épitéshez szükséges tőke hiánya, részben a vállalkozás rentabilis voltának kérdéssessége miatt a terv nem volt megvalósitható. Most megbizható forrásból vett értesülés szerint egy angol-amerikai pénzcsoport ajánlatot tett a magyar kormánynak 200 millió aranykoronás kölcsönre, a Duna—Tisza közötti csatorna megépitéséhez. Bármennyire is kivánatos volna ennek a rég óhajtott tervnek valóra válása, különösen a mostani nagy munkanélküliség közepette, mert ezer és ezer munkás találna munka alkalmat a csatorna épitésnél s magának a megépült csatornának gazdasági hatásai is nagyszerü kilátással biztatnak, mégis kellő óvatossággal kell fogadnunk ezt a szimpatikus ajánlatot. Az ország és a magyar társadalom mostani sulyos viszonyai mellett csak olyan vállalkozásba szabad bocsájtkozni, amelynek rentabilitása minden kétségen felül áll. Nem kétséges, hogy a kormány józan számitás alapján ennél a kérdésnél is meg fogja találni a helyes megoldást. Akár elfogadjuk a kölcsönt, akár nem, mindenesetre feltétlen pozitiv eredménynek könyvelhetjük el a kölcsön megajánlásának tényét, amely a külföldi tőkének Magyarország gazdasági helyzetébe fektetett bizalmának kétségkivüli bizonyitéka.

Kislakások épitése.

A népjóléti minisztérium tárgyalásokat folytat egy amerikai pénzcsoporttal 2—3 millió dollár összegü kölcsönre vonatkozólag. A megbizottak tárgyalásai már oly előrehaladottt stádiumban vannak, hogy a kölcsön lekötéséhez már csak a magyar kormány hozzájárulása szükséges. Ennél a pontnál azonban most még bizonyos nehézségek vannak, mert a pénzügyminiszter, tekintettel arra, hogy ez a kölcsön kizárólag tisztviselői házak épitésére fordittatnék, nem hajlandó a kormány nevében garanciát vállalni, hanem azt ajánlotta, hogy azok a községek és városok vállalják a garanciát, ahol ezek a tisztviselőházak épülni fognak. Hir szerint a 3 millió dolláros kölcsönből 2 millió dollár a vidéki épitkezésekre, 1 millió dollár pedig budapesti épitkezésekre fog fordittatni. Ha a városok a jótállást magukra vállalják, abban az esetben az épitkezések szeptemberben már meg is kezdődhetnek.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A külföldi piacokon a terményáruk irányzata megszilárdult. Ez az erősebb nivó azonban még azokon a szomszédos piacokon, amelyek a magyar gabona exportja szempontjából elsősorban jönnek figyelembe, nem jelentkezett és igy a belföldi helyzet egységtelen és nagyon bizonytalan. A határidős piacokon azonban az árjavulás már érezhető. A rozs morzsolódik lefelé. Buzában az üzlet Budapesten csak nagyon lassan növekedő, a vidéken azonban élénk. A vidéki gabonakereskedők a megszorult gazdáktól uzsoraáron vásárolják össze a terméstés ilykép a gabonakereskedelem jó része függetlenül bonyolódik le vidéken. A liszt- és őrleménypiacon az árak változatlanok, valószinü azonban, hogy a buza árának csökkenése itten az árak leszállitását fogja maga után vonni. A magpiacon a vetőmag export megindulása következtében az irányzat szilárd. Főkép a fehér és tarkababot, viktóriaborsót, a lencsét és az uj mákot vásárolják.

Legujabb árak:

Terménypiac: 76 kg-os tiszavidéki 357½—360, felsőtiszai 355—357 és fél, egyéb 352½—355, 77 tiszavidéki 362½—365, felsőtiszai 360—362 és fél, egyéb 357½—360, 78-kg-os tiszavidéki 365—367 és fél, felsőtiszai 362½—365, egyéb 360—362 és fél, 79 kg-os tiszavidéki 367½—370, felsőt. 365—367 és fél, egyéb 362½—365.

Huspiac: marhahus Ia 26—34, IIa 18—26, borjuhus Ia 38—46, IIa 22—36, birkahus 18—26, sertéshus Ia 30—36, IIa 24—30, zsir és háj 25—26, szalonnafélék 23—25 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: élőcsirke rántanivaló 15—25, sütnivaló 25—35, élőtyuk 30—45 ezer korona darabonként. Ölött liba és kacsa, hizott 30—40, pulyka 30—34, liba zsir 45 ezer korona kg-ként.

Halpiac: ponty élő 35—55, harcsa 60—80, kecsege 70—80, kárász 30 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiac: alma, rétesnekvaló 6—10, asztalicsemege 16—20, körte 16—20, IIa 6—12, kajszinbarack 12—16, őszi 16—24, IIa 8—16, magbavaló szilva 8—12, ringló 8—10, banán 28—32, szőlő 20—30, IIa 16—20, sárgadinnye 10—20, görög 6—8 ezer korona kg-ként.

Főzelék és zöldségpiac: burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, uborka 4—5, vajbab 5, zöldpaprika 10—12, fejeskáposzta 1.5—2, kelkáposzta 3—3.5, vöröskáposzta 4, tök 0.5—1.5, gyalult tök 2—2.5, vöröshagyma 2.5—3, fokhagyma 7—8, karfiol 14—16, torma 28, gomba 16—30, tengeri, 1 cső, 0.8—1.2 ezer korona.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás drb-ja 1.6—1.7, kanna tej kimérve 4.6—5, üveg tej, pasztörizált 6, tejfel 24—26, habtejszin 42—44 ezer korona literenként. Prima teavaj 80—85, IIa 70—75, főzővaj 60—62, tehénturó 12—14, kevert 36—44, juhturó 40—46, trapista és óvári sajt 40—50, magyar ementháli 75—80 ezer korona kg-ként.

Magpiac: kendermag 290—300, csillagfürt 280—300, szőszösbükköny 550—600, muharmag 350—380, lenmag 450—500, tökmag 550—560, biborhere 500—600, fehér naprafogó 340—360, mák, uj 12.50—13, viktoriaborsó 280—320, lencse 550—600, fehérbab 200—210, tarka 150—160 ezer korona métermázsánként.

Tenyészállatvásári árak: Ia belföldi fehér jármos ökör 11.5—12.5, Ia tarka 11.5—12.5, friss fejős tehén 12—14.5, másféléves üsző 11—13, másféléves tinó 11.5—12.5 ezer korona kg-ként.

Borpiac: Irányzat szilárd. Kereskedők és vendéglősök állandóan vásárolnak. A termelők vagy egyáltalán nem, vagy csak magasabb árak mellett hajlandók készleteiket áruba bocsátani. A peronoszpora káros terjedése egyelőre megállt. A borárak a termelőknél Mailigand fokonként 550—600 korona között váltakoznak. Fajborokért minőség szerint többet is fizetnek.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
23 Hétfő	B. Fülöp	Farkas	A hét elején a nap 5 óra 05 perckor kél és 6 óra 59 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 13 perckor kél 6 óra 48 perckor nyugszik
24 Kedd	Bertalan	Bertalan	
25 Szerda	Lajos kir.	Lajos	
26 Csütörtök	Zefirin vt.	Izsó	
27 Péntek	K. József	Gerhard	
28 Szombat	Ágoston	Ágoston	
29 Vasárnap	Ker. J. Fej.	Erneszt	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Augusztus 18. 1717. Nándorfehérvár (Belgrád) török őrsége kitüzte a fehér zászlót és megadta magát Szavoyai Eugén hercegnek. Az őrség és lakosság vagyonával szabadon kivonulhatott, de a hadiszerek és a hajók a győző birtokába jutottak. Eugén herceg zsákmánya 774 ágyu és mozsár, 600 hordó lőpor, 23.000 ágyugolyó volt.

— **1830.** I. Ferenc József Ausztria császára és Magyarország apostoli királyának születésnapja.

Augusztus 19. 1566. Szigetvár óvárosa a törökök hatalmába jutott. Visszavonuláskor Szecsődy Mátét, a gyalogos had vezérét összezuzott térdekkel a várba mentették. A kiszorultak közül Bosnyák Márton, Bátay és Basa Péter, Deák Balázs és Mátyás György alhadnagyok 300 közvitézzel a hid körül elestek.

— **1685.** Caprara Fülöp tábornok rohammal bevette Érsekujvárt. Ez alkalommal 98 török ágyut zsákmányoltak és a 3000 főnyi török őrségből csak 200 maradt életben.

— **1691.** Bádeni Lajos őrgróf 80.000 főnyi hadseregével Szalánkeménynél megütközött Köprüli Musztafa nagyvezér 100.000 főnyi hadával és legyőzte a törököket. Az ütközetben 20.000 török esett el, a nagyvezérrel és 17 basával együtt. A győztesek 150 ágyut zsákmányoltak. Ebben az ütközetben esett el Zrinyi Ádám is, mint a vasasok alezredese, gróf Zrinyi Miklósnak, a nagynevü költőnek és hadvezérnek a fia, mint nemzetségének utolsó férfisarjadéka.

Augusztus 20. 1083. A rómában szentté avatott Szent István király tiszteletének szentelt első ünnep. A nagy király tetemeit Székesfehérvárott a sirból ünnepélyesen kiemelték és köztiszteletben részesitették. Ebből az alkalomból Salamon királyt kibocsájtották visegrádi fogságából, ahová azért vetették, mert László király ellen cselt szött.

Augusztus 21. 1690. Thököly Imre a törökök segitségével Zernyestnél megtámadta Heiszler tábornok német ezredeit és Teleky Mihály erdélyi hadait. A német ezredeket részint a csatatéren, részint menekülés közben megsemmisitették. Heiszler tábornok és Doria ezredes fogságba esett. Telekynek tiz sebbel éktelenitett hulláját másnap találták meg a csatatéren.

— **1703.** Rabutin erdélyi főparancsnok szerb és német zsoldosai Somlyót kirabolták, felégették és lakosait leöldösték.

Augusztus 22. 1837. A pesti Magyar Nemzeti Szinház megnyitása. A szinház épitését 1835-ben kezdték meg a Kerepesi-uton herceg Grassalkovich Antal által ajándékozott telken.

Augusztus 23. 1405. Zsigmond király hivei a királynak kőrösudvarhelyi kuriájában megölték a menlevéllel érkező Laczfy Istvánt. A megölt Laczfy terjedelmes birtokai, Muraköz, Sztrigó és Csáktornya várakkal, a koronára szálltak, melyeket a király Czillei Hermannak és fiainak adott el.

— **1801.** József nádor szántással felszenteli a gróf Festetich György által alapitott Georgicon gazdasági iskolát. A nádor nemzeti szinü, megezüstözött vasu ekével szántott egy dülőt, miközben gróf Szápáry az ostort vitte utána, gróf Festetich György pedig az aranyozott szarvu és megkoszoruzott jármosökröket vezette.

— **1831.** Kazinczy Ferenc meghalt Széphalmon.

— **1848.** A Fehértemplomra támadó szerbeket a 9. zászlóalj honvédei szuronyt szegezve, megszalasztották.

Augusztus 24. 1412. Zsigmond király, mint felkért itélőbiró, itéletet hozott Ulászló lengyel király és a német lovagrend között felmerült vitás ügyben. Az itélet végrehajtására Makray Benedeket küldötte ki.

— **1460.** IV. Drakul oláh vajda rémitő kegyetlenséggel feldulja Erdélyben Omlást és Fogarast. Négyszáz magyar és erdélyi kereskedőt csürben megégetett.

Augusztus 25. 1526. Tomory kalocsai érsek a Mohács alatt táborozó királyi sereghez csatlakozott, ezzel a hadsereg létszáma 27.000 emberre és 80 ágyura szaporodott.

— **1620.** Bethlen Gábort a felkelő rendek a besztercebányai gyülésen királlyá választották, amit ő el is fogadott, de magát megkoronáztatni nem akarta.

Augusztus 26. 1217. II. Endre Spalatóban 10.000 főnyinél nagyobb lovassereggel hajóra száll és elindul a szent földre.

— **1278.** IV. László 40.000 főnyi magyar és 16.000 főnyi kunból álló hadsereggel segitségére megy Habsburgi Rudolf római királynak, akinek csak 10.000 főnyi hada volt, II. Ottokár cseh király ellen, akinek viszont 30.000 főnyire menő serege volt. A stielfriedi csatában Ottokár elesett és a győztes magyar királynak Rudolf király a harctéren örömtől áradozva mondott köszönetet.

Augusztus 27. 1660. Nagyvárad elesett, mert megfogyatkozott őrsége megadta magát a törököknek. A törökök megengedték, hogy az őrség fegyverben elvonuljon.

Augusztus 28. 1291. III. Endre király és Albert osztrák herceg biztosai Hainburgban békét kötöttek.

—

Hősök emléke. A budapesti 32-es volt háziezred bajtársai a világháboruban és Stolácnál elesett bajtársaik lelkiüdvéért pénteken délelőtt a budavári helyőrségi templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen az ezred volt tisztjei nagy számban vettek részt. Pontban 9 órakor megjelentek a hatóságok képviselői, akiket Mecz Rudolf nyug. altábornagy fogadott. A gyászmisét P. Szabó Pius püspöki irodai igazgató mondotta, utána gyászbeszédet tartott, melyben az ezred hőstetteit sorolta fel. Az esti találkozón a megjelenteket Darvas Géza dr. nyug. tanácsjegyző üdvözölte.

Huszonegy Bethlen a szabadságharcban. Bem és Görgey táborában 1848—49-ben huszonegy Bethlen gróf küzdött a nemzet jogaiért. Mindannyian erőtől duzzadó szálas férfiak, 18 évtől 85 évig. Rangfokozatuk: közlegénytől ezredesig. Közöttük Bem apó legkedvesebb ezredese az erdélyi hadsereg lovasságának parancsnoka, Bethlen Gergely gróf, később az olasz 1. huszárezred parancsnoka és tulajdonosa, I. Viktor Emánuel királynak meghitt barátja, Garibaldinak pedig forrón szeretett bajtársa. Ez a 21 Bethlen egy hatalmas képen van megörökitve életnagyságban. Legfelül a 85 éves Lajos nemzetőr őrnagy, vállaira omló ezüst fürtökkel.

Házasság. Dr. Tory Gergely miniszteri tanácsos leányát, Tory Klárát, előkelő közönség jelenlétében vezette oltárhoz a Szilágyi Dezső-téri ev. ref. templomban vitéz Toró Tivadar honvédszázados.

Veszedelmes duhajkodó. Kópházán Neubauer János birót az utcán megállította egy öregasszony és panaszt tett veje, Rapp Pál ellen, mert feleségét kegyetlenül elverte. Hirtelen ott termett Rapp, nekiesett anyósának és ütlegelni kezdte. A biró közbelépett, mire Rapp rátámadt, a földreteperte, megrugdosta és késével több veszélyes szurást ejtett rajta. A további vérengzést az odasietö emberek akadályozták meg. A csendőrség Rappot letartóztatta és beszállitotta a soproni ügyészségre.

Piliscsabai hősök emlékszobra. Vasárnap délelőtt jól sikerült ünnepség keretében leplezték le a piliscsabai hősök emlékszobrát. Az ünnepélyen megjelent Shvoy István tábornok a Kormányzó Ur Őfőméltósága képviseletében, továbbá vitéz József Ferenc kir. herceg Őfensége feleségével, Anna királyi hercegasszonnyal. Az előkelő vendégeket a község határában felállitott diszkapunál a vármegye alispánja és a járás főszolgabirája ünnepélyesen fogadták. A vendégek itt kiszállottak autóikból és diszhintóba ülve hajtattak be a községbe a hősök terére, ahol a templomban szentmisén vettek részt. A leleplezési ünnepélyen Schiffler Lipót községi főjegyző tartotta meg az ünnepi beszédet, majd vitéz József Ferenc kir. herceg magasszárnyalásu beszéd kiséretében adott engedélyt a szobor leleplezésére. Az emlékmü egyházi megáldása után az ünnepség a Himnusz hangjai mellett ért véget. Az ünnepély után a disszázad, továbbá a vitézek és leventék csapatai diszmenetben vonultak el a kormányzó képviselője és a királyi fenségek előtt.

Régi bün. A pesterzsébeti kapitányságot bizalmas uton értesitették, hogy a Pesterzsébet Dessewffy-utca 28. számu ház kertjében egy holttest van elásva. A rendőri nyomozás az értesülés alapján megindult és csakhamar megállapitották, hogy a jelzett házban négy év előtt meggyilkolták Gröller Mihály 42 éves szobafestőt, akinek a holttestét a tettesek a ház előtti kertben, egy volt szemétgödörben ásták el. A kapitányságra előállitották Gröller Mihálynét, Kovács István csepeli gyári munkást, továbbá Lucska Gusztáv szobafestőt, akiket az ügyben kihallgattak. Lucska beismerte, hogy négy évvel ezelőtt, 1922 márciusában, a napra már nem emlékszik, Gröllerné és Kovács felbujtására Gröller Mihályt egy késsel leszurta és azután közösen temették el a ház előtt lévő szemétgödörben. Gröllerné és Kovács a bünecselekményt tagadják. Rendőri bizottság ment ki a helyszinére, ahol az ásatás során, mintegy két és fél méter mélységben, meg is találták Gröller Mihály holttestét. A rendőrség a gyilkosság ügyében a nyomozást folytatja.

Falufejlesztési kiállitás Adonyban. Szeptember 5—7-ig tartó időben rendezi a Faluszövetség a fehérmegyei Adony községben egyikét ama kiállitásoknak, melyek legjobban szolgálják a falvak gazdasági, kulturális és társadalmi fejlesztését és hü tükörként mutatják be azt, hogy a legkisebb faluban is lehet annyi sok értékes és érdekes látnivalót összehozni, amelyet megtekinteni érdemes, sőt kötelesség. Faluszövetség által előkészitett és szervezés alatt levő kiállitáson Adony, Rácalmás, Nagyperkáta, Dunapentele, Adonyszabolcs és Iváncsa községek fognak résztvenni.

A rimóci gyilkosság. A rimóci szőlőhegyen a mezőőrök gyeptéglával letakart holttestre akadtak. Megállapitották, hogy Bognár ózdi napszámos hullája, aki Holecz Ferenc gazdánál szállt meg és akinek átadta 14 millió korona vagyonát azzal a kikötéssel, hogy Holecz Bognárt holta napjáig köteles eltartani. A csendőrök számitottak arra, hogy a gyilkos visszatér áldozata holttestéhez. Lesbe álltak. Este megjelent Holecz, akit azonnal elfogtak és erre töredelmesen bevallotta, hogy kapával verte agyon Bognárt. Azonnal letartóztatták.

A Hadviselt sorsjátéka huzásának eredménye: A 88-cal végződő számok 30.000, az 1466, 1241, 3973-mal végződő számok egyenként 100.000, a 15384 III. 10 millió, 9019 III. 20 millió, 23043 III. 1 millió, 81019 IV. 1 millió, 74478 V. 1 millió, 30571 I. 1 millió, 24135 III. 1 millió, 33257 II. 1 millió, 59160 III. 1 millió, 3096 III. 1 millió, 43379 IV. 1 millió, 34476 V. 3 millió, 30033 II. 1 millió, 66055 I. 3 millió, 91153 IV. 3 millió, 61042 V. 1 millió, 98330 IV. 20 millió, 4258 III. 40 millió, 55117 IV. 1 millió, 81800 IV. 1 millió, 17401 II. 1 millió, 47052 I. 1 millió, 82052 II. 3 millió, 72855 II. 125 millió, 8199 I. 150 millió, 58844 I. 1 millió, 46707 IV. 3 millió, 52567 IV. 3 millió, 43012 II. 3 millió, 13234 II. 3 millió, 67880 V. 1 millió, 45250 V. 22 millió, 55008 IV. 1 millió, 11504 III. 4 millió, 13102 I. 1 millió korona é. nyereményt nyertek. A 70025 V. 1 millió kor. é. nyereményt és 150 millió kor. é. jutalmat nyert.

Mi történt bel- és külföldön.

A frankhamisitási bünper. Windischgrätz Lajos herceg és Nádosy Imre, valamint több társa ellen inditott frankhamisitási bünper folytatólagos tárgyalását hétfőn kezdte meg a budapesti kir. itélőtábla büntető tanácsa, Gadó István dr. elnökletével. A bünper tárgyalása előreláthatólag egy hétig fog tartani és igy az itélet a hét végén vagy pedig a jövő hét elején várható. A közönség érdeklődése jóval lanyhább most, mint amilyen volt az elsőfoku tárgyaláson.

A csepeli robbanás. Csütörtökön este háromnegyed hét órakor felrobbant a csepelszigeti hadianyaggyár egyik lőporos kavernája. Az első robbanást rövid idő mulva még három követte, ugy hogy összesen három raktár, melyekben lőpor volt feltárolva, mintegy 20—30.000 kilogram lőporral repült a levegőbe. A robbanás olyan erejü volt, hogy a felcsapódó lángok 60 kilométeres körzetben ellátszottak és a 20 kilométer távolságban fekvő városban, különösen a budai részeken a detonáció tisztán hallható volt. A környékbeli falvak, elsősorban maga Csepel, azután Budafok, Soroksár, Pesterzsébet, Szigetszentmiklós jelentős károkat szenvedtek, a robbanás a szomszédos Weiss Manfréd gyár épületének, de a nagyobb távolságra álló épületeknek ablakait is bezuzta, ajtajait, fedeleit leszakgatta. Csepel néhány utcája valósággal romokba dölt. A tüzet három óra mulva lokalizálták, sőt a további robbanásoknak is elejét vették. A hatalmas robbanásnak mintegy 60 sebesültje van, de orvosi segélyben kisebb sérülések miatt körülbelül 200-an részesültek. A sebesülések legnagyobb részét az összetört ablakok és leomlott üvegtetők cserepei okozták, melyek gránátszilánkokként hatottak. Haláleset azonban egy sem fordult elő. A robbanás okát a későbbi vizsgálat fogja megállapitani. Van feltevés, melynek azonban a szakértői vélemények nem adnak helyet, mely szerint a robbanóanyag öngyulladást idézett elő, van magyarázat, mely egy, az időben gyanusitott és a környező helyiségekben állitólag meg is figyelt földrengést hivja a robbanás okául, de van nyoma annak is, mintha bünös szándék játszott volna a szerencsétlenség előidézésében közre. A szerencsétlenség szinhelyén még aznap este kiszállott Algya Papp Sándor, a honvédelmi miniszter helyettese. Pénteken délelőtt Vass József miniszterelnök helyettes és Sipőcz Jenő polgármester megtekintették a robbanás szinhelyét, valamint a gyári kórházat. A terepet az ántánt katonai bizottság is megtekintette. A magyar kormány nagyarányu segélyakciót indit a szerencsétlenül jártak és hajléktalanul maradottak támogatására. A csepeli robbanások ügyében gyanuokok és szembesitések alapján előzetes letartóztatásba helyeztek több külföldi munkást, akik szemtanuk állitása szerint, közvetlenül a robbanás előtt sietve távoztak a közelben levő halászcsárdából. Ugyancsak tanuvallomások szerint aznap több ször óválkodtak a lőporos kavernák körül. A Kormányzó Ur Őfőméltósága szombaton reggel megtekintette a csepeli katasztrófa szinhelyét, ahol Algya Papp Sándor tábornok tett jelentést a történtekről. A Kormányzó Ur jóváhagyólag vette tudomásul a biztonságra és a nyomozásra tett intézkedéseket és hosszasan elbeszélgetett azzal a négy tüzoltóval, akik életük kockáztatásával vették elejét a további robbanásoknak és a tüzvész elszigetelésében elsősorban tevékenykedtek, végül látogatást tett a posztógyárban, ahol már ismét folyt a munka.

A francia nemzetgyülés.

A francia szenátusnak és a kamarának együttes ülését nemzetgyülésnek nevezik és ez a köztársasági elnök választáson kivül, olyankor szokott ülésezni, mikor alkotmányváltoztatásról van szó. A mult hét keddjére is összehivatta Poincaré miniszterelnök a nemzetgyülést és ez alkalommal elfogadták a hadiadósságok törlesztésére szolgáló különpénztár létesitését kimondó javaslatot. A nemzetgyülés most is, mint elnökválasztáskor szokott történni, Versaillesben ülésezett és a kommunisták az ülés alatt nagy viharokat és botrányokat rendeztek. Végül is a szenátus elnöke kénytelen volt a renitens képviselőket katonasággal eltávolitani az üléstermből.

A rajnai megszálló sereg csökkentése.

A francia kormány elhatározta, hogy a rajnavidéki megszálló francia hadsereg létszámát lényegesen csökkenteni fogja. A megszálló csapatok létszámát állitólag már szeptemberben 70-ről, 50.000-re, vagyis 20.000 fővel csökkentik. A saarvidéki egyesületek szövetsége Kölnben nagygyülést tartott, amelyet azonban a császári zászló alatt felvonult rohamsisakosok és a frontharcosok szövetsége megzavart és a köztársasági érzésü résztvevőket kiszoritották a gyülés szinhelyéről.

A marokkói helyzet.

Coppaz spanyol őrnagy hadoszlopa Marokkóban kardcsapás nélkül megszállta Sesuant, a marokkóiak szent városát. A spanyolok nagyon büszkék erre a vértelen győzelemre és odamagyarázzák, hogy a marokkóiak most már nem akarnak fegyveresen harcolni ellenük.

Szerb-bolgár incidens.

Szerbia, Görögországgal és Romániával együtt, a határszéli harcok miatt Bulgáriához jegyzéket intézett. Az együttes jegyzék Bulgáriában nem valami kedvező benyomást keltett, mert a bolgárok emlegetik, hogy nem régiben Dobrudzsában a sztaroszelói véres összeütközés alkalmával a románok ötven bolgár lakost lőttek agyon. Felhozzák, hogy akkor mégis saját maguk bíráskodtak ebben az ügyben, holott most a Népszövetséghez szeretnék továbbitani a bolgár-szerb határincidens ügyét, kérve Bulgária ellen népszövetségi intézkedések elrendelését. Görögország fellépését is kedvezőtlenül fogadják Bulgáriában, mert alig egy évvel ezelőtt Görögország már kimutatta foga fehérjét, mikor két hadtesttel erőszakosan benyomult a védtelen bolgár területre, amiért a Népszövetség el is itélte és érzékeny pénzbirsággal sujtotta. Azt hiszik, hogy Bulgária válaszjegyzéke kedvezőtlen lesz és ebből még könnyen további bonyodalmak is származhattnak.

IRODALOM.

Szent István király kora főként katonai szempontból.

Irta: **nagymegyeri vitéz RAICS KÁROLY.**

Mielőtt a magyarok fővajdája, Géza, 997-ben meghalt volna, Magyarország nagyjaival történt tanácskozás végzéséből fiát, Istvánt emelé maga után a nép leendő uralkodójává s ezt megerősitendő, mindnyájunktól esküt vett.

István, atyjának 997-ben váratlanul bekövetkezett halála folytán, az ország kormányát valóban átvette. A 20—22 éves fejedelem kitünő nevelés és müveltségben részesülvén, korát felülmuló államférfiui bölcsességgel ismerte fel Európa viszonyait és azt a helyzetet, melybe hazánk e viszonyok folytán került.

A szomszédországok kormányait akkor csaknem kivétel nélkül jeles férfiak vezették a hatalom fényes polcára s kiméletlenül téritgették azok lakosait a keresztény vallásra. Ily országok közepette és ily kiváló fejedelmekkel szemben, szent István késedelmet nem ismerő bizakodással és minden akadályt leküzdeni kész erélyével látott munkához, melyet élete feladatául tüzött maga elé, hogy t. i. a magyar államot keresztény monarchiává átalakitsa s annak fennmaradását késő századokra biztositsa.

A dolog természetéből folyik, hogy ez a megtelepedés nem ment végbe egyszerre és könnyen az egész országban. A törzsek és nemzetségeknek a régi pogány hagyományt és erkölcsöt viselő tömege az ő jogaikat látta veszélyeztetve. Miért is kitört a belső harc, melynek eredménye attól függött, hogy az erkölcsszeliditő s nemesitő keresztény vallás mily fokban hódit tért náluk, annak eszméi mily mértékben képesek leszerelni pogány hajlandóságaikat. Igaz, hogy régi vallásuk összetartó ereje és hatása nem lehetett valami nagy köztük, azért mégis idegenkedtek, sőt bizonyos ellenséges indulatot is tanusitottak a keresztény vallás iránt, mely mint a szeretet és béke vallása, homlokegyenest ellenkezett majdnem mindennel, amit szeretni és becsülni megtanultak. Egy erkölcsi elv azonban élt már akkor is a magyarban, mely a keresztény erkölcsi elvekkel is megegyezett, s mely a keresztény vallás felvételét megkönnyitette, ez pedig a családi élet tisztasága.

Nemzete megtéritésének munkáját tehát maga ragadta kezébe. Lángoló hitének őszinte buzgóságával járta be mint apostol az ország részeit, oktatván, intvén és buzditván szóval és példával a magyar népet. Ő nem erőszakoskodással, hanem kitüntetésekkel, befolyáshoz juttatással igyekezett az uj eszmék hiveit megszerezni. Egy másik e sorba tartozó rendszabálya a keresztény foglyok felszabaditása volt, mely által, midőn a felebaráti szeretet elvének gyakorlására valóságos példát mutatott, egyszersmind egy egész, még pedig számánál fogva tekintélyes néposztály hü ragaszkodását nyerte meg.

Szent István a római szentszék tanácsára és a keresztény vallás magasztos elve szellemében nagykiterjedésü uradalmain levő nemes hadifoglyokat is visszahelyezte szabadságukba, a többi keresztény foglyokat pedig részben a várak alá telepitette. Amazok, mint egyháznemesek, később pedig a főpapság zászlóaljait képezvén, kiváltságokban részesültek; ennek pedig, vagyis a várak alá telepitett szolgák, a várak mellett alakult királyi városok alapjait vetették meg.

Hátra volt még a mü betetőzése az által, hogy a római szentszék, mint legfőbb egyházi hatalom, Szent István intézkedéseit a vallási téren megerősitse, továbbá, hogy a polgári alkotmány átalakitását, a királyi cim felvételével szentesitse.

E végső lépés megtétele azonban nem volt veszélytelen. Csak Szent István bölcs előrelátásán mult, hogy Magyarország önállóságát mind az egyházi, mind a politikai téren fel nem áldozta azzal, hogy a királyi koronát nem a német császártól, hanem a kereszténység lelki atyjától, a pápától kérje.

Szent István kezéhez vévén a koronát, még ugyanazon év augusztus 15-én az esztergomi székesegyházban felkenetvén és megkoronáztatván, első királya lett a magyaroknak.

Honvédelem.

Szent István hatalmának a forrása az etelközi vérszerződés volt. Ő ezt nem vetette el, csak átalakitotta a monarchia követelései szerint.

Sajnos, hogy István összes törvényeinek csak hiányos töredéke maradt fönn számunkra. Pedig kétségen kivül áll, hogy mind a király és a nemzet közötti viszonynak, mind pedig a honvédelemnek stb. bővebben kellett szabályozva lenniök, mert később hasonló tárgyu intézkedéseknél István olyan törvényeire történik hivatkozás, amelyek valóban nincsenek már meg.

Az ősmagyar államszervezet szövetséges törzsszervezet volt. Az etelközi vérszerződés csak összefüzte, de nem olvasztotta egybe a törzseket.

A közös erővel szerzett haza földjét a törzsek egymás között felosztották. Egy-egy törzs által megszállt vidéket szállásnak hivtak. A törzshöz tartozó nemzetségeknek a szállás kebelében elfoglalt földje ezeknek a közös birtoka volt, melyet azok szabadon használhattak.

Ott voltak azután még a várak és végek. Várakat részint már itt találtak őseink, másokat azonban a szükségessé vált védelemre való tekintettel ujból épitettek. A várakat védelmezni és fentartásukról gondoskodni a tör-

zsek feladata volt. A törzsek szállásai egymástól természetes határokkal voltak elválasztva.

A törzs élén nem korlátlan hatalommal a törzsfő állott. A törzsek a vérszerződés alapján önállóságukból csak annyit áldoztak fel, amennyit a közérdek megkivánt. A törzsek a vérszerződés után saját hadnagyaik, saját zászlaik alatt indultak hadjárataikra.

A központi hatalmat Árpád és utódai gyakorolták, de szintén nem korlátlanul. Árpádban és örököseiben a nemzet pusztán vezérét látta, egy nagyobb hatáskörü törzsfőt, ki a közérdek szempontjából hatalmát mind a hét törzsfő felett gyakorolta.

Szent István arra törekedett, hogy a királyságot erős központi hatalommá tegye. Mindenekelőtt tehát a törzsfők és az önálló törzsegyülések hatalmát törte meg. Ezen célból a törzsszállás egységét szüntette meg azáltal, hogy a törzstagokat birtokaik valóságos tulajdonosaivá tette.

Azonban a törzsszerkezet azon a jogcimen, hogy a területéhez tartozó végek és várak oltalmáról is gondoskodni tartozott, honvédelmi szempontból is szerepet játszott. Szent István, midőn az országnak a királyságtól közvetlenül függő honvédelméről gondoskodott, a törzsek ezen feladatát is megszüntette.

A haderő felett egyedül a király rendelkezett. Önálló hadereje az országban senkinek sem volt.

Lássuk most Szent Istvánnak a honvédelem és a vele kapcsolatban álló közigazgatás terén kifejtett reformjait, vagyis az u. n. várszerkezetet. Ennek alapján meg fogjuk ismerni, hogy a nemzet tulajdonképpen hány rendre tagozódott; ennek a tagozódásnak mi volt a feltétele, végül, milyen részt vett ki mindenik rend a hadiszolgálatból?

A rendi szerkezet Magyarországon a földbirtokkal függött össze.

A nemzet három rendre tagozódott, u. m.:

a) a szabad magyarok,

b) a várszerkezettel összefüggő néposztályok,

c) a tulajdonképpeni szolgák rendjére.

a)-hoz. A föld birtokába kétféle módon jutott a szabad magyar, u. m.: vagy a honfoglalás utján, vagy királyi adományképpen.

Bár a birtok szabad magyar között nem tett rendi különbséget abban a megkülönböztetésben, hogy valaki földjét milyen jogcimen kapta, a magyar közszellem mégis bizonyos osztályozást óhajtott gyakorolni, aszerint, hogy az illető a közügyek vezetésében részt vett-e, vagy a haza körül milyen érdemeket szerzett.

Akármilyen nagy volt ez a birtok, az a haza védelmére kötelezte a szabad magyart, vagyis személyesen kellett résztvennie az országosan elhatározott háboruban.

b)-hez. Ez számra nézve tekintélyes s több osztályra szakadó csoportozat, melyet egyfelől személyes szabadság, másfelől szolgálati kötelezettség jellemeztek.

Szent István a várakra eredeti, azaz honvédelmi céljukon kivül még elsőbbrendü feladatot is ruházott, hogy t. i. a királyi hatalom egyik leghatékonyabb eszközéül szolgáljanak, melynek segélyével a fejedelem parancsára bármikor kész haderő felett rendelkezzék. E haderő, a királyi had, nemcsak a váratlan kültámadások visszaverésére szolgált, hanem a belső veszélyek ellen is. Parancsnokai mint közigazgatási és igazságszolgáltatási közegek is müködtek.

E várszerkezet tulajdonképpen az országnak várkerületekre, vagyis vármegyékre való felosztásából állott.

A várszerkezet elemeihez kizárólag azok tartoztak, kik a várvédelem és fentartásához személyi vagy egyéb járulmányokkal kötelezve voltak. Ilyenek voltak:

a várjobbágyok, akiknek a várbirtokból azon kötelezettség mellett volt földjük, hogy a várat, illetőleg a királyt fegyverrel szolgálják. Ezt a birtokot tehát mindig a hadiszolgálathoz kötötték. Továbbá:

a várnép, mely a várföldek egy részét használván, ennek fejében különböző szolgáltatásokat teljesitett (épitkezési munkálatok, fegyverek, utak, hidak készitése, szállásadás stb.), végül:

a szabad parasztok, vagyis a jobbágyok, kik bár a nemesség jószágait müvelték, személyes szabadsággal és kötelezettségeik lerovása után szabad költözködési joggal birtak.

A várszerkezethez tartozott még tulajdonképpen a polgárság is, mely azonban, mihelyt erőhöz jutott, különvált attól.

A vármegyék számát Szent István korában nem tudjuk, később mintegy 70—72 volt.

A megye élén a vár ispánja állt, ki a király nevében járt el a várnak és a hozzátartozó megyének mind hadi, mind igazságszolgáltatási ügyeiben. Az ispánnak hadiügyekben helyettese a hadnagy, a várnagy volt, kit a vár belsejében biráskodási jog is megilletett; továbbá tisztjei is voltak, a századosok és tizedesek.

c)-hez. A rendi szerkezet harmadik osztálya a tulajdonképeni szolgák voltak.

Ezek vagy mint szegődött szolgák, illetőleg szabad parasztok a vár hatósága alatt állottak, vagy mint udvarnokok az uraság udvara körül különféle mesterségeket folytattak. Semmi egyebek nem voltak ezek, mint a pápa sürgetésére felszabaditott keresztény rabszolgák.

A szolgák utolsó osztályát a rabszolgák alkották, kiket uruk a földtől is, melyet müveltek, elválaszthatott és vásárra vihetett.

Felemlithetjük végül még a hadbéreseket is, kik leginkább a kereszténység terjedése óta hazánkba letelepült külföldi harcosok voltak. Szent István nekik a fejedelmi jószágokból bérbirtokokat vágott ki, melyeket azok örökösen ugyan, de oly feltétel alatt birtak, hogy a királyt hadjárataiban elkisérjék.

A hadbéresek tehát a királyi seregnek a várjobbágyok mellett a másik alkatrésze, mig a harmadikat a zsoldosok alkották, kik semmi egyebek, mint szabadságba helyezett keresztény benszülöttek.

A várjobbágyok, hadbéresek és zsoldosokból állt a király parancsára bármikor kész haderő, azaz a királyi hadseregben seregen kivül még egy másik hadsereget is szerveztek az országot fenyegető nagyobb veszély idejére, az ugynevezett nemzeti hadsereget is.

Tagja ennek a hadseregnek minden örök birtokkal ellátott szabad, vagyis nemes volt. E személyes helyettesitést nem türő kötelesség a birtokkal oly elválaszthatatlan volt, hogy benne birtokánál fogva mindenki kivétel nélkül, tehát még a király is, osztozott. A nemzeti had nem tartozott harcolni, ha fejedelme nem személyesen vezette a harcba. A nemességnek ez a kötelessége azonban háboruban az országon kivül követni a királyt csak a a megtámadott haza védelmére szoritkozott. Támadó háboruban az országon kivül követni a királyt csak királyi had volt köteles. Amennyiben a nemzeti hadbeliek ezt önként megtették, akkor a királytól zsoldot kaptak.

Mintha itt lenne a gyökere a régi honvédség, mint nemzeti intézmény ama rendeltetésének, hogy ez az ország határain kivül csakis az országgyülés beleegyezése mellett volt alkalmazható. Van tehát törvényes alapja azon felfogásnak, hogy a magyar nemzeti hadsereg magja a volt m. kir. honvédség.

Szent István háborui.

Szent István országrendező nagy munkáját mindjárt csaknem az elején csatazaj akasztotta meg. A törzs- és nemzetségfők hatalmának megnyirbálása, sőt megszüntetése féltékenységet idézett elő és ellenhatást szült. A koronázás után néhány évvel, azaz 1033-ban, Gyula erdélyi vajda Szent István minden intése ellenére sem a keresztséget felvenni, sem az uj alkotmányos rendet elismerni nem akarta. Ő a törzsszervezetet továbbra is fentartotta. Istvánt aggodalommal töltötte el ez az állapot, mert Gyula törekvéseiben Erdélynek a nemzettől való elválásának veszedelmét látta. Gyula magatartása nemsokára nyilt ellenségeskedésben tört ki, midőn tudniillik ő a besenyőkkel szövetkezve, ugyszintén a nála menedéket talált elégületlen magyarokkal, fegyveresen is fellépett. Szent István Gyulát megverte, őt nejével és két fiával együtt fogságba vetette és a keresztény hit felvételére kényszeritette.

A Gyula elleni hadjáratnak mintegy folytatása volt az, melyet István Kean, a Gyulával szövetségben álló bolgárok és bessenyők vezére ellen inditott s szintén győzelmesen fejezett be.

Végül részben hasonló természetü az Ajtony ellen vezetett hadjárat. Ajtony, mint a hagyománybeli Glád örököse, a Maros és Duna közt levő terület felett uralkodott s midőn Gyula leveretésén megrettent, a bolgárok meghóditója II. Vazul görög császárnak fogadott hüséget. Megbüntetésével s országának visszahóditásával István Csanád

vezért bizta meg, ki Ajtonyt 1029-ben, a nagyőszi sikon, Oroszlános közelében legyőzte.

E belháboruknál azonban nagyobb fontosságu a Németország ellen folytatott küzdelem. Az augsburgi csata óta, melyben elöször állott az egész egyesitett németség a magyar hadakkal szemben, a magyar nemzet a németekkel háborut nem viselt. A viszony a két nemzet közt, kivált István házassága folytán, barátságos is volt. Midőn azonban a német trónra II. Henriknek, István sógorának halálával II. Konrád került, e viszonynak szükségképen rosszabbodnia kellett, mert ez harcias fejedelem lévén, fejét egy ujabb világbirodalom alakitásán törte s e célból Magyarországot a német császárság felsősége alá akarta kényszeriteni. Igy tehát csak okot kellett a háborura keresnie.

A külső okot a háborura az adta meg, hogy István király a császár követét, Werner strassburgi püspököt, kit a császár fontos megbizással Konstantinápolyba küldött, Magyarországon át nem bocsátotta, sőt az országból ki is utasitotta.

Konrád tehát elhatározta a háborut s Brestisláv morva herceggel, István pedig a lengyel fejedelemmel kötött szövetséget. A háborut a magyarok kezdték meg előretólt portyázó csapataikkal, a bajor földet régi szokás szerint dulni, pusztitani kezdvén.

Konrád serege julius elején Moson és Sopron közt tört be az országba, mig szövetségese, Bretisláv, Pozsony felé (Pozsonynak mai cseh-szlovák elnevezése, Bratislava, minden valószinüség szerint innen ered) s onnan a Duna balpartján maradva, egész Esztergomig nyomult elő, jobban mondva dult és pusztitott.

István seregének zömével nem ment Konrád elé, hanem a régi szittya hadviselési mód szerint a vidéket, melyen a német sereg átvonult, kiköltöztetvén és elpusztittatván, az ellenséget éhség, majd a Fertő mocsaras vidékein keletkezett betegség folytán a Rábától való visszavonulásra kényszeritette. Hasonló hadviselési módot alkalmaztak az oroszok is 1812-ben Napoleon ellen. A nagy háboruban pedig a németek a franciák ellen (a Champagne önkéntes kiüritése).

Ezt a kedvező alkalmat használta fel István serege az előretörésre, midőn az a visszavonulókat folyton üzve és koncolva, a német sereget csakhamar felbomlasztotta, mire az visszamenekült hazájába.

A következő évben a császár fia és helyettese, Henrik bajor herceg Istvánt felkereste: megkötötte vele a békét, melynek értelmében a magyaroknak a Lajta és Tisza közti területet engedte át, továbbá a Morva folyó jobb partját Nikolsburgig és a Thayáig.

Igy végződött az ország területi épségét megsérteni akaró első komolyabb vállalkozás.

Szent István 1031 közepén hatalmának tetőpontján állott. Ekkor, mint derült égből a villám, csapott le a királyi családra az a hir, hogy egyetlen fiukat, Imrét, vadászat közben egy vadkan megölte.

E fájdalmas csapást oly vallásos ember, minő Szent István volt, minden nagyobb rázkódás nélkül elviselte; őt csak az a gond aggasztotta, hogy halála után a keresztény vallást ki fogja megoltalmazni és fentartani.

Uralkodásának hátralevő részében főként tehát a trónöröklés rendezésének kérdése foglalkoztatta. Mig végre, bár igen nagy áron, ez a kérdés is megoldást nyert olykép, hogy Magyarország részére a keresztény király biztositva lett.

1038 augusztus 15-én hunyta be fáradt szemeit, visszaadva lelkét Teremtőjének.

(Folytatjuk.)

Mohács, a magyar nemzet tragédiájának városa.

A trianoni kataklizma összeomlott magyar világának mostani esztendejében egy város körvonalai rajzolódnak a ma magyarjának szemei elé. Mohács városa ez, lenn a Duna partján, egy félköralaku, szelid dombokkal határolt kis róna: a mohácsi sikság középpontján, amely épen ebben az esztendőben és augusztus havában üli a mohácsi vész 400-ik évfordulójának emlékezetét.

Nincs sok olyan szomoru lap a magyarság történetében, mint amilyenekre Mohács neve van feljegyezve, s nem csoda, ha az egész nemzet lelkében felsir és felzokog a fájdalom és az ország minden részéből a zarándokok végtelen sora indul meg, hogy lerója kegyelete adóját azok iránt, akik a mohácsi sikon igyekeztek gátat vetni a keletről jövő és a nyugatot elpusztitással fenyegető viharnak.

Egyetemes nagy nemzeti megmozdulás ez, s minden társadalmi osztály kiveszi részét belőle azon a zarándoklaton, amely augusztus 20-tól szeptember 8-ig tart.

Mohács nevét a 400 évvel ezelőtt lejátszódott nagy nemzeti tragédia vetette fel és jegyezte kitörölhetetlenül az örökké élő városok és falvak nevei közé. Élete tele van hatalmas fellángolásokkal és fellendülésekkel, hogy azután üszkös romokká váljék mindaz, mit generációk épitettek. A magyar nemzet képe Mohács élete. Egyszerü halásztanyából — amelyet minden valószinüség szerint a bevándorló magyarok ütnek fel, — az első nyom, mely arra mutat, hogy már faluvá sarjadt az élet benne, 1070-ből származik, de ezt a felpezsdülő életet már megfojtja a tatárjárás. A pécsi püspök pusztaságot kap ismét, de rövid idő multán az Anjouk korában már város, amely bizonyos szabadalmat élvez. A Jagellók alatt II. Lajos uralkodásának első esztendejében a fenyegető török vész miatt már megerősitett hely, melynek külön vára van rendes helyőrséggel.

A mohácsi véres tragédia 1526-ban tőle délre 4—5 kilométernyire játszódott le, a magyar tábor pedig Mohács környékén feküdt. A magyar hadsereg 30.000 főből állott, s vezére Tomory Pál kalocsai érsek volt. A török hadsereg, az ujabbkori történetirók megállapitása szerint II. Szulejmán szultán vezetése alatt 70—80.000 főből állott. A magyar hadsereg támadott, a török hadsereg tulsulya azonban összetörte a vitézül küzdő magyar sereget. Az egykori feljegyzések szerint a csata szinhelyén 7 főpap, 28 világi zászlós ur, 500 főnemes, 300 pécsi egyetemi hallgató és 22.000 magyar vitéz áldozta fel életét. II. Lajos magyar király is életét veszitette. Holttestét október 16-án találták meg Mária királynő által felkuttatására kiküldött udvaroncok, a Csele patak partján.

A véres háboru Mohácsot ismét elseperte a föld szinéről. Alig gyógyultak be sebei, 1541-ben a török végleg elfoglalta. Ez időben lakosainak száma körülbelül 1200—1500 lélek lehetett. 1686-ig volt török kézen. Radnai Mátyás szalavári kapitány, később pécsi püspök, foglalja el és gyujtja föl ismét. Utánna 1687-ben augusztus 12-én Lotharingiai Károly vezetése alatt a magyar és német csapatok a mohácsi sikon ujból megverik a törököt, s ezzel az egész Dunántul felszabadul.

A hosszu szenvedések után ismét fejlődésnek indul. 1840-ben már ujból város. 1876-ban visszafejlődik nagyközséggé. 1924-ben azonban ismét rendezett tanácsu várossá alakul át.

Mohácsnak a török hódoltság kezdetén mintegy 360 lakóháza volt, lakósainak száma a török hódoltság végeztével alig haladta meg a 150-et. Ma lakósainak száma 15.600 és 31.066 hold dus televény földje van. Azelőtt alig volt ipara, kereskedelme, ma már lakósainak csak 56 százaléka földmives, s van selyemgyára, bőrgyára, szeszfőzdéje, szappangyára, vasgyára, kender és lenfeldogozó telepe. Szegény jobbágyakból a lakósság jómóduvá lett, házainak száma 3187. A birtokmegoszlás rendkivül egészséges, mert ennek a nagy határnak egyharmad része kisbirtok.

Lakóssága dolgos, vállalkozó szellemü, a tradiciókhoz és a multhoz szivósan ragaszkodik. Ez magyarázza még azt, hogy etnografiai szempontból is Magyaror-

ság egyik legérdekesebb vidéke. A sokácság szindus viselete már évszázadok óta változatlan, legfeljebb szinpompája lett ragyogóbb. A szigeten a magyarság is őrzi régi viseletét. A környékbeli svábság viselete szintén megmaradt olyannak, amilyen volt akkor, midőn a török hódoltság után ide bevándorolt.

Mióta várossá lett, rohamos fejlődésnek indult, s ma a mohácsi vész 400-ik évfordulójának esztendejében, ha a magyarság életerejét és munkavágyát, élniakarását akarjuk látni, s mai esettségünkben keressük a lehetőségeket az uj élet megalapozásához, akkor zarándokoljunk ezek alatt a szent napok alatt Mohácsra, amelyről Kisfaludy Károly azt énekelte, hogy a magyar nemzet nagylétének temetője volt, s azzal a meggyőződéssel fogunk távozni, hogy ha egy város a nagy mohácsi tragédia után ilyen életerőtől duzzad, még 400 év után is, akkor a trianoni katasztrófa után is lesz a magyar nemzetnek feltámadása.

vitéz dr. Horváth Kázmér.

A m. kir. jutasi honvéd altisztképző és nevelőintézet zászlószentelési ünnepélye 1926. évi augusztus hó 8.-án.*

Az ujjáépités magasztos munkájának szent tüze lobogva világit be egy kis tábor rejtekébe, mely a mai naptól fogva országos jelentőségü helye lett csonka hazánknak.

A távoli kor homálya derült fell ma Jutasra.

Bakony tövében, a jutasi erdőben a természetnek ünnepélyes csendjében szerényen meghuzódó tábornak a m. kir. jutasi honvéd altisztképző és nevelőintézetnek kettős ünnepe van ma: a Kormányzó Ur Őfőméltósága a vitézek Főkapitánya legmagasabb jelenlétében zászlószentelés ünnepe és 39 IV. évfolyambeli növendék felavatása.

A néma föld még ünnepélyes csendben nyugszik, a felkelő nap azonban a zászlókkal és virágokkal feldiszitett tábort aranyos sugaraival vonja be.

A természet titkos csendje, mint jó bajtárs ölelkezik össze a tábor dolgos kezével s mélyen érző szivével, ünnepi fényével. A reggeli madárdal ünnepélyes énekével versenyre kel a röpke szellő által lobogtatott zászlók finom suttogása.

A természet e gyönyörü zenéjébe a zenés ébresztő hangjai vegyülnek, hirdetve a tábor ünnepének közelgő óráját.

Az Isten szabad ege alatt ünnepélyes csendben, ragyogó arccal, mosolygó szemekkel várja a kis tábor a szabadság s dicsőség zászlójának eljövetelét, felszentelését s a felavatás magasztos ünnepét.

Reggel 9 órakor érkezik autón vitéz József kir. herceg Őfensége. Látható örömmel s jókedvvel beszélget el régi katonái körében, kiket a világháboru alatt oly nagyon megszeretett.

Mindenki elfoglalja helyét az intézet sportterén, hol a zászlószentelés ünnepe lezajlik.

10 órakor fut be a Turán vonat az ez alkalomra szépen feldiszitett jutasi állomásra. Megérkezik a Kormányzó Ur. A katonai fogadtatás után Erdős János huszárszázados kis leánya virágcsokrot nyujt át a Főméltóságos Asszonynak, mint zászlóanyának.

A Kormányzó Ur és a Főméltóságos Asszony kiséretében vannak: vitéz Nagy Pál gyal. tábornok a vitézek Főkapitányának helyettese, Bulcsi vitéz Janky Kocsárd lovassági tábornok a m. kir. Honvédség Főparancsnoka, a testőrségek parancsnoka, nagymegyeri vitéz Raics Károly altábornagy, vegyesdandár parancsnok stb. A fogadtatáson a megye részéről Veszprém vármegye főispánja és Veszprém polgármestere is jelen vannak. A fogadtatás után Őfőméltósága és kisérete a 4/III. zlj. és a 2. honvéd kerékpáros zászlóalj sorfala között hosszu kocsisorban hajtanak az intézethez, melynek kapujában a Honvédelmi Minisztérium 9. osztály vezetője és vitéz Vajtafy Ottó alezredes a jutasi honvéd altisztképző és nevelőintézet parancsnoka fogadják a legmagasabb vendégeket.

Ez alatt az intézet sportterén feszült figyelemmel várja mindenki Őfőméltósága érkezését. Felcsendül a Himnusz, a csapat tiszteleg s megjelenik a legfelsőbb Hadur, hogy megszemlélje legifjabb katonáit. A diszszemle után Őfőméltósága és kisérete a kormányzói sátorba vonul. Majd megkezdődik a tábori szentmise, mit dr. Rott Nándor megyéspüspök celebrál fényes segédlettel. Mise alatt a veszprémi kegyesrendi főgimnázium énekkara és a Veszprémi Dalárda énekel.

A mise befejeztével dr. Komjáthy László Veszprém r. t. város polgármestere a város közönsége nevében felajánlja a honvéd zászlót Őfőméltóságának. Ezután a Főméltóságos Asszony zászlóanya a zászlószalagokat felköti, mire a zászlószentelés szertartása megkezdődik. A megyéspüspök felszenteli a zászlót, a csapat tiszteleg, az intézet tisztikara kardot ránt.

Ezután Őfőméltósága, a Főméltóságos Asszony, vitéz József kir. herceg, a megyéspüspök s a meghivott méltóságok a zászlóba szeget vernek.

A szegbeverés szertartása alatt az emlitett két dalárda alkalmi énekekkel gyönyörködtették az ünneplő közönséget. Igen nagy tetszést és elismerést aratott Nováky József m. kir. huszárfőhadnagynak az ez alkalomra irt és a kegyesrendi főgimnázium énekkara által énekelt »Lobogj magasan hófehér zászló« mély érzésü költeménye.

A szegbeverés végeztével Árvay Nagy Bálint prelátus és bátorkeszi vitéz Kiss Sándor ref. lelkész intéztek a növendékekhez lelkesitő beszédet és méltatták a zászló jelentőségét.

Háromszoros »vigyázz« jelet fujja az intézet kürtöse, amikor Magyarország Kormányzója, a Legfelsőbb Hadur, a vitézek Főkapitánya szólásra emelkedik. A honvédség legfiatalabb tagjaihoz a felavatandó növendékekhez szól. Mint élőszobor állnak a növendékek, ragyog a szemük — tekintetükből forró hazaszeretet csillog a Legfelsőbb Hadur felé, kinek lelkesitő szavai acéllá edzik az ifju katonák szivét. E gyönyörü beszéd igy hangzik:

»Egy uj intézmény zászlaját szenteltük fel ma, melyre az altiszti iskolát elvégzett növendékek teszik le az esküt és igérik, hogy kötelességüknek odaadással és mindig meg akarnak felelni. Fiatal ez az intézmény, azonban falaiban a régi katonai erények lakoznak, melyek birtokosai mindennel dacoltak és képesek voltak életüket és vérüket feláldozni.

Ti fiaim, akik ma, mint a honvédség legfiatalabb tagjai, kimentek az életbe: a legszebb, de legnehezebb hivatást vállaltátok. Gondoljatok mindig rá az életben, hogy az első a becsület és a kötelesség teljesités. Sokszor hangoztatták, hogy a katonának külön becsülete legyen. Ez nem ugy van. A katona csak fanatikusa a becsületnek és kötelesség teljesitésnek. Legyetek a szolgálatban mindig szeretettel alantasaitok iránt és gondoljátok meg, hogy a tisztek magasztos hivatásukat csak akkor teljesithetik, ha rátok támaszkodhatnak.

Ezt a zászlót, amelyet nemes Veszprém város polgársága ajánlott fel, örömmel elfogadom és hivatásának átadom. Azok meg, kik mint elsők hagyják el az intézetet, vértezve mindazzal, amit itt tanultak: gondolják meg, hogy ők vannak hivatva Jutasnak hirnevét megalapozni. Kivánom, hogy az Uristen kisérjen az utatokon«.

A beszéd végeztével a Kormányzó Ur Őfőméltósága a zászlót átadja vitéz Vajtafy Otto alezredesnek az intézet parancsnokának. Magasan lobog a selyem zászló a Szüz Máriás lobogó, rajta Veszprém városának jelmondatával: »Sok szenvedés után jobb jövőt remélve.«

Büszkén, a müvészi munka friss csillogásában tündökölve lobog a zászló. A vértanuság gyásza, szomoru hazánk szive, a dicső emlékezet özöne, elhunyt hősi árnyak sóhaja, mint eljövendő Nagy-Magyarország édes reménye szállnak felénk itt a régi Bakony tövében a jutasi táborban, a felszentelt lobogó zászló selyem suhogásával.

Néma csendben esküsznek a növendékek. Ezen esküvel ők lettek dicső honvédségünk legifjabb katonái.

Az eskü szavai visszhangzanak az erdőben, mintegy

* Sajnos későn kaptuk. Szerk.

bizonyítani akarják, hogy ez az eskü, igaz magyar szivekből jön.

Az ünneplő közönség örömkönnyeket hullat, öregek, ifjak egyaránt.

Mindenki szive megnyilik, mindenkinek van emléke, fájdalmas emléke, boldog reménye.

Az eskü elhangzása után az intézet parancsnoka vitéz Vajtafy Ottó alezredes buzdító beszédet intéz a felavatottakhoz:

»Eskütökkel szivetekhez szoritottátok az országcimer négy folyóját, a hármas bércet, a kettős szent keresztet. Ami itt ünneplés, az holnap munka lesz, ami itt meghatottság, az az életben kötelességteljesitéssé válik.

Legfelsőbb Hadurunk kegye és Veszprém ősmagyar város megbecsülése szimboliumot adott nekünk, mert ez a zászló a magyar hazaszeretetnek és belőle eredő vitézségnek jelképe, mely jelképezi egy ezeréves mult minden dicsőségét, minden könnyes fajdalmát, a jövőbe vetett dacos hitet, a feltámadni akarást.

E zászló alatt elhangzott ajkatokról az eskü, mely azt jelenti, hogy Ti, magát az Istent hivtátok tanuul, hogy ésszel, szivvel, törhetetlen férfias akaraterővel vagytok szerető, hüséges gyermekei szegény megalázott édes anyánknak: Hungáriának.

E három szinben benne van a nemzet minden szépsége és tulajdona, ez teszi tisztává, ez teszi eszméivé. Ne engedjétek, hogy valaki is bántsa, valaki is bemocskolhassa, még gondolatban sem.

Büszkesuztok! A m. kir. honvédség egyenruhájában, attól az intézettől, mely lelketekbe öntötte a Haza végtelen szerelmét. Távoztok! ki az életbe, hogy hősök legyetek, tiszta, mocsoktalan lelkü daliás katonái, országcimernek, zászlónak, történelmi Magyarországnak.

Ti legyetek közvetitői a cselekedetre váltandó nagy gondolatnak: A nemzeti hadsereggel áll, vagy bukik Magyarország!

A Ti egyéniségtek, munkálkodástok célja legyen, becsülettel minden és mindig a hazáért!

Hazaszeretet, fegyelem, kötelességérzet vezéreljen benneteket. Éljen lelketekben a magyar harcos tettvágya és a hazáért mindenben áldozatkész bátorsága. Hiszem, hogy igy vissza szerzitek Nagy-Magyarországot és diszei lesztek az Alma-Matternak.

Tisztelegjetek e falaknak, honnan pályátok kiindult és szárnyra keltettek.

Legyen e mai pillanat mindig legszentebb emléktek.

Kedves Fiaim! Hadurunk iránti törhetetlen hüséggel a szivetekben bátran előre!

Istennel a hazáért!«

Ezután a zászlót a Himnusz hangjai mellett a csapatnak átadja.

Vidáman lengeti az enyhe bakonyi szél az uj zászlót. Diszmenethez alakul az növendék sereg s a teljes fegyelmezettség külső jeléveł és kemény katonás léptekkel, diszmenetben vonul el a Legfelsőbb Hadur előtt. Az intézet uj zászlója hódolattal meghajlik Magyarország Kormányzója előtt.

Ahogy elvonult az utolsó osztag a Vitézek Főkapitánya előtt, megjelentek hosszu sorban, kitüntetésekkel diszitve Veszprém vármegye vitézei.

Eljöttek ők, az öreg katonák, a világháboru vitézei, hogy a Vitézek Főkapitányát hódolattal vegyék körül, hogy az uj katonákba az ő lelkükből reményt, szilárdat s kitartást adjanak. Megható volt az öreg katonák érdeklődése fiatal bajtársaik iránt. Igen kedves pillanatokat szereztek ezzel az ünnepélyen résztvevőknek.

Őfőméltósága látható örömmel fogadta a hódolatot s megszemlélte vitézeit, kik háromszoros »éljen« kiáltással üdvözölték a Legfelsőbb Hadurat, a Vitézek Főkapitányát.

Veszprém vármegye is büszke lehet vitézeire.

A zászlószentelési ünnepélyt az intézet sportünnepélyo fejezte be, melyben az intézet minden alakulata résztvett.

Szabadgyakorlatok, lovas mutatványok, tüzérgyakorlatok, kerékpáros mutatványok, hiradó gyakorlatok, vonatcsapathajtás, hadihidépités következtek, amely gyakorlatokat és mutatványokat oly kifogástalanul hajtották végre, hogy a szemlélő vendégsereg és szülőknek igazi élvezetet szereztek.

Az egész ünnepély egy szépen összeállitott élőképpel végződött, melyben a kettős kereszt, a hármashalommal diadalra jut s ujra egy lesz Magyarország.

Felhangzik a Himnusz. A Kormányzó Ur az ünneplő közönség éljenzése közben kiséretével eltávozik.

Emlékezetessé tette a napot még Őfőméltóságának részvétele a diszebéden az udvaron felállitott sátorban, hol a felköszöntőt a Kormányzó Urra, bulcsi Janky Kocsárd lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka mondta.

Diszebéd után Őfőméltósága és kisérete a jutasi állomásra hajtatott, Jutas egy jelentős emléket, egy magasztos ereklyét őriz, mely a későbbi nemzedéket is a legszebb magyar erények gyakorlására fogja buzditani.

Dolgozzunk, sok szenvedés után egy jobb jövőt remélve!

vitéz Földváry Pál.

34-esek! Vilmos bakák!

Ismét elmult egy év, elérkezett ujra az Ezredtalálkozó ideje, mely 1926 augusztus hó 29-én lesz megtartva Miskolcon, sorakozó a Rudolf-laktanyában d. e. 9 órakor.

»Ezredtalálkozó«! hogy mit jelent ez nékük 34-eseknek, ezt csak mi tudjuk mélyen átérezni, ez a szó felvillanyozza lelkünket, reményt, bánatot, szomoruságot hoz és a bennünket koporsónk lezárásáig kisérő, felejthetetlen emlékek ezreit varázsolja szivünkben, ez a szó ujra katonává formálja át bensőnket, át reszket összelőtt testünkön a viszontlátás, szóval ki nem fejezhető öröme, mert ott lesznek, ujra viszont látjuk, a »Hadnagy urat!, a »Kapitány urat«, géppuska által összelőtt ezredes urunkat, viszontlátjuk hős bajtársainkat, hüséges cimboráinkat, kikkel a legutolsó kukorica kenyér penészes darabkáján is szivesen, testvériesen megosztoztunk (emlékeztek a Manilován.?) viszontlátjuk az örökké jó kedvü »Herr Gefrájter Szőrt«, ki még a haldokló bajtársaikat is meg tudta nevettetni, hős feljebbvalóinkat kedves, ismerős rég nem látott arcokat, ott lesz mindenki ujra, lovag Lányi »Lindner Apánk«, nemes Petróczy, »Kossány Apánk«, kis Norman, Szobotics Pump, Matherny, Nemesány, Farkas, mádi Kovács, Markó, Takács, Garber, Waleshausen, Olajos, Radácsy, volt hős ezredesünk, őrnagyunk, kapitányunk, stb.,stb. megtalálja mindenki parancsnokát, kivel 5 éven át együtt vérzett harcolt és szerzett dicsőséget félvilággal szemben a magyar névnek. Reményt önt ez a találkozó szivünkben az édes szabadság reményét »Nagy-Magyarországot«, reményt, önbizalmat önt, mert látjuk »és látja a kételkedő is«, hogy csak egy hivó szó kell és dicső ezredünk tiszti, altiszti és legénységi kara, a régi hüséggel sorakozik az ágyuk tüzében ronggyá lőtt, megtépett szüzmáriás ezredzászló alá. Csak egy hivó szó! és a csatákról regélő tépett zászló alá harckészséggel sorakoznak a vén Vilmus Bakák, immár őszbe borult Vasdandárok, kiknek egész dicső multjuk oda van bevésve azon sebhelyekben hatalmas sebforradásokban, mely csókolni való hősi homlokukat oly glóriás fénnyel ékesiti s mely sebhelyek egyszersmint gigászi küzdelmük, »egyedüli« babér koszorus jutalma is.

34-esek! Vitéz Bajtársaim!

Akik tavaly nem vettek részt az ezredtalákozón, most el ne maradjatok, gyertek amig nem késő!!! mig nem szól az ének. »Indulóra hi az óra«... Gyertek! érezétek át a nap minden boldogságát, öleljétek át egymást azzal az igazi bajtársi szeretettel, amely szeretett ugy élt ott a lövészárokban szivetekben, emlékeztek arra az édes testvérré egybe forrt igaz szeretettre, mely akkor lelkünkben élt, melyet szóval igy mondottunk, »Hej Testvér ha egyszer béke lesz«, ha a jó Isten megengedi, hogy élve szabaduljak, hogy fogjuk egymást szeretni, tisztelni, támogatni, megbecsülni. Gyertek az összelőtt tépett zászló alá ujitsuk meg szeretetünket, emlékezzetek, beszélgessetek, dicső multról, nagy csatákról, hőstettekről, beszéljetek Rava-Ruszkáról, Rudnik, Krakkó, Petrikau, Potok, Manilova, Lemberg, Bug, Brodi, Novi-Pocsajev, Bucsina, Jassionow, Primolánó, Mte Grappa, Assiágó, Sette Comuniről lezajlott nagy harcokról.

Lelketekben éljétek át ujra, képzeljétek vissza a szép, dicső napokat és ha képzeletetek a csatatérnek már azon a helyén jár, hol a feketére festett gyalutlan deszkalapon, az általunk sok helyen látott és jól ismert

felirással találkozunk, mielőtt elmenve oly nagy tisztelettel emeljük fel kezünket szalutálásra. »34-esek Hősi temetője« akkor szoritsa össze sziveinket az igaz, őszinte fájdalom, mondjunk el egy imát, nyissuk ki könnyeink zsilipjét és bajtársak, kéz a kézben, engedjük folyni könnyeinket, a Hősökért, a Vilmus bakáért, a testvérért, a kenyeres pajtásért, a felethetetlen messze idegenben hősi álmukat nyugodtan pihenő »Földiekért«.

Engedjük folyni könnyeinket, háborgó tengerré duzzadni, mely könnytengernek legyen »Adria« a neve s melyből emelkedjen ki a »Novara«, rajta vitéz Kormányzónkkal, aki hozza vissza nékünk a régi ezeréves szép, boldog hazánkat, Nagy-Magyarországot s mely könnytengerben áztassa el a bennüket meggyalázott s bennünket bilincsben tartó, Trianói papirrongyot. 34-esek, Habták.! Örmester Bihari, Regements Signál!!!

Csatára fel! Fel 34-es baka!
— — — — — — — —
Leng a zászló! kövesd hiven
Szerető fiát szólitja csatára a haza.
Fel hát! védjük szent határit, hogyha éri baj, vész
Forr a vérünk, ép a karunk, hősi tetre kész.

Mezőcsát. **Lengyel Andor**, volt 34-es géppuskás.

Harc a magyar népmüvészetért.

A napokban a honvédelmi miniszter urnak egy rendeletét olvastam, melyben a magyar népmüvészet, jelesen a magyar tánc felkarolására szólitja fel a honvédséget.

Derék honvédségünk a nemzet ujjáépitésének nagy feladatában már eddig is kivette méltó részét minden téren s most a honvédelmi miniszter ur ujabb célkitüzéssel ismét egy magasztos feladat elé állitja, mely jelentőségében nem kisebb az eddig végzett feladatoknál.

A magyar népmüvészet és a magyar tánc felkarolása! Szomoru, hogy ma ezen feladat teljesitésére egy hadsereget kell mozgósitani, de hogy mennyire szükséges, mutatja az alábbi eset:

Ez év tavaszán az adonypusztaszabolcsi állomásra egy hosszu, részes aratókkal megrakott szerelvény futott be, benne borsodi munkások. Vidám, napbarnitott legények és leányok lógatták ki lábaikat a vagonokból s látszott rajtuk, hogy örömmel mennek a kenyérszerzés verejtékes utjára. Mikor a vonat megállott, nótába kezdtek:

Lédererné..... stb.

A folytatását már nem hallottam, (hála Isten!) de ujabb látványossággal leptek meg. Egy csizmás és surcos legény leugrott, derékon kapott egy kis barnát és a vágányok között a fentebbi, de harmonikaszóval sulyosbitott nóta dallamára elkezdett symmizni.

Eleinte azt hittem, hogy talán széles jókedvében gunyolódik a legény, de ezen reményem csakhamar szertefoszlott, mert az egyik párat a másik követte s csakhamar 10—15 pár csoszogta a symmit.

— Jóska az anyád! Dülj bele! Ne ugy rakd, mintha mártogatóst járnál! Nem tanulod te ezt meg soha! — kiáltotta egy legényke s már is kiragadta a leányt a szerencsétlen Jóska gyerek kezéből. Na ő már aztán igazán szépen rakta! Szerencsére a vonatom elindult és a látványosságtól megszabadultam. De volt időm elmélkedni az ügyetlen Jóska esetén, aki ugy táncolta a symmit, mintha mártogatóst járt volna. Bizonyára szégyelte is magát a Jóska gyerek, mert azt hitte, hogy az a mártogatós valami nagyon csunya tánc lehet. Csakis csunya lehet, hiszen az a másik legény mennyire legorombitotta.

Hej, de sok jó miskolci 10-es népfelkelő megfordult volna a kulikovi vagy Lemberg körüli sirjában, ha ezt látta volna!

De szegény Jóskák nem tehetnek róla. Az ő legénységük csak az országégés után kezdődött s mikor még régen, a mártogatóst rakták odahaza a borsodi kis falukban, akkor még őket — a kis gyerekeket — elzavarták a korcsma ablak, vagy a táncossátor elől. Amit pedig azóta láttak? Hát azt meg is tanulták szépen. Én láttam az adonyi állomáson, nagyon szomoru dolog!

Hát ez az kérem szépen, amiért szükséges, hogy a honvédek harcbaszálljanak a magyar népmüvészet és tánc megmentésére! Mert nemcsak a borsodi legények és leányok éneklik ám a Lédernernét és táncolják a symmit, vagy tudom is én mit. Igy van ez országszerte. Mikor a kasza alatt rendre hull a kalász s mikor a fáradtságot nem ismerő, aranyos kedélyü magyar aratómunkás és marokszedőlány a nehéz munka után egy kissé elvigadozik, nem a régi dallamokat halljuk, nem a régi táncokat látjuk. Ujakat. Idegeneket.

Nem szomoru ez? Van-e szebb nóta a magyar népdalnál s van-e ritmikusabb, megkapóbb, szebb tánc a miénknél? Miért kell nekünk az idegenből hozott zene, mikor a nagyvilágon széltében-hosszában elismerik, keresik és dicsérik a magyar népdalt! Mit akarunk mi az idegen tánccal, mikor az nyomába sem léphet a mi szép, régi magyar táncainknak?

Szomoru, hogy ezek ellen harcolni kell, bár tudjuk, hogy minden nyomoruság, szenvedés és bánat kivülről, idegenből szakadt ránk s hogy teljesen egyedül állunk a nagyvilágban, ellenünk van mindenki s csak akkor élhetünk és boldogulhatunk, ha régi jószokásainkat, erkölcseinket megtartjuk, kegyelettel ápoljuk s külsőségeinkben is megmutatjuk, hogy különbek vagyunk minden nációnál, mert mögöttünk egy kulturmunkában és örökös önvédelmi harcban eltöltött véresdicsőséges 1000 esztendős mult áll.

A honvédség harcba indul a hamisitatlan régi magyar népmüvészet felkarolására és megmentésére, mi vitézek támogassuk a béke fegyverével vivandó eme nemes küzdelmében.

Könnyen megtehetjük, a nép között élünk.

vitéz Virányi Árpád.

Vitézi nap Gödöllőn.

A gödöllői járás vitézei a fényes sikerrel záródott gödöllői kiállitással kapcsolatosan és a gödöllői Közmüvelődési Egyesület diszközgyülése keretében vitézi napot rendeztek, melyet nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága is kitüntetett megjelenésével. A vitézi napon megjelentek vitéz Horthy István lovassági tábornok, vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, vitéz pávai Mátyás Sándor tbnk., vitéz Siménfalvy Tihamér tbnk., törzskapitány, vitéz Magasházy László alezredes, vitéz Zalán Antal tábornok, Heves vármegyei vitézi székének kapitánya, vitéz Fabényi Endre ezredes, Északpest vármegyei Vitézi Szék kapitánya. Vitéz Szivós-Waldfogel József tábornok, vitéz Adorján Ágost nyug. altábornagy, vitéz Csörgey Károly vkt. ezredes, vitéz Feördeös Vilmos ny. á. huszárezredes, vitéz Görgey László vármegyei főjegyző, Borsod vármegye vitézi székének küldöttsége élén. Megjelent összesen 20 megyei és városi törvényhatóság vitézi székének küldöttsége. A járási vitézi székek küldöttségeinek élén vitéz Csonka Kálmán, a váci járás hadnagya, vitéz Keresztes Béla Vác város, vitéz gróf Teleky Béla a gyömrői járás, vitéz Krassoy Alfréd aszódi járás, vitéz Seeberg József a dabasi, vitéz Csia László a szentendrei, Schultz Gábor dr. biai járási hadnagyok voltak és ezenkivül még a kispesti, pesterzsébeti, abonyi, ceglédi, nagykátai, ráckevei járások vitézei teljes számban, Eger város vitézei pedig népes küldöttséggel vettek részt a gödöllői vitézi napon.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága a reggeli órákban ér-

kezett meg Gödöllőre. Érkezésekor Mayer János földmüvelésügyi miniszter és a gödöllői járás vitézeinek nevében az ünnepélyt rendező vitéz dr. Endre László főszolgabiró, a gödöllői járás vitézeinek hadnagya fogadta. A vitézek a kiállitás megtekintése után a kulturegyesület diszközgyülésén vettek részt testületileg.

A kulturegyesület diszközgyülését Nagy Sándor festőmüvész, az egyesület elnöke nyitotta meg. Résztvettek a közgyülésen Endre Zsigmond, Gömbös Gyula, gróf Teleky Tibor nemzetgyülési képviselők, Fáy István Kecskemét város főispánja, Erdélyi Lóránt dr. Pest vármegyei főjegyző. A megjelentek sorában láttuk Abdul Latif magyarországi török főpapot és közéletünk számos kiválóságát. A diszközgyülés megnyitása után Nagy Sándor átadta az elnöki széket Feilitzsch Berthold bárónak. A törvényhatóságok kiküldöttei üdvözölték a közmüvelődési egyesületet, majd Kontra Aladár nemzetgyülési képviselő mondott beszédet, melyben a magyar föld visszaszerzésének és megőrzésének szükségességéről szólt. Ezután a diszközgyülés fél 12 órakor háromtagu küldöttséggel, melynek tagjai vitéz pávai Mátyás Sándor, Pálóczi Horváth István és Subik Károly egri kanonok voltak, meghivta a Kormányzó Ur Őfőméltóságát a diszközgyülésre. A Kormányzó Ur feleségével és fiaival érkezett meg és kiséretében voltak Görgey György ezredes, a testőrség parancsnoka és Koós Miklós őrnagy szárnysegéd.

A Kormányzó Urat és családját megjelenésekor a diszközgyülés tagjai felállva, lelkesen ünnepelték. Az elnök üdvözlése után Méhely Lajos egyetemi tanár a magyar fajápolás kötelességéről tartott előadást, majd Bodor Antal dr. magántanár, a Faluszövetség igazgatója, inditványt terjesztett elő arról, hogy az országos levente- és cserkészcsapatoknak országos zászlókat ajánljon fel a gödöllői Kulturegyesület, mely erre annál inkább hivatott, mert a leventeintézmény Gödöllőn bontotta ki szárnyát. A diszes országos zászlókat magyar asszonyok és leányok himezik és a zászló gombjában 63 vármegye porát helyezik el. A zászlók céljaira a Faluszövetség már tizmillió koronát gyüjtött és azt a zászlóalapra felajánlja. A közgyülés az inditványt elfogadta. Ezután a Kormányzó Ur és családja kiséretével eltávozott. Az ünnepély Gyarmathy János lelkésznek mély hatást keltő, ihletett imájával ért véget.

A Kormányzó Ur a délelőtt folyamán megtekintette a kilenc helyen elhelyezett közmüvelődési, hadtörténelmi és mezőgazdasági kiállitást és megelégedését fejezte ki.

A közel két hétig tartó kiállitás őrzését és a rend fentartását a 38 főnyi gödöllői járási vitézek látták el. Az ünnepségek alatt kordont a leventék tartottak. A pénztárkezelést a bajtársi egyesületek vállalták, mig a termek őrzését a gödöllői járás cserkészeinek 170 főnyi tábora látta el. A járási cserkészek együttes táborozásának költségeit a járás közönsége viselte.

A gödöllői ünnepségek sorozatát vasárnap az ország egyik legszebb sporttelepén, ősrégi fák árnyékában rendezett járási levente atlétikai verseny fejezte be, melyen 17 község 18 leventeegyesülete vett részt. A leventeversenyen az első dijakat a rákosligeti leventecsapat tagjai nyerték. A versenydijakat vitéz dr. Endre Lászlóné adta át a győztes leventéknek. A leventeverseny részletes eredménye a következő: Sulydobás: 1. Helm István (Rákosliget), 9.94 m. Diszkosz: 1. Pauliny Jenő (Rákosliget), 31.78 m. Távugrás: 1. Pauliny Jenő 5.74 m. Magasugrás: 1. Palesch György (Rákosliget), 1.60 m. 4×100 m-es staféta: 1. Rákosliget 50 mp. Gerelyvetés: 1. Palesch György 38.47 m. 2×400 m-es staféta: Rákosliget belépése miatt 1. Rákoscsaba.

A verseny rendezéséért Demeczky Miklóst és Hetzel Frigyes illeti elismerés.

SPORT.

A MOVE országos bajnokságai. Hatszáz versenyző részvételével folytak le Veszprémben a MOVE országos bajnokságai. A versenyt 4000 ember nézte végig, ami példátlan Veszprém város sporttörténetében.

A versenyt mindvégig nagy érdeklődéssel nézte végig nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága is, a kormányt Vass József miniszterelnökhelyettes és Csáky Károly gróf, honvédelmi miniszter képviselte. A versenyeket vitéz József kir. herceg és vitéz József Ferenc dr., királyi herceg Ofenségeik, megjelenésükkel tüntették ki. A versenyeredmények a következők voltak:

Rudugrás: 1. Fehér György MTSE 313. cm. 2. Sárközy MCsFC 280 cm, 3. Dávid MCzSE 280 cm. Sulydobás: 1. Molnár Béla MESE 12.23 cm, 2. Zsengellér MCSE 11.30 m, 3. Jancsac Kiss Cegléd 11.01 m. Hármasugrás: 1. Takács Miklós MBSE 12.60 m, 2. Krautil MOTE 11.78 m, 3. Jancsa Csepel 11.57 m. 200 méteres gát: 1. Zsengellér József Cegléd 29 mp, 2. Gordos Veszprém 30 mp, 3. Nyáry Cegléd 30 mp. 4 szer 100 méteres labdarugóstaféta: 1. Csillaghegy 48.2 mp, Mária Valéria 48.8 mp. A 2. OTE diszkvalifikálva. Ifjusági számok: Hármasugrás: 1. Göndör József MOTE 12.46 mp. Sulydobás: 1. Kiss János MOTE 11.20 mp. Rudugrás: 1. Klibert László Cegléd 280 cm. 10 m: 1. Szalay Jenő MBSE 11.2 mp, 2. Nemes MOTE 11.4 mp, 3. Maszár MBSE 11.5 mp. A nagyszerü formában levő Szalay a felázott talajon is biztosan veri Nemest, kitünő idővel. 1500 méter: 1. Csekey Gyula MCsFC 4 p 18.2 mp, Piros Cegléd 4 p 25 mp, 3. Erat Cegléd 4 p 25 mp. 400 méter: 1. Szalay Jenő NBSE, 2. Buchmann MCsFC, 3. Dávid Cegléd. Diszkoszvetés:: 1. Molnár Béla MESE 40.57m, 2. Zsengellér Cegléd 37.85 m, 3. Dávid Cegléd 33 m. Magasugrás: 1. Takács Miklós MBSE 161 cm, 2. Mihalszky MCsFC 151 cm, 3. Füzessy Cegléd 151 cm. Olimpiai staféta: 1. MBSE (Szalay Takács, Maszár, Szabadits) 3 p 52 mp, 2. Csillaghegy, 3. OTE. Ifjusági számok: 200 m. 1. Pruzsinszky Béla Eger 24.4 mp. 800 m. 1. Nyáry Ferenc Cegléd 2 p. 14.2 mp. 3000 méter: 1. Krausz Flórián Csepel 9 p. 53 mp. 4×100 méter: 1. OTE 48.2 mp. Pontversenyben: 1. MOVE budapesti SE 66 pont, 2. MOVE OTE 41 pont.

Magyarország uszóbajnokságai. Szombaton és vasárnap délután zsufolásig megtelt a Császár-fürdő stadionja közönséggel, mely a magyar uszóbajnokságokban gyönyörködött. Eredmények. 800 méteres uszóbajnokság: 1. Fehér II. István (Jössze), 11 p. 44.6 mp. (országos rekord). 2. Halasy Olivér (UTE), 12 p. 26.4 mp. — 100 m.-es gyorsuszóbajnokság: 1. Bárány István (Egri Move), 1 p. 01.6 mp. 2. Gáborfi (NSC), 1 p. 6.2 mp., 3. Bitskey Zoltán (Egri MOVE) 1 p. 07.4 mp. — 100 m.-es melluszóbajnokság hölgyeknek: 1. Molnár Ella (Baljai SE) 1 p. 35.6 mp., 2. Benkő Margit (Sopron) 1 p. 35.8 mp., 3. Kabdebó Ilus.. — 100 m.-es melluszóbajnokság: 1. Barta (III. ker. TVE), 1 p. 23 mp., 2. Steiner (MTK) 1 p. 23.2 mp., 3. Hegedüs (BEAC) 1 p. 24.6 mp., — 100 m.-es hátuszóbajnokság: 1. Bartha (NSC) és Bitskey Aladár (Egri MOVE) holtversenyben 1 p. 16.2 mp., 2. Ulrich (Csabai AK) 1 p. 18.4 mp. — Müugróbajnokság: 1 Nagy Károly (MTK) 178.02 pont, 2. Vajda László (egyleten kivül), 138.44 ponttal. — Négyszer 200 méteres stafétabajnokság: 1. Egri MOVE 10 p. 27.6 mp., 2. MTK 10 p. 36.7 mp., 3. Szegedi Uszó Egylet. — Vizipolóbajnokság döntőjében FTC erős küzdelem árán 3 : 2 arányban legyőzte a III. ker. TVE-t.

Magyar-stájer atlétikai verseny. A Szombathelyen folyó hó 15-én megtartott Dunántul—Stájerország közötti atlétikai viadalon az alábbi eredményeket érték el: 100 m-es sikfutás: 1. Veress (Dunántul), 11.3 mp. — Magasugrás: 1. Molvarecz (Dunántul), 171 cm., — 1500 m.-es sikfutás: 1. Franz Triebe (Stájerország), 4 p 16.4 mp. — Sulydobás: 1. Molnár (Dunántul), 12 m. 38 cm. — 400 m.-es sikfutás: 1. Sándor (Dunántul), 53.1 mp. — Diszkoszvetés: 1. Molnár (Dunántul) 37 m. 30 cm. — Távugrás: 1. Veres (Dunántul), 6 m. 68 cm. — 800 m.-es sikfutás: 1. Friebe (Stájerország), 2 p. 04 mp. — Gerelyvetés: 1. Kastner (Stájerország), 47 m. 79 cm. — Rudugrás: 1. Fritz (Stájerország), 3. 45 cm. — 5000 m.-es sikfutás: 1. Birkenhauer (Dunántul), 16 p. 16.2 mp. — Pontarány 57 :12 Dunántul javára, első helyek szerint 7 : 4 Dunántul javára.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Szerkesztői posta.

vitéz Szentgyörgyi Ferenc. A »Vitézek Szövetkezeté«-nek jelenleg ilyen mázsája nincs. Ajánljuk vitéz Csonka hirdetését az augusztus 8. számunkban. — **Balogh W. János.** A városnyost csak akkor avatják szintén vitézzé, ha apjának már van vitézi telke. Ez esetben is csak akkor, ha 16. életévét betöltötte. Kérvényt az illetékes vármegyei Vitézi Székhez kell beadni. — vitéz **Endre József.** Rádió heti-programot előre közölni nem tudunk. Ez a rádióujság joga. Igen örvendünk, hogy Ön a rádiószakmában mint kisérletező müködik. Ha lapunk terjedelme megengedi, később mi is foglalkozni fogunk ilyen kérdésekkel. — vitéz **Tarjányi Ferenc (1808).** Születések és haláleseteket mi csak az O. V. Sz.-től vett hivatalos adatok alapján közölhetjük. — **vitéz Tállyai Miklós.** Hadviseltek sorsjátékának huzási eredményét mai számunk hirei között közöljük. Ezzel igen sok olvasónk hasonló kérését elintéztük. — vitéz **Feketekovács** István. A belügyminisztérium a helyesbitett okmányokat hivatalos uton szokta leadni. Sajnos, sürgetnünk nem lehet. De ez nem is képezhet akadályt, mert az intézet elfogadja, ha bejelenti, hogy a keresztlevelek hivatalos helyen vannak. — **Koncz Nándor.** Jó téma, csak hibái vannak. Javitani fogunk rajta. — **Centifolia.** Személyesen adjuk át üzenetünket. — vitéz **Halász András.** vitéz Tállyainak adott válaszunk Önnek is szól. — vitéz **Pál II. Sándor.** Kért cimet, sajnos, nem tudtuk megállapitani. — vitéz **Gyarmati Mátyás (4552).** Levelét elküldtük a Székkapitányságnak. Nagyon sajnáljuk nehéz helyzetét. A lapot ezután is küldjük. Kérjük, olvassa el, mert kötelező, azonkivül tanulhat belőle. Hirdetéseink utján talán munkaalkalomhoz is jut. — vitéz **Hevesi Péter.** Köszönjük szives értesitését. A borárakat és az országos vásárok idejét ezentul közölni fogjuk. — vitéz **Gali Lajos.** Szives figyelmeztetését köszönjük. Mi is gondoltunk arra, hogy a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-nak bekötését olvasóinknak ajánljuk. Azt is tervbe vettük már, hogy betüsoros tárgymutatót adunk ki. Ha fedezetet találunk reá, kinyomatjuk. — vitéz **Szalay Miklós.** A vitézek fizetnek házadót. — vitéz **Eszéki József.** Nagyon üdvös dolog, ha mütrágyát akar beszerezni. Szivesen megirnánk, hol lehet venni, de ehelyett egy jó tanácsot adunk. Forduljon e kérésével a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához s ott jelentse be igényét. Ez azért szükséges, mert az ő utjokon át jó mütrágyát kap, olyant, ami a földvizsgálat alapján szükséges s egy nagyobb szállitmány keretében talán olcsóbb is lesz. Ha a beszerzésben valami akadályra bukkan, irjon ujból. Szivesen utbaigazitjuk.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Kiadóhivatali posta.

vitéz Bucsi György, Ráckeresztur: 46.000 K, 1927 máj .1*, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Haraszti János, Villány: 24.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Füle Mihály, Vasad: 96.000 K, 1928 márc. 15. — vitéz Biró Mihály, Aligvár: 50.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Budai Ignác, Budapest: 48.000 K, 1927 febr. 1. — Fejér vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket alant köszönettel nyugtázzuk: vitéz Tóth József Nádasladány, vitéz Ékes János Ercsi, vitéz Kincses György Alap, vitéz Berényi József Budapest, vitéz Horváth András Vál, vitéz Vincze Károly Székesfehérvár, vitéz Bognár Péter Vajta, vitéz Tóth János Gyuró, vitéz Horváth István Székesfehérvár, vitéz Kálmán György Nagyperkáta, vitéz Hollósi János Bot, vitéz Koppány Ferenc Mór, vitéz Futó Jakab Pusztaszabolcs, vitéz Szegi István Káloz, vitéz Sárközi Ferenc Nagylók, vitéz Szabó András Csákvár, vitéz Polányi István Sárszentágota, vitéz Halász János Székesfehérvár, vitéz Horváth Ferenc Seregélyes, vitéz Szabó Imre Hercegfalva, vitéz Kálóc József Sárosd, vitéz Virágh József Sárszentmiklós, vitéz Hegedüs József Budapest, vitéz Hajdina Mihály Urhida, vitéz Erdélyi István Tordas, vitéz Németh Mihály Káloz, vitéz Simon József Hercegfalva, vitéz Balázs János Bicske, vitéz Juhász István Alcsut, vitéz Somogyi Márton Tárnok, vitéz Zsilvölgyi József Ercsi, vitéz Hantos János Mór, vitéz Zsilvölgyi Ignác Mór, vitéz Lehel György Seregélyes, vitéz Laborcfői János Székesfehérvár, vitéz Detre Ferenc Seregélyes, vitéz Fehér László Székesfehérvár, vitéz Mészáros Pál Komáromujváros, vitéz Böcz János Sárkeresztur, vitéz Kiss János Budapest, vitéz Kárász Tamás Ercsi, vitéz Repkény József Ercsi, vitéz Szilágy János Nagyveleg, vitéz Ete Mihály Adony, vitéz Németh János Ráckeresztur, vitéz Tóth Ferenc Adony, vitéz Takács István Sárbogárd, vitéz Kőkuti János Baracs, vitéz Horváth János Ráckeresztur, vitéz Pötörke Pál Ercsi, vitéz Bencze Károly Vál, vitéz Végh Ferenc Bicske, vitéz Kevevári György Ercsi, vitéz Kazár Mihály Érd, vitéz Mészáros Péter Székesfehérvár, vitéz Kovács Mátyás Sóskut, vitéz Diósd József Diósd, vitéz Regős János Etyek, vitéz Farkas József Pákozd, vitéz Pötördi István Bicske, vitéz Fürj József Mór, vitéz Pécsváradi Gyula Igar, vitéz Szenczi József Nagylók, vitéz Szarvas János Alap, vitéz Kovács István Pesterzsébet, vitéz Miklós József Székesfehérvár, vitéz Molnár László Mány, vitéz Skultéty László Sukoró, vitéz dr. Öze Gyula Székesfehérvár, vitéz Vondra Ferenc Székesfehérvár, vitéz Kárpáthy Tibor Baracska, vitéz Biró József Árpád Budapest, vitéz dr. Szarka Géza Székesfehérvár, vitéz Gábos Béla Nádasladány, vitéz Kutassy Ignác Székesfehérvár, vitéz Péter Imre Rácalmás, vitéz Gallassy Lajos Hercegfalva, vitéz özv. Teuber Hugóné Székesfehérvár 20—20 ezer K.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Jutasi zászlószentelés.

Őfőméltósága és a Főméltóságos Asszony kiséretük körében.

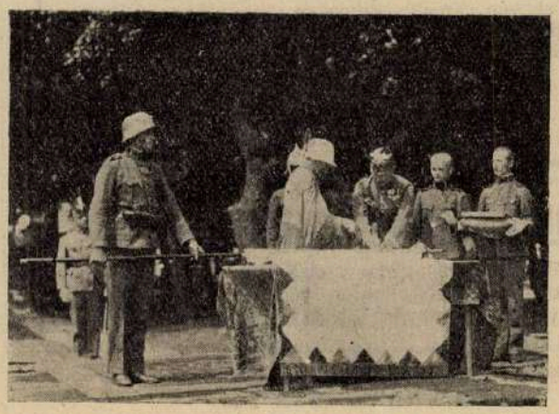

Főméltóságos Asszony mint zászlóanya szeget ver a zászlóba.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓÚJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . , . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Jerouschek K.

Budapest, IV. kerület, Semmelweis-utca 7. szám

Telefon: Teréz 4—37

Készit: Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

vitéz CSONGOR ERNŐ

műszaki vállalkozó mérnöki irodája

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. sz. Telefon: 127—36.

Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek

tervezése és berendezése, ellenőrzése.

Műszaki tanácsadás.

Keveset használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:

stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektro-motorokat, szántógépeket, stb. stb.

Közvetitést dijazok.

Alkalmi vétel!

Családi okok miatt 60 családos méhészetemet eladom. Népes, fiatal anyás, jóvérü törzseim, 42-es vándor, Bocomádi álló, rakodó, kaptárakba és szalmakasokban, szép világos lépeken, kellő mézkészlettel vannak. Törzseim 1924—25. fiatal anyákkal rendelkeznek. Betegsègmentességet garantálom. Telepem, amely Somogyszentmiklóson (Nagykanizsa mellett) fekszik, bárki által megtekinthető. Érdeklődés esetén válaszbélyeget kérek.

vitéz Szőcs Ferenc

Nagykanizsa, Kossuth-tér 6

Ezüstnyulitenyésztők!

Tenyészállatokat megvételre vagy vérfelfrissitésre cserébe világos-, közép- vagy sötétszürke szinárnyalatban ajánl **vitéz Laboda János, Szentpéterfa, Vasm.**

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, sweizi órák:

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely.

Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Ispán, segédtiszti állást keres.

36 éves, nős, 4 gimn. és földmivesiskolát végzett, gazda-, ispáni, segédtiszti alkalmazást keres. Ötévi gazdasági gyakorlata és jó bizonyitványai vannak. — Méhészetben szintén képzett. **vitéz Szilágyi Miklós, gazdatiszt.** Budapest, X., Pongrác-ut 10.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Telefon 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 35. SZÁM. 1926. AUGUSZTUS HÓ 29.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Mohács.

— 1526. augusztus 29. —

Mult héten ünnepeltük meg Szent Istvánnak, első királyunknak, a magyar nemzet második honalapitójának emlékünnepét. Szent István államalkotó lángelméjével, lenyügöző akaraterejével és kiméletlen erélyességével megteremtette és biztositotta Magyarország ezeréves fenmaradásának alapjait.

A nagy belső szervező, a lángelméjü államférfiu, az erélyes és szerencséskezü hadvezér és szentéletü uralkodó ünnepe után közvetlenül nemzeti létünk megrendülésének és elbukásának emlékezetes évfordulója érkezett el, mikor is törpe utódok kezén, viszálykodó főurak sáfárkodása folytán elveszett minden és hosszu időre összeomlott Szent István hatalmas államalkotása.

Történeti nagylétünk összeomlása és sirhalma a mohácsi csatatér, melynek pusztulásából csak keserves erőfeszitések, hosszu tusakodás és tespedés után, századok mulva rázta fel magát a nemzet és dobta el magáról a mohácsi sir szemfödelét.

Mikor hosszu évszázados erőfeszitések után végre talpraállhatott ujra a magyar nemzet, eljött ismét az uj Mohács: az átkos Trianon.

A történelem megismétlődött. A nyugati müvelt népek, most is, mint négyszáz évvel ezelőtt, minden érzés és szánalom nélkül nézték végig elbukását és letiprását annak a nemzetnek, amely karjával és kardjával védelmezte meg századokon át a nyugati kulturát a keleti vandalizmus ostroma ellen. A nyugati népek vezetőinek lelkiismeretlensége, ostoba rövidlátása és elfogultsága el engedte söpörni az erős magyar gátat és mint akkor a nagy keleti veszedelem, a török, most a szovjet réme és a balkáni kulturátlanság átcsapott a Dunán, a Kárpátokon, a magyar Alföldön és pusztulással fenyegeti még mindig az európai müvelődés államait.

De nemcsak a külső körülmények egyeznek meg a négyszáz évvel ezelőtti állapotokkal, hanem a belső viszálykodás is épen ugy felütötte fejét és megbénitotta most is a nemzeti életösztön minden erőfeszitését.

A huszéves korában megöszült, gyenge és tehetetlen II. Lajos király alig néhány évtizeddel a Hunyadiak dicsőséges kora után, mikor egész Európa tisztelettel és elismeréssel tekintett a magyar vitézség egymást felülmuló haditettei felé, maroknyi hadával magára hagyottan volt kénytelen felvonulni a fenyegető török hadak áradatával szemben. Hiába várta a főurak seregének csatlakozását és ezzel elmulasztotta a kinálkozó kedvező alkalmat, mely a hadiszerencse forgadóságánál fogva csak egyszer kinálkozik és soha vissza nem tér, nem ütközött meg a Dráva természetes védelmi vonalánál, hanem hadait visszavonva a mohácsi sikra, ottveszett seregével. A keleti seregek áradata pedig elboritotta a magyar földet és elsöpörte Szent István, Nagy Lajos, Zsigmond és a Hunyadiak rendithetetlennek tartott magyar államalkotását.

A XIX. század magyar ujjászületésének hatalmas alkotását, a szépséges és lendületes ivben fejlődésnek indult, napról-napra megerősödő Magyarországot is rövid néhány hónap alatt elbuktatta a külföld közönye, a belső viszálykodás, összeomlott minden és régi dicsőségünk ujra elhomályosodott ezekben a szomoru időkben.

A mohácsi vész is a külföld közönyének, a gyenge uralkodó tehetetlenségének, a nemzeti belső viszálykodás korszakának egyenes folyománya és eredménye volt. A főurak nem akartak erős kezü királyt, az országnagyok egymásra féltékenykedve pártokra szakadozva egymással farkasszemet nézve lesték az alkalmat, mikor eshetnek egymás torkának, a szegény köznép pedig hirhedt bujtogatók és lelkiismeretlen lázitók szavára hallgatva Dózsa György és Czerny Jován vezetésével lázongott, ölt és gyujtogatott, pusztitva a nemzet és ezzel önmaga erejét, vitték a nemzet sorsát Mohács felé.

A történelem megismétlődött. A világháboru idején is felütötte fejét a belső viszálykodás és a lelkiismeretlen bujtogatás. A nemzet vezetésére hivatottak egymásra féltékenykedve törtek a hatalomra és lelkiismeretlenül megbénitották a fegyverben álló nemzet erőfeszitéseit és csakugy nem akartak katonát látni, mint Mátyás halála után a féltékenykedő hatalmasok, akik szétverték a fekete sereget és megsemmisitették Korvin János hatalmát, amitől féltek. A nemzeti erő és hatalom maradványainak megerősitése és megsokszorozása helyett gyenge, erőtlen, akaratnélküli bábok kezébe játszották át a hatalmat és ezzel megpecsételték az ország és önmaguk sorsát.

A modern idők Dózsa Györgyei és Czerny Jovánjai: a Kun Bélák és Számuellyk irtottak és pusztitottak mindent ugy, mint Mohács előtt és a nemzet sorsa dübörögve indult meg a pusztulás lejtőjén, melynek mélyén megásták a sirt: ott várt Trianon.

De az elalélt nemzet ujra feleszmél. Sirjának mélységából kitör a nemzet nagy élniakarása. Az ősi átok, a nemzeti viszálykodás és lelkiismeretlen bujtogatás hangja ugyan még mindig kisért, de a nemzetnek az élethez való joga és feltétlen élniakarása le fogja rázni előbb-utóbb az élősdi sereget, széttöri bilincseit és talpra áll ujra.

Aminthogy eljött Mohács után minden vigasztalanul gyászos korszakon keresztül a nagy nemzeti ujjászületés, épen ugy eljövendő a történelmi idők méhében

fogantatva a magyar nemzet jövő dicsőségének ujabb korszaka.

A mohácsi sikon elesett hősök emlékének áldozva, az ujra nehéz megpróbáltatásoknak alávetett nemzet reménykedve tekint a jövőbe és az elesett hősök sirjára virágokat hintve fonja az örök dicsőség babérkoszorúját az eljövendő harcok győztes magyar daliáinak homlokára. **Muhoray György.**

VITÉZI ÉLET.

Vitézi nap Balmazujvároson.

Hajdu vármegye központi járásának vitézei f. hó 15-én tartották összejövetelüket Balmazujvároson. Hat község vitézei, számszerint 76-an, a Polgári Kör udvarán sorakozva, várták vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, megyei székkapitány urat. A vitézi szakaszok megszemlélése után a »Semsey Vitézi Szakasz« a vitézek tiszteletére reggelit adott, mely után fegyelmezett sorokban felvonultak a községházához. Itt tartották meg az ünnepélyes értekezletet. A község részéről az értekezleten megjelent: Harsányi Béla főjegyző, Bak János főbiró, Bohus László jegyző s a tanács számos tagja. Vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, székkapitány a Hiszekegy elmondása után gondolatokban gazdag, költői szépségü megnyitó beszédben vázolta a vitézi nap jelentőségét. A vitézeket fegyelmezett magatartásra s a bajtársiasság ápolására buzditotta. A megnyitó beszéd után vitéz Porubszky Andor széktartó tartott értékes, a vitézek szivéhez és értelméhez férkőző előadást a mai nemzetvédelmi kérdésekről.

Ezután a székkapitány az értekezletet felfüggesztette s a vitézek felekezetek szerint templomba vonultak. A ref. templomban Jakucs Sándor, a r. kath templomban pedig Lukrics Károly lelkészek tartottak ünnepélyes, alkalmi istentiszteletet. Az istentisztelet után ujból megnyitott értekezleten vitéz Császi Elek tanitó, vitézi őrmester, a »Vitézi Otthonok« felállitásáról s vitéz Tóth Sándor, tanitó, vitézi őrmester pedig a vitézeknek a testnevelésbe való bekapcsolódásáról tartottak gondosan előkészitett, értékes előadásokat. Megbeszélés tárgya volt még a vitézi telekügyek és a vitézi formaruha kérdése. Végül Geguss István jegyző, vitézjelölt emlékezett meg a magyarság két gyászosemlékü helyéről, Mohácsról és Trianonról. Az értekezlet vitéz Nagy Pál székkapitány lendületes zárószavai után a Himnusz eléneklésével ért véget.

Az értekezlet után a Polgári Körben vitézi áldomás volt, melyen az összes vitézeken kivül a község szine-java is megjelent. Felköszöntőt mondtak: vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, székkapitány a Kormányzó Ur Őfőméltóságára, vitéz Császi Elek tanitó a község előljáróságára és polgáraira, Harsányi Béla főjegyző a Vitézi Rendet és vitéz Nagy Pál székkapitányt köszöntötte fel. Ebéd végeztével a Székkapitány ur a vitézi telkeket szemlélte meg.

Bihar vármegye vitézei!

Értesitem a f. évben felavatott vitézeket, hogy a vitézi avatási ünnepély előtti napon a Margitszigeten készült felvételek — melyen minden felavatandó vitéz szerepel — levelező-lap nagyságban darabonkint 10 ezer koronáért kaphatók.

Megrendelések a Vitézi Széknél eszközölhetők az összeg egyidejü beküldése mellett. A fénykép a várm. Vitézi Széknél megtekinthető.

498/msz. Székkapitányság.

Házasság.

Gren Elza és vitéz Lánczos Károly 1926 augusztus hó 31-én, kedden délben 12 órakor a felső-vizivárosi róm. kat. Szt. Anna plébánia templomban (Batthyány-tér) házasságot kötnek.

Pályázat.

A Balaton mentén lévő tiszti intézménynél ingatlanfelügyelői állásra egy nyugállományu vitéz altiszt kerestetik, havi dijazás és természetbeni lakás mellett.

Számvevő altiszti teendők végzésében és a kertészetben jártasak előnyben részesülnek.

Jelentkezés: m. kir. honvédelmi miniszterium 4. osztály (Budapest, I., Váralja-u. 14., II. e. 60. ajtó).

VITÉZEK NAPTÁRA.

1927. évre.

Értesitjük a vitézeket és más kedves olvasóinkat, hogy 1927-re a vitézek és gazdák érdekeit tárgyaló, terjedelmes gazdasági tanácsadással kibővitett, hasznos és szórakoztató naptárt fogunk kiadni.

Kérjük tehát olvasóinkat, ne vegyenek más naptárt, mert ebben mindent meg fognak találni, amire egy vitéznek és gazdának szüksége van.

Tekintve olvasóink helyzetét, a naptárt igen olcsón fogjuk adni.

Részletes ismertetést szeptemberben közöljük.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Őszi buza trágyázása.

Hogy frissen trágyázott földbe nem célszerü buzát vetni, azt mindenki tudja. Nem is teszi senki, mert megdül. A másik éppen ilyen fontos szabályt azonban, amely azt mondja: »Ne vessünk buzát, mütrágya nélkül!« már nem követik általánosan.

Azért szabály a szabály, hogy legyen alóla kivétel. Van is. Nagy ritkán előfordul, hogy igen sovány földön nem árt egy kevés érett istállótrágya. Igy megeshet — fordítva — az is, hogy mütrágyára nincs szükség. Ez azonban, szinte igen ritka eset.

A buza legfontosabb mütrágyája a szuperfoszfát. Alig van hazánkban olyan talaj, amelyben a buza kifogástalán termést adna szuperfoszfát nélkül is. Belőle egy kat. holdra 150—200 kg-t kell szépen, egyenletesen kiszórni és vetés előtt jól befogasolni. Még helyesebb eljárás az, ha külön erre a célra szerkesztett (kombinált) vetőgépekkel (amelyeknek 2 ládája van, egy a mag, egy a trágya számára) sorba alkalmazunk. Igy kevesebb is kell (80—100 kg), biztosabban is hat, olcsóbb. Nagy általánosságban a szorva alkalmazott 100 kg mütrágya, a buza szemtermését 100 kg-al emeli k. holdankint. (Ha sorba adjuk 2—3 métermázsával is.) Mivel pedig 1 métermázsa szuperfoszfát ára még kicsiben vásárolva sem több 40 kg buza értékénél, nyilvánvaló, hogy a szuperfoszfát használata jövedelmező.

Tagadhatatlan, hogy vannak esetek, amikor a szuperfoszfát nem hat ilyen kedvezően, vagy sehogyan sem. Egyet már emlitettem: ha a talaj nem kiván foszforsavat. Ez azonban ritkán fordul elő. Gyakrabbi eset az, hogy a rossz talajmunka, televényhiány, mészhiány akadályozza meg a szuperfoszfát érvényesülését. Ilyenkor ezeken kell előbb javitani. Még gyakoribb az az eset, hogy a talajból más táplálóanyag is hiányzik, nemcsak a foszforsav. Lehet, hogy a nitrogén sem elegendő. Ilyenkor ennek pótlásáról is gondoskodni kell. Sovány, kiélt földön istállótrágyázásnál inkább lesz erre szükség. Ebben az esetben mésznitrogént, vagy kénsavas ammoniákot használunk, mert ezek hatása lassu, nem mosódnak ki, nem hajtatják meg a növényt. Ha a föld egyébként erős, de tél sanyargatta meg a buzát, akkor fejtrágya kell rá. Erre a célra hajtató trágyalé csilisalétrom a legmegfelelőbb, de igen korán tavasszal, akár a másik két nitrogéntrágya is használható. A mésznitrogén nagy előnye a csilisalétrom fölött az, hogy jóval olcsóbb. Ez biztositja jövedelmezőségét. Mult évben 10 kisérletem átlagában 50 kg mésznitrogén, holdankint 2 métermázsával emelte a szemtermést, volt azonban eset 4.70 métermázsa termés emelkedésre is (50 holdas táblán), ami holdankint 1,600.000 K jövedelmet jelentett.

Még megemlitem azt, hogy mostanában ajánlgatnak mindenféle »olcsó« foszforsavtrágyát, szuperfoszfát helyett. Ezeket az ismeretlen nevü trágyákat ne vegye meg senki, mert rosszul jár. Ha értéküket számitja, háromszor annyiba kerül, mint a szuperfoszfát! **Dr. Bittera Miklós.**

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok irányzata és helyzete változatlan. A malmok csak igen kis tételeket vásárolnak, az egyéb vevők pedig igen tartózkodóan viselkednek. A csekély érdeklődés következtében a terménycikkek ára egyforma nivón mozog, lényegesebb eltolódások nemigen állanak elő. A készárupiacon csak az azonnal szállitható buza iránt van némi figyelem. Rozs ujabban szilárdulás felé hajló. Sörárpa iránt átmeneti érdeklődés jelentkezik. Az uj tengeri lanyhulásra hajlandó, mert decemberi és januári szállitásra bőven kinálják.

Az élelmiszerpiacon sem mutatkozik jelentősebb változás. Csupán a marhahus drágult 2 ezer K-val, a birkahus viszont olcsóbbodott, ugyancsak 2 ezer K-val. A gyümölcspiac csendes, a zöldségpiacon változatlan a helyzet. A tojás tovább emelkedik. A nagy és kielégitő felhozatal miatt a vásárlók csak olcsóbb árakon hajlandók az árukat átvenni. Az eladók még tartják áraiket, valószinü azonban, hogy a közeljövőben ármérséklések várhatók.

Legujabb árak:

Terménypiac: 77-es tiszavidéki buza 362½—365, pestmegyei és dunántuli 357½—360, rozs 230—235, takarmányárpa 210—220, zab 205—210, tengeri 255—260 ezer korona métermázsánként.

Huspiac: Marhahus Ia 26—34, IIa 20—28, borjuhus Ia 38—46, IIa 24—36, birkahus 16—24, sertéshus Ia 28—36, IIa 24—30, zsir és háj 25—26, szalonnafélék 23—25 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: Élő csirke, rántanivaló 15—25, sütnivaló 25—35, élő tyuk 30—45 ezer korona darabonként; vágott liba és kacsa, hizott 30—40, pulyka 30—34, libazsir 45 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: Burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, uborka 4—5, vajbab 4, zöldpaprika 6—10, fejeskáposzta 1.5—2, kelkáposzta 3—3.5, vöröskáposzta 4, tök 2.5—3, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 7—8, torma 28, gomba, minőség szerint 15—40 ezer K kg-ként. Tengeri csövenként 0.8—1.2 ezer K.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás drb-ja 1.8—1.9, kanna tej 4.6—5, tejfel 24—26, habtejszin 42—44 ezer K literenként. Teavaj Ia 80—82, IIa 70—75, főzővaj 55—60, tehénturó 12—14, kevert turó 36—40, juhturó 40—46, trapista és óvári sajt 40—46, ementháli, magyar 75, svájci 85—90, gróji magyar 55—60 ezer K kg-ként.

Borpiac: A változó és gyakran csapadékossá vált időjárás a szőlőfürtök fejlődését kedvezőtlenül érinti. A peronoszpora és a lisztharmat általánosan el van terjedve. A borárak emelkednek. A borokért 450—1000 K-t fizetnek, ami 4500—12.000 K literenkénti árnak felel meg. Törkölypálinka 64—66, seprőpálinka 65, szilvapálinka 80—85, borpárlat 85—100 ezer K, hektoliterfokonként, ab főzde, forgalmiadó és hordó nélkül.

Népmüvelési törvényt!

Irta: **Bodó János**, nemzetgyülési képviselő.

A kultuszminiszter, — mint ismeretes — kulturprogrammja keretében nagyobb összegeket fordit az iskolánkivüli népmüvelésre, ugyancsak jelentős összeget szán a gazdasági oktatás céljaira a földmüvelésügyi miniszter. Az 1921. évi LIII. t.-c. az iskolánkivüli fiu ifjuságnál 15-től 21 éves korig kötelezővé teszi a testnevelést, azonban a szellemi és erkölcsi nevelés kérdése ezideig sem törvényhozási uton, de egyébként sem lett rendezve. Evekkel ezelőtt a kultuszminiszter beterjesztett ugyan a Házba egy törvényjavaslat-tervezetet, de azóta nincsen szó ezen fontos kérdésnek céltudatos megoldásáról. Ma a helyzet az, hogy az iskolánkivüli ifjuság kötelező alapon rendszeres testi kiképzésben részesül, a szellemi és erkölcsi nevelésről azonban komolyabb gondoskodás nem történik, aminek következménye, hogy ép az a generáció, amely iskolai tudásában a háborus idők folytán szintén hézagos, kerül ki az életbe különösebb szellemi ismeretek és értékesebb erkölcsi javak nélkül, az az ifju nemzedék, amelytől az ország jövője szempontjából a legnagyobb kötelességteljesitéseket várjuk. Mert az a szellemi oktatás, ami itt-ott a levente-ifjuság körében folyik minden rendszer és törvényszerüség hiányában, nagyobb eredményt nem biztosit. Sőt ma a testnevelést intézők részéről bizonyos idegenkedéssel fogadják ama törekvést, hogy a levente-ifjuságnál a szellemi és erkölcsi nevelés a testi neveléssel karöltve, összhangban és intenziven történjék.

A népmüvelési törvény állitólag azért késik, mert sokba kerülne az államnak a törvény végrehajtása. Evekkel ezelőtt nyujtottam be a Házba egy inditványt, mely szerint a városok és nagyobb községek kötelezzessenek arra miszerint az iskolánkivüli ifjuság szellemi oktatására saját háztartásuk költségvetéséből a szükséges számu oktatói állásokat rendszeresitsék. Ha az állatfajok nemesitése szempontjából a községeknek tenyészállatokra van pénze, ugy az emberi faj nemesitésére sem szabad sajnálni a pénzt. Ily módon az oktatók előteremtése és fizetése az államnak semmi gondját nem képezi, viszont a községeknek ezen anyagi nagy megterheltetése komolyabb számitásba nem jöhet, de emellett minden városnak és községnek elsősorban érdeke is, hogy az ifjusága minél intelligensebb alapon kerüljön ki az életbe.

Szükséges, hogy gyakorlati szakemberekből álló bizottság minél előbb összeállitsa az ifjusági oktatás egységes tantervezetét és tananyagát, az utmutatók és tankönyvek mielőbb osztassanak ki, továbbá állittassanak fel tanfolyamok az iskolánkivüli népmüvelési oktatók kiképzésére. Mennyi derék b) listás tisztviselő jutna produktiv munka révén ujból kenyérhez. A mai megoldás, hogy az aktiv tanitóságot vesszük igénybe az iskolánkivüli kulturfeladatok megoldásánál, csak féleredményt fog biztositani, mert elég a derék tanitói karnak, ha az iskolán belüli kötelmeinek tesz mindenben eleget és fizikai lehetetlenség tőlük még egyebet kivánni. Csekély áldozattal minden község beállithat a nemes ügy szolgálatába egy-egy állásnélküli, nyugdijas b) listás tanitót, gazdatisztet, stb.-t, akik kizárólag a falu iskolánkivüli népmüveléssel foglalkoznak.

Ma e fontos kérdésben egy tennivalónk lehet csak: az iskolánkivüli népmüvelési törvény megalkotása és annak gyors végrehajtása. Ezt kivánja tőlünk nemzetünk jobb jövője.

Szükséges a gyaloglás.

A megbélyegzés bizonyos hangulatával szoktunk rámutatni arra az emberre, akit lustának tartunk. Holott — ezt mindenki, aki teljesen ismerős az emberi természettel, megmondhatja — az emberek alaptermészete a lustaság. Ha valakiről megállapitjuk, hogy lusta, tulajdonképen olyasvalamit állapitunk meg róla, ami valamennyiünkkel közös, kisebb, nagyobb mértékben.

Az ember, az egész élete folyamán, jóformán egyebet sem csinál, csak harcol s hogy saját magát meggyőzze arról, hogy ezt vagy azt el kell végeznie. Az embernek legnagyobb erőfeszitésre van szüksége ahhoz, hogy rákényszeritse saját magát arra, hogy szakitson ezzel az eredendő bünével.

Ennek következtében egyáltalán nem lehet csodálkoznunk azon, hogy a modern civilizációban a vasut, a villamos, a földalatti villamos, a magasvasut, az automobil és a taxi olyan nagy szerephez jutott. Az ember tulságosan lusta ahhoz, hogy a saját két lábát használja közlekedési eszköznek.

Ugyanekkor persze a legtöbb ember nem is gondol arra, hogy micsoda rettenetes igazságtalanságot követ el saját magával szemben, mikor nem jár eleget. A legtöbb ember egészségét nagy részben az ássa alá, hogy nem foglalkoztatja a testét kellőképen.

Hogy valaki a testét, az izmait megfelelő módon foglalkoztassa, ahhoz elsősorban nagyszerüen hozzájárul a gyaloglás.

Sajnos, a járkálás egykor olyannyira népszerü sportja mind jobban kiveszőben van.

Évekkel ezelőtt egész természetes volt, hogy a gyermekek hosszu távolságokat gyalogoljanak be iskolába menet és jövet. És mindenki a legtermészetesebbnek tartotta, hogy a gyermekek pihenéssel két-három mérföldet szaladjanak naponként.

Ma már a gyermekek is, ugylátszik, felhagynak a gyaloglással.

Évekkel ezelőtt a felnőttek egyik legkedvesebb pihenése és szórakozása az volt, hogy elmentek sétálni. Sétáltak az utcákon, a körutakon, az erdőn, mezőn. Ma már ugyszólván mindenki automobilon jár.

A gyalogjáró ember ritkaságszámba megy.

A gyaloglás a legüditőbb testedzés ugy fiatalnak, mint öregnek. A gyaloglás a sétálás, ami nem jelent egyuttal cammogást, történjék az akár egyedül, akár társaságban, életörömmel tölti el az embert.

És milyen olcsó mulatság!

Vannak emberek, akik nagyon sajnálatosan érzik, hogy a testük mennyire elpetyhüdt, a sok ülésben és fekvésben. Rájönnek, hogy »itt tenni kell valamit«. Ennek következtében mindenféle drága klubokba iratkoznak be, tánctermekbe járnak, fürdőket használnak és igy tovább.

Mindez sok pénzbe kerül. És ugyanakkor egyáltalán nem veszi figyelembe, hogy a testüknek minden tornánál, mászásnál és fürdőnél sokkal jobban használ egy egészséges kis gyaloglás. És — nem kerül semmibe!

Az igazi gyalogló egyáltalán nem törődik az időjárással. Akár süt a nap, akár esik az eső, az neki mindegy. Az igazi sportember, a vérbeli gyalogló, a hóviharban éppen ugy kimegy az utjára, mint a meleg tavaszi napsütésben. Ellenben most a meleg és napsütésben kinek van szive és kedve odahaza maradni, kinek ne lenne kedve egy kicsit kimenni a levegőre, még pedig a saját két lábán!

A gyaloglás annyit jelent, hogy az embernek a tüdeje teljesen kitisztul. Gyaloglás közben az ember rá van kényszerülve arra, hogy helyesen lélegzetet vegyen. A gyalogjáró embernek nem igen van baja sem a torkával, sem a lélegzéssel, sem a tüdejével.

Gyalogoljunk minél többet — és kevésbé leszünk szomoruak és idegesek és kevesebbek lesznek az ugynevezett lelki problémáink.

HIREK.

Heti naptár.

AUG.—SZEPT.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
30 Hétfő	Lim. Róza	Róza	A hét elején a nap 5 óra 14 perckor kél és 6 óra 46 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 23perckor kél 6 óra 34 perckor nyugszik
31 Kedd	Rajmund	Erika	
1 Szerda	Egyed ap.	Egyed	
2 Csütörtök	Istv. kir.	Rebeka	
3 Péntek	Manszvét	Hilda	
4 Szombat	Viter. Róza	Rozália	
5 Vasárnap	Juszt. Lőr.	Viktor	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Augusztus 29. 1526. A mohácsi vész. A közeledő török veszedelem hirére összehivott országgyülés május 1-én elhatározta, hogy a nemesek ne csak személyesen jelenjenek meg, hanem annyi katonát is állitsanak, amennyit csak tudnak. Ennek a határozatnak nem volt nagy foganatja. II. Lajos király Szapolyai János erdélyi vajdához futárt küldött és julius 20-án indult el Budáról csekély sereggel, mely utközben 12.000 főre növekedett. Augusztus 16-án nevezte ki Szapolyai Györgyöt és Tomory Pál kalocsai és bácsi érseket a sereg vezéréül. A magyar sereg, mely 24.800 emberből állott és 80 ágyuval volt felszerelve, augusztus 29-én kora reggeltől délutánig csatára készen állott. A törökök a Mohácstól délre eső síkon foglaltak állást és csak másnap akartak támadni Ibrahim nagyvezér vezetése alatt. Bali bég Nyárad felől megkerülte a magyarok balszárnyát, amit ezek csak délután vettek észre. Ibrahim seregének fölfejlődése a magyarokat ágyuik elsütésére birta, ugy hogy a csatát meg kellett kezdeni. A magyarok első csatavonala szétszórta az európai török sereget, mely még nem volt rendbe állitva. Mikor azonban a második csatavonal, melyben a király is helyet foglalt, összeütközött a török sereg zömével, megfordult a kocka. A balszárny hátrálni kényszerült Bali bég elől, aki oldalról lepte meg őket. A tulnyomólag lovasokból álló magyar sereg futás közben mindjobban a Duna felé szorult, amelynek ingoványaiban lelték legtöbben halálukat. Hirtelen záporeső vetett végett a harcnak, melynek nagyságát csak a következő napon lehetett megitélni. 24.000 magyar veszett el, köztük Tomory érsek, öt püspök, 16 zászlósur és maga a király, aki menekülés közben belefult a Csele-patakba.

— **1541.** A szultán kivánságára János Zsigmond fejedelem a törökök óbudai táborába ment, miközben a törökök Buda várát csellel elfoglalták.

Augusztus 30. 1532. Jurisics Miklós Kőszegvár kapitánya, maroknyi haderejével augusztus 5-től kezdve feltartóztatta Szulajman szultán és Ibrahim nagyvezér Bécs felé igyekvő haderejét. Augusztus 31-én a szultán kénytelen volt hadseregét eredmény nélkül a város alól elvezetni. Időközben megérkeztek a Bécs felszabaditására indult seregek és igy a török szultán Jurisics hősiessége folytán nem tudta Bécset elfoglalni.

— **1549.** Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem Kendi Sándort és társait, akik a töröktől való elszakadás hivei voltak, elfogatta és őket kihallgatás nélkül kivégeztette a kolozsvári piacon.

Augusztus 31. 1290. Rudolf római király Magyarországot fiának, Albert osztrák hercegnek hübérül adományozta.

— **1706.** Bezerédy Imre Bécsujhelyenn és Bádenen át Bécsig hatolt kuruc csapataival, utközben mindent felégetett és sok zsákmányt ejtett.

Szeptember 1. 1367. Nagy Lajos megalapitotta a pécsi egyetemet. A tudományegyetem felállitására V. Orbán pápától kért engedélyt.

— **1486.** Mátyás király Iglóban Ulászló cseh királlyal tárgyalt.

— **1715.** A Franciaországba menekült Rákóczi Ferenc XIV. Lajos halála után Grosboisba, a kamalduli szerzetesek kolostorába vonult vissza.

— **1739.** Belgrád várát Neuperg osztrák tábornok könnyelmüen átadta a törököknek.

— **1847.** A pest-szolnoki vasut megnyitása.

Szeptember 2. 1031. Imre herceg halála.

— **1541.** Szulejmán szultán birtokába veszi Budavárát.

— **1595.** A törökkézre jutott Esztergomot visszafoglalják csapataink.

— **1686.** A 145 esztendeig tartó török iga után Budavárát visszafoglalják a törököktől Károly lotharingiai herceg seregei. A herceg junius 18-án kezdte meg a vár elleni hadmüveletet 42.000 fegyveressel és a várat a Svábhegytől a Felhévvizig zárta körül; Miksa bajor választófejedelem pedig junius 21-én a Gellért-hegyen foglalt állást. Budán a hetvenéves Abdi basa parancsnokolt 16.000 főnyi őrsereg felett. Szeptember 2-án a hatodik roham alkalmával Petneházy Dávid, volt kuruc vezér, elsőnek hatolt be a várba seregének élén.

Szeptember 3. 1670. Gróf Nádasdy Ferencet osztrák katonai hatalommal elfogják és jószágait elfoglalták. Váráról nyolc szekér pénzt szállitottak Bécsbe.

— **1813.** Báró Eötvös József születése.

A Szent Jobb körmenete. Már a kora reggeli órákban a hivek, egyesületek és intézmények tagjai nagy tömegekben igyekeztek a Vár felé. Az összes közlekedési eszközök szakadatlanul ontották a résztvevők tömegét, akik a körmenet útvonalain helyezkedtek el a beosztás szerint. A királyi és udvari várplébániatemplomban 7 órától kezdve gyülekezni kezdett a szertartásokban résztvevő papság és az egyházi és világi előkelőségek. Egymásután érkeztek a kormány, a nemzetgyülés, a fővárosi és vidéki törvényhatóságok képviselői, a társadalom előkelőségei, a főpapság tagjai, a katonai méltóságok, akiket a várplébánián kijelölt helyekre vezettek. A papság a templom kapujában várta a körmenetet vezető Csernoch János dr. biboros hercegprimást, aki pár perccel háromnegyed 8 óra előtt érkezett meg. Utána diszruhás testőrök sorfala között bevonult a templomba nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország kormányzója, akinek megérkezése után megkezdődött a rövid szertartás, amely után a jubiláló Szent Ferenc-rend tagjai vállukra emelték a Szent Jobb ereklyéjét. Közben a Vár utcáin megindult a körmenet a koronázó főtemplom felé. A körmenetben résztvevő dalárdák és zenekarok felváltva adtak elő régi magyar egyházi énekeket. Az egyesületek és intézmények hosszu sora után a törvényhatóságok képviselőinek szines sora következett, amelyben diszmagyarban résztvett Csonkamagyarország majdnem minden egyes törvényhatósági képviselete és amelyben diszruhás hajduk vitték a vármegyék és a városok ősi zászlóit. Őket követte a katonai zenekar és diszszázad, a törvényhatóságok, a papság hosszu sora haladt a Szent Jobb előtt, amelyet két oldalról a főváros törvényhatóságának és a Pázmány Péter tudományegyetemnek képviselői kisérték a koronaőrség mozgó sorfala között. A Szent Jobb után haladtak a főpapság tagjai, majd a pápai nuncius után egyházi kiséretével a biboros hercegprimás, mögötte pedig a Kormányzó Ur Őfőméltósága, vitéz József és József Ferenc királyi hercegek, a nemzetgyülés képviselete és a hivatalos kiküldöttek. A körmenet óriási tömegek sorfala között a koronázó Mátyás-templomba tért vissza. A templomban a Szent Jobbot elhelyezték, majd Csernoch János biboros hercegprimás ünnepi nagymisét mondott. Az oratóriumban foglaltak helyet: Izabella, Auguszta és Anna királyi hercegasszonyok és Gabriella királyi hercegnő. Külön sorban foglalt helyet a pápa nunciusa. A padsorokban ültek: Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke, a kormány tagjai közül Vass József h. miniszterelnök, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Mayer János földmivelésügyi miniszter, Pesthy Pál igazságügyminiszter, a honvédelmi miniszter képviseletében Álgya Pap Sándor altábornagy és a képviselőház több tagja. Külön padsorban ültek a diplomáciai kar képviselői, akik teljes számban jelentek meg, a honvédség tábornoki kara, a tudományegyetem rektora és dékánjai, a törvényhatóságok képviselői, az állami hivatalok kiküldöttei és az országos jellegü egyesületek vezetői, mig a főhajó padsorait a törzstisztek és a meghivott előkelőségek foglalták el. A templom hajóját teljesen betöltötték a zászlók, amelyek a körmenetnek is szines képet nyujtottak. Mialatt a koronázó főtemplomban mise folyt, a körmenet résztvevői számára két helyen is tartottak tábori misét. Az egyházi szertartást a magyar Himnusz és a Nemzeti Hiszekegy hangjai zárták be. A körmenet ujból megindult és visszatért az udvari várplébánia templomba. A Szent Jobb ereklyéjét köztiszteletre tették ki. Óriási tömegek keresik fel az első Szent király dicsőséges jobbját.

Esztország üdvözlő távirata. A Kormányzó Ur Őfőméltóságához a Szent István ünnep alkalmából Esztország államfője a következő sürgönyt intézte: »Kérem, fogadja Főméltóságod legmelegebb jókivánságaimat Magyarország nemzeti ünnepe alkalmából. Örömmel tolmácsolom Főméltóságodnak az egész eszt nép meleg rokonszenvét és a testvér magyar nemzet szerencsés jövőjéért és boldogulásáért táplált kivánságait«.

A Kormányzó a sürgönyt Esztország államfőjéhez intézett meleghangu táviratban köszönte meg.

Tisztavatás. A Ludovika Akadémia Szent István napján, délelőtt 10 órakor tartotta szokásos tisztavató ünnepélyét. Az intézet kertjében állott föl az akadémia zászlóalja fejlődött vonalban; az első sorban tábori egyenruhában a felavatandó főhadnagyok, számszerint 92-en, mögöttük az intézet növendékei. A nagy rétet hatalmas négyszögben mintegy 3—4 ezer főnyi közönség fogta körül. Tiz óra előtt pár perccel érkezett meg vitéz József kir. herceg és József Ferenc kir. herceg őfensége, majd közvetlenül utána a Kormányzó Ur Őfőméltósága, Magasházy László alezredes, első szárnysegéd, Hardy Kálmán szárnysegéd, Görgey György, a testőrség parancsnoka, vitéz Janky Kocsárd, a honvédség főparancsnoka és több magasrangu katonatiszt kiséretében.

Vitéz Siposs Árpád tábornok, az Akadémia parancsnoka jelentkezett a Kormányzó Urnál, aki végighaladt a zászlóalj arcéle előtt, majd elfoglalta a számára fentartott diszhelyet.

Páter Béres Gaudenc katolikus és Veress Jenő református lelkész ünnepi beszédben méltatták a nap jelentőségét. Majd vitéz Siposs Árpád tábornok, az Akadémia parancsnoka bucsuzott növendékeitől buzdító beszéd kiséretében.

Az eskü letétele után a felavatott főhadnagyok nevében Porsezinszky Jenő tüzérfőhadnagy mondott köszönetet a Kormányzó Urnak, majd beszéde végén kardot rántva, tiszttársaival együtt lelkesen ünnepelte a Kormányzót.

A Kormányzó a következő beszéddel üdvözölte a honvéd tisztikar uj tagjait:

— Eskütökkel arra az utra léptetek, amelyen ezentul haladni hivatástok lesz. Ez az ut nehéz, rögös és mégis a legszebb, mert nyilegyenesen vezet az elérendő cél felé. A katonai pálya ma nehezebb, mint volt valaha, mert sok önmegtagadást, nagyon sok komoly munkát és lemondást kiván. A katonai pálya azonban ma még nemesebb és felségesebb célokat szolgál, mint valaha.

— A mult hibái és gyengeségei rossz sorsba döntötték nemzetünket. Nagy a nyomor, nehéz az élet és a nélkülöző emberek lelkülete fogékony a hamis beállitásra, amely azt hirdeti, hogy a jólét és a gondtalan élet a legkönnyebben felforgatással érhető el.

— A gyógyuláshoz a társadalomnak mindenekelőtt feltétlen nyugalomra van szüksége. Ezt a nyugalmat biztositani ma a katonai erő legfontosabb feladata.

— Magatartásotokat mindig az irányitsa, hogy a tisztikar megbecsülését mindinkább megszilárditsátok, mert az, aki kötelességeinek elmulasztásával a honvédség tekintélye ellen vét, a társadalmi rend és a magyar jövő legerősebb pillérét ássa alá.

— Sokan ellenszenvvel viseltetnek a hadsereggel szemben, mert abban a bünös és gyanus vállalkozások meghiusitóját látják, sokan pedig, akiknek haderőnket mint nemzeti boldogulásunk őrét becsülniök kellene, még nem tanulták meg azt szeretni és tisztelni.

— A szeretet megjön a haderőben rejlő hatalmas érték felismerésében. Reátok háramlik, hogy kitartó, önzetlen munkálkodással a honvédség értékét öregbitsétek, hogy korunk nagy feladatainak megoldásánál közremüködjetek.

— Isten áldása kisérjen utaitokon!

A beszéd után az Akadémia növendékei diszmenetben elvonultak a Kormányzó Ur, az uj főhadnagyok és az előkelőségek előtt.

Lovasmérkőzés. Hagyományos, kedves szokása a bábolnai ménesintézetnek, hogy a vezetése alatt álló hadiárva lovásztanfolyam növendékei részére Szent István napján lovasmérkőzést rendez. Az ünnep ezidén is a messze környék lakosságának nagyarányu érdeklődése mellett folyt le. Kiemelkedő pontja a dijugratás és az a pompás felvonulás volt, mely az »Önodi országgyülés« cimü közismert festményt mutatta be korhü jelmezekben, mintegy ötven szebbnél-szebb arabs lovon. Az ünnepély programját még a virágtól és lombtól ékes hatökrös szekeren daloló aratók és leventék mutatványai egészitették ki. A dijugratás első diját a népjóléti és munkaügyi miniszter, a másodikat pedig a földmivelésügyi miniszter adta.

Gazdasági Felső Leánynevelő Intézet Putnokon. A putnoki m. kir. gazdasági felső leánynevelő intézet ismertetője megjelent. Pályázati határidő szeptember 15. Részletes ismertetést az intézet igazgatósága ad.

A falu népe a Kormányzó Ur előtt. Első nagy királyunk, Szent István király nemzeti emlékünnepén, a falu népe szokatlanul nagy tömegben zarándokolt fel az ország szivébe. Ez alkalommal a falu népe felkereste a legelső magyar embert, nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltóságát, hogy amilyen áhitatos lélek-

kel adózik a magyar nemzet a »Dicsőséges Szent Jobbnak«, ép oly hálás tisztelettel hódoljon annak a kemény magyar kéznek is, mely nagy válságainkban vasmarokkal fogta a nemzet hajójának kormányát. A régi nemzeti királyok által Szent István napján tartani szokott törvénynapnak felujítása a falu népének a Kormányzó színe elé való járulása. Régente e napon a királyok jogot szolgáltattak és az ország távoli lakóinak hódolatát fogadták. A Faluszövetség vezetésével a falvak népe is azért jött e napon a királyi Várba hódoló tiszteletadásra, hogy felujítsa emlékét a régi hagyománynak. Az eredeti ősi hagyományos népviseletbe öltözött falusiak a Szent István-napi körmenet után a Faluszövetség vezetése alatt a Vár udvarára vonultak, ahol Mayer János földmivelésügyi miniszter, a Faluszövetség elnöke, köszöntötte a falu népe nevében a Kormányzó Urat.

A Kormányzó Ur Mayer János földmivelésügyi miniszter üdvözlő beszédére a következő beszéddel válaszolt:

— Köszönöm a miniszter ur által tolmácsolt meleg üdvözlő szavakat. Nagy örömmel látom, hogy a magyar falvak népe Szent István király napján ily nagy számmal sereglett a fővárosba, hogy lerójja kegyeletét a nagy király örökké élő emléke iránt. Népünkben kiolthatatlanul él az ősi erények iránt való ragaszkodás. Méltó kifejezése volt ennek mindenkor a magyar falu rendithetetlen hazaszeretete. Ez az az erő, amely az ország jövőjébe vetett hitemben oly feltétlen bizalommal tölt el, mert tudom, hogy a falu népe ezentul is ellentáll minden lelki rombolásnak és a hazát veszélyeztető káros és lelkiismeretlen izgatásnak. A hagyományok megbecsülése is mély gyökeret vert a falu népének lelkében. Az ősi magyar viselet a legszebb külső megnyilatkozása ennek a ragaszkodásnak. Ebben tükröződik vissza oly hiven és megkapóan a magyar néplélek.

— Azzal, hogy hozzám eljöttetek, igazán nagy örömet szereztetek nekem. Ti, akik szivemhez mindig oly közel állottatok, legyetek meggyőződve arról, hogy hü érzelmeiteket és ragaszkodástokat mindenkor őszintén becsülöm, épugy mint azt a nemes munkát, amelyet odakint mindnyájunkért és a hazáért végeztek.

— Melegen köszönöm, hogy eljöttetek. Vigyétek köszönetemet az otthonmaradottaknak is, akikről tudom, hogy ragaszkodó érzelmekben egyek tiveletek.

Bor- és gyümölcskiállitás. Szerdán délelőtt nyitotta meg a városligeti Iparcsarnok előtti parkban Mayer János földmivelésügyi miniszter azt az országos bor- és gyümölcskiállitást, amelyet a főváros a földmivelésügyi minisztériummal, az Országos Mezőgazdasági Kamarával és a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületével karöltve rendezett a Szent István heti ünnepségek alkalmából. A minisztert és kiséretét a kiállitás főbejáratánál a főváros tanácsa nevében üdvözölték. A földmivelésügyi miniszter megköszönte a főváros képviselőjének üdvözlését és örömét fejezte ki afölött, hogy a főváros ujabb példáját adta annak a szándékának, hogy a főváros és a vidék közötti kapcsolatot minél szorosabbá tegye. A miniszter ezután megnyitotta a kiállitást és kiséretével annak megszemlélésére indult. Az izlésesen összeállitott kiállitás hangulatos csoportokban mutatja be az ország bor- és gyümölcstermelését az egyes borvidékek szerint csoportositva.

Zivatar. A napokban Vasmegyében és Zalamegyében több helyen óriási zivatar dühöngött, mely Vizvár környékén házakat is megrongált és a vasuti közlekedést több órára megakadályozta.

Emlékünnep. A mohácsi csata négyszázéves évfordulójának emlékünnepélyei, melyeket a magyarság ezidén országszerte rendez, pénteken vették kezdetüket, mikor is a mohácsi csatatéren felállitandó templom helyén tábori mise volt, melyet Mohács város törvényhatósági bizottságának diszközgyülése követett.

Hősök emlékezete. Folyó hó 22-én, vasárnap leplezték le nagy ünnepség keretében Pusztaföldvár község 148 hősi halottjának emlékszobrát. A leleplezési ünnepségen megjelent vitéz József királyi herceg őfensége is, aki négyesfogaton érkezett délelőtt fél kilenckor a községbe. A királyi herceget érkezésekor Kovacsics Dezső főispán üdvözölte. Az ünnepség római katholikus és evangélikus istentisztelettel kezdődött, amely után a főképen 4-es honvéd- és 101-es közös ezredekben szolgált hősi halottak emlékére emelt szobornál vitéz József királyi herceg őfensége mondott nagy hatást keltő beszédet. Pusztaföldvárról vitéz József királyi herceg őfensége fél tizenkét órakor Orosházán át Gyopárosfürdőre ment, ahol Szenttornya község adott diszebédet. Gyopárosfürdőről az ünneplő közönség kocsikon Szenttornyára hajtatott, ahol leleplezték a község 128 hősi halottjának emléktábláját. A királyi fenség itt is nagyhatásu beszédben méltatta a hősök érdemeit és példájuk követésére hivta fel a jelenlevőket. Az ünnepség után a vitézek és a leventék diszmenetben vonultak el a királyi herceg előtt, aki délután három órakor autón tért vissza a fővárosba.

Emléktáblaleleplezés. Vasárnap, folyó hó 22-én leplezték le Dunapentelén II. Lajos király emléktábláját a község határában való kétnapos tartózkodásának négyszázadik évfordulója alkalmából. Az ünnepség, amelyen részt vett a kormány, a lengyel követség, a Hadtörténelmi Muzeum, a vármegye és a szomszédos községek küldöttsége, a templomokban megtartott istentisztelettel kezdődött, amelyek után a közönség kivonult a község határában lévő két római eredetü mérföldjelzőkőbe vésett márványtáblához. A megnyitóbeszédet Báthory-Sigray Béla mondotta. A tábla jelentőségéről és a mohácsi vészt megelőző időkről Aggházy Kamill, a Hadtörténelmi Muzeum igazgatója és Bevilaqua Béla, a muzeum adjunktusa tartott előadást. A leleplezés alatt a tüzérség diszlövéseket adott le. Az emlékmü megkoszoruzásakor a lengyel követség koszorujának letétele alkalmával a zenekar a lengyel himnuszt játszotta, ami után a lengyel konzulátus vezetője lengyel nyelven mondott beszédet. A község nevében Gáspár Károly főjegyző vette át az emlékművet. Délután a megjelent előkelőségek tiszteletére a község diszebédet adott.

Mi történt bel- és külföldön.

Itélet a frankperben. A királyi itélőtáblán kedden, a déli órákban hirdette ki Gadó István dr. tanácselnök a frankügyben hozott másodfoku birósági itéletet. A királyi itélőtábla a fővádlottakra, Windischgrätz hercegre és Nádossyra kiszabott elsőfoku itéletet megerősitette és igy Windischgrätzt és Nádossyt összbüntetésképpen négy-négy évi fegyházbüntetéssel sujtotta. Gerő büntetését két évről másfél évre és Rába büntetését másfél évről egy évre szállitotta le. A többi kisebbrendü vádlottak büntetése változatlan maradt.

Esküdt elitélése. A budapesti büntetőtörvényszék Töreky tanácsa szerdán tárgyalta Esküdt Lajos rágalmazási perét, aki két és fél évvel ezelőtt gróf Bethlen miniszterelnököt, Kállay Tibor volt pénzügyminisztert, Nagyatádi Szabó István néhai földmivelésügyi minisztert, Bud János volt közélelmezésügyi minisztert, dr. Vásárhelyi táblabirót és Polányi dr. főügyészhelyettest megrágalmazta. A biróság a tanuk és a vádlott kihallgatása után, valamint a vád- és védőbeszédek elhangzása után meghozta itéletét, mely szerint Esküdtet hatrendbeli rágalmazás vétségében elmarasztalva, őt egy évi fogházbüntetésre, továbbá 18 millió korona pénzbüntetésre itélte.

A csepeli robbanás. A csepeli robbanás ügyében kiküldött vegyes müszaki, katonai és rendőri bizottság elkészitette szakértői jelentését, mely szerint a bizottság mindenekelőtt megállapitja, hogy anyagbomlásból származó öngyulladás esete nem forog fen, mert a robbanásnál jelentkezett tünetek arra mutatnak, hogy a robbanás csak tüz következtében állhatott elő, a tüz és a robbanás közötti időköz pedig olyan nagy, hogy az az öngyulladást teljességgel kizárja. A robbanást tehát tüz okozta. Megállapitja továbbá a bizottság, hogy kivülről a tüz azért nem keletkezhetett, mivel közvetlenül a robbanás előtt hatalmas zápor volt, belülről viszont azért nem, mivel a robbanás napján déli 12 órától kezdve senki a raktárban nem tartózkodott, mig ha valaki égő gyufát vagy cigarettát eldobott, vagy elejtett volna, a katasztrófának sokkal előbb, mindenesetre legkésőbb egy órán belül be kellett volna következnie. A jelentés tehát kétségen felülivé teszi, hogy a katasztrófát bünös szándékosság okozta.

A szakértő bizottság megállapitásaival szemben a rendőrnyomozásnak még eddig semmi konkrét eredménye

nem volt. Miután számos tanut kihallgattak, a nyomozás legujabban olyan irányba terelődött, amely külföldi politikai agitációval hozza összefüggésbe a robbanás bünténvét.

Ezek szerint orosz és cseh propagandakezek működése lenne feltételezhető és pedig a Weiss Manfréd, illetve magának a Hadianyag Gyárnak munkásai részéről. A nyomozás megállapitotta, hogy julius 26-ikán, de még korábban is tünteh fel gyanus alakok a lőportorony tájékán, akikre az örség nem egyszer fegyverét is használta. Akadt olyan tanu, aki a robbanást megelőző napokban egy bizonyos vasuti kocsiban hallott orosz, illetve angol nyelvü beszélgetésből arra következtethetett, hogy cseh ügynökség támogatásával orosz ember lett volna a tett elkövetője.

Náthán Söderblom upsalai hercegérsek a csepeli szerencsétlenség alkalmából részvéttáviratot intézett dr. Ravasz László református és Raffay Sándor evangélikus püspökhöz.

Népszövetségi gyülés.

Szeptember elején Genfben ujra összeül a népszövetségi ülés, mely alkalommal Németországnak a Népszövetségbe való felvételéről és állandó tanácstagságának elismeréséről döntenek. Ebben a kérdésben még most is meglehetősen nagy bizonytalanság mutatkozik. Mikor Locarnóban megállapodtak abban, hogy Németországot felveszik a Népszövetségbe és állandó tanácstagságot juttatnak a németeknek, akkor mindjárt négy másik vetélytárs jelentkezett, akik szintén állandó tanácstagságot követeltek maguk számára. Az egyik Brazilia volt, amely Amerika államai nevében követelt a maga számára tanácstagságot és mikor ezzel elutasitották, kilépési szándékát tudatta a Népszövetséggel. A másik vetélytárs Spanyolország volt, amely a háboruban részt nem vett, a semleges államok nevében követelt állandó képviseletet a népszövetségi tanácsban. A harmadik vetélykedő Lengyelország, mely mint a legnagyobb szláv népszövetségi állam és mint Németország politikai és gazdasági ellenlábasa kivánt állandó tanácstagságot és végül Benes, cseh külügyminiszter, a kis-ántánt államai részére is egy tanácstagságot követelt. Ebben a vitás ügyben fog dönteni a szeptemberi népszövetségi ülésszak, kevés kilátás van azonban arra, hogy egyhamar megállapodásra jussanak.

Forradalom Görögországban.

Görögországban szombatról vasárnapra virradóra az athéni helyőrségi csapatok föllázadtak, megszálták a főváros középületeit és ellenállás nélkül uj kormány kezébe juttatták a hatalmat. Ennek a legujabb katonai lázadásnak Kondylisz tábornok volt a vezetője, akinek célja Pangalosz tábornoknak, a jelenleg uralmon lévő diktátornak megbuktatása volt. Néhány héttel ezelőtt már volt Szalonikiben egy kisebb arányu katonai mozgalom, melynek vezetőit, három százados személyében elfogták és kivégezték. Most viszont a katonai forradalom elfogta Pangalosz diktátort és miniszterei, akiket haditörvényszék elé állitanak erőszakos uralmuk idején elkövetett különböző bünc selekmények miatt.

Szerb kormányválság.

A görög forradalommal egyidejüleg Szerbiában is nyugtalanság keletkezett és kormányválságról beszélnek. Pasics volt miniszterelnök váratlanul megszakitotta montecarlói tartózkodását és sürgősen Belgrádba utazott. Hir szerint Uzunovics miniszterelnök nemsokára lemond és uj kormánynak adja át helyét. Radics István, a horvát parasztpárt vezére, ujra akcióba lépett. Tuzlán nagygyülést tartottak, melyen Radics beszéde közben viharos verekedés tört ki és ez alkalommal egy embert megöltek, egyet pedig véresre vertek. A szerb csendőrök megtagadták a jelenlevő szerb belügyi államtitkár utasitásainak teljesitését.

Albán zavargás.

A katholikus albán törzsek is forronganak a jelenleg uralmon levő Achmed Zogul ellen. Egyelőre még az albán hatóságok tárgyalnak a felkelők vezéreivel és a vérontás elkerülésére iparkodnak őket rábirni. Sokkal valószinübb azonban, hogy ez a közvetités meddő marad, mert az Olaszországban tartózkodó katholikus vezérnek, Fan Noli püspöknek keze is közrejátszik a mozgalomban. Az albán törzsek forrongása olasz külpolitikai okokra vezethető vissza, miknek különös jelentősége van éppen a most kitört görög forradalommal és a szerbiai nyugtalankodással kapcsolatosan.

IRODALOM.

Mohács.

Irta: vitéz **Rostás Jánosné.**

A Kárpátoktól, le az Aldunáig
Egy bősz üvöltés, egy vad zivatar!
Szétszórt hajával, véres homlokával
Áll viharban maga a magyar.
Ha nem születtem volna is magyarnak,
E néphez állanék ezennel én,
Mert elhagyott, mert a legelhagyottabb
Minden népek közt a föld kerekén.
(Petőfi).

*

Mennyi keserüség, bánat és kétségbeesés rejlik ebben az egy szóban: Mohács... S ennek az egy szónak lehetne-e nagyobb hatása ránk, mint e mostani helyzetünkben?... Éreztük-e ennek a szónak lelkünkre nehezedő ólom sulyát valaha jobban, mint most?...

Négyszáz évvel ezelőtt, augusztus 29-én, a mohácsi síkon, Tomori kalocsai érsek vezetésével, egy maroknyi magyar csapat állott szemben, egy számbelileg is sokkal nagyobb, jól felszerelt, fegyelmezett török csapattal, melyet a kor legnagyobb stratégája, II. Szulejman, török szultán vezetett.

És ami előre látható volt, be is következett. A magyarokat, minden hősiességük dacára, a törökök tulsulya, jól kiszámított taktikája tönkre verte és alig pár óra alatt 22.000 magyar holtteste boritotta a csatateret, akik között számos főur is volt és maga a fővezér is, aki jó pap volt ugyan, de nem volt jó hadvezér.

Ez a gyászos eset mutatja a legvilágosabban, mit jelent nemzetünk életében a fegyelmezett, katonailag jól kiképzett hadsereg, ha az hivatásához tökéletesen értő hadvezérre van bizva. Azonban nekünk nem azért kellene a jól szervezett hadsereg, hogy azzal a világot meghódítsuk, vagy pedig szomszédainkat vazallusainkká tegyük, hanem kizárólag azért, hogy hazánkat, melyet őseink vérükkel szereztek, vérükkel védelmeztek és tartottak meg nekünk, késői utódaiknak, mi is megvédjük külső támadások ellen. Hogy fiaink a katonai életben megszokott rendszeretetet, pontosságot a polgári életbe átültetve, egy erkölcseiben szilárd, bátor szivü, munkaszerető, hazájáért élni, nemzeti tradicióért lelkesedni tudó generáció létrejöttét elősegitse.

Csak ezért kellene, kizárólag nekünk is a rendes hadsereg, hogy a mi ezeréves szép hazánkat, mely nekünk, magyaroknak, mindent, egy egész világot jelent, melyen kivül még az ég sem olyan kék, a madár dala sem olyan édes, ahol jobb nekünk a barna kenyér, mint idegen ország hófehér kalácsa, visszaállithassuk régi határai közé és erős karral megvédhessük. Azonban ezt nekünk, a papiros béke szövege értelmében, tartani nem szabad. Saját országunkban rabok vagyunk s elvették azt a jogot, mellyel az Isten ruházta fel a nemzeteket. Nálunk a szabadságot szentségtelen kezek tartják béklyóban.

Eppen ezért ki hinné, hogy annak a nemzetnek, amely most rideg, önző számitással, kegyetlen feketelelkü biránk tudott lenni, volt egy fia — Victor Hugó —, aki 48-as szabadságharcunk után, ezt kiáltotta az osztrákok felé: »Átok azokra, akik Magyarországon e pillanatban lábbal tiporják az emberi jogokat és isteni törvényeket. E hős nemzet hóhérait megátkozva, a mártirokat vigasztaljuk meg gyászos sorsukban. Átok a zsarnokokra, áldás a nemzetekre.«

... És kérdem, vajjon az a büszke, elbizakodott nemzet — kinek nemeslelkü fia egykor velünk sirt, velünk átkozta megnyomoritónkat — nem retten meg attól a gondolattól, hogy hátha ez az átok visszaszáll őneki, a hatalmasnak a fejére?...

És amikor 22.000 magyar holtteste boritotta a mohácsi sikot, amely fölött a diadalmas török csapat elvonult, hogy tovább hódítson, amikor nyilvánvaló lett, hogy a magyar már csak volt, amikor egész Európa megdermedve várta az eseményeket és maga a magyar nemzet is kétségbeesve várta a »holnapot«, melyről tudta, hogy csak szenvedést, csak megalázást hoz a számára,

akkor ott a learatott emberi rendek között megjelent egy gyöngédlelkü magyar asszony — Kanizsai Dorottya —, hogy embereivel megadja a végtisztességet az elesett hősöknek.

Es ott, az elnémult csatatéren, ahol a bánat nyomasztó fekete réme ült az emberek lelkén, ahol ijesztő fekete felhő vonta be gyászfátyolként a magyar dicsőség ragyogó napját, ott annak a magyar asszonynak, amikor végigjártatta tekintetét a halottak ezrei felett, nem a kétségbeesés, nem is a lemondás tükröződött le nemes arcáról, hanem fenséges nyugalom ült ott, mert lelkiszemeivel be látott a titokzatos jövőbe és tudta, hogy a magyar nem veszett el Mohácsnál, csak elrejtőzött, hogy lethargikus álmából felébredve csodálatba ejtse a nagyvilágot.

És csakugyan nem halt meg a magyar nemzet Mohácsnál, hiszen még ezután jött Majtény..., Világos... és most Trianon...

És most Trianon után, a gyászos emlékü mohácsi csata 400 éves évfordulóján, bátran elmondhatjuk, hogy a sors annyi véres zivatarja nem volt képes felsodorni bennünket, sőt azután a tengernyi sok szenvedés után, amikor nem egyszer fenyegetett bennünket a végpusztulás, elmondhatjuk, hogy még igy megcsonkitva is sokkal erősebbek vagyunk, mint voltunk valaha!

Tekintsünk szét e parányi országban és látni fogjuk, mint kezd ébredezni a nemzeti öntudat jó népünk lelkében és megremeg a szivünk a büszkeségtől, amikor kis gyermekeink édes ajkáról halljuk zengeni az irredentizmus szent hangját.

Hála, ezerszeresen hála a derék tanitói karnak, akik nekünk, magyar anyáknak, segitségünkre vannak abban a nagy, szent munkában, mellyel ujra megalapozzuk, felépitjük Trianonban kirabolt hazánkat. Hiszünk benne, bár gyászosabb Mohácsnál, mert ott nemcsak 22.000 hős fekszik halva, hanem egy bátor, dicső multu nemzet lett becsületében borzalmasan meggyalázva, életében megbénitva, igazságtalan lassu halálra itélve. Istentől segitve bizunk benne, hogy a boldog Nagy-Magyarországot erős, megalkuvást, fáradtságot nem ismerő akarattal ujra épitjük s kivivjuk a magyar névnek azt, ami dicsőséges és véráldozatos multunk, kulturánk s történelmi jogaink alapján megillet.

Mohi puszta..., Mohács... Majtény... Világos... Trianon...

Mind egy-egy tájdalmas, katasztrófális pont nemzetünk életében. Mind egy-egy sulyos megpróbáltatás ránk. És ezek a nevek égő fáklyaként állnak, világitanak előttünk örökkön-örökké, figyelmeztetve arra, hogy mig meg nem tagadjuk önmagunkat, mig hazánkhoz, Istenünkhöz hivek vagyunk, addig nincsen olyan ellenségünk, mely letiporhatna bennünket, mert egyetlen letört hajtás helyett, tiz-husz hajtásunk nő.

Tehát most, amikor magunkbaszállva ajkunkon imát rebegve állunk nemzetünk nagy temetőjénél — Mohácsnál, rá kell jönnünk arra az örök igazságra, hogy a siroknál nem szünik meg az élet, csak pihenni tér, hogy amikor az idő eljött ujjá születhessen.

A bánat, a szenvedés az embereket közelebb hozza egymáshoz. A csapások ledöntik a büszke társadalmi falakat. A szenvedésekben egyenlők az emberek, ott nincs különbség magyar és magyar között.

Most tehát, amikor a mohácsi csata négyszázéves emlékét gyászoljuk, szünjék meg közöttünk a belviszály és társadalmi különbség nélkül, jó testvérekhez illően karoljuk át egymást, szüntelen arra gondolván, amit a nagy Széchenyi István mondott:

»A magyar csak saját magát fogja meggyilkolhatni, más által el nem pusztitható.«

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen!

Szent István király kora főként katonai szempontból.

Irta: **nagymegyeri vitéz RAICS KÁROLY.**

(Folytatás.)

Tanulságok.

Amikor őseink és nagyjaink kultuszát ápolni akarjuk, azok emlékét legméltóbban akkor tiszteljük meg, ha uralkodásuk, tanitásuk, példájuk vagy alkotásuk jellemző tényeit, alkalmas mozzanatait kiemeljük, azokat serkentő példaképen követni igyekszünk s belőlük megtanuljuk, hogyan kell az ő segitségükkel a jelen, bár vigasztalan, de azért nem reménytelen helyzetünkből a kivezető utakat megtalálni.

Első tanulságképen foglalkozzunk röviden Szent István honvédelmi intézkedéseivel.

Igen kockázatos a Szent István-korabeli honvédelemről, vagyis mind a királyi hadról, mind pedig a nemzeti seregről azon adatok alapján, melyeket arról tudunk véleményt nyilvánitani. Ez a vélemény a jelenkori felfogás szerint erőltetettsége mellett még igazságtalan is volna. Mértékadónak tehát csak azt az egyetlen szempontot fogadhatjuk el, mely szerint a hadsereg akkori céljának megfelelt-e, akkori feladatainak végrehajtására alkalmasnak bizonyult-e? Erre a kérdésre pedig akkor felelhetünk legtárgyilagosabban, ha azon ellenséges hadseregek harcképességét és értékét, ugyszintén azon háboruk eredményét vizsgáljuk meg, amelyekkel szemben s amely alkalmakkor Szent István hadserege hivatását teljesitette. Ha ezek felett, miként előbb láttuk, győzedelmeskedett, akkor céljának is legjobban megfelelt.

Sokkal fontosabb e kérdésnél annak a törekvésnek az értékelése, illetőleg azon szempontnak a méltatása, mely a változott viszonyokkal számolva, ezen ujitásoknak a hadsereg szervezésében is tért engedett. Szent Istvánnak abban van épen a legnagyobb érdeme, hogy az uj viszonyok közé jutás következményeit bölcsen előre látva, azokhoz az államélet minden szervezetében sikerrel alkalmazkodni tudott.

De ez alkalommal nem hagyhatom figyelmen kivül annak a szellemnek az érintését, mely már e korban a hadsereg legerősebb fegyverének bizonyult. Egyik történetiró például a Koppány pogány hadával való összeütközést a következőképen irja le: »A hadmüvészet minden cselfogásait messze ellökték maguktól s az ellenséges testvérek dühével a vallási lelkesedés ellenállhatatlan hevével rohant meg vitéz vitézt, vezér vezért.« És most önkéntelenül is Darwinnak a »struggle for life« elmélete jut eszembe, mely a létért való küzdelem jelen eseteiben is az életet biztositó legerősebb fegyvert, a hitet, a vallást alkalmazza.

Szent István, fiához, Imre herceghez irt »Erkölcsi tanitásai«-nak (institutio nivrum) negyedik fejezetében fiának a főurak és katonák szeretetét ajánlja s az azokkal való bánásmódot irja le. Elismeri, hogy a királyság (állam) fő céljának, jelesen a jogi rend védelmének, az ellenség visszaverésének megvalósitása a katonák érdeme és kötelessége. Azt ajánlja tehát fiának, hogy a főurakat atyáinak, a katonákat testvéreinek tartsa. Mintha csak előre látta volna Péter király sorsát, mikor fiának a főurak és katonákkal való bánásmód ellenkezőjét parancsolta meg, igy irván: »mert ha haragos, büszke és irigy lész, az urakat lenézed: a vitézek ereje meggyöngiti királyi méltóságodat s másé lesz országod«.

Jól tudta Szent István, hogy a trónnak és a jogi rendnek legfőbb támasza a hadsereg. Ha ezt erőssé nem teszik, nem is szólva arról, hogyha ezt megsemmisitik: nyomában a nemzeti élet pusztulása jár. Hát a közelmultban nem igy történt minden?! Vajjon a trianoni békeszerződés ama határozata, hogy Magyarországnak mindössze csak 30.000 főnyi hadserege lehet, nem azt célozza-e, hogy végül minden oldalról kapzsi ellenségei martaléka legyen? Bármi lehet is ennek az erkölcstelen irásnak a célja, egy bizonyos, hogy tudatában vagyunk az erős hadsereg szükségességének, ezt az erőt tehát a nemzeti létfentartás hatalmas ösztönénél fogva, egyedül összetartó, nemzeti lelkünkben kell keresnünk és megtalálnunk. A végelpusztulás fenyegető veszélye talán még bennünket is megtanit az összetartásra.

De Szent István uralkodásának kétségtelenül legjellemzőbb és legkimagaslóbb ténye a kereszténység felvétele

volt. A nemzetnek azon hitvallásra való megtérítése, melynél fogva az régi pogány erkölcseit rövid idő alatt nemcsak elhagyni volt képes, hanem az uj hit és erkölcsi életelvek alapján egész gondolkozását és jellemét is megváltoztatva, összes képességeit az épités, a fejlődés szolgálatába állithatta. Vajjon el tudjuk-e ezt képzelni a keresztyén vallásnak csupán dogmatikus vagy kizárólag a külső látszat szerint való felvétele alapján? Nem a forma szerinti keresztyénség, hanem egyedül a mély vallásos meggyőződésen alapuló hit képes az ilyen átalakulásra.

Szent István az ő egész életével példát mutatott arra, miként kell a keresztény vallás lélekemelő gondolatait, magasztos hitelveit cselekedetekbe is átültetni. Amig az erőszak leigázhat, a szó magával ragadhat, addig a példa követésre buzdit. Ez a különbség a Géza és az István kereszténysége között. A forma és a lényeg örök harca, melynél előbbi kizárólag az erőszakra s külső hatalomra támaszkodik, utóbbi pedig a meggyőződéses hitre, melynek megingatlan alapja az örök szeretet. Csak erre a szilárd alapra lehetett egy nemzet uj alkotmányát felépiteni, mely egy ezredév viharát dicsőséggel kiállotta.

Mintha azonban a közelmult tapasztalatai alapján ez az alkotmány inogni-ropogni kezdene. A hiba nem ebben az ősi alapszervben van, hanem a nemzetben, mely tudatosan lesiklott az ősi erkölcsök azon talajáról, melyből az igaz kereszténység nemzetfentartó alkotmánya sarjadzott ki. Nem a Géza, de a Szent István kereszténységére van tehát nekünk szükségünk. Nem a betü, de a lélek szerinti kereszténységre, mert mig a betü az Irás szerint »megöl«, addig »a lélek megelevenit«. Ennek a léleknek pedig Krisztus Urunk örök evangéliuma szerint kellene bennünk munkálkodnia egy egészséges nemzeti közszellem és közérzület megteremtésén, függetlenül minden egyéni érvényesülési vágytól s a kapzsi önzés Talmud izü tanitásától.

Mig a magyar nemzet demoralizációja vagyis régi erkölcseinek elhagyása a X. század folyamán a nemzet létérdeke, tehát természetes és szükségképeni, addig mai demoralizációja az egyéni érdek, kapzsi önzés, az élvezet és a jóléthajhászás szolgálatában áll s végpusztulással fenyeget, ha azt a józan belátás utjára terelve, idejében meg nem állitjuk. Mi is dogmatikus keresztények lettünk, ez pedig nem elegendő ahhoz, hogy az emberi természetet s annak megrögzött szokásait azonnal megváltoztassa.

A keresztény középkor életfájának legszebb virága az emberi érzés és gondolkozás legjellemzőbb képviselője volt a lovagság, mely intézménynek a keresztény vallás nemesebb tartalmat és irányt adott. Az élő hit a magasabb szellemi eszmények, a nemesebb erkölcsök követésére való törekvés, az egyház iránti hüség, lelkesedés az eszményi világ után, a kereszténység védelme, a fejedelem hü szolgálata, a hölgyek és a gyengébbek oltalma voltak a lovagság jellemző próbakövei, melyek után fejedelem a jobbágy, elökelő és alattvaló egyaránt lelkesedtek.

A multban minden kornak meg voltak a maga hősei, lovagjai, akik akkor hivatva voltak arra, hogy nemzeteiket mintegy képviseljék. Fájdalom, nemzeteinknek sokáig nem adatott meg, hogy a nemzetek e nemes versenyére önállóan elökészülhessen s abban méltóképen szerepeljen. Egy vigaszunk van e tekintetben, az t. i., hogy mi önmagunk felett sokáig nem rendelkeztünk és igy különös sulyt sem helyezhettünk arra, hogy nemzetünket képviselhessük, mert részben nem is lehetett. Azonban az idők megváltoztak, nekünk pedig alkalmazkodnunk kell azok járásához. Nem kellene ide más, mint az élet belső tartalmának kereszténnyebbé tétele. Ez a külső képet is átalakitaná s megteremtené ama hősöket, kik ma észrevétlenül tengődnek közöttünk.

A jelenkor igaz keresztény alkotásaival összhangban az intézmények is átalakitásra szorulnak. Egyiknek keresztény értelemben támogatnia, kiegészitenie kell a másikat, nem pedig oly ellenhatások kiváltására kell alkalmasnak lenniök, melyben a lelkiismeretet a létfeltétel legelemibb követelményeivel szemben is megalkuvásra kényszeritik. Ezért müködik majdnem minden intézményünk kereszténvi értelemben céljával homlokegyenest ellenkező irányban. Ez pedig csak a zsidó erkölcsnek s az ezen felépült intézményeknek kedvez. Ma tehát egyrészt rombolnunk kell, hogy e romokon tiszta keresztény szellemben épithessünk. Meg kell döntenünk a pénz mindenható hatalmát, mely a lélek helyett ma mindent megelevenit.

Bizony mondom nektek, hogy ennek a szinte lehetetlennek tetsző állitásnak kiindulópontja a jellem és becsületnek az őket megillető erkölcsi magaslatra való egyetemes helyezése, mi semmi egyéb, mint a megjavitott lelkiismeret és a megtisztitott közélet.

A keresztény középkor ama jellegzetes és nemes kifejezőjét, a lovagiasságot, nem ártana tehát ebben a keresztény szellemben divatositani. Sok minden másként lenne és jobban volna akkor. Egy jelenkori Szent István, ki ezt a sokat szenvedett és megsanyargatott magyar hazát még egy ezer esztendőn keresztül fenn akarja tartani, ismét csak a »demoralizáció« elvén kezdené, vagyis az uj romlott erkölcsöknek az elhagyásán s a régi nagy erkölcsöknek tisztultabb keresztény szellemben való helyreállitásán; fajunkban sok oly kitünő tulajdonság van, melyek jövőnk zálogát mintegy magukban hordják.

Erős meggyőződésem, hogy miként Szent István idejében a nemzet kezdetleges viszonyaiból a polgárosult életbe oly gyorsan bevezethető volt, azonképen lehetővé válik ez a nemzeti átalakulás kitünő tulajdonságaink és képességeink folytán mostan is, ha hagyománytiszteletünkről könnyelmüen le nem mondunk és ősi erkölcseinket áruba nem bocsátjuk.

Krisztus urunk ama kijelentése: »Én vagyok az ut, igazság és az élet!« legyen nemzetünk ujjászületésekor a mi irányitónk. Nemzetünket a jelen kor utvesztőjéből egyedül az segiti ki a diadalmas életre. Az Irás szavai szerint csak »ennek az igazságnak szolgálata bővelkedik dicsőségben«.

Ez legyen ebben a sivár korban a mi legfontosabb tanulságunk az első magyar király életéből.

A nagy csata után.

Irta: **Igmándy Géza.**

A Göncöl-szekerének rudja már nagyot fordult. A fehéres kék égen kezdtek elhalványulni a csillagok. Az éjszakavégi hüvös szél megzizegtette a füzfákat. Imittamott egy-egy sárguló hegyesvégü levél hullott az avarra. Megérezte a távoli ősz leheletét, mely észrevétlenül ült rá a Tisza mentére. A nagy csendességet csak a szél dudorászása verte fel. A vasingés vitézek kiszikkadt ágakat dobtak a tüzre. Fellobbant a láng, a füstje pedig lassan szétterpeszkedett a föld fölött. Távoltartotta az ingoványzümmögő szárnyu szunyogjait.

A vitézek közelebb huzódtak a hirtelen hamvadó parázshoz. Nézték a pislogó lángnyelveket. Hallgattak. Igaz ugyan, hogy az éjszaka is inkább csak rövid mondatokban töredezett ki az érzés a szájukon, dehát a magyar ember nem hive a szószaporitásnak. Asszonynak való az örökös kelepelés. Okos ember a kevésen is eligazodik.

— Akár hiszitek, akár nem, tegnapelőtt délután ágyudörgést hallottam... Messziről. Még a legelésző lovam is hegyezgette a fülét. Arra nyugatra. Messziről, mondom.

A többiek hallgattak. Deési András várt egy darabig, azután hozzátette:

— Akár hiszitek, akár nem.' Arra messze nyugaton.

Ismét csend. Csak a szél dudorászott és verte le az elfonnyadt leveleket. A hátuk mögött pirosodni kezdett az ég alja. A Tisza szőke hullámai megérezték a naptámadtát. Ficánkolni kezdtek. A nádasban is egyszerre megnyüzsgött az élet. Nagy csapat vadlud csapott le a folyó áradásaiba. A vizityukok riadtan menekültek a sürübe. A szélkiáltó madár csapongva jajgatott.

— Virrad — szaladt ki a szó Széki Bálint száján és megfordult. Nézte a nagyszerü nap hunyorgását. Szinte magafeledten bámult a haragos vörös kék és zöld szinekre. Kifeszitette a mellét. Mohón szivta az éles tiszta levegőt. A bölömbika szava zavarta meg. Riadt nesz, szárnycsattogás és berregés hasitott bele a csendbe. A madarak felrebbentek. A nyügbe vetett legelésző paripák felhorkantak és kitágult orral elkapták a fejüket.

— Lovas vitéz — dörmögte az öreg Deési Andorás és összehuzott szemöldökkel kémlelt dél felé. A többiek is felálltak.

— Királyi vitéz — állapitotta meg, amikor közelebb ért. Pejlováról habzott a verejték. Karcsu lábait nehezen emelgette a süppedékes zsombékokon. Fiatal vitéz ült a nyergében. Kucsmája hegye a zsebéből kandikált ki.

Homlokán széles fehér kötés éktelenkedett. Sujtásos mentéjén hosszu repedések tátongtak. Ló és lovas csupa vér, sár és piszok.

— Adjon az Isten! — köszöntött tisztességtudóan.

— Neked és öcsémuram! — fogadta az öreg.

— Kegyelmetek kiféle sereg? — kérdezte az ifju és megállitotta a lovát.

— Szapolyai János erdélyi vajda őnagysága hirlátói. Ereszkedjél le öcsémuram a nyeregből. Látom nagy utról jöttél.

— Nagyról — hagyta rá az ifju. — Mohács alól. Lóhalálában jártam. Majd eltikkadok az éhségtől, szomjuságtól. Legitten kapattam át a Tiszán. Adjanak egy korty italt, vagy harapás kenyeret.

Hárman is nyujtottak feléje kulacsot. Mohón ivott.

— Bizvást a királyi seregből vagy — tudakolta az öreg.

— Onnan — válaszolta a lovas és falta a pilises cipót.

— Nagy veszedelem szakadt ránk...

— Mondjad! — sürgették a körülötte állók.

— Elveszett a csata. Köszönöm a kegyelmetek jóságát.

— Vezessenek kegyelmetek János uramhoz. Neki hoztam gyors üzenetet.

— Pihenj meg — marasztalták valamennyien — hisz alig áll a lovad.

— Ezt a kis utat még kibirja — ellenkezett a vitéz. — Sietős dolgom van a vajda őnagyságával.

Amig Deési Andorás lovát előkeritették, az öreg dörmögött:

— Megmondtam. Harmadnapja korányosan délután hallottam az ágyuzást. Arra nyugatra.

— Nagyboldogasszony havának huszonkilencedik napján Mohács és Nyárád között — bólintott a követ.

Az öreg is felkászolódott a nyeregbe és kettesben megindultak kelet felé. A nád suhogva csapódott össze mögöttük. Amikor átjutottak a sürüjén és felkaptattak a lankákra, ismét megszólalt az öreg.

— Sebes vagy, látom.

— Ott kaptam a csatában. Az egyik ispahi vezér kardja legyintette meg a homlokomat. Ebcsont beheged! Bár ilyen volna a mi nagy bajunk is...

Sóhajtott. Gyorsabb ügetésre nógatta a lovát, de a nemes állat nem birta. Lassan poroszkáltak.

— Ehelyt nagy menydörgés, zivatar volt akkor.

— Ott is — kezdte az ifju és megoldódott a nyelve. — Éppen ma hét hete, hogy elindultunk Budáról. Alig volt hatezernyi a királyi sereg. Lajos király hasztalan üzengetett, a főpapok és urak nem akartak gyülekezni. Azt mondogatták, menjen a király a drágalátos udvari népével. A németekkel, lengyelekkel, olaszokkal. Nagyboldogasszony napján érkeztünk Tolnára. Akkorra összeverődött vagy tizenkétezer ember. A hirlátók még egyre jöttek. A szultán átkelt a Dráván, Eszéket hamuvá égette és megindult felfelé: Buda elfoglalására, hogy megbosszulja követének oktalan meggyalázását. Kétszázezer vitéz kisérte és mi alig voltunk huszezren. Még vezérünk se akadt. Lajos király nem volt járatos a hadvezetésben. Fiatal is hozzá. Báthori István nádor uram a köszvényes lábával alig tud felkapaszkodni. Volt még valami cifranevü idegen gróf, de azt meg mi nem akartuk. Igy esett a király választása Tomory Pál uramra, aki kalocsai érsek létére nagysokára fogadta el a tisztséget. Az alvezér Szapolyai György uram lett, aki kikötötte, hogy mihelyt megérkezik János bátyja, az erdélyi vajda, az legyen a fővezér. Mi, vitézi nép is valamennyien János uramban biztunk. Fortélyos eszéről és kardja erejéről sokat hallottunk. De csak nem jött meg a hadával.

— Nagy utat róttunk le mi is — szakitotta meg az öreg. — Éjt, napot jöttünk. De a gyalognép nemállta. Negyednapja tanyáztunk itt. Az ácsok már csinálják a hidat.

— A királyi seregben az a hir járta, hogy kegyelmetek szánt-szándékkal késlekedtek...

— Nem igaz! Hazugság! — hördült fel az öreg.

— Hiszen mondom — védekezett az ifju —, csak János uram irigyei beszélgettek. Mi ugy sem hittük el.

— A gazok! — dörmögte a vén Deési —, ha még egy hetet várnak, a mi huszezer jó vitézünk ellátta volna a szultán baját.

— Mi is azt mondtuk — erősitgette a másik —, da az urak támadni akartak. Huszönötezerre szaporodtunk és nagy lett a bátorság. Lehuzódtunk Mohács felé. A laposon ütöttünk sátrat. Másnap megérkezett a török és megszállta a környék halmait. Tomori uram már délben csatarendbe állitotta a sereget. Karéjba. Közepén a király. Mögötte az érsekek, püspökök és a vasinges lovasok. Előttük a hatvan ágyu egy csomóban. A gyalogos ijászok és puskások után következtek a derék lovasok. Amikor a király és a nádorispán uram elvágtatott a sor előtt, nagy volt az örvendezés. Mindenki verekedni akart. Azután a törökök megfujták a sipokat. Megindultak. Dübörgött a föld és harsogott az Allah! Tüzött a nap. Akár a kemencében lettünk volna. Ezalatt a török ispahik Nyárád felől oldalba kapták a mieinket. Odahallatszott a csatazaj. A középen is megfujták a riadót. Lajos király felette mives aranyos-sisakját, de beesett arca inkább a halottéhoz volt hasonlatos...

— Azután?! — sürgette az öreg.

— Azután — folytatta az ifju szomoruan — felcsattant nálunk a Jézus! kiáltás és rázudultunk az ellenségre. Előttem nyargalt Drághfy uram az ország zászlajával. Ritkult a pogány. Vágtuk emberül. Felragyogott az arcunk. Győztünk! — örvendeztünk —, de egy szemhunyorgatásra rá eldördült az a háromszáz török ágyu. Ott az orrunk előtt. Hullott a magyar is, pogány is. En valahogy megmaradtam. Összeverődtünk vagy ötvenen.

(Folytatjuk.)

Erős kéz.*

Irta: **Nagy Sándor dr.**, a Faluszövetség osztályigazgatója.

Egy marokba szoruló, megbarnult jobbkezet őriznek arany keretben, diszes üvegszekrény alatt a budai királyi vár kápolnájában. Szent István, első nagy királyunk dicsőséges szent jobbja az, mely augusztus 20-án, ez évben is kimozdul rejtekéből... és áhitatos, komoly magyaroktól kisérve, ünnepi körmenetben vonul végig Buda ősi terein. Hangzik majd az ének: »Hol vagy magyarok tündöklő csillaga?! Hol vagy István király, Téged magyar kiván, gyászos öltözötben. Te előtted sirván!«...

Régi, szomoru magyar korszakok szenvedéseiből iródott az ének minden szava s a multak könnyes sóhajtásaiból keletkezett annak dallama, de mintha benne sirna a jelen magyarságának minden szive bánata, keserü árvasága s mintha belőle áradna ki egyetlen óhaja, reménye is...

Szent István, a honfoglaló Árpád ükkunokája, az ország első rendezője, szervezője volt. Ő rakta le tulajdonképen a későbbi Magyarország fundamentumait és ő biztositotta a honfoglalás szerzeményét a késői unokáknak. A történelem ismerői nemcsak a középkori legendák hatalmas szentje előtt hódolnak készséggel, hanem bámulattal adóznak a messzetekintő fejedelem, a céltudatosan dolgozó, keményakaratu és kezü uralkodó előtt is.

A honfoglalás csak telekszerzés volt tulajdonképen, a vérrel kiharcolt szerzeményt csak épitő munkával lehetett biztositani.

Messze mennénk, ha ennek nagyon is a részleteibe bocsátkoznánk. Annyi tény, hogy Magyarország ország, a magyarság egységes nemzet csak az ő fellépésével lett. Mert, amit a honfoglaló hét vezér közakarattal szerzett, azt az utódai külön akarata már végveszéllyel fenyegette. A kalandos portyázások, majdnem kivétel nélkül, az egyes törzsek külön vállalkozása volt. A nemzet ereje pusztult, összetartása szétfolyt, egységes nemzetfentartó, országalkotó terv nélkül senyvedt egyre a kalandok ingó talaján. Ha külföldi zsákmány nem volt, akkor itthon kerestek. A harácsolás, a tolvajlás és rablás nagyon elszaporodott.

Minden jó törvényt és rendeletet meghiusitott a törzsfők ellentétes akarata. Habozásra, alkudozásra nem volt idő, mert a közjó, a nemzet élete forgott veszedelemben és a legfőbb törvény gyors cselekvést sürgetett.

* A »Faluszövetség Tudositójá«-ból.

Szent István, tehát fejedelmi parancsszóra megszüntette a törzsfők hatalmát, elszedte birtokaikat, amelyeket a meg nem szállott területekkel együtt királyinak jelentett ki. Ezekre mindenüvő elküldte ispánjait, akik azokat gazdaságilag és katonailag megszervezték. Így keletkeztek a vármegyék. Az előbb még nomád országnak egységes közigazgatása lett, önálló királyi hadserege és a kezdődő államháztartásnak önálló jövedelme. Hogy pedig ugy politikailag, mint gazdaságilag a müveltebb nyugati országokhoz kapcsolódhasson, királyi parancsszóra eltiltotta a pogány vallást és behozta a kereszténységet.

Képzelhetjük mekkora felháborodást és elkeseredést idéztek fel törvényei a hagyományokhoz annyira ragaszkodó pogány magyarságban, amikor mindazt, ami addig szent volt előttük gyermekkoruk óta, meg kellett vetni s rabszolgáik istenét imádni. Jöttek is egymásután a lázadások hirei, Koppány vezénylete alatt felkelt a Dunántul jórésze, Ajtony alatt a Délvidék, Gyulával az élén pedig egész Erdély és Tiszántul. De Szent István erős kézzel nyult a háborgó eseményektől elragadott gyeplő után. Veszprém alatt legyőzte Koppányt, felnégyelve az ország négy tájára elrettentő például kiszögezteti. Gyulát, rokonát, pedig az egész családjával börtönbe záratja. A keresztény hit védelmére még keményebb rendeletek hoz. A rablók, tolvajok ellen pedig kiadja szigoru törvényeit. Az erős kéz, egy percre sem enyhült, de minden mozdulatát az egész nemzet érdeke, az ország üdve s a közjó irányitotta. Nem volt uralkodói kéz, mely oly keményen és mélyen nyult volna be népe erzelmeibe, amely egyesekből és a nagy átlagból annyi titkos és nyilt ellenszenvet váltott volna ki, mint az övé és mégis halála után negyvenkét év mulva felbontják sirját, kiveszik épen maradt jobbkezét és legdrágább ereklyeként helyezik el az utókor számára. Törvényeit, rendelkezéseit mind a legnagyobb tiszteletben tartják. Amit a »Szent Király« adott, azt egyik se másitotta meg, az általa felszabaditott rabszolgák, mint a Szent Király szabadjai, mind végig megtartották kiváltságaikat. A Szentjobb tiszteletére nemsokára templom, apátság épült, emléke oltárra került, mert az uralkodónak nagyobb erényre nem lehetett, a közjó szolgálatánál. Áldott, szent az a kéz, mely mindig és mindenben csak a hazát és az igazságot szolgálja. A kéz, mely az első nagy nemzeti válságot oly eréllyel és sikerrel oldotta meg, minden óhajtás tárgya lett a későbbi válság és nemzeti bajok idején is. Milliók ajkáról tört fel ilyenkor az ének: Hol vagy István király, Téged magyar kiván!

Ott, az ő erős kezét, igazságos szivét kivánja ma is vissza sok millió magyar, vagy egy hozzá hasonlót, aki erélyben és igazságban őt megközeliti.

Vidám világ.

A marosvásárhelyi 9-es huszároknál bundásokat oktattak a lovaglás épületes tudományára. Kucuga huszár ugy ült a lovon, mint a béka a csalánban. Örült, hogy él és keményen fogta a kápát.

Ordas tizedes rákiált Kucuga huszárra:

— Te, te emberformáju majom, hogy ülsz a nyeregben? Szállj le, szállj le onnét s nézd meg magad a földről, hogy milyen szörnyü látvány vagy te lóháton!

SPORT.

Európa uszóbajnokságai.

Folyó hó 18-án, szerdán nyitotta meg nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága a királyi hercegek és társadalmi életünk számos kiválóságának jelenlétében az európai uszóbajnoki versenyt a Császárfürdő nemrégiben elkészült uj uszodájában. A mérkőzések öt napon át tartottak és már az első napon egy világrekord és két magyar rekordjavitás történt. Az első szám meghivásos 50 méteres verseny volt, amelyben Gáborffy Antal (NSC) győzött 28.4 idő alatt. A második verseny az 1500 méteres világbajnokság előfutamában első Arne Borg (svéd), idő 20 perc 04.8 mp (világrekord), második Rademacher (német), 22 p 34.2 mp, harmadik Halasy (magyar), 22 p 54.6 mp; a második előfutamban első Berges (német), 22 p 30.4 mp, második Páhok (magyar), 22 p 54.2 mp (országos rekord), harmadik Koutek (cseh), 23 p 51.2 mp, akinek helyezése ellen azonban az olaszok akadályozás miatt óvást tettek. — A vizipólómérkőzésen Magyarország 3:1 félidő után 8:1 arányban legyőzte a németeket.

A második napon a 400 és 200 méteres bajnokságok előfutamai után Belgium és Németország közti vizipólómérkőzés 6:4 arányban Németország javára végződött.

A harmadik napon a 200 méteres melluszóbajnokságban: 1. E. Rademacher (német), 2 p 52.6 mp, 2. Parys (belga), 2 p 54.8 mp, 3. Prasse (német), 4. Linders (svéd), 3 p 00.2 mp, 5. Schäffer (osztrák), 6. Friedberger (osztrák). — 1500 méteres gyorsuszóbajnokság: 1. Arne Borg (svéd), 21 p 29.2 mp, 2. Berges (német), 22 p 8.2 mp (német rekord), 3. J. Rademacher (német), 22 p 19 mp, 4. Halassy (magyar), 22 p 25 mp (magyar rekord), 5. Páhok (magyar), 22 p 33.2 mp, 6. Koutek (cseh), 23 p 43.6 mp. — A toronyugróbajnokságban: 1. Luber (német), 112.84 ponttal, 2. Öberg (svéd), 107.6 pont, 3. Knight (angol), 101.60 pont, 4. Stadelmayer (osztrák), 100.1 pont, 5. Staudinger (osztrák), 100.00 pont, 6. Riebschläger (német), 99.74 pont. — A vizipólómérkőzések eredményei: Magyarország—Belgium 5:0 (0:0); Svédország—Németország 5:4 (2:3).

A negyedik napon az előfutamok után Európa 400 méteres bajnoksága került döntőre, melyben: 1. Arne Borg (svéd), 5 p 14.2 mp, 2. Heinrich (német), 5 p 21.6 mp, 3. Berges (német), 5 p 25.6 mp, 4. Fehér (magyar), 5 p 33.8 mp, 5. Wannie (magyar), 5 p 34.6 mp, 6. Antos (cseh), 5 p 44 mp, 7. Koutek (cseh), 5 p 52 mp. — Vizipólómérkőzés Belgium—Svédország között 3:3 arányban végződött.

Vasárnap délután fejezték be Európa uszóbajnokságait. A közönség teljesen megtöltötte a Stadiont, sőt még az uszodán kivül is ezrekre rugó tömeg várta az eredményeket. A verseny legnagyobb eseménye Bárány István győzelme, aki a világhires svéd Arne Borgot legyőzte. A közönség leirhatatlan lelkesedéssel fogadta az egri fiu győzelmét. A hátuszás döntője után nagy botrány támadt. A versenyt holtversenyben nyerte Bartha és Fröhlich. A versenyt megismételték, amikor Bartha másfél testhosszal győzött, azonban a németek óvást emeltek a győzelem ellen, mert Bartha állitólag szabálytalanul fordult. A közönség olyan fenyegető magaviseletet tanusitott, hogy a versenybiróság nem merte az itéletet kihirdetni. — A vizipólómérkőzésben szintén a magyar csapat győzött a svédek ellen. Az Európa-bajnokság vizipoloversenyében: 1. Magyarország hat ponttal, 2. Svédország három ponttal, 3. Németország két ponttal, 4. Belgium egy ponttal. A verseny utolsó napjának eredményei a következők: 100 m-es gyorsuszás: 1. Bárány István (magyar), 1 p 01 mp (országos rekord), 2. Arne Borg (svéd), 1 p 01.2 mp, 3. Werner (svéd), 1 p 3.8 mp, 4. Heinrich (német), 1 p 04.4 mp, 5. Gáborffy (magyar), 1 p 05.2 mp, 6. Heitmann (német), 1 p 06.2 mp. — 100 m-es hátuszás: 1. holtversenyben Bartha (magyar) és Fröhlich (német), 1 p 16 mp, 2. Lundel (svéd), 1 p 16.4 mp, 3. Bitskey (magyar), 1 p 18 mp, 4. Trenschl (német), 1 p 19.4 mp, 5. Dworsak (osztrák). — 4×200 m-es staféta: 1. Németország 9 p 57.2 mp, 2. Magyarország 10 p 3.4 mp, 3. Svédország 10 p 9.8 mp (Bárány a stafétában is legyőzte Arne Borgot), 4. Csehország 10 p 36.7 mp, 5. Olaszország 10 p 49 mp, 6. Spanyolország 11 p 50 mp. — Müugróbajnokság: 1. Mund (német), 186.42 ponttal, 2. Lechnir (német), 173.52 ponttal, 3. Balázs (cseh), 164.76 ponttal, 4. Staudinger (osztrák), 161.24 ponttal, 5. Öberg (svéd), 159.16 ponttal, 6. Arnold (osztrák), 146 ponttal. — Vizipólómérkőzés: Magyarország—Svédország 3:2 (3:0).

A Smith Jeremias volt népszövetségi főbiztos által az Európa-bajnokságra alapitott népszövetségi vándordijat Németország nyerte meg 101½ ponttal, 2. Svédország 61 ponttal, 3. Magyarország 60 ponttal, 4. Csehország 13½ ponttal, 5. Ausztria 12 ponttal, 6. Belgium 11 ponttal, 7. Anglia 4 ponttal.

—

Labdarugómérkőzések. Magyarország—Lengyelország 4:1 (3:0). Budapest—Temesvár városközi mérkőzés 1:1 (1:1).

Szerkesztői posta.

vitéz **Veress Szilárd.** Nagyon örvendünk, ha olvasónk vagy munkatársunk bizalommal fordul hozzánk. Segitettünk már és a jövőben igaz akarással még többet szeretnénk tenni olvasóinkért. Sajnos, a földszerzés kérdésében senkinek sem tudunk segiteni. Azt javasoljuk, forduljon e kéréssel a megyei Szék utján az O. V. Székhez. Erre már volt példa s az eredményre ezuton lehet legtöbb reménye. — vitéz **Vágó Lajos.** Hirdetésekre vonatkozó tudnivalókat olvassa el a folyó évi május 30. számunkban. Hirdetést kérjük olvashatóan irja le ujból. — vitéz **Kurunczi Péter.** Levelét az illetékes megyei Vitézi Széknek elküldtük, mert ez hivatalos ügy. Lapot kötelesek vagyunk mindenkinek küldeni. Kérjük, szorgalmasan olvassa mindig át. — **Bászel Elek,** okl. gazda. Cikket köszönjük. Közöltük. — vitéz **Deák Lajos.** Vitézavatásról igen szép képek készültek. Fényképész cime folyó évi julius 25. és következő számokban van. — vitéz **Machula Béla.** Verset közöltük.

CSÁTHY FERENC R.-T.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.

BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.

BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és **Első szerelem.** Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Alkalmi vétel!

Családi okok miatt 60 családos méhészetemet eladom. Népes, fiatal anyás, jóvérü törzseim, 42-es vándor, Bocomádi álló, rakodó, kaptárakba és szalmakasokban, szép világos lépeken, kellő mézkészlettel vannak. Törzseim 1924—25. fiatal anyákkal rendelkeznek. Betegségmentességet garantálom. Telepem, amely Somogyszentmiklóson (Nagykanizsa mellett) fekszik, bárki által megtekinthető. Érdeklődés esetén válaszbélyeget kérek.

vitéz Szőcs Ferenc

Nagykanizsa, Kossuth-tér 6.

Ezüstnyultenyésztők!

Tenyészállatokat megvételre vagy vérfelfrissitésre cserébe világos-, közép- vagy sötétszürke szinárnyalatban ajánl **vitéz Laboda János, Szentpéterfa, Vasm.**

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, svajci órák:

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely.

Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.

rádió eladási osztálya

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Telefon 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 36. SZÁM. 1926. SZEPTEMBER HÓ 5.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁR 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

KÖNYVTÁRJA

1686—1926.

Alig hangzottak el a kegyelet szavai Mohács mezején s ime ismét emlékeznünk kell. 1526 augusztus 29-én százötven évre megszünt a magyar államhatalom s 1686 szeptember 2-án került vissza Budavár a török kezéről. E két dátum közé esik a magyar történelem, bizonyára legvéresebb s legnehezebb korszaka, melyhez szenvedésben, áldozatokban, könnyben és nyomorban csak a tatárdulást s a magunk keserves történeti idejét hasonlithatjuk.

1926 szeptember másodika a kétszáznegyvenedik évfordulója annak, hogy lotharingiai Károly herceg szövetséges csapatai, elsősorban a magyar vitézség segélyével visszavivták Budavárát.

Ez az évforduló bizonyára nem olyan megrázó jelentőségü, mint Mohácsé, de történelmi méreteiben hasonló ahhoz. Mert bár Budavár visszavételével nem is állithattuk vissza a magyar nemzet Mátyás-korabeli dicsőségét, sulyát s világtekintélyét — amely tény, kétségtelenül rajtunk kivül álló okok következménye volt — Buda felszabaditása mégis világtörténelmi fordulópont volt, az utána következő idő pedig kérlelhetetlen pontosságu igazolója lett Zrinyi Miklós, a költő profeciájának, aki azt mondotta, hogy magyar karddal és vérrel kell megszabadulnunk a török igától, mert különben ujabb gyámság alá kerülünk.

Budavára az Anjouk s a Hunyadyak kora óta szimbolummá növekedett a nemzet szemében. Évszázadokon át e dunajobbparti dombról sugárzott szerte a világba a magyarság hire, ereje, gazdagsága, hatalma s az akkori időkben szinte páratlan nemzetközi tekintélye. A századok viharai közepette Budát figyelte aggódó szemmel a magyar s legnagyobb sanyargattatásainak idején kelt a magyar lélek ősi, bizakodó jelszava, melyet a későbbi kor költője igy fogalmazott meg: »Él magyar, áll Buda még!« Amig Buda állott, addig sohasem hitte magát elveszettnek a nemzet.

És épen Budavárának szimbolikus volta inditotta a lanttal s karddal harcoló Zrinyi Miklóst folytonos harcaira, lázas, felszabaditó terveinek kigondolására, türelmetelen harci sürgetéseire. Világhirü téli hadjáratának végső stratégiai célja Budavár volt. A budai török erőt akarta elszigetelni az eszéki Drávahid felégetésével, a nagy török felvonulások hadiutjának elvágásával. A mai kor katonája talán csodálkozással gondolkodik el azon, hogy mekkora sulyt tulajdonitottak őseink Budavárának, hiszen e hely stratégiai jelentősége nem látszik döntő fontosságunak a nemzet életére nézve.

Ám Zrinyi Miklós, a költő, a török idők e legnagyobb szabadságharcosa nemcsak stratégiai pontot látott Budában, hanem talán mindenekelőtt a szimbólumot, a hitetsugárzó, Szent István koronájátőrző szent hegyet, amelynek birtoka vagy elvesztése az élet-halál kérdésével egyértékü volt a magyarság szemében.

S megértjük e nagy hadvezér és aggódó államférfi türelmetlenségét is, amely egy egész élet folytonos harci sürgetésében, fegyverkezésében, tervezgetésében, ostorozásában és buzditásában jelentkezett, ha észbe vesszük — azóta százszorosan igazolt — látnoki jövendölését: hogy aki felszabaditja Budát, az uralkodik a nemzeten. Ha nem magyar kard és vér veszi vissza, akkor gyámság alá kerül a magyar. Ha idegeneket hivunk be segitségül a felszabaditás nagy harcához, akkor az idegenek uralkodni is akarnak rajtunk.

Zrinyi Miklós szavai rettentő pontossággal igazolódtak. Ócsse, Péter, már az idegen hatalom bárdja alatt vérzik el, Zrinyi Ilona, Buda visszavételével szinte egyidejüleg, már Munkácsot kénytelen védeni a segitséget nyujtó idegen ellen s alig tiz évvel Buda visszavétele után a harmadik Zrinyi-ivadék: II. Rákóczi Ferenc kénytelen kardot huzni, hogy keserü harcaival, fájdalmas végzetével legyen igazolója a költő ős jóslatának.

És bizonyára e történelmi igazság tudatában törtek előre a kétségbeesés elszántságával, a hátraküldött, a győzelmes rohamtól eltiltott magyar csapatok lotharingiai Károly seregében is s Petneházy Dávid legendás magyar hajdui e történelmi igazság bekövetkezését akarták ösztönösen elháritani, mikor ők akarták az első zászlót, a magyar zászlót feltüzni Buda bástyáira.

Petneházy és hős magyarjai elsők is lettek a bástyán, ám a jövőt egy kitüzött zászló már nem tudta másképen forditani. Az idegenek itt voltak már. Kezükben fegyver volt és hatalom s az idegen segitséggel visszavett Buda többé sohasem lett azzá, ami Mátyás alatt volt.

S ma amikor, bár csonkán, visszakapta függetlenségét az ország, nekünk, e nagyterhü, nagysorsu és nagycélu nemzedéknek kell kialakitanunk az uj magyar nemzeti lelket, amely erkölcsi és nemzeti szenthellyé avatja ujból, drága szimbolummá emeli ujból a koronaőrző Budavárát.

Ma, amikor Budavár visszavételének évfordulója köszönt ránk; emlékezzünk kegyelettel Petneházy Dávidról és magyar vitézeiről és tanuljunk, miként Mohács példájából is tanultunk.

Minden nemzeti feltámadás alapja csak a nemzet önmaga lehet!

A magunk erejét kell növelnünk, csak a magunk erejében bizhatunk, mert csak az az áldozat terem függetlenséget s uj életet, melyet teljes egészében mi hoztunk meg!

(Gy. d.)

VITÉZI ÉLET.

Adóbuza hivatalos ára.

A m. kir. Pénzügyminiszter a vagyonváltság-földek után fizetendő adóbuza árát 1926. szeptember havára 350 ezer koronában állapitotta meg. O. V. Sz.

Felhivás!

Felhivom Északpest vármegye vitézeit, hogy a vitézi jelvénybe a zöld igazolvány számát mindenki haladéktalanul vésesse be. Ennek megtörténte az illetékes járási vitézi hadnagynak jelentendő. A járási hadnagy urakat pedig kérem, hogy a bevésés megtörténtét ide folyó évi december 1-ig jelentsék. Székkapitány.

Felhivás Győr-Moson-Pozsony vármegye vitézeihez!

Ujmalomsokon kilenc, egyenként 12 katasztrális holdnyi területü vitézi telek és a vele szomszédos Takácsi községben egy 10 katasztrális hold 749 négyzetölnyi vitézi telek jutott megváltás utján a Vitézi Rend birtokába, a Szold Manó-féle háborus szerzeményü nagybirtokból. A földek jó minőségüek és nincsenek ár- vagy talajviznek kitéve.

Felhivom a vármegye telketlen vitézeit, hogy nálam személyesen vagy irásban folyó évi szeptember hó 15-ig jelentkezzenek, akik itt telekhez óhajtanak jutni. Azt is közlöm, hogy a vármegyében előreláthatólag ez az utolsó lehetőség, midőn a földbirtoktörvény során vitézi telket nyerhetünk. (262/msz. 1926.)

*

Az OFB 12.581/24. számu itéletével Mosonszentpéter község határában vagyonváltságföldből 10 katasztrális hold került a Vitézi Rend birtokába. E telek már ki van mérve s azonnal müvelés alá vehető.

Felhivom a vármegyei vitézeket, hogy aki ezen vitézi telekre igényt tart, azt ide folyó évi szeptember hó 10-ig irásban vagy szóval jelentse be. (260/msz. 1926.)

Székkapitányság.

Budapest székesfőváros legénységi vitézeihez!

F. évi szeptember hó 7-én 20 órakor a »Budai Lövölde« kerthelyiségében bajtársi összejövetelt tartok. (II. Marcibányi-tér.)

Megjelenés nem kötelező, de kivánatos.

Ezen alkalomra a Budapesten tartózkodó, de más várm. vitézi szék állományába tartozó legénységi vitézeket is meghivom.

A fenti helyiség elérhető a 15, 17, 33, 35, 51, 60, 79 79 és 4 villamoskocsikkal. Leszállóhely: Széna-tér, régi Szent János kórháza. **Budapest Székkapitánya.**

Sopron vármegyének vitézeihez!

Alábbiakról értesitem a vitézeket:

1. Mindazok, akik lóval való ellátásukat kérték, kérelmük beérkezésének sorrendjében elő lettek jegyezve; eddig összesen 40-en.

Hogy mikor és hány ló fog rendelkezésre állni, azt még a katonai parancsnokságok maguk sem tudják. Ily irányu kérdésekre tehát nem felelhetek és azok a jövőben mellőzendők.

2. A családban beállott változásoknál a ker. halotti-levél stb. minél előbb beterjesztendő. Egyszerü jelentésre nem lehet a nyilvántartást helyesbiteni, csak okmányok alapján.

3. Csepreg község határában egy 8-holdas, Nemeskér határában egy 17-holdas, Czirák határában egy 9-holdas, Répcecsáford határában négy 10-holdas és Fertőhomok határában egy 11-holdas vitézi járadékkal azonnal átvehető. Igénylők jelentkezzenek. **Székkapitány.**

Sopron vármegye vitézeihez!

A f. évi szeptember 26-ra tervezett ünnepélyes telekátadással kapcsolatban felszólitom alább nevezett vitézeket, hogy készittesenek egy 22 cm. hosszu és 12 cm. széles fehér mosott puha vászonzacskót, ebbe tegyenek telkükről jól megszáritott és összemorzsolt földet és kössék le spárgával. Egy ráerősitett kemény papirosra irja reá minden vitéz a nevét és vitézitelkének számát.

E földzacskók összegyüjtése és beszolgáltatása végett az egymáshoz közel eső községek vitézei, lépjenek egymással érintkezésbe. Igy egybegyüjtött és továbbadott zacskók a közelbenlakó vitézek által legkésőbb szeptember 15-én Sopron vármegye Vitézi Székkapitányság irodájába beadandók.

vitéz dr. Simon Elemér főispán, Sopron (s. 1*)
vitéz Kovács István, Pusztacsalád (i.1)
vitéz Fodor László, Pusztacsalád (i. 2)
vitéz Bányai Károly, Bremberg (i. 3)
vitéz Boros Mihály, Sopron (i. 4)
vitéz ifj. Erdei Béla, Sopron (i. 5)
vitéz Köves Alajos, Sopron (i. 6)
vitéz Hófalvi János, Sopron (i. 7)
vitéz Karvaly Mátyás, Sopron (i. 8)
vitéz Kardos József, Sopron (i. 9)
vitéz Völgyes Mihály, Sopron (i. 10)
vitéz Mezősi Mihály, Sopron (i. 11)
vitéz Szalai Konrád, Sopron (i. 12)
vitéz Radnai Gyula, Sopron (i. 14)
vitéz Rózsadombi János, Ujkér (i. 15)
vitéz Kovács István; Gyalóka (1)
vitéz Sipőcz Lajos, Barbacs (2)
vitéz Angyal József, Barbacs (3)
vitéz Pinyei András, Pinye (4)
vitéz Tóth Gyula, Rábatamási (6)
vitéz Csanádi János, Kislédecz (7)
vitéz Árpás György, Kislédecz (8)
vitéz Undi Sándor, Und (9)
vitéz Szőlősi Mihály, Babot (11)
vitéz Ronts Ferenc, Szilsárkány (12)
vitéz Kálmán Sándor, Szil (13)
vitéz Tamásfi Vida, Csapod (14)
vitéz Bella István, Sopron (15)
vitéz Nagy István, Csapod (16)
vitéz Gőcsei János, Győrő (17)
vitéz Hajós Gábor, Győrő (18)
vitéz Dániel István, Mihályi (19)
vitéz Babos István, Himód (20)
vitéz Hullámos György, Himód (21)
vitéz Iszkai László, Pallag-pta. (22)
vitéz id. Tóth János, Acsalag (23)
vitéz Szalai István, Acsalag (24)
vitéz Gősi Ferenc, Bősárkány (25)
vitéz Gősi Gyula, Bősárkány (26)
vitéz Hidegségi Lajos, Hidegség (27)
vitéz Hidegségi Imre, Hidegség (28)
vitéz Nagycenki Emil, Nagycenk (29)
vitéz Gömöri Károly, Fertőboz (30)
vitéz Kishegyi József, Fertőhomok (31)
vitéz Szalai Boldizsár, Bogyoszló (32)
vitéz Giczi József, Bogyoszló (33)
vitéz Nagy Károly, Szany (34)
vitéz Péter Sándor, Szárföld (35)
vitéz Szalai Gyula, Szárföld (36)
vitéz Rákosi János, Fertőrákos (37)
vitéz Both Lajos városmányosa, Sopron (38)
vitéz Kalmár Lajos, Balf (39)
vitéz Nemesvisi József, Nemesvis (40)
vitéz Mesterházi János, Peresznye (41)
vitéz Tölgyes József, Tormás-pta. (42)
vitéz Somogyi István, Csepreg (43)
vitéz Csepregi István, Csepreg (44)
vitéz Kóbor Ferenc, Csepreg (45)
vitéz Gosztonyi Lajos, Alsószakony (46)
vitéz Sümegi Gyula, Sopron (47)
vitéz Tóth Péter, Sopron (48)
vitéz Bölcs Ferenc, Horvátzsidány (50)
vitéz Kondor János, Peresznye (51)
vitéz néhai Ladányi Péter várom., Budapest (52)
vitéz Bölcs János, Sopron (53)
vitéz Czenki József, Hidegség (54)
vitéz Saródi Lajos, Fertőboz (55)
vitéz Somogyi Pál, Bánfalva (56)

* A zárjel között levő számok a vitézi telkek száma.

vitéz Jáki János, Fertőboz (57)
vitéz Molnár István, Fertőboz (58)
vitéz Csuka József, Alszopor (59)
vitéz Bősze Ferenc, Felsőság (60)
vitéz Lóránt István, Sajtoskál (61)
vitéz Sütő Ferenc, Felsőság (62)
vitéz Bodács István, Rábaszentandrás (63)
vitéz Gábor József, Szárföld (64)
vitéz Tordai János, Tüskevér (65)
vitéz Csonka Pál, Szombathely (66)
vitéz Mészáros Géza, Osli (67)
vitéz Hegyi Lajos, Osli (68)
vitéz Árpási Márton, Osli (69)
vitéz Pócza Gyula, Kenyeri (70)
vitéz Németh József, Csorna (71)
vitéz Hordós József, Rábacsanak (72)
vitéz Horváth Lajos, Damonya (73)
vitéz Fülöp Ferenc, Chernelháza (74)
vitéz Szabó Kálmán, Bágyog (75)
vitéz Halmos József, Nemeskér (72)
vitéz Boros János, Nemeskér (78)
vitéz Takács András, Rábapordány (81)
vitéz Dóczy Dénes, Dőr (82)
vitéz Kiss Vince, Rábaszováth (83)
vitéz Pintér Ferenc, Rábapordány (84)
vitéz Boda István, Csorna (85)
vitéz Németh János, Sopron (86)
vitéz Menyhárt Antal, Nagylozs (87)
vitéz Lőrincz János, Röjtök (89)
vitéz Varga János, Nagylozs (90)
vitéz Ölbei Mihály, Sopronkövesd (91)
vitéz Inczédi József, Sopronkövesd (91)
vitéz Pete József, Sopronkövesd (93)
vitéz Antal István, Sopronkövesd (94)
vitéz Győrvári István, Sopronkövesd (95)
vitéz Tihanyi József, Fertőszentmiklós (96)
vitéz Polgár István, Fertőszentmiklós (97)
vitéz Füzi Lajos, Fertőszentmiklós (98)
vitéz Horváth József, Fertőszentmiklós (99)
vitéz Kovács Dénes, Eszterháza (100)
vitéz Réti József, Esztergom (101)
vitéz Karikás Gyula, Rábakeczöl (103)
vitéz Böröczky Dániel, Rábakeczöl (104)
vitéz Mátics László, Vásárosfalu (105)
vitéz Török Sándor, Czirák (106)
vitéz Bella Lajos, Czirák (107)
vitéz Boros József, Szombathely (109)
vitéz Balog András, Iván (114)
vitéz Aranyos József, Iván (115)

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Helyesbítés.

A buzának »Porzol«-lal való csávázásánál 100 kg. vetőmagra nem 200 gr. »Porzol«-ra van szükség, amint a f. hó 15-iki lapunkban megjelent buzaüszög elleni csávázási cikkünkben véletlenül irtuk, hanem 250 gr-ra.

Miért silány a rozstermésünk?

Erre a kérdésre könnyü feleletet adni. Rossz a rozstermésünk először is azért, mert leromlott, kis terméseket szolgáltató fajtát termelünk és rossz a termésünk azért, mert tápanyagban hiányt szenvedő talajba vetjük a rozsvetőmagot. Ezen két oknak tulajdonitható, hogy széltében-hosszában az országnak rövid, ablakos, kevés magot termő rozskalászokat ringat a szél és erre kenik a hibát, mondván: esős, hüvös, szeles volt az időjárás s ezért a rozs igen ablakos. Szó sincs róla, a virágzás idején uralkodó időjárásnak befolyása van a kalász megtermékenyültségére, rosztermésünk először is azért, mert leromlott, kis de nem abban a mértékben, mint azt annak tulajdonitjuk. A kalász ablakossága vagy más szóval: foghijjassága átöröklődő tulajdonsága a leromlott fajtának, miért is, ha ezt kiakarjuk küszöbölni rozstábláinkról, akkor első feladatunk a leromlott fajta termelésének felhagyása, illetve jobb, termőképesebb fajtával való felcserélése.

Már most, ha azt kérdezzük, hogy milyen rozsfajtával cseréljük fel az eddig leromlott rozsfajtát, ugy erre határozottan azt a választ adhatom, hogy a nemesitett rozsfajták-kalászformával rendelkeznek, többet termőek ugy szem-, mint szalmatermés tekintetében. Igy például a hatvani nemesitett rozs hosszu, négy kifogástalan magsoru kalásszal rendelkezik, erős és hosszu szalmáju. Ezzel a rozszsal az eddig elért termésátlag kat. holdankint 14.39 métermázsa (12—18.5 métermázsa közt mozog) a vele összehasonlitott régi rozsfajtának 8.89 métermázsa átlagtermésével szemben. — Eszerint többtermés a hatvani nemesitett rozsfajta javára 5.5 métermázsa volt, ami 61.87 százaléknak felel meg.

Azonban a nemesitett rozsfajták, hogy termőképességüket teljes mértékben érvényre jutassák, több «épitő anyagot», azaz tápanyagot igényelnek, mint a közönséges, elkorcsosodott, gyenge termést adó fajták. Igy a hatvani nemesitett rozs is elsősorban a jó erőben lévő középkötött, vagy a nem sovány homokos összetételü talajon tud igazán érvényesülni. megadni azt a termést, amit attól elvárunk, kifogástalanul megtermékenyült 80—100 magvas kalászt fejleszteni.

A növényt becsapni nem lehet, legfeljebb maga-magát csapja be a gazda akkor, amikor sovány földön nagy termeséket remél. Hogy ilyen kellemetlen csalódások ne érjék a termelőt, el kell határozni magát arra, hogy a saját érdekében a növény érdekét is figyelembe veszi, s igyekszik több tápanyagot juttatni annak a növénynek, amelytől sokat vár. Ha jobb minőségü és bővebb istállótrágyázással nem tud egyhamar segiteni a bajon, akkor a mütrágyázáshoz kell folyamodnia. A rozs elsősorban a foszforsavtrágyákat hálálja meg, ez a legfontosabb mütrágyája. Ezek közül a gyorsan ható szuperfoszfátnak van a legnagyobb jelentősége, melyből kat. holdanként 150 kg-ot szórtam, vagy 80 kg.-ot sorban alkalmazva használjunk.

A rozs termelésénél igen gyakran azzal a hibával találkozunk, hogy igen meglazitott talajba vetjük. Ne értsük félre a dolgot! A rozs megkivánja a porhanyóra elkészitett jó magágyat, csakhogy a rozsot nem szabad azonnal az eke szántása, vagy más talajmüvelő eszköz munkája után vetni. Ugyanis a rozs üllepedett talajt kiván, s noha ezt hallottuk az akadémián, olvastuk a szaklapokban és könyvekben, erről mégis mindig következetesen megfeledkezünk. Hagyjuk azt a vetésre előkészitett földet 6—10 napig üllepedni s csak azután vessük be rozzsal. Ha ezt az üllepedettséget természetes módon be nem várhatjuk, segitsünk rajta mesterségesen: a talaj lehengerezésével.

A nemesitett rozsfajták az előbb elsorolt szabályok betartásával megmunkált talajon erőteljesebben bokrosodnak, mint a nem nemesitett, régi leromlott rozsfajták. Tehát nem is kell belőle annyi vetőmag. Szeptemberi vetésnél elég lesz 60—70 kg. vetőmag kat. holdankint. A nemesitett rozsoknál a ritka sorokban, kapálásra vetett rozsot ki lehet próbálni, s ekkor csak 40 kg. magot használjunk.

Sokszor vidékenként rendesen fellép a hópenész (Fusarium) gombamegbetegedés, amely rozsvetésünket tél alatt alaposan megritkithatja. Ez ellen sikerrel védekezhetünk a vetőmagnak Uspulun porpác, vagy Higosán nedvesesáva kezelésével.

A nemesitett rozsfajták a mezőgazdasági kamarák utján beszerezhetők, miért is a rövid időre val ótekintettel forduljanak azonnal ez ügyben a Kamarához, s ne várjunk csodát a régi leromlott rozsfajtától, hanem cseréljük azt fel még ez évben nemesitett rozsfajtával.

Az aranka irtás tizparancsolata.

Irta: **Básze Elek** okl. gazda, ny. gazd. egyes. ügyv. titkár.

Az 1894. évi XII. t.-c. (mezőrendőri törvény) előirja az aranka (Cuxuta) kötelező irtását, azonban sajnos, az a legtöbb helyen még mindig nem lesz ugy végrehajtva, amint kellene; ezért talán nem lesz felesleges e lapok hasábjain erről is megemlékezni.

Az aranka (Cuxuta) a herefélék legveszedelmesebb ellensége, mert 10—14 cm. hosszu szirokkal ellátott szálai a herét keresztül-kasul befonják. Ezen élősdi növény julius elejétől szeptember végéig virágzik, igy tehát ebben az időben a heretáblán a legkönnyebben észrevehető és

irtható. Az aranka ellen nemcsak a heretáblán védekezünk, hanem ugyis, hogy a herefélék magját fél mm. vastagságu és 0.9 mm. lyukbőségü rosta segélyével megtisztitjuk, mert a közönséges herefojtó arankamag nagysága legfeljebb 5.84 mm., mig a vöröshere- és lucerna magja 1 mm., igy a közönséges herefojtó aranka az ilyen szitán át fog esni. Azonban az arankának a másikfélesége a nagyszemü vagy amerikai aranka, amely utóbbi nevét onnan vette, mert az Amerikából származik, ki nem szitálható, mivel az 1 mm. nagyságu, tehát éppen olyan nagy, mint a vöröshere a lucerna magja. Ezért az arankát kint a heretáblán kell már irtani, ha minden tekintetben arankamentes magot óhajtunk nyerni. Igy tehát lássuk már most az arankairtás tizparancsolatát.

1. Csak arankamentes vetőmagot vessünk, tehát fehér bárcával ellátott ólomzároltat, azért fehér bárcását, mert ez a vörös bárcásnál is kevesebb arankamagot tartalmaz, ugyanis teljesen tiszta heremag nincsen, mert a bárcázotban is van egynéhány ezrelék arankamag.

2. Sohasem szabad elfelejteni, hogy a talaj is lehet arankával fertőzött; ugyanis nemcsak az arankamag, hanem az arankaszálak is képesek a táblán kint kitelelni.

3. A heréseket állandóan meg kell figyelni, még akkor is, ha bennük arankafoltot nem látunk, hogy vajjon nincs-e a herenövények között kuszó arankaszál elrejtve.

4. Mihelyt az arankát észrevesszük, azonnal irtsuk ki, nehogy magot érleljen.

5. Az arankát a legegyszerübben és legalaposabban »Kuskután« arankairtószerrel irthatjuk ki. A heretáblán mutatkozó arankafoltok ötszörös higitásu »Kuszkutánnal« permetezendők. Permetező hiányában rozsával ellátott öntözőkannával permetezhetők. A »Kuskután« csak az arankát pusztitja el, ugyhogy az első eső után a vöröshere vagy lucerna ujra szépen kihajt. Amint ezen eljárásból látható, a »Kuszkutának« óriási előnye, hogy a herefélét nem, csak az arankát pusztitja el; igy tehát nem kell az arankafoltos helyre ujból herét vetni, amint azt az arankafoltok kikaszálásakor és a foltok felásása után kell megtenni.

6. A »Kuskután«-nal kiirtott foltot, főleg annak szélét, továbbra is figyelemmel kell kisérni, nehogy az aranka ujból felüsse fejét.

7. A tarlóhere arankamentesitésére különösen nagy gondot forditsunk, illetve, ha az nagyon arankás, akkor minél előbb szántassuk fel.

8. A maghere kaszálásakor meg minden 50 cm-rel szélesebben kihagyott arankafoltért fizessünk a kaszásnak némi jutalomdijat.

9. A herék arankás hulladékait ne hordassuk ki a trágyatelepre, hanem égetessük el, nehogy a trágyával talajunkat megfertőzzük.

10. Ha heremagot termelünk, akkor a nagy (amerikai) arankára fölötte ügyeljünk.

Az idei kukoricatermésről és a kukorica beérését siettető eljárásokról.

Időjárásunk az idén a rendestől annyira eltérő volt, annyi szokatlant és ujat hozott ez az év a gazda számára, mint még kevés. Bár szeszélyes éghajlatunk hozzászoktatott minden magyar gazdát a meglepetésekhez, azonban amit átéltünk, a várhatónál több volt. Legelőink üdék, akárcsak a hires pázsitu Nyugaton. Még a különben sivár Hortobágy savanyu gyepje is zöldel. Ez a kellemes meglepetések közé tartozik, ilyen azonban kevés van. A rettenetes árvizek és a szabálytalan nyár egyéb csapásai mellett egy igen pontos és nehéz gond terheli a magyar gazdát és ez a kukorica érésének aggasztó késése.

Már-már itt kellene lennie annak az időnek, hogy korai tengeri fajtáinkat letakarithassuk és még a legkorábbi fajtával bevetett kukoricaföld is egészen zöld. Nem ritka az olyan kései lófogu tengeri, amely csak most hányja címerét.

A természet megköveteli a magáét. A kukorica zavartalan fejlődéséhez igen sok meleget kiván, minél későbbi érésü annál többet. Az idén kevés jutott ki belőle. Igy ha a nyárvég és ősz kedvező meleg is lesz, sok kukorica éretlen marad.

A gazdálkodás üzleti vállalkozás. Különösen manapság az. Nem szabad zokon venni a gazdától, ha kockázattal dolgozik, esetleg nagyobbal, mint rendesen. Hosszu tenyészidejü tengerifajták termesztése kockázatos. Ha beüt, jóval többet terem, nagyobb hasznot hoz, mint a rövidebb életü, biztosan megérő fajta. Sokszor azonban — az idén is ilyen szomoru a helyzetünk — csődöt mond a vállalkozás. Az idén jóval több a kései tengerivetés, mint csak néhány évvel ezelőtt. Érthető, hiszen a mai gazdasági helyzet megköveteli, hogy merészen dolgozzunk. A tulságos merészség azonban a békés gazdálkodás terén helytelen.

Merész vállalkozások balsikere esetén ösztönszerüleg kapkodunk, igyekszünk menteni mindazt, ami menthető és sokszor kapkodásunkkal többet ártunk, mint használunk. Megtörténhet ez a kukorica érését siettető eljárások, mesterséges beavatkozások alkalmazásánál is. Hogy a hibák elkövetésétől megóvjam gazdatársaimat, hogy a különféleképen ajánlott érést siettető eljárásokról tiszta képet lássanak, mások és saját tapasztalataimat az alábbiakban röviden összefoglalom.

A tengeri érését az u. n. bugázással, vagy zászlózással szokás a legtöbb helyen siettetni. Ezt a munkát ugy végzik, hogy a tengeri cimerét akkora szárrésszel vágják le, hogy a felső cső felett legalább jó arasznyi szárcsonk maradjon.

Igen fontos a lebugázás idejének helyes megválasztása, mert sikere ettől függ. Ha elsietjük, ahelyet, hogy használnánk, határozottan ártunk, mivel a korai lebugázás folytán a szem nem képes tökéletesen kifejlődni. Ennek természetes következménye a termés apadása lesz. A korai bugázás az érést siettető hatást is kétségessé teheti. Ez a munka akkor végezhető eredményesen, hogyha a kukorica már a tejes érésen tul van, szeme kezd kásásodni. Ilyképen a táplálóanyagoknak a csőbe való vándorlását kedvezően befolyásolhatjuk és megesik, hogy amellett, hogy a termést korábban takarithatjuk le, még fokozzuk is azt.

A bugázáskor összegyülő tengeriszárrészt ne pocsékoljuk el, hanem gyüjtsük nyalábba és etessük meg állatainkkal. A még aránylag zsenge állapotban lekerülő takarmány könnyebben emészthető és izletesebb, mint a tengeriszár.

Az érés siettetése céljából vannak akik a tengericsövek csuhájának kibontását ajánlják. Ezt a módszert egyáltalán nem tartom helyesnek, mivel a tengeriföldet őszszel ellepő varjakon kivül a fogolynak, fácánnak és a többi kártevőnek is prédát szolgáltatunk. Mire törésre kerül a sor, ép csövünk alig lesz. Különösen káros ez az eljárás, ha tulságosan elsietjük a munkát. A még tejes tengeriszemeknek a csuha nem nyujtván védelmet, azok egy-egy meleg napon tulságosan megtöppednek, szinte reásülnek a torzsára.

Száraz, fagyos időben az éretlen, esetleg még tejes kukoricát legokosabb lábán hagyni és csak már, amikor megszáradt, a növény elhalt a tél derekán törni. Az ideje korán meg nem érő tengerinek ilymódon való megmentése azonban ha esős, sőt havas az ősz vége, a tél eleje, veszélyes lehet, mivel penészedésnek, rothadásnak van termésünk kitéve.

Eléggé sikerül a tengerit megmentenünk az érésre kedvezőtlen esztendőben ugyis, hogy a késő ősszel kóróval együtt levágjuk, laza kévékbe kötve 8 kévés kupokat rakunk belőle a szántóföldön, ha pedig csak kisebb menynyiségről van szó és van hely a lábaspajtában, vagy kocsiszinben, odahordjuk és a hely tökéletes kihasználása céljából egy-egy kévesort egymásnak döntve, háztető formát képezünk, amelyen a szél könnyen keresztül fuj.

Sokszor megtörtént, hogy a kukorica a tél beállta előtt még teljesen zöld, szeme mégcsak a tejes érés elején van. Ilyenkor legokosabb, ha megtépve vagy durván megszecskázva besavanyitjuk.

Nem mulaszthatom el a górében való kezelés pontosságára és helyességére gazdatársaim figyelmét felhivni. A górába csak érett tengeri rakandó, ha szárazságával nem volnánk megelégedve, lécekből vagy rőzséből tákoljunk össze szellőztető csatornákat és helyezzük azokat a górába a csöves tengeri közé. Az igen nedves kukoricát pedig koszoruba fonva, az eresz alá vagy akár faágakra aggassuk fel. Ez utóbbi mód igen jól beválik a házhoz

közel, ahova a pusztitó varjusereg nem merészkedik betolakodni.

Az idén sok gazda valószinüleg keservesen fog »a bőven termő« késői kokouricafajtákban csalódni és saját kárán okulva fogadja majd meg, hogy ezentul nem fog viszonyai közt bizonytalanul beérő, tulságosan késői fajtákat termeszteni.

Magyaróvár. **Kolbai Károly**
gazdasági akadémiai segédtanár.

Arankairtás »Kuskután«-nal.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönség segitségére kiván állani az arankairtás rendszeresitésében. E tárgyban összeköttetést keresett a Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti termékek gyárával és megállapodást létesitett az irányban, hogy egyes gazdaságokban teljesen dijtalanul a helyszinén mutatja be a gyár »Kuskután« arankairtó szerét Az aranka, mely a legveszedelmesebb káros parazita gyomnövény a legnagyobb óvatosság mellett is foltszerüen meglepi a lucerna táblákat és ha megfelelő irtásról nem gondoskodnak, elsősorban tönkreteszi a lucerna termését, másodsorban pedig annak magját teszi értéktelenné. Ezen helyszinen végzett kisérletek alapján beigazolást nyer, hogy a »Kuskután« arankairtó szerrel a veszély leküzdhető.

Szuperfoszfátmütrágya rendelése.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara az alábbi feltételek szerint szállithat az őszi vetésekhez 16—18 százalékos szuperfoszfát-mütrágyát:

Somogy vármegyében legalább 1 vagon (100 mm.) vételnél a szuperfoszfát ára kilógrammonként 6100 korona.

Baranya és Zala vármegyékben kilogrammszázalékonként 6200 korona.

Tolna vármegyében kilogrammszázalékonként 6300 korona, budapesti vagy magyaróvári paritással, készpénzfizetés mellett.

Hitelképes vásárlóknak a mütrágya három havi váltófedezet mellett is adható évi 12 százalékos kamatmegtérités ellenében. A váltó további három hónapra meghosszabbitható, a meghosszabbitás esetén azonban a kamat már 14 százalék.

A szállitáshoz használt jutazsákokért a gyár métermázsánként 16.000 koronát számit fel, papirzsákokért 8500 koronát. Az előirt forgalmi adó a vevőt terheli.

Amidőn a fentieket t. olvasóinkkal közöljük, kérjük, hogy mütrágyára vonatkozó megrendelését mielőbb sziveskedjék feladni, mert a leszállitás a megrendelés sorrendjében történik és a leszállitásra vonatkozóan a gyár 14 napi határidőt köt ki magának.

Kamaránknak az eladás és vétel közvetitéséért a gyár a vételárból 1 százalék jutalékot biztosit, mely összeget kamaránk teljes egészében visszatériti a rendelő gazdáknak. Igy tehát a kamaránk utján feladott szuperfoszfát mütrágyarendelés a legjutányosabb.

Vetőmagszükséglet beszerzése.

Közeledik a vetés ideje. Minden gazdának, aki jól megmunkált, kellő trágyaerővel biró földbe veti a magot, fokozottabb érdeke, hogy abba elsőrendü, prima, bőtermést adó és a betegségekkel szemben minél ellentállóbb vetőmagot vessen. A jó talajmunka és a vetőmag egyaránt fontos kelléke a jó termés eredménynek s bármelyiknél követ is mulasztást a gazda, annak sulyos kárát látja aratáskor.

Hogy mennyire fontos a jó vetőmag használata, menynyire fokozhatja a termés nagyságát, mennyire biztosabban szorulás nélkül érik be az, azt felesleges bizonyitgatnunk azoknak a gazdáknak, akik nemesitett vetőmagvakat a helyi talaj és klimatikus viszonyok bejelentésével a vetőmag-nemesitőktől ezen viszonyoknak megfelelő féleség szerint vásárolnak. Természetes, hogy egyes vetőmagféleség kötöttebb talajt, másik lazább talajt szeret s ilyenen diszlik legjobban és ad jó termést, ezért a jó nemesitett vetőmag megválasztásánál nagy hozzáértéssel és alapossággal kell eljárni.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdatársadalom érdekében a helyes vetőmag beszerzését akarja lehetővé tenni akkor, amidőn a nemesitett vetőmag féleségének megállapitása céljából a következő kérdésekre adott feleletből a vetőmagféleséget a viszonyoknak megfelelően állapitja meg.Ezért a jó nemesitett vetőmagot beszerezni óhajtó gazdák az alábbi kérdések válaszát jutassák el Kamaránkhoz (Debrecen, Hunyadi-utca 5 szám.) és mi készséggel megadjuk azonnal a választ, hogy milyen nemesitett vetőmagféleséget szerezzen be a gazda.

Kérdések:

A termelés helye, termelő neve, milyen buzát, rozsot, árpát termelt eddig és milyen hibáját vagy előnyét ismerte annak, milyen a talaj minősége, milyen a talaj trágyaereje, kivül különösen milyen a klima, időjárás, milyen volt az elővetemény, korai vagy kései érést kiván-e a fajtától, a bőtermésen kivül különösen milyen tulajdonságra helyezi a fősulyt egy vagy több fajtát óhajt-e kipróbálni?

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok forgalom nélküliek. A hangulat csendes, mert sem a kinálat, sem pedig a kereslet nem ölt nagyobb méretet. A malmok majdnem teljesen tartózkodnak a vásárlásoktól, ami a forgalom megindítását igen nehezíti. Buza iránt igen mérsékelt az üzleti tevékenység. A rozspiacon igen minimális a kereslet. Ez a csekély érdeklődés a rozs árát javitani nem tudja. A tengeriben hiány mutatkozik, ezért némi árnyereséget birt elérni. Zab és árpa iránt érdeklődés nem mutatkozik. A liszt és őrleménypiacon csekély forgalom mellett az árak változatlanok. A magpiac elhanyagolt, nem bir megélénkülni. Az élelmiszerpiacon a husfélék drágulása dominál, amenynyiben a borju-, birka- és sertéshus mintegy kettőezer koronával emelkedtek. Ezzel szemben csak a sajtpiacon mutatkozik kisebb olcsóbbodás. A többi piacokon jelentősebb áreltolódás nincs.

Terménypiac: 77 kg-os tiszavidéki buza 357.5—360, dunántuli 350—355, rozs 232.5—235, közép árpa 205—210, közép zab 190—200, tengeri 262.5—267.5, repce 530—550.

Takarmánypiac: Ia réti széna 100—115, IIa 75—90, IIIa 45—70, muhar széna 80—100, lucerna széna 115—145, lóhere széna 125, zabosbükköny széna 80, alomszalma 60—70, zsupszalma 80—90, egy kéve 5—6 ezer korona.

Vetőmagpiac: fehér bab 270—290, bibor here 850—1000, viktória borsó 350—400, exprex 350—400, őszi 410—430, tavaszi bükköny 280—320, szöszös 800—900, mák 1350—1500, mustár mag 700—800 ezer korona.

Huspiac: marha hus 26—34, IIa 20—28, borju hus 38—50, IIa 26—38, birka hus 16—24, sertés hus 30—38, IIa 26—30, zsir 24, háj 25, szalonnafélék 23—25 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: élő csirke rántani való 15—20, sütni való 20—25, élő tyúk 30—45 ezer korona darabonként. Vágott liba és kacsa, hizlalt 25—30, pulyka 30—34, liba zsir 45 ezer korona kg-ként.

Halpiac: ponty 35—55, harcsa 60—80, kecsege 40—50, kárász 30 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiac: alma rétesnek való 6—10, asztali 12—16, körte 16—20, IIa 6—12, őszi barack 16—24, IIa 8—16, magbaváló szilva 6—8, szőlő 20—30, IIa 15—20, sárga dinnye 5—10, görög dinnye 5—6 ezer korona kg-ként.

Főzelék és zöldségpiac: burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, karfiol 15—20, uborka 4—5, zöldpaprika 4—5, fejeskáposzta 5.5—6, kelkáposzta 3—3.5, vörös káposzta 4—5, gyalult tök 2.5—3, spenót 6, vöröshagyma 2—3, foghagyma 7—8, torma 28, gomba minőség szerint 15—40 ezer korona kg-ként, tengeri csövenként 0.8—1.2, uj bab literenként 4—6 ezer korona.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.7—1.8, kanna tej kimérve 4.6—5, üveg tej, pasztörizált 6, tejfel 21—26, hab tejszin 42—44 ezer korona literenként, tea vaj 80—82, IIa 40—45, főzővaj 55—60, tehén turó 8—10, kevert turó 38—40, juhturó 40—45, trapista és óvári sajt 40—45, ementáli magyar 70—75 ezer korona kg-ként.

Borpiac: A termelők az eladástól visszahuzódnak, csupán a folyó munkára szükséges összegek erejéig hajlandók boraikat piacra dobni. Áremelkedés erős. A Tokaj hegyaljai 12—13 fokos borok 900—1100 fokonkénti árakat érnek el. A 9—10 fokos bornál 550 korona. Törköly pálinka 65, seprő pálinka 66—70, szilva pálinka 80—85, borpárlat 85—100 ezer korona hektoliter fokonként, ab főzve, forgalmi adó és hordó nélkül.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
6 Hétfő	Ida	Zakariás	A hét elején a nap 5 óra 24 perckor kél és 6 óra 32 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra és 32 perckor kél 6 óra 20 perckor nyugszik
7 Kedd	Kassai vt.	Regina	
8 Szerda	Kis B. A.	Mária	
9 Csütörtök	K. Péter	Ádám	
10 Péntek	Tol. Mikl.	Erik	
11 Szombat	Jácint vt.	Teodóra	
12 Vasárnap	Mária n.	Guidó	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Szeptember 5. 1566. Szigetvár ostromakor ezen a napon légberöpitették a törökök a nádasdi bástyát. A keletkezett tüz átterjedt a vár épületeire is. Következő éjjel meghalt Szulejman szultán, de halálát a nagyvezér eltitkolta.

1619. Rákóczi György Bethlen Gáborral egyetértve, Kassát elfoglalta.

Szeptember 6. 1688. Miksa bajor választófejedelem fővezérlete alatt 32 ezer emberrel és 98 ágyuval egy hónapi ostromzárolás után Belgrádot két órai véres harcban elfoglalta. A belgrádi basa 77 ágyuval feladta a várat. Nándorfehérvár, mint Magyarországhoz tartozó vár, ezzel 167 évig tartó török iga alól szabadult fel.

Szeptember 7. 1451. Hunyadi János Giskra cseh zsoldosvezér egyik rablófészkét, a Losonc melletti Szentkirály nevü várát ostromoló serege árulás folytán megfutamodott. A sulyosan megsebesült Bebek István halála előtt megvallotta a magyar főurak árulását. Hunyadi ujabb haderőt vont össze az Alföldről és azzal Giskának öt-hat rablóvárát elfoglalta.

1566. Szigetvár elsete. Az egy hónapja ostromolt szigetvári erősséget a 300 ágyuval rendelkező 90 ezer főnyi török hadsereg elfoglalta. Zrinyi Miklós, akinek a szigeti lakosokkal együtt 2500 főre menő magyar és horvát őrsége volt, hiába kért segitséget, a Dunántul táborozó 120 ezer főnyi császári seregtől, akikkel közölte, hogy ha segély nélkül marad, az őrséggel együtt a vár romjai közé temetkezik. Szulejman többször feladásra szólitotta fel Zrinyit, aki azonban elutasitotta a felhivásokat. A várat négy oldalról lőtték, mégis az egész török hadsereggel intézett általános rohamokat több izben nagy veszteséggel visszaverte a várőrség. Az utolsó rohamot szeptember hatodikán verték vissza. De mikor hetedikére virradólag a vár épületei lángba borultak, a lőporral megtöltött vártorony is kigyulladt, Zrinyi Miklós a további ellenállást lehetetlennek látván, haláltusára szánta magát. Diszruhába öltözött és száz aranyat tett a zsebébe, hogy aki tetemét megtalálja, ne mondhassa, hogy semmit sem talált rajta. Apja kardját vette kezébe és vitézeit dicső halálharcra buzditván, a zászlót Juranics Miklós kezébe adta, a kapuból kilőtt ágyuk füstjébe burkolózva, a lebocsájtott hidon keresztül az ellenségre rohant. Majd halálosan megsebesülve összeesett és vele együtt elestek hadnagyai és a várőrség legnagyobb része. Zrinyi fejét a nagyvezér levágatta és a császári hadak fővezéréhez küldötte, a törzset pedig eltemettette. A törökök 25 ezer ember veszteségével juthattak csak a porráégett Szigetvár birtokába.

Szeptember 8. 1235. II. Endre király leányának, Jolán királyi hercegnőnek menyegzője Barcelonában, Jakab arragoniai királlyal.

1290. Martel Károlyt Nápolyban magyar királylyá koronázzák.

Szeptember 9. 1312. A németujváriak pártja által királyi székre meghivott Ottó volt magyar király meghalt Bajorországban.

Szeptember 11. 1146. Géza király diadala a Lajtánál Henrik osztrák őrgróf felett.

1382. Nagy Lajos király halála. A nagy király Visegrádon született 1326 március 5-ikén. Uralma alatt 10 országra terjedt ki a Magyar Szent Korona hatalma.

1697. A zentai csata. Eugén szavójai herceg döntőharcban legyőzte II. Musztafa szultánt és nagy török hadseregét. 10 ezer török a Tiszába veszett és 20 ezer a hidfő sáncaiban esett el. A halottak közt volt a nagyvezér 4 más vezérrel és 13 beglerbéggel.

1741. Mária Terézia a pozsonyi várban a magyarok ősi vitézségére és hüségére hivatkozva, kér segitséget családja részére. A magyar rendek lelkesedéssel »életünket és vérünket« kiáltással biztositották a királynét a magyar nemzet támogatásáról.

1848. Jellasics tábornok 20 ezer főnyi rendes katonasággal és 17 ezer fölkelővel három irányban tört be Magyarországba a független magyar kormány leverésére.

Alapkőletétel. A mult héten ment végbe a tihanyi élettani kisérleti állomás alapkövének letétele, mely aktuson résztvett Bethlen István gróf miniszterelnök, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Mayer János földmüvelésügyi miniszter, Bud János pénzügyminiszter, Algya Papp Sándor altábornagy és a nemzetgyülés, valamint a társadalom számos tagja. Az ünnepélyen, amelyen megjelent vitéz József kir. herceg és Auguszta kir. hercegasszony is, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter mondott nagy beszédet, melyben ismertette a tihanyi biológiai intézetet, mely akváriumot, tudományos kutatási intézetet és tanári továbbképzőt foglal magában és rámutatott arra, hogy a nemzetközi turisztika és a külföld tudományos világa érdeklődését fogja kiérdemelni ez az intézmény. Az intézetet a kormány a jövő évben akarja rendeltetésének átadni és pedig azzal az eseménnyel kapcsolatban, hogy akkor Magyarországon fog ülésezni a nemzetközi biológiai kongresszus.

Gyászünnep. Az ágfalvai ütközet ötödik évfordulója alkalmával gyászünneppel adózott a soproni közönség a Sopron felé nyomuló osztrákok feltartóztatása közben elesett Baracsy László, fiatal kecskeméti fölkelő emlékének. A nagyszámu közönséget különvonat vitte Ágfalvára, ahol a fiatal fölkelő sirjánál Gévay-Wolff alispán mondott nagyhatásu beszédet, majd Sopron vármegye nevében koszorut helyezett a sirra.

A beteg belügyminiszter. A Kolozsváron betegen fekvő Rakovszky Iván belügyminiszter állapota kielégitő, remélhető, hogy néhány hét mulva elhagyhatja betegágyát.

Müvészi hősi emlékoszlopok ügyéről. Több olvasónk és községi előljáróság azon bizalmas kéréssel fordult szerkesztőségünkhöz, adjunk tanácsot, hogy a községükben felállitandó hősi emlékmü alkotásra kitől kérjenek pályázatot. Mi osztva azon jogos aggodalmukat, mely szerint e kegyeletes dolgot, illetve müvet nem akarják avatatlan és érdemetlen kezekre bizni, azt javasoljuk összes olvasóinknak, hogy jövőben is bizalommal forduljanak hozzánk. Mi megbizható, valóban keresztény szobrászmüvészeket fogunk ajánlani.

Évforduló. A magyar lótenyésztés ujjáalakitójának, Kozma Ferenc miniszteri tanácsosnak, most szeptember 19-én lesz születésének századik évfordulója. A földmivelésügyi minisztérium tisztikara és az országos gazdasági és vidéki megyei egyesületekkel karöltve, juniusban tartott előértekezleten elhatározták, hogy Budapesten szeptember végén országos ünnep keretében ünneplik meg Ferenc József király egykori legkedvesebb emberének, Kozma Ferencnek emlékezetét. Csak kevesen tudják, hogy a király hosszu

uralkodása alatt egyetlen esetben történt meg, hogy szóbelileg léptetett elő valakit és pedig Kozma Ferencet az 1872. évi május hó 8-án mezőhegyesi látogatása alkalmával miniszteri osztálytanácsost, amikor az elért eredményektől annyira meglepett király e szavakat intézte hozzá: — Nem hittem volna, hogy a lótenyésztési intézetek ily rövid idő alatt ennyire fejlődnek a polgári kormányzat alatt. Gratulálok, miniszteri tanácsos ur.

Emlékmü-felavatás. A sopronmegyei Bük község vasárnap állitott emléket a világháboruban elesett 99 hősi halottjának. A felavató beszédet Rakovszky Tibor dr. megyei tb. főjegyző mondotta. Az emlékmü átadása után a leventék diszmenete és a Himnusz eléneklése fejezte be az ünnepséget.

Gazdasági és kulturális kiállitás Erdélyben, a Székelyföldön. Ma már nemcsak a csonka határokon belül, hanem egész Európában ismertek azok a sikerek és eredmények, melyeket a Faluszövetség az eddig megrendezett körülbelül 120 falufejlesztési, gazdasági és ipari kiállitásával elért. A sikereken felbuzdulva, most Erdélyben, a Székelyföldön rendeznek az illetékes társadalmi és kulturális intézmények hasonló kiállitásokat. A legelső ilyen kiállitás szeptember közepén nyilik meg Székelyudvarhelyen. A székelyudvarhelyi kiállitás nyolc napon keresztül fogja az erdélyi közönség elé tárni Udvarhely vármegye termelő erejének produktumait. A kiállitás anyagát iparosok, iparmüvészek, a Székelyföld gyárai által készitett tárgyak képezik, továbbá az udvarhelymegyei gazdasági egyesületek által a mezőgazdaság minden ágazatát felölelő mezőgazdasági és állatkiállitási anyag.

Ki találta fel a rádiót? A rádiótelegrafia, mint a nagyszabásu találmányok általában, nem egy embernek köszöni létrejöttét. Számos tudós munkája juttatta el a rádiót a mai magas kulturszerepéhez. Nem érdektelen annak a kérdésnek a feltevése, hogy az első lépés a nagyszerü elektromágneses hullámok felfedezésével kezdődik és ez mindenesetre az angol Maxvell érdeme, aki az elektromágnesség matematikai elméletét felállitva, ezeket az elektromágneses hullámokat, sugározásokat mintegy megjósolta akkor, mikor még e hullámok létezéséről tapasztalati tudomásunk nem volt. Maxvellé tehát a pálma és igy angol emberé az elsőség, de mégsem egészen, mert Maxvell, az elmélet kiváló tudósa, bár ilyen elektromágneses hullámok létezését állitotta, azokat kisérletileg előállitani és igy kézzelfoghatóan bizonyitani nem tudta. Hertz német tudós volt az, aki a láthatatlan elektromos hullámokat az ő hires, egyszerü rezonátoraival ki tudta mutatni és egyszersmind bebizonyitotta, hogy ezek a láthatatlan sugarak ép ugy hódolnak a törés, visszaverődés törvényének, mint a látható fénysugarak. Hertznek csak egy lépést kellett volna tenni az irányban, hogy ezeket az elektromos hullámokat a gyakorlati telegráfia céljaira kihasználja. Igy mindenesetre ő lett volna a gyakorlati rádiótelegrafia feltalálója, azt a lépést azonban nem tette meg, mert sikeres kisérleteinek első éveiben fiatalon elragadta őt a halál. Igy az olasz Marconié az érdem, hogy a két kutató tudományos eredményeit és időközben tett ujitásokat bámulatos gyakorlati érzékkel fölhasználva, az első kezdetleges drótnélküli táviratozást 1897-ben megvalósitotta. Marconi ugyszólván mindent készen kapott. Tudományos készültség tekintetében nem is hasonlitható az előbbi két tudóshoz, de a gyakorlati megvalósitás érdemét tőle elvitatni nem lehet. Helyesen azonban mindhárom kutatót egyenlő joggal tekinthetjük a rádiótelegrafia feltalálóinak.

Autóelgázolás. A mohács-pécsi országuton Szajk község előtt egy utasokkal zsufolásig megtelt autóbusz elütötte Storcz János 13 éves gyereket. A szerencsétlen kisfiunak a fejét leszelték a kerekek.

Szikesterületek hasznositása. A földmivelésügyi minisztérium kezdeményezésére akció indult meg a szikes talajok termőképessé tételére. Az Alföldet 8 körzetre osztották fel és minden körzetben szakemberek végzik a talaj- és növényvizsgálatot. Az országosan megindított munkálatok kb. egymillió katasztrális hold megjavitására vonatkoznak és tavasszal a földmivelésügyi minisztérium állandó talajjavitóbizottsága biztos felvilágositást tud majd nyujtani minden érdeklődő gazdának arra vonatkozólag, hogy miként kell szikesterületét termőképessé tenni.

Felülbélyegzés. A Magyar Nemzeti Bank elhatározta, hogy a közönségnek mielőbbi pengőértékben való számitáshoz szoktatására 250 milliárd korona értékben felülbélyegezteti a forgalomba lévő bankjegyeket, melyek a felülbélyegezetlenekkel együtt még 1927 január 1-ig maradnak forgalomba.

Cseh okvetetlenkedés. A cseh malomtulajdonosok mozgalmat inditottak a magyar liszt ellen. A cseh városok utcáin nagy felhivások jelentek meg, amelyek felszólitják a lakóságot, hogy ne vásároljanak magyar lisztet, hanem csakis belföldi malmok őrleményeit. Még a cseh ujságok is elitélik és nevetségesnek tartják a cseh malomtulajdonosoknak ezt a kirohanását a magyar liszt ellen.

Összedőlt gyárépület. Hétfőn délelőtt borzalmas szerencsétlenség történt Kispesten, ahol az épülőfélben levő selyemszövő gyár épülete összeomlott. Az emeletes épületet befedő lapos betontető leszakadt és magával rántotta az oldalfalakat is. A beomlott tetőzet részben a betonmunkásokra, részben pedig az épületben dolgozó géplakatosokra zuhant. A szerencsétlenség szinhelyére azonnal rendőri bizottság szállott ki, kivonultak a tüzoltók, a mentők és a közelben gyakorlatozó katonai századok is a mentési munkálatokhoz jelentkeztek segédkezés végett. A romok alól nyolc halottat és 9 többé-kevésbé sulyosan sebesült munkást ástak ki. A rendőri bizottság megállapitotta, hogy gondatlanság okozta a szerencsétlenséget, miért is az épités vezetőit őrizetbe vették.

Elgázolt asszonyok. Vasárnap reggel halálosvégü vasuti szerencsétlenség történt Mende község állomásán. A kolozsvár-budapesti gyorsvonat mozdonya halálra gázolt három asszonyt, akik vigyázatlanul a sinekre kerültek. A vasutállomáson tartózkodó közönség közül három nő és pedig Bosánszky Pálné, Kalmár Jánosné és Vass P. Jánosné átbujtak a leeresztett sorompón, a sinek közé mentek és kiváncsian nézegettek az elrobogó tehervonat után. Ebben a pillanatban érkezett az állomásra a Budapestről Kolozsvár felé haladó gyorsvonat, melynek közeledését a tehervonat zakatolása miatt nem hallották meg az asszonyok, akiket a gyorsvonat elütött. Mind a három asszony meghalt.

Kamatlábleszállitás. A Nemzeti Bank főtanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a bankkamatlábat 7 százalékról 6 százalékra szállitja le. A bankrátának leszállitása előrelátható volt, azonban pénzügyi körökben is csak fél százalékos kamatmérséklésre számitottak. A Nemzeti Bank okos és célszerü politikája, mellyel deviza és valuta, valamint aranykészletét állandóan szaporitotta, lehetővé tette ezt a mindenképpen elismerésreméltó és üdvös intézkedést. A kamatláb leszállitása a legszerencsésebb időpontban történt. A gabonaértékesités idején a külföldi tőke, amely odakint sokkal kedvezőtlenebb feltételek mellett talál elhelyezkedésre, nagy tömegekben tódult a magyar piacra. Most a kamatláb leszállitása folytán nem lesz olyan jó üzlet a külföldi tőke számára sem a magyar gabonaexport finanszirozása és szivesebben fogják igénybe venni a hazai tőkét, ami nemzetgazdasági szempontból elvitathatatlan előnyt jelent.

A 6 százalékos hivatalos kamatláb azt jelenti, hogy Magyarországon a legalacsonyabb a bankráta az összes középeurópai államok között. Az uj kamatláb egy teljes százalékkal kisebb, mint az osztrák és egy fél százalékkal alacsonyabb a német bankrátánál.

A Magyar Nemzeti Bank kamatlábleszállitása azonkivül kétségtelen bizonyitéka gazdasági életünk javulásának és egy ujabb lépéssel vitte közelebb az országot a békebeli állapotokhoz. Kétségkivül nagyon örvendetesen fogja éreztetni hatását az egész magyar gazdasági életben. A gazdasági élet fellendülésének eddig a hitel drágasága állta utját, a forgótőke hiánya és a drága kölcsönpénz idézte elő a mezőgazdaság és az ipari termelés válságát. Az olcsóbb kamat olcsóbb termelést, könnyebb hitelt és könnyebb megélhetést jelent.

A kamatlábleszállitás első hatását a pénzintézetek fogják érezni és éreztetni. Tapasztalati tény ugyanis, hogy valahányszor a Nemzeti Bank leszállitotta a kamatlábat, az összes pénzintézetek igyekeznek példáját követni, azonban csak abban az irányban, amint ez nekik feltétlen előnyt jelent, vagyis betéti kamatláb leszállitásában. Az általános érdek azt követeli, hogy e tekintetben pénzinté-

zeteink a legnagyobb óvatossággal járjanak el, mert könnyen megtörténhetik, hogy éppen a magyar és az osztrák kamatlábak között fennálló diszparitás révén a takarékbetétek egy része az osztrák pénzintézetekhez vándorol át, ami a bankoknak is veszteséget jelent.

A magánkamatláb előrelátható ezentul kisebb cégek váltóinál 8—10 százalék, elsőrendü váltóknál 7 és fél százalék körül lesz. Különösen kivánatos, hogy a vidéki pénzintézetek vegyék sürgős revizió alá kamatpolitikájukat, mert lehetetlen állapot az, hogy a magyar gazdaközönség, amely legnagyobbrészt a vidéki bankokra van utalva, kénytelen legyen 16—18 százalékos vagy sokszor még ennél is magasabb kamatot fizetni azért a pénzért, amit a vidéki bankok a legrosszabb esetben 10 százalék mellett kapnak. A Nemzeti Banktól várja a vidéki gazdaközönség, hogy erélyes intézkedésekkel gátat vet ennek a politikának és szükség esetén hitelmegvonásokkal sujtja azokat a pénzintézeteket, amelyek a vidék pénzreszoruló közönségét ilyen uzoraszámba menő kamatokkal nyomorgatják.

Társasház-épités. A Böszörményi-ut és Királyhágó-utca sarkán épülőben levő tiszti társasházakra vonatkozólag többek érdeklődésére közöljük, hogy azokban elsősorban a tényleges és nyug. állományu tisztek és tisztviselőknek, másodsorban állami tényleges és nyugdijas közalkalmazottaknak és csak harmadsorban a magántisztviselőknek van lakásjegyzési jogosultságuk, kik nyugdijjal birnak. Tekintettel arra, hogy az épülő társasházakban már csak néhány — három szoba, hall és összes mellékhelyiségekből álló — öröklakás áll rendelkezésre, kedvező fizetési feltételek mellett, ajánlatos, hogy aki az épitési hozzájáruláshoz szükséges összeggel (cca 60—70 millió) rendelkezik, vagy annak lefizetését fél éven belül biztositani tudja, forduljon lakásigényével mielőbb a szövetkezet igazgatóságához (Margit-rakpart 15., IV. em. 20).

Mi történt bel- és külföldön.

A mohácsi vész emléke.

A mohácsi csatavesztés 400 éves évfordulóját vasárnap impozánsan ünnepelte meg a magyar társadalom. A Mohácson rendezett országos ünnep két részből állott: a fogadalmi templom alapköletételéből és a Csele-patak-parti emlékmü megkoszoruzásából. Az ünnepségre 10.000-re menő tömeg gyült fel, küldöttségek érkeztek az ország minden részéből és Mohács városa zászlódiszt öltött. Az ünnepély szinhelyén, a Szent György-téren négyszögben leventeszázadok állottak fel, a tér közepén tábori oltár, mellette pedig diszsátort emeltek a Kormányzó Ur Őfőméltósága számára. A Kormányzó a MFTR. Zsófia gőzösén reggel érkezett. Megérkezését 31 ágyulövés jelezte. Vele együtt érkezett vitéz József és vitéz József Ferenc kir. herceg, Anna hercegasszony, Ridván bég, Oglou Huszrev bey török követ, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Álgya Papp Sándor altábornagy, Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke stb. A Kormányzó Ur Őfőméltósága a Himnusz hangjainál szállott ki és fogadta vitéz Janky Kocsárdnak, a honvédség főparancsnokának jelentését, majd elhaladt a diszszázad arcéle előtt. Az államfőt Fischer Ferenc főispán Baranya vármegye nevében üdvözölte. A Kormányzó Ur az üdvözlésre igy válaszolt: »Köszönöm főispán urnak Baranya vármegye üdvözlését. A mai napon az egész nemzet részt vesz e gyászünnepen, legyen ez ünnep a királynak és hős vitézeinek dicső emléke előtt kegyeletes hódolás, de legyen az ünnep egyszersmind intelem a nemzethez, hogy összetartás, egy akarat, egy törekvés az, amelyre sorsdöntő órákban szüksége van«. A Kormányzó Ur ezután a Szent György-térre hajtatott és fogadta a felállitott diadalkapunál Margitay Lajos polgármester tolmácsolásában a város üdvözletét, majd a diszsátorba ment. Az ünnepség szinhelyén jelen voltak még vitéz Albrecht kir. herceg, Orsenigo Cezare pápai nuncius, Virág Ferenc pécsi püspök. A Kormányzót itt gróf Zichy Gyula kalocsai érsek üdvözölte. Az ünnepség kezdetén az érsek tábori misét mondott, majd megáldotta és beszentelte az épitendő fogadalmi templom alapkövét. Ezután Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter tartott emlékbeszédet, ismertette az egykori történeti viszonyokat, megvilágitva, hogy a mohácsi csatavesztés már csak okszerü eredménye volt az ország hosszu időn keresztül elhibázott bel- és külpolitikájának. Az ünnepély végeztével a kormányzó a hercegek társaságában kiséretével a Csele-patakhoz hajózott. Itt a II. Lajos emlékoszlopnál a Turáni Társaság rendezett ünnepséget, melyet vitéz József Ferenc kir. herceg, a Társaság védnöke nyitott meg, majd Pekár Gyula beszélt, utána pedig Huszrev bey, török követ, török nyelven. Most a Kormányzó Ur tette le koszoruját az emlékmühöz a következő szavakkal: Meghajtom fejemet a király és hős harcosainak emléke előtt és leteszem mélyen átérzett kegyeletem jeléül a koszorut. Ezután a királyi hercegek, gróf Klebelsberg a kormány nevében, Scitovszky Béla a Nemzetgyülés nevében, majd a Honvédség, török követség, az Akadémia, a Muzeum, a Történelmi Társulat a Magyar Nemzeti Szövetség, az egyetemek, vármegyék, városok, az ifjusági és társadalmi egyesületek képviselői helyezték el koszoruikat. Az ünnepély a Hiszekegy énekelésével ért véget.

A genfi tanácskozások.

Genfben szeptember 2-án kezdődik meg az a nevezetes Népszövetségi ülésszak, amelyen döntenek Németországnak a Népszövetségbe való felvételéről. Ezt megelőzőleg ülésezett a Nemzetek Szövetségének tanácsának összeállitásával foglalkozó külön bizottság, amely dönt az állandó és nem állandó tanácstagsági helyek számának megállapitásáról. Spanyolország hivatalosan bejelentette igényét és most keresnek olyan megoldási módozatot, amely lehetővé teszi a mutatkozó nehézségek elhárítását. Németország azonban nem hajlandó belépni a Népszövetségbe abban az esetben, ha felvételével egyidejüleg szaporitják a tanácstagok számát. Genfben egyébként a mult héten folyt le a második európai kisebbségi konferencia, melyen a megszállott területek magyar kisebbségének képviselői is részt vettek. A konferencia az államnyelvnek, mind kizáróan közigazgatási nyelvnek kérdésével és a kisebbségek és a kormányok közti konfliktusok esetére kiküldendő paritásos bizottságok ügyével foglalkozott.

A cseh-magyar tárgyalások.

Prágában a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások ideiglenes megállapodás létesitésére vezettek. A megállapodás kölcsönösen biztositja a legtöbb kedvezmény alapján való elbánást és ez év végéig marad érvényben.

A görög forradalom.

Kondilisz tábornok katonai forradalma sikert ért el, amennyiben Pangalosz volt diktátort őrizetbe vették és előkelő személyekből uj kormányt alakitottak. Konduriotisz tengernagy, aki mielőtt Pangalosz diktaturája megkezdődött volna, köztársasági elnök volt, most a diktátor bukása után ujra elfoglalta a köztársasági elnöki székét. Pangalosz ellen nagy a felháborodás és attól tartottak, hogy a tömeg meglincseli a bukott diktátort. Épen ezért Pangaloszt, akit az athéni katonai kórházban tartottak őrizetben feltünés nélkül Egina szigetére szállitották, ahol bevárja mig döntenek sorsa felett.

A bolgár válaszjegyzék.

A bolgár kormány most adta át válaszjegyzékét arra a kollektiv jegyzékre, amelyet a szomszédos szerb, görög és román kormányok intéztek Bulgáriához a legutóbbi határincidens miatt. A bulgár válaszjegyzék igen békülékeny hangu és kilátásba helyezi, hogy különleges intézkedéseket fog életbeléptetni a bandák üldözése érdekében. A bolgár kormány jegyzékében kijelenti, hogy hajlandó a népszövetség megvizsgálása alá bocsátani az egész ügyet és előzetesen aláveti magát annak, hogy a népszövetség által ajánlott intézkedéseket végrehajtja.

Spanyol mozgalmak.

Spanyolországban katonai mozgalom indult meg, Primo de Rivera tábornok, volt diktátor és jelenlegi miniszterelnök ellen. A tüzértisztek a királytól Primo de Rivera elbocsátását kivánták, mire a miniszterelnök válaszképen alá akart iratni a királlyal olyan rendeletet, mely a tüzérségi hadtestet feloszlatja és a tüzérségi intézményeket polgári fel-

ügyelet alá helyezi. XIII. Alfonz király azonban megtagadta a rendelet aláírását és elutazott. A spanyol kormány most nagy erőfeszítéseket tesz abban az irányban, hogy a Marokkóban levő nemzetközi rendőrség felügyelete alatt álló Tanger kikötővárost megszerezze a maga számára és ezt a kérést előterjesztette a Népszövetségen is. A Népszövetség előtt tehát most két spanyol kérés fekszik. Az egyik állandó tanácstagság elnyerésére vonatkozik, a másik pedig Tanger város annexióját kívánja elérni.

Ujabb halálos ítéletek Angorában.

Az angórai függetlenségi bíróság a mult héten ujabb halálos ítéleteket hozott. Két volt miniszter és két képviselőt ítélt most ujra halálra a bíróság az állam biztonsága elleni összeesküvés címén. Ezenkivül még több vádlottat életfogytiglani vagy több évi fogságra ítéltek.

IRODALOM.

A nagy csata után.

Irta: **Igmándy Géza.**

(Folytatás és vége.)

Látjuk, hogy ránk csapnak az ispahik. Nekem a vezér jutott. Összementünk. A török lefordult a lóról. Drághfy uramra esett, aki még holtában is szorongatta az ország zászlaját. A török kardja a homlokomat érte. Elöntötte a szememet a vér. A lovam megbokrosodott. Az ütéstől szédült a fejem. Lassan elhalt a csatazaj. Elnyomta az égiháboru. Dörgött, villámlott és szakadt az eső...

— Szakasztott ugy volt itt is — erősitgette az öreg.

— A zápor lemosta rólam a vért. Megállitottam a lihegő lovat. Épen dombon voltunk. Körülnéztem. Összefacsarodott a szivem. A vert magyar sereg menekült. De alig lehettek kétezren. A többi ott feküdt a véres latyakban. Mosta őket az eső. Báthori nádorispán uram karddal ösztökélte a lovát. Perényi Ferenc, temesi bán uram után alig szálingózott husz-huszonöt vitéz. Azok is megtépázva...

— Hát a király? — kérdezte az öreg kiváncsi szorongással.

— Már kezdett szürkülni, amikor a Duna felé futók között megismertem Török Bálintot és Kállay Jánost. Gondoltam, ezek a király testőrei, itt kell lenni Lajosnak is. Nem csalódtam. Kissé elmaradt. Nem birta a lova. Pedig sarkantyuzta kegyetlenül. A csele-patak állta utunkat. A záportól tizszeresére dagadt. Nagynehezen átugrattam. Akkor már egészen sötét volt. Nem tudom, a király, hogy jutott át rajta?...

Elhallgatott. Az öreg is elgondolkozott. Nagysokára bökte ki tompa fájdalommal:

— Hátha beleveszett szegény?...

— Lehet. Nem tudom. Engem Perényi uram küldött János vajdához. Mondd meg, hogy minden elveszett! Azóta folyvást nyeregben vagyok.

— Helyt vagyunk már — mondotta az öreg. A széles réten szép rendben sorakoztak a sátrak. A középsőn János vajda zászlaját lengette a szél. Az erdélyi hadinép kiváncsoskodva vette körül az idegen jövevényt és futótüzként terjedt el a vesztett csata hire, bár sem Deési, sem a királyi vitéz nem szólt egy árva szót sem. De az arcukról és a fiatalabb ruhájáról leritt a vereség.

— Elveszett a csata... Győzött a török... Nem tudtak megvárni bennünket!? — hangzott itt is, ott is az elkeseredés kitörése. Összeszorultak az öklök, egy pontra meredten bámultak a szemek. Elcsitult az óriási tábor zsivaja. Az összeverődött kis csoportok egy-két szóval elmondták, ami a lelkükön rágódott. Azután nagy-nagy temetői csend borult a sokaságra. Csak a két szomoru hirnök lovának dobogása hallatszott.

A vezéri sátorban János vajda éppen főembereivel tanácskozott. Valamennyien sürgették az átkelést. János uram szemrehányásokkal illette Talpas Gáspár uramat, a mivesek fejét, amiért olyan lassan készülnek a tutajok. A nagybajuszu székely vezér éppen bele akart kezdeni a mondókájába, amikor a sátornyilásban az apród remegő hangon jelentette, hogy egy királyi vitéz kér bebocsájtást.

— Ereszd be! — válaszolt a vajda.

Amikor a bekötött fejü, tépett ruháju követ belépett, az urak felállottak. Halk morajlás futott végig az egybegyülteken. Az ifju tiszteségtudóan megállt a vajda előtt. Fejbiccentéssel köszöntötte a hatalmas urat, aki szintén felemelkedett és látható izgalommal várta az ifju szavát. Magas, daliás testén megfeszült a fekete ruha.

— Perényi Péter, temesi bán uram követe vagyok — kezdte tisztáncsengő hangon az ifju. — A pogány erőt vett a maroknyi királyi seregen. A csata elveszett A mieink közül alig néhányad magammal menekültem meg. Amikor Mohácstól a Duna felé futottunk, a Cselepatakon tul rámkiáltott Perényi uram: Szendy Dénes! forditsd keletnek a lovadat és a nevemben add hirül János vajdának, hogy minden elveszett. A hadával induljon Buda felé, mert a pogány bizvást oda tart. Lóhalálában járj! — és ezzel magamra hagyott az éjszakában. Azóta keresem nagyságodat. Az üzenetet átadtam.

Ismét meghajtotta a fejét és várta a vajda parancsát. Szapolyai János pedig csak állt mereven és ökölbeszorult jobbja az asztalon pihent. Nagysokára megszólalt. Tompan kongott a szava. —

— Megértettem. Meghálálom a fáradságodat. Pihenj meg öcsém.

A padra mutatott. Szendy Dénes leüle. Kisérteties feszült csend borult a sátorra. melyben az erdélyi urak viaskodtak a lelkük sebével. János vajda elborult arccal gondolkodott. Senki sem merte megzavarni. Az ifjuhoz fordult.

— Megérkezett-e a királyhoz a követem, kivel azt üzentem, hogy nélkülem ne kezdjen csatát? Tiz napja kelt utra.

Meg, — felelte az ifju — de a sereg nem akart várni. Hasztalan erősködött nagyságod öccse, Szapolyai György uram, nem hallgattak rá. A vezérséget is csak addig vállalta, amig nagyságod megérkezik.

— Hát az öcsém volt a vezér?!

— Nem. Tomori Pál érsek uram. Szapolyai uram volt az alvezére.

— Mondj el mindent! — villant a vajda szeme és az ifju értelmesen elbeszélte a szomoru történetet. Az urak méltatlankodó felháborodása többször elnyomta a hangját, de ilyenkor elég volt a vajda egyetlen szemrebbenése és ismét csend lett.

— Meghalt az öcsém, az esztergomi primás, Tomori és meg sok püspök, de mi van Lajos királlyal?! — hördült fel János vajda, amikor Szendy György elhallgatott.

— Nem tudom.

— Hát amikor Perényi uram utnak indított, erről nem mondott semmit?

— Semmit.

Ott voltak-e akkor körülötte a testőrei: Török Bálint és Kállay János?

— Ott — válaszolt az ifju — és igen csüggedtek voltak...

— Akkor baj van a királlyal — dörmögte János vajda, alig hallhatóan. Ismét hosszu csend. Az urak összesugtak. Figyelték a vajda kemény arcát.

— Ha a török szultán megakarja szállni Budát — kezdte hangosan mondani gondolatait —, abban az én huszezernyi hadam ugysem hátráltathatja. Hanem a pogány nem maradhat sokáig itt nálunk. Hazamegy. Más utja nincs, mint amerre jött. Eszéknél kel át a Dráván. Ott rajtaüthetünk.

Majd hangosabban tette hozzá:

— Délnek kanyarodunk. Eszék alatt szoritjuk meg a szultánt, arra elé erősek vagyunk.

Az urak helybenhagyóan bólintottak. Kivülről hangos morajlás hallatszott. A hadinép tudni akarta a történteket. Az öreg Deésit tuszkolták be a sátorba. A bennlevők észre sem vették.

— Kegyelmetek menjenek szét az embereikhez — mondta a vajda — és hirdessék ki, hogy Eszékre megyünk.

Az urak készülődtek. És ekkor az egyik száján kiszaladt a szó:

— Hát ha Lajos meghalt, ki lesz a király?!...

Valamennyi szem a vajda arcába furódott, aki megértette, hogy tőle várják a feleletet.

— A királyról eladdig nem tudunk semmit. Én azt akarom, hogy kegyelmetek azt tegyék, amit mondtam!

Daliás alakja megnyult, erős ökle megkoppant a kemény asztalon. Nem lett volna tanácsos ellenkezni vele. És ekkor kívülről még erősebb zaj hallatszott. Szétnyílt a sátor függönye és egy királyi vitéz bukott be rajta. Levegő után kapkodott.

— Meghalt a király! Török Bálint mondta. Engem Váradi Pál, egri püspök küldött nagyságodhoz.

Kint elült a zaj. Bent a sátorban a légy zümmögését is lehetett volna hallani.

— Hitedre? — kérdezte a vajda és szurós szemét az elaléló követre szegezte.

— Hitemre nagyuram! Az utolsó szóig így mondotta Török Bálint. Esküszöm!

Jobb kezét a szívére tette.

— Ha a király meghalt — csattant fel az előbbi ismeretlen hang —, akkor az osztrák Ferdinándot választják királlyá.

Mindenki a beszélő felé fordult. Az öreg apró emberke még hozzá tette:

— Vigyázzanak rá kelmetek! Én megmondtam!

János vajda csak állt mozdulatlanul. Lángvörös lett az arca. Az utolsó szavakra elöntötte a vér.

— Ferdinánd?! Az a német fattyu!??...

A szeme szikrákat szórt. Az ajka rángatódzott. Végre erőt vett magán.

— Reggel megindulunk Székesfejérvárra. Megértették kegyelmetek?!

— Meg! — hangzott a kemény felelet.

A vezéri sátor nyílásában pedig az öreg Deési András eképpen csillapította le a zajongókat:

— János király Őfelsége azt parancsolta, hogy az egész hadinép megindul reggel Székesfejérvár felé...

Keserű ének.

Jöjj el költő, a dalt lelkünk szomjuhozza,
Te légy az, kit várunk, ki a dalt meghozza!
A hervadt berkeknek tarolt bokraiból
Éjmadarak hada huhog és kuvikol!
Ne járj te itt költő, hol az élet halott,
Hol a halál tava örvénylik, kavarog!
Ne fürödj e tóban, lázt okoz a vize,
Ebben sorvadt el a magyar lelke, hite!

Ne hallgasd e tónak hullám kacagását,
Szirének dala az, s vele sirod ássák!
A »párisi bakony« kobza peng, cseng ottan,
»Dévény« dalnokai verik megbomlottan!
Egy »uj világ« képét festik, tárják eléd,
Ködös boldogsága mérgét öntve belé!
Nem miénk ez a dal! ugyan, hogy is lenne,
Mikor a szív s lélek mind a másé benne!

Az nem a »Reményhez« fájón szálló ének!
Nem a »trillák« dala, mit ott zengnek néked!
Nem »Lillák«, »Juliák« hüvös szerenádja,
Nem is gyermekeid altató danája!
Kabarédal, kuplé...?! Ez deritné lelkünk'?!
A Turán pusztákon ez dalolt vón' bennünk?!
Egy ezredév óta ez állt vész-viharba'?!
Ez a lélek volt az, amely sirt vigadva?!

A mély honfibunak ez volna szivhangja?!
A nagy honszerelmet e dal szitja, adja?!
Ez a lélek hozta ide e nemzetet?!
Ez a dal viv, — ha kell — ismét érte eget?!
Ez a lélek harcolt most, mint az oroszlán?!
Ez a lélek dacolt hegyek halálormán?!
Nem! de ott volt s zengett orgyilkosok táncán,
Rózsás országvesztők vakondforradalmán!

S dalolt...! de, óh, nem a Mohi gyászmezején,
Mikor könnyek gyültek csüggedt bujók szemén!
S nem merült el lelke Mohácsnál, Cselében,
Nem ez ének gyult fel a nagy haláléjben!
A Majtényi sikon — szivettépő látvány —
Tárogató keserg tört zászlókat látván!
Vagy Marmara partján bus Mikest, ki látta?!
Hittel irott dalát, mely lélek diktálta?!

Világos... és Arad...! bitót, golyót kapunk...!
A szabadság vesztén rekviem a dalunk...!
S megint jött uj hajnal...! hadat üzent éjnek:
A »Bölcs« szava s a dal! De az nem ez ének,
Mellyel ma ringatja önmagát e nemzet,
S mindent mi szent s nagy volt vele most eltemet...!
Ne dalold hát velük! Ne legyen temetés!
Ne, mert e halálból nem lesz dal: szent vetés...!

Óh, ha egyszer... ujra... rabszivünk megdobban,
S testvéri csókokban lángjuk összelobban:
Szétszakad a bilincs... feljön a hon napja,
A zászlót e szivdal viszi diadalra!
Győzelemre...! Soha...! E nyomorult honban,
Mikor »minden mindegy...« és züllünk mindjobban...?!
Hadd jöjjön a halál...! Lesz nemzet-temetés!
Zengjen a Libera: nem lesz felébredés!

Nem kell itt a dal sem, de nincs is dalnoka!
Mély csend honol, sircsend! Nagy ég! Mi az oka?!
Nem élne tán' költő, aki kacag, dalol?!
Vagy ki a gyászt zengné, nem volna valahol?!
Aki égtől tüzhöz, lángkorbácshoz jutna?!
S hogy végig vert vele, szivünk feljajdulna?!
Bünös, fásult lelkünk sirna, felzokogna,
Nyugat-jármos költő magyar dalba fogna!

Arra tanitana: nincs mit elengedjünk,
Szent legyen a bosszunk, soha ne feledjünk!
Ne legyen itt mély csend: hanem ünnep hangja!
Ne hallgassunk, ha az: nem a vihar magja!
Ne legyünk mi némák: ha nem igaz bennünk!
Ha ellen müve az: ne legyen a vesztünk!
Félre, el »Nyugattal!« Magyar az én népem!
Menydörgő harci dal kell e süket éjben!

Félre cintányérok, négerzaj, kabaré!
Szüless nemzeti dal, te vagy a magyaré!
Megtelt már a pohár! Nagy Isten! ugy hiszem!
A nagy dáridóra lantom én is viszem!
Fel hát, zengjen a dal! Tépje szivem, lelkem!
Szakadjatok hurok! Vigadni van kedvem!
Nyiljatok ki sebek, hullj szivem bő vére!
Hullott több is abból e föld szent rögére!

Derüs, szép ez élet! Csodás, mint egy álom!
Nincs boldogabb nép ma nálunk a világon!
Fel-fel a pohárral! Fenékig...! Ki gondja:
Van-e kin, bün, pokol, el innen, ki mondja?!
Fel a szivvel, lanttal, hadd zugjon az a dal!
Nem mindegy, hogy mi lesz! halál vagy diadal!
Mi magyarok élni magyarul akarunk!
Gyalázatlan soha...! Inkább mind meghalunk!

El innen ti rablók! Ezt zugja most a dal:
Minden göröngy miénk! Nem lesz itt ravatal!
Fel, fel a pohárral! Miénk a szív, a kar!
De holnap... lehet, hogy volt s többé nem magyar...!
Fel magyarok! igyunk! Te is élj Fájdalom!
A vészdal lelke légy s feltámad majd a hon!

Molnár József.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Hetvenkét vitézhez.

(A piliscsabai hősi halottak szoborleleplezésén.)

Glória-fény gyullad kékfalu mennybolton
S aranyos kévéje szerte-hull egy szobron —
Boldogasszony napján.

Hetvenkét halottnak, nagy, hősi halottnak
Kegyeletadózó ünneppel adóznak —
Boldogasszony napján.

S mig arany-nevükre szegződik szempárom:
Lelkem tovanyargal harcok-ülte tájon —
Boldogasszony napján.

S hol hetvenkét vitéz drága, porló csontja: —
Mint egy oltár előtt — borulok a porba...
Boldogasszony napján.

1926 augusztus 15. ábrahámfalvi vitéz **Machula Béla.**

Vidám világ.

Egy kiváló tisztiszolgával történt: Teát főzet a hadnagy ur s amikor kész a teafőzés, a kutyamosó jelenti:

— Hadnagy ur, kéröm aláson, nincs rumunk.

— Az lehetetlen, hogy semmi szesz ne legyen itt — mondja a hadnagy.

— Dehogy nincs, hadnagy ur, szesz az van elég.

— Nahát, akkor gyerünk a teával.

— Tessék parancsolni, már meg is van...

— Te, Pista, mi a csuda van ebben a teában, olyan furcsa ize van.

— Mi? Hát szesz.

— Milyen szesz?

— Hát amilyen vőt, denaturált szesz.

*

P. az ezred tisztiétkezdéjének volt a vezetője. Szörnyü módon takarékoskodott. Mindenütt jelen volt. Az élelmiszükségletet is sajátkezüleg mérte ki a szakácsnéknak.

Egy alkalommal irásban adott utasitást a szakácsnék részére, mivelhogy fekvő beteg volt.

Az utasitásban többek között ez állt:

Hus: az előirt mennyiségből levonva 2 kgr.

Zsir: egy gondolatnyi.

Főzőliszt: egy fuvatnyi.

Nullásliszt: egy leheletnyi.

Borsó: minden tiz személyre egy szük félmaroknyi.

Cukorpor: egy sóhajtásnyi.

Az öreg szakácsné megjegyezte:

— Éntülem bizony sóhajtozhat az ur, főzök én ma olyan ebédet, hogy na!

Azóta, ha jó ebéd volt az étkezdében, az urak mindig megjegyezték:

— Pali megint beteg, hál' Istennek.

SPORT.

Motorbajnokság. Vasárnap Ujpesten motorkerékpár verseny volt, amelyen vitéz Kaszala Károly négy bajnokságot nyert. Kaszala megnyerte a 250, 350, 500, és az 500-as mellékkocsis versenyeket és ezzel Ujpest város négyszeres motorkerékpár bajnoka lett. (Szivből gratulálunk.)

Futball mérkőzések. Hungária—Hakoah 4:2, (2:2), Ferencváros—Budai »33« 6:2 (1:2), Ujpest Szegeden a Bástyával játszott 2:1, (1:1) eredménnyel. A Nemzetiek Debrecenben Bocskay ellen 5:3, (2:2) arányban győztek. III. ker. TVE Szombathelyen a Sabáriától 3:2, (2:1) arányban vereséget szenvedett.

Uszóverseny Egerben. Egerben az Egri MOVE rendezésében lefolyt uszóversenyen dőlt el Magyarország 400 méteres gyorsuszó bajnoksága, melyet Bitskey Zoltán nyert meg 5 p 32.6 mp. alatt. Második Sigritz Géza, III. Páhok István lett. Az 50 méteres gyorsuszásban első Bárány István 27.6 mp.

Atlétikai bajnokságok. Magyarországi 1926. évi atlétikai bajnoki versenyeket szombaton és vasárnap rendezték. Az első napon Hajdu Sándor FTC 22.1 másodperc alatt országos rekordot ért el a 200 m sikfutásban. Gerelyvetésben első Szepes Béla MAC lett, 61 méteres eredményt ért el. A második napon Darányi József MAC 14.55 méterre javitotta a sulydobás rekordját. Késmárky Kornél és Orbán Ferenc 190 cm.-es magasugrása feltünést keltett. A versenyen Barsi, Püspöki és Somfay két-két bajnokságot nyer.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Szerkesztői üzenetek.

vitéz **Trombitás István.** Bélhurutban szenvedő lovát vigye állatorvoshoz. Ha oly hosszu ideje beteg, talán nem is az a baja. Téves diagnózis alapján nem adhatunk tanácsot. — **Kolbai Károly,** gazd. akad. tanársegéd. Küldött cikket nagyon köszönjük. Mai számunkban közöltük. Gazdasági cikkeket jövőben is szivesen fogadunk. »Köztelek«-ben megjelenő cikkeit is szivesen átvennénk, ha nagybecsü hozzájárulását elnyernők.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket nyugtázzuk: vitéz Draskóczy István ny. altábornagy Pápa 96.000 K, 1928 november 1*, vitéz Pataki Ferenc Pestujhely 72.000 K, 1926 nov. 1, vitéz Szücs Sándor Békés, Zöldfa-u. 17 96.000 1926 nov. 1, vitéz Csoknyay István Dombovár, 96.000 K, 1926 nov. 1, vitéz Illés Pál Zagyvaszántó 24.000 K 1926 dec. 31, vitéz Firányi Gábor Lovasberény 96.000K, 1927 febr. 1, vitéz Borbély Lajos Nagybarátfalu 100.000 K 1927 julius 15, vitéz Bella István Sopron 25.000 K, 1927 febr. 1, vitéz Halmosi Lajos Sárszentágota 100.000 K 1928 márc. 1, vitéz Kólya János Szalkszentmárton 48.000 K, 1927 május 1. — Veszprém vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket alant nyugtázzuk: vitéz nagyernyei Kelemen Béla Jutas, vitéz Paltáry Vilmos Enying, vitéz Csonai Kálmán Veszprém, vitéz Patsay Gyula Pápa, vitéz Székely Géza Veszprém, vitéz Tóth László Veszprém, vitéz Pusztay István Veszprém, vitéz Juhász Ferenc Békéscsaba vitéz Orbán József Somlyószőllős, vitéz Bognár Sándor Mezőkomárom, vitéz Perczel György Veszprém, vitéz László Tamás Devecser, vitéz Németh Károly Nyárád u. p. Dáka, vitéz Csantavéri Sándor Adorjánháza u. p. Csögle, vitéz ifj. Benke Gábor Vaszar, vitéz Lakosi Antal Zirc, vitéz Zádor György Mezőkomárom, vitéz Pusztagyimóti József Pápakovácsi, vitéz Csuti István Dég, vitéz Tósoki Gábor Nemesvámos, vitéz Szabadi János Lepsény, vitéz ifj. Zsurki András Nemesvámos, vitéz Kisősi Pál Szilasbalhás, vitéz Hétházi Péter Ugod, vitéz Argyasi András Bakonyjákó, vitéz Budai József Pápa, Török Bálint-u. 1, vitéz Kerencsi Mihály Dég, vitéz Barcza József Doba, u. p. Somlószőllős, vitéz Molnár András Székesfehérvár, Honvédfogház, vitéz Szepesvári Mátyás Bakonyoszlop, vitéz Nagy József Nagydém, u. p. Lovászpatona 52.000—52.000 koronát. — vitéz Hortobágyi József Budapest, Károly király laktanya, vitéz Karácsfalvi József Budapest, I. honv. gy. e. I. zlj. 20.000 20.000 K. — vitéz Szovátay György Budapest 100.000 K, 1927 ápr. 1, vitéz Vecsei János, Bálványos 52.000 K, 1927 febr. 15, vitéz Szabó István, Szántód 96.000 K, 1927 dec 31, vitéz Csapodi László, Székesfehérvár 1925 nov. 16-ár küldött 48.000 K és folyó év május 4-én küldött 64.000 K, 1926 december 31.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Jerouschek K.
Budapest, IV. kerület,
Semmelweis-utca 7. szám
Telefon: Teréz 4—37

Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

vitéz CSONGOR ERNŐ
műszaki vállalkozó mérnöki irodája
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. sz. Telefon: 127—36.
Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek
tervezése és berendezése, ellenőrzése.
Műszaki tanácsadás.
Keveset használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:
stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektro-motorokat, szántógépeket, stb. stb.
Közvetitést dijnzok.

CSÁTHY FERENC R.-T.
egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 8. TELEFON 2—96.
BUDAPEST, I. KRISZTINA-KÖRUT 133. TEL. J. 25—26.
BERETTYÓUJFALU, KOSSUTH-U. 675. SZÁM. TELEFON: 65.

Legujabb kiadványai:

Bárd Miklós: Ujabb költeményei. Hazafias és irredenta szellemtől áthatott lelkes költemények sorozata, 1 kötet, 148 oldal, kötve, ára . . pengő 8·40

Bakoss László: Gazdasági Baromfitenyésztés. A baromfi tenyésztés minden ágát felölelő kimeritő szakmunka, ugy gazdasági iskolák, mint tenyésztők és amateurök számára, 340 oldal, 32 szines és 125 szövegközti ábrával, ára füzve . . . . . pengő 12·—

Turgenyev J. Sz. két elbeszélése: Faust és Első szerelem. Turgenyev ezen két legszebb elbeszélése, melyek közül a Faust cimü először jelent meg magyar forditásban, mindkettő Munkácsy Mihály kiváló forditásában, 1 kötet 155 oldal, füzve pengő 5·—

Postai szállitásnál a postaköltségek felszámitása mellett.

Alkalmi vétel!
Családi okok miatt 60 családos méhészetemet eladom. Népes, fiatal anyás, jóvérü törzseim, 42-es vándor, Boconádi álló, rakodó, kaptárakban és szalmakasokban, szép világos lépeken, kellő mézkészlettel vannak. Törzseim 1924 25. fiatal anyákkal rendelkeznek. Betegségmentességet garantálom. Telepem, amely Somogyszentmiklóson (Nagykanizsa mellett) fekszik, bárki által megtekinthető. Érdeklődés esetén válaszbélyeget kérek.
vitéz Szőcs Ferenc
Nagykanizsa, Kossuth-tér 6.

Ezüstnyultenyésztők!
Tenyészállatokat megvételre vagy vérfelfrissitésre cseréhe világos-, közép- vagy sötétszürke szinárnyalatban ajánl **vitéz Laboda János, Szentpéteria, Vasm.**

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkas Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig
Budapest, IV., Városház-utca 10. félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!
Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89
Szolidan szabott árak. Saját műhely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Rádiókészülékek
legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Telefon Hirmondó és Rádió rt.
rádió eladási osztálya
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.
Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.
Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

A Vitézi Rend tagjaihoz!
A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**
előnyösebben és könnyebben
esetleg
hat havi részletre
szerezze be.
Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a
Vitézi Rend tagjai
közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen v. mértékszerint), kabátra stb. stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez
dr. LENGYEL ÁBRIS
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.
Telefon 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdáiában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 37. SZÁM. 1926. SZEPTEMBER HÓ 12.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Külpolitikai érdeklődés.

Még fülünkbe csengenek nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Urunk megindító szavai, melyeket a magyar nemzeti nagylét temetője felett mondott. Nem pillanatnyi, muló értékü szóvirágok ezek, hanem a nemzete jövőjén töprengő bölcs atya megnyilatkozása volt ez, azé a férfiué, aki elgondolkozva a magyar sors évszázados fordulatain, a sötét és vészes napokon, a fényesen ragyogó dicsőségen, visszatekint a magyar lét mélységeibe és előrefigyel a jövő titkos utjaira.

Ez a látnoki tekintet nem a pillanat változó hangulatait keresi, hanem azt a titkos utat követi figyelmével, amelyen egy nemzet sorsa gördül és szavával megragadva a pillanat által felkeltett érzéseket, magasabb csucsokra viszi a haza sorsán aggódó honfiakat, megmutatja nekik egy pillanatra, amit ő lát, hogy ne essenek kétségbe, hanem higyjenek, reméljenek és akarjanak.

Vajjon megfigyelte-e mindenki ezeket a mélyértelmü, bölcs szavakat, melyek talán uj irányba mutatnak és a magunk napi bajából kiemelve minket, figyelmünket magasabb szempontok felé forditják?

Igy szólt a mi Urunk ott a mohácsi sikon: »A négyszáz év előtti mohácsi tragédiát egyik nagy költőnk méltán nemzeti nagy létünk nagy temetőjének nevezte. A királlyal élén elveszett a magyarság szine-java, mártirhalált halva akkor, amidőn a nyugati kultura védelmében fegyvert ragadott nyugat felé törő fajrokonai ellen. Egyenetlenség, belviszályok és a fegyelem teljes hiánya semmisitették meg nemzetünk erejét, rabszolgasorba juttatva a nemzedékek egész sorát.

Hosszu nehéz idők multak el, amig ujra megindult a vérkeringés az ország megcsonkitott, elernyedt testében és ujra életre kelt a nemzet. Okulva a multakon, a késői utódok mégis csak megérték azt, hogy még egy ily nagy bukás után is feltámadás követte a vigasztalan reménytelenséget.

Az egykori ellenségből jóbarát lett. A két ősi rokonfaj közötti ellentétek elsimultak és helyükbe lépett a megértő barátság és a kölcsönös rokonszenv.

Attól a jóbaráttól viszont, akivel oly soká füzött össze minket a déli vidéken a közös védekezés életbevágó érdeke, utóbb, sajnos, mélyreható ellentétek választottak el. Hiszem és remélem, hogy itt is hamarosan visszatérhet a régi barátság és megértés.«

Amikor ezeket a fenkölt szavakat gondolatban megismételjük, csakugyan elvonul előttünk a magyarok története a maga változatos és tanulságos fordulataival. Látjuk, hogy a legnagyobb szerencsétlenség után, amely a nemzet javát fektette jeltelen sirba, a halálos pusztulásra is következett feltámadás. Es ez a megállapitás ma, szomoruságunk, elhagyatottságunk napjaiban vigaszul szolgálhat és megóv a csüggedéstől. Hogy pedig legelső magyar ember, a magyar állam feje figyelmünket felragadva a mi hétköznapi gondjaink fullasztó egyhanguságából külső dolgok felé irányitotta, ebben nem kis tanulság rejlik.

Azt szokták mondani, a magyar politikus fajta. De azt is emlegetik gyakran, hogy a magyar nem ért a külpolitikai kérdésekhez, nem érdekli más népek sorsa és nem fordit figyelmet arra, mi történik a nagy világban. Az angol közvélemény például minden külső kérdésben keményen állást foglal, hiszen tisztában van azzal, hogy ami a nagyvilágon történik, az az ő sorsát is érinti.

Lehet, hogy az évszázados belső baj és gond, az idegen gyámkodás leszoktatott már a külpolitikai érdeklődésről bennünket. Elég azonban visszaemlékeznünk Szent István király államalkotó bölcsességére, III. Béla görög politikájára, Szent László európai tekintélyére, Nagy Lajos birodalmára, Mátyás udvarára, Bethlen Gábor bölcseségére és egy Andrássy hatalmas szerepére a berlini kongresszuson, hogy tisztán lássuk, a magyarban meg van a képesség, hogy tekintetével ne csak a szük rögöt nézze, hanem felemelkedjék országos dolgokig és idegen nemzetek sorsa fordulásán a maga érdekeit, céljait megmérve távlatból nézze az eseményeket és azok alakulására olyan befolyást gyakoroljon, amily hazájának javára szolgál.

A trianoni »békeszerződés« hurkot kötött a nyakunkra, amelyet Kormányzó Urunk bölcs beszéde egy cseh lap szerint elvágott. Tudtuk, éreztük, hogy mint állunk Európa centrumában elszigetelve, ellenségekkel körülvéve és ha jót várunk, nem tudjuk, honnan jő a megváltás, mely visszaadja nekünk a szabadság érzetét, a levegőt, hogy teleszihassuk ujra a tüdőnket, hogy szárnyalhassunk és ne legyünk örökké guzsba kötve.

A mohácsi sikon elhangzott szavak erre figyelmeztetnek. Tekintetünket kifelé irányozzuk. Szét kell tépnünk azt a hálót, melyet körénk szőttek, jogunk van a léthez és nem veheti tőlünk rossz néven senki, ha igenis élni akarunk. Volt idő, amikor három tenger mosta a magyar birodalom partjait. Volt idő, a mikor magyarnak lenni nagy és dicső dolognak tartatott. Zsigmond király és császár udvarában az idegen is magyar ruhában büszkélkedett és a magyar dicsőséget tul nem szárnyalta semmi nép dicsősége. Magyarnak mondta magát ennek a birodalomnak minden fia, mert lett légyen anyanyelve a horvát, a lengyel, a sváb, a tót, a szerb, oláh, szász és talján, jó volt magyar polgárnak lenni, szabadságot, gazdagságot, dicsőséget jelentett.

Hőseink között mennyi az idegenajku magyar! A Hunyadiak, Zrinyiek, Frangepánok, a Damjanichok, Jurisicsok, Juranichok és Leiningenek, mind magyarnak tartották magukat és a magyar hazáért éltek-haltak. Mi nem bántottunk senkit. Tiszteltük a másét és megbecsültük a magunkét.

Most, hogy ércfalnál erősebb gátakban vesz körül

a gyülölet, rést vágunk a gáton és szabad levegőt bocsájtunk be otthonunkba. Emlékszünk a magyar tenger sziklás partjaira, ahol magyar lobogót lengetett egykor a szél az árbócokon. Fel fognak repülni még azok a lobogók azokra az árbócokra!

Kormányzó urunk kitekint magas helyéről a nagyvilágba. Ő látja, mi történik és tudja, mi fog következni. De intő szavaival minket is felrázott, hogy már egyszer mi is forduljunk figyelmünkkel a külső dolgok felé és alakuljon ki egy egységes nemzeti közvélemény, amely külpolitikai kérdésekben is mögötte áll a hazánk sorsáért küzdő kormánynak. Egészséges nemzeti közhangulat épen olyan szükséges, mint bölcs kormányzat, amely a nemzet sorsát irányitja. Hosszu aléltságából felébredve a nemzeti közszellem hozzá fog járulni ahhoz, hogy a jobb jövőnek kapuit ellenséges szándék, félve őrködő gonoszság sokáig többé zárva ne tarthassa.

Ha mi a külpolitikai érdeklődés jelentőségét hangsulyozzuk, amikor azt mondjuk, hogy népünk ne álljon behunyt szemmel az európai népek között, ez természetesen nem jelenti azt, hogy szélkakasként forogva, minden reményünket a minket környező államokban bekövetkezhető változásokba vessük. Csupán arra az igazságra kivántunk rámutatni, amit a római ugy fejezett ki, hogy a haza érdeke a legfőbb törvény. Nem volna bölcs politika az, amely hangulatok és bármilyen tiszteletreméltó érzelmek alapján irányitja az ország magatartását a világpolitika utvesztőjében.

Nekünk igenis azt is néznünk kell, sőt, azt kell elsősorban figyelemmel kisérnünk, mikor és hol nyilik alkalom nemzeti követeléseink érvényesitésére. A nemzet java azt követeli, hogy elszigeteltségünket egy alkalmas pillanatban megtörjük, hogy kaput nyissunk, amelyen át boldogulásunk, jövő nagyságunk felé indulhassunk.

Hogy azonban annak idején ez a kaputörés lehetővé váljék, ezért szükséges az egész nemzet számára, hogy a külpolitikai kérdések iránt való érdeklődés ismét felébredjen. Be kell látnunk egyszer már, hogy minden lehető eszközzel fenn kell tartanunk a magyar nemzet számára cselekvési szabadságunkat, ha egyszer a haza érdeke ugy kivánja, cselekedhessünk és feltámaszthassuk porbatiport országunkat.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága a gödöllői kiállitásra érkezik.

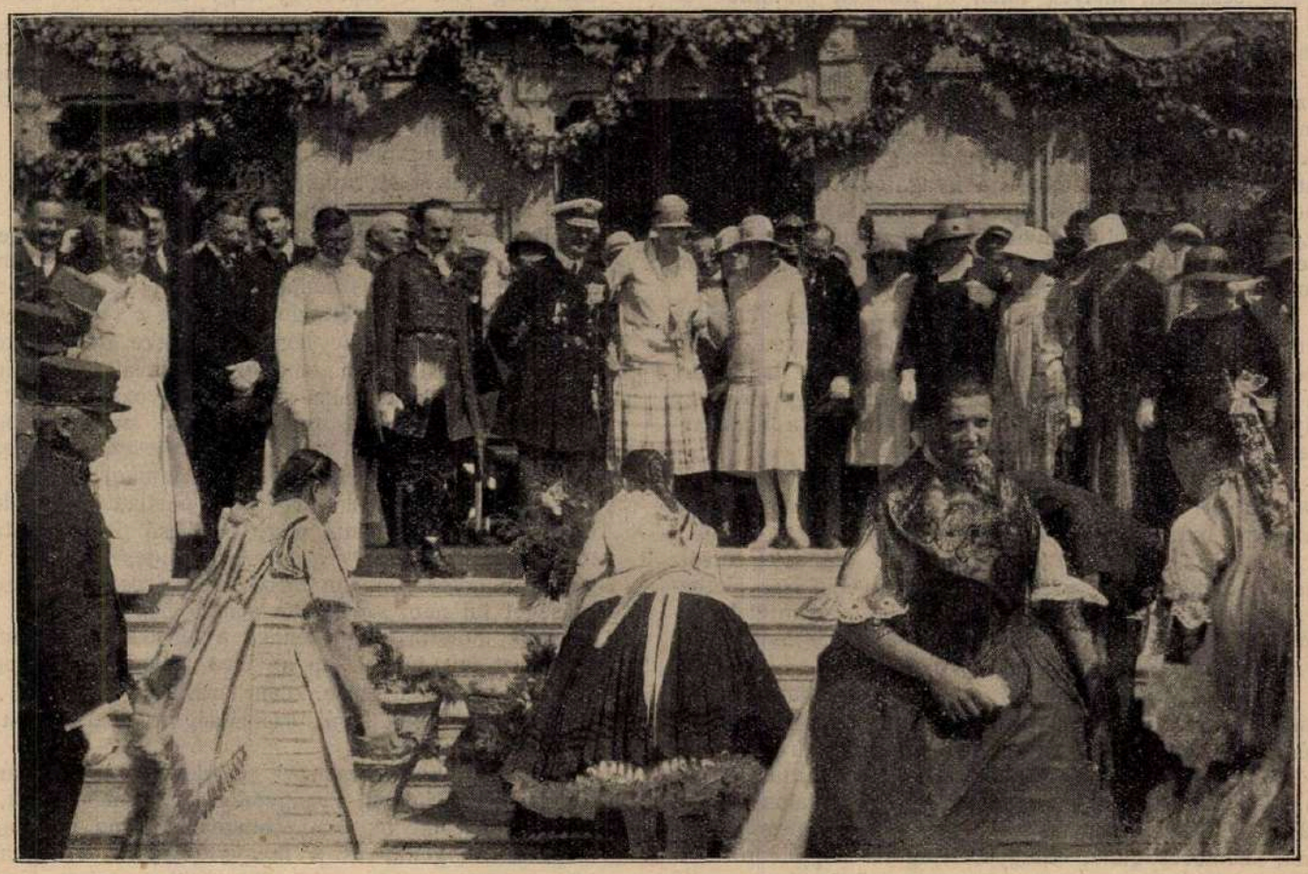

A Kormányzó Ur fogadása a gödöllői kiállitáson. (Vasárnap felvétele.)

Gyümölcspiac: alma rétesnekvaló 6—10; asztali 12—1(, körte 16—20, IIa 6—12, őszibarack 16—24, IIa 10—1(, magbaválószilva 6—7, szőlő 15—18, IIa 12—15, sárgadinny 5—8, görög 3—5, ezer korona kg.-ként

Zöldségpiac: burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, karfic 15—20, uborka 4—5, zöldpaprika 4—6, zöldborsó 12—1(, fejeskáposzta 5—5.2, kelkáposzta 2—2.5, vöröskáposzta 4—5, gyalult 3—4, paraj 6, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 7—9, gomba 15—40, ezer korona kg.-ként tengeri 0.8—1.2, csövenként és ujabb literenként 4—6 ezer korona.

Tojás tej és tejtermékek: tojás 1.8—1.9, kannatej kimérve 4.2—4.6, tejfel 22—24, habtejszin 42—44, ezer koron literenként. Teavaj Ia 76—78, IIa 65—70, főzővaj 50—55 tehénturó 8—10, kevert 38—40, juhturó 40—45, trappista és óvári sajt 45—50, ementháli magyar 75—80, svájci 85—90 groji és rokforti magyar 55—60, külföldi 70—75 ezer koron kg.-ként.

Kenyér: barna 4—4.5, félbarna 6.8, fehér 7.5, ezer koron kg.-ként. Zsemlye és kifli drb.-ja 0.65. ezer korona.

Lisztpiac: 00-ás buza 6.75, 0-ás 6.75, egyes 6.5, ezer kettős 6.4, 3-as 6.3, négyes 6.05, 5-ös 5.55, 6-os 4.8, 7-es 2.7 8-as 2, rozsliszt 0-ás 6.3, 1-es 3.7, ezer korona kg-ként

Borpiac: Változatlan árak melletti csak a szesz és szeszes italok iránt van némi kereslet. Törköly 68—71 seprőpálinka 68—70, uj 83—85, borpárlat 100—110 ezer korona ab termelő állomás. Borárak 7—10 ezer korona körül váltakoznak literenként.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
13 Hétfő	Notburga	Ludov.	A hét elején a nap 5 óra 33 perckor kél és 6 óra 20 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 41perckor kél 6 óra 03 perckor nyugszik
14 Kedd	Sz. † felm.	Szerénke	
15 Szerda	Hétf. sz. M.	Nikodém	
16 Csütörtök	Kornél	Edit	
17 Péntek	Sz. Fer. s.	Ludmilla	
18 Szombat	Kup. Józs.	Titusz	
19 Vasárnap	Január pk.	Vilhelm.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Szeptember 12. 1683. A török veresége Bécsnél. Kara Musztafa nagyvezér hatalmas haddal ostromolta Bécset. Starhemberg Rüdiger tizezer főnyi őrségével tizennyolcszor verte vissza a török rohamot és huszonnégyszer ütött az ellenségre. Végül Szobieszky lengyel fejedelem megérkezése után a török hatalmas vereséget szenvedett s csak Győrnél állapodott meg. 300 ágyu, 15 ezer sátor, a nagyvezér kincsei estek a győztesek zsákmányául. Az ostrom alatt 60.000 török vesztette életét.

Szeptember 13. 1705. Thököly halála. Thököly Imre Niceában, a »Virágmezőn« elhunyt.

Szeptember 14. 1279. A budai zsinat feloszlatása. Kun László a budai zsinat végzései által sulyos sérelmet szenvedve, királyi ediktummal megtiltotta, hogy a budai zsinat résztvevőinek bárki élelmet és fedelet adjon.

Szeptember 16. 1526. A mohácsi vereség hirére Várday Pál egri püspök és Bebek János felszólitására Miskolcon Szapolyayak és öt vármegyének követei a honvédelemről tanácskoztak és körlevelekben sürgették a mielőbbi táborbaszállást Verpelétnél.

A Kormányzó ur Szikszón és Halmajon.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága vasárnap délelőtt Halmajon a Vitézi Rend négy tagját iktatta be a környékbeli földbirtokosok által adományozott vitézi telkükbe, majd megjelent a szikszói hősök emlékének leleplezésénél. Mind a két ünnepség ezrekre menő közönség részvételével zajlott le.

A Kormányzó Ur reggel 8 órakor érkezett meg különvonatán Szikszóra. A szikszói állomáson csak pár percig időzött a különvonat. A Kormányzó Ur itt vitéz Révy Kálmán altábornagynak, a miskolci vegyesdandár parancsnokának jelentkezését fogadta, aki az ünnepségen a honvédelmi minisztert képviselte. Ezután Szentimrey Pál alispán Abauj-Torna vármegye közönségének, Cseley Ferenc főszolgabiró pedig a szikszói járás közönségének hódolatát tolmácsolta.

— Az a két ünnepi alkalom, — válaszolta a Kormányzó az üdvözlésekre, — amely ma Abauj-Torna vármegyébe hozott, meggyőzött engem ennek a csonka vármegyének hazafiasságáról és arról, hogy Abauj-Torna vármegye közönsége hálás szeretettel gondol hős fiaira.

— Jól esik a szivélyes fogadtatás és melegen köszönöm üdvözlő szavaikat.

A halmaji állomásra fél 9 órakor futott be a különvonat. A Kormányzó vitéz Sáfrány Géza nyugalmazott altábornagynak, az abaujvármegyei Vitézi Szék kapitányának jelentkezését fogadta, majd elhaladva a diszszázad arcéle előtt, a fogadtatására egybegyült küldöttségek elé ment, amelyek nevében a község birája üdvözölte őt keresetlen szavakkal és meghivta a Vitézi Szék telekbeiktató ünnepségére.

— Szivesen jöttem el Halmaj község közönségének körébe, — válaszolta a Kormányzó — amelynek hazafias érzelmeiről meg vagyok győződve.

A Kormányzó Ur ezután kiséretével a lelkesült sorfala között az ünnepség szinhelyére indult, amely az állomásról pár percnyire, szabad térségen volt. Őfőméltósága az ezrekre menő közönség szünni nem akaró éljenzésétől kisérve, foglalta el helyét a diszemelvényen. Mögötte helyezkedett el kisérete s az ünnepélyen megjelent diszmagyaros előkelőségek, Széchenyi Aladár gróf, Vay Artur gróf, Kószó István belügyi államtitkár, Puky Endre, Melczer László, Hodry Lőrinc, Fekete Lajos, Nemes Bertalan és Putnoky Sándor nemzetgyülési képviselők, Soldos Béla, Borsod vármegye főispánja, Zsóry György, Borsod vármegye alispánja, Bernáth István, Zemplén vármegye alispánja és még számosan.

A telekbeiktatás ünnepi diszközgyülés keretében történt, amelyet Cseley Ferenc főszolgabiró nyitott meg, mire a Kormányzó Ur Őfőméltósága a következő beszédet intézte a vitézekhez:

— Vitéz Bajtársaim! Boldog vagyok, hogy a haza szent érdekét célzó alkotásom érett gyümölcsének egészséges magvait szemem előtt ültetik be a vitézi telkekbe.

— Ennek az ünnepies alkalomnak elmultával se feledjétek soha, hogy bizalmam, reményem s alkotásom csak akkor lesz teljes, ha ti is átérzitek szent eskütöket, a hazai földhöz füzött feladatok szentségét és kötelességtek jelentőségét.

— Akaratotokat erősitse Istenbe vetett hit, karotokat acélozza meg a szorgalmas, önzetlen, békés munka. Legyetek e vitézi telkeken oly jó földmivesek és példaadó gazdák, mint aminő kiváló, derék harcosok voltatok a haza védelmében.

— Midőn a vármegye nemes felajánlásából létesitett vitézi telkeket önfeláldozó vitézségtek, érdemeitek jutalmául s jövő kötelességtek zálogául nektek adományozom, kivánom, hogy Isten segitsen minden becsületes, hazafias törekvéstekben.

A Kormányzó Ur szavait hosszantartó lelkes éljenzés követte. Ezután vitéz Sáfrány Géza, vármegyei vitézi székkapitány ünnepi beszéd keretében ismertette a beiktatásra kerülő négy vitéznek, Molcsányi Lajosnak, Medve Józsefnek, András Istvánnak és Magyar Ferencnek a háboruban tanusitott vitéz magatartását, majd beiktatta őket telkükbe.

A beiktatás megtörténtével az adományozó földbirtokosok, Széchenyi Aladár gróf, majd Téglás Andor intéztek lelkesitő beszédet az uj telkes vitézekhez. Ezután Szilvássy Jenő római katholikus esperesplébános felemelő beszéd ke-

nében átadta az új telektulajdonosokra. Végül a vitézek egyike társai nevében is hálás köszönetet mondott.

A Kormányzó Ur ezután Halmajról kocsin Szikszóra hajtatott. Fél 11 órakor érkezett a Kormányzó a Szikszó község északi bejáratánál felállitott diadalkapuhoz, ahol Lavotta Jenő főjegyző üdvözölte őt. Az üdvözlés után a Kormányzó a leventék sorfala között a községházára ment, ahol a közgyülési teremben a törvényhatóság s a meghivott előkelőségek élén Szentimrey Pál alispán üdvözölte és átnyujtotta neki diszes másolatban a vármegyének a Vitézi Szék részére tett telekfelajánlásról szóló határozatát.

A Kormányzó Ur a következőképen válaszolt:

— Az áldozatkészség az az erény, amelyre soha nem volt annyira szükség, mint ma. A nagy közérdekü célok megvalósitására, a nemzet testét sorvasztó bajok orvoslására az állam egymaga nem képes. Ezért nem elég szóval hirdetnünk a hazafiságot: áldozatkész tettekben kell annak megnyilvánulnia.

— A gazdasági viszonyok sulyosak s igy az adakozás gyakran még azoknak is gondot okoz, akiknek ez módjukban áll. De a nemzet méltán várja el, hogy akik anyagi áldozatot hozhatnak, saját jólétük nélkülözhető többletéből juttassanak a köznek.

— Egyesek és testületek áldozatkészségükkel már eddig is bebizonyitották, hogy megértik azt a nagy eszmét, amelyet a Vitézi Rend megtestesit. Hogy megértik az intencióit annak a törekvésnek, amely földhöz kivánja juttatni azokat, akik a világháboruban hősiességgel töltötték be szerepüket, a világháboru után pedig érintetlenül, tisztán maradtak a forradalmak romboló és megtévesztő tanaitól.

— Őszintén örülök, hogy Abauj-Torna vármegye közönsége, áthatva a Vitézi Rend intézményének jelentőségétől, módott keresett és talált arra, hogy hős fiai megjutalmazására vitézi telkeket ajánljon fel. A felajánlást elfogadom és szivből köszönöm a vármegyének, hogy elhatározásával, amellyel nekem igaz örömet szerzett, ezuttal is hü maradt ősi hagyományaihoz.

Hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadták a jelenvoltak e szavakat. Majd a hősi halottak emlékmüvének leleplezésére gyülekezett a közönség.

Nemcsak a község, de a környékbeli községek és járások is felvonultak zászlaik alatt s többezer főnyi közönség gyült össze a Fő-téren. Itt állitották fel ugyanis Dedinszky Elemér szobrászmüvész alkotását, amely 118 hősi halott emlékét hirdeti.

A Kormányzó Urat, aki fél 12 órakor érkezett gyalog a községházáról, lelkes ünneplésben részesitette a közönség. Az ünnepséget Putnoky Sándor nemzetgyülési képviselő nyitotta meg. Majd engedélyt kért a leleplezésre, amit a Kormányzó Ur a következő beszéddel adott meg:

— Egymás után emelkednek a községek legszebb diszei: a hősi emlékmüvek. Egymás után rójja le a magyar falu tartozását hősi fiainak emléke iránt, a maradandóságot kivánva biztositani mulandó nemzedékünk hálájának és kegyeletének.

— A minket eltöltő érzelmek megörökitésén kivül a hősök szobrának hirdetnie kell a haza önzetlen szeretetét és a megdicsőültek tetteiben megnyilvánult azt a készséget, mely a haza üdvéért semmi áldozattól sem riad vissza.

A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapadhatatlan forrása, amelyből minden nemzedék buzditást merithet a haza érdekében végzendő munkájához és küzdelméhez.

Az emlékmü megkoszoruzása után Telegdy István plébánoskanonok, majd Krenyiczky Ciril görögkatholikus lelkész megáldotta az emlékművet, amelyet azután Nagy Károly községi biró vett át.

Az államfő délután 4 órakor indult vissza Gödöllőre, ahová este 8 órakor érkezett meg.

Halálozás. Megható részvét megnyilvánulása mellett temették el augusztus 18-án Dombováron vitéz Rajnai János járási vitézi őrmester 22 éves leányát, Ilonkát. A vitézek a járási hadnagy vezetése alatt vonultak ki és helyezték el koszoruikat a ravatalon.

Renczes János, a tolnai kerület egységespárti képviselője 53 éves korában elhunyt.

Komárom és Esztergom közigazgatásilag ideiglenesen egyesitett vármegyék törvényhatósági bizottsága diszközgyülés keretében fényes ünnepségen leplezte le gróf Tisza István és Csernoch János hercegprimás arcképét.

A tatabányai hősök emléke. Tatabányán szép ünnepség keretében leplezték le vasárnap a helység 64 hősi halottjának állitott emlékmüvet. Az ünnepségnek különös diszt adott, hogy megjelent azon vitéz József királyi herceg tábornagy is, aki lendületes ünnepi beszédet mondott. Az ünnepi fogadás után a római katholikus templomban ünnepi szentmise volt. Mise után az előkelőségek a parkba vonultak, ahol már nagy közönség vette körül a hősi emlékművet. A község birája ezután felkérte a királyi herceget az emlékmü leleplezésére.

— A mélységes hála érzete az — mondotta vitéz József királyi herceg —, amely mindnyájunkat ide hozott erre a szép ünnepre.

— A mélységes hála érzete azok iránt, akik az otthonmaradottakért és a hazáért feláldozták életüket és akik dicső vértanui lettek Magyarországnak.

— Eljöttem én is ehhez az emlékhez, mint volt hadvezérük és hüséges bajtársuk, hogy letegyem koszorumat az emlékmü talapzatára. Eljöttem én is, aki láttam őket a legnagyobb veszedelmek közepett énekszóval felvonulni, láttam őket hősiesen küzdeni és mosolyogva menni a halálba.

— Eljöttem én is, aki láttam elhomályosuló szemük utolsó fénysugarát kialudni és aki azután forró imádságban kértem a Mindenhatót, hogy tegyen végre igazságot. Láttam a Kárpátokban minden szenvedésüket és a Doberdón minden fájdalmukat. Láttam őket, amint olyan dolgokat éltek meg, olyan dolgokon mentek keresztül, amelyekről senkinek sem lehet fogalma, aki nem volt ott. De láttam az ő lelkük nemességét, lelkük nagyságát is. Csak egy gondolat volt előttünk: megmenteni a hazát és az otthonmaradottakat.

— Derék népünk nagy része ma nyomorban vagy rabságban sinylődik. Felvetődik a kérdés az én lelkemben: hol az igazság? De mintha hallanám az ő szavukat, amely összefogásra int bennünket.

— Magyar testvéreim, ne felejtsétek el, amit künn a harcmezőn egyek voltunk osztálykülönbség nélkül és mindent félretéve, kezet fogtunk, hogy a szent célért együtt küzdjünk, ugy legyetek itt is szerető, igaz testvérek, nyujtsatok egymásnak osztálykülönbség nélkül szeretettel kezet. Akkor a mi szeretett hazánk fel fog támadni és szeretett hozzátartozóink jobb sorsra fognak jutni. Magyar testvéreim, ne felejtsétek el, hogy nyomorult hazánkban mindnyájunknak nyomoruságos a sora, ha azonban feltámad a haza, akkor jobb sorsra fogunk virradni.

— Ezt kéri, forró imával, a meghalt hősöknek volt hadvezére. Szivleljétek meg szavaimat, álljunk össze, ugy amint ők összeállottak, ne tekintsünk egymásra csak szeretettel: akkor be fog teljesedni a nagy Széchenyi István mondása, hogy: »Magyarország nem volt, hanem lesz.«

— Eljöttem ma ide azért is, hogy üdvözöljem azokat is szivem egész melegével, akik ép olyan hősök voltak, mint ezek a vértanuk, de a jó Isten megoltalmazta éz a háboru ezer veszedelmei között épségben tartotta őket. Szeretettel üdvözlöm őket és kérem a Mindenhatót, hogy áldja meg mindnyájukat boldogabb hazával, egészséggel és jólléttel. Ti pedig, hőseim, nyugodjatok békével. Imádságaink őrzik meg emléketeket. Legyetek meggyőződve, hogy ha a hazának ismét szüksége lesz rám, akkor én is ott leszek ujra, együtt a haza fiaival.

A zugó éljenzéssel fogadott beszéd után lehullt a lepel a szoborról és a királyi herceg letette koszoruját a talapzatra.

Pengőben számolnak az állami hivatalok október 1-től kezdve. Intézkedés történt, hogy október 1-től kezdve az összes állami hivatalokban életbe léptessék a kötelező pengőszámitást. Ezzel összefüggésben a Jegybank vezetősége ugyanerre az időpontra igyekszik forgalomba hozni az uj pengő ércpénzeket. A tervek szerint forgalomba kerülnek az 1 filléres váltópénzek, valamint az 1 és 2 pengősök. Az 5 pengős papirból fog készülni.

Uj magyar gyógyviz. A népjóléti minisztérium rendeletet adott ki, amellyel a Gellért-hegy aljában fakadó »Hungária«-forrást gyógyvizzé nyilvánitja.

»Sötét az ég.« Jelentettük már, hogy szeptember hó végén jelenik meg Farkass Jenő »Sötét az ég« cimü, 260 oldalas történelmi regénye, amelyet olvasóink kedvezményes áron, 30.000 koronáért szerezhetnek meg. Számos előjegyzés érkezett be már kiadóhivatalunkhoz, amelyeknek elsősorban fogunk eleget tenni. Felhivjuk igen tisztelt olvasóink figyelmét arra, hogy ezen kiváló érdekességü könyv csak korlátolt számban jelenik meg, igy tehát aki arra igényt tart, azt kiadóhivatalunknak mielőbb jelentse be.

Pengő sorsjegyek. Az októberi osztálysorsjegy-huzásokra érvényes sorsjegyek már pengőértékről szólnak. Az egész sorsjegy 100 pengőre szól. A pengősorsjegyeket azért vezették be már most, mert a sorsjáték osztályai a jövő évre, tehát a kötelező pengőszámitás idejére is átnyulnak.

A Magyarország és az amerikai Egyesült Államok között 1925 junius 24-én Washingtonban aláirt barátsági, kereskedelmi és konzuli szerződés megerősitő okmányait szombaton cserélték ki Walkó Lajos, a külügyminisztérium vezetésével megbizott kereskedelemügyi miniszter és Brentanó Tivadar budapesti amerikai követ. Az egyezmény október 4-én lép életbe.

Mi történt bel- és külföldön.

A mohácsi évforduló ünnepségeinek keretében Mohácson tartotta meg a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete hatodik kongresszusát Agorasztó Tivadar pestvármegyei alispán elnökletével. A kongresszus táviratilag üdvözölte Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltóságát, gróf Bethlen miniszterelnököt és Rakovszky belügyminisztert, majd kivonult a cselepataki II. Lajos emlékmühöz, ahol F. Szabó Géza nemzetgyülési képviselő, az egyesület alelnöke emlékbeszéd kiséretében koszorut helyezett el.

A Magyar Nemzeti Muzeum hivatalos jelentést tett közzé, mely szerint özvegy gróf Apponyi Sándorné, Esterházy Alexandrina grófnő, néhai gróf Apponyi Sándornak, a Muzeum nagy mecenásának általános örököse, a férjétől öröklött vagyont az Országos Magyar Gyüjtemény Egyetemnek ajándékozta. A hagyatékhoz tartozó ingatlanok területe 3328 katasztrális hold, amelyet a birtok fele értékének megfelelő hagyaték kifizetése terhel. A grófnő fentartotta magának az őt életfogytiglan megillető haszonélvezeti jogot és kivánsága szerint az ingatlanokból »A Magyar Nemzeti Muzeum gróf Apponyi Sándor alapitványa« létesül. A birtok feleértéke mintegy 10 milliárd, melyen kivül még felbecsülhetetlen értékü ingóságokat és mütárgyakat is ajándékozott a Gyüjtemény Egyetemnek a nemeslelkü grófnő.

Kudarc. Az ántánt katonai ellenőrzőbizottság képviseletében egy angol ezredes a honvédelmi minisztérium és a rendőrség kiküldöttjeinek jelenlétében szombaton kutatást tartott a MOVE. budapesti székházában, ahol valaminő feljelentés alapján fegyvereket rejtettek volna. el. A kutatás eredménytelenül végződött.

Titkos és nyilt szerződések.

Az utóbbi időben feltünő az, hogy az egyes államok egyre-másra kötik egymással a nyilt és titkos szerződéseket. Legutóbb a görög-jugoszláv, majd valamivel előbb a francia-román, fracia-cseh, a lengyel-jugoszláv, spanyol-olasz és lengyel-román szerződések megkötéséről érkeztek hirek. Ugylátszik az államok most ujból nyomatékosan állást foglalnak a már sokszor cserbenhagyott Wilson-féle pontok ellen, melyeknek egyik legfontosabb tétele a titkos tárgyalások és szerződések megszüntetése volt. Ezzel az elitélt diplomáciai rendszerrel szemben állitották fel a Népek Tanácsát és a Nemzetek Szövetségét. Ugylátszik, hogy az ezekbe az intézményekbe vetett bizalom megingott, mert most tömegesen térnek vissza az államok a régi diplomácai utjára és államrendszereik fentartását szerződésekkel iparkodnak megerősiteni, amire már alig bir kellő biztositékot nyujtani, a máris éléggé kifáradt genfi szervezet.

A Népszövetség őszi ülésszaka.

A Népszövetség közgyülése szeptember 6-án kezdette meg őszi ülészakát és ezen már Spanyolország és Brazilia nem vesz részt, mert az állandó tanácstagság elnyeréséért bejelentett igényüket a Népszövetség tanácsa elutasitotta. A közgyülés Nincsics, jugoszláv külügyminisztert választotta meg elnökévé, mig a Népszövetségi Tanács ezidőszerinti elnöke Benes, cseh külügyminiszter. A most kezdődő ülésszak legfontosabb tárgya Németország felvétele lesz, ami már az első napokban meg fog történni és Németország kiküldöttei, hacsak nem jön közbe valami előre nem látott esemény, pénteken elfoglalják helyüket a Népszövetségi közgyülésen.

Forrongás Spanyolországban.

Spanyolország belső helyzetéről ellentmondó hirek érkeznek. Ugylátszik, hogy Spanyolország genfi kudarca visszahatással van az ország belső helyzetére és megingatta Primo de Rivera kormányának helyzetét. Spanyolország ugyanis Népszövetségi állandó tagságot igényelt, majd pedig a nemzetközi közigazgatás alá helyezett Tanger, marokkói kikötővárost és területét kérte a maga számára. A Népszövetség Tanácsa mindkét kérést elutasitotta, mire Spanyolország, egyes hirek szerint, marokkói hadmüveleteinek megszüntetésével és a neki jutatott marokkói zóna kiürítésével válaszol. A spanyol tüzértisztek, Primo de Rivera kormányzati rendszerével elégedetlenkednek és a diktátor megbuktatását tüzték ki célul. Az eddigi hirek szerint Primo de Rivera még ura a helyzetnek és az elégedetlenkedő tüzértiszteket elbocsájtotta a hadseregből.

A mohácsi beszéd visszhangja.

A belgrádi lapok a Kormányzó Ur mohácsi beszédével kapcsolatosan, élénken foglalkoznak az uj külpolitikai helyzet kialakulásának lehetőségével. Markovits, meghatalmazott miniszter, a jugoszláv külügyminiszter helyettese, kiemelte, hogy a magyar Kormányzó rokonszenves hangu kijelentése politikai szempontból igen nagy jelentőségü. Fontos érdekek szólnak Magyarország és Jugoszlávia egymáshoz közeledése mellett és a magyar Kormányzó nagyjelentőségü nyilatkozata fontos állomása annak az utnak, amely ebben az irányban vezet. A zágrábi lapok szerint Magyarország külpolitikája Angliára és Olaszországra támaszkodik és ugyanekkor barátságot tart fenn Németország és Franciaország irányában. Magyarország Anglia és Olaszország védnöksége alatt uj Locarnót akar megteremteni, amelynek rendeltetése az lenne, hogy a trianoni szerződéssel foglalkozzék.

A mohácsi vész 400-ik évfordulójának emléknapja.

Vasárnap, augusztus hó 29-én, a magyar nemzet kegyeletes emlékünnep keretében emlékezett meg a mohácsi vész 400-ik évfordulójáról. Valami megrendítő és szivhezszóló hatalmas érzés fogta el az embert, mikor ezen a napon Mohács városán végig tekintett. A történelem levegője, a multnak ihlete lehetett az, ami megkapta az embereket, amint Mohács utcáin végigmentek. Zászlódisz, menetelő leventék, katonai sortalak és tízezrekre menő tömeg zarándokolt nemzeti nagylétünk nagy temetője felé. A Széchenyi-téren nemzeti szinü zászlókkal övezett hatalmas tribünök álltak és ezek zsufolásig megteltek közönséggel. Maga a keret, a külsőségek mind arra mutattak, hogy a magyar nemzet megbecsüli önmagát és önmagához méltó módon igyekszik leróni azt a kötelességet, amelyet megérdemeltek Mohács vértanui. A király és 20 ezer jó magyar vitéze.

A szent sirhoz, a magyar nemzet nagy temetőjéhez elzarándokoltak között megjelent nagybányai vitéz Horthy

Miklóst, Magyarország kormányzóját, vitéz József kir. herceget, Anna, kir. hercegasszonyt, vitéz Albrecht és vitéz József Ferenc kir. hercegeket. A kormányt gróf Klebelsberg Kuno, vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselte; a nemzetgyülést Szcitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke. A Vitézi Rend részéről vitéz Igmándi-Hegyessy Géza, az Országos Vitézi Szék ügyvezető törzskapitánya vezetése alatt Baranya-, Bácska- és Pest vármegyék vitézei jelentek meg.

Kormányzó ur Ofőméltósága és a kir. hercegek a Zsófia hajón érkeztek. Az Erzsébet-téren, a hajóállomással szemközt a katonaság sorfalat állt. Itt Vogt Waldemár, a pécsi vegyesdandár parancsnoka jelentkezett. A katonasággal egysorban a Vitézi Rend kiküldöttei voltak, akiknek élén vitéz Pallai Rezső, Baranya vármegye vitézi székkapitánya tett a Kormányzó urnak jelentést. Majd Baranya vármegye képviseletében Fischer Ferenc dr., főispán üdvözölte a Kormányzó urat. Ofőméltósága az Erzsébet-térről azután a leventék sorfala között kíséretével a Széchenyi-térre hajtatott, hogy ott a mohácsi vész 400-ik évfordulójának emlékére emelendő fogadalmi templom helyén az országos ünnepségeken részt vegyen. A A Széchenyi-tér bejáratánál Margittai Lajos dr. polgármester üdvözölte, majd kíséretében a részére fentartott sátorhoz ment. Ott helyett foglalván, megkezdődött a kegyeletes megemlékezés ünnepe. Gróf Zichy Gyula, kalocsai érsek, Tomory Pálnak, a mohácsi csata fővezérének utóda mondott szent misét. Megható volt, mikor a szent mise keretében letették a fogadalmi templom alapkövét, amelyet a magyar nemzet áldozatkészségéből fognak emelni a mohácsi vész emlékezetére.

A Széchenyi-téren a mise végeztével gróf Klebelsberg Kuno, vallás és közoktatásügyi miniszter szivekig ható emlékbeszédet.

Utána az ünneplő tömeg hajókon kiment a Csele-patakhoz, ahol vitéz József Ferenc dr., kir. herceg magas szárnyalásu beszéddel nyitotta meg az ünnepséget. Pekár Gyula a Turáni Társaság nevében beszélt, utána Huszrev bej török követ lépet a talapzatra, aki kiengesztelődés és kiengesztelés jeléül jelent meg a mohácsi síkon. Ezután a megkoszoruzás következett.

Elsőnek a Kormányzó ur Ofőméltósága helyezte el beszéd kíséretében az ország koszoruját, majd vitéz József kir. herceg, vitéz Albrecht, vitéz József Ferenc kir. hercegek koszorúzták meg az oroszlánfejes emlékművet. Utána Huszrev bej koszoruja borult rá az emlékmű talapzatára. A kormány koszoruját gróf Klebelsberg Kunó, a nemzetgyülés koszoruját Szcitovszky Béla elnök, a Vitézi Szék koszoruját vitéz Igmándi-Hegyessy Géza ügyvezető törzskapitány helyezte el pár szó kíséretében. Mintegy 50 koszoru ékesitette nemzeti nagyletünk nagy temetőjének emlékoszlopát.

Este a magyar folyamőrség bevonásával Mohács városa gyönyörü tüzijáték keretében megemlékezett azokról a bajtársakról is, akik a mohácsi ütközet alkalmával a Duna hullámaiban áldozták fel ifju életüket a hazáért.

Tüzcsóvák szálltak a levegőbe, kigyulladtak a hatalmas fényszórók, megdördültek az ágyuk és a nemzet kegyelete jeléül három koszorut süllyesztettek a Duna habjaiba.

Késő éjszaka volt, mikor a tömeg széjjeloszlott és a mohácsi emléknapra zarándokolt magyarok hatalmas benyomásokkal a lelkükben távoztak el Mohács megszentelt mezejéről.

VITÉZEK NAPTÁRA.

1927. évre.

Értesitjük a vitézeket és más kedves olvasóinkat, hogy 1927-re a vitézek és gazdák érdekeit tárgyaló, terjedelmes gazdasági tanácsadással kibővitett, hasznos és szórakoztató naptárt fogunk kiadni.

Kérjük tehát olvasóinkat, ne vegyenek más naptárt, mert ebben mindent meg fognak találni, amire egy vitéznek és gazdának szüksége van.

Tekintve olvasóink helyzetét, a naptárt igen olcsón fogjuk adni.

IRODALOM.

Sandomierz.

Irta: vitéz Bethlenfalvy Gyula, ny. tábornok székkapitány.

Sandomierz a régi lengyel királyoknak, közvetlenül a Visztula jobbpartján, dombra épitett, történelmi emlékü, hatalmas ódon épületekkel kimagasló városa.

A világháboru kezdetén, a hidfővé megerősitett Sandomierz, a Lublin felé előnyomult 1-sö hadseregünk részére közvetitette az utánpótlást. A hidfő védőrsége egy gyaloghadosztálynyi népfölkelő alakulatokból állott, megfelelő tüzérséggel. Az oroszok éjjeli támadásait 1924 szeptember 9, 10, 11 és 12-ikén a hidfő őrsége visszaverte, sőt 12-én a 62-ik honvéd és a 72-ik közös magyar menetzászlóalj, az oroszokat a szélmalmok magaslatán tul szoritotta vissza és ott magát beásta.

Dacára a hidfő előnyös helyzetének, az 1. hadseregparancsnokság szeptember 12-én a hidfő kiüritését rendelte el, amely meg is történt. A hadseregfőparancsnokság a kiüritéssel azonban nem értett egyet és az éppen visszavonulóban volt Michalcsics, népfelkelő dandárral szállotta meg a hidfőt. A 62-ik honvéd menetzászlóalj parancsnokának a hidfő kiüritése korainak tünt fel és szeptember 13-án, reggel, amidőn Sandomierz irányából két ágyulövés hangzott el, dacára tiszti karának és a szintén ott táborozott 306. II. számu porosz Landwehr zászlóaljparancsnokának lebeszélésére, azon elhatározásában, hogy Sandomierzbe visszamegy, megingatható nem volt.

A zászlóalj szeptember 13-án, étkezés után, a sobowi táborból megindulva, este 7 óra tájban érkezett Sandomierzbe, ahol tartalékviszonyba helyeztetett. Éjféltájban erős puska- és tüzérségi tüz keletkezett, mely hajnalfelé mindjobban erősbödött.

Ez időben kifáradt, lecsigázott, öreg népfelkelőkből álló arcvonalunkat az oroszok áttörték és a 73-ik számu orosz gyalogezred benyomult a városnak dombra épült részébe és az egyetértő lakosság segitségével magát ottan befészkelte. A templomtornyokat megrakták géppuskákkal, a házak padlásait, ajtóit, a burgonyavermeket, temetőárkokat, sirboltokat megszállták, védelemre berendezték és a keresztüz létesitésére mindenütt nagy sulyt helyeztek. A betört ellenség ágyuinkat elnémitotta, a kezelő legénységet felkoncolta. Ezen betörés folytán a hidfő helyzete már Isten kezében volt.

Ekkor kapta a 62-ik honvéd menetzászlóalj a parancsot: verje ki a betört ellenséget, mert különben elveszett a hidfő és fogságba kerül a védőrség. Egy zászlóalj, három zászlóalj ellen. Egy teljesen fedezetlenül harcoló zászlóalj, szilárd épületek mögött teljesen befészkelt három zászlóaljal szemben. Géppuskák nélkül küzdöttek a tornyokban elhelyezett ellenséges géppuskák tüzének kitéve.

A támadás Istenkisértésnek látszott. Lehetetlenség lett volna, ha a támadók nem magyarok lettek volna. De magyarok voltak, a világ legvitézebb katonái, akik felülmulhatatlan vitézségükkel a lehetetlennek látszóból is lehetőt csináltak. Hajnali 3 órakor, teljes sötétségben, három oldalról rohanta meg a zászlóalj a betört oroszokat, de a templomtornyokban felállitott géppuskák keresztüzében megtizedelve, minden kisérlet, hogy az egyes házakba betörjenek, véresen összeomlott. A helyzetet teljesen uralták a templomtornyokban felállitott géppuskák. Ezek letörése céljából, a zászlóaljparancsnok a templomtornyok közelében volt házakat, nehéz küzdelmek árán felgyujtatta.

Az ellenség a zászlóalj első rohamának kudarcán felbuzdult s fedezékeikből, a Visztula-hid irányában támadásba ment át. Most egy rövid, de nagyon heves kézitusa keletkezett, amelyben minden honvédünkre legalább négy orosz esett. A közelharcban, a haláltánc ezen örületes kavargásában voltak a legjobb elemükben a mi honvédeink. Öröm volt hallani és nézni serény forgolódásukat, egymás biztatgatását: Ne engedj testvér, Ussed! Ide gyertek! Előre!, stb. Többnyire a puskatusát használták, suhogott kezükben a puska és minden ütés nyomán felhangzott a »Bozsemoje« kiáltás. Nem is engedtek a jó fiuk egy talpalattnyi földet sem, sőt, midőn időközben a felgyujtott házakból lábrakapott lángoszlopok a tem-

VITÉZI ÉLET.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság.

f. évi augusztus hóban az Országos Vitézi Szék vitézi telkek céljaira a következő területeket ítélte meg:

Ecséd, Hevesm., 75 kat. hold,
Nyirtura, Szabolcs vm., 20 kat. hold 194 négyszögöl,
Nyirpazony, Szabolcs vm., 30 kat. hold,
Oros, Szabolcs vm., 50 kat. hold,
Potony, Somogy vm., 15 kat. hold,
Iharos, Somogy vm., 30 kat. hold,
Olad és Sé, Vas vm., 10 kat. hold,
Szirma, Borsod vm., 5. kat. hold,
Takácsi, Győr vm., 10 kat. hold 749 négyszögöl,
Ujmalomsók, Győr vm., 108 kat. hold,
Tiszafüred, Heves vm., kb. 150 kat. hold,
Dunacsun, Moson vm., 10 kat. hold és
Oroszvár, Moson vm., 40 kat. hold.

Észak-Pest vármegye vitézi járás hadnagyai.

Felhivom a járáshadnagy urakat, hogy az esedékes havi jelentéseket minden hó 30-ig, a vitézi járási értekezletek helyét és idejét pedig egy héttel megtartásuk előtt terjesszék fel, illetve jelentsék be. 333/msz. 926.

Székkapitány.

Zala vármegye járadéktelkes vitézeihez!

A »Vitézek és Gazdák Lapja« ezévi 3. számában parancsot és részletes utbaigazitást adtam a járadékok és adók pontos befizetésére. Mégis vannak járadéktelkes vitézek, akik — bár a Vármegyei Vitézi Szék megszerezte nekik a kiszámításhoz szükséges pontos adatokat, — a járadék befizetését mindenféle ürüggyel huzzák, halasztják.

A Vármegyei Vitézi Szék a járadékok és adók befizetésére több felszólitást már nem ad ki. Ellenben figyelmezteti az érdekelt vitézeket, aki ez évi október hó 10-ig ajánlott levélben nem jelenti, hogy összes hátralékos járadék -és adótartozását megfizette, annak a telkét zár alá helyeztetem. 353/msz. 1926.

Székkapitány.

Tolnamegyei vitézekhez.

Tolna vármegyében, Csibrák község határában 10 kat. hold vitézi telek van. Átveheti oly vitéz, ki hajlandó oda kiköltözni. E telkből 5 kat. hold teljesen ingyenes, 5 kat. holdért holdanként 75 kg buzabér fizetendő. A telken épület nincs. Bővebb felvilágositást Tolna vármegye vitézi székkapitánysága ad (Szekszárd, Vármegyeház). Székkapitány.

A szerencsi járási vitézek értekezlete.

A »Sárospataki Hirlap« augusztus hó 29. számában a következő beszámolót olvastuk:

Mint jeleztük is, a szerencsi járás vitézei augusztus 20-án Bekecsen járási értekezletet tartottak. A délelőtt folyamán a vitézek az őket közelebbről érdeklő dolgokat tették megbeszélés tárgyává, mely eltartott fél 2 óráig. Ez értekezletek tartásának célja, hogy a vitézekben az összetartozandóság érzete kifejlődjék, s más részről, hogy az itt közölt ismeretek alapján a vitézek ugy gazdasági, mint társadalmi téren az első helyet foglalhassák el. A közölt dolgokat vitéz Nyitray Károly előre kidolgozott terv alapján adta elő, melynek hatása később fog meglátszani. Az értekezletet közös ebéd követte, melyen a vitézek családtagjai is részt vettek. A bekecsi fürdő udvarán egész szekértábor volt, mert a 45 vitéz nagy része szekeren jött el a közeli falvakból. A fehér asztalnál ott volt vitéz Aranyossy székkapitány, Vaszkó Endre miniszteri tanácsos, Fedák Miklós g. kath. esperes, Harasztthy csendőrszárny parancsnok. Mint ilyenkor szokás, felköszöntőkben sem volt hiány. Az első felköszöntés Magyarország kormányzójára, a vitézek főkapitányára történt. Vitéz Aranyossy köszöntötte ismételten a Főméltóságu urat és üdvözölte az egybesereglett vitézeket hozzátartozóikkal együtt. Vitéz Nyitray szeretettel köszöntötte a vitézek magas vendégeit, kiknek nevében Fedák Miklós köszönte meg az üdvözlést s ürítette poharát a szerencsi járás vitézeire s Magyarország feltámadására. Felejthetetlen szép nap volt, együtt látni a vitézi család apraját s nagyját. Jól esik a magyar szemnek látni ebben az önző, közömbös életet élő világban, hogy vannak még magyarok, kik a hazaszeretet szent tüzét élesztgetni anyagi áldozatok árán is igyekeznek.

Az árvizkárosultaknak küldött adományok nyugtázása.

Békés vármegye Vitézi Széke az árvizkárosultaknak beküldött adományokat köszönettel nyugtázza:

vitéz Hollós András Füzesabony 24 ezer, vitéz Suhányi Ferenc Mende 24 ezer, vitéz Bocska Sándor Berettyóujfalu 25 ezer, vitéz Karácsony Károly Gyügye 10 ezer, vitéz Nagy István Tiszasüly 10 ezer, vitéz Hiripi Ferenc Debrecen 20 ezer, vitéz Farkas Gyula Emőd 10 ezer, vitéz dr. Szücs János Kispest 25 ezer, vitéz Enyedi István Jászberény 50 ezer, vitéz Szabó Antal Korád 20.000, vitéz Ambrus István Legyesbene 10 ezer, vitéz Bucsi György Ráckeresztur 25 ezer, vitéz Daróc István Ráckeresztur 25 ezer, vitéz Szabó Ferenc Budapest 25 ezer, vitéz Vass György Ráckeresztur 25 ezer, vitéz N. N. Sopron 25.000, vitéz Hadfi Imre Makó 50 ezer, vitéz Gyulai János Téglás 24 ezer, vitéz Pálfi János Budapest 10 ezer, vitéz Havasi István Lakitelek 50 ezer, vitéz Kouts Ferenc Szilsárkány 20 ezer, vitéz Kegyes Mihály Debrecen 20 ezer, vitéz Nemes László Debrecen 50 ezer, vitéz Borbély Imre Debrecen 15 ezer, vitéz Honti Sándor Balassagyarmat 20 ezer, vitéz Láng József Kőszeg 15 ezer, vitéz Okos Gyula Biharkeresztur 40 ezer, vitéz Halász Ferenc Vál 50 ezer, vitéz Salgó István Tóváros 50 ezer, vitéz Buta Márton Pincehely 65 ezer, vitéz Faragó István Tolnanémedi 50 ezer, vitéz Karácsony Imre Tara 20 ezer, vitéz Rózsahegyi Mihály Vác 20 ezer, vitéz Ördög Gábor Tömlő 15 ezer, vitéz Német József Gyömrő 30 ezer, vitéz Barbóc György Kisvárda 15 ezer, vitéz Papp Mihály Doboz 50 ezer, vitéz Hajdu János Hódmezővásárhely 25 ezer, vitéz Takács János Hatvan 25 ezer, bátai vitézek Báta 45 ezer, vitéz Eötvös Sándor Budapest 20 ezer, vitéz Szécshényi István Magyaróvár 25 ezer, vitéz Mátrai István Pusztatenyő 10 ezer, vitéz Hevergefalvi János Veszprém 30 ezer, vitéz Szalai Ferenc Budapest 40 ezer, vitéz Szabó Imre Füzesgyarmat 50 ezer, vitéz Szalma Pál Földeák 25 ezer, vitéz Baros Árpád Hajmáskér 30 ezer, vitéz Nagy Károly Felsőszentiván 24 ezer, vitéz Kocsis János Komárom 20 ezer, vitéz Csapodi László Székesfehérvár 25 ezer, vitéz Rónai Béla Zalaszentgrót 25 ezer, vitéz Tábori Károly Zalaegerszeg 50 ezer, vitéz Király János Ujszász 10 ezer, vitéz Ormai Alfonz Pécs 50 ezer, vitéz Karácsony János Gyula 50 ezer, vitéz Csapantó Gábor Karcag 50 ezer, vitéz Sipos Mihály Mezőtur 25 ezer, vitéz Pongrácz Barta Pál 50 ezer, vitéz Keresztes Antal Békés 10 ezer, vitéz B. Nagy Sándor Debrecen 50 ezer, vitéz Fenyves Viktor Püspökladány 20 ezer, vitéz Kendei János Pécs 25 ezer, vitéz Ollyás Sándor Budapest 50 ezer, vitéz Sohanyai János Zalaszentmihály 50 ezer, vitéz Kalándi Imre Budapest 50 ezer, simontornyai Vitézi Szék 65 ezer, vitéz Takaró László Debrecen 15 ezer, vitéz Vizi János Budapest 20 ezer, vitéz Zsadányi Imre Budapest 50 ezer, vitéz Benkő Sándor Orosháza 50 ezer, vitéz Varga István Mélykut 10 ezer, vitéz Budai József Mélykut 10 ezer, vitéz Rosznyai István Budapest 24 ezer, vitéz Fehér László Budapest 50 ezer, vitéz Kovács Dénes Eszterháza 20 ezer, vitéz Hunyadi Bertalan Budapest 25 ezer, vitéz Szántó Mihály Eger 32 ezer, vitéz dr. Sally Géza 50 ezer, vitéz Márton Ernő Budapest 50 ezer, vitéz Halmai Márton 50 ezer korona. (Folytatása és vége a 12. oldalon.)

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Kártékony állatokról.

Madarak.

Irta vitéz **Halmay Máriusz.**

(Negyedik közlemény.)

A multkor irtam már a hasznos madarakról, most tollam alá szedem a kártékonyakat.

Amennyire védelmünkbe kell vennünk kis tollas barátainkat, melyek mezőgazdasági, avagy vadászati szempontból szivós védelmünket igényelik, és meg is érdemlik; éppen annyira váltják ki ellenszenvünket a ragadozók, melyek épen kis barátainkat pusztítják, üldözik, irtják. Mindezek után azonban szükséges tüzetesebben foglalkoznunk az ugynevezett ragadozó madarakkal, mert a tapasztalat azt bizonyitja, miszerint nem minden ragadozó egyszersmind kártékony is, viszont vannak olyan nem ragadozónak hittt madarak, avagy tényleg nem is ragadozók, amelyek viszont erősen kárttevők, tehát egyik része védelemre szorul, másik része tüzzel-vassal pusztitandó! Előre kell bocsájtanom még, hogy ragadozóink nagy része a gazdaközönség tagjai előtt nem eléggé ismeretesek, sőt még a vadászok is jórészt félreismerik, avagy teljesen nem is ismerik őket. Bár a magyar könyv és szakirodalomban szép számmal találhatók a madárvilágot tárgyaló s azzal tüzetesen foglalkozó müvek, igy a magyar Brehm, Chernel István Magyarország madarai, az ornithologiai (madártani) intézet Kiadmányai stb. stb., sajnos mégsem ment még társadalmunk vérébe át a madárvilág védelme és az azt irtó kártékony madarak megismerése. Ezt szolgálni, ennek az eszmének propagandát csinálni óhajtok én is, midőn kedves lapunk hasábjait felhasználom, vitézeinket felviágositanldó a madarak hasznáról és káros mivoltáról.

A ragadozó madarak szép számmal vannak képviselve ha nem is az egyedek száma szerint, de a fajták mennyiségével.

A sasok, solymok, héjják, kányák, ölyvek, karvalyok, vércsék képviselik őket legjobban, mig a keselyü félék már csak találhatók hazánk területén.

Azután jönnek a varju félék, igy a holló, tarka varju, fekete varju, csók, szarka, szajkók. Majd a gübicek. Szép számmal vannak a halpusztitók is. A halfarkasok, sirályok, gólyák, gémek, stb.stb.

Vegyük őket elő szép sorjában.

A sasok persze elsőrendü ragadozók és kártékonyak. Hazánk területén azonban nem nagy az egyedek száma, sőt mondhatjuk ritka. Mint vezető fajta, elsősorban emlitendő a kőszáli, vagy csonttörő sas. Ki ne hallott volna már róla, a madarak királyáról. Minthogy a magas hegységek lakója, amely a sziklás bérceket kedveli, mai Csonka-Magyarország területén, csak mint vendég fordul meg, átutazóban, mint valami elkelő idegen. Ez az, amelyről gyermekkorunkban annyit olvastunk, hallottunk, amely a zergét, kecskét, juhot elrabolja, sőt még az emberre is veszedelmes lehet.

Megjegyzendő azonban, nem ez a legnagyobb sasfajtánk, hanem a fehérfarku halászsas, amely mocsaras vidéken él és rendesen valamely százados nyár, vagy mocsári tölgyfán fészkel. Ne higyjük azonban, hogy ez kizárólag halal él, bizony különösen hazánkban, inkább kacsát, szárcsát stb. rabol, mint halat fog. Természetesen ez is kártékony.

A parlagi, vagy határsas már a legveszedelmesebb rablók egyike. Ez a sas az, amelyet a magyar ember legjobban ismer. Erről szól a nóta is: »Kutágasra szállott a sas«! mert hát szereti a pusztát és ilyenkor szivesen reáül a kutágas hegyére. Szine sötétbarna, feje és tarkója sárgás, vállán fehér folt van. Leginkább mocsaras, nádas vidéken szeret vadásgatni. Fákon fészkel, a velencei tó és a kis Balaton vidékén elég sürün él. A hóval délre vonul, de ugyancsak olvadás visszahozza. A szirti vagy kőszáli sasnál valamivel kisebb termetü. Minden állatot megtámad, amely nálánál nem nagyobb. A baromfinak nagy ellensége. Természetesen igen kártékony.

(Folytatjuk.)

Rendelet készül a vagyonváltságföldek haszonbérének leszállitásáról.

A vagyonváltsági földek haszonbére legutóbb a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után számitott 12 kg buzában volt megállapitva. Ezen az alapon holdanként 120—180 kg haszonbért kellett fizetni. A 12 kg-os alapból a teljesen vagyontalanok 2 kg engedményt kaptak, a hadirokkantak pedig 7.5 kg-os alapon fizettek. Minthogy az érdekeltségek többször szót emeltek a magas haszonbérek ellen, pénzügyminiszteriumban most, hir szerint, rendelettervezetet készitettek a haszonbérek leszállitásáról. A rendelet a békebeli állapotnak megfelelően akarja rendezni a kérdést.

A balatoni szőlősgazdák csemegeszőlőpiaca.

A Badacsony vidéki szőlősgazdák a napokban tartott értekezletükön elhatározták a csemegeszőlőpiac rendezését. Badacsonyban naponta, Tapolcán pedig kedden és pénteken tartják meg a csemegeszőlőpiacot. A csemegeszőlő irányára nagyban 6—8 ezer korona között váltakozik.

A vámgabona ára szeptember havában.

A malmok által természetben megkeresett gabonának az általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos árát szeptember havára métermázsánként a következőkép állapitották meg: rozs (kétszeres) 280.000, árpa 228.000, tengeri 257.000, zab 234.000, köles 190.000, tatárka 222.000, ocsu (konkoly) 167.000 korona.

A magyar szarvasmarha bevitele Ausztriába.

Az osztrák kormány 1925 augusztus 1-én a tenyész- és haszon célokra szolgáló szarvasmarháknak a szabad bevitelét megtiltotta. Most ezt a tiltó rendelkezést hatályon kivül helyezték.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacokon a buza irányzata csendes. Rozsban némileg tartott és kedvező a hangulat. A takarmánycikkek ellenben elhanyagoltak. A lisztpiac forgalma is nagyon minimális, mert a malmok és a vevők a vásárlásoktól tartózkodtak. Az élelmiszerpiacokon sem történik jelentősebb esemény. Csupán a borjuhusnál, tojásnál és néhány gyümölcsfélénél mutatkozik kisebb áreltolódás. A tej ára 400 koronával esett, viszont az egyes sajtfélék ára a nagyobb kereslet folytán emelkednek.

Legujabb árak:

Terménypiac: buza, 77-es, tiszavidéki 350—352.5, dunántuli 342.5—345, rozs 235—8237.5, középminőségü takarmányárpa 205—210, középminőségü zab 190—195, ótengeri 267.5—270, repce 540—550 ezer korona métermázsánként.

Takarmánypiac: IIa rétiszéna 80—105, IIIa 40—75, muharszéna 80—110, lucernaszéna 110—135, zabos bükkönyszéna 80, alomszalma 50—65, zsuppszalma 75—90 ezer korona métermázsánként. Elegendő kinálat mellett a vevők száma rendes, a kereslet közepes.

Huspiac: marhahus, Ia 26—34, IIa 20—28, borjuhus 38—52, IIa 24—38, sertéshus 30—38, IIa 26—30, birkahus 16—24, zsir 23—24, háj 25, szalonnafélék 23—24 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: élőcsirke rántanivaló 15—20, sütnivaló 20—25, élőtyuk 30—40, ezer korona drb.-ként ölött liba és kacsa hizott 25—30, pulyka 30—34, libazsir 45 ezer korona kg.-ként.

Halpiac: ponty 30—40, harcsa 70—90, kecsege 40—50, kárász 30 ezer korona kg.-ként.

plomtornyok ablakaiba is becsapkodva a géppuskákat elhallgattatták, az oroszok, legerősebb támogatásuktól megfosztva, részint megadták magukat, részint futással menekültek. Megható volt a harc végén, amint honvédeink csoportokba verődve énekeltek, egyik helyen: »Isten áldd meg a magyart«, másikon: »Hazánnak rendületlenül«, a harmadikon: »Mert a magyar, ha tördig jár a vérben, még sem sóhajt fel a csillagos égre.« A zászlóalj hősi támadásának eredménye a betört oroszok kiverése, a hidfő megtartása és 1000 sebesületlen hadifogoly zsákmányolás volt. A sandomierzi hidfő már megpecsételt sorsát, mint a világháboru legtöbb eseteiben, itt is a magyar becsület és magyar vitézség változtatta győzelemre. Sajnos nagy volt a veszteség is, különösen halottakban és kevesebb sebesültekben. A zászlóalj létszámának 10 százalékát vesztette. Az oroszok vesztesége még nagyobb volt. A 73-ik orosz gyalogezred parancsnoka hősi halált halt, kardja ezen sorok irójának hadi emlékei között van.

Emlékezzünk meg kegyelettel a 62-ik honvéd menetzászlóalj vitéz fiairól. A zászlóalj elesett hőseire, boruljon megemlékezésünk kegyeletes hálája, az örök éjszakának megtört szemeikre ránehezedett sötétségét, oszlassa el az Ur ragyogó tündöklő arcának fényessége. A zászlóalj életben lévő és jelenleg Bars, Hont és Nyitra vármegyék megszállott területén lakó bajtársainknak testvéri üdvözletünket küldjük: A viszont látásra!...

Sandomierznek, a régi lengyel királyok, Visztula partján kimagasló városának, történelmi emlékü ódon falaira, hősi támadásával örök időkre bevéste nevét: a 62-ik menetzászlóalj.

Vissza az ősi magyar tánchoz.

A magyarságnak három egyedülálló sajátos szellemi alkotása van: a nyelve, zenéje és tánca. A nemzetközi kultura sorvasztó hatása alatt leginkább a táncunk van kitéve a pusztulás veszedelmének. Pedig kevés tánc van a világon, mely a müvészi ritmusnak fő elemeit: az egységet és változatosságot oly harmoniában mutatná be, mint a miénk.

Ha ma benézünk egy táncterembe a sok idegen lehetetlen elnevezésü táncok mellett látunk ugyan csárdást, de a mai csárdás csak eredetiségéből és szépségéből kivetköztetett kivonata a magyar ősi táncnak. Ha ünnepi alkalmakkor szivesen és jogosan büszkélkedünk az apáinktól örökölt diszmagyarban, akkor ne reseljük ősi táncunkat sem eredeti formájukban gyakorolni. Nem szükséges bizonyitani, hogy e nemzeti tánc helyes gyakorlása a nemzeti érzés, öntudat és jellem megerősitésére szolgál. A Faluszövetség, mely a magyar nép kedélyvilágának megnemesitésén és a faji sajátosságok megbecsüléséért is dolgozik, nagyobbszabásu mozgalmat inditott a magyar ősi tánc eredeti visszaállitása érdekében.

A csárdáson kivül még két tánc él itt-ott az országban: a verbunkos és a kállai kettős. Ezeket nem szabad engedni, hogy teljesen feledésbe menjenek. Kivánatos volna felujjitani őseink egyik jellegzetes táncát: a süveges táncot, mint régi magyar tánckülönlegességet A palotás táncot, mely ugyan még sorra kerül nagyobb ünnepélyeinken, de idegen táncmesterektől átváltoztatott, toldott-foldott alakban, eredeti formájában kell ujra divatba hozni. A körmagyart továbbra is szükséges volna fentartani, mint mutatós csoport táncot.

A Faluszövetség az ősz folyamán a rendelkezésére álló eszközökkel igyekszik odahatni, hogy már farsangi báljaink az ősi magyar táncok visszaállitásának jegyében folynak le. Az érdeklődőknek készséggel ad utbaigazitást, megküldi az egyes táncok pontos és részletes leirását, amelyeknek alapján azok betanitása könnyü szerrel történhetik. Akik a magyar tánc visszaállitásának országos mozgalmába be akarnak kapcsolódni forduljanak a Faluszövetséghez (Budapest, V., Zoltán-u. 8.).

Vezetők és vezetettek.*

Irta: dr. vitéz Nagy Iván.

A »nadrágos« embereknek sok helyütt mintha nem adnák meg a régen kijárt tiszteletet. Jegyzőt, tanitót, papot, őszhaju öreg polgárok még csak megsüvegelik, de a fiatalabbaknak nem kivánkozik már köszönésre a kalapja. Mintha csak tartani, félni kellene tőlük és megharagudó szivvel gondolni rájuk, mert munkát, kötelességteljesitést, megtartóztatást, józan életet hirdetnek, mert törődnek velük, érdekli őket a föld népének ügye, baja, gondja. De a »börkabátos« ur-vigécek, kik nem egyszer csalták ki a gabonát tőlük és csapták be őket a vásárlásoknál, ugy látszik, bizalmatlanná, tartózkodóvá, idegenkedővé tette a magyar gazda embert.

Pedig hát a falvak nagy triásza, kik gondozzák a lelkét, kimüvelik agyát és tudását, törődnek gazdasági bajaival, csak hálát érdemelnek a földet müvelő emberektől. Mert hisz nézzünk csak körül egy-egy faluban uj templom, uj iskola, kulturház, gazdakör, hősök emléke, mükedvelő szinház, népkönyvtár, minden mi nemesebbé teszi a lelket, gazdagabbá az elmét, szebbé a falut, mind őtőlük: a jegyzőtől, paptól, tanitótól indul ki, ők kezdeményezik, hogy a gazdatársadalom anyagi segitségével azután valóra is tudják váltani.

Es teszik ezt, mert a szivük, a lelkük lángoló szeretettel ég és lobog a fajtájukért, a hazájukért, a magyar földjük népéért. Csak a gazdag, müvelt, összetartó nemzetek tudnak megélni a nagyvilágon; minden kis falu egy kis ország, melynek meg van a maga kis kormánya a maga hivatalai, a maga tisztviselői, akik az egész falu népéért vannak és dolgoznak és azon iparkodnak, hogy községük minél módosabb, tanultabb, boldogabb legyen. A sok kis boldog faluból lesz majd a boldog nagy Magyarország.

Tisztelet adassék hát a falu vezetőinek, kik népükért dolgoznak minden munkájukban.

De ők kevesen vannak és gyengék volnának a kis és nagy alkotásokra, ha nem áll hátuk mögött egyet akaró egy emberként az egész község: a gazdák, az iparosok, a kereskedők, a zsellérnép. Békében és háboruban, szántás-vetésnél és a harcok viharában egyaránt kitünik és megállja a helyét a magyar föld kérges tenyerü, munkában tört kezü népe. Dolgos, szorgalmas, törekvő, becsületes és egészséges fajta, kora tavasztól késő őszig birja a munkát, veritékével termékenyiti a hasitott barázdát és valamikor vérével oltott meszet a nagy világégésbe a kárpáti bástyákhoz; hát csak a falujával nem törődne, a maga számára nem tudna áldozatos tetteket véghez vinni? Azt mondják, a magyar parasztember, a kisgazdatársadalom önző, nem áldozatoslelkü, nem adakozó. Hát ez nem egészen igy áll. Mert igaz ugyan, hogy nagyon megnézi, hová teszi, kinek adja, mire adja azt a pengőt, — nem csoda, hisz nehéz testi munkával és a jó Isten segitségével kereste meg hosszu hónapok alatt, — de ha látja, hogy valami javára fog szolgálni, hogy annál több lesz a lelke, a tudása, a faluja, vagy a maga gazdasága, bizony kinyitja ő is a tárcáját. Csak tudni kell beszélni a nyelvén és nyiltan, bizalommal közeledni hozzá és — olyan embernek, akit ismer, akiről tudja, hogy dolgos, munkás ő is s a köz nemcsak a maga hasznát nézi.

Csonkamagyarország lakosságának 70 százaléka a falvakban él. A falu a nép, a magyarság, a vagyonunk, a gazdaságunk, a hitünk, a boldogabb jövőnk. Ezt át kell érezni a falu minden lakójának, a vezetőknek és vezetetteknek egyaránt, mert csak az ő megelégedett harmonikus életük adja meg a lehetőséget a nemzeti boldogulás ujra való kiteljesedéséhez.

* Faluszövetség tudósitója.

Vitézek a világháborúban.

vitéz Tarsoly Gábor.

Ágyus fogatok teljes erejükből vágtattak a falu temetője felé, a Queró melletti tüzérállásunkba. A sokat tapasztalt, derék tüzérlovak maguk is tudták már talán a jelekből, hogy odafenn baj van. Lihegő hörgésük olyanképen hangzott, mintha egymást buzditanák: csak gyorsan, csak gyorsan!

Odafön nagy baj volt. Gyalogsági állásunkat az olaszok tulerővel hirtelen áttörték s csapataik ott álltak már alig egy-kétszáz lépésre tüzérállásunktól. A 20 tábori tarackezred egyik ütege közel volt hozzá, hogy elfogják. Az előreözönlő ellenséges csapatokat egy kis csoport gyalogosunk tartotta pillanatig-percig.

Gyorsan a lovakat! Befogni! Befogni!

Golyósüvöltés között eléjekapcsolták a lihegő fogatokat a tarackágyunak. És most aztán vissza teljes sebességgel...

Fujva és hörögve száguldtak a lovak a nehéz teherrel árkon-bokron át. Patkóik szikráztak. A kerék abroncsok villámot vetettek, a talaj ugy porzott a dobogó paták s a remegve dübörgő kerekek nyomában, mintha a tüzhányó füstje gomolyogna a beszakadt földből.

Csak gyorsan! Csak gyorsan! Mert a kicsi csoport nem tud már helytállani... Az ellenség már jön... s gyilkos tüze alá fogja a lovakat... Gyorsabban! Gyorsabban!

S a szörnyü iramban egyszerre az egyik fogat valamennyi lova csak megtorpan ... Ez előrebukik, az hátrahanyatlik... A nyeregből hajtó tüzér fejest zuhan a lovával együtt, a bakonülők meg nagy ivben repülnek ki erre, ki arra... S mögöttük a tarackágyu eltünik, mintha csak a kitárult pokol nyelte volna el a föld szinéről...

A tarack felborult egy gránátüregben.

Tápászkodva, nyögve megszólal valaki: Fogjunk ki s hagyjuk itt. Ugy sem vihetjük el...

— Nem hagyjuk! Elvisszük! — szól vissza keményen parancsoló hangon Tarsoly főtüzmester.

E merész szavakra az ellenség felől kárörvendő, vad kacajként hangzik fel a puskák ropogása. És már a golyók is ott verik fel a port közvetlen közelben.

— Nem hagyjuk! Elvisszük! — ismétli azért is a hős Tarsoly Gábor. S nekiveti vállát a kerékküllőnek. — Fogjuk meg! Emeljük!

S amig tüzéreink a nehéz tarackkal kinlódnak-vesződnek, emitt a vas kerékagyon csattan meg a golyó, ott a találattól, a tengely szikrázik, egy másik golyó meg csikorogva siklik el a sima tarackövön. Olyan szörnyü hangok, mintha az élőknek előre meghuznák a lélekharangot.

A hős Tarsoly Gábor nem hallja, nem bánja a halálcsenditést. Ha meghal, hát meghal! Hanem a tarackot, azt ő itt nem hagyja! Nekifekszik ujra a nehéz tehernek s biztatja a többit: No, most emeljétek!

S természetfeletti erővel, milyet csak azokba önt belé az Isten, akik emberekből hőssé változnak át, végre is kihozták ezer veszély között a gránátütötte lyukból a tarackot s az ellenség orra előtt elhajtottak vele.

Ez a Tarsoly Gábor egyik szép hőstette.

A másikat, azt már hozzáillő módon le sem lehet irni.

Röviden elmondom, de csak az érti meg, aki elképzeli, hogy mindezt neki kellene végrehajtania!

1918 március havában a Col Altótól keletre, 162., 262. magaslatok között két ütegünk volt állásban. S ott volt a deszkából épitett lőszerraktár is.

Az ütegek, épugy mint a lőszerraktár, tölgyfagallyakkal voltak leplezve, nehogy az ellenséges repülők észrevegyék őket.

Egy ellenséges gyujtógránáttól meggyulladt a száraz avar. S ettől a leplezésre használt, elszáradt tölgylombozat is tüzet fogott. A lángok megakadályozhatatlan sebességgel terjedtek tova. Oltásra gondolni sem lehetett, mert az ellenség, mihelyt a legelső füstoszlop felszállott, olyan ágyutüzzel árasztotta el a völgyhajlást, hogy lehetetlen volt ott megmaradni. Az ütegek személyzete kénytelen volt menekülni.

Csakhogy — rettenetes veszedelem fenyegette az egész környéket. A már tüzet fogott lőszerraktárban 800 darab gránát volt elhelyezve. Ha ezek felrobbannak, az egész környék állásaiban talán egyetlenegy emberünk sem marad meg életben.

Nos, ki hozza ki a mérges gázzal töltött gránátokat az égő raktárból!? De hamar, mert minden pillanatban felrobbanhatnak!

Tarsoly Gábor vállalkozott s a még önként vállalkozó katonákkal kihozta a lángok közül a 800 gránátot.

Ehhez a hőstetthez nem kell dicsérő szó.

Ilyen és hasonló tetteivel szerezte meg Tarsoly Gábor a kis- és a nagy ezüstérmet; mind a kettőt nem is egyszer, hanem kétszeresen.

S ezért kapta meg jutalmul a vitézi cimet.

Felesége Hőgyes Terézia nemzetes asszony, fia Gábor, szül. 1924 X. 23-án.

Tarsoly Gábor vitézi tette 1918. október 24.-én Quero községnél.

Néhány szó a tetanusról.

(Merevgörcs vagy farkasgörcs.)

Irta: **vitéz Tölgyessy Sándor dr.**

Multkori cikkemben a lugmérgezésről irtam, most pedig a sebmérgezésekről, illetve azok egyik fajáról óhajtom a nemzetes asszonyokat és urakat néhány sorban tájékoztatni. Hiszem, hogy előző cikkem nem pusztába kiáltott szó volt és szeretném, ha ez sem lenne azzá.

Nagyon sokszor találkozunk oly sebesültekkel, kik pókhálót, utcai port és különféle utszéli füveket tesznek sebükre, tudatlan s lelketlen kuruzslók és öregasszonyok tanácsára, nem gondolva arra, hogy ezek mily nagy veszedelmet rejtenek magukban. Mindezen, itt felsorolt közkedvelt népies gyógyszerek tele vannak veszedelmesnél-veszedelmesebb betegségokozó csirákkal (bacillusok és baktériumok), melyeknek milliárdjai uszkálnak a levegőben.

Egyike s talán legveszedelmesebb kórokozó ezek közül a »tetanus bacillus«, mely a tetanus, magyarul merev-, vagy farkasgörcsnek nevezett igen sulyos betegséget okozza, még pedig a sebzés utáni pár naptól, pár hétig tartó, lappangási idő (fertőzés, szennyeződés és a betegség kitörése közti idő) elteltével, mely nagyon sokszor a seb teljes gyógyulása után következik be s legtöbbször halálos végü. Ezen bacillus mindenütt megtalálható, különösen az utca, kert és a trágyázott föld porában igen nagy számban, ahova lovak és szarvasmarhák trágyájával kerül. A fertőzés helyén nem okoz bajt, de mérget termel és ez a testbe kerülve görcsöket vált ki, melyek rohamokban jelentkeznek. A görcs rendszerint a fejen, arcon kezdődik tarkó merevség és szájzárral, majd átterjed a törzsre és végtagokra, megnehezitve a légzést és nyelést. Egy-egy ujabb görcsroham, melyet sokszor egy hangos szó, koppanás kiválthat, néha percekig eltart, mely idő alatt a kimerült sziv és tüdő felmondja a szolgálatot. Ezek a szerencsétlenek az utolsó percig eszméletnél vannak, melyet csak a halál beállta előtt veszitenek el. Az egész testre kiterjedő görcs a törzset lefelé, homoru állásba hozza, ugy hogy a beteg dereka alá egész öklünket betolhatjuk anélkül, hogy a beteg testét kezünk érintené s ugyanekkor a test csak a tarkón és a sarkokon támaszkodik meg fekvőhelyen.

Tanácsos tehát trágyás földön történt legkisebb sebbel is orvoshoz menni, aki azután az illetőt beoltja tetanus ellen — mint a háboruban is történt —, miáltal a legsulyosabb és legtöbbször halálos betegségtől könnyen megszabadulhatunk.

SPORT.

A Magyar Országos Céllövő Szövetség vasárnap bonyolitotta le a Hősök-emlékversenyét. A viadalon a legjobb magyar céllövők indultak. A győzelmet Tettey Emil 205 ponttal szerezte meg. Második ifjabb Vrana István 200 pont, harmadik Dunst László 190 pont.

A miskolci népkerti pályán ünnepies keretek közt tartották meg a vidéki atléták nagy versenyét. A pontversenyben a déli kerület 57 ponttal győzött a keleti kerület 52 pontjával szemben.

Az esztergomi MOVE. uszóversenyén Sopron, Jászapáti, Rákosliget, valamint az NSC, MUE és a VAC uszói szerepeltek.

Ifjabb Szendey Béla vasárnap mégis indult Európa evezős bajnoki versenyén és második helyre érkezett be.

Az MTK atlétikai versenyén a BBTE kitünő atlétikai gárdája biztosan és fölényesen nyerte meg a székesfőváros vándordiját a KAOE atlétáival szemben.

Kitünően sikerült a budai klubok közösen rendezett uszóversenye. A 800 méteres gyorsuszásban Páhok, Halasy és Fehér II. 20 mp.-cel javitotta meg a magyar rekordot. A győzelmet 11 p. 24.4 mp. idő alatt Páhok szerezte meg, 2. Halasy 11 p. 24.6. 3. Fehér 11 p. 25 mp. Izgalmas verseny az első és második helyezett karcsapással győzött. Az FTC vizipóló csapata 5 : 0 arányban megverte az NSC csapatát, a III. ker. TVE 5 : 1-re győzött a MAC felett.

Szerkesztői üzenetek.

Vitéz **Takács Sándor.** Átmeneti viszonyban egyenruhát nem hordhatja. Lakáskérdésben az illetékes laktanyaparancsnok dönt. Házépitésre kölcsönt csak sajáttelkes vitéz kaphat, — járadéktelekre nem adnak. — Ön mint volt tényleges altiszt jobban tette volna, ha ilyen kérdésekkel a debreceni Vitézi Székhez, vagy volt ezredéhez fordul. Házépitési ügyével forduljon személyesen a Vitézi Székhez. — Vitéz **Márkus Mihály.** F. é. 35. számunk 2. oldalán hirdetett pályázatot már betöltötték. Sajnos elkésett. — Vitéz **Kertész Mihály.** Levelét elküldtük Budapest Vitézi Széknek. Pesten a viszonyok nem olyanok, mint vidéken, de Önnek is igaza van. — B. V. Széktől — valószinü, felvilágositást fog kapni, melyből meg fogja érteni a helyzetet. — Vitéz **Egri Miklós.** A feltevése már nem uj. Általában ez a vélemény, de bizonyitékot nem találtak reá. Már sok titok kiderült. Ez is ugy lesz. — Vitéz **Szabó Mihály.** Hollandiai gyermek üdülőbe csak katholikus gyerekeket vesznek fel. Irja meg hány éves a leányka. Ha katholikus, ugy felvétel céljából személyesen fel kell hozni a kislányát az Országos Gyermekvédő Ligához Budapestre. Az Országos Vitézi Szék is támogatja kérését csak előbb irja meg pontosan a leánya adatait. — **Érdeklődő.** Bár ott is létszámcsökkentés van pályázni lehet. Folyamodványt a H. M.-hez kell cimezni. Igen sokan vannak előjegyezve. Korhatár 30 év. Ha komoly a terve szükséges volna előbb személyesen tájékozódni.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket alant köszönettel nyugtázzuk: vitéz Székely Frigyes, Edelény: 96.000 K, 1926 nov. 8*. — vitéz Saári Imre, Kunadaras: 32.000 K, 1926 dec. 31. Csekklapot minden előfizető kap, akár lejárt az előfizetés, akár nem. — vitéz Molnár Gyula, Nagyreő: 96.000 K, 1927 szept. 1. — vitéz Kenderesi Antal, Felsőgalla: 100.000 K, 1927 nov. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Varga János, Kisláng: 24.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Sárközy József, Felsőkörtvélyes: 48.000 K, 1927 jul. 1. — vitéz Balogh Lajos, Csanádapáca: 96.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz Nábrádi László, Hajdunánás: Uj előfizető szerzésért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Varga János, Hajduböszörmény: 144.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Kőbán Ferenc, Budapest: 50.000 K, 1927 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Szecsődy Imre dr., Budapest: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Farkas János, Budapest: 96.000 K, 1927 dec. 31. — Győr—Moson—Pozsony vármegye Vitézi Széke utján beküldött előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Szász Ödön Győr, vitéz nemes Szondy György Nagyszentjános, vitéz Kiss Imre Győr, vitéz Lovas Vince Győr, vitéz vojtai Serbán Virgil Lébényszentmiklós, vitéz Szabó Béla Győr, vitéz Taschek János Oroszvár, vitéz Kelevész Győző Nyulhegy, vitéz ruskini Lorx Tibor Budapest, vitéz Szücs János Győrszentiván, vitéz Mészáros József Gönyü, vitéz Szalay Sándor Kispéc, vitéz Szeles Lajos Rábaszentmihály, vitéz Goda József Győrszemere, vitéz Horváth István Győrzámoly, vitéz Tóth Márton Mosonszolnok, vitéz Csontos József Koroncó, vitéz Benke Miklós Gyömöre, vitéz Nagy Károly Győrszabadhegy, vitéz Egyed István Mosonszentjános, vitéz Menyhárt József Győrszabadhegy, vitéz Madarász Károly Győr, vitéz Kovács István Győrszabadhegy, vitéz Varga Lajos Győr, vitéz Kelen Antal Győr, vitéz Bolla István Győrszabadhegy 20—20.000 korona.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkas Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Ferenc Kobdoros 25 ezer, vitéz dr. Vida E. Székesfehérvár 100 ezer, vitéz Pekendi Elemér Budapest 50 ezer, vitéz Sebestyén Fábián Hódmezővásárhely 100 ezer, vitéz Endrődi Antal Hódmezővásárhely 100 ezer, vitéz Nagy Lajos Budapest 96 ezer, vitéz Vicián Mihály Békéscsaba 40 ezer, vitéz Ambrus András Gutorfölde 26 ezer, vitéz Kis István Veszprém 25 ezer, vitéz Nagy Lajos Kisujszállás 20 ezer, vitéz Vajdai Ottó Veszprém 20 ezer, vitéz Tassai Sándor Hajdúböszörmény 10 ezer, vitéz Kalmár József Balatonkenese 30 ezer, vitéz Szalai József Kiskunfélegyháza 10 ezer, vitéz Mátyus Mihály Békés 65 ezer, vitéz Tamásfi Vida Csapod 15 ezer, vitéz Vértes István Tarján 30 ezer, vitéz Mátrai Mihály Ujszász 50 ezer, vitéz Bátokeszi Köveskál 50 ezer, vitéz Esztergályos Ferenc Csongrád 400 ezer, vitéz Répási Bertalan Girinikó 50 ezer, vitéz Zarándi Károlyné Budapest 25 ezer, vitéz Máté Tivadar Dévaványa 30 ezer, vitéz Szücs János Dohalma 25 ezer, vitéz Sallai Imre Mérle 15 ezer, vitéz Dus Sándor Sopron 25 ezer, vitéz Szvoboda Ferenc Vecsés 50 ezer, vitéz Kerényi György Gádoros 25 ezer, vitéz Székács János Sopron 20 ezer, vitéz Szücs János 20 ezer, vitéz Kemény Mihály Szentetornya 20 ezer, vitéz Rohonczi István Budapest 50 ezer, vitéz Nagy Lajos Szombathely 30 ezer, vitéz Fekete Sándor Hajdúböszörmény 10 ezer, vitéz Hadnagy Domokos Örkönytábor 100 ezer, vitéz Versenyi Imre Budapest 25 ezer, vitéz Lassu István Budapest 25 ezer, ref. elemi iskola Apostag 40.500, vitéz Takács István Szepetnek 50 ezer, vitéz Földvári Mihály Monok 30 ezer, vitéz Horváth Pál Kabolos 25 ezer, vitéz Varsányi József Sopron 20 ezer, vitéz Agócs István Cegléd 20 ezer, vitéz Gárdony József Bárszentmiklós 50 ezer, vitéz Ábrahám László Turkeve 20 ezer, vitéz Szabó Ferenc Tokod 100 ezer, vitéz Apai Zsigmond Nyiregyháza 50 ezer, vitéz Rónai Mátyás Mohács 50 ezer, vitéz Márton Imre Pécs 15 ezer, vitéz Gyitmodi Lajos Ugod 10 ezer, vitéz Ladányi Miklós Tiszalök 13 ezer, vitéz Áts S. Béla Budapest 100 ezer, vármegyei Vitézi Szék Kecskemét 75 ezer, vitéz Dinyés Zsigmond Deitár 100 ezer, vitéz Csatál György Szarvas 20 ezer, vitéz Bakonyi József Pinceber 150 ezer, vitéz Oltvány Pál Szeged 96 ezer, vitéz Kiss György Szombathely 10 ezer, vitéz Süle István Algyő 25 ezer, vitéz Hegyi Jakab Tab 20 ezer, vitéz Gazdag György Hercegfalva 50 ezer, vitéz Sári János Tab 30 ezer, vitéz Ménesi Imre Jászszentlászló 24 ezer, vitéz Putnoki Mátyás Zebegény 30 ezer, vitéz Kun Szabó Béla Apátfalva 36 ezer, vitéz Szakoyni Gábor Szombathely 35 ezer, vitéz Kálózdi József Budapest 100 ezer, vitéz Csenyei János Kunágota 25 ezer, székesfehérvári vitézek 200 ezer, vitéz Szabó Károly Sur 30 ezer, vitéz Bene István Bárdudvarnok 20 ezer, vitéz Szenei Sándor Makó 50 ezer, vitéz Györi Miklós Békésszentandrás 100 ezer, vitéz Orbán István Nagykanizsa 30 ezer, vitéz Kovács András Székesfehérvár 48 ezer, vitéz Rákóczi András Lovasberény 25 ezer, vitéz Füzes Sándor 100 ezer, vármegyei Vitézi Szék Heves 100 ezer, vitéz Radnai Gyula Sopron 20 ezer, vitéz Málnos Béla Üllő 30 ezer, Nemzeti Hitelintézet, Gyula 100 ezer, vitéz Balázs János Pusztapó 24 ezer, Győr-Moson-Pozsony vármegye Vitézi Széke 1 millió, vitéz Borhegyi Győr 24 ezer, vitéz Póczi Gyula Kenyeri 50 ezer, Országos Vitézi Szék Budapest 4,787.060, vitéz Felek Ferenc Nagykalász 25 ezer, vitéz Pataki József Hajduszovát 50 ezer, vitéz Deák Ferenc Békés 600 ezer, Vitézek és Gazdák Lapja 160 ezer, vitéz Juhász János 96 ezer, vitéz Hai Pál 50 ezer, vitéz Györi Mihály Békésszentandrás 100 ezer, vitéz Térfi Gyula Budapest 100 ezer, vitéz Győri Miklós Budapest 100 ezer, vitéz Veress Mihály 118.500 korona. (316—1926 msz. szám.) Székkapitány.

Ezüstnyulitenyésztők!

Tenyészállatokat megvételre vagy vérfelfrissitésre cserébe világos-, közép- vagy sötétszürke szinárnyalatban ajánl **vitéz Laboda János, Szentpéterfa, Vasm.**

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, svelzi órák: **Omega, Doxa** stb. legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári **IGAZ SÁNDOR** ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely.

Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Figyelmeztetés.

vitéz Madarász László „Légi Háboru" cimü tanulmánya további füzeteinek példányszükségletét f. é. szeptember hó 30-ig beérkező előjegyzések alapján állapitja meg. Hogy a sorozatos füzetek teljes példányokat adjanak, *egyes füzetek csak igen korlátozott számban lesznek kaphatók.*

Ezuton felkéretnek a „Vitézek és Gazdák Lapja" olvasói, hogy *igényüket f. évi augusztus 15.-i lapszámunkban közzétett „Megrendelő lap"-on mielőbb jelentsék be.*

A Szerző.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél

előnyösebben és könnyebben

esetleg

hat havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérnemüekre,** szövetre, **mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára** (készen v. mértékszerint), **kabátra** stb. stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett cégnez

dr. LENGYEL ÁBRIS

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69.

Telefon 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 38. SZÁM. Megjelenik 7200 példányban. 1926. SZEPTEMBER HÓ 19.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Világesemények és nemzeti hivatás.

Legutóbbi számunk vezető helyén a külpolitikai érdeklődés fontosságát fejtegettük. Azt mondottuk, hogy nyitott szemmel kell a nagy világ eseményeit néznünk, hiszen mai helyzetünkben különösen érdekes számunkra, hogy mi történik a különböző népeknek ebben a forgatagában, amelyet Európa ma jelent.

A magyar glóbusz fogalmától bizony eltávolodtunk. Nagyapáink sokkal boldogabbak voltak kint a muskátlis udvarházakban, pipaszó mellett kvaterkázó, vagy nemzeti sérelmek felett lázadozó életükben. Bezárkózhattak, begombolkozhattak, a magyar föld, ez a legcsodálatosabb egész, ez a legkerekebb történeti és gazdasági egység megadott mindent, amire szükségük lehetett, nem vágytak ulsteri raglánra, párisi piperére, déli banánra, nem szivtak ópiumot, kokaint és nem küldték el a feleségüket a fodrászhoz, hogy az nyirja meg lompos fürtjeiket fius hetykeségü rövidre. Akkoriban csak az egri bakák énekelték még, hogy »göndör hajam rövidre de levágva«. Itt termett a buza, a bor és volt baromfi az udvaron. Nem kellett a szomszédba menni semmi jóért. Magyar földön vágták a sót és a fát, magyar arannyal fizettek magyar munkáért s a régi ötvösök müvei felértek a párisival, a magyar szőttest és varottast nem szoritotta ki a pamutszövet. Csak a kiviteli és behozatali statisztikát kell összehasonlitani az ötven év előttivel. Más világ, más gazdaság, más élet tárul elénk.

Most azonban lefaragták régi kinceseinket, boldogok lehetünk, hogy etnikai egységünket elnyertük, gunyolódik kajánul a szomszédos sajtó. Körül kell tekintgetnünk a nagy világ eseményein, mit látunk és mit remélhetünk mai nyomoruságunkban.

A népszövetségi közgyülés legujabb eseménye Németország felvétele a Nemzetek Szövetségébe. Amit maguk az antanthatalmak éveken át elhallgattak, hogy Európa egyik legnagyobb hatalma, legmunkásabb és gazdagabb népe nélkül a Népszövetség csak egy csonka gyülekezet, egyoldalu érdekszövetség, azt most nyiltan is bevallják. Ugy látjuk, hogy ma, 1926-ban sok olyan dolgot ki mernek már mondani a nagytekintélyü vezető politikus urak, amit öt-hat évvel ezelőtt kimondani végzetes merészség lett volna. Mennyi ilyen lappangó hazugság árnya röstelkedett a Népszövetség genfi hajléka felett és restelkedik még ma is! Hát nem tudják, érzik mindnyájan, akik ott ülnek, micsoda vérlázitó igaztalanságot követtek el Saint Germain, Versailles, Neuilly és Trianonban? Bizonyára érzik s nemsokára majd be is vallják. Eljön ennek az ideje is.

És akkor, amikor a világháboru térdre kényszeritett óriása, a germán bevonul a tárt kapukon, a véres ellenfél, a pyrrhusi győztes, a gall, szent esküvéssel szól Briand száján át, nem lesz többé harc, nincsen olyan ellentét, amely minket a béke megtörésére kényszeritene, békés uton kell az ellentéteket kiegyenliteni.

Szép szavak. De ne torzuljon keserü mosoly az ajkunkra, amikor azt halljuk, hogy azt az állapotot, melyet mi átoknak, igazságtalanságnak érzünk, hiszünk, meg akarják kötni, most már talán nem az erőszak fegyverével, a guzzsal, hanem saját magunk beleegyezésével is? Bizonyos, hogy mi nem akarunk vért ontani hiábavaló módon, amint nem is akartunk soha. De mit tegyünk, ha azt kivánják tőlünk, hogy mai megalázó helyzetünkben megmaradjunk és kivegyük a magunk részét a nemzetek közös munkájából?

Két ut áll előttünk. Két lehetőség közül fog a számunkra egyet választani a mindenható akarata. Az egyik a békés eszközökkel kivivott jog utja, a másik az élethalálharc kétségbeesett lendülete felé mutat.

Ma nem élünk végleges viszonyok között. Valahol ki kell törnünk a szük ketrecből, melybe rövidlátó gonosz és makacs ellenségek kapzsisága zárt.

Minden nemzet boldogulása felé tör. Azt látjuk, hogy az olasz diktátor felrázta nemzetét és soha nem látott virulást idézett elő azon a földön, melyet eddig a multak földjének hittünk. A beteg embernek csufolt, sokszor elparentált török ujra feltámadt és miután függetlenségét visszaszerezte, immár gazdasági ujjászületésén fáradozik, de szavát sem veszik többé semmibe. Hol van a mai Törökország a háboru előtti gyökereig rothadt ozmán birodalomtól?

A német sem állt meg. Dolgozik, készül. Vegyészeti gyárainak nyolcvan százalékát elvették. Ő ujakat állitott fel Sziléziában s most a technika minden terén be fogja bizonyitani, hogy őt legyőzni nem, csak keményebb munkára szoritani lehet.

Bizonyos, hogy az igazi akaraterő legyőzhetetlen. Helyesen felismerni a célokat, megtalálni a hozzá vezető utat és azon félrelépés nélkül következetesen haladni, előbb-utóbb eredményre vezet.

A Népszövetség gyarapodása, eddigi hiányos összetételének egyensulyba lengése felkeltheti bennünk is azt a halvány reményt, hogy talán majd elérünk mi is valamit, talán kivivjuk azt, ami megillet, létfeltételeink beteljesedését. Európa térképe ma zavarosabb és kuszáltabb, mint valaha volt. Ezt a térképet nem fogjuk megmereviteni engedni, hanem igenis feloldjuk és a feloldott határok között megkeressük az igazi, a becsületesen felállitott határokat. Ha ez bekövetkezik, akkor igenis összefoghatunk a többi népekkel, hogy az ellentéteket ne fegyverrel, hanem békés uton egyeztessük össze. Ha ellenben a mi jogaink eltörlését, a mi életünk csonka vonalát akarják változhatatlanná, örökérvényüvé nyilvánitani, akkor csalódnak a hatalmas politikus urak ott Genfben. Akkor mi leszünk az örök elégedetlenek, akkor csak alkalomra fogunk várni, hogy az igazságtalan béke poshadt mocsarát kiirtsuk és helyébe életadó, tiszta forrást fakasszunk. Mert bölcs dolog az ártalmas vadvizek és áradások elé gátat vetni. Ezt mindenki belátja. Ha tehát Briand ünnepélyes kijelentése egészséges, erős gátak épitésére utal, akkor mi is tapsolunk neki. Azonban tudjuk azt is, hogy oktalan és hiu erőlködés volna a Dunát Szobnál egy bármily óriás gáttal elrekeszteni, avagy uj mederbe terelni talán fent a hegyek alatt, hadd menjen Máramarosba, vágjon át vizválasztókon és természetes határokon. A természeti erőknek ellenszegülni, az igazságot fejetetejére állitani, a folyókat visszafelé forditani, a hegyeket lehordani istenkáromló, fenhéjázó és céltalan szándék, amely csak visszafelé fordulhat és azt pusztitja el, aki ilyen ledönthetetlen fába vágta fejszéjét.

Széchenyi István gróf, a legnagyobb magyar irja a Világban: »Nemzeteknek ugy vannak életlépcsői, mint embereknek. Én magyar hazámat igen fiatalnak tartom...« Ugyancsak ő irja a Hitelben: »Semmi sem áll csendesen a világon, még a napszisztemák is mozognak, tehát csak Magyarország álljon s vesztegeljen mozdulatlan? Nem nevetséges törekedés-e ez? Nem né-

zek én, megvallom, annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem előre, nincs annyi gondom tudni, valaha mik voltunk, de inkább átnézni, idővel mik lehetünk s mik leendünk. A Mult elesett hatalmunkból, a Jövendőnek urai vagyunk. Ne bajlódjunk azért hiábavaló reminiszcenciákkal, de birjuk inkább elszánt hazafiságunk s hiv egyesülésünk által drága anyaföldünket szebb virradásra. Sokan azt gondolják, Magyarország — volt, én azt szeretem hinni; lesz.«

Ennek a nagyszerü gondolatképnek következtetése közhellyé vált, de azt nem szokták hozzáfüzni, hogyan jut el a látnoki magyar a következtetéséhez. Gondolatának lényege, hogy eddigi történetünk, a magyar nemzet eddigi életfolyása csak indulás, gyermekkor, melyben voltak nagyszerü és lesujtó korszakok, a magyar nemzet azonban még korántsem töltötte be hivatását, egy évezred alatt készülödött arra, ami akkor fog elkövetkezni, amikor a magyar a maga egyéniségét teljesen kimunkálta és már céltudatosan halad előre. Az Isten mindenkinek ad hivatást. A hangyának ugy, mint az elefántnak. Mi hiszünk a mi nagy és dicsőséges hivatásunkban az emberiség történetében és ezt a hivatásunkat be akarjuk tölteni. Ha valaki elénk áll, hogy ebben megakadályozzon bennünket, az a Gondviselés akarata ellen szegül és meggyülik velünk a baja. Ha azonban valaki felénk nyujtja testvéri jóakarattal segitő kezét, azt elfogadjuk és magyar módra megszoritjuk.

VITÉZI ÉLET.

Érvénytelenités.

vitéz Kemény János 2191 volt tartalékos örmester, szuloki lakos vitézi jelvényét ismeretlen módon elvesztette. Érvénytelenitem! Uj vitézi jelvény adatik ki. 7372/IV. O. V. Szék.

vitéz Madarasi József kéményseprőtelepőr, budapesti lakos, vitéz Radnai János kádár, pécsváradi lakos vitézi igazolványaikat elveszitették. Érvénytelenitem. Uj igazolványok kiadattak. — vitéz Berta József földmüves, ujszászi lakos elveszitett vitézi jelvényét érvénytelenitem. 3937/IV. 1925. O. V. Szék.

Dicséret.

vitéz Kónya András hivatásos tiszthelyettesnek mert nehéz helyzetben egy őt, mint vitézt gyalázó polgári egyént erélyes fellépésével rendreutasitott s megrendszabályozott, az Országos Vitézi Szék nevében dicsérő elismerésemet fejezem ki. Törzslapján előjegyzendő. 6107/IV. 1926. O. V. Szék.

Kitüntetés.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága adományozni méltóztatott a békés—bihari árvizkatasztrófa alkalmával, élet- és vagyonmentése körül személyes bátorsággal és önfeláldozással teljesitett kitünő szolgálatának jutalmául: a »Személyes bátorsággal véghezvitt tettek« jutalmazására alapitott ezüstérmet piros és fehér szalagon: vitéz Gyetvay Lajos törzsőrmesternek. Törzslapján előjegyzendő. (Korm. elh. Kelte 1926 jul. 9. Rend. sz. 11.092/eln. 10. sz. 1926 aug. 14.) 444/IV. 1922. O. V. Szék.

Adománylevelek államfői megerösitésére előterjesztés.

1926. évi május hóban a következő vitézek adománylevelei terjesztettek elő megerősitésre:

vitéz Tőrő Tivadar, Velence, Fejér vm., 70 kat. hold,

vitéz Molnár Károly, Velence, Fejér vm., 15 kat. hold,

vitéz Peresztegi Nagy József, Velence, Fejér vm., 15 kat. hold,

vitéz Lajtai Lajos, Nyirábrány, Szabolcs vm., 15 kat. hold,

vitéz Kókay István, Nyirábrány, Szabolcs vm., 18 kat. hold,

vitéz Mátyás Ferenc, Várpalota, Veszprém vm., 12 kat. hold 54 négyszögöl,

vitéz Kiss Márton, Debrecen, Hajdu vm., 5 kat. hold 1000 négyszögöl,

vitéz Vásári Lajos, Komádi, Bihar vm., 10 kat. hold.

1926. évi augusztus hóban:

vitéz Hajnal István, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Csapó István, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Molnár Péter, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Varjas Péter, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Német András, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Magyari György, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Martos Gyula, Pocsaj, Bihar vm., 100 kat. hold,

vitéz Lázár Károly, Balmazujváros, Hajdu vm., 125 kat. hold,

vitéz Csiha Imre, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Forgács Gábor, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Gyurkó István, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Varga Sándor, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Debreczeni Mihály, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Horváth János, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Kis Sándor, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Zsólyomi József, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Virág István, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Polgári Péter, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Cs. Nagy Károly, Balmazujváros, Hajd vm., 15 kat. hold,

vitéz Katona József, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Kabai Károly, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Széplaki János, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Szabó János, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Császi Elek, Balmazujváros, Hajdu vm., 15 kat. hold,

vitéz Kecskés József, Balmazujváros, Hajdu vm. 15 kat. hold,

vitéz Radácsi Ferenc, Balmazujváros, Hajdu vm. 15 kat. hold,

vitéz Tállyai Miklós, Tállya, Zemplén vm., 13 kat. hold 604 négyszögöl,

vitéz Deli András, Nagyrábé, Bihar vm., 13 kat. hold,

vitéz Lukács Lajos, Nagyrábé, Bihar vm., 12 kat. hold,

vitéz Kertész Lajos, Nagyrábé, Bihar vm., 10 kat. hold,

vitéz Tóth Károly, Balatonszőlős, Zala vm., 30 kat. hold,

vitéz Rádi János, Karancsberény, Nógrád vm., 15 kat. hold,

vitéz Varga Cs. János Dég, Veszprém vm., 15 kat. hold,

vitéz László Péter, Dég, Veszprém vm., 15 kat. hold és

vitéz Dégi Imre, Dég, Veszprém vm., 15 kat. hold. O. V. Sz.

Felhivás Jász-Kun-Szolnok vm. vitézeihez!

Felhivom az állományba tartozó valamennyi tiszti és legénységi vitézt, hogy az alábbi felhivásban közölteket ezuton tudomásul venni és az érdekelteket, illetőleg a rájuk vonatkozókat foganatositani sziveskedjenek:

1. Mindenik ingyenes és járadéktelkes vitéz irásban, esetleg személyesen azonnal jelentse ide be, hogy vitézi telkét a jövő 1926—27. gazd. évben miképen óhajtja kezelni (bérlet, felesbérlet, saját kezelés?)

2. Bérlet vagy felesbérlet utján kezelendő telekről szóló bérszerződések 3 példányban szerkesztendők. Bérbeadó és bérlő aláirásait 2 tanu kell hogy igazolja. A szerződés záradékában még felveendő, hogy az csak akkor lép érvénybe, ha azt az illetékes Vitézi Törzsszék jóváhagyja. Szerződéseket ide be kell terjeszteni.

3. Az idei gazd. évben felesmüvelés alatt állott telkek hozadéka irásban bejelentendő. És pedig pontos és részletes terméseredmény, amit a vitéz kapott: pl. 25 métermázsa buza, 6 métermázsa árpa, 4 métermázsa 25 kg. zab, 4 kocsi széna stb.

4. Felhivom a figyelmet a járadékösszeg befizetésére. Ahol az pontosan megállapitva és kitöltve nincs, ugy az az illetékes közs. elöljáróságnál a kat. tiszta jövedelem alapján megtudható és kiszámitható. Ezen járadékösszeg az összeg eredetének és céljának megjelölésével az O. V. Szék 64.053. számu csekkszámlára befizetendő.

Végül felhivom az állománybeli összes vitézek figyelmét a putnoki m. kir. gazd. felső leánynevelő intézetre, ahol leánygyermekeiket kiváló szakneveltetésben részesithetik. Bővebb felvilágositást a megyei Vitézi Szék ad. 2966/msz. 1926. Székkapitányság.

Győr-, Moson-, Pozsonymegye telkes vitézeihez!

Felhivom a telkes vitézeket, hogy saját érdekükben a **Győrvidéki Földmivelők Egyesületébe** lépjenek be, hogy

részesei lehessenek azon sokféle anyagi és erkölcsi kedvezményeknek, melyet a tagjainak nyujt.

Tagsági dijak:

5—10	holdig	évi	5000 K
10—20	„	„	8000 „
20—40	„	„	10000 „

Aki az egyesületbe belépni szándékozik, jelentse be irásban a megyei Vitézi Széknek.

Az egyesület tagjainak kedvezményes áron elsőminőségü mütrágyát ad. Aki ilyen mütrágyát akar venni, jelentse be ebbeli szükségletét a községében müködő földmivelő kör elnökségénél. Ha községenkint a többi kisgazdákkal összeállva, legalább 100 mázsa mütrágyát rendelnek, a rendes árakból az egyesület 2 százalék kedvezményt ad.

Az egyesület továbbá kioszt az idén kisérleti célokra 21 métermázsa ingyen mütrágyát is homoki földön gazdálkodó kisgazdák részére. Ezen ingyen mütrágyakiosztásban csak oly vitézek részesülhetnek, kik az egyesületbe belépnek s a kisérlet eredményéről számszerüleg beszámolnak.

Az egyesület 1—1 mázsa buzára való ingyenes csávázószert is szándékozik a telkes vitézek közt kiosztani.

Mindezen előnyök miatt kivánatosnak tartom, hogy a megyebeli összes telkes vitézek a **»Győrvidéki Földmivelők Egyesületébe«** belépjenek.

264/msz. 1926. Székkapitányság.

Győr-, Moson-, Pozsony vm. vitézeihez!

A vármegyei leventeoktató vitézek a vármegye leventéi részére egy örökös vándordijat óhajtanak alapitani. Erre oktatói pótdijakból 1,200.000 koronát adományoztak. Az örökös vándordij a megyei Vitézi Szék alapitványa. A Vitézi Rend cimerét márványkőalapzaton ábrázolja. Sima Endre iparmüvész készíti. A müvészi kivitelü vándordij 3 és fél millió koronába kerül. Először folyó év október hóban adatik ki a hősök emlékére rendezendő kegyeleti staféta győztes leventecsapatának. A még hiányzó összeg — tekintettel a nemes célra — a többi vitézek önkéntes adakozása utján volna összegyüjtendő.

Felhivom a vármegye tiszti és legénységi vitézeit, hogy ezen a Vitézi Székhez minden tekintetében méltó vándordij alapitásához járuljanak hozzá. Ha a tiszti vitézek fejenkint 80 ezer koronát áldoznának, a hiány teljesen fedezve volna. Legénységi vitézek módjukhoz képest szintén járuljanak hozzá e szép gondolat megvalósitásához.

Az adományok a megyei Vitézi Székhez **mielőbb,** de legkésőbb folyó hó végéig befizetendők.

277/msz. 1926. Székkapitányság.

Sopron vármegye vitézeihez!

A f. évi szeptember 26-ra tervezett ünnepélyes telekátadás közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztatik. 280. msz. 1926. Székkapitány.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t!

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ

A hópenész (Fusarium) elleni védekezésről.

Irta: **Básel Elek.**

Talán nem végzünk felesleges munkát, ha a rozsnak a fenti gomba betegsége elleni védekezéséről is megemlékezünk e lapok hasábjain, már talán azért sem, mert a hópenész (Fusarium) ellen most a rozs vetésnek időszakában kell védekezni; ennél fogva ezen eljárás érdekességét az időszerüség adja meg.

A legutóbbi években a hópenész (Fusarium) a rozsvetésekben már olyan mérvben lépett fel, hogy a buzakő, vagy büdös üszög kártételeivel vetekedik, ugy hogy rozstermelő gazdáink nem kis aggodalommal tekintenek ezen veszedelem elé. Ezen veszedelem ellen csakis a rozsvetőmagnak pácolása által védekezhetünk és pedig elsősorban a higanytartalmu »Higosan« oldat utján. Ha a »Higosan«-nal való pácolási munkát jól akarjuk elvégezni, illetve a rozsvetőmagon vagy az abban lévő hópenészt (Fusariumot) tökéletesen elpusztitani, akkor a rozsvetőmagot kádban vagy hordóban kell pácolni. A »Linhart«-féle kosaras párolási eljárást azért nem ajánljuk, mert ennél az oldatba mártott rozsvetőmaggal telt kosár tartalmát, az oldatban kézzel kell jól összedörzsölni, már pedig »Higosan«-os oldatban, mivel az higanymérget tartalmaz, kézzel nem tanácsos dolgozni.

A kádcsáválás ugy történik, hogy egy 2—3 hektóliteres kádat vagy hordót (amely utóbbi petróleumoshordó is lehet) félig vizzel megtöltünk és minden hektóliter vizhez 200 gr. (egyötöd kg) »Higosant« veszünk. Amint ezen csávázószer a vizzel már jól elegyedett, a vetőmagot abba folytonos keverés közben lassan beleöntjük, de nem többet, mint annyit, hogy a folyadék legalább is egy arasznyira a rozsvetőmagot ellepje. A felszinre kerülő léha, törött, összetöpörödött, hópenészes, stb. szemeket kézi szitával lemeritjük és a takaréktüzhelyben vagy kenyérsütésnél elégetjük. A rozsvetőmagot ezen csávázóoldatban 30 percig hagyjuk állni és csak azután kilyuggatott falapátokkal meritjük ki az erre a célra előre előkészitett ponyvára, hogy azon tökéletesen megszikkadjon.

Tekintettel arra, hogy a rozsvetőmagnak kimeritése folytán az oldat állandóan apadni fog, azt ugy pótoljuk, hogy minden 100 kg. után az oldatot 20 literrel pótoljuk. Ezért a pótláshoz szükséges oldatot külön kádban készenlétben tartsuk. De mivel a pótlás a végtelenségig nem folytatható, azért ajánlatos 300 kg. rozsvetőmag pácolása után friss csávát készíteni.

A vetésnél használandó mindenféle eszközt, mint zsákokat, vetőgépet, stb. használat előtt a megmaradt csávaoldattal mossuk le, nehogy a már csávázott magvakat életképes hópenésszel ujra megfertőzzük.

Végül még felemlitjük, hogy rozstermésünk nagy ellenségét csak ugy leszünk képesek legyőzni, ha a fenti eljárást nemcsak mi, hanem szomszédaink is betartják. Egyebekben utalunk e lap f. évi szeptember hó 5-én kelt 36. számában »Miért sülány a rozstermésünk« cim alatt megjelent közleményre.

A gyümölcsfák szemzése.*

Irta: **dr. Jeszenszky Árpád.**

Ma már a falusi gazdák is belátják, hogy csak a nemes gyümölcsnek van igazi értéke. Ezért mindenki igyekszik a kertjében a legszebb, legjobb és a földjének legmegfelelőbb gyümölcsfajtákat ültetni. Az ilyen nemes fajtákat nem magról szaporitják, hanem vad fajtákra oltják át. Azért mondják faluhelyen a finom gyümölcsre, hogy »ojtott fáról való«. A szakemberek az oltásnak kétféle módját ismerik. Az egyik a tulajdonképeni oltás, a másik a szemzés. Azért a növényt, melyet beoltanak, »alanynak« nevezik. Az oltás abból áll, hogy a nemes fának egy kis galyát átnövesztik a vad fára, az alanyra, a szemzéskor pedig a nemes vesszőnek csak egy rügyét, szemét növesztik át az alanyra.

Az oltási eljárás nehezebb, a szemzés viszont egyszerübb és sikeresebb.

A szemzés nem áll egyébből, mint hogy a nemes fa vesszőjének egy rügyét levesszük és az alany héja alá beoltjuk. A nemes szem odaforrad és kihajt és nemes vesszőt, majd koronaágat nevel. A rügyet a nemes vesszőről leszedni és az alany héja alá beoltani csak akkor lehet, hogy ha a növény héja a fás részétől könnyen elválik. Télen, amikor a növény nedvkeringése szünetel, hiába kisérelijük meg a héját

* A Faluszövetség Tudósitójából.

leválasztani, az nem fog sikerülni. A szemzés a szabadban csak tavasztól őszig lehetséges.

A szemzést a következőképen végezzük: felszereljük magunkat egy igen élesre fent acélkéssel, veszünk magunkhoz egy darab rongyot és a kötözéshez raffiahánesot vagy pamutfonalat. A nemes fa idei kifejlett hajtását közvetlenül a szemzés végrehajtása előtt vágjuk le a fájáról, leveleit azonnal leszedjük, ugy hogy a levélnyél rajta maradjon. A vesszőket árnyékos helyen nyirkos ruhában tartsuk és pár órán belül használjuk fel. A nemes veszszőről a szemet alulról felfelé huzott egyetlen vágással lemetszük, ugy hogy a szemen minél kevesebb fás rész maradjon. A vágás sima legyen és a vágási sebet érinteni nem szabad.

Az alanynak fiatalabb, 1—3 éves hajtását ott, ahol beszemezni akarjuk, lehetőleg északi részén, az oldalhajtástól megtisztogatjuk, a rongygyal a portól ledörzsöljük és rajta egy »T« alaku vágást teszünk, ugy hogy a vágás csak a hajját érje, a fás részébe ne hatoljon bele. A kés pengéjével a felvágott héjat széjjelnyitjuk és a lemetszett nemes szemet a héj alá tóljuk, ugy hogy a vágásba teljesen beleilleszkedjék. Azután az alany felfeszitett héját kötőanyaggal ugy átkötözzük, hogy a szem szabadon maradjon és az alany héja a szem többi részét befödje. A kötözés ne legyen tul szoros. A szemzést oltókenőccsel bekenni nem kell. Ezzel a szemzést be is fejeztük. A munka végrehajtásánál igen fontos a tisztaság. Éles kés, sima vágás és gyorsaság, mivel a nemes szem a szabad levegőn könnyen elromolhat.

Ami ezt a munkát illeti, azt többnyire el is szokták végezni. Mégis megtörténik, hogy a szemzés nem a várt sikerrel jár. Ennek oka pedig abban keresendő, hogy a nemes fának nem tudják a megfelelő alanyt kiválasztani és a szemzést nem a kellő időben végzik el.

A szemzés megered, hogyha tiz nap mulva a nemes szem még mindig üdezöld, héja sima és fényes, a levélszár pedig könnyen leválik róla. Ha a szem elpusztult, ugy megbarnul, összeráncosodik és kis feszitéssel a héj alól leválik. Tavasszal a vad alanyt a szemzés felett visszavágjuk. Az uj vad hajtásokat állandóan eltávolitjuk és ha a nemes szem hajtása három levéllel bir, ugy a szemzésen a kötést meglazitjuk.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Kártékony állatokról.

Madarak.

Irta: vitéz Halmay Máriusz.

(Ötödik közlemény.)

A békászó sas ölyv nagyságu és hasonlit is hozzá, csakhogy szine sötétebb. Ez is mocsaras vidéken tanyázik, s mint neve is mutatja, szereti a békát, gyikot és kigyót, azonban a rágcsálókat sem kiméli, mindazonáltal a kisebb madarakat sem veti meg. Mindent összevetve, inkább hasznos, mint káros. Télen ez is délre vonul. Tavasszal sürün láthatjuk tóságaink, mocsaraink körül, mert vonulása közben hosszabb ideig megpihennek nálunk az idegen átutazók is, amelyek északra indulnak fészkelés végett.

A törpe sas kisebb, mint az ölyv, amellyel igen könnyen össze lehet téveszteni, különösen a világosabb szinüt. Mert nem egyszerü, hanem van neki sötét és világos változata. A fő ismertető jele azonban a vállán lévő fehér folt, meg hogy ültében szárnya vége keresztben fekszik a farka felett.

Vadászás közben szitálni, lebegni szokott zsákmánya fölött, mint a vércse a levegőben. Igen vérengző rabló, amely különösen a kisebb madarakra veszedelem. Mindazonáltal rágcsálót, békát, kigyót, gyikot is eszik. Mégis nagyon kártékony. Ez is költözködik, télire délre vonul. Hazánk területén mindenütt feltalálható.

A héja sas, nem tévesztendő össze a héjával, nagyobb a törpe sasnál, de karcsubb annál, mig a héjától különbözik valódi sas alakjával. Különben nálunk elég ritka. Fészkelni itt nem igen szokott, csupán az Alduna vidékén. De mert kóbor természetü, egérjárás idején egyszerre csak idetoppan s akkor nagyobb számban is előfordulhat.

Tekintve, hogy csupán rágcsálót pusztit ilyenkor, — mert arra jön hozzánk — ne bántsuk őt.

A gatyás ölyv, azt hiszem nem kell bővebben leirni, mert mindenki ismeri ezt a téli tunya madarat. Fehéres szine őszesnek mutatja őt. Rendesen telegráf karókon, csonka faágakon, kutágason, keritéseken, árokparton üldögél, nagy álmosan, majdnem kizárólag télen jelenik meg nálunk s ilyenkor legnagyobb pusztitója az egérvilágnak. Csonka-Magyarországon nem igen költ, mert nyáron nem tartózkodik itt. Feltétlennül kiméletet érdemel. Az egerész ölyv vagy nyávogó sas szine változó, mert a mély sötétbarnától, keresztül a rozsdaszinün, egész a világossárgás barnáig — szőke ölyv — feltalálható. Melle mindegyiknek világos, foltos. Réteken, nádasokon, mocsaras, zsombékos helyeken szeret leginkább tartózkodni. Ligetekben szokott fészkelni bükkön, tölgyön, de magányos, ős nyárfán is letanyázik. Ez is délre vonul télire. Leginkább egérrel él, mint neve is mutatja. Azonban érdekes, hogy a tücsköt kiválóan szereti. Inkább hasznos, mint káros, tehát kiméljük őt.

A darázsölyv valamivel karcsubb a rendes ölyvalaknál, lábai is hosszabbak, költöző madár, amely hazánkban elég ritka; mivel a rágcsálókon kivül rendkivül szereti a földi darazsakat, pökörméheket stb. pusztitani, tehát hasznos, ezért ne bántsuk.

Ugyancsak ritka nálunk a kigyász ölyv is, melynek feje világos szinü s ülve hasonlit a bagolyhoz. Leginkább mocsarak, folyók partján cserkészik s s hosszabb lábai révén be tud lépni a vizbe is zátonyok partjain, ahol a békát fogdossa. Kigyót, békát, gyikot, rágcsálót eszik. Költözködő madár, mocsaraink, folyóink ligetes helyén költ. Hasznos, tehát kiméletet érdemel.

A ráró vagy halvágó sas ugyancsak vizek partján él, ott is költ, ma már a vizek szabályozása miatt meglehetősen ritka lett. Nem szereti a kulturát, mert hát majdnem kizárólag hallal élvén, az árterületeket szerető hal fogyásával ő is kivesz. Ez is költözködő és hasznos madár. Kiméletre szorul.

Nem szabad elmulasztanom megemliteni, miszerint az ölyv család minden tagja hasznosnak bizonyulván, vegyük őket védelmünkbe és szeretetünkbe. Tapasztaltam, hogy a vadászok legtöbbje a szegény tunya és bizalmas gatyás ölyvet — midőn télen tömegesen megjelennek a sok egérre — rakásra lövöldözi le; vessünk gátat ilyen haszontalan, sőt káros gyilkolásnak. Világositsunk fel minden vadászt, hogy az ölyveket lelőni nem szabad, mert hasznos állatok.

A héják nemzetsége aztán annál inkább irtandó mindenféle eszközzel, ugy a gazda, mint a vadász részéről. Ezeket a tigris természetü ragadozókat nem kell bővebben leirnom, hiszen mindenki ismeri őket. A baromfiudvarra ép oly veszélyesek, mint a nyulra, fácánra, fürjre, vizi madarakra, éneklő, házi galambokra, tojásokra.

Legszebb képviselőjük a galambászó héjja, ölyv nagyságu, de karcsubb, tetszetősebb. A pusztai népek és valószinüleg őseink is, vadászatra használták a sólyom helyett. A falusi ember nagyon jól ismeri őt, hiszen olyan gazember rablőtermészetü, hogy belevág a galambducba is, meg a csibét, kacsát, libát még az udvarról is felkapja. Épen ilyen ragadozók a réti héják is, ezek kiválóan a rétségek lakói, s mint szakszerü tojásrablók ismeretesek.

A kékes réti héja fajának legdiszesebb tagja, bagószemünek is hivják. Sokszor télen is nálunk marad. Azután jön a fakó, majd a hamvas, végül a barna réti héja. Ez talán nálunk a legismertebb; közönséges neve a nádi kánya vagy milán sas. Mindnyája nálunk fészkel, de télire elvonul délre. Leginkább nádasokban fészkelnek, ritkábban fákon, leggyakrabban füzesekben.

Gyönyörü látvány, mikor tóságainkon a lubickoló kácsa, buvár, szárcsaseregre vadászik. Kerülgeti őket s az uszó népség szemmel tartva őt, csoportba verődik, — hiszen a csoportból kimaradó majdnem biztos préda neki — hogy abban a pillanatban, midőn lecsap, mintegy vezényszóra viz alá bukva eltünjenek. Fél óráig is igy ülve, kerülgeti őket, legtöbbnyire hiába, mig végre beleun és elszárnyal.

A varjak serege iszonyu dühhel üldözi, különösen a galambászó héját, viszont az is igaz, hogy ő meg sokszor kirabolja a varju falvak fészkeit. Minden tagja halált érdemel. Majdnem ilyen tigristermészetü a vörös és barna kánya is.

Különösen a vörös kánya igen szép madár, farka villás s szárnyai keresztezik egymást, ha ül. Mocsaras vidéken, fákon fészkel.

A barna kánya jóval kisebb a vörösnél, igen könnyü összetéveszteni a barna réti héjával. Ez is mocsarak mentén él. Mindkét fajta vándormadár és igen kártékony. Halál reájuk.

A karvaly vagy karoly madár őseink turulmadara. Mindenki ismeri, kis énekeseink legádázabb ellenségeinek egyike. Vándormadár, amely sürün fészkel községeink, tanyáink közelében. Minthogy nagyon kártékony, hathatósan üldözendő.

Most jönnek a vércsék nemzetsége. Ki ne ismerné őket. Mégis jónak tartom megemliteni, hogy háromféle vércse van hazánkban. A leggyakoribb a vörös vércse, majd az ehhez igen hasonló fehérkörmü vércse, végül a kék vércse.

Általában a vércsék iránt sokkal elfogultabbak gazdáink, — már persze kárukra — mintsem azt megérdemelnék. Mert például a kék vércse teljesen ártatlan madarunk, amely legnagyobbrészt rovarokkal táplálkozik, szitakötő, ganajturó cserebogár stb. a főtáplálléka. Ezt tehát semmiképen sem lehet károsnak nevezni. A vörös már inkább husevő, azonban ez is jobbadán apróbb rágcsálókkal él, mellyel nemhogy kárt tenne, de még hasznot is hajt. Ki ne látott volna már szántóföldek, rétek, legelők, ugarak felett lebegő vércsét? Nohát ilyenkor a földön csemegéző egeret lesi; viszont igaz az is, hogy elkapja hébe-hóba a verebet s éneklőt is.

Összegezve a hasznot a kárral, ugy áll az arány, hogy a vörös is 80 százalék hasznot hajt s 20 százalék kárt okoz. Ezért mindhárom fajtáját tegyük a kimélendő madarak közé.

A sólymok a madarak legveszedelmesebb vérengzői, még a héjánál is roszszabbak. Ha a kőszáli sas a madarak oroszlánja, ugy a solymot a madarak tigrisének vagy párducának lehet nevezni. Még a testi arány is jellemző reájuk.

A sas impozáns királyi tartásu s nyugalom jellemzi, mozgását fenségesnek lehetne nevezni. Addig a sólyom simulékony, heves, ideges, mozgása könnyed és villámgyors. Különben minden izében ragadozó, bátor, ravasz és vérengző. Sokszor nem azért öl, hogy egyék, hanem mondhatjuk csupa passzióból. Ezen tulajdonságai miatt használják vadászati célra is. Ma már jórészt ugyan divatját multa a sólyommal való pedzés, de Ázsia, Afrika fenyérein lakó pusztai népek még ma is üzik ezt a módját a vadászatnak. Mondhatjuk, szép és nemes sport, különösen a lovon való alkalmazása.

(Folytatjuk.)

A magyar buza minősége és ára.

A magyarországi termés minőségileg aránylag igen jól sikerült, mert mig például Németországban 66—68 kilogrammos buzák fordulnak elő és másutt sem jobb a buza minőségi átlaga, nálunk országos átlagban 75 és fél kg-os a buza minősége, a rendkivül kedvezőtlen időjárás tehát kevesebbet ártott a magyar buzának, mint általában a többi országok buzatermésének. A silány minőségü buzával rendelkező államok tehát a lisztjeik feljavitása és keverése céljából kénytelenek lesznek nagyobb mennyiségü jobb kvalitásu árut importálni, meg van tehát minden remény arra, hogy erősen fogják keresni a magyar buzát. Annál feltünőbb, hogy az utóbbi időben a budapesti gabonatözsdéken csökkent a buzának az ára. Ez semmiesetre sem lehet természetes áralakulás és a gabonatözsdei spekulációra vezethető vissza.

Itt emlitjük meg, hogy a magyar termés mennyiségileg aránylag nem sikerült, mert Magyarország még mindig azok közé az államok közé tartozik, amelyek holdankénti átlagban a legkevesebb mennyiséget termelik. A magyar gazda müveltsége, a mütrágya nagyobbfoku használata, általában a belterjes talajmüvelés meghonositása fognak ezen a helyzeten változtatni.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok üzleti tevékenysége meglehetősen élénk, az irányzat azonban gyengülő, ugy hogy tulajdonképen ez a körülmény élénkiti a forgalmat. A készárupiacon a nagy keresletre megfelelő nagy kinálat van, emiatt az árak hanyatlóak. A rozspiac egyenlőre jelentéktelen, számitanak azonban arra, hogy a külföld részéről fokozottabb érdeklődés fog megnyilvánulni. A liszt- és örleménypiac helyzete változatlan. A terménycikkek piaca forgalmat nem bir felmutatni s csupán névleges árfolyamok vannak a felszinen. A magpiacon csak a köles iránt mutatkozik élénkebb érdeklődés. Az élelmiszerpiacok jóformán teljesen változatlanok.

Legujabb árak:

Terménypiac. 77 kg-os tiszavidéki buza 355—357.50, dunántuli 350—352.50, rozs 242.5—245, árpa 200—210, zab 195 200, ótengeri 262.5—265, repce 540—550 ezer K métermázsánként.

Takarmánypiac. IIa réti széna 100—105, IIIa 50—90, száraz nádtakarmány 40, sarjuszéna 5—90, muharszéna 90—110, lucernaszéna 125—145, félszáraz 100—115, zabosbükköny széna 70—95, csöves tengeri 110, szemes zab 200, alomszalma 50—65 ezer K métermázsánként.

Vetőmagpiac. Fehérbab 24—26, baltacin 650—700, biborhere 850—1000, Viktóriaborsó 380—420, őszi 460—480, szöszösbükköny 10—11, tavaszi bükköny 300—320, csillagfürt 28—30, coriander 25—30, kendermag 30—32, lenmag 45—50, mustár 7.7—7.5, muhar 3.2—3.4, tatak. árpa 22—24 ezer K kg-ként.

Paprikapiac. (Termelői árak.) Szegeden uj füzér 65—100, édes nemes 47—58, félédes 32—38, rózsa 24—26, IIa 9—12, IIIa 4—5 ezer K kg-ként. Kalocsán csöves 30—36, édes nemes 46—50, rózsa 26—30, IIa 16—20, IIIa 8—12 ezer K kg-ként.

Gyapjupiac. A belföldi piac teljes mértékben a világpiacok hangulatához alkalmazkodik. Közép fésüs szövetgyapju 32, Ia uradalmi fésüs gyapju 35—36 ezer K kgk-ént.

Huspiac. Marhahus 28—30, IIa 20—28, borjuhus 40—58, IIa 32—40, sertéshus 30—38, IIa 26—30, birkahus 16—24, zsir 23—24, háj 25, szalonnafélék 23—24 ezer K kg-ként.

Baromfipiac. Élő csirke rántani való 18—22, sütni való 20—25, élő csuka 30—45 ezer K drb-ként. Vágott liba és kacsa hizott 28—30, pulyka 30—34, libazsir 45 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Rétesnek való alma 6—10, asztali 12—16, körte prima 16—20, IIa 6—12, őszi barack 16—24, IIa 12—16, magbaváló szilva 6—7, szőlő 15—18, IIa 12—15, sárga dinnye 5—8, görög 2—5 ezer K kg-ként.

Zöldség- és főzelékpiac. Burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, karfiol 15—20, uborka 4—5, zöldpaprika 4—6, zöldborsó 8—12, fejes káposzta 2—3, kelkáposzta 2—3, vöröskáposzta 4—5, gyalult tök 3—4, paraj 6, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 7—8, gomba 15—40, ezer K kgk-ént. Tengeri 1—1.5 ezer K csövenként, uj bab 4—6 ezer K kg-ként.

Tej és tejtermékek. Tojás drb-ja 1.75 1.9, kanna tej 4.2—4.6, tejfel 22—24, tejszinhab 42—44 ezer K literenként. Teavaj 76—78, IIa 65—70, főzővaj 50—51, tehénturó 8—10, juhturó 40—50, kevert 38—40 ezer K kg-ként.

Borpiac. A rossz időjárás annyira hátráltatta a szőlők fejlődését, hogy a szüretet legfeljebb október elején kezdhetik meg a gazdák. Más években az ország több vidékén már ilyenkor beérett a szőlő és megkezdődött a szőlőfürtök szedése is. Általánosságban azt lehet mondani, hogy két-három héttel késett meg az idei szüret és csak kivételképen van olyan hely az országban, ahol már megkezdték a szőlő leszedését. A termés a legutolsó becslések szerint alig egy harmada lesz a tavalyinak. Sok helyen és épen a speciális borvidékeken, mint Gyöngyös, Eger és Tokaj környékén még ennél is jóval rosszabbak a terméskilátások. A rossznak igérkező szüret azt eredményezte, hogy a borpiac megszilárdult, viszont a hordópiacon alig van kereslet. A miniszterelnök levélben közölte a Szőlősgazdák Egyesületével, hogy a kormányt a borfogyasztási adó leszállitása és a szőlősgazdák hosszulejáratu kölcsönügye élénken foglalkoztatja. Az előkészitési munkák az illetékes hatóságok előtt folyamatban vannak és a döntést ősszel fogják meghozni.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptá
20 Hétfő	Euszták	Fríder.
21 Kedd	Máté ap.	Máté
22 Szerda	Móric vt.	Móric
23 Csütörtök	Tekla vt.	Tekla
24 Péntek	Fog.-k. M.	Gellért
25 Szombat	Gellért pk.	Kleofás
26 Vasárnap	Cipr. és J.	Jusztina

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Szeptember 19. 1345. Endre herceget meggyilkolják. Nagy Lajos király öccse, Endre, nápolyi Johanna férje, Aversában vadászott. Éjjel, amikor nejével pihenőre tért, kihivatták és az erkélyre hurcolták, ahol hurokkal megfojtva, holttestét a kertbe vetették. Nagy Lajos fivére haláláért büntető hadjáratot indított Nápoly ellen.

Szeptember 21. 1235. II. Endre király halála. Az ingatag királyt az egresi monostorba temették harmincévi uralkodás után.

— **1791. Gróf Széchenyi István** születése. Bécsben, az Augarten nevü császári palotában született meg a legnagyobb magyar.

Szeptember 22. 1795. József főherceg székfoglalása. A szerencsétlenül járt Sándor főherceg helyébe József főherceget nevezte ki a király helytartójává. A főherceg szeptember 19-én érkezett az ünnepélyesen kivilágitott Buda várába. Szeptember 21-én Batthyány József hercegprimás, mint kir. biztos, beiktatta főispáni tisztébe. Ekkor négy főbiró által székében háromszor felemeltetett. Ekkor mondotta, hogy: »Semmi kedvesebb nem lesz előttem, mintha a tek. karok és rendek bizalmát megnyernem s az ország boldogitásához hozzájárulnom sikerülend...« Szeptember 22-én a helytartótanács kebelében elfoglalta elnöki székét. **1845-ben,** ugyanezen a napon, a budavári Mátyás-templomban a hercegprimás Te Deumot mondott, majd országos ünnepségben hódolt a nemzet a nagy nádor ötvenéves jubileumának. A két várost este kivilágitották.

Szeptember 23. 1313. Zára elvesztése. Róbert Károly Zárát nem tudta megtartani és Velencének engedte át.

Szeptember 24. 899. A brentai győzelem. A magyarok nagy haderővel törtek Olaszországba, ahol 20 ezer olaszt öltek meg.

Szeptember 25. 1047. Szent Gellért vértanusága. Pest révénél Vata és társai megtámadták a szent püspököt és egy taligán leeresztették a Gellért-hegyről.

A Kormányzó Ur Gödöllőn magánkihallgatáson fogadta Colijn volt holland miniszterelnököt, aki a holland trónörökösné nevéről elnevezett hollandi adományokból létesitendő Julianna emlékiskola megnyitási ünnepélyére Budapestre érkezett. A kihallgatás folyamán Őfőméltósága átnyujtotta a holland miniszterelnöknek az I. osztályu magyar érdemkereszt jelvényeit.

Doktoravatás a kormányzói gyürüvel. A szegedi m. kir. Ferenc József tudományegyetem tanácsa csütörtökön, szeptember 16-án, délben az egyetem aulájában ünnepi ülés keretében »sub auspiciis gubernatoris« doktorrá avatta vitéz Guothfalvy Dorner Zoltán államtudományi és Vargha Sándor bölcsészettudományi doktorjelölteket. Az ünnepi ülésen a kormányzó képviseletében Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter jelent meg.

Vitéz Házi Jenő dr. Sopron főlevéltárosának felolvasása Mohácson. A városok kongresszusa augusztus 30-án országos értekezletet tartott Mohácson, hogy a 400 év előtt hősi halált halt magyar katonák emlékének hódoljon. Ez alkalommal vitéz Házi Jenő dr., Sopron város főlevéltárosa is tartott, a többek között felolvasást »Sopron városa a Jegellók korában« cimen, melyben egykoru hiteles emlékek alapján kimutatta, hogy az ország kapujának és védfalának, a Szent Korona diszének tekintett Sopron városa, mily nagy erőfeszitéseket tett a királyi hatalom emelése és a végvárak védelme céljából. A nagy feltünést keltő felolvasás ama oklevelek alapján épült fel, amelyeket a város ugyancsak vitéz Házi dr. közlésével, mint a városi oklevéltár 6. kötete gyanánt a közeljövőben sajtó alá ad, hogy a dicső multu város története közkincsé válhassék.

Vasárnap fejeződött be a Magyar Sebésztársaság XIII. háromnapos nagygyülése, melyen számos szakelőadást tartottak a legkiválóbb magyar sebészek. A tisztujitó gyülésen elnökké egyhangulag Szigethy Gyulát, kaposvári kórházi főorvost választották.

A válaszos és zárt levelezőlapokat ujra forgalomba hozza a posta. A békebeli zárt és válaszos levelezőlapokat a posta — hir szerint — ujra forgalomba szándékozik hozni. A válaszos levelezőlapok 16 fillér értékjelzéssel lesznek ellátva. Mind a kétféle levelezőlap a külföldi forgalomban is felhasználható, azonban ilyen esetekben a dijszabás szerinti bélyegjegyeket külön fel kell ragasztani.

A vidéki ipartestületek országos értekezlet összehivását tervezik. A vidéki ipartestületek körében mozgalom indult meg egy országos értekezlet összehivására, amelyen az iparosok kivánságainak a megvalósitását akarják megtárgyalni. Különösen az ipartestületi reform, az épitőipari törvény életbeléptetése, a betegsegélyző pénztárak ügye, az iparosérdekek képviselete, a kedvezményes állami kölcsönök fogják adni az értekezlet tárgyalási anyagát.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t!

A kaposvári gyermeknap. Különös jelentősége van a minap lefolyt kaposvári gyermeknapnak, hiszen tudvalevő, hogy Somogymegyében az egyke mily nagymértékben pusztit. A kaposvári Anya és Gyermekvédő Egyesület szeptember 8-án, szerdán, közel félezer gyermeket vonultatott fel, hogy a jövő magyar nemzedéknek áldozzon. Felvonultatták a kis pólyásokat gyermekkocsikon. Majd az árvaház példásan fegyelmezett növendékei következtek. A cserkészek felvonulását apró lovacskáktól vont két kocsi követte. Az egyik hattyukat ábrázolt, a másik pedig egy elefántot. A szépségverseny alatt cigányzenészek játszottak. A felvonulásról filmfelvétel is készült.

Vitézek naptára 1927. évre. Lapunk szándéka, hogy hatalmas olvasótáborunk számára egy mindenben megfelelő, kielégitő, hasznos, tanulságos és szórakoztató naptárt adjunk ki a jövő évre.

Ezért arra kérjük olvasóinkat, hogy ne vegyenek meg más naptárt, mert a mi naptárunk minden szükségeset és hasznos tudnivalót tartalmazni fog.

Jelezhetjük azt is, hogy előfizetőink e naptárt igen kedvezményes árban fogják megkapni.

A háziipari nyersanyagok értékesitése. A gazdaközönség az utóbbi években a kitermelt háziipari nyersanyagokat nem tudta megfelelő áron értékesiteni, holott az ilyen anyagokat feldolgozó ipar nélkülözte a nyersanyagot. Ennek a helyzetnek megváltoztatására a földmivelésügyi miniszterium növényvédelmi és növényforgalmi irodája összekötő kapocsként fog szerepelni a termelők és a feldolgozó ipar között. A termelőközönség jól teszi, ha saját érdekében érintkezésbe lép a fenti hivatallal, közölve azt, hogy milyen háziipari nyersanyagot termel, pontosan megjelölve annak fajtáját, minőségét, kitermelési időszakát, folyó évi várható hozamát stb. A fenti hivatal a feldolgozó iparral is érintkezésbe lépve meg fogja állapitani a belföldi szükségletet és azonnal megteszi a lépéseket a fölösleg, külföldi elhelyezése érdekében. A növényvédelmi és növényforgalmi iroda a gazdaközönséggel állandó összeköttetést kiván fentartani és mindenkor legnagyobb készséggel ad szakszerü felvilágositást nemcsak az ültetés és kitermelés módozataira, hanem azokra az értékesitési lehetőségekre is, amelyeknek ismerése mellett a termelő megfelelő költségvetéssel tud dolgozni.

Oltóanyag baromfikolera ellen. Az állami oltóanyagtermelő intézet (Budapest, VII., Hungária-körut 244.) baromfikolera-ellenes oltóanyagot hoz forgalomba. Országos érdek, hogy a baromfitenyésztők megfelelő áron juthassanak hozzá a baromfikolera-ellenes oltóanyaghoz.

A Nemzeti Bank az év végéig fogad el korona-váltókat. Minthogy a pengőszámitás a vonatkozó törvény értelmében 1927 évi január elsejétől kezdve válik kötelezővé, a Nemzeti Bank folyó évi dec. 31-éig koronaértékben kiállitott váltókat továbbra is elfogad.

Szántásverseny Borsod-Sajóvárkonyban. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület sikeres népmüvelési akcióinak során legutóbb Sajóvárkonyban a kisgazdák részére szántás-versenyt rendezett, amelyen a környékbeli kisgazdák is megjelentek. A gazdaünnepélyt Tarnay Gyula dr. ny. főispán nyitotta meg, a birálóbizottság elnöke Borbély Maczky Emil ny. főispán volt. Az első dijat, egy modern kisgazda-ekét, Derney József sajóvárkonyi kisgazda nyerte. A szépen szántó versenyzők 50—50 kg. nemesitett árpavetőmagvat kaptak ajándékba.

Falukiállitás és levente-ünnepség Adonyban. A Faluszövetség a fejérmegyei Adony s a környékbeli Szabolcs, Dunapentele, Rácalmás, Perkáta és Ivánesa községek látványos munkaproduktumaiból szeptember 5-től kezdve négy napon át igen jól sikerült kiállitást rendezett. A megnyitó ünnepségen a vármegye főispánjának felsőöri Nagy Pálnak vezetésével minden a falu szellemi és anyagi kulturájával foglalkozó testület képviseltette magát. A Faluszövetség részéről Meskó Zoltán ny. államtitkár, társelnök, Bodor Antal dr. egy. m. tanár, igazgató és Bene Lajos tanfelügyelő, osztályfőnök volt jelen. Az ünnepi beszédet Csöngedy Gyula prépost-plébános, nemz. képviselő mondotta, aki a Faluszövetség lényegét szellemi téren a nép nemzeti öntudatositásában és valláserkölcsi nevelésében, anyagi téren pedig munkaalkalmak teremtésében és az okszerü gazdálkodásra való oktatásban látta.

A kiállitás, melyet a vármegye nevében Fiáth György árvaszéki elnök nyitott meg, különösen mezőgazdasági és ipari szempontból volt gazdag. Feltünést keltettek Tömöry Artur méhészeti termékei, továbbá két kisgazda remek, fürtökkel terhes szőlővenyigéi. A nagyipart a Hangyaipar R.-T. képviselte egy mintaszerüen elrendezett gyüjteményével, a kisipar képviselői közül Krepsz Pál és Nagy Gyula vált ki, ez előbbi kisebbitett mintáival, az utóbbi tökéletes parányi gépeivel. A kitünően elrendezett kiállitást, melyen valósággal tolongott a falusi nép (ha Széchenyi ezt láthatná!), társasebéd, majd délután nagy levente-szemle követte. Ez volt a nap fénypontja. Mintegy 500 levente vonult fel Weisz Károly irodaigazgató, parancsnok vezetésével és különböző énekes-zenés szabadgyakorlatok és gulák bemutatásával valósággal elragadták a közönséget. Majd 100 m. futóverseny volt, melyen elsőül Rigó Pál dunapentelei levente érkezett be.

Örömmel állapitottuk meg, hogy minden levente-csapatnál szerepelt néhány vitéz mint kiképző. A nép már nem idegenkedik a leventétől, sőt büszke örömmel szemléli egyenruhás fiait. Ma már, hála Istennek, minden család büszkesége a levente, csak arra kell ügyelnünk, hogy lelki és kulturális müveléssel is szilárditsuk meg alapjait!

A lelket gyönyörködtető mutatványok után Nagy Pál főispán, majd Meskó Zoltán nemzetgy. képv. mondott izzóan hazafias, lelkesitő beszédet, melyben »levente-barátait« kitartásra, egyetértésre és céltudatos, jövőt épitő munkára serkentette. Este Kabay zongoramüvész jól sikerült hangversenye zárta be a kiállitás első napját, melynek megrendezésében a helybeliek részéről Csöngedy Gyula prépost, Meszlény Pál főszolgabiró és Huszár Gyula főjegyző osztozkodtak. Ez a kiállitás is ujabb bizonysága a Faluszövetség népszervező, kezdeményező munkájának és a falusi társadalom öntudatra ébredésének.

Vitézi cserkészcsapat. Hajdumegye vitézi széke megalapitotta az első vitézi cserkészcsapatot. Az uj csapatnak 18 tagja van, valamennyi vitézi szülők gyermeke. A csapat parancsnoka vitéz Kanabo Dezső tanár, helyettese vitéz Sarkady Ferenc rendőrfogalmazó, segédtisztek vitéz Ferenczy Miklós és vitéz Tóth Ferenc.

Sertésvész Szabolcsmegyében. Szabolcs vármegyében már hosszabb idő óta dühöng a sertésvész. Hir szerint a vész megakadályozására 45 község ellen kellett elrendelni a zárlatot.

Japán vendégek Budapesten. Dr. Wazo Yamanoto, a miyazaki, Yachachi Tanaka, a tokioi és dr. Gunsuke Kageyama a hokkaidoi erdészeti főiskolák tanárai, európai körutjuk alkalmával Magyarországra érkeztek a soproni erdészeti főiskola, a magyar erdészeti intézmények és erdők állapotának tanulmányozására. A japán professzorokat a földmivelésügyi miniszter távollétében dr. Schandl Károly államtitkár kihallgatáson fogadta. Vasárnap Miskolcra utaztak, hogy megtekintsék a lilafüredi kincstári erdészetet és erdei vasutat.

Felvételek az örkényi gazdaképzőbe. Folyó évi augusztus hó elsejei 31. számunkban közölt pályázati felhivás kapcsán közöljük, hogy a Vitézi Rend gazdaképző iskolája Örkényben (Pest vm.) épitkezések miatt csak folyó évi november hó 8-ikán nyilik meg. A tanfolyam egy évig tart. Az iskola célja a vitézi rend telkes vitézeit és váromanyosait, továbbá a megfelelő vagyonnal rendelkező gazdaifjakat hazafias szellemben, tanult gazdákká kiképezni, hogy az iskola elvégzése után képesek legyenek saját birtokaik okszerü kezelésére. A gazdaifjak a gazdasági és általános ismereteken alapuló tudással otthonukba visszatérve, a gazdatársadalomban vezetőszerepet tölthetnek be. Felvételi feltételek: 17 éves életkor, négy elemi. Fizetendő dijak: bennlakó tanulók személyenként két részletben egy évre 550 (ötszázötven) pengőt fizetnek, bejáró tanulók pedig egy évre 150 (egyszázötven) pengőt. A benlakók száma 50 tanulóban van megállapitva. Több vármegye és erkölcsi testület egy-egy tanuló kiképzésére tett alapitványt. Több lelkes hazafi és gazda pénzadományokkal járultak hozzá a neveltetéshez. Alapitványokat (adományokat) a Vitézi Szék még elfogad. Az első alapitványt — Dobó István városa, — Eger hazafias közönsége létesitette. A tanulók felvételért még folyamodhatnak. A gazdaképző iskola igazgatósága Örkényben (Pest vm.) ez irányban szivesen ad felvilágositást.

SZEMLE.

Az 1914—18. évi világháboru összefoglaló történelme. II. kötet. Irta: Czékus Zoltán. (Kapható szerzőnél, Budapest, Ludovika Akadémia, VIII., Üllői-ut 80. és a könyvkereskedésekben. Az I. kötet ára 9 pengő 36 fillér = 116.000 korona. A II. kötet ára 12 pengő 48 fillér = 156.000 korona. Megrendelhető 5 részletben is. Havi részlet 60.000 korona.) A kiváló szerzőnek e hatalmas müvéből most jelent meg a második kötet. Ugy látszik, az első kötet osztatlan és általános sikere szerzőt arra késztette, hogy a további kötetek megirásánál még nagyobb gondot forditson arra, hogy azt katonák és laikusok egyformán megértsék. Ennek következménye, hogy a könyve nélkülöz minden tudálékosságot, elvontságot és a nehezebb szakkifejezések tulságos használatát. A »Méltatások«-ban kitünő rendszer szerint teszi érthetővé az események katonai jelentőségét ugy taktikai, mint stratégiai vonatkozásban. A politikusoknak a világháboruban való szerepének jelentős rész jut e müben. Ezáltal a magyar politikusok igaz megvilágitásba kerülnek és a nagyközönség teljesen bepillanthat a nagy háboru kulisszatitkaiba. Clausevitz mondja, hogy »a háboru nem más, mint az állam politikájának folytatása erőszakos eszközökkel«. Eszerint most alkalma nyilik minden állampolgárnak, hogy a politikusok magatartását ezen eddig kevés figyelemre méltatott szempontból megismerje. Nagy érdeme szerzőnek, hogy Magyarországnak, illetve a magyar katonaságnak a háboruban való szerepét tárgyilagosan és igazságosan világitja meg, amit az eddigi külföldi müvekben sajnosan nélkülöztünk. Eszerint több a magyarság viselkedésére vonatkozó kedvezőtlen állitást sikerült megdöntenie. Ezenkivül uj fényt vet egyes még homályban maradt kérdésekre. Igy a németek szerint a háboru kezdetén nekik Siedlec felé nem kellett támadniok. Moltke 1914 szeptember 4-iki levele alapján azonban immár világos, hogy a németek nem támogatták ugy a mi haderőnket, mint az megegyezés szerint kötelességük lett volna. Ez Czékus önálló és uttörő megállapitása. Mindezen szemponton felül megragad bennünket müvének világos, érthető és érdekfeszitő előadásával. Nagyon sok oly részlete a háborunak válik előttünk érthetővé, amit eddig megmagyarázni kellőképen nem tudtunk. Ajánljuk ezt a kiváló érdekességü, hatalmas anyagot egybefoglaló, nagy müvet minden olvasónk figyelmébe. Élvezetesebb, izgatóbb olvasmány ez minden regénynél. A szerzőt nagy hála és köszönet illeti meg önfeláldozó, nemes munkájáért.

Mi történt bel- és külföldön

Vass József népjóléti miniszter, miután megvizsgálta mindazon konkrét panaszokat, melyek a lakásfelszabaditásból származó visszaélések nyomán keletkeztek, rendeletet adott ki, mely szerint a kormány 29 községben a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát részben 1927. május 1-ig, részben pedig további rendelkezésig felfüggeszti.

Bud János pénzügyminiszter és Vass József h. miniszterelnök pénteken hosszabb tanácskozást folytattak, melyen a városok ujabbi külföldi kölcsönének, az állam által Pestszentlőrincen épitendő 300 szükséglakás felépitéséhez szükséges 11 milliárd korona folyósitásának, továbbá az épitkezések előmozditását célzó 3 milliós dollárkölcsönnek, valamint az uj költségvetés elkészitésével kapcsolatban felmerült fontosabb momentumoknak kérdései kerültek megvitatásra.

A pénzügyminisztériumban szombaton ismét két fontos tanácskozás folyt le, melyeken a városok második kölcsönügyéről, illetőleg a vármegyék kölcsönének szétosztásáról tárgyaltak.

Mayer János földmüvelésügyi miniszter szombaton Békéscsabára utazott, hogy résztvegyen nagyatádi Szabó István arcképének a kisgazdaegyesületben történő leleplezésén. A leleplezési ünnepség vasárnap diszközgyülés keretében ment végbe, melyen a földmivelésügyi miniszter emlékbeszédet tartott, melyben kegyeletes szavakkal emlékezett meg elhunyt elődjéről, példájának követésére intve. A közgyülés táviratilag üdvözölte Bethlen István grófminiszterelnököt.

Ezen a héten ismét sorozatos ünnepségek folytak le a 400 éves mohácsi gyász emlékezetére. A felső baranyai református egyházmegye kedden tartotta emléknapját Mohácson, melyen az egyházkerület lelkészei, tanitói és egyházférfiai nagy számmal vettek részt. Ercsi nagyközség Kisasszony-napján leplezte le a Hadtörténelmi Muzeum kezdeményezésére a II. Lajos király Budamohácsi felvonulása mentén fekvő községek emléktábláját. Itt a leleplezési ünnepséghez csatlakozott az Ercsin 1871. évi február hó 6-án eltemetett báró Eötvös József költő és államférfi sirkápolnájánál tartott ünnepség az alkalomból, hogy a villámcsapástól megrongált emlékművet a család restaurálta. A Héviz fürdőn állomásozó honvédség és csendőrség nagyszámu közönség jelenlétében kegyeletes ünnepség keretében emlékezett meg a mohácsi ütközet 400 éves évfordulójáról. Budapesten a Kálvin-téri templomban a mult vasárnap dr. Ravasz László református püspök mondott nagyhatásu beszédet Mohács emlékezetéről.

Németország felvétele a Népszövetségbe.

A Népszövetség közgyülése mult szerdán felvette Németországot a Népszövetség tagjai sorába. Ezzel egyidejüleg megválasztotta Németországot a Népszövetségi tanács állandó tagjává is. Németország küldöttsége dr. Stresemann külügyminiszter vezetésével pénteken vonult be a Népszövetség ülésére, ahol zajos ünnepléssel fogadták. Briand, mint Franciaország kiküldötte, különösen melegen üdvözölte a németeket és kijelentette, hogy Németország felvételének a napja a háboruk végét jelenti, mert a nemzetközi bonyodalmakban ezután ép ugy fog itélkezni a biró, mint ahogy eddig a magánjogi bonyodalmakat szabályozták. Briand nevezetes beszédét azzal a felkiáltással fejezte be: »El az ágyukkal! Itt a béke!« A franciák lelkesedése Németország felvétele alkalmából, meglehetősen különösnek látszik, ha tekintetbe vesszük, hogy hat esztendeig mindenféle módon iaprkodtak megakadályozni Németország talpraállását és a Népszövetségbe való belépését. Erős a gyanu arra, hogy Briand lelkes üdvözlése nem is annyira Németország felvételének szól, hanem inkább az eddig követett francia politika sikertelenségének palástolása.

Merénylet Mussolini ellen.

Rómában szombaton délelőtt bombamerényletet követtek el Mussolini miniszterelnök ellen. A merénylet nem érte el célját, mert a bomba Mussolini automobiljának ablakát törte össze, majd a földre esett, ahol felrobbant. A robbanás több járókelőt megsebesitett, Mussolini azonban sértetlen maradt. A merénylőt azonnal letartóztatták. Kihallgatásakor bevallotta, hogy Franciaországból szökött át utlevél nélkül Olaszországba. A merénylőt Lucettinek hivják és 18 éves fiatalember, aki a fascista milicia egyik katonájának meggyilkolása miatt szökött meg régebben Olaszországból és Párisban érintkezésben állt fascistaellenes olasz és francia körökkel, akik valószinüleg elősegitették a merénylet elkövetését. A merénylet következtében mintegy háromszáz embert tartóztattak le, köztük a merénylő családját is. A merénylet hire világszerte óriási felháborodást keltett. Mussolini az őt ünneplő tömeghez erkélyéről beszédet mondott és beszédében heves támadást intézett a franciák ellen, mert megtürik földjükön az elmenekült olasz forradalmárok szervezkedését. A francia lapok ezzel szemben a szerajevói merényletre emlékeztetnek, amikor Ferenc Ferdinánd trónörököst Szerbiában élő, bosnyák alattvaló megölte. A bécsi kormány akkor a belgrádi kormányt akarta felelőssé tenni, Olaszország azonban nem hagyta helyben ezt az eljárást. A francia lapok azonban elfelejtik azt, hogy a szerajevói merényletről a belgrádi kormány tudott és ezért tették felelőssé, holott most a francia kormányt senki sem vádolja ilyesmivel.

A görög forradalom.

Görögországban a forrongás tovább tart. A szüntelen ismétlődő forradalmak, ugy látszik, sokáig nem érnek véget. Athénből a mult héten kommunista felbujtók ösztönzésére a postahivatalt éjszaka nagyobb tömeg rohanta meg, de a kormányhoz hü csapatok visszaszoritották a tömeget és helyreállitották a rendet. Az uj kormány lefegyverezte a köztársasági gárdát is, mert a letartóztatott Pangalosz diktátor hatalmának legerősebb támogatója ez a gárda volt és hatalmától az uj kormány még mindig tartott.

A spanyolországi felkelés.

Spanyolország megneheztelt azért, hogy a Népszövetség nem választotta meg állandó tanácstagnak és ezért felmondotta a Népszövetségi tagságát és bejelentette a Népszövetségből való kilépését. Ezzel egyidőben azt is elhatározta a spanyol kormány, hogy mivel a nemzetközi felügyelet alá helyezett Tanger marokkói kikötővárost és a hozzá tartozó területet nem itélték neki, a marokkói háborut beszünteti és csapatait hazarendeli. Ezzel az intézkedéssel véget vet a marokkói veszteségek miatt tartó zugolódásnak és belső forrongásnak, másrészt pedig éreztetni akarja a Népszövetséggel, hogy a spanyolok nem hajlandók védelmezni a nemzetközi felügyelet alatt álló Tangert. A spanyolok elhatározása ujra bonyodalmat okoz Marokkóban, ahol egyébként a spanyol kiürités hirére az egész arcvonalon kiujultak a harcok, melyek a visszavonuló spanyol csapatok helyzetét válságossá teszik.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen!

IRODALOM.

A világháború hőseinek emlékét megörökítő törvény története.

Irta: vitéz dr. Rákosi György, vkt. ezredes.

Nemrégiben olvastam egy érdekes német biográfiát, szószerint idézem: »K. k. Feldmarschalleutnant Franz Freiherr Abele von und zu Lilienberg, Indigena des Landstad in Böhmen, Mähren, Schlesien, Österreich ob und unter der Enns, Steiermark, Kärnten, Krain, Görz und Gradiska, Herr und Landmann in Tirol. 2-ter Inhaber des 58. Infanterieregiments 1830—1861. Geboren 29. September 1766. in Szákos im Banat. Gestorben 17. Dezember 1861. in Graz«.

Ennek az idegenhangzásu névnek viselője, a közvetlen leszármazott vérbeli unoka, a világháboruban vezérkari őrnagy, ma tényleges honvéd altábornagy és vitéz, volt az, — aki legelsőnek emelt gondolatban szobrot drága véreink szent emlékének.

1915 nyarán véres harcok dultak Orosz-Lengyelországban. Az ellenség fölöserejü hatalmas tömegtámadása számtalanszor megtört a maroknyi magyar vonalak rendithetetlen hősiességén. Ezeknek a történelmi pillanatoknak hatása alatt, a távoli Studziannaból, intézte alábbi levelét báró Abele Ferenc akkori vezérkari őrnagy gróf Tisza István magyar miniszterelnökhöz:

»Nagyméltóságu Miniszterelnök Ur! Kegyelmes Uram!

Legnagyobb sajnálatomra nincs szerencsém Nagyméltóságodat személyesen ismerhetni, miután azonban Excellenciádat nagyrabecsülöm és tisztelem s Önben a legnemesebb, legönzetlenebb hazafit vélem, bátorságot veszek magamnak ahhoz, hogy egy gondolatot, egy eszmét adjak elő, melyet már több héten át magamban rejtegetek, s melynek életrekeltése szivem leghőbb vágya leend.

Már a háboru kezdete óta a fronton vagyok s naponta alkalmam nyilik derék magyar harcosaink hősiességét és vitézségét megcsodálni, de fájdalommal gondolok arra a sok derék emberre, akik ezen gigantikus háboruban életüket és vérüket hazájukért feláldozták.

Azelőtti években gyakran beutaztam Németországot, s mindenkor meghatott az a körülmény, hogy minden városban és faluban egy-egy megkapó, méltóságteljes emlékét találtam az 1870—71-i elkeseredett nagy harcok hőseinek megörökitésére. Minden községben ezen hősök nevei kőbe vésettek és még ma is tündöklő példaképül szolgálnak a serdülő ifjuságnak. Az ifjuságnak álandóan szeme előtt lebeg ez az emlék és a megörökitett hősök névsora.

Hogy mily erkölcsi jelentősége volt ennek a hősi megbecsülésnek a jövendőbeli generációra, ezt a most folyó világháboru mutatja legjobban.

Kérem ennélfogva Nagyméltóságodat alább részletezett javaslatomat különös megfontolás tárgyává tenni:

Az országgyülés már most hozzon egy törvényt, amellyel az állam minden községben egy szép kőemléket állit, amelyre minden idők legvéresebb háborujának elesett hőseit névszerint bevéseti, maradandó példaképen a serdülő utódok számára. Sok község, előreláthatólag, nem fog a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezni, ezért az államnak kellene a szükséges pénzösszeg előteremtéséről gondoskodnia. Az állam pénzáldozatkészsége hü fiai részére, egykoron minden bizonnyal szinarany gyümölcsöt fog teremni.

A magyar országgyülés müködik, s ha ez a törvényjavaslat nálunk lesz elfogadva, ugy a nemes példán okulva, bizonyára az osztrák parlament sem fog ez elől kitérni s az is életbelépteti azt.

Meggyőződésem, hogy javaslatom Nagyméltóságodnál meghallgatásra talál. Amint ugyanis azon törtem a fejemet, hogy ideámat kivel közöljem, mintha egy magasabb rendelés sugallta volna, Nagyméltóságod nagyrabecsült személye jutott eszembe. Rögtön elhatároztam, hogy Nagyméltóságodnak irok s egy szabadságra menő tisztemet biztam meg azzal, hogy Nagyméltóságodat személyesen felkeresse s nevemben levelemet átnyujtsa.

Ezzel zárom soraimat s kérem Nagyméltóságodat elhatározásomat egyes-egyedül határtalan bizalmam és hitem folyományaként tekinteni, melyet Nagyméltóságod nagyrabecsült személye iránt érzek. Maradok nagyrabecsülésem és igaz hódolatom kifejezése mellett, Nagyméltóságodnak mindenkoron hüséges leköteleztje: báró Abele s. k., őrnagy.«

Erre a lelkes, hazafias, harctérről kiinduló javaslatra 1916 október elejéig gróf Tisza Istvántól válasz nem érkezett, mire Abele Ferenc akkori vezérkari őrnagy elhatározta, hogy régi ismerőse, von Reiss osztrák festőmüvésznő közvetitésével, annak barátnőjéhez, Kállay Erzsébet udvarhölgyhöz fordul, aki annak idején Zita Királyné Ő Felsége személyes szolgálatában állott. A kérés lényege oda irányult, hogy fenti eszme Ő Felségével, a név és az eszme eredetének megemlitése nélkül, közöltessék, csupán annyi mondható meg, hogy ez a gondolat, egy a fronton harcoló hadtest magyar vezérkari főnökétől származik.

E kérdés mielőbbi megoldása azért volt sürgős és fontos, az időtájt boldogult Károly Király Ő Felségének koronázása küszöbön állott s kivánatosnak látszott fenti törvénynek életbeléptetése, közvetlenül a koronázás előtt.

Az utóbb emlitett levélbeli javaslattal kapcsolatban Kállay Erzsébet udvarhölgy az alábbi szószerint idézett választ adta barátnőjének:

(Folytatjuk.)

Lobogj magasan hófehér zászló.*

Lobogj magasan hófehér zászló,
Arany palástod süsse a nap,
Vidd az egekbe buzgó imánkat,
Legyen kedves az Hadurunknak.
Dicső reménye szegény hazánknak,
Hófehér selymed büszkén emeld,
Rögös utjain majdan jövődnek
Sok ezer ifju bizton követ.

Nagy háborunak győztes csatáin
Testedet golyó megszaggatá,
Sebedből vér jött, de mi követtünk,
Győztünk s mindig előre mentünk.
Ragyogtál ott is, tépett volt szárnyad,
De szégyenfoltja nem illetett,
Nem vont be soha vereség árnya,
Győzött vitézség s honszeretet.

Forradalmak gyászos serege
Arcod rózsáit letöröli,
Sárba tiport egy idegen népfaj,
Győztes magyart magyarra uszit.
Láttunk elbukni szeretett zászlónk
Saját nemzetünk keze között,
Porba lehullott nemzeti zászlónk,
Arcunknak szégyenpirja köszönt.

Felragyog ujra nemzetünk napja,
Eljöve Horthy seregivel,
Fehér vagy ujra gyönyörü zászló,
Lobogj a mennybolt szineivel.
Hozd le áldásod Magyarhazára,
Országunknak Kormányzójára,
Áldja az Isten minden kegyével,
Ezt kéri tőled ifju szivünk.

* A m. kir. jutasi honvéd altisztképző és nevelőintézet zászlószentelésére szövegét irta: Nováky József m. kir. huszárfőhadnagy, a m. kir. jutasi honvéd altisztképző és nevelőintézet tanára. Megzenésitette: dr. Keller Lajos főgimn. tanár.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Nemzetes asszonyoknak.

Két asszony.

Irta: Centifolia.

— Ugyan, nézzen már meg és mondjon véleményt uj selyemruhámról, hiába fitogtatom magam benne, észre sem veszi.

— Látom. Szép. Szép maga ebben is, másban is. Olyan egyformán szép, mint amilyen egyformán szürke vagyok én mindig.

— Valóban, miért ilyen nagyon egyszerü, kerül minden diszt, asszonyi csinyt, még haját is szorosan hátrafésüli?

— A béke kedvéért.

— Az ura féltékeny természetü talán?

— Ugy értettem, hogyha a nő kis igényeket támaszt az élettel szemben, nagyobb békességben élhet.

— Szóval, ha jóakarattal belenyugszik abba, hogy ez, vagy az nincsen. Ugy-e?

— Sőt: azt, vagy amazt nem is kivánja.

— Hol tanulta meg ezt ilyen fiatalon? Ha az anyám beszélne igy, még megérteném.

— Nékem is az anyám mondta egyszer, nagyon régen. Azóta ugy nézek mindenre, hogy semmi se kápráztasson el!

— Akkor sok örömet kizárt már életéből, ha a szép nem lelkesiti.

— Abból következtetni, hogy nem ujjongok, nem rajongok? A lelkem azért vidám és örvendező. Aki akarja, megőrizheti nyugalmát mindenkor. Próbálja csak meg.

— Igaza lehet, de én inkább élek igy hányódva, vetődve a hangulatok árján. Örülve egy selyem rongydarabnak is. Kivánva mindent, ami elérhető, sokszor elérhetetlent is, mert a békénél többet érnek az apró izgalmak.

— Jó dolga van.

— Ej, maga sincs rosszabb anyagi helyzetben nálam; fiatal is, szép is, mégis egészen különös jelenségként él ezer és ezer asszony között, majdnem érthetetlenül.

— Nincs pedig semmi rejtélyesség életemben!

— Jaj, dehony nincs!

— Például?

— Nos, elmondom, kedves szomszédasszony. Hogy egy férfinak minden gondolata teljesüljön, érdemes annyit fáradni, mint amennyit maga fárad?

— Én magamért teszem azt. Nem tudok felületes és gondatlan lenni.

— Természetesen! Oly rég csinálja igy, hogy végre is megszokta a fáradalmakat, gondot s most nem tud más lenni.

— Tudnék. De mindenki tartozik legjobb képességeivel a világba állni. Mindenki, aki becsületére tart igényt. Mindenki, aki szerettei javát akarja.

— Hát lássa, engem imád az uram, pedig magához képest én ugyancsak lopom a napot. Bánom is én a rendet, mint olyat, ami engem meggyötör előbb! A dunsztosokat, a lekvárt, a főzelék-konzerveket! Ki tudja, megérem-e, hogy abból egyek is!?

— Önmagára gondol csak, asszonyom. Holott a férje is igényt tarthat a jó gazdasszony minden ajándékára.

— A férjem? Hát azt hiszi, lelkem, hogy a férjek meglátnak valamit abból, amit az asszonyuk müvel? A ragyogó ablaktáblákat, a tükörfényes padlót, vagy a patyolatfehér abroszt az asztalon? Ezt csak asszony szeme veszi észre. És ha meglátják is, ugy néznek mindenre, mintha mindaz önmagától lenne. Sohasem jut eszébe egynek sem a köszönet!

— Mindegy. Asszonynak kell a rendet fentartani. Elszáll onnan a boldogság madara, ahol rendetlen a ház, az asszony.

— Nem hiszem! Gondolja, hogy olyan ennivalóan hercig a folyton házimunkát végző feleség?

— Igaz, szebb a bodros fejecske illatos szalaggal átfogva, szebb a selyemtopánkába bujtatott láb, de hát olyan időket élünk-e, hogy az asszony csak cifra bábu legyen a háznál? Nem kell-e küzdeni a gazdasági háboru szörnyü rémeivel? Igazán, ön asszonyom ugy él itt a szomszédságban, mintha e káoszból semmit sem látna!

— Férfiak csinálták ezt is, nem mi. Nem hozhatja helyre azt »asszony«.

— De enyhitheti a bajokat. Otthon, a családi körben is van elég legyőzni való! A puha, meleg fészek békés otthont csak igy nyujt a kenyérért harcoló férjnek!

— Ugyan menjen! Maga egész nap dolgozik, lót, fut, cipel és hát: mi haszna? Az ura épen eleget pöröl, veszekszik. Néha elfut és bevágja maga után az ajtót. Puff! Azt hiszi, nem hallja más? Ugy-e nem jó kedvéből teszi? Ugy-e, hogy hiába iparkodik, mindig van valami kellemetlenségük? Csak ne tagadja!

(Folytatjuk.)

SPORT.

A Széchenyi nemzetség sportversenye Barcson. Szeptember 8-án zajlott le Barcson a Széchenyi nemzetség gyönyörü sportversenye, amelynek eszméjét a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István emléke iránt való családi kegyelet adta. Az »Uj Somogy« a következőket irja e hatalmas felvonulásról:

Hatszáz levente gyült össze erre a napra Barcsra. A Széchenyi-nemzetség minden uradalmának volt egy-két képviselője a Széchenyi sportolympiászon. Nemcsak a somogyi, hanem a tolnai, soproni, vasi, zemplén, fehér- és zalamegyei Széchenyi uradalmak legkiválóbb leventéi, vadászai mérték össze erejüket a környék községei, a 7-ik honvédgyalogezred és a kaposvári vámőrkerület legjobb versenyzőivel.

Az országos érdeklődéssel kisért versenyekre Barcsra érkeztek a Széchenyi nemzetség férfitagjai közül Bertalan, Géza, Zsiga, Viktor, Frigyes, Ferenc, Lajos, Gyula, Márton és Tamás grófok.

A sok országos és megyei kitünőség soraiban helyet foglaltak Konek Emil ellentengernagy, az OTT társelnöke, Molnár Dezső, vitéz Markóczy Antal és Rövidi Maxon altábornagyok, dr. Fischer Ferenc főispán, Tallián Andor alispán, Sárközy György ny. főispán.

Délelőtt a selejtező mérkőzéseket bonyolitotta le az ügyes versenyrendezőség s délutánra már a közép- és döntőmérkőzésre került a sor.

Délután 2 órakor már 3000 emberből vont embersövény vette körül a BSC kicsiny pályáját.

Fél háromkor a 7-ik gyalogezred zenekara belekezd a Horthy-indulóba, kezdődik a csapatok felvonulása. A délelőtti szabadgyakorlatokon győztes lábodi fehérruhás, kéköves leventék nyitják meg a sort, Mike Imre oktatóval az élen. Majd utánuk jönnek Tarnóca, Aranyospuszta, Barcs, Drávapálfalva, Darány, Istvándi és más községek délceg fiai. A legnagyobb hatást az istvándi fekete nadrágos, fehér inges, fekete Bocskay-sapkás leventék érték el. Papuskáik, formaruhájuk a legszigorubb kritikát is kiállja.

Ezután megkezdődtek a versenyek.

Gyorsan peregtek le a versenyszámok s amikor a nap korongja lehajlott a Dráva fölé, már megkezdődött az eredmények kihirdetése s a dijak kiosztása. Mielőtt ez megtörtént volna, Konek Emil mondott nagyhatásu ünnepi beszédet.

Méltatta a Széchenyi nemzetség gondolatának nagyszerüségét, amellyel példát adott többi mágnáscsaládainknak, miként is kell a hazát ma szolgálni. A család nevében Széchenyi Géza grófi köszönte meg a szép beszédet.

A versenyszámokban a következő eredmények voltak: terepgyaloglás: 1. Moribusz 7. gy. e. 1 óra 17 p.; 100 m. sikfutás: 1. Berger Barcs 11.4 mp.; magasugrás: 1. Megyemorecz 155; ge-

relyvetés: 1. Becsey Barcs 45.10; távolugrás: 1. Becsey 5.53; sulydobás: 1. Becsey 9.82 m.; rudugrás: 1. Megyemorecz 2.80; 100 méteres sikfutás: 1. Sütő Fehérvár; 5000 méteres sikfutás: 1. Szigethy Kaposvár 19.48 mp.; 14 élőgalamblövés: 1. Biedermann László, 2. gróf Széchenyi Ferenc; 4-szer 100 méteres staféta: 1. Barcs, 2. Székesfehérvár; 100 méteres gyorsuszás: 1. Szőke Béla, 2. László Ferenc; 1500 méteres: 1. Simontsits Kaposvár; női páros evezés: 1. Kohut Sári—Szandház Sári.

Állandó cserkésztábor Sopronban. Sopron város közönsége, méltányolva a cserkészetben rejlő nagy nemzetnevelő erőt, egy állandó cserkésztábor céljaira a város melletti erdősrétes birtokából kilenc kat. hold területet adományozott s ezzel lehetővé tette azt, hogy a város cserkészcsapatai a maguk kis birodalmában egy-egy állandó otthont berendezve, szépre, jóra, nemesre neveljék a fiatalságot.

Az adományozott területből minden cserkészcsapat egy-egy fél kat. hold területet kap, melyet bekerit, arra egy téli táborozásra is alkalmas hajlékot épit. A fenmaradó terület pedig, melyen egy kis tó is van, közös táborhely lesz.

Sopron városa ezen nagylelkü adományával megelőzte nemcsak az összes magyar városokat, de egész Európát is, mert eddig csak Amerikában van hasonló állandó cserkésztábor.

Sportpályaavatás Sopronban. September 5-én avatta fel a »Soproni Vasutas Sport Egylet« csaknem egymilliárd költséggel épült sporttelepét a kereskedelmi, honvédelmi és kultuszminiszter s az Országos Testnevelési Tanács képviselőinek, továbbá a megyei hatóságok és társadalmi egyesületek vezetőinek, valamint több ezer főnyi közönség jelenlétében.

A sportpálya a város legszebb, könnyen megközelithető helyén a legnagyobb szakszerüséggel és külső csinnal épült, melyen a sport valamennyi ága a legintenzivebben gyakorolható.

A 600 ülőhellyel biró fedett tribün, nagyszerü fürdők és kényelmes öltözők nagyban fokozzák a közönség érdeklődését a sport iránt és csábitják a sportolókat a legszebb szórakozás üzésére.

Rövid hirek. Bárány István rekordjavitási kisérlete nem sikerült, amennyiben 1 p 02.6 mp-et uszott száz méteren. A Las Torres emlékversenyt Fehér nyerte meg Páhok ellen 5 p 28 mp alatt. A vizipóló bajnoki mérkőzésen az MTK csapata könnyen Győzött a III. kerület ellen. Az NSC—MAC küzdelem 3:0-al végződött. — Vida 3 óra 26.50 mp-es kitünő idő alatt elnyerte Magyarország 1926. évi százkilométeres országuti bajnokságát. Második Zakariás lett 3 óra 27.55 mp-cel, harmadik Huszka 3 óra 30.07 mp-cel. — Sabaria labdarugócsapata legyőzte Ujpestet Szombathelyen. Szeged csapata, a Bástya, legyőzte a Nemzetieket. A Vasasok győztek Kispest felett. — A MAC atlétikai viadalán három országos rekordot javitottak. 100 yard, király-dij: Fluck 10.1 mp; 220 yard, vitéz József főherceg dija: Fluck 22.8 mp; 800 méter.

A mohácsi emlékünnepről.

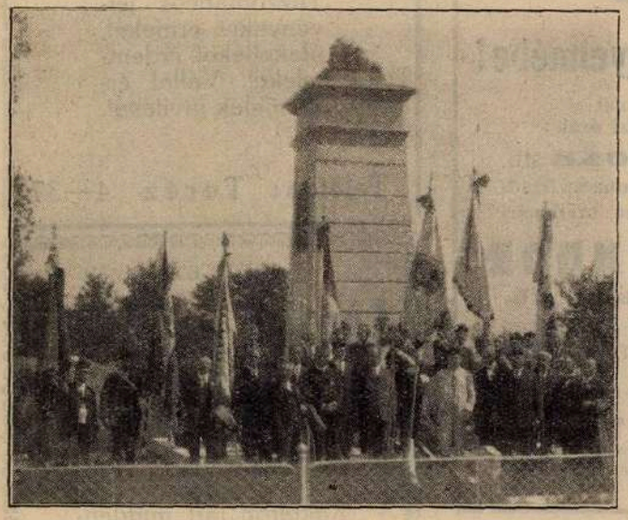

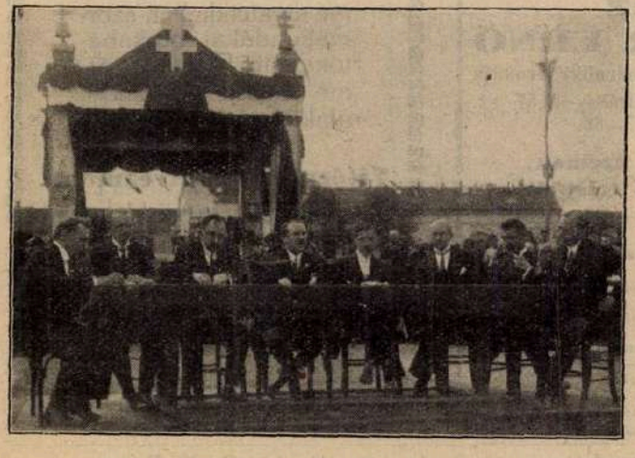

Balra (fönt): Ünneplő küldöttségek a mohácsi emlék alatt.

Jobbra: Gróf Zichy Gyula, kalocsai érsek megszenteli a mohácsi fogadalmi templom alapkövét.

Balra (lent): Mohács város tanácsának diszközgyülése.

Horvátovics-dij: Barsi 1 p 65.6 mp; 1500 méter: Bejczi 4 p 07 mp; 110 méteres gátverseny, Szokoli vándordij: Püspöky (MAC) 16.3 mp. Hármasugrás: Magyar (KAOE) 1400 cm. Távolugrás, csapatbajnokság: MAC 646-os átlag. Diszkoszvetés, csapatverseny: MAC 3621-es átlag. Sulygerelyvetés: Szepes (MAC) 5928.

Szerkesztői üzenetek.

vitéz Sz. G., Kecskemét. Kérvényét innen julius 24-én leküldtük a »Kecskeméti Hitelszövetkezet«-hez. Sürgesse meg ott. — **vitéz Szabolcs László.** Igen. — **vitéz Hasáb József.** Az eljárás jogosságát kétségbe vonni nem szabad. De méltányos is. Ha Önt az állam már egyoldalról támogatja s megélhetését biztositotta, gondoljon azokra, akiknek megélhetése nincs s az ujabb felülvizsgáló bizottság a rokkantsági százalékát fel kell, hogy emelje. Ez az igazság. — **vitéz Kiss Imre.** A lap előfizetése kötelező. Kérelmét szolgálati uton adja elő, mert mi ebben nem dönthetünk. — **vitéz Kurucsai István, 1730.** vitéz Kulai János készíti az okmánykeretet. Cime: Pesterzsébet, Szondy-utca 21. — **vitéz Takács János.** Mütrágyaszükségletét akár a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara (Kecskemét) utján, akár közvetlenül a Hungária Mütrágyagyártól (Budapest) fedezheti. Irjon tehát oda.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél**

előnyösebben és könnyebben

esetleg

6 havi részletre

szerezze be.

Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a

Vitézi Rend tagjai

közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra** stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadságtér sarok) II. 69. Tel. 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázuk: vitéz Réti József, Fertőszentmiklós: 100.000 K, 1926 nov. 15.* vitéz Szinay Béla ezredes, Budapest: 24.000 K. 1927 febr. 1. vitéz Dénes Lajos tanító, Pusztaföldvár: 32.000 K, a befizetendő összeg. vitéz Kapitány József, Vasdinnye: 96.000 K, 1926 máj. 1. vitéz Szerencsés Gyula, Veszprém. Előfizetése 1926 dec. 31-én jár le. Többizben megirtuk, hogy csekklapot mindenki kap akár lejárt az előfizetése, akár nem. vitéz Kabay Károly, Budapest: Előfizetése 1927 máj. 15-én 2000 K tulfizetéssel. vitéz Ördög Konrád, Gyula: 50.000 K, 1927 máj. 1. 2000 K tulfizetéssel. vitéz Ürmös János, Csánytelek: 50.000 K, 1927 febr. 1. 2000 K tulfizetéssel. vitéz Török József, Szombathely: 48.000 K, 1927 máj. 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **ékszerek, svelzi órák:**

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-69**

Szolidan szabott árak. Saját műhely. Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

vitéz CSONGOR ERNŐ

műszaki vállalkozó mérnöki irodája

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. sz. Telefon: 127—86.

Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek

tervezése és berendezése, ellenőrzése.

Műszaki tanácsadás.

Kevesett használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:

stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektromotorokat, szántógépeket, stb. stb.

Közvetitést dijazok.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-ruhákat** készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással. — Vitézeknek 6 havi részletfizetési feltételek mellett. — Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly

uriszabó, Budapest, IX.

Ranolder-utca 5. II. emelet I.

:: **Telefon: József 3—48.** ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Jerouschek K.

Budapest, IV. kerület, Semmelweis-utca 7. szám

Készit:

Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: Teréz 4—37

VITÉZ

László fi (Line) Albert

SZÜCSMESTER

Budapest, VIII., József-körut 35.

Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrme festést, kikészitést, alakitást jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: **dr. Farkass Jenő.**

Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.

Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 39. SZÁM. Megjelenik 7200 példányban. 1926. SZEPTEMBER HÓ 26.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Nép és kultura.

Ilyenkor ősszel megnyilnak az iskolák kapui, melyek két hónapon át zárva voltak. Ilyenkor ősszel megindulnak a kis fiuk, lányok táblával, könyvvel a kezükben, hogy tanuljanak. Tanulni! Milyen csodálatos dolgok rejlenek emögött az egyszerü szócska mögött. Messziről világit a jövő, a hivatás, boldogulás, a kultura.

Azok a falusi kis gyermekek bizonyára nem sokat tudnak ezekről a fogalmakról. A szomjas kis lelkükben mégis kigyullad valami titokzatos fény, a rejtelem lassan évek alatt tárul csak fel, mit jelent az a szó, hogy tanulás.

Bizony nem is sejtik, amikor idomtalan kis betüiket nagy igyekezettel palatáblára rajzolják, micsoda nagy munkába fogtak bele. A tanulás utja felfelé vezet és sokszor megtörtént már, hogy a falusi kisfiu, aki a szegényes tanteremben tanult betüt vetni, valahol a magasságokban, a nemzeti közélet ormain végezte. Az Arany Jánosok, a Horváth Boldizsárok, a Vass Józsefek utjára lép minden kis tanyai, falusi fiucska, amikor az iskola megnyilt kapuin át a tanterembe ér.

Ez azonban csak az egyik oldala ennek a lehetőségnek. Hiszen a legtöbbje visszatér a földhöz és nem bajlódik a tudományosság nehéz feladataival. A legtöbb kis tanulóból egyszerü, dolgos polgár lesz, aki azonban a maga helyén nagy és fontos feladatot tölt be, hiszen ő alkotja a nemzet gerincét, amelyre minden alapozódik, az ő munkájától, józanságától függ az egész nemzet boldogulása. A magyar nép müvelése évszázadokon át igen hátramaradt. Sok oka van ennek. Oka volt a magyarság sorsa, amely nem engedett békés fejlődést a folytonos önvédelmi harc közepette, oka volt az idegen uralom, amely csak azzal törődött, hogy a sarcot behajtsa; oka volt az ország szegénysége, amely nem engedte, hogy annyi erő fordittassék a népnevelésre, mint más szerencsésebb országokban, oka volt a nemzetiségi politika, amely a határszéli városok, községek fejlesztésében, a nemzetiségeknek való kedvezésben kereste a nemzet javát és a magyar alföldi vidéket elhanyagolta, oka volt a tanyai rendszer, amely megnehezitette a tanyai gyerekek iskoláztatását. És ha meg is hozták későn a népoktatás fejlesztését célzó törvényeket, akkor is számtalan gyakorlati akadály állt a jóindulatu intézkedés teljes megvalósitásának utjába.

A felsorolt okok természetesen csak a legfőbb okai voltak a magyar népnevelés hátramaradottságának. Kötetet tenne ki, ha részletesen akarnánk foglalkozni a magyar népoktatás helyzetével és hiányaival, melyek az utolsó száz év alatt oly sulyos károkat okoztak nemzetünknek. Széchenyi István gróf ismerte fel először hátramaradásunk okait és ma már tisztán látjuk, milyen nagy károkat okozott nekünk a müveletlenség, az analfabetizmus pusztitása.

Talán nem véletlen, hogy épen egy vitéz munkája az, amely a közoktatás, az analfabetizmus sarkalatos kérdéseit kitünő okfejtéssel megvilágitotta és szakértő körökben is a legteljesebb elismerést vivta ki könyvével. Vitéz Szabó István, kecskeméti kir. segédtanfelügyelő volt az, aki »Nép és kultura« cimü munkájában a népoktatás, a kulturaterjesztés roppant fontosságát kifejtette és az utat is megmutatta, amelyen haladva, nemzeti hátramaradásunk okait megszüntethetnénk. Nem csodálatos dolog az, hogy épen egy vitéz jutott rá olyan eredményekre, amelyek e téren további kiindulópontul szolgálhatnak. A vitéz, aki künn a harcmezőkön a legnagyobb és nemesebb önfeláldozással szállt sikra a nemzet dicsőségéért és létéért, itthon sem tagadhatja meg magát. Lénye a becsületesség, az áldozatkészség és hazaszeretet. Ezenkivül a világháboru ezer különféle helyzete kitünő alkalmat adhatott magyar népünk erényeinek és hibáinak teljes ismeretére.

Mindnyájan tapasztalhattuk, hogy a magyar katona emberi értékeivel milyen nagy szolgálatokat tett a harctéren. Becsületes, önfeláldozó, munkás, bátor és hüséges volt mindvégig. Összehasonlithattuk más nemzetek katonáival, osztrákkal, némettel, törökkel, bolgárral, bizony lendület, kitartás, vállalkozó szellem dolgában kimagaslott ez az egyszerü földmüvesből lett katona idegen nemzetbeli bajtársai közül. Egyebekben azonban sokszor észrevehettük, hogy hátramarad például a német mögött. A német katonák megingathatatlan öntudata, összetartása, rendszeretete és müveltsége egy tanultabb és fegyelmezettebb nép kulturájának jeleit mutatta. Ha egy németet megkérdeztünk, az pontos felvilágositást adott a háboru okairól, a többi hadszinterek eseményeiről, a célokról és eszközökről. Talán az érdeklődés hiányzott, a magasabb szempont a mi magyar katonánkból, talán olykor az öntudatos erkölcsi felfogás, ami nem a természet, hanem a müvelődés eredménye. Természettől fogva a legjobb anyag, egyébként azonban nyomot hagytak rajta otthoni elmaradottságának körülményei. Nem is csoda. Aki a békés, polgári életben nem eléggé érdeklődik a köz sorsa iránt, az lehet bravuros katona, azonban céltudatos tagja egy nagy, egységes közszellemmel átitatott seregnek, háboruban nem lehet. Az, amit Széchenyi pallérozódásnak nevez, sokszor hiányzott a mi derék magyarjainkból.

Mindez nem gáncs, hanem csak helyzetünk való felismerése. Enélkül nem tudjuk, jövőben merre induljunk, hogy a magyar mint katona a harcok mezején a legtökéletesebb legyen és mint polgár a hivatásában nemzetének felemelőjeként dolgozzék.

A legujabb időben ismét hatalmas lépéssel haladt előre a közoktatás ügye. Hallottunk uj, pompás tanyai iskolákról és meghatva olvastuk a csongrádi tanyai iskola felavatásáról szóló hirt, amelyből megtudtuk, hogy vannak még áldozatkész hazafiak épen a magyar földet müvelők sorában. Egy kisgazda adott telket ott a legujabb tanyai iskolának. Mintha már virradna. Vitéz Szabó István könyvében olvassuk, hogy Versecen, évtizedekkel ezelőtt, amikor ott még egy oláh sem lakott, egy oláh bank impozáns épületén állt ez az aranybetüs felirat: »Lucea ferul« (Hajnalodik). És ennek a feliratnak, vagyis jobban mondva a mögötte rejlő értelemnek hatásaként egy-két évtized alatt Versec városa hatalmasan előretört az oláh végvárak sorában. Ideje, hogy már nálunk is hajnalodjék és épen ott, ahol a legnagyobb reá a szükség. A magyar gazdák társadalma az, amelyikre a magyar jövő alapozódik. Nem felülről jön a megváltás, hanem igenis alulról, a magyar lélek mélységeiből, a magyar föld, a magyar nép őserejü belátásából és elszánt akarásából. Ha a magyar nép egyszer megmozditja a ráborított szemfödelet, bizony le is dobja azt és kilép sirjából.

Ezért gondolunk iskolanyitáskor meghatott szivvel arra a sok kis fiura, lányra, aki a jövő kapuján, a jövő Magyarországba lép. Az ő tudásuk, az ő szorgalmuk, az ő hitük fogja ezt az országot feltámasztani. És vezetőik, a falusi tanitók tudják, milyen nagy missziót teljesitenek. Ott, a tanyák kis iskoláiban dől el a jövendő Magyarország nagy csatája. A kis palavesszők azok a fegyverek, melyek a magyar szabadságot egyszer kivivják. És mi hisszük, hogy nem hiába nézünk reménykedve ilyenkor ősszel nádfedeles, szük iskolák táblái felé, melyeken a régi Magyarország térképe hirdeti, hogy: »igy volt, igy lesz!«

Dr. Farkass.

VITÉZI ÉLET.

Érvénytelenités.

Vitéz Laczikó István (49), nyugállományu tiszthelyettes, pocaji lakos, vitézi jelvényét elvesztette. Érvénytelenitem. Uj jelvény adatott ki (7416/IV. 1926. sz.).

O. V. Szék.

Járadéktelkes vitézek figyelmébe.

Azok a vitézek, akik a járadékot még nem fizették meg, saját érdekükben sürgősen fizessék be az Országos Vitézi Szék járadékbeszedési letéti számla 64053 számu csekkszámláján. A befizetési lap értesitő lapjára feltétlenül irják rá, hogy » . . . . . községben fekvő vitézi telkem járadékára«. Többet irni teljesen szükségtelen, viszont magyarázat nélkül sem szabad küldeni, mert az összeg rendeltetését nem ismerve, a helyes felhasználásáért az Országos Vitézi Szék felelőséget nem vállal.

Azok a vitézek, akiknek telkük után a járadék összege még nincs hivatalosan előirva, saját érdekükben szintén küldjék be a kataszteri tiszta jövedelemnek megfelelő összeget, mert az előirás után a hátralékot közadók módjára egyszerre hatjta be a kincstár és utána havi 1 százalékos késedelmi kamatot és egyéb birságot is felszámit.

Ha valamelyik vitéznek nincs fentemlitett postabefizetési lapja, ugy kérjen az Országos Vitézi Széktől (Budapest, Királyi vár).

3930—VIII. 1926. O. V. Sz.

Tolnavármegye vitézeihez!

Hazánk gazdasági helyzetén segiteni kell. Egyik teendő az, hogy az ország állatállományának minőségét feljavitsuk. Ez által az az anyag, mely az országban marad, a gazdáknak több hasznot hajt, viszont az, mely külországokba exportálódik, ott a Magyarországon tenyésztett szarvasmarhának jó hirnevét fogja emelni. Ezen célok érdekében Tolna vármegye gazdasági felügyelősége, a Vármegyei Gazdasági Egyesület és az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara és a Földmivelésügyi Miniszterium támogatásával elhatározták, hogy a vármegye szarvasmarha állományát törzskönyveztetik.

E célból megalakultak a különböző törzskönyvező bizottságok és a »Tejellenőrző Egyesületek«.

A megye elég magas szinvonalon álló szarvasmarhatenyésztését (bonyhádi tájfajta) ezen bizottságok még ugy akarják fokozni, hogy törzskönyvbe csak azokat a bikákat veszik fel, melyek a legkiválóbb tenyészanyagot szolgáltatják. Épigy csak azokat a teheneket törzskönyvezik, melyek tejelés szempontjából erre alkalmasnak minősülnek. Igy idővel köztenyésztési célokra csak törzskönyvezett bikák és tehenek ivadékai jöhetnek tekintetbe.

A m. kir. gazdasági felügyelőséggel történt előzetes megállapodás szerint a székkapitányság ugy határozott, hogy ezen nagyarányu mozgalomba vitézei révén belekapcsolódik.

Ennek alapján felhivom a vitézeket és meghagyom, hogy mindazok, kik a »Tejelés Ellenőrző Egyesülettől« oly felszólitást kapnak, hogy mint »Tejelés Ellenőrző Egyesületnél Müködő Fejési Biztos« vállaljanak szerepet, ezen felszólitásnak tegyenek eleget.

Ezen felszóllitást a vitézek vagy az emlitett bizottságok vagy a hatóság révén fogják kapni.

A »Fejési biztos« és teendője a körzetébe beosztott (4—5 istállóban elhelyezett törzskönyvezett) tehenekre terjed ki s abból fog állani, hogy havonta egyszer vagy kétszer a reggeli és esti fejésnél jelen kell lennie s az adott tej mennyiségét a bizottság által kibocsájtott táblázatba be kell vezetnie.

Ezen állások bizalmi állásoknak tekintendők, éppen azért kell a vitézeknek, mint teljesen megbizható egyéneknek ezen állást vállalniok.

Az állással egyelőre dijazás nem jár, azonban azok, kik kötelességüket mindig pontosan teljesitik, idővel esetleg némi tiszteletdijban fognak részesülni.

Részletes tudnivalókat a bizottság a helyszinen közli, illetve az alkalmazott vitézeket teendőikre a jrási gazdasági felügyelő fogja kioktatni.

Székkapitány.

Vitézek avatása 1926-ban.

Kiss Etelka urnő áladja Őfőméltóságának II. Rákóczi Ferenc kardját, melyet a fejedelem annak idején XIV. Lajos francia királytól ajándékba kapott. Schiffer Á. felvétele

Heves vármegye, Gyöngyös város és és járás vitézei!

Felhivom a vitézeket, hogy szeptember hó 27-én, délelőtt 9 órakor Gyöngyösön, a városháza tanácstermében megtartandó értekezleten megjelenjenek. Az értekezlet alkalmával Kapitány Géza gazdasági tanár előadást tart (483. m. sz. 1926). Székkapitány.

Heves vármegye járadéktelkes vitézei!

Felhivom a vitézeket, hogy telkeik után folyó évi október hó 1-én esedékes járadék, haszonbér stb. fizetési kötelezettségeiknek annál is inkább tegyenek pontosan eleget, mert késedelmük esetén hátralékaik után kamatot kötelesek fizetni.

Befizetésre szóló csekklapok a vármegyei Vitézi Széknél rendelkezésre állanak, amelyeken a járadékok onnan közvetlenül elküldhetők.

A járadék, haszonbér stb. évi összegek az illető községházán elfekvő OFB ítéletekben vannak meghatározva. (Ezenkivül lásd az 1925. évi 50. számu Vitézek és Gazdák Lapját.) 479—1926. m. sz. Székkapitány.

Zemplén vármegye vitézeihez!

Felhivom a járadéktelkes vitézeket, hogy az esedékes évi járadékot és adókat — a mult évről elmaradottakat is — haladéktalanul fizessék be s annak megtörténtét levelezőlapon a székkapitányságnak jelentsék be. A jelentés határnapjául október hó 10-ét tüzöm ki.

Felszólitom továbbá Zemplén vármegye ujonnan felavatott vitézeit, hogy a vitézi jelvénybe a zöld igazolvány számát mindenki haladéktalanul vésesse be. Ennek megtörténtét a járási hadnagy uraknak legkésőbb szeptember hó végéig jelentsék be, akiknek jelentését ide október hó 10-ig kérem (273—1926. m. sz.). Székkapitány.

Székkapitányságoknak!

Felkérjük a nagytekintetü Vitézi Székeket, hogy f. é. május 30-án kelt 22. számunkban »Hirdetéseink szervezése« cimü felkérésünkre az elért eredményt vagy azt gátló jellegzetes akadályokat velünk közölni szeveskedjenek.

Eddig választ kaptunk: Bihar, Délpest, Hajdu vm. Vitézi Széktől.

Szerkesztőség.

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

Kártékony állatokról.

Madarak.

Irta: vitéz Halmay Márius.

(Hatodik közlemény.)

A madarat keztyüs kézen tartják leláncolva, fején kis bőrsapkát alkalmaznak; most, amidőn a pedzendő madár vagy négylábu — nyul, antilop-gazella, pusztai róka, farkas stb. — vad megjelenik, hirtelen lekapják fejéről a sapkát, mire a madár, láncától megszabaditva, felrepül a magasba s kezdetét veszi az izgató harc. Eredmény esetén a vadász odavágtat s a győztes madarat kezefejére csalogatja, egy husdarabkával jutalmazva meg őt.

Ilyen célra leginkább a vadászsólymot használják, de parlagi sast, héját, kányát és karvalyt is tudnak alkalmazni. Az emlitett négylábuakon kivül leginkább madarak pedzésére alkalmazzák. Jelesen a gém, kócsag, tyukféle, sőt daruturók és hattyu esik a jól nevelt madárnak áldozatául. Legértékesebb e célra az összes sólyomfajták közül az északi vadászsólyom, melyet a középkorban annyira szerettek, hogy az északi országok valóságos kereskedelmet folytattak vele. Különösen ennek is a kékes szinü változata volt a legértékesebb. Hazájuk a legészakibb részei Európának és Ázsiának a Tundra meg a jegestenger szigetei. Hazánk területén csak igen elvétve szokott elvetődni. Annál inkább hazai a kerecseny sólyom, melyet már őseink is mint vadászsólymot használtak. No meg a vándorsólyom. A kerecseny nálunk költ, mig a vándor az egész világon el van terjedve, s mint a szocialista nemzetközi, mindenütt feltalálja magát, de hazája sehol sincs.

Ugyancsak hazai a kaba is, amely szintén régen ismert madara a magyarnak. Legkisebb a kis- vagy törpe sólyom, amely még a vércsénél is apróbb.

Ugy a kaba, valamint a törpe, irtózatos vérengző ragadozók. De a többi sem különb. Például az a szokásuk, hogy más, egyéb ragadozók rá járnak a sólyom minden fajtájára, amidőn rendkivüli ügyessége révén könnyen rabol valamely jó falatot, rá törnek, mondom, és erre elejti, ott hagyja zsákmányát a lusta betyárnak, maga pedig vigan ujra másikat rabol. Megfigyelték, hogy rövid idő alatt 4 darab vadkácsát zsákmányolt egy sólyom, s mind a négyet átadta a támadójának, maga csak az ötödiket fogyasztotta el. De azért az üldözött rendesen kifog rajtuk, ha vagy vizre, vagy földre vágódik le, mert ő csak a levegőben ur. Felülről csap áldozatára s azért mindig a zsákmány fölibe akar kerülni, s aztán, mint a kilőtt golyó, ugy éri áldozatát. Megfigyeltek már oly esetet, amidőn a lecsapó sólyom földet érve, agyonzuzta magát, vizet érve pedig alámerült és belefulladt.

A sólymok leginkább madarakra vadásznak, azonban nem vetik meg a rovarokat sem, különösen a repülőseket. A rágcsálót, nyilat, özgidát is rabolja. Egyszóval elsőrangu kártékony, amelyet irtani kell. A kaba és törpe még nagy városokban is felüti tanyáját. Igy például a főváros kellős közepén, a belvárosban, évek óta látok egy pár kabát és törpét cikázni. Ugy vélem, itt is költenek valamelyik nagy épületen és a dunai hidak oszlopain. Fő ismertető jelük a barnáskék szin, azután a barkó, meg hogy szárnyuk ülve keresztben áll a farkuk felett. Bár szinük eléggé változó, mert mély sötéttől a világos sárgásig szokott variálni.

A keselyük hazánk területén ritka vendégek, s ezért csupán megemlitem őket. Előfordulhatnak a szakállas saskeselyü, azután a barátkeselyü, — ez különben a hazánk területén előforduló legnagyobb ragadozó madarunk — végül a fakó keselyü.

Most következnek a varjufélék. Ezek legkiválóbbika a holló. Mindenki előtt ismeretes, hiszen neve a népdalainkban is gyakran szerepel. Valamikor alig volt olyan uri család udvarháza, vagy kastély, ahol a daru meg a holló ne lett volna feltalálható, mert igen könnyen megtanult beszélni, s meglehetősen megszelidült. Valóságos házi állat lesz belőle, amely 50—60 évig is elél. Rabló természete azonban vad állapotában igen ellenszenvessé teszi. Szerencse, hogy a kultura lassanként kipusztitja.

A tarka vagy dolmányos (kálvinista) varju sem jobb a deákné vásznánál, mert kellemetlen poloska természete mellett elsőrangu rabló, amely a baromfiudvar körül csatangol, lesve a kis csibét, libát, kacsát. Sem a gazda, sem a vadász nem kegyelmez neki, igen helyesen.

Testvére a fekete (pápista) varju annál inkább reászorul a védelemre, mert neki meg sokkal rosszabb a hire a valóságnál. Igaz, hogy nem annyira a ragadozó természete miatt üldözik, bár sokszor áldozatul esik a tévedésnek is, amennyiben sokan a tarka fajta gonoszságait általánositják minden varjura, s igy rajta is kitöltik bosszujokat a károsultak.

(Folytatjuk.)

Fajtiszta gyümölcsfacsemeték beszerzése.

Az Alföld gyümölcskulturájának fejlesztése céljából az elmult években igen jelentékeny mennyiségü nemes fajtáju gyümölcsfacsemetéket juttattak a mezőgazdasági kamarák a gazdaközönség rendelkezésére.

Mivel a gyümölcstermelésünk hanyatlásának egyik főoka az volt, hogy gazdaközönségünk a gyümölcsfa szükségletét legtöbbször nem megbizható helyről szerezte be, — aminek káros következménye a fa gyors elpusztulásában és a kedvezőtlen terméseredményekben nyilvánult —, evégből a Kamarák vezetősége ennek megakadályozására legfontosabb céljául tüzte ki a gazdaközönségnek megbizható nemes, tiftiszta gyümölcsfacsemetékkel való ellátását.

A gyümölcsfák beszerzésénél nagy gondot kell forditani a fajták kiválogatására. Arra kell törekedni, hogy minden gyümölcsfa a talaj- és klimatikus viszonyok figyelembevételével a neki legjobban megfelelő viszonyok közé kerüljön. A gyümölcsfát ültetni akaró gazda először nézzen körül azon a vidéken, hogy melyek azok a fajták, amik ott legjobban diszlenek, vagyis olyan fajtákat szerezzen be, ami annak a vidéknek ugynevezett tájfajta gyümölcsei.

Gyümölcstermelésünknek másik nagy baja a külföldi fajtákkal való sikertelen kisérletezések, amik végeredményben a meghonosodott fajták elhanyagolását eredményezik. Fel kell hagynunk a külföldi kisérletezésekkel, azokat termeljük nagyban, amik vidékünkön leginkább diszlenek s nagy termést biztositanak. Kevés fajtát termeljünk, de jót. Törekedjünk tömegtermelésre, de ez aztán piacképes legyen.

A gyümölcsfák téli kezelése.

A növények nyugalmi időszakában — a lombhullástól a rügyfakadásig — végzett munkát sorozzuk a téli kezeléshez. Ilyenkor a fák a legellenállóbbak és a kezelési eljárás erőteljesebb, mint nyáron.

Az első dér beköszöntése után a fa lombja lehull. A fa ágai tisztán láthatók. Ebben az állapotban — hogyha nagy fagy nincsen —, a nedvkeringés megindulásáig lehet a fák koronáját megmetszeni, alakitani. Ilyenkor a száraz vagy felesleges hajtásokat, beszáradt csomókat távolitjuk el. Nagy sebeket csak kényszerhelyzetben ejtsünk a fákon és ezeket oltóviasszal kenjük is be. A fák derekára szalmából, vagy forgácsból készült hernyóövet tegyünk. A kártékony rovarok a tél hidege elől odahuzódnak és igy az öveket időnként összeszedve elégetjük, miáltal a rovarok is elpusztalnak.

A fakarbolineum használata a kora télen, még inkább a kora tavasszal a leghatásosabb. Nagy hidegben a kártékony paizstetvek, gombabetegségek is ellenállóbbak, a folyadék hatása is csekélyebb. A gyümölcsfákat igen ajánlatos fertőtlenitő anyaggal bekenni és megpermetezni.

A fákon maradt aszott gyümölcsöt szedjük le és ássuk el. A hernyófészkektől alaposan tisztogassuk meg a fákat. Nagy fagyok ellen a fiatal ültetvény gyökerére földet huzzunk és a törzset a nyulak és egyéb rágcsáló állatok kártétele ellen kötözzük be. Igen pontosan végezzük el ezt a munkát, mert egy télen át az egész gyümölcstelepitést az állatok tönkretehetik.

Beteg, kipusztult fákat távolitsuk el. Amelyikben pedig még van élet, azt erősen csonkitsuk meg, hogy uj hajtást hozva megfiatalodjon.

Kapások termése.

Az utolsó három hét meleg és száraz időjárása a mezőgazdaságra nézve általában kedvező volt. Elősegitette a földeken még kintlévő vetések fejlődését és beérését, kedvező volt a cséplés szempontjából, csak a szántási munkálatokat nehezitette.

A tengeri beérését az időjárás lényegesen elősegitette; a korai vetések törése már megkezdődött. Tengeriből összesen 21.62 millió méetrmázsa termés várható, a legutóbbi becslés 21.7 millió métermázsa volt. A korai burgonya begyüjtése folyamatban van; burgonyából ezidő szerint 20.31 millió métermázsa termés várható. A legutolsó becslés 20.56 millió métermázsa volt. A csökkenés abból származik, hogy a rothadás, amely a nyári esőzések következtében állott be, továbbfolytatódott.

A cukorrépa növését a szárazság hátráltatta. A begyüjtés egyes megyékben már megkezdődött. Cukorrépából 14.3 millió métermázsa várható, a legutóbbi 14.53 millió métermázsa becsléssel szemben.

A paprika jó termést hozott. A bab mennyiségileg és minőségileg jól sikerült, ugyanigy elég jók a többi hüvelyesek is.

Kedvező terméshozamot várnak dohányban, szintugy a mesterséges takarmányfélékben.

A gyümölcsfák közül a szilva hozama a legjobb, őszibarackban és dióban gyenge a termés.

A szikesföldek térképezése.

Az Országos Talajjavitó Bizottság, a mely, mint ismeretes, a magyarországi háromnegyedmillió hold területre becsülhető szikesföldek megjavitására alakult, már megindította a küzdelmet ennek a terméketlen talajnak a meghóditására. Első feladatául a szikesek térképezését tüzte ki. A talajképződés a szikes területnek növényzete alapján történik. A szikesföld minőségét legjobban a rajta található növény mutatja, mely jelzi, hogy a talajban hol milyen só található. A térképezés befejezése után áttér a bizottság a szikesföldek hasznositásának gyakorlati megoldására, amelynek következtében néhány év multán az ország valamennyi szikesföldje használhatóvá lesz.

Megélénkült a lisztkivitel.

A nagymalmok naponta 40—60 vagon lisztet adnak el külföldre, annyira megélénkült a kereslet Ausztria és Csehország részéről. A kivitel azért nyereséges, mert a lisztárak a buza árnivójához viszonyitva magasabbak, mint tavaly.

A gabonakivitel is meglehetősen élénk. Főleg a rozsot keresik exportcélokra és a nagy érdeklődés hatása alatt árfolyama már nagyon közeledett a buza árához. A nyár kezdetén a buza 380 ezer korona körül és a rozs 210—220 ezer korona között mozgott. Most a buza 360 ezer korona, a rozsé pedig 250—255 ezer koronára emelkedett. Ezáltal a rozs már alig marad el amögött az árkülönbözet mögött, amely a háboru előtt, közötte és a buza között fennállott. A piaci helyzetből a kivitel állandóságára következtetnek.

32 milliót fizettek egy svájci bikáért.

A Svájcból importált tenyészbikák árverését nemrégen tartották meg a földmivelésügyi minisztériumban. Az érdeklődés nagy volt, vásárlás azonban kevés, minthogy a gazdák pénzhiánya erősen éreztette hatását. Egy 18 hónapos vöröstarka bika 29 milliós áron kelt el, 26 millió koronás kikiáltási árral szemben. Egy 20 hónapos állatért 25.5 millió koronát fizettek, egy fiatal simentálit Szekszárd városa vásárolt meg 13.5 millióért. A legszebb, de egyben legdrágább 2 éves bikát a rátóti uradalom vette meg 32.2 millió koronáért. 8 darab bika eladatlan maradt, ezeket a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete fogja értékesiteni.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A buza és a rozs tartott irányzat mellett élénkebb, mert a kielégitő kinálattal szemben a kereslet javuló. Rozs a szilárd irányzatából enged. Az árpa igen csekély forgalmat bir felmutatni, mivel a jobb minőségü áru a piacon nem jelentkezik. Tengeri gyenge, mert a forgalom rendkivül megcsappant. A repce élénk kereslet miatt szilárd. A bab bőséges kinálat mellett gyengén tendál. Az örleményekben piacán még mindig nincs változás; a korpa üzlettelen.

Terménypiac: Buza 77-es tiszav. 257—230, 78-kg-os 360—362, 79 kg-os 362—355, felső tiszai 77 kg-os 355—357.5, 78 kg-os 357.5—360, 79 kg-os 360—362.5, egyéb származásu 77 kg-os 352.5—355, 78 kg-os 355—357.5, 79 kg-os 357—360, rozs 260—262.5, árpa Ia 210—215, IIa 200—210, felvidéki sörárpa 270—300, egyéb 260—290, köles 195—210, repce 540—560, Ia zab 205—210, közép minőségü 192.5—197.5 ezer K métermázsánként.

Takarmánypiac: Konkoly 150, maláta 1825, 8-as liszt 1950, olajpogácsa 285, szárított répaszelet 170, maláta törköly 220, lótáp 125, Ia rétiszéna 125—230, IIa 105—115, alomszalma 50—70.

Huspiac: Ia borju hus 40—58, IIa 32—40, marhahus 20—36, sertéshus 26—38, juhus 16—26, zsir 23—24, háj 25, szalonna 23—25 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: csendes. Élő baromfi páronként 60—100, hizlalt liba kg-ja átlagosan 26 ezer korona.

Tejtermékek piacán a teavaj 68—85, főzővaj 52—60, tej 4.2—5, tejszin 40—42, tejfel 20—24 ezer korona.

Gyümölcspiac: Őszibarack 6, szilva 4, alma 5, körte 10, szőlő 10 ezer korona kg-ként.

Zöldségpiac: Burgonya 1—1.5, paradicsom 3—4, karfiol 15—20, uborka 4—5, zöldpaprika 4—6, fejeskáposzta 2—3, foghagyma 7—8, vörös káposzta 4—5, tök 3—4, gomba 25—40, uj bab literenként 6—8, tengeri csövenként 1 ezer korona.

Borpiac. A tartós, száraz, meleg időjárás a bogyók fejlődését és beérését előmozditotta. Ahol kellő időben nem védekeztek, ott a liszharmat, peronoszpora és a molyrágás okozta rothadás még most is igen érzékeny kárt okoz. Mennyiségileg gyenge, minőségileg közepes termés várható. A bor ára Malligand fokonként 600—1200 K, azaz literenként 6—16 ezer korona között mozog. Mustra és uj borra számbavehető kötések eddig nem történtek. A borkereslet egyes helyeken élénkült, a borkinálat tartózkodó.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPT.—OKT.	Római kath. naptár	Protestáns naptár
27 Hétfő	K. és D.	Adalbert
28 Kedd	Vencel k.	Vencel
29 Szerda	Mihály	Mihály
30 Csütörtök	Jeromos	Jeromos
1 Péntek	Remig pk.	Malvin
2 Szombat	Őrző a.	Petra
3 Vasárnap	Kandid	Helga

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

Szeptember 27. 1527. Tokaji vereség. Szapolyay János király seregét Tokaj mellett Ferdinánd megverte.

— **1709. Bottyán halála.** Vak Botyán 1640 körül született Esztergomban. Sélyén járt iskolába. Atyja kitagadta. A jezsuitáknál mint portás tartotta magát fen. Katona lett. Ezen pályán vitézség és kalandos vállalkozások által tünt ki. Rákóczi kezébe 1704 októberben Vihnyén tette le az esküt. Mindvégig hüségesen kitartott vezére mellett. A tarnaörsi táborban agyszélhüdés által halt meg.

Szeptember 28. 1213. Gertrud megöletése. II. Endre király hitvesét, meráni Gertrudot, az idegenek garázdálkodása tette gyülöletessé. A király távolléte alatt Péter ispán és Simon bán Bánk nádorral együtt meggyilkolta a királynét.

— **1396. Nikápolyi vereség.** Zsigmond serege nagy vereséget szenvedett Bajazid 200 ezer főnyi hadától. 20 ezer embere esett el. Zsigmond Konstantinápolyba menekült.

— **1616. Pázmány esztergomi érsek lesz.** II. Mátyás, a nagyhirü jezsuitát, aki Rómában is többször képviselte ügyeit, esztergomi érsekké nevezi ki.

Október 3. 1242. IV. Béla visszatér. A tatárok elől Trau szigetére menekült király ismét visszatér országába és megkezdi annak ujjáépitését.

—

Leveldi Kozma Ferenc.

Száz esztendeje, hogy leveldi Kozma Ferenc, régi nemes magyar családnak sarja, 1826. évi augusztus hó 21-én Somogy vármegye Sörnye községében született. Gyermekéveit a szülői ház szeretetének fényében és melegében sütkérezve, pár évvel idősebb bátyjával: Sándorral gondatlanul töltötte. Ifjuságuk a pápai kollegiumnak ősmagyar szellemmel hevitett légkörében, a nemzeti öntudat ébredésének és a fajvédelem nemes küzdelmeinek korszakában, a Széchényi által álmodott »Magyar jövendő« reménységeink derüjében és kétségeinek homályában: öröm és bánat érzéseinek változó áradatában, a magyar ifjak érzékeny lelkét magával ragadó történelmi nagy időknek lelket edző küzdelmeiben telt el. A pápai kollegiumnak ifju seregében a Kozma fiukkal együtt álmodta a magyar jövendőt Petőfi Sándor, Jókai Mór, Kerkápoly Károly, orlai Detrich Soma és még sok fényes tehetségü magyar ifju. A lánglelkü magyar ifjak utja azonban az időkben Pápáról Pozsonyba vezetett. Kozma Ferenc azonban elvált ettől az illusztris társaságtól és mint 18 éves ifju 1844-ben félvétetett a magyar királyi »Testőrök« nemes ifjainak délceg csapatába és hajlamainak megfelelően itt szerezte meg kiváló ismereteit a lovastudományokban, amelynek későbbi időkben európai hirü »Nagymestere« lett. A szabadságharc Kozmát a magyar huszárok soraiba szólitotta, annak végzetes tragédiája a bujdosás és számüzetés győzelmeibe vetette, de ezen szenvedésekben is minden alkalmat megragadott tudni vágyó szellemének müvelésére. Önképző tanulmányainak fáradhatatlan tevékenységében ekkor is az östermelésnek, állattenyésztésnek és ebben a körben az általa már korábban is rendkivül előszeretettel és kiváló hajlammal tanult hippologiának volt fáradhatatlan szorgalommal és kitartással tenuló hive. A kiegyezésnek 1867-ben elkövetkezett idejében fogadta el az első magyar felelős miniszteriumnak, illetve Gorove István miniszternek felszólitására a »Lótenyésztési osztály« vezetését.

Első intézkedése volt, hogy a lótenyésztés céljait közvetlenül szolgáló kincstári birtokokat átvette és a magyar királyi földmivelésügyi miniszterium tulajdonába és ügykörébe helyezte. Irányitása alatt az állami ménesintézetek és lótenyésztés érdekeinek veszélyeztetése és sérelme nélkül rövid időn belül mintagazdaságokká fejlődtek és az állattenyésztés terén nemcsak a ló-, de a szarvasmarha-, juh- és sertéstenyésztés is igen magas fokra fejlesztve megbecsülhetetlen értékeknek forrása lett.

Emlékét minden magyar gazda szivében kell, hogy őrizze, mert nagyszivü, kitünő emberi tulajdonságokkal ékes igazi gazda volt ő, aki mintaképül szolgálhat a kései utódoknak.

—

Az első vitéz, kit a Kormányzó Ur Őfőméltósága vasgyürüjével avattak doktorrá. A régi, békés, háboru előtti esztendőkben a gazdag, nagy Magyarország királya azoknak a fiatalembereknek, kiknek bizonyitványában első elemista koruktól kezdve egészen az egyetemi doktorátusig nem volt más osztályzat soha, mint »kitünő« — gyönyörü gyémántkövekkel kirakott aranygyürüt adott emlékül. A mai nehéz időkben is megjutalmazza a Kormányzó Ur Őfőméltósága azokat a tanulókat, kik minden tanulmányukat mindig kitüntetéssel végezték, de az elszegényedett csonka haza csak vasgyürüt adhat ezeknek a fiainak.

E hó 16-án avatta a szegedi egyetem az első vitéz bajtársat, vitéz Guóthfalvy Zoltánt a kormányzói vasgyürüvel, a Kormányzó Ur Őfőméltósága legmagasabb védnöksége mellett (»sub auspiciis Gubernatoris«) az államtudományok doktorává.

Vitéz Guóthfalvy Zoltán két esztendeig harcolt az orosz, majd az olasz fronton, mialatt öt vitézségi érmet tüztek mellére. A lövészárokba magával vitte könyveit s ha volt néhány szabad órája, már tanulni kezdett. Először kitüntetéses gépészmérnöki oklevelet szerzett, majd jogi tanulmányokhoz látott és most avatták sub auspiciis Gubernatoris az államtudományok doktorává.

Vitéz Guóthfalvyval együtt nyerte el a kormányzói gyürüt Vargha Sándor bölcsészhallgató, kinek bátyja tagja a Vitézi Rendnek.

Az avatáson a Kormányzó Ur képviselője gróf Klebelsberg Kunó dr. vallás és közoktatásügyi miniszter volt, ki gyönyörü beszédet intézett a felavatottakhoz. Kiemelte, hogy a legjobb tanuló munkája is értéktelen a nemzet részére, ha nincs sziklaszilárd férfias jelleme.

Az ünnepség végeztével vitéz Guóthfalvy Zoltán a következő szavakkal köszönte meg a kormányzói kitüntetést:

Reánk nézve két nagyfontosságu esemény történt ezen a napon. Az egyetem tanácsa, mint a tudomány legmagasabb fóruma, méltónak talált arra, hogy doktorai sorába felvegyen és a kormányzói kegy elküldte gyürüjét Magyarország nagyméltóságu kultuszminisztere által, hogy megjutalmazza elmult évtizedek hosszas fáradsággal áttanult éjszakáinak minden küzködését.

Ebből az alkalomból hódoló köszönetünket fejezzük ki a Kormányzó Ur Őfőméltósága magas személyének és a kultuszminiszter ur őnagyméltóságának és hálás köszönettel fordulunk egyetemünk tanácsa felé.

Ha meggondolom ennek a kegyelemnek tartalmát, ugy érzem, hogy ez egyuttal programot is mutat a jövőre nézve. A kormányzói kegyelem nemcsak jutalom, hanem egyuttal nagy előleg is. Ezt kell szem előtt tartanunk s ebből folyik jövőnk programja: kiegyenliteni ezt az előleget, dolgozni, dolgozni, minden erővel.

Minden kitüntetés kötelez. A kitüntetés nemcsak jog az élet békés, nyugodt élvezéséhez, hanem ha kell, kötelességteljesités is az élet viharzó tengerén.

Eddig sem járt életünk hajója mindig békés vizeken, de a mai napra befutott egy nyugodt, napsugaras kikötőbe, a kormányzói kegy fényes, pompázó zászlóval ékesitette fel. Soká nem pihenhetünk, a vitorlákat ki kell feszíteni és indulni az élet viharkorbácsolta tengerébe. Ebben az ünnepélyes pillanatban, Isten segitségét kér-

ve utunkra, szent fogadást teszünk, hogy szégyent nem hozunk erre a büszke lobogóra!

A padovai egyetem bejárója felett diszlik ez a mondás: Qui exierunt milites, non morituri manent. (Kik kilépnek innen, katonák maradnak és nem a halál kaszája alá valók.)

vitéz Lengyel István volt tényleges tiszthelyettest Vas vármegye főispánja f. é. julius hó 16-án vármegyei irodasegédtisztté nevezte ki.

Villamositják a vasutakat. Az államvasutak villamositására vonatkozólag ujból tárgyalások indultak meg abból az alkalomból, hogy egy angol tőkecsoport vállalná a nagyszabásu áramfejlesztő központok létesitését, amelyek a villamositandó vasutvonalakat volnának hivatva energiával táplálni. A villamosvasutak olcsóbbak, de főleg kényelmesebbek, biztosabbak és könnyebben kezelhetők, mint a gőzvasutak. A tervek szerint először a Budapest—Herceghalom, azután Budapest—Hatvan között lévő vonalat alakitanák át. A beruházásokra mintegy 500 milliárd kell, amelyet az angol tőkecsoport állitólag teljes egészében rendelkezésre bocsátana.

A Magyar Királyi Államvasutaknak és a Duna—Száva—Adria Vasuttársaságnak a balatonvidéki gőzhajózási részvénytársaság megvételére vonatkozó szerződését a kormány jóváhagyta, minek alapján a két vasut kiküldöttjei a részvénytársaság üzemét átvették és folyó hó 15-től kezdve a hajózási szolgálatot már uj társaság látja el.

30 millió aranykoronával emelkedett a betétállomány. A pénzintézeti betétek álladéka augusztus folyamán 29.2 millió aranykoronával, vagyis 5.4 százalékkal emelkedett a postatakarékpénztárnál és a budapesti 13 legnagyobb pénzintézetnél. Ezzel a betétek elérték az 574.6 millió aranykoronát. Az augusztusi gyarapodással együtt a takarékbetétek állománya 20.7 százalékát, a folyószámlabetétek állománya pedig 53.5 százalékát teszi az 1913. évi állománynak.

Turáni Regősök. A »Turáni Regőscsoport« ujra megkezdi működését. Vitézi telekbeiktatási és más hazafias ünnepségen, meghivásra szivesen részt vesz. Felkérések jó előre a regőscsoport vezetőjéhez intézendők. Farkas Dezső zeneszerző, a regőscsoport vezetője, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

Herceg, mint orvos. Batthyány-Strattmann László herceg dr., az ismert szemorvos, körmendi ősi kastélyában szembetegek részére rendelést tart fenn. A hosszabb kezelésre szoruló betegeket a kastélyban lévő kórházban teljesen ingyenes ellátásban részesiti. A tudós szemorvos herceget, aki szép példát ad emberbaráti tevékenységével, a külföldről is számosan keresik fel.

Hősök harangjának felavatása Sopronban. Fényes ünnepély keretében avatta fel a soproni evangélikus egyház folyó hó 19-én délelőtt a világháboruban elesett 240 soproni hivének emlékére öntetett 34 métermázsa sulyu »Hősök harangját«. Ugyanekkor avatták fel a 16 métermázsa sulyu »Békeharang«-ot is, hogy előbbi minden kondulásával ébren tartsa az utódokban a hősök emlékezetét, utóbbi pedig emlékeztessen minden szavával arra, hogy a ránkkényszeritett békébe megnyugodnunk nem szabad. Az avató beszédet Kapi Béla szombathelyi evang. püspök tartotta. Szivekig ható szavakkal emlékezett meg azon 239 hősi halált halt soproni evang. férfiről és egy nőről, kik életüket a hazáért adták s kiknek nevei örök emlékezetül a »Hősök harangjá«-ból külön-külön domboru betükkel emelkedik ki. A »Hősök harangjá«-nak megszólalása után Kapi Béla püspök a »Béke harangjá«-t avatta fel s izzó hazaszeretettől áthatott szavakkal jelölte meg az utat, mely ujra a boldog Nagymagyarországhoz vezet. Az avató ünnepen résztvett dr. Pesthy Pál igazságügyminiszter, Rottenbiller Frigyes h. államtitkár, Sólyom Andor a győri kir. itélőtábla elnöke, Rátz Ernő a győri kir. főügyészség vezetője, vitéz Simon Elemér dr., Sopron vármegye és város főispánja, valamint Sopron város minden hivatalának és egyesületének vezetője, illetve elnöke, valamint igen nagyszámu közönség. Érdekes megemliteni még, hogy a 34 métermázsa sulyu »Hősök harangja« volt a soproni Seltenhoffer-féle haranggyárnak 5000-ik harangja, mely a soproni haranggyárban készült.

Balatonalmádi község határában az Öreghegyen robbantásokat végeztetett Hudecz Hugó birtokos. A robbantások egy nagykiterjedésü sziklabarlangot tártak fel, melyről megállapitást nyert, hogy az régi bakonyi betyárok buvóhelyéül szolgált annak idején. A két nagy helyiséget kitevő barlangban kőpadokat és kőasztalt, valamint köládákat találtak, melyek körül boros palackok, bilincsek, létramaradványok, fokosok, stb. hevertek.

Kiállitás készül Abaujszántón. Abaujszántó mezőváros egykori földesurának, II. Rákóczi Ferencnek tiszteletére, halálának 200 éves fordulóján a Faluszövetség Abaujszántón a szokásos kereteket meghaladó falufejlesztési kiállitást rendez október 3-ika és 6-ika között. Az elmult napokban alakult meg Abaujszántón a Faluszövetség megbizottjának László József központi kiküldöttnek közbenjöttével a kiállitás rendezőbizottsága, mely Kászonyi Ferenc tb. főszolgabiró vezetése mellett megállapitotta az ünnepség részletes programját. A kiállitásnak különös jelentőséget fog adni a borkiállitás, lévén Abaujszántó a tokajhegyaljai borkereskedelem főhelye. Országosan ismert állattenyésztő állatvásárt fognak tartani. A pesti gyárak nagyszabásu mezőgazdasági népkiállitásra készülnek. A helyi iparosok a kézmüipari kiállitáson vesznek részt.

Országos legelő- és rétgazdasági kiállitás Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara rendezésében a jövő hónap első napjaiban nyilik meg az Országos legelő- és rétgazdasági kiállitás Debrecenben. A kiállitás október 2—5-ig lesz nyitva. Külföldről is nagy érdeklődés mutatkozik a kiállitás iránt és a német legelőjavitási szövetség, valamint a földmivelésügyi minisztérium is képviseltetik magukat.

Hatvanhét évig egy helyben szolgált. Kurcsy Miklós Sopron vármegye legöregebb számadó juhásza, nyolcvanéves korában meghalt. Tizennyolc éves kora óta szakadatlanul a Solymossy báró család szolgálatában állott. Ötven évig volt számadójuhász. Tizenöt gyermeke közül négy fia egyetemet végzett, közülük Kurcsy János dr. Sopron vármegye főjegyzője és egyideig helyettes alispánja volt és két év előtt ment nyugdijba.

A honvédség uj egyenruhája. Az öltözeti szabályzat módositása több érdekes pontot tartalmaz. Igy a kurtálynak a tisztek által való viselése megszünik. A vitézi jelvény a köpenyen nem viselendő. Szőrmegallér köpenyen diszben nem viselhető. A lövészbojtok szine vörös helyett a gyalogságnál füzöld. A Bocskay kalpag és a régi atilla megszünik. Helyettük uj atilla, kalpag és diszöv rendszeresittetik. Az uj atilla szabása és diszitése az ujjak diszitésének kivételével azonos a régi tábornoki atilláéval, az aljrész azonban oly hosszu, hogy alsó széle a lábköz magasságáig érjen, vagyis, hogy az ülep teljesen el legyen fedve. Zsinórzat: fő- és törzstiszteknél 5 mm. széles, 3 mm. magas, nagyélü, sötétbordó selyemmel átszött aranyzsinórból, tábornokoknál aranyláncolásból áll. A galambkosarak a fő- és törzstiszteknél középen sötétbordó selyemmel vannak átszöve. Ujjdiszités: főtiszteknél, törzstiszteknél ugyanolyan vitézkötés és alatta 4 cm. széles törzstiszti karpaszomány, mely elől csucsosan emelkedik 21 cm. magasságba az ujj alsó szélétől, a paszományt mindkét szélén 3 mm. széles karikázott sujtás szegélyezi. Rendfokozati jelek: főtiszteknél a galléron csillagok, törzstiszteknél a gallér akként van törzstiszti paszománnyal köröskörül beboritva, hogy a gallér felső zsinórja és a paszomány felső széle között 5 mm. sáv (az atillagallér szinében) maradjon. Elől a paszomány sarokra van fektetve és a felső zsinórig felér. A paszományon ezüstcsillagok vannak felvarrva. A II—IV. rangosztályba sorolt személyeknél az egész gallér be van boritva, elől sarokra fektetett tábornoki paszománynyal, rajta ezüst csillagok. Vállzsinór: az atilla balvállán, azon tiszteknél, akik részére vállszijjas tölténytáska rendszeresitve van, a zubbonyon jelenleg rendszeresitett kivitelben. A vállzsinór gombolására aranyozott fémrózsácska szolgál. A kalpag IV. rangosztálytól felfelé menyét, a többi rangosztályba sorolt havidijas részére marmota prémből készül 17 cm. magas, felül kissé szélesebb, mint alul, diszitése a régihez hasonló, csupán a leffentyü az atilla szinének megfelelő posztóból készül. A tábornokok kalpagján lószőrbokréta helyett kócsagforgó van. Rózsa nincs. A szolgálati diszöv hasonló a régi honvédségi diszövhöz. Selyemből készül és hármas fonadék helyett négyes fonadékkal. Gyalogság, müszaki csapat, hiradó csapat szine a sötétzöld. Lovasság sötétkék. Tüzérség,

vonatcsapat, autócsapat atillája barna, hajtókája sötétkék. Tábornoki atilla világoskék, skarlátpiros hajtóka.

Nagyatádi Szabó István arcképének leleplezése Békéscsabán. A Békéscsabai Kisgazda-Egylet megfestette Nagyatádi Szabó István arcképét. Az arcképet szeptember 12-én leplezték le ünnepélyesen. Ez alkalommal Mayer János földmivelésügyi miniszter is ellátogatott Békéscsabára.

Gabonakivitelünk Olaszország felé. A magas agrárvámok miatt gabonakivitelünk Csehországba valószinüleg akadályokba fog ütközni. Ennek dacára minden jel arra vall, hogy buzafeleslegünk kivitele miatt aggódnunk nem kell. A mult évben buzakivitelünk erőteljesen megindult Olaszországba, amely meghaladta a 2 millió métermázsát, mig a folyó évben Olaszországba 3 millió métermázsa buzaexportra számitanak. Olasz exportcégek a nagyobb magyar vidéki gabona-gócpontokban kirendeltségeket szándékoznak felállitani, amelyek rövidesen megkezdik müködésüket, mig a magyar exportkereskedelem Postumiában, Milanóban, Trieszt-ben és Dél-Olaszország nagyobb városaiban akar raktárakat felállitani. Több nagyobb olasz pénzintézet óhajt a finanszirozás munkájába belekapcsolódni.

Két horvát község Magyarországhoz akar visszatérni. Gála és Zdála horvát községek a Dráván innen, Vinár és Gyékényes között feküsznek. Mivel a Dráva és annak gyakori kiáradása nehézzé teszi számukra a Jugoszláviával való érintkezést, a két község mozgalmat inditott Magyarországhoz való csatlakozása érdekében, amelyhez nemcsak az ezeréves történelmi fejlődés jogán, de természeti fekvésénél fogva is tartozik.

A francia hadsereg átszervezését célzó törvényjavaslat már több hónap óta az erre kijelölt bizottság kezei között van. Ennek kiegészitéséül a hadügyminiszter augusztus közepén a képviselőház asztalára két póttörvénytervezetet tett le, az egyik a keretekre és létszámokra, a másik az ujoncozásra vonatkozik. Ezek fogják az uj hadsereg sorsát elintézni. A referensek az anyagot a képviselőház szünetelése idejében is tanulmányozzák s előkészitik a tárgyalásra, mely valószinüleg a novemberben kezdődő ülésszak első üléseiben sorra kerül.

A prágai helyőrség hadgyakorlatait szeptember 2-án és 3-án tartották meg Rakovniktól délnyugatra, Skatara tábornok, a prágai hadosztályparancsnok vezetése alatt. Ezeket ezred- és dandárgyakorlatok előzték meg. A csapatok szeptember 3-án érték el helyőrségeiket, a tartalékosokat szeptember 6-án szabadságolták.

Coolidge, az Egyesült Államok elnöke, legujabban olyan erélyes álláspontra helyezkedett a nemzetközi politikában, milyent a Fehér Házba való beléHpése óta még nem foglalt el. Coolidge tudatta azt, hogyha a tengeri leszerelést a legrövidebb idő alatt be nem fejezik, az Egyesült Államok olyan légi flottát fognak épiteni, mely a levegőt uralni fogja; Amerika azonkivül épiteni fog olyan hajóegységeket, melyek nincsenek a washingtoni egyezségben kontemplálva: rombolókat, tengeralattjárókat, cirkálókat. Coolidge ezen kijelentései élénk szenzációt keltettek a sajtóban, politikában és diplomáciai körökben.

A földmivelésügyi kormány müködési programja. Schandl Károly dr. államtitkár a napilapokban nyilatkozatot tett közzé azokról a tervekről, amelyeket a földmivelésügyi minisztérium a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében megvalósitani óhajt. A földmivelésügyi kormánynak összesen 46.59 millió aranykorona, vagyis 700 milliárd papirkorona áll rendelkezésére. Ebből 16.57 millió aranykoronát szándékoznak a termelés és állattenyésztés előmozditására forditani. Nevezetesen 10 millió aranykoronát szánnak az ármentesitő társulatok kölcsöneire és 1.8 millió aranykoronát az ármentesitő társulatok szivattyutelepeivel kapcsolatban létesitendő villamos áramfejlesztő telepek létesitésére. Legelőjavitásokra, tagositásra és a kertészet fejlesztésére egyenkint fél-fél millió aranykoronát forditanak. A pestmegyei árvizterületek lacsapolását 1.27 millió aranykorona kölcsön nyujtásával segitik elő. A tejtermelés fejlesztése érdekében a falusi tejszövetkezetek szervezésére 600 ezer aranykoronát, a községek és közbirtokosság tenyészállatainak beszerzésére 2 millió aranykoronát adnak kölcsönképen. A mezőgazdasági kultura fejlesztésére 6.55 millió aranykoronát forditanak és pedig 1 milliót uj földmivesiskolák létesitésére, 1.8 milliót téli gazdasági iskolák, 2 millió aranykoronát mezőgazdasági középfoku szakiskolák szervezésére, felszerelésére és épitésére, 1 millió aranykoronát gazdasági kulturházak épitésére szolgáló kölcsönre. A kisérletügyi intézmények felszerelésére 350.000 aranykorona szolgál és 400.000 aranykorona a házipari szakoktatás fejlesztésére. A mezőgazdasági hitelszükségletek kielégitéséről az aultruista intézetek utján történik gondoskodás. A termelés fejlesztésének és fokozásának érdekében nagy sulyt vetnek az értékesités megszervezésére. A földmivelésügyi kormány főként a külföldi piacok megszerzésében kiván közremüködni. A beruházási program keretében 10.27 millió aranykorona hitel szolgál a mezőgazdaság hiteligényeinek kielégitésére. A külföldi borpiac megszervezésében a minisztérium kezdeményezően lép fel és a budafoki pincéje révén a külföldön máris jó hirnévre tett szert. Ezidőszerint a bécsi töltőpince müködik nagy sikerrel, de hasonló intézményeket állitanak fel Zürichben, Kopenhágában, Berlinben és Krakóban. A szociálpolitikai hitelek is tekintélyes összeget foglalnak el és az e célra előirányzott 11 millió aranykoronából 1 millió aranykorona szolgál a földmunkát vállaló szövetkezeteknek forgótőkével való ellátására, 8 millió aranykorona kislakás-épitésekre és 2 millió aranykorona földbirtok-elővásárlásokra. Ezenkivül az állami gazdasági üzemek céljaira 1.6 millió aranykoronát vettek fel.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t!

Nagyszabásu ünnepség keretében telkébe iktattak tizennyolc hajdu vitézt. A legszebb ősi magyar férfierény: a vitézség oltárán áldozott szeptember 19-én Hajdusámson magyarsága, amidőn nagyszabásu ünnepi keretek között adta át hőseinek a vérükkel védelmezte anyaföld egy-egy darabját. Az öreg kálvinista templomot zsufolásig megtöltötte a község szinejava magyarságának, az ünnepelt vitézeknek, nemzetiszin szalagos leventéknek, magyarruhás leányoknak szines serege, amidőn megkezdődött a lélekemelő Istentisztelet. Kiss János hajdusámsoni lelkész magasba szárnyaló imája után vitéz Huszár Endre százados lelkész lépett a szószékre, aki maga is áldozatul hozta félkarját a hazának s lélekbemarkoló prédikációban ragadta magával a hiveket. »Beszélj a földdel és az megtanit téged —, olvasta a Jób könyvéből vett textust s lángoló szavakkal fejtegette, mint tanit a magyar föld Istenbe vetett hitre, hon- és fajszeretetre, a lélek tiszta erényeire. Végül poétikus szépségü fohászban kérte a Mindenható áldását s szegény magyar földre s csapásoktól sanyargatott népére. Tizenegy órakor a községháza udvarán felállitott diszsátorban gyülekeztek össze a vendégek s a község vezetői diszközgyülésre. Ethey László dr. főszolgabiró nyitotta meg az ülést s szép beszédben üdvözölte a küldöttség által meghivott vitéz Nagy Pál székkapitányt és Pákozdy Sándor alispánt. Az üdvözlést vitéz Nagy Pál mélyhatásu szavakkal köszönte meg. Majd maga elé szólitotta a vitézeket s ünnepélyesen átadta nekik a földjüket jelképező egy-egy rögöt. 15—15 hold földbe iktatta be a következőket: vitéz Péli József tiszthelyettes, vitéz Tóth József polgári rendőr, vitéz Gyenge Károly vincellér, vitéz Varga József rendőr. 6—6 kat. hold földet kaptak a következő felsőjózsai vitézek: vitéz Tóth László tiszthelyettes, vitéz Antal János, vitéz Antal Sándor, vitéz Csonka Imre, vitéz ifj. Dobó Miklós, vitéz Farkas Károly, vitéz Ferenczy József, vitéz Juhász István, vitéz Kálmán István, vitéz Renge János, vitéz Papp Lajos, vitéz Biry János, vitéz Cseppentő János földmüvesek és vitéz Szabó Lajos kocsis. Majd bemutatta a községnek a már beiktatott vitézeket, a következők személyében: vitéz Huszár Endre tábori lelkész, vitéz Papp Mihály Máv. raktárnok, vitéz Csuka János és vitéz Papp József tiszthelyettesek, vitéz Maróti László és vitéz Nagy Mihály törzsőrmester, vitéz Berecz Ferenc hadirokkant s megemlékezett néhai vitéz Surányi Andrásról és vitéz Bézi Imréről is kegyeletes szavakkal. Ezután emelkedett beszédben méltatta a hősöket. — Egyelőre ekevasat adunk a kezükbe, a fegyver helyébe — mondotta többek között —, hogy annak nyomán még jobban magukba szivják a röghöz való ragaszkodást, a haza iránti szeretetet. De élesen és fényesen tartjuk fegyvereiket és tisztán a lelküket, hagyha majd az édes magyar haza szólit, talpon legyenek és mint a nép természetes vezetői megsokszorozzák erőiket. A beiktatás után vitéz Porubszky Andor széktartó a vitézek hőstetteit olvasta

fel, majd Kiss János ref. lelkész áldotta meg a telkeket hazafiságtól izzó szavakkal. Pákozdy Sándor a vármegye hatóságainak és közönségének nevében biztositotta jóakaratu támogatásáról a vitézeket, Kruppa Antal főjegyző pedig a község szeretetét tolmácsolta. Hadházy Imre képviselőtestületi tag inditványozta, hogy a diszközgyülés táviratilag fejezze ki hódolatát a Kormányzó előtt. Felszólalása után a jelenlevők hosszan ünnepelték a magyarok Nagyurát. Méltó befejezése volt a napnak a Vitézi Otthon javára rendezett diszhangverseny, amelynek padsorait zsufolásig megtöltötte a község magyarságának szine-java. Az estélyt a Vitézi Regős Kar »Hiszekegye« nyitotta meg. A nap jelentőségét Kiss János ref. lelkész méltatta, majd Lakatos Sándor szavalta Petőfi »Egy gondolat bánt engemet« c. költeményét. Szüts Gergely magyar hegedüszólója osztatlan sikert aratott. Szabó Gizike szavalatát is lelkes tetszés fogadta, meleg ünneplésben részesitette a közönség vitéz Kolosváryné, Voith Ilonka énekszámait, aki ragyogó csengésü hangján, magyar müdalokat adott elő. A minden száma után felzugó tomboló tapsvihart több ráadással köszönte meg. A Regős Kar elandalitó kuruc dalai után a müsort pom pás rendezésü élőkép zárta be.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Megjelenik a Vitézek Évkönyve.*

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltóságának, a Vitézi Rend főkapitányának jóváhagyásával és vitéz József királyi herceg Őfensége fővédősége alatt az idei karácsonyra megjelenik a Vitézek Évkönyvének első száma.

Régóta élt ez a gondolat. Mint valami kedves, régi családi ereklyét ugy gondoztuk, csiszoltuk, ékesitettük. A Kormányzó ur Őfőméltósága több mint másfélévvel ezelőtt kegyes volt megadni engedélyét az eszme megvalósitásához és mi — vártunk a megjelentetéssel. Ennek a halogatásnak két oka volt: Egyrészt ismertük azt a rettenetes harcot, amelyet ennek az agyonnyomoritott Csonkaországnak megmaradt magyarjai, köztük a Vitézi Rend tagjai is vivtak a mindennapi kenyérért és nem akartuk terhüket sulyosbitani azzal, hogy könyvvásárlással lépjünk eléjük. Másrészt jóhiszemü támogatók segitségével már annyiféle emléklapot, diszkönyvet dobtak piacra, hogy — mi visszahuzódtunk.

Most is mentegető szóval kezdjük. Az volt a célunk, hogy minden vitéz házának asztalán ott lehessen a diszes kiállitásu hatalmas kötet. Ezért szabjuk meg az árát oly szerényen, hogy minél többen megvehessék. Mégis arra kérjük a Vitézi Rend tagjait, hogy akinek nehezére esik, mondjon le róla. A viszonyok jobbrafordultával várja meg a későbbi évek kiadásait. Aki most megveszi, az mutassa meg annak, aki most nem szerezhette meg.

A könyv belsejét három részre osztjuk. Első részét a Vitézi Rend névsora alkotja. Minden vitéz neve és egykori csapatteste mellett ott szerepel kitüntetéseinek sorozata és vitézzé avatásának időpontja. Ezt később készitjük a várományos nevével és egyéb családi adatokkal. Ezt a részt azért tartjuk fontosnak, mert növeli a rend tagjai között fennálló összetartást. Ezt a részt Daróczy Zoltán geneologus szerkeszti.

A második részben szépirodalmat adunk: elbeszéléseket, verseket. Ezt a részt Pekár Gyula v. miniszter, a Petőfi Társaság elnöke állitja össze a keresztény nemzeti irányu legkiválóbb magyar iróknak erre a célra irt müveiből. Ezt a részt különös gonddal és nagy áldozattal ugy akarjuk megjelentetni, hogy ez a rész a Vitézek Évkönyvét mindenkor az igazi magyar irodalom és költészet gyöngyeinek gyüjteményévé tegye.

A harmadik részben belátogatunk a vitéz mindennapi életébe. Általános és időszerü közléseken kivül kérdéseket bolygatunk meg: hogyan müvelje a vitéz földjét, hogyan helyezkedjék el a mai társadalmi és gazdasági viszonyok között, stb. Mindezekre a válaszokat legkiválóbb tudósainkkal, iróinkkal, politikusainkkal adatjuk meg. Ezt a részt Rozványi Vilmos, kiváló irónk szerkeszti.

Az egész diszkiadásu hatalmas kötet ára tiz (10) pengő, azaz egyszázhuszonötezer papirkorona. Ezt az összeget, amely előfizetési ár, minden vitéz két vagy három részletben küldheti be.

Aki a »Vitézek Évkönyvére« igényt tart, az legkésőbb október 15-ig küldjön be négy pengőt (ötvenezer koronát). A fennmaradó hat pengőt (hetvenötezer koronát) egy vagy két részletben ráér a könyv szétküldéséig, karácsonyig megküldeni a következő cimre: »Vitézek Évkönyve« kiadóhivatala, Budapest, V., Honvéd-utca 10. Vagy befizetheti a Vitézek Évkönyve számlája javára a Nemzeti Hitelintézet főintézetének, vagy bármelyik fiókjának.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Magyar Ujság. A Szózat cimü keresztény napilap most Magyar Ujság néven ujra megjelenik Lázár József szerkesztésében. Amidőn ezen gerinces, magyar lap megjelenéséről hirt adunk, a magunk részéről örömmel üdvözöljük és kivánjuk, hogy kitüzött nemes céljai megvalósitásában az Isten áldása kisérje.

Uj mezőgazdasági szaklap. Budapesten »Georgicon« cimen uj mezőgazdasági szaklap indult meg, amely országosan és nemzetközi viszonylatban is kitünően megszervezett hirszolgálatával a magyar mezőgazdaság modern tájékoztatója akar lenni. Első száma, amelyet Mayer János földmivelésügyi miniszter »A gazda, mint üzletember« cimü programszerü cikke vezet be, igen bőséges és sokoldalu tartalmával felöleli az agrárpolitikai, agrárkereskedelmi, többtermelési, üzemtechnikai, agrárpénzügyi kérdések valamennyi vonatkozását és sok tekintetben merőben ujszerü tájékoztatásokkal szolgál. A »Georgicon« évi előfizetési ára 300.000 korona és megrendelhető a »Georgicon« kiadóhivatalában, Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Mi történt bel- és külföldön

Vass József helyettes miniszterelnök Mussolini olasz miniszterelnöknek az ellene elkövetett és meghiusult merénylet alkalmából a magyar kormány nevében üdvözlő táviratot küldött, melyre Mussolini a következő táviratban válaszolt: »Kérem Excellenciádat, fogadja legőszintébb köszönetemet ama figyelmes üdvözletért, amelyet a magyar királyi kormány nevében nekem küldeni sziveskedett.«

Vass József miniszterelnök-helyettes kihallgatáson fogadta a nála tisztelgő Mr. Alent, a liverpooli kereskedelmi kamara elnökét és az angol alsóház tagját, aki európai tanulmányutja során Budapestre érkezett.

Colijn hollandi miniszterelnök Kuyper Katalinnal Klebelsberg kultuszminiszter kiséretében Debrecenbe ellátogatott, ahol megtekintette a város nevezetességeit és résztvett a református templomban rendezett vallásos ünnepélyen, melyen »A kálvinizmus és politika« cimen nagyhatásu előadást tartott.

A salgótarjáni munkásság kimondotta elszakadását a szociáldemokrata szervezetektől és egyuttal megalakitását egy független gazdasági szervezetnek, mely kivül áll a napi politikán. Ezáltal a határozat által mintegy 5000 munkás vált ki a szociáldemokrata pártból.

A thoiry-i találkozás. A genfi népszövetségi tanácskozások során szükségesnek mutatkozott, hogy a német és a francia kormány képviselői tisztázzák egymás között a függőben levő kérdéseket és bizonyos megállapodásokat létesitsenek. Ezért a két kormány külügyminisztere, Briand és Stresemann, szeptember 17-én teljesen bizalmas jellegü tanácskozást tartottak Genf környékén egy kicsiny francia nyaralóvároskában, Thoiryban. A tanácskozás teljesen bizalmas jellegü volt. A tárgyaláson Briand francia és Stresemann német külügyminiszteren kivül csak egy tolmács volt jelen. A tanácskozás fontos megállapodásokra vezetett, melyeket azonban egyelőre titkolnak. Eddig csak annyi szivárgott ki ezekből a tanácskozásokról, hogy a németek két főkövetelését és pedig a megszállott területek mielőbbi kiüritését és a békeszerződések értelmében a Saar-vidék-

* E könyv hivatalos adatait a Vitézi Rend bocsájtotta rendelkezésre. Bár e mü megjelenését az Országos Vitézi Szék ily értelemben támogatta, a nehéz gazdasági és megélhetési viszonyok miatt mégis figyelmezteti az összes vitézeket, hogy e könyvet csak az vegye meg, kinek felesleges pénze van.

nek 1935-ben rendezendő népszavazása előtt a vitás terület kiürítését Briand elfogadta. Ennek ellenében német részről erőteljes pénzügyi támogatást helyeztek kilátásba, melynek segitségével remélhető a francia pénzügyi helyzet megszilárditása. A németek ugyanis hozzájárulnak ahhoz, hogy Franciaország pénzpiacra vihesse a Németország jóvátételi számlájára kiadott német kötelezvényeket. Ezekről a kérdésekről francia és német szakértők fognak Berlinben a jövő hónapban tárgyalni és ezeken a tárgyalásokon véglegesitik a most megkötött megállapodásokat.

Floridai orkán. Mult szombaton az Amerikai Egyesült Államok déli részén levő floridai félszigeten iszonyu orkán vonult végig. A vihar kétezer házat rombadöntött és több, mint nyolcszáz ember halt meg a vihar következtében. Florida félsziget északi partján elpusztult a föld szinéről Miami és Palmbeach, az amerikaiak két kedvenc nyaralóvárosa, amiket a tengerpartot hatvan kilométer hosszuságban elpusztitó orkán elsöpört. Az elpusztitott területekről érkező hirek alapján még mindig nem lehet világos képet szerezni arról, hogy mekkora a kár és mekkora az áldozatok végleges száma. Az utak tele vannak menekültekkel és az elpusztitott területeken gonosztevők fosztogatási kisérleteket követtek el, amit a rendőrök iparkodnak megakadályozni. A hatóságok az egész területen ostromállapotot hirdettek ki.

A hannoveri tifuszjárvány. Hannoverben eddig ismeretlen okból megmagyarázhatatlan tifuszjárvány tört ki, mely már a hatóságok és az orvosok minden erőfeszitése dacára hetek óta tart. Eddig 1704 tifuszmegbetegedés történt; a tifuszban elhaltak száma pedig 79-re emelkedett.

Olasz-román szerződés. Mult hét végén Rómában járt Avarescu román miniszterelnök és ez alkalommal aláirták az olasz-román szerződést. Ebben a szerződésben a két állam kormánya biztositja egymást támogatásáról és barátságáról; Bukarestben azonban rossz néven vették azt, hogy a most megkötött szerződésben egy szóval sem történt említés Besszarábiáról, hanem csak a szerződés megkötése után intézett a két miniszterelnök levelet egymáshoz, melyben kijelentik, hogy Besszarábia kérdéséről csak később fognak, alkalmasabb időben tárgyalni. Lehetségesnek tartják, hogy a szerződés közzététele maga után vonja az Avarescu kormány bukását, miután a külügyminiszter máris lemondott.

IRODALOM.

A világháború hőseinek emlékét megörökitő törvény története.

Irta: **vitéz dr. Rákosi György,** vkt. ezredes.

(Folytatás és vége.)

...»Csak tudatni akarom Veled, hogy tegnap Legfelsőbb megbizásból irtam Tisza István gróf, miniszterelnöknek, hogy ezt a kérdést a koronázásig teljesen rendezze. Nem tudom eléggé hangsulyozni Neked, hogy milyen örömet okozott ez nekem, mert az idea tényleg pompás. Rögtön elmondottam azt Ő Felségének, a Királynénak, aki lelkesen karolta fel az ügyet s azonnal beszélt e tárgyban Ő Felségével, a Királlyal. Ő Felségének is nagyon tetszett ez az eszme, ugy hogy a helyszinén azonnal Legfelsőbb megbizást nyertem, hogy ezt az ügyet Tisza gróffal rendezzem.

Természetesen nem tudom, hogy a parlamenti technikai nehézségek nem hátráltatják-e a kérdés sürgős megoldását, azonban nem hiszem, mert ez esetben Ő Felsége határozott kivánságáról van szó.

Mindenesetre megirhatod ismerősödnek, hogy a dolgot kedvező mederbe tereltem, s hogy nagyrabecsüléssel vagyok személye iránt, nemcsak fényes ideájáért, hanem azért a nemes és önzetlen formáért, amelyet választott hazafias lelkesedéséből fakadó eszméjének megvalósitására. Szerény kérelmét figyelembe vettem s Ő Felségeiknek csak azt jelentettem, hogy az értelmi szerző az egyik hadtest magyar vezérkari főnöke. Levelének részleteit Ő Felségének, a királynénak is felolvastam, engedelmet kell kérni azonban, mert a levél eredetijét gróf Tisza Istvánnak is közvetlen elküldöttem. Remélem azonban, mielőbb visszaküldhetem...«

1917. év elején az Abele-hadtestben szolgáló Bárczay tartalékos honvédhuszárszázados, volt országgyülési képviselő, Budapestre ment szabadságra. Ez alkalommal báró Abele felkérte, hogy keresse fel gróf Tisza István miniszterelnök urat, tegyen említést a már 1915-ben elküldött válasznélküli leveléről, érdeklődjék annak sorsáról s kérjen rá választ.

Bárczay pontosan eljárt a miniszterelnöknél s ennek eredményeképen báró Abele Ferenc gróf Tisza Istvántól az alábbi válaszlevelet kapta:

»Igen tisztelt Őrnagy Ur! Bárczay huszárszázados helyesen teljesitette megbizását, én pedig csak a rendkivüli államügyekből következő elfoglaltságommal tudom menteni azt a körülményt, hogy 1915 julius 19-én kelt levelére mindezideig még nem adtam közvetlen választ.

Hogy remek kezdeményezése nem maradt eredménytelen, azt megtudhatja az időközben szentesitett törvénycikkből, amely kötelezővé teszi az elesett hősök megörökitésére minden községben felállitandó emlékmüvek és emléktáblák létesitését és én csak őszinte köszönetemet fejezhetem ki aziránt, hogy a kormány figyelmét erre a kegyeletes gondolatra felhivta.

Őszinte nagyrabecsüléssel, leköteleztje Tisza s. k.«

Ime, az eszme diadalra jutott, a kegyeletes törvény megszületett.

*

Az 1917. évi VIII. törvénycikk a most duló világháboruban a hazáért küzdő hősök emlékének megörökitéséről szól. Szövege a következő:

1. §. Mindazok, akik a most duló háboruban a hadrakelt sereg kötelékében hiven teljesitették kötelességeiket, a nemzet osztatlan, hálás elismerésére váltak érdemessé. Őrizze meg a késő utókor hálás kegyelettel azok áldott emlékezetét, akik életükkel adóztak a veszélyben forgó haza védelmében.

2. §. Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökiti meg mindazoknak nevét, akik lakói közül a most duló háboruban a hazáért életüket áldozzák fel.

A részletes szabályokat a belügyminiszter rendelettel állapitja meg.

3. §. Ezt a törvényt a belügyminiszter hajtja végre.

*

Immár kerek 10 év mult el az eszme megszületése óta, egy lelkes magyar vezérkari tiszt vetette fel a gondolatot; a nemzeti hála és áldozatkészség fáklyája lángralobban s a vérrel áztatott ezeréves Csonka Magyar Haza világháboruban elesett hős fiai emlékét ma többnyire babér övezi.

Pályázatok.

Egy *irodatiszti állás a borsodmegyei Erzsébet közkórháznál.*

Fizetés: Egyelőre a XI. fizetési osztály 3. fokozatának az 5000—M. E. 1924. számu kormányrendelettel megállapitott összegei. **A pályázati kérvényeket legkésőbb folyó évi október hó 8-ig Borsod, Gömör és Kishont** k. e. e. vármegyék alispánjához kell benyujtani és csatolni kell hozzá: 1. a 4 középiskola sikeres elvégzését igazoló iskolai bizonyitványt; 2. rövid életleirás, ennek keretén belül, a háboru alatt teljesitett szolgálat rövid leirása; 3. az u. n. »tanácskormány« alatt tanusitott magatartást igazoló bizonyitványt; 4. az igényjogosultsági igazolványt; 5. egy névaláirással ellátott nyilatkozatot, melyben a pályázó becsületszavára kijelenti, hogy szabadkőmüves társaságnak nem tagja és kórházi közszolgálatának ideje alatt ilyen társulásban részt nem vesz. Az igazolványos altiszteknek 3 havi próbaszolgálatot kell teljesiteniök. Azok, kik némi számadási jártassággot vagy kórházi hivatali szakgyakorlatot tudnak igazolni, előnyben részesülnek. (60.365/17. sz. 1926. augusztus 31.)

Nemzetes asszonyoknak.

Két asszony.

Irta: **Centifolia.**

(Folytatás és vége.)

— Dehogy tagadom! Van bizony baj elég. De nem volna-e még több, ha ennyire sem igyekeznék legyőzni azokat?!

— Az ember csak ne akarjon lehetetlent! Ne akarjon Isten bölcsességével birni. Nincs tökéletes ember a földön és nincs tökéletesen szép élet sem, csak olyan, amilyet magunk számára kicsikarhatunk.

— Nos és ha tudja ezt, rá kell jönnie arra is, hogy egy csomó dolog mégis csak tőlünk függ. Hogy az a valami, amit léleknek nevezünk, az folyton a tökéletesedés felé hajt minket. S aki megáll ott, ahol feleszmélt lelki értékére és nem iparkodik több szépséggel gazdagitani azt, az a féregnél hitványabb Isten szemében.

— Miért legyek én tökéletesebb, mint más? Hogy kinozhasson a nálam tökéletlenebb ember?

— Hogy érti ezt?

— A zongorista, aki müvész akar lenni és egész nap üti a billentyüket; az operaénekesnő, aki reggeltől estig sivalkodik; a hegedüs, aki a lábával is toppant a cincogása mellé, mindez a maga idegeit nyugton hagyja?

— Lássa, nincs velük bajom. El vagyok foglalva munkával. Nem érek rá hallgatódzni, hogy van-e nyitva valahol ablak, mely mögött valamely törekvő lélek fárad, hogy előbbre jusson.

— Eszerint a délutáni álma is nyugodt?

— Nincs délutáni álmom. Olyan időben varrogatni szoktam. Akkor odafordul ablakomra a nap s le kell huznom a vászonredőnyöket. Akkor sem vagyok álmos. Ülök csöndben, öltögetek és gondolkodom.

— Ilyenkor alszik az ura, ugy-e?

— Igen. Ilyenkor csöndes a mi hajlékunk. Alusznak a kertben a kertben a virágok is, csak illatuk száll nyugtalanul, hogy a világürt betöltse. És az én lelkemet.

— Tehát ezek az órák kedves szomszédasszonyom életében a csöndes megelégedés órái?

— Mondjuk ugy.

— Varrótüvel a kezében?

— Néha, bizony elég gyakran.

— És hát édesem, mikor fog már megokosodni és pihenni is?

— Az örök pihenőn.

Neveljük a falu leendő vezetőit.*

Irta: **Kozma Imre.**

A magyar falu 1848 óta elért szép fejlődését főképen annak köszönheti, hogy a községi és a közélet vezetői nagy részben arra való emberek voltak. A józan magyar nép belátta, hogy birónak, községi pénztárosnak vagy bármi más bizalmi állásban lévő embernek csak olyant lehet megválasztani, aki ismeri a fegyelmet, aki maga megtartja a felsőbbség parancsait és kellő erővel bir, hogy ezt másokkal is megtartassa. Az ilyen szerep betöltésére külön nevelődni kell és csak ritka eset, hogy kellő előkészület hiányában, zökkenés nélkül beletalálja magát valaki közéleti szerepbe.

A régi időkben a katonáskodás fontos nemzetnevelő hivatást töltött be. A tüzesvérü magyar fiatalság a katonáéknál tanulta meg az engedelmességet és az önfegyelmezést. A katonai fegyelemmel három évig vezetett kaszárnyai társasélet nevelő hatása kifejlesztette minden ifjuban az önbizalmat, az önbecsülést, a bajtársiasságot, a kitüzött cél felé akadályt nem ismerő törekvést, a fegyelmet, a pontosságot. Megtanultak együtt türni, együtt szenvedni és együtt örülni. Szóval a falu kevés iskolát végzett fia a katonáéknál kijárta az élet iskoláját s az pótolta az iskolázottság hiányát. Trianon, mint oly sok más érdemes magyar ügyet, ugy a katonaságban rejlő nevelő erőt is kitépte gyökerestől, hogy fajtánk talpraállitását ezzel is akadályozza.

A többezeréves magyar őserő azonban e téren épugy megtalálja a kivezető utat, mint másutt. Az országban egyre-másra alakulnak a levente egyesületek, melyek községekként egybegyüjtik a fiatalságot, hogy acélos izmokkal, szemnek kedves, léleknek üdvös tornagyakorlatokkal neveljék a deli magyar legényeket igaz magyar férfiakká. Hasznos ismereteket szerez, rendet, önfegyelmezést tanul a magyar ifju a levente egyesületben. Megtanul engedelmeskedni és parancsolni egyaránt. Lelke beidegződik a társadalmi élet rendjébe, mert hiszen az egyesületi élet a jogokkal és kötelességekkel kicsinyitett formájában a társadalmi élet maga. Ha a levente egyesület kellően előkészíti ifjainkat a társadalmi életre, akkor nyugodtan nézhetünk a magyar falu továbbfejlődése elé, mert a régi katonaviselt vezetőemberek után jönnek ujak, akik épugy megtanulták a fegyelmet és önfegyelmezést, a bajtársiasságot, a közügyekért való önfeláldozó fáradozást, mint a régiek.

A levente egyesületben a mostani vezetőemberek előtt nő, fejlődik a falu fiatalsága. A vezetőknek alkalmuk nyilik arra, hogy napról-napra figyeljék; a fiatalok közül kiben, mi lakik? Kit hogyan lehet most és majdan bekapcsolni a közügyek szolgálatába? Ugyanigy módjukban áll a vezetőembereknek irányitani az ifjuság fejlődését, bevezetni őket a helyi közügyek szeretetébe és szolgálatába.

Kiszámithatatlan fontosságu szerep az, amit a levente egyesület tölt. Nélkülözhetetlen minden fejlődni akaró községben, ép azért alakult meg országszerte a legkisebb faluban is.

A Faluszövetség szervezkedésével egy táborba gyüjtötte már a falvak vezetőit. Most a fiatalságon a sor az egyesülésre. Ha a falu érdemes vezetői támogatják a mozgalmat, a magyar nép erkölcsi és anyagi érdekeinek szolgálatában, elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak.

Csak a falu vezetőin mulik minden és akik más téren megfeleltek hivatásuknak, tegyék meg a magukét ebben is.

* »Faluszövetség Tudósitója«.

SZEMLE.

Katonai zsebkönyv. A m. kir. honvédelmi miniszter ur által engedélyezett katonai zsebkönyv jelenik meg vitéz Széchy (Strilich) Imre őrnagy és vitéz Oszlányi Kornél százados Ludovika akadémiai tanárok szerkesztésében. Ez a minden katona, katonaviselt ember és érdeklődő számára nélkülözhetetlen adatokat tartalmazó könyv, a régi Schmidt-féle »Taktisches Handbuch«-hoz hasonló, kemény vászonkötésben, ötszáz oldal terjedelemben hagyja el a sajtót. Ára 90.000 korona lesz azoknak, akik azt előre megrendelik. Akiknek nem áll módjukban az »Uj szabályzatok« tömkelegében buvárkodni, viszont hadseregünk fejlődését figyelemmel kisérik, nagy örömmel kell hogy fogadják ezt a hézagpótló munkát. Tartalmazni fogja: a harcászati szabályzatban előforduló összes fogalmak, elnevezések lexikonszerü magyarázatát, a harcászati szabályzat kivonatát vázlatokkal, az egyes fegyvernemek gyakorlati szabályzatának kivonatát, hadseregek szervezési adatait, a m. kir. honvédség, csendörség stb. szervezetét. A Vitézi Rend, a Ludovika Akadémia, az Altisztképző Intézet tagozását, a reáliskolai nevelőintézetekről szükséges tudnivalókat, német-magyar katonai szótárt, katonai naptárt, rendjeleket, öl-

tözködést, példákat, csapatjelzést és sok más érdekes tudnivalót. A könyv ára két részletben is törleszthető. Előjegyezni lehet levelezőlapon »Katonai Zsebkönyv« szerkesztősége, Budapest, Ludovika Akadémián. Sokan érdeklődtek nálunk már hasonló kérdések után, most ezen munka minden ilyen kérdésre pontos választ ad.

Nép és kultura. Ilyen cimmel jelent meg a délpestvármegyei Vitézi Székkapitányság kiadásában Kecskeméten vitéz Szabó István m. kir. segédtanfelügyelő kitünő könyve az analfabetizmus és a magyar népnevelés nagy problémájáról. Ez a mü, amely annak idején az »Uj Nemzedék« pályázatán az első helyen dicséretet nyert, most 148 oldalon 40 ezer koronáért kapható a szerzőnél (Kecskemét, Tanfelügyelőség). Mindenkinek, aki a magyar jövő nagy problémái iránt érdeklődik, melegen ajánlhatjuk, hogy e könyvet megrendelje és a maga részéről is hozzájáruljon ahhoz, hogy ez a kérdés megoldódjék.

SPORT.

Nagyszabásu leventeverseny a déli végeken. Baranya vármegyének székhelyén, a Mecsek lábánál fekvő Pécsett, ez év szeptember hó 5-én, a megye összes levente csapatai, számszerint mintegy 8000 ifju, leventeversenyt tartottak, hogy a jobb és fegyelmezettebb csapatok fölényüket megmutassák és jól megérdemelt dijaikat büszke önérzettel a falujukba magukkal vigyék. Külön vonatok hozták a részben egyformán öltözött csapatokat, lovas bandériumokat, leánycsapatokat, ugy hogy hatalmas táborrá alakult a pécsi nagy katonai gyakorlótér, hol felsorakozva, zászlók alatt az ünnepélyes tábori misével kezdődtek meg a versenyek. Délelőtt az atlétikai versenyek tartattak meg. Délután diszfelvonulás, mely egy és fél óráig tartott s utána a csapatgyakorlatok mutattattak be. A versenyeket végignézte vitéz József Ferenc dr. kir. herceg és Anna kir. hercegasszony és vitéz Albrecht kir. herceg is. A dijakat a versenyek befejezése után Anna kir. hercegasszony személyesen osztotta ki kézszoritás kiséretében. Miután a megyében a levente ügynek legbuzgóbb támogatói és oktatói a megyebeli vitézek, ezért Baranya vármegye Vitézi Széke egy dijat ajánlott fel (egy eke felszereléssel) azon vitéz leventeoktató részére, kinek legjobban fegyelmezett és kiképzett csapata van. Ezen dijat vitéz Lovass Péter pécsváradi lakos, leventeoktató nyerte meg.

Magyar-német atlétikai verseny. A magyar atléták ujabb, nagy dicsőséget szereztek a magyar névnek. Budapest-Berlin atlétikai mérkőzés eredménye: Budapest 62 pont, Berlin 35 pont. Eredmények: 1500 m-es sikfutás: 1. Böcher (Berlin), 2. Szerb (Budapest). Távolugrás: 1. Püspöki 704 cm, 2. Somfay 700 cm, 3. Lepkke 674 cm. 100 m-es sikfutás: 1. Hajdu, 2. Fluck. Diszkoszvetés: 1. Marvalits (Budapest) 45.35 m, 2. Toldi 43.60 m. 400 méteres sikfutás: 1. Schmidt (Berlin), 2. Steinmetz (Budapest). Magasugrás: 1. Késmárky és Udvardy 184 cm. Gátfutás: 1. Trossbach (Berlin), 2. Kasten (Berlin), 3. Püspöky, 4. Somfay. 5000 méteres sikfutás: 1. Grosz (Budapest), 2. Rätze (Berlin). 800 méteres sikfutás: 1. Böcher (Berlin), 2. Barsi. Sulydobás: 1. Darányi 14.70 m, 2. Eördögh 13.61 m. 4-szer 100 m-es staféta: 1. Budapest: Rózsahegyi, Hajdu, Vida, Fluck 42.1 mp, 2. HBerlin.

Rövid hirek. A magyar válogatott labdarugócsapat negyvenezer néző előtt 3:2 arányban legyőzte az osztrákokat. — Egerben 800 méteres uszásban Halassy és Fehér II. 11 p 37.6 mp-es idővel győztek holtversenyben. 50 m-es gyorsuszásban Bárány 27.8 mp-es, 100 m-es hátuszásban Bitskey II. 1.17.2 p-es idővel uszott.

A „Szerencsi Hadirokkantak, Özvegyek és Árvák Egyesülete" szept. 5-én jól sikerült zászlószentelési ünnepélyt rendezett. (x) Dr. Schauer Gáborné zászlóanya.

(B. M. Szarvas, felvétele.)

Munkatársak, olvasók figyelmébe!

Tisztelettel közöljük az összes vitézi szervek, becses munkatársaink és olvasóinkkal, hogy lapunk anyagát minden hétfőn délben állitjuk össze s adjuk nyomdába. Elkésett, de sürgősnek jelzett hivatalos közleményeket igy csak akkor tudjuk még elhelyezni, ha legkésőbb kedden délig megkapjuk.

Időnyerés és egyszerüség céljából tehát ujólag kérjük a **vitézi szerveket,** hogy szolgálati ut helyett a **hivatalos közleményeket közvetlen** és **külön boritékban** az alábbi cimre küldjék: »Vitézek és Gazdák Lapja« Budapest, Királyi vár, Vitézi Rend.

Munkatársainkat és olvasóinkat tisztelettel kérjük, hogy a kéziratokat, leveleket, stb.: »Vitézek és Gazdák Lapja« szerkesztőség, Budapest, IV., Városház-utca 10. sz. alá küldjék. Kéziratoknál sziveskedjenek csak a papir egyik oldalára irni. **Olvasható szöveg és névaláirás** megkönnyiti a munkát s megszünteti a tévedéseket. **Szerkesztőség.**

Szerkesztői üzenetek.

Vitéz Dudás Pál (3796). Bár a szerkesztőség olvasóinak kérését mindig készséggel teljesiti, ez esetben mégis azt kell mondanunk, hogy ilyen ügyekben eljárni nincs módunkban. Irjon az illető minisztériumba megint egy ajánlott levelet, vagy várjon türelemmel, hiszen ott is sok dolog van. Az aranykönyv ügyében irjon erélyes levelet e cimre: »Magyar Hősök Pantheonja« szerkesztőségének Budapest, I. ker., Krisztina-tér 8. — **Vitéz Nagy József.** Sipos Gy. tábornok lakik: Budapest, Ludovika Akadémia. Vécsey Béla százados: Győr, utászszázlóalj. Előfizetők és naptármegrendelők gyüjtéséért fogadja hazafias köszönetünket. — **vitéz Sike Mihály.** Levelét átadtuk a V. R. gazdasági hivatalának. Ott elintézik. — **vitéz Mosonyujvári Conrád.** Felszerelt kérvényét személyesen hozza fel a Kormányzó Ur katonai irodájába (Királyi vár). Többire vonatkozólag ott kap felvilágositást. — **vitéz Székely Károly és vitéz Hajós Gábor.** Sajnos, ezen kérdésekre felvilágositást adni nincs módunkban. Tessék a sorsjegyen feltüntetett sorsjátékintézőséghez fordulni. — **Demeter Ferenc.** Válaszoltunk. — **vitéz** Gyarmaty Gyula. Legnagyobb sajnálatunkra ilyen ügyekben való utánjárásra nem vállalkozhatunk. Tessék az ilyet magánismerősre bizni. Sok időt kiván és a mi időnk erősen igénybe van véve. Ehhez nagyobb személyzet kellene. — **vitéz Hevesi Péter.** A borpiacot közöljük. A másik kivánság teljesitése, sajnos, ezidőszerint még nem áll módunkban. A környékbeli vásárok idejét ott ugyis tudják. Hogy a vásár megtartatik-e, vagy sem, azt a helybeli községben tudják. De az egész országra szóló adatok beszerzése igen nagy készületet igényel.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Kevés István, Hatvan: 20.000 K, 1926 nov. 15*. — vitéz Szirma József, Dunakeszi: 52.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Balázs József B., Geszt: 96.000 K, 1927 febr. 1. — Fischer János, Demecser: 50.000 K, 1927 márc. 15, 1000 K hijján. — vitéz Nagy István, Budapest: 30.000 K, 1926 dec. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Gáspár Gyula, Pozva: Előfizetése 1926 szept. 1-én járt le. — vitéz Bajnok Mihály, Somogyfajsz: 48.000 K, 1928 dec. 31. — vitéz Kiss Ottó, Csór: 100.000 K, 1927 okt. 15. — vitéz Falusy Jenő, Székesfehérvár: 50.000 K, 1927 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — — tunyogi Szücs Kálmán, Zalaeger-32.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Mátrai István, Székesfehérvár: 80.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Taliga István, Barabásszeg: 30.000 K, febr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Papp Mihály, Balatonlelle: 100.000 K, 1927 máj. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Jávor Nándor, Székesfehérvár: 100.000 K, 1927 nov. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Orbányos Mihály, Somogyaszaló: 96.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz Hosszu János, HLibickozma: 96.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz György Sándor, Somogysárd: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Ország József, Alap: 96.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Kond János, Kán: 22.500 K, 1927 márc. 15, 2500 K tulfizetéssel. — vitéz Fülöp Ferenc, Damonya: 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Bölcs Ferenc, Horvátzsidány: 96.000 K, 1927 szept. 1. — vitéz Szalay István, Acsalag: 96.000 K, 1927 okt. 15. — vitéz Tóth János, Acsalag: 96.000 K, 1927 okt. 15. — vitéz Tóth Zsámboki János, Kiskőrös: 46.000 K, 1927 ápr. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kiss János, Solt: 96.000 K, 1927 okt. 1. — vitéz Tolnai Márton, Baja: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Bodrogi Tamás, Baja: Uj előfizető szerzésért hálás köszönet.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

VITÉZ
Lászlófi (Line) Albert
SZÜCSMESTER
Budapest, VIII., József-körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrme festést, kikészitést, alakitást jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Vitézek figyelmébe!
Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89
Szolidan szabott árak. Saját mühely. Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

A Vitézi Rend tagjaihoz!
A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél
előnyösebben és könnyebben
esetleg
6 havi részletre
szerezze be.
Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a
Vitézi Rend tagjai
közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra** stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez
dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

A
Vitézek Naptára
1927. évre
Gazdag tartalommal, hasznos gazdasági, ipari és kereskedelmi tudnivalókkal fog megjelenni.
Vitézek és vitézi folyamodók asztalán csak a **„Vitézek Naptára"**-nak szabad helyet foglalni.
Hasznos, tartalmas és olcsó lesz.

Olvasóink figyelmébe!

Hazafias kötelességet teljesit, aki lapunk terjesztését elősegiti és előfizetőket gyüjt.

◆

A vitézek rokonaik, ismerőseik, vitézjelöltek, leventék, községi olvasóköröknek ajánlják lapunkat.

◆

Minden vitéz szerezzen legalább három uj előfizetőt.

◆

A „Vitézek és Gazdák Lapja" a legolcsóbb keresztény hetilap.

◆

Minden vitéz, aki évi **5** előfizetőt szerez s az évi előfizetési dijat egyszerre beküldi, az **ingyen kapja a „Vitézek és Gazdák Lapja" 1927 évi naptárát.**

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra. Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: **dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM. Megjelenik 7400 példányban. 1926. NOVEMBER HÓ 7.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Emlékek, halottak, áldozatok, hervadás ünnepe.

Régi, szép szokás, hogy amikor a dér már kezdi lepni az őszi kertek fakuló pázsitját, kifosztjuk a kertet mi is, hogy az utolsó virágokkal kedveseink csendes sirját feldiszitsük.

Régi szokás, hogy ősz végén, amikor a természet is a hó és fagy halálába indul, a naptalan, sötét szomoruság időszaka előtt gyertyákat, mécseket gyujtunk szeretteink sirján, az emlékezés, a világosság, a szent tüz apró mécseit.

Csodálatos dolog az, hogy az ünnepek mint követik az ember életének egyes határköveit. A keresztelő, bérmálás, esküvő és temetés megható ünnepei jelzik az ember utját. Ugyanigy az évszakok változását, egy évnek életét is nyomon követik az év ünnepei. Karácsonykor a legsötétebb éjben, a téli halál idején születik a Megváltó, tavasz elején ünnepeljük a Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét. Husvét a feltámadás, a halálon való győzelem, a tavasz ünnepe, pünkösd az érés, a bekövetkezendő nyár, a kinyilt lélek bérmáló, erősitő napja, Péter Pál az aratás, Nagy Boldogasszony a betakaritás, végül Mindenszentek és Halottak napja a halottakról való visszaemlékezés, a virágoktól, a melegtől való bucsu szomoru és mégis felemelő ünnepe.

Mennyi mindent jelentenek ezek az ünnepek, mennyi szépség, mennyi emlék, titkos értelem és soha el nem muló érzés szimbólumai ezek! A munka szürke napjait megszinesitik, a jelentéktelent jelentékeny emlékezettel ruházzák fel, a lelkünket a mulandóság, a földi gondok prózai légköréből az örökkévalóság régióiba emelik fel.

A napi élet történésében nem árt olykor visszatekinteni és emlékezni. Visszatekintünk a saját életünkre, elvonulnak előttünk hozzátartozóink és elvonul a mult. Majd minden család áldozott a hazának vér- és emberáldozatot. Az elesett hősök sirjaira friss virágot szórunk és az ő önfeláldozásukból uj erőt meritünk, ittmaradottak.

Nyolc éve ilyenkor a letiport ország sirjára gonosz kezek sok-sok fehér őszirózsát dobtak. Nyolc éve ilyenkor a legnagyobb magyar férfi orvgyilkosok áldozata lett. Nyolc év után már tisztán áll előttünk a martir képe, aki a hazáért élt és akit a halottak ünnepén temettek bujva, titkon szinte, mialatt a pokol szellemei vad orgiát ültek. Az ő emléke jelképezi a nemzet vértanuinak, hőseinek emlékét, övele állt ennek a nemzetnek nagysága s övele döntötték a csufos októberi sárba.

S mennyi mindenre figyelmeztet minket ez az őszvégi, csatakos idő! Jöttek az ezredek, derék magyar harcosok ezrei vissza idegen országok frontjáról s mit találtak? Tudjuk még, mit találtunk. Mialatt kinn fogcsikorgatva állt a várta és állt a vonal, addig itt benn az országban gonosz kezek gyujtogattak és készitették elő az összeomlást. Belgrádi fegyverszünet, a köztársaság kikiáltása, Károlyi hiveinek nagyhangu szólamai és tehetetlen meghunyászkodása ellenséges tisztek előtt, sapkarózsák a sárban, üvöltő csőcselék, robogó teherautók az utakon.

A sapkarózsák lehullása, a megalázkodás után már csak egy lépés volt a csillagok letépése és a vörös szegfü uralma.

Október, november... Őszidő szomoru emlékei. Nem árt egy kissé visszagondolnunk azért, hogy soha többé azok a napok, azok a rettenetes órák és irtózatos hónapok vissza ne térjenek.

Ilyenkor hervadáskor az elmulás lehellete érinti orcánkat, az ajtónk előtt áll a halott tél. Ilyenkor gyujtsunk gyertyát és szedjük le az utolsó, megmaradt virágot. Diszitsük fel a sirokat és mélyedjünk el a mulandóság gondolatába. Gondoljunk arra, hogy aki ma fennen ragyog, holnap már talán földi hiuságnak látja minden dicsőségét.

A mulandóság mélységeibe elmerülve marad egy szál deszkánk, egy horgonyba kapaszkodunk és ez: a hitünk. A mulandóságon át felemelkedünk ujra egy tisztább, magasabb, egy csodálatos légkörbe, az örökkévalóság szférájába. Mert ha minden mulandó is, bizonyos, hogy minden örökkévaló. A lesujtott, a meggyötört nem szenved örökké, megéri egyszer a feltámadást és akkor mosolyogni fog már szenvedésein.

Ha virágot hordunk, hordjuk szeretteinknek, akik azt megérdemelték. Ha gyertyát gyujtunk, gyujtsuk magunknak, akik remélünk. Nem hiába omlott annyi vér, nem hiába annyi áldozat. De hiába pöffeszkedik az, akit a galádság fölénk emelt, mert bizonyos, hogy hamarosan néki is bealkonyodik.

Egy nép, amelynek fiai minden áldozatra képesek, egy nép, amelynek fiai megbecsülik, szivükben hordják szent eszmék áldozatainak emlékét, halottak napján is bizonyosak lehetnek az uj rügyfakadásban, téli fagyokon tul egy uj, csodálatos virágbontó tavaszban. Mert a sok letépett virág helyett egykor százannyi fog nekünk élőknek és a halhatatlan, magyar hazának nyilni!

Dr. Farkass Jenő.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ámen!

VITÉZI ÉLET.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság folyó évi október hóban a következő területeket itélte meg az O. V. Sz. részére vitézi telkek céljaira:

Tab, Somogy vm., 18 kat. hold és 1500 négyszögöl,

Komló, Baranya vm., 10 kat. hold,

Tarnaörs, Heves vm., egy házhely,

Kupa, Abauj-Torna vm., 27 kat. hold és 96 négyszögöl,

Zalaszentmihály, Zala vm., 15 kat. hold,

Pápakovácsi, Veszprém vm., 10 kat. hold,

Nagymákfa, Vas vm., 5 kat. hold és 1128 négyszögöl,

Csökmő, Bihar vm., 60 kat. hold.

Országos Vitézi Szék.

Telekátvétel.

Decs község határában (Tolnam.) az O. F. B. által megitélt 29 kat. hold 544 négyszögöl megváltásos vitézi telek, a rajta levő épületekkel együtt átvehető.

Jelentkezhetnek oly tehetősebb vitézek, akik a kellő anyagiakkal rendelkeznek.

A telek Decs községtől (vasut állomás) 6 km távolságra fekszik, talaja nem tul mélyrétegü, de jó termőerőben levő agyagos föld. Az egész terület sik. Megváltási ára kat. holdanként 658 pengő, nagysága: 39 kat. hold 544 négyszögöl.

A rajta levő épületek két csoportban vannak elhelyezve, de közvetlenül egymás mellett feküsznek.

A kisebb csoport mely áll: egy cselédlakásból, egy kb. 6 jószág részére szolgáló istállóból és egy gémeskutból (az épület fala: vertfal), megváltási ára: 2351 pengő, 60 fillér.

Az épületek másik csoportja szintén vertfalból készült, áll: egy 2 szoba, 1 konyha, 1 kamrából álló lakásból (az eddigi bérlő lakása volt), egy 6—8 jószág részére istálló, egy félszer és egy gémeskutból, — megváltási ára: 3140 pengő.

Fizetési feltételek:

Az egész telek megváltási ára tehát: 241,321.160 K, az összes épületek megváltási ára tehát: 68,685.000 K, vagyis összesen: 310,006.160 K., mely összeg 10 évi egyenlő részletben, minden év október hó 1-én, fizetendő, (illetve a szekszárdi járásbiróságnál letétbe helyezendő). A mindenkori tőkehátralék után 5 százalék kamat fizetendő. Az itélet értelmében az első részlet 1926. október 1-én esedékes.

Felszólitom azon vitézeket, kik ezen telekre igényt tartanak, hogy a telket előbb tekintsék meg (részletes utbaigazitást Tolna vármegye Vitézi Székkapitánya ad Szekszárdon) és igényüket irásban sürgősen jelentsék a 8. sz. Vitézi Törzsszék cimére (Budapest, I., Királyi vár), amelyhez csatoljanak egy, a vagyoni viszonyukat igazoló hatósági bizonyitványt.

1236—Tsz. 1926.

8. sz. Vitézi Törzsszék.

Adóbuza hivatalos ára.

Az adóbuza árát a pénzügyminiszter ur november hóra 350.000 koronában állapitotta meg.

Csongrád vármegye vitézeihez!

Csongrád vármegye Vitézi Széke vitézi napját 1926 november hó 14-én rendezi Szegeden. Ezen vitézi napon a vármegye állományába tartozó minden tiszti és legénységi vitéz, kivétel nélkül, megjelenni tartozik. Felvilágositásokat a járási hadnagy urak adnak.

Gyülekezés 1926 november hó 14-én reggel fél kilenc órakor Szegeden, a Honvéd-téren levő régi honvédlaktanyában, hol a Vitézi Szék irodája van. Pontosan 9 órakor felekezetek szerint a templomban istentisztelet.

10 órai kezdettel a városháza közgyülési termében vitézi összejövetel. 1 órakor közös ebéd. 3—5 óráig vitézi összejövetel. 5 óra után mindenki utazhat haza. Öltözet: vitézi diszruha, vagy ünneplő, összes kitüntetésekkel és vitézi jelvénnyel.

Székkapitány.

Kinek a kötelessége a vitézi telkek és emlékek ápolása?

A világháboru az európai nemzetek életében óriási változásokat okozott. Egyiknek sikereket hozott, a másiknak kárhozatot, de bárminő eredménnyel járt is, egyformán belenyult az emberek egyéni és családi életébe. A férfiakat a csatamezőkre, a nőket és gyermekeket pedig a nélkülözések mezőire szólitotta. Különösen velünk, magyarokkal, bánt kérlelhetetlenül. Tele van ez a küzdelem hősiességgel, dicsőséges önfeláldozással és sok megszivlelendő tanulsággal. Hálátlanság volna tőlünk, ha megfeledkeznénk azokról, akik ezeket a nehéz küzdelmeket végigharcolták és drága magyar vérük hullásával fenségessé avatták. Különösen az ifjuság figyelmét tereljük ebbe az irányba, mert itt-ott már mulasztások észlelhetők. Ki hinné, hogy a béke nyolcadik esztendejében száz hadiárva elemi és középiskolás növendékemnek a hetven százaléka csak annyit tudott édesapjáról, hogy hősi halált halt. Semmi többet, a dicsőséges küzdelmeket, a virtusos harcokat elnyelte a nyolc esztendő. Hogyan lehetséges az, hogy a nagyanyák és az édesanyák nem mondanak igazán megtörtént meséket azokról a hős vitézekről, akik öt esztendőn keresztül viaskodtak a harcterek hétfejü sárkányával? Pedig a gyermekek szivesen hallgatnák és büszkék lennének arra, hogy a mesebeli harcos nem volt más, mint a tulajdon édesapjuk vagy nagyobbik édestestvérük. Hátha még valami tárgyi emlék: kulacs, puska, kard, átlőtt notesz, kitüntetés stb. akadna a háznál, amit igen nagy becsben tartanának,

Felvétel az 1926. évi vitézi avatásról.

Schäffer A. felv., Budapest.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága megkóstolja a szüretelők izletes ebédjét Kecskeméten.

Merkado Gy. felv., Kecskemét.

mert onnan való, ahonnan a nagyanyó legkedvesebb unokája, a mese hőse, nem jött többé vissza. Kellenek ezek az elmesélt avagy megőrzött tárgyi emlékek, mert nélkülük ködbe vész maga a hősi áldozat személye is, aki pedig legalább annyit megérdemel, hogy a fia büszke legyen reá s nevét az utána következő nemzedéknek továbbadja.

Az iskolák és nevelőintézetek sokat tehetnek ebben a tekintetben. Nekik már az a feladatuk, hogy a családi vonatkozásu érdeklődést kitágitsák és az egész nemzetre átvigyék. Segitségükre lehet ebben a Hadimuzeumnak, az emlékszobroknak a megtekintése, a főbb háborus dátumok megismertetése. Minden iskolában márványtábla hirdesse a hősi halált halt növendékek, tanárok, tanitók nevét! Sietni kellene ezeknek a felállitásával, mert a nevek mindig nehezebben gyüjthetők össze. Az önképzőkörök idevágó munkálkodása sok szép eredménnyel kecsegtet. Szedjék össze, foglalják könyvbe a körükben felkutatott adatokat és történeteket. Tartsanak felolvasásokat, hirdessenek pályázatot, vitatkozzanak s meglátják, hogy kedvesebbnél kedvesebb jelenetek kerülnek felszinre. Intézetem önképzőkörében az egyik tizenhatesztendős diák igy szólt bátyja felolvasásához: »... nagyon köszönöm bátyámnak, hogy kezébe vette a hősi halottak emlékének az ápolását, hiszen a mi édesapánk is hősi halott volt, az ő emlékének is áldozok ezzel. Másik hozzászólás (12 esztendős): »... csak annyit akarok F. M. felolvasására megjegyezni, hogy mi itt majdnem mind hadiárvák vagyunk, a mi kötelességünk az emlékek ápolása és összegyüjtése, mert más ezt nem csinálhatja meg helyettünk.«

Az ifjuság mulasztása legtöbbször környezetének mulasztásával menthető. Bennünk kétségtelenül megvan a készség és lelkesedés a világháboru minden családi vonatkozásu emlékének a megbecsülésére, mert az a család és az az ifju, aki ezeket az emlékeket összegyüjti, féltett ereklyének tekinti, az bárhogyan nélkülöz is, hozzátartozója elvesztését nem tartja közönséges szerencsétlenségnek, csapásnak, hanem fenséges áldozatnak, amelynek dicsőségéből nemcsak reá, családjára, hanem késői utódjaikra is esik egy-egy sugár.

vitéz **Zsiray József.**

Vitézek a világháborúban

vitéz Palotás József.

Alig 20 éves ifju volt, amikor a világháboru kitört.

Pár napot töltött csak a 32. gyalogezrednél, amikor önként jelentkezett a repülőcsapatokhoz és a 28-ik tábori repülőszázadhoz került, amely bátor katonáiról, pilótáiról és megfigyelőiről már hires volt.

Gyönyörü, szép napsütéses délelőtt volt 1916 február 26-án, mikor Palotás felszállt gépjével, azzal a feladattal, hogy a Valona-völgyben állást foglaló olasz nehézütegekre irányzott belövéseket megfigyelje, az ütegek elhelyezésének környékéről fényképfelvételeket készitsen és esetleg bombákat hajitson le. Óvatosságból azonban parancsnoka Csilaghy szakaszvezetőnek is parancsot adott a felszállásra azon feladattal, hogy Palotás gépét fedezze az ellenséges repülőkkel szemben.

Az olasz állások felett sokszinü, gyürüs gránátfelhőcskék hullámzottak, amint Palotás 2400 méter magasságban átrepült a sziklás olasz terep felett.

Egyszerre csak az ég azurkékjéből különös zugó hangokat sodor feléje az ezüstszinü, mosolygó szellő és látja, hogy egy olasz Farman-gép sebesen közeleg s mivel Csilaghy 400 méterrel alacsonyabban repült mint ő, az olasz gép Csilaghyt támadta meg s őt mindinkább lefelé szoritotta.

Amikor ezt Palotás meglátta, siklórepüléssel villámgyorsan bajtársa segitségére siet s géppuskatüzzel ugy elárasztotta az olasz repülőt, hogy ez menekülni kénytelen. Csilaghyval együtt gépfegyvertüzzel mindaddig üldözték, mig le nem bukott az olasz láthatáron.

Palotásnak ez volt az első nagyobb sikere s a 28-ik repülőszázad büszke volt uj pilótájára.

Egy más alkalommal 100 kg bombával szállott fel azzal a feladattal, hogy a Cormons környékén levő erdőkben állást foglaló olasz ütegeket bombázza.

Nagy dolog volt ez, mert 500 méterre le kellett szállani az ütegek fölé s igy természetesen neki is számolnia kellett egy esetleges teli találattal. A bombázás szerencsésen sikerült, mert az olasz ütegeket váratlanul érte.

Hogy Palotás feladatát milyen jól teljesitette, mutatja az a körülmény, hogy egyszerre tiz olasz repülőgépet küldenek ellene. Palotás hirtelen 2000 méter magasságba szállt fel és ott várta be az olasz repülőgépek támadását. Ezek körül akarták fogni, de Palotás gépfegyverrel tüzelni kezdett s igy folyton harcolva, vonult vissza. Egy ellenséges gépet lelőtt. Az olasz golyók

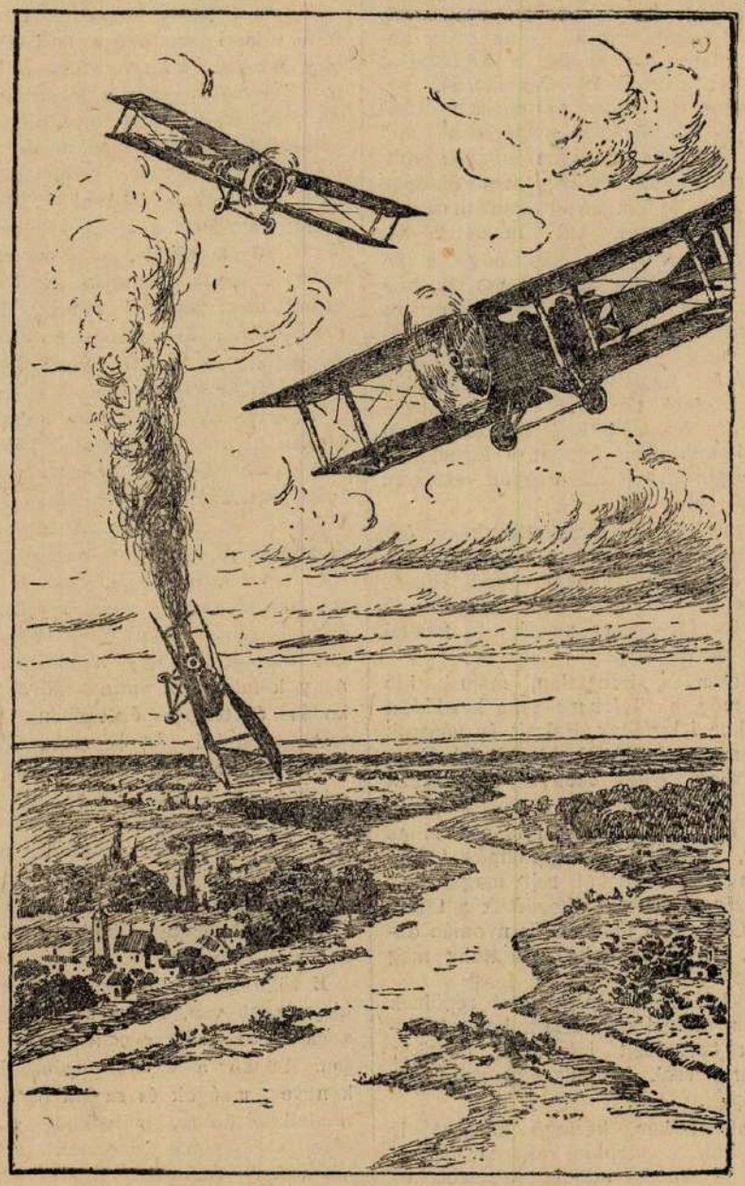

vitéz Palotás József légiharca.

az ő gépjét is annyira tönkretették, hogy annak motorja elromlott. Mikor ezt Palotás észrevette, meredek siklórepüléssel szerencsésen visszatért a repülőtérre. (Képünk ezt a jelenetet ábrázolja.)

Az olasz ütegek másnap otthagyták a cormonsi erdőt.

Palotásnak helyén volt a szive mindig, acélos magyar akarattal és dacos önérzettel végezte feladatát és nemcsak azt végezte, amit parancsoltak, de ha már felrepült, addig nem jött vissza, mig az ellenségnek minél több kárt nem okozott s amig a visszatérésre okvetlen szükség nem volt.

Ennek egy igen szép példáját szolgáltatta még ugyanezen a napon. Mihelyt a megsérült gépet kicserélte, ujra felszállt az olasz állások fölé. Ledobott egy-két bombát és mint aki ezt a napot jól végezte, vidáman repült hazafelé.

Amint a haragoskék tenger és a zöldesbarna karsztos hegyvidék mozaikszerü szinfoltjait a magasból nézi, egy kigyóalakban mozgó, fekete csikot vesz a távolban észre. Ez egy olasz vonat volt, amint Monfalcone felé haladt. Villámgyorsan a vonat fölé szállt 500 méter magasságig s a vonatot négyszer hosszában végigszórta géppuskatüzzel. Erre a vonat megállt és az olasz katonák parancsot kaptak a kiszállásra.

Ez az öntevékeny vállalkozása azt eredményezte, hogy az olasz erősités nem tudott idejében megérkezni, ami a mi csapatainkra igen előnyös volt.

A repülőcsapatok sok megörökitésre való vitézi tetteik közül azonban fényesen emelkedik ki 1917 május 26-ika.

Ezuttal arról volt szó, hogy a mi messzehordó ütegeink be akarták magukat lőni Cormons, Palmanova és Aquilea környékén állástfoglaló 35. és 38-as olasz ütegekre. A lövések megfigyelésére nagy távolságra kellett berepülni olasz területre és még hozzá négy óra hosszáig kellett a levegőben tartózkodni. Ezen feladat a legenyhébben megbirálva is egy nagyon veszélyes feladat volt.

Mikor Palotás észrevette, hogy önként vállalkozó erre a feladatra nem igen akad, nem sokat gondolkozott, hanem azt mondta: »Én megyek!« s Popovics főhadnagy megfigyelő tiszttel nyomban felszállt.

Szélcsendes, hangtalan, májusi idő volt; még a tüzérharc sem kezdődött el, mikor felszálltak. Falvak és városok apró, szines foltoknak tünnek fel. Friss tengerszag áradt szét a napfényben játszó levegőben.

Igy felülről nézve nem is sejtené az ember, hogy ez a szinpompás tájkép milyen veszedelmeket rejt magában.

Egyszerre csak megkezdődik a tüzérharc. Gomolygó füstkarikák nyomán dübörgő, dörgő hangok reszkettetik meg az eget.

Már két és félóra hosszat repülnek az olasz ütegállások felett, hogy tüzérségünk belövéseit irányitsák, amikor egyszerre csak feltünik egy angol repülőgép.

Eleinte lassan, keringő köröket ir le, mintha a távolból akarna tájékozódni. A körök mindig közelebb és közelebb érve, nagyobbodnak; az angol repülő is alig hisz a szemének: hisz ez vakmerőség igy berepülni az olasz területre!

Az angol repülő siklórepüléssel hirtelen megtámadja Palotás gépjét. Erre páratlanul izgalmas harc keletkezett a levegőben. Mint két vergődő szirti sas ujra és ujra egymásfölé repülnek. Szórják egymásra a géppuzkatüzet. A gépek fémlemezein ugy kopognak a golyók, mint a jégszemek zivataros jégesőben. Ebben a titáni küzdelemben egyszerre az angol gép félrebillen, mindig jobban lefelé száll és siklórepüléssel leszállásra kényszerült. Palotás ujból győzött!

A győzelemnek azonban ára volt, gépje erősen megrongálódott, ő maga is sulyosan megsebesült, balkarja négy golyótól találva megbénult. Pár pillanatra elveszti az eszméletét, de csakhamar magához tér. Hirtelen átgondolja, ha most elhagyja magát, főhadnagyával együtt a biztos halálba zuhan.

Markoló erejét összeszedve, félkarral és törött kormányruddal (volant) siklórepüléssel gépét vonalaink mögé irányitja és egy sziklás terepen minden nagyobb baj nélkül földet ért, hol kimerülten, eszméletlenül hanyatlott gépjére.

Összesen 18 légiharcot vivott s egymaga öt olasz gépet lőtt le.

Jutalmul a bronz, kisezüst, nagyezüst és végül az arany vitézségi érmet kapta s a rendfokozat nélküli katonából főrepülőmester lett s a vitézi cimen kivül Csomád községben gróf Károlyi Károlyi László adományából 13 és fél kat. hold vitézi telket kapott.

Bár csak félkarral dolgozhat már az anyaföldből neki juttatott ugaron, de kihullott véreért a magyarok Istene áldja meg őt bő aratással.

IRODALOM.

Falusi népnevelés.

Irta: **Radnóti István.**

Pihen a kapa, kasza. A termőföld, mint valami szemfedővel borított halott ugy fekszik, mintha sohasem akarna megelevenedni. Vagy a fehér csillogású hó takarja el, vagy mozdulatlan némaságban huzódik meg a sáros, csatakos utak mellett. Pedig csak látszat az, hogy a föld a téli hónapok alatt élettelen, mert a kermény, fagyott rögök között, a hótakaró alatt most is folyik a munka. Az élet nem állhat meg, az élet mindig dolgozik érlel, táplál és mozog. A talaj sem nyugszik, a felvett vizet igyekszik megőrizni, raktározni, a talaj erjedése, a tápanyagok átalakitása fagymentes időben állandóan szünet nélkül folyik.

A gazdaembernek, ha szögre is akasztotta szerszámait, nem szabad a téli időben sem pihennie. Ahogy a föld a természet törvénye szerint pihenését arra használja fel, hogy a termés által kivitt tápanyagokat igyekszik pótolni, a növény által felvehető anyagokat átdolgozni, ugy a gazdának is nagy kötelességei vannak jövő gazdálkodása és termése érdekében.

A gazdasági élet sohasem áll meg, állandóan fejlődik, átalakul, uj ismereteket, uj találmányokat, uj eljárásokat dob a felszinre.

Ha nem akarunk elmaradni a világ folyásától, ha nem akarjuk azt, hogy a nagy gazdasági versenyben alulmaradjunk, akkor tanulnunk kell és többet kell tudnunk.

E több tudnivaló megszerzésének az ideje most van, mikor leginkább ráér a gazda arra, hogy olvasson és tanuljon. Ma már a legjobb gazdasági szakkönyvek, ujságok és szaklapok állanak rendelkezésünkre, melyekből a szükséges és hasznos ismeretekt, a mezőgazdasági tudomány ujabb eredményeit könnyen elsajátithatjuk.

A könyvön és az ujságon kivül az ismeretterjesztésnek egy általánosabb és nagyobb eredménnyel járó eszköze is van és ez az élő szó, a beszéd, az előadás. A holt betünél határozottabban lehet eredményeket elérni, ha a közvetlen beszéd formájában kapjuk és hallunk azokat a szavakat, melyekből tanulunk és okulunk. Ezen a télen a legtöbb községben megkezdődtek az iskolánkivüli ismeretterjesztő előadások az iskolánkivüli népmüvelési bizottságok rendezésében. Ezeken az előadásokon szóbakerül mindaz, ami a falusi embert érdekelheti, gazdálkodás, egészségügy, hazánk történelme, irodalma, müvészete stb. A faluszövetség fiókszövetségei a központ ellenőrzése és irányitása mellett külön is foglalkoznak gazdasági irányu népmüveléssel, rendszeres népmüvelési tanfolyamokat tartanak.

A mód és az alkalom meg van tehát arra, hogy olvasás és a faluban tartott előadások rendszeres látogatásával ismereteinket szaporitsuk. Csak tanulni és tudnivágyás égjen minden magyar ember szivében és akkor a könyvekben összegyüjtött sok ismeret nem lesz csak irott malaszt, az elhangzott tanulságos előadások szavai pedig süket füleknek fognak szólni.

Ha minden falusi gazda téli munkanélküli idejét igy használja fel, akkor a pihenő tél nem elveszett, hanem célszerü munkában eltöltött idő lesz. S ahogy a magyar természet sem pihen télen, hanem a tápanyagokat gyüjti és dogozza fel, a jövő termés érdekében ugy a magyar gazdának is a többtermelés és egyéni boldogulásához szükséges ismereteket a gazdálkodás téli, csendes idejében kell megszereznie.

Ólomkatonák.

Irta: **Molnár Endre.**

A szomszédból átszaladt hozzám a házmester.

— Tessék mán átjönni, — mondotta izgatottan, — a generális ur nagyon rosszul van. Alighanem a végét járja.

Átábolt m a kerten. A hajdani virágágyasok között magasan állott a hó. Nem volt, aki letapodja. Mert a generális ur már napok óta fel sem kelt az ágyból. Magárahagyva, elfeledve viaskodott utolsó és legnagyobb ellenségével. A halállal.

Mikor beléptem az ajtón, felemelte a fejét. A petroleum-lámpa sárgás, szegényes fénye éppen az arcába sütött. Megrettentem tőle. Nagyon megváltozott, mióta nem láttam. Kuszált ápoltan, fehér bajusza csüggedten hullott szájában, arcát pedig beborostázta a serkedő szakáll. Csak szeme volt a régi. Fényesen villant ki az arcát beárnyékoló mély ráncok közül.

— Köszönöm, hogy eljöttél, — suttogta alig hallhatóan. — Legalább nem halok meg egyedül.

— Dehogy hal meg, kedves bátyám, — próbáltam vigasztalni. — Verjük még együtt az ellenséget.

Szomoruan elmosolyodott.

— Nekem már el kell menni, — rándult keze a paplanon. — Öreg legény vagyok én már. Nincs rám szük ség.

Elfáradt, visszahanyatlott a párnára. Nem mozdult. Csak melle zihált, fujtatott. Mintha az elkészülő lélek birkózott volna benne valamivel kis idő mulva intett, hogy hajoljak közelebb.

— A szekrény mögött... suttogta, — egy ládában magyar katonák vannak... Látni szeretném őket... utoljára.

Azt hittem félrebeszél. Csititani próbált m:

— A magyar katonák sajnos, nagyon messze v nnak. De visszajönnek még.

Feltápászkodott az ágyon. Szemei haragosan v lantak.

— Te sem engedelmeskedel? — suttogta ingerü ten. — Nem tudod, hogy ezért főbelövetés jár? Hát vigyázz!

Hogy megnyugtassam a szekrény felé indult m. A generális suttogása utánam szivárgott:

— Ott, ott... Told féire a szekrényt! Megtettem. Gyalulatlan ládika lapult mögötte.

A generális megnyugodott.

— Azt... huzd... ide, — rendelkezett tovább.

Oda vittem. Intett, hogy nyissam fel a fedelét. A láda tele volt apró, csuk szürkére festett ólomkatonákkal. A generális megelégedetten nézett rájuk.

— Most vedd le a térképet a falról. Hozd ide, az ágyam elé. Rakd rá a katonákat.

Engedelmeskedtem. A generális feldult arcán elsimultak a ráncok. Felpeckeltette magát az ágyban s a térképet nézte.

— A demarkációs vonalra rakd a k toná at, — parancsolta ellanzó hangon. — Aztán... kezd meg az előre nyomulást Erdély felé.

Tologatni kezdtem előre az ólomkatonákat. Figyelmesen nézett.

— A királyhágónál vigyázz... Ott nehéz lesz áthatolni.

— Már Kolozsvárott vagyunk, — mondottam.

Az öröm vörösbe árnyékolta az arcát.

— Nagyszerü, — sutto ta, — pompás. Vedd ki a szekrényből az érdemkeresztet. Neked adom. Rászolgáltál.

Tovább tologattam előre a katonákat.

— Már a Maros völgyében járunk, — mondottam.

A generálisban alig volt már élet. De azért összeszedte minden erejét, s megszólalt:

— Ha... a Zsil... völgyébe érsz... vigyázz... Ott nagyon... nehéz a... terep...

Alig lélegzett már. De üvegesedő szemei még mindig ott pihentek a térképen.

— Elértük Szeben, — mondottam.

Hallatlanul erőködött, hogy megszólalhasson.

— Vas... koronа... rendet... kapsz... tagolta.

Az ólomkatonákat egészen a határig toltam.

— Elértük a határt, — jelentettem.

A generális nem felelt. Rá néztem. Üveges szemei kifejezéstelenül meredtek a levegőbe. De az arcán boldog, megelégedett mosoly felejtődött.

Hadserege, az ólomsereg pedig, mintha halott vezére előtt akarna tisztelegni, keményen szoronгotta az apró fegyver festett szijját.

Az ablak előtt idegen katonák lépése dobbant. És kint, az elhagyott kertben halkan, fehéren hullott a hó.

Egészségügy.

A náthától.

Irta: dr. **Safranek János,** egyetemi magántanár.

Országunkban aligha él olyan ember, aki saját tapasztalatából ne ismerné a náthát. A közhit inkább bosszantó kellemetlenségnek, mint komoly bajnak tartja, sőt ha kisebb-nagyobb rosszullét kapcsán »kitör« a nátha, a hagyomány szerint ez kedvező jel, mert most már nem kell tartani komolyabb betegségtől. Igaz, hogy az egyszerü nátha az esetek egy részében néhány napi betegeskedés után elmulik, de ép oly sokszor sulyos bajnak okozója lehet.

Hogy a nátháról s belőle származható következményekről tiszta képet nyujthassunk, az orr szerkezetéről és élettani szerepéről is el kell egyet-mást mondanunk:

Az orrüreget az orrsövény két részre osztja, ez a levegőnek, illetve a lélegzésnek utja. Az orrüreg oldalsó falán vannak elhelyezve az orrkagylók s ezek alatt mélyedések, az orrjáratok, ide nyilnak az orrüregek.

Normális viszonyok között az orron át veszünk lélegzetet, csak ha az orr el van dugulva, akkor lélegzünk szájunkon át. A huzamos szájon át való lélegzésnek igen káros következményei vannak a szervezetre; különösen gyermekeknél kell erre a körülményre nagy figyelmet forditani. A hosszas szájlélegzésnek egyéb következményei is vannak: a kemény szájpadlás formája megváltozik, gyakoriak a fogazat rendellenességei, az orrsövény alaki eltérései, a garat és gége hurutos bajai.

Az orrüreg nyálkahártyájának hevenygyulladása a szó szorosabb értelmében vett nátha. Különleges fajtája a náthának az ugynevezett tavaszi nátha vagy szénaláz, melyet a virágzó füvek elszálló pora idéz elő s mely heves tüsszentésekkel, könnyesorgással, fejnyomással, fülzugással jár. Ehhez hasonló, de rohamok alakjában jelentkezik az ugynevezett ideges nátha.

Bár a náthát már az orvostudomány őskorában ismerték, kóroktana máig sincs tisztázva. Legvalószinübb, hogy két tényező: vagy infekció, vagy meghülés szerepel keletkezésében. Meghülésekkel szemben csekély ellentállási képességgel biró egyének minden meghülésre náthával reagálnak; igy a halvány, petyhüdtbőrü, mirigyduzzanatos gyermekek is.

A náthának tünetei annyira közismertek, hogy ezek tárgyalásától eltekinthetünk és inkább azokra a következményes bajokra hivjuk fel a figyelmet, melyek különösen elhanyagolt esetekben előállhatnak. A hurut könnyen leterjed a mélyebb légutakra: gége-, légcső- és hörghurutok állhatnak elő; igen gyakoriak a következményes középfülgyulladások.

Könnyen veszélyessé válhatik a nátha idősebb egyénekre, különösen a szív- és véredények betegségében szenvedőkre; az utóbbiakon az orrfuváskor a véredények szakadékonysága folytán sulyos orrvérzések jöhetnek létre. Az orrből kicsurgó váladék kellő gondozás hiján az orrnyilásokban s a felsőajkon sulyos bőrlobot idézhet elő. A szaglásnak többé-kevésbé sulyos, olykor igen hosszantartó zavara is következménye lehet a náthának, sőt a szagérzés teljes elvesztése.

Gyakran ismétlődő náthánál a duzzadásos állapotok az orrban állandósulnak s kifejlődik az idült (chronikus)

nátha, mely komoly elváltozásoknak képezheti talaját. Igen sulyos következménye a náthának, ha a folyamat az orrmelléküregekre reáterjed s ezekben is gyulladás áll elő, amire a meg nem szünő váladékképződés megfelelő jellegzetes helyen is bizonyos napszakban jelentkező heves fájások utalnak.

Az elmondottakból látható, hogy milyen sulyos következményekkel járhat a nátha. Ezért nem szabad vele szemben közönyösnek lennünk és különösen az elhuzódó náthát, az orr állandó eldugulását, az orrlégzés zavarait s általában a légzésben, beszédben, hallásban mutatkozó elváltozásokat méltassuk komoly figyelemre s ne nyugodjunk bele abba, hogy mindezeket csupán egy nem sokat jelentő, nem aggasztó náthának tulajdonitjuk. Másrészt pedig arra kell törekednünk, hogy az egészség szabályainak ésszerü betartásával s a test gondos ápolásával és edzésével szervezetünket ellentállóbbá tegyük.

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár
8 Hétfő	Gottfried	Gottfried
9 Kedd	Tivadar	Tivadar
10 Szerda	Av. And.	Luther M.
11 Csütörtök	Márton p.	Márton
12 Péntek	Márton vt.	Jónás
13 Szombat	K. Szanisz.	Szanisz.
14 Vasárnap	Jozafát vt.	Klement.

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

November 7. 1491. Pozsonyi béke. II. Ulászló Miksa császárral békeszerződést kötött, amelyben a magyar trónt fiuutód hiánya esetén Miksa utódainak biztositja és több jogos követeléséről lemond. A gyenge király ezzel a szerencsétlen szerződéssel sok bajt szerzett országának.

— 1687. A fiági örökösödés elfogadása. A Habsburgok fiági örökösödését a magyar országgyülés elfogadta és ugyanezt a dinasztia idősebb, spanyol ágára is kiterjesztette.

November 10. 1217. II. Endre a szentföldön. II. Endre november 10-én átkelt a Jordánon, melyben megfürdött. A hó végéig végiglátogatta a szent helyeket.

— 1444. Várnai csata. I. Ulászló esküjét megszegve, ujra hadat indított a török ellen. A görög császár és Castriota György nem segitették. 9-én a magyar had találkozott Muraddal és Várnához visszavonult. Hunyadi a megütközés mellett szólt, Rozgonyi Simon pedig vereséget jósolt. Másnap véres harcban elesett maga a király igen sok főnemessel és harcossal. A törökök vesztesége negyvenezer fő volt. Murad felkiáltott: »Igy nem szeretnék mégegyszer győzni!«

— 1703. Gróf Zrinyi János halála. Zrinyi Péter fia, az utolsó Zrinyi, a grázi börtönben meghalt.

— 1733. Rákóczi József halála. Rákóczi József, kit a szultán Erdély fejedelmének elismert, elhagyottan halt meg e napon Csernavodán, Bulgáriában. Apja mellé temettetését a szultán meg nem engedte, ezért Mikes 1739 május 31-én Csernavodán egy görög templomban temette el.

November 11. 1606. Zsitvatoroki béke. Rudolf császár, Ahmed szultán és Bocskay fejedelem közt a magyar vallásszabadságot és Bocskay helyzetét biztositó békeszerződést megkötötték a Zsitva torkolatánál.

—

Halottak ünnepe. Tizezer főnyi tömeg gyült össze a keleti pályaudvarnál. Tizenegy hős magyar deszkakoporsója állott a tömeg közepén, akik halottak napjára hazajöttek olaszországi sziklasirjukból, megpihenni a hazai földbe. A 11 hős magyar: Bechina Lajos honvédfőhadnagy, Révész János főhadnagy, dr. Belle Géza főorvos, Deák Gusztáv tüzérhadnagy, Horváth József tüzérhadnagy, Zágon Géza főhadnagy, Heisler István zászlós, Sommer Géza hadapród, Czukor Miklós hadapród, Méhler József őrvezető, Berada Sándor közvitéz és dr. Fodor Oszkár főorvos.

A diszhelyen Auguszta főhercegnő ült, mellette Puky Endre a nemzetgyülés alelnöke, Ludvig György gy. tábornok, Sztranyovszky államtitkár, Durini di Monza gróf és Pignatelli herceg. Először Kalauz Elemér honvédplébános, majd Veres Jenő, a Ludovika Akadémia főlelkésze és Göde Lajos püspökhelyettes mondottak beszédet, végül Puky Endre a nemzetgyülés nevében bucsuzott el a hősi halottaktól. A honvédelmi miniszter megbizásából Kovács tábornok tisztelgett a koporsók előtt.

*

A rákoskereszturi katonatemetőben bensőséges gyászünnepséget rendezett a tábori püspökség. A gyászünnepen résztvett vitéz József királyi herceg Auguszta királyi hercegasszonnyal. A Kormányzó Ur képviseletében vitéz Janky Kocsárd, a honvédség főparancsnoka, a honvédfőparancsnokság részéről Ludvig György gy. tábornok vettek részt. Képviseltették magukat az osztrák, a német és a török követségek is. A főváros nevében Édes Endre tanácsnok jelent meg.

Délután félnégy órakor kezdődött a gyászünnepség. Árvai Nagy Bálint prelátus, tábori főesperes mondott rövid imát, majd a koszorukat helyezték el az emlékmü talapzatán.

*

Vasárnap délelőtt leplezték le a Kerepesi temetőben Gyenes Lászlónak, a Nemzeti Szinház nemrég elhunyt tagjának siremlékét, melyet Szentgyörgyi István mintázott meg.

*

Délután 3 órakor Désy Zoltán siremlékét avatták fel. Felavatásra küldöttség érkezett az elszakitott Marostorda vármegyéből és testületileg vonultak ki a székely főiskolai hallgatók. Elsőnek Sebess Dénes beszélt a sir előtt.

*

Hétfőn délelőtt 10 órakor történt Fadrusz János siremlékének leleplezése. A főváros közönsége nevében Lieber Endre tanácsnok avatta föl a siremléket A Magyar Képzőművészet nevében Zala György szobrászmüvész beszélt.

Időjárás. Az elmult hét elején beköszöntött a korai tél erős hideggel és havazással. Egyes vidéken egész tekintélyes mennyiségü hó esett. Szombathelyen tiz centiméter magas hó borította a földeket. A tél minden átmenet nélkül ujra tavaszba fordult, a hét utolsó napjaiban 20 fok meleget is mértek a hőmérők. Két nyári zivatar is vonult az országon dörgéssel, villámlással és zuhogó záporeső-vel. A meteorológiai intézet szerint ilyen meleg október végre nincs adat, azóta, amióta Magyarországon rendszeresen jegyzik az időjárás változásait.

Kinevezések a tábornoki karban. A Kormányzó Ur Röder Vilmos tábornokot altábornaggyá, ujfalusi vitéz Ujfalussy Gábor és Werth Henrik ezredeseket tábornokokká, Vermes Ottó és Barabás Emil gyalogsági alezredeseket ezredesekké nevezte ki.

A »Magyar Hősök Pantheonja« szerkesztő bizottsága közli, hogy a »Magyar Hősök Pantheonja« c. munka ezidőszerint feldolgozás alatt áll.

A mü megjelenésének késedelme onnan ered, hogy egyrészt a mü megirását elvállalt gr. Csáky Árpád alezredes néhány hét előtt elhunyt s helyettesitéséről kellett gondoskodni, részt pedig az előfizetők és előjegyzettek közül számosan adataikat és és fényképeiket még a mai napig sem küldték be a mü szerkesztőbizottságán k s igy a mü csoportositása e miatt késedelmet szenved.

A kiadók minden igyekezete arra irányul, hogy a mü lehetőleg nyolc héten belül elhagyja a sajtót s igy az előfizetők teljes megelégedését mielőbb elnyerhessék.

Kalocsa város képviselőtestülete Vass József népjóléti minisztert és gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert diszpolgárrá választotta.

Egri Nagy János nemzetgyülési képviselő tragikus halálával mélyülten egri mandátumért megindult a korteskedés. Az Egység es Párt hivatalosan dr. Török Kálmán egri kanonokot, volt országgyülési képviselőt jelölte.

Szeged területén mintegy 50 tifuszmegbetegedés történt. A hatóságok szigoru óvóintézkedéseket tettek.

Gróf Zichy János most töltötte be politikai pályafutásának 30-ik évfordulóját. Politikai barátai meleg ünneplésben részesitették.

Régi ludovikások ünnepélye. A Ludovika Akadémia 1891-ben végzett növendékei az 1896. évben végzettekkel egy tömben összegyültek az Alma Mater kebelében, hogy megtartsák 35 illetve 30 éves találkozójukat. A két évfolyam a Ludovika Akadémia diszterméből gyülekezett, ahol vitéz Sipos Árpád tábornok akadémiai tanácsnok üdvözölte az egybegyülteket. Majd gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter, mint az 1891-ben végzett növendékek tagja, méltatta a nap fontosságát és üdvözölte a megjelent régi tanári kar tagjait és bajtársait. Ezek után az intézeti kápolnában misét halgattak, ahol az akadémikusok ének- és zenekara is közreműködött. Ezután a hősi halált halt ludovikások emléktábláit koszorúzták meg, ahol Lenz Albin tábornok tartott beszédet, ezután a névtelen hősök emlékének megkoszorúzása következett, amikor dr. Heves Jenő, akadémiai református lelkész szónokolt. Végül az ellenforradalomban hősi halált halt ludovikások emlékének áldoztak, mely alkalommal Kirchner Sándor tábornok beszélt a koszoru elhelyezése előtt. Miután az egybegyültek megszemlélték az intézet muzeumát és fegyvergyüjteményét, ünnepi lakoma kvetkezett. A lakoma folyamán báró Hazai Samu, volt tanár, vezérezredes, nyugalmazott honvédelmi miniszter köszöntötte fel a Kormányzót. Ezután gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter, altábornagy, báró Bolás György táborszernagy és Zombory Géza huszárezredes szónokoltak. Végül Olasz Ödön huszárezredes a régi élmények sorából epizódokat elevenitett fel, amelyek az egybegyülteket jókedvre deritették.

Ezután felolvasták a lakoma folyamán az üdvözlő iratokat is: a Kormányzó, vitéz József királyi herceg, vitéz Janky Kocsárd honvédfőparancsnoknak gróf Csáky Károlyhoz, mint a régi növendékek doyenjéhez intézett sorait, melyekhez az eljövetelben akadályozva volt bajtársak meleg szavai is csatlakoztak. Az 1891-ben végzettek közül huszonegyen, az 1869-ben végzettek közül huszonnyolcan, a volt tanári kar soraiból pedig tizenegyen vettek részt az ünnepélyen.

Volt »69«-esek figyelmébe! A m. kir. hadtörténelmi levéltár kezdeményezésére az ezred napló szerüen összefoglalt háborus történetét megirták. Hogy ezen mindenkire érdekes és értékes emléket az ezred volt tagjai is megszerezhessék, a szerkesztőbizottság 250 példány kinyomását határozta el. Ezen összefoglalás, mint »Ezredemléklap« 32 nyomtatott oldal terjedelemben, legkésőbb november végén jelenik meg és 20.000 korona az ára. Felhivom tehát az ezred volt tagjait, kik ezen »Ezredemléklapra« igényt tartanak, hogy ezen szándékukat Székesfehérvár, Vitézi Székkapitányság címére tudassák és az emléklap árát, postaköltség 2000 korona összesen 22.000 koronát ugyanide küldjék be.

Rabindranath Tagore, a Nobel-dijas hindu költő a héten Budapestre érkezett, ahol rendkivül nagy ünneplésben részesitették. A költő Budapesten megbetegedett, miért is orvosi tanácsra Balatonfüredre utazott 3 heti gyógykezelésre.

Vasárnap ünnepelte a protestáns magyarság a reformáció emlékünnepét. A budapesti Vigadóban tartottak nagygyülést, amelyen gróf Ráday Gedeon, Ottenmüller Gerhard és Baltazár Dezső püspök mondottak beszédeket.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Mi történt bel- és külföldön

A nemzetgyülés az elmult héten tovább folytatta a felsőházi javaslat tárgyalását. Kormánypárti oldalról inditványt terjesztettek elő, az üléseknek 8 órára való meghosszabbitása tárgyában, de a javaslatot visszavonták, miután a vita annyira ellanyhult, hogy befejezése a napokban várható. A vitában felszólalt Rakovszky István, akinek politikai körök információja szerint ez volt a hattyudala, mert utána elkötözött megszállt területen levő birtokára s állitólag többé nem vesz részt a magyar politikai életben.

A Tisza István Társaskör vasárnap tartotta az évente szokásos Tisza emlékünnepet. Az ünnepi beszédet Vass József népjóléti miniszter mondotta, aki rendkivül nagy hatással hivta fel a magyarság belső összetartásra s Tisza István szellemének követésére.

Az angol bányászsztrájk. A mult héten Angliában a dolgozó bányamunkások száma 7175-tel 269.557-re emelkedett. A bányamunkások vezérei a szakszervezetek főtanácsával megbeszélést tartottak arról, hogy a sztrájk megszüntetése ügyében ujabb tárgyalásokat kezdenek a kormánnyal. A szénipari helyzet ennek következtében lényegesen javult és igy a magánosok számára engedélyezett szénmennyiséget a kormány kétszeresére emelte.

Merényelet Mussolini ellen. Mindenszentek napján, délután, Bolognában ismét merényletet követtek el Mussolini ellen, aki ez alkalommal is szerencsésen megmenekült és sértetlen maradt. A merényletet Zamboni nevü 16 éves suhanc követte el, aki revolverrel két lövést tett a pályaudvarra automobilon haladó Mussolinire. Az első lövés golyója surolta a miniszterelnök mellén levő érdemkereszt szalagját. A második lövés golyója célt tévesztett és az egyik ház falába furódott, mert a körülállók nyomban rávetették magukat a merénylőre, akit kardokkal és szuronyokkal összeszurkáltak és a földön felismerhetetlenségig összetapostak. Mussolini a lövések elhangzása után nyomban megállitotta automobilját és felállva kezével integetett a tömegnek, amivel jelezte, hogy sértetlen maradt. A merénylet nyomán egész Olaszországban nagy izgalom támadt. Több helyen a felháborodott tömeg megtámadta a szabadgondolkodók lapjainak szerkesztőségeit és párthelyiségeit, ahol mindent összerombolt és több munkatársat bántalmazott. A fascisták az egyik olaszországi határállomáson több francia vasutast megvertek és azután a francia konzulátus épletébe erőszakosan behatoltak, ahol az erkélyről Franciaország ellen izgató beszédet mondottak. A franciaellenes tüntetések különösen jellemzőek a folytonosan erősebben kiélesedő olasz-francia ellentétre.

A montaubani körmenet. Franciaországban Mindenszentek napján a montaubani püspök egyházi körmenetet akart tartani a városban. A hatóságok a körmenetet megtiltották és rendőrség vonult ki a körmenet megakadályozására. A hivők áttörték az első rendőrkordont, de azután a rendőrség visszaszoritotta a székesegyházba a körmenet résztvevőit, akik közül egy embert letartóztattak hatóság elleni erőszak miatt.

Szokatlan időjárás. Európaszerte szokatlanul meleg időjárás van. Több országban viharos felhőszakadások és áradások voltak. Délfranciaországban és Spanyolországban iszapszerü vöröses záporeső esett, miután előzőleg óriási rézvörös felhő volt az égen. Ugyanakkor ezeken a helyeken meglehetősen heves földrengés is volt.

Az angol dominiumok. A mult héten Londonban kongresszust tartottak az angol dominiumok, amik alatt Anglia gyarmat-birodalmait értjük. A kongresszuson résztvevő kiküldöttek valamennyien azt hangoztatták, hogy az angol gyarmatok, ugymint Kanada, Délafrika, Ausztrália, Egyiptom, Ujzeland és India az anyaországtól maguk számára több függetlenséget követelnek. Délafrika külön zászlót és pedig a régi bur állam zászlóját követeli hivatalos jelvény gyanánt. Ezenkivül külön külpolitikai képviseletet követelnek. A gyarmatok tiltakoznak az ellen is, hogy az anyaország a gyarmatok külön érdekeivel ellentétben álló háboruban való részvételre kényszeritse a gyarmatokat. Ilyen formában most utólagosan tiltakoznak a gyarmatok minden európai háboruban való részvétel ellen.

Az osztrák kormány helyzete. Seipel kancellár elnöklete alatt megala-

kult uj osztrák kormány helyzete még nem szilárdult meg. A köztisztviselők és a kormány közötti tárgyalások eredménytelenek voltak. Eddig még nem sikerült megegyezési alapot találni és igy a helyzet a mult hét végén roszszabbodott. A bécsi községtanácsban a szociáldemokrata többség és a keresztényszocialista kisebbség között viharos összetüzés támadt, mert a keresztényszocialisták az uj városi házakban levő mozitermekben akarták a hajléktalanokat elhelyezni. A szocialdemokraták erre azzal válaszoltak, hogy erre a célra a templomokat, a kolostorokat és a lelkészlakásokat kivánják igénybevenni. A kereszténységszocialista kisebbség zajos obstrukciót rendezett, nehogy ezt a határozatot a szocialdemokrata többség megszavazhassa. Az ülést határozathozatal nélkül zárták be.

GAZDASAGITÁJÉKOZTATÓ

Teleltető vagy takarmányozási előszámitás.

Leginkább kisgazdáknál fordul elő az a sajnálatos körülmény, hogy tavasszal, esetleg már tél utóján elfogy szalmája, szénája s drága pénzen kénytelen azt beszerezni, amit ősszel vagy tél elején olcsón beszerezhetett volna. Ennek pedig csakis a gazda maga az oka, mert ha ősszel előre leméri a betakaritott készletét s beosztotta volna az állatállományára az adagolást, ugy vagy a felesleges pazarlás nem történhetett volna meg, vagy ami még nagyobb baj, takarmány hijján nem koplaltatta volna állatait.

Különösen a mai nehéz gazdasági helyzetben nagyon fontos, hogy minden telkes vitéz és gazda vessen ezen körülménnyel számot s pontosan számitsa ki szükségletét, készletét. Ezen takarmányozási előszámitás nemcsak a szálas takarmányozás szempontjából fontos, hanem a többi takarmányoknál is.

A takarmányozási előszámitás készitésénél első és fő feltétel a készlet lehető pontos felmérése, kiszámitása. Széna- és szalmaféle felmérésénél kivágunk a kazalból, boglyából egy köbméternyi mennyiséget, vagy ha ez nem menne egytized, egyhuszad részét, de olyan helyről, ahol tömöttség, az ülepedettség megfelel az egész mennyiségnek, mintegy átlaga az egésznek. Ha ilyent nem tudunk egyhelyről kivágni, akkor két helyről is vehetünk próbát, amelynek lemérve sulyát, kiszámitjuk az egésznek köbtartalmát, megtudjuk az egész kazal, boglya sulyát. Természetesen, ha valaki lemérte a széna, szalma beszállitásakor a sulyt (ami a sok dolog időben aligha szokott megtörténhetni) az tudja a készletét, feltéve, ha a természetes beszáradás és egyéb körülmény folytán okozott sulyveszteséget levonta, ami elég tekintélyes szokott lenni cca 10—20 százalék. Gyök és gumós takarmányoknál szintén próbamérésekkel állapithatjuk meg a mennyiséget, de itt is figyelembe kell venni a tekintélyes sulyveszteséget, amely csirázás, megromlás, stb. folytán állhat elő. Szemes takarmányok lemérése a legkönnyebb, ezeknél a sulyveszteség is kevés (2—5 százalék).

Példának felveszek egy táblázatos kimutatást, hogy hogyan állitsuk össze a takarmányozási előirányzatot.

A példában felhozott mennyiségek, közepes minő égü szénára, lovak közepes munkateljesitménye mellett értendők. Általában az alábbi táblázat csak példa arra, hogy hogyan állitsuk össze a takarmányozási előszámitást. Zöldtakarmányozásról takarmány előszámitást nem kell készitenie, mivel ez igen megbizhatatlan s kevés esetben tartható be.

Téli takarmányozási előszámitás mellett, feltéve, ha a készleteket pontosan felmértük s ha állatoknál az adagolást pontosan betartottuk meglepetés nem érhet, ami a mai nehéz pénzügyi és gazdasági helyzetben nagyfontosságu.

vitéz **Lukács Endre**,
urad. intéző.

A legelők feljavitása.

A legelőjavitásnak az állattenyésztés szempontjából oly fontos kérdése fordulópontjához jutott. Mayer János földmivelésügyi miniszter, mintegy 17 millió katasztrális kiterjedésü közös legelő feljavitására nagyobb arányu tevékenység megindítását határozta el. Az akció keretében a földmivelésügyi miniszter legelőjavitásokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket fog engedélyezni, legelőgazdasági eszközöket használati dij ellenében az érdekeltségeknek rendelkezésére bocsátani, a birtokosságok olcsó fümagvval való ellátása céljából fümag szaporitó telepeket létesiteni és a legelő gazdaságok kezelésével megbizott egyének számára ingyenes tanfolyamokat szervezni.

Az idei selyemgubótermés lényegesen nagyobb a tavalyinál.

A selyemgubó beváltás befejeződött, a tavalyi 370.000 kilogrammal szemben az idén 480.000 kilógramm selyemgubót váltottak be a tenyésztők. Ez az örvendetes eredmény annak a szivós propagandának az eredménye, amelyet a földmivelésügyi minisztérium a selyemhernyótenyésztés növelésére már régebb ideje kifejt.

Példa a teleltetőre vagy takarmányozási előszámitásra.

Drb.	Teleltető jószág	Teleltető idő: Mettől		Meddig		Összes napok	Egy drb.-nak egy napra: Erő takarm. Zab	Árpa	Tengeri	Korpa	Gyök. és gumó: Tak. répa	Burgonya	Szálas takarm.: Réti széna	Sarju	Tak. szalma	Török-polyv.	Alom szal.	Egész teleltetési időre: Erő takarm. Zab	Árpa	Tengeri	Korpa	Gyök, és gum.: Tak. répa	Burgonya	Szálas takarm.: Réti széna	Sarju	Tak. szalma	Török-polyv.	Alom szalm.
Sz.		Hó	nap	Hó	nap		— Kg. —											— q. —										
1	Igásló	XI	1	XII	15	45	3					10					2	1·35						4·50				1
1	„	XII	16	II	28	75	1		1				4	6			2	0·75		0·75					3	1·50		1·50
1	„	III	1	V	15	76	4					4	4	2			2	3·04						3	3	1·50		1·50
1	Kancának pótlék																	1				10						
1	1 éves csikó	XI	1	V	15	196	1					6					1	3·92						12				2
1	Fejős tehén	XI	1	V	15	156				1	15	3	4		2	4	3				1.96	29		8		4	8	6
1	2 éves tinó	XI	1	V	15	156						5	2			6	2						10	4			12	4
1	Tenyészkoca	XI	1	V	15	156		0·5	0.5			2							0·98	0·98			4					
	Összes szükséglet;																	10·06	0·98	1·73	1 96	39	14	31·0	6	10	20	16
	Felmért készlet:																	8.50	4·50	5·80	0·68	42	18	27	6	15	21	30
	Tehát: Hiány (beszerzendő)																	1 56			1.28			4·50				
	Fölösleg (Eladható)							3 62	5.07				3	4												5	1	14

A vetési bagolypilléről.

Irta: **Bászel Elek.**

Alig van szárazabb ősz, hogy a vetési bagolypille hernyója, népies nyelven mocsokpajor, az ország egyes vidékein tömegesebben fel nem lépne. Ahol ezen hernyó fellépett, ott a gazdák azonnal fogjanak hozzá irtásához. Ne ringassák magukat avval, hogy most ősz végével már nagy kárt ugy sem tehet és a téli hideg is majd csak kiöli, mert a hernyó, amint az időjárás hidegebbre fordul, a földbe bujik, ott kerek vagy tojásdad fészket készit és abban összekunkorodva kitelel. A melegebb tavaszi napokon, körülbelül április hó folyamán téli dermetségéből felébred és az ősszel elkezdett pusztitását tovább folytatja.

A vetési bagolypille hernyója (mocsokpajor) különösen az őszi vetések legnagyobb kártevője. Leginkább a porhanyós talajt kedveli és a vetéseket már szeptemberben kikezdi, amely falás október végéig, enyhe időjáráskor még tovább is tart. A hernyó, mocsokpajor népies nevét onnan kapta, mert nagyságra nézve csaknem olyan nagy mint a cserebogár pajorja, szine meg változó zöldszinü, mivel feje és a fej mögötti ugynevezett tarpaizsa többnyire sötétebb és fénylő, háton meg egy sötétebb vonal huzódik végig, ami olyan mocskos kinézést ad neki. A kifejlődött hernyó 4—5 cm. hosszu, igen falánk és csak éjjel pusztit, mert nappal a megrágott növény tövében huzódik meg, apró rögü kövek alatt, vagy ha a talaj porhanyós akkor 2—3 cm.-nyire abba furakodik bele. Ha egészen kinőtt, többszöri vedlés után ismét a földbe huzódik, ahol azután bábbá alakul. A báb körülbelül négy hétig vesztegel a talajban és csak akkor lesz belőle pille. Az első pillék már májusban kezdenek rajzani, ami azután egész nyáron át tart. A pille szintén éjjeli lény, amelynek testhossza 2 cm., szárnyterjedelme 4.5—5 cm., mellső szárnyai barnák sötétebb pettyekkel és különféle rajzokkal. A szárnyrojtok sárgásak, a hátsó szárnyak a nőstényeknél füstszinüek, a himeknél meg fehérek.

Nyáron át amidőn, a pille rajzik, mesgyéken, gazt, gyomot ne türjünk, mert a pille ezekre tojik és az apró hernyók azon kelnek ki. A gyomos helyeket a legajánlatosabb felszántani és arra sertéseket hajtani. Természetesen ezen védekezési eljárás magában még nem lesz elég, mert a sertések főleg csak a nagyobb hernyókat fogják felfalni. illetve az aprajából még elég fog maradni, amelyek a vetéseket kitelelésük után tavasszal ismét csak elfogják lepni. Ezért tanácsos, hogy a gazda arzéntartalmu permetezőszerrel, ugymint Arozólával is védekezzék.

Tekintettel arra, hogy a bagolypille hernyójának pusztitása a vetésekben rágási foltokban jelentkezik, ezért ugy a foltokat, mint azok közvetlen környéküket az Arzolával permetezzük meg. Az Arzola egymagában vizben feloldva, vagy mésszel különbösitve használható, az utóbbi annyiból ajánlatosabb, mert ezen oldat azáltal, hogy mész van benne jobban fog a növényekhez tapadni. Az oldatot ugy készitjük, hogy 100 liter vizre 1 kg. frissen oltott meszet veszünk és ehhez 600—800 gr. Arzolát keverünk. Mivel a vetések ősszel is nőnek és főleg bokrosodnak, a rágási foltok és azok környéke 3—4 hét mulva ujból megpermetezendők, hogy a fejlődő leveleket stb. az Arzola méreg egyenletesen boritsa, hogy a később érkező hernyók se okozhassanak kárt.

A munkások figyelmeztendők, hogy méreggel dolgoznak, amiért is munka után kezüket alaposan mossák meg. Továbbá szél ellen ne permetezzenek és hogy a finom permetet be ne lélegezhessék, orrukat és szájukat kendővel kössék be.

Végül még megjegyezzük, hogy azon gazdák, akik permetezővel nem rendelkeznek, azok a védekezést rózsával el átott k nnával is eszközölhetik. Ennek az előbbivel szemben csak az a hátránya, hogy több permetezésre lesz szükség.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Gabonapiac. Mióta az amerikai buza szállitási nehézségei következtében egész Európaszerte megindult az érdeklődés a kontinens buzakészletei iránt. Magyarországon is igen sok külföldi vásárlás és exportálás történt. A kivitel tempója erősebb volt, mint tavaly és akadtak, akik aggodalmasnak tartották a nagy buza exportot, mert attól féltek, hogy a gabonaraktárak tulságosan kiürülnek és igy a belső ellátásban nehézségek merülhetnek fel. A mezőgazdasági élet vezetői azonban egyetértenek abban, hogy a gabona hiánytól és szokatlan kenyérdrágaságtól nem kell tartani, mivel az export nem öltött vezzedelmes zott hirek kerültek forgalomba és pl. nem bizonyult valónak az a hireszteles, hogy Franciaországba nagyobb mennyiségeket szállitottunk volna. Különben is a termés jó volt és az eddigi kivitel nem apasztotta le tulságosan a készleteket. Nincs szükség tehát hivatalos beavatkozásra és az exportnak akármilyen formában is való megszüntetésére. Annál is kevésbbé, mert a külföldi érdeklődés az utóbbi napokban jóval alább hagyott és a forgalom jelentékenyen redukálódott. Ugyanis külföldön arra számitanak, hogy az angol helyzet javulása következtében az amerikai buzaszállitás ujból rövidesen megindulhat Európa felé. A kereslet csökkenése az árakban is kifejezésre jutott és ugy a buza, mint a rozs elég nagy mértékben olcsóbbodtak a külföldi és belföldi tőzsdéken egyaránt.

Buza: 75 kg. tiszai 377.5—380 ezer, fejérm. pestv. 372.5 ezer. Rozs: 297—300 ezer. Árpa: 230—255 ezer Zab: 210—230 ezer. Köles: 180—190 ezer. Rétiszéna: 100—115 ezerig. Alomszalma: 50—60 ezer kor. mázsánkint. Sertésárak: 20—22 ezer k. kg-ként. Marhaárak: 9—12 000 k.-ig kg.-ként.

Borpiac: A szőlőkben már az őszi munkálatok mind ződtek. A szüreti eredmény mennyiségileg igen gyenge, de jobb minőséget mutat. A termés a területek fekvése szerint nagyon változó, kat. holdanként 0.5—8 hektoliter; országos átlagban 2—3 hektoliter között mozog. A must cukortartalma a klosterneuburgi mustmérő szerint 16—24 fok. Az óbor ára minőség és fajták szerint Malligand fokonként 650—1200 korona, literenként 6500—18.000 korona. Ujbor seprőstől 7500—12.000 korona literenként. A borkereslet és a kinálat tartózkodó.

Gyermekrovat.

Mese.

— Nagyanyó! meséljen,
Mondjon egy szép mesét;
Jöjjön ide mellém,
Hadd fogjam a kezét.

Hol volt és hol nem volt,
Volt egyszer egy ország,
Réges-rég időktől
A magyarok lakták.
Vitéz nemzet volt ez,
Kard volt a kezében,
Nem volt megalkuvás
Soha a szivében.

Ellenét megölte,
De egymást szerette;
Ennek a nagy népnek
Árpád volt az őse.
Sok háborut vitt meg
Vérzett hazájáért,
Mosolyogva halt meg
Magyarok honáért.

Jött a tatár, török,
S még ki tudja mennyi?...
Voltak nagy vezérek:
Hunyadi, Bercsényi,
S szent, nagy akarattal
A magyar nép nagy lett,
Fél Európa félte
A lesujtó kezet.

Igen, mert akkor még
Egy, s nagy volt a magyar,
Mert minden nemzet az,
Hogyha egyet akar,
Mig szivébe nem jő
Az ármányok árnya,
Mig az ellenséget nem
Egymásban látja.

De ha a széthuzás:
Ez emésztő féreg
Ezer kaszás lábát
Szivekben veté meg,
Elpusztul az a nép,
Nincs ki visszatartsa,
S hitvány, rongy ellenség
Kardját kicsavarja.

Igy járt a magyar is,
Pedig hej, hogy győzött!
Kezében a fegyver
Soha nem időzött.
Tisztelte a világ,
Az ellen rettegte,
Sok véres csatában
Meg nem állt előtte...

...Egyszer aztán baj lett...
Eldobta a fegyvert,
S az, ki száz csatában
Csak győzelmet ismert:
A véres harcosból
Gyenge fabábu lett;
Elveszett a haza,
Veszett a becsület...

— Hát aztán mi történt?
Nagyanyó meséljen!
Nem küldött az Isten,
Ki rajtuk segitsen?!

De küldött gyermekem!
A jó Isten jó volt:
Küldött egy uj vezért,
Egy uj Honfoglalót;
S a magyar felébredt,
Letörlé a piszkot,
Melyet honfitársa
Az arcába vágott...

Eddig tart a mesém,
Bár nincsen még vége:
Szegény magyaroknál
Most nincs kéz a kézbe'.
Vezérét nem érti,
Egymást tovább falja,
Nem lesz már jó világ
Soha a magyarra!

— Nagyanyó eddig volt?
Szegény jó magyarok!
Be szomoru nemzet,
Nagyanyó, én sirok...

Nováky József.

SPORT.

Magyar vadász-fegyver.

A magyar fegyvergyár »Frommer-puska« néven egy teljesen magyar anyagból gyártott vadászfegyvert hozott forgalomba.

A fegyver modern gyártmány, cső-anyaga krómacél, chooke-furattal. Szerkezete teljesen elüt a szokásos závárzatoktoktól, amennyiben a sátorvas alján van egy billentyü, melynek lenyomása utján nyilik ki. Ejektorral van ellátva, amely az előágyba beillesztett kis gépecske. Ezt a gépecskét egyetlen egy ujjnyomással ki lehet emelni s akkor ejektor nélkül is használható s ez esetben a régi puska-szerkezetekhez hasonlóan a kilőtt hüvelyek nem dobatnak ki.

Minthogy a fegyvert volt szerencsém vadászaton kipróbálni beszámolhatok müködéséről.

A sulypontja teljesen jól van eltalálva, s emiatt kapáslövésnél ugy, mint célzott lövésnél, egészen kifogástalannak bizonyult.

Találati eredménye kiváló, amennyiben körülbelül 80 százalékot értem el vele. Megjegyzendő, a töltény, melyet használtam hozzá, Hubertus-gyártmány, löportölteléke 16 kalibernél 1.6 gramm rothweili füstnélküli por, 12-es kemény söréttel. Lőttem pedig vele október 19-én négy nyulat, hat foglyot és egy erdei szalonkát, mind 12-es söréttel, középtávolságról (25—50 lépés) s valamennyi vad tüzben esett össze. Még hozzátehetem, hogy mindkét cső egyforma furatu s a puska tollkönnyü; végül azt tapasztaltam nála, hogy az apróbb sörét jobban érvényesiti, mint a durvát, de ez még előny, hiszen az apróbb sörét jobban és biztosabban terit s ha 50 lépésig 12-es söréttel holtra lőhetem a nyulat, nem kivánhatok cserkésző vadászathoz jobb puskát. A puskát egyik érdemes rendtársunk, vitéz Csókakőy Nándor hozza forgalomba, kinek üzlete az Andrássy-ut 9. szám alatt van Plökl Nándor cég neve alatt. Vitéz társunk szakképzett jártasságánál fogva biztositékot nyujt minden vadász vitéz társunknak arra nézve, hogy ha hozzáfordulnak, minden ügyükben kifogástalan kiszolgálásban részesülnek. **vitéz Halmay.**

A pestvidéki X. cserkészkerület most tartotta vándor tisztigyülését Kispesten a polgári iskola tornatermében, melyen a kerület 56 csapatának 94 tisztje vett részt. A gyülésen a Cserkészszövetséget Faragó Ede országos ügyvezető-elnök képviselte, aki nagy beszédet tartott a cserkészmozgalom nemzeti szükségéről.

Dr. Juhász József a cserkészjellem fejlesztéséről és a fegyelemnevelő hatásáról tartott előadást. Végül dr. Válya Gyula kispesti polgármester szólalt fel és a cserkészet üdvös hatásáról beszélt. A gyülés elhatározta, hogy következő vándorgyülését december 12-én Rákospalotán fogja megtartani.

»Járási Levente Közlöny« cimmel a salgótarjáni járás testnevelési vezetője, futásfalvi vitéz Pál Imre, ny. őrnagy, havonta egy közlönyt ad ki. Ebben a közlönyben hasznos cikkek, leventeünnepélyek sorrendje, lefolyása, eredményei és a hivatalos közlemények mellett atlétikai szabályok és más hasonló sporttudnivalók jelennek meg. A hézagpótló közlöny a testnevelési vezető agilitását dicséri.

Szerkesztői üzenetek.

vitéz **Lukács Endre.** A cikket köszönettel közöljük. — **Básel Elek.** A cikket köszönettel közöljük. — vitéz **Nagy Gusztáv.** Kérdését, kérjük, irja meg ismét. — vitéz **Lukács Ferenc.** Kérjük, forduljon a miskolci Mezőgazdasági Kamarához, ahol a legpontosabb utbaigazitást megadják ez ügyéről. — vitéz **Halász Lajos.** A beküldött leirást, sajnálatunkra, nem közölhetjük, mert ilyen közleményt csak hivatalos adatok alapján hozhatunk. — **Járási hadnagy urak figyelmébe.** Felhivjuk az igen tisztelt járási hadnagy urak figyelmét arra, hogy hivatalos közleményeknek csak akkor adhatunk teret, ha azok a Székkapitányságok utján továbbitva és ellenjegyezve érkeznek be hozzánk. Kérjük ezért tévedések elkerülése végett az ilyen közleményeket csak ezuton beküldeni.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Szöllősi János, Domoszló: 120.000 K, szives fáradozását köszönjük. — vitéz Horváth Pál, Zalapetend: 50.000 K, 1926 okt. 1*, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Pardi Károly dr., Szeghalom: 1,788.000 K, szives fáradozását hálásan köszönjük. — vitéz Tolvaj Gyula, Biharkeresztes: 48.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Süle Zoltán, Drávaszentes: 96.000 K, 1927 ápr. 1. — nagyalásonyi vitéz Barcza Tibor, Putnok: 1926 szept. 1. — vitéz Szigethy Dezső, Enying: 96.000 K, 1927 jul. 1. — vitéz Horváth István, Moson: 96.000 K, 1928 febr. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Kérges Pál, Szeged: 48.000 1927 jan. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Turi József, Kecskemét: 96.000 K, 1927 dec. 31. — vitéz Farkas Lajos, Sarkad: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Goór János, Hevesbernáthegy: 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Csörgő Gyula, Makó: 100.000 K, 1926 jul. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Bodnár Miklós, Szerencs: 1927 márc. 15. — vitéz Kiss Lajos, Süttő: 30.000 K, 1926 dec. 15. — vitéz Szücs Elemér, Pilisvörösvár: A Vitézek Évkönyvére a Központi Sajtóvállalatnál, Budapest, V., Honvéd-utca 10 lehet előjegyeztetni, az összeget is oda kell küldeni. — vitéz Szücs Gábor, Kecskemét: 48.000 K, 1927 jan. 31. — vitéz Lakos Imre, Budapest: 80.000 K, 1927 julius 1. — vitéz Sallai József, Pusztamagyaród: 32.000 K, 1926 dec. 31. Vitézi Közlönyre nem kell külön előfizetni. — vitéz Kövi Lajos, Ózd: Vitézi Közlöny 4. száma jelent meg utoljára. — vitéz Halász János, Székesfehérvár: 48.000 K, 1926 márc. 1. A »Közérdekü levelek« csak mint mutatványszám kerül a lapba. — vitéz Major Antal Szt.-györgy: 100.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz Jámbor András, Gyulaj: 200.000 K, 1927 dec. 1. — vitéz Földvári Ferenc, Tállya: 72.000 K, 1926 dec. 15. — vitéz Lázár

Albert, Mezőkövesd: 16.000 K, 1926 okt. 1. — vitéz Tarjányi Ferenc, Kiskunfélegyháza: A naptár árát és hogy mikor kell fizetni, a lapban közölni fogjuk. — vitéz Nagy Ferenc, Szeged: 100.000 K, 1927 nov. 15. — vitéz Tállyai Miklós, Tállya: 96.000 K, 1927 szept. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Csala Gergely, Badacsonytomaj: 100.000 K, 1928 febr. 15. — vitéz Farkas Mihály, Lovasberény: 150.000 K, 1927 máj. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kiss István, Kissörnye-puszta: 150.000 K, 1928 szept. 15. — vitéz Szabó János, Regöly: 32.000 K, 1926 dec. 1. — Borsod vármegye Vitézi Széke utján a következő vitézek fizettek elő, melyet köszönettel nyugtázunk: Várkonyi József Jászapáti 20.000 K, Dudás Sándor Rudabánya 52.000 K, Bogdán Alajos Sajószentpéter 20.000 K, Kun Iván Harsány 52.000 K, Pataki Tivadar Budapest 52.000 K, Sziky Eduárd Debrecen 20.000 K, dr. Köteles József Diósgyőrvasgyár 20 ezer K, Ferenczy Gyula Miskolc 20 ezer K, Homoki Ferenc Miskolc 52 ezer K, Skultéty Gábor Disznóshorvát 52 ezer K, Karvaly József Kurityán 52 ezer K, Fejes József Miskolc 52 ezer K, dr. Nagy Sándor Sajószentpéter 20 ezer K, Viola István Miskolc 52 ezer K, Kiss Elek Ormospuszta 52 ezer K, Bozsay Ferenc Mezőhegyes 52 ezer K, Andorfi Rezső Miskolc 52.000 K, Hegedüs Elek Budapest 52 ezer, Radványi Béla Miskolc 20 ezer K. — Legénységi avatandók: Szamosi Pál Mezőnyárád 20 ezer, Lászlófy János Miskolc 20 ezer, Bende Ede Miskolc 52 ezer, Darabos Sándor Nyiregyháza 52 ezer, Gönczy András Sajóvárkony 20 ezer, Váradi András Nemesbikk 20 ezer, Harnócz István Sajókaza 20.000, Sepsi András Tiszakeszi 52 ezer, Herczeg Béla Miskolc 20 ezer, Marót Zsigmond Miskolc 52 ezer, Kolozs János Vadna 20 ezer, Benőfi Pál Járdánháza 52 ezer, Csantavéri István Diósgyőrvasgyár 20 ezer, Kocsárdi Dezső Ujdiósgyőr 20 ezer, Matyi István Mezőcsát 52 ezer, Török György Diósgyőrvasgyár 20 ezer, Benke Dezső Novaj 20 ezer, Pálfalvi István Sajószentpéter 20 ezer, Kolozs Péter Borsodszirák 52 ezer, Radványi Mihály Miskolc 20 ezer, Bukta Mátyás Mezőkövesd 52 ezer, Füzesdi Mihály Viszló 52 ezer, Pap Csépányi Bertalan Hódoscsépány 20 ezer, Tamás György Miskolc 20 ezer, Juhász Lajos Putnok 20 ezer, Gergely András Miskolc 20 ezer, Zelei Gáspár Bicske 20 ezer, Feledi István Sajószentpéter 20 ezer, Tóth Sándor Hejőpapi 20 ezer, Zilai Imre Miskolc 52 ezer, Mácsi Andor Miskolc 20 ezer, Dobai Gergely Sajólád 20.000, Szabó György Mezőcsát 20 ezer, Bán Mátyás Mezőkövesd 52 ezer, Mészáros András Andornak 20 ezer, Sári István Sajóörs 20 ezer, Pogány István Barcika 20 ezer, Szilasi István Tibolddaróc 52 ezer, Nagy János Tibolddaróc 20 ezer, Orosz András Rudabánya 52 ezer, Kada András Mezőkövesd 52 ezer, Kormos Béla Balaton 20 ezer, Vizi Pál Tibolddaróc 20.000, Szuhai András Finke 20 ezer, Lukács Ferenc Ujdiósgyőr 20 ezer, Bak László Ostoros 20 ezer, Tóth Ferenc Ujdiósgyőr 20 ezer, Dávid András Sajókaza 20 ezer, Árki Ferenc Sopron 20 ezer, Halamai András Moson 20 ezer, Hargitai Ede Diósgyőrvasgyár 20 ezer, Molnár Gábor Kistálya 20 ezer K. — Heves vármegye Vitézi Széke utján avatáskor a következő vitézek fizettek elő, melyet köszönettel nyugtázunk: vitéz Borhi Lajos András Besenyőtelek 24 ezer K. — vitéz Egri Ferenc Sárospatak 24 ezer K. — vitéz Molnár József Hatvan 24 ezer K. — vitéz Balog József Nagyfüged 24 ezer K. — vitéz Horváth István Zaránk 24 ezer K. — vitéz Fehér Imre Karácsond 24 ezer K. — vitéz Veréb Gergely Karácsond 24 ezer K. — vitéz Mákos István Hatvan 24 ezer K. — vitéz Mihályi Ferenc Zaránk 24 ezer K. — vitéz Géczi Gábor Karácsond 24 ezer K. — vitéz Berecz János Gyöngyöspata 24 ezer K. — vitéz Petrény Mátyás Verpelét 24 ezer K. — vitéz Fejes András Mátraderecske 24 ezer K. — vitéz Iványi János Gyöngyöspata 24 ezer K. — vitéz Karlik Márton Ujlőrincfalva 48 ezer K. — vitéz Szepesvári István Erk 24 ezer K. — vitéz Rádfai György Kál 48 ezer K. — vitéz Kolozsi János Kápolna 48 ezer K. — vitéz Ábelt János Eger 24 ezer K. — vitéz Baltás István Vécs 24 ezer K. — vitéz Mór József Tarnazsadány 24 ezer K. — vitéz Besenyei Mihály Göd 48 ezer K. — vitéz Tulák János Szajla 24 ezer K. — vitéz Kosztorics Károly Hatvan 24 ezer K. — vitéz Mikus Benedek Heves 48 ezer K. — vitéz Gyurkóczki József Gyöngyös 24 ezer K. — vitéz Tobik Pál Sirok 24 ezer K. — vitéz Zádori Bálint Verpelét 24 ezer K. — vitéz Papp József Ecséd 24 ezer K. — vitéz Sulyok László Nagybátony 48 ezer K.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben esetleg 6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra** stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

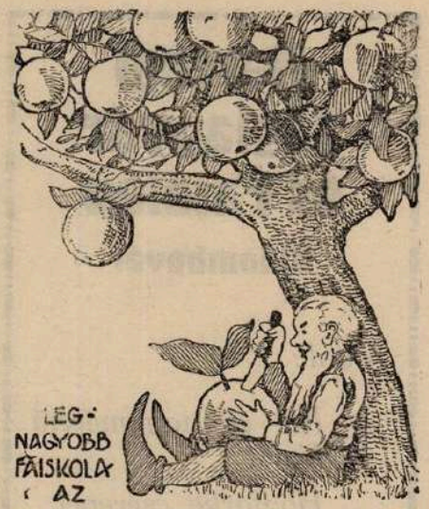

Unghváry László
részvénytársaság
CEGLÉD
BUDAPEST IV., Váci-u. 35.

elsőrendü gyümölcsfát, disznövényt, kerti magvakat és eszközöket, hollandi jácint és tulipán hagymákat szállit.

Árjegyzék ingyen.

Vitézi rend tagjainak árengedmény.

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

lapunk kiadásában jelenik meg pompás tartalommal.

Örömmel értesitjük olvasóinkat, hogy a legnagyobb megerőltetés árán sikerült e naptár árát oly olcsón megszabni, hogy minden vitéz megszerezhesse ezt a nélkülözhetetlen könyvet A pompás, **képekkel diszitett,** minden gazdának és vitéznek szükséges naptár ára **előfizetőinknek csupán 15 ezer korona** lesz.

Aki ezt az összeget és 1600 korona portóköltséget kiadóhivatalunknak beküldi, december hónapban kézhez kapja a naptárt.

Felelős kiadó: **dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Hercegi Téglagyár és Fatelep

Ujdombovár

Ajánl:

Kis- és nagyméretü téglát.

Hódfarka cserepet.

Épületfát, tüzifát, deszkát, lécet, szerszámfát.

Asztalos. és bognárárut

a

legolcsóbb áron

minden mennyiségben.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Vitézek

hivatalos biztositó intézete a

Gazdák

Biztositó

Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:

BUDAPEST

IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat

legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:

Vezérképviselőség

Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

MIKIPHONE

zsebfonográf a technika legujabb csodája. Zseniális magyar találmány A világ legkisebb beszélőgépe, minden falusi otthonban nélkülözhetetlen.

Előnyei: Tiszta érből készült, elpusztithatatlan. Összecsukható, könnyü. Mellékszerej nélkül működik és erőshangu. Mulatságra, tánera alkalmas.

Ára 800 ezer korona, mely összeg rendeléskor fizetendő a szövetkezetnek. Telkes vitézek 6 havi 150 ezer koronás részletre kaphatják. Kétoldalas lemezek ára 80—120 ezer koronáig.

Bizományos: **VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE**
Budapest, I., Kir. Vár. I. Alagsor

Értesitem

a n. b. Vitézi rend tagjait, hogy akik csakis megbizható 2 csövü sörétes vadász puskát, esetleg kényelmes törlesztéssel szándékoznak venni — áremelés nélkül — szíveskedjenek cimüket, foglalkozásukat és avatási évszámukat cégemmel közölni. Célszerü azt a havi rész fizetés összeget is megjegyezni, amelyet törleszteni szándékoznak. Én azután az árajánlatomat kinek-kinek külön megküldöm.

vitéz CSÓKAKÖY (PIÖKL) NÁNDOR
fegyver és sportáru cég
BUDAPEST, Andrássy ut 9. szám.
(A „két kőoriás" mellett.)

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Fogorvoslás.

Fogászati rendelés.

Szájpadlásnélküli műfogsorok, aranykoronák, műfogak készitése, foghuzás, tömés, fogtisztitás, fájdalommentes kezelés.

FENYVESSY VINCZE MENYHÉRT intézetében.

Lapunk előfizetőinek rendkivül mérsékelt árak.

BUDAPEST, IX., Ráday-utca 5.
Telefon: József 111—48.

VITÉZ

LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT

SZÜCSMESTER

Budapest, VIII., József körut 35.

Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-ruhákat** készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással. — Vitézeknek 6 havi részletfizetési feltételek mellett. — Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly

uriszabó, Budapest, IX.
Ranolder-utca 5. II. emelet 1.
:: **Telefon: József 3—48.** ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.

a legjobb minőségben

Kovacsevics Milenko

IV., Petőfi-utca 3. szám.
(Az udvarban.

A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-19**

Szolidan szabott árak. Saját mühely. Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is.

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 46. SZÁM. Megjelenik 7400 példányban. 1926. NOVEMBER HÓ 14.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Jelen számunkhoz mellékelve a 3-ik számu Vitézi Közlöny.

Uj korszak hajnala.

November tizenhatodika mindig különösen felemelő érzéseket kell, hogy keltsen minden ember lelkében. Hét évvel ezelőtt 1919 november 16-án a sürün beborult égről egy percre szétnyiltak a fellegek és az őszi nap kiragyogott a sötét függönyök közül. Akkor vonult végig a főváros utcáin a Fővezér az ő gyönyörü nemzeti hadseregével.

Mennyi szörnyüség, micsoda lealáztatás idői voltak azok. Ha visszagondolunk reá, valami rémregény hátborzongtató fejezeteit véljük olvasni. És mégis valóság volt mindvégig, valóság volt, hogy hátulról kicsavarták kezünkből a fegyvert, mellyel magunkat, otthonunkat, hazánkat védtük. Hát hagynunk kellett, hogy beletiporjanak kertjeinkbe, elhordják a termésünket, megcsufoljanak és börtönbe vessenek.

Ezeknek a szörnyüségeknek, ezeknek a felejthetetlen megaláztatásoknak a legborzalmasabb gyásznak és veszteségnk éve zárult le, legalább egy bizonyos mértékig november tizenhatodikával. Mert kitakarodott a rabló és a megkissebbedett portánkon rendet teremtettünk.

Uj korszak nyilt ezzel a nappal a magyar történelemben. Természetesen egyszerre nem állhatott helyre a békés munka és épités, még likvidálni kellett a szörnyü év következményeit. Jött Trianon és jöttek gyásznapok, de tudtuk mind, hogy egy jobb jövő felé haladunk.

Hét év nagy idő egy ember életében, de csekélység egy nemzet történelmében. Mégis ez alatt a hét esztendő alatt szemmel láthatólag haladtunk a gyógyulás és ujjáépités utján.

Elgondolni is nehéz micsoda sulyos munka volt az, amely a közviszonyok összes ágaiban, minden téren a legnagyobb akadályok és nehézségek között ugy ahogy rendbehozta ennek az országnak a háztartását.

Élénken emlékezhetünk arra az időre, amikor senki sem tudta, mit ér zsebében a pénz, amikor ez az ország a spekulánsok eldorádója volt és a legtöbben a jogosulatlan haszonból éltek. Mekkora értékek pusztultak el ujra, meg ujra! Át kellett szervezni az egész országnak háztartását, egyszerüsiteni kellett minden vonalon és rá kellett szoknunk az addig szokatlan szerénységre. Magyarország azelőtt hatalmas, gazdag, nagy ország volt, most kicsiny és gyenge.

De kis ország is lehet rendezett, jómódu. Kis ország is állhat magas kulturális fokon, példa erre Hollandia, Dánia, Schweiz. Erdély a török világban a magyar szónak, tudománynak, a magyar erőnek végvára volt, amely előkészitette a feltámadást azáltal, hogy nem engedte a magyar önállóságát és függetlenséget elbukni.

A magyar sötétség szomoru éjszakájában egy őrtüz világolt 1919 őszén, a nemzeti hadsereg magányos őrtüze. S most hét év után, hogy ez a nemzeti hadsereg Budapest utcáin bevonult, hatalmas munkát végzett ez a nemzet. A két nemzetgyülés a szükséges törvények hosszu sorát hozta meg. A kormány emberfeletti erőfeszitéssel rendet, nyugalmat teremtett és visszaállitotta az államháztartás egyensulyát. Végül a felsőház megalakitásával, helyreállt az ősi magyar jogfolytonosság és Magyarország, ha szerényen is, de ismét jelenteni kezd valamit a népek nagy hangversenyében.

Tudjuk és számtalanszor hangoztattuk, hogy ez csak vakondok lét, de lét mégis és nem halál. Ebből a magból kell a jövő aratásának kifejlődnie. Ennek a kis Magyarországnak kell megerősödnie, hogy a nagyot, a régit, a jussát elérje.

Deák Ferenc volt az, aki az elnyomatás legsötétebb napjaiban sem vesztette el hitét, reményét és állandóan azt hangoztatta, hogy amelyik nemzet szilárdan kitart joga mellett, az nem veszitheti el a függetlenségét, de amelyik jogáról lemond, annak semmi sem hozza vissza az önállóságát. Mi nem mondtunk le soha arról, ami minket megillet, csupán a pillanat kényszerü körülményeihez alkalmaztuk cselekedeteinket. Ha kiraboltak, visszanyerhetjük az elrablott tulajdonunkat, de ha elajándékoztuk azt, akkor nem lehet reményünk sem, hogy ujra rendelkezzünk vele.

November 16-án, esős őszvégi időben csak vissza kell gondolnunk arra a csendes és megható pillanatra, amikor a pesti kövezet, magyar lovak patái alatt, magyar honvédek bakancsa alatt dübörgött. Egy évvel előtte még sárbatiprott fehér őszirózsák hirdették a felbomlás tomboló orgiáját. Egy évre rá kemény magyar kezek szoritották a fegyvrszijat és öntudatos szemmel néztek az elborult égre.

A Fővezér azóta a legelső magyar helyen áll és mint ennek a szegény magyar államnak feje, legfőbb kormányosa, szemébe néz a jövőnek, viharnak, irányitja a nemzet sorstépett hajóját.

Könybelábad a szemünk, ha rá gondolunk, hogy Ő maradt az utolsó őr a magyar várán. Nehéz időkben tünnek ki az igazi arányok. Könnyü csendes, békés, zavartalan korban urnak, vezetőnek lenni. Ma azonban százszorosan nehéz. Óriási felelősség terhe ül a vezetők vállán. A mi kötelességünk csak az lehet, hogy ezt a terhet a magunk tehetségéhez képest megkönnyitsük, a mi feladatunk az, hogy a mi vezérünket, tüzön vizen át kövessük és higyjük, akarjuk, hogy elérkezünk egy napon oda ahol a temetés, a pusztulás helyett egy nép dicsőségben, avagy fegyverben, de ismét a régi nagyságában, törhetetlenségében, — a jussában áll.

VITÉZI ÉLET.

Felhivás.

Az O. V. Szék felhivja a vármegyei Vitézi Székkapitányságok figyelmét, hogy a balatonszárszói »Dunántuli Mezőgazdasági Gépkereskedelmi Vállalat« hozzájuk intézett, vagy intézendő felszólításának eleget tenni nem lehet, a vitézek ezen vállalat üzletszerzői nem lehetnek és ott rendeléseket sem eszközölhetnek.

*

Az O. F. B. Mádon (Zemplén vármegye), az ugynevezett Szilvás-dülőben 50 holdat juttatott az O. V. Széknek. Az egész terület megváltandó föld.

Felhivom azon vitézeket, kik oly anyagi helyzetben vannak, hogy ezen területet — mint járadék vitézi telket — átvenni hajlandók és anyagilag képesek is, ezen szándékukat személyesen vagy irásban mielőbb jelentsék be az O. V. Széknek. (8316/II. 1926.)

O. V. Szék.

Figyelmeztetés.

Az Országos Vitézi Szék felhivja a vitézek figyelmét arra, hogy az a járadék, amit beszed, az a Pénzügyi kincstár tulajdonát képezi és itt gyüjtve oda továbbittatik. Ennélfogva az Országos Vitézi Széknek nem is áll jogában a járadékot mérsékeltetni, vagy elengedni. Ilyen irányu kérvényeket ne is terjesszenek be a vitézek, mert azokat jövőben az Országos Vitézi Szék figyelmen kivül hagyja. A járadék fizetésének alapját a kataszteri tiszta jövedelem képezi és ha azt magasnak tartja a vitéz, ugy a f. évi julius 18 és augusztus 1-én megjelent »Vitézek és Gazdák Lapjában« közölt utasitásokat kövesse. (390—VIII. 1926).

*

Az Országos Vitézi Szék ujból figyelmezteti a vitézeket, hogy a járadékokat sürgősen küldjék be. Ide csakis azoknak a telkeknek a járadékát kell beküldeni, amelyek vagyonváltságföldekből lettek kihasitva. A megváltott területek haszonbére és váltsága a földbitokosoknak fizetendő az O. F. B. ideiében megjelölt módon és időben.

Az O. V. Székhez cimzett pénzküldeménynél a befizetési lap értesitő lapjára feltétlenül irják rá a község nevét a következőképen: »Járadék a Majsamiklósvár községi vitézi telekre.«

A község nevének elhagyásából eredő bárminemü károkért az Országos Vitézi Szék felelősséget nem vállal. (3930—VIII. 1926).

Országos Vitézi Szék.

Megtalált vitézi jelvény.

Baján folyó évi szeptember hó 4-én az utcán egy 1357. számu vitézi jelvény találtatott. Az igazolt tulajdonosa Bács-Bodrog vármegye Vitézi Székénél átveheti. (7592. III. Ft. 1926.)

O. V. Szék.

Vas vármegye összes vitézeihez!

Ezuton hivom fel a megyebeli tiszti és legénységi vitézeket, hogy az alábbi tiszti, illetve legénységi vitézi telkekre igényüket Vas vármegye Vitézi Székkapitányának folyó hó 30-ig irásban jelentsék be.

1. Tiszti telkek:
Tömörd 96 kt. hold, megváltandó.
Zarkaháza 50 kt. hold, járadék.
2. Legénységi telkek:
Vát 15 kt. hold, megváltandó.
Gödörháza 23 kt. hold, megváltandó.
Niczk 20 kt. hold, megváltandó.
Sé 10 kt. hold, megváltandó.

A megváltási árakra, illetve évi járadékokra részletes felvilágositást a Székkapitányság ad. (455. msz. 1926.)

Székkapitány.

Komárom-Esztergom vármegye összes vitézeihez!

Tudomásvétel végett közlöm, hogy Komárom-Esztergom vármegye Vitézi Széke irodahelyiségét Esztergom vármegyeházából Esztergom Róm. Kath. Legényegyletbe helyezte át. (160. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

Tolna vármegye vitézeihez!

Felhivom a vitézek figyelmét, hogy vitézi ügyekben leveleiket Tolna vármegye Vitézi Székkapitányságának és ne a székkapitány nevére cimezzék. Előfordult ugyanis, hogy a székkapitány maga személyére huzamosabb ideig távol tartózkodik hivatalától (szabadság stb.), amikor esetleg igen sürgős ügyek nem kerülnek elintézésre azon okból kifolyólag, mivel a székkapitányság beosztottai a magánnévre szóló leveleket nem bonthatják fel.

A jövőben tehát a székkapitány nevére az állományba tartozó vitézek csak azon leveleket cimezzék, melyek kizárólag a székkapitány személyét, illetőleg magánügyeit képezik, vagy pedig annyira szigoruan bizalmas tartalmuak, hogy az csak a székkapitánynak szól.

Fentiek szigoru betartására a jövőben, főkép a vitézek saját érdekében, nyomatékosan felhivom a vármegye összes vitézeinek a figyelmét. (1252. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

Pályázat portási állásra.

Budapesten portási állásra nyugdijas vitéz kerestetik. Dijazás és természetbeni lakás mellett. Jelentkezni lehet Budapest székesfőváros Vitézi Székénél, Budapest, IV., Váci-utca 62, fdsz. 4.

Székkapitány.

Hajdu vármegye és Debrecen vitézei!

Értesitem Hajdu vármegye és Debrecen összes vitézeit, hogy a vármegyei Vitézi Szék irodája Honvéd-utca 3. sz. alól ideiglenesen a Széchenyi-ut végén lévő huszárlaktanyába helyeztetett át. Telefonhivó: vegyesdandár, központ, 8. mellékállomás. (752. m. sz. 1926.)

Északpest vármegye központi járásának értekezlete.

Értesitem Nagytétény, Törökbálint, Budaörs, Albertfalva, Rákoshegy, Sashalom, Rákosszentmihály, Pestszentlőrinc, Csepel, Soroksár, Soroksárpéteri és Dunaharaszti összes vitézeit, hogy Csepelen, folyó évi december hó 5-én, vasárnap, a járási hadnagy ur járási vitézi értekezletet fog tartani, melyen fent nevezett községek összes tiszti és legénységi vitézei jelen lenni tartoznak.

Öltözet: ünnepi, vitézi jelvény és kitüntetések.

Gyülekezés a régi kulturházban, délelőtt 10 órakor. A Budapest Közvágóhidról 9 óra 40 perckor induló helyiérdekü villamos 10 órakor érkezik Csepelre (Védgát-utca), a Kulturházhoz.

Sorrend: 10 óra 30 perckor fogadás, 11 órakor mise.

Székkapitány.

Az örkényi iskola megnyitása.

A Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája folyó évi november hó 16-án nyilik meg. Tanulók felvétel végett még jelentkezhetnek. Fizetéses helyért évi 550 pengő (két részletben, vagy havi részletben) fizetendő.

A vármegyéktől, városoktól, intézményektől, magánosoktól beérkezett értesitések alapján eddig több alapitványos és ingyenes helyet létesitettek, melyekre folyamodványok a vármegyei Székkapitányságokhoz beadhatók.

Az 1926. évi vitézi avatásról. Felavatott csendőrtisztek csoportja.

Hajdu vármegye Vitézi Székének mohácsi emlékünnepélye.

Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Széke a Debreceni Hadimuzeum Egyesület-tel egyetemben november hó 4-én este 8 órakor tartotta kulturális, társadalmi és művészi szempontból előkelő színvonalu emlékünnepségét a mohácsi vész négyszázados évfordulója alkalmából. Az Arany Bika szálloda dísztermét ez alkalommal színültig megtöltötték a helybeli s vidéki társadalom vezető egyéniségei, akiknek impozáns felsorakozása méltóságteljes keretül szolgált a lélekemelő ünnepélynek. Gyönyörü látvány volt a díszruhás vitézek, a katonai és politikai notabilitások nagy tömege. Felvonultak a Főiskolai Bajtársi Egyesületek tagjai is, akik a vitézekkel együtt a közönség elrendezésének munkáját látták el dicséretre méltó, katonás pontossággal.

A felejthetetlenül szép és hazafias megnyilatkozásában erőteljes kulturestélyt a »Nemzeti Hiszekegy« nyitotta meg, melyet Forrai István karnagy hatalmas lendületü és harmónikusan összefogó vezénylése mellett a Városi Dalárda adott elő himnikus szárnyalással.

A bevezető beszédet dr. Magos György polgármester mondotta és hazafias szavaival rámutatott arra a szomoru analógiára, mely a mohácsi vész korabeli és a jelenlegi viszonyok között fennáll. A Városi Dalárda interpretálta ezután Lányi: »Rákóczi a határon« cimü drámai kompozicióját, majd vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Szinház örökös tagja szavalta el Kisfaludy Károly »Mohács«-át, a klasszikus magyar költemény tartalmi mélységeinek s ritmikus szépségeinek mesteri tolmácsolásával. A közönség ugy őt, mint Vencell Bélát, a magyar kir. Operaház örökös tagját, szünni nem akaró tapsviharral ünnepelte. Vencell Béla, ez a nagyszerü magyar énekes, akinek müvészi kulturája az énekmüvészet minden értékerejét lelkivilágának egész bensőségével öleli fel, kuruedalokat, a Bánk bán bordalát, Halévy, Mozart- és Meyerbeer áriákat adott elő a publikum extázisig fokozódó tetszésétől kisérve.

Az emlékünnepély kimagasló eseménye Gyalokay Jenő ezredes, tudományos akadémiai rendes tag, szabadelőadása volt. A kiváló hadtörténész, akinek tudományos szintje ezen a téren ma páratlanul áll, a mohácsi vészt előidéző tényezőkről és a harc lefolyásáról értekezett oknyomozó kritikai alapossággal, átfogva előadásában az egész szakirodalmat. Szabadelőadásában érdekes tanulságokat vont le a mai viszonyokra, melyek a mohácsi vész idejének politikai és társadalmi állapotaival oly igen hasonlatosak.

Paradoxszámba megy — mondotta Gyalókay —, hogy a tragikus csatavesztésnek ünnepet szentelünk. De ez emlékezés okulás egyuttal. Sajnos, részben már késön, mert 1526-ot és 1918-at ugyanaz a belső visszavonás okozta. Példázza, hogy sem a multban, sem a jelenben bennünket külső ellenség le nem gázolt, hanem mindig valami belső ellenség, valami belső ok győzött le.

Ma is ennek sulyos következményeit sinyli a nemzet.

A Mohácsot megelőző viszonyokról elmondja, hogy a fekete sereg pusztulása után Magyarországnak valamit érő hadereje nem volt. A jobbágyságra, a nemesi fölkelésre, sőt a bandériumokra sem lehetett számitani. De legnagyobb baj volt, hogy kimagasló nagy ember hiányzott. Ekkor jött a török. Végcélja nem is Magyarország leigázása, hanem az európai nagy keresztény birodalmak meghóditása volt s Magyarország, mint ennek első útközője és átmeneti hadi terület szerepelt.

A török a Magyarországba vezető három ut közül a legkönnyebbet választotta. Az Ozmán birodalom minden ereje megmozdult. A magyar hadi készülődést a halogatás, késlekedés jellemzi. Egyetlen ember, a csaknem erőszakkal kalocsai érsekké tett ferences barát, tett meg mindent.

Szinte emberfeletti munkát végzett. Mikor a végeket nem tudta védeni, ajánlotta, hogy évi adófizetés árán is birják visszatérésre a törököt.

1526. augusztus 26-án csak 20 km választotta el a két sereget. A Drávánál minden lépést harc árán adott csak fel. Tomori tudta, hogy a magyar sereg nem képes megállni a törökkel szemben a harcot. De a magyar sereg tömeghatása alá került és ment arra, amerre a sors vitte.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Garamszeghy Sándor szavalta el Vörösmarty Szózatát, a magyar szeretet, hit és akaraterő sziveket betöltő öntudatával. A kitünően sikerült ünnepélyt a Himnusznak fönséges hangjai fejezték be.

IRODALOM.

Őszi emlék.

Irta: vitéz Kéray Endre.

A Kiskunságot őszi napsugár csókolja végig.

Letarolt mezők bámészan tekintenek a fonnyadó kékségü égboltozatra. Az alpári sik egy-egy libacsordája tünődve tekint a zakatoló masinára, a szántó-vető pedig nemtörődéssel merül fárasztó munkájába. Én a vonat ablakában állok s figyelem a tájat, a vidéket.

Alpár...

Nem is a tájat figyelem, mert nem is az ablakra tekintek.

Icuka...

Nem is a vonat zakatolását hallgatom, hanem az ő lélekzetvételét. Őt hallgatom, őt bámulom... Őt mindunlan...

Itt áll mellettem a folyosón. Kitekint s szeme reám villog.

Szépséges arcán táncol a napsugár, haját szétborzolja a szellő, keble láthatólag piheg a langy levegön, vére serken a természetben való gyönyörködésétől. Oly szép volt, milyen csak egy tündér lehet!..

Én nem ismerem őt, ő nem ismer engem. Azaz mindketten ismerjük már egymást, mert szempillantásunk mélyen fürkész egymásunk lelkébe, tekintetünk találkozik, szemünk összecsillog, lelkünk egymásra lelt... Ó, mi szép volt akkor az ősz!..

És a gyönyörüséges leány asszony lett. Az én asszonyom.

A nap csak azért sütött, hogy reánk árassza sugarát, az ég nekünk kéklett, virág nekünk illatozott és minden de minden csak a mi örömünkre szolgált. Együtt barangoltunk erdőt, mezőt, hegyet, völgyet; együtt róttuk a napi munkát; együtt járultunk az Ur zsámolyához, hogy együtt, közösen mondjunk zsolozsmát jóságáért... Mindig csak együtt, mindenütt együtt, mert... mert nagyon szerettük egymást... Igaz, végtelen szerelemmel...

És mégis!..

A Kiskunságot őszi napsugár csókolja végig.

Letarolt bámészan tekintenek a fonnyadó kékségü égboltozatra. A táj unott, a lég mérgező, a sugár kárörvendő.

Alpár...

Könytelt szemmel tekintek a kócos utra szobámból. Az uton libacsorda gágog végig... Ellenségem a gágogás... A szántó-vető hazafelé döcög szekerén, megelégedett arccal, mint ki, jól végezé munkáját. Bánt az elégedett arc, elfordulok, hogy ne lássam.

Icuka...

Révedezve tekintek körül, keresem őt. Nincs... Nincs sehol...

Az ősz undorító, az ősz kegyetlen.

Hideg a ház, hideg a falu. Borzongok a hidegségüktől.

Keresem a napsugárt, keresem a fényt, hogy felmelegítsen, de nem találom... Amióta ő nincs, nem találom...

Reszkető inakkal vánszorgok ki a faluból, ki a temetőbe, hol egy sírhoz roskadok. A márvány sírkereszt napsugárt lövel reám, testem felmelegszik s lelkemben forróság ömlik.

Icuka...

Aranybetük ragyognak reám s lelkemben enyhületet fakasztanak és érzem, hogy ő oda libeg mellém s ugy mint még csak nem is régen, keblére vonja fejemet...

Az ősz rettenetes és kegyetlen.

*

Lajos kezébe vette a poharat. Koccintottunk és ittunk. Lelkem elfogódottá lett s szánakozva néztem a mellettem ülő jó fiut, ki oly végtelenül tudott szeretni. Egy szó, egy hang nem jött ki ajkamon, nem is tudtam volna mit szólani e hajótöröttnek. A kávéház füstje marta a szemem, az andalitó zene bántotta fülem.

— Azóta... azóta évek repültek tova és azóta... azóta gyülölöm az őszt, mely őt elszakitotta tőlem. — Kattogtak el az én bánatos barátom ajakáról a végső szók s hangtalanul hagyuk el a fényárban uszó kávéházat.

*

»...átlőtt halántékkal feküdt, mikor rátörték reggel az ajtót. Az öngyilkosság esete kétségtelen bebizonyitást nyert, miután az elhunytnál egy a rendőrséghez cimzett levelet találtak, amelyben bejelenti megválását az élettől és kéri a hatóságot, hogy holttestét felesége mellé temessék. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A rendőrség a vizsgálatot nem inditja meg...«

Csupán ennyit mondott a száraz hiradás. Ágyamból hirtelen kiugrottam, izgatottan öltözködtem és szaladtam a megboldogult Lajosom lakására.

Fagyos eső vágódott szemeim közé, mert ősz volt.

Az ősz rettenetes és kegyetlen...

Azóta az őszt én sem szeretem, mert fájó emléket ébreszt lelkemben.

Mocsárvilág alkonya.

Susogó nádasok, gömbölyü, sima kákaerdő, barna buzogányu gyékényliget, háromélü szittyó, haragoszöld csuhi-sás, vörösfarku fü, sárga vizililiom, vizitök, fehér tündérrózsa, vadtorma, vizi bürök, lila táritopp, békakorsócska, sárga gólyahir, fekete nadálytő, mérges ádáz, zászpa... ti kedves növényei a vizi világnak, az alföldi rónaság lassan-lassan elmuló, eltünedező lápjainak, mily kedvesek vagytok ti nékem. Sajnos, nem találni már köztetek, eltünt, elpusztult gyermekkorom csemegenövénye, a viz szinén lebegő zöld rózsaszerü sulyom. Ez volt az első, amely megadta magát a kulturának. Lassan, de biztosan buknak el utánad a többi társaid is. De nemcsak a növényvilág pusztul, hamarább hullanak el a láp lakói, a négylábu és szárnyas állatok ezrei. Hol van már a nádi farkas vagy toportyán féreg, amelyet a jó öreg Diószeghy külön fajtának irt le s melyet Arany János, oly ékesen szólván, festett le »Toldy«-jában?

Kipusztult már a hód, amelynek ma már csupán a neve maradt meg számos alföldi helynévben.

Elmarad lassan-lassan a nádban lakó füzesek ragadozója, a vadmacska, a hermelin, melyből még néhanapján látni lehet egy-egy példányt. Kivesz rohamosan a vidra is s épen ugy a misztikus földi kutya, amely nem hallatja többé fütyülő hivását, nagy boszuságára a természettudósnak. Elpusztul a mocsári teknős, a cickány, a halcsik.

Épen igy van a diszestollu daruval, hattyuval is. Áthuznak még felettünk hallatva harangszóhoz hasonló krugatásukat, csengő, kiáltó szavukat, talán le is ereszkednek pihenőre, de már itt többé nem költenek. A tarvarju már teljesen ismeretlen, mig a károkatona csak napjainkban maradt el. A nagy fehérfarku halászsas, a hatalmastestü halfarkasokkal egyetemben, szintén elmult, elmaradt. A láp disze, virága, a nemes kócsag, csupán brachiummal tartható fen, hogy ki ne pusztuljon egyik-másik költőhelyéről.

Itthagyott bennünket a fekete gólya, a gödény, sőt ma már a kanalasgém és a batla is igen ritka. Alig van már szürke gém is, nem is szólva az üstös gémről, meg a régen kiveszett pásztorgémről. Még az oly mélabusan buhogó bölömbika is elvétve ha akad. Pedig milyen borongós, költői hangulatot keltett fel bennünk a szava, meleg nyári éjszakákon a pásztortüzek fénye mellett tilinkózó bojtárfiuk közt üldögélve és szalonnát csurditva!

Ritkul a biborgém és a kvakvarju, vagy bakcsó is. Persze nincs már gémfalu sem, ahol fészkelhetnének. Fogyóban van erősen a fehér gólya is, a bibiccel és a szárcsával egyetemben. A piroscsőrü vizityuk alig-alig akad s a harismadár »két kés« szavát sem igen hallani már! Az esti homály beálltával sürün csapongó széki csirek is eltünőben vannak, a szürke partifecskékkel együtt.

Még a széki gólyát sajnálom, hogy pusztulóban van, hiszen az nem vétett senkinek sem s exotikus, hosszu lábaival lépegetve a tavak partjain, bizony szépen nézett ki. Kevesbbedik a nádirigó vagy veréb is s recsegő hangját alig-alig hallgathatjuk ezentul. Elvétve akad már gulipán, vagy pörgeorru snepf is, fekete-fehér testével és felfelé pördülő csőrével, már majdnem ismeretlen lett szük hazánk területén. Nagyon fogy a gombosorru snepf vagy lotyó is, kaszáláskor szokott csapongani leginkább, féltve fiókáit, azonban ma már őt is hiába keressük.

Csupán a pióca, meg a szunyog nem akar fogyni, pedig ezek után nem igen bánkódna senki sem, tudom jól.

A vonuló madarak, melyek ott fön, északon találják meg fészkelő otthonukat, ezrével ülik meg hetekig tocsogóink, nádasaink melegedő vizeit tavasszal, de még őszfelé is.

A lengyel ludak, lilikek, gyöngyvérek, szélkiáltók, lillék, partfutók, szalonkák seregeiben a vadászok még ma is örömüket lelhetik. A kacsafélék szintén megfordulnak nálunk, rétségeinket felkeresve, részint fészkelési célból, részint átvonulóban eleséget keresve a pihenő alatt.

A Duna-Tisza közének egyik legszebb része ma is a lápvidék, ott a buckák alján. Ócsától délre, egész le Orgoványig, Ágasegyházig, másrészt Bugyitól le Bajáig, számtalan tocsogó, nádas, sömlyék, turjány található ma is kettős vonulásban. Igy a mántelki, apaji rétség, a Kondor-tavak, a Kolmi-tó, az ágasegyházi nagy rét még ma is ősterületek, ahol még most is költ a nagy szürke lud, meg a tuzok.

Sajnos, hogy a tojásszedés igen el van terjedve s bizony több kárt tesznek a szegények közt, mint a puska.

Magam tapasztaltam, hogy egy pusztai állami tanitó tanulóit tanóra helyett tojást szedni vitte ki a tóra, holott épen neki kellett volna a gyermekeket erről szép szóval leszoktatni. Az is nagy károkat okoz, hogy az avas nádat télen át leégetik. Nem szólnék e szokás ellen egy szót sem, ha a nád értéket képviselne és levágnák eladás vagy felhasználás céljából. Azonban se le nem vágják, sem pedig le nem legeltetik s igy minek azt felégetni? Csupán csakis azért talán, mert szépen ég?! Holott azt tudni kell, hogy épen az avas nád az, amely tavasszal legjobb buvóhelyet ad a vad madaraknak s ott ragadozók ellen védve, legjobban tudja fészkét elrejteni a költő madár. Mennyi örömet, sőt hasznot ad a nyár és ősz folyamán a jó vadkacsa és vadlud pecsenyéje és meglövése az okos birtokosnak, ha vadaskertnek hagyja meg az értéktelen növényzetet a turjányban s nem égeti azt fel. Viszont télen át meg, a nagy hidegek idején, mennyi fogoly, fácán és nyul talál menedékhelyet a turjánban, mig azt felégetve, a szegények bizony elpusztulnak gonoszul.

Igyekezzünk mindent okosan és észszerüen csinálni s bizony hasznunk lészen belőle.

vitéz **Halmay.**

Erdélyi üzenet.

Erdély felett busan sivit a szél,
Székely sóhaj, bánat vele utra kél.
Szárnyra kél, hogy tul a bérceken,
Duna, Tisza mellé szomoru hirt vigyen.

Zokogva sir a Királyhágón át,
Elsirja jajgatva székelyek panaszát,
Székelyek panaszát, segélykiálltását,
Szegény székely anyák keserves sirását.

Haldokolni jár a szellő szép Erdély-
[országba,
Minden kicsiny falu siralom tanyája;
Nincs ház, hol gyász ne honolna,
Hol székely könny patakként ne folyna.

Üres, sivár minden. Siralom völgye
Lett a székely kicsiny háza kertje.
Ablakaik alá oláh kémek járnak,
Szegény székelyekre ádázul vadásznak.

— Itt egy székely bilincsekbe verve,
Vérző arccal tekint fel az égre...
...Amott halott fekszik, sebektől boritva
Mert... magyar volt minden gondolatja.

Az oláh börtönben bilincsek csörrennek,
Jaj ottan, jaj a szegény székelynek.
A börtön udvarán áll az akasztófa...
A varjuk gyászserege martalékát várja.

Csak zugj, jajgass, téli vad orkán,
Száguldj végig magyarok országán.
A jaj felrázza tán e nemzetet,
Hogy fegyvert fogva, védje az ősi
[rögöket.

Ha nem, akkor... jaj a székelyeknek,
Szép Erdélyországból kipusztulnak,
[vesznek.
— Akkor vége szép Erdélyországnak...
S jó éjszakát Nagymagyarországnak!

vitéz Román Mihály.

Vitézi élet.

(Pótlás.)

Baranya vármegye vitézeihez!

Folyó hó 20-án (szombaton) a Vitézi Szék vármegyei vitézi ülést tart, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány elnöklete alatt.

Ezen ülésen való megjelenés minden tiszti- és legénységi vitézre nézve kötelező. Kivételt képeznek azok, kik nem Baranya vármegye területén tartózkodnak.

Sorrend: 8—9-ig istentisztelet és pedig röm. kath. vallásuak részére az irgalmasok templomában, a ref. vallásuak részére a ref. templomban. 9—12-ig vitézi ülés a legényegyletben (Megye-utca 20), 12—1-ig társas ebéd ugyanott.

Öltözet: ünnepi ruha, összes kitüntetésekkel és vitézi jelvénnyel.

Portos megjelenésre sulyt helyezek. Távolmaradókat igazolásra fogom felszólitani. (468. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

SZEMLE.

Pestmegye. Ily cimmel most jelent meg a pestmegyei gazdasági egyesület hivatalos lapjának első száma. A lap programmja az, hogy a vármegyei élet szükebbkörü eseményeivel, gazdasági, kulturális, és társadalmi problémáival foglalkozzék. Mint ilyen valóban hézagpótló orgánum. A lap szerkesztője és kiadója Zsivánovits Béla, a Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegyei Gazdasági Egyesület titkára. Megindulása alkalmából örömmel üdvözöljük a nemes célu ujságot és kivánunk sok szerencsét munkájához.

Pályázatok.

özv. vitéz Zárándi Károlyné (Budapest, II., Szőlőkert-u. 41. sz. ajtó 4.) elvállal mindennemü férfi és női fehérvarrást, himzést és javitást, elsőrendü kikészitéssel a legjutányosabb árban. — Levelezőlap hivásra azonnal jövök.

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár
15 Hétfő	Gertrud	Lipót
16 Kedd	Ödön pk.	Othmár
17 Szerda	Cs. Gerg.	Hortenz.
18 Csütörtök	Pét. és Pál	Ödön
19 Péntek	Erzsébet	Erzsébet
20 Szombat	Val. Félix	Jolán
21 Vasárnap	B. A. bem.	Olivér

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

November 12. 1790. Sándor főherceg nádor. II. Lipót király negyedik fiát, Sándor főherceget, Zichy Károly országbiró inditványára köztetszés mellett nádorrá választották. Sándor főherceg 1772 aug. 14-én született. Hat év mulva, 1796 nov. 12-én, kiáltották ki nádorrá II. Lipót kilencedik fiát, József főherceget. Sándor főherceg nádor ugyanis 1795 julius 10-én Laxenburgban röppentyükészités közben, a lőpor felrobbanása által halálosan megsebesittetett és jul. 12-én meghalt.

— 1846. József nádor félszázados jubileuma. József főherceg nádorrá választásának ötvenedik évfordulóját a nemzet nagyszabásu ünnepséggel készült megülni. E napra diszes emlékérmet verettek a nádor képmásával, de az ünnepélyt a nádor sulyos betegsége miatt nem tarthatták meg.

— 1847. István főherceg nádorrá választása. Ugyanaznap, amelyen Sándor és József főhercegek nádorrá választattak, választotta meg az országgyülés a nagy nádor fiát, Istvánt. V. Ferdinánd király az eskü után e szavakat intézte hozzá: »Kedves Öcsém! Kövesse hivatalában édesatyja példáját!«

November 16. 1919. A nemzeti hadsereg bevonulása. E napon reggel, esős időben vonult be nagybányai Horthy Miklós fővezér vezetése mellett a nemzeti hadsereg Budapestre. A román csapatok előző nap hagyták el a fővárost. A bevonuló Fővezért és seregét Budapest népe hatalmas ünneplléssel fogadta. A parlament előtt a kormány tagjai üdvözölték a Fővezért.

—

Családi ünnepek vitéz József kir. herceg családjában. November 15-én lesz harmincharmadik évfordulója vitéz József kir. herceg és Auguszta kir. hercegasszony egybekelésének. Okt. 4-én volt a második évfordulója vitéz József Ferenc dr. kir. herceg és Anna kir. hercegnő egybekelésének. A királyi hercegi családot bensőséges családi ünnepe alkalmából igen sokan keresték fel jókivánataikkal.

Kormányzói elhatározás. A Kormányzó Ur Őfőméltósága a m. kir. honvédség tényleges állományában az alábbi vitézeket nevezte ki: Ujfalusi vitéz Ujfalussy Gábor ezredest tábornokká, vitéz Tallér Gusztáv, vitéz Náday István őrnagyokat alezredesekké, vitéz Bakay Szilárd századost őrnaggyá, vitéz Vén Zoltán, vitéz Fodor István, vitéz Hady Jenő, vitéz Bodajky Lajos, vitéz Gönczy Aladár, vitéz Gyöngyösi Géza, vitéz Barakonyi Ágoston, vitéz Kakassy Lajos, vitéz Massány Imre, vitéz Farkas Ödön András, vitéz Tomory Nándor, Puji vitéz Puy Jenő, vitéz Szentmiklóssy Kálmán, vitéz Bercsényi László, vitéz Mikecz Kálmán, vitéz Szigeti-Szabó Géza, vitéz Radványi Béla főhadnagyokat századossá. — A Kormányzó Ur Őfőméltósága megengedni méltóztatott, hogy vitéz Török János vk. szolg. telj. százados a világháboru folyamán neki adományozott porosz királyi II. oszt. vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Terjessze a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t!

Halálozás. Vitéz Damasy Farkas csendőrőrnagy és neje vécsei Vécsey Ida fia, Damasy László, vitézi városmányos, 6 éves korában, nagy szenvedés után, Marcaliban 1926 november 2-án meghalt. Temetése nagy részvét mellett 3-án délután 3 órakor volt.

Báró Müller Kálmán orvostanár, az Országos Közegészségügyi Tanács elnöke, 77 éves korában meghalt. Vasárnap temették a kerepesi-uti temetőben.

A Jegyzők Országos Egyesülete most tartotta Budapesten évi nagygyülését, amelyen ünnepies keretben leleplezték az egyesület első elnökének, Morvay Jánosnak szobrát.

Gömbös Gyula nemzetgyülési képviselő Munkácsy Mihálynak több száz levelét és 38 rajzát és vázlatát ajándékozta a Szépmüvészeti Muzeumnak. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a nagyértékü ajándékért levélben mondott köszönetet.

Vitéz Székely Károly sikere. Vitéz Székely Károly szobrászmüvész már több hősi emlékszobrot készitett az országban. Legutóbb megbizták a törökszentmiklósi hősök szobrának elkészitésével. A tehetséges müvész most mutatta be az emlékszobor modelljét, amely szépségével és kifejező erejével nagy feltünést keltett.

Lelkészbeiktatás. Az elmult vasárnapon, november 7-én iktatta be lelkészi állásába Varga Sándor, a vértesaljai egyházmegye esperese vitéz Komáromi János lelkészt, a lovasberényi református gyülekezet uj pásztorát. A református templomot ez ünnepélyes alkalommal zsufolásig megtöltötték a helybeliek és vidékiek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Megható volt, amikor az uj lelkészt az esperes 12 lelkésztársával együtt megáldotta s homlokon csókolta. A beiktató szertartás után az uj lelkész Ézsaiás 43:1. verse alapján tartotta meg beköszöntő beszédét, amely mindvégig magas szinvonalu és gondolatokban gazdag volt. Ugyancsak az Istentisztelet keretében keresztelték meg az uj lelkészpár ujszülött kis leányát is. A beiktató Istentisztelet után tizennyolc tisztelgő küldöttség üdvözölte az uj lelkipásztort, aki mindegyikre külön-külön válaszolt. Nagy ovációban volt része a község földesurának, gróf Cziráky Lászlónak, aki szintén megjelent, hogy az uj lelkészt személyesen üdvözölje s a lovasberényieket jóindulatáról biztositsa. A beiktató ünnepségeket egy 120 teritékes bankett zárta be, amelyen a Kormányzót Varga Sándor esperes, az esperest — a felekezeti béke és testvéries együttmüködést hangoztatva — Doroszlai Béla róm. kath. plébános, a plébánost vitéz Komáromi János lelkész köszöntötték fel. Felköszöntőket mondottak még Cserti József nemzetgyülési képviselő, a helybeli kántortanitó, Kiss Dániel sárbogárdi és Szabó Miklós budapesti lelkészek, továbbá Kemény Lajos nyug. rektor és Kéri Mihály presbiter. Ime egy lelkesitő példa a vallásfelekezetek közös, vállvetett, hazafias együttmüködésére.

A »Magyar Katonai Közlöny« legujabb száma közli olysói Gabányi János ny. tábornok nagyérdekü cikkét Mohácsról és sok egyéb tudományos és gyakorlati közleményt tartalmaz.

A M. Kir. Orsz. Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület idei évzáró közgyülésén a kaszinó diszelnöke, vitéz József kir. herceg is megjelent. A kaszinó elnöke, Kary Béla ny. altábornagy, magas szinvonalu beszédben számolt be az egyesület ez évi müködéséről. Ezután vitéz Szakváry Emil ny. tábornok ismertette a kaszinó életének fontosabb mozzanatait.

Mindenről értesül, ha előfizet és olvassa a Vitézek és Gazdák Lapját!

A »Hadtörténelmi Közlemények« ez évi III. füzete igen érdekes tartalommal jelent meg.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara a mult évben megkezdett látogatásait az idei ősz és tél folyamán tovább folytatja a községi mezőgazdasági bizottságoknál és egyenként kioktatja őket különböző feladataira, amelyekkel, mint a mezőgazdasági törvényes érdekképviselet legkülső szervei, az érdekelt gazdaközönségnek hasznos szolgálatokat tehetnek. A Kamarához 456 ily mezőgazdasági bizottság tartozik, amelyek közül eddig már 150-et felkeresett és mintegy 300-at ezután fog meglátogatni.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete folyó évi november hó 19—22-én Budapesten, az Országos Tenyészállatvásártelepen nemzetközi baromfikiállitást rendez. Baromfikivitelünk az elmult évben 60 millió aranykoronára emelkedett, ami világos bizonyitéka annak, hogy a baromfitenyésztéssel érdemes foglalkozni, hogy minő nagyszerü haladást tett ez a termelési ág, azt a kiállitás meg fogja mutatni. Kivánatos, hogy minden tenyésztő résztvegyen ezen a kiállitáson. Sok igen szép dij áll rendelkezésre. A kiállitás megtekintésére féláru menetdij-kedvezmény áll rendelkezésre. Igazolványok kaphatók a rendezőségnél: Budapest, IX., Üllői-ut 25., I. 10. Egy Máv.-igazolvány ára 15 ezer korona. Délivasutra 25 ezer korona. A rendezőség élén gróf Teleki Józsefné, a biráló-bizottság élén Békessy Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos áll.

Olasz-francia viszálykodások. A Mussolini ellen elkövetett legujabb merényletet erősen kiélezte az olasz-francia ellentéteket. Olaszország a világháboru után minden olasz lakosságu területet megszerzett magának Nizza és Savoya kivételével. Ezeket a tartományokat az olasz királyság létrejövetelekor engedték át Franciaországnak hálából azért a támogatásért, melyben III. Napoleon francia császár részesitette a kiépülő egységes olasz királyságot. Az olaszoknak most nagyon fáj az, hogy éppen ezt a két tartományt vesztették el, mert Nizzában született Garibaldi a nagy olasz hazafi, akinek köszönhető az egységes Olaszország létrejövetele, Savoya pedig az olasz uralkodó család ősi fészke. Hozzájárul az elégedetlenség fokozásához még az is, hogy Franciaországba menekültek az Olaszországból kiugrasztott antifascista elemek, melyek most Franciaországban szervezkednek és merényleteket terveznek az fascista rendszer megbuktatására. Az olasz közvélemény a Mussolini ellen elkövetett merényletek után nyomban felzudult Franciaország ellen és nagyarányu franciaellenes tüntetések voltak, melyek során több francia konzulátusba behatoltak és francia állampolgárokat bántalmaztak. Érdekes volt az is, hogy a legutóbbi merényletek nyomán megindult vizsgálatok kideritették Ricciotti Garibaldi ezredes szereplését. A nagy Garibaldi unokája Nizzában az antifascista merénylőkkel cimborált és a megszerzett értesüléseket pedig az olasz rendőrséggel közölte. A francia hatóságok most tisztázni igyekeznek Garibaldi szerepét és neheztelnek azért, hogy az olasz rendőrség a francia hatóságok megkerülésével nyomoztak francia területen.

Sok helyen a népnek egyetlen olvasmánya a »kalendárium«. Ezért nemzeti szempontból igen fontos, hogy milyen kiadásu naptárt olvasnak a falusi magyarok. A hazának teszünk szolgálatot, ha a »Vitézek Naptárát« terjesztjük.

A görög választások. Görögországban a mult héten általános választások voltak, melyek során népszavazással döntöttek az államforma kérdésében is. A választások eredménye az volt, hogy a lakosság nagyobb része köztársasági pártiakra adta le szavazatát.

Ezek után valószinüleg elmarad a közel jövőre kilátásba helyezett monarhista mozgalom, melynek célja az elüzött görög királynak trónra visszahelyezése volt.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara mozgalmat kezdett a Délbaranyában és Délsomogyban lévő, de már a korcsosodás és visszaesés jeleit mutató magyar marhatenyésztés feljavitása érdekében. Az érdekelt mezőgazdasági testületek kiküldötteivel együtt sorra tanulmányozta azoknak a községeknek szilajgulyáit, amelyekben az első kisérleteket megtenni szándékozik. Összesen mintegy 25 község gulyáját szemlélte meg, amelyek közül ki fogja választani azt a néhány legalkalmasabbat, amelyikben a feljavitás munkálatait megindítani legérdemesebb lesz.

Leventék ragaszkodása. Vitéz Krasznai Mihály névnapján az általa oktatatott XII. leventecsoport első szakasza, este 11 órakor Unger Géza oktató vezetése alatt megjelent vitéz Krasznai lakásán. A helybeli dalárda szerenádot adott a szeretett leventeoktatónak. Ezután Németh Ferenc levente szép felköszöntő kiséretében egy értékes cigarettatárcát és 100 db. sztambul cigarettát adott át. Az utcán a leventék Unger Géza vezénylésére diszmenetben vonultak el az ünnepelt előtt. Vitéz Krasznait legutóbb Sopron sz. kir. város leventeegyesülete titkárává választotta meg.

Közel ezer iskola épitése. Az alábbi számadatok érdekes világot vetnek a most megindult nagyarányu kulturtevékenységre. Az iskolaépités ebben az évben 317 községben indult meg. Jelenleg épités alatt van 523 elemi iskolai tanterem. 350 tanító jut egészséges uj lakáshoz. 22 óvoda megfelelő lakással már el is készült.

Csehszlovákia. Október elsejétől Csehszlovákiában a katonai zsoldot redukálták; eszerint a katona az eddigi 2 cseh kor. 50 fillér helyett 1 cseh kor. 50 fillért kap, amivel havonta 3 millió koronát takaritanak meg. Ellenben a katonai repülők illetményeit aszerint, hogy milyen minőségben vannak alkalmazva, kisebb-nagyobb mértékben emelik, hogy fegyvernemük veszélyeivel arányban álló, megfelelő javadalmazásban részesitsék őket. Itt is fokozatok vannak, a szolgálat minősége szerint. A fizetésen kivül az eddigi 400—500 cseh koronát kitevő havi pótlék helyett ezentul egész 720 koronáig menő pótlékot kapnak.

Jugoszláviának van nehány harckocsija, amelyek valószinüleg francia eredetüek. A Renault gyárból kerültek ki és egészen könnyü tipusuak. Szervezett harckocsicsapata Jugoszláviának azonban nincsen, de rövidesen várható, hogy mind az öt hadseregnél háromhárom tankszázadot állitanak fel. Jugoszláv tisztek már 1923 óta vannak Franciaországban kiképzés alatt.

Lengyelország. Erős belső harcok árán sikerült Pilsudskynak a kormánynyal ujabb 31 és fél millió zlotyt a hadsereg céljaira utalványoztatni. Egyébként Pilsudsky, aki miniszterelnök és hadügyminiszter egy személyben, teljesen önállóan szokott mindennemü katonai kérdésben dönteni.

Megáldották a diósgyőr-vasgyári hősök emlékmüvét. Mindszentek napján impozáns gyászünnepség keretében áldották meg a vasgyári felekezetek lelkészei a vasgyári 59 hősi halott emlékére emelt emlékmüvet. Az ünnepségen mintegy háromezren vettek részt s a közönség a hivatalháztól vonult ki a temetőbe, ahol az emlékmüvet felállitották. A gyászünnepség pontosan délelőtt 11 órakor kezdődött, amikorra hatalmas közönség helyezkedett el a gyönyörü emlékmü előtt. Bevezetésül a Tisztviselük Dalegylete és a Jószerencse Dalkör dalárdája énekelte el a Magyar Hiszekegyet, majd Meyer Béla prépost-kanonok a róm. kath., Nádházy Bertalan lelkész a ref. és Vietórisz László az ev. egyház nevében áldotta meg hatalmas, mélyszántásu beszéd keretében az emlékmüvet. A Jószerencse Dalárda ezután a »Bus Magyarok« cimü hatásos dalt adta elő Orosz János karnagy vezetésével, majd vitéz Holló Elemér, a HADRÖA vasgyári csoportjának elnöke tartotta meg nagyhatásu, mélyenszántó ünnepi beszédét. Ezután az emlékmü megkoszoruzása következett. A gyárfőnökség nevében Longauer Géza h. gyárfőnök helyezett koszorut az emlékmüre, majd a MANSz, a róm. kath., ref. és ev. Nőegyletek, a vasgyári keresztényszociálisták, a Vitézi Szék, a Jószerencse Dalkör, a Nagy Lajos király-cserkészcsapat, a DVTK, a hadviseltek és hadirokkantak nevében koszoruzták meg az emlékmüvet.

Mi történt bel- és külföldön

A nemzetgyülés az elmult héten folytatta a felsőházi törvényjavaslat vitáját. Bethlen István gróf miniszterelnök pénteken hatalmas beszédben válaszolt a vita összes szónokainak és félre nem érthető módon szegezte le a kormány álláspontját minden felvetett kérdésben. Valótlannak bélyegezte Nagy Vincének azt az állitását, mintha a kormány Romániával perszonál unióra törekednék. Tisztázta a jogfolytonosság kérdését s megállapitotta, hogy a nemzetgyülés feladata a megszakadt jogfolytonosság helyreállitása. A nemzet a maga akaratát az 1920. évi I. t.-c. utján nyilvánitotta ki s ezáltal az alkotmányosság valódi szellemében véve a jogfolytonosság helyreállott. A nemzetgyülés az egész országgyülés és a király együttes hatalmát gyakorolja és végleges jogrendet alkot. Nemcsak joga, hanem egyenesen kötelessége az országgyülés reformja. Sőt kötelessége a királyi hatalom gyakorlásának módozatait is rendezni, mert a pragmatica sankcio hatálya az együttbirtoklás tekintetében megszünt. Horváth Zoltánnak a Kormányzó Ur főrendiházi tagságára vonatkozó javaslatát komolyan venni nem lehet, mert mindenkinek tudnia kell, hogy az államfő nem lehet egyuttal az egyik törvényhozó testület tagja. Megvédte még a miniszterelnök a történelmi főnemességet az elhangzott vádakkal szemben s kérte a javaslat elfogadását.

Szombaton a nemzetgyülés elhatározta, hogy az ülések idejét négy órával meghosszabbitja, hétfőn már 8 órás ülésben tárgyalták a főrendiházi reformjavaslatot.

A nemzetgyülés külügyi bizottsága ülést tartott, amelyen Walkó külügyminiszter részletes tájékoztatást nyujtott a külügyi helyzetről. Kijelentette a külügyminiszter, hogy Jugoszláviával barátságos tárgyalások folynak az adriai kikötőhöz való ut biztositása érdekében.

A pénzügyminiszteriumban Bud János pénzügyminiszter elnöklésével értekezlet volt, amely az adókérdésekkel foglalkozott. A pénzügyminiszter közölte, hogy a jövedelem-, vagyon- és kereseti adók terén mérsékléseket tervez s e célból törvényjavaslatot nyujt be legközelebb a nemzetgyülés elé. Az adómérséklő törvényjavaslatot a minisztertanács is tárgyalta, amely a javaslathoz hozzájárult.

A **Kormányzó Ur Őfőméltósága** Dréhr Imre nemzetgyülési képviselőt a népjóléti miniszterium államtitkárává nevezte ki. Dréhr államtitkár vasárnap Enyingen beszámolót tartott, amelyen megjelent Vass József népjóléti miniszter is, aki nagyobb beszédet mondott.

A nemzetgyülésen Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter benyujtotta a nemzetközi munkaügyi egyetemes értekezlet által a heti pihenőidőnek ipari üzemekben való érvényesitése tárgyában elfogadott nemzetközi egyezményt.

A katalán fölkelés. A francia hatóságok a Pireneus-hegységek között vakmerő tervnek jutottak nyomára, melynek végrehajtására többszáz főnyi társaság vállalkozott. Ennek a társaságnak a tagjai Spanyolországból Franciaországba menekült liberális ellenzékiek voltak, akik elégedetlenek Primo de Rivera miniszterelnök kormányával. Ezek a spanyol menekültek a francia határon szervezkedtek és betörést készitettek elő Spanyolország északi tartományába, Katalóniába. A terv szerint többszáz főnyi felfegyverzett csapat támadást intézett volna a spanyol határőrségek ellen, mire Barcellonából katonai csapatok vonultak volna a határ megvédelmezésére és a kiüritett területen a katonai csapatok mögött fellázadtak volna az elégedetlenkedők, valamint a már előbb oda belopódzott felkelők. A terv az volt, hogy a fellázadt tartomány függetlenségét kikiáltva kimondották volna a spanyol anyaországtól való elszakadást. Mivel azonban a francia hatóságok még idejekorán értesültek a készülő mozgalom-

ről, sikerült leszerelni a készülő támadást és annak résztvevőit őrizetbe vették.

Marokkói harcok. Marokkóban Abdel-Krim behódolása után egyik alvezére El-Dzseriró tovább folytatta a harcokat. Az ellene küldött spanyol hadoszlopok mult héten egyik ütközetben agyonlőtték El Dzserirót és sulyosan megsebesitették első hadnagyát Si Feddult. A spanyolok most már azt hiszik, hogy a felkelő vezérek elestével Marokkó teljes pacifikálásának kérdését véglegesen megoldották.

Viharok és árvizek. Világszerte óriási katasztrófák történtek a mult héten Amerika partvidékein óriási árvizek és felhőszakadások voltak. Angliában rendkivül heves felhőszakadásos szélvihar dühöngött, mely óriási károkat okozott. A vihar egy vasuti hidat is elpusztitott és több ember halálát okozta. Olaszországban a déli partvidék egyik legnagyobb kikötővárosát Barit, szombaton éjjel felhőszakadás és árvizkatasztrófa pusztitotta el. A tenger áradat éjszaka egész városrészeket elöntött. A viz a házak erkélyéig emelkedett. Az összeomlott házak sok helyen maguk alá temették a lakókat s reggel az utcákon holttestek usztak. A város lakossága között az éjszaka sötétjében borzalmas pánik keletkezett.

Rövid hirek

Szabolcs vármegye Vitézi Szék állományában három tanfolyamot végzett leventeoktató, három segédoktató, hét tanfolyamot nem végzett vezetőoktató és 61 segédoktató működik.

Békés vármegyében az iskolán kivüli népnevelésben a vitézek jó példával és szorgalommal járnak elől.

Sarkad, majd Pusztaföldvár község augusztus hóban tartotta a hősök szobrának leleplezési ünnepét. E szép ünnepélyeken az O. V. Széket és vármegyei Vitézi Széket vitéz Szabó Jernő székkapitány képviselte s elsőnek helyezett koszorukat a hősök szobrára.

Békés vármegyében sok helyen az iskolaévet már az ujonnan épitett iskolákban kezdték meg.

A békésmegyei telkes vitézeket a volt nagy árvíz még mindig érzékeny károkkal sujtja. Sok telekről a vizet csak ugy tudják végleg levezetni, hogy a megyei Szék utasitása szerint vízlevezető csatornákat épitenek.

Szil és Bük községek hősi halottainak szoborleleplezési ünnepélyén Sopron vármegye Vitézi Széke az emlékművekre koszorukat helyezett.

Ókécskén augusztusban tartott leventeoktató tanfolyamot kilenc, a kiskörösit két délpestmegyei vitéz végezte.

A sárrétudvari leventeegylet augusztus hóban zászlószentelést tartott. Bihar vármegye Vitézi Széke a zászlóba szöget helyezett.

Sarkadon a hősök tiszteletére emlékoszlopot állitottak fel. A leleplezési ünnepélyen az O. V. Szék, Bihar- és Békés vármegye Vitézi Széke képviseltette magát.

Dombovár hősi halottainak szoborleleplezési ünnepén Tolna vármegye Vitézi Székét vitéz Tihanyi Szilárd székkapitány képviselte. Beszéd kiséretében koszorut helyezett a szoborra. A járásbeli vitézek teljes számban megjelentek.

Tolna vármegyében a leventeéletben nemcsak az ifjak, hanem a felnőttek is — nemzetiségi és korkülönbség nélkül — résztvesznek. Általános a lelkesedés. Több fuvós zenekart alakitottak.

Nagydorogon folyó évi szeptember 19-én 13 vitézt ünnepélyesen telekbe iktattak.

Tevel község intelligenciája a falubeli vitézeket a kaszinóba rendes tagul felvette és tiszteletükre ünnepi lakomát rendezett.

Fejérmegyében tartott járási leventeversenyek alkalmával körülbelül 120 vitéz mint segédoktató müködött. Az elért szép eredmény részben az ő érdemük.

Debrecen Vitézi Széke »Vitézi Otthon«-t szándékozik létesiteni. Ugyanitt alakult meg a vitézek gyermekeiből álló első vitézi cserkészcsapat. A megszervezési munkákat vitéz Kanabé Dezső tanár végzi.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ

A buza műtrágyázása.

A buza legfontosabb mütrágyája a szuperfoszfát. Szinte általános szabályul állitható fel, hogy enélkül buzát nem szabad vetni. Nálunk az ország nyugati részein ez már bele is ment a köztudatba és kisgazdáink is sok helyen betartják. Csak példaképen emlitek fel két mosonmegyei községet: Dunakilitit és Halászit, ahol ezt már nem kell mondani senkinek. Különösen Halászi érdekes, azt hiszem vezet az egész országban.

Ebben a határban minden hold szántóföldre évente 70 kg. szuperfoszfát jut. Azért érdekes ez, mert nincs a határban sem nagy-, de még középbirtok sem, mely mütrágyát nem használna. Olyan példát látunk itt, amely még a külfölddel összehasonlitva is megállja a helyét.

Az Országos Növénytermelési Kisérleti Állomás régebbi adatai szerint (1898—99. 100 kg. szuperfoszfát a buza szemtermését 112 kg.-mal fokozta. Az 1901. évi kisérleteknél 127 kg. volt a termésemelkedés. 1902. és 1903-ban 112 kg. Ujabban az állomás kiszámitotta, hogy 319 különböző helyen végzett kisérlet átlagban 100 kg. szuperfoszfát 97 kg. termésemelkedést okozott. Ebbe azonban már belevannak számitva azok a kisérletek is, amelyek eredménytelenül végződtek. Ha csak azokat a kisérleteket számitjuk, amelyeknél a termésemelkedés legalább 50 kg.-ot tett ki, ezek átlagában 100 kg. szuperfoszfátra 120 kg. szemtermésemelkedés esik. A gyakorlat tehát igen helyesen jár el, amikor azt tartja, hogy minden 100 kg. szuperfoszfát 100 kg.-al emeli a a buza termését. Ez már a jövedelmezőségét biztositja, mert 100 kg. szuperfoszfát ára körülbelül 40 kg. buza értékének felel meg.

Thomassalakra vonatkozólag a Kisérleti Állomás adatai szerint az a helyzet, hogy 150 kg. mütrágya a buza szemtermését 78—167 kg.-al emeli. Ugyancsak ilyen vagy nagyon hasonló a helyzet a Rhenania-foszfát használata esetén.

A többi uj foszforsavtrágyák számitásba sem jöhetnek, mert bizonytalanok és drágák.

Van a mütrágyázásnak egy ujabb módja, a sorba trágyázás (magot és mütrágyát egyszerre a talajba juttató kétládáju, kombinált vetőgépekkel). Gyárfás József ezt tartja a szuperfoszfát alkalmazására a legmegfelelőbb eljárásnak (a többi foszforsavtrágyák lassu hatásuknál fogva sorbatrágyázásra nem valók.) Az ő kisérletei szerint 100 kg. szuperfoszfát szórva adva a termést 145 kg.-al emelte, mig sorba 340 kg.al. Ilyen módon jövedelmezővé lehet tenni a szuperfoszfát használatot olyan viszonyok között is, amelyek között eddig nem értek el megfelelő eredményt.

Szükség lehet — istállótrágyázástól távol, vagy egyébként kiélt földön — a nitrogéntrágyázásra is. Buza alá, őszi trágyázásra mindig mérsékelt hatásu nitrogéntrágyát adjunk. Az ilyen nem hajtat, hatása tartósabb, a belőle fel nem használt táplálóanyagmennyiségeket a téli nedvesség nem mossa ki a talajból. E célra a kénsavas ammoniák és a mésznitrogén (olcsó áránál fogva ma különösen az utóbbi) jöhet figyelembe.

Egy, a közelben levő nagy uradalom mult évi eredményeit hozom fel példának a mésznitrogén- és csilisa-

létromtrágyázás jövedelmi összehasonlitására:

50 kg. mésznitrogén átlag 289 kg. termésemelkedést okozott és 851.000 K jövedelemmel járt.

100 kg. mésznitrogén átlag 470 kg. termésemelkedést okozott és 1,504.000 K jövedelemmel járt.

100 kg. csilisalétrom átlag 63 kg. termésemelkedést okozott és 269.000 K ráfizetéssel járt.

Az igazság kedvéért meg kell jegyeznem, hogy a kisadagok 10—12 kisérlet átlagából vannak számitva, mig a 100 kg.-os adagokkal csak kevés számu kisérlet volt. Az előbbiek azért biztosabbak. Az is igaz, hogy 1 évi kisérlet nem kisérlet, de az eredmények annyira tulnyomóan kedvezők a mésznitrogénre, hogy bármennyit számitsunk is hibára, — fölénye biztositva látszik. **Dr. Bittera Miklós.**

A gyümölcsfák téli ápolásáról.

Irta: **Bászel Elek** ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, mezőg. biz. előadó.

Hazánkban igen kevés azon gyümölcsösök száma, ahol a fák ápolásban is részesülnek, mert ugy a kis-, mint a középbirtokosok legtöbbje a gyümölcsfákkal vajmi keveset törődik; legfeljebb, hogy tavasszal hernyóznak és a tél beállta előtt a fák törzseit és vastagabb gallyait mésztejjel bekenik, sokszor agyagot, vagy trágyalevet is kevernek. Már pedig a fák bemeszelésével nemcsak, hogy semmit sem használunk, hanem azáltal, hogy a mész a fákon kérget képez, a rovar — és gomba — kártevőknek mesterséges buvóhelyet készitenek.

A gyümölcsfák téli ápolásának most van az ideje a gyümölcsfák törzsét és az idősebb ágakat drótkefével, ennek hiányában késsel vagy törött kasza darabbal a mohától levakarjuk. A mohát azért kell a gyümölcsfákról eltávolitani, mert az a különböző kártékony rovarok tanyájául szolgál. Továbbá a moha a fakéregnek légcseréjét is elzárja, ami által a fa tenyészetében bizonyos foku tengődés áll be; innen van az, hogy elmohasodott gyümölcsfáknak ritkán van elegendő mennyiségü és minőségü gyümölcsük. Ugyanezen alkalommal a vastagabb, felrepedezett kéreg is eltávolitandó, vel ez is jó buvóhelye a rovarkártevőknek. A kéreg lekaparásának azonban soha sem szabad oly mélyen történni, hogy a fa megsértessék. Továbbá eltávolitandók a fákon itt-ott fentmaradt száraz levelek is, mert ezeket rendszerint a pókhálós moly szövi oda a vékony hajtásokhoz, illetve ezek ennek mintegy téli tanyájául szolgálnak. Ugyszintén le kell szedni az összeszáradt ugynevezett gyümölcsmumiákat is, mert ezek a különféle gombabetegségeknek tanyájai. A hulladékokat ne hagyjuk a fák alatt, hanem gondosan seperjük össze és vagy égessük el, vagy mély gödörbe ássuk el.

A fatörzs környékét egészen a harmatgyökerekig ássuk fel. Ezen müveletet tányérozásnak nevezzük, erre azért van szükségünk, hogy a fák a gyomoktól mentesek legyenek és a levegő a gyökerekhez is hozzáférhessen.

A száraz galyakat egészen az egészséges részig fürészeljük le, nehogy a száradás tovább terjedjen. Minden a korona belsejébe növő hajtás is eltávolitandó, hogy a koronán jelentkező gyümölcsöt a világosság és a levegő is érhesse. A koronából az egymást keresztező és sürün álló ágak valamint a koronáról lecsüngő, vagy a fa szomszédos koronájába növő ágrészek is eltávolitandók. A lefürészelést és levágást ugy kell eszközölni, hogy a vágólapok simák legyenek, ha ezek nem simák, akkor éles késsel, tisztára lefaragandók és »Almolá«-val bekenendők, hogy az igy keletkezett sebek minél előbb behegedhessenek. Tehát nem agyaggal vagy marhatrágyával kenendők be, azon egyszerü oknál fogva, mert ezáltal a fákat az agyagban és trágyában lévő baktériumok által könnyen megfertőzhetjük.

Amint a fenti munkákkal elkészültünk, lássuk el gyümölcsfáinkat azonnal Hiberna hernyóenyvgyürükkel, hogy a szárnytalan, nőstény araszoló lepkeféléket a gyümölcsfák törzsein felfelé haladva megakadjanak. Ezáltal megakadályozzuk, hogy petéiket a rügyek mellé rakhassák, amelyekből tavasszal a hirhedt zöld hernyók kelnek ki. A Hiberna enyvgyürüket ugy alkalmazzuk, hogy minden fa törzsére csomagolópapirból, körülbelül mellmagasságban, 8 ujjnyi széles papirövet kötünk és pedig olyan szorosan, hogy a papiros alatt hézag sehol ne maradjon, amelyen a nőstény araszolólepke átbujhasson. A papirosra azután 4—5 ujjnyi szélességben és 2 cm vastagságban a Hiberna hernyóenyvet kenjük rá. A Hiberna enyvgyürüket hetenként egyszer vizsgáljuk meg, hogy ragadós felületüket pillék, por, stb. nem boritják-e el annyira, hogy a később jövő lepkék átmászhatnak rajtuk. Ezen esetben kevés friss enyv rákenésével, vagy a réginek felkavarásával az enyvgyürüket ismét ragadóssá kell tennünk. A gyürük a fákon január hó végéig maradhatnak. A gyürük leszedése után a fák törzse, ott ahol a gyürük voltak, 20 százalékos (100 lit. vizre 20 kg) Endával alaposan lemosandók, hogy a kényszerből letojt tojásokat is elpusztitsuk.

A tél folyamán azután bármely fagymentes napon, de legalább is 2—3 héttel a tavaszi rügyfakadás előtt, az összes gyümölcsfáinkat 10 százalékos Endával permetezzük meg. Az Endaoldatot ugy készitjük, hogy 100 liter vizbe, folytonos keverés közben, 10 kg Endát öntünk. Az igy nyert tejszerü folyadék rögtön használható. Permetezni bőven kell, mert evvel a fákat mintegy meg kell mosni. Aki permetezővel nem rendelkezik az meszelő segitségével kenje be fáit 10 százalékos Endával.

Az itt vázolt permetezési eljárással és a Hiberna enyvgyürüvel még csak a rovarkártevők ellen védekeztünk, holott a gomba betegségek ellen is fel kell vennünk a küzdelmet. A gombabetegségek ellen, ha alapos munkát akarunk végezni, szintén még rügyfakadás előtt kell permeteznünk és pedig réz- és kénkészitményekkel. Virágzás után meg már ismét kell gondolni a rovarkártevők elleni védekezésre, ezért ebben az időben gombabetegségek elleni permetléhez már rovarmérget is kell keverni. Tekintettel arra, hogy ezen különféle anyagok használata tanulmányt igényel, ezért Tutokil néven olyan permetező anyag van használatban, amely ugy a gombabetegségek, mint a rovarkártevők elleni hatóanyagokat tartalmazza. Ezen készitmény használatánál igen egyszerü az eljárás, mert rügyfakadáskor 100 lit. vizben 2 kg Tutokilt oldunk fel, a virágzás utáni és későbbi időközben 1 és fél százalékos oldatot használunk. A permetezést a Tutokillel annyiszor ismételjük, ahányszor azt az időjárás szükségessé teszi.

*

Összefoglalás: 1. Október második felétől (lombhullástól) a fák tisztogatása és a sebhelyeknek Almolával való bekenése. 2. Hiberna enyvgyürük felrakása. 3. Endapermetezés, valamely fagymentes téli napon (legalább is 2—3 héttel rügyfakadás előtt). 4. Rügyfakadáskor és virágzás után, továbbá később, ahányszor azt az időjárás szükségessé teszi Tutokillel való permetezés.

Végül még megjegyezzük, hogy 10 közepes nagyságu gyümölcsfa egész évi ápolásához szükséges:

Fél kg Hibernaenyv,
5 kg Enda,
Fél kg Almola és
3—5 kg Tutokil, ha rügyfakadás és virágzás utáni permetezéseken kivül, a tavaszi és nyári időben annyiszor permetezünk, ahányszor azt az időjárás szükségessé teszi. Különben elegendő 1 kg.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

A téglagyárak termelése elérte a békebeli nivót.

A budapesti téglagyárak 1914-ben 107 millió darab téglát gyártottak. Tavaly az egész évi téglafogyasztás 41 millió darab tégla volt, az idén azonban a helyzet lényegesen javult és az év első nyolc hónapjában 59 millió darabot adtak el a kartelhez tartozó gyárak. A téglagyárak remélik, hogy az év végéig 100 millió darabra emelkedik az eladás. Ezzel azonban a gyárak kapacitása még távolról sincs kimerítve, amennyiben a budapesti téglagyárak évi 300 millió darab téglagyártására vannak berendezve. Az idei termelésünk tehát a kapacitásuk 33 százalékos kihasználásának felel meg. Legutóbb a kartel 5 százalékkal felemelte a tégla árakat.

Tovább esnek a földárak.

A mezőgazdasági müvelésre alkalmas ingatlanok mai aláértékelt árukat sem tudják tartani s az árnivó majdnem mindenütt hanyatlik. Győrmegyében pl. a földárak általában 3—6 millió korona körül mozognak magyar holdanként. A haszonbérek nivója 80—150 kg buza. Veszprém vármegyében a földárak 8—10 millió korona körül állnak, a haszonbérletekért 1—2 mázsa buzát fizetnek. Sopronmegyében kevés az eladó birtok, itt 12—16 millió koronát is megadnak egy magyar holdért, a haszonbérletért pedig 2—3 mázsát is hajlandók fizetni. A Dunántul több megyéjében a földárak egy év leforgása alatt 30 százalékkal estek.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A magyar hüvelyesek iránt ujabb időben állandó érdeklődés mutatkozik a délafrikai Unióból; délafrikai cégek személyesen itt is jártak a magyar fővárosban, sőt egy magyar cég is letelepedett Délafrikában. Hollandiából ágytoll, burgonya, különböző magvak és takarmányok iránt mutatkozik érdeklődés. A magyar nyirfavesszőket, meggyfát és somfát Ausztria és Németország keresi. Egyiptomból kereslet jelentkezett a magyar lisztkivitel egyik mellékága, a grahamliszt iránt. Belgiumból számos megkeresés érkezett magyar nyulbőrre, az őszi vadászévad beállta óta. Lengyelország magyar zsir és szalonna, sőt tökmag iránt is érdeklődik. Görögország részéről magyar karbonpapir és zománcedény, Bulgária részéről pedig ekék, cséplőgépek és traktorok iránt mutatkozik érdeklődés. A magyar kéknyomó ipar termékei iránt tengerentulról érdeklődnek. A kenyérmagvak élénk kivitele továbbra is érezteti hatását a gabonapiac áraira. A buza, amely néhány napon keresztül gyengébben tendált, most ujból megszilárdult és métermázsáját megint 400.000 korona körül veszik a budapesti tőzsdén. A rozs ára még erősebb mértékben emelkedett, mert a rozsot nagy mértékben vásárolják a német importőrök, mivel a buzakészletek hiányát, ami a termelők tartózkodása következtében érezhető a piacon, rozs vásárlásával akarják ellensulyozni. A rozs drágulása következtében már csak körülbelül 20 százalék különbözet mutatkozik a rozs és a buza ára között.

Árak: Buza 75 kg-os tiszavidéki 395—397.5, 78 kg-os 407—410 ezer K. Pestvidéki 75 kg-os 387.5—390 ezer K. Rozs 300—302.5 ezer K. Takarmányárpa 255—265 ezer K. Ó-tengeri 265—270 ezer K. Zab 222.5—234.5 ezer K. Repce 565—570 ezer K. Korpa 167.5—170, lucernamag 2700—3100, lóheremag 2300—2700 K.

Élelmiszerpiac: Marhahus 18—36.000, borjuhus 20—62.000,. sertéshus 24—36.000, háj 23—25.000, zsirszalonna 21—23.000. Nyul drbja 40—50.000 K. — Burgonya 1200—2500, hagyma 2—3 ezer, szárazbab 5—6000 korona. — Tej l. 3800—4500, tejfel 20—22.000, tejszin 40—42.000, teavaj 50—60.000, főzővaj 46—50.000, turó 8—14.000, trappista sajt 50—60.000. — Tojás 1800—2400. — Alma 4—16.000, körte 8—20.000, szőlő 10—25.000, Gesztenye 8—12.000, banán 24—28.000. Citrom drb 1000, narancs 3—4 ezer korona.

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

lapunk kiadásában jelenik meg pompás tartalommal.

Örömmel értesitjük olvasóinkat, hogy a legnagyobb megerőltetés árán sikerült e naptár árát oly olcsón megszabni, hogy minden vitéz megszerezhesse ezt a nélkülözhetetlen könyvet. A pompás, **képekkel diszitett,** minden gazdának és vitéznek szükséges naptár ára **előfizetőinknek csupán 15 ezer korona** lesz.

Aki ezt az összeget és 1600 korona portóköltséget kiadóhivatalunknak beküldi, december hónapban kézhez kapja a naptárt.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

SPORT

A sportolók szive.

Az utóbbi években, amióta a sport minden ága nálunk is mind nagyobb tért hódított, többször előfordult, hogy serdülő gyermek kerül észlelés alá, akit a szülő, — mivel valamelyes kedvezőtlen változást lát gyermekénél — az orvoshoz visz. Ilyenkor kitünik, hogy az ifjak gyengült állapotukat megelőzően teljesen erősek, egészségesek voltak. Ha a részletekre vagyunk kiváncsiak, megtudjuk, hogy ezek kezdő sportolók és hirtelen, minden előzetes gyakorlat nélkül valamely nagyobb teljesitményt vittek véghez anélkül, hogy ehhez szervezetüket hozzászoktatták volna, vagy a nagyobb teljesitményhez lassan fokozatosan hozzáerősödtek volna. Mindezeknél természetesen nagy fáradságérzés vett erőt a szokatlan teljesitmény után, amely azonban pár nap alatt máskor is elmult s igy nagyobb figyelmet nem szenteltek rá. Később azonban a fáradtságérzés nemcsak, hogy nem szünt meg, da határozottan növekedett. Mig az ugynevezett izomláz a hajlitó és feszitő izmok tuleröltetése következtében képződött izomsav által előidézett fáradság volt, amely 2—3 nap alatt eltünt, addig a tartós, a szív részéről kiinduló fáradság már komoly jelentőségü. S ennél a kérdésnél kissé tovább kell időznünk.

A tél kezdetén, amikor a korcsolyázás és a ski-sport az izmokt, főkép a comb és az alszár izmait, vagy tavasszal, amikor a tennisz az alkar és felkar és az alszár izmait erősen igénybe veszi, már aznap este, de főkép a rákövetkező napokon erős izomláz lép fel (huzó, esetleg rángató kisebb igénybevételénél is) amely pár nap alatt elmulik s az izom régi térbeli nagyságát foglalja el. Ha ellenben másnap, harmadnap stb.. mindig egy-egy kisebb és szakszerü gyakorlatot végeztünk az illető izommal, ugy az egyes izomrostok terjedelmükben megnőnek, megsokosodnak, nagyobb izommunka elvégzésére képesek lesznek és már az erősebb munkára sem lesznek olyan érzékenyek.

Egészen más a helyzet a szivizomzatnál. Ennek megvastagodását, gyulladását nem kiséri izomláz vagy fájdalom. Itt csak a tünetekből tudjuk megállapitani, hogy a szív megerőltető munkát végzett. Ilyen tünetek: állandó szivdobogás, szivtáji nyomásérzések, szabálytalan érlökés, néha könnyen elnyomható, máskor szapora, vagy peckelő pulzus, nem tiszta szivhangok. Nehéz légzés, nyugtalanság, a reggeli ébredéskor fáradtság. Szapora, de felületes légzés, mély belégzéssel megmeg szakitva. Ezek a tünetek nem jelentkeznek egyszerre, csak egyik vagy másik mutatkozik, de gyakran

VII. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM. BUDAPEST, 1926. NOVEMBER 14.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA" MELLÉKLETE

Állományváltozás.

Áthelyeztetnek saját kérelmükre a következő tiszti vitézek: vitéz Zay Ödön Zala vm. V. Sz.-től Sopron vm. V. Sz.-hez, vitéz Pulay Rezső Bpest szfv. V. Sz.-től, Somogy vm. V. Sz.-hez, vitéz Uhlarik Béla dr. Bpest szfv. V. Sz.-től, Bihar vm. V. Sz.-hez, vitéz Puy Jenő Bpest szfv. V. Sz.-től, Észak-Pest vm. V. Sz.-hez, vitéz Pál Imre Heves vm. V. Sz.-től, Nógrád vm. V. Sz.-hez, vitéz Csathó István Hajdu vm. V. Sz.-től Baranya vm. V. Sz.-hez, vitéz Veress Szilárd Bpest szfv. V. Sz.-től, Békés vm. V. Sz.-hez, vitéz Hady Jenő Csongrád vm. V. Sz.-től, Békés vm. V. Sz.-hez, vitéz Ráskay László Bpest szfv. V. Sz.-től, Észak-Pest V. Sz.-hez, vitéz Kováts Béla Borsod-Gömör vm. V. Sz.-től, Bpest szfv. V. Sz.-hez, vitéz Fabényi Ede Borsod-Gömör vm. V. Sz.-től, Észak-Pest vm. V. Sz.-hez.

Legénységi vitézek: vitéz Csébi Miklós 3763, Bpest szfv. V. Sz.-től Bács-Bodrog vm. V. Sz.-hez, vitéz Mocsári Sándor 3528, Dél-Pest vm. V. Sz.-től Csongrád vm. V. Sz.-hez, vitéz Hárs Károly 4550, Bpest szfv. V. Sz.-től Somogy vm. V. Sz.-hez, vitéz Szalánczi Lajos Abauj-Torna vm. V. Sz.-től, Békés vm. V. Sz.-hez, vitéz Czérna Sándor 4012, Szabolcs vm. V. Sz.-től Hajdu vm. V. Sz.-hez, vitéz Dósa István 2767. Heves vm. V. Sz.-től Borsod-Gömör vm. V. Sz.-hez.

Az 5. sz. Vitézi Törzsszék javaslatára.

Vitéz Szénási Mihály 3869, Bpest szfv. V. Sz.-től Csongrád vm. V. Sz.-hez. 5081—II. 1926.

Országos Vitézi Szék.

Állományváltozás.

Áthelyeztetnek saját kérelmükre a következő tiszti vitézek: vitéz Dinnyés Zsigmond, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Komárom vm. V. Sz. á.-ba, 1012—ft. 1926., vitéz Boskó Mihály, Borsod vm. V. Sz. á.-ból Hajdu vm. V. Sz. á.-ba 4898—II. 1926., vitéz Hegyháti Alajos, Fejér vm. V. Sz. á.-ból Komárom vm. V. Sz. á-ba, 3126—II. 1926.

Legénységi vitézek: vitéz Vaga Lajos, Hajdu vm. V. Sz. á.-ból Bihar vm. V. Sz. á.-ba, 4653—II. 1926., vitéz Kiss György, Észak-Pest vm. V. Sz. á.-ból Veszprém vm. V. Sz. á-ba, 3259—II. 1926.

Az illetékes törzsszékek javaslatára tiszti vitézek: vitéz Papp Béla, Somogy vm. V. Sz. á.-ból Fejér vm. V. Sz. á.-ba, 795—II. 1926., vitéz Simon Lajos, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Észak-Pest vm. V. Sz. á.-ba, 7971—II. 1925.

Legénységi vitézek: vitéz Cser Péter Pál, Budapest szív. V. Sz. á.-ból Somogy vm. V. Sz. á.-ba 7971—II. 1925., vitéz Füredi Antal, Fejér vm. V. Sz. á.-ból Veszprém vm. V. Sz. á.-ba, 305—II. 1926., vitéz Szárazajtai Konrád, Veszprém vm. V. Sz. á.-ból Baranya vm. V. Sz. á.-ba, 305—II. 1926., vitéz Csikós István, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Szolnok vm. V. Sz. á.-ba, 4114—II. 1926., vitéz Serédi Vilmos, Csongrád vm. V. Sz. á.-ból Szolnok vm. V. Sz. á.-ba, 4114—II. 1926., vitéz Sike János, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Észak-Pest vm. V. Sz. á.-ba, 7971—II. 1925.

Országos Vitézi Szék.

Állományváltozás.

Áthelyeztetnek saját kérelmükre a következő tiszti vitézek: vitéz Cedőváry Frigyes 1575, Budapest szfv. V. Sz.-től Fejér vm. V. Sz.-hez. 7848—II. 1926., vitéz Tanka Tibor László dr. 1001, Budapest szfv. V. Sz.-től Somogy vm. V. Sz.-hez, 1869—ft. 1926., vitéz Komáromi János 668, Somogy vm. V. Sz.-től Fejér vm. V. Sz.-hez, 7445—II. 1926., vitéz Király Gyula 1611, Heves vm. V. Sz.-től Abauj-Torna vm. V. Sz.-hez, 1639—ft. 1926., kis-jókai vitéz Takács Jenő, Komárom vm. V. Sz.-től Sopron vm. V. Sz.-hez, 451—II. 1926., vitéz Puskás Zsigmond 1561, Heves vm. V. Sz.-től Nógrád vm. V. Sz.-hez, 1501—ft. 1926., vitéz Udvardy Endre dr. 1297, Hajdu vm. V. Sz.-től Győr vm. V. Sz.-hez, 6422—II. 1926., vitéz Molnár Endre, Fejér vm. V. Sz.-től Észak-Pest vm. V. Sz.-hez, 1482—ft. 1926., vitéz Biró Gyula 1485, Zala vm. V. Sz.-től, Győr vm. V. Sz.-hez, 1589—ft. 1926., vitéz Felszeghy János 1232, Veszprém vm. V. Sz.-től, Baranya vm. V. Sz.-hez, 1699—ft. 1926. Legénységi vitézek: vitéz Keszi András 5077, Északpest vm. V. Sz.-től Fejér vm. V. Sz.-hez, 6292/II. 1926., vitéz Hir Mihály 4172, Szolnok vm. V. Sz-től Csongrád vm. V. Sz.-hez, 6102—II. 1926., vitéz Szanádi Ferenc 5723, Budapest szfv. V. Sz.-től Csongrád vm. V. Sz.-hez, 5934—II. 1926., vitéz Füredi Ferenc 5778, Baranya vm. V. Sz.-től, Hajdu vm. V. Sz.-hez, 6644—II. 1926., vitéz Szegedi József 5223, Észak-Pest vm. V. Sz.-től Heves vm. V. Sz.-hez, 7102—II. 1926., vitéz Soltész József, Zemplén vm. V. Sz.-től Abauj-Torna vm. V. Sz.-hez, 7227—II. 1926., vitéz Csanyvölgyi Imre 2800, Budapest szfv. V. Sz.-től Észak-Pest vm. V. Sz.-hez, 7431—II. 1926., vitéz Takács Lajos 5582, Budapest szfv. V. Sz.-től, Győr vm. V. Sz.-hez, 7146—II. 1926., vitéz Bányavölgyi Miklós 5302, Budapest szfv. V. Sz.-től Baranya vm. V. Sz.-hez, 7574—II. 1926., vitéz Árki Ferenc 5057, Sopron vm. V. Sz.-től Csongrád vm. V. Sz.-hez, 6743—II. 1926., vitéz Szalai Mátyás 2277, Baranya vm. V. Sz.-től Csongrád vm. V. Sz.-hez, 7761—II. 1926., vitéz Nyámádi István 5755, Budapest szfv. V. Sz.-től Bél-Pest vm. V. Sz.-hez, 6489—II. 1926., vitéz Nyitrai István 4949, Komárom vm. V. Sz.-től Szolnok vm. V. Sz.-hez, 5849—II. 1926., vitéz Koncz Antal 1518, Baranya vm. V. Sz.-től Észak-Pest vm. V. Sz.-hez, 7572—II. 1926., vitéz Mike András 5019, Budapest szfv. V. Sz.-től Szolnok vm. V. Sz.-hez, 7634—II. 1926., vitéz Verbói Márton 4979, Budapest szfv. V. Sz.-től Bács-Bodrog vm. V. Sz.-hez, 8578—II. 1926.

A 7. számu Vitézi Törzsszék javaslatára: vitéz Móricz Kálmán 866, Somogy vm. V. Sz.-től, Dél-Pest vm. V. Sz.-hez, 1657—ft. 1926., vitéz Móricz Kálmán városnányos 866a, Heves vm. V. Sz.-től Dél-Pest vm. V. Sz.-hez, 8263—II. 1926., vitéz Horváth Béla dr. 1431, Budapest szfv. V. Sz.-től Békés vm. V. Sz.-hez, 1648—ft. 1926., vitéz Magyar Pál 1565, Dél-Pest vm. V. Sz.-től, Bács-Bodrog vm. V. Sz.-hez, 1619—ft. 1926.

A 8. számu Vitézi Törzsszék javaslatára: néhai vitéz Kiscsávoly Nándor városnányosa 301a, Bács-Bodrog vm. V. Sz.-től Tolna vm. V. Sz.-hez, 8263—II. 1926., vitéz Csincsi Gábor 3894 és városnányosa ifj. vitéz Csincsi Gábor 3894/1., Tolna vm. V. Sz.-től Somogy vm. V. Sz.-hez, 8263—II. 1926.

Országos Vitézi Szék.

Állománybavétel.

Az 1926. évi junius hó 20-án felavatott vitézek állományba veendők.

1. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Zala vármegye.

Tiszti vitézek: Biró Gyula dr. 1485, Bolhóy Jenő 1582, néhai Hegedüs György dr. 1599, Major Zoltán 1522, Pásztor Ferenc 1290, Takáts Ferenc 1289.

Legénységi vitézek: Anda Gyula 5031, Ágoston János 4931, Balog Károly 4926, Bátorfi György 5560, Bedike István 4778, Beke János 4869, Berta János 4775, Biró János 4928, Borsfai József 4930, Bódis József 5034, Egyed György 5410, Egyed József 4932, Farkas József 4990, Fodor József 5088, Gáspár Gyula 4989, néhai Horváth István 4867, Kalamár Szilveszter 4871, Kardos András 4991, Kaszaházi Antal 4783, Keresztesi György 5761, Kertész György 4874, Keve István 4964, Kis Márton 4777, Koroknyai János 5087, Koronczi Fülöp 4927, Kováts János 4866, Kozáry Rudolf 5026, Körmendi Kálmán 4858, néhai Malek Pál 4873, Mohácsi József 4875, Molnár Pál 4988, Nagy István 5025, Németh József 4868, Németh Vendel 4987, Nyers János 5412, Papp Sándor 4780, Parragi Gyula 4779, Pál Ferenc 4872, Pál József 5413, Pál Sándor 5699, Péterfi János 4750, Resze Károly 4933, Sallai József 5453, Simon József 4929, Szabó Rudolf 4782, Szántó Jenő 4870, Széll Gáspár 5035, Sziva József 5414, Szőke József 5030, Takács József 4934, Tamás János 4781, Tamás József 5411, Temesvári Péter 5833, Tóth János 4935, Vers Pál 4776, Zalán József 5760.

Vas vármegye.

Tiszti vitézek: Bozzay Lajos 1380, Bóna Miklós dr. 1293, Horváth Imre 1486, rechyczei Hrussóczy Győző 1339, Konrád Béla 1488, nemes Kovács Aladár 1487, Kovács Sándor 1489, Könczöl Pál 1296, Laboda János 1295, Nagy Miklós dr. városmányos 919/a, Rába János 1294, Szabó József 1292, Szeredai József 1338, Tamás Károly 1405.

Legénységi vitézek: Ádori János 4965, Böröndy József 5531, Benkő János 4915, Dióslaki Ferenc 4967, Erdélyvári István 5484, Fábián István 4918, Fábián János 4917, Ferenc István 5423, Frigy Ferenc 4992, Gombor Sándor 5024, Góczán István 5033, Góczán János 5089, Hári János 4916, Keszői András 5559, K. Kis János 5425, Kiss Lajos 4919, Krajczár Imre 5422, Kovács Alajos 4924, Kovács Ferenc 4997, Kovács János 4996, Kónya Péter 4920, László József 4913, Marót György 4968, Márkus Mihály 4922, Mogyorósi Ferenc 5303, Németh József 5817, Orbán István 5421, Pál Ferenc 5027, Pápa Lajos Pál 5698, Pintér Ferenc 5032, Pintér János 5267, Porpáczy József 4925, Sághegyi Ferenc 5240, Sándor Alajos 4993, Simon Károly 4865, Szabó Ferenc 5424, Szabó István 4914, Szabolcs László 5256, Toldi Lajos 4923, Tóth Zsigmond 5028, Turóczi Bálint 5029, Varga Antal 4994, Varga József 5462, Verbó Mihály 4966, Végh István 4995, Zarkaházi József 4788, Zentai Ferenc 5485.

Sopron vármegye.

Tiszti vitézek: Horváth Zsigmond 1523, Tamás József 1490, Tóth Alajos 1291.

Legénységi vitézek: Asztalos Lajos 4859, Árki Ferenc 5027, Bognár Mihály 5510, Bónis Antal 4910, Böles Ferenc 4970, Böles János 4971, Bösze Ferenc 4879, ifj. Csepregi István városmányos 574/I, Eöri Dénes 5420, Halmosi János 4876, Halmos József 5454, hősi h. halt Holzhoffer Mihály 4969, Horváth Dezső 4911, hősi h. halt Horváth Márk 4784, Ivék József 4909, Kerese János 5419, Kiss Gyula 4881, Kiss József 5416, Kiss Vince 5613, ifj. Köves Alajos városmányos 351/I, Laborczfői Ottó 4878, Lakfalvi Konrád 4972, Lengyel Jenő 5461, Menyhárt Antal 5700, Nagy Imre 4785, Németh János 4912, Parlagi Samu 5486, Pék László 4983, Pintér Ferenc 4880, Sipőcz István 5417, Sümeghy Gyula 4908, Sütő Ferenc 5418, Schneider Jenő (névmagyarosítása folyamatban), Szakács András 5508, Tordai János 4877, Tornai György 4787, Tóth Ferenc 4786, ifj. Tóth János városmányos 2921/I, Varga Balázs 4882, Varga Ignác 4921, Végvári Péter 4973, Zsirai István 5415.

2. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Fejér vármegye

Tiszti vitézek: Biró József Árpád 1392, Gallasy Lajos 1527, Gábos Béla 1516, Kárpáthy Tibor 1391, Kutassy Ignác 1524, Miklós József 1303, Molnár László 1304, Ősze Gyula 1359, Péter Imre 1525, Skultéty László 1305, Szarka Géza dr. 1509, néhai Teuber Hugó 1596, Vándor Ferenc 1383.

Legénységi vitézek: Balázs János 5278, Bencze Károly 5517, Berényi József 4773, Bognár Péter 4886, Bőcz János 5406, Detre Ferenc 5287, Diósd József 5651, Erdélyi István 5277, Ete Mihály 5507, Farkas József 5693, Fehér László 5404, Futó Jakab 4952, Fürj József 5706, Hajdina Mihály 5276, Halász János 5094, Hantos János 5283, Hegedüs József 5275, Hollósi János 4948, Horváth András 4883, Horváth Ferenc 5271, Horváth István 4946, Horváth János 5515, Juhász István 5840, Kazár Mihály 5554, Kálmán György 4947, Kálócz József 5273, Kárász Tamás 5408, Kevevári György 5553, Kiss János 5407, néhai Klein Ferenc 4951, Kovács Mátyás 5650, Kökuti János 5514, Laborczfői János 5286, Lehel György 5285, Mészáros Pál 5405, Mészáros Péter 5612, Molnár András 5811, Németh János 5511, Németh Mihály 5839, Pécsváradi Gyula 5710, Polányi István 5093, Pötördi István 5701, Pötörke Pál 5516, Regős János 5652, Repkény József 5482, Sárközi Ferenc 5040, Simon József 5279, Somogyi Márton 5280, Szabó András 5041, Szabó Imre 5272, néhai Szabó Sándor 5281, Szarvas János 5723, Szegi István 5037, Szenczi József 5722, Szilágy Lajos 5483, Takács István 5513, Tóth Ferenc 5512, Tóth János 4887, Tóth József 4756, Végh Ferenc 5518, Vincze Károly 4885, Virág József 5274, Zsilvölgyi Ignác 5284, Zsilvölgyi József 5282.

Veszprém vármegye.

Tiszti vitézek: Bognár Sándor 1508, Csomay Kálmán 1510, Juhász Ferenc 1302, Nagyernyei Kelemen Béla 1360, Orbán József 1511, Pacsay Gyula 1331, Poltáry Vilmos 1513, Pusztai István 1362, Székely Géza 1580, Tóth László 1361.

Legénységi vitézek: Argyasi András 5291, Barcza József 5438, ifj. Benke Gábor városmányos 4571/I, Budai József 5347, Csantavéri Sándor 5707, Csuti István 5046, Hétházi Péter 5270, Hortobágyi József 4950, Karácsfalvi József 5426, Kerencsi Mihály 5403, Kisősi Pál 5269, Lakosi Antal 5238, László Tamás 4998, Nagy József 5219, Németh Károly 5268, Perczel György 5092, Pusztagyimóti József 5237, néhai Sprick Márton 5292, Szabadi János 5039, Szepesvári Mátyás 5506, Tósoki Gábor 5042, Zádor György 5236, ifj. Zsurki András 5036.

Győr—Moson—Pozsony vármegye:

Tiszti vitézek: Alpáry János 1581, Kiss Imre 1336, Lovas Vince 1373, voljai Serbán Virgil 1515, Szabó Béla 1526, Szász Ödön 1334, nemes Szondy György 1335, ifj. Tihanyi Ferenc városmányos 183/a.

Legénységi vitézek: Benke Miklós 5045, Bolla István 5470, Csontos József 5043, Egyed István 5288, Goda József 4945, Horváth István 5038, Kelen Antal 5446, Kovács István 5342, Madarász Károly 5341, Menyhárt József 5340, ifj. Mészáros József 4774, Mosonyi Márton 5290, Nagy Károly 5812, Szalay Sándor 4884, Szeles Lajos 4944, Szücs János 4757, Tóth Márton 5800, Varga Lajos 5343, Zsolnai István 5289.

Komárom—Esztergom vármegye.

Tiszti vitézek: Böszörményi Ödön 1306, Gyarmati József 1308, Kocsis László 1332, néhai Latz Kálmán 1595, Móró János 1307, Sárosy Károly 1333, Szalkay Gyula 1568.

Legénységi vitézek: Bakos Mihály 5044, Batalka Sándor 5346, Bellai Jenő 5090, Bodoki Mihály 5445, Böles András 5235, Csordás István 5702, Erdei Ferenc 5293, Jenei Ferenc 5344, Kelen Albert 5255, Nagy Péter 5409, Nyitrai István 4949, Szendrői Márton 5233, Takács Ferenc 5345, Vadász János 5091, Városi József 5234, Vörös Rudolf 4861.

3. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Szolnok vármegye.

Tiszti vitézek: Hősi halált halt Bazsó Gábor 1589, Bodnár István dr. 1279, Borhy Dezső 1276, Gyüre László dr. 1278, néhai Haám Sándor 1598, Kelevéz Győző 1608, Medgyesi Jenő 1280, Molnár Gyula 1277, Szathmáry Lajos 1473, Vass János 1576.

Legénységi vitézek: Ádám Sándor 5114, Bana Imre 5117, Benedek György 5068, Csehi József 5116, Dobos Pál 5115, Egyed Péter 5813, néhai Geszti Ferenc 5720, Hajnal Ferenc 5322, Hegedüs Mihály 5190, Katona Mihály 4751, Kálmán József 5196, Keresztes István 5321, Kis János 5195, Kocsárd Gábor 5320, Koncz János Béla 5604, Kovács Mihály 5188, Lászlóvári Sándor Pál 5329, Lisznyai Albert 5472, Majzik József 5479, Máté Gyula 5199, Mészáros Márton 5477, Molnár Sándor 5187, Nagy Imre 5200, Nánási Imre 5189, Oláh Imre 5662, Orbovai János 5537, Palotási András 5452, Rákosi Simon 5023, Saári Imre 5186, Somodi István 5623, ifj. K. Szabó Sándor 5198, Szakács Benjamin 5606, Szikszai László 5478, Szilágyi Miklós 5441, Toldi Sán-

dor 5605, Tolvaj András váromanyos 1132/I, Török Ferenc 5191, Varga Gyula 5201, Vas János 5193, Vidra István 5192, Zakariás Zsigmond 5197.

Észak-Pest vármegye.

Tiszti vitézek: Ménasági Adorján Ágoston 1248, Bányai Géza 1422, Csernus Károly 1463, Csontos József 1366, Csókaköy Nándor 1571, Doromby József 1454, Gál Sándor 1464, Gönczy János 1367, Holnapi Dezső 1249, hősi halált halt Huszár György 1591, Kapócsy Tibor 1466, Kozma János 1275, Kristófy Gyula 1585, Ábrahámfalvi Machula Béla 1368, Mihály Gyula 1251, Molnár Ákos 1369, Molnár István 1453, Nagy István dr. 1468, Pesthy János dr. 1472, Serleghy György 1583, Szendy Béla 1250, Szereda Béla 1365, Szücs Elemér 1467, Trombitás István 1246, Vadászy András 1536, Varga Jenő 1364, Várnay Ferenc 1247, Farádi Veres Pál 1465, Zavary Lajos 1363.

Legénységi vitézek: A'gyógyi Ferenc 5493, Balog Pál 5208, Barada Lajos 5211, Baranyai János 5112, néhai Bardócz Béla 5108, Barna János 5216, Barotányi Ferenc 5323, Barsi János 5264, Barta Sándor 5648, Bazsik András 5694, Bendeguz Pál 5325, Bese István 4860, Bibarczfalvi Mihály 4752, Boda András 5183, Bognár Boldizsár 5831, Buzás István 5327, Csallóközi János 5547, Csapó István 5474, Csetényi Sándor 5494, Csoma János 5225, Dinnyés György Gyula 5328, Dunai Vilmos 5259, Egerszegi Károly 5257, Erdélyvári Frigyes 5538, Farkas István 5180, Farkas János 5181, Fazekas Imre 5177, hősi halált halt Fehér István 5111, Fehér Máté 5212, Fekete János 5439, Fodor István 5072, Fogarasi Rudolf 5206, Földi János 4764, Galambos Antal 5532, Góda János 5207, Gönczi István 5209, Görgényi Márton 5262, Gyimesi Imre 5832, Hargitai Ferenc 5608, Hegedüs János 5476, Helembai András 5442, Heve Sándor 5451, Horváth István 5178, Huj János 5263, Jene Dániel 5105, Józan Antal 5075, Keszi András 5077, Kevés István 5085, Király Antal 5182, Király József 5086, Kis István 5473, Kis János 5440, Kismándor Sándor 5078, Kocsárd József 5663, Kovács István 4766, Körmendi István 5106, Kuczkó Dezső 5073, Lászlóvári András 5492, Lázár András 5475, Major István 5074, Márkus György 5107, Mesterfalvi Nándor Károly 5260, ifj. Mészáros István 5071, Mohácsi Mátyás 5609, Molnár Mihály 5109, Molnár László 5179, Monori Sándor 5326, Nagy-Tóth András 5110, Ojtózi János 5491, Őrsi Károly 5203, Pap Gábor 5080, Pécsi Dániel 5204, Péterfi Flórián 5224, Radnai Mihály 5258, Rákosmezei Ferdinánd 5556, Répás Károly váromanyos 2270/1, Sárosi József 5261, Sebestyén Ferenc 4765, Simon Sándor 5070, Sipos-Sipos Mihály 5725, Szamos István 5717, Szarka János 5081, Szegedi József 5223, Szendrői István 5324, Szepesi János 5205, Szöllősi Pál 5210, Szücs Sándor 5082, Tóth István 5113, Tóth János 5083, Tóth Kálmán 5213, Tóth Zsigmond 5079, Törő István 5048, Ürge Kálmán 5202, Varga János 5076, Vágujhelyi Péter 5505.

Hont-Nógrád vármegye.

Tiszti vitézek: Bárkányi Pál 1471, Hajnal Alajos 1374, Korbács Ferenc dr. 1375, Majsay György 1469, Nagykőrösi Póka Dezső 1566, Vértes Kálmán 1470.

Legénységi vitézek: Babcsány György 5118, Bak Árpád 5215, Bartha István 5330, Ferencz István 5624, Kökény János 5214, Mosonyujvári Konrád 5490, Pásztor József 5489, Polyóka János 5185, Tari István 5119, Toldi József 5533, Tóth Károly 5069, Tőzsér Aladár 5184, Varga András 5603.

4. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Heves vármegye.

Tiszti vitézek: Agosváry Lajos 1409, Doktay Gyula 1325, Horváth Béla 1390, Hunyor Sándor dr. 1562, Jávor Ernő dr. 1326, Király Gyula 1611, Nagy Sándor 1410, Orosvay Ede 1376, Pék János 1282, Puskás Zsigmond 1561, Radvány Zoltán dr. 1605, Sziráky Károly dr. 1281, ifj. Técsői Móricz Kálmán váromanyos 866/a.

Legénységi vitézek: Ábel János 5307, ifj. Bakos János 5573, Balog József 5146, Balog János 5133, Baltás István 5308, Batki József 5130, Bedővári Kálmán 5704, Berecz János 5818, Bernát Ferenc 5127, Bernát János 5703, Berta János 5571, Besenyei Mihály 5471, Bohács Béla 5051, Borhi Lajos András 5135, Cseri Lajos 5574, Darnóvári Pál 5550, Deme Károly 5049, Egri Ferenc 5144, Endrész Ferenc 5649, Erős János 5572, Fehér Imre 5148, Fejes András 5155, Földi Bálint 5129, néhai Gál János 5156, Géczi Gábor 5152, Gyimesi József 5549, Györfi Bertalan 5132, Herczeg János 5578, Horváth István 5147, Iványi János 5157, Juhász Dezső 5134, Karlik Márton (névmagyarositás folyamatban), Kelemen Mátyás 5575, Kenéz Károly 5541, Kerekes István 5131, Kis András 5576, Kolozsi János 5306, Korom Lajos 5577, Ludányi István 5047, Mákos István 5150, Mihályi Ferenc 5151, Molnár József 5145, Mór József 5354, hősi halált halt Nagy János 5153, Nyiri Vilmos 5054, Nyul Albert 5053, P. Oláh Sándor 5128, Ózse János 5048, Papp József 5569, Petrényi Mátyás 5154, Rádfai György 5305, Sánta Mihály 5825, Sulyok László 5570, Szabolcsi Benedek 5542, Szabó Márton 5125, Szendrővári József 5807, Szepesvári István 5304, hősi halált halt Takács József 5126, Tar János 5499, Tóth Fábián 5050, Turó János 5052, Veréb Gergely 5149, Zádori Bálint 5551.

Borsod—Gömör vármegye.

Tiszti vitézek: Andorfi Rezső 1378, Bodrogi István 1388, Bogdán Alajos dr. 1557, Borsay Ferenc 1286, Dudás Sándor 1560, Fejes József 1412, Ferenczy Gyula 1552, Hegedüs Elek 1377, Homoky Ferenc 1551, Karvaly József 1411, Kiss Elek 1287, Köteles József 1553, Kun Iván 1556, Lajtafalvy Lajos 1327, Lászlófy János 1558, Nagy Sándor dr. 1387, Pataki Tivadar 1555, Radványi Béla 1603, Skultéty Gábor 1550, Sziky Eduard 1554, Szücs Endre 1584, Takács László 1549, hősi halált halt vértesi Tóth Imre 1593, Várkonyi József 1413, Viola István 1288.

(Folytatása következik.)

Személyi változások a vitézi szerveknél.

Az Országos Vitézi Szék az illetékes törzsszékek előterjesztése alapján megbizta a vitézek járási hadnagya teendőinek végzésével

állandóan:

vitéz Platthy Mihály urat az Abauj-Torna vármegye szikszói,

ideiglenesen:

vitéz Meggyesy József altanácsnok urat Baranya vármegye siklósi,

vitéz Jávor János selyei református lelkész urat Baranya vármegye szentlőrinci,

dr. Elekes Ernő magyarbolyai államrendőrségi fogalmazó urat a csonka baranyavári,

vitéz Kiss Elek urat a Borsod vármegye edelényi,

vitéz dr. Bogdán Alajos urat a Borsod vármegye sajószentpéteri,

vitéz Horváth Jenő dombóvári államrendőrségi fogalmazó urat a Tolna vármegye dombóvári,

vitéz Papp Béla somogyszili uradalmi intéző urat a Somogy vármegye igali,

vitéz Patsay Gyula pápai városi alkalmazott urat a Veszprém vármegye pápai,

vitéz Horváth Kázmér dr. urat, Mohács város tisztviselőjét, a Baranya vármegye mohácsi,

Csacsovits István tanító urat a Vas vármegye sárvári,

vitéz Poltári Vilmos csendőrszázados, enyingi szárnyparancsnok urat, a Veszprém vármegye enyingi,

vitéz Makray Ferenc szekszárdi postahivatali főnök urat a Tolna vármegye központi,

dr. Gröber Ferenc gyöngyösi főszolgabiró urat és vitéz Török Árpád domoszlói körorvos urat Heves vármegye gyöngyösi járásban,

vitéz dr. Kiss Kálmán polgármesteri titkár urat Gyöngyös városban,

vitéz Veszprémy Dezső gimnáziumi főigazgató urat Eger városban,

vitéz Gárgyán Imre urat Szeged városban,

vitéz Karvaly Mátyás magántisztviselő urat Sopron városban,

dr. Pauliczky István tb. főszolgabiró urat, Zemplén vármegye sárospataki,

Vajthó Tivadar urat Zemplén vármegye tokaji,

vitéz Wattay Dénes László körjegyző urat Zala vármegye szentgróti,

vitéz Lukács Endre uradalmi intéző urat a soproni,

vitéz Rózsa Sándor gazdálkodó urat a Sopron vármegye kapuvári,

Posszert Jakab csendőrszázados urat a Sopron vármegye csornai,

vitéz Tölgyes József tanító urat a Sopron vármegye csepregi járásban.

Megbizólevelek kiadattak.

Az Országos Vitézi Szék egyidejüleg a járási-hadnagy teendők végzése alól méltányos okokból felmentette:

vitéz Bede Ödön főhadnagy urat a szentlőrinci,

gróf Benyovszky Móric földbirtokos urat a siklósi,

Rupprecht Olivér földbirtokos urat a csepregi,

Temesváry Endre csendőrszázados urat a kapuvári,

ifj. Ráth Antal nagybérlő urat a csornai,

vitéz Gaál József urat a szegedi,

dr. Szohner Lajos földbirtokos urat a gyöngyösi,

vitéz Szalay Sándor urat az enyingi,

vitéz Sáray Ferenc csendőrőrnagy urat a sárvári,

vitéz Toldy Miklós urat a mohácsi,

draskóczi és dolinai vitéz Draskóczy István ny. áll. altábornagy urat a pápai,

vitéz Zergényi András urat az igali,

vitéz Zerinváry Szilárd dr. járásbiró urat a dombóvári,

vitéz Várhidy Ferenc urat az edelényi,

vitéz Virányi Árpád ny. százados urat a Tolna vármegye központi,

vitéz Komáromy László őrnagy urat az Abauj-Torna vármegye gönci,

vitéz Nemes Aladár urat a sajószentpéteri,

Gailhoffer László uradalmi intéző urat a Zala vármegye szentgróti,

vitéz Bárczy Miklós urat Zemplén vármegye sárospataki,

vitéz Füzesséry Sándor tb. szolgabiró urat Zemplén vármegye tokaji járásban. Megbizólevelek bevonattak. (1914. Ft. 1926. sz.)

O. V. Szék.

Vitézek jogvédelme.

Alább nevezett ügyvédek, miután szolgálatukat hazafiasan felajánlották, a vitézek jogvédelmével ideiglenesen megbizattak. És pedig:

Dr. Debreczeny Dezső, jászladányi ügyvéd ur, a jászsági alsó járás területén.

Dr. Mezey Lajos, kunszentmártoni ügyvéd ur, a tiszai alsó járás területén.

Dr. Biró László, kiskunfélegyházi ügyvéd ur, a kiskunfélegyházi járás területén.

Dr. Nyireő Andor, hevesi ügyvéd ur, a hevesi járás területén.

Dr. Végh József és dr. Ruttkay Elemér ügyvéd urak a tiszafüredi járás területén.

Megbizólevelek kézbesités végett a vármegyei Székeknek egyidejüleg kiadattak. (1918/Ft. 1926.)

Országos Vitézi Szék.

Járási vitézi őrmesterek megbizása.

A járási vitézi őrmesteri teendők végzésével ideiglenesen megbizattak:

vitéz Temesvári András, Heréd- és Egyházasdengeled községek területére,

vitéz Illés Pál Zagyvaszántó, Lőrinci, Szarvasgede és Garáb községek területére.

Megbizólevelek kiadattak. (8077—I. 1924.) O. V. Szék.

Leventeoktató vitézek dicsérete.

Mór nagyközség előljárósága Fejér vm. Vitézi Székéhez az alábbi átiratot intézte:

F. é. szeptember hó 19-én községünkben megtartott járási levente-verseny alkalmával községünk levente-csapata a móri járás vándordiját, továbbá a verseny első diját nyerte el, mig egyes móri leventék mintegy 20 érmet kaptak.

Minthogy ezen fényes eredmény legnagyobbrészben **vitéz Farkas József vezetése alatt álló vitéz leventeoktatók érdeme, akik a versenypálya elkészitésénél, a fényesen sikerült verseny rendezésében a versenyelnökségnek és a községi előljáróságnak mindenben segédkeztek, kérjük a tek. Vitézi Székkapitányságot, hogy vitéz Farkas József vezetése alatt álló móri vitézeknek** — ugymint vitéz Pánczél Ferenc, vitéz Magyar Péter, vitéz Halász Józsefnek — **eredményes közreműködésükért legnagyobb elismerésünket, nagyrabecsülésünket és köszönetünket tolmácsolni sziveskedjék.**

Mór, 1926. évi szept. hó 23-án.

Hazafias üdvözlettel

Rimele Antal s. k., jegyző. Pisch Ferenc s. k., P. h. biró.

*

Midőn az O. V. Sz. ezen elismerést tudomásul veszi és hivatalosan közzéteszi, maga részéről ugy a fentnevezett vitézeknek, valamint a vármegyében működő többi leventeoktató vitéznek is önzetlen, hazafias munkájukért, példátadó magatartásukért meleg köszönetet mond. O. V. Szék.

*

Vitéz Kiss Lajos tb. szolgabiró urat (Mezőcsát) a leventeügyben már évek óta végzett fáradhatatlan buzgalma, lelkes odaadása, hazafias önzetlensége s elért kiváló eredményeiért Borsod-Gömör vm. testnevelési felügyelője előterjesztése alapján az O. V. Sz. dicsérő elismerésben részesíti.

6341—V. 1926.

Országos Vitézi Szék.

*

Zala vármegye testnevelési bizottsága alábbi vitézeket a levente kiképzés terén kifejtett szorgalmukért okmányilag megdicsérte. És pedig:

vitéz Bujdosó György, Letenye,

vitéz Simon Pál, Kutfej,

vitéz Tóth Gábor, Kerkaszentmiklós.

*

Az okirat szószerinti szövege:

Zala vármegye törvényhatósági testnevelési bizottsága a f. évi május hó 4-én tartott ülésében örömmel vette tudomásul, hogy Nemzetes Ége l az elmult időben a testnevelés ügye iránt különösebb figyelmet tanusitett és a levente egyletek eredményes munkálkodását szives segitségével és áldozatkészségé el nagyban elősegitette és megkönnyitette. Amidőn a bizottság a megsonkitott hazánk javát és a nemzetünk jövendőjét biztositó ezen értékes fá adozásáért és áldozatkészségéért a legmelegebb köszönetét és elismerését nyilvánitja, kifejezi azon reményét is, hogy Nemzetességed a jövőben sem vonja meg a leventeügytől s ezzel bizottságunktól nagyrabecsült pártfogását és támogatását. Zalaegerszeg, 1926. évi május hó 25-én. Dr. Kelemen s. k. a bizottság jegyzője, Bődy Zoltán s. k. alispán, mint a bizottság elnöke.

*

Fenti vitézeket önzetlen, hazafias és példaadó munkájukért az O. V. Szék di sérő elismerésben részesiti.

6513—V. 1926. O. V. Szék.

»Dicséret«.

Vitéz Tardos Géza kerületi vitézi őrmesteri megbizatásában tanusitott igen buzgó, fáradhatatlan és önzetlen szolgálataiért az Országos Vitézi Szék teljes elismerésben és dicséretben részesitette. (5615—1. 1926.)

Országos Vitézi Szék.

Érvénytelenités.

Vitéz Bicskei Sándor államrendőr, budapesti lakos és vitéz Forró István pécsi lakos vitézi igazolványukat elvesztették. Érvénytelenitem. Uj igazolványok adattak ki.

(7214—IV. 1926.

Országos Vitézi Szék.

Tájékoztató a járadéktelkek kataszteri tiszta jövedelmének leszállitására.

Ha a vitéz meggyőződött arról, hogy a saját járadéktelke kataszteri tiszta jövedelme aránytalanul magasabb, mint a mellette fekvő ugyanolyan minőségü parcelláké, akkor kérje a kataszteri tiszta jövedelem leszállitását. A kérvényben fel kell sorolni azt, hogy miért tartja a telek kataszteri tiszta jövedelmet magasnak. Erre vonatkozó kérvényeket a telek fekvése szerint illetékes pénzügyigazgatóságokhoz kell beadni. (Ezt az 1922. évi XXI. tc. és a 184.900—1922. P. M. számu végrehajtási rendelet irja elő).

Figyelmeztetjük azonban a vitézeket, hogy a pénzügyigazgatóságok a kérvényeket csakis akkor veszik tárgyalás alá, ha ahhoz a telek fekvése szerint illetékes mezőgazdasági kamara bizonyitványa is csatolva van, melyben a kataszteri osztályozást a maga részéről szintén igazságtalanul magasnak tartja. A községi előljáróságok mindenütt megmondják a vitéznek, hogy hol van az illetékes mezőgazdasági kamarának a székhelye.

6092—VIII. 1926. sz.

Országos Vitézi Szék.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:

vitéz IGMÁNDY HEGYESSY GÉZA sk.

ez is elégséges ahhoz, hogy a heveny szivizom gyulladását, vagy a heveny szivtágulást megálla ithassuk.

A szivvel nem lehet oly könnyelszivet csak lassan, óvatosan, fokozatosan szabad több munkához hozzászoktatni. Ezt a lassu, de egyenletes és mindig fokozódó izommunkát hivjuk »tréningnek«. Okos tréning nélkül senki sem képezheti ki magát elsőrangu versenyzővé, de okszerütlenül sportolva állandó szivbajt tehet szerezni. Régi sportolóknak ebben nagy gyakorlatuk van és ezért jó, ha a kezdő nemcsak meghallgatja, de meg is fogadja az idősebb sporttársa tanácsait.

Nagyon fontos a szivre, hogy mely korban kezdünk el sportolni. Egész fiatal korban (15 éven alul) csak igen lassan és óvatosan szabad a sportot üzni. A 16 éves korig jobb, ha a testi izmokat és az ügyességet fejlesztjük. A későbbi korban lehet már a sziv erejét is növelni. Előbbihez tartoznak: a mérsékelt gyaloglás, turázás, nyujtó, korlát, kötél, és rudmászás, magas- és távolugrás, 30—50 méteres futás, stb. szóval a könnyü atlétika. Az utóbbihoz: a hegymászás, távfutás, távuszás, evezés stb.

Ha az ifju magát a sport egy bizonyos ágában elsőranguvá akarja képezni, igen helyesen cselekszik, ha ezt előbb a családjával, az orvosával és a tornavezetővel szakszerüen megbeszéli. Csak igy kerülhetők el egyes meglepetések, melyek később kellemetlen csalódásokat okozhatnak.

A már megerőltett szivre legfontosabb elsősorban a nyugalom, amely alól lassanként csak a szigoru orvosi ellenőrzés menthet fel. Gyógyszerekre nem igen lesz szükség, mert az ifju sziv regeneráló képessége igen nagy.

—

Mezei csapatbajnokság. Budapest 1926. évi mezei csapatbajnokságát a MAC nyerte el (Szerb, Krenyovszky, Bejczy, Kultsár, Vollner) 36 ponttal. 2. MTK, 3. MTE. Egyénileg 1. Szerb MAC 28 p. 29.6 mp. 2. Grosz Budapest ifjusági mezei csapatbajnokságát az MTE nyerte el 30 ponttal. 2. MTK, 3. Vasas. Egyéni győztes Marton (MTK).

Rövid hirek. Pozsonyban 9:3 arányban győztek válogatott boxolóink. — Ausztria—Svédország mérkőzése negyvenezer főnyi közönség előtt játszódott le Bécsben. Az osztrákok 3:1 arányban győztek. — Donogán István a Szegdi TK kitünő sulyatlétája 44.75 métert dobott szombaton. — A Bástya megverte Délmagyarország válogatottait. — Középmagyarország legyőzte Délnyugat válogatottját. — Arne Borg vasárnap négyszáz yardra 4 p. 27 mp. szenzációs időt uszott. — Ferencváros—Vasas 2:0 (2:0) — Sabaria III. Ker. TVAC 2:1 (1:1) — Hungária—Ujpest 1:1 (1:1).

Szerkesztői üzenetek.

vitéz **Bartha G.** Kivánságának eleget fogunk tenni. — vitéz **Tóth Gyula.** A képet közölni fogjuk. — vitéz **Szabó Gyula.** Félreértés volt. — Mi az O. V. Szék tagjaitól kértünk képet. — **sz. Molnár S.** A cikket megkaptuk. — vitéz **Bognár Boldizsár.** Hogy a vetések szépen fejlődjenek, ennek igen sok a feltétele. Igen fontos a jó időjárás. Ezenkivül természetesen a gazdára hárul az a kötelesség, hogy jól megmunkált talajba, kellő időben, jóminőségü, csávázott vetőmagot vessen. A legtöbb kártevő ellen már jóelőre kell védekezni. Ha tehát a vetést most a rovar pusztitja, már nem tehet mást, minthogy megvárja a tavaszt. Ha jó idő jár a vetésre addig, akkor a vetés kiheveri a csapást és erőteljesen fejlődhet, ha azonban azt látja, hogy nagyrészt elpusztult, akkor szántsa ki kora tavasszal és ujra vesse be. — vitéz **Holló Elemér.** A tudósitást köszönjük. Az ünnepi beszédeket nem közölhetjük, mert az egész országban állandóan több helyen lefolyó ünnepségek alkalmával annyi szép és közlésre méltó beszéd hangzik el, hogy egész lapunk terjedelmét ilyen beszédekkel tölthetnénk ki. Ezért aztán elvből kivételt sem teszünk. Más tudósitásait bármikor hálás köszönettel vesszük.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Daróczy Henrik, ny. tábornok, Sopron: 72.000 K, 1928 aug. 1*. — vitéz Kárpáti István, Csermelháza, u. p. Bő: 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Mohácsi József, Nagykanizsa: 48.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Kovács József, Torony: 24.000 K, 1926 nov. 1. — vitéz Kiss Lajos, Vértes: 16.000 K, 1926 aug. 15. — vitéz Mesterfalvi Nándor, Pestszentlőrinc: 50.000 K, 1927 márc. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Varga József, Szombathely: 24.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Seregély Ágoston, Nyirkárász: 1926 december végéig még 14.000 koronát kell küldeni. A »Vitézi Közlöny«-re nem kell külön előfizetni. — Heves vármegye Vitézi Széke utján avatáskor a következő vitézek fizettek elő, melyet köszönettel nyugtázunk: vitéz Berta János Szücsi 24 ezer K. — vitéz Erős János Felnémet 24 ezer K. — vitéz ifj. Bakos Imre Nagybátony 48 ezer K. — vitéz Cseri Lajos Pély 48 ezer K. — vitéz Kelemen Mátyás Kál 24 ezer K. — vitéz Korom Lajos Poroszló 24 ezer K. — vitéz Kis András Szücsi 24 ezer K. — vitéz Herczeg János Nagyréde 48 ezer K. — vitéz Petróvszky József 48 ezer K. — vitéz Endrész Ferenc Vámosgyörk 24 ezer K. — vitéz Bernát János Hatvan 48 ezer K. — vitéz Bartal Kálmán Eger 48 ezer K.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél előnyösebben és könnyebben** esetleg **6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a Vitézi Rend tagjai közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**
Szolidan szabott árak. Saját műhely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Felelős kiadó: **dr. Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.

a legjobb minőségben

Kovacsevics Milenko IV., Petőfi utca 3. szám. (Az udvarban.)

A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

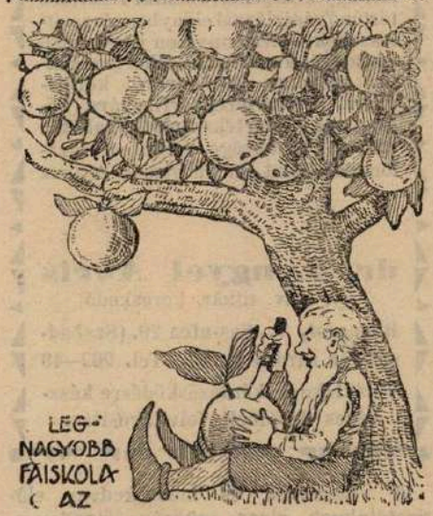

Unghváry László részvénytársaság CEGLÉD

BUDAPEST IV., Váci-u. 35.

elsőrendü gyümölcsfát, dísznövényt, kerti magvakat és eszközöket, hollandi jácint és tulipán hagymákat szállit.

Árjegyzék ingyen.

Vitézi rend tagjainak árengedmény.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Fogorvoslás. Fogászati rendelés.

Szájpadlásnélküli műfogsorok, aranykoronák, műfogak készitése, foghuzás, tömés, fogtisztitás, fájdalommentes kezelés.

FENYVESSY VINCZE MENYHÉRT intézetében.

Lapunk előfizetőinek rendkivül mérsékelt árak.

BUDAPEST, IX., Ráday-utca 5.
Telefon: József 111—48.

Vitézek hivatalos biztositó intézete a Gazdák Biztositó Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

vitéz CSONGOR ERNŐ
műszaki vállalkozó mérnöki irodája
BUDAPEST, VI., Teréz-körut 37.
Telefon: 21—43.

Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek tervezése és berendezése, ellenőrzése.

Műszaki tanácsadás.

Kevéset használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:
stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektromotorokat, szántógépeket, stb. stb.

Közvetitést dijazok.

Sportérmek és plaketten, sportszobrok, disztárgyak, serlegek, mint **tiszteletdijak és vándordijak, jelvények, katonai rendjelek**

MORZSÁNYI-nál, BUDAPEST, IV., Eskü-ut 5. (Klotild palota, Erzsébet hidnál.)

Leltári áron

árusitjuk raktárunkon lévő *Hofherr és Schrantz, Weiss Manfréd* gyártmányu ekéket, boronákat, lókapákat, répavágókat, kukoricamorzsolókat, darálókat, valamint dunántuli tipusu könnyő gazdasági szekereket.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE
Budapest, Királyi várpalota 1. Alagsor

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZŰCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Hus-, mák-, kávé- és zsemlye darálók, kés, olló, kanál, villa és **korcsolya** köszörülés nikelezés és javitás, ha még olyan is. **Hajnyirók, borotvák élesitése, javitása.** Az árak előzetes kérdése mellőzhető, mert **müszerészi képesitésem** némi mellékkeresetért óhajtom érvényesiteni.

Hibás, viselt bőrkabátok festése 190—210 ezer. Nagyság szerint, javitás és szőrmegallér igen jutányosan.

Sár-, hócipő, gummicsizma és köpenyjavitás.

vitéz **CSÓKAKŐY (PLÖKL) NÁNDOR**
fegyver és sportáru cég
BUDAPEST, Andrássy ut 9. szám.
(A „két kőőrlás' mellett.)

A szombathelyi nagyszerü **„Glória"** töltény 4, 6, 8, 10 seréttel készen 16-os 36.000, 20-as 34.000, 10 drb 12-es 38.500.

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. kerület, Semmeweis u. 7. szám

Készit:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: Teréz 4-37

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM. Megjelenik 7150 példányban. 1926. NOVEMBER HÓ 21.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Az állampolgári kötelesség gyakorlása.

Kedden délelőtt a Kormányzó Ur legfelsőbb kéziratával feloszlatta a második nemzetgyülést és január 26-ára hivta egybe az országgyülést. A két nemzetgyülés hatalmas munkát végzett, a most meghozott főrendiházi törvény életbelépésével helyreáll a kéttáblás rendszer, a hátralévő munka most már az országgyülés két házára hárul.

A magyar alkotmány évszázados gyakorlata és törvényei az országgyülés két házában látták a törvényhozó hatalom egyik jelentős tényezőjét. Az évszázados gyakorlat ismét jogaiba lép és minden reményünk meg lehet ahhoz, hogy a romokból való ujjáépités hatalmas lépésekkel fog előrehaladni utján a hivatott vezetők és hivatott népképviselők révén.

A magyar história viharos évszázadaiban a legkülönbözőbb szomoru események és csapások közben a parlamentáris rendszer volt az, amely Magyarország sorsát irányitotta. Ezt követelték az abszolutizmus idején nagyjaink és ez alkotta meg a nagy és bölcs törvények oly sorát, amelyeknek fenállásunk és a magyar korona országaiba tömörült népek békés jóléte nagyrészt köszönhető volt. Emlékszünk nagyszerü országgyülésekre, emlékezetünkben él az 1825-ös és 1848-as reformországgyülések gyönyörü munkája, Széchenyi, Kossuth szelleme bontakozott ki ezeken és alkotta meg a modern Magyarország uj, dicsőséges intézményeit és hasznos törvényeit.

Vajha ez a korszakot nyitó 1927-es országgyülés, a forradalom után az első, méltó volna a régi nagy reformországgyülésekhez áldásos rendelkezései meghozatalában!

A magyar alkotmányosság ideig-óráig elnyomható, de meg nem szünhet. Ez az az alkotmányosság, amely a legerősebb kifejezést nyer az 1222-iki aranybullában, ez az alkotmányosság él tovább a legnagyobb magyar jogtudós, Verbőczy István hármaskönyvében. Ez tartotta össze a százötven éven át szétszabdalt, felosztott magyar birodalmat, ez egyesitette a szent korona halhatatlan eszméjében és valóságában ujra Szent István országát a török kiüzése után. A szent korona tanának lényegében rejlik, hogy a szent korona fenhatósága alá tartozó országok, részek és népek soha el nem szakadhatnak ettől a koronától. Lehetnek önállóak, nyerhetnek kiváltságokat, de ez a korona az ő varázsos fényével és hatalmával összetart erdélyit és tótot, szerbet és svábot, magyart és magyart. Ez a korona köti össze a Kárpátokat az Adriával. A szent korona hatalmának, jogainak és kötelességeinek két részese van egyenlő részben. Ez a két részes a király és az országgyülés. Ezek együtt hozhatnak törvényt, ezek együtt gyakorolják a hatalmat és tartják össze a birodalmat. Ma a szent korona hatalmának ideiglenes részese Magyarország Kormányzója, aki a királyi jogok nagy részét gyakorolja, a másik részese pedig a most meghozott törvény alapján a kétkamarás országgyülés.

A nép önrendelkezési joga, akarata az országgyülés utján jut érvényre. Ez az országgyülés népképviseleti alapon gyülik össze, vagyis a képviselőház tagjait a választóközönség küldi a parlamentbe. A nép ily módon közvetett befolyást gyakorol a törvények, a nemzet életét szabályozó határozatok meghozatalára.

Többször szólottunk a vitéz különböző feladatairól. Ezek között is a vitézek közéleti kötelességeiről. Itt egy határozott alkalom adódik, hogy a magyarság kiválogatott szinejava, a vitéz befolyást gyakoroljon az ország sorsának intézésére. Hisz számtalanszor tapasztalhattuk már, milyen nagyjelentőségü tény a hazára s önmagunkra nézve, hogy kik ülnek a képviselői padokban. Milyen sokat lehet ott a nemzet házában szóval és viselkedéssel használni, de még talán többet ártani ennek a hazának. Aki okos, figyelmes, hazafias gondolkodásu ember, az régen reátalálhatott erre a nyilvánvaló igazságra.

Nagymegyeri vitéz Raics Károly irja egy helyütt: »Ha valaki, akkor mi mondhatjuk el azt, hogy mi békében is harcolunk. A közélet harca tulajdonképpen nem egyéb, mint küzdelem az igazságért, az általánosság érdekében. Az önzés és az igazság küzdőfelek. És ne gondoljuk, hogy az igazság mindenkor győzedelmeskedik. Hiszen, ha ez igy volna, akkor a surlódó felületek csökkenése folytán lassanként helyreállna a béke és nyugalom. Nekünk azonban harc az elemünk még akkor is, ha azt szélmalmok ellen kell végigküzdenünk.«

Valóban, az élet harc és az igazságért, jobbért harcolónak mindig akad bőven munkája. Amikor a nemzet a maga képviselőit megválasztja, akkor a vitézek is kiválogatják azt a jelöltet, aki az ő meggyőződésük szerint ennek a hazának és a népnek érdekeit leghivatottabb képviselni. Nem nehéz az igazi embert megtalálni. Inkább az élet, mint a szó, inkább a tettek, mint az igéretek fogják ajánlani az igazi hivatottakat. Aki a magyar nemzet sorsát a lelkén hordja, aki ezért önzetlenül és megalkuvás nélkül harcol minden vonalon, az való a nemzet házába.

A vitézek mindenütt válogatottjai ennek a népnek. Kiválasztottakká teszi őket a harc mezején folytatott hősi harcuk, de kiválasztottakká avatja már eddigi polgári életük is. Hiszen mindenütt, ahol hazafias alkotásról van szó, ahol áldozni, tenni kell a hazáért, az első sorban ők állnak. Ők tehát mint elseje e népnek, annak hivatott vezetői. Sokan mennek utánuk, mert tudják, hogy őket tapasztalataik, energiájuk és jellemük vezetésre alkalmassá teszik.

A jövő tehát egy bizonyos mértékig ismét a vitézek kezébe és akaratába van letéve. Ők kell hogy erősen álljanak, nyitott szemmel, figyelmesen és példát adva, tévedéseiktől polgártársaikat megóva, ebben a polgári kötelességükben is a halhatatlan magyar haza javát, feltámadását szolgálják.

Dr. Farkass Jenő.

VITÉZI ÉLET.

Adománylevelek államfői megerősítése.

Folyó év november hóban a következő vitézek adománylevelei terjesztettek elő államfői megerősitésre:

vitéz Barczaujfalusy Egon, Nagykálló, Szabolcs vm., 22 kat. hold,

vitéz Vágó József, Nagykálló, Szabolcs vm., 18 kat. hold,

vitéz Bárdos Péter, Nagykálló, Szabolcs vm., 18 kat. hold,

vitéz Csatári György, Nagykálló, Szabolcs vm., 17 kat. hold,

vitéz Szabó Károly, Sur, Veszprém vm., 8 kat. hold,

vitéz Kovács József, Sur, Veszprém vm., 8 kat. hold,

vitéz Tóth Imre, Kesznyéten, Zemplén vm., 11 kat. hold és 768 négyszögöl,

vitéz Szénási Mihály, Sövényháza, Csongrád vm., 14 kat hold és 1047 négyszögöl,

vitéz Szalai Mátyás, Sövényháza, Csongrád vm., 14 kat. hold és 1048 négyszögöl,

vitéz V. Szabó Imre, Sövényháza, Csongrád vm., 14 kat. hold és 1047 négyszögöl,

vitéz Tóth Ferenc, Gyöngyös, Encspuszta, Heves vm., 9 kat. hold,

vitéz Király József, Gyöngyös, Heves vm., 5 kat. hold és 1259 négyszögöl és

vitéz Káposztás János, Gyöngyös, Heves vm., 5 kat. hold és 1150 négyszögöl. (8960/II. 1926.) O. V. Sz.

Kitüntetett vitéz.

Magyarország Főméltóságu Kormányzója vitéz Szabó János (3388) m. kir. 9. honvéd gyalogezredbeli őrmesternek, a békés-bihari árvizkatasztrófa alkalmával, a mentési munkálatok körül kifejtett bátor és példás magatartásának elismeréséül a »Magyar bronz érdemérmet« a zöld szalagon adományozni méltóztatott. (Honv. Min. 11.092. eln. 10—1926. sz.)
8939/IV. 1926. O. V. Szék.

Érvénytelenités.

Vitéz Gombos Gábor főelőadó 751. számu vitézi igazolványát elveszitette. Érvénytelenitem. Uj igazolvány kiadatott. (8977/III. sz.) O. V. Sz.

Budapest székesfőv. IV. ker. vitézeihez!

Folyó évi november hó 25-én 19 órakor a Vitézi Szék hivatalos helyiségében (Váci-utca 62) a IV. ker. vitézi hadnagy kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó más vármegyei Vitézi Szék állományában tartozó vitézek is megjelenni tartoznak. (1865/bsz. 1926.) Székkapitány.

Budapest székesfőváros vitézeihez!

Utóbbi időben több esetben előfordult, hogy vitézek lakhelyváltozás eseteiben a köteles jelentkezéseket vagy teljesen mellőzték, vagy nem tettek annak minden irányban eleget, mely mulasztás folytán nyilvántartásuk lehetetlenné vált.

A nyilvántartás pontos vezetheétse, nemkülönben a vitézi fegyelem és rend mindenkire egyformán kötelező fentartása érdekében felhivom vitézeimet, hogy a Kis Káté 5. sz. minta szerinti személyi változásaikat ne csak a székesfővárosi Székkapitányságnak, hanem elöljáró kerületi hadnagyaiknak is jelentsék, különösen pedig kerületközi lakhelyváltoztatás esetében ugy a régi, mint az uj kerületi vitézi hadnagynál is, lehetőleg személyesen, de mindenesetre legalább is irásban, feltétlenül jelentkezzenek.

Elvárom, hogy ilynemü mulasztás cimén a jövőben egyetlen vitézem sem fog felelősségrevonásra alkalmat adni. Ez vonatkozik a Budapesten lakó és más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozó vitézekre is. Székkapitány.

Felhivás Budapest vitézeihez!*

Folyó évi junius hó 27-én 1574—1926. szám alatti kiadmányommal levélbeli felhivást intéztem minden régebbi avatásu évfolyambeli vitézhez, hogy »Vitézi Segélyalap« létesitéshez ki-ki anyagi erejéhez képest, pénzbeli adománnyal járuljon hozzá. Ezen felhivásom foganatositását a késedelmeskedőkre vonatkozóan a »Vitézek és Gazdák Lapja« 1926 október 3-iki számában meg is sürgettem.

Mindennek dacára még mindig 297 (1921., 22., 23., 24. és 25. évi avatásu) vitéz van, kik mindezideig kétszeri felhivásra nem válaszoltak.

Mivel nem tételezhetem fel egy vitézről sem azt, hogy ezen bajtársi szent kötelezettség teljesitése elől ki akarna térni, hajlandó vagyok azt hinni, hogy részben nem kapták talán kézhez eredeti kiadványomat, részben nem olvasták fent emlitett felhivást a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-ban.

Ezuttal tehát ismételten felszólitom az érdekelt vitézeket, hogy felhivásomra érdemleges válaszukat legkésőbb december hó 5-ig feltétlen adják meg, illetőleg pénzadományaikat ezen időpontig a székkapitányság cimére szolgáltassák be. (1811/Bsz. 1926.)
Székkapitány.

*

A Budapest székesfőváros Vitézi Széke segélyalapjára beküldött összegeket a székkapitányság ezuton köszönettel nyugtázza:

vitéz Afonyi Imre 50.000, vitéz Kocsis János 100.000, vitéz Halászy Sándor 50.000, vitéz Kérey Hugó 50.000, vitéz Somogyváry Vilmos 50.000, vitéz Kis Péter 20.000, vitéz Gáti György 50.000, vitéz Legény Béla 100.000, vitéz Domokos Gábor 30.000, vitéz Csikos István 25.000, vitéz Végh Kálmán dr. 50.000, vitéz Bálintfalvy Bálint 30.000, vitéz Igaz János 15.000, vitéz Kéry Gyula 20.000, vitéz Zentai Istvánné 50.000, lovag vitéz Lányi-Lindner Gusztáv 100.000, vitéz Szegszárdy József 30.000, vitéz Réz Heinrich 25.000, vitéz Göllei Elemér 40.000, vitéz Svastics Imre 50.000, vitéz Nagy Gyula 25.000, vitéz Bielek István dr. 100.000, vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos 100.000, vitéz Turáky Dezső 50.000, vitéz Kósa Imre 20.000 korona. Székkapitány.

* Az O. V. Szék közli a vitézekkel, hogy ilyen segélyalapot már több székkapitányság létesitett. Eddigi tapasztalat szerint ez egy igen hasznos intézmény, melyre nemcsak egyeseknek, hanem az összesnek is szüksége van.

SZEMLE.

»Uj Élet« cimen a Centrum Kiadóvállalat R.-T. kiadásában egy uj havi szemle indul meg. A lap szerkesztői: Antal István dr. és vitéz Nagy Iván dr., felelős kiadója: Radnóti István. A szemle körül a fiatal magyar értelmiség uj erői csoportosulnak. Az uj magyar nemzedéknek e komoly nivóju szemléje a társadalom, állam és közgazdaságtudomány, szociál- és agrárpolitika, irodalom és müvészet közérdekü és időszerü problémáival fog foglalkozni. A szemle legelső száma november 20-án jelenik meg. Előfizetési ára: negyedévre 32.500 korona, félévre 75 ezer korona, egész évre 150 ezer korona. Előfizetni lehet az »Uj Élet« kiadóhivatalánál, Budapest, IX., Köztelek-utca 1. sz.

A »Magyar Tanya«. E cim alatt jelenik meg a karácsonyi könyvpiacon dr. Gesztelyi Nagy Lászlónak, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatójának egy kb. 180 oldalas munkája, amely a magyar tanyavilág multjáva', jelenéve', és jövőjével foglalkozik. A magyar tanyakérdésse ma mindenkinek, aki a magyar jövendőért kiván dolgozni, foglalkozni kell. Az ország mai lakosságának 19 százaléka lakik tanyákon. E tanyák az Alföld 10 vármegyéjét hálózzák be többé s kevésbbé s a fajmagyarság legértékesebb részének élete folyik itt a tanyák világában. Csodálatos közönynyel, érzéketlenséggel kezelte a magyar társadalom és a mindenkori magyar kormány a tanyakérdést. Mintha tanyai lakosok nem is volnának 100 százalékos állampolgárok, nem fizetnének adót pénzben és vérben. Minden szemrebbenés nélkül nézték el, hogy az anya községek és városok a tanyai lakosság véres verejtékkel befizetett adóiból hosszu évtizedeken keresztül nem adnak vissza semmit a tanyai lakosság gazdasági, kulturális, közigazgatási, közegészségügyi stb. szükségletének kielégitésére. A mezőgazdasági kamarák felállitása óta a két alföldi mezőgazdasági kamara látott hozzá a tanyakérdés feltárásához, hogy segiteni tudjon az itteni állapotokon. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara már eddig is igen jelentős munkát végzett e téren és jelentkeznek is mindenfelé az eredmények. Dr. Gesztelyi Nagy László, a kamara igazgatója fáradságot nem ismerő lankadatlan kitartással és buzgalommal járja az Alföld tanyavilágát, gyüjti tapasztalatait, amelyeket már eddig is igen sok szakcikkben, előadásban tárt a nagy nyilvánosság elé. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója kezdte meg az ugynevezett tanyalátogatásokat, amelyek eredménye e könyv és az, hogy ma

már a tanyakérdés iránt országos érdeklődés nyilvánult meg s kezdenek azzal az illetékes körök is komolyan foglalkozni. »A Magyar Tanya« cimü munka mintegy 30 fejezetben tárgyalja a kérdést. A tanyakérdés multját, külföldi előfordulásait, a magyar tanyavilág fejlődését, kialakulását tárgyalja az első részben a szerző, amely után a magyar tanyakérdés történetét tárja elénk, megemlékezve mindazokról, akik e kérdéssel valamilyen vonatkozásban foglalkoztak. Azután rátér a bajok részletes ismertetésére. Elsősorban a tanyai közlekedésről, a a tanyai nép kulturális életéről, közegészségügyi, közigazgatási kérdéseiről, majd épitkezésről, a fásitásról, a gazdálkodásról, a vadvizekkel és a szikkel való harcáról, a tanyai nép vallási viszonyairól, nemzetiségéről, települési viszonyairól stb. emlékezik meg, rengeteg adatot hordva össze részint saját tapasztalatai alapján, részint a tanyákkal rendelkező községek és városok életéből, részint pedig a statisztikai hivatal adataiból. A magyar tanyakérdésnek egész jelentőségét felöleli e munka, melyet országos vonatkozásban tárgyal a szerző nagy szeretettel és hozzáértéssel s az eddigi összes adatok figyelembevételével. E munka még különösen azért is érdekes, mert a tanyakérdésnek egész irodalmát adja, ugy, hogy azok akik e kérdéssel a jövőben bármilyen vonatkozásban kivánnak foglalkozni, e munka alapján biztos iránytü mellett indulhatnak el. A harmadik fejezeben a tanyavilág jövője kapcsán terveket, eszméket vet fel a tanyai településre, a tanyai közegészségügy, ut ügy, közigazgatás, kulturális ügyek, gazdálkodás stb. stb.-re vonatkozólag, amelyeket mind a helyszinen szerzett tapasztalatok alapján, mint az ottani nép kivánságát tárja elő, de mindenkor figyelembe véve a megoldás lehetőségeit is. A munka a »Magyar Társaság« kiadásában fog megjelenni s 50.000 korona lesz a bolti ára s már megrendelhető a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamaránál, Kecskemét.

IRODALOM.

Vitézi kitüntetés és nemzetnevelés.

Irta: dr. vitéz Lengyel Albert.

Egyik vitéz bajtársam szavai jutnak eszembe valahányszor a magyar nevelő jelenlegi feladatán gondolkozom: »Legyen a magyar legtökéletesebb katona a harctéren és dolgozzon — mint polgár — nemzete felemelőjeként idehaza«. Ebben a mondatban igen ügyesen össze van foglalva a nevelő munkája. Nehéz, de annál magasztosabb munka árán igyekszünk is nemcsak tudást nyujtani az ifjuságnak, hanem igazi katonát nevelni s bölcs polgárokkal gazdagitani a Hont.

Jómagam rövid ideje taposom ezt az utat. Az iskolán kivül cserkészek, leventék gondolkodása, érzése s a versenyek alkalmával elért sikerek bizonyitják, hogy fáradságom nem veszett kárba. Itt azonban nem magamgamról, hanem arról akarok beszélni, hogy milyen nagy segitségére van és lehet a vitézi kitüntetés és nevelő munkában a lelkesedésnek.

Avatásom után intézetünk növendékei a hazáért szenvedő harcos katonát ünnepelték bennem. Ifju szónokok szavaiból — »türelmetlenül várjuk a felszabaditás nagy munkájának megkezdését várjuk a felszabaditás nagy munkájának megkezdését, hogy a jól elvégzett munka után, mi is méltók lehessünk a vitézi kitüntetésre« — azt olvastam ki, hogy harctéri magatartásom miatt ért jutalom mindennél szebben teszi, neveli igaz katonává és jó polgárrá az ifjuságot. Érthető is. Kitüntetésemben a fáradság, az érdem megbecsülését látják. Ebben van az igazi nevelőérték. Ez a legjobb pedagógus. Mert nincs felemelőbb nem jutalomért dolgozni, de a munkáért elismerést nyerni! Hiszen az elismerő szó nemcsak az ifjuság mozgatója, de a dolgozó erőforrása is.

Ilyen és ehhez hasonló példák teszik olyanná a magyar ifjuságot, melyben a legtökéletesebb katona feljogosit bennünket a reményre, hogy rövidesen a régi haza lakói leszünk! Megerősit a hitben, hogy vannak a megtépett honnak olyan polgárai, akik annak felemelésén s lesznek NagyMagyarországnak olyan fiai, akik annak fentartásán munkálkodnak. Amit tehát a katona megszerez vérrel, azt a polgárnak kell ugy igazgatnia, hogy álljon és fejlődjön. Ezért legyen tökéletes katona és jó polgár minden magyar!

De értékelni is egyformán kell mindkettőt az egyénben, mert a kettő összhangja jelenti a jövőt. Ha pedig bátor katonává, feddhetetlen polgárrá akarjuk formálni az ifjuságot, akkor annak elsősorban azt kell látnia, hogy az életben csak annyi a sulya, mint amennyit e kettő birása által jelenteni képes. Sajnos, nálunk a harctéri munkát nem értékelik. Ezzel pedig minden eredményt kockáztatunk. Miért van az, hogy az egyénben a katona a jó harcost mindig, a polgár a munkást csak valameddig értékelte? Mi az oka annak, hogy a harcost, kit érdemeiért a legfőbb Hadur jutalmazott, polgári érvényesülése elől elzárják? Miért mostoha gyermeke a magyar államnak a harctereket végigjárt fia? Ki tartja igazságosnak, hogy a harctéri idő az ő haladásának rovására irassék? Pedig igy van.

Egyetlen példa világosan mutatja állitásom igazságát. János és Lipót együtt érettségiztek a háboru első évében. János végigharcolta a háborut. Lipót folytatta tanulmányait. 1920-ban kinevezett rendes tanár lett. Jánosnak háboru után még 4 évet kellett tanulnia, ugy hogy éppen a szanálás alatt kapott helyettes tanári megbizást. Ez utóbbi tehát 30 évvel és jó darab frontszolgálattal helyettes tanár ma is, mikor Lipót ugyanannyi idős korában akadály nélkül halad a fizetési fokozat lépcsőin előre.

Ez az éremnek másik oldala. S jó még addig, amig az ifjuság nem látja, mert ha észreveszi, akkor hiábavaló a rábeszélés minden varázsa. Nem lehet, nincs módunkban belőle igazi katonát nevelni. Ettekintve attól, hogy a dolgozó kedvét sem fokozza, az ifjuságot a munka megkerülésére sarkalhatja. Mivel a jó harcos és becsületes polgár gondalatát elvetnünk nem szabad, nincs más hátra, mint minden módot, eszközt, segitséget a nevelő rendelkezésére bocsátani, ki ilyen körülmények közepett a magyar álmot valóra váltó ifjuságot fakaszt a gondtalan gyermekseregből.

Ez a nemzet kötelessége önmagával szemben, s ez legyen hálája fiai iránt. Emelje fel azokat, kik szerencsésebbek voltak elesett bajtársaiknál, mert életben maradtak, de elhagyottabbak, mert mig amazok emléke szent s az egész nemzet kegyelete övezi, addig mi tovább küzdünk, fáradunk és nevelünk. Hirdetjük Nagy-Magyarország feltámadását.

Én ugy gondolom, a kormánykörök egyike volna legilletékesebb egy olyan javaslat kidolgozására, mely a nemzetgyülés által történt törvényerőre emelés után, megszüntetné a hadviseltek sérelmeit azáltal, hogy a hadiszolgálatot betudná államszolgálatnak.

»Ahol a vitézség pályabére a legnagyobb, ott a polgárok is legderekabb férfiak« — mondja Perikles halotti beszédében. Ha fel akarunk támadni, ha élni akarunk ezt a számitásból kihagyni nem lehet! Hisszük, hogy nem is fogják!

Turul.

Sötét az ég, sötét a nap...
Az égre szürke gyászlepel borul.
A föld felett, az ég alatt:
Repül, repül az óriás turul.

Dörög az ég... a föld remeg...
Fölsivit az ősmagyar madár,
A honfiak hős szivében:
Lángragyul a régi, nagy sugár!

Szikrát hány az Isten kardja!
Rápattog az ős-turul madárra,
Készülődnek a magyarok
Az utolsó, döntő, nagy csatára!

ifj. Radványi Sándor.

Az öltözködés mint az erkölcsi erő alapfeltétele.

Irta: **Koncz Nándor**, Tolnavármegye nemzetvédelmi előadója.

Ahol az erő, ott a hatalom, mondja a közmondás, s ezt látszik bizonyitani az elmult világháboru is. Ily értelemben azonban az emlitésben lévő erő fogalma alatt nem csak kizárólag a fizikai erőt, hanem mindazon tényezőket értjük, melyek az erő megmozdulásához, illetőleg ennek irányitásához szükségesek. Ezek között a tényezők között első helyen emlithetjük a sajtót, a propagandát, az erkölcsi erőt s annak ápolását.

Gondoljunk csak vissza az elmult világháboru kezdetére, amikor a sajtóban megjelent, érdekeinket mélyen sértő hirek alapján, majd pedig a kormány által plakátokon a néphez intézett felhivás alapján, az egész nemzet egységesen szállt sikra történelmi multjának a megvédése érdekében. S ha figyeljük, később is a háboru folyamán megjelent sajtótermékek helyes befolyása alatt állottunk s a háboru utolsó fázisában már legnagyobb részben a nemzetközi összeomlasztó propaganda jármába kerültünk, mely — sajnos — Hazánk feldarabolásához vezetett.

A gyászos emlékü összeomlás után Csonka-Hazánkban megkezdődött az épitőmunka, melybe az elsők között kapcsolódott bele a vitézi szerv is. Azóta még csak hat esztendő telt el, de ez az idő elég volt ahhoz, hogy ez a történelmi multon és háborus vitézi erényeken felépült keresztény és nemzeti intézmény az egész országot hálózza s ma már, mint egy igen fontos tényező, minden erejével a nemzeti megujhodás zsolgálatába lépjen. Az erkölcsi megerősödés és nemzeti nagyság érdekében sorompóba szólitja a sajtót s ma már saját intézménye kebelén belül, hetenkint több ezer példányban inditja utnak a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t az ország minden tájékára. Forgassuk ezt a lapot szorgalmasan, hogy megtanuljuk a nemzeti ujjászületés a b c-jét.

A Vitézek és Gazdák Lapja hasábjain már igen sok értékes közlemény jelent meg, olvasótáborának a szórakoztatására, illetve oktása céljából s azt hiszem én is szolgálatot teljesitek a magyar ügynek, ha a mai modern öltözködés ostorázása céljából ezt a sajtót igénybe veszem.

Figyeljük csak meg az egyes nemzetek különböző ruhatipu it s látni fogjuk, hogy ezen bizonyo történelmi multat fedezünk fel. Igy van ez a magyar nemzeti viseletnél , mely még az őshazából származik s amely a későbbi honmentő hadako ások folyamán, a kornak megfele en alakult, azonban magyar jellegzet sségét napjainkig megtartotta.

A világháboru után tapasztalható, hogy bizonyos nemzetközi, a nemzeti tradiciókat és fajiságot eltiporni akaró áramlat, az egyes nemzeteket ugy viseletük, mint más sajátos tulajdonságaik tekintetében, céljainak megfelelő destruktiv irányzatba tereli. Ez a bomlasztó folyamat leginkább az öltözködésben nyilvánul meg, mivel ez a legalkalmasabbnak mutatkozik arra, hogy az eddig még legerősebbnek bizonyult alapot is, az erkölcsöt, megsemmisitse. Jelentkezik ez a tünet a férfiaknál is, de nem oly mérvben, hogy az erkölcs szempontjából kifogás tárgyává kéne tenni. A nőknél ellenben, mint minden, ugy ez is, mérföldes lépésekben halad a teljes destrukció felé. Egy csapásra eltünt a magyar nő legtöbbjéről a régi tiszteletet, megbecsülést és asszonyi méltóságot kölcsönző, illetőleg parancsoló ruha s helyébe lépett az erkölcsi posványban fetrengő, borgőzös, cigarettafüstös orgiák kéjnőjeinek igen hiányos, szemérmet sértő öltözéke.

Az ember kezében megremeg a toll s a jó érzés sulya alatt önkéntelenül felvetődik az a gondolat, hogy a magyar társadalom előtt vajjon szabad-e ma igy beszélni, mert hiszen nem is olyan régen, az embert kigolyózták a társaséletből, ha a magyar nő öltözékének nimbuszát ily durva ecsetvonással merte megfesteni. Sajnos, rögtön megnyugtathatólag hatnak a mindennapi életben látottak tárgyilagos tapasztalatai.

Nem akarom a mai modern női ruházkodást itt ismertetni, mert hiszen azt napjainkban mindenki az utcán nyilvánosan szemlélheti, hanem ehelyett egypár sorban rá óhajtok mutatni a nemzeti öltözködés történelmi multu és minden körülmények között erkölcsöt parancsoló női öltözködés szükségességére.

Öltözködjék fel a nő ép ugy, mint a férfi, tetőtől talpig s ne hagyja felfedve magát, mert ez a társaséletben — minden körülmények között — az erkölcstelenség melegágya leend. A legradikálisabb eszközök alkalmazásától se rettegjünk vissza, mert egyébként szomoru következményekre van kilátásunk. Ha igy megy, maholnap kisiklik rendeltetési szerepéből a nő s akkor majd gyönyörködhetünk benne, mint szobánk legbájosabb, élő divattárgyában.

Amint a keresztény férfi egyesületek a nemzeti érzést még öltözékükben is kifejezésre jutattják, (vitézek nemzeti viselete), harcoljanak a legkérlelhetetlenebb fegyverekkel a női egyesületek is, ennek keresztülvitele érdekében. Parancsolja vissza a női közvélemény a magyar nőt a tiszteletet és hódolatot követelő ruházatba s akkor nem lesz nő utcán s más nyilvános helyen annyi inzultusnak kitéve. Eltünik a kisértés s az alkalom nem fog tolvajt szülni. Aki más elveket vall, könyörtelenül ki kell közösiteni. Igy meglesz a remény ahhoz, hogy Csonka-Hazánkban fajilag megerősödhetünk. Megfogjuk látni, hogy a nősülendő férfiak száma egyre nőni fog s igen sok serdülő hajadont mentünk meg az öngyilkosságtól, ki egyébként, a mai erkölcstelen ruházkodás közepette beállott kisértések következménye elől, a halálban keresne menekülést.

A modern női öltözködéssel egyenlő megbélyegzésre méltó az uj divatu fius hajviselet. A középkorban ugyanis ezen hajviseletre itélték azokat a nőket, kik erkölcsiekben megbocsáthatatlan vétket követtek el. Ezek tehát ki lettek közösitve az erkölcsös nők közül s hogy mindenki által felismerhetők legyenek, ezek megalázó hajviseletre kényszeritették őket. Hol van akkor a mai nőknél a logika, hogy egy ilyen lealázó és megszégyenitő büntetési formát tömegesen vallanak magukénak. De hol van az erkölcsi érzék a magyar nőtársadalomban, hogy ez ellen energikus vétót nem kiáltott oda a megtévelyedetteknek. A nő disze és koronája mindig a szép és dus hajviselet volt s remélhetőleg a bevezetendő harc rövidesen kivivja, hogy ez a tradicionális hajkorona mielőbb felkerüljön minden magyar nő fejére.

Parancsoljunk tehát álljt a divatőrületnek, mert ha a mai félmesztelen női viselet a nőt, a hitvest, az anyát a családból továbbra is a szórakozás és élvhajhászás terére ragadja, nem számithatunk soha nemzetünk nagyságára. Már pedig a költő szava szerint: »Minden állam talpköve a tiszta erkölcs«, melyet Csonka-Hazánk felvirággoztatása érdekében le kell hogy helyezzük.

Ébresszük fel az önfeledt magyar nőt az erkölcstelen divat és szórakozások mámorából, hivjuk vissza a családi tüzhelyhez s adjunk rá glóriás fényü régi »nemzetes asszony ruhát«, hogy ujra méltó büszkeséggel tölthesse be magasztos társadalmi hivatását.

A sajtó hivó szavára üzenjünk hadat végre a nemzetközi célt szolgáló romboló irányzatoknak, fogjunk össze a keresztény nemzeti eszme gondolatában, hogy igy megerősödve beteljesedjen számunkra is egykor az a közmondás: »Ahol az erő, ott a hatalom«.

Térjünk vissza ujra magyar fajiságunkhoz, öltsük fel a nemzeti tradició évszázados köntösét s megszabadulva a nemzetközi erkölcstelenség posványából, szerezzük vissza eltékozolt régi határainkat.

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
22 Hétfő	Cecilia vt.	Cecilia	A hét elején a nap 7 óra 12 perckor kél és 4 óra 18 perckor nyugszik; a hét végén pedig 7 óra 22 perckor kél és 4 óra 13 perckor nyugszik.
23 Kedd	Kelemen	Kelemen	
24 Szerda	K. János	Emma	
25 Csütörtök	Katalin	Katalin	
26 Péntek	B. János	Milos	
27 Szombat	Er. Mária	Virgil	
28 Vasárnap	István ap.	Stefánia	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

November 15. 1629. Bethlen Gábor halála. Iktári Bethlen Gábor, Erdély fejedelme, 1580-ban született. 1613 május 1-én Naszuf nagyvezér kikiáltotta Erdély fejedelmének, a rendek Kolozsvárott okt. 23-án választották meg. Okt. 28-án tette le a felavatási esküt. Hadjáratairan diadalmasan harcolt a császár ellen. 1621 dec. 31-én a nikolsburgi békében biztositotta Erdélynek és a magyarországi protestánsoknak jogait. 1624-ben a második bécsi békét megkötötte. 1926. év március hó 2-án Kassán tartotta menyegzőjét Katalin brandenburgi hercegnővel. Házassága gyermektelen maradt. Egyik terve Erdélynek Moldvával és Havasalfölddel való összekapcsolása, másik pedig a lengyel korona megszerzése volt. Hosszas hadikészülődések után, 1629 tavaszára rendelte az indulót Lengyelországba, de már akkor vizkór jelenségei mutatkoztak rajta. Az algyógyi fürdőben keresett gyógyulást. Végnapjait szomoritotta felesége, aki Csáky Istvánra vetette szemét. A fejedelem Katalint mégis utódjának jelölte s mellé öccsét, Bethlen Istvánt kormányzóul rendelte. Gyulafehérvárott végperceiben Kemény Jánostól irószereket kért és azt vetette papirra: »Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Senki sincsen, bizonyára nincsen.«

November 16. 1704. Rákóczi Érsekujvárt elfoglalja. Éjjel ezer hajdu mászta meg a falakat s az erődöt a parancsnokkal együtt hatalmába ejtette.

November 17. 1370. Nagy Lajos Lengyelország királya. Krakóban koronázták meg Nagy Lajost. Ez alkalommal Gnesenben meglátogatta szent Adalbertnek, Magyarország apostolának sirját. Anyját, Erzsébetet, bizta meg az ország kormányzásával és a lengyel koronát magával vitte Magyarországba.

—

Halálozás. Gagyi és Tarcsafalvi Pálffy Gyuláné, született havadi Páll Erzsébet, folyó hó 14-én, életének 47-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja. (IX., Erkel-utca 20, fdsz. 1.)

Képavatás a Ludovika Akadémián.

Vasárnap emlékezetes ünnepség szinhelye volt a Ludovika Akadémia. E napon avatták fel Szent Lászlónak, a magyar honvédgyalogság vezérlő eszményének képét.

A hatalmas disztermet a katonai méltóságok és előkelőségek zsufolásig töltötték meg. Jelen voltak: Ludvig György gyalogsági tábornok a honvédség főparancsnoka nevében, Ferjentsik Ottó altábornagy, vitéz Kárpáthy Kamil altábornagy, vegyesdandár-parancsnok, Szekulics Szilárd, ny. altábornagy, Szálender Béla altábornagy, a csendőrség főfelügyelője, vitéz Révy Kálmán tábornok, vegyesdandárparancsnok, Wulf Olaf folyamőrségi vezérkapitány, tótváradi vitéz Asbóth István, Koszmovszky József, Shvoj István, Pokorny Hermann tábornok, vitéz Somkuthy, Kalándy, vitéz Nagyszombathy, Demény és Dutkay ezredesek stb., ezenkivül a budapesti helyőrség minden egyes alakulatának a küldöttségei és a vidéki helyőrségeknek sok küldöttsége, stb.

A magyar Hiszekegy után az akadémiai énekkar a »Magyar Gyalogság Himnuszát« adja elő, melynek pompás szövegét vitéz Rózsás József ny. gyalogsági százados irta, zenéjét pedig régi magyar dallam után Csákberky Ernő ny. gyalogsági alezredes állitotta össze. Szivbemarkoló zsoltár, költői és zenei szépségeinek egyszerüsége mély hatást kelt. Szétlebben a biborfüggöny s a zászlók és pálmák között függ Szent László képe, de még régi katonai zászlók boritják s a kép alatt félkörben állanak a különböző korok gyalogosai, balra egy dárdás vitéz Szent László korából, Mátyás fekete hadseregének vitéze, piros-palástos kuruc vitéz, magyar gyalogos 1866-ból, jobbra magyar királyi honvéd 1890-ből, egy honvédgyalogos az 1848-i szabadságharcból, magyar gyalogos 1812-ből, a napoleoni korból, végül Mária Mária Terézia gyalogosa 1750-ből, a kép alatt pedig két rohamsisakos ludovikás két hadizászlót tart a kép előtt. Szokorszerü mozdulatlanságban állanak, mig vitéz Sipos Árpád tábornok, a Ludovika Akadémia parancsnoka tartja ünnepi megnyitó beszédét.

— Bármily kedvezőre is forditsa a Mindenható a nemzet sorsát, ezeknek az Isten teremtette határoknak mindenféleképen csak nehéz harcok árán juthatunk birtokába! Gigantikus küzdelemmel fog ez járni, amelynek oroszlánrészét ismét a gyalogságnak kell megvivnia! Ebben a nemzeti létet vagy nemlétet jelentő élethalálharcban pedig a magyar gyalogság nem szállhat ismét csak ugy sikra, hogy ne lebegjen lelki szemei előtt valamely követendő vezérlő eszménykép.

— Nem —, már csak ezért sem, mert dicső szabadságharcunk óta a jövőnek ez a háboruja lesz a magyarnak ismét az első olyan küzdelme, amelyet kizárólagosan nemzeti és önérdekekből kifolyólag kell megvivnia.

Nem idegen érdekek, hanem specifikus magyar érdekek kerülnek ezekben a harcokban eldöntésre! A haza tehát minden fiától az önfeláldozásnak és áldozatkészségnek olyan eszményi foku megnyilvánulását várja, amelyhez hasonlót csak a nemzet nagy szabadságharcainak idejéből jegyez fel a történelem.

— Csakis Szent László lehet a magyar gyalogos vezérlő eszménye és senki más, mert ő a magyar katonának nem csupán egy hatalmas magyar királyt, hanem egész különleges gondolati csoportot is jelent. Egész különleges gondolati csoportot jelent ő a magyar katona számára, mert glóriás alakját legendás vitézsége, rettenhetetlen bátorsága és lovagi erényei emelték az örökkévalóságba és mert ugy érezzük, hogy csakis az ő dicsőséges emlékéből kiáradó szuggesztiv erő tudná a mi honvédeink lelkét is annyira megacélozni és izmait annyira megedzeni, hogy oroszlánok módjára tudjanak nemzetük sorsáért sikraszállani!

A kép felé fordul, int és a hadizászlók gyorsan lehullanak. Ott áll Szent László gyönyörü képe, Glock Tivadar ny. gyalogsági ezredes müvészi alkotása. A nagy király acélosan tekint a messzeségbe, óriás alakján teljes hadifegyverzet, kezében a hires csatabárdja. A kép a magyar erő nagyszerü megjelenitése; vonalaiban és szineiben tökéletes és pompázó festmény. Vitéz Sipos tábornok erre Szent László hősi szellemét idézi:

— Vitéz nagy magyar királyunk! Ez az igénytelen emlékeztető mü csak jelentékeny kis porszem az örök csillagok végtelensége felé vezető utadon. Halhatatlanságod elmulhatatlan fényéből szálljon mindannyiszor egy-egy szikrázó sugárkéve nemzetednek gyalogos hadinépére, valahányszor az nehéz harcaiban Téged tekintend vezérlő eszményképének!...

— Országod és nemzeted, amelyet a halhatatlanságba való költözésed alkalmával boldog biztonsággal és nyugodt bizalommal hagytál itt. Trianon óta már csak romokat mutat! Légy a Te rettenhetetlen bátorságoddal és vitézségeddel vezérlő eszményképe nemzeted gyalogos hadinépének, kiváltképen akkor, amikor a mai országromok közül a régi büszke országhatárok felé vezető hadak utján megindulhat!

Erczengésü magyar szavára ámen-t dobban a szivünk.

Vályi Nagy Géza, a kiváló katonaköltő »Szent László« cimü ódája következik. Forgács Antal, a Nemzeti Szinház tagja, adja elő. A költői szépségekben gazdag óda mélységes hatást vált ki a magyar lelkekből. Ezután vitéz Szinay Béla ny. ezredes ül a felolvasóasztalhoz és Szent László életét, születését, uralmát; az egész szent királyt történelmi tárgyi agossággal és rajongó szeretetének s hódolatának olyan jelenitő erejével állitja elénk, hogy szinte magunk előtt látjuk a nagy, dicső magyart...

Végül Bakó László, a Nemzeti Szinház örökös tagja jelenik meg magyar ruhájában és páratlan erővel szavalta el vitéz Rózsás József százados költeményét, a »Magyar bakák dicsőségé«-t.

Bethlen István gróf miniszterelnök fogadta Isaák Gyula főispán vezetésével Heves vármegye küldöttségét, amely átnyujtotta Eger városának és Hevesmegye valamennyi községének diszpolgári oklevelét. Utána a miniszterelnök a csengeri járás, majd Récse község küldöttségét fogadta, amelyek szintén diszpolgári oklevelüket nyujtották át.

Szombathely város diszközgyülés keretében nyujtotta át Vass József népjóléti miniszternek diszpolgári oklevelét. Többek üdvözlése után a miniszter köszönetet mondott diszpolgárrá való választásáért. Beszédében a magyar polgár igazi fogalmát fejtegetvén. Este a tisteletére a város által rendezett vacsorán vett részt, amely alkalommal elmondott beszédében lövigyázatosságra hivta fel a polgárságot a közeli választásokra való tekintettel azokra az áramlatokra, amelyek a nemzet akaratával szemben szeretnének ez országban érvényesülni s amelyek amaderes nyarat hozták 1919-ben a magyarságra.

A debreceni Tisza István Tudományegyetem tanácsa a képviselőházban tisztelgett Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszternél, felajánlva neki az egyetem államtudományi diszdoktorságát.

A budapesti kir. honvédfőtörvényszék csütörtökön hirdette ki a legfelsőbb kormányzói döntést a halálraitélt Léderer Gusztáv csendőrfőhadnagy ügyében. A kormányzó a kegyelmi kérvényt elutasitotta. Másnap reggel 9 órakor a Margit-körúti fogház udvarán kötél által végrehajtották rajta a halálos itéletet.

A szokatlan időjárás hatása a mezőgazdaságban. Az OMGE részéről közzéadott értesités szerint az enyhe időjárás a vetések fejlődésére igen jó hatással van. A nappali csapadékkal vegyes melegek és fagymentes éjjelek hatása a vegetációra mindenkép előnyös. Hátránya azonban a korai őszies időjárásnak az, hogy a mezei egerek és a növényi kártevők nagyon elszaporodtak. A növényi kártevőket rendszerint november közepén beállani szokott fagyos időjárás pusztitja el, ez az idén később fog elkövetkezni.

Az OKH és a szőlősgazdák. Az Országos Központi Hitelszövetkezet saját erejéből akarja megoldani a szőlősgazdák felsegitésének kérdését. E célból Horánszky Dezső, az OKH vezérigazgatója országos körutra indult, hogy személyes tapasztalatból állapitsa meg az egyes borvidékek segélyszükségletét. A nyujtandó kölcsön feltételeit még nem állapitották meg, de már biztos, hogy már nem három hónapos váltókölcsön, hanem hosszabblejáratu olcsó kölcsön lesz a segitség.

Az európai aranykészletek növekedése. Az utóbbi hónapokban Európa aranykészletei állandóan növekedésben vannak és a legutolsó negyedév alatt német márkában számitva 13.500 millió márkáról 13.800 millió márkára emelkedtek. Az aranykészlet növekedése az európai gazdasági viszonyok javulásának tudható be. A délafrikai bányákból Európába érkező arany legnagyobb része Angolországban, továbbá Németországban, Magyarországban és Spanyolországban talál elhelyezést. Érdekes, hogy Amerikában az előző évekkel ellentétben csökkenőben van az aranykészlet, különösen mióta a magyar Birodalmi Bank aranyletétét Newyorkból visszavonta.

A nosztrifikált hadikölcsönök számjegyzéke. A Pénzintézeti Központ legutóbb kiadta a nosztrifikált hadikölcsönökről szóló számjegyzéket, amely a 100 koronánál nagyobb névértékü cimleteket tartalmazza. Külön könyvet fognak kiadni az 50 és 100 korona névértékü cimletekről. A pénzügyminiszter rendelete szerint az állampénztárak vámhitel-biztositékul, házassági óvadék vagy másféle óvadék céljára csak a számjegyzékben szereplő hadikölcsönöket fogadhatják el. Ez a korlátozó intézkedés azért vált szükségessé, mert a kötvényeket hamisitották. Ha valakinek olyan hadikölcsönkötvény van a birtokában, amelyet nosztrifikáltatott és az még sem szerepel a számjegyzékben, ugy forduljon a Pénzintézeti Központ nosztrifikálási irodájához.

Vidéki ipartestületek küldöttsége a kereskedelemügyi miniszternél. A vidéki ipartestületek elnökei küldöttségileg megjelentek Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszternél, akinek a küldöttség nevében Hajagos Imre, a veszprémi ipartestület elnöke, 13 pontot tartalmazó memorandumot nyujtott át. A memorandum kéri a kézmüveskamara felállitását, a kontár-kérdés megoldását, az ipartestületi reform végrehajtását és az iparosok nyugdijügyének törvényes uton való megoldását, a munkásbiztositó pénztár autonómiájának visszaállitását és az épitőipartörvények megalakitását. A miniszter hangsulyozta, hogy az iparosság ügyeit mindenkor szivén viseli és kijelentette, hogy a kézmüveskamara felállitásának elvi akadálya nincs.

Valorizálásnál a biróság nem itél meg kamatot. A Kuria egy itéletében legutóbb kimondotta, hogy a követelések valorizálása esetében a hitelezőnek kárkamatra nincs igénye.

A prágai kémkedés. Prágában a hadügyminiszterium egyik könyomdászát letartóztatták mert kiderült, hogy a hadügyminiszterium okmányairól másolatokat készitett, amiket az orosz szovjetmisszió kiküldöttjének adott el. A kémkedési ügyben még sokan bele vannak keverve, akiket a cseh rendőrség most letartóztatott.

Az ezüstérmek beváltási idejének meghosszabbitása. Az ezüstérmeket s a volt váltópénzeket az állami pénzverő saját telepén suly szerint december 31-ig váltja be.

Rövid hirek

Bihar vármegyében a leventeoktatás nyári idénye igen szép eredményekkel végződött. Télen át a leventeoktatást tervszerüen az iskolán kivüli népmüveléssel együtt végzik.

Berettyóujfaluban állomásozó honvédzászlóalj analfabéta legénységét heti öt órán át Szalánky József református lelkész fogja oktatni. Főcél az, hogy a legénységet katonai szolgálatuk után a polgári társadalomnak mint kulturembert adják vissza.

Bihar vármegye területén október 6-án a vértanuk napját méltó kegyelettel ünnepelték meg.

Mezőkövesden a tüdővész igen nagy pusztitást végez. A baj terjedésének oka az, hogy a lakások nincsenek padlózva, az ablakok kicsinyek s nem szellőztetnek rendesen.

Perecsény bánya- és kohómunkásainak ker.-szocialista csoportja örömmel vette tudomásul, hogy a népjóléti minisztérium a munkásság helyzetén törvényes uton óhajt segiteni.

Komjáti község hősi halottainak emlékére szobrot emelt. A leleplezési ünnepélyen a járásbeli vitézek is megjelentek és koszorut helyeztek a szoborra.

Abauj-Torna vármegye Vitézi Széke vitézi segélyalapot létesitett. A vitézek nagy lelkesedéssel fogadták.

Kecskemét város állami támogatással 28 tanyai iskolát épittetett. A felavatáson a Kormányzó Ur Őfőméltósága is megjelent. A környékbeli 30 vitéz élén vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány és vitéz Török Gyula széktartó urak jelentek meg.

Kecskeméten október 6-án rendezett vértanuk ünnepén a vitézek ugy a templomban, mint az ünnepélyen részt vettek.

Délpest vármegyében átlag 30—35.000 korona a napszám.

Délpest vármegye Vitézi Széke hirei. Október havában az összes járási hadnagyok értekezletet tartottak. — A megyei Szék Révész István prelátust küldöttségileg üdvözölte azon alkalomból, hogy legmagasabb helyről a II. oszt. polgári érdemrenddel kitüntetésben részesült. — Fáji Fáy Istvánt, Kecskemét főispánját, a Kormányzó Ur a II. oszt. polgári érdemrend és csillagokkal tüntette ki. Ez alkalomból őt a megyei Vitézi Szék nevében vitéz Móricz Kálmán székkapitány üdvözölte.

A 7. számu Vitézi Törzsszék Matkópusztán és Bugacon vitézi telekszemlét tartott.

Baja város 215 hősi halottját exhumáltatta s betonból épitett külön sirboltban helyeztette el.

Baján a polgári iskola cserkészcsapatot alakitott, ezzel a városban már négy csapat müködik.

Baja város ötmillió korona értékü tankönyvet osztott ki a szegénysorsu gyermekek között.

Balmazujvároson október 17-én nagy kerületi leventeverseny volt. Nyolc község leventéiben gyönyörködhettek a szülők.

Zentán a szerbek megszüntették a magyar elemi iskola V. és VI. osztályát. A magyar gyermekeket szerb iskolába kényszeritették be.

Baján a vármegyei Vitézi Szék november hó 7-én vármegyei vitézi napot rendezett. A város által adományozott vitézi telkekbe három vitézt iktattak be. Az ünnepélyre a város 25 milliót szavazott meg.

Pécsen a hősök sirjánál halottak napján tartott gyászünnepélyen a Vitézi Szék testületileg vett részt s az emlékoszlopot megkoszoruzta.

Északpest vármegye Vitézi Széke területén október hóban több járási vitézi értekezletet tartottak.

Békés vármegyében Szeghalom, Kétegyháza, Kenderes, Elek, Doboz községekben október havában nagyszabásu leventeünnepélyek és tornaversenyeket tartottak. A szülők ezrei boldogan nézték végig az ifjuság nemes versenyét.

A békéscsabai népmüvelési bizottság, az összes hazafias egyesületekkel karöltve, az iskolán kivüli népnevelésre nagy tervet dolgozott ki s fog megvalósitani. Az analfabéták oktatásától kezdve a nép széles rétegének kulturigényeivel fognak foglalkozni.

Budapest Vitézi Széke október havában a következő kegyeleti és alkalmi ünnepélyeken vett részt: Batthyány örökmécs leleplezésén, az eucharisztikus körmeneten, az autócsapatbeli hősi halottak szoborleleplezésén, az óbudai plébánia hősi halottai és a pénzügyőrség hősi halottai emlékmüvének leleplezésén, az Olaszországból hazahozott hősi halottak ünnepélyes fogadtatásán.

Budapesten a III. és X. kerületbeli vitézek értekezletet tartottak. Utóbbit igen szép müsoros előadás előzött meg. Ez alkalommal mutatkozott be a vitézek énekkara. Vitézek és gyermekeik más számokban is szép sikerrel szerepeltek.

Mi történt bel- és külföldön

A nemzetgyülés a mult héten nyolcórás üléseken tárgyalta le részleteiben is a felsőházi törvényjavaslatot. Az általános vitát **Pesthy Pál igazságügyminiszter záróbeszéde** fejezte be, amelyben a miniszter kifejtette, hogy a javaslat igazán nemzeti és történelmi érdekeket szolgál és megállapitotta, hogy a nemzetgyülésnek igenis joga van a felsőházi törvény megoldására, még Apponyi Albert közjogi szempontból való kifogásával szemben is. Majd arra a kérdésre tért át, vajjon célszerü-e a kétkamarás rendszer, aminek szükségét már az 1920:I. t.-c. kimondotta. Beszéde végén kijelentette, hogy a törvényjavaslat a tiszta demokrácia és egyuttal a konzervativ demokrácia alapján áll. **Bethlen István gróf** miniszterelnök válaszolt a vita során elhangzottakra, elvetvén azon inditványt, mely szerint a legfőbb állami számvevőszék tagot küldhessen a főrendiházba, valamint hogy a Statisztikai Hivatal főnöke a felsőháznak tagja legyen. Ép igy állást foglalt az ellen, hogy a katholikus egyház több taggal legyen képviselve, mint amennyi a felekezeti számarányhoz képest megállapittatott, valamint hogy a lutheránus egyház kettőnél több püspökét a felsőházba küldhesse. Hozzájárult azonban Sándor Pálnak ama javaslatához, miszerint a zsidó hitfelekezet két olyan tagját küldje a felsőházba, akiket a hitközségek életfogytiglan választanak erre a tisztségre. Egy későbbi felszólalásában a miniszterelnök kijelentette, hogy akkor, amikor három főherceg felsőházi tagságáról van szó, ebben a momentumban csupán a Habsburg-ház nádori ága iránti megbecsülés érvényesül és semmi más restaurációs gondolat. Egyben formálisan is bejelentette a közelebbről megejtendő választásokat. A felsőházi vita szerdán lezárult, miután a javaslatot a nemzetgyülés részleteiben elfogadta.

Bud János pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be az egyenes adók és illetékek mérsékléséről. A miniszter nagy beszédben tárta fel az államháztartás helyzetét, rámutatva, hogy kevés állam van ma a világon, amely oly szilárdan állna a költségvetés alapján, mint a magyar. Azonban a takarékosság elvét továbbra is fenn kell tartani, sőt azt még fokozni is kell. Ezután az egyes adónemek csökkentésének kérdésével foglalkozott a pénzügyminiszter. A házadót a fővárosban 24 százalékról 20-ra, vidéken 20-ról 18-ra, községekben 15-re is le fogják szállitani. Ép igy restingálják az örökösödési illetéket is. A kereseti adónál fennálló 380 aranykoronás létminimumot ellenben fel fogják emelni 420 pengőre, mig a jövedelmi adót 800 aranykoronáról 1000 pengőre. A forgalmi adó területén mindenekelőtt a liszt és a kenyér adómentesitése terveztetnék, a fényüzési adónál pedig a százalékos rendszerre való áttérés. Ugyanigy csökkenteni fogják 50 százalékkal a bor fogyasztási adóját is. A törvényjavaslat összesen 40 millió pengővel szállitja le az állami bevételeket, amivel a pénzügyi kormány az adóvégrehajtásoknál a büntetések mérséklését fogják keresztülvinni. A jövő hitelpolitikáját illetőleg a miniszter megjegyezte, hogy a jövőben csak olyan hiteleket fog engedélyezni, amelyek feltétlenül hozzájárulnak a termelés előmozditásához. Mindenkinek számot kell vetnie vagyoni helyzetével és belátnia, mekkora erő rejlik a megtakaritott fillérekben. Nemsoká késhetik az az idő, amikor saját vagyonunkkal dolgozhatunk.

Olasz-francia ellentét. A franciaellenes fascista tüntetések miatt a francia kormány magyarázatokat kért az olasz kormánytól. Az olasz kormány intézkedett, hogy a tüntetések szünjenek meg, egyuttal letartóztatták azt az egyént, aki az egyik határvárosban tüntetők élén behatolt a francia konzulátus épületébe és beszédet mondott annak érkélyéről. A francia hatóságok vizsgálatot inditottak azok ellen, akik az olasz kormány megbizásából nyomozásokat folytattak és kémkedtek francia területen élő antifascisták leleplezése végett. Ezek között szerepelt Ricciotti Garibaldi ezredes is, aki a fascizmus uralomra jutásakor Nizzába menekült és látszólag antifascista tevékenységet fejtett ki. Most kiderült, hogy Garibaldi az antifascisták összeesküvéseiről pontos jelentéseket küldött az olasz rendőrségnek, mely a jelentések alapján elfogta az olasz területre érkező összeesküvőket. Garibaldi a Katalan összeesküvőkkel is érintkezést tartott fönnt és azok készülődését is még idejében elárulta a rendőrségnek. A francia rendőrség, a francia területen folytatott jogosulatlan nyomozás miatt letartóztatta Garibaldit.

Olasz államvédelmi törvények. Az olasz képviselőházban elfogadták az államvédelemre vonatkozó fascista javaslatokat, melyek ezzel törvényerőre emelkedtek. Az államvédelmi törvény alapján feloszlatták mindazokat a politikai pártokat és politikai egyesületeket, melyek fascistaellenes jellegüek, vagy fascistaellenes tevékenység gyanuja alatt állanak. Ezek az intézkedések az ellenzéki pártokra is vonatkoznak és igy az olasz parlamentből kivonult szocialista képviselők egytől-egyig elveszitették a mandátumukat.

Az angol bányásztrájk vége. Az angol kormány javaslatot készitett országos döntőbirósági hatóság felállitásáról, amely intézmény teljhatalommal dönt a munkaadók és a munkások közt felmerülő vitás kérdésekben. A javaslatot a munkaadók testülete némi vonakodás után elfogadta, a munkások pedig gyüléseken tárgyálják a kormány javaslatát, melyet előreláthatóan rövid időn belül elfogadnak. Ennek a javaslatnak alapján megegyezés várható a régóta huzódó bányászsztrájk ügyében.

Az odesszai tárgyalások. Odesszában a mult hét végén találkozott Csicserin orosz külügyi népbiztos és Tevfik Rusdi bég, török külügyminiszter. Ezen az értekezleten barátsági szerződést kötöttek a két állam között. Mivel előzetesen Temerlan khán perzsa külügyminiszter is tárgyalt a törökökkel, azt hiszik, hogy ázsiai népszövetség alakitása forog szóban. Az ázsiai népek szövetkezése fontos következményekkel járhat és nagy hatással lehet a közeljövő eseményeinek kialakulásában.

Letartóztatott szlovén képviselő. Az olasz rendőrség Rómában letartóztatta Vilfan görzi képviselőt, az olasz területen élő szlovének vezérét. A letartóztatás nagy felzudulást keltett a szlávok között és a belgrádi parlamentben is tiltakoztak a letartóztatás ellen. A képviselőt az olasz hatóságok rövidesen szabadon bocsájtották és kijelentették, hogy a letartóztatás tévedésből történt.

Pangalosz megőrült. Pangalosz görög diktátor, akit nemrégiben letartóztattak, fogságában megőrült. Pangaloszról kiderült, hogy hatalmát visszaélésekre használta fel és jogtalanul vagyoni előnyökre tett szert. Most azt képzeli magáról, hogy ő a bizanci császár és azt követeli, hogy vigyék öt Konstantinápolyba. Görögországban most egyelőre nyugalom van. A legutóbbi választásokon a monarchisták és a köztársasági pártiak körülbelül egyforma szavazatarányt értek el és egyelőre még nem történt végleges megállapodás az államforma megváltoztatása ügyében.

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

Trágyakezelés Ausztriában.

Ha némely vidékeken fejlettebb istállótrágyakezelést látunk is a szomszédos Ausztriában, mint amilyen nálunk közönséges, ezen a téren bizony ott is sok még a tennivaló. Különösen a hegyes részeken, ahol sok a legelő és emellett elenyésztően kevés a szántóföld, ezért kevés az alom, az összegyülő istállótrágyát nagyon is rosszul kezelik, abból sok elvész. (Nincs ami a nedvességet felitassa, abból a legértékesebb növényi táplálóanyag elillan). Ezen csak igen jól készitett, teljesen vizhatlan trágyatelepek épitésével lehet segiteni. Ilyenek épitésére azonban (ugy mint nálunk!) ott is a legkevesebb gazdának van pénze. Sok más szükséglete is van az osztrák mezőgazdaságnak, amelyet a mai viszonyok között nem bir kielégiteni. (Alagcsövezések. Állatállomány emelése. Tenyészállat beszerzés, stb.) Ez inditotta az osztrák gazdasági egyesületeket arra, hogy 50 millió osztrák shilling (50 milliárd magyar korona) kölcsön folyósitását szorgalmazzák. Mindezek ebből nyernének megvalósitást. Jellemző, hogy 10.000 modern trágyatelep épitését is ebből tervezik. **Bittera Miklós.**

A foszforsavtrágyák kérdése Ausztriában

is erősen foglalkoztatja a közvéleményt. Bennünket ez annyiból érdekel, mert már ők is azt hangoztatják (amit mi eleitől fogva mondunk), hogy a nyersfoszfátokból feltárás nélkül készült mütrágyák (nálunk ezeket »ujabb foszforsavtrágyák« néven foglaljuk össze) a szuperfoszfátot nem pótolhatják. Náluk most óriási villamos telepeket létesitenek, melyek hajtására a folyóvizek erejét használják fel. Egy-egy ilyen villamostelep azonban jóval több villanyerőt képes termelni, mint amennyire a vidéknek szüksége van. Már pedig az ilyen költséges berendezkedés üzeme csak akkor jövedelmező, ha teljesitőképessége tökéletesen ki van használva. Felmerült az a gondolat, hogy célszerü lenne az erőfelesleget szuperfoszfát gyártásra felhasználni, a nyers foszforsavas közeteket villanyos uton feltárni. Igy a szuperfoszfát gyártásához nem kellene kénsav, az olcsóbb lehetne.

Bittera Miklós.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara nemesitett tengeri vetőmag akciója.

A Mezőgazdasági Kamara ez év tavaszán a kamarai körzetét képező Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zala vármegyékben 7 nagyobb uradalomban és 28 kisbirtokosnál nemesitett tengeri vetőmagvak összehasonlitó kisérleti termelését vezette be. A nagyobb uradalmaknál négyféle nemesitett tengeri vetőmagot állitottak be fenti célra, mig a kisebb birtokosoknál a neves Fleischmann-féle nemesitett sárga, lófogu tengerivel kisérleteztek. Az a célja a kamarának ezen összehasonlitó kisérleti termeléssel, hogy megállapitsa azt, hogy a kamarai körzetét képező vármegyék talaj és klimatikus viszonyai között melyik nemesitett tengerifélének a termelése gazdaságos.

Őszi kalászosok kálitrágyázása.

Hazánkban az őszi kalászosok a kálitrágyákat ritkán hálálják meg. Főként a buzára áll ez, melyet majdnem mindig a kötöttebb talajokon termelünk. Ezekben már a természettől fogva elegendő káli van. Vannak azonban kisérleti eredmények, amelyek azt mutatják, hogy a kálisók még buza alá is jövedelmezően használhatók, bár olyan feltünő termésemelkedés nem szokott előfordulni, mint amilyen a szuperfoszfát használata esetén gyakori. Még inkább lehet szükség a rozs kálitrágyázására, mert ez a homok őszi kalászosa. Ha a kálitrágyák jövedelmező használatára kilátást gondolunk (ami gyakran abban fog mutatkozni, hogy a vele együtt használt szuperfoszfát jobban érvényesül, mintha egyedül alkalmaztuk volna), jó lesz ebben az irányban is kisérletet tenni. Mindenesetre gondoljunk arra, hogy a kálisó vizben könnyen oldódik. Ezért belőle ősszel csak annyit adjunk, amennyit a növény még a tél beköszönte előtt felhasznál, mert a többit a téli nedvesség a talajból kimossa. A kálisó sorbatrágyázásra is alkalmas. Ujabb kisérleti adatok szerint az ősszel bármilyen okból elmulasztott kálitrágyázás tavasszal jó siker reményében pótolható. Ez esetben a kálisót fejtrágyának adjuk fogasolás előtt. **Bittera Miklós.**

Azon a hét kat. holdas ingatlanon,

amelyet a Földbirtok Rendező Bíróság a földbirtokreform során az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamarának juttatott, a folyó termelési évben nagyon szép eredménnyel nemesitett buzákkal termelési kisérletek folytak. Az idei ősz folyamán pedig a terület legnagyobb részén 3 kat. holdon mintagyümölcstelepet rendez be a kamara, amelynek munkálatai erre hivatott jeles szakember vezetésével máris folyamatban vannak.

Traktorkezelői tanfolyam Debrecenben.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara mezőgazdasági gépészeti vándoriskolájának keretében előreláthatólag jövő évi január hó folyamán traktorkezelői tanfolyamot fog rendezni Debrecenben.

A tanfolyam keretében elméleti és gyakorlati alapon lesznek megismertetve a hallgatók a legujabb szerkezetü és hazánkban leginkább elterjedt különböző tipusu traktoroknak szerkezetével, azoknak kezelésével és karbantartásával. Épen ez okból a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen tanfolyamának nemcsak a traktorkezelő gépészekre van nagy jelentősége, hanem a traktortulajdonos gazdákra nézve is, minthogy a tanfolyamon elsajátitható elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában kellő ellenőrzést lesznek képesek gyakorolni gépjük kezelésével megbizott alkalmazottaik munkája felett és ezáltal a gépek szakszerü kezelésének és karbantartásának elérésével rentabilisabbá tehetik traktorjaik üzemét és meghosszabbithatják azok élettartamát is.

A traktorkezelői tanfolyamra a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecen, Hunyadi-utca 5. szám alatti hivatalában lehet jelentkezni.

Vészmentes burgonyavetőmag.

A földmivelésügyi miniszter fenhatósága alatt álló burgonyatermelési hivatal az egész termelési idény tartama alatt ellenőriztette azokat a burgonyaterületeket, amelyeket az egyes gazdák elismerésre bejelentettek. A vész gyanujától mentes készleteket a burgonyahivatal elismerésben részesiti abból a célból, hogy a gazdaközönség tudja, hogy a jövő vetési idényre hol áll rendelkezésére megbizható és burgonyavészfertőzés mentes vetőanyag. Az OMGE a gazdaközönséget a jövő évi vetési gumó beszerzésénél szükséges fokozatos óvatosságra inti s egyszersmind felhivja arra, hogy kellő időben jelentse be a burgonyatermelési hivatalnál esetleges vetőgumó igénylését.

Kötelezővé tették a pézsmapocok irtását.

A pézsmapatkány, vagy másképpen pézsmapocok nevezetü, föld alatt bujkáló törpeállat Amerikából került Európába és itt a mezőgazdaságnak rendkivül veszélyes kártévőjévé lett. Először Csehországban szaporodott el, majd Németországban és Ausztriában is felütötte a fejét. Rendszerint tavak és folyóvizek mentén lakik, nálunk azonban, mivel nagyobb kiterjedésü tavakat nem talált s igy nem jutott elég táplálékhoz, rávetette magát a gazdasági növényekre, kukoricára, buzára, pusztitja a baromfit is és a halastavakat. Másik veszedelme abban rejlik, hogy a különféle viziberendezéseket keresztül-kasul rágja. Nálunk eddig csak ritkán fordult elő és hogy nagyobb elterjedésének utját álljak, a földmüvelésügyi miniszter kötelezővé tette az irtását és elrendelte, hogy minden birtokos és bérlő, továbbá vadászati és halászati joggal felruházott egyén köteles a területén észlelt kártékony állatot pusztitani. Aki a rendeletnek nem tesz eleget, félmillióig terjedhető pénzbüntetéssel sujtják. Az irtás leggyakrabban csapdával történik, mert igy az állat elég értékes bőre nem sérül meg.

Visszaesés jeleit mutatja a marhatenyésztés a Dunántul déli részein.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara mozgalmat kezdett Délbaranyában és Délsomogyban a károsodás és a visszaesés jeleit mutató magyar marhatenyésztés feljavitása érdekében. Sorra tanulmányozta az ottani községek szilaj gulyáit, amelyekben az első kisérleteket akarja megtenni. Összesen mintegy 35 község gulyáját szemlélték meg, ezek közül a legérdemesebbeket kiválasztják a feljavitás megkezdésére.

A betétállomány emelkedése. A budapesti 13. legnagyobb pénzintézetnél és a postatakarékpénztárnál októberben a takarékbetétek álladéka 5.2 millió aranykoronával, a folyószámlabetéteké pedig 27.6 millió koronával emelkedett. Október végén a takarékbetétek 21.5 százalékát, a folyószámlabetétek pedig 56.1 százalékát érték el az 1913. évi álladékuknak.

Vásár és piac

Buza, tiszavidéki, 75 kg-os 39.25—39.75, 76 kg-os 39.75—40.25, 78 kg-os 40.25—40.75, fejérmegyei, pestmegyei 75 kg-os 38.25—38.75, 76 kg-os 38.75—39.25. Rozs 2975—3050. Árpa 2500—2700. Köles 1900—2000. Zab 2250—2400. Tengeri 1925—1975. Repce 5650—5700, korpa 1675—1700, lucerna 27—31. — Őszi borsó 350—380, kendermag 300—310, lenmag 420—450, biborheremag 850—950, fehér napraforgó 300—320, bab 160—240.

Nullásliszt 7400, 1-es 7150, 2-es 6900, 7-es 3300.

Élelmiszerpiac: Marhahus 17—36.000, borjuhus 20—60.000, háj 22—24.000, zsirszalonna 21—23.000, nyul darabja 35—45.000 K. Burgonya 1200—2400, hagyma 2—3000 K. Tej 3800—4800, tefjel 20—22.000, tejszin 38—40.000, teavaj 50—60.000, főzővaj 46—50.000, turó 8—14.000, trappista sajt 40—50.000, magyaróvári 50—65.000, ementháli 64 ezer K kg-ként. Tojás darabja 1800—2400 K. Alma 4—16.000, gesztenye 8—12.000 K kg-ként. Citrom darabja 1000, narancs 2500—4000 K.

Piac. Csehországi jelentés szerint Magyarországból szeptember havában 469 vagon lisztet szállitottak a cseh fogyasztópiacra. Rozslisztet csak Magyarország vitt ki Csehországba összesen 12 vagont. Az év első 9 hónapjában Csehország több mint 20 százalékkal kevesebb őrleményt vásárolt a külföldön a rendesnél. Az őrlemények importjának a visszaesése a tiltó vámoknak tudható be.

A magyar malmok a forszirozott gabonaexport következtében a készletek tulságos leapadásától tartanak, ezért lépéseket akarnak tenni abban az irányban, hogy a gabonaexportálás szükebb korlátok közé szoritkozzék.

Nemzetes asszonyoknak.

A kezünk.

Irta: vitéz **Csonka Kálmánné.**

Minden, mit agyunk elképzel, minden gondolat, mely teremteni akar, kezünkre bizza annak kivitelét. Agyunk teremt, kezünk megörökit.

A kéz öntudatlan mozdulatai a pólyásbaba korral megszünnek. Mihelyt eltünnek a csipkefodrok a gyenge csuklók körül, a kis »kacsókból« játékos »gyermekkéz« lesz. Engedelmes, jó kis pajtás. Velünk sir, velünk nevet. Minden apró örömünk elővarázslója. Fürge és fáradhatatlan. Virágot tép, babát csucsujgat, homokba turkál, piszkos, maszatos...

Az iskola padjai között aztán fegyelmet tanul. Szépen karba téve pihen, mig odafigyelünk tanitónk szavára. Titkon még szeretettel simogatja meg játékszereit, de már féltő gonddal rakosgatja könyveit a kis táskába, visszaegyengeti az irkalapok felperdült sarkait, szóval komoly, jelentőségteljes kötelességekhez igazodik. Tesz, vesz, cselekszik.

Nyolc-tiz év elrepül igy, hogy észre sem vettük kezünket. Aztán egyszer csak azt is felfedezzük. Ilyenkor még szép, sima, fehér és puha az. Megcsodáljuk és vigyázni kezdünk rá. Szél ki ne fujja, nap le ne égesse, por, piszok rá ne tapadjon. Ekkor már tudjuk, hogy a szemünk tiszta, ragyogó, a fogunk csillogó fehér, a hajunk fényes és hullámos, a járásunk kecses vagy délceg s most már a kezünk mindezt kiegészitve, hozzánk idomul.

Most már érezzük, hogy a kezünk is fontos, hogy az is lehet szép vagy csunya, jónevelésü vagy neveletlen.

Ifjuságunk himes köntösében járva felékesitjük őt s hordozzuk, mint pompás szép virágot. Ragyogó brilliánsgyürü vagy nagy pecsétgyürü, álmaink álma s varázslatos bájában, ah! ugy hiszünk.

... Karikagyürünk aztán nagykoruságát hozza.

Kezünk ekkor leggazdagabb, kincsekben duskálkodó. A boldogság virágát szedi, tépi...

Röpülnek az évek. Kezünk már megtanulta mi az: elfáradni. Sokszor lankadtan hullik le, mint a hervadt virág és erőtlen, mint a téli napsugár.

Nézzük. Nézzük. A halvány, kék ereken kivül furcsa kis vonalak meredeznek elénk. Mi ez? Megforditjuk. Uram, Istenem! Tele van a tenyér kusza vonalakkal! Honnan jöttek? Miért? Egy rémes gondolattól megijedve szaladunk a tükörhöz: milyen lehet az arcunk akkor?! Tükrünkből komoly, fáradt szemek néznek vissza. Tovább vizsgálódunk. Arcunk a régi. Rózsás, fehér. Az áll gömbölyü, az ajak piros, de... de... az orr és a szem körül ismeretlen árnyékok. Mi ez? Nem, nem!... képzelődés csupán!... Kár rágondolni!...

Boldogságunkban elmulik egy pár virágos tavasz még és ugyanannyi ősznek lehullik a lombja. Már nem kapunk több szerelmes levelet és nem irunk. Még tudunk cirógatni, még megszoritjuk a párunk kezét, még fölé hajolnak kézcsókra a hódolók. Illatos fehér bőrét ajakkal érinteni még nem kellemetlen, de már oly hamar fázik, jól esik meleg keztyükbe bujtatni és este nyoszolyánkban kinyujtva pihentetni. Hisz sok dolgunk van. Főzünk, varrunk, mosunk, vasalunk. Öltöztetjük, fésüljük kicsinyeinket s nem érünk rá már szegénnyel törődni. Esténkint, nap-nap után fáradtabbak vagyunk, de reggel mégis uj robothoz fognak kezeink.

...»Milyen a kezed anyám!?« egyszer csak felriaszt eladólányunk vagy legényfiunk kérdése.

Sovány, ráncos körmei lekopottak. Görcsösen nyilnak az ujjak és mereven mozdulnak.

Jaj! Minek látta meg más!

Kimélni? Már nem érdemes! Elvirult, elhervadt, mint arcunk rózsája...

Édes izgalommal még feltüzzük lányunk fejére a menyasszonyi fátyolt, remegő izmokkal még megfürösztünk egy-két unokát, aztán erőtlen lesz, aszott, kopogó. Amit elgondolunk, nem birja megcsinálni már. Olyan meghatóan szomoru szegényke, mintha csak bocsánatot kérne: ne, ne haragudj, hogy előbb elfáradtam. És mi érezzük, hogy igaza van. És fogadjuk magunkban, hogy most már megpihentetjük.

Kiülünk a napra és ölbe vesszük, mint a beteg gyermeket.

Ülünk, üldögélünk vele. És hogy ne adjunk munkát néki, már csak arra gondolunk, ami elmulott, amiért nem kell tennie semmit.

A keskeny, elkopott karikagyürü megcsillog a napsugárban. Az emlékek frissek, üdék, ragyogóak, mint maga a nap.

Élünk, éldegélünk. Már alig van szerepe kezünknek. Magunknak sincs talán.

És egyszer csak szembe néz velünk a Nagy Ismeretlen, akiről sohasem tudjuk, hogy hogyan s mikor fog eljönni majd...

... Mikor már mindent elrendeztek rajtunk, akkor szépen, óvatosan megfogják kezünket mellünk fölött, összekulcsolják, a virágokat az ujjak közzé illesztik, a csipkefodrokat elrendezik a csuklók körül és ekkor, óh igen, a kezünk megint szép, fehér, mosolygó, mint a pólyásbabáé volt egykor.

Hasznos tudnivalók.

Gyertyapecsétek.

A gyantás pecsétet fehér ruhában meg kell nedvesiteni szappanszeszszel, jól kidörzsöljük aztán. Szines szövetekből pedig terpentinszeszbe mártott flanelldarabkával dörzsöljük ki a pecsétet.

Fekete csipke mosása.

Kékitővel igen sötétkék vizet készitünk, abba néhány csepp szalmiákszeszt csöpögtetünk. Beleáztatjuk a csipkét. Ha jól átázott, kivesszük, lecsurgatjuk, kinyomkodjuk és ruhával bevont vasalódeszkán kifeszitjük, gombostük segitségével, igy száritjuk meg.

Benzintisztitás este.

Igen veszélyes, ha benzinnel tisztogatunk, ahol gyertya vagy petroleumlámpa világit, mert még a benzin gőze is meggyulladhat és felrobbanhat. Ezért leghelyesebb, ha már este kell tisztogatnunk, a gyertyát tegyük az ablak közé, ugy hogy az üveg elválassza a lángot a szobától, s mielőtt bevennénk a gyertyát, szellőztessük ki a szobát.

A gyerek.

Irta: **Teöreökné Arányi Mária.**

Minden, ami a világon üde, fiatal, kedves, a vig jelen és a reménnyel teli jövő, benne van ebben a szóban: gyerek.

A felnőtteket megszépiti a gyermek közelsége, zord ráncok kisimulnak, ha kicsi, puha gyermekkezek cirógatják.

Persze sokféle gyerek van, akad olyan is — sajnos, sok —, akire ha az ember ránéz, elborul a lelke, mert szomoru jelen és reménytelen jövő sir le a vézna, piszkos kis arcról, a szennyes ruhák közül.

Beteg, rosszul ápolt, piszokban felnőtt gyermekből bajosan lesz valamire való ember. A ma gyermekeiből lesz a jövő embere, a magyar haza katonája, polgára, gazdája; ha mi elöregedtünk, ők lesznek a mi támaszaink. Családunk fenntartói, unokáink apái, anyái. Belőlük lesz a jövő. S hogy milyen lesz ez a jövő, a mi jövőnk, magyar hazánk jövője, magyar anyák, az tőletek függ, a ti kezeitekbe adta a jó Isten.

Ahhoz, hogy a gyermekből egészséges ember legyen, elsősorban fontos, hogy a szülő, az anya egészséges, erős legyen s már a gyermek születése előtt bizonyos szabályok szerint éljen.

Amikor tehát az asszony a jó Isten áldásával anyává lesz, nem élhet többé kénye-kedve szerint, mert azt a kis keletkező életet reábizta az ég és azért felelős. Semmiféle önszeretet nincs tehát abban, ha kiméli magát. Ebből csak az látszik, hogy átérzi hivatásának fontosságát. Tulzásba természetesen ezt sem szabad vinnünk, de a hosszu orvosi gyakorlat által kipróbált és előirt szabályokat meg kell tartanunk. Ezek a szabályok:

1. Nem szabad az anyának tulságosan megerőltető munkát végeznie, nem szabad sem emelnie, sem tolnia, vagy huznia sulyos terheket.

2. Az anyának legalább nyolc óra alvásra van szüksége és kerülnie kell az izgalmakat, a kimerülést és tulságos éhséget.

3. Az anyának jól kell táplálkoznia. Borsos, paprikás, füszeres ételeket, szeszes italokat kerülnie kell. Egyék sok főzeléket, gyümölcsöt s mindazt, amit megszerezhet s amire étvágya van.

4. Nem szabad az anyának egész nap pihennie. A tulsok fekvés sulyos bajok okozója lehet.

5. Fontos és szükséges, hogy az anya könnyebb munkákat végezzen, mozogjon, sétáljon és sokat legyen jó levegőn.

6. Nagyon fontos a tisztaság, tisztálkodás. Fürödjön az anya legalább hetenként langyos vizben, az utolsó hónapban ez különösen fontos.

7. Miután az anyának arra kell készülnie, hogy a gyermekét maga táplálja, az utolsó hónapban a gyermek születése előtt mosogassa mellét tiszta alkoholos kendőcskével. Ezzel esetleg sok bajnak, kellemetlenségnek elejét veszi.

8. Nemcsak a testi épségét kell azonban az anyának ápolnia. Csodálatosan igaz, hogy a gyermek egész életére befolyással van az, hogy milyen volt az anya kedélye áldott állapota alatt. Ebben sokat segithet a környezet. A fiatal anya érzékeny, könnyen siró, fáradt; a családtagok kötelessége, hogy kiméljék és jóságukkal kárpótolják az anyasághozta áldozatot. Viszont a fiatalasszony ne hagyja el magát, erős szivvel uralkodjék gyöngeségén, hogy tulságosan próbára ne tegye környezete türelmét.

9. Az anyaság állapota egészséges nőnél ritkán kiván orvosi felügyeletet, mégis elkerülhetetlenül fontos és szükséges, hogy az anya, ha előbb nem, a harmadik-negyedik hónapban jelentkezzék az orvosnál. (Bármilyen szülészeti klinikán ingyenes vizsgálati órák alatt az orvos ingyen megvizsgálja.) Ez azért elkerülhetetlenül szükséges, mert ha esetleg kisebb-nagyobb rendellenességek állnának fenn, idejekorán alkalmazott orvosi kezeléssel minden bajt megelőzhetünk. Különösen fontos ez olyan anyáknál, akiknek családjában többször vagy egyszer előfordult örökölt tüdőbaj, vagy ha az anya tüdőbajos vagy szivbajos, vagy volt már valaha vesegyulladása, vagy esetleg gyermekkorában sarlahja vagy más sulyos, ragályos betegsége. Ez utóbbit okvetlenül emlitse meg az orvos előtt. Nagyon sovány, gyomorbajos, vagy vérszegény, vagy vérzékeny egyénekenek is szükségük van orvosi tanácsra. Igy tehát senki se idegenkedjék attól, hogy az orvost felkeresse s még inkább, hogy az orvos tanácsait megfogadja.

Ha igy várjuk gyermekünket, akkor előkészületünkben nem terhelhet mulasztás és a jó Isten áldásával könnyen és szerencsésen jön el a nagy nap, a kis gyermek születése.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Messze... messze... Gácsországban...

Irta: vitéz **Csonka Kálmán.**

Megzenésitette: **Kováts László.**

Szürke felhő jár az égen,
Messze, messze más hazában...
Szittya hősök táboroznak
Lengyel földön, Gácsországban.
Tábortüznek lángja mellett
Régi nóták busan szállnak...
Régi nóták hangja szálltán,
Visszavágynak, hazavágynak...
Messze, messze Gácsországban,
Gácsországban, Gácsországban.

Tar mezőkön, rajvonalban,
Mozgás támad alkonyattal...
Táborőrsök összecsapnak
Felvonuló muszka haddal....
Riadókürt rohamot fuj!
Vérviharban halál tombol!...
Vérviharban, roham adtán,
Egy sincs, aki haza gondol.
Messze, messze Gácsországban,
Gácsországban, Gácsországban.

Harci sikról, vérmezőkről,
Visszatérnek, visszaszállnak
Régi házba bucsuzóra,
Éjidőn a szellemárnyak...
Régi butor koppan, roppan...
És az alvók felriadnak,
Fájó lelkük félve kérdi:
Mit csinálnak, merre vannak
Messze, messze Gácsországban?
Gácsországban, Gácsországban.

SPORT

A Hungária Evezős Egylet bokrétaünnepélye. Vasárnap délelőtt tartotta meg a Hungária Evezős Egylet a Margitsziget pesti oldalán épülő uj, nagy klubházának bokrétaünnepélyét. Az ünnepi beszédet leveldi vitéz Kozma Miklós min. tanácsos, az egyesület ügyvezető alelnöke tartotta, hangsulyozva az elért eredmények nagy jelentőségét és ismertette a további programmot. Münnich Aladár tervezőépitész, Glock Imre és Czakó László épitészek bemutatták a legteljesebb és modernebb magyar evezősotthon épületét és annak terveit a nagy számban egybegyült klubtagoknak.

—

A magyar labdarugás ujjászületése. A háboru utáni években az álamatőr szellem annyira aláásta a magyar labdarugás majdnem negyedszázados alapját, hogy a sportkörök már a legnagyobb aggodalommal figyelték azt a romlást, amely felé legvirágzóbb és legelterjedtebb sportunk rohamosan haladt. Hosszu konferenciázások és hirlapi csatározások után végre sikerült megtisztitani a magyar labdarugást ettől a káros szellemtől és ez év szeptemberében már nyilt sisakkal álltak ki azok a játékosok, akik sportbeli tudásukat anyagi haszonra akarják felváltani. Az átala-

kulás nehézségeinek leküzdése után végre megindult az a rendszeres és tisztességes munka, amelynek eredményességét és helyességét a most vasárnap lezajlott magyar—svéd válogatott labdarugómérkőzés is igazolja.

A magyar színeket képviselő magyar válogatott csapat ebben az évben harmadik nagyjelentőségű nemzetközi diadalát aratta vasárnap délután az üllői-uti sporttelepen. A volt osztrák-magyar monarchia ugynevezett utódállamai közül a labdarugó hegemónia kétségtelenül Magyarországot illeti, mert csapatai nemcsak az osztrákokat, hanem a külföld szemében legelső helyen álló cseheket is legyürték. A párisi olimpiai játékokon a svédek, harmadik helyre kerültek és előkelő az uruguayak és a svájciak után a helyüket azóta is eredményesen védték. Egy héttel ezelőtt Bécsben csorba esett ugyan a svédek labdarugó dicsőségén, de a világsajtó egyhanguan az osztrákok szokatlan szerencséjének tulajdonitotta a nagyarányu győzelmet. A magyar csapat azonban Budapesten reális körülmények között győzte le a ranglistán hivatalosan is harmadik helyen álló északi labdarugókat. A magyar sport minden barátjának őszinte örömet okozott a vasárnapi mérkőzés és remélhetőleg elfogja némitani azokat, akik még most is állandóan gáncsoskodnak és Magyarország mai helyzetében csak amatőr-alapon tudják elképzelni a labdarugó-sportot.

A hrmas nemzetközi győzelem bizonyára lelkesitően hat a nyiltan hivatásos labdarugók további munkájára is, melyből ma már a vidékiek is jelentősen kiveszik részüket. A svédek elleni győzelemben is a legteljesebb elismerés illeti Weinhardtot, a szombathelyiek európai hirü kapusát, akinek sikeres szereplése szintén egyik bizonyitéka annak, hogy a vidéki magyar labdarugás egy szinvonalra kerü't és mindenben egyenlő ellenfele a budapesti labdarugó sportnak.

Pályázatok.

Álmosd (utolsó vasuti állomás Nagyléta-Vé.tes) községben levő 200 holdas gazdaságba egy földmiveléshez, gazdálkodáshoz értő oly nős vitéz keresletik gazdául, kinek vitézi telke nincs (avagy azt bérbe adta)

A szokásos fizetés (konvenció) megegyezés szerint.

Az átköltözködési költségek fedeztetnének.

Az állás azonnal, de legkésőbb 1927. január hó 1-vel elfoglalandó volna.

Jelentkezők közvetlenül Hajdu-vármegye vitézi székkapitányságához (Debrecen, Széchényi-uti honvédhuszár laktanya) forduljanak.

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

lapunk kiadásában jelenik meg pompás tartalommal.

Örömmel értesitjük olvasóinkat, hogy a legnagyobb megerőltetés árán sikerült e naptár árát oly olcsón megszabni, hogy minden vitéz megszerezhesse ezt a nélkülözhetetlen könyvet. A pompás, **képekkel diszitett,** minden gazdának és vitéznek szükséges naptár ára **előfizetőinknek csupán 15 ezer korona** lesz.

Aki ezt az összeget és 1600 korona portóköltséget kiadóhivatalunknak beküldi, december hónapban kézhez kapja a naptárt.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Apa József, Székesfehérvár: 24.000 K, 1927 ápr. 1*. — vitéz Dávid József, Lengyeltóti: 36.000 K, 1927 ápr. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Dombai János, Zalalövő: 50.000 K, 1927 ápr. 15. — vitéz Fodor Mihály, Nagyhidegkut: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Torma János, Alcsut: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Győrfi Ferenc, Mernye: 100.000 K, 1928 máj. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kárpáti Tivadar, Inota: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Páli János, Egyeduta: 64.000 K, 1927 szept. 1. — vitéz K. Kés János, Szombathely: 45.000 K, 1927 febr. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Pillér Péter, Pécs: 32.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Csuthy Gyula, tanár, Pécs: 96.000 K, 1927 dec. 31. — vitéz Ferenczy Pál, Kunbaja: 100.000 K, 1928 márc. 1. — vitéz Esztergálos Ferenc, Csongrád: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Oláh Károly, Mindszent: 144.000 K, 1927 szept. 1. — özv. vitéz Haám Sándorné, Szolnok: 48.000 K, 1927 márc. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Homoki Imre, Szatmárcseke: 200.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz Törös Imre, Nádudvar: 100.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz Molnár József, Szalkszentmárton: 96.000 K, 1927 okt. 1, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Zemplényi Mihály, Vác: 50.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz Forgács János, Kemence: 100.000 K, 1927 aug. 1, 600 K hijján. — vitéz Lánczos István, Inárcskakucs: 112.000 K, 1927 dec. 31. — vitéz Szabó Ferenc, Tokod-Altáró: 100.000 K, 1927 dec. 1. — vitéz Végvári Ferenc, Vértes: 100.000 K, 1928 febr. 15. — vitéz Szekeres János, Budapest: 48.000 K, 1927 aug. 1. — vitéz Lajtai Lajos, Budapest: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Simon József, Szabadbattyán: 48.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Török György, Sörnyepuszta: 142.000 K, 1927 febr. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kálmán Gábor, Kiskundorozsma: 64.600 K, 1927 máj. 1. — vitéz Lakos Endre, Szentes: 48.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Kozér Ferenc, Békés: 48.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Bárány János, Sajóbábony: 48.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Széplaki János, Sátoraljaujhely: 96.000 K, 1927 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Tőkés András, Szikszó: 72.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Taraczkos János, Budapest: 100.000 K, 1928 okt. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Markos Mihály, Budapest: Farkas Béla előfizetőért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Farkas István, Kunhegyes: 1927 jan. 1-ig 192.000 K hátraléka van. Fizetheti részletben is. — vitéz Molnár Ferenc, Székesfehérvár: A naptár ára 15.000 K. — vitéz Dévai József, Elek: 32.000 K, 1926 dec. 31. — vitéz Tolvaj Miklós, Jászladány: 100.000 K, 1926 nov. 15. — vitéz Bertalan István, Geszti: 194.000 K, 1927 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen!

Iparos vitézek!

Többen kérdezték tőlünk az iparral foglalkozó vitézek cimét. Ezért közérdekből elhatároztuk, hogy azon **iparos vitézek** cimét, **akiknek önálló üzletük vagy üzemük van,** ha nevüket, pontos cimüket iparágukat velünk közlik, lapunk hasábjain ingyen fogjuk közölni.

Néhány vitéz ki lapunkban hirdetett, már igen szép eredményt ért el.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

Felelős kiadó: dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Vitézek
hivatalos biztositó intézete a
Gazdák
Biztositó
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Hus-, mák-, kávé- és zsemlye darálók, kés, ollo, kanál, villa és **korcsolya** köszörülés nikelezés és javitás, ha meg olyan is. **Hajnyirók, borotvák élesitése, javitása.** Az árak előzetes kérdése mellőzhető, mert **müszerészi képesitésem** némi mellékkeresetért óhajtom érvényesiteni.

Hibás, viselt bőrkabátok festése 190—210 ezer. Nagyság szerint, javitás és szőrmegallér igen jutányosan.

Sár-, hócipő, gummicsizma és köpenyjavitás.

vitéz CSÓKAY (PLÖSL) NÁNDOR
fegyver és sportáru cég
BUDAPEST, Andrássy ut 9. szám.
(A „két kőoroszlán" mellett.)

A szombathelyi nagyszerü **„Glória"** töltény 4, 6, 8, 10 seréttel készen 16-os 36.000, 20-as 34.000, 10 drb 12-es 38.500.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, **Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-09**

Szolidan szabott árak. Saját mühely. Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZÜCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bő kabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Molnár Sándor
honvéd költő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél:
Budapest, VIII., Üllői-ut 80.

ÖRÖKTÜZ (versek)	Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek)	„ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek műsorai)	„ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet)	„ 25.000 „

A négy munka együtt megrendelve: 70.000 korona.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben esetleg 6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett **ugy készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Leltári áron

árusitjuk raktárunkon lévő *Hofherr és Schrantz, Weiss Manfréd* gyártmányu ekéket, boronákat, lókapákat, répavágókat, kukoricamorzsolókat, darálókat, valamint dunántuli tipusu könnyő gazdasági szekereket.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE
Budapest, Királyi várpalota 1. Alagsor

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.

a legjobb minőségben

Kovacsevics Milenko IV., Petőfi utca 3 szám.
(Az udvarban.)

A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Fogorvoslás.
Fogászati rendelés.

Szájpadlásnélküli műfogsorok, aranykoronák, műfogak készitése, foghuzás, tömés, fogtisztitás, fájdalommentes kezelés.

FENYVESSY VINCZE MENYHÉRT intézetében.

Lapunk előfizetőinek rendkivül mérsékelt árak.

BUDAPEST, IX., Ráday-utca 5.
Telefon: József 111—48.

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 48. SZÁM. Megjelenik 7600 példányban. 1926. NOVEMBER HÓ 28.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A magyar katona a világháborúban.

Irta: vitéz SZATHMÁRY KÁLMÁN.

Megpróbáltatásokban terhes, de reménykedésben annál dusabb nyolc esztendő telt el azóta, hogy elnémultak a fegyverek a nemzetek egymás ellen vivott ama küzdelmében, mely küzdelmet méltán jelölheti a történelem »Világháboru« cimmel.

Igen!... A küzdelem elmult, dicsőséggel hordozott fegyvereink elnémultak, de a küzdőtéren mint vesztes fél, mint letiport nemzeten a »legyőzött« fájdalmas bélyegzője rajtunk.

Nem!... Az nem lehet, hogy négy éven át tanusitott oly társtalanul álló vitézségünk, dicsőségben ragyogó fegyvereink s oly drága véráldozataink érdeme és jutalma ez legyen.

Igazságtalanság!... Árulás!...

De hasztalan minden jogos segélykiáltásunk, hasztalan minden bizonyiték, »Trianon« hatalmi szavával szentesitette az itéletet!

Nyolc esztendőnek szomoru valója után is nem egy izben, de számtalanszor vetődik fel szinte önkénteleniil a kérdés: hogy lehet, hogy elvesztettük a háborut, amikor utolsó percig is mindenütt az ellenség földjén arattuk a győzelem babérjait?

A háboru elvesztésének igaz és oknyomozó okait megvilágitani távolról sem lehet feladatom. Csak azoknak — szerintem határozottan rosszindulatu — elmeknek felfogását és itélkezését akarom kétségbevonni és megcáfolni, akik még manap is azt merik hangoztatni, hogy nem jó volt a hadsereg, nem jó volt a vezetés s azért vesztettük el a háborut.

Szerintük tehát gyarló volt a magyar katona?

Akik ezt ily könnyelmüen állitani merik, azok felől bizonyosak lehetünk, hogy elmulasztott kötelességeik enyhitésére iparkodnak mentséget találni — s puskaport több mint valószinü — közelről nem szagoltak.

De térjünk a tárgyra — a magyar katonára — s annak összeségére, a hadseregre.

A hadsereg fogalma alatt szükebb értelemben a tisztikart és a legénységet akarom értelmezni.

A háboru ugyszólván első évében legénységi harcállományunk szine-java elveszett. De nem azért — hogy egyszerü kifejezésekkel éljek —, mert gyarlóbb volt az ellenségnél, sőt, mert bátorságát olyképen csillogtatta, hogy veszélyt és akadályt nem ismerve, nyiltan és szemtől szembe akart azzal leszámolni. Sajnos, bátorsága nem tudott teljes mértékben érvényesülni az ellenségnek ama tapasztalataival szemben, amiket az oroszok a japán háboruban, a szerbek pedig a Balkán-háboruban szereztek s azokat mint pótolhatatlan előnyöket voltak képesek velünk szemben alkalmazni.

A háboru további folyamán a hadsereg kiegészitését a pótlások képezték. Ezeknek egy részét a már sebesüléseiből vagy egyéb betegségeiből felépült, a másik részét a háborus és kényszersorozásokon alkalmasnak minősitett elem alkotta. Ezen pótlások kiképzése ugy a legénységi, mint altiszti állományban a szükségesség, időrövidség és megfelelő számu oktatók hiánya miatt sem juthatott azon tökélyre, melynek eredményeképen minden egyed teljesen öntudatos s jól kiképzett harcosnak volt mondható.

Ezeket a körülményeket mérlegelve, lehet s szabad csak itéletet mondani a magyar katonáról, aki az emlitett hiányosságok mellett is csodákat volt képes müvelni.

Ismételten és határozottan állitom, hogy igenis csodákat müvelt a magyar katona!

Mert ismerve a nagy háboru világraszóló csatáit s hivatkozva saját tapasztalataimra, bizony legtöbbször, amikor biztos és sorsdöntő eredményeket kellett elérni és kierőszakolni, a magyar csapatok voltak harcbaállitva azokon a helyeken, ahol a biztos győzelem nehéz feladatát kellett végrehajtani.

Aki látta a harcok mezején Isten haragjaként küzdeni és harcolni a magyar katonát, az nem vonhatja kétségbe állitásomat.

Mindezek után kérdem tehát, gyarlónak lehet-e nevezni azt a katonát, aki nem egyszer bizonyitotta be, hogy nincs lehetetlenség, amikor a haza védelméről van szó.

Lehet-e nem jó, vagy rossznak minősiteni azt a katonát, aki számtalan esetben oly helyzetet mentett meg, amikor már-már minden elveszett és lehetetlennek látszott s ha ilyenkor nem magyar katona áll a végrehajtás ugyszólván megoldhatatlan szerepében, a helyzet megmentésére gondolni sem lehetett volna.

Ilyennek ismerem én — és ez a magyar katona!

*

A tisztikart mint hivatásos és tartalékos tisztek összességét gondolom. Feladata a magasabb vezetés és irányitás, közvetlen végrehajtásnál a parancsnokolás, továbbá a legénység kiképzése és nevelése volt. Sajnos, javarésze szintén kezdetkor esett áldozatul, pótolhatatlan veszteségeket okozva. Pótlása már nem történhetett meg a kivánalmaknak megfelelően.

A haszontalanul fecsegő elem ütőkártyaként szereti alkalmazni ama oktalan kijelentést, hogy: »azért tartottuk és fizettük békében a tisztikart, hogy a háboruban ők mutassák meg, miként lehet meghalni, hiszen az ő hivatásuk ideje érkezett el«. Eme izléstelensége mellett együgyü beszédre nem sokat kell adnunk, mert akik a négyéves háboru leszürt tapasztalatai után ezt merik hangoztatni, azoknak is biztos takargatni valójuk van a hazával szemben elmulasztott kötelességteljesitésből.

Ha ismernék a szakirók erre vonatkozó munkáit, amelyeknek hitelesen alátámasztott adatai szerint a hivatásos tisztikar — a háboru első két évét véve alapul — halottakban körülbelül négyszer akkora áldozatot hozott, mint a többi foglalkozási ágak átlaga, akkor bizonyára tartózkodnának ily könnyelmü kijelentésektől. Ne feledjük el, hogy a tartalékos tiszteket is a tényleges tisztikar képezte ki arra a fokra, mellyel mindenki elismerését és csodálatát kivivta. Épen ezen körülmény, hogy hivatásos tisztikarunkat ért veszteségeket megfelelően pótolni már nem voltunk képesek, természetesen e veszteség éreztette hatását ugy a tiszti-, mint a legénységi kiképzésnél a háboru további folyamán is. Hogy pedig valamely hadsereg kiképzési foka mily fontossággal bir a háboruban, arról nagyon, de nagyon sokat irhatnának az arra hivatottak.

Ne feledjük el, hogy a világhistória mint páratlanul álló haditényeket kell és fogja leszögezni ama hadmüveleteket s fegyvertényeket, amelyek ellenségein-

ket is bámulatba ejtették s amelyek tényleges tisztikarunk ragyogó képességeit hirdetik.

Mi lett volna velünk, ha nem egy hadiképességeiben oly megáldott tisztikar intézi a hadmüveleteket a mindent elsöpörni akaró orosz, a fanatikus szerb, az áruló olasz és román haderőkkel szemben!

A tartalékos tisztikarra nem kevesebb, mint ama is nem becsülhető feladat hárult, mely harcban a század és szakasz vezetését és irányitását követelte tőle, később pedig a kiképzés nehéz munkájával is meg kellett birkóznia.

Ha eme feladatok megoldásánál a magasabbfoku katonai képességek hiánya észrevehető volt is, de harci erényekben annál gazdagabban tudott megfelelni és helyt állni. Sok-sok siker az ő kiválóságuknak köszönhető, bátorságuk és egyéb érdemeikről a harcjelentések annak idején bőségesen számoltak be.

Igy, ismerve a tényeket, gyarló lehetett-e hadseregünk erkölcsi gerincét képező ama tisztikar, melynek irányitása és vezetése a háboru egész tartama alatt teljes eredménytelenségre kárhoztatta az ellenség minden szándékát s amely tisztikar négy éven át volt képes a világ minden hadseregét távoltartani hazánk földjétől? Nem!

Eme kétségbevonhatatlan tény és emberfeletti teljesitmények mellett, hogy mily nehéz feladatként nehezedett az erkölcsi felelősség a tisztikar lelkére, ezt csak az tudja megérteni, aki közvetlen tüzharcban vezényelt embereket s akinek parancsnoki minőségéből kifolyólag szivében, lelkében ott jelentkezett mindig a lelkiismeret intő szava: Vigyázz! Minden bajért és minden emberéletért felelősséggel tartozol!

Jóban és rosszban, csendben és harcban egyaránt, nem-e a tisztikar gondossága, mindenre kiterjedő figyelme őrködött az emberek sorsa és helyzete felett? Nem szólva részletesen a háboru alatt számtalanszor előfordult olyan alkalmakról, amikor a sulyos erkölcsi felelősség tudata nem egy idegzetet, nem egy elmét s nem egy életet kivánt áldozatul!

Vagy ez mind semmi? Hát miért nem jöttek elő azok, akik többre lettek volna képesek? Most, hogy elmult a vihar, a veszedelem, most tudnak oktalan kritikával előállni? Csak sajnálni tudjuk őket...

Nyugodt lehetsz magyar harcos! Nincs a világon még egy oly nemzet, melynek fiai aránylag oly sok áldozatot hoztak volna a hazának s oly tiszteletet vivtak volna ki az egész világ előtt, mint Ti!

Magyar harcos, büszke lehetsz multadra!

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ámen!

VITÉZI ÉLET.

Vitéz alhadnagyok kinevezése.

A folyó hó 15-én megjelent 27. számu »Honvédségi Közlöny«-ben közzétett 115.966/Eln. 10. 1926 nov. 5. Honvédelmi Miniszteri rendelettel, — 1926. évi november hó 1-évei alhadnagyokká a következő tiszthelyettesek neveztettek ki: vitéz Bátor Lajos a m. kir. 3. honv. önálló ütegnél, vitéz Mucsi László a m. kir. 1. honv. huszárezrednél, vitéz Kovásznai Mihály a m. kir. 9. honv. gy. ezrednél, vitéz Kocsis János a m. kir. 2. honv. huszárezrednél, vitéz Pécskai János a m. kir. 9. honv. gy. ezrednél, vitéz Tóth László a m. kir. 6. honvéd vonatosztagnál, vitéz Rizsányi István a m. kir. 7. honv. gy. ezrednél, vitéz Dósa István a m. kir. 14. honv. gy. ezrednél, vitéz Ladányi János a m. kir. 2. honv. tüzér osztályánál, vitéz Molnár Lajos a m. kir. 3. honv. gy. ezrednél, vitéz Vajda József a m. kir. 3. honv. gy. ezrednél, vitéz Széplaki János a m. kir. 13. honv. gy. ezrednél, vitéz Bugyi Bálint a m. kir. 11. honv. gy. ezrednél és vitéz Juhász István a m. kir. 11. honvéd gy. ezred állományában.

A kinevezések a törzskönyvi lapokban előjegyzendők. 9523/IV. 1926.

O. V. Szék.

Felhivás.

Előfordult esetekből kifolyólag ujólag felhivom a vitézek figyelmét arra, hogy kérelmeikkel, panaszaikkal, jelentéseikkel stb. ne forduljanak a bíróságokhoz, hatóságokhoz stb. közvetlenül, mert ezt csak saját érdekeik ellen teszik, hanem minden esetben tartsák be a vitézekre kötelező szolgálati utat; vagyis irásbeli vagy szóbeli jelentésekkel forduljanak a járási vitézi hadnagyukhoz, ki azokat a vármegyei Vitézi Szék utján az O. V. Sz.-hez terjeszti fel. Az O. V. Sz. a kérelem stb. természetének mérlegelése után teszi meg a szükséges lépéseket az illetékes hatóságokhoz.

O. V. Szék.

Érvénytelenités.

vitéz Varga Mihály (4486) nagymórichidai lakos 4693 számu vitézi jelvényét elvesztette, érvénytelenitem. Részére uj jelvény adatott ki. 9530/IV.— 1926. szám. O. V. Sz.

Hatálytalanitás.

Az 1925 junius hó 3-án kelt 2. számu »Vitézi Közlöny«-ben közzétett vitéz Cserei Imre (391) vámőrtörzsőrmester, nyirábrányi lakos felfüggesztését az Országos Vitézi Szék hatálytalanitotta és őt vitézi jogainak gyakorlásába ismét visszahelyezte. Törzslapja helyesbitendő. (391/IV. 1922.) O. V. Sz.

Családi értesitő.

Születések:

vitéz Szabó János (3278) rendőrfelügyelőh. Mária Terézia leánya 1925 május 27. — vitéz Déri Pál (2) földmüves János László fia 1926 október 26. — vitéz Vasadi Imre (2525) földm. Margit Ilona leánya 1926 junius 5. — vitéz Antal István (2114) földm. Zsuzsanna leánya 1926 XI. 6. — vitéz Varjas Péter (1510) földm. Margit leánya 1926 X. 18. — vitéz Hajnal István (144) földm. Irén Erzsébet leánya 1926 X. 16. — vitéz Virág István (4206) földm. Ilona Katalin leánya 1926 X. 11. — vitéz Tusz Imre (5372) földm. Margit leánya 1923 I. 25. — vitéz Bátorfi György (5560) földm. Gizella leánya 1926 VI. 24. — vitéz Nyári Mátyás (5432) asztalosmester Géza fia 1926 VII. 31. — vitéz Papp Gusztáv (52) földm. Lajos fia 1926 VII. 30. — vitéz Asztalos József (5686) földm. Klára leánya 1925 VIII. 13. — vitéz Kása Béla (12) földm. Erzsébet leánya 1926 X. 16. — vitéz Kis-Kádi Péter (783) földm. Elza leánya 1926 X. 15. — vitéz Czeglédi István (106) földm. István Sándor fia 1926 X. 7. — vitéz Mészáros Imre (480) földm. Imre fia 1926 IX. 21. — vitéz Ó. Szabó Gábor (92) Zsuzsanna leánya 1925 IV. 14. — vitéz Vasvári Ferenc (889) államrendőr Ferenc Pál fia 1926 IX. 24. — Benke János (431) földm. István fia 1926 IX. 7. — vitéz Lovas Ferenc (316) földm. Ferenc fia 1926 IX. 17. — vitéz A. Szabó Győző (264) földm. Géza fia 1926 VI. 25. — vitéz Varga István (1485) földm. Anna leánya 1926 VIII. 9. — vitéz Zákány János (1842) földm. Szilveszter fia 1926 I. 1. — Forrai Márk (1936) földm. Matild leánya 1926 VI. 27. — vitéz Mihály László (1431) földm. László fia 1925 XI. 1. — vitéz Varga Miklós (1270) földm. Klára leánya 1926 X. 9. — vitéz Böjte Péter (1124) földm. Péter fia 1926 IX. 18. — vitéz Dombai János (1042) csendőr János fia 1926 IX. 8. — vitéz Pál Sándor (1153) földm. Sándor fia 1926 V. 16. — vitéz Munkácsi András (1435) postaaltiszt Lajos fia 1926 IX. 2. — vitéz Tóth János (1209) hivatalszolga László fia 1926 III. 21. — vitéz Németh József (1526) földm. Ferenc fia 1926 IX. 18. — vitéz Magyari János (2066) földm. Anna leánya 1926 VI. 1. — vitéz Gajdos Ferenc (2065) városi kézbesitő Ferenc fia 1926 IV. 16. — vitéz Széll András (2961) asztalos Imre fia 1926 IX. 30. — vitéz Vajda István (2357) ácssegéd István fia 1924 II. 1. — vitéz Vajda István (2357) ácssegéd Imre fia 1926 I. 31. — vitéz Nagy András (2609) földm. Terézia leánya 1926 VI. 19. — vitéz Sike János (2051) földm. János István fia 1926 VIII. 29. — vitéz Csonka Szilveszter (3467) Máv. cserepező Szilveszter fia 1926 VII. 24. — vitéz Józsa István (3642) vámőr tiszth. István fia 1926 VI. 23. — vitéz Varjasi István (3024) tanitó Ottó László fia 1924 II. 23. — vitéz Oláh Sándor (3307) földb. Ilona leánya 1924 VII. 10. — vitéz Fenyves Vidor (3050) földm. Miklós fia 1925 III. 21. — vitéz Sipos Péter (3786) földm. Ferenc fia 1926 VII. 30. — vitéz Bolla Pál (3785) földm. József fia 1925 I. 27. — vitéz Gábor József (3608) földm. Margit leánya 1926 IX. 17. — vitéz Németh Sándor (1803) számvevőfőmester Győző József fia 1926 IX. 26. — vitéz Lehelvári Pál (3728) utkaparó János Géza fia

1926 IV. 8. — vitéz Farkas Ferenc (4770) földm. Ferenc fia 1925 IV. 15. — vitéz Farkas Ferenc (4770) földm. Erzsébet leánya 1925 IV. 15. — vitéz Törőcsik Rókus (4203) földm. Anna leánya 1925 VIII. 2. — vitéz Csatordai Mihály (4201) dohánykisárus Sándor József fia 1926 I. 16. — vitéz Török János (4474) vámőr Ferenc fia 1926 V. 29. — vitéz Kovács János (4996) államrendőr János fia 1926 V. 1. — vitéz Mészáros József (4774) földm. Amália leánya 1926 VI. 19.

O. V. Szék.

Budapest székesfőváros Vitézi Szék állományába tartozó vitézekhez!

Azon vitézek, kik a Szék állományából valamely vármegyei Vitézi Szék állományába óhajtják áthelyezésüket s ott vitézi telekre pályáznak, ezen óhajukat folyó évi december hó 4-ig a vármegyei Vitézi Szék megjelölésével a Széknek levelezőlapon jelentsék be. (1875/Bsz. 1926.) Székkapitány.

Szabolcs vármegye vitézei figyelmébe!

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Nyiregyházán négyhónapi tanitási időtartammal november hó 15-től március hó 15-ig gazdasági iskolát tart fent. Vitézek részére a tanfolyam hallgatása teljesen dijtalan. Kivánatos volna, ha a vitézek minél nagyobb számban az oktatásor részt vennének. Megjegyzem azonban, hogy internátus még nincs és igy az esetleg vidékről jövő vitéznek ellátásáról önmagának kellene gondoskodnia. A tanitás helye Nyiregyházán levő Gazdakörben (Bethlen-utca 24. szám alatt). Az oktatás naponta délelőtt 9 órától 12 óráig tart. Az ünnepélyes megnyitás november hó 14-én. (1479/m. sz. 1926.) Székkapitányság.

Budapest X. ker. legénységi vitézeihez!

A X. ker. vitézi hadnagy folyó évi december hó 5-én, vasárnap 17 órakor kerületi legénységi vitézi összejövetelt tart a »Törekvés« egyesület székházában, melyen a kerületben lakó összes legénységi vitézek megjelenni tartoznak. (1889/bsz. 1926.)

Székkapitány.

Budapest VII. ker. vitézeihez!

A VII. ker. vitézi hadnagy folyó hó 29-én 19 órakor a VII. ker. Aréna-ut 27. szám alatt lévő polgári leányiskolában kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni kötelesek. (1883/Bsz. 1926.)

Székkapitány.

A pápai járás vitézeihez!

Járási vitézi értekezlet folyó évi december hó 6-án.

Program a következő: Pápán reggel 9 órakor tábori mise a laktanyában, utána istentisztelet a református templomban, istentisztelet után diszgyülés a Böröczky-féle vendéglőben és gyülés után ebéd ugyanott, háromfogásos menüvel, 35.000 koronás árban.

A járás összes vitézeinek figyelmét felhivom a pontos megjelenésre. Öltözet ünnepi. (626—1926.) Székkapitány.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VITÉZI SZÉKE a Főméltóságu Kormányzó Ur névünnepe alkalmából folyó évi december hó 5-én, vasárnap este 10 órakor az Országos Tiszti Kaszinó Irányi-utcai földszinti éttermében ünnepélyes vitézi bajtársi vacsorát rendez. Az összetartozandóság és vitézi szellem ápolása céljából kivánatos, hogy minél több vitéz jelenjék meg a vacsorán. Teriték ára, ital nélkül, 30.000 korona. Részvétel, vagy meg nem jelenés a székkapitányságnak legkésőbb november 29-ig tudtul adandó. A vacsorához bejárat: Váci-utca 38, főkapu alatt jobbra. Öltözet: egyenruhában megjelenőknek társasági, polgári ruhában megjelenőknek sötét ruha.

Északpest vármegye központi járásának vitézeihez!

Folyó évi december hó 5-ére tervezett járási vitézi értekezletet bizonytalan időre elhalasztom.

Székkapitány.

Szabolcs és Ung vármegye vitézeihez!

A Kormányzó Ur Őfőméltóságának legmagasabb névünnepe előnapján, f. évi december hó 5-én (vasárnap) vármegyei vitézi ünnepi összejövetelt rendelek el.

Mgjelenés az összes vármegyei vitézek részére saját költségen kötelező.

Gyülekezés az emlitett napon 8 órakor Nyiregyházán, az uj pénzügyi palota udvarán. A járási vitézi hadnagy urak a vármegyei Vitézi Szék hivatalos helységében. Innen együttes templombamenet vallásfelekezetek szerint. 11 órakor vitézi közgyülés a vármegyeház tanácstermében. 13 órakor diszebéd a Korona-vendéglőben.

Öltözet: katonák részére disz, polgárok részére ünneplő. Vitézi jelvény és az összes kitüntetések feltüzendők.

Ebéd ára 32.000 korona. Ebéden való részvétel nem kötelező, de kivánatos. Részvétel levelezőlapon legkésőbb december hó 1-ig jelentendő.

Megjegyzés: Ha a küszöbön levő választások napja esetleg már december hó 5-ére esnék, ugy a vitézi összejövetel a fenti terv szerint december hó 12-ére (vasárnap) nyer halasztást. Igy az étkezésen való részvétel 8-áig jelentendő. (1505. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

Bácsbodrog vármegye vitézi napja és Baja thjf. város által felajánlott vitézi telekekbe való beiktatási ünnepély Baján.

November hó 7-én ünnepélyes várakozással virradt fel Baján a Vitézek Napja. Már az előző esti és éjjeli vonatokkal és kocsikkal megindult a megyei vitézek, valamint a 7. törzskörletbeli vármegyei vitézi székek küldöttségeinek vándorlása Baja felé. A zömük azonban a kora reggeli órákban érkezett meg. A bajai tüzoltózenekar hangjai mellett egymásután futottak be a vitézeket szállitó vonatok. Az érkező vitézek vitézi ruhájukban és sastollas fövegükben megkapók voltak és lélekemelő festői látványt nyujtottak. Fogadásukra a vármegyei vitézi székkapitány, a bajai vitézek és nagy közönség jelentek meg a pályaudvaron. A közel 200 vitéz zeneszóval, ünnepélyes menetben a belvárosi templom előtti térre felvonult. Ezalatt az előkelőségek a városi székház tanácstermében gyülekeztek és a bajai három cserkészcsapat sorfala között diszmenetben a következő sorrendben vonultak a templom előtti térre: zene, városi zászló, cserkészjárőr az apró jelképes vitézi telekkel, a Kormányzó Ur Őfőméltósága képviseletében megjelent vitéz Siménfalvy Tihamér, a Vitézi Szék törzskapitánya kiséretével, bisztrai Balku Gyula főispán, a papság, a katonai és polgári hatóságok fejei, a törvényhatósági bizottság tagjai és az ünneplő közönség.

A vitézek által való lelkes fogadtatás után a szent mise vette kezdetét a templomban, amelyet dr. Gonczlik Kálmán apátplébános, pápai prelátus celebrált, aki a megadományozott három vitézt és családjaikat, valamint a jelképes vitézi telkeket megáldotta, a szentbeszédet Unterreiner Károly segédlelkész tartotta.

Szentmise után ünnepélyes menet zenével a városi székház közgyülési termébe, amely komoly, ünneplő közönséggel megtelt. Az emelvény előtti asztalon Zsombory József bajai iparművész által készitett, névvel ellátott és magyar motivumokkal izlésesen diszitett három miniatür vitézi telek piros tetős lakóházacskával, magtárral és gazdasági épületekkel, valamint kuttal vonta a közönség figyelmét magára. A kis porták kertecskéje drága földből, az adományozott telkek maroknyi talajából készült. Pontban 10 órakor bisztrai Balku Gyula főispán ur a diszközgyülést megnyitotta. Megnyitó beszédében a Vitézi Rend nemzetmentő jelentőségét méltatta, majd küldöttséget jelölt ki a vitézi törzskapitány és kiséretének, valamint a megadományozott vitézek meghivására. A Vitézi Szék törzskapitánya elfoglalta helyét az emelvényen s a bajai dalárda Himnusza után dr. Puskás Dezső polgármester-helyettes Baja város közönsége nevében a Kormányzó Ur Őfőméltósága képviseletében megjelent vitéz Siménfalvy törzskapitány urat magasszárnyalásu szónoklattal üdvözölte. A vitézi törzskapitány ur az üdvözlésre lendületes szavakkal válaszolt, majd meleg magyar szeretettel átitatott hangon az uj birtokos vitézekhez fordult: vitéz Halas Lajos ny. honvédtiszthelyetteshez, vitéz Ocsai József kőművesmesterhez és vitéz Koltai Péter ácsmesterhez. Kijelentette, hogy meleg atyai üdvözletet hoz számukra a Kormányzó Ur Őfőméltóságától, köszönetet mondott Baja város közönségének és Baja város törvényhatóságának, mint akik a fejenkinti 12 és fél kat. holdnyi vitézi telkek adományozását lehetővé tették, majd a Vitézi Rend adományozó levelének felolvasása és a három vitéz hősi haditényeinek felsorolása után a jelképes telkek átadásával és kézfogással birtokba iktatta őket.

Dr. Fehér Lőrinc törvényhatósági bizottsági tag a bajai gazdaközönség nevében üdvözölte az uj birtokosokat, akiknek nevében vitéz Halas Lajos meghatottan válaszolt. A diszközgyülés a főispán ur inditványára határozatot hozott, hogy a Kormányzó Ur Őfőméltóságának üdvözlő táviratot küld. A diszközgyülés végén a bajai dalárda a »Hiszekegy«-et énekelte.

Délelőtt 11 óra 30 perckor a vármegyei vitézi székkapitány az uj Petőfi vármegyei székház közgyülési termében a vármegyei vitézi nagygyülést megnyitotta, amelyre a járási vitézi hadnagyok küldöttségével a vitézi törzskapitányt és dr. Szabovlyevits Dusán m. kir. kormányfőtanácsost és alispánt meghivatta, megjelenésükkor a vitézi törzskapitányt a bácskai vitézek nevében üdvözölte, aki az üdvözlést megköszönte, a vármegyei vitézi nap jelentőségét méltatta és Bácsbodrog vármegye méltóságos alispánját üdvözölve a szót átadta. Az alispán ur a vitézeket első nagygyülésük alkalmával szivhez szóló szavakban üdvözölte és őket komoly munkára serkentette, különösen itt a végeken, hogy szeretett hazánk ujra naggyá lehessen. Ezután a vármegyei vitézi székkapitány vitézi értekezletet tartott, ismertette a B. B. vármegyei vitézi szék eddigi működését, a vitézi telkek felosztását, a vármegyei vitézi élet kimagasló eseményeit; vitéz Balogh Gabor, az O. V. Szék pénzügyi osztályának kiküldötte az üzemkölcsönökről, a járadéktelkek után fizetendő járadék mikénti törlesztéséről tartott szakszerü előadást. Az idő előrehaladottságára való tekintettel az elnöklő vitézi törzskapitány ur az ülést 12 óra 45 perckor felfüggesztette.

13 órakor Baja városa 260 teritékes diszebédet adott a vitézek tiszteletére a Nemzeti-szálló nagytermében, amelyen az összes vitézek a város vendégei voltak. A főispán ur a Kormányzó Ur Őfőméltóságára, vitéz Zsákmándy Miksáné a kormányzóné őfőméltóságára, vitéz Siménfalvy Tihamér vitézi törzskapitány Baja város közönségére, dr. Puskás Dezső polgármester-helyettes a Vitézi Rendre és vitéz Rátvay Imre tábornok a vitézi törzskapitány urra és az uj telkes vitézekre és még többen szép és lelkes felköszöntőket mondottak.

15 óra 30 perckor a vitézi törzskapitány a vármegyeháza közgyülési termében a vitézi nagygyülést ujból megnyitotta, amelyen komoly és értékes előadásokat tartottak: Heim József vámőr-főhadnagy a nemzetvédelemről, vitéz Boytár Ferenc testnevelési vezető az iskolán kivüli ifjuság testneveléséről és Sáfrán István vármegyei népmüvelési titkár a vitézek feladatairól. Az egyes vitézek kérelmeinek meghallgatása és letárgyalása után az elnöklő vitézi törzskapitány a vitézi gyülést a »Hiszekegy« elmondása után berekesztette.

Este 21 órakor kezdődött sokszámu és válogatott közönség jelenlétében a vármegyei Vitézi Szék által rendezett tánccal egybekötött müsoros hangverseny a Nemzeti-szálloda összes termeiben, amelyen a nemzetes asszonyok bácskai népszerü szines viseletükkel a vitézi nap sikeréhez nagyban hozzájárultak. A hangversenyt a bajai m. kir. állami tanitóképző intézet növendékei a »Hiszekegy« éneklésével nyitották meg, utána dr. Csaplár Konrád cisztercita reálgimnáziumi tanár nagyhatásu, költői szárnyalásu s mélyjáratu hazafias beszédet tartott, Legányi Dezsőné Gaál Ferenc II. rapszódiáját kitünő előadással zongorán játszotta, Desits Margit a »Két csillag« cimü monológot lelkesitően szavalta. Egger Luluka és Schuller Valika, Brada Ede, a m. kir. Opera balletmesterének müvésznövendékei, gyönyörü magyar táncokkal, dr. Mangel Gyula főorvos »Feltámadunk« cimü szavalatával és a bajai áll. tanitóképző intézet növendékei »A grand kaféban«, valamint Huber Károly és Kerekes András magyar népdalait kitünően dirigált éneklésével ragadtatták el a közönséget.

A müsoros estélyt követő táncot a vitézi törzskapitány ur kismányai vitézi törzskapitány ur kismányai Micsky Imrénével, a bajai Mansz. elnöknőjével, a vitézi csárdás hangjai mellett nyitotta meg.

Somogy vármegye összes tiszti és legénységi vitézeihez!

Ebben az évben a vármegyei vitézi értekezletet már szombaton, december 4-én tartja a Székkapitányság a vármegyeház disztermében.

Ezen vármegyei vitézi értekezleten vitézi törzskapitányunk, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza m. kir. testőralezredes ur is személyesen részt vesz.

Minden járási hadnagy tiszti és legénységi vitéz szigoruan köteles ezen értekezleten okvetlenül résztvenni és csak sulyos betegség, mely orvosi bizonyitvánnyal igazolandó, képezhet kivételt.

Tudnivalók:

Szombaton, december 4-én 8 órakor reggel az összes tiszti és legénységi vitézek, akik vonattal, kocsin, vagy gyalog érkeznek Kaposvárra, gyülekeznek a vármegyeház udvarán, ahol járásonkint felállanak és a járási hadnagy urak névsorolvasást tartanak.

9 órakor bevonulás a vármegyeház disztermébe, a vitézi törzskapitány ur vitéz Igmándy-Hegyessy Géza alezredes ur fogadása.

Sorrend az értekezleten:

1. Értekezlet megnyitása az elnöklő vármegyei vitézi székkapitány fonyódi vitéz Markóczy Antal által.
A törzskapitány ur üdvözlése.
2. A »Magyar Hiszekegy« imádkozása.
3. A székkapitány ur átadja a szót a törzskapitány urnak.
4. A törzskapitány ur beszéde.
5. Székkapitány ur köszönete.
6. Általános ügyek közlése a vitézekkel a széktartó által.
7. Kérelmek és esetleges panaszok előterjesztése a vitézek részéről a törzskapitány urnak.
8. Vitézi törzskapitány ur zárószava.
9. Az elnök bezárja az értekezletet.
10. »Himnusz«. Éneklik az egybegyült vitézek.
11. D. e. 11 órakor vitézi áldomás a Turul-szálló nagytermében. Az ünnepi beszédet a Kormányzó Ur Őfőméltóságára a törzskapitány ur tartja.

Részletek:

Az értekezlet utáni ebéd gulyásból, kenyérből és fél liter borból áll, melynek ára 22.000 korona. Aprópénzt hozzon minden vitéz!

Minden vitéz vegyen részt ezen rövid áldomáson, az időbeosztás oly módon történt, hogy a déli, illetőleg a délutáni vonatokkal mindenki hazautazhat. 910—926.

Székkapitány.

Add a radiromat!

Hogy hazajön fiam ma az iskolából,
Lázas-izgatottan, kikelve magából —:
Térképet követel Nagymagyarországról!

Öregmintás mappa; jussul ránkhagyódott.
— Becsülettel mutat minden községpontot —
Mit eléje tárok, eléje kibontok.

Nézi nagyérdeklőn —, de a szó már ajkán:
— Mind a miénk ez még..., fönt... és itt... az alján?!...
Ma én mást hallottam az iskola padján.

Négy huzással vágom a megszállott négy részt —
S figyelem, nyomozom a bölcs, kis térképészt...
... 'S már is magyarázza az országszéttépést.

— Milyen kicsi darab! — sóhajtoz magába —
Nem, igy nem maradhat, hisz semmi formája!
Add a radiromat!... tünjön uj határa!...
Ugy legyen, mint Isten nekünk kiformálta!

ábrahámfalvi vitéz Machula Béla.

Hogyan választják a képviselőket?

A Kormányzó Ur Őfőméltósága feloszlatta a nemzetgyülést s összehivta az országgyülést. A kormány kiirta a választásokat, amelyek december 8 és 17-ke között történnek meg az egész országban. Az alábbiakban ismertetjük a képviselőválasztás lefolyását, amint azt az 1925. évi XXVI. t.-c. előirja.

Képviselőjelölt lehet minden férfi és nő, aki legalább 30 éves és van szavazati joga. Ha valakit polgártársai képviselőnek jelölnek, az királyi közjegyző, a községi elöljáróság, vagy a városi tanács előtt hitelesitteti azt a nyilatkozatát, hogy a jelölést elfogadja. Ezután beszerzi az ajánlási iveket és pedig vagy a belügyminisztériumtól, vagy a kerületben illetékes királyi járásbirósághoz s az üres iveket hitelesitteti a járásbirósággal. Ezután megkezdődik az aláirásgyüjtés. A választóknak sajátkezüleg kell a nevüket beirni az ajánlási ivbe és kitölteni a megfelelő rovatokat. Egy választó csak egy jelölőivet irhat alá. A tizezernél kevesebb választóju kerületekben a választók 10 százalékának, a nagyobb kerületekben legalább 1000 választónak kell az ajánlási ivet aláirnia, hogy az érvényes legyen. A régi képviselők ajánlásához a fenti számok fele elegendő. Az ajánlóiveket a választás napját megelőző nyolcadik napon kell átadni a választási biztosnak és pedig legalább két és legfeljebb 10 olyan választónak, akiket a biztos személyesen ismer, vagy akik személyazonosságukat előtte igazolják.

A választási biztos legkésőbb a benyujtást követő második nap déli 1 órájáig irásban közli, hogy az ajánlatot elfogadta-e vagy visszautasitotta. Ha a választási biztos az aláirások közül annyit kifogásol, hogy a törvényben előirt számot nem érik el a megmaradt aláirások, ugy 36 órás pótlási időt engedélyez.

A választás idejét a központi választmányok állapitják meg, az elfogadott jelöltek nevét dobszó utján vagy falragaszok utján teszik közhirré.

A szavazás szavazatszedő küldöttségek előtt történik, amelyek előtt minden szavazónak megjelenni kötelessége.

A szavazás azokban a városokban, amelyek egynél több képviselőt választanak, lajstromosan és titkosan történik, a többi helyen nyiltan, a jelölt nevének bemondásával.

A szavazatszedő küldöttségek tagjai: elnök, helyettes elnök, két jegyző és irnok. Minden párt egy vagy két bizalmi egyént tarthat a szavazóhelyiségben, azonkivül az egyes jelöltek azonossági tanukat állithatnak a választók személyazonosságának ellenőrzésére.

A választás napján a szavazók egyenként a szavazatszedő küldöttség elé lépnek s az elnök előtt kijelentik, kire óhajtanak szavazni. Az a jelölt, aki az abszolut többséget kapja, lesz a kerület képviselője. Ha két jelölt van, egy szótöbbség is elegendő a megválasztáshoz. Ha több jelölt van, akkor a nyilt szavazásos kerületnek ben az a megválasztott képviselő, aki legalább eggyel több szavazatot kapott, mint a többi jelölt együtt. Ha senki sem kapta meg az abszolut többséget, ugy pótválasztást tartanak, amikor a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre történik csak szavazás.

Szavazati jogot csak az gyakorolhat, aki a választók névjegyzékébe fel van véve. Nem szavazhat az, ha fel van is véve a választói névjegyzékbe, akit időközben politikai jogainak felfüggesztésére ítéltek, vagy ítéletét tölti. Csak személyesen lehet szavazni. Kivétel az a titkos szavazásnál, akinek nincs karja. Az ilyen kisérővel jelenhetik meg s a kisérővel iratja a keresztet a szavazólap kockájára.

A korteskedés céljára zászlót kitüzni vagy egyéb jelvényeket használni tilos. Tilos az etetés, itatás, sőt a választás napját megelőző nap délutánjának 6 órájától kezdve a választási eljárás befejezéséig tilos a szeszesitalok kiszolgáltatása is. Tilos a plakátharc is. A törvény szerint a választással kapcsolatos plakátok és röpcédulák a legszükségesebb tudnivalókon kivül semmi más szöveget és semmi más ábrát nem tartalmazhatnak.

Minden jelöltnek joga van az agitációs időben programmját ismertetni pártgyülések keretében. Pártgyülést abban az esetben szabad tartani, ha azt a rendőrségnél vagy a jáási főszolgabirónál négy helybenlakó polgár a gyülés helyének és időpontjának pontos megjelölésével legalább 24 órával előbb bejelenti.

A választás befejezésekor az egyes szavazatszedő küldöttségek a maguk körének eredményét megállapitják, a jegyzőkönyveket lezárják s eljuttatják a választási elnökhöz, aki az összes eredmények beérkezése után megállapitja a kerület végső eredményét, azt hivatalosan kihirdeti és arról jegyzőkönyvet készit. Ezt a jegyzőkönyvet adják át megválasztott képviselőnek, aki ezzel igazolja magát a nemzetgyülésen, vagyis ez a mandátum.

Egészségügy

A leendő anyák egészségvédelme.

Általánosságban a terhességet beteges állapotnak tekintik és sajnálkozó részvéttel hiszik a másállapotban levő asszonyról, hogy kilenchónapos betegségre van kárhoztatva. A terhességgel járó szokatlan érzések, kellemetlenségek ugyanis igen alkalmasak arra, hogy a nő most magát betegnek tudja és magatartásában is ez a tudat irányitja. Pedig a terhesség nem betegség, ennélfogva a terhes nő általában éljen ugy, amint az egészség általános szabályai kivánják.

Nem tanácsoljuk, hogy ugy éljen, mint azelőtt, mert lehet, hogy ezelőtt sem élt az egészséges életről táplált nézeteknek, szabályoknak megfelelően. A terhességgel a nő egyéniségét nem kell, hogy föláldozza és sem a terhesség, sem a fejlődő magzat érdeke nem kivánja, hogy kilenc hónapig életének minden vonatkozása változást szenvedjen.

Minden életszokás, foglalkozás, amely a nő hangulatára, lelkületére eddig is megnyugtató hatással volt, például a zene, föltétlen kultiválandó. Kedélyhullámzások vagy előreláthatólag lelki rázkódtatással járó hirek, vagy események kerülendők, azonban egy-egy oly foku lelki föllndulás, ijedtség vagy harag, amely az élet mindennapos járuléka terhesség, vagy a magzat további sorsára káros, vagy döntő befolyást gyakorol.

Amidőn hangsulyozottan előnyösnek nyilvánitjuk a szabadban való rendszeres mozgást és dolgozást, kerülendőnek tartunk minden oly mozdulatot, mozgást, vagy munkát, amely bár rövidebb ideig tartó, de erősebb vagy kevésbé erős, de hosszantartó rázkódtatással jár (ugrás, tánc, lovaglás). Kerülendő rázós szekéren való, nemkülönben a hosszabb vasuti utazás. Hajón való utazás egyáltalában tilos. Kerülendő az erős, vagy hosszantartó kapaszkodás, ágaskodás, főleg a terhesség előrehaladottságában a guggolás, nehéz tárgyak fölemelése, vagy kevésbé nehéznek hosszabb ideig való cipelése.

A terhes nő kerülje az összejöveteleket, tömegeket, zsufolt helyiségeket és vasuti kocsikat. Állapotánál fogva ilyenkor hajlamos émelygésre, szédülésre, rosszullétre, és ezenkivül az összenyomás veszedelme is fenyegeti. A ruházat alkalmazkodjék az időjáráshoz és szabásánál a felsőruha hordozója a váll és ne a csipő legyen.

Kozmetikai szempontból semmiféle füzőnek nincs jogosultsága, de kivánatos a haskötő hordása. A haskötő nemcsak átveszi részben a hasfal támasztószerepét és ezzel csökkenti a hasnak a szülés utáni beállni szokott elernyedését, petyhüdségét, hanem főleg a terhesség utolsó hónapjaiban jelentkező keresztfáji fájdalmakat is csökkenti, sőt képes a magzatnak káros elhelyeződését, fekvését is megakadályozni.

Az emlők szabad fejlődését a ruházat ne gátolja. Az emlőket mindennap szappannal, langyos vagy hüvös vizben mossuk le. A bimbók ápolása már a terhesség utolsó szakában kezdődjék. Az ápolás célja a bimbók edzése és az, hogy azok szopásra alkalmassá váljanak. Az igen kicsiny, lapos, vagy behuzódó bimbókat ezenkivül naponta akár többször az ujjak között sodorgatva kell kiemelni. A terhes nő lábai az

állapottal járó vérkeringési zavar folytán könnyen megdagadnak és hajlamosak visszértágulatok képződésére. Az ilyenek ne álljanak sokáig, cipőik bővek, magassszáruak, füzősek és alacsonysarkuak legyenek, szoritós harisnyakötőt ne hordjanak, mert a vérkeringést gátolja.

A táplálkozás kérdését a terhes eddigi szokása és izlése szabályozza. A terhesség különösebb étrendet nem kiván. A mennyiséget illetőleg téves azon hit, hogy miután az anya szervezete látja el a második személy, a magzat szükségletét is, tehát ő neki kettő helyett kötelessége enni. A magzat fejlődésének kérdése az anyafogyasztotta tápmennyiségtől majdnem független. Ha a terhességet kisérő izlésbeli változások folytán az asszony bizonyos ételeket megutál, ne erőltessék, vagy forditva, ha különösebb ételre, vagy italra kap kedvet, azt lehetőleg teljesitsék. Alkoholt a legcsekélyebb mennyiségben se adjunk.

Az elég gyakorta föllépő émelygés vagy hányás a táplálkozás kérdésében csak annyi változást kiván, hogy az asszony egy-egy alkalommal kevesebbet, azonban naponta gyakrabban, de azért pontos időhöz kötve egyen. Ha ennek dacára sem szünne meg az émelygés vagy hányás, akkor minden étkezés után feküdjék egy órára elsötétitett szobában a hátán, vagy jobboldalán. A rendes székletről való gondoskodás elsőrangu feladat. Szokják meg ezt a még nem terhesek is.

A test tisztántartása fokozott gondoskodás tárgyát képezze. Forró, vagy hosszantartó meleg fürdők veszélyesek. Az, hogy a gyakori meleg fürdő a terhesség végén könnyebb szülést biztositana, nem igaz. Fogait a terhesség kezdetén vizsgáltassa meg és hozassa rendbe az asszony és amennyiben akár foghuzásnak vagy tömesztésnek szükségessége — a terhesség bármely szakában — állana be, azt nyugodtan végeztesse el.

Nem lehet eléggé hangsulyozni, hogy a terhes nő időközönként orvosi vizsgálatnak vesse magát alá. Ha ezt bármely oknál fogva elmulasztotta, okvetlen tegye meg terhességének 7-ik hónapjában, amikor megállapitást nyerhet az, hogy rendes lefolyásu szülés várható-e, vagy nem forog-e fönn a terhesség megszakitásának szükségessége az anya és a magzat érdekében. A legtöbb ily esetben a magzat életével kell megváltani az anyát fenyegető veszedelmet.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

HIREK.

Heti naptár.

NOV.—DEC.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
29 **Hétfő**	Szaturnin	Noé	A hét elején a nap 7 óra 23 perckor kél és 4 óra 13 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 30 perckor kél és 4 óra 10 perckor nyugszik.
30 Kedd	András	András	
1 Szerda	Elig pk.	Elza	
2 Csütörtök	Bibiána	Aurélia	
3 Péntek	Xav. Fer.	Olivia	
4 Szombat	Borbála	Borbála	
5 **Vasárnap**	**Szabbas**	**Vilma**	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

November 21. 1916. I. Ferenc József király halála.

November 23. 1456. V. László esküje. Temesvárott a kápolnában megesküdött V. László, hogy Czillei Ulrik megöletését nem fogja megboszulni. Esküje ellenére 1457 március 16-án Budavárban, birói eljárás nélkül lefejeztette az ifju Hunyadit.

— **1457. V. László hirtelen halála.** A temesvári eskü napján, egy évvel később hirtelen elhunyt. Halálát egyesek retek mértéktelen élvezésének, mások pestisnek, a legtöbben méregnek tulajdonitották.

November 24. 1494 Kinizsi Pál halála. Kinizsi Pál Mátyás hős vezére, országbiró, temesi főispán és az alvidék főkapitánya épen a diadalmas törökellenes hadjárat közben szélhüdés által meghalt. Hiressé a kenyérmezei csatában lett. Mátyás király halála után hütelenül elhagyta Corvin Jánost, sőt kifosztani segitett jóltevőjének fiát.

November 29. 1780. Mária Terézia halála. Mária Terézia Királynő e napon mellvizkórban elhunyt. született 1717-ben, férjhez ment 1736-ban, 1740-ben lépett trónra. Férjétől Ferenc császártól öt fia és tiz leánya született. Utolsó napjaiban meghagyta Esterházy Ferenc magyar főkancellárnak, hogy nevében a magyar nemzetnek, ragaszkodásáért, hüségeért és a nyujtott segitségért mondjon köszönetett.

November 30. 1204. Imre király halála. Egerben temették el. Utóda öccse Endre lett.

—

A Kormányzó Ur betegsége. A Kormányzó Ur Őfőméltósága meghült és lázas betegségével orvosai tanácsára ágyban kellett töltenie néhány napot. Őfőméltósága orvosi tanács ellenére megjelent a megboldogult I. Ferenc József király emlékére megtartott muzeumi ünnepségen, sógornője temetésén azonban már nem vehetett részt. Kérjük a Mindenhatót, hogy Őfőméltósága mielőbb felgyógyuljon.

Nagybányai vitéz Horthy Istvánné halála. Nagybányai vitéz Horthy István lovassági tábornok neje, született Latinovits Margit, folyó hó 20-án délután 61 éves korában elhunyt. A nemeslelkü Nagyasszony holttestét vasárnap szállitották át Gyömröről Kenderesre, ahol kedden helyezték örök nyugalomra, nagy és bensőséges részvét megnyilvánulása mellett a családi sirboltba.

A Kormányzó, a kormány, a hercegprimás és az uralkodóház tagjai jelenlétében helyezték el I. Ferenc József halotti maszkját. A Nemzeti Muzeum ujjáalakitott helyiségeit ünnepélyes keretek között nyitották meg hétfőn a volt főrendiház gyönyörü termében. A Muzeum megnyitásának időpontja egybeesett I. Ferenc József király halálának tizéves évfordulójával. Ebből az alkalomból Széchenyi Emil gróf kezdeményezésére a magyar társadalom áldozatkészségéből megszerezték apostoli királyunk halotti maszkját, amely Marschall professzornak, a kiváló müvésznek remek alkotása. A Nemzeti Muzeum nagytermét, ahol valamikor a főrendiház ülésezett és amelyet most először nyitottak meg a nagyközönség számára, zsufolásig megtöltötte a magyar társadalom szinejava. Jelen volt a Kormányzó ur a királyi család tagjai, Csernoch János bíboros-hercegprimás, Bethlen István gróf miniszterelnök és Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, a főpolgármester és a polgármesterek. Ott volt Wlassics Gyula báró, Balogh Jenő v. b. t. t., Kálmán Gusztáv v. b. t. t., Kertész Róbert államtitkár, Simontsits Elemér v. b. t. t., Tóthvárady-Asbóth István és Álgya Papp Sándor tábornokok, a budapesti, szegedi, debreceni és pécsi egyetemek dékánjai és a katolikus és protestáns egyház számos kiválósága. Az ünnepélyen beszédet mondott Horthy Miklós kormányzó, ki meghatóan emlékezett meg az elhunyt uralkodóról, aki mellett öt évet töltött életéből. I. Ferenc József a legnemesebb, legtapintatosabb és leglovagiasabb uralkodó volt. Ismerte az embereket, éles szeme mindenkin keresztülátott, arcának mása ereklyéje lesz a nemzetnek. Majd Csernoch János biboros, hercegprimás mondott mélyenszárnyaló beszédet. — Itt állunk halotti maszkja előtt — mondotta —, mint Szent László idejében a magyarok, midőn megnyitották Szent István sirját. Beszélt Ferenc József páratlan áldozatkészségéről, amellyel inkább feláldozta saját egyéniségét csak azért, hogy minél jobban szolgálhassa népeit. Rex pacificus volt, a béke királya. Nem kedvelte a harci dicsőséget, tragikus kényszerhelyzetben nyult a háboru véres eszközéhez. Élete gyönyörü példája annak, hogyan szolgálhat egy uralkodó legjobban és legnemesebben népeinek és egyuttal szép bizonyitéka a monarchikus államforma elsőségének minden más államformával szemben. A beteg Széchenyi Emil gróf helyett Simontsits Elemér v. b. t. t. ismertette a halotti maszk történetét. Ezután gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter néhány meleg szó kiséretében átadta a halotti maszkot Hóman Bálint dr.-nak, a Nemzeti Muzeum főigazgatójának. Hóman beszéde után elénekelték a Himnuszt és az előkelő gyülekezet eltávozott a Nemzeti Muzeum épületéből, miután megtekintették az ujonnan átépitett

muzeumot, amely gyönyörü bizonyitéka Csonkamagyarország életképességének, müvészi és tudományos lelkesedésének. I. Ferenc József király halálának tizedik évfordulója alkalmából Csernoch János dr. hercegprimás a koronázó Mátyás-templomban ünnepi rekviemet mondott, melyen a kir. hercegek és a kormány tagjai is megjelentek.

Lippahorai vitéz Pillepics Rezső ny. altábornagy meghalt. vitéz Pillepics Rezső ny. altábornagy, a Mária Terézia-rend lovagja, folyó hó 19-én este, 65 éves korában váratlanul meghalt Pécsett. Az elhunyt csendes visszavonultságban élt Pécsett, ideális gondolkozásu, nemesszivü ember volt, akit mindenki nagyrabecsült. Született 1862 január 12-én. 1882-ben, mint hadnagy került ki a wienerneustadti akadémiából. A 60. gyalogezredhez osztották be. 1898 áprilisban, mint százados, a magyar honvédséghez nyert beosztást s az 5. honvédgyalogezredben teljesitett szolgálatot. 1904-ben a pozsonyi 13. honvédgyalogezredhez került, ahol a katonai érdemkereszttel tüntették ki. 1905-ben a verseci 7. honvédgyalogezrednél mint zászlóaljparancsnok teljesitett szolgálatot és soronkivül őrnagy lett. 1912-ben ezredessé lépett elő. 1913-ban a munkácsi 11. honvédgyalogezred parancsnoka lett. Az ezred élén vonult a frontra. 1915-ben a 83., majd a 73. honvédgyalogdandár parancsnoka. 1915-ben elnyeri a Lipót-rendet. 1922-ben a Mária Terézia-rendet nyeri el. 1923-ban altábornagyi cimet kap. A Mária Terézia-rendet, mint a 73. honvédgyalogdandár parancsnoka egy önálló vállalkozásával nyerte el. Zielena-Dobropolenál parancsot kapott visszavonulásra. Ehelyett támadásba ment át és hatalmas zsákmányt ejtett, csapatai alig szenvedtek veszteséget. Temetése 21-én, vasárnap, óriási részvét megnyilvánulása mellett folyt le a honvédközkórházból. A jelen volt tömeg beigazolta, hogy miként tisztelte, becsülte és szerette a derék, öreg katonát. A pécsi tiszti és legénységi vitézek teljes számban megjelentek a temetésén.

A baranyavármegyei Vitézi Szék ülése. Baranya vármegye Vitézi Széke november 20-án tartotta meg ülését. Erre az alkalomra Pécsre érkezett vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány és vitéz Máriay Aladár törzsszéktartó. Előző este a tiszti vitézek összejövetelt tartottak a Nádorszálló éttermében. 20-án reggel Majthényi Viktor dr. plébános mondott szentmisét. A ref. vitézeknek vitéz Jávor János sellyei ref. lelkész tartott istentiszteletet. Ezután volt a legényegylet disztermében a vitézi ülés, melyen a pécsi és a vármegyei tiszti vitézek teljes számban résztvettek. vitéz Pallay Rezső székkapitány üdvözlő beszéde után vitéz Igmándy-Hegyessy törzskapitány megköszönte az üdvözlést és előadást tartott a Vitézi Rendről. Ismertette annak megalakulását, kifejtette, mit jelent a Rend erkölcsi és nemzeti szempontból. Beszédét hatalmas éljen fejezte be. Ezután társasebéd volt a legényegylet disztermében, melyen vitéz Barsy József ny. tábornok mondott felköszöntőt a Kormányzóra.

Esküvő. November 23-án d. u. 6 órakor folyt le diszes közönség előtt, az egyetemi templomban vitéz Pethő Zoltán dr. esküvője. Vitéz Pethő Korláti Bernát Istvánnak a Magyar Nemzeti Bank alelnökének leányát, Máriát vezette oltárhoz. Az esketési szertartást Ernszt Sándor pápai prelátus végezte. Az esketés alatt a Budai Dalárda karénekeket adott elő. Az esküvőn vitéz Balogh tábornok székesfővárosi Székkapitány vezetésével vitézi küldöttség jelent meg.

A magyar ipar fejlődése. A magyar gyártelepek 1925-ben 1.7 milliárd aranykorona értékü iparcikket termeltek, ami az 1924. évi termeléssel szemben 166 millió aranykorona értékü termelési többletet jelent. Itt azonban figyelembe kell vennünk, hogy az ipari termékek jelzőszáma az 1925. év folyamán mintegy 15 százalékkal lemorzsolódott, igy tehát a 166 millió termelési többlet nem mutatja teljesen a termelésnek nagyarányu emelkedését. Az 1925. évben 288 iparteleppel több müködött, mint az előző esztendőben. A munkáslétszám 1925 október 1-én 202.709 volt (ebből 145.247 férfi), 8643-al több mint 1924-ben. Egy-egy munkás átlag 278 munkanapot dolgozott. Egy-egy ipartelep átlag 263 munkanapon át volt üzemben az 1924. évi 257-el szemben. A termeléshez 72.6 millió aranykoronával több nyersanyagot, félgyártmányt, készgyártmányt és üzemi segédanyagot használtak fel, mint az előző évben.

A pengőszámitásra való áttérés. Tudni kell, hogy a pengőjegyzés megállapitásáról szóló törvénycikk már érvényben van, de a pengővel való számolás csak január elsejétől lesz kötelező. A pénzintézetek január 1-i, vagy az azt követő kelettel koronaértékben kiállitott váltókat már nem fogadnak el. Azokat formahiba cimén visszautasitják. A visszautasitásból a felet érintő esetleges károsodásért a Pénzintézet felelősséget nem vállal. A régi váltóürlapok azonban a koronajelzés ellenére is használhatók.

A koronajelzéssel ellátott csekkürlapok pengőre helyesbitve benyujthatók, de koronaösszegről szóló csekkeket a pénzintézetek az uj évben már csak ugy fognak elfogadni, ha azok keltezése január elsejét megelőzi.

A pénzintézetek a takarékkönyveket december hó 31-ével le fogják zárni és a végösszeget pengőértékben vezetik be a régi könyvekbe.

A koronaértékü bankjegyek, amig azokat a Nemzeti Bank be nem vonja, forgalomképesek, tekintet nélkül arra, hogy át vannak-e bélyegezve vagy sem. A nagyobb budapesti pénzintézetek cserepénztárakat fognak berendezni, ahol az ügyfelek kényelmére koronaértékü bankjegyeket pengőértékü pénzre fognak átváltani.

A buza-zálogjegyek kamatszelvényei. A buza-zálogjegyekben folyósitott, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részletének fizetésénél és a buza-zálogjegyek kamatszelvényeinek beváltásánál az 1926. évi december havára átszámitási kulcs gyanánt egy métermázsa buza fejében 368.300 koronát kell alkalmazni.

A valorizációs pereket 1927 végéig szüneteltetik. Az utóbbi időben az a hir merült fel, hogy a kincstár ellen is s egyéb valorizációs perek felfüggesztésének a hatálya 1926 december 31-én lejár. A határidő meghoszabbitásáról pedig a nemzetgyülés felosztása előtt nem történt gondoskodás. Ezzel szemben illetékes helyen rámutatnak arra, hogy az állami költségvetésről szóló törvénycikk megfelelő paragrafusa szerint a valorizációs pereket 1927. év végéig függesztették fel és igy a határidőnek a meghosszabbitása tárgyában természetszerüleg nem kellett intézkedést tenni.

Rövid hirek

Vitézek járási értekezlete Tevelen. A völgységi járás vitézei értekezletet tartottak Tevelen, a közönség impozáns részvételével. Megjelentek Koncz Nándor, vitéz dr. Bácskay László, vitéz Zerinváry János, vitéz Hargitay Károly, számos előkelőség és a járás vitézei. Zerinváry János járási hadnagy az ország ujjáépitésének munkájáról tartott előadást. Koncz Nándor a székkapitány képviseletében lelkes beszédet mondott.

Telekbeiktatás Gyönkön. vitéz Tihanyi Szilárd, Tolna vármegye székkapitánya, október 17-én tiz vitézt iktatott ünnepélyes formák között telekbe Gyönkön.

Vitézi ünnep Hőgyészen. vitéz Tóth Márton, vitéz Ugray György, vitéz Bakó János, vitéz Bánfay Ádám és vitéz Ladányi József telekbeiktatása alkalmával október 3-án Hőgyész község nagy ünnepséget rendezett. A Kormányzó Ur képviseletében vitéz Igmándy-Hegyessy Géza alezredes jelent meg, a megye főispánja és alispánja kiséretében. vitéz Tihanyi Szilárd székkapitány, vitéz Virányi Árpád széktartó, Koncz Nándor testnevelési előadó szintén megjelent az ünnepségen. Szentmise után diszközgyülés volt a főtéren, a megkoszoruzott hősi emlékszobor előtt. Az ügyvezető törzskapitány magasszárnyalásu beszéde után Stockinger János földbirtokos, mint szomszéd, üdvözölte a hőgyészi vitézeket, végül Jankó Ágoston főispán intézett igen meleghangu beszédet a közönséghez. A Szunyogcsárdánál, ahol a vitézi telkek feküsznek, a törzskapitány ismét beszédet mondott. A vitézek nevében vitéz Tóth Nándor járási hadnagy válaszolt szavaira.

Dorogon megnyilt a »Levente Otthon«. Nagyon sokan látogatják. Van rádió, könyvtár, heti- és napilap, folyóiratok, társasjátékuk.

Győr vármegye a vitézek által alapitott örökös vándordijat a hősök emlékére rendezett stafétaverseny győztese, a Győr Belvárosi Leventecsapat szerezte meg.

Győrrévfalván leventefogadalomtétel és házi verseny, **Mosonszentjánoson** zászlószentelés, **Péten** leventeverseny volt.

Győrött, a bencésgimnáziumban népnevelő munkásgimnázium nyilt meg.

Füzesabonyban, a hősök emlékoszlopának leleplezésén Heves vármegye vitézi székkapitánya a környékbeli vitézek kiséretében megjelent.

Heves vármegye Vitézi Széke vitéz Hajnal Ferencnek folyó évi október hó 3-án Sirok községben ünnepélyesen átadta az O. F. B. által juttatott telket. Ez alkalomkor járási értekezlet is tartatott.

Átkáron ifj. Győrffy Kálmán és Dőry Gyula földbirtokosok által a közelben lakó s nehézségekkel küzdő telkes vitézeket vetőmaggal s más szivességekkel támogatták. Bár ez a nemes cselekedet több követőre találna.

Győrszigeten a r. k. templomban az elesett hősök nevét emléktáblával örökitették meg. Az emléktáblára Győr vm. V. Széke koszorut helyezett.

Győrött Kisfaludy Károly szülőházát emléktáblával jelölték meg.

Győr—Moson—Pozsony k. e. e. vármegyék törvényhatósági bizottsága kimondotta, hogy november hó 4-ét, a nyugatmagyarországi felkelés leszerelésének napját, vármegyei hivatalos gyászünneppé nyilvánitja. E napon az elszakitott magyarsággal való lelki közösség jeléül mindaddig, mig az elszakitott területek visszacsatolása meg nem történik, a vármegye székházára és a környékbeli községek középületeire gyászlobogót tüznek ki.

Csupor községben nagy tüz volt, 11 lakóház, 13 istálló és igen sok takarmány égett el.

Iván községben 78, Pusztacsalád községben 36 hősi halott emlékmüvét leplezték le. Az ünnepélyeken vitéz Simon Elemér főispán is megjelent.

A soproni járás leventéi nov. 15-től 1927. márc. 15-ig téli elméleti kiképzésben részesülnek.

Somogy vm. V. Széke a hősi halottak sirjára koszorut helyezett.

Vitéz Simon Elemér főispán indítványa alapján Sopron vármegye közönsége 3 legénységi vitézi telket adományozott. Ugyszintén a V. R. örkényi gazdasági iskolájában egy alapitványi helyet szavaztak meg.

Szekszárd város II. Lajos király emlékét abból az alkalomból, hogy a király a mohácsi csata előtt a vármegyeháza helyén volt kolostorban éjjelezett, emléktáblával jelölte meg. Tolna vm. V. Széke koszorut helyezett az emléktáblára. Ugyane napon volt a megyei tüzoltóegyesület zászlószentelése. A megyei Szék zászlószeget adományozott.

Hőgyészen 5 vitézt, Gyönkön 10 vitézt ünnepélyesen telekbe iktattak.

Mohora és Romhány községben október hóban levente-verseny volt.

Szandai vitéz Sréter Ferenc földbirtokos áldozatkészségéből Szanda községben felállitott népnevelési főiskola november hóban kibővitve megnyilt.

Balassagyarmaton a hősök temetőjében rendezett ünnepélyen a közelben lakó összes vitézek résztvettek.

Mátészalkán a vármegyei leventeegyesületek nagy versenyt rendeztek. A nagyszámu nézőközönség előtt 50—55 község leventéi vetélkedtek a győzelemért.

Nagybajom és Pusztaszemes hősi halottainak emlékére szobrot emelt. Az ünnepélyen Somogy vm. Vitézi Széke megjelent.

Szigetvári cserkészcsapat zászlószentelésén vitéz Igmándy Hegyessy t. alezredes, ügyv. törzskapitány és Somogy vm. V. Széke megjelent.

Mi történt bel- és külföldön

A nemzetgyülés mult kedden tartotta utolsó ülését. Bethlen István gróf miniszterelnök átadta a Ház-feloszlatást elrendelő kéziratot, mely felolvasásra került. A kézirat a feloszlatás elrendelésén kivül kimondja, hogy az országgyülés két háza 1927. év január 25-ére ül össze Budapesten. Ezután Zsitvay elnök bucsuztatta el a nemzetgyülést.

A hivatalos lapban megjelent a belügyminiszter rendelete, amely szerint a képviselőválasztások határidejét december 8-ától 17-ig terjedő időre tüzi ki, mig a felsőházi tagok választását jövő év január 8-ára tüzte ki báró Wlassits Gyula, a közigazgatási biróság elnöke. Maga a főváros december 14 és 15-én választ.

Bethlen miniszterelnök vasárnap részt vett Kecskemét város törvényhatóságának diszközgyülésén, átvéve a választásáról szóló oklevelet. A kitüntetést megköszönve beszédében vázolta azokat a közállapotokat, amelyekben az 1921. év áprilisi kormányalakitáskor a kormány volt. Amikor is az alkotmányos intézmények romokban hevertek, a pártpolitikai viszonyok a lehető legzavarosabbak voltak, a parlamentben egy tarthatatlan házszabály érvényesült, a menekültek ezrei voltak szétszórva az országban, szükséglakásokban, kenyértelenül, itt-ott még bujkáló kommunisták lázitották a népet, az ország pénzügyi csőd előtt állott s a közgazdaság az infláció és devalváció folytán tehetetlenül, hitel nélkül és termelőképesség nélkül állott. Ehhez képest az ország az utóbbi öt év alatt óriási lépésekkel haladt előre, ami a nemzet kitartásának, áldozatkészségének érdeme. A magyar jövő azonban még nem teljesedett be. Ha a nemzet betartja a vérszerződést, amelyet ezeréve apáink kötöttek, fogadván, hogy egymást soha el nem hagyják, ugy el fog jönni a jobb kor, mely bevezeti a nemzetet az igéret földjére.

A miniszterelnök részt vett még Kecskeméten Zsitvay Tibor és Pekár Gyula beszámolóján és az alkalommal az ország gazdasági helyzetéről, valamint az annak fellenditésére teendő lépésekről, mig a délutáni banketten az általános választójogról, a magyar parlamentarizmus hanyatlásával kapcsolatban szólott.

Dorozsma község küldöttsége felkereste Bethlen miniszterelnököt hivatalában és átnyujtotta neki a község diszpolgári oklevelét.

A kormány a parlament néhány kitünő személyiségével szemben nem állit ellenjelöltet. Igy számolni lehet gróf Apponyi Albert és gróf Zichy János egyhangu megválasztásával.

Hermann Miksa, az uj kereskedelemügyi miniszter Diósgyörött programmbeszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy az általános politikát illetőleg követi a kormányelnököt és egész miniszteri müködését a közgazdasági politikának akarja szentelni.

Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter Szegeden, Bud János pénzügyminiszter pedig Rétság községeiben vasárnap tartotta programmbeszédét.

Ugron Gábor liberális párti nemzetgyülési képviselő és Baltazár Dezső debreceni református püspök beléptek az egységespártba.

Az utóbbi időben a társadalomban aláirásokat gyüjtöttek a frankper elitéltjeinek kegyelmi kérvényére. Most, hogy az itéletet már jogerős, benyujtották a százezernél több névaláirással ellátott kegyelmi kérvényt.

Helyet adva a kereskedők azon kérésének, mely szerint a pengőszámitásra való áttérés ne épen karácsony idején okozzon konfuziót a vásárlóközönségének, a Nemzeti Bank már december elején forgalomba hozza az 5, 10 pengős bankjegyeket és a váltópénzt, beszüntetve ugyanakkor a 100, 500, 1000, 10 ezer, 25 ezer és 50 ezer koronás bankjegyek további kiadását. Még december hónapban forgalomba kerülnek a 20 és 100 pengős bankjegyek, végül jövő év januárjában az 1000 pengősök.

Az angol bányászsztrájk. Az angol kormány a bányászsztrájk megszüntetése érdekében tervezetet dolgozott ki hivatalos döntőbiróságok szervezéséről. A kormányjavaslatot a munkaadók elfogadták, a munkások pedig kerületenként szavaztak és a szavazás eredményeképen értesitették a kormányt, hogy a bányászok elvetették a kormány részéről javaslatba hozott feltételeket. Ezzel az országos bérdöntő biróság megszervezésére vonatkozó terv végleg kutbaesett. A nottinghamshirei bányászszövetség tanácsa azonban, amely idáig nem akart hozzájárulni a javaslatokhoz, legutóbb határozatot fogadott el, amelyben a sztrájk továbbfolytatását céltalannak mondja és a szövetség tagjait felszólitja, hogy minél előbb jelentkezzenek munkára.

A mexikói vallásháboru. Mexikóban a kormány vallásüldözése miatt forradalmi mozgalom tört ki. A mexikói hatóságok azt állitják, hogy a forradalmi mozgalomban alig száz ember vesz részt, az igazság mégis az, hogy nagyobbarányu mozgalomról van szó. A mozgalom tiz vezetőjét hétfőn kivégezték. Három másik vezető már korábban vérpadra került. A szövetséges csapatok és a felkelők között harc folyik.

A belga király nyilt levele. Az egyik párisi nagy napilapban olyan közlemény jelent meg, mely szerint Foch francia tábornagy azt állitotta, hogy a világháboruban az iseri csata idején a belga és az angol csapatok vissza akartak vonulni és a visszavonulást csak a tábornagy közbelépése akadályozta meg. Erre az ujságközleményre egészen szokatlanul Albert belga király saját aláirásával nyilt levelet közölt, melyben

tiltakozik a visszavonulás tervének vádja ellen és azt állitja, hogy a belga hadsereg sohasem gondolt visszavonulásra és a belga király, mint a belga hadsereg főparancsnoka, megtiltotta azt is, hogy a visszavonulásról beszéljenek. A francia tábornagy erre azt válaszolta, hogy ujságiróval nem is beszélt. A cikket iró ujságiró viszont azt állitja, hogy legfeljebb indiszkréciót követett el, mert a tábornagy nem hatalmazta fel a cikk közlésére.

Mária román királyné és leánya Amerikában. A mult héten Mária román királyné látogatást tett Cleveland városban, ahol tudvalevőleg a nagy számban élő amerikai magyarok Kossuth-szobrot állitottak. A királyné látogatása ellen a lakosság körében heves tiltakozások hangzottak el és a város vezetősége kijelentette, hogy legjobb lenne, ha a királyné látogatása elmaradna. Mégis ezer rendőrt és tüzoltót rendeltek ki a királyné oltalmazására. Innen visszatérve, Chicagóban a királyné leányát, Ileana hercegnőt automobilbaleset érte. Autója ugyanis összeütközött egy másik autóval és a hercegnő megsebesült. Kórházba szállitották, de mivel sebesülései nem voltak sulyosabb természetüek, csakhamar elhagyta a kórházat. A román királyné ezután Ferdinánd román király betegségéről érkezett hirek miatt megszakitotta amerikai utját és a legközelebbi hajóval visszatér Európába.

Vilmos császár betegsége. Vilmos német császár jelenlegi tartózkodási helyén, Doornban, sulyosan megbetegedett. A császár a mult héten erősen meghült, de később állapota javult, hétfőn azonban olyan rosszul érezte magát, hogy mozdulni is alig birt. Állapota sulyos, de egyelőre még nincsen aggodalomra ok.

Az olasz fascisták. A fascista hivatalos lap közlése szerint a jövőben a fascista pártok lobogóját felvonulások alkalmával diszőrség kiséri és a lobogót a közönségnek üdvözölnie kell. Perugia városban és környékén szocialista és köztársasági pártiaknál házkutatásokat tartottak és több gyanus egyént letartóztattak. Meránban egy német festőt a fascisták egy folyóba dobtak, mert azt mondotta, hogy sajnálja, hogy Mussolini merénylőjének golyói nem találtak. A festő holttestét még eddig nem találták meg.

Zavargás Irországban. Irországban köztársasági felkelők több helyen megtámadták a rendőrséget és a polgárőrségi laktanyákat, aminek folytán véres harcok fejlődtek ki. Az ir parlament ennek következtében kihirdette az ostromállapotot.

Kommunista felkelés Keletindiában. Holland Keletindiában Jáva szigetét kommunista izgatók árasztották el és a falvakban lázadást szitottak. A véres lázadás leverésére katonaságot küldtek ki, melynek sikerült közbelépésével a kommunista felkelést elfojtani. Véres harcok után több száz felkelőt elfogtak, de a nyugalom még mindig nem állt teljesen helyre.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

Meghivó.

A Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájának (Pálóczi Horváth István és neje Katona Ilona alapitása) »Gazdaköre« folyó évi december hó 4-én, este 8 órakor a községháza nagytermében Miklós napja alkalmával ünnepélyt rendez, melyre cimzettet az Országos Vitézi Szék tisztelettel meghivja.

MÜSOR.

I.

Vitéz Siménfalvy Tihamér vitézi törzskapitány megnyitja az ünnepélyt.

1. A Gazdakör célját ismerteti Máté László, a Gazdakör tanárelnöke.
2. Miklós napját méltatja ifj. Bencze János, a Gazdakör ifjusági h.-elnöke.
3. Hegedün játszik: vitéz ifj. Szerényi Károly, zongorán kiséri Máté Lászlóné.
4. Farkas Dezső: Regős dalok, előadják a Turán Regőscsoport tagjai, a szerző kobozkisérete mellett.
5. Magyar táncokat lejtenek: Eger Lulu és Schuller Vali.

(Szünet.)

II.

6. Örkény község életében a kultura szerepe: előadja Székelyné Solymos Bea.
7. Zongorán játszik: Máté Lászlóné.
8. Válogatott dalokat énekel: S. Csedregi Mária.
9. A létesitendő kulturház célját röviden ismerteti: Páll Sándor igazgató.
10. Énekel a tanuló ifjusági dalkör.

*

Helyárak: Fenntartott hely 20.000 K, I. hely 15.000 K, II. hely 10.000 K.

A tiszta jövedelem a Gazdakör könyvtára és egy tanulmányi kirándulási alap létesitésére fordittatik.

A mételykór gyógyitásáról.

Irta: **Bászel Elek** ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, mezőg. biz. előadó.

Az idei nedves nyár és tavasz folytán az ország egyes vidékein a mételykor tünetei máris jelentkeznek, ha gazdáink most azonnal de legkésőbb december hó közepéig e betegségben szenvedő állatok gyógykezeléséhez hozzá nem fognak, akkor a tél végén és a tavasz elején olyan nagy elhullások lesznek, amilyenek az országban már körülbelül negyven év óta nem voltak.

A mételykor, vagy májmétely a juhon, szarvasmarhán, kecskén és bivalyon tehát a kérődzőkön lép fel. Ezen betegség mai napság dr. Marek József állatorvosi főiskolai tanár világhirü találmánya a »Distol« használatával már biztosan és teljesen kigyógyitható. A »Distolozás« meg olyan egyszerü, hogy azt leirás után mindenki saját maga is megtudja csinálni.

A mételykor, vagy májmétely okozója a mételyféreg vagy májmétely, amely a kérődző állatok májában székel és ott nagymértékben elszaporodva, az állatnak megbetegedését és ha az nem lesz gyógykezelve akkor elhullását is okozza.

A mételyféregnek kétféle alakját ismerjük, a nagyobbik (Distomum hepaticum) levélalaku 25 mm. hosszu, legömbölyitett előrésszel, amelynek szivószerkezetü szuja a csucsán van. A másik féleség (Distomum lanceolatum) az előbbihez hasonlit ugyan csakhogy annál jóval kisebb, mert legfeljebb 8—10 mm. hosszu. Ezen utóbbi féleség nálunk ritkábban fordul elő.

A mételyférgekkel fertőzött állat májából az ivarérett métlyek a belekbe vándorolnak, hogy ott petéiket lerakhassák; aminek megtörténte után el is pusztulnak. Ezen peték azután a bélsárral a szabadba jutnak. Az igy kiszabadult petékből 4—6 hét mulva ébrények fejlődnek, amelyek azután az édesvizi csigák beleibe vándorolnak. ahonnan azután a füszálakra kerülnek, betokozódnak. Ezen betokozott mételyek a füvel az állatok gyomrába jutnak, ahol todjuk feloldódik. Az igy szabaddá lett mételyek azután a bélből az epeutakba vándorolnak, ahol 6 hét mulva teljesen kifejlődnek és ivaréretté lesznek.

Amint a fentiekből kivehető, a mételykorral való fertőzés csakis vizes legelőkön történhetik, mert a kor előidézőjének fejletlen alakja, csakis az édesvizi csigák testében fejlődik ki olyan alakká, amely ha a kérődzők gyomrába kerül, a betegséget előidéző mételyé fejlődik ki.

A betegség jelei az állatokon csak hónapok után vehető észre. A fertőzés rendszerint már a nyár folyamán történik, amikor az állatok még a legelőre járnak és a tünetek csak október—november elején észlelhetők. A megbetegedett állatok erősen lesoványodnak, mert beteg májuk folytán rosszul emésztenek, ennélfogva étvágytalanok és hasmenésük is van, a juhoknak a gyapjuk is kihull és a torkuk táján daganatuk is van.

Ami a mételykor gyógyitását illeti az igen egyszerü, mert a »Distol« kapszulában van. Mielőtt a kapszulát beadnánk, azt vizbe, de még jobb olajba mártani, hogy sikos legyen. Az igy előkészitett kapszulát kell azután az állattal lenyeletni. A kapszula beadása a legkönnyebben ugy történik, ha bodzafából egy olyan vastag csövet készitünk, amelynek a végében a kapszula jól oda szorulhat, ha ez meg van akkor egy ember az állat száját kinyitja, a másik meg a bodzacső végében levő kapszulát egy pálcika segélyével az állat nyeldeklőjébe beleszoritja. A beadást szarvasmarhá-

nál négy, a juhnál két egymást követő napon kell végrehajtani. Ami az adagot illeti az, az állat testsulyától függ pl. 370—420 kg.-os tehénnek a napi adagja 12 gr., négy napra tehát 48 gr. kell. Ezért a »Distol« rendelésénél — amely minden gyógyszertárban kapható — a kezelendő állatok hozzávetőleges testsulyát is közölni kell.

Végül még megjegyezzük, hogy Vas vármegye alispánja a vármegyében a mételykor okozta károk elhárításának — tekintettel a »Distol« biztos hatására — utasitotta az elsőfoku hatóságokat (szolgabirőságokat) hogy a legkiterjedtebb módon tudassák a gazdaközönséggel a »Distol« hatásos voltát és hassanak oda, hogy a gyógykezelés már most novemberben megkezdődjék.

Megnyilt a Nemzetközi Baromfikiállitás Budapesten.

A köbányai tenyészállatvásár hatalmas csarnokában nyitották meg a napokban az 1926. évi Nemzetközi Baromfikiállitást. A kiállitás 12 termében 2500 állat talált elhelyezésre. Az ország legkülönbözőbb vidékeiről gyüjtötték össze a tyukokat és a libákat. Különösen kiemelkednek az Alföld hires magyar tyukjai, az olasz tyukok, továbbá a fekete minorkák és az orpingtonok. Ki van állitva két emdeni liba, amely egyenként 24 kilót nyom. Láthatók a hires, sárgalábu u. n. mexikói pulykák, amelyekből sokat szállitunk Angliába. A kiállitást a Baromfitenyésztők Egyesülete rendezte.

Az őszi gabonavetések jól keltek és szépen fejlődnek.

Rendkivül enyhe és száraz jellegü volt a legutóbbi három hét időjárása. Országos terjedelmü eső egyszer sem volt, de négy napon az esőzés az ország területének tulnyomó nagy részére kiterjedt. Október 29-én Keszthelyen is zivatar volt, mely diónál nagyobb sürü jéggel járt.

Az időjárás igen kedvező volt ugy a késői terméynek betakaritására, mint az őszi mezei munkák bevégzésére. Igy a tengeriszár vágást, répa, burgonyaszedést és hordást legtöbb helyen majdnem teljesen befejezték. Ez idő szerint az őszi és tavaszi előkészitő szántáson kivül nagyobbára trágyahordással és teregetéssel és magtári munkákkal foglalkoznak a gazdák.

Az őszi gabonavetések az enyhe időjárás és az elég bő csapadék hatása alatt jól keltek és szépen fejlődnek. A korai vetések szépen bokrosodnak, a későiek is napról-napra erősödnek. Helyenként a gazdák a vetési bagolypille és a futrinka kisebb-nagyobb kártétele miatt panaszkodnak.

A takarmánykészlet elegendő, csak minőségileg gyenge. A jó időjárás következtében a jószág még most is rendesen kijárhat a legelőre, ahol megfelelő táplálékot talál. Az állatok egészségi állapota általában kielégitő. Járványos betegségek csak szórványosan fordulnak elő, azok is többnyire enyhe lefolyásuak.

Vásár és piac.

A gazdák már többször éltek panasszal az oltóanyagok magas ára miatt. Különösen a mai alacsony állatárak mellett volt ez kirivó, mert a tenyésztési költségeket a járványos betegségek ellen szükséges drága oltóanyagok nagyban emelték. Hogy az oltóanyagok használata általánosabbá lehessen, a földmivelésügyi miniszter leszállitotta az állami oltóanyagtermelő intézet által előállitott védekező szerek árát. A földmivelésügyi miniszter egyben a magánintézetek figyelmét is felhivta az állatgyógyászatban használatos oltóanyagok árának a leszállitására. A magánintézetek részéről azonban eddig az árcsökkentés nem következett be.

Borpiac. A szüretet már mindenütt befejezték. A terméseredmény vidékenként és a szőlők fekvése szerint igen változó, kat. holdanként 3—9 hektoliter, országos átlagban 2—3 hektoliter között mozog és minőségileg általában elég jónak mondható. Az őszi munkálatok folyamatban vannak. A must cukortartalma klosterneuburgi mustmérő szerint 16—24 fok között váltakozik. Az óbor ára minőség és fajták szerint Malligand fokonként 200—1200, literenként 8500—16.000 K. Az ujbor ára literenként 8—14 ezer K. A borkereslet lanyha, a kinálat tartózkodó.

A tej drágulása. A tejvállalatok a rendes tejet és a pasztőrizált tejet literenként 500 K-val drágitották, igy a rendes tej ára 5 ezer korona, a pasztőrizálté pedig 6 ezer korona lett a fogyasztók részére. A tejtermékek árát nem emelték, de a tej további drágitását már most kilátásba helyezték.

Ujból emelték a cukor árát. A cukorgyárak nemrég 250 koronával emelték a cukor árát, hivatkozva a cukorpiacon a többi országokban is bekövetkezett drágulásra. Most a karácsonyi nagyobb forgalom előestéjén ujabb 200 koronával emelték a cukor kilogramjának az árát.

Pályázatok.

Eladó vitézi diszruha. A rendőri testületbe történt belépés folytán s egy átköltözés következtében egy darab somogymegyei vitézi diszruha, mely vadonatuj, eladó. Közelebbit vitéz Varga István rendőrőrmester Kaposvár, Eszterházy-utca 72. szám.

SZEMLE.

»Az élelmiszer-, állat- és terményértékesités kézikönyve«. Irta: Hell Lajos, 25 ábrával, 5 statisztikai táblázattal és 20 szerződés- és kötlevélmintával. Kiadja az OMGE könyvkiadóvállalata, Budapest (IX., Üllői-ut 25.). Ára 5 pengő. Alig kerülhetett mostanában a könyvpiacra hasznosabb és a gyakorlati célnak megfelelőbb kézikönyv, amelynek mielőbbi megszerzését és elolvasását nem ajánlhatjuk eléggé gazdaközönségünknek. E müben ismertetett mezőgazdasági cikkekből kivitelünk a mult évben körülbelül 465 millió aranykoronát tett ki. Ezt az összeget azonban még jelentékenyen gyarapithatjuk, ha a szükséges ismeretekkel rendelkezünk arra nézve, miképpen keressük fel cikkeinkkel a külföldi piacokat, milyen igényeket támaszt a külföldi fogyasztás e cikkeinkkel és ami szintén nem csekély fontosságu, milyen kezelésben, kikészitésben, illetőleg csomagolásban kell részesiteni ezeket a cikkeket. A termelő a legjobban értékesitheti terményeit, ha közvetlenül érintkezésbe lép a fogyasztóval. Csakhogy ehhez kereskedelmi ismeretekre is van szükség, mert enélkül boldogulni nagyon bajos. Hell fenti cimü munkája hézagpótló s a maga nemében egyedülálló e tekintetben. A termelőközönség itt egy elismerten olyan képzett szakember tollából nyeri a tanácsokat, utbaigazitásokat, akinek gazdag tapasztalata s üzleti tényekedéséből kibővült látköre a legnagyobb biztositékát nyujtják a realitásnak. E könyv, amely az OMGE »Köztelek Gazdasági Könyvtára« kiadványaképjelent meg, olyan célból, hogy az élelmiszerek, mezőgazdasági termények, állatok stb. kivitelével, szállitásával és értékesitésével foglalkozók egy helyen összegyüjtve találhassák meg mindazokat a gyakorlati tudnivalókat, amiket különben csak sok utánjárás és fáradság árán szerezhetnének meg.

Hell könyve igen gazdag tartalmu, amennyiben csaknem az összes mezőgazdasági cikkekre megtalálni abban e cikkek szedésétől, begyüjtésétől, piacra való előkészitésétől, csomagolásától kezdve azok forgalombahozásáig mindazt a sok tudnivalót, ami gazdáinkat és kereskedőinket ugy a bel-, mint a külföldi piacok tekintetében tájékoztathatja. Figyelmünket felhivja a közélelmezési kérdésekre, a vámokra, vásári illetékekre is, továbbá kötlevél- és szerződésmintákat csatol függelékül, amelyek a munkát teljessé is teszik.

Hell müve szakirodalmunkban az első rendszeres, összefoglaló munka, amelynek anyagát akár »áruismeret«, akár »áruértékesités« cimén minden mezőgazdasági vonatkozásu közép- és felsőfoku iskolában önálló tantárgyként sürgősen elő kell adni.

E mü népszerüen, könnyen érthető módon van megirva, ugy hogy minden gazdának, kereskedőnek kedvelt olvasmánya lesz, miért is mielőbbi megszerzését melegen ajánljuk. Megrendelhető a »Pátria« Részvénytársaságnál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. és minden könyvkereskedésben.

A »Hangya« ujság karácsonyi száma ezidén is vaskos kötet lesz. Az ünnepi számba közéletünk legjelesebbjei irnak cikkeket. Társadalmi, tudományos, gazdasági, szövetkezeti, szépirodalmi és más cikkek teszik változatossá a »Hangya« ujság karácsonyi számát, amelyben ugy a férfiak, mint a nők és gyermekek megtalálják a maguk olvasnivalóját, amely épülésükre és szórakoztatásukra fog szolgálni. A »Hangya« ujság karácsonyi száma megrendelhető a helybeli vagy a legközelebbi Hangya szövetkezetnél. Ára 3000 korona.

Hit- és nemzetvédelem előadások. A szélsőséges izgatások legujabban bevallottan azt a célt tüzik maguk elé hogy a falu népét hóditsák meg világfelforgató törekvéseik részére. Ilyen körülmények között sokszorosan fontos tudnunk, azt, hogy vajjon mit is akarnak ezek a felforgatók tulajdonképen? Mert egészen más dolgokat hirdetnek ám a kortesek a hordó tetején, a nép előtt, és ismét más célokat tüznek ki maguk elé akkor, amikor azt hiszik, hogy »egymás között« vannak. A mult év folyamán a Magyar Kálvin Szövetség egy előadássorozatot rendezett, amely a szélsőséges törekvéseknek, elsősorban a szocializmusnak igazi arculatát igyekezett a hallgatóság előtt megvilágitani. Az itten elhangzott előadások legnagyobb része most könyvalakban is megjelent. A mintegy tiz ivre terjedő, csinos kiállitásu füzet főként azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek a mezőgazdaságot érdeklik, de ismerteti a szocialista törekvések történetét és rámutat a bennük lépten-nyomon megnyilvánuló el entmondásokra. Végezetül egy tanulmány a bolseviki kisérletnek a teljes kudarcát mutatja be eredeti orosz források nyomán. A munka ára két pengő és az árnak és ötezer korona postaköltségnek beküldése mellett megrendelhető a Szövetség jogtanácsosánál, dr. Porcs István ügyvédnél, (Budapest, IV., Váci-u. 83.)

SPORT

Rövid hirek.

A szegedi mérkőzésen nagy meglepetést keltett a Bástya lendületes játéka, mellyel a szegedi csapat a Sabariát 4:0 arányban győzte le. — A városligeti müjégpálya munkálatai befejeződtek. A modern pályát ünnepélyes keretek között nyitották meg. — Az olasz szövetség lemondta a római olasz-magyar válogatott mérkőzést. — Az elsőosztályu profiliga élén a Ferencváros halad, utána Ujpest következik s az eddig élen álló Hungária harmadik helyre került. — A III. ker. TVAC vasárnap 2:0 (0:0) arányban győzte le a Hungáriát. — A másodosztályu profiliga élére az Atilla került, második a Bocskay, harmadik a BAK.

Szerkesztői üzenetek.

vitéz **Pataky Sándor.** A cikket köszönettel közöljük. — v. **M. B.** Válaszoltunk. — **Radványi Sándor.** A vitézek évkönyvét nem mi szerkesztjük. Tessék odafordulni. Mi egy rövid verset fogunk valószinüleg a naptárban közölni. — vitéz **Várhelyi János.** A »Magyar Hősök Pantheonja« c. mü kiadóihoz semmi közünk sincsen. Tessék bejelenteni a vármegyei Széknek. — **vitéz Szabó Gyula.** A vitézek jogvédelmét a VI. ker.-ben vitéz dr. Kossuth Ferenc ügyvéd ur látja el (Gyorskocsi-ut ut 22). — v. **Vigh Dániel.** A »Magyar Hősök Pantheonjá«-nak kiadóhiv. ott van. Egyik utóbbi számunkban közöltük annak hirdetményét. — vitéz **Nagy Gusztáv.** Lapunkban időnként jelennek meg a »Pályázatok« rovatban betöltendő állások. Mi csak ezekről tudunk. Egyébként forduljon kérésével a vármegyei Vitézi Székhez. — vitéz **K. L.** Levelét örömmel vettük. Kérdésére, hogy a vitéznek szabad-e szavaznia és kire szavazzon, a következőket felelhetjük. A »Vitézi Rend kiskátéja« 5. §-ának 4. pontja szerint: »Köteles a vitéz a magyar nemzeti irányu törekvéseket, szervezkedéseket teljes odaadásával és tudásával támogatni, nemzetellenes ténykedéseket figyelemmel kisérni s már csirájukban elfojtani.« A 6. § 5. pontja szerint pedig: »A vitézek polgári és politikai jogaikat szabadon gyakorolhatják. Mindezek szerint nemcsak szabad, hanem kötelessége állást foglalnia és a jó ügy sikerét előmozditania. Hiszen mindnyájunk érdeke, hogy olyan egyének képviseljenek bennünket, akiknek multja, személye, egyénisége a legbiztosabb garancia arra, hogy a nemzet nagy ügyét viselik szivükön s nem egyéni, pártérdekek szolgái, vagy a nemzeti egység megbontói. Ezt aztán kiválaszthatja könnyen, csak nyissa fel a szemét és eszerint adjon tanácsot társainak és a falubelieknek.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Kiss Márton, Nyirlak: 50.000 K, 1927 aug. 15*. — vitéz Ladányi Miklós, Tiszalök: Köszönetet mondunk a tiszalöki Levente Egyesület, Iparos- Olvasókör és Gazdakör előfizetőnek megszerzéséért. — vitéz Danka István, Cegléd: 96.000 K, 1928 február 1, 33.200 K naptárokért. — vitéz Kézi Bertalan, Nyirmada: 100.000 K, 1927 máj. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Szücs Elemér, Pilisvörösvár: Peller Mátyás és Spiegelberger József előfizetőkért hálás köszönetet mondunk. — vitéz Kiss Péter, Budapest: 24.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Szabó László, Kecskemét: 24.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Délceg Ferenc, Pilisszentkereszt: 48.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz Varga Imre, Békés: 1927 febr. 1. — vitéz Odesányi Lajos, Halmaj: 50.000 K, 1926 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Gombás András, Csákvár: 96.000 K, 1927 máj. 1. — vitéz Mesterházi Antal, Erdőcsokonya: 56.000 K, 1927 márc. 1. — vitéz Szentiványi Antal Károly, Ujszentiván: 100.000 K, 1927 szept. 15.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

vitéz CSONGOR ERNŐ
műszaki vállalkozó mérnöki irodája
BUDAPEST, VI., Teréz-körut 37.
Telefon: 21—43.

Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek tervezése és berendezése, ellenőrzése.

Műszaki tanácsadás.

Keveset használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel: **stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, féistabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektromotorokat, szántógépeket, stb. stb.**

Közvetitést dijazok.

Leltári áron

árusitjuk raktárunkon lévő *Hofherr és Schrantz, Weiss Manfréd* gyártmányu ekéket, boronákat, lókapákat, répavágókat, kukoricamorzsolokat, darálókat, valamint dunántuli tipusu könnyő gazdasági szekereket.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE
Budapest, Királyi várpalota 1. Alagsor

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit **minél előnyösebben és könnyebben esetleg 6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Fogorvoslás.
Fogászati rendelés.

Szájpadlásnélküli műfogsorok, aranykoronák, műfogak készitése, foghuzás, tömés, fogtisztitás, fájdalommentes kezelés.

FENYVESSY VINCZE MENYHÉRT intézetében.

Lapunk előfizetőinek rendkivül mérsékelt árak.

BUDAPEST, IX., Ráday-utca 5.
Telefon: József 111—48.

Felelős kiadó: dr. **Farkass Jenő.**
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Vitézek
hivatalos biztosító intézete a
Gazdák
Biztosító
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztosító szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat
legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. kerület, Semmelweis u. 7. szám
Készít:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Teréz 4-37

Vitézek figyelmébe!
Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89
Szolidan szabott árak. Saját mühely. Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Szénásy Béla
papiráruháza
Budapest, IV., Ferenciek tere 9.

Levélpapir különlegességek
Töltőtollak
Everscharp ironok
Irókészletek
mindenféle irodai felszerelések nagy választékban. Névjegyek, eljegyzési- és házassági-értesitők és mindenfajta nyomtatványok saját nyomdai müintézetemben izlésesen és pontosan készülnek.

VITÉZ
MÁTYÁSI BRUNÓ
ÉPITÉSI ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALKOZÓ
MŰBUTORGYÁR
◆
BUDAPEST
VII., BEM-U. 11. TEL.: J. 72—19.

Sportérmek és plakettek, sportszobrok, disztárgyak, serlegek, mint **tiszteletdijak és vándordijak, jelvények, katonai rendjelek**
MORZSÁNYI-nál, BUDAPEST, IV., Eskü-ut 5. (Klotild palota, Erzsébet hidnál.)

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZÜCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42
Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.
Vitézeknek kedvezmény.

vitéz
Laborczy Ferenc
füszer- és csemege üzlete
Budapest, I., Márvány-u. 40.
TELEFONSZÁM: T. 48-40.
Borpince: I., Krisztina-körut 163. sz.
Vitézi Rend tagjainak árengedmény!

Molnár Sándor
honvéd költő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél:
Budapest, VIII., Üllői-ut 80.

ÖRÖKTÜZ (versek)	Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek)	„ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek müsorai)	„ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet)	„ 25.000 „

A négy munka együtt megrendelve: 70.000 korona

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.
a legjobb minőségben
Kovacsevics Milenko IV., Petőfi utca 3. szám.
(Az udvarban.)
A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Fűzesséry és Társa
Cégtulajdonos:
vitéz Fűzesséry István
Budapest, V., Vécsey ucza 1.
TELEFON: Lipót 990-01.
Távirati cim: **Lanipelli.**
Gyapju-, birkabőr vétele.

Magyar Távirati Iroda rt. házinyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 49. SZÁM. Megjelenik 7600 példányban. 1926. DECEMBER HÓ 5.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VAROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Ünnepi köszöntés.

Miklós napja, december hatodika, az egész magyar nemzet ünnepe. Felvonul a magyar ifjuság e napon, hogy lelkes ünneplléssel adjon tanubizonyságot melegen érző, magyar szivéről. Hódolattal üdvözlik a legelső magyar embert hatóságok, kormányférfiak, testületek, magányosok, mintha az egész nemzet egy nagy családdá válnék ezen a napon, mintha az egész nemzet hálája, szeretete, boldog könnye csordulna ki ebben a rajongó ünneplésben. Ha a szivébe tekint, mindenki rátapint a szeretet mélyen rejtőző nemes érmelmére, a hála tagadhatatlan igazságok nyomában fakadó, gyönyörü virágaira. Mert tudjuk mindannyian azt, hogy ma még állunk és élünk, vagyunk és a jövőn dolgozunk, ez nagyrészben a Kormányzó ur Őfőméltósága érdeme.

Régi magyar szokás a névünnep megülése. Elképzelhet-e valaki becsületes magyar házat, a régi, jó időben, ahol a családfőt nevenapján fel ne köszöntötték volna. Bizonyára senki sem hallott ilyen családról. Az igaz magyar házban megjelentek a jóbarátok, ismerősök és rokonok, közelről, vagy messze földről egyaránt, hogy kimutassák atyafiságos jóindulatukat, szeretetüket és magyar módra ünnepet üljenek.

A Miklós napok tehát ünnepei a nemzetnek, de ha ünnepei minden magyarnak, ugy kettős ünnepei a vitézeknek.

A vitézek családjának feje: a Főkapitány. Ő a legelső vitéz, aki minden egyes vitézét személyesen avatta fel. Ezzel az avatással, ezzel a felejthetetlen jelentőségü ténnyel örökre elszakithatatlan kapcsolatba lépett minden vitézzel. A legmagasabb rangu épen ugy az Ő fia, mint a legszerényebb polgári, vagy katonai állásu vitéz. És Neki esküdött hüséget mind, szeme nézése, keze intése, szava, parancsa vezeti, irányitja minden vitéznek lépteit.

A vitéz, aki a harcmezőn az otthon békéjeért vérzett, aki visszatérve, itthon is megfogta a munkát kemény kezével, a vitéz a hagyományok őre. Ha magyar szokás a névünnep megülése, akkor tartsuk meg mi is, mint apáink megtartották.

Amikor az egész ország ünnepel, mi ugy érezzük, hogy kettős ünnepet ülünk. Rágondolunk, példaképül ismerjük, tiszteljük, szeretjük, amig a szivünk dobogása el nem halt. De ezen a napon, mintha egy lépéssel még közelebb mentünk volna, a hatalom és dicsőség sok lépcsőjéből átléptünk egy nagy lépcsőt és oda álltunk eléje lélekben, hogy Őt köszöntsük. Meleg, családi ünnepünk e nap nékünk és mi, akik ismerjük tetteit, lelkét, szivét, akaratát, bölcseségét, hisszük, hogy amint Ő mindannyiunk lelkében él és akiben bizni soha meg nem szününk, minket is olyanoknak ismer, amilyenek vagyunk, hogy tudja, bizhat bennünk, megbecsülhet, szerethet és reánk épithet.

Fia, katonája, legénye minden vitéz. Micsoda család, micsoda fényes sereg! A jó Isten örömében válogatta őket össze bizonyosan. Ezen a napon vitézek nagy családja szerteszórtan az országban mindenütt összejön, hogy vezérét, Főkapitányát ünnepelje. Megcsendül a pohár, felhangzik a köszöntő, kigyulnak a szemek, kipirulnak az arcok, legendás fényben, a régi nagy magyar vezérek alakjának másaként áll előttünk az Ő nemes egyénisége. A Zrinyiek, Hunyadiak, a honmentő nagy magyarok fajtájából való Ő is, a mi vezérünk.

A Vitézi Rend az Ő alkotása. Ő általa nyerte el a vitéz nemzetétől megérdemelt jutalmát. Őrt áll ma is, mint egykor a háboruban, messze tengeren, hazájára gondolva nézett szembe ezer veszélylyel, őrt áll ma és a jövőbe tekint, amelyben a magyar szabadság, a magyar dicsőség ujra élni fog.

Az ország szivében most, ködös téli estben sok ezer fáklya gyullad, a szivben égő tüznek, a szeretetnek, lelkesedésnek megannyi jelképe.

Megindul a menet és régi szokás szerint vonul az ünnepelt ablakai alá. A jobb jövő reménye, az egész ifjuság halad ebben a menetben. Az első fáklyahordók ma már szerteszórva élnek polgári hivatásuknak, s azóta már ujak és ujabbak jöttek, akik a háboruban még gyermeksorban jártak, lassan kicserélődnek a sorok, de lesznek mindig, akik a fáklyát viszik és a lángot a szivükben hordják. Nem szabad a magyar tüznek szalmalángnak lennie, kiolthatatlan erő ez, amely az egész nemzet erejét füti örök alkotásra. Magyarországért ég ez a láng, a mi jövönkért, boldogságunkért, a magyar feltámadásért.

Ennek a Magyarországnak legelső munkása Ő, a mi Főkapitányunk, nagybányai vitéz Horthy Miklós! Őt köszöntjük lelkünk melegével, rajongó hitünkkel! Érte imádkozunk, hogy a magyarok Istene tartsa meg nekünk és hazánknak!

Ha Érte fohászkodunk, magunkért imádkozunk. Ha kivánjuk, hogy még soká álljon őrt helyén, ennek a nemzetnek a jobb sorsát várjuk. Tudjuk, hogy az Ő egyetlen vágya is ennek a nemzetnek a boldogsága. Ha Ő elérte a vágyát, akkor ez a letiport nemzet ujra felemelkedik, ha Ő célhoz jut, akkor a régi határokon magyar zászló lobog és nem marad többé rab magyar ezen a földön.

Isten éltesse Főméltóságu Urunkat! »Áldás életére, fennkölt nagy nevére!«

VITÉZI ÉLET.

A december 5-én, vasárnap este tartandó ünnepélyes vitézi bajtársi vacsora az Országos Tiszti Kaszinó Irányi-utcai földszinti éttermében esti nyolc órakor kezdődik.

*

Félreértések elkerülése végett közöljük: Tekintettel a bajtársi vacsorán megjelenők nagy számára, ezen a vacsorán **csak tiszti vitézek** jelenhetnek meg. A legénységi vitézek a kerületenként tartandó összejövetelek alkalmával fejezhetik ki ünnepi érzésüket.

Valamennyi Vitézi Törzs- és Székkapitányságnak, állomáshelyeiken.

Az Országos Vitézi Szék kezdeményezésére a kereskedelmi miniszter ur 85.900—1926. VIII. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a vitézek évente egyszer a »vitézi napok«-on a vármegyéjük székhelyére és onnan vissza, állandó lakóhelyükre, a máv. kezelésében álló személy- és vegyesvonatokon 50 százalékos vasuti kedvezménnyel utazhassanak.

Az utazási kedvezmény az államvasutak igazgatósága által e célra meghatározott számban előállított és érvényességi időtartamra korlátozott igazolványok alapján igénybevehető. A szükségelt mennyiség tehát minden alkalommal legalább négy héttel előbb a Főszéktartóságnak bejelentendő és egyidejüleg darabonként 1750 korona előállitási dij beküldendő.

Az igazolványok a vármegyei Széknek az igényelt minőségben egyszerre küldetnek meg, melyek azután a vitézek nevére megcimzendők, pecséttel és aláirással látandók el. (2071/Ft. I. 1926.) O. V. Szék.

Dicséret.

vitéz Szabó Pál Vince (72), volt tiszthelyettes, csorvási telkes vitéz, évek óta önzetlen becsületességgel és fáradhatlan buzgalommal vesz részt községének és járásának mindennemü közügyében. Minden hazafias, társadalmi mozgalomban és munkában önként ajánlotta fel értékes segédkezését a közigazgatási hatóságának. Emellett vitézi telkének szakszerü és eredményes megmunkálásával is jó példát mutatott vitéz bajtársainak és polgártársainak. Buzgó és közbecsülést érdemlő ilyen szolgálatokat jelenleg a következő intézményeknél és egyesületeknél fejt ki: a községi önkéntes tüzoltóság szakaszparancsnoka, a kisgazdaegylet választmányi tagja, az Országos Központi Hitelszövetkezet csorvási telepének központi megbizottja, vármegyei testnevelési segédoktató, községi mentőegyesületi tag, népmüvelési helyi albizottsági tag stb.

Az Országos Vitézi Szék vitéz Szabó Pál Vince nemzetes urat önzetlen munkája, példás magatartása és eredményes munkálkodásáért n y i l v á n o s d i c s é r e t b e n részesiti. (9247/IV. 1926.) O. V. Szék.

Eseménynapló beterjesztése.

Felhivom Szolnok-, Békés-, Somogy-, Heves- és Csanád vármegyék Vitézi Székeit, hogy az eseménynaplót betekintés céljából december hó 15-ig terjesszék be. O. V. Szék.

Családi értesitő.

Születés:

vitéz Tóth János (3784) kereskedő Ede Lajos fia 1926 okt. 14. — vitéz B. Kurai István (4885) földm. Etelka leánya 1926 aug. 21. — vitéz B. Kurai István (4885) földm. Erzsébet leánya 1925 jun. 24. — vitéz Vörös Ferenc (4889) földm. Ferenc fia 1926 máj. 10. — vitéz Dinnyés János (4891) földm. Anna leánya 1924 jun. 20. — vitéz Bán József (4800) földm. Anna leánya 1926 máj. 4. — vitéz Vigh Bálint (4562) géplakatos Erzsébet leánya 1925 ápr. 17. — vitéz Virágh János (4700) postaaltiszt Magdolna leánya 1925 márc. 28. — vitéz Bottyán Sándor (5810) földm. Ferenc fia 1926 máj. 1. — vitéz Fodor József (5088) földm. Géza fia 1925 aug. 2. — vitéz Góczán István (5334) hiv. őrmester Lajos fia 1926 máj. 14. — vitéz Ádori János (5261) földm. József fia 1926 jun. 6. — vitéz Toldi Sándor (5605) földm. Miklós fia 1926 szept. 1. — vitéz Vágujhelyi Péter (5505) máv. főtiszt Gizella Paulina leánya 1926 jul. 29. — vitéz Szücs Sándor (5082) hiv. törzsőrmester Mária Magdolna leánya 1926 jul. 14. — vitéz Mohácsi Mátyás (5609) földm. Julianna leánya 1924 dec. 15. — vitéz Kátai Kálmán (3254) földm. Rozália leánya 1926 jul. 8. — vitéz Sipos Mihály (5725) korcsmáros Erzsébet leánya 1925 máj. 20. — vitéz Tompa Lajos (5695) italmérő Mária Julianna leánya 1926 aug. 21. — vitéz Nádházi Balázs (5393) földm. Balázs fia 1926 jul. 30. — vitéz Percze István (5733) földm. János fia 1926 jun. 18. — vitéz Pénzes Lajos (5585) földm. Sándor fia 1925 febr. 1. — vitéz Sz. Molnár Balázs (5586) földm. Pál Dániel János fia 1926 jul. 11. — vitéz Szabolcs Imre (5457) postasegédtiszt Ilona Irén leánya 1926 ápr. 27. — vitéz Nagy Gusztáv (5587) ács Sarolta Viola leánya 1925 ápr. 15. — vitéz Andornaki József (5659) földm. József fia 1926 jul. 17. — vitéz Hargitai Ferenc (5487) p. ü. kezelőaltiszt Anna leánya 1926 jul. 25. — vitéz Őri István (5176) géplakatos István fia 1926 aug. 22. — vitéz Magyar Mihály (5337) földm. Zsuzsanna leánya 1926 aug. 6. — vitéz Barczaházi Ferenc (5254) földm. Anna leánya 1926 aug. 9. — vitéz Feledi István (5485) bányatelepi térmester Sándor József fia 1926 jul. 2. — vitéz Bendeguz Pál (5325) pékmester Paula leánya 1926 jan. 14. — vitéz Sárközi Imre (5679) hentes és mészáros Imre fia 1926 jul. 30. — vitéz Esküdt János (2688) földm. Ferenc fia 1926 okt. 5. — vitéz Gál Sándor (113) földm. Zoltán Sándor fia 1926 okt. 16. — vitéz Sándor István (3147) pályaőr János Frigyes fia 1926 aug. 17. — vitéz Kiss János (5195) kereskedő Mária Anna leánya 1926 okt. 7. — vitéz Bernáth János (4890) földm. Ilona leánya 1926 márc. 14. — vitéz Medgyesi Sándor (1913) városi mentő Erzsébet leánya 1926 jul. 17. — vitéz Szabó József (1879) földm. József Ferenc fia 1926 okt. 3. — vitéz Sárváry János (3996) földm. Gizella leánya 1926 okt. 2. — vitéz Bodog István (2408) földm. Károly fia 1926 okt. 23. — vitéz Kemény János (2805) földm. János fia 1926 aug. 29. — vitéz Hetei Pál (2853) földm. Pál fia 1926 aug. 4. — vitéz Borka Sándor (701) pénzbeszedő Anna leánya 1926 jul. 30. — vitéz Balajti Ferenc (3410) földm. Teréz leánya 1926 okt. 7. — vitéz Abai Miklós (2388) földm. Sándor fia 1926 szept. 13. — vitéz Pokol János (658) földm. Ilona Róza leánya 1926 okt. 24. — vitéz Jónás György (4007) hiv. törzsőrmester Irén leánya 1926 máj. 14. — vitéz Végh Ferenc (5793) földm. János fia 1926 máj. 18. — vitéz Fejér Sándor (2700) vegyeskereskedő Sándor László fia 1926 jul. 18. — vitéz Besenczi István (1346) földm. Ilona Katalin leánya 1926 jul. 17. — vitéz Mákos István (5150) máv. fütő Ilona leánya 1926 szept. 8. — vitéz Iványi János (5157) földm. Mária leánya 1926 jun. 9. — vitéz Kovács Gyula (5568) állami vizmester Miklós fia 1925 nov. 17. — vitéz Megyesi István (4853) földm. István fia 1926 máj. 21. — vitéz Kőrösi András (170) hiv. tiszthelyettes Terézia Klára leánya 1926 okt. 14. — vitéz Kolos Péter (5310) földm. Mária leánya 1926 okt. 12. — vitéz Rédei Emil (3761) üveggyári alkalmazott Miklós Endre fia 1926 okt. 18. — vitéz Kovács István (5691) szabósegéd Rozália Mária leánya 1925 aug. 19.

Házasság:

vitéz Nyéki István (4628) földm. Bacsa Etelkával Makón 1926 szept. 15. — vitéz Takács Lajos (5582) rendőr Jakab Ilonával Budapesten 1926 máj. 30. — vitéz Szekeres József (5744) hiv. tiszthelyettes Csaplár Máriával Dömsödön 1926 aug. 11. — vitéz Gombos György (5331) postamester Merész Ilonával Karácsondon 1926 jul. 16. — vitéz Verbói Márton (4977)hiv. tiszth. Zsóhár Annával Budapesten 1926 aug. 8.

Halálozás.

vitéz Virág János (4700) földm. felesége 1926 jan. 11. — vitéz Mátyus Mihály (620) földm. Mihály fia 1926 okt. 16. — vitéz Markos Mihály (4976) Károly fia 1926 márc. 30. — vitéz Kara János (5250) földm. felesége 1926

jun. 26. — vitéz Fekete Vilmos (5625) Máv. s. tiszt Zoltán fia 1926 jan. 4. — vitéz Dinnyés János (4891) földm. Anna leánya 1925 jul. 19. — vitéz Farkas Gábor (4818) földm. Anna leánya 1926 márc. 25. — vitéz Tóth György (1712) földm. Antal fia 1926 jul. 18. — vitéz Csatordai Mátyás (1430) földm. Julianna Piroska leánya 1926 ápr. 12. — vitéz Benke János (431) földm. János fia 1926 okt. 8. — vitéz Pál Sándor (1153) földm. Sándor fia 1926 máj. 23. — vitéz Szabó Győző (264) földm. Géza fia 1926 jun. 27. — vitéz Csincsi Gábor (3894) földm. Mária leánya 1926 jun. 8. — vitéz Csincsi Gábor (3894) földm. János fia 1926 jun. 4. — vitéz Balog János (5133) földm. Erzsébet leánya 1926 okt. 27. — vitéz Balog János (5133) földm. János fia 1926 okt. 27. — vitéz Óvári János (3740) vámőr tiszth. János fia 1926 ápr. 6.

O. V. Szék.

Heves vármegye vitézei!

Telkes vitézeim figyelmét felhivom a november 14-iki 3. számu »Vitézi Közlöny«-ben közzétett utolsó közleményre, mely a kataszteri tiszta jövedelmek leszállitásával foglalkozik. Amennyiben az ott vázolt eljárásnál valamely vitéz akadályba ütközne, forduljon a székkapitánysághoz. (639. m. sz. 1926.) Székkapitány.

Budapest I. ker. vitézeihez!

Az I. ker. vitézi hadnagy folyó évi december hó 8-án, szerdán, 17 órakor, Budapest székesfőváros Vitézi Széke hivatalos helyiségében (IV., Váci-utca 62, földszint 7) kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes tiszti vitézek megjelenni tartoznak.

A kerületben lakó legénységi vitézek ugyanaznap a Bethlen-udvarban (Attila-körut) lévő vendéglő különtermében 20 órakor tartoznak megjelenni.

Székkapitány.

Budapest II. ker. vitézeihez!

A II. ker. vitézi hadnagy december hó 7-én, kedden, 17 órakor, II. ker. Gyorskocsi-utca 23. szám, I. emelet 40. ajtó (Nemzeti munkavédelmi hivatal) kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni tartoznak. Székkapitány.

Budapest III. ker. vitézeihez!

A III. ker. vitézi hadnagy folyó évi december hó 8-án, szerdán, 11 óra 30 perckor II. ker. Zsigmond-utca 12, I. emelet 15. ajtó alatt kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni tartoznak.

Székkapitány.

Budapest VI. ker. vitézeihez!

A VI. ker. vitézi hadnagy december hó 8-án (szerdán), 20 órakor Mohács-utca 6. szám alatt lévő keresztény kaszinó helyiségében vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni tartoznak.

Székkapitány.

Budapest VIII. ker. vitézeihez!

A VIII. ker. vitézi hadnagy december hó 9-én (csütörtökön) Mosonyi-utca 5. szám, rendőrlaktanya, tiszti kihallgatási termében 18 órakor kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni tartoznak. Székkapitány.

Budapest IX. ker. vitézeihez!

Budapest székesfőváros vitézi székkapitányhelyettese folyó évi december hó 8-án, 19 órakor a Mária Terézia-laktanya sorozótermében kerületi vitézi értekezletet tart, melyen a kerületben lakó összes vitézek megjelenni tartoznak.

Székkapitány.

Hősi emlék.

A törökszentmiklósi hősök emlékpályázatán első dijat nyert mü. vitéz Székely Károly szobrászmüvész alkotása.

Borsod vármegye sajtóbizottságának kiegészitése.

A november 6-án megtartott miskolci járási vitézi értekezleten Borsodmegye sajtóbizottságába a következők jelentkeztek: vitéz Holló Elemér, vitéz Littkey György, vitéz dr. Sárkány Sándor, vitéz Domonkos György, vitéz Tóth Kálmán. A belépő sajtóbizottsági tagokat örömmel üdvözöljük és felkérjük, hogy lapunk felvirágoztatásán munkálkodjanak.

Neve ünnepére.

Aki őt megvédte, ezer veszély között,
Istenünk segitse a zátonyok fölött,
Vezesse Kárpátoktól az Adriáig,
Kisérje el a magyar feltámadásig!

Atilla országát, büszke birodalmát,
Állitsa fel ujra, régi, nagy hazáját.
Engedtessék nekünk, hogy Véle mehessünk,
Érte áldozhassuk vitézi életünk!

Fakadjon sok virág az Ő lépte nyomán,
Rebegjen érette minden vitéz imát:
Éltesse sokáig magyarok Istene,
Magyar vitézeknek s hazánknak üdvére!

Vitéz Gubicza Lajos,
m. kir. postaaltiszt, Tata.

A riadó.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

— Az iskolaév véget ért...

— Közömbös arcok, vig tekintetek vegyesen, még egy »Isten hozzád«-ot vetettek az öregségtől megőszült, fehér épületre. Egyesek ideiglenesen, mások véglegesen, de nem a viszontlátás reménye nélkül távoztak e második otthonból. Azonban... a végleges bucsuból... örök bucsu lett. A vén diákok közül idegen földben, pihennek sokan-sokan. Mi, csekély maradékok... bennünk még él a viszontlátás reménye... mi, viszont fogjuk látni egykor a csiksomlyói öreg épületet!...

Gábor bácsi megállott elbeszélésében s elgondolkozott. Az ablakot megrázta a szél, a petroleum-lámpa lángnyelve nagyott lobbant, mi a asaratlanul is a kályhához huzódtunk. Gábor bácsi eltünt a füstfelhő tengerében, de a füst körüle csakhamar szétfoszlott s még mindig érces hangja töltötte ujra be a szoba csendjét.

— És alig, hogy utolsó kézszoritással elváltam társaimtól; alig, hogy még egyszer emlékezetembe vésteм a gyönyörü tájat, hol és amerre vonatom elkacskaringózott, — merengésemből felvert a »riadó«...

— A trónörököst meggyilkolták... — hallszott szerte. Lázas és türelmetlen arcok, kétségbeeső szemek, ideges nyugtalanság a vonat utasai között. Máriaradnára már megérkezett a részletes tudósitás. Az ujságok öklömnyi betükkel közölték a megrenditő katasztrófát. Itt-ott suttogás támadt, melyből tisztán hallottam a szót: — háboru...

— A radnai kegytemplom tornyai némán kémleltek a hegyoldalról s mit sem törődtek a lázas vitatkozással, hirekkel. Arad felé az ég biborban fürdött s a lég hársillattal volt telitve...

— Végállomásom egyelőre Radna volt, de nem nyughattam, valami üzött, hajtott, Budapestre. Itt lecsillapodott ifju lelkem felkorbácsolt tüze s megenyhülten távoztam az ugocsai Nagyszőllősre... És itt... épen, hogy megmelegedtem az otthon tüzénél, megperdült a dob...

— A távoli falvak végelláthatatlan kocsisorai torkoltak a városba. Virágos és szines szallagu kalapok, tüzpiros arcok, komor tekintetek, könnyes szemek, duhaj nótázások, szerető csóközönök, ujrázó bucsuzások, csengő cigánymuzsika ismét felkorbácsolták vérem... Idegenül ődgyelegtem az utcákon, lestem a hireket, dobogó szivvel néztem a katonavonatokat és ugy vágyakoztam azok utasai között lenni...

— Mozgósitás...

— Lakásommal szemben levő »Vármegyeházán« az ablakok éjszakákon át kivilágitottak az utcára. Ugy hirlett, hogy a behivó cédulákat irják...

— Vonatok, csaknem egymást érve, dübörögtek végig a Tisza hidján, de a dübörgést és kerékcsattogást elnyomta a dal, mely a vitézek ajkán fakadt. Kiballagtam a városból, végig a Fekete-hegy alatt, hol egykor atyám is harcolt, átmentem a Tisza fahidján, mellyel párhuzamos a »vashid«. A hidakat katonák őrizték. Népfelkelők. Szomoruan tértem vissza én az öreg diák, hogy nem lehettem állandóan közöttük. Pedig... pedig Kálmán bátyám, a hidőrség parancsnoka, oly tüzzel ismertette a katonaéletet...

— Kitört a háboru...

— Futó tüzként terjedt szét a városban a hir. Belső tüz égette az emberek lelkét, külső tüz fenyegette a hont és senkinek sem volt otthon maradása...

— A felvégről fáradt katonák vonultak be a városba, izzadtan, porosan, teli büszkeséggel. A város szélén diszmenet. »Büszkén fiuk!« — szólt biztatóan lováról parancsnokuk s a bakkancsok alatt rengett a város. Jószivü asszonyok vizzel telt vedrekkel várakoztak az utszélen, de hiába. Szegénykék nem ismerték a katonai regulát... A katonák reggel már tovább rótták az ut porát a kiskupányi uton Máramaros felé.

— Mert riadót sikitottak a kürtök...

Gábor bácsi felállott az asztal mellől. Pipája száját tenyeréhez ütögette, a csutorát megszeleltette s a jóizü verpeléti dohánnyal megtömködve, ismét rágyujtott.

— És a dob megperdült ujra... »Tudtára adatik mindenkinek, hogy minden ifju, aki 17 életévét betöltötte haladék nélkül vonuljon be! És pedig...« Szivemet a torkomban éreztem a lázadó örömtől...

— Őszi eső szitált. A lovak lassan vonszolták a szekeret s dél elmult már, mikor Királyháza községháza előtt leszállottam, hogy amint illik, szülőfalum nagytekintetü vezetőségének jelentsem bevonulásomat. Dobse László vára biztatóan nézett utánam s vonatom csakhamar bekacskaringózott Máramaros kies völgyeibe...

— Csipős hajnalon értünk Máramarosszigetre... Kisdiák emlékeim rohantak meg... Ime! A református templomnak még áll az az óriás sisaku tornya... A katholikus templom most is a tágas piacot őrzi. Ó, hányszor csintalankodtam tornyában!... Az oltárok előtt ismeretlen papok miséznek s idegen ifjak ministrálnak... Emlékszem... Esős vasárnap délelőtt volt. A sekrestyés imakönyvembe helyezte a nagy kerek ostyát s én büszkén siettem a paróchia elé. A misező tisztelendő urat vártam, hogy a szigetkamarai kápolnába menjünk. Engem az ostya nagyon izgatott. Kinyitottam az imakönyvet s behatóan szemlélet tárgyává tettem az ostyát. Gyönyörködtem, hogy a reáhulló esőcseppek, miként teszik foltossá az ostya fehér szinét... A kapu kinyilott, én a könyvet ijedten becsaptam... Felültünk a bérkocsira. Én a bakon hegyeltem gondtalanul, hátul a tisztelendő és kántor urak... A kápolnába értünk, a mise megkezdődött... Kehelybontáskor a tisztelendő kérte az ostyát,

A szeged-alsótanyai Rieger-féle áll. elemi népiskola tanulóinak tornacsapata. E csapat a tornaversenyen vitéz **Tóth Gyula** állami tanító vezetésével első dijat nyert.

én gyanutlanul átnyujtottam az imakönyvet. A tisztelendő forgatta a lapokat, kereste az ostyát. Sehol és ujra sehol, mig végre reátalált. Az ostya két lapot ragasztott össze a könyvben s hasznavehetetlenné vált. Szivem borzasztóan kalapált az ijedtségtől, éreztem bünösségemet s nagyon megkönnyebbültem, mikor a másik ostyáért száguldó kocsiban ültem. Végeredményben aztán teljesen megnyugodtam, miután a tisztelendő a történtekért, a sekrestyést hibáztatta...

Igy a multak eseményein merengve, a városon kivül levő vásártérre értünk. Festői össze-visszaság. Betereltek egy karámba. Már majdnem minden karám teli volt bevonult ifjakkal és három nap és három éjjel ott edződtünk a katonaéletre. Eltávozni tilos volt. Ha valaki a karám ajtajához került, puskatus kényszeritett vissza »hátra« szó kiséretében, mely az őrizetünkre rendelt oláh népfelkelő ajkáról tört dühösen elő... Ez a háboru?... Barmok módjára karámban étlen, szomjan, ázni, fázni és várni?... A sorozás kényelmes lassusággal haladt, mi pedig kényelmetlen érzéssel szoktuk a türelmet . . . Végre negyednapra — alkalmas!... Négyes sorokba állitottak és szuronyos felügyelet alatt bekisértek a honvéd laktanyába. Eljövetelem óta itt kaptam először ételt s bizony jó volt az étel melegsége reszkető gyomromnak...

— Délelőtt volt... »Fujjad a riadót!« — hallatszott egy főhadnagy parancsszava az őrség kürtöséhez. — »Küldönc!... Futólépést a gyakorlótérre!... Bevonulni!...« Előttem szokatlan e jelenség... Arcom lázas lett... »Betörtek a muszkák... Az egész póttartalékos század indul Kőrösmezőre... Nincs tábori ruha... Mire a század bevonul, az ebéd és szerelvény készen legyen!... Borzasztó, kék ruhában menni!... Valóságos célpont lesz valamennyi.... Egy órakor indulnak.... Szaladok édesanyámtól elbucsuzni . . . Mády őrmester!...« Fejem szédült s remegve lestem a folyosóról a történendőket. Ez már háboru... A század futólépésben vonult be. Intelligens fiuk, tanárok, tanitók nagyobbrészt... »Oszolj!... Egy félóra alatt becsomagolni a ládákat, sorakozva készen!...« Futkosás, lázitó sietés... Az udvaron egyenes sorokban a kikészitett uj szerelvény és ruházat. Vörösbarna borjuk, fehér alsóruhák, kék mundérek, fényes csajkák, bakancsok tarkasága . . . »Sorakozó!« Még egy kevés idő s felöltözve áll a század utra készen. Kéksapkás, piros zsinórozásu kékattilás és nadrágos folt az udvaron. Büszke arcok, elszánt tekintetek... »Ebédhez!...« Az emberfolt megmozdul, szétterül, molekulákra bomlik... »Vigyázz!... Sorakozó!... Század! Jobbra nézz!... Imától!... Indulj! . . . A bakancsok megdörrennek... Ez már háboru... Távolról dal foszlányát hozta a szél a laktanya udvarára... Öt nap multán alig-alig tért vissza közülük valaki...

— Ez hallatszott mindenütt a városban: »Jönnek az oroszok!« Menekülők karaván jai tüntek elő a város egyik végén és tüntek el a másik végén. Bennünket egyelőre Szlatinára vittek, de harmadnapon éjjel vonatra ültettek és vittek az ország belseje felé... Szatmárnémeti... Csupán két hétig maradtunk uj állomásunkon... »Jönnek az oroszok!« rémitette a népet a hir s menekült a város — velünk egyetemben... Az ut lassu és hosszu volt... A szembejövő vonatok tartóztattak föl s olykor napokig vesztegeltünk egy-egy állomáson. Hová, merre megyünk, mi, szegény ujoncok, nem tudtuk, hiszen olyan mindegy volt... Már megszoktam az uj életet s vártam az ujabb riadót...

— Egy hajnalon felriadtam a vagon alján lévő tört szalmaágyamról. Dal ébresztett fel

»Üres a fészek, e[illegible]pült belőle,
A büvös-bájos dal[illegible]kis madár...
Az erdők szárnyas[illegible]dalos csacska őre,
Ki tudja hol, ki [illegible]udja merre jár!?«

Gyönyörü, magas tenor férfihang zengett a harctérre induló vonat egyik kocsijából.

»Amig a fészket nézem elmerengve,
Ugy érzem, mintha szivem üres lenne,
Vad, égő kinnal felsajogva fáj,
Üres a fészek, nincs lakója már!«

A daloló elhallgatott... Kocsimból kimerészkedtem... Szemben az állomásépület s rajta fehér táblán fekete betükkel: **EGER**... Másnap katonaruhába öltözködtünk.

Gábor bácsi a már rég kialudt pipáját a pipatóriumon elhelyezte, fehér szakállát végigsimitotta s mi áhitattal megcsókolva kezét, nyugalmas jó éjszakát mondtunk neki.

A szél elpihent s a hold békén pislogott be csöndes szobánkba.

Horthy Miklós katonája.

Horthy Miklós katonája,
— A világon nincsen párja!
Csak ugy támadt, mint a szellő,
Vagy nyáréjen sötét felhő.

Sastollas, szép regimentek,
Áll-e ellent bárki nektek?
Horthy Miklós parancsára:
Csapjatok fel egyszer ujra!

Gyáva csehre, és vad rácra...
Rohanjatok az oláhra!
Hadd tudják meg, ki a magyar,
— Ki élni s nem halni akar!

ifj. Radványi Sándor.

Gyermekrovat.

Szent nevek.

Vannak olyan nevek,
S vannak oly szavak,
Melyeket felednünk
Sohasem szabad.
Égjenek lelkünkben
Ezek a nevek,
Ki feledi őket,
Isten verje meg.

Erdély az egyik szó,
Ne sirj, hogy ha fáj,
S ne mondj többet róla,
Csak azt: Visszavár.
Második szó: Bácska,
Pozsony harmadik,
Mindenik név gyászra,
S bosszura tanit.

Vannak olyan nevek,
S vannak oly szavak,
Melyek azt hirdetik,
Hazánk nem szabad.
Égjenek lelkünkben
Ezek a nevek.
Ki feledi őket,
Isten verje meg.

Molnár Endre.

Az ezüstharang.

Sok-sok esztendővel ezelőtt, mikor még pajkos tündérek kergetőztek a virágos réteken, egy apró ezüstharang csilingelt a Szent Anna tó partján. Mindig arra nézett, amerre a tündérek játszadoztak, s ha rosszul viselték magukat, vékony, messze csengő hangon rájuk kiáltott. Mert ennek az ezüstharangnak szeme is volt, szive is volt. Mindent látott s haragudni, örvendeni egyformán tudott.

A tóparti tündérek nem szerették az ezüstharangot. Féltek tőle. Hiszen ha nem jóban sántikáltak, mindig rájuk csilingelt, mindig elámulta őket. El is határozták, bedobják a Szent Anna-tóba. Hogy ne láthassa többet rosszaságaikat s ne figyelmeztethesse pajkosságaikra édesapjukat, a tó tündérét. Oda is lopóztak a harang mellé. De amint megemelték, hogy a tóba hajitsák, egyszerre csak megszólalt a harang. Hangjára felébredt a tó tündére s haragosan kiáltott rá gyermekeire. Nosza, meg is ijedtek a pajkos tündérek szörnyen! Maguk közé kapták lábukat s elszaladtak, ki merre látott. Azóta sem mertek visszatérni a Szent Anna-tó partjára.

Az ezüstharang pedig egyedül ma-

radt. Nem volt többé kire vigyázzon, nem volt már kit figyelmeztessen, hogy rossz uton jár. Unatkozott is nagyon. Végre mikor már megsokallotta a semmittevést, odaszólt a tó tündérének:

— Rám itt már nem lesz szükség. Nincs már, akire vigyázzak, nincs már, akire rácsilingeljek, ha rossz uton jár. Engedj az emberek közé.

A tó tündére elbocsátotta.

— Egy jótanácsot adok utravalóul, mondotta. — Ne mutasd meg magad soha, nehogy elhallgathassanak. Költözz az emberek szivébe. Ott zengj, ott csilingelj ezután.

Az ezüstharang megfogadta az öreg tündér szavát. Beköltözött a szivünkbe és valahányszor rosszat teszünk, vagy rosszat akarunk tenni, megszólal bennünk. Szid, korhol, hiv vissza a jó utra. Hallgassatok az ezüstharang szavára! M. E.

Vitézi élet.

(Pótlás.)

Debreceni vitézek összejövetele.

Debrecen sz. kir. város vitézei a Kormányzó Ur Őfőméltóságának nevenapja előestéjén, folyó hó 5-én, este 8 órai kezdettel Németh Lajos Csapó-utca 14. (Törő) szám alatt levő vendéglőjében összejövetelt tartanak. A megjelenés kötelező. Székkapitány.

Sopron vármegye vitézeihez!

A Kormányzó Ur Őfőméltóságának, a vitézek főkapitányának legmagasabb névünnepét mi is ünnepeljük meg oly módon, hogy az egyes községekben ez alkalomból tartandó ünnepélyes istentiszteleten, a falu legidősebb vitézének vezetése alatt megjelenve, a Mindenható bőséges áldását kérjük magas személyére. Székkapitány.

Pályázatok.

Gazdaállás betöltése.

November 21-iki számunkban az álmosdi 200 holdas birtokon hirdetett gazdai állás betöltetvén, arról a fel nem vett pályázók ez uton értesittetnek. Hajdu vm. Vitézi Széke.

Eladó vitézi diszruha.

A rendőri testületbe történt belépés folytán s egy átköltözés következtében egy darab somogymegyei vitézi diszruha, mely vadonatuj, eladó. Közelebbit vitéz Varga István, rendőrőrmester, Kaposvár, Eszterházy-utca 72. szám.

Hasznos tudnivalók

Gépek és eszközök eltartása télen. Rossz szokás az, hogy az ekét, ha »kifagy a földből«, félredobják az udvarra és ott veri az eső tavaszig. Rozsdásodik. Pusztul. Ugyanigy bánnak a vetőgéppel is, meg minden eszközzel. Ez igazi pazarlás. Minden gépet és eszközt, ha vele a munkát elvégeztük, alaposan meg kell tisztogatni, főként a vető- és mütrágyázó gépeket és petroleummal bekenni, beolajozni. Igy kell azt fedél alá huzni, s minden javitást a tél folyamán eszközölni, hogy tavasszal, ha szükség van rá, kéznél legyen.

HIREK.

Heti naptár.

NOV.—DEC.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
6 **Hétfő**	Miklós	Miklós	A hét elején a nap 7 óra 32 perokor kél és 4 óra 10 perekor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 38 perokor kél és 4 óra 09 perekor nyugszik.
7 Kedd	Ambrus	Ambrus	
8 Szerda	**Mária f.**	Mária	
9 Csütörtök	F. Péter	Natália	
10 **Péntek**	Melkiad.	Judit	
11 Szombat	Damáz p.	Árpád	
12 **Vasárnap**	**Ottilia sz.**	**Gabriel.**	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

November 30. 1780. József császár alkotmánybiztositó rendelete. Ebben a rendeletben tudatja a kalapos király a vármegyékkel, hogy az ország rendeit jogaik, kiváltságaik és mentességeikben sértetlenül fentartja. Tudjuk, hogy később ezen rendeletével éppen ellenkező rendeleteket adott ki.

— **1847. A köztehherviselés elfogadása.** Borsod követe, Szemere Bertalan inditványára elfogadták a házi adóra s az országos pénztárra vonatkozó törvényjavaslatokat.

December 1. 1711. Rákóczi utolsó emlékirata. Ebben az emlékiratában Rákóczi Ferenc XIV. Lajos előtt szuverénitását hangsulyozza és három pontot kér utasitásul adni a francia király biztosainak az utrechti kongresszusra. Torcy miniszter válaszában azt mondotta, hogy kár volt a magyaroknak békét kötniök és igérte, hogy a király ad Rákóczinak tisztes tartást Franciaországban.

December 6. Őfőméltósága a Kormányzó Ur magas névünnepe.

—

Bajtársak találkozója. A volt közös 10. sz., Mackensen-huszárezred tisztikara és legénysége december 10-én Székesfehérvárott összejövetelt tart. Délelőtt tizenegy órakor a hősi halottak lelkiüdvéért gyászmise lesz a székesegyházban. Utána megkoszoruzzák a hősök mult évben felállitott szobrát. Délben társasebéd a »Feketesas«-szállodában. Kérik az ezred összes volt tagjait, tiszteket és legénységet, valamint hozzátartozóikat, hogy az ezredünnepélyen jelenjen meg. Külön meghivót nem küldenek. Indulás Budapestről reggel fél 7 órai személy-, vagy a délelőtt 9 órai gyorsvonattal.

Tiszti vitézek értekezlete a bekecsi fürdőben. Zemplén vármegye tiszti vitézei november 4-én értekezletet tartottak Bekecs községben, a vitéz Keresztes Antal által bérelt fürdőben. Az értekezlet vitéz Aranyossy Béla, Zemplén vármegye székkapitánya a magyar Hiszekeggyel nyitotta meg. Az értekezleten megjelent vitéz Nagy Pál gy. tábornok, törzskapitány, vitéz Görgey Károly vkt. ezredes és Bernáth Aladár alispán is. Zemplén vármegye székkapitánya ismertette a vitézi intézmény helyzetét a vármegyében s a jövőre vonatkozó munka irányelveit állapitotta meg. Szaich Ernő, gazdasági tanár, a vármegyei Szék gazdasági tanácsadója, ismertette a telkes vitézek helyzetét és gazdálkodását. vitéz Lajtafalvy Lajos, széktartó, felolvasta vitéz Rajnay Vilmos dr. főhadnagy tanulmányát a magyar nemzet történelmi szerepéről Európában. Az értekezletet közös ebéd követte.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése december 5-én. A mikulás előtti vasárnapra a vasárnapi munkaszünetet az egész ország területére felfüggesztették. Az erre vonatkozó rendelet megengedi, hogy a füszer-, csemege- és cukorkaüzletek Magyarország egész területén reggel 7 órától, az élővirágkereskedések pedig reggel 8 órától lehessenek nyitva a szombati napra megállapitott záróráig. A drogéria, illatszerüzletek, valamint a háztartási cikkek árusitására berendezett üzletek Budapest területén délelőtt 11 órától, az ország egyéb területein pedig reggel 7 órától ugyancsak a szombati napra megállapitott záróráig tarthatók nyitva.

Felépitik az első magyar aluminiumgyárat. Az aluminium mind nagyobb szerephez jut az iparban és jó tulajdonságai következtében mindinkább kiszoritja az eddig használatban volt fémeket. A vassal szemben nagy könnyüsége és szilárdsága teszi használhatóvá. Magyarországon, mint tudjuk, nagy bauxit-telepek vannak; ezek szolgáltatják az aluminium nyers anyagát. Idáig a bauxitot külföldi gyárak vásárolták meg és szállitották ki az országból, feldolgozás végett. A magyar mérnökök azonban nagyszabásu akciót inditottak meg abból a célból, hogy Magyarországon aluminiumgyárat állitsanak fel és itthon dolgozzák fel az aluminiumércet. A gyárat a Csepel-szigeten szándékozzák felépiteni.

Szigoritották a dohánylevelek osztályozását. A dohányjövedék igazgatósága a minőségi termelésre akarja rábirni a gazdákat és ezért a dohánylevelek osztályozására vonatkozó határozmányokat megszigoritotta. Igy azokat a leveleket, amelyek előbb magasabb osztályba tartoztak, alacsonyabb osztályba sorozta. A dohányjövedék a gyengébb minőségü levelek árát az 1927. beváltási évre alacsonyabban akarja megszabni, ugyancsak abból a célból, hogy a gazdákat a jobb minőségek termelésére szoktassa. Az OMGE állást foglalt az árleszállitás ellen és azt kivánja, hogy a jobb minőségü dohány termelését külön jutalmazásokkal segitsék elő.

Az országos iparegyesület és a Rádió Ujság, valamint a m. kir. postaigazgatóság által rendezett budapesti rádiókiállitás pénteken nyilt meg ünnepélyes keretek között. A megjelent József Ferenc kir. herceg mondott megnyitó-beszédet.

A Sopronhoz tartozó Brennberg-bányatelepről 92, nagyobbrészt cseh bányamunkás nyujtotta be kérelmét a hatósághoz a magyar állampolgárság elnyerése érdekében.

A házigomba főleg nedves és nem eléggé szellőzött helyeken tönkreteszi a padlót, a gerendákat és dohossá teszi a helyiségek levegőjét. Kiirtása ugy sikerül, hogy vagy kiváltjuk a gombalepte farészeket és mindazon anyagokat (homok stb.), melyekkel a gomba érintkezésben volt és friss, gombamentes anyaggal pótoljuk, vagy a gomba megölésére kokszvedrekkel a lezárt helyiség hőmérsékletét 50—60 fokra felemeljük s igy a gombákat megöljük. Ajánlják a fertőzött farészeknek »Serpulit» vagy »Mikrosohl« nevü mérgező szerekkel való bekenését is. E szerek használati utasitással drogériákban rendelhetők meg.

Gyenge volt az idei méhészesztendő. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület legutóbbi ülésén Szilassy Zoltán elnök bejelentette, hogy a belügyminisztérium jóváhagyta az alapszabálymódositásokat s igy az 50 év óta müködő egyesület szervezete modernizálódott. Az alelnöki jelentés szerint a folyó év általában gyenge méhész-esztendőnek mondható és bár a vándorlás nem mutatott nagy mézbeli hozamot, a méhcsaládok böségesen el vannak látva téli élelemmel. Az egyesület a tagoknak a Magyar Méh cimü szaklapot dijmentesen küldi.

A pengőpénz december 27-én kerül forgalomba. A Nemzeti Bank legutóbbi főtanácsi ülése ugy döntött, hogy a pengőbankjegyeket december 27-én, vagyis karácsony után hozza forgalomba a Nemzeti Bank. E döntés legfőbb oka az, hogy a pénzügyminiszter is ezen a napon adja ki a pengőváltópénzeket. A Jegybank főtanácsa ugy találta helyesnek, hogy a papirpengő és a pengő-váltópénzek egyszerre kerüljenek forgalomba, mert igy az átmeneti nehézségek rövidebb ideig fognak tartani. A pengőbankjegyek forgalombahozatalával párhuzamosan elhatározták a korona bankjegyeknek a forgalomból való kivonását. A jövő év junius 30-ig a 100 ezer koronás és ezen aluli korona bankjegyek teljesen kikerülnek a forgalomból.

Uj teherpályaudvar a főváros közelében. A kormány a Budapest-zimonyi Budapest kitérőállomása közelében nagyszabásu teherpályaudvar felállitásának a tervével foglalkozik. Ezzel a tervvel kapcsolatban a Duna partján lévő teherpályaudvart a Csepel-sziget északi csucsával vasuti összeköttetésbe akarják hozni. — A kereskedelemügyi minisztérium a kelenföldi pályaudvar kibővitésére is tervet dolgozott ki, amely szerint az egyes vágányok között fedett perronokat épitenek, amelyeket külön alagutakkal kötnek össze a várócsarnokkal. Erre az ujitásra azért van szükség, mert több gyorsvonat egyszerre fut be az állomásra. Az átalakitási és kibővitési munkálatok négy évre vannak tervezve és révükön a kelenföldi pályaudvar a főváros egyik legnagyobb és legmodernebb pályaudvarává lesz.

Állategészségügyi törvény. A földmivelésügyi minisztériumban törvényjavaslatot dolgoztak ki az állategészségügy rendezéséről, amely mintegy gyüjteménye az eddigi különböző, idevonatkozó törvényeknek és rendeleteknek. A törvényjavaslat intézkedik a fertőző állatbetegségek behurcolásának megakadályozásáról, a vasuton és hajón végbemenő állatszállitásokról, a husvizsgálatokról, a vágóhidakról, sőt az ebtartásról is.

Vállalkozó, kereskedő, iparos vitézek cimjegyzéke.

Vondra Alajos és fia bör- és cipészkellékek nagy raktára, Székesfehérvár. A cég beltagja: vitéz Vándor Ferenc.

Sztruhár és vitéz Kéry szücsmesterek. Budapest, VIII., Mária-utca 32—34.

vitéz Ábrahám Lajos. Debreceni hentesáruk gyártása. Budapest, III., Kórház-utca 7.

vitéz Takács Jenő ny. alezredes megvette Eszterházán a nagy malmot és »Fertővidéki Hengermalom«-cég alatt tovább vezeti.

vitéz Mátyási Brunó épitési és lakberendezési vállalkozó mübutorgyára. Budapest, VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72—19.

vitéz Laborczy Ferenc füszer- és csemege üzlete. Budapest, I., Márványutca 40. Telefon: T. 48—40.

Füzesséry és Társa. Gyapju, birkabőrvétel. Budapest, V., Vécsey-utca 1.

Mi történt bel- és külföldön

Az elmult hét politikai eseményei a közelgő választások előkészitésének, a politikai programbeszédek tartásának jegyében folytak le. A fővárosban, mint vidéken számos gyülésen beszéltek mindenféle párt szónokai s az uccák képe is a választási küzdelmek jeleit mutatta a propaganda-plakátok százainak flastroma alatt. A miniszterelnökön kivül a kormány tagjai közül Vass József Veszprémben és a gyöngyösi kerületben, Bud János Mohácson, Vácott és Békéscsabán, Klebelsberg Kunó gróf Szegeden és Egerben, Valkó Lajos Baján és Vaskuton, Hermann Miksa Sajószentpéteren, Sopronban és Ujpesten, Szcitovszky Béla Nyiregyházán és Szentendrén, Mayer János Hódmezővásárhelyen és a kápolnai kerületben tartottak programbeszédeket. Apponyi Albert gróf Jászberény város választóihoz egy nyilt levelet intézett, amelyben az előrehaladott őszi idényre való hivatkozással menti ki távolmaradását a beszámolás és programnyujtás feladatától.

Bethlen István gróf miniszterelnöknek Debrecenben szombaton nyujtották át diszközgyülés keretében a diszpolgári oklevelet. A miniszterelnököt Balthazár Dezső ref. püspök üdvözölte, mire a miniszterelnök válaszolt. A diszközgyülés után Bethlen István gróf a debreceni gazdák küldöttségét fogadta, amely egy hortobágyi diszalbumot ajándékozott neki. A miniszterelnök megköszönve az ajándékot válaszában kijelentette: «Ha a balsors el is szakitott átmenetileg tőle, hozzá vagyok növe a magyar földhöz és szivemhez van nőve a magyar földmunkás. Ama történelmi osztály, amely régebben egyedül viselte az ország kormányzásának terhét, ma vagyonilag tönkrement, helyükbe a magyar gazdatársadalom van hivatva lépni és résztvenni a közügyekben.» A miniszterelnök tiszteletére vasárnap Debrecen városa bankettet rendezett, mely alkalommal tartott pohárköszöntőjében Bethlen a következőket mondotta: «A mi ideáljaink sohasem voltak támadó jellegüek, mindig csak védekezőek. Mi nem akarunk uj területeket szerezni, ma is csak védekezni akarunk az idegen behatásoktól, amiket ránk kényszeritenek, amelyek a magyar egységet csorbitják. A miniszterelnök Debrecenből Hajduszoboszlóra utazott, ahol Barabás Samu támogatására tartott beszédet.

A román király halálhire. A mult héten elterjedt hirek szerint Ferdinánd román király állapota válságosra fordult és halála minden percben várható. Egyes hirek szerint a király már meg is halt, de halálát titokban tartják Mária királyné visszaérkezéséig, nehogy a trónöröklés körül bonyadalmak támadjanak. Ezzel szemben a román félhivatalos jelentések megcáfolják ezeket a hireket és azt állitják, hogy tulzottak, mert a király állapota javulófélben van. A király halála meglehetősen sulyos bonyadalmakat vonna maga után, mert Károly volt trónörököst január 4-én megfosztották a trónöröklési jogától és hatesztendős kis fiát tették meg trónörökösnek, aki mellett háromtagu régensség vezetné a kormányzás ügyeit. Mivel pedig a régensségben az egyik helyet a királyi család valamelyik tagja töltené be, akinek a személyét nem határozták meg és ezenkivül a volt trónörökösnek sok párthive van az országban, teljesen bizonytalan lenne Románia jövője a király halála esetén. Mária királyné épen ezért félbeszakitotta amerikai tartózkodását és hazautazott, hogy az esetleges trónváltozáskor befolyását érvényesithesse.

Nyugtalanság Bulgáriában. Bulgáriában az agrárius forradalmi elemek ujból mozgolódni kezdenek. Szófiában a nyilt utcán forradalmárok agyonlőttek egy csendőrt és ugyancsak forradalmárok boszuból meggyilkolták Todoroffot, az agrárszövetség elnökét, mert a forradalmi eszmék ellen küzdött. A bolgár-szerb határon is összeütközés volt, ahol külföldi pénzen szervezett kommunista emigráns bandák megtámadták az egyik bolgár őrállomást és két katonát megsebesitettek. Szófiában a macedóni ifjusági bizottság nagygyülést tartott, amelyen keserü szemrehányásokkal illették a jelenlegi bolgár kormányt, mert semmit sem tett a Jugoszláviában, Macedóniában és Dobrudzsában élő bolgár kisebbségek védelmére, ellenben a macedón szervezetek ellen megszoritó intézkedéseket tett.

Forradalom Albániában. Albániában katolikus jellegü mozgalom keletkezett, mely fegyveres erővel hatalmába akarta keriteni Szkutarit, Északalbánia legnagyobb városát. A kormány csapatai néhány napi harc után szétverték ugyan a felkelőket, de azok a hegyek közé vonulva, tovább folytatják a harcokat. Belgrádban az olasz követ a többi hatalmak követeinek társaságában felkereste a jugoszláv külügyminisztert és az albániai eseményekről tárgyalt, amiből arra lehet következettni, hogy az albán forradalom körül Jugoszláviának is valamilyen szerepet tulajdonitanak.

Az angol bányászsztrájk befejezése. Az angol bányászok sztrájkja, váratlanul, minden megegyezés nélkül, véget ért. A munkások nem fogadták el a kormány közvetitési javaslatát és a munkabérmegállapitási hatóságok felállitásának tervét. De mikor a tárgyalások összeomlottak, kerületenként a munka megkezdése mellett szavaztak. A nagy sztrájk, a walesi kerület kivételével, véget ért és Angliában a házi szénfogyasztás korlátozását már megszüntették.

Az angol birodalmi konferencia. A mult héten kedden tartotta záróülését Londonban az angol birodalmi konferencia, mely október 19-ike óta tanácskozott. A birodalmi konferencián az angol koronagyarmatok képviselői vettek részt, akik az anyaországgal szemben jelentős engedményeket vivtak ki. A tárgyalások az angol birodalmi alkotmány megváltoztatására vezettek, ugy hogy ezentul az egyes gyarmatok nemcsak közigazgatásilag, hanem külpolitikai vonatkozásban is önállóak lesznek és csak a korona füzi őket egybe ezentul. Ezután a koronagyarmatok egymás között és külföldi államokban követeket tarthatnak, saját lobogójuk lesz, az eddigi önálló parlamentjük mellett.

Népszövetségi tanácsülés. Genfben, december első napjaiban kezdődik meg a Népszövetségi Tanács legujabb ülésszaka. Az eddigi megállapodások szerint, az ülésszak végeztével a négy nagyhatalomnak, vagyis Nagybritanniának, Franciaországnak, Olaszországnak és Németországnak külügyminiszterei december 15-ike k örül értekezletre gyülnek össze, amelyen az európai kérdéseket fogják szabályozni. Ezt az értekezletet előreláthatólag Strézában, a Garda-tó északi partjain fekvő kis városban tartják meg és ez alkalommal a Thoiryban, Franciaország és Németország között létrejött megállapodásokat nagyobb arányokban és szélesebb körben akarják kiterjeszteni.

Egészségügy

Veszettség.

A kutya hüséges társa az embernek, éber őrzője a gazdája lakásának, segitsége a juhásznak a nyáj őrzésében, sokszor játszótársa a gyermekeknek. Sok megható példáját tudjuk a gazdájához való ragaszkodásának, amitől a szükösebb élelmezés sem tántoritja el. E hüséges állatfaj megérdemli, hogy az ember gondját viselje és jól bánjon vele. De ez ne menjen annyira, hogy játszótársunk legyen; még simogatni se kell, csókolni pedig — arra is van példa, — épen nem szabad. A kutyáról bélféreg és egyéb élősködő átmehet az emberre, ami sulyos betegséget okozhat. De valamennyinél sulyosabb egy betegség, amely a kutyától érheti az embert, a veszettség.

Amióta az ember a kutyát a háziállatai közé fogadta, azóta ismerik ezt a betegséget.

A veszettség fertőző betegség. Fertőző csirája a veszettségben szenvedő állatok nyálával — többnyire harapás által — jut az ember vagy másik állat testébe és ott az idegek utján a központi idegrendszerbe. Minimális sérülés utján is történhetik fertőzés. A marás helyén a ruha sértetlen volta nem zárja ki a fertőzést, mert a harapáskor a ruha odaszoritása folytán keletkező csekély horzsolási sebre átszürődhetik az épen maradt ruhaszöveten egy kevés nyál és vele a veszettség ragálya. A veszett állat karmolása is veszélyes. A veszettséget nemcsak kutya terjeszthetti, hanem a veszett állat marta más állat is, ugymint macska, róka, farkas, ló, szarvasmarha, juh, sertés. Nyáron, mikor ember, állat többet van a szabadban, nagyobb az ebmarás lehetősége és ilyenkor gyakoribb ez a betegség emberek és állatok között.

Midőn Pasteur francia tudós védőoltást talált fel egynémely fertőző betegség ellen, megkisérelte ebmarta embereken a veszettség kitörését oltás által elháritani. Ez 1845-ben sikerült is neki.

Az élő ember vérének megvan az a csodálatos képessége, hogy a külső ártalmakkal szembe tud szállni; külön-külön védőanyagokat is produkál a különféle fertőző betegségekkel szemben. A vérünkben lévő védőanyagokat a fertőző csirák ellenmérgének tekinthetjük.

Aki átesett valamelyik fertőző betegségen, annak szervezete azzal a betegséggel szemben bizonyos időre védett lesz, mivel a betegséggel való küzdelem a tőle telhető ellenméreg termelésére sarkalta.

A védettséget mesterséges uton is megszerezhetjük, ha ezt vagy amazt a betegséget gyöngitett alakban szándékosan előidézzük. Ez az oltás lényege.

Védőoltást a himlő ellen alkalmaztak először. Ez oly sikeresnek bizonyult, hogy ma már minden gyermeket beoltunk egy éves kora előtt, hogy a himlős fertőzést meg ne kaphassa. Pasteur felfedezése abban állott, hogy a fertőzés megtörténte és a betegség kitörése közti időszakban — vagyis a lappangás időszakában alkalmazza az oltást, amivel az illető egyén vérét ellenállóvá teszi a betegséggel szemben.

A veszettség kitörését megtudjuk akadályozni, ha a lappangás ideje alatt — minél hamarább, annál jobb — a megmart egyén bőre alá veszettségellenes oltóanyagot fecskendezünk. Az egész eljárás 10—22 napig tart és ha idejekorán hozzálátunk, az eredmény teljesen biztos.

Elterjedt az a szokás, hogy a kutyát, ha megmart valakit, nyomban agyonlövik. De ha ez nem bizonyos, akkor jobb a kutyát biztos őrizet alatt tartani és megfigyelni és ha még 14 nap mulva egészséges, akkor az a kutya nem fertőzte az illetőt.

A magyarázata ennek az, hogy a veszettség ragálya már 14 nappal a veszettség kitörése előtt megjelenik az állat nyálában. Az addig folyamatban volt védőoltást tehát nyugodtan abbahagyhatjuk.

A budapesti Pasteur-intézet 35 éve áll fönn. Évenként sok száz embernek menti meg életét. Érdekes az intézet belső élete, egészen más, mint egyéb kórházaké. A kórházakban a beteget és hozzátartozóit az aggodalom és reménység változó érzései veszik körül. Sokan gyógyultan és megkönnyebbülve hagyják el a kórházat. De sok bánat és levertség is füződik a kórházakhoz. A Pasteur-intézet hangulata sokkal derüsebb. Itt mindenki meggyógyul, aki idejekorán jelentkezik, de ha már kitört az emberen a veszettség, a Pasteur-intézetben sem segithetnek rajta. Azért az ilyen szerencsétlent kár is odaszállitani, a szállitással járó zavar csak fokozza a beteg szenvedéseit, másfelől lehetőséget nyujt a fertőzés elhurcolására.

ORSZÁGMENTŐ VITÉZ HORTHY MIKLÓS

Lelkesen. Szövegét és zenéjét szerzé: **Farkas Dezső.**

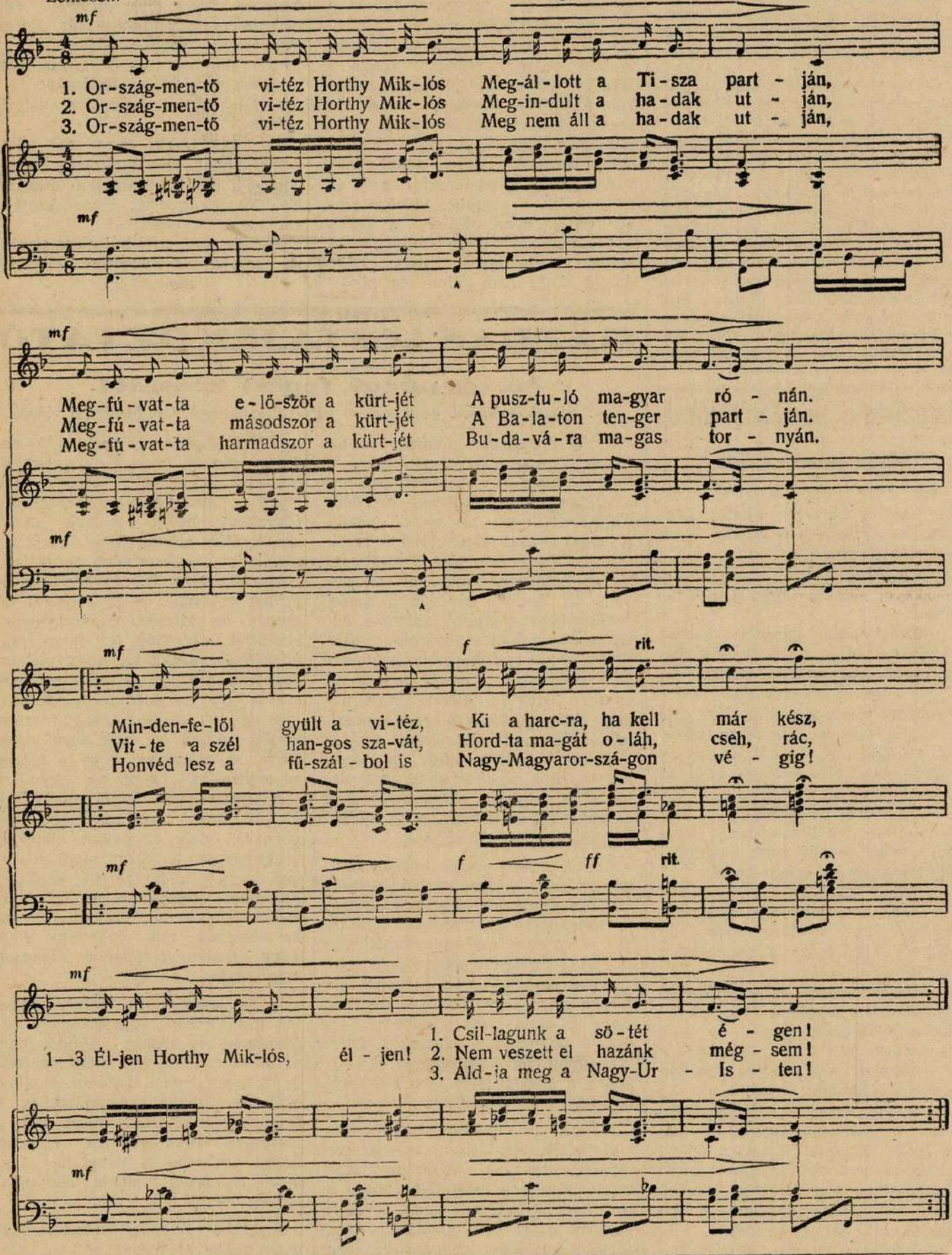

A **Regős Könyv** Farkas Dezső hazafias dalai és virágénekei zongorára és énekhangra 40 oldalon, 90 kgr.-os famentes papiron, kemény kötésben, színes címlappal megrendelhető az ár előzetes beküldése mellett a szerzőnél, Budapest, VII., Nefelejts utca 55. ísz. 2. Ára postaköltséggel együtt: 5 pengő. (62.500 kor.)

SPORT

Rövid hirek. Vasárnap a legjobb két vidéki csapat mérkőzései felé fordult a közönség figyelme. A Sabaria a Ferencvárossal mérkőzött és 2:0 arányban vereséget szenvedett. A Bástya ellenben ujabb sikereinek számát szaporitotta, amennyiben 1:0 arányban győzte le a Hungáriát. — Az I. oszt amatőrliga mérkőzésein a MAC csapata 3:0 arányban győzte le a Testvériséget. BEAC—NSC 3:0 (2:0), BTC—TTC 1:0 (1:0), III. ker. TVE—Vasas 3:1 (1:1). — A válogatóbizottság tizenhét játékost jelölt ki a magyar válogatottak spanyol turájára. — Az FTC junior-birkozóversenyében a következők győztek: Arányi (MTE), Fehér (Kaposvár), Kellner (UTE), Golobis (Postás), Maklári (ÉME), Varga (Postás). — Budapest asztali tenniszversenyén a férfi egyes bajnokságot Glanz (NSC), a férfi párosbajnokságot Glanz—Bellák-pár, a női egyesbajnokságot Mednyánszky Mária, a vegyes páros bajnokságot Szentes—Bleyer-pár nyerte meg.

Nemzetes asszonyoknak

Várakozás.

Irta: vitéz CSONKA KÁLMÁNNÉ.

— Ön cigarettázik, Flóra? Legutóbb még nagyon is elitélte a cigarettázó asszonyt!

— Az tavaly volt.

— Olyan messze vagyunk attól az időtől?

— Minden mult messze a hátunk mögött van és az a tavaly is a végtelen távolság ködébe veszett.

— És az emlékezés nem visz-e bennünket vissza a multba?

— Igen, egy elveszett része énünknek ott bolyong, de mit ér, ha mi magunk már elszakadtunk attól az énünktől?!

— Mi történt magával?

— Oh, semmi. Valami nagy dolog nem történt velem, csak megtanultam helyesebben gondolkozni.

— Tehát más lett.

— Más. Okosabb, vagy ostobább, mindegy, hogy a világ miként birálja el, fő az, hogy én jól érezzem magam.

— De hát tavaly és azelőtt nem panaszkodott sohasem. Minden ismerőse boldognak hitte.

— Maga is?

— Istenem. szép volt, az urát szerette, mit hihettem volna?

— Lássa, mert a lelkemet nem vittem a Balatonba lubickolni, maguk csak engemet láttak a fekete fürdőruhámban. Az asszonyt látták bennem, aki nyaral, üdül, flörtöl, vagy, mit tudom én, hogyan nevezzem ma azt a nyarálst?

— Nagyobb igényei lettek?

— Sőt. Sokkal egyszerübb életet élek...

— És cigarettázik?

— Van egy-két óra minden napomban, amikor ez a nagy magánosság, csend és nyugalom, ami körülvesz itt, ugy megzavarja lelkemet, hogy némelykor valósággal félni kezdek. A szél messziről fut le a völgybe és utjában megtép minden bokrot. A levelek zörögnek, a porszemek peregve hullanak vissza a füre és mindez oly különösen hangzik. A kutyám alszik a napon. Ha őt nem látnám, azt hihetném, hogy minden élőlény kihalt már a földön. Néha hangokat hallok, amint szárnyára kapja valahonnan a szél és lehozza ide a völgybe. Valahol szekér zörög néha, de elül a zaj s annál nagyobb a csend utána. Néha méhek zümmögnek, vagy talán dongó, látni nem látom és ahogy szálldos ide-oda, ugy hallja képzeletem, mintha a domb mögül egy férfi meg egy nő beszélgetve tartana felém. Sokszor egészen ösmerős a hangjuk. Legtöbbször valamelyik hugom hangját vélem felösmerni és felugrok, hogy eléje siessek. Oh, hányszor megcsalódtam már! És ez ujra és ujra megismétlődik.

— Talán a nikotin hatása vált ki ilyen élénk képzelődéseket.

— Nem. Csak mostanában cigarettázom.

— Olyan szép ez a sok galagonya bokor, meg akácvirág és sehogysem illik a cigarettázó asszony ide. Ne haragudjék, Flóra, kritikával most én élek!

— Elösmerem. De hát nincs egyéb, mi elzsongassa nyugtalan lelkemet.

(Folytatjuk.)

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

Mezei pocok (egér) irtásáról.

Irta: **Básztl Elek**, ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, mezőgazd. bizottsági előadó.

A földmivelésügyi miniszter az alispánok utján felhivja az összes I. foku hatóságokat (szolgabirósságokkat), hogy hatáskörükben intézkedjenek, miszerint a mezei pockok (egerek) irtását mindenütt keresztülvigyék. Ezt a felhivást a földmivelésügyi miniszter nem azért bocsájtotta ki, mintha az idén a mezei pockok ismét nagyobb számban felléptek volna, hanem kizárólag csakis azért, mert rá akarja a gazdákat szoktatni, hogy a mezei pockot állandóan irtassák, amint azt a német, hollandi, dán stb. gazdák megteszik. Ha a mezei pocok irtását állandóan rendszeresitjük, tehát akkor is irtjuk, amikor abból még kevés van, akkor elszaporodásukat a legkevesebb költséggel és fáradsággal megakadályozhatjuk.

Ami a mezei pocok irtását illeti, azt többféle módon eszközölhetjük: 1. Kiszántással és agyonverésükkel. 2. Hohenheimi egérfogókkal. 3. Gázzal. 4 Arvalin-foszforpirulákkal stb. A felsorolt irtásmódok közül a legcélravezetőbb az Arvalinnal való mérgezés, mert szántani nem mindenkor lehet, a hohenheimi egérfogók felállitása meg igen körülményes és költséges, a gázzali irtás meg kissé körülményes és veszélyes.

Mielőtt az Arvalin-foszforpirulát kiszórnánk, ajánlatos a mérgezésre kijelölt területet megfogasolatni, hogy másnap a kiszóráskor csak a járt lyukak legyenek meg, a sima hengert azért nem ajánljuk, mert ezzel a vetéseket végigjáratni nem lehet. Ami az Arvalin kiszórását illeti, az szigoru felügyelet mellett, gyermekekkel is elvégezhető és pedig oly módon, hogy 8—10 gyermekből álló csoportot egymástól 2—3 lépés távolságban rajvonalban (egyenes vonalban) a tábla egyik szegélyétől elindittatunk, azzal az utasitással, hogy minden nyitott pocoklyukba 2—3 drb Arvalin-foszforpirulát dobjanak be és a lyukat tapossák be. Mielőtt a gyermekeket elinditjuk, szereljük fel őket régi bögrékkel, fazekakkal vagy pléhdobozokkal, ugy, hogy mindegyiknek jusson egy. Az edénybe mindegyiknek egy-két marék Arvalin-foszforpirulát adjunk és ezek közé kevés lisztet is keverjünk, hogy a méreg az emberi kéz szagát ne vegye fel.

A gyermekeket szigoruan ki kell oktatni, hogy olyan méreggel dolgoznak, amely az ember életét is veszélyeztetheti, ezért munka közben enniök nem szabad, kezükkel szájukhoz, szemükhöz és orrukhoz hozzányulniok nem szabad. A munka elvégzése után ügyeljünk arra, hogy kezeiket szappannal alaposan megmossák.

A mérgezés, hogy melyik területen fog történni, a hatóságnak bejelentendő és közhirré teendő, mert az Arvalin kiszórása után legalább is 10 napig legelő-állatokat az ilyen területre kihajtani veszedelmes. A sertéseknek kihajtása, mert ezek a mérgezés következtében elhullott mezei pockokat is megeszik, legalább is három hónapig nem ajánlatos.

A gazda Arvalin-foszforpirulákat csak akkor szerezhet be, ha valamelyik helyi hatóságtól (rendőrkapitányság, szolgabirósság) igazolványt

kér, hogy erkölcsileg megbizható és hogy mezei pockok irtására a mérget rá lehet bizni. Ezt az 1895. évi 23542. számu belügyi és földmivelésügyi miniszteri, valamint az 1898 évi 104455. számu belügyminiszteri rendeletek irják elő.

Ami az Arvalin-foszforpirulát illeti, az feltünő kék szinre van festve, hogy valami élelmi- vagy állati eleségszerrel össze ne cserélődhessék. A csomagoláson is feltünően jelezve van, hogy tartalma méreg. Továbbá, ha Arvalin-foszforpirulát készletben tartunk, az mindig biztos zár alatt legyen.

Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy a mezei pockok irtásának a kisgazdáknál csak akkor lesz foganatja, ha azt nemcsak egyesek, hanem valamennyi kisgazda és pedig lehetőleg egyidőben eszközli; mert ha csak egyik-másik foglalkozik ezek irtásával és a szomszédaik nem, akkor onnan a pockok a kirtott területre át fognak jönni, mivel ezen területeken több eleséget fognak találni.

Takarmányozási előszámitás készitése.

Leginkább kisgazdáknál fordul elő az a sajnálatos körülmény, hogy tavasszal, esetleg már tél utóján elfogy szalmája, szénája s drága pénzen kénytelen azt beszerezni, amit ősszel vagy tél elején olcsón beszerezhetett volna. Ennek pedig csak a gazda maga az oka, mert ha őszszel előre leméri a betakaritott készletét s beosztotta volna az állatállományára az adagolást, ugy vagy a fölösleges pazarlás nem történhetett volna meg, vagy ami még nagyobb baj, takarmány hijján nem koplaltatta volna állatait.

Különösen a mai nehéz gazdasági helyzetben nagyon fontos, hogy minden telkes vitéz és gazda vessen ezen körülménnyel számot s pontosan számitsa ki szükségletét, készletét. Ezen takarmányozási előszámitás nemcsak a szálas takarmányozás szempontjából fontos, hanem a többi takarmányoknál is.

A takarmányozási előszámitás készitésénél első és fő feltétel a készlet lehető pontos felmérése, kiszámitása. Széna- és szalmafélék felmérésénél kivágunk a kazalból, boglyából egy köbméternyi mennyiséget, vagy ha ez nem menne, egytized, egyhuszad részét, de olyan helyről, ahol tömődöttség, az ülepedettség megfelel az egész mennyiségnek, mintegy átlaga az egésznek. Ha ilyent nem tudunk egy helyről kivágni, akkor két helyről is vehetünk próbát, amelynek lemérve sulyát, kiszámitjuk az egésznek köbtartalmát, meg tudjuk az egész kazal, boglya sulyát. Természetesen, ha valaki lemérte a széna, szalma beszállitásakor a sulyt (ami a sok dologidőben aligha szokott megtörténhetni), az tudja a készletét, feltéve, ha a természetes beszáradás és egyéb körülmény folytán okozott sulyveszteséget levonta, ami elég tekintélyes szokott lenni, cca 10—20 százalék. Gyök és gumós takarmányoknál szintén próbamérésekkel állapithatjuk meg a mennyiséget, de itt is figyelembe kell venni a tekintélyes sulyveszteséget, amely csirázás, megromlás stb. folytán állhat elő. Szemes takarmányok lemérése a legkönnyebb, ezeknél a sulyveszteség is kevés (2—5 százalék).

Téli takarmányozási előszámitás mellett, feltéve, ha a készleteket pontosan felmértük s ha állatoknál az adagolást pontosan betartottuk, meglepetés nem érhet, ami a mai nehéz pénzügyi és gazdasági helyzetben nagyfontosságu.

vitéz **Lukács Endre**,
urad. intéző.

A kiskereskedőnek nincs szüksége nagy raktárra.

A külföldi példák nyomán nálunk is behatóbban kezdenek foglalkozni a kiskereskedelem szorosan vett üzleti problémáival. A Fővárosi Kekedők Egyesületében tartott ülésen legutóbb rámutattak arra, hogy milyen fontos az üzletvitel racionálisabbá való tétele. A detailkereskedelemnek arra kell törekednie, hogy minél kisebb raktárt tartson. Nemcsak az általános konjunktura változás jeleit kell a kereskedőnek megfigyelni, hanem rendszeresen fel kell dolgozni az egyes szakmabeli cégek áruforgalmi és üzletköltségi adatait. Az üzlet helyes megszervezése, a munkaerő megfelelő kihasználása, a helyes dijazási rendszer kiépitése, a kiképzéseknek a mai igényekhez mért reformálása mind lényeges fontosságuak. Amerika nyomán most Németországban valóságos tömegmozgalom indult meg abban a tekintetben, hogy a részletfizetéses eladást a kereskedelem legszélesebb köreiben kiterjesztessék és ezáltal a fogyasztásnak a nagyobb mérvü emelését idézzék elő. Meg kell fontolni, hogy ezt a rendszert nálunk milyen mértékben lehet alkalmazni?

Az »átmeneti forgalom« növekedése.

A magyar kereskedelem egyik legfontosabb feladata, hogy a »tranzitó forgalmat« növelje s ezáltal igyekezzék Magyarország szerepét, melyet hazánk, mint kelet és nyugat közötti kereskedelmi összekötőkapocs játszik, kiszélesiteni. Örvendetes, hogy az utóbbi időben tranzitó forgalmunk erősen javult. A vasuti statisztika szerint az utolsó kilenc hónapban az átmeneti forgalmunk erősen javult. A vasuti statisztika szerint az utolsó kilenc hónapban az átmeneti forgalomban 20 százalékos szaporulat mutatkozik az előző év hasonló időszakához képest. Ez a husz százalék hétezer vagonnak felel meg, ami 200 teljes tehervonattal egyenlő. A szaporulat a Romániából és Jugoszláviából származó szállitmányoknál mutatkozik, mig az Ausztriából és Csehszlovákiából jövő tranzitóban csökkenés állott be. Igen élénk az élőállat szállitás Magyarországon át, mióta az állategészségügyi vizsgálatot könnyitették. 235.000 darab sertést vittek Magyarországon keresztül az utolsó kilenc hónapban, kétharmad részben Jugoszláviából, egyharmad részben Romániából. Ez a mennyiség kétszer annyi, mint az előző évben. Sok boszniai vasércet is szállitottak Jugoszláviából Csehországba.

Tizenötezer vagon burgonyát exportáltunk.

A tartósan kedvező időjárás megkönnyitette annak a keresletnek a kielégitését, amely a magyar burgonya iránt az idén a külföld részéről mutatkozott. Rothadás és megfagyás nem fenyegette a szállitmányokat, ugy hogy a szomszédos országok fennakadás nélkül biztosithatták szükségletüket. Csehország körülbelül hatezer vagonnal, Ausztria szintén ugyanennyivel vásárolt nálunk, de Svájc és Görögország is jelentékeny mennyiséget vitt ki. A gazdák a közönséges fajta burgonyát vagononként 6—7, a nemes burgonyákat 8—10 millió koronáért tudták értékesiteni. 100 milliárd magyar koronánál nagyobb összeg folyt be a külföldre eladott burgonyából. Szeptember vége óta az árak 100 százalékkal emelkedtek. A külföldi kereslet a szükséglet kielégitése után egyelőre csökkent.

Trágyatelep készitése házilag.

Téli időben ér rá a gazda erre a munkára. Elvégezheti ezt kevés költséggel, mesterember nélkül is. Az udvar emelkedettebb részén kell annak helyét kijelölni, olyan nagyra, hogy minden darab felnőtt állatra négy négyszögméter jusson. Azután a fenekét kell kiásni jó egy méter mélyen. Igen fontos dolog, hogy a trágyatelep feneke teljesen vizhatlan legyen, hogy a trágyalé a talajba ne ivódhasson. Ha semmi költséget se szánhatunk rá, megcsinálhatjuk a trágyatelep fenekét ugy is, mint ahogy a falusi földes szobákat szokás, vastag agyagdöngöletből. Jobb azonban akár törmeléktéglával kirakni s ezek közeit cementtel kiönteni. A fenék legyen jól lesimitott és az egyik sarok felé lejtéssel birjon. Ide kerül azután trágyalékut, mely célra kisgazdának egy földbesülyesztett ócska petroleumos hordó is megfelel. Akinek több az állatja, annak jobb a

kutat cementbe ágyazott téglával kirakatni vagy még jobban kibetonozni. A trágyatelep falait befelé lejtősen kell készíteni és téglával kirakni, vagy legalább habarcsal jól lesimitani. Célszerű a kész trágyatelepet korláttal körülvenni. Így arra az állatok a déli órákban, még fagyos időben is, kiereszthetők s ez egészségüknek is hasznára van, de a trágyának is, mert a trágyát jól megtapossák, az tömöttebbé lesz, jobban beérik s értékes alkotórészei nem párolognak el.

A magyar mezőgazdaság haladása.

A háborus években a mezőgazdasági termelés továbbfejlődése megakadt, amint az a többi háboruviselt államokban is észlelhető volt. A háboru elvonta a legjobb munkaerőt a termelésből, megakadt az állatállomány fejlődése és csökkent a trágyatermelés. A háboru utáni esztendők azonban lényeges javulást hoztak és az utóbbi évek átlagát nézve a fő cikkek közül némelyikben már elértük, másokban pedig tul is haladtuk az 1906—1910-es évek termésátlagait. Az 1906—1910-es évek átlagai a következők voltak: buza 6.77, rozs 6.56, árpa 7.48, zab 6.46, tengeri 8.95, burgonya 46.5, cukorrépa 131.0, takarmányrépa 159 métermázsa holdanként. Az 1920—26-os esztendők átlagait az előbbi számokhoz hasonlitva, arra a megállapitásra jutunk, hogy a buza termésátlaga változatlan, a rozsé 6.7 mázsára, a tengerié pedig 10.25 mázsára javult. Ezzel szemben az árpa átlagos termése 6.62 mázsa, a zabé 6.17 mázsára, a burgonyáé 31.7 mázsára, a cukorrépáé 103.7 mázsára, a takarmányrépáé pedig 122.15 mázsára esett vissza.

Az utolsó 50 évben a termésátlagok javulása buzánál, rozsnál és burgonyánál több mint 50 százalékos, árpánál közel 50 százalékos, zab és tengerinél több mint 70, illetőleg 80 százalékos, a takarmányrépánál közel 100 százalékos, a cukorrépánál pedig 24 százalékos. A termelés fokozódásának a sulypontja a 70-es évekre és az 1906—10. évcsoportra esik.

Kovácsy Béla tanulmánya szerint a magyar mezőgazdaság fejlődésének a lendületét az akadályozza, hogy sok gazda felfogása szerint a hazai talaj, valamint éghajlati viszonyaink mellett nem lehet nagyobb eredményt felmutatni. Ez a felfogás azonban téves és adatokkal megcáfolható. Hiszen a jól kezelt gazdaságok 16—20 mázsa buzát is termelnek holdanként. A talaj jó megmunkálása a legfontosabb. Nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy a 70-es években a 4.2 mázsás buzatermés még jövedelmező volt. Ma azonban, mikor az átlag 6 mázsánál van, az árviszonyok olyanok, hogy még a 6.77 mázsás termés is alig elegendő a kiadások fedezésére.

Vásár és piac.

Gabona. Már régóta, kisebb-nagyobb megszakitásoktól eltekintve, állandóan barátságos volt a terménytőzsdék irányzata ugy a külföldi piacokon, mint nálunk. Az árjavulás azonban az utóbbi napokban megállott és az export is észrevehetően megcsappant. Az olcsóbbodást azzal magyarázzák, hogy az amerikai tőzsdék hangulata megváltozott és a kinálat került tulsulyba. Ennek pedig az az oka, hogy a déli félgömb (Argentina és Ausztrália) termése eredményeiről kedvező hirek kerültek forgalomba. Európában ugyan meglehetősen csekélyek a készletek, de ha az amerikai hirek igaznak bizonyulnak, ugy Amerika könnyen pótolhatja az itt mutatkozó hiányt. Egyelőre a nagyobb kinálat hatása abban nyilvánult, hogy buzában mintegy ötszázalékos lanyhulás következett be egy hét leforgása alatt. Valószinü, hogy az amerikai olcsóbbodás a magyar exportra is hatással lesz, mivel az amerikai gabona a tengeri kikötőkhöz közel eső területeken, igy például Olaszországban könnyen versenyezhet a magyar gabonával. Olaszországot azonban, mint vevőt, nem fogjuk elveszteni, mert az olaszoknak határozott szándékuk, hogy gabonaszükségletük nagy részét állandóan Magyarországból szerezzék be. Az idén különösen sokat vásároltak nálunk az olaszok, mert egy rendelet a kevésbé finom lisztekből való egységes kenyér sütését tette kötelezővé egész Olaszországban. Igy az olaszok nemcsak a finom tiszai buzát, hanem a déldunántuli kevésbé jó minőségeket is erősen vásárolták, mivel a Dunántulról a szállitási költségük jóval alacsonyabb és igy aránylag kevésbe kerül számukra a délmagyarországi liszt.

A meleg ősz miatt olcsóbb lett a a tűzifa. Mikor a szénpiacon az angol sztrájkkal kapcsolatban nagy szilárdulás következett be, a spekuláció arra számitott, hogy a fa áremelkedése nyomon fogja követni a széndrágulást. A több mint száz év óta nem tapasztalt enyhe időjárás azonban keresztülhuzta ezt a számitást és a faárak a szénhiány ellenére is lejebb szállottak. Hivatalosan 62.500 koronában állapitották meg a kiskereskedők részére és 63.500 koronában a fogyasztók részére az árakat. Ez az árnivó körülbelül tiz százalékkal volt magasabb a tavalyinál. Az igy megállapitott árakat azonban a közönség nem volt hajlandó megfizetni, aminek következtében a nagykereskedők egyre olcsóbban ajánlják az árut és egyes fővárosi telepeken már 56.000 koronáért is lehet kapni aprított tüzifát házhoz szállitva.

Itt emlitjük meg, hogy az angol szénsztrájk befejeződésével a magyar szénpiac konjunktúrája is csökkenőben van és egy bányaigazgató nyilatkozata szerint lehetetlen, hogy Magyarország jelenlegi széntermelését teljes egészében továbbra is el tudná helyezni a piacon. A legutóbbi konjunkturális üzleti forgalom következtében ugyanis széntermelésünk megnövekedett és több, idáig nem rentábilis bányát is üzembe helyeztek. Mig azonban az angol szén ujra versenyképes lesz és visszahóditja régi piacait, addig a szakértők számitása szerint három-négy hónap fog eltelni.

A kamatláb csökkenése. A leszámitolási kamatláb egyre csökken és a nagyobb fővárosi bankházak prima üzleti váltókat hét százalékkal számitolnak le, a rendes kereskedelmi váltókért pedig 7½—7¾ százalékot követelnek.

Tej, vaj. Utóbbi időben a tejtermelés azon a szinten állandósult, amelyen a fogyasztásszükségletet teljes mértékben kielégiti. Tultermelés, legalább a fővárosra vonatkozóan, nem mutatkozik. A piaci helyzet kedvező, a forgalom megélénkült, ami az árak kisebb javulásában is kifejezésre jut. Biztató kilátások vannak arra, hogy miután az idei tejtermelés nagyobb, mint a tavalyi év hasonló szakáé, a téli hónapokban még a legkritikusabb időben sem mutatkozik hiány. A fogyasztási tej árát a központi tejcsarnok jelentése szerint sem most, sem a közel jövőben nem szándékoznak emelni a tejüzemek.

A vajtermelés épen hogy kielégiti a szükségletet, azonban külföldi vajbehozatalra nem lesz szükség, mert a hütőházakban még jelentős mennyiségeket tárolnak. Az érdeklődés különösen a másodrendü és a főzővaj iránt javul. Teavajat nagyban 60—62 ezer koronáért adnak kg-ként, kicsiben 70—72 ezer korona az ára; csemegevaj adagolva nagyban 65—68, kicsiben 76—86 ezer korona. Főzővaj nagybani árusitásnál 45—50 ezer koronába kerül, kicsiben 60—65 ezer korona. Az árak a budapesti piacra vonatkoznak. A sajtpiacon a lanyhaság megszünt és kedvezőbb üzletmenet indult meg, annál is inkább, mert a belföldi termelés nem kielégitő és igy importra kell számitani.

Svájcba szállitják a magyar birkát. A belföldi piacon a birkahusfogyasztás teljesen visszaesett. A szegény városi lakosság nem kedveli a birkahust, inkább lóhusra fanyalodik. A magyar hizlalt birkát a nagyobb juhászatok külföldre adják el, ha erre egy-egy alkalom nyilik. A legutóbb 200 darab kincstári hizott ürü árlejtését tartották meg, ahol a legnagyobb árat, 8000 koronát kg-ként, egy budapesti husnagyvágó cég ajánlotta. A birkákat Svájcba szállitják, ahol karácsonyra akarják azokat eladni.

Árak: Buza 387.500—402.500. Rozs 300—302.500. Árpa 240—260.000. Sörárpa 315—365.000. Zab 227.500—240.000. Tengeri 265—270.000. Ujtengeri 195—197.000. Repce 565—570.000. Korpa 165—167.500 K mázsánként budapesti paritásban.

Őszi borsó 350—380.000. Kendermag 300—310.000. Muharmag 220—240.000. Bükköny 280—300.000. Biborhere 850—950.000. Napraforgó, fehér 300—320.000. Mák 1,800.000. Lencse 700—900.000. Nullásliszt 7100. Rétiszéna 100—115.000. Lucernaszéna 130—140.000. Alomszalma 50—60.000 K mázsánként.

Marhahus 18—36.000. Borjuhus 20—60.000. Sertéshus 24—44.000. Zsirszalonna 21—23.000. Háj 24—26.000. Élő baromfi darabja 25.500. Liba, kacsa kg-ja 24—28.000. Nyul darabja 60—70.000. Fácán 60—70.000. Fogoly 20—30.000.

Tej 4—5000. Tejfel. 20.000. Tejszin 38—42.000. Teavaj 55—65.000. Főzővaj 48—55.000. Turó 8—12.000 K. Trappista 34—38.000. Ementháli 60—64.000 K.

Alma 4—16.000. Körte 7—20.000. Füge koszoruja 4—5000 K.

A Kormányzó urról készült emlékérem.

A mellékelten látható szép bronzérem, mint a Vitézi Rend alapitásának és a vitézzé avatás messze jövőbe nyuló történelmi emléke, lapunk utján rendelhető meg.

A megrendelő vitéz neve az érem hatsó lapjának alsó körszegélyén, a körirathoz hasonló, mélyitett betükkel vésetik be és válik emlékezetessé leszármazói előtt is, hogy a bronzérem az első ős leszármazott családjának buzditó és kegyeletes talizmánja maradjon.

Az érem ára vitézek részére, a lapunk által történő megrendelés esetén csak 150.000 korona, azaz 12 pengő.

A Vitézi Renden kivül álló éremkedvelők az érmet 200.000 korona, azaz 16 pengő árban szerezhetik meg lapunk utján, de részükre az érem név helyett lajstromozott sorszámmal állittatik ki.

Megrendelésnél legalább 75 ezer korona, azaz 6 pengő küldendő be előre lapunk kiadóhivatalához. A postautalványon, vagy csekklapon meg kell jelölni, hogy az érem céljára küldetett az összeg és hogy az érem utánvéttel, mely cimre küldendő.

Az érmek a megrendelések beérkezése sorrendjében a hátralék és postaköltség utánvételezése mellett szállittatnak.

E szép emlékérem, melynek emléke soha el nem muló, — teljesen magyar munka.

Kivánatra tartósabb bársonybélésü, szép tok ára 25.000 korona, azaz 2 pengő, mely összeg a másik összeggel együtt szintén előre fizetendő.

Az érem terjesztését legfelsőbb helyen 3805/1926. szám alatt engedélyezték.

A Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala.

SZEMLE.

Az »Uj Élet« nemzetpolitikai szemle legelső száma értékes és változatos tartalommal a napokban jelent meg. Az uj magyar generáció e komoly nivóju szemléje a magyar kultura elhanyagolt kérdéseivel foglalkozik, azonkivül irodalmi, szociálpolitikai, müvészeti problémák és kritikák kerülnek megvitatásra hasábjain. Az első számban dr. Antal István főszerkesztő »Uj élet« cimen a szemle irányát és célkitüzéseit jelöli ki, dr. Weis István »Magyar Girondisták« cim alatt rendkivül érdekesen az 1918-as forradalom előtti reformmozgalmakat és forradalmi törekvéseket ismerteti; dr. Gesztelyi Nagy László »A magyar tanyakérdés nemzetpolitikai jelentőségéről« hosszabb tanulmányt közöl; Balla Borisz »A szovjetkultura apokalipsziséből« cimü cikkében a szovjet kulturális mozgalmait világitja meg. Csanády György, Radványi Sándor, ifj. Szász Károly költeményein kivül Kováts Albert, Farkass Jenő, Mariancsics Imre, Kerek Mihály, Takáts István stb. rövidebb irásai és kritikái teszik változatossá az első számot. Az uj folyóirat, melynek főszerkesztője dr. Antal István, felelős szerkesztője dr. vitéz Nagy Iván, felelős kiadója Radnóti István, a müvelt magyar közönség figyelmét a legnagyobb mértékben megérdemli. Előfizetési ára: egy évre 150 ezer korona, félévre 75 ezer korona, negyedévre 37 ezer korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, IX., Köztelek-u. 1.

Egyesült Államok. Az elnök kijelentései, amelyet a katonai leszerelésekkel kapcsolatban tett, egyáltalában nem hatnak megnyugtatólag. Azt állitotta, hogy Amerika ugyan résztvesz az általános leszerelésben, de ha nem látja rövid időn belül eredményesnek ezt az akciót, ugy az elkerülhetetlenül bekövetkezendő »fegyverkezési verseny« élére fogja az Egyesült Államokat állitani. S nyomatékot adott ezen kijelentésének rögtön azzal, hogy Pittsburgba utazva megszemlélte és buzditotta a katonai kiképzés alatt álló ifjuság hatalmas táborát. A pacifisták élénken tiltakoztak az ifjuság militarizálása ellen.

Molnár Sándor (székelykereszturi), a honvédség közismert költője, lapunk olvasógárdájának is jó ismerőse, aki ez évi vitézi bálunkon a »Vitézek Bálja« cimü lapot szerkesztette és irta, második jótékonycélu szerzői »Székely Estjét« december 21-én félhatkor tartja a Zeneakadémia nagytermében neves operaénekesek, előadóművészek és az Egyetemi Énekkarok közremüködésével a kiváló székely költő, aki a honvédség szellemi nevelésében esztendők óta eredményes munkát fejt ki, ez alkalommal is nivós,

művészi szempontból is értékes előadással hálálja meg előkelő közönségének érdeklődését. Uj müsorában szebbnél szebb, hangulatos székely dal kerül bemutatásra. Az előadás iránt, mint a tavasszal is, olyan nagy az érdeklődés, hogy jegyek már csak korlátolt számban kaphatók: Nádor-utca 9 alatt (dohánytőzsde), a Zeneakadémia portásánál és a szerzőnél, Üllői-ut 80, telefon: József 44—11. Jegyárak 10—50.000 koronáig.

Szerkesztői üzenetek.

vitéz **Barna János,** Kup. Az előfizetést mi nem engedhetjük el. Sajnos, mi az elhelyezkedésben itt a fővárosban segiteni nem tudunk. Forduljon ezen kérelemmel közvetlen a székkapitányságához. Levelét oda elküldtük. — vitéz **Egri Miklós.** Sorai helyes felfogásról tesznek tanuságot. Ezért alább közöljük a mellékelten hozzánk beküldött kis kortesversét.

A vitéz.

Egy vitéznek mindég
Gondolni kell arra,
Reggel, délben, este, készenlétben
Indulhasson választási harcba.

Most van itt az idő
Istenigazában,
Legyen bátorsága,
Igaz ügyet ő vezesse diadalra!

vitéz **Marosy Gyula.** Értesülésünk szerint a névjegyen nem szabad használni. — vitéz **N. N.** Közigazgatási hatósága (községi előljárósága, polgármesteri hivatal) által kiállított illetőségi bizonyitványának egyik adata az, hogy »magyar állampolgár«. Amennyiben utólag szerezte volna meg magyar állampolgárságát, ugy erről a m. kir. belügyminisztérium »trianoni« XIII. osztálya ad bizonyitványt. — vitéz **Saári Imre.** Forduljon a helybeli könyvkereskedőhöz, aki felvilágositással szolgál. Mindenesetre a gyakorlat a legjobb mester. — **Mérnök.** A vitézi jelvényt névjegyre vagy levélpapirra alkalmazni nem szabad. Ezt a felvilágositást illetékes helyről nyertük. — vitéz **Gyarmati Gyula.** Őfensége József kir. herceg tábornagy cime Budapest, I., Vár, Szent György-tér. Ugyanott van Őfensége főudvarmesteri hivatala, a főhercegi palotában. — vitéz **Majsay György.** Az oktatók helyzete és dotációja helyenként különböző. Ezért nem adhatunk ez ügyben pontos felvilágositást. Tessék a vármegyei, illetve járási testnevelési vezetőhöz fordulni. — vitéz **Faluházi Sándor.** Az adót a föld kataszteri tiszta jövedelme után vetik ki. Ez az összes pótadókkal együtt a feltüntetett kataszteri tiszta jövedelemnek körülbelül a 40 százalékát teszi ki. Ha például egy hold föld kataszteri tiszta jövedelme 10 aranykorona, akkor az utána fizetendő adók összege 4 aranykorona körül lehet, ami papirkoronában 58 ezer koronát tesz ki. Késedelmi kamat havi egy százalék, ezenkivül felszámithatnak intési díjat, birságot és esetleg végrehajtási költséget is. Ha földje gyengébb minőségü és a kataszteri tiszta jövedelme alacsonyabb, akkor az adó fentinél kevesebb, ha jobb, akkor az adó is több lesz. Ha idejében bejelentette kárát, akkor aszály aszály és sáskapusztitás miatt adójának egy részét elengedik. — vitéz **M. S.** A pótdij kifizetése jelenleg szünetel. Ezért egyelőre egy összegben való kifizetéséről sem lehet szó. Igen kivánatos volna, hogy az összeülő országgyülés a vitézségi pótdijak kifizetésének ügyét is rendezné. — vitéz **Bokréta József.** Az előfizetés kötelező. Forduljon a vármegyei Vitézi Székhez. — vitéz **Csányi Ferenc.** Mi munkaalkalmat szerezni nem tudunk. Kérésével forduljon a vármegyei Vitézi Székhez a járási hadnagy utján. A lapban »Pályázatok« cimü rovatunkban közölni fogjuk ajánlkozását. — vitéz **Hunyor János.** A lapra való előfizetés kötelező. — vitéz **Zentai Pál.** Előjegyzésben 15.000 korona és a portó. Szives fáradozását, mellyel nekünk naptárakat elhelyezni segit, hálás köszönettel fogadjuk. — **Érdeklődők.** Hadimuzeum sorsjegy huzása után érdeklődők tudomására közöljük a sorsjegyhuzás eredményét. A Hadimuzeum-sorsjegyek megtartott főhuzásán a következő számok nyertek: 300 millió korona értékü főnyereményt: A 12.0001—V, 100 millió értékü nyereményt: A 12.068—IV., 50 millió értékü nyereményt: B 8600—I, A 5498—IV., 25 millió értékü nyereményt: B 10.370—I, B 13.838—I, A 26.564—IV., A 48.387—I., 15 millió értékü nyereményt: A 8687—II, B 18.392—V., A 28.155—I., B 30.077—V., A 34.261—IV., B 46.532—IV., 10 millió értékü nyereményt: B 6110—III., A 8063—III., B 9041—II., A 18.911—II., A 20.793—IV., B 21.469—IV., B 23.554—II., B 27.636—II., A 31.963—II., A 37.941—II., 5 millió értékü nyereményt: ugy az A-, mint a B-sorozatból a következő számok: 1393—V., 4617—IV., 10.628—I., 20.069—II., 20.837—III., 25.281—V., 27.998—V., 31.933—I., 36.366—II., 40.769—IV., 2 millió értékü nyereményt: A 47.879—V., B 26.015—II., továbbá ugy az A-, mint a B-sorozatból a következő számok: 001—II., 0882—V., 4206—III., 6927—III., 9333—II., 12.236—II., 16.227—III., 22.736—II., 22.831—I., 26.261—III., 28.724—II., 30.547—IV., 34.592—V., 47.192—III., 1 millió értékü nyereményt: ugy az A-, mint a B-sorozatból a következő számok: 1837—III., 4302—III., 4537—V., 4758—IV., 10.758—IV., 10.982—III., 12.987—IV., 14.548—V., 17.273—IV., 17.991—I., 20.760—III., 22.072—II., 24.990—IV., 26184—IV., 28.595—III., 31.992—II., 32.131—I., 36.938—II., 39.658—II., 42.026—V., 43.788—III., 44.384—II., 45.739—V., 45.820—IV., 49.243—V. A nyeremények a nyerősorsjegyek beszolgáltatása ellenében az egyesület hivatalos helyiségében: VI., Andrássy-ut 20, II. emelet, legkésőbb ujévig veendők át. Az ezen időpontig át nem vett nyereményekre minden jog elenyészik.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Surányi Károly, Bakonycsernye: 100.000 K, 1927 jul. 15*, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Kardos János, Bisse: 96.000 K, 1928 márc. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Faragó András, Debrecen: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Murányvári Márton, Felsőgalla: 24.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Zombola István, Baja: 96.000 K, 1928 máj. 1. — vitéz Kovács Pál, Nábrád: 50.000 K, 1927 aug. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Orosz János, Szihalom: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Zaja János, Markar: 120.000 K, 1927 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Várhelyi János, Balassagyarmat: 46.000 K, 1926 dec. 15. — vitéz Balogh László, Lu-Wrácsháza: 48.000 K, 1927 febr. 1. — vitWéz Káli János, Szentadorján: 1927 febr. 1. — vitéz Vadász András, Erdőtelek: A naptárokért befizetett 199.200 koronát köszönettel megkaptuk.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Felelős kiadó: dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

vitéz
Laborczy Ferenc
füszer- és csemege üzlete
Budapest, I., Márvány-u. 40.
TELEFONSZÁM: T. 48-40.
Borpince: I., Krisztina-körut 163. sz.
Vitézi Rend tagjainak árengedmény!

Erkölcsi és anyagi felelősséggel, Lancaster és Hammerles agyazás, Görbe agy, Agyfelnyitás. Tartós csőbarnitás Baszkül és teljes lakat barnitás, csiszolás, csőtisztitás. Serétes puska belövése, golyós még 300 m.-en felül is. Távcső-szerelés, korrigáciák.
Purdey-Bernard Hammerles 4½, 5½, 6½ millió
Frommer, Hammerles 4½ milliő. Készséggel bemutatom őket. A **„Dianna Glóriá"-ja** 12 cal. drb-ja 3.850, 16 cal. drb-ja 3.600, 20 cal. drb-ja 3.400, a leggondosabb töltés. **Elismert tertő erő.**
Agancsokat homlokcsonton, vagy párositott elvetetteket óhajtván beszerezni, kérem az eladni szándékozókat hogy cimüket és az árat cégemmel közölni sziveskedjenek.
vitéz CSÓKAKŐY PLÖKL NÁNDOR
cégnél, fegyver és vadász-cikkek raktárában.
BUDAPEST, VI., Andrássy ut 9. szám.
(A „két kőoriás" mellett.)
Válaszbélyeg kéretik.

Régi pénz- és éremkereskedés
vezető: FEJÉR JÓZSEF
Budapest, VIII. József-körut 66. I. 10.
Veszünk régi arany, ezüst és rézpénzeket és földből ásott mindennemü régiséget a legmagasabb áron.

Vitézek figyelmébe!

Bútorok

garantált minőségben kedvezményes fizetési feltételek mellett is

Hegedűs és Társa

bútorkereskedőknél

Budapest, VII., Dohány-u. 10.

Telefon: József 90—66.

Igazolt vitézeknek külön árkedvezmény!

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

15 ezer koronás árban jelenik meg.

Tartalma:

I. Naptári Rész. Kimeritő naptár, minden érdekes és célszerü tudnivalóval.

II. Vitézi Rész. A Vitézi Rendet illető összes kérdéseket kimeritő, bő összeállitás.

III. Irodalmi Rész. A legszebb elbeszélések és versek. Az Orsz. Vitézi Szék tagjainak képei. Külön rész a Nemzetes Asszonyoknak és a gyermekek számára egy gyönyörü verses regény.

IV. Gazdasági rész. Bittera Miklós magyaróvári gazdasági akadémiai tanár kimeritő műve 24 oldalon, melyben a gazdálkodóra nézve szükséges ismeretek kimeritő és nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgál. Egyéb gazdasági cikkek, adatok és táblázatok.

V. Rész. Vásárok, névnapok jegyzéke stb. stb.

Minden vitéz rendelje meg e pompás, képekkel diszitett naptárt!

Szőnyegvásár

Legcélszerübb ajándék!

Felhivjuk a Vitézi Rend tagjait, hogy személyazonosság igazoláaa mellett cégünknél rendkivül előnyösen fedezheti szükségletét, esetleg 5 havi törlesztésre:

Cikkeink:

Ebédlő szőnyegek, összekötők, szelontakarók, garniturák, függönyök, falvédők, paplanok, asztalteritők, futószőnyegek és perzsaszőnyegek — Minden minőségben szinben és méretben

Ne mulassza el raktárunkat megtekinteni!

RUDAS és HÁDL

IV. Petőfi-tér 5. Régi posta-u. sarok. VII. Dob-u. 59. Kertész-u. sarok

Lapunk hirdetőihez!

Karácsonyi számunkban feladott hirdetések árát nem emeljük fel!

Tekintettel azonban arra, karácsonyi számunk, hogy más évekhez hasonlóan, az idén is jóval nagyobb terjedelemben és példányszámban jelenik meg, felkérjük mindazokat, akik e rendkivüli példányban hirdetni óhajtanak, hirdetéseiket legkésőbb december 15-ig lapunk kiadóhivatalához beküldeni sziveskedjenek.

Legujabb divatú

KALAPOK

szolid árban, nagy választékban kaphatók

Nagy Ferenc

kalapüzletében

BUDAPEST,

VIII., Muzeum-körut 2. sz.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **ékszerek, sweizi órák:**

Omega, Doxa stb.

legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári

IGAZ SÁNDOR

ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját műhely. Vitézeknek 10% engedmény.

Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Szénásy Béla

papirárusháza

Budapest, IV., Ferenciek tere 9.

Levélpapir különlegességek

Töltőtollak

Everscharp ironok

Irókészletek

mindenféle irodai felszerelések nagy választékban. Névjegyek, eljegyzési- és házassági-értesitők és mindenfajta nyomtatványok saját nyomdai müintézetemben izlésesen és pontosan készülnek.

Leltári áron

árusitjuk raktárunkon lévő *Hofherr és Schrantz, Weiss Manfréd* gyártmányu ekéket, boronákat, lókapákat, répavágókat, kukoricamorzsolokat, darálókat, valamint dunántuli tipusu könnyő gazdasági szekereket.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE

Budapest, Királyi várpalota 1. Alagsor

Vitézek
hivatalos biztositó intézete a
Gazdák
Biztositó
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tűz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZŰCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.

Vitézeknek kedvezmény.

Fűzesséry és Társa
Cégtulajdonos:
vitéz Fűzesséry István
Budapest, V., Vécsey ucca 1.

TELEFON: Lipót 990—01.
Távirati cim: **Lanipelle.**

Gyapju-, birkabőr vétele.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-ruhákat** készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással. — Vitézeknek 6 havi részletfizetési feltételek mellett. — Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel
vitéz Hárs Károly
uriszabó, Budapest, IX.
Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben** esetleg **6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra** stb. van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

vitéz **BOGYAY KÁROLY GÉZA**
füszer- és csemegekereskedő
V., Személynök-utca 9—11. szám.
(Vass József-udvar.)
Vitézi Rend tagjainak árkedvezmény!
Vitézek termékeit értékesitem.

Molnár Sándor
honvéd költő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél: Budapest, VIII., Üllői-ut 80.

ŐRÖKTŰZ (versek)	Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek)	„ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek műsorai)	„ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet)	„ 25.000 „

A négy munka együtt megrendelve: 70.000 korona

VITÉZ
MÁTYÁSI BRUNÓ
ÉPITÉSI ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALKOZÓ
MŰBUTORGYÁR
◆
BUDAPEST
VII., BEM-U. 11. TEL.: J. 72—19

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.
a legjobb minőségben
Kovacsevics Milenko IV., Petőfi Sándor-utca 3. szám. (Az udvarban.)
A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Fogorvoslás.
Fogászati rendelés.

Szájpadlásnélküli műfogsorok, aranykoronák, műfogak készitése, foghuzás, tömés, fogtisztitás, fájdalommentes kezelés.

FENYVESSY VINCZE MENYHÉRT intézetében.

Lapunk előfizetőinek rendkivül mérsékelt árak.

BUDAPEST, IX., Ráday-utca 5.
Telefon: József 111—48.

Magyar Távirati Iroda rt. nyomdája Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM. 50. SZÁM. Megjelenik 7600 példányban. 1926. DECEMBER HÓ 12.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTAC-EKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Ünnepi hódolat.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó urnak, a Vitézek Főkapitányának névünnepén az egész magyar nemzet párt és osztálykülömbség nélkül, az alattvalói hüség érzésével és a fiui szeretet melegével hódolt. Ez a hódolat immár tulnő egy szokásos ünnepség keretein, a szivekben fellobbanó sok millió láng egy hatalmas tüzben egyesül, a hála adóját rójja le az iránt, aki az ország kormányát, legmagasabb helyen, a legtisztultabb bölcseséggel, éberséggel és önfeláldozással irányitotta a legnehezebb időkben.

Hét esztendő ilyen viszonyok között nagy idő. És ennek a hét esztendőnek a munkája felér tizannyi békeév küzdelmes fáradozásával. Mert, ha ebből a bénára csonkult országból valamennyire életképes ország lesz, az csak ennek a munkának az eredménye. Nem arra gondolunk mi, hogy mai nyomorúságunk állandósittassék, hanem hogy ez a Középeurópában páratlan konszolidáció, amely már tagadhatatlanul beállott, lehetővé tegye azt, hogy megvárjuk és előkészithessük a jobb jövőt.

Európában és különösen középső és keleti részén még mindig a forrongás állapota áll fenn. Szinte azt mondhatjuk, állandósult a bizonytalanság. Látjuk, hogy a szomszédos Oláhországban csak a legkisebb politikai rázkódtatást várják az egymást marcangoló és államuk felforditására váró elemek, tudjuk, hogy a Felvidéken sem szünik az izgalom örök nyugtalansága, amely az ideig-óráig tartó belső egyensulyt veszélyezteti, nem sokkal jobban áll déli szomszédunk sem, ahol a horvát és szerb ellentét jelenleg csak lappang.

Gondviselésszerü rendeltetés helyzete Főméltóságu urunkat magas polcára és ez a mi hitünk, reménynünk záloga. Amig az Ő körültekintő bölcsessége őrködik felettünk, addig nyugodtak lehetünk és bizhatunk jövőnkben.

Ennek az érzésnek adott kifejezést a Miklósnapi elemi erejü, országos ünneplés.

Az ünnepségek lefolyása.

A magyar egyetemi ifjuság, mint minden évben, ezidén is hatalmas ünnepi felvonulásban fejezte ki hódolatát. Hétezer egyetemi hallgató gyült össze az Egyetem-téren.

Öt órakor hosszu kigyózó menetben indult meg a menet a királyi vár felé. Festői látvány volt, amikor a Lánchidon, világító lámpák között száz meg száz fáklya, vörös, zöld és kék lampionok hosszu sora vonult a Vár felé. Az élen a Beszkárt fuvós zenekara haladt és felharsantak a szebbnél-szebb magyar katonaindulók, népdalok és diáknóták, a tömött sorokban fegyelmezett léptekkel, szabályos rendben haladó egyetemi hallgatók ajkán.

A királyi várpalota hatalmas, négyszögletes udvarára vonultak. Szabályos oszlopokban álltak fel a bajtársi egyesületek. Minden bajtársi egyesület megjelent. A Hungária, a Turul, a Délvidéki, Felvidéki és Székely egyetemi hallgatók, a Zrinyi, a Csaba, az Árpád, a Verbőczy, a Bocskay, a Botond és a többi bajtársi egyesület tagjai vezéreikkel élükön várakoztak csöndben és fegyelmezetten a kormányzó megjelenésére. Az ifjuság vezetői közül ott voltak Csáky Pallavicini Hyppolit őrgróf, Mauritz Béla dr., Hekler Antal, Szily Kálmán egyetemi tanárok, Bornemissza Géza báró, Bencze Ferenc, vitéz Bánsághy György dr. és mások.

A piros lampionosok néhány perc alatt hatalmas »M«-betüt formáltak. Oldalt, előttük és mögöttük szurokfáklyák lobogó fénye, a hatalmas embernégyszög oldalain pedig zöld, kék és mássziuü lampionok világitották meg a várudvart, amelyen nem égtek a villanylámpák. Az első sorokban a bajtársi egyesületek és szövetségek pajzs és cimervivői állták karjukon a különböző szövetségesek festett cimerpajzsaival.

Félhét után néhány perccel megjelent a palota erkélyén nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó feleségével és két fiával. A kormányzó idősebb fián, Horthy Istvánon a Hungária Technikus Bajtársi Egyesület aranyzsinóros, kék diáksapkája. A katonazenekar rázendit a Himnusz fenséges hangjaira. Tisztelgőre emelt kezek, levett kalapok és sipkák, azután háromszoros dörgő, falakat, megremegtető »éljen«.

Majd Mauritz Béla dr. egyetemi tanár az ifjuság nevében köszönti Magyarország kormányzóját:

— Hódolatteljes tisztelettel vonult fel ma a magyar egyetemi ifjuság és főiskolai ifjuság összesége, hogy Főméltóságodat névünnepe alkalmából üdvözölje. Eljött nemcsak a csonkaország ifjusága, hanem eljöttek a Tátra hegyeinek hü fiai, eljöttek Erdély bérceinek hontalan bujdosói és a Bánság rónaságának gyermekei is. Itt vannak mindannyian és ujabb hitet tesznek arról, hogy azokhoz az eszmékhez és célokhoz, melyeket Főméltóságod személyében látnak megvalósitva, mindörökre hüek maradnak. Esküvel fogadják meg e helyen, amelyhez egy évezred történelme, Magyarország dicsősége és balsorsa kapcsolódik, hogy életüket a szentföld felvirágoztatásának fogják szentelni, ha pedig ugy kivánja a sors, akkor vérüket érette fogják ontani.

— A magyar egyetemi és főiskolai ifjuság — folytatta Mauritz — fogadalommal üdvözli ma Főméltóságodat, megfogadja, hogy fáradságot nem érezve készül el jövendő hivatására. Tanul és dolgozik, hogy a magyar nemzetnek majdan edzett és képzett vezére lehessen. A Megváltóba vetett

igaz hittel és reménységgel tekint jövőjébe, hogy egykoron elnyerje majd az élet koronáját. Mi pedig, az ifjuság tanitói fogadjuk, hogy a reánk bizott lelkekben elhintjük a tudás magvát és féltő gonddal ápoljuk a nemes hajtásokat. A nemzet eljövendő nagyságába vetett reménységgel kérjük az Egek Urát, hogy kisérje Főméltóságodnak minden lépését az áldás és szerencse.

A professzor beszéde után ujabb dörgő éljen. A Kormányzó Ur néhány közvetlen, meleg szóval köszöni meg az egyetemi és főiskolai hallgatóság hódolatát.

— Meleg szeretettel látlak benneteket névnapom előestéjén — mondotta vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur — és melegen köszönöm szivből jövőnek érzett jókivánságaitokat. Ismét eltelt egy esztendő. Tudom, hogy ez az év is sokaknak nehéz küzdelmet és sulyos megpróbáltatást jelentett. Minden igyekezetünk azon volt, hogy az adott lehetőséghez képest életetek terhein könnyitsünk. Hogy ez nem sikerült ugy, ahogy azt mi óhajtottuk volna, az nem a jóakaraton mulott. Töltsön el benneteket az a tudat, hogy a gondoskodás e téren csak fokozottabb és hatásosabb lesz. Elismerem, nehéz dolog az élet terheivel küzdve ideális célok felé törni. Jobb és szebb jövő érdekében ezt is vállalnotok kell. A jólét tetőfokán kezd egy faj elsatnyulni és nehéz időkben erősödik meg. Nehéz küzdelmek acélozzák meg az egyeseket és késztetik képességeik minél tökéletesebb kifejtésére. Bizom benne, hogy a ti nemzedéketek ezekben a küzdelmekben megizmosodva méltón fog megfelelni a fokozott követelményeknek. Igy tarthatjuk meg azt a helyet, amelyet az isteni gondviselés számunkra kijelölt. Ismerem tanáraitok bölcsességét és megnyugvással látom a ti vezetésteket az ő kezeikben. Isten áldását kérve mindannyiatokra, ujból köszönöm, hogy ebben a hideg, esős időben is feljöttetek hozzám.

A zenekar ezután a Szózatot játszotta, majd pedig az egyetemi ifjuságból alakitott 40 tagu küldöttség tisztelgett a kormányzó előtt. Az ünnepséget az egyetemi ifjuság diszfelvonulása fejezte be.

*

Debrecenben vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur névnapja alkalmából a bajtársi egyesületek vasárnap este a város főbb utvonalain fáklyás felvonulást rendeztek.

Hétfőn, a Kormányzó Őfőm. nevenapján, Békéscsaba valamennyi templomában hálaadó istentiszteletet tartottak. Vasárnap este zenés takarodót rendeztek. A katonazenekar egy diszszakasszal vonult fel s hozzájuk csatlakoztak a cserkészek és a leventék lampionos menetben.

*

Hétfőn délelőtt a helyőrségi templomban ünnepélyes szentmisét mutattak be a Kormányzó Ur névnapja alkalmából. A szentmisén megjelent Ludwig György gy. tábornok, vitéz Kárpáthy Kamillo vegyes-dandárparancsnok, Röder Henrik, tóthváradi vitéz Asbóth István tábornok, a Budapesten tartózkodó tábornoki kar és tisztikar tagjaival. A szentmisét Árvai Nagy Bálint főesperes, pápai prelátus celebrálta.

Ugyanekkor református istentisztelet volt, melyen vitéz Janky Kocsárd l. tábornok, a honvédség főparancsnoka, Ferjentsik Ottó altábornagy és Schranz Ödön városparancsnok vezetésével a reormátus tisztikar jelent meg. Délben diszebéd volt a tiszti kaszinóban, amelyen vitéz Janky Kocsárd I. tábornok-főparancsnok mondotta az ünnepi köszöntőt.

VITÉZI ÉLET.

Érvénytelenités.

vitéz Borissza János (1876), volt tartalékos tizedes, bakócai földmüves és vitéz Gáborhelyi János (5815), volt tartalékos közvitéz, kaposvári fodrász, vitézi igazolványaikat elveszitették. Érvénytelenitem. Számukra uj igazolványok adattak ki. (9744/IV. 1926. szám.)

O. V. Szék.

Megitélt járadéktelkek.

Az országos Földbirtokrendező Biróság folyó évi október hó folyamán a következő területeket itélte meg az Országos Vitézi Szék részére vitézi telkek céljaira:

Földeák, Csanád vm., 51 k. h.,
Sárvár, Vas vm., 10 k. h.,
Halimba, Veszprém vm., 30 k. h.,
Beszterec, Szabolcs vm., 27 k. h., 350 n.-öl,
Pácin, Zemplén vm., 30 k. h.,
Alsónémedi, Északpest vm., 20 k. h.,
Nagyganna, Veszprém vm., 20 k. h.,
Hosszupereszteg, Csipkerék, Vas vm., 30 k. h.,
Heves, Heves vm., 86 k. h. és
Forró, Abauj vm., 15 k. h.

O. V. Szék.

Adóbuza hivatalos ára.

Az adóbuza árát a pénzügyminiszter az 1926. év december havára 350.000 koronában állapitotta meg.

O. V. Szék.

Heves vármegye vitézei!

Mindazon vitézek, kiknek gyümölcsfákra van szükségük a székkapitányság utján, kedvezményes áron szerezhetik be. Egy darab gyümölcsfa ára 15.000 K. Ehhez hozzájön még az önköltségi csomagolás és szállitási költség. Szükséglet a gyümölcsfa nemének és számának feltüntetése mellett ezen közlemény megjelenésétől számitott egy héten belül a Heves vármegye székkapitányságnak jelentendők be.

Székkapitány.

Szabolcs és Ung vármegyék vitézeihez!

Folyó évi december hó 5-ére tervezett vármegyei vitézi értekezlet bizonytalan időre elhalasztatott. (1601/m. sz. 1926. szám.)

Székkapitány.

Tolna vármegye vitézeihez!

A 8. sz. Vitézi Törzsszéknek 1099/t. sz. 1926. számu rendelete folytán a Székkapitányság az 1927. évi megyei értekezletet 1927 január 8-án Szekszárdon, a vármegyeház disztermében tartja meg 14 órai (délután 2 óra) kezdettel.

Program:

1. Két órakor sorakozó a vármegyeház udvarán.
2. Felvonulás a vármegyeház disztermébe, értekezlet.
3. Felvonulás a hősök szobrához s annak megkoszoruzása.
4. Himnusz eléneklése.
5. Elvonulás a hősök szobra előtt.

Az értekezleten kizárólag vitézi- és földügyek kerülnek megbeszélésre s épen azért az értekezlet zárt körben lesz megtartva. Az értekezleten meg fog jelenni Igmándy-Hegyessy Géza törzskapitány ur Máriay Aladár törzsszéktartó urral együtt, kik ennek az értekezletnek a keretében óhajtanak a vitézi és gazdasági ügyeket illetőleg a vármegye vitézeivel behatóbb tárgyalásokat folytatni.

Felhivom tehát a vitézeket, hogy kéréseiket az értekezlet előtt az illetékes járási hadnagy urral közöljék, hogy ők azt összefoglalva adhassák elő s igy lehetővé tétessék az, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt minden ügy tárgyalás alá kerülhessen.

A vitézek indulására vonatkozólag a járási hadnagy urak ugy adják ki az utasitásaikat, hogy a fent jelzett időben és helyen minden vitéz pontosan megjelenhessen.

Az értekezleten való megjelenés minden vitézre nézve kötelező. Távolmaradást csak egészségügyi okokból kifolyólag fogadhatom el, mely természetesen orvosi bizonyitvánnyal igazolandó.

A Székkapitányság a felesleges költségek elkerülése céljából a vármegyei vitézi bált szintén az értekezlet napján, este 9 órai kezdettel fogja megrendezni. Ennek a bálnak a rendezői hivatalból a vármegye összes tiszti vitézei, kik ezuton hivják meg a bálra az összes legénységi vitézeket s azok családjait. A bálon a tiszti vitézek megjelenése kötelező, a legénység ellenben tetszése szerint jelenhet meg.

Ugy az értekezleten, mint a vitézi bálon az összes kitüntetések viselendők és a vitézi jelvény feltüzendő.

Székkapitány.

Csanád-Arad és Torontál vármegye vitézeihez!

Csanád-Arad és Torontál vármegyék Vitézi Széke vitézi napját folyó évi december hó 19-én (vasárnap) Makón tartja meg. A vitézi napon megjelenik vitéz Siménfalvy Tihamér vitézi törzskapitány ur is.

A vitézi nap programmja:

1. Délelőtt 9 órakor istentisztelet a róm. kath. és ref. templomokban.

2. Délelőtt 10 óra 30 perckor vitézi diszközgyülés a városháza nagytermében.

a) A Közgyülés megnyitása.

b) A közgyülés a törzskapitány urat küldöttségileg meghivja.

c) A törzskapitány ur üdvözlése.

d) A törzskapitány ur beszéde.

e) A Vitézi Szék beszámolója.

f) A gazdasági kiküldött előadása.

g) Törzskapitányi kihallgatás.

3. Délután 1 órakor társas ebéd.

Felhivom a vármegyék vitézeit, hogy ezen a napon mindenki jelenjék meg. Az öltözet vitézi egyenruha, vagy ünneplőruha. Vitézi jelvény és az összes kitüntetések viselendők. Elmaradást igazolni kell. Gyülekezés reggel 8 órakor a Vitézi Széknél. Aki erre az időre nem tud megjelenni, az Szeged felől 9 óra 12 perckor, Kétegyháza felől 10 óra 3 perckor, Hódmezővásárhely felől 8 óra 21 perckor érkezhet. Jelzett időben érkezők a vasutállomáson fogadtatnak s onnan a közgyülésre zárt alakzatban bemenetelnek. A keletcsanádiak 3 óra 25 perckor elutazhatnak, az ő részükre a törzskapitányi kihallgatás délelőtt lesz. A törzskapitányi kihallgatásról délelőtt lemaradottak részére a társasebéd után folytatódik a kihallgatás. A társasebéd ára 35.000 korona, a részvétel levelezőlapon december 10-ig ide bejelentendő, ezen bejelentés anyagilag kötelező. Székkapitány.

Látogatóban.

Hull, hull a hó, csillogó pihék...
Szüzfehér minden: a föld, az ég.
Nyugalom, béke borul a tájra...
Csak az én lelkem oly nagyon ne fájna,
Oly mélyen ne fájna.

Fagyott uton fáradtan járok,
Nézem a fehér, hideg világot.
Reménytvesztve, üldözve, fázva,
Titkos, uttalan utakon járva
Tövisekre hágva.

Házam táját idegen járja,
Nem találok hazámban hazára.
Hiába a köny, hiába a panasz,
Mindenütt tél és sehol tavasz,
Sehol sem tavasz...

Fáradt testem tovább vonszolom,
Lelkembe zárom könnyem, bánatom...
Mindenütt közöny, mindenütt hó,
Fagyospihés, csillogó, ragyogó
Végtelen takaró.

vitéz Kemény Simon.

Egészségügy

Levegő és egészség.

Az ember nem élhet levegő nélkül. A szükséges levegő hiánya pillanatok alatt megszünteti az életet. A legtöbb ember ismeri az örök törvényeket, de igen kevesen vannak tisztában azzal, hogy a levegő mily nagy fontossággal bir az egészség szempontjából. Akik tudatában vannak annak, hogy lehetetlen levegő nélkül élni, kevésbé fogják gyakorolni azt a szokást, hogy az ablakokat és az ajtókat állandóan bezárják. A tüzhely és a világitás felszivja a zárt szoba minden levegőjét. Sok ember elfelejti azt, hogy a testnek meg kell adni a szükséges levegőt. A test kellő szellőztetését a tulsok ruha, nehéz cipő, szoros gallér és a sürün szött kelme nagyban akadályozzák.

Sok ember azt hitte, hogy kétféle levegő van: a jó nappali és a rossz éjszakai levegő. Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy e fogalom téves, mert az éjszakai levegő nem rossz, nem káros, hanem jó és egészséges. A tüdővész, vagy ahogyan sokan nevezik, a sorvadás ellen való védekezés egyik formája az, ha a hálószoba ablakát éjjel nyitva tartjuk.

Egy másik helytelen felfogás, hogy tudniillik a test kizárólag a tüdő utján veszi fel a szükséges levegőt, szintén sok embert téveszt meg. A friss levegő nem kevésbé fontos az arcnak, mint a tüdőnek. A mozdulatlan levegő, amely nem áramlik, egészségtelen. Hogy a testünket jó egészségben megtarthassuk, szükséges, hogy lehetőleg mindig kapjunk friss levegőáramlatot és ne tartózkodjunk olyan helyiségben, ahol a levegő fülledt. Mindig ügyeljünk arra, hogy a levegő mozgásban legyen körülöttünk, tehát nyissuk ki az ablakot, tartsuk nyitva az ajtót és használjunk villanyventilátort. A villanyventilátor mindig — még télen is — egészséges. Aki mindezeket szem előtt tartja és követi, sokkal könnyebben óvhatja meg egészségét, mert hiszen a friss levegő a legértékesebb, állandó, természetes orvosság.

Ha egy zárt helyiségből kimegyünk a levegőre, mennyivel jobban, kellemesebben érezzük magunkat. A zárt szobában tartott növény, ha nem jut elegendő friss levegőhöz, rövidesen elpusztul. Ami a növényekre áll, az vonatkozik a férfire, a nőre és a gyermekre is.

Ne féljünk a friss levegőtől. A legtöbb embernek azt kellene belátni inkább, hogy a zárt levegőjü és fütött szobáktól való félelem sokkal indokoltabb. A szoba hőmérséklete sohase legyen több 17 foknál, de a 16 fok hőmérséklet még sokkalta célszerübb. A tulságos fütés, a tulszáraz levegő szintén megrongálja az egészséget.

A friss levegő segiti a csirák elpusztitását, amelyek köhögést vagy hülést okoznának. A meghülést sokkal könnyebben elkerüljük, ha elegendő tiszta levegő van állandóan. A külső munkán, szabad levegőn dolgozó ember a legkegyetlenebb időben is kinmarad, anélkül, hogy meghülne. A szellőztetés sokkal fontosabb, mint a fütés. Mielőtt lefekszünk, intézzük ugy, hogy a szobában elegendő friss levegő jöhessen, illetve hogy légáramlat járja be a szobát. Ez a levegőáramlat uj életerőt fog adni a másnapi munkához. Nem kell vidékre mennünk, hogy friss levegőt kapjunk az éjszaka alatt. Ha a szobánk ablakát nyitvahagyjuk, még a legzsufoltabb városban is hozzájuthatunk a szükséges friss levegőhöz.

Vegyen mély lélegzetet. A mély belélegzés hasznára van a tüdőnek, az agynak és általában az egész szervezetnek.

A villamos kocsiban hamar megromlik a levegő, ne mulassza el tehát kinyitni az ablakot. Mindenki kötelessége ügyelni arra, hogy a villamoskocsi kellő ventillációval birjon. Ha meg van hülve, náthás és köhög, vagy tüsszent, mindig tartsa a zsebkendőjét a szája elé. Ne csupán arra vigyázzon, hogy másoktól ne kapjon betegséget, hanem ügyeljen arra is, hogy betegsége másra át ne ragadhasson.

SZEMLE.

Széchenyi vallomásai és tanitásai. (Széchenyi Anthologia.) A M. Tud. Akadémia alapitásának századik évfordulója alkalmából összeállitották: Fekete József és Váradi József. Schandl Károly dr. előszavával. A »Studium« kiadása. Budapest, IV., Muzeum-körut 21.

Széchenyi István gróf a magyarok apostola, akinek gondolatai, müvei és töprengései kimerithetetlen forrását képezik a magyar sors, a magyar boldogulás, a magyar jövő legfontosabb problémáinak. Az Egyetemi Nyomda nyomásában megjelent, ötszázoldalas breviárium valóban nélkülözhetetlen annak a magyar embernek, aki bukásunk okait keresi, a jövő feltámadás utjait kutatja és nem rendelkezik a teljes Széchenyi-kiadással. Fekete József terjedelmes bevezetésben valóban megmutatja nekünk Széchenyit, a magyarság tanitóját. Foglalkozik vele, mint politikussal, nemzetnevelővel, költővel, bölccsel, prófétával, hithü magyarral és elévülhetetlenül modern emberrel. Felismeri Széchenyi gondolkodásának roppant hatóerejét, mellyel mintegy a mai nemzedék világitó fáklyájává válik. Széchenyi tanitásai a magyarság nemzeti bibliája. Széchenyi világnézete az evangélium gyönyörü virága. Váradi József ezután felsorakoztatja Széchenyi életének adatait. Kibontakozik előttünk ennek a mágnás katonának lassu fejlődése; látjuk, mint nyilnak ki szemei és mint határozza magát arra az utra, mely azután a tragikus konfliktusokon át Doblingig vezetett. Megismerjük Széchenyi alkotásait és val-

lomásait. Tanításait a szerzők négy nagy osztályba sorozzák. I. A megelégedés, a bölcseség és a nemzeti fölemelkedés és boldogulás alapjairól. II. Az ember világáról. III. Az ember társas világáról. IV. A magyarság világáról. Végül gondolataiból ad egy pompás összeállitást és néhány levelét közli a kiadó. Bizonnyal állithatjuk, hogy aki ezt a breviáriumot elolvasta és annak gondolataiba belemélyedt, más szemmel nézi Széchenyit és a magyar életet. Megértőbb, rajongóbb, igazságosabb és hitteljesebb szemmel. (F. J.)

Nemzetes asszonyoknak.

Várakozás.

Irta: vitéz CSONKA KÁLMÁNNÉ.

(Befejező közlemény.)

— Hát a világon senki sem jár ide? Rokon, vagy barátnő...

— Egy lovas vágtat el mindennap kertem alatt. Egyszer száguldó iramban, porfelhőbe burkolózva, másszor a kantárszárat eleresztve, csendben, méltóságteljesen. Mintha csak perzsaszőnyegen járna lova lába, egy homokszem sem perdül a patkó nyomában. Két, három perc alatt eltünik a dombhajlásban, még hallom a trappot, amint bekanyarodik az agyagos uton az erdei utra, aztán megint csend lesz itt végtelen.

— Flóra, én rosszat sejtek. Kezdem azt hinni, hogy a maga megváltozása összefüggésben van ezzel a lovassal.

— Legyen nyugodt, ma sem ösmerem őt.

— Érdekes.

— Az első alkalommal teljes csodálkozással, ugyszólván bámultam az uri lovasra, később bizonyos tartózkodással ugyan, de még élénken figyeltem őt. Ma már csak titkon, lopva. Néha meg, valami mágikus erő dacára, fel sem pillantok.

— Kedves Flóra, mégis ki fog világlani, hogy maga nagyon is sokat foglalkozik az idegennel!

— Ne legyen féltékeny, ne nyugtalankodjék miatta. Az uram csak mosolyog és nem lát veszedelmet.

— Minden becsületes ember megbizik a feleségében, mig oka nincs az ellenkezőre. A veszedelem mindég közelebb van, mintsem gondolnánk. Itt, messze az életlármától, mindennek nagyobb jelentősége van, mint az emberek között. Magának meg nagyon is sok ideje van az ábrándozásra. De mondja csak, hogy is van tovább azzal a lovassal?

— Ő már messziről előre küldi ide gondolatait. A patakon tul van még, de itt sokkal előbb megjelenik és mire ideér, akkorára én, a távolból rámparancsolónak akarata szerint kijövök a lakásból a kertbe.

— Képzelődés. Utólagos kiszinezése a dolognak.

— Nem. Dolgozzak bármit, legyek bent, vagy kint, egyszer csak legyőzhetetlen erő viaskodik velem. Abba kell hagynom minden munkát és rá gondolnom. Ha mindennap egy időben jönne, akkor autószuggeszcióról lenne szó, de a legkülönbözőbb időben érkezik. De én, mint mondják, mindig eltalálom! Megérzem még a gondolatait is.

— Nos, nincs épen rossz gondolatom a dologról, de igen különösnek tartom, ha ugy van, amint mondja, hogy nem is ösmerik egymást. Mert csak a szivünkhöz közel álló kedves ösmerőshöz szoktunk ily megajándékozó figyelemmel lenni!

— Semmi különös nincs abban. Tudom, hogy a szürkeruhás, szvetteres asszonyra gondol, akinek az arca kivirul a szürke gunyából és a keze messzire fehérlik. Ugy gondol rá, félig szánakozva, félig hódolattal. Nézi szép fehér állatjaimat, hófehér kecskéimet, fehér tyukjaimat, amint elég közel hozzám csendesen sütkéreznek a napon. Körültekint kerten, udvaron s találgatja magában, hogy meddig birom még?

— Én is azt kérdezném, Flóra.

— Megérzi ő is gondolataimat. A néma kérdéseket. Az ösmeretlenség nem akadálya az ily dolgoknak. Akit ép ugy idehajitott az élet forgószele, mint engem is, az örül a lélektársulásnak és őrizője annak.

— Ej, ej! De hát már elvesztem a józan itélőképességemet is egészen. Kicsoda ő? És nem lesz-e magára nézve egyszer mégis csak veszedelmes ez a sok szép elgondolás?!

— Vajjon mi történhetnék? Lehet, hogy az első kiejtett szóval elszállna a varázs, szertefoszlana az illuzió nálam is, nála is.

— Igy volna jó, Flóra. És ha nem igy lesz?

— Még nyugtalanabb lesz, ha megmondom, hogy ki ő.

— Már nem rémithet meg jobban engemet.

— Leszerelt őrnagy, vérbeli katonatiszt ő. Most nem rangján aluli állásban, de mégsem ott, ahol képességei és születése után lennie kellene. Tudom, hogy sajog a szive.

— Hogyne! Levetett fényes ruháit siratja. A feszes atillához tapadó asszonyszemeket. A csillogást, a flörtöt...

— Lássa, ez a civilnek a régmultból maradt irigykedése. A vidám hadnagyocskák, kik a polgárság eme véleményét táplálták valaha, messze idegenben maradtak. Csillagszemüket hősi szemfedő takarja. Szerelmes szivük régen porladó...

— Nagyon szépen mondta Flóra asszony ezt. Szebben, mint az ittmaradtak, a háboruba sosem voltak hálája mondaná!

— Mondom én tovább is! Bánatos férfi volna ma mind! Mint amilyen ez az életben maradt lovas is.

— Mindenhol és ujra csak ő! Miért, Flóra, miért?

— Mert e keserves időkben ő sem találja helyét, mert elvesztette ő is régi énjét.

— Jaj, talán szép meleg szavakkal meg is vigasztalná. Bársonyos kezével meg is cirógatná?

— Ugyan! Hiszen mikor róla beszélek, nem pusztán csak ő róla van szó, de mindegyikünkről! Mindannyiunkról. Férfiról, asszonyról egyaránt, kik nem tudunk megnyugodni csöppé nyomoritott Hazánk és a rab magyarság sorsában. Kik, ha vagyunk is, annyi, mintha nem volnánk! Az élet, mióta egy bizonytalan eredményü küzdelemmé változott, milyen reményeket csillogtathat nekünk?!

— Értem, Flóra. És bocsásson meg, hogy előbb gunyolódtam. Asszony szeme helyesen lát. De busongással ne töltse meg senki a szivét!

— Én nem tudom ezt oly könnyen venni, mint maga.

— Mint én?! Sokszor nem ég a szivarom, keserü a feketekávém, s nem érdekel a szép asszony sem. Ilyenkor ráeszmélek, hogy belebotlottam e nagy problémákba. De hiába fáj ez a ma. A megváltó holnapot nem tudom előbbre hozni. Majd csak az idő hozza, mellyel együtt mindennek el kell érkeznie.

— Bizik?

— Igen. Ha majd a szép magyar nők cigarettázás helyett megint sebeket kötöznek, ha mi meg szeptevések helyett virágos sapkában megint a csatába indulunk. Akkor. Akkor majd eloszlik lelkéről mindenkinek a lidércnyomás, akkor majd feltámad minden szivben az, amit odatemettünk, de amiről nem mond-

tunk le egy pillanatig sem. Akkor majd mindenki megtalálja elveszett helyét! En is, a maga lovasa is, ki tréningben tartja izmait addig. Elmegyünk! Maguk, asszonyok, megint sirni fognak ugyan, de akkor máshogyan fognak felbuggyanni a könynyek. A nagy, boldog, büszke örömtől!

— Igen! Hogy mennek, mennek végre! De megérjük-e mi ezt?!

— Hogy mikor?! Csak ez bizonytalan! Hogy megérjük, az bizonyos! Isten sem akarhatja másként!

A gyerek.

Irta: **Teöreökné Arányi Mária.**

A kis baba születése előtt már jó 2—3 hónappal készitsük el a kicsike kelengyéjét.

Ahhoz, hogy a gyermek mindig tiszta legyen, nem kell különösen sok fehérnemüt készitenünk, ha folytón mossuk a babának szükséges holmikat, mindenből kevesebb is elég.

A minimális fehérnemü, amire a gyermeknek szüksége van, a következő:

Négy kis ing fehér siffonból, hosszu ujjas, hátul nyitott kis batisztszalaggal kötjük össze.

Négy kötött vagy horgolt, vagy flanell ujjaska.

Három pólyahuzat.

Tizenkét Tetra-pelenka.

Hat flanell-pelenka.

Két gummi-pelenka.

Egy pólyavánkos.

A gyermek születése előtt legjobb, ha az anya valamely szülészeti klinikára felvételt kér. Mert ott ingyen szakszerü kezelésben és ápolásban részesül.

Ha erre alkalma nincs az anyának, akkor rendkivül fontos, hogy orvos, vagy legalább is okleveles szülésznő legyen az anya mellett a gyermek születésekor.

Ha elérkezik a nagy nap, gondoskodjon az anya arról, hogy az ágyát patyolat tisztán felhuzzák. Tiszta meleg vize legyen készenlétben, ezenkivül néhány tiszta lepedő, tiszta vatta és valami fertőtlenitő szer. Ez utóbbiról a szülésznő ugyis gondoskodik. Tiszta kefe kézmosáshoz és szappan is legyen a háznál. A gyermek születése Isten rendelése szerint, nem betegség, hanem természetes dolog, de ha a szükséges óvintézkedéseket meg nem tesszük, bizony nem egy egészséges fiatal asszony fizethet életével a könnyelmüségért, vagy a nem elegendő tisztaságért.

Ha a kis baba szerencsésen megszületett, meg kell fürösztenünk, langyos (azaz 28 fok Celzius hőmérsékletü) vizben. A gyermek szemét és köldökét a szülésznő köteles kezelni születés után. Fürösztés után a gyermeket felöltöztetjük, előbb ingecskét, ujjast adunk rá, aztán I. sz. Höfer-hintőporral gyengéden meghintjük tagjait a hajlásoknál, hogy bőre ki ne pálljon. Azután a háromszögalakra hajtott tiszta pelenkába ugy takarjuk, hogy a pelenka egyik csücske a gyermek lábai közé kerüljön, azután simán csavarjuk a gyermek hasa köré a flanell- és a gummi-pelenkát, erre huzzuk le az ingecskét, hogy később a gummi-pelenka megóvja attól, hogy bepiszkolódjék. Igy fektessük a gyermeket a pólyába, de ne kössük le tulszorosan, mert az igen egészségtelen. A gyermeket nemcsak születése után, de minden reggel meg kell fürösztenünk és tisztába öltöztetnünk. Fürösztésnél ügyelnünk kell arra, hogy a gyermek nyakszirtje alatt tartsuk a tenyerünket oly módon, hogy a fejecskéje ne lógjon hátra és a hátgerince egyenesen feküdjék. A kis gyermek gyenge testecskéje könnyen elgörbülhet a rossz tartástól és nyomorékká válhat. Mossuk a gyermek haját, illetve fejbőrét naponta szappannal, de vigyázzunk, hogy a szappan szemébe ne menjen a gyermeknek. Fürösztés után melegitett törülközővel töröljük szárazra a gyermeket és vigyázzunk, hogy meg ne hüljön.

Azontul a gyermeknek napközben csak a pelenkákat cseréljük ki 3 óránként.

Születése után a gyermek 12 óra hosszat nem eszik. Azután az édesanyja megszoptatja. A gyermek 3—3 vagy 4—4 percig szopik, s mind a két emlőt kiszopja. Ezalatt jóllakik és utána szépen visszatesszük ágyacskájába pihenni.

Napközben a gyermek pontosan 3 vagy 4 óránként szopik, miután előbb tiszta pelenkát tettünk alája. Ha a gyermek igényeit ily módon pontosan kielégitették, az egészséges csecsemő az első 2 hónapban majdnem egész nap alszik. Az éjjeli órákban előbb 5, később 6, végre 7 óra hosszat a gyermek nem szopik. Gyomrocskája pihen és szépen alszik. Erre akár néhány éjszaka sirása árán is szoktassuk rá a gyermeket. Ringatás, cipelés nem jó a gyermeknek, sőt egyenesen ártalmára van, a környezetét pedig fölöslegesen fárasztja.

Adóügyi rovat.

Rovatvezető:
vitéz dr. TANKA TIBOR LÁSZLÓ
pénzügyi s. titkár.

A borfogyasztási adó leszállitása januárra várható. A terv szerint mintegy 50 százalékos mérséklés van tervbe véve, ezzel szemben a községeket és városokat az italmérési illetékek kisebbmérvü felemelésével kártalanitják.

A földadó leszállitásáról. Az egyes adók mérsékléséről benyujtott és a legközelebb összehivandó uj országgyülés által letárgyalandó törvényjavaslat szerint a földadó a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 1927. évtől kezdődőleg 30 pengőfillér lesz, vagyis a kataszteri tiszta jövedelemnek huszonöt százaléka, igy tehát csaknem 3 és fél százalékkal kevesebb, mint az 1926. évre megállapitott földadó. A jövedelemadónál is bizonyos kedvezmények vannak egyes esetekre nézve a törvényjavaslatban lefektetve.

A fényüzési adó részleges eltörlése. A fényüzési adó alsó határát sok cikknél fel fogják emelni és egyes cikkeknél egészen el is törlik ezt az adónemet. A pénzügyminiszter egyik legutóbbi beszédében már be is jelentette az adóreformot. Az eddigi hirek szerint mintegy 50 cikkre vonatkozólag szünik meg a luxusadó, mentesülni fog az étkezés, a kalap, a nyakkendő s a harisnya a fényüzési adó alól.

Közérdekü kérdések.

Kölcsönös tisztelgés. A lovasberényi református eklézsia kitünő lelkésze, vitéz Komáromi János levelet intézett hozzánk, amelyben azt az inditványt teszi, hogy a bajtársi érzés és szeretet kidombori.á.á a a vitézek az utcán kölcsönösen üdvözöljék. Budapesten, vagy nagyobb városban, ahol a sok járókelő között feltünik a vitézi jelvényt viselő, vagy egyenruhás vitéz, igen szomoru volna, ha egy családnak gyermekei idegenül haladnának el egymás mellett. Erre az inditványra a magunk részéről csak azt felelhetjük, hogy teljes szivünkből helyeseljük és támogatjuk az ő inditványát, hiszen ki tartson össze és ki tisztelje meg bajtársát, ha nem a vitéz, aki egy nemzeti erényeket

ápoló nagyszerü Rendnek a tagja, amelynek kebelén belül csak egy érzés uralkodhatik és ez a hazaszeretet, a magyar bajtárs segitése és megbecsülése. Ajánljuk ezt az inditványt kedves olvasóink figyelmébe.

HIREK.

Heti naptár.

NOV.—DEC.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
13 Hétfő	Luca	Luca	A hét elején a nap 7 óra 32 perckor kél és 4 óra 09 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 44 perckor kél és 4 óra 11 perckor nyugszik.
14 Kedd	Nikáz pk.	Szilárd	
15 Szerda	Valerián	Johanna	
16 Csütörtök	Etelka	Albina	
17 Péntek	Lázár pk.	Lázár	
18 Szombat	Grácián	Auguszta	
19 Vasárnap	Peiágia	Viola	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

December 15. 1467. Mátyás király Moldvában. Bogdanovics István vajda Erdélybe többször betört és kirabolta a magyar vidékeket. Mátyás benyomult Moldvába és éjjel megtámadták. Csak nehéz küzdelem után győzte le a vajdát, a tusakodásban maga Mátyás király is megsebesült.

December 16. 1848. Nagyszombati éjjeli ütközet. Guyon ezredes 1700 emberrel Ordódy segitségére érkezett, utóbbi már Lipótvárba vonult és a segélysereg magára maradt Simunics 16 zászlóaljával szemben. Az Ernő zászlóalj a szuronyviadalban a vitézség csodáit müvelte. A lobogó a zászlóalj utolsó emberével esett el. Veszteségünk 798 ember volt.

December 17. 1551. Fráter György megöletése. Fráter György váradi bibornok-püspököt, Erdély kormányzóját e napon ölték meg orvul a császár által felbérelt olasz tisztek. Alvincen, saját kastélyában Ferrari, Castaldo és Pallavicini cinkosaikkal rárohantak a gyanutlan biborosra, akinek összeszurkált tetemét, apródjának Vas Ferencnek tetemével együtt otthagyták temetetlen.

December 18. 1848. Bem sikere. Bem az erdélyi hadszintérre érkezve, Urban nagyobb hadát Csucsától elkergette.

— **Görgei Jellasichot visszaveri.** Görgei Mosony felett Jellasich hadtestét erős ágyutüzzel és két osztály Vilmos-huszár rohamával visszaverte. Az ellenség a sebesültek hátrahagyásával menekült és Mosonynál a nagy gabonakészleteket felgyujtotta.

Diszelőadás a Kormányzó Ur tiszteletére.

Az egyetemi és főiskolai hallgatók hétfőn este diszelőadás keretében ünnepelték meg Horthy Miklós Kormányzó Ur nevenapját a Nemzeti Szinházban. Előadásra került Berczik Árpád háromfelvonásos vigjátéka, a »Himfy dalai«. A nézőtér ebből az alkalomból ünnepi diszt öltött. Az udvari páholyban vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága foglalt helyet feleségével és két fiával, a vele szemben levő páholyban láttuk vitéz József Ferenc kir. herceget és Anna királyi hercegnőt. Megjelentek a diszelőadáson Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter, Szcitovszky Béla belügyminiszter, Zsitvay Tibor, a Ház elnöke, Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester, Ludwig György, a Nemzeti Hadsereg főparancsnok-helyettese, Kirchner, Shwoy és Ambrózy tábornokok és a közélet előkelőségei, valamint az egyetemi tanári kar tagjai.

Midőn Őfőméltósága és családja a páholyukban megjelentek, az egész nézőtér felállva lelkesen ünnepelte, melyet a Kormányzó Ur benső szeretetet érző köszönéssel fogadott.

Az előadást a Himnusz hangjai vezették be, amelyet a Budapesti Egyetemi Énekkarok adtak elő. Az üdvözlő beszédet Lotz Antal, a Katholikus Diákszövetség elnöke mondotta.

— A magyar egyetemi ifjuság Miklós napján, ezen a kedves örömünnepen, nemes kötelességet kiván leróni aziránt a legfőbb tekintély iránt, akit a Gondviselés a megtépett magyarságnak legsulyosabb időszakában, a trianoni válságok között küldött, hogy a vérveszteségben és csonkaságban elalélt nemzetet felemelje és átsegitse a jobb jövőbe. A magyar egyetemi ifjuság a küzdelmek pergő tüzében sodródik most is szük határain belül. Kivül egy hatalmas, megmozdulásra állandó és folyton erősbödő támadásai irányulnak ellene, hogy fanatikus magyar müvét megdöntsék és a magyar földbe gyökeredző megalkuvást nem ismerő idealizmusát letörjék. Pedig hiába. Elvehették természeti kincseinket, elrabolhatták országunk kétharmadát, de hitünket tölünk földi hatalom el nem veheti. Kemény Zsigmond idézi egy beszédében a fölséges vallomást és programmot, amikor azt mondja: »Mindenekelőtt áll előttem: hüség a fajtánkhoz.« Ezt a hüséget valljuk mi is az egyetem padjaiban, kulturális és szociális munkánkban.

A szónok ezután igy fejezte be beszédét: »Kisérje áldás, boldogság, hála és eredmény e nehéz történelmi hivatásban Főméltóságodat és adja az Isten, hogy Főméltóságod átvezethesse a sokat megpróbált nemzetet az igéret földjére, a jobb jövőre, mikor ismét ránkvirrad az igazság napja és a Szent Korona ujból régi fényével fog felragyogni.« Ezután a szinház tagjai a »Himfy dalai«-t adták elő.

Ünnepi vitézi vacsora Őfőméltósága tiszteletére. Vasárnap este a budapesti tiszti vitézek ünnepi vacsorára gyültek a Tiszti Kaszinó különtermében, hogy a vitézek Főkapitányának névestéjét megünnepeljék. A szépen sikerült összejövetelen több mint 200 budapesti tiszti vitéz jelent meg. Az O. V. Sz. nevében békési vitéz Csanády Frigyes ny. gy. tábornok, tiszabecsi vitéz Hellebronth Antal tüzérségi tábornok, vitéz Simenfalvy Tihamér és vitéz Lipcsey Márton törzskapitányok, vitéz Vida Gy. törzshelytartó jelentek meg. vitéz Balogh Sándor tábornok Budapest székesfőváros vitézi Székkapitánya vezetésével jelen voltak a főváros tiszti vitézei. Az ünnepies felköszöntőt vitéz Jánky Kocsárd lovassági tábornok, a honvédség főparancsnoka mondotta a Kormányzó Urra.

Ünnepi vacsora leveldi vitéz Kozma Miklós tiszteletére. Hétfőn este 9 órakor a Magyar Távirati Iroda vezetői, tisztviselői és alvállalatainak alkalmazottaii ünnepi vacsorára gyültek össze a Pinke-étterem különtermében. Az ünnepi vacsorán Freiszberger Gyula osztályvezető köszöntötte fel a Magyar Távirati Iroda vezetőjét névünnepe alkalmából. Válaszában leveldi vitéz Kozma Miklós miniszteri tanácsos röviden beszámolt a Távirati Iroda és alvállalatainak helyzetéről, fejlődéséről és a magyar hirszolgálat tökéletesitésének, kifejlesztésének fontosságát hangsulyozta.

A budapesti rendőrség megállapitotta, hogy ez év junlusában három kommunista agitátor járt a fővárosban talajt előkészíteni a kommunizmus számára. Ezek közül kettő: Grünhut Margit és Rosinger Mór rövidesen elhagyták az országot, mig a harmadikat most sikerült elfognia a rendőrségnek Czibor István személyében. Czibor bevallotta, hogy valamennyi ismert, külföldön élő magyarországi emigránssal összeköttetést tartott fenn és Bécsben, Nizzában, majd Jugoszláviában tartózkodott. Budapestre október közepén jött. Az

is megállapitást nyert, hogy a proletárdiktatura alatt elkövetett különböző büncselekményekért kőrözőlevél volt kiadva ellene, minek alapján megindították ellene az eljárást.

Szombaton délután Budapestre érkezett Claude Farrère ismert francia iró. A pályaudvaron a főváros, a francia követség, a Pen club a magyar szinpadi szerzők és zeneszerzők képviselete fogadta. Claude Farrère szombaton este a főváros bankettjén vett részt és vasárnap délután a Zeneakadémián tartotta meg előadását a modern nőről.

A tanyavilág jövője. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, illetőleg igazgatója dr. Gesztelyi Nagy László munkájának kell betudni azokat az eredményeket, amelyek már itt-ott jelentkeznek az Alföld tanyavilágában. Legutóbb a belügyminiszter sürgősen valóra akarja váltani a közigazgatási természetü javaslatokat és máris tárgyalásokat inditott meg az illetékes tényezőkkel, hogy hol és milyen gyakorlati intézkedésekkel lehet e téren segiteni? Ilyenek lehetnek szerinte: egyes közigazgatási tennivalók elvégzése a helyszinén akként, hogy a községi elöljáróság bizonyos előre hirdetett napon kimegy a tanya, vagy iskola központjába, ott átveszi a panaszokat, sérelmeket; megtartja a községi biráskodás keretébe tartozó tárgyalásokat, végez anyakönyvelési ügyleteket, elintézi a járlatok kezelését az egész területen, az állatok összeirását és hasonló dolgokat. Ilyen lehetne a mezőrendőri és csendőrszolgálat átszervezése, tüzoltóság felállitása, a tanyaközpontokban a távbeszélő bevezetése, hogy a lakosság innen kapjon összeköttetést a közigazgatással, orvossal, állatorvossal. A belügyminiszter az érdekelt főispánokkal, alispánokkal, polgármesterekkel és vezető jegyzőkkel, akiknek hatáskörébe a tanyai ügyek elintézése is tartozik, közvetlen szóbeli megbeszélés alapján valóságos topográfiai rendszerrel állapitja meg, hogy a helyi viszonyok lehetőségei hol és milyen intézkedéseket engednek meg és ennek nyomán a legrövidebb idő alatt életbeléptéti mindazt, ami a magyar közigazgatás megjavitására alkalmasnak mutatkozik.

Mult szerdán délben hatalmas detonáció kiséretében kigyulladt Budapesten a Kossuth Lajos-utcai Metro Goldwyn filmgyár raktára, tüzbeboritva az egész házat, amelyben elhelyezve volt. Az épület középső szárnya teljesen elhamvadt. A tüzoltók megfeszitett munkával tudták csak lokalizálni a tüzet és elejét venni a további robbanásoknak. A megállapitás szerint valószinüleg rövidzárlatból keletkezett a tüz és a gondatlanságból szabálytalan nagy mennyiségben felhalmozott filmtekercs tette azt sulyos kimenetelüvé. A ház lakói valamennyien megmenekültek, kisebb-nagyobb égési sebeket azonban sokan szenvedtek és a lakások minden berendezése odaveszett, ugy hogy tiz család vált hajléktalanná. A kár 12—20 milliárd korona.

A vasárnapra virradó éjszakán tüz ütött ki a budapesti Furnier és Kémenyfakészitő Gyár telepén és a felhalmozott faanyagot pillanatok alatt lángaboritotta. A teljes készültséggel felvonult tüzoltóságnak sikerült végül is a tüzet megkötni, azonban a fürésztelep és a raktárak egy része igy is teljesen megsemmisült. A kár több milliárdra becsülhető.

Eszterházy herceg növénynemesitő telepe leégett. Eszterházán a herceg Eszterházy hitbizomány nagyértékü növénynemesitő telepének egyik épületében eddig még földeritetlen okból tüz ütött ki, amely rövidesen elhamvasztotta a növénynemesitő épületeit és berendezéseit. A hitbizomány és a környék tüzoltósága csak nagy erőlködéssel tudta megakadályozni a tüz továbbterjedését. Eszterházy Pál herceg, a hitbizomány ura, haladéktalanul intézkedett a növénynemesitő telep ujjáépitése iránt.

Merkantil Szövetség alakult. A kereskedők és iparosok érdekeiknek védelmére szövetséget alakitottak, amely a napokban tartotta meg alakuló közgyülését. Elnökké Rakovszky István terménynagykereskedőt választották, aki székfoglalójában kifejtette, hogy a szövetségnek le kell rombolnia a háboru kényszergazdálkodásának csökevényeit, másrészt munkájával biztositania kell gazdasági életünk prosperitásának feltételeit, nivójának emelését és befolyásának növelését. Ezután több kereskedő és ipartestület jelentette be csatlakozását a Merkantil Szövetséghez. Az alakuló közgyülésen a kereskedelmi kormány, a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter is képviseltették magukat.

Ólomedényben nem szabad mézet szállitani. Az állami vegyvizsgáló állomások a földmivelésügyi miniszter körrendelete alapján ellenőrizni tartoznak azt, hogy a termelők a mézet horgany vagy ólomedényekben ne szállithassák.

A vagyonváltság buza ára. A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a pénzügyminiszter decemberre métermázsánkint 350 ezer koronában állapitotta meg.

Kötelezővé teszik a téli gazdasági iskolák látogatását. Az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács tanulmányi bizottsága a napokban tartotta első ülését Buday Barna elnöklésével. A bizottság a téli gazdasági iskolák kérdésével foglalkozott és arra a megállapitásra jutott, hogy nálunk a földmivelő nép tömegének oktatása szempontjából csak olyan iskolák juthatnak jelentőséghez, amelyeket a falvakban szerveznek s amelyek télviz idejét használják fel a tanitás céljaira.

A tanulmányi bizottság igen fontosnak tartja ilyen iskoláknak minél nagyobb számban való létesitését. A bizottság azt javasolja, hogy a téli gazdasági iskola látogatását törvényes alapon kötelezővé tegyék mindazon földmives- és kisgazda fiukra, akiknek mezei gazdálkodásból kell megélniök. Az iskola látogatására elsősorban azok a helybeliek volnának kötelezendők, akiknek kisbirtokos szülőik legalább 10 kat. földön gazdálkodnak és akik a 21 éves korhoz legközelebb állanak. Épugy ahogy a kötelező testnevelést törvény utján szabályozták, kötelezővé kell tenni az okszerü gazdasági termeléshez szükséges ismeretek megszerzését. Kivánatos volna, hogy a földmüvelésügyi miniszternek rendelkezésére bocsássák az anyagi eszközöket évenként legalább 10 gazdasági iskola szervezésére.

Hatalmas gabonatárház épül a csepeli kikötőben. Nagyszabásu gabonatárház épitése kezdődött meg a csepeli kikötőben. 30 ezer tonna lesz ennek a tárháznak a befogadóképessége. Az épitkezés terveit a budapesti országos kereskedelmi és ipari kikötő kormánybiztossága készitette. Az egész épület vasbetonból lesz s a tárházak magassága az ereszig 30, az épületek tornyáig 52 méter. 10 emelete lesz a hatalmas épületnek. Az ömlesztett árukat szivattyuzni fogják a hombárokba a hajóról.

Rövid hirek a vitézi életből és másról.

Celldömölk községben a hősi halottaknak szobrot emeltek. Az ünnepélyen a járásbeli vitézek vitéz Fekete Lajos vitézi hadnagy vezetése alatt jelentek meg. A megyei Vitézi Szék nevében koszorut helyeztek a szoborra.

Kőszegen és Körmenden nagyszabásu leventeversenyeket rendeztek. Utóbbin 26 leventeegyesület vett részt. Győztes a hidashollósi egyesület lett.

Celldömölkön járási vitézi értekezlet volt, melyen az összes tiszti- és legénységi vitézek részt vettek.

Szombathely város közönsége a Vitézi Rend örkényi gazdaképzőjében egy ingyenes alapitványi helyet létesitett.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága Ujfehértón 43 uj tanyai iskolát avatott fel. Ezen ünnepélyen a Vitézi Rendet vitéz Tóókos Gyula törzskapitány képviselte. Megjelentek a környékbeli vitézek is. Ez alkalomkor Őfőméltósága vitéz Vágó Józsefet megszólitásával tüntette ki s kegyesen érdeklődött aziránt, hol, mely ütközetekben érdemelte ki a mellén csillogó, gyönyörü kitüntetéseket, továbbá hogy van-e már telke és hogy megy gazdasága. Vitéz Vágó katonásan válaszolva, büszkén jelentette, hogy ingyenes telkén már tanyát is épitett.

Mi történt bel- és külföldön

Az elmult héten a választási agitáció valamennyi párt részéről erőteljesen folyt tovább. A miniszterelnöknek a Vigadóban tartott beszéde vette fel elsőnek a numerus clausus kérdését, mellyel azután a pártgyülések szónokainak egész sora labdázott tovább. Szterényi József báró Szegeden tartott beszédében kijelentette, hogy a kormány kihuzta a numerus clausus méregfogát. Hivjanak össze pártkonferenciát, amelyen ő inditványt fog tenni a kérdés végleges megoldására. A szociáldemokrácia előretörése a polgárság halálát jelentené. Wolff Károly a budai pártgyülésen mondott beszédében kijelentette, hogy pártja a numerus clausust a magyarság kérdésének tekinti és a törvény megcsonkitását nem fogja türni. Szilágyi Lajos kijelentette, hogy Bethlennek is, neki is főcélja lehetetlenné tenni az 1918—19. évi idők visszatérését.

A választókerületekben lejárt az ajánlási határidő és igy tiszta képet lehet alkotni a jelölések nyujtotta helyzetről. 73 egyhangu választás történt, köztük 59 egységespárti, 12 kormányt támogató gazdasági, egy fajvédő, egy ellenzéki, Apponyi Albert gróf. Számitások szerint 170—175 egységbeespárti, 30—35 kormányt támogató és 40—45 ellenzéki mandátummal megválasztott képviselő fog kerülni a parlamentbe.

Prónay báró miniszterelnökségi államtitkár nyilatkozatában a »Temps« munkatársának kijelentette: Minden jel arra mutat, hogy a nemzet többsége a kormányt támogatja és a kormányt támogató pártok nagy többséggel fognak kikerülni a választási küzdelmekből. Véleménye szerint a választások meg fogják semmisiteni a tulzó legitimisták pártját és valószinüleg a jobb- és baloldali szélső pártok is nagy veszteségeket fognak szenvedni.

Vass József népjóléti miniszter a szombathelyi nagygyülésen beszédet mondott, melyben a különböző politikai pártok irányelveinek megvilágitásával foglalkozott. Beszédében kijelentette, hogy legtöbb szociális vagy politikai jelszót hamis értelemben ismerünk. A Széchenyi és Deák liberálizmusa nemzeti alapon állott, ez a liberálizmus a kormánynak is programja, ellentétben a destrukció és az anarchia liberálizmusával. Csak egy radikálizmust ismerek, — mondotta a miniszter, amely a nyomor kipusztitására, a bünök elleni küzdelemre, a közéleti erkölcstelenségek megszüntetésére van hivatva. A demokrácia eszméje szent és nemes, de a komunizmus demokráciája sem Magyarországon, sem Oroszországban nem a népé volt. Nálunk a szociáldemokrata párt osztályuralmat hirdet. Nem vagyok hive az általános választójognak, minek leple alatt a szakszervezeti terror érvényesül. Fajvédelem csak egyféle van: az árva, éhező és szenvedő gyermekek felkarolása az ország jövőjének érdekében. A régi nemzetgyülésen sokan voltak nem odavalók. Az Ur Isten oltalmazza meg az országgyülést ezektől az országut taposó demagógoktól.

Nincsics jugoszláv külügyminiszter lemondása .Nincsics jugoszláv külügyminiszter, aki a napokban magyarbarát beszédet mondott, beadta lemondását. Az olasz-albán szerződés egész Jugoszláviában nagy izgalmat keltett. Mussolini ugyan igyekezett megnyugtatni a jugoszláv közvéleményt. A konfliktus azonban igen élessé teszi a jugoszláv-olasz viszonyt.

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

A gazda ellenségei.

Irta: vitéz **Halmay Máriusz.**

A gazdatársadalomnak igen sok az ellensége — tudjuk jól — teszem azt, az időjárás viszontagságai, a szárazság, fagy, köd, esőzés, árviz, azonkivül a tüzvész; különben az adó sem hagy neki békét; mindezekhez járul végezetül a féreg, amely szó alatt a rágcsálókat értik inkább, mint a hernyót, pajort, drótférget. Mindannak dacára, hogy minden gazda nagyjából ismeri a rágcsálókat fajonként, egyedenként még sem ismeri fel őket. Erről akarom én most a homályt eloszlatni, amidőn sorba szedem őket egyedenként. Mindenekelőtt az érdekli a gazdát legjobban, hogy mennyiben kártékony egyes fajtája a kis emlősöknek s mi az ellene való védekezés módja. Mert lehet olyan eset, hogy nagy általánosságban igen kártékony egy bizonyos faj, azonban gyér megjelenése miatt nem tesz számottevő kárt. Viszont egy másik, bár pusztitása nem jelentékeny egyenként, azonban óriási mennyiségével országos csapássá válhat. Igy tehát a gazdának ismerni kell minden egyes állatot, annak szokását, az ellene való védekezés módját, hogy a veszélyt el tudja idejekorán háritani. Van olyan fajta, amely a mezőgazdának, van amely az erdésznek, van amelyik a kertésznek, szőlősgazdának, van végül olyan is, amelyik csak a haltenyésztőnek okoz kárt. Végül van olyan, amelyet mindenki gyülöl kivétel nélkül.

Nagy általánosságban, eprsze nem tudományos szempontból, igy oszthatjuk fel őket: patkányok, egerek, pockok, cickányok, mókusok, pelék, nyulak, hörcsög, ürge, földi kutya, vakand, szündisznó, végül a tengeri malac, amely csak házi tenyésztésben él nálunk.

Ezekután felemlitem még a marmotát és a hódot, melyek sajnos hazán kterületéről már kipusztultak.

A házi patkány (mus rattus) hossza farkával 35 cm, farka külön 19 cm. Feketés szürke. Ez az ősi bennszülött fajta lassan-lassan már egészen kipusztul, kiöli a vándor patkány (mus accumanus), amely nagyobb és élelmesebb, erősebb a házi patkánynál. Hossza egészben 42 cm, farka 18 cm. A vándor patkány Ázsiából került hozzánk és pedig nem is olyan régen. Részint hajókon, részint szárazföldön vándorolt be. Indiából Perzsián, Kisázsián keresztül ért hozzánk. A házi patkány nem is olyan kárttevő, mint a vándor, sőt nem is oly szapora természetü. A vándoralakot már mindenki ismeri, szine barnássárga, hasa fehéres. Mindkét nem egyidőben nem igen él meg egymás mellett. Az erősebb és szaporább vándor kiöli — a szó szoros értelmében — a házi fajtát. A házi már csak elvétve akad hazánkban, többnyire padláson, magtárban lakik; mig a vándor a pincét, pöcegödröt, csatornát, istálló hidlás alját kedveli. A vándorfajta tökéletesen vándor természetü, mert szokása tömegesen utrakelni, ilyenkor csodálatos módon az emberjárta utak mentét követi előszeretettel. Pl. a magányos, elszigetelt községeket, majorokat, emberlakta helyeket legtöbbnyire elkerüli, mig a főutak menti lakóhelyeket biztosan elsőnek veszi célul. Mindkét fajta mindent megeszik, elpusztit, mi által — mert rettentő falánk is még hozzá — nagy károkat okozhat. Csodálatosképpen a régiek orvossága az egyszerü ökörfarkkoró, vagy király gyertya még most is eredményesen használható ellenük.

Nem kell mást tenni, mint a lakóhelyére tövestől kirángatott ilyen gyomot — virágzó állapotában — sürün elhelyezni, s rövidesen eltünik, elvándorol. Manapság valóságos átka az alácsatornázott nagyvárosoknak. Igen kellemetlen tulajdonsága még az is, hogy a fertőző betegségeket terjeszti, behurcolja, jelesen a keleti pestist, azonkivül az állatbetegségeket, különösen azáltal, hogy az állatok jászoljában, vályujában belekotnyeleskedik az ételbe, s igy a fertőzött állatról átviszi a bajt az egészségesre. Szerencsére nincs több faja hazánkban.

(Folytatjuk.)

A vértetü elleni védekezésről.

Irta: **Bászel Elek**, ny. gazd. egyes. titkár, mezőgazdasági bizotts. előadó.

Az almafákat fenyegető vértetü pusztitása csaknem a szőllőfilloxera a veszedelemmel vetekedik; ezért gazdáink nem kis aggodalommal tekintenek ezen élősdi kártételei élé. A világháboru óta Csonka Magyarország legtöbb vidékén a vértetü oly jelentékeny mértékben elszaporodott, amilyenre eddig még nem volt példa, ugy hogy ha idejében, amig nem késő, nem lesz segitve ezen a nem kis bajon, akkor almafáinkat a végpusztulás veszedelme fenyegeti. Igaz, hogy az 1894. évi XII. t.-c. (mezőrendőri törvény) a vértetü kötelező irtását előirja, dacára ennek, a vértetü irtása mégsem lesz ugy végrehajtva, amint az kellene. Ezért ezen körülmény arra indit minket, hogy e lap hasábjain a vértetü elleni védekezésről is megemlékezzünk és pedig most a tél folyamán, amidőn az ellen védekezni kell. A vértetü jelenlétét most a lombtalan fákon könnyen lehet arról felismerni, hogy a megtámadott almafa galyaival fehér vattaszerü cafatok lógnak le, melyeket, ha eltávolitunk és helyüket megdörzsöljük, ujjunk olyan lesz, mintha vörös tintába mártottuk volna; innen nyerte ezen rovar-élősdi elnevezését.

Ezen rovarkártevő ellen lombhullástól rügyfakadásig kell védekeznünk és pedig ugy, hogy először is az almafákon levő összes vértetves helyeket és minden más sebet éles késsel kivágjuk, oly módon, hogy az élük sima legyen. Sebek alatt mindenféle sérülést értünk, származzék az törésből, nyulrágásból stb.-ből is, mert ha vértetüt észlelünk, akkor nem szabad egyetlenegy sebet sem megtürnünk, sőt még a felületes metszés folytán megmaradó ágcsonkokat sem, illetve azokat többen fürészeljük le, az igy keletkezett sebet meg éles késsel, simitsuk ki, hogy szélük sima legyen és almolával (vértetü-kátrány) légmentesen kenjük be, hogy a vértetünek letelepedési helyül ne szolgálhasson. Az Almolát a sebre ugy kenjük rá, hogy azt legalább is még egy ujjnyira köröskörül takarja. Almola helyett petróleum-emulziót is használhatunk, azonban az Almolát jobban ajánljuk, mivel hatása biztosabb azáltal, hogy a vértetüt mérgező volta nélkül is megölné, mert ragadóssága folytán alóla ki nem szabadulhat.

A petróleum-emulziót ugy készitjük, hogy 1 liter vizbe 10 dekagramm mosószappant a viz felforralása által feloldjuk, ehhez még, amikor már a viz langyossá lehült, 2 liter petróleumot hozzáöntünk. Az összeöntött petróleumot és szappanosvizet — amig az még langyos — habarlóval tejfelszerüségig összekeverjük. Ezen petróleum-emulziót használat előtt mindenkor 4—5-ször annyi langyos vizzel higitsuk fel.

A vértetü által nagy mértékben megtámadott ágakat a legcélszerübb teljesen lefürészelni és az öreg vértetves almafákat meg kivágni és azonnal eltüzelni.

Olyan vértetves faiskolákban, ahol az almafácskák gyökerei is meg vannak fertőzve, ott a vértetüt ugy irtjuk, hogy a fácskák gyökereit egészen feltárjuk és azokat 10%-os Endával (10 liter vizre 1 kg. Endát számitva) beecseteljük. Aki a kevésbbé megbizható petróleum-emulziót kivánja igénybevenni, az a gyökereket 6—8 szorosan higi ott oldatával ecsetelje be és ezenkivül még égetett mészporral is, egy ujjnyi vastagon hintse be. Ezen eljárásból látható, hogy ha Endát is használunk, akkor ezzel időt is nyerünk, mivel az almafácskák gyökereit nem kell a beecsetelésen kivül még be is hinteni.

Egyben megjegyezzük, hogy olyan vidékeken, ahol már a vértetü fellépett, különösen az almafákat bemeszelni nemcsak azért nem tanácsos, mert a mészkéreg a gyümölcsfák rovarkártevői petéinek és a gombabetegségek csiráinak óvőedeléül szolgál, hanem már azért sem, mivel ez lehetetlenné teszi a vértetves helyeknek feltalálását.

Végül még felemlitjük, hogy uj almafácskákat, valamint oltó- és szemzővesszőket lehetőleg csak olyan telepről szerzünk be, ahol még vértetü nem fordult elő.

Aktiv az októberi külkereskedelmi mérleg.

Régóta nem mutatott oly kedvező képet a külkereskedelmi mérleg, mint az idén október havában. A 83 millió aranykorona értékü behozatallal 96.1 millió aranykorona kivitel áll szemben. A mérleg tehát 13.1 millió aranykoronával aktiv. A háboru után kivitelünk havi eredményei közül csak egy, még pedig a mult év szeptemberi haladta meg a 80 millió aranykoronát, amikor az egész kivitel 80.1 millióra rugott. A mostani eredmény ezt a keretet 16.0 millió aranykoronával multa felül. Ez a rekordkivitel lényegesen csökkentette az idei kereskedelmi mérleg deficitjét is, amely az első háromnegyed év alatt elérte a 81.7 millió aranykoronát és most egyszerre 68.8 millióra apadt.

A behozatalt a mult évi októberi importtal egybevetve, a fabehozatal emelkedését, viszont a pamut- és gyapjuszövetek, továbbá a pamutbehozatal csökkenését látjuk. A kivitelben a buza- és rizsexport értéke 14 millió aranykoronára emelkedett. Erős növekedés volt a baromfi, zsir és szalonna, hus és burgonyakivitelben.

Fokozottabb védelemben részesülnek a mezőgazdasági munkások. Mezőgazdasági munkaközvetités szabályozása.

A földmivelésügyi miniszter a munkaadók és a mezőgazdasági munkások jogviszonyát szabályozó törvény alapján ujjászervezte a hatósági gazdasági munkaközvetitést. A munkaközvetités szervei: az Országos Gazdasági Munkaközvetitési Iroda, továbbá a vármegyei (városi) hatósági gazdasági munkaközvetitők és a községi hatósági gazdasági munkaközvetitők. A munkaközvetités ezekben az irodákban dijtalan.

A gazdasági munkavállalkozók és segédmunkásokról szóló törvény végrehajtásáról is kiegészitő rendelet jelent meg, mely kimondja, hogy gazdasági munkavállalkozás csak erre vonatkozó engedély alapján gyakorolható. Az engedélyt a földmivelésügyi miniszter adja ki az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének meghallgatása után. Gazdasági munkavállalkozónak számit az, aki másnak mező-, kert- vagy szőlőgazdaságában teljesitendő gazdasági munka elvégzését a maga felelősségére vállalja s evégből, mint munkaadó szerződtet munkásokat, akik a szerződtetés alapján a birtokossal kerülnek szerződéses viszonyba. A szerződés megkötése előtt a gazdasági munkavállalkozó köteles a szerződtetendő munkások 2 heti bérét és minden más járandóságát, valamint hazautazásuk költségeit biztositani.

Szabályozták a gazdasági munkatoborzást is. A toborzó gazdának, mielőtt működését megkezdené, jelentkezni kell a községi elöljáróságnál. Az engedélyt a munka teljesitésének helye szerint illetékes járási főszolgabiró, illetőleg a polgármester adja meg. A toborzó gazdáknak figyelemmel kell lenniök arra, hogy elsősorban a helybeli munkások elhelyezkedését biztositsák.

Mindhárom rendelet január elsejével lép életbe és hivatva lesz megszüntetni azt a sok bizonytalanságot, amely eddig a mezőgazdasági munkások elhelyezkedésénél érezhető volt.

Vásár és piac.

Árak. Buza 380—400 ezer. Rozs 295—297.500. Árpa 235—255 ezer. Sörárpa 315—365 ezer. Zab 225—235 ezer. Ótengeri 1900—1925. Köles 1900—2000. Repce 565—570. Korpa 165—167.500. Liszt, 0-ás 6950, rozsliszt 0-ás 7000. Rétiszéna 75—105 ezer. Sarjuszéna 90—95 ezer. Lucerna 118—160 ezer. Zabosbükkönyszéna 80—100 ezer. Bab 230—240, tarka 180—200. Kendermag 340—360. Lencse 700—900. Lóheremag 2500—2900.

Gyapju 26—28 ezer K kg-ja.

Tej és tejtermék. Tej 4400—5000. Tejszinhab 40—50 ezer. Tejfel 20—26.000. Vaj 50—64 ezer. Turó 12.000. Juhturó 36—40 ezer. Grói sajt 46—70 ezer. Trappista 30—50 ezer. Ementháli 55—75 ezer K.

Baromfi, tojás. Csirke darabja 15—45.000. Tyuk 35—65 ezer. Hizott ruca kg-ja 24—28.000. Hizott pulyka kg-ja 28—35.000. Libamáj kg-ja 50—100 ezer. Ludzsir kg-ja 36—50.000. Tojás darabja 1500—2400 K.

Zöldség, gyümölcs. Vöröshagyma 1800—4000. Rózsaburgonya 1000—1500. Retek 2000—4000. Karfiol 6000—18.000. Alma 6000—20.000. Körte 6000—25.000. Dió 14—20.000 K.

Halak. Ponty 30 ezer, nagyban 23—26.000 K kg-ként.

A vámgabona ára. A malmok által természetben megkeresett gabonának az általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos árát december havára métermázsánkint a következőkép állapitották meg: árpa 306 ezer, rozs (kétszeres) 303 ezer, tatárka 250 ezer, tengeri 230 ezer, zab 229 ezer, köles 200 ezer, ocsu (konkony) 170 ezer korona.

Hasznos tudnivalók

Olaj avasodása. Minél finomabb az olaj, annál könnyebben avasodik, ezt azonban kikerülhetjük, ha az olajra 5—6 cm.-nyi magasságban tiszta borszeszt töltünk.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

SPORT

Rövid hirek. Kispest vasárnap legyőzte 4:2 (3:2) arányban a szegedi Bástyát. — A Hungária 1:0 (1:0) arányban győzött a Sabaria felett. — Vasárnap rendezte a BSzKR háziversenyét a Rudasfürdő uszodájában. 100 m-es melluszás győztese Verseghy 1 p 36.6 mp. 100 m-es hátuszás: 1. Gáborffy 1 p 02.5 mp. 400 m-es gyorsuszás: 1. Perlaky 6 p 18.2 mp. 100 m-es meghivásos hátuszás: 1. Bitskey II. 1 p 16.2 mp. — Az FTC házi boxolóversenyen Lukács, Széles, Kocsis, Schmick és Varga győzött. — A vasárnapi labdarugómérkőzéseken mindegyik verseny tizedik percében a játékosok a biró köré sereglettek és háromszoros éljent mondottak Ófőméltóságára. — A vasutasok birkózóversenyét a Nemzeti Torna Csarnokban bonyolitották le. A mérkőzésen Kellner Károly (UTE) mutatott szép formát.

Lőverseny. A salgótarjáni és sziráki járások testnevelési vezetője december 12-én a két járás leventeoktatói részére lőversenyt rendez. Céltáblák: 50 m-es versenycéltábla, 50 m-es emlékcéltábla. Fegyver: miniatür. Dijazás: értéktárgyak. Ezen verseny keretében zajlik le a salgótarjáni testnevelési bizottság által kiirt miniatürlőverseny is, melyen a város társadalma, közöttük több hölgy is, nagy számban vesz részt. Rendezi: futásfalvi vitéz Pál Imre ny. á. őrnagy.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: Vitéz Pintér János Mozsgó, 24 ezer K, 1927 febr. 1*, 1000 K tulfizetéssel. — Vitéz Szücs József Gige, 75 ezer K, 1927 febr. 1, 1000 K tulfizetéssel. — Vitéz Berecz János Gyöngyöspata, 96 ezer K, 1927 szept. 15. — Vitéz Kiss Emil Mezőcsát, 68 ezer K, máj. 1. — Vitéz Vida János Balassagyarmat, 50 ezer K, 1926 nov. 1, 2000 K tulfizetéssel. — Vitéz Nádujfalvy József Budapest, 24 ezer K, 1927 febr. 15. — Vitéz Borsos János Drávapiski, 50 ezer K, 1927 máj. 1, 2000 K tulfizetéssel. — Vitéz Lószlé Sándor Alpár, 32 ezer K, 1927 márc. 1. — Vitéz Szilágyi József Orosháza, 96 ezer K, aug. 1. — Vitéz Orbán Sándor Egyek, 96 ezer K, 1928 febr. 1. — Vitéz Körmendi János Zalaszentgrót, 96 ezer K, 1927 nov. 1. — Vitéz Dósa István Eger, 24 ezer K, 1927 febr. 1. — Vitéz Marosszéki Miklós Rátka, 48 ezer K, 1927 március 1.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Felelős kiadó: dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Leltári áron

árusitjuk raktárunkon lévő *Hofherr és Schantz, Weiss Manfréd* gyártmányu ekéket, boronákat, lókapákat, répavágókat, kukoricamorzsolókat, darálókat, valamint dunántuli tipusu könnyő gazdasági szekereket.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE
Budapest, Királyi várpalota 1. Alagsor

vitéz
Laborczy Ferenc
füszer- és csemege üzlete
Budapest, I., Márvány-u. 40.

TELEFONSZÁM: T. 48-40.
Borpince: I., Krisztina-körut 163. sz.

Vitézi Rend tagjainak árenged mény!

Olcsó, pompás ragyogó karácsony est

tündöklő **karácsonyfadisz,** dodoz gyüjtemény: 12, 15, 35, 45 stb. ezer korona, kötöző és aggatók, angyal hajgyémánt, fodros fürt, csodás széppé teszi a fát. 1 doboz 3 ezer. arany-, ezüstszál 10 boriték 8000, pompás facsúcs 4—5—8 ezer korona. Csillagszórók, ezüst boák. — **Sok ezer apró szépség.** Harangocska 4000, 1 doboz üveg aranydió 12,000 K

vitéz PLÖKL NÁNDOR
sport- és idénycikkeinek üzlete
BUDAPEST, VI., Andrássy ut 9. szám.
(A „két kőoriás" mellett.)

VITÉZ
MÁTYÁSI BRUNÓ
ÉPITÉSI ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALKOZÓ
MŰBUTORGYÁR

BUDAPEST
VII., BEM-U. 11. TEL.: J. 72—19.

Vitézek figyelmébe!

Bútorok

garantált minőségben kedvezményes fizetési feltételek mellett is

Hegedűs és Társa

bútorkereskedőknél

Budapest, VII., Dohány-u. 10.

Telefon: József 90—66.

Igazolt vitézeknek külön árkedvezmény!

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben esetleg 6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris

ny. máv. titkár, kereskedő

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Szőnyegvásár

Legcélszerübb ajándék!

Felhivjuk a Vitézi Rend tagjait, hogy személyazonosság igazolásaa mellett cégünknél rendkivül előnyösen fedezheti szükségletét, esetleg 5 havi törlesztésre:

Cikkeink:

Ebédlő szőnyegek, összekötők, sezlontakarók, garniturák, függönyök, falvédők, paplanok, asztalteritők, futószőnyegek és perzsaszőnyegek — Minden minőségben szinben és méretben

Ne mulassza el raktárunkat megtekinteni!

RUDAS és HÁDL

IV. Petőfi-tér 5. Régi posta-u. sarok. **VII. Dob-u. 59.** Kertész-u. sarok

Lapunk hirdetőihez!

Karácsonyi számunkban feladott hirdetések árát nem emeljük fel!

Tekintettel azonban arra, karácsonyi számunk, hogy más évekhez hasonlóan, az idén is jóval nagyobb terjedelemben és példányszámban jelenik meg, felkérjük mindazokat, akik e rendkivüli példányban hirdetni óhajtanak, hirdetéseiket legkésőbb december 15-ig lapunk kiadóhivatalához beküldeni sziveskedjenek.

vitéz BOGYAY KÁROLY GÉZA

füszer- és csemegekereskedő

V., Személynök-utca 9—II. szám

(Vass József-udvar.)

Vitézi Rend tagjainak árkedvezmény!

Vitézek termékeit értékesitem,

Régi pénz- és éremkereskedés

vezető: FEJÉR JÓZSEF

Budapest, VIII. József-körut 66. I. 10.

Veszünk régi arany, ezüst és rézpénzeket és földből ásott mindennemü régiséget a legmagasabb áron.

Legujabb divatú

KALAPOK

szolid árban, nagy választékban kaphatók

Nagy Ferenc

kalapüzletében

BUDAPEST,

VIII., Muzeum-körut 2. sz.

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

15 ezer koronás árban jelenik meg.

Tartalma:

I. Naptári Rész. Kimeritő naptár, minden érdekes és célszerü tudnivalóval.

II. Vitézi Rész. A Vitézi Rendet illető összes kérdéseket kimeritő, bő összeállitás.

III. Irodalmi Rész. A legszebb elbeszélések és versek. Az Orsz. Vitézi Szék tagjainak képei. Külön rész a Nemzetes Asszonyoknak és a gyermekek számára egy gyönyörü verses regény.

IV. Gazdasági rész. Bittera Miklós magyaróvári gazdasági akadémiai tanár kimeritő műve 24 oldalon, melyben a gazdálkodóra nézve szükséges ismeretek kimeritő és nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgál. Egyéb gazdasági cikkek, adatok és táblázatok.

V. Rész. Vásárok, névnapok jegyzéke stb. stb.

Minden vitéz rendelje meg e pompás, képekkel diszitett naptárt!

Vitézek
hivatalos biztositó intézete a
Gazdák
Biztositó
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZÜCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.
Vitézeknek kedvezmény.

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. kerület, Semmelweis u. 7. szám
Készit:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Teréz 4-87

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü
ékszerek, sweizi órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-89

Szolidan szabott árak. Saját mühely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Molnár Sándor
honvéd költő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél:
Budapest, VIII., Üllői-ut 80.
ÖRÖKTŰZ (versek) . . . . . Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek) . . . . . „ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek műsorai) . . . . „ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet) . . „ 25.000 „
A négy munka együttmegrendelve: 70.000 korona

Fűzesséry és Társa
Cégtulajdonos:
vitéz Fűzesséry István
Budapest, V., Vécsey ucca 1.

TELEFON: Lipót 990-01.
Távirati cim: **Lanipelle.**

Gyapju-, birkabőr vétele.

Sportérmek és plakettek, sportszobrok, disztárgyak, serlegek, mint **tiszteletdijak és vándordijak, jelvények, katonai rendjelek**
MORZSÁNYI-nál, BUDAPEST, IV., Eskü-ut 5. (Klotild palota, Erzsébet hidnál.)

Szénásy Béla
papiráruháza
Budapest, IV., Ferenciek tere 9.

Levélpapir különlegességek
Töltőtollak
Everscharp ironok
Irókészletek

mindenféle irodai felszerelések nagy választékban. Névjegyek, eljegyzési- és házassági-értesitők és mindenfajta nyomtatványok saját nyomdai müintézetemben izlésesen és pontosan készülnek.

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.
a legjobb minőségben
Kovacsevics Milenko IV., Petőfi Sándor-utca 3. szám. (Az udvarban.)
A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

vitéz
CSONGOR ERNŐ
műszaki vállalkozó mérnöki irodája
BUDAPEST, VI., Teréz-körut 37.
Telefon: 21—43.

Gyári-, ipari üzemek, áramfejlesztő telepek tervezése és berendezése, ellenőrzése.
Műszaki tanácsadás.
Keveset használt, de üzemképes állapotban szállit kedvező feltételek mellett és üzembe helyez teljes felelősséggel:
stabil gőzgépeket, gőzkazánokat, félstabil gőzgépeket, Diesel-, szivógáz-, benzin-, elektromotorokat, szántógépeket, stb. stb.
Közvetitést dijazok.

Magyar Tavirati Iroda nyomdája, Budapest, IV., Városház-utca 10. — Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 51. SZÁM. Megjelenik 7600 példányban. 1926. DECEMBER HÓ 19.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Kötelességtudás.

Forr a világ körülöttünk s mi nyugodt tekintetünket végigjártatjuk köröskörül. Magyarországon csendben, rendben lezajlott a választás, bizni kezdünk a jobb jövőben és ha valamivel jobb a sorsunk, ha reményünk még erősebb alapot kapott, akkor ez csak eggyel több ok arra, hogy még nagyobb erővel menjünk a munkának, hogy mindazt a polgári erényt, amely egy nemzetet másoktól megkülönböztet, ugy amint az egyik embert, a másiktól, mindazt, ami egy nemzet boldogulását, épp ugy, mint az egyénét, előmozditja, fokozottabb energiával, hittel cseleked jük.

Mert azok a szürke polgári erények tesznek embert és népet nagygyá. A takarékosság keresztülvitele minden vonalon, az erkölcs győzelemre segitése minden téren, a munka fanatikus szeretete és nem lankadó szorgalma, az anyák puritán erényei, a tanitók lelkes oktatása, a rend, fegyelem, kötelességtudás tették naggyá, diadalmassá, minden ellenséggel szemben megállóvá a régi Poroszországot.

Őfőméltósága névünnepén, az ünnepi szónok erre az erényre kivánt rámutatni a vitézek bajtársi vacsoráján. Amire Főméltóságu Urunk a Vitézi Rend megalapitásakor törekedett, az alapgondolat, amelyet irányul tüzött ki és amelynek megvalósitásától ennek a nemzetnek megjobbulását, sülyedésből felemelkedését, büneitől szabadulva erényekben megtisztulását várta, a magyar ujjászületés, a magyar feltámadás gondolata éppen a »mintapolgár«-on, a harcban bátor, békében dolgos vitéz eszményén alapul:

A szenvedély heve hatalmas erő, a szeretet és gyülölet egyaránt nagy tettekre képesit, alkotó, maradandó, alapozó erő azonban csak a kis tettek hosszu sorából alakult állandó, kitartó, nem csökkenő, hanem inkább fokozódó tevékenység lehet. A kötelességteljesités a rugója ennek a tevékenységnek, a büszke öntudat, a hibátlan akarás, a céltudatos, olykor még az önmegtagadással is támogatott kemény munka. A római légionárius példája villan fel olykor előttünk, a kötelességteljesités örök érche vésett szobra, az őrtálló pompeji katona emléke, aki ott állt és halt meg őrhelyén. Ott maradt ezer évig, vagy kettőig, mig végre a lávából kiásva, bámuló, hitetlen szemmel pillantotta meg a mai kor kétkedő gyermeke. Meglátta benne, hogy lehetséges kötelességtudásból minden áldozatot meghozni, nem kérdve, miért és hogyan, hanem a parancsnak és a legfelső, leghatalmasabb parancsolónak, önnön kötelességérzetünknek engedelmeskedve.

A tüzoltó a lángokba rohan, életet ment, kockára teszi az életét, kötelességből. A becsületes polgár az ő bármilyen irányu munkaterén ugy dolgozik, mintha saját magának dolgozna és ha az önmaga javát keresi, a saját földjén, a saját mühelyében végzett munkájával, akkor is arra gondol, hogy mi az állam, a nemzet, a faja iránti kötelessége.

A becsületes polgár számontartja és megfizeti idejében az adóját, még ha nehezére esik és fáj is, mert ez is a polgári erények közé tartozik, becsületbeli adósságának tekinti. A derék polgár gyakorolja a választói jogát és arra szavaz, aki a meggyőződése szerint a leghivatottabb az ország sorsának intézésében is, ha arra hivatott. És nemcsak az egyéni hasznát nézi, hanem a közcélnak is hajlandó tehetségéhez képest áldozatot hozni.

Itt rejlik aztán a nyitja ennek a kényes kérdésnek. Nem szabad elhanyagolni a sajátmaga és családja iránt való kötelezettségeit, de nem szabad elhanyagolni a közkötelességet se. Minden irányban való tulzás helytelen és káros. A társadalomnak, a nemzetnek érdeke, hogy polgárai boldoguljanak, a család iránti kötelességek helyes arányba hozhatók a polgári kötelességekkel.

A becsületes polgár, ha iparos nem végez silány munkát, nem csalja meg a megrendelőt, ha gazda, nem ad neki beteg lovat, dohos lisztet, ha tisztviselő, nem utasitja el ridegen az érdeklődőt. A polgári kötelességek közé tartozik a család iránt való gondoskodás. Gyermekeinket jól, felelősségérzettel nevelni, rendkivüli nagyjelentőségü cselekedet. Hiszen az egész jövő az ifjuságra alapozódik. Az asszonyt megbecsülni, pénzünket, egészségünket kocsmában kártya mellett el nem tékozolni, Istent imádni, elöljáróinkat tisztelni, önmagunkat megbecsülni elsőrendü kötelességünk.

A legkisebb tettnek is nagy lehet a következménye. Felesleges költséget okozni az államnak, ez önmagunk nagyobb megterhelését jelenti. Meg nem becsülni elöljáróinkat, vezetőinket, ez önmagunk meg nem becsülését vonja maga után. Családunk iránt való kötelességeinket elmulasztani, a nemzeti öngyilkosság bünét idézi fel.

Forr a nagy világ. Körülöttünk kavarog, alakul a helyzet. Szerződések létesülnek, pártok kopját törnek, népek farkasszemet néznek. Nem tudhatjuk soha, melyik pillanatban, mit hoz a sors. Mi csak állunk a vártán, mi csak végezzük a dolgunkat. Minket a helyünkön találjon bármi jő és hittel, erővel, lelkes kitartással, fokozott buzgalommal növeljük a nemzeti erőt, mindnyájunk jobb sorsát, boldogulását, szegény hazánknak feltámadását készitjük elő.

VITÉZI ÉLET.

Értesítés.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága, magas névnapja alkalmából egyes vitézek és vitézi testületek által küldött hódoló táviratokat, jókivánatokat — mint a vitézek Főkapitánya — nagy örömmel méltóztatott tudomásul venni és elrendelni kegyeskedett, hogy ezekért őszinte köszönete ezuttal tudtul adassék. (10.200/ft. I. 1926. O. V. Sz.)

Ügyvezető törzskapitány.

Felhivás az összes legénységi vitézekhez!

Tömördön (Vas vármegye, kőszegi járás) megitélt 96 kat. hold megváltandó telekből 10—15 holdas legénységi vitézi telkek alakittatnak.

Felhivom a saját, valamint más megyebeli legénységi vitézeket, hogy ezen telekre vonatkozó igényüket irásban a vasvármegyei vitézi székkapitányságnak Szombathely, mielőbb jelentsék be.

A megváltási árra és évi bérre vonatkozó felvilágositást a székkapitány ad.

Székkapitány.

Csanád-, Arad- és Torontál vármegyék vitézeihez!

A december hó 19-ére tervezett »Vitézi nap«-ot a közbejött és előre nem látott akadályok miatt elhalasztottam, nem tartjuk most meg. Székkapitány.

Heves vármegye vitézeihez!

A hevesvármegyei vitézi beosztás változást szenved, amennyiben vitéz Fehér Károly, vitéz Godó Ferenc és vitéz Vad Imre tiszanánai lakósok a könnyebb megközelithetés végett a tiszafüredi járásból a hevesi járásba helyeztetnek át. (667. m. sz. 1926.)

Székkapitány.

Családi értesitő.

Születések:

vitéz Bartha Balázs számellenőr és Billek Reneé fia, Csaba Árpád, Kaposvár 1926 okt. 13. — vitéz Csik László dr., orvos és Flaxmayer Janka fia, Attila József, Budapest 1926 márc. 31. — vitéz Durkó Antal reálgimn. tanár és Kis Margit leánya, Erzsébet, Békés 1926 aug. 7. — vitéz Komáromi János ref. lelkész és Liptai Irén Gizella leánya, Irén Éva Kornélia Piroska, Budapest 1926 okt. 3. — vitéz Molnár János rendőrfelügyelő és Szücs Zsófia fia, János, Kaposvár 1926 okt. 23. — vitéz Székely Géza belügyi számvizsgáló és Róth Gizella leánya, Margit, Veszprém 1926 jun. 6. — vitéz K. Tóth Kálmán tanító és Fazekas Irén Anna leánya, Éva Ráhel, Karcag 1926 szept. 26. — vitéz Török Gyula százados és Ilencfalvi Sárkány Erzsébet fia, Gyula László, Kecskemét 1926 aug. 29. — vitéz Berthy János és Schwerner Teréz leánya, Teréz Amália, Békéscsaba 1926 aug. 31. — vitéz Csukony Ferenc és Martonosi Mária leánya, Mária Ilona, Szeged 1925 aug. 16. — vitéz Gardi István János és Magyar Jozefa fia, István Dezső, Eger 1925 nov. 29. — vitéz Kálas János főmérnök és Asztalos Zsuzsanna leánya, Judit, Budapest 1926 okt. 22. — vitéz Simonyi Oszkár és Rapp Matild leánya, Klára, 1926 jun. 29.

IRODALOM.

Csetme vitéz históriás éneke.

Irta: vitéz **Csernáth József.**

I.

Alkonybibor bolyong a majtényi páston. Haraggal, vérbeborulva bukott alá a királyi nap... Őrtüzek gyulnak fel, libegve szálldosnak a lángok, sötét árnyékok nyulnak a messzeségbe. A fellobbanó fénysugarak ott siklanak el a porbaborult zászlók, összetört harci szerszámok fölött.

Távolban felbug a tárogató zokogó panasza, sirva siratja a fejedelem zászlóit, a halomba rakott fegyvereket, a bujdosó vezér lábanyomát.

Kuruc vitézek, véres csaták diadalmas hősei ülnek az őrtüzek körül, kemény fejtik mellükre hanyatlik, hosszu bajuszuk, mint a tépett zászló omlik le vállukra.

Szó nem hangzik fel sehol a széles térségen, a vitézek bánattal telt szeme belebámul a csapkodó lángokba, néma és hangtalan a harcos férfiak fájdalma.

A hadimének is érzik gazdáik kinját, tüzes szemük előtt, mintha fátyol borulna, sörényük alálhajtott fejükről a földet sepri s karcsu lábszáraik remegnek.

Csetme vitéz a Csernáton nemzetségből Cserei uram lovaskapitánya átölelve tartja ménje nyakát és halkan suttogó hangon kél ajkáról a szó:

— Viharzóm! Jó ménem, Nyitra, Árva, Trencsén esmerték a kurucok hatalmát, megsenyvedték táboruk erejét, hordozták falaikon a Rákóczi zászlaját.

— Szürcsölted én társam a Morava vizét s rettegte Béts hadi népünk vitézségét.

— Megvivtuk Kanizsát, Csáktornyát s a Dráva zugó habjainál torpant meg lábad.

— Régi dicsőségünk hová, hová tünél? Nagy jó fejedelem bujdosóban Lengyelhonban s Károlyi uram, az áruló, letette a fegyvert.

— Holnap, holnapután hitet kell tegyünk a felséges császár eránt való hivségre és engedelmességre!!

— Viharzóm, jó ménem bolyongunk bujdosóba, nem látjuk meg többé, bérces Székelyföldet, nem harapod soha a csiki lókötőhelyek selymes füvét.

Jó hadiszablyáját derékre övezte, tárogató sipját szive fölé tette, Csetme vitéz nagy elbusultában lova fejét el-kiforditotta Lengyelország felé.

Bucsut sem vett vitézi társaitól, csak egy öreg könnycseppet törült ki nagy, barna szeméből.

*

Fehér tajtékot hánynak a Marmora tenger habjai.

A teli hold ezüst sugarai megcsillannak a morajló hullámokon s mint hosszu, fénylő kigyók suhannak végig.

Illattól, mámortól terhes a levegő és az ázsiai partokról pomarancs erdők kábitó szagát hordozza az éjféli szellő.

Csetme vitéz tárogatója felsir a szirtes partokról és egyenest felfelé tör a mennyboltozat felé.

Zokogó bánatnak, elárvult honfibunak, a szülőföld imádatának, a honvágynak panaszos sirámai gomolyognak, áradnak az éjféli légben.

Majd felkondul a széles férfi mellből a mélységes, bánatos dal:

Marmora tengernek mormoló partjain —
Mikor, mikor fekszem mátkámnak [karjain?
Rejtett bokor alján valami megcsendül —
Kicsi dalos madár csattog szerelemről.
Zöld lomb sugja-bugja, erdő eltanulja.
Elsirja, zokogja, tárogatóm fája.

A partra épült sok tornyu kéjlak sárgarézzel rácsozott gömbölyü ablaka mögül éjfekete szempár boldogságos könnyekben ragyog s pirinyó fülek mohón isszák a lágyan dübörgő, csendülő, busongó dalokat.

Összelobban két szempárnak villanása...

Elhal a hang, nem dobban a szív...

A végtelent futja be a néma, néma perc...

Testet ölt a semmi! Ember lesz a porból s az emberből Isten!

II.

Ogul Hassán basa, a drága keleti szőnyegekkel leteritett alacsony kereveten nyugszik s parancsoló, sötét szemei át meg átaljárják az előtte mozdulatlanul álló Csetme vitéz szoborszép alakját.

— Hitetlen gyaur! — kelt keményen ajkán a szó s végig simitotta övéig érő hófehér szakálát. Hazát adtam neked a hazátlannak, házamban helyettesem voltál, udvarnokom és testőrségem parancsnoka voltál s te hálátlan eb, egyetlen leányom szivét raboltad el tőlem!

Csetme vitéz felszegte keményen gyönyörü fejét, dacosan megrázta hullámos üstökét, szemei a harag villámait szórták s érckent zengett ajkán a szó:

— Kegyelmes basa! A székely meghal, de a háládatlanság vádját magán száradni nem hagyja!

— Siheder korom óta, a harc volt a kenyerem!

— Nyolc nehéz esztendőkön hordoztam Rákóczi zászlaját!

— A majthényi sikon eltemették hazám szabadságát s azóta hazátlan, bujdosó vagyok. A te kegyelmességed testőreid parancsnokává tett s én kemény akarattal hiven szolgáltalak téged! Oldalad mellett küzdöttem a harcokban és őrködtem álmaid felett.

Bérces hazámférfiai kemény férfiak, életükben egyszer szeretnek csak s azután meghalnak...

— Felveszem hitedet, házadban leszek, add nekem szépséges Szelina leányod kezét!

A basa hófehér dus szemöldökkel koronázott szemeiben az elégedettség pajkos sugárai csillogtak.

Méltóságosan emelkedett fel kereveteről, keblére zárta a hazátlan vitézt, s halkan, áldóan eredt ajkáról a szó:

— Fiammá fogadlak nemes vitéz, házamnak urává teszlek. Légy hü és szerető társa az én szépséges rózsabimbómnak.

— Vedd át janicsárezredemnnek vezetését s Oglár Csetme bég néven légy a parancsnoka.

— — — — — —

A szerelem rózsakertje virul ki Ogul Hassán házában.

Boldogságos órák, tündérjátékok, szerelmes enyelgések közepette mohón habzsolták az élet serlegéből a fiatalság lángizü borát Csetme bég és halvány rózsabimbója, Szelina.

Nyárrá ért már a virágzó tavasz s felszakadtak ujólag az elnyomott harci vágyak.

Gyors futárok habzó paripákon viszik a nagyhatalmu szultán parancsát:

Tatárok, kirgizek, cserkészek, beglerbégek, vajdák fel a lóra a harcosokat, élesitsétek a kardokat, ragyogjanak a kardok, döngjenek a buzogányok!

Fel! fel a próféta zászlója alá, elseperjük a föld szinéről a gyaurok népét!

— — — — — —

Vérvörös rózsákból font lugasban, mámoritó illatárban utolsó szoritja széles mellére Csetme vitéz szerelmes asszonyát.

Végtelen csókok tüzében, mint borongó sötét felhő halkan kel ajkán a szó:

— Holdsugaram! Aranyvirágom! Felséges urunk az örökkévaló császár, bérces szülőföldem ellen inditja Kisázsia, Havasalföld s a Feketetenger melléki tatárok temérdek, kegyetlen népét.

— Atyád urad, s övele én is parancsot kaptunk az indulásra!

— Szerelmem! Szivemből sarjadzott gyönyörüségem! Nagy bünös áll itt előtted, édesanyámért, szülőföldemért áruló lettem! Ma hajnalban viharlábu ménen száguldott el futárom Károlyi Sándor táborába s viszi, hirül adja a nagyhatalmu szultán haditervét!

— Ég a föld a lábaim alatt, minden órában várom a bünhődést, árulásom bérét: a selyem zsineget!

— Itélj felettem ragyogó napom te. Jer fussunk innen az én bérces hazámba, hagyjuk itt a fényt, a gazdaságot és pompát. Éljünk ott szegényen jobbágyi sorban s a mi határtalan szerelmünk tegye édessé koldus kenyerünket!...

A szépséges Szelina, mint a folyondár a terebélyes tölgyre, fonódott Csetme vitézre, gyönyörü fejét odafektette a férfi hullámzó mellére s mig arcán tulvilági szerelem és az önfeláldozó hüség sugarai ragyogtak, ives ajkáról dallamosan szárnyalt a szó:

— Én uram! Én egyetlenem! Végy karodba és vigyél puszta, elhagyott földre bár! Ahol te vagy csak, csak ott ragyog a nap, nélküled örök sötétség borul rám!

— Elhagyom ősz apám, megtagadom hazám! Veled koldus leszek, csak szerelemmel lássam rám sugározni a te hüséges szemed!

Lángoló fényözönben szikráznak a fogarasi havasok. Az Olt szilaj habjai vad erővel csapkodnak a partokhoz, mintha büszke dac fogná a hullámokat, hogy ne hagyják el a szülői földet.

Két fáradt, megtépett vándor áll a határon, átkarolva tartják egymást.

A férfi emelt fejjel a csillogó havasokra néz és szemeiben az öröm vad mámora lobog.

Magasra emeli hatalmas karjait és arccal előre a földre bukik. Rajongó imádattal, végtelenül csókolja a szülőföld szent földjét és szeméből a honszeretet izzó könnyzápora patakzik...

Pályázatok.

Szőllőkezelői állást keres ujévre családos, 36 éves, zalamegyei, ki ugy a zöldoltványok, valamint a fásoltvány készitésében teljes jártassággal bir. Oltványszőllő telepitésére vállalkozik. Borászatban, gyümölcsészetben teljes jártassággal bir. Szives megkeresést kér vitéz Molnár József, Kaposvár, Uj Kertész-utca.

SZEMLE.

Gazdasági baromfitenyésztés. Lapunkban többször esett már szó Bakoss László gazdasági akadémiai tanár kiváló könyvéről a »Gazdasági baromfitenyésztés«-ről és hogy ujból visszatérünk arra, tesszük ezt azért, mert igen fontosnak tartjuk, hogy a vitézek kisgazdaságaikban mentől nagyobb méretekben felkarolják ezt a jövedelmező üzemágat. Most, hogy a tél küszöbén vagyunk, a külső gazdasági munkák lassanként megszünnek, de a szorgalmas, törekvő, telkes vitéz ilyenkor se üljön összetett kézzel, hanem nézzen olyan jövedelmet hajtó munka után, melynek most van itt az ideje. Ilyen téli könnyü házi munka a baromfiak hizlalása, mely kevés fáradsággal és utánjárással, mégis szép jövedelmet szolgáltat, mert a hizott kacsákat, ludakat, de magát a hizlalt kappanokat, tyukokat jó áron lehet értékesiteni, amennyiben a hizott baromfit még a külföld is szivesen vásárolja. Mindezen munkák ellvégzésére hasznos utmutatással és utbaigazitással szolgál Bakoss tanár könyve, melyet melegen ajánlunk minden törekvő vitéznek, hogy azt beszerezve jövedelmét emelhesse. A könyv Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésében Debrecenben és annak fiókjában Budapest, II., Krisztina-körut 133. sz. beszerezhető.

Kozma Ferenc emlékezete. A magyar népies lótenyésztés apostolának és megszervezőjének nemes egyéniségét méltatja Magyar Kázmérnak, Kozma volt munkatársának beszéde, melyet a magyar Gazdák Szemléjének most megjelent száma tartalmaz. Ugyanebben a folyóiratban Bárczy Dezső államtitkár a gazdaifjak kiképzéséről értekezik. Dr. Cseperegi Horváth János a magyar szövetkezeti mozgalom XX. századbeli utolsó évtizedének történetét ismerteti. Dr. Csérer Lajos a régi Erdély mezőgazdasági adóit ismerteti eredeti források alapján, meglepő analógiával a mai viszonyokra. A vezető cikk a választópolgárságnak a választásokkal szemben való érdeklődésének csökkenésével foglalkozik, érdekes külföldi adatokat mutatva be. Ezekenkivül több apró aktualitás és könyvismertetések egészitik ki a változatos számot. A Magyar Gazdák Szemléje az egyetlen magyar tudományos agrár és szövetkezeti szellemü folyóirat, mely a következő évvel harminckettedik évfolyamába lép. A folyóiratot Bernát István alapitotta, Czettler Jenő szerkeszti, helyettes szerkesztője Ihrig Károly. Előfizetni, illetőleg egyes számát megvenni a Magyar Gazdaszövetségben lehet (IX., Üllői-ut 25.), előfizetés 12 pengő, a mostani szám ára 25.000 korona.

Megjelent a népmüvelés kézikönyve. Hézagpótló munka hagyta el a sajtót a napokban. »Az ismeretterjesztő előadások lélektana, módszere és eszközei«. Minden népmüvelőnek nélkülözhetetlen. Az ismeretterjesztő előadások megszervezésére, rendezésére, az előadások összeállitására, felépitésére ad gyakorlati tanácsokat; foglalkozik a vetitőgéppel és vetitésre alkalmas képekkel, rádióval. A munka irója Bene Lajos, a népmüvelés régi, kipróbált harcosa. A müvet a Faluszövetség (Budapest, V., Zoltán-utca 8.) adta ki, ahol megrendelhető. Ára 25.000 korona.

Adóügyi rovat.

Rovatvezető:
vitéz dr. TANKA TIBOR LÁSZLÓ
pénzügyi s. titkár.

A fényüzési adó részbeni eltörlése. A luxusadó értékhatárát pengőértékben állapitották meg és ezzel kapcsolatban részben enyhitették az adómódon vannak megállapitva, hogy a pengőt kifejező értékhatárok az eddig terhét. Az egyes értékhatárok olyan érvényben volt koronaérték határokat felülmulják, tehát a kisebb értékü tárgyak mentesülnek az adózás alól. Igy például az ágy (matrac és sodronybetét nélkül), csak akkor esik fényüzési adó alá, ha a vételára legalább 450 pengő a könyvszekrény határa 1500 pengő. Az adóhatárok tehát ugy vannak megállapitva, hogy egész jó minőségü árut lehessen kapni luxusadómentesen és tényleg csak a luxustárgyak legyenek kötelezve fényüzési adóra. Többek közt enyhitették az adót a férfi és női kalapoknál, a belföldi bornál, a palackbornál, a karácsonyfa diszitésre szolgáló cukorka áruknál, az antilopbőrnél stb.

Forgalmi adóátalányok az 1927. évre. Az érdekeltek nincsenek tájékozódva afelől, hogy mi történik az 1926. évre megállapitott forgalmi adóátalányokkal s vajjon kell-e azoknak meghosszabbitását az 1927-es évre kérelmezni? Illetékes helyen közlik, hogy ebben a kérdésben legközelebb megjelenik a pénzügyminiszter rendelete, amely az átalányok meghosszabbitására nézve részletes szabályozást fog tartalmazni. Amig ez a rendelet megjelenik, a forgalmi adóátalányokkal biró adózóknak semmiféle lépést nem kell tenniök.

HIREK.

Heti naptár.

NOV.—DEC.	Római kat. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
20 **Hétfő**	Tim., M.	Teofil	A hét elején a nap 7 óra 46 perekor kél és 4 óra 11 perekor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 47 perekor kél és 4 óra 15 perekor nyugszik.
1 **Kedd**	Tamás	Tamás	
22 **Szerda**	Zenó vt.	Zenó	
23 **Csütörtök**	Viktória	Viktória	
24 **Péntek**	Ád. és É.	Ád. és É.	
25 **Szombat**	**Nagykar.**	**Karács.**	
26 **Vasárnap**	**István I. v.**	**István**	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

December 20. 1848. Az Ernőzászlóalj uj zászlója. A Nagyszombat mellett elesett hősök lelkiüdvéért a magyar képviselőház december 28-ra gyászistentisztelet tartását rendelte el, egyben utasitotta a kormányt, hogy a haza védelmében kitünt hősök számára érdemkereszteket adományozzon. Ugyanekkor az Ernő-zászlóaljnak köszönetet mondott és babérkoszoruzott, uj zászlót szavazott meg.

December 22. 1476. Beatrix menyegzője és koronázása. Példátlan pompa, fényes külsőségek mellett folyt le Beatrix koronázása Székesfehérvárott. A pfalzi és szász választók, Ottó, Lajos bajor herceg és a velencei köztársaság követei, Kristóf bajor herceg személyesen jelentek meg. Ferdinánd nápolyi király leánya, Beatrix, szeptember 18-án indult el Nápolyból. Pettauban Szilágyi Erzsébet és husz előkelő hölgy fogadta. December 10-én érkezett Székesfehérvárra. A várostól egy órányira három sátort vontak. Az egyik karmazsin bársonnyal bélelve várta a leendő királynét. A bemenetnél 12 vég posztó boritotta a földet. A király Beatrixot a sátorba vezette, hol a kalocsai érsek olasz nyelven köszöntötte. A város kapuinál a papság fogadta a párt s a szent István-templomban Te Deum-ot tartottak. Csütörtökön, 12-én, megkoronázták a királynét. Pénteken Budára indultak, ahova vasárnap vonultak be. 17-én udvari ünnepségek voltak, melyeken Mátyás király jobbján fia, Corvin János herceg foglalt helyet. Vasárnap, 22-én volt a menyegző. A Boldogasszony-templomban (Mátyás-templom) Rangoni Gábor egri püspök vezette Beatrixot az oltárhoz, hol az esketés megtörtént. A napot tornajáték fejezte be. Másnap a királyi pár aranyozott szánon járta be a várost.

December 23. 1856. Gázvilágitás Pesten. 1796-ban kezdték Pestet kivilágitani. Repceolajjal ellátott 600 egyszerü lámpát állitottak fel. 1833-ban 1535 lámpát használtak már, ezek között tükörrel ellátott, ugynevezett argandi lámpa 51 volt. 112 utca volt kivilágitva, 157 nem. Április 1-től szeptember 30-ig, holdtölte előtt és után, öt-öt napig nem gyujtották meg a lámpákat. 1856 karácsonya előtt szerelték fel az első gázlámpákat.

— **1837. Erzsébet királyné születése.** Miksa József bajor herceg leánya, Erzsébet királyné, Auguszta kir. hercegasszony nagyanyja, Possenhofenben született. Menyegzőjét 1854 április 24-én tartotta I. Ferenc József királlyal. 1867 junius 8-án koronázták magyar királynévá.

Előfizetőinkhez.

Az év végével ismét igen sok előfizetönk előfizetése járt le. Lapunk olvasói nagy szeretettel és hüséggel vesznek körül, amelyért hálánkat igyekszünk minden módon kimutatni. Mindemellett jelentékeny azoknak az előfizetőknek száma, akik nagyobb hátralékkal tartoznak. Mivel az ilyen tartozások tetemes összege valósággal alapjában támadja meg lapunk létét, felkérjük mindazokat, akiknek előfizetése akár december 31-ével jár le, akár régebben lejárt, hogy az esedékes dijakat pontosan és sürgősen fizessék be kiadóhivatalunknak.

Jelen számunkhoz csekklapot mellékelünk, hogy tartozását mindenki még ez évben kiegyenlithesse. Akinek tartozása nincs, az a csekklapot esedékességkor felhasználhatja.

Tudatjuk egyben kedves olvasóinkat, hogy a Vitézek és Gazdák 1927. évi Naptárát folyó hó 22-én postára adjuk, hogy minden megrendelő Karácsonykor az asztalán találja ezt a nélkülözhetetlenül becses, értékes Vitézi Naptárt. Akik még nem jegyezték elő magukat naptárra, azok tudassák sürgősen kiadóhivatalunkkal, hogy hány példányra volna szükségük, mert a megrendeléseket csak a beérkezés sorrendjében van módunkban figyelembe venni. Tekintettel arra, hogy a Naptárt csak korlátolt számban adtuk ki, csak azoknak az igényeit elégíthetjük ki, akik idejében jelentkeznek.

Őfőméltósága tiszteletére rendezett vitézi vacsora. Legutóbbi számunkban megemlékeztünk a Kormányzó Ur Őfőméltósága névünnepe alkalmából rendezett vitézi vacsoráról. Tudósításunkban a diszelőadáson megjelent Országos Vitézi Szék küldöttségéről tévedésből irtuk, hogy a vitézi ünnepi vacsorán jelent meg. Az Országos Vitézi Szék küldöttségének a mult számunkban felsorolt tagjai a Nemzeti Szinház diszelőadásán képviselték a Vitézi Rendet. A vitézi bajtársi vacsorával kapcsolatban ki kell emelnünk vitéz Janky Kocsárd l. tábornok, honvédfőparancsnok ünnepi köszöntőjét, amelyben a Kormányzó Ur Őfőméltóságát ugy is, mint a legelső vitézt, a vitézek Főkapitányát ünnepelte. A legelső vitéz, aki mint a vitézek legvitézebbje, a világháboruban az egész nemzet csodálatát kiérdemelte, már akkor örökre beirta nevét a magyar történelembe. A Vitézi Rend megalapitásával el nem muló alkotást hozott létre. Őfőméltósága hangsulyozta azt, hogy a Vitézi Rend tagjai, mint a haditettek és az általános polgári erkölcsök kiválasztottjai, miként a háboruban, ugy a békés polgári életben is hivatásszerü példaképei kell hogy legyenek az erkölcsös életü, hazafias gondolkozásu, fegyelmezett, becsületes munka, összetartás, fajhüség és minden más elsőrangu tulajdonság szempontjából a nemzet polgárainak. Ezért a Vitézi Rend tagjaiban rejlő eme jótulajdonságokhoz meritsünk e napon uj erőt további munkánkhoz és tartsuk mindig szemünk előtt a mi hódolattal tisztelt és szeretett vitézi Főkapitányunknak irányelveit. Nemes törekvéseinek legyünk önfeláldozó munkásai és a vitézi eskünkben tett fogadalmunknak férfiasan álljunk helyt. A vitéz ezen példaadó munkájával ne csak honfitársainak, hanem a jövő ifjuságának is adjon mindig jó példát és buzditást, hogy miként kell kötelességeit annakidején a haza védelmére teljesiteni. A gyönyörü gondolatokkal telt, igazán lelkekig ható beszédet az ünneplő vitézek feszes »vigyázz«-állásban, ünnepi érzéssel, megilletődve hallgatták végig. A beszéd végeztével pedig igazán szivből jövő háromszoros éljenzéssel fejezték ki hódolatukat vitéz Főkapitányuk iránt. Az Országos Vitézi Szék tagjai Őnagyméltósága körül foglaltak helyet, a többi vitézek pedig kerületenként bajtársi csoportokat képeztek. A főasztalnál az Országos Vitézi Szék tagjain kivül ott láttuk még vitéz Csanády Frigyes v. b. t. t., ny. gyalogsági tábornok, vitéz Kárpáthy Kamill altábornagy, v. dandárparancsnok, Ilencfalvi vitéz Sárkány Jenő ny. altábornagy, Petróczy ny. tábornok, ujtordai vitéz Kováts Béla tábornok urakat és még számos előkelőséget.

Vitézi ünnepély Őfőméltósága tiszteletére. Folyó hó 5-én a zalaegerszegi járás vitézei d. e. 9 órakor a kath. templomban, 10 órakor a református templomban istentiszteletre gyültek össze. Délelőtt 11 órakor a Hősök emlékoszlopához vonulnak fel, ahol vitéz Légrády Rezső m. kir. csendőrfőhadnagy, a zalaegerszegi járás vitézei nevében koszorut helyezett el. Majd Czobor Mátyás Zalaegerszeg r. t. város polgármestere igen tartalmas beszédben emlékezett meg az elhunyt hősök, vitézek és hazánkról.

13 órakor ünnepi ebéd volt, melyen megjelent Gyömörey György, Zalamegye főispánja, Bődy Zoltán Zalamegye alispánja, Czobor Mátyás Zalaegerszeg polgármestere és Morotz László csendőrőrnagy, csendőrosztályparancsnok.

A Kormányzó Ur Őfőméltóságát Gyömörey György főispán ur köszöntötte fel.

Hadtörténelmi ereklyék felkutatása. vitéz Tóth-Kádár Vilmos ny. tábornok azzal a kéréssel fordul összes vitéz bajtársaihoz, hogy a világháboru alatt és esetleg azelőtt a csapatok által gyüjtött, de a forradalmak idején elveszett értékes ereklyék felkutatásában segédkezzenek, továbbá az esetleg náluk levő ereklyéket megőrzés végett adják át a m. kir. hadtörténelmi muzeumnak (Budapest, IX., Üllői-ut 47. sz., Mária Terézia laktanya) Kéri továbbá a vitéz bajtársakat, hogy az országos hadimuzeum egyesületet (VI., Andrássy-ut 20. sz.) rendes céljai elérésének érdekében támogatni szivesked.enek. Felvilágositással szivesen szolgál vitéz Tóth-Kádár Vilmos, nyug. tábornok, Budapest, VI., Aréna-ut 49. sz., Albrecht laktanya.

Magyar Est. Az idei müvészeti szezon egyik kimagaslóbb eseménye volt a Magyar Távirati Iroda Nyugdijegyesületének javára rendezett Magyar Est, amelynek keretében a magyar zenemüvészet európaszerte ismert kiválóságai mutatták be egészen uj, előadásra eddig nem került alkotásaikat. A szenzációs jellegü előadásra a Zeneművészeti Főiskola nagy emlékekkel ékes hangversenyterme zsufolásig megtelt. A magyar zeneélet kitünőségei mellett ott voltak Auguszta főhercegnő, vitéz József Ferenc főherceg, Anna és Magda főhercegnők udvarhölgyeikkel, Calice Ferenc gróf osztrák követ, Levetzow német ügyvivő és Bentzler követségi titkár, Altenburger tábornok, a honvédség főparancsnokságának a képviselője, bádoki Soós Károly tábornok, dr. Traeger Ernő kormánybiztos, dr. Szudy Elemér miniszterelnökségi osztálytanácsos, dr. Szontagh Tamás, Medgyessy László konzul, Förster Aurél, dr. Kupcsay Felicián miniszteri tanácsos, Pásztor Miksa, a Pénzintézeti Központ igazgatója, dr. Schack Béla főigazgató, Gaál Endre országgyülési képviselő és igen sokan mások.

Elsőnek dr. Kern Aurél, az Operaház volt igazgatója és a Nemzeti Zenede igazgatója méltatta ötletes, finom előadásban az est jelentőségét és az előadásra kerülő kilenc világhirü magyar mester zenei egyéniségét. Sorra következtek ezután a legfényesebb nevü magyar zeneszerzők müvei. Radnai Miklósnak, az Operaház igazgatójának »Egyszeri szerelmesek« cimü vigoperájából dr. Székelyhidy Ferenc, az Operaház tagja énekelte Tihamér szerelmi vallomását. Bartók Béla, a grandiózus magyar müvész ült ezután a zongorához és szilaj, turáni erejü magyar darabjaiból zongorázott néhányat. Huszka Jenő, a »Bob herceg« fiatal lelkü szerzőjének két dalát Harmath Hilda, a Városi Szinház primadonnája interpretálta. Ugyancsak ő adta elő Lehár Ferencnek »Tiltott gyümölcs« cimü dalát. Szentgyörgyi László, a diáksorban lévő fiatal magyar hegedümüvész Hubay Jenő XIV. csárdajelenetét játszotta el olyan frenetikus sikerrel, hogy kénytelen volt ráadást is adni a közönségnek. Most következett az egész est feszült érdeklődéssel várt pontja, Poldini Edének, a »Farsangi lakodalom« diadalmas szerzőjének »Régi jó idők« cimü daljátékából a legfinomabb részlet. Poldininak ez a müve még a Farsangi lakodalom előtt készült el. Nagy sikert ért el Székelyhidy Ferenc dr. Kodály Zoltánnak »Siralmas nékem már idegen földön megnyomorodnom« cimü Balassa versével, melyben a zeneköltő egész kevély, rátartós, borongós müvészete megnyilatkozott. Basilidesz Mária, az Operaház tagja, Szabados Bélának három megzenésitett Petőfi versét adta elő. Végezetül Szedő Miklós dr. mutatta be Gajáry Istvánnak, a csillogó lirikusnak két kis Heltai dalát.

Megnyilt a békéscsabai baromfikiállitás. Bud János pénzügyminiszter december 8-án megnyitotta a Délmagyarországi baromfi-, galamb- és házinyultenyésztők kiállitását Békéscsabán.

A budapesti és Budapest környéki üzletek december 11-től kezdve 7 órakor zárnak. Egy legutóbb kibocsátott kormányrendelet értelmében Budapesten, továbbá Ujpesten, Rákospalotán, Erzsébetfalván, Kispesten és Pestszentlőrincen a karácsonyi forgalomra való tekintettel a nyilt árusitási üzletek december hó 11-től december 24-ig bezárólag este 7 óráig tarthatók nyitva.

Lemondott a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnöke. Almássy Imre gróf lemondott a Tiszántuli Mezőgaz-

dasági Kamaránál betöltött elnöki tisztéről és ezentul munkásságát egyedül az Országos Mezőgazdasági Kamara általános érdekü ügyeinek szenteli, amint már eddig is elnöke volt az Országos Mezőgazdasági Kamarának. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara december 18-iki közgyülésén választ uj elnököt; a kamara hivatalos jelöltje Kállay Miklós nyirségi földbirtokos, a magyar gazdatársadalom egyik vezető tagja.

Véget ért a debreceni földbirtokrendezés. Az Országos Földbirtokrendező Bíróság Debrecenben és határában 2170 kat. hold megváltását rendelte el; az ingatlanokat az igényjogosultak az 1927 gazdasági év végén veszik birtokukba. A debreceni földbirtokrendezés véget ért és igy ott ismét felszabadult a mezőgazdasági ingatlanok forgalma. Az adás-vételi és bérleti szerződéseket ezentul nem kell jóváhagyás végett bemutatni.

vitéz Tömösy Miklóst, a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének igazgatóját, Budapest III. (déli) kerületében az országgyülési képviselőválasztások alkalmából szavazatszedő elnöknek választották meg.

A gazdasági népoktatás fejlesztése. Budapesten a gazdasági szaktanitók ülést tartottak, amelyen a gazdasági népoktatás kérdéseit vitatták meg. Az ülésen az a vélemény alakult ki, hogy a földmivelő lakosság érdekében a 8 évig tartó tankötelezettség első fele a 4 elemire, a második fele pedig 4 éves gazdasági népiskolára volna átszervezendő. A falusi leventék gazdasági oktatását ugy látják célszerünek, mint ahogy azt Bihar vármegye elrendelte. A téli gazdasági tanfolyamokat mindenütt a gazdasági népiskolákkal kapcsolatban kivánják hozni. Emlékiratukban ezeket a javaslatokat az illetékes minisztériumokhoz előterjesztik. Sürgetik a megfelelő gazdasági iskolák teljes kiépitését és átszervezését is.

Borkezelő tanfolyam. A földmivelésügyi minisztérium a szőlőbirtokosok, szőlőkezelők és gazdatisztek számára 1927 január 17-étől 29-ig a budafoki állami pincemesteri szakiskolában borkezelési tanfolyamot tartat. A tanfolyamon való részvétel dija 10 pengő. Jelentkezni lehet a szakiskola igazgatóságánál.

Meghalt Stróbl Alajos. Liptóujvári Stróbl Alajos, a magyar müvészet kiválósága, a fiatal magyar szobrásznemzedék felnevelője, müvészi és nevelői eredményekben rendkivül gazdag pálya után hétfőn elhalálozott. Halála nagy vesztesége az ország müvészi életének.

Stróbl Alajos 1856 julius 21-én született Liptóujvárott. Tanári müködését 1885 március 26-án kezdte meg, mint a mintarajziskola és rajztanárképző rendkivüli ideiglenes tanára. Ilyen minőségben egészen 1897 november 17-ig müködött, amikor az uralkodó a szobrászati mesteriskola igazgató-tanárává nevezte ki. Ebből a tisztéből csak a mult évben vonult nyugalomba megrongált egészségének helyreállitása céljából. Negyven éves müvészpedagógiai munkássága korszakalkotó volt. Kiváló alkotásai közül megemlithetők a Perseus-szobor, amely nevét már az 1882-iki nemzetközi kiállitáson egyszerre ismertté tette, továbbá a Deák diszkoporsó, az Arany János-szobor, a Semmelweis-szobor, a Szent István-szobor, a Kossuth-mauzoleum és még számos más kiváló monumentális müve.

Müvészetét hivatalos helyről is a legteljesebb elismerésben részesitették. Még 1885-ben tüntették ki a koronás arany érdemkereszttel; 1907-ben megkapta a Ferenc József-rend középkeresztjét, 1908-ban pedig a vaskorona-rendet. A pályázatokon számos első dijat és kitüntetést nyert. Legutóbb — ez év nyarán — a Kormányzó a kormány javaslatára a másodosztályu szolgálati érdemérmet adományozta a mesternek.

Az állam saját halottjának tekintette az elhunyt müvészt, akinek a főváros diszsirhelyet ajánlott fel. Temetése szerdán délután 5 órakor volt.

Mi történt bel- és külföldön

Az országgyülés képviselőházának választásai lapunk zártáig befejeződtek. Az egységespárt az egész országban fölényes diadalt aratott s a választók az ellenzéket a szó legszorosabb értelmében elsöpörték.

Népszövetségi tanácsülés. Genfben a mult héten tartották meg a Népszövetség tanácsának decemberi ülésszakát, mely szombaton ért véget. A befejező ülésen ünnepelték Chamberlain, Briand és Stresemann külügyminisztereket abból az alkalomból, hogy a Nobel békedijat elnyerték. A három külügyminiszter a locarnói egyezség létrehozásával érdemelte ki a békedijat. A népszövetségi Tanács záróülésén előterjesztették azt a határozatot is, melynek értelmében a szövetségközi katonai bizottságot 1927 január 31-én visszavonják Németországból. Remélhetőleg ugyanakkor visszarendelik Bécsből, Budapestről és Szófiából is ezeket az ántántbizottságokat, melyek müködése ugyis már régen befejeződött.

Az olasz-albán szerződés. A jugoszláv közvéleményben nagy izgatottságot okozott az olasz-albán garanciaszerződés megkötése. Jugoszlávia még régen féltékeny volt Olaszország növekvő befolyására Albániában és mikor megtudták, hogy Albánia hajlandó elfogadni Olaszország profektorátusát, jugoszláv területen, Mosztárban, albán felkelést szerveztek. A felkelés a szerződés közzététele nyomán tört ki Albánia északi részében, de az albán kormány nyomban elfojtotta. Az olasz sajtó azt hangoztatta, hogy a belgrádi izgalom annak a következménye, hogy Szerbiának Északalbániára vonatkozó tervei a szerződés megkötésével füstbementek. Az olasz sajtó megelégedéssel állapitja meg azt a tényt, hogy a magyar sajtó az albán-jugoszláv kérdésben magáévá tette az olasz álláspontot.

A jugoszláv kormány bukása. Az albán-olasz szerződés közzététele után Ninesics jugoszláv külügyminiszter lemondott, mert eddig követett politikájának bukását vonta maga után az uj szerződés. Nincsics ugyanis a nyilt szinen olaszbarát politikát hirdetett, titokban azonban az albániai olasz érdekek kijátszására és Északalbánia megszerzésére törekedett. Mikor az uj szerződés napvilágra jutott és a felkelést pedig pár nap alatt leverték, a jugoszláv külpolitika csődbe jutott és kénytelen volt uj irányokat keresni. Nincsics lemondása után Uzunovics miniszterelnök ministertanácsot tartott és nyomban bejelentette az egész kormány lemondását.

Pasics halála. A jugoszláv kormányválság megoldása körüli tárgyalások során ujból előtérbe került a radikális párt vezérének, Pasics Miklósnak neve, akit a sulyos válságban kabinetalakitással akartak megbizni. Pasics miniszniszterelnöki megbizatása előtti éjszakán szivszélhüdés következtében meghalt. Vele letünt Szerbia ujabbkori történetének egyik legjellegzetesebb politikusa, aki több mint félszázados tevékenységét hazájának szentelte és agg korára megérte a nagy szerb álmok megvalósulását. Pasicsot fejedelmi pompával temették el és tizenhat szónok mondott gyászbeszédet ravatalánál és ideiglenes sirjánál.

Bolgár emigránsok merénylete. Bécsben egy szófiai táncmester merényletet követett el Ivanov és Athanazov macedón emigránsvezérek ellen. A merénylő egy szobában tizennégy revolverlövést tett a két emigránsra, akik azonban csodálatos módon sértetlenek maradtak és a lövések a szobában levő házvezetőnőt sulyosan megsebesitették.

Olasz-francia hadikészülődések. Két hét óta az olasz-francia határon katonai csapatmozdulatok folynak, melyek nagy izgatotságot keltettek a közvéleményben. Egyes hirek szerint az olasz fascisták betörésre készültek Nizza vidékére és a szavojai tartományba, melyeket meglepetésszerü rajtaütéssel akartak magukhoz ragadni. Ezzel szemben Franciaország katonai intézkedéseket tett és nagy katonai szállitmányok vonultak az olasz határra. Az egyik nizzai laktanyába teljes páncélkocsiosztály érkezett. A nizzai kerületi főnök körlevélben figyelmeztette a lakósságot, hogy ne veszitse el nyugalmát, ha komoly események következnek be. Időközben olyan magyarázatot adtak, hogy mivel Olaszországban katonai reformokat hajtottak végre, minek során hét olasz hadosztályt rendeltek a francia határra, most a francia kormány biztonsági rendszabályokat léptetett életbe az olasz felvonulással szemben.

BUDAPEST, 1926. DECEMBER 19. 4. SZÁM. Ezen közlönnyel az összes vitézek elláttatnak.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Vitézek kölcsönös üdvözlése.

A Vitézi Rend külső megitélésének igen fontos tényezője, hogy annak tagjai az együvétartozást mindenképen kifejezésre juttassák.

Szükséges tehát, hogy a Vitézi Rend minden tagja büszkén viselje magas kitüntetését, »vitézi jelvény«-ét és ennek alapján büszkén gyakorolja az együvétartozás külső kifejezésének legelemibb feltételét, mely megkivánja, hogy a vitézek egymást kölcsönösen üdvözöljék.

Ezen tény fontosságára az Országos Vitézi Szék már egy alkalommal rámutatott, minthogy azonban a Rend tagjainak száma azóta több ezerrel szaporodott, szükségesnek látszik, hogy a vitézek figyelme erre ujból felhivassék. (2108*ft. I. 1926.) O. V. Szék.

A Vitézi Rend tagjai közül töröltettek:

A) Saját kérelmükre:

vitéz Csarnoki András (2360), ny. á. törzsőrmester, Tárnok; Fejérmegye állományából,

vitéz Balogh Zsigmond (2669), volt tartalékos tüzmester, földmüves, Megyaszó; Zemplénmegye állományából,

vitéz Kovács József (3396), volt népfelkelő tizedes, földmives, Ajkarendek; Veszprémmegye állományából,

vitéz Vas Imre (1707), ny. á. csendőrőrmester, Mezőkövesd; Hevesmegye állományából,

vitéz Harcos Sándor (4616), volt tartalékos tizedes, Tordas; Fejérmegye állományából.

B) Mert vitézhez nem méltó életmódot folytattak:

vitéz Szücs Lajos (4195), volt tartalékos tizedes, földmives, Berekböszörmény; Biharmegye állományából,

vitéz Dóka Károly (1811), volt tartalékos címzetes őrmester, napszámos, Ujkécske; Délpestmegye állományából,

vitéz Hevesi András (2023), volt tartalékos tüzmester, földmives, Nyiregyháza; Szabolcsmegye állományából,

vitéz Rajki István (370), volt hivatásos tiszthelyettes, Seregélyes, Fejérmegye állományából. (4591*IV. 1926.)

O. V. Szék.

Érvénytelenités.

vitéz Majorlaki Gyula (4416), v. tart. főtüzér, mecsekszabolcsi lakos 4623. számu vitézi igazolványát elvesztette, érvénytelenitem.

Uj igazolvány adatott ki. (10.064/IV. 1926. szám.) O. V. Szék.

Dicséret.

vitéz Magyarosy Béla devecseri járás járási vitézi hadnagyának a megyei vitézi életben kifejtett ügybuzgósága, kiváló, önzetlen és eredményteljes müködéséért az Országos Vitézi Szék ezuton mond köszönetet és dicsérő elismerésben részesiti. (2061/ft. 1926.) O. V. Szék.

Vitézek jogvédelmével megbizott ügyvédek.

Alább nevezett urak jogi ügyekben a Vitézi Rend tagjainak szives közremüködésüket hazafiasan felajánlották. Ez alapon az Országos Vitézi Szék által a vitézek jogvédelmével megbizattak:

dr. Kerezsy Jenő ügyvéd ur (Szolnok) Szolnok városban,

dr. Tarnay Tibor ügyvéd ur (Jászberény) Jászberény városban,

dr. Nemecz Vilmos ügyvéd ur (Karcag) Karcag városban,

dr. Antony János ügyvéd ur Turkevén,

dr. Ádám Sándor ügyvéd ur Mezőturon,

dr. Mezey Lajos kunszentmártoni ügyvéd ur Szolnok vármegye jászsági alsó járásban.

Megbizólevelek a vármegyei Vitézi Szék utján kiadattak. (902/Ft. 1926.) O. V. Szék.

Járási hadnagyok megbizása.

Az Országos Vitézi Szék a törzsszékek előterjesztésére a »vitézek járási hadnagya« teendőinek ideiglenes végzésével megbizta:

vitéz Tepliczky János tartalékos hadnagy urat a szarvasi járásban (Békés vármegye),

vitéz Németh János kunágotai tanító urat Csanád vármegye mezőkovácsházai járásban.

Egyidejüleg méltányos okokból ugyanezen teendők végzése alól felmentette:

vitéz Szomjas Frigyes tanár urat a szarvasi járásban,

dr. Bene Gyula államkincstári igazgató urat a mezőkovácsházai járásban.

A vonatkozó megbizólevelek kiadattak, illetőleg bevonattak. (1959. és 1999/Ft. I. 1926.) O. V. Sz.

Járási vitézi őrmesterek megbizása.

A 7. számu Vitézi Törzsszék folyó évi szeptember hó 21-én kelt határozatával a járási vitézi őrmesteri tisztséggel ideiglenesen megbizta:

vitéz Keszthelyi Orbán v. tart. hadnagyot a bácsbokodi,

vitéz Szabolcs Ádám v. népf. honv. huszár szakaszvezetőt a kunbajai járásban. (1051—1070—Tn. 1926.)

Állománybavétel.

(Folytatás.)

Az 1926. évi junius hó 20-án felavatott vitézek állományba veendők.

Borsod—Gömör vármegye.

Legénységi vitézek: Bak László 5059, Bán Mátyás 5161, Bende Ede 5708, Benke Dezső 5355, Benőfi Pál 5539, Bukta Mátyás 5265, Csantavéri István 5501, Darabos Sándor 5566, Dávid András 5056, Dobai Gergely 5162, Feledi István 5166, Füzesdi Mihály 5253, Gergely András 5168, ifj. Gönczi András 5565, Halmai András 4863, Hargitai Ede Gergely 5232, Harnócz István 5563, Herczeg Béla 5558, néhai Horváth József 5502, Juhász Lajos 5169, Kada András 5064, Kocsárdi Dezső 5500, Kolozs János 5540, Kolozs Péter 5310, Kormos Béla 5063, Lukács Ferenc 5060, Marót Zsigmond 5552, Matyi István 5357, Mácsi Andor 5163, Mészáros András 5124, Molnár Gábor 4864, Nagy János 5066, Orosz András 5065, Pap-Csépányi Bertalan 5171, hősi halált halt Pavlanszky Károly 5561, Pálfalvi István 5311, Pálhegyi József 1812/I városnyos, Pogány István 5121, Radványi Mihály 5309, Sári István 5122, Sepsi András 5562, Szabó György 5123, Szamosi Pál 5705, Szilasi István 5120, ifj. Szilágyi Lajos László városnyos 1171/I, Szuhai András 5061, Tamás György 5170, Tóth Ferenc 5058, Tóth Sándor 5165, Török György 5356, Ujvári Pál 4748, Váradi András 5564, Vizi Pál 5062, Zelei Gáspár 5167, Zilai Imre 5164.

Abauj-Torna vármegye.

Legénységi vitézek: Balázsfalvi János 5805, Nagy János 5804, Váraljai Ferenc 5806, Várhelyi István 5803.

Zemplén vármegye.

Tiszti vitézek: Bisztray László dr. 1604, Németváry János 1389, Tomcsányi Lajos 1379, Tótfalusy Sándor 1563.

Legénységi vitézek: Barczaházi Ferenc 5254, Berei Ferenc 5037, ifj. Bodnár Károly váromány os 3044/I, Csanád Ignác 5314, Dévényi András 5313, Hajdu János 5160, Kara Mihály 5315, Kocka Ferenc 5137, Kovács Gyula 5568, Marosszéki Miklós 5548, Olajos István 5136, Orsovai Mihály 5503, Polgár Ferenc 5159, Rajki József 5567, Rák József 5158, Tompai Ignác 5312, Zádor János 5317.

5. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Budapest Székesfőváros V. Széke.

Tiszti vitézek: Abafi Zoltán 1436, Antal István dr. 1393, Ásvány Mihály 1441, Baky József 1343, Baló Zoltán 1426, nagyalásonyi Barcza Pál 1253, Bánk László 1341, Béldi Alajos 1456, Bénárd Ágoston dr. 1572, Bocskay László 1439, Boros Gyula 1455, Botond Béla dr. 1461, néhai köpeczi Bócz Endre 1600, hősi halált halt Bursics László 1590, szentgyörgyi Czeke Sándor 1445, Csató Béla dr. 1437, nagyzerindi Csathe József 1255, Dániel Gábor dr. 1254, Diószeghy Béla 1574, hősi halált halt Dörnyei Béla 1592, Egyházi Béla dr. 1395, Előd Győző 1300, Endrényi Gyula 1266, farkasfalvi Farkas Zoltán 1346, Fehérházy János 1270, Fejes Lajos 1382, Feyér János 1520, Gaáli Endre 1258, Gedőváry Frigyes 1575, Gévay Károly 1260, Gozmány Dezső 1587, Halászy Sándor 1330, maasfeldi Hanke Vilmos 1612, Hantay Ödön 1329, Hantay Sándor 1259, Herczeg Zsigmond 1434, Holéczy Ödön 1448, Horváth Béla dr. 1431, Horváth József 1394, Juhász Ferenc 1610, Justy Emil 1602, Jánky Vilmos 1427, Jármay Pál dr. 1273, Kapi Imre 1458, Kapronczay István 1433, szentkirályszabadjai Karsa Kálmán 1430, Kelenfy Károly 1518, Keresztényszigethy Sándor 1564, Kiss Pál 1440, Kiss Sándor 1534, Kocsis János 1419, Kolgyári László dr. 1268, körpényesi Kontz Sándor 1447, Komárnoky Gyula 1347, Koplyai Ferenc 1252, Korompay László 1428, Ladányi Oszkár 1519, csikszentsimoni Lakatos Géza 1272, Lakos Imre 1421, László Imre 1432, Lászlófy László 1567, Lázár János dr. 1444, Lénárd Mátyás 1460, ruszkini Lorx Tibor 387a, Lukáts Sándor dr. 1401, Magyar Győző 1609, Magyar Nándor 1457, Marosy Gyula 1263, nemes Marschalkó Jenő 1517, Máday Ágoston 1446, Márton József 1450, Máté Lajos 1521, bocsári Mocsáry Balázs 1257, Morotvay László 1430, Módly Zoltán 1396, Nagy Imre 1442, felsőeőri Nagy István 1433, Nádasy Jenő, Nádujfalvy József 1399, Nemes Árpád 1398, Németh Károly 1452, Papp Gyula 1344, Papp Gyula 1274, Pávay Gyula 1345, illyefalvi Petke Gyula 1449, nemes Pósch Rezső 1573, Réz Henrik dr. 1349, Rosta István 1418, Rozvány György 1443, Rózsás József 1420, Salla István 1403, Sághelyi Lajos dr. 1267, Sándor István 1404, Sárváry Elek 1264, Sima Gábor 1271, Siménfalvy Károly Sándor 1529, Simon László 1342, Sipos Árpád 1459, hősi halált halt Somssich Jenő gróf 1588, Spányi Andor dr. 1265, zalatnai Stürmer József 1429, Szakváry János 1269, Szalay Miklós 1262, Szatmári József dr. 1451, Szántó László 1256, Szebeny Andor 1301, Székely Károly 1435, Szigethy István 1400, Szondy Lajos dr. 1299, nemes Tarich Lajos 1512, Tóthvárady-Asbóth István 1586, Ury Dezső 1397, Vadkerty Jenő dr. 1462, Varga Lajos 1261, Vass István 1381, Vináry Ervin 1328, Virágh Zsigmond 1348.

Legénységi vitézek: Ács József 5749, Baracsi Mihály 5520, Baradlai Orbán 4980, Bányavölgyi Miklós 5302, hősi halált halt Benkő Gyula 5745, Bélley Gábor 5358, Biró Antal 5581, Biró Sándor 5729, Borda István 5629, Borsa Mihály 5546, Bokodi Dezső 5626, Bugyi Antal 5580, Csongor Ernő 5750, Dobos Károly 5748, Egri Miklós 5691, Erdélyvári János 5801, Epresi János 5543, Fekete Gábor 5022, Fekete Vilmos 5625, Füzeséri István 5628, Gagyó János 4982, Galambos János 5733, Gedővári János 5239, Hajdu Mihály 5754, néhai Halász István 5251, Hargitai Ferenc 5487, Hessky Ödön Mihály 5754, Horváth József 5753, Horváth Nándor 5220, Igaz István 5757, Igaz János 5731, Imre Mihály 5740, Jakab Dániel 5536, Jassó András 5735, Kanizsai Nagy Sándor 5742, Kántor Mihály 5689, Kaszala Károly 5727, Kápolnási András 5657, Keresztesi István 5730, Kéri Gyula 5758, Király György 5579, Kiss József 5751, Kocsárd Ádám 5716, Konkoly Mihály 5021, Kovács Lajos 5690, Kónya István 5738, Laborczy Ferenc 5316, Latorczai Imre 4977, Légrádi Károly 5630, néhai Marekkel Péter 5455, Markos Mihály 4976, Mészáros István 5756, Mészáros József 5362, Mészáros Kálmán 5737, Mike András 5019, Mikó István 4806, Nagy István 5101, B. Nagy Lajos 5647, Nagy Ferenc 5360, Nánási János 5743, Nyámádi István 5755, Nyilas Pál 5102, Oláh Ferenc 5747, Pataki Kálmán 5726, Pándi Antal 5611, Pásztor János 5736, Polonyi István 5627, Póka György 5143, hősi halált halt Rettegi Vincze 5752, Révi Bálint 5359, Rozsnyói József 5444, Seregély András 5759, Szabó Ferenc 5351, Szalai László 5103, Szanádi Ferenc 5728, Szekeres József 5744, Szilágyi Ferenc 5732, hősi halált halt Szilágyi Ferenc 5522, Takács Lajos 5582, Tavi Mátyás 4981, Tenke József 5521, Torontáli József 5734, Tóth József 5739, Unyi János 5020, Varga Sándor 5741, Verboi Márton 4979, Zentai István Lajos 4978.

6. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Hajdu vármegye.

Tiszti vitézek: Deák Lajos 1540, Fehérvári Béla 1542, Iklódy Ferenc dr. 1547, Kanabé Dezső 1578, Kolozsváry-Boresa Mihály 1537, szalontai Nagy László 1614, Onódy Frigyes 1577, Paksi-Kiss Tibor 1541, Szabó Gyula 1539, Szabó Mihály 1538, Tóth Sándor 1543, Udvardi Endre dr. 1297.

Legénységi vitézek: Baczó Ferenc 5664, Bőr Dániel 5402, Busi Gábor 5646, Dede György 5382, néhai Deli József 5632, Dobos Sándor 4759, Dóka Antal 4758, Farkas Ferenc 5526, Farkas Károly 4942, Fejér József 4744, Fekete Károly 5668, Gorzsás András 5435, Győrfi Imre 5401, Hajdu Sámuel 5388, Hódos Imre 5386, Juhász Sándor 4761, hősi halált halt Kabai József 5396, Kapusi József 5666, Karácson Imre 5399, Kárász Sándor 5712, Kemecsei Gerzson 5436, Kiss Lajos 5385, Kiss Márton 5665, Kovács István 4941, Kovács József 5395, Kun András 5819, Kurucz Sándor 5459, Kutasi Imre 5460, Lada István 4974, Lévai Imre 4940, Sz. Molnár Balázs 5586, Molnár János 4943, Molnár Márton 5400, K. Nagy András 5437, D. Nagy Géza 4937, Nagy József 5393, Nagy Károly 5393, Nagy Lajos 5384, Nagy Miklós 5383, Nádházi Balázs 5397, Oláh Miklós 5381, Percze István 5330, Pénzes Lajos 5585, Posta György 5394, Szabó József 5392, Szöllősi Sándor 5645, Tajthy Gáspár 5390, Tompa Lajos 5695, Tóth Kálmán 5104, Tóth János 5667, Tóth Sándor 5688, Török Zsigmond 5387, Tőkés Mihály 5821, Varga Márton 4986, Vásári László 4760, Veréb János 5391, Vesszős Lajos 5389, Zádor István Péter 5654.

Bihar vármegye.

Tiszti vitézek: Halász László 1546, hősi halált halt Haviár Dániel 1594.

Legénységi vitézek: Aradi Márton 5675, Ákos Lajos 5379, Balog Imre 5530, Balog Zsigmond 5591, Csontos Dániel 5374, Csősz Sándor 5595, Dávid László 5697, Dombi Imre 5636, Dózsa András 5598, Erdélyi Imre 4743, ifj. Fábián Sándor váromány os 1106/1, Földesi József 5724, Földesi Károly 5377, Göndör János 5643, Gulyás András 4763, Hajdu József 5594, Háló Mihály 5638, Hódosi Sándor 5373, ifj. Kertész Lajos váromány os 265/1, Kis Elek 5634, Kiss Elemér 5644, Kiss Imre 5590, Kiss Lajos 5596, Kiss Lajos 5824, Kis P. Ferenc 4789, Kolosbósi Gyula 5456, Koszorus Zsigmond 5683, Körözsi Antal 5681, Kutasi Ferenc 5376, Lakatos Mihály 5236, Cs. László Imre 5680, Lázár Lajos 5429, Lovász Imre 4939, Márki János 5682, Miklós István 5684, Munkácsi Antal 5431, Nagy Imre 5600, Nyéki László 5637, Nyiri Lajos 5378, Oláh Dániel 4938, Parti Imre 5597, Piros F. Imre 5633, Rácz Sándor 5589, Sárközi Imre 5679, Sike Mihály 5592, Szabó Gergely 5375, Szabó Gyula 5678, Szabó Imre 5823, Szabó Károly 5696.

Szatmári János 5371, Szekrényesi Lajos 5593, Szittya István 5488, Takács Áron 5677, Tárkányi János 5544, Tékes Sándor 5661, O. Tóth Imre 5711, Tóth Lajos 5635, Török Gyula 5430, Török József 5676, Török Sándor 5599, Tuss Imre 5372, Váradi János 4762.

Szabolcs—Ung vármegye.

Tiszti vitézek: Bella Imre dr. 1545, Dancs Pál 1548, ifj. Dienes Oehm Tivadar városmányos 86/a, Fehér Lajos 1533, Juhász István dr. 1544, Lengyel Albert dr. 1613, Nagy Lajos dr. 1313, Nandrássy Aurél 1532, Várkonyi László 1355.

Legénységi vitézek: Angyal Imre 5674, Bagi István 5719, Barna Bálint 5671, Benkő András 5673, Csalavári Ferenc 4975, Dinnyés István 5672, Fábián Antal 4936, Gyüre Ferenc 5631, Kántor János 4753, Kárai Ferenc 5194, Kiss Gábor 5433, Kiss József 5369, Lengyel Lajos 5368, Lenkei István 5458, néhai Lippai Imre 4862, Márton Mihály 5370, Molnár Ferenc 4745, Gy. Nagy Balázs 5642, Nagy Gusztáv 5587, Nagy Lajos 5434, Nyári Mátyás 5432, Oroszi József 5669, néhai Perecsényi Lajos 4746, Peszle József 5670, Sári József 5367, Szabolcs Imre 5457, Szabó József 5822, Tamás András 5821, Tar Gábor 5588, Udvari József 5366, Vas József 5641, Vereczkei István 5543, Záhonyi Ferenc 4747.

Szatmár—Ugocsa—Bereg vármegye.

Tiszti vitéz: Kiss Lajos 1601.

Legénységi vitézek: Asztalos József 5686, Borbás Menyhért 5583, Csákány Lajos 5639, Darabant Gusztáv 5656, Demjén József 5687, Fazekas Mihály 5365, Fábián Dezső 5685, Gerzsenyi Gábor 5529, Győrfi Kálmán 5527, Jakab János 5363, Ilyés Lajos 5584, Karácson Gyula 5714, Kéry Barnabás 5640, Kiss Ignác, Kudelka András (névmagyarositása folyamatban), Méhteleki György 5718, Nagyváradi Sándor 5655, Pallagi József 5364, Vashegyi József 5653.

7. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Dél-Pest vármegye.

Tiszti vitézek: Kerestély János 1492, Keresztes Pál 1315, Kiss László 1317, Magyar Pál 1565, Miklay Frigyes 1316, Pápay Géza 1314, Sabjáki Posgay Miklós 1606, Szabó Mihály 1318.

Legénységi vitézek: Ancsa Molnár Lajos 5332, Benke Sándor 4837, Boda Gyula 5222, Cserey Ferenc 5007, Désaknai Márton 4960, Györök Sándor 4838, Hargittai István 4959, Hódsági Márton 5449, Király Gábor 4857, hősi halált halt Kocsis János 4835, Kovács József 4894, Kuti Ferenc 4836, Lázár István 4830, Nyerges Lajos 4834, Pelyva Gábor 4895, Silló Ábrahám 5524, Taba G. János 4832, Tardi József 4881, Tábor Gyula 4839, Tóth Ferenc 5621, Vargyas József 4840, Váczi János 4767, Vincze Mihály 4833.

Csongrád vármegye.

Tiszti vitézek: Alács Sándor 1312, Árvay Jenő 1350, Csonka Antal 1386, Dobó József dr. 1499, Hajabács István 1607, Joórend Gyula 1353, Kalmár Antal 1494, Kiss György 1415, Koncz Péter 1497, Kotsis Ferenc 1498, Könczöl Endre 1579, Nagy Géza 1414, Papp Ferenc 1500, Simon István dr. 1493, Szabó Géza dr. 1495, Repszegi Szőke Pál 1514, Vilmos József 1496.

Legénységi vitézek: Aradi Dezső 5830, Bartalovics György (névmagyarositás folyamatban), Berténvi Ferenc 5448, Békefi Dezső 5018, Béni István 5428, Bottyán Sándor 5810, Deák István 5017, Faragó Ernő 5619, Farkas Ferenc 4770, Fazekas János 4842, Fekete Károly 4904, Futó Sándor 5808, Gaál József 5014, Gerendai János 4902, Gerlefalvi Károly 5504, Gyurki János 5217, Hajdu Ferenc 4845, Hargitai István 4958, Hegyes András 5660, Horváth Sándor 5480, Horváth Zsigmond 4769, Kiss Imre 4768, Kiss István 5715, Korom Sándor 4900, Kovács Lajos 5016, hősi halált halt Kun Szabó József 4844, Magyar Ferenc 5015, Mészáros József 4846, Molnár Sándor 4899, Mucsi Sándor 4738, Nacsai József 4843, Nagy Márk 4898, Nagy Sándor 5333, Négyesi Kálmán 5692, Ördögh József 4903, Pánczél János 5100, Pördi Sándor 5713, Sarkantyus Henrik 4957, Sándor Farkas 4849, Szepesvári István 5334, Takács István 4897, Török Ferenc 5620, Török György 4896, Török Lajos 4848, Turi Nagy Imre 4771, Vajka Mihály 4847, Varga Károly 5427, Varga Márton 4841.

Békés vármegye.

Tiszti vitézek: Dénes Lajos 1285, Durkó Antal 1311, Durkó Sándor dr. 1491, ifj. Haviár Gyula dr. 1569, B. Kovács Sándor 1284, Pardy Károly dr. 1570, Száva Dániel 1385, Szentandrási Gyula 1354.

Legénységi vitézek: Andornaki József 5659, Balázs Pál 5297, Bándi Márton 5829, Bistei József 4824, Czirjék Márton 4963, Faraga Pál 4961, Farkas Gábor 4818, Fehér János 4827, Fehér Mihály 4737, Földesi István 4819, hősi halált halt Gál Ignác 5013, Hajna Mihály 5610, Havasi Lajos 5296, Hidvégi László 4814, Horváth Pál 5338, Király János 5802, Kocsis János 5339, Kovács István 4825, Kulcsár Mihály 4817, Kunos Mihály 4822, Lehel Mihály 5228, Lehoczki Márton 4813, Lőcsei György 5617, Magyar Mihály 5337, Nagy László 4826, Nemcsényi Mihály 4962, Pál István 4815, Prágai János 4820, Rábai János 4821, Sárkány Pál 4812, Sulyos Pál 5298, Szemenyei Antal 4829, Szilágyi Lajos 4816, Szürszabó János 4828, Tolvaj Gyula 5218, Varga István 5523, Várhegyi Imre 5229, Virág György 4823.

Bács-Bodrog vármegye.

Tiszti vitézek: Aba Zoltán 1501, Báldy László 1502, Boytár Ferenc 1504, Iván Imre 1352, Keszthelyi Orbán 1309, Kovács Mihály 1298, Mozsory Antal 1351, Perényi András 1503.

Legénységi vitézek: Bodrogvári János 4809, Bokor Péter 5299, Dudás Lajos 5622, Eszéki József 5300, Fabó József 4888, néhai Fleckenstein József 5301, Füredi Ferenc 5447, Gombos György 5331, Hegyi István 5230, Kara Ádám 4810, Konta István 5231, Mészáros Rókus 5601, Major Mihály 4808, Majoros Antal 5055, Mikó Ferenc 5534, Olajos György 5525, Rapcsány István 4749, Sándor Pál 5008, Simonyi József 4804, Szabolcs Ádám 4811, Szabó Antal 4805, Szőke Péter 4807, Várfalvai Ferenc 5557, Várnagy Győző 4772.

Csanád—Arad—Torontál vármegye.

Tiszti vitézek: Domján Gyula 1310, Eleméry Antal 1416, Nagyselmeczi István 1505, Szász Ferenc 1506, Teremi János 1507, Tompa Ádám 1417.

Legénységi vitézek: Balda Márton 4850, Bálint János 4956, Basahidi János 5481, Basahidi Mihály 5658, Bernáth János 4890, Boros János 4893, néhai Borsos Simon 4856, Cseh Mihály 5602, Dévai József 5709, Dinnyés János 4891, Dudás Imre 4984, Dukay Lajos 5012, Erki Kiss Mihály 5138, Eszéki József 5295, Ferenczi Mihály 4851, Fogarasi János 5226, Hegyesi István 4852, Jancsó István 4854, néhai Kabát József 5010, Keller Pál (névmagyarositás folyamatban), Kiss Antal 5009, Kocsis Illés 5139, Korodi József 5618, Kovács János 5011, Kovács Károly 4901, Kurai István 4855, Medve András 5142, Megyesi István 4853, Molnár Dezső 5141, Mocsári Péter 5463, Nagy Imre 5335, Onódi János 5826, Seres Menyhért 5227, Simon István 5336, Szalai Sándor 4892, Szentiványi Antal Károly városmányos 3018/1, Tóth Vendel 5140, Vági Mihály 4985, Vörös Ferenc 4889.

8. sz. VITÉZI TÖRZSSZÉK.

Baranya vármegye.

Tiszti vitézek: Alpár Lajos 1322, Antal Aladár dr. 1535, Arató Jenő dr. 1323, Csuthy Gyula 1477, Dobos Lajos dr. 1324, Dunaszentgyörgyi Gusztáv 1358, Elekes Ernő dr. 1357, Gyöngyösi Géza 1474, Honfy Tibor 1408, Horváth Kázmér 1234, Horváth Lajos 1236, Jávor János 1321, Koroknai Géza 1238, Márk Simon 1406, Pereghy János dr. 1283, Rácz Jenő 1475, Setéth Alfonz 1424, Simonyi Oszkár 1479, Szabó Géza 1235, Szabó Vilmos 1423, Szalai Károly 1476, Szelenczy Mihály dr. 1372, Tófalvi Ágoston 1237.

Legénységi vitézek: Berekaljai Menyhért 5772, Bertényi Antal 5763, Bélavári György 5786, Bonnyai Mihály 5795, Deák Mihály városmányos 603/1, Emese József 5790, Eperjesi Ferenc 5788, Fülöp József 5780, Füredi Ferenc 5778, Haraszti János 5774, Hegedüs Sándor 5765, Horváth István 5797, Keserü József 5781, hősi halált halt Kolutácz Simon 5776, Konczos Lajos 5764, Kond János 5762, Kovács János 5777, ifj. Kőmüves Mihály városmányos 2943/1, Lovas János Ádám 5789, Makker István (névmagyarositása folyamatban), Markóczi György 5796, Marosszéki Ferenc 5787, Marosujvári Oszkár 5773, Márkel József (névmagyarositása folyamatban), Mecseki József 5775, néhai Nagy István 4999, Parragi László Jenő 5798, néhai Péter János Boldizsár 5768, Regenyei András 5791, Rizsányi István 5779, Rogányi Károly 5792, Sashalmi Gyula 5828, Somogyi Gyula 5766, Somogyi István 5770, Somogyi József 5767, Szabó János 5769, Szebényi Bozsó 5834, Szeli Imre 5782, Szirényi Vendel 5771, Szirma József 5794, Sztárai Albert 5784, hősi halált halt Tóth István 5783, Tóth János 5785, Vecsei István 5799, Végh Ferenc 5793.

Somogy vármegye.

Tiszti vitézek: Balla Károly 1243, Berkényi Ede 1245, Bérczy Béla 1242, Dezső Ákos 1244, Nemes Fekete Imre 1481, Koppándy József 1371, Kovács Géza 1370, Lassányi József 1480, Litvay Sándor 1478, Mihályi András dr. 1528, Radnay István 1530, Szuloky József 1356, Ugray György 1482.

Legénységi vitézek: Bán József 4800, Benczés József 5468, ifj. Berta János városmányos 2288/1, Bodri Imre 5466, Bőrőcz János 5814, Csepeli György 4802, Dávid Sándor 4799, Edelényi György 5294, Éberhardt Károly (névmagyarositása folyamatban), Fazekas István városmányos 2096/1, Gáborhelyi János 5815, Gulyás János 4797, Hársfalvai Imre 4742, Hegedüs László 4905, Herczeg Mihály 4795, Horváth János 5519, Hosszu Ferenc városmányos 1367/1, Irányi István 5351, Jakabfi János 5464, Kardos Lajos 5095, Kertész Mihály 4798, Kiss Imre 5721, Kiss Pál 5469, Kobzós István 4741, Kondor János 5614, Kovács Mihály 4801, Lászlóvári József 5497, Lukácsfalvi Géza 4755, Magyar Lajos 4794, Mák János 5607, Nagy János 5809, Nagy Lajos 5352, Náray István 5467, Nyers István 5096, Ojtózi Ferenc 5545, Papgáti Antal 4791, Pál Ferenc 5816, Perjámosi Jakab 4793, Pintér Károly 4740, Rákosi István 5498, Szőke Lajos 5535, Tengerdi Ferenc 5465, Török Sándor 4790, Varga János 4796, Varga József 5353, Zimonyi József 4792.

Tolna vármegye.

Tiszti vitézek: Bogár János 1425, Butka Ferenc 1407, Cholnoky László dr. 1241, Feketekovács István 1384, György Árpád 1239, Hargittay Károly 1319, Horváth János 1240, Miklós József dr. 1337, Simon Simon 1320, Szakonyi István 1483, néhai Szombathelyi Béla 1597, Turiki Thuránszky-Wittmann Ágoston 1484.

Legénységi vitézek: Abosi István 5841, néhai Andics János 5249, Bakó János 5005, Balambér János 5244, Bánfai Ádám 5246, Bérdi István 5097, Buda János 5450, Czenk József 5319, Csongrádi János 5001, ifj. Dobos János városmányos 2154/1, hősi halált halt Farkas József 5615, Fejős Pál 5000, Gazsó Mihály 4754, Gróf Gusztáv 4907, Gulyás József 5350, Hegyi Márton 4953, Herceg János 5827, Holló Antal 5003, Horváth Ferenc 4739, Kanizsa Mihály 5616, Kara János 5250, Kardos M. József 5098, Lehel János 5243, Lehel József 5495, Lukács Gáspár városmányos 4438/1, Mármarosi József 5245, Márton József 5004, Molnár József 5099, Mórágyi Henrik 4955, ifj. Mózes János városmányos 4214/1, Mutnoki János 4803, Nemes József 5174, A. Nyul Sándor 5002, Őri István 5176, Pétervárady József 5248, Pozsgai Mihály városmányos 1749/1, hősi halált halt Rabelhoffer Géza 5242, Regős János 5241, Sebestyén József 5172, Sörösi János 5251, Szabolcs Mátyás 5555, Szabó Gyula 5349, Szabó-Kovács József 5175, Szarka József 5006, Szedresi Imre 5247, Szendrői Mihály 4954, Takács János 4906, Tarzsó Sándor 5173, Törcsvári Antal 5496, Vadász Károly 5348, Vaszari József városmányos 3120/1, Zentai Pál 5252, Zoárd Károly 5318. (8680/II. 1926.)

O. V. Szék.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:

vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

A gazda ellenségei.

Irta: vitéz **Halmay Máriusz.**

A házi egér (mus musculus) mindenki előtt ismeretes kártékony féreg. Ez is mindenevő, mint a patkány. Egy változata van, amely mezőn él, ez a güzü egér (mus wagneri) valamivel kisebb a házi egérnél, farka is rövidebb, szine vörhenyes barna, hasa fehéres. Csapatokban tanyázik a mezőkön. Földalatti tanyát csinál magának. Télire 25—30 cm magas kupacokat épit, amely alatt egész család huzódik meg. A kupac különféle kalászos növények leharapott kalászkáiból áll; jelesen: buza, árpa, rozs, zab, muhar, köles, vad zab, vad muhar, stb. Ebből él azután egész télen át. A védekezés ellene egyszerü. Aratás után, ha látjuk már a kupacokat, egyszerüen szét kell azokat hányni, avagy elhordani, s a földet, mélyen felszántani. Biztos mód, mert a vidékről elvándorol, vagy elpusztul.

A mezei egér (mus agrarius) igen ritka hazánkban. Hossza 18 cm, farka 8 cm; szine barnavörös, hasa fehér, hátán fekete pászta fut végig.

A törpe egér (mus minutus) nagysága 13 cm, farka 6 cm, szine barnavörös, hasa fehér. Növényevő, leginkább nádban, sásban él, ahol fészket rak a föld felett, növények széthasitott szálaiból, mint a madár. Ügyesen uszik és kuszik. Hazánk területén elég ritka.

A mezei pocok (microtus arvalis) 14 cm, farka 3 cm, sárgás szürke, hasa szennyes fehér. Mindenféle növénynek nagy pusztitója, legyen az mag, levél, fahánc, gyökér, gumó. Föld alatt lakik, s télire élelmet gyüjt. Nagy tömegekben szokott fellépni, s ezért igen nagy károkat is okozhat. Képes az egész termést tönkretenni. Nemcsak mezőkön, de erdőkben, kertekben, szőlőkben, gyümölcsösökben, sőt majorokban és községekben is betelepszik. A csemetekerteknek, gyümölcsfáknak nagy ellensége. Vándortermészetü, s néha minden látszólagos ok nélkül felkerekedik és oly vidéket lephet meg, ahol eddig hire sem volt. Különösen kedveli még a lucernát, amelynek nemcsak levelét, hanem gyökérzetét is elpusztitja. Viszont az is igaz, hogy sok izben minden ok nélkül kivesz, kipusztul. Valószinüen valami járványos betegség viszi el. Egyben ki is vándorolhat, ugyancsak ok nélkül. Az ellene való védekezés igen nehéz, majdnem lehetetlen. Méreg, szénkéneg, kéngáz a szokásos ellenszere, de nem nagy sikerü. Egyetlen radikális pusztitó szere a fagy és hirtelen jövő nedves havas hideg idő. Ez kipucolja a határt pár nap alatt, mert a nedvességet és a hideget nem türi. Szaporasága mérhetetlen arányu.

A vizi pocok (microtus terrestris) 24 cm nagy, farka 8 cm, szine barnás szürkés fekete, hasa szennyes fehér. Mindenki ismeri őt, aki vizek és mocsarak partján él. A part oldalába vájt folyosókban lakik. Mindent megeszik. Legjobban nádasokban és zsombékos, bokros helyeken szeret élni, ahol fiatal nádtorzsát, halat, békát, rákot, madártojást eszik. Télire eleséget gyüjt és abból él. Kitünő uszó és buvár. Van egy változata az ugynevezett kósza pocok, szine sárgás barna, farka rövid, amely a szárazföldön ép ugy megél, mint a vizben. Ez különösen a kertekben telepszik be, ahol óriási károkat okoz a veteményes között. A vizek mentén élő bolgár kertészek egyik leggonoszabb kártevője. Védekezni ellene igen bajos. Mérgezni szokták.

A földi pocok (microtus subterraneus) hossza 13 cm, farka 3 cm, szine rozsdás, hasa fehéres. Nedves réti földeken szeret leginkább tartózkodni. Kizárólag növényevő. Föld alatt él, mint a vakandok. Téli készletet gyüjt. Különösen a zöldséges kertekben szokott kárt okozni, néha bizony tetemeset. Legalkalmasabb őt kiásni és ugy elpusztitani a téli szállásán. Ez a módszer rendesen célra is vezet, mert a bolygatás, ha állandó, elköltözésre készteti hamarosan.

(Folytatjuk.)

A gyümölcsfák gomba kártevőiről.

Irta: **Bászel Elek,** ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, mezőgazd. bizottsági előadó.

E lapok 47. számában már szóvátettük a »Gyümölcsfák téli ápolását«, ezért talán nem lesz felesleges a leggyakrabban előforduló gombakártevőkkel is külön-külön megismerkedni, mint olyanokkal, amelyeket a gyakorlati életből valamennyien, akik gyümölcsfákkal birnak ismernek, csak nevüket és élettani müködésüket nem igen tudják.

A monilia (gyümölcs-penész) ez az almán, körtén és a csonthéjasokon (kajszin, őszibarack, szilva, cseresznye és meggy) fordul elő.

Leginkább a félérett és érett gyümölcsön ismerhető fel, azáltal, hogy azon fehér, sárga vagy szürke koralaku penészvánkos látható. Az ilyen beteg gyümölcs vagy lehull és a földön tovább rothad, vagy a fán marad és ott kőkeményre összeszárad, mumiává lesz. A monilia (gyümölcspenész) nemcsak a gyümölcsöt, hanem a gyümölcsfa fiatal hajtásait, a virágokat és a leveleket is megtámadja, amelyek azután e gomba-élősködő folytán elhalnak és télen is elszáradt állapotban a fán fennmaradnak, jeléül a fa moniliában való megbetegedésnek.

A varrasodás (Fusicladium) az alma- és körtefán szokott előfordulni és pedig a félérett gyümölcsén, levelein és zöld hajtásain, zöldesbarna, később fekete folt alakjában jelentkezik, amelyek azután megkeményednek. A megtámadott gyümölcs apró, nyomorék és repedezett lesz és éppen ugy, mint az ezen gombától szenvedő levél, időelőtt lehull.

Táska- vagy lábasszilva (Tapliuna pruni). Ezen gombabetegség népies nyelven bertyóka név alatt is ismeretes. Amint a növénytani magyar neve is mutatja, csak a szilván fordul elő. Az ilyen beteg szilva lapos vagy hosszukás, magja nincs, szine sárgás, később lisztes és korán lehull. A megtámadott gallyak levelei apróknak maradnak és kissé össze is sodródnak. A fenti gombaelősdiek ellen ugy védekezünk, hogy a fán maradt rothadt, beteg és eltorzult, valamint a fa alatt lévő ilyen gyümölcsöt megsemmisitjük. Épen ugy a megtámadott hajtások és a rajta maradt levelek eltávolitandók és szintén elégetendők. A fák tisztogatása után, még pedig rügyfakadás előtt 3—4 héttel megpermetezendők és pedig rézés kénvegyületekkel. Miután a gyümölcsfatulajdonosoknak gyakran gondot okoz, hogy mikor használjon Bordofix (rézvegyületet) és mikor Sulfarol (kénvegyületet), ezért a legcélravezetőbb a gombakártevőkkel szemben mind a két készitményt összekeverve alkalmazni. Erre a célra 100 liter vizben feloldunk 2 kg Bordofixet és 2 kg. Sulfarolt.

Permetezésre bármely jobb rendszerü permetezőt használhatunk, de különösen jól megfelel e célra a hosszszabbitott permetezőcsővel biró, speciális fémből készült Unita gyümölcsfapermetezőgép, mert ennek anyagát a mészkénlé sem támadja meg. A permetezést a szőllőpermetezéssel ellentétben, a fa koronájának a csucsán kell kezdeni és arra kell törekednünk,

hogy minden ág és a törzs is jól meglegyen permetezve, mintegy lemosva, mert csak a héjba és a kéregrepedésekbe beivódó lé biztositja az eredményt. Azon esetben, ha a gyümölcsfa legfelsőbb gallyait nem tudnánk elérni, akkor a permetezést több gummicső összetolásával vagy létráról kisérüljük meg. Ajánlatos a gyümölcsfák közelében lévő keritést is, ha az deszka, léc vagy rőzséből stb. faanyagból van készitve, alaposan megpermetezni, mert a gombakártevők csirái itt is kitelelhetnek. A réz- és kénvegyületek nemcsak mint gombacsirapusztitók jönnek számitásba, hanem mint zuzmó- és mohaölők is, tehát a fák fejlődésére is jótékony hatással vannak.

Végül még megjegyezzük, hogy azon gyümölcsfatulajdonosok, akik meg tudják különböztetni, hogy mikor kell réz- és mikor kénvegyülettel permetezni, azok részére fölösleges, hogy minden gombakártevő ellen mind a két készitménnyel védekezzenek, mert ezek anyagát megtakaritathatják, ha csak azon gombaellenségei ellen védekeznek, amely náluk fellépett.

Faültetők.

Ötletes akciót inditott meg most dr. Rácz Lajos, a tiszántuli mezőgazdasági kamara igazgatója, hogy az Alföld-fásitás rendkivül nagy fontosságu feladatához a gazdák érdeklődését és cselekvő résztvételét minél általánosabban megnyerje. Az egész Tiszántulra szétküldött felhivásában ismerteti, mily rendkivüli hátrányokat szenvedünk gazdaságilag és népegészségügyi vonatkozásban is a fátlanság miatt, viszont a rendszeres, okszerü fásitással mily sokat tudnánk javitani klimánkon és talajunkon is. Megszervezte a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara keretében: a Faültetők Társaságát, amelyhez tagul csatlakozókat nem terheli semmiféle cimen tagdij, csupán morális szál köti őket oda, egy fogadalom, mely szerint: évente minél több fát törekednek okszerüen ültetni, a legalkalmasabb fanemek kiválasztásával, fákat növényi és állati kártevők ellen rendszeresen fogják védeni, törekednek az országos közérdekü, de a csatlakozók javát is szolgáló akcióhoz minél többeket csatlakozásra birni. Reméljük, hogy ezen okos akció széles körben visszhangzik és kedvező hatása lesz. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara dijtalan szaktanácsosai, időnként kedvezményes áru facsemete-kiosztással fogja e mozgalmat támogatni. Evente pedig a földterületükhöz is viszonyitottan legtöbb fát ültetők közt a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kitüntető okleveleket és értékes jutalmi dijakat is fog kiosztani. A legbuzgóbbakat pedig, — ha az állami előirásnak megfelelőek — az erdősitési állami jutalmakra is javaslatba fogja hozni.

Az őszi baromfikivitel megindult.

A magyar baromfiexportőrök a baromfitermelő vidékeken néhány nap óta igen élénk tevékenységet fejtenek ki és erősen vásárolják a bécsi piac részére a vágott libákat és pedig kg.-ként 20—23 ezer korona nagybani árért. Ugyancsak erősen vásárolják a vágott csirkéket is és pedig átlagosan kg-ként 18—28 ezer koronás árban. Bár a csirkekivitelre az időjárás még nem igen alkalmas, az összevásárolt mennyiségek egyelőre hütőházakba kerülnek s a nagybani exportálás előreláthatólag csak az év vége felé fog megindulni. A pulykák kilójáért az exportőrök 18—20 koronás árat fizetnek, melyeket fagyasztott állapotban szállitanak Londonba, ahol hütőházakban lesznek karácsonyig elhelyezve.

A magyar vadkivitel az idén még nem indult meg. A nyul darabjáért budapesti piacon 60—65 ezer koronát fizetnek, a fácánt darabonként 65 ezer koronában vásárolják.

A talajnak mészben való elszegényedése.

A termőtalaj állandóan veszit mésztartalmából s ha csak nem erősen meszes, idővel annyira mésztelenné válik, hogy a trágyaanyagok hatása erősen megcsökken. Már régi idő óta használatos a mész szegény talajok meszezésére, mellyel azonban nagyon óvatosan kell eljárni, a szükséges mennyiséget előzetes talajelemzés utján kell megállapitani s a meszezéssel karöltve bővebb istállótrágyázásról is gondoskodni kell. Ugyanis a mésznek erős feltáró hatása van, vagyis magában alkalmazva a talaj kizsarolására vezet. A meszezés legelterjedtebb módja a mészpor alkalmazása, vagy ha ily poralakban nehezen juthatunk a mészhez, ugy a táblán oltatlan meszet kupacokba hordunk össze, azt földdel letakarjuk s lassu, természetes megoltódása után a földdel együtt szétszórjuk.

Az őszi legeltetés s az állatok beteleltetése.

Ha összel jó a legelő s ennek következtében az állatok jó kondicióban mennek neki a télnek, a téli esetleges gyengébb takarmányozást is jól viselik el s bővebb tejelő-, nagyobb gyapjutermelő képességük által nagyobb hasznot is biztositanak, de főként nagyobb hasznot biztositanak azáltal, hogy egészséges, erőteljes utódokat szülnek. A folyó összel e tekintetben az a kedvező helyzet állott be, hogy a legelők mindvégig bőséges és jó takarmányt szolgáltatnak, de télire is nagymennyiségü s többnyire jóminőségü takarmánnyal vannak a gazdák ellátva. Ha a kedvező időjárás lehetővé teszi, hogy november végéig, december közepéig legelőre járhatnak az állatok, ugy egy olyan kedvező télnek nézünk elébe, aminőt régen tapasztaltunk. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy téli takarmány bőségesen áll rendelkezésünkre, folytassuk ugyan az őszi legeltetést a lehető legutolsó pillanatig, de éjjelre és kihajtás előtt reggel, adjunk egy kevés száraztakarmányt is az állatoknak, hogy igy egyrészt kondiciójukat még inkább javitsuk, másrészt pedig óvjuk az esetleges deres legelők káros hatásától. A deres, tulhideg legelő, főleg ha a gyomor üres, tulságosan lehüti azt, különböző gyomor- és bélbántalmakat okozhat, elvetélésre is vezethet. E káros hatást elkerülendő, kezdjük meg az éjjeli száraz takarmányozást már most, s óvjuk ezáltal állatainkat a hüléses bántalmaktól.

Magyar állami borházak a külföldön.

A magyar bor külföldi népszerüsitésére a kormány — mint ismeretes — borházak felállitását határozta el Európa egyes nagyobb városaiban. Az egyik ilyen bortöltő állomás Bécsben már müködik, a második pedig a napokban nyilt meg Dánia fővárosában, Kopenhágában. A kopenhágai borház ünnepélyes megnyitásán a vendégek azt a megállapitást tették, hogy a legjobb minőségü édes magyar borok olcsóbbak, mint a francia borok, amelyek eddig kizárólagos fogyasztásnak örvendtek Dániában. Igy a magyar bor népszerüsitésének meg vannak az előfeltételei.

A cukor- és sörtermelés nagy emelkedése.

Néhány hónap óta a pénzügyminiszterium kimutatásokat közöl a fogyasztási adó alá eső cikkek termeléséről és forgalombahozataláról. A kimutatás különösen a cukor- sörtermelés jelentős emelkedéséről tartalmaz érdekes adatokat. Igy kitünik, hogy a cukortermelés a mult esztendő szeptember és október hónapjaival szemben ebben az évben 656.303 mázsáról, 823.635 mázsára emelkedett. Fokozódott ennek a cikknek a fogyasztása is, amennyiben 120.375 mázsáról 141.298 mázsára emetkedett. A kivitel azonban a tavalyi 235.000 mázsáról 181.000 mázsára csökkent. A söripar helyzete szintén javult az adatok szerint, amennyiben termelése a fenti hónapokban 62.831 hoktoliterről 87.411 hektoliterre emelkedett. Az egész belföldi termelést a belföldi fogyasztás használta fel.

A pengő pénztári kezelésének szabályozása. Legutóbb pénzügyminiszteri rendelet jelent meg a pengőérték érméinek pénztári kezeléséről. A rendelet szerint a magánfelek nem kötelesek 50 pengőnél nagyobb összeget 1 pengősökben fizetésképpen elfogadni. A nikkel érmékből az állami és egyéb közpénztárak ugyanazon féltől 50 filléresekben 20 pengőnél nagyobb összeget, a 20 és 10 filléresekben együttvéve 10 pengőnél nagyobb összeget nem kötelesek elfogadni. A magánfél

szintén csak ennyit tartozik elfogadni fizetésképpen. A 2 és 1 filléresek értékhatára a bank és a fél közötti forgalomnál 2 pengő.

A folyóvizek egészségügyi ellenőrzése. A népjóléti miniszter rendeletet adott ki, amelyben a közigazgatási hatóságokat a folyóvizek tisztántartásának erősebb ellenőrzésére utasitotta. A rendelet, amelyet egészségügyi és halászati szempontok egyaránt szükségessé tesznek, megtiltja az állati hullákna folyóvizekbe való dobását és a folyók beszennyezését.

Megállapitották a közalkalmazottak pengő illetményeit. A kormány rendeletet adott ki, amely az állami, vármegyei, államvasuti és állami vas-, acél- és gépgyári tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, valamint a honvédség, vámőrség és folyamőrség és államrendőrség tagjait megillető illetményeket, továbbá a felsorolt csoportokhoz tartozó nyugdijasokat, özvegyeket és árvákat megillető ellátási dijakat szabályozza.

Vásár és piac.

A bortermés az idén oly csekély volt, hogy tavaszra már a készletek kifogyásától kell tartani. Ennek ellenére a kereslet az utóbbi időben meggyengült és az árnivóban is bizonyos lemorzsolódás állott be. A bevásárlási helyek jelentékenyebb részén elcsendesedett az üzlet. A vásárlás ellanyhulását a szükséges tőke hiányával lehet magyarázni, mivel az érdeklődés a piacon mutatkozó mérsékelt kinálattal szemben természetesen továbbra is fennáll. És vannak olyan helyek is, ahol csendről egyáltalán nem lehet beszélni, igy pl. Nagykanizsán és vidékén, ahol az ottani alacsony minőségü borokat maligand fokonként 500—600 koronájával serényen vásárolják. Általában közepes áruért maligand fokonként 680—750 koronát fizetnek minőség szerint. Az óborkészletek rendkivül csekélyek.

Decemberben szokás szerint elcsendesül a gabonapiac, a belföldi és külföldi forgalom egyaránt veszit élénkségéből és az árak nyugvópontra jutnak. Ilyenkor az őszi szezon lezárul már, a gabonakereskedők és a malmok hosszabb időre szükségletüket beszerezték és a gazda is hozzájutott pénzéhez. Ez a nyugalmi helyzet az idén is bekövetkezett és napok óta alig van már üzletkötés a terménytőzsdén. A kenyérmagvak, buza és rozs tartják áraikat és csak aszerint mutatkozik némi áremelkedés vagy olcsóbbodás bennük, amint a külföldi tőzsdék árai eltolódást jeleznek. Egyébként kereslet nincsen és a kinálat is tartózkodó. A takarmánycikkekben körülbelül hasonló a helyzet, itt is tartottak az árak, csupán tengeriben van valamivel jobb üzlet, de itt is inkább csak későbbi szállitásokra. Az ujtengeri ára rögtöni lebonyolitásánál 200 ezer korona között mozog, későbbi időpontra megfelelően drágább. A lisztpiac szintén csendes.

Olcsóbbodik a szén.

Előrelátható volt, hogy az angol szénsztrájk megszünése után egész Európában olcsóbbodni fognak a szénárak. A szakértők arra számitottak, hogy körülbelül 3—4 hónapot vesz igénybe az angol bányák reorganizációja és ez alatt az idő alatt fokozatosan térnek vissza a normális, alacsonyabb árak. Azonban a szén ára hirtelen olcsóbbodni kezdett és az utóbbi időben a külföldi bányák Magyarországon már 20 százalékkal alacsonyabban kinálják a szenet, mint néhány héttel ezelőtt. A belföldi szénárakban még nincsen számottevő változás, azonban a sztrájk megszünése nálunk is okvetlenül éreztetni fogja hatását. Az üzleti konjunktura változását máris érzik a magyar szénbányák. Olaszország többé nem vásárol tőlünk, ami napi 300 vagon export megszünését jelenti. Jelenleg van még ugyan kivitelünk, de ez már csak napi 50 vagon.

Szerkesztői üzenetek.

vitéz Czigó Balázs. 1. kérdésre: A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete a következő osztalékokat fizette: 1923. és 1924. üzletévekre az üzletrészek névértékének 5—5%-át. Egy darab rendes üzletrész 5000 korona, egy darab alapitványi üzletrész 20.000 korona névértékü. Tehát egy rendes üzletrész után 250 koronát, egy alapitványi üzletrész után 1000 koronát fizetett ugy 1923-ban, mint 1924-ben. Az 1925. üzletév veszteséggel végződvén, erre osztalékot nem fizet. A fenti üzletévi szelvények beküldése után a Szövetkezet megküldi ezek értékét. 2. kérdésre: Amennyiben hadikölcsöne 1916 december 1. előtti kibocsátásu, ugy minden 100 korona névérték után ezidőszerint 10.100 koronáért, ha későbbi kibocsátásu, ugy 100 korona névérték után 7300 koronáért érkarékpénztári betétje csak annyi pátékesithető. 3. kérdésre: Postatakarékpénztári betétje csak annyi papirkoronát ér jelenleg, amennyi összegről szól. Valorizáció még nem történt, s ha esetleg történne is, csak kismérvü lenne s a háboru előtti betétekre vonatkozna. Mivel az ön betétje 1918. évi, alig valószinü, hogy valaha is akárcsak kis mértékben is valorizálnák. 4. kérdésre: Az államkölcsönre szóló pénztári elismervénye teljesen értéktelen, mert csak a legalább 5000 koronáról szóló elismervényeket cserélik be, ugyanily névértékü »kényszerkölcsönkötvény«-re. Ha egy névre szóló annyi elismervénye van valakinek, hogy azok névértéke összesen eléri a fenti összeget, ezt is becserélik. Az igy becserélt kényszerkölcsönök névértékük 60 százalékán értékesithetők. 5. kérdésre: Minthogy valorizációra ezideig semmi intézkedés nem történt, minden függőben levő követelés és tartozás értékváltozás nélkül, egyszerüen pengőre lesz átszámitva. Megjegyzésre: Ha a hadikölcsönök a csehek által nosztrifikálva vannak, ugy azok csak Csehországban értékesithetők, de a határon átvinni azokat e célból, igen bajos. Ha a cseh felülbélyegzés érvénytelenitve van, ugy magyar felülbélyegzéssel ellátottnak kell lennie, hogy értékesithető legyen. Legjobb lenne egy közeli bankban bemutatni megállapitás végett a hadikölcsönöket. — **Bende János.** A jutasi altisztképzőbe minden év szeptemberében van a felvételi vizsga. Katonai pályára termett legalább hat elemit végzett 14—18 éves magyar fiukat vesznek fel. A felvételi pályázat minden évben körülbelül május hóban szokott megjelenni. Annak idején közvetlen irjon az iskolaparancsnokságnak s kérjen pályázati hirdetményt. — vitéz **Szenes János.** Családi eseményeit csak akkor tudjuk közölni, ha az okmányokat a megyei Székhez beadja. Vitézi telket legjobb, ha személyesen kér a megyei Székkapitányságtól. Igy legalább alkalma lesz indokait is személyesen előadni.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Méhteleky György, Zajta: 35.000 K, 1927 jan. 15*. — vitéz Erős János, Felnémet: 30.000 K, 1926 dec. 31, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz dr. Lukács Sándor ügyvéd, Budapest: 100.000 K, 1927 szept. 15. — Tolmács: 48.000 K, 1927 jan. 15. — vitéz Darnai István, Budapest: 53.000 K, 1927 máj. 15, 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Simon János, Szabadbattyán: 72 ezer K, 1927 aug. 1. — vitéz Veréb János, Hajdunánás: vitéz Konrád Béla testnevelési tanár ur cime Budapest, IV., Havas-utca 4. — vitéz Darnóvári Pál, Sirok: 50.000 K, 1927 márc. 15. — vitéz Bősze Ferenc, Felsőág: 50.000 K, 1927 máj. 15. — vitéz dr. Bácskay László, Budapest: 50.000 K, 1927 márc. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Nagy Vince, Ács: 112.000 K, 1927 dec. 31. — vitéz Varga József, Halászi: 115.000 K, 1927 nov. 1, 2400 K tulfizetéssel. — vitéz Kiss Lajos, Süttő: 65.600 K, 1927 jul. 1. — vitéz Gombár János, Zalaszegvár: 46.000 K, 1927 jun. 15, 2000 K tulfizetéssel. — nagymegyeri vitéz Raics Károly, Székesfehérvár: 100.000 K, 1927 dec. 15. — vitéz Kovács János, Drávapiski: 80.000 K, 1927 szept. 1, 2000 K tulfizetéssel.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

Vitézek figyelmébe!

Bútorok

garantált minőségben
kedvezményes fizetési feltételek mellett is

Hegedűs és Társa

bútorkereskedőknél

Budapest, VII., Dohány-u. 10.

Telefon: József 90—66.

Igazolt vitézeknek külön árkedvezmény!

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben esetleg 6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesittessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Szőnyegvásár

Legcélszerübb ajándék!

Felhivjuk a Vitézi Rend tagjait, hogy személyazonosság igazolása mellett cégünknél rendkivül előnyösen fedezheti szükségletét, esetleg 5 havi törlesztésre:

Cikkeink:

Ebédlőszőnyegek
összekötők
szalontakarók
garniturák
függönyök
falvédők
paplanok
asztalteritők
futószőnyegek és
perzsaszőnyegek

Minden minőségben szinben és méretben

Ne mulassza el raktárunkat megtekinteni!

RUDAS és HÁDL
IV. Petőfi-tér 5. Régi posta-u. sarok. **VII. Dob-u. 59.** Kertész-u. sarok

Olcsó, pompás ragyogó karácsony est

tündöklő **karácsonyfadisz**, dodoz gyüjtemény: 12, 15, 35, 45 stb. ezer korona, kötöző és aggatók, angyal hajgyémánt, fodros fürt, csodás széppé teszi a fát. 1 doboz 3 ezer. arany-, ezüstszál 10 boriték 8000, pompás facsúcs 4—5—8 ezer korona. Csillagszórók, ezüst boák. — **Sok ezer apró szépség.** Harangocska 4000, 1 doboz üveg aranydió 12,000 K

vitéz CSÓKAKŐY (PLÖKL) NÁNDOR
sport- és idénycikkeinek üzlete
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 9. szám.
(A „két kőoriás" mellett.)

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

vitéz
Laborczy Ferenc
füszer- és csemege üzlete
Budapest, I., Márvány-u. 40.

TELEFONSZÁM: T. 48-40.
Borpince: I., Krisztina-körut 163. sz.

Vitézi Rend tagjainak árengedmény!

Legujabb divatú
KALAPOK
szolid árban,
nagy választékban
kaphatók
Nagy Ferenc
kalapüzletében
BUDAPEST,
VIII., Muzeum-körut 2. sz.

A Vitézek és Gazdák Naptára 1927. évre

15 ezer koronás árban jelenik meg.

Tartalma:

I. Naptári Rész. Kimeritő naptár, minden érdekes és célszerü tudnivalóval.

II. Vitézi Rész. A Vitézi Rendet illető összes kérdéseket kimeritő, bő összeállitás.

III. Irodalmi Rész. A legszebb elbeszélések és versek. Az Orsz. Vitézi Szék tagjainak képei. Külön rész a Nemzetes Asszonyoknak és a gyermekek számára egy gyönyörü verses regény.

IV. Gazdasági rész. Bittera Miklós magyaróvári gazdasági akadémiai tanár kimeritő műve 24 oldalon, melyben a gazdálkodóra nézve szükséges ismeretek kimeritő és nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgál. Egyéb gazdasági cikkek, adatok és táblázatok.

V. Rész. Vásárok, névnapok jegyzéke stb. stb.

Minden vitéz rendelje meg e pompás, képekkel diszitett naptárt!

Legszebb karácsonyi ajándék.

A mellékelten látható szép bronzérem, mint a Vitézi Rend alapitásának és a vitézzé avatás messze jövőbe nyuló történelmi emléke, lapunk utján rendelhető meg.

A megrendelő vitéz neve az érem htásó lapjának alsó körszegélyén, a körirathoz hasonló, mélyitett betükkel vésetik be és válik emlékezetessé leszármazói előtt is, hogy a bronzérem az első ős leszármazott családjának buzditó és kegyeletes talizmánja maradjon.

Az érem ára vitézek részére, a lapunk által történő megrendelés esetén csak 150.000 korona, azaz 12 pengő.

A Vitézi Renden kivül álló éremkedvelők az érmet 200.000 korona, azaz 16 pengő árban szerezhetik meg lapunk utján, de részükre az érem név helyett lajstromozott sorszámmal állittatik ki.

Megrendelésnél legalább 75 ezer korona, azaz 6 pengő küldendő be előre lapunk kiadóhivatalához. A postautalványon, vagy csekklapon meg kell jelölni, hogy az érem céljára küldetett az összeg és hogy az érem utánvéttel, mely cimre küldendő.

Az érmek a megrendelések beérkezése sorrendjében a hátralékos postaköltség utánvételezése mellett szállittatnak.

E szép emlékérem, melynek emléke soha el nem muló, — teljesen magyar munka.

Kivánatra tartósabb bársonybélésü, szép tok ára 25.000 korona, azaz 2 pengő, mely összeg a másik összeggel együtt szintén előre fizetendő. Az érem terjesztését legfelsőbb helyen 3895/1926. sz. alatt engedélyezték.

Az eddig megrendelt példányokat postafordultával elküldöttük. Karácsonyi ajándéknak e szép érem igen alkalmas. Kérjük, hogy karácsony előtti torlódások elkerülése végett a megrendeléseket mielőbb küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

A Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala.

SPORT

Sipos Márton, a magyar uszósport büszkesége, aki a melluszásban olyan kiváló helyet vivott ki magának, szombaton, 24 éves korában a budakeszi Erzsébet-szanatóriumban agyhártyagyulladásban meghalt.

Magyarok győzelme a ping-pong világbajnoki tornán. Vasárnap este a késő éjjeli órákban ért véget a londoni ping-pong világbajnoki viadal, amelynek döntőjében a magyarok az egész vonalon diadalmaskodtak. A férfi egyes bajnokságban Jacobi Roland dr. hódította el a világbajnoki cimet, aki mögött Mechlovits Zoltán helyezkedett el. További helyezések: 3. Supiah (India), 4. Pillinger (Ausztria). A női egyes világbajnokságban Mednyánszky Mária meglepetésszerü győzelmet aratott, mert a rendkivül kvalitásos cseh Cubin asszonyt fölényesen verte. A vegyes páros világbajnokságban a Mechlovits—Mednyánszky-pár a Jacobi dr.—Clinson (Anglia) együttessel került szembe. Győzött a Mechlovits Zoltán—Mednyánszky Mária együttes, mert az angol hölgy rendkivül gyenge játékosnak bizonyult. A férfi páros világbajnokság győztese a Jacobi Roland dr.—Pécsi Dani dr. pár. 2. Mechlovits Zoltán—Kehrling Béla. A csapatbajnokságot szintén a magyar együttes nyerte Pécsi, Mechlovits, Kehrling összeállitásban.

vitéz Szigety Gyula vitézi járásőrmester vezetése alatt Ormospusztán a vármegyei testnevelési bizottság lövészemlékversenyt rendezett.

VITÉZ
MÁTYÁSI BRUNÓ
ÉPITÉSI ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALKOZÓ
MŰBUTORGYÁR
◆
BUDAPEST
VII., BEM-U. 11. TEL.: J. 72—19.

Felelős kiadó: dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Vitézek
hivatalos biztositó intézete a
Gazdák
Biztositó
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztositó szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tüz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztositásokat
legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztositását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZŰCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.
Vitézeknek kedvezmény.

vitéz **BOGYAY KÁROLY GÉZA**
füszer- és csemegekereskedő
V., Személynök-utca 9—11. szám
(Vass József-udvar.)
Vitézi Rend tagjainak árkedvezmény!
Vitézek termékeit értékesitem.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü
ékszerek, svájci órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, **Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20.** (Astoria szállóval szemben.) **Telefon 88-89**

Szolidan szabott árak. Saját mühely. Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Molnár Sándor
honvéd költő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél: Budapest, VIII., Üllői-ut 80.

ŐRÖKTŰZ (versek)	Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek)	„ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek műsorai)	„ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet)	„ 25.000 „

A négy munka együtt megrendelve: 70.000 korona

Füzesséry és Társa
Cégtulajdonos:
vitéz Füzesséry István
Budapest, V., Vécsey ucca 1.

TELEFON: Lipót 990-01.
Távirati cim: Lanipelle.

Gyapju-, birkabőr vétele.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Szénásy Béla
papirárusháza
Budapest, IV., Ferenciek tere 9.

Levélpapir különlegességek
Töltőtollak
Everscharp irónok
Irókészletek

mindenféle irodai felszerelések nagy választékban. Névjegyek, eljegyzési- és házassági-értesitők és mindenfajta nyomtatványok saját nyomdai müintézetemben izlésesen és pontosan készülnek.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.
a legjobb minőségben
Kovacsevics Milenko IV., Petőfi Sándor-utca 3. szám. (Az udvarban.)
A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Régi pénz- és éremkereskedés
vezető: FEJÉR JÓZSEF
Budapest, VIII. József-körut 66. I. 10.
Telefon: József 123 34

Veszünk régi arany, ezüst és rézpénzeket és földből ásott mindennemü régiséget a legmagasabb áron.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Magyar Távirati Iroda nyomdája, Budapest, IV., Városház-utca 10. — Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 52. SZÁM. Karácsonyi szám. 1926. DECEMBER HÓ 26.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 88—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Karácsonyi harangok.

Az emberiségnek nagy fájdalmában, bajában, lesülyedésében, amikor minden testi-lelki nyomoruság a tetőfokára hágott, megszületett a Megváltó. A sötét és hideg téli éjszakában pusztai pásztorok ragyogó fényességü csillagot láttak. Ez a csillag egy kis falu felett fénylett, arra a jászolra mutatott, amelyben a világ Megváltója nyugodott.

Azóta majd kétezer év telt el immár és a keresztény világ lakott helyein, nagy városban ugy, mint kicsiny falvakon, megszólal éjfélkor a harangszó. Ez a harangszó hirdeti a csodát: Megváltó született.

Az emberiség életében, nemzetek sorsában, egyes emberek rövid évei alatt is mennyit hullámzott a jó és rossz, a fény és sötét, nap és éj örök játéka. Mi magunk láthattunk jobb időket, végigéltük poklok minden kinjait és reméljük, hisszük, hogy megérjük ismét a boldogság, a fellélegzés várva-várt napját.

Nagy nyomoruságban, keserü megaláztatásban, sujtott ember terhei alatt görnyedve is felfelé tekint, minden reménység örök forrása felé, ez a hit, ez a várakozás ad néki erőt, hogy össze ne roskadjon. Igy vártak a bethlehemiek, a puszta pásztorai, a három királyok és igy várunk kétezer évvel később mi is, magyarok.

Megaláztak, megraboltak, jussunkat elvették. Ezer és ezer magyar bolyong ma szük határaink körén belül és nem leli honját e hazában. Az erdélyi kis városok, falvak gyermekei ősi földtől, szülőháztól, öreg szüleiktől elszakitva járnak a nagyváros utcáin és amikor mindenki otthonába tért, aki tehette, amikor minden redőny lezárult és elcsendesedett az utca, amikor az édesen zengő karácsonyi harangok éjfélkor megszólalnak, nem tudják, átkozódjanak avagy zokogjanak magányos, hideg, idegen szobájukban, egyedül, elhagyatva, árván.

Rákóczi földjéről számüzött kései magyarok, ugy mint valamikor régen a vezérlő fejedelem, honvágytól gyötörve, merev szemekkel bámulnak a ködös éjbe. Amit tőlük elvettek, azt nem pótolja semmi.

A hét sváb hüséges földjéről, Damjanich és Maderspach árnya magasodik a szent éjbe. Találgassa a hontalan, hogy öklüket rázzák, avagy ők is, a rettenthetetlen honfi hősök aszszonyos könnyeket hullatnak a földre keservükben?

A Gábor Áron ágyui is harangból lettek. A Gábor Áron földje pedig, amely a magyar szabadságnak annyi hőst adott, idegen föld lett. Vajjon mit hall a székely, messze a hegyekben, amikor a harangok megszólalnak?

Évek mulnak és mi várunk. Várjuk a megváltást. Egész éven át végezzük a napi dolgunkat, egész éven át a munka lázában kergetjük a fájdalmas gondolatokat. De ilyen emlékeztető, családi, boldog estén, lehet-e nem gondolkozni, lehet-e gondolatokat hessegetni, lehet-e felejteni?

Aki hontalanná lett, nem felejthet.

A karácsonyi harangok szava egy hatalmas igazságot hirdet. A karácsonyi harangok szava a lélek győzedelmét a testen, a jó diadalát a gonosz felett, az igazság erejét, a remény szavát zugja; lesz megváltás, lesz igazság, lesz még boldogságunk!

Az ünnepi hangulat felemeli lelkünket a nyomoruságok sötét mélységeiből. Mert ha megmutatja nekünk a mélységek rettenetes arcát, megmutatja a remény csillanó csillagait is és uj hitet ad nekünk, hitet, amely nem az anyagra, hanem magasabb erőkre, a testvéri összetartozásra, az igazság hatalmára épült.

Senki, őszinte ember, igaz ember kétségbe nem vonhatja a mi szent jogainkat. Ha ármány és a gonoszság erőszaka megfosztott otthonunktól, jussainktól, igazunktól, ez, mindnyájan érezzük, nem lehet maradandó állapot. Mint ahogy pogányok idoiglen győzhettek a hivők felett, mint ahogy az árvizek kihajthatják a folyókat medrükből, ugy kerekedik átmenetileg az igazság fölé a hamisság. De amint a gonosz eltakarodik, amint az iszapos viz lefolyik és a folyó visszatér medrébe, ugy veszi át uralmát ismét az elüzött igazság. Ezt mondja a hit, ezt mondják a logika ellentmondást nem türő törvényei.

Gondoljunk arra az időre, amikor a tatárok minden falut felégettek, minden várost kifosztottak, amikor a kihalt és felperzselt pusztákon félmeztelen emberek bujkáltak és erdei gyökerekkel tengették életüket. Gondoljunk a mohácsi vész után bekövetkezett száz esztendőre, amikor senki sem tudta, ki az ura, kinek fizet adót és szegény Magyarország sinylette töröknek, németnek ugy haragját, mint barátságát.

Sok sötét kor volt már ennek az országnak az életében. **Mégis mindig voltak hazafiak, akiknek hite magányos mécsként égett a szomoruságok éjszakájában. És mindig felvirradt egyszer a nagy éjszakában.**

A karácsonyi harangok, ha megszólalnak, mi tudjuk, hogy mit mondanak. Minden esztendőben egyszer figyelmeztetnek, hogy a reményt fel ne adjuk. Talán nem hirdetjük világgá, de a szivünkben ég ez a remény. Nem mondhatjuk meg, nem is sejtjük, hogy hány karácsonynak kell szomoru, kemény magyar fejünk felett elmulnia, mig a csillag csakugyan élő valóságban hirdeti a beteljesedett megváltást, de hogy nagyon messze nincsen, reméljük, hogy bekövetkezik visszavonhatatlanul, azt hisszük, mint ahogy Megváltó születését bizonysággal tudjuk.

Karácsonyi harangszó, ha kondul, ne felejtkezzünk meg a mi megváltást váró árva testvéreinkről. Ez a mi kötelességünk.

Dr. Farkass Jenő.

VITÉZI ÉLET.

Karácsonyi üdvözlet

Szent karácsony ünnepe alkalmából az összes Vitézi Szerveknek, Vitézeknek és Családjaiknak az Országos Vitézi Szék jókívánatait nagy tisztelettel tolmácsolom.

A Vitézi Rend Főszéktartója.

Északpest vármegye vitézeihez!

A karácsonyi ünnepek alkalmával üdvözlöm vármegyém összes vitézeit s nekik és családjuknak boldog és kellemes ünneplést kívánok.

A ránk következő uj év alkalmából pedig a magyarok Istenének áldását kérem minden vitézemre és azok családtagjaira. Székkapitány.

Délpest vármegye vitézeihez!

Folyó évi május hó 30-án megtartott vármegyei vitézi napon egyhangulag elhatároztatott, hogy az ott bemutatott vitézi formaruhát valamennyi vitéz köteles elkészittetni, még pedig aképen, hogy akik telekkel már a vitézi nap előtt el voltak látva, folyó évi december hó 6-ig, a többiek pedig a legközelebbi vármegyei vitézi napig. Ezen határozat foganatositásának el enőrzése végett utasitom az illető összes telkes vitézeket, hogy e rendelet olvasása után haladéktalanul irásban vagy személyesen jelentsék a székkapitányságnak, hogy eleget tettek-e ezen határozatnak, vagy ha nem, mi volt az oka.

Ugyancsak a fent emlitett vármegyei vitézi napon határoztatott el a »Délpestmegyei Vitézek Önsegélyző Egyesületé«-nek megalakitása, melynek alapszabálytervezete akkor részletesen ismertetve lett. Eszerint azok a vitézek, kiknek járadéktelkük vagy bérletük 15 kat. holdnál nem több, 30 pengőt, kiknek 15 kat holdnál több, de 50 kat. holdnál kisebb, 45 pengőt, kiknek pedig 50 kat. holdnál nagyobb, 60 pengőt fizetnek egyszersmindenkorra tagsági dijul. Ingyenes telekkel biró vitézek pedig — telkük nagysága szerint — a fenti kiszabatnak kétszeresét fizetik, mig a telek nélküli vitézek 20 pengő befizetésével válnak rendes tagokká. Egy pengő 12.500 papirkoronának számit.

Az alapszabály jóváhagyás végett már régebben felterjesztetett a belügyminiszter urhoz. Annak jóváhagyásáig is felhivom vitézeim figyelmét, hogy a fent kiszabott tagsági dijnak felét legkésőbb 1927. évi január hó 10-ig, másik felét pedig 1927. évi augusztus hó végéig a székkapitányság cimére (Kecskemét, városháza) küldjék be; a pénz egyik kecskeméti takarékpénztárnál gyümölcsöztetik.

Ezzel kapcsolatosan közlöm vitézeimmel, hogy a székkapitányság már abban a helyzetben van, hogy az eddig befolyt tagsági dijakból kisebb kölcsönöket tud folyósitani, miért is az erre rászorulók ily irányu indokolt irásbeli kérelmeiket a székkapitánysághoz már előterjeszthetik. (1049/vm. vsz. 1926.)

Székkapitány.

Baranya vármegye vitézeihez!

A november hó 20-iki vármegyei vitézi ülés után a legényegyletben visszahagyott esernyőt tulajdonosa a székkapitányságnál átveheti.

Székkapitány.

Tolna vármegye vitézeihez!

A vármegye összes vitézeinek ezuton kivánok kellemes karácsonyi és ujévi ünnepeket. Székkapitány.

A pápai járás vitézei folyó hó 6-án, Őfőméltósága legmagasabb névünnepén, vitézi értekezletet tartottak. Délelőtt 9 órakor a nagytemplomba misén, utána a református templomban istentiszteleten vettek részt. 13 órakor a Böröczky-féle vendéglőben diszebéd volt, ahonnan a vitézek Őfőméltóságának szerencsekivánataikat táviratilag fejezték ki.

Heves vármegye vitézeihez!

A vitézi szervek ujjászervezése a vármegye területén megtörtént. Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a vitézi hadnagyok és vitézi őrmesterek uj beosztását, a hozzájuk tartozó járás vagy város, illetve községekkel. A vitézi őrmesterek vezetése alatt állő vitézek egy vitézi családot alkotnak.

Felhivom a vitézek figyelmét a vitézi értekezleteken már többször kiadott azon rendelkezésre, hogy a vitézi őrmesterek legközvetlenebb elöljáróik lévén minden ügyükben, kérelem, tanács, felvilágositás, panasz stb. elsősorban hozzáforduljanak.

A vitézek, akik az uj beosztás szerinti községekben tartózkodnak, az oda beosztott vitézi őrmesternél mielőbb jelentkezni tartoznak.

Eger város. Vit. hadnagy: vitéz Veszprémi Dezső gimnáziumi igazgató; vit. őrmesterek: vitéz Kápolnai István tiszthelyettes, vitéz Szabolcsi István, vitéz Bedővári Kálmán.

Eger járás. I. vit. hdgy.: vitéz Tófalussy Imre főjegyző Nagytályán; vit. őrmesterek: 1. vitéz Juhász Kálmán Makláron. Ide tartozik még: Nagytálya, Kerecsend, Demjén községek. 2. vitéz Polónyi József Felnémeten. Ide tartozik: Egerszalók, Egerbakta, Egerszolát, Egercsehi, Szarvaskő, Bekölcze, Szücs, Felsőtárkány, Mikófalva községek. II. vit. hdgy.: vitéz Orsovai Ede tanitó Dormándon; vit. őrmesterek: 3. vitéz Antal Imre Füzesabonyban. Ide tartozik: Mezőtárkány, Dormánd, Bezsenyőtelek községek. 4. vitéz Szabó Márton Tófaluban. Ide tartoznak még: Kál, Kápolna, Kompolt, Aldebrő, Feldebrő, Verpelét, Tarnaszentmária községek.

Pétervásári járás. Vit. hdgy.: diósadi vitéz Ady János főintéző Sirokon; vit. őrmesterek: 1. vitéz Karczag János Istenmezején. Ide tartozik: Bátár, Egerbocs, Hevesaranyos, Bükkszenterzsébet, Szentdomokos, Fedémes, Pétervására, Ivád, Kisfüzes, Tarnalelesz, Váraszó, Erdőkövesd, Terpes községek. 2. vitéz Darnóvári Pál Sirokon. Ide tartozik még: Bükkszék, Szajla, Recsk, Bodony, Mátraballa, Mátraderecske, Mátramindszent, Nádujfalu, Szuha, Dorogháza, Parád községek.

Hevesi járás. Vit. hdgy.: gálocsi vitéz dr. Tömösváry János főszolgabiró Heves; vit. őrmesterek: 1. vitéz Cseri József csendőrtiszth. Heves. 2. vitéz Ördög Gábor Kömlőn. Ide tartozik még: Átány, Kiskörc, Hevesvezekény, Pély, Tarnaszentmiklós községek. 3. vitéz Szabó Ferenc Boczonád. Ide tartozik: Erk, Tarnaörs, Zaránk községek. 4. vitéz Szilágyi István csendőrtiszth. Erdőteleken. Ide tartozik még: Tarnabod, Tarnaméra, Tarnazsadány községek.

Tiszafüredi járás. Vit. hdgy.: vitéz Oláh Gyula áv. vszt. százados Tiszaigar; vit. őrmesterek: 1. vitéz Sajtos Sándor Poroszlón. Ide tartozik: Tiszanána, Ujlőrincfalva, Sarud községek. 2. vitéz Nagy Kálmán Tiszafüreden. Ide tartozik: Nagyiván, Tiszaörs, Tiszaszőllős, Tiszaigar, Tiszaörvény községek.

Hatvani járás. Vit. hdgy.: vitéz dr. Lénárd Béla közig. hiv. Hatvan; vit. őrmesterek: 1. vitéz Takács János Hatvanban. Ide tartozik még Apc község. 2. vitéz Partényi János Csányon. Ide tartozik: Ecséd, Hort községek. 3. vitéz Kovács József Szurdokpüspökin. Ide tartozik: Rózsaszentmárton, Zagyvaszentjakab, Nagybátony, Maczonka, Pásztó, Tar, Hasznos községek.

Gyöngyös város. Vit. hdgy.: vitéz dr. Kiss Kálmán polgm. titkár; vitézi őrmesterek: 1. vitéz Harsányi Gusztáv. 2. vitéz Kis Bárány Imre. 3. vitéz Gábris János.

Gyöngyösi járás. I. Vit. hdgy.: dr. Gröber Ferenc főszolgabiró Gyöngyös; vit. őrmesterek: 1. vitéz Hevesi Péter Atkáron. Ide tartoznak még: Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos községek. 2. vitéz Berecz János Gyöngyöspostán. Ide tartozik: Gyöngyöstarján, Szücsi, Nagyréde községek. 3. vitéz Földi Bálint Karácsondon. Ide tartozik: Adács, Ludas, Nagyfüged, Vámosgyörk, Visznek községek. II. Vit. hdgy.: vitéz dr. Török Árpád körorvos Domoszló; vit. őrmesterek: 4. vitéz Pál János Detken. Ide tartoznak még: Hevesugra, Abasár, Pálosveresmart, Visonta, Gyöngyöshalmaj községek. 5. vitéz Szőllősi János Domoszlón. Ide tartozik: Markaz, Kisnána, Vécs községek.

A vitézi hadnagy urakat felhivom, hogy vitézi őrmestereik részére a névjegyzékeket — amennyiben még nem történt volna meg — mielőbb átadni sziveskedjenek.

Eger, 1926. dec. hó 10-én.

Heves vármegye Vit. Székkapitánya.

58—206/msz. 1926.

Az Országos Vitézi Szék tagjai.*

Nemes vitéz Nagy Pal ny. gyalogsági tábornok, a Vitézek Főkapitányának helyettese.

Tiszabecsi vitéz Hellebronth Antal cs. kir. kamarás, ny. tüzérségi tábornok, 5. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

Vitéz Siménfalvy Tihamér a 7. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

Kükemezei és tapolylucskai vitéz Bánó Kálmán ezredes, az 1. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

Vitéz Lipcsey Márton huszár alezredes, a 3. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

Vitéz Tookos Gyula huszár alezredes, a 6. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza testőr alezredes, a 8. sz. Vitézi Törzsszék kapitánya.

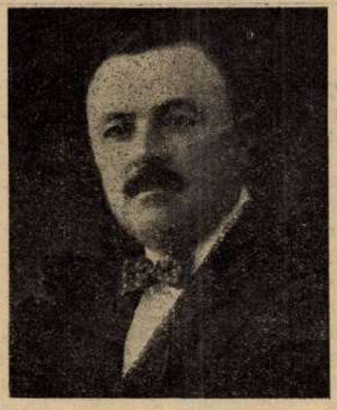

Dr. Barsy Aladár min. oszt. tanácsos, (a Min szterelnök képviselője).

Tirczka Károly ny. tábornok (a m. kir. Honvédelmi Miniszter képviselője).

* Mutatvány a Vitézek és Gazdák 1927. évi Naptárából.

Dr. Szecsey József miniszteri tanácsos (a m. kir. Belügyminiszter képviselője).

Dr. Börcsök Andor az O. F. B. másodelnöke (a m. kir. Igazságügyminiszter képviselője).

Dr. Mattyasovszky Miklós min. tanácsos (a m. kir. Földmivelési Miniszter képviselője).

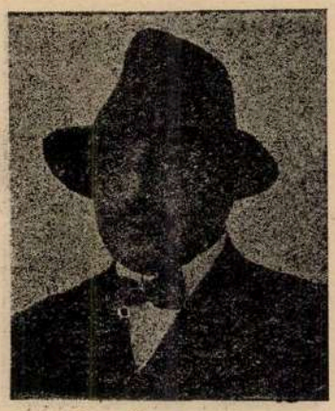

Báró Papp Géza vezérigazgató (a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége képviselője).

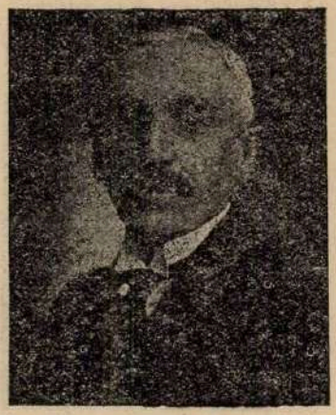

Dr. Venczelly Béla min. tanácsos (a m. kir. Pénzügyminiszter képviselője).

Ambrózy Gyula kabinetirodalatan. (Magyarország Kormányzójának Kabinetirodája képviselője).

Megjelent a Vitézek és Gazdák Naptára.

Páratlanul tartalmas és nélkülözhetetlen Naptárunkat, igéretünkhöz hiven, minden megrendelőnek postára adtuk, hogy Karácsony ünnepén már átlapozhassák és igy gondolatban is bekopogtunk minden testvéri magyar házba.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy ez a kitünő vitézi naptár minden olvasónknak megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni és nem fogják sajnálni annak csekély, önköltségeinket is alig fedező árát.

Tekintettel arra, hogy a megrendelt naptárakon kivül csak csekély számu naptárt nyomattunk, felkérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy aki erre az olcsó és hasznos olvasmányra, barátra számot tart, sürgősen rendelje meg kiadóhivatalunknál, nehogy esetleg lekésvén, már legnagyobb sajnálatunkra ne elégithessük ki megrendelését.

Ajándékot akartunk adni ezzel a csekély áru naptárral azoknak, akik szeretetükkel és érdeklődéssel tartanak velünk utunkon és ezért nem tehettük azt, hogy sokkal nagyobb számu naptárt nyomassunk. Reméljük, hogy naptárunk mindenütt, ahol megjelenik, szükségletet fog kielégiteni és a jövő esztendőre már sokkal nagyobb számban állithatjuk elő. Különösen ajánljuk a Naptárt a Vitézi Rend iránt érdeklődő hazafias, magyar polgárság figyelmébe, mert e kitünő összeállitásu könyvből teljes tájékoztatást szerezhetnek ugy vitézjelöltek, mint gazdálkodó falusi polgárok.

Naptárra minden embernek szüksége van, jobb ha ezt a tartalmas, tanulságos és szórakoztató naptárt szerzik meg, mintha egyéb vásári és lélek nélkül készült kiadványokat fogadnak el az ügyes, rábeszélő ügynököktől.

A naptár ára 15.000 korona, portó 1600 korona, 16.600 korona beküldése ellenében, mig a kiadott példányok el nem fogytak, kiadóhivatalunk a megrendelő címére postafordultával szállitja.

Karácsony.

Irta: vitéz **Kemény Simon.**

»Próféták által szólt nigen néked az Isten
Az kit igért, ime végre megadta fiját,
Kit hagya, hogy hallgass, kit hagya,
hogy kövess.«

Menbéli Ur Isten irgalmas kegyösségének nagy volta vaj méltó álmélkodásra Ő jóságának telije. Ki meg nem veti vala az ember fijának könyörgését, isa az Ő irgalmasságának Ómiatta, ráterité.

Mert nem akarná az Ur, az megnyomorólott árvaság temlecét Ádám fijának, sem Éva leányának, isa igen áhitja vala az embernek ő Hozzája való térültét...

Az ember, minek utána elveszté a paradizomot, melyet az Ur adotta vala néki, bizony-bizony Kain fiai jobbulásra nem térének, soha ő szernyő erőszakosságaiknak follytát meg nem szakaszták és teljesek valának az gonoszsággal — isa kórságban vala idvességek es. Mert menék azok magok szerént való atyafiainak sokaságával az gonoszságok, az bünök utján és az romlás fertejében — isa nem tisztelék az Ur béke csarnokát, sem az Ur törvényeit...

Lőn hát, hogy engedé az ember az ördöng intetvének... mért is az egész fajának halált szerzének.

Az Ur az megtévelyedett embernek vesztét nem akarja vala, isa megszánná, imigyen szóla néki: »Állj a te hamisságos utadon és térülj a te lelkedbe, mert közel vagyon az ítélet és Istennek az rettenetes igazságtétele...«

Az Ur szava vala pedig kiáltó szó a pusztaságba és akár a magvetőnek termő magva, ugy esék az Ur szava es... ki az utra, ki az kösziklára, ki az tövis közé.

Az emberek gonoszságaik valának pedig nagyok. És akkor elküldé Ő egyetlen szerelmetes egy fiját ez bünök földjére — kinek neve vala Jézus.

Az ige meg vagyon irva az Irások könyvében, mellynek szavát elhigyjétek és mindenki es hite szerént angyalok szavával dicsérje az Urat, mondván:

»Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön béke az jó akaratu embereknek!«

*

Boldog idők, boldog karácsony estéi jutnak eszembe, a karácsonyi harangok imádságos szavára, amikor a legkisebb bogárhátu, fehér magyar viskóba is beköszöntött az öröm. Ha csak egy napra is, boldog arcokat láttunk és csengő gyermeki kacagás verte fel a csendes otthonok tájját. Ha máskor fekete kenyér is került az asztalra s ezen a napot fehér kalácsot teritettek fel a meghitt, meleg otthonokban.

Ma is karácsony van, de ma hiába keressük a régi szép karácsonyok vidámságát. Évek óta kalácstalan, fekete karácsonyok szakadnak rá a magyarra. A roskadozó viskók szegény, nyomorgó magyarjainak vánnyadt, sápadt arca nem vidul fel már ezen a napon sem.

Haj! De sok kis szobácska marad a mostani karácsony estén is sötétben, ahonnan azelőtt ezen az estén vidáman csendült ki a »Pásztorok, pásztorok örvendezzünk...« Ma a nyomor zokogása tör át a jégvirágos ablakon keresztül, még a mai nap sem tudja eloszlatni a kis szobácskák nyomor felhőit.

Vajjon mikor lészen az idők jobbra fordulása a Kárpátok aljában, hogy ne legyen gyermeki sziv, mely e napon fájdalomtelli legyen, hogy ne legyen gyermeki száj, mely e napon hiába nyilik kérő szóval kenyérért? Vajjon mikor jő el az idő, amikor a bus magyar imádságokba nem kell belefoglalni a csonka hazát? Vajjon mikor szakad meg a fekete magyar karácsonyok sora? Haj! Lészen-e még idő, amikor a Kárpátok fenyő milliói mind-mind a mi karácsonyaink, a magyar karácsonyok karácsonyfái lesznek?

A csonttáfagyott havon álmosan terjengő, ólomszinü, fojtó köd, mely eddig nyirkosra nyalta lelkünk börtönfalait, a mai napon a bethlehemi jászol fényétől mégis csak hasadozik, oszladozik. A homályhoz szokott szemünk kéjes örömmel tapad a nap sugaraiban fürdő szüzfehér hóra és szivünkben ébredezni kezd a remény: hiszen a nemzetek életét nem emberek szabják meg, nem emberek irányitják.

És e remény ébredésére menekül lelkünkből a fekete gyász, a gond, a csüggedés. E remény a hazát szerető, a rombadőlt országnak felépitésére összefogott kérges kezek millióinak erőt adó forrása, melynek lobogása munkára elszánt, megdobbant szivü, kérges kezü, dolgos magyarok arcára a diadal pirját festi.

Magyarok! Ti szenvedő, éhező, rongyos, megcsufolt, megrabolt magyarok a bethlehemi jászol fakasszon lelketekben törhetetlen hitet, lobogó reményt, erős, meg nem alkuvó akaratot! Higyjétek, erős hittel reméljétek, hogy a bethlehemi kisded szent hite elvezet titeket az uj feltámadáshoz, az uj honszerzés nehéz, de diadalmas utján, mely Nagymagyarországhoz s ezzel jólélthez, boldogsághoz visz.

IRODALOM.

Imádkozzunk!..

Szép, verőfényes téli napra virradtunk 1916 december 24-én, amikor a Kárpátok bércein néztünk farkasszemet a muszka hadakkal Kirlibaba környékén.

Már korán reggel élénk mozgás zaja hallható.

A katonák mniden parancs nélkül fogtak hozzá a lövészárok takaritásához, rendet teremtenek fedezékeikben, sőt kopott és megviselt ruházatát is mindenki ugy ahogy rendbehozza.

Nincs csipkelődő tréfás beszéd, nincs eltévedt káromkodás, mindenki készülődik, mindenki magával van elfoglalva.

Mintha nem is a lövészárokban volnánk, oly szép béke uralkodik a harcok mezején...

Az ős és büszke fenyvesek halkan szóló muzsikájukkal egyre kinálgatják minden diszüket, akár ékes koronáikat is, az őket megvédelmezni akaró hősöknek...

Az orosz jegesmezők felől nem süvit az északi orkán, a leáldozó nap eltünő sugarai bucsucsókot intenek a tájnak s az esti szürkület is csak lopva ereszkedik alá...

Csend van... este van...

Tél apó pedig mintha nyomait is el akarná tüntetni a véres harcoknak, lassan, de biztosan fehér köntösbe öltöztet mindent, ami körülöttünk látható...

Éjjeli szolgálat veszi kezdetét... Kulacszörgés és nehéz léptek zaja jelzik, hogy a drótfigyelők és tábori őrsök elindulnak felállitási helyeikre. Majd ismét csend... s nagy pelyhekben halkan tovább hull a hó...

Karácsony este volt...!

... Mintha Isten keze irányitaná az események sorsát, az ellenség is békés magatartást tanusit. Nincs ideges lövöldözés, sem harci zaj, ünnepi csend és béke honol mindenütt.

Isten véd és oltalmaz minket...!

Az egyébként sötét fedezékben felfellobban egy pár gyertya sápadt fénye s a szolgálatmentes katonák szép rendben gyülekeznek férőhelyükben...

— Zászlós urnak alázatosan jelentem, a legénység együtt van, — jelentkezik nálam derék jó őrmesterem.

És én elmentem katonáim közé — szent estét ünnepelni.

A fedezékben a rajkályhák kellemes meleget árasztottak.

Katonáim a középen elhelyezett, szegényesen diszitett karácsonyfa körül csoportosulva, lelkükben mély meghatottsággal várták jövetelemet. A karácsonyfára, mely főleg képeslapok, srapnellgyürük, töltény és pár szál gyertyával volt feldiszitve, én is ráakasztottam e célra megtakaritott szivar és cigarettát; azután pedig kérdésekkel fordultam az egyes emberekhez.

Mindenki otthonáról, családjáról és gyermekeiről beszél...

Az arcokon, a lélekben küzdő meghatottság kezd visszatükröződni, az emberek mindinkább elvesztik katonás öntudatukat, a felszakadt és nehéz sóhajtások nem egy fedezékben, hanem egy templomban uralkodó áhitatot teremtenek...

A lelkek vágyaik szárnyán az égi világosság felé kivánkoznak, sok könnybeborult szem reám tekint és én megértve a könyörgő szivek hangulatát, sapkámat levéve, szóltam katonáimhoz:

... Imádkozzunk!...

Fegyelmezett moraj kisérte minden szavamat... »legyen meg a Te akaratod... imádkozzál érettünk... Amen!...«

S a harcok oroszlánjai levett sapkával, legtöbbje térdet hajtva, velem imádkoztak...

Nem voltunk ünneplő ruhákban, orgonasipok nem zugtak ünnepi melódiát, nem volt örömünk sem ajándékunk, de volt Istenbe vetett hitünk és bizalmunk... Csend volt, béke volt, karácsony este volt...

Az éj néma és ünnepélyes csendjét csak egy-egy eltévedt, fáradt golyó zizzegése zavarta meg.

A hazavágyó lelkek sóhaja pedig szállt, szállt szegényes hajlék, apátlan család és talán elárvult gyermekek közé.

... Karácsony este volt... háboru volt...

*

Az isteni gondviselés sokunkat hazasegitett. Azóta elnémult a harci zaj s a halál sincs talán oly ijesztő közelünkben.

Béke van...! De hogy ujra közeleg a legszebb ünnep, ne feledkezzünk meg arról, hogy van egy mély és fájdalmas gyászunk, melyet az elszakitott területekért kell elviselnünk.

Legyen erős továbbra is Istenbe vetett hitünk és bizalmunk.

Vitézek!... Imádkozzunk!...

Vitéz Szathmáry Kálmán.

A kultura szerepe Örkény község életében

Irta: és felolvasta 1926. dec. 4-én Örkényben, **Székelyné, Solymos Bea.**

(A Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájának gazdaköre dec. 4-én a Kormányzó Ur névnapjának alkalmából fényesen sikerült ünnepélyt rendezett. Az ünnepséget, melyen nagyszámu közintézmény és testület képviseltette magát vitéz Süménfalvy Tihamér törzskapitány nyitotta meg. A Gazdakör céljait Máthé László tanár-elnök ismertette, ifj. Bencze János ifjusági alelnök pedig Miklós napját méltatta. Vitéz Szerényi Károly hegedüjátéka után Farkas Dezső regős dalait adták elő a Turán regöscsoport tagjai, majd Székelyné Solymos Bea irónő beszélt a kultura szerepéről Örkény életében. Utána Máthé Lászlóné zongorajátéka és S. Csedregi Mária éneke következett. A létesitendő kulturház céljait a Gazdaképző Iskola igazgatója Páll Sándor ismertette. Az ünnepély rendezése Székely Jenő miniszteri tanácsos érdeme. Alább közöljük Székelyné, Solymos Bea előadását.)

Magyar Testvéreim!

Ma, mikor a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájának a szive az első ritmust dobogja a nyilvánosság felé, mélyen meghatódva veszek részt e jelentőségteljes pillanatban.

A nemes alapitók Pálóczi Horváth István és neje, néhai Katona Ilona, kik mindig Örkény jótékony szellemei voltak.

Pálócz Horváth István és neje eddig is minden kulturális és jótékony mozgalmat erkölcsi és anyagi támogatásban részesitettek. Mikor pedig a szörnyü nemzeti tragédiánk rázta meg az országot, Pálóczi Horváth István és családja az elsők között sietett áldozatát a haza oltárára tenni és 4 kat. hold 225 négyszögöl nagyságu belső telket épületekkel együtt és 15 kat. hold területü vitézi telket ingyen adományozott azon célból, hogy a vitézek és városmányosaik, valamint a kisgazdák fiai mezőgazdasági oktatásra gazdaképző iskola létesitessék.

Ezen alapitók nemes intencióit megértette Cóburg herceg is és ugyancsak tetemes adományával anyagi támogatásban részesitette az iskolát. Örkény község szintén a belső telek nagyobbitásához hozzájárult szives adakozásával.

Abban, hogy az iskolát a mai állapotában átadhatjuk rendeltetésének — oroszlánrésze van Mayer János földmivelésügyi miniszternek és dr. Schandl Károly államtitkárnak, kik illetékes osztályaik utján jelentőségteljes anyagi támogatásban részesitették az iskolát, annak tantestületét pedig a földmivelésügyi minisztérium tárcája terhére nevezték ki. A hazafias vármegyék, hatóságok és testületek pedig alapitványaikkal lendiletteik az iskola ügyén.

Örkény község nemes multra pillanthat vissza s megérdemli ennek alapján messze perspektivába nyuló jövőjét. A felsoroltaknak a haza oltárára helyezett nemes áldozata uj vetést hintett el Örkény községben, melyből dicsőséget és tudást hozó aratást várhatunk.

Örkény ősrégi neve, melyet történelmi idők patinája futtat be a tizenötödik század elején még Ewrin volt. Idők folyamán hol jelentősebb lett, hol leapadt és már a 17-ik század végén csaknem kizárólag egy családi birtokká zsugorodott.

A törökdulás idején Örkény az ozfélhold martaléka lett, és mint tetszhalott élte életét hol Nagykörös, hol Gödöllő tartozékaképen. A Haraszty, Ferenczy, Fáy, Szivós, Grassalkovics, Sina, Váradi, Csurgay és Katona családok között vándorolt a birtok, mig mostani gazdájához került. Örkény élete azonban mindjobban izmosodni kezdett. Ami azelőtt csak puszta és elhagyatott hely volt, családról-családra szállván, fejlődésnek indult és a kulturának mind szélesebb tér jutott az egykor oly elhanyagolt, sokat hányatott sorsu községben.

Zsigmond király, Borbála királyné, II. Ulászló és Ferdinánd királyok, szellemei ha köztünk bolyonganak, ma ugyancsak csodálkozhatnának a változás felett! Látnák, hogy a kultura szolgálatában templomok, müemlékek, középületek és iskolák létesülnek. Egy év előtt még a nemes adakozó üres épületei s a beosztásra és elrendezésre váró telek ásitozott és ime pár hónap munkája müködésbe hozott egy iskolát átadva azt legszebb rendeltetésének.

Ha igy haladunk megérjük azt is, hogy egy szép napon az örkényi községházán összesugnak az előlárók s egyszerre csak pazar villanyfény világossága árad az iskola által is ápolt szellemi világosság fölé. És akkor majd megnyilnak a most még csak álmodott kulturház kapui is. Ugyancsak az iskola fürdője, ahol kétezer gyermek és ifju, szellemét minden jóval és széppel ellátjuk, lelkét csiszoljuk ott, a görög példákon okulva a test ápolását sem szabad elhagyni. Kétezer jövendő magyar nonpolgar egeszséges szellemét és egészséges testét óhajtjuk átadni majdan a hazának. Ahol pedig olyan áldozatos lelkek élnek, mint Örkény főura Pálóczi Horváth István, ott reményünket ez irányban sem veszthetjük el.

Örkény kicsinyben az egész Magyarország tragédiáját élte át s a törökdulás után csaknem eltünt a föld szinéről. De temetők felett uj élet szokott sarjadni és ahol nem is olyan rég a puszta futóhomokja sepert végig, ma egy virágzó község kulturája ismosodik. Mint ahogy a kicsiny mustármagból terebélyes koronáju fák fejlődnek, ugy támadt Örkény lakóinak és vezetőembereinek a lelkében visszhangra az Örköny nagyuraitól kapott jó példa és igy lett idők folyaman Orkény, az egykori puszták határa, az, aminek most láthatjuk. Biztató igéret, ez a hatalmasan megindult fejlődés, mely Örkényt országunk

Csoportkép a 38. honvédhadosztály összejövetelén résztvevőkről.

egyik jelentőségteljes helységévé fogja avatni, ha ebben a hatóságok, minisztériumok és a sajtó is támogatják. A magyar éjszaka sötét kárpitját majd csak kettéhasítja a kultura világossága, ha mindenütt ily lépésekben indul, lendül meg a haladás, mint mostanában Örkényben. Így készítsük elő minden vonalon a nemzeti élet uj reneszánszát.

Trianon porkolábjai őrködnek bilincseink felett, de ha ki is ütötték a fegyvert a kezünkből — maradt ásó, kapa, kalapács, maradt könyv, szó és jel, maradt szikra és láng, biztató emlékezés és példa! Maradt még fegyver lelkünk erejében, az anyák könnyében a hazáért elesettek emlékében! Fegyver az altató dalunk is, mivel kicsinyeinkat virrasztjuk, mert oroszlánokat nevelünk belőlük.

A szivünkre és szellemünkre nem üthettek béklyót. Az szabad maradt!

Tehát vigyük a porondra, amivel rendelkezünk és épitsük fel kulturával, munkával, tudással a lerombolt hazát. A szellem géniusza győzze le az anyagot és a tudás lesz a fegyver a kezünkben, mellyel mindig csak előre törtethetünk.

Nemzeti centennáriumaink emléke lebeg a magyar esztendők felett és abból merithetünk magunknak vigaszt. A közelmult ünnepségeinek fényes nevei, Széchenyi István, Pétőfi Sándor, Madách Imre, Jókai Mór stb. neve után oda kerül — majd ha a jelen is a krónikába iktatódik — a Pálóczi Horváth Istvánok neve is, kik javaikkal áldoztak a hazáért, Nagyjaink egyrésze fegyverrel, a másik része pedig anyagi, erkölcsi és szellemi javakkal szolgálta a hazát. Igy működött közös erővel a közös célért, a magyar dicsőségért együtt kard és toll. De ma itt lebeg felettünk a szomoru mohácsi emlékek gyászfátyola és térdre rogyunk a fájó reminiszenciák sulya alatt. Itt kering még a magyarok halálhörgésének jajszava. És összeverődtek a csonka gyászmagyarok, akár a mult esztendők éveiben a trianoni hóhércsapás után a mai magyarok, kiknek javarésze földönfutó lett. De ne gondoljátok országrablók ott északon a Kárpátok felett, a Hargita tövénél, az Olt mellett, a Krassó-Szörény hegyeiben s az aranykalászos déli rónákon, a Tisza-Duna táján, hogy ezen a gyászos csatatéren is mindenki elveszett! Nem veszett el, mert a csonka gyászmagyarok hatványozott életeket ébresztettek a nyomoruságból és holtak poraiból, miként a szent fönix-madár hamvaiból uj jövő támad.

Maradtak még élők, maradtak még karok és a megtorlás lázától hevesen dobogó szivek, ha száz Mohács vérzivatara is pusztitott Árpád öröksége felett! Hallod-e Trianon, az örkényi iskola létesitése is egy erősségünk és élő tiltakozása annak a békének, mely magyar vérrel lett aláirva, férfiak aszszonyok, gyermekek vérével. De mig e vérbetük pirosan égnek a trianoni aktán, addig békétlenkedünk és tiltakozunk!

Ez a kőbefaragott őrtálló katona, melyet a napokban állitottak fel Örkény terén, a magyar faj elpusztithatatlan szimbóluma, a magyar fájdalom, a magyar tiltakozás, mely hallgatagon mered bele a világzivatarba. Némán áll, mint a hegy, dacolva idővel és mulandósággal, de némasága hangosabban sikoltja minden élő, vérző ajaknál, hogy: **nem, nem, soha!**

És ezt sugja az erdő, ezt zizzeni a füszál a mezőn, ezt sóhajtja a szellő, ezt sugározzák ki a porladó rögök a sirdombok felett és ezt dobogja minden magyar szív...

Magyar vitézek, kiknek a vérkeresztség adta az uj nemességet, a vitézség nemességét, ide küldték az ország minden tájáról fiaikat. Itt szerzik meg azt a tudást, mellyel ebből a vérrel szerzett földből aranyat fognak majd kicsiholni. Drága magyar rögök, bennetek terhül a magyar áldás csirája, belőletek fakad a kenyerünk, mely most még könnyeinktől sós és keserü. De hisszük, hogy a lövészárkokat pergőtüz közepette, vagy az égen uszó felhőket a repülőgépről, a nagy vizek hullámait, a Piavét, Isonzót, a volhiniai mocsarakat, a Doberdót és a Kárpátokat nem hiába festette pirosra a magyar vér! Ebből a vérből kel ki majd az idegen Karsztokon és vizek partjain a magyar dicsőség és hősiesség hire. Vitézek fiai, ne csüggedjetek e szük hazában! Apátok nem szenvedhetett hiába! A mustármagból sem nő ki egy perc alatt a terebélyes fa. A magyar vér is erjed, készülődik, sarjad a magyar rögök között és a ti munkálkodástok, hitetek és elszánt akaratotok kell hozzá, hogy abból egy országot beölelő és összefogó lombkorona nyiljék...

Vitézek, Leventék, Magyar Ifjak, csak gyarapitsátok tudástokat, gyüjtsétek lelki kincseiteket és készüljetek, mert ti rátok vár a magyar jövő legnagyszerübb feladata!

Erdély.

Akárhová fuss a bódult világban,
szived nyugalmát nem leled soha,
teritsen szönyeget a sik virága,
vagy ragyogjon rád kék égről csoda,
Hiába hiv narancsligetek árnya,
lágy tenger ringathat hajót,
szived meghallja mindenik hazában:
izen a Maros és izen az Olt...

Nevess. Dalolj. Bajazzok vig ruháján
véresen-pirosan felragyog a seb,
szent bélyegje a bércek vándorának,
melynél nincs kinzóbb, nincs keservesebb.
Méreggé lesz a pohár hüs nektárja,
s keserüvé ajkadon a csók,
mert messzi, árva, tépett szelek szárnyán
izen a Maros és izen az Olt...

Rakj tüzhelyet a régi, szent romokból,
zengjen bölcsőnél drága dajkadal,
asztalodnál szépséges gyermekekben
üljön az élet zengő diadalt:
Boldog kacagás arany csengetyüjét,
harang sirja tul, gyászos, elrabolt,
felhördülnek a meggyalázott sirok
képben, szoborban, könyvben, házban, dalban
izen a Maros és izen az Olt...

Alkoss. Épits. Száz kezü képzelettel
szórd szét kincsekkel teli lelkedet,
multad zokog, fáj, él, tanit s nevet.
De lágy gitáron nem tudsz énekelni
(hol van az idő, amely igy dalolt?)
ma véren, könnyön, seben, rongyon, átkon
izen a Maros és izen az Olt...

Bujdoss. Szegényen. De királyi szivvel,
mert ismered a fenyvek illatát
Brassó felett, a Hargitán, a kéken
s kenyért adott a gazdag Barcaság,
Lehajtott fővel jársz a nagy utcákon
kopott ruhádon foltra ül a folt,
de palástot szősz multad biborából:
izen a Maros és izen az Olt...

Meddig? Hová? Nem tudom, testvérem,
csak azt tudom, hogy egyszer vége lesz,
hazajut gyermek, férfi, agg és ifju,
a láb, a kéz, a szív, mely most sebes,
S milyen jó lesz megcsókolni lágyan
az első lombot, amely ránk hajolt,
és megköszönni, hogy mindig hü szájjal
izent a Maros és az Olt...

Gáspár Jenő.

HIREK.

Heti naptár.

DEC.—JAN.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta
27 Hétfő	János ap.	János	A hét elején a nap 7 óra 47 perckor kél és 4 óra 16 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 43 perckor kél és 4 óra 11 perckor nyugszik.
28 Kedd	Aprósz.	Kamilla	
29 Szerda	Tamás pk	Dávid	
30 Csütörtök	Dávid	Zoárd	
31 Péntek	Szilveszt.	Szilveszt.	
1 Szombat	Uj év	Uj év	
2 Vasárnap	Jézus sz. n.	B. Ábel	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben.

December 27. 1237. Julián barát visszatér. Julián domonkosrendi szerzetes, aki a Volgamenti magyarokat felkereste, nagy viszontagságok között visszaérkezett. Nagybolgárországban akadt egy magyar asszonyra, aki utbaigazitotta. Általa üzentek a tatárok IV. Bélának, hogy hódoljon meg nekik, mert különben elpusztitják országát.

December 29. 1606. Bocskay István halála Kassán. Bocskay István erdélyi fejedelem e napon Kassán vizkórságban elhunyt. Bocskay 1557-ben született. Báthory Kristóf fejedelem, kinek neje Bocskay Erzsébet volt, őt kiskoru fia Báthory Zsigmond gyámjává tette és váradi kapitánynak nevezte ki. Bocskay ezután fontos szerepet játszott Erdély történetében. Mint németpárti férfiu befolyást gyakorolt a fejedelemre, aki a nevezetesebb törökpárti főnemeseket kivégeztette. 1595-ben, mint Báthory Zsigmond követe, megkötötte a békét Prágában Rudolf királlyal. Ő jegyezte el fejedelmének Mária Krisztina főhercegnőt Grácban. Bocskay Báthory Zsigmond lemondásakor számára kedvezőbb feltételeket eszközölt ki. Báthory Endre bibornok, fejedelem, Bocskayt számüzte. Bocskay ekkor Prágába ment lakni, hol Rudolfnak erdélyi ügyekben tanácsosa volt és akitől jószágait is visszanyerte. Később Debrecen körül élt. 1604-ben Bethlen Gábor közbenjárására az erdélyiek őt választották fejedelemmé. Básta rémuralma alatt hadat vitt Rudolf ellen. Felkelése sikerrel járt. A szerencsi országgyülés őt Magyarország és Erdély fejedelmévé kiáltotta ki. Rákoson a nagyvezér koronát tett a fejére, melyet ő csak a barátság jeléül fogadott el. Végre 1606 junius 23-án megkötötte a bécsi békét, melyet a török és Rudolf közt kötött zsitvatoroki béke követett. Röviddel később elhunyt.

December 30. 1848. Móri ütközet. Perczel Mór tábornok dandárát Jellasich tulnyomó ereje legyőzte. A Miklós-huszárok az önfeláldozó vitézség gyönyörü példáit adták.

Január 1. 1661. Kemény Jánost erdélyi fejedelemmé választják. Barcsay Ákost a törökök nevezték ki erdélyi fejedelemnek 1658-ban. Az erdélyi rendek beikkelyezték fejedelemségét, azonban, mivel Nagyváradnak a török által való elfoglalását megakadályozni nem tudta, a rendek Kemény Jánost választották meg fejedelemnek. Barcsay lemondott, de Kemény 1662 január 23-án a török elleni harcban, Nagyszöllősnél elesett.

—

Kedves Olvasóinkhoz!

Karácsony ünnepén zárjuk le immár lapunk negyedik évfolyamát. Amidőn e fenállásunk óta eltelt évekre visszatekintünk, ugy hisszük, nem végeztünk hiábavaló munkát, hiányt igyekeztünk pótolni és ha ez némiképpen sikerült, azért hálás köszönetet mondunk annak a hüséges, megértő olvasótábornak, amely támogatásával, szeretetével viszonozta nehéz küzdelmünket és lehetővé tette, hogy idáig jussunk.

Köztudomásu, hogy folyó év végével a törvényes rendelkezések folytán kötelezőleg életbelép minden téren a pengőszámitás. Amidőn mi is áttérünk erre a törvényes számitásra, lapunk előfizetési díját pengőben kellett megállapitanunk. Az Országos Vitézi Székkel kötött megállapodás értelmében tehát lapunk előfizetési ára 1927 jan. 1-től kezdve következő: Előfizetés egy évre 10 pengő, fél évre 5 pengő, negyed évre 2 pengő 50 fillér, egy hóra 85 fillér, egyes szám ára 30 fillér.

Hogy az előfizetési árat ily módon csekély összeggel kikerekitettük, annak méltányosságát magyarázza a papirárak és munkabérek emelkedése. Kivánatosnak tartjuk, hogy legalább önköltségeink megtérüljenek és a lapot tovább fejleszthessük.

Hisszük, hogy kedves olvasóink lapunkat tovább is oly nagy megértéssel, szeretettel fogják támogatni, mint amely szilárd kitartással lehetővé tették, hogy az utóbbi évek nehéz viszonyain keresztül is fennen tarthassuk azt a lobogót, amelyet annakidején közös eszményeink szolgálatára kibontottunk.

Kivánunk karácsony szent ünnepére minden olvasónknak megelégedést és reményt, hogy a jobb jövő mindnyájunkra mihamarabb bekövetkezik.

Eljegyzés. Nemes vitéz László Miklós tábornok és neje, sz. Mezőtelegdi Miskolczy Eta, leányát, Magdát, eljegyezte ifj. Técsői vitéz Móricz Kálmán, a m. kir. 3. honvédhuszárezred főhadnagya, Técsői vitéz Móricz Kálmán cs. és kir. kamarás, ny. ezredes, Délpest vármegye vitézi székkapitánya és neje, sz. Gyulai Gaal Irén fia.

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

Zawadovszki Alfréd kitüntetése. A Kormányzó Ur Zawadowszki Alfrédnak, a legfőbb állami számvevőszék elnökének, kiváló szolgálatai elismeréséül az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Székely est. F. évi dec. 21-én, délután tartotta székelykereszturi Molnár Sándor honvédiró a Zeneakadémia nagytermében ez évi második jótékonycélu »Székely Est«-jét. A pompásan sikerült magyar hangulatu estről következő számunkban számolunk be bővebben.

A soproniak emlékünnepe Nyugat szobránál. A Sopronmegyei Kör a soproni népszavazás évfordulója alkalmából vasárnap délelőtt megkoszoruzta a Szabadság-téren lévő Nyugat szobrát. A Budapesten élő soproniak teljes számmal megjelentek a szép ünnepségen. Petrik Aladár dr. ügyvéd, a Kör elnöke, mondott emlékbeszédet az elszakitott Nyugat szobránál. Beszédében hangoztatta, hogy Nyugat szobra egyrészt gyászszobor, mert az elvesztett nyugati végek elszakithatatlanságát hirdeti, másrészt azonban az öröm szobra is, mert hisz a mienk maradt a »civitas fidelissima«, a leghüségesebb város, Sopron. Azután Gyula diák szavalta el »Sopron segits« cimü költeményét, utána pedig az ifjuság nevében a Sopronmegyei Rábaközi Széchenyi Társaság egyik vezető tagja beszélt.

A Magyar Nemzeti Bank hirdetményt bocsátott ki arról, hogy az 1926 március elsejei kelettel ellátott 5, 10, 20, 50 és 100 pengős cimletü bankjegyeinek kibocsátását összes intézeteinél 1926 december 27-én megkezdi. Az uj bankjegyek leirását a bank a hirdetmény függelékében részletezi. Egyidejüleg kibocsátott hirdetményben közli a bank, hogy a forgalomban lévő 1923 május elsejei kelettel ellátott 100.000 és 50.000 koronás, valamint az 1923 julius elsejei kelettel ellátott 25 ezer, 10 ezer, 5000, 1000, 500 és 100 koronás, valamint az 1920 január elsejei kelettel ellátott 100, 50, 20, 10, 2 és 1 koronás cimletü államjegyeket 1926 december 27-étől kezdődőleg a forgalomból bevonja. A bevonásra kitüzött időtartam 1927 junius 30-áig terjed.

Tápióbicskei tanyai gazdakör megalakulása. A tápióbicskei tanyai gazdák gazdasági és kulturális céljaik előmozditására vitéz Lajtos Mihály kezdeményezésére folyó évi julius havában megalapitották a Tápióbicskei tanyai gazdakört, melynek alapszabályai most vannak a belügyminiszter urnál jóváhagyás céljából felterjesztve. A kör alakuló közgyülésén elnökké dr. Angyalossy Béla földbirtokost, alelnökökké Stumpff Károly és Osváth Lajos földbirtokosokat, jegyzővé Riesz Zoltán százados, szőlőbirtokost, pénztárossá pedig Szabó Sándor szőlőbirtokost választotta meg. Vitéz Lajtos Mihály a kör megalakitása körül szerzett érdemei elismeréséül a kör igazgatója lett. A gazdakör megalapitásának megünneplésére a vezetőség ifj. Molnár József gazdaköri ellenőr rendezésével szeptember 26-án a Gazdakör könyvtára részére szüreti mulatságot rendezett.

A központi rendőrujonciskola ünnepe. A központi rendőrujonciskola, mint minden évben, ez alkalommal is hangulatos ünnepélyt rendezett Őfőméltósága nevenapján. Az ünnepélyt december 6-án, délelőtt fél 10 órakor a Szózattal nyitotta meg az iskola énekkara, majd Schrédl Károly főfelügyelő mondott magasszárnyalásu ünnepi beszédet, amelyben Őfőméltósága nevenapját méltatta. Ezután az énekkar Horthy-indulója után Keresztes Dániel vpvj. r. tizedes szavalta el vitéz Rózsás főelőadó »Magyar bakák dicsősége« c. hatásos költeményét. A jól sikerült szavalat után Molnár Sándor honvédköltő ez alkalomra irt »Üzennek a végek« c. allegórikus egyfelvonásosát adta elő a rendőriskola legénysége. A négy világtáj keserve szólalt meg ebben a drámai hatásu költeményben. Szünet után Lubinszky Lilly, a hires gyermekművész adott elő hazafias Molnár-verseket. A Himnusz eléneklése után vitéz Kalándy Imre parancsnok-főfelügyelő intézett lelkesitő szavakat a jelenlévőkhöz.

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Traktorkezelői tanfolyam Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara gépészeti vándoriskolájának keretében 1927. évi január hó tizedikén délután három órakor nyilik meg a Kamara által rendezett traktorkezelői tanfolyam a m. kir. honvédség vonatosztálya lakosztályának tornatermében (régi Vilmos huszárlaktanya a Csapó-utca végén). A traktorkezelői tanfolyamon elméleti és gyakorlati alapon hazánkban legjobban elterjedt összes különböző traktortipusok oktatva és ismertetve lesznek, igy a Kamara traktorkezelői tanfolyamán résztvétel nem csupán a traktorok vezetőire nézve bir fontossággal, hanem különös jelentősége van e tanfolyamon elsajátitható mezőgazdasági gépészeti szakismereteknek a traktortulajdonos gazdákra nézve is, mert a tulajdonukban levő gépek helyes kezelését és karbantartását, a gépek és a gépkezelőknek munkáját csak e szakismeretek teljes birtokában képesek ellenőrizhetni és ilyként az üzemi költségek és karbantartási kiadások lecsökkentése révén szántógépjeik üzemét rentabilisabbá tehetni. A traktorkezelői tanfolyamra a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecen, Hunyady-utca 5. sz., I. em., hivatalos helyiségében lehet jelentkezni. Résztvételi dij személyenként 50 ezer korona. A vidéki résztvevők elszállásolásának és ellátásának saját költségükön biztositásánál a Kamara segitségére kiván lenni tanfolyama hallgatóinak.

Az egész országban, minden községben olvassák a Vitézek és Gazdák Lapja hirdetéseit. Ezért hirdessen e lapban!

Rövid hirek a vitézi életből és másról.

vitéz Kiss Elek bányamérnököt az ormospusztai hazafias munkásság ünneplésben részesitette.

A mezőcsáti járásban népmüvelési tanfolyamokat szerveztek, melyeken a gazdálkodásra, egészségre s más fontos dologra oktatják a falu lakóit.

Sopronmegyében a halálozási arányszám nyolc százalék. Ennél kedvezőbb arány csak Németországban lehet. Ugyanitt az iskolánkivüli népnevelés keretében minden községben megalakitják a »Vörös kereszt« fiókjait. Sopronban két, Kapuváron egy cserkészcsapat alakult. A vármegye területén lévő leventeegyletekben 30 kiképzett és 83 segédoktató vitéz müködik.

Bács-Bodrog vármegye »Vitézi nap«-ján Délpestmegye Vitézi Székét vitéz Móricz Kálmán székkapitány és néhány vitéze képviselte.

Délpestmegye Vitézi Széke a dunavecsei hősi halált halt iparosok emléktáblájának leleplezésén megjelent s koszorut helyezett el.

A debreceni mezőgazdasági kamara Nyiregyházán négyhónapos gazdasági iskolát állitott fel.

vitéz Gáti Ferenc, bujai malomtulajdonos, november hó 20-án oltárhoz vezette Bitz Mária urleányt.

Baja város a szegénysorsu iskolásgyerekek részére az alábbi adományt szavazta meg: 262 pár cipő, 74 nadrág, 81 kötött ruha, 10 télikabát, 75 leányruha, 50 berlinerkendő.

Mi történt bel- és külföldön.

Az országgyülési képviselőválasztások eredménye. A szavazatok összeszámlálása alapján Budapesten megválasztott 25 képviselő közül az egységespárt 4, a kereszténygazdasági párt 8, a szocialdemokrata párt 7, a demokrata párt 6 mandátumot kapott. A választások végső eredménye szerint az egységespárt 169, a kereszténygazdasági 35, a pártonkivüli kormányt támogató 3, a kispolgárok pártja 1, tehát az összes kormányt támogató pártok 208, a szocialdemokraták 13, a demokraták 10, az agrárpárt 3, a fajvédők 3, a pártonkivüli, legitimisták 2, a pártonkivüli ellenzékiek 4, a 48-as függetlenségiek 1, tehát az összes ellenzéki pártok 36 mandátumot kaptak. Gödöllő képviselője egyhangulag vitéz Endre László dr. főszolgabiró édesatyja, Endre Zsigmond lett.

A német kormány lemondása. A birodalmi gyülésen a szocialdemokraták heves támadásokat intéztek Marx birodalmi kancellár ellen. Megvádolták a kormányt azzal, hogy fegyveres szervezeteket rejteget és a hadügyminisztériumban az egyik ügyosztály külön csoport néven foglalkozik ezekkel az ügyekkel. Azt a vádat emelik, hogy Moszkvában fegyverkezéseket rendeltek meg a külön csoport megbizásából és ilyen módon iparkodnak kijátszani a leszerelési rendszabályokat. A birodalmi gyülés nemzeti pártjai felháborodással tiltakoztak a szocialisták leleplezései ellen. Végül bizalmatlansági nyilatkozatot terjesztettek elő, amelyet a nemzeti pártiak is megszavaztak azzal az indokolással, hogy a jelenlegi kormány helyzete tarthatatlan, mivel állandó többsége nincs és örökösen alkudoznia kell a pártokkal. Állandó kormány megalakitását kivánják és ezért a bizalmatlansági inditványt megszavazták. A kormány lemondását Hindenburg birodalmi elnök elfogadta s mivel egyelőre nem sikerült a válságot megoldani, a kormányt ideiglenesen továbbra is megbizta az államügyek intézésével.

A litvániai államcsiny. Kovnóban a litván fascista pártok államcsinyt hajtottak végre. A hadsereg a fascisták mellé állt, mire megszállták a középületeket, elfogták Grynius köztársasági elnököt és letartóztatták az egész kormányt. Az államcsiny sikere után Smetana volt elnök állt a kormány élére. Az átalakulás vérontás nélkül történt és Grynius volt elnök ellenkezés nélkül átadta a hatalmat az uj kormánynak.

Zendülés Portugáliában. Portugália déli részében ujabb katonai zendülés tört ki. A vasutasok általános sztrájkot hirdettek ki, a kormány pedig a zendülés leverésére csapatokat küldött.

Haldoklik a japán császár. Joshohitó japán császár végóráit éli. A császár közeli halálának gondolata több emberre olyan lesujtó hatást tett, hogy öngyilkosságot követtek el. A szórakozó helyeket bezárták. A templomokat zsufolásig megtöltő hivek buzgón imádkoznak a mikádó gyógyulásáért.

A szerb kormányválság. Belgrádban Pasics halála miatt megakadtak a kormányalakitási tárgyalások. Most ujra Uzunovics miniszterelnök próbálkozik olyan kormány alakitásával, melyben minden párt képviselve lenne. Eddig azonban nem sikerült megegyezést létesiteni.

Török-szerb biztonsági szerződés. Az olasz—albán szerződés megkötése miatt nagy izgalom keletkezett a délszlávok között, akik a szerződés következtében elveszitették a talajt Albániában. Ennek a szerződésnek ellensulyozására Belgrád és Angora között biztonsági szerződésre vonatkozó tárgyalások kezdődtek, aminek célja az lenne, hogy Olaszország balkáni akcióját megbénitsa. Most azt tervezik a délszláv diplomaták, hogy török, szerb és görög szerződéssel biztositsák a jelenlegi helyzetet és igy megóvják a balkáni népek érdekeit Olaszországgal szemben.

Madeira pusztulása. Madeira szigetét óriási vihar pusztitotta el, mely rombadöntötte Funchalt, a sziget fővárosát. A vihar következtében sok hajó elsülyedt és több mint 20 ember életét vesztette.

GAZDASÁGITÁJÉKOZTATÓ

A mák szántóföldi termelése

Irta: **Básztl Elek,** ny. gazd. egyes. ügyv. titkár, mezőgazd. bizottsági előadó.

Igaz, hogy a mák délvidéki növény, mindazonáltal hazánkban mindenütt megterem, mivel a fagy iránt nem érzékeny, csak a huzamosan tartó hideget és a nedves időjárást nem türi.

A mák a legjobban diszlik porhanyós, mélyrétegü, mésztartalmu vályogtalajon, azonban az erőteljesebb homokon is szépen nő, csak a kötött agyagtalajt nem kedveli. Jól diszlik a gabonafélék után is és mivel utána épen ugy, mint valamennyi kapás után, a talaj jó fizikai (porhanyós) állapotban és gyommentesen marad, ajánlatos a tavaszi gabonafélék elővetményének.

A máknak két fajtáját ismerjük: a zárttoku és nyilttoku mákot, dacára annak, hogy az előbbi kevésbbé bőtermő, mint az utóbbi, de mivel az könnyebben kezelhető, emiatt a zárttoku máknak termesztése ajánlatosabb. Mindkét fajtának kék-, szürke- és fehérmagu fajtái ismeretesek, de mivel étkezés céljából a legkedveltebb és a legnagyobb kelendőségnek örvend a kék és a szürke, ezért ezek termelését ajánlhatjuk.

A mák, épen ugy, mint a többi kapások, őszi mély müvelést igényel és az erős trágyázást is megháálja. Ami vetési idejét illeti, az lehetőleg korai legyen, mivel az nagyban biztositja a mák sikerülését.

Vetése március hóban, vagy legkésőbb április elején eszközöltessék. A mák 30—45 cm sortávolság mellett vetendő. Kat. holdanként 1½—3 kg magra van szükség, melyet a vetés idejéig célszerü a tokokban tartani. Egyben megjegyezzük, hogy a mák tulsürü vetését kerüljük, mert a később okvetlenül szükséges egyetértést nagyon megnehezíti; ennélfogva a mák apró magját ajánlatos három-négyszerannyi homokkal vagy száraz földdel keverni. Alátakarása sekélyen eszközlendő, legfeljebb 1½ cm-nyire.

Mivel a gyom a mákot fejlődésében igen hátráltatja, azért ajánlatos, amint a földből előtört, hogy a sorok már jól kivehetők, megfogasolni és amint ujjnyi magas, illetve a gyomtól eléggé jól megkülönböztethető, egyeztetni és az első kapálásban részesiteni. Az egyeztetés olyképen történjék, hogy a növények egymástól mintegy 16—20 cm-re álljanak, mert a sürü mákvetés rosszul fizet, a tulritka vetésü máktövek meg nagyon elágaznak és a szél bennük sok kárt tesz. A mákot rendes körülmények között még egy második és harmadik, sőt negyedik kapálásban részesitsük. Igy az első kapálást, mivel az az egyeztetéssel is össze van kötve, okvetlenül kézzel kell végeztetni, az utóbbiakat azonban fogatosan is eszközölhetjük.

A zárttoku mák letakaritása ugy történik, hogy a fejeket egyszerüen letördeljük, zsákba szedjük és szellős padláson vékonyan felteregetjük. A nyilttoku mákot azonban százastól vágjuk le, a könnyen kihulló szemeket ponyván kirángatjuk és a kirázott szárakat vékony kévékbe kötve, utólagos beérés céljából felállitjuk, de ugy, hogy el ne dülhessenek, mert különben a szemek kihullanak. A mák érettségi fokát a fejek megfásodásáról és a szemek színéről ismerjük fel. A mák érési ideje augusztus hóra esik.

A mák kiszáradt fejeit cséppel vagy gyorsabban tengerimorzsolóval töretjük széjjel. Az igy kicsépelt mák további tisztogatása rostálással történik. A mák termésének nagysága kat. holdanként 4—7 mm között váltakozik. Egyben megjegyezzük, hogy a mák szalmája fás voltánál fogva, csupán csak tüzelésre alkalmas.

A mák legveszedelmesebb rovar ellensége az ormányosbogár álcája (centirrhynchus macula alba), ez a mákfejet támadja meg. Védekezni ellene,

ugy mint minden rovarkártevő ellen, Arzola (Arzola (arzénméreg) artalmu) permetezőszerrel a legsikeresebben lehet. Arzolával a permetezést akkor kezdhetjük meg, amikor a kártevő álca rágása kezdődik. Az Arzolát ugy használjuk, hogy ½ kg Arzolát előbb kevés vizzel hig, egyenletes peppe keverünk szét, ezt azután 100 liter vizben egyenletes tejszerü folyadékká keverve rögtön használhatjuk. Az Arzulával dolgozó munkások figyelmeztetendők, hogy méreggel dolgoznak, tehát munkaközben enniök nem szabad! Permetezéskor orrukat és szájukat kendővel kössék be, hogy a finom permet orrukba és szájukba be ne hatolhasson. Munka után, vagy evés előtt kezüket és azután arcukat is szappannal jól mossák meg.

A mákot a növényi gombaparaziták közül főleg a lisztharmat és rozsda támadja meg. Mindkettő ellen (Bordófixel (rézkészitmény) védekezhetünk. E célból 100 liter vizben 2 kg Bordofixet oldunk fel.

A gazda ellenségei.

Irta: vitéz **Halmay Máriusz.**

(Folytatás.)

A pézsma pocok (biber zibethicus) 50 cm nagy, farka 20 cm hosszu, szine barnás és azért igen nagy károkat okoz. Földi lyukakban lakik, s különösen az ármentesitő társulatoknak igen veszedelmes károkat okozhat, amennyiben összevissza furkálja a töltéseket, amivel azután ,árviz esetén, gátszakadást idézhet elő.

Pár évtizede, hogy megjelent Európában, még pedig ugy, hogy egyik cseh nagybirtokos Észak-Amerikából betelepitette ,ahonnan hamarosan elterjedt hazánkban is. Nevezetesen amerikai hazájában, értékes bőréért, igen keresett cikk, s nagy termete, meg a hódhoz hasonló szörméje, gereznája miatt hozatta el Csehországba a birtok tulajdonosa. Azonban nagy csalódást okozott, itt gereznája teljesen megváltozott, elértéktelenedett, rövid idő muulva, azonban a halgazdaságokban, meg a töltésekben horribilis károkat okozott. Igy ma nálunk hatóságilag üldözött állattá vált, amelynek irtására mindazt el kell követnünk. Sajnos, szapora természete és szivóssága miatt nem sok reményt nyujt a gyors kipusztulása.

Az erdei egér (mus sylvaticus) hossza 22 cm., farka 10 cm., szine vörhenyes barna, hasa fehér, növényevő. Erdős, bokros helyeket szereti, de a mezőn is megél. Vacka van, s télire készletet gyüjt. Leginkább erdei magokkal táplálkozik, s különösen a mogyorót, diót, bükkmagot szereti. Elég ritka.

A csikos egér (sminthus subtilis(hosszra 12 cm., farka 7 cm., szine sárgás szürke, hasa sárgásfehér, háta közepén fekete csik fut le a farka hegyéig. A földben él, hol télirevalót gyüjt, növényevő, s szérükön, mezőkön tartózkodik. Elég ritka.

Erdei ciekány (sorce araneus) hossza 11 cm., farka 4.5 cm., szine vörösbarna, hasa szürke, föld alatti lyukakban él. Mint dühös ragadozó ismeretes, amely minden élő állatot megtámad, s meg is öl. Az egereknek igen nagy ellensége és a rovarokat sem veti meg. Azonban nem kiméli a tojásokat sem. A fácán-, fogolytenyésztőknek sok kárt okozhat, mégis inkább hasznos, mint káros. Leginkább erdős, bozótos helyeken él.

Törpe cickány (sorea minutus) hossza 8 cm., farka 3 cm., szine szürkésbarna, hasa szennyes. Szintén ragadozó természetü, igen ritka.

Havasi cickány (sorex alpinus) hossza 14 cm., farka 7 cm., szine barnás, feketeszürke, hasa szürke. Ragadozó. Nálunk igen ritka.

Vizi cickány (sorex ucomysfodicus) hossza 12 cm., farka 5 cm., szine fekete, hasa sárgás. Vizek mentén parti lyukakban tanyázik. Roppant vérengző ragadozó, amely különösen a haltenyésztőkre veszedelmes, mert 10—15 cm. hosszu halakat is megeszik, viszont képes saját testsulyánál 50—60-szor nehezebb halakat is megölni. Kitünően uszik és buvárkodik, s emiatt a halakhoz könnyen hozzáfér. A pontynak szemét és agyvelejét rágja ki, feltelepszik a fejére, s ugy müködik még a viz alatt is, mig csak a szegény ponty ki nem mulik.

Egyben a viziállatokat is megöli, még a tojásokat is pusztitja. Egyszóval kis termete dacára valóságos vizitigris. Mérgezni szokták halakkal.

Házi cickány (crocidura russilus) hossza 12 cm., farka 7 cm., szine barnásszürke, hasa világosszürke. Házak tájékán lakik, s mivel igen rablótermészetü, elzavarja az egereket, s kipusztitja az ártalmas férgeket, csótányokat, miért is inkább hasznos, mint káros. Egyáltalában a cickányok, kivéve a vizi cickányt, határozottan védelmünkbe veendők, mert az egereknek, bogaraknak nagy ellenségei. Feltünő ismertetőjelük az ormányszerü, hosszu, hegyes orr, és a különös, pizsmára emlékeztető, cickány szaguk. Ez a szag — bár nem mondható éppen kellemesnek, — mégis türhető, ellentétben a határozottan kellemetlen, büdös patkány- és egérszagtól. Ugyancsak ilyen szaga van az üldözendő s nagy termetü pézsma-pocoknak is.

A vakondok (talpa aeuropaca), azt vélem, mindenki előtt ismeretes állatunk, hossza 16 cm., farka 2.5 cm., szine bársonyfekete. Azonban sürün előfordul világos változata is. Bőre igen értékes, amely okból ajánlatos lenne az elpusztitandót nem eldobni, hanem bőrét pálcikákra kifeszíteni és kiszáritani.

(Folytatjuk.)

Korai burgonya termesztése.

A földet ősszel jól megszántjuk, hogy tavaszra porhanyó legyen. Koraiféleségből való (magyar korai rózsa, Primel, Cimbal korai burgonyája stb.) vetőgumókat február havában 10—16 fok C. hőmérsékü, fél világos pincében, szobában vagy istállóban rácsokra rakjuk s ott hagyjuk, mig 6—8 centiméter hosszu, vastag, zöldszinü csirákat nem hajtanak. Március elején e gumókat délnek fekvő, laza, könnyen átmelegedő talaju, előző évben jól megtrágyázott földbe elültetjük, ugy hogy a csirák le ne törjenek. A gumók csak 4—5 centiméterre jussanak a föld alá. Ha az időjárás hideg, szalmás lótrágyával betakarjuk a fészkeket; mihelyt a hideg elmult, levesszük a trágyatakarót. Ilyenformán már májusban a termés piacra vihető.

Vásár és piac.

Árak. Buza 3900—4125. Rozs 3075—3125. Takarmányárpa 2350—2550. Sörárpa 3000—3500. Zab: 2225—2350. Ótengeri 2650—2700. Ujtengeri 1975—2000. Köles 1900—2000. Repce 5650—5700. Korpa 1650—1700. Nullásliszt 6850. Rozsliszt, nullás 7000, 1-es 4850. Réti széna 75—110.000. Lucernaszéna 140—150.000. Szemestengeri 190—205.000 K.

Tej 4400—5000, tejszinhab 40—50.000. Tejfel 20—26.000. Vaj 50—75.000. Turó 12—16.000. Juhturó 36—40.000. Gróí sajt 55—70.000. Trappista 28—50.000. Ementáli 55—80.000 K.

Csirke 15—45.000. Tyuk 35—65.000 darabja. Ruca, hizott, kg-ként 23—30.000. Hizott lud kg-ként 23—30.000. Hizott pulyka kg-ként 23—30.000. Libamáj 50—100.000. Tojás darabja 1600—2400 K.

Ponty 23—35.000. Vöröshagyma 1400—3000. Vöröskáposzta 1800—5000. Fehérburgonya 75—150.000. Karfiol 7000—26.000. Champignongomba 60—100.000. Alma 6000—24.000. Körte 7000—26.000. Dió 12—24.000 K.

Bor 12—16.000 K literje.

Levente csárdás.

(Péterfy Tamás.)

Murgács Kálmán.

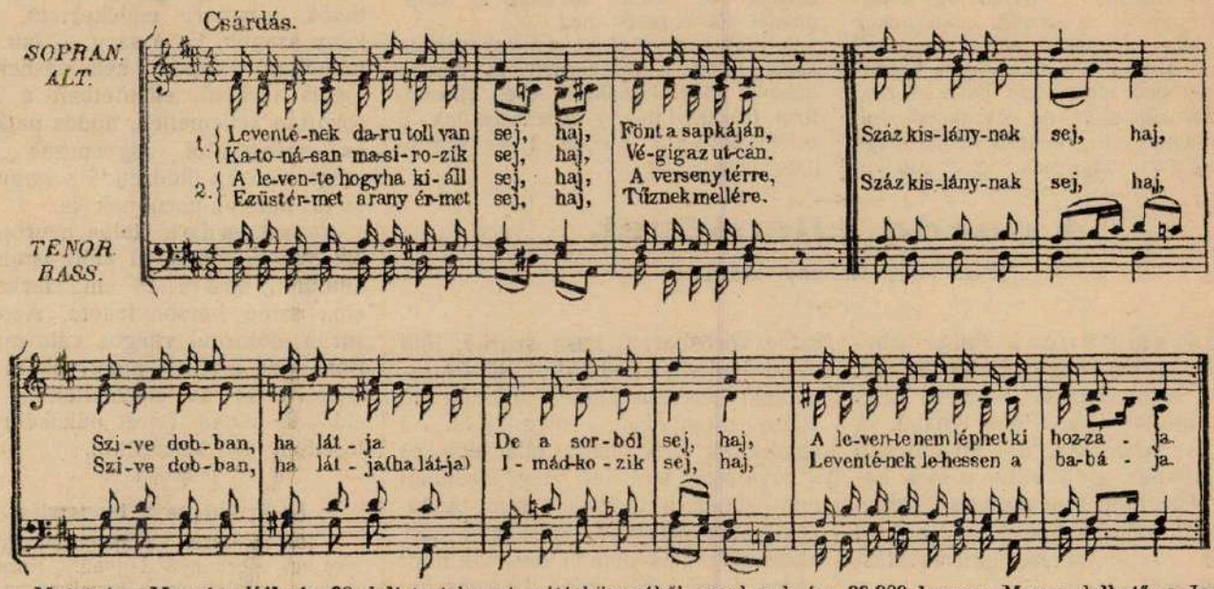

Mutatvány Murgács Kálmán 22 dalt tartalmazó nótáskönyvéből, amelynek ára 39.000 korona. Megrendelhető: a Jegyzők Irodalmi osztályánál, Budapest, VIII., József-körut 41.

Nemzetes asszonyoknak.

A gyerek.

Irta: **Teöreökné Arányi Mária.**

A mesterséges táplálkozásról és az elválasztásról.

Az a pólyásgyermek, aki egészségesen születik és egészséges anya tején nő fel, az csak a legritkább esetben betegszik meg.

Az anyatej tartalmazza mindazt az anyagot, melyre a gyermeknek fejlődéséhez szüksége van. A meghült vagy másképen beteg gyermeknek orvosság az anyatej. Az egészséges anya teje soha sem árthat a gyermeknek. Zavart okozhat a rendszertelen, tulgyakori szopás. De ha az anya pontosan három-, vagy négyóránként táplálja a gyermeket és elegendő teje van, a gyermek fejlődésében nem lesz fennakadás. Előfordulhat azonban az a sajnálatos és sulyos eset, hogy az anya nem táplálhatja saját maga gyermekét, mert vagy valami szervi baja van, vagy annyira gyönge, hogy nem szoptathat, vagy nincs elegendő teje. Ilyenkor folyamodunk a mesterséges tápláláshoz.

A mesterséges táplálásnál a legfontosabb a tisztaság. Az ujszülött gyermek gyomra rendkivül érzékeny. S ha nem az anyja táplálja, egészsége állandóan veszélyben forog.

A mesterséges táplálásnál az anyatej pótlására a tehéntejet használjuk. A tehéntej összetétele azonban nagy mértékben eltér az anyatejtől, ezért higitanunk kell és bizonyos mennyiséggel meg kell cukroznunk. A higitás mértéke azonban függ a gyermek korától s ugy minőségben, mint mennyiségben a gyermek fejlődésével növekszik a gyermek tápláléka.

Ha a gyermeket mesterségesen kell táplálnunk, szintén a gyermek egyéni fejlettségét is tekintetbe kell vennünk és okvetlenül kérjük ki a klinikán az orvos tanácsát.

Az anyatejen táplált gyermeket is héttől kilenchónapos koráig el kell választanunk. Az anyatejet tehéntejjel pótolhatjuk. A gyermeket nem hirtelen választjuk el, de lassanként szoktatjuk rá a vegyes táplálkozásra.

A hirtelen elválasztott gyermek nagyon megszenvedi az anyatej hiányát s könnyen kap bélhurutot.

Az egyéves koron tul anyatejjel táplált gyermek elsatnyul. Amilyen fontos a csecsemőnek az anyatej, épen olyan ártalmas szokás az, mikor az anya egy-két esztendős koráig szoptatja gyermekét.

Héthónapos korában megkezdjük a gyermek fokozatos elválasztását.

A pontosan táplált gyermek ötször vagy hatszor szopik naponta. Az elválasztást ugy kezdjük, hogy a déli szopás helyett tiz napig két deci tiszta huslevest adunk a gyermeknek.

A következő tiz napon a reggeli szopást helyettesitjük két deci tejjel (két rész tej, egy rész viz, egy kocka cukor). Ebédre pedig tejen kivül passzirozott főzeléket: spenótot, vagy burgonyapirét, esetleg sárgarépát stb.-t adunk a gyermeknek. Igy tápláljuk tiz napig a gyermeket.

A most következő tiz napban ismét elhagyunk egy szopást; leghelyesebb az uzsonnaszopást elhagynunk, ezt tejjel pótoljuk, esetleg csak fél rész vizzel higitjuk s cukorral édesitjük. Ebédétkezés marad a régi. Piskótát is ehet a gyermek. Ismét tiz nap mulva a délelőtti szopást hagyjuk el és ugyancsak tejjel pótoljuk. A gyermek déli tápláléka megszaporodik főtt, passzirozott gyümölccsel.

Utoljára hagyjuk el az esti szopást, mert anyának, gyermeknek igy a legkönnyebb leszokni a szopásról és szoptatásról.

Az esti szopást tejbe főzött darával vagy piskótával pótoljuk.

Vizet a gyermeknek csak szilárd ételek után adjunk inni.

Az ily módon fokozatosan elválasztott gyermek könnyen lemond a szopásról, az elválasztás nem zavarja meg fejlődésében, nem kap bélhurutot s egészséges, szép gyermek válik belőle.

Pályázatok.

Asztalosmunkát keres. Teljesen munka nélkül álló asztalos, bármilyen elhelyezést keres mühelyben, uradalmaknál, gyárban stb. Kéri a vitézek támogatását szorult helyzetében, mert semmi keresete nincs. 14 éve önálló iparos, vitézi telke nincs. A rossz gazdasági viszonyok miatt kénytelen volt munkáját beszüntetni. Vitéz Csányi Ferenc asztalosmester, Békéscsaba, III. ker., Prónai-u. 49.

Gyermekrovat.

Románc.

Pálfi tanár ur nagy tudós volt,
Majdnem mindenhez konyitott,
A második gimnáziumban
Magyart s földrajzot tanitott.
Szines térkép függött előtte
S mikor már lefeleltetett,
Botjával azon mutogatta
A folyókat s a hegyeket.

Pálfi tanár ur nagy tudós volt,
De hazudni nem tudott,
Zavarba jött hát, valahányszor
A Duna partjáig jutott.
Mert azon tul már nincs magyar föld, —
Kezében megállott a bot
— Menjetek haza, — mondta halkan, —
Tovább nem magyarázhatok.

Pálfi tanár ur nagy tudós volt,
Mégsem tudta, most mit tegyen,
Mint vallja meg a gyermekeknek,
Hogy más az ur völgyön, hegyen?
Mint mondja meg, hogy rab a magyar
A Garam, s a Vág partjain,
— Eh, ráér majd a jövö órán,
Menjetek haza, fiaim.

Eljött közben a jövő óra,
S ismét a Dunáig jutott,
De tovább menni a tanár ur
Most sem tudott, most sem tudott.
Könnyes szemekkel simogatta
Az ártatlan kis fejeket,
— A jövő órán, — mondta halkan, —
Majd tovább megyünk gyerekek!

A jövő órán... Mintha addig
Valóra válna száz rege,
S a Duna mentén eggyé forrna
A hatvanhárom vármegye.
De hiába várt a csodákra,
Az idő meddőn csak futott,
S a következő földrajz órán
A tanár ur már harudott.

Molnár Endre.

Vidám történetek Bem apóról.

Bem apó, — Bem József 1848—49-es honvéd altábornagy, lengyel származása ellenére, egyike volt a szabadságharc legnépszerübb hadvezéreinek. Abból a sok kedves epizódból, melynek középpontjában a székely honvédek bálványozott »Bem apója« állott, mesélünk el néhányat.

*

Bem apónak az volt a szokása, hogy a csaták előtt a térképre rakott babszemekkel végezte el a tervbe vett hadmozdulatokat. Egy ilyen alkalommal, mikor a honvédek helyettesitő babszemekkel a Maros vonalához ért, vezérkari főnöke megjegyezte:

— Tábornok ur, a zajló Maroson nem hiszem, hogy át tudjunk kelni.

Bem azonnal kész volt a válasszal.

— Kedves örnagy ur, — mondotta mosolyogva, — nem babszemekkel, hanem honvédekkel akarok átkelni a folyamon. Azok előtt pedig semmi sem lehetetlen.

Másnap csakugyan át is kelt a Maroson.

*

Medgyesszász polgármestere, — mikor Bem a várost kiüritette, kivilágitással üdvözölte a honvédek nyomába özönlő osztrákokat. Bem apó azonban már másnap tönkreverte az ellenséget s estére ismét bevonult a városba. Első dolga volt, hogy a polgármestert magához hivatta.

— Mennyibe került a város kivilágitása? — kiáltott rá a szepegő szászra.

— Ezer forintba.

— No én nem kivánom, hogy az én tiszteletemre is kivilágittassa a várost, — mosolygott gunyosan a tábornok. Inkább azt az ezer forintot adja ide, amelyikbe a kivilágitás kerülne.

Az ezer forintot meg is kapta és azonnal ki is osztotta katonái között.

*

A piski-i csatában az osztrákok egészen a honvédek ágyuparkjáig törtek előre. Bem apó, — mikor meglátta, hogy kedves ágyui veszélyben vannak, odalovagolt s a kezében levő lovagló ostorral rá vágott az osztrákokra.

— Takarodjatok innen, — kiáltott rájuk. — Nem látjátok, hogy ezek az én ágyuim.

Az osztrákokat meglepte a merész fellépés, elszaladtak s békét hagytak Bem apó ágyuinak. Ettől kezdve mondták a honvédek:

— Mit akarnak az osztrákok? Hiszen egy lovaglóostor elől is megszaladnak.

Csakhogy azt a lovaglóostort Bem apó tartotta a kezében.

SPORT

A Nagy Béla-emlékversenyt vitéz Uhlyarik Jenő dr. (Wesselényi VC) nyerte meg hat győzelemmel. vitéz Uhlyarik, aki egyike a legkiválóbb magyar kardvivóknak, megérdemelten győzött. Második Gfellner Antal (Tiszti VC) öt győzelemmel.

Mednyánszky Mária Berlinben is mindegyik ellenfelét legyőzte. A döntőben a bécsi Wildamnét 21:5, 21:19, 21:18 arányban megverte.

A BEAC vasárnapi uszóversenyén Bitskey II. sorozatos győzelmeivel a Ludovikások megnyerték a főiskolai vándordijat.

A KAC 160 perces küzdelem után legyőzte a BEAC-ot 3:2 arányban és ezzel megnyerte a Magyar Kupát.

Amatőr bajnoki mérkőzések eredménye: FTC—ETSC 7:2, BSE—MÁV 6:0, Postás—Zugló 4:1, Törekvés—MTK 1:0, ETC—UTSE 1:1, III. ker. TVE—Ékszerész 4:0, MAFC—Vasas 1:0, Kelenföld—KAOE 3:2, 33-as FC—MAC 5:1, UTE—UMTE 3:1, OTE—BAK 8:0, TTC—Testvériség 5:3, BTC—NSC 4:1, URAK—BRSC 5:1.

Szerkesztői üzenetek.

Karácsony ünnepén ezuton is minden jót kivánunk kedves olvasóinknak. Köszönjük az eddigi meleg támogatást és kérjük, hogy azt ezután se vonják meg tőlünk.

Vitéz Littkey György. Érvei igen helytállók, azonban jelentős okokból nem közölhettük sorait. Azt hisszük azonban, hogy minden olvasónk eltalálta ez esetben a helyes utat. — **Vitéz Tóth Gyula.** A képet közöltük. — **Rádai Dezső.** Tessék kérésével a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamarához (Győr, Bisinger-sétány) fordulni, ahol a legelőzékenyebben elintézik. — **Vitéz Vincze Tamás, Tiszaföldvár.** Soraiból becsületes magyar lelke tükröződik. Ezért ehelyütt közöljük irásának e sorait:

— Szent hazaszeretet! Mibe mártsam tollam,
Hogy dicső voltodat hiven lerajzoljam?
Mert drágább ez a föld, mint kincsnek halmaza,
Igaz magyar bölcsőd s majd sirod is ez a szent haza.
Előtted terül el ez a csodaszép világ,
Melynek a sorsára Horthy Miklós vigyáz.
Örökké viruljon dicső Magyarország,
Melynek Horthy Miklós kormányzó vezeti sorsát.
Akiért a sikra minden nap kiállunk,
Háromszoros élʼent büszkén rá kiáltunk.

Bár sok ilyen lelkes, magyar vitézünk lenne! Nem az irástudás tökéletessége teszi, hanem a szív őszinte érzése. — **Vitéz Lukács Endre.** Kérjük, hogy időnként időszerü kérdésekről irt cikkeit küldje be szerkesztőségünknek. — **Vitéz Szöllősy S.** Cégét az iparosok jegyzékében közöljük. A másik kérdésben forduljon a vm. Vitézi Székhez. — **Vitéz Veres István.** Az illeték ez esetben másfél százalék, ami itt 375 ezer koronát tesz ki. Tanu nem szükséges, ha az adós sajátkezüleg irja alá a levelet, de tanácsos két tanu előttemezése, esetleges bonyodalmak elkerülése végett. — **Vitéz Szalay Sándor.** Közöljük a jegyzékben. — **Vitéz Tóth Lajos.** Ezeket az adatokat jelentse be a vm. Vitézi Széknek. Mi csak az Orsz. Vitézi Szék utján velünk közölt családi eseményekről irhatunk. — **Nemes G.** Legnagyobb sajnálatunkra ajánlatát anyagi lehetőségeink nem teszik elfogadhatóvá. Amennyiben beleegyezik, esetleg céljainknak megfelelő közleményeket díjazás nélkül közölhetünk. — **F. V., P. J.** A klisét szivesen elküldjük, de a közlésért, sajnos, nem áll módunkban fizetni. — **Vitéz Nagy József,** Bánhida. Szives készségét, amelyet naptárunk terjesztése és uj előfizetők szerzése által állandóan és lelkesen kifejt, ismételten a leghálásabban köszönjük. Az emlitett ezred budapesti ezred volt. Taborsky Géza okl. mérnök Budapest, VII., Egri-u. 10., annál az ezrednél szolgált, melyből tudtunkkal ez az ezred alakult. Tessék hozzáfordulni, valószinüleg fog tudni az illetőkről. — **Török Gyula Imre.** Közölje velünk, hogy vitéz-e és hol adta be kérvényét. — **Vitéz Barna Imre.** A lap előfizetése kötelező. Tessék kivánságával a m. Székhez fordulni. — **Radványi S.** Az évkönyvhöz tessék közvetlenül fordulni. Cime: Honvéd-utca 10. — **Vitéz Csernáth.** Köszönjük. Részben közöltük, részben fogjuk. — **Kiss Antal.** Lelkes buzgalma és érzése igen dicséretreméltó. Sajnos, formailag közleményei még nem érik el a kivánt mértéket. — **Vitéz Balogh.** A Hadimuzeumsorsjegyek huzásának eredményét lapunkban már hetekkel ezelőtt közöltük. A többi előfizetett nyereményjegyzékért tessék az illető sorsjegyintézőséghez fordulni, hogyha netalán nem tudnák az ön cimét, a jegyzéket oda elküldhessék. — **Vitéz Hegyes A.** A kérdezett ur cime: Budapest, I., Királyi vár, I. Alagsor. Vitézi Rend.

Kiadóhivatali posta.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: vitéz Tóth György, Székesfehérvár: 41.000 K, melyből 24.000 K-t előfizetésre, 17.000 K-t pedig a naptárra vettünk. Előfizetése 1927 febr. 1-én jár le. — vitéz Kocsis László, Tóváros: 96.000 K, 1927 dec. 31*. — vitéz Kátai Sándor: 55.000 K, 1927 márc. 1, 1000 K hijján. — vitéz Szigeti Márton, Sátorhely: 100.000 K, 1927 jul. 15. — vitéz Haraszti János, Villány: 100.000 K, 1928 jul. 15. — vitéz Röhrsetzer István, Battonya: 100.000 K, 1927 szept. 15. — vitéz Tóth Gábor, Kecskemét: 100.000 K, 1927 nov. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Hegyes András, Szeged: 50.000 K, 1927 jun. 15, 1000 K hijján. — vitéz Varga Vendel, Alpár: 96.000 K 1927 dec. 31. — vitéz Vince Imre, Jászladány: 100.000 K, 1927 aug. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Tolvaj Miklós, Jászladány: 50.000 K, ebből 24.000 K-t előfizetésre, 16.000 K-t naptárra vettünk. Előfizetése 1927 márc. 15-én jár le, 1400 K tulfizetéssel. — vitéz Imre János, Hódmezővásárhely: 116.000 K, ebből 99.400 K előfizetés, 16.600 K naptár. Elő izetése 1927 nov. 15-én jár le. — vitéz Gelencsér Károly, Felsőpáhok: 183.000 K, ebből 100.000 K előfizetés, 83.000 K pedig naptárokra. Előizetése 1927 márc. 15-én jár le. — vitéz Sötér György, Boconád: 72.000 K, 1927 február 1. — vitéz Balogh Miklós, Hajdudorog: 48.000 K, 1926 julius 1. — vitéz Ferencz János, Piricse: 50.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Kun Miklós, Derecske: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Zoványi István, Hajdudorog: 50.000 K, 1926 okt. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Zoványi István, Hajdudorog: 280.000 K. Szives fáradozását köszönjük. — vitéz Sipos Péter, Kömlő: 96.000 K, 1927 aug. 1. — vitéz Kiss V. Ferenc, Kömlő: 96.000 K, 1927 okt. 1. — vitéz Sárközi István, Forró-Encs: 48.000 K, 1927 aug. 1. — vitéz Szécsi Ignác, Kisköre: 96.000 K, 1927 máj. 1, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Madácsi Miklós, Aszaló: 150.000 K, 1927 máj. 15, 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Balogh Márton, Mezőkövesd: 96.000 K, 1927 nov. 15. — vitéz Balogh Albert, Alsóbe.ecki: 60.000 K, 1927 szept. 1. — vitéz Sasvári József, Esztergom: 100.000 K, 1927 jun. 1. — vitéz Csonka Kálmán, Veresegyháza: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Mohácsy Mátyás, Sikátor-puszta: 24.000 K, 1927 márc. 15, 2000 tulfizetéssel. — vitéz Horváth Sámuel, Sashalom: 100.000 K, 1927 dec. 1. — vitéz Varga Balázs, Bük: 48.000 K, 1927 jul. 15. vitéz Kánnár József uj előizetéért hálás köszönetet mondunk. — vitéz Várhelyi Imre, Somogyudvarhely: 64.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz Horváth János, Mozsgó: 96.000 K, 1927 szept. 1. — vitéz Csoknyay István, Dombóvár: 96.000 K, 1927 nov. 1. — vitéz Erdőssy Vince, Budapest: 48.000 K, 1927 aug. 1. — vitéz Fördös Sándor, Budapest: 32.000 K, 1927 febr. 1. — vitéz fr. Kanizsai Nagy Márton, Budapest: 116.000 K, 1927 nov. 15.

* A dátum az előfizetés lejártát jelzi.

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. kerület, Semmelweis u. 7. szám
Készit:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Teréz 4-37

vitéz BOGYAY KÁROLY GÉZA
füszer- és csemegekereskedő
V., Személynök-utca 9—11. szám.
(Vass József-udvar.)
Vitézi Rend tagjainak árkedvezmény!
Vitézek termékeit értékesitem.

VITÉZ
MÁTYÁSI BRUNÓ
ÉPITÉSI ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALKOZÓ
MŰBUTORGYÁR
BUDAPEST
VII., BEM-U 11. TEL.: J. 72—19.

Felelős kiadó: dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponként délután 5—6-ig.
Budapest, IV., Városház-u. 10, félem 3.

Vitézek figyelmébe!

Bútorok

garantált minőségben
kedvezményes fizetési feltételek mellett is

Hegedűs és Társa

bútorkereskedőknél

Budapest, VII., Dohány-u. 10.

Telefon: József 90-66.

Igazolt vitézeknek külön árkedvezmény!

Szőnyegvásár

Legcélszerűbb ajándék!

Felhivjuk a Vitézi Rend tagjait, hogy személyazonosság igazolása mellett cégünknél rendkivül előnyösen fedezheti szükségletét, esetleg 5 havi törlesztésre:

Cikkeink:

Ebédlőszőnyegek
összekötők
sezlontakarók
garniturák
függönyök
falvédők
paplanok
asztalteritők
futószőnyegek és
perzsaszőnyegek

Minden minőségben szinben és méretben

Ne mulassza el raktárunkat megtekinteni!

RUDAS és HÁDL

IV. Petőfi-tér 5. Régi posta-u. sarok. VII. Dob-u. 59. Kertész-u. sarok.

Legujabb divatú

KALAPOK

szolid árban,
nagy választékban
kaphatók

Nagy Ferenc

kalapüzletében

BUDAPEST,
VIII., Muzeum-körut 2. sz.

A Vitézi Rend tagjaihoz!

A mai nehéz viszonyok mindenkit arra kényszeritenek, hogy szükségleteit minél **előnyösebben és könnyebben** esetleg **6 havi részletre** szerezze be. Ez a cél vezérelte a Vitézi Rend főszéktartóságát, amidőn megállapodott, hogy a **Vitézi Rend tagjai** közvetlen hozzátartozói személyazonosságuk igazolása mellett ugy **készpénz, valamint részletre** történő vásárlásnál előnyben részesitessenek. — Amennyiben jó és szép **vászonra, kanavászra, fehérneműekre, szövetre, mosóárura, kötöttárura, ágyteritőre, férfiruhára (készen vagy mértékszerint), kabátra stb.** van szüksége, forduljon bizalommal alant megnevezett céghez

dr. Lengyel Ábris
ny. máv. titkár, kereskedő
Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok) II. 69. Tel. 962—49
Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás.

Nagyrabecsült Elöljáróinak és Rendi Bajtársainak ***megelégedett és boldog ünnepeket*** *kiván*

alázatos tisztelettel
vitéz Csókaköy (Plökl) Nándor
Andrássy-ut 9.

vitéz
Laborczy Ferenc
füszer- és csemege üzlete
Budapest, I., Márvány-u. 40.

TELEFONSZÁM: T. 48-40.
Borpince: I., Krisztina-körut 163. sz.

Vitézi Rend tagjainak árengedmény!

Minden gazdálkodó és fajszerető magyar ember fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára!

Nemezbotosok jutányos áron való szétosztása

Nagy hidegben, hóban, sárban hordható, csizmára, vagy bakkancsra (cipőre) felhuzható téli nemezbotosok bőrtalppal, vagy fatalppal kaphatók jutányos áron.

Ezeket a nemezbotosokat ugy az anyagára, valamint az elkészitésére nézve hivatalos szakértők ellenőrizték és kifogástalannak találták.

Egy pár ilyen bőrtalpu nemezbotosnak az önköltségi ára körülbelül 500.000 korona, egy pár fatalpunak pedig körülbelül 400.000 korona.

A »Vitézek és Gazdák Lapja« előfizetői ezeket a téli nemezbotosokat addig, amig a jelenlegi készlet tart **lényegesen leszállitott áron kaphatják** és pedig:

egy pár bőrtalpu nemezbotost 300.000
egy pár fatalpu nemezbotost 200.000
koronáért.

Ezek a téli nemezbotosok nagyon tartósak és a lábat még a leghidegebb időjárás mellett is melegen tartják. Nagyon célszerüen használhatók tehát zord, téli időben a ház körüli teendőknél, főleg pedig kocsin, szánon való tartózkodás és vadászatok alkalmával.

E nemezbotosok a földmivelésügyi m. kir. minisztériumban (V., Országház-tér 11, földszint 15) bármikor megtekinthetők és vásárolhatók. A pénz előleges beküldése ellenében a nemezbotosokat portómentesen küldjük.

A korlátolt készletre való tekintettel célszerü mielőbb vásárolni.

Levelezésnél cim: »Textilüzem«, Budapest, V., Országház-tér 11, földszint 15.

Vitézek
hivatalos biztosító intézete a
Gazdák
Biztosító
Szövetkezete

Szinmagyar intézet. Magyarország legnagyobb biztosító szövetkezete.

Központ:
BUDAPEST
IX., Üllői-ut 1

Vezér- és főképviselet minden városban. — Helyiképviselet minden községben.

Tűz-, jég-, betörés-, baleset-, szavatosság- és életbiztosításokat legelőnyösebben köt a szövetkezet.

Vitézek biztosítását kezeli:
Vezérképviselőség
Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám

A vitézeknek és más kedves előfizetőinknek nincs szüksége napilapra.

VITÉZ
LÁSZLÓFI (LINE) ALBERT
SZŰCSMESTER
Budapest, VIII., József körut 35.
Telefon: József 101—42

Raktáron tart mindennemü férfi és női szőrme divatcikkeket, szőrmebundákat, bőrkabátokat, stb. Elvállal szőrmefestést, kikészitést, alakitást, jutányos áron.
Vitézeknek kedvezmény.

Sportérmek és plakettek, sportszobrok, disztárgyak, serlegek, mint tiszteletdijak és vándordijak, jelvények, katonai rendjelek
MORZSÁNYI-nál, BUDAPEST, IV., Eskü-ut 5. (Klotild palota, Erzsébet hidnál.)

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü ékszerek, svájci órák:
Omega, Doxa stb.
legjobban vásárolhatók az Aradról menekült nemes szathmári
IGAZ SÁNDOR
ékszerésznél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. (Astoria szállóval szemben.) Telefon 88-19

Szolidan szabott árak. Saját műhely.
Vitézeknek 10% engedmény.
Rendelések legpontosabb eszközlése négyhavi kamatmentes részletre is

Molnár Sándor
honvéd kőlő
munkái ismét kaphatók a szerzőnél:
Budapest, VIII., Üllői-ut 80.

ÖRÖKTŰZ (versek)	Ára 15.000 K
A HONVÉD (versek)	„ 20.000 „
HONVÉD ÜNNEPEK (hazafias ünnepélyek műsorai)	„ 20.000 „
SZÉKELY DALOK. (I. füzet)	„ 25.000 „

A négy munka együttmegrendelve: 70.000 korona

Füzesséry és Társa
Cégtulajdonos:
vitéz Füzesséry István
Budapest, V., Vécsey ucca 1.

TELEFON: Lipót 990-01.
Távirati cim: Lanipelle.

Gyapju-, birkabőr vétele.

Szénásy Béla
papiráruháza
Budapest, IV., Ferenciek tere 9.

Levélpapir különlegességek
Töltőtollak
Eversharp ironok
Irókészletek

mindenféle irodai felszerelések nagy választékban. Névjegyek, eljegyzési- és házassági-értesitők és mindenfajta nyomtatványok saját nyomdai müintézetemben izlésesen és pontosan készülnek.

Szövet, selyem, vászonáruk, szőnyegek, függönyök stb.
a legjobb minőségben
Kovacsevics Milenko IV., Petőfi Sándor-utca 3. szám. (Az udvarban.)
A Vitézi Szék tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Vitézek figyelmébe!

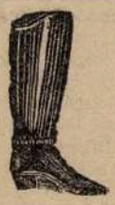

Mindennemü polgári- és diszmagyar ruházathoz minden igénynek megfelelő cipők és csizmák kaphatók. Mérték utáni rendelések a legprimább anyagból, a legjutányosabb árban beszerezhetők az 1905. évóta fennálló **Kiss-féle** cipőüzemben!

Box csizmák	300.000 K-tól feljebb
Férfi és női cipők	197.000 „ „
Férfi és női félcipők	175.000 „ „

Fiú- és leánycipők: 26—29. számig 100.000 K és feljebb, 30—35. számig 130.000 K és feljebb, 36—39. sz.-ig 160,000 K és feljebb.

Kiss Antal
Budapest, VII., Thököly-ut 36.

Vidékieknek kérdezősködésre készséges levélbeli felvilágositás!
Vitézeknek külön árkedvezmény!

Magyar Távirati Iroda nyomdája, Budapest, IV., Városház-utca 10. — Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.